Ч. 147. Львôвъ. Понедѣлокъ 2 (14) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôкъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатáні вôльнѣ вôдъ порта **Неодинокє число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного строчки печатнои, въ рубр. „Надосланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вôдъ стишка.

☛ **Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вжо вскорѣ кôнчить ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора выровнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не выровнали своєи передплаты або неôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.**

У Львовѣ дня 14 н. ст. липня 1890.

Дня 15 н. ст. липня зберe ся въ выдѣлѣ краєвôмъ анкета, зложена зъ послôвъ соймовыхъ и знатокôвъ фінансовыхъ, щобы остаточно порѣшити, яке становище має занятi соймъ въ виду довершенои **угоды индемнізаційнои**.

Мы въ тôй справѣ помѣстили въ „Дѣлѣ“ кôлька статей. Именно подали мы проєкты посла Романовича, д-ра Мархвицкого и д-ра Зюрского, стремлячѣ до того, щобы въ виду давнѣйшихъ довгôвъ и нового довгу индемнізаційного **край нашь затягнувъ одну велику позичку**, котрою бы безъ пôдвысшеня додатковъ податковыхъ покрыто всѣ дефіциты краю. Давнѣ довги мали бы конвертуватись, довгъ индемнізаційный мавъ бы покрытись позичкою бôльшою або меншою, платною въ 50, а навѣть 66 лѣтахъ. Проєктантамъ ходило вменно о то, щобы **нинѣшнѣ надмѣрнѣ** тягары розложити на кôлька поколѣнь. Не мы самѣ, але ще нашѣ дѣти, а може навѣть внуки мали бы взяти участь въ сплатѣ пасивôвъ Галичины. Д-ръ Зюрсвій проєктувавъ 20-міліонову позичку, другѣ два панове подвôйну майже суму, котрою бы не тôлько амортизовано довги краєвѣ, але зъ котрои частину можна бы зужити на мовь-то продуктивнѣ **инвестиція**. Всѣ тѣ панове выходили зъ становища, що положенье фінансове Галичины по угодѣ индемнізаційнôй сталось дуже невôдраднымъ. Якъ давнѣйшими лѣтами домагано ся въ соймѣ и по-за соймомъ тои угоды дуже настôйчиво вôдъ правительства, такъ теперь по угодѣ показало ся, що край нашь не лише не зыскавъ нѣчого черезъ угоду, а противно, влѣзъ у багно, зъ котрого выдобутись не прийде ёму такъ легко. Якъ бы нинѣшнѣ тягары прийшлось поносити намъ самымъ безъ позички, то додатокъ податковый, высокости 62 кр. вôдъ гульдена, не выставъ бы на нихъ покрытье. По мудрôй угодѣ индемнізаційнôй, ухваленôй бôльшостію сойму нашого ще въ 1882 р. мали бы мы вôдъ слѣдуючого року платити на довгъ индемнізаційный не давнѣйшихъ 26 крайцарѣвъ, а зовсѣмъ бôльше. А позаякъ бôльше платити годѣ, то керманичѣ долѣ бѣдныхъ Галичанъ выдумали нову велику позичку зъ пôввѣковою амортизацією. Галичина заплатить вправдѣ за позиченыхъ 40 міліонôвъ добрыхъ 100 міліонôвъ зр., въ тыхъ 50 лѣтахъ банки зароблять на насъ дуже грубо, але въ нещастю тôмъ має потѣшати насъ то, що не мы самѣ будемо сплачувати позичку, а ще и дѣти або и внуки нашѣ, та що зъ позички тои лишить ся намъ на першій часъ кôлька сотокъ тысячь надвышки, котру проєктанты радѣ бы ужити на — organiczn-у працю на Руси.

Вправдѣ анкета фінансова, що збересь у выдѣлѣ краєвôмъ, не порѣшить дѣла остаточно, але ей проєктъ господарки фінансовои готовъ вдтакъ удержатись и въ соймѣ краєвôмъ на осѣннôй сесіи. Тому хвиля нинѣшна не есть безъ ваги и намъ треба дуже добре призадуматись надъ тымъ, чи брати намъ бôльшѣ тягары на свои власнѣ плечѣ, чи влѣзти намъ въ руки такого „льендербанку“, котрый позичкою выссе и насъ и дѣтей нашихъ такъ добре, якъ выссавъ Сербію, а нинѣ ссе Болгарію. Позичку затягнути -- се не велике дѣло, але покрыти ей, въ тôмъ вся штука. Бôльшôсть соймова боить ся шуму и крику, якій бы повставъ на видъ того, що вже въ слѣдуючôмъ, а ще бôльше по 1897 роцѣ треба бы додатки податковѣ значно пôдвысшити; боить ся замѣту, що ей господарка фінансова була доси не раціональна; боить ся, що вкôнци народъ готовъ запротестувати противъ всего та зажадає ощадностей, именно на поли житя мовь-то автономічного, — и длятого бôльшôсть та хоче малу дѣру въ фінансахъ нашихъ залѣпити бôльшою дѣрою.

Въ анкетѣ фінансовôй выдѣлу краєвого засядуть лише два Русины: д-ръ Савчакъ и пос. Романчукъ. Имъ годѣ буде спинити той розмахъ, зъ якимъ другѣ члены анкеты и кôлька банковичѣвъ приступають до дѣла новои операції фінансовои на марнôмъ тѣлѣ Галичины. Але намъ здаесь, що послы рускѣ повиннѣ вже и въ анкетѣ заложити рѣшучій протестъ противъ всѣхъ фантазій тыхъ панôвъ, що за всяку цѣну хотѣли бы обертати сумами на мовь-то продуктивнѣ цѣли, не зважаючи на те, що позиченымъ грошемъ годѣ доробити ся.

Справѣ тôй посвятимо кôлька окремыхъ статей. Нинѣ вдоволимось тымъ, що дамо бодай коротній образъ фінансôвъ нашихъ галицкихъ.

Галичина посѣдає такѣ довги:

1) Довгъ **пропінаційный** въ сумѣ 62,200.000 зр. Довгъ сей повставъ въ выкупна монополю пропінаційного и має сплатитись до 1915 р. власными доходами фонду пропінаційного и доходами зъ вынайму права пропінації. На сплату его иде рôчна рата въ сумѣ 3,200.000 зр.

2) **Старѣ довги краєвѣ**, якъ до банку краєвого, такъ и всякѣ позички емісійнѣ зъ лѣтъ 1872 по 1889 р. Разомъ выносять тѣ довги суму 9,172.570, опроцентованѣ вдъ $4^1/_2$ до 6%, а на сплату ихъ дає край рôчно 601.500 зр. а. в.

3) **Довгъ индемнізаційный** въ сумѣ 34,846.350 зр., на котрого опроцентованье и амортизацію треба буде що року платити до 3 міліонову рату.

4) **Довгъ до скарбу державного** въ сумѣ 6,275.600 зр. Довъ сей выросте доперва зъ того, що держава до 1897 р. буде намъ позичати що року менший сумы на сплату довгу индемнізаційного, а мы ёй сю позичку вдтакъ звернемо чи то активами самого-жь фонду индемнізаційного (въ сумѣ 1,400.000 зр.), чи въ трохъ ратахъ по 1,625.000 зр. въ лѣтахъ вдъ 1899 до 1901 року.

Зъ рахунку того выходить, що Галичина посѣдає доси $112^1/_2$ міліона рôзныхъ довгôвъ, на сплату котрыхъ держава зъобовязалась намъ дати до 16 міліонôвъ зр., отже 97 **міліонôвъ прийдесь намъ самымъ сплатити**, розумѣесь, слабенькими доходами краєвыми, именно добре всѣмъ звѣстными **додатками краєвыми до податкôвъ та выймомъ монополю пропінаційного**. Доходы краєвѣ взагалѣ якъ и пропінаційный та индемнізаційный выносять у насъ рôчно до 10 міліонôвъ зр. Зъ тыхъ доходôвъ даємо на покрытье вдсотокъ и амортизацію до 7 міліонôвъ зр., отже зъ доходôвъ пропадає марно за давнѣ и недавнѣ грѣхи 66%, а лише 34% обертаємо на цѣли мовь-то продуктивнѣ и заспокоенье бѣжучихъ потребъ.

Положенье Галичины есть, якъ показуе ся зъ тыхъ чиселъ, **найфатальнѣйше**. Жадна держава европейска та жаденъ коронный край австрійскій не вддає 66% всѣхъ своихъ доходôвъ на сплату довгôвъ. Галичина въ тôмъ взглядѣ есть въ Европѣ унікатомъ...

Причинки до исторіи зъ 1848-го року.

Въ фейлетонѣ нашого „Дѣла“ помѣщено було вже кôлька причинкôвъ до исторіи гвардіи рускои зъ 1848 року. Мѣжь нычими бл. п. Іосифъ Лозиньскій зъ Яворова списавъ намъ исторію гвардіи яворôвскои. Нинѣ, изъ удѣленыхъ намъ кôлькохъ документôвъ зъ 1848 року Впов. Ив. Борисикевичемъ, подаємо письмо о. Бѣлиньского зъ Тернополя писане до Головнои Рускои Рады у Львовѣ въ справѣ орґанізаціи гвардіи рускои въ Тернополи. Для лучшого же выразумѣня того письма, подаємо перше (літоґрафовану) вдозву Головнои Рускои Рады, поручаючу завязуванье гвардіи рускои по цѣлôй Галицкôй Руси.

I.

Вдозва Головнои Рускои Рады въ справѣ завязуваня рускои гвардіи.

Миръ Вамъ Братя!

Досилаємъ Вамъ вдозву до народа въ предметѣ заведеня стражи народнои. Поручаємъ тую дуже важну для народа нашого справу знанои намъ уже ревности Вашои, попирайте ею всесильнымъ вплывомъ Рады народнои Вашои, и обучайте мѣщанôвъ тай селянôвъ, абы горнулися численно до утвореня тои сили и обороны нашои. Зо всюди доходятъ намъ вѣсти, що люде декотри неспокôйни готовлятъ якесь забуренье въ краю, зо всюди домагаютъ ся вдъ насъ рады, якбы тому запобѣчи, и охоронити народъ нашъ вдъ тяжкои бури. Но чуйность и сила правительства дає намъ безпечность велику, же притлумитъ деяке непорадне движенье, но прецѣнь, невозможе оно встримати кождый нерозумный вибухъ.

Тôлько оденъ способъ певный до утриманя святаго спокою видимо, а той есть: стражъ наша народна руска, — бо черезъ ню окажемо, щосмо журливѣ о спокôй нашъ, и готови опертися тымъ, котри хотѣлибы у насъ неладу тай вôйны, бо таке сильне обявленье волѣ народнои отнялобы охоту до сношеня. — Людъ нашъ зъорганѣзованыи въ тѣло стражи народнои, навикъбы послушати розумнои старшинѣ свои, а тая недопустилабы нѣколи такои сромоты, на рускôй земли, якъ на мазурахъ въ престрастнôмъ 46 роцѣ.

Такоже и до животнои справи нашои, до конечного подѣлу краю на Губернію для насъ руску причинимо ся не мало тымъ выступленьемъ нашои стражи народнои, яко обявъ силы до обороны правъ нашихъ народнихъ тай обивательскихъ.—

Абыжъ якъ найскорше таку стражъ до житя выкликати подаемо Вамъ тутъ денекотри способы.

1) Заразъ на слѣдующымъ собраню Рады Вашои виложѣтъ рѣчъ тую ясно людови, вдчитайте му статутъ о Гвардіи зъ дня 8 Березня с. р. и запросѣтъ депутатôвъ всѣхъ мѣстечокъ и селъ на вспôльне собранье окружнои Ради на день визначеный вдъ тои деканальнои Рады, котра засѣдае въ окружнôмъ мѣсцѣ.

2. На тôй окружнôй Радѣ вдправте урочисте набоженьство, абы Господь Богъ поблагословилъ тому великому народному дѣлу; зробѣтъ списъ всѣхъ громадъ що приступятъ до стражи, тай виберѣтъ съ тои Рады окружнои комісснію, котрабы займала ся неустанно справами стражи народнои въ цѣлôмъ окрузѣ, относилася зъ Урядомъ циркулярнымъ тай комендовъ воинъсковъ, а всѣмъ до нея удающися громадамъ въ рѣчахъ стражи подавала пораду тай заступленье.

3. До тои комісіи добребы вибрати зо трохъ людей свѣцкихъ въ окружнôмъ мѣстѣ осѣлихъ, зо двохъ депутатовъ сельскихъ для завѣреня люду сельского. — Але передовсѣмъ постаратися треба тай запросити до тои комісіи Офѣцера якого — Русина — яко органѣзатора стражы народнои свѣдомого налѣпше всѣхъ потребъ такого заведеня. Но еслибы въ цѣломъ окрузѣ жадного такого офѣцера Русина небуло, то просимо донесѣте намъ, а мы у високои енеральнои команды о такого органѣзатора для Васъ постараемъ ся.

4. Така комісся буде во всѣмъ держатися устави зъ дня 8 Березня с. р. для гвардіи народнои изданнои и такъ поступати, абы народъ сельскый набралъ найбольшого завѣреня до тои блаженнои институціи. Для того постарае ся щоб' на учителей оружныхъ послано имъ самихъ пôдофѣцерôвъ Русинôвъ, котрибы по люцки и зрозумѣло зъ ними во всѣмъ обходилися — тай великими домаганями своими имъ не сталися напрасними.

5) Мундуръ не конче зъ разу потрѣбный, но знаки народни то сине со золотымъ либо жолтымъ. — Отже и штандаръ народный то сина хуста по котрôй въ едномъ боцѣ левъ рускый по другомъ образъ потрона громады, — а въ горѣ на деревѣ то орелъ цѣсарскый. — Команда для бôльшости Русинôвъ да будетъ всюда руска.

6) О завязаню установахъ и поступахъ стражи народнои якоже о потребахъ тай перешкодахъ всякихъ надѣетъ ся Рада головна докладныхъ щотиждневыхъ допысовъ изъ комѣссія кождого округа, а здѣшна комісія буде старатися по можности своей допомочи то Радою то вставленьомъ ся у високого правительства краевого, и допильнуе щобы всюди дотримана была пожаданна одностайнôсть тои народнои нашои гвардіи.

7) Рада деканальна будетъ обучати аби всюди тôлько людей розумныхъ тай правыхъ обирано старшими а по велѣнню §. 5. статута не прыймано до стражи тихъ, що допустилися якого дѣла безчестного. Такоже най стараютъ ся Ради всѣ особенно въ началѣ перестерѣгати народъ нашъ всякого злоупотребленія наданои му обороны.

На конецъ сподѣемъ ся вдъ кождого Русина приступающого до стражы народнои абы заховалъ ся по приписахъ статута, а оружа своего уживалъ всегда ку славѣ имени руского, ку оборонѣ невинныхъ. — До утриманя спокою и порядку — до убезпечиня правъ нашихъ конституційныхъ и пошанованя уставъ краевихъ, до охороны всякого имѣныя — и до безпеченьства трону конституційного Монархи.

Зъ Рады головнои рускои.

Во Львовѣ дня 26 Вересня 1848.

II.

Письмо зъ Тернополя въ справѣ орґанізаціи рускои гвардіи въ Тернополи.

Ч. 37.

До

Всечестнѣйшой головнои Руской Ради!

Въ слѣдствіе вдовзы Всечестнѣйшои головной Ради зъ 8-го Вресня с. р. Ч. 464. вспôмнувъ подписаный въ Недѣлю 1° Октôврія н. ст. въ Церкви, що хочетъ въ слѣдующій Четверъ мовити о заведенію Руской Гвардіи, але вѣсть о томъ намѣренію обурила противниковъ Руской справи, протестуютъ уже противъ заведенію рускои команды. Парафіане тутейши доси оухиляющіи ся од Гвардіи, хотѣли скоро до ней приступати въ надѣи що будетъ руска команда, но зъ сторони заведенной оуже перше Гвардіи съ польскою командою, повстали на тое и собраннымъ до впису ознаймили що въ Тернополи неможетъ бути команда руска, дабы небуло роздвоеніе, и же статутъ вимагае аби въ мѣстѣ одна Гвардія була. Ниже писаній зъ онаго поводу до комісіи въ томъ предметѣ собранной возваній обявивъ содержаніе реченной вдозви и обстававъ притôмъ, бы руска команда була заведена, особливо колися окаже що болшое число будетъ Русиновъ якъ Поляковъ до Гвардіи належащихъ, но Комѣсія неуважала на таковое представленіе и притôмъ обстаетъ же для едности въ командѣ. Команда оуже запроваджена маетъ позôстати, врештѣ же В. Губерніумъ той пунктъ спору маетъ рѣшити; пôдписаній тежъ и своимъ Парафіаномъ ознаймивъ що до вписуванія Гвардіи по званію коммісіи треба приступати а що ся тичитъ команди въ якомъ язицѣ маетъ

при порушенôй нимъ свого часу справѣ „Сѣчи“ зъ Ognisk-омъ.

За выдѣлъ тов. „Сѣчь“: *Д-ръ М. Зобкôвъ*, зверхникъ. *Д-ръ М. Куликъ*, писарь.

II.

Достохвальна Редакціе!

Выдѣлови товариства „Сѣчь“ прислала президія комітету славяньскихъ академічныхъ товариствъ у Вѣдни, — а именно товариствъ: Akademicky Spolek, Болгарскî студенты, Буковина, Зоря, Zvonimir, Ognisko, Сѣчь, Slovenija na Dunaji и Tatran, — письмо, котре (въ дословнôмъ перекладѣ зъ языка нѣмецкого) звучить:

„Рѣшеня запавшî на зборѣ славяньскихъ товариствъ у Вѣдни дня 30 червня 1890.:

I. Ôдпоручники славяньскихъ академ. товариствъ у Вѣдни высказують свое крайне обуренье по причинѣ зневажаючихъ товариство „Сѣчь“ додаткôвъ, котрî поробивъ Dziennik Polski въ ч. 168 зъ дня 19 червня 1890 въ статьи п. заг.: Russcy akademicy до пôсланыхъ товариствомъ Ognisko фактичныхъ звѣстокъ. Передовсѣмъ ôдпирають представителѣ славяньскихъ товариствъ инсинуаціи, находячî ся въ слѣдуючôмъ уступѣ:

„Odezwę tę łotrowsko-kłamliwą розôслала „Сѣчь“ до славяньскихъ товариствъ и пôслала до ґазетъ россійскихъ, натурально зъ пôдписами, щобы собѣ заробити троха рублѣвъ. На се haniebne oszczerstwo ôдповѣло Ognisko ôдозвою до „Сѣчи“, котру розôслало такожь до славяньскихъ товариствъ. Одозва заповѣдае передовсѣмъ зôрванье всякихъ офіціяльныхъ зносинъ зъ тымъ mongolskiem towarzystwem, держана есть однакъ въ поважномъ и достойнôмъ тонѣ.“

Пред тавителѣ Ogniska заявляють выразно, що цѣлый сей уступъ не походить ôдъ него и для того оно не може одвѣчати за обиджаючî товариство „Сѣчь“ высказы, котрî тамъ находять ся.

II. Одпоручники славяньскихъ академічныхъ товариствъ у Вѣдни констатують фактъ, що они тымъ зазначили признанье и достойнôсть (das Ansehen und die Würde) товариства „Сѣчь“, що (они) запросили се товариство до участи въ нарадахъ надъ всеславяньскою справою.

III. Кожде изъ товариствъ, беручихъ участь въ нарадахъ, есть уповажнене оголосити повысшî ухвалы въ дневникахъ.

Вѣдень дня 30 червня 1890“.

Просимо Хвальну Редакцію оголошеньемъ сего для исторіи товариства „Сѣчь“ важного документу дати пôдписаному выдѣлови можнôсть покористувати ся зъ признаного ему уповномôцненя.

Хв. Редакціи прочихъ ґазетъ, рускихъ и польскихъ, крôмъ Dziennik-а Polsk-ого, котрому осôбне письмо выслано — просимо о ласкавый передрукъ сего нашого письма.

Ôдъ выдѣлу тов. „Сѣчь“. Вѣдень, въ липни 1890. *Д-ръ М. Зобкôвъ* т. ч. зверхникъ. *Д-ръ Д. Куликъ*, т. ч. писарь.

Дописи „Дѣла“.

Зъ-пôдъ Станіславова.

[Де-що яро дороги въ Надвôрняньскôмъ и Богородчаньскôмъ.]

Користаючи зъ нагоды вôльного часу, рѣшивъ ся я звидѣти нашî пôдгôрскî околицѣ Надвôрняньскî и Солотвиньскî. Наймивъ собѣ мужика зъ добрыми кôньми и пустивъ ся приватною дорогою на села до Надвôрнои. Дорогою бачивъ я добро нашихъ хлѣборобôвъ — сегорôчный урожай, видѣвъ ихъ статки тай бѣдноту, и такъ переѣзджавъ одно село по другôмъ.

Приѣхавши въ повѣтъ надвôрняньскій, звернули мою увагу добре утриманî дороги и теперѣшнî роботы коло нихъ. Переѣзжаючи коло села Перерослъ по-при людей працюючихъ на дорозѣ, зôбрала мене охота поспытати ся ихъ: хто то прикладае тôлько труду до доброго стану тыхъ дорôгъ? Люде оповѣли менѣ, що выдѣлъ повѣтовый, а найбôльше займае ся делеґатъ панъ зъ Камѣнки Глуховскій, — платить теперь за роботу грôшми, и люде на переднôвку мають заробокъ. Попращавши ся зъ ними, поѣхавъ я дальше до Надвôрнои, а всюда дорога рôвна и гладка, хочь яйце коти, и въ духу дякувавъ тымъ людямъ, що постарались о таку дорогу на добро повѣту а на хосенъ людямъ.

Оглянувши Надвôрну, Делятинъ и Дору, пустивъ ся я въ Солотвиньске. Переѣхавши Быстрицю, въѣзджаю въ село Молотаôвъ, — дивлю ся: сюда вже инчî дороги, а чимъ дальше, тымъ гôршî, — нѣ роботы коло нихъ, лише камѣниска по дорогахъ сторчать мовь стовпки кільометровî, а возомъ носить, що годѣ высидѣти. Перечитавши на таблици, що повѣтъ богородчаньскій, погадавъ я собѣ: то тутъ иншî ґазды, и инше господарство въ повѣтѣ. Навертаючи до Манявы, гадаю: тутъ буде лѣпша дорога, бо сюда ѣздять недужî гостѣ що лѣта на свѣжій воздухъ, та скорше схороню ся передъ пекучимъ сонцемъ въ тѣнь и покрѣплю ся свѣжимъ воздухомъ. Но що за розчарованье! Въѣзджаю на шляхъ широкій и рôвный, але що за камѣнье? мовь-бы нечистый умысне накидавъ, — а до того що мôстъ, то дѣра, а одинъ навѣть перехиливши ся, бокомъ сперъ ся о землю и кличе подорожного до себе, щобы зъ возомъ охолодивъ ся... въ болотѣ. Дôставши ся живымъ до Манявы, стративъ я охоту до дальшои подорожи, боячись, щобъ такою ѣздою не набавити ся якои лихорадки. Удавъ ся я на Скитъ, а сѣвши въ холодокъ, почавъ я думку думати. Много читавъ я по ґазетахъ про богородчаньскій повѣтъ и про его выдѣлъ, — повѣтъ мае свого инжиніра повѣтового, заряды дороговî мѣсцевî и престаціи шарварковî — а чому-жь дороги такî лихî? Не говорю вже о дорозѣ зъ Манявы до Крички и Яблôнки, бо тамъ запевне люде бальонами комунікують ся, — коли тутъ де комунікація така часта, годѣ ѣхати дорогою... Тутъ не треба великои техніки, лишь ôдповѣдного зарядженя и вказаня способу, якъ зладити добру дорогу, — але розумѣесь, не коло зеленого столика нарисувати на папери — лише удатись на мѣсце и тамъ поучити. Якъ же-жь ôдбувають ся престаціи шарварковî? — якъ одобрюють ся замкненя рахунковî мѣсцевыхъ зарядôвъ дороговыхъ? — въ якій спосôбъ дано поодинокимъ селамъ заробокъ зъ удѣленои запомоги, оберненои на полѣпшенье дорôгъ, коли на тôй просторони майже нѣчо не робить ся и безпечныхъ мостôвъ нема?...

Подорожный.

Зъ Журавна.

[Кôлька слôвъ про порядки въ Журавнѣ. — Несповнена надѣя на основанье уряду податкового въ Журавнѣ, а урядъ податковый въ Жидачевѣ. — Будова моста на Свѣчи. — Смерть писаря М. Думы.]

Мѣсточко наше по огни пôдносить ся и приходить до себе — а предприемчивый духъ писаря громадского Чеслава Шидловского заводить тутъ чимъ-разъ то лучшî порядки. Минувшого року заведено у насъ тыждневî торги, котрыхъ передъ тымъ не було, дальше сторожу огневу; не говорю вже о порядкахъ въ самôмъ мѣстѣ. Минувшого року заведено у насъ читальню, котра що-разъ лучше розвивае ся.

Сего року въ падолистѣ мала фінансова дирекція завести у насъ урядъ податковый, торгувала вже и ôдповѣдну каменицю, але приходить вѣсть, що сего року нѣчо не буде зъ того. Изъ намѣреного заснованя уряду податкового тѣшились ремѣсники, котрыхъ въ самôмъ Журавнѣ есть до 400; тѣшили ся учителѣ и священьство; тѣшивъ ся и нашъ селянинъ, бо до Жидачева якъ знадобить ся поѣхати, то треба дуже раненько встати, абы вечеромъ пôзнымъ вернути. Але и приѣхавши до Жидачева, треба неразъ добре начекати ся, бо тî два чи три паны урядники не въ силѣ кождому все на часъ зробити.

Разъ треба було менѣ ѣхати до Жидачева до знакомого, а одинъ панъ просивъ мене, щобы я заплативъ за него податокъ. Приходжу до уряду — натовпъ людей величезный, сопухъ у вохкихъ и темныхъ комнатахъ нечуваный, и мимо волѣ приходило на гадку, якъ можуть тіи бѣднî молодî люде бôльшу часть дня пережити, коли я не бôльше якъ годину тамъ пересидѣвъ, а выйшовъ зъ болемъ головы!...

Коли-жь пишу о урядѣ, не завадить написати де що й бôльше о нѣмъ, а именно о урядженю внутрѣшнôмъ. Ото двѣ комнаты досыть темнî, вохкî; кôлька столôвъ старинныхъ, певно старшихъ якъ уряды податковî, бо деякî замѣсть нôгъ мають пôдпоры зъ полѣнъ, — а крѣсла, то вже чиста иронія, коли той прирядъ до сидженя назвемо крѣсломъ! Прошу собѣ представити нѣбы тото крѣсло: поломане, а тримаесь лишень длятого, бо по разъ може сотный позбиване цвяхами; сидженье заступае солома змѣшана зъ клочемъ, а ту и тамъ при цвяхахъ видно кавалокъ шкôры, мабуть свѣдка, що далеко въ минувшости крѣсла тî були оббитî шкôрою... а нинѣ саме риндье зъ нихъ летить.

Ото образъ „штайрамту“ жидачѣвского, котрый нѣякъ и далеко не ôдповѣдае видови заведеня публичного.

Крôмъ „штайрамту“ мали у насъ въ Журавнѣ поставити на рѣцѣ Свѣчи мôстъ. О скôлько намъ вѣдомо, уже сего року зачнуть будувати. Кôлько то набѣдують ся люде, коли леда дощь вода розгуляесь тай перерве комунікацію, а прецѣнь корыто еи перетинае якъ-разъ повѣтъ судовый журавеньскій на двѣ половины.

Кôлька недѣль тому померъ ту великій другъ д-ра Верницкого, Михайло Дума, писарь громадскій. Бувъ то чоловѣкъ дуже даровитый — та, на жаль, цѣлу свою здôбнôсть обертавъ на ворогованье зъ тымъ народомъ, середъ котрого живъ и зъ котрого выйшовъ. При послѣдныхъ выборахъ до сойму придбавъ для Верницкого кôлька голосôвъ, а хто знае, чи й бôльше бувъ бы не приспоривъ, коли-бъ не стали ему въ дорозѣ нашî патріоты-селяне: ч. Слюзарь зъ Дубравки, братъ Слюзарôвъ зъ Протесъ и Гренджола зъ Мельнича. А шкода того таланту, котрый змарнувавъ ся безъ користи для ворогôвъ, а зъ шкодою для своихъ!

Той Самô.

ОДЛЕГЛЫЙ ПОЛІТИЧНЫЙ.

N. fr. Presse одержала вѣсть зъ Берлина, що въ другôй половинѣ мѣсяця серпня ôдбуде ся зъѣздъ ґр. Кальнокого зъ нѣмецкимъ канцлеромъ Капрівімъ. Що-до мѣсця зъѣзду не настало ще порозумѣнье.

Справа збôльшеня стану арміи пôдчасъ мира була на якійсь часъ притихла, бо міністеръ вôйны Баверъ заявивъ бувъ въ спôльныхъ делеґаціяхъ, що правительство мусить ще, закимъ возьме ся до сеи справы, поробити ôдповѣднî студіи. Теперь же порушала ту справу пôвурядова Budap. Corr. и выкликала своею арґументаціею не малу сензацію. Згадана ґазета каже: „Справа збôльшеня презенційного стану нашои спôльнои арміи була пôдчасъ послѣднои сесіи делеґаційнои головно длятого предметомъ широкои нарады, що бувъ загальный поглядъ, що пôдвысшенье стану арміи въ часѣ мира дасть ся перевести лишь ухваленьемъ нового закона або задержаньемъ резервістôвъ зъ першого року, взглядно покликаньемъ доповняючои резервы въ обемѣ зовсѣмъ непредвидженôмъ въ законѣ. Але всѣ тî погляды выходять зъ зовсѣмъ хибного припущеня. Евентуальне збôльшенье стану презенційного есть чисто лишь справою буджетовою и можна его залагодити за кождый разъ при ухвалюваню спôльного буджету, скоро лишь розходить ся о не бôльше пôдвысшенье якъ о 32 000 людей. Безпосередно по введеню въ житье нового закона войскового було бы то, що правда, не можливымъ, бо перехôдъ при рекрутаціи зъ тыхъ самыхъ рокôвъ показавъ значный недобôръ, котрый може вырôвнати ся доперва въ 1891 р. Але ôдъ 1892 р. дасть рôчный контінґентъ рекрутôвъ по 103.100 людей для спôльнои арміи въ ôдношеню до ухваленого въ буджетѣ стану презенційного въ слѣдуючôмъ роцѣ на 257.058 всякôвъ надвышку, котра буде выносити бôльше якъ 32.000 людей. Вже передъ заведеньемъ нового закона войскового була надвышка 12.000 людей ôдчисляючи вже ôдъ того рôчный недобôръ; коли-жь рекрутація зовсѣмъ ôдповѣсть, то черезъ рôчне пôдвысшенье контінґенту о якихъ 7.000 людей, доходить та надвышка до 33.000 людей, котрыхъ увôльняе ся ôдъ службы черезъ то, що ихъ пускае ся передъ часомъ на урльопъ, або якимсь иншимъ способомъ адміністративнымъ. Тымъ способомъ отже пôдвысшено станъ арміи о якихъ 1.400 людей, а ще стоить до розпорядимости 31.000 людей. Зъ того видко, що анѣ не треба пôдвысшати контінґенту рекрутôвъ, анѣ задержувати воякôвъ по скôнченю трилѣтнои службы ще довше, щобы нормальный станъ арміи збôльшити о 32.000 людей; спôльнî делеґаціи будуть лишь мусѣли ухвалити що року для кождыхъ 10.000 людей около 3,500.000 зр. рôчно, а міністеръ вôйны буде мôгъ, коли пôдвысшенье стану презенційного не буде переступати числа 32.000 людей, перевести то пôдвысшенье не нарушаючи зовсѣмъ истнуючихъ законôвъ. То однакожь не выключае евентуальности, що міністеръ въ поодинокихъ случаяхъ, именно же при кавалеріи буде змушеный, чи то при збôльшенôмъ станѣ, чи безъ него задержувати такожь и резервістôвъ зъ першого року. Справа збôльшеня стану презенційного не есть теперь пекучою; коли-жь бы правительство видѣлось на будуще змушенымъ зажадати того збôльшеня, то буде то зависѣти лишь ôдъ спôльныхъ делеґацій, чи они схотять ухвалити на то потрѣбнî выдатки. Окремого закона для збôльшеня арміи не потреба.“

Противъ выбору пос. Гайнріха делеґатомъ до краевои рады шкôльнои зъ мѣста Праги розпочали Нѣмцѣ въ Чехахъ аґітацію. Противъ того выбору запротестували крôмъ нѣмецкого товариства політичного въ Празѣ ще и таке саме товариство въ Садѣ и Ліберцѣ, рада повѣтова въ Авсіґъ, зборы выборцѣвъ въ Ашъ и рады громадскî въ Льосдорфѣ и Векельсдорфѣ. Членъ редакціи Hlas-a Naroda мавъ зъ Гайнріхомъ розмову а той сказавъ, що коли-бъ Нѣмцѣ не були зъ нимъ такъ нечемно поступили, то ôнъ бувъ бы выбору не принявъ, але якъ разъ то поступованье спонукало его выбôръ приняти. Ôнъ буде заступати интересы Нѣмцѣвъ зъ цѣлою совѣстностію и певно жаденъ Нѣмець не буде на него жалувати ся. Ôнъ ôдъ давна бувъ за такою угодою, яку заводить вѣденьска конференція угодова, але иде ще дальше, бо хоче, щобы кождый нарôдъ удержувавъ свои школы власнымъ коштомъ. Ôнъ не думае, щобы Нѣмцѣ не брали участи въ выставѣ краевôй; ихъ власный интересъ змушуе до того. Гайнріхъ додавъ наконець, що ôнъ есть Нѣмцемъ, але его дѣдъ по матери бувъ Чехомъ и длятого ôнъ есть властиво мѣшанцемъ та тому хоче бути справедливымъ для обохъ сторôнъ.

Власти вѣденьскî розвязали „Товариство австрійскихъ студентôвъ“, котре пôвтора року тому назадъ завязано въ тôй цѣли, щобы оно дѣлало противъ панґерманьского руху якій наставъ бувъ въ ту пору мѣжь вѣденьскими студентами. Товариство се мало крôмъ того не допускати до нѣякихъ спорôвъ національныхъ и реліґійныхъ мѣжь студентами. Наразъ розвязали его власти правительственнî зъ мотивôвъ, що товариство переступило свôй кругъ дѣланя, бо мѣшае ся до політики, чого статуты товариства не дозваляють.

Въ політичныхъ кругахъ вѣденьскихъ говорять, що всѣ вѣсти о абдикаціи кн. Фердинанда Кобурґского суть зовсѣмъ безосновнî. Противно, князь рѣшивъ ся вытревати на своимъ становищи, тымъ бôльше, що ситуація не есть теперь такъ грôзна, щобы могла его спонукати ажь до такого кроку. Кн. Фердинандъ перебувае все ще въ Кальсбадѣ. Кн. Ернестъ Кобурґскій выѣхавъ въ суботу зъ Карльсбаду. Декотрî францускî ґазеты доносять, що ôнъ ѣздивъ до кн. Фердинанда въ спеціяльнôй місіи ôдъ цѣсаря Вільгельма.

——

Родина царска, котра теперь перебувае на фінляндскôмъ побережу, мае сего тыждня вернути назадъ до Петербурга.

Проектъ реформы земствъ въ Россіи предложеный россійскôй радѣ державнôй ще пок. міністромъ Толстымъ, одержавъ вже якъ доносять россійскî ґазеты царску санкцію. Реформа та, котра, якъ звѣстно, обмежае послѣдный ще останокъ провінціональнои автономіи, мае бути зъ днемъ 1 жовтня введена въ житье въ 36 ґуберніяхъ. Рôвночасно будуть установленî въ десяти ґуберніяхъ старосты на мѣсце выбираныхъ доси селянами членôвъ адміністраційныхъ.

——

Загальну увагу кругôвъ політичныхъ въ Берлинѣ звернула на себе статья Kurjer-a Poznańsk-ого, въ котрôй ґазета ся обговорюе становище послôвъ польскихъ до недавного ухваленя войскового предложеня. Обговоривши величезнî приготовленя военнî Россіи каже згадана ґазета: „Хиба-жь лежить то въ нашôмъ интересѣ, щобы въ виду евентуальнои грозы тридержавный союзъ стоявъ неприготовленый? Хиба-жь мы Поляки можемо того бажати, щобы козаки поили свои конѣ въ Лабѣ? Хиба-жь можемо и чи вôльно намъ бажати Россіи побѣды? Голосованье Полякôвъ въ райхстаґу було фактичнымъ зôрваньемъ зъ Россією а заразомъ и актомъ довѣрія для правительства.“

——

Кабінетъ льорда Сальсберого найшовъ ся теперь въ дуже труднôмъ положеню, а въ Анґліи есть вже загальна гадка, що ôнъ довго не удержать ся. Мало що не всѣ проекты, якî льордъ Сальсбері предложивъ бувъ парляментови, стрѣтили сильну опозицію и ôнъ бувъ змушеный брати назадъ оденъ проектъ за другимъ. Оногды наспѣла зъ Лондону така вѣсть: Въ палатѣ послôвъ дало правительство замѣтне заявленье. Міністеръ Смайсъ сказавъ, що нарады комісіи для змѣны реґуляміну палаты протягнули ся довше, якъ того правительство сподѣвало ся, а въ виду такого стану рѣчи, не хоче правительство допустити, щобы въ половинѣ липня настала довга и завзята дебата. Правительство думало, що предложеный палатѣ проектъ о змѣнѣ реґуляміну стрѣтить въ палатѣ якъ найбôльшу прихильнôсть. Правительство не хоче такожь, щобы сеи сесія велась дальша дебата надъ закономъ о выкупнѣ ґрунтовъ въ Ирляндіи та надъ проектомъ о десятинѣ и

ôдбувати то оставити подобаетъ разсужденію и разрѣшенію В. Ґубернiумъ. Видится однаковожъ, що руска коменда въ Тернополи ледви дасьтся запровадити, бо ту до Ґвардіи належатъ Поляки, Нѣмцѣ, Русины и Жиды, хотяй Русинôвъ будетъ найболше, бобися може тіи рускою комендою осквернили... Противники Руской справи даются зъ тимъ чути, що то неможетъ бути дабы рускій языкъ въ Оурядахъ бивъ оупотребленній, отже таки намъ Русиномъ ничо нехтятъ дозволити, тіи то братя въ словѣ, взиваютъ насъ до едности до згоди абисьмося одъ нихъ неотлучали. При коммѣсіи реченной оучинивъ подписаній оувагу, яко Русини оухилялися перше од Ґвардіи бо видѣли що некоторія носили знамя польского Орла, але на тое показали ми орла зъ маленькимъ львомъ по серединѣ орла тогожъ, випадалоби то такъ толкувати, що орелъ пожерлъ льва, но чижъ го зможетъ стравити.

Що до Ґвардіи вспôмнувъ еще пôдписаніи при коммѣсіи помянутой, що по Селахъ на певно надѣятися треба коменди Руской для Ґвардіи, но и того не признаютъ доси. Про тое видится конечно потребнимъ, даби Всечетнѣйша головна Рада била ласкава вставлятися у В. Ґубернiумъ даби въ томъ предметѣ видано Інструкцію до коммѣсій до того дѣла призначитися маючихъ, бо всюди является сопротивленія руской справѣ; а таковіи сопротивленія буваютъ сильни бо рôзніи служатъ ко тому средствіи, а въ каждомъ случаю повстаютъ противъ Священникомъ якби противъ найболшимъ врагомъ. Прилучается притôмъ еще единъ ⁄. списъ приступаючихъ ко прошенію о подѣлъ Галиціи, но такъ опôзненній леддви зможетъ бути оупотребленнимъ...

Въ Тернополи 4° Октоврія 1848.

Михаилъ Бѣлѣньскій,
Предсѣдатель Ради Тернопôлской.

Подписи выняти до поданья особного.
Кузьіемс.

предложить тй проекты на слѣдуючій сесіи, котра однакожь розпôчне ся ажь въ падолистѣ и буде продовжати ся ажь до липня слѣдуючого року. Сеи сесіи будуть ще лишь залагодженй деякй справы грошевй и законъ о Гельґоляндѣ та кôлька поменшихъ справъ. Такъ отже уступило правительство зô всѣхъ своихъ позицій въ парляментѣ, але тымъ и выкликало въ цѣлôмъ краю то переконанье, що оно не буде вже могло довго удержатись, бо становище его на осѣннôй сесіи певно не полѣпшить ся. Ще кôлька мѣсяцѣвъ тому назадъ, нѣхто бы бувъ не думавъ о димісіи льорда Сальсберого, о змѣнѣ кабінету, о розвязаню парляменту та о новыхъ выборахъ, а теперь вже самй консерватисты голосно о тôмъ говорять. Орґанъ консерватистôвъ Times оголошуе одно письмо за другимъ ôдъ анґлійскихъ консерватистôвъ, въ котрыхъ они жалують ся на неяснôсть політики кабінету та на недостачу дисципліны въ партіи міністерскôй. Они голосять отверто, що льордъ Сальсбері занимаесь за надто заграничною політикою а за мало енерґічно займаесь внутрѣшными справами, а коли хоче удержатись, то повиненъ конче перевести реорґанізацію кабінету. Тамтого тыждня розôйшлась була навѣть поголоска, що Сальсбері хоче на мѣсце Смайса покликати льорда Черчиля, котрый обôйме провôдъ консервативнои партіи. Теперь же заявивъ Смайсъ публично, що ôнъ не думае уступати, хиба що его зневолять выступити зъ кабінету. Тымъ давъ Смайсъ и пôзнати цѣлому свѣтови, що навѣть въ самôмъ кабінетѣ нема згоды та що и тамъ ведесь завзята борба, котра ще лишь скорше доведе до упадку теперѣшного кабінету. Вже и въ партіи консервативнôй настали роздоры. Оденъ зъ найбôльше впливовыхъ послôвъ Кінъ заявивъ, що не може отверто пôдпирати правительства и длятого зложивъ мандатъ Прийшло до нового выбору и кандидатъ правительства перепавъ, а выйшовъ Денкенъ, кандидатъ Ґлядстоністôвъ. Фактъ сей выкликавъ середъ опозиціи велику радôсть и розпочалась теперь сильна аґітація противъ консерватистôвъ.

Ирляндцѣ уважають вже навѣть теперѣшный кабінетъ морально неистнуючимъ. Члены парляменту зъ тои народности устроили були недавно тому пиръ въ честь Парнеля а той мавъ на пирѣ бесѣду, въ котрôй обговорювавъ ситуацію політичну и вже отверто застановлявъ ся надъ тымъ, яке становище мають заняти Ирляндцѣ супротивъ дуже можливого кабінету Ґлядстона.

———

Ліберальна партія въ Сербіи задумуе выступити до дѣла не лишь зъ новою силою, але и пôдъ новымъ именемъ. Проводирѣ тои партіи Стоянъ Божковичь, Володимиръ Йовановичь и Алімпій Василевичь хотять, щобы та партія не называла ся якъ доси ліберальною, але щобы выступала пôдъ именемъ національнои сербскои партіи. Они уложили такожь проґраму партіи зложену зъ 12 параґрафôвъ, котрои загальна тенденція есть збирати пôдъ оденъ прапоръ всѣ солідни̂ елементы та щирыхъ и безкористныхъ патріотôвъ, щобы тымъ способомъ повести малый сербскій корабель щасливо и успѣшно по-при скалы, якй ему грозять.

Урядова сербска ґазета „Српске Новине" подала недавно тому комунікатъ, въ котрôмъ сказано, що всѣ ôдзывы ексъ-короля Милана зъ послѣдныхъ часôвъ, не суть нѣчимъ иншимъ, якъ лишь выразомъ особистыхъ поглядôвъ ôтця короля, котрй державу и еи політику нѣчого не обходять. Сей комунікатъ доповнивъ теперь міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ Джая въ своѣмъ розговорѣ зъ кореспондентомъ штандару. Міністеръ сказавъ: „Дарма говорити, що король Миланъ есть для радикалôвъ, що довели до его абдикаціи, прихильно успособленый. Все, що говорить одна або друга сторона о его дружбѣ, есть безъ всякого значѣня, але зъ другои стороны було бы зовсѣмъ несправедливо думати, що мы ворогами его сына. Для насъ всѣ династіи рôвнодушнй, а теперѣшный станъ рѣчей есть намъ догôдный и жаденъ радикалъ не думае о змѣнѣ. Хочь кредитъ краю часомъ терпить черезъ напасти короля Милана, то все таки его присутнôсть и его ворожôсть для насъ причиняесь до консолідаціи нашои партіи. Якъ всѣ партіи, що приходять до власти, мусѣли и мы черезъ якійсь часъ терпѣти богато ôдъ роздорôвъ и зависти. Але теперь вже все забуло ся, а при слѣдуючихъ выборахъ выйдемо мы въ подвôйнôй силѣ. Справу вывозу свиней мы незадовго управильнимо. Треба конче, щобы настало якесь порозумѣнье. Всѣ вѣсти о якôйсь економічнôй борбѣ зъ Австріею суть безосновнй; мы до такои борбы анѣ не достаточно сильнй, анѣ не богатй."

НОВИНКИ.

— **Загальнй зборы товариства „Просвѣта"** ôдбудуть ся сего року въ Коломыи дня 16 (28 н. ст.) серпня.

— **Кляса приготовляюча рускои ґімназіи у Львовѣ** не звернула доси на себе такои уваги нашои публики, на яку безперечно заслугуе. Замѣсть дати хлопця до клясы приготовляючои, де бы поволи и безъ труду втягнувъ ся въ порядокъ и науку ґімназіи, приготовляють его родичѣ просто до вступного испыту до І-ои клясы, а опôсля учителѣ наглядно бачать рôзницю, яка ажь надто часто заходить мѣжь ученикомъ приготовуванымъ дома, а ученникомъ клясы приготовляючои. Обсягъ наукъ въ клясѣ приготовляючôй не обширный и легко доступный, а коштъ удержуваня у Львовѣ ледви чи бôльшій, якъ кошты домашного приготованя. И що-до оплаты шкôльнои заходить значна рôзниця: за одноразовою оплатою 5 зр. зыскуе добрый ученикъ увôльненье на цѣлу ґімназію.

— **Зъ Лѣського пишуть намъ:** Минувшого поне дѣлка (7 н. ст. липця) сконфіскувала жандармерія въ Балигородѣ всѣ пашпорты на худобу выставленй въ языцѣ рускôмъ, а властителѣвъ тыхъ пашпортôвъ спонукала выстаратись въ канцеляріи мѣскôй о пашпорты выповненй языкомъ польскимъ. Декотрй вôйты пôйшли до староства зъ жалобою, але що то помогло?! На друксортахъ находить ся друкъ рускій, выданый властями чей же не на параду, а жандармы конфіскують. Красна у насъ рôвноправнôсть и конституція! — *Я. В.*

— **Język urzędowy на рускихъ свѣдоцтвахъ шкôльныхъ.** На давныхъ рускихъ свѣдоцтвахъ було число складове напечатане по руски, на теперѣшныхъ же новыхъ — уже по польски. Зъ огляду, що всѣ нашй ґімназіи суть ц. к. державными заведенями, заходить тутъ новый случай нелеґального перешварцовуваня urzędowej mowy... Атже супротивъ державы обѣ галицкй мовы краевй е рôвноправнй, а ц. к. руска ґімназія не е доси ще polskim urzędem w kraju?!

— **Рускій комітетъ ратунковый** на засѣданю 9 н. ст. липня с. р. роздавъ дальшй пôдпомоги: въ косôвскôмъ повѣтѣ 6 родинамъ въ селѣ Микитинцяхъ 15 зр.; въ коломыйскôмъ пов. 8 родинамъ въ селѣ Залучи надъ Прутомъ 20 зр., громадѣ Вербѣжь 80 зр., однôй родинѣ въ Дебеславцяхъ 15 зр., однôй родинѣ въ Ковалѣвцѣ 15 зр.; въ бучацкôмъ повѣтѣ громадамъ: Бѣлявинцѣ 40 зр., Осôвцѣ 40 зр., Помôрцѣ 30 зр.; въ ланцуцкôмъ повѣтѣ громадѣ Миротинъ 50 зр.; въ коросняньскôмъ пов. громадѣ Бонарôвка 80 зр.; въ брôдскôмъ пов. громадамъ: Гаѣ старобрôдскй зъ прилучеными 80 зр., Лешѣвъ и Пѣски 50 зр., Суховоля 30 зр., Заболотцѣ 65 зр., однôй родинѣ тамъ же 15 зр.; въ лѣськôмъ пов. громадамъ: Устрики дôльнй додатково 30 зр., Береги горѣшнй 30 зр.; въ сянôцкôмъ пов громадамъ: Завадка и Камѣнка 60 зр., Морохôвъ зъ прилуч. 40 зр, Сторожѣ зъ прилуч. 40 зр.; въ руско-равскôмъ пов. громадѣ Камѣнка нова 100 зр.; въ товмацкôмъ пов. громадамъ: Торговиця и Закривцѣ 40 зр.; въ надвôрняньскôмъ пов. громадѣ Сажавки 40 зр.; въ львôвскôмъ пов. для погорѣльцѣвъ въ Знесѣню и Чорнушовичахъ 45 зр.; въ залѣщицкôмъ пов. громадѣ Мышкôвъ 50 зр.; въ борщѣвскôмъ пов. однôй родинѣ въ Попôвцяхъ вел. 10 зр.; въ яворôвскôмъ пов. громадѣ Прилбичѣ и Чолгиня 150 зр.; въ рогатиньскôмъ громадѣ Юнашкôвъ за для градобитя 100 зр., однôй родинѣ въ Путятинцяхъ 50 зр., однôй родинѣ въ Клѣщѣвнѣ 70 зр., громадѣ Клѣщѣвна 50 зр.; въ пôдгаецкôмъ пов. громадѣ Сокôльники 50 зр.

— **Новй уряды податковй.** Въ осени сего року отвирае ся въ Галичинѣ 12 новыхъ урядôвъ податковыхъ въ отсихъ мѣсцевостяхъ: Белзъ, Бускъ, Бурштинъ, Янôвъ коло Львова, Копычинцѣ, Любачѣвъ, Войнилôвъ, Дукля, Дембица, Кальварія, Радомышль и Тичинъ. На другій рôкъ мають отворитись ще новй уряды податковй, такъ щобы въ кождôй мѣсцевости, де есть судъ повѣтовый, бувъ такожь и урядъ податковый.

— **Непошанованье рускихъ святъ.** Судъ любачѣвскій вôзвавъ на 11 н. ст. липня, въ день св. ап. Петра и Павла селянъ греко-кат. обряду: Петра Кравса, Стефана Баштевича, Павла Колеса, Петра Ференса и инш. На вôзваню, котре мало ч. 2575, пôдписаный судья Барткевичь.

— **Важне для скликуючихъ зборы.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ, зносячи ореченье праского намѣстництва, орекло, що цѣлкомъ выстае, если ôдъ дня повѣдомленя о маючихъ ôдбути ся зборахъ до дня, коли зборы дѣйстно ôдбули ся, минуло 3 днѣ, при чôмъ рѣшаючимъ есть не скôлькôсть днѣвъ, а скôлькôсть годинъ, отже въ тôмъ случаю 72 годинъ.

— **Тучѣ градовй, якй лютили ся минувшого тыждня въ кôлькохъ повѣтахъ всхôднои Галичины,** наробили, якъ се можна було бачити зъ нашихъ дописей, такъ величезнй шкоды, що для селянъ и въ сѣмъ роцѣ грозить голодъ. Gazeta Lw. подае таку вѣсть про сю тучу градову зъ 3 н. ст. липня въ пôдгаецкôмъ повѣтѣ: Градъ вынищивъ до тла всѣ засѣвы на селяньскихъ и двôрскихъ полянъ та новыбивавъ ôкна по хатахъ въ селахъ: Пôдгайцѣ, Загайцѣ, Галичь коло Пôдгаець, Угринôвъ, Сѣлки, Яблонôвка и Поплавы. Въ иншихъ мѣсцевостяхъ того повѣту, а то въ Старôмъ мѣстѣ, Мужиловѣ, Телячу, Бѣлокирници, Заставчи, Заваловѣ и Носовѣ сей градъ поробивъ меншй шкоды. Градъ доходивъ величины курячого яйця; деякй зерна граду важили 20 декаґр. Староство розслѣджуе шкоды, щобы ôдписати податокъ грунтовый. Зъ Болшовець, пов. рогатиньского, пишуть: Ажь теперь можна добре розглянути ся по околици и обчислити шкоду, яку наробивъ градъ. Села Сернки и Липиця мають найбôльшу шкоду. Суть поля, на котрыхъ нѣчо не лишило ся, — колосье и солома зтятй поплыли до рѣки, а сѣно гние. Нѣ люде нѣ худоба не будуть мати поживы. Въ Козарахъ выломила буря 600 старых деревъ а велике число молодшихъ деревъ вымело безъ слѣду. Въ Бурштинѣ выбивъ градъ въ шпитали Сестриць милосердныхъ 400 шибъ, въ палатѣ кн. Яблоновского 600 шибъ, и нема дому, де бы остались цѣлй ôкна. Тинкъ пооббиваный лежить купами по дорогахъ. Минувшій рôкъ бувъ лихій для господарѣвъ, але они зъ могли бодай трохи зôбрати, але сего року не зберуть нѣ зерна нѣ соломы.

— **Самоубійство жандарма.** Капраль жандармеріи Врба, стаціонованый въ Рудкахъ, застрѣливъ ся пôдчасъ патролѣ въ селѣ Гошанахъ коло лѣса. Тяжко раненого ôдставлено до шпиталю войскового въ Городку, але на разѣ не змогли добути кулѣ, котра застрягла въ горѣшнôй части грудей. Врба жие и якъ лѣкарѣ кажуть, може и подужае. На вѣсть о самоубійствѣ приѣхавъ до Рудокъ рітмайстеръ жандармеріи зъ Перемышля, а ôдтакъ ôдъѣхавъ до Городка, щобы доповнити слѣдство. Про причину самоубійства говорять всѣляко.

— **О мѣсце прокуратора державного у Львовѣ** старають ся пп. Середовскій, заступникъ старшого прокуратора у Львовѣ, Куненъ прокураторъ въ Золочевѣ и Вечержекъ прокураторъ въ Тернополи. — Говорять у Львовѣ, що старшій прокураторъ львôвскій, п. Зданьскій, за-для слабого здоровля, загадавъ теперь по скôнченôй 40-лѣтнôй службѣ податись на емеритуру.

— **Степень маґістрôвъ фармаціи** въ університетѣ львôвскôмъ одержали: Моріцъ Бібрінцъ, Кар. Билиньскій, Евг. Червиннскій, Кар. Скерль, Волод. Чемарникъ, Волод. Скуревичь, Тад. Ґлязоръ, Ив. Ґурный, Ерн. Ґольдманъ, Фр. Козакевичь, Іоахимъ Козакъ, Сим. Кляръ, Іос. Мадейскій, Як. Рехенъ, Мих. Розенштокъ и Ад. Сервацкій.

— **Нова тарифа полосова** на державныхъ зелѣзницяхъ въ Галичинѣ выказала по двохъ тыжднях ôдъ еи заведеня, що рухъ осôбъ збôльшивъ ся о 60 прц. Дохôдъ зъ перевозу подорожныхъ побôльшивъ ся о 2 прц. а зъ пакункôвъ особобовыхъ о 87 прц.

— **Статистика ученикôвъ Русинôвъ въ ґімназіи въ Золочевѣ.** Всѣхъ ученикôвъ-Русинôвъ въ ц. к. ґімназіи золочѣвскôй було зъ початкомъ сего року шкôльного 96. Въ другôмъ пôвроцѣ убуло 5 а 1 перейшовъ въ студіюмъ приватне. Результатъ клясифікаціи въ другôмъ пôвроцѣ такій, що на 90 ученикôвъ публичныхъ одержало 6 першу клясу зъ ôдзначеньемъ — 55 першу клясу, — 16 позволено поправити одинъ предметъ по феріяхъ, — 7 одержало другу клясу а 6 третю клясу. Судьба приватиста рѣшить ся доперва 16 липня.

— **Профанація.** Въ Коломыи ôдправляно дня 4 н. ст. липня, въ честь торжества Ад. Мицкевича, богослуженье въ жидôвскôй бôжници. Було двѣ промовы: польска віцебурмістра Функенштайна а нѣмецка рабіна зъ Радовець. Пôдчасъ тои другои промовы вôйшли до бôжницѣ т. зв. поступовй жиды и внесли хоругви зъ образомъ Матери Божои. На сей видъ выйшли зъ бôжницѣ многй жиды. Хоругви позичили жидамъ якйсь коломыйскй товариства польскй.

— **Въ ґімназіи въ Радôвцяхъ** на Буковинѣ зложили испытъ зрѣлости чотири Русины: Юліянъ Кустиновичь (зъ ôдзначеньемъ), Кость Цента, Юрій Калинюкъ и Мих. Криштофовичь; першій зъ нихъ греко-католицкого обряду, а прочй три православнй.

— **Допозняючй выборы** одного члена рады повѣтовои въ Станіславовѣ зъ мѣста Станіславова розписанй на 14 серпня с. р. Выборы ôдбудуть ся пôсля §. 5 орд. выб. пов. черезъ раду громадску мѣста Станіславова.

— **Самоубійства.** Климъ Курпельскій, шлюсарь варстатôвъ зелѣзницѣ Кароля Людвика въ Перемышли, отроивъ ся 3 н. ст. липня кислотою карболевою; причиною самоубійства були невзгодины домашнй. — Въ приступѣ божевôльства повѣсивъ ся Федь Савчукъ, господарь въ Вербôвци, пов. косôвского.

— **Дуга въ ночи.** Дня 3. н. ст. липня о 10-ôй годинѣ въ ночи побачено въ Файторіцъ въ Стиріи дугу. Тои ночи була повня и се рѣдке зъявище повстало за-для того, що свѣтло мѣсяця заломлювалось въ хмарахъ дощевыхъ. Зъявище тревало 15 мінутъ.

— **Островъ Капреру** купило италіяньске правительство за 300.000 франкôвъ ôдъ сынôвъ Ґарібальдія, котрй самй предложили се купно за-для лихихъ ôдносинъ маєтковыхъ. Островъ сей одержавъ въ дарѣ ґенералъ Ґарібальді ôдъ своихъ приятелѣвъ въ Анґліи.

— **Небезпечна мода.** Дамы парискй перфумують теперь не лишь свои одяги и волосье, але такожь кровь и тѣло, вприскуючи пôдъ шкôру рôзнй есенціи. Моду таку завела одна дама, ôддаюча ся морфінізмови. бо втриснувши собѣ въ кровь перфуму, побачила, що еи тѣло набрало запаху тыхъ перфумъ. Робила дальшй пробы и вприскувала пачулю а показало ся, що кровь розводить по цѣлôмъ тѣлѣ перфумы. Одъ того часу вприскуванье перфумъ стало сь загальною модою. Деякй дамы змѣняють запахъ кôлька разôвъ денно, вприскуючи рано олѣйокъ рожаный, вечеромъ ясминовый а передъ балемъ фіялковый. Але та мода дуже небезпечна, бо деякй перфумы не дуже чистй зйтроюють кровь и вже лучали ся зъ того тяжкй недуги. За-для того домагають ся лѣкарѣ законного заказу сеи моды.

— **Дрôбнй вѣсти.** Комітетъ церковный въ Олеську одержавъ ôдъ цѣсаря 200 зр. пôдмоги на будову церкви. — Міністерство просвѣты и вѣроисповѣдань надало опорожнену римо-кат. парохію въ Чернелици кс. Іос. Баранецкому зъ Повѣтна. — Стипендію зъ фондаціи Іос. Шмоневского, рôчно 70 зр., надавъ заступникъ куратора сеи фондаціи п. Ив. Сѣтницкій ученикови VI кл. ґімназіи въ Бродахъ, Ив. Кмицикевичеви. — Грôмъ убивъ дня 7 н. ст. липня въ Руствечку, пов. мостиского, 11-лѣтну дѣвчину Розалію Томаку, коли пасла худобу на поли. — Крил. о. Теоф. Павликôвъ выѣхавъ на кôлька тыжднѣвъ до Сараева до свого сына д ра Ивана, лѣкаря при дирекціи босаньскихъ зелѣзниць. — Дô Львова приѣде циркъ Сідолього и буде давати представленя въ серпни и вересни на пляцу Стрѣлецкôмъ. За вынаемъ мѣсця пôдъ циркъ заплатить Сідолі по 1200 зр за мѣсяць.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Павлокому, дек. бирчаньского, одержавъ о. Северинъ Коростеньскій.

До кан. институціи на Лопушанку хомину, дек. старосамбôрского, завôзваный о. Александеръ Яворскій.

Вставлено ся до намѣстництва о згоду на кан. институцію о. д-ра Ник. Малиняка на Сливницю, дек. нижанкôвского.

Правительство згодило ся на дотацію рôчно 300 зр. для сотрудника въ Никловичахъ, дек судововишеньского при о. Вол. Паславскôмъ на дальшій одинъ рôкъ с. е. до 17 мая 1891 р.

Грамоту похвальну за ревнôсть и труды, положенй въ реліґійно-моральнôмъ образованю молодежи шкôльнои одержавъ о. Генрикъ Поляньскій зъ Туриньска дек. ясельского.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** На Буковинѣ въ тамошныхъ ґімназіяхъ зайшли такй змѣны: Професоръ Кароль Вольфъ зъ Радовець перенесеный до ґімназіи въ Чернôвцяхъ; супленты черновецкои ґімназіи Дом. Брессанъ и Вол. Кочиньскій именованй професорами ґімназіи въ Радôвцяхъ, а супленты: катихитъ кс. Швайґеръ и Ив. Скобельскій професорами черновецкои ґімназіи. — Міністерство скарбу именувало въ службѣ удержаня евіденціи катастру податку ґрунтового ґеометра евіденційного І кл. Ив. Льеха старшимъ ґеометромъ евінд., ґеометра евід. II кл. Вол. Жаклиньского ґеометромъ евід. І кл., адъютованого елева евід. Марк. Головацкого и неадъют. елева Мар. Мрочковского ґеометрами евід. II кл., неадъют. елева Тад. Бедронка адъют. елевомъ, а вкôнци прив. урядника технічно-лѣсового Іос. Хшановского и був. адъюнкта помѣрового для Босны и Герцоґовины Ант. Туркевича неадъют. елевами евіденційными.

— **Конкурсы.** Нотаріяльна комната перемыско-сянôцка розписала конкурсъ на мѣсце нотаря въ Комарнѣ; речинець до 31 липня с. р. — Зарядъ салінарный въ Качицѣ розписуе конкурсъ на мѣсце лѣкаря салінарного въ Качицѣ зъ платнею рôчно 620 зр.; речинець подаватись до 10 серпня с. р.

Наука, штука и литература.

— **Мотыжинскій архивъ.** Акты переяславскаго полка XVII—XVIII в. Изданіе Андрея и Александра Савицкихъ. Кіевъ. 1890. Сторôнъ VI+223+XVIII вôсѣмки. Цѣна 1 руб. 50 коп. (Набути можна въ редакціи „Кіевской Старины", Більша Володимирська улиця, дім Н. 32. А.)

— **„Галицко-русская Библіоґрафія XIX-го столѣтія,** дополненная русскими изданіями вышедшими въ Венгріи и Буковинѣ (1801—1886) составилъ Иванъ Ем. Левицкій. Выпускъ XVII (1874—1875). Томъ II.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Жнива** въ повѣтахъ мостискôмъ и рудецкôмъ вже по троха зачались, але ôдъ понедѣлка, 14 н. ст. липня, зачнесь робота въ найбôльшôмъ розгарѣ. Жита гарнй, але колосъ щербатый, пшеницѣ поправились по дощахъ въ маю и зъ початкомъ червня, ячмена дуже добрй, а ôвсы лихй. Сѣна по лукахъ не буде много. Овочѣвъ мало.

— **Жнива на Угорщинѣ** почались середъ найкрасшои погоды. Рѣпакъ вже звезено и зачато навѣть молотити. Жнива суть дуже добрй такъ, що вже теперь умовлено ся що-до вывозу заграницю значныхъ скôлькостей збôжа. Впевняють, що сегорôчнй врожаѣ на Угорщинѣ будуть такъ добрй якъ въ р. 1887, тымъ бôльше що въ сѣмъ роцѣ обсѣяно пшеницею о 400.000 морґôвъ бôльше. Надѣють ся великои торговлѣ збôжемъ, бо припасôвъ нема, и вже теперь Чехи закуповують на Угорщинѣ значнй партіи пшеницѣ и жита, а крôмъ того закôнчено много контрактôвъ на доставу до Нѣмеччины и Швайцаріи въ речинци ôдъ 20 липня до кôнця вересня. Взагалѣ гадають, що торговля збôжемъ въ Австріи буде сего року далеко бôльша якъ коли небудь въ послѣдныхъ пяти лѣтахъ. Жнива ячменю заповѣдають ся дуже добре, ôвса гôрше, такъ що не дорôвнають середнымъ, за то кукурудза и бульба добра. Виноградъ зродивъ сего року знаменито; овочѣ менше.

Телеграмы „Дѣла".

Петербургъ 13 липня. Роботы около порту въ Батумѣ поступають дуже скоро а міністерство маринарки мае вже незадовго обняти пôдъ свôй зарядъ. Портъ сей мае бути ще бôльше укрѣпленый якъ севастопольскій.

Парижь 13 липня. Россійскому міністрови вôйны зроблено въ театрѣ въ Віші велику овацію. Коли ôнъ явивъ ся заграла орхестра имнъ „Боже царя храни" а публіка закричала ôдтакъ грôмко: Най жие Россія! Най жие царь. — Зачувати що правительство россійске пôдписало угоду зъ фабрикою въ Ст.-Єтіенъ въ справѣ доставы 500.000 карабінôвъ малого калібру.

Бѣлградъ 13 липня. Радикалы лагодять на 20 с. м. велике вѣче въ Ягодинѣ, на котрôмъ хотять обговорювати становище кор. Милана до сербскои політики и устроити велику демонстрацію противъ него.

Софія 14 липня. Вѣсть, будь то бы до Стамболова стрѣляла якась дѣвчина зъ револьвера есть зовсѣмъ безосновна. Ту якъ и другй поголоски ширять умысно зъ Букарешту, щобы непокоити Европу.

Вѣдень 14 липня. Власти правительственнй розвязали товариство выкупна невôльникôвъ, бо въ касѣ товариства показались великй неправильности.

Бѣлградъ 14 липня. Ôдъ вчера почавъ тутъ выходити орґанъ напреднякôвъ „Виделo". Ексъ-кор. Миланъ выѣхавъ зъ сыномъ до военного табору и перебуде тамъ довшій часъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Зубр. въ Мш. Нашй книжки выказують 1 зр. довгу. — **Всч. Барв. въ Пост.** Рахунки годять ся. — **Всч. Гр. Пас. въ Пѣст.** Заплачено до кôнця липня с. р. — **Вп. Ю. П. въ Грацу.** Грошѣ одержали; просимо дуже о згаданй дописи. — **Всч. Єзер. въ Зол.** Такъ; не выходить.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Въ користь товариства „Сѣчь" у Вѣдни** зволили жертвувати: Вп. панѣ гофратова Л. Струмѣньска зъ Вѣдня 6 зр. и два килимки; б. членъ д-ръ Евгеній Мисула зъ Полѣ 1 фунтъ штерлінґôвъ; Вп. Иванъ Борисикевичь зъ Увислы 5 зр., п. Федакъ зъ Вѣдня 2 зр. — За тй щедрй дары пôдписаный Выдѣлъ складае Дателямъ щиру подяку. — У Вѣдни дня 7 н. ст. липня 1890. За выдѣлъ тов. „Сѣчь": *Д-ръ М. Зобкôвъ*, зверхникъ; *А. Ю. Онишкевичь*, касіеръ.

Надѳслане.

Дѳмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѣ обліґаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннѳмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень.

Конверсія 5% листѳвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листѳвъ на 4½%-вѣ полагоджую нѳдъ ориґінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнѣ 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листѳвъ не ѳдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дѳмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя".

Пренумерата рѳчна на провинцію зр. 1.80.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ

ДРОҐЕРІЯ

Выробъ и складъ матеріялѳвъ аптичныхъ

Николая Карчевского

Львовѣ, перенесеный зъ улицѣ Городецкои ч. 75 на ул. Сикстуску ч. 30 и

удержує такожь на складѣ

звѣстнѣ выробы лѣчничѣ

Петра Крокевича въ Краковѣ.

Звѣстнѣ они вже въ нашѳмъ краю загально що-до своѣи успѣшности, тому роблять они завзяту и немилу конкуренцію чужимъ заграничнымъ выробамъ лѣчничимъ, спеціяльнымъ, котрѣ неразъ обманули недужого. Численнѣ же признанія и подяки за лѣчничѣ выробы навѣть ѳдъ осѳбъ высоко поставленыхъ, а дуже легко розслѣдити, бо суть въ нашѳмъ краю. 3101 (34—?)

Цѣнники и проспекты пересылае на желанье даромъ.

Замовленя на провинцію выготовлюються ѳдворотною почтою.

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнѣ

Всѣлякѣ обліґаціи довгу державного

Зелѣзничѣ обліґаціи першенъства

Льосы державнѣ и приватнѣ

продае нѳдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 122—156 **Дѳмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ѳдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ѳдъ 1 червня 1890

Одъѣздъ зѳ Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тѳлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тѳлько вѳ втѳрки.

Приѣздъ до Львова.

Зѳ Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зѳ Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тѳлько вѳ втѳрки и пятницѣ

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѣ нѳсля годинника львѳвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дѳстати можна въ кождѳѣ стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

ТУТКИ

сигаретовѣ зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручае фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичъ у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15,** Одспродаючимъ рабатъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 13—20 *основанный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его нѳсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	½ клгр	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ѳдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ѳдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ДЛЯ МАЛЫХЪ ГОСПОДАРСТВЪ!!!

МОЛОТѢЛЬНЯ РУЧНА

системъ Hoffher

зр. 93.

СѢЧКАРНЯ

С. С. Н.

30 зр. а. в. 3553 9—9

продае

Арнольдъ Вернеръ

Львѳвъ ул. Собѣского ч. 3.

Учителька

пошукуе лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня нѳдъ буквами: **Л. А. Р.** приймае редакція „Дѣла".

Ученикъ

IV клясы ґімназіяльнои глядить лекціи на вакаціи. Адреса: И. Лодига, poste restante Тернопѳль.

Глядає мѣсця

ико пѣвець церковный Иванъ Домарацкій, укѳнчившій зъ ѳдзначеньемъ два роки пѣвецкого заведеня им. бл. п. еп. Снѣгурского въ Перемышли. Близша вѣдомѳсть у директора заведеня.

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ҐА-

маки або ѳдзюка льсяѣ ѳдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палицѣ зъ крысломъ, парасольки ѳдъ сонця, шапки рѳзнѣ а такожь не перемакаючѣ по 50 кр Плащѣ до пороху. торбы, торнистры до екскурзій

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТѲВЪ ЛЯНҐНЕРѲВЪ

Львѳвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Складъ сукна и готовыхъ одяґѳвъ

мужескихъ и дѣточихъ

нѳдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тѳмъ званю, достаточнѣ средства маєтковѣ а такожь навязанѣ безпосереднѣ зносины зъ першорядными фабриками якъ краевыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добѳрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѣ листовнѣ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнѣ пробки оплатно. 3109 32—?

Дякуючи за теперѣшнѣ взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (16—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1	выгр.	50.000	зр. варт.	1	выгр.	50.000	зр. варт.
1	„	5.000	„ „	1	„	5.000	„ „
1	„	2.000	„ „	1	„	2.000	„ „
1	„	1.000	„ „	1	„	1.000	„ „
2	„	500	„ „	2	„	500	„ „
5	„	200	„ „	5	„	200	„ „
10	„	100	„ „	10	„	100	„ „
20	„	50	„ „	20	„	50	„ „
50	„	20	„ „	50	„	20	„ „
200	„	10	„ „	200	„	10	„ „
2000	„	5	„ „	2000	„	5	„ „

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дѳстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелленберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.

ALFRED RASSL

Troppau, östr. Schlesien

торговля господарского и лѣсового насѣня; складъ всякихъ штучныхъ

НАВОЗѲВЪ.

Мучка кѳстяна, суперфосфаты, амоняковѣ суперфосфаты по цѣнахъ фабричныхъ, при высылкахъ цѣлыми ваґонами оплатно до стаціи зелѣзничои 3544 3—4

Цѣнники и взорцѣ даромъ и оплатно.

Господинямъ!

Безъ огню, безъ найменшого сопуху прасуе ся **дуже дешево и гарно патентованымъ зелѣзкомъ** при помочи **брікетѳвъ архікн Альбрехта**

Купити можна по бѳльшихъ торговляхъ зелѣза.

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ѳдъ початку до найновѣйшихъ часѳвъ въ обемѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 30 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl" у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на нѳдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкѳвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта" и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта" и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Добрымъ нѳдручникомъ школьнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ ґимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи"

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскѳй семинаріи мужескѳй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много ґраматично-стилистичныхъ примѣрѳвъ, диктатѳвъ, задачъ, выроблень, вправъ, описѳвъ и оповѣдань. — Цѣна 40 кр., а зъ пересылкою 45 кр.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ѳдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу **5% асиґнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѣ по 4½% ѳдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирѳвека (давнѣйше Львѳвека)

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѳвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѳвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Ігнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІ** для лѣкарѣвъ, хемікѳвъ, піротехнікѳвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикѳвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помѳстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикѳвъ и лякиръ до чорненя шкѳры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

„СЛАВІЯ"

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устаe дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр, — Умираe же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія" всѣ вплаченѣ премій.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старѳсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише однои раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія" выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способѳвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або

2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чѳмъ позбстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій;

3) выплачуванье досмертнои рѳчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь

4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чѳмъ зѳстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій, вкѳнци

5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премій.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечуе на случай своѣи смерти для своѣи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премій 5 зр. 54 кр. — Умираe коли-небудь, хочь-бы по заплаченю однои раты мѣсячнои, то „Славія" выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позставшѳй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членѳвъ банку „Славія", котрѣ вплатили до своѣи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія" позставшимъ ихъ роднамъ суму бѳльшу о четверо, е. є. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, може членъ на жаданье, зъ кѳнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченѣ премій узыскавъ право.

Такожь може на такѣ поліцы получити позичку, або убезпеченье на иншe змѣнити, або вкѳнци поліцу банкови „Славія" продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть термінъ 3 мѣсячный. — По упливѣ того часу поліца тратить свою важнѳсть, однакъ на жаданье члена можна еи въ протягу року ѳдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такѳмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, звертае „Славія" въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ѳдкупивъ.

При такихъ удекшеняхъ и корыстныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнѳсть поліцъ „Славіи" узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлює ся межи убезпеченыхъ

Выплаченѣ капіталы выносили по конець р. 1888 1,650 764 зр. 14 кр. — Число членѳвъ секцій I—III досягло **37.019 лиць,** на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшѣ поясненя нодае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія" въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одѣчальный редакторъ Иванъ Белей. **Цинкъ въ фабр. Черляньскои.** **Зъ друкарни тов. им. Шевченка, нѳдъ зар. К. Беднара 2 го.**

Ч. 148. Львôвъ, Второкъ 3 (15) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Pol. Corr. доносить, що всѣ вѣсти, будьтобы міністеръ вôйны Баверъ мавъ бути заименованый командантомъ IV корпуса на мѣсце помершого ґен. Пеячевича, суть зовсѣмъ безосновнѝ. Тымъ самымъ упадають и всякѝ комбінаціи що-до змѣнъ особистыхъ.

Міністеръ дѣлъ заграничныхъ ґр. Кальноки вже зовсѣмъ подужавъ и выбирає ся на лѣто до Гіцінґъ пôдъ Вѣднемъ. Чи въ половинѣ серпня ôдбуде ся дѣйстно зъѣздъ ґр. Кальнокого зъ нѣмецкимъ канцлеромъ, то ще рѣчь не певна. Зъ разу появилась була вѣсть, що въ Кісінґенъ мають зъѣхати ся міністры Кальнокій, Капріві, Кріспі и льордъ Сальсбері, но въ слѣдъ за сею вѣстею появилось заразъ и дементі. Пôзнѣйше принесла N. fr. Presse катеґоричну вѣсть зъ Берлина, що въ половинѣ серпня ôдбуде ся зъѣздъ лишь ґр. Кальнокого зъ канцлеромъ Капрівімъ, але мѣсце зъѣзду ще не означено. На тôмъ и стануло а вѣсти сеи доси нѣхто не здементувавъ. Може отже дѣйстно бути, що зъѣздъ той ôдбуде ся, може навѣть и президентъ италіяньского кабінету возьме въ нѣмъ участь безпосередно чи посередно, якъ то бувало давнѣйше за кн. Бісмарка, але то єсть рѣчь певна, що льордъ Сальсбері участи въ тôмъ зъѣздѣ не возьме.

Минувшои пятницѣ приѣхавъ до Вѣдня сербскій посолъ Симичь и обнявъ вже своє урядованье. Симичь зробивъ заразъ візиту шефови секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Седьеньому и завѣрявъ єго, що Сербія хоче жити зъ Австро-Угорщиною въ згодѣ. Незадовго має Симичь — якъ то доносить Fremdenblatt — вручити міністерству дѣлъ заграничныхъ ноту свого правительства въ справѣ перевозу свиней до Австріи. Розôйшлась такожь вѣсть, що сербскій міністеръ фінансôвъ, Вуичь, выбравъ ся до Вѣдня.

——

Цѣсарь Вільгельмъ верне вже дня 27 с. м. зъ своєи подорожи на Пôвнôчь до Вільгельмсгафенъ а въ першихъ дняхъ серпня поѣде до Анґліи. Цѣсарь перебуває теперь въ Фаляйде на захôднôмъ побережи Норвеґіи, куды приѣхавъ на корабли „Гогенцолльернъ“ зъ Айдеръ.

Островъ Гельґоляндъ буде заразъ по ухваленю дотычного закона въ анґлійскôмъ парляментѣ ôдданый Нѣмеччинѣ а то настане вже мабуть зъ кôнцемъ сего мѣсяця. Секретарь державный Беттіхеръ выѣде незадовго на мѣсце, щобы тамъ переняти адміністрацію ôдъ властей анґлійскихъ, котра ôдтакъ буде поручена нѣмецкимъ урядникамъ державнымъ. Ажь до часу управильненя правно-державныхъ ôдносинъ острова до Нѣмеччины має стати цѣсарскимъ комісаремъ острова тайный совѣтникъ въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Вермутъ.

Удержуєсь поголоска, що прускій міністеръ просвѣты Ґослеръ має подати ся до димісіи. Причиною єго димісіи має бути то, що въ осени має ôдбути ся за згодою цѣсаря велика нарада шкôльна, особливо же що-до шкôлъ народныхъ, котрои проґрама мѣстить въ собѣ богато точокъ незгôдныхъ зъ дотеперѣшнымъ становищемъ Ґослера. Авторомъ тои проґрамы єсть бувшій учитель цѣсаря тайный совѣтникъ Гінцпетеръ; длятого то и говорять, що мѣсце Ґослера має заняти Гінцпетеръ.

Кн. Бісмаркъ мавъ зновъ цѣкаву розмову зъ редакторомъ франкфуртскои ґазеты. Ôнъ жалувавъ ся насампередъ, що ґазеты, якъ н. пр. Post и Köln. Ztg., котрѝ давнѣйше були ôдъ него зависимѝ, теперь єго цурають ся. Праса нѣмецка — казавъ кн. Бісмаркъ — має взагалѣ мало ôдваги, лишь соціялістичнѝ ґазеты выступають смѣло. Звернувши ôдтакъ на верховодячихъ теперь въ Нѣмеччинѣ мужѣвъ державныхъ, выхвалювавъ Бісмаркъ дуже Мікеля и Бенінґзена; особливо велику надѣю має ôнъ на дѣяльнôсть Мікеля. Коли ôдтакъ зôйшла бесѣда на єго кандидатуру до парляменту, сказавъ кн. Бісмаркъ, що ôнъ въ засадѣ не єсть противный мандатови ôдъ націоналъ-лібералôвъ, але теперь не пора до того, бо ôнъ не хотѣвъ бы робити опозиціи правительству. Коли-бъ правительство и дальше запускалось въ соціялізмъ, то ôнъ мимо волѣ мусѣвъ бы станути въ опозиціи. Дальше казавъ ôнъ, що округъ Кайзерслявтернъ не єсть для єго кандидатуры досыть певный; коли-бъ ôнъ хотѣвъ конче засѣдати въ парляментѣ, то кандидувавъ бы въ якôйсь иншôй державѣ нѣмецкôй, але не въ Прусахъ. На теперь не думає ôнъ зовсѣмъ о мандатѣ, бо єго наслѣдники хотять, здаєсь, вести політику зовсѣмъ въ єго дусѣ.

Звернувши опôсля на нѣмецко-анґлійску угоду, сказавъ кн. Бісмаркъ, що коли конче ходило о Гельґоляндъ, то можна було єго дôстати въ иншôй спосôбъ. Островъ той буде вымагати великихъ выдаткôвъ и може ще въ вôйнѣ зъ Францією статись дуже небезпечнымъ, коли не буде достаточно укрѣпленый. О розпорядженяхъ цѣсаря въ справахъ робôтничихъ, высказавъ ся кн. Кісмаркъ дуже неприхильно.

——

Въ ôдносинахъ державы Конґо до Бельґіи настала теперь важна змѣна, а зъ неи выходить, що Конґо станесь скорше чи пôзнѣйше власностію Бельґіи. Доси була ся велика африканьска держава майже зовсѣмъ ôдлучена ôдъ Бельґіи, не звязана зъ нею навѣть персональною уніею; звязь була лишь така, що бельґійскій король Леопольдъ мавъ верховну власть надъ Конґомъ, выдававъ на ню великѝ сумы зъ своихъ приватныхъ фондôвъ, и въ першихъ рокахъ мусѣвъ навѣть поносити великѝ жертвы, щобы удержати свою власть въ сѣй державѣ. Въ предприємствѣ короля брали участь такожь и декотрѝ виднѣйшѣ мужѣ бельґійскѝ, але парляментъ и міністерство не хотѣло нѣчого и чути о тôмъ, щобы Конґо прилучити до Бельґіи, бо бояли ся, що зъ того настане для Бельґіи такій фінансовый тягаръ, що она єго не буде могла выдержати. Того погляду були навѣть обѣ партіи бельґійскѝ, що спорять зъ собою о власть и длятого лишь рѣдко коли ухвалено якусь маленьку позичку для Конґо. Теперь стало инакше. Дня 9 с. м. предложило правительство парляментови угоду заключену зъ державою Конґо, пôсля котрои Бельґія дає Конґови позичку 25 міліонôвъ франкôвъ и то пять міліонôвъ заразъ по ухваленю закона парляментомъ, а ôдтакъ що року по 2 міл. черезъ десять лѣтъ. Черезъ цѣлыхъ тыхъ десять лѣтъ позичка не опроцентовуєсь. По сихъ десяти рокахъ стоить бельґійскому правительству до волѣ переняти Конґо зô всѣми єго правами и посѣлостями на повну власнôсть и пôдъ свою верховну власть. Король зрѣкає ся всякого ôдшкодованя, своихъ особистыхъ правъ до сеи державы и всѣхъ тыхъ матеріяльныхъ выдаткôвъ, якѝ поробивъ зъ приватнои своєи касы на державу Конґо. Дня 9 с. м. ôдчитано въ парляментѣ письмо короля до президента міністрôвъ датоване 5 серпня м. р., въ котрôмъ король мотивує право жаданои позички для Конґо и пôдносить великѝ користи, якѝ, та кольонія може принести такому промысловому краєви, якъ Бельґія. Парляментъ выслухавъ се письмо короля зъ великимъ одушевленьемъ, а ôдтакъ ôдчитано ще завѣщанье короля, въ котрôмъ ôнъ на случай своєи смерчи записує Конґо Бельґіи. Завѣщанье се звутить:

„Мы Леопольдъ II., король Бельґіи, суверенъ независимои державы Конґо: Хотячи забезпечити нашôй улюбленôй ôтчинѣ плоды дѣла, котре мы ôдъ давныхъ лѣтъ при помочи многихъ благородныхъ и преданыхъ Бельґійцѣвъ на африканьскôмъ континентѣ ведемо; переконанѝ, що тымъ причинимо ся для Бельґіи, коли она схоче, до забезпеченя для єи торговлѣ и промыслу конечного мѣсця збутку и отворимо дѣяльности єи сынôвъ новѝ дороги: заявляємо симъ, що по нашôй смерти оставляємо и записуємо Бельґіи въ спадщинѣ зъ однои стороны всѣ нашѝ княжѝ права до независимои державы Конґо, такъ якъ ихъ признано заявленями, угодами и договорами, що настали ôдъ 1884 р. мѣжь поодинокими державами заграничными, межинароднымъ товариствомъ Конґо а независимою державою Конґо, зъ другои же стороны всѣ зъ тою суверенностію сполученѝ посѣлости права и користи. Доти, доки бельґійскѝ законодавчѝ тѣла не выскажуть ся, чи пристають на то, на що я рѣшивъ ся, буде выконувати ся суверенность надъ державою Конґо спôльною радою зложеною зъ трохъ управителѣвъ и ґенер.-ґубернатора независимои державы Конґо. Такъ дано въ Бруксели дня 2 серпня 1889. Леопольдъ.“

——

Зъѣздъ кн. Ернеста Кобурґского зъ кн. Фердинандомъ въ Карльсбадѣ давъ причину до всякихъ комбінацій. Пôдчасъ коли однѝ доказують, що кн. Ернестъ приѣздивъ до Карльсбаду въ спеціяльнôй місіи ôдъ цѣсаря Вільгельма и вносять зъ того, якъ и зъ другихъ подôбныхъ вѣстей, що абдикація князя Фердинанда єсть вже недалека, то другѝ зновъ говорять, що зъѣздъ князѣвъ въ Карльсбадѣ мавъ чисто приватнѝ цѣли и мабуть чи не стоить въ звязи зъ намѣреньемъ кн. Фердинанда женити ся. О абдикаціи кн. Фердинанда — хочь тôлько о нѣй говорять и пишуть, особливо францускѝ ґазеты — нема и бесѣды. Цѣле окруженье князя перечить рѣшучо тому, мовь бы ôнъ задумавъ теперь абдикувати и каже, що та поголоска єсть лишь злобно выдумана, щобы выкликати въ Болгаріи розладъ а въ Европѣ занепокоєнье. Абдикація кн. Фердинанда въ теперѣшну пору була бы дуже неполітичнымъ дѣломъ и замѣсть причинити ся до удержаня мира европейского, могла бы лишь єго нарушити новымъ заколотомъ на Балканѣ. Въ Болгаріи єсть повный спокôй а то потверджують телеґрамы, якѝ одержує князь що дня зъ Софіи. Въ краю веде ся теперь лишь сильна аґітація зъ причины новыхъ выборôвъ до собранія. Розôйшлась була такожь поголоска, що кн. Ернестъ, выѣзджаючи въ суботу зъ Карльсбаду, поѣхавъ до Вѣдня въ якôйсь політичнôй місіи. Тымчасомъ та вѣсть показалась неправдивою. Кн. Ернестъ поѣхавъ просто до Лінцу а кн. Фердинандъ ôдводивъ єго ажь до Будѣєвиць и вернувъ ôдтакъ назадъ до Карльсбаду.

Страшне нещастье елементарне.

Зъ Тишковець (въ Городенщинѣ) пишуть намъ:

Повертаю изъ поля, куды и ходивъ пѣшки и ѣздивъ нинѣ майже цѣлый день, щобъ наочно пересвѣдчитись, чи и яку шкоду наробивъ послѣдный градъ зъ дня 7 н. ст. липня, зъ ряду третій сего лѣта въ нашôмъ селѣ.

Я не въ силѣ сего описати, що бачивъ власными очима. Туча и градъ, якѝ лютились разомъ изъ сильнымъ вѣтромъ попередныхъ два разы, а то першій разъ въ маю а другій дня 30 червня, наробили такои шкоды, що и комісія для оцѣненя шкоды зъ рамени ц. к. властей за-для опусту податкового признала $^2/_4$ и $^3/_4$ частей збитыхъ а ледво $^1/_4$—$^2/_4$ засѣву позôсталого до збору ôдповѣдного. И вже, думали мы, хоть тою четвертиною а подекуды половиною зборôвъ будемо доволятись!

Тымъ часомъ инакше сталось. Саме въ осьмый день, якъ бы на ôдданье памятнои днины градобитя зъ 30 червня у понедѣлокъ, дня 7 липня у понедѣлокъ о тôй самôй порѣ, около 4 годины, надôйшла свѣжа туча ôдъ полудневого заходу и заняла цѣле село майже зô всѣми полями єго. Градъ дуже густый, рôзнои величины и рôзнои формы, падавъ черезъ цѣлу годину якъ камѣнье зъ горы, а що єму попало поверхъ землѣ, нищивъ цѣлкомъ. Покалѣчивъ тяжко худобу, покалѣчивъ и покровавивъ богато людей, занятыхъ въ поли коло сапаня кукурудзы, и многихъ черезъ побитье допровадивъ навѣть до довшои безпамяти. Де тôлько ударивъ, знищивъ засѣвы, змѣшавъ изъ землею не до розпôзнаня, яке збôжа було засѣяне на декотрыхъ поляхъ, а вдаривши въ землю, полишивъ въ нѣй дѣры на памятку своєи гостины. Озимины въ зернѣ пропали цѣлкомъ, та хоть солома-мерва дасть ся ще спрятати, але ярина щезла майже цѣлкомъ на тыхъ мѣсцяхъ, де непрошеный гôсть забавлявъ ся. Овесъ, ячмѣнь, гречка, просо, ленча, колопнѣ перебитѝ и перемѣшанѝ изъ землею, а зъ кукурузы кожде было поломане черезъ половину зъ намуломъ пôйшло у лійки та вертепы, якихъ туй по поляхъ не мало.

Серце краєсь и кровавыми слезами заливаєсь, а умъ затревоженый, не въ силѣ здобутись на яку пораду на будучнôсть, котра бы чоловѣка хоть въ части могла успокоити.

И здавало бы ся, що всѣ мешканцѣ села нашого однако дôткненѝ, однако и розположенѝ серцемъ. Та де тамъ! Найшовъ ся одинъ рицаръ мѣжь громадою, зайшовшій изъ Мазурщины и оженившій ся зъ тутешною Русинкою, котрый ще зъ подѣй изъ 1846 року яко хлопакъ 13-лѣтный серце своє насталивъ до байдужного погляду, а розумъ до выкористаня зъ хвилѣ чужого нещастя, и постаравшись въ часѣ заведеня табулярнои книги, яко бувшій писарь, о ôдписъ тыхъ книгъ за грошѣ громадскѝ, каже нинѣ платити собѣ за вытягъ изъ тои книги по 20 кр. ôдъ парцелѣ и бере готôвкою по 1 зр. до 1 зр. 50 кр. ôдъ ґазды за такій вытягъ, смѣючись въ очи даючому єму грошѣ, мовлячи, що єму градъ нѣчо не ушкодивъ, бо у него жнива сеи хвилѣ, коли грошѣ ôдбирає! А вытягу такого потреба кождому до поданя нумеру парцелѣ и назвы нивы побитои градомъ до уряду податкового въ цѣли одержаня опусту податкового. Не одинъ заплатить за вытягъ табулярный и то недокладный (бо за 7 рокôвъ ôдъ часу списаня сеи книги много змѣнилось позицій) бôльше въ готовизнѣ нинѣ, якъ дôстане опусту податкового слѣдуючого року, и то до ôдтягненя ôдъ заходячихъ залеглостей податковыхъ.

Такій нашъ гороскопъ на наступаючу зиму, а яка весна буде?! Рôкъ 1888 выдавъ дуже малый збôръ зъ поля за для посухи, 1889 року мыши знищили всю озимину цѣлкомъ (засѣянѝ нивы озиминою не вернули и самого насѣня), а ярину посуха зсушила до крайности, и мы зôбравши ледво одну третину сподѣваного збору, живились, ратувались єще засобами изъ лѣтъ минувшихъ, не одержавши анѣ шелюга запомоги або позички ôдъ правительства та выдѣлу повѣтового, хотяй выказали 50 душь находячихъ ся въ крайнôй нуждѣ и потребуючихъ наглои та конечнои помочи!

А що теперь буде? Опустъ податку, хотяй бы и цѣлого, не принесе намъ пôльги нѣякои, бо и розбою ся не боимо, — ту потреба помочи и позычковои и запомоговои, але на тысячѣ, и то скорои, а не такои, якъ сего року другѝ села ще нинѣ єи дôстають, щобы голодъ и холодъ въ зимѣ дôзнаный нинѣ залагодити.

Се для полекшѣ въ нашôмъ тяжкôмъ горю и до вѣдомости, кому потреба!

Тишкôвцѣ дня 10 липня 1890.

——

Зъ Городенки пишуть намъ:

Передъ св. Иваномъ навѣстивъ городеньскій повѣтъ страшный градъ и — на скôлько намъ вѣдомо — вытовкъ засѣвы въ селахъ Далешевѣ, Колѣнкахъ, Дубкахъ, Репужинцяхъ, Олѣєвѣ, а вже, кажуть, найстрашнѣйшій падавъ у Ôльхôвци и въ мѣсточку Чернелици. Въ Ольхôвци, якъ говорять люде, мавъ градъ поубивати пастушкôвъ, що пасли худобу на поли, але чи то правда, довôдно не скажу. Въ мѣсточку Чернелици градъ такій падавъ, що, кажуть, ôкна повыбивавъ и до хатъ такъ насыпавъ ся, що потому люде лопатами выносили. Розказують, що такій бувъ грохôтъ и лускъ ôдъ громôвъ и граду та шумъ ôдъ зливы, що люде, а особливо жиды, пôдняли такій крикъ и зойкъ, мовь-бы надходивъ конець свѣта... Градъ вытовкъ такожь дуже и въ инчихъ поблизькихъ селахъ. Нарôдъ ходить сумный и банує, зъ чого жити та податки оплатити?...

Савка Чернецкій.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Золочѣвского.

[Фабрика паперу въ Сасовѣ.]

Девять кільометрôвъ ôдъ повѣтового мѣста Золочева ôддалене, середъ лѣсôвъ и воды положене мѣсточко Сасôвъ — котре въ липню р. 1887 цѣлковито погорѣло — посѣдає фабрику паперу а взглядно паперцѣвъ.

Тая фабрика, одинока въ своѣмъ родѣ въ Галичинѣ (кромѣ Черляньскои, котра выключно папѣръ до писаня вырабляє) належить п. Вайзерови, истнує ôдъ 25 лѣтъ и що-рôкъ стає лучшою.

Потрѣбнѝ шматы на папѣръ доставляють аґенты зъ цѣлого краю, платнѝ 5—7·50 зр. за одинъ метричный сотнаръ. Тіи лахи возить щоденно 16 возôвъ зъ двôрця до фабрики а вертаючи забирають папѣръ, котрый розходить ся по Италіи на завиванье помаранчь та цитринъ, то йде до Константинополя и Индіи, а переважно до фабрики п. Шнабля у Вѣдни на циґаретовѝ паперцѣ.

Шматы, коли ихъ привезуть до фабрики, роздѣлюють въ осôбнôмъ маґазинѣ: грубшѝ до грубшихъ, бѣлѝ до бѣлыхъ, пôсля ихъ якости. Ôдтакъ въ другôй величезнôй комнатѣ тнуть тѝ шматы двѣ машины на дрôбненькѝ кусники, котрѝ потôмъ выварюють ся до бѣлости въ кôтлахъ въ кипячôй водѣ зъ домѣшкою хльоркальку. Тую масу переполôкують а опôсля пускають на машину, котра масу все розтончує, ажь доки маса не прийде на горячій валокъ, де высушуєсь, а готовый тоненечкій папѣръ величезне мотовило звиває. Черезъ вінды дôстаєсь папѣръ до паперовои салѣ на поверсѣ, тамъ краєсь на форматы великихъ розмѣрôвъ и пôдъ прасами гідравлічными стискаєсь въ бальоны. Тіи бальоны спускають до варстату столярского а радше слюсарского, тамъ опасують ихъ дощечками та зелѣзними обручами, и транспортують папѣръ свѣтами.

Сасôвска фабрика затрудняє около 400 осôбъ. Машиністы або веркфіреры (Чехи, Нѣмцѣ и Швайцарцѣ) побирають до 150 зр. або й бôльше мѣсячнои платы. Нашѝ селяне и дѣвчата заробляють денно до 60 кр., а що фабрика безнастанно въ руху черезъ цѣлый рôкъ, якъ день такъ нôчь, то заробокъ зависить ôдъ деннои або нôчнои працѣ. Зле, що фабрика застановляє роботу лише разъ на рôкъ, и то лише на 12 годинъ на Великодну латиньску недѣлю.

Фабрика, кажуть, несе властителямъ рôчно до 40.000 зр. доходу. Єсть тамъ кирниця 180 метрôвъ глубока, величезныхъ розмѣрôвъ, а парова машина пересѣчно въ однôй мінутѣ 2.000 літрôвъ тамъ дуже потрѣбнои воды на верхъ вытягає. Друга машина, що рухови житье надає, має силу 800 коней.

На жаль, робôтники не асекурованѝ. Хотяй случаѣ нещасливѝ майже выключенѝ, а все таки торôкъ одна дѣвчина черезъ неувагу житье пострадала.

Бл. п. архикнязь Рудольфъ пôдчасъ побуту свого въ Галичинѣ, ôдвѣдувавъ фабрику паперу въ Сасовѣ и перебувъ тамъ 15 мінутъ. Того дня кождый аркушь паперу выходивъ зъ-пôдъ машинъ зъ буквою R.

Неодинъ може купець, що купує паперцѣ Dorobantul або Cartouche — на теперь мабуть найлучшѝ въ своѣмъ родѣ зъ віньетою

â la Paris, такъ и думаю, що папериъ десь зъ Парижа, — мѣжь тымъ, якъ циґареговый папѣръ походить изъ Сасова, а тôлько въ фабрицѣ Шнабля у Вѣдни ôдповѣдно препарувесь и остемпльовуесь, а за-для французскихъ окладинокъ уходить за заграничный.

Коли кому лучить ся переѣздити коло Сасова нехай не пожалуе труду звѣдатись до тамошнои фабрики, а выйде зъ ôдтамъ дуже вдоволеный. Не пôдхлѣбляючи пп. Вайзерамъ. треба сказати, що якъ въ цѣлôй фабрицѣ взôрцевый порядокъ, такъ и кождому гостеви дозволяють вступу до середины фабрики.

В. Б.

НОВИНКИ.

— **Вступнй испыты до першои клясы ґімназіяльнои.** Пôсля найновѣйшого розпоряджения міністерства просвѣты повинний зголосивший ся до вступныхъ испытôвъ до першои клясы ґімназіяльнои ôдповѣсти отсимъ вымогамъ: Зъ реліґіи: Вѣдомости, якй може собѣ присвоити ученикъ въ першихъ чотирохъ лѣтахъ обовязковои науки школьнои въ школахъ чотироклясовыхъ. Зъ языка выкладового: Плавне та выразне читанье, поясненье рѣчеве прочитаного зъ поданьемъ мысли, оповѣданье змѣсту ширшими уступами; знанье частей мовы, ôдмѣна именъ и глаголôвъ; знанье речення простого, розширеного и розбôръ складовыхъ его частей що-до згоды пôдмету зъ присудкомъ и складнѣ надежевъ; правильне писанье диктату якъ що-до ортоґрафіи такъ и интерпункціи. Зъ языка нѣмецкого: Плавне и ясне читанье, ôдмѣна родôвника, именно, приложникôвъ та заименникôвъ (особовыхъ, посѣдательныхъ, указуючихъ и взглядныхъ); ôдмѣна глаголôвъ помôчныхъ и слабыхъ у всѣхъ формахъ родôвъ дѣяльного и страдального; ôдмѣна найзвычайнѣйшихъ глаголôвъ сильныхъ, засôбъ слôвъ ôдповѣдныхъ понятямъ ученика, правильне писанье легкого диктату, котрого змѣстъ подасть ся ученикамъ въ языцѣ выкладовôмъ передъ подиктованьемъ. Зъ рахункôвъ: Писанье чиселъ до міліона включно; вправнôсть въ чотирохъ головныхъ дѣланяхъ рахунковыхъ числами цѣлыми, певнôсть въ табличцѣ множеня та знанье важнѣйшихъ мѣръ метричныхъ.

— **Въ женьскôй семинаріи учительскôй у Львовѣ** зголосило ся до испыту зрѣлости 39 учениць и 28 екстерністокъ, отже разомъ 67 абітурієнтокъ. Але зъ 28 екстерністокъ, котрй засѣли до испыту письменного, не засѣло до устного испыту 7, отже устный испытъ здавало 21, а позаякъ ще 5 екстерністокъ ôдступило уже пôдчасъ испыту устного, то клясифіковано лише 16 екстерністокъ — и 39 звычайныхъ учениць, разомъ 55 абітурієнтокъ. Изъ звычайныхъ учениць здали: 12 зъ ôдзначеньемъ, 24 добре, 2 мають поправити одинъ предметъ по вакаціяхъ, а 1-у репробовано. Зъ екстерністокъ же здали: 2 зъ ôдзначеньемъ, 8 добре, 5 маѣ поправити одинъ предметъ по вакаціяхъ а 1-у репробовано. Що-до языка выкладового, то испытъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ и рускимъ здало 15 звычайныхъ и 1 екстерністка (разомъ 16), а зъ языкомъ лише польскимъ 21 учениць звычайныхъ и 9 екстерністокъ (разомъ 30, отже майже въ-двоѣ тôлько). Зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ и рускимъ здали испытъ: Русинки: 1. Бережаньска Антонина, 2. Дулиба Марія, 3. Кіякъ Марія (зъ ôдзначеньемъ), 4. Квятковска Ангела, 5. Лисиньска Емілія, 6. Сквиржиньска Ольга и 7. Скоробогата Антонина (екстерністка), — дальше Польки: 8. Ондерка Антонина (зъ ôдзнач.), 9. Линевичъ Идалія, 10. Терлецка Елеонора, 11. Федищакъ Стефанія, 12. Процайло Марія, 13. Сухоцка Ангела (зъ одзн.) и 14. Чайковска Никодима, — наконець Жидôвки: 15. Брандъ Розалія и 16. Перльмутеръ Лавра (зъ ôдзн.) — Зъ языкомъ лише польскимъ выкладовымъ здало 26 Польокъ (мѣжь тыми 9 зъ ôдзначеньемъ) и 4 жидôвки (мѣжь тыми 1 зъ ôдзначеньемъ). Одна жидôвка абітурієнтка есть замужна. Ôдрадна рѣчь, що всѣ абітурієнтки Русинки (грекο-кат. обряду) здавали испытъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ и польскимъ, а зновъ невôдрадна, що на таке значне число всѣхъ абітурієнтокъ було такъ мало Русинокъ. Дальше дуже бье въ очи малый процентъ, не-Русинокъ, котрй здали испытъ такожь зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. На 39 Польокъ и Жидовокъ здало испытъ такожь зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ всего 9... Найлучшій се доказъ, якъ мало пôдготовлеными въ рускôмъ языцѣ приходять кандидатки до семинаріи учительскои, а въ семинаріи уже на стôлько не наберуть знаня руского языка, щобы могли бути способными до руского выкладу въ школѣ. Щобы тому зарадити, потрѣбнй двѣ рѣчи: по перше, щобы въ школахъ выдѣловыхъ женьскихъ учено языка руского (бо теперь у Львовѣ не учать), а по друге, щобы основано руску женьску семінарію учительску... Инакше школы рускй остануть ся безъ силъ учительскихъ, або до рускихъ школъ будуть наныхати учительокъ и учителѣвъ безъ кваліфікациі зъ руского языка — одно и друге лихо...

— **Увязненье богомольцѣвъ.** Зъ Бродôвъ пишуть до „Черв. Руси“: Въ недѣлю 13 н. ст. липня привели сюды два жандармы зъ-надъ границь Россіи 15 богомольцѣвъ-селянъ, мущинъ и женщинъ. Всѣхъ ôдставлено до брôдского суду. Богомольцѣ йшли до Почаева.

— **Забава устроена товариствомъ „Зоря“** въ огородѣ Киселькы сеи недѣлѣ выпала зовсѣмъ удачно. Комітетъ доложивъ усего стараня, щобы гостѣ перевели часъ якъ найприятнѣйше. Музика войскова приграваля а охоча молодѣжь гуляла. Хоръ молодежи спѣвавъ гарно пѣснѣ рускй. Передъ змеркомъ розпочалось представленье дво актовои штуки народнои „Школярь на вандрôвцѣ“ зъ спѣвами и танцями. Штуку ôдограли въ мужескихъ роляхъ члены товариства „Зорѣ“ и три панночки въ гарныхъ народныхъ строяхъ, зовсѣмъ добре. Публика оплескувала гру и спѣвы, а вже танець коломыйку треба було, на горяче домаганье публики, повторяти кôлька разôвъ. Взагалѣ належить признати, що въ товариствѣ „Зоря“ есть способнй аматоры-артисты и они повинний бы частѣйше устроювати аматорскй представленя. Публики, въ великôй части рускои, зôбралось на забаву, мимо хмарного неба, досыть значне число, и якъ бы не великй кошты, мôгъ бувъ изъ вступнои оплаты 20 кр. ôдъ особы призбиратись гарный грôшь, — а все таки по покрытю выдатковъ, лишить ся для товарискои касы хорыхъ бодай невеличкій чистый дохôдъ. Гостѣ, розходячись высказували найбôльше свое признанье товариству „Зоря“ за устроенье такои приятнои и гарнои забавы. — Рôвночасно ôдбувавъ ся на Высокôмъ Замку фестинъ друкарскій въ честь 450-лѣтного ювілею вынаходу штуки друкарскои и удавъ ся такожь дуже добре.

— **Самоволя офіціялістôвъ фондаціи скарбкôвскои.** Kurjer Lw. пише: До численныхъ хибъ теперѣшного заряду дôбръ фондаціи скарбкôвскои належить фактъ, що на десять лѣсничихъ ревіровыхъ маѣ лишь одинъ кваліфікацію, приписану закономъ, а иншй за-для незвѣстныхъ причинъ управляють лѣсами. Не чудувати ся отже, що не могучи дѣлати въ ôдповѣднôмъ напрямѣ для браку кваліфікациі, пускають ся тй офіціялисты на роздорожа и на поганй дѣла, котрй не мають нѣчого спôльного зъ управою лѣсôвъ. Доказомъ на се пригода, яка лучила ся послѣдными часами въ Дубѣ, пов. долиньского. Тамошный лѣсничій, пôднесши претенсію до пляцу, положеного въ серединѣ села и будучого ôдъ непамятныхъ часôвъ въ посѣданю громады, а черезъ котрый то пляцъ можлива ще комунікація въ тôй порѣ, коли прибуде вода або пускають леды, — казавъ сей пляцъ дня 27 н. ст. червня с. р. огородити плотомъ, бо хотѣвъ въ той способъ ôдобрати пляцъ громадѣ. Громадяне розôбрали и усунули поставленый плôтъ, бо до такои обороны мали повне право. Але лѣсничій не давъ за выграну, лишь замѣсть плота замкнувъ приступъ до пляцу барикадою зъ клецôвъ и галузя. Зверхнôсть громадска велѣла усунути и тоту безправно поставлену запору. Та, коли лишь зачали розбирати запору, лѣсничій на чолѣ ууроженои сторожи лѣсовои напавъ на громадянъ и прогнавъ ихъ по пяти выстрѣлахъ. Але що таке геройство есть вже злочинôвствомъ публичного насильства и пôдпадае пôдъ параґрафы закона карного, то лѣсничій взявъ ся на способъ. Заразъ на другій день поѣхавъ до Рожнѣтова и представивши цѣлу справу въ судѣ, спровадивъ до Дубы жандармерію, котра дня 7 н. ст. липня ôдставила 8 закутыхъ паробкôвъ до вязницѣ въ Рожнѣтовѣ. Ажь до тои хвилѣ удалась самоволя лѣсничого, але що дальше стане ся, коли теперь розпочала вже свою интервенцію прокураторія державна.

— **Зъ Коломыѣ** доносять до Kurjer-a Lw.: Щôткарѣ почали страйкувати. Страйкуючй (числомъ 100) домагають ся 5 зр. тыждневои платнѣ и 11-годинноі працѣ деннои, не вчисляючи ôдпочинку.

— **Снѣги и повени.** Зъ краѣвъ альпейскихъ, зъ Тиролю и Зальцбурґа, доносять про велики повени и снѣги. Въ Ґаштайнъ падавъ снѣґъ въ суботу и недѣлю; горы и полонины покрытй на стопу снѣгомъ. Дерева поломились пôдъ тягаромъ снѣгу. Въ Инсбруку упавъ такожь великій снѣґъ. — Зъ Стиріи доносять, що станъ воды въ рѣцѣ Муръ дôйшовъ до такои высоты, якои не було ôдъ 1882 р. Огороды и поля залитй; комунікація по дорогахъ перервана. Зъ Боценъ доносять, що Адиґа и всѣ еи притоки вылили.

— **Поѣзды сезоновй.** Львôвска дирекція ц. к. державныхъ зелѣзниць оповѣщуе: Зъ днемъ 15-го липня с. р. вводять ся на зелѣзницяхъ державныхъ сезоновй поѣзды купелевй, котрй, при ужитю поѣзду ч. 911 выходячого зô Львова о годинѣ 5^{50} рано, чинять можливою безпосередну ѣзду зô Львова до Риманова, Ивонича, Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ. Зъ поворотомъ маютъ тй поѣзды безпосередне получене зъ поѣздомъ ч. 912 приѣзджаючимъ до Львова о годинѣ 12^{08} въ ночи (пôсля годинника львôвского).

При выѣздѣ зô Львова о годинѣ 5^{50} рано (пôсля годинника львôвского) приѣзджаѣсь того самого дня:

до Риманова	о годинѣ	1^{58}	по полудни
„ Ивонича	„	2^{10}	„ „
„ Старого Санча (Щавницѣ)	о год.	6^{08}	вечер.
„ Жеґестова (Купелѣ)	„	7^{14}	„
и „ Мушины-Криницѣ	„	7^{34}	„

Зъ поворотомъ выѣзджаючи:

Зъ Мушины-Криницѣ	о год.	9^{08}	передъ полуд.
„ Жеґестова (купелѣ)	„	9^{27}	„ „
„ Ст. Санча (Щавницѣ)	„	10^{32}	„ „
„ Ивонича	„	3^{14}	по полудни
и „ Риманова	„	3^{26}	„ „

приѣзджаѣсь до Львова о годинѣ 12^{08} въ ночи.

При тыхъ поѣздахъ идуть возы I, II и III клясы зô Львова прямо до Мушины-Криницѣ и наповоротъ.

— **Пожаръ въ Отиніи.** Дня 11 н. ст. липня займивъ ся огонь о 2-гôй годинѣ по полудни въ мѣсточку Отиніи, товмацкого повѣту, въ серединѣ ринку и знищивъ за три годины около 40 домôвъ въ середмѣстю, власнôсть выключно жидôвъ. Понадъ 100 родинъ жидôвскихъ, бо жило ихъ по кôлька въ однôмъ домѣ, втратили свои майна и не мають де мешкати. Погорѣльцѣ приналежать до найбѣднѣйшихъ людей. Зъ огню выратовано лишь троха постели и меблѣвъ, бо огонь ширивъ ся зъ такою скоростію, що декуды по склепикахъ погорѣли готовй грошѣ. Чудеснымъ способомъ выратована церковь, при котрôй вздержавъ ся огонь; на дзвôници зôрвали вже дахъ и познимали дзвоны. Що огонь не знищивъ цѣлого мѣсточка, лишь тому треба завдячити, що не було нѣ найменшого вѣтру и що п. Бредтъ, властитель фабрики машинъ господарскихъ, застановивъ роботу въ своѣй фабрицѣ и поспѣшивъ на ратунокъ зъ сикавкою и зъ понадъ 100 робôтниками, котрй вразъ зъ мѣскою сторожею та людьми, прибувшими зъ сикавкою зелѣзничою пригасили огонь. Огонь займивъ ся въ серединѣ дому трафіканта, котрый разомъ зъ жѣнкою не бувъ пôдъ той часъ дома и лишивъ лишь дѣти безъ догляду, тому, здае ся, причиною огню була неосторожнôсть. Жиды обчислюють шкоду на 100.000 зр.

— **Аптикарь** внесли до міністерства справъ внутрѣшныхъ ôдкликъ противъ розпоряджения намѣстництва зъ долѣшнои Австріи, котрымъ заборонено аптикарямъ умѣщати оповѣщеня и реклямы въ ґазетахъ. Міністерство орекло, що не вôльно оповѣщувати о средствахъ лѣчничихъ въ невôдповѣдный способъ. Не вôльно именно оповѣщувати анонсôвъ и брошуръ, де мѣстять ся рады и указки до лѣченя рôзныхъ недугъ, бо то не есть рѣчею аптикарѣвъ; такъ само не вôльно оповѣщувати универсальныхъ средствъ на лѣченье рôзныхъ недугъ. А дозволено оповѣщувати выпробованй средства лѣчничй, але зъ указаньемъ лишь ихъ безпосереднього дѣланя, н. пр. на прочищенье, на фльеґму, на поты и т. п.

— **Президентомъ** ческои академіи наукъ выбраный посолъ Глявка, котрый на основанье сеи академіи дарувавъ 200.000 зр.

— **Самоубійство.** Антôнъ Мишкевичъ, складачь въ друкарни Будвайзера, числячій 22 лѣтъ, застрѣливъ ся онодгы зъ револьверу передъ дверми помешканя свого ôтця въ домѣ пôдъ ч. 17 ул. Паньска.

— **Испыты судейскй, адвокатскй и нотаріяльнй въ р. 1889.** Въ округѣ всѣхъ девяти австрійскихъ высшихъ судôвъ краевыхъ складало въ р. 1889 испытъ судейскій 163 кандидатôвъ, зъ тыхъ 6 зложили зъ знаменитымъ степенемъ, 53 зъ дуже добрымъ, 96 зъ добрымъ а 8 не одержало промоціи. Испытъ адвокатскій складало 217 кандидатôвъ, зъ тыхъ 16 зложило зъ степенемъ знаменитымъ, 59 зъ дуже добрымъ, 127 зъ добрымъ степенемъ, а 15 не одержало промоціи. Испытъ нотаріяльный выдержали 4 кандидаты знаменито, 18 дуже добре, 49 добре а 13 не ôдповѣло вымогамъ. Взагалѣ приступило до испытôвъ 464 кандидатôвъ, с. є. о 60 прц бôльше анѣжь въ р. 1888. Зъ того числа припадае на округъ суду у Вѣдни 74 кандидатôвъ, въ Празѣ 108, Бернѣ 46 Грацу 53, Инсбруцѣ 24, Трієстѣ 17, Краковѣ 40, Львовѣ 86 а въ Зарѣ 16 кандидатôвъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені выѣхавъ вчера на довшій часъ до Буска. — Цѣсарева именувала ґр. Софію зъ Замойскихъ Тарновску дамою палатною. — Въ четверъ сего тыждня ôдбуде ся въ львôвскôй сали ратушевôй перше загальне засѣданье участникôвъ другого зъѣзду польскихъ историкôвъ. — Міністеръ просвѣты продовживъ ще на одинъ рôкъ стипендію, системізовану при школѣ ткацкôй въ Ломници для одного ученика зъ Галичины, ученикови сеи школы Вас. Ґесецкому. — Репрезентація мѣста Львова пôдписала вчера адресу ґратуляційну, котру зложить громада мѣста Львова для арх. Валеріи въ дни еи вѣнчаня.

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 15 липня. Ґен. консуль въ Пештѣ именованый дипломатичнымъ аґентомъ въ Софіи а ґен. консуль въ Солуни Христичъ перенесеный до Пешту. Теперѣшный сербскій посолъ въ Петербурзѣ Петроневичъ маѣ бути спенсіонованый.

Ню-Йоркъ 15 липня. Залога военного корабля американьского обступила столицю Кореѣ а офіциры розложились таборомъ въ королѣвскôй палатѣ.

Петербургъ 15 липня. Сподѣвають ся тутъ приѣзду нѣмецкого цѣсаря межи 20 а 25 серпня. Въ тôмъ часѣ ôдбудуть ся великй маневры россійскй.

Парижь 15 липня. Вчерашне торжество републиканьске ôдбуло ся спокôйно, хочь не обôйшлось и безъ немилого приключеня. Якійсь хемікъ Жако стрѣливъ до президента Карнота зъ револьверу въ часѣ, коли ôнъ вертавъ зъ ревій. Злочинця зловлено заразъ а ôнъ сказавъ, що стрѣливъ лишь слѣпымъ набоемъ и въ гору, щобы лишь звернути увагу на себе. Пôзнѣйше сконстатовано дѣйстно, що ôнь стрѣлявъ слѣпымъ набоемъ.

Софія 15 липня. Приѣзду кн. Фердинанда сподѣвають ся тутъ вже 1 серпня.

Лôндонъ 11 липня. Ферґусонъ подавъ до вѣдомости парляменту, що рѣзня въ Ерзерумѣ пôйшла зъ того, що власти турецкй зробили ревізію въ церквѣ за позволеньемъ епископа. Ôрмене напали ôдтакъ на епископа а войско турецке выступило въ его оборонѣ и зъ того прийшло до бійки, въ котрôй убито 20 людей а 300 покалѣчено.

Надôслане.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякй облїґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

ОКУЛІСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичнôй проф. Фухса у Вѣдни, мешкае при улици Третого Мая (Маіровскôй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординуе ôдъ 10—12 и 3521 ôдъ 3—5. 18—24 (Импресса).

Учителька пошукуе лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: Л. А. Р. приймае редакція „Дѣла“

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Конисского цѣна 20 кр.
2) Нашй коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ;

1 кило 2.— зр.

кава палена ½ кило 1·20 зр.

на провинціи:

4¾ кило 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кило опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю еи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (83—?)

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервациі дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 9—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

Львôвскы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (16—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр.		**50.000**	**зр. варт.**	**1 выгр.**		**50.000**	**зр. варт.**
1	„	5.000	„ „	1	„	5.000	„ „
1	„	2.000	„ „	1	„	2.000	„ „
1	„	1.000	„ „	1	„	1.000	„ „
2	„	500	„ „	2	„	500	„ „
5	„	200	„ „	5	„	200	„ „
10	„	100	„ „	10	„	100	„ „
20	„	50	„ „	20	„	50	„ „
50	„	20	„ „	50	„	20	„ „
200	„	10	„ „	200	„	10	„ „
2000	„	5	„ „	2000	„	5	„ „

Льосы по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелльенберга, Сокаля & Ліснa, Кіца & Штофа, и Якова Штро.

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обемѣ 8—10 аркушевъ зъ 30 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатае ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

При закупнй товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнй тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Бодиака 2 го.

Ч. 149. Львôвъ, Середа 4 (16) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адмiнiстрацiя „Дѣла“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламацiѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☛ Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першiй пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючiй пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адмiнiстрацiя здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючiй пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Нова позичка краєва.

I.

(Довги Галичины. Двѣ дороги до сплаты. Кôлькадесять мiлiонова позичка въ проєктахъ пп. Романовича, Мархвицкого и Зґурского. Чи конверсiя давнѣйшихъ довгôвъ выплатить ся?)

Галичина що-до довгôвъ — якъ показали мы въ статьи въ ч. 147 „Дѣла“ — єсть унiкатомъ не лише въ Австрiи, але и въ Европѣ. Зъ доходôвъ єи иде 66% на сплату дефiцитôвъ, що повстали головно зъ выкупна двохъ середновѣчныхъ монополѣвъ, именно права панщиняного и пропiнацiйного. На краю нашôмъ тяжить довгъ въ сумѣ 112½ мiлiонôвъ зр., на котрый держава дасть намъ до 16 мiлiонôвъ, а 97 прийдесь намъ самымъ сплатити.

Якiй же выхôдъ зъ того положеня? Выхôдъ лише одинъ: треба сплатити. Але що-до способу сплаты, то маємо двѣ дороги, и анкета фiнансова выдѣлу краєвого має остаточно рѣшити лише выбôръ дороги.

Найпростѣйша дорога була бы така:

1) Не оглядатись на довгъ пропiнацiйный въ сумѣ 62,200.000 зр., бо сей довгъ мусить сплатитись самъ собою. До того мають послужити власнѝ доходы фонду пропiнацiйного, а о скôлько обчислено, то сплата всего довгу при нормальныхъ ôдносинахъ, т. є. наколи доходы зъ вынайму права пропiнацiйного и вышинку не змалѣють случайно, наступить зъ 1915 рокомъ.

2) Вытревати до 1897 року. Довги нашѝ краєвѝ въ сумѣ 9,172.570 зр., довгъ индемнiзацiйный въ сумѣ 34,846.350 зр. и довгъ до скарбу державного въ наслѣдокъ новои угоды индемнiзацiйнои въ сумѣ 6,275.600 зр. — всѣ тѝ довгѝ мусять бути сплаченѝ власными доходами по можности, а наколи бы тѝ доходы не выстали на покрытье, то ажь тогдѣ дрôбными позичками. Великои неможливости въ тôмъ нема. Довги краєвѝ сплачуємо уже ôдъ 1872 р. и на то иде рôкъ рôчно рата, котра въ сѣмъ роцѣ выносить 601.500 зр. Довгъ индемнiзацiйный сплачуємо уже ôдъ 1857 р., отже повныхъ 33 лѣтъ. Додатокъ индемнiзацiйный выносявъ доси 26 кр. ôдъ ґульдена. Додатокъ той будемо платити и дальше, а довгъ до скарбу державного, котрый має бути въ части покрытый активами фонду индемнiзацiйного, а ôдтакъ въ лѣтахъ 1899—1901 має бути сплаченый въ трохъ ратахъ державѣ, — той довгъ дасть ся такожь покрыти, а въ найгôршôмъ случаю зажадаємо ôдъ державы, щобы сплату єго розложено намъ на бôльше дрôбнѣйшихъ ратъ.

Якъ перебѣдуємо до кôнця 1897 р., то по тôмъ роцѣ ôдпаде триміліоновый выдатокъ на сплату довгу индемнiзацiйного, а по 1897 роцѣ лишать ся намъ ще такѝ дефiциты: а) мала послѣдна рата на довгъ индемнiзацiйный въ 1898 р.; б) довгъ до скарбу державного; в) решта довгу индемнiзацiйного и г) давнѣйшѝ довги краєвѝ, о скôлько ще не будуть сплаченѝ.

По 1897 р. настане часъ рѣшучои поправы фiнансôвъ краєвыхъ, а въ 1916 р. выйдемо зъ усеи бѣды о стôлько цѣлѝ, що выйдемо безъ новыхъ довгôвъ, т. є. що не заплатимо всякимъ банкамъ даромъ тыхъ величезныхъ процентôвъ та ратъ амортизацiйныхъ, якѝ заплатити мусимо, наколи лише вдамось въ нову велику позичку.

То була бы одна дорога до выходу, дорога вправдѣ терниста, але дуже проста. Що треба заплатити, то мусить заплатитись, хочь-бы и послѣднымъ кровавымъ грошемъ, а добра сторона буде лежати въ тôмъ, що не дамо здертись нѣкому и не попадемо въ нѣчию зависимôсть. Дорогу тогу можна бы назвати дорогою перебѣдованя до 1897 року.

Друга дорога, на котру могла бы вступити фiнансова анкета выдѣлу краєвого и на котру де-хто хоче насъ конче звести, то дорога новои кôлькадесять-мiлiоновои позички.

Позичка тота мала бы ôдтакъ зужитись: а) на конверсiю дотеперѣшныхъ довгôвъ краєвыхъ; б) на повôльну сплату довгу индемнiзацiйного и в) на деякѝ инвестiцiи.

Той другiй выхôдъ предкладають намъ пп. Романовичь, д-ръ Мархвицкiй и д-ръ Зґурскiй. Послѣдный жадає 20-мiлiоновои позички безъ конверсiи давнѣйшихъ довгôвъ. Пос. Романовичь домагавъ ся 32-мiлiоновои позички, котру хоче зужити на частковy сплату довгу индемнiзацiйного и на конверсiю давныхъ довгôвъ. Др-ъ Мархвицкiй домагаєсь такои позички на конверсiю всѣхъ довгôвъ краєвыхъ и на цѣлковиту конверсiю довгу индемнiз. Але хоть проєктанты въ де-чôмъ розходять ся, то въ тôмъ они годять ся на одно, щобы край нашъ обтяжити одною великою позичкою 4-процентовою. платною въ 50 або навѣть 66 лѣтахъ.

За те обѣцюють намъ пп. позичковичѣ: а) що въ слѣдуючихъ лѣтахъ не пôдвысшать намъ дотеперѣшныхъ додаткôвъ податковыхъ; б) що тягаръ довгôвъ розложать намъ на дрôбнѣйшѝ раты, платнѝ въ 50 лѣтахъ; в) що частину позиченого гроша обернуть на такъ званѝ инвестiцiи, черезъ що мала бы ôдтакъ пôднестись сила податкова краю, наколи дѣйстно зможе у насъ що-небудь пôднестись.

Анкета фiнансова выдѣлу краєвого буде мати передъ собою головно тѝ двѣ дороги до выходу: бѣдувати або позичити. Щожь лучше?

Въ першôй статьи „Дѣла“ рѣшили ся мы за дорогою перебѣдованя до 1897 року и длятого мусимо поставити доказъ, що дорога великои позички и всякихъ конверсiй єсть невôдповѣдною а для краю шкôдливою.

Замѣтимо тутъ заразъ на вступѣ, що противлячись проєктамъ пос. Романовича и єго двохъ товаришѣвъ, мы зъ поглядомъ нашимъ не стоимо самѝ. Противъ тыхъ проєктôвъ запротестувавъ и незвѣстный авторъ статей, умѣщеныхъ въ Gazet-ѣ Narodow-ôй въ выданяхъ єи ôдъ 18 до 28 червня. Авторъ тыхъ статей уживъ при тôмъ такъ ясныхъ и наглядныхъ арґументôвъ на оправданье свого протесту противъ всякихъ позичокъ, що мы зъ єго поглядами мусимо майже вповнѣ зсолiдарезуватись и въ короткости деякѝ зъ тыхъ арґументôвъ позволимо собѣ навести.

Въ першôй лiнiи повинна анкета выдѣлу краєвого поставити собѣ пытанье: чи конверсiя давнѣйшихъ довгôвъ краєвыхъ въ сумѣ 8,383.270 зр. (якъ обчислює пос. Романовичь) принесе для краю якунебудь користь, чи може страту?

Проєктъ унiфiкацiи всѣхъ дотеперѣшныхъ дрôбнѣйшихъ довгôвъ краєвыхъ и ихъ конверсiя не єсть самъ въ собѣ нѣякимъ зломъ. Противно, черезъ унiфiкацiю довгôвъ зменшились бы кошты адмiнiстрацiи ихъ, а конверсiя зъ зыскомъ була бы дуже пожеланымъ дѣломъ. Але — кобы не то „але“! Конверсiя взагалѣ єсть лише тогдѣ користна, наколи низшiй процентъ при новôй позичцѣ вырôвнає страту капiталу, конечну при всякôй конверсiи. Конверсiя на низшiй процентъ (зъ 6 на 4%), при котрôй капiталъ самъ черезъ низшiй курсъ новои емiсiи потерпить бôльше, якъ низшiй процентъ принесе користи, — така конверсiя єсть не лише пустымъ, але и шкôднымъ дѣломъ, тымъ бôльше, що при всякôй конверсiи капiталiсты и аґенты заробляють, що лише дасть ся.

Що-жь изъ давнѣйшихъ довгôвъ краєвыхъ дасть ся сконвертувати зъ користiю?

Край нашъ має такѝ довги:

а) Шѣсть позичокъ емiсiйныхъ зъ лѣтъ 1872, 1883, 1884, 1885, 1888 и 1889 въ сумѣ 6,268.000 зр., всѣ на 4½%.

б) Ôсѣмнацять позичокъ гiпотечныхъ и другихъ сталыхъ о рôзнôй стопѣ процентовôй: одна въ сумѣ 82.798 зр. на 6%, одна въ сумѣ 3,932 зр. на 5½%, ôсѣмь въ сумѣ 395.000 зр. на 5%, сѣмь въ сумѣ 960.225 зр. на 4½%, одна въ сумѣ 284 зр. на 4⅜%.

Отже коли бы мы всѣ тѝ позички о рôзнôй стопѣ процентовôй схотѣли сконвертувати и выдали новѝ довжнѝ листы чотиро-процентовѝ (пôсля проєкту пос. Романовича), то край потерпѣвъ бы страту. Конверсiя позичокъ, опроцентованыхъ высше 5% або и по 5%, єсть економiчно оправдана и користна. Але конверзiя позичокъ, опроцентованыхъ низше 5% до 4½% або о 4½% и низше єсть економiчно зовсѣмъ неоправдана. Зъ того выйде, що зъ нашихъ давнѣйшихъ облiґъ могли бы конвертувати лише: одну позичку неемiсiйну въ квотѣ 82.798 на 6%, одну въ квотѣ 3932 зр. на 5½%, ôсѣмь на 5% въ сумѣ 395.005 зр. и — на тôмъ конець. Прочѝ позички емiсiйнѝ суть опроцентованѝ на 4½%, курсъ ихъ не доходить навѣть до *al pari*, отже-жь конвертувати ихъ нинѣ нема нѣ найменшои розумнои причины, а конверсiя ихъ, проєктована пос. Романовичемъ, нанесла бы фондамъ краєвымъ лише страту. Лише посѣдателѣ тыхъ облiґъ зыскали бы на кождôй сотцѣ 2—3 зр. и то для того, бо комусь захотѣлось конче унiфiкувати тѝ довги краєвѝ и звести ихъ до 4%.

Наколи отже анкета фiнансова выдѣлу краєвого могла бы приймити проєктъ унiфiкацiи и конверсiи давныхъ довгôвъ краєвыхъ, то та конверсiя мусѣла бы обмежитись лише на згаданѝ дрôбнѣйшѝ довги въ сумѣ половины мiлiона зр. прочихъ довгôвъ неемiсiйныхъ, опроцентованыхъ на 4½% або й низше, не можна бы конвертувати безъ страты для краю.

Якъ бачимо, межи проєктомъ пос. Романовича, котрый бы хотѣвъ конвертувати всѣ облiґи въ сумѣ надъ 8 мiлiонôвъ зр. а межи рахункомъ поданымъ нами, котрый велить въ найлучшôмъ разѣ конвертувати лише ½ мiлiона тыхъ облiґъ — заходить дуже велика рôзниця такъ велика, що насуваєсь пытанье, чи за-для тои незначнои конверсiи варта заходитись коло дѣла. Анкета выдѣлу краєвого мусить про-те надъ унiфiкацiєю дотеперѣшныхъ довгôвъ краєвыхъ и ихъ конверсiєю перейти майже до порядку дневного.

О конверсiи довгу индемнiзацiйного поговоримо окремо.

Примѣтки до I-го листу М. Драгоманова.

Перша половина I-го листу М. Драгоманова — полемiка противъ слôвъ нашихъ, що „цѣлею автора Споминôвъ було представити галицкихъ народовцѣвъ въ якъ найгôршихъ краскахъ“ — менче насъ обходить. Цѣли тои — скажемо коротко — може не добачити хиба слѣпый.

Насъ бôльше обходить справа тыхъ 6.000 зр., якѝ Поляки мали обѣцяти, чи навѣть дати бл. п. Ст. Качалѣ.

Отожь що-до тои справы поясненя п. М. Драгоманова въ нѣчôмъ насъ не могли пересвѣдчити, що мы помылились, назвавши ôдкрытье єго — выдумкою.

П. Драгомановъ „не ждавъ“ — каже, — щобы мы докорили єму за те, що своє ôдкрытье подавъ до прилюднои вѣдомости ажь по смерти К. Сушкевича та й Качалы — и кличе: „Добру бъ мы мали исторiю, коли-бъ не вôльно було писати про помершихъ!“ — а потому додає, що „на спомины изъ розмовы въ двохъ мусить бути критика: провѣрюванье, де

По испытѣ въ заведеню темныхъ.

[I. Кôлька слôвъ про калѣцтво. II. Де-що зъ псiхольоґiи калѣкъ. III. Про выховавчѝ заведеня калѣкъ. IV. Испытъ темныхъ у Львовѣ. V. Кôлька слôвъ прикôнцевыхъ.]

Свѣтильникъ тѣлу єсть око: єгда убо око твоє просто будетъ, все тѣло твоє свѣтло будетъ.

Такъ писавъ св. Лука и сѝ слова пôдбѣгли менѣ пôдъ перо при нагодѣ нинѣшного письма про темныхъ калѣкъ.

Одчинѣть дверѣ и станьте духомъ въ яснôй, привѣтнôй на око и опрятнôй темници кôлькадесяти нещастныхъ истотъ, засудженыхъ природою або судьбою на вѣчну, часами нѣчимъ не заслужену кару кромѣшньои тьмы... Яка трогаюча картина — замѣсть, стрѣнути васъ веселымъ, яснымъ поглядомъ ока, пôзнати мѣжь входячими рôдного брата, сестричку, батька, матѣрь рôдну, привитати окликомъ радости, утѣхи, и зъ повною свободою въ млѣ ока опинитись на дорогôй теплôй груди, въ сердечныхъ обôймахъ, — стрѣчають васъ нерухомѝ, позвѣшуванѝ важко въ долину головы, лиця напятнованѝ чертами внутрѣшнои роспуки и вѣчного горя, або безвыразнѝ фiзiономiи, на котрыхъ замѣсть того чудного зеркала душѣ — ока — оставъ ся лише слѣдъ: позападанѝ ямки, ропячѝ раны, позавертанѝ бѣлка, або безхосеннѝ рогôвки на подобу очей... Хочь тамъ пôдъ скромною одежиною нещастного калѣчки застукало дитяче серце, що власне може въ сѣй хвили увôйшла дорога мати, батько, сестра, братъ, — вы не побачите того; нещастный слѣпець, нагненый судьбою конечности, жде терпеливо и нерухомо на вашь голосъ, въ котрôмъ лежить частина єго ока! Обôзвѣть ся до него, закличте по имени, скажѣть, що вы мати єго, — ôнъ простягає свои тремтячѝ ручки, въ сторону ôдки голосъ дочувъ, єго лице выкривляєсь ще бôльше, а дрожачѝ уста промавляють сумно наймилѣйше кождому слово: „Мамо!“ — зъ тымъ иронiчнымъ на судьбу додаткомъ: „Де вы? я васъ такъ давно не бачивъ!...“ Справдѣ давно, бо може й нѣколи, а вы мимохôть додасте: „И не побачишь нѣколи!...“

Для него на вѣки закрыте свѣтло ясне, єму нѣколи не бачити вашого лиця, не бачити рôднои хатины, живучи середъ неи, не бачити колыски, въ котрôй разомъ зъ нимъ колысалась єго гôрка доля, якъ не бачити бездушному трупови своєи домовины, остаточного заливу, до котрого по тяжкихъ трудахъ житейскои борбы прибивъ наконець єго корабель жизни на вѣчный пристай. Для слѣпця закрытѝ на вѣки пышнѝ картины краєвидôвъ, чудовѝ виды гôръ, долинъ и рѣкъ, богатство и краса природы, синява неба, яснѝ зорѣ и золоте сонце, чудна квѣточка и гойдаючiй ся на нѣй мотыликъ... Для него закрытѝ подивнѝ дѣла штуки и людского розуму, роскôшнѝ мѣста, стрôйнѝ палаты, величнѝ будовы, котрѝ, впадаючи лучемъ свѣтла у ваше внутро крôзь два маленькѝ ôконця тѣла — вашѝ очи, — чарують душу, розпалюють уяву, вливають у грудь огню, силы и натхнѣня, порывають до дѣлъ великихъ, а въ тяжкôй борбѣ о бутье стають нагородою за труды, мозолы, за раны и муки. Слѣпець не може користуватись и окрушиною тои силы, яку дає намъ око, бо въ него цѣла сила ока скуплена въ слѣпôмъ нашкôрку пальцѣвъ, въ кôнци пушокъ. Чого не досягне пушками — те для него такъ тайне, якъ тайною для насъ уся мiстерiя загробного свѣта, хочь-бы ôддѣлене було ôдъ него лишь на одну пядь.

— Боже! Дай менѣ можнôсть ôдтворити въ собѣ той свѣтъ прекрасный, котрый я трачу! — кличе затревоженый мальчикъ въ Nieboskiej komedyi Красiньского, коли пôзнавъ, що ясный лучь свѣтла гасне для него на вѣки и ôнъ стає слѣпцемъ.

Но для уродженого слѣпця и ся окрушинка щастя не припала пайкою.

II.

Послухайте сердечнои молитвы слѣпця: кôлько тамъ тепла, кôлько любови до непонятного Бога, кôлько трогаючого жалю и прощеня судьбѣ за єи несправедливôсть, а по-при всѣхъ почуєте одну ще несмѣло тремтячу струну — надѣѣ...

Чи сповнить коли надѣя свои злуднѝ обѣцянки?... Похитаєте сумно головою, и подумаєте: „нѣколи“. Лише въ голосъ не кажѣть того слова слѣпцеви, не выдирайте єму того одинокого щастя и богатства, котре ôдъ колыски вело цѣлу людскôсть въ нескôнченôсть и безмежнôсть часу, а на всѣ докоры своєи злуды дає зацитькуючiй одвѣтъ: „Коли не тутъ, такъ певне за гробомъ...“ То слово „нѣколи“ страшне на вашихъ очахъ, а ще страшнѣйше въ ушахъ нещасливого слѣпого калѣки. Надъ нимъ передумує ôнъ днѣ и ночи, мѣсяцѣ и лѣта, ôдсуває єго ôдъ себе поза границѣ можливости, боре ся зъ нимъ думками, ажь ставши одною ногою на дошку надѣѣ загробного житя и склонюючи голову въ обôймы сырои челюсти, переходить доперва тогдѣ надъ тымъ словомъ до порядку дневного...

Нещастный терпить и надѣєсь, а надѣючись страждає. Половины щастя достигне, хто страждучи умѣє не надѣятись, умѣє освоити ся зъ гадкою, що такъ мусить бути, а инакше бути не може.

Отутъ стоить передъ вами семилѣтный дѣтвакъ зъ двома ямками, замкнеными повѣками, котрыхъ нѣколи не отворить, хочь має повну свѣдомôсть житя и руху. Лице єго представляє образъ вѣчного терпѣня, немовь бы хто кусниками рѣзавъ єго тѣло, и ôнъ туй-туй має скрикнути, скоро бôль переможе єго упертôсть и героiчну силу. Но надармо ждете на голосъ єго терпѣня: ôнъ затявъ ся и зъ тымъ выразомъ терпячои душѣ будете єго бачити въ кождôй хвили черезъ весь єго вѣкъ, безъ жалобы, безъ голосу. Коли-жь на устахъ єго выражає ся часомъ вымушена усмѣшка, то тôлько въ нѣй веселости и радости, кôлько проблеску кине одинъ продираючiй ся черезъ густѝ лавы чорнои хмары лучь заходячого сонця...

III.

Якъ нещасливѝ бувають калѣки, утративши поодинокѝ члены тѣла, потребуючѝ заодно ласки и помочи другихъ, щобы порушати ся зъ мѣсця на мѣсце, або одягтись и обслужити себе, заспокоити голодъ, не мавши власныхъ рукъ; — якъ нещасливѝ глухѝ, не могучѝ любувати ся голосомъ птичокъ, божественными тонами музики и спѣву, лепетаня рôдныхъ дѣточокъ; або глухо-нѣмѝ, не могучѝ выразити вамъ словами своихъ гадокъ, — однакъ въ порôвнаню до темныхъ нещастье ихъ ледви чи можна назвати нещастьемъ. Умысловѝ здôбности у темныхъ бувають завсѣгды далеко бôльшѝ нѣжь у иншихъ калѣкъ, а изъ здôбностью иде въ парѣ велика помысловôсть, предприємчивôсть, iнiцiятива. Єсли-жь возьмемо ще на увагу велику вразливôсть и дразливôсть звычайну калѣкамъ, а у темныхъ спецiяльно надзвычайный слухъ и высокiй розвитокъ духовыхъ орґанôвъ, взагалѣ змыслôвъ, котрѝ розвились на коштъ утраты взору, — то чимъ высше розвитый слѣпець умыслово, тымъ бôльше ôдчуває своє калѣцтво, а опущеный, стає ся тымъ нещаслившiй. Не выходить однакъ зъ того, щобы тыхъ нещастныхъ лишати судьбѣ, не займатись ними, не образувати ихъ умысловыхъ здôбностей а обмежатись лишь на пôддаваню конечныхъ средствъ для пôддержаня ихъ орґанiзму та веґетацiйного истнованя. Тымъ не зменчить ся ихъ нещастя, бо природа сама безъ людскои помочи робить своє. Вплывы внѣшнѝ, особливо-жь черезъ слухъ, не дають кристалiзувати ся силамъ интелекту-

можна, документами и другими свѣдками, а де не можна, увагою на загальный характеръ дѣяльности якъ мемуариста, такъ и тыхъ про кого ôнъ розказуе“ — и каже народовцямъ глядати за доказами, що оно не було такъ, якъ ôнъ говорить. На таку бесѣду п. Драгоманова мы нѣякъ не можемо згодити ся.

Очевидно, нѣхто не скаже, що про помершихъ не вôльно писати. Вôльно! Тôлько-жь чи все написане буде справдѣ исторією приняте за правду? — се инче дѣло.

П. Драгомановъ подае свою розмову въ двохъ зъ небôщикомъ К. Сушкевичемъ про небôщика С. Качалу — подае рѣчь, про котру всѣ зъ великимъ дивомъ чують въ-перве и котру vox populi уважае за неимовѣрну, за неможливу. Мусить же насунутись кождому заразъ перше пытанье: чому-жь п. Драгомановъ зъ тымъ не ôдозвавъ ся при житю обохъ або бодай одного интересованого? Ну, п. Драгомановъ каже: „Менѣ сподобалось ôдкрыти се ажь по смерти обохъ, а коли Вы львôвскî народовцѣ менѣ не вѣрите, то „критикуйте“ провѣрюйте правду документами, свѣдками, увагою на загальный характеръ мемуариста и тыхъ, про кого ôнъ розказуе.“

На те народовцѣ можуть зъ бôльшимъ правомъ ôдповѣсти п. Драгоманову: „Тажь Вы, п. Драгомановъ, здоровî живете, чому-жь мы маемо провѣрювати, а не Вы? Коли пишете для исторіи, то Ваша рѣчь доказати, що закинена Вамъ выдумка не есть выдумкою!“ А замѣтъ „выдумки“ закинули народовцѣ, и нинѣ при томъ же обстають, зъ уваги „на загальный характеръ дѣяльности“ обохъ небôщикôвъ — С. Качалы и К. Сушкевича.

Потапаючій хапаесь и соломинки, — такъ теперь и п. Драгомановъ въ своѣй ôдповѣди.

Редакція „Правды“ свого часу написала, що брошура Качалы „Політика Русинôвъ“ не була політичнымъ маніфестомъ партіи народовцѣвъ, але написана „въ однôй певнôй цѣли“. П. Драгомановъ хапаесь за тî слова: „въ однôй певнôй цѣли“ — и въ нихъ хоче бачити „той грубый утілітаризмъ“... Але-жь се рѣчь ясна: що именно редакція „Правды“ мала на мысли? „Одна певна цѣль“ — то була політична, выборча ситуація въ 1873 роцѣ. А що такъ тî слова всѣ люде розумѣли, навѣть на Украинѣ, о тôмъ свѣдчить другій „Одкрытый листъ зъ Украины“, де (гл. стор. 244 „Споминôвъ“) авторы выразно кажуть: „Якъ намъ здае ся, брошура п. Загôрного була не бôльшь, якъ выразомъ выборовои боротьбы и часовои політичньои ситуаціи...“

П. Драгомановъ каже, що ôнъ говоривъ въ 1873—76 рр. зъ Галичанами про справу тыхъ 6.000 зр., а нѣхто тогдѣ не протестувавъ противъ можливости того, що нѣбы то говоривъ Сушкевичь. Се бы була вже рѣчь цѣкавѣйша, коли-бъ п. Драгомановъ бувъ ласкавъ назвати намъ по имени бодай одного Галичанинь, зъ котрымъ ôнъ говоривъ.. Бо що-жь? — изъ загального высказу: „зъ Галичанами“ — нѣхто мудрый не буде. Чи тî „Галичане“ може вже такъ само померли, якъ Качала и Сушкевичь? А коли остають ще въ живыхъ, то чому не назвати ихъ по имени?...

„Врештѣ шукайте ôдповѣдей коло себе“ — кличе до народовцѣвъ львôвскихъ п. Драгомановъ, — „а може знайдете доказы, що Качала давъ Просвѣтѣ акціи на 2.000 р. купленî за власнî грошѣ...“ Тота ôдповѣдь уже и знайшла ся: прецѣнь же о. Андрей Качала въ письмѣ до редакціи „Дѣла“ докладно розказавъ, де тî акціи були купленî и якъ були сплачуванî...

Чого-жь бôльше й треба? по що силуватись крушити копіе за очевидну неправду? Чи зъ сего може выйде якій хосенъ для исторіи?...

альнымъ, а и розвивають ихъ пôсля обставинъ и сумы додатныхъ чи уемныхъ вражѣнь, котрî ôдтакъ ассімілюють ся зô свѣдомостію калѣцтва даного индівідуумъ и вплывають на рѣшучій ихъ настрôй, — пôсля нашои псіхольоґічнои термінольоґіи — душевный. Штука выховуваня може вповнѣ запобѣгти хоробливымъ збоченямъ, и умѣлою, зъ горы обдуманою рутиною надати щасливый напрямокъ, котрый самъ въ собѣ бувъ бы обдуманый на улекшенье калѣкамъ тяжкого присуду судьбы.

Найвôдповѣднѣйшими до того е выховавчо-научнî институты або заведеня, въ котрыхъ темнî калѣки можуть побирати интелектуальне, фізичне и моральне выхованье и де находили бы для себе приноровлене, до вдачѣ поодинокого индівідуа, занятье.

А колько то нещастныхъ тыхъ калѣкъ волочить ся по нашихъ селахъ, мѣсточкахъ и мѣстахъ безъ занятя, простягаючи руку при дорогахъ и коротаючи довгî лѣта по-при своѣмъ калѣцтвѣ, ще до того въ нуждѣ, живучи иногдѣ гôрше нѣмои звѣрины, якъ бы за мало було имъ кары вѣчнои ночи?

Та ба! Коли поступова, гуманна Европа выдирае послѣдный центъ свого люду и кидае въ ненасытну пащу мілітаризму, а пупіль культурного XIX вѣку, благородный чоловѣкъ, въ шаленôй горячцѣ працюе невпинно надъ загладою самого себе, порпаючись въ звершености штуки мордôвъ та проливу крови, — то правдива гуманнôсть, гôрка судьба нещасныхъ истотъ, упослѣдженыхъ калѣкъ, токмить ся по тѣсныхъ закуткахъ приглушена и придавлена шумомъ и гукомъ політичныхъ тоастôвъ та стратеґічныхъ комбінацій...

(*Конець буде.*)

Павло Кирчôвъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Перемышля.

[Музимально-деклямаційно-вокальный вечеръ.]

Дня 6. н. ст. липня с. р., въ самъ день Рождества св. Іоана, устроивъ выдѣлъ Бурсы св. О. Николая въ Перемышли музикально-деклямаційно-вокальный вечеръ. Многî сумнѣвали ся, чи вечеръ сей поведесь хоть-бы на тôлько, щобы бодай покрыли ся кошты устроеня, а то тому, що тутешнî Поляки, а именно товариство украшеня мѣста, до котрого и многî Русины належать, устроило въ тойже самъ день ярмарочный величавый „kiermasz“ на горѣ Замковôй, сполученый зъ продукціями хоральными, льотерією фантовою и представленьемъ аматорскимъ.

Однакъ яке велике було зачудуванье всѣхъ, коли устроеный выдѣломъ Бурсы вечеръ не тôлько покрывъ кошты устроеня, але и выказавъ чистого доходу по надъ 60 зр. Заслуга въ тôмъ лежить якъ зъ однои стороны въ запопадливости комітету устроюючого, въ гарнôй и знаменито выконанôй проґрамѣ, такъ зъ другои стороны въ патріотизмѣ нашои рускои публики, а головно нашого духовеньства, котре не пощадило кошту и труду, щобы лише, сполучаючи utile cum dulci, принести помôчь убогôй молодежи шкôльной. На вечерѣ бачили мы священикôвъ навѣть зъ подальшихъ сторôнъ. Натомѣсть не видко було нѣ на лѣкъ нѣкого зъ Полякôвъ (хочь оно не дивниця, бо мы не бачили и деякихъ виднѣйшихъ „патріотовъ“ зъ тутешныхъ Русинôвъ, навѣть послôвъ!). Вечеръ зъ 6. н. ст. липня показавъ, що Русины, устроюючи вечеръ, можуть опертись выключно на рускôй публицѣ, бо она сама есть въ силѣ заповнити салю.

Що-до самои проґрамю, то тая звѣстна Вп. читателямъ „Дѣла“ зъ попередныхъ оголошень. Запримѣчу, що всѣ точки були такъ красно и старанно выконанî, що годѣ признати котрôйсь першеньство, не оскорбляючи другои. Менѣ выдала ся найкрасшою сольова гра на скрипкахъ п. Маши, капельмайстра 77 полку пѣхоты. Артистъ то вѣдомый загально, тожь злишнî для него будуть хвальбы. Мужескій хоръ, зложеный переважно зъ питомцѣвъ IV-го року духовнои семинаріи, ôдспѣвавъ чотири пѣснѣ, всѣ дуже добре пôдъ умѣлымъ проводомъ о. М. Копка. Послѣдна зъ тыхъ пѣсень „Де срѣбнолентый Санъ плыве“, композиціи о. Копка, такъ подобала ся, що мусѣла бути повторена. Въ хорахъ вызначали ся сольовî партіи пп. Гудзя, Ортиньского, о. Копка и Волошиновича. Дуетъ композиціи о. М. Копка „Де-жь мое сонце“ ôдспѣваный авторомъ и п. Д. Гудземъ при знаменитôмъ акомпаняментѣ п. Брукмана незвычайно сподобавъ ся гармонійностію та елеґійнымъ настроемъ, пригадуючи нашî краснî украиньскî думки. Точка тая тымъ бôльше подобалась, що голосъ обохъ спѣвакôвъ нѣжный и звôнкій, а особливо голосъ п. Гудзя якъ-разъ надаесь до того рода пѣсень. Дуетъ сей — то одна изъ новыхъ композицій о. Копка. Середину, а може и кульмінаційну точку вечера становила деклямація панны Шеховичѣвнои. Своимъ нѣжнымъ и металічнымъ голосочкомъ ôддала молоденька декляматорка Шевченкову „Тополю“ зъ повнымъ зрозумѣньемъ того трудного впрочôмъ до ôдданя и тôлько разôвъ уже деклямованого твору нашого Кобзаря. Мы вже не бачили у декляматорки давнѣйшои несмѣливости, — она представилась намъ талантливою декляматоркою въ цѣлôмъ того слова значѣню. Одно тôлько далось бы запримѣтити, що змѣстъ продукованого твору не зовсѣмъ ôдповѣдавъ молодому вѣкови декляматорки. Дуже гарною точкою проґрамы бувъ сольовый спѣвъ п. Курпяка. Велика сила голосу, дуже простора скаля, металічна звôнкôсть голосу того молодого спѣвака-соліста вызвали грôмкî оплески и ôнъ мусѣвъ ôдспѣвати одинъ надпроґрамовый кусникъ (зъ „Жидôвки“). Наконець годить ся згадати, що музика 77-го полку пѣхоты ôдограла дужи гарно два кусники пôдъ управою п. Маши.

Вкôнци пôднести належить запопадливôсть и стараннôсть комітету щобы у всѣмъ панувавъ порядокъ. Признанье належить ся якъ комітетови такъ и провôдникови части вокальнои, о. Копкови, що выбрано майже самî нашî питомî рускî композиціи и тымъ вартôсть вечерка ще бôльше пôднесли.

Зъ Отиніѣ.

[Пожаръ въ Отиніи.]

Дня 11 н. ст. липня, въ день св. Петра и Павла въ полудне займивъ ся въ нашôмъ мѣстѣ въ тôмъ домѣ, де мѣстить ся головна трафіка отинійска (Verlag) имовѣрно изъ нагромадженого а въ якійсь доси не выслѣдженый способъ пôдпаленого на даху (!?) сѣна. Згорѣвъ при досыть сильнôмъ подувѣ вѣтру цѣлый одинъ бôкъ ринку и бôчна улиця, кругло трицять гарныхъ великихъ домôвъ. Безъ притулку остало сѣмдесять и кôлька родинъ, самихъ жидôвъ. Зъ христіянъ не погорѣвъ нѣхто, тôлько одному Нѣмцеви-кольоністови погорѣвъ що-тôлько отвореный склепъ изъ свининою. Ся часть мѣсточка були самî склепы, а при огни выкидано всякî товары цѣлыми стосами на улицѣ. Голоты зъ Отиніи и зъ околичныхъ сѣлъ збѣгла ся тьма-тьменна, тому и цѣлî стосы тютюну, найлѣпшого навѣть сорту, цѣлî мѣхи табаки, старты зелѣзного знарядя: кôсъ, серпôвъ, пôдковъ, цьвяхôвъ, ланцôвъ и т. и., цѣлî шафы кавы, цукру, розинкôвъ, орѣхôвъ, паки скла и порцеляны, мѣхи зо збôжемъ и мукою и т. д. — загаломъ сказавши, майже все то, що вытягано изъ склепôвъ, потрафили приглядаючî ся огневи „зрѣтелѣ“ въ-мить „порозбирати“ мѣжь себе. При тôмъ не було кому доглядати рѣчей, всего кôлькохъ жандармôвъ и два-три неможливî нашî типово-галицкî „поліцаѣ“ въ конфедераткахъ. Огонь спинивъ ся на церквѣ матричнôй, а лише черезъ те, що нарôдъ обсѣвъ дахъ разъ по-при разъ, розôбрано тôлько горючій уже дахъ на звôнници и поздоймано звоны. Спалила ся одна стара жидôвка, вправдѣ выведено еи зъ огню, але она такъ була оголомшена, що сама назадъ влѣзла въ поломѣнь. Згорѣли такожь двѣ коровы и телиця. Огнемъ несло на всѣ стороны, а въ цѣлôмъ мѣстѣ що крокъ то порозрывано тлѣючî вже дахи... Справдѣшна пустиня...

Коли се пишу (понедѣлокъ) — то огонь все ще тлѣе, горять стѣны и пôдвалины пôдъ румовищемъ, а воды нема хочь-бы на лѣкъ. Отъ, минувшои ночи алярмовано зновъ огонь, а Отинійцѣ такъ перепудженî, що и рѣчи всѣ попакованî и самî ждуть: коли вже разъ само погасне, бо о гашеню и мовы нема. До того ще забобоннî жиды мали удавати ся (не знаю, о скôлько правды въ тôй вѣсти) до рабіна въ Надвôрнôй, а сей рѣшивъ, що оно кара Божа за сварнѣ и незгоду мѣжь отинійскими жидами и що на тôмъ не конець, а ще таки сего тыждня буде дальше горѣти (!?). Сусѣднî мѣста и мѣсточка присылають живнôсть и одѣжь.

На закôнченье одинъ комічный образокъ зъ урядованя нашого автономічного чиновника. Бурмістръ отинійскій (мимоходомъ сказавши, рускій хлопъ, але поплечникъ верховодячои кліки жидôвскои) на другій день по огни велѣвъ, въ наслѣдокъ великихъ крадѣжей, поліціянтамъ „выбубнити“ въ мѣстѣ, що „завтра буде ревізія, отже всѣ нехай сидять въ хатахъ и чекають“... Справдѣ głowa do pozłoty, а урадуванî „воры“ вспѣли черезъ нôчь красненько все позатягати въ кукурузы и иншî сховки. Надто задокументовано, що то все „сторовьскî мали порозтягати“... Взагалѣ при огни и по огню показувала ся наглядно велика немôчь уряду громадского, тî лихî наслѣдки тамъ, де bracia mojżeszowego wyznania пôйдуть въ гору... А треба знати, що рускî хлопы отинійскî зъ жидами „на писки“, а середъ такои bratersk-ои miłości не диво, що позабули заосмотрити ся на лиху хвилю въ якî-такî приборы до гашеня огня. Але власти повѣтовî протеґують такî громады... Нехай-бы примѣромъ стоявъ на еи чолѣ Русинъ-патріотъ!.. Ну.... ну...! лѣпше и не писати на сю тему!

Насѣкомый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческо-нѣмецка угода переходить дивнî фазы и дуже цѣкава рѣчь, якъ и коли то цѣле дѣло угодове закôнчить ся. Молодо-Чехи аґітують всюды, де лишь можуть, противъ угоды а характеристична рѣчь, що и старо-Чехи прилучають ся до нихъ що разъ бôльше. Оногды сказавъ старо-Чехъ Гаекъ на зборахъ выборцѣвъ въ Пісеку, що ту угоду не заключили Чехи зъ Нѣмцями, але Нѣмцѣ зъ правительствомъ и длятого ôнъ ôдъ самого початку бувъ ѣй противный. Выбôръ пос. Гайнріха делеґатомъ до краевои рады шкôльнои зъ Праги напсувавъ Нѣмцямъ такожь немало крови а цѣкавымъ есть, що коли Ріґеръ сей выбôръ похваливъ, то орґанъ ґр. Таффого, Presse, выступила противъ выбору заявляючи, що поступованье прагскои рады громадскои не дасть ся оправдати та що старо-Чехи проявили, на жаль, велику безсильнôсть, коли не важились выступити противъ выбору, котрый такъ тяжко нарушуе духа и основы постановъ угодовыхъ. Згадана ґазета взывае отже пос. Гайнріха, щобы ôнъ направивъ лихо и зрѣкъ ся мандату повѣреного ему прагскою радою громадскою. Видко, що ôдзывъ пôвурядовои ґазеты не позôставъ безъ успѣху, бо вчерашнî телеґрамы принесли вѣсть, що Гайнріхъ зрѣкъ ся мандату до рады шкôльнои краевои. Що-жь буде теперь? Чи Чехи схотять выбрати такого делеґата, що належить до табору найзавзятѣйшихъ ворогôвъ ческого народу? О тôмъ можна сумнѣвати ся. Нѣмцѣ теперь може вже успокоять ся, але за то зъ ческои стороны настане зновъ велике невдоволенье а въ слѣдъ за тымъ пôйде ще бôльша аґітація противъ угоды, бо Гайнріхъ, якъ видко, зложивъ свой мандатъ не зовсѣмъ добровôльно, але пôдъ напоромъ правительства. Гаекъ дѣйстно добре схарактеризувавъ чесно-нѣмецку угоду, коли сказавъ, що то есть властиво угода Нѣмцѣвъ зъ правительствомъ.

Выборы до соймôвъ краевыхъ скôнчили ся вже на Моравѣ и Шлеску, въ Стиріи, Зальцбурзѣ, Форальберзѣ и на Буковинѣ. Въ сѣмъ послѣдномъ краю выбрано зъ першого круга выборчого (правосл. фондъ реліґійный) давнѣйшихъ послôвъ Калинеска и Цуркана а зъ другого круга бôльшои посѣлости перейшли всѣ компромісовî кандидаты сполученои автономно-консервативнои партіи, а то: бар. Стирцеа, д-ръ Волчиньскій, Лупулъ, Маринъ, Стефановичь, Кохановскій (молод.), Христофъ Абрагамовичь и бар. Капрі. Въ выборахъ настане теперь павза, позаякъ выборы въ Каринтіи розпôчнуть ся ажь 20 серпня. Выборы до горѣшно-австрійского сойму ще доси не розписанî а мандаты до долѣшно-австрійского сойму гаснуть доперва въ вересню.

Проектъ пок. ґр. Толстого о реформѣ земствъ въ Россіи одержавъ вже, якъ мы то доносили, царску санкцію указомъ до управляючого сенату. Въ указѣ тôмъ сказано, що самоуправа провінціи заведена царемъ Александромъ II ще въ 1864 р. принесла вправдѣ народови богато хôсна, але 25-лѣтна практика показала, що законнî постановы, управильняючî дѣяльнôсть тыхъ институцій мають въ собѣ богато хибъ, котрî стоять на перешкодѣ правильному розвоеви тыхъ институцій. Длятого то переведено ревізію тыхъ постановъ а новый законъ завѣвъ повну згоду тыхъ институцій зъ другими институціями державными. Законъ зъ 1864 р., що установивъ бувъ автономічну управу селянъ, зносить ся, а въ державѣ мае бути заведеный новый ладъ, котрый міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ мае постепенно вводити.

„Петерб. Вѣдомости“ доносять, що комітетъ міністрôвъ постановивъ заняти ся якъ найскорше реорґанізацією складу россійскихъ консулѣвъ заграничныхъ.

Заразъ по стрѣчи нѣмецкого цѣсаря зъ шведскимъ королемъ Оскаромъ въ Христіяніи вказували мы на то, яку цѣль и значѣнье може мати подорожь цѣсаря Вільгельма на Пôвнôчь. Иншî ґазеты пôйшли въ своихъ заключеняхъ ще дальше, а декотрî навѣть, чи на здогадъ чи на пôдставѣ якихсь даныхъ подали вѣсть, що Швеція и Норвеґія мають приступити до тридержавного союза. Ту вѣсть пôдхопивъ заразъ Nord, бруксельскій орґанъ россійскои дипломатіи, и назвавъ еи сензаційною поголоскою ґазетярскою, але очевидно, хочь не вѣрить въ ню, все таки побоюесь, щобы она колись не стала ся правдою, бо и заразъ додае, що того рода дѣло було бы для династіи кор. Оскара, головно же въ Норвеґіи, дуже небезпечнымъ. Вже зъ того самого, що Nord звертае такожь увагу свою на подорожь нѣмецкого цѣсаря до Скандинавіи и зъ его замѣтки, видно, що подорожь та не есть безъ значѣня політичного. А треба признати, що то, що Nord говорить о небезпечности для династіи кор. Оскара въ Норвеґіи, мае свою рацію, тôлькожь треба и то мати на увазѣ, що лишь въ теперѣшну пору; якъ буде въ будучности, годѣ ще нинѣ предвидѣти, але треба зважити и на то, що цѣсарь Вільгельмъ выбравъ якъ разъ Христіянію и норвеґске побереже цѣлею своеи гостины въ Скандинавіи а то, що ôнъ сухопутемъ ѣздить ôдъ фіорду до фіорду не есть може такожь безъ вплыву на публичне мнѣнье въ Норвеґіи.

Опозиційнî партіи въ Сербіи орґанізують ся чимъ разъ бôльше. Особливо енерґічно и смѣло взялись до дѣла напредняки. Орґанъ ихъ „Видело“, що по упадку Ґарашанина переставъ бувъ выходити, появивъ ся знову, а Милютинъ Ґарашанинъ, котрого рôкъ тому назадъ радикалы мало не убили, обнявъ зновъ провôдъ своеи партіи, выдавъ маніфестъ и мае на часъ выборôвъ явити ся знову въ краю, щобы особисто вести аґітацію. Зваживши, що обѣ партіи опозиційнî, лібералы и напредняки выступають теперь дуже енерґічно и смѣло, насуваесь мимо волѣ на гадку, що радикалы мусѣли богато стратити на своѣмъ давнôмъ значѣню; бо коли-бъ они стояли ще въ давнôй силѣ, то ледви чи такій Ґарашанинъ важивъ бы ся не то вже вести аґітацію, але хочь бы лишь вертати до краю. Тымъ часомъ ôнъ не лишь вертае до краю и бере ся до аґітаціи противъ радикалôвъ, але ще и выдавъ маніфестъ до своихъ приклонникôвъ, въ котрôмъ проводирôвъ радикалôвъ называе просто розбишаками. Ґарашанинъ каже въ маніфестѣ: „Минувъ рôкъ, ôдъ коли партія поступова застановила провізорично свою дѣяльнôсть. Обставины, котрî насъ змусили до того, стоять въ кровавôй памяти нашôй. Не можемо ихъ забути, хочь бы мы хотѣли. Численнî могилы и згарища, що покрыли Сербію въ сѣмъ роцѣ, не дозволяють намъ того. Тî могили и тî згарища позôставуть ще довго видимыми памятками поганои поры, и не дозволять намъ забути причины, що выкликали ту пору, они будуть намъ ставати завсѣгды передъ очи, що то може стати ся зъ честного народу и его найсвятѣйшихъ правъ, скоро лишь розшалѣле розбишацтво возьме провôдъ краю въ свои руки та въ одну хвилю ослабить охороняючу силу закона. Задля того, що були такî ôдносины, партія поступова застановила була свою дѣяльнôсть. Въ маніфестѣ центрального выдѣлу, оголошенôмъ дня 9 червня м. р., поданî основно причины до того. Ôдъ того дня змѣнилась ситуація въ Сербіи значно. Тогды настало було нове, недосвѣдне въ управѣ правительство. Тогды станула була на самôмъ вершку партія, котру окружала ще яснôсть многолѣтныхъ обѣцянокъ; всѣхъ очи звернулись були до неи, всѣ мали на ню надѣю. Всѣ думали, що ажь теперь настануть лѣпшî часы, въ котрыхъ свобода, право и поступъ стануть провôдными звѣздами Сербіи. На рахунокъ тыхъ надѣй прощало ся тогды не одно, зносило ся не одно, навѣть коли право топтало ся ногами, и коли першî кроки новои конституціи зазначено невинною сербскою кровю. Тогды не однî похвалювали лютî подѣѣ зъ 14 и 15 мая 1889 р. А коли тогды цѣлôй сербскôй партіи ôдмовлено найважнѣйшого права конституційного та всякои законнои забезпеки; коли въ наслѣдокъ того кôлька сотъ сербскихъ горожанъ безъ потребы ôддало свого духа и кôлька сотъ сербскихъ осель зрôвнано зъ землею, тогды все ще думали, що и того за мало за то, що обѣцювано.

Такъ було тогды; нинѣ оно инакше. Нинѣ показались всѣ обѣцянки пустымъ маревомъ. И нинѣ стоять ще давнî могили, и нинѣ ще курить ся зъ давныхъ згарищь, але настають и новî; але нинѣ призначенî они вже не лишь для напреднякôвъ. Злочиньству стало спѣшно; оно иде теперь ôдъ села до села, ôдъ дому до дому. Публичне право, котре въ дняхъ 14 и 15 мая такъ безсоромно потоптано ногами, зневажаесь нинѣ въ цѣлôмъ краю. Нѣхто вже не служить праву, а лестить ся лишь злочиньству. Повагу власти державнои нарушено, а за то росте повага гайдукôвъ и другихъ розбишакôвъ. Честнôсть, правда и хосенна праця мусѣли зробити мѣсце обманьству, фарисейству и продайности. Засадамы державы стались нездôбнôсть, брехня и клевета. Нѣхто не есть певный свого права; зъ однои стороны обходить ся конституцію, зъ другои величае ся по дитинячому, межинароднî ôдносины компромітуе ся, продуктивну силу краю здушуе ся, а на найсвятѣйшу задачу сербскои будучности не зважае ся: то не суть вже нинѣ симптомы борбы поступов-

цѣвъ зъ радикалами, то есть цѣна, котру мае заплатити цѣлый край за пустй обѣцянки. Нинѣ, коли вже розходить ся о цѣлу ôтчину, мусить партія поступова уважати своимъ обовязкомъ заняти становище супротивъ політичнои ситуаціи въ краю и длятого тѣшу ся, що можу въ имени партіи заявити: що партія поступова буде ôдъ нинѣ яко згôдна и одностайна партія вести дальше свою політичну дѣяльнôсть. Зъ правдою передъ нами и опираючись на честности: На передъ, въ имя Боже и въ щасливу пору! Ґарашанинъ."

——

Маршалокъ двору кн. Фердинанда ґр. Фора приѣхавъ бувъ оногды зъ Софіи до Карльсбаду и выѣхавъ на два мѣсяцѣ до Сабавдіи на урльопъ. Позаякъ выѣздъ ґр. Фораса взято заразъ въ звязь зъ якоюсь місією політичною, то вѣденьска Pol. Corr. одержала заразъ зъ мѣродайныхъ кругôвъ болгарскихъ уповажненье оголосити, що выѣздъ ґр. Фораса не стоить въ нѣякôй звязи зъ політикою. Ґр. Фора зô взгляду вже на цѣле свое становище — каже згадана ґазета — не може займати ся нѣякою місією політичною. Коли-жь ôнъ приѣхавъ до Карльсбаду, то лишь для того, щобы передъ своимъ урльопомъ попращатись зъ княземъ. Впрочôмъ нема и потребы повѣряти ему якои окремои місіи, бо що тыждня приѣздить до Карльсбаду оденъ высшій урядникъ болгарскій, щобы князеви складати рапортъ президента міністрôвъ Стамболова. Зъ Вѣдня выѣхавъ до Карльсбаду такожь и Начевичь, щобы тамъ информувати князя о всѣмъ, що дѣе ся въ Болгаріи. Въ окруженю князя не дивують ся тымъ поголоскамъ, бо знають, хто и въ якôй цѣли ихъ розпускае. Pol. Corr. дôстала такожь зъ окруженя кн. Фердинанда въ Карльсбадѣ уповажненье заявити, що всѣ вѣсти о абдикаціи князя суть лишь чистою выдумкою. Такъ само неправдивй суть такожь вѣсти мовь бы то хтось на Стамболова стрѣлявъ.

Въ офіціяльныхъ кругахъ софійскихъ зробило то дуже добре вражѣнье, що бувшого пештеньского консуля Стенча именовано сербскимъ аґентомъ для Болгаріи. Въ Софіи мають надѣю, що ôдносины мѣжь Сербією а Болгарією стануть теперь дружнѣйшй.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 142 ч. „Дѣла"** одержали мы ось-таке письмо: L. 11.715. Wnesenju c. k. Prokuratora derżawnoho z dnia 8. łypnia 1890 cz. 6138 na riszenje, szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w czasopysmi „Diło" N. 142 z dnia 7. łypnia 1890 pod tytułem „Obchid pochowania Ad. Mickiewicza w ustupi wit sliw „Ricz studenta uniwersytetu" do sliw „u protyw Stanczykiw" mistyt znamena prowyny z §. 24 zak. pras., ne daje sia mistcia i zariadżenuju czerez c. k. Prokuratora derżawnoho konfiskatu ne uznaje sia usprawedływłenoju. — O tèm riszeniu, zawidomlaje sia redaktora czasopysma „Diła" do ruk widwiczalnoho redaktora h. Bełeja, z tim, szczo protyw temu riszenju c. k. Prokurator derzawnyj zhołosyw zażalinje do c. k. Sudu krajewoho wyższoho. — C. k. Sud krajewyj karnyj Lwiw dnia 9. łypnia 1890. *Białoskórski.*

— **Рада мѣста Дрогобича** — якъ намъ зъ ôдтамъ доносять — на засѣданю дня 14 н. ст. липня удѣлила одноголосною ухвалою почетне горожаньство о. Алексею Тороньскому, на пращанье и въ признаню его 24-лѣтнои дѣяльности въ ґімназіи дрогобицкôй, 20-лѣтнои дѣяльности въ радѣ мѣскôй и въ мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, а такожь довголѣтнои дѣяльности въ касѣ щадничôй, въ зарядѣ школы промысловои и въ радѣ повѣтовôй.

— **До выдѣлу коломыйскои рады повѣтовои** выбранй — якъ намъ зъ-ôдтамъ пишуть — маршалкомъ кн. Романъ Пузина (на мѣсце п. Ясиньского), заступникомъ о. Максимъ Крушельницкій, членами: оо. Войнаровскій и М. Левицкій, дѣдичь Савицкій, Візельберґъ и д-ръ Шустеръ; заступниками: К. Ґеникъ и д-ръ Дембицкій.

— **Зъ Дрогобицкого пишуть намъ:** Дня 11 н. ст. липня с. р. въ торжественне свято св. Петра и Павла ôдбувавъ въ Кропивнику новôмъ п. Фельеръ, надґеометеръ зъ Дрогобича, пересправы въ дѣлахъ катастральныхъ зъ селянами изъ Кропивника нового и старого, такъ, що може бôльша часть парохіянъ, межи ними вôйтъ зъ Кропивника старого, замѣсть бути на богослуженю, черезъ весь часъ давали поясненя що-до своихъ ґрунтôвъ видно дуже пильному въ своѣмъ урядованю п. надґдометрови. — *Одинъ зъ интересованыхъ.*

— **Въ Коломыи** ôдбуде ся въ недѣлю, 20 н. ст. липня с. р. зъѣздъ-товаришѣвъ-матуристôвъ зъ р. 1880, щобы пригадати собѣ давнй шкôльнй часы. Товаришѣ збирають ся у о. К. Кульчицкого и забавлять въ Коломыи черезъ два днѣ пôсля уложенои проґрамы.

— **Загальнй зборы** общества им. Качковского ôдбудуть ся сего року въ Тернополи дня 8 н. ст. вересня.

— **О. Теофанъ Обушкевичь** выѣхавъ дня 1 н. ст. липня на Брему до Америки за пароха тамошныхъ рускихъ кольоній.

— **Посломъ соймовымъ** изъ громадъ сѣльскихъ хшанôвского повѣту на мѣсце пок. ґр. Артура Потоцкого выбраный нотарь Апол. Горватъ.

— **Вѣнчанье** найстаршои доньки архікн. Іосифа начального команданта гонведôвъ, Марґареты, зъ дѣдич. кн. Альбертомъ Турнъ Таксісъ, сестрѣнцемъ цѣсаревои Єлисаветы, ôдбулось вчера въ двôрскôй каплици въ Будапештѣ. Цѣле вѣнчанье ôдбулось въ языцѣ угорскôмъ, а кардиналъ Сіморъ пôднѣсъ зъ своѣй промовѣ, що кн. Турнъ-Таксісъ, хочь и чужинець, а таки вывчивъ ся языка угорского.

— **Въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ** поробивъ градъ дня 1 и 3 н ст. липня значнй шкоды въ отсихъ 15 громадахъ: Березина, Цуцилôвцѣ, Деменка лѣсна, Деменка пôдднѣстряньска, Исидорôвка, Иванôвцѣ, Юсиптичѣ, Кіевець. Ляховичѣ подорожнй, Межирѣче, Пôдбережь, Турады, Володимирцѣ, Волцнѣвъ, и Журавне.

— **Въ Хоростковѣ** и околици починила туча зъ градомъ дня 3 н. ст. липня въ будынкахъ и загородахъ значнй шкоды, обчисленй на разѣ на 3000 зр, не вчисляючи въ се шкоды въ огородахъ и въ поли. Шкоды въ будынкахъ потерпѣли переважно богатшй жиды, а шкоды въ поли селяне.

— **Въ повѣтѣ богородчаньскôмъ** знищивъ градъ 3 н. ст. липня засѣвы въ громахъ Ляхôвцѣ и Лисець.

— **Огнѣ.** Въ Ланчинѣ, пов. надвôрняньского, погорѣли чотири загороды селяньскй. Шкода выносить около 1470 зр.; зъ погорѣльцѣвъ убезпеченый бувъ лишь Янкель Друкеръ на 600 зр., а що его дôмъ вартъ бувъ лишь 300 зр. и огонь займивъ ся якъ разъ ôдъ его хаты, то и заряджено слѣдство. — Грôмъ запаливъ двôрску стайню въ Добромѣрцѣ, пов. збараского, при чôмъ погорѣла стайня и кôлька штукъ худобы. — Зъ тои самои причины погорѣла одна загорода сѣльска въ Рыбнику, пов. дрогобицкого.

— **Зъ Копичинець пишуть намъ:** Переѣзджаючи черезъ Копичинцѣ, бачивъ я много людей коло суду. Здаеть ся судъ въ Копичинцяхъ мае такъ много занятя, що вызначуе терміны въ рускй свята. Єсли судъ той справдѣ обтяженый роботою такъ, що мусить вызначувати терміны въ свята, то най вызначуе въ свята латиньскй, бо въ окрузѣ суду копичиньского однаково есть ледви $^1/_{10}$ часть латинникôвъ. — *Подорожный.*

— **Въ Краковѣ** почали ся вчера нарады другого зъѣзду польскихъ хірурґôвъ. На зъѣздъ прибуло понадъ 40 замѣсцевыхъ лѣкарѣвъ. Нарады розпочавъ промовою д-ръ Ридиґеръ; віцепрезесами зъѣзду выбранй д-ръ Зьембицкій зô Львова и д-ръ Ясиньскій зъ Варшавы. Ôдтакъ д-ръ Богданикъ зъ Бялы мавъ выкладъ о ранахъ, якй завдають кулѣ зъ карабінôвъ Манліхера и демонструвавъ препараты анатомічнй погибшихъ робôтникôвъ при розрухахъ зъ 23 цвѣтня с. р. Куля мае поверхню цѣлкомъ гладку и олово обтягнене есть тонкою сталевою. Куля довга 31.8 міліметр., промѣръ еи 8 мм., а важить 15·8 ґрамôвъ. Щобы выкинути еи зъ цѣвки треба лишь 4 ґр. пороху, а помимо того куля доходить на 5000 крокôвъ зъ скоростію початковою 530 метр. и роблячи на секунду 2.120 оборотôвъ довкола довгои оси. Вояки въ Бялôй дали до робôтникôвъ 140 выстрѣлôвъ. Кулѣ въ тѣлѣ не находить ся, бо она все перебивае на скрôзь, лишаючи лише два отворы, меншій при входѣ а бôльшій при выходѣ. Береги раны гладкй, лишь довкола припаленй, бо кулѣ, входячй до орґанізму, мають до триста степенѣвъ горяча. Раненй умирають безъ болѣвъ, або цѣлкомъ выгоюють ся зъ ранъ безъ нѣякихъ наслѣдкôвъ. Д-ръ Богданикъ показувавъ кôсть бедрову, пробиту кулею, нирку продѣравлену и иншй препараты. Лишь коли сталева бляшка пукне въ тѣлѣ, то куля робить страшнй спустошеня въ орґанізмѣ. — Ôдтакъ вывязалась дискусія, въ котрôй обговорювано гадки нѣмецкихъ ученыхъ, чи нове оружіе можна назвати „людскимъ" чи нѣ. При раненю зъ карабінôвъ новои системы хірурґія мае менше роботы, бо не треба такъ часто ампутувати поодинокихъ членôвъ тѣла, такъ якъ або рана гоить ся безъ ропленя або раненый умирае.

— **Доставы для войска.** Міністерство вôйны приняло всѣ оферты шевцѣвъ и римарѣвъ галицкихъ, та лишь деякимъ выробамъ закинуло меншй хибы, котрй можна легко усунути. Выробы римарскй п. Валихевича принято безъ закиду а такожь признано, що чоботы шевцѣвъ куликôвскихъ лѣпшй ôдъ львôвскихъ. Такъ отже вже нѣчо не перешкаджае галицкимъ рукодѣльникамъ взятись за ту доставу. Достава для войска дотычить, якъ вѣдомо, ліверункôвъ на 1891 р.

— **Діссонансъ въ торжествѣ Мицкевича.** Парискій кореспондентъ львôвского Przegląd-у пише: Въ дни зложеня мощей Мицкевича на Вавели устроила въ Парижи громада людей, котра назвалась репрезентаціею кольоніи польскои, торжество. Комітетъ устроюючій торжество оповѣстивъ въ ґазетахъ, що запрошуе „всѣхъ приятелѣвъ вôльности, безъ рôзницѣ реліґіи, народности и сторонництвъ". Зôйшло ся много Французôвъ, Нѣмцѣвъ, Москалѣвъ и жидôвъ та зробили крикливу демонстрацію межинародну. О Мицкевичи найменше говорено и коли-бъ не старый Армандъ Льеві, котрый говоривъ зô свого становища яко жидъ и революціоністъ та свои власнй погляды пôддававъ Мицкевичеви, а се легко мôгъ зробити безъ обавы запереченя або спростованя, бо ôнъ впевнивъ, що подавану нимъ розмову державъ зъ Мицкевичемъ лишь въ чотири очи — то певно имени Мицкевича були бы не вымовили на тôмъ торжествѣ. Проводили соціялісты, Москаль Исковскій та Альзатець Шакъ. Армандъ Льеві оповѣдавъ, що Мицкевичь бувъ въ р. 1848 на авдієнціи у папы Пія IX. и хотѣвъ наклонити его до интервенціи на користь Польщи. Папа давъ выминаючу ôдповѣдь и Мицкевичь ôдъ тои поры ставъ холоднѣйшій въ своѣмъ католіцизмѣ. На день передъ смертію сказавъ Мицкевичь Льевіому, що Бемъ добре зробивъ, переходячи на магомеданізмъ, бо управителѣ католицкои церкви суть правдивыми ворогами реліґіи. Послѣдня прислуга католицкого ксьондза для Мицкевича була въ тôмъ, що подавъ недужому чарку гербаты. Такожь мавъ Мицкевичь загадати въ Константинополи утворити жидôвскій льеґіонъ. — Ôдтакъ промовивъ Исковскій и представивши себе повстанцемъ зъ 1863 р. внѣсъ окликъ: „На погибель тиранови всѣхъ Россіянъ". Альзатець Шакъ згадувавъ про француску революцію. На другій день по тôмъ торжествѣ помѣстили многй ґазеты францускй таку згадку: Вчера ôдбула ся велика антіроссійска демонстранція, устроена тутешными Поляками. Поляки дали зновъ доказъ, що наймилѣйшимъ для нихъ есть колотити миръ, навѣть въ державахъ, котрй принимають ихъ у себе гостинно.

— **Станъ санітарный у Львовѣ.** Львôвскій фізикатъ мѣскій оповѣстивъ о санітарнôмъ станѣ мѣста Львова такій комунікатъ: Ôдъ сѣчня с. р. с. є. ôдъ часу инфлюенцы недуги и смертельнôсть змогли ся у Львовѣ бôльше анѣжь попередными роками. По инфлюенцы появивъ ся пошестный коклюшь, а теперь устала вже ся недуга. По коклюши наступивъ кôръ, такожь пошестно, а въ арештахъ мѣскихъ тифъ пятнистый. Теперь вже пригасъ кôръ, а тифъ пятнистый уставъ цѣлкомъ. Натомѣстъ появивъ ся пошестный тифъ черевный и починае ся епідемія чорвôнки. Ôспа появляесь спорадично и доси лучилось вже 10 случаѣвъ занедужаня. Цѣкаве при тôмъ, що на ôспу занедужали щѣпленй особы. Тифу черевного сконстатовано 20 случаѣвъ. Найбôльше число занедужавшихъ на ôспу появилось на улицяхъ Жовкôвскôй и Городецкôй. — Згадати при тôмъ годить ся, що пôсля ореченя лѣкарѣвъ щѣпленье ôспы хоронить ôдъ епідеміи пересѣчно лишь десять лѣтъ, а по тôмъ часѣ зновъ треба защѣпити ôспу.

— **Огонь въ театрѣ львôвскôмъ.** Въ недѣлю пôдчасъ представленя, устроеного артистомъ п. Фішеромъ, займивъ ся огонь въ театрѣ. На коритари при партеровыхъ льожахъ займила ся стеля ôдъ поломѣни ґазу. На щастье особы въ льожи ч. 12 почули дымъ и одинъ зъ панôвъ, выйшовши та побачивши небезпеченьство, давъ знати сторожи пожарнôй, котра пригасила огонь водою и вырубаньемъ белька въ стели. Справдѣ можна назвати щастьемъ таке пригашенье огню, бо коли-бъ сей панъ бувъ лишь одно слово о грозячôй небезпечности сказавъ до численнои публіки, бувъ бы наставъ переполохъ и мабуть катастрофа, яка лучала ся при такихъ нагодахъ по иншихъ театрахъ.

— **Нова система** заводить ся въ будовѣ домôвъ у Львовѣ. Замѣсть уставляти стелѣ на балькахъ, зачинають давати бетоновй склепленя на зелѣзныхъ шинахъ. Першу таку пробу завѣвъ будôвничій п. Иванъ Левиньскій въ каменици при ул. Браеровскôй и въ цѣлôмъ домѣ ужито бетоновй склепленя. Такй стелѣ коштують вправдѣ бôльше анѣжь звычайнй на деревляныхъ балькахъ, але и выдержать довгй лѣта. За границею сей спосôбъ будовы заведено вже ôдъ давна.

— **Подорожь бальономъ зъ Вѣдня до Познаня.** Въ пятницю вечеромъ выбрались два офіциры въ подорожь зъ ареонавтичного заведеня въ Пратерѣ бальономъ „Радецкій". Поручено имъ, щобы пôсля можности якъ найдовше продовжали свою подорожь. Вѣтеръ загнавъ бальонъ въ сторону Карпатъ а ôдтакъ понадъ Татры въ напрямѣ до Шлезка и по 11-годиннôй подорожи спустивъ ся бальонъ коло Познаня. Була се найдовша подорожь, яку коли предприняли зъ австрійского заведеня аеронавтичного.

— **Мôстъ въ заливѣ Дортомавтъ въ Анґліи** заваливъ ся въ хвилѣ, коли находилось на нѣмъ кôлька тысячь осôбъ выжидаючихъ пароходу. Много осôбъ потопило ся; на разѣ добули зъ воды 170 тѣлъ погибшихъ.

— **Жидôвскй забобоны.** Въ Замостю розсуджали справу жидôвки пекарки зъ мѣста Бѣлгораю о продажу недоброго хлѣба. Въ згаданôй пекарни купували переважно христіяне хлѣбъ и находили въ хлѣбѣ то нôгтѣ людскй то жмитки людского волося. Поліція розслѣдила, що до Бѣлгораю приѣхавъ якійсь рабінъ зъ Волыни и ôнъ то порадивъ пекарамъ, щобы зменшити смертельнôсть мѣжь жидами, класти до хлѣба, продаваного христіанамъ, людскй нôгтѣ и волосье, та тымъ способомъ ôдвертати недуги ôдъ жидôвъ на христіянъ. Пекарку-жидôвку засуджено на 40 рублѣвъ кары.

— **Дещо зô статистики.** Зъ выданого недавно въ въ Франкфуртѣ рôчника: Otto Hübner's Geografisch statistische Tabellen aller Länder der Erde можна дôзнатись, що людности на цѣлôй земли есть теперь 1516 міліонôвъ, отже о 8 міліонôвъ бôльше якъ въ р. 1888. Прирôстъ людности есть найменшій у Франціи, котра на початку сего столѣтя була въ Европѣ на другôмъ мѣсци, заразъ по Россіи, а теперь вже стоить низше ôдъ Вел. Британіи и мабуть незадовго зôйде низше Италіи. Рухъ еміґраційный въ Европѣ бувъ найбôльшій въ р. 1888, бо навѣть въ Бельґіи зменшало людей зъ тои причины. Ôдъ того часу рухъ сей зачавъ зменшати ся. Що-до продукціи пива перше мѣсце занимала въ р. 1888 Нѣмеччина, бо выпродукувала 47 міліонôвъ гектолітрôвъ; въ р. 1889 перевысшила еи въ тôмъ взглядѣ Анґлія. На третôмъ мѣсци стоить Америка зъ продукціею 35 міліонôвъ а ôдтакъ наступае Австрія, де выробляють 13 міл. гектолітрôвъ пива.

— **Велика спадщина.** Ще въ р. 1676 померъ въ Кольоніи тамошный купець Иванъ Тієри, котрый лишивъ завѣщаньемъ для своихъ спадкоемцѣвъ значный маетокъ, а то 500.000 люйдорôвъ въ золотѣ, зложеныхъ въ парискôмъ мероствѣ, и 800.000 талярôвъ, перехованыхъ въ монетарни венецкôй. Мабуть не повѣдомлено о тôй спадщинѣ спадкоемцѣвъ, бо ще Наполеонъ I. заставъ въ монетарни венецкôй тй грошѣ и уживъ ихъ на цѣли военнй. Ажь теперь найшлись спадкоемцѣ и порозумѣвшись зъ адвокатами зажадали ôдъ правительства француского, если вже не звороту цѣлои спадщины, то бодай значного ôдшкодованя. Сею справою занимавъ ся недавно францускій парляментъ и поручивъ правительству еи розглянути. Выбрано окремый комітетъ и всѣ цѣкавй его рѣшеня, бо обчислено, що капіталъ зъ процентами выносить теперь 31 міліярдôвъ франкôвъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Президентъ Львова п. Едм. Мохнацкій выѣхавъ на кôлька тыжднѣвъ до Карльсбаду. — Послѣдными часами лучились на галицкихъ зелѣзницяхъ значнй крадежи; и такъ три злодѣѣ украли при поѣздѣ поспѣшнôмъ на перонѣ въ Краковѣ совѣтникови россійскому зъ Одессы п. Фрізе мошонку зъ 300 зр. и 2000 фр., а въ ваґонѣ при поѣздѣ поспѣшнôмъ за Краковомъ п. В. 80 зр. и п. С. 1200 зр,

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Юл. Пашковскій въ Юськовичахъ. Ст. Бернаді въ Полянцѣ, Фр. Пражневскій въ Турбіи и Марія Ґолембйовска въ Тарнозѣ. — При львôвскôй репрезентаціи кракôвского товариства убезпечень именованй: Валерій Коритко сальдо контистомъ а Ксав. Ґебгардъ адъюнктомъ II кл. — Дѣйстными учителями и учительками именованй: Адамъ Крулицкій въ Ярославичахъ, Тад. Подляшецкій въ Пôдкамени, Феликса Бохеньска въ Кобылянахъ, Анаст. Брошôвна въ Тарновѣ.

— **Конкурсы.** Зъ фондаціи кн. Льва Сапѣги опорожненй двѣ стипендіи по 500 зр. рôчно. Призначенй они для укôнчившихъ науки університетскй або высшихъ шкôлъ, котрй хотѣли бы ôддаватись спеціяльнымъ студіямъ въ заграничныхъ заведеняхъ науковыхъ. Народнôсть кандидатôвъ або вѣроисповѣданье не робить рôзницѣ, лишь мусять бути родомъ зъ Галичины. Поданя внести треба до 2 серпня с. р. до выдѣлу краевого у Львовѣ. Въ школѣ політехнічнôй у Львовѣ опорожненй мѣсця асистентôвъ при катедрахъ архітектуры, будовы дорôгъ, будовы зелѣзниць и тунелѣвъ, технольоґіи хемічнои та ґеодозіи. Платня 600 зр., а мѣсця надають ся на часъ ôдъ 1 жовтня 1890 по конець вересня 1892. Поданя вносити треба до 15 серпня до кольеґіи професорôвъ школы політехнічнои у Львовѣ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Про станъ засѣвôвъ доносять намъ ôдъ Отиніи:** У насъ вже зъ тыждень якъ почали ся жнива. Въ червни притолочивъ жито и пшеницю градъ, але потôмъ по благодатнôмъ дощи пôдвели ся и выпали дуже гарнй сего року. Такого жита людямъ уже давно не доводило ся жати. Конюшина сего року у насъ чудесна, але мало еи, бо торôкъ давнй засѣвы зовсѣмъ высхли.

— **Новй стаціи правительственныхъ стадникôвъ.** Міністерство рôльництва дозволило завести ôдъ р. 1891 шѣсть новыхъ стацій правительственныхъ стадникôвъ, а то въ Бережанахъ, въ Кошилôвцяхъ (пов. чорткôвского), у Вовкôвцяхъ (пов. борщѣвского), въ Залѣщикахъ, въ Топôльници (для повѣтôвъ старомѣского и турчаньского) и въ Мысленицяхъ. Міністерство вволило отсимъ рѣшеньемъ домаганямъ выдѣлу краевого, бо въ тыхъ повѣтахъ убуло значне число коней за-для выпродажи въ минувшôмъ роцѣ. Рôвночасно звинено стацію стадникôвъ у Волосовѣ (пов. надвôрняньского) и пôдвысшено взагалѣ число стадникôвъ въ Галичинѣ зъ 455 на 465 штукъ.

Телеграмы „Дѣла".

Петербургъ 15 липня. Сербскій посолъ Петроневичь вручивъ мін. Ґірсови ордеръ бѣлого орла а его помôчникови Вланґальому великій хрестъ ордера Таковы.

Вѣдень 15 липня. Сербскій посолъ Симичь вручивъ вчера міністрови дѣлъ заграничныхъ ноту, въ котрôй сербске правительство просить о интервенцію у угорского правительства въ справѣ знесеня заказу перевозу свиней зъ Сербіи та щобы доки той заказъ не буде знесеный, власти угорскй не выконували зъ всею строгостію того розпорядженя.

Прага 16 липня. Пос. Ґайнріхъ зложивъ мандатъ делеґата до краевои рады шкôльнои ажь по конференціи зъ намѣстникомъ, котра тревала цѣлу годину.

Лондонъ 16 липня. Парляментъ ухваливъ законъ о ôдступленю Гельґолянду Нѣмеччинѣ въ третôмъ читаню.

Мадритъ 16 липня. Въ Катальоніи выбухли грôзнй страйки. Застрайкувало около 10.000 робôтникôвъ. Войско въ многихъ мѣсцевостяхъ мусѣло робити порядокъ и покалѣчило богато людей.

Бѣлградъ 16 липня. Правительство постановило оснувати консуляты въ Москвѣ и Одессѣ.

Парижь 16 липня. Хеміка Жакоба, що стрѣливъ оногды слѣпымъ набоемъ до президента Карнота, признали лѣкарѣ божевôльнымъ и его ôддано до шпиталю инквізитôвъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Перегин. въ Калуши. Заплачено до кôнця цвѣтня с. р. — **Вп. Бач. въ Доль Тузли.** 1 зр. передано тов. „Просвѣта". — **Всч. Лукаш. въ Бычк.** Грошѣ одержали; довгу нема. — **Всч. Ивас. въ Малков.** Грошѣ одержали и дякуемо. — **Всч. о. Дан. Зарицкій въ Саранчукахъ.** Присланый па нашй руки Lexikon d. polit. Gesetze v. Drdacki передали мы до бібліотеки товариства „Просвѣта". — **Хв. тов. „Сѣчь".** На переданье маемо поквітованье. Наша гадка: не дарувати!

Надôслане.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякй обліґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѝ; 6) хто не єсть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ оо вѣдомости, що всякѝ поданя адресовати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Поданя, котрѝ не будуть докладно стилізованѝ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытань або просьбы, поданѝ въ справѣ принятя до Институту до осôбъ приватныхъ, або поданя приватнѝ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: проф. Иванъ Бѣчай яко голова и директоръ економічный, проф. Кость Лучакôвскій яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и прибôрôвъ шкôльныхъ, в) управляє ихъ выхованьемъ, стараєсь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшує имъ науку шкôльну и наглядає єи пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ спосôбности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуєсь до дня 30 липня н. ст. 1890.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ обліґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ обліґаціи першеньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 123—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Купую и продаю всѣ паперы вартôстнѝ, якъ акціи, пріорітеты, листы заставнѝ, обліґаціи, и всѣлякѝ монеты пôдъ найкористнѣйшими условіями

Августъ Шелленбергъ
дôмъ банковый и контора вымѣны

Выдавництво газеты льосовань „Надѣя“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Хлопця зъ 2-лѣтною практикою склеповою пошукує крамниця К. Пашковскои въ Олеську.

Женщина середныхъ лѣтъ пошукує мѣсця до заряду дому. Адреса: Олена Руциньска, Львôвъ, ул. Охоронокъ, ч. 6.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: Л. А. Р. приймає редакція „Дѣла“

Замѣна парохіи

Зъ причины ôдносинъ шкôльныхъ вымагаючихъ ôдъ мене бути де найблизше мѣста, въ котрôмъ єсть ґімназія, заявляю желанье замѣны моєи дотеперѣшнои парохіи на иншу, хочьбы и въ иншôй епархіи.

Іосифъ Нижанковскій
парохъ въ Дѣдушичахъ великихъ, почта Соколôвъ коло Стрыя.

Панночки, ходячѝ до шкôлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнôй и бездѣтнôй, мешкаючôй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першеньство мають доньки Впр. священикôвъ рускихъ. На желанье може бути дома рускій розговôръ. Близшу адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

АНТ. ЩЕРБА
МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ
во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѝ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808 11—11

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНѝ

цѣлкомъ готовѝ до ужитку, рôзнѝ лякиры, покосты, всѣлякѝ можливѝ пензлѣ

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячѝ въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ
въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ
хиньско-россійскои
ЕДМУНДА РІДЛЯ
у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій ч. 10

поручає зъ маєвои збôрки:

½ кільо Congo	зр.	1.60
„ Souchong чорна	„	2·—
„ Збôрка маєва	„	3·—
„ Кайсовъ	„	4·—
„ Melange de Lond.	„	4·—
„ Pecco	„	3·—
„ Караванова	„	4·—
„ „ найлѣп.	„	6·—
„ Гумповъ перлова	„	3·—
„ „ добôрна	„	4·—

Высѣвки гербатнѝ ½ кільо зр. 1·30 — Высѣвки зъ найлѣпшои гербаты зр. 1·60. — *Замовленя зъ провинціи высылає ôдворотною почтою.* Опакованя не числиться. 3289 32—52

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (17—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр.	50.000 зр. варт.	1 выгр.	50.000 зр. варт.
1 „	5.000 „ „	1 „	5.000 „ „
1 „	2.000 „ „	1 „	2.000 „ „
1 „	1.000 „ „	1 „	1.000 „ „
2 „	500 „ „	2 „	500 „ „
5 „	200 „ „	5 „	200 „ „
10 „	100 „ „	10 „	100 „ „
20 „	50 „ „	20 „	50 „ „
50 „	20 „ „	50 „	20 „ „
200 „	10 „ „	200 „	10 „ „
2000 „	5 „ „	2000 „	5 „ „

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелльенберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.

„ДЗВÔНОКЪ“

письмо илюстроване для науки и забавы рускихъ дѣтей и молодежи
выходить у Львовѣ
вôдъ 1 сѣчня 1890 року 1. и 15. кождого мѣсяця.

ПЕРЕДПЛАТА ВЫНОСИТЬ:
рôчно 4 зр., пôврôчно 2 зр., чвертьрôчно 1 зр.
Адреса: Дзвôнокъ, Львôвъ, ул. Чарнецкого 26.

Зъ друкарнѣ товариства имени Шевченка.

Накладомъ „Дзвôнка“ выйшли:

1. Байки Леонида Глѣбова . . . . цѣна 5 кр.
2. Олеся, оповѣданє В. Чайченка . . . „ 5 „
3. Байки В. Чайченка . . . . . „ 5 „

Набути можь черезъ всѣ книгарнѣ.

Ученикъ IV клясы ґімназіяльнои глядить лекціи на вакаціи. Адреса: И. Лодига, poste restante Тернопôль.

СО-

рочки, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обемѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 30 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ТОРГОВЛЯ СУКНА И ТОВАРÔВЪ ВОВНЯНЫХЪ МОДНЫХЪ

пôдъ фірмою:

ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ И СЫНЪ

у Львовѣ, Ринокъ число 33.

Рôкъ основаня 1841.

Поручає **сукна на уніформы урядникôвъ** по дуже приступныхъ цѣнахъ.

Товариство имени Шевченка

(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)

має на складѣ и продає слѣдуючѝ книжки:

„Правда“ письмо літературно-політ. рочн. VI. (1873) IX (1876) и X. (1877) по	2·— кр.
„ XI (1878) 2 томы	1·— „
„ XII (1879)	2·— „
„ XIII (часть литературна)	—50 „
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1·— „
„Зоря“ письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3 — „
„ рочники VIII (1887) IX (1888) и X (1889) по	5 — „
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літературы I	1 70 „
„ „ „ Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 1	1·20 „
„ „ „ Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 2	1 80 „
„ „ „ Studien auf dem Gebiete der ruth Sprache	2·25 „
Костомарів: Руська исторія в житепис. I	—60 „
„ „ „ „ II	—·50 „
„ „ „ „ III	—60 „
„ „ „ „ Всѣ три томы разомъ	1·50 „
Шевченко, поезіи (друкованѝ въ бібл. Зорѣ) ч. I и ч. II по	—·35 „
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15 „
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1 — „
„ Хуторна поезія	1·— „
„ Крашанка	—·35 „
Федьковичь. Довбуш	—·10 „
„ Як козам роги виправляють	—·10 „
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	1·20 „
Нечуй. Повісти и оповіданя	—·30 „
„ Світогляд украиньского народа	—·50 „
„ Кайдашева сімъя	—·80 „
Ф. Заревич: Бондарівна	—·10 „
Григорієвичь: Соколики комедія	—35 „
„ Тато на заручинахъ, ком.	—·20 „
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—·50 „
А. Могильницкого письма (выд. Зорѣ)	—50 „
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл. стих.	—·35 „
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйнѝ по	—·50 „
Пямяткове число „Зорѣ“ въ ювилей Русалки Днѣстровои	—·50 „
Апоґрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—·35 „
Провідні идеі въ письмахъ Тар. Шевченка О. Партыцкій	—·35 „
Народнѝ оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—·32 „
Етноґрафія Славянщины	—·12 „
О розумнôмъ выхованю дѣтей	—·12 „
Надельмаєръ апостолъ свободы Мих. Царь	—·10 „
Повѣсти Ник. Устіяновича	—·85 „
Одисеєві плавники	—·10 „
Страстный четверъ Ник. Устіяновича	—·45 „
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—·35 „
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—·32 „
Гальшка княгиня Острожска, истор. опов. Изид. Шараневича	1·— „
О выхованю. И Н. Пôдручникъ для женщинъ	—·30 „
Темнѝ мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ, О Партыцкій	1·40 „
Жѣноча неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35 „
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII И. Франко.	1·30 „
Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ Денисъ	—·20 „
На добродѣйнѝ цѣли, комедія Гр. Григорієвича	—·30 „
Boa Constrictor Ивана Франка	—·35 „
Слово о полку Игоревôмъ Ом. Партыцкій	—·80 „
Скандинавщина въ давнôй Руси, Ом. Партыцкій	—·20 „
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60 „
Законъ о загальнôмъ ополченю	—45 „
Соціялисты межи семинаристами, О. Обачный	—·30 „
Оповѣданя, Ник. Гоголя	—·35 „
Вечерниці, Ник. Гоголя	—·17 „
Григ. Квѣтка, Маруся	—·10 „

Loser János Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральнѝ соли, за-для єи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшѝ лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшѝ вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 2—10

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Господинямъ!

Безъ огню, безъ найменшого сопуху прасує ся **дуже дешево и гарно патентованымъ зелѣзкомъ** при помочи **брікетôвъ архікн. Альбрехта.**

Купити можна по бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Памѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 150. Львôвъ, Четверъ 5 (17) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „**Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адмiнiстрацiя „Дѣла“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламацiѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта **Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☛ Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адмiнiстрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Нова позичка краєва.

II.

[Чи довгъ индемнiзацiйный, чи довги индемнiзацiйнѝ? Кракôвскій фондъ не потребує анѣ позички, анѣ конверсiи. Соймъ не має права лучити фонды индемнiзацiйнѝ въ одну цѣлôсть и на весь край накладати новѝ тягары. Конверсiя довгу индемнiзацiйного галицкого єсть безхосенною.]

Незвѣстный авторъ статей Gazet-ы Nar. порушивъ въ розвѣдцѣ своѣй одну цѣкаву обставину. Именно провѣривъ ôнъ на основѣ цѣс. патенту зъ 25 вересня 1850 р. ч. 374, що въ кождôмъ краю истнують окремѝ фонды индемнiзацiйнѝ для выплаты капiталу вынагородженя. Фонды тѝ суть першою гiпотекою для облiґъ индемнiзацiйныхъ, ôдтакъ въ другôмъ рядѣ ôдповѣдає фондъ краєвый (§. 19), а въ третôмъ держава (§. 20). Цѣс. патентъ зъ 29 падолиста 1853 р. (ч. 236 Д. з. д.) установивъ зновъ для Галичины та Буковины 4 окремѝ фонды индемнiзацiйнѝ (§. 1): а) для округа адмiнiстрацiйного львôвского (Галичины всхôднои); б) для округа адмiнiстрацiйного Кракова (галичины захôднои); в) для вел. княжества Кракôвского; г) для вел. княжества Буковины.

Кождый зъ тыхъ фондôвъ одержавъ окрему дотацiю (§. 2), бувъ и єсть окремо адмiнiстрованый; кождый мавъ власнѝ приходы и власнѝ розходы. Навѣть льосованье облiґъ ôдбуваєсь въ окремыхъ речинцяхъ; въ львôвскôмъ окрузѣ адмiнiстрацiйнôмъ почалось 30 цвѣтня 1858 р., въ кракôвскôмъ ажь 31 падолиста 1858 р. Въ слѣдъ за тымъ кождый изъ згаданыхъ фондôвъ має свôй окремый буджетъ и окреме покрытье выдаткôвъ. Зъ сего взгляду рôзнить ся рѣшучо буджетъ фонду вел. княжества кракôвского ôдь буджетôвъ обохъ фондôвъ галицкихъ. Фондъ вел. княжества кракôвского єсть активный, т. є. не потребує запомоги державы и основуєсь выключно на приходахъ зъ власныхъ активôвъ и додаткôвъ податковыхъ. Оба жь фонды галицкѝ суть, противно, пасивнѝ и мають субвенцiю державну.

Такъ, примѣромъ, пôсля буджету на 1890 рôкъ посѣдає фондъ кракôвскій доходу 182.725 зр., именно зъ додаткôвъ податковыхъ 118.148 зр. (по 15 кр. ôдъ ґульдена), решту зъ власного маєтку. Фондъ всхôднои Галичины має доходу 3,610.510 зр., именно зъ додаткôвъ податковыхъ (по 26 кр. ôдъ ґульдена) 1,984.433 зр., зъ субвенцiи державнои 1,484.735 зр., решту зъ власныхъ доходôвъ. Вкôнци фондъ Галичины захôднои має доходу 2,039.827 зр., именно зъ додаткôвъ податковыхъ 735.505 зр., зъ субвенцiи державнои 1,137.265 зр., решту зъ власныхъ приходôвъ.

Кождый зъ тыхъ фондôвъ має про-те власный маєтокъ, що змѣняєсь рôкъ-рôчно ôдповѣдно до вплывôвъ и надвышокъ бiлянсу або ôдплывôвъ на покрытье недоборôвъ. Кождый зъ нихъ єсть правно окремою одиницею яко вѣритель и яко довжникъ.

Угода индемнiзацiйна, яку заключено теперь зъ державою — каже дальше авторъ згаданыхъ статей — не дотыкає отже фонду индемнiзацiйного кракôвского, бо сей не бравъ и не потребує нѣякои субвенцiи ôдъ державы. Ôнъ и не єсть обовязаный звертати державѣ чого-небудь, именно тыхъ позичокъ зворотныхъ, якѝ дасть держава обомъ другимъ фондамъ, въ сумѣ 4,875.000 и 1,400.000 зр. Противно, сей фондъ єсть ще вѣрителемъ державы. Такожь и додатокъ индемнiзацiйный выносить въ вел. кн. кракôвскôмъ лише 15 кр., а въ обохъ половинахъ Галичины 26 кр.

Зô всего того выходить — заключає авторъ — що соймъ не єсть управненый, лучити тѝ три фонды въ одинъ фондъ индемнiзацiйный, конвертувати єго яко одну цѣлôсть и весь край обтяжати новыми позичками та довгами, якъ сего домагають ся пп. Романовичь и Мархвицкій. Всѣ три фонды треба трактувати окремо. Кракôвскій не потребує анѣ субвенцiй, анѣ конверсiи. Ôнъ самъ сплатить ся. И для того, наколи може бути бесѣда о конверсiи довгу индемнiзацiйного, то тота конверсiя може дотыкати лишь обохъ фондôвъ галицкихъ пасивныхъ, окремо всхôднои, окремо захôднои Галичины, бо и тѝ оба фонды мають свои окремѝ буджеты и адмiнiстрацiю.

Але якъ лученье трехъ фондôвъ индемнiзацiйныхъ єсть изъ правного становища вже неможливе, такъ и проєктована конверсiя при помочи новои великои позички краєвои єсть безхосенна.

Чого домагають ся пп. Романовичь и Мархвицкій? Они домагають ся великои позички, чотиро-процентовои зъ амортизацiєю 50-лѣтною. По що? Щобы давнѣйшѝ облiґи $4^1/_2$% стягнути, а выдати новѝ облiґи 4%. Чи єсть въ тôмъ интересъ для краю? Нема нѣякого.

Тѝ пытаня и ôдповѣди мусимо пояснити. Авторы проєктôвъ конверсiи найшли ся въ немалôмъ клопотѣ при означеню стопы процентовои новои. Въ нинѣшныхъ обставинахъ була бы для краю найвôдповѣднѣйшою позичка на $4^1/_2$%. Облiґи такѝ могли бы мати курсъ емiсiйный, зближеный до *pari*, имовѣрно 94 до 96 зр. за 100, не потягнули бы за собою великои страты на капiталѣ и були бы догôднѝ при можливыхъ конверсiяхъ на будуче, якъ бы на торгахъ грошевыхъ стопа процентова зъ часомъ обнизилась. Однакожь авторы конверсiи предкладають, щобы на покрытье новои позички выдати не $4^1/_2$ а чотиро-процентовѝ облiґи. Длячого? Бо они пересвѣдченѝ, що 4% облiґи новои позички краєвои можуть числити на курсъ емiсiйный по 90 за 100. Такъ калькулюють проєктанты, але на дѣлѣ въ тôй калькуляцiи годѣ добачити якого небудь хôсна. Она єсть дуже оптiмiстична. Найлучшій доказъ дають намъ недавно выданѝ облiґи пропiнацiйнѝ, такожь 4%. Ихъ курсъ емiсiйный не бувъ 90 за 100, але лише 88·75. Они стоять нинѣ вправдѣ высше, але въ тôмъ высшôмъ курсѣ мѣстить ся вже зыскъ банковый и зыскъ посередникôвъ сфiнансованя позички. Облiґи пропiнацiйнѝ мають до того лучшу гiпотеку ôдъ облiґъ индемнiзацiйныхъ, а речинець амортизацiи ихъ припадає вже въ 1916 роцѣ, мѣжь тымъ якъ проєктованѝ новѝ облiґи индемнiзацiйнѝ мали бы армортизуватись ажь по 50 лѣтахъ, т. є. въ 1940 р. Отже проєктанты новои позички не одержали бы зовсѣмъ певно высшого курсу для своихъ облiґъ индемнiзацiйныхъ, якъ 87 до 88 за 100 зр.

Але допустѣмъ, що нова позичка 4% одержить курсъ емiсiйный навѣть 90 за 100, то якій зъ того выйде хосенъ? Пытаємось, чи конверсiя $4^1/_2$% облiґъ на 4% по курсѣ 90, — отжежь зô стратою 10% на капiталѣ, єсть користною? Пôдъ нѣякимъ условiємъ! Облiґи давнѣйшѝ мусять бути замортизованѝ въ цѣлôй номiнальнôй вартости, *al pari*; $4^1/_2$% ôдъ номiнальнои квоты 100 рôвняють ся майже 4% ôдъ квоты 90. Курсъ 90 облiґъ 4-процентовыхъ ôдповѣдає майже вповнѣ курсови $4^1/_2$-процентовыхъ облiґъ *al pari*. Другими словами сказавши, така конверсiя въ найлучшôмъ случаю не принесла бы для краю нѣякои користи на процентѣ, бо не спонукала бы нѣякои реальнои обнижки стопы процентовои ôдъ одержанои до розпорядку готôвки. Дрôбнѝ надвышки якъ и мала ощаднôсть на податку, якѝ бы выйшли зъ рахунку, пропали бы безперечно на кошты емiсiи. Якъ же курсъ емiсiйный бувъ бы низшій якъ 90 за 100, то тогдѣ не лишь на процентѣ не мавъ бы край нѣякого зыску, але мавъ бы просто — страту.

Проєкты конверсiи не представляють длятого мимо низшои стопы процентовои новои позички фактично нѣякои реальнои користи на процентъ; натомѣсть страта на капiталѣ єсть певною и выносить що-найменше 10%. Затягаючи позичку нову въ сумѣ 10 мiлiонôвъ, одержимо що-найбôльше 9 мiлiонôвъ, а звернути мусимо 10; затягаючи позичку въ сумѣ 30 мiлiонôвъ одержимо готôвкою найвысше 27 мiлiонôвъ (брутто) и т. д. И на що здалась цѣла тота операцiя? Отъ на те, щобы позбутись добрыхъ $4^1/_2$-процентовыхъ облiґъ давнѣйшихъ, котрѝ намъ мовь-то вже звѣрились и длятого хочемо ихъ конче конвертувати.

Якъ бы мы нинѣ хотѣли одержати позичку на $4^1/_2$%, нѣхто не давъ бы намъ єи по курсѣ *al pari*; мимо того мы самѝ хочемо позбутись нашихъ $4^1/_2$-процентовыхъ облiґъ; не зважаємо на те, що въ своѣмъ часѣ и то дуже недавно, стопу тоту дорого окупили мы стратою на курсѣ; хочемо доконче вже теперь выплатити посѣдателямъ тыхъ облiґъ повну вартôсть номiнальну.

Проєктами пп. Романовича и Мархвицкого годѣ про-те одушевитись, а цѣлковита безхосеннôсть проєктованои конверсiи довгу индемнiзацiйного єсть такъ само явною, якъ и конверсiя давнѣйшихъ довгôвъ краєвыхъ, зъ котрыхъ, якъ було доказано, можна бы ледви $^1/_2$ мiлiона конвертувати зъ користiю.

Анкета въ справѣ фiнансôвъ галицкихъ.

Позавчера, въ середу, о 6-тôй годинѣ вечеромъ зôбрала ся анкета послôвъ, скликана выдѣломъ краєвымъ для нарады надъ проєктами управильненя фiнансôвъ Галичины. Нарадамъ проводить маршалокъ ґр. Тарновскій, а въ нарадахъ беруть участь запрошенѝ послы кромѣ Апол. Яворского, ґр. Людв. Водзицкого, д-ра Бѣлиньского (котрый теперь зъ мiнiстромъ Каляємъ ѣздить по Боснiи) и Мадейского. Зъ Русинôвъ, якъ звѣстно, засѣдає въ анкетѣ пос. Ю. Романчукъ.

Дискусiю розпочавъ членъ выдѣлу краєвого д-ръ Т. Романовичь. Ôнъ розказавъ, що и якъ рѣшила анкета фаховыхъ людей, скликана попередно выдѣломъ краєвымъ въ тôй справѣ. Д-ръ Меруновичь заявивъ ся очевидно за конверсiєю и значну часть своєи мовы присвятивъ справѣ инвестицiй на рôзнѝ цѣли, бо у всѣхъ трехъ проєктахъ — Романовича, Зґурского и Мархвицкого — инвестiцiи ôдграють важну ролю.

Становище — такъ сказати-бъ „инвестицiйне“, — яке занявъ д-ръ Романовичь, звело загальну дискусiю на тему: чи справу управильненя фiнансôвъ Галичины належить трактувати въ звязи зъ справою инвестiцiй, чи окремо, безъ огляду на инвестицiи?

На той тематъ вела ся вже дискусiя черезъ цѣле перше засѣданье и два слѣдуючѝ.

За тымъ другимъ поглядомъ стояли пп. Юл. Романчукъ, Янъ Стадницкій, ґр. Станiславъ Бадені, Іос. Менциньскій, а по части и пп. Д. Абрагамовичь и Єнджейовичь. За конверсiєю въ широкôмъ значѣню за-для цѣлей инвестiцiйныхъ промовляли пп. Романовичь, банковичѣ д-ръ Мархвицкій, д-ръ Рапапортъ, д-ръ Зґурскій, д-ръ Рутовскій, Щепановскій и Бобжиньскій.

Противники розгону инвестiцiйного выказували, що о инвестицiяхъ нема що тутъ говорити, бо анѣ проґрамы инвестiцій нема, анѣ край не має ще доси силъ фаховыхъ, анѣ не стоить на такôмъ ступени економiчного розвою, щобы мôгъ опроцентувати всѣ инвестицiи. Отже зъ горы постановляти мiлiоновѝ инвестiцiи було-бы марнотратствомъ гроша публичного. Прихильники же инвестiцій — банковичѣ — все обставали при потребѣ инвестiцій, бо безъ инвестiцій не пôднесесь выдатнôсть крейцаря податкового. Противники инвестiй заявили ся противными конверсiи довгу индемнiзацiйного на 50 чи 60 лѣтъ сплаты, а дуже налягали на сплату того довгу ще сего столѣтя, хочь-бы мавъ и пôднестись додатокъ о кôлька крейцарѣвъ.

Остаточно проєктъ цѣлковитои конверсiи упавъ, а бôльшостiю голосôвъ приняла анкета внесенье Д. Абрагамовича: „Анкета заявляє ся за такою операцiєю фiнансовою, котра бы

По испытѣ въ заведеню темныхъ.

[I. Кôлька слôвъ про калѣцтво. II. Де-що зъ пciхольоґiи калѣкъ. III. Про выховавчѝ заведеня калѣкъ. IV. Испытъ темныхъ у Львовѣ. V. Кôлька слôвъ прикôнцевыхъ.]

(Дальше.)

Въ Галичинѣ для темныхъ истнує ôдъ кôлькадесяти лѣтъ приватне заведенье у Львовѣ, теперь при улици Личакôвскôй, пôдъ назвою: „Галицке заведенье для темныхъ“.

Заведенье се заложивъ въ 1845 роцѣ Вiнкентiй Заремба Скшиньскій актомъ фондацiйнымъ, пôдписанымъ у Львовѣ дня 1 липня 1845 р. В. З. Скшиньскій зложивъ на сю цѣль 18 тысячь зл. конвенцiйнои монеты до касы уряду платничого, а крôмъ того обовязавъ ся давати що року на сю цѣль 400 зл. к. м., скоро заведенье увôйде въ житье, переказуючи сей обовязокъ и на своихъ спадкоємцѣвъ реальности (дому) у Львовѣ, зъ застереженьемъ, що спадкоємцѣ можуть за одноразовымъ зложеньемъ сумы 10.000 зл. увôльнити ся ôдъ обовязку складаня 400 зл. що року.

Iнiцiятивою того чоловѣколюбного и благородного заведеня було нещастье, яке дôткнуло було Скшиньского — утрата любого сына Володимира. Въ актѣ фундацiйнôмъ Скшиньскій высказує надѣю, що „початковымъ своимъ фондомъ збудить сочувство у обывателѣвъ галицкихъ и они причинять ся, щобы заведенье се, такъ потрѣбне, могло якъ найскорше стати и розвинути добродѣйнѝ наслѣдки.“ Фундаторови ишло о то, абы „невылѣчимыхъ слѣпцѣвъ такъ выобразувати, щобы по скôнченю курсу могли заробляти собѣ на власне удержанье.“

Помѣжь рубриками рахунку приходôвъ стоять дальшѝ даровѝ леґаты наслѣдникôвъ и потомкôвъ пок. Вiнкентiя Скшиньского, (пр. пок. Людвика Скшиньского 3000 злр. въ облiґацiяхъ индемнiзацiйныхъ), дары ôдъ рôзныхъ приватныхъ осôбъ, громадъ и товариствъ, а весь прихôдъ въ 1889 р. выносивъ 13.564 зр. 54 кр.

Галицкій соймъ причиняєсь до удержаня сего благородного заведеня нещастныхъ калѣкъ лише незначною субвенцiєю въ сумѣ 2,000 злр., хочь — мимоходомъ сказавши для Змартвыхвстанцѣвъ выдає рôчно ажь 4500 зр.! Частину зъ приходу обертає дирекцiя на будову нового дому для заведеня, на заосмотрюванье выхованкôвъ по-за заведеньемъ (котрѝ вже выступили, позаякъ се выразно застережено въ актѣ фундацiйнôмъ), и т. д.

Ôдбувшій ся дня 11 липня с. р. испытъ въ тôмъ заведеню показавъ найкрасше, якѝ добродѣйства може принести и нещастнымъ калѣкамъ и краєви таке заведенье, наколи-бъ нимъ край схотѣвъ заопѣкуватись щирѣйше.

IV.

Въ яснôй, чистой кôмнатѣ по 9 годинѣ рано въ день руского Петра и Павла (11 н. ст. липня) почавъ ся испытъ. По однôй сторонѣ пôдъ ôкнами засѣло кôлькадесять темныхъ плеканцѣвъ заведеня, хлопцѣвъ и дѣвчатъ, почавши ôдъ 7 лѣтъ вѣку, и дожидали спокôйно, майже неподвижно, початку испыту. Публики зôбралось досыть поважне число, мѣжь ними свояки або и родичѣ нещастныхъ калѣкъ. Комната пообвѣшувана була рôзными роботами дѣвочого дрота, шилка та голки, рôзнѝ плетѣнки килимкôвъ въ десеняхъ, выплетеныхъ зъ окрайцѣвъ рôзнои кольоровои матерiи. Приглянутись близше тымъ роботамъ, ажь не хочесь вѣрити, щобы сѝ штучнѝ и красно, по майстерски выкôнченѝ працѣ жѣночѝ були дѣломъ рукъ темныхъ истотъ.

По молитвѣ и по катехизацiи — де вже на вступѣ ударила надзвычайна память плеканцѣвъ, а зъ другои стороны невтомима праця учителѣвъ, — розпочались продукцiи займаючѝ кождого, хочь бы найменче цѣкавого чоловѣка ôдъ читаня книжокъ темными калѣками.

Дякуючи чемности и щирости управителя школы п. Марка Маковского, переглянувъ я книжки и переконавъ ся, що книжокъ тыхъ дуже и дуже скупо, бо крôмъ значнѣйшои, евангелiя св. Марка, и кôлькохъ иншихъ релiґiйного змѣсту (друкованыхъ въ варшавскôмъ заведеню темныхъ), до иншихъ предметôвъ книжокъ ôдповѣдныхъ зовсѣмъ нема. Виною сего почасти ся обставина, що заведенье львôвске придержуєсь старого систему друкового (практикованого у Варшавѣ и по цѣлôй Россiи), котрый полягає на тôмъ самôмъ, дуже утяжливôмъ альфабетѣ, звычайныхъ нашихъ черенокъ друковыхъ, а друга вина, що заведенье не може ужити значнѣйшихъ фондôвъ, щобы роздобути книжокъ.

Темнѝ читають, розумѣєсь, не за помочiю очей, але при помочи нашкôрка пальцѣвъ по-конець пушокъ, отже черезъ мацанье. И хочь, якъ я вже высше згадавъ, уживають буквôвъ звычайного альфабету, то читають єго скорше нѣжь видючій, а непризвычаєный до того письма чоловѣкъ. Ихъ книжки не потребують чорнила, бо букви въ нихъ бувають выколюванѝ голками зъ ôдворотнои стороны и, розумѣєсь, буквы укладають ся на выворôтъ рядкомъ ôдъ стороны правои до лѣвои такъ, що хотѣвши читати треба, въ той спосôбъ выколену сторону, читати на сторонѣ ôдворотнôй. Выколюванье кождои поодинокои буквы забирало бы богато часу, — бо-жь треба выколоти старанно весь рисунокъ єи границь, — тому є вже готовѝ буквы, уложенѝ изъ сталевыхъ шпильокъ въ однôй насадѣ звыклои черенки, такъ, що треба лише приложити єи до паперу, притиснути, коло неи другу, третю и т. д., и въ той спосôбъ задруковує ся одну картку за другою, а картку читає ся очевидно лише зъ одного боку. Настовпченѝ берѣжки дѣрокъ проколеного паперу на ôдворотнôй сторонѣ суть для пушокъ темныхъ калѣкъ тымъ въ буквѣ, чимъ для нашихъ очей чорнило. Буквы мусять бути по можности досыть великѝ.

Се той старый системъ, якого придержуєсь и заведенье темныхъ у Львовѣ. Але ôдъ 15 лѣтъ уживають захôдно-европейскѝ заведеня темныхъ новои, далеко практичнѣйшои системы Браиля. Єго азбука складаєсь зъ крапокъ а поодинокѝ буквы становить ôдповѣдне число тыхъ крапокъ, ихъ положенье побôчь себе и ôддаленье. До того ще єго приряды не выколюють буквъ, а лише вытискають. Се великій крокъ на-передъ, зваживши, що и зыскуєсь на паперѣ, на обємѣ книжки та єи тривкости, и калѣкамъ буквы тои системы далеко лекше читати, бо приложивши палець, темный заразъ чує, кôлько тамъ крапокъ, яке ихъ ôддаленье и положенье однои до другои. Тому може читати дуже скоро, посуваючи по рядку пальцями а не обмацуючи всего рисунку буквы. Такъ н. пр. букву А, пôсля системы старои мусить обмацувати цѣлу, а навѣть и перегородку въ серединѣ, — а пôсля системы Браиля букву А становить одна крапка (.), букву Б двѣ крапки одна пôдъ другою (:), букву В чотири крапки, (три въ рядѣ зъ горы въ долину а одна зъ лѣвого боку при середнôй), и т. д.

(Конець буде.)

Павло Кирчôвъ.

при помочи кредиту краєвого, въ особенности розложена на сплату ôдъ 30%—40% довгу индемнізаційного, зъ задержаньемъ теперѣшнои стопы додаткôвъ краєвыхъ, дала соймови можнôсть покрывати нормальный зрôстъ буджету краєвого а такожь чинити постепеннî выдатки въ цѣли економічного розвою краю."

Справа Гельґоляндска.

Анґлійскій парляментъ ухваливъ вже безъ всякихъ трудностей въ третôмъ читаню предложеный єму проєктъ Льорда Сальсберого о ôдступленю Нѣмеччинѣ острова Гельґоляндъ, а ôдступленье се можна вже уважати довершенымъ. Фактичне ôдданье острова Нѣмцямъ наступить зъ великимъ торжествомъ при кôнци сего мѣсяця. Точки угодовî о ôдступленю Нѣмеччинѣ Гельґоляндy мѣстять ся въ недавно заключенôмъ договорѣ африканьскôмъ и звучать такъ:

„Арт. 12. 1) Застерѣгаючи згоду анґлійского парляменту, ôдступає Єи Вел. анґлійска королева Єго Вел. нѣмецкому цѣсареви суверенность надъ островомъ Гельґоляндъ вразъ зъ єго приналежностями. — 2) Нѣмецке правительство дозволить особамъ, походячимъ зъ ôдступленои области на пôдставѣ маючого ôдъ дня 1 сѣчня 1892 р. выставляти ся ними самыми або въ имени малолѣтныхъ дѣтей ихъ родичами або опѣкунами заявленя, выбирати приналежнôсть до анґлійскои державы. — 3) Особы походячî зъ ôдступленои области и ихъ дѣти, уродженî передъ днемъ пôдписаня сеи угоды, будуть увôльненî ôдъ обовязку служеня въ нѣмецкôмъ войску або въ нѣмецкôй фльотѣ. — 4) Истнуючî доси мѣсцевî законы и звычаѣ позôстануть о скôлько то можна не змѣненî. — 5) Нѣмецке правительство обовязує ся ажь до 1 сѣчня 1910 р. не пôдвысшати тарифы мытовои, котра доси на ôдступленôй области має значѣнье. — 6) Всѣ права маєтковî, якî особы приватнî набули на Гельґоляндѣ супротивъ анґлійского правительства, позôстануть ненарушенî; ôдповѣдаючî имъ зобовязаня переходять на Єго Вел. нѣмецкого цѣсаря. Пôдъ словомъ „право маєткове", розумѣєсь такожь и сиґналове право Льойда. — 7) Права анґлійскихъ рыбакôвъ ставати коло острова пôдчасъ всѣлякои погоды на дворѣ, набирати поживы и воды, направляти судна, переладовувати товары зъ одного корабля на другій, продавати рыбу, выходити на берѣгъ и сушити сѣти, позôстануть ненарушенî."

Зъ повысшои угоды видко, що Анґлія дуже дорожила Гельґоляндомъ, коли поставила такъ рôзнороднî и важнî условія, котрî стають ся майже тягаромъ. Зъ другои стороны можна зновъ припускати, що Нѣмеччина була дуже наперла ся дôстати сей островъ въ свои руки, а Анґлія видячи то, дорожила ся якъ той жидъ, що продає нашому селянинови шапку зъ фальшивыхъ баранкôвъ та все єи обертає та прихвалює зô всѣхъ бокôвъ, щобы о скôлько можна якъ найбôльше выторгувати. И здаєсь, що Анґлія зробила добрый интересъ на Гельґоляндѣ; признавъ то вже и самъ льордъ Сальсбері, коли сказавъ въ парляментѣ, що компензата за Гельґоляндъ въ Африцѣ ôдшкодовує достаточно Анґлію, признають то и самî Нѣмцѣ, котрî дуже не радѣ зъ того, що канцлеръ Капріві промѣнявъ ременець за лико.

Пригляньмо жь ся теперь якъ выглядає нинѣшный островъ Гельґоляндъ, котрому мабуть призначено въ недалекôй будучности грати важну ролю. Єсть то скалистый островець ôддаленый ôдъ найблизшои точки Шлесвика, Айдерштедтъ, 56 кільометрôвъ, а 58 кільом. ôдъ Куксгафенъ при устю Лабы. Островъ сей лежить якъ разъ проти трохъ усть великихъ нѣмецкихъ рѣкъ Айдеры, Лабы и Везеры. Гельґоляндъ має всего лишь 0 55 квадр. кільом. и своимъ широкимъ кôнцемъ, т. зв. долѣшнымъ краємъ єсть зверненый до Нѣмеччины, а вузшимъ кôнцемъ або горôшнымъ краємъ до Анґліи. Горѣшный край єсть 1792 м. довгій, 600 м. широкій, а въ обємѣ має 3978 м., а найвысша точка сеи части острова доходить до 66 м. высоты. Долѣшный край або понизье складає ся зъ червонавои глины та рѣнякôвъ и має теперь всего лишь 900 м. въ обємѣ, бо море разъ-у-разъ вымулює зъ него по куснику. Доокола острова єсть повно поодиноко стоячихъ червонавыхъ скалъ, що хоронять островъ ôдъ сильныхъ ударôвъ филь розшалѣлого моря. Скалы тî называють ся тамъ „брінами" або панцирами. Крôмъ того єсть ще коло Гельґоляндy колька поменшихъ пѣсковыхъ островôвъ, зъ котрыхъ оденъ лежить на 1 200 м. на всхôдъ ôдъ Гельґоляндy и єсть 300 м. довгій, 100 м. широкій а 6 м. высокій. На всхôднôмъ березѣ сего острôвця суть звѣстнî гельґоляндскî купелѣ заложенî ще 1826 р. Островець сей державъ ся ще до 1720 р. вузенькою шийкою зъ Гельґоляндомъ, але море проѣло ту шийку и нинѣ нема зъ неи и слѣду. Горѣшна часть острова єсть вправдѣ скалиста, але покрыта урожайною землею на котрôй росте добра трава и конюшина та удаєсь ячмѣнь и бараболѣ. Въ сѣй части острова стоить морска лѣхтарня, що пôднимає ся на 80 м. понадъ море. Тутъ стоить такожь и мѣсто, що має 500 домôвъ. Въ долѣшнôй части острова стоить друга значно менша часть мѣста, може якихъ 70 домôвъ, а зъ одного мѣста до другого треба переходити сходами, що мають 190 ступенѣвъ. Въ мѣстѣ єсть церковъ, театръ, кôлька готелѣвъ, дôмъ для публичныхъ забавъ. Жителѣвъ єсть на островѣ пôсля конскрипціи зъ 1881 р. 2001; они суть фризкого племены и говорять фризкимъ діялектомъ, але служба Божа, проповѣди, наука въ школѣ ôдбувають ся въ нѣмецкôмъ языцѣ. Мѣсцевî жителѣ наймають ся на корабельну службу або жиють зъ ловлѣ та и мають заробокъ у людей, що лѣтомъ досыть численно приѣздять на островъ на купелѣ. На цѣлôмъ островѣ нема воды, хиба лишь дощѣвка, котру тамъ дуже пильно збирають въ цистерны. Островъ має два порты, а властиво двѣ отвертî не конче глубокî и догôднî пристани. Одна пôвнôчна пристань єсть трохи менша, а вода въ нѣй найбôльше на 5 метрôвъ глубока; друга полуднева пристань єсть трохи бôльша, а глубина єи доходить мѣсцями и до 9 м. Пôдъ самымъ островомъ єсть вода дуже мѣлка и приступна лишь для маленькихъ судень, бо глубина доходить ледви до 1 8 м. До 1712 р. належавъ Гельґоляндъ вразъ зъ другими фризійскими островами до Шлесвика и бувъ власностію князѣвъ Ґотторпскихъ; того року забрала сей островъ Данія, а въ 1807 р. заняли єго Анґличане и мали тамъ свои склады товарôвъ, котрî перепачковували до Европы. Въ 1814 р. по мирѣ въ Кіль ôдступила Данія формально сей островъ Анґліи. На тôй отже основѣ опирає Анґлія своє право ôдступленя острова, не пытаючись о то мѣсцевыхъ жителѣвъ, чи они на то пристають чи нѣ. Анґлія каже, що коли забирала островъ, то не пытала ся жителѣвъ чи они на то пристають, а такъ само и теперь, коли єго ôдступає другôй державѣ, не потребує ихъ о то пытати ся. Островомъ управлявъ доси окремый ґубернаторъ, звычайно якійсь штабовый офіциръ, котрый побиравъ значну пенсію, зовсѣмъ несорозмѣрну до доходôвъ зъ острова. Анґлія побирає зъ острова лишь маленькій податокъ ôдъ напиткôвъ, податокъ домовый и таксу купелеву. Ґубернаторови була придана ще окрема рада, але жителѣ судили ся и управляли доси своимъ старо фризійскимъ закономъ, котрый складає ся всего лишь зъ 14 параґрафôвъ. Гельґоляндцѣ суть дуже честнî люде, а найлѣпшимъ доказомъ того, що на Гельґоляндѣ не було нѣколи ще арештôвъ — може ихъ заведе ажь нѣмецка культура. Гельґоляндцѣ суть лютеране, выбирають самî собѣ пасторôвъ, котрыхъ оплачує правительство, а котрî суть заразомъ и учителями.

Такъ отже представляєсь теперѣшный станъ острова. Послухаймо теперь, що сказавъ льордъ Сальсбері пôдчасъ дебаты надъ дотычнымъ закономъ въ парляментѣ о єго значѣню для Анґліи.

„Стратеґічна вартôсть острова — казавъ анґлійскій пріміеръ — єсть для насъ дуже незначна. Ôнъ не має нѣякого порту, лишь отверту пристань, котра при пôвнôчно-захôднôмъ вѣтрѣ — а той вѣтеръ тамъ завсѣгды панує, не дасть ся боронити; єго торговельна вартôсть для Анґліи обмежаєсь на то, що Анґлія ввозить тамъ рôчно за 50 ф. штерл. (500 зр.) товарôвъ. Яка-жь була бы для насъ стратеґічна вартôсть острова на случай якои вôйны? Можливî тутъ два случаѣ, зъ котрыхъ оденъ бôльше неимовѣрный якъ другій. Припустôмъ, що мы вели бы вôйну зъ Нѣмеччиною, що дуже неимовѣрне, то Нѣмцѣ могли бы заразъ, ще того самого дня коли выповѣджено бы вôйну, забрати островъ, закимъ бы мы були въ силѣ прийти єму на помôчь. Посѣданье сего острова могло бы насъ выставити въ такôмъ случаю лишь на пониженье, а въ случаю вже найкористнѣйшôмъ мôгъ бы намъ островъ служити на складъ вугля для фльоты, а прецѣ до Анґліи и такъ недалеко. Возьмѣмъ теперь другій, ще менше имовѣрный случай, що мы вели-бъ вôйну зъ якоюсь другою державою. Мы мусѣли-бъ въ такôмъ случаю уставити коло острова значну силу воєнну, коли-бъ не хотѣли, щобы намъ єго забрали. Хочь и якъ велика наша фльота, то все-жь таки мусѣла бы она на случай вôйны боронити всѣхъ нашихъ лініи торговельныхъ, а Гельґоляндъ, не укрѣпленый и безъ обороны, уважавъ вже не оденъ знатокъ за лиху позицію, за предметъ, котрого держава може позбути ся за ôдповѣдне ôдшкодованье и то ще на свою власну користь. Гельґоляндцѣ не потребують бути невдоволенî змѣною. Они не звязанî споконвѣку зъ британьскою короною, а зъ Нѣмеччиною звязанî они племенемъ, языкомъ и вѣрою, а навѣть и свои найбôльшî доходы мають зъ Нѣмцѣвъ. Але навѣть, коли бъ Гельґоляндцѣ були противъ такои змѣны, то було бы дуже нерозумно, щобы о позыціяхъ, котрî забрано чисто лишь въ воєнныхъ цѣляхъ, можна рѣшати лишь за згодою населеня. Коротко сказавши, для насъ, що не видимо въ ôдступленю острова нѣякои страты, противно, ще користь, розходилось лишь о то, щобы мы дôстали добру замѣну. Таку замѣну дôстали мы въ всхôднôй Африцѣ."

Погляды на значѣнье и вартôсть Гельґоляндy въ Нѣмеччинѣ суть подѣленî. Здаєсь, що нѣмецкому правительству розходилось лишь о то, щобы въ Гельґоляндѣ зыскати добру точку стратеґічну на случай якои вôйны зъ Францією евентуально зъ Россією. Декотрî нѣмецкî знатоки доказують, що коли Нѣмеччина буде мати Гельґоляндъ и укрѣпить єго ôдповѣдно такъ, що о него буде могла нѣмецка фльота смѣло и крѣпко оперти ся, то не потреба буде боронити побережа ôдъ стороны Пôвнôчного моря а то сухопутне войско, котре въ противнôмъ случаю мусѣло бы боронити побережа, можна буде ужити до акціи противъ ворога. Бôльша часть Нѣмцѣвъ не єсть вдоволена сею замѣною острова за значнî концесіи Нѣмеччины для Анґліи въ Африцѣ а кн. Бісмаркъ сказавъ недавно тому редакторови франкфуртского журнала: „Я бувъ бы такъ не заключавъ нѣмецко анґлійскои угоды. Коли вже конче хотѣло ся мати Гельґоляндъ — така була воля цѣсаря — то можна то було по моѣй гадцѣ зробити дешевше. На случай вôйны може Гельґоляндъ, коли не буде дуже сильно укрѣпленый, статись для насъ навѣть небезпечнымъ. Въ 1870 р. бувъ Гельґоляндъ неутральнымъ. Коли-жь при найблизшôй вôйнѣ ôнъ буде нѣмецкимъ, то могли-бъ Французы зробити зъ него небезпечну точку своєи зачѣпки. Островъ треба буде незвычайно сильно укрѣпити."

Якî бы впрочôмъ и не були погляды на Гельґоляндъ и цѣлу ґельґоляндску справу, то вже рѣчи не змѣнить, бо Гельґоляндъ єсть вже нинѣ дѣйстно нѣмецкою власностію котру ще лишь Нѣмеччина має взяти въ своє посѣданье. Послѣдный актъ ôдбуде ся, якъ кажуть при кôнци сего мѣсяця и то въ присутности самого цѣсаря Вільгельма.

Ôдповѣдь рецензентови „Дѣла" на III и IV выпуски моихъ „Австроруськихъ споминів".

(Листы въ редакцію „Дѣла".)

II.

Такожь мало збива мои спомины и такожь само, коли ще не бôльше пôдпера суть ихъ мôй рецензентъ и въ справѣ Товариства имени Шевченка. Прошу публику прочитати тî мѣсця рецензіи, де авторъ єи рôвня три точки, вмовленî комитетомъ, котрый писавъ, при моѣй участи, проєктъ статута Тов. им. Ш—ка, зо статутомъ, — то вони самî побачать, що 1) въ статутѣ не говорить ся зовсѣмъ, що Товариство буде мати цѣль дослѣдъ народнього житя, 2) що замѣсть того поставлено въ ньому, та ще й на перше мѣсце — друкарню. А що доступъ до товариства по статуту бувъ „не легкій" (въ противнôсть проєкту), се признає й самъ рецензентъ.

Ось уже, значить ся, выходить, що по 3 пунктамъ справы правда на моѣй сторонѣ, навѣть по тому, що говорить самъ мôй суперечникъ. Далѣ-жь я нагадаю, що характеризуючи першî часы Товариства, котрî дуже занедовольнили въ Россіи Украинцѣвъ, якъ „право", такъ и „лѣвобережныхъ", — я покликуюсь якъ на статуты, такъ и на проспекты комітету, котрый захопивъ у свои руки Товариство. Прошу мого рецензента перечитати тî проспекты, чи ôдозвы, а такожь статьѣ „Правды" 1874—75 рр., ôдповѣдаючî на нашу критику напрямку Товариства, — то ôнъ самъ побачать правдивôсть моихъ слôвъ про те, що тогда на передъ у Тов. им. Шевченка були высунутî цѣли коммерческî, а не літературно-науковî, — хочь, звѣсно, зъ надѣєю, що, колись якъ Товариство забагатѣє, прийде часъ и на літературу и науку. (Порôвн. „Нар. Дôмъ" и т. п.).

Щобъ збити мене вкôнець, рецензентъ говорить про выданя Тов. им. Ш—ка й навѣть про те, що теперь „обдумують" у Товариствѣ. Я самъ ще въ споминахъ сказавъ, що въ Товариствѣ теперь думають власне надъ тымъ, що було вже вмовлено въ 1873 р., коли я бувъ у Львовѣ, и потôмъ зломлено, звѣсною оліґархією, та пытаю, скôлько часу будуть думати? А про те, що выдало Товариство, а такожь взагалѣ въ справѣ єго заслугъ для науки и літературы, я прошу мого суперечника тôльки выставити роки, коли оно що выдало, то й видко буде чи правду я говорю, характеризуючи першî роки єго житя. А далѣ я попрошу рецензента перечитати менѣ не то вже зборы ученыхъ и літератôвъ, ôдчиты и ин., котрî впорядковало товариство ôдповѣдно навѣть уставу, а навѣть просто адміністративнî загальнî зборы членôвъ Товариства. Та коли вже говорити про саму друкарню Товариства, — котрôй въ заслугу ставить рецензентъ, що она (зразу) „печатала дешевше книжки Просвѣты", а черезъ кôлька рокôвъ почала спомогати выданю й творôвъ певныхъ особъ (скажу, майже выключно власне зъ тои оліґархіи, котра захопила Товариство), — то я попрошу рецензента згадати, або, коли ôнъ за-молодый, розпытати свѣдомыхъ людей: якъ сталось, що въ 1875 — 76 рр. Украинцямъ прийшлось печатати самого Кобзаря Шевченка въ Празѣ, а не въ друкарни имени самого Шевченка, котра тымъ часомъ працювала надъ етікетками до напоѣвъ та надъ якимсь галицко-польскимъ офіціознымъ чи клерикальнымъ выданьемъ, на котре Шевченкови й глянути було-бъ гидко? Я вже не пытаю про те, якъ оберталась друкарня им. Шевченка до печатаня праць радикальныхъ народовцѣвъ, ачей же щирыхъ Украинцѣвъ, — бо про те ще недавно розказано дещо въ „Народѣ". Скажу тôлько, що я неразъ мавъ пригоду розмовляти про адміністрацію друкарнѣ зъ людьми, котрî далеко не подѣляли моихъ поглядôвъ, такъ и они зовсѣмъ не були вдоволенî безцеремонною партійностію адміністраціи.

Отъ такій характеръ, якій зразу бувъ наданымъ Товариству им. Шевченка, и бувъ найголовнѣйшою причиною, чому до нього не пристали россійскî Украинцѣ. Окрôмъ того таки львôвскî оліґархи спеціяльно не хотѣли зробити намъ такихъ уступокъ, котрî намъ були потрѣбнî, на пр. назначити часы загальныхъ зборôвъ Товариства на мѣсяцѣ Юль—Августъ, часы шкôльныхъ вакацій, коли нашî люде могли прибути до Львова, й коли замѣчу, по всѣй Европѣ ôдбувають ся літературно-науковî конґресы. Про сю вмову я згадую й у своѣй брошурѣ, якъ про дуже важну для насъ, а рецензентъ противъ усього розказаного мною выписує зô статута слова, по котрымъ членомъ товариства „може бути кождый Русинъ", — и потôмъ пыта: чому-жь россійскî Украинцѣ не поступали въ члены? й ôдповѣда: певно тому, що боялись. Я мушу заскочити трохи далѣ ôдъ часôвъ, про котрî говоривъ въ III—IV вып. Споминôвъ, и розказати, якъ въ 1875 р., пôсля всѣхъ переговорôвъ зъ львôвскими оліґархами, котрî знеохотили проти тов. им. Шевченка россійскихъ Украинцѣвъ, поклали собѣ таки поступити въ Товариство. Тôлько-жь приѣхавши до Львова, мы нѣякъ не могли добитись, коли й навѣть чи буде загальный збôръ, и допевнитись, що насъ колись може й приймуть у члены, але вся наша роль зведе ся на те, що мы будемо давати грошѣ на друкарню, котра буде печатати етікетки на бутельки й т. и. Звѣсно мы на таку ролю не згодились.

(Дальше буде.)

Дописи „Дѣла".

Зъ Тернопôльщины.

[„Матечки" въ Буцневѣ пôдъ Тернополемъ и місіи пп. Редемптористôвъ. — Женьскій пансіонъ панѣ Зелінґеровои въ Тернополи].

Дня 8 н. ст. с. м. впровадивъ Єзуитъ mateczki въ послугу для костела въ Буцневѣ. При торжественнôмъ введеню тыхъ mateczek сказавъ Єзуитъ мѣжь инчимъ, що mateczki будуть поучати дѣтей молитвы безъ рôзницѣ на обрядъ — латинникôвъ чи Русинôвъ.

Поминаючи тоту обставину, що таке уповажненье само собою бьє въ очи, — мы, наученî гôркимъ досвѣдомъ на місіяхъ пп. Редемптористôвъ, котрî они предприняли сего року въ нашихъ сторонахъ подôльскихъ при пôдпорѣ ôдъ нашого Ординаріяту, побоюємось не то що недобрыхъ, але и сумныхъ для себе наслѣдствъ.

Патры Редемпторосты уважали за найпильнѣйшу рѣчь выступати изъ зневагою нашого святого трираменного хреста. Щобы богато не говорити, скажемо лише то, що въ селѣ Лошневѣ на такôй місіи Редемптористôвъ вôзвано вѣрныхъ: що єсли бы хто знаходивъ ся на місіи, котрый покланяє ся трираменному хрестови, нехай геть забирає ся! А въ селѣ Лошневѣ насупротивъ костела стоить якъ-разъ трираменный хрестъ на церквѣ. Правда, рускій трираменный хрестъ заборонено въ конституційнôй Австріи, але — якъ сказано выразно — не зô взглядôвъ на вѣру, тôлько на спеціяльнî ôдносины галицкî, и додано, що всѣ трираменнî хресты поставленî передъ оголошеньемъ забороны мають стояти, доки зубъ часу ихъ не пожре. Трираменнî хресты на церквѣ въ Лошневѣ поставленî передъ оголошеньемъ забороны, — тожь у выступленю на місіи противъ тыхъ знаменъ муки Христа не можемо добачувати ревности реліґійнои, але ѣдь, ненависть. Черезъ то місіи выкликувати будуть мѣжь людьми двохъ обрядôвъ лише вражду реліґійну. Уже и теперь ц. к. судъ въ Микулинцяхъ має таку одну справу, де хлопъ-латинникъ сказавъ до хлопа-Русина таку рѣчь про „was ksyz", що за сказанье своє мусить ставати передъ судомъ... Цѣкава рѣчь такожь, що коли одинъ священикъ рускій зъ сихъ сторôнъ высказавъ ся неґативно о пп. Редемптористахъ за ихъ роботу а ставъ въ оборонѣ своєи церкви и свого обряду, то власть політична заразъ кинулась до списуваня протоколôвъ и ôдослала ихъ до ц. к. намѣстництва.

Все те подає намъ не безпôдставну причину побоюватись, щобы и введенье въ Буцневѣ mateczek не выкликало недобрî наслѣдки. Нехай выбачуть и пп. коляторы, що мы пôдозрѣваємо ихъ „щедрôсть" на дотацію mateczek, бо конець-кôнцемъ все те иде на рахунокъ и коштъ нашого руского обряду... цѣль тутъ не реліґійна, але політична. Вже тôлько разôвъ було ôдъ насъ Русинôвъ сказано, а мы и симъ разомъ повторимо: що коли латиньско-польскî місіонеры и коляторы мають на метѣ щиро богоугодне дѣло, то нехай полишать насъ Русинôвъ и не роблятъ заколоту по рускихъ селахъ, а нехай звернуть ся зъ своими трудами и накладами помѣжь дикî народы для приєднаня ихъ до церкви христіяньскои, а Русины певно зъ признаньемъ пôдносити-муть ихъ заслугу...

Дня 2 н. ст. с. м. ôдбувъ ся въ тернопôльскôмъ публичнôмъ заведеню женьскôмъ п. Зелінґеровои испытъ публичный въ присутности инспектора шкôльного и гостей мѣсцевыхъ та и замѣсцевыхъ. Успѣхъ науки бувъ зовсѣмъ вдоволяючій. Дѣвчата ôдповѣдали зъ розумѣньемъ предмету и зъ повною свободою. Кромѣ вправы въ предметахъ науки плекано въ заведеню дуже старанно такожь ручнî роботы, рисунки и спѣвъ. Хорошій успѣхъ и въ тыхъ рѣчахъ свѣдчивъ о охотѣ дѣвчать до працѣ пôдъ умѣлымъ проводомъ. Зъ робôть ручныхъ и зъ рисунковъ була устроєна гарна выстава. Гостѣ опускали по испытѣ заведенье зъ найлучшимъ вражѣньемъ. Занотуємо зъ приятностію, що на сегорôчнôмъ испытѣ звернула на себе увагу публики Русинка зъ VIII. клясы панна Н. Цурковска своєю роботою ручною и спѣвомъ, а посолъ о. Н. Сѣчиньскій прилюдно поґратулювавъ ѣй, подавши ѣй руку. Заведенье п. Зелінґеровои не єсть спеціяльно руске, але въ нѣмъ нема нѣякихъ замаховъ шовіністичныхъ польскихъ, стоить на основѣ чисто педаґоґічнôй, и длятого тѣшить ся симпатією Русинôвъ. Конвікторки загаломъ Русинки, а посолъ нашъ о. Н. Сѣчиньскій умѣстивъ въ конвіктѣ п. Зелінґеровои три свои дочки.

—

Зъ Городенки.

[Де-що про порядки въ мѣстѣ Городенцѣ.]

Переѣзджаючи кôлька разôвъ черезъ Городенку та й забавивши у нѣй кôлька днѣвъ, мавъ я нагоду переконати ся, що тутъ панують якîсь цѣлкомъ дивнî звычаѣ що-до порядкôвъ и выконуваня закона.

Ото, бачите, недѣль и святъ тутъ не шанують, мовь-бы законъ о ôдпочинку недѣльномъ и святочнôмъ тутъ не обовязувавъ анѣ ц. к. старосту анѣ єго пôдвластнî орґаны. Тутъ святкуєсь лише — субота. Се нѣбы Палестина. А по що-жь єсть законъ о святкованю недѣль и святъ, коли кождои недѣлѣ и свята — чи то руского чи латиньского — торги кипять и анѣ одинъ жидъ склепу не замкне черезъ весь день анѣ на годину! Жидамъ зъ тымъ добре, — а якъ тамъ наказують законы, се байдуже! — на те нѣхто, навѣть ц. к. староста чомусь не звертає уваги...

Въ урядѣ громадскôмъ мѣста Городенки править одъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ ц. к. комісарь правительственный. Кажуть, що все йде зовсѣмъ инакше, анѣжь за часôвъ бурмістрованя барона Ромашкана та єго пôдручника Жабчи-

на. Дотеперѣшный урядъ громадскій господарувавъ довгій лѣта, а нѣчо не зробивъ для порядкôвъ у мѣстѣ, — а теперѣшный правительственный комісарь казавъ позвозити камѣня, выбрукувавъ уже цѣлый ринокъ, украсивъ дôмъ громадскій и позаводивъ деякій инчій добрій порядки. Отъ при нагодѣ пôддаймо деякій рѣчи увазѣ комісаря.

Хотяй изъ стоячихъ въ Городенцѣ церквей и урядôвъ можна вносити, що Городенка чей бдъ довгого часу мае досыть значне число интеліґенціи, то однакъ въ цѣлôмъ мѣстѣ нема анѣ одной купелѣ, анѣ бодай парѣ порядной, де бы можна обмыти ся, хочь се рѣчь зъ огляду санітарного чей же не маловажна. Годилось бы, щобы теперѣшный управитель мѣста занявъ ся тою справою санітарною и довѣвъ до кôнця заложенье дому купелевого для мешканцѣвъ Городенки, а тымъ дѣломъ полишить по собѣ красну памятку.

Друга рѣчь, надъ котрою годить ся подумати, то бракъ деревъ въ Городенцѣ. Пôдъ самымъ мѣстомъ простягаесь велика громадска толока, де пасуть ся громадскій ôвцѣ а въ части и ôдбуваютъ ся ярмарки на худобу. На пасовищи выгаряе паша ôдъ сонѣчного жару, а въ ярмарокъ печуть ся люде на сонци Чи не було бы добре, щобы на цѣлôй просторони тои великои толоки посадити бодай кôлька рядôвъ деревъ, — а мала бы и худоба де въ холодокъ сховати ся, и паша не выгарала бы ôдъ жару и було бы до пройти ся та заслонитись въ лѣтню пору ôдъ сонѣчнои спеки...

Друга артистична прогулька.

Земляки!

Тогôдный моральный и матеріяльный успѣхъ, якій здобула собѣ артистична дванацятка академікôвъ середъ рускои рôднѣ въ часѣ устроюваня концертôвъ по мѣстахъ провінціональныхъ на дохôдъ питомои хаты для театру, ободрюе насъ и на сей рôкъ двигнути праноръ нашои пѣсни и народнои музики, щобы зновъ при помочи патріотичнои Руси докинути яку цеголку до будовы храму рускои Мельпомены. Не станемо тутъ згадувати, якъ скатав ся наша Муза по комôрнôмъ,—се ажь надто звѣстне, але и надто болюче! Тымъ бôльшій отже тяжать на насъ обовязокъ взяти ся сполучеными силами за дѣло, а вже и крайна пора поставити захистъ для рôднои Музы.

Патріотична Публика дала доказъ, що справа нашого театру не есть для неи байдужна. Нинѣ вже можемо подати до прилюдной вѣдомости що мѣсцевій комітеты въ Сокали, Перемышли, Самборѣ, Стрыю, Станиславовѣ и Чортковѣ запросили насъ до устроюня концертôвъ на згадану цѣль. Зъ вдячностію пріймаемо тѣ запросины и заявляемо, що зъ днемъ 28 н. ст. серпня с. р. розпочинаемо въ Сокали першій концертъ.

Програму и день концерту въ другихъ мѣстахъ подамо згодомъ.

У всѣхъ справахъ прогулькы просимо ôдносити ся на адресу : Павло Кудрикъ, Львôвъ, улиця Орменьска, ч. 27.

Всѣ рускій часописи а такожь Kurjer Lwowski просимо о повторенье сего.

Ôдъ артистичнои шѣснацятки академікôвъ.

Павло Кудрикъ. *Володимиръ Садовскій.*

НОВИНКИ.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Бережанахъ** ôдбувъ ся пôдъ проводомъ инспектора п. Ив. Левицкого. Зъ Русинôвъ здали испытъ: Іосифъ Дикій зъ ôдзначеньемъ, Василь Бережаньскій и Евгеній Гавацкій (екстерністъ). Одинъ Русинъ репробованый ще при письменнôмъ испытѣ, одинъ на цѣлый рôкъ при устнôмъ а одинъ одержавъ поправку.

— **Въ тернопôльскôй ґімназіи** пôдъ конець сего курсу шкôльного перевела дирекція ґімназіи ревізію у кôлькохъ ученикôвъ Русинôвъ (на письменный безименный доносъ двохъ питомцѣвъ рускои бурсы) и переводила слѣдство. Близшихъ подрôбностей про слѣдство и результатъ слѣдства не маемо, тожь и не можемо поки-що нѣчого бôльше въ тôй справѣ сказати, якъ хиба высказати свое сожалѣнье, що безъ найменшои цѣли марнуютъ ся молодій силы рускій... А отъ оногды читали нашій читателѣ, що въ тернопôльскôй ґімназіи сѣдали сего року до испыту зрѣлости всего 2 Русины, а зъ тыхъ тôлько одинъ-однѣський здавъ испытъ..

— **Краєва рада шкôльна** рѣшила на засѣданяхъ 30 червня и 7 липня с. р.: прелімінарь краєвого фонду шкôльного на 1891 р; вылучити громаду Андрушкôвцѣ зъ обсягу шкôльного Писаровець и и зорґанізувати тамъ школу філіяльну зъ днемъ 1 вересня с. р.; вылучити громаду Красносѣлцѣ зъ обсягу шкôльного Чижова и зорґанізувати тамъ школу філіяльну зъ 1 лютого 1891; зорґанізувати школы філіяльній въ Рибнику и въ Оравчику зъ 1 вересня 1890, вылучити громаду Косова зъ обсягу шкôльного Тресôвки и зорґанізувати тамъ школу філіяльну зъ 1 вересня с. р.; зорґанізувати школы етатовій въ Телешници ошваровôй, пов. лѣського, и въ Воронякахъ, пов. золочѣвского, зъ 1 вересня 1891 р., перемѣнити чотириклясову школу им. Конарского на пятиклясову о пяти учителяхъ зъ платнею рôчно по 800 зр.; и именувати Вол. Ґостиньску пятою учителькою; именувати Єлену Орловску дѣйстною учителькою выдѣловои школы женьскои въ Тернополи; дозволити учителеви у Воли радзишевскôй Іос. Волохови повнити дальше черезъ рôкъ обовязки орґаніста; затвердити выбôръ стан. Бурлиги на ôдпоручника рады повѣтовои до окружнои рады шкôльнои въ Перемышлянахъ: поручити кôлька книжокъ до бібліотекъ шкôлъ народныхъ.

— **Субститутомъ нотаря** Адольфа Проминьского въ Тернополи установивъ высшій судъ у Львовѣ п. Романа Бачиньского, кандидата нотаріяльного въ Тернополи. П. Бачиньскій обôймае дня 26 н. ст. липня се урядованье на 6 тыжднѣвъ.

— **Огнѣ.** Въ селѣ Княгининѣ коло Станиславова займивъ ся дня 1 (13) липня въ ночи огонь и знищивъ шѣсть селяньскихъ загородъ. Говорять, що огонь займивъ ся ôдъ фаерверкôвъ на фестинѣ устроенôмъ коло того села станиславôвскою сторожею пожарною.

— **Въ Поморянахъ** ôдбулось дня 1 (13) липня величаве торжество посвяченя новои камѣннои церкви.

— **„Червоная Русь“** на наше заявленье въ справѣ мнимого перенесеня академічнои ґімназіи зъ „Народного Дому“ каже, що перенесенье „снилось“ (sic!) однôй личности, котра переговорювала зъ властителемъ одного дому при улици Ягайлонь скôй; а если переговорôвъ своихъ ще не скôнчила, то имовѣрно лише для того, що дотычный дôмъ ще не готовый (!). Цѣкавій бы мы знати, котрôй то личности „снивъ ся“ такій романтичный сонъ? „Опроверженія такіи — кôнчить „Черв. Русь“ — читали мы въ „Дѣлѣ“ сколько мѣсяцевъ тому назадъ, где также говорилось съ цѣлою положительностію, що епископъ Ступницкій не хочетъ и не получитъ суфрагана“. Єсть се ложь. Мы жь перші подали вѣсть о тôмъ, що крим. Куиловскій стане суфраганомъ въ Перемышли, а „Червоная Русь“ доперва за „Дѣломъ“ повторила, — отже якъ назвати таке фальшаванье факту?!

— **Въ справѣ поправы ôдносинъ театрôвъ польскихъ у Львовѣ и Краковѣ** скликавъ выдѣлъ краєвый анкету, котра збирае ся сегодня о годинѣ 6 вечеромъ въ выдѣлѣ краєвôмъ. Мѣжь питанями, якій будуть предложенй до рѣшеня анкетѣ, знаходять ся отсй важнѣйшій: Чи театръ маe полишитись, якъ доси, предприемствомъ приватнымъ, ôдъ краю субвенціонованымъ, чи маe перейти зовсѣмъ пôдъ зарядъ краю, хочь-бы лише театръ у Львовѣ? — чи край черезъ те не принявъ бы на себе надто великого різика? — Если-бъ край не взявъ театру въ свôй зарядъ, то якъ далеко маe сягати надзôръ выдѣлу краєвого надъ театромъ? — якъ маютъ бути зложенй комітеты артистичній и чи не забезпечити бы имъ бôльшій вплывъ на репертуаръ, ôдносины дирекціи до артистôвъ и т. п.? — Якъ унормувати выплату субвенціи? чи не платити бы зъ долу? чи не ôдмовляти бы выплаты частины субвенціи за невôдповѣдній представленя? чи не постановити бы, що субвенція маe бути уживана на драматъ и комедію „поважнѣйшу“? чи не поставити-бъ дирекціи львôвского театру условія, що субвенція на оперу польску буде лишь тогдѣ выплачена, если опера дѣйстно буде зложена зъ силъ выключно своихъ? чи не вызначати-бъ якусь часть изъ субвенціи на закупно ґардеробы, декорацій и т. д. на власнôсть краєвого фонду театрального? чи не уживати-бъ якоись частины субвенціи на щорôчне закупно штукъ оріґінальныхъ и перекладôвъ на спôльну власнôсть театрôвъ львôвского та краковского? — чи не розписувати бы премій на оріґінальній штуки польскій? — чи не давати бы стипендій за границю для здôбныхъ молодыхъ артистôвъ? — чи не заложити бы школы драматичной въ краю? — чи не признати бы выдѣлови краєвому вплыву на наданье предприемства театрôвъ у Львовѣ и Краковѣ.

— **Зъ Перегиньска пишуть намъ**; Въ ч. 142 и 143 „Дѣла“ Вп. дописувателъ зъ Букôвска на Лемкахъ подавъ, що у нихъ по горахъ родить ся добре збôже на кôстянôмъ гною. Цѣкаво було бы знати, зъ ôдки Лемки спроваджують муку кôстяну, бо есть богато фабрикъ и мука муцѣ не рôвна — есть лѣпша и гôрша. Длятого мы, Бойки зъ сторôнъ перегиньскихъ, просимо Вп. допусувателя подати намъ до вѣдомости, де Лемки дôстають тоту муку въ найлѣпшôмъ выробѣ, по якôй цѣнѣ за 100 клґр. и якъ платить ся зелѣзница. — *Иванъ Вашкевичъ* въ Перегиньску.

— **Увязненье кс. пралата Стояловского.** День передъ торжествомъ Мицкевича въ Краковѣ увязнено бувшого пароха куликôвского а теперь редактора людовыхъ ґазетъ кс. Стояловского, а загально говорено, що се увязненье наступило зъ тои причины, мовь бы побоювались якоись демонстраціи, бо кс. Стояловскій поаґітувавши, спровадивъ множество селянъ до Кракова а взглядно до Пôдґуржа, щобы взяли участь въ обходѣ. По-при такій вѣсти додавано ще, що по торжествѣ выпустятъ кс. Стояловского на волю. И справдѣ краковскій судъ карный орѣкъ дня 6 с. м, що не бачить причины держати кс. Стояловского въ слѣдчôй вязници, коли однакъ прокураторъ ôдкликавъ ся до высшого суду краєвого, сей затвердивъ слѣдчу вязницю. Тому то мали кс. Стояловского ôдставити до карного суду у Львовѣ. Ґазеты вѣденьскій, и мѣжь ними и Fremdenblatt подали пôдъ днемъ 14 н. ст. липня таку телеґраму зъ Кракова: Недавно увязненый звѣстный аґітаторъ людовый кс. Стояловскій пôдчасъ примусового ôдставлюваня его до Львова утѣкъ поліційнымъ орґанамъ.

— **Справа фондаціи бар. Гірша** для Галичины и Буковины, якъ доносить жидôвско-польска ґазета Ojczyzna, зновъ якось мотае ся. Правительство и бар. Гіршь по взаимныхъ уступствахъ погодились були въ головныхъ точкахъ, ажь теперь зновъ заявило правительство, що затвердить фондацію, если бар. Гіршь згодить ся на змѣну XII арт. статутôвъ фондаціи и дасть правительству право именувати пôсля вôльныхъ мѣсць 9 членôвъ кураторіи. Така була ôдповѣдь правительства для бар. Гірша. Але, хочь многій заходились, щобы наклонити бар. Гірша до такои змѣны, бар. Гіршь не хоче въ нѣякій способѣ дати такои концесіи правительству, бо боить ся, щобы правительство, котре само зъ себе есть змѣнне и котрого пôзнѣйшій напрямъ та поглядъ на квестію жидôвску не дасть ся передвидѣти, не мало переважаючого вплыву на управу фондаціи. Такъ отже можна сумнѣватись, щобы активовано фондацію.

— **На господарско лѣсову выставу у Вѣдни** рѣшивъ выдѣлъ краєвый выслати управителѣвъ всѣхъ трехъ низшихъ шкôлъ рôльничихъ, поручаючи имъ рôвночасно, щобы при тôй нагодѣ оглянули низшій школы рôльничій на Шлеску и Моравѣ Такожь рѣшивъ выдѣлъ краєвый выслати на ту выставу одинацять ученикôвъ школы лѣсовои у Львовѣ пôдъ доглядомъ професорôвъ Танецкого и Демяновского та поручити имъ оглянути по дорозѣ господарства лѣсовій въ добрахъ арх. Альбрехта.

— **Народна школа нѣмецка въ Перемышли.** Gazeta Przem. подае, що краєве правительство загадало оснувати народну школу нѣмецку въ Перемышли, а то на жаданье коменды тамошного корпусу, щобы офіциры перемыскои крѣпости мали де образувати свои дѣти.

— **Дубляньска школа рôльнича.** Высшу школу рôльничу въ Дублянахъ укôнчило сего року 20 студентôвъ: 13 зъ нихъ одержали абсолюторію а 7 свѣдоцтво фреквентаційне. Цѣкава при тôмъ та обставина, що на 20 абітурієнтôвъ лишь 4 походить зъ Галичины а всѣ прочій зъ-за кордону, выключно зъ Конґресôвки, бо школы рôльничій въ Нѣмеччинѣ не суть доступній для тыхъ Полякôвъ, не знаючихъ языка нѣмецкого.

— **Варварство.** Daily News доносить зъ Арменіи: Дня 15 червня жандармы турецкій спалили певне число ôрменьскихъ селянъ на костирѣ, умысно приладженôмъ, бо селяне не могли зложити приписаныхъ податкôвъ. Помимо жалобы патріярха зъ Сиваса противъ такого варварства, власти турецкій не укарали злочинцѣвъ. Пôсля вѣстей зъ Трапезунту выслали власти турецкій до Дерфіру 26.000 пушокъ парафіны, щобы пôдложити огонь пôдъ великій а густый лѣсъ въ тôмъ повѣтѣ, бо Турки гадають, що на случай повстаня въ Арменіи хоронено бы ся въ тôмъ лѣсѣ. — Чи се все була бы правда?

— **Візита королевои анґлійскои у Ротшільда.** Візита ôдбулась въ анґлійскôй маетности Ротшільдôвъ Вадесдонъ, де выбралась королева зъ цѣлымъ дворомъ. Окремый поѣздъ привезъ королеву до послѣднои стаціи Ейльсбері, и тамъ выжидали на гостей пишній повозы Ротшільда. Людноcть сельска витала королеву овацiями, и самъ Ротшільдъ выступивъ зъ королѣвскою величавостію. Въ парку устроено торжество, котрому приглядалось до 50.000 особъ зъ трибунъ. Візита королевои тревала 3 годины и мала характеръ дуже сердечный. Ґазеты анґлійскій коментують въ рôзній способы се ôдзначенье жидôвского міліонера и уважають се за маніфестацію зô стороны королевои противъ антісемітизму.

— **Спростованье.** Въ ч. 145 зъ дня 28 (6) 10 (7) 1890 помѣщена була допись зъ Станіславова, въ котрôй сказано, що въ день 3 н. ст. липня, яко въ день именинъ станіславôвского владика, складавъ я зъ проф. Петромъ Кумановскимъ преосвященому привѣтъ „у власнôмъ имени“. Заявляю отже, що дописувателъ „Дѣла“ зле бувъ поінформованый, бо мы привѣтъ свôй складали не у власнôмъ имени“, але въ имени тутешнои „Бесѣды Рускои“. — *Остапъ Левицкій.*

— **Дрôбній вѣсти.** Доцентъ краковского університету д-ръ Третякъ мавъ сими днями въ тôмъ університетѣ выкладъ габілітаційный: Główne prądy w literaturze polskiej w XIX w. — Рудольфъ Цукеръ, однорôчный охотникъ въ 9 п. драґонôвъ, застрѣливъ ся передвчера въ Чернôвцяхъ въ касарни; причина незвѣстна. — Малярь п. Войтѣхъ Коссакъ (зъ роду Русинъ) одержавъ ôдъ правительства французского именованье на officier de l' Akademie и ôдзначеный ордеромъ пальмъ академічныхъ. — Комната торговельна въ Бродахъ выбрала до рады зелѣзниць державныхъ пп. Як. Ґалля зъ Тернополя и Макса Епштайна зô Львова членами а Стан. Бурштина зъ Бродôвъ и Викт. Свистерского зô Львова заступниками.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Климъ Черкавскій, слухатель II року правъ въ університетѣ львôвскôмъ, упокоивъ ся на грудну недугу дня 15 н. ст. липня въ Спасѣ коло Старого мѣста въ 23 роцѣ житя. Тѣло покôйного перевезено до Соколѣ коло Мостискъ де и ôдбувъ ся похоронъ. Вѣчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Адъюнктъ урядôвъ помôчныхъ при львôвскôмъ судѣ высшôмъ. Каз. Ленкавскій, одержавъ титулъ и характеръ директора тыхъ урядôвъ. — Дѣйстными учителями и учительками именованій: Сим. Олясъ въ Поронинѣ, Кар. Хорунжій въ Будзовѣ, Вол. Ґостиньска при 5-кл. школѣ женьскôй им. Конарского у Львовѣ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Рогата худоба зъ Галичины на выставѣ у Вѣдни.** Зъ Галичины выставили выключно лишь дѣдичѣ около 150 штукъ рогатои худобы. Дипльомы почетній одержали: за громадній выставы: оба товариства рôльничій у Львовѣ и Краковѣ, а за оборы розплодовій: Каз. Викторъ изъ Заршина, Бол. Смяловскій зô Стоянець, Ал. Гулимка зъ Мицова, ґр. Кар. Ланцкороньскій зъ Комарна, Стан, Гомолячь зъ Гнойника, Іос. Келерманъ зъ Каньчуги и Герм. Чечь зъ Кôзъ.

— **Зъ Войнилова пишуть намъ** про тамошный станъ урожаѣвъ: Жнива розпочали ся. Жито досыть добре, пшеница добра, за те ярина не конче вдала. Сѣна досыть добрій, тôлько слота не позволила добре зробити.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 16 липня. Говорять, що ґр. Кальнокій поѣде зъ цѣсаремъ на маневры на Шлескъ и тамъ въ Ліґніцъ стрѣтить ся зъ нѣмецкимъ канцлеромъ Капрівімъ.

Парижъ 16 липня. Пôсля Figara запросивъ король румуньскій австрійского и нѣмецкого цѣсаря, та кн. Уельского на лови въ осени и въ сѣмъ часѣ маютъ ôдбути ся акійсь важній нарады.

Трієстъ 17 липня. Власти правительственній розвязали італіяньске товариство шкôльне „Pro patrie“.

Вѣдень 17 липня. Приѣхавъ тутъ зъ Карльсбаду Стояновъ и маe тутъ стрѣтити ся зъ кн. Ернестомъ Кобурґскимъ. Вѣсти о абдикаціи кн. Фердинанда не перестаютъ ходити; теперъ кажуть, що на родинній радѣ Кобурґôвъ ухвалено рѣшучо, щобы кн. Фердинандъ абдикувавъ.

Букарештъ 17 липня. Вѣсти о запрошеню нѣмецкого и австрійского цѣсаря на ловы до Румуніи и всѣ прочій комбінаціи суть безосновній.

Лондонъ 17 липня. Проводирѣ бунту въ баталіонѣ ґренадірôвъ, що стояли въ касарни Велінґтона, будуть ставленй передъ судъ военный.

ПОДЯКА.

I.

Выдѣлъ Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли уважае за свôй милый обовязокъ зложити прилюдну подяку всѣмъ П. Т., котрî до артистичного выконаня проґрамы вечерка выдѣломъ дня 6 н. ст. липня с. р. устроєного причинили ся — а именно: Всч. о. М. Копкови за обнятье и знамените переведенье цѣлои вокальнои части проґрамы; паннѣ Шеховичѣвнôй за прекрасну деклямацію; капельмайстрови п. Маши за знамениту гру на скрипцѣ; пп. Курпякови и Ґузьови за одушевляючій сольо-спѣвъ; д-ру Брукманови за ласкаве акомпаньованье а хорови пп. питомцѣвъ IV-го року за щире и безкористовне пожертвованье своихъ трудôвъ до выповненя поодинокихъ точокъ проґрамы. Такожь складае пôдписаный выдѣлъ сердечну подяку д-ру Ал. Дворскому, бурмістрови и послови на соймъ краєвый за ласкаве ôдступленье салѣ; Свѣтл. выдѣлови товариства музичного за безплатне ôдступленье фортепяну; Всеч. мѣсцевому и доокрестному патріотичному Священьству, котре зôбралось въ поважнôмъ числѣ, а такожь всѣмъ П. Т., котрî зволили прибути на сей вечеръ, а на конець слѣдуючимъ П. Т. Добродѣямъ, котрî зложили наддатки: о. д-ръ Гробельскій 1 зр., д-ръ Гансъ 1 зр., о. крил. Подолиньскій 1 зр. 50 кр., о. Мрицъ 1 зр. и п. Несторовичь 2 зр.

Выдѣлъ Бурсы мужескои им. св. Николая въ Перемышли, дня 12 н. ст. липня 1890. *Григорій Цеглиньскій*; за предсѣдателя; *Д-ръ Кормошь*, секретарь.

ПОДЯКА.

Дôзнавши при ôдданю послѣднои прислуги бл. п. мужа и ôтця нашого тôлько доказôвъ сердочнои зичливости и спôвчутя зô стороны приятелѣвъ и знакомыхъ, высказуємо отсимъ публично имъ всѣмъ найсердечнѣйшу подяку и особенно Преподобному гр.-кат. Духовенству, именно ОО. Крил. Роздôльскому, Константиновечеви и Погорецкому изъ Сокаля, Грушкевичеви зъ Опôльска, Моськевичеви зъ Шмиткови, Яремковичеви зъ Ващцѣ Камаровои, кс. ґвардіанови монастиря Бернардинôвъ, Конрадови и кс. Пельцови, сотрудникови рим.-кат. приходства въ Сокали; кромѣ того всѣмъ панамъ лѣкарямъ а товаришамъ покôйного, Радѣ громадскôй, Товариству задатковому, Д-рови Филиповскому, бурмістрови мѣста, такожь всѣмъ, котрî заявили намъ спôвчутье въ нашôмъ тяжкôмъ горю. Въ кôнци сердечно дякуємо охотничôй сторожи огневôй и хорови рускихъ спѣвакôвъ за щиру участь въ обрядѣ похороннôмъ.

Сокаль 12. липня 1890.

Рожа Маньковска, Станислава и Болеславъ Маньковскî.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 16. л. липня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	201 —	203 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	228 —	230 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	293 50	296 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнî за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 40	102 10
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 25	98 95
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 50	96 20
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнî за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	57 —	60 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	47 —	50 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкî 5% м. к. . . .	104 20	104 90
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнî Банку краєв. 5% I емис.	100 75	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 40	99 10
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 25	24 25
Мѣста Станиславова	26 50	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 52	5 60
Наполеондоръ	9 26	9 33
Пôвъимперіялъ	9 60	9 70
Рубель срѣбный	1 32	1 42
Рубель паперовый	1 33½	1 35½
100 марокъ нѣмецкихъ	57 —	57 40

НАДÔСЛАНЕ.

Недужимъ на нервы поручає ся запôзнати сб зъ методою лѣченя, введеною вже ôдъ 10 лѣтъ и ширэною професорами, лѣкарями и публикою мѣжь що-разъ ширшî круги, котра переводить ся лишь внѣшнымъ мытьемъ, єсть нешкôдна, дешева и вельми успѣшна. Треба жадати брошуры *Романа Вайсмана* „Ueber Nervenkrankheiten und Schlagflus“, котру высылає даромъ аптика К. Крижановского у Львовѣ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякî обліґаціи державнî, листы заставнî и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякî операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнî зубы и цѣлî щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, оперт̂ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякî недуги ушнî.

Зъ весною!

Зъ фабрики братôвъ Шулякевичѣвъ:

Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсниця** зр. 6. loco стація зелѣзнича.

Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выконанî.

55 центиметр. довгî, середно-широкî по 45 кр.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку. Окрôмъ повысше згаданыхъ суть єще вусшî по 40 кр. На пять кільоґрамову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ.
и филіи.

Всѣлякî Листы заставнî Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнî Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнî
Всѣлякî обліґаціи довгу державного
Зелѣзничî обліґаціи першеньства
Льосы державнî и приватнî
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 124—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вî полагоджую пôдъ ориґінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнî 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТÎ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшî ôдзначеня

Вымайдоно въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого голыеку и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ
КРАКÔВЪ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои
въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючî ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 26—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевысшаючî прикметами всѣ сего рода заграничнî продукты, надѣю ся, що нашî Вп. Господинѣ. котрî окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (18—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр.	50.000	зр. варт.	1 выгр.	50.000	зр. варт.
1 „	5.000	„ „	1 „	5.000	„ „
1 „	2.000	„ „	1 „	2.000	„ „
1 „	1.000	„ „	1 „	1.000	„ „
2 „	500	„ „	2 „	500	„ „
5 „	200	„ „	5 „	200	„ „
10 „	100	„ „	10 „	100	„ „
20 „	50	„ „	20 „	50	„ „
50 „	20	„ „	50 „	20	„ „
200 „	10	„ „	200 „	10	„ „
2000 „	5	„ „	2000 „	5	„ „

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: **Августа Шелльенберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.**

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра
Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ** ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнî изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченî стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховî тектуровî и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 10—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнî
5% листы ипотечнî преміованî
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 29—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскî облігаціи индемнізаційнî

а всѣ тî паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякî **выльосованî а вже платнî мѣсцевî паперы цѣннî, такожь запавшî купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевî лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.**

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новî аркушѣ купоновî, за зворотомъ коштôвъ, котрî самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновî до

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул Вôрменьска ч. 27.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: **Л. А. Р.** приймає редакція „Дѣла“

ОКУЛІСТЪ
D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичнôй проф. Фухса у Вѣдни, мешкає при улици Третого Мая (Маєровскôй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординує ôдъ 10—12 и ôдъ 3—5. 3521 19—24 (Импресса).

РУ-

кавички, шовковî, серничî, сапіяновî досевî, кафтаники и шкôрянî штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничî

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ
Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

CARBOLINEUM
Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину 3509 (15—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ
въ Краковѣ,
лінія А—В, ч. 37.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльнî,
праздничнî и случайнî
въ V томахъ
о. Юліяна Ганкевича.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“
улиця Баторія число 24
можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ анґлійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ француского Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнî Дзвоны зъ анґлійского Кар. Діккенса Ц. зн. 30 кр.
Грошь а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъ великого Свѣта зъ француского Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Рісльєръ старшій зъ француского Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая. Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ анґлійского Кар. Діккенса. Ц. зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ француского Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ зѣльникôвъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ француского Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилєрнъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лôмъ зъ француского Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоєвского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцьвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр.
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвî душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1 80 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 151. Львôвъ, Пятниця 6 (18) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Гайнріхъ — безъ кôнця. Надармо потѣшались Нѣмцѣ, що Гайнріхъ зложить свôй мандатъ до краєвои рады шкôльнои; пôвурядова праса за скоро оголосила сю вѣсть. Гайнріхъ сказавъ намѣстникови, що єму и не въ головѣ складати мандатъ и тымъ способомъ уступати напорови ліберальнои партіи. Ôнъ оголосивъ такожь письмо ôдъ себе въ ґазетахъ, въ котрôмъ заявляє, що зовсѣмъ не старавъ ся о то и не робивъ нѣякихъ крокôвъ, щобы єго выбрали делеґатомъ. Гайнріхъ покликуєсь на своє письмо до ґр. Таффого, въ котрôмъ завѣривъ єго, що можна бути зовсѣмъ спокôйнымъ, що ôнъ зъ тактомъ и безсторонно буде выконувати повѣреный єму мандатъ и зложить єго, коли на то часъ прийде. Здає ся, що вже и Нѣмцѣ зачинають поволи по першôмъ гнѣвѣ освоюватись зъ выборомъ Гайнріха, бо головный орґанъ нѣмецкихъ лібералôвъ такъ пише: „Для Нѣмцѣвъ єсть то, розумѣєсь, все одно, якъ рѣшивъ ся Гайнріхъ. Въ нѣмецкôй секціи ческои краєвои рады шкôльнои зумѣють зробити чоловѣка зъ вытертымъ чоломъ нешкôдливымъ. Тутъ не то рѣшає, чи Гайнріхъ буде засѣдати въ радѣ шкôльнôй, але то, що прагска рада громадска выбрала єго до рады шкôльнои зъ выразнымъ намѣреньемъ оскорбити тымъ Нѣмцѣвъ до крайности и розбити угоду.“

Проводиръ старо-Чехôвъ д-ръ Ріґеръ задумує дѣйстно усунути ся ôдъ житя політичного, якъ то выходить зъ єго письма написаного до оломуцкого Pozor-а. Въ письмѣ тôмъ знайдє ся не одно слôвце, котре можна бы и до насъ Русинôвъ сказати, то-жь годить ся навести се письмо дословно:

„Мене — пише д-ръ Ріґеръ — нападали и ганьбили въ послѣдныхъ часахъ всѣлякими способами. Я длятого не бороню ся, бо я переконаный, що коли не скорше, то певно по моѣй смерти мене справедливо осудять. Але то була для мене несподѣванка, що и ваша ґазета на мене напала, котра мене прецѣ ôдъ давна знає. Та напасть може ôдносилась до моравскихъ проводирôвъ а при тôмъ мусѣло и менѣ дôстати ся. Думаєте може, що справа пôйде лѣпше, коли теперѣшна орґанізація щезне, коли не буде нѣякого проводу а люде будуть ходити кождый своєю дорогою? Хиба-жь то не була зъ давенъ-давна хиба Славянъ, що они не признавали нѣякого авторітету, що не удержували нѣякои дисципліны и не мали нѣякои орґанізаціи, такъ, що ихъ зорґанізованѣ Нѣмцѣ одного по другôмъ здушили. Инстинктъ самоудержаня доводить навѣть ôвцѣ и птахи до того, що они идуть за сильнѣйшимъ и досвѣднѣйшимъ; хиба-жь въ народѣ може бути инакше? Я то не говорю въ власнôмъ интересѣ. Менѣ вже 72 роки, а крôмъ того думаю я уступити зъ політичного поля. Але то було бы нещастьемъ, коли-бъ такѣ погляды ширились зъ цѣлою силою въ нашôмъ народѣ, щобы ôнъ оставъ ся ôдтакъ безъ орґанізаціи и безъ проводиря. Крôмъ того лежить то въ правѣ рѣшаня о собѣ самôмъ, що нарôдъ ставить попередъ себе людей, котрымъ приписує бôльшу здôбнôсть и бôльшу силу розсудку. Тероризму не було у насъ нѣколи. Послы выбирали своихъ мужѣвъ довѣрія а тѣ установляли на спôльнôй нарадѣ, що має робити ся. Важнѣйшѣ справы порѣшувано на повныхъ зборахъ послôвъ. Хиба-жь можна вмѣняти комусь въ вину, коли выбранники народу признавали комусь першеньство, бо уважали єго найздôбнѣйшимъ? Хиба-жь той тяжкій и невдячный урядъ не кôнчить ся разомъ зъ здôбностями чоловѣка, бо тогды представителѣ спôзнавши єго нездôбнôсть, выбирають здôбнѣйшого и достойнѣйшого ихъ довѣрія? Коли провôдъ народу бувъ злый, коли въ нѣмъ були похибки, то була то вина або и нещастье самого народу и єго представителѣвъ, що не було лѣпшихъ людей або що не умѣло ся ихъ вышукати. Въ обохъ случаяхъ треба вдоволяти ся тымъ, що зробили тѣ, котрѣ знайшли ся въ народѣ и котрыхъ выбрано. Нѣмцѣ кажуть: „Бѣднѣ люде варять на водѣ.“ Длячого нашъ нарôдъ не має Кавура, Наполеона або Бісмарка? Богъ видить, що я бы єму того бажавъ, а тогды не треба бы такихъ карликôвъ якъ мы. Але выкидати по крейцару и риньскому, доки не має ся тысячѣвъ и міліонôвъ а удавати, що може ся мати ихъ кождои хвилѣ, то чиста дурнота. То ôдносить ся такожь и до васъ на Моравѣ. Пражакъ бувъ розумнымъ и здôбнымъ проводиремъ. По єго уступленю не мôгъ лѣпшій найти ся якъ Шромъ, чоловѣкъ честный и мудрый. Коли хтось має случайно жѣнку Нѣмкиню и говорить зъ нею по нѣмецки, то то ще не ослабляє єго національного чувства. То не ôдносить ся до мене, але все-жь таки думаю, що вы не повиннѣ все такъ остро у себе оцѣнювати. Єсть то молодо-ческа фраза, що мы идемо взадъ и робимо одну похибку за другою, що не видко нѣякого успѣху и що то все вина проводирôвъ. Я чувъ неразъ ôдъ Полякôвъ, що мы за пятьдесять лѣтъ безпримѣрно далеко поступили, а нашѣ найбôльшѣ противники мѣжь Нѣмцями, якъ Гербстъ, Пленеръ, Русъ признають величезный культурный и економічный розвôй нашого народу. Лишь заслѣпленье або злоба можуть заперечувати великій и всесторонный поступъ нашого народу въ нашôмъ столѣтю; потомнôсть признасть єго.“

Въ Бернѣ розôйшлась поголоска, що тамошный маршалокъ краєвый ґр. Фетгеръ думає подати ся до димісіи. Онъ належить до партіи центра, котра въ наслѣдокъ побѣды нѣмецкихъ лібералôвъ при выборахъ стратила своє значѣнье въ соймѣ.

——

Зъ Петербурга пишуть до Köln. Ztg.: „Россійске міністерство вôйны постановило не приймати до такихъ войсковыхъ институтôвъ, зъ котрыхъ питомцѣ выходять офіцирами, ученикôвъ, що образували ся въ школахъ народныхъ або ґімназіяхъ. Въ послѣдныхъ рокахъ запримѣчено межи молодшими офіцирами частѣ примѣры революційного настрою а опôсля показало ся, що той духъ занесли люде, що образували ся въ публичныхъ школахъ и доперва пôдъ конець свого образованя вступили до войсковои школы. На сей рôкъ приказано н. пр., щобы константинôвска войскова школа не приймала ученикôвъ зъ публичныхъ шкôлъ а доповняла ся выключно лишь такими, що скôнчили курсъ въ корпусѣ кадетскôмъ.

„Нов. Время“ доносить, що россійске міністерство маринарки постановило будувати чотири новѣ кораблѣ воєннѣ для чорноморскои фльоты. Рада адміральска затвердила вже сей проєктъ.

——

Нѣмецка праса розписуєсь теперь широко о воєннôмъ значѣню острова Гельґолянду. Однымъ зъ цѣкавѣйшихъ поглядôвъ єсть статья контръ-адмірала Вернера въ липскôмъ тыждневнику Daheim. Вернеръ называє Гельґоляндъ ключемъ до Лабы и Везеры та причôлкомъ мостовымъ для Яды, Емсы и Айдеры, а тымъ самымъ и для цѣлого нѣмецкого побережа надъ Пôвнôчнымъ моремъ. Нѣмеччина маючи сей островъ въ своихъ рукахъ, може зовсѣмъ не допустити до бльокады и заощадить собѣ якихъ десять або пятнацать тяжкихъ кораблѣвъ воєнныхъ по 10 до 12 міліонôвъ марокъ, котрѣ треба бы конче выбудувати, щобы боронити Пôвнôчного моря. Бльокаду можна лишь тогды зъ повнымъ успѣхомъ перевести, коли уживанѣ до того кораблѣ можуть ôдъ часу до часу доповняти свôй запасъ вугля; до того треба однакожь безпечнои ôдъ бурѣ пристаны. На цѣлôмъ побережу Пôвнôчного моря єсть така пристань лишь на полудневôмъ всходѣ ôдъ Гельґолянду пôдъ охороною сего острова. Тамъ набирала въ 1870 р. француска фльота вугля. Коли-жь островъ стане нѣмецкій и буде добре укрѣпленый, то можна буде ту пристань такъ острѣлювати, що навѣть найтяжшѣ кораблѣ панцирнѣ не будуть могли зблизити ся. Тамъ треба буде конче зробити стацію для торпедовои фльотиллѣ. Вернеръ каже, що нема чого бояти ся, щобы море зъ часомъ розбило островъ безъ слѣду. Сучасна штука пôдводного будованя поступила такъ далеко, що можна островъ забезпечити ôдъ моря. Свѣтло зъ морскои лѣхтарнѣ на Гельґоляндѣ видко на пять нѣмецкихъ миль. Скоро то свѣтло згасити, то жадна фльота не ôдважить ся плысти середъ темнои ночи близько берега, лишь мусить держати ся на отвертôмъ мори, щобы не дôстати ся въ сильнѣ струѣ, що безустанно змѣняють ся.

Въ берліньскихъ кругахъ політичныхъ удержуєсь упорно поголоска о маючôмъ незадовго наступити зъѣздѣ міністрôвъ трохъ союзныхъ державъ. Въ справѣ сѣй пише зновъ Magdeb. Ztg., котра дуже часто дôстає свои вѣдомости зъ офіціяльныхъ жерелъ, такъ: Зъѣздъ канцлера Капрівіого зъ ґр. Кальнокимъ запроєктовано вже давно, але мѣсця и часу сего зъѣзду доси ще неозначено, хочь зачувати, що стрѣча ôдбуде ся въ серпню. Обставина, що міністеръ Крісні задумує ôдвѣдати свою родину, котра перебуває въ Карльсбадѣ, дала причину до поголоски, що Капріві, ґр. Кальнокій и Крісні зъѣдуть ся въ сѣмъ мѣстѣ. Очевидно, що всѣ дотеперѣшнѣ вѣсти о зъѣздѣ згаданыхъ міністрôвъ суть лишь чистою комбінаціею, бо офіціяльно ще нѣчого не звѣстно; але вже самъ фактъ, що того рода поголоски появляють ся, єсть вже доказомъ, що або щось подôбного єсть въ проєктѣ або проєктувало ся.

——

Чимъ разъ голоснѣйше несе ся вѣсть, що Порта готова увзглядняти бажаня, высказанѣ въ болгарскôй нотѣ зъ дня 16 червня щодо Болгаръ въ Македоніи. Коли-бъ такъ дѣйстно мало стати ся, то бувъ бы то великій успѣхъ Стамболова, котрый черезъ то скрѣпивъ бы дуже значно своє становище. Ба, що бôльше, фактъ сей надавъ бы Болгаріи и болгарскому елементови въ Македоніи велике значѣнье на будучнôсть. Коли-бъ болгарска церковь станула въ Македеніи самостôйно и дôстала своихъ епископôвъ, то болгарске населенье, и безъ того вже сильне, стало бы пануючимъ въ Македоніи. Не диво отже, що патріярхъ екуменьскій, Сербія та Греція старають ся всѣми силами ôдклонити Порту ôдъ намѣреного кроку и протестують противъ допущеня болгарскихъ епископôвъ до Македоніи. Екуменьскій патріярхъ загрозивъ Портѣ въ своѣмъ протестѣ, що подасть ся до димісіи, скоро лишь Порта схоче сповнити бажанье Болгаръ въ Македоніи, а наслѣдника по нѣмъ Порта певно не знайде.

——

Сербскій посолъ у Вѣдни Симичь донѣсъ свому правительству, що австро-угорске правительство обѣцяло знести заказъ ввозу свиней. Оногды выслано зъ Бѣлграду 14 ваґонôвъ свиней и на угорскôй граници ихъ перепущено. Тавшановичь заключивъ угоду зъ якоюсь италіяньскою спôлкою въ справѣ безпосередного вывозу рогатои худобы и безрогъ до Италіи.

Сербскѣ рыбаки на Дунаю пôдняли протестъ противъ веденя робôтъ около розширеня т. зв. „зелѣзныхъ ворôтъ“ на Дунаю, бо доказують, що уживаный при сихъ роботахъ до розбиваня пôдводныхъ скалъ динамітъ робитъ дуже богато шкоды въ рыбѣ. Свого часу велись вже дипломатичнѣ переговоры въ сѣй справѣ и правительство сербске зажадало 6 міл. франкôвъ ôдшкодованя зъ огляду на то, що роботы тамъ будуть вести ся 10 лѣтъ. Позаякъ вже давнѣйше була суперечка що-до сеи справы, то обѣ державы установили мѣшану комісію, котра має доглядати робôтъ около „зелѣзныхъ ворôтъ“.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Лютовискъ.

[Святкованье похоронôвъ мощей Мицкевича.]

Мѣсточко Лютовиска, якъ бôльша часть галицкихъ мѣсточокъ, дуже нужденне. Въ серединѣ жиє сама жидôвня, а по-дальше рускѣ мужики. Хиба пôдчасъ дорôчныхъ ярмаркôвъ оживають Лютовиска, коли миръ христіяньскій зъ усѣхъ усюдôвъ понаводить худобы и понаносить всякого добра, а пейсатѣ халатники заболоченѣ и задыханѣ увивають ся помежи людей и лускають по мужицкихъ долоняхъ. Интеліґенціи польскои тутки малечко тай одробина латинникôвъ ремѣсникôвъ. Єсть церковъ, а костела нема.

Лютовискѣ Поляки умовили ся святкувати перенесенье мощей Мицкевича на дни 4 липня с. р. И въ тôй цѣли завязали комітетъ. Комітетъ запросивъ свого ксьондза Ньецьолка зъ Поляны до ôдправы, а такожь задумавъ просити околичныхъ рускихъ священикôвъ. Однакожь не выпадало просити безъ вѣдомости мѣсцевого пароха о. І. Котецкого. Комітетъ обернувъ ся до него, однакъ о. Котецкій вымовивъ ся тымъ, що не належить до комітету. Тогдѣ комітетъ просить о. Котецкого, щобы приступивъ до комітету, однакъ лютовискій парохъ не зробивъ сего, поклыкуючи ся на заявленье пп. Романчука, Вахнянина и Белея, давшихъ подôбну ôдмову польскому комітетови. Комітетовѣ розôслали запросины самѣ на власну руку.

По довгихъ короводахъ рѣшивъ ся о. Котецкій ôдправити тиху службу Божу, при чôмъ руководивъ ся якою-такою прихильностію мѣсцевыхъ Полякôвъ для своєи церкви. Дня 4. липня о. парохъ ôдчитавши службу Божу пôйшовъ до закристіи, а тамъ заставъ оо. П. Лодиньского мѣсто-декана и пароха зъ Древника, Д. Капка зъ Скородного и В. Левицкого зъ Цариньского (котрого и не просили). Тіи три ôтцѣ ôдправили торжественне богослуженье, а по нихъ ксьондзъ Ньецьолекъ.

По богослуженю пôйшли всѣ до мѣсцевого нотаря п. Петра Курися на гостину, при котрôй ксьондза Ньецьолка посадили на перше мѣсце, хотяй два першѣ рускѣ священики далеко старшѣ ôдъ него.

Замѣтне при тôмъ було се, що кс. Ньецьолкови спѣвали на кôлька опадôвъ грôмке: „Многая лѣта“, а нашѣ „сироты“ лише вторували. Ажь якось при самôмъ кôнци схаменувъ ся депендентъ нотаріяльный, п. Гамерскій и заинтонувавъ na powodzenie ruskiemu duchowieństwu (розумѣє ся тымъ тремъ, що тамъ були). Тымъ и скôнчено торжество — и все ôдбуло ся такъ, якъ у насъ звыкло ôдбувати ся.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На XXIII, XXIV и XXV засѣданяхъ товариства „Просвѣта“ зъ дня 7, 10 и 14 н. ст. липня с. р. полагоджено отсѣ важнѣйшѣ справы:

а) *На XXIII-ôм засѣданю рѣшено:*

1. Подякувати Вп. проф. Петрови Огоновскому за труды при конверсіи цѣнныхъ паперôвъ товариства.

2. „Рускôй Бесѣдѣ“ въ Чернôвцяхъ дати ôдбитки зъ календарскои части, информаційнои и уставу церковного въ 500 примѣрникахъ.

3. Повѣдомити Всч. о. Євг. Горницкого, що переложену повѣсть „Павло и Виргинія“ прийме товариство въ замѣну за свои книжки.

4. Подякувати Вп. Ник. Кадайскому, урядникови зелѣзницѣ въ Тарновѣ, за даръ до библіотеки „Кіевскои Старины“ и то пôвъ рочника зъ 1882 и зъ 1883 р.

5. Подякувати Вп. Нестору Яворовскому за даръ сѣмохъ книжокъ до бібліотеки товариства.

6. Принято до вѣдомости допись Еписк. консисторіи въ Перемышли. [Въ якôй справѣ? — *Ред.*]

7. Приняти слѣдуючихъ членôвъ: о. Діонисія Вакулиньского, Іосифа Яремкевича, читальню въ Кошлякахъ, читальню въ Росохачи, Григорія Гоменюка, Онуфрѣя Сковрона, Василя Кубея, читальню въ Порохнику и Павла Кирчова.

б) *На XXIV-ôмъ засѣданю* рѣшено:

1. Принято до вѣдомости справозданье, помѣщене въ „Дѣлѣ“ о спадщинѣ бл. п. Евс. Грушкевича, и высказано подяку Вп. Волод. Лаврôвскому за труды при похоронахъ и заходы при списаню инвентаря та перевозу бібліотеки до Львова.

2. Принято до вѣдомости що загалнѣ зборы членôвъ товариства ôдбудуть ся въ Коломыи дня 16 (28 н. ст.) серпня с. р.

3. Выплатити п. Пришлякови 110 зр. за карту до „Исторіи Руси“.

4. Поручити Впр. о. совѣтникови Куницкому заступництво головы на часъ ферій шкôльныхъ.

5. Принято въ комісову продажь 100 примѣрникôвъ „Олеся“ В. Чайченка и 100 примѣрникôвъ „Байки“ Глѣбова.

в) *На XXV-ôм засѣданю* рѣшено:

1. Поручити загальнымъ зборамъ именованье членôвъ почетныхъ а то: Вп. Володислава Федоровича, Володимира Антоновича, Павла Житецкого, Олександра Кониського, и Франца Ржегоржа.

2. Помѣстити въ календари на рôкъ 1891 статью Вп. проф. Верхратского „Про мотилѣвъ“ и удати ся до Вп. Вол. Левицкого зъ просьбою, щобы постаравъ ся о клѣшѣ.

3. На внесенье Вп. проф. Барвѣньского помѣстити отсѣ илюстраціи въ „Исторіи Руси“: епископа Снѣгурского, Качалы, Шевченка и Федьковича. На внесенье Всесв. о. д-ра Ом. Огоновского увôйдуть ще портреты Котляревского и Володим. Барвѣньского, а на внесенье п. Колессы — портретъ Костомарова.

4. Помѣстити въ календари на рôкъ 1891 ще слѣдуючѣ илюстраціи: Дорошенка, образъ Сѣчи запорожскои, образъ Золотыхъ ворôтъ и Лавры. (Клішѣ мають бути цинкотипы).

5. Подякувати Вп. Свѣтальскому, ц. к. контрольору въ Ниську и Впр. о. Княжиньскому священикови въ Дубравцѣ за заявлену щирôсть для бл. п. Евсевія Грушкевича въ послѣднихъ дняхъ єго житя.

6. „Исторія Руси“ буде розсылати ся членамъ товариства яко книжочка за три мѣсяцѣ.

7. Загальнымъ зборамъ поручити внесенье про будову „Дому Просвѣты“.

НОВИНКИ.

— **До І-ои клясы паралельокъ рускихъ въ Перемышли** зголосило ся вже передъ вакаціями на 1890/91 рôкъ шкôльный 35 ученикôвъ, а зъ тыхъ на пôдставѣ вступного испыту принято 32.

— **Клясифікація рôчна въ рускихъ клясахъ рôвнорядныхъ въ Перемышли.** Въ І-ôй клясѣ на 47 клясифікованыхъ ученикôвъ одержали: 7 першу клясу зъ ôдзначеньемъ, 25 першу клясу, 5 поправку по вакаціяхъ зъ одного предмету, 4 другу а 6 третю клясу. Въ ІІ-ôй клясѣ на 51 клясифікованыхъ одержали: 8 першу клясу зъ ôдзначеньемъ, 38 першу клясу, 1 поправку зъ одного предмету, 1 другу а 3 третю клясу.

— **Село Чернява** коло Мостискъ — якъ подає „Батькôвщина“ — приставило 12 хлопцѣвъ до испыту вступного до першои клясы рускои ґімназіи въ Перемышли. Школярикôвъ тыхъ приготовивъ до сего испыту мѣсцевый учитель. Славне се село Чернява. Школа мурована на поверхъ

и церковь мурована зъ 5 банями, котрôй пары у насъ нема и люде тверезй та заможнй. Парохомъ сего села єсть Вп. о. деканъ Теофиль Сѣнкевичь, а учитель, хоть польскои народности, але чоловѣкъ щирый, якихъ у насъ дуже а дуже мало.

— **Про результатъ выборôвъ до рады повѣтовои въ Бережанахъ** одержали мы вчера — уже по выходѣ вчерашного нумера — слѣдѣючу телеґраму: „При выборахъ до рады повѣтовоя зъ куріи сельскои ліста руска дôстала 70 голосôвъ, а польска 105.“ Сподѣваємось одержати зъ Бережанъ дещо бôльше про хôдъ сихъ выборôвъ и поясненье причинъ, за-для якихъ Поляки бôльшостію цѣлои третины перевели свою лісту.

— **П. Лонгинъ Рожанковскій**, вносячи недавно поданье до львôвскои комнаты адвокатскои о вписанье єго въ лісту адвокатôвъ, внѣсъ се поданье написане въ языцѣ рускôмъ. Мусѣло оно богато напсувати крови адвокатамъ-Полякамъ, бо небавомъ опôсля появила ся въ Przegląd-ѣ така о тôмъ звѣстка: „П. Лонгинъ Рожанковскій внѣсъ поданье до львôвскои комнаты адвокатскои о вписанье єго въ лісту адвокатôвъ зъ осѣдкомъ въ Золочевѣ. Языкомъ урядовымъ львôвскои комнаты адвокатскои є языкъ польскій и тôлько языкъ польскій. Въ тôмъ языцѣ полагоджує она всѣ справы; въ тôмъ языцѣ веде переписку зъ властями; въ тôмъ вавѣть языцѣ зносить ся зъ міністерствомъ справедливости. Отже доси всѣ шанували той привілей львôвскои комнаты адвокатскои, не нарушило єго нѣколи правительство, не выступивъ противъ него нѣ одинъ зъ тыхъ адвокатôвъ рускихъ, котрй ненависть до языка польского называють любовію до свого языка. Отже свого часу панове Добряньскій, Король и инчй, кôлько разôвъ переписували ся зъ львôвскою комнатою адвокатскою, уживали завсѣгды языка польского. Мѣжь тымъ п. Рожанковскій написавъ своє поданье въ языцѣ на-пôвъ рускôмъ, на-пôвъ россійскôмъ, и до того кирилицею. Очевидно учинивъ се для демонстраціи, бо прецѣнь годѣ допустити, щобы єго огляднôсть и интеліґенція не говорили єму, що се поданье звернене буде безъ полагодженя. Але ôнъ певне резиґнувавъ зъ того, що стратить кôлька тыжднѣвъ часу и буде мусѣвъ внести нове поданье по польски; ишло єму лишь о те, що зробить гецу..“ Якъ вѣдомо нашимъ читателямъ, комната адвокатска вписала сов. Лонгина Рожанковского въ лісту адвокатôвъ, ôнъ зложивъ присягу и отворивъ уже канцелярію въ Золочевѣ, — отже не стало ся такъ, якъ вѣщувавъ Przegląd. Кажуть, що зъ причины того руского поданя були въ комнатѣ адвокатскôй подѣленй гадки, бо деякй стояли на становищи того цѣлкомъ хибного погляду, на якій станувъ Przegląd. Рѣчь ясна, що сов. Рожанковскій мавъ повне право писати до комнаты адвокатскои по руски, безъ огляду на те, якій тамъ єи język urzędowy — и ôдъ теперь, сподѣваємось, Русины инакше не будуть писати, якъ тôлько по руски.

— **Увязненье.** „Черв. Русь“ подає: „Дня 4 (16) липня с. р. увязнивъ судъ въ Куликовѣ Василя Бойка, селянина зъ Кошелева, въ наслѣдокъ внесенои на него жалобы приходникомъ въ Кошелевѣ, о. Севериномъ Войновскимъ, холмчакомъ, за ширенье православія.“

— **Несподѣванка для питомцѣвъ нашихъ духовныхъ семинарій.** Якъ звѣстно при выѣздѣ на вакаціи одержували питомцѣ духовныхъ семінарій т. зв. Reisegeld, а то у Львовѣ 10 зр. а у Вѣдни до 50 зр. Сего року зайшла змѣна: львôвскй питомцѣ не одержали нѣчого а вѣденьскй лишь 30 зр. Ректоратъ львôвскои семінаріи духовнои оповѣстивъ сю несподѣванку питомцямъ, мотивуючи єи розпорядженьемъ міністерства вѣроисповѣдань. Цѣкаве при тôмъ додати, що питомцѣ латиньскои семінаріи духовнои одержали такій самъ Reisegeld якъ и давнѣйшими роками. Чимъ пояснити таке розпорядженье, не знати, чи може бôльшими розходами въ сихъ рокахъ на будову нового будынку семінаріи у Львовѣ, чи може зниженьемъ оплаты зелѣзничои на державныхъ зелѣзницяхъ?! А хочь и низша оплата на зелѣзницяхъ, то неодинъ бѣднѣйшій питомець, котрый много числивъ на тыхъ 10 зр. Reisegeld-у, не знає теперь, якъ выдобутись зô Львова.

— **Въ Порохнику**, на пôвнôчь ôдъ Ярославля, ôдбулись дня 29 л. червня загальнй зборы читальнѣ „Надѣя“. Читальню вписано до обохъ товариствъ просвѣтныхъ и предплачено ґазеты: Батькôвщину, Дѣло и Русску Раду. Про ôдносины порохницкихъ Русинôвъ такъ пишуть до „Батькôвщины“: И такъ нашй порохницкй Русины зачинають пробуджатись до нового житя, хотяй єсьмо въ дуже маленькôмъ числѣ и матеріяльно бѣднй, самй ремѣсники, що утримують ся зъ працѣ рукъ. Майже жаденъ зъ насъ не має кусника грунту, де бы мôгъ бодай огороднину посадити. Мы самй кушнѣрѣ, шевцѣ и иншй ремѣсники. Не зважаючи однакъ на тяжку працю, сходимось вечерами на науку нотного спѣву, котру выкладає намъ П. Майба зъ Тарнавки, бо по при читальни, хотѣли бы мы мати такожь и хоръ, котрый незадовго зорґанізуєсь.

— **Протестъ** противъ выборôвъ соймовыхъ зъ мѣста Черновець внесено до президіи буковиньскои управы краєвои а рôвночасно повѣдомлено о тôмъ центральне правительство у Вѣдни.

— **Градъ** величины курячихъ яєць упавъ въ недѣлю по полудни мѣжь Ярославомъ а першими стаціями зелѣзницѣ сокальскои и знищивъ засѣвы такъ само якъ въ Рогатиньскôмъ.

— **Зъ Комарна пишуть намъ**: Въ селахъ на полудне Комарна, якъ въ Грôмнѣ, Колодрубахъ, Тулиголовахъ и много иншихъ панує кôръ зъ задухою. Недуга треває три до шѣсть тыжднѣвъ и ажь страшно дивити ся, якъ кашель мучить малй дѣти. Въ Тулиголовахъ померло доси на сю недугу 115 дѣтей.

— **Огнѣ.** Ôдъ грому займились и погорѣли послѣдными часами: въ Застѣночи, пов. теребовельского, загорода Давида Шерцера, котрый потерпѣвъ неубезпеченои шкоды 400 зр.; — въ Звинячи, пов. чорткôвского, будынки Стефана Стефанишина и Тимка Грицишина, шкода выносить 550 зр. — Дня 6 липня погорѣвъ въ Вороцанцѣ, пов. коросненьского, дôмъ Ив. Стися; огонь бувъ пôдложеный и нанѣсъ 1500 зр. шкоды. А що въ сѣй громадѣ въ короткôмъ часѣ се вже 6 огонь, то и заряджено енерґічне слѣдство. — Огонь пôдложеный на обôйстю Стефана Пастернака въ Гуштинѣ, пов. борщѣвского, наробивъ неубезпеченои шкоды на 2000 зр. Пôдозрѣлу о пôдпаленье Олену Капацѣлу увязнено. — Въ Вернюкахъ, пов. золочѣвского, пôдложивъ огонь Стефанъ Вернюкъ пôдъ загороду своєи сусѣдки Ганки Грицины, зъ котрою живъ въ незгодѣ, а огонь нанѣсъ неубезпеченои шкоды на 1000 зр. — Въ Красѣєвѣ, пов. бучацкого, погорѣло 13 загородъ селяньскихъ.

— **Другій зъѣздъ историкôвъ польскихъ** розпочавъ вчера свои нарады у Львовѣ. Першій зъѣздъ ôдбувъ ся передъ 10 лѣтами въ Краковѣ въ память роковинъ Длуґоша. На такихъ зъѣздахъ мають обговорюватись метода, цѣли и точки, пôсля якихъ має вестись наукова праця польскои исторіи. Число значнѣйшихъ гостей, якй зъѣхали ся на сей зъѣздъ, доходить до 50, але и мѣжь тыми єсть може зъ одна трета часть людей, котрй бôльше зъ цѣкавости прилучились до ученыхъ, занимаючихъ ся выключно исторією. Рефераты, якй выголосять ся чи то на засѣданяхъ пленарныхъ чи секційныхъ помѣщенй у выданôмъ у Львовѣ Pamiętnik-у. Рефератôвъ єсть 29; деякй заповѣдженй напередъ не найшли мѣсця для себе въ Pamiętnik-у, мѣжь ними рефератъ Єжа-Милковского о „рускихъ мужахъ державныхъ“, котрый мôгъ бути дуже займаючимъ але такожь дуже дразливымъ. Рефератôвъ зголошено зъ Кракова 12, зô Львова 10, зъ Варшавы 6, а одинъ зъ Познаня; зъ иншихъ мѣсцевостей, де якъ разъ можна мати обильнй жерела до розслѣду польскои исторіи, якъ зъ Петербурга, Кієва, Вѣдня, Берлина, не зголосивъ нѣхто реферату. Исторію Руси дотыкають безпосередно лишь два рефераты: д-ра Папе зô Львова: що годилось бы зробити, щобы выяснити исторію Червонои Руси пôдъ польскимъ правлѣньемъ, та п. Чоловского: о положеню старинного Галича. Цѣкавымъ єсть такожь рефератъ п. Корзона зъ Варшавы „Блуды польскои исторіоґрафіи въ будованю исторіи Польщѣ“. У всѣхъ рефератахъ можна добачити одну спôльну познакy: цѣлковите поминенье XVIII вѣку и пôзнѣйшихъ часôвъ, исторіи Козаччины и взагалѣ людовыхъ розрухôвъ, та суспольного и економічного стану въ Польщи. Поминенье таке не єсть случайне, лишь въ такôмъ напрямѣ веде ся вся теперѣшна исторіоґрафія польска. — Зъѣздъ розпочавъ ся богослуженьемъ въ катедрѣ а ôдтакъ всѣ зôйшлись до ратушевои салѣ; всѣхъ вразъ зъ львôвскими професорами и академіками явилось до 160. Зôбраныхъ повитавъ д-ръ Мархвицкій, въ заступствѣ президента мѣста Львова Мохнацкого и при кôнци своєи промовы почавъ выхвалювати працю п. Лозиньского о мѣщаньствѣ львôвскôмъ, забуваючи, що власна хвальба не грѣє. Ôдтакъ промовивъ д-ръ Войцѣховскій, вицепрезесъ львôвского товариства историчного, и высказавъ свôй жаль, що кромѣ Чехôвъ не явились нѣякй иншй Славяне. Такожь згадавъ за Львовянъ, котрй своими трудами причинились до рôднои исторіи. Зъѣздъ выбравъ: почетными презесами ґр. Цєшковского зъ Познаня и ґр. Волод. Дѣдушицкого, а дѣйстнымъ презесомъ ґр. Стан. Тарновского, віцепрезесами Корзона и Соколовского. Выбранй дякували за выбôръ и за таку честь. Ґенеральнымъ секретаремъ зъѣзду єсть д-ръ Бальцеръ. Першій рефератъ державъ д-ръ Бобжиньскій. По полудни ôдбулись засѣданя въ двохъ секціяхъ. Въ II-гой секціи читавъ п. Чоловскій свôй рефератъ о стариннôмъ Галичи, котрый, пôсла єго гадки, лежавъ въ Крилосѣ, хочь мôгъ заразомъ обôймати мѣсцевости розкопанй д-ръ Шараневичемъ, але рѣшучо не тамъ, де гадає о. крил. Петрушевичь. Въ дискусіи забравъ голосъ д-ръ Шараневичь и проф. Лущкевичь, котрый зазначивъ, що розкопы въ Галичи ведуть ся совѣстно и учать иншихъ, якъ забиратись до такои справы. Вечеромъ першого дня ôдбувъ ся пиръ для участникôвъ зъѣзду. Пôдчасъ ранѣшного засѣданя явивъ ся на ґалеріи яко зрѣтель намѣстникъ и прислухувавъ ся нарадамъ.

— **Поворотъ зъ еміґраціи.** Kurjer Lw. подає: Передъ кôлькома роками выеміґрувавъ господарь Зенько зъ Мостôвъ великихъ до Россіи. Тамошнй ôдносины якось ôнъ не сподобавъ собѣ, тожь вернувъ до Галичины и осѣвъ тымчасово въ Переспѣ, пов. сокальского, при сынѣ учителю. Збôже и знаряды господарскй лишились въ Россіи, тожь и радивъ ся ôнъ людей, якъ бы то спровадити ихъ до Галичины. Внѣсъ отже просьбу до выдѣлу повѣтового а взглядно выдѣлу краєвого, щобы выдавъ єму цертифікатъ на спровадженье жита, пшеницѣ, ячменю, ôвса, гречки и знарядôвъ господарскихъ. Выдѣлъ повѣтовый въ Сокали, користаючи зъ пôльги, яку зроблено для повѣтôвъ дôткненыхъ голодомъ, выдавъ цертифікатъ на спровадженье лишь 19 корцѣвъ жита и 2 кôрцѣвъ гречки а иншихъ жадань не увзгляднивъ. Тымчасомъ Зенько купивъ грунтъ въ Стремильчи при граници пов. брôдского и на пôдставѣ выставленого цертифікату, забравши ôдповѣднй документы, выбравъ ся за границю и вернувъ на комору зô збожомъ. Але ту стрѣтила єго немила несподѣванка, бо зроблено єму контрабанду и наложено кары 180 зр., а ôдтакъ все продано на ліцитаціи Борухови зô Стоянова майже за пôвъ дармо. Еміґрантъ отже буде мусѣвъ зачати теперь на ново господарство.

— **Зъ Перемышля** пишуть до Przegląd-у, що въ Перемышли зовсѣмъ не святкує ся недѣля. Не тôлько торги, але и великй ярмарки ôдбувають ся тамъ въ недѣлю, лишь у суботу мѣсто прибирає настрôй святочный. „Суспôльнôсть наша по мѣстахъ и мѣсточкахъ — каже дописуватель, — хилить чоло передъ талмудомъ“. Такъ само и въ Фельштинѣ ôдбувають ся ярмарки въ недѣлѣ...

— **Въ заведеню ґр. Скарбка въ Дроговыжи** ôдбувъ ся сими днями испытъ. Въ заведеню було 411 хлопцѣвъ и дѣвчатъ та 50 старцѣвъ. До школы 4-клясовои ходило 145 а въ рукодѣльничихъ варстатахъ училось 189 дѣтей.

— **Въ реальнôй школѣ въ Ярославли** ôдбувъ ся испытъ зрѣлости пôдъ проводомъ инспектора п. Ґермана. До испыту приступило 13 абітурієнтôвъ, зъ котрыхъ 8 здало, одинъ репробованый на рôкъ а 4 одержало поправку.

— **Пôдчасъ тучѣ**, яка лютила ся оногды около Черновець, убивъ грôмъ четверо людей и кôлька штукъ худобы.

— **Въ школѣ реальнôй въ Чернôвцяхъ.** пôсля справозданя дирекціи, було въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ 328 ученикôвъ, а то Нѣмцѣвъ 210 (мѣжь тымъ 137 жидôвъ), Румунôвъ 22, Русинôвъ 13, Полякôвъ 75, Чехôвъ 5, Мадяръ 1, Словакъ 1 и Ôрменинъ 1.

— **Средства лѣчничй.** На внесенье найвысшои рады санітарнои заказало міністерство справъ внутрѣшныхъ высылки средства лѣчничого т. зв. „олѣй Баншайдта“, котрый звычайно пôдъ фальшивою сиґнатурою олѣю машинового розсылаєсь до Галичины и Чехіи. Такожь заказано продажи апарату, званого „електричными плытами“ на ослабленье. Міністерство не увзгляднило рôвно-жь ôдклику фабриканта средства лѣчничого Safe Cure противъ заказу продажи.

— **Въ Константинополи** лютила ся дня 14 н. ст. липня велика пожежа. Понадъ 900 домôвъ погорѣло до тла.

— **Польске товариство драматичне въ Перемышли**, при нагодѣ скликаня анкеты театральнои, внесло на на руки маршалка краєвого меморіялъ, въ котрôмъ пôднесено, що Перемышль не має доси будынку театрального, а театръ лѣтный на Замку и саля театральна въ готели „пôдъ Провѣдѣньемъ“ не надає ся до публичныхъ представлень и служить радше до выставъ театру аматорского. Ôдъ 1 сѣчня 1889 до 15 липня 1890 ôдбуло ся въ Перемышли 9 представлень польского тов. драматичного, 47 представлень руского театру и 42 представлень театральныхъ нѣмецкихъ и жидôвско-нѣмецкихъ. Въ меморіялѣ просить ся, щобы анкета театральна порѣшила, щобы дирекціи театрôвъ польскихъ у Льводѣ и Краковѣ були обовязанй що року въ лѣтѣ бодай 24 взôрцевыхъ представлень польскихъ устроити въ Перемышли.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Бережанахъ померъ д-ръ Вильг. Йоркашь Кохъ, высл. лѣкарь повѣтовый. — Въ Ярославли ôдбуде ся дня 10 н. ст. серпня с. р. зъѣздъ товаришѣвъ шкôльныхъ, котрй скôнчили въ р. 1876 тамошну школу реальну. — Въ Краковѣ має выходити зошитами выдавництво илюстроване пôдъ заг.: Rozwój gospodarczy i przemysłowy wiejski. — Зъ Константинополя доносять, що черкескй розбишаки напали и увели двохъ инжинирôвъ, Ґерсона и Мейора, пôдданыхъ австрійскихъ занятыхъ при будовѣ зелѣзницѣ та жадають за нихъ 3000 фунтôвъ шт. выкупу. — Въ Золочевѣ стрѣливъ до себе зъ револьверу поручникъ 13 полку уланôвъ З. въ намѣрѣ самоубійства. Куля перейшла по-при серце и не знати, чи самоубійникъ подужає. — Въ Чернôвцяхъ на двôрци зелѣзничôмъ придержано Баруха Фішбаха зъ Ягольницѣ, якъ вывозивъ дѣвчата до домôвъ розпусты на Всхôдъ. Барухъ ôдсидѣвъ бувъ вже 10 мѣсяцѣвъ въ черновецкôй вязници за таку провину.

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 18 липня. Межи Россією а Сербією ведуть ся переговоры въ справѣ заключеня угоды торговельнои.

Брукселя 17 липня. Франція запротестувала противъ обнятя державы Конґо Бельґією а то длятого, що она мала на сѣй державѣ забезпечене право купна.

Римъ 18 липня. Король приймавъ на авдієнціи товариша Еміна-пашѣ, Кассатіого, котрый вступає теперь до италіяньскои службы.

Константинополь 18 липня. Черкескй розбôйники зловили коло Анґоры двохъ австрійскихъ инжинірôвъ, Ґерсона и Маєра, котрй будували тамъ зелѣзницю и жадають за нихъ 3.000 фунтôвъ штерл. выкупу.

Прага 18 липня. Выдѣлъ краєвый выбравъ до ческои секціи рады шкôльнои Квічалю, Кучеру и Пражака; до нѣмецкои Шлезінґера, Верунского и Шнедорфера.

Букарештъ 18 липня. Мін. Лаговарій выѣхавъ до Вѣдня и має поробити приготовленя до переговорôвъ въ справѣ угоды торговельнои.

Вѣдень 18 липня. Вчера приѣхавъ тутъ кн. Ернестъ Кобурґскій на короткій часъ. Въ Цветтеи розвязало правительство нѣмецке товариство ґімнастичне за антисемітскй демонстраціи.

НАДÔСЛАНЕ.

Дôмъ банковый, комісовый и контор вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякй облiґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: **Л. А. Р.** приймає редакція „Дѣла“

Хлопця зъ 2-лѣтною практикою склеповою пошукує крамниця К. Пашковскои въ Олеську.

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (19—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр.	50.000	зр.	варт.	1 выгр.	50.000	зр.	варт.
1 „	5.000	„	„	1 „	5.000	„	„
1 „	2.000	„	„	1 „	2.000	„	„
1 „	1.000	„	„	1 „	1.000	„	„
2 „	500	„	„	2 „	500	„	„
5 „	200	„	„	5 „	200	„	„
10 „	100	„	„	10 „	100	„	„
20 „	50	„	„	20 „	50	„	„
50 „	20	„	„	50 „	20	„	„
200 „	10	„	„	200 „	10	„	„
2000 „	5	„	„	2000 „	5	„	„

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелльенберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЬ“**

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи (ГАЛИЧИНА.)

Тй косы ôдзначують ся легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня. Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косять до 120 крокôвъ и найтвердшй травы гôрскй.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краєвôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	центім.
Цѣна за штук	1.—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

бабка зъ клевцемъ зр. 1·20.

Высылка скора, лишь за готôвку або послѣплатою почтою або зелѣзницею; фрахтъ ôдъ однои косы выносить 2 до 3 кр При ôдборѣ що найменше 10 штукъ.

Численнй посвѣдченя о добротѣ кôсъ долучає ся до пересылки. 3479 (13—?)

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивй суть лишь косы зъ маркою „Косарь“ выбитою на ôдворотнôй сторонѣ пятки и спроваджений просто ôдъ фірмы

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючй замовленя мають провізію.

Помôчника торговельного

глядить **купець Я. Корытовскій въ Калуши.** Рускій языкъ въ мовѣ и письмѣ конче потрѣбный. Зголошеня листами.

БРИ-

твы правдивй швайцарскй и англійскй, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п. 2537

поручає найдешевше

маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумеріи и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будôвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи ґонтови, парканы и штахеты, єсть **рафінованый олѣй нафтовый,** бо має ту добру прикмету, що дуже легко всякає въ сухій матеріялъ деревляный, а щѣльно замыкаючи єго отворы, охоронює єго ôдъ шкôдного вплыву воздуха а найбôльше хоронить ôдъ вохкости и не допускає пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати єго тамъ, де матеріялъ на постôйне дѣланье воздуха и вохкости єсть выставленый, та и найлекше пôдпадає псованю. Такожь до запусканя або покостованя всякого деревляного матеріялу надає ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо має ту важну прикмету що єсть **выдатнѣйшимъ** и безъ порôвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільоґрамѣ **дешевшимъ** ôдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняє краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна єго користно уживати за дешеве средство до першого ґрунтованя пôдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільоґрамъ олѣю нафтового коштує **12 кр.** При бôльшôмъ же ôдборѣ въ бочкахъ, мѣстячкахъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільоґрамѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска чи сло 47

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 152. Львôвъ, Субота 7 (19) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		на Границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Нова позичка краєва.

III.

[Дѣйстного стану довгôвъ индемнізаційныхъ не знаємо. Ще часъ говорити о конверсіи. Имовѣрный довгъ индемнізаційный. Страты міліоновѝ при емісіи новыхъ облігъ пôсля проєктôвъ пос. Романовича и д-ра Мархвицкого. Инвестиціи и ихъ вартôсть. Позичка въ краю.]

Капіталъ индемнізаційный, призначеный на вынагороду за панщину, выносивъ первѣстно 82 міліонôвъ зр., але поки правительство уложило плянъ амортизаціи и почало тоту амортизацію, минуло ôдъ знесеня панщины цѣлыхъ 10 лѣтъ. Въ наслѣдокъ такои повôльнои господарки сталось то, що капіталъ индемнізаційный зрôсъ уже въ 1857 р. до такихъ сумъ: въ Галичинѣ всхôд. за 47,716.038 зр. на 58,674.000 зр.; въ Галичинѣ захôднôй зъ 27,655.600 зр. на 33,669.000 зр.; въ Кракôвскôмъ на 3,398.000 зр., — разомъ зъ 82 міліонôвъ зр. на $100^1/_2$ міліона зр.

Адміністрацію фондôвъ индемнізаційныхъ вело завсѣгды само правительство, але передъ краємъ не здавало рахункôвъ ажь до кôнця 1870 р. Доперва въ 1872 р. предложено въперве соймови замкненье рахункôвъ за 1871 рôкъ и ôдъ сего часу дѣялось се правильно ажь по конець 1888 р. Але рахункôвъ тыхъ соймъ краєвый анѣ не провѣрювавъ анѣ не затверджувавъ, а се зъ тои причины, що не мавъ нѣякои вѣдомости о оборотѣ фондôвъ индемнізаційныхъ за періодъ ôдъ 1853—1870 р. Якъ при тôмъ поволи сплачувавъ ся довгъ индемнізаційный, видко зъ сего, що 100-міліоновый довгъ зъ року 1857 мимо десятилѣтнои сплаты въ 1867 р. выносивъ ще 88 міліонôвъ, а по дальшихъ десяти лѣтахъ (1879) до 69 міліонôвъ зр. Теперь має ôнъ выносити 35,157.792, але и се число не єсть зовсѣмъ певне.

Якъ же-жь въ виду тои непевности дѣйстного стану довгôвъ индемнізаційныхъ можна було вже нинѣ говорити о ихъ конверсіи? На всякій случай належало пождати до хвилѣ, коли соймъ краєвый перейме весь фондъ индемнізаційный въ свою адміністрацію, одержавши передъ тымъ рахунокъ изъ завѣдуваня фондôвъ правительствомъ, и провѣривши точно той рахунокъ. Не выключена навѣть можнôсть, що довгъ индемнізаційный єсть меншій, якъ то выходить зъ рахункôвъ правительства. Зъ деякихъ даныхъ можна вносити, що довгъ той поменшає до сумы 33 міліонôвъ. А наколи на покрытье єго угодою индемнізаційною правительство зъобовязалось дати зъ скарбу державного надъ 14 міліонôвъ зр., то дѣйстный довгъ фондôвъ краєвыхъ вынесе лише 19 міліонôвъ зр. Якъ уже пп. Романовичеви и єго товаришамъ хотѣлось конче той довгъ конвертувати, то треба було се послѣдне число взяти за пôдставу всякихъ проєктôвъ фінансовыхъ и не домагатись, щобы край обдовжити величезною позичкою 32 до 39 міліонôвъ, за котру по 50 або 67 лѣтахъ край нашъ заплативъ бы певно 110—120 міліонôвъ.

Пос. Романовичь жадавъ именно, щобы на часткову конверсію довгôвъ индемнізаційныхъ (20,671.150 зр.) вразъ изъ давнѣйшими довгами краєвыми (8,383.270 зр.), отже-жь на покрытье довгу 29-міліонового, затягнути довгъ новый въ 4% облігахъ въ номінальнôй высокости 32,225.000 зр., а про-те зъ стратою $3^1/_2$ міліонôвъ на капіталѣ. Новый той довгъ мавъ сплачуватись въ 50 лѣтахъ, а рôчна рата амортизаційна, крôмъ податку и коштôвъ выносила бы 1,495 436 зр. Пос. Романовичь жертвувавъ страту на капіталѣ за тоту приємнôсть, що буджетъ краєвый буде ажь до 1907 р. мати надвышки, котрѝ можна буде обернути на всякѝ инвестіціи — хто тамъ знає, якѝ. Чи проєктъ такій можна назвати для краю користнымъ — сумнѣваємось.

Д-ръ Мархвицкій пôйшовъ ще дальше и проєктувавъ намъ цѣлковиту амортизацію довгôвъ индемнизаційныхъ, а субвенцію державну (14 міл.) велѣвъ зужити на амортизацію давнѣйшихъ довгôвъ краєвыхъ. На то жадавъ не бôльше не менше, якъ новои позички на суму номінальнои вартости 38,718.200 зр., такожь на 4%, платнои въ $67^1/_2$ лѣтахъ. Рôчна рата мала выносити 1,662.545 зр. Але пôсля сего проєкту бувъ бы край стративъ при емісіи круглыхъ 4 міліонôвъ, а двѣ ґенераціи були бы ще могли згадувати не лише имя д-ра Мархвицкого але и нещастне выпупно панщины, заплативши при тôмъ чужимъ банкамъ сумы казочнѝ...

Проєктанты позичокъ міліоновыхъ пôдпирали потребу позичокъ и конверсіи довгôвъ галицкихъ головно двома обставинами, именно: 1) тымъ, що выдатки буджету краєвого ростутъ безнастанно въ сумѣ якихъ 125.000 зр. зъ року на рôкъ, и 2) тымъ, що край нашъ потребує богато рôзнородныхъ инвестіцій.

Що-до першои точки, то, признаємось, не розумѣємо, якъ черезъ позичку нову можна бы зарадити тому, щобы выдатки буджету краєвого не росли. На спиненье росту того помогли бы лишь ощадности и радикальне усуненье выдаткôвъ непродуктивныхъ зъ буджету краєвого. Позичкою дадуть ся тѝ выдатки легко покрыти, але въ тôмъ не спочиває ще раціональнôсть господарки.

Проєктанты бажають такожь рôзнородныхъ инвестицій, але якихъ, они нинѣ точно самѝ не знають. Говорять лише загальниками о улучшеню и помноженю средствъ комунікаційныхъ, о зближеню мѣсцевостей промысловыхъ зъ центрами торгу свѣтового и о пôдпираню промыслу, о школахъ етатовыхъ и т. д. Якъ неяснѝ були тѝ бажаня що-до инвестицій показалось дуже наглядно зъ того, що сама анкета фінансова выдѣлу краєвого надъ цѣлою тою справою перейшла до порядку дневного, припускаючи, що у насъ бôльше розтрачено бы нову позичку, якъ зужито на дѣйстно продуктивнѝ цѣли... Тому-жь и похваляємо ухвалы анкеты фінансовои въ тôмъ взглядѣ и солідаризуємо ся зъ гадкою, що лучше перебѣдувати намъ до 1897 року, якъ обтяжити край новою позичкою, котру бы мали сплачувати ажь три поколѣня, бо до 1940, а взглядно до 1957 р.

Лучше своє латане, якъ чуже хапане, лучшій свôй малый дохôдъ, якъ чужа велика позичка.

Але закине намъ хто: въ якій спосôбъ безъ позички станемо мы на дальше покрывати можливѝ недоборы буджету краєвого? На те ôдповѣмо: додатками до податкôвъ хочь бы и троха высшими та ощадностями. А наколи вже треба буде малои позички ôдъ часу до часу, то зробимо таку позичку въ самôмъ краю безъ помочи посторонныхъ банкôвъ.

Анкета въ справѣ руского театру.

Вчера о 6-ôй годинѣ вечеромъ зôбрала ся въ выдѣлѣ краєвôмъ анкета для нарады въ справѣ пôдвысшеня субвенціи народно-рускому театрови зъ 6000 на 10.000 зр. Изъ запрошеныхъ явили ся: посолъ Романчукъ, д-ръ Омелянъ Огоновскій, проф. Вахнянинъ, проф. М. Поляньскій, д-ръ Евг. Олесницкій (приѣхавъ умысне ажь зъ-пôдъ Хоросткова), ґр. Стан. Бадені и членъ выдѣлу краєвого Єнджейовичь. Не явили ся: д-ръ Олександеръ Огоновскій, сов. о. Ильницкій, д-ръ Юл. Целевичь, д-ръ Д. Савчакъ, М. Диметъ, ґр. Ант. Водзицкій и Зигм. Савчиньскій. (О. Ильницкій и д-ръ Целевичь выѣхали зô Львова на вакаціи, М. Диметъ вчера померъ, а Зигм. Савчиньскій выѣхавъ на зъѣздъ товариства педаґоґічного до Бохнѣ; д-ръ Алекс. Огоновскій бувъ занятый испытами на університетѣ а д-ръ Савчакъ выѣхавъ зô Львова).

Сконстатувавши, хто изъ членôвъ анкеты явивъ ся, а хто нѣ, предсѣдатель п. Єнджейовичь (въ заступствѣ д-ра Савчака) ôдчитавъ ухвалу сойму, котра мала бути основою нарадъ анкеты. Ухвала сойму звучить:

„Поручає ся выдѣлови краєвому, щобы въ порозумѣню зъ артистичною комісією, истнуючою вже въ лонѣ руского товариства „Бесѣда“, скликавъ въ цѣли всесторонного розслѣдженя ôдносинъ народнои рускои сцены ôдповѣдну анкету и зъ єи нарадъ на найблизшôй сесіи соймовôй здавъ справу, о скôлько театръ рускій заслугує на пôдвысшенье рôчнои постôйнои субвенціи зъ 6.000 зр. на 10.000 зр.“

По ôдчитаню сеи ухвалы соймовои предсѣдатель заявивъ, що ôдкрыває дискусію.

Перше слово забравъ проф. Поляньскій. Ôнъ заявивъ ся за пôдвысшеньемъ субвенціи театрови, але заразомъ почавъ ôдказувати, що нѣбы то комісія артистична не сповняє своєи задачѣ, а зарядъ театру нѣколи не оголошує справоздань у дневникахъ, — длятого соймъ, даючи рускому театрови субвенцію. повиненъ установити строжшу контролю.

На такій несподѣваный выступъ проф. Поляньского забравъ перше слово до ôдповѣди д-ръ Е. Олесницкій. Що-до артистичнои контролѣ надъ театромъ, то така комісія єсть ôдъ часôвъ бл. п. Юл. Лавровского до нинѣ. Тіи члены, що интересують ся театромъ, здають що пôвъ року справу выдѣлови краєвому про артистичну сторону театру. Тыми членами суть пп. проф. И. Вахнянинъ, сов. о. Ильницкій и д-ръ Олекс. Огоновскій. Що-до економічнои стороны, то выдѣлъ „Бесѣды“ що пôвъ року предкладає выдѣлови краєвому рахунки, де кождый крейцаръ не тôлько выказаный але и удукументованый. Кромѣ того єсть ще одна контроля: выдѣлъ „Бесѣды“ предкладає на загальныхъ зборахъ своихъ членôвъ рôчнѝ рефераты театральнѝ и тѝ рефераты разомъ зъ справозданьемъ касовымъ, оголошує публично. Проф. Поляньскій може пересвѣдчитись о тôмъ изъ сегорôчного „Дѣла“, де въ чч. зъ 21, 22 и 23 червня було выпечатане дуже докладне справозданье, котре впрочѣмъ опôсля въ скороченю повторили деякѝ польскѝ ґазеты, головно Kurjer Lw.

Проф. Вахнянинъ запротестувавъ торжественно противъ того, що пôдносивъ проф. Поляньскій и зажадавъ, щобы сей протестъ вписано до протоколу. Бесѣдникъ, яко членъ комісіи артистичнои, заявивъ, що комісія тая все слѣдить розвôй театру зъ огляду артистичного дуже совѣстно и що пôвъ року правильно здає справу выдѣлови краєвому.

Пос. Романчукъ пôднѣсъ, що комісія артистична не єсть покликана до слѣдженя економічнои стороны театру; на се єсть выдѣлъ „Бесѣды“ и той предкладає выдѣлови краєвому рахунки. Пос. Романчукъ бувъ торôкъ головою „Бесѣды“ и пересвѣдчивъ ся,

По испытѣ въ заведеню темныхъ.

[I. Кôлька слôвъ про калѣцтво. II. Де-що зъ псіхольоґіи калѣкъ. III. Про выховавчѝ заведеня калѣкъ. IV. Испытъ темныхъ у Львовѣ. V. кôлька слôвъ прикôнцевыхъ.]

(Дальше.)

Крôмъ письма выколюваного уживають плеканцѣ львôвского заведеня темныхъ такожь письма вытисканого на подобу вытискôвъ стампілевыхъ, але се вже бôльше для кореспонденціи зъ выдючими. Для нихъ вытискане письмо читати труднѣйше, бо-жь лініи бувають усе гладшѝ и менче дразливѝ пôдъ дотикомъ, якъ выторочки проколеныхъ дѣрокъ. (Та все-жь для тыхъ темныхъ истотъ и се въ житю принесе часомъ задоволенье або утѣху. Коли по закôнченю испыту присутный п. намѣстникъ, ґр. Бадені, обдаровувавъ ôдличныхъ плеканцѣвъ книжочками (котрыхъ они нѣколи читати не будуть, бо друкованѝ звычайнымъ нашимъ друкомъ), одинъ зъ нихъ дôставъ хорошо переплетеного Pana Tadeusza А. Мицкевича, зъ вытискомъ заголовку, то утѣшивъ ся калѣка, коли обмацавши книжку, ôдчитавъ вытисненый заголовокъ.) Звичайно, для лекшого читаня видючимъ, вытискають они се письмо на пôдложенôмъ пôдъ бѣлый папѣръ фарбковôмъ папери синôмъ (звычайна синка, якои селянки уживають до тонкого бѣля замѣсць фарбки), а вытиснене письмо ôдразу фарбуєсь, отже на поглядъ письмо выдає ся не вытискане, а друковане синьою фарбкою. Письмо се, якъ и всяке инче, вытискають готовыми черенками на простôй машинцѣ, чи радше сказавши друкарни, яку все мають пôдъ рукою. Ся друкарня, — то скриночка, мінятурова кашта, подѣлена на квадратовѝ перегородки, а въ кождôй перегородцѣ є одна черенка буквы. Верхною засувкою тои скриночки є пôдкладный прирядъ до писаня, т. є. навершничокъ зъ поперечными порôжками лінійокъ нерухомыхъ, що служать имъ замѣсць лінійокъ чорниловыхъ на паперѣ. Въ побôчницяхъ того навершничка є прорубы гранчастѝ, въ котрѝ вкладає ся брусиковату лінійку въ рôзныхъ ôддаленяхъ и власне по-при сю лінійку рядкомъ вкладають буквы до ôдтиску або проколюваня. Робота йде складно и досыть швидко, письмо рôвне и певне, бо перша буква опираєсь на сю лінійку и побôчницю, ôдтакъ вкладають другу, по-при другôй третю, а тогды выймають першу, бо третя вже опираєсь о другу и о лінійку.

Уживають такожь скорописи и пишуть досыть добре, але се вымагає вже великои уваги, або конче тои машинки зъ лінійками на сподѣ, або приряду, котрый бы асекурувавъ записанѝ мѣсця, щобы ôдтакъ не писати по записанôмъ уже папери.

Рахункôвъ учать по-найбôльше зъ памяти и писати цифры для житя практичного (выставляти комусь рахунокъ, для переписки и т. д.), а замѣсць рахункôвъ на письмѣ уживають машинокъ зъ галками на дротахъ (якъ въ народныхъ школахъ, лише такожь маленькѝ), такъ званыхъ „щотôвъ“. За те рахують зъ памяти лѣпше, нѣжь колись то я на таблици крейдою. Трицифрове число пôднести до четвертого степеня черезъ звычайне множенье — для нихъ забавка. Слухаючи выголошуваня довжнезныхъ цифръ рахунковыхъ розвязокъ, тяжкихъ комбінацій рахунку складаного, рôзныхъ процентовыхъ стôпъ великаньскихъ капіталôвъ, до котрыхъ они певно тôлько будуть мати щастя въ житю, що и я, — я буквально топивъ ся въ потахъ, згадуючи колишню свою симпатію до таблицѣ, крейды и професорскихъ „дебельтовыхъ“ нотъ за свою мозольну працю.

Тому що подрôбный описъ забравъ бы намъ и мѣсця и часу, — то о предметахъ якъ языкъ (очевидно польскій), исторія всесвѣтна исторія природописна (котрои учать на оказахъ дуже зближеныхъ будовою а навѣть барвою масти до животворôвъ, а якѝ по народныхъ именно школахъ були бъ неоцѣненымъ добромъ супроти всякихъ зоольоґічныхъ атласôвъ образковыхъ) и взагалѣ о предметахъ, котрыхъ треба и можна учити лише на память, я скажу загально, що неодна школа народна могла бы позаздростити тыхъ успѣхôвъ школѣ темныхъ калѣкъ у Львовѣ. Досыть сказати, що ôдъ вôсѣмлѣтного хлопчины вымагано уже навѣть ґраматики языковои, якъ частей мовы, синтаксы и т. д. Сли возьмемо пôдъ розвагу, що дѣти зъ пôдиву гôдною тямкою голосили подрôбности датъ, фактôвъ историчныхъ, родоводы римскихъ и польскихъ королѣвъ, рускихъ князѣвъ, цѣсарѣвъ; выголошували довжезнѝ деклямаціи, декотрѝ навѣть зъ прецизнымъ, декляматорскимъ нагономъ, а одинъ хлопчина заявивъ, що умѣє 150 стихôвъ на память; сли розважимо, що всего того треба було ихъ учити, просто вкладати имъ въ головы, бо дѣти тѝ немають ôдповѣдныхъ книжокъ нѣ нотатокъ, зъ котрыхъ, на розказъ учителя, мусѣли-бъ учитись и приходити зъ готовымъ до школы, щобы писано имъ „двôйки“ або „першѝ“ пôсля заслуги, — то мусимо признати, що управитель школы (се выключно єго заслуга) п. Маковскій не жалувавъ труду, а можна сказати, прямо посвятивъ ся праци надъ тыми нещастными, та що певне кладе ôнъ бôльшѝ заслуги для людскости и для краю, якъ усѣ Змартвыхвстанцѣ узурпаційнымъ цивілізованьемъ рускои молодежи въ єзуітизмѣ.

Одно лише закинувъ бы я п. Маковскому, именно се, що надмѣрне запыханье дитинячихъ головъ историчными датами та подробицями немає стôйности, а зъ погляду педаґоґічного оно не ôдповѣдає цѣли а буває и шкôдне. Для людей не свѣдомыхъ може оно бути чимсь великимъ, але жь п. Маковскій повиненъ оглядатись бôльше на педаґоґіку нѣжь на судъ людей, котрыхъ оцѣнка є взгляднои вартости. Друга рѣчь: въ научуваню метода грає велику ролю, особливо-жь кождый учитель старатись повиненъ, о скôлько лишь можна, класти велику вагу на выроблюванье самостôйности и самопомочи въ дѣтваку, а ще до того у калѣкъ. Я мимоходомъ скажу, що половину лихихъ успѣхôвъ и бракъ любови до науки або завчасно знеохоченя дѣтей закохують лекціянты, котрымъ родичѣ въ найлѣпшôй вѣрѣ повѣряють дѣтей, а котрѝ несвѣдомо, черезъ бракъ методичного знаня, при найщиршôй своѣй праци и обôзнаности въ предметахъ пôддаваныхъ своимъ пупілямъ, завчасу убивають ихъ природне змаганье до самостôйности и самопомочи. Найлѣпшимъ сего прикладомъ дѣти богатыхъ родичѣвъ, котрѝ ôдъ початкôвъ до покôнченя своихъ студій вѣчно потребують помôчникôвъ навѣть въ дурныхъ дрôбничкахъ.

Ґеоґрафіи учать ся темнѝ въ заведеню львôвскôмъ на мапахъ и ґльобахъ такъ само, якъ и мы, ôдчитуючи части свѣта, сушу и океаны, рѣки и озера, границѣ державъ и краѣвъ, ôддаленье мѣстъ, бѣгъ та напрямъ рѣкъ, дороги зелѣзничѝ, горы и долины, а все читають зъ мапъ и ґльобôвъ — пушками.

— Покажи менѣ Америку! — каже учитель до темного свого ученика, ставлячи передъ него ґльобъ землѣ. Слѣпець повѣвъ по нѣмъ пальцями обернувъ и каже:

— Ту є Америка пôвнôчна, се просмикъ Панама, а се вже Америка полуднева.

— А се що за часть свѣта та якѝ въ нѣй державы и краѣ? — пытає учитель иншого, пôдсуваючи єму мапу.

— Се — каже слѣпець — Европа, се Франція, се границѣ Нѣмеччины, се Австрія, а се вже нашъ край Галичина.

— Де тутъ Кракôвъ, де Львôвъ, а де Варшава, и куды ты выберешь ся до неи найкоротшою сухопутною дорогою?

Слѣпець водячи смѣло рукою по мапѣ, показує вамъ, наче выдючій, кожде мѣсце, границю и дорогу порисувану на мапѣ.

Убарвненьемъ границь теріторіяльныхъ державъ та краѣвъ, затѣнками гôръ, рисунками зелѣзныхъ дорôгъ, лініями гостинцѣвъ, вужоватыми кривульками рѣкъ та качѣльцями мѣстъ и мѣсточокъ є для невидючихъ очей гребльовате налѣплюванье красокъ рôзнои высокости и грубости (розумѣєсь недуже значне, бо на тыхъ самыхъ мапахъ, котрыми послугуємось и мы, видючѝ); штучне наслѣдуванье гôръ, вершкôвъ, горбкôвъ, качельцѣ, штучно пофалдованый папѣръ при наклеюваню мапы на папендекель, деякѝ наколюваня, вытиски и та дивна звязь нашкôрка пушки зъ роботою орґанôвъ, котра замѣсть фотоґрафованого образка лучами свѣтла на аксамітно-чорнôмъ днѣ ока, вырѣзблює той образокъ въ єго уявѣ, въ безбарвныхъ контурахъ границь, поперечныхъ крижôвниць, кривульокъ, кружочкôвъ и выпуклинъ на тьмавôмъ, якъ єго житье и свѣтъ єго, днѣ пôдкладу.

При показуваню мѣсцевостей орієнтуєсь невидючій читачь пôсля важнѣйшихъ якихсь

що артистична комісія выготовлює якъ найсовѣствѣйшій справозданя.

Проф. Полянській заявивъ, що онъ остатными роками театромъ справдѣ не интересувавъ ся и въ театрѣ не бувавъ, а то, що поднѣсъ, односить ся до часовъ Лавровского и Сушкевича. Замѣчае однакъ, що на рускій сценѣ представляють за богато піятики.

Проф. Вахнянинъ представивъ розвій новочасной драматичной літературы и высказавъ, що въ представлюваныхъ теперь творахъ на рускій сценѣ піятикъ анѣ нѣякихъ неприличностей нема.

На томъ скончилось интермеццо, выкликане замѣтами проф. Полянського, а д-ръ Олесницкій приступивъ до експозе зо стану театру одъ часу его заснованя зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ послѣдныхъ 10 лѣтъ. Выказавъ, якъ розвивалась руска штука драматична и якъ въ мѣру того розвою большали потребы рускои сцены. Въ р. 1883 выведено на сценѣ творы историчнѣ, а рѣвночасно, и побутовѣ драмы украиньскій. При томъ почавъ театръ звертати увагу на музикальнѣ творы украиньско-рускихъ композиторовъ. Силы були ще за слабѣ до тыхъ творовъ. Треба було и силы скрѣпити и постаратись о одповѣднѣйшу выставу, о декорацін. Въ мѣру того збольшали ся выдатки; персоналъ артистичный подвоено, ґажѣ поднеслись вдвое. Штуки исторачнѣ вымагали коштовныхъ костюмовъ и декорацій, а штуки музикальнѣ рутинованыхъ співаковъ, хору и орхестры. Референтъ выказавъ цифрами зъ послѣдныхъ 10 лѣтъ, якъ росли выдатки и якъ збольшались они дуже значно въ мѣру того, якъ въ драматичномъ репертуарѣ ставлено творы такій, якъ драмы Устіяновича, Огоновского, І. Барвіньского, Шілера, комедіи Сарду, а въ оперовомъ ресортѣ опереты народній, якъ „Запорожець за Дунаємъ“, а въ остатномъ роцѣ и велику оперу Лисенка „Різдвяна ночь“. На тѣ збольшенѣ выдатки фінансовѣ силы театру разомъ зъ дотепершною субвенцією суть недостаточнѣ. Для зашанованя силъ драматичныхъ треба окремого хору а оперы на большій розмѣръ потребують доконче реформы орхестры. Тѣ выдатка вымагають збольшеня буджету мѣсячно що найменче о 500 зр., кромѣ того треба конче подвысшити ґажѣ для тыхъ силъ артистичныхъ, котрій вже близько 25 лѣтъ трудять ся на сценѣ, якъ и для тыхъ, котрій мають охоту образуватись одповѣдно для сучасныхъ вымогъ штуки драматичной. Треба такожь бодай въ части оддѣлити силы співочій одъ драматичныхъ, щобы одній якъ другій образувались посля свого ресорту. На всѣ тѣ потребы субвенція 10.000 зр есть мінімальна.

Проф. Вахнянинъ промовивъ въ томъ самомъ дусѣ, що д-ръ Олесницкій. Яко членъ комісіи артистичной бачать бесѣдникъ конечну потребу подвысшеня субвенціи бодай до 10.000 зр.

Гр. Станиславъ Бадені, заявивши мимоходомъ жаль, що значне число членовъ анкеты не явило ся, а справа дуже важна, — звернувъ ся передо всѣмъ до замѣтовъ проф. Полянського. Самъ зростъ театру народно-руского — мовивъ гр. Бадені — выказуе наглядно заслуги „Рускои Бесѣды“ и усуває всякій сумнѣвы, щобы якій крейцарь краевои субвенціи бувъ зужиткованый не зъ користею для театру. Я сего року черезъ довшій часъ слѣдивъ гру рускихъ артистовъ и бувавъ на всѣхъ представленяхъ руского театру (въ Радеховѣ) и яко експертъ мушу оддати всяке признанье артистичнѣй грѣ акторовъ и розвоєви рускои штуки драматичной. Замѣчу ще й то, що я зъ особливою увагою слѣдивъ поведенье артистичного персоналу по-за сценою и мушу признати, що се поведенье приносить найбольшу честь народнѣй институціи. Жаль, що сама руска публика за мало поднирае свою родну сцену, а спеціяльно у Львовѣ Русины не дають навѣть приюту своѣй сценѣ. Тѣ перешкоды повинні Русины перебороти. На мою гадку ставленье перекладныхъ оперетокъ не есть для рускои сцены одповѣдне. Русины мають свои штуки співні, що хапають за серце. Тѣ штуки треба выставляти, бо они будять чувство національне, треба старатись о штуки á la Полуботокъ.“ Высказавши такій судъ о театрѣ, бесѣдникъ признавъ, що збольшенье субвенціи есть потрѣбне, але запроектувавъ, щобы дотепершну субвенцію цѣлу (6.000 зр.) давано дирекціи, а соймъ щобы понадъ то ухваливъ окрему постойну дотацію для подпиранья розвою рускои драматичной літературы.

Пп. Вахнянинъ и Олесницкій пояснили, що перекладнѣ оперетки введено на сцену въ тѣй цѣли, щобы персоналъ на опереткахъ приготовити до оперы. Коли се наступило, выставляе нинѣ рускій театръ оперу „Різдвяна ночь“ и намѣряе выставити другу Лисенкову оперу „Утоплена“.

Пос. Романчукъ, пояснивши мимоходомъ причину, длячого на засѣданье не появились деякій члены анкеты, признавъ, що рѣвнодушность до рускои сцены даесь замѣтити, але только у однои частины рускои публики у Львовѣ, на провінціи же руска публика безъ рѣзницѣ горнесь до театру и она переважно а мѣсцями выключно подпираe рускій театръ.

Що-до проєку гр. Баденього, то панове Вахнянинъ и Олесницкій заявили, що не противились бы такому способови подвысшеня субвенціи на рускій театръ, однакъ зъ застереженьемъ п. Олесницкого, що розвій рускои штуки драматичной на всякій способъ вымагае подвысшеня такого, щобы разомъ, якъ на цѣли театру такъ и на розвій драматичной літературы, признано 10.000 зр. на руки „Рускои Бесѣды“ и такъ доповнене внесенье подперъ цифрами потребъ, зъ котрыхъ ясно выходить, що така именно сума для розвою рускои штуки драматичной есть нинѣ необходима.

Всѣ рускій члены анкеты згодились на се однодушно.

П. Єнджейовичъ заявивъ, що тоту опінію анкеты предложить выдѣлови краевому, и подякувавъ членамъ за участь въ нарадѣ. Закрываючи засѣданье сконстатувавъ на основѣ актовъ, що выдѣлъ краевый посѣдае найдокладнѣйшій рахунки изъ субвенціи, складанй выдѣломъ „Рускои Бесѣды“, и що въ справѣ тыхъ рахунковъ нѣхто нѣякого не може мати сумнѣву.

На томъ засѣданье скончилось.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Выборы до радъ повѣтовыхъ, зъ громадъ сѣльскихъ дня 17 н. ст. липня выпали въ Бережанахъ и Тернополи некористно, а въ Равѣ рускій користно для Русиновъ.

Въ Бережанахъ одержала руска лізта — якъ се мы вчера вже доносили — 70, а польска 105 голосовъ (посля польскихъ ґазетъ руска 45, польска 101 голосовъ). Выбрано кромѣ двохъ членовъ, о. Ив. Ивасечка зъ Вербова и д-ра Цавдерера, лѣкаря зъ Бережанъ, котрій були на обохъ лістахъ, такихъ 10 членовъ зъ польскои лісты: двохъ дѣдичѣвъ Игн. Баевского и Іос. Милиньского, нотаря зъ Бережанъ Фр. Вольского, двохъ священиковъ: рускаго зъ Козовы о. Павла Свистуна и польскаго зъ Козлова кс. Еразма Найбурґа, та шѣстьохъ войтовъ: Сим. Ковальского зъ Путуторъ, Каєтана Равского зъ Демнѣ, Теод. Тольпы зъ Мечишова, Данила Лѣсевича зъ Каплинець и Мих. Недѣльского зъ Жукова. Польскій ґазеты подаючи сю вѣсть, додають: „Зъ правдивою приємностію годить ся поднести, що такъ додатный успѣхъ осягнено безъ нѣякои неморальнои аґітаціи, а самій выборы, хочь попередила ихъ сильна аґітація зъ обохъ сторонъ, одбули ся безъ пресіи, а навѣть безъ участи орґановъ безпечности.“ Чи оно правда?!

При выборахъ въ Тернополи побѣдила противна партія 126 голосами противъ 77 рускихъ голосовъ. Мѣжь выбраными суть 4 польскій дѣдичѣ и 6 селянъ, котрій на руку польскимъ панамъ. Причина такого сумного результату лежать головно въ томъ, що больша часть руского духовенства односить ся тамъ рѣвнодушно до всякои політичнои акціи въ повѣтѣ и усуваесь на бокъ, а тымчасомъ по цѣломъ повѣтѣ добре звиваютъ ся виправнѣ аґітаторы, ятъ кс. Ґаздовскій зъ Плотичи, кс. Брудзиньскій зъ Микулинець и многій иншій. Въ супроводѣ урядниковъ выдѣлу повѣтового ѣздили аґітаторы уже одъ кількохъ недѣль по рускихъ селахъ и аґітували всякими способами за своєю лістою. Політичне товариство „Подольска Рада“ устроила два передвыборчій зборы, на котрыхъ уложено лісту кандидатовъ. На тоту лісту впало 77 голосовъ выборцѣвъ, котрій подъ проводомъ оо. Балтаровича зъ Ладачини, Чемериньского зъ Воробѣвки, Ходоровского зъ Малостовець, Цурковского зъ Настасова, Михалевича зъ Чернелева руского и Чайковского зъ Глубочка великого сильно обстали при рускій лістѣ та не услухали нѣякихъ обѣцянокъ або грозьбы. Такожь и войты зъ селъ Девисова, Купчинець, Сушина, Довжанки и ин. не зрадили рускои справы и не перейшли якъ больша часть прочихъ войтовъ, бо около 70, въ ряды нашихъ противниковъ.

Лише до рады повѣтовои въ Равѣ рускій выбрано шѣстьохъ священиковъ и шѣстьохъ селянъ, котрыхъ поставивъ рускій комітет. И такъ выбранй оо.: Ив. Гавришкевичъ, Вас. Демчукъ, Віктор Сиротиньскій, Віктор Мазикевичъ, Іос. Дольницкій, Ив. Гасовскій, а селяне: Мих. Бучма, Ив. Демковъ, Луць Музика, Вас. Криса, Стеф. Головка и Кость Лазоръ.

Зъ нагоды выбору трехъ Русиновъ до сойму буковиньского

такъ пише черновецка Буковина:

И въ наше оконце засвѣтило сонце — такъ каже нашъ рускій народъ, коли по тяжкихъ часахъ хотяй трошки полекшѣе, вкаже ся промѣнь лучшои будучности.

Не судило ся намъ до теперь починати вступну статью по выборахъ повыше наведеными одрадными словами, бо вже-жь за цѣлый часъ свого истнованя дождала ся наша часопись ажь теперь першій разъ сеи радостнои хвилѣ, що може подати до загальнои вѣдомости давно нечувану вѣсть: ото и буковиньскій рускій народъ выславъ при теперешныхъ выборахъ трохъ своихъ послівъ-Русиновъ до нового буковиньского сойму.

Сей фактъ уважаемо на кождый способъ яко одрадный проявъ лучшои будучности для політичного житя буковиньскои Руси.

Три новѣ буковиньскій послы-Русины: д-ръ Василь Волянъ, Єротей Пігулякъ и Иванъ Тиминьскій выйшли яко кандидаты загального руского выборчого комітету — одноголосно зъ выборчихъ округовъ сѣльскихъ громадъ: Черновцѣ, Кіцмань и Заставна.

Хотя и сей здобутокъ зъ теперешныхъ выборовъ до буков. краевого сойму ще не цѣлкомъ вѣдповѣдае нашій переважній большости въ краю, та для того не в повнымъ и справедливымъ выразомъ законами намъ запорученыхъ правъ, то все-жь таки зважавши вже неразъ обговореній невідрадній політичній и суспільній обставины, подъ якими проживала до теперь буковиньска Русь, можемо яко на першій початокъ тымъ больше погодити ся зъ симъ малымъ выборчимъ успѣхомъ, коли всѣ три послы-Русины: д-ръ Василь Волянъ, Єротей Пігулякъ и Иванъ Тиминьскій — яко звѣстній щирій рускій патріоты а при томъ и свѣтлій мужѣ, дають намъ повну поруку, що въ повномъ почутю превеликои важности посольского мандату сповнять совѣстно, точно и годно — въ соймѣ и по-за соймомъ — всѣ обовязки, котрій яко заступники буковиньского руского народу на себе приняли, що зрѣлымъ и розсуднымъ поступованьемъ зъєднають собѣ загальну повагу, та що будуть о кількоможна боронити нашъ народъ противъ всякихъ кривдъ и нѣколи не допустять, щобы маловажено або зневажено руске имя.

Мы не сумнѣваемо ся нѣ на хвилю о добрій воли нашихъ послівъ; мы свято переконанй о томъ, що нашій послы будуть пильными и оглядными сторожами справедливои громадскои самоуправы, та не пощадять труду, щобы поднести народну просвѣту, щобы здвигнути економічный станъ нашихъ селянъ-хлѣборобовъ.

Мы надѣемо ся напевно, що нашій послы будуть якъ найчастѣйше стыкати ся зъ нашими селянами, щобы тымъ способомъ зъ одной стороны добре познати всѣ потребы нашихъ хлѣборобовъ, а зъ другои стороны, щобы черезъ сій зносины неяко завести и подтримувати практичну політичну и економічну науку, якои нашъ ще дуже мало розвитый сѣльскій народъ такъ дуже потребуе.

Мы маемо повну надѣю, що нашій послы, понимаючи важность сполученя всѣхъ народныхъ силъ для народнои справы, усильно все и всюды старати ся будуть и о те, щобы получити всѣ силы нашои буковиньскои інтеліґенціи для руско-народнои, правдиво людскои працѣ; мы маемо повну надѣю, що нашій послы при томъ совѣстно старати ся будуть, прояснювати всѣ для нашои народнои справы шкодливій мрѣ, щобы не такъ, якъ до теперь на велику шкоду нашого народу нидѣли и марно пропадали нашій народній таланты, нашій робітнѣ силы, щобы тѣ нашій силы не запрягали ся въ мізерну службу чужихъ та неприхильныхъ намъ людей.

Мы маемо певну надѣю, що нашій послы въ повномъ почутю святого народного обовязку всѣма силами подтримувати будуть всѣ нашій буковиньскій рускій институціи и товариства, та що зумѣють своимъ добрымъ прикладомъ и совѣстнымъ трудомъ въ коротком часѣ спровадити до нашого рускаго „Народного Дому“ въ Черновцяхъ, яко огнища духового рускаго житя — всю буковиньску Русь.

При такій правдиво людскій, загально спасенній народній працѣ знайдуть нашій послы певно щиру и совѣстну подпору у тыхъ нашихъ свѣдомыхъ людей и щирыхъ патріотовъ, котрій своимъ пожертвованьемъ для загального добра въ протягу кількохъ лѣтъ выбороли теперешный водраднѣйшій станъ нашои народнои справы.

Не менше старати ся буде и наша часопись зъ повнымъ пожертвованьемъ подпирати морально ту спасенну працю нашихъ послівъ такъ, якъ наша часопись и до теперь все безъ власнои користи щиро служила лишь народному идеалови, не бажала нѣколи чужои кривды, а боронила лишь руску честь въ добре зрозумѣломъ загально-людскомъ интересѣ противъ злобныхъ нападовъ тыхъ несовѣстныхъ людей, що для мнимои власнои користи не вагали ся обкидати насъ за наше щире безкористне посвященье для загального народного добра найгоршимъ болотомъ.

Надѣючи ся отже водъ нашихъ послівъ успѣшнои працѣ для нашои народнои и загально людскои справы, для загального добра нашого краю и нашои австрійскои державы, витаемо ихъ щиро рускимъ серцемъ и кличемо: Боже помагай Вамъ, Высокоповажанй нашій послы, до совѣстнои працѣ!

Дописи „Дѣла“.

Зъ Отинѣ.

[Продовженье пожару отинійского. — Мазурска кольонія Тарнавиця и кс. Топольницкій].

Коли повѣрити поголоскѣ, яка кружить по Отинія, а котру мы въ попередній дописи занотували, именно, що рабінъ — „цадикъ“ надворняньскій предсказавъ новый пожаръ отинійскимъ жидамъ ще таки въ саму седмицю по тамтомъ пожари (11 н. ст. липня), то якъ-разъ довело ся намъ вчера застановитись надъ рабіновскимъ даромъ вѣщуньства. Отинія погорѣла вчера т. в. 17 н. ст. липня въ друге.

Огонь займивъ ся около 6-той вечеромъ въ зовсѣмъ иншомъ мѣсци, якъ впередъ и надобре горѣло до самого рана. Спалило ся до 20 домовъ, одна частина мѣста обмежена ринкомъ, гостинцемъ и скарбовымъ садомъ. И на сей разъ пошкодованій выключно жиды. Намъ показувано три домы, въ трохъ рогахъ, зъ котрыхъ мавъ повстати огонь рѣвночасно. Есть отже здогадъ, що огонь подложено, въ якій цѣли — се годѣ вгадати. Може.... може ходило о подтриманье авторітету рабіновского... Хто може проникнути въ темній и поганій тайны житя жидовъ, тыхъ obywateli и braci mojżeszowego wyznania... До огню хибувало лишь вѣтру, а вся Отинія була-бы погорѣла. Люде по-части були приготованй на тоту нову катастрофу. Такъ примѣромъ зъ магазину нафтового на день передъ тымъ повиношено бочки зъ нафтою, але експльодувавъ иншій силенъ зъ нафтою. Днѣвъ зо два передъ пожаромъ майже всѣ догычнѣ жиды явила ся у тутешного аґента Краковскои асекурації, щобы заасекурувати свои домы. Аґентъ не принявъ ихъ, только одного, котрый и справдѣ немовь чудомъ оставъ ся въ тои части мѣста. Жидиско — розумѣе ся — не конче вдоволеный зъ того. Огонь спинивъ ся на латиньскомъ костелѣ.

Якъ першимъ разомъ, такъ и теперь Отинійцѣ майже зовсѣмъ не гасили огню, на помочь наспѣла пожарна охотнича сторожа огнева зъ мазурскои кольонія Тарнавицѣ коло Товмача подъ проводомъ свого начальника, лат. пароха кс. Топольницкого. Коли е нагода, то зазначимо, що ся кольонія мазурска своими внутрѣшными порядками передуе всѣмъ громадамъ нашого повѣту. Згаданый кс. Топольницкій, чоловѣкъ дуже енергічный, всю роботу громадску ихнувъ на поле економічне. Громада гуртовно бере села въ посесію и обрабляе спольно подъ проводомъ пароха. Онъ самъ стоитъ усе поручь громады, чи при плузѣ чи при боронѣ. За те ажь мало ѣхати селомъ: дороги гарній а буданки одинъ въ другого, ажь любо глянути. И при огни явивъ ся кс. Топольницкій въ одязѣ стражника огневого, а де наббльша бухала поломѣнь, тамъ можна було и его видѣти на крыши. Чи-жь дивно, що такого пароха полюбила громада всею душею и що вплинвъ его могучій?...

Наєькомый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ческа краєва рада школьна вже уконституовала ся на подставѣ нового закона угодового. Цѣсарь покликавъ на предложенье міністра просвѣты репрезентантовъ вѣроисповѣдань: ген. вікарія Гору, крил. Ценефель-

---

що артистична комісія выготовлює якъ найсовѣствѣйшій справозданя.

Проф. Полянській заявивъ, що онъ остатными роками театромъ справдѣ не интересувавъ ся и въ театрѣ не бувавъ, а то, що поднѣсъ, односить ся до часовъ Лавровского и Сушкевича. Замѣчае однакъ, що на рускій сценѣ представляють за богато піятики.

Проф. Вахнянинъ представивъ розвій новочасной драматичной літературы и высказавъ, що въ представлюваныхъ теперь творахъ на рускій сценѣ піятикъ анѣ нѣякихъ неприличностей нема.

На томъ скончилось интермеццо, выкликане замѣтами проф. Полянського, а д-ръ Олесницкій приступивъ до експозе зо стану театру одъ часу его заснованя зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ послѣдныхъ 10 лѣтъ. Выказавъ, якъ розвивалась руска штука драматична и якъ въ мѣру того розвою большали потребы рускои сцены. Въ р. 1883 выведено на сценѣ творы историчнѣ, а рѣвночасно, и побутовѣ драмы украиньскій. При томъ почавъ театръ звертати увагу на музикальнѣ творы украиньско-рускихъ композиторовъ. Силы були ще за слабѣ до тыхъ творовъ. Треба було и силы скрѣпити и постаратись о одповѣднѣйшу выставу, о декорацін. Въ мѣру того збольшали ся выдатки; персоналъ артистичный подвоено, ґажѣ поднеслись вдвое. Штуки историчнѣ вымагали коштовныхъ костюмовъ и декорацій, а штуки музикальнѣ рутинованыхъ співаковъ, хору и орхестры. Референтъ выказавъ цифрами зъ послѣдныхъ 10 лѣтъ, якъ росли выдатки и якъ збольшались они дуже значно въ мѣру того, якъ въ драматичномъ репертуарѣ ставлено творы такій, якъ драмы Устіяновича, Огоновского, І. Барвіньского, Шілера, комедіи Сарду, а въ оперовомъ ресортѣ опереты народній, якъ „Запорожець за Дунаємъ“, а въ остатномъ роцѣ и велику оперу Лисенка „Різдвяна ночь“. На тѣ збольшенѣ выдатки фінансовѣ силы театру разомъ зъ дотепершною субвенцією суть недостаточнѣ. Для зашанованя силъ драматичныхъ треба окремого хору а оперы на большій розмѣръ потребують доконче реформы орхестры. Тѣ выдатка вымагають збольшеня буджету мѣсячно що найменче о 500 зр., кромѣ того треба конче подвысшити ґажѣ для тыхъ силъ артистичныхъ, котрій вже близько 25 лѣтъ трудять ся на сценѣ, якъ и для тыхъ, котрій мають охоту образуватись одповѣдно для сучасныхъ вымогъ штуки драматичной. Треба такожь бодай въ части оддѣлити силы співочій одъ драматичныхъ, щобы одній якъ другій образувались посля свого ресорту. На всѣ тѣ потребы субвенція 10.000 зр есть мінімальна.

Проф. Вахнянинъ промовивъ въ томъ самомъ дусѣ, що д-ръ Олесницкій. Яко членъ комісіи артистичной бачать бесѣдникъ конечну потребу подвысшеня субвенціи бодай до 10.000 зр.

Гр. Станиславъ Бадені, заявивши мимоходомъ жаль, що значне число членовъ анкеты не явило ся, а справа дуже важна, — звернувъ ся передо всѣмъ до замѣтовъ проф. Полянського. Самъ зростъ театру народно-руского — мовивъ гр. Бадені — выказуе наглядно заслуги „Рускои Бесѣды“ и усуває всякій сумнѣвы, щобы якій крейцарь краевои субвенціи бувъ зужиткованый не зъ користею для театру. Я сего року черезъ довшій часъ слѣдивъ гру рускихъ артистовъ и бувавъ на всѣхъ представленяхъ руского театру (въ Радеховѣ) и яко експертъ мушу оддати всяке признанье артистичнѣй грѣ акторовъ и розвоєви рускои штуки драматичной. Замѣчу ще й то, що я зъ особливою увагою слѣдивъ поведенье артистичного персоналу по-за сценою и мушу признати, що се поведенье приносить найбольшу честь народнѣй институціи. Жаль, що сама руска публика за мало поднирае свою родну сцену, а спеціяльно у Львовѣ Русины не дають навѣть приюту своѣй сценѣ. Тѣ перешкоды повинні Русины перебороти. На мою гадку ставленье перекладныхъ оперетокъ не есть для рускои сцены одповѣдне. Русины мають свои штуки співні, що хапають за серце. Тѣ штуки треба выставляти, бо они будять чувство національне, треба старатись о штуки á la Полуботокъ.“ Высказавши такій судъ о театрѣ, бесѣдникъ признавъ, що збольшенье субвенціи есть потрѣбне, але запроектувавъ, щобы дотепершну субвенцію цѣлу (6.000 зр.) давано дирекціи, а соймъ щобы понадъ то ухваливъ окрему постойну дотацію для подпиранья розвою рускои драматичной літературы.

Пп. Вахнянинъ и Олесницкій пояснили, що перекладнѣ оперетки введено на сцену въ тѣй цѣли, щобы персоналъ на опереткахъ приготовити до оперы. Коли се наступило, выставляе нинѣ рускій театръ оперу „Різдвяна ночь“ и намѣряе выставити другу Лисенкову оперу „Утоплена“.

Пос. Романчукъ, пояснивши мимоходомъ причину, длячого на засѣданье не появились деякій члены анкеты, признавъ, що рѣвнодушность до рускои сцены даесь замѣтити, але только у однои частины рускои публики у Львовѣ, на провінціи же руска публика безъ рѣзницѣ горнесь до театру и она переважно а мѣсцями выключно подпираe рускій театръ.

Що-до проєку гр. Баденього, то панове Вахнянинъ и Олесницкій заявили, що не противились бы такому способови подвысшеня субвенціи на рускій театръ, однакъ зъ застереженьемъ п. Олесницкого, що розвій рускои штуки драматичной на всякій способъ вымагае подвысшеня такого, щобы разомъ, якъ на цѣли театру такъ и на розвій драматичной літературы, признано 10.000 зр. на руки „Рускои Бесѣды“ и такъ доповнене внесенье подперъ цифрами потребъ, зъ котрыхъ ясно выходить, що така именно сума для розвою рускои штуки драматичной есть нинѣ необходима.

Всѣ рускій члены анкеты згодились на се однодушно.

П. Єнджейовичъ заявивъ, що тоту опінію анкеты предложить выдѣлови краевому, и подякувавъ членамъ за участь въ нарадѣ. Закрываючи засѣданье сконстатувавъ на основѣ актовъ, що выдѣлъ краевый посѣдае найдокладнѣйшій рахунки изъ субвенціи, складанй выдѣломъ „Рускои Бесѣды“, и що въ справѣ тыхъ рахунковъ нѣхто нѣякого не може мати сумнѣву.

На томъ засѣданье скончилось.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Выборы до радъ повѣтовыхъ, зъ громадъ сѣльскихъ дня 17 н. ст. липня выпали въ Бережанахъ и Тернополи некористно, а въ Равѣ рускій користно для Русиновъ.

Въ Бережанахъ одержала руска лізта — якъ се мы вчера вже доносили — 70, а польска 105 голосовъ (посля польскихъ ґазетъ руска 45, польска 101 голосовъ). Выбрано кромѣ двохъ членовъ, о. Ив. Ивасечка зъ Вербова и д-ра Цавдерера, лѣкаря зъ Бережанъ, котрій були на обохъ лістахъ, такихъ 10 членовъ зъ польскои лісты: двохъ дѣдичѣвъ Игн. Баевского и Іос. Милиньского, нотаря зъ Бережанъ Фр. Вольского, двохъ священиковъ: рускаго зъ Козовы о. Павла Свистуна и польскаго зъ Козлова кс. Еразма Найбурґа, та шѣстьохъ войтовъ: Сим. Ковальского зъ Путуторъ, Каєтана Равского зъ Демнѣ, Теод. Тольпы зъ Мечишова, Данила Лѣсевича зъ Каплинець и Мих. Недѣльского зъ Жукова. Польскій ґазеты подаючи сю вѣсть, додають: „Зъ правдивою приємностію годить ся поднести, що такъ додатный успѣхъ осягнено безъ нѣякои неморальнои аґітаціи, а самій выборы, хочь попередила ихъ сильна аґітація зъ обохъ сторонъ, одбули ся безъ пресіи, а навѣть безъ участи орґановъ безпечности.“ Чи оно правда?!

При выборахъ въ Тернополи побѣдила противна партія 126 голосами противъ 77 рускихъ голосовъ. Мѣжь выбраными суть 4 польскій дѣдичѣ и 6 селянъ, котрій на руку польскимъ панамъ. Причина такого сумного результату лежать головно въ томъ, що больша часть руского духовенства односить ся тамъ рѣвнодушно до всякои політичнои акціи въ повѣтѣ и усуваесь на бокъ, а тымчасомъ по цѣломъ повѣтѣ добре звиваютъ ся виправнѣ аґітаторы, ятъ кс. Ґаздовскій зъ Плотичи, кс. Брудзиньскій зъ Микулинець и многій иншій. Въ супроводѣ урядниковъ выдѣлу повѣтового ѣздили аґітаторы уже одъ кількохъ недѣль по рускихъ селахъ и аґітували всякими способами за своєю лістою. Політичне товариство „Подольска Рада“ устроила два передвыборчій зборы, на котрыхъ уложено лісту кандидатовъ. На тоту лісту впало 77 голосовъ выборцѣвъ, котрій подъ проводомъ оо. Балтаровича зъ Ладачини, Чемериньского зъ Воробѣвки, Ходоровского зъ Малостовець, Цурковского зъ Настасова, Михалевича зъ Чернелева руского и Чайковского зъ Глубочка великого сильно обстали при рускій лістѣ та не услухали нѣякихъ обѣцянокъ або грозьбы. Такожь и войты зъ селъ Девисова, Купчинець, Сушина, Довжанки и ин. не зрадили рускои справы и не перейшли якъ больша часть прочихъ войтовъ, бо около 70, въ ряды нашихъ противниковъ.

Лише до рады повѣтовои въ Равѣ рускій выбрано шѣстьохъ священиковъ и шѣстьохъ селянъ, котрыхъ поставивъ рускій комітет. И такъ выбранй оо.: Ив. Гавришкевичъ, Вас. Демчукъ, Віктор Сиротиньскій, Віктор Мазикевичъ, Іос. Дольницкій, Ив. Гасовскій, а селяне: Мих. Бучма, Ив. Демковъ, Луць Музика, Вас. Криса, Стеф. Головка и Кость Лазоръ.

Зъ нагоды выбору трехъ Русиновъ до сойму буковиньского

такъ пише черновецка Буковина:

И въ наше оконце засвѣтило сонце — такъ каже нашъ рускій народъ, коли по тяжкихъ часахъ хотяй трошки полекшѣе, вкаже ся промѣнь лучшои будучности.

Не судило ся намъ до теперь починати вступну статью по выборахъ повыше наведеными одрадными словами, бо вже-жь за цѣлый часъ свого истнованя дождала ся наша часопись ажь теперь першій разъ сеи радостнои хвилѣ, що може подати до загальнои вѣдомости давно нечувану вѣсть: ото и буковиньскій рускій народъ выславъ при теперешныхъ выборахъ трохъ своихъ послівъ-Русиновъ до нового буковиньского сойму.

Сей фактъ уважаемо на кождый способъ яко одрадный проявъ лучшои будучности для політичного житя буковиньскои Руси.

Три новѣ буковиньскій послы-Русины: д-ръ Василь Волянъ, Єротей Пігулякъ и Иванъ Тиминьскій выйшли яко кандидаты загального руского выборчого комітету — одноголосно зъ выборчихъ округовъ сѣльскихъ громадъ: Черновцѣ, Кіцмань и Заставна.

Хотя и сей здобутокъ зъ теперешныхъ выборовъ до буков. краевого сойму ще не цѣлкомъ вѣдповѣдае нашій переважній большости въ краю, та для того не в повнымъ и справедливымъ выразомъ законами намъ запорученыхъ правъ, то все-жь таки зважавши вже неразъ обговореній невідрадній політичній и суспільній обставины, подъ якими проживала до теперь буковиньска Русь, можемо яко на першій початокъ тымъ больше погодити ся зъ симъ малымъ выборчимъ успѣхомъ, коли всѣ три послы-Русины: д-ръ Василь Волянъ, Єротей Пігулякъ и Иванъ Тиминьскій — яко звѣстній щирій рускій патріоты а при томъ и свѣтлій мужѣ, дають намъ повну поруку, що въ повномъ почутю превеликои важности посольского мандату сповнять совѣстно, точно и годно — въ соймѣ и по-за соймомъ — всѣ обовязки, котрій яко заступники буковиньского руского народу на себе приняли, що зрѣлымъ и розсуднымъ поступованьемъ зъєднають собѣ загальну повагу, та що будуть о кількоможна боронити нашъ народъ противъ всякихъ кривдъ и нѣколи не допустять, щобы маловажено або зневажено руске имя.

Мы не сумнѣваемо ся нѣ на хвилю о добрій воли нашихъ послівъ; мы свято переконанй о томъ, що нашій послы будуть пильными и оглядными сторожами справедливои громадскои самоуправы, та не пощадять труду, щобы поднести народну просвѣту, щобы здвигнути економічный станъ нашихъ селянъ-хлѣборобовъ.

Мы надѣемо ся напевно, що нашій послы будуть якъ найчастѣйше стыкати ся зъ нашими селянами, щобы тымъ способомъ зъ одной стороны добре познати всѣ потребы нашихъ хлѣборобовъ, а зъ другои стороны, щобы черезъ сій зносины неяко завести и подтримувати практичну політичну и економічну науку, якои нашъ ще дуже мало розвитый сѣльскій народъ такъ дуже потребуе.

Мы маемо повну надѣю, що нашій послы, понимаючи важность сполученя всѣхъ народныхъ силъ для народнои справы, усильно все и всюды старати ся будуть и о те, щобы получити всѣ силы нашои буковиньскои інтеліґенціи для руско-народнои, правдиво людскои працѣ; мы маемо повну надѣю, що нашій послы при томъ совѣстно старати ся будуть, прояснювати всѣ для нашои народнои справы шкодливій мрѣ, щобы не такъ, якъ до теперь на велику шкоду нашого народу нидѣли и марно пропадали нашій народній таланты, нашій робітнѣ силы, щобы тѣ нашій силы не запрягали ся въ мізерну службу чужихъ та неприхильныхъ намъ людей.

Мы маемо певну надѣю, що нашій послы въ повномъ почутю святого народного обовязку всѣма силами подтримувати будуть всѣ нашій буковиньскій рускій институціи и товариства, та що зумѣють своимъ добрымъ прикладомъ и совѣстнымъ трудомъ въ коротком часѣ спровадити до нашого рускаго „Народного Дому“ въ Черновцяхъ, яко огнища духового рускаго житя — всю буковиньску Русь.

При такій правдиво людскій, загально спасенній народній працѣ знайдуть нашій послы певно щиру и совѣстну подпору у тыхъ нашихъ свѣдомыхъ людей и щирыхъ патріотовъ, котрій своимъ пожертвованьемъ для загального добра въ протягу кількохъ лѣтъ выбороли теперешный водраднѣйшій станъ нашои народнои справы.

Не менше старати ся буде и наша часопись зъ повнымъ пожертвованьемъ подпирати морально ту спасенну працю нашихъ послівъ такъ, якъ наша часопись и до теперь все безъ власнои користи щиро служила лишь народному идеалови, не бажала нѣколи чужои кривды, а боронила лишь руску честь въ добре зрозумѣломъ загально-людскомъ интересѣ противъ злобныхъ нападовъ тыхъ несовѣстныхъ людей, що для мнимои власнои користи не вагали ся обкидати насъ за наше щире безкористне посвященье для загального народного добра найгоршимъ болотомъ.

Надѣючи ся отже водъ нашихъ послівъ успѣшнои працѣ для нашои народнои и загально людскои справы, для загального добра нашого краю и нашои австрійскои державы, витаемо ихъ щиро рускимъ серцемъ и кличемо: Боже помагай Вамъ, Высокоповажанй нашій послы, до совѣстнои працѣ!

Дописи „Дѣла“.

Зъ Отинѣ.

[Продовженье пожару отинійского. — Мазурска кольонія Тарнавиця и кс. Топольницкій].

Коли повѣрити поголоскѣ, яка кружить по Отинія, а котру мы въ попередній дописи занотували, именно, що рабінъ — „цадикъ“ надворняньскій предсказавъ новый пожаръ отинійскимъ жидамъ ще таки въ саму седмицю по тамтомъ пожари (11 н. ст. липня), то якъ-разъ довело ся намъ вчера застановитись надъ рабіновскимъ даромъ вѣщуньства. Отинія погорѣла вчера т. в. 17 н. ст. липня въ друге.

Огонь займивъ ся около 6-той вечеромъ въ зовсѣмъ иншомъ мѣсци, якъ впередъ и надобре горѣло до самого рана. Спалило ся до 20 домовъ, одна частина мѣста обмежена ринкомъ, гостинцемъ и скарбовымъ садомъ. И на сей разъ пошкодованій выключно жиды. Намъ показувано три домы, въ трохъ рогахъ, зъ котрыхъ мавъ повстати огонь рѣвночасно. Есть отже здогадъ, що огонь подложено, въ якій цѣли — се годѣ вгадати. Може.... може ходило о подтриманье авторітету рабіновского... Хто може проникнути въ темній и поганій тайны житя жидовъ, тыхъ obywateli и braci mojżeszowego wyznania... До огню хибувало лишь вѣтру, а вся Отинія була-бы погорѣла. Люде по-части були приготованй на тоту нову катастрофу. Такъ примѣромъ зъ магазину нафтового на день передъ тымъ повиношено бочки зъ нафтою, але експльодувавъ иншій силенъ зъ нафтою. Днѣвъ зо два передъ пожаромъ майже всѣ догычнѣ жиды явила ся у тутешного аґента Краковскои асекурація, щобы заасекурувати свои домы. Аґентъ не принявъ ихъ, только одного, котрый и справдѣ немовь чудомъ оставъ ся въ тои части мѣста. Жидиско — розумѣе ся — не конче вдоволеный зъ того. Огонь спинивъ ся на латиньскомъ костелѣ.

Якъ першимъ разомъ, такъ и теперь Отинійцѣ майже зовсѣмъ не гасили огню, на помочь наспѣла пожарна охотнича сторожа огнева зъ мазурскои кольонія Тарнавицѣ коло Товмача подъ проводомъ свого начальника, лат. пароха кс. Топольницкого. Коли е нагода, то зазначимо, що ся кольонія маз

за, суперінтендента Салятная, и рабіна Бендінера; репрезентантôвъ нѣмецкихъ учителѣвъ: директорôвъ Гакшпіля и Зевальда; репрезентантôвъ ческихъ учителѣвъ: сов. шкôльн. Стастного и дир. Гриза. Выдѣлъ краєвый выславъ ческихъ репрезентантôвъ: д-ра Квічалю, проф. ческого університету Пражака и молодо-Чеха д-ра Кучеру, а нѣмецкихъ репрезентантôвъ послôвъ: Шлезінґера и Верунского та проф. теол. Шведорфера. Выдѣлъ краєвый ôднѣсъ ся бувъ до екзекутивного комітету нѣмецкого зъ запытаньемъ, кого бы ôнъ радъ видѣти делеґатомъ зъ выдѣлу краєвого до рады шкôльнои. Комітетъ подавъ мѣжь иншими якогось директора Бідермана. Тымчасомъ выдѣлъ краєвый не згодивъ ся на сю кандидатуру и замѣсть Бідермана выбравъ Шведорфера. Видко отже, що Нѣмцѣ хотѣли Чехамъ зробити зъ Бідерманомъ такъ само, якъ Чехи зробили Нѣмцямъ зъ Гайнріхомъ. Однакожь Нѣмцѣ пристали на выбôръ Шнеберґера, бо, коли свого часу они були выступили зъ сойму и зъ другихъ урядôвъ автономічныхъ, а Шнеберґера выбрано делеґатомъ до рады шкôльнои, то ôнъ не хотѣвъ приняти мандату и лишь на пресію кардинала архіепископа прагского принявъ сей мандатъ. Крôмъ того належать до рады шкôльнои ще два делеґаты зъ мѣста Праги, референты для адміністративныхъ и економічныхъ справъ шкôльныхъ и инспекторы краєвî, котрî разомъ мають 10 голосôвъ такъ, що 5 припадає на школы нѣмецкî, а 5 на ческî. Президентомъ краєвои рады шкôльнои єсть намѣстникъ ґр. Тунъ, а віцепрезидентомъ именовано кôлька днѣвъ тому назадъ. сов. намѣст. Цабушь.

Письмо делеґата Гайнріха, о котрôмъ була вже давнѣйше згадка, звучить дословно такъ: „Коротке а узловате заявленье: 1) Мôй выбôръ до ц. к. краєвои рады шкôльнои наступивъ безъ мого стараня. — 2) Приказувати менѣ приняти або неприняти мандатъ, значить то само, що говорити до ґранітового стовпа. — 3) Коли я довѣдавъ ся зъ ґазетъ о моимъ выборѣ, написавъ я заразъ до президента міністрôвъ ґр. Таффого письмо. Конець того письма звучать: „Ваша Ексцеленція можуть бути спокôйнî. Я буду повѣреный менѣ мандатъ выконувати спокôйно, зъ тактомъ и обєктивностію, а въ догôднôмъ часѣ зложу єго.“ — Такъ и буде. — 4) Я переконаный, що перша аґітація противъ мого выбору якъ въ Празѣ такъ и у Вѣдни выйшла ôдъ людей, котрыхъ интересы вымагають того, щобы мене не допустити до найвысшои шкôльнои власти краєвои. Що за тымъ пôйшли ôдтакъ и малî ґазеты та деякî громады, то єсть зъявище для досвѣдного політика зовсѣмъ безъ значѣня. — 5) Правдою єсть, що я нѣколи не пôддававъ ся політичному верховодству нѣмецкои партіи, бо хотѣвъ служити свободно и независимо мому народови и моѣй ôтчинѣ. — 6) Я стою яко політикъ ôдъ 1873 р. въ Чехахъ самъ оденъ. Ôдъ 14 лѣтъ показую я мому власному народови дорогу, що въ національнôй борбѣ веде до порозумѣня, именно дорогу „роздѣленя національныхъ интересôвъ.“ На конець по 14 рокахъ признають ческî Нѣмцѣ сю дорогу за добру и поступають по нѣй. Называти мене середъ такихъ обставинъ зрадникомъ, то просто нерозумъ. — Зъ того закиду я не роблю собѣ нѣчого. — Іосифъ Гайнріхъ.“

Міністеръ Каляй обѣзджає теперь зъ бувшими референтами въ спôльныхъ делеґаціяхъ Бѣлиньскимъ и Раковскимъ окупованî краѣ и бувъ вже мѣжь иншими въ Градачачи, Самачи, Дервентѣ та въ Дольнôй Тусли. Мѣсцевî жителѣ витали міністра и єго товаришѣвъ всюды дуже торжественно, а въ Тусли роблено имъ навѣть похôдъ зъ смолоскипами, серенаду и т. д. Міністеръ и єго товаришѣ оглянули копальнѣ вугля, саліны, фабрики и т. д. и выѣхали зъ Туслѣ до полудневыхъ повѣтôвъ Босны.

— —

Теперь показує ся, зъ ôдки то взялась була недавно тому поголоска, що въ царскôй палатѣ — якъ тогды говорено, въ Ґатчинѣ — выкрыто пôдложену мѣну. Француска ґазета Matin доносить отже, що то не було въ Ґатчинѣ, але въ Анничкôвскôй палатѣ въ Петербурзѣ, а рѣчь малась такъ: Недавно тому заводило ся въ Анничкôвскôй палатѣ електричне освѣтленье и при сѣй нагодѣ зроблено не конче приятне ôдкрытье. Коли именно выймали руры ґазовî, що ишли по-пôдъ кабінетъ, въ котрôмъ царь звычайно працює, найдено пôдъ рурами вымуровану цеглами дучку; въ дучцѣ лежала порожна бляшана пушка зъ двома дротами, подôбными до тыхъ, якî уживають ся до електричного проводу. Якимъ способомъ зроблено тамъ згадану дучку и зъ ôдки взялась въ нѣй бляшана пушка та на що она була призначена, годѣ було зрозумѣти. Стали отже догадувати ся, що то не було що иншого якъ лишь намѣреный атентатъ на царя, котрый зъ незвѣстныхъ причинъ не выконано. Зъ того отже пôйшла поголоска що въ царскôй палатѣ выкрыто міну. Чи фактъ, котрый подає Matin, єсть дѣйстно правдивый, чи нѣ, годѣ знати, але то прецѣ рѣчь звѣстна, що француска праса, котра вся стоить по сторонѣ Россіи, не розсѣвала бы вже зъ самои куртоазіи для Россіи такихъ вѣстей, котрî були бы зовсѣмъ неправдивî. Зъ другои же стороны доносять зъ Копенгаґи, що даньскій король Христіянъ мавъ сказати, що въ листахъ єго доньки, царицѣ, нема анѣ згадки о якихсь заговорахъ або атентатахъ революційныхъ. Ширенî о тôмъ вѣсти, особливо-жь въ францускихъ ґазетахъ, суть зовсѣмъ безосновнî.

Дивну вѣсть розпустили теперь анґлійскî ґазеты. Они кажуть, що дôстали зъ Петербурга вѣсть, *пôсля котрои* царь мавъ рѣшити ся залишити своє дотеперѣшне самотне житье и хоче брати участь въ публичныхъ торжествахъ. Неимовѣрнôсть сеи вѣсти впадає сама въ очи. Розумѣємо, що цареви може вже навкучилось держати ся вѣчно зъ далека ôдъ цѣлого свѣта, стерегти ся на кождôмъ кроцѣ и окружати ся войскомъ та нѣколи не бути певнымъ о своє житье; але зновъ годѣ припустити, щобы царь хотѣвъ змѣнити способъ свого житя середъ незмѣненыхъ обставинъ. Царь мôгъ бы хиба лишь тогды спокôйнѣйше жити, коли бъ люде въ Россіи могли звернути бôльше уваги на свои власнî интересы, якъ то буває при конституціи, а не на *особу царя*, котра уважаєсь ходячою перешкодою для тои конституціи; а на змѣну теперѣшныхъ ôдносинъ въ Россіи, зовсѣмъ не заносить ся.

Царска родина вернула вже зъ фінляндского побережа до Петербурга. Въ другôй половинѣ серпня має приѣхати до Россіи нѣмецкій цѣсарь, а въ вересню выѣде царь на шѣсть недѣль до Даніи на замокъ Фреденсборґъ.

Характеристичнымъ єсть, що теперь вже и россійска праса зачинає звертати увагу на ту ролю, яку при евентуальнôй вôйнѣ можуть Швеція и Норвеґія ôдограти. „Новости“ пишуть н. пр.:

„Въ наслѣдникахъ Ґустава Адольфа и Кароля XII. не дуже трудно розбудити стару историчну ненависть до Россіи. Послѣдна шведско-россійска вôйна припадає на лѣта 1808 до 1809. Ôдъ того часу не минуло ще сто лѣтъ и старî раны ще не заговили ся. Нѣмецкій цѣсарь може прецѣ позыскати Швецію, обѣцюючи ѣй територіяльнî здобутки, тымъ бôльше, що система замѣны и дѣленье краѣвъ починають въ межинароднôй практицѣ входити зновъ въ моду. А все таки трудно припускати, щобы король Оскаръ рѣшивъ ся промѣняти спокôйный и мирный роззôй своихъ краѣвъ на небезпечнî непокоѣ и станъ воєнный.“

— —

Hamb. Nachrichten помѣстили статью о заграничнôй ситуаціи політичнôй, въ котрôй мѣжь иншими такъ сказано: „Уступленье кн. Фердинанда Кобурґского скрѣпило бы лишь миръ въ Европѣ. Позаякъ Нѣмцѣ мають посередничити межи Россією а Австрією, то мусять удержувати добрî ôдносины до Россіи. Въ хвили, коли бы Нѣмеччина зôрвала зъ Россією зъ любови до Австріи, то стала бы ôдъ сеи послѣдной зовсѣмъ зависимою, пôдчасъ коли теперь має она повну свободу акціи и єсть якъ черезъ то такъ и черезъ свою воєнну силу проводиремъ въ тридержавнôмъ союзѣ.“ Статья кôнчить ся словами: „Судьба кн. Кобурґского и Болгаріи не варта для Нѣмеччины анѣ пушки пороху а має значѣнье выключно лишь для Австріи, котра могла бы лишь шкодити Нѣмцямъ, коли-бъ хотѣла сама заступати свои интересы супротивъ Россіи.“ Загально говорять, що авторомъ сеи статьѣ єсть кн. Бісмархъ.

НОВИНКИ.

✝

МИХАЙЛО ДИМЕТЪ

купець, довголѣтный, бо черезъ 27 лѣтъ радный мѣста Львова, горожанинъ загально поважаный, честный Русинъ, членъ рускихъ товариствъ

упокоивъ ся вчера, по довшôй недузѣ, въ 71 роцѣ житя.

Покôйный, доробившись честнымъ трудомъ бôльшого маєтку, не вырѣкъ ся, якъ деякî другî купцѣ львôвскî, свого руского роду, заявлявъ ся завсѣгды Русиномъ а навѣть, въ 1860-ыхъ рокахъ, пôдпиравъ матеріяльно зрôстъ народно-рускои літературы. Въ 1885 роцѣ покôйный бувъ выбраный вѣчемъ львôвскимъ въ депутаціи до Вѣдня въ справѣ василіяньско-єзуитскôй. Остатными роками, особливо по деякихъ тяжкихъ пригодахъ въ родиннôмъ житю, пôдъупавъ покôйный на здоровлю, а вчера ôддавъ Богу духа.

Вѣчна покôйному память и земля Єму перомъ!

— **Загальнî зборы руского товариства педаґоґічного** ôдбудуть ся дня 29 н. ст. вересня о 9-тôй годинѣ рано у Львовѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ ч. 27 при ул. Орменьскôй.

— **На засѣданю руского товариства педаґоґічного** дня 14 н. ст. липня с. р. полагоджено мѣжь иншими отсî справы: Рѣшено выдати Бібліотеку рускихъ клясикôвъ для шкôльныхъ бібліотекъ; на теперь мають друкуватись: 1) творы Тараса Шевченка, въ двохъ выданяхъ: а) на преміи для шкôлъ народныхъ, б) для бібліотекъ шкôлъ середныхъ; 2) Творы Марка Вовчка, 3) Григорія Квѣтки, 4) Осипа Федьковича, 5) Чорна Рада П. Кулѣша. — Рѣшено передати редакцію „Учителя“ проф. ґімн. Грушкевичеви. — Рѣшено зробити передрукъ зъ „Приписôвъ до испытôвъ кваліфікаційныхъ“, напечатаныхъ въ „Учителю“ и подякувати авторови ихъ за дозвôлъ переводу. — Принято въ члены товариства: читальню въ Жовтанцяхъ; Амв. Галицкого, учителя зъ Кутъ; о. Атан. Юркевича зъ Роздолу; Стеф. Иванцева, господаря зъ Товстоголовъ; о. Мих. Кмицикевича зъ Гниличокъ; о. Мих. Цегельского зъ Камѣнки струмиловои; Ант. Городиского, учителя зъ Калинѣвщины; Клима Шлемкевича учителя зъ Пôдгайчикъ; о. крил. П. Матковского зъ Перемышля; Теод. Никитина, учителя зъ Чемеринець; Филар. Миськевича, учителя зъ Надорожнои.

— **Руско-народный театръ** дає теперь представленя въ Новôмъ Санчи и перебуде тамъ до 24 н. ст. липня включно. Зъ Нового Санча переѣде нашь театръ до Тарнова.

— **Испыты у львôвскôй школѣ господарства лѣсового** розпочали ся ôдъ 17 н. ст. липня испытомъ зъ хеміи орґанічнои, и будуть тревати ôдъ 21 липня що денно ажь до 30 липня. Початокъ испытôвъ ôдъ годины 8-ои рано до 1-ои зъ полудня а єсли не покôнчить ся выпытуванье, то ще и ôдъ 4-ои годины по полудни.

— **До испыту зрѣлости въ ґімназіи Францъ-Іосифа у Львовѣ** зголосило ся 61 абітурієнтôвъ, зъ котрыхъ 45 здало испытъ (мѣжь ними 5 зъ ôдзначеньемъ), 11 абітурієнтôвъ одержало поправку, 4 репробованî на рôкъ, а 1 безъ речинця. Абітурієнтôвъ Русинôвъ було 3; зъ нихъ зложили испытъ: Володимиръ Левицкій зъ ôдзначеньемъ и Володимиръ Топольницкій а третій одержавъ поправку зъ математики.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Бережанахъ** ôдбувавъ ся вôдъ 10—15 н. ст. липня. До испыту приступило 17 ученикôвъ публичныхъ и 3 екстернистôвъ. Зъ публ. учен. признанî дозрѣлыми 7, а то: зъ ôдзначеньемъ: Іосифъ Дикій (Русинъ) и Іосифъ Штернъ (жидъ); зъ добрымъ успѣхомъ: Василь Бережаньскій (Русинъ), Едвардъ Бѣлецкій, Жиґмондъ Бухелтъ, Маріянъ Квєциньскій и Альфредъ Маєръ; поправку одержало 7, а трехъ репробовано на рôкъ. Всѣ три екстерністы: Гавацкій (Русинъ), Єловицкій и Серафиньскій признанî зрѣлыми. Додати єще годить ся, що въ VIII-ôй кл. було въ II пôвроку 28 ученикôвъ, зъ котрыхъ 8 не допущено до письменного испыту, а 3 ôдпали при письменнôй матурѣ. Испытъ ôдбувавъ ся пôдъ проводомъ инспектора Ив. Левицкого.

— **Для громадъ у всхôднôй Галичинѣ**, въ котрыхъ градъ знищивъ засѣвы, удѣливъ цѣсарь зъ своихъ приватныхъ фондôвъ 4.000 зр. пôдпомоги.

— **Краєва рада санітарна** на одинацятôмъ засѣданю дня 1 липня с. р. порѣшила: представити намѣстництву условія, якихъ зô становища санітарно-поліційного треба вымагати при будовѣ и устроєню рѣзнѣ для худобы рогатои, телятъ, овець, кôзъ и безрогъ; высказано гадку въ справѣ загаданого пенсіонату гідропатичного въ Криници, а такожь и пôдъ взглядомъ рôзныхъ иншихъ инвестицій, потрѣбныхъ въ заведеню криницкôмъ.

— **Гонорарѣ лѣкарскî.** Вѣденьскій окулістъ, котрый недавно лѣчивъ жѣнку шаха перского, дôставъ за те 800 фунтôвъ штерлінґôвъ (звыжь 8.000 ґульденôвъ). Але-жь недавно професоръ хірурґіи Скліфасовскій зъ Москвы дôставъ ôдъ одного горожанина зъ Одесы за лѣченье 11.000 рублѣвъ. Благородный професоръ призначивъ тоту суму на стипендію для медикôвъ московского університету.

— **Побѣда „поступу“.** Одна львôвска ґазета одержала недавно зъ Кракова таку телеґраму: „При выборѣ до рады мѣскои станьчики побитî на голову. Консерватизмъ дôставъ у лобъ, побѣдивъ поступъ. Выбранî: Розенблятъ, Конъ, Горовіцъ и Шмелькесъ...“

— **Спростованье.** Въ новинцѣ вчерашного числа про зъѣздъ историкôвъ польскихъ у Львовѣ зайшла похибка: Намѣстникъ ґр. Баденi не бувъ присутнымъ на засѣданю зъѣзду, бо ôнъ перебуває въ Буску. Вѣстку сю подавъ бувъ Kurjer Lw., а и Nowa Reforma въ телеґрамѣ зô Львова зазначила присутнôсть ґр. Баденія на ґалеріи на засѣданю зъѣзду.

— **Въ Криници** гостило до дня 30 н. ст. червня 1584 осôбъ (торôкъ до того часу лише 1062), а въ Ивоничу до дня 8 н. ст. липня 926 осôбъ, мѣжь тыми значне число зъ Россіи.

— **Дрôбнî вѣсти.** На поли пôдъ Серетомъ выкопавъ селянинъ зъ Берлинець Кость Ганюкъ груду срѣбла ваги пôвъ кільоґрама. Срѣбло покрывала груба верства землѣ.

Посмертнî — ✝ — оповѣстки.

Иванъ Гринчакъ, господарь зъ Бережницѣ шляхотскои, повѣта калуского, упокоивъ ся дня 20 червня въ 74 роцѣ житя. Черезъ 15 лѣтъ бувъ покôйный вôйтомъ и позаводивъ гарнî порядки въ своѣй громадѣ. Покôйный мавъ велике поважанье мѣжь селянами, котрî такъ цѣнили єго розумъ и справедливôсть, що выбирали єго мировымъ судьею въ спорахъ, котрî при єго проводѣ и розвазѣ звычайно полагоджувались безъ процесу. Читальня втратила въ покôйнôмъ свого найлучшого члена а церковь довголѣтного старшого брата. Гринчакъ доробивъ ся власною працею значного маєтку и выховавъ пять сынôвъ, зъ котрыхъ оденъ єсть у Вѣдни мѣскимъ докторомъ, а заразомъ лѣкаремъ рускои семінаріи духовнои, два сыны суть учителями ґімназіяльными въ Россіи а наймолодшому сынови передавъ господарство. Вѣчна єму память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя въ судôвництвѣ.** Міністеръ справедливости именувавъ: адъюнктôвъ повѣтовыхъ Андр. Цурковского и Исидора Мыдловского зъ Динова адъюнктами судовыми, обохъ для Тернополя; адъюнктами повѣтовыми авскультантôвъ: Ем. Голубовского для округу львôвскои апеляціи на-разѣ безъ означеня сталого мѣсця, Стан Вербицкого для Долины, Ив. Чавдерну для Галича, Фел. Бернацкого для Динова и д-ра Вол. Козицкого для Товстого.

— **Конкурсы.** Президія намѣстництва розписала конкурсъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. липня с. р. на пять новосистемізованыхъ мѣсць ц к. лѣкарѣвъ повѣтовыхъ въ IX и X ранзѣ и на одно мѣсце ц. к. асистента санітарного, взглядно на шѣсть мѣсць ц. к. асистентôвъ санітарныхъ, — та на десять новосистемізованыхъ мѣсць ц. к. ветеринарѣвъ повѣтовыхъ въ XI ранзѣ взглядно оглядачѣвъ звѣрятъ и плодôвъ звѣрячихъ. Кандидаты, що суть въ службѣ державнôй, мають внести поданя въ приписанôй дорозѣ службовôй, иншî черезъ дотычнî староства, а у Львовѣ и Краковѣ черезъ дирекцію поліціи. — Урядъ продажи соли въ Величцѣ розписавъ конкурсъ зъ речинцемъ до 15 серпня на мѣсце важника и возьного при тôмъ урядѣ; платня першого 34 зр. 80 кр. мѣсячно и додатокъ на помешканье 48 зр. рôчно.

Наука, штука и литература.

— **Илюстрована Исторія Руси.** Пôдъ такимъ заголовкомъ друкує ся и появить ся зъ кôнцемъ липня популярна исторія Руси яко книжечка товариства „Просвѣты“ за липень, серпень и вересень въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ на веліновôмъ папери и мѣстити-ме сорокъ гарныхъ илюстрацій (портретôвъ историчныхъ старинностей и памятникôвъ) выконаныхъ въ закладѣ Angerer и Göschl и двѣ историчнî карты Руси літографіи Пришляка. Исторію Руси написавъ проф. Ол. Барвѣньскій пôсля найновѣйшихъ дослѣдôвъ историчныхъ и довѣвъ до найновѣйшихъ часôвъ. Такъ небавомъ будемо мати въ легкôй и принаднôй формѣ представлену нашу славну бувальщину, а що Исторія Руси въ такъ гарнôмъ выданю буде стояти лише 50 кр., то не сумнѣваємо ся, що безъ неи не обôйдесь нѣ одна руска хата. Члены товариства „Просвѣта“ дôстануть єи даромъ, а хто зъ нечленôвъ хоче єи мати, нехай удасть ся до товариства „Просвѣта“ у Львовѣ ул. Орменьска н-ръ 27. На пересылку треба додати 5 кр. (а рекомандовану 15 кр).

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 18 липня. Декотрî старо-ческî ґазеты доказують, що Ріґеръ постановивъ длятого усунути ся ôдъ житя політичного, що не має надѣѣ, щобы угода була переведена зъ користею для ческого народу.

Константинополь 18 липня. Инжиніра Маєра пустили розбишаки на волю, щобы ôнъ постаравъ ся о выкупъ а Ґерсона повели въ горы. Амбасадоры австрійскій и нѣмецкій выслали ноту въ котрôй зажадали якъ найскорѣйшихъ заряджень, щобы подôбнî случаѣ не повтаряли ся.

Лондонъ 19 липня. Баталіонъ ґвардіи, що бувъ збунтовавъ ся одержавъ приказъ вымашерувати до Кентавнъ на пригôрку Доброи Надѣѣ.

Прага 19 липня. Пос. Гайнріхъ выславъ письмо до рады громадскои въ котрôй дякуючи за выбôръ каже, що ажь тогды уступить коли буде мôгъ зложити свôй мандатъ въ руки Нѣмця, котрый не має нѣякого дѣла зъ людьми, котрî для интересу сѣють незгоду.

Прешбурґъ 18 липня. Ôдбула ся тутъ проба стрѣляня бездымнымъ порохомъ зъ пушокъ Ухація. Результатъ держать въ тайнѣ а зачувати лишь зъ боку що треба буде конструкцію пушокъ перерабляти.

Лондонъ 19 липня. Палата льордôвъ ухвалила въ третôмъ читаню законъ о наданю захôднôй Австраліи окремои конституціи. — Межинародне товариство мира думає ôднести ся до цѣсаря Вильгельма, щобы ôнъ взявъ ся за дѣло загального розброєня.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На кольоніи вакаційнî**, уряджуванî товариствомъ „Шкôльна Помôчь“ прислали П. Т.: о. І. Юзычиньскій зъ Бориничь 10 зр.; Станіславъ Глиньскій, промысловець въ Яслѣ 10 зр.; о. Ю. Трохимовичь зъ Крехова 5 зр; Впр. архідіяконъ Сѣнгалевичь изъ Львова 5 зр.; о. Ив. Отто изъ Липôвця 1 зр.; Всч. Жукотиньскій деканатъ 8 зр.; о. Шанковскій изъ Копичинець 3 зр.; о. М. Куневичь, войсковый капелянъ изъ Вѣдня 3 зр; Вп. Амалія Габла изъ Устіянови 3 зр.; о. В. Нероновичь изъ Рейтаровичь 3 зр.; о. К. Сѣлецкій изъ Жужеля 2 зр.; Соборчикъ въ Олеську 3·70 зр.; о. Федусевичь изъ Стрыя 1 зр.; о. Чаплиньскій изъ Косова 1 зр.; Вп. Сембратовичь зъ Монастирискъ 1 зр.; о. Топольницкій зъ Соколôвки 1 зр.; о. Пелехъ изъ Звертова 1 зр.

Всѣмъ тымъ великодушнымъ Дателямъ заявляє Выдѣлъ сердечне „спаси-Бôгъ“!

Ôдъ Выдѣлу „*Шкôльнои Помочи*“ у Львовѣ.

— **Выказъ жертвъ для бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи въ Перемышли.** (Справозданье и подяка.)

Зъ року 1889 остало 120 зр. 54 кр. и 1 книжочка „Народнои Торговлѣ“ вартости 10 зр. а в. Въ роцѣ 1890 вплыло изъ складокъ 55 зр. 98 кр. Отже сума приходу 176 зр. 52 кр. а в. и книжочка „Народнои Торговлѣ“ въ цѣнѣ 10 зр. а. з.

Зъ того выдано:

1) На пôдпомоги оплатъ шкôль.	15 уч.	78 зр.	50 кр.
2) На книжки		23 „	— „
3) На харчь и одѣжь . . .		16 „	50 „
Сума розходу		118 зр.	— „

Остає отже на рôкъ слѣдуючій сума 58 зр. 52 кр. и 1 книжочка „Народнои Торговлѣ вартости 10 зр. а. в.

Въ роцѣ 1890 зложили на нашу молодѣжь слѣдуючî Добродѣѣ: Вп. о. Сапрунъ зъ Дубецка 1 зр.; о. Ринявець 1 зр.; Вп. о. Кульчицкій 5+3 зр. (двократною посылкою); о. К. Селецкій ôдъ парохіянъ цеблôвскихъ 3 зр. 10 кр.; о. Мрицъ 3 зр.; черезъ адміністрацію „Дѣла“ выказанî тамъ-же Добродѣѣ 21 зр. 75 кр.; о. Теофиль Скобельскій 5 зр.; Вп. В. Селецкій зъ Ступницѣ 1 зр.; о. М. Зубрицкій 50 кр.; о. Иванъ Мелешкевичь 3 зр.; бл. п. о. Яковъ Шанковскій 3 зр.; Впр. священьство Угнôвского деканата на руки о. Е. Дѣдицкого (именно: Впр. о. Є. Дѣдицкій 1 зр., о. И. Козакевичь 1 зр. 50 кр., о. Т. Лысякъ 50 кр., о. Илія Мазикевичь 1 зр., о. А. Мельникъ 1·13 зр.; о. Мат. Несторовичь 1 зр.; о. Е. Омеляньскій 50 кр.) — разомъ 5 зр. 63 кр.

Подаючи имена и жертвы Вседостойныхъ Добродѣѣвъ до прилюднои вѣдомости, складаємо именемъ бѣднои молодѣжи ихъ памяти и щедротѣ сердечну подяку зъ запевненьемъ, що жадна ихъ жертва не пôйшла и, дасть Богъ такъ дальше, не пôйде въ будучности марно.

Перемышль 18 липня 1890. *Цеглиньскій.*

Надѳслане.

Дѳмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѝ обліґаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннѳмъ. По рученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дѳстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ обліґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ обліґаціи першенъства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продае пѳдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 125—156 **Дѳмъ банковый и контора вымѣны** у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ѳдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Помѳчника торговельного

глядить **купець Я. Корытовскій въ Калуши.** Рускій язикъ въ мовѣ и письмѣ конче потрѣбный. Зголошеня листами.

Глядає мѣсця нко пѣвець церковный Иванъ Домарацкій, укѳнчившій зъ ѳдзначеньемъ два роки пѣвецкого заведеня им. бл. н. еп. Снѣгурского въ Перемышли. Близша вѣдомѳсть у директора заведеня.

Зарядъ каменолому дѳбръ **Свєржь** повѣдомляє, що доставляє готовѝ якъ такожь на замовленя

Камѣнѣ млыньскѝ

въ добѳрнѳй якости по цѣнѣ (loco) 80 кр. за цаль ѳдъ 28—32 цалѣвъ ширины а иншои ширины на жаданье по цѣнѣ пѳсля умовы.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3481 30—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць держанныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ обліґаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ѳдъ П. Т купуючихъ всѣлякѝ мылосеваній а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣнниѝ, такожь запавшѝ купоны за готѳвку, безъ нѣякого ѳдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ѳдчисленьемъ справдешныхъ коштѳвъ.

До ефектѳвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштѳвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пѳдъ буквами: Л. А. Р. приймає редакція „Дѣла“

Панночки, ходячѝ до шкѳлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнѳй и бездѣтнѳй, мешкаючѳй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першенъство мають доньки Впр. священикѳвъ рускихъ. На желанье може бути дома рускій розговѳръ. Близшу адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

МАШИНЫ до ШИТЯ
Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найперших фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговѝ зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 30 до 60 зр.
„ ручнѝ зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готѳвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ есть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ЮСИФЪ ИВАНИЦКИЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львѳвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тѝ самѝ, якѝ аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американьскѝ, бо дѳстають за се 20 зр. ѳдъ кождои продапои машины. 3575

Рѳкъ основання 1822.

Josef Ortner

WIEN

Sechshaus, Wienflussgasse 11.

Фабрика клею.

Поручає всякѝ роды клею безъ товщу и квасу въ найлѣпшѳй якости.

3424 (9—12)

ОКУЛІСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичнѳй проф. Фухса у Вѣдни, мешкає при улици Третого Мая (Маєровскѳй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординує ѳдъ 10—12 и 3521 ѳдъ 3—5. 20—24

(Импресса).

CARBOLINEUM
Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будѳвляного и т. д., котре хоронить его ѳдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетѳвъ, брамъ, помостѳвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкѳвъ деревляныхъ, стовпѳвъ и поручавъ огородахъ, домѳвъ гонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметѳвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовѳмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высилає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковиину 3509 (16—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ
въ Краковѣ,
лінія А—В, ч. 37.

Складъ сукна и готовыхъ одяґѳвъ
мужескихъ и дѣточихъ
пѳдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный
зъ улицъ Галицкои ч. 8.
на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тѳмъ званю, достаточнѝ средства маєтковѝ а такожь навязанѝ безпосереднѝ зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѝ листовнѝ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнѝ пробки оплатно. 3109 33—?

Дякуючи за теперѣшнѝ взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Господинямъ!

Безъ огню, безъ найменшого сопуху прасує ся **дуже дешево и гарно патентованымъ зелѣзкомъ** при помочи брікетѳвъ архікн Альбрехта.

Купити можна по бѳльшихъ торговляхъ зелѣза.

Loser János Bitterquelle

(гѳркаве жерело).

Сесю гѳркаву воду, обильну въ мінеральнѝ соли, за-для ея

скорого и лагѳдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшѝ лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гѳркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вѳдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшѝ вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 3—10

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (9—16)

помазанѝ парканы, будынки, магазины, возы, знаряды господарскѝ, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрѳвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый выробъ.**

5 кільовѝ высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 кільо по зр. 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP. chemische Fabriken

Regensburg—Wien, X. Keplergasse Nr. 20. (Основ. 1781).

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (20—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1	выгр.	50.000	зр. варт.	1	выгр.	50.000	зр. варт.
1	„	5.000	„ „	1	„	5.000	„ „
1	„	2.000	„ „	1	„	2.000	„ „
1	„	1.000	„ „	1	„	1.000	„ „
2	„	500	„ „	2	„	500	„ „
5	„	200	„ „	5	„	200	„ „
10	„	100	„ „	10	„	100	„ „
20	„	50	„ „	20	„	50	„ „
50	„	20	„ „	50	„	20	„ „
200	„	10	„ „	200	„	10	„ „
2000	„	5	„ „	2000	„	5	„ „

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дѳстати у Львовѣ въ конторахъ: **Августа Шелькенберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.**

„Zacherlin“

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлає зъ подивленя ґѳдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей способѳъ, що не лишаєсь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищує кухнѣ основно ѳдъ швабѳвъ.

Усуває зразъ всякѝ молѣ.

Увѳльняє якъ найскорше ѳдъ мухъ.

Хоронить нашѝ звѣрята домашнѝ и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ѳдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продає ся лишь въ самѳмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дѳстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ѳдтакъ можна дѳстати: у Львовѣ и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенѝ плякаты Захерля; такожь

въ Народнѳй Торговли и ея філіяхъ въ Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ. 3561 3—10

Львѳвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахѳвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИПКЕВИЧА инжиніра

Львѳвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментѳвъ для изольованя муровъ ѳдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѳмъ станѣ Елястичнѝ изоліпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родѳвъ до крытя дахѳвъ, роля 10 м.□ ѳдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервації дахѳвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будѳвництвѣ найбѳльше завохченѝ стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣломъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репарації. Метръ □ ѳдъ 50 до 75 кр. 3545 11—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одпѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѝ ун. им. Шевченка, пѳдъ кар. К. Беллиха 2 ур.

Ч. 153. Львовъ, Понедѣлокъ 9 (21) липня 1890. Рѣчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додаток „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
на цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлий рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чвертъ року . . 4 зр. 50 кр. на чвертъ року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлий рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 25 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣвъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатай пѣльки бѣдь порто
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одного стрѣчки печатков, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
Поклики числяться по 10 кр. бѣдь стишка.

☛ Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скѣнчивъ ся перший пѣврѣкъ, тожь и крайна пора выровнати всякій залеглости и надсилати передплату на слѣдуючій пѣврѣкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюємъ накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не выровнали своєи передплаты або не одновили єи на слѣдуючій пѣврѣкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникѣвъ перервы у высыланю часописи.

Еще о конференціи послѣвъ
въ справѣ галицкихъ фінансѣвъ.

Мы вже передъ чотирма днями подали коротко хѣдъ нарадъ и остаточній рѣшеня конференціи послѣвъ, скликанои выдѣломъ краєвымъ для нарады надъ управильненьемъ галицкихъ фінансѣвъ. Коли-жь се справа бѣльшои ваги, бо ходить о фінансову господарку нашого краю въ послѣдныхъ 10 рокахъ а зъ наслѣдками и на дальшій лѣта, то доповняємо нинѣ наше справозданье, тымъ бѣльше, що де-що цѣкаве о тѣй нарадѣ въ виншихъ часописяхъ пропущено або подано не зовсѣмъ згѣдно зъ фактичнымъ єи ходомъ.

На конференцію були запрошенї авторы трьохъ проєктѣвъ управильненя фінансѣвъ Галичины, фаховї знатоки справъ фінансовыхъ (пп. Раппапортъ, Ґольдманъ и н.) и головнѣйшій репрезентанты всѣхъ поодинокихъ клюбѣвъ и сторонництвъ въ соймѣ. Отже показалось, що тѣлько лѣвиця и банковичѣ хочуть радикальнои господарки фінансовои, великихъ пожичокъ и великихъ инвестицій; репрезентанты иншихъ клюбѣвъ стояли за господаркою бѣльше або менше консервативною и осторожною.

Найдальше йшли пп. Щепановскій и Рутовскій. Они указували, що Галичина має въ порѣвнаню до иншихъ краєвъ, н. пр. Угорщины, Румунії, а хочьбы Стирії и Моравії, дуже мало довгѣвъ краєвыхъ и дуже мало выдає на инвестиціи. Тыхъ 6 до 9 міліонѣвъ, якій бы можна на тую цѣль ужити пѣсля проєктѣвъ пп. Романовича и Мархвицкого, то ще дуже мало. Зо сплачуваньемъ довгѣвъ не треба спѣшити ся: нѣяка держава въ свѣтѣ (окрѣмъ Сполученыхъ державъ пѣвнѣчнои Америки) не бере ся до сплаченя своихъ довгѣвъ, а радше выдають грошѣ на инвестиціи. Господарка державна або краєва повинна зовсѣмъ инакше вести ся якъ господарка приватна, хоть бы и найбѣльшій выдатки на цѣли продуктивній и промысловій не будуть грошемъ змарнованымъ, але вернуть ся по рокахъ зъ доброю лихвою. Зъ индемнізаціею треба изъ політичныхъ мотивѣвъ разъ вже цѣлкомъ покѣнчити; нехай не остане анѣ слѣдъ зъ того, що пригадувало бы панщину, и нехай не уживаєся при аґітаціи слѣвъ, що цѣсарь дарувавъ индемнізацію а паны кажуть и дальше платити.

Найдальше въ противнѣмъ напрямѣ ишли члены консервативнои правицѣ, ґрафы Стадницкій Янъ и Менцѣньскій. Они волять радше черезъ кѣлька лѣтъ пѣднести краєвый податокъ о 2 до 5 крѣц. бѣдь риньского, нѣжь обтяжати край на 50 або и бѣльше лѣтъ. Краєвого податку припадає въ Галичинѣ на одного оподаткованого по 8 зр., отже пѣдвысшенье его о якихъ 20 або 30 крейц. не зробить оподаткованымъ великои рѣзницѣ, тымъ бѣльше що то лише соймъ єсть дуже скрупулятный въ пѣдвысшуваню податкѣвъ; але коли бѣнъ, обтинаючи всякій розходы, спроможе ся ухвалити буджетъ краєвый безъ пѣдвысшеня податкѣвъ краєвыхъ або зъ маленькимъ пѣдвысшеньемъ о якій тамъ крейцаръ, то рѣвночасно рады пов. пѣдносять податокъ повѣтовый о кѣлька або и кѣльканацять — були навѣть примѣры, що о 20! — крейцарѣвъ, и се не звертає навѣть нѣякои уваги на себе, отже видко, що и не долягає такъ дуже.

П. Романовичъ пояснивъ, що бѣнъ именно такій выдатки инвестиційній має на оцѣ: запомоги на будову другорядныхъ зелѣзниць (3 міліоны зр.), на будову дорѣгъ повѣтовыхъ и громадскихъ, на будовы касарень и шпиталѣвъ, на меліорациі и регуляціи декотрыхъ рѣкъ, на пѣднесенье промыслу, безпроцентовій позички для громадъ (пѣвъ міліона зр.) на будову шкѣлъ. Се характеристично, що на пѣдвысшенье податкѣвъ краєвыхъ годять ся тѣлько послы зъ захѣднои Галичины, въ котрѣй доси власне бѣльше зроблено для инвестицій и де просвѣта народу высше стоить, якъ въ всходнѣй части краю; черезъ те жь захѣдна Галичина и заможнѣйша, коли могла бы выдержати и высшій податки краєвій. Отже треба робити продукційній выдатки въ цѣлѣмъ краю, а тогды цѣлый край стане заможнѣйшій.

П. Абрагамовичъ указувавъ, що єсть велика рѣзниця межи всходною Галичиною а захѣдною. Одъ Перемышля почавши на захѣдъ розмѣщенї суть великій масы войска, котрі дають великій заробокъ народови. Въ всходнѣй Галичинѣ того нема, за те тутъ бѣльше екзекуцій за податки, и вже теперь нарѣдъ тѣлько зъ найбѣльшимъ высиленьемъ зносить тягарѣ. Велику операцію фінансову теперь не пора переводити, трицяти кѣлька-міліонову позичку затягати, коли ледве передъ рокомъ перебувъ край операцію фінансову на 62 міліоны при выкупнѣ пропінаціи.

П. Раппапортъ упевняє яко фаховый фінансістъ [єсть конзулентомъ правнымъ лєндербанку], що Галичина, особливо по успѣшнѣмъ переведеню послѣдныхъ операцій фінансовыхъ, выкупна пропінаціи и сконвертованя листѣвъ заставныхъ Товариства кредитового земского, має великій кредитъ и велике довѣрье въ Европѣ, и не треба зовсѣмъ бояти ся о успѣхъ новои великои позички краєвои, до котрои теперь власне єсть дуже добра пора.

П. Романчукъ въ короткѣй бесѣдѣ, высказавъ, що теперь не єсть пора на такій великій операціи фінансовій и велику політику инвестиційну, якои домагають ся проєкты пп. Мархвицкого и Романовича. Зачекаймо ще 7 лѣтъ, поки не скѣнчить ся рѣчне сплачуванье индемнізаціи: тогды, позбувши ся такого тягару, можна буде подумати о управильненю фінансѣвъ краєвыхъ и о бѣльшихъ пѣдприємствахъ економічныхъ. Теперь не пора на те и зъ причины непевнои ситуаціи політичнои: все ще грозить намъ велика вѣйна, а нашъ край бувъ бы вѣдай найбѣльше нараженый на єи удары. До 7 же лѣтъ чейже ситуація выяснить ся: або перебудемо вѣйну або покаже ся, що єи не треба бояти ся. Перебѣдуймо отже ще тыхъ кѣлька лѣтъ. Затягненье позички 32 або 38 міліонѣвъ, за котру въ 50 або 67½ рокахъ треба буде заплатити 75 до 110 міліонѣвъ, дало бы ся оправдати лише тогды, коли користи зъ операціи фінансовои, доходы зъ инвестицій, дорѣвнають тымъ стратамъ; сенжь надѣ тутъ годѣ мати. Стараймо ся проте щадити (а се ще можливе), шукаймо новыхъ жереблъ доходѣвъ, чи не дадуть ся якій вынайти, а въ остаточнѣмъ разѣ затягаймо до кѣнця року 1897 дрѣбай позички, якъ доси, за котрій и такъ не треба буде платити высшихъ бдсоткѣвъ якъ бдъ позички великои.

Поставлене одвѣтно тѣй промовѣ внесенье п. Романчука упало; упавъ такожь проєктъ д-ра Зґурского, а принято бѣльшостію голосѣвъ внесенье п. Абрагамовича, котре мы вже подали. — Пп. Ґольдманъ, Мархвицкій Щепановскій, Рутовскій и Романовичъ зголосили до протоколу, що они другу часть того внесеня, т. є. робленье постепенныхъ выдаткѣвъ въ цѣли економічного розвою краю,“ уважають за неможливу до выконаня.

Додамо єще, що конференція ухвалила одноголосно, що „не можна дальшэ пѣдвысшати податкѣвъ краєвыхъ“, и такожь, що „прямованье до зниженя податкѣвъ краєвыхъ не входить доконечно въ програму фінансову“.

Здає, ся що выдѣлъ краєвый пѣйде за рѣшеніями конференціи и бдповѣдно до нихъ уложить свое предложенье для сойму. Nowa Reforma дуже незадовлена зъ такого половинного результату конференціи, зъ такого „страху передъ смѣлою акціею инвестиційною“. И мы не дуже задоволенї зъ такого результату, що таки выйде на затягненье позички якихъ 15 міліонѣвъ або и бѣльше! А що-до смѣлои акціи инвестиційнои — то мы ви мусимо бояти ся ще и зъ того взгляду, що мы не маємо такого довѣрія до людей, котрі бы ей провадили, чи якась часть зъ узысканыхъ черезъ позичку міліонѣвъ не буде ужита и на пѣддержанье та скрѣпленье панованя Полякѣвъ надъ Русинами....

Ситуація на Балканѣ.

Болгаре можуть зновъ повеличати ся успѣхомъ, котрый въ теперѣшну пору єсть подвѣйнои ваги. Послѣдна нота болгарского правительства до Порты не позбстала безъ користныхъ наслѣдкѣвъ для Болгарії. Вправдѣ не осягнено ще всего, чого въ нѣй жадало ся, але бодай одну часть жадань, и то таку, котра для будучности Болгарії має далеко бѣльше значѣнье, якъ навѣть признанье кн. Фердинанда княземъ болгарскимъ. Мы вже звертали давнѣйше увагу на то, що Порта готова згодити ся на жадання ноты що-до Болгаръ въ Македонії. То, що впередъ лишь припускало ся, стало ся нинѣ фактомъ. Болгарска пѣврядова ґазета „Свобода“ подає категоричну вѣсть, що Порта згодила ся вже на жадання болгарского правительства що-до Болгаръ въ Македонії; до Софії наспѣла именно зъ Константинополя вѣсть, що Порта занменує сими днями болгарскихъ епископѣвъ въ Македонії: Теодосія въ Скоплю (Искибѣ), Сінессіюса въ Охридѣ и Юзму въ Кевпрули (Кепрілѣ). Всѣ три епископы суть македоньскими Болгарами, а хочь доси не грали нѣякои ролѣ політичнои, то все таки зумѣють они певно пѣддержувати сильно болгарскій елементъ, не лишь супротивъ магометанізму, але и супротивъ Грекѣвъ и Сербѣвъ. N. fr. Presse дбстала навѣть зъ Константинополя вѣсть, що султанъ выславъ вже дотычне ираде до Порты. Нема отже сумнѣву, що именованье епископѣвъ болгарскихъ въ Македонії єсть довершенымъ фактомъ. Именованье се єсть якъ вже сказано подвѣйнои ваги; оно має велике значѣнье для внутрѣшныхъ бдносинъ въ теперѣшній Болгарії, а ще бѣльше для будущого розвою цѣлого болгарского народу, котрого часть розсѣлась широко по теперѣшній Македонії. Въ Болгарії веде ся якъ разъ аґітація выборча до нового собранія. Правительству болгарскому, головно же Стамболову, ходить о то, щобы переперти своихъ кандидатѣвъ, щобы зыскати собѣ прихильникѣвъ не лишь въ самѣмъ собранію, але и въ народѣ; треба було чимсь повеличати ся, дати доказъ, що правительство не бездѣльно, не лишь для власныхъ користей и выглядѣвъ держить власть въ своихъ рукахъ; треба було затерти лихе вражѣнье, яке зробило страченье Паніцы навѣть на самыхъ прихильникѣвъ правительства. Сѣ обставины дали починъ до высланя ноты до Порты, котра пѣсля обчисленъ Стамболова мала дати помѣчь его плянамъ. И бнъ дѣйстно не перечисливъ ся; теперь буде вже мѣгъ выступити зъ чимсь позитивнымъ передъ собравіемъ, а успѣхи въ Македонії будуть могли замкнути губы тымъ, що могли бы нарѣкати, що ось то правительство стратило чоловѣка, котрый якъ разъ найбѣльше дѣлавъ для Македонії. Але и въ самѣй Македонії зробить результатъ ноты болгарскои якъ найлѣпше вражѣнье. Болгаре въ Македонії осягнуть то, чого вже бдъ давна добивали ся, а чого бувъ бы имъ и Паніца не выборовъ, бо якъ разъ всякій рухъ революційный бувъ бы недозволявъ Портѣ основувати тамъ епископства, о котрыхъ она була бы переконана, що они будуть пѣддержувати дальшій рухъ революційный. Але ось чимъ єсть найважнѣйшимъ успѣхъ болгарскои ноты: болгарска церковь въ Македонії, котра доси належала пѣдъ власть грецкихъ епископѣвъ, стане теперь независимою, національною, болгарскою, а то для будучности Болгарії и Македонія єсть якъ найбѣльшои ваги. Въ Македонії спорять о геґемонію ажь три народы: Греки, Сербы и Болгаре. Доси умѣли тамъ лишь Болгаре якъ найлѣпше пѣдготовити теренъ для себе; Сербы рушились доперва, коли побачили, що имъ Болгаре загрожають, бо притягають на свою сторону навѣть Сербѣвъ по національности. Греки маючи власть церковну въ своихъ рукахъ, думали, що они и національно запанують надъ обома другими народами. Наразъ рѣшенье Порты пописовало якъ Грекамъ такъ и Сербамъ ихъ пляны, а щастье прихилилось на болгарску сторону. Болгаре въ Македонії будуть теперь могли розвивати ся національно зовсѣмъ окремо, а церковь не буде вже имъ ставати на перешкодѣ и не буде ихъ рѣвнати та мѣшати въ цѣляхъ політичныхъ зъ Греками, якъ то було доси. Въ Македонії вытворить ся теперь поволи повна бдрубнѣсть болгарского елементу бдъ Сербѣвъ та Грекѣвъ, а церковь болгарска буде мусѣла конче ґравітувати до Болгарії, бо зъ бдтамъ взяла свѣй починъ и за иніціятивою Болгарії дбстала теперь своихъ епископѣвъ.

Въ Сербії наставъ теперь, можна бы сказати однымъ словомъ хаосъ — нѣхто не знає куды и всѣ чогось хотять, хочь не знають ще, якъ сформулувати свои бажаня та чого властиво жадати. Мѣжь партіями веде ся завзята борба. Зъ поступованя радикалѣвъ видко, що они вже побоюють ся о то, щобы не стратили свою власть. Роздразненье ихъ стало такъ велике, що здаєсь якъ коли-бъ они кождои хвилѣ були готовї зробити смерть своему противникови. Найбѣльше лютять ихъ то, що ексъ-король Милань не хоче ся уступити зъ Бѣлграду. Они высылають его въ своихъ ґазетахъ за границю, розпускають вѣсти, що бнъ вже выѣзджає, але Милань упертый, бнъ о тѣмъ и не думає. Теперь добули они найтяжшій каліберъ и страшать Милана Наталією та новымъ процесомъ канонічнымъ. Зъ Бѣлграду доносять именно, що королева Наталія запытала митрополита Михаила просто, чи розвѣдъ ей, якій перевѣвъ митрополитъ Теодосій, єсть важный и просила, щобы справу сю залагодити разъ на пѣдставѣ канонічного права. Вѣсть ту потверджає такожь радикальна ґазета „Дневни Лист“ и каже, що порушенье сеи дразливои квестіи може потягнути за собою дуже интересній комплікаціи. Позаякъ то говорить пѣвурядовый орґанъ, то выходить зъ того ясно, що декотрі круги вытягають зновъ на верхъ справу короля, щобы тымъ способомъ робити пресію на него. Але Милань, видко не робить собѣ нѣчого зъ того всего и не думає уступати ся; бнъ каже, що право єсть по его сторонѣ, а доки радикалы не зважать ся нарушити права, доти не вдѣють нѣчого противъ него. „Видело“, орґанъ напреднякѣвъ доносить, що синодъ церковный занимавъ ся онодги дѣйстно справою розводу короля, але и признавъ, що розвѣдъ бувъ зовсѣмъ законнымъ.

Рухъ середъ ліберальнои и радикальнои партіи стає чимъ разъ бѣльшій, а то наповняє радикалѣвъ страхомъ. Проводиръ напреднякѣвъ, бувшій шефъ кабінету, Гарашанинъ, вертає вже до краю. Онодги выѣхавъ бнъ вечеромъ зъ Парижа и має по дорозѣ задержатись въ Монахіюмъ та Вѣдни, а бдтакъ ажь приѣде до Бѣлграду.

И на поли економічнѣмъ не щастить ся Сербамъ. Ще не зовсѣмъ закѣнчила ся борба зъ Австро-Угорщиною о перевѣзъ свиней зъ Сербії, якъ вже и зъ другои стороны перетято єи выв6зъ. Въ першій хвили конфлікту зъ Австро-Угорщиною бдгрожувались Сербы, що перетнуть перевѣзъ австро-угорскихъ товарѣвъ на своихъ зелѣзницяхъ та що черезъ Солунь и Дунаємъ будуть вывозити свои продукты, а длятого не дуже дбають про ласку Австрії. Теперь же показалось, що и черезъ Солунь не такъ легко Сербамъ иде выв6зъ. Зъ Ягодины выслано онодги великій транспортъ свиней до Сулуня, а зъ бдтамъ его завернено, бо показало ся, що товаръ походить зъ Румунії.

Въ Альбанії и Старѣй Сербії господарять Арнауты по свому и нема майже дня, щобы зъ бдтамъ не надходили вѣсти о якѣйсь рѣзны. То само дѣєсь на границы Чорногоры. Чорногорске правительство змушене вже бдъ довшого часу держати на своѣй границы значній бддѣлы войска, щобы забезпечитись бдъ нападу Альбанцѣвъ. Доперва тамтого тыждня удалось властямъ турецкимъ зробити ладъ въ Альбанії. Зъ Цетинѣ доносять, що Едхемъ-паша, прогнавши 6.000 зворохобленыхъ Альбанцѣвъ, станувъ коло Скіпетарѣ. Въ четверъ стрѣтивъ ся турецкій паша зъ чорногорскимъ префектомъ пограничнымъ Вукотичемъ въ Андрієвичи и усмиривши пограничній бунты, зроблено згоду. Чорногорске войско позбстане все ще якійсь часъ на границы, а правительство носить ся навѣть зъ гадкою выбудувати на границы бдъ Альбанії кѣлька сильныхъ фортѣвъ.

Для характеристики ситуаціи на Балканѣ не бдъ рѣчи буде подати тутъ за Pol. Corr. якъ бдносить ся Нѣмеччина до справъ балканьскихъ въ теперѣшну пору. До згаданои ґазеты пишуть зъ Берлина:

Всѣлякій вѣсти, що представляли ситуацію на Балканѣ небезпечною не могли вплынути на тутешній круги, бо нѣщо, що тамъ дѣся не выкликує тутъ занепокоѣня. Спеціяльно що до Болгарії, то въ абдикацію кн. Фердинанда тутъ нѣхто не вѣривъ. Що розпущено поголоску о тѣй абдикаціи, то причиною того єсть не лишь ворожа князеви праса. У французскихъ своякѣвъ кн. Фердинанда могла зъ легкопонятныхъ причинъ повстати гадка, що бнъ повиненъ уступити ся, щобы не бути для Россіи каменемъ притыкованія. Кождый Француз чи то бнъ републиканинъ, чи прихильникъ якогось претендента єсть нинѣ того погляду, що Франція може при помочи Россіи бдобрати бдъ Нѣмеччины Альзацію и Льотарингію. Тому то бють такій поклоны россійскимъ ґенераламъ та міністрамъ, тому то співають имны въ честь царя, зъ бдси то походить, що и кн. Фердинанда взывають до абдикаціи, бо и Орлеаны готовій пожертвовати де-що для Россіи. Тѣлько-жь князѣ Орлеаньскій забувають, що кн. Фердинандъ має свои интересы, котрі зъ спеціяльно французскими або зъ спеціяльно орлеаністичными не стоять въ нѣякѣй звязи; бнъ не має нѣякои причины зрѣкати ся зъ любови до своихъ ку-

зинôвъ, котрî нимъ дуже мало журили ся становища, на котрôмъ мôгъ помогти болгарскому народови и собѣ самому.

На розладъ въ Сербіи такожь теперь не дуже зважають. На той розладъ були тутъ вже давно приготованî, а хочь пильно слѣдять за тымъ, що дѣе ся въ Бѣлградѣ, то все таки послѣдній подѣ тамъ уважають тутъ лишь бурею въ склянцѣ воды, за дѣло, котре ажь тогды могло бы стати небезпечнымъ, коли-бъ вилынуло на акцію великихъ державъ, але о такôмъ дѣлѣ на Балканѣ не може бути теперь и бесѣды. Доки европейскій миръ есть забезпеченый, дотя нема що бояти ся якогось ворожого выступленя, котрому можна бы приписати якесь бôльше значѣнье, а за удержаньемъ мира промавляе теперь тôлько ознакъ, що не будучи оптімістомъ можна его уважати забезпеченымъ. Въ далеку будучнôсть не може нѣхто вглянути; але що цѣсарь Вільгельмъ въ передодень вôйны съ Россіею ледви рѣшивъ бы ся ѣхати въ гостину до царя, лежить для кождого ясно якъ на долоны. Навѣть коли-бъ мѣжь Россіею и Нѣмеччиною було зновъ велике наруженье, якъ то загально говорять, то и тогды треба сказати, що нѣчо не може его скорше усунути, якъ довѣрочна розмова, безъ котрои очевидно мѣжь цѣсаремъ а царемъ пôдчасъ зъѣзду не обôйде ся.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Зъ Бережанъ пишуть намъ:

При выборахъ до рады повѣтовои зъ сельскихъ громадъ дня 17 н. ст. липця Русины упали зъ великимъ соромомъ: руска лiста дôстала 45 голосôвъ, а польска 110!

Увôйшло у насъ въ звычай, що всякî дописи про неудачу якои-небудь акціи политичнои починають сяôдъ нарѣканя на противну партію, на шалену агітацію и т. д. Я самъ разомъ зачну ôдъ чого иншого, именно ôдъ нарѣканя на нашу нездарнôсть, байдужнôсть, на бракъ почутя обовязку, на сервілізмъ, — однымъ словомъ на нашу гниль въ повѣтѣ.

Скажу дальше, що полишати акцію якунебудь на головѣ одного чоловѣка въ мѣстѣ, безъ спôвудѣлу цѣлои громады людей интелiґентныхъ, — се хиба иронія. Гадку про сî выборы порушено письмомъ до нашого духовеньства ще въ цвѣтни сего року, — порушено окремымъ письмомъ до декана бережаньского о. О. зъ просьбою, щобы тую справу порушивъ на ювілею въ Ценевѣ, де зъѣхало ся майже все духовеньство. Але въ Ценевѣ балакало ся о всѣмъ, лишь не о тôмъ, що було пекуче, нагле и дуже важне. Деякî тямучî люде пригадували выборы до рады повѣтовои, але о. деканъ не уважали за ôдповѣдне пôддати справу сю пôдъ дискусію.

Чия-жь вина, що мы при сихъ выборахъ зъ такимъ соромомъ упали? Таки нашихъ священикôвъ! Не всѣхъ, нѣ: есть мѣжь ними люде — тямучî патріоты, але тыхъ на пальцяхъ почислити. Цѣлый загалъ бережаньского повѣта знае дуже добре, о кôмъ тутъ бесѣда. Добре каже наша пословиця: якій священикъ, таке село. Чому такій Котôвъ, Рыбники, Саранчуки, Городище, Лѣсники, Поручинъ, Медова и другî держали ся славно? Бо парохи тамошнî выховали собѣ парохіянъ. Чому-жь зновъ выборцѣ зъ Конюшокъ першî пôднесли крикъ публично: „Мы не хочемо нашого ксьондза! давайте намъ хлопôвъ, а всѣ будемо голосувати на вашу картку...“ Чи се не соромъ?!

Авторъ звѣстнои брошуры бережаньскои заявдае рускôй свѣтскôй интелiґенціи, що колись тамъ хтось тамъ на якôмсь тамъ зборѣ вносивъ, щобы священикôвъ полишати на боцѣ и вести политику прямо и безпосередно зъ народомъ самымъ. Если справдѣ було де яке таке внесенье, то внескодавець певно мусѣвъ бути зъ Бережанщины або зъ котрогось другого подôбного ему повѣту. Бо н. пр. зъ повѣту пôдгаецкого бнъ певно не бувъ; тамъ за всѣ успѣхи на поли народнои акціи головно священикамъ треба дякувати.

У насъ поспытай кого за причину соромнои неудачѣ зъ дня 17 н. ст. липня, то скаже: бракъ орґанізаціи! Дуже широке слово — щось якъ-бы учена фраза. Але въ тôмъ словѣ мы помѣстимо: бракъ почутя народного достоиньства, заячесердіе, ложна амбіція, нетактъ... Чи Васъ не авізовано про надходячî выборы? чи Вамъ не донесено завчасу по имени Вашихъ выборцѣвъ, котрыхъ выбору маѣте припильнувати? И що-жь зъ того? Кôльто зъ Васъ приѣхало въ день выбору до Бережанъ зъ своими людьми? На пальцяхъ бы почисливъ! Чому лише 5 священикôвъ постарало ся о тое, щобы бути выборцями, хочь була до того можнôсть, бо богато священикôвъ засѣдае въ радахъ громадскихъ. Хто тому виненъ, що селяне публично выговорюють на священикôвъ такî слова, котрыхъ соромно повторяти? Скажете: другî ихъ пôдбунтували. Оно може й правда, але чому нѣхто не потрафивъ пôдбунтувати людей зъ повыше поименованыхъ селъ? Бо тî громадяне, такъ сказати-бъ, добре выхованî; они видять въ своихъ священикахъ провôдникôвъ-батькôвъ...

Коли люде зъ свѣтскои рускои интелiґенціи хотять безпосередно зблизитись до народу, то кривымъ окомъ глядите, кажете, що се деморалізуе народъ, пôдкопуе въ очехъ селянъ повагу священьства. Ачому-жь допускаѣте до того, що противна сторона черезъ екомôвъ, офіціялістôвъ дворскихъ, жидôвъ и всяку инчу тварь деморалізуе Вашихъ парохіянъ? чому на Вашь безпосередный провôдъ не можна числити?!

Чи-жь може бути бесѣда о орґанізаціи, коли нема солідарности, карности, — нема екзекутивного средства, щобы всѣ рѣшеня комітету чи выдѣлу якъ слѣдъ перевести! И хто-жь найбôльше потерпить, коли чужî люде возьмуть вилывъ надъ людьми тыми деморалізуючими средствами, якихъ теперь звычайно уживае ся?...

Не диво, що при такôй нездарности, котру называе ся бракомъ орґанізаціи, противна сторона, не уживаючи нѣякихъ насильныхъ средствъ, побѣдила за помочію ковбасы та пива, за помочію кôлькохъ масненькихъ слôвъ, обѣцянки и другихъ штучокъ. Се дуже важке memento до слѣдуючихъ выборôвъ до рады державнои!

Паны зъ польского бецирку зъ нотаремъ а заразомъ адвокатомъ п. Вольскимъ на головѣ, пронюхавши, що межи Русинами нѣбы-то щось робить ся, кинули ся зъ цѣлою заѣлостію до аґітаціи, затрубѣли на алярмъ и змобілізували цѣле выборче pospolite ruszenie, узброене въ ковбасы зъ сильнымъ засобомъ амуніціи пивнои и горѣлчанои (дуже удачнî пробы выбухового скропленого ґазу) та всѣлякихъ обѣцянокъ, де на ôдворотнôй сторонѣ стояло написано: погроза.

Въ день выбору явившихъ ся священикôвъ выбрано до комісіи, щобы не аґітували, а вôйтôвъ покликано до староства, на популярный выкладъ права конституційного, тамъ держано ихъ до 11 годины и заосмотрено въ картки. Кажуть, що навѣть одинъ якійсь шляхтичъ войсковый мѣшавъ ся до аґітаціи и о обѣцювавъ выборцеви увôльнити сына зъ войска. Чи се може бути правда? О тôмъ постараемо ся докладно вывѣдати. На разѣ радî бы мы вѣрити, що се неправда.

Наслѣдокъ всего бувъ такій, що 20 нашихъ людей не явило ся до голосованя, а межи ними знанî патріоты-селяне, якъ Иванъ Киналь зъ Слободы, а Андрухъ Заяць, вôйтъ зъ Рекшина, котрый доси все ишовъ зъ Русинами, на старôсть зробивъ ся Микитою.

Наконецъ ще слôвце до т. зв. Полякôвъ. Панове, огнемъ воюете! Завязуете ся въ нелеґальнî комітеты, въ котрыхъ нема анѣ одного репрезентанта меншои посѣлости, уживаете деморалізуючихъ средствъ аґітаційныхъ, надуживаете переваги, котру вамъ дае теперь австрійска политика... Се може ще якійсь часъ вамъ удавати ся, але тямте, що деморалізуючи темный народъ, выховуете собѣ Шеллѣвъ. При данôй нагодѣ людей нами выхованыхъ и пôдъ нашимъ вилывомъ остаючихъ — мы однымъ словомъ усмиримо, а на вашî креатуры мы не будемо мати вилыву, бо вы ихъ здеморалізували...

——

Зъ Борщева пишуть намъ:

Бракъ просвѣченыхъ людей и индоленція нашихъ духовныхъ по одной, а перфідія зайдôвъ-цівілізаторôвъ, темнота мужикôвъ та вилывы правительства по другôй сторонѣ, — отъ причины сумного результату выборôвъ до рады повѣтовои въ Борщевѣ.

Зъ курiи селянъ увôйшли въ складъ рады паны, пôдпанки та кôлька темныхъ мужикôвъ, котрî дуже ласî на дарунокъ въ дровахъ або пасовиску.

Въ мѣсточкахъ выбрала жидова своихъ людей а межи ними двохъ панôвъ, мабуть заслужившихъ собѣ на довѣрiе Вайнштайнôвъ, Фрайфельдерôвъ, Ґрайфôвъ и прочихъ матадорôвъ въ повѣтѣ.

Выбôръ двохъ мужикôвъ изъ курiи бôльшои посѣлости доконано въ цѣли: aby nikt mrzonek arystokratycznych nie upatrywał — якъ сказано въ новинкахъ Gazet-ы Narodow-oи.

Хто мавъ бути выбраный, знали мы вже въ маю, бо тогдѣ вже згодило ся правительство на членôвъ рады выбрати ся маючихъ, представленыхъ правительству въ листѣ уложенôй маршалкомъ рады повѣтовои. Знаючи отже, що правительство до выборôвъ мѣшае ся, не розпочинали мы нѣякои акціи, бо обчисливши ся зъ силами, показала ся акція неможливою: межи священиками въ нашôмъ повѣтѣ богато dobrodziejów i mościdziejów, що то сильно держать ся паньскои клямки за-для родинныхъ и личныхъ выглядôвъ та за для очевиднои користи; свѣтскои интелiґенціи цѣлкомъ нема, бо урядники Русины, декотрî навѣть книшами годованî, не признають ся до свого народу; а мала горстка честныхъ селянъ та мѣщанъ, прийшовшихъ до самопôзнания, та кôлькохъ священикôвъ, займаючихъ ся народомъ, — за мала сила до обороны темныхъ масъ люду...

Знаемо вже напередъ складъ выдѣлу рады повѣтовои: маршалкомъ стане дотеперѣшный маршаловъ ґрафъ Борковскій, а его адлятусомъ vulgo суфлеромъ п. П., бо дотеперѣшный суфлеръ (п. Моск.) до выдѣлу не увôйде. Маршалокъ и его spiritus rector — то цѣлый выдѣлъ, бо прочî члены — то самî экономы та лѣсничî, самî индійскî святî, що завсѣгды маршалкови потакувати, головами кивати будуть, — тожь и дарма про нихъ!

Панъ ґрафъ Борковскій дôставъ ся передъ кôльканацять роками на крѣсло маршалкôвске случайнымъ способомъ, — отъ не було въ повѣтѣ личности, котра бы повѣтъ репрезентувала, тожь зъ конечности выбрано его, бо „на безрыбю и ракъ — рыба“. Панъ ґрафъ ставъ маршалкувати — и заразъ звинувъ заведену для мужикôвъ касу позичкову, котрои фондъ розпозичивъ пôдпанкамъ та księżom dobrodziejom — и тымъ способомъ сотворивъ собѣ фаляну преторіянôвъ, щобы стерегли его трону маршалкôвского. Але знаючи зъ исторiи, що на преторіянъ не можна цѣлкомъ полагати, а може и зъ якои инчои причины, п. маршалокъ поручивъ секретарство выдѣлу свому двôрскому касiєрови — старому дѣдуневи, вѣдай емеритови, яко „rapet bene merentium“. Люстраторство майна громадского поручивъ п. маршалокъ бувшому свому домашному учителеви п. Кл., здôбнôй головѣ фінансовôй, якъ то въ послѣдныхъ часахъ выказала ревізія касы выдѣлу повѣтового въ Теребовли, де п. Кл. дôставъ ся бувъ на секретарство. Ба навѣть мізерну посаду возьного при выдѣлѣ не забувъ панъ маршалокъ обсадити своимъ кухаремъ чи льокайчукомъ.

Якъ то при такôмъ складѣ выдѣлу и урядникôвъ въ нашôмъ дурнôмъ кутѣ переводять ся публичнî справы и якъ майномъ повѣту адмініструе ся, — опишемо, якъ позволите, на другій разъ. [Дуже просимо! — *Ред.*] На теперь можемо лише сказати: Echt polnische Wirtschaft! — тай тôлько.

Немалакчинъ.

Выбôръ посла въ Кôцмани.

Мимо страшнои зливы, що то тревала цѣлу нôчь опередъ днемъ выбору, бай у самъ день выбору ажь до полудня, збôрало ся въ 85 выборцѣвъ 78.

Передъ выборомъ мавъ кандидатъ рускаго выборчого комітету проф. Пѣгулякъ дуже щиру и поважну промову до зобраныхъ выборцѣвъ, заручаючи имъ, що яко кôсть изъ кости, а кровь изъ крови рускаго народу буде зо всѣхъ силъ заступати ся за свôй народъ, не допустить найменчого покривдженя, старатись-ме о злекшенье тягарôвъ, дбати буде о полѣпшенье незавиднои долѣ Русинôвъ, головно-жь хлѣборобôвъ буковиньскихъ. На сердечнî слова бесѣдника, якихъ напевно буковиньскій выборцѣ ще доси не чули, одозвались присутнî голосными окликами: Славно!

Пôдъ вражѣньемъ сеи бесѣды приступили выборцѣ до голосованя. До комісіи выбрано судью повѣтового п. Фанґора яко предсѣдателя, а оо. Ивановича и Менґу та двохъ честныхъ ґаздôвъ яко членôвъ. Предсѣдатель комісіи обяснивъ выборцямъ въ докладнôй промовѣ рускôй принципы що-до выбору и возвавъ ихъ, щобы оддали свои голосы пôсля своеи совѣсти и свѣдомости, не зважаючи на пôдлестнî намовы. Розпочалось голосованье и зъ устъ усѣхъ выборцѣвъ выйшло радо и невымушено имя рускаго кандидата проф. Єротея Пѣгулака. Особливо радôстне вражѣнье зробили голосы братôвъ Купчанкôвъ изъ Берегомѣтки. По закôнченôмъ выборѣ явили ся ще 3 выборцѣ зъ Шашкôвцѣвъ и конче домагались ôдъ старосты п. Захара, щобы имъ позволено голосувати на проф. Єротея Пѣгулака, однакъ пôсля принесу годѣ було. Такъ отже выйшовъ кандидатъ рускаго выборчого комітету одноголосно на честь и добро рускаго народу, котрый симъ давъ найлѣпшу ôдправу всѣмъ непрошеным кандидатамъ-самозванцямъ.

По выборѣ запросила родина посла, самî кôцманьскі ґазды, выборцѣвъ селянъ до дому найстаршого члена родины. Непогода не позволила засѣсти, якъ то задумано було, въ огородѣ, помѣщено отже выборцѣвъ-селянъ при трехъ столахъ въ хатѣ и въ стодолѣ. Тутъ явивъ ся и нововыбраный посолъ, привитаный у тріюмфальныхъ воротахъ хлѣбомъ-сôлью, а поднакувавши при кождôмъ столѣ за выбôръ, пôднѣсъ на здоровье выборцѣвъ, „многая лѣта“, ôдспѣване присутными учителями. Выборцѣ зновъ пôднесли здоровье своего посла. Перебувши зъ выборцями-селянами, удавъ ся посолъ до касина, де приготовано стôлъ для интелiґенціи, запросивши впередъ выборцѣвъ-селянъ, щобы пообѣдавши прибули такожь туды. Въ касинѣ пôдѣсъ першій тостъ старости п. Захаръ на здоровье посла, „що недавно ще бувъ у Кôцмани чужій, а въ короткомъ часѣ своимъ щирымъ и поважнымъ поступованьемъ зъединавъ собѣ усѣхъ, ставъ ся нашимъ“. Въ одвѣтъ на сî слова пôднѣсъ посолъ першій тостъ на монарха, а хоръ ôдспѣвавъ имнъ народный. Навязуючи до сего тосту, вынивъ посолъ здоровье заступника монарха, п. старосты Захара, що выповняючи волю монарха що-до рôвноуправненя Русинôвъ, займивъ ся выборомъ рускаго посла щиро и ревно. Судья п. Фанґоръ пивъ здоровье посла въ имени кôцманьскои интелiґенціи, на що ôдповѣвъ посолъ тостомъ въ честь інтелiґенціи. Надучитель Ом. Поповичъ пôднѣсъ здоровье присутныхъ священикôвъ, высказуючи надѣю рускихъ товариствъ, що послы рускî дадуть не тôлько селянамъ але й священьству доказъ о честнôй и спасеннôй цѣли, до якои стремлять черновецкî рускî товариства, и такимъ способомъ зъединають собѣ усѣхъ священикôвъ-Русинôвъ до спôльнои працѣ въ користь рускаго народу. Ôдповѣдаючи на се, пôднѣсъ о. Менґа здоровье рускаго учительства, що трудить ся для народу. Утитель п. Бігарій пивъ здоровье выборцѣвъ-селянъ. Почтмаистеръ п. Баханцкій поручивъ послови въ теплыхъ словахъ пôднесенье шабльництва, яко найможнѣйшои пôдоймы добра хлѣборôбôвъ.

Тутъ наспѣла изъ Заставнои телеґрама о одноголосномъ выборѣ рускаго кандидата комісаря Тиминьского, котрому підаесено „многая лѣта.“

Тымчасомъ наспѣли выборцѣ селяне, въ котрыхъ имени промовивъ свѣтлый господарь Семенюкъ изъ Ошихлѣбôвъ, пôднѣсши здоровье посла. Особливе вражѣнье на селянъ зробила знаменита зъ жаромъ выголошена промова п. Омеляна Поповича, въ котрôй бесѣдникъ пôднѣсъ велике значѣнье нинѣшного выбору, котрымъ рускî выборцѣ-селяне дали доказъ непорушимои вѣрности до монарха, ôдъ котрого надѣють ся лѣпшои долѣ рускаго народу. На се озвавъ ся въ тôмъ самôмъ змыслѣ ч. выборець Семенюкъ, зажадавши выслання телеґрамы до президента краю. Се зразъ и зроблено.

Середъ спѣвôвъ народныхъ и ще многихъ иншихъ бесѣдъ проминувъ день, ажь пôдъ вечеръ выѣхавъ посолъ середъ голосныхъ окликôвъ селянъ назадъ до Чернôвцѣвъ.

Отакъ ôдбули ся у насъ першî выборы посла-Русина. Въ кождôй свѣдомôй душѣ рускôй запанувало незнане доси сочувство ôдрады и надѣе.

„Буковина“.

Дописи „Дѣла“.

Зъ-пôдъ Самбора.

[Рôдъ презеса и віцепрезеса „кола“ польского.]

Не ôдъ рѣчи буде познакомити читаючу публику зъ особами, стоячими въ теперѣшнôмъ часѣ на чолѣ політики польскои, — а може и прислужу ся нашимъ сусѣдамъ Полякамъ сею допискою, сли бы они схотѣли познакомити свою суспільнôсть зъ походженьемъ теперѣшныхъ найбôльшихъ політикôвъ — презесôвъ и віцепрезесôвъ „кола“ польского въ радѣ державнôй.

Не хочу тымъ ухибити п. презесови, коли пригадаю коротенько впередъ походженье п. віцепрезеса „кола“ польского. П. Евсевія Черкавского дѣдъ бувъ дякомъ коло Мостискъ. Той дякъ выучивъ на книшахъ рускаго народу двохъ сынôвъ: Тимотей Черкавскій, пôзнѣйшій парохъ въ Тучанахъ, бувъ ôтцемъ Евсевія Черкавского, — а другій сынъ дяка, Дамянъ Черкавскій, пôзнѣйше парохъ въ Мостискахъ, бувъ ôтцемъ д-ра Юліяна Черкавского, довголѣтного члена рады державнои, знаного зъ пястука, котрымъ грозивъ послови Кноцови, коли той згадавъ о кривдахъ Русинôвъ ôдъ Полякôвъ.

Ну, о Черкавскихъ я нѣчо нового не сказавъ, то вже рѣчь стара, але о родѣ пана Аполінарія Яворского, презеса „кола“ польского, публика руска имовѣрно ще не познакомлена, а думае, що се Полякъ ôдъ рода въ рôдъ, и яко ôдъ такого нема що надѣятись, щобы бнъ не бувъ противникомъ Руси. Але такъ не есть. Аполінарій Яворскій не есть зъ польского роду.

Дѣдъ Аполінарія Яворского звавъ ся Петро Яворскій, придомку Пашкевичъ, а бабка Тереса зъ Кропивницкихъ, загоновî шляхтичѣ изъ Ступницѣ зъ-пôдъ Самбора. Есть се рôдъ рускій, котрый не числивъ нѣ одного члена Поляка, рôдъ рускаго обряду, говорившъ лише рускою бесѣдою, руску землю власными руками обраблявъ и рускимъ хлѣбомъ живъ.

Тому рускому шляхтичеви Петрови Яворскому забагло ся дати найстаршого сына Теодора, родженого 1784 року, до школы до Самбора, а прочî дѣти працювали на загонѣ та достатчували Федеви (якъ то Теодора звали въ родинѣ) всего, чого потребувавъ у школахъ. Федьо учивъ ся, скôнчивъ ґімназію въ Самборѣ а філософію уже у Львовѣ, де то мѣстивъ ся межи знакомыми урядниками изъ шляхотского походженя зъ Сяльця, але все Русинами. Такъ и Федьо бувъ Русиномъ, скôнчивъ права и умѣстивъ ся въ судѣ. Але що тогды лише Чехи та Нѣмцѣ мали ôдкриту карієру, то землякамъ тяжко ишло зъ авансомъ. Наспѣвъ рôкъ 1848. Всѣ, що не Чехъ та Нѣмець, вписували ся въ лiсту „ґвардiи народовои“. Нашъ п. Теодоръ Пашкевичъ розумѣвъ, що бнъ не Полякъ а Русинъ, ôдказавъ ся ôдъ польскои ґвардiи народовои, потерпѣвъ трохи переслѣдуваня ôдъ колеґôвъ-Полякôвъ, яко Русинъ, котрому все терпѣти треба, потерпѣвъ... Кôлька выстрѣлôвъ изъ замку Льва — а ґвардiи уже не стало... Теодоръ Яворскій давъ ся пôзнати, що бнъ не Полякъ а Русинъ — и за то зробивъ карколомный скокъ въ авансѣ, бо ставъ совѣтникомъ апеляційнымъ у Львовѣ. Оженивши ся зъ дочкою мѣщанина-рѣзника, властителькою каменицѣ у Львовѣ, ставъ Теодоръ Яворскій чоловѣкомъ заможнымъ. Пôзнѣйше каменицю продавъ и купивъ село, а опôсля докупивъ друге село. Мавъ двоє дѣтей: сына Аполінарія, теперѣшного презеса „кола“ польского, и дочку, матерь нинѣшного маршалка рогатиньскои рады повѣтовои и члена сойму краевого, Николая Торосевича. Теодоръ Яворскій подѣливъ своє майно такъ, що Аполінарію давъ одно село, а дочцѣ друге.

Тіи паны теперь Поляки чистои крови...

Теодоръ Яворскій мавъ брата Яцентія, котрый полишивъ ся бувъ на батькôвскôй земли и своими руками въ потѣ чола працювавъ, щобы було що ôдвести до Самбора братови Федеви. Внукъ того Яцентія о. Іосифъ Яворскій есть нинѣ парохомъ въ Путятинцяхъ, селѣ п. Николая Торосевича. О. Іосифъ Пашкевичъ Яворскій перенѣсъ ся туды зъ епархіи перемыскои, ôставши презенту ôдъ свого свояка — нинѣ польского патріотника, хочь отець его бувъ Орменином, а мати зъ ôтця-Русина. Тôлько-жь о. Іосифъ Яворскій не пôйшовъ въ слѣды потомкôвъ Теодора Яворского, есть характернымъ честнымъ Русиномъ, любить традицію рускои шляхты и ревно трудить ся для добра рускаго народу. — *Г.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Намѣренье д-ра Ріґера усунути ся ôдъ проводу старо-чеcкои партіи и уступити взагалѣ зъ житя політичного выкликало середъ нѣмецкои прасы велику радôсть а молодо-Чехи не тôлько що радують ся въ того, але ще и кпять собѣ зъ Ріґера и копають его ногами мовь той оселъ въ байцѣ умираючого льва. Narod. Listy пишуть: „Теперь не знае д-ръ Ріґеръ що робити. Не лишь тî зненавидженî молодо-Чехи але и его найвѣрнѣйшî приклонники опустили его на шкоду приносячôй дорозѣ угодовôй. Старо-чеcкій клюбъ фактично розвязавъ ся; угода вѣденьска подѣлала на него якъ салiтрова кислота, що роздѣлюе металѣ. Ріґеръ зъ своимъ розумомъ стоить самъ оденъ въ своѣмъ таборѣ.“ Тôлько-жь до уступленя Ріґера ще не такъ близько, яко то загально припускали. Письмо его, помѣщене въ Pozor-ѣ не було призначене до публичного ужитку и длятого безъ потребы наробило тôлько шуму.

Цѣла дотеперѣшна акція угодова, по ухваленю закона о надзорѣ шкôльнôмъ принесла хиба лишь той успѣхъ, що теперь вже всѣ

разомъ старо- и молодо-Чехи та Нѣмцѣ сварять ся и всѣ однаково суть невдоволені. Комітетъ екзекутивный нѣмецкихъ мужѣвъ довѣрія въ Чехахъ збирає ся дня 24 с. м. на засѣданье, на котрѣмъ — якъ доносять нѣмецкі ґазеты — буде розбирати ся головно справа „некучого удару въ лице," якій прагска рада громадска дала Нѣмцямъ. Справа ся — кажуть — заставила Нѣмцѣвъ застановить ся конче надъ ситуаціею. Розумѣється, що комітетъ буде радити такожь и надъ тымъ, чи Нѣмцѣ мають въ слѣдуючѣмъ роцѣ взяти участь въ краєвѣй выставѣ чи нѣ, тымъ бѣльше, що зѣ всѣхъ нѣмецкихъ сторонъ въ Чехахъ проводирѣ домагають ся директивы якъ мають поступати и хотять щобы всѣ Нѣмцѣ въ справѣ выставы однаково дѣлали.

——

Въ Франціи заносить ся на кризу въ міністерствѣ фінансѣвъ, а то въ наслѣдокъ двохъ неудачь міністра Рувіера. Пѣдчасъ дебаты надъ закономъ о податку домовѣмъ поставивъ бувъ Сей поправку, щобы домы властителѣвъ ґрунтѣвъ були вѣльні ѣдъ податку. Правительство и референтъ тому рѣшучо були спротивили ся, але палата мимо того ухвалила законъ. Въ комісіи буджетовѣй зновъ предложили були міністры Фрейсіне и Рувіе, що бы справу реформы податку ґрунтового ѣдложити ажь до будущои сесіи. Бѣльшѣсть палаты спротивилась тому и жадає, щобы палата и дальше радила надъ сею справою. Ѣдъ того якъ палата ухвалить, буде зависѣти, чи міністеръ Рувіе остане ся, чи подасть ся до димісіи.

——

Хто бы подумавъ, що часомъ и выѣздъ на проходъ може статись предметомъ політичныхъ споровъ, а такъ готово стати ся не межи кимъ небудь, але межи божою а свѣтскою властею на земли, на тѣй точцѣ, що называєсь Римомъ. Рѣчь була така. Дня 15 с. м. выѣздивъ папа зъ Ватикану на проходъ и переѣзджавъ, якъ доказують Італіянцѣ, улицями, що не належать вже до ватиканьскои територіи. Стоячій при сѣй улици на сторожи італіяньскій постерунокъ салютувавъ передъ папою якъ передъ пануючимъ монархомъ. И на сѣмъ не було бы нѣчо дивного та надзвычайного. *Але-жь розпочали ґазеты спѣръ*, чи папа выѣздивъ дѣйстно поза ватиканъ чи нѣ. Правительственнѣ ґазеты доказують зґѣдно, що выѣздивъ, а ватиканьскій орґаны признають то вправдѣ такожь, але кажуть, що папа бувъ на своѣй територіи. Зъ того отже нѣйшовъ теперь спѣръ, до кого належить територія, по котрѣй ѣздивъ папа. Post доносить отже, що ап. престолъ уважає територію, по котрѣй папа ѣздивъ, за ватиканьску а італіяньске правительство зновъ каже, що она належить до него. Въ Ватиканѣ повстала отже гадка окружити спорну часть муромъ и уставити тамъ швайцарску ґвардію. Папа — кажуть — постановивъ выслати до всѣхъ вунціятуръ письмо, котре має пояснити его послѣдный выѣздъ зъ Ватикану.

——

Агентія балканьска доносить зъ Софіи пѣдъ датою 19 с. м.: Султаньске праде, котре призволяє установленье болгарскихъ епископѣвъ въ Скоплю, Охридѣ и Кевпрули оголошено вчера. То рѣшенье султана зробило якъ въ Софіи такъ и на провінціи дуже добре вражѣнье. Болгарске правительство постановило заразъ выплатити Туреччинѣ припадаючу за мѣсяць липень рату всходно-румелійскои дани а Стамболовъ выславъ крѣмъ того телеґрафічну просьбу до вел. везира, щобы ѣнъ подякувавъ султанови за управильненье справы болгарскихъ епископѣвъ въ Македонии та щобы завѣрывъ его, що Болгаре будуть его пѣдпирати, коли небудь ѣнъ того буде потребувати.

Рухъ въ рускихъ товариства хъ.

Отворенье читальнѣ въ Залѣсю надъ Збручемъ (коло Мельницѣ). Сумно и невесело ѣдъ давна въ нашѣмъ „глухѣмъ кутѣ", а все таки остатными роками позало мѣсцями поправлятись, почавъ нашъ селянинъ-хлѣборобъ, дякуючи патріотичнымъ одиницямъ зъ интеліґенціи рускои, тутъ и тамъ прозрѣвати и пѣзнавати, якъ ему жити на своѣй земли. Маленька патріотична громада духовнои и свѣтскои интеліґенціи взяла ся новѣйшими часами до просвѣты народу, черезъ закладанье читалень, котрыхъ, слава Богу, въ нашѣмъ повѣтѣ есть по-надъ 20. Майже у всѣхъ пограничныхъ селахъ борщѣвского повѣту заложенѣ школы допервa 1885 р. и пѣзнѣйше, а однакъ по тыхъ селахъ можна знайти чимало письменныхъ людей. Декуда селяне самѣ, пѣзнавши, що теперѣшне положенье ихъ есть невыносиме, почали ратувати себе зъ бѣды, закладаючи касы позичковѣ, крамницѣ и читальнѣ.

Село Залѣсье пѣдъ взглядомъ просвѣты не стояло ще такъ дуже низько, якъ иншѣ села. Нинѣ можна въ Залѣсю начислити понадъ 60 господарѣвъ, котрѣ умѣють по руски читати и писати. Ще 1834 р. спровадили собѣ заможнѣйшѣ громадяне приватного учителя Франца Закревского зъ Шупарки, котрый черезъ шѣсть лѣтъ учивъ молодѣжь читати и писати по польски и по нѣмецки. За своѣй трудъ достававъ Закревскій ѣдъ родичѣвъ сорокѣвця мѣсячно, а кромѣ того за чергою по тыждневи харчували его. По Закревскѣмъ учивъ молодѣжь (1846 р.) по руски и по польски читати и писати господарь залѣськіи Іосифъ Соколовскій, котрый за свою науку побиравъ сорокѣвця мѣсячно. Ученикъ его школы, ч. Дмитро Заплѣтный, научавъ дальше безкорыстовно молодѣжь але лишень по руски. Ученики его школы знали въ селѣ за найгорячѣйшихъ рускихъ патріотѣвъ. Крѣмъ того учивъ молодѣжь по руски читати и писати ч. Василь Пирѣжокъ, котрый за своѣй трудъ дѣстававъ ѣдъ родичѣвъ по 50 до 80 кр. мѣсячно. Въ 1885 р. основано въ Залѣсю етатову школу, при котрѣй есть учителемъ знаный зъ патріотизму и народолюбія Зенонъ Грушкевичъ. Ще 1874 р. записувало собѣ братство книжочки зъ „Просвѣты" и „Галицко руской Матицѣ", котрѣ имъ прочитувавъ и пояснявъ мѣсцевый дякъ, небѣщикъ Антѣнъ Харжевсвій, честь его памяти! Въ 1888 р., заходомъ старшого брата ч. Федора Пушкара вписало ся братство въ члени товариства „Просвѣты" и предплатило „Батьківщину", котру и доси тримає.

Такъ то ставъ починъ до основаня читальнѣ, котру и отворено д. 28 н. ст. червня с. р. Якъ по иншихъ сусѣдныхъ селахъ, такъ и въ Залѣсю не обійшло ся безъ жандармерін, котра, видко, зъ чиегось приказу склукувала основателѣвъ до канцелярія громадскои и выпытувала ихъ: чи потребують читальнѣ? хто спроваджувавъ статуты? хто ихъ до основаня читальнѣ намовлявъ?... Всѣ основателѣ однодушно сказали, що они вже давно повнолѣтнѣ и самѣ вже пѣзнають: „що ихъ ґубить, а що имъ помочи може". Статуты выслано ц. к. намѣстництву до потвердженя дня 3 н. ст. Марта с. р. Потвердженыхъ статутѣвъ доси основателямъ ще не доручено.

На торжество ѣдкрытя читальнѣ въ Залѣсю не явивъ ся, зъ невѣдомыхъ причинъ, нѣхто изъ запрошеной стороньскои интеліґенціи. Цѣле торжество ѣдбуло ся тихо, але зъ повагою. Служивъ Божу службу Божу ѣдслуживъ мѣсцевый сотрудникъ о. Николай Сваричевскій, а потѣмъ ѣдправленый бувъ парастасъ за душѣ Марѣяна Шашкевича, Володимира, Барвѣньского и Стефана Качалы. По церковнѣй ѣдправѣ удали ся гостѣ на обѣдъ, котрый власнымъ коштомъ поставивъ ч. Кость Вельґанъ. О годинѣ 3-ѣй по полудни наступило офіціяльне отворенье читальнѣ и заразомъ перший загальнѣ зборы. Кромѣ численно зібраной мѣсцевои интеліґенціи и селянъ, мали мы приятнѣсть бачити ѣдпоручникѣвъ-селянъ, и зъ подальшихъ мѣсцевостей. Зъ Вовковець надъ Днѣстромъ прибувъ ч. голова вовковецкои читальнѣ Гнатъ Ковальчукъ зъ товаришами чч. Матѣемъ Савчукомъ и Иваномъ Цапикомъ. Зъ Ермаковки прибули чч. Федь Остафюкъ и Иванъ Бурденюкъ, зъ Нѣвры Антѣнъ Янимѣвъ и Гриць Батринъ, зъ Новосѣлки Данило Кулѣй и Стефанъ Слободянъ, зъ Горошовы ч. Иванъ Городаскій. Тѣ гостѣ зложили на цѣль читальнѣ 2 зр. 20 кр., за що на сѣмъ мѣсци складає ся ч. жертводавцямъ сердечну подяку.

Зборы ѣдкрывъ коротвою патріотичною промовою п. Зенонъ Грушкевичъ, заохочуючи зібраныхъ до трудѣвъ для добра и чести рускаго народу, а на предсѣдателя зборѣвъ упросивъ о. Ник. Сваричевского. О. Сваричевскій пояснивъ статутъ, а потѣмъ наступивъ вписъ членѣвъ. Вписало ся 66 мужчинъ и женщинъ. Выдѣлъ уконстатувавъ ся выбравши головою о. Ник. Сваричевского, заступникомъ его ч. Дмитра Заплѣтного, секретаремъ Григорія Харжевского, бібліотекаремъ Костя Вельґана, касіеромъ Федора Пушкара, а заступниками выдѣловыхъ чч. Василя Вельґана и Михайла Харжевского. Деклямація п. Григ. Харжевского „Русинъ воякъ" всѣхъ одушевила. По ѣдспѣваню кѣлькохъ народныхъ пѣсень, нововыбраный голова пѣднѣсъ „многая лѣта" цѣсареви и закрывъ зборы.

І ѣсть.

НОВИНКИ.

— **До испыту зрѣлости въ Коломыи** приступило 5 Русинѣвъ. Испытъ здали: Кипріянъ Глѣбовицкій, Зенонъ Лукавецкій, Теофиль Заборскій, Володимиръ Журавскій, а одному дозволено поправити одинъ предметъ по феріяхъ.

— **Испытъ зрѣлости въ Сяноцѣ** не выпавъ для Русинѣвъ такъ, якъ сподѣвали ся. Сѣдало до испыту 8 публичныхъ а 1 екстерністъ. Зъ добрымъ успѣхомъ здали: Дурбакъ Кипріянъ, Гуска Димитрій, Калужняцкій Іосифъ, Козаневичъ Евгеній и Сѣкириньскій Іосифъ; на рѣкъ репробовано одного екстерніста и 3 публичныхъ. Испытъ ѣдбувъ ся пѣдъ проводомъ инспектора Л. Ґермана.

— **О. Іосифъ Мосіаликъ**, довголѣтный суплентъ при ґімназіяхъ въ Самборѣ и въ Саноцѣ, именованый — якъ довѣдуемось — дѣйстнымъ професоромъ реліґіи въ Сяноцѣ.

— **Огнѣ.** Въ Чуквѣ пѣдъ Самборомъ займивъ ся дня 12 н. ст. липня о годинѣ 11-ѣй передъ полуднемъ огонь въ стодолѣ одного господаря и и знищивъ хаты и будынки господарскій 50 господарѣвъ. Ратувати приходилось дуже трудно, бо дувъ сильный вѣтеръ и всѣ люде були на поляхъ при роботѣ. На ратунокъ прибула сторожа пожарна зѣ Самбора. Шкоду обчислено на 30.000 зр. Всѣ погорѣлцѣ, крѣмъ одного, убезпечені въ краковскѣмъ товариствѣ. Дѣдичъ зъ Надибъ, п. Тхуржницкій, прислявъ для погорѣлцѣвъ 20 кѣрцѣвъ збѣжа. Причина огню незвѣстна. — Въ Пѣдгаецкѣмъ въ Увсю згорѣла дня 19 липня рано Иванови Рубишевскому стодола, а стайня у Федька Терлюка. Кажуть, що дѣти пѣдпалили, бавлячи ся сѣрниками. Щастье, що вѣтру не було, бо будынки стоять близько себе.

— **Нову стацію телеґрафічну** отворено дня 18 липня въ Букачовцяхъ при урядѣ почтовѣмъ.

— **Зъ Буковсна пишуть намъ:** Въ ч. 150 „Дѣла" запытує ся дописуватель зъ Перегиньска, за яку цѣну, пѣдъ якими условіями, зъ-ѣдки и яку муку кѣстяну спроваджують Демки зъ-пѣдъ Буковска? — Справдѣ е мука кѣстяна всѣлякои цѣны и якости. О скѣлько я знаю, сотнаръ метричный або 100 кільоґрамѣвъ муки кѣстяной коштує ѣдъ 6 зр, и низше до 9 зр. и высше. Знанѣ ту фабрики выробу навозу кѣстяного въ Ярославли, Перемышли и фабрики архікнязя Альбрехта. Кожда зъ сыхъ фабрикъ доставляє на замовленье цѣлый ваґонъ, се єсть 100 сотнарѣвъ метричныхъ по 100 кільо до кождои жаданои стації зелѣзничои безъ осѣбнои заплаты за доставу. Въ меншихъ скѣлькостяхъ здає ся менѣ фабрики не поносять коштѣвъ доставы. Кожда фабрика дає на ратальну сплату навозъ кѣстяный. Въ тыхъ сторонахъ побирають навозъ кѣстяный въ цѣнѣ бѣльше менше по 8 зр. за 100 кільо. На корець высѣву жита дають ту звычайно 100 кільо муки. Зауважати треба, що жиды спроваджують дешевшѣ роды кѣстянои муки и продають за цѣны высокѣ, а для побѣльшеня ваги долівають воды, домѣшують пѣску и т. и. — *Ж*

— **Въ подорожь инспекційну** до повѣту новосандецкого выбравъ ся членъ выдѣлу краєвого п. Адамъ Єнджейовичь разомъ зъ инжиніромъ краєвого выдѣлу п. Пинтовскимъ. П. Єнджейовичь заѣде найперше до Щавницѣ, де буде проводити комісіи, зложенѣй зъ представителѣвъ академіи наукъ, ѣдпоручникѣвъ рады повѣтовои и иншихъ осѣбъ въ справѣ будовы дороги зѣ Щавницѣ до Пивничнои. Ѣдтакъ огляне п. Єнджейовичь мѣстъ на Дунайци пѣдъ Куровомъ, котрый будує выдѣлъ краєвый у власнѣмъ зарядѣ. Подорожь инспекційна закѣнчить ся въ Криници.

— **Зъѣздъ историкѣвъ польскихъ у Львовѣ.** Въ другѣмъ дни зъѣзду, въ пятницю, ѣдбувались засѣданя въ секціяхъ передъ полуднемъ и по полудни, та ѣдчитувано поодинокѣ рефераты. Въ І-ѣй секціи ѣдчитавъ професоръ Анатоль Левицкій, якій працѣ надъ исторіею XV вѣку були бы найпотрѣбнѣйшѣ. Въ дискусіи поклавъ д-ръ Папе велику вагу на выдавництво жерелъ рускихъ. Ѣдтакъ читали свои рефераты д-ръ Кубаля и д-ръ Бальцеръ. Въ ІІ-ѣй секціи велась дискусія надъ справою консерваторскою памятникѣвъ историчныхъ. Ґр. Вол. Дѣдушицкій домагавъ ся втягнути до працѣ консерваторскои выдѣлы повѣтовѣй и консисторіи. Выдѣлы повѣтовѣ повинны выдавати описы повѣтѣвъ и черезъ то можна бы звернути увагу на саму консервацію. До такого опису взявъ ся повѣтъ сокальскій. Кс. Скроховскій говоривъ о потребѣ основаня музеѣвъ епархіяльныхъ, де бы хоронились церковнѣ памятники. Участники оглянули выставу пальеоґрафічну въ зав. им. Оссолинскихъ и дались громадно ѣдфотототоґрафувати. По полудни въ І-ѣй секціи ѣдчитано кѣлька рефератѣвъ, и такъ говоривъ д-ръ Папе о потребѣ систематичнои працѣ надъ исторіею Руси, бо у насъ на тѣмъ поли майже нѣчого не робить ся, а за то дуже старанно надъ симъ трудять ся россійскій ученѣ. Въ дискусіи забравъ голосъ перший д-ръ Шараневичъ. Пѣднѣсъ въ своѣй бесѣдѣ працѣ деякихъ Русинѣвъ (Целевича, Петрушевича и свои) и высказавъ бажанье, щобы працѣ историчнѣ робились безъ упередженя. „Русь и Польща складали одно тѣло. Якже роздирати се, що исторія злучила! Исторія не дасть ся октройовати!" Ѣдтакъ зазначивъ, що се для него честь, що есть членомъ польскои академіи, „польскимъ диґнітаремъ" и то однымъ зъ найстаршихъ, затвердженымъ цѣсаремъ а выбранымъ на внесенье Шуйского за працю надъ исторіею Руси. Бесѣду Шараневича грѣмко оплескували польскѣ историки. По рефератахъ п. Чарника що до исторіи Галичины по р. 1772 и д-ра Прохаски що-до нового выдавництва литовско-рускихъ лѣтописей, пѣйшли участники оглядати музеѣ Дѣдушицкого и Инст. Ставропигійского, а вечеромъ зѣйшлись на равтѣ літературно-артистичного кола. — Въ третѣмъ и послѣднѣмъ дни зъѣзду, въ суботу, ѣдбулись засѣданя пленарнѣ. Ѣдчитано рефератъ д-ра Ліского о орґанізаціи працѣ науковои на провінціи. Ѣдтакъ наступивъ рефератъ варшавского историка Т. Корзона *о хибахъ польскои* исторіоґрафіи въ писаню исторіи Польщѣ. Референтъ выступавъ противъ принятои засады Historia est magistra vitae, бо исторія меншѣ приносить користи для практичного житя, анѣжь науки природничѣ. Школа краковска пѣдъ проводомъ Шуйского и Калинки не есть въ своихъ розслѣдахъ обективна; у неи головну ролю ѣдграє преданнѣсть для римского престолу, льояльнѣсть для династіи, оборона для певнои формы правительства, антипатія або симпатія для певныхъ народѣвъ, однымъ словомъ цѣла та школа высуває на передъ свои погляды и справы особистѣ. Такожь не повинно слѣдженье народнои исторіи замыкатись въ тѣснѣ рамы національнѣ, але повинно мати звязь зъ всемирною исторіею. Въ такѣмъ змыслѣ поставивъ п. Корзонъ и три внесеня до порѣшеня. Розумѣесь, що переважна часть участникѣвъ зъѣзду, мѣжь иншимъ д-ръ Бальцеръ и кс. Скроховскій, накинулись на сей рефератъ и внесеня а вкѣнци порѣшено, що зъѣздъ не чує ся компетентнымъ до высказаня гадки о внесеняхъ Корзона. — Вечеромъ о 6-ѣй годинѣ попращавъ гр. Тарновскій участникѣвъ зъѣзду, при чѣмъ ще порѣшено, щобы слѣдуючій зъѣздъ ѣдбувъ ся въ Краковѣ за 10 лѣтъ при нагодѣ 500-лѣтныхъ роковинъ основаня тамошного університету, а тымчасомъ за 5 лѣтъ устроити меншій зъѣздъ въ Познани.

— **Анкета въ справѣ театрѣвъ польскихъ у Львовѣ и Краковѣ** такъ порѣшила поставленѣ ѣй пытаня: Порѣшено въ засадѣ, що оба театры польскѣ мають бути власностію краю, але се не має наступити заразъ, бо и ѣдносины правнѣ обохъ театрѣвъ до выдѣлу краєвого не могли бы теперь бути управильненѣ и фінансы краєвѣ не дали бы сего ще на разѣ перевести. Наглядъ надъ веденьемъ театрѣвъ має вести выдѣлъ краєвый при помочи артистичного комітету, котрого задачею буде критика и контроля. Ореченя комітету будуть рѣшати, чи выдѣлъ краєвый має выплатити субвенцію чи нѣ. Комітетъ складатись буде зъ 3—5 членѣвъ, окремо для Львова и для Кракова, въ комітетѣ для Львова мусить бути одинъ музикъ для оперы, члены комітету мусять стало мешкати у Львовѣ або Краковѣ. Субвенція має выплачуватись чвертьрѣчно зъ долу и пѣсля ореченя комісіи може выдѣлъ краєвый ѣдмовити выплаты якои части субвенціи. Опера у Львовѣ повинна складатись зъ польскихъ спѣваковъ, але се не есть необходимымъ условіемъ вынлаты субвенціи. Дирекція театру має предкладати выдѣлови краєвому рахунки зъ адміністраціи театру. Що до инвентаря театрального, то соймъ повиненъ вызначити окремый фондъ на закупно творѣвъ драматичныхъ и на устроєнье двохъ бібліотекъ театральныхъ у Львовѣ и Краковѣ; такожь часть субвенціи, котрои бы не выплативъ коли выдѣлъ краєвый, ужиесь на закупно бібліотеки. Соймъ має вызначити премію конкурсову на оригінальнѣ творы польскѣ. Що-до стипендій для актѣрвъ на ихъ образованье, то пѣсля ореченя комісіи будуть акторы умѣщатись мѣжь тыми артистами, котрѣ що року одержують стипендію зъ фондѣвъ краєвыхъ. Годилось бы основати школу деклямаціи артистичнои при львѣвскѣмъ товариствѣ музичнѣмъ. Выдѣлъ краєвый може заложити свое veto противъ предприємця театрального, котрому надає концесію намѣстництво. Выдѣлъ краєвый може наложити грошеву кару, не выплатити субвенціи, на директора, котрый замавляє актѣрвъ зъ иншого театру и приневолює ихъ зрывати контракты. Що-до меморіялу перемыского товариства драматичного, то можна бы якось тымъ всѣмъ потребамъ зарадити, если бы мѣсто Перемышль давало рѣчно 2—3020 зр. субвенціи на ту цѣль. Въ нарадахъ анкеты взяли участь всѣ (15), кромѣ трехъ, запрошенѣ члены.

— **Зъ Городенщины пишуть намъ:** Якъ то нашѣ селяне не радо розстають ся зъ тымъ до чого привыкнуть, хочь бы мали и шкоду — доказомъ отся пригода. Въ селѣ Ясеновѣ державъ господарь вола на розплѣдъ. А що сей вѣлъ дуже бивъ людей, то неодинъ радивъ продати его, але господарь не хотѣвъ сего послухати. Ажь минувшого тыжня вѣлъ розвязавшись, напавъ на господаря въ стайни и забивъ на смерть та такъ тѣло пошарпавъ, якъ то звычайно видить ся, коли вѣзъ розъѣде мышь. Коли на той часъ надѣйшла до стайнѣ его молода сынова, то вѣлъ кинувъ ся и на ню, але вже не вбивъ на смерть, лишь розпоровъ рогами черево ажь до кишокъ. Невѣсту ѣддали до шпиталю. Коли на похоронахъ радили господини, щобы продала або зарѣзала такого ворога-вола, то она середъ плачу сказала: „Ей шкода такого, вола най ще годує ся!"

— **Доходы** державныхъ зелѣзниць выказали въ першѣмъ пѣвроцѣ 1890 надвышку 1,166.113 зр. въ порѣвнаню зъ р. 1889. Доходы зъ руху осѣбового въ другѣй половинѣ червня, ѣдъ часу введеня тарифы полосовои суть о 45.137 зр. высшѣ, а фреквенція осѣбъ въ тѣмъ часѣ есть 457.160 осѣбъ бѣльша анѣжь въ минувшѣмъ роцѣ.

— **На граници россійскѣй** заведено строгу контролю надъ особами ѣдучими зъ Австріи, бо послѣдными часами въ мѣсцевости Граница найшли власти россійскій у перѣзджаючого п. Райского брошуры печатанѣ при нагодѣ торжества Мицкевича.

— **Въ бурсѣ „Народного Дому"** було въ ІІ-ѣмъ пѣвроцѣ шкѣльнѣмъ 32 ученикѣвъ, зъ котрыхъ одинъ выступивъ зъ бурсы передъ кѣнцемъ пѣврока. Зъ загального числа бурсакѣвъ було трехъ абітурієнтѣвъ, зъ котрыхъ двохъ зложило испытъ зрѣлости зъ ѣдзначеньемъ, а одинъ одержавъ поправку, зъ прочихъ 28 бурсакѣвъ, пять скѣнчило рѣкъ шкѣльный зъ ѣдзначеньемъ, 18 зъ добрымъ успѣхомъ, три одержали поправку а два другу клясу.

— **Въ унґарскѣй ґімназіи** въ сѣмъ шкѣльнѣмъ роцѣ було 454 ученикѣвъ, зъ того 165 греко-католикѣвъ, 129 римо-католикѣвъ, 118 жидѣвъ и 42 протестантѣвъ. До рускои народности призналось 134 ученикѣвъ, се значить, заявили, що знають по руски говорити; на науку языка рускаго, котра єсть надобовязковою, ходило 126 ученкѣвъ. Испытъ зрѣлости зложило шѣсть Русинѣвъ.

— **Паровый трамвай.** Оногды въ комісіи рады мѣскои у Львовѣ порѣшено дуже важну справу, котра має велике значенье для розвитку мѣста Львова. Комісія порѣшила 10 голосами противъ чотирохъ приняти проектъ парового трамваю, обѣймаючого цѣле мѣсто и ведучого ажь до Винникъ, полишаючи дальшій подрѣбности договорамъ зъ зарядомъ зелѣзницѣ Томашѣвъ-Белзець зъ тымъ доткомъ, що треба старати ся, щобы моторъ бувъ електричный а не паровый. Се рѣшенье, якъ можна надѣятись, прийме такожь и повна рада мѣста.

— **Вправы обороны краєвои и практичнѣ курсы на офіцирѣвъ въ загальнѣмъ ополченю.** Головнѣ вправы обороны краєвои ѣдбувати ся будуть по жнивахъ ажь доки не зачне ся осѣнна муштра рекрутѣвъ. Крѣмъ того оборона краєва буде брати участь въ вправахъ войсковыхъ въ сей способъ: Въ кѣнцевыхъ маневрахъ І корпусу мѣжь Мисткомъ а Тѣшиномъ возьмуть участь 15 полкъ пѣхоты обороны краєвои 9, 10, 11 и 12 баталіонъ, 16 полкъ пѣхоты обороны краєвои 52, 53, 54 и 60 баталіонъ; — до кѣнцевыхъ маневрѣвъ XI корпусу мѣжь Бережанами а Бѣбркою 5 и 6 вересня будуть покликанѣ: 20 полкъ пѣхоты обороны краєвои 62, 66, 69 и 70 баталіонъ, 22 полкъ пѣхоты обороны краєвои 75, 76, 77 и 78 баталіонъ. Иншѣ ѣддѣлы пѣхоты и кавалеріи обороны краєвои, по можности, будуть брати участь въ послѣднѣмъ тыждни при вправахъ найблизшихъ ѣддѣлѣвъ войска. — Що-до загального ополченя, то и въ сѣмъ роцѣ пѣдчасъ головныхъ маневрѣвъ будуть устроєнѣ курсы практичнѣ для цивільныхъ осѣбъ, котрѣ хотѣли бы стати офіцирами въ загальнѣмъ ополченю. Въ згаданыхъ курсахъ можуть брати участь такожь офіциры, котрѣ суть „въ евіденціи" обороны краєвои зъ призначеньемъ до службы въ загальнѣмъ ополченю. Курсы продовжать ся до шѣсть тыжднѣвъ, если зберe ся достаточне число участникѣвъ.

— **Пѣдпалянинъ.** Дня 24 мин. мѣсяця зголосивъ ся въ поліціи львѣвскѣй Никола Юрченко, челяднык шевскій, мабуть родомъ зъ Бродѣвъ, для браку притулку, а ѣдтакъ зѣзнавъ, що дня 22 н. ст. червня пѣдпаливъ хату майстра шевского, Павла Орчиньского въ Бѣбрцѣ, у котрого бувъ въ роботѣ. Хату пѣдпаливъ, коли нѣкого не було дома. Юрченка ѣддано до суду.

— **Самоубійство.** Іосифъ Микульскій, челядникъ шевскій, родомъ зѣ Золочева, 30-лѣтный, жонатый и отець однои дитины, застрѣливъ ся въ суботу рано въ кухни свого майстра при ул. Курковѣй зъ пістолету набитого водою. Поцѣливъ себе въ само серце и смерть наступила сейчасъ. Самоубійникъ напивавъ ся а ще и забравъ якѣсь грошѣ своему майстрови.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Еп. Ординаріятъ выдавъ обѣжникъ до всего духовеньства своеи епархіи, щобы дня 31 н.

ст. липня с. р. яко въ день вѣнчаня арх. Марiи Валерiи ôправлено въ кождôй церквѣ торжественне богослуженье за всяке прошенье, и запрошено по мѣстахъ и мѣсточкахъ на се богослуженье мѣсцевй власти.

Завôзваный до кан. институцiи на Долге, дек. дрогобицкого, о. Юл. Шихъ.

Ôдпустку для поратованя здоровля одержавъ о. Ив. Сорока зъ Михалевичь на 4 тыждня.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Изъ Увся въ Пôдгаецкôмъ пишуть намъ**: Погода сприяе жнивамъ. Жито и пшеницю вже кôнчать, а ярина борзо достигае. Гречка по градѣ ôдновляеть ся и дае для пчôлъ мѣрный пожитокъ, такъ що обава затраты насѣки минула. Робôтникъ дорогiй, бо посесоръ попродавши збôже и рѣпакъ за добрй грошѣ, до паровои машины и до жнивъ много ихъ потребуе. Много робôтникôвъ спровадженo зъ Нижнева и Манастирискъ. — *И. Д.*

— **Жнива** Przegląd одержавъ першу вѣстку, мабуть зъ бôльшихъ посѣлостей, зъ-пôдъ Львова, якъ выдае сего року жито. И такъ пишуть: Жита зôбравъ я зъ одного морґа по 16 кôпъ середного снопа — копа одна выдала 46 кiло чôльного зерна — а одинъ морґъ давъ 736 кiло гарного жита въ зернѣ. Збôже не було выллгло. — Добре було бы, щобы нашй Вп. читателѣ, такъ якъ доси, подавали намъ дальше вѣсти про жнива и намолотъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 20 липня. Въ санзибарскôй справѣ настане мѣжь Францiею а Анґлiею згода. Анґлiя хоче ôдступити Франции бôльшiй вплывъ на Мадаґаскарѣ и въ декотрыхъ африканьскихъ земляхъ яко ôдшкодованье за ôдступленье Анґлiи повного протекторату надъ Санзибаромъ.

Софiя 20 липня. Зачувати, що болгарскiй аґентъ дипломатичный у Вѣдни ‚Начевичь, маe стати мiнiстромъ дѣлъ внутрѣшныхъ на мѣсце уступившого д-ра Странского.

Брукселя 20 липня. Правительство выслало телеґрафiчну ноту до Франции зъ завôзваньемъ, щобы оня не ставила перешкодъ Бельґiи въ обнятю державы Конґо.

Бѣлградъ 21 липня. Король Миланъ маe выѣхати сими днями зъ реґентомъ Протичемъ до Нишу а ôдтакъ поѣде до Карльсбаду.

Брукселя 21 липня. Торжество въ честь 60-тыхъ роковинъ оголошеня независимости Бельґiи и 25-лѣтного ювилею панованя кор. Леопольда выпало дуже свѣтло а король и королева були предметомъ величавыхъ овацiй зô стороны народу.

Лондонъ 21 липня. Парляментъ буде закрытый имовѣрно въ половинѣ серпня. Всякй вѣсти о змѣнахъ въ анґлiйскôмъ кабiнетѣ суть безосновнй.

Дôмъ банковый, комiсовый и контора вымѣны
у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)
Самуелi & Ляндавъ
купують и продають всѣлякй обліґаци державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провинцiи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провiзiн. Промесы до всѣхъ тягнень.

Оповѣщенье конкурсу.

Выдѣлъ товарыства Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли подае симъ до прилюдноi вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного 1890/91 року найде бôльше число питомцѣвъ зô шкôлъ середныхъ помѣщенье въ Бурсѣ товарыства пôдъ слѣдуючими условiями:

1. Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до дня 15 н. ст. серпня с. р. надбслати свои просьбы (безъ стемпля) до выдѣлу Бурсы на руки предсѣдателя п. Юлiяна Несторовича, старшого комiсаря скарбу въ Перемышли. До просьбы треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôврoку, г) свѣдоцтво моральности, если кандидатъ не ходивъ до публичнои школы, д) заявленье родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, кôлько они обовязують ся доплачувати за кандидата въ грошахъ або натуралiяхъ. [Увага: Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы въ мянувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ не дотыкають условiя пôдъ а).] Бажаючй помѣщеня за цѣлою оплатою мѣсячно 15 зр. не предкладають свѣдоцтва убожества.

2. Бувшй питомцѣ при рôвныхъ условiяхъ маютъ першенство передъ новыми кандидатами.

3. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця маe: а) уплатити на зужитье инвентаря 1 зр. на рôкъ, б) платити мѣсячно въ касу Бурсы на инструктора по 1 зр., в) доставляти деклярована квоту доплаты на харчь въ горы мѣсячно, г) на пранье бѣля зложити на початку першого и другого пôврoку по 1 зр., д) на устроенье бiбliотеки для питомцѣвъ 1 зр. при вступѣ рôчно.

4. На вступѣ въ заведенье питомцѣ маютъ выказатись достаточнымъ бѣльемъ и одежею, а именно мусить кождый питомець мати 6 паръ бѣля, ковдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручникôвъ, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, двѣ пары чôбôтъ, одѣжь лѣтну и зимову.

5 Бажаючй одержати ôдповѣдь на свою просьбу, зволять залучити карту кореспонденцiйну зъ докладною адресою, а если кромѣ того долучать марку почтову на 20 кр., то одержать свои прилоги зъ рѣшеньемъ за почтовымъ рецепiсомъ.

Увага. а) Принятй питомцѣ Бурсы маютъ явити ся найпôзнiйше дня 3 н. ст. вересня о 2 годинѣ зъ полудня въ льокалю Бурсы (улиця Татарска), щобы пôддати ся лѣкарскимъ оглядинамъ; при тôмъ родичѣ, або опѣкуны зложать свои заявленя и инший подъ 3 наведенй оплаты; б) вписы ôдбуваються ся 29, 30 и 31 н. ст. серпня, а до першои клясы 1, 2 и 3 н. ст. вересня; в) родичѣ або опѣкуны маютъ вносити свои оплаты лично або почтою до касы Бурсы на руки касiера, а не черезъ свои дѣти; г) поданя безъ точного заявленя, кôлько найбôльше обовязують ся доплачувати грôшми взглядно натуралiями, не будуть увзглядненй.

Ôдъ выдѣлу Бурсы вм. св. О. Николая въ Перемышли. *Ю. Несторовичь* предсѣдатель. Д-ръ *Т. Кормошь* секретаръ.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товарыства педаґоґiчного у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27, розписуе симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товарыства педаґоґiчного. До поданя долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) деклярацiю що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на вiктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденцiйнй; 6) хто не есть членомъ Руского товарыства педаґоґiчного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товарыства.

Дальше подае выдѣлъ оо вѣдомости, що всякй поданя адресовати треба до выдѣлу Руского товарыства педаґоґiчного у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Поданя, котрй не будуть докладно стилiзованй, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условiй, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытань або просьбы, поданй въ справѣ принятя до Институту до осôбъ приватныхъ, або поданя приватнй навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причимъ не принятя выдѣлъ не есть обовязаный подавати.

Въ складъ комiтету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: проф. Иванъ Бѣчай яко голова и директоръ економiчный, проф. Кость Лучакôвскiй яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскiй, д ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскiй яко духовникъ и Кость Паньковскiй яко настоятель и секретарь комiтету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараесь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшуе имъ науку шкôльну и наглядае ей пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуеcь до дня 30 липня н. ст. 1890.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мiн. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станiславова и Гусятина;

10 мiн. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мiн. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станiславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станiславова: 9 мiн. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станiславов а Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мiн. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станiславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мiн. 16 вечеромъ до Станiславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мiн. 3 рано по ѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мiн. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мiн. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова

Зô Стрыя: 8 мiн. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Хирова и Стрыя.

3 мiн. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станiславова.

12 мiн. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станiславова.

Зô Станiславова: 6 мiн. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станiславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станiславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станiславова.

Зъ Белзця 10 мiн. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ.

5 мiн. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданй пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стацiи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ
годинникарь
перше **А. ВАЙҐЕЛЬ**
у Львовѣ улиця Театральна число 16,
поручае свôй богатый
складъ годинникôвъ
золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ
спроваджуваныхъ зъ перворядныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣренiйшихъ. 3576
Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконуе совѣстно и пôдъ ґарантiею.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского
4½% Листы заставнй Банку краeвого
4½% Позичку краeву
4% Обліґаци пропинацiйнй
Всѣлякй обліґаци довгу державного
Зелѣзничй обліґаци першенъства
Львосы державнй и приватнй
продае пôдъ найкористнiйшими условiями
Сокаль & Лiлiенъ
3360 126—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**
Порученя зъ провiнцiи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провiзiи.

Конверсiя 5% листôвъ заставныхъ
Гал. Тов. кред. земского.
Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вй полагоджую пôдъ ôриґiнальными условiями и выплачую вже теперь купоны платнй 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провiзii або есконту.
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты львосовань „Надѣя“.
Пренумерата рôчна на провинцiю зр. 1.80.

Вже выйшли
ИЛЮСТРОВАНЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.
Кабути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Завалôвѣ, почта въ мѣсци.

ТОРГОВЛЯ СУКНА И МОДНЫХЪ ТОВАРОВЪ ВОВНЯНЫХЪ.
ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ и СЫНЪ
у Львовѣ, Ринокъ ч. 33.
Рôкъ основания 1841.
Поручае свѣжо надôйшовшй матерiи весняний и лѣтнй у великôмъ выборѣ такожь повѣдомляе, що пробки и карты зъ пробками вже приготовленй.

Учителька пошукуе лекцiи на село на часъ вакацiй. Зголошеня пôдъ буквами: Л. А. Р. приймае редакция „Дѣла“

Билеты вiзитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы лiтоґрафiчнй выготовляе по дуже нискихъ цѣнахъ Заведенье артистично-лiтоґрафiчне
А. ПШИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперника 9.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Однокiй и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССIЙСКОГО ЧАЮ
3319 14—20 *основанный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.
Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**
Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный ½ клгр.	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшiй	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ДРОҐЕРIЯ и ПЕРФУМЕРIЯ
Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.
въ Перемышли
улиця Казимирôвека (давнѣйше Львôвска)
поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРIЯЛЫ ХЕМIЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемiкôвъ, пiротехнiкôвъ, антикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХIРУРҐIЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.
ДЕСIНФЕКЦIИ.
ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брыльянтовый, ґума и боракесъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерiй шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.
Гербата хiньска (россiйска).
Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшiй кiтъ до порцеляны, карукъ столярскiй, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ВАНЬ-
дажѣ руптуровй, суспензорiя
такожь
французскй спецiяльности
въ добрôмъ родѣ
магазинъ товарôвъ модныхъ, бiля мужескаго, товарôвъ галантерiйныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, парфумерiи и т. и
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 1.
Цѣнники на жаданье даромъ!

Илюстрована популярна
ИСТОРIЯ РУСИ
ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обемѣ 8—10 аркушевъ зъ 30 прехорошими илюстрацiями выготовлеными у фiрмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньекимъ
печатае ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.
Цѣна лише 50 кр.
Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназiй и учительскихъ семинарiй есть безперечно
ПРАКТИЧНА НАУКА
„Рускои правописи“
Г. ВРЕЦЬОНЫ
учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинарiи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна 40 кр., а зъ пересылкою 45 кр.

Портреты рускихъ послôвъ.
Заходомъ редакцiи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, I. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.
Поодинокiй портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштуе 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

Львосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.
Кождый львосъ на оба тягненя важный.
Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (21—50)
Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр.	50.000	зр.	варт.	1 выгр.	50.000	зр.	варт.
1 „	5.000	„	„	1 „	5.000	„	„
1 „	2.000	„	„	1 „	2.000	„	„
1 „	1.000	„	„	1 „	1.000	„	„
2 „	500	„	„	2 „	500	„	„
5 „	200	„	„	5 „	200	„	„
10 „	100	„	„	10 „	100	„	„
20 „	50	„	„	20 „	50	„	„
50 „	20	„	„	50 „	20	„	„
200 „	10	„	„	200 „	10	„	„
2000 „	5	„	„	2000 „	5	„	„

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелльенберга, Сокаля & Лiлiена, Кiца & Штофа, и Якова Штро.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарôвича.

Ч. 154. Львовъ, Второкъ 10 (22) липня 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додаток **„Бібліотека найзнаменитших повѣстей“** выходить въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароли Людовика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургъ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:	за Границею:
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр.	на пѣвъ року . . . 12 зр
на чвертъ року . . 4 зр. 50 кр.	на чвертъ року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.	

У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр.
на чвертъ року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатані вѣльній вѣдъ порта **Поодинокс число комтус 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатног, въ рубр. „Надѣсланс“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

☛ **Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скѣнчивъ ся першій пѣврѣкъ, тожь и крайна пора вырѣвнати всякій залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пѣврѣкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюємъ накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырѣвнали своєи передплаты або не вѣдновили єи на слѣдуючій пѣврѣкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникѣвъ перервы у высыланю часописи.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ще може нѣколи не вела ся такъ завзята борба межи Нѣмцями а Чехами якъ теперь, коли причину до неи давъ выборъ пос. Гайнріха до рады шкѣльнои краєвои. Зѣ всѣхъ сторѣнъ, де лишь въ Чехахъ проживають Нѣмцѣ, надходять вѣсти, що Нѣмцѣ не возьмуть участи въ выставѣ краєвѣй, скоро угода не буде въ повнѣ такъ переведена, якъ то постановлено на вѣденьскѣй конференціи. Такъ само загрозили теперь и промыслово-торговельній палаты въ Будѣевицяхъ и Ліберци.

Narod. Listy обговорюючи пѣднесену въ письмѣ Рітера до Pozor-а гадку его уступленя зъ житя політичного, видять двѣ евентуальности и кажуть: Ріґеръ уступить передъ найблизшою сесіею соймовою, видячи, що не можна и не треба переводити точокъ угодовыхъ, якій ѣнъ пѣдписавъ у Вѣдни, — або ѣнъ останесь противъ волѣ народу и дальше на своимъ становищи та буде боронити условій угоды.

За ініціятивою найвысшои рады санітарнои постановило правительство розслѣдити санітарній ѣдносины середъ дѣтей въ школахъ народныхъ у всѣхъ краяхъ коронныхъ а такожь и будынку шкѣльній въ которыхъ ѣдбуває ся наука.

Угорска фабрика карабінѣвъ заложена зъ такъ великимъ шумомъ и зъ ще бѣльшими надѣями перестала вже животѣ. Звѣстно вже, що угорске міністерство краєвои обороны збрвало було контрактъ зъ сею фабрикою а то такъ зъ випысанои фабрики и ѣддало доставу карабінѣвъ фабрицѣ въ Штаєрі, але и призволило було, щобы и угорска фабрика доставляла одну малу часть карабінѣвъ але тѣлько тогды, коли фабрика та буде могла дѣйстно речинець додержати. Фабрика зъ своєи стороны зажадала знова щобы комісіа войскова огланула єи машины и орекла, чи може она пѣдняти ся бѣльшои доставы. Комісіа оглянула отже фабрику а дирекція почувши єи мнѣнье прыйшла до переконаня, що не буде могла до назначеного речинця доставити згаданого числа карабінѣвъ та постановила зовсѣмъ ѣдступити ѣдъ сеи фабрикаціи. Говорять отже, що фабрика ся має бути перероблена на фабрику знарядѣвъ.

—

Dresdener Nachriten оголосили справозданье свого редактора д-ра Райхардта о розговорѣ его зъ кн. Бісмарекомъ въ Фрідріхсруге. Идучи на проходъ до парку, розпочавъ кн. Бісмаркъ въ Райхардтомъ розмову, въ котрѣй справивъ деякій вѣсти поданій въ Frankf. Journ. о его поглядахъ на прасу. Ѣнъ сказавъ, що слово трусливѣсть ѣдносило ся до поступованя прасы, котра давнѣйше стояла въ близькихъ зносинахъ зъ нимъ, особливо-жь до Nordd. Allg. Ztg., котру майже лишь ѣнъ самъ пѣддержувавъ. Ѣдъ правительственнои прасы сподѣвавъ ся ѣнъ мало ѣдваги и знавъ, що она не возьме его въ оборону передъ опозиційною прасою. Праса та боить ся безъ причины зачепити собѣ когось въ горѣ. Хибно думають такожь, що межи нимъ а цѣсаремъ єсть якесь напруженье, ба єго пѣдозрѣвають навѣть, що єго кортить ще разъ вернути до давнои власти. До того ѣнъ вже за старый; такожь за мало цѣнять єго почутье власного достоинства. Ѣнъ хотѣвъ бы лишь, щобы въ критицѣ потомности не статись жертвою хибныхъ припущень.

Коли ѣнъ — такъ говоривъ кн. Бісмаркъ дальше — назвавъ соціяльно демократичну прасу ѣдважною, то длятого, що не здемаскованій ще соціялъ-демократы пѣсля єго погляду не сподѣвають ся нѣчого ѣдъ теперѣшного правительства и длятого безпощадно ѣдзывають ся. Праса другихъ партій числить ся все ще зъ певными взглядами, а єго давнѣйша праса не ѣдновѣдає теперь длятого и на найдурнѣйші напасти. Въ дальшѣй розмовѣ сказавъ кн. Бісмаркъ, що соціялістична небезпечнѣсть есть далеко бѣльша якъ та, яка грозить ѣдъ Франціи або якои другои держави. Єсть лишь два способы выступати противъ неи: або зробити ѣй уступки або бороти ся зъ нею. Цѣсарь рѣшивъ ся на миръ, а ѣнъ (Бісмаркъ) хотѣвъ вести борбу. Та рѣзниця въ поглядахъ була одною зъ причинъ, за-для котрыхъ ѣнъ зложивъ урядъ канцлерскій. Ѣнъ хотѣвъ въ законѣ противъ соціялістѣвъ завести замѣсть выдалюваня, заточенье, але то не удало ся ему перевести. Остаточно есть соціялістична справа чисто лишь справою войсковою. Коли выкине болячку, то можна ѣи силою позбути ся: замѣсть стану облоги, настане може станъ военный.

—

Англія добиває теперь всюды за границею лишь торгу. Недавно тому зробивъ лордъ Сальсбері добрый интересъ зъ Нѣмеччиною а теперъ хоче такій самый интересъ зробити зъ Франціею и Португалією. Зъ Франціею мабуть добила вже Англія торгу, бо англійска праса пѣдняла грѣмкій крикъ, доказуючи, що Франція зробила дуже добрый интересъ — хитрый купець вмавляє ще въ того кого сцигаавъ, що ѣнъ зробивъ добрый интересъ. Теперь же робить Англія — якъ доносить Times — угоду зъ Португалією. Пѣсля намѣренои угоды дѣстала-бы Португалія 800.000 англійскихъ миль квадратовыхъ (1 миля англ. = 1.5 кільом.) въ захѣднѣй а 250.000 англ. миль квадр. въ всхѣднѣй Африцѣ. Граница пѣйшла бы такъ, що на заходѣ граничила бы Португалія зъ нѣмецкими всхѣдно-полудневыми кольоніями ажь до горѣшного Замбезі; на Всходѣ дѣстала бы Португалія пѣвнѣчне побереже рѣки Замбезі и право держаня залогы въ Зумбо а може и цѣлу высокорѣвню Шіре а на конець свободну руку въ краяхъ на всхѣдъ ѣдъ озера Ніва. Замбезѣ позѣстане свободною межинародною рѣкою. Франція дѣстане имовѣрно — такъ догадуєсь Köln. Ztg. — колонію Гамбію зѣ всѣми тыми краями, що лежать поза нею ажь до центральнои Сагары а Сокото, Чадъ и центральный Суданъ припадуть товариству нѣмецкому. Тымъ способомъ буде Африка остаточно подѣлена мѣжь державы европейскій.

—

О послѣднѣмъ кроцѣ кор. Наталіи въ справѣ свого розводу зъ ексъ-королемъ Миланомъ доносять зъ Бѣлграду такъ: Королева Наталія ѣдпеслась була ще 11 (23) червня до епископского синоду зъ просьбою, щобы синодъ рѣшивъ, якъ она має уважати письмо митрополита Теодосія зъ 12 жовтня 1888 р., котрымъ дано розводъ кор. Миланови зъ королевою Наталією. Король Миланъ довѣдавъ ся о тѣмъ кроцѣ королевои и выславъ заразъ письмо до митроп. Михаила яко предсѣдателя синоду, въ котрѣмъ просивъ его, щобы ѣнъ прислався ему копію того рѣшеня, яке выдасть синодъ на прошенье королевои. Въ наслѣдокъ того дѣставъ Миланъ копію рѣшеня синоду зъ дня 5 (7) липня, котре такъ звучить: Зважывши, що справу супружеского спору вже разъ залагоджено, синодъ не може знова занимати ся справою, котру вже разъ остаточно залагоджено. Такимъ отже способомъ залагоджено разъ на завсѣгды справу розводову королевои Наталіи. Митрополитъ Михаилъ и еп. Єронимъ хотѣли зъ разу, щобы ще разъ розбирати сю справу, але на представленье реґентѣвъ ѣдступили ѣдъ сего намѣреня.

—

Болгаре тѣшать ся дуже успѣхомъ послѣднои ноты до Порты а радѣсть та не позѣстане безъ вплыву и на выборы до собранія, котрій пѣдъ конець серпня мають ѣдбути ся. Болгаре можуть теперь сподѣвати ся, що коли Порта могла увзгляднити бажаня ихъ, высказанѣ въ другѣй точцѣ ноты, то може буде могла незадовго сповнити то, чого жадає ся въ першѣй точцѣ тои ноты, тымъ бѣльше, що якъ показуєсь, и на теперѣшну ухвалу не лишь сама Порта рѣшила ся, але тутъ дѣлали и другѣ державы. Константинопольскій кореспондентъ Times-а доносить до сен газеты, що болгарскій жаданя пѣдперли дружно але енергічно Австро-Угорщина, Англія, Нѣмеччина и Италія рѣвночасно. Державы тѣ вказували на то, що було бы дуже небезпечно нагромаджувати нальный матеріялъ въ Ормениі, Болгарія, Македоніи и на Кретѣ. Въ Македоніи треба конче взяти ся до поважныхъ реформъ, коли правительство турецке не хоче прийти въ положенье, зъ котрого не легко буде могло выдобути ся. Треба отже чимъ скорше взяти ся до такихъ способѣвъ, щобы не допустити загального невдоволеня. Та добра рада не позѣстала безуспѣшною. Розумне поступленье Туреччины выкликало въ Болгарін велику радѣсть и розбудило надѣю, що и признанье кн. Фердинанда Портою не дасть на себе довго чекати.

Въ мѣру того, якъ въ Болгарія ширить ся радѣсть зъ новыхъ успѣхѣвъ и росте надѣя на красшу будучнѣсть, збѣльшаєсь и невдоволенье всѣхъ противниковъ Болгарія. Видячи, що не можуть нѣчого вдѣяти, що не можуть нѣякъ Болгарію шкодити, та що Болгаре не стоять о ихъ ласку, хотять они всякими способами дискредитувати Болгарію поза границями и розсѣвають всѣлякій непокоячій вѣсти. Доси говорено безустанно о абдикаціи кн. Фердинанда, а сербскій и французскій ґазеты не перестають о нѣй ще и теперь писати, хочь въ окруженя князя вѣсть ту рѣшучо здементовано. Болгарскій аґентъ дипломатичный въ Бѣлградѣ Димитровъ дѣставъ приказъ здементувати офіціяльно поголоску о абдикаціи князя. Ѣнъ розговорювавъ въ сѣй справѣ такожь зъ кореспондентомъ Voss. Ztg. и сказавъ тому, що часть орлеанъскои и кобурґскои родины князя не перестає намавляти князя до абдикаціи, але та намова позѣстане безъ успѣху, бо князь ще передъ выѣздомъ Димитрова до Бѣлграду мавъ ему сказати, що не покинесь нѣколи Болгарія и болгарского престола. Siecle оголошує знова интервю зъ кн. Ернестомъ Кобурґскимъ, котрый мавъ сказати, що Стамбуловъ зовсѣмъ опанувавъ кн. Фердинанда. Князь выдавъ доси $7\frac{1}{2}$ міл. власныхъ грошей, а остаточно буде мусѣвъ сумно закѣнчити.

Коли ширенье вѣстей о абдикаціи кн. Фердинанда не помогло нѣчого и не могло якось подражнити сильнѣйше нервѣвъ европейскихъ політикѣвъ, то противники теперѣшного ладу въ Болгарія стали знова ширити вѣсти о ворохобни въ Болгарія Такъ принѣсъ радикальный бѣлградскій „Дневни листъ“ найновѣйшу вѣсть зъ Болгарія, що богато офіцирѣвъ и воякѣвъ болгарскихъ стало утѣкати зъ краю, що въ кѣлькохъ мѣстахъ выбухла ворохобня, що выкрыто якійсь новый заговѣръ та дня 17 с. м. розстрѣляно 40 воякѣвъ. Вѣсть та, здаесь, перейшла и до французскихъ ґазетъ. зъ ѣдки дѣстала ся до Берлина, а зъ ѣдтамъ доносять теперь, що въ самѣй Софіи мала выбухнути ворохобня та що тамъ межи войскомъ а ворохобниками прийшло навѣть до бійки, въ котрѣй убито 30 людей, а богато покалѣчено. Въ Берлинѣ не вѣрять въ ту вѣсть и уважають єи лишь простымъ маневромъ біржевымъ. И ту вѣсть здементувало правительство болгарске, называючи єи зовсѣмъ безосновною и выдуманою лишь въ злобнѣй цѣли; въ Софіи якъ и всюда на провінціи есть повный спокѣй и порядокъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Бережанъ.

[Цѣкавій розправы апеляційній въ окружнѣмъ судѣ бережаньскѣмъ.]

Дня 9 н. ст. липня ѣдбула ся въ окружнѣмъ судѣ бережаньскѣмъ розправа апеляційна въ звѣстнѣй свого часу справѣ п. Охоцкого, обывателя зъ пѣдгаецкого повѣту, противъ чотирохъ священникѣвъ рускихъ и трехъ селянъ о оскорбу чести, а радше за те, що всѣ тѣ обжалованій пѣдчасъ торѣчного выбору посла до сойму выступили въ его оборонѣ и не дали его селянамъ поштуркати за се, що наважавъ ся выдерти одному выборцеви карту легітімаційну. Розправа въ Пѣдгайцяхъ скѣнчила ся такъ, що п. Охоцкій не явивъ ся въ означенѣй годинѣ, а судъ на пѣдставѣ §. 48. пр. кар. увѣльнивъ обжалованыхъ, а обжалователя засудивъ на заплату коштѣвъ 50 зр. При опозиційнѣй розправѣ судъ окружный, помимо що пѣсля актѣвъ сконстатовано, що п. Охоцкій прийшовъ до розправы о 35 мінутъ пѣзнѣйше, знѣсъ выровъ и казавъ другу розправу перевести, бо .. *„вудъ не повиненъ числити ся зъ мінутами“*, и коли п. Охоцкій прийшовъ о 35 мінутъ пѣзнѣйше, треба було розправу перевести. Се засада нечувана, она противна законови и дотеперѣшнѣй практицѣ. Видно, що буде можна бѣльше такихъ справъ выграти, що до теперь було не можливе.

Такъ само выпали справы апеляційній Грубского и другихъ зъ Рогатина, котрѣ въ рогатиньскѣмъ судѣ були засуженѣ за зневагу рускихъ выборцѣвъ священникѣвъ пѣдчасъ сегорѣчного выбору посла до рады державнои. Ихъ заступавъ нотарь п. Вольскій. Грубскій выторгувавъ два мѣсяцѣ арешту, а Русины будуть мусѣли таки ѣдсидѣти то, що въ Рогатинѣ дѣстали. При однѣй зъ тыхъ справъ пустивъ п. Вольскій фаерверкъ, що въ день выбору дня 12 лютого въ Народнѣй Торговли od rana odbywały się sute libacye. Защитникъ Русинѣвъ д-ръ Чайковскій пригадавъ п. Вольскому, що ѣдъ рана того дня сидѣвъ въ „Торговли“ комісарь Мільнеръ зъ жандармами, що навѣть такихъ Поляковъ якъ адв. д-ръ Маньковскій, обурило. П. Вольскій заразъ поправивъ ся, що właśnie wskutek tych libacyj interweniował c. k. komisarz. Говори Климе, най твое не гине!

Замѣтимо тутъ, що сей панъ obrońca w sprawach karnych i c. k. notaryusz чогось дуже Русинѣвъ не любить, хочь забуває объ тѣмъ, що тутъ живе ще другій ц. к. нотарь... Але правда, п. Вольскій вніесъ до комнаты нотаріальнои мотивоване письмо, щобы другого нотаріяту по п. Шидловскѣмъ не обсаджувати, бо ѣнъ, бѣдняка, не має зъ чого жити (а овесъ дорогій для коней, котрѣ собѣ сего голодного року купивъ...)

Ѣнъ.

НОВИНКИ.

— **Выборы до выдѣлу повѣтового въ Збаражи** ѣдбули ся дня 19 н. ст. липня дуже оріґінально. Въ тѣй справѣ пишуть намъ изъ Збаражчины: „Ляхи передъ выборомъ выдѣлу ѣдбули пѣдъ проводомъ п. Тадея Федоровича бурливу конференцію, на котрѣй принято — мимо опозиціи пп. Черняковскихъ и Канского — внесенье п. Тадея Федоровича, щобы жадного Русина до выдѣлу не впустити. Русины выслали до конферуючихъ посольство (о. Зарицкого, о. Бохеньского и п. Остапчука), але посольства не принято. Передъ уконституованьемъ рады выступили мы, цѣла курія сельскихъ громадъ изъ рады, — однакъ одного мазура Калиновского Ляхи сфорсували и ѣнъ вернувъ ся до салѣ та й голосувавъ. Русины внесли протестъ и складають мандаты. Выборы выдѣлу формально нелеґальній.“ — Зъ дописей, присланыхъ львѣвскому Przegląd-ови и краковскому Czas-ови въ тѣй справѣ, Русины предкладали устами о. Алекс. Заячковского такій компромісъ: Курія менчихъ посѣлостей згодить ся на выборъ маршалка предложеного курии бѣльшихъ посѣлостей, а за те щобы на віцемаршалка и на одного члена выдѣлу зъ цѣлои рады выбрано того, кого укаже курія менчихъ посѣлостей, бо инакше она опустить салю и не возьме участи въ уконституованю рады. Такъ и стало ся: члены рады зъ курии менчихъ посѣлостей выйшли пѣдъ проводомъ о. Сѣчиньского изъ салѣ, а Поляки зъ мазуромъ Калиновскимъ выбрали одногосно (15 голосами) п. Тадея Федоровича, властителя Клебановки, маршалкомъ, а п. Станіслава Зелиньского, властителя Шельнакъ, Воробѣевки и Снятина, заступникомъ маршалка.

— **Адреса выдѣлу краєвого при нагодѣ вѣнчання арх. Маріи Валеріи** такъ звучить: „Для Доньки Найясн. Цѣсаря Франца Іосифа взывають благословеня всѣ народы Монархіи. Єсть одинъ мѣжь ними, котрый маючи въ Нѣмъ особливого добродѣя, зъ особливою такожь вдячностію и ревностію просить Бога, щобы Донькамъ Найяснѣйшого Пана и Єго въ найдальшій поколѣня Потомкамъ ѣддавъ тѣ добродѣйства, якій Ѣтцю край нашъ завдячує. Высказъ вѣрныхъ того краю чувствъ и его горячихъ желань, зволѣть Ваша Цѣсарска Высокости приняти ласкаво въ дни свого вѣнчаня. Зволѣть такожь приняти тыхъ чувствъ памятку, котру край у стѣпъ Вашои Цѣсарскои Высокости зложити осмѣляе ся. Образъ, котрый Вашѣй Цѣсарскѣй Высокости въ преданности переслати осмѣляємо ся, выготовленый найзнаменитшимъ нашимъ маляремъ, представляє вѣнчанье нашого короля Казимира IV. зъ Архикнягинею Єлисаветою, донькою Альбрехта II. Панѣ та достойна мала чотирохъ сынѣвъ королями на земскихъ престолахъ а одного святымъ въ небѣ. Кобы та супруга и мати щаслива, та королева, котрои честнотъ и высокого розуму память въ 4 вѣкахъ ще мѣжь нами жие, була представленьемъ и ворожбою тои щасливои будучности, якои для Вашои Цѣсарскои Высокости зъ глубины серця бажаємо и желаємо.“ — Адресу зредаґовано въ языцѣ польскѣмъ, рускѣмъ и нѣмецкѣмъ.

— **Погорѣльцямъ Зборова** удѣливъ цѣсарь зъ власныхъ фондѣвъ 1500 зр. пѣдпомоги.

— **Зъ Нового Санча пишуть намъ**: Дня 18 и 19 с. и. ѣдбувъ ся въ Новѣмъ Санчи зъѣздъ бувшихъ ученикѣвъ тутешнои ґімназіи, котрѣ передъ 20 роками скѣнчили тутъ осьму клясу. Зѣ всѣхъ ученикѣвъ, котрыхъ було тогдѣ 48, приѣхало близько 30; вѣсьмохъ померло, а прочій були перешкоджені приѣхати. Помежи прибувшими були два Русины: д-ръ Д. Савчакъ, членъ выдѣлу краєвого и Копистяньскій судья зъ Жовквы. Прочій всѣ Поляки. При вечерѣ завѣзвавъ зѣбраныхъ п Сеньковскій, тутешный професоръ, пѣдъ котрымъ зѣбраній ходили до ґімназіи, до складки на памятникъ для А. Мицкевича. Вѣзванье се пѣдперъ межи иншими такожь д-ръ Савчакъ, поясниви при сѣй нагодѣ товаришамъ, чому Русины львѣвскій не взяли участи въ похоронахъ Мицкевича въ Краковѣ. По вечери забавлявъ ся д-ръ Савчакъ зъ громадкою тутешныхъ Русинѣвъ, котрѣ були дуже урадуваній, що витали межи собою дорогого гостя. — Дня 19 ѣдбули ся двѣ спѣваній службы Божій на интенцію зъѣзду и за помершихъ товаришѣвъ, а опѣсля зѣбранье въ тутешнѣй ґімназіи. О годинѣ 3-ій бувъ спѣльный обѣдъ въ „Соколѣ“, а вечеромъ всѣ збирають ся въ рускѣмъ театрѣ, де буде представлена „Наталка Полтавка“. Въ недѣлю рано пойде д-ръ Савчакъ зъ женою ѣдвѣдати свою родину, котра проживає въ околици Нового Санча.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ**: Торжество Мицкевича скѣнчило ся у насъ богослуженьемъ въ костелѣ Фарнѣмъ, бесѣдою кс. Теодоровича пароха ѣрменьского, панахидою въ бѣжници зъ трогаючою бесѣдою д-ра Тайтельбавма на звѣстный тематъ, кѣлькома хоругвками въ мѣстѣ о барвахъ польско-народныхъ и краевыхъ, та й тѣлько. Одно лишь замѣтне, а то: яку ролю ѣдограли нашій священики? Кс. Кордуба, выѣзджаючи на коштъ нашого богатого повѣту до Кракова заявити сзое главоприкловеніе кардиналови Дунаєвскому именемъ бережаньского духовеньства, лишивъ адміністрацію парохіи сотрудникови о. Купчиньскому зъ тымъ обмеженьемъ, що въ справѣ торжества Мицкевича має безусновно слухати заряджень и

приказôвъ о. Соневицкого. О. Купчиньскій ажь зрадѣвъ, почувши се, бо думавъ, що о. Соневицкій яко независимый ц. к. професоръ ґімназіяльный, не предприйме нѣчого такого, що ухибило бы народнои чести, а не буде мати на собѣ нѣякои одвѣчальности за те, що стане ся за тематъ клеветъ польскихъ дневникôвъ. Тымчасомъ надъ всяке сподѣванье стало ся инакше. О. Соневицкого запрошено зъ mszą cichą до костела. О. Соневицкій принявъ запрошенье, всилувавъ о. Купчиньского йти до асисты, а що єго msza мала бути cicha, а о. Соневицкій хотѣвъ конечно дати почути наводови свôй возгласъ, то впросивъ ся въ костелѣ зъ панахидою. Кажу: впросивъ ся, бо кс. Солецкій въ жаденъ спосôбъ на то, яко рѣчь надпроґрамову, позволити не хотѣвъ и доперва за интервенціею кс. Відзіша, упрошеного о. Соневицкимъ, позволивъ кс. Солецкій на ôдспѣванье въ костелѣ: „Со духи праведными“. Поминувши се, що оно було троха plus petitionis зъ стороны адмістратора бережаньскои парохіи ad hoc, загальна згадка така, що цѣле поведенье о. Соневицкого було неумѣстне. Чому не мôгъ бувъ рускій священикъ ôдправити на просьбу комітету службу Божу въ своѣй церкви, замѣсть приймати упослѣджаючу ролю правити mszę cichą по указу въ костелѣ? ба ще впрошувати ся зъ панахидою, котрои анѣ парохъ костела анѣ нѣхто другій не хотѣвъ слухати?... Такту, такту бôльше! — *Обрядовець.*

— **Зъ Рожнова (на Моравѣ) пишуть намъ:** Дѣлю ся зъ Вами милою звѣсткою, що нашь сердечный братъ Чехъ, Франтішекъ Ржегоржь, майже цѣлкомъ выздоровѣвъ и єсть повна надѣя, що небавомъ наново розпôчне свои працѣ на поли рускои етноґрафіи. Мѣжь купелевыми гôстьми єсть тутъ громадка Русинôвъ: адъюнктъ „судовый п. Дольницкій зъ жѣнкою, отець Гиль зъ дочкою, професоръ Браникъ зъ жѣнкою. П. Ржегоржь ставъ ся душею руского товариства. Въ купелевôй читальни находять ся чотири рускй часописи (Дѣло, Батькôвщина, Народъ и Дзвôнокъ).

— **Польска переписка рускои громады.** Недавно тому довелось намъ читати письмо громады Рябе въ лѣськôмъ повѣтѣ до громады Мшанця повѣту старомѣского, такъ заадресоване: L. 57. Od Zwierzchności gminnej w Rabem. Do Świetnej Zwierzchności gminnej w Mszańcu p. Lutowiska, sprawa urzędowa. Домаганье громады уложене було такожь въ польскôй бесѣдѣ. Такій выпадокъ вразить невымовно кождого щирого Русина; чи-жь пошануе чужій чоловѣкъ нашу бесѣду, коли мы єи самй не шануємо? Треба знати, що въ Рябôмъ писарить мѣсцевый парохъ. Єсли польскй письма ôдъ рускои громады идуть до староства, то ще де-хто толкувавъ бы сей поступокъ рôзными самолюбными взглядами, але въ наведенôмъ выпадку годѣ найти яке оправданье. Є у насъ деякй „издательства“, що безперестанно, якъ бы въ горячцѣ, лепечуть о польскôй интризѣ, а за панѣ-матѣнкою повторяють приклонники ихъ легоньку молитовку по всѣхъ усюдахъ. А скажѣть намъ, добродѣѣ, яка се интриґа, що руска громада завсѣгды уживає польскои бесѣды въ переписцѣ хочь бы и зъ другою, чисто рускою громадою?! Я бы сказавъ, що се интриґа рускои байдужности до своихъ власныхъ святощѣвъ, або й просто рускои нѣкчемности! — *Х.*

— **Про испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Коломыи** пишуть намъ зъ-ôдтамъ: Испытъ ôдбувавъ ся пôдъ проводомъ инспектора Ив. Левицкого ôдъ 17—19 н. ст. липня включно, хочь зразу речинець бувъ вызначеный на 14 липня. До испыту приступило 15 звычайныхъ ученикôвъ а 2 екстерністôвъ; до испыту письменного не допущено 6 (зъ тыхъ 3 Русинôвъ], а одинъ ôдступивъ ôдъ устного испыту. Здали зъ добрымъ успѣхомъ: Ґедеонъ Ґедройцъ, Ґуставъ Ґроховскій, Кипріянъ Глѣбовицкій (Русинъ), Антôнъ Юзьвякъ (Русинъ, екстерністъ), Авґустъ Кесльеръ, Зенонъ Лукавецкій (Русинъ), Казимиръ Морельовскій, Йосель Остеръ, Болеславъ Пижановскій (екст.), Саломонъ Шавдеръ, Мечиславъ Шеферъ, Едмундъ Вальтеръ, Теофиль Заборскій (Русинъ), Володимиръ Журавскій (Русинъ); — 2 одержали поправку (зъ нихъ одинъ Русинъ), а одного (жида) репробовано на рôкъ. — Свѣдоцтва роздано рано о 9-ôй год. 20 н. ст. липня, при чôмъ промовивъ першій директоръ Вольфъ. Говоривъ ôнъ зô становища учителя, розважавъ причины, задля якихъ такъ мало ученикôвъ доходить до испыту зрѣлости, напоминавъ, щобы оба народы, Русины и Поляки, позôстали вѣрнй тôй любови яка получила ихъ въ шкôльныхъ лавкахъ, звернувъ увагу на вдячнôсть для учителѣвъ и державы а вкôнци пôднѣсъ трикратный окликъ въ честь цѣсаря. Присутнй повторили окликъ, а ôдтакъ промовивъ инспекторъ Левицкій и зазначивъ, що испытъ въ коломыйскôй ґімназіи выпавъ ще добре въ порôвнаню зъ иншими ґімназіями. По роздачи свѣдоцтвъ абітурієнтъ Заборскій подякувавъ въ ôдповѣднôй промовѣ учителямъ и инспекторови.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Станіславовѣ** ôдбувъ ся ôдъ 8 до 12 липня пôдъ проводомъ инспектора д-ра Ґермана. До испыту приступило 26 абітурієнтôвъ, зъ котрыхъ свѣдоцтво зрѣлости одержали: Макс. Блюменфельдъ, Ґуст. Добруцкій (зъ ôдзн.), Игн. Електоровичь, Як. Ґраверъ, Давидъ Гакеръ, Фроимъ Гальпернъ, Мих. Грицакъ, Каз. Ярошевичь, Камиль Крафтъ (зъ ôдзн.), Мар. Крушельницкій, Стан. Лисовскій, Мослеръ, Брон. Панцевичь, Ив. Розвадовскій, Брон. Сабатъ, Іос. Сеґель, Тад. Шамайтъ, Як. Шоръ, Ив. Туркемъ и Фр. Залускій. Поправку одержавъ оденъ а трохъ репробовано на рôкъ.

— **Въ справѣ муки кôстянои одержали мы** зъ Лемкôвщины другу допись: „Понеже зъ Перегиньска просять въ ч. 150 „Дѣла“, щобы имъ подати близшй поясненя що-до муки кôстянои, служачои за навôзъ, то и я хотѣвъ бы подати, що знаю. Сѣявъ я на навозѣ зъ кôстянои муки и добре менѣ оплатило ся. Теперь за-для браку соломы и за-для труднои управы нашои землѣ постановивъ я прийти до лучшои господарки при помочи костей навозовыхъ. Однакъ знаючи ôдъ другихъ, що часто на костяхъ не уродить ся нѣчо, а се зъ тои простои причины, що кости були пôдлѣйшй, я, щобы не потерпѣти страты, почавъ докладнѣйше вывѣдуватись о всѣхъ родахъ костей и о ихъ цѣнахъ. Прийшовъ я до того пересвѣдченя, що хто хоче мати добрый хосенъ зъ костей, мусить купувати найлучшй. Но щобы не датись ошукати на нихъ, найлучше спроваджувати ихъ просто зъ фабрики. Найпевнѣйшою фабрикою въ Галичинѣ єсть фабрика архикнязя Альбрехта въ Живци. Тамъ дôстане доброи, не напущенои квасомъ сѣрчанымъ муки кôстянои въ цѣнѣ 100 кільо по 8 зр. 50 кр. (цѣны не сталй). Для лучшого познакомленя зъ родами муки кôстянои и єи цѣнъ высылає цѣнники на жаданье „Erzherzogliche Knochenmehl-Fabrik in Saybusch“. Що до коштôвъ перевозу зелѣзницею, то тй суть взглядй. Послѣднои весны зъ Живця до Грибова були цѣны такй: За 100 кільо при спровадженю лише кôлькохъ мѣхôвъ 111 кр.; при спровадженю 5000 кільо т. є. пôвъ воза выпадало на 100 кільо по 79 кр., цѣлый же вôзъ т. є. 10.000 кільо або 100 мѣхôвъ доставляла фабрика до остатнои стаціи франко, отже найлучше спроваджувати 10.000 кільо, бо якъ фабрика не вышле франко, то на цѣлый вôзъ дирекція зелѣзниць дає зниженье, єсли громада выкаже ся свѣдоцтвомъ ôдъ староства, що мýку спроваджує на свôй ужитокъ. При управѣ костями треба уважати, щобы грунтъ бувъ вôльный, не занадто камѣнистый, не сухій. Найлучше сѣяти въ першôмъ роцѣ на костяхъ озимину а въ нѣй конюшину. Я сѣю на пустôмъ поли овесъ зъ конюшиною, бо тота у насъ найлучше поплачує. Ярй тверди збôжа сѣяти раджу на поли справленôмъ на пôвъ навозомъ натуральнымъ а на-пôвъ кôстянымъ. Той спосôбъ справлюваня єсть въ загалѣ найлучшимъ и найпевнѣйшимъ. Вкôнци треба тримати ся того правила особливо на пôсныхъ земляхъ; мало справити землѣ, а добре. — *Іоанъ Литиньскій* въ Ганчовôй п. п. Устье руске.

— **Рускій комітетъ ратунковый** на засѣданю 16 червня роздавъ дальшй пôдпомоги, а то: въ повѣтѣ чешанôвскôмъ одержали громады: Плазôвъ зъ прил. 80 зр., Кобыльниця волоска зъ прил. 60, Милькôвъ 50, Щуткôвъ зъ прил. 80, Подемщина зъ прил. 60, Лôвча зъ прил. 60 зр., разомъ 390 зр.; въ жидачѣвскôмъ пов. громады: Волцнѣвъ зъ прил. 100 зр, Дубравка зъ прил. 40, Мельничь и Боянôвъ 80 зр., разомъ 220 зр.; въ турчаньскôмъ пов.: Бориня (додатково) 30 зр., Задѣльско 60, Хащѣвъ (додатково для 8 родинъ) 16, Розлучь 60, Комарники 60 зр., разомъ 226 зр.; въ самбôрскôмъ пов. Янôвъ коло Чапель, 30 зр., 70 родинъ въ повѣтахъ: львôвскôмъ, золочѣвскôмъ, брôдскôмъ, бережаньскôмъ, перемышляньскôмъ 500 зр.; въ золочѣвскôмъ пов.: Кругôвъ коло Нуща 50 зр., Бзовиця 50, Мшана 50 зр., разомъ 150 зр.; въ долиньскôмъ пов.: Пôдбережь зъ прил. 50 зр.; въ калускôмъ пов. двѣ родины 35 зр.; въ сокальскôмъ пов. Корчинъ (додатково) 20 зр., одна родина въ Островѣ 20 зр., разомъ 40 зр.; въ жовкôвскôмъ пов.: Звертôвъ 60 зр., Бутины (для трехъ погорѣльцѣвъ) 30, Пристань 50, Деревня и Кулявы 60, Могиляны коло Погорець 30 зр., разомъ 230 зр. На тôмъ засѣданю роздавъ комітетъ загаломъ 1871 зр.

— **Похоронъ бл. п. Михайла Димета** ôдбувъ ся въ недѣлю дуже величаво. Похôдъ похоронный провадивъ митратъ о. Сѣнгалевичь зъ крилошанами оо. Малиновскимъ, Карачевскимъ, Пакижемъ, ректоромъ Бачиньскимъ и другими священиками, при гарнôмъ спѣвѣ питомцѣвъ рускои духовнои семинаріи. Попередъ чотирокôнного каравана зъ мощами, на котрôмъ завѣшено кôлька вѣнцѣвъ, мѣжь иншими ôдъ рады мѣста Львова, ѣхавъ попереду окремый двокôнный вôзъ завѣшеный дуже многими вѣнцями. За домовиною ступала родина, депутаціи институцій та товариствъ, въ котрыхъ покôйный бравъ участь, и знакомй покôйного. Зъ виднѣйшихъ Русинôвъ бачили мы: д ра Ом. Огоновского, посла Романчука, надинж. Гавришкевича и др. На кладовищи лычакôвскôмъ промовивъ передъ спущеньемъ домовины до родинного склеплееого гробу членъ рады мѣскои инжиніръ Сирочиньскій и ôддавъ честь покôйному, яко довголѣтному, бо 27-лѣтному членови рады мѣста Львова. Торговлю бл. п. Михайла Димета буде вести дальше вдова при помочи дотеперѣшного управителя скепу.

— **Зъ Радехôвщины пишуть намъ:** Въ селѣ Дмитровѣ, пов. камѣнецкого, коло Радехова стала ся страшна пригода. Господарь зъ Майдану старого поѣхавъ 20 н. ст. липня рано до млына въ Дмитровѣ. Около годины 10-ои подыбано того господаря на дорозѣ, 100 крокôвъ за млыномъ, неживого и страшно покалѣченого на головѣ и лици. Причиною єго смерти мали бути конѣ, котрй наполохавшись, кинули єго пôдъ вôзъ и покалѣчила на смерть. Але не знати на певно, чи вгадано причину, бо мука и солома на возѣ цѣлкомъ не нарушена. Небôщикъ бувъ фаховымъ, добрымъ стрѣлцемъ та щирымъ Русиномъ.

— **Градъ** выбивъ 13 н. ст. липня засѣвы въ околици Перемышля, а то въ селахъ: Уйковичѣ, Стôбно, Стôбенко и Маховичѣ. Градъ падавъ майже годину и то величины бульбы. Худоба на пасовискахъ покалѣчена, а гуси, качки и кури поубиванй.

— **Убійство.** Зъ Ярославля доносять пôдъ днемъ 20 липня: Въ Павлосевѣ, въ добрахъ ґр. Сѣминьского, напали два селяне на сплячого жида, послугача при броварѣ, Енґельберґа и молотомъ чи коломъ розчерепили єму голову. Увязнено селянъ Войтаса и Страха и они признали ся до злочиньства. Увязненыхъ прихопивъ бувъ давнѣйше убитый жидъ на крадежи пива и ихъ засуджено на 6 тыжднѣвъ, але ôдтакъ ôдгрожувались они, що того єму не подарують.

— **Страшна буря.** Зъ Равы доносять, що дня 17 липня лютилась о год. 7 мôй вечеромъ въ Камѣнцѣ Гораєць страшна буря, такъ що завалила стайню, покрыту на ново ґонтами, власнôсть адвоката д-ра Чайковского. Въ стайни було 77 штукъ худобы посесорôвъ Нахмана Тепфера и Зіндля Камера и зъ того около 30 штукъ погибло а решта тяжко покалѣчена. Староство выслало ветеринаря. Шкоду обчислюють на 2000 зр.

— **Въ справѣ реформы поступованя судового въ справахъ неспôрныхъ** порѣшило львôвске товариство правниче головнй засады, пôсля котрыхъ удѣлить се товариство свою опінію выдѣлови краєвому. Рѣшеня суть такй: I. Реформа поступованя судового въ справахъ неспôрныхъ єсть пожаданою. II. Реформа не може обмежити ся лишь на суды повѣтовй, але мусить обôймати такожь суды колеґіяльнй. III. Основнй рѣшеня закона цивільного що-до поступованя при спадщинахъ мають полишитись ненарушенй. IV. У всѣхъ частяхъ теперѣшного поступованя въ справахъ неспôрныхъ треба перевести тѣсный роздѣлъ чинностей, лежачихъ у властивôмъ орѣканю, ôдъ чинностей, котрыхъ задачею єсть лишь стверджувати факты и доставляти публичнй документы доказовй. Першй полишать ся при судахъ, другй треба вылучити зъ обсягу судôвництва и ôддати нотаріямъ. Въ наслѣдокъ того обмежатись буде чиннôсть судьѣ пôдчасъ розправы о спадщину на признаню спадщины и на розсудженю квестій спôрныхъ. V. Присягу маніфестаційну має судъ дозволяти на жаданье интересованыхъ сторôнъ безъ формального процесу маніфестаційного. VI. Товариство правниче заявляє ся въ засадѣ за цѣлковитымъ увôльненьемъ судôвъ ôдъ всякои инґеренціи въ справахъ сиротиньскихъ и опѣкунчихъ та за цѣлковитымъ ôдданьемъ тыхъ справъ окремымъ орґанамъ, чи то на подобу родинныхъ радъ францускихъ чи сиротиньскихъ комісій угорскихъ — о скôлько ту реформу можна бы перевести при нашихъ фактичныхъ ôдносинахъ. VII. Спадщины недвижимй треба цѣлкомъ вылучити зъ обсягу пертрактаціи спадщинной и полишити ихъ вôльнôй воли сторôнъ. — Пôсля тыхъ засадъ подасть товариство правниче своє ореченье выдѣлови краєвому.

— **Войскова парада.** Reichswehr доносить: що на парадѣ великôй 18 серпня с. р. у Вѣдни будуть войска босаньско-герцеґовиньскй по разъ першій дефілювати передъ цѣсаремъ. Два баталіоны того войска, (ч. 1 сараєвскій и ч. 4 мостарскій) ѣдуть дня 16 серпня на Тріестъ до Вѣдня.

— **Дазна метода выхованя.** Pädagogische Unterhandlungen, орґанъ заведеня філянтропійного въ Дессавъ, зъ кôнця 18 вѣку, подає таку згадку посмертну одного тогдѣшного педаґоґа: „Въ тôмъ часѣ померъ Häuberle, ювилатъ учитель въ мѣсточку Н. Н. въ Швабіи. Пôдчасъ свого учителюваня, черезъ 51 лѣтъ и 7 мѣсяцѣвъ, роздавъ ôнъ, пôсля свого середного обчисленя: 911.527 ударôвъ кіємъ, 124.010 ударôвъ рôзкою, 20.989 „пацъ“ и кляпсôвъ лініею, 136.715 ущипнень въ руку, 10.235 ударôвъ въ лице, 7.905 ударôвъ по за уха, 1,115.800 куксôвъ, 22.763 „notaben-ôвъ“ біблією катехізмомъ, молитвословомъ и граматикою; 777 разôвъ казавъ ôнъ хлопцямъ клячѣти на горосѣ, а 613 на триграннôмъ деревѣ; 5001 мусѣли носити ослячй уха а 1.701 тримати въ горѣ рôзку; крôмъ того було ще много иншихъ каръ, якй ôнъ повыгадувавъ при нагодѣ. Ударôвъ кіємъ около 800.000 припало за латиньскй вокабулы, а 76.000 ударовъ рôзкою за библійнй притчи и монитвы. Слôвъ до ганьбленя мавъ ôнъ понадъ 3000, зъ того $^2/_3$ частей дала єму ôтчина $^1/_3$ часть се єго власня выгадка.“

— **Дрôбнй вѣсти.** Папа именувавъ архіепископа львôвского Северина Моравского асистентомъ папского престола. — Петро Войтовичь зъ Перемышля, ученикъ высшого ôддѣлу рѣзьбы у вѣденьскôй академіи штукъ красныхъ, одержавъ стипендію державну на подорожь артистичну. Стипендію сю признає колеґія професорôвъ академіи яко одну зъ 36 нагородъ найлѣпшимъ ученикамъ. П. Войтовичь образуєсь въ ôддѣлѣ рѣзьбы пôдъ проводомъ проф. Зумбуша.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 22 липня. Гельґоляндцѣ ухвалили на зборахъ дня 18 с. м. адресу до анґлійскои королевои, въ котрôй зъ нею пращають ся.

Лондонъ 22 липня. Зъ проводирôвъ збунтованого баталіону ґренадірского засуджено трохъ на 2 роки а двохъ на 15 мѣсяцѣвъ вязницѣ. Коли имъ ôдчитувано вырокъ, оденъ зъ засудженыхъ здеръ собѣ зъ грудей ордеры и кинувъ ними на землю въ присутности кн. Кембріджь.

Буеносъ Айресъ 22 липня. Выкрыто тутъ заговôръ монархічный, арештовано чотирохъ офіцирôвъ а правительственный будынокъ обсаджено войскомъ.

Бѣлградъ 21 липня. Зборы радикалôвъ въ Ягодинѣ, въ котрыхъ взяло учястъ 2900 людей ухвалили правительству повне вотумъ довѣрія въ справѣ поступованя супротивъ Австро-Угорщины.

Константинополь 21 липня. Австрійского инжиніра Ґерсона пустили розбишаки одержавши за него жаданый окупъ. Ираде султаньске о именованю болгарскихъ епископôвъ мѣститъ въ собѣ деякй застереженя котрй має увзгляднити міністерство.

Петербургъ 21 липня. Зачувати, що зъ цѣсаремъ нѣмецкимъ має приѣхати сюды и цѣсарева. Фактови сему приписують велику вагу але зазначують, що то не змѣнить поступованя Россіи.

Вѣдень 22 липня. Рознеслась чутка, що буковиньскій президентъ краю Піно має за-для недуги очей, котра все ще не зменшаєсь, подати ся до димісіи.

Надôслане.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякй обліґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 12—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Льосы Выставы Вѣденьскои по 1 зр.

Кождый льосъ на оба тягненя важный.

Списъ выграныхъ на оба тягненя. 3539 (22—50)

Перше тягненье 14 серпня. Друге тягненье 15 жовтня 1890.

1 выгр. 50.000 зр. варт.				1 выгр. 50.000 зр. варт.			
1	„	5.000	„ „	1	„	5.000	„ „
1	„	2.000	„ „	1	„	2.000	„ „
1	„	1.000	„ „	1	„	1.000	„ „
2	„	500	„ „	2	„	500	„ „
5	„	200	„ „	5	„	200	„ „
10	„	100	„ „	10	„	100	„ „
20	„	50	„ „	20	„	50	„ „
50	„	20	„ „	50	„	20	„ „
200	„	10	„ „	200	„	10	„ „
2000	„	5	„ „	2000	„	5	„ „

ЛЬОСЫ по 1 зр. можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ: Августа Шелльенберга, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, и Якова Штро.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: Л. А. Р. приймає редакція „Дѣла“

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ;

1 кильо 2.— зр.

кава палена $^1/_2$ кильо 1·20 зр.

на провинціи:

$4^3/_4$ кильо 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кильо опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Тріестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комісіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочомъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 222. (84—)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чердяньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 155. Львôвъ, Середа 11 (23) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конкретне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 11 (23) липня 1890.

Въ Буковинѣ, якъ звѣстно, послѣдна конскрипція выказала 18.000 Полякôвъ а 240.000 Русинôвъ. Поляки суть тамъ елементомъ чужимъ, захожимъ, Русины поселенѣ зъ давныхъ давенъ. Поляки суть роздробленѣ посередъ Русинôвъ и Румунôвъ, Русины мешкають разомъ въ збитôй масѣ. А однакожь фактично Поляки мають въ Буковинѣ бôльшій вплывъ, якъ Русины. При выборахъ до сойму краєвого они переперли пятьохъ своихъ кандидатôвъ (хотя трохи иншого крою, якъ Поляки галицкѣ), Русины ледви трохъ. Поляки мають свôй політичный орґанъ, Gazeta polska, выходячій два разы на тыждень; рускій орґанъ „Буковина“, выходить тôлько два разы на мѣсяць.

Але буковиньскѣ Поляки и зъ того не задоволенѣ. Они заходять ся коло того, щобы польскій языкъ бувъ допущеный до буковиньскихъ шкôлъ, и заходять ся такожь около своєи національнои орґанізаціи. Отъ що пише Gazeta polska въ послѣднôмъ своѣмъ числѣ:

„Польска людность въ Буковинѣ дѣлить ся на три ôдрубнѣ ґрупы... Передовсѣмъ маємо тутъ кôлька кольоній польского люду. Осады тѣ, зъ малою выимкою, остають майже всюды безъ опѣки интеліґентнѣйшихъ елементôвъ. Въ послѣдныхъ часахъ, дякувати патріотичнымъ одиницямъ, зачали давати ознаки свѣдомости національнои осады въ Садагôрскôмъ и въ Вашковецкôмъ, де навѣть єсть Читальня польска. *Але зъ иншихъ осадъ польскихъ нѣчого* не чути о якôй небудь праци надъ удержаньемъ нашого елементу рôльничого, котрый отже, середъ чужои переваги, постепенно затрачує ся, русчить ся або румунізує ся, а навѣть (черезъ мѣшанѣ супружества) позбуває ся вѣры своихъ батькôвъ...

„Другу ґрупу творять польскѣ мешканцѣ буковиньскихъ мѣстъ, найчисленнѣйше поселенѣ въ Чернôвцяхъ. Сеся часть нашои суспôльности найбôльше працює и найбôльше свѣдома єсть своєи задачѣ. Она складає ся зъ заможнѣйшои интеліґенціи, урядникôвъ, приватныхъ предприємцѣвъ, купцѣвъ и ремѣсникôвъ. Огнищемъ ихъ національного и духового житя єсть черновецка польска Читальня, институція оперта на тревалыхъ пôдставахъ и одно зъ найзаможнѣйшихъ того роду польскихъ заведеній. Але що Читальня не єсть політичною звязею, то дѣяльнôсть єи объявляє ся лише въ певнôмъ напрямѣ и уступає зъ хвилею, коли розходить ся о акцію політичну нашои суспôльности. Тогды треба творити хвилеву орґанізацію въ формѣ комітетôвъ, котрѣ по доконанôй акціи ipso facto перестають истнувати... Выроблене почутье солідарности и ôдрадна карнôсть національна заступають вправдѣ часто недостатокъ тои орґанізаціи, але самѣ они не выстануть... Всежь ґрупа мѣскихъ Полякôвъ выробила собѣ дуже поважне стоновище въ краєвыхъ справахъ буковиньскихъ, и она то передовсѣмъ двигає на своихъ плечехъ тягаръ польскихъ праць національныхъ и політичныхъ... Тымъ сумнѣйше жь, що она не має сполученя анѣ зъ селяньскими осадами анѣ такожь не має належитои звязи зъ клясою польскихъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей...

„Польскѣ властителѣ бôльшихъ посѣлостей, становлячѣ въ тôй куріи дуже численну и — якъ доказали послѣднѣ подѣѣ політичнѣ — рѣшаючу ґрупу, творять доси самѣ для себе замкнену громаду. Въ справахъ національныхъ, коли розходять ся о заманіфестованье себе супротивъ родимцѣвъ въ ôтчинѣ, она зближає ся и часто зъєдиняє ся зъ становищемъ иншихъ ґрупъ польскихъ, спеціяльно Полякôвъ зъ мѣстъ, — але въ сферѣ интересôвъ політичныхъ на Буковинѣ бôльша посѣлôсть польска дѣлає тôлько за себе и для себе...

Отже треба конче зблизити велику посѣлôсть до интеліґенціи мѣскои и навязати ôдношенье зъ осадами польскихъ селянъ. Треба, щобы одна ґрупа не тôлько знала о становищи другои, але щобы такожь дбала о тоє становище и до спôльнои працѣ приложила чинну руку. Треба однымъ словомъ орґанізаціи, опертои на вытвореню спôльнои институціи політичнои, котра бы взяла керму цѣлого загалу буковиньскихъ Полякôвъ и удержувала одноцѣльнôсть дѣланя. — Ще передъ кôлькома роками Поляки въ мѣстахъ не мали еще належитого приготовленя до солідарныхъ акцій національныхъ, а польскѣ обывателѣ сельскѣ вели трудну борбу о свои выборчѣ права въ куріи великихъ посѣлостей, и борба тота займала цѣлу угагу ихъ. Нинѣ ôдносины змѣнили ся на лучше. Обѣ ґрупы осягнули свои цѣли и можуть заняти ся внутрѣшною орґанізаціею.“

Читаючи тотѣ слова орґану буковиньскихъ Полякôвъ, кождый чесный и щирый Русинъ, чи-то буковиньскій чи галицкій, мусить засумовати ся и завстыдати ся, бо конечно буде порôвнувати ôдносины буковиньскихъ Полякôвъ зъ ôдносинами буковиньскихъ и галицкихъ Русинôвъ. Тамъ тôлько не достає ще загальнои орґанізаціи, але єсть „выроблене почутье солідарности и ôдрадна карнôсть національна.“ У Русинôвъ власне що до солідарности и карности національнои показують ся ще неустанно дуже великѣ хибы. За кождымъ разомъ, коли приходить до якоись бôльшои акціи або маніфестаціи, хибы тѣ выступають въ цѣлôй своѣй наготѣ. Возьмѣмъ лише кôлька подѣй зъ сего року.

Въ мѣсяци лютôмъ бувъ въ бережаньскôмъ, подгаєцкôмъ и рогатиньскôмъ повѣтѣ выбôръ посла до рады державнои. Солідарнôсть и карнôсть національна Русинôвъ объявила ся въ той спосôбъ, що вô всѣхъ трохъ повѣтахъ польскій кандидатъ, и то чоловѣкъ безъ всякого значеня, безъ заслугъ и поваги, дôставъ бôльшôсть голосôвъ противъ предсѣдателя руского клюбу соймового. Правда, декуды самъ нарôдъ обернувъ ся противъ своихъ ôдступникôвъ, але въ кôлька мѣсяцѣвъ потôмъ въ тôй самôй Бережанщинѣ при выборахъ до рады повѣтовои руска ліста, и то вже безъ такъ великои пресіи противникôвъ, дôстає 45 голосôвъ противъ 110!

Остатна сесія галицкого сойму показала, що помимо партійного роздору галицкихъ Русинôвъ, помимо всякихъ рôзницъ въ поглядахъ и идеалахъ згôдне и солідарне поступованье межи ними єсть можливе. Однакожь въ пару мѣсяцѣвъ по тôмъ свѣтлôмъ прикладѣ рускихъ послôвъ навѣть въ такôй справѣ, якъ запомога для загроженыхъ голодомъ, Русины львôвскѣ не могли злучити ся разомъ, але одна фракція утворила свôй спеціяльный комітетъ, дарма що навѣть львôвскѣ Поляки до т. зв. обывательского комітету запросили и Русинôвъ, и то Русинôвъ безъ рôзницѣ партій.

Або така справа, якъ торжество перенесеня мощей Мицкевича! Кôлько тутъ показало ся прикладôвъ нетакту, несолідарности, незрозумѣня дѣла при недостатку карности!... И при иншихъ злучайностяхъ таке саме або подôбне проявило ся: при святкованю роковинъ Шевченка частина молодежи уважала за ôдповѣдне зазначити своє окреме становище, наша высока єрархія зазначила зновъ своє окреме ôдъ всего загалу Русинôвъ становище супротивъ правительства и поодинокихъ правительственныхъ достойникôвъ, бережаньска брошура намагала ся вытворити якусь нову клерикально-консервативну партію. Що въ кôлькохъ повѣтахъ выборы до рады повѣтовои зъ вины самыхъ таки Русинôвъ зле выпали, то при розъєднаню нашôмъ, при недостатку солідарности и карности не дивно.

О рускôй журналістицѣ вже й не говорити. Навѣть при такôй нагодѣ, якъ выборы до буковиньского сойму, знайшли ся ґазеты, называючѣ себе рускими, (чи властиво русскими), котрѣ выступили противъ рускихъ кандидатôвъ, предложеныхъ рускимъ комітетомъ, и навѣть пробовали и пробують противъ нихъ пôдъюджувати нарôдъ, та и взагалѣ выволѣкають неустанно справы партійнѣ передъ мало просвѣтнымъ народомъ въ своихъ партійныхъ цѣляхъ. Можна припускати, що и сегорôчнѣ зборы Общества Качковскаго, такъ якъ и торôчнѣ, не обôйдуть ся безъ вороговань партійныхъ.

За два мѣсяцѣ, въ часѣ сесіи соймовои, має ôдбути ся зъѣздъ рускихъ патріотôвъ. Але щобы той зъѣздъ мавъ повный успѣхъ, щобы довѣвъ до солідарности и карности національнои середъ Русинôвъ, щобы завѣвъ крѣпку орґанізацію въ цѣлôй галицкôй Руси, треба до него добре приготовити ся; треба щобы почутье и потреба солідарности, карности и спôльнои орґанізаціи проникнула всѣхъ Русинôвъ. Нехай горстка буковиньскихъ Полякôвъ служить за взôръ міліонамъ Русинôвъ галицкихъ!

Поляки и Русины.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстила N. fr. Presse кореспонденцію зô Львова такого змѣсту:

Въ рускихъ кругахъ уважано дуже щасливою и повною надѣи подѣєю, що ческо-нѣмецка угода знайшла у всѣхъ мѣродайныхъ партій — зъ початку — однодушне признанье. Мимо всякихъ непевностей и противорѣчностей здавало ся прецѣ первѣстно, що борба въ Чехахъ всѣхъ вже такъ утомила, и оба народы вже такъ потребують мира, що треба було припустити, що всѣ партійнѣ взгляды уступлять та що навѣть молодо-Чехи не будуть могли оперти ся тому вплывови. Русины слѣдили длятого зъ незвычайнымъ интересомъ за поодинокими фазами ческо-нѣмецкихъ переговорôвъ угодовыхъ сподѣваючись, що коли удасть ся дѣло угодове въ Чехіи, то зъ часомъ доведе зовсѣмъ природно до заведеня національного мира въ Галичинѣ. Заохоченѣ мнимымъ успѣхомъ Нѣмцѣвъ въ Чехахъ почали рускѣ ґазеты розбирати справу національного ôддѣленя галицкихъ Русинôвъ и вказували на то, що на поглядъ всѣхъ безсторонныхъ людей дасть ся въ Галичинѣ завести миръ лишь черезъ переведенье вже давно Русинами пôдношенои засады ґеоґрафічного и адміністративного роздѣлу Галичины. Змѣна, яка тымчасомъ настала въ поглядахъ старо-Чехôвъ, и спосôбъ, въ якій репрезентація мѣста Праги недавно тому заявила свою охоту до згоды супротивъ Нѣмцѣвъ, могли лишь бодай трохи отворити очи рускимъ оптимістамъ, особливо-жь що они день въ день стрѣчають таке саме пониманье рôвноправности у своихъ польскихъ братôвъ. Мимо того розбираєсь все ще широко сей тематъ, призначеный до нарады на зъѣздѣ рускихъ нотаблѣвъ и интересно приглянутись, що роблять Поляки, щобы зазначити свою миролюбивôсть та свою політичну перевагу. „Національного ôдмеженя Галичины“, пише одна нѣбы то Русинамъ прихильна ґазета, жадала вже давно теократична святоюрска партія, та сама партія, котра не мала розуму та домагала ся заведеня нѣмецкого языка выкладового для всѣхъ предметôвъ въ галицкихъ школахъ середныхъ. Кобы тутъ було дѣло лишь зъ старо-Русинами, то можна бы сказати „guarda e passa“ и цѣлу акцію не бралось бы на серіо; але на жаль, на зборахъ, котрѣ постановили порушити справу національного ôдмеженя на зъѣздѣ рускихъ нотаблѣвъ, взяли участь такожь виднѣ представителѣ молодорускои партіи якъ членъ выдѣлу краєвого д-ръ Савчакъ, предсѣдатель руского клюбу соймового, проф. Романчукъ, посолъ на соймъ, д-ръ Окуневскій и др. мѣродайнѣ політики, котрѣ ôдъ давна выступали за порозумѣньемъ Русинôвъ зъ Поляками, а то мусить кождого правдивого патріота смутити, коли видить, що тѣ панове находять ся въ товариствѣ ноторичныхъ зрадникôвъ краю и въ повнôй згодѣ зъ руссофільскими бунтôвниками. Суть засады, котрѣ повиннѣ всѣмъ жителямъ краю бути святыми и ненарушимыми; зъ тои точки погляду Поляки, що и безъ того мусять тяжко страдати ôдъ наслѣдкôвъ великого историчного подѣлу не згодять ся нѣколи на розшматованье краю.“ Проводиръ польскихъ демократôвъ, членъ выдѣлу краєвого Романовичь, розбираючи сю справу въ Reform-ѣ, ставить ся зновъ на становище правне. Въ Галичинѣ — каже ôнъ — нема анѣ польского анѣ руского народу цѣлого, а малѣ частины тыхъ народôвъ не мають права назначати судьбу Галичины и розбивати край. Впрочѣмъ въ наслѣдокъ того розбито бы подѣломъ найбôльшій коронный край Австріи на двѣ маловажнѣ провінціи, котрѣ нѣколи не мали бы політичного вплыву. Не лишь Поляки але и Русины пôйшли бы тогды взадъ и стратили-бъ дотеперѣшне значѣнье въ родинѣ австрійскихъ народôвъ. Ще ориґінальнѣйшою єсть дедукція въ однôй ґазетцѣ, выходячôй въ рускôмъ языцѣ, котру пôдпирають Поляки на то, щобы мѣжь Русинами выкликати розладъ. Сей публіцистичный карликъ не важить ся покликуватись на историчнѣ традиціи, въ свѣтлѣ котрыхъ обмеженье польскои власти и самоволѣ не могло-бъ нѣякъ выдаватись гôднымъ пожалованя нещастьемъ; треба отже опертись на причинахъ опортунізму и длятого каже ся, що Поляки и по роздѣлѣ будуть въ силѣ въ наслѣдокъ свого крутарства переводити выборы въ всхôднôй части Галичины въ свою користь, будуть обсаджувати вплывовѣ посады своими людьми и будуть всюды заводити польскій а выпыхати рускій языкъ. То важкій, що правда, и переконуючій арґументъ, але ôнъ и то доказує, чого польскѣ проводирѣ зъ невинною мѣною ôдпекують ся, именно, що Поляки не думають зовсѣмъ о порозумѣню зъ Русинами, бо инакше стратили бы геґемонію въ краю.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Зъ Тернополя пишуть намъ:

У насъ выборы до рады повѣтовои дня 17 н. ст. липня не повели ся. Вины въ тôмъ взглядѣ тутешнымъ Русинамъ приписувати не можна. „Подôльска Рада“ робила все, що лише було въ єи силѣ: скликала два разы зборы, полишила до волѣ выборцямъ ставленье кандидатôвъ, розсылала до всѣхъ селъ ôдозвы, запрошеня и т. д., — однакъ все те нѣчо не помогло. Аранжеры зъ „польского бецирку“ и 130 хрунѣвъ побѣдили 75 честныхъ и свѣдомыхъ своихъ правъ рускихъ выборцѣвъ, котри не для борбы, але дѣйстно зъ правдивои и щирои волѣ хотѣли добра повѣту и въ тôй цѣли выбрали собѣ на кандидатôвъ людей, котрѣ не разъ були бы обстали за тую нещастну хлопску шкôру. Такъ що-жь? — коли тьма ще якійсь часъ панувати мусить, а mit den Dummen kämpfen auch die Götter vergebens!

Рускѣ выборцѣ уложили собѣ таку лісту: о. Григ. Чубатый изъ Ступокъ, о. Стеф. Кобляньскій зъ Драганôвки, д-ръ Вол. Зарицкій, д-ръ Ив. Лошнѣвъ, Романъ Волинець, Иванъ Пиндусъ, Ст. Гарматѣй, Теод. Ремѣнникъ, Иванъ Янковскій и Ив. Коцюрко. Якъ бачите, выборцѣ выбрали зъ помѣжь себе, кого мали найлѣпшого. Але що тѣ кандидаты — щирѣ та твердѣ Русины, то панамъ годѣ було допускати ихъ до рады повѣтовои. Ану-жь бы такимъ Гарматѣямъ, Коцюркамъ, Янковскимъ та ще другимъ захотѣло ся коли подивитись на пальцѣ пôдпанкамъ зъ „польского бецирку!“ О, того ще бракувало! Тожь пôдъ сею девізою кинули ся всѣ мовь скаженѣ до шаленои аґітаціи. А прийшло имъ се досыть легко, бо въ повѣтѣ тернопôльскôмъ єсть богато селъ мазурскихъ, тожь потребували лише шепнути мазурамъ, що Rusini chcą Lachów wyrzucić, тай уже всѣхъ мали для себе. Кромѣ сего мали за собою по-надъ 60 вôйтôвъ, котрѣ якось дуже боять ся „польского бецирку“ (имовѣрно для того, що у нихъ мусить бути каса громадска w należytym porządku). А вкôнци устроено въ навечеріє выборôвъ великій баль у Рафулы — и тыми способами переперли ось яку мізерію до рады повѣтовои: Прокоповичь Ник. вôйтъ зъ Буцньова, Забава Андр. зъ Почапинець, Кубôвъ Федь вôйтъ зъ Ступокъ, Козловскій Тома, господарь зъ Чернелева мал., Корытовскій Юл. властитель Плотичя, Дебельскій Ник. зъ Березовицѣ вел., Петрикевичь Іосифъ зъ Ходачкова вел., д-ръ Ґльоґеръ Стан. адвокатъ тернопôльскій, Ропчиньскій Игн. посесоръ зъ Игровицѣ и Сидяга Семко вôйтъ зъ Бôрокъ великихъ.

Чи-жь се не иронія? Панове офіціялісты зъ „польского бецирку“ хотѣли вѣдай зажартувати собѣ зъ цѣлыхъ wolnych wyborów! Они могли, полягаючи цѣлкомъ смѣло на zaufaniu своихъ заушникôвъ и безпамятныхъ Микитъ уложити собѣ ось таку лісту: J. Wny Korytowski, ks. Gwoździowski, Wny Paszkudzki c. k. praktykant, Wny Rawski c. k. praktykant, Wny Osuchowski, Wny Prieser, Sz. p. Aba Gelbart, Sz. p. Rafuła, Sz. p. Teodor Kubów i Sz. p. Łukasz Kogut, — а була бы такъ само перейшла, якъ и тамта попередна...

Выборы ôдбули ся цѣлкомъ спокôйно, самъ разомъ навѣть безъ асистенціи жандармôвъ, и показало ся, що безъ нихъ завсѣгды могло бы обôйти ся, бо нашѣ выборцѣ ведуть ся такъ взôрцево — що лише позавидувати. Мимо того, що ихъ всяка дрянь, посѣпаки и наймиты, безчестять и вызывають, они зъ достоинствомъ, якъ годить ся людемъ честнымъ та розумнымъ, уступають передъ напастниками и терпеливо выжидають кôнця своєи судьбы...

Годить ся длятого подати имена ихъ до прилюднои вѣдомости, бо они собѣ вповнѣ на те заслужили. Ось они: Сковроньскій зъ Березовицѣ великои; Михайло Лебедикъ зъ Бѣлои; Романъ Волинець, Иванъ Хома и Юзько Вишнѣвскій зъ Бôрокъ великихъ; Теодоръ Власъ начальникъ гром., Игнатій Барабашъ, Иванъ Недошитко и Тимко Балабанъ зъ Ходачкова малого; о. Ник. Михалевичь зъ Чернелева руского; Семко Лѣщина зъ Честилова

(котрый ôдъ початку акціи выборчои ажь до кôнця дуже ревно займавъ ся выборами; Ив. Щибивловъ, Иванъ Самвця, Проць Стесловичь и Ив. Ôвчарь зъ Деншова; Мацько Дзюбатый, Василь Букшованый и ще одинъ выборець зъ Должанки; Ониськôвъ зъ Демаморичь; Качка и Мариновскій зъ Дубовець; Лобоцкій и Родакевичь зъ Гнядокъ; о. Чайкôвскій Семенина и Кôндратъ Ордонансъ зъ Глубôчка великого; Ол. Букшованый, Ясько Чортикъ и Яцко Лысый зъ Куровець; о. Балтаровичь зъ Ладичина; Миколôвъ зъ Лучки; Комарь зъ Луки; о. Єрастъ Ходоровскій и Романъ Бригадиръ зъ Малошовець; Луцѣвъ зъ Мшанця; Мазурчакъ зъ Кутковець; Федько Дупакъ и Василь Небесный зъ Кипячки; Павло Думка, Стефанъ Гарматѣй, Федь Потѣшный, Петро Коваль, Тимко Качунь и Дмитро Блажкевичь зъ Купчинець; о. Цурковскій, Ив. Пиндусъ и Лапчакъ зъ Настасова; Василь Королишинъ и Якôвъ Криса зъ Острова; Брѣль зъ Петрикова; Ол. Гайда зъ Пронятина; Гой и Ярема зъ Плесковець; Петро Дѣдухъ и Романишинъ зъ Романôвки; Сѣржантъ, Янковскій и Паливода зъ Сущина; Теод. Ремѣнникъ и Паламарь зъ Стегниковець; Иванъ Балабанъ и Федь Балабанъ зъ Шляхтинець; о. Чемериньскій зъ Воробѣѣвки; кромѣ тыхъ голосувало ще менше бôльше 10 выборцѣвъ, котрыхъ именъ не можна було звѣдатись, бо заразъ по выборахъ порозходили ся домôвъ, не хотячи дивитись, якъ хрунѣ тягнули ихъ до Рафулы, де за стараньемъ JWgo pana marszałka приготовлено пиръ.

До стола у Рафулы засѣли выборцѣ: зъ Байковець, Баворова, Буцневы, Цеброва, Ходачкова, Чернелева мазовецкого и руского, Дичкова, Грабôвця, Городища, Игровицѣ, Козôвки, Кокутковець, Красôвки, Кривкого, Ладичина, Лозовои, Луки великои, Маґдалѣвки, Мишковець, Носовець, Почапинець, Прошовои (Прошова впередъ завсѣгды зъ Русинами тримала!), Плотичи, Ступокъ, Скоморохъ, Смолянки, Серединець, Товстолуга, Волѣ мазовецкои, Забойокъ, Застѣнки, Заставя, Зарудя, Янковець, Чернихова; дальше вôйты: зъ Березовицѣ, зъ Бѣлошкôрки, зъ Честилова, зъ Демаморичи, зъ Глубôчка, зъ Кутковець, зъ Ладичина, зъ Лучки, зъ Настасова, зъ Острова, зъ Петрикова, Смиковець и т. д. Умысно не подаю именъ тыхъ zacnych obywateli, бо шкода паперу! Думаю, що для насъ досыть буде знати тѝ файнѝ села, що то собѣ такихъ добрыхъ и дôбраныхъ репрезентантôвъ и заступникôвъ своихъ интересôвъ повыбирали! Га, що-жь? — volenti non fit injuria, а по нашому: якъ хто дбає, такъ має! Сли хочете, щобы васъ такѝ Осуховскѝ, Прізеры и другѝ за нôсъ водили, то най вамъ буде! — на се нема рады. Однакъ по нашôй думцѣ було бы лучше, щобы вы въ радѣ повѣтовôй були панами, а они вашими слугами, якъ се декуды и дѣє ся.

Мы Русины мусѣли улягти подвôйнôй vis major: темнотѣ и горѣвцѣ, котрои polski pan hojnie poczciwemu ludkowi udzielał. Цѣкавый бо то екземпляръ, сей polski pan. Хочь знавъ дуже добре, що хлопы не хотять єго выбрати, ôнъ таки конче на своѣмъ поставити хотѣвъ. Co to nie chcą mię? muszą chcieć, bo ja sią każę wybrać i basta! Hej sługi, przygotować wielki bal! dać każdemu pić, co zechce, aby tylko na mnie głosował! Ну, и выгравъ п. маршалокъ, навѣть не дуже великимъ коштомъ. Се характеристичне галицко-польске zaufanie ludku!

——

Про уконституованье выдѣлу коломыйскои рады повѣтовои, котре ôдбуло ся дня 14 н. ст. липня, пише коломыйска „Русская Рада“:

При повномъ складѣ радныхъ повѣтовыхъ ôдбувъ ся выбôръ въ слѣдуючій способъ: Презесомъ на 25 голосуючихъ выбрано 17 голосами князя Романа Пузину, властителя Гвôздця и Пядикъ; дотеперѣшный презесъ п. Ясѣньскій дôставъ тôлько 8 голосôвъ (здаєсь ôдъ мѣскои ґрупы); заступникомъ презеса на 26 голосуючихъ выбраный о. Максимиліянъ Крушельницкій, парохъ Назôрнои, дôставши 19 голосôвъ; дотеперѣшный заступ. презеса, крил. о. Кобляньскій дôставъ тôлько 7. Членомъ выдѣлу зъ куріи сельскои выбраный всѣми 11 голосами о. Михаилъ Левицкій парохъ Вербѣжа. Изъ куріи мѣстъ выйшовъ покутный писарь Саламонъ Візельберґъ на 8 голосуючихъ 7-ма голосами, зъ куріи промысловцѣвъ адвокатъ д-ръ Шустеръ, зъ куріи бôльшихъ посѣлостій Константинъ Сивицкій властитель Ценевы, а зъ повнои рады выйшовъ о. Войнаровскій, приходникъ въ Пядикахъ. Потôмъ приступлено до выбору шѣстьохъ заступникôвъ выдѣловыхъ; заступникомъ о. Макс. Крушельницкого выбраный д-ръ Теофиль Дембицкій адвокатъ краєвый, о. Мих. Левицкого — п. Ґеникъ, п. Візельберґа — д-ръ Трахтенберґъ; д-ра Шустера — Винценцъ, о. Войнаровского — Аґопсовичь, а Сивицкого — Чайковскій Маріянъ.

При сихъ выборахъ раднѝ зъ бôльшои посѣлости прилучили ся до Русинôвъ и ліста напередъ уложена майже безъ перемѣны перейшла значною бôльшостію голосôвъ. Отже въ складъ выдѣлу входять пôсля народности 3 Русины, 2 Поляки и 2 Жиды.

При провѣреню выборôвъ радныхъ повѣтовыхъ зайшла дуже неприятна афера. Нотарь и радный повѣтовый п. Ленартовичь, яко референтъ, предложивъ повнôй радѣ затвердити выбôръ 8 радныхъ, выбраныхъ, зъ куріи мѣскои. Въ-тôмъ забирає голосъ радный п. Клюсикъ и ставить внесенье, щобы рада не признала выбору п. Візельберґа, мотивуючи тымъ, що той панъ бувъ караный (100 зр.) за покутне писарство. Въ оборонѣ Візельберґа забрали голосъ панъ Ясѣньскій, д-ръ Трахтенберґъ и д-ръ Шустеръ, а наконець и самъ п. Візельберґъ, котрый признавъ ся, що вправдѣ бувъ судово караный, але вже минуло 3 роки тому, а законъ дозволяє по уплывѣ трилѣтного часу бути выбранымъ и засѣдати въ выдѣлѣ. Дальше поставивъ п. Клюсикъ внесенье, щобы выключити п. Візельберґа зъ рады повѣтовои по тôй причинѣ, що Візельберґа неправильно выбрала рада громадска (коломыйска) а то по тôй причинѣ, що ôнъ заключивъ контрактъ зъ громадою на вынаємъ будынку на пороховню для войска а §. 20 закона громадского точно приписує, що если хто звязаный якимсь контрактомъ зъ громадою, то не має права засѣдати такъ довго въ радѣ, якъ довго контрактъ обѣ стороны обовязує. Д-ръ Трахтенберґъ ставъ въ оборонѣ п. Візельберґа и ôдкликавъ ся на то, що въ тôй справѣ рѣшає ц. к. староство, чи котрый радный єсть правильно выбраный, чи нѣ, впрочôмъ тая справа була пôднесена вже и въ протестахъ противъ выборôвъ до рады громадскои але тѝ протесты нѣчо не помогли. Въ такôмъ самôмъ змыслѣ боронивъ п. Візельберґа и маршалокъ п. Ясѣньскій, покликуючись зновъ на то, що и ц. к. намѣстництво не узнало тыхъ протестôвъ важными, отже и рада повѣтова не може на тôмъ оперти ся. При голосованю показала ся бôльшôсть голосôвъ зъ куріи мѣскои за принятьемъ выборôвъ п. Візельберґа, отже и выбôръ п. Візельберґа признано за важный. Выступленье п. Клюсика зробило на приятеляхъ Візельберґа дуже неприятне впечатлѣнье, а особливо тогды, коли той самъ признавъ ся, що бувъ передъ лѣтами судово караный. Однакожь дивне то, що мимо выключеня єго закономъ, ôнъ черезъ тіи три лѣта засѣдавъ у выдѣлѣ, провадивъ дѣла повѣтовѝ и репрезентувавъ повѣтъ, а нѣхто тогды не выступивъ противъ него... Бѣдна тота наша автономія!

Ôдповѣдь рецензентови „Дѣла“ на III и IV выпуски моихъ „Австро-руських споминів“.

(Листы въ редакцію „Дѣла“.)

(Дальше.)

Мѣжь причинами, котрѝ знеохотили россійскихъ Украинцѣвъ до товариства имени Шевченка, бувъ и выбôръ С. Качалы головою єго. Рецензентъ каже: „Не розумѣю, зъ вôдки у Драгоманова така злôсть на Качалу“ — и каже таке пôсля того всього, що я розказавъ уже въ своихъ Споминахъ!

Я нѣякои „злости“ на Качалу особисто не мавъ и не маю, и неразъ хваливъ у єго заходахъ и писаняхъ те, що менѣ выдалось слушнымъ, — мѣжь тымъ якъ не такъ давно довѣдавсь, що власне Качала зо скреготомъ зубôвъ, доходящимъ до комізму, писавъ про мене до редакціи „Друга“, дивуючись, якъ можуть тамъ приймати мои статтьѣ. (Листъ той буде надрукованый.) Все дѣло въ тому, що не самъ я, а багато насъ, россійскихъ Украинцѣвъ уважали проґраму Качалы шкодливою для нашого народу. Це було звѣсно въ Галичинѣ, — а надто „клюбови“ К. Сушкевича, — и пôсля того всего, що розказано й у моихъ споминахъ, — того Качалу поставлено головою товариства, до котрого бъ то мусѣли приступити й мы.

Мы не розумѣємо вже й того, якъ не розумѣє рецензентъ, що Качалу черезъ те одно не слѣдъ було ставити въ головѣ товариства, що ôнъ бувъ пôпъ. Поспѣшаюсь сказати, що я нѣякои „злости“ не маю на попôвъ, якъ и на рабінôвъ, муллъ, ламъ и т. и., и навѣть думаю, що всѣ такѝ особы духовного чину можуть выповняти певну культурно-гуманітарну завдачу, — хочь можуть такожь и шкодити культурѣ й гуманізмови. Я тôлько думаю, що позаякъ церковнѝ достойники мають обовязковѝ спеціяльнѝ погляды, симпатіи, антипатіи и навѣть интересы, то ихъ и не слѣдъ ставити въ головѣ корпорацій, що мають служити спôльнымъ громадскимъ интересамъ: національнымъ, літературнымъ, науковымъ и т. д. Для того треба людей вôльныхъ, то-бъ то свѣтскихъ. Такъ оно робить ся по всѣмъ цивілізованымъ краинамъ, и навѣть у Россіи, де я собѣ пригадую тôлько одного клерика въ головѣ громадского товариства: архієрея Порфирія въ кіевскому „Славянскомъ Обществѣ“, котре черезъ такого голову — особисто чоловѣка розумного, вченого и навѣть досыть независимого характеромъ, — далеко не процвѣло и въ усякôмъ разѣ прийняло вузкій, специфічный напрямокъ.

А спеціяльно выбôръ Качалы въ головы товариства имени Шевченка пôсля того всього, що выйшло зъ поводу єго брошуры и що я розказавъ у Споминахъ, бувъ просто неделікатностью проти значного числа и Галичанъ и россійскихъ Украинцѣвъ, и я навѣть не розумѣю, якъ самъ Качала мавъ такъ мало такту, що прийнявъ выбôръ. Попôвство Качалы, та ще вкупѣ зъ єго ôдносинами до магнатско-ультрамонтаньскои партіи, и було мѣжь инчимъ причиною чому Кобзаря Шевченка прийшлось печатати не въ товариствѣ єго имени: Сего вопіющого факта досыть!..

Щобъ скôнчити про товариство им. Шевченка, я мушу сказати два слова и про обуренье рецензента зъ поводу моихъ словъ про те, що друкарня товариства въ 1875—76 рр. выдалась менѣ невартною тыхъ грошей, що на неи дано було зъ Россіи. Рецензентъ опять говорить про безчесну клевету на К. Сушкевича и т. и. Але першь усього я зовсѣмъ не виню К. Сушкевича особисто, а надто въ мальверзаціяхъ. Коли й справдѣ всѣмъ дѣломъ друкарнѣ заправлявъ К. Сушкевичь (що я теперь тôлько взнаю ôдъ рецензента), то ôнъ мôгъ бути винный и не въ мальверзаціи, а тôлько н. пр. въ тôмъ, що взявсь за дѣло, котрого не знавъ. А що типоґрафія Шевченка въ 1876—76 рр. була на мôй поглядъ занадто мала на тѝ грошѣ, що на неи выданѝ, — це я кажу, рахуючи инвентарь типоґрафіи, якій я бачивъ, на швейцарскѝ и нѣмецкѝ тарифы, котрѝ я знаю зъ практики. И на сьому я стою! Рецензентъ каже: „Жиють ще люде и суть книги.“ На це я скажу, що дуже жалко, що хочь книги не були въ свôй часъ публікованѝ, якъ и жалко, що вся справа товариства имени Шевченка була зразу поставлена якъ arcana тѣсного кружка. Публичность нѣколи не шкодить въ громадскому дѣлѣ, а тымъ паче въ такôй сторонѣ классичнои недбалости и безцеремонности зъ громадскимъ грошемъ, якъ Галичина.

——

Примѣтки до II-го листу М. Драгоманова.

Справу товариства имени Шевченка, котрôй п. М. Драгомановъ посвячує другій листъ, мы розôбрали въ дотычнôмъ уступѣ оцѣнки Споминôвъ такъ докладно, що нинѣ годѣ щонебудь додавати.

Мы знамо напередъ, що п. Драгомановъ не узнасть всѣхъ нашихъ арґументôвъ и въ евентуальнôй ôдповѣди зновъ зачне ôдъ того: „що зробило товариство, особливо жь въ першихъ рокахъ свого истнованя?“ и гей же бити товариство! На те мы зновъ повторимо, що товариство и не могло нѣчого бôльше робити, якъ робило, бо за 6.000 рублѣвъ годѣ було поставити друкарню и треба було ще додавати и допозичати. При такôмъ станѣ дѣла годѣ було чинити наклады на выдавництва. Справа повинна була рѣшатись прінціпіяльно зъ самого першу, якъ тôлько прийшли грошѣ, тыхъ 6 000 рублѣвъ ôдъ ґрафинѣ Милорадовички: чи за тѝ грошѣ закладати друкарню, чи дати ихъ на проценты, и процентôвъ тыхъ уживати на якусь цѣль? Колижъ постановлено заложити друкарню — а намъ звѣстно, що се була воля и ґр. Милородовички, — то вже треба було и числити ся зô всѣми консеквенціями, якѝ мусѣли выходити зъ заложеня друкарнѣ. Правда, можна було різіковными накладами друкарню загирити, але амбіцією кружка Сушкевичевого, а особливо самого Сушкевича було — удержати друкарню и зъ часомъ довести єи до обезпеченого быту, щобы могла причиняти ся и якъ найбôльше до зросту літературы нашои. Коли-бъ друкарня була загирилась, тогдѣ вже якъ-разъ була бы й рація говорити про „недбалôсть и безцеремоннôсть зъ громадскимъ грошемъ,“ а поки-що, сего про народовцѣвъ казати не вôльно, бо одинокій „грôшь“, якій дôставъ ся народовцямъ зъ Украины, и то не „громадскій“ але ôдъ двохъ заможныхъ осôбъ (ôдъ ґр. Милорадовички и ôдъ Жученка) не тôлько збереженый, але и доповненый Галичанами. Заручаємо ще разъ п. Драгоманову, що адміністрація друкарнѣ була ведена совѣстно, и тѣшить насъ, що п. Драгомановъ уже выразно заявляє, що слова єго въ споминахъ: „недбалôсть... неакуратнôсть а може що й гôрше“ не конче мусять значити мальверзацію... але и взагалѣ що-до коштôвъ друкарнѣ добре бы бувъ зробивъ п. М. Драгомановъ, коли-бы въ часѣ, якъ гостивъ 1876 р. у Львовѣ, бувъ не тôлько оглянувъ друкарню, але й розпытавъ, кôлько що коштує, и казавъ показати собѣ книги, а тогдѣ знавъ бы все на певне и нѣчо бы єму не „здавало ся“... Впрочомъ першѝ кошты друкарнѣ були выказанѝ въ справозданю 1874 року (въ „Правдѣ“). Правда, опôсля неформальнôсть була, що пок. Сушкевичь довшій часъ не скликувавъ загальныхъ зборôвъ — и на те самѝ члены товариства звертали увагу Сушкевича, але ôнъ — такожь маючи свою рацію, — ôдраджувавъ кажучи, що друкарня має довги, то справозданье зробить зле вражѣнье и пошкодить друкарнѣ; „лучше пôдождати, нехай станъ друкарнѣ поправить ся...“ Отсе була причина тои неформальности, а нѣякѝ инчѝ arcana.

Що-до пок. о. Ст. Качалы, то мы не гадаємо полемізувати зъ п. М. Драгомановомъ на всѣхъ пунктахъ, бо й знаємо на передъ, що п. Драгоманова не переконаємо. Скажемо лиже ось тôлько:

Пок. С. Качала, бувъ лише головою комітету конституючого товариства им. Шевченка, на справы товариства майже зовсѣмъ не вплывавъ, — справдѣшнымъ головою и душею товариства бувъ К. Сушкевичь. Кажемо се тôлько въ интересѣ правды, щобы нѣхто за одно чи друге дѣло не потягавъ до одвѣчальности того, хто въ тôмъ своеи руки не мавъ, — хочь, своєю дорогою, въ товариствѣ нѣчого не дѣялось такого, за що хто-небудь потребувавъ бы соромитись. Дѣла фінансовѝ товариства вели ся совѣстно, а літературнѝ чи науковѝ працѣ, на якѝ товариство дало накладъ, хочь походили зъ пера „львôвскои оліґархіи“ гôднѝ були накладу. Мы не думаємо, щобы въ друкарни товариства им. Шевченка не мôгъ бувъ печататись Кобзарь Шевченка, коли-бъ хто бувъ того жадавъ. Прецѣнь же самъ Сушкевичь выдавъ въ 1860 ыхъ рокахъ творы Шевченка! — а ось и теперъ товариство им. Шевченка має приступити до повного выданя творôвъ Шевченковыхъ... Що Кобзарь 1876 р. печатавъ ся въ Празѣ, мусѣла бути до того якась инша причина, а не „попôвство“ и політика Качалы.

Політика Качалы мала бути нѣбы идентична зъ політикою „маґнатско-ультрамонтанскою“, а тымчасомъ Качалѣ до „маґнатôвъ“ не було нѣякого дѣла (ôнъ бувъ демократомъ, хлополюбцемъ), анѣ „ультрамонтаниномъ“ не бувъ. Въ 1874 роцѣ промовлявъ въ радѣ державнôй и голосувавъ противъ т. зв. конфесійныхъ законôвъ, бо тутъ ишло о забезпеченье руского духовеньства ôдъ вплыву польскихъ урядникôвъ політичныхъ, — але якъ бы пок. Качала бувъ ультрамонтанинъ, не выголосивъ бы бувъ знанои промовы въ соймѣ противъ Змартвыхвстанцѣвъ... Доси нема основнои житьеписи пок. Ст. Качалы, то й годѣ дивуватись, що деякѝ люде не можуть вытворити собѣ правдивого погляду на того замѣтного дѣятеля політичного и літературного. Очевидно, хто має таке понятье о „попѣ“ С. Качалѣ, що ôнъ бувъ спосôбный до того, щобы дати купити себе за пересвѣдченье політичне, — той у всѣмъ, навѣть въ гôмъ, що С. Качала бувъ головою комітету, конституючого товариство им. Шевченка, добачить велике лихо...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Складъ нового буковиньского сойму єсть такій: 14 Румунôвъ, 7 Нѣмцѣвъ, 5 Полякôвъ и 3 Русины. Два зъ ново выбраныхъ послôвъ, якъ доносять польскѝ ґазеты и N. fr. Presse, не признають ся до нѣякои народности. Партія правительственна буде мати въ соймѣ бôльше якъ 20 голосôвъ, а нѣмецкихъ лібералôвъ буде всего лишь три. Маршалкомъ краєвымъ має бути зновъ именованый — якъ доносить N. fr. Presse — дуже рухливый бар. Василько, котрому автономѣстична партія коаліційна завдячує найбôльше свôй успѣхъ при послѣдныхъ выборахъ. Противъ половного именованя пос. Рота вице-маршалкомъ, розвинено вже теперь велику аґітацію. Розумѣє ся само собою — каже N. fr. Presse — що Поляки хотѣли бы на се становище вывести одного зъ своихъ людей. При выборѣ до выдѣлу краєвого перейде имовѣрно компромісова ліста автономістичнои ґрупы.

Завтра вже має зôбрати ся въ Празѣ екзекутивный комітетъ нѣмецкихъ мужѣвъ довѣрія и буде займати ся справою выбору посла Гайнріха делеґатомъ до рады шкôльнои та має порѣшити, чи Нѣмцѣ возьмуть участь въ ческôй выставѣ краєвôй, чи нѣ. Старо-ческа праса припускає вже, що Нѣмцѣ рѣшать не брати участи въ выставѣ, та доказує, що Чехи зумѣють и самѝ безъ Нѣмцѣвъ устроити выставу.

Вѣденьскѝ ґазеты доносять, що статутъ прибочнои рады мытовои має бути незадовго предложеный до цѣсарскои санкціи, а палаты торговельнѝ будуть ôдтакъ завôзванѝ, щобы выбрали своихъ делеґатôвъ до сеи институціи и прислали лісты выбраныхъ міністерству торговлѣ. Прибочна рада мытова буде складати ся зъ 49 членôвъ, зъ котрыхъ 22 буде именувати правительство, а 27 будуть выбирати палаты торговельнѝ. Міністерства фінансôвъ и торговлѣ заименують по 8 делеґатôвъ, міністерство рôльництва 4, а головна управа мытова 2; палаты торговельнѝ вѣденьска, берненьска, прагска и ліберецка будуть выбирати по двохъ делеґатôвъ, иншѝ палаты по одному, а палаты торговельнѝ въ Задарѣ, Гориціи, Дубровнику и Сплітѣ всѣ разомъ одного делеґата. Прибочна рада мытова має зôбрати ся ще въ вересню, а головною єи задачею буде дораджувати въ справахъ одностайного поступованя при примѣненю тарифы мытовои.

Зъ днемъ 15 с. м. минувъ речинець, ажь до котрого заряды приватныхъ зелѣзниць мали предложити міністерству торговлѣ свои пропозиціи въ справѣ заведеня крейцаровои тарифы полосовои. Бôльша часть зарядôвъ, а мѣжь тыми и заряды зелѣзницѣ Кароля Людвика и Пôвнôчнои зелѣзницѣ цѣс. Фердинанда просили о продовженье речинця, бо не могли ще доси сформулувати своихъ внесень. Товариство Полудневои зелѣзницѣ выготовило було вже давнѣйше власну тарифу; на зелѣзницяхъ буштьеградскôй и осѣцко теплицкôй буде полосова тарифа заведена вже зъ днемъ 1 жовтня, а ческа зелѣзниця Захôдна и ческа Пôвнôчна не хотять вводити новои тарифы, бо кажуть, що вже давнѣйше перевели єи редукцію.

Австрійска ескадра выбрала ся въ понедѣлокъ зъ Полѣ въ дорогу до Нѣмеччины, а адміралъ Штернекъ ôдводивъ єи ажь до Дальмаціи. Дня 17 серпня прибуде ескадра до Копенгаґи и буде тамъ святкувати уродины австрійского цѣсаря.

Справа хрещеня дѣтей зъ мѣшаного супружества на Угорщинѣ выкликує чимъ разъ бôльшу борбу католицкого духовеньства, хочь вже въ ту справу вмѣшала ся и курія римска; выходить на таке, що духовеньство угорске хоче конче выкликати борбу культурну. Мадярскѝ ґазеты высказують вже обаву, що до тои борбы готово дѣйстно прийти, бо духовеньство выступає чимъ разъ завзятѣйше. Навѣть вѣнчанье кн. Турнъ-Таксіса зъ архикняг. Марґаритою мусѣло стати ся предметомъ клерикальнои аґітаціи. Розпущено поголоску, що то вѣнчанье ôдбуло ся безъ метрики хрещеня и придворный парохъ Масляґі мусѣвъ публично заявляти, що поголоска та єсть зовсѣмъ безосновна, бо потрѣбнѝ документы день передъ вѣнчаньемъ предложено примасови угорскому, а актъ вѣнчаня выслано заразъ на другій день до компетентнои стороны. Pesti Hirlap єсть тои гадки, що до борбы культурнои все таки не прийде, бо буде можна тому зарадити. Зъ однои стороны нарôдъ мадярскій не бувъ нѣколи фанатичнымъ въ справахъ реліґійныхъ, зъ другои же клиръ повиненъ то знати, що борба культурна може закôнчити ся дуже сумно для него, бо замѣсть вѣроисповѣдного закона зъ 1868 року станула бы свобôдна церковъ въ свобôднôй державѣ, а зъ тымъ була бы сполучена конфіската майна церковного.

——

Вел. кн. Николай Николаєвичь (старшій) выѣхавъ оногды зъ Петербурга до Варшавы, зъ ôдки выбере ся зновъ на Волынь. Подорожь єго стоить мабуть въ звязи зъ великими маневрами, якѝ сего року мають ôдбути ся на Волыни. Въ маневрахъ тыхъ має взяти участь 6 дивізій пѣхоты на стопѣ воєннôй и ôдповѣдне число кавалеріи та артилеріи.

Бюро Райтера доносить зъ Москвы, що незадовго мають ôдбути ся заручины вел. княг. Ксеніи, старшои дочки царя, зъ вел. кн. Александромъ Михайловичемъ. Вел. кн. Александеръ єсть сыномъ вел. кн. Михаила, стрыя царя Александра III. (наймолодшій зъ трохъ братôвъ царя Александра II.), а єго мати єсть вел. княг. Ольга, зъ роду княгиня Цицілія Баденьска. Она мала зъ вел. кн.

Михаиломъ 6 сынôвъ, зъ котрыхъ кн. Александеръ есть четвертый. Маневры россійскій, въ котрыхъ цêсарь Вільгельмъ маê взяти участь, бôдбудуть ся межи Ґатчиною а Нарвою. Они розпôчнуть ся мабуть 7 и потягнуть ся ажь до 13 стар. ст. серпня. Полкъ пêхоты, котрого властителемъ êсть цêсарь Вільгельмъ, выступить до акціи ажь послêдного дня. Захôднымъ корпусомъ зъ ґвардейскими полками буде командувати ґен.-адъютантъ Мансей, всхôднымъ корпусомъ ґен. Даниловъ; шефами ґенеральныхъ штабôвъ обохъ корпусôвъ будуть ґен. Кухаревскій и Тилло.

Статья въ Hamb. Nachr. о становищи Нêмеччины до Россіи и Австріи звернула на себе въ Россіи велику увагу, а праса россійска стала вже доказувати, що поглядъ сей, котрый выйшовъ на певно бôдъ кн. Бісмарка, значить и змêну поглядôвъ цêлои Нêмеччины на ею становище до Россіи. Нêмеччина — кажуть россійскі ґазеты — шукаê конче тêснои звязи зъ Россією и длятого повинна Австрія дивити ся на то, щобы êй хто не заступивъ дорогу; она повинна чимъ скорше порозумêти ся зъ Россією. „Петерб. Вêдом.“ роблять до того таку замêтку: Лишь наивна дитина може повêрити, що кн. Бісмаркъ яко канцлеръ бувъ бы то зробивъ, що теперь самъ поручаê. Въ Берлинê и Вêдни не зробила статья гамбурскои ґазеты нêякого вражêня. Въ Берлинê суть переконанêй, що статья ся не выйшла зъ инспірациі кн. Бісмарка, а уважають ею лишь за приватну політику згаданои ґазеты, котру она вже бôдъ давна веде супротивъ Россіи. У Вêдни не вêрять такожь, щобы кн. Бісмаркъ такъ бôдзывавъ ся о Россіи и Австріи та нагадують его слова, котрê бôнъ сказавъ въ парляментê: „Зъ Россією хочемо жити въ згодê и дружбê, але не будемо бêгати за нею.“

——

На вêчу радикалôвъ въ Ягодинê минувшои недêлê, на котре явило ся бôльше якъ 4000 особъ, ухвалено таку резолюцію: „Вêче похваляê дотеперêшне становище и дêяльность правительства що-до заказу вызозу свиней зъ Сербіи до Австро-Угорщины, а признаючи вповнê велике значêнье добрымъ бôднинамъ межи Сербією а сусêдною монархією и бажаючи щиро, щобы тê бôднины и дальше удержували ся та розвивали, взываê вêче правительство, щобы оно и на будуще все то робило, на що позваляють интересы и повага Сербіи, щобы той конфліктъ якъ найлêпше закôнчити. Але скоро бы старания правительства безъ его вины позбстали безуспêшнê, може правительство числити на то, що сербскій нарôдъ готовъ все пожертвувати, щобы забезпечити повагу Сербіи и ею економічну независимость.“ Вêче выслало такожь до короля Александра адресу преданности, въ котрôй кладе вагу на то, щобы нêхто не важивъ ся нарушати конституціи. Бувъ то очевидно притыкъ до короля Милана. Реґентія бôдповêла збôбранымъ на вêчу письмомъ, присланымъ на руки предсêдателя вêча, Пашича, въ котрôмъ, въ имени короля дякуê за высказы преданности и каже, що и реґентія годить ся зъ тымъ и тêшить ся зъ того, що радикальна партія готова боронити ненарушимости конституціи.

——

Именованье болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи выкликало въ Болгарії такъ велику радбсть, що тамъ вже роблять Стамболову овациі, а той êздить вже якъ тріюмфаторъ зъ мêста до мêста. Очевидно выкористаê бôнъ сей найновêйшій успêхъ своеи політики для новыхъ выборôвъ и буде всêми силами старати ся перевести своихъ людей, бо и цанковісты розвинули сильну аґітацію. Партія Радославова приступила такожь до акціи выборчои, але она êсть за слаба, щобы щось вдêяти и длятого буде поступати спôльно зъ правительствомъ.

До именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи, причинилась найбôльше Италія. Правительство италіянське — якъ доносять теперь зъ Риму — не похваляло тону болгарскои ноты, але заразъ бôдъ першого дня старалось наклонити Порту, щобы она въ интересê мира увзгляднила церковно-національнê интересы Болгаръ македонськихъ. До сихъ змаганъ Италіи прилучились бôдтавъ ще Австро-Угорщина и Англія.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справозданье выдêлу „Рускои Бурсы“ въ Бережанахъ за часъ бôдъ 13 липня 1889 до 15 липня 1890.

Выдêлъ выбраный на загальнôмъ зборê дня 13 липня 1889 р. принявъ на засêданю 5 серпня мин. року 24 ученикôвъ, а именно: 3 безплатныхъ, 9 зъ мêсячною доплатою 5 зр., одного за доплатою 8 зр., 3 за доплатою 10 зр., 2 за доплатою 12·50 зр., и 6 за доплатою 13 зр. мêсячно.

Клясіфікація тыхъ ученикôвъ выпала такъ, що Ярославъ Танчаковскій ученикъ III. клясы, Евстахій Весоловскій и Стефанъ Кушнêръ ученики IV. клясы одержали степень бôдличный, 16 ученикôвъ степень першій, а 5 поправку.

Питомцê Бурсы крôмъ предметôвъ школьныхъ учили ся спêву хорального пôдъ проводомъ Николая Ганêя ученика VIII клясы, а такожь зимовыми вечерами кождои суботы исторіи Руси, котру выкладавъ д-ръ Андрêй Чайковскій.

Надзôръ надъ питомцями Бурсы провадивъ проф. В. Санатъ, а крôмъ того три старшій ученики помагали молодшимъ въ наукахъ.

Харчу и праня доставляла панê Е. Филиповска за мêсячною заплатою 10 зр. бôдъ одного ученика.

Прихôдъ, складаючій ся зъ доплатъ ученикôвъ, въ пôдпомоги Радъ повêтовыхъ бережаньскои, рогатиньскои, перемышляньскои и пôдгаецкои, Выдêлу краевого, зъ доходу зъ вечерка, даного 4 лютого с. р. и зъ вкладокъ членôвъ — выносивъ 2.814 зр. 91 кр. Розхôдъ выносивъ 2.765 зр. 47 кр. Збстало ся въ касê 49 зр. 44 кр.

За выдêлъ: *М. Соневицкій*, предсêдатель и касіеръ. *В. Санатъ*, господарь и секретарь.

НОВИНКИ.

— **Въ черновецкôй ґімназіи** було въ минувшôмъ роцê школьнôмъ 679 ученикôвъ, а то: 370 Нêмцêвъ, 109 Румунôвъ, 87 Полякôвъ, 82 Русинôвъ, 3 Чехи и 1 Мадяръ, а пôсля вêроисповêданя було 304 жидôвъ, 147 православныхъ, 128 римокатоликôвъ, 48 греко католикôвъ, 16 евангеликôвъ и 9 ôрмено католикôвъ. Успêхъ въ наукахъ бувъ такій: 50 ученикôвъ одержало першу клясу зъ ôдзначеньемъ, 445 першу, 75 другу, а 14 третю. Стипендіи выносили 2284 зр. 80 кр., школьне 15.090 зр. Новый рôкъ школьный розпôчне ся 4 н. ст. вересня. До матуры ставили ся 32 ученики межи тыми 5 Русинôвъ: одинъ зъ нихъ репробованый на 6 недêль, а чотири: Билинкевичь, Матковскій, Рехликъ и Тарновецкій Омелянъ здали зъ добрымъ успêхомъ.

— **Бар. Піно**, президентъ Буковины, цêлковито ослêпъ на оба очи за-для т. зв. чорноі катаракты. Якъ подаê урядова ґазета, то бар. Піно маê уступити въ найблизшôмъ часê зъ посады президента Буковины.

— **Зъ Трускавця пишуть намъ** пôдъ днемъ 22 н. ст. липня: Вчера навêстила Трускавець и околицю лиховêстна туча зъ градомъ величины лêскових горêхôвъ и наробила шкоды въ засêвахъ и овочахъ. Урожай ту загально хорошій: збôже красне, садовины много; кобы лишь гарна погода, щобы все дозрêло и дôстало ся въ руки. — Гостей въ тутешнôмъ заведеню число звычайне. Зъ Русинôвъ гостять тутъ пп.: инжиніръ Ганинчакъ зъ родиною, *проф.* Врецьона зъ женою, судья Заячкôвскій, о. Товарницкій, пê Спожарска, проф. Поляньскій и инші. Не знати, чому тутешне заведенье купелеве не предплачуê нêякои ґазеты рускои? Инсератъ о трускавецкôмъ заведеню читали мы въ „Дêлê“, але самого „Дêла“ не бачимо ту, хиба що кождый гôсть передплачуе его окремо для себе. — *Гôсть.*

— **Зъ Перегиньска пишуть намъ**: Наші горы навêстила зновъ буря зъ градомъ дня 21 липня около 4-ои годины зъ полудня. Буря градова пообломлювала гилье деревъ, поперевертала коны, а градъ повыбивавъ бобы и другі збôжа та садовину; воды понесли зъ гôрскихъ пôль збôже и сêно. Таке дêяло ся пôвъ годины, и цêла чорна хмара понеслась идъ Станіславови. Дики псують вже людямъ молоду бульбу, котра вже на пôвъ зôгнила, нищать ôвсы по горахъ, а люде говкають ночами и полошать, якъ можуть. Секвестраторь сидить въ селê за податки и якъ звычайно урядуе по свому, кобы лишь що захонити змôгъ. До Перегиньска приêхала комісія оглядати мêсце, де бы було добре на другу клявзу на рêцê Лôмници, далеко въ горахъ. Приготованя роблять ся великі; — не пожалують!..

— **Нову ôдзнаку войскову** Signum laudis принявъ цêсарь. Нова ôдзнака маê заступити мêсце дотеперêшнои „найвысшои похвалы“. Ôдзнака складаê ся зъ малого медалю зъ короною.

— **XXIV-тій загальній зборы польского товариства педаґоґічного** ôдбулись минувшои пятницê и суботы въ Бохни. Участникôвъ зборôвъ явилось сто кôлькадесять. Зборы ôдбувались въ сали ґімназіяльнôй. На повитанье бурмістра Бохнê, д-ра Серафиньского, ôдповêвъ презесъ товариства п. Жигмонтъ Савчиньскій, и повêдомивъ, що мêсто Дрогобичь запросило до себе на слêдуючій рôкъ товариство педаґоґічне на загальні зборы. Такожь повêдомивъ зборы, що епископъ тарнôвскій удêливъ участникамъ зборôвъ диспензу ôдъ посту, пôдъ условемъ, щобы не мêшали рыбы зъ мясомъ и зложили милостиню для убогихъ. По выбраню комісіи люстраційнои для выдавництва Szkoł-ы и иншихъ выдань тов. педаґоґічного за р. 1889 слêдували два ôдчиты. Болеславъ Барановскій читавъ: О суспôльнôмъ значеню науки доповняючои, а Мечиславъ Барановскій поясняв укладъ новогo букваря польского и подавъ загальні дидактичні указки що-до ужитя сеи книжки въ першôмъ роцê науки. Выбрано комісію, котра мала розглянути внесеня поодинокихъ ôдêлôвъ товариства педаґоґічного. Першій день зборôвъ закôнчивъ ся громадною прогулькою до Виснича, де оглядано старинный замокъ и заведенье карне. Въ другôмъ дни зборôвъ ôдбувались выборы. До заряду бурсъ учительскихъ выбрано: Кляйндінста, Ив. Лешеґу, Кар. Винницкаго и Іос. Балабана. Презесомъ товариства выбраный Жигмонтъ Савчиньскій, а его заступникомъ д-ръ Ґерстманъ. Передъ выборомъ выдêлу дискутовано надъ справою, щобы до выдêлу выбирати и членôвъ поза-львôвскихъ; се внесенье по промовê Ж. Савчиньского упало. До выдêлу выбранê: Беноні, Ценаръ, Чернецкій, Дзêдзицкій, Фонъара, Ґалецкій, кс. Юґанъ, Кропиньскій, Пюркевичь, Нêментовскій, Раверъ, Скупньевичь, Вармскій, Вол. Зайончковскій и Жулиньскій. Зборы порêшили внесенье головного заряду тов. педаґоґічного, щобы внести до сойму петицію о змêну деякихъ параґрафôвъ въ законê школьнôмъ зъ 1 сêчня 1890 р. Змêны тê суть: плата учителя маê зависêти ôдъ числа мешканцêвъ тыхъ мêсцевостей, котрê приналежать до певнои звязи школьнои; платня молодшого учителя маê выносити 60% и не може бути менша ôдъ 240 зр.; въ §. 13 мають опуститись слова „успêшна праця“; учитель управляючій, де êсть одна або бôльше клясъ надетатовыхъ, маê побирати додатокъ 50 зр. рôчно; громады мають старатись выбудувати при школê стайню и стодолу и „мусять“ додати для школы морґъ поля; лêта служебы зменшають ся зъ 40 на 35. Порêшено такожь деякі внесеня ôддêлôвъ товариства, а то: що до приспêшеня асиґнаты на плату молодшимъ учителямъ, що-до звороту коштôвъ перенесеня тымчасового учителя, що до релютумъ за помешканье для молодшого учителя, що-до вставленя въ буджетê краевôмъ фонду на задатки 50—150 зр. для учителêвъ — тê внесеня мають въ формê петицій предложитись соймови, а внесенье о змêну статутôвъ товариства педаґоґічного передано комісіи до розгляду. На тôмъ закôнчено зборы.

— **П. Теофиль Дембицкій**, адвокатъ краевый въ Коломыи, выбраный радою громадскою яко еи ôдпоручникъ на торжество похоронôвъ Мицкевича въ Краковê, подякувавъ радê за тую честь и не êздивъ на каркôвске торжество. Длятого на похоронахъ Мицкевича въ Краковê выступали въ имени громады коломыйскои лише ґр. Старжиньскій и Саламонъ Візельберґъ.

— **Зъ Мечищева пишуть** до коломыйскои „Рус. Рады“: що при основаню тамъ читальнê бувъ неприхильный тамошный начальникъ громады; що въ громадскôй касê позичковôй провадить ся цêле дêловодство по польски, мимо того, що вôйтъ Русинъ и цêла громада êсть чисто-руска; що бêднêйшій люде не мають пôдпоры ôдъ тои касы хочь каса посêдаê кôлька тысячêвъ капіталу, а зъ громадского лêса користають такожь такі, котрі могли бы обôйти ся.

— **Доповняючі выборы** одного члена рады повêтовои въ Горлицяхъ зъ громадъ сêльскихъ ôдбудуть ся 28 серпня с. р.

— **Володимиръ Александеръ Бêлиньскій**, родомъ зъ Березовець, сынъ бл. п. о. Стефана Бêлиньского, совêтника консисторского и пароха Березовець а иніціятора и б. предсêдателя ювілейнои церкви, одержавъ у Львовê степень лêкаря ветеринаріи. Желаемо êму щастя и надêемо ся, що вступить въ слêды своего бл. п. ôтця, котрый за нашъ нарôдъ и его обрядъ до остатнои хвилê тихо а ревно боровъ ся.

— **Повêтова Каса щаднича въ Долинê.** (Рахунокъ за I пôврôкъ 1890) Пассива: Вкладки щадничі (281 сторôнъ) 50.192 зр. 39 кр.; сальдо ôдсотокъ 1132 зр. 77 кр., иншій поборы 306 зр. 74 кр. — разомъ 51.631 зр. 90 кр. Актива: Позички ипотечнê 14.402 зр. 95 кр., есконтъ 30.983 зр., заставы 200 зр., готôвка 30 червня 6.045 зр. 95 кр., — разомъ 51.631 зр. 90 кр.

— **Огонь.** Въ селê Устю, пов жидачêвского, погорêло дня 21 н. ст. липня о 9-ôй годинê рано 19 господарствъ. На ратунокъ прибули сторожê пожарнê и сикавки зъ заведеня въ Дроговыжи и Николаêвê.

— **Испытъ зрêлости въ нêмецкôй ґімназіи въ Бродахъ** ôдбувъ ся ôдъ 14 до 17 липня пôдъ проводомъ инспектора д-ра Ґермана. До испыту зголосилось 27 абітурієнтôвъ, а здали: Чернеръ, Дамашекъ, Френкель, Ґольдштайнъ, Гандель (зъ ôдзн.), Каз. Лотоцкій (зъ ôдзн.), Малішь, Оштільеръ, Райсманъ Розенблятъ, Ротъ, Іос. Роздôльскій (зъ ôдзн.) Рудникъ, ґр. Каз. Руссоцкій, Шафинъ, Верберъ, Вольфрамъ, Лонгинъ Вомеля (зъ ôдзн.), Войцицкій. Поправку одержало трохъ, на рôкъ репробовано чотирохъ, а одинъ ôдступивъ. При роздачи свêдоцтвъ промовляли по нêмецки и польски директоръ Адольфъ и инспекторъ Ґерманъ, а подякувавъ абітурієнтъ Гандель по латиньски и хоръ ôдспêвавъ „многая лêта“.

— **Еміґрація жидôвска.** Еміґрація жидôвъ до полудневои Африки, а именно до Трансвалю, такъ збôльшила ся въ послêдныхъ трехъ рокахъ, що одинъ зъ переселенцêвъ вже зачавъ тамъ выдавати ґазету въ жидôвскôмъ языцê. Ґазета маê назву: „Африканьскій Израелитъ“. Въ мêстê Йоганісберґу, де выходить згадана ґазета, число жидôвъ, переважно зъ Россіи, выносить до 10.000 особъ. Займають ся они тамъ переважно ремесломъ, але торгують такожь струсиными перами, золотымъ пêскомъ и слоневою костію. Деякі еміґранты вже и розбогатêли. Еміґрація жидôвъ до Африки тымъ скорше збôльшае ся, бо въ Америцê не дуже радо принимають жидôвъ Недавно въ Новôмъ Йорку власти не дали высêсти на берêгъ 114 жидамъ и завернули ихъ до Европы, бо не могли выказатись, що мають ôдповêдні средства на осêдокъ въ Сполученыхъ Державахъ.

— **Голубы почтовій.** Зъ Будапешту, зъ тамошнього краевого товариства для годôвлê голубôвъ, выслано 28 голубôвъ почтовыхъ до Перемышля. Зъ Перемышля выпущено ихъ о 5 год. 30 мін. рано, и вже першій голубъ появивъ ся въ Будапештê о 11 год. 29 мін. въ полудне. Такъ отже 560 кільометрôвъ перелетêвъ въ 359 мінутахъ, и принêсъ зъ собою листъ, довгій 5 сантм. а широкій 3 см., котрый въ дутцê ôдъ пера, привязано êму до одного зъ перъ въ хвостê.

— **Успêхи новои тарифы полосовои на австрійскихъ зелêзницяхъ державныхъ.** Зъ справозданя дирекціи австр. зелêзниць державныхъ, выданого за червень с. р. а мêстячого подрôбнê даты що-до доходôвъ, выймаемо деякі даты, котрі можемо пояснити въ дечôмъ нову тарифу полосову. За першій пôврôкъ с. р. загальный дохôдъ державныхъ зелêзниць выказавъ надвышку о 1,166.113 зр., зъ чого припадаê на рухъ особовый 205.347 зр. а на рухъ товаровый 1,454.766 зр. Въ мêсяци червни с. р., отже по заведеню тарифы полосовои, доходы зменшили ся о 40.876 зр. а именно дохôдъ зъ перевозу особъ зменшивъ ся о 214.951 зр. а зъ перевозу пакункôвъ збôльшивъ ся о 24.000 зр., та кожь рухъ товаровый бувъ въ тôмъ мêсяци о много лêпшій. Зарядъ зелêзницê толкуе сê результаты тымъ, що Зелені свята с. р. припали на май, а противно мин. року на червень, и се вплынуло на зменшенье руху особового. Що таке поясненье êсть оправдане, доказуе и се, що справдê рухъ особовый въ маю с. р. принêсъ о 142.562 зр. бôльше якъ мин. року, та тому сей рухъ мусêвъ зменшитись ôдповêдно въ червни. Крôмъ того въ червни мин. року побрано зъ нагоды выставы парискои о 50.000 бôльше, а противно с. р. зменшено при руху загранічнôмъ ажіо о 1 прц. Вправдê въ другôй половинê червня с. р. принêсъ рухъ особовый 45.137 зр. доходу бôльше анêжь въ першôй половинê, але та надвышка не покрыла зменшеня доходôвъ зъ цêлого мêсяца, и не можна на певно сказати, щобы тарифа полосова була сего збôльшеня причиною, бо мин. року не ведено окремыхъ рахункôвъ и обчислень що пôвъ мêсяца. Можна припускати, що дохôдъ бувъ бы бôльшій, коли бы въ другôй половинê червня с. р. була всюды така погода, якъ прим. у насъ и въ Чехіи, бо зъ цêлого недобору 214.951 въ руху особовôмъ, ажь 204.000 зр. припадаê выключно на захôдні зелêзницê державні. Помимо тыхъ перешкодъ елементарныхъ фреквенція въ цêлôмъ мêсяци червни с. р. була бôльша о 352.446 а въ другôй половинê бôльша о 457.000 особъ. — По першихъ двохъ тыжднихъ, котрі суть въ справозданю державныхъ зелêзниць, годê ще выробити собê певный судъ о фінансовыхъ успêхахъ новои тарифы особовои.

— **Дрôбні вêсти.** До льосованя зъ фондациі Винк. *Лодя Пониньского для ремêсникôвъ* приступило 1008 кандидатôвъ. Першу премію въ квотê 882 зр. выльосувавъ Кароль Виньковскій, родомъ зъ Незнановичь, челядникъ таціцирскій; другу 735 зр Кароль Шпиля, род. зô Львова, челядникъ шевскій; третю 588 зр. Іосифъ Цюманъ, род. зъ Пôдкаменя, челядникъ ковальскій, а четверту 441 зр. Александеръ Крицишинъ, род. зъ Пôдкаменя, челядникъ кравецкій; всê они суть у львôвскихъ майстрôвъ. — Греко-кат. комітетъ парохіяльный въ Милованю, пов. товмацкого, одержавъ ôдъ цêсаря 50 зр. пôдпомоги на внутрêшне устроенье церкви. — Ґр. Стан. Тарновскій, професоръ краковского університету и членъ краевои рады школьнои, зложивъ до рукъ референта адміністраційного сеи рады, сов. Лясковского, 1200 зр., с. є. свою платню яко членъ рады школьнои, на пôдпомогу вдовиць и сирôтъ по учителяхъ школъ народныхъ.

Вêсти зъ еп. Станіславôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до до 14 (26) вересня с. р. розписана парохія Космиринъ, дек. бучацкого, бо запрезентованый на сю парохію душпастирь зрêкъ ся презенты. Поданя, внесенê при першôмъ розписаню конкурсу, важні и на теперь.

Презенту на Хотимиръ одержавъ о. Илія Котôвъ зъ Чортôвца.

Завдзваный до кан. институціи на Устье епископске о. Исид. Ганкевичь.

Введенй оо.: І. Майковскій за завêд. Семаковець, Н. Красицкій за зав. Рунгоръ.

Въ духовну звязь принятый Ант. Михалевичь, укôнченый слухатель богословія зъ львôвскои епархіи.

Еп. Консисторія приказала духовеньству ôдслужити торжественне богослуженье въ день вêнчаня арх. Маріи Валеріи и запросити власти.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Староста Тадей Шавловскій, урядуючій въ міністерствê просвêты, одержавъ титулъ и характеръ совêтника намêстництва. — Міністеръ справедливости именувавъ кандидата нотаріяльного въ Бродахъ, Адама Студиньского, нотаремъ въ Солотвинê. — Контрольоры фабрики тютюну въ Ягольници, Кароль Кущакъ и Корн. Оппенаверъ, именованій директорами фабрикъ тютюневыхъ першои катеґоріи. — Краева дирекція скарбу именувала канцелиста Людв. Карчмаря офіціяломъ канцелярійнымъ X ранґа, а адъюнкта податкового Леоп. Домяньского и уквал. пôдофіцира рахункового I кл. Макс. Воляньского, канцелистами въ XI ранзê при властяхъ скарбовыхъ. — Дêйстнымъ учителемъ именованый Жигм. Новицкій въ Ольхôвчику.

— **Ôдзначенье.** Черновецкій войсковый лêкарь-Русинъ д-ръ Теофиль Ганкевичь одержавъ дозвôлъ носити румуньску медалю военну зъ року 1878.

Телеграмы „Дêла“.

Копенґаґа 22 липня. Архикн. Кароль Людвикъ приêхавъ зъ своимъ сыномъ архикн. Фердинандомъ до Штокгольму и зробивъ візиту королеви Оскарови на замку Амеліенборґъ.

Мехіко 22 липня. Ґен. Ецеты побивъ ґватимальске войско въ кôлькохъ битвахъ и êсть вже въ походê на ґватемальску столицю.

Брукселя 23 липня. Король Леопольдъ маê зъêхати ся зъ нêмецкимъ цêсаремъ въ Остендê.

Бêлградъ 23 липня. Король Миланъ выêхавъ зъ сыномъ на чотири недêлê до Нишу; вернувши зъ ôдси маê король выêхати до Вêдня а ôдтакъ до Карльсбаду.

Берлинъ 23 липня. Пôсля найновêйшихъ вêстей маê цêсарь Вильгельмъ вже дня 10 серпня выêхати до Россіи. Цêсарева не поêде.

Константинополь 23 липня. Порта не высылала до Ôрменіи войска анê не завела тамъ стану облоги, бо êсть того переконаня, що тамъ нема до того нêякои причины.

Лондонъ 22 липня. Вчера розпочавъ ся другій конґресъ парляментарный для заведеня межинародныхъ судôвъ мировыхъ. Предсêдателемъ выбрано льорда Гершеля.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **V-тый выказъ жертвъ на „Рускій Народный Дôмъ“ въ Чернôвцяхъ.** Зъ выказу IV-ого 361 зр. 43 кр. — Дальше зволили зложити Вп. Добродêї: Неназваный 100 зр. — Николай Вишньовскій, купець въ Чернôвцяхъ 10 зр.; Наталія Петровска 5 зр. 64 кр. — На пращальнôмъ вечерку п. Льва Липецкого зôбрано 3 зр. — Григорій Ганкевичь 1 зр. — Е. М. зъ Х. 1 зр. — О. Г. Боднарь, парохъ изъ Свистêльникъ 50 кр. — Разомъ 482 зр. 57 кр. Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске „спаси-Бôгъ“! Патріотичну молодêжь руску просимо не забувати пôдъ часъ вакацій на буковиньску народну святиню. *Иванъ Тиминьскій*, скарбникъ тов.; *Исидоръ Винницкій*, голова тов.

— **Списъ дарôвъ и вкладокъ членьскихъ на Руску Бурсу въ Тернополи** за часъ ôдъ 1 серпня 1889 до

15 липня 1890: Всч. о. Т. Лавровскій вкладка 2 зр., Вп. д-ръ Лучаковскій вкладка 3 зр., Вп. Стефанъ Садовскій вкладка 3 зр., Всч. о. Андрей Качала вкладка 6 зр., Вп. Григорій Коморовскій вкладка 3 зр., Вп. Дмитро Остапчукъ вкладка 2 зр., Всч. о. И. Балтаровичъ вкладка 5 зр., Вп. Грабъ вкладка 3 зр., Вп. Клим. Тополыницкій вкладка 2 зр., Вп. Тиховскій вкладка 3 зр., д-ръ Кочиркевичъ вкладка 5 зр., Вп. Іосифъ Мишкевичъ зъ Кракова вкладка 3 зр., Всч. о. Ант. Аліськевичъ вкладка 3 зр., Вп. Адольфъ Проминьскій вкладка 3 зр., Всч. о. Андрей Качала вкладка 2 зр., Громада Струсôвъ даръ 1 зр. 20 кр., Судья Гриневецкій даръ зложеный при заключеню угоды судовои 2 зр., Всч. о. Ст. Лесюкъ зъ складки при посвященю дому Леська Воловича 5 зр., Зô складки на поминкахъ у о. Глиньского въ Буцневѣ заходомъ д-ра Гладишовского и о. Кобляньского 10 зр. 4 кр., Вп. панѣ Гладишовска даръ ôдъ п. Меланіи Литвиновичевои 2 зр, Позôсталôсть зъ вечерка 12-ки академічнои 3 зр. 50 кр., Павло Постригачь въ дарѣ 1 зр. 20 кр., Громада Заздрôстъ въ дарѣ 5 зр., О. Петро Гиль складку ôдъ женихôвъ зъ Шершеновець и Олексиничъ 4 зр., За проданый ячмѣнь въ Заздрости 1 зр. 20 кр., Д-ръ Гладишовскій даръ на вечеру Богоявленьску 3 зр., Запомога Соймова 100 зр., Всч. о. Вѣтошиньскій зъ Денисова даръ 7 зр. 50 кр., Всч. о. Т. Цегельскій даръ ôдъ громадъ Струсова, Рôздвянъ и Бернадôвки 9 зр. 30 кр., Ч. Борестяньскій зъ Заздрости даръ 1 зр. 80 кр., Зô складки въ домѣ о. Голѣнатого 2 зр. Черезъ Вп. редакцію „Дѣла“ даръ ôдъ бл. п. о. Якова Шанковского зъ Копичинець 3 зр., Д-ръ Филяретъ Сембратовичъ зъ Манастирискъ 1 зр. Зъ пушки въ-Народнôй Торговли 8 зр. 35 кр., Вп. Антоній Стахевичъ даръ 1 зр-, Зъ представленя аматорского даного мѣщанами-Тернопôльцями чистый дохôдъ принѣсъ Бурсѣ 74 зр. 55 кр., Вп. Олександеръ Барвѣньскій даръ 1 зр., Всч. о. Т. Цегельскій зъ Струсова 1 зр., Зô складокъ на весѣлю у о. Билиньского въ Козôвцѣ 11 зр. 30 кр., Вп. панѣ Гладишовска 40 клґр. муки житнои, 6 горнцѣвъ пшеничнои, 4 горнцѣ крупъ, 2 кôрцѣ бараболь. Всч. о. Качала зъ Мединя $2^1/_2$ клґр. солонины, дѣжочку сыра и 5 квартъ масла. О. Кобляньскій зъ Драганôвки 4 кôрцѣ бараболь. О. Чайковскій зъ Глубôчка 3 кôрцѣ бараболь, $^1/_2$ кôрця гречки. О. Крушельницкій зъ Вѣлои 2 кôрцѣ бараболь. О. Куницкій зъ Игровицѣ 11 бохонцѣвъ хлѣба, 6 бохонцѣвъ, 6 квартъ крупъ гречаныхъ и 6 квартъ ячмѣнныхъ. О. Билиньскій зъ Довжанки 16 бохонцѣвъ хлѣба, $^1/_2$ кôрця буракôвъ. О. Глиньскій корець бараболь. О. Балтаровичъ зъ Ладичина 10 горнцѣвъ крупъ, 30 бохонцѣвъ хлѣба, 2 кôрцѣ бараболь, 1 струцлю велику, 6 меншихъ, и 1 медôвникъ. О. Ясеницкій зъ Кутковець 12 струцлѣвъ. О. Гаваньскій зъ Высиповець 10 колачѣвъ. О. Вѣтошиньскій передавъ коляду зъ Денисова: 7 горнцѣвъ крупъ ячмѣнныхъ и 3 чвертки крупъ гречаныхъ. О. Чемериньскій зъ Воробѣевки 22 бохонцѣвъ хлѣба. О. Ходоровскій зъ Малашовець 20 бохонцѣвъ хлѣба. О. Лужницкій зъ Сороцка дѣжочку сыра. Стараньемъ п. Дычковского зложило село Заздрôсть $1^1/_2$ кôрця бараболь, 5 мѣрокъ муки житнои, $3^1/_2$ мѣрки гречки, мѣрку ячменю и 5 зр. Вп. Павло Берестяньскій зъ Заздрости мѣрку жита. П. Михаилъ Чеховичъ зъ Залозець корець бараболь. П. Семенъ Питляръ зъ Залозець корець бараболь. П. Матвѣй Понятишинъ зъ Семенова 2 кôрцѣ бараболь. П. Плятонъ Редкевичъ зъ Будилова 2 бохонцѣ хлѣба, 3 чвертки крупъ. П. Лука Слободянъ зъ Заздрости чвертку бараболь. П. Петро Слободянъ зъ Заздрости чвертку бараболь. П. Куба Сломиньскій зъ Заздрости чвертку бараболь. П. Иванъ Горуйко зъ Заздрости чвертку бараболь. П. Ст. Гарматѣй зъ Купчинець корець бараболь.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

22. н. ст. липня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 12·—, вика 6·— до 7·—, рѣпакъ 10·— до 10·60, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 25·— до 65.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 9.75 до 10·25 зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ —·— до —·—, горохъ 6·— до 10·—, вика 7·50 до 9·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 6·75 до 7·—, горохъ 6·— до 10·50, вика 8·— до 9·— рѣпакъ 10·— до 10·30, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 8·— до 8·25, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 6·50 до 7·75, овесъ 6·80 до 7·20 горохъ 6·— до 11·—, вика 8·— до 9·50, рѣпакъ 10·25 до 11·—, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45.—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Курсъ Львôвскій

въ дня 21. л. липня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	202 50	205 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	229 —	231 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	294 —	297 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнѣ за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 40	102 10
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого $4^1/_2$% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 20	98 90
Товар. кред. гал. 5% а в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. $41^1/_2$ л.	95 50	96 20
Товар. кред. гал $4^1/_2$% а.в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	57 —	60 —
Гал. Зав. кред. сел. $2^1/_2$% (давн 5%) въ ликв.	47 —	50 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкѣ 5% м к. . . .	104 20	104 90
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнѣ Банку краєв. 5% I емис.	100 75	— —
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по $4^1/_2$ а. в.	98 40	99 10
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 25	24 25
Мѣста Станиславова	26 50	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 50	5 58
Наполеондоръ	9 22	9 30
Пôвъимперіялъ	9 55	— —
Рубель срѣбный	1 32	1 42
Рубель паперовый	1 35¼	1 37¼
100 марокъ нѣмецкихъ	57 75	57 25

НАДÔСЛАНЕ.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѣ облїгаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Зарядъ каменолому дôбръ **Свержь** повѣдомляє, що доставляє готовѣ якъ такожь на замовленї

Камѣнѣ млыньскѣ

въ добôрнôй якости по цѣнѣ (loco) 80 кр. за цаль ôдъ 28—32 цалѣвъ ширины а пишои ширины на жаданье по цѣнѣ пôсля умовы.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: **Л. А. Р.** приймає редакція „Дѣла“

Помôчника торговельного глядить **купець Я. Корытовскій въ Калуши.** Рускій языкъ въ мовѣ и письмѣ конче потрѣбный. Зголошеня листами.

Скора и певна помôчь

на недуги жолудковѣ и ихъ наслѣдки!!

Найлѣпшимъ и найуспѣшнѣйшимъ средствомъ до удержаня здоровля, очищеня сокôвъ и крови и до доброго травленя есть всюды знаный и улюбленый

„БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ д-ра ROSA“

Ôнъ робиться зъ *найлѣпшихъ и найуспѣшнѣйшихъ зелъ альпейскихъ*, зовсѣмъ певный на всякѣ трудности *при травленю, жолудковѣ корчѣ, бракъ апетиту, вдбиванье, набôръ крови, гемороиды и т. п.* За-для знаменитыхъ наслѣдкôвъ стався *народнымъ лькомъ*.

Велика фляшка коштує 1 зр., мала 50 кр.

Тысячь листôвъ признания можь переглянути!

ПЕРЕСТОРОГА!! Щобъ не дати обманитися, треба знати, що кожда фляшка *Бальсаму Житя* Д-ра Rosa выготовлена пôсля ориг. рецепты, завита въ синій картонъ зъ написею повздожь: „Д-ра Rosa Бальсамъ житя зъ аптики пôдъ Чорнымъ Орломъ Б. Фраґнера, Прага 205 – 3“ по нѣмецки, чески, мадирскии и француски а на верха правнѣ марки охоронній.

ПРАВДИВОГО

Бальсаму житя д-ра Rosa

дôстати можна лишь

въ головнôмъ складѣ фабриканта

Б. ФРАҐНЕРЪ

въ апт. пôдъ „Чорнымъ Орломъ“ Прага 205 – 3.

Марка охоронна. Zivotni balsam Lebensbalsam

Всѣ аптики Львова и краю и всѣ бôльшѣ аптики въ Галичинѣ и Австро-Угорщинѣ маютъ на складѣ Бальсамъ житя. Тамъ можна такожь одержати

Праску масть универсальну домову

средство лѣчниче признане на всякѣ запаленя, раны и болячки тысячами листôвъ похвальныхъ.

Єи уживаєсь зъ успѣхомъ на запаленье, задержанье молока и на твердôсть грудей при ôдлученю, на болячки, карбункулы, раны на нôгтяхъ, дике мясо на пальцяхъ, ствердненье, опухлину желъз и т. п. — Всякѣ запаленя, твердости и опухлины лѣчить скоро; коли болячка зачне материзувати, заразъ набере и вылѣчиться. Пушка 25 и 35 кр.

ОСНОВАНА 1 ЛЮЛКА SCHUTZ MARKE

ПЕРЕСТОРОГА! Праску масть универсальну часто пôдроблюють, але лишь у мене выробляєсь она оригинально. Она лише тогдѣ правдива якъ жовтѣ металевѣ пушки обвитѣ червоными приписами уживаня (въ 9 языкахъ) и въ синѣ картоны зъ маркою охоронною.

БАЛЬСАМЪ ДО УШЕЙ

Найлѣпше и многими досвѣдами выпробоване средство, лѣчить пѣлкомъ тупый слухъ. — Фликонъ 1 зр. 3070 28—3

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літографічнѣ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літографічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Господинямъ!

Безъ огню, безъ найменшого сопуху прасує ся **дуже дешево и гарно патентованымъ зелѣзкомъ** при помочи брікетôвъ архікн Альбрехта.

Купити можна по бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

ОКУЛІСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичнôй проф. Фухса у Вѣдни, мешкає при улици Третого Мая (Маєровскôй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординує ôдъ 10—12 и 3521 ôдъ 3—5. 21—24

(Импресса).

Хлопця зъ 2-лѣтною практикою склеповою пошукує крамниця К. Пашковскои въ Олеську.

Loser Jànos Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральнѣ соли, за-для єи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшѣ лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшѣ вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 4—10

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

$4^1/_2$% Листы заставнѣ Банку краєвого

$4^1/_2$% Позичку краєву

4% Облїгаціи пропинаційнѣ

Всѣлякѣ облїгаціи довгу державного

Зелѣзничѣ облїгаціи першeньства

Льосы державнѣ и приватнѣ

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 127—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны**

у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ ЛИШЬ 1 ЗР. Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

ЛЬОСЫ ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНѢ ВЫГРАНѢ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

Фарбы олѣйнѣ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНѢ

цѣлкомъ готовѣ до ужитку, рôзнѣ лякиры, покосты, всѣлякѣ можливѣ пензлѣ

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу францускy ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячѣ въ обсягъ малярства поручає*

торговля I. СКОВРОНЬСКОИ въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3483

Фарбы олѣйнѣ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

Фарбы олѣйнѣ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

Фарбы олѣйнѣ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

рочки, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хусткы, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручає найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Накладъ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Бодиарскаго.

Ч. 156. Львôвъ, Четверъ 12 (24) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 12 (24) липня 1890.

Ще передъ кôнцемъ сего року шкôльного зъ двохъ бôльшихъ мѣстъ всхôднои Галичины, Станіславова и Тернополя, прийшли вѣсти о выдаленю ученикôвъ Русинôвъ въ бôльшомъ числѣ (7 и 3) зъ тамошныхъ середныхъ шкôлъ. Фактъ той выкликавъ въ декотрыхъ польскихъ часописяхъ певного роду злорадôсть, а въ польскихъ и непольскихъ часописяхъ всѣлякѝ коментарѣ.

Мы причинъ и обставинъ, выкликавшихъ то выдаленье, не знаємо такъ докладно, щобы могли о нѣмъ выдати певный судъ. Длятого мы не хочемо и не гадаємо тутъ критикувати розпоряджень властей шкôльныхъ, не маючи до такои критики достаточного субстрату. Все жь таки уважаємо сю справу занадто важною для насъ, якъ щобы мы мали збути єи лишь короткою згадкою.

Для кождого народу молодѣжь єго, а передовсѣмъ молодѣжь интеліґентна, шкôльна, має первостепенну вагу. Тажь се будучѝ проводирѣ народу, се самъ нарôдъ въ найблизшôй будучности. Намъ, Русинамъ, шкôльна наша молодѣжь єсть тымъ дорожша, що она бôльшу и тяжшу задачу має сповнити, якъ молодѣжь у иншихъ народôвъ, и що єи маємо такъ мало, такъ дуже мало и въ порôвнаню до нашихъ потребъ и въ порôвнаню до числа шкôльнои молодежи иншихъ народôвъ нашого краю.

На всякій спосôбъ знаємо, що рускихъ ученикôвъ станіславôвскихъ и тернопôльскихъ выдалено не за якѝ неморальнѝ — пôдлѝ та мерзкѝ дѣла, котрѝ бы свѣдчили о гидкôмъ ихъ характерѣ; отже родичѣ тыхъ ученикôвъ не потребують ще за нихъ дуже встыдати ся. Се-жь значна потѣха не тôлько для нихъ, але и для Русинôвъ взагалѣ. Въ нинѣшнôй порѣ середнѝ школы — тай се не тôлько въ самôй Галичинѣ — не конче можуть похвалити ся анѣ доброю дисципліною, анѣ великою моральностію, чистотою и благородностію обычаѣвъ и характерôвъ своєи молодежи. Коли давнѣйше мало въ котрôй середнôй школѣ уживана була кара выдалюваня ученикôвъ, нинѣ вѣдай мало котра школа не уживає того средства. Але коли пôдъ взглядомъ обычаѣвъ и характеру порôвнаємо молодѣжь руску зъ молодежію польскою и жидôвскою, то таки нашôй молодежи мусимо ôддати першеньство. Тожь нехай польскѝ часописи пильнують радше молодежи своєи, якъ римско-католицкои такъ мойсеєвои вѣры, котру они-жь таки за свою рахують, и нехай почислять, кôлько тои ихъ молодежи за неморальнѝ и поганѝ дѣла выдалює ся зъ середныхъ шкôлъ!...

Рускѝ ученики станіславôвскѝ и тернопôльскѝ мали провинити ся особливо противъ дисципліны шкôльнои, маючи якѝсь свои (законами шкôльными заборонени̂) кружки и сходины, читаючи недозволенѝ книжки и т. и. Говорять такожь, що у выдаленыхъ молодцѣвъ мавъ проявити ся соціялістичный и противреліґійный духъ. Отже розумѣємо и узнаємо вповни потребу дисципліны, карности, въ кождôмъ заведеню, а спеціяльно въ середнôй школѣ; але гадаємо, що границѣ тои дисципліны не треба за-надто далеко потягати. Звычайно власне молодѣжь найживѣйша и неразъ найспосôбнѣйша найменше потрафить удержати ся строго въ границяхъ приписôвъ шкôльныхъ; розумѣємо, що заведенье мусить захованье тыхъ приписôвъ конче вымагати и на ихъ выконуванье всѣми способами наставати, безъ того школа не могла бы сповнити своєи дидактично-педаґоґічнои цѣли; — але позбавляти таку молодѣжь, скоро впрочôмъ не єсть морально зôпсована, можности дальшого образованя, або хочь-бы лише значно утрудняти ѣй тоту можнôсть, — се не можемо уважати за дѣло добре и хосенне.

Спеціяльно що-до читаня недозволеныхъ книжохъ и письмъ теперѣшне міністерство просвѣты выдало строгѝ розпорядженя, щобы шкôльнѝ бібліотеки для молодежи очистити зъ всякихъ невôдповѣдныхъ для неи книжокъ и щобы пильно бачити, абы молодѣжь нѣякихъ шкôдливыхъ для неи творôвъ не дôставала до рукъ. Що лиха а навѣть невôдповѣдна для молодежи книжка може немалу шкоду нанести души молодця, се мусить признати кождый педаґоґъ; такъ якъ шкôдлива або невôдповѣдна до вѣку страва и напитокъ можуть значно пошкодити тѣлу. Длятого прямо несовѣстно єсть давати нерозвитому ще молодцеви або дѣвчинѣ такѝ письма, хочь-бы розвитый вже интелектуально чоловѣкъ мôгъ ихъ безъ шкоды читати. Але зъ другои стороны шкôдливôсть лихои лектуры дуже часто перецѣнює ся; можемо тутъ покликати ся на Ґетого, котрый въ однôмъ своѣмъ поетичнôмъ листѣ зъ гуморомъ и ироніею говорить о пересадныхъ понятяхъ тои шкôдливости. Будь-що-будь читаню недозволеныхъ книжокъ треба бôльше запобѣгати и перешкаджати, нѣжь за те карати. Якъ кождого живѣйшого и цѣкавѣйшого чоловѣка, такъ и ученика принаджує именно то, щó єсть заборонене, закрыте; природна-жь цѣкавôсть, жажда знаня не єсть ще такъ великою провиною. Пригадаймо собѣ тôлько мы, старшѝ, кôлько мы забороненыхъ книжокъ начитали ся, бувши учениками! Якъ бы насъ були за те выганяли зô шкôлъ, було бы небогато, и ненайспосôбнѣйшѝ, покôнчили школы. — Такъ само тайнѝ сходины ученикôвъ, закладанѝ ними тайнѝ товариства, громады, кружки — єсли не мають прямо неморального або зъ иншихъ взглядôвъ шкôдливого характеру, суть переважно невинною играшкою и тôлько формальнымъ нарушеньемъ шкôльнои дисципліны.

Найбôльше закидôвъ дôстає ся теперь шкôльнôй молодежи, особливо рускôй, що она перенята духомъ соціялістичнымъ и противреліґійнымъ. Се й не диво: соціялістична справа интересує теперь всѣхъ, ученикъ згадку о нѣй чує всюды: дома, на улици, въ товариствѣ; годѣ єи отже передъ нимъ закрыти, навѣть коли-бъ єму нѣяке соціялістичне письмо не дôстало ся до рукъ. И противреліґійнôсть запустила широко и глубоко коренѣ въ нинѣшнôй суспôльности; нею перенятый скрыто не оденъ навѣть зъ тыхъ, щó голосно въ своѣмъ чи партійнôмъ интересѣ кричать противъ неи. Отже и у молодежи духъ той промине ажь тогдѣ, коли промине у суспôльности. Взагалѣ чимъ бôльше схолястична, скучна и суха наука подає ся молодежи, чимъ бôльше усуває ся зъ-передъ неи иншѝ идеалы, — тымъ бôльше буде она прилягати до идолôвъ, котрѝ ѣй, нерозвитôй ще вповни интелектуально, представлять ся яко боги. За далеко посунене закрыванье и заслонюванье тутъ не поможе; нехай тôлько молодѣжь має правдивыхъ пророкôвъ, то не буде такъ слухати лжепророкôвъ. Однакожь закиды о соціялістичнôмъ и противреліґійнôмъ дусѣ середъ рускои молодежи спеціяльно суть пересаднѝ. Анѣ не єсть той духъ такъ дуже вкорѣненый, анѣ не єсть ôнъ середъ самои тôлько рускои молодежи розширеный, анѣ не треба єго занадто лякати ся. Мы знаємо примѣрныхъ священикôвъ (правда, що далекихъ ôдъ реліґійного фанатизму або вузкоглядности клерикальнои), котрыхъ за ихъ ґімназіяльныхъ часôвъ посуджувано о — противреліґійнôсть!

Головнымъ моторомъ до выдаленя рускихъ ученикôвъ станіславôвскихъ мавъ бути латиньскій катихитъ ґімназіяльный кс. Домбровскій, знаный зô свого ультрамонтаньско-инквізіторского духа. На нещастье духъ той, далеко не идентичный зъ правдивою реліґійностію, проявляє ся теперь у бôльше катихитôвъ латиньскои реліґіи, а свѣтскѝ учителѣ не завсѣгды мають досыть силы або и волѣ єго загонистôсть повздержувати. Въ Тернополи выдаленье рускихъ ученикôвъ споводували тайнѝ доносы самыхъ ихъ товаришѣвъ, такожь Русинôвъ. Се и найсумнѣйша проява въ цѣлôй тôй справѣ. Се ознака великои деморалізаціи, се свѣдчить о поганôмъ характерѣ, о моральнôмъ зôпсутю. На нещастье, се не перша проява межи рускою молодежію. Ще въ другôй половинѣ 1870-ыхъ рокôвъ, коли у Львовѣ и на провінціи була велика соціялістична нагôнка, повôдъ до декотрыхъ ревізій давали тайнѝ денунціяціи, выходячѝ таки зъ-посередъ однои частины рускои молодежи задля партійнои ненависти. Поодинокѝ партійнѝ денунціяціи трафляли ся и опôсля, бо не знайшли рѣшучого и острого осудженя въ цѣлôй рускôй прасѣ. Противно, часть рускои журналістики бавила ся и бавить ся въ доносы явнѝ, деморалізуючи тымъ суспôльнôсть а передовсѣмъ молодѣжь. А вже-жь денунціяторство єсть такимъ огиднымъ дѣломъ, що противъ него всѣ честнѝ люде всѣхъ партій однодушно повиннѝ выступити безъ взгляду на те, хто и кого денунціювавъ.

Нехай сѝ выдаленя рускои молодежи шкôльнои будуть спасенною пересторогою и для молодежи самои и упôмненьемъ для старшихъ!.

О давнѣйшихъ и новѣйшихъ россійско-болгарскихъ ôдносинахъ.

Софія 7 (19) липня.

I.

[Надѣѣ Болгаръ на „Дѣда Ивана“. — Россійска грекоманія, — Погодинъ и першѝ славянофілы. — Заслуги Ивана С. Аксакова для болгарского ôдродженя. — Московскій славянскій комітетъ (1858). — Болгарскій церковный спôръ. — Перемѣна россійскихъ симпатій на сторону Болгаръ.]

Уже ôдъ давна хотѣли мы розказати галицко-рускôй публицѣ де-що о причинахъ найновѣйшого россійско-болгарского непорозумѣня. О тыхъ причинахъ, такъ дуже цѣкавыхъ для загалу европейскихъ читателѣвъ, писали неразъ деякѝ ґазеты, але, якъ се звычайно буває, кожда ґазета тягне на своє и пише такъ, якъ ѣй треба. Кромѣ того богато писателѣвъ політичныхъ и літературныхъ ôдзначає ся що-до Болгаріи повнымъ незнаньемъ. За примѣрами такого незнаня не будемо далеко глядати, анѣ такожь не гадаємо всѣ перечисляти. Укажемо тôлько на двохъ писателѣвъ, котрѝ прецѣнь славлять ся за повагъ.

Въ 1884 р. выдавъ нашъ землякъ Яковъ Головацкій свôй *„Географическій Словарь западнославянскихъ и югославянскихъ земель и прилежащихъ странъ“*. Въ переднôмъ словѣ толкує Головацкій богато про се, якѝ невѣрнѝ понятя мають однѝ Славяне о другихъ, якъ взаимно перекручують назвы, и т. и. А коли Головацкій переходить до самого предмету, то мы довѣдуємось изъ єго „Словаря“ справдѣ нечуваныхъ рѣчей. Пôсля Головацкого городъ Софія лежить надъ рѣкою Нишавою (мѣжь тымъ, якъ Софія не має жаднои рѣки, а Нишава плыне въ Сербіи!), городъ Котелъ (въ Княжествѣ) єсть у него идентичный зъ городомъ Казанликомъ (въ Румеліи!) и т. д. И такѝ абсурды поручає Головацкій звычайнымъ журналістамъ для точнои информаціи!

Другимъ примѣромъ нехай намъ послужить нѣмецкій писатель Карль Еміль Францозъ, выдавшій недавно моноґрафію *Zwanzig Jahre bulgarischer Kulturentwickelung (1870—1889)*. Въ тôй моноґрафіи, маючôй нѣбы претенсію до чогось, стрѣчаємо такѝ рѣчи, о котрыхъ першій и послѣдный разъ чуємо попросту длятого, що они не истнують!

Говорячи о россійско-болгарскихъ ôдносинахъ, мы задумали вычерпати свою тему въ двохъ уступахъ. Въ першôмъ уступѣ, де говоримо о тôмъ, въ якій спосôбъ навязали ся дружнѝ ôдносины мѣжь Россією и Болгарами, мы опремо ся на авторітетныхъ писателяхъ, головно-жь на Дриновѣ, найлучшôмъ знатоку болгарскои исторіи. Въ другôмъ же уступѣ послужимось деякими офіціяльными даными, но при тôмъ не залишимо и того, чого були мы самѝ свѣдками або що довѣдали ся ôдъ осôбъ заслугуючихъ на всяку вѣру. А взагалѣ скажемо, що исторія болгарско россійскихъ ôдносинъ ще не написана и она поки-що дожидає знаючого и безпристрастного пера.

* * *

Хто изъ теперѣшного болгарского поколѣня не знає, або бодай не чувъ ôдъ прадѣдôвъ, дѣдôвъ и батькôвъ, якъ болгарскій нарôдъ въ часахъ саме найтяжшои турецкои неволѣ утѣшавъ ся твердою вѣрою, що скорше чи пôзнѣйше Россія и россійскій царь увôльнять єго ôдъ турецкои бѣды? Тота, такъ сказати, всенародна вѣра въ россійского царя, котрого всюды называно *„дѣдо Иванъ“*, зродила ся у Болгаръ ще передъ чотирма столѣтями, коли Турки цѣлковито укрѣпили ся на балканьскôмъ пôвостровѣ и коли христіяньскѝ народы втратили уже були надѣю ôдорвати ся ôдъ Туркôвъ власными силами. Надѣѣ Болгаръ вкоренили ся особливо ôдъ того часу, коли Иванъ Васильевичь (1461—1505) змôгъ освободити ся ôдъ татарского ярма, пôдъ котрымъ Московщина стогнала якихъ 200 лѣтъ, а ôдтакъ царь Иванъ Грозный (1533—1584) вспѣвъ завоювати казаньскихъ и астраханьскихъ Татаръ кримскихъ. Тотѝ болгарскѝ надѣѣ не були незнанѝ тогдѣшнôй Россіи. Свѣдчить о тôмъ досыть ясно венеціяньскій дипломатъ Иванъ Соранцо, жившій за панованя Ивана Грозного. Але въ XVI и XVII вѣкахъ Россія не могла нѣякъ подати Болгарамъ помôчнои руки, бо на перешкодѣ тому стояли Поляки и кримскѝ Татаре. Доперва въ XVIII вѣцѣ наступило мѣжь Болгарами и Россіянами зближенье и то при нагодѣ вôйны зъ Турками за Катерины великои.

Однакожь то зближенье не придавало ся довгій часъ нѣ на що. Россія, якъ звѣстно, стояла тогдѣ у всхôднôмъ пытаню на чисто реліґійнôмъ ґрунтѣ. Головною задачею россійскои дипломатіи було тогдѣ боронити православія, котре идентіфіковано зъ геленізмомъ. Тому-то й не дивота що Рос-Россія цôдпирала тогдѣ аспіраціи пангрецкѝ. Хибный поглядъ россійскои дипльоматіи дôйшовъ бувъ навѣть до того, що за Катерины Великои наставъ бувъ такъ званый *грецкій проектъ*, що мавъ на цѣли — на розвалинахъ турецкои имперіи ôдбудувати имперію візантійску (грецку). Що така була політика, не можна нѣякъ дивувати ся. Не було нѣкого изъ ученыхъ славянознавцѣвъ, котрый мôгъ бы бувъ россійску дипльоматію вывести зъ того хибного погляду, а противно, було ажь надто такихъ людей, що єи въ нѣмъ удержували. Тыми лыдьми були Греки и жаль сказати, самѝ Болгаре, не почувавшѝ ся ще тогдѣ до болгарщины, а выхваляючѝ все, що грецке. Досыть буде згадати, що нѣсенѣтный проектъ Катерины В. пôддержувавъ найгорячѣйше македоньскій Болгаринъ Евгеній Вульґарисъ, той самый, що бувъ ôдродителемъ найновѣйшого грецкого письменства. Дальше ще навѣть пôзнѣйшій болгарскій патріотъ Априловъ (купець зъ Ґаброва), переселившій ся въ Россію, до 1830 року хотѣвъ уходити за Грека. А се вже були зовсѣмъ иншѝ часы: царъ Александеръ I. воюючи зъ Турками пробувъ въ самôй Болгаріи шѣсть лѣтъ (1806—1812); такожь були вже знанѝ тогдѣ письма болгарского патріота Софронія Врачаньского.

Доперва за царя Николая Павловича появлає ся въ Москвѣ рядъ писателѣвъ и ученыхъ, зачавшихъ думати о Славяньствѣ. Они ґрунувались коло историка Погодина. До того кружка належали философъ-богословъ и поетъ Хомяковъ, браты Кирѣєвскѝ, Самаринъ и другѝ. Въ 1830 р. Погодинъ по разъ першій на однôмъ торжественнôмъ зборѣ въ московскôмъ університетѣ выголотисъ бесѣду на тематъ Славяньства, де сказавъ, що обовязкомъ Россіи єсть дбати о всѣ славянскѝ племена. Московскѝ славянофілы рано звернули свою увагу на Болгаръ, яко нарôдъ найбôльше зô всѣхъ запôзнаный. Вскорѣ появились такѝ мужѣ, якъ Калайдовичь и Ю. Венелинъ (угорскій Русинъ — властиве єго имя Гуда). Венелинъ пробувъ навѣть якійсь часъ въ Болгаріи, де зôбравъ богато знакомыхъ и вспѣвъ сильно розбудити болгарскѝ умы до національно житя. Около р. 1834 починають уже болгарскѝ молодцѣ удавати ся до Россіи на науку (до Одессы, Кієва и Москвы). Тотѝ першѝ россійскѝ выхованки дуже добре высказувались особливо о Погодинѣ. Заходами Погодина и другихъ россійскій синодъ 1844 р. позволивъ приймати Болгаръ на державный коштъ до духовныхъ училищь а такожь почавъ ôдъ тогдѣ выдавати запомоги для болгарскихъ шкôлъ, церквей и монастирѣвъ. Но все таки до кримскои вôйны россійскѝ симпатіи для Болгаръ обмежались лише на тѣсный кругъ московскихъ славянофілôвъ. Россійскѝ масы були для Болгаръ зовсѣмъ рôвоодушнѝ и навѣть кепковано собѣ зъ московского болгаролюбства.

Значный зворотъ въ понятяхъ о Славяньствѣ наступивъ въ Россіи доперва по крымскôй вôйнѣ и парискôмъ мирѣ. Въ р. 1858 завязавъ ся звѣстный московскій Славяньскій комітетъ, а станувъ ôнъ въ найбôльшôй своѣй силѣ, коли предсѣдателемъ єго выбрано Ивана С. Аксакова. Заслуги Аксакова около ôдродженя и освободженя Болгаръ були великѝ. Будучи редакторомъ рôзныхъ політичныхъ ґазетъ писавъ въ нихъ популярнѝ а горячѝ статьѣ о Болгарахъ толкуючи россійскôй суспôльности, що Россія має обовязокъ дбати о всѣхъ Славянъ. Жертвы для московско-славяньского комітету поплыли ôдъ теперь зъ цѣлои Россіи щедрѣйше, а комітетъ уживавъ ихъ въ значнôй части на потребы Болгаръ. Аксаковъ дававъ у себе разъ въ тыждень вечерокъ, на котрый сходило ся богато Славянъ, мѣжь ними и Болгаре. На такихъ то вечеркахъ мали Россіяне нагоду знакомити ся зъ Болгарами. Власне тогдѣ вѣвъ ся грецко-болгарскій церковный спôръ. Аксаковъ ставъ ôдъ разу по сторонѣ Болгаръ; въ єго ґазетахъ „День“ и „Москва“ деякѝ болгарскѝ писателѣ якъ Р. Жинзифовъ и Даскаловъ оголошували горячѝ статьѣ, котрѝ

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Про выборы выдѣлу повѣтового въ Збаражи

одержуємо ширшу допись изъ Збаражчины, котра вже докладно представляє цѣлу исторію славетныхъ тыхъ выборовъ.

„Суботнѣшній выборы до выдѣлу рады повѣтовои — пише намъ нашь Вп. дописувательь — цѣкавѣ зъ кількохъ поглядовъ, а мѣжь иншими и тымъ, що якъ-разъ тѣ, котрѣ торбкъ подчасъ выборовъ до сойму адорували себе взаимно, станули при сихъ выборахъ противъ себе и познали себе уже добре...

Якъ всюды, такъ и тутъ стояла курія меншихъ посѣлостей противъ сполученыхъ курій шляхотскои и мѣскои, котру коротко звати будемо шляхотскою, бо треба знати, що бѣльша посѣлость въ первѣ, бдъ коли выборы до радъ повѣтовыхъ въ Збаражчинѣ, выбрала одного brata mojżeszowego wyznania, а мѣсто Збаражь выбрало другого еврея, кс. ґвардіяна и економа дворского. Провбдъ надъ тою шляхтою (вразъ изъ евреями Кінгольдомъ и Зіерманомъ) обнявъ п. Тадей Федоровичь зъ Кіебановки.

Середъ тои шляхты зазначили ся два напрямы: одинъ (т. є. оба Черняковскій, Каньскій и Возняковскій) хотѣли угодити ся зъ курією меншихъ посѣлостей, — другій-жь (т. є. Федоровичѣ) не хотѣли. Нарада була довга и бурлива, а побѣдили Федоровичѣ и зробили комиромісъ зъ тамтыми на кошть Русиновъ. Ухвалено выбрати Тадея Федоровича маршалкомъ, Зелиньского віце-маршалкомъ, и не допустити жадного зъ Русиновъ до выдѣлу, кромѣ, розумѣєсь, того, котрого выбирае курія сельска.

Члены рады зъ куріи сельскои такожь радили ся и ухвалили выслати парляментарѣвъ до шляхты зъ ось-якими постулятама:

1. Выборъ особы на маршалка курія меншихъ посѣлостей полишае тамтымъ куріямъ, а за те жадае, щобы ѣй полишено выборъ віцемаршалка.

2. До выбору выдѣловыхъ зъ поодинокихъ курій не мають другій курія мѣшати ся.

3. При выборѣ двохъ выдѣловыхъ зъ цѣлои рады мае бути выбраный одинъ изъ курій шляхотскои та мѣскои, а одинъ зъ куріи сельскои; тамтѣ курія призначать свого кандидата, а курія сельска свого.

Инчими словами: курія сельска давала тамтымъ куріямъ маршалка и трехъ членовъ выдѣлу, а собѣ хотѣла запевнити лише віцемаршалка и двохъ членовъ выдѣлу.

До переговоровъ зъ шляхтою выбрала курія сельска: о. Зарицкого, о. Бохеньского и господаря Остапчука.

Они скоренько повернули, бо ихъ не припущено навѣть до „лицезрѣня“..

Тогдѣ въ куріи сельскѣй запала ухвала, щобы членамъ сполученыхъ тамтыхъ курій, якъ тѣлько являть ся въ сали до выбору выдѣлу, члены сельскои куріи передъ уконституованьемъ рады подали до вѣдомости свои жаданя, а коли-бъ жаданя тѣ були бдкинені, то всѣ членѣ куріи сельскои мають сецесіонувати.

Всѣ члены куріи сельскои згодились на те однодушно.

Почалось засѣданье, бдкрыте старостою Кавцкимъ. Приступлено до выбору председателя. П. Тадей Федоровичь предложивъ на председателя кс. ґвардіяна (хочь о. Зарицкій, торбчный протекторъ п. Тадея Федоровича при выборахъ до сойму, въ-двое старшій бдъ ґвардіяна), а о. Н. Сѣчиньскій внѣсъ, щобы на председателя выбрати п. Черняковского, Удержалось внесенье о. Сѣчиньского и председателемъ выбрано Черняковского.

Заразъ по выборѣ председателя о. Алекс. Заячкбвскій оголосивъ жаданя куріи сельскои зъ додаткомъ, що скоро тамтѣ курія не згодять ся на тѣ жаданя, то члены куріи сельскои выступлять и мандаты поскладають.

По сѣмъ заявленю наставъ заколотъ. Курія сельска домагала ся категоричнои бдповѣди, а тамтѣ жадали голосованя.

Тогдѣ члены куріи сельскои — всѣ дванацять — выйшли зъ салѣ, хотяй латинника Калиновского ґвардіянъ и Соханикъ силою-мбцію тягнули, щобы лишивъ ся.

На коридорѣ члены куріи сельскои рѣшили пождати ще часочокъ, — може тамтѣ въ сали нарадять ся и справа полагодить ся зъ честію для Русиновъ и зъ пожиткомъ для повѣту.

Оставшѣ въ сали курія „паньска“ и „мѣска“ приступили до уконституованя рады безъ удѣлу куріи сельскои. Выбрали безъ неи маршалка (Тадея Федоровича) и заступника маршалка (Зелиньского) и ажь якъ прийшло до выбору члена зъ куріи сельскои, выслали на коридоръ ґвардіяна и той членамъ куріи сельскои сказавъ, що тамтѣ готовѣ пактувати зъ нею.

Курія сельска выслала до салѣ о. Заячкбвского, але ему п. Тадей Федоровичь сказавъ: My z księdzem gadać nie będziemy... А ходило имъ о то, щобы члены курія сельскои in gremio явили ся въ сали и тымъ чиномъ узнали уконституованье рады легальнымъ.

Члены куріи сельскои не дали ся звести, але вбнци Бернардины, обступивши латинника Калиновского, сфорсували его и бнъ завѣвъ довѣріе, яке Русины на него були поклали. Бнъ увбйшовъ у салю, обѣцюючи своимъ товаришамъ зъ куріи сельскои, що лише возьме капелюхъ, заразъ выйде и поѣде до дому, — але збрехавъ, не выйшовъ и голосувавъ, выбравши себе самого на члена выдѣлу, а ч. Остапчука на свого заступника. (Остапчукъ тогдѣ уже бувъ выступивъ зъ рады!)

Потбмъ одинацять членовъ куріи сельскои внесли протестъ, опертый на постановахъ ординаціи выборчои, и зложили мандаты, приложивши и свои цертифікаты.

Мѣжь побѣдителями наставъ новый заколотъ. Посварили ся и розъѣхали ся, лише „патріотъ“ Тадей Федоровичь радъ зъ того, що въ выдѣлѣ нема анѣ одного Русина. О. Зарицкій, придавившись всему тому и пригадавши собѣ торбчну акцію передъ выборомъ посла до сойму зъ повѣту збараского, — ударивъ ся въ груди....“

——

Про выборы до тернопбльскои рады повѣтовои (котрыхъ хбдъ мы вже подали нашимъ читателямъ у вчерашнбмъ числѣ „Дѣла“) пишуть зъ Тернополя до Dziennik a Polsk-ого:

„Недавно тому завязана у насъ руска Рада подбльска уживала всѣхъ силъ своихъ, щобы тблько пбдбурити селянъ противъ усего, що польске, и перефорсувати своихъ членбвъ на радныхъ повѣтовыхъ. Однакожь людъ нашь (sic!), мимо сильныхъ агітацій, не давъ ся збаламутити, и йдучи чисто за справедливостію, поставивъ своихъ кандидатбвъ, и голосуючи на нихъ показавъ, що мае свою власну гадку и не потребуе надъ собою опѣки рускои Рады Подбльскои. Обуреньe люду на членбвъ Рады Подбльскои, накидуючихъ ся и привласнюючихъ собѣ права опѣкунбвъ непрошеныхъ, було таке велике, що выборцѣ, збравши ся въ передодень выборбвъ въ сали рады повѣтовои, самѣ уложили собѣ листу кандидатбвъ и ставши, якъ одинъ мужь другого дня при урнѣ выборчбй, перевели ей славною ббльшостію голосбвъ, бо повыше двохъ третинъ (?) усѣхъ голосующихъ...“

Мы вже у вчерашнбмъ числѣ выказали въ справозданю зъ тыхъ выборбвъ причины упадку рускои листы, а порбвнавши то справозданье изъ снмъ, що якійсь шляхтичь пише Dziennik-owi, показуесь наглядно зъ одной стороны ложь, а зъ другои тота заѣлбсть польска противъ Русинбвъ на нихъ власнбй земли!.. Тожь то подбльскимъ Ляхамъ солею въ оцѣ „Подбльска Рада“! О oburzeniu ludu na Podbльsku Radу говорить дописувательь Dziennika, а фактично обуреньe було на деморалізацію люду горѣвкою фундованою польскими панами и пбданками. Колысь тота деморалізація пбмстить ся на васъ самыхъ!

Дописи „Дѣла“.

Зъ Пбдлютого коло Перегиньска.

[Будова палаты митрополичои.]

Дня 13 н. ст. липня с. р. бдбуло ся въ Пбдлютбмъ посвященье и заложенье каменя угольного пбдъ нову палату митрополичу, котра вже сего лѣта мае стати пбдъ покрбвлею. Палатка мае выбудувати ся зъ кедрового матеріялу на краснбмъ мѣсци: на пригбрку скалистои горы „Лютои“ зъ фронтовымъ видомъ на рѣку Лбмницю, далѣ на яръ глубокій и на гору „Игровище.“ Красшого, безпечнѣйшого мѣсця не можна въ тбй околици и подумати. Впр. митрополитъ що року выѣзджае туды на лѣтный бддыхъ, теперь бдъ рана до ночи занимаесь самъ управою будовы; тожь и вынайденье мѣсця и сплянтованье неприступнои горы та урядженье романтичныхъ скарпбвъ належить митрополитови.

Обряду благословеня фундаментбвъ и заложеня каменя угольного довершивъ самъ митрополитъ при асистѣ оо. Городецкого, Бѣлецкого, Гошовского, Гоцкого и Кирчова. Народу зъ интеліґенціи и роботниковъ зббрало ся дозолѣ много. О 4. год. розпочавъ ся обрядъ великимъ водосвятьемъ на основахъ дому, при престолѣ умаснбмъ вѣтями ялины, смеречини и кедрины. Опбсля всѣ присутнѣ пбдписали памятну грамоту, котру вразъ изъ нумізматами т. є. зъ оказами монетъ австрійскихъ — почавши бдъ ½ крайцаря мѣдяного а скбнчивши на золотыхъ империялахъ, — зложено въ порцелянову урну и замуровано въ криптѣ мѣжь фундаментами бдъ полудневого боку. По заложеню каменя угольного розпочавъ ся похбдъ довкола основъ дому зб священою водою, опбсля выголосивъ Впр. митрополитъ одвѣтне торжеству слово и пбднѣсъ многолѣтство панѣ, цѣсареви, епископству, священству и вѣрнымъ. Вечеромъ илюміновано мѣсце се пбдпаленою пірамідою збудованою зб смерекъ и ялиць.

Очевидець.

——

Зъ Лѣська.

[Святкованье перенесеня мощей А. Мицкевича въ Лѣську.]

Торжество „перенесеня мощей Мицкевича“ бдсвятковано въ Лѣську на свбй ладъ. Якъ намъ розказавъ очевидець, въ навечерія пбдчасъ илюмінацін выбито въ мѣстѣ по-надъ 400 шибъ въ жидбвскихъ домахъ а мѣжь иншими такожь и въ ббжници. Щастье, що се дѣяло ся въ пятницю, бо хто знае, до чого було бы прийшло. То лише рѣчь певна, що въ костелѣ и въ церквѣ була бы и одна шиба не лишилась.

На другій день заразъ жиды пбйшли до режісера комедій выборчихъ зъ жалемъ: „Czi to za to, co żidki przi wyborów zawsze za Polaków stojali?“ Слова тѣ такъ змягчили режісера, що той сейчасъ постаравъ ся о вынагородженье заподѣяной шкоды. Скоро приѣхавъ „pan bugchmistrz“ зъ торжества краковского,— той самъ, що то боявъ ся, абы въ часѣ затьмѣня сонця худоба на торзѣ не поколола ся, — узявъ зъ собою двохъ склярѣвъ и на кошть чийсь казавъ повставляти шибы, де тблько яка була збита...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зборы екзекутивного комітету нѣмецкихъ мужѣвъ довѣрія въ Чехахъ скликанѣ на день 26 с. м. до Праги. Нарады комітету будуть вести ся надъ цѣлою внутрѣшною ситуацією въ Чехахъ. Шмейкаль будучи въ Карльсбадѣ, конферувавъ тамъ — якъ доносить N. fr. Presse — зъ намѣстникомъ ґр. Туномъ и обговорювавъ зъ нимъ політичну ситуацію бдъ часу послѣдноі сесіи соймовои. Головнымъ предметомъ нарадъ, въ котрыхъ такожь и Пленеръ возьме участь, буде справа участи Нѣмцѣвъ въ ческбй выставѣ краевбй.

Законъ зъ 5 червня 1890 нормуючій бднбсины службовѣ суплентбвъ занятыхъ въ правительственныхъ школахъ середныхъ, а належачихъ до войска, робить рбзницю межи тыми, що зложили присягу въ заведеню до котрого належать, а тыми, що ей не зложили. Заприсяженѣ супленты дбстали на пбдставѣ того закона рбвнѣ права зъ сталыми урядниками що-до поборбвъ въ часѣ службы въ войску и що-до заосмотреня на случай мобілізації. Щобы отже усунути всякѣ сумнѣвы, коли суплентъ мае бути обовязаный до складаня присяги, розбславъ міністеръ просвѣты розпорядженье до всѣхъ радъ школьныхъ, въ котрбмъ постановляе, щобы суплентъ, принятый що найменше на одинъ курсъ школьный, складавъ присягу службову въ дирекціи свого заведеня. Заступники учителѣвъ привманѣ на коротшій часъ, не обовязанѣ складати присяги.

Угорска фабрика карабінбвъ все ще дае обширный теманъ до всѣлякихъ розговорбвъ. Недавно тому говорено, що фабрика та сталась причиною непорозумѣня въ міністерствѣ, котре незадовго обявитъ ся кризою. Ungar-Post каже теперь, що на сѣй вѣсти нема анѣ слова правды. Декотрѣ ґазеты опозиційнѣ подали були вѣсть, що вѣденьскій арсеналъ бдкинувъ 20 карабінбвъ взбрцевыхъ лишь для того, що они не були згбднѣ зъ моделями, пбсля котрыхъ выробляють ся карабіны въ Штаерѣ. Ung. Post каже на то, що не лишь то було причиною, що карабіны бдкинено; они мали такѣ сказы, що зб взгляду на небезпечнбсть житя залишено робити зъ ними пробы стрѣляня. Цѣкава ще и друга версія ходить о тбй фабрицѣ. Кажуть, що декотрѣ основателѣ зъ горы вже мали забезпечены значнѣ матеріяльнѣ користи, коли та фабрика не удержить ся, а штаерска фабрика дбстане опбсля всю доставу карабінбвъ. Говорять навѣть, що фабрику ту закладано лишь въ тбй цѣли, щобы зробити зъ нею якъ найскорше интересъ, а бдтакъ ей позбути ся. Може бути, що процесъ, якій теперь фабрика хоче выточити доставникови машинъ Льеве, а Льеве Ґрінвудови, выкрые цѣлу мавіпуляцію и покаже, яке то було то предпріемство угорскои фабрики карабінбвъ.

——

Presse довѣдуесь, що правительство россійске прислало черезъ міністерство дѣлъ заграничныхъ запрошенье для австрійского правительства, щобы оно взяло участь въ конференціи, котра мае радити надъ справою сполученя полудневозахбдныхъ зелѣзницъ россійскихъ зъ Новоселицею. Конференція мае зббрати ся въ серпню въ Кіевѣ. Новоселиця есть кбнцевою стацією локальнои, черновецко-новоселецкои зелѣзницѣ; ей сполученье зъ россійскими лініями мало-бы дуже великій вплывъ на давну черновецко-львбвску, а теперь державну зелѣзницю.

——

Hamb. Nachr. приносять мало не що день якусь статью, котра звертае заразъ на себе увагу всеи прасы европейскои, бо загально думають, що то кн. Бісмаркъ инспіруе згадану ґазету. Теперь появила ся въ тбйже ґазетѣ статья пбдъ заголовкомъ „Polnische Lockrufe“, въ котрбй авторъ говорить про голосованье Полякбвъ пбдчасъ дебаты въ парляментѣ надъ закономъ войсковымъ и такъ пише: „Не есть то для нѣкого несподѣванкою, що по выступленю кн. Бісмарка зъ правительства, пбднесли заразъ голову всѣ елементы противнѣ розвоеви державы, передовсѣмъ же Поляки, у котрыхъ розбудилась заразъ надѣя, що они выроблять собѣ свое давне становище. Першимъ симптомомъ тои надѣѣ есть становище польскои фракціи супротивъ предложеня войскового. Що той законъ бувъ бы и безъ ихъ помочи перейшовъ въ парляментѣ, о тбмъ знали они дуже добре; они не стратили отже нѣчого, коли голосували за закономъ, але за то сподѣвали ся своимъ голосованьемъ и своими бесѣдами выскати собѣ приятелѣвъ въ рядахъ догенерѣшныхъ противникбвъ, а може навѣть и у верховодячихъ особъ. Що Поляки не мали выглядбвъ переломати акцію вымѣрену противъ нихъ, доки ще на чолѣ правительства стоявъ кн. Бісмаркъ, то знали они дуже добре, але скоро лишь бнъ уступивъ ся, то видимо, що они не тратять часу, щобы о сколько можна заразъ скористати зъ сеи подѣи. Треба бы дуже жалувати того, коли-бъ имъ удало ся осягнути хочь бы дуже малій успѣхи, а ще сумнѣйше було бы, коли-бъ мѣродайнѣ круги дались наклонити збйти зъ выбранои разъ дороги або коли-бъ поступали по нѣй зъ меншою якъ доси енергіею.“

——

N. fr. Presse дбстала бдъ африканьского подорожника проф. Павлічке таку статю о усмиреню повнбчнои Абессиніи и о укрѣпленю тамъ італіяньского вплыву: Якъ звѣстно, пбддали ся сеи весни законный наслѣдникъ кор. Оганнеса, Расъ Манґаша и другій начальники племенъ въ Тіґре королеви Менеликови II. До сего кроку спонукали тыхъ начальникбвъ мѣжь иншимъ такожь великій голодъ и пошести, якій були выбухли въ Тіґре. Менеликъ зажадавъ бдъ нихъ, щобы они строго держались італіяньско-етіопскои угоды та щобы дружно и чемно зносились зъ всѣми достойниками ерітрейскои кольонія. Давнѣйшого ґубернатора въ Адуя, Деджачь Мешаша Воркія, именувавъ неґусъ репрезентантомъ Абессиніи въ Массавѣ, а Деджачови Седжумови, давнѣйшому полководцеви въ одной части Тіґре бддавъ команду войскову въ серединѣ краю, куды и самъ вернувъ въ маю зъ стотысячнымъ войскомъ. Репрезентанты Італіи на дворѣ Менелика, ґр. Антонеллі и Салімбені, прийшли въ половинѣ мая въ супроводѣ абессиньского посла Воркія зъ Массавы до Адуы, де ихъ Манґаша дуже дружно принявъ. Незадовго по тбмъ наспѣла вѣсть, що звѣстный Расъ Аллула, давнѣйшій воевода неґуса Оганнеса, пбддавъ ся. Манґаша принявъ сю вѣсть до вѣдомости и устроивъ церемонію, котра на всѣхъ зробила велике вражѣнье. Якъ разъ пбдъ ту пору мала бдбувати ся инсталяція Воркіого володѣтелемъ абессиньскои области бдъ Адуы аж до Маребу, отже въ найблизшбмъ сусѣдствѣ ерітрейскои кольонія. На то торжество явились и ґр. Антонелі, Салімбені и Расъ

вразъ изъ статьями Аксакова причинили ся до того, що публична опинія, стоявша доси по сторонѣ Грекбвъ, перейшла рѣшучо на сторону Болгаръ Болгарофільскѣ симпатіи Россіи помогли богато до того, що наконець въ 1870 р. султанъ выдавъ ферманъ установляючій болгарскій ексархатъ.

Наближили ся подѣі зъ р. 1876. Въ Болгаріи въ розныхъ мѣсцевостяхъ закипѣвъ бунтъ. Аксаковъ на збраняхъ славяньскихъ комітетбвъ загрѣвавъ Россіянъ до несеня помочи Болгарамъ. Якъ каже М. Дриновъ, въ цѣлбмъ россійскбмъ народѣ проявивъ ся чудесный рухъ, якій тблько появлявъ ся въ найбільшихъ моментахъ россійскои исторіи.

Драганъ.

[Прим. Редакціи. Помѣщуючи сю першу часть статьѣ нашого Вп. дописувателя въ Болгаріи, п. Драгана, — яко вступъ до того, що бнъ мае розказати про найновѣйшѣ бдносины россійско-болгарскѣ, на основѣ власныхъ своихъ помѣчень, — мусимо бдъ себе замѣтити, що начерклены нимъ образокъ уважаємо за односторонный въ тбмъ напрямѣ, що не вырбзнюе и не згадуе про безперечнѣ въ давнѣйшихъ та й найновѣйшихъ часахъ заслуги нашихъ (украньско-рускихъ) людей и для зломаня силы турецкои и для розъясненя питаня славяньского. Уважаємо за потрѣбне додати сю замѣтку, щобы нѣхто не думавъ, що тблько одинъ Москалѣ ломили силу турецку и думали про волю славяньску. Немалу частину заслуги мае и наше племя.]

По испытѣ въ заведеню темныхъ.

[I. Кблька слбвъ про калѣцтво. II. Де-що зъ псіхольоґіи калѣкъ. III. Про выховавчій заведеня калѣкъ. IV. Испытъ темныхъ у Львовѣ. V. кблька слбвъ прикбнцевыхъ.]

V.

Доповняючи описъ испыту въ заведеню темныхъ у Львовѣ, подаю для заокругленя имена учителѣвъ поодинокихъ предметбвъ.

Головныхъ предметбвъ науковыхъ учивъ самъ управитель п. Маковскій при помочи учителя молодшого Ив. Ґдира. Ручныхъ роббтъ учила головно и то безкористовно жена управителя панѣ Мальвина Маковска и помбчниця, давнѣйша выхованка заведеня, п. Саломея Буковска. Музики и спѣву учивъ п. Беньковскій, а гры на фортепянѣ удѣляла — зъ повнымъ признаньемъ великои працѣ и терпеливости — п. Марія Зайховска. Уже сама одна продукція увертуры Обера, бдограна двома темными дѣвчатами, дала тбй учителцѣ якъ найкрасше свѣдоцтво працѣ. Ремѣсничихъ роббтъ хлопцѣвъ учивъ — такожь зъ неменчимъ успѣхомъ — п. Іосифъ Людвіна.

Въ тихбй, не голоснбй а хосенбй праци, якбй бддались тіи панове и панѣ для часткового злекшеня долѣ та злагоды тяжкои судьбы темныхъ калѣкъ, можуть бути гордѣ, що кождый чоловѣкъ, перенятый человѣколюбными гадками, чуе для нихъ у грудехъ неменшу дяку бдъ тыхъ калѣкъ, котрымъ они посвятили свои труды.

Въ цѣлбмъ заведеню ударяе дуже мило тота охайнбсть и чистота, якои часто-густо хибуе заведенямъ публичнымъ. Взагалѣ заведенье темныхъ у Львовѣ може бути взбрцемъ богато иншимъ заведенямъ.

Мимовбльно насуваютъ ся теперь гадки, якѣ користи не лишь моральнѣ, але навѣть матеріяльнѣ, осягнувъ бы край, наколи-бъ подумано а потбмъ осущено гадку дѣломъ подббного заведеня для всякихъ нещастныхъ калѣкъ, котрѣ тыняючись зъ мѣсця на мѣсце змушенѣ накидуватись милосердію перехожихъ, притупляютъ у легкодушныхъ почутье обовязку власнои працѣ на свое удержанье, а до того, въ виду истнуючихъ приписбвъ о волокитствѣ, наражуютъ громады на поневольнѣ кошты шупасбвого тяганя тыхъ нещасливыхъ. Рѣчь певна, що черезъ таке выховавчо-научне заведенье зменшивъ бы ся процентъ сѣльскихъ жебракбвъ, а зъ ними и деморалізуючій вплывы; пбднеслось бы значѣнье конечности працѣ для житя, бдпавъ бы тягаръ доброчинности, а кошты шупасовѣ покрыли бы значну часть удержуваня такого заведеня. Коли-жь бы ще до того постаравъ ся край о заведенье чисто ремѣсниче для такихъ калѣкъ, що выходять изъ заведеня выховавчого, то снмъ давъ бы певный сталый захистъ, теплу стрѣху и вдоволенье нещастнымъ калѣкамъ, що безъ опѣки мусять хилити ся по пбдъ плоты, даючи тымъ самымъ свѣдоцтво байдужности и моральноі низины нашои суспбльности.

Павло Кирчбвъ.

Аллула. Антонеллі сидѣвъ на золототканôй подушцѣ на право ôдъ Воркіого посередъ ґрупы етіопскихъ и італіяньскихъ воякôвъ. Коли инсталяція Воркіого скôнчила ся, забравъ голосъ Расъ Аллула та ставъ говорити середъ загальнои уваги. Ôнъ сказавъ, що ему жаль, що мусѣвъ пролити тôлько хрестіяньскои крови, але то все стало ся на приказъ єго давнѣйшого пана и короля, а ôнъ яко воєвода мусѣвъ то робити, що ôнъ ему велѣвъ. По тôмъ сказавъ ôнъ, що хоче теперь жити зô всѣми въ мирѣ и додержить єго льояльно. На приказъ Расъ Манґаши явивъ ся тогды священослужитель зъ хрестомъ и библією, а ставши посередъ зôбраныхъ, завôзвавъ Расъ Аллулу, щобы на то присягъ, що сказавъ. Расъ Аллула положивъ руку на хрестъ и библію и зложивъ присягу. Такъ само зложили присягу и Манґаша та ґр. Антонеллі на то все що видѣли и чули. Ôдтакъ подавъ Расъ Аллула руку ґр. Салімбеніому, котрого разъ зловивши, казавъ приковати до незвычайно великого и сильного Абессинця и зъ котрымъ вза галѣ зле обходивъ ся, та просивъ єго, щобы ôнъ забувъ на то все, що колись було. Такъ закôнчила ся борба, що стояла тôлько проливу крови и вела ся зъ великою завзятостію. Дня 18 мая выдавъ Манґаша ôдозву, въ котрôй оголосивъ прилюдно, що Расъ Аллула пôддавъ ся та завôзвавъ людей, щобы они вертали назадъ до своихъ занятій та щобы ловили и выдавали властямъ въ руки всякихъ злодѣївъ та розбишакôвъ. Ґен. Орера принявъ то заключенье мира до вѣдомости и затвердивъ єго дня 20 мая. Того самого дня выѣхавъ ґр. Салімбені до кор. Менелика. Дня 23 мая явивъ ся Расъ Аллула въ шатрѣ у ґр. Антонеллього, щобы зложити ему чолобитню яко заступникови італіянского короля. Фактъ сей зробивъ середъ Абессинцѣвъ велике вражѣнье. Антонеллі ѣздивъ ôдтакъ до Аксума и вернувъ опôсля назадъ до Італіи.

Оденъ зъ сотрудникôвъ ґазеты Capitan Fracassa бувъ кôлька днѣвъ тому назадъ на интервю у ґр. Антонеллього и выпытувавъ єго о ôднοсинахъ Італіи до Абессинiи. Антонеллі сказавъ ему, що ôнъ дуже невдоволеный зъ того, що межи Італією а Абессинією не означено точно границь. Похôдъ ґен. Ореро до Адуы ôдбувъ ся свого часу безъ призволенія правительства, котре покликало єго лишь до кольонізація. Антонеллі єсть той гадки, що кольоніяльне правительство повинно въ краю Богосъ увзгляднити право музулманьске, а въ Тіґре право абессиньске; ôнъ дав раду, щобы въ краю заводжено мѣшаву культуру. Дальше єсть ôнъ той гадки, що дервішѣ хочь ихъ Італіянцѣ побили, знôвъ вернуть, що зможе ерітрейскôй кольонiи наробити знôвъ богато клопоту.

——

Pol. Corr. дôстала вѣсть зъ Константинополя, що екуменьскій патріярхъ довѣдавшись, що Порта готова допустити установленье болгарскихъ епископôвъ въ Скоплю, Кевпрули и Охридѣ, выславъ письмо до турецкого правительства, въ котрôмъ жадав, щобы оно установило для болгарского духовеньства зовсѣмъ окрему одежу, такъ, щобы болгарского священика чи епископа можна було заразъ на першій поглядъ ока ôдрôзнити ôдъ иншого православного священослужителя; ôнъ жадає такожь, щобы въ бератѣ (декретѣ инсталяційнôмъ) церковъ болгарска була выразно названа схизматицкою. Розумѣє ся, що Порта не увзгляднить анѣ одного анѣ другого жадання екуменьского патріярха.

Монахійска Allg. Ztg. одержала зъ Константинополя письмо, въ котрôмъ розказано подрôбности зъ розговору вел. везира въ справѣ послѣднои ноты болгарскои зъ репрезентантами державъ заграничныхъ. Англійскій посолъ сказавъ ôдъ разу, що Туреччинѣ не може нѣхто заказати зробити Болгарамъ концесій яквхъ они жадають, а англійске правительство поручає навѣть Портѣ зробити тѣ концесіи. Зовсѣмъ такъ само высказали ся послы італіяньскій и австрійскій. Нѣмецкій посолъ прилучивъ ся до нихъ, але и сказавъ, що нѣмецке правительство такъ само якъ и давнѣйше не мѣшає ся до болгарскои справы. Справы признаня кн. Фердинанда не порушено зовсѣмъ въ розговорѣ вел. везира зъ репрезентантами державъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ выдѣлу тов. „Просвѣта“.

Замѣчає ся додатково, що на засѣданю въ дня 11 червня принявъ выдѣлъ до вѣдомости замкненье рахункôвъ на будову дому „Просвѣты“ и руского театру лише по конець року 1889 въ скôлькости 1019 зр. 14 кр. в. а. Зъ того припадає на будову дому „Просвѣты“ 436 зр. 52 кр., а на будову театру 582 зр. 62 кр. а. в.

На засѣданю въ дня 28 червня с. р. мотивувавъ членъ выдѣлу п. Колесса свое внесенье въ справѣ завязаня товариства читалень и заявивъ, що предложить єго на загальныхъ зборахъ въ Коломыи.

На засѣданю въ дня 25 червня с. р. принято до вѣдомости допись епископскои Консисторіи въ Перемышли зъ дня 30 н. ст. червня 1890. ч. 2427 ось такого змѣсту:

„Понеже въ статутѣ „товариства Читальнѣ“ нема ніякои споминки о вплывѣ церкви на тіжь и якъ слѣдує изъ статутôвъ, вилывъ церкви на тіи товариства майже єсть выключеный, власть духовна прото не може пôдвластному Духовеньству старанье о заснованье товариствъ народныхъ Читалень поручати. [Пôдписано: Въ заступствѣ. *Вен. Литынскій*, деканъ Собора.“

Сесю ôдповѣдь одержало товариство „Просвѣта“ ôдъ епископскои Консисторіи на поданье внесене выдѣломъ зъ припорученя торôчныхъ загальныхъ зборôвъ.

——

Засѣданье анкеты скликаной зъ ініціятивы выдѣлу тов. „Просвѣта“ въ справѣ **выдавництва карты етноґрафічнои Руси,** дня 29 червня 1890.

Проводивъ д-ръ Омелянъ Огоновскій. Присутнiй пп. професоры Олександеръ Барвѣньскій, д-ръ Юліянъ Целевичъ, Василь Бѣлецкій, Володимиръ Коцовскій и докторандъ Григорій Величко.

Ухвалено:

а) Карта мае бути бôльша ôдъ мапы Ріттіха;

б) друкувати єи ажь по переведеню конскрипціи;

в) она мае бути головно етноґрафічна, обнимати мѣсцевости и историчнѣ подѣє; ґубернiи мають бути ôдзначенѣ;

г) барва мае бути жовтава;

д) горы и рѣки мають бути легко нарисованѣ безъ маловажныхъ дрôбниць;

з) мѣсцевости пропащѣ мають друкувати ся меншимъ друкомъ;

и) въ части краю пôдъ Россією россійскѣ новѣ имена подадуть ся въ скобкахъ;

к) на картѣ можна помѣстити на боцѣ до 5 картонникôвъ, а въ нихъ подати населенье пôсля народности и вѣры, и густôсть населеня въ процентахъ.

НОВИНКИ.

— **Про арештованье селянина Василя Бойка зъ Кошелева,** пов. жовкôвского, подає „Черв. Русь“ таке: Селянина Василя Бойка, члена рады повѣтовои, арештувавъ куликôвскій судъ повѣтовый на донôсъ приходника зъ Кошелева, холмчака. Причиною увязнення мало бути пôдозрѣнье, що Бойко пôдбурює людей противъ Полякôвъ, намавляє ихъ переходити на православіє и перешкаджає богослуженю въ церкви. Адъюнктъ куликôвского суду пов, увязнившій Бойка, выбравъ ся до села Кошелева, тамъ перевѣвъ въ хатѣ увязненого ревізію, глядаючи за заказаными книжками и при тôй нагодѣ переслухавъ свѣдкôвъ, котрi мали потвердити факты въ доносѣ. Результатомъ ревізіи и переслуханя свѣдкôвъ було се, що Бойка выпущено по чотирохъ дняхъ на волю. Въ кôлька днѣвъ по выпущеню Бойка на волю, коли ôнъ самъ выбравъ ся до сусѣдного села на заробокъ, явивъ ся въ Кошелевѣ жовкôвскій староста Лянкевичъ зъ трема жандармами и заразъ зайшовъ до хаты Бойка переводити ревізію. По ревізіи, забравши выданя общества им. Качковского, кôлька рôчникôвъ „Науки“ и поодинокй числа давного „Пролома“, выйшовъ староста зъ хаты. Выходячи перечисливъ староста на зазывъ малого сына Бойка сконфіскованѣ книжки. Въ селѣ розвѣдувавъ ся староста начальника громады и иншихъ селянъ про се, чи Бойко не говоривъ коли-небудь о Полякахъ и православію, якій ôнъ читавъ книжки и ґазеты и т. п., але не дôзнавъ ся нѣчого такого, що було подане въ доносѣ. При цѣлôй тôй ревізіи лучили ся ще дуже драстичнѣ пригоды, котрi мы на разѣ не подаємо, выжидаючи провѣреня фактôвъ.

— **Зъ Лѣського пишуть намъ:** Дня 13 липня застрѣливъ ся въ Постоловѣ польный паньскій — Андрѣй Опалка. День передъ тымъ ще пообходивъ усе свое поле, попращавъ ся зъ кождымъ мѣсцемъ. Вечеромъ, якъ звыкло, зайшовъ до коршмы, казавъ дати горѣвки добрымъ сусѣдамъ, напивъ ся зъ ними, ôдтакъ поцѣлувавши ся зъ кождымъ зъ осôбна на „вѣчне пращанье“, пôйшовъ домôвъ спати. На другій день раненько оголивъ ся, пôйшовъ до Сяну и скупавъ ся. Вернувши домôвь, наказавъ жѣнцѣ, абы его вже не мыли, написавъ собѣ картку посмертну, бо бувъ огляданемъ мерцѣвъ, ôдтакъ клякнувъ, помоливъ ся, знявъ изъ себе коронку и „szkaplerz“ (бо се бувъ латинникъ), повѣсивъ на образъ, потôмъ вызувъ ся, положивъ ся на лôжко, приложивъ дуло пôдъ бороду и великимъ пальцемъ потискавъ на „цинґель ôдъ курка“. Два разы капсля на комынку спалила и ажь за третымъ разомъ, коли пôдсыпавъ троха пороху, выварив собѣ въ саму голову. По выстрѣлѣ анѣ не рушивъ ся, такъ вцѣливъ себе сердечно, — навѣть палець ôдъ ноги позôставъ на цинґлю. На всю роботу самоубôйника дивила ся рôвнодушно єго власна жѣнка, ще й смѣяла ся зъ него, гадаючи, що ôнъ хоче еи тымъ страшити. Причиною самоубійства були невзгодины домашнѣ та й житье обоихъ пяницкегуляще. Одно и друге пили до безпамяти. До церкви мѣсцевои не знало жадне дороги, бо имъ не вôльно було, а якъ пôйшли коли до костела въ Лѣську, то все закимъ ще дôйшли, згубили ся въ якôмсь шинку. Панъ за кару яко самоубійникови не заасиґнувавъ навѣть літры горѣвки на похоронъ, якъ звыкло для помершихъ своихъ слугъ робить. Шкода, що небôщикъ такъ мстивъ ся до остатку на правыборцяхъ рускихъ..

— **Въ рускôмъ воспиталищи женьскôмъ у Львовѣ** пôдъ управою инокинь чина св. Василія В., були помѣщенi мѣжь иншимъ такожь чотири воспитаницѣ на кошта „Народного Дому“. Одна воспитаниця выступила въ серединѣ шкôльного року, а прочiй три': Марія Косовичь, ученица VII кл., Юлія Назаревичь, ученица IV кл., и Олена Гамчикевичь, ученица IV кл., ходили до 8-кл. школы выдѣловои им. Єлисаветы. Всѣ три одержали зъ науки першій степень, а перша зъ нихъ навѣть зъ ôдзначеньемъ. Першй двѣ суть сиротами по священикахъ, а трета донька лѣсничого зъ Бѣлки, села „Народного Дому“. Въ воспиталищи учились они музики, женьскихъ роботъ ручныхъ и танцѣвъ.

— **Огнѣ.** Зъ Комарна пишуть намъ: Въ понедѣлокъ, 21 н. ст. липня, погорѣло въ Хлопахъ, коло Комарна, двацять ôсѣмь хатъ господарскихъ. Ратунку не було, бо нарôдъ бувъ въ поли або въ мѣстѣ на торзѣ. Въ огни погорѣла одна дитина. Шкода велика, бо погорѣло много сѣна и збôжа зôбраного до стодôлъ. Огонь займивъ ся о 11-ôй годинѣ рано зъ попелу, котрый одна невѣста выкинула на гнôй. Таке саме зробила она була вже тому 8 лѣтъ.

— **Испыты ветеринарійнй.** Дня 23 липня с. р. одержали степенѣ лѣкарѣвъ ветеринарійныхъ пп.: Володимиръ Билиньскій зъ Берездовець, Фр. Дечь зô Львова, Іос. Яцковскій зъ Радимна (зъ ôдзн.), Мар. Качковскій зъ Кракова, Ив. Миколяшекъ зъ Моравы и Берн. Ратгавсъ зъ Тернополя.

— **Градова туча.** Зъ Опаки коло Пôдбужа, пов. дрогобицкого, пишуть намъ: И нашу околицю не минула градова туча. Дня 21 н. ст. липня въ саме полудне появила ся зъ полудневого заходу незначна хмара, подувъ сильный вѣтеръ зъ грубымъ дощемъ и въ однôй хвили повалило ся збôже, вся городнина и ярина, весь статокъ, котрымъ бѣдный гôрнякъ того року такъ тѣшивъ ся, а густый градъ прибивъ все такъ до землѣ, що и третина зъ всеи працѣ не буде людямъ нѣ худобѣ на пожитокъ. Потерпѣли села: Опака, Быстрица, Залокôть и часть Пôдбужа, а куды поза Дѣлъ понесла буря дальше спустошенье, мы гôрняки не знаємо.

— **Ученики краковскои школы штукъ красныхъ** одержали ôдъ министерства просвѣты пôдпомогу грошеву и выѣзджають зъ професоромъ Лущкевичемъ при кôнци липня с. р. на прогульку артистичну, котра тревати буде два тыждні. Поѣдуть они найперше до Коросна и найблизшихъ єго околиць, ôдтакъ заглянуть въ околицю Риманова и Змигороду, де будуть збирати шкіцы зъ старинныхъ церквей; зъ Хирова поѣдуть до Добромиля, Фульштина, Старого мѣста, а по дорозѣ поступлять до Лѣська и Сянока.

— **Знахарь-лѣкарь.** Передъ ряшѣвскимъ звычайнымъ трибуналомъ карнымъ стававъ Лавро Марутъ, обжалованый о провину профанаціи гробôвъ зъ §. 306 з. к. и о провину покутного неуправненого лѣченя зъ §. 343 з. к. Актъ обжалованя такъ представляє цѣлу справу: Дня 21 жовтня 1889 р. побачивъ зъ великимъ страхомъ и жахомъ жидôвскій гробарь въ Розвадовѣ, що хтось розкопавъ два гробы на окопищи и забравъ ôдтамъ тѣла дѣтей. Завôзваный кагаломъ жандармъ Овсякъ, щобы выкрывъ злочинця, розвѣдавъ ся, що въ околици Розвадова удержуєсь забобонъ, мовь то до прогнаня тифу зъ селяньскои хаты доконче треба закадити кôстьми помершого жида. А въ тôмъ часѣ якъ разъ лютивъ ся тифъ въ хатѣ Андрѣя Патерка у Вôльцѣ турецкôй и згадану курацію перевѣвъ славный знахарь Лавро, и хочь недужій померъ, то ôнъ взявъ гонораръ готôвкою 4 зр., вѣнокъ цибулѣ и два ґарцѣ проса. Жандармъ выслѣдивъ знахаря, а бувъ нимъ Лавро Марутъ, котрый вже за таке лѣченье бувъ въ р. 1881 засужденый на три тыждні строгои вязницѣ. — При розправѣ не признавъ ся Марутъ, мовь бы ôнъ розкопавъ жидôвскй гробы въ Розвадовѣ и забравъ ôдтамъ тѣла дѣтей, а до пôдкадженя Патерка мавъ ще зъ р. 1881 припасъ костей зъ жида, выкопаного и забраного въ Руднику. Але що при ревізіи у Марута найдено пôдъ помостомъ два горцѣ зъ свѣжою рожевою масою ґаляретовою, въ котрыхъ жандармъ розпознавъ кости и черепы дѣтей, и котра пôсля зôзнань Марута мала служити до курації; коли ôдтакъ слѣдство выказало, що Муратъ въ ночи передъ лѣченьемъ въ хатѣ Марута велѣвъ себе пôдвезти пôдъ само окопище въ Розвадовѣ а на другій день вже зъ медициною явивъ ся въ хатѣ Патерка и коли вкôнци поясненье Марута, мовь то маса, пôдъ помостомъ схована, була приладжена зъ кота и тхôря, показало ся фальшивымъ, — трибуналъ узнавъ Марута виновнымъ закиненои ему провины та засудивъ єго на строгу вязницю черезъ пять мѣсяцѣвъ, зъ постомъ що тыждня и темницею на початку и кôнци кары. Марутъ принявъ засудъ зъ вдоволеньемъ и сейчасъ забравъ ся ôдсиджувати кару. Найцѣкавѣйшй були однакъ зôзнаня вдовицѣ по Андрѣю, Катерины Патерекъ. Зôзнала она, що Марутъ зголосивъ ся до неи и прирѣкъ ѣй вылѣчити чоловѣка. При тôй нагодѣ выложивъ ѣй Марутъ теорію тифа, котрый назвавъ ôнъ „ложницею“. Ото пôсля сеи теоріи єсть двояка ложниця, католицка, котра дасть ся ôдвернути и выгнати звычайнымъ „отченашемъ“, и жидôвска, котра буває звычайно „окочена“ и „закровавлена“ и котру можна лишь жидомъ выкадити. Побачивши отже у Патерка жидôвску ложницю, сказавъ Марутъ, що потребує крôмъ костей жида ще й воды зъ кирницѣ, зъ котрои люде не беруть воды. Принѣсъ такои воды у фляшцѣ, велѣвъ собѣ подати горнець зъ гранею, на котру посыпавъ зъ торбины щось дуже смердячого, а коли хата стала повна дыму, зачавъ муркотѣти пôдъ носомъ, розбивъ сей горнець и гонивъ ся за чимсь по хатѣ (свѣдокъ не видѣвъ за чимъ), схопивъ се щось, розбивъ обухомъ ôдъ сокири и всыпавъ се до фляшки до воды, котру ôдтакъ дававъ пити кождому въ хатѣ а ще велѣвъ всѣмъ, щобы пороздягались до тѣла и помазали сею водою тѣло. На таке зôзнанье свѣдка, Катерины, признавъ Марутъ, що цѣла курація такъ переводила ся, що до кадженя ужывавъ костей зъ жида и сю операцію повторювавъ три разы, — лишь не хотѣвъ сказати змѣсту свого муркотаня, бо якъ говоривъ, се ôнъ „паціры“ ôдмовлявъ. Додавъ Марутъ вкôнци, що якъ въ его хатѣ нездужали на ложницю, то єго лѣченье було успѣшне и нѣхто не померъ, а Патеркови тому не помогло, що або зле мыли ся водою, або вже за пôзно взявъ ся до лѣченя, коли ложниця вже розсѣла ся на добре въ хатѣ.

— **Нове полученье шляхôвъ зелѣзниць россійскихъ зъ австрійскими.** Правительство россійске, черезъ міністерства справъ внѣшныхъ, запросило правительство австрійске до участи въ конференціи, котра буде вести нарады надъ полученьемъ пôдъ Новоселицею шляхôвъ полуднево-захôдныхъ зелѣзниць россійскихъ зъ австрійскими. Конференція мае зôйтись въ серпни с. р. въ Кіевѣ. Новоселиця есть стацією пограничною зелѣзницѣ льокальнои Чернôвцѣ-Новоселиця.

— **Справа закупна дôбръ надвôрняньскихъ** ще не полагоджена. Вправдѣ N .fr Presse подала, що зарядъ державный вже на певно рѣшивъ ся закупити добра надвôрняньскй за припадаючй скарбови два міліоны зр. за выкупъ пропінаціи, и що ôдповѣдній переговоры мали довести до згоды, — но теперь Pol. Corr. заявляє, що договоры ще не доспѣли до такои степени, щобы вже було можна говорити о рѣшучôй децизіи правительства, хочь здає ся, що се наступить въ короткôмъ часѣ. Такожь тй договоры не веде міністерство скарбу, а лишь міністерство рôльництва, уповажнене до того закономъ зъ 15 цвѣтня с. р.

— **Домініканы обсерванты.** Якъ вѣдомо, передъ кôлькома роками до монастиря Домініканôвъ у Львовѣ спроваджено нѣмецкихъ Домініканôвъ, т. зв. обсервантôвъ, котрi мали завести ладъ въ управѣ того монастиря. Теперь показуєсь, що обсерванты переняли вже и другій монастирь Домініканôвъ, именно въ Жовквѣ. Ґенеральный візитаторъ Ант. Тіръ наказавъ пріорови Мізерѣ обняти зарядъ жовкôвского монастиря. Пріоръ Мізера прибувши до Жовквы, хочь и не заставъ тамошного пріора кс. Садлейского, заразъ обнявъ зарядъ майна монастирского. Теперь перенесено кс. Садлейского до Чорткова и зъ давныхъ монахôвъ въ Жовквѣ лишилось тамъ лишь двохъ а на се мѣсце прийшло новыхъ пять обсервантôвъ. Kurjer Lw., котрый першій звернувъ увагу на тыхъ обсервантôвъ, такъ пише: Коли вже обсервантскому візитаторови Тірови ходить о се, щобы усунути надужитя въ зарядѣ маетковôмъ и коли вже такъ строгій для кс. Садлейского необсерванта, то чому ôнъ такъ зглядный для обсерванта пріора Кундрата у Львовѣ, котрый далеко бôльше змарнувавъ майна монастирского и за 5 лѣтъ наробивъ такихъ довгôвъ, що вѣрителѣ мусять ажь удаватись на публичну дорогу. Панѣ З., ôдъ котрои вымантивъ кôлька тысячь зр., будучихъ єи одинокимъ удержаньемъ, мусѣла удатись ажь до прокураторіи державнои. Хочь львôвскій судъ карный зарядивъ слѣдство, то Кундратъ все єсть пріоромъ и лишь на пару тыжднѣвъ выслано єго на реколекціи до Пôдкаменя а тымчасомъ розбйшлась вѣсть, що утѣкъ передъ кримінальнымъ процесомъ. И справдѣ може ôнъ утечи до Америки а вѣрителѣ, котрi зъ нимъ, яко зъ законнымъ и урядуючимъ пріоромъ мали ôдносины и умовы, потратять свои грошѣ. И такъ вже візитаторъ Тіръ уневажнивъ два контракты заключенi Кундратомъ, щобы звôльнити монастирь ôдъ заплаты, а уневажнивъ тому, що пôсля приписôвъ монастиря на такихъ документахъ не досыть лишь пôдпису пріора, але треба ще контръасиґнаты двохъ другихъ монахôвъ. Кундратъ лишь самъ пôдписувавъ, знаючи добре ихъ приписы що до важности контракту, и тому зъ розмысломъ обманювавъ особы. Таке поступованье пôдступне мае назву въ карнôмъ кодексѣ. И такихъ людей звôльнено ôдъ обовязку удержувати школу, а они вôльнi ôдъ такого выдатку ще лѣпше гуляють пôдъ фірмою — обсерванціи.

— **Сушарню ярынъ и овочѣвъ,** на подобу французскихъ и нѣмецкихъ фабрикъ консервъ, устроено передъ двома роками въ Бохни. Галицка фабрика, якъ се звычайно буває, не може добре розвиватись, бо бракъ ѣй капіталу и ôдповѣдного помѣщеня. Выробы такои фабрики мають великій покупъ по заведеняхъ шпитальныхъ и у войску, найбôльше при маринарцѣ. Сушарня въ Бохни приладжує при помочи машинъ консервы морквы, калярѣпы, каляфіорôвъ, капусты, горошку, фасолѣ, шпінаку, бульбы и всякихъ овочѣвъ. Зъ сущеныхъ ярынъ приладжують ся дуже смачнй и поживнй зупы, т. зв. Julienne. Пачка сущеныхъ ярынъ рôзного рода, ваги 250 ґамôвъ, выстає на 40—50 порцій зупы, а коштує 50 кр. Зъ Віртемберґіи замовлено въ бохеньскôй сушарни бôльшу скôлькôсть сущеныхъ ярынъ (до фрабрикаціи червоного вина), але фабрика не могла приняти сего замовленя, бо найменша посылка мала бути 50 сотн. метр., а теперѣшнй апараты фабрики не можуть тôлько достатчити. Теперь взялись до розширеня фабрики. Управляє фабрикою п. Ив. Рожаньскій, учитель тамошнои школы народнои, котрый фахово образувавъ ся въ Нѣмеччинѣ, именно въ Райтлінґенъ. Пôдчасъ зъѣзду педаґоґічного оглядали деякй участники фабрику, и тамъ подано имъ яблока, засущенй передъ трема роками, котрi не втратили нѣ троха смаку и придають ся теперь до выробу компотôвъ. И околичнй селяне мають хосенъ зъ фабрики, бо продукують лѣпшй роды ярынъ и овочѣвъ.

— **Дробнй вѣсти.** Громада Городовичѣ, пов. старомѣского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на реставрацію церкви. — Дня 20 н. ст. липня ôдбулось въ Бортникахъ коло Ходорова вѣчанье п. Теод. Давидчака зъ Цазина въ Боснѣ зъ пан. Винк. Кульчицкою, донькою приходника въ Бортникахъ — Банкиръ вѣденьскій Альфредъ Кандлеръ, котрый здефравдувавъ надъ два міліоны зр. а своихъ двохъ клієнтôвъ обманувъ на кôлька сотъ тысячь зр., засужденый на сѣмь лѣтъ тяжкои вязницѣ и втрату шляхотства. — Директоръ почтъ и телеґрафôвъ Шіфнеръ выѣхавъ до Карльсбаду. — Въ Берлинѣ выкликало сензацію самоубійство шестилѣтного хлопчины, котрый кинувъ ся зъ третого поворху на камѣнне подвôрье тому, що родичѣ зле зъ нимъ обходили ся.

— **Спростованье.** Въ новинцѣ у вчерашнôмъ „Дзлѣ“ въ дописи трускавецкого гостя купелевого зайшла похибка, котру справляємо, а именно що зарядъ заведеня купелевого въ Трускавци предплативъ, якъ минувшихъ лѣтъ, такъ и сего року нашу часопись на цѣлый сезонъ купелевый.

Посмертнй — ✠ — оповѣстки.

О. Іоанъ Кулчиньскій, парохъ Оглядова, членъ выдѣлу камѣнецкои рады повѣтовои, упокоивъ ся по довшôй недузѣ въ Оглядовѣ дня 17 н. ст. липня. Покôйникъ числивъ 51 лѣтъ житя а 25 священьства. Въ цѣлôмъ повѣтѣ звѣстный бувъ зъ правого характеру и щиро руского серця, чутливого на всяку нужду нашого люду, тому полишивъ по собѣ незабутый жаль та пролилась неодна слеза за батькомъ, що все и всюды вставлявъ ся за своимъ братомъ молодшимъ. Похороны ôдбулись дня 18 н. ст. липня. Наспѣли телеґрамы ôдъ камѣнецкои рады повѣтовои, ôдъ ей маршалка ґр. Стан. Баденього и ôдъ иншихъ осôбъ. Вѣчна ему память!

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Молочнôсть коровъ.** На рôльничôй выставѣ у Вѣдни ôдбувъ ся оногды конкурсъ молочности ко-

ровъ. Побѣдили раса альґавска и берненьска. Найбôльше дôйнî коровы дали ôдъ 19·27 до 22·67 літрôвъ молока. Найбôльше молока, бо 22·67 літрôвъ дала корова расы альґавскои, але за то корова расы берненьскои дала найтовстѣйше молоко, бо 5·18 прц. товщу.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Выдѣлъ „Академічного Братотва“ у Львовѣ** складає щиру подяку за дары для бібліотеки товариства Вп. Добродѣямъ: о. Дацѣеви, монахови Ч. С. В. В. у Львовѣ, за 1 зр. и кс. д-рови Яну Семеньскому за Album pamiątkowe Adama Mickiewicza (выд. Пяста).

— **Выдѣлъ „Академічнои Громады“ въ Краковѣ** складає подяку Всч. о. Бохеньскому за даръ 2 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Брукселя 23 липня. Въ день свого ювилею одержавъ кор. Леопольдъ ґратуляціи майже ôдъ всѣхъ монархôвъ въ Европѣ а мѣжь иншими ôдъ цѣсаря Францъ-Іосифа, цѣсаря Вільгельма, президента Карнота и президента Герізона.

Константинополь 23 липня. Порта ôдкинула жаданя Сербіи що-до даня сатисфакціи за убитє консуля Маринковича въ Приштинѣ.

Вѣдень 24 липня. Пôсля проєкту анкеты, що радила надъ сполученьемъ Вѣдня зъ єго присѣлками має новый Вѣдень складати ся зъ 19 округôвъ а бурмістръ буде выбирати ся що 6 лѣтъ.

Бѣлградъ 24 липня. Именованье епископôвъ болгарскихъ въ Македоніи выкликало тутъ велике невдоволенье а въ кругахъ політичныхъ уважають фактъ сей небезпечнымъ для сербскои справы.

Парижь 24 липня. Наспѣли тутъ вѣсти зъ Ґватемалѣ, що дня 20 с. м. заключили всѣ середно-американьскî републики угоду, щобы спôльными силами прогнати зъ Санъ-Сальвадора ґен. Ецету и завести законне правительство.

Лондонъ 24 липня. Въ послѣднôй битвѣ межи Ґватемалею а войскомъ ґен. Ецеты погибло звышь 200 людей.

Надôслане.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякî облiґаціи державнî, листы заставнî и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякî операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнî зубы и цѣлî щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертî на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякî недуги ушнî.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Въ стаціи кліматичнôй **ДОРА** можна вынаймити на сезонъ лѣтный помешканя (для 4 партій), складаючî ся зъ 2 або 3 комнатъ. Цѣны умѣркованî. — Зголошеня приймає о. **Орестъ Кисѣлевскій**, гр. кат. парохъ въ Незвискахъ, почта въ мѣсци — властитель двохъ домôвъ въ Дорѣ за Камѣнкою. 3579 1—1

Оповѣщенье конкурсу.

Выдѣлъ товариства Бурса им. св. О. Николая въ Перемышли подає симъ до прилюднои вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного 1890/91 року найде бôльше число питомцѣвъ зô шкôлъ середныхъ помѣщенье въ Бурсѣ товариства пôдъ слѣдуючими условіями:

1. Родичѣ взглядно опѣкуны зволять найдальше до дня 15 н. ст. серпня с. р. надôслати свои просьбы (безъ стемпля) до выдѣлу Бурсы на руки предсѣдателя п. Юліяна Несторовича, старшого комісаря скарбу въ Перемышли. До просьбы треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôвроку, г) свѣдоцтво моральности, єсли кандидатъ не ходивъ до публичнои школы, д) заявленье родичѣвъ взглядно опѣкунôвъ, кôлько они обовязують ся доплачувати за кандидата въ грошахъ або натураліяхъ. [Увага: Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ не дотыкають условія пôдъ а).] Бажаючî помѣщеня за цѣлою оплатою мѣсячно 15 зр. не предкладають свѣдоцтва убожества.

2. Бувшî питомцѣ при рôвныхъ условіяхъ мають першеньство передъ новыми кандидатами.

3. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця має: а) уплатити на зужитье инвентаря 1 зр. на рôкъ, б) платити мѣсячно въ касу Бурсы на инструктора по 1 зр., в) доставляти декляровану квоту доплаты на харчь зъ горы мѣсячно, г) на пранье бѣля зложити на початку першого и другого пôвроку по 1 зр., д) на устроєнье бібліотеки для питомцѣвъ 1 зр. при вступѣ рôчно.

4. На вступѣ въ заведенье питомцѣ мають выказатись достаточнымъ бѣльемъ и одежею, а именно мусить кождый питомець мати 6 паръ бѣля, ковдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручникôвъ, 4 простирала, 6 хустокъ до носа, двѣ пары чобôтъ, одѣжь лѣтну и зимову.

5. Бажаючî одержати ôдповѣдь на свою просьбу, зволять залучити карту кореспонденційну зъ докладною адресою, а єсли кромѣ того долучать марку почтову на 20 кр., то одержать свои прилоги зъ рѣшеньемъ за почтовымъ рецепісомъ.

Увага. а) Принятî питомцѣ Бурсы мають явити ся найпôзнѣйше дня 3 н. ст. вересня о 2 годинѣ зъ полудня въ льокали Бурсы (улиця Татарска), щобы пôддати ся лѣкарскимъ оглядинамъ; при тôмъ родичѣ, або опѣкуны зложать свои заявленя и вишî подъ 3 наведенî оплаты; б) вписы ôдбувають ся 29, 30 и 31 н. ст. серпня, а до першои клясы 1, 2 и 3 н. ст. вересня; в) родичѣ або опѣкуны мають вносити свои оплаты лично або почтою до касы Бурсы на руки касієра, а не черезъ свои дѣти; г) поданя безъ точного заявленя, кôлько найбôльше обовязують ся доплачувати грôшми взглядно натураліями, не будуть увзглядненî.

Ôдъ выдѣлу Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли. *Ю. Несторовичъ* предсѣдатель. Д-ръ *Т. Кормошъ* секретаръ.

Панночки, ходячî до шкôлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнôй и бездѣтнôй, мешкаючôй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першеньство мають доньки Впр. священикôвъ рускихъ. На желанье може бути дома рускій розговôръ. Близшу адресу подасть Адміністрація „Дѣла“.

Білеты візитовî, карты весѣльнî, дипльомы и всякî роботы літоґрафічнî выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Складъ сукна и готовыхъ одягôвъ мужескихъ и дѣточихъ пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнî средства маєтковî а такожь навязанî безпосереднî зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякî листовнî замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнî прôбки оплатно. 3109 34—?

Дякуючи за теперѣшнî взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину 3509 (17—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ,

лінія А—В, ч. 37.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac (Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТÎ МЕДАЛЪ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшî ôдзначеня

Выкайдоно въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.

Зал. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнî изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченî стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховî тектуровî и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 13—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючî ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 26—52
Каву фігову.
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевысшаючî прикметами всѣ сего рода заграничнî продукты, надѣю ся, що нашî Вп. Господинѣ, котрî окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнî
5% листы ипотечнî преміованî
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 31—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскî облігаціи индемнізаційнî

а всѣ тî паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякî выльосованî а вже платнî мѣсцевî паперы цѣннî, такожь запавшî купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевî лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новî аркушѣ купоновî, за зворотомъ коштôвъ, котрî самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновî до

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 30 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ПА-

расолѣ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескî и дамскî зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючî воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ **ЛИШЬ 1 ЗР.** Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

3539 (23—50(

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНÎ ВЫГРАНÎ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Болей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 157. Львôвъ, Пятниця 13 (25) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Politik довѣдуєсь — якъ каже зъ вѣрыдостойного жерела — що на пôдставѣ цѣсарского розпорядженя буде вже въ 1891 р. ôдкрытый при ческôмъ університелѣ теолоґічный факультетъ. Тымъ способомъ буде вже переведеный новый роздѣлъ ческого університету ôдъ нѣмецкого и такъ сповнить ся давне бажанье ческого народу. Вѣсть ту — каже Politik — повитає ческій нарôдъ радôстнымъ серцемъ и найбôльшою вдячностію а такожь зъ вдячностію буде згадувати имя Ріґера, котрый порушивъ ту справу послѣднои сесіи ческого сойму.

Fremdenblatt потверджує вѣсть о уступленю бар. Піна зъ становища краєвого президента Буковины. Бар. Піно єсть родомъ зъ Вѣдня и служить вже 41 лѣтъ державѣ. Службу свою розпочавъ ôнъ бувъ въ Ґрацу при тамошнôмъ кримѣналѣ а опôсля бувъ президентомъ Буковины, ôдтакъ намѣстникомъ въ Тріестѣ и Горѣшнôй Австріи. Коли міністеръ торговлѣ Корбъ уступивъ, ставъ Піно 1881 р. єго наслѣдникомъ въ кабінетѣ ґр. Таффого. Яко міністеръ торговлѣ не бувъ ôнъ щасливый; опозиція не могла єго стерпѣти и ще нинѣ нагадує єму тѣ часы. Єго пôдозрѣвано о всѣлякѣ надужитя а коли ще ôнъ не мôгъ ся порозумѣти зъ міністромъ фінансôвъ що-до наданя власти директорови щадниць почтовыхъ, подавъ ся ôнъ въ 1886 р. до димісіи и зложивъ свôй мандатъ. Въ рôкъ пôзнѣйше именовано єго зновъ президентомъ Буковины котру то посаду ôнъ займавъ вже ôдъ 1874 до 1877. Бар. Піно має теперь 64 лѣт.

Босаньскѣ полки, що мають прийти на маневры до Австріи не дають спокою Мадярамъ. Ще не выйшло зъ памяти, якого то крику наробили були Мадяре въ делеґаціяхъ, коли рознеслась була вѣсть, що войско босаньске має переходити черезъ угорску територію. Теперь же пôднѣсъ такій самъ крикъ орґанъ скрайнои лѣвицѣ Egyetertes, котрый уважає сей фактъ небезпечнымъ прецеденсомъ и такъ розумує: Въ наслѣдокъ звѣстного выступленя ґр. Апонія въ послѣднôй угорскôй делеґаціи стало ся, що чуже войско не важилось вступити на мадярску землю. Але коли босаньскѣ войска мають брати участь въ спôльнôй арміи то они становлять часть єи а яко такѣ можуть мимо того вступити на мадярску землю. Справы сеи въ виду неозначеного державно-правного становища окупованыхъ краѣвъ до монархіи не треба собѣ легковажити, а тѣ що стоять на сторожи законôвъ, нехай добре розважать, якѣ гôркѣ досвѣды Угорщина вже неразъ въ подôбныхъ случаяхъ поробила.

——

Розмовы зъ кн. Бісмаркомъ стали ся на конець причиною карныхъ процесôвъ, въ котрыхъ ще кн. Бісмаркъ готовъ за свѣдка выступати. Рѣчь була така: Берлиньска Post опираючись на справозданю д-ра Райхардта, редактора ґазеты Dresdener Nachrichten зробила закиди Рітерсгавзови, редакторови Frankfurt. Journal, що ôнъ зъ повною свѣдомостѣю сфальшувавъ слова кн. Бісмарка закидаючи нѣмецкôй прасѣ трусливôсть. Рітерсгавзъ выступаючи въ оборонѣ своєи чести запôзвавъ редактора ґазеты Post и незадовго справа ся буде розбирати ся передъ судомъ.

Нема сумнѣву, що гостина цѣсаря Вільгельма въ Норвеґіи зробила тамъ значну змѣну въ поглядяхъ Норвежцѣвъ. Треба знати, що Норвежцѣ выступали ще до недавна дуже щиро въ оборонѣ Данія а въ 1864 р. мало що не дались наклонити до вôйны противъ Прусъ, сполученыхъ тогды зъ Австрією. Теперь же рѣчи змѣнили ся. Коли часть даньскои пресы стала нарѣкати на то, що нѣмецкого цѣсаря гощено надзвычайно щиро въ Христіяніи, и робила за то докоры Норвежцямъ, выступила противъ того норвежска праса а выходячій въ Христіяніи Morgenblad такъ пише: „Даньска праса промовила о цѣсарскôй гостинѣ въ Норвеґіи тономъ, котрый мало до лиця образованôй журналістицѣ. Коли Норвеґія вытає щиро молодого нѣмецкого цѣсаря, то не повинно то нѣякъ огôрчати Данію. Подѣѣ зъ 1864 не мають зъ тымъ нѣякого дѣла. Цѣсарь Вільгельмъ бувъ тогды дитиною а и король Оскаръ II., яко наслѣдникъ престола, не мавъ нѣякои причины мѣшати ся до ходу рѣчей. Ôдъ 1864 р. уплынуло богато воды въ море, выросло нове поколѣнье, котре дивить ся на рѣчи спокôйнѣйше якъ старше а суть и историчнѣ доказы, зъ котрыхъ видко, якъ добре було для насъ, що мы не дали ся втягнути до вôйны.“

——

Въ Лондонѣ закôнчивъ ся оногды конґресъ, скликаный въ справѣ межинародныхъ судôвъ мировыхъ. На конґресѣ ухвалено резолюцію, котра домагає ся заведеня для всѣхъ державъ судôвъ мировыхъ зъ тымъ додаткомъ, що споры въ справахъ торговельныхъ мають залагоджувати такожь мировѣ суды. Ухвалено такожь, щобы въ кождôмъ краю були установленѣ комісіи парляментарнѣ, котрѣ въ могучихъ выбухнути спорахъ радились бы однѣ другихъ. Замѣтнымъ було, що на оногдашнôмъ засѣданю конференціи францускій делеґатъ заявивъ, що доки Альзація и Льотаринґія не будуть краями неутральными, доти Франція буде завсѣгды ворожо выступати.

Гадка залагоджувати межинароднѣ споры мировыми судами не нинѣшна, хочь въ теперѣшну пору выступає она сильнѣйше якъ давнѣйшими часами: Въ Лондонѣ закôнчивъ ся якъ разъ конґресъ для межинародовныхъ судôвъ мировыхъ а нарôкъ має ôдбути ся другій такій въ Римѣ. Но спытаймо, чи гадка залагоджувати межинароднѣ споры межинародными судами мировыми єсть дѣйстно практична? На се пытанье майже годѣ позитивно ôдповѣсти. Судъ безъ екзекутивы, хочь бы и наймудрѣйшій, не доведе до нѣчого. Найлѣпшій доказъ того маємо теперь на републикахъ середнои Америки. Кôлька мѣсяцѣвъ тому назадъ заключило було пять републикъ середнои Америки угоду, пôсля котрои всякѣ споры межи ными мавъ рѣшати мировый судъ — въ тôй цѣли мало навѣть завести ся окреме и одностайне законодавство. И що-жь стало ся; Ґен. Ецета убивъ законного президента, присвоивъ собѣ власть державну а щобы забезпечити собѣ своє становище впавъ до Ґватемалѣ та ставъ вести вôйну по всѣй формѣ. Ну и що-жь стало ся? Певно другѣ републики скликали мировый судъ и выдали вырокъ, що Ецета не смѣє вести вôйны и повиненъ заразъ уступити ся зъ Ґватемалѣ. Детамъ! Ґватемаля, Костаріка и Нікараґва выслали заразъ своє войско, до Санъ-Сальвадору, щобы прогнати зъ ôдтамъ ґен. Ецету и установити законне правительство. Немаємо ще докладныхъ вѣстей, що тамъ дальше стало ся, але здає ся, що Ецета не дуже налякавъ ся и войска сполученыхъ державъ, бо наспѣли телеґрафічнѣ вѣсти, що ôнъ побивъ ґватемальске войско а навѣть єсть вже въ походѣ на ґватемальску столицю.

——

Місія надзвычайного италіяньского повномочника при анґлійскôмъ правительствѣ удала ся зовсѣмъ якъ що-до ôдмеженя анґлійско-италіяньскихъ областей въ Африцѣ такъ и що-до можливости анексіи Тунісу черезъ Францію. Анґлія признає въ Африцѣ италіяньскій протекторатъ надъ краємъ Сомалѣвъ на 90 лѣтъ а що-до Тунісу то ґарантує ненарушимôсть рôвноваги на Середземнôмъ мори.

——

Въ бѣлградскихъ кругахъ правительственныхъ зробило дуже прикре вражѣнье, що Порта ôдмовила сатисфакціи за убитье сербского консуля въ Приштинѣ та що именувала болгарскихъ епископôвъ въ Скоплю, Кевпрули и Охридѣ, трохъ мѣстахъ македоньскихъ, котрѣ Сербы уважають за свои, позаякъ тамъ проживає дуже богато Сербôвъ. Що-до першои справы, то не знати, чи Сербія схоче робити ще якѣ дальшѣ кроки. Она первѣстно домагала ся, щобы Порта вызначила для вдовицѣ по Маринковичу дожизненну пенсію, та щобы залога турецка въ Ириштинѣ салютувала сербску хоруговь. Розумѣє ся, що Порта не могла на то нѣякъ згодити ся, тымъ бôльше, що она вже кôлька разôвъ завзывала сербске правительство, щобы оно ôдкликало Маринковича, котрый не мавъ зовсѣмъ такту въ своимъ поступованю. Що-до другои справы то хоче сербске правительство выступити зъ протестомъ, бо згаданѣ мѣста уважає за чисто сербскѣ а не болгарскѣ.

День передъ выѣздомъ кор. Александра и ексъ-короля Милана до Нишу, ôдбувъ ся въ королевскôй палатѣ пиръ, въ котрôмъ взяли участь реґенты и всѣ міністры. Пôдчасъ пира велась дуже оживлена розмова політична о всѣлякихъ справахъ и кажуть що обѣ стороны, правительство и ексъ-король Миланъ, порозумѣли ся и розôйшли ся помиренѣ.

Ôдхôдъ барона Піна.

Мы вже звѣщали, що краєвый президентъ Буковины, Альфредъ баронъ Піно, пробуваючій ôдъ довшого уже часу на ôдпустцѣ за-для недуги очей, зовсѣмъ ослѣпъ и длятого подавъ ся о увôльненье зъ посады краєвого президента Буковины.

Баронъ Піно бувъ уже передъ тымъ разъ краєвымъ президентомъ Буковины, потôмъ, по перервѣ ôдъ 1881 року черезъ пять лѣтъ бувъ міністромъ торговлѣ въ кабінетѣ ґр. Таффого, а опôсля бувъ именованый въ друге краєвымъ президентомъ Буковины.

Бувъ се чоловѣкъ дуже спосôбный, знаменитый урядникъ адміністраційный, скоренько орієнтувавъ ся въ ситуаціи, а при тôмъ бувъ рѣшучій. Ôдносины буковиньскѣ знавъ дуже добре, а яко чоловѣкъ безсторонный, не заанґажованый въ нѣяку партію въ краю, глядѣвъ пôдчасъ свого урядованя тôлько на интересы краєвѣ и державнѣ.

Президентомъ краю передъ бар. Піномъ бувъ Алезані, великій протекторъ румунізаціи, а тымъ самымъ, розумѣєсь, неприхильникъ Русинôвъ. Русины буковиньскѣ ôдотхнули лекше, коли по смерти того румунізатора обнявъ посаду президента краю баронъ Піно, котрый уже за першого свого президентованя давъ ся пôзнати яко чоловѣкъ безсторонный и справедливый.

Нѣчого надзвычайного для Русинôвъ ôнъ не зробивъ, бо й не мôгъ зробити, — Русины що-до масъ населеня, правда, перша сила въ краю, але що-до интеліґенціи, конечного чинника въ здобуваню правъ політичныхъ, доси ще зовсѣмъ не перша, — а все таки той баронъ Піно не спускавъ зъ ока Русинôвъ, послухавъ прихильно не однои ихъ жалобы, а передъ своимъ ôдходомъ полишає въ соймѣ Буковины трехъ Русинôвъ, чого передъ тымъ не бувало. Рѣчь певна, що по входѣ представителѣ руского народу до сойму краєвого мôгъ бар. Піно для рускои справы на Буковинѣ зробити бôльше, анѣжь то було въ єго [illegible] имѣше, але на жаль, тяжке калѣцтво [illegible] любовь [illegible] єго урядованье.

[illegible] вомъ не уража[illegible] Піна можуть тѣшитись [illegible] не супротив[illegible] гостка приятелѣвъ Ку[illegible] у вчерашнôмъ числѣ „Че[illegible] въ руку! Се [illegible] одимо неутаєну радôсть зъ ôдъ, що они все [illegible] котрый „не имѣлъ счастливой на[illegible] припустилъ къ своей милости [illegible] обо[illegible]цкихъ діячів“ — то значить щирыхъ Русинôвъ. Ну, якъ се грѣхъ барона Піна, то дай Боже, щобы и єго наслѣдникъ въ урядѣ такъ само грѣшивъ...

Зъ порядкôвъ въ Швайцаріи.

Великѣ державы Европы — пише Wiener Allgem. Zeitung — спотребовують сегодня свôй великій грôшь и дорогій часъ на войсковѣ експеріменты. Тôлько й чувати, що про маневры то сухопутного войска, то фльоты; про пробы стрѣльбы зъ дымомъ и бездымно; про пробы карабінôвъ новои конструкціи и инакше вылитыхъ канонъ, — однымъ словомъ, всѣ експеріментаційнѣ поривы державъ стягають ся майже выключно на всякѣ роды средствъ, що мають послужити до убиваня людей масами, званого — вôйною.

Зовсѣмъ инакше дѣє ся въ малôй Швайцаріи. Она робить експеріменты на инчихъ поляхъ, для цѣлей мирныхъ, а широкѣ верствы населеня тои републики живо тымъ интересують ся. Для примѣру наведемо двѣ новѣйшѣ установы.

Ôдъ рокôвъ єсть по кантонахъ Швайцаріи заведена не тôлько безплатна наука въ народныхъ школахъ, але и безплатне надѣлюванье всѣхъ ученикôвъ всѣми средствами до науки та й матеріяломъ до писаня. Зъ-разу громады робили се добродѣйство тôлько для дѣтей незаможныхъ родичѣвъ, але почутье демократичне поставилось противъ такого розрôзнюваня дѣтей на „богатыхъ“ и „бѣдныхъ“ — поставилось противъ того, щобы вже въ школѣ вбивати въ невиннѣ серця дѣточѣ гôрке жало убожества и огôрчувати солодку пору молодости. Длятого по многихъ громадахъ єсть установа, що якъ дитина убогого зарôбника, такъ и дитина міліонера дôстає безплатно всѣ такѣ самѣ средства до науки на коштъ громады.

Такъ само ôдъ рокôвъ управильнене було дбанье про недужихъ и про похороны. Що-до недужихъ, то по громадахъ посправлювано возы особливои конструкціи для безплатного перевоженя недужихъ або покалѣченыхъ мешканцѣвъ до шпиталю.

Въ кантонѣ цирихскôмъ зъ-разу кошты похоронôвъ поносили громады. Але се показалось за тяжко для громадъ — и пôйшовъ рухъ за законнымъ заведеньемъ безплатного хороненя мерцѣвъ коштомъ громадъ и кантона. Дня 29 червня сего року принявъ нарôдъ проєктъ сего закона 34.833 голосами противъ 14.496 голосôвъ, отже значною бôльшостію голосôвъ.

Въ мотивахъ до сего закона, котрѣ кождый управненый до голосованя горожанинъ подавъ власти разомъ зъ картою голосованя, сказано, що законъ хоче державно горожаньскій характеръ хороненя мерцѣвъ и солідарнôсть, яка лучить всѣхъ членôвъ державы зъ собою, зазначити тымъ, що увôльняє кождого, чи богатого чи бѣдного, ôдъ стараня о ôдповѣднѣ пієтизмови похороны, а хороненье мерцѣвъ переймає на себе держава вкупѣ зъ громадами.

Про похороны говорить законъ, що они мають ôдбувати ся въ приличный спосôбъ и громада при кождыхъ похоронахъ, безъ огляду на те, кого ховає, мусить задержати однѣ и тѣ самѣ формы.

Безплатнѣ похороны обôймають ось-такѣ чинности: а) оглядъ мерця, б) оголошенье похорону, в) достатченье домовины и вложенье мерця въ домовину, г) ôдпровадженье мощей на кладовище, д) выкопанье и засыпанье могилы, е) зазначенье могилы. Кромѣ того громада своимъ коштомъ має невыбагливо прикрашати гробы засадженьемъ цвѣтôвъ. Родинѣ небôщика полишає ся до волѣ старатись о якесь особливе прикрашенье гробу або поставити памятникъ.

Урядникамъ и слугамъ, котрѣ призначенѣ займати ся похоронами, законъ забороняє приниманье всякихъ дарункôвъ.

На покрытье тыхъ новыхъ податкôвъ, якѣ потягне за собою безплатне хороненье мерцѣвъ коштомъ державнымъ, не потребує кантонъ цирихскій накладати новыхъ податкôвъ, бо потрѣбна на сю цѣль сума буде взята зъ квоты, яку кантонъ цирихскій дôстає ôдъ звязкового монополю алькогольного, а котрый въ 1889 роцѣ выносивъ по-надъ 300.000 франкôвъ.

НОВИНКИ.

— **При выборахъ до рады повѣтовои въ Равѣ рускôй** зъ куріи мѣскои выбрано трехъ польскихъ ксьондзôвъ, одного судью (зъ Равы) и одного жида. Русины не ставили своихъ кандидатôвъ, бо Угнôвъ зъ своими 18 выборцями не бувъ допущеный до голосованя, а се тому, що уневажнено выборы выборцѣвъ зъ тамошнои рады громадскои. Всѣ выборцѣ були Русины и имъ не доручено навѣть картъ леґітимаційныхъ. Говорять, що уневажнено бы тѣ выборы зъ куріи мѣскои до рады повѣтовои, єсли бы лишь Угнôвцѣ внесли протестъ. Маршалкомъ рады повѣтовои въ Равѣ буде выбраный посолъ соймовый Єнджейовичь.

— **Директоръ ґімназіи въ Бережанахъ**, п. Матвѣй Куровскій, переходить на пенсію.

— **Про испытъ зрѣлости въ ґімназіи въ Бродахъ** пишуть намъ: Подану вже вѣстку треба справити и доповнити такъ: До испыту приступило пять Русинôвъ и зъ нихъ здали зъ ôдзначеньемъ: Євгеній Лотоцкій (а не якъ було подане Казимиръ) и Роздôльскій; одинъ одержавъ поправку зъ исторіи а двохъ репробовано на рôкъ.

— **Испытъ зрѣлости въ семінаріи учительскôй въ Тернополи** ôдбувъ ся пôдъ проводомъ инспектора д-ра Днѣстряньского ôдъ 9—15 н. ст. липня. Зъ 14 кандидатôвъ одержало свѣдоцтво зрѣлости: двохъ зъ ôдзначеньемъ Дмитро Андрейко и Ив. Сковроньскій, а 10 зъ добрымъ поступомъ: Ив. Роттенберґъ, Левъ Яворскій, Вол. Стефановичь, Андр. Крохмалюкъ, Ив. Добровольскій, Фр. Доманьскій, Юл. Иваньскій, Мих. Куремскій, Як. Тартиковеръ и Руд. Вернеръ; два одержали поправку. Зъ 12 екстерністôвъ признанѣ зрѣлыми два: Ив. Дачишинъ и Стан. Ледеръ; пять одержали поправку, а пять репробованѣ на рôкъ.

— **Въ львôвскôй женьскôй семінаріи учительскôй** по недавнôмъ испытѣ зрѣлости ôдбуло ся прощанье матуристокъ зъ своими настоятелями. Та и цѣкаве те пращанье! Въ промовахъ, якѣ були голошенѣ до будущихъ учительокъ — а промовляли пп. Савчиньскій, Дзьедзіцкій, Махчиньска, — о нѣчôмъ не говорено бôльше, якъ лишь о ojczyznie (польскôй), о świątkowaniu rocznic narodowych (розумѣєсь польскихъ) и о передаваню памяти на тѣ rocznice молодшимъ поколѣнямъ (розумѣєсь не тôлько польскимъ, але и рускимъ). Нѣхто зъ бесѣдникôвъ нѣ слôвцемъ не згадавъ про Русь, про села и громады рускѣ та про дѣти рускѣ, котрѣ будущимъ учителькамъ прийдесь учити и вести. Все крутилось коло фразъ шовіністичныхъ-польскихъ. Чи се згôдне зъ задачами цѣс.-кор. семинарій учительскихъ, утраквістичныхъ, и зъ задачами учительокъ не тôлько польскихъ, але и рускихъ дѣтей?! Замѣсть впоювати шкôдный шовінізмъ польскій — чи не лучше було бы педаґоґамъ дати кандидаткамъ на учительокъ розумне и практичне поученье на дорогу житя и званя, що якъ-разъ шовінізмъ польскій на Руси єсть шкôдный, отже нехай выстерѣгають ся єго якъ огню и все памятають, що они въ званю своѣмъ передовсѣмъ повиннѣ бути педаґоґами и дбати о правдиву просвѣту молодежи шкôльнои, якъ польскои такъ и рускои, и зарôвно мати почесть для святощей народныхъ якъ польскихъ такъ и рускихъ?... Коли пôзнѣйше неодна зъ кандидатокъ, обнявши посаду, сама пôзнає фактичнѣ ôдносины и побачить, що всхôдна Галичина — то Русь а не Польща, и сама прийде до пересвѣдченя, що она хочь и Полька, має зобовазаня такожь супротивъ руского народу, — щó она собѣ тогдѣ подумає про тѣ бесѣды пращальнѣ пп. педаґоґôвъ зъ ц. к. утравістичныхъ семинарій учительскихъ? Застановѣть ся панове!

— **Страшна пригода.** П. Болеславъ Ціпсеръ, горожанинъ мѣста Перемышля и майстеръ слюсарскій, доробивши ся значного маєтку, загадавъ, чуючи ся вже слабшимъ, залишити дальшу працю та осѣсти при родинѣ, проживаючôй въ Коломыйскôмъ. На се продавъ ôнъ двѣ реальности, якй мавъ въ Перемышли, и зô значнымъ припасомъ грошей, бо щось около 40.000 зр., всѣвъ сего понедѣлка до поѣзду поспѣшного зъ Перемышля до Львова. Мѣжь Мостисками а Хоросницею, такъ догадують ся, мабуть хотѣвъ Ціпсеръ перейти зъ одного ваґону до другого и чи то задля браку ланца охоронного при помостѣ, чи то, що помôстъ усунувъ ся, — упавъ зъ помосту пôдъ колеса поѣзду и погибъ на мѣсци. Коли задержано поѣздъ, побачили розшматоване тѣло нещасного. При тѣлѣ уставлено сторожу и повѣдомлено власти.

— **„Батькôвщины“ ч. 29 те** сконфіскувала львôвска прокураторія державна за вступну статью: „Учѣть Вашихъ дѣточокъ“ и за стишокъ про радного Василя Голода.

— **Позички** зъ краєвого фонду промыслового признавъ выдѣлъ краєвый: Ново завязанôй спôлцѣ въ Бохни для сушеня овочѣвъ и яринъ въ квотѣ 2500 зр. на 2%, або 1500 зр. на 3% и 1000 зр. безпроцентово; позичка має звернутись въ 20 ратахъ чвертьрôчныхъ, числячи ôдъ 1 сѣчня 1891 р.; — Іосифови Павликови, фабрикантови повозôвъ въ Перемышли, въ квотѣ 3000 зр., зворотныхъ въ 20 ратахъ чвертьрôчныхъ почавши ôдъ 1 сѣчня 1891 р.

— **Територія станіславôвскои епархіи** має бути вже остаточно означена декретомъ римскои куріи. И такъ зъ галицкого деканату станіславôвскои епархіи вылученй и придѣленй до територіи львôвскои архіепархіи отсй парохіи, с. є. села зъ присѣлками: Бовшôвъ, Галичь, Демянôвъ, Дубôвцѣ, Залуковь, Крилосъ, Нѣмшинъ и Тустань — а въ замѣну за се прилучають ся зъ аепархіи львôвскои до станіславôвскои епархіи такй парохіи: зъ дек. рогатиньского Межигôрцѣ, а зъ дек. пôдгаєцкого Гнильче, Дрищѣвъ, Швейкôвъ, Товстобабы и Горожанка.

— **По зъѣздѣ польскихъ историкôвъ** лунають теперь ôдгомоны. Праса польска, ôдповѣдно до своєи краски політичнои. орѣкає, чи Корзона, що выступивъ противъ т. зв. школы кракôвскои, побѣдивъ реплікою д-ръ Бальцеръ чи нѣ. Навѣть ґазета урядова, граючи ролю невинности а при тôмъ и орґану, занимаючого ся справами науковыми, помѣстила чимъ скорѣйше дословно репліку д-ра Бальцера а про внесеня Корзона и змѣстъ єго промовы натякнула дуже легонько и побѣжно. Але и намъ Русинамъ лишилась памятка по зъѣздѣ, та и въ нашôй прасѣ мусить залунати ôдгомôнъ зъѣзду, бо д-ръ Шараневичь, пôднѣсши зъ емфазою, що єсть „діґнітаремъ польскимъ“ мусѣвъ закрасити свою промову політичными натяками. Kurjer Lw. подаючи справозданье, (а можна сказати — найдокладнѣйше такъ, що опôсля всѣ иншй ґазеты за нимъ повтаряли), зазначивъ, що д-ръ Шараневичь сказавъ мѣжь иншимъ слова: „Русь и Польща складали одно тѣло. Якже роздирати се, що исторія злучила. Исторія не дасть ся октроювати!“ — и всѣ ґазеты се повторили, а мѣжь иншими и „Черв. Русь“. Та въ тыждень майже появила ся въ „Черв. Руси“ допись зô Львова, пôдписана буквами М. М. К., котра має оправдати д-ра Шараневича. Дописуватель М. М. К. сидѣвъ на ґалеріи и чувъ выразно, що д-ръ Шараневичь сказавъ: „Русь и Польща складали одну цѣлôсть — całość а не ciało. Для розслѣду исторіи потрѣбно звертати увагу и на етноґрафічно суспôльну сторону. Що фактами зъєдинено, того историкъ не годенъ роздѣлити, бо исторія не дасть ся октроювати. Историки не повиннй залишати етноґрафічно суспôльну руску тему, а розслѣджувати єи зъ рôзныхъ точокъ погляду.“ Дописуватель додає, що такъ порозумѣвъ промову д-ра Шараневича, а слова: ciało ще разъ выразно заперечує. Такожь додавъ сей дописуватель, що деякй историки-шовіністы заявляли, що они лише на стôлько признають Русь, на скôлько она захоплена и ассімільована була цивілізацією Польщѣ, с. є. єи языкомъ и т. д. На сю допись ôдповѣвъ Kurjer Lw. и отъ що каже: „Безъ квестіи справоздавцѣ польскихъ ґазетъ могли не дочути, хочь н. пр. справоздавець Kurj. Lw. сидѣвъ не на ґалеріи, але таки майже при д-рѣ Шараневичу, оддѣленый ôдъ него 5 чи 6 крѣслами. Впрочôмъ, що має значити таке спростованье, коли оно нѣ на букву не змѣняє промовы достойного професора? Розумѣєсь, що чи „одну цѣлôсть“ чи „одно тѣло“ складали Русь и Польща, завсѣгды має ся ту на мысли значенье політичне а не етноґрафічне. Зрештою авторъ спростованя самъ ôдтакъ фальшує промову д-ра Шараневича, пôддаючи єму слова о „етноґрафічныхъ“ розслѣдахъ, коли о тôмъ д-ръ Шараневичь не згадавъ цѣлкомъ въ своѣй промовѣ. Такожь рѣшучо заперечує Kurjer, мовь-бы хто зъ историкôвъ говоривъ о шовіністичнôй проґрамѣ, поданôй при кôнци дописи „Черв. Руси“. — Д-ръ Шараневичь доси не давъ нѣякого поясненя, а ôнъ найскорше мôгъ бы справу пояснити.

— **Львôвска рада мѣска** порѣшила на вчерашнôмъ засѣданю отсй важнѣйшй справы: Д-ръ Рошковскій предложивъ внесеня въ справѣ медичного факультету у Львовѣ: 1. Щобы прискорити отворенье выдѣлу лѣкарского при львôвскôмъ університетѣ, громада мѣста Львова жертвує пôдъ будову заведень, потрѣбныхъ для згаданого выдѣлу, безплатно на власнôсть ôдповѣдный простôръ ґрунту зъ мѣскои парцелѣ на Пекарскôмъ, де давнѣйше була школа для деревъ овочевыхъ, а такожь обовязує ся зъ фондôвъ мѣскихъ причинити ся до коштôвъ отвореня факультету медичного одноразовою субвенцією въ квотѣ 30.000 зр. 2. Поручає ся маґістратови, щобы внѣсъ петицію до сойму краєвого о призначенье такожь на сю цѣль ôдповѣднои квоты зъ фондôвъ краєвыхъ. 3. Ôднести ся до кола польского у Вѣдни, щобы оно уважало ту справу за справу кола и пôдперло рада якъ найенерґічнѣйше. Всѣ тй внесеня приняла рада одноголосно. — Въ справахъ шкôльныхъ порѣшено: Школа, котра будуєсь на пляцу Каструмъ противъ Народного Дому буде называтись „имени Адама Мицкевича“, а школа при ул. Шептицкихъ „имени Конарского“. Креовано 20 мѣсць сталыхъ катихитôвъ для шкôлъ народныхъ. а то 10 римо-кат., 4 греко-кат. а 6 жидôвскихъ. Позичку 800.000 зр. на будову шкôлъ и касарень затягнено въ гал. касѣ щадничôй на ипотеку мѣскихъ реальностей, за сплатою въ 50 лѣтахъ, на $4^1/_2$ прц. — Для кладовища лычакôвского справлено новй, бôльше гармонійнй три звоны за 330 зр. Гармонійнôсть звонôвъ розслѣдила комісія зъ пп. Фалля, Цетвиньского (обохъ музикôвъ) и Піпеса (аптикаря). Дотеперѣшнй звоны перенесуть на янôвске кладовище. Позвôнне на Лычаковѣ буде коштувати для богатшихъ 1 зр. а для бѣднѣйшихъ 50 кр., на Янôвскôмъ 50 и 25 кр. — Стипендію зъ фондаціи Гловиньского, побирану медикомъ Франковскимъ, продовжено єму на одинъ рôкъ, щобы поздававъ риґороза.

— **Въ околици Залѣщикъ** якъ се мы вже доносили — побудовано послѣдными роками численнй костелы. И такъ побудовано костелы: въ Беремянахъ, Устьечку и Буракôвцѣ та поставлено въ нихъ вже ксьондзôвъ, а крôмъ того въ Слобôдцѣ, Дуплискахъ, Лисôвцяхъ, Гинкôвцяхъ и Торокахъ. Теперь будуєсь новый костелъ въ Щитôвцяхъ. Крôмъ того суть ще Феліціянки въ Беремянахъ и Залѣщикахъ. Вправдѣ и Русины за той часъ побудували новй церкви: въ Хмаревѣ, Антоновѣ, Ворвулинцяхъ, Головчинцяхъ, Гинкôвцяхъ, Слобôдцѣ, Залѣщикахъ, Устьечку и Костѣльникахъ та докôнчуєсь будова церкви въ Иваню — але все то мабуть не противдѣлає Полякамъ, у котрыхъ згаданй мѣсцевости суть ново-добутыми позиціями.

— **Зъ пôдъ Коломыи пишуть намъ**: Будучи якось при кôнци мин. мѣсяця въ Коломыи поступивъ я до головнои трафіки въ ринку и зажадавъ рускихъ картъ кореспонденційныхъ. Трафікантъ, жидъ, сказавъ рѣшучо, що теперь нема, але що пôзнѣйше буде ихъ мати. Приходжу я 16 н. ст. липня зновъ до трафіки и на моє жаданье, почувъ я ôдъ жида глумливу ôдповѣдь, що ще польскихъ картъ всѣхъ не розпродавъ. Ажь якось въ урядѣ почтовôмъ добувъ я зъ тяжкою бѣдою руску картку. Менѣ лишь дивно, що тôлько Русинôвъ коломыйскихъ не приневолить жида держати рускй друксорты почтовй. *Смѣливый.*

— **Зарядъ школы етатовои въ Ясеници сôльнôй**, пов. дрогобицкого, просить насъ оповѣстити: „Сердечну подяку, въ имени моѣмъ и школы, въ имени школярѣвъ и громадянъ, складаю: Выс[illegible]ному панови Л. Дидиньскому, инжи[illegible]ницѣ Кароля Людвика у Львовѣ, з[illegible] рôзныхъ книжочокъ, капел[illegible]шикôвъ, [illegible] голову, присланыхъ на пр[illegible] ныхъ школярѣвъ и [illegible] *хайло Воробець*, у[illegible]

— **Зъ Трускавця пишуть** [illegible] купелѣвъ загостивъ ôрме[illegible] ковичь и править що дня [illegible] ци. Згадавши о каплици, [illegible] церквѣ мурованôй, котра гарно [illegible] и на внѣ и у внутрѣ. Тôлько [illegible] гостѣ, Русины, що мѣс[illegible] парохъ, о. Кошалкевичь, не постарає ся [illegible] дяка, котрый умѣвъ бы добре читати и спѣвати. Теперѣшный „пѣвець“ спѣває и читає такъ, що нѣхто єго не розумѣє; „апостола“ читає на память, безъ служебника, все одинъ и той самъ. Вправдѣ можна бы оправдуватись, що на удержанье дяка нема фондôвъ, але въ тôмъ якъ-разъ можна бы добачити печаливôсть для церкви и обряду, выстаратись о тй фонды. Такожь и звôниця страшно выглядає: дѣра на дѣрѣ. *Гôсть.*

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именована.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Юл. Буцевичь въ Говиловѣ вел., Мих. Бохневичь въ Ястковичахъ, Мар. Ґурскій въ Копичинцяхъ, Вал. Боярска въ Копичинцяхъ. — Адъюнктъ будôвничій Левъ Кробицкій именованый инжиніромъ для державнои службы будôвничои въ Галичинѣ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ повѣдомляє:** Ôдъ дня 1 вересня с. р. має оплачуватись такожь при пересылкахъ возовыхъ (листахъ грошевыхъ и вартôстныхъ, пакункахъ, фрахтахъ и послѣплатахъ) належитôсть франко при надаваню, а такожь провізію послѣплатну при помочи значкôвъ почтовыхъ. При листахъ грошевыхъ и вартôстныхъ треба умѣщати значки почтовй о скôлько можна на сторонѣ адресовôй листу по правôмъ боцѣ въ горѣ, полишивши однакъ ôдповѣдне мѣсце на почтову записку належитости. Єсли мѣсце по сторонѣ адресу не выстає на умѣщенье значкôвъ, то треба ихъ всѣхъ прилѣпити по сторонѣ ôдворотнôй. Значки не можуть анѣ прикрывати письмо на адресовôй сторонѣ листôвъ, анѣ стыкати ся зъ ôдтискомъ печатки або зъ рубцемъ крылъ коверты. Зарôвно не єсть дозволенымъ прикрѣпляти значки черезъ край листу въ тôй формѣ, щобы значки були по части на сторонѣ адресу по части же по сторонѣ ôдворотнôй листу. Єсли уживає ся двохъ або бôльше значкôвъ, до франкованя (оплаченя) листу грошевого або вартôстного, то повиннй они бути такъ прилѣпленй, щобы межи двома значками лишилось вôльне мѣсце бôльше менше на половину широкости одного значка листового, щобы кождои хвилѣ можна пересвѣдчити ся о ненарушенôмъ станѣ коверты. Листы грошевй и вартôстнй, на котрыхъ служачй до оплаченя значки не суть приклеєнй въ повысше описаный спосôбъ не будуть приймати ся до перевозу почтою. Пожаданымъ є офранкувати кождый листъ грошевый або вартôстный о скôлько можна найменшою скôлькостею значкôвъ. При посылкахъ зъ адресою пересылковою (mit Postbegleitadresse) треба приклеювати значки почтовй по сторонѣ адресы листу супроводительного (Begleitadresse) на мѣсци, котре до теперь було призначене до вписуваня належитости франко. При уживаню бôльше нѣжь двохъ марокъ, треба прочй значки умѣщувати на ôдворотнôй сторонѣ адресы супроводительнои а именно въ мѣсци приписанôмъ „увага“. Значки за провізією послѣплатною треба приклеювати разомъ зъ значками призначеными до офранкованя посылки. Приклеянье значкôвъ на листахъ, взглядно адресахъ пересылковыхъ, єсть рѣчею стороны приймаючй урядники почтовй будуть ѣй однакъ въ тôмъ разѣ помôчнй. Недостаточно омаркованй посылки звернуть ся сторонѣ, о скôлько ошибка не дасть ся сейчасъ усунути, до доповненя значкôвъ. — Новй значки почтовй по 1, 12, 15, 24, 30 кр. и по 1 зр. и 2 зр. — о котрыхъ мы вже подавали — вôйдуть въ ужитье ôдъ 1 вересня 1890, прочй значки почтовй доперва, коли выйдуть припасы поодинокихъ сортъ теперѣшныхъ марокъ. За речинець, въ котрôмъ теперѣшнй значки почтовй тратять свою вартôсть, установляє ся день 31 грудня 1890, але до 31 марта 1891 будуть всѣ уряды почтовй мѣняти безплатно давнй припасы въ цѣлыхъ картахъ або въ десятыхъ ихъ частяхъ на новй. Истнуючй значки ґазетнй и за доручуванье часописей задержують на дальше свою вартôсть.

Телеграмы „Дѣла“.

Копенгаґа 24 липня. Король Христіянъ надавъ архикн. Каролеви Людвикови ордеръ слоня. Архикнязь выѣхавъ вже до Гамбурґа.

Софія 24 липня. Новый сербскій аґентъ дипломатичный Стеичь приѣхавъ тутъ и зробивъ заразъ візиту въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ. Стамболовъ выѣхавъ до Бурґаса. Рада мѣста Софіи хоче завести електричне освѣтленье въ мѣстѣ; выдатки обчисленй на 700.000 левôвъ.

Карльсбадъ 24 липня. Кн. Фердинандъ має выѣхати до Кобурґа.

Бѣлградъ 25 липня. Правительство хоче ôдкликати зъ Константинополя свого посла Новаковича, скоро Порта не дасть повнои сатисфакціи за убитье консуля Маринковича.

Пештъ 25 липня. Угорска фабрика карабінôвъ просила міністра, щобы ôнъ продовживъ ще речинець доставы карабінôвъ до кôнця сего мѣсяця та щобы новй карабіны велѣвъ пробовати въ арсеналѣ.

Лондонъ 25 липня. Робôтники на докахъ застрайкували; заносить ся такожь на страйкъ анґлійскихъ морякôвъ.

Парижь 25 липня. Ґватемальскій посолъ заявивъ, що пôсля вѣстей, якй ôнъ дôставъ, войско ґватемальске не вступило було до Санъ-Сальвадору, а на Єцету роблять лишь пресію, щобы ôнъ уступивъ.

Монахіюмъ 25 липня. Приѣхавъ тутъ Ґарашанинъ и ѣде дальше до Вѣдня и Ґрацу а опôсля перебуде на купеляхъ въ Мегадіи.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякй облiґаціи державнй, листы заставнй и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізіи. Промесы до всѣхъ тягнень.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пôдъ буквами: **Л. А. Р.** приймає редакція „Дѣла“

ОКУЛІСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичнôй проф. Фухса у Вѣдни, мешкає при улици Третого Мая (Маєровскôй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординує ôдъ 10—12 и ôдъ 3—5. 22—24

3521 (Импресса).

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЬ“**

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи (ГАЛИЧИНА.)

Тй косы ôдзначують ся легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня. Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косять до 120 крокôвъ и найтвердшй травы гôрскй.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краєвôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	центім.
Цѣна за штук	1.—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

бабка зъ клевцемъ зр. 1·20.

Высылка скора, лишь за готôвку або послѣплатою почтою або зелѣзницею; фрахтъ ôдъ однои косы выносить 2 до 3 кр При ôдборѣ що найменше 10 штукъ

Численнй посвѣдченя о добротѣ кôсъ долучає ся до пересылки. 3479 (14—?)

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивй суть лишь косы зъ маркою „Косарь“ выбитою на ôдворотнôй сторонѣ пятки и спроваджені просто ôдъ фірмы

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючй замовленя мають провізію.

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ | ЛИШЬ **1** ЗР. | Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

3539 (25—50)

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНЙ ВЫГРАНЙ ПО **50.000** ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à **1** зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 158. Львôвъ, Субота 14 (26) липня 1890. Рôчникъ XI

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатковъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 25 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 14 (26) липня 1890.

Въ остатныхъ рокахъ стали галицкѝ Поляки всюды и при всякôй нагодѣ, въ приватныхъ розговорахъ, въ публіцистицѣ, въ соймѣ, нарѣкати на Русинôвъ: „Мы — кажуть — ôдносимо ся до Русинôвъ якъ до братій, мы оказуємо имъ на кождôмъ кроцѣ нашу сердечну прихильнôсть, мы робимо имъ неустанно концесіи, — а они на насъ все лишь каменемъ, они ôдкидають простягнену до згоды руку, они прыскають на насъ ѣдію ненависти.“

Именно жалують ся Поляки на отсѝ поступки Русинôвъ: 1) на ôдозву вѣчеву рускихъ послôвъ зъ жовтня 1888-ого року, въ котрôй Поляки названѝ „чужими людьми“; 2) на выступленье рускихъ послôвъ въ соймѣ 1889-ого року; 3) на поставленье въ проґрамѣ на зъѣздѣ мужѣвъ довѣрія въ мартѣ сего року точки о подѣлѣ Галичины; 4) на ôдмовну ôдповѣдь львôвскихъ Русинôвъ въ справѣ торжества Мицкевича.

Коли однакожь близше приглянутись симъ чотиромъ фактамъ, то кождый безсторонный мусить признати, що навѣть въ такôмъ случаю, коли-бъ межи Русинами и Поляками бувъ перше чи-то миръ чи розъємъ чи навѣть згода, Русины своимъ поступленьемъ не могли нарушати того мира чи розъєму, и що Поляки выступаючи зъ закидами противъ Русинôвъ, хиба шукають собѣ напасти. И такъ: слово „чужѝ люде“ означає очевидно людей нерускои народности — се выходить зъ цѣлого контексту ôдозвы и такъ пояснивъ посолъ Романчукъ кореспондентови прагскои Politik, оно отже зовсѣмъ не повинно вражати. Въ послѣднôй сесіи соймовôй рускѝ послы выступили не такъ противъ Полякôвъ якъ противъ правительства, противъ теперѣшнои системы; бесѣда посла Короля въ справѣ ксс. Змартвыхвстанцѣвъ, на котру Поляки часто указують, не була зовсѣмъ неприязнѣйша, якъ давнѣйшѝ бесѣды рускихъ послôвъ при тôй самôй и иншихъ подôбныхъ нагодахъ, а тая часть єи, котра выкликала найбôльше розъяренье и довела навѣть до звѣстнои, въ исторіи галицкого сойму перше нечуванои аферы, звернена була противъ одному высказаню намѣстника. Жаданье подѣлу Галичины зовсѣмъ не єсть нове: єго домагали ся Русины ôдъ правительства ще въ 1848-ôмъ роцѣ, такій подѣлъ фактично бувъ переведеный въ рр. 1851—1860, поновляло ся тое жаданье въ рокахъ 1860-тыхъ, оно наконець поставлене було (въ рефератѣ п. Вахнянина) на всенароднôмъ вѣчи 1883 ого року. На сегорôчнôмъ же зъѣздѣ оно рѣшене було въ формѣ зовсѣмъ не неприязнôй супротивъ Полякôвъ, а критика єго, яка появила ся и не въ польскихъ часописяхъ, єсть, при незнаню повного рѣшеня, передчасна и въ-части безпредметова. Наконець становище, яке заняли Русины въ справѣ торжества Мицкевича, єсть и характеромъ запрошеня и навѣть характеромъ самого торжества цѣлкомъ оправдане, — знамени неприязни супротивъ Полякôвъ оно не мало, а було конечне для застереженя національнои и політичнои самостôйности Русинôвъ супротивъ Полякôвъ.

Але коли-бъ такъ и не було, коли-бъ дѣйстно вô всѣхъ тыхъ поступленяхъ Русинôвъ оказувала ся завзятôсть и вражда противъ Полякôвъ, чи мали бъ Поляки хоть найменше право на те нарѣкати и Русинамъ се выкидати? Чи дѣйстно були перше — не то вже згода межи обома народностями краю, але хочь сякѝ-такѝ зноснѝ взаємины? чи видко було по сторонѣ Полякôвъ хочь трохи доброи волѣ довести до лучшихъ взаєминъ зъ Русинами черезъ признанье хочь дрôбнои частины належныхъ Русинамъ правъ?

Поляки говорять неустанно о своѣй братнôй прихильности для Русинôвъ, о своѣй уступчивости, о робленыхъ ними концесіяхъ. Але говорять все тôлько загально, самыми фразами, а доказôвъ якихъ, примѣрôвъ, конкретныхъ фактôвъ своєи не то прихильности але хочь сякои-такои толеранціи справедливости нѣколи не подають. И цѣлкомъ природно, бо такихъ фактôвъ зовсѣмъ нема. (Очевидно, що ходить тутъ о факты такѝ, щó мали-бъ якесь дѣйстне, реальне значѣнье.) Противно суть факты, безчисленнѝ факты, крайнои ихъ нетолеранціи, завзятости и ненависти. Не перечимо, що є такожь поодинокѝ факты вырозумѣлости и толеранціи, але якъ о чôмъ небудь выдає ся судъ, то судъ той не може опирати ся на выємкахъ, але на правилѣ, на загалѣ.

Не будемо входити въ подрôбности, але скажемо лише коротко: На нашôй власнôй земли польска меншôсть не дає намъ користати майже зъ нѣякихъ правъ, признаныхъ намъ австрійскою конституцією, а всюды старає ся намъ накинути свою волю, своє панованье. Въ котрôмъ окрузѣ выборчôмъ дали Поляки Русинамъ выбрати свого кандидата до рады державнои? Кôлько рускихъ послôвъ до сойму було выбраныхъ безъ найзавзятѣйшои опозиціи польскои? Въ котрыхъ повѣтахъ, хочь бы такихъ, де Полякôвъ нема и 10-ои части, допущенѝ Русины выбрати собѣ свою раду повѣтову? Навѣть рады громадскѝ старають ся Поляки всюды опанувати, и дѣйстно довели до того, що не тôлько въ мѣстахъ и мѣсточкахъ такихъ, де Русины становлять бôльшôсть людности, рада громадска єсть въ бôльшости польска, але навѣть по селахъ чисто-рускихъ старають ся на вôйтôвъ не допустити честныхъ и щирыхъ рускихъ людей, але форсують всѣми силами своихъ заушникôвъ та Микитôвъ Хрунѣвъ, хочьбы се приносило найбôльшу шкоду не тôлько національнымъ интересамъ Русинôвъ, але и економічнымъ интересамъ народу взагалѣ. А руска мова, руске письмо кôлько перепонъ знаходять на кождôмъ кроку! Въ кождôмъ станѣ, на кождôй позиціи мусять Русины вести найтяжшу борбу о свои права, о свою екзистенцію. Вô всѣ внутрѣшнѝ справы рускѝ, де тôлько можуть, Поляки мѣшають ся, щобы ихъ уладити на свою користь. Рускій обрядъ, руска церковь суть загроженѝ. Всюды переловлюють ся рускѝ селяне и мѣщане до латиньского обряду, а черезъ него до польскои народности, въ рускихъ мѣсцевостяхъ латиньскѝ костелы выходять зъ землѣ якъ грибы по дощи. А чи-жь не появили ся, и почасти въ практицѣ перепровадили ся, проєкты скольонізованя рускои части Галичины Мазурами?

И супротивъ тыхъ всѣхъ фактôвъ польска журналістика, польскѝ послы и иншѝ Поляки мають смѣлôсть жадати ôдъ Русинôвъ, щобы тѝ имъ оказували все тôлько сердечну братну любовь, щобы анѣ однымъ дѣломъ або словомъ не уражали ихъ, щобы имъ въ нѣчôмъ не супротивляли ся, щобы ишли зъ ними рука въ руку! Сеся дивна претенсія показує тôлько, що они все ще уважають себе управнеными нашими панами а насъ мають за своихъ пôдданыхъ, обовязаныхъ до безвзглядного уляганя имъ. Чого супротивъ того вымагає нашь народный интересъ и наша народна честь, се чейже кождому ясно. Неясно може бути хиба тôлько сервілістамъ та людямъ зъ короткимъ зоромъ або помрачеными поглядами.

Зъ того однакожь очевидно не выходить, щобы мы хотѣли безвзглядной борбы зо всѣми Поляками. Мы въ кождôй хвили готовѝ не зважаючи на давнѝ и новѝ нашѝ кривды, подаву до згоды руку приняти, кожде дѣло справедливости признати. Але мы потребуємо фактôвъ, а не фразъ! Солодкѝ слова безъ дѣлъ, а радше при дѣлахъ зъ ними незгôдныхъ, мусять всякого честного чоловѣка радше зражувати акѣжь приєднувати. Грôзьбъ же, котрѝ теперь замѣсть попередныхъ солодкихъ фразъ дають ся чути, мы не лякаємо ся...

Запытаня до Єго Ексц. п. намѣстника.

I.

Товариство „Просвѣта“, щобы прийти въ помôчь сельскому и мало-мѣщаньскому народови въ єго економічнôй нуждѣ и щобы хоронити єго передъ процвитаючою ще й нинѣ — мимо закона — лихвою, выдало формулярѣ статута на приватнѝ товариства позичковѝ „Власна помôчь въ...“, котрѝ мають закладати ся пôсля закона о товариствахъ зъ дня 15 падолиста 1867 р. (В. з. д. ч. 134).

Товариство „Просвѣта“, коли выдало сей статутъ, то не чинило того на вгадъ, але опираючись на ореченю ц. к. Трибуналу адміністраційного у Вѣдни зъ дня 21 сѣчня 1887 р. (ч. 194). Рѣчь була така: Ц. к. намѣстництво у Львовѣ, — за намѣстникованя п. Ф. Залеского — не хотѣло призволити на засновуванье такихъ товариствъ касъ позичковыхъ (єдино ôдповѣдныхъ для селянъ и мало-мѣщанъ), а держало ся того, що якъ хто хоче таке товариство закладати, то мусить постарати ся о заложенье стоваришеня заробково-господарского на пôдставѣ закона зъ 9 цвѣтня 1873. (В. з. д. ч. 70). Коли селяне зъ Винничокъ пôдъ Жовквою хотѣли у себе заложити касу позичкову на пôдставѣ закона зъ 1867 р., а намѣстництво у Львовѣ, а ôдтакъ и міністерство справъ внутрѣшныхъ у Вѣдни заборонили имъ того, то основателѣ касы внесли, черезъ д-ра Костя Левицкого, секретаря „Народнои Рады“ (мимоходомъ сказавши, и на коштъ того-жь товариства) зажаленье противъ ореченя міністерства справъ внутрѣшныхъ у Вѣдни зъ дня 3 марта 1886 р. (ч. 20. 241) до Трибуналу адміністраційного у Вѣдни, а той знѣсъ ореченье міністерства и орѣкъ, що на пôдставѣ закона о товариствахъ зъ 15 падолиста 1867 р. можна засновувати товариство касы позичковои, — наколи таке товариство по мысли своихъ статутôвъ має бути добродѣйнымъ, а позички, котрѝ буде удѣляти, не будуть звычайными позичками на зыскъ вымѣреными. Се ореченье ц. к. Трибуналу адміністраційного запало дня 21 сѣчня 1887 р. (ч. 194] — и на тôй основѣ товариство „Просвѣта“ выдало статуты на такѝ приватнѝ касы позичковѝ.

Тымчасомъ за намѣстникованя Вашои Ексцеленціи, ц. к. намѣстництво — мимо рѣшенои уже якъ найвыразнѣйше справы въ ц. к. Трибуналѣ адміністраційнôмъ — зновъ починає давну исторію зъ часôвъ п. Ф. Залеского: не позваляє завязуватись приватнымъ товариствамъ позичковымъ по рускихъ селахъ (на тôмъ самôмъ статутѣ, якій признавъ Трибуналъ адміністраційный можливымъ для касы позичковои въ Винничкахъ).

Тымъ чиномъ ц. к. намѣстництво очевидячки не узнає ореченя ц. к. трибуналу адміністраційного у Вѣдни, а ôдкидаючи статуты, укладанѝ цѣлкомъ пôсля статута касы позичковои въ Винничкахъ, наражує — и то цѣлкомъ безъ раціи — зъ однои стороны основателѣвъ такихъ касъ на страты матеріяльнѝ, а зъ другои стороны заслужене для освѣты и економічного подвигненя народу товариство „Просвѣту“ — о котрого добру славу ц. к. намѣстництво повинно прецѣнь дуже дбати, — на неприятнѝ а незаслуженѝ докоры, що „Про-

Документы

до исторіи нашои семинаріи духовнои зъ 1837 року.

I.

До справы Маркіяна Шашкевича, Ивана Вагилевича и Якова Головацкого, выдавцѣвъ „Русалки Днѣстровои“.

Справа тои трôйцѣ, котрôй припадає заслуга ôдродженя нашои словесности на народнôй основѣ, доси вже въ великôй мѣрѣ выяснена — не тôлько споминами самого Головацкого и сучасныхъ людей, але и документами. Чимало свѣтла кинувъ на справу надрукованый передъ пару лѣтами документъ (нѣмецкого) протоколу, якій выдавцѣ „Русалки Днѣстровои“ складали въ 1837 роцѣ передъ своими настоятелями семинаріи. Сегодня-жь мы подаємо документъ, котрый попереджує той протоколъ, а именно подаємо протоколъ засѣданя ректорату семинаріи зъ дня 13 червня 1837 року, на котрôмъ то засѣданю розбирала ся справа „Русалки“. Провізоричный ректоръ семинаріи и заразомъ цензоръ рускихъ книжокъ у Львовѣ, професоръ богословія морального на університетѣ львôвскôмъ Венедиктъ Левицкій подає до вѣдомости всѣхъ настоятелѣвъ семинарскихъ, що выйшла въ Будѣ „Русалка Днѣстровая“ а Шашкевичь, Вагилевичь и Головацкій признали ся, що они зложили сю книжочку. Тогдѣ настоятельство рѣшає, щобы зô всѣми трема списати передъ ректоратомъ протоколъ.

Документъ той (въ языцѣ латиньскôмъ, бо въ тѝ часы протоколы засѣдань ректорату писались по латинѣ) подаємо понизше въ оріґіналѣ. Однакожь скажемо попередъ, якъ списували ся протоколы тыхъ засѣдань. Звычайно одинъ изъ префектôвъ державъ перо и нотувавъ на лѣвôй сторонѣ зôгненого въ двоє пôваркуша справу, о яку ходило (звычайно предкладану ректоромъ, чи зъ порученя митроп. консисторіи чи ôдъ себе самого — формулка була: Reverendissimus Rector commemorat) а зъ правого боку подававъ рѣшенье конференція. Потôмъ всѣ участники засѣданя пôдписували протоколъ и той въ копіи ôдсылавъ ся до консисторія.

Протоколъ, о котрôмъ тутъ бесѣда, має надпись:

Ad N. 232 ex 1837.

Protocollon Sessionis Rectoratus Seminarii grlis gr. cath. die 13-a Iunii 1837 praesentibus Reverendissimo prov. Rectore (Вен. Левицкій) Vicerectoribus Dębicki et Witoszynski, Patre Spirituali (Сав. Гарасевичь) et Studiorum Praefectis Hordynski, Slimakowski, Kuczynski et Ilnicki habitae.

Потôмъ Reverendissimus Rector commemorat двѣ справы: a) ratione Borysikiewicz Francisci (ôдправленого 1836 р зъ семинаріи а теперь подавшого просьбу о принятье єго назадъ), и б) справу „Русалки Днѣстровои“, въ котрôй внесенье ректора и рѣшенье наводимо дословно:

„b) C. R. Officium revisionis librorum transmisit mihi qua Censori librorum ruthena lingua exaratorum libellum annonymum idiomate rutheno conscriptum et in Ungaria Budae 1837 typis impressum, cui titulus Rusalka Dniestrewaja ad recensendum.

Opusculum istud quia diversa ancipitia continet et studium rerum novarum in authore prodit, a Censura brevi reprobabitur. Cum diversos articulos in isto libello contentos nomine Szaszkiewicz, Wagilewicz et Głowacki insignitos reperissem, suspicabar authores hujus Compilationis posse esse Alumnos Seminarii hujatis Szaszkiewicz Martianum et Wagilewicz Ioannem nec non Głowacki Iacobum Externistam Dioecesis Leopoliensis, quos ad me vocatos cum desuper perciperem, comperui eos re ipsa esse Compilatores hujus opusculi:

Ambo Alumni Szaszkiewicz Martianus et Wagilewicz Ioannes, nec non Externista Iacobus Głowacki debent provocari et coram Rectoratu interrogari et quae post strictam indagationem innotuerint seu resultatum hujus indagationis Praesidio Metropolitani Consistorii indicanda erunt.

Hisce terminatur Sessio Protocollon tenente Studiorum Praefecto Ilnicki.

Leopoli ut supra.

Benedictus Lewicki. — Dębicki. — Witoszyński. — Sabb. Harasiewicz. — Kuczyński. — J. Slimakowski. — Hordyński. — Ilnicki I.

II.

Протоколъ зъ питомцями Іосифомъ Ганкевичемъ и Андрѣємъ Баранôвскимъ о двѣ забороненѝ книжки и ректорске справозданье митроп. ординаріятови.

Два документы, котрѝ въ сѣй справѣ подаємо понизше, свѣдчать зъ однои стороны: якій въ тогдѣшныхъ часахъ, въ ерѣ Метерніхôвщины, тяжкій бувъ страхъ въ ректоратѣ семинаріи передъ заборонеными книжками, и якій бувъ въ тôмъ взглядѣ строгій надзôръ, а зъ другои стороны: якимъ чиномъ та й якѝ книжки (зъ тенденціями ліберальными и републиканьскими) ширили ся тогдѣ межи молодежію.

Протоколъ зъ питомцями Іосифомъ Ганкевичемъ и Андрѣємъ Баранôвскимъ списаный по нѣмецки звучить дословно въ перекладѣ:

„До ч. 113 зъ 1837.

Протоколъ списаный дня 27 марта зъ питомцемъ семинаріи Ганкевичемъ Іосифомъ, закристіяномъ, по причинѣ знайденыхъ нимъ дня 26 марта с. р. и ректоратови семинаріи переданыхъ двохъ книжокъ:

1. Der Schweizerspiegel, ein Angebinde für Schweizer und Nicht-Schweizer, für Regenten und Völker, für geistliche Pfaffen und Leien, von Hartwig Hundt Radowski, dem Verfasser des Judenspiegels, des Neujudenspiegels und des Christenspiegels. Stuttgard, E. Schweitzerbarts Verlagshandlung 1831 — 336 сторôнъ въ 8-о minori и

2. Statistik von Amerika oder Versuch einer historisch pragmatischen und resonirenden Darstellung des politischen und bürgerlichen Zustandes des neuen Staatenkörper von Amerika, von Dr. Alexander Zips, Kurf. Hess. Ord. Professor der Staatswissenschaft zu Marburg, — Frankfurt am Main, 1828. Фраґментъ до стороны 112, бо пôсля приложеного на передѣ змѣсту дѣло обнимає сторôнъ 479.

1. Пытанье: Коли и де знайшли вы высше названѝ книжки?

Ôдповѣдь: Я тѝ книжки знайшовъ дня 25 марта с. р. пôсля скôнченои молитвы вечѣрнои питомцѣвъ, около пôвъ до десятои годины, въ долѣшнôмъ коридорѣ семинарскôмъ, при внутрѣшныхъ входовыхъ дверехъ до церкви, коло головнои входовои фôрты до семинаріи, въ однôй изъ двохъ дѣръ въ мурѣ, куды всувають ся бальки, а именно въ тôй по правôй руцѣ при входѣ до церкви..

2. Пытанье: Зъ якои причины вы зна

хибнѣ формулярѣ статута, мѣжь
тутъ той уложивъ д-ръ Кость
статута касы позичковои въ
днями одержало товариство
основателѣвъ закон
„Власна помочь въ Гвоздѣ“
ѣ „Власна помочь въ Гвоздѣ“
ѣ) зъ копією рѣ-
намѣстництва на внесенѣ статуты.
ньеже п. з. староства надвѣрняньского (вы-
овлене на руске поданье въ польскѣмъ
ыцѣ — та не не!) звучить:

Nykole Bożakowi i towarzyszom
w Hwoździe, wskutek reskryptu wysokiego c. k.
Namiestnictwa z d. 27 maja b. r. L. 35349 z
oznajmienia, że przedłożone statuta założyć
się mającego towarzystwa noszą cechy zawarte
w ustawie z d. 9 kwietnia 1873 dz. u. p. Nro
70 o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodar-
skich, że zatem towarzystwo winno się zawiązać
na podstawie przepisów tej ustawy,
Nadgórna 9 lipca 1860.
C. k. Starosta *Halecki*.“

то въ ц. к. намѣстництвѣ
тои справы, але мотивъ
касы въ Гвоздѣ зо всѣмъ
поданый за п. Ф. Залес-
нимъ, занимъ запало ореченье
Трибуналу адміністраційного зъ дня
1887 (ч. 194), котре то ореченье мо-
вдасне за баламутный и не-

днями одержало товариство
основателѣвъ закон
„Власна помочь въ Гвоздѣ“
ѣ „Власна помочь въ Гвоздѣ“
ѣ) зъ копією рѣ-
намѣстництва на внесенѣ статуты.
ньеже п. з. староства надвѣрняньского (вы-
овлене на руске поданье въ польскѣмъ
ыцѣ — та не не!) звучить:

Nykole Bożakowi i towarzyszom
w Hwoździe, wskutek reskryptu wysokiego c. k.
Namiestnictwa z d. 27 maja b. r. L. 35349 z
oznajmienia, że przedłożone statuta założyć
się mającego towarzystwa noszą cechy zawarte
w ustawie z d. 9 kwietnia 1873 dz. u. p. Nro
70 o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodar-
skich, że zatem towarzystwo winno się zawiązać
na podstawie przepisów tej ustawy,
Nadgórna 9 lipca 1860.
C. k. Starosta *Halecki*.“

II.

вно була допись зъ Тер-
ополя, въ которѣ звертано увагу ц. к. крае-
вои рады школьнои на грозяче покривдженье
Русинѣвъ черезъ можливе занменованье учи-
тельскои руского языка при жѣночѣй школѣ
выдѣловѣй въ Тернополи кандидатки, ко-
памнувшя то, що неприхильна рускои
(разъ на конференціи учительскѣй вносила,
щобы въ книжокъ школьныхъ выкинути уступы дотыкаючѣ рускои исторіи) не маѣ на
вѣть законнои кваліфікаціи до науки руского языка, коли мѣжь тымъ
другѣ кандидатки, заслуженѣ для школы, мали таку кваліфікацію.

Тымчасомъ на недавнѣмъ засѣданю краевои рады школьнои — на котрѣмъ, якъ говорять, не могли бути Ваша Ексцеленція и инспекторъ п. Днѣстряньскій — краева рада школьна занменувала учителькою руского языка при выдѣловѣй женьскѣй школѣ въ Тернополи якъ-разъ тоту учительку (панну Орловску) безъ законнои кваліфікаціи до науки руского языка (якъ о тѣмъ свѣдчило и письмо окружнои рады школьнои), а помянула заслуженѣ кандидатки зъ кваліфікацію.

Пѣсля приписовъ — до науки руского языка потребуе учитель чи учителька законнои кваліфікаціи зъ руского языка, — тожь смѣемо звернутись до Вашои Ексцеленціи зъ запытаньемъ:

Якъ се стало ся, що ц. к. краева рада школьна могла занменувати учителькою руского языка въ выдѣловѣй женьскѣй школѣ въ Тернополи кандидатку безъ законнои кваліфікаціи до науки руского языка?

Рѣзня въ Ерзерумѣ.

Вѣденьска Presse одержала зъ Ерзеруму оригінальну кореспонденцію о послѣдньѣй рѣзни въ Ерзерумѣ, въ котрѣй кореспондентъ ей такъ описуе сю подѣю:

„Ще въ маю найдено въ комнатѣ ерзерумского намѣстника карточку зъ пѣдписомъ muchbiri-sadek (т. е. вѣрный шпѣгунъ) на котрѣй було написано, що въ церквѣ григоріяньскихъ Ормен и въ гімназіа Санасаріянц, що стоитъ заразъ коло церкви, переховуе ся множество карабінѣвъ та всѣлякои иншои зброи и що Ормене лагодять ся до революціи. Намѣстникъ на звертавъ на то увага и подеръ карточку. Незадовго по тѣмъ найдено подѣбну карточку зъ такою самою вѣстею и зъ такимъ самымъ пѣдписомъ въ домѣ Ферікa-пашѣ. Онъ повѣдомивъ заразъ о тѣмъ намѣстника, але и симъ разомъ не звернено уваги на денунціяцію. За третымъ разомъ найдено таку карточку въ помешканю командуючого генерала а той пѣславъ ей заразъ великому везирови до Константинополя, котрый зновъ предложивъ ей султанови. Султанъ приказавъ заразъ намѣстникови и командуючому генералови въ Ерзерумѣ зробити ревізію въ церквѣ и гімназіи. Такъ бодай розказувавъ менѣ намѣстникъ.

Дня 18 червня около 4 год. зъ полудня вступили були обаи достойники зъ значнымъ числомъ поліціянтѣвъ силою до церкви, щобы тамъ зробити ревізію. Григоріяньскѣ Ормене розповѣдають, що турецкѣ недолюдки перешукували навѣть дарохранительницю, реліквіи и другу святу посуду та обезчестили ихъ. Опатакъ зайшли турецкѣ урядники до гімназіи Санасаріянц, де такожь все перешукали, бо навѣть помѣстъ зрывали, та дарма — не знайшли нѣчого пѣдозрѣного. Слѣдуючого дня (19 червня) настало було въ наслѣдокъ сеи ревізіи велике розъярене середъ всѣхъ Ормен въ мѣстѣ; замкнено церковь а на дверехъ прибито оповѣщенье, що церковь зневажено и нѣхто не смѣе входити до неи доки она на ново не буде посвячена. Оповѣщенье се передано турецкѣй поліціи. Всѣ склепы були цѣлый день замкненѣ, народъ зобравъ ся бувъ коло церкви и радивъ надъ тымъ, що сталось було попереднього дня. Ухвалено наконець зажадати пояснення сего насильства и зневаженя церкви та внести протестъ до властей. Пралатъ с. Юрій Итіджіянъ пѣйшовъ зъ Ормень-скими нотаблями до намѣстника и просивъ его, щобы онъ пояснивъ имъ цѣлу справу. Намѣстникъ розповѣвъ имъ цѣлу повышу исторію и сказавъ, що онъ мусѣвъ то все зробити зъ приказу султана, а опатакъ ще додавъ, що онъ дуже радъ зъ того що вѣсть о переховуваню зброи въ церквѣ та въ школѣ показалась неправдивою и що онъ донесе о тѣмъ султанови та похвалитъ Ормень передъ нимъ. Пралатъ зъ товаришами вернувъ пѣдъ намѣстника, але людей на мѣстѣ годѣ було вже втихомарити и крамы и взбстали замкненѣ аж до вечера. Коли пралатъ третого дня (20 червня) побачивъ, що людей не можна таки нѣякъ успокоити, пѣйшовъ зновъ зъ нотаблями до намѣстника и подавъ ся до дамісія заявляючи, що онъ не въ силѣ вже народъ успокоити, который уважаесь оскорбленымъ и покривдженымъ въ своихъ найсвятѣйшихъ правахъ. Намѣстникъ не принявъ его дамісія, але просивъ его щобы онъ ще разъ старавъ ся успокоити народъ. Пралатъ приставъ на ту просьбу и ему удалось було бодай въ части успокоити народъ, бо на базари Арабгіръ стали вже були пѣдмыкати крамы. Але на великѣмъ базари, де есть и церковь, въ котрѣй роблено ревізію, не можна було нѣякъ народъ успокоити, бо скоро лишь хто отворивъ крамницю, такъ заразъ на него нападали и змушували замыкати Середъ того заколоту напавъ хтось и на турецкѣй крамъ. Доси сидѣли Турки спокойно але теперь кинулись якъ скаженѣ на христіянъ и стали ихъ бити палицями. Одни Турки побѣгли заразъ по жандармѣвъ а другѣ по башибожукѣвъ (т. е. нерегулярне войско). То дѣялось межи 4 а пѣвъ до 5 год. Я прийшовъ якъ разъ на то вертаючи домѣвъ и лишь Богъ стерѣгъ мене, що я щасливо выйшовъ зъ пѣдамъ. О ½6 год. наспѣли баши-божуки и хотѣли вже кинутись на гяврѣвъ (т. е. христіянъ) зъ шаблями, дручками, сокирами, топорами, ножами та кинджалами, коли якъ разъ наспѣла жандармерія и обсадила ормеиьскѣ передмѣстя та церковь Коли жандармерія стала була розганяти Ормень, що стояли въ великѣй масѣ коло церкви, розпочали баши-божуки на другѣмъ кѣнци страшну рѣзню мѣжь христіянами. Ормене хочь неузброенѣ, боронили ся пѣдважно. Наразъ приказавъ командантъ жандармеріи стрѣляти на неузброенный народъ. Найпершій погибъ коло самои церкви пономарь, котрого куля поцѣлила въ саму голову; такожь и зъ турецкои стороны погибъ оденъ воякъ, але пѣзнѣйше слѣдство показало, що той воякъ погибъ таки пѣдъ кулѣ власныхъ товаришѣвъ. Баши-божуки, особливо жь гяврь-богяны (т. е. душителѣ христіянъ, званѣ такъ за-для своеи великои брутальности и ненависти до христіянъ) лютились пѣдтакъ страшно на христіянахъ, нападаючи пооднокими пѣдѣлами на христіянскѣ передмѣстя, базары та домы и рабували та розбивали все, що имъ упало пѣдъ руки. Въ англійскѣмъ консулятѣ выбито пѣкна; розлюченѣ Турки хотѣли пѣбрати ся до середины та рабувати, але то имъ не удало ся. Консуль и его жѣнка мусѣли кѣлька годинъ пересидѣти въ страху въ пивници. Въ богато христіяньскихъ домахъ повыбивано такожь пѣкна и ограблено кѣлька домѣвъ та крамѣвъ. Турки хотѣли такожь напасти на россійскѣй та французкѣй консуляты, але сторожа пѣперла ихъ, тымъ способомъ охоронено такожь церковь и школу католицкихъ Ормень пѣдъ грабѣжи. Пѣдчасъ того страшного заколоту, пѣдчасъ котрого Турки якъ дикѣ кровожирнѣ звѣрята проливали христіяньску кровь, покалѣчено пѣльше якъ 500 христіянъ (мѣжь тыми двохъ католицкихъ Ормень и трохъ Грекѣвъ, а всѣ прочѣ то григоріяньскѣ Ормене); на мѣсци лягло трупомъ 25 Ормень. Зъ Туркѣвъ майже нѣкому нѣчого не стало ся; поранено лишь 4 чи 5 осѣбъ и убито одного вояка. Що христіяне такъ страшно потерпѣли, дасть ся легко пояснити; насампередъ они не мали нѣякого оружія, а пѣдтакъ и жандармы — котрѣ прецѣ прийшли були боронити христіянъ и зробити спокѣй — прилучились до баши-божукѣвъ и масакрували пѣдный народъ. Бу ло-бъ прийшло до такои рѣзни якъ свого часу въ Дамаску, коли бъ консулѣ не були енергічно зажадали пѣдъ намѣстника помочи. Выслано войско и оно зробило порядокъ.

Межи Ормены панувавъ страхъ ще черезъ двѣ недѣлѣ. Пѣдъ часу сеи рѣзни стали Турки ще лютѣйшѣ на христіянъ. Тутъ и тамъ убють десь тихцемъ якогось христіянина. Въ послѣдныхъ дняхъ стало трохи спокойнѣйше, але нѣхто не певный, що ще настане. Теперь загибае въ вязницяхъ богато Ормень середъ всякихъ можливыхъ мукъ; мѣжь ними есть и богато пораненыхъ, котрѣ оденъ за другимъ умирають. Турка не арештовано анѣ одного, хочь они всѣ допускались всѣляких можливыхъ злочинствъ.

Турецка голота выдумала ще и нову боутальность. Магометане, що майже выключно торгують садовиною, продають христіянамъ затроенѣ овочѣ. Не оденъ бувъ бы ставъ ся жертвою сего варварства, коли бъ тому завчасу не були зарадили. Фактъ, що затроюють овочѣ, сконстатували лѣкарѣ, и длятого нѣхто не важить ся ѣсти овочѣвъ. На щастье, що пекаряма суть самѣ христіяне и бодай пѣдъ нихъ нема чого боятися.

Що ще буде, нѣхто не знае. Але то певно, що коли европейскѣ державы не зроблять Портѣ енергічныхъ представлень, то Ормене, а такожь и другѣ христіяньскѣ народы въ азійскѣй Туреччинѣ будуть въ найбѣльшѣй небезпечности.“

Дописи „Дѣла“

Зъ Бачь-Бодроґского комітату.

(Въ полуденнѣй Угорщинѣ).

[Выдавництва „Просвѣты“. — Ґазета Kelet. — Русины въ полуденнѣй Угорщинѣ. — Урожаѣ.]

Онодгы прийшли до насъ книжочки „Просвѣты“ за мѣсяцѣ май и червень сего року и пѣсля адресы доручено кождому членови. Радѣсно ихъ приняли. Другѣ книжочки, которѣ „Просвѣта“ даромъ присылае, роздѣлено школярамъ на еґзаменъ, бо у членовъ „Просвѣты“ находить ся кождого числа по одна книжочка, и скоро уже въ кождѣмъ домѣ рускѣмъ находить ся „Просвѣта“. Даровано и тымъ, которѣ и не спадають до товариства, якая кому була потрѣбна, бо не кожда книжочка за простыхъ людей важна: н. пр. „Росказы про небо и землю“, „Про силы природы“ не есть за кождого; дакотрѣ любять святиню, а дакотрѣ исторію народну або исторію натуры, а дакотрѣ книжочки забавнѣ. Въ „Просвѣтѣ“ находять ся розличнѣ книжочки, та мы вже знаемо, кому яку треба дати. Сердечно дякуемо „Просвѣтѣ“ за книжочки, котрѣ она за насъ даромъ прислала. Най за „Просвѣту“ не забуваѣ Всевышній Господь нѣколи, такъ, якъ она за насъ не забуваѣ. Она даѣ радѣсть до нашого серця, не даѣ намъ такъ тяжкѣ раны до серця, якъ намъ даютъ нашѣ угорскѣ Русины десъ тамъ зъ-пѣдъ горъ карпатскихъ.

Находять ся тамъ одна ґазета на мадярскѣмъ языку для рускаго народу. Чи она есть мила для Русина? Нѣ, така стоить передъ нами, якъ бы вовкъ (фаркашъ) стоявъ передъ овцю. Первый разъ мавъ-емь щастя прочитати 15 червня ґазету Kelet, у которѣй було надруковано: Ez a nép, a melyik anyira szereti a magyarországot és annyira szeretne megmagyarosodni; ez a nép, jobb sorsra és több figyelemre lenne erdemes — то есть: „Сей народъ, который на тѣлько любить мадярщину и на тѣлько любивъ бы помадярщити ся, сей народъ лѣпшои и бѣльшои вдячности повиненъ бути достойный.“ Olsavszky Lajos. Лѣпше було бы такому пану не мѣшати ся мадярскою ґазетою межи рускій народъ! Коли онъ знае ґазету писати, то онъ знае и уставъ гражданскій угорскои державы. Праворѣвность (sajatszabatság)! Лѣпше було бы ему руску ґазету писати, а не умеръ бы пѣвъ дня скорше, якъ маѣ умрети, и зоставъ бы рускимъ патріотомъ.

И мы Русины въ Бачь-Бодроцкѣмъ комітату и во Сремскѣмъ комітату дуже любимо нашу землю, и признаемо, що есть земля Мадярѣвъ и мы ей граждане, признаемо нашого милостивого короля Францъ-Іосифа I., и мы завсегда готовѣ добрѣ и злѣ часы подѣляти зъ Мадярами, лишь свою народность будеме хоронити по нашихъ слободныхъ правахъ.

Хотяй насъ въ нашѣмъ селѣ не всѣ жителѣ рускѣ, лишь двѣ части, але зовсѣмъ руске село. Маемо Русина нотаруша, руского священика сынъ; подпотарушъ — также рускій сынъ; и подслѣбіровъ (унтерштулрихтер) — также рускій сынъ. Маемо ще всѣхъ рускихъ панохъ. Воздухъ рускій надъ нами и дѣти нашѣ кажуть: самъ Господь Богъ — Русинъ.

Во нашѣмъ краю уже жатва стоить. Урожай задовольный. На однѣмъ голту (моргу) уродило ся ячменю 65 корцѣвъ. Жита ще не молотили. Кукурудзы дуже красно. Дождю есть довольно. Лишь холодно каждый день зъ-рана.

Остаю ся поздоровляючи всѣхъ тамошныхъ Русиновъ.

И. И.

ходили ся въ церквѣ около пѣвъ до десятои?

Одповѣдь: Правина була ось-яка: Я въ своѣй спальни бувъ уже майже роздягненый, якъ прийшовъ до мене питомець Андрѣй Баранѣвскій, надзирателъ комнаты хорыхъ, зъ просьбою, щобы я другого дня рано вынайшовъ полишену имъ черезъ забутье въ церковныхъ лавкахъ хустину до носа, въ которѣй було также де-що грошей. Я, зъ товарискости и для успокоенья его, одягъ ся и заразъ пѣдмкнувъ церковь зъ-надвору, щобы вкупѣ зъ нимъ вышукати полишену, якъ онъ догадувавъ ся, тымъ хустину. Однакожь мы не могли ей пѣдайти и выйшли зъ церкви, Баранѣвскій попереду. Замикаючи дверѣ церковнѣ, побачивъ и въ дверѣ на черепу двѣ высше названѣ книжки, взявъ ихъ до своеи спальнѣ, показавъ прочимъ чотыромъ моимъ товаришамъ въ спальни, потѣмъ вложивъ я ихъ до своеи скринки, щобы другого дня доставити до урядового ужитку одному зъ настоятелевъ. Се и стало ся заразъ на другій день по скѣнченымъ богослуженю.

3. Пытанье: Чи питомець Андрѣй Баранѣвскій бачивъ, якъ вы тіи двѣ книжки найшли и забрали?

Одповѣдь: Не бачивъ, бо онъ, не знайшовши хустины, пѣйшовъ попередъ, а я мусѣвъ для замкненя дверей задержатись трохи довше и въ тѣмъ часѣ я тѣ книжки помѣтивъ. Баранѣвскій за той часъ бувъ уже въ коридора пѣйшовъ.

4. Пытанье: Чи вы знали, чии то могла бути книжки и якого змѣсту, и що вы мѣркуете про тѣ книжки и про цѣлу пригоду?

Одповѣдь: Чии се книжки, я зовсѣмъ не славъ и хотѣвъ объ тѣмъ довѣдатись доперва въ комнатѣ изъ пѣдпису, але пѣдпису нѣкъ не можна було знайти. Що-до змѣсту, то онъ мени цѣлкомъ незнаный, анѣ не мѣгъ я его бдгадати изъ написи „Schweizerspiegel“ на титуловѣй картцѣ, бо я нѣколи нѣчого такого не читавъ анѣ не чувавъ, а що-до другои книжки, то я зъ титулу „Statistik“ догадувавъ ся, що се щось зъ географіи. А про цѣлу сю пригоду мѣркую, що книжки якійсь чужій, въ якѣйсь цѣли, бо се не школьнѣ пѣдручники, пѣдкинувъ. Питомець не мѣгъ мати нѣякои причины класти тѣ книжки на тѣмъ мѣсци.

5. Пытанье: Чи не маете чого додати до протоколу або въ сказанѣмъ змѣнити?

Одповѣдь: Не маю до сказаного анѣ нѣчого додати, анѣ нѣчого змѣнити.

Іосифъ Ганкевичъ,
питомець гр.-к. семинаріи зъ 3 го року.

Продовженье протоколу.

Потѣмъ покликано питомця и надзирателя инфірмаря Андрѣя Баранѣвского и пытано его.

1. Пытанье: Чи вы питомцеви и надзирателеви закристіи Іосифови Ганкевичеви дали повѣдъ до пѣдчиненя церкви около пѣвъ до десятои годины вечеромъ — и якій?

Одповѣдь: Я думавъ, що я забувъ пѣдчасъ вечѣрнои молитвы въ церквѣ свою хустину зъ трохи грѣшми и, якъ тѣлько спостерѣгъ я свою згубу, попросивъ я закристіяна Іосифа Ганкевича, щобы бувъ ласкавый другого дня рано знайти менѣ ей въ церквѣ. Онъ же, зъ товарискости и для заспокоенья мене, заразъ се учинивъ. Отже пѣйшли мы туды оба дверми, що ведуть зъ долѣшного коридора безпосередно до церкви, коло головного входу семинарского, а коли мы хустки не подыбали, я заразъ пѣдѣйшовъ, а закристіянъ ще прилишивъ ся замкнути дверѣ церковнѣ.

2. Пытанье: Чи знаете, що стало ся пѣдчасъ замкненя?

Одповѣдь: Ажь на другій день довѣдавъ ся я пѣдъ Іосифа Ганкевича, що онъ въ однѣй изъ двохъ дверъ въ мурѣ, въ котрѣ вставлявся поперечный бальокъ для прикрѣпленя дверей, знайшовъ двѣ книжки и передавъ ректорови.

3. Пытанье: Чи не знаете, чии бы то могли бути книжки та якого змѣсту и що мѣркуете про цѣлу тоту пригоду?

Одповѣдь: Про все те не знаю зовсѣмъ нѣчого. То лишь мѣркую, що питомець тутешнои генеральнои семинаріи не мавъ бы нѣякои причины вкладати книжки въ дѣру при входѣ до церкви або тамъ ихъ переховувати, бо всѣ входячѣ до церкви питомцѣ могли бы ихъ тамъ при свѣтлѣ деннѣмъ легко запримѣтити; коли-бъ же хотѣвъ дати ихъ перечитати другимъ, то учинивъ бы бувъ се въ якійсь инчій способъ.

Баранѣвскій Андрѣй, питомець гр. генеральн. семинаріи и слухатель 3 го року св. теольогіи.

На тѣмъ протоколъ скѣнчено. Die ut supra.

Венедиктъ Левицкій, пров. ректоръ.
Айталь Вѣтошиньскій, віцеректоръ.
Ильницкій Іоанъ, префектъ студ.“

Можна собѣ представити, якъ легенько пѣдтхнувъ ректоратъ, а особливо пров. ректоръ Вен. Левицкій, коли такъ выпавъ протоколъ. Цѣлу справу переведено дуже поспѣшно. Книжки знайдено 26 марта въ ночи, протоколъ взято вже 27 марта, 28 марта ректоръ Вен. Левицкій постаравъ ся о сконстатованье заборонѣ книжокъ въ ц. к. урядѣ цензорскѣмъ, а 29 марта написавъ таке справозданье митроп. ординаріятови:

„Н. 113.

Высокопреподобный Митрополичій Ординаріяте!

Пѣсля взятого дня 27 с. м. и р., тутъ приложеного протоколу, хтось незвѣстный — якъ можна догадуватись, чужій — вложивъ и пѣдсунувъ, изъ злымъ намѣромъ, въ дѣру въ мурѣ при внутрѣшныхъ дверехъ до церкви, въ долѣшнѣмъ коридорѣ семинарскѣмъ при фортѣ до головного входу, двѣ дуже шкѣдни, небезпечни и безбожни книжки, особливо першу зъ нихъ, але на щастье ректорату семинаріи заразъ знайшовъ ихъ одинъ правый, взѣрцевый, політичными пытанями не займаючій ся и до подѣбныхъ рѣчей зовсѣмъ не способный питомець семинаріи.

Рѣчь певна, що при жаднѣй ревізіи книжокъ и при инчихъ щоденныхъ візитаціяхъ музеѣвъ, дормітарѣвъ, та й при безнастаннѣмъ наглядѣ надъ занятьемъ питомцѣвъ, навѣть на семинарскѣмъ подвѣрю, нѣчого подѣбного въ семинаріи анѣ не знайдено, анѣ о тѣмъ подѣбнѣмъ до сего власне згаданого выпадку въ семинаріи не чувано.

Книжки тѣ также, пѣсля одержаного дня 28 с. м. дотычного повѣдомленя въ ц. к. урядѣ ревізіи книжокъ — якъ доказуе замѣтка начальника того уряду зазначена червонымъ оловцемъ передъ карткою титуловою, — пренотованѣ: damnatur. Высше названѣ книжки предкладаюсь Высокопреподобному Митрополичому Ординаріятови до дальшого урядового ужитку.

З Львовѣ дня 29 марта 1837.

Венедиктъ Левицкій пров. ректоръ семинаріи.“

Письмо се выслано — якъ выразно зазначено на актѣ: передъ полуднемъ 30 марта 1837.

Якъ можна догадуватись на певно, справа мусѣла для питомцѣвъ на тѣмъ и покѣнчитись, а хиба ще може власти поліційнѣ слѣдили за тымъ „чужимъ,“ що книжки „пѣдкинувъ“.

Ив. Б. Ле—й.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Справа подѣлу краѣвъ зъ мѣшанымъ населеньемъ, особливо же тыхъ краѣвъ де есть геґемонія одного народу надъ другимъ, не сходить зъ порядку дневного и прибирае чимъ разъ яснѣйшій и точнѣйшій видъ. Подôбно якъ Тирольцѣ домагають ся такожь и Словенцѣ адміністраційного ôддѣленя полудневои Стиріи и заведеня окремои репрезентаціи окружнои въ Марбурзѣ и Ціллі. Steier. Post. каже, що ся точка політичнои програмы Словенцѣвъ не зôйде доти зъ проґрамы публіцистичнои дискусіи, доки ажь не буде зовсѣмъ переведена.

До Вѣдня приѣхавъ зъ Ґрацу ґр. Гартенавъ (кн. Алекс. Батенберґскій) а въ слѣдъ за симъ приѣздомъ рознеслись заразъ всѣляки вѣсти та комбінаціи політичнѝ, одна дивнѣйша ôдъ другои. Декотрѝ ґазеты беруть сей приѣздъ въ звязи зъ дѣлами въ Болґаріи а N. W. Tageblatt голосить вже навѣть въ пророчôмъ тонѣ, що вже надходить конець болгарскои справы а конець той заповѣдае власне приѣздъ ґр. Гартенава. „Обзоръ" зводить зновъ сей приѣздъ до приватныхъ справъ князя и радъ бы такожь щось сензаційного подати та длятого мабуть доносить, що ґр. Гартенавъ приѣхавъ, щобы тутъ старати ся о розвôдъ. Розумѣесь, що всѣ того рода комбінаціи суть безосновнѝ.

——

Вчера давъ ся почути на биржахъ особливо вѣденьскôй и берлиньскій спадокъ россійского рубля. Що есть безпосередною причиною того, годѣ ще точно знати. Однѝ говорять, що вѣсть о великôй заразѣ на худобу въ Сибири выкликала той спадокъ, другѝ зновъ кажуть, що то жиды мстять ся за то, що Россія задумуе завести новѝ репресійнѝ средства противъ нихъ. Суть и такѝ котрѝ кажуть, що новый рухъ военный выкликавъ той спадокъ.

Бюро Райтера доносить, що амбасадоръ россійскій въ Константинополи вручивъ Портѣ ноту, въ котрôй правительство россійске заявляе, що уступства султана въ справѣ именованя болгарскихъ епископôвъ суть для него понижаючими. Жаданье Болгаръ не було нѣчимъ иншимъ якъ лишь маневромъ для укрѣпленя панованя кн. Фердинанда, а уступчивôсть Порты есть ворожимъ поступованьемъ супротивъ Россіи, и то може потягнути за собою дуже поважнѝ наслѣдки.

——

Въ палатѣ послôвъ заявивъ Ферґусонъ, що Анґлія розпочала зъ Францією и Портуґалією переговоры въ справѣ дальшого точного розмеженя ихъ областей въ Африцѣ и що тѝ переговоры забезпечать Анґлію ôдъ небезпечности великои вôйны, до якои споры зъ тыми краями мусѣли бы конче довести. Ôдтакъ сказавъ Ферґусонъ, що крôмъ анґльо-нѣмецкои угоды нема нѣякои иншои, котру бы — якъ то загально говорять — удержувалось въ тайнѣ. Зъ Францією ведуть ся ще дальше переговоры въ справѣ протекторату Анґліи надъ Санзибаромъ.

——

Кореспондентъ нюйорского Herald-а бувъ на интервю у болгарского президента міністрôвъ Стамболова въ Систовѣ, а той такъ ему сказавъ:

Правительство болгарске не мае намѣреня прискорювати справы оскорбляючи Порту. Треба ще зробити кôлька дальшихъ крокôвъ, закимъ будемо могли обтрясти ся зъ нашои зависимости ôдъ Порты. Мой приватный поглядъ есть такій, що ще мине богато часу, закимъ мы оголосимо нашу независимôсть. Кн. Фердинандъ мусить остати ся. Я и не вѣрю въ то, щобы ôнъ коли небудь думавъ насъ покинути. Але коли-бъ ему то колись и прийшло на гадку, то ôнъ побачить, що ôнъ не може честнымъ способомъ покидати краю. Его справа не така якъ кн. Александра. Его не именувала якась одна держава, але его выбрали представителѣ болгарского народу. Его можуть вывезти або убити, але добровôльно не смѣе ôнъ насъ нѣколи покинути. Ще слово въ справѣ Паніцы, котрои взагалѣ нѣхто не розумѣе. Паніца бувъ безъ сумнѣву хоробрымъ офіциромъ. При своихъ ôдличныхъ прикметахъ войсковыхъ мôгъ ôнъ бувъ самъ собѣ выробити скорый авансъ. Але три роки тому назадъ дôставъ я неоспоримѝ доказы, що Паніца переписуе ся зрадливо зъ представителемъ однои зъ великихъ державъ европейскихъ въ Константинополи. Я прикликавъ его до себе и показавъ ему переловлену кореспонденцію. Ôнъ розплакавъ ся и ôдходячи ôдъ мене завѣрявъ мене, що ôнъ не виненъ. Я приказавъ Паніцу арештувати а князь пôдписавъ приказъ. Я не помагавъ при тôмъ такъ, якъ то говорять, якъ якій поліціянтъ. Я довѣдавъ ся, що лагодивъ ся великій заговôръ и взявъ самъ справу въ свои руки та не вѣривъ нѣкому. Фактомъ есть, що Паніца выгортавъ лишь для другихъ каштаны зъ огню и бувъ орудіемъ въ рукахъ страшныхъ людей. У насъ въ Болгаріи есть така пословиця: „Коли хочешь перебрести глубоку и небезпечну рѣку, то пôшли насампередъ дурного, най шукае броду". Тымъ дурнымъ бувъ Паніца и ôнъ наложивъ головою. Впрочôмъ думаю, що россійскѝ аґенты змѣркували вже, що ихъ грѣ въ Болгаріи вже конець. Я вправдѣ ôдъ такого непримиримого ворога на все приготованый, але все таки думаю, що они перенесли пôдставу своихъ операцій до Бѣлграду. Менѣ видить ся, що они незадовго намовлять Сербію, щобы она насъ зичепила. Болгарске правительство и я особисто бажаемо королеви Миланови всякихъ успѣхôвъ для его смѣлого выступленя противъ россійскихъ тенденцій. Король Миланъ взявъ ся за добре але небезпечне дѣло. Я думаю, що Европа позволить на то, щобы Сербы пôдъ проводомъ россійскихъ офіцирôвъ и узброенѝ въ россійскѝ карабіны выступили противъ насъ. Коли-жь россійскѝ добровольцѣ вступлять до сербскои арміи, то и мы не останемось безъ приятелѣвъ. Результатомъ всего була бы безперечно загальна вôйна европейска, въ котрôй най Богъ стереже Болгарію. Мы можемо поставити 200 000 людей такъ добре узброеныхъ и такихъ хоробрыхъ якъ лишь можуть бути вояки. А ôдтакъ суть ще прецѣ Болгаре и въ Сербіи та Македоніи, котрѝ намъ будуть помагати.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ выдѣлу медичного у Львовѣ** предложивъ сенатъ академічный сими днями зъ своеи стороны міністерству, щобы отворити на разѣ бодай два першѝ курсы медицины.

— **Выборы до выдѣлу рады повѣтовои въ Косовѣ** ôдбулись 22 н. ст. липня. Выбранѝ: маршалкомъ Стан. Пшибиловскій, властитель Криворôвнѣ: заступникомъ маршалка Іос. Сорочиньскій, бурмістръ Кутъ; членами выдѣлу: зъ громадъ сѣльскихъ о. Теодоръ Лѣсевичь, парохъ зъ Старыхъ Кутъ; зъ громадъ мѣскихъ Кар. Брасса, бурмістръ Косова; зъ бôльшихъ посѣлостей Фр. Заячкôвскій, управитель косôвскихъ доменъ; зъ цѣлои рады Стан. Бурса, аптикарь косôвскій, и Фр. Матіясъ, управитель Ясенова.

— **При выборахъ соймовыхъ въ Чернôвцяхъ** зарядило правительство краеве уставити жандармôвъ передъ льокалемъ выборчимъ, щобы удержати порядокъ. Черновецка рада мѣска запротестувала противъ того, але правительство не увзгляднило сего, а навѣть зборонило маґістратови ôднестись телеґрафічно до міністерства справъ внутрѣшныхъ, мотивуючи сю заборону тымъ, що зарядженье уставленя жандармôвъ не пôдпадае пôдъ компетенцію репрезентаціи громадскои а належить выключно до властей політичныхъ. Зъ тои причины порѣшила черновецка рада мѣска внести рекурсъ до міністерства що-до такои интерпретаціи закона буковиньскимъ правительствомъ.

— **Зъѣздъ галицкихъ консерваторôвъ** ôдбувъ ся у Львовѣ 20 н. ст. липня въ авли унівеситетскôй. Зôбранѝ порѣшили внести петицію до львôвского сойму зъ жаданьемъ 6000 зр. пôдпомоги рôчно замѣсть дотеперѣшныхъ 1500 зр.; внести до кола польского поданье, щобы оно выстарало ся зъ фондôвъ державныхъ певну рôчну суму на цѣли консерваціи галицкихъ старинностей, котрѝ доси могли дуже мало користати зъ того жерела, ôдповѣдно до становища провінціи и вартости та потребъ старинностей. Въ справѣ основаня у Львовѣ музея предметôвъ, ôдносячихъ ся до исторіи культуры, не рѣшено нѣчого, лишь пожелано тôй гадцѣ еи осущеня. Довгѝ розправы выкликало внесенье ґр. Дѣдушицкого що-до грошей, вызначеныхъ передъ кôлькома роками на старинности въ Галичи. Соймъ краевый, спонуканый тогдашными розслѣдами рускихъ ученыхъ, порѣшивъ значну субвенцію на прикрашенье и наданье монументальнои познаки церкви „Успенія Богородицѣ" въ Галичи, уважанôй за первѣстну церковь-матѣрь сеи митрополіи Червонои Руси. Познѣйшѝ розслѣды науковѝ д-ра Шараневича, крил. Петрушевича и иншихъ слѣдителѣвъ не лишь захитали сю гіпотезу, але майже впевнили, що старинный Галичь не стоявъ на тôмъ мѣсци, де есть згадана церковь, и що останкôвъ зъ давнои церкви-матери треба деинде глядати. Супротивъ того гадае ґр. Дѣдушицкій, що не можна ужити оставшихъ въ его рукахъ 4000 и кôлькасотъ зр. на прикрашенье, а тымъ менше на удержанье мурôвъ и такъ вже добре вывѣнованои церкви „Успенія", лишь хиба на дальшѝ науковѝ розслѣды, щобы впевнити ся, де була ся згадана церковь матерна, котрои останки хотѣвъ край законсервувати и звеличати. Зъ тымъ поглядомъ сильно полемізувавъ д-ръ Шараневичь и жадавъ, щобы не змѣняти первѣстного призначеня соймовои субвенціи. По дискусіи, въ котрôй бôльшôсть заявила, що при теперѣшнôмъ станѣ справы выданье грошей для церкви „Успенія" було бы змѣною первѣстного призначеня, порѣшено полишити полагодженье сеи справы львôвскому кружкови консерваторôвъ. — На тôмъ закôнчились нарады, а слѣдуючій зъѣздъ консерваторôвъ мае ôдбутись на другій рôкъ въ Краковѣ.

— **Зелѣзниця Кароля Людвика**, зарядивши доходженье що до нещаснои пригоды Бол. Ціпсера, перемыского слюсаря, заявляе, що не могло лучитись, щобы ôнъ случайно выпавъ пôдчасъ ѣзды зъ пляніформы пôдъ колеса поѣзду, бо всѣ средства охоронни були въ порядку, а лишь можна догадуватись самоубійства зъ розмыслу.

— **Богослужебна фондація.** Пок. Магдалина Конашевска, вдова по священику, упокоивша ся недавно въ Бережанахъ, передала передъ смертію на руки о. Тиндюка зъ Пенякъ два листы заставнѝ тов. кред. земского по 100 зр. для института Народный Дôмъ у Львовѣ зъ желаньемъ, щобы за ôдсотки ôдъ тыхъ листôвъ устроювано що року два поминальнѝ богослуженя за упокôй душѣ фондаторки та еи своякôвъ, передъ выкôнченьемъ другои мѣскои церкви въ котрôй небудь церквѣ, а ôдтакъ въ другôй церквѣ мѣскôй у Львовѣ. Управляючій совѣтъ принявъ пôдъ свою управу згадану фондацію.

— **Ученики львôвскои школы** для артистичного ремѣсла, пп. Бѣленькій и Придаткевичь, (Русины рѣзьбарѣ) одержали ôдъ выдѣлу краевого стипендіи, щобы могли у Вѣдни дальше въ своѣмъ ремеслѣ образовати ся. Суть то молодцѣ дуже пильнѝ и здôбнѝ, тожь справедливо дôстали ся имъ тѝ стидендіи.

— **П. Стан. Ром. Левандовскій**, артистъ рѣзьбарь у Краковѣ, просить насъ оповѣстити таке письмо: „Суть люде, що хотѣли бы мене конечно мати що найблизше „Пітьера" и розпускають поголоски, мовь бы я переносивъ тамъ мою робôтню. Прошу повѣдомити, що всѣ тѝ вѣсти суть зовсѣмъ *фальшивѝ*, бо я не маю нѣ найменшои охоты выѣхати зъ Кракова де-небудь, а тымъ ажь до Петербурга. Левандовскій."

— **Памятникъ Вол. Барвѣньского.** Модель на памятникъ Вол. Барвѣньского — якъ намъ пише п. Левандовскій — вже цѣлкомъ готовый и сими днями высылаесь до Вѣдня до фабрики п. Герніка для ôдлитя его въ спіжи. Цѣла справа тому поступала звôльна у передъ, що спіжь подорожѣвъ и ґісеръ не хотѣвъ ôдливати памятника пôсля цѣны умовленои передъ тымъ. Теперь же можна надѣятись, що ще въ тôмъ роцѣ буде можна выставити памятникъ на могилѣ покôйного Вол. Барвѣньского.

— **Товариство спѣвацке „Лютня"** може роздати пять безплатныхъ мѣсць въ школѣ спѣву сольового. Поданя, заосмотренѝ свѣдоцтвами убожества и моральности, треба вносити до львôвского маґістрату по конець серпня с. р. — Школа спѣву „Лютнѣ" зачне ся зъ 1 вересня. Науку спѣву сольового подавати буде п-ѣ Льедерерова, а школою хоральною управляти буде п. Невядомскій.

— **Аматорске товариство селяньске** завязало ся въ Будиловѣ, пов. снятиньского, пôдъ проводомъ Мих. Тимяка, сына тамошного дяка. Перше представленье дало товариство на св. Петра и Павла. Ôдограно „Знѣмченого Юрка". Мѣжь одною а другою ôдслоною выголосивъ школярь Илашь Викирюкъ стихи зложенѝ М. Тимякомъ, а на закôнченье ôдспѣвавъ хоръ школярѣвъ „Мы въ лугъ пôйдемъ". Сцену приладжено въ стодолѣ. Гра, якъ на першій разъ, була досыть добра, хочь ще не було видно вправы и смѣливости. На представленье зъѣхалась такожь интеліґенція зъ околицѣ и Снятина, мѣжь иншими посолъ о. К. Гаморакъ, староста и комісарь староства, начальникъ суду и иншѝ. По представленю запросивъ о. І. Трильовскій гостей до себе. Въ тôмъ представленю не брали участи жѣнки и дѣвчата, лишь молодѝ паробки грали жѣночѝ ролѣ. Слѣдуюче представленье „Сватанье на Гончарôвцѣ" мае дати товариство 18 н. ст. серпня на Спаса.

— **Нещасна пригода** Пишуть намъ: Оногды вертавъ коваль зъ Княжѣвского, Мисевичь, разомъ зъ сыномъ зъ ярмарку въ Калуши домôвь. Въ Тужиловѣ мусѣли переѣздити черезъ Лôмницю и досыть велика вода перевернула вôзъ. Мисевичь выратувавъ ся, хопивши ся коня, але 11-лѣтный сынъ утопивъ ся.

— **Старинный скарбъ.** Въ Липѣ, пов. добромильского, выкопавъ селянинъ Иванъ Козакъ на поли глиняный горнець, въ котрôмъ було 923 штукъ монетъ срѣбныхъ зъ р. 1550, величины нашихъ 10 и 20 кр., та одна монета золота зъ р. 1609, величины 4 кр. Всѣ тѝ монеты продавъ Козакъ жидови въ Липѣ Берлеви Степлеви за 25 зр.

— **Читальня въ Порохнику** складае подяку товариству „Просвѣта" за даръ 100 книжочокъ для читальнѣ.

— **Льосы вѣденьскои выставы рôльничо-лѣснои**, по 1 зр., можна купити такожь и въ адміністраціи нашои часописи.

— **Шпиталѣвъ** въ Австріи (безъ Угорщины) есть 568, зъ котрыхъ 177 есть публичныхъ о 22.160 лôжкахъ, а 391 приватныхъ о 11.000 лôжкахъ. Роздѣлъ тыхъ шпиталѣвъ есть нерôвный, бо въ Тріестѣ припадае одно лôжко шпитальне на 119 мешканцѣвъ, у Вѣдни на 150, въ Чехіи на 800 а въ Галичинѣ на 1432 мешканцѣвъ.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць у Львовѣ** оповѣщуе: Стація Сѣхôвъ, на шляху Львôвъ-Станіславовъ, уживана доси лишь до перевозу осôбъ и пакунковъ, отвирае ся зъ днемъ 1 серпня с. р. такожь для руху товарового въ цѣлыхъ возахъ. — За для значнѣйшои роботы при мостѣ на Прутѣ мѣжь пристанками коломыйскихъ зелѣзниць льокальныхъ: Купелѣ въ Прутѣ и Вербѣжь нижный, заходить потреба пересѣдати и переносити пакунки черезъ кôлька тыжднѣвъ, почавши ôдъ 1 серпня с. р., а то задля того, що згадана робота вымагае замкненя шляху. Тôлько поѣздъ ч. 252 переходити буде, якъ звычайно, безъ пересѣданя. На противнôмъ боцѣ мосту выжидати буде инчій поѣздъ а подорожнѝ всядуть до него, перейшовши мостъ державный, а пакунки будуть перевозити ся на звычайныхъ тачкахъ. Посылки товаровѝ будуть перевозитись правильно.

— **Папа спадкоемцемъ.** Зъ Парижа доносять, що недавно тамъ померша маркіза Plessis-Belbiére записала въ своѣмъ завѣщаню папѣ Льву XIII свою палату при пляцу Конкордіи, найкрасшу въ цѣлôмъ Парижи, ôдтакъ замокъ Морель въ Пікардіи зъ цѣнною ґалеріею образôвъ та 5 міліонôвъ фр. готôвкою. Правительство француске, щобы заявити свою прихильнôсть для папы, увôльнило папу ôдъ заплаты приналежнои таксы ôдъ спадщины, а папа подякувавъ правительству окремымъ письмомъ. Палата въ Парижи мае мѣстити уряды парискои нунціятуры.

— **Дрôбнѝ вѣсти** Посолъ Томиславъ Розвадовскій запросивъ своихъ выборцѣвъ зъ бôльшихъ посѣлостей Жовкôвъ-Рава Сокаль, на день 10 н. ст. серпня с. р. до Жовкви, щобы выслухали его справозданя зъ дѣяльности посольскои. — Маршалокъ ґр. Тарновскій выѣхавъ до Дзикова и мае вернути ажь вô второкъ слѣдуючого тыждня до Львова. При будовѣ каменицѣ при ул. Городецкôй ч. 14 завалило ся руштованье и три мулярѣ упали на землю; одинъ зъ нихъ зломавъ ногу. — Въ Будапештѣ выкрыла поліція чотири клішѣ до фальшованя 10-реньсковыхъ банкнотôвъ. Рисунки на клішахъ мають бути дуже удачнѝ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Львôвскій высшій судъ краевый именувавъ практикантôвъ судовыхъ Кар. Богдановича, Льва Бережницкого, Володимира Русина, Каз. Ґурского и Вас. Маляркевича авскультантами судовыми. — Дѣйстными учителями и учительками именованѝ: Ник. Чемериньскій въ Воробѣѣвцѣ, Фр. Чеховичь въ Покропивнôй, Фр. Осташевскій въ Стрижовѣ, Авр. Розенблюмъ (false Pommeranz) учителемъ жидôвскои реліґіи въ Ярославли, Фел. Ганулѣвна въ Верини, Фел. Кашелевска въ Яблоници польскôй. — Професоры ґімназіи въ Ярославли Фр. Войнаръ, Іос. Дзѣвоньскій и Ром. Робинъ перейшли до VIII ранґи.

Телеграмы „Дѣла".

Софія 25 липня. Жінка Калсубкова засудженого въ процесѣ Паніцы, достала повѣдомленье ôдъ болгарского правительства, що его доти не выдадуть Россіи, доки Россія сама того не зажадае.

Сараево 25 липня. Рада [illegible] ухвалила выставити мін. Каляеви памятникъ, а Каляй тому рѣшучо спротививъ ся.

Брукселя 26 липня. Парляментъ ухваливъ ухвалу зъ державою Конґо. На принятіе нѣмецкого цѣсаря роблять ся тутъ великѝ приготовленя. на бажанье кор Леопольда перебуде цѣсарь 3 днѣ въ Бельґіи.

Парижь 26 липня. Ґватемаля выповѣла вôйну републицѣ Санъ-Сальвадоръ а Мехико збирае войско на ґватемальскôй границѣ.

Бѣлградъ 26 липня. Розôйшлась чутка, що въ наслѣдокъ протестôвъ Сербіи и Экуменьского патріярха султанъ ôдложивъ именованье болгарскихъ епископôвъ.

Лондонъ 26 липня. Standard довѣдуе ся, що пôдчасъ гостины нѣмецкого цѣсаря въ Христіиніи порушено (?) тамъ ґадку утвореня великои державы скандинавскои, до котрои належали бы Швеція, Норвеґія, Данія и колишнѝ шведскѝ землѣ въ Фінляндіи.

Берлинъ 26 липня. Канцлеръ Капріві поѣде зъ цѣсаремъ до Россіи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Лип. въ Павл. Заплачено до кôнця мая с. р. — **Вп. Др. Стр. въ Бр.** Заплачено до 20 мая с. р. — **Всч. Дид. въ Нар.** Рахунки годять ся. — **Вп. Бар. въ Лѣсь.** Заплачено до кôнця червня с. р.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

ПОДЯКА

Высокопреподобному Духовеньству обохъ обрядôвъ а въ особенности Высокопреподобнымъ оо. Пралатамъ Михаилу Сѣнгалевичу и Михаилу Малиновскому, крилошанину Андрею Мазураку и крилошанамъ греко-кат. капітулы митрополитальнои оо. Михаилу Карачевскому и Мартину Пакижу, ректорови Бачиньскому разомъ зъ питомцями духовнои семинаріи; Впр. оо. Крижановскому, Гушалевичу, Лепкому, Петрушевичу и пр. и пр. за одправленье похоронного обряду и за супровôдъ на кладовище помершого найлюбезнѣйшого мужа и ôтця нашого Михаила Дымета, якъ такожь всѣмъ Товаришамъ помершого, Другамъ и Знакомымъ, бравшимъ участь въ сумнôмъ обрядѣ, складаемъ сердечну подяку.

Львôвъ дня 22 н. ст. липня 1890.

Ксавера Дыметова, вдова, *Марія Криґовска*, *Ольга Дыметôвна и Михаилъ Дыметъ* (сынъ) дѣти.

Дôмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѝ обліґаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провінціи выготовляемо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Зъ весною!

Зъ фабрики братôвъ Шулякевичѣвъ:

Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсниця** зр. 6. loco стація зелѣзнича.

Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выконанѝ.

55 центиметр. довгѝ, середно-широкѝ по 45 к.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку. Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшѝ по 40 кр. На пять кільоґрамову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ
и филіи.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

перше А. ВАЙҐЕЛЬД

у Львовѣ улиця Театральна число 16,

поручае свôй богатый

складъ годинникôвъ

золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ

спроваджуваныхъ зъ первоклассныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ.

Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконуе совѣстно и пôдъ ґарантіею.

ОКУЛІСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клініцѣ окулістичній проф. Фухса у Вѣдни, мешкає при улици Третього Мая (Маєровскій) число 7 (де ц. к. Староство) и ординує ѳдъ 10—12 и 2521 ѳдъ 3—5. 23—24
(Импресса).

Білеты візитовій, карты весѣльній, дипльомы и всякій роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня пѳдъ буквами: **Л. А. Р.** приймає редакція „Дѣла“

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльній,

праздничній и случайній

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будовляного и т. д., котре хоронить его ѳдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣиного воздуха.

Служить до помазаня штахетовъ, брамъ, помостовъ въ стайняхъ, кирниць, будынковъ деревляныхъ, стовповъ и поручавъ огородахъ, домовъ житовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметовъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6 □ метр. при одноразовомъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Висылає ся також почтовъ блящанкахъ по 5 кільоґр., що коштує кразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (18—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ,

лінія А—В, ч. 37.

МАШИНЫ до ШИТЯ

Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговій зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 30 до 60 зр.

" ручній зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готовкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ есть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ЮСИФЪ ИВАНИЦКІЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львовъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тій самій, якій аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американьскій, бо дѣстають за се 20 зр. ѳдъ кождои продании машины. 3575

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 32—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігаціи индемнізаційній

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ѳдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій **выльосованій** а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній, такожь **запавшій купоны за готовку**, безъ нѣякого ѳдчисленя, а замѣсцевій лишь за ѳдчисленьемъ справдешныхъ коштовъ.

До ефектовъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштовъ, котрій самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновій до

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будовничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи гонтовѣ, парканы и штахеты, есть **рафінованый олѣй нафтовый,** бо має ту добру прикмету, що дуже легко всикає въ сухій матеріялъ деревляный, а щѣльно замыкаючи его отворы, охороняє его ѳдъ шкѳдного вилыву воздуха а найбѳльше хоронить ѳдъ вохкости и не допускає пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати его тамъ, де матеріялъ на постѳйне дѣланье воздуха и вохкости есть выставленый, та и найлекше пѳдпадає псованю. Такожь до запусканя або покостованя всякого деревляного матеріялу падає ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покость ляный, бо має ту важну прикмету що есть **выдатнѣйшимъ** и безъ порѳвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільоґрамѣ **дешевшимъ** ѳдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняє краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна его користно уживати за дешево средство до першого ґрунтованя пѳдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільоґрамъ олѣю нафтового коштує **12 кр.** При бѳльшѳмъ же ѳдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільоґрамѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ — ЛИШЬ 1 ЗР. — Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

3539 (26—30)

2 ГОЛОВНІЙ ВЫГРАНІЙ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дѳстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

Loser Jànos Bitterquelle

(гѳркаве жерело).

Сесю гѳркаву воду, обильну въ мінеральній соли, за-для єи

скорого и лагѳдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнеменитшій лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гѳркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вѳдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшій вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 5—10

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

хиньско-россійскои

ЕДМУНДА РІДЛЯ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій ч. 10

поручає зъ маєвои зѳбрки:

½ кільо Congo	зр. 1.60
„ Souchong чорна . .	„ 2·—
„ Зѳбрка маєва . . .	„ 3·—
„ Кайсовъ	„ 4·—
„ Melange de Lond. .	„ 4·—
„ Pecco	„ 3·—
„ Караванова	„ 4·—
„ „ найлѣп.	„ 6·—
„ Гумповъ перлова	„ 3·—
„ „ добрна	„ 4·—

Высѣвки гербатній ½ кільо зр. 1·30 — Высѣвки зъ найлѣпшои гербаты зр. 1·60. — *Замовленя зъ провинціи высилає дворотною почтою.* Опакованя не числиться. 3289 34—52

ТУТКИ сигаретовій зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15,** Одспродаючимъ рабатъ.

Львѳвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахѳвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львѳвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментовъ для изольованя муровъ ѳдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѳмъ станѣ Елястичній изоліриляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родовъ до крытя дахѳвъ, роля 10 м.□ ѳдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервації дахѳвъ тектуровыхъ.

Смолу англійску, безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будовництвѣ найбѳльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлѳмъ краю своими людьми покрытя даховій тектуровій и ихъ репарації. Метръ □ ѳдъ 50 до 75 кр. 3545 14—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

„Bacherlin“

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлає зъ подивленя гѳдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей спосѳбъ, що не лишаєсь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищує кухнѣ основно ѳдъ швабовъ.

Усуває заразъ всякій молѣ.

Увѳльняє якъ найскорше ѳдъ мухъ.

Хоронить нашій звѣрята домашній и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ѳдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продає ся лишь въ самѳмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дѳстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ѳдтакъ можна дѳстати: у Львовѣ и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенй плякаты Захерля; такожь

въ Народнѳй Торговли и єи філіяхъ въ Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ. 3561 4—10

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черлянськом. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, нѳдъ зар. К. Бодиарского.

Ч. 159. Львôвъ, Понедѣлокъ 16 (28) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 3, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ дня 16 н. ст. липня 1890.

Головный орґанъ Чехôвъ, прагска Politik, помѣстивъ передъ кôлькома днями статю, заповѣдаючу надходячій зворотъ въ внутрѣшнôй політицѣ Австріи. Правительство зачинає будьто-бы звертати ся зъ права на лѣво, ôдъ Славянъ до Нѣмцѣвъ, ôдъ кокетованя зъ автономічными принципіями до мертвои централізаціи, ôдъ конституційнои формы управы до парляментарного абсолютизму. Нѣмцѣ забирають ся очевидно, каже Politik, зновъ надягати на себе одежу державну, котрои на кôлька лѣтъ якъ непотрѣбного одягу були позбули ся. Було бъ нерозумно на такій доконуючій ся зворотъ замыкати очи. Ознаки того звороту видить Politik въ отсихъ обставинахъ: Краєвый президентъ Шлезка одному священикови, котрый прийшовъ єго привитати, заборонивъ уживаня ческои мовы; управитель тропавского староства заборонивъ зносити ся зъ славяньскою людностію въ єи матернôй мовѣ; краєвый президентъ Каринтіи пôдпиравъ нѣмецкихъ кандидатôвъ соймовыхъ.

Намъ здає ся, що тѝ обставины, припустивши що они вповни правдивѝ, ще зовсѣмъ недостаточнѝ, щобы зъ нихъ вносити на таку радикальну змѣну правительственнои політики. Алярмъ Politik-и єсть вѣдай зверненый до Чехôвъ въ тôй цѣли, щобы пôддержували ще дальше Старочехôвъ, бо въ противнôмъ злучаю верне назадъ централізмъ; сей маневръ мовь-бы доповнявъ попередный маневръ зъ оголошеньемъ письма Ріґера, котре зновъ було вымѣрене до правительства, щобы пôдпирало Старочехôвъ, бо въ противнôмъ разѣ Ріґеръ уступить. Важнѣйшимъ выдає ся намъ то, щó пише головный орґанъ централістôвъ, Neue fr. Presse, котра впрочѣмъ не потверджає выразно донесеня Politik-и: Старочехôвъ господарка скôнчила ся, а Молодочехи не можуть бути позитивнымъ чинникомъ австрійскои політики.

Що до якоись змѣны въ правительственнôй системѣ прийти мусить, и то вже въ недовгôмъ часѣ, се здає ся бути певнымъ. Черезъ сесю сесію рады державнои теперѣшна система могла бъ ся єще durchfretten, хотя и се буде трудно, коли-бъ Ріґеръ дѣйстно вже теперь усунувъ ся ôдъ політики. Але єсли ческій соймъ дальшѝ точки нѣмецко-ческои угоды ôдкине, єсли въ р. 1891 при выборахъ до рады державнои верхъ возьмуть Молодочехи, єсли правительство не схоче чи не зможе вдоволити жаданямъ клерикалôвъ, то и не буде могло опирати ся дальше на теперѣшнôй бôльшости парляментарнôй. Чи дѣйстно поверне тогды вже панованье нѣмецкои лѣвицѣ, годѣ напевно сказати; ся комбінація єсть очевидно найпростѣйша и найблизша, всежь таки не єдино можлива.

Русины не будуть проливати слезъ за теперѣшною управою. Зô всѣхъ правительствъ австрійскихъ правительство теперѣшне своєю проґрамою було зъобовязане найбôльше добра зробити для Русинôвъ, але въ результатѣ выйшло зовсѣмъ противно. Панованье *Полякôвъ* надъ Русинами, котре за Bürger-міністерства зачало уґрунтовувати ся, теперь уґрунтовало ся скрôзь, ôдъ верху ажь до долу, ôдъ верховного правительственного и автономічного заряду краю ажь до найнизшихъ властей, до зарядôвъ громадскихъ, и ôдъ найвысшихъ репрезентацій парляментарныхъ ажь до найнизшихъ репрезентацій громадскихъ. То, щó здавало ся найпевнѣйшою власностію Русинôвъ, епархіяльна управа церкви, мѣсцевый зарядъ громадскій и зарядъ шкôльный, нинѣ вже не єсть въ рускихъ рукахъ: ординаріяты и консисторіи не мають вже того становища и того характеру, *щó перше*; *вôйты* и писарѣ громадскѝ або не выбирають ся пôсля волѣ рускихъ громадъ або улягають иншôй воли; учителѣ народнѝ не назначають ся вже рускими факторами, шкôльными радами мѣсцевыми, котрѝ стратили найважнѣйше своє право, але факторами иншими, радами окружными, а постановами нового закона шкôльного о пятилѣтныхъ додаткахъ зовсѣмъ суть спутанѝ и звязанѝ.

Однакожь при евентуальнôй змѣнѣ правительства, именно при переходѣ управы державнои въ руки лѣвицѣ, Русины не мають выглядôвъ на значнѣйшу змѣну теперѣшнои системы супротивъ нихъ. Черезъ пôдорванье силы Русинôвъ, черезъ цѣлковите спольщенье цѣлои адміністраціи краєвои въ Галичинѣ становище Полякôвъ скрѣпилось такъ дуже, що кожде правительство мусить на нихъ оглядати ся. Нинѣ вправдѣ Поляки входять въ комбінацію верховодства ческо-словѣньско-февдально клерикального, але завтра такъ само мусѣли бы входити въ комбінацію нѣмецко-ліберальну. Може бути навѣть, що ліберальнѝ Нѣмцѣ, щобы скрѣпити своє верховодство въ Австріи, пôйшли бы ще дальше, нѣжь ишли дотеперѣшнѝ правительства, и готовѝ були-бъ надати Галичинѣ выємкове упривилеґіоване становище, зменшаюче зъ однои стороны вплывъ Полякôвъ на ôдношеня прочои Долитавіи а зъ другои стороны вплывъ прочои Долитавіи на ôдношеня Галичины.

Важнѝ взгляды на внѣшнѝ и внутрѣшнѝ интересы австрійско-угорскои монархіи повиннѝ бы такôй комбінаціи станути въ дорозѣ, и она навѣть въ державѣ, называнôй державою невѣроятностій, не выдає ся дуже вѣроятною. Але коли бъ и се мало наступити, оно не могло бы насъ зломити. На щастье чи нещастье наше мы небогато маємо вже до страченя. Щобы-жь мы зрезиґновали зъ своихъ правъ, зъ свого національного и політичного становища, на те очевидно нехай нѣхто не надѣє ся, хотьбы мы мали бути не тôлько пôдъ австрійскою Польщею але и пôдъ самостôйною Польщею -- на що, розумѣє ся, зовсѣмъ не заносить ся. Наша ситуація тогды тôлько вже разъ зовсѣмъ выяснила бы ся. Борба наша була бы вправдѣ далеко тяжша, але она и була бы о стôлько упрощена, що мы мали бы дѣло лише зъ однымъ факторомъ, она отже и стала бы тымъ интензивнѣйшою. Мы, якъ кажемо, въ таку комбінацію не вѣримо; не хочемо такожь вѣрити, щобы ліберальнѝ Нѣмцѣ, приходячи до власти, забули зовсѣмъ на Русинôвъ и не старали ся забезпечити якихъ правъ для тыхъ, на кривдженье котрыхъ они такъ часто Полякамъ зъ докорами указували. Взагалѣ мы на скору змѣну внутрѣшнои політики въ Австріи якъ не великѝ покладаємо надѣѣ, такъ єи и не боимо ся.

А вже-жь мы Русины не ставимо нашѝ партикулярнѝ интересы высше, якъ интересы державы, не домагаємо ся для себе выємковыхъ правъ, чого небудь лучшого, якъ конституція признала и фактично надала вже другимъ народностямъ, не добиваємо ся такожь нѣчого такого, щó бы управненымъ интересамъ якои небудь другои народности супротивляло ся. Мы отже радѝ бы дôждати ся правительства такого, котре бы мало и волю и силу пильнувати передвсѣмъ интересôвъ державы и не допускати, щобы интересы одныхъ народностей, партій або станôвъ увзглядняли ся на некористь другихъ або передъ другими. Въ такôй системѣ лежить и властива рація екзистенціи Австріи. Мы тому и надѣємо ся, що до такои системы, до такои управы колись таки прийде, а чимъ скорше се стане ся, тымъ лучше буде и для насъ и для австрійскои державы и монархіи.

Signum temporis...

Въ мѣстѣ Городенцѣ — якъ намъ зъвôдтамъ пишуть — стала ся така рѣчь:

Баронъ Якôвъ Ромашканъ — славетный ексъ-бурмістръ мѣста Городенки — удавъ ся до епископа станіславôвского д-ръ Юліяна Пелеша зъ пропозицією, чи епископъ не позволивъ бы єго службѣ двôрскôй робити въ поли въ свята и недѣлѣ.

Станіславôвскій епископъ д-ръ Юліянъ Пелешь заразъ — дня 26 н. ст. липня — ôдповѣдає телеґрафічно:

„Baron Romaszkan w Horodence.

Można robić po skończonem nabożeństwie.

Julian Biskup.

Баронъ Ромашканъ, одержавши таку телеґраму ôдъ станіславôвского епископа, пише до уряду парохіяльного таке письмо:

„Wielebny ksiądz Lewicki gr. k. proboszcz w miejscu.

W załączeniu przesyłam Wl. ks. Proboszczowi otrzymaną depeszę od najprzewielebniejszego księdza Biskupa — upraszam treść takowej ludziom ogłosić — jakoteż w przyszłą niedzielę o wczesne nabożeństwo, by ludzie mieli czas w polu robić.

Z wysokim poważaniem

Jakób Romaszkan.

На кувертѣ же стоить написано: „Zarząd dóbr Br. Romaszkana w Horodence — Wielebnemu księdzu Lewickiemu gr. k. proboszczowi loco. W razie niebytności powyższego raczy urząd parafialny odebrać.“

Отже доси рѣчь такъ представляє ся:

Мимо державного закона о ôдпочинку недѣльнôмъ (поминаємо вже приказаня церковнѝ) бар. Ромашканъ удаєсь до станіславôвского епископа руского зъ пропозицією, щобы епископъ гр.-кат. Русинôвъ увôльнивъ ôдъ обовязку святкованя недѣлѣ (ну, и святъ). Епископъ д-ръ Юліянъ Пелешь заразъ годить ся на се. Бар. Ромашканъ просить пароха городеньского, щобы епископску диспензу ôдъ святкованя святъ и недѣлѣ оголосивъ вѣрнымъ въ церквѣ, — ба що бôльше, щобы вчасно кôнчивъ богослуженье, абы греко-католики мали часъ робити въ недѣлю въ поли!

Отже теперь пытанье, — и кождый читатель буде на те дуже цѣкавый, — чи парохъ городеньскій, о. Северинъ Левицкій, повинує ся городеньскому зарядови дôбръ — бар. Ромашканови, т. є. чи оголосить єго письмо въ церквѣ вѣрнымъ, чи може ôдпише єму: Apage!...

Ну, мусимо заспокоити цѣкавôсть читателя и сказати, що парохъ городеньскій наказавъ сотрудникови оголосити въ церквѣ, хотяй — на нашь поглядъ — до того не було обовязку, бо урядови парохіяльному двôръ нинѣ, хвала Богу, не власть и не зверхнôсть. Живемо прецѣнь въ другôй половинѣ XIX вѣку пôдъ Австрією а не въ XVII-ôмъ пôдъ Польщею.

Подавши такъ цѣлый фактъ, здержуємось

„Носоживцѣ“ противъ „Дымцѣвъ“.

[Літературный причинокъ до исторіи житя-бутя питомцѣвъ рускои духовнои семинаріи львôвскои.]

Межи старыми паперами, якѝ дôстались намъ ôдъ о. Ом. Л—ого, знайшли мы переписаный рукою покôйного єго ôтця, — дѣяльного патріота ôдъ 1848 року и писателя зъ поля ґосподарства, — на трехъ чверткахъ синього паперу гумористичный стихъ затитулованый „О табацѣ“.

Стихъ сей, написаный питомцемъ, — судячи пôсля деякихъ примѣтъ языка, питомцемъ походячимъ изъ станіславôвского Пôдгôря, — ôдносить ся до тыхъ „добрыхъ давныхъ“ часôвъ, коли то въ семинаріи, при строгôй заборонѣ „*дымити*“ тютюномъ, „*живило ся нôсъ*“ табакою. Одинъ зъ такихъ „носоживцѣвъ“ такъ засмакувавъ въ тôмъ „зѣлю чорнѣмъ краснôмъ, що сь табака зоветъ“, що написавъ „похвалу табакерцѣ“ для принады тыхъ „вѣрныхъ“, котрѝ въ лѣтѣ звыкли зъ „носоживцѣвъ“ переходити въ „дымцѣвъ“. (Въ лѣтѣ очевидно длятого, бо въ семинарскôмъ огородѣ лекше було укрыти ся зъ люлькою и єи „дымомъ“.)

Авторъ, питомець, видко дуже спосôбный, зъ талантомъ поетичнымъ, елеґанцкій гумористъ и — якъ на тѝ часы — знавець народного языка, умѣвъ въ свôй тематъ „носоживчій“ вплести дуже зручно кôлька типовыхъ чертъ изъ житя-бутя семинарского, — а се чинить стихъ єго ще гарнѣйшимъ и сердечнѣйшимъ.

Подаємо-жь стихъ сей пôсля рукописи:

О табацѣ.

Скажѣтъ менѣ мои люде,
Що то єсть такого,
Що писарѣ о табацѣ
Не пишуть нѣчого?
Десь о зѣляхъ, о перфумахъ,
Водахъ розправляютъ
То до писка, до головы,
До рукъ прихваляютъ,
А о зѣлю чорнѣмъ краснѣмъ
Що с' табака зоветъ,
Що нôсъ крѣпитъ, оживляє,
Жаденъ не промовитъ.
Отъ на примѣръ: на волося,
Щобы ся блищили,
І на вуса масти радять,
Щобы ся крутили,
А о люльцѣ що говорять,
Якъ ю прехваляютъ,
Нужъ дивѣтъ ся, — о табацѣ
Анѣ не згадаютъ!

Пекъ Оссина! — чи писарѣ
Табаки не знаютъ?
Вѣдавъ такôй бѣгме Боже
Всѣ ґусту не маютъ.
О Панове носоживцѣ,
Котрыхъ сесе дѣло
Не оденъ вже крайцаръ срѣбрный
Зъ за пазухи зъѣло,
І вы любѝ мои гостѣ,
Що зъ часта вчащаютъ
І в отверту табакѣрку
Дурничковъ сягаютъ,
Вôзьмѣмъ но мы на увагу,
Добре погадаймо,
И похвалу табакерцѣ
Достойну ôддаймо!

А въ семъ часѣ особливо
Треба бачнôсть мати,
Где богато вѣрныхъ нашихъ
Хотятъ ôдпадати.
Бо то въ Дымцѣвъ *) Носоживцѣ
Переходятъ въ лѣтѣ.
Тота люлька, бодай она
Пропала на вѣкѣ!
Уже она не одному
Грудей позбавила,
Не одному на семъ свѣтѣ
Вѣкъ укоротила.
Чомужъ тото наше зѣльце
Нѣкому не шкодитъ,
Єще овшемъ до здоровля
Богато приводитъ.
Неоденъ вже, що го силы
Зо всѣмъ опустили,
Або очы зъ великой
Науки завели,
Якъ скоро ся до нашои
Признасть медицины
І зажіє, чихне, плюне,
Вже ставъ якбы инный.
Но не леше наше зѣльце
Здоровлю спріяє,
Ще корысты оно многи
Кромѣ того має;
Лешь перейдемъ якъ ся цѣлый
Вѣкъ нашъ розвиває
А обачимъ яку ролю
Оно въ житю грає.

Чи то бѣдный чи богатый,
Грѣшный чи побожный,
Чи реєнтый, чи Єґомость,
Мужикъ, чи Вельможный,
Чи то студентъ, чи професоръ,
Философъ, неука,
Чи Алюмнусъ, чи Іуриста
Тота горда штука,
Чи ґосподаръ, чи урядникъ,
Самѣ Консиляри,
А сли правда, наветъ кажутъ:
Декотри Цѣсарѣ,
Всѣ табаку заживаютъ,
Ґречно ся трактуютъ,
І якъ щирѣ приятелѣ
Єй вѣрно голдуютъ.
А Доктори, котри предцѣ
Все найлѣпше знаютъ
І намъ радятъ заживати,
Й сами заживаютъ.

Но на що намъ десь далеко
По свѣтѣ сягати,
Щобъ похвалу заслужену
Табакерцѣ дати?
Заздрѣмъ въ нашу середину,
Носожывцѣ ґречнѣ,
А вкажутъ ся єй користи
Явнѝ, неперечнѣ;
Обачемо, якъ она намъ
Въ каждомъ часѣ мила,
Въ каждомъ разѣ житя сего
Пріятелька щира,
Она всюда засѣдає
Разомъ зъ нами въ лудку,
Чи то въ щастю чи въ выгодахъ,
Недоли и смутку.
Она всюда зъ нами ходитъ
И все подѣляє,
Гуморъ пеститъ и веселитъ,
Въ смутку потѣшає.

Отъ на примѣръ въ семъ закладѣ *)

*) Дымцѣ с. є. люлькокурцѣ. [*Прим. автора.*]

*) Закладъ — Семінарія. [*Прим. авт.*]

— бодай на-разѣ — бдъ ширшого коментаря Читайте, люде добрѝ, и самѝ судѣть!

Языкъ въ Вѣстникахъ законныхъ.

Урядовѝ переклады державныхъ и краевыхъ законбвъ на руску мову не бдзначають ся зовсѣмъ дбалостію въ перекладѣ и тому доля ихъ така, що лежать собѣ они по шафахъ урядбвъ, грубо запорошенѝ, и нѣхто ихъ до рукъ не бере, бо интересованый волить покликатись на нѣмецкій або польскій текстъ законбвъ, якъ на рускій, котрый есть недбалый а навѣть невѣрный. Попавъ ся менѣ въ руки друкованый — Господь знае чому? — старою кирилицею „Вѣстникъ законбвъ и розпорядженій краевыхъ для Королества (sic!) Галиціи (!) и т. д.“ зъ минувшого року. Переглядавъ я его, поки терпеливости стало, порбвнювавъ зъ польскимъ текстомъ, а далѣ бдложивъ на бокъ тай думаю собѣ: Таки найбольше хбсна зъ того Вѣстника мае перекладчикъ и коректоръ, а нашѝ мабуть и не знають про него. А шкода, бнъ такъ славно перекладаный! Перше всего нашу мову збогативъ перекладчикъ рбзными прекрасными словами и формами, якъ для прикладу подаю де що: *працодавець* (78, 225 и т. д.), *кьербвникъ* (270), *предстоятель* (280), *притулище* (280), *тождество* (245), *клеймо* (стемпель 247), *убыганье ся* о посаду (56), *ужисканье* (243) *дотичущій* (245), *краёвый, полудньовый, концёвый, на моци* (246), *втьленый* (246), *обстоятельство, предприниматель, или, даже*, а по при тыхъ словахъ: *протоколъ, дозвбляе ся* (245), *стосбвный, по рбвной части* (244), *до котрбй удержуваня, ведля* (65) — и богато иншого такого.

Дальше стиль есть не рускій. Перекладчикъ по просту бере польскій текстъ, такожь въ урядовбмъ стилю писаный, и перекладае его слово за словомъ, не думаючи при тбмъ и не дбаючи про формы языка. Взьмѣмъ першій лѣпшій прикладъ (ст. 67): „Згаданый податокъ мае бути пбдъ кождымъ взглядомъ, зъ выемкомъ способу вычисленя чистого доходу оподаткованю пбдлягаючому (!), на рбвнѣ поставленымъ зъ податкомъ домово-чиншёвымъ, и мае бути уважаный яко податокъ реальный, котрому законне право заставу на нерухомости прислужае, и такъ само якъ податокъ домово-чиншёвый оплачуваным зъ долу въ ратахъ зъ кбнцемъ кождого кварталу уже припавшихъ“.

А що ббльше, текстъ рускій есть подекуды невѣрный, такъ що справдѣ годѣ на него покликатись. Нпр. (ст. 122) „Высокое ц. к. Министерство финансбвъ уповажнило, взглядно наказало.. всѣмъ урядамъ продажи солѣ въ всходнбй Галичинѣ, щобы предприниммали при транспортахъ солѣ въ топкахъ высылаиыхъ до пограничного округа приписане контрольне до дотычного органу, выконуючою контролю товарову въ мѣсци призначеня, однакъ зъ тымъ улекшеньемъ, що на дотычныхъ посылкахъ не потреба накладати урядового замкненя, що мае бути замѣщенымъ въ картѣ контрольнбй.“ Що се такого, що я не розумѣю? Беру текстъ польскій, а тамъ такъ стоить: „Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu upoważniło“, względnie nakazało... wszystkim wschodniogalicyjskim Urzędom sprzedaży soli, ażeby przedsiębrały przepisane czynności kontrolne przy transportach soli topkowéj, wysyłanych do granicznego okręgu, mianowicie, ażeby przekazywały te transporty za pomocą karty kontrolnéj do dotyczącego organu, sprawującego funkcye Urzędu kontrolnego w miejscu przeznaczenia w okręgu granicznym, jednakże z tem ułatwieniem, że dotyczące posyłki nie potrzebują być opatrzone w Urzędowe zamknięcia. Ta okoliczność, ma być uwidocznioną w karcie kontrolnéj.“ (Dz. u. k. 1889, 122). Порбзнавши оба тексты видимо, що въ рускбмъ поопусканй цѣлѝ реченя, а не то слова. Яка-жь то коректа? Коли реченя опускае ся при коректѣ, то не диво, що въ текстѣ лишае ся цѣла маса всѣлякихъ похибокъ друкарскихъ и ортографічныхъ. На кождбй сторонѣ найде ся если не кбльканацять, то хочь кблька похибокъ. Н. пр. на половинѣ 69. стороны есть десять похибокъ. Такъ и здае ся, що нѣхто не веде коректы „Вѣстника“.

Замѣтне то, що перекладъ законбвъ краевыхъ зробленый въ выдѣлѣ краевбмъ есть богато старанньйшій и вѣрнѣйшій, якъ той, що выходить зъ „галиційского“ ц. к. намѣстництва. Правда, що неразъ трудно перекласти текстъ законбвъ зовсѣмъ добре по руски, тому що урядова наша термінольогія ще не утверджена, але все-жь такъ зле не есть, щобы не можна обойтись безъ слбвъ польскихъ и иншихъ дивоглядбвъ. А оно справдѣ выходить на те, що въ нашбй „Галиціи“ такѝ вже „обстоятельства“, що рускій „краёвый“ языкъ не може собѣ „ужискати стосбваного притулища“ у нашихъ „предстоятелѣвъ и кьербвникбвъ“ а лишь „ведля даныхъ стосункбвъ убѣгають ся“ о то, щ бы зъ рускои мовы зробити карикатуру... *М.*

Справа болгарсккхъ епископбвъ въ Македоніи.

Найважнѣйшою справою дня стало теперь именованье болгарскихъ епископбвъ въ Македоніи. Понятно, що фактъ сей бувъ великои ваги и пбднѣсъ бы значѣнье Болгаръ въ Македоніи дуже высоко, а зъ другои стороны ослабивъ бы тамъ не лишь вплывы Сербіи и Греціи, але навѣть и Россіи. Не дивно отже, що заразъ на першу вѣсть о именованю болгарскихъ епископбвъ, згаданѝ три державы та патріярхъ екуменьскій пбднесли протесты и стали робити пресію на Туреччину. Бюро Райтера принесло онодгы дѣсть, що россійскій посолъ Нелидовъ вручивъ Портѣ ноту, въ котрбй Россія доказуе, що поступованье Порты есть для нея самои оскорбляюче, а бдтакъ и суперечне Россіи не конче прихильне. Коли-бъ такъ дѣйстно стало ся, то бувъ бы се оденъ доказъ ббльше, що Россія мѣшае ся до внутрѣшныхъ справъ Туреччины, хочь не мае до того нѣякого права, бо то, що Туреччина робить въ Македоніи, робить у себе дома и не нарушуе анѣ безпосередно анѣ посередно интересбвъ Россіи. Пбсля константинопольскои агентіи представленъ зновъ рѣчь трохи инакше. Россія не вручила Портѣ нѣякои ноты, лишь першій россійскій драгоманъ Ивановъ явивъ ся у вел. везира и подавъ ему до вѣдомости змѣстъ депешъ міністра Гірса. Въ депешѣ тбй сказано, що постановленье султана признати бератъ болгарскимъ епископамъ, значить скрѣпляти непризнане правительство, а тымъ самымъ оскорбляти и чувства Россіи. Россія мусить противъ того запротестувати.

Котра зъ повышихъ вѣстей есть правдива, годѣ знати; але то не змѣняе рѣчи, бо остаточно все выходить на то, що Россія противить ся рѣшучо именованю болгарскихъ епископбвъ въ Македоніи. Питанье отже, що зробивъ султанъ почувши такѝ слова Россіи и довѣдавшись, що такъ само Греція и Сербія та патріярхъ екуменьскій противъ того протестують. Треба-жь знати, що султанъ выдавъ нраде до свого міністерства, не о самбмъ именованю епископбвъ болгарскихъ, але о управильненю сеи справы та въ принципѣ згодивъ ся на се именованье; само же именованье потребуе ще окремого розпорядженя султанського, т. е. выданя окремого берату и тому то Россія, здавсь, перешкодила. Вчера наспѣла именно вѣсть, що султанъ на протестъ Греціи, Сербіи та екумеиьского патріярха и на представленье Россіи постановивъ бдрочити именованье. Розумѣесь, що фактъ сей мусить якъ въ Болгаріи такъ и въ Македоніи зробити якъ найгбрше вражѣнье, тымъ ббльше, що радбсть Болгаръ була дуже велика. Ось якъ пишуть н. пр. до Köln. Ztg. зъ Софіи о тбй радости Болгаръ:

„Оденъ вплывовый Болгаринъ, котрый лише що дбставъ вѣсть о именованю болгарскихъ епископбвъ въ Македоніи, сказавъ, що Болгаре всѣхъ партій не мали вже бдъ многихъ лѣтъ такои радости. Есть то крокъ дѣйстно дуже великого значѣня на Балканѣ. По 800 лѣтахъ будуть зновъ засѣдати законно признанѝ епископы болгарскѝ въ старыхъ мѣстахъ Охрідѣ, Скоплю и Велесѣ (Кевпрули), де вже давнѣйше черезъ кблька сотъ лѣтъ були ихъ резиденціи. Исторично дасть ся доказати, що болгарска церковь національна въ Македоніи въ X. столѣтю складала ся зъ епископствъ: Охріда (архіепископска столиця), Бітолія, Скопле, Сервія, Беррія, Струница, Морозвѣздъ и Велбуждъ (Кистенділь), а ихъ область тягнула ся на пбвнбчь ажь до Бѣлграду и Видина, на всхбдъ ажь до Софіи, на полудне ажь до Янины. Все проче на всходѣ и на полудни балканьского пбвострова належало до грецкои церкви. Візантійскѝ завоювателѣ оставили були болгарскбй церквѣ ей орґанізацію и затвердили ей торжественно грамотами. Однакожь поволи выперли Візантійцѣ болгарскихъ епископбвъ, а Охріда сталась головною опорою патріархату въ Македоніи, хочь черезъ цѣлѝ столѣтя не бувъ візантизмъ въ силѣ вынародовити Славянъ и зробити зъ нихъ Грекбвъ. Коли-жь болгарскій елементъ въ Македоніи мбгъ середъ найнекористнѣйшихъ условій ставити завзятый опбръ и бувъ въ силѣ злити зъ собою и другѝ нербвнѝ зъ нимъ славяньскѝ елементы, хочь самъ мусѣвъ значно уступати передъ Візантійцями и Турками, то можемо на будучнбсть бути переконанѝ, що не послугуючись навѣть недозволеными средствами покаже ся болгарскій елементъ въ самбмъ осередку балканьского пбвострова досыть крѣпкимъ. Новоименованѝ епископы будуть мати нагоду заявити свбй особистый вплывъ въ зносинахъ зъ урядниками Порты. Що то значить, знае кождый, хто знае Всхбдъ, де особистый вплывъ мае далеко ббльше значѣнье якъ важнбсть самои справы. Політичне значѣнье сего именованя лежить головно въ тбмъ, що Порта стараесь добровбльно скрѣпити болгарскій елементъ, а бдтакъ и въ тбмъ, що Порта дала доказъ, що радбсть и смутокъ Болгаръ не суть для нея рбвнодушнѝ. То есть добра основа до остаточного управильненя болгарскои справы; чимъ ббльше буде болгарске правительство увзглядиювати интересы Туреччины, беручи то, що дасть ся осягнути, не домагаючись всего бдъ разу, тымъ лекше сповнить ся не одно, чого нинѣ можна хиба лишь бажати.“

Тблько-жь Болгаре мабуть за надто поспѣшили ся зъ обявами своеи радости, бо показуесь, що имъ и того не можна осягнути що и сама Туреччина радо бы имъ признала. Россія заложила свое могуче veto а Болгаре готовѝ ще выйти зъ порожными руками, хочь вже такъ близькѝ були того, щобы статись панами въ Македоніи и выперти зъ бдтамъ вплывъ Сербіи та Греціи. Але все-жь таки надѣя для нихъ ще не зовсѣмъ пропала, бо султанъ — якъ кажуть — не постановивъ зовсѣмъ не именувати болгарскихъ епископбвъ лишь бдрочивъ сю справу. Мабуть схоче теперь Порта послухати и другихъ державъ та почути ихъ раду, що мае теперь робити. Трудно припустити, щобы Порта звычайными протестами далась бдстрашити бдъ розпочатого дѣла та щобы дала комусь диктувати собѣ приписы, якъ мае поступати въ своихъ внутрѣшныхъ справахъ. Що справа болгарска въ Македоніи не стоить такъ зле, якъ бы то можна думати, выходить вже зъ того, що коли екуменьскій патріархъ явивъ ся въ пятницю въ султаньскбй палатѣ и зажадавъ авдіенціи, султанъ его не принявъ и бнъ бдбйшовъ зъ нѣчимъ лишивши пропаматне письмо въ котрбмъ насамперед протестуе противъ именованя болгарскихъ епископбвъ въ Македоніи, взглядно же жадае, щобы тыхъ епископбвъ признано схізматиками та щобы болгарске духовеньство въ Македоніи мало окремѝ бдзнаки по котрыхъ можна бы его бдрбзнити бдъ правдивого православного духовеньства. Впрочбмъ и нема певнои вѣсти, чи султанъ постановивъ дѣйстно бдрочити именованье епископбвъ; вѣсть та могла бы бути такъ само неправдива якъ и богато иншихъ розпускаиыхъ мабуть зъ Букарешту о непокояхъ въ Болгаріи. Нинѣ н. пр. наспѣла вѣсть, що вчеръ оголошено въ Константинополи ираде султаньске о именованю болгарскихъ епископбвъ въ Охріді, Скоплю и Велесѣ. Вѣсти отже суперечать собѣ и длятого треба чекати, доки цѣла справа не розяснить ся зовсѣмъ а тогды можна вже буде сказати о нѣй щось позитивного.

Ухвалы краєв. комісіи для промыслу.

Черезъ два днѣ (13 и 14 липня с. р.) бдбували ся пбдъ проводомъ маршалка ґр. Тарновского и кн. Юрія Чарторыйского въ будынку соймовбмъ нарады краевои комісіи для справъ промысловыхъ, въ котрбй взяли удѣлъ пп. Барановскій Болеслав, Левъ Хшановскій, Ив. Франке, Каз. Лясковскій, Арнульфъ Навратіль, Тад. Романовичь, Ив. Роттеръ, д-ръ Ф. Вайґель, д-ръ Іос. Верещиньскій, Л. Вербицкій, Ю. Захарієвичь, д-ръ Зґурскій и Фр. Зѣма (Не взяли участи въ нарадахъ: ґр. Вол. Дѣдушицкій, Вол. Федоровичь, Е. Мохнацкій и Щепановскій.)

І-ою справою на порядку дневнбмъ була будова дому для ц. к. фаховои школы слюсарскои въ Сьвйонтникахъ (на Мазурщинѣ). Референтомъ бувъ п. И. Вербицкій, а яко гбсть взявъ участь въ нарадѣ надъ сею справою присланый бдъ міністерства просѣты инжиніръ Ф. Маеръ. Комісія ухвалила представити выдѣлови краевому такѝ внесеня: а) Край нехай поставить будынокъ для сьвйонтницкои школы слюсарскои, але пбдъ условіемъ, если громада Сьвйонтники причинить ся до будовы квотою 10.000 зр.; б) потрѣбне мѣсце пбдъ будову закупить край; в) плянъ будовы повиненъ увзгляднити потребу розширеня пляну науки на слюсарство будбваные и артистичне) г) комісія поручила своѣй секціи адміністраційнбй, щобы выготовила плянъ и вырахунокъ коштбвъ будовы не лише школы, але и домбвъ на мешканье для персоналу шкбльного (якъ того жадае міністерство). Будова школы мае коштувати що найбольше 35.000 зр. — Делеґатъ міністерства запевнявъ, що правительство призначило до 35.000 на закупно для школы сьвйонтницкои машины, праборбвъ и нового мотора парового, а инвентарь той въ дотеперѣшнбмъ будынку не мбгъ бы помѣстити ся.

ІІ. Членъ выдѣлу краевого Тадей Романовичь, яко шефъ бюра комісіи и предсѣдатель секціи адміністраційнои (не мовь екзекутивного орґану комісіи) здавъ справу зъ дѣяльности въ часѣ бдъ остатного и всего засѣданя комісіи (дня 26 сѣчня с. р.). Отсе головнѣйшѝ рѣчи, якѝ полагодила въ тбмъ часѣ секція адміністраційна, взглядно бюро комісійне.

1. Переведено переписку або личнѝ договоры дотычно основаня десятьохъ новыхъ шкблъ ремѣсничихъ и варстатбвъ науковыхъ.

2. Секція адміністраційна займала ся такожь реорґанізацію шкблъ гончарскихъ въ Коломыи и Порембѣ, школы кошикарскои въ Ярославѣ, а вкбнци почато договбръ зъ магістратомъ мѣста Станіславова о реорґанізацію тамошнои фаховои школы столярства и токарства.

3. Рбвножь почато договоры и студіи до будовы нового дому на ц. к. фахову школу слюзарску въ Сьвйонтникахъ (гл. пбдъ І.) и до розширеня будынку школы гончарскои въ Коломыи.

Де насъ кѣлка слине,
Бддаленѣ бдъ гбръ нашихъ,
Нашои родины,
Де ся зъ собовъ пбзнаемо,
Взаемно кохаемъ,
Наши труды и мозолы
Разомъ подѣляемъ,
Чимже ся ту розвеселимъ,
Чимъ ся привитаемъ?
Отворимо табакѣрку
Тай си заживаемъ.

Або якъ са меже собовъ
Часомъ попереченъ,
То на тое Наставника
Завсюда не кличемъ...
Навѣтъ сварку заразъ нашу
Всюда не голосимъ,
Зажіемъ собѣ табачки
Тай ся перепросимъ.

Або годитъ до якои
Роботы ся взьити,
А табачки насамперед
Собѣ не зажити?
Чижъ то не грѣхъ, якъ не еденъ
Куе дни и ночи,
А табаки не зажіе,
Не покрѣпить очи?
Чому то я, якъ ся кладу
По вечери спати,
Не забуду пбдъ подушку
Табаку сховати?
А якъ въ ночи ся обуджу
И зачну думати,
Заразъ мушу зъ пбдъ подушки
Табакѣрку брати.
Бо знаете, при табацѣ
Мисли прибуваютъ
І на концептъ ся найлѣпший
Часомъ здобуваютъ...

Рано встаю, хрещаю ся,
Нѣмъ лице обмыю,
То вже собѣ зо три разы
Табаки зажію.
Потому си въ обовязки
Охочо вступаю
І все мене тѣшитъ, бавитъ,
Сли табаку маю.
Навѣтъ тогди не баную,
Якъ грѣшей не маю,
Сли лешь повну табакѣрку
Въ кѣшени ховаю.
Чи то мене напасть яка
До грѣха 'скушае,
Або часомъ и нещасте
Яке мя спбткае,
Тогди я си табакою
Мысли розганяю
А въ нещастю въ табакѣрцѣ
Потѣхи шукаю.
Отъ на примѣръ: Настоятель
Якъ мя укарае,
А на просьбу, щобъ дарувавъ,
Лешь плечи стискае,
Що жъ робити, коли не можъ
Кару ухилити,
Треба знести, але си хоть
Табачки зажити.
А якъ въ школѣ нехотячи
Трету клясу зловлю,
То чи заразъ зъ турбаціи
Голову оголю?
Або якъ той слабодушный
Закидае книжку
І вже ходитъ якъ замлѣлый,
Не зѣсть борщу лыжку?
Пекъ оссина! якъ бы трега
Позбавила раю!
Я си пукну въ табакѣрку
И далѣй читаю.

Я не знаю, щобы то той
Малодушный робивъ,
Якъ бы бнъ (о)такъ на прикладъ
Въ моей шкѣрѣ ходивъ?
Де я мушу рбвно якъ бнъ
Книжки нильнувати
І до того майстромъ бути*),
Шматѣ бдбирати.
Отъ на прикладъ прійде Педель,
Часомъ и дукторы,
А всѣ кричатъ: ббй ся Бога
Пошій намъ кольоры!
Або часомъ якъ ся трафитъ
Ктось менѣ голоситъ:
Роби борше обойчики
Ksiądz канонникъ проситъ!
Та якже то, выпадае
Може не зробити?
Таже треба, гей той каже,
Якось зъ людьми жити!
И такъ неразъ, бѣгме Боже,
Въ колѣзію впаду,
Що кобы ми не табака,
Не давбымъ си раду...
Бо якъ менѣ круто прійде:
Гди ся треба вчити,
А до того зо два, зо три
Обойчики зъшити,
Тогди я си якъ на куражъ
Табаки зажию,
І лекціи ся научу
И обойчикъ вшию...
Або того малій клопбтъ,
Що менѣ надали,
Бдъ коли мя урядникомъ
Шматя обббрали?
А прецѣ ще не баную,
Якось собѣ раджу
И пильную Догматики
И Урядъ проваджу.
Неразъ Бабы якъ всѣ разомъ
Зъ шматьомъ ся навернутъ,
Голову ми въ моемъ бюрѣ
Мало не завернутъ,

*) Обойчикаромъ. [*Прим. автора.*]

Одна сесе, друга тото,
Кожда своѣ пойтъ,
Що не знаю бдъ рахунку,
Де голова стойтъ...
А якъ неразъ своимъ крикомъ
Забютъ менѣ бакы,
Тогди я си на терпливость
Зажію табаки.
А якъ бабы нетерпливѣ
На акта чекаютъ,
Я имъ кладу табакѣрку
Най си заживаютъ.
И такъ собѣ поволеньки
Усе зараджаю,
Якъ лешь мою табакѣрку
Коло себе маю.

Берѣтже си зъ мене прикладъ,
Котрѣсте не знали,
Якъ многои табакѣрка
Варта есть похвалы.
Она во всѣхъ дѣлахъ людзкахъ
Таку ролю грае,
Всѣ стосунки житя сего
Мило осладжае.
А вы братя, особливо,
Котрѣ согрѣшили,
Котри въ дымцѣвъ сего лѣта
Попереходили,
Покайте ся и повернѣтъ
Въ нашу середину,
Мы васъ пріймемъ вѣрне, щире,
Якъ свою родину.
Най си дымцѣ, що хтятъ, мовлятъ,
Люльку прихваляютъ,
Вы имъ кажѣтъ якъ Христосъ нашъ:
„Що творятъ, не знаютъ“.

Подавъ ***Ив. Б. Ле—й.***

4. Доповняючи̂ школы промыслови̂ заосмотрено ex officio въ одностайни̂ друки маніпуляційни̂ и приготовано таки̂ сами̂ друки для шкôлъ фаховыхъ и варстатôвъ взôрцевыхъ.

5. Приготовано нове поправлене выданье взôрцевого статута для спôлокъ ремѣсничихъ опертыхъ на приписахъ закона зъ 9 цвѣтня 1873 (В. з. д. ч. 70).

6. Позаякъ выйшовъ уже першій выпускъ методичныхъ взорôвъ рисунковыхъ, укладу проф. Ив. Роттера, вразъ изъ текстомъ поясняючимъ (се початокъ цѣлои серіи пôднятого комісією краєвою выдавництва взорôвъ рисунковыхъ для шкôлъ и ремѣселъ), то секція адміністраційна уложила проґраму заосмотреня тыми взорами шкôлъ остаючихъ пôдъ єи опѣкою.

7. Предложено выдѣлови краєвому справозданье дотычно помочи краю для початои мѣстомъ Коросномъ будовы дому на помѣщенье фаховои школы ткацкои.

8. Приготовано внесеня дотычно зорґанізованя фаховои и адміністраційнои инспекціи надъ фаховыми школами и варстатами науковыми.

9. Выготовлено внесеня дотычно пôднесеня промыслу домашного въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ, котри̂ зголосили ся до выдѣлу краєвого о помôчь въ тôмъ дѣлѣ.

10. Зъ заступствѣ познои комісіи полагоджено 24 наглыхъ подань о стіпендіи а 11 подань о позички на всяки̂ предприємства промыслови̂.

11. До „кола“ послôвъ польскихъ въ радѣ державнôй и до ц. к. правительства выслано три поданя зъ выкладомъ потребъ грошевыхъ для шкôлъ промысловыхъ въ Галичинѣ.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Минувшои суботы зôбравъ ся бувъ въ Празѣ на раду екзекутивный комітетъ нѣмецкихъ послôвъ соймовыхъ. Гербстъ, Русъ та ще кôлькохъ другихъ послôвъ не явили ся, але оправдали свою неприсутнôсть. Якъ вже звѣстно, мавъ комітетъ той радити надъ ситуацією выкликаною въ Чехахъ, выборомъ пос. Гайнріха на делеґата до краєвои рады школьнои. По вступной акціи, яку розвинула була въ сѣмъ дѣлѣ нѣмецка праса, можна було думати, що екзекутивный комітетъ нѣмецкій вызве громы и пекло на Чехôвъ та на ихъ выбранника Гайнріха; тымчасомъ стало ся инакше. Въ комітетѣ настало роздвоєнье. Бôльша часть Нѣмцѣвъ — такъ бодай пишуть нѣмецки̂ ґазеты — особливо зъ пôвнôчныхъ Чехъ стоять все ще на тôмъ становищи, що выборомъ Гайнріха оскорблено Нѣмцѣвъ въ найбольшôмъ степени и длятого треба ôдмовити всякои участи въ выставѣ; але було и богато членôвъ екзекутивного комітету того погляду, що така демонстрація була бы дитиняча и не треба ажь въ той спосôбъ мстити ся на радѣ громадской мѣста Праги, бо выстава краєва и безъ того не буде больша якъ всѣ подобни выставы краєви̂, а Нѣмцѣ и такъ були бы въ нѣй взяли лишь малу участь. Зъ політичного становища подносять то, що Нѣмцѣ зъ такъ малои причины не повинни̂ давати Чехамъ нагоду пôдносити закиды, що ось то они (Нѣмцѣ) своимъ поступованьемъ розбили угоду. Не маємо ще точного справозданя зъ ходу цѣлои нарады екзекутивного комітету и длятого годѣ намъ подати всѣ подробности, але конець концемъ результатъ нарады бувъ такій, що ухвалено резолюцію высказуючу репрезентаціи мѣста Праги рѣшучу нагану за єи поступованье. Въ справѣ выставы краєвои высказавъ ся екзекутивный комітетъ за тымъ, щобы условно взяти въ нѣй участь, т. є. тогды, коли переговоры угодови̂ доведуть до якогось успѣху; пôдъ симъ условіємъ треба такожь ухвалювати грошѣ потрѣбни̂ на фондъ выставовый.

Чехи на Моравѣ мстять ся теперь на Нѣмцяхъ за выборы до сойму, въ котрыхъ Нѣмцѣ побѣдили. Особливо въ Просинци розпочалась теперь мѣжь Чехами а Нѣмцями борба на ладъ ирляндскій. Жаденъ Чехъ не иде теперь купувати до купця Нѣмця, жаденъ не дає роботы нѣмецкому робôтникови а окремо до того установлени̂ люде уважають на то, щобы бороны Боже якійсь Чехъ не прогрѣшивъ ся. Мѣсцеве староство мусѣло ажь выступити въ оборонѣ бойкотованыхъ и такъ засуджено оногды кôлькохъ Чехôвъ на арештъ.

— —

Диспозицію до подорожи нѣмецкого цѣсаря на слѣдуючи̂ тыжднѣ вже уложено. Сими днями має цѣсарь, вернувши зъ Норвеґіи поѣхати заразъ черезъ Остенду, де офіціяльно заповѣджено єго приѣздъ на день 2 серпня, до Анґліи въ гостину до королевои Вікторіи въ Осборнѣ. Дня 4 серпня возьме цѣсарь участь въ ревіи анґлійскои фльоты а въ день потôмъ поѣде до Портсмесъ оглядати вержты корабельни̂. До Россіи поѣде цѣсарь зъ канцлеромъ Капрівімъ и въ ночи дня 17 серпня стане въ портѣ въ Ревалю; зъ ôдси поѣде цѣсарь на маневры, котри̂ потягнуть ся ôдъ 18 до 24 серпня. Россійски̂ ґазеты подавали свого часу вѣсть, що рôвночасно зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ має приѣхати до Россіи такожь и архикн. Кароль Людвикъ; въ вѣденьскихъ кругахъ двôрскихъ и політичныхъ не знають нѣчого о сѣй подорожи архикнязя.

НОВИНКИ.

— **Дальши̂ выборы до радъ повѣтовыхъ.** Президія намѣстництва розписала нови̂ выборы до радъ повѣтовыхъ въ повѣтахъ: Бяла, Чорткôвъ, Добромиль, Дрогобичь, Гусятинъ, Кольбушова, Львôвъ, Перемышляны, Рогатинъ, Сянôкъ, Снятинъ, Стрый, Товмачь, Величка, Жидачѣвъ, и вызначила день выборôвъ для громадъ сѣльскихъ на 4 н. ст. вересня, для громадъ мѣскихъ на 10 вересня, для найвысше оподаткованыхъ зъ катеґоріи промыслу и торговлѣ на 12 вересня а для бôльшихъ посѣлостей на 18 н. ст. вересня с. р. Членôвъ до радъ повѣтовыхъ выбирають: зъ громадъ сѣльскихъ Бяла, Гусятинъ и Стрый по 11 а всѣ прочи̂ по 12; — зъ громадъ мѣскихъ: по 9 членôвъ Величка и Стрый (зъ того самъ Стрый 8), по 8 Бяла и Снятинъ, по 7 Санôкъ, по 6 Добромиль, Дрогобичь, Кольбушова и Товмачь, по 5 Жидачѣвъ, по чотири Перемышляны и Рогатинъ, по 3 Чорткôвъ, по 2 Львôвъ; — зъ катеґоріи промыслу и торговлѣ выбирають: Бяла 3, Дрогобичь 2 а Величка 1 члена; — зъ бôльшихъ посѣлостей выбирають: Львôвъ 12, Чорткôвъ и Гусятинъ по 11, Перемышляны и Рогатинъ по 10, Жидачѣвъ 9, Добромиль, Кольбушова и Товмачь по 8, Сянôкъ 7, Дрогобичь, Снятинъ и Стрый по 6, а Бяла и Величка по 4 члены.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** приѣхавъ оногды зъ Пôдлютого до Львова, щобы ôдправити торжественне богослуженье въ четверъ сего тыждня въ честь вѣнчаня арх. Маріи Валеріи.

— **Медичный факультетъ у Львовѣ.** Сенатъ львôвского університету, попираючи справу основаня медичного выдѣлу у Львовѣ, выславъ сими днями до міністерства просвѣты меморіялъ, въ котрôмъ заявляєсь за внесенями выдѣлу фільософічного и приймає ихъ за свои. Внесеня ти̂ суть: 1. Системізувати катедру анатоміи тѣла людского вразъ зъ демонстрацією на оказахъ. 2. Системізувати катедру фізіольоґіи зъ гістольоґією, а такожь и выбудувати просекторію, на що якъ разъ мѣска рада львôвска вызначила 30 000 зр. и мѣсце пôдъ будову, а соймъ безъ сумнѣву, якъ говорить ся въ меморіялѣ, додасть краєву субвенцію. 3. Надати спеціяльнôй комісіи, котру установилось бы у Львовѣ, право испытувати зъ Іриґорозумъ медичного. — Єсли бы міністерство згодилось на ти̂ внесеня, то на разѣ мали бы мы у Львовѣ два перши̂ роки выдѣлу медичного.

— **Староства а власти автономічни̂.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ при нагодѣ однои справы пригадало староствамъ, що они обовязани̂ въ случаяхъ, коли автономічни̂ власти краєви̂ и громадски̂ хотять свôй правосильный вырокъ выповнити, доставити тымъ властямъ екзекутивни̂ средства и помôчь правительственныхъ орґанôвъ.

— **Докторaты.** Въ університетѣ львôвскôмъ одержали оногды степенѣ докторôвъ правъ пп.: Павло Ношковъ зъ Траціи, Стан. Добецкій зъ Остапя, Алекс. Долиньскій зъ Лѣсковичь, Вол. Стесловичь зъ Сидорова и Викторъ Зьемба зъ Лежайска

— **Огнѣ.** Въ Товтрахъ на Буковинѣ займивъ ся дня 22 н. ст. липня огонь на приходствѣ и знищивъ дôмъ мешкальный православного священика о. Евсевія Андрѣйчука.

— **Въ Конюхахъ** коло Бережанъ пасло двохъ хлопцѣвъ худобу на горѣ и забавляли ся тымъ, що стачали велике камѣнье на долину. Двоє дѣвчатъ сидѣло на долинѣ, а хлопцѣ зô збытковъ пустили на нихъ камѣнье такъ нещасливо, що однôй дѣвчинѣ розтрѣскало голову а друга тяжко покалѣчена.

— **Загальни̂ зборы „кулокъ рôльничихъ“** ôдбудуть ся сего року въ Станіславовѣ дня 11 и 12 н. ст. вересня. При нагодѣ сихъ зборôвъ має устроитись въ Станіславовѣ выстава худобы и домашного промыслу зъ станіславôвского и околичныхъ повѣтôвъ. Сими днями ôдбулись въ тôй справѣ нарады мѣжь зарядомъ „кулокъ“, повѣтовою и мѣскою радою та філією товариства рôльничого въ Станіславовѣ.

— **Кара за неосторожну ѣзду.** Вôзникъ трамваєвый Лука Чарнецкій, ѣдучи 10 марта с. р. о год 11-ôй рано коло касарнѣ Фердинанда на Городецкôмъ и побачивши зъ далека ôддѣлъ войска на шляху трамваєвôмъ, не давъ знаку и наѣхавъ такъ нещасливо на рядового вояка 80 полку пѣхоты, Юл.. Брейчука, що той доси ще лежить у войсковôмъ шпитали, ампутовано єму ногу а теперь показуєсь потреба ще разъ ампутовати. Брейчука, котрый окалѣчѣвъ въ службѣ, спенсіоновано и ôнъ буде побирати, єсли подужає, рôчно 36 зр. пенсіи а крôмъ того 96 зр. рôчно яко додатокъ за калѣцтво (Verwundungs Zulage). Вôзникови Чарнецкому выточено процесъ о провину противъ безпечности житя зъ §. 335 з. к. Розправа ôдбула ся минувшои суботы передъ львôвскимъ трибуналомъ карнымъ. Обжаловувавъ заст. прокуратора Гайдереръ, Чарнецкого боронивъ д-ръ Дулемба, а въ имени Брейчука выступавъ д-ръ Льеманъ. Ще и въ имени войсковости выступавъ капітанъ 80 полку и домагавъ ся засудити Чарнецкого на заплату 25 зр. 69 кр. за знищеный мундуръ Брейчука а крôмъ того на заплату тои згаданои пенсіи, яку фонды державни̂ будуть выплачувати Брейчукови. Чарнецкій не признавъ ся до вины, бо, якъ говоривъ, дававъ знаки, а причиною сеи пригоды було се, що тогдѣ було ховзко. Переслухано 12 свѣдкôвъ, котри̂ зôзнали на некористь обжалованого. Чарнецкого засуджено на одномѣсячный арештъ зъ постомъ разъ въ тыждни та на заплату коштôвъ процесу карного. Що-до претенсій войсковости и Брейчука ôдослано на дорогу цивільну. Д-ръ Льеманъ выточить теперь товариству трамваєвому въ имени Брейчука процесъ цивільный о ôдшкодованье за втрачену ногу. Брейчукъ єсть одинакомъ а отець єго немôчнымъ старцемъ.

— **Трясенье землѣ** далось чути минувшого четверга коло Лінцу. Потрясеня ишли ôдъ полудневого всходу на пôвнôчный захôдъ а при тôмъ лютилась буря зъ тучею.

— **Дирекція почтъ** повѣдомляє, що зъ днемъ 1 серпня с. р. переносить ся урядъ почтовый зъ Мартинковичь, пов. новосандецкого, до Кленчанъ безъ нѣякои змѣны въ урядованю.

— **Жиды въ Россіи.** Вѣдомо, що новыми законами въ Россіи заказано жидамъ поселятись въ деякихъ мѣсцевостяхъ, обмежено число жидôвъ-студентôвъ въ науковыхъ заведеняхъ и взагалѣ вылучено жидôвъ зъ-пôдъ многихъ законôвъ, котри̂ загально обовязують кождого россійского горожанина. Теперь же одержавъ Berl. Tagblatt таку допись зъ Петербурга: Голова (бурмістръ) Одессы, Зеленый, выдавъ розпорядженье, що жиды, котри̂ будуть неприлично заховувати ся на мѣсцяхъ публичныхъ або єсли кого-небудь обидять, мають бути карани̂ въ дорозѣ адміністраційнôй, с. є. безъ суду. Таке саме розпорядженье выдавъ такожь ґубернаторъ могилѣвскій. Коли обѣжникъ ґубернатора прийшовъ до „уѣздного“ (повѣтового) мѣста Мстиславя, скликавъ маршалокъ повѣтовои шляхты, кн. Мещерскій, найзнатнѣйшихъ жидôвъ зъ мѣсточка и въ присутности властей оповѣстивъ имъ, що въ Россіи крôмъ законôвъ державныхъ суть такожь приписы адміністраційни̂, що обѣжникъ ґубернатора дає єму у руки широку власть и тому подає жидамъ до вѣдомости, що єсли они не залишать своєи неприличности и будуть зухвалыми, єсли ихъ дѣти будуть выправляти крики по улицяхъ, то провинивши̂ ся безъ взгляду на особу будуть публично выбити̂ рôзками. А присутный прокураторъ додавъ: Кажемо васъ по просту на ринку выбити. Маршалокъ повторивъ ще разъ и додавъ, що для примѣру будуть выбиратись якъ разъ найзнатнѣйши̂ жиды и то при найменшôй нагодѣ — Кажуть, що въ наслѣдокъ тыхъ вѣстей упавъ курсъ рубля на берлиньскôй биржи.

— **Зъ Мостôвъ великихъ пишуть намъ:** На дохôдъ мѣсцевои охотничои сторожи огневои ôдбула ся дня 1 червня с. р. забава народна въ лѣсѣ поблизько нашого мѣсточка. Мимо не дуже сприяючои погоды забава удала ся, можна сказати, дуже добре, бо урôзнороднена проґрама задоволила публику, котра зъ дальшихъ навѣть сторôнъ, бо зъ Жовкви и зъ окрестныхъ сѣлъ, прибула, щобы ôдôтхнути свѣжимъ воздухомъ нашихъ лѣсôвъ сосновыхъ, а при тôмъ причинити ся до побôльшеня фондôвъ нашои охотничои сторожи огневои. Такожь результатъ фінансовый забавы, якъ на наши̂ ôдносины, назвати можна величавымъ, бо чистый дохôдъ выносить 243 зр. 11 кр. и ôнъ оберне ся на закупно реквізитôвъ сторожи огневои. За такій результатъ забавы маємо дякувати головно жертвенности осôбъ до комітету належачихъ, котри̂ будь узбираньемъ численныхъ, навѣть досыть дорогихъ предметôвъ до базару, чи то доставою віктуалôвъ до реставраціи устроєнои на мѣсци забавы прийшли въ помôчь выдѣлови товариства, яко тѣснѣйшому комітетови забавы. Найбôльшу заслугу въ тôмъ взглядѣ приписати належить Впов. Адольфови Удрицкому, властителеви Мостôвъ великихъ, котрый радо ôдступивъ въ своѣмъ лѣсѣ мѣсце на устроєнье забавы, а що бôльше, давъ безплатно значне число матеріялу деревяного на поставленье въ тôмъ мѣсци численныхъ будынкôвъ. Пôдписаный выдѣлъ складає про-те прилюдну подаку Вп. панови Адольфови Удрицкому и всѣмъ П. Т. панямъ и панамъ, котри̂ до устроєня сеи забавы причинили ся заявляючи, що заразомъ кождому зъ нихъ высылає листомъ окремо подяку. — Выдѣлъ охотничои сторожи огневои въ Мостахъ великихъ. — *Олекса Удрицкій*, голова; *Иванъ Миляновскій*, писарь.

— **Ôдъ о. Володимира Левицкого зъ Цебриньского** одержали мы слѣдуюче письмо: „Высокоповажаный Пане Редакторе! На пôдставѣ закона прасового упрашаю Достохвальну Редакцію „Дѣла“ якъ найскорше помѣстити отсе спростованье: Вп. Дописуватель „Дѣла“ въ ч. 151 зъ дня 6 (18) липня 1890 въ дописи зъ Лютовискъ „про святкованье похоронôвъ мощей Мицкевича“ помѣстивъ, що я непрошеный бравъ участь въ соборнôй службѣ Божôй за упокôй бл. п. Мицкевича. Впхати ся тамъ, де не просять, не було и не єсть моимъ звычаємъ, якъ Вп. Дописуватель „Дѣла“ або изъ злобы або будучи зле поинформованымъ помѣстивъ. Власне рѣчь цѣлкомъ инакше має ся. Дня 1 липня дôстаю я листъ зъ Лютовискъ адресованый до мене, котрого змѣстъ подаю до прилюднои вѣдомости: „Wielebny księże! W piątek dnia 4 lipca urządzamy w tut. cerkwi nabożeństwo za duszę ś. p. Adama Mickiewicza, jako w dniu jego pogrzebu. Otóż imieniem naszego szczupłego grona inteligencyi udajemy się do W-go księdza z prośbą, czyby nie był łaskaw swoją obecnością przyczynić się do uświetnienia tego nabożeństwa, zwłaszcza, że i drudzy księża swój współudział przyrzekli. Nie spodziewając się odmowy kreślimy się winnym szacunkiem — *P. Kuryś.* — *Paliwoda.* — Маючи се запрошенье, а не, якъ Вп. Дописуватель „Дѣла“ помѣстивъ [„котрого и не просили“], поѣхавъ я лишень яко священикъ зъ обовязку христіяньского помолити ся за помершого. — Зъ поважаньемъ Володимиръ Левицкій, рускій священикъ зъ Цариньского“.

— **Контрабанда** Зô Самбора доносять 25 н. ст. липня: Вчера зъѣхала до тутешнои фабрики лікерôвъ Штаєрмана и Ліпшіца комісія зъ краєвои дирекціи скарбовои у Львовѣ на несподѣвану ревізію и выкрыла обманьство ведене на велику мѣру. Згадани̂ фабриканты спроваджали денатурованый спіритусъ и то безъ повѣдомленя властей, та переробляли єго. Комісія зъѣхавши несподѣвано, выкрыла се цѣле обманьство, фабрику сейчасъ замкнула, а на фабрикантôвъ наложила 25.000 зр. кары. Котелъ зô спіритусомъ бувъ такъ приладженый, що за однымъ ôдкрученьемъ закрутки весь спіритусъ выплывавъ. Коли комісія зъѣхала, одинъ зъ маніпулянтôвъ хотѣвъ ôдкрутити закрутку, але одинъ зъ стражникôвъ скарбовыхъ хопивъ єго завчасу за руку и вже не можна було въ сей дотепный спосôбъ затерти слѣдôвъ обманьства.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Директоръ низшои школы реальнои въ Тернополи, Іос. Кицкій, по 31-лѣтнôй службѣ пôйшовъ на пенсію. — Въ Краковѣ отворено сими днями заведенье фондаціи Гельцлѣвъ для невылѣчимыхъ старцѣвъ; заведенье може помѣстити 300 осôбъ. — Въ Криници отворено движиму выставу образôвъ и рѣзьбъ; на выставѣ суть образы Сьемирадского, обохъ Коссакôвъ, Веруша-Ковальского, Попеля, Созаньского, Макаревича, Бещада, Костшевского, Прушковского и иншихъ, та рѣзьбы Левандовского и Леника. Крôмъ того выставлени̂ майоліки коломыйскои школы та вышиваня зъ околиць Прута и Днѣстра.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію приняти̂ оо.: на Кадлубиска: Ник. Фôльваркôвъ, Лука Войнаровичь, Юл. Дорожиньскій, Вол. Павликовскій, Орестъ Коновалець, Юр. Куницкій, Вол. Ганицкій.

Испытъ конкурсовый выдержали оо.: І. Божейко, Сим. Винявскій, Мих. Ваврикъ, Ал. Здерковскій, Ис. Зельскій, Ник. Курбасъ, І. Куликъ, Іос. Лѣщиньскій, Вол. Лотоцкій, Корн. Мандичевскій, Ник. Сенишинъ, Мих. Студиньскій, Мих. Форись, Ник. Чубатый и Вол. Шенкирикъ.

Введеный о. Григ. Комаряньскій въ сотр. Жуличь.

Президія намѣстництва годить ся на кан. институцію о. Ром. Крижановского на Крушельницю.

Митр. Консисторія вставилась до намѣстництва о удѣленье одноразовои пôдпомоги зъ фонду реліґійного для о. Ипол. Дроздовского зъ Княжого.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду реліґійного сотрудникамъ въ Токахъ и Вербôвчику на одинъ рôкъ.

Ôдпустки одержали оо.: Теод. Цегельскій зô Струсова на 4 тыжднѣ, Іос. Гулла зъ Чепелѣвъ на 8 тыж., Сезонтъ Медвецкій зъ Ольхôвки на 2 тыж., І. Джулиньскій зъ Болотни̂ на 2 тыж., Іос. Бабѣй зъ Городка на 6 тыж., Вол. Колянковскій зъ Луки малои на 6 тыж., Вас. Небыловець зъ Перегиньска на 6 тыжднѣвъ.

Вѣсти зъ еп. Станіславôвскои.

Презенту на Молодятинъ, дек. пѣстиньского, одержавъ ôдъ намѣстництва о. Алекс. Зражевскій.

Посмертни̂ — ✝ — оповѣстки.

Теофиля зъ Вендзиловичѣвъ Май, жена инжиніра державныхъ зелѣзниць у Львовѣ, упокоила ся въ 32 роцѣ житя въ Яблôнкахъ, пов. лѣського. Вѣчна ѣй память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 27 липня. Вѣсти, будь то бы италіяньске правительство зажадало якогось поясненя въ справѣ розвязаня италіяньского товариства Pro patria, єсть зовсѣмъ безосновна.

Бѣлградъ 27 липня. Въ Неґотинѣ выточено процесъ кôлькомъ радикаламъ, що оскорбили династію и спѣвали революційни̂ пѣснѣ. Въ Нишу зроблено ревізію у кôлькохъ радикалôвъ, що роздавали портрети Караджорджевича и ширили революційни̂ проклямаціи.

Монахіюмъ 28 липня. Кн. реґентови Леопольдови лучилась пригода. На кариту котрою ѣхавъ князь зъ своимъ адъютантомъ, наѣхавъ паровый трамвай. Князь и адъютантъ выпали зъ карити; першому нѣчого не стало ся а другій потовкъ ся и легко покалѣчивъ ся.

Парижь 28 липня. Въ кругахъ парляментарныхъ суть того погляду, що криза въ ґабінетѣ мусить конче незадовго наступити и що міністеръ фінансôвъ Рувіє подасть ся до димісіи.

Буеносъ-Аіресъ 28 липня. Рухъ революційный обгорнувъ майже цѣлу всхôдно-полудневу Арґентину. Войско въ столици збунтувалось и сполучило ся зъ вороходниками. Правительство хотѣло при помочи поліціи удержати спокôй, але то єму не удало ся. По кровавôй бійцѣ пустились були ворохобники до палаты президента, але вже не застали єго, бо ôнъ утѣкъ бувъ до Розаріо. Ворохобники оголосили Арему президентомъ.

Оповѣщенье конкурсу.

Выдѣлъ товариства „Руска Бурса“ въ Тернополи подає до загальнои вѣдомости, що на рôкъ шкôльный 1890|91 може найти умѣщенье въ Бурсѣ 18 питомцѣвъ за мѣсячною доплатою 8 до 5 зр. в. а.

Желаючи̂ бути принятыми до Бурсы мають внести поданя свои найпôзнѣйше до 6 (18) серпня с. р. на руки предсѣдателя д-ра Володимира Лучакôвского, адвоката краєвого въ Тернополи.

До поданя долучити належить: а) метрику хрещенья, б) свѣдоцтво убожества и моральности выставлене черезъ урядъ парохіяльный, в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу, г) декларацію родичѣвъ або опѣкунôвъ, яку суму зобовязують ся мѣсячно доплачувати, д) марки почтови̂ на рекомандовану пересылку рѣшеня Выдѣлу зъ прилогами.

Бувши̂ питомцѣ „Бурсы“ не потребують предкладати свѣдоцтвъ крещеня и моральности.

Одъ Выдѣлу товариства „Руска Бурса“, въ Тернополи дня 13 (25) липця 1890.

Д-ръ В. Лучакôвскій. — Романъ Бачиньскій.

На нинѣшныхъ карткахъ адресовыхъ мають П. Т. Предплатники нашои часописи зазначено, доки уплатили належитôсть передплатну а такожь зъ якими рестанціями залягають за минувшій часъ. Просимо вырôвнати залеглости, бо ôдъ 1 серпня здержуєсь безвзглядно дальша высылка. — Вп. Передплатники, котри̂ выѣхали на якійсь часъ на феріи, зволять ласкаво вчасно повѣдомити нашу Адміністрацію о змѣнѣ мѣсця перебуваня.

Надѳслане.

Дѳмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѣ обліґаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннѳмъ. Поручења зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ѳдъ 1 червня 1890.

Ѳдъѣздъ зѳ Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тѳлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тѳлько вѳ втѳрки.

Приѣздъ до Львова.

Зѳ Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зѳ Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тѳлько вѳ втѳрки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѣ пѳсля годинника львѳвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дѳстати можна въ кождѳй стації по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 150·000

Промесы банку вѣденьского Mercur на цѣлѣ льосы прем. угорскѣ по зр. 3·75
на пѳвъ „ „ „ „ „ 2·50

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы банку вѣденьского Mercur на 3% льосы зав. кред. земск. австр. по зр. 1·75

продає такожь оригінальнѣ льосы по курсѣ найумѣренѣйшимъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дѳмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорѳчна на провінцію зр. 1·80.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зѳ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнѣ

Всѣлякѣ обліґаціи довгу державного

Зелѣзничѣ обліґаціи першеньства

Льосы державнѣ и приватнѣ

продає пѳдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 128—156 **Дѳмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Поручења зъ провінціи выготовлює ся ѳдворотною почтою безъ дочисленя провізін.

Зарядъ каменолому дѳбръ **Свѣржь** повѣдомляє, що доставляє готовѣ якъ такожь на замовленя

Камѣнѣ млыньскѣ

въ добѳрнѳй якости по цѣнѣ (loco) 80 кр. за цаль ѳдъ 28—32 цалѣвъ ширины а иншои ширины на жаданье по цѣнѣ пѳсля умовы.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирѳвска (давнѣйше Львѳвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѳвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѳвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѢ** для лѣкарѣвъ, хемікѳвъ, піротехнікѳвъ, антикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѢ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до пряня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикѳвъ краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помѳстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикѳвъ и лякиръ до чорненя шкѳры, найдѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 15—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыжня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пѳсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			zр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	½ клгр	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ѳдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный	„	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ѳдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ѳдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу **5% асигнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѣ по 4½% ѳдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

РУ-

кавички, шовковѣ, серячѣ, саміпновѣ лосевѣ, кафтанпки и шкѳряны штаны, — простирала, бандажѣ, суспензорїи и всѣ выробы рукавичничѣ

поручає найдешевше

2537 ТОРҐОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львѳвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Складъ сукна и готовыхъ одяґѳвъ **мужескихъ и дѣточихъ** пѳдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицъ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тѳмъ званю, достаточнѣ средства маєтковѣ а такожь навязанѣ безпосереднѣ зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публицѣ товаръ добрѳи якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѣ листовнѣ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнѣ пробки оплатно. 3109 35—?

Дякуючи за теперѣшнѣ взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ѳдъ початку до найновѣйшихъ часѳвъ въ обемѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пѳдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкѳвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

въ доброго вулканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѣ пѳдписи, монограмы и бувѣры до значеня бѣля, такожь штампиліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 3582 1-12

ТОРҐОВЛЯ СУКНА И МОДНЫХЪ ТОВАРОВЪ ВОВНЯНЫХЪ.

ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ и СЫНЪ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 33.

Рѳкъ основаня 1841.

Поручає матеріи и останки вовняни на сезонъ весняный и лѣтный, зъ минувшого року, по дуже зниженыхъ цѣнахъ. 3329

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить ѳдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр., на пѳвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

АНТѲНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКѲВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурoґатѳвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракѳвцяхъ пѳдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рѳльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ѳдзначаючій ся богатствомъ частей пожывныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску гѳрку. 3347 27—52
Каву фіґову.
Цикоріяльну каву перлову (Новѳсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевышаючій прикметами всѣ сего рода заграничнѣ продукты, надѣю ся, що нашій Вп. Господинѣ. котрѣ окружають все и всюды своєю прихильностію краєвый промыслъ, схотятъ и въ тѳмъ случаю пѳдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

НОЛОТНА

бѣлѣ, чисто лняни, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншій по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшій на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнѣ и турецкѣ до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншій тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высылає пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

1—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

ПОЛОТНА

Дирекція школы и Товариства ткачѣвъ **въ Блажовѣ** поручає П. Т. Публицѣ отсѣ свои выробы: **Полотна, сорочки,** калесоны, простирала **чисто ляни,** полотна грубѣ конопляни по цѣнахъ ѳдъ 5 зр. до 26 зр., сохи, дымки, полотенця кольоровѣ на голову и до одягу, рушники, дреліхи и т. п.

Просить ся о замовленя завчасу на полотна до **сушеня хмелю.** Цѣна и и пробки на желанье даромъ. Товары закупленѣ надъ 15 зр. высылаємо оплатно.

Зъ поважаньемъ

В. Рильскій.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНѲСТЬ

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ — ЛИШЬ 1 ЗР. — Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

3539 (27—50)

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНѢ ВЫҐРАНѢ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дѳстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Пляѣръ зъ зѳбр. Черлянськои. Зъ друкарни тов. им. Шевченка, пѳдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 160. Львôвъ, Второкъ 17 (29) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Празѣ ôдбуло ся вчера пôдъ проводомъ намѣстника ґр. Туна перше засѣданье новои рады шкôльнои краєвои. Намѣстникъ ôдкрывъ засѣданье нѣмецкою и ческою промовою, въ котрôй высказавъ надѣю, що нова рада буде старати ся всѣми силами о пôднесенье просвѣты въ краю, а поодинокѝ єи члены будуть певно однѝ другимъ щиро и дружно помагати.

Староческа праса доказує, що Ріґеръ мимо того, що въ приватнôмъ письмѣ до Pozor-а заявивъ охоту ôдсунути ся ôдъ житя політичного, все таки ще не уступить, бодай ажь до того часу, доки ческо-нѣмецка угода не буде вповнѣ переведена. Оденъ зъ приятелѣвъ Ріґера запытаный, якъ треба розумѣти слово „незадовго“, высказане въ письмѣ Ріґера, заповѣдаючôмъ єго уступленье зъ арены політичнои, ôдповѣвъ: Можете бути певнѝ, що Ріґеръ, о скôлько єму здоровлье дозволить, доти не уступить, доки не буде угода переведена, хиба що переконає ся, що угода въ теперѣшну пору не дасть ся перевести. Ôдъ многихъ лѣтъ ôнъ лишь о тôмъ думавъ, щобы въ краю, въ котрôмъ стане єго могила, не було вѣчно спорячихъ зъ собою сусѣдôвъ, але згôдно для добра ôтчины працюючѝ горожане, котрѝ мають однаковѝ права до рôднои землѣ и взаимно ихъ собѣ признають. Угоду уважає Ріґеръ за одинокій спосôбъ управильненя ôдносинъ въ нашôмъ краю и не думаю, щобы ôнъ спочивавъ, доки не зуживъ бы всѣхъ средствъ для переведеня угоды.

Архикн. Кароль Людвикъ вернувъ вже зъ своєи подорожи на Пôвнôчь до Вѣдня. Pol. Corr. помѣстила при сѣй нагодѣ такій комунікатъ: Въ россійскихъ ґазетахъ стрѣчаємо вѣсть, що архикн. Кароль Людвикъ має незадовго выѣхати до Петергофу. Въ тутешныхъ добре поинформованыхъ кругахъ не знають о намѣренôмъ выѣздѣ архикнязя до Россіи, нѣчого.

N. W. Tagblatt доносить, що въ кругахъ войсковыхъ говорять рѣшучо, що міністеръ вôйны ґен. Баверъ, котрый єсть теперь на урльопѣ, перейде безпосередно по нѣмъ въ сталый станъ спочинку. Вѣсть та єсть дуже неимовѣрна и потребує потвердженя.

——

Праса россійска приписує приѣздови нѣмецкого цѣсаря до Россіи велику вагу и сподѣває ся, що ôдъ сеи подорожи розпôчне ся въ Европѣ нова ера політична. „Гражданинъ“ каже, що предметомъ дипломатичныхъ переговорôвъ пôдчасъ гостины цѣсаря Вільгельма буде направленье нарушеныхъ точокъ берлиньского договору. Австрія — каже Гражданинъ — не повинна сподѣвати ся нѣякои компензаты, бо вже самъ договôръ берлиньскій забезпечує достаточно австрійскѝ интересы на полудневôмъ заходѣ, хочь бы княземъ болгарскимъ бувъ чоловѣкъ сприяючій Россіи. „Новости“ доказують, що тридержавный союзъ ставъ ся анахронізмомъ, а цѣсарь нѣмецкій шукає новыхъ основъ для нѣмецкои політики; въ виду того повинна Австрія завчасу старати ся порозумѣтись зъ Россією.

Россійскѝ ґазеты оголошують выказъ жертвъ, акѝ св. синодъ въ Петербурзѣ выславъ для голодуючихъ Чорногорцѣвъ и Сербôвъ. Дня 15 падолиста м. р. приказавъ синодъ збирати жертвы по всѣхъ церквахъ въ цѣлôй державѣ и зôбравъ тымъ способомъ 1 липня с. р. 262,733 рублѣвъ. Зъ того выслано на руки чорногорского митрополита 165.000 руб. а на руки сербского митрополита 55.000 руб. Характеристичнымъ єсть, що зъ повысшихъ грошей призбираныхъ въ церквахъ передано 21.000 руб. славяньскому благотворительному комітетови въ Петербурзѣ.

——

Намѣрена подорожь цѣсаря Вільгельма до Россіи зъ однои стороны, а выѣздъ кн. Фердинанда зъ Болгаріи зъ другои стороны дали ґазетнымъ політикамъ широке поле до бôльше або менше удачныхъ комбінацій. До такихъ комбінацій належить такожь вѣсть, яку розпустивъ берлиньскій кореспондентъ букарештеньскои Service Spéciale Telegraphique о політичнôй проґрамѣ цѣсаря Вільгельма, яку ôнъ хоче пôдчасъ своєи гостины въ Петербурзѣ предложити россійскому правительству. Проґрама та складає ся зъ слѣдуючихъ точокъ: 1) Нѣмеччина порозрмѣвшись зъ Россією буде старатись о то, щобы кн. Вальдемара даньского выбрано княземъ болгарскимъ; князь перейде ôдтакъ на православіє. — 2) Всхôдна Румелія буде остаточно сполучена зъ Болгарією, а цѣлый край буде проклямованый королѣвствомъ. — 3) Европейскѝ державы зберуть ся на конґресъ, щобы нарадитись надъ конечными, маючими спôльно предприняти ся мѣрами противъ соціялізму. — 4) Всѣ стоячѝ на порядку дневнôмъ точки, що змушують державы жити на стопѣ военнôй, будуть предложенѝ (?) конґресови, а той буде ихъ рѣшати (?). Крôмъ того, кажуть, предложить цѣсарь Россіи одинокѝ ще способы, котрѝ могли бы до вôйны не допустити.

Hamb. Corr. помѣстивъ бувъ кôлька днѣвъ тому назадъ статью, въ котрôй доказує, що на подорожь цѣсаря Вільгельма до Россіи не треба робити собѣ великои надѣѣ. Хтось лишь злобно выдумавъ, що Нѣмеччина хоче направити свои ôдносины до Россіи коштомъ союза зъ Австрією и Италією. То само потверджає и Nordd. allg. Ztg., якъ каже, на пôдставѣ власныхъ информацій.

——

На конґресѣ мира, що недавно тому ôдбувавъ ся въ Лондонѣ, бувъ мѣжь иншими посолъ до ради державнои зъ Галичины Козловскій и промавлявъ тамъ заразъ при першôй точцѣ нарадъ т. є. коли вела ся дебата надъ свободою вѣры. Козловскôй обговорювавъ тамъ гоненье уніятôвъ на Пôдлѣсю зъ становища права природы и права народôвъ и доказувавъ, що такъ само якъ вôйна межи двома народами такъ и безустанна вôйна противъ власныхъ пôдданыхъ задля вѣры и вѣроисповѣданя єсть гидка. Бесѣдникъ говоривъ о кровавôмъ гоненю въ Холмщинѣ и взагалѣ въ Россіи и пôднѣсъ ту обставину, що конґресъ берлиньскій занявъ ся бувъ справою свободи вѣры полудневыхъ Славянъ а конференція берлиньска 1885 р. справою невôльництва въ Африцѣ, пôдчасъ коли неволя вѣры и слова народу зъ 1000-лѣтною исторією не знаходятъ обороны анѣ зъ стороны правительствъ анѣ зъ стороны прасы. Козловскій выказувавъ, що Поляки не суть елементомъ революційнымъ а доказомъ на то єсть ихъ становище въ Австріи, де они, дякуючи цѣсареви, дôзнають законнои опѣки и прихильности. N. fr. Presse згадуючи про выступленье Козловского на лондоньскôмъ конґресѣ мира донесла була, що ôнъ выступавъ тамъ въ оборонѣ жидôвъ, котрыхъ гонять въ Россіи. Польскимъ ґазетамъ се не сподобалось и они лютать ся на вѣденьскій орґанъ нѣмецкій та доказують, що Козловскій говоривъ лишь о Полякахъ.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що на пирѣ по вѣчу лібералôвъ въ Неґотинѣ оденъ радикалъ священникъ и два такожь радикалы учителѣ, що крутили ся коло льокалю, де ôдбувавъ ся пирь, протестували противъ тоасту въ честь короля Александра, пôднесеного посломъ Генчичемъ а ôдтакъ стали ганьбити династію и спѣвали революційнѝ пѣснѣ. Лібералы почувши то повѣдомили заразъ о тôмъ реґентію телеґрафічно и зажадали сатисфакціи для ихъ оскорбленого чувства льояльности. Въ Нишу ôдбула ся въ редакціи радикальнои ґазеты „Слобода“ ревізія за портретами Караджорджевича и антидинастичными проклямаціями, але не знайдено нѣчого.

Межи правительствомъ сербскимъ а синодомъ настало зновъ непорозумѣнье за-для выбору кандидата на опорожнену посаду епископа въ Неґотинѣ.

——

Дуже цѣкава рѣчь акъ закôнчить ся справа именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи. Зъ Константинополя доносять, що Порта не хоче зважати на протестъ Россіи противъ сего именованя и длятого думають тамъ, що россійскôй політицѣ и симъ разомъ не пощастило ся. Кажуть, що россійскій посолъ Нелидовъ має бути покликаный до Петербурга, щобы тамъ особисто здати справу зъ стану рѣчей. Пôсля константинопольскои аґентіи оголошено вже султаньске ираде о актѣ именованя епископôвъ въ Скоплю и Охридѣ.

——

Въ середнôй и полудневôй Америцѣ иде революція и межиусобиця на всѣ заставы. Межи Ґватемалею а Санъ Сальвадоромъ прийшло вже до великои вôйны. Въ битвѣ пôдъ Чінґо було здаєсь щастье по сторонѣ ґен. Ецеты. Ґватемальцѣ стратили 600 людей а Сальвадорцѣ всего лишь 2 офіцирôвъ и 87 воякôвъ. Въ Буеносъ Аіресъ въ Арґентинѣ такожь щось не на добре заносить ся и здає ся, що незадовго наступить змѣна правительства, бо теперѣшне правительство має лишь мало прихильникôвъ. Революцію въ Буеносъ-Аіресъ выкликали здаєсь первѣстно цивільнѝ а ôдтакъ ажь прилучило ся до нихъ войско, котрого въ сѣмъ краю и такъ не богато бо всего лишь около 8000 людей. Що дало безпосередну причину до ворехобнѣ, доси ще не знати.

Przyjaciele ludu...

Зъ Каменецкого пишуть намъ:

„Дѣлю ся зъ Вами цѣкавымъ фактомъ, котрый характеризує нашихъ szlachetnych dobrodziejów, що то хвалять ся, що они єдино chłopka kochają i w potrzebie ratują.

Обшаръ двôрскій въ Сѣльци беньковскôмъ [власнôсть ґрафинѣ Єлены Міровои] сего голодного року дуже „милосердивъ ся“ надъ бѣдными хлопами и на переднôвку роздававъ збôже и бульбу на ôдробокъ. И такъ за $1^1/_2$ кôрця бульбы, вартости 3 зр. (бо по 2 зр. корець), — два морґи жати, а за $^1/_2$ кôрця збôжа 10 кôпъ жати.

Прийшли жнива. Хлопъ бѣдный давно вже хлѣба не мавъ, радъ бы собѣ бодай $^1/_2$ копы нажати тай обмолотивши роздерти на хлѣбъ, але де тамъ! рушай перше на ланъ: иде за бульбу жати и жне за $1^1/_2$ кôрця два морґи и ставить на однôмъ морґу 20 кôпъ, на двохъ 40 кôпъ. За копу платить ся 30 кр. — значить: хлопъ за $1^1/_2$ кôрця бульбы = 3 зр., звернувъ ôдрôбкомъ 40×30=12 зр., и то позичивъ въ цвѣтни, а ôддавъ въ липню. Такои страшнои лихвы навѣть жидъ не выгадавъ и не стягавъ...

Теперь послухаймо, що дѣє ся зъ тымъ, що то примѣромъ взявъ $^1/_2$ кôрця збôжа и має ôджати 10 кôпъ. Здавало бы ся, що тутъ wielkie dobrodziejstwo, — кобы не проворнôсть макіявельска. Выходи хлопе на жниво на ланъ, покинувши своє! Ну, добре иде хлопъ, ôджинає за $^1/_2$ кôрця своихъ 10 кôпъ. Приходить въ суботу до двора, щобы вычеркнули єму єго довгъ, а єму выплачують за выжатыхъ 10 кôпъ грошѣ, а за довгъ кажуть єму другій тыждень зновъ приходити на ланъ! Хлопъ-бѣдолаха складає ся, що ôнъ ще свого не жавъ нѣ стебла та що ôнъ теперь уже ôджинавъ за довгъ — а на те панъ економъ кидає єму належитôсть — за 10 кôпъ по 30 кр. — дрôбняками въ очи! Дрôбняки розлѣтають ся по стерни. Нещастный, прибитый бѣдою хлописко, знаючи, що зъ дворомъ єму неправувати ся, бо програє справу, — схилюєсь и збирає розсѣянѝ грошѝ...

Чи не панщина новомодна?!

Якъ бачимо, декуды przyjaciele ludu при сегорôчнôмъ голодѣ нашого хлѣбороба умѣли спечи собѣ товстеньку печеню...

Курсъ науки зручности въ Сокали.

[Письмо зъ Сокаля.]

Прочитали мы недавно оголошенье „Курсъ науки зручности въ Сокали розпочинає ся зъ днемъ 21 липня“, — а вже зъ рôзныхъ сторôнъ нашого краю — зъ-пôдъ Карпатъ коло Буковины и зъ далекои Мазурщины — приѣхало 27 учителѣвъ, щобы запрягти ся по тяжкôй праци рôчнôй въ школѣ до новои роботы. Хлѣборобы на поляхъ обливають ся потомъ при жнивахъ, а учителѣ працюють такожь, учать ся на курсѣ, щобы науку свою зробити користнѣйшою.

Не одинъ запытає, чого-жь то учителѣ приѣжджають до Сокаля и чого учать ся на тôмъ курсѣ та по що?

Приѣжджають запôзнати ся зъ наукою зручности, званою слейдомъ. Що-жь то — слейдъ? Ото вже давнѝ педаґоґи, якъ: Коменіюсъ, Льокке, Руссо, Базедовъ, Зальцманъ, Пестальоцці, Фребель и многѝ иншѝ звертали увагу, що школа народна потребує доповненя, а именно, треба до неи ввести бôльше пôдготовленя до пôзнѣйшого житя. Рôзнѝ рôзно говорили, щó бы то такого крôмъ науки теоретичнои впровадити до школы, щобы она не стратила характеру школы, а була практичнѣйшою. За границею а именно въ Швеціи впровадили до шкôлъ народныхъ працю ручну, т. є. уложили систематично 100 моделѣвъ, идучи ôдъ легонькихъ до що-разъ тяжшихъ; ôдъ поединчихъ до зложеныхъ; ôдъ такихъ, котрѝ може зробити мала 8-лѣтна дитина, до вымагаючихъ вправленои руки, ока и бôльшои силы. Зъ початку уживає ся при тôй науцѣ лишень ножа, а дальше прибирають ся иншѝ знаряды, котрѝ и въ щоденнôмъ житю нашого хлѣбороба мають придати ся.

Черезъ тоту науку осягнутись має: выробленье зручности, вправа ока, спосôбнôсть до всякого пôзнѣйшого занятя а передовсѣмъ учинити руку послушною волѣ духа, призвычаити до працѣ и збудити замилуванье до неи. До школы народнои впроваджена єсть та наука яко средство педаґоґічне, щобъ осягнути замилуванье до працѣ и вытревалости — черезъ данье нагоды до користного занятя рукъ; докладнôсть — черезъ докладне выконуванье моделѣвъ; — увагу — черезъ добре ужитье знарядôвъ и докладне выконанье предмету пôсля взôрця; чистоту — бо кожда рѣчь має бути чисто выкôнчена; пошанованье працѣ и працюючихъ людей — черезъ то, що въ школѣ кождый має працювати, а черезъ впровадженье працѣ тои до школы ублагородняє ся праця ручна и вщѣплює ся пошанованье єи у выхованкôвъ.

Выробы суть зъ дерева, а се длятого, що зъ выробами зъ дерева кождый найбôльше познакомляє ся, въ кождôмъ домѣ єсть потрѣбнѝ знаряды и при того рода слейдѣ найбôльше знарядôвъ можна ужити, а дальше, дасть ся и рисунокъ примѣнити въ найбôльше комбінаціяхъ и чистôсть при праци можна удержати.

Такою єсть наука зручности, и яко средство педаґоґічне, ведуче посередно до збудженя охоты до промыслу, введено єи до школы въ Швеціи и тамъ розширилась такъ, що теперь нема майже школы, въ котрôй бы не було слейду. Зъ Швеціи перейшла до Нѣмеччины, де вже ôдъ давна ширить ся, и тутъ прибрала она рôзнѝ прикметы. Всѣ згодились на засаду, що працю ручну въ школѣ въ высказанôмъ характерѣ провадити можна, однакъ Нѣмцѣ розвинули тоту науку всесторонно, — — такъ помѣшали выробы зъ дерева зъ выробами зъ тектуры (папендеклю), навѣть изъ зелѣза, и займають выробами тыми не тôлько хлопцѣвъ, але и дѣвчатъ. У Нѣмцѣвъ наука зручности приняла ся добре, розширилась значно и ще розширюєсь. У Франціи наука зручности єсть обовязковою ôдъ року 1883 въ школѣ народнôй. На Угорщинѣ инакше впровадили тоту науку. Тамъ по учительскихъ семинаріяхъ учать рôзныхъ ремѣселъ, а учителѣ учать потôмъ ремѣсла своихъ ученикôвъ; тымъ способомъ хочесь тамъ не посередно осягати цѣль розвитку домового промыслу, але безпосередно и ся задача поставлена вже зъ горы. Зъ тымъ родомъ школы не всѣ годять ся, бо школа —кажуть—повинна заховати характеръ школы и зъ высокого свого становища не уступати. И въ иншихъ державахъ розвиваєсь тота наука, навѣть въ Сполученыхъ державахъ въ Америцѣ.

Въ Галичинѣ звернувъ увагу на науку зручности ґрафъ Володимиръ Дѣдушицкій. Выслано директора школы зъ Сокаля до Швеціи, щобы обзнакомивъ ся зъ тою наукою. Тымъ способомъ привандрувала наука зручности зъ Швеціи до Сокаля. Тутъ запôзнали ся зъ нею учителѣ школы выдѣловои, заведено єи въ школѣ сокальскôй, а коли побачено хосенъ изъ заведеня єи, тогдѣ за ініціятивою сойму, котрый признавъ 800 зр. на урядженье курсу вакаційного, зачали познакомляти ся зъ нею такожь учителѣ сокальского округа и въ своихъ школахъ провадити. Потому наука зручности посувалась дальше и дальше, а теперь прибувають учителѣ зъ рôзныхъ сторôнъ Галичины, запôзнають ся зъ нею и дальше єи розширюють. Въ сѣмъ роцѣ уряджено два курсы въ Галичинѣ: въ Сокали и въ Краковѣ.

Не одному може насунути ся пытанье: чи наука тота єсть добра для нашого краю? На се мушу ôдповѣсти: Засады педаґоґічнѝ суть однѝ для Шведôвъ, Нѣмцѣвъ, Французôвъ, Полякôвъ и Русинôвъ. Правда єсть всюды правдою. Инша рѣчь, чи моделѣ уложенѝ для Шведôвъ и Нѣмцѣвъ, примѣненѝ до индівідуальности народу, суть добрѝ и для насъ? На то ôдповѣдаю, що вправдѣ взяли мы ôдъ Шведôвъ систему, робили зъ початку пôсля неи, доки зъ наукою тою не запôзнали ся, але потому поволи зачали мы усувати неодно шведске а заступати такимъ, котре добре для нашого народу. Кожда рѣчь має бути практична, мати заразъ примѣненье въ житю щоденнôмъ, щобы черезъ то вщѣплювати въ ученикôвъ пересвѣдченье, що въ кождôмъ дѣлѣ мають глядѣти на практичне примѣненье. Робота тая поволи поступає и теперь учителѣ сокальскои школы трудять ся дальше въ тôмъ дусѣ.

Друге пытанье було бы: чи здасть ся наука тая нашому селянинови? Єсли бы мы були осягнули лишень замилуванье до працѣ, бôльшу вправу и здôбность руки, то вже сесе хосенъ, и то великій. Але-жь смѣло можемо осудити, що тота наука здасть ся, и дуже. Нашь селянинъ носить на ремѣнци при поясѣ нôжь. На що? — бо єго потребує. А мы єго учимо робити нимъ и то хосеннѝ рѣчи. Майже кождый селянинъ має пилку та сокиру. На що? бо ихъ при господарствѣ потребує. А мы учимо орудувати ними. Многѝ селяне мають долото, а навѣть гибель — а мы учимо ними робити. Задачею селянина та мѣщанина єсть праця фізична, а мы єго по-при теоретичнôй науцѣ учимо працювати и шанувати працю. Отже мусимо переконатись, що наука тая дѣйстно придала для нашого селянина, бо ôнъ по-при господарствѣ самъ робить много рѣчей, а мы єго до того лучше приготовлюємо.

Учителѣ, приѣхавши на курсъ, працюють

що-день 8 годинъ, а именно въ двохъ годинахъ що-денно рисують моделѣ, котрѣ мають робити, бо-жь та наука полягав на рисункахъ и поступав пôсля методы. Въ дальшôмъ часѣ самѣ роблять моделѣ, котрѣ ученики будуть мати робити, а се для того, що выходимо зъ засады: хто маѳ чого учити, най самъ докладно умѣѳ. Въ трехъ годинахъ тыжднево ôдбувають ся выклады и конференціи, пôдчасъ котрыхъ участники курсу застанавляють ся надъ методичнымъ веденьемъ тои науки и надъ иншими квестіями дотыкаючими слейду. Участники працюють въ двохъ саляхъ, а три учителѣ занятѣ выкладомъ науки. Зъ того можна переконати ся, що рѣчь тая всесторонно обдумаѳ, не выглядаѳ на туманенье добродушныхъ, але ѳсть справдѣ хосенна, и пора, щобы ширша публика зъ нею обзнакомилась и о нѣй свою гадку высказала.

Можна-бъ порушити ще питанье: чи учитель не понизить свого становища черезъ веденье тои науки? Хто бы такъ думавъ, мусимо заперечити. Черезъ введенье тои науки учитель стараѳ ся працювати для добра выхованкôвъ въ добрôмъ намѣрѣ — отже сповняѳ чинъ горожанськiй, — посвячуѳ часъ силу и здоровлье для добра загального. Тымъ самымъ заслугуѳ на честь, бдъ суспôльности, для котрои трудать ся. Того рода працею кождый величатись повиненъ, а тôлько недоукъ або плытко мыслячiй може уважати працю за встыдъ, на котрый заслугуѳ лише лѣнивство и невыповнюванье призначѣня чоловѣка: „будешь працювати въ потѣ чола...“

Учителѣ свôй часъ посвячують на выученье слейду и грошей докладають (18 ѳсть на коштъ краѳвый, иншi на повѣтовый або приватный, а деякi и на власный), а обовязкомъ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ буде допомогти до введеня тои науки въ школѣ черезъ достатченье матеріялу та потрôбныхъ знарядôвъ. Коли-жь по рôчнôй праци побачуть, що дѣти дѣйстно користають зъ тои науки, то пезно покажуть вдячнôсть учителевi, котрый въ часѣ надобовязковôмъ трудить ся для добра дѣтей. Бажаємо горячо, щобы суспôльнôсть зъ вдоволеньемъ приняла той новый напрямъ нашого шкôльництва и щобы наука зручности дѣйстно приносила правдивый хосенъ.

Теодоръ Бiленький.

НОВИНКИ.

— **Станъ справъ сервiтутовыхъ** по конецъ червня с. р. такъ представляѳ ся пôсля урядового справозданя: Ôдъ початку установленя властей сервiтутовыхъ по конецъ червня с. р. зголошено 30.480 сервiтутôвъ и полагоджено 30.410, такъ що лишилось ще 70 сервiтутôвъ неполагодженыхъ. Неполагодженi сервiтуты припадають на поодинокi повѣты: 9 на повѣтъ камѣнецкiй, по 5 на повѣты горлицкiй, львôвскiй, мостискiй и сянôцкiй, по 4 на чешанôвскiй, стрыйскiй, тарнôвскiй, турчаньскiй и жовкôвскiй, по 2 на коросненьскiй, товмацкiй, торебовельскiй и золочѣвскiй, по 1 на повѣты богородчаньскiй, дрогобицкiй, мѣлецкiй, надвôрняньскiй, пiльзненьскiй, перемыскiй, скалатскiй, тернопôльскiй, збараскiй и жидачѣвскiй. Въ иншихъ повѣтахъ нема нѣякои ненолагодженои справы сервiтутовои. Въ сѣмъ роцѣ зголошено ще до розслѣдженя 34 справъ сервiтутовыхъ. Яко вынагороду за знесенi сервiтуты признано загаломъ: въ грошехъ 1,210.897 зр. а въ ґрунтахъ 277.289 морґôвъ (161.894 морґôвъ лѣса, а 115.395 морґôвъ пасовискъ, лукъ и орного поля).

— **Зъ Угнова пишуть намъ** пôдъ днемъ 28 н. ст. липня: Вчера заарештовано ту Михайла М. Козловского, професора университету зъ Петербурга, котрый приѣхавъ до своѳи матери мѣщанки угнôвскои. Увязненого ôдставила жандармерія до староства въ Равѣ рускôй. Козловскiй перебувавъ въ Галичинѣ ôдъ довшого часу. До Россiи выбравъ ся Козловскiй хлопцемъ лѣтъ одинацяти; теперь числить 34—36 лѣтъ.

— **Краєва рада шкôльна** — якъ пише Kurjer Pol. — одержить незадовго нового управителя. Д-ръ Мих. Бобжиньскiй згодивъ ся приняти новокреоване мѣсце вiцепрезидента краєвои рады шкôльнои и номiнацiя маѳ вже вскорѣ оголоситись.

— **Намѣстникъ**, ґр. Баденi, приймати буде желаня при нагодѣ вѣнчаня арх. Марiи Валерiи дня 31 н. ст. липня мiжь годиною 11 а 12-ою передъ полуднемъ.

— **Дарунокъ послюбный**, т. зв. Morgengabe, арх. Марiи Валерiи выносить 2 мiлiоны зр., а крôмъ того ôддавъ цѣсарь новоженцямъ до розпорядимости 600.000 зр. на будову власнои палаты у Вѣдни, ѳсли бы они коли захотѣли поселитись у Вѣдни.

— **Николаѣвъ погорѣвъ** въ понедѣлокъ 28 н. ст. липня. Докладныхъ вѣстей ще нема, а лишь знаємо, що майже половина Николаѳва выгорѣла. На ратунокъ приѣхала сторожа пожарна зô Стрыя и спинила огонь. Погорѣли двѣ стороны ринку и улицѣ львôвска та стрыйска. Взагалѣ погорѣло до 70 домôвъ.

— **Розвязанье давнои краковскои читальнѣ академiчнои.** Мiнiстерство справъ внутрѣшныхъ рескриптомъ зъ 16 липня затвердило розвязанье давнои читальнѣ академiчнои, зараджене въ лютôмъ с. р. намѣстництвомъ, и не увзгляднило ôдклику членôвъ сего товариства.

— **Новый рускiй пôдручникъ шкôльный.** Краєва рада шкôльна зачислила книжку пôдъ заг.: „Мiнералоґiя и Ґеольоґiя для высшихъ клясъ шкôлъ середныхъ. Переложивъ на рускiй языкъ Михаилъ Поляньскiй, професоръ ц. к. акад. ґiмназiи у Львовѣ. У Львовѣ 1890. Накладомъ фонду краєвого.“ — мѣжь книжки дозволенi до ужитку шкôльного въ ґiмназiяхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. Цѣна примѣрника 1 зр.

— **Casopis ceského studenstwa**, двотыжденвникъ въ Празѣ помѣстивъ въ послѣдныхъ двохъ нрахъ (11 и 12) обширну допись академiка Iосифа Партицкого п. заг. Z Rusi Haličske. Змѣстъ дописи такiй: Студенты рускi (про рухъ въ товариствахъ „Акад. Братство“, „Акад. Громада“ и „Сiч“, а такожь про розрухи въ россiйскихъ университетахъ). — Похороны Мицкевича а Русины. — Ôдъѣздъ ческого писателя Фр. Ржегожа. — Рускiй народный театръ. — Руска лiтература. — Рускi женщины. — Проектъ зъѣзду польскихъ и славяньскихъ академiкôвъ. — Зъ полiтичного житя Русинôвъ: а) Пытанье роздѣлу Галичины; б) выборы до повѣтовыхъ радъ; в) наша автономiя; ґ) нове полiтичне товариство „Подôльска Рада“. — Зъѣздъ загально-славяньскiй. — До тексту додала сама редакцiя богато поясненъ и замѣтокъ. Такъ примѣромъ при самôмъ кôнци дописи замѣчаѳ редакцiя про зъѣздъ славяньскiй ось що: „Идея спôльного письма для всѣхъ Славянъ и зъѣздъ, котрый бы нею займавъ ся, выдають ся намъ такъ наiвнi, що мы навѣть не писали о тôмъ. Коли бы важнôсть ѳи насъ злучила, то бы т. зв. славяньска взаимнôсть була справдѣ комiчною. Она мусить явити ся въ чôмъ иншôмъ анiжь лишь у формѣ, и форма ѳи не выкличе, ѳсли ѳи нема въ сути, въ нашôмъ серцi, а ѳсли ѳсть, — такъ переможе всякi формы и не побоить ся анi „труду“ научити ся чи то азбуки чи то латиньского альфабету ...“, а авторъ въ текстѣ заявляѳ, що „Русины не можуть пôдписати ся на тi внесеня россiйскихъ панславистôвъ; поставмо ся на основы чисто демократичнi, загально людскi, признаймо кождôй одиници ѳи права, стережѣмъ святости ѳи правъ и идеалôвъ, а згода мусить онбсля прийти сама зъ себе.“ — Якъ бачимо зъ сего, то поглядъ на справу зъѣзду Славянъ той самъ, якiй свого часу высказало „Дѣло“.

— **Въ Долинѣ** пращала рада мѣска и многi урядники дня 22 н. ст. липня на двôрци зелѣзничôмъ адъюнкта Жегестовского, ôдъѣзджаючого на мѣсце начальника суду до Чешанова. Бурмiстръ Шелиньскiй вручивъ п. Жегестовскому пращальну адресу. П. Жегестовскiй перебувъ 15 лѣтъ въ Долинѣ.

— **Проф. д-ръ Антôнъ Калина** мавъ предложити краковскôй академiи наукъ розвѣдку: Materjały do historyi języka bułgarskiego. Д-ръ Калина подорожувавъ въ р. 1883 по Болгарiи и розслѣджувавъ всѣ говоры болгарскi. Въ розвѣдцѣ доказуе д-ръ Калина, що мова Славянъ македоньскихъ, про котру спорять Сербы зъ Болгарами, ѳсть справдѣ говоромъ болгарскимъ.

— **Клiнiки выдѣлу медичного въ Краковѣ** замкненi на часъ вакацiй. Лишь клiнiка хiрурґiчна функцiонуѳ, де проф. Рiдiґера заступаѳ д-ръ Боссовскiй зъ асистентами.

— **Сербскi студенты въ Граци**, якъ вѣдомо, выслали були телеґраму до Дубровника (Раґузы), въ котрôй говорилось о полученю всѣхъ Сербôвъ. Мiнiстерство просвѣты наказало перевести строге слѣдство и сенатъ грацкого университету маѳ выдалити всѣхъ 50 сербскихъ студентôвъ зъ университету. Студенты перечать, мовь бы въ телеґрамѣ говорилось про Велику Сербiю, бо тамъ згадуваѳсь лишь про ѳднôсть всѣхъ Сербôвъ.

— **Емiль Золя** пише новый романъ пôдъ заг. l'Argent (Грошѣ), въ котрôмъ маѳ розказатись величина и упадокъ банку Union Generale. Одинъ соцiялiстъ, такъ само якъ Суваринъ въ „Жермiналю“, буде выголошувати въ тôмъ романѣ погляды Золѣ на грошевi справы и ôдносины. Въ Парижи зацѣкавленi всѣ тымъ романомъ, бо радi побачити вѣрно змальоване житье бутье бiржовикôвъ.

— **Жиды въ Австрiи.** Берлиньска Kreuz-Ztg. жалуѳсь, що въ Австрiи жиды, користуючись нацiональными спорами, занимають такi мѣсця, на котрыхъ можуть принести шкоду для загалу, якъ н. пр. въ армiи мѣсця офiцирôвъ а въ школахъ учителѣвъ. Одтакъ наводить згадана ґазета таке свѣдоцтво одного бувшого офiцира о становищи жидôвъ пôдчасъ вôйны: „Въ часѣ французкои вôйны, говорить сей офiциръ, я бувъ въ X корпусѣ. Ґенералъ Фойтсъ-Рецъ мавъ до розпорядимости 100.000 талярôвъ на заплату за доносы шпѣгунôвъ. Але сей ґенералъ не выдавъ нѣчого зъ тыхъ грошей и ôддавъ ихъ назадъ, бо мѣжь Французами не найшли ся шпѣгуны; они були всѣ патрiотами. Не такъ було въ Австрiи въ р. 1866. Жиды масами приходили до насъ (Прусакôвъ) и подавали за нужденну заплату вѣсти о рухахъ австрiйского войска; при тôмъ всѣмъ були то зъ роду австрiйскi жиды! О тôмъ додаѳ Kreuz-Ztg., можемо спокôйно говорити, бо мы не маємо чого бôльше боятись Австрiи. Але ѳи треба остеречи передъ жидами зô взгляду на нашу державу (с. ѳ. Россiю).

— **Кольонiи для селянъ россiйскихъ.** Померший въ маю с. р. въ Кiѣвѣ А. Ф. Воронинъ записавъ свои добра въ кременецкôмъ уѣздѣ на власнôсть россiйскои державы пôдъ условiемъ, щобы въ тыхъ добрахъ устроѳно кольонiи для россiйскихъ селянъ внутрѣшныхъ ґуберній и рôльничу школу зъ ôддѣломъ ремѣсничимъ для дѣтей селяньскихъ и бѣдныхъ дѣтей иншихъ станôвъ, але лишь православного вѣроисповѣданя. Выимку можна зробити — якъ подаѳ „Черв. Русь“ — для галицкихъ селянъ греко-уniятского вѣроисповѣданя. Добра маютъ 4.797 десятинъ (въ тôмъ 3.810 дес. лѣса). Крôмъ того записавъ Воронинъ готôвкою 100.000 рублѣвъ на устроѳнье згаданои школы. Такожь и на иншi цѣли, якъ стипендiи, будову церквей записавъ покôйный значнi сумы.

— **Средство на ужаленье пчолы** подаѳ вiртемберґска ґазета Bienen-Pfleger — сôкъ зъ чôсника або цибулѣ. Треба мѣсце, де ужалила пчола, помазати згаданымъ сокомъ, а бôль та пухлина уступаѳ, при чôмъ не треба вытягати жала зъ раны.

— **Американьска проповѣдь.** Въ однôмъ мѣсточку пôвнôчнои Америки покидавъ протестантскiй пасторъ свою громаду и на прощанье сказавъ таку проповѣдь: Дороги! Наша розлука не болить мене, а то зъ трехъ причинъ: не любите мене, не любитесь мѣжь собою и Богъ васъ не любить. Бо ѳсли бы вы мене любили, то заплатили бы вы менѣ мою платню за послѣдни два роки. Не любитесь мѣжь собою, бо не много паръ я повѣнчавъ. А Богъ васъ також не любить, бо численнѣйше призывавъ бы васъ до себе и я мавъ бы тогдѣ бôльше похоронôвъ и поминальныхъ богослужень.

— **Дрôбнi вѣсти.** Новый планъ науки для 4 и 5-клясовыхъ шкôлъ народныхъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ и для 1-клясовыхъ шкôлъ народныхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ выготовивъ Кирило Електоровичь, учитель зъ Теребовлѣ и предложивъ краєвôй радѣ шкôльнôй до апробаты. — У Львовѣ померла Марiя зъ Бѣлецкихъ Пушкарева, властителька реальности при ул. Шептицкихъ, въ 64 роцѣ житя. — Петербургска академiя штукъ, на представленье кiѣвскои рады мѣскои, розписала конкурсъ на проектъ памятника для царя Николая въ Кiѣвѣ. — Въ Закопанôмъ померъ Мар. Вольскiй, комiсарь повѣтовый, сынъ львôвского нотаря. Помершiй оженивъ ся передъ мѣсяцемъ зъ пасербицею перемыского староста Горецкого. Въ подорожи повесѣльнôй до Закопаного набавивъ ся запаленя кишокъ и померъ. — Въ берлиньскôмъ товариствѣ математичнôмъ одною точкою програмы загальныхъ зборôвъ ѳсть выбôръ Vereinseigenthumsverwaltungsdurchsichtsausschusses.

Наука, штука и литература.

— **Змѣстъ ч. 14 „Дзвонка“**: Образъ стародавного Галича, стихъ Ант. Могильницкого. — Метеликъ, розказъ Лесѣ Украинки. Калина, спѣванка на ладъ коломыйки Мик. Колцуняка. — Поворотъ тата, зъ Мицкевича переклавъ М. Коцюбиньскiй. Антôнъ Могильницкiй, коротка біоґрафiя разомъ зъ портретомъ. Лисъ Микита. — Гнѣздочко. Золота палата. Короткi розказы. — Могутный комарь, стихъ В. Чайченка. Лѣтопись. — Загадки и розвязки ихъ зъ попередныхъ чиселъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именовано: Адольфа Старжиньского въ Делятинѣ, Кар. Станкевича въ Целѣвѣ, Луку Гутковского въ Смикôвцяхъ, Фр. Фарного въ Бялôй, Iос. Вненковску въ Подоли, Алекс. Струминьскiй въ Жабинцяхъ, Винк. Нѣментовскiй въ Хлопôвцѣ, Кар. Шольцъ въ Барычи, Фр. Реховичь въ Розтоцѣ великôй.

Телеграмы „Дѣла“.

Бѣлградъ 28 липня. Правительство сербске пристаѳ вже на то, щобы турецке войско взяло участъ въ похоронѣ Маринковича, щобы валi приштиньскiй зложивъ сербскому репрезентантови кондоленцiйну вѣзиту, та щобы вдовиця по убитôмъ дôстала пенсiю ôд Порты а то буде достаточною сатисфакцiею.

Брукселя 28 липня. Соцiялiсты розвынули велику аґiтацiю, щобы въ день 10 серпня устроити велику манiфестацiю въ користь заведеня загального права голосованя.

Лондонъ 28 липня. Розôйшлась тутъ чутка, що Стамболовъ хоче зъ початкомъ серпня проклямувати Болгарiю королевствомъ.

Вiльгельмсгафенъ 29 липня. Вчера приѣхавъ тутъ цѣсаръ Вiльгельмъ.

Лондонъ 29 липня. Палата послôвъ ухвалила законъ о Гельґоляндѣ въ третôмъ читаню.

Константинополь 29 липня. Межи православными Ôрменами прийшло вчера на передмѣстю Коумъ-Капу до розрухôвъ. Ôрмены напали були на патрiярха а войско турецке выступило въ ѳго оборонѣ. При сей нагодѣ прийшло до бiйки, середъ котрои зъ обохъ сторôнъ погибло ботато людей.

Монахiюмъ 29 липня. Приѣхали тутъ вчера кн. Фердинандъ и княг. Климентина зъ Кобурґа.

Буеносъ-Айресъ 29 липня. Ворохобники побили правительственне войско а ôдтакъ наставъ розъѣмъ. Правительство оголосило станъ облоги въ цѣлôмъ краю.

Надôслане.

Дôмъ банковый, комiсовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелi & Ляндавъ

купують и продають всѣлякi облiґацiи державнi, листы заставнi и монеты по курсѣ деннôмъ. Порученя зъ провiнцiи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провiзiн. Промесы до всѣхъ тягнень.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛIҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиниpа

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручаѳ: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Еластичнi изолiрплаты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервацiи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлiйску безводну масу кавчукову.

Осушуѳ асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчени стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляѳ въ цѣлôмъ краю своими людьми покрыта даховi тектуровi и ихъ репарацiи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 15—?

Довголѣтну ґарантiю запоручаѳ ся.

ОКУЛIСТЪ

D-r Gesang

л. елевъ-асистентъ и операторъ на клiнiцѣ окулiстичнôй проф. Фухса у Вѣдни, мешкаѳ при улицi Третого Мая (Маѳровскôй) число 7 (де ц. к. Староство) и ординуѳ ôдъ 10—12 и 3521 ôдъ 3—5. 24—24

(Импресса).

Билеты вiзитовi, карты вѣсѣльнi, дипльомы и всякi роботы лiтоґрафiчнi выготовляѳ по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-лiтоґрафiчне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперника 9.

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ! ЛИШЬ 1 ЗР. Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

3539 (28—50)

ЛЬОСЫ ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНI ВЫГРАНI ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лiлiѳна, Кiца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнi товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ Михаилъ Бобай. Накладъ им. ельбр. Черлянъскои. Въ друкарнi тов. им. Шевченка, пôдъ зар. Ю. Бонiарского.

Ч. 161. Львôвъ, Середа 18 (30) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Заколотъ въ американьскихъ републикахъ.

Зъ двохъ сторôнъ Америки, доходять до насъ вѣсти, що въ тамошныхъ републикахъ, котрѣ часто ставлять ся за взôрцѣ старôй спорохнавѣлôй Европѣ, щось попсувало ся. Арґентина и середно-американьскѣ републики выйшли зъ свого нормального стану и представляють нинѣ великій хаосъ, котрый въ певнôй мѣрѣ ôдбиваєсь навѣть на Европѣ. Особливо сильно давъ ся Европѣ почути заколотъ въ Арґентинѣ. Арґентиньска република єсть то край три разы такъ великій якъ австро-угорска монархія, дуже богатый, а має всего лишь чотири міліоны жителѣвъ. Европейскѣ капіталісты радѣ були, що въ Арґентинѣ наставъ бувъ за теперѣшного президента спокôй и длятого кинулись они заразъ туды зъ своими капіталами. Отъ и то причина, що ворохобня въ Арґентинѣ ôдчуваєсь навѣть и въ Европѣ. Що було безпосередною причиною ворохобнѣ, якій єи початокъ и якъ она розвивала ся, на се вже годѣ ôдповѣсти, бо зъ Америки надходять лишь дуже скупѣ вѣсти. О скôлько доси можна догадувати ся зъ короткихъ телеґрафічныхъ звѣстокъ, то суть три причины теперѣшного заколоту въ Арґентинѣ а то: клопоты фінансовѣ, невдоволенье войска и тайна аґітація клерикалôвъ противъ президента Цельмана.

Одъ довшого вже часу ходили вѣсти, що фінансы арґентиньскои републики суть дуже розстроєнѣ та що головною виною того стану суть надужитя міністра. Ажь ось сенаторъ дель Валье розкрывъ въ сенатѣ цѣлу погань тыхъ махінацій и выкликавъ величезну паніку. Онъ сконстатувавъ, що правительство стягнуло банкноты, а ôдтакъ пустило ихъ другій разъ въ курсъ въ высотѣ $48^1/_2$ мил. долярôвъ. Загально догадували ся, що правительство пустило въ курсъ незаконнѣ банкноты, але щобы на такъ велику суму, того нѣхто не сподѣвавъ ся — припускали, що може лишь 5 до 6 міліонôвъ. Зъ тои отже сумы дôставъ банкъ національный и провінціональный $18^1/_2$ міліон. запомоги, банкъ въ Кордобѣ, котрого директоромъ єсть братъ президента, 15 міліон., а де решта подѣла ся, того нѣхто не знає. Пôзнѣйше показало ся, що и та сума, про котру згадавъ дель Валье въ сенатѣ, єсть ще за мала, бо правительство пустило въ курсъ ажь 59 міл. долярôвъ старыхъ банкнотôвъ а зъ тыхъ дôстали: банкъ національный 27 міл., банкъ провінціональный 8 міл., банкъ въ Кордобѣ $18^1/_2$ міл., банкъ въ Санта Фé $5^1/_2$ міл. Станъ банку національного єсть дуже сумный. Коли давнѣйшій міністеръ фінансôвъ, Вареля, продавъ бувъ золота за 60 міл. долярôвъ, то доходы зъ того вплынули до касы національного банку; здавалось отже, що міністеръ буде мати до розпорядимости значну суму, коли захоче. Тымчасомъ, коли разъ міністеръ потребувавъ значнѣйшои сумы, не мôгъ єи въ банку дôстати. Такъ отже вели ся фінансы въ Арґентинѣ, а теперь настала криза, що довела ажь до заколоту. Въ краю настала величезна дорожня. Домôвъ и ґрунту не можна зовсѣмъ продати, що дня зголошують новѣ конкурсы, продає ся маєтки на ліцитаціи и т. д. А до того всего ще выступає опозиційна праса непощадно и ширить ще бôльше невдоволенье.

До лихого стану фінансового въ краю прилучилось ще и невдоволенье въ войску, котре впрочôмъ єсть невелике, бо выносить всего лишь 6519 людей. Міліція, правда, має до 300.000 людей, але она не входить тутъ въ рахубу. Що выкликало то невдоволенье въ войску, такожь не знати, досыть, що двѣ недѣлѣ тому назадъ выкрыто заговôръ войсковый и арештовано богато офіцирôвъ а мѣжь ними ґен. Кампосъ, команданта першои бриґады, полковника Фіґера, та майорôвъ Ґарсіта и Касаріеґо. Здаєсь, що рухъ революційный проявивъ ся бувъ особливо въ пѣхотѣ, бо кавалеріи ужито до надзору надъ пѣхотою, и то ще бôльше розгнѣвало войско, бо середъ него дались заразъ почути голосы, що правительство хоче завести въ войску поліцейске шпѣгуньство.

Якій бувъ дальшій хôдъ ворохобнѣ, годѣ сконстатувати. Знати лише, що дня 25 с. м. прийшло було межи ворохобниками а правительственною партією до кровавои бійки. Революція выйшла була ôдъ товариства Union Civica, до котрого прилучилось було такожь два баталіоны ґарнізону въ Буеносъ-Аіресъ. Опôсля прилучилась була до ворохобникôвъ часть артилеріи и маринарки а проче войско стояло по сторонѣ правительства. Ворохобникамъ спершу було пощастило ся. Они увôльнили арештованого ґен. Кампоса а станувши пôдъ его проводомъ и проводомъ другого ґенерала Арредонціо, та притягнувши до себе ще три баталіоны пѣхоты, два баталіоны міліціи и корпусъ кадетôвъ, пôйшли до палаты президента. Тымчасомъ президентъ Цельманъ бувъ утѣкъ а віцепрезидентъ Пелльеґріно обнявъ бувъ президентуру. Передъ палатою президента прийшло було до кровавои бійки а ворохобники выбрали президентомъ Арема а міністроръ фінансôвъ Ромера.

И ось вѣсти зъ Америки зновъ собѣ суперечать, бо коли сказано було зъ-першу, що революціонерамъ пощастило ся то вѣсти зъ 28 с. м. доносять насампередъ, що межи обома партіями наставъ розъємъ а ôдтакъ, що ворохобникôвъ вже зовсѣмъ усмирено, що президентъ републики вернувъ назадъ та що правительство національне урядує дальше а въ краю єсть спокôй и порядокъ.

Ще загадочнѣйше стоить справа середно-американьскихъ републикъ. Здаєсь, що причиною цѣлого заколоту бувъ тутъ президентъ ґватемальскій, Баріллясъ, котрый хотѣвъ запанувати у всѣхъ републикахъ середнои Америки, але стрѣтивъ опôръ въ ґен. Ецетѣ. Ню-йоркска ґазета урядова представляє такъ сю справу: Ґватемаля стремѣла ôдъ давна до верховоднои власти въ середнôй Америцѣ. Коли въ падолистѣ минувшого року въ Санъ-Сальвадорѣ згорѣла національна палата, то погорѣли въ нѣй и всѣ архівы державнѣ. Того, хто пôдложивъ огонь, не зловили и не зловять. Въ тыхъ архівахъ були дуже важнѣ акты, котрѣ були бы Ґватемалю скомпромітували. Ґватемальскій аґентъ пôдложивъ отже огонь а коли вже не було чого бояти ся, розпочавъ Баріллясъ дальшу аґітацію та хотѣвъ въ Санъ-Сальвадорѣ по уступленю през. Мендеца зробити президентомъ свого приятеля Альвареца. Навѣть Мендецъ пôдпиравъ Альвареца. Партія ґен. Ецеты противна Альварецови довѣдалась ще завчасу о тôмъ и хотѣла Мендецу змусити, щобы ôнъ добровôльно уступивъ. Мендецъ не хотѣвъ а ôдтакъ зажадавъ часу до намыслу. Ецетъ не давъ єму часу и убивъ пôдчасъ пира. Теперь, якъ вже звѣстно зъ телеґрамъ, мало прийти навѣть до великои битвы мѣжь Сальвадорцями и Ґватемальцями пôдъ Чінґо, въ котрôй погибло ажь 600 Ґватемальцѣвъ, але близшихъ вѣстей о цѣлôмъ заколотѣ въ середнôй Америцѣ нема доси нѣякихъ.

Ухвалы краєв. комісіи для промыслу.

(Дальше.)

III. Ухвалою зъ дня 15 падолиста 1889 р. поручивъ соймъ выдѣлови краєвому, щобы въ порозумѣню зъ комісією краєвою для промыслу якъ найскорше перевѣвъ зорґанізованье успѣшного надзору фахового и адміністраційного надъ фаховыми школами промысловыми и варстатами науковыми.

Тоту ухвалу сойму ôдступивъ выдѣлъ краєвый комісія для промыслу, взываючи єи, щобы предложила внесеня. Комісія поручила сю справу до обробленя пôдкомітетови зложеному зъ пп. Франкого, Вербицкого и Навратіля. На основѣ справозданя того пôдкомітету ухвалила комісія предложити такѣ внесеня:

1. Для фаховои школы колодѣйства и боднарства сполученои зъ кузнею кутя возôвъ въ Камѣнцѣ струмиловôй и для взôрцевого варстату колодѣйского въ Товстôмъ поручила на фахового инспектора Михайла Михальского, обывателя львôвского и посла соймового.

2. Для взôрцевого варстату столярского въ Живци и колодѣйского въ Грибовѣ — Ивана Роттера, директора высшои державнои школы промысловои въ Краковѣ.

3. Для школы столярства и токарства въ Станіславовѣ — Петахія Бірнбавма старшого инжиніра ц. к. зелѣзниць державныхъ въ Станіславовѣ.

4. До заименованя фаховымъ инспекторомъ технічнымъ взôрцевыхъ варстатôвъ ткацкихъ въ Вилямовицяхъ, Рихвальдѣ, Блажовôй, Корчинѣ, Ланьцутѣ, Глинянахъ и Косовѣ предкладає комісія инжініра Генриха Грушецкого, управителя краєвои школы ткацкои въ Короснѣ, а зъ рамени комісіи краєвои має вести надзôръ надъ тыми закладами и надъ школою коросняньскою — Людвикъ Вербицкій.

5. Управитель краєвои керамічнои стаціи досвѣдуючои у Львовѣ, инжініръ Едмундъ Крзенъ, мавъ бы обняти инспекцію технічну надъ школами гончарскими въ Порембѣ, Коломыи и Товстôмъ, а зъ рамени комісіи краєвои має вести надзôръ надъ всѣми школами гончарскими и надъ керамічною стаціею досвѣдуючою — проф. Юліянъ Захарієвичь.

6. Дозôръ надъ школою коронкарскою въ Мушинѣ має вести панѣ Іосифа Неужільова, управителька школы коронкарскои въ Закопанôмъ, а инспекторомъ школы коронкарскои въ Канчузѣ має бути Людвикъ Вербицкій.

7. Доглядъ надъ всѣми субвенціоновaными изъ скарбу краєвого школами робôтъ жѣночихъ обôйме такожь Л. Вербицкій.

8. Двѣ ремѣсничѣ школы правительственнѣ, субвенціонованѣ краємъ, будуть мати зъ стороны комісіи краєвои для справъ промысловыхъ референтôвъ постôйныхъ, а то: ц. к. школа фахова для выробôвъ зъ дерева въ Закопанôмъ — Л. Вербицкого, а ц. к. фахова школа слюсарства въ Сьвйонтникахъ — д-ра Фердинанда Вайґля.

9. Дальше предкладає комісія, просити инспектора промыслового Арнульфа Навратіля, щобы ôнъ при своихъ объѣздахъ урядовыхъ зволивъ всюда навѣдуватись до шкôлъ фаховыхъ и варстатôвъ взôрцевыхъ, и не лише наглядавъ надъ ними зъ огляду фахового та и гіґієнічного, але й поучавъ учителѣвъ и молодѣжь о приписахъ, обовязуючихъ при веденю варстатôвъ ремѣсничихъ и заведень промысловыхъ.

10. Проф. Иванъ Франке и надальше, якъ доси, буде опѣкуватись спеціяльно доповняючими школами промысловыми.

Наведенѣ повысше инспекторы мали бы право лише до дієтъ та звороту коштôвъ дороги и на тоту цѣль предкладає комісія вставити въ буджетъ краєвый загальну квоту 1.600 зр.

Секціи адміністраційнôй поручено выготовити инструкцію для инспекторôвъ ремѣсничихъ шкôлъ фаховыхъ и взôрцевыхъ варстатôвъ.

IV. На основѣ реферату предложеного д-ром Т. Романовичемъ въ имени секціи адміністраційнои, признала комісіи стіпендіи на образованье въ рôзныхъ фахахъ промысловыхъ слѣдуючимъ кандидатамъ:

1. Иванови Бѣленькому зъ Рогатина и Павлови Придаткевичеви зô Збаража, укôнченымъ слухателямъ ц. к. фаховои школы для промыслу артистичного у Львовѣ, по 35 зр. мѣсячно на науку въ музею технольоґічнôмъ у Вѣдни, єсли выкажуть ся принятьемъ до того заведеня. — 2. Витовдови Ржевускому изъ Стрыя 120 зр. одноразово на ôдбутокъ у Вѣдни фахового курсу фотоґрафіи и репродукціи илюстрацій. — 3. Петрови Бартоневи, веркмайстрови въ робôтни товариства ткачѣвъ въ Глинянахъ, одноразово 60 зр. на доповненье фахового образованя въ краєвôй школѣ ткацкôй въ Короснѣ. — Жигмонтови Дзбаньскому, укôнченому ученикови школы гончарскои въ Коломыи на дальше фахове образованье въ краєвôй досвѣдуючôй стаціи керамічнôй при політехніці у Львовѣ по 25 зр. мѣсячно на три мѣсяцѣ. — 5. Казимирови Віліньскому, учителеви школы народнои въ Ґавлушовицяхъ, въ повѣтѣ мѣлецкôмъ, на науку кошикарства въ Ярославѣ одноразово 40 зр. — 6. Володиславови Блажовскому зъ Вампірова, въ повѣтѣ мѣлецкôмъ, обѣцяно запомогу по 6 зр. мѣсячно на науку въ ц. к. фаховôй школѣ для промыслу деревляного въ Закопанôмъ, єсли рада повѣтова доповнить тоту запомогу до 12 зр. — 6. Антонинѣ Камонѣвнôй зъ Островска на науку коронкарства въ Закопанôмъ по 6 зр. мѣсячно. 8. Леопольдови Стемфльому зъ Кентъ на науку ткацтва въ Вилямовицяхъ по 8 зр. мѣсячно. — 9. На науку слюсарства въ Сьвйонтникахъ: Альфредови Вількицкому по 20 зр., а Львови Косцюкови и Юсифови Тінтцови по 15 зр. мѣсячно.

(*Дальше буде*).

Ôдозва до П. Т. абітурієнтôвъ и академікôвъ рускихъ.

Дорогѣ Братя Товаришѣ!

У Васъ теперь пора до кроку рѣшучого, важкого на цѣлу далеку будущину. Доля Ваша близько интересує не лише Васъ и Вашу рôдню, а кождого, хто лише прихильникомъ загальнои справы. Намъ треба конечно збôльшати ряды неустрашимыхъ юнакôвъ зъ характеромъ, охотою и силою до серіозного труду та зъ ясною передъ очима метою. Про се мы особливо длятого дбати повиннѣ, що лѣта послѣднѣ не выказують у насъ, на жаль, того зросту молодыхъ робôтникôвъ — особливо свѣтскихъ — якого намъ потреба зъ огляду на розлогій передъ нами облôгъ та на мозольну и утруднену єго управу. Коли-бъ мы обрахували ся, то побачили-бъ таки, що далеко ще не при кождôмъ загонѣ могли бы поставити гôдного свого чоловѣка, за котрого не треба соромитись. А се и причина нашого теперѣшного положеня.

Изъ стоячихъ передъ Вами, Товаришѣ, університетôвъ виднѣє свѣтовый велитъ, вѣденьска alma mater. Не лише сама импонуюча столиця державы зô своими институтами та рôзного рода рѣдко подыбуваными користями, а и єи університетъ промовляє за тымъ, щобы при сприяючихъ обставинахъ та рôвныхъ условинахъ перевести молодѣ лѣта въ центрѣ науки и культуры. Побутъ мѣжь всесторонно образоваными чужинцями додає и нашимъ землякамъ заохоты до працѣ надъ собою а докладна вправа въ нѣмецкôй бесѣдѣ уможливить имъ стати поручь чужихъ борцѣвъ въ житю публичнôмъ.

Въ великôмъ тôмъ городѣ не найдесь нѣхто зъ Васъ, Товаришѣ, чужимъ и безраднымъ. Зайдете тутъ мѣжь громадку своихъ, скупленыхъ при товариствѣ „Сѣчи“, найдете тутъ щирôсть якъ мѣжь рôдными братьми. Двацять и чотири-лѣтна исторія красного розвою руского того товариства, поважне єго становище мѣжь другими Славянами та й лише користный зъ кождого погляду вплывъ єго на членôвъ — дають намъ надѣю, що кождый безъ выимки зъ рускихъ, до Вѣдня ново прибуваючихъ академікôвъ приступить до насъ въ члены та стане по-при давныхъ членôвъ до спôльного труду. Ту выробите собѣ ясный поглядъ на кожду справу, привчите ся належно и достойно оцѣнювати краєвѣ ôдносины на те, щобы, повернувши до краю, взятись серіозно до тяжкои народнои роботы середъ нетямучихъ та безчисленныхъ національныхъ гермафродитôвъ. Бібліотека „Сѣчи“, котрôй не годно дорôвнати жадне тутешне академічне товариство, стане Вамъ богатымъ жереломъ пôзнаня та певнымъ провôдникомъ.

Вписы тревають на всѣхъ факультетахъ до 8-ого (продовженѣ до 14-ого) н. ст. жовтня с. р., а выклады розпочинають ся пересѣчно коло 10 жовтня.

Всякѣ информаціи дотычно впису, приѣзду и т. п. радо удѣлить будучимъ своимъ товаришамъ-членамъ пôдписаный выдѣлъ товариства (адресувати на руки головы „Сѣчи“, залучаючи 5 кр. на почтову марку). Повна адреса товариства: Verein „Sič“ in Wien, VIII. Laudongasse 49. a. Hochparterre Thür 17.

[Другѣ ґазеты рускѣ просимо о ласкавый передрукъ сеи ôдозвы.]

Одъ выдѣлу руского товариства „Сѣчь“ у Вѣдни, въ мѣсяци липню 1890.

Д-ръ Мих. Зобкôвъ, т. ч. голова. *Д-ръ Дан. Куликъ*, т. ч. секретарь.

Дописи „Дѣла“

Зъ Вѣдня.

[Справа закупна камерою дôбръ надвôрняньскихъ. — Gross-Wien. — Жнива въ околици Вѣдня. — Зъ університету.]

Зъ причины, що „Дѣло“ перше подало було вѣсть о справѣ закупна дôбръ надвôрняньскихъ камерою за грошѣ, якѣ скарбъ дôставъ зъ выкупна права пропінаціи галицкои, а справа того купна нинѣ (якъ оголосили дневники офіціяльнѣ, дементуючи вѣсть подану въ Neue freie Presse) перейшла въ стадіюмъ якоись непевности, — то я чую ся зобовязанымъ подати Вамъ деякѣ близшѣ вѣсти про тоту справу, на скôлько я тутъ мôгъ розвѣдати ся.

Торôкъ — якъ я Вамъ доносивъ — на оферту вѣденьского банку кредитового зъѣхала була зъ міністерства рôльництва комісія на мѣсце, щобы передъ евентуальнымъ купномъ оцѣнувати добра надвôрняньскѣ, гадаючи заплатити за нихъ суму добуту скарбомъ зъ выкупна права пропінаціи (т. є. бôльше-менше $2^1/_2$ міліона зр.). Здавало ся, що переговоры дôйдуть щасливо до кôнця, бо и банкъ радъ бувъ позбути ся дôбръ надвôрняньскихъ, и въ міністерствѣ видно було охоту обширнѣ добра тѣ набути.

Якъ недавно було донесено въ „Дѣлѣ“, зъ міністерства мала вже выѣхати и комісія для перенятя дôбръ надвôрняньскихъ, а тымчасомъ несподѣвано справа застрягла: комісія не выѣхала, ба навѣть оголошено, що договоры скарбу зъ банкомъ „не скôнченѣ“. Тутъ, розумѣє ся, найцѣкавѣйша рѣчь, черезъ що договоры не доведено до кôнця? а потôмъ, якъ може тота рѣчь скôнчити ся?

На скôлько я тутъ довѣдавъ ся, переговоры скарбу зъ банкомъ кредитовымъ перепинили ся на fundus instructus дôбръ надвôрняньскихъ. Говорять, що банкъ за свôй fundus instructus (тартаки, готовѣ запасы матеріялу и инчѣ рѣчи) зажадавъ 600.000 зр., а міністерство на заплату такои сумы не згодилось (мало подати мабуть лише половину), а впрочôмъ, кажуть, оно не хоче а мабуть и не може выдати на закупно дôбръ въ Галичинѣ бôльше, якъ дôстало за право пропінаціи. На тôмъ справа и застрягла.

Говорять тутъ, що міністерство мало дôстати такожь деякѣ инчѣ оферты зъ Галичины. На скôлько тѣ оферты ôдповѣдають интенціямъ скарбу, не знаю, але мабуть скарбъ таки найрадше потягає за добрами надвôрняньскими, отже рѣчь можлива, що таки довершить зъ банкомъ угоду. Банкъ имовѣрно „надумаєсь“. Де йде о міліоны, тамъ кôлька сотъ тысячь не чинить уже дуже великои

рубрики. Добра надворняньскій не суть того рода, щобы такъ легко знайти на нихъ купця. Нинѣ добра тій въ великій мѣрѣ выексплоатованій, а банкъ самъ, експльоатуючи ихъ (коли не мылимось) ôдъ початку 1870-тыхъ рокôвъ, довго ихъ уже не удержить, бо выексплоатувавши до решты, не буде мати интересу держати. Купець приватный не купить ихъ за гôдній грошѣ, бо схоче, щобы заразъ ёму рентувались, а по выексплоатованю рентуватись заразъ не будуть. Скарбъ одинъ мавъ бы нинѣ интересъ набути тій добра. Якъ справа стоить сегодня, въ добрахъ тыхъ есть еще одна партія невыексплоатована, котра могла бы покрывати кошты адміністрації, а о рентованье капіталу скарбови на теперѣшну хвилю не ходить, — скарбъ рахуе на будуще, беручи на взглядъ широкій просторъ дôбръ надворняньскихъ (около 140.000 морґôвъ).

Зъ сего, що я отсе представивъ, выходить, що доведенье до кôнця переговорôвъ межи скарбомъ а банкомъ лежить въ интересѣ обохъ сторôнъ и имовѣрно скарбъ таки набуде добра надворняньскій, — хиба бы, о чôмъ доси не звѣстно, мавъ яку иншу ôдповѣдну оферту.

Теперь стоить у Вѣденцѣвъ на порядку дневнôмъ начеркъ нового статута для мѣста Вѣдня. Вы вже подали въ телеґрамахъ коротку про се вѣстку. Треба ви доповнити, бо справа цѣкава не для одного лише мѣста, а для цѣлои держави, котрои оно столицею.

Найцѣкавѣйше се, що новый великій Вѣдень — Gross-Wien, якъ вѣденьскій газеты его называють, — мае ôдъ 1. сѣчня 1892 го року обôймати не лишь дотеперѣшній передмѣстя (Vororte) сполученій безпосередно съ самымъ мѣстомъ и ôддѣленій лише граничнымъ валомъ, якъ: Hernals, Währing, Ottakring, Neulerchenfeld, Sechshaus, Fünfhaus, Meidling и т. д., але и мѣсцевости лежачій далеко за теперѣшнымъ Вѣднемъ и его передмѣстями а ôддѣленій розлогими полями та царинами, якъ н. пр. Sivering, Neustift am Wald, Salmannsdorf, Grinzing, Altmannsdorf и т. п. Се теперь села въ технічнôмъ слова того значѣню и належать лише до вѣденьского рейону поліційного. Ôддаль ихъ ôдъ середины мѣста выносить якихъ 20—30 кільометрôвъ. Если бы съ часомъ поля, що лежать по серединѣ, були забудованій въ усѣхъ бокôвъ, то Вѣдень займавъ бы зô всѣхъ столиць певно найбôльше простору. Се було бы для розросту Вѣдня неоцѣнимого значѣня, а теперѣшне пôднесенье его по біржевôмъ враху зъ 1873 р. було-бъ нѣчимъ въ порôвнаню до скрѣпленя нового.

Користи нового Вѣдня представляють ся зъ рôзныхъ точокъ погляду рôзно. Великомѣска управа розтягнула бы безперечно великомѣскій характеръ и на теперѣшнѣ передмѣстя та села, завела-бъ инакшій ладъ, придбала бы бôльше шкôлъ, навчила-бъ житя роскôшного та его выгôдъ. Але все те мусѣли бы въ значнôй, переважнôй части оплатити Вѣденцѣ самій, отже и тій, котрій доси безжурно сидять въ Grinzing-у та потягаютъ домородного Heuriger-а. За знесеньемъ „лінія“ а бодай посуненьемъ ёи далеко по-за теперѣшнѣ ихъ станціи ажь на конець передмѣсть промовляють ôдъ давна всюды усѣ покликанѣ и непокликанѣ „батьки“ Вѣдня. Хочемо, — кажуть, — щобы передмѣстя не були въ вымѣреню посередныхъ податкôвъ управілівованій, але щобы ихъ пôдтягнути пôдъ одно мѣрило, абы бѣдна кляса мѣста уживала тыхъ самыхъ користей, абы консумційный податокъ усюды зрôвнати. Тôлько-жь ся дбалôсть про „бѣдну клясу“ — чиста иронія, бо звѣстна рѣчь, що тота и власне майже выключно тота „бѣдна кляса“ уся скуплена по передмѣстяхъ. Сегодня дешевшій по-за лінією кромѣ воды, кождый артикулъ, дешевше мешканье. Хто изъ „бѣднои клясы“ мешкае въ мѣстѣ, а радъ бы выхоснувати сей пріівілей передмѣстя, то и йде тамъ та выхôсновуе, а надто всѣ артикулы консумційній до якихось мѣры вôльній ôдъ оподаткованя при переносѣ въ мѣсто. Отже „батьки мѣста“ дбалостію про бѣдныхъ высказують рôвночасно такожь бажанье, щобы и середна та богата кляса, мешкаюча въ серединѣ мѣста, не була упослѣджена въ противположеню до передмѣсть, репрезентуючихъ крайну бѣдность. А щобы нове оподаткованье выпало для Вѣдня на стôлько користно, що порôвнувати буде або й переходити пріівілеѣ теперѣшныхъ передмѣсть, сего годѣ надѣяти ся. Отже мабуть выйде зъ того, що дешевше не буде „у Вѣдни“ нѣгде, а дорого — але за те рôвно дорого — всюды. А власне въ сторонѣ економічнôй повинна лежати точка тяжкости користій для „Вѣдня великого“. Бо-жь годѣ класти натискъ — якъ се чинить орґанъ антісеміткій у Вѣдни — на сторону адміністраційну новои великои громады та на нерôвность політичныхъ правъ для пооданокихъ сторонництвъ. Мае вправдѣ и закидъ антісемітôвъ богато за собою, — якъ діспропорція що-до числа выборцѣвъ въ поодинокихъ округахъ, ненормальный укладъ округôвъ и т. п., однакъ все те рѣчи для людности самои, при уззгляденю ёи жизненныхъ интересôвъ, другорядноі ваги.

Якъ вѣдомо, новый статутъ мѣста Вѣдня знае раду громадску (Gemeinderath) зложену зъ 129 членôвъ и раду городску (Stadtrath) зложену зъ бурмістра, двохъ его заступникôвъ и 21 членôвъ. Рада городска есть орґаномъ екзекутивнымъ рады громадскои. До теперѣшныхъ 10 округôвъ (Bezirke) Вѣдня, прийде ще 9 новыхъ, отже цѣле мѣсто нове буде подѣлене на 19 округôвъ. (Не легко буде собѣ спамятати ихъ порядокъ!) Въ кождôмъ округѣ буде особный выдѣлъ (Bezirksausschuss) зô своимъ зверхникомъ (Bezirksvorsteher) на чолѣ. Характеристична рѣчь, що не названо тыхъ зверхникôвъ прямо Bürgermeister-ами, а бурмістра цѣлого мѣста Oberbürgermeister-омъ, якъ се есть въ Берлинѣ. Зо двѣ недѣлѣ тому пôднесли були вѣденьскій ґазеты великій ропôтъ противъ розпущеноі вѣсти, мовь-то пôсля нового статута правительство задумувало вôльный дотеперь выборъ бурмістра знести, а на его мѣсце завести именованье бурмістра правительствомъ, взглядно короною. Се було бы й справдѣ неоправдане посягненье правительства на вôльну самоуправу мѣста. Та на велике вдоволенье своѐ дôзнали ся Вѣденцѣ, що й на будуче не будуть мати „ц. к. бурмістра“, але выбираного зъ вôльноі волѣ.

Антісеміты розвивають велику аґітацію противъ нового статута и маютъ надѣю, що соймъ не потвердить его. Залежати се буде ôдъ результату новыхъ выборôвъ до сойму, котрій мають небавомъ ôдбути ся. А поки-що маютъ поодинокій интересованій громады подати свою опінію о новôмъ статутѣ. Оно й буде, а бодай повинно бути мѣродайнымъ для правительства та теперѣшноі рады городскои при предложеню сего проекту законодавчому зборови.

Жнива въ околици Вѣдня вже покôнченій. Ще тôлько декуды овесъ на пни. Жито и пшеница забраній уже пôдъ машины. На намолотъ не нарѣкають Пôдвѣденцѣ. Снопôвъ тутъ не кладуть, якъ у насъ, въ пôвкопы, але найчастѣйше въ подовговатій купки зъ кôлькома перехрестями, або въ форму звѣзды. На поли лишають снопы дуже короткій часъ. — Виноградній зборы заповѣдають ся дуже користно. Phyloxera vastatrix не причепила ся до винограду сего року такъ, якъ инших лѣтъ. Дальша судьба зависить ôдъ погоды. Въ половинѣ жовтня починае ся интересне для Вѣденцѣвъ Weinlese...

На університетѣ прибито оповѣщенье, пôсля котрого ново-вступаючій на вѣденьскій університетъ слухателѣ маютъ въ слѣдуючôмъ уже курсѣ заосмотрити свои index-ы у власній фотоґрафіи формату візитового. Приладженій до того index-ы купити треба у портіѣра університету. Фотоґрафія дôстане урядову печатку зъ пôдписомъ декана. Розпорядженье се не обовязуе иматрикульованыхъ уже академікôвъ, якъ и тыхъ, що переходять сюды зъ иншихъ університетôвъ. Розпорядженьемъ тымъ хоче академічный сенатъ знести всякій дотеперь часто практикованій выручуваня слухателѣвъ другими.

——

Зъ Жидачѣвского повѣту.

[Непорядки въ Жидачевѣ. — Рада громадска. — Мѣщаньство. — Церковь жидачѣвска. — Ôдходъ лѣкаря мѣского д-ра Стоклосиньского. — Сторожа огнева въ Журавнѣ. — Кладовище журавеньске.]

Перебувши якійсь часъ въ Жидачевѣ, приглянувъ ся я докладнѣйше сему мѣсточку та й поінформувавъ ся у людей знающихъ, и знайшовъ, на жаль, чимало невôдрадного. Зачавши ôдъ порядкôвъ въ урядѣ громадскôмъ (котрій — сказавши мимоходомъ — суть низше критики и о тôмъ можна бы писати книгу), а скôнчивши на нехарности въ самôмъ мѣсточку, приходить на гадку пословиця, котру хтось уложивъ про Жидачѣвъ: *„Жидачьвъ бьдачьвъ: наоколо вода, а въ серединъ бьда“*.

Въ радѣ громадскôй ôдъ шѣстьохъ уже рокôвъ тревае провізорія, бо въ тôмъ часѣ переведено шѣсть разôвъ выборы до рады громадскои и за кождымъ разомъ въ наслѣдокъ вношеныхъ протестôвъ уневажнювано выборы. Ажь сего року, по разъ уже семый (чи може шестый) переведено выборы щасливѣйше, якъ передъ тымъ, бо ц. к. намѣстництво вже ихъ не уневажнило. Бурмістромъ мае стати нотарь Каролъ Ваньекъ.

Приглядаючись близше мѣщанамъ жидачѣвскимъ, замѣтивъ я у нихъ повну апатію до якого-такого поступу. Коли я запытавъ одного мѣщанина, чи есть може читальня въ Жидачевѣ, то той выбалушавъ на мене очи, немовь бы я пытавъ у него про щось не знать якъ незвычайного.... „Нѣ, — каже наконець, — нема, бо й часу нема на тото...“ При торôчнôмъ выборѣ посла до сойму мѣщане жидачѣвскій — якъ менѣ розказувано, — похували ся були въ мышачій норы, а деякі казали: „Або то я буду посломъ? чи менѣ зъ того що прийде?...“ Однымъ словомъ: Жидачѣвяне спять сномъ твердымъ, летаріічнымъ, а нема тутъ силы, котра бы могла ихъ пробудити...

Въ 1888 роцѣ погорѣла въ Жидачевѣ церковь деревляна. На мѣсце ёи переробили Жидачѣвцѣ изъ дзвôницѣ капличку и тамъ уже повній два роки ôдбуваютъ ся богослуженя. А що капличка маленька и не може помѣстити всего народу, що хотѣвъ бы бути на богослуженю, — то Русины горнуть ся цѣлыми товпами до латинского костела. Якій зъ того можуть выйти наслѣдки, покаже недалека будучность.

Сими днями выѣздить въ Жидачева на нову посаду до Язлôвця лѣкарь мѣскій д-ръ Стоклосиньскій. Въ Жидачевѣ перебувъ рôкъ и здобувъ собѣ поважанье яко чоловѣкъ и яко лѣкарь.

Зъ Жидачева перескочу на близьке мѣсточко Журавно, щобъ и ёму не було кривды. Де-що о порядкахъ въ Журавнѣ подано було недавно въ дописи въ „Дѣлѣ“. До того я докину пару фактôвъ.

Сторожа огнева въ тôмъ мѣсточку розвивае ся зъ незвычайною скоростію, а до того причинюсь головно начальникъ ёи п. Чеславъ Шидловскій. Щобы приспорити гроша на прилады огневі, устроюють тутъ головно урядники представленье аматорске, котре мае ôдбутись дня 3 серпня с. р. Протекторами того представленя суть пп. судья д-ръ Хомицкій и нотарь Людкевичь.

Разъ у недѣлю прийшла менѣ фантазія заглянути на кладовище журавеньске побачити деякі памятники, бо я чувъ, що деякі межи ними, якъ н. пр. памятникъ о. Левицкого, дуже красній. И що-жь заставъ я на тôмъ кладовища? Оно величезне, зъ трехъ сторôнъ опарканене, а зъ четвертои стороны паркану вже нема. Удержанье жь кладовища дуже недбале. Наведу де-що зъ того, що я бачивъ власными очима. Передъ 20 роками померла тутъ якась панѣ Томашевска а на могилѣ ёи бувъ красный памятникъ зъ тесового дерева. Нинѣ зъ того памятника нема й слѣду, бо — якъ казавъ грабарь — мулярѣ, муруючи гробы, лупають памятники на кусні и уживають ихъ собѣ за матеріялъ, щобы не потребувати возити камѣня... Иду дальше... дивлюсь: якась нѣбы печера, то дверѣ ôдчинені. Читаю напись — се гробница Хаенцкихъ. Приглядаюсь близше: въ великôй гробници мѣстить ся 6 домовинъ, порозкиданыхъ, въ неладѣ. Вѣка домовинъ повôдбиваній, а въ серединѣ домовинъ уже зънадвору виднѣе якійсь хворостъ, патики. Бачучи те, ажь лячно стае за той „вѣчный супочинокъ“ по смерти... Намъ бачить ся, що прецѣнь годилось бы комусь постаратись о удержуваньe якогось красного ладу на кладовищи журавеньскôмъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На онодашныхъ зборахъ нѣмецкои центральнои спôлки товариствъ господарскихъ въ Празѣ, высказало кôлькохъ бесѣдникôвъ надѣю, що *мимо всего, що стало ся, угода мусить бути переведена*, бо цѣсарь того бажае и що разомъ зъ подѣломъ краёвои рады культуры, настане для Нѣмцѣвъ пора правдивои господарскои дѣяльности, котру доси спиняла борба національна. Тогды то не потреба вже буде центральноі спôлки товариствъ господарскихъ.

Комітетъ для чеcкои выставы господарско-промысловои ухваливъ завôзвати Нѣмцѣвъ, щобы они сказали рѣшучо, чи возьмуть участь въ выставѣ, чи здержать ся ôдъ нея, бо комітетъ не може приймати условныхъ зголошень.

Декотрій россійскій ґазеты розпустили були вѣсть, що Австро-Угорщина лагодить ся окуповати *санджакъ ново-базарскій*. Nemzet отже дементуе ту вѣсть — якъ каже — на пôдставѣ своихъ добрыхъ информацій у Вѣдни и додае, що коли-бъ австро-угорска монархія уважала за потрѣбне окуповати той край, то не пытала бы Россію о позволенье, бо ёи уповажняе до того берлинська угода.

——

Цѣсарь *Вільгельмъ* буде на маневрахъ въ Россіи лишь пôдъ Нарвою. Дня 24 серпня закôнчать ся тій маневры ревіею пôдъ Краснымъ селомъ, а цѣсарь поѣде ôдтакъ до Петергофу, де перебуде ще бсѣмъ днѣвъ и верне ôдтакъ просто до Нѣмеччины. На маневрахъ на Волыни цѣсарь отже не буде. Сі маневры розпôчнуть ся въ першôй половинѣ мѣсяця вересня и на нихъ буде такожь царь, котрый черезъ цѣлый часъ свого побуту буде мешкати на замку въ Спалѣ. Маневры на Волыни мають бути великои ваги, бо они мають выказати дѣйстну вправу россійского войска и его готовôсть до вôйны; длятого на сихъ маневрахъ буде все такъ робати ся, якъ коли-бъ була дѣйстно вôйна. Въ маневрахъ возьмуть участь два корпусы. Першимъ зъ пôвночи буде командувати ґен. Гурко, а другимъ зъ полудня ґен. Драгомировъ.

——

Пôдчасъ дебаты надъ закономъ о *ôдступленю Гельоляндy* Нѣмеччинѣ, ôдкинула палата послôвъ 172 голосами противъ 56 поставлену поправку, щобы передъ самымъ ôдступленьемъ острова запытати ще жителѣвъ его, чи они на то пристають. Ферґусонъ заявивъ, що змѣна закона була бы неможливою, позаякъ могла бы спараліжувати користи, якій выходять для Анґліи зъ угоды зъ Нѣмеччиною. Такъ само ôдкинула палата такожь поправку, котра домагала ся, щобы дѣти Гельґоляндцѣвъ зъ роду, котрій бы родили ся черезъ 20 лѣтъ ôдъ часу ôдступленя острова Нѣмеччинѣ, були вôльній ôдъ службы войсковои. Въ справѣ санзибарскôй сказавъ Ферґусонъ, що Нѣмеччина буде теперь вправдѣ мати повне право заводити мыто привозове на своихъ областяхъ, але черезъ то торговля Санзибару звернесь до нѣмецкихъ портôвъ, а розвитокъ и розширенье торговлѣ санзибарскои якій настануть въ наслѣдокъ анґлійско-нѣмецкои торговлѣ будуть достаточнымъ ôдшкодованьемъ для Санзибару.

Урядова берлинська ґазета оголосила обширный меморіялъ о *причинахъ*, якій спонукали нѣмецке правительство заключити угоду *зъ Анґліею*. Меморіялъ той доказуе, що кольоніяльна політика нѣмецка, стрѣчаючись зъ стремленями анґлійскими, выкликала бы всѣлякій запутанины и непорозумѣня; а позаякъ оба краѣ бажають дуже удержати миръ въ Европѣ, то рôзницю интересôвъ старали ся вырôвнати взаимными уступками.

——

О *розрухахъ середъ православныхъ Ôрменъ* въ Константинополи доносять такъ: Дня 27 с. м. зробилось пôдчасъ богослуженя въ ôрменьскôй катедрѣ въ Коумъ-Капу збѣговиско. Православній Ôрмене впали до церкви и хотѣли тамъ очевидно побити патріярха, але той утѣкъ черезъ закристію до сусѣдного дому. Люде выбѣгли ôдтакъ за нимъ зъ церкви та повыбивали въ тôмъ домѣ всѣ ôкна, а ôдтакъ стали ще стрѣляти зъ револьверôвъ. На то надбѣгла поліція и станула въ оборонѣ патріярха. Зъ того прийшло до великои бійки, пôдчасъ котрои хтось выстрѣломъ зъ револьверу убивъ офіцира ôдъ жандармерія. Чоловѣка того жандармы на мѣсци закололи баґнетами. Крôмъ того покалѣчено богато людей зъ обохъ сторôнъ. До перва по довшôмъ часѣ удалось зробити спокôй. Султанъ приказавъ заразъ усунути директора поліція, а въ Коумъ-Капу заведено станъ облоги. ——

Порта поставила все таки на своёмъ и Болгаре выграли справу. Мимо протестôвъ Сербіи, Греціи та екуменьского патріярха, мимо того, що Россія недвозначно дала Портѣ спôзнати, що именованье болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи нарушуе не лишь ёи вплывъ але и интересы на Балканѣ, рѣшивъ ся султанъ выдати бератъ на именованье болгарскихъ епископôвъ. Вправдѣ вѣсти наспѣвшій зъ Константинополя доносять, що султанъ выдавъ бератъ лишь для двохъ епископôвъ, а то для епископа въ Охридѣ и для епископа въ Скоплю; про епископа въ Велесѣ нема поки що нѣякои бесѣды въ бератѣ. Але вже и то именованье двохъ епископôвъ есть для Болґаръ великои ваги. Треба мати то на увазѣ, що Охріда и Скопле то суть два мѣста, що становлять такъ сказати бы, двѣ найдальше высунені позиції болгарскій, Охріда противъ Греціи а Скопле противъ Сербіи. Перше мѣсто лежить надъ озеромъ того самого имени и въ сторонѣ, до котрои найбôльшу прегенсію роблять собѣ Греки; друге мѣсто лежить край знаного въ сербскôй исторіи Косового поля, якъ разъ тамъ, де сходить ся сербска зелѣзница, идуча черезъ Нишъ въ Бѣлґраду, зъ турецкою, що веде ôдъ Митровицѣ до Солуня. Якъ Охріду уважають Греки своею, такъ зновъ Сербы суть того погляду, що при евентуальнôмъ подѣлѣ турецкои спадщины повинно бы Скопле припасти для Сербіи. Межи обома сими мѣстами лежить Велесъ або Кевпрулі, такожь при зелѣзници зъ Митровицѣ до Солуня. Мѣсто се лежить такъ близько Скопля, що на разѣ бодай нема великои потребы установляти тутъ окремого епископа. Правда, що коли-бъ и Велесъ мавъ свого епископа, то Болгаре були бы тогды забезпечені на всѣ сторôны. Теперь мають они въ своихъ рукахъ лишь позиції противъ Сербіи и Греціи, а трета позиція безпосередно противъ екуменьского патріярха та противъ вплыву турецкого, ще необсаджена, але съ часомъ може и до того прийти, а поки що, можуть бути Болгаре и тымъ радій, що имъ удало ся осягнути. Елементъ болгарскій въ Македоніи пôйде теперь дуже въ гору. Розумѣе ся, що именованье болгарскихъ епископôвъ для Македоніи выкличе великій гнѣвъ Россіи, а въ Сербіи навѣть не малый смуток, бо вплывъ болгарскій стане теперь ширити ся пôдъ самымъ бокомъ Сербіи. Сербске правительство видить добре, яка грозить Сербіи небезпечность ôдъ Болгаріи и длятого думае параліжувати ёи подôбнымъ способомъ. Въ Сербіи носять ся зъ гадкою, скоро закôнчить ся праштаньскій конфліктъ зъ Туреччиною задля застрѣленя консула Марінковича, розпочати зъ Портою переговоры въ справѣ установленя въ Альбаніи *старосербского патріярхату въ Печу* (Ипеку). Тôлько-жь зновъ велике пытанье, чи сей патріярхатъ выйшовъ бы Сербіи на хосенъ. Печь лежить близше чорногорскои границѣ, а тамошній Сербы ґравітували и ґравітують завсѣгды бôльше до Чорногоры якъ до Сербіи. Тому мабуть не перешкодило бы и установленье патріярхату въ Печу.

Обѣ сербскій партіи опозиційній роблять собѣ теперь великій надѣѣ и думають, що при новыхъ выборахъ до скупштины выйдуть въ значнôмъ числѣ. Обѣ партіи разомъ сподѣваютъ ся переперти около 30 своихъ кандидатôвъ, скоро лишь правительство не буде допускати ся незаконноі пресіи. — Зъ Бѣлґраду доносять, що односины межи радикалами а митроп. *Михаиломъ* такъ погôршили ся, що міністерство вѣроисповѣдань носить ся навѣть зъ гадкою спенсіонувати митрополита.

НОВИНКИ.

— **Пожаръ Николаева.** Крôмъ сторожи пожарноі зô Стрыя, котру пôзно повѣдомлено и она прибула вже по загашеню огню, поспѣшили на ратунокъ выхованки заведеня скарбкôвского въ Дроговыжи и вояки правительственноі стаднины въ Дроговыжи. Молодѣжь дроговыжского заведеня, прибувши зъ одною сикавкою пôдъ проводомъ п. Строньского, ôдважно ишла въ огонь и выратувала церковь, спиняючи вже тымъ самымъ дальшій огонь въ тôмъ напрямѣ. Зъ другои стороны вояки пôдъ проводомъ рітмайстра выратували урядъ почтовый а зъ нимъ дальшій рядъ кôлькадесяти домôвъ, котрій певно були бы такожь погорѣли. Церковь, костелъ, школа, судъ, почта выратованій; погорѣло до 70 домôвъ зъ будынкаму господарскими. Причиною такъ значного обсягу пожару есть таки нерадивôсть управы громадскои. Вже по огни передъ двома роками радили надъ доброю водою и доброю сикавкою, а коли онодаы о 9-ôй год. рано появивъ ся дымъ пôдъ дахомъ старои, мѣскон хаты коло костела, майже чверть годины збавилось на бѣганю, и за той часъ могла поломѣнь при сильнôмъ вѣтрѣ перекинутись на дальшій домы. Мѣска сикавка лиха, а бурмістръ мѣсцевый: Мицкевичь, якось байдужный на такій справы. О год. 2-ôй пригашено огонь, коли вже майже половина мѣсточка пôйшла зъ дымомъ. Передъ тыжднемъ погорѣло було 17 господарѣвъ въ Устю, селѣ о $^3/_4$ милѣ ôдъ Николаева. — Додатково подаемо ще деякі цѣкавій вѣсти зъ двохъ листôвъ, якій мы одержали уже въ послѣдній хвили передъ замкненьемъ нинѣшного нумеру „Дѣла“: „Причиною огню була неосторожнôсть. Коло лат. костела стоить маленькій домокъ громадскій, а въ нѣмъ мешкае стара вдова. Власне сими днями спроваджено малярѣвъ, щобы ôдновляли костелъ, а позаякъ треба було имъ дати яку хату на лябораторіюмъ и складъ фарбъ, посудинъ и т. п., то дано имъ згадану хатчину. Вчера 28 с. м. о годинѣ 8-ôй рано зачали собѣ малярѣ въ тôй хатинѣ варити фарбу, олѣй и т. и. При варцѣ олѣй експльодувавъ поломѣнь пôйшла въ городженый коминъ, запалила ся саджа а при сильнôмъ вѣтрѣ огонь обгорнувъ въ одній хвили цѣлый дахъ, а зъ-вôдтамъ перекинувъ ся на иншій домы — и въ одній годинѣ стало въ поломѣни надъ 100 домôвъ. Половина мѣста ôдъ стороны зелѣзничого шляху спалена до крихты. Вѣтеръ, незвычайно сильный

тамувавъ цѣлый ратунокъ. Костелъ спасъ ся зъ тои причины, що вѣтеръ ôдвернувъ огонь ôдъ него, а церковь спасла ся тымъ, що змурована зъ доброго каменя и побита бляхою, а надто мѣщане сильно ратували зливаючи водою крышу и стѣны. Шкоды страшенній. Заасекурованыхъ мало. Додати мушу, що въ мѣстѣ бувъ звезеный сегорôчный збôръ збôжа. Погорѣло все до тла. Найбôльше утерпѣли нашй мѣщане и деякй жидыбогатирѣ. Рускій сотрудникъ ледви спасъ ся живцемъ зъ того огню.

— **Выборы до выдѣлу рады повѣтовои въ Камѣнцѣ** ôдбули ся вчера и — якъ намъ зъ-вôдтамъ доносять — выбрано: маршалкомъ ґр. Станіслава Баденього, віцемаршалкомъ декана о. Сохацкого пароха зъ Стоянова, а до выдѣлу: о. Цегельского пароха зъ Камѣнки, д-ра Ступницкого лѣкаря въ Камѣнцѣ, и дѣдичѣвъ Стецкого, Пайґерта и Туліе.

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Лѣську** уконституувавъ ся вчера дня 29 н. ст. липня. Якъ намъ пишуть зъ-вôдтамъ, выбрано: маршалкомъ Теофіля Журовского властителя Берески, віцемаршалкомъ Іордана властителя Ольшаницѣ, а до выдѣлу: о. Теодора Карпяка пароха зъ Устрикъ, о. Кипріяна Ясеницкого пароха зъ Загочевя, Володислава Баля властителя Руденки, Віктора Журовского властителя Мичкова и Роберта Адамского нотаря зъ Балигороду.

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Скалатѣ** выбрано такій: Маршалкомъ выбраный ґр. Щасный Козьебродскій зъ Хлѣбова, заступникомъ маршалка кс. Ив. Моронґъ, латиньскій парохъ зô Скалату; до выдѣлу вôйшли зъ громадъ сѣльскихъ: Ив. Вівіенъ, дѣдичъ зъ Пôзнанки гетьманьскои, его заступникомъ Федь Башанъ, селянинъ; зъ мѣстъ: д-ръ Моріцъ Розенштокъ, заступникомъ Бернардъ Розенштокъ; зъ бôльшихъ посѣлостей: Яцко Кишковскій дѣдичъ зъ Луки малои, заступникомъ Ром. Ґрохольскій зъ Рожискъ; зъ повнои рады выбранй: Мартинъ Тирчь, селянинъ и ґр. Меч. Пининьскій зъ Грималова та заступники ґр. Мих Баворовскій зъ Турôвки и д-ръ Тад. Билиньскій, адвокатъ зô Скалату.

— **О. Іоанъ Реваковичь**, приходникъ въ Волосянцѣ, скôльского деканату, святкувати буде дня 5 н. ст. серпня с. р. 50-лѣтный ювилей свого священьства и своє золоте весѣлье. Ювилатъ родивъ ся въ р. 1814, а рукоположеный въ р. 1840. О. Реваковичь держить ся до сеи поры крѣпко и выповняе свои обовязки священичй безъ нѣчиеи помочи. Єсть ôнъ ôтцемъ п. Тита Реваковича, начальника суду повѣтового въ Пôдбужи.

— **Инспекторомъ шкôльнымъ для округа чешанôвского** именованый п. Юліянъ Фрайденберґъ, учитель народный въ Мостискахъ.

— **Новый рускій пôдручникъ шкôльный.** Краєва рада шкôльна зачислила книжку пôдъ заг.: „Л. Ґерманъ и К. Петеленцъ. Вправы нѣмецкй для рускои молодежи приладивъ Ом. Калитовскій. У Львовѣ 1890. Накладомъ фонду краєвого.“ — мѣжь книжки дозволенй до ужитку шкôльного въ ґімназіяхъ зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ. Цѣна примѣрника 1 зр.

— **Въ справѣ ревізіи у селянина Бойка въ Кошелевѣ** — про котру мы були згадали за „Червоною Русію“ — читаємо теперь въ тôй ґазетѣ таке заявленье старосты Ляникевича: „Вѣсть, мовь бы я особисто предпринявъ домову ревізію у Вас. Бойка въ Кошелевѣ, не основуєсь на правдѣ, бо я сеи ревізіи не предпринявъ. Тымъ самымъ и прочй замѣты противъ мого поведеня при згаданôй ревізіи неправдивй.“ „Черв. Русь“ подае теперь вѣсть, що ревізію переводивъ комісарь староства п. Мирославъ Шелиговскій, противъ котрого внѣсъ Бойко жалобу до суду. Книжки, забранй при ревізіи, звернувъ п. Шелиговскій Бойкови почтою въ суботу 14 (26) липня.

— **Зъ нагоды вѣнчаня арх. Маріи Валеріи** ôдбудуть ся дня 31 н. ст. липня, въ четверъ, торжественнй богослуженя въ львôвскихъ церквахъ катедральныхъ трехъ обрядôвъ, а то у св. Юра о год. пôвъ до 9-тои, а въ катедрѣ латиньскôй и ôрменьскôй о 9-ôй год. рано.

— **Директоръ краюôвскои поліціи** п. Кароль Енґлішь, перенесеный несподѣвано въ сталый станъ супочинку. Въ урядовôй вѣстцѣ, каже ся, що п. Енґлішь переходить на пенсію на власну просьбу, при чôмъ высказуєсь ему вдоволенье за довголѣтну, вѣрну и знамениту службу. Послѣднымъ актомъ службы п. Енґліша бувъ наглядъ надъ похоронами Мицкевича въ Краковѣ.

— **Поляки львôвскій** справляють що року поминальнй богослуженя дня 31 липня въ роковины смерти Теофиля Висьньовского и Іосифа Капустиньского, повѣшеныхъ правительствомъ австрійскимъ въ р. 1847 на горѣ за Инвалідами. Зъ причины, що сего року на 31 липня припадае торжественне богослуженье въ честь вѣнчаня арх. Маріи Валеріи, ôдправитись мае поминальне богослуженье 1 серпня въ костелѣ Домініканôвъ. Плякаты, котрй мали оповѣстити про се поминальне богослуженье, сконфіскувала львôвска поліція два разы.

— **Смерть перемыского горожанина Ціпсера** пôдъ колесами поѣзду зелѣзничого ще не розслѣджена. Родина погибшого, опираючись на першôмъ донесеню Gazet-ы Przem., що Ціпсеръ мавъ при собѣ 40.000 зр, голосить, що не найдено тыхъ грошей. Въ Пôдволочискахъ при ревізіи мытовôй найдено въ ваґонѣ куферокъ Ціпсера, въ котрôмъ крôмъ одягу було лишь всего 10.000 зр., льокованыхъ на книжочкахъ щадничихъ. При погибшôмъ найдено лишь 10 зр. Такъ отже не знати, чи се злочиньство, чи самоубійство, або чи лишь нещасна пригода?

— **Мѣсто Перемышль** порѣшило выставити памятникъ для Мицкевича. Памятникъ выготовить рѣзьбарь Тад. Блотницкій.

— **Скаженый песъ** забѣгъ въ ночи до Сьвйотникъ коло Кракова, покусавъ кôлька псôвъ и покалѣчивъ одного господаря та двохъ сторожѣвъ нôчныхъ. Ôдтакъ забѣгъ до сусѣдного села и покусавъ корову та одну невѣсту. Коли-жь въ Сьвйонтникахъ выйшовъ на двôръ одинъ господарь, бо почувъ гамôръ, кинувъ ся ему на груди кôтъ и подеръ сорочку та покалѣчивъ тѣло. На другій день выбрались покалѣченй до Кракова и тамъ повылалювали имъ раны та пустили домôвь. Всѣ псы и коты повыбивано въ тыхъ селахъ. — Місіонарь, Ґаґенбекъ, Єзуитъ, розказуе въ своихъ згадкахъ о Бенґали, що тамошнй люде лѣчать ся ôдъ скаженины тымъ, що ѣдять сыру печѣнку скаженого пса. Ґаґенбекъ бачивъ людей, котрыхъ покусавъ скаженый песъ а котрй зъѣли таку печѣнку, цѣлкомъ здоровыхъ навѣть по кôлькохъ мѣсяцяхъ. Дикарѣ удержують, що такій лѣкъ помагае навѣть и такому чоловѣкови, котрый вже мае напады скаженины.

— **Краєва рада санітарна** порѣшила мѣжь иншимъ на двацятôмъ засѣданю 15 н. ст. липня отсе: Высказано свое ореченье що до наданя концесіи на антику въ Маковѣ, пов. мысленицкого; що до отвореня лѣчницѣ въ Мысленицяхъ; що-до управы заведеня ингаляційного въ Щавници и въ справѣ предложеныхъ шкіцôвъ выдѣломъ краєвымъ на взôрцевй шпиталѣ провінціональнй Пороблено ôдповѣднй внесеня що до нагляду лѣкарского въ шпиталяхъ Сестръ Милосердія. Порѣшено шкіцы на взôрцевй шпиталѣ провінціональнй.

— **Межинародный конґресъ** противъ надмѣрного уживаня напоѣвъ алькоголічныхъ ôдбуде ся ôдъ 3 до 5 вересня въ Христіянія. На конґресъ мають зъѣхати ся представителѣ всѣхъ майже краѣвъ. Доси заповѣли вже 16 ôдчитôвъ.

— **„Голодованье, студіи и експеріменты на чоловѣцѣ.“** Пôдъ такимъ заголовкомъ появилась розвѣдка професора фізіольоґіи зъ Фльоренціи, Люіджія Лючіяня, въ котрôй ôнъ подае свои студіи надъ Джіованомъ Суччі. Суччі, котрый дававъ представленя свого голодованя по рôзныхъ мѣстахъ, пôддавъ ся бувъ ось такôй пробѣ въ р. 1888 у Фльоренціи: Голодувавъ ôнъ ôдъ 1 марта черезъ 30 днѣвъ, а спеціяльна комісія пильнувала его и робила розслѣды. Проф. Лючіяні въ своѣй розвѣдцѣ такъ подае мѣжь иншимъ: Суччі показавъ ся справдѣ героємъ въ голодованю. Черезъ 30 днѣвъ свого голодованя нѣколи не жалувавъ ся на якій ôбль, ôнъ анѣ не змарнѣвъ значно за той часъ, а такожь нѣколи не бувъ ôнъ жадный спокою и сну та й не було у него безсонности. При тôмъ все бувъ въ руху — пôсля выказу подометра робивъ ôнъ денно що-найменше 3—4.000 крокôвъ. Одного дня навѣть ѣздивъ на кони годину и 40 мінутъ, ôдтакъ ходивъ богато по комнатѣ, ôсѣмь мінутъ здоганявъ ся о закладъ зъ трема молодыми студентами а пôдъ вечѣръ ще й фехтувавъ ся. Температура тѣла — результатъ хемічнои перемѣны матеріи въ тѣлѣ — за тыхъ 30 днѣвъ змѣнялась незначно, але и то не по-за нормальнй границѣ фізіольоґічнй. Середна температура тѣла выносила 36·77 степенѣвъ Целсія. Ôддыхъ бувъ спокôйный и правильный; лише зъ-рѣдка переходило нормальне число ôдъ 16—24 ôддыхôвъ на мінуту. Удары живчика були правильнй. Напôръ крови въ артеріяхъ зменшавъ ся разъ-у-разъ, а серце троха стягало ся, бо и мускулы серця мусѣли тратити на своѣмъ складѣ, якъ и всѣ иншй мускулы. Дотычно орґанôвъ травленя показало ся, що сокъ жолудковый переставъ вычиняти ся, а вычиняньe жовчи продовжало ся безъ перервы. Видно зъ того, що жовчь не треба уважати за плынъ потрѣбный до травленя, бо подчасъ сего голодованя не було що травити. Чинность орґанôвъ змысловыхъ, системы нервовои, не змѣнила ся. Суччі мôгъ 30 днѣвъ выдержати цѣлкомъ безъ ѣдла (воду, а именно мінеральну пивъ, пôсля вподобы), и не попавъ изъ стану здорового въ недужій. Се власне найважнѣйшій результатъ науковый зъ цѣлого голодованя, бо оно майже неимовѣрне. Тому проф. Лючіяні якъ найокладнѣйше слѣдивъ постника пôдъ тымъ взглядомъ що-до еліксіру, котрый Суччі пивъ передъ початкомъ свого голодованя, то се рôдъ лявданумъ, с. е. мѣшанина морфіны зъ иншими складовыми частями, мѣжь котрыми єсть троха гашішу, тинктуры мятовои, соку люкреціи и хльороформу. Сей еліксіръ справдѣ дуже добрый наркотикъ, щобы усунути болѣ жолудковй при голодованю або прикре, грызуче чувство голоду (млоенье). Проф. Лючіяні приписуе якъ-разъ тому чувству голоду прикмету, що оно нищить и руйнуе людскій орґанізмъ.

— **Учевй женщины.** Значне число ученыхъ женщинъ въ Езропѣ, маючихъ степенѣ університетскй, побôльшило ся сими днями о двѣ женщины, котрй добули собѣ науковй дипльомы. Місъ Филипина Фассетъ (Fawcett) одержала въ університетѣ Кембріджь перше мѣсце на конкурсѣ математичнôмъ, а панна Сарміса Більческо, родомъ зъ Румуніи, одержала въ Парижи зъ найвысшимъ ôдзначеньемъ степень доктора правъ. — Місъ Фассетъ єсть донькою великого анґлійского економіста и професора; ôнъ бувъ слѣпымъ а помамо того мавъ урядъ директора почтъ и завѣвъ великй реформы. Въ університетѣ Кембріджь, де суть двѣ кольеґіи выключно для женщинъ, де донька Ґльедстона, місъ Єлена, єсть віцепрезиденткою, де передъ трема роками місъ Рамсай одержала перший лавры на конкурсѣ літературы грецкои и латиньского; въ тôмъ Кембріджь найшла місъ Фассетъ нагоду розвинути свои здôбности до наукъ абстракційныхъ, фільософічныхъ а передъ всѣмъ математичныхъ. На сегорôчнôмъ конкурсѣ математичнôмъ першу ôдзнаку наукову — титулъ „уренджлеръ“ (wrangler) разомъ зъ стипендіями признано виправдѣ студентови Бенетови, але комітетъ професорôвъ заявивъ, що місъ Фассетъ перевысшила Бенета своимъ знаньемъ предмету, та лишь старинній статуты університету не дозволяють надавати сю ôдзнаку женщинѣ, — тому лишь признано ѣй перше мѣсце мѣжь найлѣпшими. — Панна Більческо, числяча 23 лѣтъ, слухала въ Парижи выкладôвъ въ школѣ правничôй, и складаючи постепенно всѣ приписанй испыты, добула собѣ въ кôнци степень доктора правъ розвѣдкою: „Становище правне матери въ правѣ римскôмъ и францускôмъ“.

— **Цѣнне ôдкрытье астрономічне.** Послѣдными часами зроблено два астрономічнй ôдкрытя, котрй можуть поясняти будову и исторію розвою нашои сонѣчнои системы. Італійскій астрономъ Скіяпареллі выказавъ, що планета Меркуръ обертае ся довкола своеи оси въ тôмъ часѣ, въ котрôмъ кôнчить свое круженье довкола сонця, що отже ся планета находить ся въ такôй стадіи розвою що и нашь мѣсяць. Обчисленье часу обороту довкола оси планеты Венусъ довго було нерѣшене. Передъ двѣста роками подали французкй астрономы сей часъ на 23 днѣвъ, ôдтакъ змѣнено се обчисленье на 23 годины и такъ навѣть подано у всѣхъ пôдручникахъ астрономічныхъ. Скіяпареллі розслѣджувавъ сю квестію ôдъ довшого часу и подавъ такій результатъ: Венусъ обертаєсь довкола своеи оси разъ въ 225 дняхъ. Венусъ стоить до сонця въ такôмъ самôмъ ôдношеню, що мѣсяць до землѣ. Она звертае до сонця все лишь одну и ту саму сторону, такъ якъ мѣсяць до насъ, тому то одна єи сторона освѣтлена а на другôй нôчь. Житье орґанічне не могло бы розвивати ся на тôй планетѣ, хочь и можна вносити що єсть тамъ атмосфера.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Конкурсы.** При дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ єсть опорожненыхъ кôлька мѣсць експедієнтôвъ, кондукторôвъ, листоносôвъ и возныхъ почтовыхъ. Поданя вносити треба до 20 серпня с. р. — Краєва дирекція скарбу розписала конкурсъ на кôлька мѣсць елевôвъ гôрничихъ въ зарядахъ салінарныхъ галицкихъ и въ Качицѣ на Буковинѣ; подаватись можна до 18 серпня с. р.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 30 липня. Цѣсарь надавъ митроп. С. Сембратовичеви и архіеп. Исаковичеви достоиньство тайныхъ совѣтникôвъ, а аеп. Моравскому ордеръ зелѣзнои короны I кл.

Лондонъ 29 липня. Пôсля наспѣвшихъ зъ Константинополя вѣстей задумують Ормене выслати депутацію до царя зъ просьбою о помôчь Россіи противъ Туркôвъ. Въ Иршинѣ зловили Арнауты трохъ сербскихъ учителѣвъ и одну учительку та повели зъ собою.

Менчестеръ 29 липня. Вчера розпочали ся тутъ засѣданя межинародного конґресу для пароходнои плавбы вздовжь морского побережа.

Вѣдень 30 липня. Ґр. Кальнокій выѣхавъ до Ишль. По причинѣ вѣнчаня архикнягинѣ Валеріи сподѣвають ся тутъ численныхъ именованъ.

Берлинъ 30 липня. Зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ мають поѣхати до Россіи братъ его кн. Генрихъ и кн. Альбрехтъ Саско-Альтенбургскій. Кн. Бісмаркъ и сынъ его ґр. Гербертъ выѣхали до Шенгавзенъ.

Букарештъ 30 липня. Король Кароль має въ половинѣ серпня выѣхати за границю а кн. Фердинандъ буде его яко реґентъ заступати. Королева румуньска выѣхала за границю.

Парижъ 30 липня. Пôсля вѣстей зъ Буеносъ-Аіресъ наставъ тамъ вже повный спокôй. Ворохобникôвъ усмирено а міністра фінансôвъ пущено на волю.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Въ имени убогои шкôльнои молодежи рускои въ Ярослави** засылаю щиро-руске „спаси-Бôгъ“ всѣмъ ВПреп. отцямъ духовнымъ, якъ и Впов. панамъ за жертвы, зложенй на мои руки въ часѣ II-го пôвроку шкôльного 1890 р. А именно зложили: о. А. Матюкъ деканъ, ôдъ себе и на его руки зложеныхъ 5·50 зр., о. Яремкевичь зъ Боратина ôдъ себе и парохіянъ 3·16 зр., о. І. Кордасевичь 2 зр., п. Млынаркевичь 2·50 зр., о. П. Годованьскій 2 зр., о. М. Кашакевичь 2 зр., о. сов. Вахнянинъ 2 вр., п. І. Гузьо, учитель нар. 1 зр., весѣльнй гостѣ въ Махновѣ 12 зр., п. С. Загатиньскій 1·50 зр., п. Богусъ 1 зр., п. Сороковскій 70 кр., п. Вислоцкій 80 кр., п. Ф. Малиновскій 40 кр. п. Ваанъ 30 кр., въ меншихъ даткахъ 90 кр., зъ пушки церковнои 3.93 зр., а зъ першого курсу осталось 43 зр. 36 кр. (гляди „Дѣло“ Ч. 29., то всего въ II. курсѣ було 84 зр. 85 кр. Зъ повысшои сумы роздѣлено межи убогихъ ученикôвъ, именно: А. Кол. 1·56 зр., І. Гроб. 2·80 зр., А. Ґ. 1·50 зр., С. К. 2·42 зр., зъ початкомъ курсу куплено шкôльныхъ реквізитôвъ за 11 зр. 4 кр., на штемплѣ роздано 1·45 зр., за новй книжки 13 зр. 80 кр., въ меншихъ даткахъ роздѣлено 2·25 зр., для убогихъ дѣтей книжочки при испытѣ 4·31 зр.; то всего розходу 41 зр. 3 кр. — остае отже въ касѣ для ученикôвъ 43 зр. 82 кр. — Кромѣ того зложивъ о. А. Матюкъ, деканъ ярославскій, яко першу жертву на маючи основати ся бурсу въ Ярослави 100 ір., за що низше пôдписаный, въ имени комітету бурсы, о. А. Матюкови, а такожь и высше наведенымъ особамъ жертвовавшимъ свои лепты, складаю еще разъ щире „спаси-Бôгъ“ — *В. М. Романовскій*, сотрудникъ и катихитъ ґімназіи-

— **О. Зах. Подляшецкій зъ Манастирискъ** просить насъ оповѣстити: „На церковь въ Манастирискахъ зложили: Вп. Теодоръ Рубчакъ, станіславôвскій купець, 100 зр. а надто жертвы зôбранй въ своѣмъ кружку, 28 зр., Всв. епископскій Ординаріатъ зъ провізіи зложеноі у него краковскимъ товариствомъ ôдъ убезпеченыхъ церквей, 100 зр.; Всч. оо.: П. Шанковскій зъ Копычинець 5 зр. и І. Вергунъ зъ Кутискъ (вдруге) ôдъ парохіянъ 3 зр. а ôдъ себе 1 зр. Сердечна подяка, стократне Бôгъ заплать! За Вашими щедрыми дарами, Добродѣѣ, поступае будова безъ перервы и, дай Боже, щобы не поскупила рука даючихъ, а ще сего року ся „нещасна“ церковь стане пôдъ дахомъ.“

ОПОВѢСТКА.

Дня 20 н. ст. серпня с. р. ôдбуде ся засѣданье выдѣлу товариства „Руска Бурса въ Бережанахъ“ и на тôмъ засѣданю порѣшить ся справа принятя кандидатôвъ-ученикôвъ до Бурсы на рôкъ шкôльный 1890/91.

Убѣгаючй ся о то принятье мають внести найдальше до 15 н. ст. серпня поданье, до котрого нехай долучать: свѣдоцтво убожества и остатне свѣдоцтво шкôльне.

Ôдъ выдѣлу товариства „Руска Бурса въ Бережанахъ“.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Братства св. о. Николая въ Станиславовѣ доводитъ симъ къ общему свѣдѣнію, що съ началомъ школьного 1888/9 года найдетъ 45 воспитанниковъ, посѣщающихъ середнія (гимназіяльныи или реальныи школы), умѣщеніе въ бурсѣ Братства подъ слѣдующими условіями:

1) Родители, относительно же опекуны, изволятъ найдальше до 1 (13) авг. с. г. надослати свои просьбы (безъ стемпля) въ выдѣлъ бурсы Братства на руки подписавшогося предсѣдателя. Къ прошеніямъ слѣдуетъ приложити: а) метрику крещенія; б) свидѣтельство убожества; в) школьное свидѣтельство изъ послѣдняго семестра; г) свидѣтельство нравственности, если кандидатъ не посѣщалъ публичной школы; д) декларацію родителей, относительно же опекуновъ, сколько они за кандидатовъ въ грошахъ а сколько въ натураліяхъ доплачивати обязываются; е) свидѣтельство здоровья, привитой оспы и способности къ пѣнію.

Примѣчаніе: 1) Бывшихъ въ истекшемъ шк. году воспитанниковъ бурсы — условія подъ а), б) в) и е) не касаются, но они должны къ прошеніямъ приложити свидѣтельство поведенія за ферійное время; свидѣтельство такое должно происходити отъ душпастыря той мѣстности, въ которой просящій провелъ феріи. 2) Доплачивающіи мѣсячно 10 зр. или больше, не предъявляютъ свидѣтельства убожества.

2) Отъ кандидатовъ требуется; а) по крайней мѣрѣ удовлетворительного успѣха въ наукахъ и похвальной ноты въ обычаяхъ; б) совершенного здоровья и хорошого голоса; в) отъ кандидатовъ, вступающихъ въ первую клясу середныхъ школъ, требуется дабы не окончили 12 года жизни; г) бывшіи въ минувшемъ году въ бурсѣ воспитанники должны безусловно передъ своимъ новымъ принятіемъ сложити въ касѣ бурсы залеглыи належитости.

Примѣчаніе. Бывшіи воспытанники при ровныхъ данныхъ имѣютъ первенство передъ новыми кандидатами.

3) Отецъ или опекунъ принятого въ бурсу воспитанника долженъ: а) вписатись въ члены Братства, складая обыкновенный членскій вносъ 5 зр. въ первомъ году, а по 3 зр. въ слѣдующихъ лѣтахъ; б) уплатити на изупотребленіе инвентаря 2 зр. въ первомъ, а по 1 зр. въ слѣдующихъ годахъ; в) сложити на школьныи снаряды и другіи росходы воспитанника въ запасъ 5 зр.; г) за воспитанниковъ изъ четырехъ клясъ низшей гимназіи платити мѣсячно въ касу бурсы на инструктора по 1 зр.; д) деклярованную квоту доплаты на харчъ доставляти съ горы ежемѣсячно или квартально; е) на пранье бѣля сложити съ началомъ 1 и 2 семестра по 1 зр.; ж) на устроеніе библіотеки для употребленія воспитанниковъ уплатити квоту 1 зр.; з) желающіи обучатись въ музыцѣ должны платити на учителя музыки мѣсячно по 1 зр.

в) На вступѣ въ заведеніе должны воспитанники выказатись достаточнымъ бѣльемъ и одежою, именно долженъ каждый имѣти: 6 паръ бѣлья, сѣнникъ, коцыкъ или колдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручниковъ, 4 простирала, 6 платковъ до носа, также двѣ пары обуви и одежу лѣтнюю и зимовую.

5) Желающіи получити отвѣтъ на свою просьбу должны приложити карту кореспонденційную съ наведеніемъ точного своего адреса, а если кромѣ того приложатъ марку почтовую на 20 кр., то получатъ свои приложенія за почтовою росписко.

Примѣчаніе. а) Принятыи въ число воспитанниковъ бурсы должны явитись дня 3 н. ст. сентября въ 2 часа пополудни въ канцеляріи бурсы (улица Середняя нръ 43¾) щобы подвергнутись испытанію голоса и лѣкарскому осмотру; при томъ родители или опекуны сложатъ свои деклярованныи и другіи подъ 3) наведенныя уплаты. б) Вписы въ первую гимн. клясу отбываются: 18 (30) и 19 (31) августа, — а въ прочіи клясы 1, 2 и 3 н. ст. сентября. в) Ученики, вступающіи въ первую клясу, будутъ помѣщены въ заведеніи только по отбытомъ вступномъ испытѣ. г) Такъ съ начала, якъ и въ теченіи школьного года родители или опекуны изволятъ вносити свои уплаты лично или черезъ почту безпосредственно въ касу бурсы, а непосредствомъ своихъ дѣтей или пупиловъ; также всякіи квоты на издержки изволятъ они не на руки дѣтей, но въ касу бурсы складати, о чемъ и получатъ періодичный розсчетъ.

Отъ Выдѣла Бурсы Братства св. о. Николая.

Въ Станиславовѣ, дня 15 іюля 1890.

Т. Шанковскій,
предсѣдатель.

[Примѣтка Редакціи. Помѣщаючи сей надосланый намъ (въ печатанôмъ примѣрнику) выдѣломъ Бурсы Братства св. О. Николая въ Станіславовѣ Конкурсъ — не можемо мовчки поминути языка сего Конкурсу. Єсть се скандалъ, щобы выдѣлъ Бурсы не здобувъ ся на написанье Конкурсу въ чистôмъ языцѣ рускôмъ, або коли вже конче хоче писати въ языцѣ россійскôмъ, то въ чистôмъ россійскôмъ, а не въ такôй огидноôй, обурюючôй мѣшанинѣ языковôй руско-россійскôй. Подôбный скандалъ не можливый у нѣякого иншого народу. Кождый н. пр. Полякъ чи выдѣлъ товариства польского пише чисто по польски, не огидить свого языка чужиною, — а лише мѣжь Русинами бувають такій индівідуа безъ глуздôвъ и безъ сорому, що умысне калѣчать красный свôй языкъ рôдный: на мѣсце найкрасшихъ слôвъ рускихъ вышукують въ россійщинѣ слова Руси-

намъ незрозумѣлій а коли вже ужиють слова рускаго, то конче формою покалѣчать его на ладъ россійщины. Чи-жь не лучше вже зовсѣмъ писати по россійски? Буде бодай якійсь живучій языкъ! — и кождый буде вже знати, що се писане по россійски, а не нѣбы то по руски.

Але-жь намъ здаѣсь, що Бурса на Галицкой Руси, Бурса удержувана зъ гроша Русиновъ, Бурса для рускои молодежи въ околиць Станіславова (а не Москвы, Тулы чи Вятки) не потребує выдавати своихъ вдозвъ по россійски. Конкурсъ мають читати и розумѣти мѣщане та селяне рускій, а не россійскій. Тожь чи не розумнѣйше написати: замѣсть „*доводитъ къ общему свѣдѣнію*“ — „подае до загальнои вѣдомости“; замѣсть „*издержки*“ — „выдатки“; замѣсть „*опекуны*“ — „опѣкуны“; замѣсть „*привитой* оспы“ — „щепленои оспы“; замѣсть „въ *истекшемъ* году“ — „въ минувшомъ або уплывшомъ роцѣ“; замѣсть „*складая обыкновенный*“ — „складаючи звычайный“; замѣсть „*ежемѣсячно*“ — що мѣсяця або що-мѣсячно“; замѣсть „*приложенія* — „приложи“; замѣсть „*3 сентября въ 2 часа*“ — „3 вересня о 2 годинѣ“; замѣсть „*по отбытомъ*“ — „по вдбутомъ“; замѣсть „*сколько*“ — „кольке“ — и т. д. и т. д. Коли хто въ Россіи читати буде тоту вдозву, не буде догадувати ся, що то пишуть Русины, котрій покончили школы на Галицкой Руси и учились або ще й самій вчили по руски, але буде думати, що выдѣлъ станіславовскои Бурсы им. св. О. Николая спровадивъ собѣ зъ Россіи якого урлопника, щобы ему скомпонувавъ сей Конкурсъ. Просто — скандалъ!

Але-жь при томъ заходить ще пытанье: якъ при такомъ станѣ дѣла веде ся тота молодѣжь руска, котру удержує Бурса станіславовска, пропагуюча таку безглузду урлопницну мѣшанину языкову? чи въ Бурсѣ не приголомшать въ молодци любови до красного рѣдного языка, тои любови, яку вынѣсъ онъ зъ подъ родительскои стрѣхи? На отсе то найважнѣйше пытанье звертаємо увагу членовъ Бурсы станіславовскои, котрій интересують ся веденьемъ бурсаковъ и бажали бы, щобы тота Бурса, удержувана грошемъ Русиновъ, не зводила молодежи на бездорожа, приголомшуючи въ нихъ любовь до свого рѣдного языка ..]

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

29. н. ст. липня 1890.

Львовъ: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 12·—, вика 6·— до 7·—, рѣпакъ 10·— до 10·60, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла -·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль вдъ 25·— до 65.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литровъ 9.75 до 10·25 зр.

Тернополь: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ —·— до —·—, горохъ 6·— до 10·—, вика 7·50 до 9·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Подволочиска: Пшениця 7·— до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 6·75 до 7·—, горохъ 6·— до 10·50, вика 8·— до 9·— рѣпакъ 10·— до 10·30, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 8·— до 8·25, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 6·50 до 7·75, овесъ 6·80 до 7·20 горохъ 6·— до 11·—, вика 8·— до 9·50, рѣпакъ 10·25 до 11·—, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45.—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Надослане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує вдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Домъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякій облігації державній, листы заставній и монеты по курсѣ деннѣмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Курсъ Львовскій

зъ дня 28. л. липня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	201 —	204 —
Зелѣз. Львов.-Чернов. по 200 зр. а. в.	228 50	231 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 —	299 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставній за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 40	102 10
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 20	98 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 50	96 20
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнѣ за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	58 —	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м к. . . .	104 20	104 90
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальній Банку краев. 5% I емис.	100 75	— —
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 40	99 10
Львосы:		
Мѣста Кракова	22 25	24 25
Мѣста Станиславова	27 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 48	5 56
Наполеондоръ	9 18	9 26
Повъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 32	1 42
Рубель паперовый	1 35½	1 37½
100 марокъ нѣмецкихъ	56 50	57 —

Ч. 52882.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Зъ концемъ сего року минає часъ, на котрый ераріяльній стации мытовій въ Галичинѣ були выарендованій и въ сѣмъ роцѣ переведена буде **ліцитація** въ цѣли дальшого арендованя тыхъ стацій мытовыхъ.

На тыхъ стаціяхъ мытовыхъ, котрыхъ выарендованье не могло бы перевестись користно для Выс. скарбу, буде заведене побиранье мыта у власномъ зарядѣ, а побиранье се у власномъ зарядѣ поручене буде въ першомъ рядѣ за одповѣдною вынагородою пенсіоністамъ, провізіоністамъ, квіесцентамъ и инвалідамъ, о сколько бы они були готовій переняти чинности побираня мыта подъ приступными для скарбу условіями и мали до того фізичну та умыслову здобность.

Пенсіоністы, провізіоністы, квіесценты и инваліды, котрій мають охоту старати ся о подобне занятье на одной зъ тутешно-краєвыхъ ераріяльныхъ стацій мытовыхъ и посѣдають потрѣбній условія, мають зголосити ся найдальше до конца жовтня с. р. письменно до тои ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу, въ котрои окрузѣ дотычна стація мытова лежить подаючи, при котрой стации мытовой готовій були бы займати ся побираньемъ мыта и за якою вынагородою.

Ц. к. краєва Дирекція скарбу.

Львовъ дня 22 Липня 1890.

Блоньскій.

Білеты візитовій, карты весѣльній, дипломы и всякій роботы літографічній выготовляе по дуже нискихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літографічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Портреты рускихъ словъ.

Заходомъ редакціи „Батьковщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ словъ: Ю. Романчува, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-рэ Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

МУЖЕСКУ Безсильность

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Фарбы олѣйнѣ высилаєсь до кождои стации зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНѢ

цѣлкомъ готовѣ до ужитку, рѣзнѣ **лякиры, покосты,** всѣлякѣ можливѣ **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робѣтъ артистичныхъ.

Глязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостовъ и паркетовъ, *а такожь артикулы входячій въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ въ Тернополи.

При большомъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высилаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнѣ высилаєсь до кождои стации зелѣзничои або почтовои франко.

Учителька шукує лекціи на село на часъ вакацій. Зголошеня подъ буквами: Л. А. Р. приймає редакція „Дѣла“

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

вдъ початку до найновѣйшихъ часовъ въ обемѣ 8—10 аркушевъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на подставѣ найновѣйшихъ жерелъ историковъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

подъ знаменемъ

„СИРІОСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно вдъ продуцентовъ въ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ;

1 кило 2.— зр.

кава палена ½ кило 1·20 зр.

на провинціи:

4¾ кило 10·— зр. франко

Вдбирателямъ надъ 50 кило спусть.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родовъ кавы, котрій оголошують яшій подъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто вдъ продуцентовъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна достати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртовникови на мѣсци, той знову гуртовникови въ Европѣ, вдъ тыхъ купує комісіонеръ; а вдъ него аж купецъ и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочомъ може кождый самъ переконатися, чи достане де инде по той цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку. 2227 (85—?)

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до накунковъ, подушки, шапки и всякій 2573 приборы до подорожи

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братовъ Лянгнеровъ

Львовъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 150·000

Промесы банку вѣденьского Mercur на цѣлій львосы прем. угорскій по зр. 3·75
на повъ „ „ „ „ „ 2·50

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы банку вѣденьского Mercur на 3% львосы зав. кред. земск. австр. по зр. 1·75

продає такожь оріґінальній львосы по курсѣ найумѣренѣйшимъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорочна на провінцію зр. 1·80.

Зъ весною!

Зъ фабрики братовъ Шулякевичевъ:

Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсница** зр. 6. 1оco стація зелѣзнича.

Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на особне поручене зъ найбольшою старанностію выконанй.

55 центиметр. довгій, середно-широкій по 45 кр.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ косъ приймаємо всяку поруку. Окромъ повысше згаданыхъ суть еще вусшій по 40 кр. На пять кільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ.

и филіи.

Всѣлякій Листы заставній Товариства кредитового земского

4½% Листы заставній Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігації пропинаційній

Всѣлякій облігації довгу державного

Зелѣзничій облігації першеньства

Львосы державній и приватній

продае подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 129—156 **Домъ банковый и контора вымѣны**

у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся вдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Loser János Bitterquelle

(горкаве жерело).

Сесю горкаву воду, обильну въ мінеральній соли, за-для еи

скорого и лагодного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшій лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся горкои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ водъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшій вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 6—10

Перше тягненье 14. СЕРПНЯ ЛИШЬ 1 ЗР. Перше тягненье 14. СЕРПНЯ

3539 (29—50)

ЛЬОСЫ ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНІ ВЫГРАНІ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 ЖОВТНЯ.

можна достати у Львовѣ въ конторахъ

Львосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, подъ зар. К. Беднарского.

Ч. 162. Львôвъ, Четверъ 19 (31) липня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24. Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ дня 31 н. ст. липня 1890.

Нинѣ, въ хвили, коли се пишемо, ôдбуває ся въ малôмъ мѣсточку горѣшнои Австріи, въ Ишль, вѣнчанье Достойнои архикнягинѣ Маріи Валеріи, другои доньки а наймолодшои дитины Ихъ Величествъ цѣсаря Францъ-Іосифа и Єлисаветы зъ архикняземъ Францъ-Сальваторомъ, сыномъ стрыєчного брата цѣсарского, архикн. Кароля-Сальватора.

Хвиля, въ котрôй молодята стають передъ престоломъ и прилюдно присягають собѣ любовь и вѣрнôсть досмертну, є одна зъ найважнѣйшихъ и найторжественнѣйшихъ въ ихъ житю, бо творить для нихъ нову епоху, вводить ихъ въ нове житье. Въ таку пору — пôсля стародавного звычаю — складають ся молодымъ желаня.

Идучи за тымъ стародавнымъ звычаємъ, рускій нарôдъ въ Австріи — якъ при кождôй подôбнôй радôстнôй, торжественнôй нагодѣ въ Домѣ нашого Найдостойнѣйшого цѣсаря, такъ и теперь, коли наймолодша дитина стає пôдъ вѣнець, — пересылає Достойнымъ Молодятамъ и Родителямъ ихъ якъ найсердечнѣйшѝ свои желаня — многая лѣта!

Се щире руске „многая лѣта“ ôдспѣвано сегодня въ святоюрскôмъ престольнôмъ храмѣ у Львовѣ, оно залунало и по цѣлôмъ краю нашôмъ въ кождôй рускôй церквѣ и церковци.

Се щире руске „многая лѣта“ перешле п. намѣстникъ Галичины цѣсарскому Домови и ôдъ рускихъ товариствъ въ древнôй столици князя Льва.

* * *

Архикнягиня Марія Валерія родила ся дня 22 цвѣтня 1868 р., має отже теперь трохи по-надъ 22 роки. Достойна архикнягиня ôдзначаєсь красными прикметами серця и духа и єсть особою вельми даровитою: рисує красно и малює олѣйными красками и акварелею, а штука поезіи не єсть для неи такожь чужою и въ нѣй архикнягиня уже кôлька разôвъ пробувала своихъ силъ зъ успѣхомъ.

Торжество весѣльне розпочалось доперва нинѣ. Розплетинъ, такъ званого по нѣмецки „Polterabend“, вчера не було, бо цѣсарска родина хотѣла послѣдный вечеръ перебути спокôйно и тихо.

Обрядъ весѣльный має ôдбутись нинѣ пôсля слѣдуючои проґрамы: До церкви має молодого вести сестра єго архикн. Каролина-Марія а ôдтакъ дружки: архикн. Єлисавета, дочка бл. п. архикн. Рудольфа, 16-лѣтня княгина Єлисавета баварска и 15-лѣтня кн. Августа баварска, доньки княгинѣ Ґізелѣ; дальше 12-лѣтня Марія-Иммакулята сестра молодого и кн. Амалія баварска донька кн. Максиміліяна-Емануила брата австрійскои цѣсаревои. За молодымъ має поступати молода, а єи має вести братъ молодого, 19-лѣтный архикн. Альбрехтъ-Сальваторъ; дальше мають ити дружбы: архикн. Францъ-Фердинандъ, синъ архикн. Кароля-Людвика, и 10-лѣтный кн. Юрій баварскій, сынъ княгинѣ Ґізелѣ.

Вчера вручено молодôй подарунки весѣльнѝ. Архикнягиня Валерія дôстала: ôдъ цѣсаревои — нашийникъ дарованый цѣсаревôй цѣсарскою родиною въ день срѣбного єи весѣля; ôдъ цѣсаря — пышный діядемъ брилянтовый въ видѣ короны вразъ изъ нашийникомъ; а подарунокъ ôдъ молодого — дуже красный нараменникъ брилянтовый.

Вже ôдъ вôвтôрка стали зъѣздитись до Ишль весѣльнѝ гостѣ, а наплывъ гостей и цѣкавыхъ такій великій, що мале мѣсточко не въ силѣ всѣхъ помѣстити. Число гостей дуже велике мимо того, що вѣнчанье має ôдбути ся лише въ тѣснôмъ крузѣ родины. На вѣнчанье — кромѣ членôвъ родины — приѣхала подруга архикнягинѣ Валеріи, княжна Аґляя Аверсперґъ, а дальше запрошено достойникôвъ двôрскихъ и дамы двору, міністрôвъ ґр. Кальнокого, ґр. Таффого и ґр. Сапаріого, разомъ 170 осôбъ. На приказъ цѣсаря запрошено такожь на коштъ цѣсарскій всѣхъ активныхъ офіцирôвъ и офіцирôвъ въ пенсіи, що були колись цѣсарскими адъютантами.

Цѣлый Ишль прибравъ ся святочно. Всѣ улицѣ, котрыми буде переходити похôдъ весѣльный, украшенѝ величаво, а мѣсцями стоять трибуны. Сальонъ, де має ôдбути ся снѣданье, украшеный величаво прекрасными декораціями и ґобелінами, роблеными 1771 р. въ Римѣ пôсля взôрцѣвъ Рафаеля. На снѣданю має цѣсарь выголосити бесѣду.

Нинѣ пополудни выѣде молода пара до недалекого замку ловецкого Офензе, а за тыждень до Мерану, зъ ôдки опôсля выбере ся въ повесѣльну подорожь до Швайцаріи.

Переглядъ часописей.

[Руска справа въ галицко-польскôй журналістицѣ. Статьѣ Trybun-ы „Rusini a my“, Now-ои Reform-ы „W kwestyi ruskiej“, Czas-у „Z obozu ruskiego“. — Czas и Nowa Reforma про статью „Дѣла“ о орґанізаціи Полякôвъ и Русинôвъ. — Dziennik Polski и Kurjer Lwowski про статью „Дѣла“ о выдалюваню молодежи зъ середныхъ шкôлъ.]

Галицко-польска журналістика стала въ остатныхъ часахъ зновъ живѣйше займати ся рускою справою: видко, що тактика иґнорованя рускои справы, яко будь-то бы зовсѣмъ не истнуючои або цѣлкомъ баґателярнои, показала ся неможливою до удержаня.

Зъ найширшого становища обговорює руску справу нова тыжднева часопись Trybuna, орґанъ польскихъ „поступовцѣвъ“, въ ч. 12. зъ 26. липня с. р. въ довшôй передовôй статьи „Rusini a my“, обôймаючôй 4 стороны. Квінтессенція тои статьѣ єсть теза:

„Dla rozumnego polityka przedstawiają się tylko dwie alternatywy: albo łączność z Moskwą, albo łączność z Polską — *tertium non datur*.“

Статью ту лишаємо собѣ розôбрати окремо, а переходимо ôдъ „поступовцѣвъ“ до „демократôвъ“, до головного орґану ихъ, кракôвскои „Now-ои Reform-ы.“ Она зачала помѣщати въ ч. 173 зъ 30 липня с. р. статью „W kwestyi ruskiej“, въ котрôй розбирає першу половину передовои статьѣ „Дѣла“ („единои часописи рускои, зъ котрою єще — тай то не все — можна дискутувати“) зъ 14 (26) липня с. р., подавши змѣстъ цѣлои статьѣ. Свою статью розпочинає N. Reforma отсими словами, взятыми по-части дословно изъ згаданои повысше статьѣ „Trybun-ы“:

„Справа руска вôйшла зновъ на дневный порядокъ прилюднои дискусіи. Ческо-нѣмецка угода, высновуванѝ зъ неи якъ найфальшившѝ внесеня, живѣйша тенденція аґресивна рускихъ послôвъ въ новôй сесіи соймовôй, все то надало рускôй справѣ въ Галичинѣ бôльше житя. Оливы до огню, зовсѣмъ злишнои, долили ще до пального и такъ матеріялу проводирѣ рускѝ заявленьемъ, що Русины въ торжествѣ похороннôмъ мощей Мицкевича не можуть брати участи. — Передъ кôлькома днями полякоѣдна Neue freie Presse, той апостолъ юдженя Русинôвъ противъ Полякôвъ, пригадала собѣ о забутôй, бодай на-разѣ, безосновнôй и просто неможливôй квестіи подѣлу Галичины и впровадила єи зновъ на дневне свѣтло.“

И ту статью мусимо собѣ лишити на пôзнѣйше, тымъ бôльше, що она ще не скôнчена.

Czas у вчерашнôмъ числѣ (173) зъ 30 липня с. р. помѣстивъ пôдъ надписомъ „Z obozu ruskiego“ допись зô Львова, въ першôй части котрои говорить о статьяхъ „Червонои Руси“ въ справѣ торжества Мицкевичѣвского. Зъ тои части не можемо поминути одного твердженя, а то тымъ менше, що оно знаходило ся и въ иншихъ часописяхъ польскихъ. Czas каже: „Людъ той [рускій] пôйшовъ [до Кракова на торжество] и самъ зъ власнои волѣ, безъ нѣчиєи заохоты, допытувавъ ся о гробы королѣвъ польскихъ, моливъ ся при домовинахъ, а вѣнцѣ нѣсъ передъ домовиною Мицкевича.“ Отже дѣйстно зъ 3 чи 4 повѣтôвъ були и рускѝ селяне въ Краковѣ, але якѝ селяне и зъ чиєи иніціятивы они тамъ були, о тôмъ було згадано н. пр. въ „Дѣлѣ“ въ дописы зъ Рогатинщины и Тернопôльщины. Та участь такихъ рускихъ селянъ справдѣ не причинила ся до звеличеня торжества, и Поляки лучше-бъ зробили, щобы въ интересѣ поваги того торжества о тôмъ и не згадували. Чей же Czas самъ не вѣрить, щобъ рускѝ селяне знали тôлько о Мицкевичу, абы ажь самѝ выбрали ся на похороны єго мощей. Але такъ то: разъ тактика каже польскимъ шовіністамъ представляти руского хлопа яко темну худобу, другій разъ зновъ яко знавця польскои літературы...

Въ другôй части згаданои дописи сказано таке:

„*Дѣло* гнѣває ся, навѣть лютує на те, що Поляки на Буковинѣ зачинають орґанізувати ся въ сторонництво політичне. Гнѣває ся такожь, що Поляки выбрали до сойму пятьохъ, а Русины тôлько трехъ депутованыхъ... Найзабавнѣйшій гнѣвъ о то, що Gazeta Polska въ Чернôвцяхъ выходить два разы на тыждень, а руска „Буковина“ тôлько два разы на мѣсяць. Отже то льоґіка всякихъ нарѣкань рускихъ. Мацько не верещить, не клене, але працює, закотивъ рукавы и дорабляє ся, богатѣє, — Иванъ нѣчого не робить, ино клене, нарѣкає або робить шкоды въ поли Мацька, чинить єму пакости и на тôмъ часъ та й силы тратить, а нарѣкає, що єму зле веде ся, що Мацько єго угнетає, перевысшає достаткомъ. А хто-жь то заборонивъ коли „Буковинѣ“ выходити два разы на тыждень? А хто-жь боронить Русинамъ выбирати послôвъ до сойму?... — Або смѣтье, котре навѣть зъ уличного бруку повинно змести ся [„Черв. Русь“], або дитинна недорѣчнôсть [„Дѣло“], отъ-щó знаходить ся въ письмахъ, друкованыхъ перетвореным грецкимъ альфабетомъ.“

Нашѝ читателѣ мають тутъ примѣръ пупліцистичнои совѣстности пôвъ-урядового Czas-у. Мы, — якъ кождому, хоть-бы якъ недбало и поверховно читаючому нашу статью мусѣло стати явнымъ, — указували на буковиньскихъ Полякôвъ якъ на примѣръ, и заохочували Русинôвъ до працѣ, до орґанізаціи; — Czas перекрутивъ, що мы гнѣваємо ся на Полякôвъ, лютимо ся, нарѣкаємо и т. д. Що бы набожный, спеціфічно христіяньско-католицкій Czas сказавъ, якъ бы котра часопись змыслъ и тенденцію єго статей въ той спосôбъ перекручувала? Яка то fides, панове редакторы и дописувателѣ Czas-у?!

Инакше пише о тôй самôй статьи „Дѣла“ Nowa Reforma. Она каже:

„Ôдозва Gazet-ы Polsk-ои звернула на себе увагу рускихъ дневникôвъ, що въ сполученю силъ, въ солідарнôмъ дѣланю видять позитивну працю и будучнôсть свого народу. „Дѣло“, наводячи ôдозву Gazet-ы Polsk-ои, звертає ся до Русинôвъ и выказує, якъ велика єсть рôзниця въ дѣланю межи ними а Поляками.“

Подавши ôдтакъ змѣстъ статьѣ „Дѣла“, каже N. Reforma:

„Мы зъ нашои стороны не беремо за зле накликуваня рускои прасы до Русинôвъ,

Люде та собаки.

Образокъ схôднього життя.

[Зъ россійского переклавъ *Михайло Коцюбиньскій.*]

I.

За синимъ, пôвденнымъ моремъ, котре давнѝ люде приймали за саму серединку землѣ и черезъ те прозвали Середземнымъ, простягъ ся африканьскій берегъ, багатый скелистыми згôрями — и на тыхъ згôряхъ, на самому березѣ моря, розкинувъ ся гóродъ Танґеръ.

Въ гóродѣ живуть Арабы, що въ давню давнину володѣли мало не всѣма берегами Синього моря. Колись королѣ ихъ — халіфы жили въ позолочуваныхъ палатахъ въ Испаніи та въ Святôй Земли. Всѣ они були правовѣрнѝ и всѣ завзято бились зъ побожными католиками. Побожнѝ католики напослѣдокъ побороли ихъ, и теперь показують всѣмъ, якъ цѣкаву старовину, позолочуванѝ палаты, де колись-то жили правовѣрнѝ халіфы. И на сѣмъ не годѣ. Всякѝ Френки: Французы и Анґличане, Россіяне та Нѣмцѣ — всѣ, що мають скаженѝ грошѣ и охоту потриндатись по свѣтахъ, всѣ ѣдуть въ Танґеръ подивитись, якъ живуть справжнѝ Арабы. За-для нихъ зумысне побудовано въ гóродѣ чимало хорошихъ остерій. Они багато багато бôльшѝ и выщѝ ôдъ тыхъ палатъ, де колись-то жили правовѣрнѝ халіфы.

Въ мѣсто веде довга, вузка вулиця, абы якъ вымощена. Зъ обохъ бокôвъ вулицѣ тягнеть ся низенька мурована огорожа. Пороблени въ нѣй хвôрточки провадять въ садки зъ высокими пальмами та помаранчовыми деревами, а на самому мурѣ ростуть агавы и кактусы зъ величенными товстыми, колючими балабушками замѣсць стеблинъ та листя. Усе те вкрыто суцѣльною верствою пылу и все печеть ся и схне на пекучому сонцѣ синього, африканьского неба.

Майже щоденно на тôй вулицѣ здôймають ся на гору кавалькады вандрôвцѣвъ-Френкôвъ на маленькихъ бойкихъ осликахъ. Изъ-заду пôдганяють осликôвъ догодливѝ поводарѣ въ червоныхъ фезкахъ. Ѣдуть довгѝ, рудѝ мільорды въ сѣрыхъ курткахъ и капелюхахъ, закутаныхъ бѣлыми та зелеными легкими тканинами, мовь у чалмахъ.

— О, yes, yes, — кричать они. — Ось справжній Схôдъ! ось справжнѝ схôднѝ люде! — и мільорды пожáдливо роздивляють ся на-право и въ-лѣво крôзь окуляры та льорнетки.

— О, правовѣрнѝ! — кричать погоничѣ, — на бôкъ мерщѣй! Ось ѣдуть справжнѝ френкскѝ собаки! Крый насъ, Аллахъ, ôдъ ихъ нечистого погляду!

А зъ обохъ бокôвъ вулицѣ, по пôдъ мурами, суцѣльною лавою стоять злиденнѝ схôднѝ старцѣ — худѝ, обôдранѝ, высхлѝ ôдъ холоду, почорнѣлѝ ôдъ сонця. Всѣ они захожѝ, чужосторонцѣ. Въ нихъ немає у гóродѣ нѣ куточка, нѣ захисту. Имъ можна стояти лишь тутъ, де въѣздять у гóродъ, а якъ въ девятôй годинѣ вечора зачиняєть ся мѣська брама, они повиннѝ йти ночувати генъ въ поле за мѣсто.

Ось биля одныхъ дверей стоить высокій, вродливый Арабъ Аль-Джабаръ въ темнôй пошматованôй киреи, зъ бѣлою габóю на головѣ. Онъ стоить мовчки. Нерухоме, темно-мусянжове ажь чорне, змарнѣле лице єго вкрыте пыломъ. Лишь очи ясно горять и пильно дивлять ся на всѣхъ, та ждуть, чи не подасть хто єму и єго слабому братови, гарному хлопчикови, Абассанови, котрый сидить биля єго нôгъ. Абассанъ обгортаєть ся товстою киреєю й не може загрѣтись. Єго мучить и тѣпає нимъ люта африканьска пропасниця, ôдъ котрои не загрѣє нѣяка кирея и нѣяке, навѣть пекуче африканьске сонце.

Поглядає ôнъ на всѣхъ вытрѣшкуватыми, блыскучими, чорными очима и блимає на всѣ боки, полыскуючи жовтоватыми бѣлками. Дивить ся ôнъ на всѣхъ: на перѣсту юрбу Френкôвъ, на довговухихъ осликôвъ, на синье небо, що блакитною банею перекинулось надъ усѣмъ, на синье море, що мигтить и потопає въ имлистôй далинѣ, на стрункѝ пальмы, на сѣро-зеленѝ выродливѝ кактусы — и єму жаль розлучити ся зо всѣмъ тымъ. До всего сего ôнъ такъ звыкъ! Молоде життя вабить непогамовано въ-передъ, въ свои молодѝ обôймы! Ôнъ ще богато де-чого не зазнавъ! Тамъ, на горѣ, єсть ще цѣлѣсѣнькій кутокъ, де на кождому ступѣни безлѣчь невѣдóмыхъ рѣчей, безлѣчь принадъ...

Тамъ высокѝ, зъ гаряче помальоваными смугами будынки, поцяцькованѝ дрôбненькими розводами; на нихъ горять золотомъ написи зъ корана по синьо-гарячому або червоному полю — будынки таємнѝ, зъ маленькими кратоваными ôконцями и грубыми безпечными дверима.

Що тамъ таить ся въ отсихъ будынкахъ?!

Тамъ, пôдъ повѣтками, чималѝ торговѝ крамницѣ, повбиранѝ багатыми килимами, и скôльки чудовыхъ одѣжныхъ рѣчей въ тыхъ крамницяхъ! Якѝ шовковѝ перетыканѝ золотомъ тканины! Тамъ все срѣбло та золото, все дрôбна, делікатна робота! Поясы, наруччя, намисто! Скôльки тамъ бурштину, скôльки коралѣвъ! Якого туркусôвъ! Якѝ роскôшнѝ камѣння! А якѝ кульбаки! — имъ и цѣны не складешь! На нихъ ѣздити хиба шейхамъ та френкскимъ королямъ!

Але ось проѣхали одна за другою всѣ кавалькады Френкôвъ; проѣхали багатѝ марокскѝ купцѣ, товстѝ, важкѝ, наче мѣшки выповненѝ рупіями, байдуже лупаючи заспаными, прижмуреными очима, и не затремтѣла й одна рисочка на ихъ гладкому лици. Они ôдвертали ся ôдъ бѣдолашныхъ и зъ огидью плювали, примовляючи:

— Собаки ледачѝ! пророкомъ огудянѝ!

Наставъ вечôръ. Сонце скочувало ся до моря. Всѣ голоднѝ, обôдранѝ „ледачѝ собаки“ поплелись до домôвки. Имъ нѣхто не подавъ и шеляга. Мабуть черезъ те, що не дуже докучали багатымъ Френкамъ. Вже якъ було сонце на заходѣ, якъ оно тихо скочувалось пôдъ горячимъ шатромъ небосклона въ тихѝ воды синього моря, и все море горѣло и мигтѣло чистымъ червонымъ золотомъ, — чутно стало гомôнъ та кôньску тупотняву — и проѣхали повзъ нихъ двѣ молоденькѝ, огряднѝ льеді на баскихъ марокскихъ коняхъ.

— Глянь, Беті, — скрикнула одна зъ нихъ, — якій гарненькій хлопчикъ въ бѣлôй кереи! Шкода тôльки, що ôнъ такій чорный...

— Ôнъ кавовый! — додала друга и, вынявши калитку, кинула Абассанови срѣбну пôвфранкôвку. Аль-Джабаръ повагомъ пôдôйшовъ, приклавъ руку до головы и до грудей, повагомъ зôгнувъ ся и пôдôйнявъ грôшь. Льеді поѣхала.

Аль-Джабаръ озирнувсь навкруги и пôдôйшовъ до Абассана.

— Ходѣмъ, моє серце, — сказавъ ôнъ. — Незабаромъ нôчь вкрыє насъ. Сонце сѣдає.

Абассанъ пôдвѣвъ голову. Наче тяжкѝ камѣння перекочувались въ нѣй. У ротѣ схло. Повѣтря палило й шкварило.

— Дай менѣ пити — сказавъ ôнъ млавымъ голосомъ.

— Ходѣмъ до дому, — обôзвавъ ся Аль-Джабаръ, — тамъ по дорозѣ напьємо ся зъ джерела.

И ôнъ пôдвѣвъ и повѣвъ Абассана, котрый ишовъ хитаючись и колихаючись на ходѣ.

щобы разъ перестали бути байдужными на найжизненнѣйшй свои справы. Єсли Поляки орґанізують ся, то Русины знають добре, що не противъ нихъ, але йде о сполученье, зсолідаризованье силъ обохъ славяньскихъ народôвъ, замешкуючихъ Буковину. — Мы годимо ся на те: нехай Русины такожь орґанізують ся, нехай вытворюють силу, кобы тôлько не въ тôй цѣли, щобы вести вôйну зъ Поляками, але щобы вразъ изъ ними поборювати заговы ґерманізаторскй, маючй на цѣли знищенье зарôвно Полякôвъ якъ Русинôвъ".

Отже скажемо N. Reform-ѣ, що Русинамъ, а именно въ Буковинѣ, зовсѣмъ не йде о то, щобы вести вôйну зъ Поляками: они бороти ся будуть тôлько противъ того, хто ихъ розвоеви, ихъ слушнымъ правамъ буде ставити перепоны. Але чи буковиньскимъ Полякамъ „иде о зсолідаризованье силъ обохъ народôвъ славяньскихъ", сумнѣваемо ся дуже; намъ здае ся, що они радше тримати будуть зъ Румунами, — ôдъ котрыхъ славяньскимъ народамъ Буковины бôльше небезпеченьство грозить якъ ôдъ Нѣмцѣвъ, — анѣжь зъ Русинами.

——

Якъ о сѣй статьи „Дѣла" въ справѣ потребы орґанізаціи Русинôвъ, такъ ще бôльше о другôй нашôй статьи въ справѣ выключеня рускихъ ученикôвъ зъ станіславôвскои и тернопôльскои ґімназіи двѣ польскй часописи ôдзивають ся цѣлкомъ въ противнôмъ дусѣ.

Dziennik Polski такъ о нѣй пише:

„Дѣло" обговорюе справу выключеня рускои молодежи зъ кôлькохъ ґімназій и доходить до конклюзіи, що все жь таки рускй ученики суть ще и моральнѣйшй и лучшй ôдъ иншихъ народностей, але переслѣдованье русскихъ въ Галичинѣ не мае границь и тутъ отже досягае „бѣдныхъ" студентôвъ „польска интриґа". О причинѣ сходженя шкôльнои молодежи рускои зъ властивои дороги мы писали передъ кôлькома днями; що-жь, коли проводирѣ не хотять того зрозумѣти".

Дарма, що Dziennik Polski называе себе орґаномъ демократичнымъ, але тактики супротивъ Русинôвъ уживае точнѣсѣнько такои самои якъ Czas. Перекрутивъ до основы змыслъ нашои статьѣ, поваживъ ся навѣть будь-то бы дословно въ знакахъ наведеня („") приводити зъ неи слова, котрыхъ тамъ зовсѣмъ нема, и радъ, що поборовъ свого противника. Се характеристично дуже, що польскй ґазеты рôзныхъ сторонництвъ ажь того рода тактики мусять хватати ся противъ Русинôвъ, спеціяльно противъ арґументôвъ „Дѣла"!

Kurjer Lwowski подае нашу статью въ дословнôмъ перекладѣ вже въ двохъ передовыхъ статьяхъ вразъ изъ своими замѣтками (ще еи не скôнчивъ), а попереджуе еи такими словами: Згадавши о ревізіяхъ „ґімназіяльныхъ и поліційныхъ" у розличныхъ ученикôвъ въ Станіславовѣ, Стрыю, Дрогобичи и Тернополи, и о выключеню кôлькохъ ученикôвъ, згадавши дальше досыть широко о денунціяторскихъ статьяхъ „Черв. Руси", пише такъ:

„По фактѣ довершенôмъ справа выгнаня ученикôвъ Русинôвъ була обговорювана въ кôлькохъ часописяхъ, але прихапцемъ и, якъ то звычайно у насъ дѣе ся, зъ партійною закраскою... Ажь недавно пôднесло тоту справу „Дѣло" въ передовôй статьи въ спосôбъ, ôдповѣдаючій важности предмету и свѣдчачій заразомъ о ширшôмъ, свѣтлѣйшôмъ поглядѣ на рѣчь".

Kurjer полемізуе однакожь противъ нашого твердженя, що рускои молодежи менше выключае ся зô шкôлъ за неморальнôсть, якъ жидôвскои або польскои. Kurjer каже, що:

„статистики моральности пôсля вѣры и народности доси нема, отже всякій того рода судъ есть недокладный, самовôльный и не цѣлкомъ тактовный, хоть-бы выплывавъ, такъ якъ у автора статьѣ „Дѣла", зъ щирои любови до молодежи и правдивои педаґоґічнои вырозумѣлости, котрои краснй доказы складае ôнъ въ дальшихъ уступахъ своеи статьѣ".

На те мусимо сказати, що хотя статистики нема, однакъ наше твердженье есть правдиве; впрочôмъ мы выступили зъ нимъ тôлько длятого, що польскй часописи въ родѣ Dziennik-ôвъ Polsk-ихъ и Przegląd-ôвъ кинули ся на нашу молодѣжь.

Они выйшли за гóродъ. Вся околиця була покарбована узгôрями и ярами, по котрыхъ весною зъ клекотомъ котили ся струмочки каламутнои воды. Пôдъ одною скелею на роздорожѣ, бувъ маленькій фонтанъ. Єго занедбано. Вода просочувалась зо всѣхъ росколинъ и дзюрила струмочкомъ по дрôбненькихъ камѣнцяхъ.

Аль-Джабаръ посадовивъ Абассана и выповнивши водою суху, порожню тикву, що висѣла у него на поясѣ, наближавъ еи братови. Той пожáдливо припавъ смажными, порéпаными устами до холоднои воды. Ôнъ выпивъ повну тикву и намагавъ ся ще, але Аль-Джабаръ сказавъ, що не можна такъ богато пити. Ôнъ намочивъ ему голову, зновъ налявъ тикву у щерть водою, заткавъ еи затычкою и, пôдвѣвши Абассана, пôйшовъ до дому.

Але Абассанъ не здужавъ ити. Ôнъ не пройшовъ и двацяти ступѣнѣвъ, выслизнувъ ся зъ братовыхъ рукъ и зсунувъ ся на землю. Аль-Джабаръ бувъ недужій. Они зъ братомъ цѣлѣсѣнькихъ два днѣ нѣчого не ѣли. Стогнучи и кленучи долю, нахиливсь Аль-Джабаръ надъ братомъ и на-силу пôдôйнявъ его зъ землѣ.

— Обхопись менѣ за шию мôцнѣйше — сказавъ ôнъ.

Абассанъ въ нестямцѣ послухавъ и Аль Джабаръ понѣсъ его, колихаючись и спотыкаючись. До оселѣ зоставалось бôльшь сотнѣ ступѣнѣвъ. Холодна та вогка нôчь насувала ся на землю.

Аль Джабаръ важко дыхавъ, засапавъ ся. Кôлька разôвъ ôнъ сѣдавъ, спочивавъ трохи, а далѣ зновъ черезъ велику силу пôдôймавъ ся и нѣсъ свого брата.

По дорозѣ стрѣчали ся имъ собаки та шакалѣ, що мовь чорнй тѣни просували ся повзъ нихъ. Була глуха нôчь, коли Аль-Джабаръ нарештѣ принѣсъ Абассана до дому.

Але що то бувъ за дôмъ!...

(Дальше буде.)

Ухвалы краєв. комісіи для промыслу.

(Дальше.)

VI. Проф. Франке предложивъ внесеня дотычно введеня въ житье новои промысловои школы доповняючои (вечѣрнои для термінаторôвъ) въ Самборѣ — и ухвалено для неи статутъ и плянъ науки. Управителемъ тои школы именовано директора самбôрскои ґімназіи д-ра Игната Петеленца. Наконець установлено такожь ôдповѣдну дотацію изъ скарбу краевого для сего заведеня, котре мае увôйти въ житье вже ôдъ 1 вересня с. р.

VII. Л. Вербицкій предложивъ плянъ орґанізаціи и внесеня дотычно вывѣнованя взôрцевого варстату колодѣйского въ Грибовѣ — и внесеня що до основаня въ Глинянахъ, при робôтни тамошного товариства ткачѣвъ, взôрцевого варстату або практичнои школы ткацтва. Дальше предложивъ Л. Вербицкій проекты приписôвъ орґанізаційныхъ для обохъ тыхъ заведень, а комісія ухвалила и въ буджетъ на рôкъ 1891 вставлено ôдповѣднй квоты. — Рôвночасно ухвалила комісія внесенье, щобы товариству ткачѣвъ въ Глинянахъ удѣлити позичку зъ краевого фонду промыслового въ квотѣ 4000 зр. на поруку ґр. Фран. Потулицкого.

VIII. Инспекторъ Навратіль предложивъ въ имени секціи адміністраційнои внесеня дотычно введеня въ житье взôрцевого варстату шевского въ Угновѣ въ повѣтѣ равскôмъ. Внесеня комісія ухвалила безъ змѣны.

IX. Проф. Захарієвичь здавъ справу зъ чинностей предпринятыхъ въ цѣли зреорґанізованя взôрцевого варстату гончарского въ Товстôмъ пôсля указань сойму краевого. Переговоры въ тôй справѣ ще не скôнченй зъ п. Володиславомъ Федоровичемъ яко основателемъ и опѣкуномъ того заведеня.

X. Проф. Захарієвичь предложивъ опôсля рядъ внесень дотычно змѣны въ обсадѣ посадъ учительскихъ при краевôй школѣ гончарскôй въ Коломыи, змѣнъ такъ далеко-йдучихъ, що рôвнають ся подекуды реорґанізаціи того заведеня. П. Валеріянъ Крицѣньскій, досихчасный управитель краевои школы гончарскои въ Коломыи, заявивъ въ обширнôмъ письмѣ до выдѣлу краевого, що не есть въ силѣ, побôчь обовязкôвъ професора ґімназіи, сповняти рôвночасно обовязки управителя школы гончарскои, и длятого мусить зрезиґнувати зъ тои посады. Комісія краева внесла, щобы выдѣлъ краевый принявъ резиґнацію п. Крицѣньского, высказуючи ему признанье за заслуги для тои школы по перенятю еи краемъ ôдъ правительства.

На мѣсце Крицѣньского предкладае комісія именувати управителемъ гончарскои школы въ Коломыи п. Александра Климашевского, укôнченого студента выдѣлу хеміи на політехницѣ львôвскôй, котрый надто ôдбувъ практичный курсъ гончарства въ краевôй керамічнôй стаціи досвѣдуючôй пôдъ управою инжініра Крзена. Климашевскій буде мати обовязокъ — кромѣ управы школы, займати ся такожь удѣлюваньемъ науки выготовлюваня масы на всякй выробы, приряджуваня поливъ, побѣлу, фарбъ, емаліи и т. п., будовы поправныхъ печей гончарских, взагалѣ технольоґіи керамічнои. Кромѣ того буде учити рахунковъ и стилістики купецкои, а такожь калькуляціи цѣнъ выробôвъ.

Дотеперѣшный учитель помôчничій въ коломыйскôй школѣ гончарскôй, артистъ-маляръ Станіславъ Дачиньскій обôймае теперь по Крицѣньскôмъ цѣлый дѣлъ науки рисункôвъ, зъ тымъ выразнымъ застереженьемъ, що дотычно орнаментики посуды мае строго глядѣти на дохованье характеристичнои прикметы здобленя выробôвъ гончарскихъ мѣсцевыми гончарями, або т. зв. „стилю Бахминьского".

Науку точеня и формованя посуды обôймае въ характерѣ проводиря варстатового Антôнъ Кострубякъ, одинъ зъ бувшихъ ученикôвъ школы коломыйскои.

На учителя поливаня и выпалюваня выробôвъ гончарскихъ и науки кафлярства комісія предкладае Стефана Скрипнѣйчука, такожь ученика школы коломыйскои, приспособленого спеціяльно въ досвѣдуючôй стаціи керамічнôй у Львовѣ

Дотеперѣшнй учителѣ тыхъ предметôвъ, котрй теперь обôймуть Кострубякъ и Скрипнѣйчукъ, мають бути ôдправленй зъ признаньемъ имъ ôдповѣднои одноразовои ремунераціи.

Всѣ повысшй змѣны въ особахъ мають бути переведенй въ школѣ коломыйскôй зъ днемъ 15 серпня с. р.

XI. Д-ръ Зґурскій предложивъ ôдъ секціи адміністраційнои внесеня дотычно полагодженя кôлькохъ подань о позички и запомоги для ново повстаючихъ предприемствъ промысловыхъ.

XII. На основѣ реферату выготовленого сов. нам. Лясковскимъ ухвалено реґулямінъ внутрѣшный для краевои комісіи промысловои и инструкцію службову для еи секретаря.

XIII. Проф. Франке внѣсъ, щобы зъ фондôвъ призначеныхъ до пôдпираня промыслу закуплено 600 примѣрникôвъ нового, до потребъ шкôлъ промысловыхъ приложеного, выданя рахунковои книжки проф. Солеского. Внесенье ôдослано до секціи адміністраційнои.

(Конець буде.)

Въ справѣ городеньскôй

т. е. въ справѣ оголошеня въ церквѣ рускимъ урядомъ парохіяльнымъ въ Городенцѣ, на листовне порученье барона Ромашкана, одержаного ôдъ епископа д-ра Пелеша увôльненя службы бароновои ôдъ святкованя недѣлѣ — пишуть намъ изъ Станіславова.

„Зъ причины дописи зъ Городенки помѣщенои въ 159 числѣ „Дѣла" зъ дня 16 (28) липня пересылае ся Хв. Редакціи дословна ôдпись приказу станіславôвского епископского Ординаріяту до уряду парохіяльного въ Городенцѣ до ч. 234 Орд. до умѣщеня въ „Дѣлѣ":

„На телеграфичне спрошеніе Барона Ромашкана остало ему для его дворскои службы позволено въ Недѣлю дня 27 с. м. во взгляду на пановавшу слоту по скôнченôмъ богослуженью с. е. по вечерни снопы до стыртъ зносити. Тое позволенье було важне исключно тôлько для службы двôрскои и исключно тôлько на Недѣлю дня 15 (27) Липня с. р., такъ що зъ того позволенья николи бôльше ужитку робити не можна. Не мавъ про тое П. Баронъ Ромашканъ ніякои правной подставы удаватися до уряду парохіяльного съ прошеніемъ о обвѣщенье того спеціяльного позволенья въ Церкви, бо оно всѣхъ парохіанъ не обходило; въ противнôмъ бо случаю було бы позволенье прійшло на руки Настоятеля парохіи. О тôмъ належитъ П. Барона Ромашкана заразъ въ урядовôй дорозѣ завѣдомити и о здѣланôмъ сюда донести."

Зъ письма епископского Ординаріяту видко, що епископъ д-ръ Юліянъ Пелешь позволивъ баронови Ромашканови въ Городенцѣ, що свою службу двôрску може заняти роботою тôлько въ одну недѣлю 27 н. ст. липня по богослуженю, т. е. по вечѣрни. [До такои диспензы епископъ при якихсь незвычайныхъ выпадкахъ мае право.]

Баронъ же Ромашканъ, користаючи зъ того, що телеґрафічна ôдповѣдь епископа на его прошенье була стилізована загально: „Można robić po skończonem nabożeństwie" (чомусь по польски) — переславъ урядови парохіяльному письмо, въ котрôмъ на основѣ прилученои тои загально стилізованои епископскои телеґрамы домагаесь ôдъ уряду парохіяльного, щобы „treść takowej (телеґрамы ôдъ епископа) ludziom ogłosił" и ôдправивъ „wcześnie nabożeństwo, by ludzie mieli czas w polu robić"... Якъ бачимо, баронъ Ромашканъ въ цѣлôмъ письмѣ своѣмъ не згадуе нѣчого о своѣй „службѣ двôрскôй", о однôй лише недѣли 27 н. ст. липня и о вечѣрни, а говорить загально о „ludziach" и о роботѣ въ поли.

Що баронъ Ромашканъ такъ уживъ епископскои телеґрамы, — тому нема що дивувати ся, але треба дуже дивуватись парохови Городенки о. Сев. Левицкому, котрый заразъ — do usług panu baronowi — казавъ голосити се въ церквѣ пôсля информаціи баронôвскои. На то именно дописуватель нашъ ударивъ и задля того мы допись его надписали: „Signum temporis"...

Замѣтимо ще, що дописуватель нашъ въ дуже яркихъ краскахъ змалювавъ и тото впечатлѣнье яке зробило оголошенье въ церквѣ выимковои суспензы святкованя недѣлѣ въ користь барона Ромашкана...

Дописи „Дѣла"

Зъ Рудокъ.

[Повѣтова каса хорыхъ на основѣ закона зъ 30 марта 1888 ч. 33. В. з. д.]

На основѣ згаданого закона основано въ Городку повѣтову касу хорыхъ для робôтникôвъ занятыхъ при фабрикахъ, предприемствахъ и т. д. Каса тота вôзвала такожь тутешныхъ ц. к. нотарѣвъ, щобы персоналъ занятый ихъ въ бюрахъ убезпечували въ тôй касѣ. Нашъ нотарь звернувъ се письмо зарядови касы зъ тымъ замѣтомъ, що нотаріятъ не есть предприемствомъ и кандидаты нотаріяльнй не суть робôтниками. На се одповѣвъ зарядъ касы хорыхъ, що по мысли патенту вводячого законъ промысловый (особливо уступъ V. lit. f.) нотаріятъ належить до заводôвъ промысловыхъ и покликавъ ся на интерпретацію міністерства справъ внутрѣшныхъ.

Одъ того рѣшеня нотарь внѣсъ рекурсъ до ц. к. староства въ Городку, а староство рѣшеньемъ зъ 30 грудня 1889. ч. 17335 не увзгляднило рекурсу противъ вôзваня до предложеня выказу осôбъ въ канцеляріи а убезпеченю пôдлягаючихъ а то зъ поводôвъ наведеныхъ въ зарекурованôмъ письмѣ заряду касы хорыхъ. Ôдъ того рѣшеня пôйшовъ рекурсъ до ц. к. намѣстництва, котре рескриптомъ зъ 26 марта 1890 ч. 20472 затвердило рѣшенье староства зъ такихъ мотивôвъ: „Ц. к. намѣстництво не увзглядняе рекурсу и затверджуе рѣшенье яко згôдне зъ постановами уступу 2. §. 1. закона зъ дня 30. марта 1888 ч. 33 В. з. д., пôсля котрого не лишень предприемства пôдлягаючй пôдъ приписы закона промыслового, але и всѣ иншй предприемства выконуванй въ спосôбъ промысловый чи зарôбковый пôдлягають обовязкови убезпечуваня по мысли того закона. Впрочôмъ полишае ся рекурентови свободу внести просьбу до власти політичнои I-ои инстанціи о увôльненье занятыхъ въ его канцеляріи осôбъ ôдъ обовязку убезпеченя ôдповѣдно до §. 4. закона зъ 30 марта 1888 ч. 33. В. з. д., взглядно до закона зъ 4 цвѣтня 1889 ч. 39 В. з. д. пôдъ условіями тамъ указаными.

Противъ сего рѣшеня вôльный бувъ рекурсъ до ц. к. міністерства справъ внутрѣшныхъ въ протягу 14 днѣвъ черезъ ц. к. староство. Рекурсу и міністерство справъ внутрѣшныхъ рескриптомъ зъ 28 червня 1890 ч. 9717 не увзгляднило зъ причинъ наведеныхъ въ рѣшеняхъ попередныхъ.

Рекурсу до трибуналу адміністраційного у Вѣдни не вношено, бо той рѣшеньемъ зъ 30 цвѣтня 1890 ч. 1417. затвердивъ выводы міністерства.

По сѣмъ рѣшеню приславъ зарядъ касы хорыхъ въ Городку блянкетъ (выказъ) въ языкахъ, польскôмъ, рускôмъ (кирилицею) и нѣмецкôмъ, котрый мае нотарь выповнити.

Кандидаты нотаріяльнй и адвокатскй — бо той законъ и до нихъ ôдносить ся — очевидно не мають нѣчого противъ убезпечуваня ихъ въ касахъ хорыхъ, але для нихъ повиннй бути якйсь ôдповѣднй блянкеты, щобы такій кандидатъ не фіґурувавъ въ дотычнôй рубрицѣ яко „челядникъ нотаріяльный", бо титулъ его есть: „кандидатъ нотаріяльный чи адвокатскій".

——

Изъ Збаражского.

[Письмо п. Тадея Федоровича зъ Клебанôвки до редакціи „Дѣла".]

Почтенна Редакціе!

На пôдставѣ закона прасового прошу о умѣщенье слѣдуючого письма:

Въ чч. 154 и 156 Вашои почт. часописи вычитавъ я въ дописи изъ Збаража факты тенденційнй и зъ правдою минаючй ся, а що дотыкають моеи особы, то бачу ся спонуканымъ на нихъ ôдповѣсти. И такъ:

Неправдою есть, яко-бы я ставивъ внесенье, щобы жадного Русина до выдѣлу не допустити.

Неправдою есть, яко-бы запала ухвала бôльшои посѣлости пôдъ моимъ предсѣдательствомъ, що не треба згодити ся на віце-маршалка зъ меншои посѣлости. Противно, за тымъ я промавлявъ, а зъ моимъ внесеньемъ бôльша посѣлôсть згодила ся.

Неправдою есть, що выбрано одного двôрского економа. Выбрано тôлько укôнченого правника, концiпієнта нотаріяльного, котрый есть настоятелемъ дôбръ збаражскихъ.

Неправдою есть, що довга и бурлива нарада вела ся надъ тымъ, чи погодити ся зъ меншою посѣлостію. О тôмъ навѣть бесѣды не було. Довга але не бурлива нарада вела ся надъ тымъ, кого выбрати маршалкомъ, а п. Возняковскій бувъ за мною але не противъ мене.

Неправдою есть, що бôльша посѣлôсть не хотѣла приняти депутаціи менчои посѣлости; просила тôлько о хвильку проволоки, позаякъ хотѣла впередъ свои нарады скôнчити

Неправдою есть, що коли приступлено до выбору предсѣдателя выборôвъ, предложивъ я на предсѣдателя кс. ґвардіяна. Перше внесенье поставивъ о. Сѣчиньскій, предкладаючи п. Черняковского, а доперва потому я просивъ кс. ґвардіяна, котрый ся ухиливъ. Неправдою отже есть, що внесенье о. Сѣчиньского утримало ся надъ моимъ, позаякъ жадного голосованя не було.

Неправдою есть, що по промовѣ о. Заячкôвского шляхта жадала голосованя (якого?). П. староста и предсѣдатель п. Черняковскій жадали передовсѣмъ, одвѣтно до реґуляміну, провѣреня выборôвъ радныхъ, а потôмъ мала наступити ôдповѣдь на жаданье о. Заячкôвского.

Неправдою есть, що лишивша ся шляхта, по опущеню салѣ меншою посѣлостію, приступила до уконституованя. Шляхта згодила ся на мое представленье, щобы віцемаршалокъ бувъ зъ меншои посѣлости и выслала п. Мечковского, а не кс. ґвардіяна, щобы запросивъ меншу посѣлôсть до салѣ, позаякъ готова дати ôдповѣдь. Коли менша посѣлôсть мимо того не хотѣла явити ся, высылаючи тôлько о Заячкôвского, забирано ся приступити до уконституованя. Тогды доперва, знову на мое внесенье, выслано ще разъ кс. ґвардіяна и п. Тщѣньского, щобы ще разъ запросили до салѣ меншу посѣлôсть и заявили, що бôльша посѣлôсть годить ся на выбôръ віцемаршалка зъ менчои посѣлости. А доперва тогды, коли высланй заявили, що менча посѣлôсть жадае, щобы зôбранй въ сали раднôй, представителѣ бôльшои посѣлости и мѣста выйшли зъ неи на коридоръ, приступлено до уконституованя.

Неправдою есть, що потôмъ наступила межи зôбраными сварня. Цѣлый выбôръ ôдбувъ ся въ найбôльшôй згодѣ и одноголосно, а всѣ розôйшли ся въ найлѣпшôмъ настрою.

На закидъ, що я радъ зъ того, що въ выдѣлѣ нема жадного Русина — не ôдповѣдаю.

Зъ почтеньемъ

Ѳаддей Федоровичь.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ліберецка палата торговельна постановила доти не ôдступати ôдъ участи въ краевôй выставѣ промыслово-господарскôй, доки буде хочь бы найменша надѣя на переведенье ческо-нѣмецкои угоды; але коли-бъ угода розбила ся, то Нѣмцѣ мають безпроволочно усунути ся ôдъ всякои участи.

Клюбъ староческій ôдбувъ оногды вечеромъ пôдъ проводомъ д-ра Маттуша засѣданье, на котрôмъ раджено надъ справою введеня ческого языка яко внутрѣшного языка урядового. Клюбъ ухваливъ таку резолюцію: „Ческій клюбъ уважае введенье языка ческого яко внутрѣшного языка урядового

сповненьемъ жаданя ческого народу, котре то жаданье ôдповѣдає историчнôй місіи того народу и засадамъ рôвного права обохъ народôвъ въ краю, безпечности права и практичнымъ потребамъ. Ческій клюбъ взываѣ народныхъ послôвъ, щобы дѣлали въ тôмъ напрямѣ, абы то жаданье ческого народу вôйшло якъ найскорше въ житье, бо то усунуло бы въ значнôй части дотеперѣшнй споры народнѣ.“ На интерпеляцію, яке становище займе ческій клюбъ супротивъ ухвалы нѣмецкого комітету екзекутивного що до условій участи въ выставѣ краевôй, ôдповѣвъ д-ръ Маттушъ: „Зô взгляду на то, що противна сторона маѣ взяти условно участь въ выставѣ, перенесено ту справу на поле політичне Выставу краєву уважали мы завсѣгды спôльною справою обохъ народôвъ и участь обохъ народôвъ повитали мы радо. Около выставы краєвои працюють оба народы згôдно и выключають то все, що стояло бы въ звязи зъ політикою. Треба конче, щобы мы вытревали на тôй дорозѣ и ôдпирали всякѣ вплывы, котрѣ бы зъ выставы хотѣли зробити арену політичныхъ спорôвъ.“ Се заявленье д-ра Маттуша якъ и повыша резолюція не подобались Нѣмцямъ а вхъ головный орґанъ вѣденьскій, N. fr. Presse, скористали зъ нагоды, щобы накынутись на староческій клюбъ и крикнути, що ось то всѣ старо-Чехи перейшли вже до молодо-ческого табору.

——

Россійскѣ ґазеты не перестають доказувати, що гостина цѣсаря Вільгельма въ Россіи буде мати велике значѣнье політизне, а на доказъ того доносять, що цѣсарь и его канцлеръ Капріві приѣдуть до Россіи зъ цѣлыми своими канцеляріями. Свита цѣсарска буде выносито около 70 особъ.

Pol. Corr. дôстала зъ Петербурга письмо, зъ котрого выходить, що россійскѣ круги правительственнѣ не роблять собѣ великои надѣѣ зъ гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россіи. Въ кругахъ тыхъ говорять, що не треба давати ся баламутити россійскôй прасѣ, бо давно заповѣдженый зъѣздъ монархôвъ не маѣ нѣякихъ цѣлей політичныхъ, а що-до межинародныхъ ôднôсинъ, то ôнъ не осягне нѣчого бôльше якъ хиба лишь скрѣпленье моментôвъ, важныхъ для удержаня мира. Въ письмѣ тôмъ каже ся дальше: Коли россійске правительство упорно ôдносить ся до болгарскои справы рôвнодушно и не маѣ охоты прискорити залагодженье сеи справы, то и не знати, въ якôмъ напрямѣ можна бы для угоды межи Петербургомъ а Берлинômъ найти якусь пôдставу. Що же до дальшого плеканя добрыхъ ôднôсинъ межи Россіею а Нѣмеччиною, то до того не треба нѣякого порозумѣня, доки Нѣмеччина стоить супротивъ Россіи такъ само якъ и супротивъ другихъ державъ на мирнôмъ становищи. Россійскій кабінетъ зъ своеи стороны готовъ радо поступати въ такôмъ самôмъ напрямѣ, доки нѣхто не схоче мѣшати ся до россійскихъ интересôвъ и не буде загрожувати теперѣшню рôвновагу. Маючи наступити стрѣча царя Александра III. зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ може черезъ особисту вымѣну гадокъ обохъ монархôвъ причинить ся лишь до того, щобы забезпечити и на дальше дружнй ôднôсины обохъ державъ, але она не доведе до нѣякихъ змѣнъ въ межинароднôй ситуаціи політичнôй.“

——

Депеша Гаваса зъ Константинополя представляѣ справу именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи въ трохи иншôмъ свѣтлѣ якъ ей представляли всѣ дотеперѣшнй вѣсти. Пôсля тои депешѣ нота, врученa россійскимъ посломъ Нелидовомъ Портѣ, не мѣстила въ собѣ безпосереднього протесту противъ надання берату болгарскимъ епископамъ въ Македоніи, лишь не похвалювала того, що именованье епископôвъ наступило на жаданье теперѣшного болгарского правительства. Щобы отже не дразнити Россіи ще бôльше, дôстане болгарскій екзархъ, що резидуе въ Константинополи, знакъ, щобы ще разъ повторивъ жадання болгарского правительства, а правительство турецке вышле ему тогды берати для епископôвъ, а тогды буде ся формально называло, що Порта именувала епископôвъ на жаданье болгарского екзарха, а не на жаданье болгарского правительства.

Ажь теперь стала звѣстна причина нападу православныхъ Ôрменъ на патріарха ôрменьского въ Константинополи. Були то наслѣдки послѣднои рѣзнѣ въ Ерзерумѣ. Константинопольскій Ôрмене розлютились були дуже на свого патріарха за то, що ôнъ не выступивъ въ оборонѣ ерзерумскихъ Ôрменъ та не подавъ ся до димісіи, а гнѣвъ той перемѣнивъ ся скоро и въ дѣло, коли вмѣшали ся до того люде, котрыхъ задачею есть пôддержувати непокоѣ на Всходѣ, коли не тутъ то тамъ. Въ константинопольскихъ кругахъ політичныхъ говорять голосно, що до тыхъ розрухôвъ було бы не прийшло, коли-бъ не були вмѣшали ся до сеи справы россійскѣ аґенты. Але видко, що и турецка поліція мусѣла значно провинити ся, коли султанъ заразъ усунувъ міністра поліціи. Рѣчь мала ся такъ: Коли минувшои недѣлѣ розпочалось въ григоріянско-ôрменьскôй катедрѣ въ Коумъ-Капу въ Константинополи богослуженье и самъ патріархъ ставъ до служебы божои, зôбралось передъ церквою множество Ôрменъ и стали голосно розмавляти надъ становищемъ патріарха въ справѣ рѣзнѣ въ Ерзерумѣ. Часть Ôрменъ зайшла ôдтакъ до церкви и завôзвала патріарха, щобы ôнъ подавъ ся до димісіи. Коли патріархъ не хотѣвъ того зробити, пôдняли Ôрмене въ церквѣ и на дворѣ страшный крикъ, а незадовго по тôмъ прийшло и до бійки межи самыми Ôрменами. Патріархъ утѣкъ зъ церкви черезъ закристію до сусѣдного дому, а Ормене побѣгли за нимъ туды, повыбивали въ домѣ всѣ ôкна та и побили самого патріарха. На крикъ надбѣгли заразъ жандарми и войско та стали розганяти Ôрменъ баґне тами. Оденъ Ôрменинъ стрѣливъ зъ револьверу и убивъ, якъ кажуть, офіцера ôдъ жандармеріи. Тогды кинулись жандарми и войско на Ôрменъ и стали ихъ безъ пардону рубати. Богато людей убито и покалѣчено. У Туркôвъ було якъ разъ свято байраму и султанъ бувъ въ мошеѣ Долма-Баґдже, коли ему дали знати, що сталось въ мѣстѣ. Ôнъ приказавъ сей часъ усунути міністра поліціи, а на его мѣсце именувавъ мутесаріфа зъ Перы, Нацимабея, а въ Коумъ-Капу приказавъ завести станъ облоґи. Въ турецкихъ кругахъ політичныхъ не приписують сему фактови нѣякои ваги, а однакожь есть рѣчь певна, що непокои середъ Ôрменъ не суть такъ невинноі натуры, якъ то представляють турецкѣ власти.

——

О конфліктѣ сербского митрополита Михаила зъ міністромъ вѣроисповѣдань и просвѣты доносять зъ Бѣлграду до вѣденьскои Presse такъ: Починъ до конфлікту подало рѣшенье св. синода въ справѣ розводу кор. Милана зъ королевою Наталіею. Міністеръ вѣроисповѣдань мавъ написати письмо до митрополита, а той подеръ то письмо, вложивъ ôдтакъ въ куверту и ôдославъ назадъ міністрови. Конфліктъ той заострив ся ще бôльше, коли прийшлось обсадити посаду епископа въ Неготинѣ, бо міністеръ не хотѣвъ згодити ся на кандидата синоду. Теперь ходять въ Бѣлградѣ двѣ версіи: пôсля одноі нôсить ся правительство зъ гадкою спенсіонувати митрополата Михаила, пôсля другои, хоче міністеръ вѣроисповѣдань подати ся до димісіи. Скôлько правды на сѣй вѣсти, годѣ знати, але вже то, що ей подаѣ пôвуряд-ова вѣденьска ґазета, не конче промавляѣ за ей имовѣрностію.

НОВИНКИ.

— **Въ архікатедральнôй церквѣ св. Юра** ôдправивъ Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ нинѣ рано о год. 8½ въ сослуженю крилошанъ и при численнôй асистѣ архіерейску службу Божу зъ нагоды вѣнчаня арх. Маріи Валеріи. На богослуженю були присутнѣ представителѣ властей и явивъ ся ôддѣлъ уланôвъ. Хоръ пѣвцѣвъ архікатедральныхъ спѣвавъ. На цѣлôй ôдправѣ бачили мы епископа-суфраґана архідіецезіи Руанъ у Франціи, о. Журдана деля Пелісардіеръ, разомъ зъ Змартвыхвстанцемъ, о. Смоликовскимъ

— **Намѣстникъ Галичины** ґр. Каз. Бадені приймавъ сегодня въ намѣстництвѣ ôдъ годины 11-ои до 12-ои депутаціи зъ благожеланями зъ нагоды нинѣшного вѣнчаня архикнягинѣ Маріи Валеріи. Мѣжь инчими приймавъ п. намѣстникъ такожь ôдпоручникôвъ рускихъ товариствъ: „Просвѣты“ (д-ра Омел. Огоновского), товариства имени Шевченка (посла Романчука), „Народного Дому“ (крил. Делькевича), Ставропиґійского Института (д-ра Ис. Шараневича) и „Русскои Рады“ (Б. Дѣдицкого). П. намѣстникъ заявивъ, що благожеланя рускихъ товариствъ перешле цѣсарскому Домови.

— **Про арештованье Мих. Козловского** пишуть намъ зъ Угнова: Проф. Козловского приставлено въ понедѣлокъ зъ Равы назадъ до Угнова и ôнъ примѣщеный въ тутешнôмъ арештѣ. Харчуватись дозволено ему на мѣстѣ въ торговли христіяньскôй, такъ що могло бы выглядати мовь бы се арештъ поліційный. Що дальше станесь, ходять лише поголоски: одни кажуть, що се интермедія до цѣлковитого увôльнена, а другѣ, що за сѣмь днѣвъ ôдставлять Козловского до Городка, до доповняючои команды войсковои, куды Угнôвъ належить.

— **Намѣстникъ и маршалокъ краєвый** приѣхали до Львова; першій зъ Буска а другій зъ Дзикова.

— **Изъ спадщины пок. Григорія Шашкевича.** Минувшого мѣсяця наспѣли до львôвского Народного Дому такѣ предметы, завѣщенѣ пок. Григ. Шашкевичемъ для другои мѣскои церкви у Львовѣ: свѣтлый, золотомъ тканый фелонъ зъ поясомъ, епітрахилемъ, нарукавицями и набедреникомъ, срѣбна, цизельована, позолочена чаша зъ бронзовою позолоченою звѣздою, срѣбнымъ позолоченымъ дискосомъ, воздухомъ и двома покровцями, мѣстячими ся въ ôдповѣднôмъ футералѣ; двѣ діяконьскѣ далматики. Всѣ тѣ предметы зложено теперь до касы Народного Дому.

— **Крадѣжь въ церквѣ.** Онодгы вечеромъ украли зъ церкви въ Щирци срѣбну позолочену чашу рѣзьблену и срѣбный хрестикъ.

— **Лукіянъ Гумецкій** одержавъ сими днями у львôвскôмъ університетѣ степень доктора правъ. Зъ-разу п. Гумецкій вступивъ до судовои служебы и выбувъ чотири роки яко авскультантъ при львôвскôмъ судѣ, але ôдтакъ выступивъ и посвятивъ ся адвокатурѣ.

— **Про ремѣсниче товариство „Надѣя“ въ Збаражи** пишуть намъ зъ-ôдтамъ: Давно я носивъ ся зъ гадкою написати де-що про наше ремѣсниче товариство „Надѣя“ та про его недбалыхъ провôдирôвъ. Товариство наше истнуе уже ôдъ кôльканацять лѣтъ. Въ початкахъ своихъ розвивало ся дуже красно — о чôмъ свѣдчить значный капіталъ призбираный зъ вкладокъ пильно учащающихъ до „Надѣѣ“ членôвъ, — але пôзнѣйше за предсѣдательства М. Добротвора почало упадати такъ, що вкôнци цѣлкомъ заснѣтило ся. Причиною его упадку бувъ самъ М. Добротвôръ, голова товариства. (Послѣдными часами запропастили ся десь навѣть статуты.) Нинѣ руху въ товариствѣ нѣякого нема, до товариства нѣхто й не заглядае, а якъ бы ще не тота таблиця зъ написію „Надѣя“, то нѣхто-бъ и не знавъ, що есть яке товариство въ Збаражи. Теперь нема иншои рады, якъ выбрати на голову якогось чоловѣка здôбного, рухливого и честного Русина. Бо що-до нинѣшного головы „Надѣѣ“, то ôнъ кождыхъ выборôвъ шкодить справѣ рускôй, аґітуючи и голосуючи за польскимъ кандидатомъ...

— **Туча зъ градомъ** перейшла дня 26 н. ст. липня черезъ повѣтъ коломыйскій и наробила въ кôлькадесяти селахъ тôлько шкоды, що у львôвскôй репрезентаціи краковского товариства взаимныхъ убезпечень эголошено ихъ до вчера стокôлькадесять. Найбôльшй шкоды потерпѣли рôльники въ тютюнѣ и кукурудзѣ.

— **Зъ Комарна пишуть намъ**: Сего понедѣлка зновъ бувъ огонь въ Литовцѣ за Комарномъ и погорѣли три хаты родины Корнецкихъ. Огонь займивъ ся о 3-ôй год. зъ полудня. Жѣнка Андрѣя Корнецкого выгнала худобу на болонье, а дѣти бавились пôдъ возôвною, та, якъ кажуть, або крутили папѣроски зъ листя и курили або пекли бôбъ. Всѣ три господарѣ не убезпечены. — Въ самôмъ Комарнѣ а ôдтакъ по селахъ пôдъ Самбором всюды кôръ мѣжь дѣтьми, котрѣ не выдержують сеи недуги и досыть численно умирають.

— **Зъѣздъ товаришѣвъ шкôльныхъ.** Въ Тернополи ôдбуде ся дня 10 и 11 н. ст. вересня с. р. зъѣздъ тыхъ товаришѣвъ шкôльныхъ, котрѣ въ р. 1870 укôнчили терноп0льску ґімназію. Близшу вѣдомôсть въ тôй справѣ подасть д-ръ Иванъ Скоморовскій въ Кутахъ

— **Новый костелъ** посвящено дня 14 (26) липня с. р. въ Рѣчцѣ філіи прихода въ Равѣ рускôй. Рѣчку записавъ ґр. Каєтанъ Кицкій, товариству рôльничихъ осадъ въ Конґресôвцѣ“ зъ тымъ условіемъ, щобы выбудовано въ Рѣчцѣ новый костелъ замѣсть старого деревляного. Будова костела коштувала 25.000 зр. вже разомъ зъ домомъ для сотрудника латиньского. Костелъ посвятивъ епископъ Пузина при участи кôлькохъ латиньскихъ ксьондзôвъ и одного рускаго священика.

— **Выробы кашого промыслу домашнего** вмѣють выкористати вѣденьскѣ гандлярѣ и роблять на нихъ добрый интересъ. И такъ пишуть зъ Кальсбаду, що тамъ появляють ся спорадично нашѣ вышиваня, ґерданы и килимки та продають ся, мовь надзвычайнѣ рѣдкости, по нечуваныхъ цѣнахъ. Торґують ними Вѣденцѣ. И такъ за ґерданы зъ перлинокъ, обшитѣ ленточками та зъ замочкомъ до ношеня на шии, жадають по 25 зр.; за килимъ, вартости въ Галичинѣ 15—25 зр., жадають 50 зр. Якъ видно зъ того, то можна бы робити добрый интересъ на такихъ выробахъ, а н. пр. топôрцѣ гуцульскѣ розходились бы сотками. Та що-жь, коли мы самѣ не маѣмо нѣ змыслу нѣ ôдваги до пôднесеня нашои торговлѣ. А треба знати, що ôдъ цвѣтня до теперь було въ Карльсбадѣ 19.000 родинъ, тожь и можна було неодну рѣчь сторґувати добре.

— **Нова тарифа адвокатска.** Выдѣлъ адвокатскои комнаты долѣшно-австрійскои порѣшивъ предложити на загальныхъ зборахъ сеи комнаты резолюцію, пôсля котрои маѣ накладати ся кары дисциплінарнѣ на тыхъ, котрѣ приймали бы заплату низше ôдъ вызначеной новою тарифою. Такожь маѣ зборонитись на будучнôсть адвокатамъ заключати такѣ умовы, котрѣ увôльняли бы кліента ôдъ заплаты на случай програня справы.

— **Зъ Василькôвець**, пов. гусятиньского, пишуть намъ: Дня 24 н. ст. липня померъ у Василькôвцяхъ учитель народный, Петро Дашиньскій, въ 28 роцѣ житя. Покôйный ôдъ наймолодшихъ лѣтъ лишеный самому собѣ, змушеный бувъ боротись зъ твердою долею, — тожь въ голодѣ та холодѣ перевѣвъ ôнъ лѣта своихъ студій. Недостатокъ пôдкопавъ его здоровле и ôнъ набавивъ ся грудноі недуги, котрôй вкôнци улягъ. Покôйный хочь Полякъ, — але далекій ôдъ тыхъ польскихъ шовініствôвъ, що словами будуюсь Польщу по Донъ та Чорне море, — старавъ ся о розвôй рускаго языка, полюбивъ щиро нашь народъ та старавъ ся неутомимо о его просвѣту. Поминувши се, що черезъ сѣмь лѣтъ щоденно — бо на 250 дѣтей ходячихъ до школы учителемъ бувъ ôнъ лише самъ — займавъ ся наукою въ темнôй, низенькôй та зовсѣмъ вымогамъ ґіґіены не ôдповѣдаючôй комнатѣ шкôльнôй, що въ вôльнôмъ часѣ зъ власноі охоты вчивъ дѣти практично огородництва и садôвництва. — ôнъ находивъ ще досыть часу, щобы занятися и просвѣченьемъ старшихъ селянъ. Що недѣлѣ и свята сходила ся у него громадка цѣкавыхъ, а ôнъ все зъ найбôльшою охотою або выясняв въ популярный способъ яку небудь квестію наукову, або розказувавъ дещо цѣкавого про рôльництво и иншѣ нашого селянина обходячѣ справы. Мала его бібліотечка, въ складъ котрои входивъ комплетъ выдань „Просвѣты“ и много иншихъ популярныхъ книжокъ, стояла отворомъ для кождого, хто лишь хотѣвъ зъ неи користуватись. Зъ дільетантства займавъ ся Дашиньскій промысломъ ручнымъ, а до того бувъ незвычайно даровитымъ. Но и тымъ старавъ ся ôнъ зъ другими подѣлити, показувавъ кождому, хто лишь о се попросивъ — а одного хлопця, сына вдовицѣ, выучивъ переплѣтати книжки такъ, що его выробы не уступають выробамъ фаховыхъ переплетникôвъ, а вкôнци дарувавъ ему свои знаряды. Тожь и знали нашѣ люде оцѣнити его заслуги. Дѣти плачуть за нимъ немовь за рôднымъ батькомъ: на похороны, хочь въ день робучій и то въ жнива, явила ся сила народу; радни громадскѣ не дали тѣла его зложити на каравановѣ, лишь на своихъ плечахъ занесли домовину на кладовище; пять рускихъ священикôвъ ôддало ему послѣдну прислугу а нарохъ мѣсцевый въ нагробнôй бесѣдѣ крôзь сльозы пôднôсивъ его заслуги. Громада втратила въ покôйномъ тихого и пожиточного роботника, котрый своею працею принѣсъ бôльше хôсна анѣжь неодинъ крикунъ, що бôльше словами якъ дѣломъ служить народови.

— **Спадщина по смерти.** Недавно подали мы вѣсть о самоубійствѣ однорôчного охотника въ Черновцяхъ Цукера. Цукеръ, сынъ бувшого старосты въ Черновцяхъ, застрѣливъ ся за-для клопотôвъ грошевыхъ, хочь и мавъ досыть значный маєтокъ. Опѣкунъ, его рôдный шуринъ, дававъ ему лишь 5 зр. мѣсячно на дрôбнѣ выдатки. Въ день похоронôвъ самоубійника прийшла до Черновець вѣстка, що въ Гамбурзѣ померла тѣтка Цукера и записала ему 40.000 марокъ. Теперь перейде цѣла та спадщина на сестру самоубійника а жену твердого опѣкуна.

— **Холера** не перестала ще въ Испаніи, але вже не лучають ся громаднѣ случаѣ смерти. До Константинополя надôйшли ôдъ кôлькохъ конзулѣвъ телеґрамы, въ котрыхъ доносять, що въ Меццѣ появилась холера; зъ 13 особъ, котрѣ занедужали, 7 померло.

— **Пригода на Днѣпрѣ.** Зъ Могилева въ ночи зъ 21 на 22 липня о 12-ôй год. мавъ ôдплыти пароходъ „Рогачевъ“ до Орши. На пароходѣ було много подорожныхъ, переважно жидôвъ. Ледво ôдплыли на кôлька сяжнѣвъ ôдъ берега, пара высадила у воздухъ зъ великимъ гукомъ кляну безпечности въ кôтлѣ, а хтось закликавъ: Котелъ пукъ, ратуйте ся! Хто мôгъ передôстати ся до човна, причепленого на задѣ корабля, то и товчивъ ся въ човнѣ, а решта осôбъ, помимо опору капітана и служебы корабельнои, почала кидати ся у филѣ Днѣпра. Нôчь була темна, русло Днѣпра въ тôмъ мѣсци дуже глубоке, а переполохъ такій наставъ, що одни хапали ся другихъ и кидали ся у воду. Говорять, що кôлькадесять осôбъ потопило ся. Переважно мали жиды потопити ся. Одинъ богатый купець могилѣвскій, котрый мавъ при собѣ кôлькадесять тысячь рублѣвъ, утопивъ ся. На другій день почали ґаками вытягати тѣла, але найдено лишь два тѣла, сплетенѣ зъ собою въ обôймахъ.

— **Самоубійство зъ нужды.** Берлиньскій писатель Францъ Вендлянъ, не маючи якось щастя въ старôмъ краю, выбравъ ся зъ женою и дитиною до Америки. Хочь и здôбный, та все таки терпѣвъ ôнъ велику нужду. Коли вже выпродавъ всѣ свои движимости, рѣшивъ ся Вендлянъ на самоубійство. Найперше убивъ дитину, а ôдтакъ обоє, ôнъ и жѣнка, ôдобрали собѣ житье. Новойорска Staatszeitung подаючи сю пригоду, перестерѣгаѣ интеліґентныхъ людей передъ еміґрацією до Америки, бо погибнуть. Въ Америцѣ е мѣсце для жилавыхъ рукъ робучихъ и тому такъ дуже пожаданый, якъ признаѣ ся ґазета, славяньскій „товаръ хлопскій“.

— **Въ копальняхъ угля** въ St Etienne лучила ся страшна експльозія. Добули вже 107 гôрникôвъ убатыхъ а 40 покалѣченыхъ. Міністеръ Ґійо выѣхавъ на мѣсце катастрофы.

— **Кава**, кромѣ свого великого значеня яко предметъ поживы, маѣ ще и иншѣ цѣннѣ прикметы. Въ горячôй порѣ есть кава найлѣпшимъ средствомъ до чищеня воздуха въ салѣхъ шпитальныхъ, бо и не даѣ розходитись недугамъ заразливымъ и не маѣ прикрои вони якъ хльоръ або кислота карболева. Кава палена а ôдтакъ змелена усуваѣ а властиво втягаѣ въ себе всѣ міязматы ростинѣ и звѣрячѣ та тымъ способомъ робить ихъ не шкôдными. О тыхъ прикметахъ кавы розказуе альжірскій лѣкарь, Барбіръ, такъ: Яко знатокъ мусѣвъ ити разъ зъ комісією судовои до однои хаты, де убили кôлька днѣвъ передъ тымъ чоловѣка. Спека була велика. Урядники не могли вступити до хаты, бо сопухъ зъ тѣла бувъ невыдержимый. Тогдѣ судья взявъ меленои кавы и посыпавъ по стѣнахъ, по мостѣ и по тѣлѣ. Лишь зроблено се, а вже сопухъ минувъ ся. Барбіръ робивъ ôдтакъ часто тѣ досвѣды на гниючихъ тѣлахъ. Змеленои кавы дуже добре уживати до консерваціи мяса, такъ що и кôлканацять днѣвъ можна заховати мясо. Такожь стверджено, що въ ôдварѣ кавы не розможують ся бакціллѣ холеричнѣ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Директоромъ поліціи краковскои маѣ стати совѣтникъ львôвскои поліціи Короткевичь. — Людность Варшавы выносила при кôнци мин. року 445.770 особъ, зъ того було 266.737 католикôвъ, 149.711 жидôвъ, 12.557 православныхъ, 16.478 протестантôвъ и 287 магомеданôвъ. Въ Прусахъ мають завести умундурованье для женщинъ, занятыхъ въ урядахъ почтовыхъ; мундуръ маѣ бути зробленый до стану зъ довгими полами.

— **Вп. Дописувателеви зъ Вѣдня.** О порушенье згаданои Вами справы просимо.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію принятѣ оо.: на Пеняки Іос. Бабѣй, сотр. зъ Городка, самъ одинъ; — на Журôвъ Теодоръ Кирчôвъ, зав. Долгого, самъ одинъ; — на Выписки Дим. Склепковичь, мѣсцевый завѣдатель, самъ одинъ; на Турôвку І. Гегейчукъ зъ Розґôрча, Вол. Сойка, завѣдатель Турôвки, и І. Сендецкій, сотр. изъ Золотникъ; — на Ольхôвку Іос. Бандира зъ Сѣхова, Созонтъ Медвецкій, зав. Ольхôвки, и Теод. Кирчôвъ, зав. Долгого; — на Новошины, Іос. Бандира зъ Сѣхова, Іос. Бабѣя, сотр. зъ Городка, и Вол. Ганицкій, зав. Огиневичь.

Митр. Консисторія вставилась до намѣстництва о одноразову пôдпомогу зъ фонду реліґійного для о. Кол. Коновалця.

Введеный о. Юл. Твардіевичь за приходника Дмитровичь.

Одпустку одержали оо.: Адольфъ Василевскій, прих. церкви св. Пятниць у Львовѣ, на 6 тыжднѣвъ; Корн. Дудикевичь, сотр. зъ Пôдгаецъ, на 4 тыжднѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 30 липня. Наспѣла тутъ вѣсть зъ Ріо-Янейро, що правительство бразилійске хоче ôдкликати своихъ послôвъ зъ всѣхъ тыхъ державъ, що не признали доси бразилійскои републики.

Брукселя 30 липня. На повитанье цѣсаря Вільгельма роблять великѣ притотовленя въ Остендѣ. На повитанье цѣсаря прибуде сюды анґлійска фльота.

Берлинъ 31 ляпня. Цѣсарь вертаючи зъ Анґліи поступить на островъ Гельґоляндъ. Ходить тутъ такожь чутка, що шведскій король маѣ зъ недѣлѣ ôдвѣдати нѣмецку цѣсареву въ Засніцъ.

Вѣдень 31 липня. Королева румуньска приѣхала вчера по полудни, а вечеромъ поѣхала дальше до Базилеѣ.

Кісінґенъ 31 липня. На суботу сподѣвають ся тутъ приѣзду кн. Бісмарка зъ Шенгавзенъ. Двôрскѣ екіпажі дôстали приказъ бути готовыми до розпорядимости князя.

Парижъ 31 липня. Вѣсти зъ Арґентины суть вже значно спокôйнѣйшѣ; правительству удало ся усмирити ворохобникôвъ и завести спокôй въ краю.

Надосланє.

Домъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѝ облігаціи державнѝ, листы заставнѝ и монеты по курсѣ деннѝмъ. Поручења зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Конверсія 5% листовъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листовъ на $4\frac{1}{2}$%-вѝ полагоджую пѝдъ оригінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнѝ 30 червня 1890 зъ 5%, $4\frac{1}{2}$% и 4% листовъ не ѝдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дѝмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя".

Пренумерата рѝчна на провинцію зр. 1.80.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнѝй практицѣ шпитальнѝй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ѝдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякѝ операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнѝ зубы и цѣлѝ щоки пѝсля найновѣйшои системы американьскои, опертѝ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякѝ недуги ушнѝ.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропігійского Института

Проповѣды недѣльнѝ,

праздничнѝ и случайнѝ

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Зарядъ каменолому дѝбръ **Свѣржь** повѣдомляє, що доставляє готовѝ якъ такожь на замовленя

Камѣнѣ млыньскѝ

въ добѝрнѝй якости по цѣнѣ (loco) 80 кр. за цаль ѝдъ 28—32 цалѣвъ ширины а иншои ширины на жаданье по цѣнѣ пѝсля умовы.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

$4\frac{1}{2}$% на рѝкъ.

2219 49—?

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ѝдъ початку до найновѣйшихъ часѝвъ въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl" у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пѝдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкѝвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта" и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта" и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

БАНДАЖІ

дажѣ руптуровѝ, суспензорія

такожь

французкѝ спеціяльности

въ добрѝмъ родѣ

въ магазинѣ товарѝвъ модныхъ, бѣля мужескаго, товарѝвъ галянтерійныхъ, выробѝвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и.

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львѝвъ, Галицка ч. 1.

Цѣнники на жаданье даромъ!

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ѝдъ року 1873 истнуючу

РОБѝТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пѝсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарѝвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѝ взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

☞ Всѣ ласкавѝ замовленя выконуються въ найкоротшѝмъ часѣ. 2808 11—11

Вѝдповѣдно до давнѣйше оголошенои въ „Дѣлѣ" оповѣстки помѣщаємо поименный списъ довжникѝвъ нашого Товариства зъ добавкою, що проти тыхъ, котрѝ не сплатять въ протягу мѣсяця (до кѝнця серпня) довгу выступить ся на дорогу судову: Довжники тотѝ суть: Вп. пп. Кисѣлевскій Изидоръ, урядникъ Ставропигіи 4 зр. 30кр.; Барановскій Олександеръ 28 зр. 63 кр.; Цицимирскій Орестъ 5·18; Левицкій М. Володимиръ, фабр. тютюну въ Винникахъ 1·08; Тисовскій Василь, професоръ гимн. 14·80; Данилюкъ Иванъ 4·32; Левицкій Юліянъ 13·60; Кравець Клементій конціпіентъ нотар. въ Ярославли 10 зр.; Даниловичь Андрѣй, конц. нотар. въ Тысьменици 4·92; Федоровскій Омелянъ 18·06; Сѣлецкій Стефанъ авск. судовый у Щирци 7·09; Шухевичь Волод. професоръ ґімн. бернад. 9·09; Ступницкій Волод. священникъ въ Коломыи 7·19; Стебельскій Єреней въ Босни 10·83; Левицкій Іларій, адюнктъ суд. 12·86; Гузаръ Володимиръ 41 кр.; Крупка Волод. 43·10; Чичиловичь Теофиль 10·08; Канко Йосифъ, нотарь 10·41; Ол. Кордасевичь проф. реальн школы 7·87; Герасимовичь А. ирофес. 6·28; Медвецкій Омелянъ авск. суд, 3·71; Ковшевичь М. 7·51; Матіяшь Ник. проф. ґімн, 11·15; Твардіевичь Юліянъ 3 зр.; Васильковскій Корнилій 4·69; Слимаковскій Йосифъ 9·29; Головацкій Ярославъ въ Суходолѣ 2·33; Витошиньскій Романъ при дир. скарб. 4·61; Юркевичь Иванъ 6·94; Заклиньскій Леонидъ 21·81; Рудницкій Иванъ правн. 16·44; Танячкевичь Олекса при судѣ 8·43; Могильницкій Андроникъ 3·34; Чапельскій Юстинъ при инсп. податк. 5·46; Тарнавскій Юліянъ ук. прав. 4·39; Луцикъ Волод. 6·20; Федоровичь Иванъ 2·09; Черепашиньскій Евсевій 10 зр.; Мартинець Евгеній 16 зр; Билиньскій Осипъ 36 зр.; Д-ръ Евгеній Олесницкій 30 зр.; Негребецкій Антѝнъ 13·85; Кисѣлевскій Волод. сващ. 6 зр.; Стефановичь Юліянъ 5; Грабовичь Иларій 21 зр.; Левандовскій Ник. 3 зр.; Загайко Левъ 1 зр.; Шморековскій Юрко канд. адв. 5; Поляньскій Макс. 5; Константиновичь Омелянъ 2·47; Ярема Олекса 3 зр.; Струсевичь Михайло 4 зр.; Стахура Данило 11 зр.; Дѣдошакъ Василь 14·84; Прийма Иванъ проф. 6 зр.; Занько Андрей 4 зр.; Лукашевскій Осипъ правн. 37 зр.; Гудзьо Осипъ 2 зр.; Нѣмцѣвъ Иванъ 13; Яворскій Несторъ 6 зр; Бѣлозоръ Семенъ бувш. филь. 10 зр.; Кузьма Леонт. бувш. филь. 5 зр.; Олесницкій Изидоръ 10 зр.; Левъ Волод 10 зр.; Кирчѣвъ Богдаръ 8 зр.; Березиньскій Антѝнъ 12 зр.; Осипъ Маковей 14·11; Гордіевскій Мик. 8 зр.; Крохмалюкъ филь. 12 зр.; Кивелюкъ Иванъ 5 зр.; Кохановскій Иванъ правн. 8·37; Вербяный був. прав. 3 зр.; Нижанковскій Ост. 1 зр.; Шухевичь Мик. канд. адв. 5 зр.; Сѣчиньскій Діонизъ 4 зр.; Киричиньскій 3 зр.: К. Петровичь при почтѣ 5 зр.

Вѝдъ Выдѣлу „Академічного Брацтва".

У Львовѣ дня 23-ого н. ст. липня 1890.

Евгеній Левицкій, голова. *В. Козакевичь*, секретарь.

Еликсиръ до зубѝвъ Порошокъ и паста до зубѝвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНѝВЪ

въ монастыря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТѝ МЕДАЛѢ: Брунсель 1880 — Лондонъ 1884.

найбѝльшій ѝдзначеня

Вынайдено въ рощ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубѝвъ ВПр. оо Бенедиктинѝвъ** въ скѝлькости кѝлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубѝвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмѝцняєся иєна и удержусь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливо прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бѝль зубѝвъ.**

Зак фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguey Bordeaux

Дѝстати можна у всѣхъдобрихъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дѝстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

ТОРГОВЛЯ ГЕРБАТЫ

хиньско-россійскои

ЕДМУНДА РІДЛЯ

у Львовѣ, пляцъ Маріяцкій ч. 10

поручає зъ маєвои збѝрки:

½ кільо Congo	зр.	1.60
„ Souchong чорна . .	„	2·—
„ Збѝрка маєва . . .	„	3·—
„ Кайсовъ	„	4·—
„ Melange de Lond. .	„	4·—
„ Pecco	„	3·—
„ Караванова	„	4·—
„ „ найлѣп.	„	6·—
„ Гумповъ перлова	„	3·—
„ „ добрна	„	4·—

Высѣвки гербатнѝ ½ кільо зр. 1·30 — Высѣвки зъ найлѣпшои гербаты зр. 1·60. — *Замовленя зъ провинціи высилає ѝдворотною почтою.* Опакованя не числиться. 3289 35—52

Львѝвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахѝвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА нижині

Львѝвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментѝвъ для изольованя мурѝвъ ѝдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѝмъ станѣ Елястичнѝ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родѝвъ до крытя дахѝвъ, роля 10 м.□ ѝдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервації дахѝвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будѝвництвѣ найбѝльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлѝмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репарації. Метръ □ ѝдъ 50 до 75 кр. 3545 16—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѝмъ найточнѣйшѝмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4\frac{1}{2}$% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
$4\frac{1}{2}$% листы товариства кредитового земского
$4\frac{1}{2}$% „ Банку краєвого
$4\frac{1}{2}$% позичку краєву галицку 3483 33—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4\frac{1}{2}$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4\frac{1}{2}$% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

☞ по найкористнѣйшихъ цѣнахъ. ☜

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ѝдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ **выльосованѝ а вже платнѝ** мѣсцевѝ паперы цѣнни, такожь **запавшѝ купоны за готѝвку**, безъ нѣякого ѝдчисленя, **а замѣсцевѝ лишь за ѝдчисленьемъ справдешныхъ кошѝвъ.**

До ефектѝвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ кошѝвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Билеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будѝвляного и т. д., котре хоронить его ѝдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетѝвъ, брамъ, помостѝвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкѝвъ деревляныхъ, стовпѝвъ и поручавъ огородахъ, домѝвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметѝвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовѝмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує кразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (19—?) 3509

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

ТУТКИ сигаретовѝ зъ найлѣпшого паперу французского **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15.** Одспродаючимъ рабатъ.

Передпослѣдный Тыждень!

3539 (30—30)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головнѝ выграни по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дѝстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

☞ При закупнѣ товарѝвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѝдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 163. Львôвъ, Пятниця 20 липня (1 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Гадки Русина зъ провінціи

о нашихъ справахъ и потребахъ.

[Подаємо зъ нашои теки редакційнои замѣтнѝ „Гадки“ Русина зъ провінціи, а по напечатаню ихъ подамо слово и ôдъ себе

Редакція.]

I.

„Кождому звѣстнѝ сумнѝ ôдношеня руского елементу въ Галичинѣ, котрый за-для переваги польско-жидôвскои не може — помимо сприяючихъ єму основныхъ законôвъ державныхъ — гараздъ розвинутись анѣ пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ, анѣ моральнымъ. Доказувати се примѣрами, було бы, гадаю, навѣть злишно.

Длятого на кождôмъ щирôмъ патріотѣ лежить обовязокъ ратувати нашь нарôдъ ôдъ погибели, щобы однѝ не стали колись жидôвскими наймитами, а другѝ ренеґатами-недоляшками. Правда, скаже хто: „ще далеко до того“ — але осторожнôсть певно не зашкодить...

Ходить передовсѣмъ о средства, котрыми бы высше згадану цѣль осягнути можна.

Дуже важна для нашого національного розвою єсть пôддвигненье нашого народу изъ упадку морального, бо зъ поступомъ моральнымъ вяже ся нерозлучно добробытъ матеріяльный. До того покликане єсть въ першôй линіи духовеньство, а ôдтакъ товариства нашѝ, маючѝ на цѣли просвѣту народу.

Тутъ одно слово о ôдчитахъ популярныхъ. У насъ они ще занадто мало уживанѝ, мимо такъ многихъ нагодъ. Дуже надоблять ся до такихъ ôдчитôвъ празники (храмы) по селахъ и ярмарки по мѣстахъ. Бо часъ вôльный ôдъ богослуженя церковного, котрый на празникахъ марнує ся на всякого рода розпустѣ, можна бы зъ бôльшимъ далеко пожиткомъ ужити на тую цѣль. Такѝ ôдчиты могли бы держати священики або иншѝ свѣтлѝ люде, якихъ звычайно досыть завертає до приходскихъ домôвъ за-для празникованя. Такожь и пôдчасъ ярмаркôвъ по мѣстахъ и мѣсточкахъ богато часу теряють нашѝ селяне на непотрѣбнѝ а коштовнѝ розрывки, тожь нашѝ товариства, що положили собѣ за задачу просвѣчувати нарôдъ, повиннѝ бы користуватись такою нагодою и высылати бодай на бôльшѝ ярмарки людей спосôбныхъ для держаня такихъ ôдчитôвъ.

Одинъ зъ головныхъ порокôвъ моральныхъ нашого народу, піяньство, дасть ся, якъ гадаю, тôлько тогды радикально усунути, єсли заразомъ приведемо людъ до пôзнаня того, щобы ôнъ мало-поживнѝ стравы, котрыхъ ôнъ уживає, заступивъ поживнѣйшими, — а тогдѣ охота до запою сама ôдъ себе легко промине. Черезъ піяньство и недостаточне выживленье раса наша очевидно нидѣє; и хоть плодовитôсть єи єсть досыть значна, то однакъ прирôстъ руского елементу въ порôвнаню до иншихъ елементôвъ, замешкуючихъ Галичину, остає позаду, особливо за-для великои смертности помѣжь дѣтьми. Тожь справа тая єсть дуже важна въ нашôй національнôй расовôй борбѣ.

При тôй нагодѣ гадки, мимо волѣ, звертають ся на квестію жидôвску на Руси. У насъ всѣ майже були бы радѝ, коли-бъ жиды вынесли ся хоть-бы и до Америки. Жиды бо суть не тôлько найбôльшою перепоною для нашого матеріяльного розвою (нѣхто не заперечить), але такожь и дуже спиняють нашь національный розвôй черезъ те, що йдуть усе изъ домінуючою польскою партією и мимо того, що жиють на рускôй земли, не суть рускими жидами, — а по друге, що кобы не жиды, мôгъ бы ся у насъ дуже скоро розвинути свôй питомый купецкій и промысловый станъ, а тогдѣ Поляки не довго бы удержались на своѣй домінуючôй позиціи.

* * *

Переходимо до національныхъ ôдносинъ мѣжь Русинами а Поляками въ Галичинѣ.

Вынародовлюванье Русинôвъ веде ся теперь далеко успѣшнѣйше, якъ за польскихъ часôвъ. Ôдъ 1867 року, коли вытиснено ґерманізмъ зъ Галичины, останки Нѣмцѣвъ урядникôвъ скоро зникають въ польскôмъ мори. Новѣйшими часами польонізують ся и жиды.

Польонізація Русинôвъ зачата на всѣхъ пунктахъ. Русины за Сяномъ (выймивши хиба Лемкôвъ въ бôльше неприступныхъ горахъ) помалу але певно польонізують ся, а значну ихъ часть ще тôлько церковный обрядъ сполучає зъ Засяньскими братами. Клиномъ вдирають ся мазурскѝ кольоніи коло Мостискъ, Самбора и Львова въ область руского елементу, и такъ уже черезъ иншѝ вплывы закаженого польонізмомъ. Селяне перемыского округа и такъ уже досыть часто уживають польского языка. Въ другихъ частяхъ рускои Галичины бôльше посуненыхъ на всхôдъ польонізація иде ôдъ мѣстъ и дворôвъ. Цѣлôй рускôй націи грозить велика небезпечнôсть вынародовленя, особливо за-для великого матеріяльного упадку, а зъ другои стороны за-для давныхъ дуже некористныхъ для Русинôвъ традицій. Трудна то задача для патріотôвъ: знищити упередженье до всего руского, а особливо для руского языка у великои части Полякôвъ, а навѣть и у самыхъ Русинôвъ. И вже довго ведуть рускѝ патріоты борбу зъ Поляками о права своєи націи, борбу нерôвну не тôлько що-до силъ, але и що-до енерґіи поодинокихъ силъ. Полякъ хоть-бы и самъ одинъ иде все офензивно, а Русинъ, смиренный, все тôльхо дефензивно. А прецѣнь и офензивнои борбы не повиннѝ Русины залишати, хотяй бы тôлько длятого, що она бôльше розгрѣває духа, якъ вѣчна дефензива.

Хочу зазначити кôлька пунктôвъ — хочь и не систематично, бо до того я не беру ся, — зъ котрыхъ декотрѝ ôдносять ся такожь и до офензивы а що найменше суть примѣненьемъ засады „jaką miarką...“ до Полякôвъ.

* * *

Така вже лиха наша доля, що пятьсотлѣтна неволя такъ пригнобила въ насъ чувство національнои гордости, що мы зъ Полякомъ не маємо конверзаціи на иншôй мовѣ, якъ на польскôй. Єсть се найслабша сторона нашого елементу. Щобы тую слабу сторону — нашь соромъ — разъ на все закрыти передъ свѣтомъ, треба всѣми средствами старатись боронити жизненныхъ правъ рускости, — въ першôй лініи руского языка, — а то слѣдуючими способами:

1. Старатись о введенье руского языка яко предмету строго обовязкового въ середныхъ школахъ всхôднои Галичины для всѣхъ, чи Русинôвъ чи Полякôвъ. То можна о много лекше перевести, якъ добути кôлька ґімназій зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ. Бо кождый, навѣть Полякъ, признасть, що знанье руского языка у всхôднôй Галичинѣ єсть необхôдно потрѣбне, особливо правникамъ, котре то званье, якъ знаємъ, выбирає собѣ чи-не бôльша половина польскои молодежи ґімназіяльнои. Такою мѣрою, очевидно, дуже легко можна бы усунути упередженье противъ руского языка у значнои части польскои интеліґенціи. Переведеньемъ того дѣла повиннѝ бы заняти ся нашѝ послы, а доказôвъ доконечности тои новаціи певно имъ не хибне.

2. По урядахъ, склепахъ, реставраціяхъ и т. п. уживати руского языка въ письмѣ и розмовѣ. Въ урядахъ прецѣнь не збороняє законъ говорити по руски, а де инде чейже вôльно за свои грошѣ! Такожь належало бы допоминатись енерґічно по публичныхъ касинахъ, каварняхъ и т. п. рускихъ часописей. Загаломъ, менше ложного встыду, а бôльше енерґіи треба нашимъ людямъ.

3. Нашѝ греко-кат. консисторіи, уряды парохіяльнѝ и деканальнѝ доконче повиннѝ уживати въ урядованю єдино руского языка, а бодай хочь въ перепискахъ зъ краєвыми властями.

Уряды громадскѝ по селахъ и мѣсточкахъ повиннѝ повôддалювати и не приймати на дальше писарѣвъ не знаючихъ основно руского языка. Такожь повиннѝ нашѝ патріоты погадати о тôмъ, чи не здало бы ся завести спеціяльну школу для писарѣвъ громадскихъ, а тогды посѣдали бы нашѝ громады лучшихъ и бôльше рускихъ писарѣвъ.

4. Въ конверзаціи зъ Поляками повиннѝ мы не для злобы, але по приязни щиро и отверто уживати руского языка и старати ся, щобъ конверзація стала бôльше макаронічна, т. є. щобъ обѣ стороны на перемѣну уживали разъ руского, разъ польского языка.

5. Що-до нашого жѣноцтва, то дещо вже зроблено въ новѣйшихъ часахъ. Ба-

Люде та собаки.

Образокъ схôднього життя.

[Зъ россійского переклавъ *Михайло Коцюбиньскій.*]

(Дальше.)

II.

Межи скелистыми згôрями, биля маленького озерця зъ зацвѣлою солоною водою, що сливе высыхає въ лѣтку, — було цѣле село. Ось тутечки мѣстили ся всѣ тѝ вбогѝ люде, котрымъ не було куточка въ гóродѣ, або що не мали грошей на збудованя власнои хатины. Въ гóродѣ всѣ мали власнѝ оселѣ и нѣхто не живъ въ комôрнôмъ. Мусулманинъ захистить вандрôвця-гостя, але не ôддасть въ наймы нѣ однои кôмнаты и нѣ одною яткою на задвôрку не поступить ся для „ледачои собаки“.

И ось тѝ собаки оселились пôдъ ôдкрытымъ небомъ въ печерахъ и розпáдинахъ скель. Они захистили ихъ ôдъ сонця пошматованими, дѣравыми кереями. Того, хто спромôгъ ся на стару, знѣвечану рогôжку, называли багатиремъ. Они спали въ тыхъ самыхъ кереяхъ, не роздягаючись, спали на злиденныхъ постеляхъ зъ твердого листя берегового комиша, и лише щасливѣйшѝ роздобували старѝ лахманы знѣвеченыхъ килимôвъ.

Навкруги того предковѣчнього села „ледачихъ собакъ“ мѣстила ся друга зграя уже справжнихъ собакъ. Они такожь впоряжали свои головы въ скеляхъ, рѣдко наближались до людей, нѝкали въ ночи воколо ихъ осель, обнюхуючи, чи не завонялась де-небудь якимсь дивомъ обгрызена до крихты бараняча кôсточка, або чи не забувъ хто старои, товстои ганчѣрки, котру можна бы було зжувати зъ справжнимъ заласьемъ. Однакъ ремесломъ тымъ промышляли лишь тѝ псы, у котрыхъ лѣнощѣ були сильнѣйшѝ ôдъ голоду и заважали йти за харчами въ гóродъ, куда ихъ въ день не пускали. Всѣ инчѝ псы, скоро насувалась нôчь, бадьористо чухрали въ гóродъ або самостай, або въ парѣ, и цѣлѣсѣньку нôчь вештались по майданахъ та вулицяхъ. Они пожáдливо обнюхували: чи не выкине яка правовѣрна душа недоѣдкôвъ зъ свого товстого обѣду, а про те, що мусулманьска цівілізація не доросла ще до помыйныхъ ямъ, правовѣрнѝ безборонно користувались тою асанацією собачими жолудками. Добре, що та асанація нѣчогôсѣнько ихъ не коштувала.

Зграя голодныхъ псôвъ, дочекавшись звычайнои данины, зъ пожадливостью накидалась на ню. Всѣ они завзято грызли ся за кожду кôсточку и вылизавши всѣ камѣння, вандрували далѣ, пôдъ друге ôкно. Лихѣйшѝ и сильнѣйшѝ прямували до ятокъ зъ мнясомъ, де лежали наготовленѝ за-для нихъ купы баранячихъ кишокъ, гнилого мяса и такихъ иншихъ ласощѣвъ. Але, очевидячки, щасливцѣ тѝ належали до самыхъ зубатыхъ велиткѣвъ, се була, такъ сказати, шляхта собачои породы.

Що ночи въ доброму мусулманьскому гóродѣ ôдбувались собачѝ бенкеты на превелике лихо всѣмъ заѣзжимъ Френкамъ. Цѣлѣсѣньку нôчь, и що ночи, то тамъ то тутъ розлягало ся несамовите вытя и гавкотня грызучихъ ся псôвъ, и нѣхто не важивъ ся выткнутись на вулицю безъ здоровеннои палки та лѣхтарнѣ.

Але зъ першимъ свѣтаньемъ ранньои зôрки все те зубате племя зъ повными животами любенько розходилось — кожде до свого пристановища, въ сусѣды до злиденного, огýденого люду, що рѣшивсь навѣть утѣхи — бути здатнымъ до асанаціи гóрода, де такъ роскошують ихъ правовѣрнѝ братя. Мабуть декотрѝ нишкомъ завидували сытымъ пéсикамъ.

Одинъ зъ такихъ псôвъ, здоровенна высока собака, Ханимъ, зъ радôснымъ гавканьемъ зустрѣвъ братôвъ ще генъ-генъ за ихъ оселею. То бувъ годованець Абассана и найщиршій приятель тієи печеры, въ котрôй жили братя и котру нѣякъ не можна було назвати хатиною.

Адже увесь-дéнечки Ханимъ пильно глядѣвъ госпóды. Ôнъ стоявъ на порозѣ логова, або лежавъ у ньому и чуйно кунявъ, порываючись зъ гавканьемъ на кожду собаку та людину, що наближалась до входу. То була лишь єдина собака, що належала до товариства людей зъ цѣлои зграѣ собакъ, що жили навколо села. Що вечора, уклавши спати хазяѣвъ, вандрувавъ Ханимъ за харчами въ гóродъ. Того вечора прийшлось єму довго чекати. Ôнъ чуйно прислухувавсь до нôчнои темрявы, насторошивши гострѝ вуха и пожáдливо вягаючи повѣтря тонкою, зубатою мордою. Єго кудлата сѣра шерсть то прилягала, то настовбурчувалась на мôцнôй, твердôй, якъ кôстка, спинѣ. Напослѣдокъ ôнъ не вытримавши, тихо, жалôбно выючи, побѣгъ шукати братôвъ.

Коли-жь найшовъ ихъ и кинувъ ся зъ радôснымъ скавучаньемъ и гавканьемъ, то Абасанъ тихо и на силу пôдвѣвъ голову зъ плеча брата и такожь радôсно усмѣхнувсь до свого щирого приятеля.

Ханимъ, запровадивши братôвъ до дому, метнувсь за харчами бѣгцемъ, на всѣ лопатки, щобы надолужити втраченый часъ.

Аль-Джабаръ, доплѣвшись черезъ силу до свого логова, тихо уклавъ брата на мізерну ôдстѣлку, пôдклавъ єму пôдъ голову соломы зъ своєи постелѣ и напоивъ водою зъ тикы.

— Ну, теперь спи, моє серце! — сказавъ ôнъ. — Може завтра пôшле тобѣ полегкôсть Аллахъ милосердный! Завтра купимо хлѣба й сыра. Грошѣ єсть у насъ.

И ôнъ намацавъ пôвфранкôвку въ пошарпанôй, пришитôй до кереѣ, калитцѣ.

А далѣ, хитаючись, напрямивъ ся до озеря — красче сказати до болота, що бѣлѣло крыте парою середъ чорнои ночи. Ôнъ присовтнувъ кôлька ковткôвъ теплои, вонючои воды, обмывъ руки, намочивъ голову и помолившись до неба, що зорѣло ясными зорями, проложеный, почвалавъ спати.

Голова єго крутилась, руки тремтѣли, але ôнъ почувавъ въ собѣ утѣху за зробленый вчинокъ, вподобанье до свого звычного загрѣтого кута и повну спроможнôсть вдоволити ся сномъ, тымъ єдинымъ, тымъ найбôльшимъ багатствомъ кождого голяка. И ôнъ мало-що не впавъ на голу землю и заразъ заснувъ, мовь застый.

Абассанъ не мôгъ заснути. Ôнъ не здумавъ навѣть обернутись и лежавъ нерухомо, не порушачись, на тôмъ самôмъ мѣсци, де поклавъ єго братъ. Ôнъ тôльки тихо порушавъ смужными устами и ледви чутно шопотѣвъ божевôльнѝ речи. Въ єго головѣ безустанно крутилось колесо самыхъ нѣсенѣтныхъ мрѣй. Єму привиджувалось, що ôнъ лежить на срѣблохвилôй водѣ и та вода тонкими нитками розбѣгаєть ся ôдъ єго головы. Нитки тягнуть ся ширше и дальше, перестрѣвають ся, сплѣтають ся, розплѣтають ся. Ôнъ пожадливо ловить ихъ губами и не може пôймати, а губы горять, пухнуть, страшенно пухнуть и перемѣняють ся на величезнѝ мягкѝ подушки.

Ахъ, якъ мабуть добре спати на тыхъ подушкахъ! Тôльки якѝ они гарячѝ...

Але що се свѣтить ся крôзь срѣбристу, блыскучу сѣтку ясныхъ нитокъ. А, се френкека льеді, що подала имъ срѣбну монетку. Добра льеді! Нехай тебе Аллахъ хоронить! Ажь ось раптомъ все закутуєть ся чорнымъ дымомъ и хтось страшно гарчить въ тôмъ дыму... Мовь грôмъ гремить и торохтить, та ще въ самѣсѣнькій головѣ Абассана. Ôнъ силкуєть ся звести голову и не може...

— Ба, та се ты Ханиме! Чого ты гавкаєшь, Ханиме? Лягай спати!... — хоче сказати ôнъ. Та порéпанѝ губы ледви порушають ся и бормотять божевôльнѝ речи...

Але тихѣйше, тихѣйше стає навкруги. Голова крутить ся мовь хтось тихо гойдає Абассана на рукахъ. Такъ хороше! любо! И чудовѝ яснѝ, срѣбристѝ нитки тягнуть ся безъ кôнця. Та хто се такъ жалôбно выє надъ нимъ и такъ дуже драпає єго лабою? Тôльки Абассанъ зовсѣмъ не чує боли ôдъ того драпаня; ôнъ бачить лише, що ôдъ руки єго повзуть, простягають ся на всѣ стороны гарнѝ яснѝ нитки... Ба, та се знову Ханимъ драпає єго?! Чого єму треба?... Ляговись спати!... Абассанъ силкуєть ся пôдвести голову и глянути, куды єго тягне Ханимъ. Що се?... Людска рука! въ крови! Она лежить быля него и здаєть ся Абассанови, що то рука тои льеді, котра подала єму блыскучу пôвфранкôвку...

Ажь ось въ-мить зновь страшенный грôмъ, бійка... То собаки грызуть ся. Охъ! Ханиме, не давай мене имъ, тымъ страшнымъ псамъ! Они ростуть цѣлою лавою. Они выповняють повѣтря. Скрôзь дивлять ся ихъ страшнѝ, зубатѝ морды и дико блимають очима. Та все то те зновъ застелюють тонкѝ, срѣбристѝ нитки. Ахъ, якѝ они чудовѝ! Они звивають ся

жати бы, щобы по-при ничѝ дѣвочѝ пансіоны, дѣвочій пансіонъ въ Перемышли якъ найскорше бувъ уведеный въ житье, и щобы менчѝ пансіонии засновувано на провінціи.

Бракъ руского товариского житя дає ся особливо чути нашимъ мѣскимъ женщинамъ, а скрѣпленье его придержало бы много мужескихъ, а навѣть женьскихъ сердець при своѣй національности и одушевляло бы ихъ до патріотичныхъ подвиговъ. Забава, бдчиты, вборы и таке друге — доконче потрѣбнѣ до успѣшного розвою народного самопознаня.

6. До теперь не посѣдають Русины такого мѣста, въ котрѣмъ бы концентрувало ся все русне житье. Въ такѣмъ бо центрѣ повиненъ рускій елементъ мати домінуючу перевагу, щобы змогъ оживляти цѣлу Галицку Русь, пригнетену всякими лихами черезъ тѣлько вѣковъ. Львовъ не може стати такимъ центромъ рускости, позаякъ перевага польского елементу есть тамъ майже убиваюча для насъ. Найлучше надає ся на такій центръ мѣсто Галичь, и то якъ черезъ свое историчне право, такъ и черезъ свои теперѣшнѣ бдношеня и географічне положенье. Черезъ закладанье рускихъ торговель и фабрикъ, черезъ добровольне переселенье до того мѣста рускихъ ремѣсничихъ або и иншихъ заможныхъ родинъ, черезъ заложенье тамъ руского дѣвочого пансіону и иншихъ рускихъ заведень (якъ н. пр. друкарнѣ, книгарнѣ, бурсы ремѣсничои, дому для вдовиць и сиротъ по священикахъ) можна бы мѣсто се поддвигнути до значнои высоты. Тогды и само правительство узнало бы не тѣлько потребу основаня тамъ рускои гімназіи або реальнои школы, але такожь и потребу обсаджуваня ц. к. урядовъ, находячихъ ся въ тѣмъ рускѣмъ центрѣ, людьми рускими, а не такими, котрѣ бы черезъ свои мрѣѣ и стремленя до бдбудованя Польщѣ на Руси заколочували миръ и супокой мешканцѣвъ мѣста.

6. Такъ само повиннѣ Русины старатись о поднесенье мѣстъ и мѣсточокъ, котрѣ мають переважне або хоть значне русне народонаселенье — и то не тѣлько о загальне поднесенье, але такожь о поднесенье ихъ въ дусѣ рускѣмъ. Такѣ мѣста — Яворовъ, Любачѣвъ, Угновъ, Сокаль, Золочѣвъ, Бучачь, Тысьменица, Городенка, Снятинъ, Делятинъ, Надворна, Калушь, Миколаѣвъ, Хировъ, Стара-сѣль, Турка и иншѣ мѣсточка особливо на Подолю и Покутю.

Ухвалы краєв. комісіи для промыслу.

(*Конецъ.*)

XIV. На основѣ рефератовъ Франкого, Вербицкого, Навратіля и Романовича ухвалено предложити выдѣлови краевому прелімінарь выдатковъ зъ скарбу краевого на цѣли поддержаня промыслу въ роцѣ 1891. Въ головныхъ цифрахъ представляє ся той прелімінарь ось якъ:

1. Школы промысловѣ доповняючѣ	10.798 зр.
2. Ремѣсничѣ школы фаховѣ	
сполученѣ зъ варстатами взорцевыми:	
а) для выробовъ зъ дерева и лозины	11.651 „
б) для выробовъ гончарскихъ	5.800 „
в) для выробовъ зо шкбры	1.100 „
г) для выробовъ ткацкихъ	13.956 „
д) для выробовъ коронкарскихъ	4.679 „
е) Субвенціонованѣ заведеня для науки роботъ жѣночихъ	1.700 „
ж) Школы фаховѣ правительственнѣ	2.900 „
3. Выдатки загальнѣ на цѣли школьництва промысл.	20.860 „
4. Кошты адміністрації	2.960 „
5. Запомоги и позички на цѣли промысловѣ	37.000 „
6. Школа торговельна въ Краковѣ	1.000 „
Разомъ	114.404 зр.

а позаякъ квота, вызначена соймомъ на цѣли поддпираня промыслу въ краю, въ буджетѣ краевѣмъ на 1890 рокъ выносила 109.726 зр. то комісія прелімінуе на 1891 рокъ о 4.678 зр. бѣльше.

XV. Наконець поднесено въ комісіи вдносины правительства до школьництва промыслового въ Галичинѣ. Комісія внесла торокъ до міністерства просвѣты два меморіялы, въ котрыхъ выложенѣ були жаданя, якъ бы повиннѣ бути увзглядненѣ въ буджетѣ державѣмъ потребы школьництва промыслового въ Галичинѣ. Міністерство доси ще не дало вдповѣди, а комісія ухвалила сего року знову повторити тѣ жаданя и на основѣ сегорочного буджету державного выказати ярке упослѣдженье краю пбдъ взглядомъ опѣки вдъ державы надъ розвоѣмъ школьництва промыслового. Якъ торокъ, такъ и сего року выготовлять поданя пп.: проф. Франке що-до доповняючихъ школъ промысловыхъ а инж. Л. Вербицкій що-до школъ фаховыхъ и варстатовъ наукоѣыхъ.

Референтъ въ комісіи въ сѣй справѣ мавъ инж. Вербицкій. Референтъ се цѣкавый, то-жь подаемо его нашимъ читателямъ.

„Галичина, край числячій 6½ міліона людности и обѣмаючій майже четверту часть цѣлои обшири Долитавщины, повинна що-до поддпираня школьництва промыслового бути трактованую правительствомъ що-найменче на рѣвнѣ, якъ краѣ иншѣ. Тымчасомъ въ буджетѣ державнѣмъ на рокъ 1890 Галичину, якъ и усе доси, увзглядненo дуже недостаточно.

На цѣли школьництва промыслового на цѣлу державу призначено квоту 1,827.788 зр. Коли потрутити вдъ того квоту 105.390 зр., яка репрезентуе датки поодиноких краѣвъ коронныхъ, комнатъ торговельныхъ, громадъ, а такожь доходы власнѣ поодинокихъ заведень, то остаѣсь 1,721.393 зр. яко квота, котру маѣ спотребувати держава на школы промысловѣ. Зъ тои сумы призначено на Галичину лише 82.340 зр. або 4·78 %.

Мбгъ бы хто поднести замѣтъ, що у Вѣдни, яко столицѣ державы, есть богато такихъ заведень для науки промыслу, зъ котрыхъ можуть користати всѣ краѣ коронѣ. Коли се увзглядниты и вдъ сумы 1,728.398 зр. вдтягнути ще квоту 131.410 зр., то все таки остане ся сума 1,589.988 зр. А коли зъ тою сумою порѣвнати вызначену въ буджетѣ державнѣмъ на 1890 рокъ квоту для Галичины 82.340 зр., то все ще покажесь надто скупый результатъ — бо 5·18% загального прелімінаря.

Если-жь узяти пбдъ розвагу поодинокѣ галузы школьництва промыслового, то покаже ся, що подана тутъ сума загальна розпадає ся въ ось такій способъ:

1. На школы для промыслу артистичного преліміновано на цѣлу державу 168.400 зр., а зъ того на Галичину 11.600 зр., — 6·88%.

2. На державнѣ школы промысловѣ преліміновано 704.440 зр., а зъ того на Галичину 36.900 зр., — 5·24%.

3. На школы фаховѣ для гафтовъ и коронкарства преліміновано 34.825 зр., а зъ того на Галичину 200 зр., — 0·57%.

4. На фаховѣ школы ткацкѣ преліміновано 163.891 зр., а зъ того для Галичины призначено — нѣчо.

5. На школы фаховѣ для выробовъ зъ дерева и зъ камѣня преліміновано 233.604 зр., а зъ того на Галичину 16 000 зр., — 6·87%.

6. На школы фаховѣ для выробовъ зъ глины и зо скла преліміновано 82.694 зр., а зъ того на Галичину 1.000 зр., — 1·20%.

7. На школы фаховѣ для промыслу металевого преліміновано 122.864 зр., а зъ того на Галичину 7.450 зр., — 6·6%.

8. На школы фаховѣ и досвѣдуючѣ станціи всякихъ заводовъ промыслових вызначено 28.810 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

9. На школы рисунковъ и модельованя вызначено 9.800 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

10. На школы загального образованя ремѣсниковъ 70.100 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

11. На доповняючѣ школы промысловѣ (зъ наукою вечѣрною) преліміновано 126 910 зр., а зъ того для Галичины 6.200 зр., — 4·86%.

12. На музеѣ промысловѣ, товариства для поддпираня промыслу и т. п. преліміновано 24.250 зр., а зъ того для Галичины 2.150, — 8 08%.

13. На стипендіи промысловѣ преліміновано 57.200 зр., а зъ того на Галичину 800 зр., — 1.4%.

Въ суперечности до наведеныхъ повыше цифръ, доказуючихъ, о скѣлько Галичина упослѣджена вдъ правительства, въ порѣвнаню зъ иншими краями коронными, пбдъ взглядомъ поддпираня розвою школьництва промыслового, тымъ бѣльше заслугуе на увагу то, що край нашъ изъ власныхъ фондовъ уже вдъ лѣтъ обертае на школьництво промыслове. Такъ на рокъ 1890 преліміновано на тую цѣль въ буджетѣ краевѣмъ 109.726 зр., котра то сума однакъ не обѣймае квотъ додаваныхъ вдъ громадъ, повѣтовъ, товариствъ промысловыхъ и т. д., а котрѣ то датки репрезентують взагалѣ квоту около 70.000 зр.

Тота жертвенность сойму и громадъ и инчихъ чинниковъ, що интересують ся школьництвомъ промысловымъ, повинна бы прецѣнь спонукати правительство до якогось увзглядненя, коли пбсля буджету міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты чинники мѣсцевѣ у всѣхъ инчихъ краяхъ коронныхъ держави додають на цѣли школьництва промыслового лише 59.696 зр., — въ чѣмъ мѣстить ся уже и квота 30.150 зр., яку достатчують всѣ инчѣ краѣ коронни зъ власныхъ фондовъ на школы промысловѣ, а решта, т. е. 29.546 зр. припадае на громады, товариства и инчѣ чинники мѣсцевѣ.

Впрочѣмъ годѣ замовчати, що соймъ галицкій кромѣ сумъ, якѣ ухвалюе що рочно на цѣли рольництва промыслового, отворивъ ще спеціяльный фондъ, репрезентуючій въ сѣй порѣ квоту около 150.000 зр. а черезъ щорочну дотацію въ квотѣ 30.000 зр. маѣ зъ ходомъ часу вдйти до 300.000 зр. зъ призначеньемъ поддпирати промыслъ взагалѣ, а зокрема дрбный промыслъ ремѣсничій и промыслъ домашный.

Кромѣ квоты 82.340 зр. признанои на сей рокъ вдъ правительства на цѣли промыслового школьництва въ Галичинѣ, жадае комісія для справъ промысловыхъ, щобы вставлено въ буджетъ державный на рокъ 1891 ось-такѣ квоты додатковѣ:

	рочно	одинъ разъ	разомъ
1. На школы фаховѣ ткацкѣ	1.800	3.500	5.300 зр.
2. На школы фаховѣ для выробовъ зъ дерева	5.600	2.000	7.600 „
3. На школы и взорцевѣ варстаты для выробовъ зъ глины	2.400	4.500	6.900 „
4. На школы для выробовъ зъ металю	—	19.500	19.500 „
5. На школы роботъ жѣночихъ	2 000	750	2.750 „
6. На школы рисунковѣ	2.000	—	2.000 „
7. На музеѣ промыслѣ вѣ	3.000	—	3.000 „
8. На стипендіи промысловѣ	—	6.000	6.000 „
Загаломъ	16.800	36.250	53.050 зр.

Дочисливши сю суму до квоты 82.340 зр., признанои вже теперь зо скарбу державного, то цѣле жаданье на школьництво промыслове въ Галичинѣ выносило бы 135 390 зр. або около 7% цѣлои сумы вызначеной въ буджетѣ державнѣмъ на школьництво промыслове. Есть се безперечно жаданье дуже смарне...

въ тонкѣ блыскучѣ, мигтячѣ перстенѣ; они прудко крутять ся, крутять ся, и Абассанови здаеть ся, що онъ самъ крутить ся, мовь ясне, срѣбне веретено. Такъ легко, любо...

Въ-мить страшна, пекуча бѣль въ ногѣ — и Абассанови здаеть ся, що онъ мѣцно высмикнувъ ногу. Та се ему лишень здаеть ся, а въ самѣй речи онъ ледви-ледви порушивъ пальцями. И знову закрутивъ ся хутко, хутко... Такъ добре! Тѣльки повѣтра хибуе, дихати нѣчимъ... Онъ задыхаеть ся, харчить...

Два собаки пбдповзли, мовъ тѣни и мовчки, крадькома, прихапцемъ почали грызти его ноги. Ханимъ ихъ не бачить. Онъ надаремне смикае, торкае Абассана, силкуючись звернути его увагу на те, що онъ принѣсъ ему зъ города...

А въ городѣ бувъ справжній собачій бенкетъ. Збѣгшись на майданъ, собачня бачила, якъ по нему мчались верхи двѣ жѣнки, тѣкаючи вдъ чоловѣка въ темнѣй керен. Але кѣнь чоловѣка того бувъ прудкѣйшій, бо онъ выскочивъ имъ напередъ и тявъ ятаганомъ ту, що була блызче до него. Жѣнка впала. Кѣнь ей втѣкъ.

Арабъ злѣзъ изъ коня и наблизивсь до жѣнки. До него зъ горы надбѣгли три товаришѣ. Они оббдрали Френску жѣнку. Здерли зъ неи годинникъ, наручча, дорогій перстенѣ, калитку. Теперь можна сказати, що она добре оббзнала ся зъ Арабами.

— Треба поховати „собаку“, — промовивъ зъ-тиха одинъ розбѣйникъ.

— Не треба! — сказавъ такожь тихо другій. — Бачишь, псы! Зъѣдять ей и слѣду не збстанеть ся.

И справдѣ, навкруги була цѣла зграя псбвъ. Они насторошили вуха и жалббно скавучали, чуючи духъ крови.

Розбѣйники втѣкли. Собаки пружогомъ юрбою кинулись до трупа. Въ митушни придушили якусь голодну, кривоногу. Она, скавучачи, метнулась у ббкъ, а далѣ на трехъ ногахъ, швидко шкатульгаючи, пбдбѣшла до трапезы. Та не було вже мѣсця биля трапезы; зъ вдъ-усюды стрѣчали ей зубатѣ морды.

Жѣнка була ще жива. Она тихо, жалббно стогнала. Та собакамъ — що за кланбтъ! Що хвилины вдгрызаючись, гарчачи и кусаючись, они швидко взялись до роботы, такъ що кбстки захрумтѣли и мясо, мовь снѣгъ, почало танути пбдъ ихъ зубами.

Саме тодѣ зъявивсь на бенкетъ Ханимъ. Онъ ще зъ-далеку почувъ духъ свѣжои крови. На одну хвилину спынивъ ся онъ, не рушаючи, вдколя взявсь тутъ такій ласый бенкетъ. Але то була лише хвилина. Въ другій хвилинѣ онъ пружогомъ кинувсь до трупа. Цуцики загарчали, але Ханимъ безборонно схопивъ одного за вязи и шпурнувъ нимъ з учи набдлѣ. Цуцикъ хропнувсь обь стѣну и дав духа. Але не встигъ той долетѣти ще до стѣны, якъ Ханимъ мерщѣй сконвъ таку-жь штуку другому побратамови. Онъ зручно метнувъ нимъ до горы, и побратимъ, зробивши в повѣтрѣ зо двѣ зворотки, бебехнувъ на землю и зъ верескомъ, пбдобгавши хвбстъ, дмухнувъ у першій, що натрапивъ ся, проулокъ. Всѣ цуцики спынились, мовь тороплень. Всѣ они належали до голоты, всѣ були кволѣ, недужѣ, жахливѣ собаки, и коли Ханимъ здоровоздушивъ ще третього цуцика, а четвертого на лету гамнувъ за ногу такъ необачно що кбстка хрумнула, то всѣ цуцики вдъразу зрозумѣли, що не переливки и кинулись въ ростѣчь. Боязкійшѣ, пбдобгавши хвосты, ани драпака й не озираючись. А смѣливѣйшѣ мѣстились оддалекѣ и почали вычѣкувати, коли жалббно выючи и вдъ нетерплячки тупаючи ногами, або кѣлька разбвъ кружляючи на одному мѣсци.

А Ханимъ заходивсь коло роботы вагомъ и смакуючи. Онъ зробивъ честь пробѣ нозѣ трупа и коли заспокоивъ першій голодъ и живбтъ доволѣ выповнивъ ся, згадавъ его господаря нещасного, слабого Абассана. Але онъ любивъ его такъ щиро, якъ тѣльки тѣ юрь любити ти однѣ собаки.

На-швидку вдгрызъ онъ праву руку трупа и зъ тымъ ласымъ запасомъ драпавъ пружогомъ до дому.

(*Дальше буде*)

преліміновано на цѣлу державу 168.400 зр., а зъ того на Галичину 11.600 зр., — 6·88%.

2. На державнѣ школы промысловѣ преліміновано 704.440 зр., а зъ того на Галичину 36.900 зр., — 5·24%.

3. На школы фаховѣ для гафтовъ и коронкарства преліміновано 34.825 зр., а зъ того на Галичину 200 зр., — 0·57%.

4. На фаховѣ школы ткацкѣ преліміновано 163.891 зр., а зъ того для Галичины призначено — нѣчо.

5. На школы фаховѣ для выробовъ зъ дерева и зъ камѣня преліміновано 233.604 зр., а зъ того на Галичину 16 000 зр., — 6·87%.

6. На школы фаховѣ для выробовъ зъ глины и зо скла преліміновано 82.694 зр., а зъ того на Галичину 1.000 зр., — 1·20%.

7. На школы фаховѣ для промыслу металевого преліміновано 122.864 зр., а зъ того на Галичину 7.450 зр., — 6·6%.

8. На школы фаховѣ и досвѣдуючѣ станціи всякихъ заводовъ промыслових вызначено 28.810 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

9. На школы рисунковъ и модельованя вызначено 9.800 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

10. На школы загального образованя ремѣсниковъ 70.100 зр., а зъ того для Галичины — нѣчо.

11. На доповняючѣ школы промысловѣ (зъ наукою вечѣрною) преліміновано 126 910 зр., а зъ того для Галичины 6.200 зр., — 4·86%.

12. На музеѣ промысловѣ, товариства для поддпираня промыслу и т. п. преліміновано 24.250 зр., а зъ того для Галичины 2.150, — 8 08%.

13. На стипендіи промысловѣ преліміновано 57.200 зр., а зъ того на Галичину 800 зр., — 1.4%.

Въ суперечности до наведеныхъ повыше цифръ, доказуючихъ, о скѣлько Галичина упослѣджена вдъ правительства, въ порѣвнаню зъ иншими краями коронными, пбдъ взглядомъ поддпираня розвою школьництва промыслового, тымъ бѣльше заслугуе на увагу то, що край нашъ изъ власныхъ фондовъ уже вдъ лѣтъ обертае на школьництво промыслове. Такъ на рокъ 1890 преліміновано на тую цѣль въ буджетѣ краевѣмъ 109.726 зр., котра то сума однакъ не обѣймае квотъ додаваныхъ вдъ громадъ, повѣтовъ, товариствъ промысловыхъ и т. д., а котрѣ то датки репрезентують взагалѣ квоту около 70.000 зр.

Тота жертвенность сойму и громадъ и инчихъ чинниковъ, що интересують ся школьництвомъ промысловымъ, повинна бы прецѣнь спонукати правительство до якогось увзглядненя, коли пбсля буджету міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты чинники мѣсцевѣ у всѣхъ инчихъ краяхъ коронныхъ держави додають на цѣли школьництва промыслового лише 59.696 зр., — въ чѣмъ мѣстить ся уже и квота 30.150 зр., яку достатчують всѣ инчѣ краѣ коронни зъ власныхъ фондовъ на школы промысловѣ, а решта, т. е. 29.546 зр. припадае на громады, товариства и инчѣ чинники мѣсцевѣ.

Впрочѣмъ годѣ замовчати, що соймъ галицкій кромѣ сумъ, якѣ ухвалюе що рочно на цѣли рольництва промыслового, отворивъ ще спеціяльный фондъ, репрезентуючій въ сѣй порѣ квоту около 150.000 зр. а черезъ щорочну дотацію въ квотѣ 30.000 зр. маѣ зъ ходомъ часу вдйти до 300.000 зр. зъ призначеньемъ поддпирати промыслъ взагалѣ, а зокрема дрбный промыслъ ремѣсничій и промыслъ домашный.

Кромѣ квоты 82.340 зр. признанои на сей рокъ вдъ правительства на цѣли промыслового школьництва въ Галичинѣ, жадае комісія для справъ промысловыхъ, щобы вставлено въ буджетъ державный на рокъ 1891 ось-такѣ квоты додатковѣ:

	рочно	одинъ разъ	разомъ
1. На школы фаховѣ ткацкѣ	1.800	3.500	5.300 зр.
2. На школы фаховѣ для выробовъ зъ дерева	5.600	2.000	7.600 „
3. На школы и взорцевѣ варстаты для выробовъ зъ глины	2.400	4.500	6.900 „
4. На школы для выробовъ зъ металю	—	19.500	19.500 „
5. На школы роботъ жѣночихъ	2 000	750	2.750 „
6. На школы рисунковѣ	2.000	—	2.000 „
7. На музеѣ промыслѣ вѣ	3.000	—	3.000 „
8. На стипендіи промысловѣ	—	6.000	6.000 „
Загаломъ	16.800	36.250	53.050 зр.

Дочисливши сю суму до квоты 82.340 зр., признанои вже теперь зо скарбу державного, то цѣле жаданье на школьництво промыслове въ Галичинѣ выносило бы 135 390 зр. або около 7% цѣлои сумы вызначеной въ буджетѣ державнѣмъ на школьництво промыслове. Есть се безперечно жаданье дуже смарне...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣнчанье архикняг. Валеріи бдбуло ся вчера пбсля поданои вже нами програмы. Похбдъ весѣльный до церкви розпочавъ ся около 10 г. д. Одъ цѣсарскои віли ажь до костела стояло на улици множество народу витаючи переѣжджаючихъ грѣмкими окликами. Въ церквѣ творили дѣвчата шпаліръ въ той способбъ, що побѣчь дѣвчины въ горѣшно-австрійскѣмъ народнѣмъ строю стояла дѣвчина убрана бѣло. Молода була обрана въ бѣлу сукню зъ правдивыхъ коронокъ а молодый бувъ въ мундурѣ рітмайстра бдъ драгонбвъ. Молодыхъ звѣнчавъ лінцкій епископъ Допельбаверъ въ сослуженю пралата придворного д-ра Маера, придворного капеляна Чеконіого и пароха въ Ишлю Вайнмаера. По вѣнчаню мавъ епископъ до новоженцѣвъ промову, и удѣливъ имъ апостольского благословенья. Зъ церкви пбйшовъ похбдъ весѣльный до курсальону, де бдбуло ся снѣданье на 63 особъ. Пбдчасъ снѣданя выголосивъ цѣсарь до збранои родины промову и зложивъ молодымъ желанье завѣряючи ихъ о найглубшбй прихильности цѣлои родины.

Галицкій соймъ, якъ зачувати, маѣ бути скликаный въ другбй половинѣ вересня. Выдѣлъ краевый приготовивъ вже для сойму кѣлька предложень въ справѣ змѣнъ територіяльныхъ округовъ судовыхъ и автономічныхъ.

Довѣрочнѣ переговоры зъ Ріґеромъ мали довести до того, що онъ обѣцявъ не складати мандату посольского въ теперѣшнбй сесіи парляментарнбй.

Угорскѣ епископы мають сими днями збрати ся на конференцію, на котрбй будуть радити надъ справою хрещеня дѣтей зъ мѣшаного супружества и надъ справою конґруы.

Одною зъ найбѣльшихъ хибъ православного духовеньства въ Россіи есть, що оно майже лишь выключно трактуе науку вѣры зъ формальнои стороны, а не стараесь зовсѣмъ вплывати на умъ и серце. Въ тѣмъ то треба шукати причины, длячого въ Россіи всѣлякихъ сектъ безъ лѣку, длячого тамъ зъ однои стороны забобонность и темнота, а въ другои безвѣрность доходять до крайности. Мабуть духовнѣ власти россійскѣ добачили вже и самѣ, де лежить найбѣльше лихо, коли св. синодъ въ Петербурзѣ выдавъ приказъ до всѣхъ священикбвъ, щобы они частѣйше поучали своихъ парохіянъ на проповѣдяхъ. Инша рѣчь, чи всѣ священики сповнять той приказъ и чи всѣ схотять держати ся лишь самои релігійнои та моральнои науки и чи не схотять кинутись на політичне та соціяльне поле, якъ то зробивъ недавно епископъ Никаноръ оденъ зъ найлѣпшихъ россійскихъ проповѣдникбвъ. Онъ проповѣдувавъ въ однбй зъ одесскихъ церквей тамошнымъ семінаристамъ и выступивъ дуже остро противъ шляхты та свѣтского образованя, головно же накинувъ ся на „Гражданина“, котрый свого часу написавъ бувъ, що семінарске образованье есть жереломъ нігілізму. Никаноръ доказувавъ противно, що всему злому въ Россіи виновата лишь шляхта. Она занесла до Россіи вольтеріянізмъ, розъединила народъ зъ интеліґенціею, поддержувала и поддержуе релігійну рѣвнодушность и она то выховала въ Россіи елементы перевороту. Единокимъ спасеніемъ Россіи есть ще духовне образованье. Найбѣльше небезпечными суть свѣтскѣ школы, на то дае найлѣпшій доказъ такій революціонеръ якъ Чернишевскій, котрый хочь походить зъ священичои родины, однакожь дбставъ на скрбзь свѣтске выхованье. Закимъ онъ ставъ революціонеромъ, бувъ студентомъ петербургского университету. Вплывъ духовеньства на школы росте впрочѣмъ въ Россіи чимъ разъ бѣльше, а такожь и правительство дѣлае въ сѣмъ напрямѣ.

Оберъ-прокураторъ св. синоду Побѣдоносцевъ добачивъ велику небезпечность въ дѣяльности протестантскихъ пасторовъ въ Россіи, особливо же въ навертаню на протестантизмъ людей, що не суть православнои вѣры и старавъ ся злому зарадити. Доси було такъ, що коли хто неправославный хотѣвъ перейти на протестантизмъ, то власти правительственнѣ не робили нѣякихъ трудностей. Теперь же за вплывомъ Побѣдоносцева выдавъ царь приказъ, щобы власти правительственнѣ, особливо же въ захбдныхъ губерніяхъ, де волочить ся богато протестантскихъ місіонербвъ, скоро доглянуть такого місіонера и переконаютъ ся о его дѣяльности, поступили въ нимъ заразъ пбсля права.

Незадовго маѣ настати въ Фінляндіи велика реформа школьництва, головно же буде заведена наука россійского языка яко предмету обовязкового для учителѣвъ и ученикбвъ у всѣхъ середныхъ и высшихъ школахъ. Наука краевои исторіи и географіи маѣ бути значно розширена.

Кореспондентъ „Нов. Времена“ бувъ знову на интервю у кн. Бісмарка и подае о тѣмъ своѣй газетѣ таке справозданье: „Я и мбй старый Вільгельмъ симпатизували завсѣгды зъ Россіею. Пбдчасъ турецкои войны дожидали мы нетерпеливо вѣста, що Россія стане надъ Босфоромъ крѣпкою ногою. Але Россія не выкористала довгбдного часу якъ пбзнѣйше пропустила нагоду направити похибку союзомъ зъ Туреччиною. Берлиньскій конґресъ скликано спеціяльно за ініціятивою Россіи. Я мавъ лишь вывести его на сцену, пустити машину въ рухъ, а прочимъ хотѣла россійска дипломатія сама заняти ся. Шуваловъ взявъ на себе пбдмовити Англію, а я Австро-Угорщину. При моѣй тогдашнбй дружбѣ для Россіи була бы моя політика позбстала незмѣнена, хочь бы були и славянофіли добрались до кермы держави. По конґресѣ настало напруженье. Правда, була хвиля, въ котрбй гр. Шуваловъ предкладавъ формальный союзъ; але настрбй въ Россіи не дававъ нѣякои гарантіи, а до того ще бувъ бы той союзъ изолювавъ Нѣмеччину вдъ захбдно-европейскихъ державъ. Рокъ 1879 потвердивъ погляды. Я мавъ такій документъ въ рукахъ, що я нѣколи не бувъ бы повѣривъ, що такій може бути. Я поѣхавъ до мого приятеля Андрашого и зробивъ тридержавный союзъ, а мимо того не выступав

Нѣмеччина ворожо противъ Россіи. Вѣрю въ миролюбивôсть россійского народу и россійскои політики. Такъ мало вѣрю въ можливôсть вôйны, що навѣть припускаю, що Россія була бы спокôйнымъ зрѣтелемъ въ нѣмецко-францускôмъ конфліктѣ. Въ иншôмъ случаю було бы зъ Францією инакше. Нѣмеччина Росіи нѣколи не зачѣпить. Нѣмецко-россійскій конфліктъ есть хиба лишь пустымъ споромъ безъ всякои причины. Кн. Бісмарка запрошувавъ кореспондентъ, щобы ôнъ приѣхавъ до Россіи. На то сказавъ кн. Бісмаркъ: Годѣ, сказали бы ще, що я хочу політику робити.

——

Чи переговоры Франціи зъ Анґлією въ справѣ санзибарского протекторату вже закôнчили ся, чи нѣ, годѣ знати. Лондоньскй ґазеты доносять, що правительства обохъ сихъ державъ пôдписали дотычну угоду ще въ понедѣлокъ, а францускй ґазеты тому перечать. Нѣмецкй зновъ ґазеты подають навѣть змѣстъ тои угоды. Пôсля тыхъ ґазетъ складаєсь цѣла угода зъ сѣмь точокъ: §. 1. ôдносить ся до нѣмецко-анґлійскои угоды зъ 17 червня и каже, що Франція зрѣкаєсь клявзулѣ въ угодѣ зъ 1862 р. о Санзибарѣ; §. 2. признає францускій протекторатъ на Мадаґаскарѣ и констатує абсолютне право Франціи надавати консулямъ заграничныхъ державъ „екзекватумъ“; §§. 4. и 5. зобовязують Анґлію, котра задержує всѣ ґарантованй ѣй угодами области ôдъ Гереа ажь до Камеруну, не розширяти свого вплыву поза рѣку Бенуе. Обѣ державы не будуть отже мати вплыву на край Гваса; въ §. 6. означено границю мѣжь кольоніями обохъ державъ; Франція має право закладати комунікаціи межи Альжіромъ, Сенеґалемъ и Суданомъ, торгувати зъ мѣсцевыми жителями, особливо-жь зъ султанами зъ Аіру и Борну. Край Сула буде належати такожь до сферы францускихъ интересôвъ; §. 7. мѣститъ въ собѣ постановы о краяхъ лежачихъ на закрутѣ Ніґру и обговорює поменшй справы, котрй має залагодити погранична комісія. О §. 3. нема нѣякои згадки, а зъ того здаєсь выходити, що угода ще не зовсѣмъ переведена и не заключена.

Арґентиньске товариство въ Лондонѣ дôстало ôдъ арґентиньского міністра фінансôвъ дня 29 липня таку депешу: Правительство, котрого заскочила нѣсподѣвано приготовлювана потайкомъ ворохобня войскова, выступило зъ армією до рѣшучои борбы и побѣдило. Ворохобники пôддають ся, ôддають оружіє и покидають арсеналъ та фльоту. Всѣ высшй офіциры, що брали участь въ ворохобни, дôстануть димісію. Тутешне войско пôдъ проводомъ вѣрныхъ правительству офіцирôвъ вертає до касарень. Ôддѣлы войска, котрй правительство було покликало зъ провінціи вертає домôвъ. Політична ситуація зовсѣмъ поправилась; по мѣстахъ и селахъ наставъ повный спокôй.“

Зъ иншого жерела доносять, що ворохобники зъ разу держались добре, але опôсля мусѣли залишити борбу и пôддали ся, бо имъ не стало амуніціи; они мали всего лишь 100.000 патронôвъ, а имъ треба було міліоны.

——

Разъ, нѣбы для ôдмѣны, надходить вѣсть зъ Бѣлграду, що королева Наталія думає выбрати ся за границю. Ходить чутка, що королева хоче на завсѣгды покинути Сербію и осѣсти въ Ливадіи. Зъ окруженя королевои заперечують тôй вѣсти, але мимо того говорять въ мѣстѣ голосно, що королева выѣде нѣбы то лишь на якійсь часъ, але вже бôльше не верне. Видко, що послѣдне рѣшенье синоду переконало єи о єи безсильности, а надѣя на якусь помôчь зъ заграницѣ показалась такожь марною. Взагалѣ треба признати, що ôдъ коли король Миланъ сидить въ Бѣлградѣ, тамъ не одно зачинає змѣняти ся. Опозиційнй партіи ôджавають, радикалы вправдѣ демонструють але впрочôмъ сидять тихо, а митрополитъ Михаилъ, ноторичный противникъ Милана, хочь дуже нерадо, выдає вырокъ противъ королевои Наталіи, котру конче хотѣвъ боронити, а наконець и єму самому грозить димісія.

НОВИНКИ.

— **Намѣстникъ** выѣздить завтра, 2 н. ст. серпня до Коросна на отворенье выставы педаґоґічнои, зъ-вôдтамъ выѣде до Модерôвки до посла Горайского, при чôмъ огляне околицю, де вертять за нафтою. До Львова верне намѣстникъ зъ ôдпустки 18 н. ст. серпня и дасть пиръ въ палатѣ намѣстничôй при нагодѣ цѣсарскихъ уродинъ.

— **Повѣтова рада въ Мостискахъ** уконституовала ся дня 16 (28) липня, выбравши маршалкомъ ґр. Станіслава Стадницкого зъ Крешовичь, а заступникомъ маршалка Викт. Кроковского, нотаря зъ Мостискъ. Членами выдѣлу повѣтового выбранй: о. Сѣнкевичь зъ Черневы, д-ръ Вольфманъ зъ Мостискъ и дѣдичѣ: Іос. Ґізовскій зъ Мокрянъ, Бол. Смяловскій зъ Стоянець и Бол. Ґурскій зъ Дубровы. Заступниками выдѣловыми выбранй: дѣдичѣ Брон. Скибневскій зъ Баличь, Д. Поглодовскій зъ Судковичь, посесоръ Каз. Кендзерскій зъ Сернокъ, директоръ мостискои касы задатковои Масюкъ, о. Лѣсковацкій зъ Мостискъ и селянинъ зъ Закостѣля Войтѣхъ Жубръ.

— **Огонь.** Зъ Залозець пишуть намъ: Въ сусѣднôмъ селѣ Пôдберезцѣ пастухи, якъ то звычайно буває, дѣти, пригнавши худобу на полудне, пôйшли позадъ будынкôвъ господарскихъ курити папѣроски. Зъ недогарка, киненого неуважно, займивъ ся огонь, котрый бувъ бы знищивъ цѣле село, єсли бы не була прибула скоро сторожа охотнича зъ Залозець та пригасила огонь. Все таки погорѣло до тла 10 загородъ господарскихъ зъ всѣмъ майже сегорôчнымъ збôжемъ. Нѣ одинъ зъ погорѣльцѣвъ не бувъ убезпеченый.

— **Въ краєвôй школѣ гончарства въ Коломыи** ôдбула ся 29 липня клясифікація ученикôвъ за текучій рôкъ шкôльный зъ такимъ результатомъ: Ходило до школы въ сѣмъ роцѣ 31 ученикôвъ, зъ того 28 звычайныхъ а 3 надзвычайныхъ. Степень першій ôдзначаючій одержало 2, степень першій 12, не одержало промоціи 5, не клясифіковано 12. Сѣмъ ученикôвъ покôнчило школу въ тôмъ роцѣ, а именно Жигм. Дзбаньскій и Кар. Сюмякъ зъ ôдзначеньемъ а зъ добрымъ поступомъ: Ром. Крушиньскій, Юл. Малишевскій, Іос. Манулякъ, Ив. Рубичь и Адольфъ Войтѣховскій. Въ дняхъ 2 и 3 серпня ôдъ год. 9 рано до 6 по полудни буде отворена въ будынку шкôльнôмъ, при ул. Дѣдушицкихъ, выстава рисункôвъ и практичныхъ робôтъ, выготовленыхъ учениками сеи школы.

— **Стараня Буковины**, щобы при університетѣ черновецкôмъ отворити выдѣлъ медичный, не ôднесли успѣху. Якъ подає Gazeta Pol., то міністерство просвѣты заявило ся противъ отвореня выдѣлу медичного въ Чернôвцяхъ. Въ мотивахъ свого ореченя заявляє міністеръ, що, єсли бы взагалѣ треба було отворити выдѣлъ медичный въ тôй части монархіи, то годилось бы устроити єго у Львовѣ, де всѣ условія для розвитку и истнованя суть о много користнѣйшй для медичныхъ студій.

— **Выдѣлъ краєвый** роздавъ зъ фондаціи, маючои назву „фондъ шкôлъ народныхъ зъ р. 1872“, отсй запомоги на поставленье будынкôвъ шкôльныхъ громадамъ: по 100 зр. Нѣшковичамъ пов. бохеньского, Цвиковови, пов. домбровского и Щепановичамъ пов. тарнôвского; — по 80 зр. Яблôнцѣ, пов. бжозôвского, Рожанцѣ, пов. яслиского, Лѣщоватому, пов. лѣського, Крукеничамъ, пов. мостиского, Завадѣ, пов. тарнôвского и Клубôвцямъ, пов. товмацкого; — по 50 зр. Похôвцѣ пов. богородчаньского; Поручинови пов. бережаньского; Переволоцѣ и Язлôвцеви, пов. бучацкого; Мощаници, пов. чешанôвского; Ґрондомъ и Шарваркови, пов. домбровского; Миговôй, пов. добромильского; Найдорфови, пов. дрогобицкого; Оструши, пов. грибôвского; Петрову, пов. городеньского; Будзинову и Передборцямъ, пов. яворôвского; Вѣстовôй, Завадцѣ и Лдянамъ, пов. калуского; Тшенсôвцѣ, пов. кольбушôвского; Хомякôвцѣ, пов. коломыйского; Дояздови и Лобзову, пов. кракôвского; Головенцѣ пов. коросненьского; Лососинѣ, пов. лиманôвского; Полянѣ Зашкову, пов. львôвского; Войславови, пов. мѣлецкого; Быстрôй и Полянцѣ, пов. мысленицкого; Рудникови; Манову и Боркамъ, пов. ниського; Бѣлому Дунайцеви, пов. новоторгского; Гнильчу и Увсю, пов. пôдгаєцкого; Сильници, пов. перемыского; Журову, Залипю и Скоморохамъ старымъ, пов. рогатиньского; Ольховѣ, Верцому и Ноцковѣ, пов. ропчицкого; Ричихову и Якмичичамъ, пов. рудецкого, Крачковѣ и Красному, пов. ряшôвского; Бажанôвцѣ, Андрушкôвцямъ и Довгому, пов. сянôцкого; Товстому и Кутамъ, пов. скалатского; Тулавѣ, пов. снятиньского; Войславичамъ, пов. сокальского, Угорникамъ, пов. станіславôвского; Березову, Полянѣ и Топôльници, пов. старомѣского. Скольому, пов. стрыйского; Чорторыи и Глядкамъ, пов. тернопôльского; Палагичамъ, пов. Товмацкого; Довгому и Могильници старôй, пов. теребовельского; Зебжидовичамъ, пов. вадовицкого; Печарнôй, пов. залѣщицкого; Сѣнявѣ, пов збараского; Кондратову и Темерôвцямъ, пов. золочѣвского, и Турадамъ, пов. жидачѣвского.

— **Змѣны територіяльнй.** Выдѣлъ краєвый приладивъ вже кôлька справоздань до сойму въ справѣ змѣнъ територіяльныхъ въ округахъ судовыхъ и адміністраційныхъ. Дотычать они: вылученя громады Джуркôвъ зъ округа репрезентаціи повѣтовои въ Коломыи и прилученя єи до округа репрезентаціи повѣтовои въ Городенцѣ; вылученя громады Магдалѣвка зъ округа репр. пов. въ Тернополи а прилученя до Скалату; вылученя громады и обшару двôрского Бербеки зъ округа судового въ Буску а прилученя до суду въ Камѣнцѣ струмиловôй; вылученя громады и обшару двôрского Солина зъ округу суду въ Балигородѣ а прилученя до суду въ Устрикахъ; вылученя громадъ Липовець и Майданъ липовецкій зъ округа суд. въ Глинянахъ а прилученя до суду въ Перемышлянахъ; вылученя громады Махлинець зъ округу староства и суду въ Жидачевѣ а прилученя до Стрыя.

— **Два самоубійства.** Ядвига Козловска, числяча 27 лѣтъ, и сестра єи Іосифа, числяча 30 лѣтъ, обѣ вôльного стану, швачки, родомъ зъ Вадовиць, мешкаючй пôдъ ч. 11 въ ринку, втративши пôпомогу, побирану ôдъ знакомыхъ, и не маючи средствъ, до житя, выпили розчинъ фосфоровый зъ пяти пачокъ сѣрникôвъ. Коли повѣдомлено поліцію, найдено вже першу зъ нихъ безъ житя а другу въ такъ ослабленôмъ станѣ, що грозить ѣй велика небезпечнôсть. Тѣло Ядвиги ôдставлено до трупарнѣ шпитальнои, а Іосифу до шпиталю.

— **Выстава ческа въ Празѣ** ôдбуде ся въ р. 181. Вже ôдъ теперь приладжують комітеты все потрѣбне, щобы та выстава выпала свѣтлѣйше якъ всѣ дотеперѣшнй выставы краєвй и щобы выглядала мовь всесвѣтна выстава. Доси замкнено лету выставцѣвъ доперва въ однôмъ ôддѣлѣ: махинъ и знарядôвъ рôльничихъ. Число выставцѣвъ має бути величезне, а суть то по бôльшôй части тй самй продуценты, котрй одержали першй нагороды на теперѣшнôй выставѣ вѣденьскôй, хоть, якъ подають ческй ґазеты, они ще тамъ не выставили своихъ найлѣпшихъ выробôвъ, не надѣючусь взагалѣ ôдзначеня. До свѣтлого выгляду выставы причинить ся електротехнікъ ческій, Кржіжікъ, устроюючи на пляцу выставы величезнй fontaines lumines. Сей електротехнікъ має получити ческій театръ зъ пляцомъ выставы улѣпшенымъ тельефономъ, такъ що гостѣ въ сали выставы будуть выразно чути продукціи музичнй зъ театру, ôддаленого три кільометры. Такожь має выбудуватись зелѣзниця електрична на гору Петршинъ (Haasenberg) а на нѣй вежа Айфель, зъ ôдки буде дуже гарный видъ на цѣлу Празу.

— **Лакомство.** Иванъ Шевчукъ, паробокъ въ шпитицѣ Склепиньского у Львовѣ, родомъ зъ Навани, при чищеню фляшокъ напивъ ся кислоты сôльнои, гадаючи, що се оковита. Почувши пекучій біль, поспѣшивъ до сестры, але по дорозѣ упавъ и поліціянтъ завѣзъ єго до шпиталю, де мабуть подужає по переполôканю жолудка.

— **Высушенье озера Копаіеъ въ Греціи.** Въ Беотіи, мѣжь Гелікономъ и Парнасомъ, лежить озеро Копаісъ, котре дуже часто выливало, а ôдтакъ появлялась зъ того пропасниця. Вже Александеръ Великій загадавъ высушити се озеро, але тогдашнй инжиніры не знали сей плянъ перевести. Ажь въ р. 1846 зачались роботы; найперше всѣ притоки гôрскихъ рѣкъ спроваджено въ одинъ каналъ а ôдтакъ получено озеро зъ моремъ. Недавно тому покôнчено роботы и вода зъ озера сплыла до моря. Цѣле озеро має до 100 000 гектарôвъ поверхности и буде справлене на орне поле.

— **Гіпнотизмъ.** Вѣдома рѣчь, що медицина послугуєсь въ лѣченю многихъ недугъ, именно маючихъ бôльшу звязь зъ нервами чоловѣка, гіпнотизмомъ. Лѣкарѣ, якъ Шарко въ Парижи, мають особнй клініки, въ котрыхъ лѣчать недужихъ гіпнотизмомъ. Але при тôмъ всѣмъ, єсть много людей, котрй публично выставляють свои продукціи гіпнотизованя, щобы лишь заробити грошѣ а публицѣ, жаднôй незвычайности, подати якъ разъ ôдповѣдный предметъ. О такихъ представленяхъ гіпнотизерскихъ пише Kronika lekarska: Міністеръ справедливости въ Бельґіи выступивъ передъ парляментомъ зъ проєктомъ заказу сеансôвъ гіпнотичныхъ передъ публикою. Провинившй ся будуть каранй вязницею ôдъ 2 тыжднѣвъ до $1^1/_2$ року и карою грошевою ôдъ 20 до 1·000 фр. Въ клінікахъ можна гіпнотизувати лишь передъ спеціялістами, а гіпнотизованье людей передъ 18 рокомъ житя и божевôльныхъ не въ цѣляхъ лѣкарскихъ пôдпадає карѣ. — Зъ початкомъ сего року приѣхавъ до Варшавы д-ръ Юліянъ Охоровичь, бувшій доцентъ львôвского університету а ôдтакъ студіюючôй гіпнотизмъ у Шаркота въ Парижи, и почавъ лѣчити всѣлякй недуги гіпнотизмомъ. Мѣжь лѣкарями, а ôдтакъ и въ журналістицѣ, вытворились двѣ партіи, зъ котрыхъ однй заявляли, що д-ръ Охоровичь єсть простымъ обманьчикомъ, бо хибує єму основныхъ вѣдомостей лѣкарскихъ, а другй противно величали єго попôдъ небеса. Дôйшло до того, що цѣлу справу має розсудити рада лѣкарска россійского міністерства справъ внутрѣшныхъ у Петербурзѣ. Теперь донесли варшавскй ґазеты такъ: Рада, узнаюча незвычайне уздôбненье и працѣ науковй Охоровича, не буде уважати за можливе, дати Охоровичови рôвнй права зъ иншими лѣкарями практикуючими, щобы оминути прецеденсъ, котрымъ могли бы покористуватись особы не стоячй на тôй самôй що Охоровичь высотѣ науки. Д-ръ Охоровичь не єсть докторомъ медицины лишь докторомъ фільософіи, тожь властиво пôсля законôвъ не може заниматись практикою лѣкарскою.

— **Дрôбнй вѣсти.** Комітетъ церковный въ Лѣнинѣ малôй, пов. старомѣского, одержавъ ôдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на реставрацію церкви. — У Львовѣ померъ Кароль Сасъ Козловскій, професоръ львôвскои консерваторіи музичнои и другій капельмайстеръ театральнои орхестры, въ 63 р. житя. — Василь Артимôвъ, зарôбникъ, родомъ зъ Немирова, упавъ зъ высоты трехъ метрôвъ при будовѣ дому при ул. Жовкôвскôй и тяжко потовкъ ся въ голову. — На дохôдъ погорѣльцѣвъ у Вашкôвцяхъ на Буковинѣ устроює касино въ Путиловѣ дня 3 серпня вечерокъ зъ танцями, пру участи хору школярикôвъ зъ Паньскои Долины пôдъ управою о. А. Манастирского. — Аптику въ Заставнѣ одержавъ п. Ант. Паппъ, маґістеръ фармаціи зъ Черновець. — Въ Чернôвцяхъ померъ д-ръ Як. Бікалесъ, лѣкарь, котрый, высланый до Ошехлѣбъ, щобы зарадити епідеміи пятнистого тифу, самъ єго набавивъ ся и померъ. — До испыту историчного правничого въ Чернôвцяхъ зголосило ся 18 кандидатôвъ и всѣ кромѣ двохъ здали.

Посмертнй — ⚹ — оповѣстки.

О. Александеръ Карачевскій, приходникъ въ Лисôвцяхъ, скальского дек., еп. станіславôвскои, упокоивъ ся дня 13 (25) липня на ударъ серця въ 46 роцѣ житя а 18 р. священьства. Вѣчна єму память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Президія краєвои дирекціи скарбу именувала І. Ясѣньского, контрольоромъ для податку ôдъ цукру въ IX ранзѣ, и Стан. Досковского, асистентомъ податку ôдъ цукру въ XI ранзѣ. — Дѣйстными учителями именованй: Іос Павлиньскій въ Грушатичахъ, Илія Кукурудза въ Лапшинѣ, Ив. Мацяшекъ въ Лазанахъ, Альфр. Крижановскій въ Луцѣ великôй, Вол. Иваницкій въ Волсвинѣ, Ант. Гайльмана въ Блажовôй. — Міністеръ рôльництва именувавъ асистента лѣсництва, Винк. Вобра, адъюнктомъ инспекціи лѣснои въ Ряшевѣ а адъюнкта Стан. Ґуклера перенѣсъ зъ Ряшева до Перемышля. — Міністеръ торговлѣ именувавъ практикантôвъ почтовыхъ асистентами почтовыми: Сал. Лінденбавма, Стеф. Рогальского и Ант. Никодемовича до Тернополя; Ив. Ґолду до Перемышля; Ант. Вацку, Іос. Качоровского, Юр. Моталя, Як. Тайтельбавма, Вол. Романьского, Губерта Ліндого, Стеф. Козицкого и Ом. Яворского до Львова; Петра Песцьоровского и Мих. Ґеорґера до Бохнѣ; Ив. Труша до Ряшева; Вяч. Юркевича до Бялои; Вильг. Гелльера до Вадовиць; Меч. Маєра до Бродôвъ; Людв. Сумпера, Леонарда Ковальского, Кар. Черніого, Ив. Бетку, Марк. Пшиславского, Як. Ґешвінда, Мих. Панчакевича, и Вол. Реймана до Кракова; Іос. Зборіля до Тарнова а Стан. Савицкого до Пôдволочискъ. Офіціялъ почтовый Иларій Окуневскій именованый контрольоромъ головнои касы въ Чернôвцяхъ, а офіціялы Вол. Каспшицкій и Титъ Вомеля именованй: першій контрольоромъ въ Сучавѣ и другій управителемъ почты въ Серетѣ.

— **Конкурсы.** Краєва дирекція скарбу у Львовѣ розписує конкурсъ на два мѣсця инспекторôвъ горальничихъ; платня 1700 зр. рôчно и дієты; речинець подаватись до 14 серпня с. р.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Станъ засѣвôвъ.** Пôсля урядового справозданя о станѣ засѣвôвъ зъ дня 24 с. м. покôнчено вже жнива жита, котрй въ полосѣ серединнôй и полудневôй представляють ся добре а въ пôвнôчнôй полосѣ середно добре. Жнива пшеницѣ заповѣдають троха меншй успѣхи анѣжь жнива жита, але взагалѣ лѣпшй анѣжь середнй. Овесъ и сѣно заповѣдають ся середно и середно добре а въ краяхъ альпейскихъ навѣть дуже добре.

— **На выставѣ у Вѣдни** преміоновано дня 28 с. м. худобу на выпасъ и до тягла. Галицке товариство господарске одержало срѣбный медаль за громадну выставу а п. Александеръ Гулимка зъ Мицова одержавъ першу нагороду почетну за худобу до тягла.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 31 липня. Міністеръ фінансôвъ Мікель именованый повномочникомъ при радѣ звязковôй.

Парижь 31 липня. Президентъ Карно думає по закрытю парляменту выѣхати до Фонтенебльо а ôдтакъ до Рошель на ôдкрытье порту. Середземна ескадра француска має выѣхати до Спеціи на повитанье италіяньского короля.

Вѣдень 1 серпня. Бôльша часть цѣсарскои родины вернула вже зъ Ишль. Цѣсарева мала выѣхати до Фельдафінґъ, але зворушена вчерашнымъ торжествомъ занемогла.

Константинополь 1 серпня. Заразъ по святѣ байраму будуть врученй болгарскимъ епископамъ султаньскй бераты. Сконстатовано урядово, що Ôрменинъ, котрый пôдчасъ розрухôвъ въ Коумъ-Капу стрѣливъ до офіцира ôдъ жандармôвъ, бувъ россійскимъ пôдданымъ и ôнъ то выкликавъ цѣлый той рухъ противъ патріярха.

Лондонъ 1 серпня. Въ полудневôй Африцѣ прийшло до конфлікту межи Портуґальцями а Анґличанами.

Буеносъ-Аіресъ 1 серпня. Пôдчасъ революціи погибло загаломъ около тысячу людей а якихъ пять тысячѣвъ покалѣчено. Фльотѣ зроблено велику шкоду.

Антверпія 1 серпня. Наспѣли тутъ приватнй вѣсти, що въ Буеносъ-Аіресъ выбухла на ново революція та що президента републики Цельмана зневажено чинно на улици.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

1. н. ст. серпня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 12·—, вика 6·— до 7·—, рѣпакъ 10·— до 10·60, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 25·— до 65.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 9.75 до 10·25 зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ —·— до —·—, горохъ 6·— до 10·—, вика 7·50 до 9·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 8·—, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 6·75 до 7·—, горохъ 6·— до 10·50, вика 8·— до 9·— рѣпакъ 10·— до 10·30, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 8·— до 8·25, жито 6·70 до 7·—, ячмѣнь 6·50 до 7·75, овесъ 6·80 до 7·20 горохъ 6·— до 11·—, вика 8·— до 9·50, рѣпакъ 10·25 до 11·—, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45.—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

$4^1/_2$% Листы заставнй Банку краєвого

$4^1/_2$% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 130—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр. 150·000

Промесы банку вѣденьского Mercur на цѣлй льосы прем. угорскй по зр. 3·75 на пôвъ „ „ „ „ „ 2·50

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы банку вѣденьского Mercur на 3% льосы зав. кред. земск. австр. по зр. 1·75

продає такожь оріґінальнй льосы по курсѣ найумѣренѣйшимъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Надѳслане.

Дѳмъ банковый, комісовый и контора вымѣны

у Львовѣ ул. Килиньского (коло каварнѣ вѣденьскои)

Самуелі & Ляндавъ

купують и продають всѣлякѣ облігаціи державнѣ, листы заставнѣ и монеты по курсѣ деннѳмъ. Порученя зъ провінціи выготовляємо безъ проволоки и безъ дочисленя провізін. Промесы до всѣхъ тягнень.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Ѳрменьска ч. 27, розписує симъ на пѳдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикѳвъ до „Институту пѳдъ покровомъ св. о. Николая".

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкѳлъ, сыны членѳвъ Рускаго товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкѳльне зъ послѣдныхъ двохъ курсѳвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на вікгуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкѳльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 6) хто не єсть членомъ Рускаго товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рѳчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ оо вѣдомости, що всякѣ поданя адресовати треба до выдѣлу Рускаго товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Ѳрменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Поданя, котрѣ не будуть докладно стилізованѣ, або не будуть обѳймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ѳдповѣди. Запытань або просьбы, поданѣ въ справѣ принятя до Институту до осѳбъ приватныхъ, або поданя приватнѣ навѣть до членѳвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: проф. Иванъ Вѣчай яко голова и директоръ економічный, проф. Кость Лучакѳвскій яко директоръ науковый, д-ръ Антѳнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дає своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляє имъ — о скѳлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборѳвъ шкѳльныхъ, в) управляє ихъ выхованьемъ стараесь о добре домашне и товариске поведенье, г) улекшує имъ науку шкѳльну и наглядає ей пѳдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляє выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуєсь до дня 30 липня 1890.

НОЛОТНА

бѣлй, чисто линяй, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтонший по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубший на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнѣ и турецкѣ до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтонший тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высилає пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

2—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Въ товариствѣ „Просвѣта"

у Львовѣ ул. Ѳрменьска ч. 27.

можна дѳстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокѣ малорускѣ словарѣ

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехѳвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

МУЖЕСКУ Безсильнѳсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничѳй и сѣтнистѳй

такожь

полсы до машинъ, ґурты до выбиваня вѳзкѳвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнѣ и у Вѣдни, зможемо прегарнѣ а доси въ краю не выроблюваны предметы поворозничѳй, а то: сѣти до ловѳвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкѣ, накрытя сальоновѣ на стѳлъ, гамаки безъ ґузѳвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дѳйшло ѳдъ вельми поважаныхъ осѳбъ, мовь то гандлярѣ выробѳвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пѳдшиваючись пѳдъ нашу фірму, основали по цѣлѳмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихѣ товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаємо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажь нашихъ выробѳвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничѳй лишь зъ чистыхъ сильныхъ коноплѣвъ и пѳдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высилає ся на жаданье ѳдворотно даромъ и оплатно. 3322 8—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ.

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рѳкъ 1890.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дѳстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вѳ всѣхъ бѳльшихъ складахъ.

Ц. к. придворна ліярня звонѳвъ П. ГІЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручає ся до **замовлень звонѳвъ и гармонійныхъ складѳвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонѳвъ **головами зъ кованого зелѣза**, черезъ що можна звонами дуже легко звонити. **Припорученя** сповняють ся якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгоднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Одзначеня: *1887 р. золотый хрестъ заслуги зъ короною за повне заслуги дѣланье Выстава вѣденьска 1873 р., два медалѣ за поступъ (1 медаль заслуги) за складъ звонѳвъ для вѣденьскои Votivkirche Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. „золотый медаль". Выстава промыслова въ Будвайсѣ 1889 „почетный дипломъ" и т. п. численнѣ письма признаня.*

Заложена 1838. Доставила 4710 звонѳвъ, 1,272.800 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 32 церквей 89 штукъ звонѳвъ 87.270 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникѳвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Гармонійнѣ склады до закристій зъ 4 звонками по 25 зр. и высше.

Гармонійнѣ склады до престолѳвъ зъ сильными и голосными звоночками. 3333 (9—12)

Зѳ альпаки: 1 складъ зъ 4 звон. по 14 зр., въ 3 зв. по 11 зр.
Зѳ мосяжу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Проспекты и конторисы даромъ.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ѳдъ поту трикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львѳвъ, Галицка ч. 1.

Цѣнники на жаданье даромъ!

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Пѳемышли

улиця Казимирѳвск (давнѣйше Львѳвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѳвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѳвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѢ** для лѣкарѣвъ, хемікѳвъ, піротехнікѳвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѢ** зъ кавчуку, скла металю.

ДЕЗІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмиль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикѳвъ. **краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ**, атраменть до значеня бѣля, краски на помѳстъ въ 4 родахъ, оцетъ виный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ слотый до черевикѳвъ и лякиръ до чорненя шкѳры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

КОСЫ зъ маркою „КОСАРЬ"

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи (ГАЛИЧИНА)

Тѣ косы ѳдзначують ся **легкостію, подвѳйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня.** Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попереднього клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косять до 120 крокѳвъ и найтвердшій травы ґѳрскій.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краєвѳй и въ довготахъ довѳльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	центім.
Цѣна за штук	1.—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

бабка зъ клевцемъ зр. 1·20.

Высылка скора, лишь за готѳвку або послѣплатою почтою або зелѣзницею; фрахтъ ѳдъ одной косы выносить 2 до 3 кр При ѳдборѣ що найменше 10 штукъ.

Численнѣ посвѣдченя о добротѣ кѳсъ долучає ся до пересылки. 3479 (15—?)

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивѣ суть лишь косы зъ маркою „Косарь" выбитою на ѳдворотнѳй сторонѣ пятки и спро ваджены просто ѳдъ фірмы

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючій замовленя мають провізію.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжднєвникъ педагоґічно-науковый, выходить ѳдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр., на пѳвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Учителька пошукує лекціи на село на часъ акацій. Зголошеня пѳдъ буквами: А. Р. приймає редакція „Дѣла"

„СЛАВІЯ"

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечує ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечує для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирає отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устає дальше плаченье преміи, а донька при дожитю 20 року получає цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр, — Умирає же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертає „Славія" всѣ вплачены премін.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечує собѣ на старѳсть 1000 зр. Приступає до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячной — умеръ, то „Славія" выплачує забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдующихъ 5 способѳвъ выплаты:

1) выплату цѣдои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чѳмъ позѳстає убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи;
3) выплачуванье досмертнои рѳчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь
4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чѳмъ зѳстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи, вкѳнци
5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты преміи.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечує на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премін 5 зр. 54 кр. — Умирає коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одноі раты мѣсячноі, то „Славія" выплачує цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позѳставшѳй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членѳвъ банку „Славія", котрѳй вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія" позѳставшимъ ихъ родинамъ суму бѳльшу о четверо, е. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнѳй, може членъ на жаданье, зъ кѳнцемъ кождого слѣдующого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченѳй премін узыскавъ право.

Такожь може на такѳй поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкѳнци поліцу банкови „Славія" продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячноі раты премійноі, вызначеный есть термінъ 3 мѣсячный. — По уплывѣ того часу поліца тратить свою важнѳсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ѳдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такѳмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ повдинокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнѳй, звертає „Славія" въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ѳдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнность поліцъ „Славіи" узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлює ся межи убезпеченыхъ.

Выплачены капіталы выносили по конець р. 1888 1,680 764 зр. 14 кр. — Число членѳвъ секцій I—III досягло **37.019 лиць,** на забезпеченый капіталъ въ сумѣ 22,533.445 зр. 64 кр.

Близшій поясненя подає Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія" въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

Передпослѣдный Тыждень!

3539 (31—50)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головнѳй выграней по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дѳстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарѳвъ просимо поклькуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. ерляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѳдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 164. Львôвъ, Субота 21 липня (2 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Гадки Русина зъ провінціи

о нашихъ справахъ и потребахъ.

[Подаємо зъ нашои теки редакційнои замѣтнѝ „Гадки“ Русина зъ провінціи, а по напечатаню ихъ подамо слово и ôдъ себе

Редакція.]

II.

Польонізаціи треба противудѣлати русифікаціею, де она можлива, и то зовсѣмъ систематично.

а) Коли латиньске духовеньство не уважає на конкордію, то и наше не повинно дуже церемонитись зъ переводженьемъ на рускій обрядъ, а бодай повинно постаратись in gremio, щобы на правнôй пôдставѣ приєднати назадъ родимому обрядови тыхъ, що вже по конкордіи приняли обрядъ латиньскій.

б) Землѣ польскихъ панôвъ повиннѝ переходити въ селяньскѝ рускѝ руки, а то рѣчь певна, що шляхтѣ польскôй все одно, кому она продає, а многѝ шляхтичѣ все таки волѣли бы збути свои добра селянамъ, анѣжь жидови. Въ многихъ селахъ дали бы ся завести одвѣтнѝ спôлки селяньскѝ, котрѝ бы — замѣсть жидôвъ — закупували паньскѝ маєтки, тôлько щобы знайшли ся орґанізаторы дѣла.

в) Мазурскѝ (и нѣмецкѝ) кольоніи повиннѝ мы такъ систематично розкладувати, якъ систематично ихъ Поляки закладали и закладають.

Якѝ то небезпечнѝ суть такѝ кольоніи, маємо примѣръ на прибалтійскихъ Славяняхъ, що потонули въ мори ґерманізму. Отже поодинокѝ рускѝ люде повиннѝ закуповувати землю въ мазурскихъ (и нѣмецкихъ) кольоніяхъ, то тогды рускій елементъ водворить ся крѣпше въ тыхъ осадахъ и буде ихъ розкладувати, а зъ другои стороны кольоністы, пôсля выпроданя, еміґруючи будуть закупувати землю по бôльшôй части въ чисто-рускихъ селахъ и не въ довгôмъ часѣ зрусчать ся — бо и такъ уже суть диспонованѝ до зрусченя черезъ довшій побутъ въ рускôмъ краю, а по друге, ôдорванѝ ôдъ компактнои масы мають менше ôдпорнои силы.

Поки-що повиннѝ рускѝ заможнѣйшѝ господарѣ и священики въ рускихъ селахъ сусѣдуючихъ зъ мазурскими (або нѣмецкими) кольоніями нарочно приймати якъ найбôльше челяди изъ тыхъ кольоній а такожь и зъ мѣстъ, позаякъ она або може остатись опôсля въ селѣ (черезъ подружье и т. п.) або хочь занести троха розкладаючои рускости въ своє село. Рѣчь на око маловажна, але консеквентно и въ масѣ переведена покаже значнѝ результаты. Єсть то тôлько имітованье однои части працѣ орґанічнои нашихъ сусѣдôвъ.

г) При зростаючôмъ добробытѣ руского населеня стратять Поляки и въ мѣстахъ своє домінуюче становище. Въ краю переважно рôльничôмъ инакше бути не може.

Про страшне нещастье елементарне

пишуть намъ зъ Черниховець зъ повѣту збаражского:

Дня 29 н. ст. липня о годинѣ $3^1/_2$ по полудни показала ся невеличка хмарка на пôвнôчнôмъ заходѣ. Небавки зачавъ падати рясный дощь — стало темно, якъ въ ночи, и злива незапамятана тревала черезъ 3 годины. Хмара стояла на однôмъ мѣсци, лило якъ зъ ведра и трема наворотами кидало градомъ. Наразъ зôрвавъ ся вѣтеръ зимный, прорѣдла на хвильку темрява и стало сыпати градомъ черезъ три чверти годины.

Людей захватила туча въ поляхъ зъ дѣтьми и худобою, — поховали ся пôдъ копы, але коли градъ зачавъ сѣкти и нападало єго высше кôстокъ, стали люде утѣкати зъ лементомъ и крикомъ до села и до недалекого лѣса. На рôвныхъ поляхъ стояла вода на метръ высоко, по ровахъ и долахъ мѣсцями до 4 сяжнѣ.

Зъ утѣкаючихъ филѣ воды пôрвали и затопили двохъ хлопцѣвъ. Одинъ хлопець, 17-лѣтный, утѣкаючи въ лѣсъ, набѣгъ на выдолокъ, вода пôрвала єго и неживого выкинула ажь въ селѣ мѣжь огородами. Другій хлопчина, 13-лѣтный, утѣкавъ зъ коровами и хотячи дôстати ся на мурованый гостинець, учепивъ ся хвоста коровы; вода коровою закрутила, хлопчина пустивъ ся хвоста а розбурханѝ филѣ понесли єго поперекъ черезъ гостинець и десь, здаєть ся, намуломъ примулили, бо до нинѣ не ôднайшли тѣла.

Градъ знищивъ 700 морґôвъ пашнѣ, туча поздирала землю зъ рôль до цѣлця, мосты позрыванѝ, копы и покосы вода позабирала. Зъ каменоломôвъ вода повыкочувала камѣня надзвычайнои величины, позаносила рѣнею огороды на метръ и высше. Страшне нещастье! Сумъ и плачь въ селѣ.

Польща въ св. Юрѣ...

[Статья надôслана.]

„Urząd parafialny świętego Jerzego!“

Ôдозву такого уряду писану до маґістрату мѣста Львова лучилось намъ оглядати оногди. Кôлька разôвъ мы єи перечитували и довго не могли догадати ся, де єсть у Львовѣ: urząd parafialny świętego Jerzego? Ажь глянули мы на печать — а ну, печать руска парохіи святого Георгія у Львовѣ. Думаємо: а що-жь се таке! чи urząd parafialny świętego Jerzego выпозичивъ печать ôдъ парохіи св. Георгія, чи парохія св. Георгія выпозичила письмо ôдъ urzędu parafialnego świętego Jerzego?! Але переглянувши двѣ метрики ôдъ греко кат. парохіи, приложенѝ до ôдозвы, впевнивъ ся я, що се ôдозва таки ôдъ уряду парохіяльного въ св. Юрѣ.

Ôдозву сю до ч. 290 зъ дня 24 czerwca 1890 выставивъ ks. Jan Filipowski, а пôдъ польску сю ôдозву прибивъ печать руску зъ св. Георгіємъ.

Образъ св. Юра знаходить ся майже въ кождôй рускôй хатѣ немовь-бы руского святого, а тымъ образомъ о. Филиповскій потвердивъ своє польске письмо! Нехай же хто скаже — по що о. Филиповскій перехрещує святого Юрія на swiętego Jerzego и польскимъ вôзкомъ тащить манôвцями до львôвского маґістрату! Кажу: манôвцями! — бо проста дорога оно не єсть! Св. Юръ — руска парохія, руску має печать, — чому-жь урядовымъ языкомъ єи має бута языкъ польскій?! Чистый скандалъ! одинъ изъ тыхъ скандалôвъ, якихъ теперь завело ся и заводить ся зъ кождымъ днемъ тьма-тьменна, куды лишь поступи...

Домагаємось пошанованя нашихъ правъ и нарѣкаємо на непошанованье тыхъ правъ нашими противниками, а що мы самѝ дѣємо? Чи не сунемо добровôльно шию въ чуже ярмо? чи не наставляємо самѝ хребетъ пôдъ чужѝ палицѣ? чи не топчемо самѝ своими ногами права свого языка? чи не запродуємо языкъ свой рôдный зъ якои-небудь причины — будь зъ нелюбови своєи рôднои мовы, будь зъ раболѣпности, будь для красныхъ очей противника, щобы придбати собѣ назву porządnego...

Хвала Богу, на провінція уже єсть чимало рускихъ урядôвъ парохіяльныхъ, котрѝ урядують по руски и нѣкуды нѣколи не напишуть инакше, якъ лишь по руски, — деякѝ право руского письма выпроцесували ажь у вѣденьскихъ трибуналахъ, — а парохія святого Юра у Львовѣ — тота, якъ де-хто ще й сегодня называє єи, „твердиня“ нѣбы то рускости, — таку дрôбницю, якъ ôдозва до маґістрату нашого руского столичного мѣста, не пише рускою мовою, — и, для лѣпшого вкусу урядникамъ маґістрату, перезывае себе urzędem parafialnym świętego Jerzego! А прецѣнь навѣть найзавзятѣйшѝ вороги рускости тоту нѣбы „крѣпость“ — „св. Юра“ — не называють инакше, якъ „święty Jur“! Не нарѣкаймо жь и не трубѣмъ въ кулакъ, що насъ чужѝ не шанують, бо мы самѝ себе не вмѣємо пошанувати — и зъ кождымъ днемъ замѣсть набирати почутя достоинства народного, тратимо се достоинство, стаємо ся пôдъ взглядомъ національнымъ — нѣкчемными!

Недавно читали мы бережаньску брошуру: „Де намъ шукати спасенія?“ Авторъ брошуры — якъ кажуть, одинъ изъ виднѣйшихъ представителѣвъ партіи т. зв. твердои въ окрузѣ бережаньскôмъ — видить спасеніє Руси въ тôмъ, щобы всѣ сторонництва рускѝ згромадились около св. Юра. Ба, а отъ урядъ парохіяльный св. Юра называє себе не ôдъ св. Юра але ôдъ — świętego Jerzego...

В. Я.

Переглядъ часописей.

[„Червоная Русь“ противъ „Дѣла“ въ оборонѣ „язычія“.]

„Червоная Русь“ въ ч. 161 и 162 дуже „збѣснувалась“ нашою примѣткою до Конкурсу Бурсы св. О. Николая въ Станіславовѣ, де мы строго скритикували „язычіє“ того Конкурсу и „язычіє“ се назвали скандаломъ, якого бы у нѣякого инчого цивілізованого народу не могло бути.

Мы дуже вырозумѣлѝ на хибы языковѝ у пишучихъ Русинôвъ, прощаємо дуже богато, але-жь мусить бути якась границя. А границя нашои вырозумѣлости мусить кôнчитись тамъ, де руска институція, удержувана галицко-рускимъ народомъ и служача до выхованя та веденя молодежи, розписує Конкурсъ въ такôмъ языцѣ, якого на свѣтѣ нема, бо анѣ въ рускôмъ, анѣ въ россійскôмъ, анѣ въ церковно-славяньскôмъ, а въ огиднôй мѣшанинѣ руско-россійскôй, въ такôй мѣшанинѣ, якою пишуть въ Россіи урльопники. Досыть сказати, що въ Конкурсѣ, о котрôмъ бесѣда, находить ся звыжь 150—кажемо сто пятьдесять похибокъ противъ руского языка и правописи! Ну, кождый признасть, що сего добра вже за богато, est modus in rebus... У кождого инчого народу щось подôбного було бы неможливе. А мы ще на примѣрахъ зъ того Конкурсу доказали, що авторъ умысне силувавъ ся калѣчити красный нашъ языкъ и зводити єго до крайного вже абсурду. „Языкъ — то душа народу“, казали нашѝ батьки зъ 1848 року и зовсѣмъ справедливо. Знищѣмъ языкъ, а й душу питому выженемо зъ народу. Для того святымъ обовязкомъ кождого патріота єсть — стояти на сторожи свого языка. Мы, яко выразъ прилюднои гадки, мусимо тымъ бôльше почувати ся до сего обовязку и нѣколи єго не зречемо ся: мы стояли, стоимо и будемо стояти усе на сторожи языка руского противъ кождого — чи чужинця чи свого, — хто бы въ якій-небудь шкôдный спосôбъ посягнувъ на той языкъ, дорогій скарбъ переданый намъ нашими предками, окупленый величезными жертвами, записаными кроваво на картахъ нашои исторіи. Мы зарôвно стаємо и ставати будемо въ оборонѣ тои дорогои спадщины по предкахъ нашихъ — безъ огляду на то, хто посягає на тѝ святощѣ: чи якій нужденный запроданець-перевертень, котрый зъ огидженя свого рôдного языка має свою екзистенцію, — чи чоловѣкъ зъ характеромъ або й поважна институція, котрѝ не мають на

Люде та собаки.

Образокъ схôднього життя.

[Зъ россійского переклавъ *Михайло Коцюбиньскій.*]

(Конець.)

III.

Сонце тôльки ще починало сходити, якъ весь таборъ порушивъ ся, вмывъ ся, скôнчивъ Намазъ и мовчки прийнявсь за щоденну роботу.

Два Арабы проходили повзъ логово, де спали Аль-Джабаръ зъ Абассаномъ. Трупъ чорнои собаки лежавъ на ихъ дорозѣ. Вони зупинились, здивованѝ... Якимъ способомъ опинивсь тутъ оттой трупъ? Мабуть здорова собака забѣгла и дуба дала. Але пôдъ трупомъ була кровь. Собака, очевидячки, була вбита.

Одинъ Арабъ зазирнувъ въ печеру до приятелѣвъ и тихо покликавъ другого.

Въ логовѣ, на порозѣ, лежала друга забита чи загрызена собака.

Она лежала биля закровавленыхъ, обгрызеныхъ нôгъ мертвого Абассана. Ханимъ обѣ лабы поклавъ єму на груди. Ôнъ не гавкавъ, не кидавъ ся, лише жалôбно дививсь на захожихъ и тихо скавучавъ. Побôчь него лежала ôдгрызена рука мертвои жѣнки.

Арабы ôдôйшли и швидко посѣяли переполохъ по цѣлому таборѣ.

Всѣ, старѝ й малѝ, дѣти й жѣнки йшли, бѣгли, громадились въ печерѣ братôвъ. Все те кричало, лаялось, голосило, розмахувало руками. Аль-Джабаръ спавъ, мовь мертвый, и лишь Ханимъ дививсь блыскучими очима, жалôбно вывъ и инколи здрôгавъ ся.

Нарештѣ розбудили Аль-Джабара.

Ôнъ хутко озирнувсь, страшенно зблѣдъ, затремтѣвъ, мôцно вылаявъ ся и схопивши важкій камѣнь, зъ усіеи силы шпурнувъ нимъ въ Ханима.

Ханимъ заскавучавъ, стрибнувъ, припавъ до любого тѣла Абассана и почавъ лизати єго холодну руку.

Певне ôнъ не сподѣвавсь ôдъ Аль-Джабара такои щирои дяки за єго нôчнѝ вчинки. Адже ôнъ цѣлѣсѣньку нôчь не спавъ, та грызъ ся зъ собаками, що обложили тѣло Абассана. Свѣдчили объ сѣмъ два загрызенѝ цуцики. Одинъ лежавъ тутечки, въ печерѣ, другій валявсь на дорозѣ.

Адже то ôнъ, Ханимъ, принѣсъ вчера закровавлену руку френкскои льеді. Ôнъ мабуть мôзкувавъ такъ: „Абассанъ очевидячки слабый. Я зъѣвъ трохи френкскои льеді и менѣ полекшало. Принесу й єму кусокъ. Ôнъ зъѣсть и єму полекшає.“

Очевидячки въ мôзкованю тôмъ бракувало де-чого. Адже-жь то було собаче мôзкованье.

Арабôвъ не такъ здивувала смерть и безщасна доля обгрызеного Абассана; такѝ выпадки лучали ся нерѣдко и були не въ дивовижу въ таборѣ. Ихъ здивувала бѣла рука френкскои льеді, зъ втиснутымъ здоровенными зубами Ханима чималымъ клаптикомъ тонкого кружева, закаленого болотомъ и кровью.

Та страшенна рука була живымъ доказомъ. Теперь увесь таборъ мусить ôдкуплятись ôдъ мусулманьского права. Ôнъ мусѣвъ нести, щобы вблагати єго, всѣ мізернѝ аббасики, всѣ шажечки, що збиравъ ôдъ френкскихъ щедрыхъ вандрôвцѣвъ, стоячи увесь-де́нечки на спецѣ, на соняшнôй шкварѣ, безъ ѣжи и питя.

Оно певно — доказъ бувъ дѣло пусте. Єго можна було все сховати — и не про те рѣчь. Та весь таборъ дуже добре розумѣвъ, що скоило ся въ городѣ щось незвычайне, що ôнъ мусить ôдповѣдати передъ мусулманьскимъ правомъ. Адже усе въ усѣхъ такихъ незвычайныхъ выпадкахъ, те право зверталось просто до табора и выхоплювало зъ-вôдти жертву покуты. И теперь кождый боявъ ся за свою голову.

Про-те ще зъ бôльшимъ завзятьемъ всѣ накинулись на бѣдолашного Аль-Джабара. Адже єго братъ выховавъ того поганого Ханима. Але Абассанъ лежавъ мертвый, а зъ Ханима що вôзьмешь? Очевидячки за все мусить одвѣтъ дати Аль-Джабаръ. Ôнъ винный черезъ те, що хтось мусить же бути винуватымъ! И ось! на него гримали, єго страшенно лаяли. Коренили єго матѣрь, батька, лаяли бороду єго дѣда, голову прадѣда.

Аль-Джабаръ слухавъ, чи не слухавъ, — ôнъ сидѣвъ мовчки, мовь бовдуръ, схиливши голову на колѣна та закрывши лице руками, и лишь инколи нервово здрôгаючись тѣломъ.

Напослѣдокъ въ цѣлому таборѣ не знайшлось нѣ однои правовѣрнои душѣ, котра бы не знущалась до-схочу́ надъ нещаснымъ Аль-Джабаромъ и не заплювала єго.

Всѣ розôйшлись и мерщѣй подались въ го́родъ розвѣдати: що́ тамъ скоило ся?

Аль-Джабаръ усе сидѣвъ нерухомо. Минула година, двѣ. Ôнъ не ворушавъ ся. Ажь ось розляглась крикнява. Стало чути кôньску тупотняву. Приѣхали жовнѣры. Галасуючи и лаючись, увôйшли они въ печеру. На нихъ були рôзнобарвнѝ куртки и обôдранѝ чалмы, а за поясомъ сторчали кинджалы, пістолеты и ятаганы. За плечима кождый жовнѣръ нѣсъ довгу ручницю зъ грубою цѣвкою.

Одинъ высокій жовнѣръ наблизивъ ся до Аль-Джабара и вдаривъ єго кулакомъ по шии.

— Вставай, собако! — гукнувъ ôнъ. — Иди, гадино, до каді! Вырву я бороду твого батька! Наплюю на могилу твоеи матери!

Аль-Джабаръ схопивсь, тремтячи цѣлымъ тѣломъ.

Жовнѣры безъ перестанку лаяли и товкли єго, мôцно звязали єму руки и попровадили. Выходячи, ôнъ останній разъ озирнувсь на трупъ Абассана.

Жовнѣры посадовили єго на коня. Они мôцно привязали єго до кульбаки, ще й одинъ сѣвъ зъ-переду. А далѣ вся кавалькада пôдтюпцемъ напрямилась до го́рода. И всѣ зъ табора, репетуючи на всѣ голосы, побѣгли за ними.

Въ го́родѣ передъ домомъ баши зôбралась чимала юрба и гомонѣла въ голосъ. Всѣ завзято вымахували руками, кричали и лаяли Аль-Джабара.

Баша сидѣвъ на вулици пôдъ великимъ наметомъ, на мягкихъ подушкахъ, и куривъ кальянъ. Поплѣчь него сидѣвъ Аль-Рахимъ, славетный розбôйникъ, и такожь куривъ кальянъ. Якъ скоро привели Аль-Джабара, баша накинувъ ся на него:

— Говори, собако! — кричавъ ôнъ. — Признавай ся, проклятый, якъ ты забивъ френкску льеді? Теперь насъ всѣхъ завоюють сердитѝ Френки. Всѣмъ намъ буде дуже погано. Заполонять насъ френкскѝ собаки. Говори! Признавайсь, розбишако! Прокляну я душу твого дѣда й прадѣда!

Аль-Джабаръ мовчавъ. Ôнъ добре розумѣвъ, що нѣчого говорити. Єго заздалегôдь засудили, а справжній розбôйникъ сидѣвъ поплѣчь баши. И про сеє знали всѣ люде и дивились якъ на звычайне. Адже Аль-Рахимъ бувъ багатирь! Єго знавъ и Туніскій бей, котрому ôнъ разъ-у-разъ настачавъ жѣнокъ до гарему.

— Въ тебе, — правивъ баша, — знайшли руку френкскои льеді. Трусити менѣ єго заразъ! — закричавъ ôнъ. — У него напевне

тôлько сорому и на тôлько здорового змыслу, щобы пôзнати, що языкъ рôдный треба шанувати и цѣнити высоко, бо языкъ — то „даръ Божій, и даръ Божій великій!“ — скажемо словами нашого поета.

Мѣстячи свою примѣтку до Конкурсу Бурсы станіславôвскои, мы знали, що тымъ порушимо шершеняче гнѣздо у Львовѣ и що оно въ своѣмъ орґанѣ вержесь на насъ безъ памяти. Але дарма: боятись вовкôвъ — въ лѣсъ не йти? Впрочôмъ, де йде о таку святу справу, якъ рôдне слово, рôдный языкъ, тамъ кождый щирый Русинъ повиненъ не устрашитись нѣчого въ свѣтѣ, повиненъ пôдняти всяку борбу.

Отожь „Червоная Русь“, навѣвши нашу примѣтку дословно и въ цѣлости, — спасибôгъ ѣй за се одно, бо кождый щирый Русинъ, хиба бы вже не мавъ нѣ крыхты серця до рускости а глуздôвъ пôдъ чашкою, мусить признати намъ правду, — почала, по свому звычаю, высновувати зъ тои невинноі примѣтки страшенні рѣчи, а запечатала одною ново-упеченою клеветою на редактора „Дѣла“.

„Цѣль примѣтки редакціи „Дѣла“ — пише почтенный орґанъ того гнѣзда, про котре мы высше згадали — не трудно отгадати“. Ото „польская печать напала въ послѣднее время на органъ учителей львовской акад. гимназіи за то, що онъ солидаризовался съ проектованнымъ „примиреніемъ“ партій и роздѣломъ Галичины и що три сторонники того же органа отказались отъ участія въ приготовленіи мицкевичевскихъ манифестацій“... Отже щобы придобрити ся польскôй печати, бо „нападеніе польскихъ газетъ могло бы подѣйствовати на управителей вѣденьского рептильного фонда“, — товариство „Просвѣта“ на лобъ на шию печатає Исторію Руси „для здѣланія конкуренціи“ Исторіи Руси выданои Саввою Дудою, а „Дѣло“, „щобы не потеряти милости рептильного фонда“, написало свою примѣтку до Конкурсу станіславôвскои Бурсы.

Отже „Исторія Руси“, яку выдає „Просвѣта“, и примѣтка „Дѣла“, де була бесѣда о чистотѣ рускоґо языка и пересторога для членôвъ Бурсы станіславôвскои, щобы черезъ таке огидженье языка рôдного, молодѣжь не зводилась на бездорожа — языковй и національній, — має мати звязь зъ подѣломъ Галичины и зъ похоронами Мицкевича! Особливо якось мусить функціонувати той мозокъ, котрый подиктувавъ руцѣ такій карколомній комбінаціи, що пригадують приповѣдку: „вылѣзъ на грушку, рвавъ петрушку, яка-жь добра цибуля!“ — „Милость польска“ чей же не здобуває ся такими средствами, якъ выдаванье „Исторіи Руси“ для народу, анѣ якъ накликуванье до горячои любови та шанованя рôдного рускоґо языка, — а здобуваесь чимъ иншимъ: отъ н. пр. емфатичными „воскликами“ Русина на публичнôмъ зборѣ польскôмъ: „Ja najstarszy dygnitarz polski! Ruś a Polska jedno ciało... rozrywać nie można...“ На тій „воскликы“ писала ось ще передъ кôлькома днями одна краковска ґазета имны похвальній, а на Романчука, Вахнянина и Белея до нинѣ сыплять ся громы. Отже коли вже говорити о задобрюваню „милости польскои“ або и о „фондахъ рептильныхъ“, то треба вже шукати того всего не въ тôмъ боцѣ, де шукає „Червоная Русь“, але близенько коло себе... Впрочôмъ на тематъ рептильныхъ фондôвъ пригадаємо „Червонôй Руси“ польску приповѣдку: „kto jada flaki...“

Поминаємо деякій ще й нинѣ подôбного крою инсинуаціи, про котрій шкода й говорити, а звернемось до того, чимъ „Червоная Русь“ немовь запечатала — зъ ôдповѣднымъ апльомбомъ — свои инсинуаціи, а именно до отсеи ви ново-упеченои клеветы на редактора „Дѣла“:

„Що понимаетъ п. Белей подъ выраженіемъ „бездорожа“, мы не въ состояніи собѣ пояснити [дуже сумно! бо въ цѣлôй примѣтцѣ бесѣда о рускôмъ языцѣ въ супротивности до мѣшанины языковои]... Быти можетъ, що п. Белей имѣетъ свою спеціальную „этику“ и мы о томъ убѣждены, що онъ желалъ бы ту свою „этику“ водворити между воспитанниковъ станиславовской бурсы. А принципы „этики“ пана Ивана Белея извѣстны намъ изъ изданного нимъ въ 1881 году журнала „Сьвіт“, который похвалялъ въ своихъ столбцяхъ цареубійство! Если того рода „этичныи принципы“ хотѣлъ бы п. Белей также между станиславовскими бурсаками водворити... то управительство того института... должно всѣми силами старатись о томъ, щобы бурса та не сдѣлалась прибѣжищемъ сторонниковъ цареубійства!“

Инсинуацію тоту и клевету приймаємо зъ повнымъ холодомъ, бо знаємо, ôдъ кого. До „этики пана Ивана Белея“ належить: „любити и шанувати свою рôдну мову“ и той пунктъ „этики“ ôнъ радъ бачити у кождого поодинокого Русина и въ кождôй рускôй институціи, отже высказавъ се и зъ нагоды Конкурсу Бурсы станіславôвскои. „Цареубійство“ же зовсѣмъ не належало и не належить до его „этики“. Цареубійства анѣ въ 1881, анѣ въ жаднôмъ роцѣ не похвалявъ, анѣ не „хотѣвъ бы“, щобы Бурса станіславôвска була „прибѣжищемъ сторонниковъ цареубійствъ“.

Щобы-жь зъ другои стороны читателѣ наочно могли пересвѣдчитись о „этицѣ“ господина Маркова, наводимо дословно изъ „Сьвіта“ (ч. 4 стор. 79 зъ року 1881) той ôдиный уступъ, де була бесѣда о смерти царя Александра II., уступъ написаный однымъ публіцистомъ зъ Россіи. Уступъ той звучить:

„Цѣлый свѣтъ вразила вѣсть, котру телеґрафічній дроты рознесли зъ надневскои столицѣ дня 13 (1) марта. Шестый замахъ на царя Александра II. закôнчивъ ся страшно грôзною розвязкою. Бомба россійского революціонера въ оденъ мигъ перервала нить жизни всемогущого самодержця „всеи Россіи“, позбавила рôвночасно житя такожь одного зъ революціонерôвъ — а другихъ проводить на шибеницю...

Пôсля звѣсноі поговôрки: Le roi est mort, vive le roi! — того-жь таки дня засѣвъ на престолѣ царскôмъ наслѣдникъ убитого, Александеръ III. Сама отже змѣна особъ и декорацій не такъ занимає умы людей глубше мыслячихъ, якъ що инше. Кровава катастрофа петербурска занятна для кождого передусѣмъ яко одень зъ епізодôвъ не ôдъ нинѣ розпочатои борбы мѣжь урядомъ а партією революційною. Въ тôмъ именно головна вага страшноі пригоды. Убійство царя есть яскравою признакою внутрѣшного стану величезного царства — и хто нинѣ не завдає собѣ пытаня: якій се причины выкликують такій проявы? хто зъ бючимъ серцемъ не слѣдить за ихъ токомъ, хто не бажає вѣщувати зъ нихъ о будучности якъ Россіи, такъ и другихъ народôвъ и суспôльностей, де може не такъ титанічна и грôзна, а все таки безнастанно иде борба, ôдвѣчна борба Ормузда зъ Аріманомъ, свѣтла зъ темнотою?...

Якъ всякій рухъ, такъ и теперѣшный революційный въ Россіи мусить мати свои причины.

Насъ научено звати умершого царя „освободителемъ“ селянъ и Славянъ, великимъ реформаторомъ и великимъ монархомъ, котрого не могла оцѣнити одна тôлько жменя космополітичныхъ нігілістôвъ. Се неправда. Партія россійского руху — то не кôлька обаламученыхъ шибай-головъ. Процесы політичній, котрій идуть вже ôдъ кôлькохъ рокôвъ неперервнымъ ланцухомъ, показали, що въ нігілістичнôмъ руху беруть участь численній одиницѣ зъ найосвѣченѣйшои молодежи и робôтникôвъ, якъ такожь зъ людей заможныхъ. Процесы тій выказали, що люде, засѣдаючій на лавахъ обжалованыхъ, мають незвычайну силу волѣ и енерґіи, они доказали неразъ вже безмежного пожертвованя для идеи. Въ льохахъ тюрмъ, въ норахъ сибирскихъ та на шибеничныхъ посторонкахъ гине ôдъ многихъ лѣтъ освѣчена молодѣжь россійска, котра не хоче вже пôдкладати шиѣ пôдъ ярмо старо-азіятского ладу.

Екстремы стыкають ся. Коли отже стрѣчаємо въ Россіи таке сильне и безпримѣрне завзятье нігілістôвъ, то въ рôвнôй мѣрѣ мусять тамъ бути и страшно поганій порядки и жорстокій насилля, выкликуючій такій ôдпôръ.“

Отсе той уступъ, де авторъ говорить о убійствѣ царя Александра II., а потôмъ переходить уже до огляду его т. зв. „реформъ“ и выводить, що въ Россіи въ многихъ напрямахъ панує ще ладъ, якъ ôнъ называє, „старо-азіятскій“, противъ котрого ведесь борба партіи революційноі. Въ такôмъ дусѣ писали тогдѣ загаломъ независимій дневники и журналы европейскій.

Де-жь въ тôй статьѣ „панъ Иванъ Белей похвалялъ цареубійство“?! Ба, чи „похвалялъ“ чи нѣ, а „етика“ у господина Маркова така: Calumniare audacter, semper aliquid haeret...

За ужитье такои „етики“ до обороны т. зв. „язычія“ Конкурсу Бурсы станіславôвскои не будуть вдячній господину Маркову навѣть самій интересованій, бо они мусять признати, що за такій дивоглядный языкъ въ ôдозвѣ публичнôй треба справдѣ засоромитись, и мы певній, що на будуще о. Т. Шанковскій, яко предсѣдатель Бурсы, певно ôдмовить положити свое имя пôдъ публичне письмо, въ котрôмъ бы на несповна стовпци находило ся звыжь пôвтора сотки похибокъ противъ языка и правописи дорогого и красного нашого языка рускоґо.

Справы краєвій.

Выдѣлъ краєвый порѣшивъ на своѣмъ передвчерашнôмъ засѣданю, по всестороннôмъ обговореню справы:

1) Не дораджувати соймови частковои конверсіи довгу индемнізаційного, порученои посольскою конференціею.

2) Не прихилено ся до внесеня референта, намагаючого до цѣлковитои конверсіи.

3) Порѣшено предложити соймови проектъ уніфікаціи довгôвъ емісійныхъ и покрываня щорôчныхъ недоборôвъ ажь по конецъ сплаты довгу индемнізаційного затягненьемъ позички, емітованои серіями въ мѣру щорôчноі потребы, зъ полишеньемъ додатковъ до податковъ въ высотѣ порѣшенôй на рôкъ 1890.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Декотрій ґазеты доносять, що ґр. Гоґенвартъ мавъ выслати письмо до д-ра Ріґера, въ котрôмъ просить его, щобы ôнъ не уступавъ зъ арены політичноі. Ґр. Гоґенвартъ есть того погляду, що уступленье Ріґера могло бы выкликати кризу середъ парляментарноі бôльшости а навѣть въ цѣлôй системѣ політичнôй.

Ческа праса займає ся теперь майже выключно справою заведеня ческого языка яко урядового, внутрѣшного, въ судахъ. Politik вказує на то, що ще 1880 р., коли ческій послы вступили знова до парляменту, выготовили послы Ріґеръ, ґр. Генрихъ Мартініцъ и Троянъ меморіялъ въ сій справѣ та предложили его ґр. Таффому, котрый мавъ тогды сказати: „Все буде, лишь прошу, дайте менѣ трохи часу“. Politik нагадує отже сій слова ґр. Таффого и жадає, щобы президентъ міністрôвъ сповнивъ дану 10 лѣтъ тому назадъ обѣцянку.

——

Лондоньска Times подає въ короткости указы выданій въ Россіи противъ жидôвъ. Пôсля тыхъ указôвъ не вôльно жидамъ на будуще въ цѣлôй Россіи навѣть и въ Царствѣ польскôмъ мешкати по селахъ лишь въ мѣстахъ и жадному жидови нѣґде не вôльно буде мати землю або ѣи обрабляти. Щобы такій законъ зробити ще острѣйшимъ и дати ѣму якъ найширшій вилывъ, зачислили власти кôлькасотъ малыхъ мѣстъ до ряду сѣлъ и теперь выганяють зъ ôдтамъ жидôвъ. Жидамъ дозволено проживати лишь въ 16 ґуберніяхъ а всѣ, що мешкають въ иншихъ ґуберніяхъ якъ въ тыхъ, котрій для нихъ призначенй, мають выганяти ся. То стало ся причиною, що жидôвъ гонять зъ такихъ мѣстъ якъ Ряґа, Либава и Ростовъ. Крôмъ того суть ще розпорядженя, що выключають жидôвъ ôдъ науки въ университетахъ и ôдъ всякихъ урядôвъ державныхъ. Взагалѣ на пôдставѣ новыхъ указôвъ буде проганяти ся якій мілiонъ жидôвъ зъ ихъ дотеперѣшного мѣсця проживання а мѣжь тыми кôлька тысячѣвъ ремѣсникôвъ, рôльникôвъ и робôтникôвъ рôльничихъ. Times пôднесла по тôй причинѣ великій крикъ, по нашôй думцѣ безъ потребы. Жидамъ въ Россіи не есть и не буде гôрше якъ есть и въ иншихъ державахъ, они держать въ Россіи такъ добре якъ и де инде всѣхъ и вся за лобъ а тій строгій указы противъ жидôвъ, то лишь маленька пресія на ихъ кишенѣ. Жидъ трохи постогне, чиновникъ потѣшить ся и знову буде все, якъ бувало.

——

„Гражданинъ“ доносить, що цѣсарь Вільгельмъ буде лишь на маневрахъ пôдъ Краснымъ селомъ и Нарвою а до Петергофу зовсѣмъ не приѣде. Зъ иншои стороны доносять, що пôдчасъ гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россіи не буде нѣякого торжественного принятя двôрского, бо на то и не буде часу. Зъ Петербурга доносять именно, що маневры, на котрыхъ буде цѣсарь нѣмецкій, потягнуть ся 10 днѣвъ ôдъ часу, коли цѣсарь стане въ Ревли а цѣсарь не буде мати часу поѣхати до Петергофу и цѣлый часъ перебуде лишь на маневрахъ.

Пôсля Post приѣде цѣсарь Вильгельмъ дня 13 серпня до Кіль, де заразъ всяде на корабель „Гогенцолльернъ“ и дня 14 серпня въ супроводѣ кн. Гайнріха и кн. Альбрехта Саско-Альтенбурґского поѣде до Ревля. Въ пристани въ Ревли стане цѣсарь въ ночи дня 17 серпня а на другій день выйде на берѣґъ. Въ ревльскôй пристани буде дожидати цѣсаря россійска ескадра а зъ нею будуть такожь и новій кораблѣ военній, зъ котрыми теперь робить ся проба на балтійскôмъ мори.

Ôдъ якогось часу ходить вѣсть, що нѣмецкій канцлеръ Капріві носить ся зъ гадкою знести т. зв. вельфскій фондъ, котрый за кн. Бісмарка пôдъ назвою „рептилівнъ-фонду“ уживавъ ся на оплачуванье ґазетъ, пôддержуючихъ правительство та на всякого рода шпіґуньство. Фондъ той повставъ зъ коронного майна королѣвъ гановерскихъ въ хвили, коли край Вельфôвъ прилучено до Прусъ. Майно то выносило 16 міл. талярôвъ а проценты ôдъ того капіталу въ сумѣ 2.400.000 марокъ ôддано яко тайный фондъ кн. Бісмаркови до розпорядимости. Сими грôшми мавъ ôнъ параліжувати сепаратистичній стремленя Вельфôвъ, але ôнъ уживавъ ихъ на то, щобы пôддержувати всѣлякій ґазеты, котрій пôдпирали его політаку. Теперѣшный канцлеръ хоче сей фондъ ôддати до ґен. рускои касы державноі и ôнъ має бути ужатый на загальній цѣли державній. Есть гадка, що новый міністеръ фінансôвъ Мікель хоче упорядкувати розстроєній фінансы Прусъ а позаякъ ще и въ наслѣдокъ нового закона войскового треба шукати новыхъ жерелъ доходу на потребы войсковій, то до того має ся ужити вельфскій фондъ. Зъ другои знова стороны говорять, що правительство не ужиє сего фонду на загальній цѣли державній, лишь зверне его наслѣдникамъ короля Юрія Гановерского, спеціяльно же кн. Кумберляндскому. Ще иншій говорять, що Прусы задержать капіталы зобранй зъ продажи дôбръ гановерскихъ, а ôддадуть кн. Кумберляндскому Бравншвайґъ, коли ôнъ формально зрече ся всякихъ правъ до Гановеру. Кажуть навѣть, що въ тôмъ напрямѣ ведуть ся теперь переговоры. Въ добре поінформованыхъ кругахъ говорять однакожь, що претенсіи наслѣдникôвъ короля Юрія будуть уважати ся за пропавшій а вельфскій фондъ перейде на власность рускои касы державноі.

Кажуть, що канцлеръ Капріві лагодить о вельфскôмъ фондѣ пропамятне письмо, въ котрôмъ пояснить, до якихъ цѣлей служивъ капіталъ, якъ бувъ опроцентованый и якимъ змѣнамъ пôдпадавъ що року его станъ. Зарядъ вельфского фонду находивъ ся и находить ся въ рукахъ канцлера державного яко президента прускоґо кабінету, а закономъ було постановлено, що о тôмъ фондѣ не має ся здавати справы анѣ соймови анѣ найвысшôй палатѣ обрахунковôй. Кн. Бісмаркъ ôддавъ бувъ въ послѣднихъ часахъ свого урядованя сей фондъ въ завѣдательство секретареви державному міністерства дѣлъ заграничныхъ а той передавъ опôсля сей фондъ теперѣшному канцлерови. Кажуть, що зарядъ фонду має обняти міністеръ Мікель. Здає ся такожь, що прускій соймъ буде на найблизшôй сесіи займати ся сею справою.

——

О звѣстныхъ розрухахъ Ôрменъ въ Коумъ-Капу въ Константинополи маємо теперь зъ двохъ сторôнъ вѣсти, котрі взаимно себе доповняють, а котрі близше поясняють цѣлу справу. Зъ Софіи доносять именно о тыхъ розрухахъ такъ: „Пôсля найновѣйшихъ вѣстей стоять розрухи въ Коумъ-Капу въ тѣснôй звязи зъ подѣями въ Ерзерумѣ. Православный патріяхръ ôрменьскій Ашікіянъ въ Константинополи подавъ бувъ при кôнци червня просто до султана жалобу зъ причины рѣзнѣ въ Ерзерумѣ и заявивъ, що коли та жалоба не буде користно для него залагоджена, то ôнъ подасть ся до димісіи. Въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше пôйшовъ секретарь патріярха до Порты, щобы ôдобрати рѣшенье. Сірея-паша ôдповѣвъ, що рѣшенье султана ще не наспѣло, але скоро оно надôйде, то сей часъ подасть ся патріарсѣ до вѣдомости. Минуло кôлька недѣль, а ôдповѣди не було нѣякои. Члены народноі рады ôрменьскои почали наставати на патріарха, щобы онъ заразъ подавъ ся до димісіи. Патріархъ сказавъ однакожь, що ôнъ буде ще чекати до 22 липня. Нерѣшимôсть патріарха дала причину до розрухôвъ дня 27 липня, котрі выкликали Ôрмене зъ Малои Азіи, а о котрыхъ знають въ Константинополи, що ихъ пôддержує Россія грôшми. Міністеръ поліціи дôставъ димісію, бо ôнъ не знавъ абсолютно нѣчого, що заносить ся на розрухи. Всѣмъ ôрменьскимъ ґазетамъ наказано якъ найострѣйше не подавати о тыхъ розрухахъ нѣчого, хиба лишь то, що подадуть урядовій турецкій ґазеты.“

Times подає знова такій вѣсти: „Непопулярнôсть ôрменьского патріарха Ашікіяна середъ своихъ одноплеменникôвъ дôйшла до своѣи высоты дня 27 липня, коли то на передмѣстю Коумъ-Капу настали розрухи въ часѣ, коли патріархъ правивъ въ катедрѣ службу Божу. Въ церквѣ було повнѣсенько людей по найбôльшôй части Ôрменъ зъ Мушь. Наразъ вылѣзъ якійсь Ôрменинъ на лавку и ставъ ôдчитувати свою бесѣду, въ котрôй завзывавъ патріарха, щобы ôнъ давъ людемъ докладне поясненье о тôмъ, що стало ся въ Ерзерумѣ та щобы розповѣвъ о положеню тыхъ бѣдныхъ людей. Патріархъ ôдповѣвъ на то: Дôмъ Божій не на то, щобы робити въ нѣмъ демонстраціи! А народъ закричавъ тогды: Прочь зъ патріархомъ! Патріархъ хотѣвъ на то щось сказати, але его стягнули зъ проповѣдницѣ и стали бити. Патріархъ вырвавъ ся та втѣкъ зъ церкви и сховавъ ся въ сусѣдôмъ домѣ. Заразъ потôмъ наспѣвъ ôддѣлъ войска и впавъ до катедры, щобы тамъ зробити ладъ, але Ôрмене почали ставити опôръ. Декотрій Ôрмене зъ Мушь були узброєній въ револьверы и остренй штилеты. Въ бійцѣ згинули чотирохъ турецкахъ воякôвъ и трохъ Ôрменъ. Коли войско опôсля дôстало помôчь, зроблено ладъ и заведено спокôй. Покалѣченыхъ людей мало бути богато; кажуть, що ажь кôлькасотъ. На приказъ властей ôдвезено ôдтакъ патріарха пôдъ ескортою до Ильдазъ Кіоску. Арештовано такожь кôлькадесять особъ, а въ Коумъ-Капу заведено заразъ станъ облоги и установлено судъ военный.“

——

Белґійцѣ лагодять нѣмецкому цѣсареви въ Остендѣ величаве принятье. Чотири бельґійскій міністры мають выѣхати зъ Брукселѣ до Остенды, щобы тамъ дожидати цѣсаря. Крôмъ офіціяльного принятя хотѣли ще Фляманцѣ зробити цѣсареви окреме принятье, котре мало бути заразомъ доказомъ симпатіи для Нѣмеччины, але мусѣли ôдступити ôдъ сеи маніфестаціи, бо соціялісты загрозили республиканьскою контръ демонстрацією. Зъ кôлькохъ сторôнъ потверджують теперь вѣсть, що нѣмецкій цѣсарь вертаючи зъ Англіи поступить такожь на островъ Гельоляндъ. Здавсь, що анґлійска королева хоче, щобы до того часу островъ бувъ вже зовсѣмъ нѣмецкій и дякого має ще передъ кôнцемъ парляментарноі сесіи затвердити законъ о нѣмецко анґлійскôй угодѣ.

——

Болґарскій епископы для Македоніи мають заразъ по турецкôмъ святѣ, байрамѣ, дôстати свои декреты, бо все вже готове, лишь розходить ся о выставленье дотычныхъ грамотъ. Амбасадоръ россійскій, Нелидовъ, выбираючись на двомѣсячный урльопъ, бувъ на пращальнôй авдіенціи у султана и

знайдуть ся и всѣ речи френкскои жѣнки!

Коли Аль Джабара трусили, стрѣпонули одежу, и новенька пôвфранкôвка выкотилась въ кишенѣ.

— Ось, ось собако! — скрикнувъ баша. — Зъ ôдкôль у тебе отта монетка?.. Адже она належить до френкскои жѣнки. Се ясно якъ день!

И баша на сей разъ сказавъ чисту правду.

— Повѣсити собаку! — гукнувъ ôнъ. — Ей, жовнѣры! Ведѣть вѣшати нѣкчемного!

Аль-Джабара ôдпровадили на маленькій пляцикъ по-за домомъ баша.

Тамъ стояла шибеница. Всѣ ґромадились биля неи и замовкли, дожидаючи цѣкавого видовища.

Черезъ пôвъ годины тѣло нещасного тихо гойдалось на бантинѣ. И до самого вечора приходили люде, лаяли и плювали на шибеника. Приѣздили и мільорды и льеді споглянути на жертву мусулманьского правосуддя. Адже то таке цѣкаве!..

Пôзно въ-вечерѣ, явъ увесь гôродъ поснувъ, биля шибеницѣ опинивсь Ханимъ. Цѣлѣсѣньку нôчь просидѣвъ ôнъ коло тѣла Аль-Джабара, похнюпивши голову и зъ-тиха, жалôбно выючи.

Врапцѣ наближились до шибеницѣ жовнѣры. Одинъ зъ нихъ схопивъ камѣнюку, мôцно вылаявъ ся и шпурнувъ нею въ Ханима. Камѣнюка глухо загулá по его ребрахъ. Ôнъ жалôбно заскавучавъ, гавкнувъ, лѣгъ на землю и щѣльно притуливъ ся до шибеницѣ. Жовнѣръ пôдôйшовъ, сцѣпивъ зубы, выйнявъ зъ-за пояса довгій пістолетъ и, выпаливши, розтрѣскавъ Ханимови голову...

повторивъ султанови то, що вже 22 липня секретарь россійскои амбасады сказавъ бувъ вел. везирови о именованю болгарскихъ епископôвъ. Кажуть отже, що султанъ ôдповѣвъ на то лишь тôлько, що именованье епископôвъ болгарскихъ не мае зовсѣмъ ворожого значѣня супротивъ Россіи, бо есть то лишь сповненьемъ того, чого Россія вже ôдъ давна домагала ся.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю комітету Институту Руского Товариства Педаґоґічного, пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ, принято до институту на рôкъ шкôльный 1890/91 зъ помѣжь 51, що внесли поданя о принятье, отсихъ: Зъ приготовляючои клясы рускои ґімназіи: 1) Іосифа Кравцева, сына господаря зъ Вороблевичь, 2) Олексу Туркевича, сына священика зъ Корелевичь, 3) Б. Сѣчиньского, сына священика и посла краевого зъ Черниховець; — зъ I. клясы ґімн.: 4) Володимира Галицкого, сына учителя зъ Кутъ, 5) Зенона Вѣтошаньского, сына священика зъ Радчи, 6) Володимира Ольхового, сына священика зъ Добрянъ; — зъ II. клясы ґімн.: 7) Ярослава Алексевича, сына священика зъ Зарудя, 8) Іосифа Макаревича, сына священика зъ Сваричева, 9) Богдана Гузара, сына священика зъ Нараева, 10) Николу Яновича, сына священика зъ Хотѣня, 11) Евгенія Паука, сына священика зъ Саджавы, 12) М. Крегова, сына селянина зъ Пôдгайчикъ; — зъ III. клясы ґімн.: 13) Михаила Туркевича, сына священика зъ Корелевичь, 14) Михайла Яновича, сына священика зъ Хотѣня, 15) Юліяна Кмиту, сына канцеліста судового зъ Лѣська, 16) Теофиля Скобельского, сына священика зъ Жукова, 17) Ивана Ивасечка, сына священика зъ Рожискъ, 18) М. Барку, сына селянина зъ-пôдъ Белза, 19) Евгенія Сврацкого, сына священика зъ Делявы; — зъ IV. клясы ґімн.: 20) Зенона Маркевича, сына священика зъ Юнашкова, 21) Лонгина Туркевича, сына священика зъ Корелевичь, 22) М. Пелеховича, сына священика зъ Ванева, 23) М. Штайцера, сироту по учителю коло Пôдгайчикъ, 24) Ивана Горалевича, сироту по священику зъ Хотѣня, 25) Романа Березиньского, сироту по уряднику судовôмъ зъ Дидьовы, 26) Андрѣя Кадайского, сына священика зъ Грушки, 27) Михайла Присташа, сына священика зъ Махнôвця, 28) М. Кмицикевича, сироту по священику зъ Гниличокъ; — зъ V. клясы ґімн.: 29) Мирона Корытка, сына священика зъ Богатковець, 30) Олексу Кузьму, сына селянина коло Зборова, 31) Мирослава Лаврецкого, сына священика зъ Залуквы, 32 и 33) Николу и Льва Куницкихъ, сыновъ священика зъ Орѣховця, 34) Михайла Ольшаньского, сына священика зъ Старявы, 35) Михайла Соловского, сына священика зъ Коросна; — зъ VI. клясы ґімн.: 36) Петра Яросевича, сироту по священику коло Львова, 37) Лонгина Цегельского, сына священика зъ Камѣнки струмѣловои, 38) Володимира Куницкого, сына священика зъ Орѣхôвця; — зъ VIII. клясы ґімн.: 39) Луку Захарясевича, сына священика зъ Желехова, 40) Северина Панькôвского, сына священика зъ Ришковои Волѣ; — зъ VIII. клясы ґім.: 41) Антона Лучакôвского, сына священика зъ Плавя, 42) Володимира Йойка, сына мѣщанина зъ Яворова и 43) Володимира Ференчека, сироту по священику зъ Перемышля. — Поданя, ще не полагоджени̂ и ти̂, котри̂ бы ще могли вôйти до 30 липня (12 серпня) с. р., рѣшено полагодити на засѣданю, котре одбудесь 13 н. ст. серпня. — Рѣшено такожь завôзвати, щобы за всѣхъ принятыхъ уплачено належитôсть за вересень найдальше до 20 н. ст. серпня, бо въ противнôмъ разѣ буде уважати комітетъ свое рѣшенье що-до принятя за необовязуюче.

НОВИНКИ.

— **При нагодѣ вѣнчаня арх. Маріи Валеріи**, кромѣ ґратуляційныхъ адресъ, высланыхъ всѣми буковиньскими громадами, явилась въ четверъ депутація ôдъ черновецкихъ рускихъ товариствъ у управителя буковиньского краевого правительства, придворного совѣтника ґрафа Паче, зъ просьбою заявити цѣсареви завѣренье о непохитнôй вѣрности и преданности бук. Русинôвъ а заразомъ щири̂ желаня, щобы Всевышній благословивъ молоду пару ѣй на щастье, монархови на втѣху, а народамъ на добро. Депутаціи проводивъ посолъ д-ръ Волянъ а въ складъ еи увôйшли сов. Винницкій, купець Вишнѣвскій, надучитель Поповичь и посолъ комісарь Тиминьскій.

— **Намѣстникъ и маршалокъ краевый** выѣхали вчера вечеромъ до Коросна, де возьмуть участь въ торжествѣ закладинъ каменя угольного пôдъ будову краевои школы ткацкои въ Короснѣ, котре одбуде ся въ недѣлю о 4-ôй годинѣ по полудни. До Коросна на згадане торжество выѣде такожь членъ выдѣлу краевого П. Т. Романовичь. Зъ Коросна поѣдуть намѣстникъ и маршалокъ въ околицю, щобы оглянути копальнѣ нафтови̂ у Ветршни и иншихъ мѣсцевостяхъ.

— **Зъ руско-народного театру.** Въ Новôмъ Санчи давъ нашъ театръ 15 представлень, котри̂ тѣшились добрымъ поводженьемъ, завдяки щирôй пôдпомозѣ нашихъ землякôвъ пп. Яворского и Грозика. — Зъ Санча переѣхавъ театръ до Тарнова, де дня 29 н. ст. липня ôдбулось перше представленье. Торжество вѣнчаня архикняг. Маріи Валеріи зъ архикняземъ Францомъ Сальваторомъ святкувавъ нашъ театръ въ четверъ торжественнымъ представленьемъ. При гарнôмъ транспарентовôмъ портретѣ арх. Маріи Валеріи, роботы молодого и талановитого маляря п. Володарского, прибранôмъ цвѣтами и килимами розставились всѣ члены персоналу театрального въ народныхъ строяхъ и ôдспѣвали народный имнъ. Опôсля ôдограно оперту Артимовского „Запорожець за Дунаемъ“ а на закôнченье ôдспѣвано кантату, слова д-ра Олесницкого, музика Вахнянина. — Зъ Тарнова переѣде нашъ театръ на кôлька представлень до Ярославя а ôдтакъ до Перемышля.

— **Въ справѣ арештованого професора М. Козловского въ Угновѣ** пишуть намъ зъ ôдтамъ: Въ донесеняхъ до Вашои Впов. часописи о арештованю М. Козловского есть деяки̂ неточности, длятого я подаю вамъ даты певни̂. Михайло М. Козловскій не есть професоромъ університету въ Петербурзѣ, тôлько професоромъ мужескои ґімназіи въ Калиши. Въ Галичинѣ не перебувавъ ôнъ довшій часъ, а тôлько-що приѣхавъ зъ Россіи, умысно въ тôй лише цѣли, щобы побачити ся зъ матерію та ôдвѣдати грôбъ свого батька и того самого дня мавъ ôдъѣхати. Козловскій изъ Угнова вывандрувавъ по укôнченю третьои нормальнои клясы, то есть, маючи 10 лѣтъ, и ôдъ того часу бôльше нѣколи, ажь по день арештованя его, не бувъ въ Угновѣ. Вывандрувавъ изъ Угнова тому, що его родичѣ були бѣдни̂ и не могли его до шкôлъ посылати, а до того его отець ôддававъ ся піяньству. Ôдъ часу, якъ добивъ ся стененя професора, помагавъ своѣй матери (бо отець померъ) матеріяльно: сплативъ банкъ рустикальный (около 700 зр), посылавъ що мѣсяця матери своѣй 10 зр., — и за-для того власне сусѣды завидували матери. Козловскій, якъ высше сказазано, прибувъ до Угнова зъ туги за родиннымъ мѣсцемъ на одинъ день и того самого дня хотѣвъ ôдъѣхати, але — якъ то кожда — мати не пустила его и задержала до другого дня. Одинъ изъ найблизшихъ сусѣдôвъ увидѣвъ, що они приймали ся въ домѣ не матери але сестры, и що того сусѣда до приймôвъ не запросили, заденунціювавъ жандармамъ, а тіи арештували Козловского. Козловскій мавъ россійскій пашпортъ. Арештованого ôдставила жандармерія до староства въ Равѣ, а староство другого дня ôдставило назадъ до угнôвского суду и тутъ веде ся слѣдство въ напрямѣ дезертирки. Слѣдство уже кôнчить ся, а акты сими днями ôдôйдуть до прокураторіи. Козловскій сидить въ арештахъ.

— **Зъ Жидачева пишуть намъ** 1 н. ст. серпня: Нинѣ о год. $11^1/_2$ якась злобна рука запалила хату, котра погорѣла разомъ зъ двома будынками. На щастье не було вѣтру, бо тогдѣ пôйшла була бы зъ дымомъ одна часть мѣста, въ котрôй мешкають переважно урядники а дальше близше мѣста жиды. При енерґічнôмъ ратунку самыхъ мѣщанъ и урядникôвъ зльокалізовано огонь. Не першій се огонь у насъ сего року. На руски̂ Зелени̂ свята погорѣли 4 хаты; огонь займивъ ся такожь зъ пôдпалу.

— **Староство въ Равѣ рускôй** — якъ намъ пишуть — завôзвало священика о. Юрія Жука, пароха въ Вороблячинѣ, щобы дня 3 н. ст. серпня с. р. явивъ ся о г. 11-ôй передъ полуднемъ въ староствѣ въ справѣ протесту противъ выборôвъ соймовыхъ въ минувшôмъ роцѣ. — Мы, Русины, привыкли̂ до рôзного рода несподѣванокъ въ нашôй Галичинѣ; для насъ не першина дôставати завôзваня судови̂ зъ терміномъ, вызначенымъ на руске свято, — але щобы староство завзывало священика передъ себе въ недѣлю передъ полуднемъ, того таки справдѣ ще у насъ не бувало. Бо чи-жь се не иронія, рано въ недѣлю, коли править ся по церквахъ богослуженье, казати священикови являтись въ повѣтовôмъ мѣстѣ до протоколу въ староствѣ? А якъ оправдало бы староство свôй наказъ, сего справдѣ годѣ навѣть догадатись, такъ дивоглядною есть цѣла та справа — хиба може высшою температурою пôдчасъ лѣта...

— **Д-ръ Дамянъ Савчакъ**, членъ выдѣлу краевого, не бувъ довшій часъ у Львовѣ, бо ще дня 18 н. ст. липня выѣхавъ бувъ до Нового Санча на зъѣздъ товаришѣвъ ґімназіяльныхъ, ôдтакъ загостивъ до своеи родины въ Новôй веси, зъ-вôдки на Криницю, Жегестôвъ и Кракôвъ выбравъ ся до Варшавы, щобы розслѣдити устрôй кольоніи рôльничои въ Студзьенци пôдъ Варшавою. Ажь вчера вечеромъ вернувъ д-ръ Савчакъ до Львова и вже розпочавъ нинѣ свое урядованье у выдѣлѣ краевôмъ.

— **Президентъ Буковины бар. Піно** — якъ пише „Буковина“ — подавъ зô взгляду на свое слабе здоровлье прозьбу о увôльненье ôдъ дальшои управы бук. правительствомъ. Таку, хоть сподѣвану, але прото вельми немилу вѣсть, подають вѣрогôдни̂ жерела. Цѣла Буковина выжидае неспокôйно, чи ся вѣсть справдить ся и хто займе се найважнѣйше мѣсце въ краю. Цѣлый край вказуе на теперѣшного управителя бук. правительства, придворного совѣтника ґрафа Паче, яко на единого наслѣдника барона Піна. Ґрафъ Паче давъ вже за короткій часъ свого урядованя бôльшь якъ достаточни̂ доказы свого ясного погляду на всѣ ôдносины краеви̂, докладного зрозумѣня краевыхъ потребъ и вельми зручного та задоволяючого кермованя справами краевыми. Въ интересѣ краю и розумного залагодженя многихъ дразливыхъ справъ лежить прото, повѣрити управу краю сему свѣтлому и вельми симпатичному мужови, наколи-бъ справдѣ сповнила ся вѣсть о уступленю найзаслуженѣйшого президента Буковины барона Піна.

— **Одноголосный выбôръ рускихъ кандидатôвъ** на бук. послôвъ — пише „Буковина“ — особливо-жь знаныхъ противникôвъ „объединенія“ проф. Пѣгуляка и ком. Тиминьского, напсувавъ чимало крови нашимъ „панруссамъ“, котри̂ справедливо добачають въ тôмъ величезный ударъ для себе. Всѣ „панрусски̂“ журналы и журналики: „Parlamentär“, „Червоная Русь“, „Русска Правда“, „Наука“, ба навѣть найменше того рода дитя „Русское Слово“, пôдняли великій лай на нашихъ послôвъ. Та нехай имъ! Они пишуть, а „вѣтеръ несе“. Не станемо зъ ними спорити; найлѣпшу ôдповѣдь дадуть имъ наши̂ послы не словами, а дѣлами, а тогды чейже и „благотворительный“ нарозумить ся, коли се взагалѣ можливе.

— **Рускій комітетъ ратунковый** роздавъ на засѣданю 19 (31) липня дальши̂ пôдпомоги, а именно одержали: Въ повѣтѣ сянôцкôмъ громада Далева зъ прилучеными 40 зр.; въ пов. рогатиньскôмъ: Вишнѣвъ за-для градобитя 60 зр., Чернѣвъ 80 зр., Настащинъ 80 зр., Чагрôвъ 75 зр. и три родины по 40 зр. а одна 60 зр.; въ пов. жидачѣвскôмъ: Цуцилôвцѣ 80 зр., Стôльско 50 зр, Облазниця 40 зр., Пилôвъ 40 зр. и Покрôвцѣ 40 зр.; въ пов. пôдгаецкôмъ: Галичь коло Пôдгаець 50 зр. (другій разъ за-для градобитя); въ пов. яворôвскôмъ одна родина 40 зр.; въ пов. добромильскôмъ Крецôвъ зъ прилученями 60 зр.; въ пов. жовкôвскôмъ Мосты велики̂ 100 зр.; въ пов. лѣськôмъ Телешниця ошварова 30 зр.; въ пов. львôвскôмъ одна родина 30 зр. Взагалѣ роздано 1045 зр.

— **Огнѣ.** Въ Лучинцяхъ, пов. рогатиньского, погорѣло 16 (28) липня 7 селяньскихъ загородъ зъ всѣми припасами. На щастье, що лишь малу часть збôжа звезли зъ поля. Шкоду обчислюють на 3000 зр.

— **До Обераммерґавъ**, на представленя страстни̂, выбирають ся сего року знатни̂ гостѣ: архікнягиня Стефанія и архікн. Кароль Людвикъ разомъ зъ родиною. Страстни̂ представленя ôдбувають ся що десять лѣтъ въ Обераммерґавъ.

— **Холера.** Притихли вѣсти про холеру въ Испаніи, а натомѣсць заалярмовано Европу вѣстями о холерѣ въ Меццѣ. Зъ Парижа доносять, що Comitè consultatif d' Hygiéne de France зôйшовъ ся въ понедѣлокъ 28 липня на засѣданье въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ и обговорювавъ, о скôлько успѣшни̂ зарядженя на француско-испаньскôй граници, щобы не допустити дальше ширитись холерѣ. Санітарный референтъ, д-ръ Прустъ, подавъ до вѣдомости, що холера появилась епідемічно мѣжь богомольцями въ Меццѣ, та що австрійско-угорске правительство выслало одного лѣкаря до Суецу, щобы переводивъ точни̂ лѣкарски̂ оглядины мѣжь богомольцями зъ Босны та Герцеговины, и евентуально задержувавъ въ кварантанѣ пôдозрѣныхъ о холеру. Комітетъ принявъ сей комунікатъ о средствахъ охоронныхъ австрійско-угорского правительства противъ занесеня епідеміи до краѣвъ окупованыхъ зъ вдоволеньемъ до вѣдомости. — Зъ досвѣду звѣстно, що епідемія холерична въ тôй части Арабіи, де лежить Мекка, есть майже всегда небезпечна, бо звычайно магомеданьски̂ богомольцѣ заносять до своихъ краѣвъ зъ Мекки ту заразу. За кождымъ разомъ, коли появилась холера въ Меццѣ, переходила она и до Египту, зъ ôдки вже дуже легко може занестись она до краѣвъ надъ Середземнымъ моремъ за для оживленого руху торговельного на каналѣ суецкôмъ и въ портѣ александрійскôмъ. Тому то теперѣшни̂ вѣсти о холерѣ въ Меццѣ далеко бôльше переполохали европейски̂ державы, анѣжь давнѣйши̂ зъ Испаніи. Правительства европейски̂ будуть мусѣли добре звертати увагу на справозданя санітарни̂ зъ Арабіи и Египту и евентуально заряджати строги̂ средства охоронни̂.

— **Самоубійство.** Зô Смôльника коло Балигороду доносять до Przegląd-у о самоубійствѣ академіка Петра Мицьельского. Найдено его дня 28 липня с. р. висячого на галузи у лѣсѣ. Въ кишени мавъ записку, въ котрôй жалуесь на прикри̂ ôдносины родинни̂, ôдтакъ высказуе гадку, що наука нѣчо не варта, що все, що вкладае въ розумъ, есть дурне и не робить чоловѣка щасливымъ. Вкôнци пише: Wszystko wiem, a jestem głupiec, bom Boga nie widział. Hejże, kark sobie skręcę, to przynajmniej na tamtym swiecie Boga zobaczę.

— **Грôмъ.** Въ Жуличахъ коло Золочева кôлькоро людей, занятыхъ жнивами, сховало ся передъ тучею пôдъ полукôпокъ, въ котрый повстромлювали серпы. Въ тôмъ ударивъ грôмъ въ сей полукôпокъ и поцѣливъ одну невѣсту, що сховала ся пôдъ полукôпокъ, въ голову, подеръ на нѣй хустку въ дрôбни̂ куснѣ, перейшовъ скрôзь тѣло и убивъ еи на мѣсци. Ôдъ неи перейшовъ до сидячои коло неи кôльканацятилѣтнои еи доньки и скалѣчивъ еи въ ноги, а вкôнци ôдбѣгъ ôдъ неи и поцѣливъ бузька та убивъ его на мѣсци. Дѣвчину якось ôдратовано, але все есть ще непритомна та жалуе ся, що болить еи коло серця.

— **Крадѣжь по церквахъ.** Въ Щирецкôмъ доконано послѣдными днями двѣ крадежи въ церквахъ, а то въ самôмъ Щирци и въ Дмитрю коло Ширця. Урядова ґазета подае таку вѣсть: Оногды вечеромъ розбито въ церкви въ Дмитрю коло Щирця кôлька скарбонъ и забрано зъ нихъ квоту 37 зр. Поліція слѣдить за злочинцемъ, а есть нимъ мужчина, досыть высокого росту, въ темнôмъ сурдутѣ и циліндрѣ и ôнъ то имовѣрно укравъ бувъ попереднои ночи зъ церкви въ Щирци чашу и хрестики.

— **Д-ръ Мих. Бобжиньскій**, якъ доносить варшавске Słowo, зрѣкъ ся своеи посады професора кракôвского університету, а принявъ натомѣсть мѣсце віцепрезидента краевои рады шкôльнои у Львовѣ.

— **Портреты рускихъ послôвъ соймовыхъ**, числомъ ôсѣмь, выдала редакція „Батькôвщины“ на гарнôмъ картоновôмъ папери. Портреты послôвъ: Романчука, Рожанковского, Савчака, Короля, Гаморака, Окуневского, Гурика и Барабаша, ôдзначають ся удалостію и гарнымъ выкôнченьемъ. По нашихъ свѣтлицяхъ можна подыбати портреты нашихъ патріотôвъ, выдавани̂ давнѣйше, а не видно портретôвъ нашихъ найзнатнѣйшихъ мужѣвъ зъ теперѣшнои поры народного житя Русинôвъ — тожь справдѣ редакція „Батькôвщины“ поклала велику заслугу тымъ выдавництвомъ. Такожь и цѣна дуже приступна: всѣ ôсѣмь портретôвъ зъ пересылкою коштують лишь 75 кр., а поодиноко по 12 кр.

— **„За Купчанкови̂ книжки и ґазеты** — пише „Буковина“, тягають по судахъ нашихъ читальникôвъ, учителѣвъ и др., якъ се сталось симиднями въ Гаврилôвцяхъ и Самушинѣ. Радимо проте усѣмъ въ ихъ власнôмъ интересѣ не приймати зъ почты нѣякихъ Купчанковыхъ книжокъ та ґазетъ. Звертаемо на се особливо увагу нашихъ читалень, котри̂ стягнули вже на себе изза Купчанковыхъ аґітацій пôдозрѣнье, черезъ що утруднене отворенье новыхъ читалень, а истнуючи̂ вже читальнѣ поставлено пôдъ строгій надзôръ зъ тымъ щобы розвязувати ти̂ читальнѣ, де найдуть ся книжки та ґазеты Григорія Купчанка и его товаришѣвъ.“

— **Радовецка ґімназія** числила въ минувшôмъ роцѣ 235 ученикôвъ и то: 138 Нѣмцѣвъ, 57 Волохôвъ, 21 Полякôвъ, 17 Русинôвъ а 2 иншихъ. Пôсля вѣроисповѣданя було: 70 рим.-кат. 69 прав., 69 жидôвъ, 14 прот ест., 9 греко-кат. а 4 ôрменôвъ. Шкôльне выносить въ Радôвцяхъ пôврôчно 15 зр.

— **Заведенье мѣскихъ сирôтъ у Львовѣ** буде мати ôдъ 1 вересня с. р. 27 опорожненыхъ мѣсць. До заведеня приймають ся сироты, хлопцѣ и дѣвчата, вѣроисповѣданя христіяньского, осиротѣли̂ по родичахъ, або лишь по ôтци або матери, маючи̂ не менше якъ 6 лѣтъ а не бôльше якъ 10, приналежни̂ до громады мѣста Львова. Если бы не було компетентôвъ зъ такими условіями, то приймуть ся и таки̂ сироты, котрыхъ родичѣ мешкали довшій часъ у Львовѣ. Поданя, заосмотрени̂ въ потрѣбни̂ документы, треба вносити до львôвского маґістрату до 15 серпня с. р.

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Въ Криници було до дня 21 липня пôсля лісты купелевои 1746 родинъ а 2829 осôбъ; въ Щавници 809 родинъ а 1390 осôбъ. — Зъ Ярославля до Перемышля ôдставлявъ поліціянтъ шѣсть дѣвчатъ. Коли поѣздъ зелѣзничій ѣхавъ въ найбôльшôмъ розгонѣ мѣжь Журавицею а Перемышлемъ, выскочила одна дѣвчина черезъ ôкно, упала, але заразъ зôрвала ся и побѣгла неушкоджена черезъ поля.

Телеграмы „Дѣла“.

Ґібральтаръ 1 серпня. Австрійска ескадра выбрала ся вчера до Портсмесъ а зъ ôдси поплыве надъ береги Пôвнôчного моря.

Лондонъ 1 серпня. Портуґальскій командантъ округа Шіре въ полудневôй Африцѣ арештувавъ залогу анґлійского корабля, належачого до африканьского товариства. Арештованыхъ ôдослано до Ґілімане, де будуть судити ихъ.

Ню-Йоркъ 1 серпня. Мехіко и Сполучени̂ державы пôвнôчнои Америки думають въ спôлцѣ завести спокôй въ середно-американьскихъ републикахъ.

Вільгельмсгафенъ 2 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ выѣхавъ лишь на корабли Гогенцоллернъ до Остенды.

Константинополь 2 серпня. Вчера арештовано тутъ кôлька сотъ Ôрменъ не приналежныхъ анѣ не замешкалыхъ въ мѣстѣ.

Ґмунденъ 2 серпня. Коли вчера архикн. Кароль Сальваторъ выѣхавъ бувъ зъ сыномъ и донькою на прохôдъ, сполошились конѣ и архикняг. Каролина выпала зъ воза, але нѣчого собѣ не зробила.

Санъ Саль 2 серпня. Ґен. Рівасъ напавъ зъ Индіянами на столицю и здобувши касарнѣ ставъ грабити мѣсто. Ґен. Ецета вернувъ зъ войскомъ зъ-надъ границѣ Ґватемальскои и побивъ Ріваса.

Буеносъ-Аіресъ 1 серпня. Президентъ Цельманъ выдавъ маніфестъ до народу, въ котрôмъ представляе, що революція була лишь дѣломъ кôлькохъ самолюбивыхъ людей та взывае нарôдъ, щобы вертавъ назадъ въ спокою до свого щоденного занятя.

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

перше **А. ВАЙҐЕЛЬ**

у Львовѣ улиця Театральна число 16,

поручае свôй богатый

СКЛАДЪ ГОДИННИКÔВЪ

золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ

спроваджуваныхъ зъ перворядныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ. 3576

Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконуе соѣстно и пôдъ ґарантією.

Всечестне Духовеньство!

Маю честь повѣдомити Преподобне Духовеньство, що я при улици Кракôвскôй ч. 20 противъ ново будованои церкви отворивъ робôтню выробôвъ церковныхъ, и выробляю монстранціи, хресты, мирницѣ, лямпы, пауки, кадильницѣ, лодки и т. п.

А позаякъ я не есмь купцемъ, лишь въ моѣй власнôй робôтни выготовляю всѣ роботы, то и можу дати мои выробы значно дешевше, якъ ихъ можна купити у купцѣвъ по торговляхъ.

Звертаю такожь увагу Преп. Духовеньства, що маю на складѣ всѣ выробы готови̂.

Маю надѣю, що буду мôгъ вдоволити желаня Пр. Духовеньства, бо образуючись за границею, я набувъ достаточнои практики вътôмъ званю.

Всѣ стари̂ предметы приймаю до ôдновы або вымѣны на нови̂. Затревале золоченье и срѣбленье ручу.

Приймаю такожь и столове начинье домове.

Зъ глубокимъ поважаньемъ:

Володимиръ Усценьскій

ул. Кракôвска ч. 20.

Loser János Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральній соли, за-для єи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитший лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживае ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дрогеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близший вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 7—10

Недужимъ на нервы!

До найбôльше розповсюдненыхъ лихъ нашого часу приналежать нервовій недуги, котрій присѣли бôльшу часть людей. Фізіольоґічный процесъ, якій переходить въ нашôй системѣ нервовôй при змѣнахъ функцій, котрыхъ причина въ недугахъ нервовыхъ, ще не найшовъ у теперѣшнои медицины нѣ поясненя нѣ якои небудь терапіи.

При такôмъ станѣ рѣчей дуже оправдане розширенье брошуры **Романа Вайсмана: Ueber Nervenleiden**, котра поучуе о новôмъ способѣ побореня анормального стану нервового. Успѣхи суть такъ сензаційні и несподѣваній, що теперь занялись тымъ не лишь медична журналістика и велике число найзнаменитшихъ лѣкарѣвъ, але такожь признала методѣ лѣченя Вайсмана, по розслѣдженю препаратôвъ Вайсманна и результатôвъ лѣченя, на послѣдній гиґієнічно-медичній выставѣ въ Гентъ комісія зложена зъ панôвъ **д-ра Vriese**, професора и екзамінатора бельґійского, **д-ра Utudjan**, султаньского лѣкаря палатного въ Константинополи, **д-ра von Hamel-Roos**, директора комісіи до розслѣду фальшованои поживы, **U. Gille**, професора и віцепрезеса бельґійскои академіи и члена комісіи медичнои, **Van Pelt**, члена комісіи, **Van de Vyvere**, директора химічнои лябораторіи — **публичне признаньеôдзначаючи ей срѣбнымъ медалемъ. А треба звернути и на то увагу, що комісія знатокôвъ зложена правительствомъ бельґійскимъ изъ самыхъ найславнѣйшихъ ученыхъ и що ще нѣ одному средству лѣчничому не признано такои публичнои ôдзнаки, важнои для всеи людскости недужои на нервы.** 3589

Брошуру, появившу ся вже въ 21 накладѣ, можна одержати даромъ въ аптицѣ

К. Кржижановского, у Львовѣ.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжинір

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ** ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Еластичній ізолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50**

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу **кавчукову.**

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше **завохчей стѣны въ мешканяхъ.**

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховій тектуровій и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 17—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4^1/_2$% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского
$4^1/_2$% „ Банку краєвого
$4^1/_2$% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційній

3483 34—?

а всѣ тій паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякій выльосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнний, також запавшій купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевій лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новій аркушѣ купоновій, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

Теперь хибуютъ аркушѣ купоновій до

Рôкъ основання 1822.

Josef Ortner

WIEN

Sechshaus, Wienflussgasse 11.

Фабрика клею.

Поручае всякій роды клею безъ товщу и квасу въ найлѣпшôй якости.

3424 (10—12)

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будôвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи топтовè, парканы и штахеты, есть **рафінованый олѣй нафтовый**, бо мае ту добру прикмету, що дуже легко всякая въ сухій матеріялъ деревляный, а щѣльно замыкаючи его отворы, охороняе его ôдъ шкôдного вплыву воздуха а найбôльше хоронить ôдъ вохкости и не допускае пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати его тамъ, де матеріялъ на постôйне дѣланье воздуха и вохкости есть выставленый, та и найлекше пôдпадае псованю. Також до запусканя або покостованя всякого деревляного матеріялу надае ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо мае ту важну прикмету що есть **выдатнѣйшимъ** и безъ порôвнання, бо ажь о 36 кр. на кільограмѣ **дешевшимъ** ôдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняе краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна его користно уживати за дешеве средство до першого ґрунтованя пôдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільоґрамъ олѣю нафтового коштуе **12 кр.** При бôльшôмъ же ôдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кільр. опускаю **2 кр.** на кільоґрамѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить его ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстае на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылае ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштуе кразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (20—?)

3509

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

МАШИНЫ до ШИТЯ

Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговій зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 30 до 60 зр.

„ ручній зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готôвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ есть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ІОСИФЪ ИВАНИЦКІЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львôвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тій самій, якій аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американьскій, бо дôстають за се 20 зр. ôдъ кождои предано машины. 3575

Передпослѣдный Тыждень!

3539 (32—50)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головній выграній по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

„Zacherlin"

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлае зъ подивленя гôдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей спосôбъ, що не лишаесь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищуе кухнѣ основно ôдъ швабôвъ.

Усуваe заразъ всякій молѣ.

Увôльняе якъ найскорше ôдъ мухъ.

Хоронить нашій звѣрята домашній и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ôдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продае ся лишь въ самôмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дôстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ôдтакъ можна дôстати: у **Львовѣ** и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенй плякаты Захерля; також

въ **Народнôй Торговли** и єи філіяхъ въ **Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ.** 3561 5—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 165. Львôвъ, Понедѣлокъ 23 липня (4 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ корта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Now-ôй Reform-ѣ.

Мы згадали передъ двома днями про статьѣ польскихъ часописей о рускôй справѣ. Теперь обôзвавъ ся єще и Dziennik Polski и подавъ за Now-ою Reform-ою змѣстъ статьѣ „Дѣла“ зъ 14 (26) липня с. р. Нинѣ хочемо приглянути ся першôй статьѝ N. Reform-ы.

Мусимо-жь передовсѣмъ зазначити, що N. Reforma по Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ єсть найтолерантнѣйша для Русинôвъ галицко-польска часопись, отже погляды єи и стоячихъ за нею „демократôвъ“ польскихъ будуть мѣриломъ до оцѣненя поглядôвъ и успособленя прочихъ менше толерантныхъ Полякôвъ супротивъ Русинôвъ.

Въ кôлькохъ мѣсцяхъ говорить N. Reforma зъ кпинами о „жаляхъ, якѝ мають Русины до Полякôвъ“, о „звычайныхъ неустанныхъ нарѣканяхъ на гнетенье Русинôвъ и т. д.“, о „закидахъ, якъ звычайно, не опертыхъ на фактахъ, тôлько „gadaniu“ и „нарѣканю“, о „безпôдставныхъ плачахъ, крикахъ, нарѣканяхъ на нетолеранцію польску и т. д.“ Намъ видить ся, що ледви хто тôлько наплакавъ ся, нанарѣкавъ ся и нажалувавъ ся на гнетенье и т. д., якъ Поляки (отъ и теперь п. Волод. Козловскій нарѣкавъ въ Лондонѣ на гнетенье Полякôвъ и увіятôвъ въ россійскôй Польщи), отже имъ найменше до лиця насмѣвати ся зъ нарѣкань другихъ.

Подавши змѣстъ нашои статьѣ, каже N. Reforma: „Цѣла тота статья дасть ся подѣлити на двѣ части. Въ першôй подає *Дѣло* чотири причины рекомои ненависти, завзятости Полякôвъ до Русинôвъ...“ и зновъ дальше: „Пригляньмо ся тымъ чотиромъ рекомымъ причинамъ ненависти Полякôвъ до Русинôвъ“. N. Reforma — не входимо въ то, чи черезъ неувагу чи навмысне — импутує намъ щось, чого мы нѣколи не сказали. Мы сказали тôлько, що Поляки жалують ся именно на чотири поступки Русинôвъ, а не, що они зъ тыхъ 4 причинъ ненавидять Русинôвъ. Ненависть Полякôвъ до Русинôвъ не нинѣшна, и причина тои ненависти далеко глубша и ширша. Вы насъ ненавидите зъ-давна, однѝ тому́, що мы не хочемо приймити вашого обряду латиньского, котрый въ Галичинѣ єсть фактично обрядомъ польскимъ; другѝ тому́, що не хочемо признати ся до народности польскои, до засады gente Ruthenus natione Polonus; иншѝ — найумѣренѣйшѝ! — тому́, що по крайнôй мѣрѣ не хочемо признати державного права польского, політично-державнои єдности и нероздѣльности зъ Поляками. Hinc vestrae irae.

Дивно претенсіональный єсть спосôбъ выраженя N. Reform-ы. Она каже: Diło stara się wytłumaczyć... tłumaczyli się... Diło stara się usprawiedliwić... bronicie się и т. д. Анѣ „Дѣло“ анѣ Русины не старають ся, анѣ не старали ся передъ вами толкувати ся анѣ оправдувати ся, анѣ боронити ся; бо анѣ вы нашѝ старшѝ, котрѝ мають право и власть насъ судити, анѣ нашѝ приятелѣ, супротивъ котрыхъ мы мали бы обовязки приязни. Нашѝ взаємины суть такѝ, що нѣ мы передъ вами нѣ вы передъ нами не маємо анѣ обовязку анѣ потребы оправдувати ся, хиба єсли котра сторона хоче навязувати зъ другою лучшѝ ôдношеня. Мы отже могли бы на вашѝ закиды и нарѣканя по-просту не ôдповѣсти нѣчого, або сказати: робимо, щó намъ подобає ся, и супротивъ того, що вы намъ робите, повиннѝ мы навмысне робити таке, що бы вамъ докучало. Коли-жь мы поясняємо якій поступокъ нашъ, то робимо бôльше, нѣжь маєте право ôдъ насъ вымагати. Не маючи-жь потребы толкувати ся передъ Поляками, не можемо и уживати якихсь выкрутôвъ, якъ бы хотѣла импутувати намъ N. Reforma, а маємо повне право жадати, щобы вы тымъ поясненямъ, якѝ мы зъ самои тôлько доброи волѣ нашои даємо, вѣрили безусловно. И теперь коли ще разъ тыкаємо тои справы, то заявляємо выразно: вѣрте намъ, або не вѣрте, якъ вамъ подобає ся; мы нѣякои милости ôдъ васъ не хочемо, отже и не залежить намъ на тôмъ, щобъ вы намъ конче вѣрили. Мы хочемо тôлько, щобы сконстатована була правда, и заповѣдаємо, що бôльше тыхъ справъ порушати не будемо.

Приступаємо до поодинокихъ точокъ.

N. Reforma каже, що выразъ „чужѝ люде“ мы толкуємо теперь инакше, а давнѣйше толкували (хто? N. Reforma не каже) зновъ инакше. Мы покликали ся на interview кореспондента Politik-и зъ п. Романчукомъ ще зъ передъ пôвтора року, здає ся жерело зовсѣмъ компетентне; interview той N. Reforma помѣстила, здає ся намъ, тогды въ цѣлости, и сама приняла тогды поясненье п. Романчука до вѣдомости. Де-жь тутъ неконсеквенція, яку теперь добачила N. Reforma, и де толкованье, котре „мусить выкликати усмѣшку на уста“?

Справу выступленя въ соймѣ д-ра Короля N. Reforma представляє невѣрно, а при тôмъ пристрастно, якъ и въ цѣлôй статьи єи, однôй, и другôй, зовсѣмъ не видко спокою и обєктивности N. Reforma каже, що само уповажненье руского клюбу до промовленя противъ тыхъ, котрѝ проливали кровь въ оборонѣ свободы, польскои и рускои а теперь за то гинуть зъ голоду, достаточно характеризує Русинôвъ. Въ той спосôбъ Русины ôдвдячили ся демократичнôй лѣвици соймовôй за то, що все йшла зъ ними рука въ руку, пôдпирала справедливѝ ихъ домаганя и ставала въ ихъ оборонѣ передъ напастію партіи правительственнои! Они за то образили найсвятѣйшѝ чувства тои лѣвицѣ, ба скомпромітували єи, бо стягнули на ню иронічнѝ дотинки: „отъ до чого доводять компромісы зъ Русинами!“ И навѣть не почували ся до обовязку публично заперечити солідарности зъ д-ромъ Королемъ, а тôлько на ухо щось тамъ шептали.

Позволить же N. Reforma, що мы ѣй цѣлкомъ спокôйно скажемо: 1) Д-ръ Король не выступивъ (и выразно зазначивъ, що не выступає) противъ субвенціи для ветеранôвъ зъ 1831 р., а тôлько противъ проєктованого на сей рôкъ пôдвысшеня тои субвенціи о 1000 зр., мотивуючи се тымъ, що тыхъ ветеранôвъ природною конечностію зъ кождымъ рокомъ стає менше, 2) ветераны тѝ не воювали за свободу Русинôвъ, а хиба за переведенье украиньскихъ Русинôвъ зъ-пôдъ панованя россійского пôдъ панованье польске, и то безъ знесеня навѣть панщины; 3) компромѣсъ лѣвицѣ зъ Русинами не Русинамъ принѣсъ користи, тôлько лѣвици (н. пр. при выборахъ выдѣлу краєвого), отже лѣвиця має обовязки супротивъ Русинôвъ, а не Русины супротивъ лѣвицѣ; 4) дотыки противъ лѣвицѣ упали не при бесѣдѣ д-ра Короля о ветеранахъ, але при бесѣдѣ єго о Змартвыхвстанцяхъ, котра и взагалѣ бôльше розъяренье выкликала у правительственнои польскои партіи хоть національнѝ чувства польскѝ ще менше могла вразити, якъ єго перша бесѣда; 5) рускѝ послы, єсли и не мали ще зовсѣмъ причины публично єи вырѣкати ся, зъ однымъ уступомъ першои бесѣды д-ра Короля не годили ся.

О третôй точцѣ, т. є. справѣ подѣлу Галичины, каже N. Reforma, що се була зъ-зразу проґрама самыхъ тôлько „святоюрцѣвъ“, котрѝ зъ однои сторони переробляли рускій языкъ на московскій и приготовляли ґрунтъ для идеѣ „Русь а Россія то одно“, а зъ другои кидали межи нарôдъ соціялістичну паролю, „лѣсы и пасовиска“. Нинѣ-жь проґраму „святоюрцѣвъ“ ведуть дальше тѝ, на котрыхъ прихильники угодовои політики середъ Полякôвъ завсѣгды указували якъ на тыхъ, зъ котрыми порозумѣнье єсть можливе. Якъ же теперь ôдперти закидъ, що рôзницѣ межи москалофілами а народовцями суть тôлько позôрнѝ? Чи при такôмъ нещирôмъ и неяснôмъ поступьваню рускѝ народовцѣ можуть ôдъ Полякôвъ жадати довѣрія?

Передовсѣмъ дивуємося, що и демократична N. Reforma въ жалобахъ народу на утрату лѣсôвъ и пасовискъ при уладженю сервітутôвъ и въ домаганяхъ єго та й єго приятелѣвъ справедливѣйшого залагодженя тои справы видить „соціялізмъ“ бодай нинѣ була бы вже пора на обєктивнѣйшій поглядъ! Подруге, не самѝ „святоюрцѣ“, але всѣ Русины поставили ще въ 1848 р. проґраму подѣлу Галичины, а нема нѣякои причины, щобы въ тôй менно справѣ була рôзниця межи москалефілами а народовцями, котру-жь рôзницю N. Reforma сама выказує въ тôмъ щó, москалефілы роблять зъ рускимъ языкомъ. Подѣлъ Галичины Русины очевидно не уважають за цѣль, тôлько за средство, до охороны своєи народности и забезпеченя своихъ правъ; дайте намъ нашѝ права, и позвольте ихъ уживати спокôйно и безпечно, а тогды не потребуємо добивати ся того подѣлу! Чимъ бôльше-жь будете намъ показувати, що жити зъ вами разомъ не можна, тымъ бôльше навѣть прихильники угодовои політики середъ Русинôвъ

Листы зъ рôльничои выставы у Вѣдни.

Пише д-ръ *І. Ол—въ.*

I.

За прикладомъ нѣмецкого товариства господарского, котре кождого року що-разъ то въ иншôй закутинѣ великои нѣмецкои державы уряджує загальну рôльничу выставу, задумало пôйти товариство господарске низшои Австріи и дало починъ до урядженя выставы рôльничои, въ котрôй бы взяли участь всѣ краѣ Австро-Угорщины.

Можна було надѣяти ся тымъ бôльшого успѣху зъ переведеня тои гадки, що минуло уже лѣтъ кôльканацять ôдъ послѣднои загальавстрійскои выставы рôльничои. А власне послѣдный десятокъ лѣтъ такъ зъ ґрунту змѣнивъ обставины и европейского и австрійского рôльництва, що пôзнати станъ теперѣшный нашого рôльництва, поступы єго на поли продукціи рослиннои и звѣрячои, на поли техніки господарскои — було рѣчею справдѣ дуже цѣкавою.

Мѣсцемъ выставы обôбрано Вѣдень. На просторыхъ оболоняхъ вѣденьского Prater-у єсть доволѣ мѣсця, и то дуже догôдного, для всякого рода выставъ. Тамъ ôдбула ся сумнои памяти свѣтова выстава въ 1873 р., а осередкомъ нинѣшнои рôльничои выставы єсть позôставша по свѣтовôй выставѣ величава будôвля Rotunde, котру кождый зъ читателѣвъ, єсли вже не зъ рисункôвъ и зъ описôвъ, то зъ образôвъ вытисненыхъ на спинкахъ и на всякихъ оздôбныхъ предметахъ на певно знає. Довкола ротунды побудовано павільоны, котрѝ зґруповано въ улицѣ або й поодиноко розкинено середъ парку.

Выставѣ зачеркнено зъ-разу далеко вузшѝ рамы, анѣжь она въ дѣйстности прибрала. Мала се бути австрійска фахово-рôльнича и лѣсова выстава. Тымчасомъ взяли въ нѣй участь и иншѝ державы, — якъ Швеція, Франція и Италія въ окремыхъ павільонахъ, — и єсть въ нѣй богато, и то дуже богато рѣчей, котрѝ анѣ зъ рôльнымъ анѣ зъ лѣсовымъ господарствомъ и найменшои звязи не мають. Вже єи теперь и зовуть: Oesterreichische Land- und Forstwirtschaftliche *Kunst-* und *Industrie*-Ausstellung. Ба, якъ бы якого чужинця опровадивъ по ротундѣ и по найвыдатнѣйшихъ павільонахъ, то навѣрно и не вгадавъ бы: що єсть на „рôльничôй“ выставѣ у Вѣдни? Вже то аранжерамъ выставы годѣ бути вдячнымъ за спосôбъ урядженя єи. Предметы господарскѝ розкиненѝ въ сумѣшь зъ всякими иншими, не зґрупованѝ якъ слѣдъ, такъ що нема належитого перегляду ихъ, и чоловѣкъ, що хотѣвъ видѣти не що инше, а станъ и поступъ господарства сѣльского, выходить просто невдоволеный. Не знаю, якъ кому, але менѣ видить ся, що розглядъ одного порядно урядженого музею, якъ н. пр. музею рôльничои академіи въ Берлинѣ вразъ зъ єго Maschinenhalle бôльше може поучити, якъ цѣла выстава вѣденьска. Правда, цѣль такого музею, а цѣль выставы не зовсѣмъ схôднѝ зъ собою: въ музею не побачимо нѣякихъ живыхъ оказôвъ чи то ростинныхъ чи звѣрячихъ, але тожь то и єсть, що и на выставѣ вѣденьскôй завдяки єи урядженю, не богато того можна було видѣти.

Затримаймо ся при продукціи звѣрятъ. Уладжено рѣчь такъ, що хто бы хотѣвъ запôзнати ся зъ австрійскою звѣрячою продукцією, мусѣвъ бы сидѣти у Вѣдни безперерывно черезъ кôлька мѣсяцѣвъ, черезъ цѣлый часъ треваня выставы, бо кождый рôдъ худобы и кождый край має призначеный собѣ окремый речинець. Приѣхавши въ половинѣ липня на выставу, не застали мы нѣчого иншого, якъ галицку рогату худобу. Анѣ одного коня, анѣ ôвцѣ, анѣ безроги, анѣ оказнои господарскои птицѣ не довелось намъ бачити, бо се все въ иншихъ речинцяхъ було выставлене; а видѣвши одну тôлько галицку худобу, не можна було собѣ выробити порôвнаня, о скôлько галицка продукція высше або низше стоить ôдъ продукціи иншихъ краѣвъ. Не такъ буває на великихъ господарскихъ вандрôвныхъ выставахъ (Wanderausstellungen) въ Нѣмеччинѣ: тамъ усе наразъ побачишь, можешь порôвнувати продукты поодинокихъ провінцій, то-жь тамтѝ выставы незрôвнано бôльше поучаючѝ для господаря, якъ вѣденьска.

Высказавши такъ наше невдоволенье изъ способу урядженя выставы, перейдемо по черзѣ поодинокѝ єи ôддѣлы, о скôлько они нашѝ дрôбнѝ господарства обходити можуть. Зачепили мы вже о худобу, такъ ôдъ неи и зачнемо справозданье зъ выставы.

Галичина приставила около 130 штукъ рогатои худобы, — число досыть значне, коли зважити, що Чехи зъ Моравою выставили не о много бôльше. Заступленѝ були передовсѣмъ тѝ расы, котрыми галицкѝ господарѣ пôдъ проводомъ и за помочію ц. к. товариства господарского, въ цѣли пôднесеня хову худобы, найбôльше оперують; отже въ першôй лініи зъ гôрскихъ расъ: сімментальерскѝ, зъ низинныхъ ольденбурґскѝ и голляндскѝ. Крôмъ того выставлено Kuhland-ы (пóмѣсь швайцарскихъ бернерôвъ зъ худобою моравскою) и пóмѣси худобы галицкои зъ лучшими заграничными расами.

Выставцями були выключно властителѣ бôльшои посѣлости. Найвысшу нагороду призначену за найкрасшу обору чистои крови (бо выставцѣ убѣгаючѝ ся о тоту нагороду мусѣли выставити цѣлу обору, зложену зъ бугая, кôлькохъ коровъ и приховку) одержавъ п. Вікторъ, дѣдичь изъ Заршина, за свои пышнѝ сімментальеры. Другу нагороду признано пану Бол. Смяловскому, дѣдичеви мабуть изъ Стоянець, за обору чистокровныхъ ольденбурґôвъ. Жаденъ зъ галицкихъ выставцѣвъ не выйшовъ безъ нагороды; мѣжь иншими и рускій дѣдичь панъ Тадей Федоровичь зъ Клебанôвки выборовъ собѣ своими сімментальерами одну изъ высшихъ нагородъ. Худоба єго хованя знайшла такожь дуже выразне признанье и иншою дорогою, бо одного несповна рôчного бугайця єго хову набуто за розмѣрно дуже значну суму — за 300 зр. Гарне вражѣнье робила друга обора п. Віктора, будуча продуктомъ крижованя краєвои худобы зъ низинными расами. Рѣдке вырôвнанье всѣхъ штукъ пôдъ взглядомъ будовы — свѣдчило о великôмъ засобѣ духового знаня у сего плекателя и о праци, переведенôй зъ ясно начеркненою цѣлію. Подобала ся такожь обора пана Германа Чеча, котрои доховавъ ся выставець зъ худобы краєвои, — не тямлю вже, чи не при помочи крови поправнѣйшихъ чужихъ расъ. И тутъ поодинокѝ штуки сеи оборы були досыть вырôвнанѝ що-до формъ и будовы.

О скôлько галицка худоба була гôрша або лучша ôдъ худобы иншихъ краѣвъ коронныхъ, о тôмъ можу сказати тôлько на пôдставѣ того, що я чувъ изъ устъ членôвъ Jury и що я вычитавъ въ часописяхъ. Отожь для насъ, привыклыхъ уже занимати все и всюда послѣдне мѣсце, буде несподѣванкою, що симъ разомъ Галичина, якъ то кажуть, „поставила ся“. Изъ устъ фаховыхъ знатокôвъ, котрѝ мали нагоду оглядати на выставѣ худобу иншихъ краѣвъ, чувъ я, що матеріялъ выставленый галицкими плекателями бувъ далеко лучшій, анѣжь то, що выставили Чехія и Морава. Се бы значило не мало. Такожь и въ часописяхъ можна було часто подыбати ся зъ высокими похвалами изъ фаховыхъ перъ, голошеными натурально зъ родомъ якогось зачудуваня, — одинъ же знатокъ въ справахъ годôвлѣ худобы пôдъ вражѣньемъ, яке вынѣсъ изъ выставы галицкои худобы, писавъ просто, що Галичина поступає въ справѣ пôднесеня хову худобы систематично, зъ добре обдуманымъ пляномъ, и пôдъ тымъ взглядомъ стоить найвысше зô всѣхъ краѣвъ коронныхъ Австріи.

Галичина справдѣ богато труду и коштôвъ ложить на пôднесенье хову худобы у себе. Вже зъ-давна ц. к. галицке товариство господарске цѣлу форсу звернуло на пôднесенье хову худобы (може навѣть зъ покривдженьемъ иншихъ галузей господарства) и ôдъ цѣлои черги лѣтъ десятки тысячей субвенціи державныхъ обертають ся переважно на тоту галузь. Плянъ сеи акціи, начеркненый передъ кôльканацяти лѣтами (мабуть въ 1872 р.) кн. Сапѣгою и проф. Паньковскимъ, удержавъ ся и переводить ся систематично майже безъ змѣны до нинѣ; — змѣненый хиба о тôлько, що въ низиннѝ части Галичины вводять теперь замѣсть голляндскои породы — сильнѣйше збудованѝ ольденбурґи.

Дѣдичѣ галицкѝ радо пôдхопили помôчь подавану имъ зъ стороны товариства господарского, не щадили такожь жертвъ и працѣ ôдъ себе, — и нинѣ Галичина изъ своєю худобою може побѣдно ривалізувати зъ худобою иншихъ краѣвъ австрійскихъ.

будуть змушенї старати ся, щобы ѣдъ васъ ѣддѣлитись. Тутъ не у Русинѣвъ есть нещирость!

Наконець, що до торжества перенесеня мощей Мицкевича, видко такожь, що N. Reforma не хоче насъ розумѣти. Она-жь має чи мала у себе, въ своѣй тецѣ редакційнѣй, письмо п. Романчука въ тѣй справѣ, котрого не хотѣла помѣстити. Мы по давнѣйшихъ нашихъ ширшихъ поясненяхъ сказали теперь коротко: „Становище Русинѣвъ въ тѣй справѣ есть оправдане и характеромъ запрошеня и навѣть характеромъ самого торжества, оно було конечне, хочьбы для зазначеня національнои и політичнои самостѣйности Русинѣвъ супротивъ Полякѣвъ. На те каже N. Reforma: То Болгаре, Чехи и т. д. тымъ, що ѣддали поклѣнъ и честь польскому вѣщунови, стратили свою політичну и національну ѣдрубнѣсть? Такъ само було бы и зъ Русинами. Тутъ выйшла на верхъ ваша ненависть, тутъ вы показали вашу політичну незрѣлѣсть.

Зновъ мусимо на горячковї слова сказати цѣлкомъ холодно: 1) Болгаре, Чехи и т. д. прийшли на готове торжество, але нѣхто не взывавъ ихъ, щобы они зъ вами разомъ устроювали то торжество, а се, бачите панове, зовсѣмъ не все одно: вы справляючи празникъ запросили насъ не на празникъ, тѣлько до уряджуваня того празника; 2) межи Болгарами, Чехами и т. д. а вами зовсѣмъ иншї ѣдношеня, якъ межи нами и вами: Болгаръ и Чехѣвъ вы не кравдите такъ якъ насъ, а друге: вы не кажете, що Болгаре и Чехи суть gente Bulgari, Bohemii a natione Poloni; не претендуете собѣ, щобы они творили нерозлучно зъ вами польску державу — а о насъ таке кажете и такї претенсіи до насъ маѣте та й ихъ передъ свѣтомъ голосите, — тымъ же-жь и насъ змушуѣте до зазначуваня передъ свѣтомъ на кождѣмъ кроцѣ, що мы тыхъ вашихъ претенсій не узнаѣмо.

Може бы N. Reforma по прочитаню сеи нашои ѣдповѣди ще разъ холоднѣйше цѣлу справу розважила, — если въ загалѣ она способна до холодного розважуваня справъ рускихъ.

Гадки Русина зъ провінціи

о нашихъ справахъ и потребахъ.

[Подаемо зъ нашои теки редакційнои замѣтнї „Гадки“ Русина зъ провінціи, а по напечатаню ихъ подамо слово и ѣдъ себе

Редакція.]

III.

Годить ся де-що сказати и о тыхъ частицяхъ руского народу, котрї вже майже пропали для рускои націи. И такъ:

1. Що-до перекиньчикѣвъ зъ интеліґенціи — то кождый щирый рускій патріотъ повиненъ черезъ свѣй моральный вплывъ лагѣдно и приязно наводити ихъ на дорогу праву, представляючи имъ въ однои стороны гидкѣсть ренеґатства, а зъ другои стороны розкрываючи имъ все то зъ руского народу и зъ ѣго житя, що тѣлько держить патріотѣвъ при народнѣмъ прапорѣ. Бо хочь перекиньчики — звычайно тупї головы и не конче додатнї характеры, — але лучають ся мѣжь ними и добрї люде, котрї зъ независимыхъ ѣдъ себе причинъ, або въ несвѣдомости вступили на дорогу ренеґатства. Головно однакожь треба-бы звернутись до полу-перекиньчикѣвъ, — до людей, котрї не выпирають ся рускои народности, але не заявляють найменшого интересу для дѣлъ народныхъ: — такї люде рекрутують ся по найбѣльшѣй части изъ свѣтскои нашои интеліґенціи, проживаючои по мѣстахъ.

2. Помѣжь масою простого люду закаженого польонізмомъ мусимо розрѣзнити два елементы:

а) Людъ рускій переведеный на обрядъ латиньскій. Успѣхи, якими увѣнчались труды польского духовеньства на тѣмъ полї „душехватства“, не суть для польскои справы такъ певными, якъ то може ксьондзамъ выдае ся. Вправдѣ якихъ 200.000 — сли не бѣльше — говорячихъ по руски жителѣвъ всхѣднои Галичины называють ся „поляками“, и не одинъ молодець, выйшовшій зъ нихъ лона, ставши ся интеліґентнымъ чоловѣкомъ, стае ся справжнымъ Ляхомъ, — то однакъ намъ интеліґентнымъ Русинамъ, яко заступникамъ темного руского люду такожь римского обряду, служить право а навѣть обовязокъ домагатись и ѣдъ правительства и ѣдъ Ватикану нашого права, т. е. щобы для нашихъ рускихъ людей римо-католицкого обряду, говорячихъ выключно рускимъ языкомъ, — проповѣды и костельнї пѣсни побожнї, котрї весь людъ мае спѣвати, а такожь молитвы во услышанїе всѣхъ — ѣдбувати ся въ рускѣй а не польскѣй мовѣ. Початокъ повиннї мы самї зробити черезъ выданье ѣдповѣдного молитовника въ рускѣй мовѣ для римо-католицкихъ Русинѣвъ. Дальше повиннї мы, яко заступники свого люду старати ся, щобы въ урядахъ и школахъ трактовано Русинѣвъ римского обряду не яко Полякѣвъ а яко Русинѣвъ, — и щобы ксьондзѣвъ не знаючихъ основно руского языка не насылати до парохій, въ котрыхъ бѣльша часть парохіянъ ужива руского языка. А впрочѣмъ повиннї мы — якъ уже сказано, — старатись приднати назадъ тыхъ Русинѣвъ для руского обряду.

в) Простый людъ, заховуючій ще свѣй рускій обрядъ — але котрый, яко остаючій пѣдъ безпосереднымъ вплывомъ польскои интеліґенціи, есть въ великѣмъ небезпеченьствѣ позабути свою рѣдну мову. Маю тутъ на гадцѣ передовсѣмъ службу по дворахъ, а не менше и цѣлый леґіонъ рѣзного рода слижачихъ руского походженя по мѣстахъ. Найбѣльшій вплывъ на тыхъ людей можуть мати безперечно рускї пароси, а по нихъ и черезъ нихъ такожь инши люде. Отже ихъ патріотичнымъ обовязкомъ есть: при кождѣй можливѣй нагодѣ роздувати въ такихъ людяхъ искру придушеног рускости. По бѣльшихъ же мѣстахъ можна бы заводити „стоваришеня рускихъ слугъ“ — для бѣльшои тревалости звязанї зъ церквою, а то маючї на цѣли пѣдносити ихъ черезъ науку и крѣпити всѣми силами ихъ руского духа, розвиваючи въ нихъ при тѣмъ пѣзнанье власного людского достоинъства.

Борба о рускій языкъ въ школахъ.

Де проявить ся конечна потреба упѣмнуси ся о заведенье въ якихъ школахъ науки краевого языка руского, то Русины мусять добувати собѣ той, такъ природный и людскій привілей, борбами не хвилевыми, але борбами розтягнеными на лѣта, щобы на конець прийти часомъ навѣть до гѣркого пересвѣдченя, що все за даремно.

Въ ярославскѣй жѣночѣй школѣ показала ся конечна потреба системізованя окремои рускои катихитуры для дѣвчатъ, для котрыхъ уже ѣдъ 1877 р. сотрудникъ о. А. Барновичь особно выкладавъ науку реліґіи въ рускѣмъ языцѣ, ѣдправлявъ богослуженя а навѣть учивъ надобовязково руского языка.

Ярославъ — руске мѣсто, середъ часторуского населеня, и мимо того, що рускій языкъ въ тамошнѣй жѣночѣй школѣ не увзглядняе ся на стѣлько, якъ гра на фортепянѣ або въ обручѣ, — все-жь дало оно школѣ въ шкѣльнѣмъ 1890 родѣ звыжь 50 учениць Русинокъ — котрї мусѣли тамъ а не деиде учити ся. 50 ученицъ выстае вповнѣ, щобы тамъ, зѣ взглядѣвъ чисто педаґоґичныхъ, системізувати руску катихитуру и посаду учителя руского языка, коли-бъ... ба, коли-бъ! О. Барновичь внѣсъ до шкѣльнои рады краевои просьбу о заведенье руского языка въ ярославскѣй школѣ жвночой, — краева рада ѣднеслась въ тѣмъ дѣлѣ до окружнои рады — окружна зновъ до мѣскоя рады громадскои, а ся послѣдна высказалась одноголосно рѣшучо противъ уведеня руского языка — бо въ мѣскѣй радѣ не засѣдае анѣ одинъ Русинъ! Отъ и уступчивѣсть та braterstwo Полякѣвъ на Руси для Русинѣвъ! Окружна рада шкѣльна ѣднеслась була рѣвночасно и до мѣсцевои рады шкѣльнои, де властиве до того мѣсце, а не рада громадска, коли тутъ не ходило о змѣну языка выкладового. По довгихъ переговорахъ и торгахъ удало ся въ мѣсцевѣй радѣ шкѣльнѣй, котра въ першѣмъ рядѣ покликана до нагляду надъ справедливостію выконуваня буквы закона, перефорсувати признанье потребы руского языка для рускихъ дѣтей, але — яко предмету надобовязкового! Рѣшенье се закомунїковано шкѣльнымъ радамъ: окружнѣй и краевѣй. Ну, теперь, дасть Бѣгъ, чей за кѣлька лѣтъ почуемо, що стане ся дальше,..

Однакъ рускї родины не повиннї зражувати ся тымъ, а записувати якъ найчисленнѣйше свои дѣти въ школу и добивати ся конечно заведеня тамъ языка руского не яко надобовязкового предмету, але яко языка спѣвъ-выкладового, такъ якъ практикуе ся по деякихъ школахъ зъ языкомъ нѣмецкимъ, де вписують ся дѣти нѣмецкои народности. Абстіненція та переношуванье дѣтей до инших прихильнѣйшихъ заведень не здасть ся на нѣчо, — намъ треба добувати постойно свои права хочь бы и пядь за пядею...

Переглядъ часописей.

[Бучацкій авторъ „Листѣвъ зъ всхѣднои Галичины“ въ Przegląd-ѣ о „сентіменталізмѣ польскѣмъ“ и о ґенезѣ украинофільства, о народовцяхъ въ Галичинѣ та ихъ цѣляхъ.]

Свого часу подали мы характеристику москалефілѣвъ галицкихъ, начеркнену авторомъ „Листѣвъ зъ всхѣднои Галичины“ мѣщеныхъ въ Przegląd-ѣ пѣдъ криптонімомъ (А—п) и дожидали заповѣдженои авторомъ характеристики „украинофілѣвъ“ або „народовцѣвъ“. Отже два листы на той тематъ появили ся доперва сими днями. Якъ подали мы характеристику москалефілѣвъ, такъ и характеристику народовцѣвъ рускихъ подаемо въ повнѣй основѣ, а опѣсля выдамо свѣй судъ о поглядахъ автора.

Авторъ А—п починае ѣдъ сентіменталізму польского и говорить:

Живучи ѣдъ давна и знаючи докладно обставины въ тыхъ окраинахъ нашои ѣтчины, де нашь нарѣдъ дѣзнае страшныхъ переслѣдовань, чувъ я неразъ жаль до Полякѣвъ галицкихъ за гнобленье Русинѣвъ... Признаюсь до сего сочутя, та ще зазначу, що бѣльшѣсть Полякѣвъ проживаючихъ поза границями Галичины плекае се сочутье въ своихъ серцяхъ, а се тому, що Русины голосять цѣлому свѣтови, що они страшно гнобленї Поляками, а закордонна праса польска ловить сї лементы та *bona fide* повтаряе, а знана зъ благородности и якогось сентіменталізму політичного публика польска милосердить ся зъ цѣлого серця надъ долею тыхъ „придавленыхъ“ братѣвъ... Сочутя, якого я дѣзнавъ, не встыдаю ся зовсѣмъ та й не беру за зле закордоновымъ землякамъ, що и они сего дѣзнають, бо се есть именно знаменемъ высоко розвитого у Полякѣвъ змыслу честивости політичнои, а значить лише незнанье правдивого стану рѣчи.

Крѣмъ тои, кождому Полякови вродженои, честивости и справедливости політичнои дѣлае на насъ, зродженыхъ и выплеканыхъ въ рускихъ провінціяхъ рѣчи-посполитои ще й инчій товчокъ, котрый чинить, що въ справѣ — такъ званѣй — рускѣй мусимо поводити ся бѣльше серцемъ, нѣжь розумомъ и розвагою політичною; товчкомъ тымъ есть се, що зрѣсши помежи людомъ руского походженя, научивши ся ѣдъ дитиньства уживати руского языка на рѣвни зъ польскимъ, чуемо ся на-пѣвъ Русинами а руску мову любимо зовсѣмъ такъ само, якъ нашь батьковскій языкъ.

Ѣдъ хвилѣ, коли взгляды особистї позволили менѣ перенестись въ Галичину, постановивъ я обзнати докладно руску справу, а запѣзнавши ся зъ нею, прийшовъ до пересвѣдченя, що рѣзнородне милосердье надъ долею Русинѣвъ есть чувствомъ, позбавленымъ всякои основы, позаякъ доля ихъ не лише безъ порѣвнаня свѣтлѣйша ѣдъ долѣ Полякѣвъ зъ по-за границь Галичины, але въ сути рѣчи законно не рѣзнить ся нѣчимъ ѣдъ становища, яке займають Поляки въ габсбурґскѣй монархіи, отже нарѣканя, що выходять зъ табору руского, суть наскрѣзь несправедливї, а изъ стороны партіи т. зв. народнои — высоко неполітичнї.

Сей уступъ о „сентіменталізмѣ“ Полякѣвъ закордоновыхъ, о ихъ жалю за угнетаными въ Галичинѣ Русинами есть на всякій способъ дуже а дуже пересадный; авторъ зъ мухи робить вола. Лучали ся деколи — и то не остатными роками, але давнѣйше — въ закордоновѣй прасѣ польскѣй деякї слова наганы галицко-польскимъ шовіністамъ за вопіючї а зовсѣмъ неполітичнї (зъ огляду на цѣлѣсть польского народу) покривдженя Русинѣвъ, алежь зъ другои стороны тота праса польска усе выходила изъ становища лише польского и ганила галицкихъ шовівістѣвъ лише зъ тои точки погляду, що они своимъ поступованьемъ спиняють постепенну польонізацію Русинѣвъ, котру они покрываютъ назвою „uobywatelenie“ (подѣбно якъ uobywatelenie жидѣвъ). А що правдива щирѣсть до національного подвигненя Русинѣвъ галицкихъ, яко Русинѣвъ, межи Поляками заграничными належать до байокъ, — о тѣмъ свѣдчить и тота перемѣна поглядѣвъ автора, коли переселивши ся до Галичины, пересвѣдчивъ ся, що „доля Русинѣвъ въ Галичинѣ законно майже нѣчимъ не рѣзнить ся ѣдъ становища, яке займають Поляки въ Австріи...“ А прецѣнь же авторъ, коли маѣ очи, щобы дивитись и видѣти, то при дрѣбцѣ „сентіментальности“, выне сенѣй зъ-за кордону, не мѣгъ бы того высказати!

Теперь наводимо ѣго характеристику народовцѣвъ:

Хто они и до чого прямують галицкї москалефілы — я, о скѣлько мѣгъ, выяснивъ въ попереднѣмъ листѣ; нинѣ постараюсь представити читателеви: исторію пѣчину, теперѣшный станъ и прямованя такъ званои народнои партіи рускои. Заки приступлю до рѣчи, мушу ще зазначити, що бачу великаньску рѣзницю межи народовцями а москалефілами. Москалефілы — то наймленї юрґельтники ворожои державы, рѣшенї на все, а дбають о Русь и о галицкій людъ такъ само, якъ мы о Кафрѣвъ африканьскихъ; народовцѣ же — правдивї Русины: вплыву, якій мають на людъ, мусимо имъ завидувати и ѣдъ нихъ учити ся, а въ додатокъ нѣхто имъ не закине, щобы були нехарактерными. Руководять ся політикою супротивъ насъ ворожою, але дороги, котрыми идуть до цѣлей, остаточно дозволенї и въ державахъ конституційныхъ практикованї, а крутыхъ стежокъ та пѣдлыхъ аґітацій, котрыхъ допускае ся партія россійска — народовцѣ старають ся, о кѣлько можуть, уникати, а ѣодай свѣдомо и зъ вырахованьемъ на нихъ не сходять. Зъ того погляду не можу згодити ся зъ поважанымъ побратимомъ по перу, авторомъ статей пѣдъ заг. Z obozu ruskiego, печатаныхъ торбкъ въ Czas-ѣ, котрый однаково засудивъ обѣ партіи. Певно, що обидвѣ партіи дуже часто доходять въ своихъ дѣланяхъ до однакового добутку, але справедливѣсть наказуе менѣ признати, що причины дѣланя у нихъ зовсѣмъ рѣзнї, а народовцѣвъ ратуе въ нашѣй опінии се, що зъ Россіею не мають нѣякихъ „коншахтѣвъ“. Тому то, хоть неразъ прийде менѣ боротись зъ політичнымъ напрямомъ тои партіи, зъ ѣи идеалами и прямованями, то мимо сего борбы пѣдѣймаю ся зъ охотою, якъ рѣвный зъ рѣвнымъ, и передъ пѣчиномъ ѣддаю противникови всяку почесть...

Напрямъ народный або, якъ они самї называють, украинофільскій, а по нашому руско (rusińsko)-сепаратистичный зродивъ ся не на галицкѣй земли; выдала ѣго изъ своего нѣдра буйна украинська почва. Початокъ сего напряму сягае послѣдныхъ лѣтъ минувшого столѣтя, а розпочавъ ся ѣнъ появою кѣлькохъ талановитыхъ авторѣвъ, що зачали писати такимъ языкомъ, якимъ говорять масы люду ѣдъ Карпатъ по Донъ. Такъ отже початокъ мало-рускои літературы мало-що пѣзнѣйшій ѣдъ початкѣвъ літературы россійскои. Зъ-разу россійске правительство не зважало на тї книжки, выданї въ ѣдрубнѣмъ языцѣ и не видѣло, що въ тыхъ невинныхъ брошуркахъ лежить зерно, що, розрѣсши ся буйно, придбае зъ часомъ чимало клопотѣвъ централізаційному напрямови... Розвѣй того письменства ишовъ досыть поволи; одиницѣ, обдарованї бѣльшимъ таланомъ и образованьемъ, перекидались въ ряды россійскои літературы, що давала бѣльшу славу и превеликї доходы. Такъ дѣяло ся ажь до выступу на арену літературну батька малорускои поезіи, ґеніяльного самоука, великана духового — Тараса Шевченка.

Тарасъ уродивъ ся пѣдъ хлопскою стрѣхою, бачивъ на власнї очи, якъ „прикащики“ россійско-нѣмецкого „помѣщика“, пана села, въ котрѣмъ поетъ прийшовъ на свѣтъ, гнали людей на панщину и сѣкли рѣзками; бачивъ и се, що не лише въ селахъ належачихъ до Россіянъ та Нѣмцѣвъ дѣялись такї исторіи, — лучались они такожь и не въ однѣмъ маѣтку польскѣмъ, — отже насякнула душа ґеніяльного дѣтвака ненависть до „панѣвъ“ взагалѣ... Думки народнї, пѣснѣ козацкї оспѣвуючї давнї козацко-польскї боѣ, славячї Богдана Хмельниченка, плачучї на страшне усмиренье Колѣївщины гуманьскои регіментаремъ Стемпковскимъ — збудили въ нѣмъ ненависть до... Ляхѣвъ — якъ думавъ — историчныхъ ворогѣвъ руского народу... Тарасъ силою свого талану запанувавъ надъ цѣлою Украиною; всѣ пѣзнѣйшї украиньскї писателѣ ишли слѣдами якї ѣнъ показувавъ, а намагаючись наслѣдувати ѣго прикметы, головно и передовсѣмъ наслѣдували ѣго хибы. Ненависть до Польщѣ, завзята нехѣть до высшихъ верствъ суспѣльныхъ — характеризуе до нинѣ цѣлу мало-руску літературу, и чинить, що рускї писателѣ, навѣть дуже талановитї, мимоволѣ попадають въ тенденцію політичнї и суспѣльнї, черезъ що дуже терплять ихъ творы, бо зовсѣмъ тратять прикметы артистичнї. Попри ненависть до „пана“ и Польщѣ ширивъ Шевченко и ѣго наслѣдники такожь неумолиму ненависть до Россіи — и ненависть тота есть другою кардинальною цѣхою народнои партіи рускои. Розумѣесь, що партія, що напрямъ політичный, выродженый зъ потрѣйнои ненависти, мусить бути бѣльше уѣмный нѣжь додатный, — перечити сему не думаѣмо, однакъ знаючи гадки, якї родять ся середъ придавленыхъ народѣвъ, потрафимо ѣго зрозумѣти и за зле ѣго брати не можемо...

Для вырѣзненя и повного ѣддѣленя літературы малорускои ѣдъ россійскои, авторы почали уживати правописи фонетичнои, т. е. зачали старати ся писати слово такъ, якъ ихъ вымавляе нарѣдъ. И нинѣ сталась „фонетика“ видимымъ знакомъ украинофільства. Першимъ проявомъ рѣднѣ напряму народного межи Русинами галицкими була мала книжочка, коротка повѣстка Федьковича п. заг. „Люба-згуба“, выдана коштомъ гр.-кат. семинаристѣвъ у Львовѣ въ роцѣ 1863. Ѣдъ того часу напрямъ „народный“ — зъ-разу бѣльше яко партія літературна нѣжь політична, — почавъ розвивати ся въ Галичинѣ. Сконсолідувавъ ся и перемѣнивъ ся въ сторонництво політичне доперва тогды, коли давнї рускї проводирѣ політичнї, памятаючї ще рѣкъ 1848 и наслѣднї реакційнї управы, зачали що-разъ бѣльше и явнѣйше клонити ся до Россіи, а вкѣнца оголосили, що Русины а Россіяне — то одинъ одноцѣльный нарѣдъ!... Перестрашена тымъ молодѣжь и люде лучшои волѣ а чистыхъ характерѣвъ, чуючи, що може прийти та страшна хвиля, коли Галичина, ся послѣдна безпечна пристань для руского языка, выдана черезъ зрадникѣвъ може потонути у всероссійскѣмъ морю, — постановили ѣдорвати ся ѣдъ такъ званои тогды партіи святоюрскои, а отворити окремый таборъ політичный... И зробили се. Бл. п. о. Стефанъ Качала ставъ провѣдникомъ, другї пѣйшли за нимъ и потягнули за собою цѣлу майже молодѣжь. Зъ помѣжь тои молодежи мавъ выйти и незабутнои памяти для Русинѣвъ померший передчасно Володимиръ Барвѣньскій, котрого мусимо узнати за морального батька, за творця народного сторонництва такого, якимъ оно есть нинѣ...

Зъ-разу чули ся „народовцѣ“ бѣльше украинофілями и, уважаючи себе лишень за часть народу украиньско-рускаго, не смѣли навѣть думати о ѣдрубнѣй політицѣ, а що ихъ исповѣдники політичнї зъ-надъ Днѣпра *nolens volens* не могли бавити ся въ політику, ну, то й они мовчали; переняли ся лише глубоко засадами голошеными Шевченкомъ и ѣго наслѣдниками, увѣрили въ вывѣшенї ними окликa и возлюбили Шевченковї идеалы; рѣчь природна, що и ненависть, яка палахкотѣла въ серцю нещаслівого Кобзаря, перенеслась цѣло въ душѣ галицкихъ ѣго обожателѣвъ. Але зъ хвилею, коли украинцѣ переродили ся изъ сторонництва літературного въ партію політичну, мусѣли ѣодай въ части ѣдкинути наддѣпрянське доктринерство и заняти ся реальными справами... Не дармували: выховали цѣлу верству молодыхъ священикѣвъ, котрї працюючи по парохіяхъ, сповняють точно свои обовязки; выховали цѣлый кружокъ молодежи, переважно зъ правникѣвъ, котра хочь не все и не всюды приносить хосенъ польско-рускѣй суспѣльности, а на млынъ процесѣвництва разъ-у-разъ воду лье (?), то все-жь

не можемо ѣй ôдмовити фахового образования и якоись оглады товариском. Вкôнцѣ заложили власными силами кôлька часописей, ôдповѣдаючихъ вповнѣ намѣренôй цѣли...

Певне закличешь, поважаный читателю, по перечитаню повысшои статьѣ: Тажь се конець-кôнцемъ порядни люде — сй народовцѣ!... Не буду перечати; такъ, по бôльшôй части се порядни люде, але... але при тôмъ — нещасливѣ... Зъ цѣлымъ апаратомъ украинъскои традиции сотворили они на нашôй земли незнану передъ тымъ ненависть до Польщѣ, котра ихъ ослѣпляе, вносить имъ кулею при нозѣ и чинить, що нѣколи не можуть ясно судити и справедливо оцѣнювати... Вѣчно сей беззасадный елементъ на гнетъ ôдъ Полякôвъ 6 — скажемъ ясно та й выразно — причиною, що перешкоджуе имъ стати поважнымъ и додатнымъ сторонництвомъ политичнымъ посередъ народôвъ монархіи Габсбурґскои.

Въ другôй статьи авторъ розбираe справу — якъ ôнъ каже — „мнямого“ гнету Русинôвъ. Змѣстъ тои статьѣ подамо на другій разъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Урядова ґазета вѣденьска оголосила таке письмо цѣсарске до президента міністрôвъ ґр. Таффого:

„Любый ґр. Таффе! Зъ глубоко тронутымъ серцемъ ôдобравъ я при радôстнôй нагодѣ одруженя моеи улюбленои доньки архикнягинѣ Маріи Валеріи въ желаняхъ и обявахъ преданности, васпѣвшихъ зô всѣхъ частей монархіи, зновъ найбôльшій доказы тои повноі любови спôвучасти, якою зъ давенъ-давна вѣрни мои народы судьбу мого дому окружаютъ. Высказуючи въ имени моѣмъ и въ имени цѣсаревои та въ имени моихъ улюбленыхъ дѣтей найглубшу вдячность за тй, въ найрôзнородньйшій способъ заявленй чувства незмѣннои вѣрности и привязаня всѣмъ тымъ корпораціямъ и особамъ приватнымъ, що прилучили ся до тыхъ маніфестацій, праймаю зъ особливымъ вдоволеньемъ до вѣдомости, що и симъ разомъ, якъ вже при давнѣшихъ нагодахъ повставъ цѣлый рядъ фондацій та всѣлякого рода записôвъ, привязаныхъ до радôстного торжества мого дому и укрѣпляючихъ одруженье моеи доньки на вѣчни часы дѣлами милосердности и любови ближнього, котрй ôдъ теперь будуть носити ей имя. Поручаю Вамъ ту нашу подяку подати до загальнои вѣдомости.

Потверджуесь вѣсть, що галицкій соймъ краевый маe бути скликаный въ другôй половинѣ вересня.

Зъ Вѣдня доносять, що ще сего мѣсяця маe міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ выслати розпорядженье до всѣхъ громадъ наказуючи конскрипцію населеня. Кошты конскрипціи преліміновано на 250.000 зр.

——

Декотрй румуньскй ґазеты доносять, що дотеперѣшный россійскій посолъ въ Букарештѣ Хитрово выѣхавъ вже на довшій урльопъ до Петербурґа и мабуть вже бôльше зъ ôдтамъ неверне. Хитрово — каже букарештеньскій Resbriul — бувъ по уступленю кабінету Браціана найбôльшимъ мужемъ довѣрія у царя а его справозданямъ о тôмъ, що дѣе ся въ Румунії, вѣрено длятого, що сталo ся такъ якъ ôнъ говоривъ, именно, що юнімістичный кабінетъ довго не потягне. Коли ôдтакъ наставъ кабінетъ Катарджа а Хитрово говоривъ, що сей кабінетъ потягне що найменше шесть лѣтъ, були мѣродайни круги въ Петербурзѣ такъ переконанй, що не можна обôйти ся безъ такого дипломата, що не зважали зовсѣмъ на то анѣ не хотѣли того слухати, що ôнъ компромітуе ся зъ другои стороны. Ситуація змѣнила ся, коли кабінетъ Катаджи по шесть мѣсяцяхъ мусѣвъ уступити. Хитрово старавъ ся чимъ скорше потѣшити Россію, що и компромісове міністерство Ману не потягне довго. Але вже сею информацією давъ ôнъ новый доказъ своеи легкодушности, зъ якою ôнъ на великій гнѣвъ Ґірса управлявъ свôй довірочный урядъ дипломатычный. Вирочôмъ кажуть, що крôмъ вел. кн. Константина, котрый зовсѣмъ поступае въ дусѣ россійскихъ славянофілôвъ, нема нѣкого въ россійскôмъ дворѣ, хто бы выступавъ въ оборонѣ Хитрова. До того причиняeсь ще и то, що въ Петербурзѣ надобло вже выплачувати безустанно величезнй сумы, якихъ вымагала політика Хитрова, котра компромітувала навѣть офіціяльну Россію.

——

Зъ табору поступовои сербскои партіи доносять до Pol. Corr. зъ Бѣлграду, що згадана партія думае при надходячихъ выборахъ лишь въ найважнѣйшихъ округахъ ставити своихъ кандидатôвъ. Напередняки мабуть видять, що не вдѣють нѣчого и длятого вже заздалегôдь обмежають свою акцію. Дальше доносять, що молодо ліберали ôдлучили ся зовсѣмъ ôдъ ліберальноі партіи и хотять ставити такожь своихъ кандидатôвъ при выборахъ до скупштины.

——

Розрухи Ôрменъ въ Коумъ-Капу и нападъ на патріарха ôрменьского не сходять все ще зъ порядку дневного а навѣть дехто думае, що все то було лишь початкомъ до бôльшои акціи, котра маe вже незадовго розпочати ся. Чи до того прийде, о тôмъ можна сумнѣвати ся. бо треба знати якій суть ôдносины межи Ôрменами. Вже то само треба мати на увазѣ, що въ Коумъ-Капу стали були спершу бити ся самй Ôрмене межи собою а зъ того вже видко, що межи ними нема еднôсти. Въ ôрменьскôмъ народѣ нема вже еднôсти а до того причинила зъ давенъ дачна едности а до того причинилася головно релігія, хочь розумѣе ся, не обôйшло ся и безъ причинъ політичныхъ. Ôрмене ôдъ многихъ сотъ лѣтъ розпадають ся на православныхъ и католикôвъ, одни и другй маютъ свою окрему орґанізацію церковну. Що-до числа то православныхъ було менше, але Порта сôддержувала ихъ, бо думала, що буде мати въ нихъ противагу противъ католицкихъ Ôрменъ. Въ послѣднихъ часахъ стала Россія пôддержувати православныхъ Ôрменъ а бôльшôсть членôвъ православного синоду ôрменьского стала навѣть слѣпо служити россійскимъ интересамъ. Россійска запомога причинила ся до того, що православнй розвинули середъ католикôвъ велику аґітацію въ насълѣдокъ котрои кôлька католицкихъ громадъ перейшло на православіе. Се стало ся причиною, що зъ одной стороны Порта почала православнымъ Ôрменамъ недовѣрята а зъ другои яка така згода и порозумѣнье, що були доси мѣжь обома частями ôрменьского народу, стали чимъ разъ бôльше слабнути. Але ôрменьскй кольонія въ Парижи и Лондонѣ напирали дуже на то, щобы обѣ партіи помирали ся та довели до того, що католицкій клиръ давъ послѣднои зими починъ до заключеня церковного міра. Обѣ вѣроисповѣдания мали згодити ся на спôльнй зобовязания, забезпечаючй обомъ сторонамъ взаимну посѣлôсть. Православнй однакожь не хотѣли пристати на тй условія: одна часть признавала виправдѣ, що якъ разъ тій внутрѣшный розворъ заохочувe Курдôвъ и прочихъ магометанъ нападати на Ôрменъ, але другй заявили, що о порозумѣню зъ католиками не може и не смѣе бути навѣть и бесѣды. Справа та мала ще въ маю рѣшати ся на православнôмъ синодѣ въ Константинополи, але позакъ погляды дуже розходили ся ôдъ себе, то патріярхъ ôдложивъ бувъ засѣданье синоду аже на початокъ липня, хоть то ситуація не полѣпшило. Епископы, що стоять по сторонѣ Россіи, були противнй всякому компромісова зъ католиками такъ, що наконець треба було засѣданье синоду перервати и ôдрочити на часъ неозначеный. Середъ Ôрменъ проживаючихъ въ Константинополи стала спôльна ненависть ще бôльша, коли наспѣла вѣсть о рѣзни въ Ерзерумѣ, бо непримиримыхъ православныхъ Ôрменъ уважано загально интелектуальными виновниками та говорено навѣть, що католицке духовеньство выдасть въ порозумѣню зъ Портою ôдозву остерґаючу Ôрменъ передъ аґітаторами стоячими въ службѣ россійскôй. Зъ Константинополя выходили змаганя, щобы на епископôвъ, котрй готовй бы мирити ся зъ католиками кинути клятву ба навѣть и самого патріарха называно „зрадникомъ и перекинчакомъ“ и пôдъюджувано громады систематично противъ духовеньства. Въ тôмъ отже треба шукати причины послѣдного скандалу въ Коумъ-Капу и зъ того можна осудити, чи Ôрмене взагалѣ суть досыть сильнй до якои небудь акціи політичнои.

——

Зъ Санзибару доносять, що Емінъ-паша въ походѣ до великихъ озеръ мусѣвъ по дорозѣ вести не одну тяжку борбу зъ дикими племенами, що жиють въ окрузѣ нѣмецкого вплыву въ всхôдно-полудневôй Африцѣ. Найбôльше клопоту мавъ ôнъ зъ племенемъ Массалі въ Угого. Ужываючи въ битвѣ мітрайлезу Максима, выбивъ ôнъ дуже богато Массайцѣвъ. Его вояки узброенй новыми карабінами нѣмецкими, выстрѣляли дуже богато амуніціи и длятого треба имъ теперь нового довозу. Емінъ здобувъ 1200 штукъ рогатои худобы и мусѣвъ вести ще дальшу борбу зъ жителями Угого, котрыхъ остаточно побѣдивъ. Угого граничить зъ Усаґарою и лежить найблизше до Мпвапва, того мѣсця, де сходять ся караваны и де — якъ кажуть — мавъ Емінъ-паша стрѣтити ся зъ Петерсомъ. Загально дивують ся, що ажь теперь наспѣла вѣсть ôдъ Еміна-нашѣ, позаякъ зъ сихъ сторôвъ може звычайный посланець дôстати ся на побереже найдальше до трохъ або чотирохъ недѣль.

НОВИНКИ.

— **Консекрація епископа-суфраґана Юл. Куиловского** ôдбуде ся дня 5 (17) серпня с. р. въ Перемышли. Консекраціи доконають митрополитъ Сильвестеръ и епископъ Пелешъ, а епископъ Сгупницкій не буде брати участи въ тôмъ торжествѣ за-для своеи недуги. — Въ остатнôй хвили одержали мы зъ Перемышля ще такій вѣсти: Консекрантомъ буде Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ а консекрантами Преосв. еп. Пелешъ и латиньскій епископы перемыскій Солецкій и Ґляверъ. Надѣються великого зъѣзду на той день въ Перемышли. До асисты и спѣву хорального завôзваній окôнченй богословы перемыскй. Електъ-суфраґанъ одержить титулъ епископа ефестійского (Ephesta) in part. infid.

— **Въ справѣ увязненого проф. М. Козловского** пишуть намъ зъ Угнова дальше: Справу проф. Козловского ôддано вже до суду. Слѣдство перевѣвъ адъюнктъ суду п. Стефанъ Сѣлецкій. Коли передъ тыжднемъ ôдставлено Козловского до староства въ Равѣ, тамъ сказали ему, що на другій день ôдвезуть его до Городка, значить „пострыжуть въ рекруты“. Але стало ся инакше: другого дня привезли его до Угнова и (пôсля новои новелѣ о недоповненю обовязку до войсковои службы) ôддано судови. Акты переведеного слѣдства судового ôдôйшли до львôвскои прокураторіи. Зъ другого зновъ боку проф. Козловскій порôбивъ донесеня до свого уряду и теперь мавъ достати ôдъ консуля зъ Бродôвъ звѣстку, що справа его теперь есть въ урядованю.

— **Ôдъ Вп. Ивана Борисикевича** одержали мы письмо зъ Гофъ-Гастайна (въ Сольногородѣ), де мѣжь инчимъ пише: „Черезъ весь часъ ôдъ выѣзду мого шукаю здоровля и, слава Богу, ôднайшовъ богато утраченого. У Вѣдни, по операціи полишенои ще решткы катаракты, провидѣвъ я значно лучше. Почате у Вѣдни лѣченье глухоты продовжавъ я въ Инсбруцѣ, а довершивъ въ Гофъ-Гастайнѣ: по пятôй купели вже катаръ уступивъ изъ ухъ, и немôчь въ крижехъ зменшила ся та й дозваляe смѣлѣйше и свобôднѣйше ходити.. Тутъ настала теперь погода прекрасна. Купелѣ дуже приятнй. Живемо щедрыми сегорôчными плодами, бо земля въ тутешныхъ Альпахъ така для хлѣборобства плодовита, якъ наше Подôлье, до того красно управлювана, и взгалѣ господарство веде ся взôрцево...“

— **Подорожь намѣстника.** Намѣстникъ оглядавъ копальнѣ нафтовй въ Рожнôмъ и Ветршнôмъ, а ôдтакъ въ суботу о 6 ôй год. вечеромъ заѣхавъ до Ивонича. Въ Ивоничу при брамѣ заведеня купелевого, устроено тріюмфальну браму и тамъ повитавъ намѣстника властитель Ивонича, ґр. Мих. Залускій. Подано намѣстникови хлѣбъ и сôль, а дѣвчата подали китицю цвѣтôвъ. Въ двѣ годины пôзнѣйше подано гербату въ сальонѣ конверсаційнôмъ заведеня купелевого. Ôдтакъ ôдбувъся баль, а намѣстникъ ôдъѣхавъ о год. 11-ôй на село до маршалка Ґорайского. На другій день о год. 10 рано приѣхали намѣстникъ и маршалокъ до Коросна, а на ихъ повитанье выйшли всѣ урядники и духовеньство. По богослуженю и оглядѣ школы ткацкои, представляно ся въ радѣ повѣтовôй маршалкови а въ староствѣ намѣстникови. По полудни о 3-ôй год. зôйшли ся всѣ на выставу школьну, а тамъ по промовѣ маршалка Ґорайского и инспектора Шусткевича отворивъ намѣстникъ выставу. Ôдтакъ посвячено угольный камѣнь пôдъ школу ткацку. Вечеромъ ôдбула ся льотерія фантова зъ томболею.

— **Президентъ Буковины бар. Піно** вже спенсіонованый. Wiener Ztg. оповѣщуe про се спенсіонованье, при чôмъ додае, що цѣсарь высказавъ своe признанье бар. Пінови. — О наслѣдникахъ бар. Піна пише Gazeta Polska: Зъ помѣжь кандидатôвъ, маючихъ найбôльшій выгляды, подають обзнакомленй зъ ситуацією двохъ: ґр. Паче, теперѣшного управителя буковиньского, и ґр. Ґоеша, совѣтника намѣстництва зъ Целовaца. Першій зъ нихъ ôдъ довшого часу въ заступствѣ недужого шефа веде управу краевыхъ справъ; а другій есть незвѣстнымъ и чужимъ на Буковинѣ.

— **Зъ житя Русинôвъ въ Босні.** Зъ Сараeва пишуть намъ: Новоименованый совѣтникъ судовый, п. Струтиньскій, душа тутешнои рускои громады, перенесеный на нашь жаль, до Мостару. — Совѣтникъ п. Ник. Яворскій заручивъ ся сими днями зъ вдовою по пок. совѣтнику Козаку, котрого сараeвскй Русины поховали минувшои осени.

— **Зô Стрыя пишуть намъ:** Въ пятницю, 1 н. ст. серпня о год. 6-ôй утопивъ ся ту въ рѣцѣ Стрыю швець Паховскій, полишаючи жѣнку и троe дѣтей сирôтъ. А треба знати, що такй пригоды лучають ся у насъ частѣйше. Магістратъ стрыйскій не хоче вглянути въ ту справу и поставити на тôмъ мѣсци яку чайку або бодай вже лишь яку довшу жердку. Если бы була така жердка пôдъ руками, бувъ бы нещасный не поживъ смерти. А треба ще и про се згадати, що коло Паховского купала ся зъ яка сотка роботниковъ зелѣзничихъ, котрй на цѣлу пригоду дивились рôвнодушно, такъ що опôсля можна було почути слова: „Якъ бы бувъ купавъ ся мѣжь жидами, то они певно були бы его выратовали!“

— **Новый рускій пôдручникъ школьный.** Краeва рада школьна зачислила книжку, пôдъ заг.: „Христіянъско-католицкій катехізмъ для I класы школъ середныхъ. Уложивъ Алексѣй Тороньскій. Друге выданье. У Львовѣ 1890. Накладомъ фонду краевого.“ — мѣжь книжки дозволенй до школьного ужитку, при науцѣ греко-католицкои релігіи. Цѣна примѣрника 50 кр.

— **Ширенье католицизму на Буковинѣ.** Минувшого четверга ôдбулось въ Чернôвцяхъ торжественне посвяченье ґрунту, котрый жертвувала громада черновецка пôдъ будову другого римо-католицкого костела. Въ тôмъ костелѣ поселять ся Єзуіты. — Каплицю римо католицку — пише Gazeta Pol. — загадали выбудувати селяне зъ Баинець пôдъ Серетомъ, а мѣсцевый дѣдичь, п. Барберъ, дôзнавшись о тôмъ намѣрѣ, заявивъ, що будову каплицѣ обôйме на власный коштъ и справить апараты до богослуженя.

— **Наука ґімнастики.** Міністерство просвѣты зробило важный крокъ въ справѣ введеня науки ґімнастики яко предмету обовязкового въ школахъ середныхъ, системізуючи въ многихъ заведеняхъ посады учителѣвъ ґімнастики и порѣшивши, що якъ лишь буде достаточне число учителѣвъ испытованыхъ, заведе ся наука ґімнастики въ проґраму школьну яко обовязковый предметъ.

— **Урядова правопись.** Грицько Ивашкôвъ, Русинъ зъ роду, выслуженый жандармъ въ Сѣлци белзкôмъ, выставивъ таку карту посмертну одному покôйникови, розумѣесь w urzędowym języku: Karta oglądzenie. Paraszka Sajw (мѣсто Саѣвъ) Zmarlego dnia 16 Lipca 1890 ógodzinie 7 rano w Sielcu pod 121 nakaszl Zmartego lat 6 mięsency gr. kat. religii oglądzini 17 Sielcu dnia 17 Lipca 1890 Woszko.

— **Становище судьѣвъ въ Австріи.** На сей тематъ пише Allg. Juristen Ztg. отъ що: Кôлька ґазетъ подало недавно до загальнои вѣдомости фактъ, що одного авскультанта, фунґуючого яко судья карный въ одной розправѣ суду повѣтового, перенесено до иншои мѣсцевости за-для того, що зробивъ примѣтку до однои инструкціи вѣденьскои поліціи. Сей случай звернувъ увагу ширшихъ кругôвъ и годить ся его близше розглянути, бо сими днями лучила ся анальоґічна исторія недалеко Вѣдня. Если въ згаданôмъ случаю одна примѣтка поклала авскультанта въ прикре положенье, то въ тôмъ другôмъ случаю засудъ бувъ причиною, що власть політична вмѣшала ся въ обсягъ дѣяльности судейскои. Коло Вѣдня засудивъ авскультантъ рѣзника, продаючого вугроватe мясо, на кару 10 зр. Кара та выдала ся поліціи вѣденьскôй за низька и на ей жалобу ôдобрано авскультантови урядъ судьѣ карного и перенесено его до иншои мѣсцевости. Въ обохъ случаяхъ бачимо, що власть політична вмѣшала ся, и то зъ успѣхомъ, въ обсягъ дѣльности судейскои, хочь законодавство австрійске ôддѣляe якъ найдокладнѣйше власть політичну ôдъ власти судейскои.“ — Чи треба робити до того ще якій примѣтки?

— **Найвысшій трибуналъ** орѣкъ въ наслѣдокъ жалобы, внесеной ґенеральною прокураторією, що высшій судъ карный у Львовѣ нарушивъ законъ, звôльняючи ôдъ кары кôлькохъ властителѣвъ дôбръ, котрй помимо выданого заказу спроваджували худобу зъ Угорщины. Трибуналъ орѣкъ именно, що если заказъ импорту худобы бувъ оголошеный въ урядовôй ґазетѣ, то незнанье того заказу не можна уважати за обставину, котра бы звôльняла ôдъ провины.

— **Въ Яворовѣ** ôдбудесь велике торжество жидôвске, а то за-для такои пригоды: Передъ кôлькома днями ударивъ грôмъ въ жидôвску школу въ часѣ, коли тамъ молилась жидова, и ушкодивъ при тôмъ не лише сю бôжницю але и сусѣдный дôмъ рабіна Жиды добачили въ тôмъ злый знакъ для себе и свого рабіна, та, щобы ôдвернути всяке лихо, скликали на день 6 н. ст. серпня ажь 20 рабінôвъ, котрй ôдправлять торжественнй молитвы. А що яворскій рабінъ ôддае въ тôмъ дни свою доньку, то всѣ 20 рабінôвъ такожь поблагословлять ей, бо годѣ знати, чи лихій знакъ дотычить жидôвъ яворôвскихъ чи лишь самого рабіна и его родину. Такъ отже буде въ Яворовѣ не абы-яка парада, коли зъѣдесь ажь 20 рабінôвъ.

— **Бар. Романъ Ґостковскій,** совѣтникъ ґенеральнои дирекціи зелѣзниць державныхъ у Вѣдни, именованый звычайнымъ професоромъ науки зелѣзничои на львôвскôй політехніцѣ.

— **Стирійску выставу рôльничу** отворивъ вчера цѣсарь въ Грацу зъ великимъ торжествомъ. Міністры Таффе и Ґавчь були присутнй при отвореню. Вечеромъ илюміновано мѣсто а цѣсарь переѣздивъ улицями.

— **Вѣденьскôй біржи збôжевôй** дозволено, крôмъ торговлѣ збôжемъ и мукою, полагоджувати такожь всѣ интересы дотыкаючй забезпеченя перевозу и спедиціи позычокъ на тй артикулы. Черезъ то розширено значно обсягъ чинности збôжевои біржи, а рôвночасно змѣнено ей назву на: Börse für landwirtschaftliche Producte in Wien.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Перемышли посварились коваль Крукъ и столярь Сташевскій. Въ сварцѣ ударивъ коваль такъ сильно столяря въ лице, що черепъ зъ лѣвои стороны пукъ и столярь померъ на другій день рано. — П. Юлянъ Коритовскій зъ Плотичи одержавъ титулъ барона. — Громада мѣста Львова высылae инспектора лѣсового Шуппа и лѣсничого Недвецкого на выставу вѣденьску, щобы взяли участь въ рôльничо-лѣснôмъ конґресѣ а ôдтакъ въ науковôй екскурсіи до Карсту коло Трієсту. — Львôвска прокураторія сконфіскувала онодгы выданье ранѣшне Kurjer-a и Dziennik-a за справозданя репортерскй о святкованю молодежію польскою спѣвами на горѣ за Инвалідами памяти Висньовского и Капупустиньского. — Дня 3 н. ст. серпня ôдбулось въ катедральнôй церквѣ станіславôвскôй вѣнчанье п-ы Меланіи Литвиновичѣвнои, доньки крил. о. І. Литвиновича, зъ п. д-ромъ Богданомъ Криницкимъ, сыномъ п. Лук. Криницкого, президента тернопôльского суду и посла соймового. — Панна Марія Павликôвна выступила2н.ст.с.м въ заведеню купелевôмъ въ Жегестовѣ на концертѣ, устроенôмъ на дохôдъ каплицѣ заведеня. — На передмѣстю пражскôмъ Жишковѣ прихоплено шайку фальшôвникôвъ грошей, котрй выробляли срѣбнй ґульдены и мѣдяну монету дрôбну. — Въ львôвскôмъ университетѣ одержали степень докторôвъ правъ Саламонъ Вайнберґъ, родомъ зъ Ланокъ малыхъ, и Бернардъ Натансонъ, родомъ зъ Бережанъ. — Секретарь львôвскои дирекціи почтъ Іос. Штедбаверъ выдавъ пôдручникъ о „касовости и рахунковости почтовôй и телеґрафічнôй“.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту одержали оо: Петро Лодиньскій на Либохору, дек. высочаньского; Левъ Бачиньскій, капелянъ еп. Пелеша, на Тудорковичѣ, дек. варяжского; Алекс. Сѣлецкій на Радоцину, дек. дукляньского; Теофиль Глушкевичь на Малнôвъ, дек. мостиского.

Правительство призволило на дальшу дотацію 300 зр. на одинъ рôкъ для сотрудника при пароху въ Волчищовичахъ, дек. судовишеньского, почавши ôдъ 10 лютого с. р. до 9 лютого 1891 р.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 3 серпня. Приѣхала тутъ княг. Милена чорногорска и поѣхала заразъ до Цетинѣ.

Бѣлградъ 3 серпня. Россійскій посолъ Персіяні занедужавъ небезпечно на тифусъ. Сербы зъ Македоніи и Старои Сербіи лагодять протестъ противъ именованя болгарскихъ епископôвъ.

Кіссінґенъ 4 серпня. Вчера приѣхавъ тутъ кн. Бісмаркъ о 7 год. вечеромъ. Мѣсто було величаво украшене хоругвами и цвѣтами.

Петербургъ 4 серпня. Россійскій міністеръ вôйны дôставъ при нагодѣ свого 50-лѣтного ювилею службы войсковои дôставъ ґратуляційне письмо ôдъ царя, въ котрôмъ царь каже, що Россія потребуe крѣпкои арміи але не до зачѣпки лишь до стереженя и обороны своихъ границь та для удержаня мира, котрый якъ царь думае, дасть ся ще довго удержати.

Римъ 4 серпня. Розôйшлась тутъ чутка, що цѣсарь Вільгельмъ маe ще сего року зъѣхати ся зъ королемъ Гумбертомъ.

Буеносъ-Айресъ 4 серпня. Въ краю спокôй, але криза въ міністерствѣ все ще не скôнчила ся а біржа и декотрй банкы все ще замкненй.

Берлинъ 4 серпня. Справа Ґельґоляндy вже зовсѣмъ залагоджена крôмъ незначныхъ и дуже маловажныхъ формальностей. Нѣмецка маринарка дôстане новый карабінъ.

Заявленье.

Ц. к. намѣстництво у Львовѣ пôдъ днемъ 20 червня 1890 ч. 42.701. дозволило на змѣну мого родового прôзвиска „Лилик“ на „Мерванъ“.

Сараeво 30 липня 1890.

Д-ръ Миколай Мерванъ, ц. к. старшій лѣкарь войсковый.

ПОДЯКА.

Почуваємо ся до милого обовязку заявити Вп. п. К. Устіяновичеви за старанне артистичне помальованье нашои церкви, всенародну щиру нашу подяку. Величаємо ся тымъ щирымъ и знаменитымъ трудомъ нашого славного поетамаляря — церковь наша украшена многими прехорошими ориґінальными образами, представляючими сцены зô старого и нового завѣта, вражає не лишь простолюдина але такожь и выбагливого знатока штуки малярскои. При тôмъ навести мусимо, що цѣна поставлена артистомъ була незвычайно приступна. Въ сусѣдствѣ нашôмъ заплатила громада малярямъ самоукамъ два разы бôльшу квоту за помальованье церкви, але о вартости тои роботы нема що и згадувати.

Вп. родимцямъ намѣряючимъ украшати церкви, радимо совѣстно удавати ся до п. К. Устіяновича.

Денисôвъ 1 н. ст. серпня 1890.

Комітетъ церковный.

І. Вітошинський.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ антикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску универсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, ґрануляцію и заговленье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облїґаціи пропинаційнѝ

Всѣлякѝ облїґаціи довгу державного

Зелѣзничѝ облїґаціи першенъства

Львы державнѝ и приватнѝ

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 131—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано по ѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Ясоъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѝ пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стациі по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 150·000

Промесы банку вѣденьского Mercur на цѣлѝ львсы прем. угорскѝ по зр. 3·75

на пôвъ „ „ „ „ „ 2·50

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы банку вѣденьского Mercur на 3% львсы зав. кред. земск. австр. по зр. 1·75

продає такожь оріґінальнѝ львсы по курсь найумѣренѣйшимъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты львсованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехôвского.

Знижена цѣна 12 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“

НА ДРУГІЙ ТЫЖДЕНЬ ТЯГНЕНЬЕ!

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

3539 (33—50)

2 головнѝ выграни по 50.000 зр. вартости

Кождый львсъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

Львсы à 1 зр.

Глядає ся

молодыхъ ясенѣвъ

до купна о промѣрѣ найбôльше 7 цалѣвъ.

Вѣдомôсть у

Г. Охманна, Коросно

Зарядъ каменолому дôбръ **Свѣржь** повѣдомляє, що доставляє готовѝ якъ також на замовленя

Камѣнѣ млыньскѝ

въ добôрнôи якости по цѣнѣ (loco) 80 кр. за цаль ôдъ 28—32 цалѣвъ ширины а иншои ширины на жаданье по цѣнѣ пôсля умовы.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВѝ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѝ ся въ обѣгу **5% асигнаты касовѝ** зъ 90 дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѝ по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ТОРҐОВЛЯ СУКНА И ТОВАРôВЪ ВОВНЯНЫХЪ МОДНЫХЪ

пôдъ фірмою:

ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ И СЫНЪ

у Львовѣ, Ринокъ число 33.

Рôкъ основаня 1841.

Поручає **сукна на уніформы урядникôвъ** по дуже приступныхъ цѣнахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 16—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також **за послѣпатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр знам. чорный	1	60
	„ melange	1	80
Souchong	ôдличный	2	—
	найлучшій	3	—
	melange P.	3	—
Melange	каравanный	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	3	00
	„ II.	4	60
	„ III.	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 Ф.	2	40
	2 „ — „	3	—
	2 „ 50 „	3	75
Высѣвки	ôдличный	1	60
	prima	1	80
	non plus ultra	2	50

Schutzmarke.

Маріяцельскѝ каплѣ жолудковѝ,

знаменито дѣлаючѝ у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанѝ при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (41—43)

Осторога! Правдивѝ Маріяцельскѝ каплѣ жолудковѝ рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запаковане, заосмотрене въ **повышшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Ґуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскѝ пигулки розвôльняючѝ.

Ôдъ лѣтъ уживанѝ зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier.—Цѣнь пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Если грошѣ пришлесь напер.дъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20,** 2 ролькы **зр. 2·20.**

Маріяцельскѝ каплѣ жолудковѝ и маріяцельскѝ пигулки розвôльняючѝ не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ есть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскѝ каплѣ жолудковѝ и маріяцельскѝ пигулки розвôльняючѝ можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Овѣрнôи** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Коничинцахъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мєржвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазанôго, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Ротальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а також по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Кавта новича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

Учителька зъ испытомъ и зъ практикою, котра схотѣла бы занятися образованьемъ 3 дѣвчатъ въ однôмъ зъ священничихъ домôвъ, знайде сейчасъ мѣсце. Сторона хороша. Условія дуже користнѝ. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Укôнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учительки при школѣ народнôй зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, при чôмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье лькцій въ домѣ священика. Зголошеня приймає Редакція „Дѣла“. 3591 1—3

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п. 2537

поручає найдешевше

МАҐАЗИНЪ

БРАТôВЪ ЛЯНҐНЕРôВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ПОЛОТНА

Дирекція школы и Товариства ткачѣвъ въ Блажовѣ поручає П. Т. Публицѣ отсѣ свои выробы: **Полотна,** сорочки калесоны, простирала чисто ляняѝ, полотна грубѝ конопляняѝ по цѣнахъ ôдъ 5 зр. до 26 зр., сохи, дымки, полотенця кольоровѝ на голову и до одягу, рушники, дреліхи и т. п.

Просить ся о замовленя завчасу на полотна до **сушеня хмелю.** Цѣна и и пробки на желанье даромъ. Товары закупленѝ надъ 15 зр. высылаємо оплатно.

Зъ поважаньемъ

В. Рильскій.

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНôСТЬ

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.

Польске выданье: 1 зр.

Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обемѣ 8—10 аркушевъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Складъ сукна и готовыхъ одяґôвъ

мужескихъ и дѣточихъ

пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицъ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнѝ средства маєтковѝ а також навязанѝ безпосереднѝ зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публицѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѝ листовнѝ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнѝ пробки оплатно. 3109 36—?

Дякуючи за теперѣшнѝ взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 166. Львôвъ, Второкъ 24 липня (5 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зачувати, що ческій соймъ має бути скликаный въ першôй половинѣ вересня, бо правительство хоче прискорити акцію угодову и выяснити ситуацію. Пôдчасъ свого побуту въ Ишль бувъ ґр. Таффе на довшôй авдієнціи у цѣсаря и, якъ кажуть, здававъ єму справу зъ теперѣшного стану ческо-нѣмецкои угоды.

Pol. Corr. пише: Въ рôзныхъ ґазетахъ появили ся въ послѣдныхъ дняхъ вѣсти, що мовъ бы то межи италіяньскимъ правительствомъ а австрійскимъ міністерствомъ дѣлъ заграничныхъ настала по причинѣ розвязаня италіяньского товариства Pro patria вымѣна нотъ, а навѣть подано подрôбный змѣстъ згаданои кореспонденціи. Въ виду тыхъ донесень можемо сказати, що италіяньске правительство не предприняло жадныхъ крокôвъ въ вѣденьскôмъ кабінетѣ, а вѣсть о вымѣнѣ нотъ єсть лишь выдумана.

Цѣсарь перебуває теперь въ Грацу, куды приѣхавъ оногды на ôдкрытье стирійскои выставы краєвои. На двôрци повитавъ цѣсаря бурмістръ, а цѣсарь ôдповѣдаючи на єго промову сказавъ, що має богато причинъ перебути зъ приятностію кôлька днѣвъ середъ вѣрныхъ Стирійцѣвъ. Передъ полуднемъ того-жь дня ôдкрывъ цѣсарь выставу, а по полудни оглядавъ всѣлякѝ институціи мѣста и бувъ на стрѣльници. Вечеромъ ôдбувъ ся двôрскій обѣдъ на 62 осôбъ, на котрый були мѣжь иншими запрошенѝ ґр. Таффе, мін. д-ръ Ґавчь и другѝ найвысшѝ достойники. Пôдчасъ илюмінаціи ѣздивъ цѣсарь улицями мѣста, а нарôдъ витавъ єго всюды грôмкими окликами. Вчера зъ рана ôдбула ся парада войскова и переглядъ войска, а цѣсарь ôдобравши рапортъ ôдъ кн. Віртемберґского, высказавъ войску своє вдоволенье.

Сими днями заявивъ бувъ орґанъ старо-Чехôвъ, Politik, що межи єи партією а партією молодо-ческою нема нѣякои рôзницѣ. Теперь же змѣнила она трохи тонъ и каже, що обѣ ческѝ партіи годять ся въ своихъ поглядахъ лишь що-до предложенои формы угоды, але не що-до угоды взагалѣ. Угода, якъ єи понимає правительство и Нѣмцѣ, вымагає однакового становища старо- и молодо-Чехôвъ. Признаньемъ внутрѣшного ческого языка урядового можна ситуацію ôдъ разу змѣнити. Той новый напрямъ, якій заняла Politik, спонукавъ одного зъ старо-ческихъ проводирѣвъ, посла д-ра Маттуша, выступити изъ спôлки, що пôддержує згадану ґазету. Дотычне письмо Маттуша оголосила Politik безъ всякого коментаря. На зборахъ выборцѣвъ, скликаныхъ пос. Енґелемъ въ Німбурґъ, подавъ предсѣдатель до вѣдомости, що д-ра Маттуша завôзвано вже, щобы ôнъ здавъ выборцямъ справу що до становища старо-Чехôвъ въ справѣ угодовôй.

— —

„Одесскія Новости“ доносять, що на всѣхъ стратеґічныхъ зелѣзницяхъ, котрѝ закупило правительство, буде складъ службы зелѣзничои доповненый людьми, що выслужили въ войску. Начальниками стацій будуть именованѝ здôбнѝ до службы офіциры, а до низшои службы зелѣзничои будуть назначати ся резервовѝ и димісіонованѝ пôдофіциры и рядовѝ.

Коли мѣсяць тому назадъ россійскій міністеръ вôйны Ванновскій ѣхавъ на купелѣ до Віші въ Франціи, рознеслась була чутка, що незадовго буде заключеный союзъ мѣжь Россією а Францією. Теперь же Ванновскій кôнчить вже свôй урльопъ и має выѣхати до Россіи, а о згаданôмъ союзѣ якось не чувати нѣчого. Hamb. Corr. высказує навѣть сумнѣвъ, чи взагалѣ може бути такій союзъ заключеный и такъ пише: „Чотиронедѣльный урльопъ, пôдчасъ котрого россійскій міністеръ вôйны перебуває въ Віші, доходить вже до кôнця; въ виду здогадôвъ, мовъ бы то подорожь єго була сполучена зъ політичною місією, насуває ся теперь пытанье, чи везе ôнъ зъ собою готовый проектъ до союза Франціи зъ Россією чи нѣ? Ôдповѣдь на то здає ся намъ легкою. Може бути и рѣчь навѣть дуже имовѣрна, що россійскій міністеръ, вступаючи по дорозѣ до Парижа, обговорювавъ тамъ зъ Фрейсінетомъ и высшими офіцирами можливе спôльне дѣланье обохъ армій на случай вôйны; може навѣть бути, що на такій случай уложено вже деякѝ стратеґічнѝ пляны спôльного дѣланя, але не припускаємо, щобы мало прийти до формального заключеня союза. Стає тому на перешкодѣ насампередъ діяметральна рôзниця натуры сторôнъ, що мають заключати зъ собою договôръ. Въ окруженю царя знають небезпечну сторону вплыву, якій бы могло выкликати на успособленье россійского народу зближенье до французкого републиканізму. Изъ стороны Россіи допущено бы ся яркого нетакту, коли-бъ подôбный союзъ заключувано въ хвили, коли нѣмецкій цѣсарь выбирає ся на візиту, що має зазначити єго особистѝ дружнѝ чувства для царя. Въ Петербурзѣ мѣркують такожь, що оголошенье заключеня союза межи Францією а Россією збôльшило бы въ кождôмъ часѣ, а нинѣ ще бôльше якъ коли небудь, небезпечнôсть ситуаціи. Зваживши то все, не можна нѣякимъ способомъ припускати, що Ванновскій верне ся зъ купелѣвъ зъ готовымъ союзомъ.“

— —

Зъѣздъ нѣмецкого цѣсаря зъ королемъ бельґійскимъ въ Остендѣ, занепокоивъ Францію, бо суть деякѝ данѝ, зъ котрыхъ можна вносити, що на зъѣздѣ въ Остендѣ могло прийти до конкретныхъ зобовязань Бельґіи супротивъ Нѣмеччины на случай француско-нѣмецкои вôйны. Декотрѝ францускѝ ґазеты остерѣгають Бельґію, щобы она не далась зловити Нѣмеччинѣ, бо Франція єсть ѣй близша якъ Нѣмеччина. Бельґія, котра такъ пильно береже своєи неутральности и независимости, повинна точно держати ся неутральности.

Цѣсарь Вільгельмъ приѣхавъ минувшои суботы около 2 год. зъ кн. Гайнріхомъ и свитою до Остенды а король бельґійскій, ґрафъ Фляндріи и кн. Бальдуінъ пôйшли заразъ на корабель повитати цѣсаря. Принятье цѣсаря було дуже величаве. Самыхъ лишь гостей зъѣхалось було до мѣста звышь 15.000. Выйшовши на берѣгъ, поѣхавъ цѣсарь заразъ зъ королемъ и другими достойниками до королѣвского замку, де ôдбуло ся снѣданье. О 5 год. вечеромъ ôдбувъ ся въ курсальонѣ концертъ, на котрôмъ явили ся оба монархи и всѣ князѣ. Цѣсаря витано всюды грôмкими окликами. Вечеромъ було мѣсто красно илюміноване и грала музика. Въ недѣлю о 3 год. по полудни ôдъѣхавъ цѣсарь зъ Остенды до Анґліи. Король Леопольдъ и кн. Бальдуінъ ôдводили єго ажь на корабель и тутъ попращались оба монархи дуже сердечно.

— —

Не мало дивувало всѣхъ, що межи Анґлією а Нѣмеччиною настала такъ скоро угода що-до кольоній въ Африцѣ и що-до ôдступленя Гельґолянду Нѣмеччинѣ, але ще бôльше здивувало, що Франція згодила ся на все зовсѣмъ спокôйно и не робила нѣякихъ трудностей. Показало ся теперь, що Анґлія зробила Франціи всякѝ можливѝ уступки, щобы лишь мати вôльнѝ руки и позыскати собѣ єи прихильнôсть въ своѣмъ конфліктѣ зъ сполучеными державами пôвнôчнои Америки а конфліктъ сей пôйшовъ за-для ловлѣ рыбъ на мори Берінґа. Море Берінґа, що ôддѣляє Азію ôдъ Америки, належало давнѣйше, ще за царя Павла, до Россіи и царь сей уважавъ ловлю рыбъ на сѣмъ мори выключнымъ правомъ Россіи. Анґлія и Америка тому противились, але мимо того царъ Александеръ I. пôйшовъ ще дальше, бо оголосивъ се море замкненымъ и не дозволявъ приходити тамъ нѣякому кораблеви. Пôзнѣйше однакожь продала Россія своє право до американьского побережа сего моря вразъ зъ правомъ ловлѣ рыбъ ажь до половины моря Берінґа Сполученымъ державамъ пôвнôчнои Америки. Ôдъ сего часу уважає Америка се море замкненымъ такъ само якъ свого часу Россія, а Анґлія опирає ся на протестѣ, заложенôмъ ще тогды, коли море се належало до Россіи. Безпосередною причиною конфлікту бувъ такій фактъ: Канадійскѝ купцѣ пôдданѝ анґлійскои кольоніи, выслали були кôлька кораблѣвъ на море Берінґа на ловлю фокъ и то ще въ порѣ заказанôй американьскимъ правительствомъ. О тôмъ довѣдалось американьске правительство и выслало значну силу морску та приказало забрати всѣ кораблѣ рыбацкѝ. Канадійцѣ зажадали ôдъ Анґліи помочи, але всякѝ змаганя Анґліи, щобы якось сю справу залагодити, позôстали доси безъ успѣху. Анґлійске правительство хоче ще выслати до Америки льорда Чемберлена, котрого жена єсть донькою американьского міністра вôйны, а коли и ся місія не доведе до нѣчого, то готово прийти до поважнѣйшого конфлікту, въ котрôмъ помôчь Франціи або бодай хочь лишь сама єи прихильнôсть була бы дуже пожадана.

— —

Въ середнôй Америцѣ кипить и клекотить якъ въ кôтлѣ. Межи Ґватемалею а Санъ-Сальвадоромъ веде ся все ще вôйна а въ самôмъ Сальвадорѣ выбухла була революція, котра однакожь не довго потягнула ся. Ґен. Ецета, що въ 2000 людьми стоить на ґватемальскôй границѣ, пôславъ бувъ кôлька днѣвъ тому назадъ ґен. Ріваса зъ Гондурасъ, щобы ôнъ призбиравъ войска противъ Ґватемалѣ. Рівасови забаглось було розпочати нову борбу на власну руку; ôнъ вернувъ а взявши зъ собою 2000 Индіянôвъ, напавъ на столицю Санъ-Сальвадоръ, въ котрôй була лишь дуже мала залога, и здобувъ тамъ артилерійску касарню, въ котрôй мала горстка войска ставила єму опôръ, а єго товаришѣ Индіяне розбѣглись заразъ по мѣстѣ та стали рабувати. Ецета довѣдавшись, що стало ся, надбѣгъ заразъ зъ-надъ границѣ, обступивъ мѣсто и здобувъ єго по немалôмъ проливѣ крови. Рівасъ бувъ утѣкъ, але Ецета єго зловивъ и велѣвъ заразъ розстрѣляти. Облога мѣста тревала всего лишь 40 годинъ, убито звышь 100 людей а въ мѣстѣ нароблено богато шкоды.

Справы краєвѝ.

[Статистична комісія. — Въ справѣ удержавненя зелѣзницѣ Кароля-Людвика.]

Дня 31 липня с. р. ôдбуло ся перше засѣданье недавно устроєнои комісіи статистичнои при выдѣлѣ краєвôмъ у Львовѣ. Засѣданье ôдбулось пôдъ проводомъ маршалка краєвого, а управителѣ бюра статистичного, д-ръ Пилятъ и д-ръ Рутовскій, предложили справозданье зъ тогорôчнои роботы и рôвночасно проґраму дальшои працѣ.

Бюро д-ра Пилята приладжує дальше статистику табулярнои посѣлости, статистику торговлѣ Галичины зъ Нѣмеччиною, складъ тѣлъ выборчихъ въ мѣстахъ пôсля нового закона громадского, статистику оподаткованыхъ (до ужитку дороговои реформы), вкôнци статистику управы тютюну.

Ôддѣлъ статистики торговлѣ и промыслу пôдъ управою д-ра Рутовского має вже комплетный збôръ матеріялôвъ до статистики промыслу домашного, котрый выдасть въ 5 до 6 зшиткахъ, обôймаючихъ моноґрафічный укладъ кождои галузи, а опôсля задумує выдати цѣлôсть статистики промысловои Галичины, вже не въ моноґрафічныхъ обробленяхъ але въ табеляричныхъ укладахъ. Приладжує такожь комплетный образъ удѣлу Галичины въ буджетѣ державнôмъ ôдъ року 1772, зъ всякими подробицями ôдъ року 1816-го до послѣдныхъ лѣтъ. Вкôнци задумує д-ръ Рутовскій розпочати выдавництво великои працѣ, обнимаючои цѣлôсть статистики Галичины вже не лише табелярично, але и зъ текстомъ аналітичнымъ та историчнымъ.

Комісія приняла справозданя, а проґраму дальшихъ робôтъ затвердила, обсягаючи вже тымъ и намѣрену велику працю д-ра Рутовского.

— —

Комітетъ галицкого товариства господарского у Львовѣ внѣсъ до міністерства торговлѣ въ своѣмъ часѣ представленье, щобы безпроволочно засеквеструвати лінію Львôвъ-Пôдволочиска и Красне-Броды зелѣзницѣ Кароля-Людвика; дальше щобы зарядити чимъ скорше удержавненье лініи Кракôвъ Перемышль, потôмъ такожь лініи Перемышль-Львôвъ, а вкôнци щобы знести всякѝ угодовѝ картелѣ межи зелѣзницею Кароля-Людвика зъ однои, а ґенеральною дирекцією зелѣзниць державныхъ и зарядомъ зелѣзницѣ Черновецкои зъ другои стороны. Въ тôй самôй справѣ внесли до міністерства торговлѣ поданя такожь выдѣлы повѣтовѝ въ Залѣщикахъ, Ниску, Яслѣ, Тернополи, Бжеску, Кольбушовѣ, Лимановѣ, Чортковѣ, Березовѣ, Яворовѣ, Тарнобжеґу, Сяноцѣ, Бродахъ, Рудкахъ, Скалатѣ, Старôмъ-мѣстѣ, Перемышли, Ярославѣ, Бережанахъ, Стрыю, Короснѣ, Калуши, Пôдгайцяхъ, Сокали, Чешановѣ и Городенцѣ.

На поданя сѝ прийшло рѣшенье міністерске. Міністерство торговлѣ заявило, що квестія секвестраціи а взглядно удержавненя зелѣзницѣ Кароля-Людвика була вже при нагодѣ переговорôвъ дотычно будовы другого шляху на лініи Кракôвъ-Львôвъ основно розбирана, але теперѣшна хвиля показалась до сего непригôдною. Такъ само, пôсля міністерскихъ слôвъ, и квестія знесеня картелю зъ зелѣзницею Кароля-Людвіка єсть передчасною.

НОВИНКИ.

— **Поправковѝ испыты зрѣлости** въ школахъ середныхъ зачнуть ся: А) у Львовѣ: 1) въ ґімназіи академічнôй 15 н. ст. вересня, 2) въ ґімназіи II-ôй 15 вересня, 3) въ ґімназіи Францъ Іосифа 22 вересня, 4) въ ґімназіи IV-ôй 22 вересня, 5) въ школѣ реальнôй 19 вересня; — Б) въ Краковѣ: 1) въ ґімназіи св. Анны 16 вересня, 2) въ ґімназіи св. Яцка 16 вересня, 3) въ ґімназіи III-ôй 17 вересня, 4) въ школѣ реальнôй 15 вересня. Въ тыхъ речинцяхъ ôдбудуть ся въ ґімназіяхъ: академічнôй, II-ôй и Францъ Іосифа у Львовѣ, рôвножь въ ґімназіи III-ôй въ Краковѣ та въ школахъ реальныхъ у Львовѣ и Краковѣ такожь повнѝ испыты зрѣлости (писемнѝ и устнѝ або лишь устнѝ) пôсля розпоряджень міністерства вѣроисповѣдань и просвѣты. Абітурієнты згаданыхъ повысше заведень можуть приступити до испыту поправкового лишь въ тôмъ заведеню, въ котрôмъ складали першій испытъ при кôнци року шкôльного. Абітурієнты иншихъ заведень мають зголосити ся до однои зъ згаданыхъ шкôлъ середныхъ тои самои катеґоріи, якъ заведенье, въ котрôмъ здавали першій испытъ. Абітурієнты, що мають складати испытъ поправковый або повный испытъ устный, мають зголосити ся на три днѣ, а тѝ, що мають складати повный писемный и устный, на ôсѣмь днѣвъ передъ початкомъ испытôвъ устныхъ въ дирекціи заведеня.

— **Погорѣлцямъ зъ Николаєва** жертвувавъ цѣсарь зъ приватныхъ фондôвъ 500 зр. пôдпомоги.

— **Пôдъ будову новои ґімназіи въ Перемышли** купило правительство ôдъ о. Дмоховского пляцъ при ул. Добромильскôй за 32.000 зр.

— **П. Іосифъ Криницкій**, сынъ приходника зъ Сеньковои волѣ одержавъ въ університетѣ вѣденьскôмъ степень доктора медицины.

— **Х-тый межинародный конґресъ лѣкарѣвъ въ Берлинѣ** ôдкрыто въ понедѣлокъ, 4 н. ст. серпня, дуже торжественно. Велике число лѣкарѣвъ зъ рôзныхъ краѣвъ зъѣхало ся и заповѣджено много цѣнныхъ рефератôвъ. Президентомъ выбрано Вірхова, а кн. Теодоръ баварскій, звѣстный окулістъ проводивъ нарадамъ сего першого дня конґресу. Першого дня выкладали: Лістеръ зъ Лондону о станѣ хірурґіи антісептичнои, Кохъ зъ Берлина о станѣ розслѣдôвъ бактеріольоґічныхъ. Д-ръ Кохъ высказавъ гадку, що въ будучности буде можна спиняти розвôй бактерій при помочи терапіи. — Торжественно повитано ôдпоручникôвъ въ справѣ паленя мерцѣвъ. Кріспі поручивъ италійскому ôдпоручникови доручити конґресови письмо зъ желаньемъ, щобы добре повело ся тôй справѣ, за котру обстає Италія ôдъ тôлько лѣтъ вѣрно и вытревало.

— **Змѣна марокъ на оплату шкôльного.** Міністеръ д-ръ Ґавчь повѣдомивъ розпорядженьемъ всѣхъ президентôвъ радъ шкôльныхъ, що заводять ся зъ днемъ 1 вересня с. р. новѝ марки трехъ катеґорій на оплату шкôльного. Дотеперѣшнѝ марки першои емісіи не будуть вже продаватись ôдъ 31 серпня по касахъ. До 31 грудня с. р. можна уживати на оплату школьного за першій пôврôкъ шкôльный 1890/91 ще давнѝ марки першои емісіи, закупленѝ передъ тымъ розпорядженьемъ. Марки на оплату школьного, другои емісіи, суть подѣленѝ на три катеґоріи, по 10, 5 и $2^1/_2$ зр.

— **Безпосереднѝ ваґоны на зелѣзницяхъ.** Ґенеральна инспекція австрійскихъ зелѣзниць выдала розпорядженье до всѣхъ зарядôвъ зелѣзничихъ, щобы они давали подорожуючимъ за беспосередными білетами ѣзды выключно такожь ваґоны безпосереднѝ. Державнѝ зелѣзницѣ выдали вже наказъ до всѣхъ пôдчиненыхъ собѣ орґанôвъ, щобы строго придержувались того розпорядженя и по можности давали безпосереднѝ ваґоны для подорожныхъ за безпосередными білетами ѣзды. Такъ отже подорожуючѝ, маючѝ безпосереднѝ бѣлеты ѣзды, не будуть потребували пересѣдатись при змѣнѣ поѣздôвъ на шляху однои зелѣзницѣ, лишь спокôйно будуть могли ѣхати до своєи послѣднои стаціи.

— **Справа Володимира Левицкого**, кракôвского академіка, котрый своєю промовою надъ домовиною Ад. Мицкевича при похоронахъ въ Краковѣ тôлько крови напсувавъ станьчикамъ, полагоджена. Якъ звѣстно, сенатъ академічный зарядивъ дисциплінарне слѣдство за се, мовь то Лев. не додержавъ слова — пôсля реляціи станьчикôвъ, — даного черезъ ґр. Водзицкого маршалкови Тарновскому, що буде промовляти пôсля сцензурованои маршалкомъ бесѣды. Левицкій заперечивъ публично, мовь бы ôнъ дававъ слово ґр. Тарновскому. Теперь орѣкъ сенатъ академічный, що слѣдство дисциплінарне не доставило доказу, щобы Левицкій своєю мовою выголошеною на похоронахъ Мицкевича „зломавъ зъ розмысломъ слово“.

— **„Я до тебе зъ серцемъ, а ты до мене зъ перцемъ“.** Ся приповѣдка прийшла намъ на гадку, коли мы въ остатнôмъ нумерѣ радикального „Народа“ п. М. Павлика прочитали вступну статейку п. заг. „*Причинокъ до исторіи польско-рускихъ ôдносинъ*“. Редакція „Народа“, щобы — якъ каже — „передъ поступовою польскою и иншою публикою поставити пôдчасъ похоронôвъ Мицкевича у Краковѣ руско-украиньску справу такъ, якъ ище певне нѣгде такъ прилюдно не ставила ся“, — выслала для Мицкевича терновый вѣнець зъ написію на багрянôй лентѣ: „Великому постови и народолюбцеви“. Позаякъ рускѝ народовцѣ не взяли участи въ устроюваню похоронôвъ мощей Мицкевича изъ звѣстныхъ причинъ, то редакція радикальнои ґазетки могла надѣятись, що єи вѣнець удостоить ся въ комітетѣ кракôвскôмъ якъ найбôльшои уваги. А тымчасомъ стало ся зъ тымъ вѣнцемъ таке, що справдѣ може ажь на плачь зôбрати ся! Послухаймо, що пише про те редакціи „Народа“ п. Радикалъ, членъ „Академічнои Громады“, котрый въ Краковѣ занявъ ся вѣнцемъ ôдъ редакціи „Народа“:

„Вѣнець, котрый Вы черезъ д-ра Яросевича замовили, старали ся мы примѣстити ôдповѣдно, що намъ зъ отсихъ причинъ не вдало ся:

Чули-смо ôдъ комітету академічного, що молодѣжь має тягнути колѣсницю зъ бюстомъ пое-

та, на котрôй будуть примѣщенй вѣнцѣ не несенй черезъ делеґаціи. Однакъ по зладженю вѣнця, день передъ похоронами, не можь було нѣчо довѣдати ся ôдъ „секціи походовои“, про-те пойшовъ я до презеса пôдкомітету, ґрафа Водзицкого, зъ жаданьемъ, щобы помѣщено вѣнокъ на колѣсници. Ґр. Водзицкій спытавъ мене, що то є „te Naroda, bo przyznam się, że nie wiem“. Коли я єму сказавъ, що то є ґазета для люду, редаґована поступовыми Русинами, ôнъ не зрозумѣвъ, що то поступовцѣ. Наколи-жь я уживъ слова „радикалы“, ôнъ заразъ порозумѣвъ бо ôдповѣвъ: „Aha, to ci, co ciągną do Rosji“. Я розсмѣявъ ся, а далѣ старавъ ся, натурально популярно для ґрафскои головы розъяснити партіи рускй въ Галичинѣ, и дѣйстно мушу признати собѣ талантъ у пояснюваню, або ґрафови велику понятливôсть, бо по двократнôмъ поясненю сказавъ: „A, to ten sam kierunek (у „Народа“) co u „Czerwonej Rusi!“ Опôсля запытавъ о надпись на лентѣ та про причину, для котрои вѣнець ставляє „Народ“. Коли я сказавъ, що редакція „Народа“ почитає въ той спосôбъ великого поета Славянщины и народолюбця, ґрафъ зъ ироніею сказавъ: „Tak, to wy nas tylko jako Słowian uznajecie, a nie jako Polaków!“ Я єго старавъ ся переконати, що Поляки-Славяне и що великй люде належать до всѣхъ племенъ славяньскихъ, або й до цѣлого свѣта, — та даремне. На запытъ, чи то вѣнець изъ квѣтôвъ, чи „trwalszy“, ôдповѣвъ я, що терновый. На се ґрафъ ажь пôдскочивъ на козетцѣ, а присутнй паны выбалушили очи. Ґрафъ: „Cóż to znaczy: czy Rusini nam, czy my Rusinom wciskamy, nakładamy cierniowe wieńce?“ Годѣ було не засмѣяти ся зъ сожалѣня и я ôдповѣвъ не конче гречно: „Proszęż pana prezesa! nie jest to przecie pogrzeb Polaków ale Mickiewicza, wieniec zatem jest symbolem jego życia; wszakże on miał dość cierni w życiu, bo wiadomą rzeczą, jak dzieciom jeść gotował, zegarek zastawiał i tak dalej.“ Ґрафъ подякувавъ иронічно за поясненье. Опôсля сказавъ, що колѣсницѣ не буде, и що вѣнець треба занести на Вавель до каплицѣ „Dłuskich“, де всѣ вѣнцѣ ненесенй черезъ делеґацію будуть умѣщенй, „szarfy zaś będą odjęte i ku wieczystej tego pamięci złożone w Muzeum narodowem“ додавъ ґрафъ зъ усмѣшкою мабуть надъ обходомъ, котрый устроювавъ. Коли я выйшовъ, то ґрафъ выславъ за мною якогось панка зъ запытомъ, чи я не образивъ ся. Значить, самъ ґрафъ чувъ, що поступивъ не дуже чемно. Пôшовъ я зъ вѣнцемъ на Вавель, а тамъ и одного вѣнця нема, а каплиця „Dłuskich“ завалена смѣтьемъ, глиною та вапномъ. Ôдложивъ я уложенье вѣнця до слѣдуючого дня и въ пятницю о 5 рано дôставъ ся я зъ бѣдою на Вавель и поклавъ вѣнець, але ще вѣнцѣвъ не було. Публика зôбрана на Вавелю признавала голосно, що вѣнець и помыслъ дуже трафнй и задержувала мене для огляненя.

Ажь пôзнѣйше довѣдавъ ся я, що вѣнцѣ не несенй черезъ делеґаціи ôддано нести академікамъ, лишь рускій выслано передъ похорономъ на Вавель. Коли бы мы були знали, що такъ буде, що вѣнки нести-муть академики, мы бы були охотно понесли, але мы думали, що то не выпадає, и такъ вѣнець вашь мало хто видѣвъ. — *Радикалъ.*“

До сего письма додає Редакція „Народа“ ôдъ себе: „Розказана исторія така цѣкава, така характеристична для деякихъ польскихъ вер стовъ у Галичинѣ, що не потребуємо ôдъ себе додавати нѣякихъ увагъ. Чи тôлько такй исторіи можуть причинити ся до звеличеня найбôльшого Поляка та до щасливого розвязаня польско-рускои справы? Мы на такôмъ поступку ґрафа Водзицкого нѣчого не стратили, якъ загаломъ радикалы рускй, бо зъ свѣтлыхъ Русинôвъ тôлько они взяли участь въ похоронахъ А. Мицкевича, такожь на тôмъ усѣмъ не стратили. Противно, мы всѣ дуже выграли въ очахъ поступовои польскои и иншои публики...“

— **Зъ Коломыѣ** пишуть до Now. Reform ы: Комісія санітарно-поліційна, найшовши непорядки въ дестилярняхъ пп. Шраєра & Ґартенберґа та Фрідмана, замкнула обѣ фабрики, доки не усуне ся непорядкôвъ. Намѣстництво знесло наказъ замкненя що-до фабрики пп. Шраєра & Ґартенбавма, а дестилярня п. Фрідмана лишилась замкнена.

— **Містифікація.** Оногды подали мы були за Przegląd-омъ вѣсть о самоубійствѣ академіка Петра Мицьельского, вразъ ще зъ такъ цинічною допискою, яку мавъ ôнъ лишити. Теперь же надôславъ д ръ Іосифъ Фрайзінґеръ, лѣкарь мѣскій зъ Лѣська, опѣкунъ и вуйко п. Петра Мицьельского, вѣстку до Przegląd-у, що п. Петро Мицьельскій жиє и анѣ не гадавъ розставати ся зъ тымъ свѣтомъ, а все подане було выдумкою якогось злобного чоловѣка. Противъ сего містіфікатора выточить д-ръ Фрайзінґеръ карный процесъ.

— **Самоубійства.** Фердинандъ З., числичій 42 лѣтъ, жонатый, бувшій бухгальтеръ въ торговли Ганкого у Львовѣ, отець троихъ дѣтей, стрѣливъ до себе вчера зъ револьверу, поцѣляючи у бôкъ. Причиною сего загаданого самоубійства мала бути свѣдомôсть о невылѣчимôй недузѣ умысловôй, яка находила на него. Самоубійника ôдставлено ще живого до шпиталю. — У Вѣдни выкликало велику сензацію самоубійство 18-лѣтнои дѣвчины Гаврилины Шнабль въ однôмъ заведеню купелевôмъ. Шнабль була дуже гарна и честна дѣвчина та зъ порядной родины, а була нареченою одного офіцира, котрого перенесено зъ Вѣдня до якогось ґарнізону на провінціи. Дѣвчина такъ взяла собѣ до серця то перенесенье, що взяла зъ помешканя офіцира револьверъ и застрѣлила ся. — У Львовѣ хотѣла отроити ся фосфоромъ 22-лѣтна Бронислава Лубиньска въ помешканю свого любчика З., котрый хотѣвъ зъ нею зôрвати всѣ зносины. Лубиньска допомогла була навѣть давнѣйше сему любчикови отворити певный интересъ. Єсть надѣя, що Лубиньска подужає.

— **Дирекція заведеня карного въ Станіславовѣ** оповѣщує, що вязень Никола Сулатецкій, родомъ зъ Березова высшого коло Печенѣжина, 25-лѣтный, греко кат. реліґіи, засудженый коломыйскôмъ судомъ 20 червня 1888 р. на 3 роки вязницѣ за тяжке ушкодженье тѣла, утѣкъ дня 1 серпня с. р. зъ роботы въ поли. Сулатецкій має ясне волосье коротко стрижене а вусы и бороду голенй; говорить по руски и польски.

— **Пôдъ будову мурованого костела въ Косовѣ** посвячено и заложено камѣнь угольный дня 2 н. ст. серпня. Посвячувавъ кс. Павловскій зъ Коломыѣ.

— **Комісію испытуючу для машиністôвъ,** якъ сталыхъ машинъ такъ и льокомотивъ, завело міністерство просвѣты при промысловôй школѣ въ Краковѣ. Доси мусѣли всѣ заведеня фабричнй, зелѣзницѣ, копальнѣ и т. п. посылати своихъ машиністôвъ на испыты до Львова, де при школѣ політехнічнôй була лишь одинока комісія испытуюча. Кракôвска комісія испытуюча вôйде въ житье въ жовтни с. р.

— **У вѣденьскôй академіи штукъ красныхъ** першу нагороду одержавъ, якъ мы доносили, п. Петро Войтовичь зъ Перемышля. Нагородою єсть стипендія на выѣздъ заграницю въ квотѣ 3600 зр., а по поворотѣ може мати такій стипендистъ черезъ два роки безплатно робôтню въ льокали академіи. Войтовичь выготовивъ рѣзьбу, котра представляє, якъ Римлянинъ порвавъ Сабінку.

— **Армія урядникôвъ.** Число австрійскихъ урядникôвъ въ службѣ выносить теперь 27.512. Щодо поодинокихъ галузей службы, то найчисленнѣйше представляє ся міністерство фінансôвъ, числяче 8.057 урядникôвъ, ôдтакъ міністерство справедливости зъ 6.893 урядниками а вкôнци міністерство торговлѣ зъ 4.970 урядниками. Въ урядахъ, пôдлягаючихъ міністерству справъ внутрѣшныхъ, працює 3.191, а въ службѣ міністерства просвѣты 2.904 урядникôвъ. Галичина числить 4.309 урядникôвъ.

— **На горѣ Атосъ,** якъ доносять зъ Атинъ, мали погорѣти лѣсы, котрй вкрывали сю цѣлу гору. Шкода выносить 5 міліонôвъ франкôвъ. Двацять черцѣвъ мало погибнути въ поломѣни. На горѣ Атосъ єсть 20 монастирѣвъ, численнй каплицѣ и 190 печеръ пустинникôвъ, а загаломъ до 6000 черцѣвъ.

— **Цѣкавый закладъ.** Въ Норфолькъ, въ Вірґініи, була бесѣда, що наймôцнѣйшій чоловѣкъ не выдержить, щобы єму вылити цѣле ведро воды на руку але по однôй капли. Найшовъ ся заразъ „силачь“ и заложивъ ся о 500 долярôвъ, що такои „марницѣ“ пôдойме ся. Та скоро лише пустили єму 500 капель воды на руку зъ высоты 3 стôпъ, ôдскочивъ ôнъ якъ опареный зъ крикомъ ажь пôдъ небеса, бо кожда капля чинила такій бôль, якъ здоровый ударъ патыка, а на долони набѣгъ мѣхуръ завбôльшки доляра.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Новôмъ Йорку страшна жара; що дня лучає ся на улицяхъ кôлька случаѣвъ удару сонѣчного. — Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ повернувъ сего понедѣлка зъ Вѣдня до Львова. — Міністерство скарбу выдало розпорядженье въ справѣ умундурованя гôрничихъ урядникôвъ салінарныхъ. — Протомедикъ д-ръ Іосифъ Меруновичь выѣхавъ до Закопаного, Щавницѣ и Криницѣ, щобы оглянути тамошнй заведеня купелево лѣчничй. — Въ правительственнôмъ заведеню стадникôвъ въ Радôвцяхъ займивъ ся дахъ на стайни и погорѣвъ до тла, але ще завчасу змогли вывести зô стайнѣ коней.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

На конкурсъ розписанй зъ речинцемъ до 24 вересня с. р. приходы: Дитятинъ, дек пôдгаєцкого; Берездôвцѣ, дек. ходорôвского, и Илôвъ, дек. роздôльского, всѣ три наданя приватного.

Въ пропозицію принятй оо.: на Солонку 1. Іос. Бандира, 2. Іос. Кулицкій, 3. Андр. Обрѣзкôвъ и 4. Мих. Гаврилюкъ; — на Ольхôвку 1. Игн. Юхновичь, 2. Созонтъ Медвецкій и 3. Вол. Ганицкій; — на Гуменець Богданъ Еліяшевскій самъ одинъ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Евгенія Романчукôвна, донька посла Юліяна Романчука и бл. п. Льеокадіи зъ Коцюбôвъ, упокоила ся по довгôй и тяжкôй недузѣ дня 4 н. ст серпня, проживши 21 лѣтъ. Похороны ôдбудуть ся въ середу 6 н. ст. серпня о 5-ôй год. по полудни зъ дому при ул Сикстускôй ч. 54 на кладовище стрыйске. Вѣчна ѣй память!

Доміцеля Максимовичева, жена ц. к. фельфебля повѣтового въ Сокали, упокоила ся сими днями въ Сокали по довгôй и тяжкôй недузѣ. Вѣчна ѣй память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Ив. Петришинъ у Выбранôвцѣ, Вол. Кравчикъ въ Пôдгайцяхъ, Теод. Трукъ въ Краковѣ, Ал. Схильовскій въ Трудовачи, Фел. Пѣхурскій въ Борщевѣ, Теоф. Свѣрчиньскій въ Млыннôмъ, Юлія Роґальска въ Іосифôвцѣ, Варвара Варварка въ Лужку горѣшнôмъ. — Намѣстникъ именувавъ практикантôнъ будôвництва Фел. Фелькла и Евст. Панненьку ц. к. адъюнктами въ гал. державнôй службѣ будôвничôй.

— **Перенесеня.** Заступникъ директора руху державныхъ зелѣзниць, Вол. Слониньскій, перенесеный зô Львова въ тôмъ самôмъ характерѣ до Кракова, а заступникъ директора руху въ въ Краковѣ, Иванъ Сеферовичь, перенесеный до Вѣдня до ґенеральнои дирекціи зелѣзниць державныхъ и тамъ вести буде бюро для справъ персональныхъ.

— **Ôдзначеня.** Д-ръ Янда ôдзначеный медалемъ заслуги Signum laudis на червонôй ленточцѣ за свою дѣяльнôсть яко лѣкарь войсковый пôдчасъ вôйны австрійско-прускои въ р. 1866.

Наука, штука и литература.

— **Часопись** Archiv für slavische Philologie, выдавана пôдъ редакціею проф. д-ръ Ягича, мѣстить въ 2-ôмъ, сими днями появившôмъ ся выпуску XII тому мѣжь иншимъ такй розвѣдки: Beiträge zur slavischen Fremdwörterkunde von Dr. Strekel; Syntaktische Eigenthümlichkeiten der russischen Sprache von Ign. Kozlowski; Ueber die persönlichen Schimpfwörter im Böhmischen von Vondrak; Ueber die Bedeutung des altserbischen „трапь“ von Dr. E. Kałużniacki; ôдтакъ рецензіи: Граматика руского языка для шкôлъ середныхъ, д-ра Ом. Огоновского (рец. д-ръ Облякъ); Monumenta linguae paleoslovenicae, д ра Е. Калужняцкого (рец. д-ръ Ягичь); Очеркъ литературной исторіи малорусскаго нарѣчія, П. Житецкого (рец. д ръ Ягичь); Историческій обзоръ особенностей бѣлорусскихъ говоровъ, Ив. Недешева (рец. д-ръ Мурко); Обзоръ звуковъ и формъ бѣлорусской рѣчи, Е. Карского (рец. д-ръ Мурко); Kossovski junaci u narodnoj epici, д-ра Маретича (рец. д-ръ Ягичь).

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Сегорôчнй жнива.** Урядовй справозданя міністерства рôльництва зъ дня 24 липня с. р. о жнивахъ сегорôчныхъ потверджують надѣѣ, що допишуть добре збôже, бульба и бураки. — Жнива жита взагалѣ добрй въ полудневыхъ краяхъ, середнй въ Чехіи и Галичинѣ. Соломы буде много а зерна менше. Колосъ хочь неповный та за те незвычайно довгій и тымъ то вырôвнає ся выдатнôсть зерна. — Пшениця заповѣдає ся взагалѣ троха гôрше ôдъ жита, але все таки жнива принесуть бôльше якъ середнй плоды; въ краяхъ альпейскихъ и Карстѣ не дописала Зерно ушкодила ржа, а такожь въ части попалене. У насъ пробы намолоту пшеницѣ не выпали добре; зъ копы було 35—50-60 клґ. зерна. — Ячмена въ Галичинѣ дуже гарнй. — Окоповй ростины заповѣдають ся добре.

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 4 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ приѣхавъ вчера до Доверъ и нинѣ рано выбравъ ся въ дальшу дорогу на островъ Цайтъ до анґлійскои королевои.

Ґрацъ 4 серпня. Цѣсарь выѣхавъ вечеромъ о 8 год.

Вѣдень 5 серпня. Вчера рано приѣхавъ тутъ кн. Фердинандъ и конферувавъ довго зъ Начевичемъ а ôдтакъ выѣзджавъ зъ своимъ адъютантомъ Стояновомъ на мѣсто. Нинѣ має князь поѣхати до свого брата Филипа на Угорщину.

Петербургъ 5 серпня. Говорять тутъ рѣшучо, що цѣсарь Вільгельмъ приѣде дня 24 с. м. до Петергофу, перебуде тамъ три днѣ а ôдтакъ поѣде домôвъ.

Лондонъ 5 серпня. Законъ о ôдступленю Гельґолянду Нѣмеччинѣ одержавъ вже санкцію королевои.

Парижь 5 серпня. Франція лагодить ся до походу противъ короля Дагомейского; похôдъ розпочне ся въ вересню наколи король до того часу не пристане на предложеня Франціи.

Портсмесъ 5 серпня. Вчера о $11^1/_2$ год. наступила стрѣча цѣсаря Вільгельма зъ королевою Вікторією на замку Осборнъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Мор. въ Долг. Заплачено до 20 липня с. р. — **Вп. Березов. въ Рогат.** Заплачено до кôнця вересня. — **Всч. Коперт. въ Зарв.** Рахунки годять ся.

ПОДЯКА.

Высокоповажаному о. Зенону Шухевичеви и Высоповажанôй Пани Емиліи Шухевичевôй за ласкаву моральну и матеріяльну помôчь пôдчасъ похоронôвъ нашого сына Іоана Юліяна складаємо сердечне спаси-Бôгъ!

Тишковцѣ дня 20 серпня 1890.

Іоанъ и Климентина Бѣгуны.

Надôслане.

Потребую конціпієнта

Д-ръ ФЕДАКЪ

адвокатъ у Львовѣ.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 18—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

РУ-

кавички, шовковй, серпячй, сапіяновй лосевй, кафтаники и шкôрянй штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

НА ДРУГІЙ ТЫЖДЕНЬ ТЯГНЕНЬЕ!

3539 (34—50)

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 головнй выгранй по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 167. Львôвъ, Середа 25 липня (6 серпня) 1890. Рôчникъ XI

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Въ справѣ фонду вдôвъ и сирôтъ по рускихъ священикахъ.

Читателѣ пригадують собѣ статьѣ помѣщуванѣ минувшого року въ справѣ зреформованя высше наведенои институціи. Статьѣ сѣ, якъ вѣдомо, выйшли зъ-пôдъ пера добре-звѣстнои силы орґанізаторскои, п. Ромуальда Макаревича, творця и директора товариства взаимнои помочи офіціялістôвъ приватныхъ. Загалъ принявъ єго указаня зъ великимъ признаньемъ. Потрѣбно було лишень нагоды, щобы хорошѣ думки змѣнити въ дѣло.

Отже наручна хвиля прийшла. На сегорôчнôмъ зъѣздѣ репрезентантôвъ институту вдôвъ и сирôтъ діецізіи перемыскои, (якъ доказує Справозданье стор. 6—8) поставивъ о. Калужняцкій слѣдуюче внесенье:

„Покôйнымъ основателямъ и добродѣямъ института (вдôвъ и сирôтъ), що поняли точно потребу и цѣли такого института, належить ся честь и слава, котра и въ найдальшôмъ поколѣню милою згадкою ôдозвати ся повинна. Заснованье такого институту выкликало загальне заинтересованье и подивъ, — въ наслѣдокъ чого заразъ, бо межи рр. 1840 а 1865 зрôсъ уже капіталъ до поважнои сумы, бо высше 83,000 зр. По роцѣ 1865 почало се заинтересованье остигати, число добродѣѣвъ зменчало, а на мѣсце користного одушевленя — вытворила ся незрозумѣла апатія. И де-жь причина сего? Ого въ неудалôй орґанізаціи Не разъ була нагода зорґанізувати институтъ, а то змѣною статутôвъ; названо институтъ навѣть приватнымъ товариствомъ, а мимо того лишило ся по старому, бо статутъ укладали люде не фаховѣ — священики.

При нинѣшнôй орґанізаціи не богато можемо вымагати ôдъ управляючои комісіи, бо члены єи не мають на стôлько вôльного часу, а впрочôмъ трудять ся безплатно, а що-до фінансовости то они не фаховѣ. И такъ институтъ нашъ стоить на мѣсци, немовь той консерватистъ, опертый на старыхъ своихъ традиціяхъ, — до того ще нефортунне умѣщенье нашого капіталу въ „Общомъ-рольничо-кредитномъ заведенію“ принесло всякѣ толки и некористи для института. Наколи отже нашъ институтъ незначнымъ поступомъ въ передъ стоить майже на однôмъ мѣсци — то рôвночасно розвивають ся тутъ инчѣ, не нашѣ, институціи, а розвивають ся длятого, бо мають удачну и добру орґанізацію. — До такихъ зачисляю товариство приватныхъ офіціялістôвъ, котре обертає уже значными капіталами, и свои вдовицѣ надѣлює значно бôльшими пенсіями.

Потрѣбно отже, крôмъ поправки статутôвъ, перетворити нашъ институтъ и у внутрѣ. Я, веденый тою цѣлію, маю честь предложити свѣтлому зборови слѣдуюче внесенье зъ мотивами:

Зваживши, що статуты для нашого института або товариства — хочь въ першôй лініи гуманного напряму, але не безъ фінансовои закраски — укладали люде въ дѣлахъ фінансовыхъ за мало обôзнанѣ; зваживши, що въ тыхъ статутахъ находять ся многѣ суперечности, котрыхъ часткове усуненье було бы все лише средствомъ паліятивнымъ до двигненя цѣлей института;

зваживши, що члены комісіи управляючои суть обтяженѣ досыть численными обовязками свого званя, а лише въ рѣдкихъ хвиляхъ вôльныхъ ôдъ иншихъ занять, можуть свои силы жертвувати дѣламъ института, черезъ що и трудно потягнути ихъ до якои-небудь одвѣчальности;

зваживши, що платна фахова адміністрація була бы и бôльше продуктивна и въ значѣню того слова ôдвѣчальна передъ лицемъ товариства;

зваживши, що дотеперѣшна адміністрація фондôвъ института и зъ-далека не може рôвняти ся зъ подôбными институціями, якъ н. пр. товариство взаимнои помочи приватныхъ офіціялістôвъ, и зъ другими;

зваживши, що многѣ члены, не бачучи доочныхъ користей для себе и своихъ родинъ, не оказують до теперѣшнои орґанізаціи института великого одушевленя и забезпечують свои капіталы въ инчихъ товариствахъ;

зваживши, що теперѣшнѣ члены товариства, якъ вдôвцѣ и безженнѣ не видять найменчого интересу у вдовичо-сиротиньскôмъ институтѣ, и въ наслѣдокъ того ôдтягають ся ôдъ вплаченя вкладокъ;

зваживши, що черезъ основанье чи то фонду позичкового, чи фонду на дочасову запомогу въ припадкахъ недуги або и фонду похоронного — можна бы и повысшѣ особы заинтересувати для дѣлъ института;

зваживши наконець, що переобразованье въ такôмъ дусѣ института зробило бы злишнымъ всякій примусъ и средства приневолюючѣ до вплачуваня членьскихъ вкладокъ —

Свѣтлый збôръ зволить ухвалити:

„Поручає ся Свѣтлôй комісіи управляючôй скликати анкету — якъ изъ досвѣднѣйшихъ священикôвъ епархіи, такъ и зъ свѣтскихъ, въ дѣлахъ фінансовыхъ фахово образованыхъ людей, якъ н. пр. Г. Макаревича и другихъ, а то въ цѣли обдуманя средствъ, якими бы нашъ институтъ, на подобу инчихъ, свѣтло розвиваючихъ ся институцій фінансовыхъ, можна бы зреорґанізувати, а

такожь увôйти въ порозумѣнье зъ вдовичо-сиротиньскими институтами другихъ епархій провінціональныхъ въ цѣли можливого сполученя всѣхъ тыхъ институцій въ одно велике товариство, — а опôсля ôдповѣдне справозданье предложити на найблизшôмъ зборѣ ôдпоручникôвъ.“

Зôбранѣ признали потребу такои анкеты и поручили скликати єи. До тои анкеты, котра невдовзѣ має розпочати свои нарады, запрошено — якъ намъ доносять — мѣжь инчими такожь п. Макаревича.

Такъ отже институція почала входити на свою дорогу и єсть надѣя, що сѣ намаганя осягнуть свои успѣхи. О дальшôмъ ходѣ сеи справы не призабудемо донести, а теперь лишь нотуємо зъ великимъ вдоволеньемъ, що почато вже на правду думати о полѣпшеню долѣ вдôвъ та сирôтъ.

Переглядъ часописей.

[„Буковина“ о баронѣ Піно. — Бучацкій авторъ „Листôвъ зъ всхôднои Галичины“ въ Przegląd-ѣ дальше про „народовцѣвъ“.]

Баронови Пінови, котрый одержавъ уже увôльненье зъ посады краєвого президента Буковины, посвячує „Буковина (въ ч. 15 зъ 31 н. ст. липня) вступну статью, де мѣжь инчимъ подає єго заслуги и для Русинôвъ буковиньскихъ.

„Ледви чи кому иншому — пише „Буковина“ — жалувати такъ сеи страты (уступленя бар. Піна), якъ намъ Русинамъ, що теперѣшне ôдраднѣйше політичне положенье своє завдячують головно баронови Пінови, на котрого покладали певну надѣю, що допоможе Русинамъ дôйти до запорученого и имъ рôвного права. Вже пôдчасъ першого свого урядованя (1871—1874) на Буковинѣ показавъ бар. Піно свôй ясный поглядъ на всѣ справы краєвѣ, а своєю прихильностію для Русинôвъ пôдпиравъ ихъ просвѣтнѣ змаганя. Прибувши 1887 року по разъ другій до Чернôвцѣвъ... старавъ ся, помимо старшого вѣку выучитись рускои и волоскои мовы, чимъ давъ усѣмъ урядникамъ наслѣдуваня гôдный приклад... Добрôй воли и рѣдкôй енерґіи бар. Піна завдячують Русины, помимо такъ короткого часу, головно то, що положивъ въ значнôй мѣрѣ загату вынародовленю нашои молодежи. Пригадуємо тôлько, що єго личнымъ вплывамъ завдячити маємо нове обсадженье мѣсця руского катихита и учителя рускои мовы при черновецкôй ґімназіи, розписанье конкурсу на мѣсце учителя рускои мовы при черновецкôй учительскôй семинаріи, трохи лучше обсадженье мѣсць повѣтовыхъ инспекторôвъ шкôльныхъ и де-чого иншого розпочатого, хоть ще недовершеного. Але що найважнѣйше, то выбôръ трохъ послôвъ-Русинôвъ до буковиньского сойму краєвого, въ котрыхъ руки ôддавъ, такъ сказати, дальшу долю буковиньскихъ Русинôвъ. Зъ великимъ, превеликимъ жалемъ прийдесь Русинамъ прощати мужа, що доси одинъ-однѣській въ цѣлôй широкôй Австріи показавъ дѣломъ, що зрозумѣвъ всесторонно руску справу и єи значѣнье для цѣлои державы. Дай Боже, щобы єго наслѣдникъ пôйшовъ тою самою дорогою!...“

Якъ мы вже звѣщали, „Буковина“ рада бы бачити наслѣдникомъ бар. Піна — ґрафа Паче, придворного совѣтника и теперѣшного управителя буковиньского правительства.

——

Бучацкій авторъ „Листôвъ зъ всхôднои Галичины“, подавши — якъ каже — „историчну часть справы рускои“, переходить до „причинъ пристрастныхъ ôдносинъ межи Поляками а Русинами“ и такъ пише:

Я пытавъ ся неразъ добре знакомыхъ менѣ и мною цѣненыхъ Русинôвъ: „Скажѣть менѣ разъ, на чôмъ полягає той гнетъ, то гнобленье вашои народности? въ чôмъ дѣє ся вамъ кривда?“ На се пытанье ôдповѣли менѣ, вычислюючи того рода кривды, якъ н. пр. бракъ въ однôмъ урядѣ почтовôмъ картъ кореспонденційныхъ зъ рускими написями, або промовленье якого урядника до руского хлопа по польски, або, вытащуючи вже найтяжшу гармату, жалували ся, що Поляки купують голосы у сѣльскихъ выборцѣвъ.

Закиды сѣ суть на правду дитиннѣ, бо що до двохъ першихъ и имъ подôбныхъ, то справдѣ встыдъ розсуднымъ людямъ о нихъ споминати, а що до послѣдного, сей, правда, богато тяжшій, але нѣякъ не можна єго уживати за закидъ противъ польского народу, а лишень противъ особливыхъ фальшивои амбіціи одиниць, що сего надужитя допущають ся. Отся зараза выборча перенесла ся до насъ разомъ зъ парляментаризмомъ изъ Заходу, отже коли мы приняли парляментаризмъ, мусимо згодити ся и на єго консеквенціи. Натура людска всюда однакова, а Поляки не лишь не мають привілею, що вынайшли перекупство при выборахъ але безъ поповненя фальшу историчного можуть Поляки рѣшучо заявити, що тогды, коли имъ ледви снилось о конституційнôй управѣ, уже въ Всхôднôй Европѣ умѣлôсть перекупства выборцѣвъ выведена була до найвысшои звершенности. Впрочôмъ зôрвѣмъ маску зъ панôвъ Русинôвъ та скажѣмъ отверто, що они такожь уживають перекупства при выборахъ. Чому-жь той самый чинъ має бути поганый если, єго чинить Полякъ, а добрый, коли єго практикує Русинъ?

Отже сѣ закиды суть безпôдставнѣ... Шукаймо про-те дальше причины того безперечного невдоволеня... Чи може онта плятонічнои бôльше натуры ненависть до Польщѣ историчнои, унаслѣджена по кобзарю Тарасѣ? И се нѣ! Молодѣ люде зъ народнои партіи рускои двигають, правда, сей чувствовый тягаръ, але уживають єго мовьбы покосту наверхного и ефектовного прапору, а за надто они „позитивнѣ“, щобы така паморочна исторична причина могла вплывати на ихъ поступованье, на напрямъ ихъ нинѣшнои політики... Є ще инча причина! Сю другу причину наведемо на другій разъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Мединичь.

[Вѣсти зъ глухого кута.]

Переѣзжаючи черезъ село Мединичѣ, загадавъ я написати Вамъ де-що и о тôмъ мало знанôмъ закутку: похвалити, що я въ нѣмъ знайшовъ доброго, а що зле, зганити.

Село теє єсть однымъ зъ найбôльшихъ въ околици Дрогобича и мѣстить въ собѣ крôмъ суду повѣтового, нотаріяту, почты, жандармеріи и купы жидôвъ, двѣ парохіи: греко-католицку и римо-католицку. Хотяй майже цѣла половина мединицкихъ селянъ єсть обряду римо-католицкого, то однакожь всѣ до одного говорять по руски, заховують тѣ самѣ рускѣ звычаѣ и обычаѣ, словомъ: всѣ суть Русинами. Мединичѣ — на першій видъ дуже богате и гарне село, жаль лише, що господарка польска („polnische Wirtschaft“) по свому нимъ руководить, хотяй межи мѣродайною интеліґенціею переважають абсолютно Русины. Но що-жь, коли декотрѣ межи ними вырекли ся по просту свого народу, а другихъ зновъ назвавъ-бымь хиба „за великими патріотами“, бо ревнують за цѣлымъ Славяньствомъ, а о найблизшій свôй нарôдъ не дбають и позваляють собѣ пôдъ носомъ иґнорувати рускій обрядъ и руску мову.

Поминувши вже то, що латиньскѣ ксьондзы народови рускому все лише по польски проповѣдають — хотяй ôнъ десятои части зъ того не розумѣє, — єсть тутъ зъ-давна двоклясова школа зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ. Правда, выглядає то не до увѣреня, а однакъ такъ єсть, що въ селѣ, де анѣ оденъ селянинъ не говорить по польски, удержує ся школа зъ польскимъ выкладовымъ языкомъ! Учитель сеи школы (хотяй Русинъ и сынъ селянина зъ поблизького села) провадить дѣтей обохъ обрядôвъ усе лише до костела, цѣлкомъ иґноруючи церковь. Въ такій спосôбъ дитина руска цурає ся церкви и не знає єи, уважаючи все, що польске, за щось высшого и лучшого, и въ свою рѣчь тратить вѣру. Добре бы було, абы нашѣ заступники політичнѣ занотували собѣ той сумный фактъ и выткнули єго правительству, котре о тôмъ мабуть нѣчого не знає.

Въ Мединичахъ єсть такожь и читальня. Но не гадайте собѣ, що въ родѣ тыхъ читалень, якѣ заводять ся теперь въ иншихъ нашихъ селахъ. Де тамъ! Анѣ не вмыла ся до нихъ! Цѣла бібліотека складає ся зъ кôлька-нацяти książeczek dla polskiego ludu и кôлькохъ книжочокъ въ рускôмъ языцѣ, а латиньскою азбукою печатаныхъ, дуже непевного походженя. Заблукало ся кôлька книжочокъ „Просвѣты“ давнѣйшои даты — але на тôмъ ся кôнчить. Но и такъ скуднои бібліотечки Мединичане доси не перечитали, бо хочь умѣють по польски читати, то языка того не розумѣють, а по руски хочь розумѣють, то читати не вмѣють. И такъ причиняє ся польска, рускими грôшми удержувана школа, лише до неуцтва и темноты нашого селянина и до выкорѣнюваня того вже инстинктовного чувства приналежности до рускои народности.

Одно лише подобалось менѣ тутка и заслугує на похвалу, а тымъ єсть недавно тутъ заведена сторожа огнева. Передъ двома роками спалило ся ту майже цѣле село, а нарôдъ зъ заломаными руками стоявъ та дививъ ся. Теперь уже пожару такъ не боять ся, ôдъ коли уорґанізувала ся сторожа. Ось саме нинѣ зачала палити ся одна стрѣха, але якъ збѣгли ся хлопцѣ зъ прирядами та сикавкою, то не лише сусѣдôвъ ôдъ огню уратували, але и зрубови не позволили згорѣти, такъ, що вечеромъ могла родина погорѣлыхъ спровадити ся до тои самои хаты и пôдъ неткненою стелею спокôйно дальше мешкати. Цѣла заслуга заложеня сторожи огневои належить ся тутешному кандидатови нотаріяльному п. Борнеміссѣ, котрый не жалує анѣ грошей анѣ труду, абы своихъ сторожникôвъ утримати въ солідарности и привчити ихъ систематично гасити огонь. Справдѣ, дуже красну памятку лишить по собѣ п. Борнемісса, за котру то заслугу около добра загального належить ся єму вдячнôсть кождого Мединичанина.

Д. К.

——

Зъ Городенки.

[Ще въ знанôй справѣ бар. Ромашкана.]

Читателѣ „Дѣла“ знають уже, якъ то городеньскій парохъ о. Северинъ Левицкій оголосивъ въ церквѣ телеґраму станіславôвского епископа д-ра Юліяна Пелеша и письмо ексъ-бурмістра барона Ромашкана.

Позаякъ епископскій Ординаріятъ пôзнѣйше представивъ рѣчь въ инакшôмъ свѣтлѣ, то мы старали ся добре тоту рѣчь розвѣдати и ось що провѣрили:

Баронъ Ромашканъ удававъ ся ще передъ тымъ до о. Левицкого, щобы ôнъ самъ ôдъ себе оголосивъ диспензу, але о. Левицкій сказавъ, що самъ того зробити не може, а треба зателеґрафувати до епископа, а якъ прийде ôдповѣдь, то скаже оголосити въ церквѣ.

Скоро прийшла ôдповѣдь, то баронъ Ромашканъ не тôлько написавъ знане уже читателямъ „Дѣла“ письмо до пароха городеньского, але такожь такѣ самѣ письма вразъ изъ ôдписомъ телеграмы ôдъ епископа пôславъ до о. Бурачиньского въ Олѣєвѣ и до о. Каратницкого въ Семакôвцяхъ, щобы оголосили въ церквахъ, що вôльно робити, а то выробивъ баронъ Ромашканъ.

И справдѣ люде въ недѣлѣ геть роблять. Въ Городенцѣ въ недѣлю дня 3 н. ст. с. м. люде цѣлый день ôдъ рана робили въ поли, складали въ стоги, и звозили снопы до домôвъ.

——

Зъ Пôдгаєцкого.

[Порядки въ селѣ Сосновѣ.]

Читаючи Вашу часопись, здыбаю въ нѣй вѣсти зъ рôзныхъ сторôнъ нашого краю — и сумнѣ, и страшнѣ, и потѣшаючѣ. Тожь не завадить подати згадку и о нашôмъ Сосновѣ, якъ тутъ господарку веде урядъ громадскій, а особливо славетный вôйтъ М. Маґдѣй, той, що то при сегорôчныхъ выборахъ посла до рады державнои такъ пописавъ ся, що ґазеты мали що писати! Ще передъ выборами дôставъ ôнъ ôдъ п. Свѣдерского въ дарунку суху вербу и ще щось, а потôмъ въ Пôдгайцяхъ, въ день выбору, на польскôмъ балю стôлько выпивъ пива и зъѣвъ гижокъ та ковбасъ, що хтось тамъ повертаючого єго до дому обмацавъ по животѣ... щобы, бачите, дриглѣ та ковбасы єму не пошкодили...

Якъ той вôйтъ Маґдѣй господарить зъ писаремъ громадскимъ Иваномъ Боднарцемъ, о тôмъ бы було дуже богато писати. Найгôрше-жь уже дѣє ся при репартиціяхъ та при стяганю податкôвъ. Торôкъ будувала ся въ селѣ школа, то зъ рахункôвъ вôйтъ зъ писаремъ не можуть здати справы, а що-до податкôвъ, то вже лихо знає, якъ тому кôнця дôйти. Бувъ, правда, на контроли секретарь повѣтовый, але и той рахункôвъ до ладу не довѣвъ. Ч. Иванъ Кренцѣґлова выказувавъ вôйтови и писареви всѣ блуды ихъ и пытавъ, де они подѣли се и те, але ôдповѣди не дôставъ. Нинѣ не лишаєсь громадянамъ инчои дороги, якъ удати ся зъ цѣлою справою до выдѣлу повѣтового, а якъ тамъ не порадять, то до выдѣлу краєвого, а вôйтъ зъ писаремъ мусять выпити те пиво, якого собѣ наварили, бо злому конець мусить бути!

И була бы ще довго ишла така маніпу-

ляція вôйта зъ писаремъ, якъ бы громада не була — правда, зъ великимъ трудомъ — усунула писаря Ивана Боднарця, а не ôддала писарки другому — ч. Д. Яворскому, котрый теперь выяснивъ громадѣ цѣлу маніпулацію попередного писаря и вôйта. Бувшому писареви дуже жаль за тымъ ремѣсломъ, бо ôнъ нимъ знавъ орудувати: коли при правыборахъ числивъ голосы, то якъ одень сказавъ „Харко“ а другій „Захарко“, то вже у писаря голосъ бувъ nieważny, хотяй въ цѣлôмъ Сосновѣ другого Захарка нема.

Сумна доля наша, що на таке село, якъ Соснôвъ (близько 300 нумерôвъ) єсть дуже маленька горстка добромыслячихъ людей, котра боре ся зъ переважною силою темноты, о котрôй дало бы ся богато а богато сказати. Декотрî изъ покрытыхъ грубою верствою темноты ходять до церкви и слухають науки отцѣвъ духовныхъ, котрî ревно працюють, але наука тота ôдбиваєсь ôдъ нихъ, якъ горохъ ôдъ стѣны.

Наконець згадаю ще о молодежи въ Сосновѣ, а именно о хлопцяхъ. Великими ватагами ѣдуть зъ кôньми на нôчь, нападають на сусѣдскî грунты и роблять шкоды въ збôжу та сѣножатяхъ, а де они въ ночи загостять, туды властитель або челядь показатись не може, бо бы кости поломили. Якъ инакше не буде, то дожиємо сумныхъ пригодъ въ селѣ Сосновѣ..

Справозданье директора ц. к. ґімназіи академічнои у Львовѣ за рôкъ шкôльный 1890.

Сими днями выйшло зъ друку накладомъ фонду краєвого се справозданье одинокои рускои ґімназіи въ Галичинѣ, тожь годить ся приглянутись єму трохи близше.

Справозданье мѣстить попередъ часть наукову, а потôмъ часть урядову директора ґімназіи.

Въ части науковôй помѣстивъ сего року проф. Романъ Цеглиньскій (на 25 сторонахъ) студію: „De fontibus a Plutarcho in vitis Gracchorum adhibitis et de Tiberii Gracchi vita“. Праця ся може интересувати лише спеціялістôвъ-фільольоґôвъ. Мы — неспеціялісты — волѣли бы замѣсть того бачити якусь студію, написану по руски чи зъ исторіи нашои, чи зъ літературы рускои, — ну, але годѣ, студіи для спеціялістôвъ мають такожь свои права.

Потôмъ наступає часть урядова и обôймає въ собѣ: I. Збôръ учителѣвъ и розкладъ предметôвъ. II. Плянъ науки. III. Тематы до задачь письменныхъ въ клясахъ высшихъ. IV. Приборы науковî. V. Фонды и запомоги. VI. Важнѣйшî розпорядженя властей шкôльныхъ въ роцѣ. VII. Хроніка закладу. VIII. Испытъ зрѣлости. IX. Статистика ученикôвъ. X. Клясифікація ученикôвъ. XI. Приписы шкôльнî. XII. Одозва до родичѣвъ и опѣкунôвъ. XIII. Додатокъ о вымогахъ при вступныхъ испытахъ до першои клясы ґімназіяльнои.

Збôръ учителѣвъ складавъ ся въ 1890 шкôльнôмъ роцѣ изъ: 1 директора, 3 професорôвъ въ VIII-ой ранзѣ (М. Поляньскій, Д. Гладиловичь и д-ръ Юл. Целевичь), зъ 9 професорôвъ въ IX-ôй ранзѣ и зъ 9 заступникôвъ учителѣвъ. Изъ надобовязковыхъ наукъ учено исторіи краєвои, каліґрафіи, рисункôвъ (учивъ п. Теоф. Копистыньскій 98 ученикôвъ въ 2 ôддѣлахъ по 2 годины на тыждень) ґімнастики (учило товариство „Сокôлъ“ 177 ученикôвъ въ 2 ôддѣлахъ по 2 годины на тыждень) и спѣву (проф. Вахнянинъ 135 ученикôвъ въ 2 ôддѣлахъ по 2 годины тыждневo). Науки языка француского въ рускôй ґімназіи не було, а бодай въ справозданю о тôмъ нема звѣстки.

Ôддѣлôвъ мала руска ґімназія 12 и клясу приготовляючу. По два ôддѣлы мали клясы: I., II., III и VIII-а.

До роздѣлу „Тематы до задачь письменныхъ“ позволимо собѣ зробити замѣтку языкову до тематôвъ рускихъ въ клясѣ VIII-ôй. Здаєсь намъ, що нѣякъ не можна писати „ода Горацого“, (Horacego) а лише „Гораца або Горація.

Що-до приборôвъ науковыхъ — то замѣтне се, що до бібліотеки для ученикôвъ 1890 року не закуплено анѣ однѣськои книжки рускои, лише самî нѣмецкî и польскî. Зъ часописей предплачує ґімназія „Бібліотеку Дѣла“, „Библіографію“ Ив. Левицкого и „Зорю“. (Здало бы ся предплатити зъ Россіи якійсь журналъ историчный, н. пр. „Кіевская Старина“.)

Зъ роздѣлу фонды и запомоги пôднесемо отсî цѣкавѣйшî данî. Оплата шкôльна выносила въ обохъ курсахъ 4.850 зр. (а въ клясѣ приготовляючôй 245 зр.), а на приборы науковî 735 зр. — Бѣднî ученики мали таку помôчь: 14 мало стипендіи на 1692 зр., 10 було въ бурсѣ Ставропігійскôй, 20 у Змартвыхвстанцѣвъ, 3 въ бурсѣ помочи науковои, 28 въ институтѣ товариства педаґоґічного пôдъ покр. св. О. Николая, 8 було въ бурсѣ „Народного Дому“ а зъ жертвъ до кôнця червня вплывуло 341 зр. 39 кр. (ôдъ року 1876 до 1887 вплынуло зъ добровôльныхъ жертвъ 4975 зр. 77 кр.) На корѣнный фондъ для бѣдныхъ ученикôвъ зложивъ о. Стадникъ зъ Сущина книжочку „Народнои Торговлѣ“ львôвскои на 50 зр.

Зъ дальшихъ роздѣлôвъ найцѣкавѣйша була бы „Статистика ученикôвъ“, бо дуже цѣкава рѣчь знати: кôлько було всѣхъ ученикôвъ въ ґімназіи, якъ выпала клясифікація, якого були обряду, зъ-вôдки родомъ и якого стану ихъ родичѣ, — але, на жаль, у всѣмъ тôмъ нѣчого певного изъ Справозданя директора ґімназіи довѣдатись не можемо. Єсть вправдѣ ажь чотири стороны цифровыхъ табель статистичныхъ, але цифры скрôзь баламутнî, такъ що пôсля поодинокихъ рубрикъ число всѣхъ ученикôвъ ґімназіи выходить рôчно — почавши ôдъ 365 до 406. Здаєсь, що всѣхъ ученикôвъ мала ґімназія около 400. Може бути, що дирекція ґімназіи по вакаціяхъ скасує тотî на скрôзь фальшивî табелѣ и выдасть новî, то тогдѣ и можна буде щось певного сказати.

Послѣднî роздѣлы Справозданя, мѣстячî приписы шкôльнî та инструкціи для родичѣвъ суть великои практичнои вартости, и особливо родичѣ, маючî вписувати дѣтей до ґімназіи, будуть за нихъ дирекціи дуже вдячнî.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ селѣ Любши, въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ, отворено ще дня 15 н. ст. червня с. р. читальню при участи многихъ громадянъ Любши и Мазурôвки, а такожь гостей зъ околицѣ. До читальнѣ вписало ся 55 членôвъ.

Товариство „Просвѣта“ — въ котрои члены вписала ся читальня — обдарувало читальню 87 книжками свого выданя. За сей щедрый даръ выдѣлъ читальнѣ любшаньскои складає Хв. выдѣлови „Просвѣты“ щиро-сердечну подяку.

А. Березиньскій голова. *Гаврило Слюсарчукъ* секретарь.

— —

До читальнѣ въ Романôвцѣ коло Тернополя — про ôдкрытье котрои була въ „Дѣлѣ“ уже коротка згадка, — вписало ся зъразу лише 27 найповажнѣйшихъ господарѣвъ, вразъ изъ начальникомъ громадскимъ Петромъ Дѣдухомъ, и тî выбрали зъ помѣжь себе до выдѣлу: о. Гр. Чубатого головою, Петра Дѣдуха заступникомъ головы, Петра Кузьму бібліотекаремъ, Ив. Фесоловича касієромъ и Ив. Цебровского секретаремъ; а на заступникôвъ Панька Дѣдуха и Федька Фесоловича. Пôдчасъ одкрытя читальнѣ о. Михалевичь заохочувавъ читальникôвъ, щобы на читальню выбудували собѣ дôмъ и завели шпихлѣрь громадскій. По урядовôй части ôдкрытя читальнѣ наступила сердечна забава зъ пѣснями, розговорами и деклямаціями. Незвычайно подобались народови „спѣвомовки“ Руданьского и славный на цѣлу Русь „Хрунь“ Амана Мардохея, ôддеклямованый п. Стахурою, кандидатомъ адвокатскимъ зъ Тернополя. На горячу заохоту п. Стахуры вписало ся до читальнѣ опôсля ще того самого вечера 13 паробкôвъ, котрî зъ початку чомусь не довѣряли... Єсть надѣя, що читальня въ Романôвцѣ буде розвивати ся гарно.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Потверджуєсь вѣсть, що галицкій соймъ буде скликаный дня 25 вересня на осѣнну сесію.

Въ Чехахъ заносить ся мабуть на великî и важнî змѣны. Аґітація молодо-Чехôвъ робить такъ великî поступы, що старо-ческа партія вже нинѣ зôйшла майже на другій степень и стратила свôй первѣстный вплывъ. Проводирѣ старо-ческои партіи усувають ся поволи зъ арены політичнои. Недавно тому высказавъ Ріґеръ охоту уступити ся зъ житя політичного. Теперь же доносить мала ческа ґазетка Jizeran, выходяча въ Новôмъ Болеславѣ, що кн. Кароль Шварценберґъ и ґр. Рішардъ Клямъ-Мартініцъ думають такожь усунути ся зъ житя політичного. Hlas Naroda повтаряє ту вѣсть и додає ôдъ себе замѣтку, що коли тî два проводирѣ историчнои шляхты, котрî були завсѣгды приятелями народу въ наслѣдокъ загального замѣшаня уступають зъ житя політичного, то очевидно въ житю політичнôмъ и въ ситуаціи ческихъ партій настала критична пора. Коли тî всѣ вѣсти о уступленю староческихъ проводирôвъ дѣйстно потвердили бы ся, то було бы то лишь доказомъ, що старо-ческа партія сходить вже зъ поля а провôдъ ческого народу обнимають молодо-Чехи.

Дуже цѣкава рѣчь якъ закôнчить ся на Угорщинѣ т. зв. борба культурна або справа метрикъ хресту дѣтей зъ мѣшаного супружества. Оденъ зъ сотрудникôвъ Egyetertes-а бувъ оногды на интервю у кард. Сімора а той сказавъ єму, що рѣшенье въ сѣй справѣ надôйшло вже зъ Риму и выпало въ користь католицкого духовеньства. Католицкî священики не можуть нѣколи выконувати розпоряджень міністра просвѣты. Бѣдный Чакій — сказавъ Сіморъ — самъ довѣвъ до такихъ сумныхъ ôдносинъ. На пытанье, чи нунцій Ґалімбертѣ знавъ о тôмъ, ôдповѣвъ Сіморъ, що нунцій знавъ докладно цѣлу справу и що угорске правительство повѣдомлено вже о рѣшеню Риму. На пытанье яке становище займе корона въ сѣй справѣ, заявивъ Сіморъ, що може собѣ выобразити, що цѣла ся справа выкличе тамъ велике невдоволенье, але зъ цѣсаремъ самымъ ôнъ ще объ тôмъ не говоривъ. На пытанье, чи справа ся далась бы залагодити въ мирнôй дорозѣ, сказавъ кардиналъ, що ôнъ ще въ замѣ ôдраджувавъ міністрови вѣроисповѣдань выдавати дотычне розпорядженье. Ôдъ того часу ôнъ зъ нимъ зовсѣмъ не говоривъ. Наконець сказавъ епископъ, що дотычне розпорядженье мусить бути знесене, бо инакше не настане нѣколи спокôй.

— —

Цѣсарь нѣмецкій гостить теперь на замку анґлійскои королевои въ Осборнѣ а вже несесь чутка, що за чотирнацять днѣвъ буде ôнъ гостити у россійского царя. Проґраму подорожи цѣсаря до Россіи змѣнено трохи. Первѣстно говорено, що цѣсарь не поступить до Петергофу; теперь же кажуть, що цѣсарь буде тамъ три днѣ гостити а навѣть поѣде и до Петербурга. Чи цѣсарева поѣде зъ цѣсаремъ до Россіи, то рѣчь дуже непевна. О гостинѣ нѣмецкого цѣсаря въ Скандинавіи подають теперь россійскî ґазеты цѣкавî вѣсти. Россійскій „Правит. Вѣстникъ“ дôставъ зъ Штокгольму вѣсть, що король Оскаръ въ день приѣзду цѣсаря Вільгельма до Христіяніи именувавъ єго адміраломъ фльоты и велѣвъ выбити медалѣ зъ погрудями обохъ монархôвъ и зъ датою зъѣзду.

— —

Про выѣздъ королевои Наталіи до Ялты стало зновъ тихо, але рѣчь певна, що королева не побуде вже довго въ Сербіи. Зъ Яссъ доносять, що королева выслала всѣ акты, що ôдносять ся до єи справы розводовои россійскому юристови Ґорчакову до розслѣду и хоче опôсля результатъ єго розслѣду якъ и цѣлу исторію розводу оголосити публично въ окремôй книжцѣ. Декотрî россійскî ґазеты доносять, що митрополитъ Михаилъ на жаданье королевои потвердивъ незаконнôсть розводу. Прихильники Милана старали ся ôдтакъ змусити митрополита въ єго помешканю, щобы ôнъ ôдкликавъ свôй вырокъ. Миланъ самъ напавъ бувъ на митрополита и грозивъ револьверомъ, але Михаилъ обстававъ при своѣмъ. Наконець змусили єго реґенты заявити, що синодъ некомпетентный переглядати акты розводу.

Кôлька днѣвъ тому назадъ, ôдбуло ся въ Бѣлградѣ сербско-македоньске вѣче, въ котрôмъ однакожь по найбôльшôй части взяли участь лишь мѣсцевî Сербы. Правдивыхъ Македонцѣвъ було всего лишь 150 до 200 людей и то самыхъ робôтникôвъ. Вѣче ôдкрывъ Дума Лазаръ, Македонець, учитель при институтѣ св. Савы, промовою, въ котрôй зазначивъ, що зборы сî скликано по причинѣ обсадженя епископствъ въ Старôй Сербіи и Македоніи болгарскими епископами. Ôнъ звернувъ увагу на то, що болгарска аґітація въ Старôй Сербіи и въ Македоніи стоить въ звязи зъ римско католицкою и протестантскою пропаґандою. Ôнъ назвавъ єи интриґою противъ Сербіи и всего сербства. Треба отже конче — казавъ бесѣдникъ — старати ся, щобы султанъ ôдкликавъ своє ираде. Въ тôй цѣли ставивъ ôнъ три резолюціи. Промавляло ще кôлькохъ бесѣдникôвъ, котрî выступали дуже остро противъ Австріи. Опôсля ухвалено чотири резолюціи. Въ першôй завѣряють Македонцѣ султана о своѣй преданности та просять єго, щобы ôнъ або ôдкликавъ своє ираде о именованю болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи або рôвночасно заименувавъ и сербскихъ епископôвъ. Другу резолюцію ухвалено до царя, въ котрôй просять єго, щобы ôнъ вставивъ ся за Сербами до султана и взявъ ихъ въ свою опѣку. Въ третôй резолюціи просять екуменьского патріарха въ Константинополи, щобы ôнъ разомъ зъ царемъ старавъ ся вплынути на султана, щобы той ôдкликавъ своє ираде. Наконець въ четвертôй резолюціи завзыває ся сербске правительство, щобы оно постарало ся, абы всѣ ухваленî резолюціи доручити до своєи адресы та щобы правительство пôдперло жаданя македоньскихъ Сербôвъ. Цѣле вѣче мало характеръ отвертои демонстраціи противъ Болгаріи, пôдчасъ коли Россіи роблено велику овацію; резолюцію до царя принято н. пр. грôмкими и невтихаючими оплесками, за то выступовано остро противъ Австро-Угорщины.

— —

Elsässer Journal подавъ розмову кн. Фердинанда зъ однымъ Альзатцемъ въ Карльсбадѣ. Мѣжь иншимъ зôйшла була бесѣда на поголоску о єго абдикаціи, а князь сказавъ: „Говорено, що кн. Ернестъ Кобурґскій, мôй вуйко, приѣздивъ до Карльсбаду, щобы поговорити зô мною въ справѣ абдикаціи. Кн. Ернестъ бувъ у мене въ Карльсбадѣ два днѣ, але тогды анѣ слôвцемъ не згадало ся про абдикацію. Говорено такожь не разъ, що моя мати дає менѣ честелюбиву и небезпечну раду. То несовѣстна клевета. Моя мати хоче, щобы я сповнивъ мою повиннôсть. Коли-бъ у неи була яка инша честелюбивôсть, то она не була бы тою знаменитою матѣрью, якою єсть. Такъ само якъ зъ кн. Ернестомъ Кобурґскимъ такъ и зъ моєю матѣрью не обговорювавъ я нѣколи евентуальности моєи абдикаціи и я — то знає служба купелева дуже добре — не выѣхавъ несподѣвано зъ Карльсбаду, щобы стрѣтити ся въ Монахіюмъ зъ моєю матѣрью. Моя мати приѣздить иногдѣ до Софіи и буде зновъ приѣздити, бо єи тамъ люблять и поважають, а я тамъ непричкомъ сказавши, безпечнѣйшій на моихъ самотныхъ проходахъ по улицяхъ мѣста, якъ де небудь въ Европѣ.“ Опôсля зôйшла бесѣда на страченье Паніцы, а кн. Фердинандъ сказавъ: „То знову закидъ, котрый противъ мене пôдносять. Въ россійскôй и францускôй прасѣ называють мене убійникомъ, бандитою, варваромъ. А для чого? Для того, що я, яко воякъ, уважавъ своимъ обовязкомъ покарати вояка, котрый зрадивъ першій свôй обовязокъ, вѣрнôсть для свого суверена и для хоругви своєи ôтчины. Котрый суверенъ въ Европѣ не бувъ бы въ подôбнôмъ случаю такъ само поступивъ? Є державы, де за такî рѣчи поступає ся сумаричнѣйше якъ въ Болгаріи, а мѣжь тыми державами суть и такî, котрî называють ся великими. Роблено менѣ закиды, що я выѣхавъ, закимъ ще ôдбула ся екзекуція. Лѣпше було бы сказати, що я вже бувъ выѣхавъ коли сповнивъ ся нехибный драматъ. Але коли-бъ я бувъ зôставъ або заразъ вернувъ, то були-бъ ще голоснѣйше кричали та говорили, що я вернувъ, щобы якъ той рафінованый варваръ, приглядатись зъ близька мукамъ моєи жертвы. Хиба-жь суверенъ мусить конче бути въ своѣмъ краю, щобы справедливôсть поступала своєю звычайною дорогою?“

— —

Въ палатѣ послôвъ Сполученыхъ державъ пôвночнои Америки поставивъ бувъ пос. Бейкеръ резолюцію, въ котрôй порушивъ справу заостреня законôвъ противъ жидôвъ, выданыхъ ще 1882. Въ резолюціи сказано: Конґресъ Сполученыхъ державъ протестує въ имени людскости противъ заостреня указôвъ и взыває президента, щобъ ôнъ то подавъ до вѣдомости россійского правительства, що Сполученî державы закладають, хочь повенъ чемности але все таки енерґічный протестъ противъ сихъ новыхъ мѣръ. Справа жидôвъ въ Россіи була порушена такожь въ анґлійскôмъ парляментѣ а секретарь державный Ферґусонъ заявивъ, що ôнъ не знає нѣчого о тôмъ, щобы давнî законы противъ жидôвъ теперь заострено. И въ палатѣ панôвъ запытувано, чи правда, що жидамъ заказано въ Россіи мати землю и єи обрабляти та що зробить правительство, щобы не допустити бѣдныхъ жидôвъ зъ Россіи до Анґліи. Льордъ Сальсбері ôдповѣвъ на то, що єму нѣчого не звѣстно о заостреню законôвъ противъ жидôвъ въ Россіи и справы сеи не може ôнъ доси тыкати, доки не має до того пôдставы.

— —

Здаєсь, що теперь, коли вже настало розмеженье земель въ Африцѣ помѣжь европейскî державы и коли Анґлія, Нѣмеччина и Италія подѣлились вже мѣжь собою, то прийшла черга и на Францію. На Мадаґаскарѣ дôстала она вже повный протекторатъ, а въ захôдно-пôвнôчнôй части Африки буде могла ширити свои кольоніи якъ далеко захоче. Франція думає мабуть скористати зъ сего права и въ першôй лініи возьмесь до короля Дагомею, котрый ѣй наробивъ тôлько пакостей. Temps дôстала зъ Порто-Нуово въ Африцѣ вѣсть, що француске правительство зробило королеви Дагомею таке предложенье: Король дагомейскій признасть остаточно, що Котону (побережне мѣсто въ Африцѣ, въ горѣшнôй Ґвінеи) єсть францускою посѣлостію; ôнъ перестане на будуще нападати на область Порто-Нуово и прийме условіє, що ôдступленье Дагомею не може наступити для иншои державы якъ лишь для Франціи. Кореспондентъ згаданои ґазеты додає, що король Дагомею не прийме сихъ предложень и не покорить ся доти, доки ажь єго зовсѣмъ не побють. Француске правительство мабуть вже зъ горы переконане, що такъ стане ся, бо заповѣдає, що коли король Дагомею не дасть до вересня нѣякои ôдповѣди и не пристане на поставленî єму условія, то Франція вышле противъ него значну силу воєнну.

НОВИНКИ.

— **Адміністрація нашои часописи** повѣдомляє, що по зброшурованю повѣсти „Хмары“ лишились деякî аркушѣ, тожь всѣ тî Вп. передплатники, котрî мимо реклямаціи не одержали деякихъ аркушѣвъ, зволять ще разъ зареклямувати а одержать по можности все. Такожь ново приступившî Передплатники зволять вчасно упôмнути ся о початокъ повѣсти „Чорна Рада“.

— Сегодня ôдбуває ся **похоронъ дочки п. Юліяна Романчука.** Не першій се тяжкій ударъ въ родинѣ достойного нашого посла, а якъ попереднî знѣсъ зъ мужествомъ, гôднымъ чоловѣка горячои и невтомимои працѣ для своєи дорогои народности, такъ бажаємо єму сердечно — знести и сей новый ударъ и приняти завѣренье о найщиршôмъ сочуствѣ всѣхъ Русинôвъ при нинѣшнôмъ єго сумѣ и болю.

— **Соймъ буковиньскій** має зôбратись — такъ якъ и галицкій — въ другôй половинѣ вересня. Всѣ цѣкавî — пише „Буковина“ — хто буде именованый заступникомъ маршалка буковиньского сойму, бо надѣють ся, що буде нимъ Русинъ, що й було бы зовсѣмъ природно и справедливо.

— **Испыты кваліфікаційнî для учителѣвъ** шкôлъ народныхъ, звычайныхъ и выдѣловыхъ, зачнуть ся передъ ц. к. комісією испытуючою у Львовѣ дня 22 н. ст. вересня с. р. Поданя ôдповѣдно оштемплеванî и заосмотренî: а) въ метрику уродженя, б) въ короткій начеркъ житя, зъ поданьемъ ôдбутыхъ наукъ и выказу творôвъ перестудіовоныхъ до испыту, в) въ свѣдоцтво зрѣлости и г) въ доказы що найменше дволѣтнои практики учительскои въ народнôй школѣ публичнôй або приватнôй, маючôй право школы публичнои, — треба вносити до комісіи испытуючои (ул. Скарбкôвска ч. 39) черезъ дотычну раду шкôльну окружну найдальше до 6 вересня. Поданя пôзнѣйше внесенî не будуть увзгляднені. Такожь треба подати точно свою адресу и послѣдну почту.

— **Огнѣ.** Въ Краснôмъ, пов. золочѣвского, горѣло передвчера третій разъ сего року. Огонь займивъ ся въ полудне въ пôвнôчно-всхôднôй части села и погорѣли три господарства зъ шести будынками. Шкода неубезпечена выносить около 1000 зр. Всѣ сусѣднî села, обшары двôрскî и громада Красне доставили сикавокъ. Такожь прибула сторожа охотнича зъ Буска. Одинъ зъ господарѣвъ погорѣвъ вже другій разъ сего року. — Въ селѣ Ракôвци коло Щирця погорѣли передвчера три селяньскî загороды. — Въ Лятячи, пов. залѣщицкого, погорѣли два домы, жидôвскій и мѣщаньскій. Жидôвскій дôмъ бувъ убезпеченый и, якъ говорять, зъ розмысломъ пôдпаленый. — Въ Отиніи, дня 1 н. ст. серпня о г. 8-ôй рано, горѣло вже третій разъ въ тыхъ кôлькохъ тыждняхъ. За пôвъ годины станули въ поломени три домы, але що було спокôйно и всѣ люде кинулись ратувати, то и пригашено огонь. Мѣжь людьми все ще говорять о пôдпаленяхъ.

— **Проф. Володимиръ Антоновичь** ôдбуває сихъ вакацій вразъ изъ петербурскимъ археольоґомъ Бранденбурґомъ археольоґічнî розслѣды наддніпряньскихъ курганôвъ въ повѣтѣ канѣвскôмъ. Богато розкопують въ околици мѣсточка Кагарлика. И торôкъ въ тôй околици, въ селѣ Гадомка (майнѣ Алекс. Наймана) копано пôдъ управою кіевского аматора-археольоґа Хойновского и знайдено грôбъ кôнного рицаря зъ епохи передхристіяньскои зъ цѣлымъ риштункомъ и зъ оружіємъ. — Такожь мають ся сего року робити розслѣды археольоґічнî въ селѣ Бакота, въ околици наддністряньскôй. Село Бакота лежить 10 верствъ ôдъ мѣста Стара Ушиця, середъ высокихъ гôръ, де въ XIII вѣнцѣ було головне мѣсто Бакота. Одна зъ гôръ, „Бѣла“ (28° надъ поверхнею Днѣстра) нагадує крѣпость. На высотѣ 20° бьє жерело воды. Въ тôй горѣ бувъ колись монастирь. Єсть тамъ выкутî келіи, коридоры зô сходами, въ стѣнахъ низьки, лавки камѣннî, стрѣльницѣ и

т. и., а на стеляхъ видко славяньскій написи. Селяне знаходили тутъ золотї монеты, знайшли кôлька кôстякôвъ людскихъ, трубку кôстяну, збаны и миски металевї и глиняні, кости рыбячї, мѣдяный образъ Матери Божои и т. и. — Двацять верстъ повысше Могилева, при устю до Днѣстра рѣки Лядавы на горѣ высокôй 45° надъ поверхнею Днѣстра знаходить ся старинна церковь въ скалѣ — двѣ выкутї печеры, сполученї зъ собою отворомъ. На однôй стѣнѣ тои церковцѣ видко богато вырѣзаныхъ пôдписовъ ôдвѣдуючихъ гостей въ языкахъ рускôмъ, польскôмъ, латиньскôмъ, молдавскôмъ, турецкôмъ и татарскôмъ; деякї ще зъ року 1696. Коло тои церковцѣ суть въ скели такожь келіи и слѣды камѣнныхъ столôвъ. По супротивнôмъ боцѣ Днѣстра есть такожь скала, а въ нѣй печеры нѣбы келіи. Народъ говорить, що тамъ ховали ся люде передъ Татарами и Турками.

— **П. Н. Исасюкъ** (буковиньскій Русинъ), студентъ вѣденьскои академіи штукъ красныхъ, намалювавъ олѣйными красками историчный скіцъ „Хмельницкій по битвѣ пôдъ Зборовомъ въ серпни 1649 року“. Хмельницкій, побѣдивши Ляхôвъ (пôдъ проводомъ самого короля) осмотрює зъ своєю старшиною войско козацке. При тôмъ и чернь, що зъ усѣхъ сторôнъ Руси-Украины прибула ему на помôчь, радôстно витає свого освободителя, батька Хмельницкого. На пôдставѣ сего историчного скіцу хоче п. Исасюкъ вымалювати образъ историчный въ великôмъ розмѣрѣ. Скіцъ, о котрôмъ говоримо, знаходить ся у проф. Ол. Барвѣньского у Львовѣ, а маленькій знимокъ зъ него, выготовленый у Анґерера и Ґешля у Вѣдни, буде помѣщеный въ „Исторіи Руси“ котру выдасть за кôлька тыжднѣвъ товариство „Просвѣта“.

— **Зъ Грацу пишуть намъ:** Гостина цѣсаря въ Грацу, сполучена зъ ôдкрытьемъ выставы краєвои, выпала гарно а при тôмъ поважно. Порядокъ удержувала мѣска поліція. Найкрасше выпала илюмінація мѣста. Однакожь при цѣлôй гостинѣ цѣсарскôй все мало на собѣ характеръ чисто-нѣмецкій, а про Словѣнцѣвъ нѣгде и згадки...

— **Зъ-пôдъ Зборова пишуть намъ**, що недавно въ Зборовѣ змеркомъ при выходѣ зъ мѣста напало на господаря, пѣвця церковного и громадского писаря зъ Присовець п. Теодора Процика кôлька особъ зъ уряду податкового вразъ изъ одною особою ôдъ зелѣзницѣ Кароля-Людвика — и тяжко побили єго. П. Процикъ — чоловѣкъ спокôйный, зъ нѣкимъ не задираєсь, тожь єсть здогадъ, що побитье єго було зъ мести за те, що ôнъ торôкъ, коли дооколичнї громады пôдписували жалобу на зборôвскій урядъ податковый, такожь пôдписавъ сесю жалобу...

— **Нещасна пригода.** Зъ Криницѣ пишуть намъ: Дня 1. н. ст. серпня, въ пятницю по полудни, выѣхавъ паробокъ Харитонъ Талпашь зъ Криницѣ зъ гôстьми на прогульку до Жеґестова. Въ Мушинѣ поѣхали гостѣ зелѣзницею до Жеґестова а Талпашь мавъ выжидати ихъ повороту вечѣрнымъ поѣздомъ. Талпашь попасши конѣ, повѣвъ поѣти ихъ до Попраду. Черезъ неосторожнôсть въѣхавъ въ глубину рѣки, кôнъ пôткнувъ ся, а Талпашь упавъ зъ него и утонувъ. Кинулись люде ратувати, але вже лишь мертве тѣло найшли кôлька крокôвъ подальше ôдъ мѣсця де упавъ зъ коня. Тôло перевезено до Криницѣ, де похоронили его въ недѣлю. Талпашь числивъ 23 лѣтъ.

— **Холера.** Зъ Александріи доносять: Въ Джедагъ занедужало 45 богомольцѣвъ на холеру. По всѣхъ пристаняхъ моря Червоного заведено карантану 15-дневну для всѣхъ, що приѣзджають въ Арабіи. Правительство єгипетске зарядило строгї мѣры санітарно-поліційні, щобы не занести епідеміи до Єгипту. — Холера въ Испаніи ще не устала. Зъ Валенція доносять найновѣйшї телеґрамы, що на провінціи лучило ся 69 случаѣвъ холеры а въ самôмъ мѣстѣ лишь три.

— **Въ справѣ паленя мерцѣвъ** межинародне вѣче ôдпоручникôвъ въ Берлинѣ порѣшило резолюцію, въ котрôй высказало надѣю, що правительства, ôдносячї ся ще нерадо до справы паленя мерцѣвъ, пересвѣдчать ся скоро о шкôдности закопуваня мерцѣвъ и дозволять ихъ палити. Ôдтакъ порѣшено заявити Кріспіому телеґрафічно подяку за щире пôдпираньe справы.

— **Щануймо рускій языкъ!** Черновецка „Буковина“ пôдноситъ сумный фактъ, що редакція часописи „Новый Галичанинъ“ у Львовѣ адресує свои посылки почтовї на Буковину по нѣмецки, а не по руски. А прецѣнь въ Буковинѣ языкъ рускій єсть однымъ зъ языкôвъ краєвыхъ, и то першимъ зô всѣхъ! Чому-жь не пошанувати руского языка? Сумно и встыдно!

— **Двѣ часописи рускї** — „Правда“ въ Галичинѣ и „Добрї рады“ на Буковинѣ — не выходять уже ôдъ двохъ мѣсяцѣвъ. „Буковина“, згадуючи про сей фактъ, замѣчає: „Независимї ґазеты рускї загаломъ лихо мають се (бо мусять стояти своими силами), за то субвенціонованї ґазеты „русскія“ розходять ся даромъ по всѣхъ закуткахъ. Надъ симъ повинні бы докладно призадуматись Русины...

— **Дирекція учительскои семінаріи женьскои у Львовѣ** повѣдомляє, що на рôкъ шкôльный 1890/91 до клясы I прийме лишь таке число учениць, на яке §. 4 статуту орґанізаційного дозволяє; до клясъ иншихъ будуть приймати ся тôлько тї кандидатки, що вже ходили до семінаріи и признанї за здôбныхъ до тыхъ клясъ. Вписы до всѣхъ клясъ семінаріи, на курсъ фреблѣвскій, до взôрцевои школы вправъ и до огороду фреблѣвского ôдбувати ся будуть 29, 30 и 31 серпня с. р. ôдъ 9 до 12 передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 5 по полудни. Пôзнѣйшихъ зголошень не увзгляднить дирекція. Кандидатки, що зголошуютъ ся до I клясы семінаріи, або на курсъ фреблѣвскій, мають предложити при вписѣ: а) метрику уроджоня на доказъ, що скôнчили 15 (на курсъ фреблѣвскій 16) рôкъ житя; б) свѣдоцтво выставлене урядовымъ лѣкаремъ, с. е. лѣкаремъ повѣтовымъ, у Львовѣ и Краковѣ фізикомъ мѣскимъ, що суть здôбнї до званя учительского; в) свѣдоцтво покôнченыхъ наукъ; г) родовôдъ въ двохъ примѣрникахъ, а тї, що зголошують ся по перервѣ ôдбутыхъ наукъ, ще и свѣдоцтво моральности. Кандидатки, що зголошують ся на II, III и IV рôкъ, мають предложити родовôдъ и свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôврoку, а если переходять зъ иншои семінаріи, має бути на свѣдоцтвѣ посвѣдченье директора тои семінаріи. Безъ тыхъ документôвъ не прийме ся нѣ однои кандидатки. Зъ помѣжь зголошуючихъ ся до I клясы будуть мати першеньство тї, що выкажуть при вступнôмъ испытѣ лѣпшій поступъ, а при рôвнôмъ тї, що суть вѣкомъ старшї, зголошують вже другій або третій разъ, покôнчили высшї школы и мають уздôбненье музикальне. Испытъ вступный ôдбуватись-ме зъ слѣдуючихъ предметôвъ: зъ релігіи, языкôвъ: руского, польского и нѣмецкого, зъ исторіи и ґеоґрафіи, зъ исторіи натуральнои, фізики, рахункôвъ и рисунку ґеометричного. Крôмъ того предложать кандидатки пробы каліґрафіи, рисункôвъ и ручныхъ робôтъ. О уздôбненю музикальнôмъ рѣшають нробы голосу и слуху. Кандидатки на курсъ фреблѣвскій будуть складати испытъ зъ нѣмецкого. О обемѣ потрѣбныхъ вѣдомостей можна дôзнатись зъ статуту орґанізаційного (§. 10). Тутъ лишь згадає ся, що по руски мусять кандидатки плавно читати и писати, прочитане розумѣти и оповѣсти по руски и польскі; по нѣмецки плавно читати и ортоґрафічно писати, прочитане розумѣти, легкї повѣстки и описы власными словами оповѣсти та ще знати головнї формы граматичнї. Взôрцева школа вправъ єсть чотироклясова и дѣтя, що покôнчили въ нѣй науку; можуть перейти до 5 клясы котрои-будь школы мѣскои. Оплата пôврôчна въ школѣ вправъ выносить 2 зр, а въ огородци фреблѣвскôмъ 2 зр. 50 кр. (крôмъ того 1 зр. на приборы до ручныхъ робôтъ); можна однакъ звôльнитись ôдъ сеи оплаты просьбою внесеною до краєвои рады шкôльнои посредствомъ дирекціи семінаріи и при долученю свѣдоцтва убожества и шкôльного; хто бы отже хотѣвъ бути увôльненымъ ôдъ тои оплаты, має внести при вписѣ замѣсть оплаты згадану просьбу. Испыты вступнї до I клясы и на курсъ фреблѣвскій а такожь испыты поправчї начнуть ся дня 1 н. ст. вересня о год. 8 рано письменнымъ испытамъ. Заведенье має обовязокъ доглядати, щобы ученицѣ були помѣщенї въ ôдповѣдныхъ домахъ на станціи, тому родичѣ зволять дôзнатись о такихъ домахъ въ дирекціи заведеня.

— **Бохонцемъ хлѣба** убила селянка зъ пôдъ Велички свою 6-лѣтну пасербицю. А було то такъ: Будзала, отець двоихъ дѣтей, оженивъ ся вдруге, але не мôгъ погодитись зъ тою другою жѣнкою и пôйшовъ на службу до двора. Дня 1 н. ст. серпня ѣдучи на роботу по-при свою хату, давъ ôнъ своимъ дѣтямъ по кусникови хлѣба. Дѣти почали ѣсти хлѣбъ, а мачоха побачивши се, розлютила ся и бохонцемъ хлѣба вдарила 6-лѣтну дѣвчину кôлька разôвъ въ голову и на мѣсци убила.

— **Курсъ аероплавтики для войсковыхъ цѣлей у Вѣдни** закôнчивъ ся зъ 31 липня. Науку на тôмъ курсѣ подававъ звѣстный спортсменъ вѣденьскій, п. Зільбереръ, бо ще не було въ арміи жадного офіцира, котрый бы знавъ ся на аеронавтицѣ. На курсѣ учило ся шѣсть низшихъ офіцирôвъ. Наука зачала ся 15 цвѣтня теоретичными выкладами. Пôдчасъ практичнои науки ôдбули фреквентанты 28 екскурзій вôльнымъ бальономъ а 9 на привязанôмъ бальонѣ. Mit. Ztg. высказує ся дуже похвально о цѣлôмъ курсѣ и зазначує користи, якї зъ того прийдуть для войсковыхъ цѣлей.

— **Наслѣдки тарифы полосовои** показали ся найлѣпше минувшои недѣлѣ у Вѣдни. Обѣ зелѣзницѣ державнї, захôдна и Францъ Іосифа, були того дня въ незвычайнôмъ руху. Перша зъ тыхъ зелѣзниць перевезла въ 199 поѣздахъ 71.000 особъ, а друга 38.000 особъ. И то все лишь въ однôмъ дни. Вѣденцѣ выѣздили ôддыхнути свѣжимъ воздухомъ въ околицѣ, положенї въ першôй полосѣ тарифы зелѣзничои.

— **Вôйна французско нѣмецка** въ рр. 1870 и 1871 коштувала Францію: Заплаченї Нѣмеччинѣ ôдшкодованя и кары (крôмъ контрибуціи 5 міліярдôвъ) 79½ міліона франкôвъ; доставленї въ натурѣ провіянты и паша 134 міл.; шкоды ôдъ пожарôвъ, знищенье мѣстъ, селъ, збôжа и винниць 393½ міл.; разомъ отже 708½ міліона франкôвъ. Крôмъ того займили Нѣмцѣ 1915 польныхъ канонъ а 5526 крѣпостныхъ, а черезъ самї капітуляціи зыскали 855.000 карабінôвъ; все те разомъ вартости 12 міліярдôвъ фр. Если-жь до того додасть ся выдатки на нове умундуроване, уруженье и ôдбудову крѣпостей, въ сумѣ 3 міліярдôвъ, ôдтакъ контрибуцію 5 міліярдôвъ, — то вся вôйна коштувала Францію до 22 міліярдôвъ франкôвъ.

— **Найблизшій потопъ.** Въ берлиньскôй Volks. Ztg. пише такъ Ц. В. Хрістенъ: Хочь свѣтъ досыть грѣшный, щобы заслужити собѣ на потôпъ, але ще буде мусѣти якійсь часъ на него пôдождати, бо така катастрофа лучить ся доперва въ 6400 роцѣ. Щобы пояснити се пророцтво, треба пояснити катастрофу першого потопу. Періода неустанныхъ дощѣвъ, котрї навели потопъ, пояснясь такъ: При екваторѣ паруе вода морска скоро и обильно та розгрѣтый воздухъ есть повный вохкои пары. Зимнѣйша струя воздуха тягомъ плыве до екватора, а горячій воздухъ пре ся до полюсôвъ. Въ умѣренной полосѣ звычайно мѣшають ся тї двѣ струѣ, а пара водна, за-для остудженя, спадає пôдъ видомъ дощу або снѣгу. Чимъ бôльше розгрѣтье на екваторѣ, тымъ обильнѣйшї опады въ нашôй сторонѣ, а се власне лучає ся найчастѣйше пôдчасъ еквінокціи, с. е. 21 марта и 21 вересня. Ученї дôйшли такожь до пересвѣдченя, що сонце и мѣсяць мають вплывъ на воздухъ, що они суть причиною приплыву и ôдплыву моря. Тому то сонце и мѣсяць суть въ можности скрѣпити згаданї высше струѣ воздуха и побôльшити бурѣ та опады. При найбôльшôмъ приближеню землѣ до сонця есть сей вплывъ найбôльшій. Якъ вычислили ученї, то въ р. 4100 якъ разъ земля наблизилась до сонця, а припало то на день 23 вересня. А и мѣсяць бувъ въ тôмъ часѣ близько землѣ, а сила его притягаюча дѣлала спôльно зъ силою сонця на струѣ воздушнї въ екваторіяльнôй околиці. Сгращнї бурѣ гнали великї масы пары водной и навели опадъ, про котрый переказано намъ, яко о першôмъ потопѣ. Наука и переказы стверджуютъ разомъ ту катастрофу. Ого въ р. 6400 дня 21 марта, въ часѣ еквінокціяльныхъ буръ и тучь, приблизить ся земля до сонця и мѣсяць до землѣ и може наступити катастрофа, котра буде другимъ потопомъ. Але може до того часу выгадає розумъ людскій вже и яке средство на таку катастрофу.

— **Босаньскій каноніръ.** Въ Сараєвѣ ôдбувалась розправа судова противъ Ставняка, Босанца, за убійство. Мѣжь свѣдками стававъ и т. зв. „кнезъ“ села, де живъ Ставнякъ. Передъ зôзнаньемъ свѣдка, пригадавъ Ставнякъ „кнезови“, що бувъ его каноніромъ Поспытаный, що се значить, ôдповѣвъ Ставнякъ, що пôдчасъ повстаня въ Герцеґовинѣ въ р. 1882 проводивъ „кнезъ“ одному ôддѣлови. Всѣ мали стрѣльбы, а Ставнякъ мавъ лишь пістолетъ, то и не мôгъ брати участи въ штурмахъ. Тогдѣ „кнезъ“ давъ ему иншу роботу. Казавъ ему грубымъ полѣномъ буковымъ бити въ дуплавый дубъ за кождымъ разомъ, коли повстанцѣ выстрѣлять, а то тому, щобы выдавало ся, мовь бы они давали сальвы зъ канонъ. И зъ того то назвали Ставняка „каноніромъ“.

— **Глиною** почавъ лѣчити кіївскій лѣкарь д-ръ Шкляревскій и назвавъ сей способъ лѣченя арґілікотерапією. Успѣхи такого лѣченя мали удатись дуже добре при недугахъ якъ хронічнї гостцѣ, лишаѣ, шкôрнї недуги, невральґія, бракъ крови, недуги проводу кормового и при т. зв. знидѣню фізіольоґічнôмъ. Лѣкарь задававъ глину внутрь и внѣ. На внѣ мастивъ сметаною глинистою, зробленою въ сей способъ, що розтиряє ся глину зъ водою або оцтомъ до густосты сметаны, — а внутрь задававъ порошки або піґулки зъ глины, по 10 до 30 ґрамôвъ денно.

— **Дрôбнї вѣсти.** Дня 2 н. ст. серпня ôдбулось въ Опавѣ на Шлезку вѣнчанье д-ра Володимира Грицикевича, лѣкаря войскового, зъ панною Христиною Фідльеръ, донькою прокуратора державного. — Мулярь Мартинъ Подолякъ упавъ зъ руштованя при реставраціи каменицѣ на розѣ ул. Коперника и Оссолиньскихъ та убивъ ся на мѣсци. — П. Октавъ Петрускій, членъ выдѣлу краєвого, на стôлько подужавъ зô своєи тяжкои недуги, що має сими днями обняти своє урядованье въ краєвôмъ выдѣлѣ. — Въ ночи зъ понедѣлка на второкъ лютила ся въ Краковѣ страшна туча зъ градомъ, при чôмъ запаливъ грôмъ одну каменицю.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Тустановичѣ, дек. дрогобицкого, наданя цѣсарского, надавъ міністеръ вѣроисповѣдань о. Володиславови Бѣрецкому зъ Радошиць.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 20 н. ст. серпня на мѣсце експедієнта почтового въ Лавровѣ, пов. старомѣского.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Зъ Демянова** коло Бурштина пишуть намъ: Вѣдомо, що въ Бурштинѣ и околици градъ вытовкъ всѣ засѣвы. Але не досыть того нещастя, бо въ лѣсахъ бурштиньскихъ, демянôвскихъ и мартинôвскихъ розмножились дики и роблять страшнї шкоды въ бульбахъ и кукурудзахъ. Демянôвъ належить до тыхъ сѣлъ, въ котрыхъ єсть шкоды градовои лишь трета часть, бо градъ выбивъ въ пôвнôчно-захôднôй сторонѣ, але за се нищать дики полуднево-захôднї поля. — Коло насъ о роботника дуже тяжко. Жита и пшеницѣ озимї выжатї; соломы много, але зерна мало а и то недорôдне.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Вѣсти поданї ґазетами о пожарѣ, навѣстившôмъ 28 червня 1890 р. мѣсточко Николаѣвъ, не доставляють точнои картины о обемѣ грозы, нещастя и нужды потерпѣвшихъ ôдъ пожежи.

Огонь роздуваный сильнымъ вѣтромъ огорнувъ въ короткôмъ часѣ майже цѣле мѣсточко и перемѣнивъ половину тогожь въ сумну купу грузôвъ.

Мѣру нещастя доповнила обставина, що въ виду сегорôчныхъ ранныхъ жнивъ бôльша часть збôжа була вже звезена и погорѣла, а погорѣвшій числомъ до 200 родинъ остались безъ стрѣхи и кусника хлѣба.

Обчислена въ приближеню шкода въ домахъ мешкальныхъ и будынкахъ господарскихъ, котрыхъ до 200 погорѣло, перевысшає 80.000 зр. а въ збôжи и паши 30.000 зр. Ледви 1/6 часть тои шкоды була убезпечена ôдъ огню.

Дуже неодрадне положенье погорѣлцѣвъ тымъ прикрѣйше, що населенье мѣста дуже бѣдне.

На успѣшну помôчь льокальну, рôвножь якъ на пôдпомогу зъ фондôвъ громадскихъ не можна напевно числити, бо доходы громадского майна ледви покрывають бѣжучї выдатки.

Поданї же въ ґазетахъ вѣсти о громадскôмъ маєтку мѣста Николаєва суть простою фантазіею необзнакомленыхъ зъ ôдносинами дописувателѣвъ и мусять лишь остудити жертволюбивôсть милосердныхъ родимцѣвъ зъ шкодою для правдивои нужды.

Щобы доставити помôчь нещаснымъ, завязавъ ся пôдъ предсѣдательствомъ п. Николая Герасимовича, ц. к. судьѣ повѣтового и посла краєвого комітетъ, котрый ôдкликуєсь до благородности и милосердія звѣстнои зъ своєи жертволюбивости П. Т. Публики зъ горячою просьбою, щобы зволила хочь бы найдрôбнѣйшій лепты на руки предсѣдателя надсылати.

Комітетъ ратунковый.

Герасимовичъ, предсѣдатель; *Грабовскій*, секретарь.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть выдерла по довгôй, тяжкôй недузѣ мою найдорожшу товаришку житя Доміцелю, лишаючи по собѣ невысказаный жаль для цѣлои родины а для мене гôрку, незавидну долю вдôвця. Въ тôмъ тяжкôмъ горю чую обовязокъ хоть въ сей способъ зложити найсердечнѣйшу подяку всѣмъ Вп. Добродѣямъ якъ зъ интеліґенціи такъ и мѣщаньства за оказане спôвчутье и громадну участь въ сумнôмъ обрядѣ похороннôмъ. Особливо же дякую Впр. оо.: Н. Роздѣльскому поч. крилошанинови и парохови зъ Сокаля, Е. Левицкому зъ Тартакова, М. Николаєвичеви зъ Скоморохъ, М. Ковшевичеви деканови зъ Ульвôвка, А. Чернецкому зъ Нисмичь и С. Смулцѣ зъ Угринова. Сердечне Вамъ спаси-Бôгъ Впр. Добродѣѣ, що не щадили труду и мимо далекои дороги и горячои поры жнивъ зволили ласкаво прибути и безкористовно ôдправадити тлѣннї останки на вѣчный супокôй. Богъ най Вамъ тое вынадгородить! Но якъ жежь Вамъ, Впр. Отче крилошанине зъ Сокаля, подякувати за Вашу цѣнну раду и потѣшанье пôдчасъ довголѣтнои недуги покôйнои за заосмотренье недужои св. тайнами а потôмъ за безкористовный провôдъ цѣлого похорону! За слабї силы выразити Вамъ мою найщиршу подяку, — Всевышнїй оденъ зможе Вамъ вынадгородити тї Вашї труды и тую ôтцѣвску печаливôсть для мене. — Въ кôнци щиро дякую такожь Хв. хорови мѣщаньскому, котрый своимъ трогаючимъ спѣвомъ причинивъ ся до звеличеня цѣлого обряду похоронного.

Сокаль дня 3 н. ст. серпня 1890.

Іосифъ Максимовичъ, ц. к. фельдвебель повѣтовый; *Иванъ Волосяньскій*, парохъ зъ Терла, *Гонората зъ Максимовичôвъ Волосяньска.*

Телеграмы „Дѣла“.

Лондонъ 5 серпня. Вся праса анґлійска вытає дуже симпатично приѣздъ цѣсаря Вільгельма до Анґліи и уважає то новымъ доказомъ скрѣпленя мира.

Вѣдень 5 серпня. Кн. Фердинанъ Кобурґскій выѣхавъ передъ полуднемъ на Угорщину; за кôлька днѣвъ поѣде до Болгаріи.

Гельґоляндъ 6 серпня. Ґубернаторъ острова повѣдомивъ жителѣвъ, що дня 9 с. м. буде островъ передавати ся нѣмецкимъ властямъ а на другій день приѣде туды цѣсарь Вільгельмъ.

Бѣлградъ 6 серпня. Правительство заказало корелевôй Наталіи ѣхати до Шабця, бо бояло ся демонстрацій, якї хотѣли тамъ устроити въ честь королевои.

Софія 6 серпня. Кн. Фердинандъ приѣде тутъ ще передъ 14 с. м. т. е. передъ роковинами свого вступленя на престолъ. Міністеръ вôйны Муткуровъ занедужавъ небезпечне.

Ню-Йоркъ 6 серпня. Сальвадорцѣ побили зновъ, Ґватемальцѣвъ. Зачувати, що въ Ґватемали выбухла ворохобня.

Берлинъ 6. серпня. Говорять, що цѣсарь має ще сего року поѣхати до Испаніи и Португаліи та на побереже Середземного моря. Розôйшлась тутъ чутка, що россійске правительство зажадало ôдъ Болгаріи выданя Колобкова и Болгарія пустила єго на волю.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

5. н. ст. серпня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6·50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 12·—, вика 6·— до 7·—, рѣпакъ 10·— до 10·60, льнянка — до —, конюшина червона 32·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 25·— до 65.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 9.75 до 10·25 зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·75, жито 6·— до 6 50, ячмѣнь 6·— до 7·50, овесъ —·— до —·—, горохъ 6·— до 10·—, вика 7·50 до 9·—, рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 4. л. серпня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	203 —	205 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	229 50	231 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 50	298 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнї за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 35	102 05
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 20	98 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 50	96 20
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнї за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	58 50	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкї 5% м. к. . . .	104 —	104 70
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнї Банку краєв. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 40	99 10
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 50	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 46	5 54
Наполеондоръ	9 18	9 26
Повъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 36	1 43
Рубель паперовый	1 36	1 38
100 марокъ нѣмецкихъ	56 50	57 —

Надôслане.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Потребую конціпієнта
Д-РЪ ФЕДАКЪ
адвокатъ у Львовѣ.

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вй полагоджую пôдъ ориґінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнй 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 132—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои мае свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Учителька зъ испытомъ и зъ практикою, котра схотѣла бы заняти ся образованьемъ 3 дѣвчатъ въ однôмъ зъ священничихъ домôвъ, знайде сейчасъ мѣсце. Сторона хороша. Условія дуже користнй. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Укôнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учительки при школѣ народнôй зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, при чôмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье льекцій въ домѣ священика. Зголошеня приймае Редакція „Дѣла“.

3591 2—3

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручае добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ;
1 кильо 2.— зр.
кава палена ½ кильо 1·20 зр.
на провинціи:
4¾ кильо 10·— зр. франко
Ôдбирателямъ надъ 50 кильо опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ що можу доказати, и продаю ея найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комисіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (86—?)

Русинъ лѣтъ 26, проживаючій въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки, зъ образованьемъ галицкихъ школъ реальныхъ, желавъ бы вôйти въ переписку зъ панною (Русинкою) чесною и образованою въ цѣли матримоніяльнôй. Просить ся надсылати листы зъ фотоґрафією пôдъ адресою: **A. Szkolnicki, Bellewod Wyo. Laramie Co. U. S. America.** За дискрецію ручить ся.

Глядає ся учительки

до удѣлюваня гры на фортепіянѣ. Особы, котрй бы могли заразомъ обняти науку въ народнôй школѣ мѣсцевôй, будуть передъ другими увзглядненй. Зголошеня приймае **В. Филиповскій парохъ въ Беньковцяхъ почта Пôдкамѣнь пôдъ Рогатиномъ.**

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльнй,

праздничнй и случайнй
въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Всечестне Духовеньство!

Маю честь повѣдомити Преподобне Духовеньство, що я при улици Кракôвскôй ч. 20 противъ ново будованои церкви отворивъ робôтню выробôвъ церковныхъ, и выробляю монстранціи, хресты, мирницѣ, лямпы, пауки, кадильницѣ, лодки и т. п.

А позаякъ я не есмь купцемъ, лишь въ моѣй власнôй робôтни выготовляю всѣ роботы, то и можу дати мои выробы значно дешевше, якъ ихъ можна купити у купцѣвъ по торговляхъ.

Звертаю такожь увагу Преп. Духовеньства, що маю на складѣ всѣ выробы готовй.

Маю надѣю, що буду мôгъ вдоволити желаня Пр. Духовеньства, бо образуючись за границею, я набувъ достаточнои практики вътôмъ званю.

Всѣ старй предметы приймаю до ôдновы або вымѣны на новй. Затревале золоченье и срѣбленье ручу.

Приймаю такожь и столове начинье домове.

Зъ глубокимъ поважаньемъ:

Володимиръ Усцєньскій
ул. Кракôвска ч. 20.

БРИ-

твы правдивй швайцарскй и англійскй, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п.

2537

поручае найдешевше

маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумеріи и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Глядає ся

молодыхъ ясенѣвъ

до купна о промѣрѣ найбôльше 7 цалѣвъ.

Вѣдомôсть у

Г. Охманна, Коросно

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто лнянй, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшй на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылае прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ
3—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ
Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли
улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ:** мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 50—?

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 28—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ, котрй окружають все и всюды своею приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Фарбы олѣйнй высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ

цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй **лякиры, покосты,** всѣлякй можливй **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручае*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаесь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаесь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои **франко.**

Фарбы олѣйнй высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои **франко.**

Фарбы олѣйнй высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои **франко.**

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

„КОБЗАРЬ“
ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТОВЪ.
Цѣна 60 кр
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

НА ДРУГІЙ ТЫЖДЕНЬ ТЯГНЕНЬЕ!

3539 (35—50)

ЛЬОСЫ
ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 головнй выгранй по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

Loser János Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральнй соли, за-для еи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшй лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживае ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель **Loser János** Будапештъ

Близшй вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 8—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 168. Львôвъ, Четверъ 26 липня (7 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Руске шкôльництво въ Буковинѣ.

Читателѣ нашѣ цѣкавѣ будуть знати, якъ стоить руске шкôльництво на Буковинѣ и яку проґраму въ тôмъ дѣлѣ ставлять собѣ выбранѣ до сойму заступники буковиньско-руского народу. Цѣкавôсть читателѣвъ нашихъ заспокоимо найлучше, коли зъ жерела компетентного, зъ орґану Русинôвъ и послôвъ буковиньско-рускихъ зъ „Буковины“, наведемо статью въ тôй справѣ. Статья ся звучить въ повнôй основѣ:

„Молодѣжь — будучнôсть“. Отся свята правда заставляє насъ що року о сѣй порѣ застановитись надъ справою шкôльною, безперечно найважнѣйшимъ чинникомъ нашого національного житя. Чинимо такъ и сего разу. Та на жаль, якъ кождого такъ и сего року, не можемо бути задоволеными станомъ нашого шкôльництва, хоть выимково сего разу таки де-що ôдраднѣйшого записати можна.

До ôдрадныхъ фактôвъ зачисляємо перше: нове обсадженье мѣсця учителя рускои мовы при черновецкôй ґімназіи чоловѣкомъ, що ревно старає ся навчити рускихъ дѣтей рôднои мовы, — другій фактъ то нагода придбати и для учительскихъ семінарій въ Чернôвцяхъ нового учителя рускои мовы, — а трете були-бъ поданѣ намъ вѣсти, що новый инспекторъ шкôльный выжницкого повѣту напирає на ревне выповненье обовязкôвъ зô стороны пôдчиненихъ єму учителѣвъ. Отъ и весь сегорôчный поступъ руского шкôльництва на Буковинѣ, та й те поступъ дуже взглядный, бо ото въ черновецкôй ґімназіи вплывы противникôвъ розвою рускои мовы на природнôй пôдставѣ все ще не ослабли, а инспекторови выжницкого шкôльного округу бракъ найважнѣйшои и найможнѣйшои пôдоймы руского шкôльництва, с. є. докладного знаня рускои мовы. Оттому и сегорôчный поступъ руского шкôльництва на Буковинѣ дуже слабенькій, — але про то радѣ мы и сѣй дрôбцѣ.

За те-жь якѣ величезнѣ хибы остали, бо й зросли за сей рôкъ у нашôмъ шкôльництвѣ! Почнемо зъ долины, ôдъ шкôлъ народныхъ. За цѣлый сей рôкъ не розширено и не основано майже нѣ однои школы народнои, а тымъ то й не збôльшило ся число шкôльнои молодѣжи на дѣлѣ, хоть може й выкаже статистика якійсь зрôстъ; але що зъ хорошихъ чиселъ супроти сумнои дѣйсности? Кромѣ спôмненого уже заходу около пôднесеня рускихъ шкôлъ въ повѣтѣ выжницкôмъ, не можемо потѣшитись хоть-бы такимъ змаганьемъ въ прочихъ повѣтахъ, де є рускѣ школы. Противно, шкôльництво въ найбôльшôмъ рускôмъ повѣтѣ, с. є. въ кôцманецкôмъ, чимъ-разъ то бôльше упадає, а головною виною тому тамошный повѣтовый шкôльный инспекторъ. Такимъ инспекторомъ є Русинъ, чи, якъ ôнъ каже Russe; — чого-жь надѣятись Русинамъ ôдъ прочихъ, що тôлько родомъ Русины. Въ мѣсточкахъ Выжниця, Путиловѣ та Садаґурѣ школы зжидоватѣлѣ, въ Кôцмани и Вашкôвцяхъ польщать ся; а въ Чернôвцяхъ одно и друге. Мова и правопись въ усѣхъ рускихъ учебникахъ для шкôлъ народныхъ страшенна мѣшанина не до зрозумѣня. У всѣхъ радахъ шкôльныхъ нема и одного члена Русина, щоби розумѣвъ задачу шкôльництва для народу, а тымъ менше, щобы обôзвавъ ся на страшнѣ кривды плаченѣ грошемъ-потомъ руского народу.

Буковиньскѣ середнѣ и фаховѣ школы попросту не для насъ Русинôвъ, а для жидôвъ, кôлькохъ Нѣмцѣвъ, а по части для Волохôвъ, бо всѣ они нѣмецкѣ, крôмъ волоскои ґімназіи въ Сучавѣ, та теольоґічного ôддѣлу черновецкого університету. Не ôдмовляємо Нѣмцямъ, особливо-жь Волохамъ мати на Буковинѣ свои середнѣ школы, але жадаємо того самого для себе. Якимъ чиномъ приходимо мы до того, щобы нашѣ дѣти мучено чужими мовами выкладовыми! Фраза о нѣмецкôй культурѣ и ширшôмъ поли дѣланя для людей образованыхъ на нѣмецкôй мовѣ — пуста; мы маємо свою культуру, а рускій край має досыть мѣсця для насъ; чужого не бажаємо, въ чужину не выбираємось. Що-жь намъ Русинамъ за хосенъ зъ нѣмецкихъ шкôлъ середныхъ, та зъ волоскои семинаріи? До нихъ вступає рôчно невелике число ученикôвъ-Русинôвъ, а намучившись безъ мѣры усякими чужими мовами и мрѣями, кôнчить рôчно ледви кôлькохъ изъ нихъ школы, а изъ тыхъ хиба чудомъ-дивомъ остають ледви одинъ-два щирыми Русинами.

Не хочемо розвивати дальше страшно сумнѣ думки, якѣ насувають ся намъ про нашу будучнôсть. Спытаємо тôлько всѣхъ свѣдомыхъ Русинôвъ буковиньскихъ: де є хоть одинъ молодшій чоловѣкъ, що покôнчивши буковиньскѣ школы въ послѣднôй десятцѣ рокôвъ, зробивъ або робить що для свого народу? Вкажѣть намъ такого робôтника! — мы не бачимо, не знаємо нѣ одного.

Куда-жь идемо мы, куды зайдемо? Тажь молодѣжь — будучнôсть! Однакъ винуватити одну молодѣжь годѣ, вина спадає въ бôльшій мѣрѣ на старшихъ, на тыхъ, що єи такъ вывчили, выховали, а й на тыхъ, що сѣй роботѣ безчинно приглядались...

За мѣсяць розпôчне ся новый шкôльный рôкъ, зъ котрымъ вступає наше шкôльництво въ послѣдну десятку сего столѣтя. Крайна, найкрайнѣйша пора взятись усѣмъ справдѣшнымъ патріотамъ-Русинамъ зô всеи силы до дѣла, щобы справити наше шкôльництво на правдиву дорогу до єдинои єго цѣли — добра народу.

Безнастаннымъ стараньемъ нашимъ повинно бути усуненье причинъ, а радше осôбъ, що стоять въ дорозѣ природному розвоєви руского шкôльництва й замѣна ихъ людьми спосôбными й охочими до дѣла; дальше остаточне управильненье пытаня языкового и правописного, основанье рускои школы народнои и ґімназіи въ Чернôвцяхъ та заведенье и рускои мовы выкладовои для теольоґôвъ-Русинôвъ на богословскôмъ ôддѣлѣ університету. Проґрама ясна, не тыкає она нѣчиихъ правъ, а для насъ є пытаньемъ жизненнымъ, — надѣємось про-те, що єи пôдопре рядъ и кождый безсторонный сусѣдъ.“

Ôдозва

до Всч. духовеньства и учительства.

Въ остатныхъ часахъ проявивъ ся зновъ недостатокъ кваліфікованыхъ кандидатôвъ на посады учительскѣ въ школахъ народныхъ. Фреквенція въ мужескихъ семінаріяхъ учительскихъ зменшила ся такъ, що они не зможуть достатчити потрѣбного числа матуристôвъ на опорожненѣ або ново утворенѣ мѣсця учительскѣ. За-для того шкôльнѣ власти мусять зъ конечности надавати такѣ посады провізоричнымъ учителямъ або учителькамъ безъ кваліфікаціи.

Тутъ отже отвирає ся нове поле для дѣтей нашихъ селянъ и мало-мѣщанъ, котрѣ не въ силѣ выжити вже зъ рôлѣ и мусять глядѣти иншого кусника хлѣба. Мѣжь нашою сельскою и мало-мѣщаньскою молодежію шкôльною єсть богато такихъ хлопцѣвъ, котрѣ, скôнчивши учительску семінарію, могли бы далеко ôдповѣднѣйше и зъ бôльшимъ хôсномъ трудити ся на поли елементарнои просвѣты, якъ тѣ ôдпадки, котрыхъ учительскимъ семінаріямъ достатчають школы середнѣ. Обзнакомленѣ зъ господарскими обставинами сельскими, призвычаєнѣ до скромного житя, могли бы такѣ сельскѣ молодцѣ при пôдмогахъ стипендійныхъ, якѣ побирає въ учительскихъ семінаріяхъ кождый майже ученикъ, покôнчити науки и заняти зъ хôсномъ для нашого народу учительскѣ мѣсця.

Въ тôй цѣли ôдкликуємо ся до нашихъ священикôвъ и учителѣвъ, щобы звернули увагу спосôбныхъ а незаможныхъ сынôвъ нашихъ селянъ и мало-мѣщанъ, що на тôмъ поли могли бы придбати собѣ ôдповѣдный имъ прожитокъ и заняти колись важне становище середъ нашихъ громадъ.

Хлопцѣ, котрѣ скôнчили 14-тый рôкъ житя и суть здоровѣ (не мають нѣякои орґанічнои уломности), можуть бути принятѣ до клясы приготовляючои въ учительскихъ семінаріяхъ мужескихъ у Львовѣ, Станіславовѣ и Тернополи.

До испыту вступного треба зголошувати ся до дирекціи семінаріи учительскои 28. або 29. серпня зъ метрикою, свѣдоцтвомъ шкôльнымъ (або коли вже выйшовъ зъ вѣку шкôльного, — зъ свѣдоцтвомъ моральности).

При испытѣ вступнôмъ вымагає ся музикального слуху и вѣдомостей, якѣ дає школа народна зъ языкôвъ руского, польского и нѣмецкого, зъ рахункôвъ и реаліѣвъ.

Просимо всѣ рускѣ часописи повторити сю ôдозву.

Ол. Б.

Письмо зъ Грацу.

[Гостина цѣсаря въ Грацу.]

Дня 3 и 4 н. ст. серпня гостивъ цѣсарь въ Грацу, куды приѣздивъ на отворенье краєвои господарско-промысловои выставы. Про выставу, що буде тревати два мѣсяцѣ, напишу де-що иншимъ разомъ, — нинѣ подаю лише де-що зъ гостины цѣсаря.

На кôлька днѣвъ передъ приѣздомъ цѣсаря не видко було тутъ того руху коло прикрашеня мѣста, якъ примѣромъ у Львовѣ передъ трема роками, коли мавъ приѣхати покôйный наслѣдникъ престола. Все зроблено въ трехъ послѣдныхъ дняхъ а богато таки послѣднои ночи. Якъ звычайно, всѣ улицѣ, котрыми мавъ цѣсарь переѣздити, прикрашено краєвыми (бѣло-зелеными), державными и нѣмецкими фляґами. Такъ само пристроєно и каменицѣ. Найкрасше представлявъ ся маґістратъ и старинный, цочорнѣлый ôдъ старости будынокъ соймовый, (Landhaus), пристроєнѣ въ гербы мѣста и Стиріи. Мѣсто Грацъ взагалѣ вызначаєсь богатствомъ красныхъ огородôвъ и деревъ, межи котрыми перше мѣсце займає паркъ, тожь и высаджена деревами алея паркова, що веде до „бурґу“ (с. є. намѣстництва), де мавъ замешкати цѣсарь, пристроєна величаво.

Міністры Таффе и Ґавчь приѣхали вечеромъ въ суботу и вразъ зъ краєвыми и мѣсцевыми достойниками явились въ недѣлю рано о 6-ôй годинѣ на двôрци, повитати цѣсаря. Точно о тôй годинѣ приѣхавъ цѣсарь при ôдгомонѣ звонôвъ и пушокъ. О 9-ôй годинѣ приймавъ представителѣвъ властей и институцій. Межи иншимъ представлявъ ся въ мундурѣ полковника и ґрафъ Гартенавъ (бувшій князь Болгаріи), зъ котрымъ цѣсарь мавъ розмавляти про ôдносины и житье мѣста Ґрацу. О 11-ôй годинѣ ôдкрывъ цѣсарь выставу, (а ôдвѣдавъ єи ще й другого дня). Зъ-вôдси поѣхавъ оглянути будову нового костела (Herz Jesu Kirche), найкрасшого въ Грацу, будованого въ чистôмъ ґотійскôмъ стилю зъ высокою вежею, зъ червонои цеглы, — по полудни бувъ на передмѣстю Андрицъ на торжествѣ стрѣльцѣвъ (Schützenfest), а опôсля ôдбувъ ся ґалевый обѣдъ. Вечеромъ объѣздивъ цѣсарь головнѣ улицѣ и оглядавъ знамените освѣтленье мѣста. Рѣдко котре мѣсто надаєсь такъ добре до освѣтленя своимъ положеньемъ надъ рѣкою, на лѣвôмъ березѣ котрои взносить ся по-серединѣ мѣста гора замкова зъ красными, проходами, деревами останками старыхъ будовель крѣпости, зъ вежею и стариннымъ го-

ВАКУЛА

Перекладъ зъ *Помяловского*.

У Тарантова вродивъ ся сынъ — Вакулою назвали. Не гарный; голова якъ макôтра, нôсъ широкій, вушка маленькѣ, тѣло дуже довге а нôжки коротенькѣ. Впрочôмъ чистый хлопака. Що жь ще сказати о чоловѣцѣ, що недавно на свѣтъ прийшовъ? Некрасный а здоровый — отъ и все.. Чи буде розумный, добрый, щасливый? Господь знає!.. Будуть єго товчи въ голову, — стане дурнемъ, хочь нимъ и не вродивъ ся; дадуть єго выховувати танцмайстрови, — зроблять зъ него ляльку; выгодують за краденѣ грошѣ, — и се въ нѣмъ ôдозветь ся. Трудно показати и выяснити вплывъ внѣшныхъ обставинъ на голову и серце чоловѣка. Може бути, що въ колысцѣ стає чоловѣкъ дурнемъ и злосливымъ. Хто знає, якій вплывъ має на дитину глупе лице няньки, тварь ôтця, часто не на подобіє Боже сотворена, брудна грудь, сôпухъ табаки, пискъ и плачѣ братôвъ та сестеръ и такѣ иншѣ идилічнѣ обставины, на котрѣ родичѣ звычайно не зважають. Все то, здаєть ся, псує чоловѣка. Але и лучає ся неразъ, що и при найгôршихъ обставинахъ выросте хорошій чоловѣкъ. Неразъ и родина и товариство и обставины и злѣ привычки унаслѣдженѣ по родичахъ — все, мовь на змову, тягне чоловѣка въ пропасть; та якась спасуща сила опираєсь тому и выросте чоловѣкъ розумный и щасливый. Зъ того выходить, що о дитинѣ нѣчо напередъ не можна сказати. Ожь такъ и Вакула, негарный и здоровый — поки-що, тôлько и всего о нѣмъ. Впрочôмъ при родинахъ звертають ще увагу на рôзнѣ примѣты и знаки. Вакула вродивъ ся въ чепци, въ скоромный и паристый день — все то, казала баба, ворожило дитинѣ щасливу долю. Але дядько Вакулы, Семенъ Ивановичь думавъ инакше:

— А то, брате, знавъ ты назвати свою дитину! — говоривъ ôнъ ôтцеви Вакулы, Антонови Ивановичеви — Вдумай ся тôльки въ тее слово: Вакула! — вслухай ся въ тее слово добре: Вакула!.. ґула! ха, ха, ха! Я ще такого поганого имени не чувъ! А ну-но, покажи того Вакулу!.. Ой, правдивый Вакула! Яке дитя, таке имя! Не мôгъ же ты, чоловѣче, на що лѣпшого здобутись?!

Дядько собѣ поѣхавъ, а Вакула зачавъ спокôйно жити въ батька и матери. Батько радо носивъ єго разъ-на-разъ на рукахъ, а мати цѣлувала зъ любови. Нянька стара Акулина, любила Вакулу, якъ свою дитину. Она бувало, колыше єго и приговорює:

— Охъ ты, голубчику мôй, некрасный ты, та нѣчого, кобы йно здоровъ! О, Вакула, о-о-о!

При спѣвѣ и ооканю старои Акулины Вакула засыплявъ солодко. Пробудить ся ôнъ — нянька бавить єго, показує, якъ сорока кашу варила, и разомъ зъ нимъ смѣєсь и скаче. О своѣй негарности Вакула не знавъ нѣчого. Побачивши себе першій разъ въ зеркалѣ, смѣявъ ся, кричавъ и махавъ рученятами, — єму було добре.

Такъ и пôдроставъ намъ Вакула. Зачавъ ся єму пятый рочокъ. Батько єго читавъ разъ книжку, и наразъ стрепенувъ ся и упавъ на землю. Мати и нянька почали бѣгати по хатѣ и плакати. Прийшовъ лѣкарь та и ще якѣсь люде. Всѣ за чимсь пытали, дивили ся на батька, потôмъ писали на паперѣ, а мати цѣлый часъ плакала. Вакулѣ стало лячно. Що то дѣють зъ татомъ? Положили тата на стôлъ, накрыли чорною плахтою, довкола поуставляли восковѣ свѣчки. Прийшовъ священикъ зъ дякомъ; ходять вони вколо тата, читають щось и спѣвають. Въ округи тата вьєть ся дымъ, а въ рукахъ священика дзвонять золотѣ ланцюшки кадильницѣ. Вакулѣ то вподобалось:

— Няню, посади мене коло тата!

— Тато вмеръ — ôдповѣла Акулина.

Вакула мовь бы понявъ нещастье, притиснувъ ся до няньки и заплакавъ... Поховали тата. Вакула памятає, що въ нихъ богато було гостей та що єму смакували пироги и кутя.

Минуло ще пôвтретя року — Вакулѣ вже сѣмь лѣтъ. Въ тôмъ вѣцѣ дитина вже багато розумѣє, въ неи вже обявляєсь характеръ, котрый не пôддає ся нѣ медôвникамъ, нѣ рôзкамъ. Вакула зъ вдачѣ добрый и не дурный. Спокôйне житье, лагôдне выхованье, добрôсть матери и няньки, примѣръ ихъ — все се провадило єго до добра. Мати єго була справдѣ богобойна, и вчила сина не самого обряду а и духа вѣры... Вакула, не знаючи ще и однои молитвы, говоривъ: „Боже, дай, щобы мама була здорова!“ або „Боже, дай, щобы завтра бувъ красный день! При такихъ понятяхъ Вакула не обрывавъ крылъ мухамъ, не водивъ жука на нитцѣ, не топивъ котятъ, анѣ не выдиравъ пташачихъ гнѣздъ. Добра була дитина; добрôсть вызирала навѣть зъ єго бридкого лиця а особливо зъ єго розумныхъ очей. Ôдъ няньки наслухавъ ся Вакула багато о вѣдьмахъ, русалкахъ, лѣсовикахъ, о Ивасикахъ-таласикахъ, царевичахъ-богатирахъ, о живущôй-сцѣлющôй водѣ и о всѣмъ такôмъ зъ народныхъ казокъ. Вѣра и казки мѣстили ся одно коло другого въ головцѣ Вакулы и одно не суперечило другому. Якъ то дѣєсь — трудно поняти. Ôдъ няньки такожь, а не ôдъ товаришѣвъ навчивъ ся Вакула робати паперового орла, свистѣвку, вѣтряного млынка. Выхованье єго було жѣноче, всего учивъ ся ôдъ матери и няньки. Разъ, правда, пôзнавъ ся Вакула зъ сынами священика, що приѣхали на вакаціи. Але тіи уважали єго ще недоросткомъ и не допускали до своихъ забавъ и тайнъ. Вакула и не добивавъ ся того дуже. Ôнъ мавъ свои занятя и тайны. Разъ, примѣромъ, нарвавъ ôнъ горошку, фіялкôвъ и иншихъ цвѣтôвъ, вкинувъ усе въ макôтру и тре. Лице єго поважне, чоло наморщилось — завзято працює. Ôнъ хоче тымъ духôвъ выкликати. Розумѣєсь, проба не вдала ся. Такѣ случаѣ, могло бъ кому здавати ся, доказують, що Вакула бувъ собѣ простый дурачокъ, мы жь въ нихъ бачимо лише охоту знаня. И такъ Вакула бувъ хлопець цѣкавый и добрый и при добрыхъ обставинахъ мôгъ зъ него выйти хорошій чоловѣкъ.

Вакула въ осьмôмъ роцѣ утративъ и матѣрь. Памятає ôнъ и тѣ другѣ похороны; та теперь не обходили єго вже нѣ гостѣ, нѣ пироги, нѣ кутя, а страта любячои матери, доброи и ласкавои. Ôнъ довго туживъ и все чогось мовь-бы лякавъ ся. Дядька Вакулы, Семена Иванича, назначили єму опѣкуномъ. Вакула зъ нянькою переѣхавъ до него. Хлопець ледве знавъ, що зъ нимъ дѣють, и ажь на новôй оселѣ заплакавъ за старымъ домомъ, за рѣкою, за полями, садами и за своими простенькими, але любыми серцю забавами. Тутъ дали Вакулѣ досыть темну комнатку зъ однымъ ôкномъ; видъ зъ ôкна бувъ сумный: зъ одного боку стѣна хлѣва, зъ другого стѣна лазнѣ, а пôдъ ôкномъ лежали три перегнилѣ, мохомъ порослѣ колоды. Въ комнатцѣ середъ закоптѣлыхъ стѣнъ стоявъ стôлъ, два стôлцѣ и постѣлка. Нянька приходила до него тôлько днемъ, въ ночи спавъ ôнъ самъ. Спершу єго якось не замѣчали въ домѣ, хиба часомъ дядько стрѣтивши єго, прôзве „черепахою“ або якъ. Учувши слово „черепаха“, Вакула розсмѣявъ ся.

— Но, но, смѣй ся! — сказавъ дядько, — буде тобѣ до смѣху, якъ я загляну зъôдки въ тебе ноги ростуть!

Ясно, що житье Вакулы перемѣнилось цѣлкомъ, а зъ давнѣйшихъ часôвъ остали тôлько спôмины.

Дядько Вакулы бувъ дѣдичемъ малого селця, нежонатый. „Любовь, — говоривъ ôнъ, — дурниця, подруги житя не потребую, — ѣсти варити й обôпрати є кому, то й на що менѣ жѣнки?“ Гостей, ловы, горѣвку,

динникомъ (Glockenthurm). Середъ мѣста лежить и мѣскій паркъ у стôпъ горы замковои, окруженый красною ôдъ стороны парку липами высадженою улицею, (Glacisstrasse), котра вздовжь була обвѣшана рôзнобарвными лямпіонами (лямпіонôвъ було до 1000). Лѣхтарнѣ ґазовî перемѣнено однî на горючî похôднѣ, другî на горючî звѣзды, иншî на пирамідки, и т. д. Всѣ три головнî мосты палали ôдъ тысячѣвъ лямпъ, котрыхъ свѣтло ôдбивалось въ бистрыхъ фаляхъ Мура. Справдѣ чаруючій видъ представляла гора замкова (Schlossberg). Стариннî сѣрî муры, невеличка ґотійска капличка, вежа, годинникъ — все то, освѣчене множествомъ яркого свѣтла — палало и ярѣло середъ ночи. Дванацять-тысячна товпа народу залягла лѣвый берѣгъ Мура и дивилась на чарôвный видъ, ждучи штучныхъ огнѣвъ. Коли цѣсарскій повôзъ въѣхавъ на головный мôстъ ланцуховый, зъ котрого докладно видко цѣлу гору, запалала гора рôзнобарвными бенґальскими огнями, а у воздухъ вылѣтали сотки рôзнобарвныхъ звѣздъ и ракеты, що зникали у воздухахъ, спадаючи золотистымъ огнемъ. Здвигъ народу бувъ величезный, и дивна рѣчь, обôйшлось безъ всякого выпадку, хочь не було почетнои сторожи горожаньскои а ладъ удержувала тутешна мѣска полиція. Треба признати, що публика сама умѣе заховувати порядокъ а до того она не такои живои вдачѣ, якъ мешканцѣ Львова.

Другого дня рано ôдбувъ цѣсарь на оболоняхъ коло села Ґестінґъ переглядъ мѣсцевои залоги. Повертаючи оглянувъ цѣсарь уставлену сторожу пожарну, а ôдтакъ декотрî публичнî институціи. О 2-ôй зъ полудня оглянувши ратушь и будынокъ соймовый, положивъ камѣнь угольный пôдъ будову нового мѣского музею, звидѣвъ обѣ нововыбудованî гимназіи, людову кухню, а вкôнци поѣхавъ ще разъ оглянути выставу. Оба міністры супроводжали цѣсаря. По ґалевôмъ обѣдѣ, на котрôмъ було надъ 60 осôбъ (межи тыми и ґр. Гартенавъ), по 8-ôй годинѣ вечеромъ вôдъѣхавъ цѣсарь на дворець.

Цѣле повитанье и приемъ ôдъ мешканцѣвъ Грацу були сердечнî и поважнî и вызначались чисто нѣмецкимъ характеромъ. Мѣсто Грацъ, хочь мае славяньску назву, зовсѣмъ понѣмеччене, мимо того, що живе тутъ кôлька тысячь Словѣнцѣвъ и трохи иншихъ Славянъ. Вправдѣ на вывѣскахъ склепôвъ читаешь богато именъ зъ позначеными č ž и зъ характеромъ славяньскимъ, але ихъ властителѣ або самî вже, або ще ихъ батьки забули на свôй славяньскій рôдъ. Правда, въ полудневôй Стиріи живе нарôдъ славяньскій — Словѣнцѣ, такъ що жь? — тî въ меншости а для меншостей въ Австріи скрôзь судилась одна доля, скрôзь про нихъ не згадують, зъ выимкою Чехіи...

Цѣсарь мимо лѣтъ и перебутои грыжѣ выглядае здорово и держить ся рѣзько, и при переглядѣ залоги чвалавъ на кони. Зъ гостины и приему бувъ радъ та для всѣхъ приязный и вдоволеный выѣхавъ зъ столицѣ зеленои Стиріи.

Переглядъ часописей.

[Славословія „Червоной Руси“ для А. Л. Апухтина. — Бучацкій авторъ „Листôвъ зъ всхôднои Галичины“ въ Przegląd-ѣ дальше про Русинôвъ-„народовцѣвъ“.]

Хто такій А. Л. Апухтинъ? Тайный совѣтникъ и попечитель варшавского учебного округа. Нѣхто въ Галичинѣ навѣть не знавъ бы за того попечителя, якъ бы не тота пригода зъ передъ кôлькохъ рокôвъ, що студентъ варшавского університету, Россіянинъ Жуковичь, ударивъ его публично въ лице за переслѣдованье студентôвъ и що ôдъ того часу въ Россіи увôйшла въ звычай фраза „дôставъ апухтина“ т. е. „дôставъ у лице“. Той попечитель Апухтинъ скôнчивъ 3 н. ст. с. м. 50 лѣтъ службы, а „Червоная Русь“ выписуе ему такî славословія:

„Цѣня высоко заслуги Александра Львовича... и мы, русскіе Галичане присоединяемся къ числу представившихъ въ день юбилея свои поздравленія досточтимому и заслуженному юбиляру. Для русскихъ Галичанъ имя юбиляра уже давно сдѣлалось дорогимъ... Намъ (г. Маркову) лично неразъ представлялъ ся случай слышати взгляды Александра Львовича и убѣдитись, що мы находимся въ обществѣ человѣка... великодушного... Еще разъ шлемъ высокопочтимому юбиляру изъ далекой западной русской окраины наши искренніи и самыи сердечныи поздравленія!“

Александеръ Львовичь, прочитавши собѣ се славословіе въ „Червонôй Руси“, готовъ справдѣ увѣрити, що его имя уже давно „сдѣлалось дорогимъ для русскихъ Галичанъ“ — и готовъ стати ще „великодушнѣйшимъ“, коли якій галицкій дурисвѣтъ загостить до него до Варшавы... Бѣдный Александеръ Львовичь! — по стôлько вже „надутыхъ“ Россіянахъ — на него прийшла теперь черга! Але нехай мае бодай тоту потѣху, що ôнъ не послѣдный, бо за мѣсяць, за два вычитае въ „Червонôй Руси“, що ще ôдъ давнѣйше и ще дорожшимъ стало для „русскихъ Галичанъ“ имя якого-небудь тайного совѣтника Льва Александровича... Mundus vult decipi, ergo decipiatur...

——

Другу причину нинѣшнои політики Русинôвъ-„народовцѣвъ“ супротивъ Полякôвъ авторъ „Листôвъ зъ всхôднои Галичины“ подае таку:

По нашôй гадцѣ, болить рускихъ „народовцѣвъ“ тото, що Русины взагалѣ въ ерархіи суспôльнôй въ Галичинѣ займають низше мѣсце нѣжь Поляки, що бôльша посѣлôсть переважно въ польскихъ рукахъ, а наконець що Поляки, користаючи изъ свого довговѣкового дорôбку духового и матеріяльного, верхують надъ нами на кождôмъ поли. Тутъ неменше гôднî тî люде пожалуваня, — заздрôсть есть такожь тяжкою запорою въ раціональнôй політицѣ, якъ ненависть черпана зъ минувшины историчнои... Выступити зъ нею явно не можуть, бо наразились бы на загальный смѣхъ, она ихъ гнобить безъ перестанку и склонюе до заповнюваня своихъ часописей вѣчными дикими обжаловуванями Полякôвъ. Возьмѣмъ лишь въ руки *Дѣло* орґанъ народовцѣвъ (не знаю, чому не друкують его фонетикою?) — тамъ менше-бôльше въ кождôмъ нумерѣ надыбуемо цѣлу вязанку инкрімінацій на Полякôвъ, зъ котныхъ половина есть поперекручувана, або навѣть выгадана... Не шукаючи за далекимъ, отъ хоть-бы той ґвалтъ на пана маршалка, котрый — якъ они твердять — не умѣвъ перечитати руского поданя, а казавъ собѣ перечитати якомусь функціонареви выдѣлу краевого. Могло прецѣнь *Дѣло* мати на тôлько такту и чемности, щобы здержатись зъ нападами власне на пана Тарновского, котрый, хочь зовсѣмъ не мае анѣ обовязку анѣ потребы учити ся по руски, однакъ *зъ власнои волѣ* мучивъ ся въ пôзнôмъ вѣцѣ надъ тымъ, щобы навчити ся того языка и публично — щобы зробити Русинамъ приятнôсть и зъ чемности — промавлявъ въ соймѣ по руски.

Того рода напастей не потрафили бы мы и зрахувати, есть ихъ по кôлька въ кождôмъ числѣ. Анґлійскій мужь державный, коли-бъ читавъ сî инкрімінаціи, певно закликавъ бы зъ нетерпячки, кидаючи дневничокъ: „Too much noise about nothing!“ Надмѣръ навѣть смачнои стравы вкôнци переѣсть ся, а що-жь доперва такъ квасной, гôркои и ѣдью затроенои, якъ тî заеднî уѣданя (!?) на Полякôвъ?

Опôсля авторъ per longum et latum розводить ся надъ мнимою нагôнкою рускихъ провôдникôвъ за популярностію и всѣ чины ихъ приписуе тôй „хоробѣ“.

Въ наслѣдокъ того, що выперли ся шляхты и традиціи историчнои, стали ся Русины par excellence суспôльностію демократичною и творять свою політику на взорець полуденно-американьскихъ републикъ, де неразъ одна промова, однодневный розголосъ стае ся причиною ефемеричнои славы нового мужа державного. Провôдники рускихъ народовцѣвъ выдосконалили до незнанои впередъ буйности систему ліцитаціи політичнои; жаданя ихъ ростуть зъ кождымъ днемъ, якъ жидôвска лихва, не зъ огляду на потребы народу руского, але по просту, щобы здобути собѣ личну популярнôсть. Н. пр. Антоневичь жадае въ соймѣ рускои ґімназіи въ Перемышли — вже ôнъ отець народу. Але Романчукъ на другôй сесіи заявлае, що не досыть однои дурнои ґімназіи, жадае катеґорично, щобы всѣ середнî школы у всхôднôй Галичинѣ були рускî. — „А де-жь будуть учитись Поляки?“ — пытають его иншî послы всхôднои Галичины, такî добрî репрезентанты люду, якъ и ôнъ, Романчукъ. — „Нехай выносять ся на захôдъ, до Кракова, всхôдъ е нашъ!“ А о. Сѣчиньскій хоче такожь бути великимъ трибуномъ людовымъ, батькомъ ôтчины и диктаторомъ тай не гôршимъ політикомъ, и ставить шалене жаданье: — „Знесѣмъ границю ôдъ Почаева!“ Такъ то може й дуже порядни и спокôйнî люде въ житю приватнôмъ ставлять такî внесеня зъ хоробы популярности и сходять на манôвцѣ абсурду и дурниць... То не поважна партія політична, котра попередъ не выслѣдить гадки противныхъ клюбôвъ и не обмежить ся на скромнѣйше жаданье, але ставить внесеня zum Fenster hinaus. Доктрина (!) руска значно бôльше зыскала бы на дѣйстнôмъ заведеню однои рускои паралельки, нѣжь на соткахъ такихъ внесень, котрыхъ не можна сповнити, хочь бы на чолѣ вѣденьского кабінету стоявъ о. Сѣчиньскій.

Опôсля авторъ переходить до поясненя причины тои „патольоґіи“:

Не разъ застановлявъ ся я надъ тымъ, що бы то стало ся, якъ бы я стрѣтивъ ся зъ котрымъ изъ рускихъ проводирѣвъ, зъ такимъ п. Романчукомъ, Вахняниномъ, або навѣть зъ найпристрастнѣйшимъ о. Сѣчиньскимъ десь далеко, припустѣмъ: на бульварахъ парискихъ? Припускаю, що довѣдавшись о менѣ, що я Полякъ, приглядавъ бы ся менѣ цѣкаво; пôзнѣйше, бачучи, що я не кривлюсь на него, зблизивъ бы ся до мене, и въ короткôмъ часѣ мы вже говорили бы приязно о нашôй спôльнôй, а такъ хорошôй ôтчинѣ. Однакъ у Львовѣ, въ Станіславовѣ, Тернополи або Бучачи не ôдваживъ бы ся ôнъ за нѣщо въ свѣтѣ указати ся прилюдно побôчь шляхтича польского, бо таке дѣло було бы для него смертію політичною, було бы похорономъ его популярности.

Де лежить причина тыхъ патольоґічныхъ проявôвъ? Де жерело тои троючои, зараженои рѣки, котра вносить заразу и завмиранье етичныхъ понять въ душѣ тыхъ зъ натуры честныхъ людей?

По моѣй гадцѣ, причина сеся въ тôмъ, що нинѣшна руска интеліґенція ôдкинула всякî историчнî традиціи, старала ся силомôць перервати всякî звязи ерархічнî и противъ натуры свого народу захочуе порядкувати сю молоду и темну суспôльнôсть на чужій ладъ пересадженыхъ изъ Заходу ультрадемократичныхъ идеалôвъ. Они вырекли ся и потоптали память того давного боярства руского, котре, несучи свѣчу цивілізаціи и захôдного поступу въ тî дикî землѣ, зъединило ся, злило ся душею и тѣломъ (ага! — *Ред.*) зъ братнымъ народомъ польскимъ. Симъ чиномъ вырекли ся добровôльно цѣлого великаньского дорôбку морального, котрымъ польскій нарôдъ подѣливъ ся изъ зъединеною — силою Уніи — Литвою и Русію. Въ наслѣдокъ сего выплыли на верхъ народу, на арену політичну люде новî, не маючî нѣякихъ традицій, люде, котрî въ своѣй крови не дочувають тыхъ таемныхъ шептôвъ, тыхъ голосôвъ загробныхъ, щó имъ примовляють: земля ся есть ваша, кровію батькôвъ вашихъ злита и ихъ грудьми та оружьемъ не разъ то боронена. Чоловѣкъ, до котрого душѣ шепты такî не знаходять дорôгъ, кпивъ бы собѣ зъ дурнои популярности, жартувавъ бы зъ ефемеричнои славы, бо у него тысячь инчихъ условій, що запевнюють его, що якъ нагодить ся пора, то ôнъ найде ôдповѣдне становище, на котрôмъ пôсля силъ своихъ буде мôгъ служити краеви. А отсî, ôдъ вчера и позавчера сотворенî мужѣ державнî мусять хапати ся преслабонькои полы химернои панѣ, популярности, бо въ инчій спосôбъ не доведе ихъ нѣчо до раю кôлькадневнои славы.

Менѣ здаесь и я присягъ бы майже, що если бы помѣжь проводирами рускои партіи народнои бувъ хочь одинъ чоловѣкъ, котрого прôзвище було бы окружене авреолею историчнои славы, німбомъ матеріяльного богатства, якъ бы такî пп. Антоневичь, Романчукъ, або Сѣчиньскій носили княжî або боярскî титулы и мусѣли числити ся зъ своими дѣлами супротивъ короны, державы, ôтчины и традиціи родиннои, — то дѣла ихъ були бы зовсѣмъ инчî, а супротивъ народу, супротивъ товпы мали бы запевнене становище и повагу та й не мусѣли бы его здобувати собѣ карколомными штуками політичными и геростратскими внесенями (!!); ручу, що князеви Романчукови або удѣльному бояринови Вахнянинови не прийшло бы на гадку, що слава руского народу утерпить на тôмъ, если сî рускî достойники возьмуть участь въ похоронѣ мощей найбôльшого поета славяньского, божеского спѣвця Адама. Однакъ не наша се вина, що обставины такъ уложили ся, не мы зносили цеголки на сю чудовищну будôвлю, збудовану безъ фундаментôвъ на летучôмъ пѣску.“

На тôмъ кôнчать ся листы зъ Бучача характеризуючî рускихъ „народовцѣвъ“. Свое слово на тоту характеристику выскажемо другимъ разомъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Отиніѣ.

[Третій разъ пожаръ въ Отиніи.]

Справдѣшна „кара Божа“ — якъ вѣщувавъ рабінъ — „цадикъ“ — упала на Отинію!

Вô второкъ д. 5 н. ст. серпня займивъ ся имовѣрно пôдложеный огонь въ сусѣднôмъ домѣ ôдъ мешканя греко-кат. пароха, та тôлько те, що не було вѣтру и що охотнича сторожа огнева зъ мазурскои кольоніи Тарнавицѣ швидко надбѣгла на ратунокъ, — спасло останки „славетнои“ Отиніи. Симъ разомъ погорѣла третя часть ринку (если взагалѣ въ Отиніи о „ринку“ може бути мова), отже оставъ ся ще лишь четвертый, захôдный бôкъ. Спинивъ ся огонь на домѣ въ сусѣдствѣ забудованя латиньского пароха, а погорѣли зновъ — самî жиды. Спалило ся до 10 домôвъ.

Якъ видно, не дармо то мавъ вѣщувати „цадикъ“, що Отинія погорить кôлька разôвъ за те, що жиды помежи собою „калѣчать ся“, а затымъ и дуже малî квоты приходять „на Боже“... Додамъ, що жандармы отинійскî ще ôдъ першого огню слѣдять, розслѣджують, похожають по селахъ, але шепнемо имъ на ухо: се, панове, справа зъ жидами, а не дурнички зъ рускимъ хлопомъ при выборахъ. Оттутъ докажѣть штуки!..

Насѣкомый.

——

Зъ Трускавця.

[Дрôбнî вѣсти зъ Трускавця.]

Въ Трускавци въ день вѣнчаня архикнягинѣ Маріи Валеріи, уже раненько о 5 годинѣ музика купелевого заведеня ходила улицями села и пригравала похôднî аріи, звѣщаючи „веселый день“ въ родинѣ монаршôй. О 7½ рано архиепископъ Исаковичь, ôдбираючій ту ґратрляціи по причинѣ именованя тайнымъ совѣтникомъ, ôдправивъ въ лат. каплици купелевôй службу Божу тиху. О 9 годинѣ мѣсцевый душпастирь, о. крил. Петро Кошалкевичь при участи о. Лугового зъ Цуцилова и о. Товарницкого зъ Сянôчка ôдслуживъ спѣвану литургію при участи хору пôдъ проводомъ проф. Гр. Врецьоны зô Львова и мѣсце-

---

карты, сонъ по обѣдѣ, каву — всьо те дядько уважавъ богопротивнымъ; ученôсть — вольнодумство; скупымъ зле бути, але грошѣ шанувати придасть ся. — Ось такî були засады Семена Ивановича. День собѣ роздѣливъ такъ: вмые ся, помолить ся Богу, запалить свѣчку передъ образомъ, напье ся чаю; потôмъ иде розпорядити въ господарствѣ, спускаючи на дорозѣ громы на праведныхъ и неправедныхъ, ôдтакъ обѣдъ, циґаро, вечеромъ зновъ чай, по чаю прохôдъ, рахунокъ грошей и читанье „нравоучительныхъ“ книжокъ; наконець вечера, молитва й сонъ. Двацять лѣтъ проживавъ такъ Семенъ Ивановичь и бувъ пересвѣдченый, що у него совѣсть чиста и що ôнъ жити умѣе. Теперь ще яснѣйше стане, що житье Вакулы мусѣло змѣнити ся.

За якійсь часъ ôдправили няньку, а на мѣсце еи дôставъ Вакула Гаврилича, сельского дяка за учителя. Гавриличови наказано:

— Маешь ту панича до науки. Не попускай ему! Якъ треба, то кажи клячѣти, або за волося посѣпни, а то й вытрѣпай добре. За фатиґу дôстанешь карбованця на мѣсяць и въ харчахъ де-що.

Гавриличь зъ охотою згодивъ ся на все, утѣшивъ ся, що до 40 карбованцѣвъ его рôчнои платнѣ прибуде ще 12.

Перша лекція зачала ся тыми словами:

— Перехрестѣмъ ся и за книжку!... А ще то собѣ Вакуло памятай: страшно буду бити, якъ не схочешь учитись! Чувъ?

Вакула ôдповѣвъ:

— Чувъ.

— Впрочѣмъ першій разъ дарує ся, другій наказуесь, а за третимъ разомъ кара. То правило дѣдôвъ нашихъ.

Вакула натерпѣвъ ся досыть ôдъ дяка; але ôдъ тѣлеснои кары все якось вывивавъ ся; дякъ не мôгъ надивуватись спосôбности, пильности и поступамъ свого ученика. При тôмъ Гавриличь, хочь злый педаґоґъ, та не зле мавъ серце.

Ще не навчивъ ся Вакуля добре читати, а вже Гавриличь, покладаючи на его великî спосôбности, почавъ учити ґраматики. Тутъ у всѣй повнотѣ показавъ ся педаґоґічный талантъ и тактъ дяка. Метода его була така: нôгтемъ назначивъ въ однôмъ и другôмъ мѣсци книжки и сказавъ: „зъ-ôдси — доси“. Вакула не вмѣючи ще добре читати, запамятувавъ собѣ тôлько слова лекціи, змыслу жь нѣколи не понимавъ. Такій спосôбъ науки зве ся „ковальствомъ“. Ясно, що понятя хлопця о Бозѣ, людяхъ, житю, цѣлкомъ не змѣнились, а остали такими, якъ були перше. Отъ Вакула вчить ся лекціи. Сидить ôнъ при столѣ, киваючись на всѣ боки, вуха заткавъ пальцями, очи зажмуривъ, губами вымовляе непонятнî слова лекціи. Такимъ чиномъ Вакула стараесь ôдорвати свою увагу ôдъ всего внѣшного. Зъ лиця его видно, що ôнъ напружуесь и стараесь зôбрати въ купу всѣ мысли. Наконець лекція скôнчена. Вакула ôдмыкае очи и вуха, хрестить книжку зô всѣхъ сторôнъ и прикладае до чола. Такъ вывчивъ его Гавриличь, щобы не забути лекціи. За-для того-жь заказавъ ему Гавриличь лишати книжку отворену або вкладати въ неи перо або дати кому-небудь. Самъ Гавриличь написавъ на окладинцѣ: „Хто сю книжку возьме а не вповѣсть — то того вовкъ изъѣсть“. Такихъ написей навчивъ ся Гавриличь ще въ бурсѣ, де въ книжкахъ по краяхъ и середъ тексту скрôзь стрѣчають ся подôбнî замѣтки. У Гаврилича есть граматика Пожарского, зъ котрои ôнъ учивъ ся; тамъ можна вычитати по всякихъ мѣсцяхъ такî рѣчи: „Выпили пôвъ бочки“... „Мерзость запустѣнія“... „Хоронили ректора“... „Лобовъ сказавъ Ельпасѣ (прôзвище бурсака): ты свиняче рыло!“... „Самому цензорови врѣзали повтора ста зъ пôдъ темнои звѣзды“... „Инспекторови загнали до комнаты цѣлу череду поросятъ“... и таке инше.

Передъ лекцією говоривъ звычайно Гавриличь: „Tempus zapregandi!“ — а по ôдповѣди свого ученика: „шидно-лаци або шибослаци“. То называе ся говорити *по шици*. Ту треба роздѣлити слово на двѣ половинѣ: до другои половины додати *ши*, а до першои *ци*, другу половину поставити на передѣ, а першу по нѣй: н. пр. „Гавриличь“ — „шиличь-Гаврици“, „баранъ“ — „ширанбаци“. Языкъ той выробивъ ся въ бурсѣ и тамъ говорять нимъ ôдъ непамятныхъ часôвъ. Вакула живо перенявъ ту премудрôсть на велику втѣху собѣ и свому наставникови.

Дякъ бачучи поступы свого ученика въ мовѣ *на шици*, захотѣвъ навчити его ще по латиньски, значить, вбити ему въ голову кôлька латиньскихъ слôвъ, котрî, катъ-знае, длячого задержали ся ще въ памяти Гаврилича. Дивна рѣчь, що мѣжь кôлька словами Гавриличь запамятавъ слово: artocreas. Чому ôнъ до сего часу не забувъ: artocreas? — се-жь досыть трудне слово — труднѣйше якъ panis або homo. Разъ — було то ще въ низшихъ клясахъ — учитель Лобовъ казавъ дати Гавриличеви въ шкôру. Почали бити и, о диво! Гавриличь анѣ писне; мовчить уперто пôдъ рôзками, мовь не его бьють. Тымъ хотѣвъ ôнъ доказати, що вже умеръ для науки. Всѣ товаришѣ притихли, кождый въ дусѣ лѣчивъ удары, нѣчого не було чути, лише свистъ довгихъ прутôвъ. Вôсѣмнацятилѣтна дитина, нашъ мученикъ науки, мовчить завзято.

— Сѣчѣть его на воздухахъ! — крикнувъ Лобовъ голосомъ гремлячого Юпітера.

Въ одинъ мигъ схопили Гаврилича за руки й ноги, простягнули въ воздусѣ, зъ-права и зъ-лѣва свищуть рôзки, Гавриличь мовчить ще завзятѣйше.. Глуха тишина... У голеныхъ и неголеныхъ товаришѣвъ замирае духъ.

— Посолѣть его! — крикнувъ зновъ Лобовъ голосомъ гремячого Юпітера.

Товаришѣ задрожали — кинули соли на Гаврилича. Спершу ôнъ стерпѣвъ, але за хвилю... Исусе Христе!... якъ не завые молодымъ дикимъ, ще не перепитымъ басомъ!

— Досыть! — сказавъ Лобовъ. — А ты памятай, — звернувъ ся до Гаврилича, що artocreas — пирôгъ зъ мясомъ. На другій разъ я тобѣ ще не те покажу!

Гавриличь до старости не забувъ, що значить artocreas.

Наконець педаґоґъ нашъ хотѣвъ ще навчити Вакулу читати по латиньски, та не було книжки. Такъ то дякъ Гавриличь пересыпавъ свою мудрôсть въ голову Вакулы. Учитель бувъ зъ ученика задоволеный, але не выявлявъ того, бо пôсля его думки, коли вже не бити ученика, то конче треба гулюкати на него та допѣкати ему — а ученикъ подабавъ на папугу.

(*Дальше буде.*)

вого управителя школы, п. Охнича, — хору, зложеного зъ мѣсцевои интелігенціи рускои, а именно пп. академикôвъ Пристая, Ясеницкого и Рудницкого. На службу Божу явились численно купелевѣ гостѣ, а межи иншими пп. Ганинчаки, Партикевичѣ и проф. Поляньскій зô Львова, п. Заячкôвскій зъ Будзанова, п. Релігіеръ, шк. инспекторъ окружный зъ Городка, п. Охничева, п. Сроковска и много другихъ. Зъ мѣсцевыхъ мешканцѣвъ явилось церковне братство, громадскій начальникъ зъ секретаремъ, п. Сѣменовичемъ. Вечеромъ освѣтлено домы Трускавця, а улицями егоôдбувъ ся похôдъ зъ походнями, лямпіонами и музикою.

Другого дня, т. в. 1 н. ст. серпня ôдбувъ ся тутъ храмовый празникъ въ честь св. пророка Иліи. На литургію, ôдправлювану мѣсцевымъ парохомъ, а ôдспѣвувану гарно хоромъ пôдъ управою п. Врецьоны, явивъ ся въ церкви архіепископъ Исаковичь и взявъ участь въ богослуженю празничнôмъ. Дня 2 серпня ôдъѣхавъ архіепископъ зъ Трускавця, попращаный мѣсцевою интелігенціею, гôстьми и музикою.

Сими днями бавивъ ту кôлька днѣвъ о. Ив. Чапельскій, голова „Руского товариства педаґоґічного“, ватаный сердечно гостями Русинами.

Одъ кôлькохъ днѣвъ почала усталюватись тревала погода. Наставше тепло миленько вплывае на лѣчачихъ ся калѣкъ всякого роду. Нарôдъ збирае поспѣшно пашу и збôже.

Що недѣлѣ вечеромъ маємо тутъ концерты и танцѣ: якъ бачите, и Трускавець умѣе бавити ся.

——

Зъ Красного.

[Пожаръ въ Краснôмъ.]

Дня 4 н. ст. серпня займивъ ся огонь на подвôрю одного господаря о пôвъ до другои годины зъ полудня и за пôвъ годины знищивъ усѣ будынки ѳô всѣми припасами збôжа и пашѣ двохъ господарствъ, котрѣ були власностію вдовиць и не були цѣлкомъ убезпеченѣ Зъ причины великои посухи, огонь въ однôй хвили обôймивъ усѣ будынки, такъ що не було часу нѣчого вынести зъ хатъ, а навѣть и не було кому, бо всѣ селяне були занятѣ роботою въ поли. Велике щастье, що було дуже спокôйно на дворѣ и прибула служба зелѣзнича зъ сикавкою, а пôзнѣйше позбѣгали ся люде зъ поля и вже не допущено огню на сусѣднѣ будынки другихъ господарѣвъ, котрѣ ледви о кôльканацять метрôвъ були ôддаленѣ ôдъ пожару, — инакше було бы зновъ що найменше кôльканацять родинъ лишилось пôдъ голымъ небомъ.

Шкода выносить що найменше 1000 зр.

Причины огню годѣ иншои шукати, якъ лише тои, що хтось мусѣвъ порозсыпати сѣрники по подвôрю, а тіи при великôй спецѣ занялись и запалили солому, котра всюда лежить поротрясана при звоженю збôжа.

До стриманя пожару причинила ся и сторожа огнева, котра прибула зъ сикавкою зъ Буська, якъ такожь начальникъ громады Утѣшкова, котрый при кождôмъ огни спѣшать зъ своею сикавкою и зъ людьми та дуже ревно заходить ся около гашеня огню. Всѣмъ тымъ панамъ и прочимъ, котрѣ, не щадячи труду, не допустила пожежи дальше шарити ся, складаю въ имени парохіянъ щиру подяку, и велике Спаси-Бôгъ.

Высочаньскій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нѣмцѣ дуже не радо дивлять ся на то, що мѣжь молодо- а старо-Чехами затирають ся чимъ-разъ бôльше рôзницѣ та що обѣ ческѣ партіи выступають зґôдно противъ Нѣмцѣвъ. Таке зґôдне поступованье ческихъ партій проявило ся онодгы и на засѣданю рады мѣста Праги, коли розходилось о то, щобы зазначити становище репрезентациі ческои столицѣ супротивъ Нѣмцѣвъ въ справѣ выбору пос. Гайнріха делеґатомъ до краевои рады шкôльнои. Д-ръ Мільде, старо-Чехъ, запротестувавъ противъ поступования Нѣмцѣвъ въ сѣй справѣ и заявивъ, що рада мѣста Праги выслала въ особѣ Гайнріха до рады шкôльнои чоловѣка мира и не дасть собѣ нѣкого иншого накидати. Молодо-ческѣ члены рады громадскои пôдъ проводомъ Бжезновского заявили такъ само и сказали, що солідаризують ся зовсѣмъ зъ поступованьемъ старо-Чехôвъ и тымъ способомъ настала межи обома партіями въ прагскôй радѣ громадскôй повна згода. Нѣмцѣ зъ великимъ невдоволеньемъ и пронічно згадують о тôй згодѣ.

Интервю одного журналіста мадярского зъ кард. Сіоромъ въ справѣ т. зв. борбы культурноі на Угорщинѣ, выкликало середъ правительственои партіи велике обуреньe, а всѣ правительственѣ орґаны выступили зъ острою ôдповѣдею противъ Сімора. Pest Lloyd пише н. пр.: „Єсть то рѣчь просто неможлива, щобы угорскій міністеръ вѣроисповѣдань ôдкликавъ розпорядженье, котре выдавъ надумавшись добре напередъ и пôдъ примусомъ ôбставинъ, котрыхъ годѣ було ігнорувати — розпорядженье, котре впрочôмъ дотыкае выключно лишь справы свѣтскои и не нарушуе въ нѣчôмъ правъ церкви — щобы правительство ôдкликало розпорядженье лишь длятого, що оно не подобаесь римскимъ „непримиримымъ“. Коли-бъ тутъ взагалѣ могла бути бесѣда о якôйсь податливости власти державноі супротивъ претенсій епископату, то о податливости тôй далось бы може тогды подумати, коли-бъ того спору не вынесли були по-за границѣ краю. Може бути, що въ дорозѣ мирныхъ переговорбвъ угорского епископату зъ правительствомъ було бы дало ся осягнути якійсь modus vivendi, але въ хвили, коля въ справѣ чисто внутрѣшнôй ôдкликано ся до суду курія римскоі, замкнено дорогу до всякого порозумѣня. Римъ не може управляти Угорщиною. Шкода навѣть тратити часу: розпорядженье то не може бути ôдкликанымъ. Але щобы не допустити до борбы культурноі, то есть на то дуже простый способбъ; треба разъ рѣшучо зôрвати зъ церквою. Удержувати евіденцію населеня есть правомъ и обовязкомъ державы, треба отже то удержуванье евіденціи взяти въ свôй власный зарядъ. Коли священики не суть урядниками державными, то и не повинні залагоджувати такихъ справъ. Духовеньство, коли схоче, може для своеи приватноі сатисфакціи вести „списъ стану цивільного“, але о автентичнѣ метрики мае дбати держава. Коли жь настане разъ удержавленье тои институціи, то нинѣшна квестія метрикальна станесь безпредметовою, а тогды и рескриптъ мін. Чакого буде зовсѣмъ зайвый. Въ дальшихъ наслѣдкахъ есть однакожь основна реформа законодавства супружеского конче потрѣбна“

Одъ кôлькохъ днѣвъ ходить зновъ чутка, що ґр. Гартенавъ (бувшій кн. Александеръ Батенберґскій) мае вступити до австрійского войска. О скôлько та поголоска есть правдива, годѣ знати; здае ся лишь, що она повстала зъ того, що цѣсарь будучи недавно тому въ Грацу, ôдзначавъ ґр. Гартенава въ незвычайный способбъ, а пôдчасъ обѣду сидѣвъ ôнъ по лѣвôй сторонѣ коло цѣсаря.

Вѣденьскій ґазеты доносять, що соймы краевѣ будуть скликанѣ въ першôй половинѣ вересня, мабуть напевно на день 10 вересня. Здаесь однакожь, що зô взгляду на то, що галицкій соймъ мае бути пôсля Czas-y скликаный доперва на день 25 вересня, то и другѣ соймы краевѣ будуть бôльше менше о тôй самôй порѣ скликанѣ.

——

На закладанье шпихлѣрѣвъ вздовжь харкôвско-николаевскои зелѣзницѣ, взглядно на выставленье елеватора въ Николаевѣ, вызначивъ царь окремымъ закономъ 2 міл. рублѣвъ.

„Нов. Время“ доноситъ, що присутнôсть ôдъѣхавшого вже назадъ россійского посла въ Пекінѣ, Кумаі, стояла въ звязи зъ однои стороны зъ поправленьемъ ôдносинъ Россіи зъ Хинами, зъ другои стороны зъ укрѣпленьемъ россійскои границѣ ôдъ стороны хиньскои. Ся граница мае 7000 верстъ (кільометрôвъ), а що-до своеи важности розпадае ся на три части: граница амурска, урґайска и тіянъ-шаньска. Особливо важною есть для Россіи граница амурска, а правительство россійске старае ся ѳи якъ найлѣпше укрѣпити и выдае на то богато грошей; розумѣе ся, що при сѣмъ звертае ся також увагу и на Владивостокъ.

——

О недавныхъ розрухахъ ôрменьскихъ въ Ерзерумѣ и Константинополи дôставъ Pesti Hirlap ще ось таку вѣсть: Кôлька недѣль тому назадъ померъ въ Парижи богатый Ôрменинъ, именемъ Санасаріанъ, котрый осѣдувавъ бувъ въ кôлькохъ мѣстахъ ôрменьскихъ, особливо же въ Ерзерумѣ зъ власныхъ фондôвъ школы. Школа въ Ерзерумѣ була взôрцевою; учили въ нѣй дужа образованѣ учителѣ зъ Анґліи и Нѣмеччины. Школа та була Туркамъ, особливо-жь ґубернаторови Самі-пашѣ, солею въ оцѣ, бо ôнъ пôдозрѣвавъ учителѣвъ, що они задумують якійсь ворожѣ пляны противъ державы. То пôдозрѣнье Туркôвъ скрѣпивъ ще анонімный листъ, въ котрôмъ було сказано, що въ згаданôй школѣ и въ соборнôй церквѣ переховують ся великѣ запасы оружія Авторомъ тои денунціяціи уважано ôрменьско-католицкого патріарха въ Константинополи, Азаріяна, а то збôльшило незвычайно давный роздоръ мѣжь православными а католицкими Ôрменами. На пôдставѣ тои денунціяціи приказавъ турецкій міністеръ дѣлъ заграничныхъ ґубернаторови въ Ерзерумѣ зробити ревізію въ тамошнôй школѣ и соборнôй церквѣ. Якъ разъ правилось тогды въ церквѣ заупокôйне богослуженье за Санасаріяна, коли Турки впали до церкви, и прийшло до кровавои бійки, въ котрôй убито 35 Ôрменъ, мѣжь тыми ôрменьского епископа Ігічіяна, та 23 Туркôвъ. Анѣ въ церквѣ, анѣ въ школѣ не найдено нѣякои зброи. Наслѣдкомъ того було, що Порта именувала ґенералôвъ Гасана-Хайрі-пашу и Османа-Нурі-пашу ґубернаторами Ерзеруму и Вану, а зъ того пôйшла чутка, що въ Ôрменіи буде заведеный станъ облоги. Рôвночасно зъ сею сумною вѣстею наспѣли въ другихъ сторонъ Ôрменіи вѣсти до Константинополя о надужитяхъ Курдôвъ и Черкесôвъ. А що пôдъ ту пору заказано ще друкувати ôрменьскій календарь на 1891 р., то ôрменьскій православный патріархъ Ашікіянъ подавъ жалобу до султана на руки секретаря Сірея-пашѣ, въ котрôй пôднѣсъ то, що Порта не довѣряе Ôрменамъ та що Мусса-бея пущено на волю; ôнъ жадавъ отже, щобы того Курда ще разъ поставлено передъ судъ. По ерзерумскôй рѣзни розбôйшлась вѣсть, що Ашікіянъ подавъ ся до димісіи, але ôнъ того не зробивъ, а константинопольскій Ôрмене почали на него наставати, щобы ôнъ зажадавъ сатисфакціи або щобы подавъ ся до димісіи. Позаякъ жалобы позбôстали безъ успѣху, то постановили Ôрмене дня 27 липня зробити демонстрацію и думали, що Ашікіянъ стане на чолѣ демонстрантôвъ такъ, якъ кôлька лѣтъ тому назадъ аеп. Наръ-бей Суслiянъ. Коли-жь Ашікіянъ ôдказавъ ся и станувъ на боцѣ, роздались голосы: Прочь зъ нимъ! и въ церквѣ прийшло до бійки, котра дала нагоду турецкимъ жандармамъ вмѣшати ся до неи и въ котрôй погибло семеро людей.

НОВИНКИ.

— **Катастрофа зелѣзнича коло Пільзна въ Чехіи.** Поѣздъ особовый зелѣзницѣ пôвночно-захôднои, который выйшовъ вô второкъ о 2-ôй год. по полудни зъ Вѣдня въ напрямѣ до Хебу и складавъ ся зъ льокомотивы та 11 ваґонôвъ а мавъ 78 особбъ, выхопивъ ся зъ шинъ о год. 11 ôй въ ночи мѣжь стаціями Бльовіцъ и Незвестіцъ въ наслѣдокъ пôдмуленя зливою шляху зелѣзничого. Ваґоны злетѣли зъ насыпу. Кондукторъ попареный а грубникъ роздавленый на смерть. Зъ особъ лишь 10 неушкодженыхъ въ катастрофѣ, всѣ прочѣ страшно покалѣченѣ або на смерть поубиванѣ. Поѣздъ ратунковый прибувъ доперва за двѣ годины на мѣсце катастрофы. — Телеґрамы зъ Пільзна доносять: Страшный бувъ видъ раненыхъ особъ привезеныхъ на дворець пільзненьскій, де пороблено дуже малѣ приготовленя на ихъ принятье. У всѣхъ особъ лица перестрашенѣ а очи пôдбѣґлѣ кровію. Першу помôчь подали лѣкарѣ зелѣзничѣ Ґлязеръ и Штравсъ. Подорожнѣ розказують страшнѣ подробицѣ сеи катастрофы. Всѣ ваґоны були переповненѣ, въ кождôмъ купѣ було по 6 особбъ. Два надлѣсничѣ Штіхенвіртъ и Ваґнеръ, котрѣ на мѣсци катастрофы ратували, самѣ тяжко покалѣченѣ въ голову и ноги. Д-ръ Вайль зъ Вѣдня раненый въ рамя и лѣве око. Всѣ они три потребували понадъ чверть годины, заки выдобули ся зъ-пôдъ выверненого ваґону. Пôдчасъ катастрофы ливъ дощь; по бокахъ насыпу плывъ рвучій потôкъ. На насыпѣ лежали раненѣ въ неладѣ. Двѣ сестры держали ся въ ôбôймахъ, у однои роздавлена долѣшна щока, у другои кôсть носова. О 50 крокôвъ ôдъ льокомотивы лежавъ машиністъ Черный и стогнаючи, проговоривъ: Для мене нема ратунку, але я не виноватый въ тôй катастрофѣ. Година минула, заки поукладано раненыхъ на цѣлкомъ знищенôмъ насыпѣ. Цѣлѣ двѣ годины минуло, заки прибувъ поѣздъ зъ Незвестіцъ, и то зложеный лишь зъ одного товарового возу и безъ лѣкаря, а за той часъ лежали раненѣ на дощи. Въ возѣ товаровôмъ примѣщено 5 особбъ. Доперва зновъ за годину приѣхавъ поѣздъ и забравъ всѣхъ до Пільзна, де прибули о 4-ôй год. рано. Грубникъ, шлюсарь, жена кондуктора Колляра и двое дѣтей угорскихъ еміґрантôвъ найденѣ неживыми на мѣсци катастрофы. Машиністъ померъ. Гадають, що кôлька осôбъ впало до потока пôдъ насыпомъ и тамъ потонуло. — Тôлько можна знати зъ телеґрамôвъ, але докладныхъ вѣстей нема ще про сю цѣлу катастрофу.

— **Метрики хрещеня, вѣнчаня и смерти** урлопниковъ и резервістôвъ сталого войска, обороны краевои и маринарки, а такожь членôвъ ихъ родинъ, потрѣбнѣ для войсковои евіденціи, мають выдаватись безъ штемпля и цѣлкомъ безплатно.

— **Въ Пôдкамени коло Бродôвъ** ôдбулось дня 8 (20) липня торжественне ôдкрытье читальнѣ. Головою читальнѣ выбраный мѣсцевый парохъ о. Кончевичь.

— **X-тый межинародный конґресъ лѣкарскій въ Берлинѣ.** Велика выстава въ Парижи въ р. 1867 дала головный товчокъ до устроюваня конґресôвъ лѣкарскихъ, зъ котрыхъ вже першій мавъ характеръ межинародный за-для участи въ нѣмъ ôдпоручникôвъ рôзныхъ державъ европейскихъ и зъ по за Атлянтику. Слѣдуючій конґресы ôдбули ся; у Фльоренціи, у Вѣдни въ р. 1873 пôдчасъ выставы всесвѣтнои и тамъ головно дискутовано надъ холерою, въ Бруксели, де порѣшено орґанізацію такихъ конґресôвъ черезъ установленье секцій для рôзныхъ галузей медичныхъ наукъ; ôдтакъ слѣдували конґресы: въ Женевѣ, Амстердамѣ, Лондонѣ, Копенгазѣ и Вашинґтонѣ. Нѣ одинъ зъ попередныхъ конґресôвъ не дорôвнавъ сегорôчному въ Берлинѣ що-до числа участникôвъ и ôдпоручникôвъ. На конґресъ зъѣхало ся 2800 участникôвъ зъ-границѣ; найчисленнѣйше репрезентованѣ Америка (500 лѣкарѣвъ), Австрія, Анґлія и Италія. Такожь явили ся лѣкарѣ зъ Хинъ, Япану и Мехика. Лѣкарѣвъ зъ Нѣмеччины есть понадъ 2000. Взагалѣ есть 40 краѣвъ репрезентованыхъ а всѣхъ участникôвъ понадъ 5000. Щобы помѣстити таке число участникôвъ, мусѣвъ комітетъ приладити на зборы величезный циркъ Ренца, але вже на першôмъ засѣданю показавъ ся сей локаль за тѣсный, бо много лѣкарѣвъ приѣхало зъ женами, а на торжество ôдкрытя конґресу спрошено много гостей. Конґресъ ôдкрывъ промовою Вірховъ, и его выбрано презесомъ конґресу. Витали опôсля участникôвъ. міністеръ Беттіхеръ именемъ Нѣмеччины, міністеръ Ґослеръ именемъ Прусъ, а Форкенбекъ именемъ Берлина. Коли ґенеральный секретарь д-ръ Ляссаръ згадавъ о участи Французôвъ, роздались грôмкѣ оплески демонстраційнѣ, а такъ само оплескували грôмко промову французского ôдпоручника Бонпарда и италійского лѣкаря Баччеліого. Взагалѣ демонстративно радують ся Нѣмцѣ зъ участи Французôвъ въ такъ поважнôмъ числѣ. Промавляли ще презесы попередныхъ конґресôвъ Гамільтонъ зъ Вашинґону и Джемсъ Педжетъ, та ôдтакъ по нѣмецки Чатари въ имени Угорщины, Аретайосъ въ имени Грекôвъ, Склифасовскій (Украинець) въ имени Россіи и Куаріхъ зъ Ураґваю по испаньски. Ôдтакъ выбрано почетныхъ президентôвъ зъ рôзныхъ краѣвъ, мѣжь иншимъ для Нѣмеччины кн. Кароля Теодора Баварского, звѣстного окуліста, для Австро-Угорщины Більрота и Чатарія и т. д. Языкъ урядовый конґресу и референтôвъ есть нѣмецкій, французскій и анґлійскій, хочь можна такожь промовляти и въ иншихъ языкахъ. На першôмъ засѣданю, якъ се мы доносили, референовали д-ръ Лістеръ зъ Анґлiи, творець антісептичныхъ средствъ охоронныхъ въ хірурґіи, „О теперѣшнôмъ станѣ хірурґіи антісептичноі“, и д-ръ Кохъ зъ Берлина „О розслѣдахъ бактеріольоґічныхъ“. — Конґресъ буде тревати цѣлый тыждень и за той часъ по роботахъ въ поодинокихъ секціяхъ сходять ся участники конґресу на торжественнѣ гостины и пиры, устроюванѣ въ ихъ честь. И такъ въ понедѣлокъ були товарискѣ сходины участникôвъ въ парку выставы краѣвои, вô второкъ ôдбулась торжественна гостина въ ратуши ôдъ берлиньскои репрезентациі мѣскои, въ середу були бенкеты поодинокихъ секцій, въ четверъ баль въ зимовôмъ огородѣ центрального готелю, въ пятницю двôрске торжество въ честь участникôвъ, въ суботу пращальный пиръ, устроѣный берлиньскими лѣкарями въ огородѣ Кнолля. Крôмъ того есть въ проектѣ много иншихъ торжествъ и екскурзій. — Зъ конґресомъ получена есть лѣкарско-наукова выстава, котра мае характеръ медичный и цивілізаційно-историчный. На самôмъ вступѣ звертае на себе увагу гарна, срѣбломъ инкрустована аптика домова, выробу авґсбурґского зъ XVII вѣку; подальше стоить прегарна статуетка Ескуляпа, роботы Равха. Въ однôй зъ шафъ помѣщено предметы лѣкарскій уживанѣ въ Индіяхъ, въ иншôй шафѣ приборы медичнѣ въ Хинахъ, якъ коробки, амулеты и т. п. Зъ острова Сальтіеръ выставлено таньцюючій идолики, котрѣ служать охороною на заразливѣ недуги. Загально интересують „рецепты“ шаманôвъ (ворожбитôвъ), пôсля котрыхъ выроблюють ся деревлянѣ фіґурки на рôзнѣ недуги. Ôддѣлъ египетскій выставляе приборы хірурґічнѣ, ножѣ, сонды зъ бронзу и кременя, начиня до мастей та моздерики зъ алябастру и глины. Крôмъ того на выставѣ есть до 1000 рѣдкихъ и цѣнныхъ приборôвъ медичныхъ. — Для конґресу устроено окреме бюро почтове и телеґрафічне. Нарады и рефераты конґресу печатають ся що дня въ орґанѣ конґресу по нѣмецки, французски и анґлійски. — На бенкетахъ и пирахъ выголошують ся бесѣды, тоасты, въ котрыхъ неодно слово высказуе задушевнѣ чувства поодинокихъ народôвъ и загальноі людскости. И такъ пиръ въ ратуши закôнчивъ ся межинародною демонстраціею. Лѣкарѣ пôдняли на раменахъ Вірхова и занесли до повозу. Вірховъ внѣсъ тоастъ на загальне полученье всѣхъ народôвъ. Загально всѣ одушевились, а навѣть Французы фратернізували зô всѣми.

— **Огнѣ.** Въ Бѣлогорщи пôдъ Львовомъ погорѣли будынки господарскѣ, власнôсть мѣста Львова. Бѣлогорщу вынаймае ôдъ мѣста Львова жидъ Вольфъ Дрешеръ, и ему погорѣло все звезене збôже и сѣно та знаряды господарскѣ. Шкода лишь въ части убезпечена.

— **Иванъ Мазураничь,** найзнаменитшій хорвацкій мужь державный и поетъ, померъ сими днями въ 76 роцѣ житя. Уродивъ ся въ р. 1814 въ Нові; въ 21-ôмъ роцѣ житя выдавъ ôнъ свои поезіи и ôддавъ ся студіямъ правничимъ. Въ р. 1854 обнявъ мѣсце начального прокуратора державного въ Загребѣ, а въ р. 1861 ставъ словеньско-хорватскимъ канцлеромъ надворнымъ. Именованый въ р. 1870 баномъ Хорватіи, урядувавъ на тôмъ становищи сѣмь лѣтъ. Яко поетъ приналежить Мазураничь и стоить на чолѣ поетôвъ полуднево-славяньскихъ або т. зв. Іллірійцѣвъ, котрыхъ задачею есть полученье духове Сербôвъ, Хорватôвъ и Словѣнцѣвъ. Найбôльшимъ его творомъ поетичнымъ есть выданый въ р. 1856 въ Загребѣ народный епосъ: „Smrt Smaila agi Čengica и удале докôнченье двохъ запропащеныхъ книгъ епосу Ґундулича: „Osman“. Мазураничь ôддававъ ся також исторично-науковымъ працямъ, и выдавъ мѣжь иншимъ въ р. 1842 словарь нѣмецко-іллірійскій.

— **Мѣсточко Бжесь** на Мазурахъ выгорѣло передвчера въ однôй четвертôй части. Взагалѣ погорѣло кôлькадесять домôвъ мешкальныхъ и стодôлъ; судъ, костелъ и домы въ ринку выратувано. Сторожѣ огневѣ не могли успѣшно гасити пожару, бо не було подостаткомъ воды.

— **Краеза школа лѣсова у Львовѣ** завела с. р. на пробу практику вакаційну для своихъ ученикôвъ. Выслано взагалѣ 10 ученикôвъ, а то двохъ до лѣсôвъ въ Сколѣмъ, маетности Адама Шмідта, двохъ до лѣсôвъ въ Бжозахъ, маетку ординатского ґр. Ром. Потоцкого, а по двохъ до лѣсôвъ камеральныхъ въ Болеховѣ, Берегахъ и Лисовичахъ. Для тыхъ ученикôвъ выдано ôдповѣдну инструкцію, вказуючу, якъ треба имъ въ часѣ практики заховувати ся та на що мають звертати увагу. Результаты зъ сеи пробы послужать до рѣшеня, чи проектованѣ кôлькотыждневѣ курсы практичнѣ будуть стало заведенѣ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Маршалокъ краевый вернувъ до Львова и обнявъ урядованье. — Громадамъ Куньковичѣ и Лентовня, пов. перемыского, жертвувавъ цѣсарь 50 зр. пôдпомоґи на докôнченье будовы новои школы. — Пôсля выказу міністерства скарбу дохôдъ зъ тютюну въ першôмъ чвертьроку с. р. принѣсъ 17,850.836 зр., с. є. о 269.749 зр. бôльше, якъ въ такôмъ самôмъ часѣ минув. року. — **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнѣ до обохъ тягнень. Звертаемо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 6 серпня. Царица занедужала зновъ на недугу ушей, котрои набавила ся ще пôдчасъ катастрофы пôдъ Борками. Зачувати, що правительство хоче закупити на власнôсть всѣ зелѣзницѣ.

Буеносъ-Аіресъ 6 серпа. Президентъ Цельманъ подавъ ся бувъ до димісіи, але сенатъ ѳи не приймивъ. Ситуація політична поправила ся а складъ нового кабінету есть вже забезпеченый.

Парижъ 7 серпня. Вчера пôдписано француско-анґлійску угоду въ справѣ Санзибару.

Прага 7 серпня. Зачувати, що ческій соймъ буде скликаный доперва въ другôй половинѣ вересня мабуть рôвночасно зъ галицкимъ. Часть коштôвъ призначеныхъ на будову нѣмецкихъ клінікъ вставлено вже до нового буджету.

Вѣдень 7 серпня. Румуньскій король Кароль приѣде дня 15 с. м. до Ишль въ гостину до цѣсаря Францъ Іосифа.

Берлинъ 7. серпня. Слѣдуючій конґресъ лѣкарскій постановлено скликати до Риму. Цѣсарь Вільгельмъ приѣде дня 10 с. м. на Гельґоляндъ.

Вільгельмсгафенъ 7 серпня. На принятье австрійскои ескадры, котра теперь перебувае въ Спітгедъ коло Портсмесъ въ Анґліи, роблять тутъ величезнѣ приготовленя.

Надôслане

Потребую конціпієнта

Д-РЪ ФЕДАКЪ

адвокатъ у Львовѣ.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

перше **А. ВАЙҐЕЛЬ**

у Львовѣ улиця Театральна число 16,

поручає свôй богатый

СКЛАДЪ ГОДИННИКÔВЪ

золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ

спроваджуваныхъ зъ перворядныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ. 3576

Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконує соѣстно и пôдъ ґарантією.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 150·000

Промесы банку вѣденьского Mercur
на цѣлй льосы прем. угорскй по зр. 3·75
на пôвъ „ „ „ „ „ 2·50

Головна выграна зр. 50.000.

Промесы банку вѣденьского Mercur
на 3% льосы зав. кред. земск. австр. по зр. 1·75

продає такожь оріґінальнй льосы по курсѣ найумѣренѣйшимъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякй операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнй зубы и цѣлй щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякй недуги ушнй.

Зъ весною!

Зъ фабрики братôвъ Шулякевичѣвъ:

Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсниця** зр. 6. loco стація зелѣзнича.

Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выконанй.

55 центиметр. довгй, середно-широкй по 45 кр.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку. Окрôмъ повысше згаданыхъ суть єще вусшй по 40 кр. На пять кільоґрамову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ.

и филіи.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 133—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Учителька зъ испытомъ и зъ практикою, котра схотѣла бы заняти ся образованьемъ 3 дѣвчатъ въ однôмъ зъ священничихъ домôвъ, знайде сейчасъ мѣсце. Сторона хороша. Условія дуже користнй. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ** ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изоліриляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше **завохченй стѣны въ мешканяхъ.**

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 19—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 35—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй **выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.**

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Русинъ лѣтъ 26, проживаючій въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки, зъ образованьемъ галицкихъ шкôлъ реальныхъ, желавъ бы вôйти въ переписку зъ панною (Русинкою) чесною и образованою въ цѣли матримоніяльнôй. Просить ся надсылати листы зъ фотоґрафією пôдъ адресою: **A. Szkolnicki, Bellewod Wyo. Laramie Co. U. S. America.** За дискрецію ручить ся.

Дипльомованый на ц. к. університетѣ у Вѣдни

лѣкарь дентистъ

Адольфъ Льевнеръ,

ôдбувшій закономъ приписанй студіи спеціяльнй и испыты дентистичнй та выконуючій практику лѣкарско-дентистичну понадъ 15 лѣтъ въ Станіслововѣ, подає до вѣдомости П. Т. Публики, що мешкаючи на дальше у власнôй реальности при ул. Собѣского ч. 12, выготовляє всякй въ обсягъ штуки лѣкарско-дентистичнои входячй чинности, якото: **вынимає, пльомбує, чистить, вставляє штучнй зубы** и т. п. звертаючи при тôмъ увагу П. Т. Публики яко довголѣтный лѣкарь-дентистъ, що выступаючй ôдъ якогось часу у насъ индівідуа, называючй ся беззаконно „дентистами“ не маючй испытôвъ и дипльому яко лѣкарѣ-дентисты, впроваджують лишь въ блудъ публику а ôддаючись имъ выставляє ся власне здоровлье на шкоду. 3599 1—5

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину 3509 (21—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ,

лінія А—В, ч. 37.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Генер. агентъ

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Складъ сукна и готовыхъ одягôвъ

мужескихъ и дѣточихъ

пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнй средства маєтковй а такожь навязанй безпосереднй зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякй листовнй замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнй прôбки оплатно. 3109 37—?

Дякуючи за теперѣшнй взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

НА ДРУГІЙ ТЫЖДЕНЬ ТЯГНЕНЬЕ!

3539 (36—50)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головнй выгранй по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той вайскорше щадить, хто забезпечує ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечує для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при єи дожитю 20-того року. — Умирає отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устає дальше плаченье преміи, а донька при дожитю 20 року получає цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр, — Умирає же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертає „Славія“ всѣ вплаченй преміи.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечує собѣ на старôсть 1000 зр. Приступає до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише однои раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія“ выплачує забезпеченый капіталъ 1000 зр. єго наслѣдникамъ. — Єсли же пережиє тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстає убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи;
3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь
4) выплачуванье єму досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи, вкôнци
5) выданье єму поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты преміи.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечує на случай своєи смерти для своєи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату преміи 5 зр. 54 кр. — Умирає коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю однои раты мѣсячнои, то „Славія“ выплачує цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрй вплатили до своєи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тоє выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е є. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнй, може членъ на жаданье, зъ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченй преміи узыскавъ право.

Такожь може на такй поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный єсть термінъ 3 мѣсячный. — По уплывѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна єи въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поєдинокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнй, звертає „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣннôсть поліцъ „Славіи“ узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлює ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченй капіталы выносили по конець р. 1888 1,680 764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло 37.019 лиць, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ 22,533.445 зр. 64 кр.

Близшй поясненя подає Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 169. Львôвъ, Пятниця 27 липня (8 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Клерикальнѝ ґазеты зачинають зновъ голосно говорити о утвореню католицкого центра въ вѣденьскôмъ парляментѣ. Одна зъ тыхъ ґазетъ пише такъ: „Зъ щирою радостію зачуваємо, що прецѣ разъ роблять ся поважнѝ приготовленя до утвореня католицкого центра у Вѣдни. Надходять бо вже послѣднѝ хвилѣ для парляменту, що пôдъ прапоромъ консерватизму робивъ интересы для лібералôвъ. Коли не маємо стратити дальшихъ шѣсть лѣтъ и не маємо мимо волѣ шкодити правдивымъ католицкимъ интересамъ, то треба теперь брати ся до дѣла.“

Про гостину ґр. Таффого въ Грацу доносять зъ ôдтамъ такъ: Ґр. Таффе приѣхавъ до Грацу лишь на выразне жаданье цѣсаря; ôнъ самъ ôдъ часу своєи гостины кôлька лѣтъ тому назадъ, мавъ мало охоты оглядати Грацъ знову. Намѣстництво держало навѣть, доки лишь могло, въ великôй тайнѣ приѣздъ президента міністрôвъ, а навѣть въ готели не знали для якого высокого достойника вынаймлено апартаменты. Ґр. Таффе перебуваючи въ мѣстѣ цѣлѝ двѣ добы, мало де показувавъ ся, але бувъ въ добрôмъ гуморѣ и жартувавъ. Коли єму показували ôдновлене намѣстництво и сказано, щобы ôнъ станувъ бôльше на лѣво, то буде лѣпше видѣти, ôдповѣвъ міністеръ: „Нѣ, правительство стоить бôльше на становищи по правици.“

——

Жиды наробили були по цѣлôмъ свѣтѣ страшного крику, що ось то въ Россіи хотять завести противъ нихъ ще острѣйшѝ мѣры якъ доси. И дивна рѣчь, справу жидôвску порушено заразъ въ анґлійскôмъ парляментѣ и Сполученыхъ державахъ пôвнôчнои Америки, а въ сѣмъ послѣднôмъ краю навѣть заложено протестъ противъ поступованя россійского правительства. Теперь же доносить Пôвнôчна аґентія, довѣдавшись — якъ каже — зъ достовѣрного жерела (очевидно зъ волѣ россійского правительства), що правительство россійске не думає предпринимати нѣякихъ новыхъ мѣръ противъ жидôвъ.

При нагодѣ ювилею 50-лѣтнои службы въ войску міністра вôйны ґен. Ванновского выславъ царь до него письмо слѣдуючого змѣсту:

„Тамъ на поляхъ Болгаріи, для освободженя котрои Россіи стôльно жертвъ принесла, середъ довгого ряду спôльныхъ трудôвъ военныхъ, пôзнавъ я першій разъ особисто черты вашого сталого, отвертого и щирого характеру та мавъ нагоду оцѣнити вашѝ высоки прикметы, широке знанье войскове и неутомиму, енерґічну вѣрнôсть въ сповнюваню обовязкôвъ службы. Въ 1881 р. именуючи васъ міністромъ вôйны и повѣряючи вамъ одну зъ найважнѣйшихъ и близькихъ менѣ галузей державнои управы, бувъ я переконаный, що знайду въ васъ совѣстного сповнителя, здôбного перевести въ дѣло мои указы. Нашôй отчинѣ треба безъ сумнѣву сильнои и добре вправнои арміи, стоячои на высотѣ розвою военнои штуки, але не для заборчихъ цѣлей лишь для стереженя цѣлости и державнои чести Россіи. Зберѣгаючи дорогоцѣнне добро мира, котре, за Божою ласкою, сподѣю ся, удержить ся для Россіи, повиннѝ збройнѝ єи силы розвивати ся и образувати на рôвни зъ другими галузями державного быту, не переступаючи средствъ, якѝ доставляє прирôстъ населеня и полѣпшенье ôдносинъ економічныхъ. Такѝ були завсѣгды мои дѣйстнѝ намѣреня и указки, котрыхъ вы черезъ 9 лѣтъ були вѣрнымъ и даровитымъ сповнителемъ. Практичный вашъ поглядъ на задачу штуки военнои и потребы арміи, ваша журливôсть о дѣяльнôсть всѣхъ галузей войскового заряду, ваше знамените а оглядне кермованье всѣлякими справами войсковои господарки наконець ваша особиста, неутомима праця и енерґія — дозволили въ тôмъ такъ короткôмъ часѣ посунути значно напередъ станъ нашихъ збройныхъ силъ а именно ихъ готовôсть до бою а що найбôльше єсть потѣшаючимъ осягнути поважнѝ результаты не беручись за надзвычайнѝ средства и не обтяжаючи державнои силы надмѣрнымъ тягаромъ.“ На рескриптѣ написавъ царь власноручно: „Вдячный зъ душѣ и щиро люблячій васъ — Александеръ“.

——

На принятье кн. Фердинанда по єго приѣздѣ зъ заграницѣ роблять ся вже великѝ приготовленя, а всѣ бôльшѝ мѣста присылають до Софіи свои депутаціи. Тымчасомъ розѣзджає Стамбуловъ по краю а єму роблять всюды оваціи якъ якому другому князеви. Аґентія балканьска доносить, що коли Стамбуловъ приѣхавъ до Шумлѣ, то тамъ приняли єго величаво. Зъ кôлькохъ мѣстъ явили ся були депутаціи и выйшли єму на стрѣчу. Рада мѣста устроила була въ честь Стамбулова, зъ котрымъ ѣздивъ такожь міністеръ справедливости, Тончевъ, великій пиръ на 130 осôбъ, пôдчасъ котрого выголошено кôлька патріотичныхъ бесѣдъ. Вечеромъ було мѣсто илюміноване. Коли Стамбуловъ вôдъѣздивъ, вынесли єго люде на рукахъ ажь до воза. Урядники и значне число нотаблѣвъ ôдводили єго по дорозѣ до Варны ажь до стаціи Каспічанъ.

До Софіи наспѣла вчера зъ Константинополя урядова вѣсть, що въ середу доручено новоименованымъ епископамъ болгарскимъ въ Македоніи ихъ декреты. Именовано трохъ епископôвъ: Теодосія для Скопля, Сінесія для Велеса (Кевпрулі) и Кусмана для Охріды. Теодосій єсть зъ роду Македонець и звѣстный ôдъ давна зъ того, що патріархъ екуменьскій и взагалѣ цѣлый Фанаръ не терпѣвъ єго та гонивъ єго всѣлякими можливыми способами. Онъ бувъ зъ першу достойникомъ при екзархатѣ въ Константинополи, а ôдтакъ вікаріємъ въ Кіркъ-Кілісе; ôнъ говорить дуже добре по французки и турецки. Сінесій єсть такожь Македонцемъ зъ роду, бувъ десять лѣтъ митрополитомъ въ Адріянополи и оснувавъ пôдчасъ россійскои окупаціи въ 1878 роцѣ чотири болгарскѝ школы въ Тракіи и Всхôднôй Румеліи. Третій зъ именованыхъ епископôвъ, митрополитъ Кусманъ Пречистенскій, родивъ ся въ Дибрѣ въ Альбаніи, де бувъ довгѝ лѣта игуменомъ монастиря и вѣвъ безустанну борбу зъ Фанаремъ; за то и мусѣвъ ôнъ ôдсидѣти довшу кару въ монастири на горѣ Атосъ. Ôнъ умѣє такожь зовсѣмъ добре по французски и по турецки. Розумѣє ся, що именованье одныхъ зъ найбôльшихъ противникôвъ екуменьского патріарха и цѣлого фанара, болгарскими епископами, мусѣло вельми озлобити патріарха и нѣчого дивного, що ôнъ подавъ ся до димісіи. Тôлько-жь, що значить та єго демонстрація? Екуменьскій патріархатъ стративъ вже своє первѣстне значѣнье и свою силу и нема вже навѣть кому за нимъ упôмнути ся. Православна церковъ розбила ся остаточно вже зовсѣмъ. Замѣсть давнои звязи церковнои, котра сполучала всѣ народы христіяньскѝ на Всходѣ, настало пытанье національне и православна церковь розпалась на тôлько частей, кôлько стануло окремыхъ народôвъ. Фанаръ въ своѣй захланности и нетерпимости не умѣвъ погодити интересôвъ церкви зъ интересами народôвъ и мусѣвъ зовсѣмъ стратити своє значѣнье. Нинѣ ôнъ вже такъ пôдупавъ, що майже вже щезає зъ лиця землѣ. Патріархъ екуменьскій подавъ ся до димісіи, а припустѣмъ, що димісія буде принята, то майже вже и нема потребы установляти другого патріарха.

Journ. de St. Petbg. обговорюючи справу именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи каже, що Порта не повинна була такъ спѣшити ся зъ сповненьемъ бажань Стамболова. Бажаня тѝ суть выплывомъ деякихъ аспірацій політичныхъ, котрѝ пôддержувати не лежить зовсѣмъ въ интересѣ Порты. Того рода замѣтки насувають ся самѝ ôдъ себе, а посолъ Нелидовъ мавъ обовязокъ поробити Портѣ представленя въ тôмъ дусѣ. Наконець доказує згадана ґазета, що Портѣ не вручено нѣякои ноты. Переходячи ôдтакъ на розрухи въ ôрменьскôй церквѣ въ Константинополи, каже Journ. de St. Petbg., що поступованье аґентôвъ намовляючихъ до розрухôвъ не можна вправдѣ нѣякъ оправдати, але можна сподѣвати ся, що Порта увзгляднить справедливѝ жаданя ôрменьского народу.

——

Въ Арґентинѣ надôйшовъ вже мабуть конець тому заколотови, котрый вôдъ кôлькохъ недѣль непокоить цѣлый край. Президентъ републики, Цельманъ уступивъ а на єго мѣсце выбрано президентомъ дотеперѣшного віце-президента Пелльеґріна. Цельманъ зрезиґнувавъ бувъ зъ власнои волѣ вже давнѣйше, але здаєь, що єго прихильники въ сенатѣ спротивились тому и наклонили єго взяти назадъ свою резиґнацію. Що стало ся опôсля и що спонукало Цельмана подати другій разъ свою резиґнацію, не знати. То єсть лишь рѣчь певна, що выбôръ Пелльеґріна президентомъ Арґентины выкликавъ велику радôсть. Въ день выбору Пелльеґріна була столиця Буеносъ-Аіресъ величаво илюмінована а всюды наставъ вже спокôй и ситуація політична значно поправилась.

Регуляція рѣки Ломницѣ.

I.

Міністерство рôльництва, въ порозумѣню зъ міністерствами справъ внутрѣшныхъ и скарбу, вже зъ кôнцемъ минувшого року (рескриптомъ зъ 5 грудня 1889) заявило, що готово приступити до реґуляціи рѣки Лôмницѣ ôдъ Перегиньска, а такожь рѣки Чечвы уразъ зъ єи притокою Дубою ôдъ Сваричева въ долину, а се въ той спосôбъ, що зъ коштôвъ загальныхъ, обчисленыхъ на 1,000.000 зр. мавъ бы скарбъ державный дати зъ фонду меліораційного квоту 400.000 зр., зъ застереженьемъ конституційного призволу на поодинокѝ выдатки рôчнѝ. Квоту тую выплачувано бы въ мѣру поступу робôтъ реґуляційныхъ въ періодѣ 15-лѣтнôмъ.

Тымъ самымъ рескриптомъ затвердило міністерство рôльництва предложенѝ собѣ ще въ роцѣ 1888 ôдъ выдѣлу краєвого проєкты на охороннѝ роботы на Лôмници въ Перегиньску, Хотѣни и Пôдмихайлю, и заявило, що на покрытье выдаткôвъ, сполученыхъ зъ тыми роботами, готово удѣлити зъ фонду меліораційного — о скôлько рôчный прелімінаръ того фонду буде у властивôй дорозѣ затвердженый — $^1/_3$ коштôвъ будовы въ квотѣ 8.100 зр., а такожь $^1/_3$ коштôвъ заряду, въ сумѣ, яка выпаде зъ обчисленя тыхъ коштôвъ выдѣломъ краєвымъ.

Предкладаючи повысшѝ рѣшеня властей центральныхъ, правительство запытало выдѣлъ краєвый, чи ôнъ намѣряє предложити соймови проєктъ до закона въ цѣли переведеня тыхъ меліорацій, и застерегло собѣ, щобы, зъ огляду на те, що зъ фонду меліораційного мають бути въ найблизшихъ рокахъ покрытѝ значнѝ выдатки, означено евентуальнѝ постановы проєкту закона що-до речинця почину будовы, що-до высоты и выплаты поодинокихъ ратъ зъ того фонда въ такій спосôбъ, що дотычно тыхъ пытань наступить ще подрôбне порозумѣнье межи властями правительственными а выдѣломъ краєвымъ.

Що-до пытаня: що має обôймати евентуальный проєктъ закона краєвого: чи цѣлковиту реґуляцію Лôмницѣ зъ притоками на основѣ ґенерального проєкту реґуляціи рѣкъ галицкихъ, чи тôлько реґуляцію мѣсцеву простору пôдъ Перегиньскомъ, Хотѣнемъ и Пôдмихайльемъ пôсля частичныхъ проєктôвъ, — то міністерство высказуєсь за предложеньемъ насампередъ проєкту закона для переведеня частичныхъ проєктôвъ, а опôсля другого окремого проєкту закона для загальнои реґуляціи Лôмницѣ.

За такимъ подѣломъ и веденьемъ справы промовляє — по гадцѣ міністерства — тота обставина, що переведенье загальнои реґуляціи буде труднѣйше, анѣжь выготовленье проєктôвъ частичныхъ, а такожь за тымъ промовляє взглядъ на приватну власнôсть положену надъ Лôмницею пôдъ Хотѣнемъ, Пôдмихайльемъ и Перегиньскомъ, котра єсть дуже загрожена и вымагає спѣшнои помочи. Заразомъ пôдносить міністеръ, що згаданѝ роботы частичнѝ не выходять по-за рамы загальнои реґуляціи Лôмницѣ и що звязанье трасъ въ нѣчôмъ не перешкаджає, особливо що на рѣцѣ такъ змѣнчивôй и збыточнôй, якъ Лôмниця, задержати трасу, проєктовану ще въ 1885 роцѣ, теперь не можливо. Отже о скôлько черезъ частичнѝ реґуляціи далось бы осягнути намѣрене въ загаловôмъ проєктѣ реґуляціи вытворенье и утвердженье корыта, а такожь замуленье бôчныхъ раменъ Лôмницѣ, — о стôлько выложенѝ на те кошты могли бы и повиннѝ бы — по гадцѣ міністерства — бути покрытѝ зъ фонду 1,000.000 зр., призначеного на цѣлковиту реґуляцію тои рѣки, а взглядно потрученѝ ôдъ рôчныхъ ратъ, що мають призначитись на тоту будову зъ фонду меліораційного; кошты же тыхъ будôвель охоронныхъ, котрѝ бы були довершенѝ въ интересѣ спеціяльнôмъ згаданыхъ околиць, головно загроженыхъ, — якъ обвалованье берегôвъ и т. п. — на тѝ кошты треба знайти осôбне покрытье въ фондахъ призначеныхъ спеціяльно на частичнѝ проєкты реґуляційнѝ.

Отсе змѣстъ рескрипту міністерского. Въ слѣдуючôмъ числѣ подамо заявленье выдѣлу краєвого, зъ котрымъ познакомлює читателѣвъ кракôвска Nowa Reforma въ дописи зô Львова.

Де-що про выставу въ Короснѣ.

[Письмо зъ Лемкôвщины.]

Дня 4, 5 и 6 н. ст. серпня була у Короснѣ выстава. Була се властиво выстава промыслу домашного околицѣ Коросняньскои, а названо ту выставу педаґоґічною. Назву ту одержала выстава ôдъ того, що иніціятиву и уладженє єи взяли на себе педаґоґи повѣту коросняньского и що много предметôвъ выставовыхъ походить зъ рукъ учительства народныхъ шкôлъ и молодежи шкôльнои. Цѣлôсть выставы робила дуже добре враженье, а найбôльше подобали ся выробы зручности (слейдъ) и выробы жѣночѝ. Навѣть вѣрити не хоче ся, що тѝ выробы выйшли зъ рукъ народныхъ учителѣвъ и учительокъ та дрôбныхъ рученятъ школярѣвъ и школярокъ. Учительство коросняньске дало доказы, що стоить на высотѣ свого званя, а зъ другого боку показало ся, скôлько то здôбностей почиває у людей тыхъ околиць. Ту пôднести мушу, що населенье коросняньского повѣту переважно польске, хочь суть и рускѝ села. Зъ приятностію оглядали мы на выставѣ выробы зручности зъ рускои школы народнои зъ Вороблика, а були они дуже хорошѝ. Маю то пересвѣдченье, що наколи-бъ въ чисто-рускихъ повѣтахъ народнѝ учителѣ взяли ся до науки слейду а учительки до науки робôтъ жѣночихъ, успѣхъ при знанôмъ артистичнôмъ талантѣ люду руского бувъ бы ще красшій.

На выставѣ тôй звертали увагу такожь выробы ткацкѝ зъ Корчины. Выробы кошикарскѝ бачили мы на выставѣ зъ двохъ мѣсцевостей, зъ Ясла и зъ села Жарновець коло Коросна. Тѝ выробы кошикарскѝ зъ Жарновець справдѣ импонували елеґанцією и легкостію. Цѣны жарновецкихъ выробôвъ не высокѝ, тожь коли бы хто потребувавъ подôбныхъ выробôвъ, няй тамъ удасть ся.

Ж.

НОВИНКИ.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ**, ôдправивши торжественне богослуженье въ день вѣнчаня арх. Маріи Валеріи, выѣхавъ назадъ до Пôдлютого пôдъ Перегиньскомъ.

— **П. Рудольфъ Юновичь**, Русинъ, директоръ скасованои школы реальнои въ Серетѣ (на Буковинѣ), именованый директоромъ высшои школы реальнои въ Люблянѣ (въ Краинѣ).

— **Похороны дочки посла Юліяна Романчука**, бл. п. Евгеніи, ôдбули ся въ назначенôй порѣ. Въ похоронахъ взяли участь Впр. крилошане оо. Карачевскій и Пакижь, дальше оо. Яримовичь, Вол. Петрушевичь, оо. Зельскій и Сохоцкій зъ провінціи и одинъ священикъ латиньскій. За домовиною поступали опечаленѝ отець и два братя покôйнои, дальша родина (о. Петрушевичь зъ Буська и другѝ) и кругъ Русинôвъ львôвскихъ. Мощѣ покôйнои похоронено на кладовищи Стрыйскôмъ.

— **Зъ Самолускôвъ (въ пов. гусятиньскôмъ) пишуть намъ**: Въ нашôмъ селѣ Самолускахъ сильный градъ, великій якъ волоскій горѣхъ, падавшій черезъ 20 мінутъ по 7-ôй годинѣ вечеромъ дня 3 н. ст. липня, наробивъ 165 самолускôвскимъ господарямъ на 688 моргахъ шкоды на 28.000 зр., зр., якъ то оцѣнувала ліквідація зъ ц. к. староства. Забезпеченый ôдъ градобитя бувъ лише священикъ и одинъ господарь, а се длятого такъ мало, бо асекураційне товариство „Славія“ не хоче приймати до убезпеченя ôдъ градобить бодай своихъ членôвъ, а аґентъ „Славіи“ єсть таки въ мѣсци. Зъ 4000 зр., котрѝ дарувавъ цѣсарь на запомогу потерпѣвшимъ ôдъ граду на галицкôй Руси, дôставъ повѣтъ гусятиньскій 150 зр., а зъ того громада Самолуски 50 зр. беззворотнои запомоги для потерпѣвшихъ найбôльше.

— **Рада повѣтова въ Яворовѣ** уконституовала ся выбравши маршалкомъ Адама Луцкого, віцемаршалкомъ бар. Стан. Гаґена, а єго заступникомъ кс. Юл. Тужаньского. Въ складъ выдѣлу вôйшли: зъ бôльшихъ посѣлостей Фердинандъ Пааръ, бурмістръ Яворова, яко выдѣловый а на заступника єго Алекс. Шиманьскій; зъ мѣстъ Сим. Солтисикъ за выдѣлового а Илія Ляксъ за єго заступника; зъ селъ Яцко Манько выдѣловый а Петро Носса заступникъ; зъ повнои рады: Иванъ Конопка и Генр. Левицкій за выдѣловыхъ а за ихъ заступникôвъ Данило Щерба и Самсонъ Оранжь.

— **Огнѣ.** Дня 5 н. ст. серпня о год. 12-ôй въ ночи займивъ ся въ Пôдгайцяхъ огонь въ будынку господарскôмъ Василя Радиньского. Въ кôлька мінутъ опôсля прибула на ратунокъ сторожа огнева пôдъ проводомъ начальника п. Ем. Сигерича и за пôвтора годины пригасила огонь. Уратовано цѣлкомъ дôмъ мешкальный и стôжки збôжевѝ, ледви на 4 кроки ôддаленѝ ôдъ горючои стодолы. — Страшна пожежа навѣстила дня 5 н. ст. серпня мѣсточко Старе мѣсто. Около 3-ои годины зъ полудня займивъ ся огонь въ домѣ купця Гальперна въ самôй серединѣ мѣста и въ однôй хвили обнявъ за-для великои спеки и браку воды всѣ сусѣднѝ домы та розширивъ ся на захôдъ, пôвнôчь и всхôдъ. Погорѣло понадъ 100 домôвъ, але и того не можна ще точно обчислити. Погорѣльцями суть по найбôльшôй части Русины и то бѣднѣйшѝ. Много шкоды понесли такожь жиды; у самого Гальперна обчислюють страты на 50.000 зр. Цѣле нещастье представляє ся ще бôльшимъ, бо люде позвозили були вже майже все до стодôлъ и въ тôмъ огни все то погорѣло. Деякѝ бѣдаки лишились безъ кусника хлѣба, хаты и одежи, бо все було погорѣло до тла. Церковь була такожь въ дуже великôй небезпечности. Погорѣли двѣ бôжницѣ жидôвскѝ. Якось удало ся зльокалізувати огонь на деякихъ улицяхъ, бо инакше було бы цѣле мѣсто выгорѣло. Сторожа огнева зô Самбора и войско прибули на ратунокъ. Ще въ

кôлька днéвъ по пожарѣ тлѣли многѝ згарища. Причины огню не знають. — Онодгы горѣло о 5-ôй год. по полудни въ кольонiи нѣмецкôй пôдъ Коломыею, въ Баґінсберґу. Погорѣли три господарства зъ всѣми будынками и звезенымъ збôжемъ. На другій день горѣло въ Пядикахъ пôдъ Коломыею. — Мѣсточко Бжостекъ погорѣло дня 6 серпня. Одна половина мѣста выгорѣла до тла; загаломъ погорѣло 50 домôвъ, мѣжь ними урядъ громадскій и почта. Почтмайстеръ зъ небезпеченьствомъ житя ратувавъ зъ огню касу и книги, бо вже валивъ ся надъ нимъ дахъ. Ратували сторожѣ огневѝ зъ Пильзна, Кошиць и Ясла.

— **Ґеольоґія зъ пригодами.** Панъ Н. професоръ львôвскои политехнiки, выбравъ ся бувъ при кôнци липня зъ асистентомъ ґеольоґіи п. С. и ще однымъ студентомъ политехнiки на наукову вандрôвку по краю и звидѣвши Бориславъ, Рôпне и Схôдницю, вернули на Стрый въ Щирецке, щобы тамъ робити дослѣды науковѝ надъ будовою и покладомъ землѝ. Въ Щирци — якъ подає Gazeta Narodowa — выйшли на гору, де стоить церковця, а пôдъ котрою находять ся цѣкавѝ ґеольоґічнѝ поклады лiпcy. Тутъ добували они рôзнѝ камѣнцѣ и розбивали довгими клевчиками, а по пôвгодиннôмъ шпортаню въ земли забрались черезъ Хоросно и тамошнѝ каменоломы до Пустомытъ. Тутъ проф. Н. и третій товаришъ ôдъѣхали до Львова, а п. С. дожидаючи на поѣздъ до Стрыя, звиджувавъ каменоломы Ґревого и доколичнѝ торфовища. Вернувши до Пустомытъ заставъ цѣлу „ителіґенцію“ незвычайно оживлену передъ двôрцемъ и запримѣтивъ, що всѣ дуже пильно на него ззирають ся. Зъ розговорôвъ дочувъ, що тутъ були жандармы и що шукали за трома панами „зъ клевчикаии“. Ся забавна вѣдомôсть впровадила п. С. въ знаменитый гуморъ, ажь тутъ зъявляє ся властитель Пустомытъ зъ економомъ и шѣстьма паробками, иде до двôрця, чи властиво до будки, и посылає будника, щобы п. С. заразъ ставивъ ся передъ него. Розумѣє ся, що така импертiненція обурила п. С. и ôнъ казавъ заявити, що п. „властитель“ може самъ потрудити ся до него. Панъ дѣдичъ прийшовъ зъ великимъ крикомъ, але по близшôмъ поясненю позволено пану С. купити собѣ білетъ до Стрыя. Тымчасомъ разомъ зъ нимъ сѣдають до купе два жандармы и заявляють, що они єго арештують. Въ Николаєвѣ кажуть пану С. злѣзати, ведуть передъ начальника стацiи жандармеріи, перевôдять нове слѣдство и остаточно ревідують рѣчи. П. С. довѣдує ся, що єго посуджували о обôкражу церкви, але коли нѣякои познаки крадежи не знайшли ну, то шпѣгунъ... Година була пôзна, пану С. позволили троха переспатись а на другій день завели єго до бурмістра, зъ вôдки по рôзныхъ цѣкавыхъ а смѣшныхъ сценахъ пустили ґеольоґа на волю.

— **Польща на Буковинѣ.** Въ Ватрѣ-Молдавици посвящено дня 27 м. м. костелъ. До Gazet-ы Polsk-ои доносять, що костелъ въ тôмъ селѣ такій пышный, що не повстыдалось бы єго и мѣсточко..

— **Нападъ вовка** середъ бѣлого дня лучивъ ся дня 3 с. м. въ селѣ Драчинцяхъ на Буковинѣ. Господарь Иванъ Бойдакъ робивъ у поли пôдъ лѣсомъ, а малого сынка уклавъ у бороздѣ на сонъ. Наразъ почувъ страшный крикъ дитины, озирнувсь и побачивъ, якъ вовкъ (выскочивши зъ корчѣвъ) пôрвавъ дитину въ зубы и намагавъ ся нести до лѣса. Отець кинувъ ся за вовкомъ и зневоливъ єго, що дитину покинувъ, але она була вже такъ покусана зубами, що по кôлькохъ годинахъ померла.

— **Въ селѣ Кривчу**, въ повѣтѣ борщѣвскôмъ, мала лучитись — якъ доносять польскѝ дневники — пригода, котра, єсли бы була правдива свѣдчила бы справдѣ о здичѣлости молодежи. Дня 31 липня — якъ описують польскѝ дневники — переходивъ черезъ Кривче 13 лѣтный школярь Григ. Прокшь, пробуваючій на вакаціяхъ у матери въ Бабинцяхъ. Щобы скоротити собѣ дорогу, пустивъ ся стежкою черезъ пасовище кривецке. Наразъ обскочили єго чотири пастушки: два 14-лѣтнѝ а два 12-лѣтнѝ и почали бити єго бучками та жадати грошей. Потôмъ побитого школяря таскали въ рѣку на „холодну купѣль“, ажь старшѝ люде освободили єго зъ рукъ напастникôвъ. Побитого школяря ôдвезено пôдводою до матери, а напастникôвъ потягнено до одвѣчальности судовои.

— **Зъ Угнова доносять намъ**, що увязненый М. Козловскій все ще сидить въ вязници тамошнього суду. Надѣя, що справа буде полагоджена скоро, не сповнила ся. Акты переведеного угновскимъ судомъ слѣдства спочивають въ львôвскôй прокураторіи.

— **Катастрофа зелѣзнича коло Пільзна.** Мѣсце, де лучила ся катастрофа, єсть то гребля зъ насыпомъ, высока на 17 метрôвъ. Льокомотива и десять ваґонôвъ, выхопивши ся зъ шинъ, покотили ся зъ такои высоты и опинились ажь въ долинѣ у склону насыпу. Урядове справозданье ґен. дирекціи державныхъ зелѣзниць поясняє такъ сю катастрофу: На тôмъ мѣсци бувъ въ насыпѣ мурованый отвôръ склепленый о промѣрѣ 4·74 метрôвъ, щобы могла ôдплывати вода зъ потока Подгрази. Чи то за-для великои тучѣ, чи тому, що перервавъ ся недалекій ставъ, вода пôдмулила муроване склеплѣнье и оно завалилось а тымъ самымъ и цѣлый насыпъ усунувъ ся. О тôмъ не знавъ нѣхто изъ службы зелѣзничои и льокомотива, въѣхавши на шины, заломила ихъ а ôдтакъ ваґоны поточились середъ страшного лоскоту по обохъ бокахъ насыпу. Кôлько раненыхъ и убитыхъ въ тôй катастрофѣ, не знати ще урядово, бо одныхъ перевезено до Пільзна а другихъ до Бьовіцъ.

— **Промыслова выстава въ Бялѣ-Бѣльсну.** Дня 2 н. н. с. серпня с. р. отворили шлеску выставу промыслову въ 20 саляхъ забудованя промысловои школы, а на машины збудували окрему салю. Выстава презентує ся добре, предметы выставленѝ переважно зъ дрôбного промыслу домашнього зъ Шлеска и примежнои Моравы. Деякѝ вѣденьскѝ фірмы выставили и свои выробы, лишь Галичина якось не поспѣшила, хочь галицкѝ выробы допущано на выставу. Крôмъ двохъ фірмъ, одного шлюсаря зъ Перемышля и бронзôвника зъ Сянока нѣхто зъ Галичины нѣчого не выставивъ. Першій зъ нихъ выставивъ по при инчимъ висячу лѣхтарню, а другій церковнѝ приборы (монстранціи, чашѣ, свѣчники лямпы и др.). Выробы сѝ суть дуже вкусно и чисто оброблены, якъ пôдъ зглядомъ естетичнымъ такъ и артистичнымъ, тому импонують и зачудовують нѣмецкихъ промысловцѣвъ.

— **Фальшивѝ грошѣ.** Львôвскій урядъ мѣскій акцизовый на рогачцѣ жовкôвскôй задержавъ при оплатахъ акцизы въ минувшôмъ мѣсяци майже 50 штукъ 20-крейцаровыхъ монетъ, яко пôдроблены. Фальшивѝ монеты не рôзнять ся майже ôдъ правдивыхъ, лишь не мають ззуку и выразного орла цѣсарского. Догадують ся, що такій грошѣ фальшують десь за рогачкою жовкôвскою.

— **Новый урядъ почтовый** отворить ся зъ днемъ 16 н. ст. серпня с. р. въ Лобзовѣ пôдъ Краковомъ.

— **Берлиньскій конґресъ лѣкарѣвъ.** Онодгы на засѣданю конґресу повѣдомивъ Вірховъ, що выдано взагалѣ 7056 білетôвъ для ôдпоручникôвъ, участникôвъ и пань. Участникôвъ явило ся: зъ Америки 623, Россіи 421, Анґлiи 353 а Франціи 173. Слѣдуючій конґресъ має ôдбутись 1893 р. въ Римѣ.

— **Похоронъ маркиза Тсенґа.** Похоронъ маркиза Тсенґа, звѣстного хиньского амбасадора въ Парижи, котрый ôдбувъ ся недавно въ Шанґаю, може служити примѣромъ, якъ ховають высоко поставленого урядника въ Хинахъ. Въ походѣ похоронномъ машерувало що-найменче 5000 осôбъ. Найперше ишли бѣгуны зъ Ємену и ураднича бранжа, всѣ въ блискучихъ уніформахъ, несучи сотки шовковыхъ и аксамитныхъ прапорôвъ, на котрыхъ стояли ôдповѣднѝ хвили написи, выхвалюючій честноты покôйника По нихъ поступало кôлька тысячь воякôвъ въ синочервоныхъ и фіолетовочервоныхъ, въ зеленыхъ и бѣлыхъ широченныхъ уніформахъ. Одинъ несли прастарѝ стрѣльбы кремѣнний, инчѝ страшенний тризубы та ратища, а инчѝ зновъ новомодни карабіны Пôдчасъ обходу похоронного ливъ дощь безъ перестанку, а що Хинцѣ практичный народъ, то кождый воякъ державъ въ рукахъ понадъ собою величезный парасоль. Передъ самою домовиною машерувало 100 трубачѣвъ и священикôвъ въ помпатично вымережаныхъ одягахъ. Особливо величавый бувъ караванъ, котрый мавъ видъ великого смока зъ широко отвереною пащею. Хинцѣ говорили, що въ Шанґаю не було ще величавшого похорону понадъ сей маркиза Тсенґа. Похоронъ коштувавъ що найменше 20.000 фунтôвъ штерлінґôвъ. Тѣло выставлено черезъ кôлька днéвъ въ сали арсеналу, а ôдтакъ повезено до родиннои гробницѣ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** До Криницѣ зъѣхались сими днями знатнѝ спѣваки оперовѝ: Фльоріяньскій зъ Праги и браты Решки зъ Лондону. — Епископъ суфраґанъ Пузина зачинає зъ днемъ 13 н. ст. серпня візитацію деканату теребовельского, при чôмъ посвятить костелы въ пяти селахъ: въ Ходачковѣ, Буцневѣ, Росоховачи, Могильници и Лошневѣ. — Директоръ почтъ и телеґрафôвъ, п. Ант. Шіфнеръ вернувъ зъ ôдпустки и почавъ урядувати. — На ночѣ мѣжь 8 а 12 серпня припаде стрѣча землѣ зъ метеоричною рôйко Перзеідôвъ або т. зв. Сльозами св. Лаврентія. — Князь Павло Сапѣга, третій сынъ кн. Адама, заручивъ ся сими днями въ Бѣлôй-Церквѣ зъ ґрафянкою Софією Браницкою, дочкою небôщика Владислава Браницкого и Маріи зъ Сапѣгôвъ.

— **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнѝ до обохъ тягнень. Звертаємо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва рада школьна именувала: о. Амвросія Рыбака, сотрудника въ Бродахъ, дѣйстнымъ учителемъ реліґіи обряду греко-кат. въ етатовôй школѣ въ Стрыю; дѣйстн. учителями и учительками: Як. Цапа въ Яблоновѣ, Амвр. Врублевского въ Щавѣ, Викт. Малую въ Карльсдорфѣ, Кар. Буґеля въ Добромѣрцѣ, Корн. Земяньску въ Библѣ, Людм. Горачкôвну при XIV школѣ етатовôй въ Краковѣ, Фел. Щерба въ Загориню, Теодоръ Стефанюкъ въ Михалковѣ, Евгенія Бохеньска въ Черниховцяхъ, Викт. Вишнѣвска въ Тшетшевинѣ. — Намѣстникъ именувавъ конципіста намѣстництва Ив. Вельцого въ Стрыю комісаремъ повѣтовымъ, а Єронима Заградника практиканта въ Самборѣ, конципістомъ намѣстництва.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ провізоричного конципіста Єронима Заградника зô Самбора до Городенки, а практиканта Вол. Ґродзицкого зô Львова до Самбора.

Телеграмы „Дѣла“.

Гельґоляндъ 7 серпня. Приѣхавъ сюды тайный совѣтникъ зъ нѣмецкого міністерства дѣлъ заграничныхъ Вермутъ, котрый въ роли комісаря державного має обняти управу острова. Анґлійскій корабель має завтра забрати анґлійскихъ урядниковъ и всю движиму власнôстя анґлійского правительства.

Парижъ 7 серпня. Трибуналъ апеляційный затвердивъ выровъ першои инстанціи въ процесѣ россійскихъ революціонерôвъ.

Лондонъ 7 серпня. На пирѣ міністрôвъ заявивъ льордъ Сальсбері, що ситуація есть на скрôзь мирна. Розбiйшлась тутъ поголоска, що россійскій посолъ въ Константинополи Нелидовъ не верне вже на свою посаду.

Берлинъ 8 серпня. Передача Гельґоляндy нѣмецкимъ властямъ ôдбуде ся завтра а въ суботу приѣде на островъ цѣсаръ Вілгельмъ.

Вѣдень 8 серпня. Наспѣла тутъ поголоска зъ Бѣлграду, пôсля котрои королева Наталія думає осѣсти въ якôмсь монастири въ Россіи а часть свого майна запише сынови.

Брукселя 8 серпня. Бъ кругахъ двôрскихъ говорять, що цѣсарь Вільгельмъ будучи на обѣдѣ у короля Леопольда въ Остендѣ мавъ сказати: Доки буду жити, доти буду працювати надъ удержаньемъ мира.

Парижь 8 серпня. Рада міністрôвъ постановила предложити парляментови на найблизшôй сесіи законъ о будовѣ зелѣзницѣ черезъ Сагару.

Бѣлградъ 8 серпня. Малісоры въ Добри въ Альбанiи збунтували ся; правительство турецке выслало для усмиреня ворохобникôвъ 7 баталіонôвъ войска.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ дняхъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропиґійского Института** (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ілюстрованій

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ ґр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти **зъ 20 аркушевъ** друку **на лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 1—50

Передплату принимає книгарня Ставропиґійского Института во Львовѣ, Руская улиця ч-ръ 3.

НАДÔСЛАНЕ.

Маю честь пригадати Вп. **членамъ товариства имени Шевченка**, що надзвычайнѝ загальнѝ зборы того-жь Товариства ôдбудуть ся въ вересни, и прошу, щобы зволили уважно переглянути проектъ нового статута, въ свôй часъ всѣмъ Вп. членамъ розôсланый.

Змѣна статута має на цѣли реорґанізацію товариства въ напрямѣ науковôмъ, тому бы треба добре и всесторонно еи обдумати.

Д. Гладиловичъ, голова товариства.

Глядає ся

молодыхъ ясенѣвъ

до купна о промѣрѣ найбôльше 7 цалѣвъ.

Вѣдомôсть у

Г. Охманна, Коросно

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЬ“**

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи (ГАЛИЧИНА)

Тѝ косы ôдзначують ся **легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня.** Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попереднього клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косять до 120 крокôвъ и найтвердшій травы гôрскій.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краєвôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	центім.
Цѣна за штук	1.—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

бабка зъ клевцемъ зр. 1·20.

Высылка скора, лишь **за готôвку або послѣпатою** почтою або зелѣзницею; фрахтъ ôдъ однои косы выносить 2 до 3 кр При ôдборѣ що найменше 10 штукъ

Численнѝ посвѣдченя о добротѣ кôсъ долучає ся до пересылки. 3479 (16—?)

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивѝ суть лишь косы зъ маркою „Косарь“ выбитою на ôдворотнôй сторонѣ пятки и спро важденй просто ôдъ фірмы

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючій замовленя мають провізію.

Глядає ся учителькы

до удѣлюваня гры на фортепіянѣ. Особы, котрѝ бы могли заразомъ обняти науку въ народнôй школѣ мѣсцевôй, будуть передъ другими увзглядненѝ. Зголошеня приймає **В. Филиповскій парохъ въ Беньковцяхъ почта Пôдкамѣнь пôдъ Рогатиномъ.**

Русинъ лѣтъ 26, проживаючій въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки, зъ образованьемъ галицкихъ школъ реальныхъ, желавъ бы вôйти въ переписку зъ панною (Русинкою) чесною и образованою въ цѣли матримоніяльнôй. Просить ся надсылати листы зъ фотоґрафією пôдъ адресою: **A. Szkolnicki, Bellewod Wyo. Laramie Co. U. S. America.** За дискрецію ручить ся.

Складъ сукна и готовыхъ одяґовъ

мужескихъ и дѣточихъ

пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнѝ средства маєтковѝ а такожь навязанй безпосереднѝ зносины зъ першорядными фабриками якъ краевыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякій листовнѝ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнѝ пробки оплатно. 3109 38—?

Дякуючи за теперѣшнѝ взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ!

3539 (37—50)

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНѝ ВЫГРАНѝ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 170. Львôвъ, Субота 28 липня (9 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 28 липня (9 серпня) 1890.

Черновецка Gazeta Polska пôднесла въ остатнôмъ своѣмъ нумерѣ важну справу еміґраціи люду польского зъ захôднои Галичины до Америки и рѣшає тоту справу въ спосôбъ для насъ Русинôвъ дуже цѣкавый и поучаючій.

Товчокъ до розбору сего пытаня дало Gazet-ѣ Polsk-ôй письмо одного Поляка, Модеста Маріяньского зъ Америки, помѣщене въ Dziennik-у Poznańsk-ôмъ. Маріяньскій — опираючись на обчисленяхъ Стан. Щепановского, выказуючихъ, що въ Галичинѣ вымирає рôчно 50.000 душь зъ голоду, лихого харчу, лихои одежи и лихого мешканя, — дивуєсь, длячого гадка загалу такъ дуже противна еміґраціи люду до Америки. Прецѣнь же лучше, — каже Маріяньскій — що тіи люде еміґрують и глядають собѣ зарôбку по-за границями краю, тымъ бôльше, що небезпечности зъ того для народу нѣякого не видко.

На се замѣчає Gazeta Polska, що авторъ письма стоить на становищи выключно економічнôмъ, а зовсѣмъ не бачить на моральный интересъ національный. Бо коли-бъ памятавъ о тôмъ другôмъ, то може й не дивувавсь бы, длячого край такъ дуже осуджує еміґрацію польского люду до Америки. [Звертаємо ось-тутъ заразъ увагу читателѣвъ на слова Gazet-ы: „край“ осуджує еміґрацію „польского“ люду, — хочь зъ краю еміґрує до Америки и „рускій“ людъ (особливо Лемки). Отже еміґрація „руского“ люду зъ Галичины єсть, консеквентно, въ „моральнôмъ“ интересѣ національнôмъ польскôмъ...]

На поглядъ Gazet-ы Polsk-ои, якъ довго о перелюдненю Галичины нема мовы, такъ довго еміґрація люду до Америки єсть тôлько хоробою часовою, котрои причиною єсть лиха господарка економічна краю. Отже постаратись о розширенье поля працѣ для люду, а струя еміґраційна черезъ те саме перестане. Поки що Поляки можуть лише терпѣти еміґрацію и — якъ хоче авторъ письма — реґулювати єи, але, о скôлько змога, не до Америки. Сотки тысячей люду, що выйшли за океанъ, страченѝ для ôтчины майже зовсѣмъ. Край ледви десятый процентъ дôстане ихъ назадъ. Прецѣнь же отъ ще передъ пôврокомъ одинъ священикъ польскій писавъ у Wiarus-ѣ, що „въ Америцѣ для ôтчины и Польщѣ мѣсця нема! Коли въ Польщи выбухне повстанье, мы зъвôдси не рушимось бити Прусака и Москаля. Мы не вернемось навѣть до краю, хотяй Польща ôдзыскає самостôйнôсть, бо тамъ буде бѣда и нужда.“ И оно на те выходить. Ще десять, двацять лѣтъ, а Поляки тамъ стануть ся тымъ, що тѝ жиды, що за власною ôтчиною не тужать, а до новои не хотять признати ся.

Отже — заключає Gazeta Polska — приступаючи до уреґульованя руху еміґраційного, не повиннѝ Поляки спускати зъ ока, що окрôмъ матеріяльного интересу еміґрантôвъ єсть въ тôй акціи ще національный интересъ суспôльности и длятого, о скôлько Поляки стоять за тымъ, щобы спиняти еміґрацію до Америки, о стôлько зъ другои стороны повиннѝ пôдпирати проєктъ т. зв. внутрѣшнои еміґраціи въ краю самôмъ и переселюваня въ стороны положенѝ на єго окраинахъ. Рухъ еміґраційный польского люду до всхôднои Галичины и на Буковину истнує ôдъ давна, хочь не такъ сильный, якъ за море. Тую власне мѣсцеву струю переселюваня треба уреґулювати и улекшити, а якъ зъ одного боку поправить ся бытъ одиниць, такъ зъ другого боку не стратить ся безповоротно такои масы польского елементу за океаномъ. Найблизшій зъѣздъ правникôвъ и економістôвъ польскихъ повиненъ сю рѣчь взяти пôдъ розвагу.

* * *

Якъ бачимо зъ наведенои повысше статьѣ черновецкои Gazet-ы Polsk-ои, она просто накликає Полякôвъ до орґанізаціи систематичного кольонізованя Галицкои и Буковиньскои Руси Мазурами.

Єсть се такій самый проєктъ, якій передъ роками подавъ князь Бісмаркъ щодо кольонізаціи Познаньщины Нѣмцями. Князь Бісмаркъ навѣть такъ само мотивувавъ: Мають Нѣмцѣ еміґрувати до Америки, то лучше кольонізувати ними окраины державы, т. є. Польщу, бо и поправить ся бытъ одиниць, и не стратить ся масы нѣмецкого елементу за океаномъ. Отже проєктъ Бісмарка а проєктъ Gazet-ы Polsk-ои точь въ-точь той самый, — лише замѣсть Deutschland поставити Polska, а замѣсть Vaterland — ojczyzna.

Проєктъ Бісмарка называє Gazeta Polska — barbarzyństwem, але такій самый проєктъ єи — то вже щось незвычайно благородного..

Правда, Бісмаркъ, розпоряджаючи фондами, мôгъ вызначити сто міліонôвъ марокъ на переводженье свого проєкту въ дѣло, — а Поляки, не маючи фондôвъ до розпорядимости, учинити того не можуть. Але не о фонды тутъ иде, а о проєктъ, о задушевну гадку.

Впрочôмъ Gazeta Polska констатує, що „еміґраційный рухъ польского люду до всхôднои Галичины и на Буковину истнує ôдъ давна, хочь ôнъ не такъ сильный, якъ за море“.

Такъ єсть! Зъ прикростію мусимо и мы сконстатувати, що Мазурôвъ суне зъ заходу на всхôдъ що-разъ бôльше, и то не тôлько вытискають Русинôвъ изъ осель пограничныхъ, але заганяють ся чи то громадно чи поодинокими родинами ажь на пôдгôря станіславôвске, коломыйске и стрыйске, именно въ тотѝ стороны, де доси кольоній мазурскихъ нема. За остатныхъ десять лѣтъ мы маємо на пôдгôряхъ уже цѣлѝ новѝ осады мазурскѝ, а кромѣ того богато родинъ мазурскихъ позакупувало грунты ôдъ рускихъ господарѣвъ скрôзь по краю, користаючи по-найбôльше зъ ихъ нещасть, зъ неврожаѣвъ, зъ ліцітацій банковыхъ и т. п.

Єсли-жь таке дѣєсь безъ орґанізаціи систематичного переселюваня Мазурôвъ на Русь, то що-жь доперва дѣялось бы по такôй орґанізаціи? Орґанізаторы Поляки — не маючи серця до руского селянина — выкористували бы кожде нещастье автохтона, ôдпыхали бы єго ôдъ землѣ, а впыхали бы Мазура — якъ то дѣє ся въ Познаньщинѣ, де Нѣмцѣ въ такій спосôбъ приходять до земель селяньскихъ польскихъ. Тогдѣ выйшло бы таке, що на Руси скрѣпивъ бы ся елементъ narodowy polski, але елементъ національный рускій мусѣвъ бы зъ своєи землѣ выносити ся до Америки.

До того очевидно стремлять тѝ Поляки, що стоять за орґанізацією переселюваня Мазурôвъ на Русь.

Тôлько-жь „Богъ — батько“ — каже рускій нарôдъ. Не все такъ складаєсь, якъ укладаєсь. Нинѣ Поляки въ Австріи „пещенѝ дѣти“ — то чому-жь неоднôй такôй дитинѣ не рôвняти ся проєктами зъ Бісмаркомъ? Але-жь отъ примѣръ на такôмъ великанѣ, якъ той зелѣзный князь, поучивъ, яка то змѣнчива тота фортуна на Божôмъ свѣтѣ.. якъ то часомъ и зъ найвысшои горы можна стрôмголовь злетѣти, не знати навѣть: коли и якъ... Богъ — батько!

Now-ôй Reform-ѣ.

II.

Мы подали передъ кôлькома днями ôдповѣдь Now-ôй Reform-ѣ на єи першу статью „W kwestyi ruskiej“, розбираючу першу половину статьѣ „Дѣла“ зъ 14 (26) липня с. р.; теперь ôдповѣдаємо на другу статью, въ котрôй N. Reforma, розбираючи другу половину статьѣ „Дѣла“, старає ся ôдперти закиды Русинôвъ, робленѝ Полякамъ.

N. Reforma дуже собѣ улекшила свою роботу. Мы въ своѣй статьи выказували, якъ несправедливо, якъ нетолерантно поступають Поляки супротивъ Русинôвъ. На то ôдповѣдає N. Reforma, що нашѝ закиды суть зовсѣмъ безпôдставнѝ, бо „мы, т. є. N. Reforma и єи сторонництво, нѣколи не робили кривды Русинамъ, нѣколи не накидали имъ своєи волѣ и панованя“. Простить намъ N. Reforma, але мы єи и єи сторонництва не можемо уважати репрезентантами всего загалу Полякôвъ. Она сама выходить въ Краковѣ и має вплывъ именно въ захôднôй Галичинѣ, єи сторонництво — то польскѝ демократы зъ захôднои Галичины, зъ котрыми — мимоходомъ сказавши — Русины найменше стыкають ся и найменше мають дѣла. Мы могли бы отже на сѣмъ и скôнчити нашу ôдповѣдь и сказати N. Reform-ѣ: Мы о кôмъ иншôмъ говорили, а ты о кôмъ иншôмъ говоришь; ты, ôдпираючи нашѝ закиды що-до себе, тымъ самымъ въ певнôй мѣрѣ признаєшь ихъ що-до иншихъ Полякôвъ.

Але мы и що-до самои N. Reform-ы маємо ще бôльше сказати. Хотя она не єсть репрезентанткою загалу Полякôвъ и не належить навѣть до верховодячои бôльшости польскои, однакожь и она мусить ôдповѣдати разомъ зъ польскимъ загаломъ, зъ тою верховодячою бôльшостію. Все и всюды нарôдъ чи сторонництво репрезентують ся бôльшостію своєю, а меншôсть тôлько тогды єсть вôльна ôдъ одвѣчальности за яке дѣло бôльшости, коли противъ того дѣла выразно протестує. О скôлько отже N. Reforma и єи сторонництво за якій поступокъ противъ Русинôвъ, походячій ôдъ бôльшости польскои, репрезентуючои цѣлый польскій загалъ, выразно не протестували, о стôлько и они за той поступокъ ôдповѣдають. То одно. А друге: Єсли N. Reforma — а такъ зъ єи статьѣ выходить — рахує до

ВАКУЛА

Перекладъ зъ *Помяловского.*

(*Дальше.*)

Семенъ Ивановичь ходить въ своѣй комнатѣ зъ кута въ кутъ. Ôнъ нинѣ якійсь не свôй. Хлѣбъ у него вже весь на гумнѣ, зъ слугами насваривъ ся вже доволѣ, сими днями скôнчивъ ся послѣдный єго процесъ, новины нема нѣякои, а споминати старе або читати „правоучительнѝ“ книжки, не має якось охоты. Пусто въ головѣ, пусто въ серцю, въ однôмъ животѣ не пусто — ѣсти навѣть не хоче ся. Отъ Семенъ Ивановичь запаливъ лямпу передъ образомъ, выкуривъ люльку одну, другу: но, а що потому? Поглядає на стелю, на стѣну, на кôнчикъ чобота... Игій на тебе, такъ нудно!.. Сотный уже разъ оглянувъ свôй портретъ, заглянувъ и въ календарь: Параскевы нинѣ, — най собѣ буде и Параскевы! Потôмъ подививъ ся въ ôкно: вулиця, ну вулиця... хлопы идуть, бабы идуть, вôзъ ѣде... „А чортъ зъ ними!“ — думає Семенъ Ивановичь — „най собѣ йдуть, ѣдуть, куда хотять; менѣ що до того?“

Семенъ Ивановичь очевидно живый чоловѣкъ, але житье єго въ тôй хвили нѣчимъ не проявляє ся, ôнъ чує лише, що єму тяжко и нудно. Жадна думка не задержуєсь въ єго головѣ, серце нѣчого не бажає, до нѣчого нема въ него охоты. Все въ нѣмъ нѣбы замерло и закоценѣло. Такій станъ называють люде нудою, але воно щось бôльше нѣжь нуда. Иншій чоловѣкъ, що зъ молоду нѣколи нѣчого не робивъ, привыкне до такого стану; ôнъ влѣпить очи въ одну точку и сидить такъ довго-предовго, и се не сонъ, не спочинокъ, а просто якійсь обморокъ, якійсь туманъ. Такого стану не стерпить чоловѣкъ дѣющій, ôнъ старає ся конче перервати єго. Якъ ôнъ перерве, се вже залежить ôдъ вдачѣ чоловѣка: оденъ выпье горѣвки, заграє въ нѣмъ кровь и ôнъ мовь ожиє; другій стрепене ся, скочить, гримне стôлцемъ о помôстъ або зареве дико пѣсню не пѣсню, що ажь горло розсаджує; ще нашій укладе ся спати та й проспить бѣду. Семена Ивановича въ такихъ злучаяхъ брала злôсть, радъ бувъ помучити кого-небудь и тымъ забавитись... На небѣ хмары заступили сонце; потемнѣло на вулици и въ кôмнатѣ... ще тяжче стало Семенови Ивановичеви на души. Ôнъ конче хотѣвъ бы злôсть свою на кого выляти, та нема на кого. На щастье єго переходить черезъ комнату Вакула.

— А, то ты, щенюку! Ну, що жь ты? — пытає опѣкунъ свого малого свояка.

— Нѣчо, дядьку.

— Дурень ты!

Вакула на теє нѣ слова.

— Скажи, що то значить: дурень?

— Не знаю, дядьку.

— Ади, якій хитрый! Ты кажи: чого вамъ лѣпше? — я дурень!

Вакула не зрозумѣвъ сего и глядить зъ-пôдъ лоба на дядька.

— Що жь ты, порося?

— Боюсь дядьку.

— Ну, чого бояти ся? Говори!

— Вы дурень, дядьку!

— А ты, свиняче рыло! Що ты сказавъ? Вухо!

Вакула пôдставивъ вухо.

— Друге!

Вакула пôдставляє и друге. Дядько командує дальше:

— Стань въ кутъ лицемъ до стѣны! Теперь клякни!.. Такъ! Я тебе навчу поважати старшихъ!

Вакула не противить ся, не звиняє ся, мовь машина робить все, що розказує дядько. На лици єго не видко жадного чувства, оно навѣть глупо выглядає. Нове выхованье кладе вже на него свою печатку.

Потôмъ дядько выпытує Вакулу:

— Дурню, котрого дня сотворивъ Богъ курку?

— Пятого.

— Кôлько маєшь лѣтъ?

— Вôсѣмъ.

— Де въ тебе розумъ?

— Въ головѣ.

— Хто твôй дядько?

— Обыватель Семенъ Ивановичь Тарантовъ.

— Коли твои именины?

— 6-го лютого.

— Хто найгôршій на свѣтѣ?

— Діяволъ.

— А по діяволѣ?

— Мазепа.

Всего того навчивъ Вакулу дядько.

— Добре. Ты недавно сказавъ, що въ тебе розумъ въ головѣ, а де въ тебе глупота?

Вакула застановивъ ся. Коли розумъ въ головѣ, то де жь глупота? Думавъ, думавъ Вакула — нѣ! нема глупоты нѣде; а повинна бы десь бути!

— Охъ ты дурню! та же въ лепетѣ! Повтори жь, де?

— Въ лепетѣ.

— Но такъ, въ лепетѣ. Все такъ ôдповѣдай. А може въ тебе и въ животѣ глупота? Невдячне сотворѣнье, не чуєшь, що чуже добро жерешь?.. А въ мене де глупота?

Вакула мовчить.

— Говори жь, йолопе!

— Въ лепетѣ.

Дядько зновъ дере Вакулу за вухо, каже клячѣти и т. д.

Такимъ способомъ Гавриличь научавъ Вакулу богословія и языкôвъ, а дядько псіхольоґіи и иншихъ наукъ, на котрыхъ и назвы нема.

Але що важнѣйше, дядько потѣшивъ ся и пуда єго пройшла. У него вже зновъ спокôйно въ души, ôнъ знозъ чує, що въ него совѣсть чиста и що ôнъ жити умѣє. Ôнъ сказавъ до Вакулы:

— Ну, теперь иди собѣ до чорта!

Вакула ôдходить, скривившись. По такихъ пригодахъ въ него на души наростає щось недоброго, а такихъ пригодъ зазнає ôнъ не рѣдко. Житье пôдъ крыломъ любячои матери глубоко вразило ся въ Вакулино серце, — житье пôдъ лабою дядька мусѣло такожь лишити якѝсь слѣды. Все воколо него перемѣнилось; веселôсть єго щезла, нема ту свобôдныхъ дитинячихъ забавъ и засмѣяти ся не вôльно, а все треба строити поважну міну. Тяжко и нудно ту жити самому а до того за найменчу провину торгають за вуха, кажуть клячѣти. Дядько при кождôй зустрѣчи дразнить Вакулу, прозыває. докоряє своимъ хлѣбомъ. Слуги Семена Ивановича зняючи, що дядько не любить Вакулы, не жалували й собѣ допечи малому и ôддати єму те, що самѝ вытерпѣли ôдъ Семена Ивановича. Они надавали єму всякѝ прôзвища; пастухъ Гаврило называвъ єго, катъ знає чому, „скорбутомъ“ и за кождый разъ реготавъ ся здорово зъ свого быстроумного дотепу. Кухарка Марина доѣдала єму кажучи, що на єго рапавôй мордѣ можна бы ножѣ точити. Вôзникъ Данило называвъ єго „пятымъ колесомъ“. По якôмсь часѣ выдумували зновъ иншѝ прôзвища. Єго безнастанно дурили и лякали. Разъ сказали єму, що дядько єго кличе. Вакула вôйшовъ до дядьковои комнаты, але заки ще запытавъ, чого потребують ôдъ него, дôставъ ôдъ дядька пять разъ въ каркъ кулакомъ. Бѣдный хлопчина не мôгъ поняти, за що єму зволили дати пять разъ у каркъ. Другимъ разомъ єму сказали, що нянька єго умерла. Сльозы й роспука Вакулы дуже потѣшили дворакôвъ.. За щожь вони ненавидѣли Вакулу? чимъ ôнъ имъ провинивъ?... Нѣчимъ. Они лише мстили ся на паничу за всѣ киѣ и сварнѣ пана.

„Якъ же то такъ? Що то таке?“ — тиснулись пытаня до головы Вакулѣ. Веселôсть и щирôсть єго пропала. Онъ спершу зачавъ

свого сторонництва цѣлу т. зв. польску демократію въ цѣлôй Галичинѣ (не тôльво въ захôднôй), то мусимо ѣй просто сказати, що у всхôднôй Галичинѣ, а о тую тутъ именно и ходить, межи польскими демократами а прочими Поляками, що-до поступованя супротивъ Русинôвъ, нема, окрôмъ може въ двохъ або трьохъ бôльшихъ мѣстахъ, зовсѣмъ нѣякои рôзницѣ. Зъ тыхъ двохъ причинъ мусимо отже таки розправити ся подрôбнѣйше зъ цѣлою статьею N. Reform ы.

N. Reforma зачинав свою статью тымъ нарѣканьемъ, що Русины (чи, якъ она каже, „самозванчй проводирѣ руского народу“) жалують ся голосно на гнетъôдъ Полякôвъ, а тй ихъ жалѣ ôдбивають ся голоснымъ ôдгомономъ о муры Вѣдня и Петербурга, де дуже тѣшать ся тымъ, а именно ліберальна праса вѣденьска розтрублюе тй жалѣ по цѣлôй монархіи. Понимаемо, що се Полякамъ не на руку; але N. Reforma, замѣсть вôзвати Полякôвъ, щобы не давали Русинамъ поводу до жалѣвъ, твердить категорично, що тй жалѣ найчастѣйше не мають найменшои пôдставы и що „Дѣло“ не подае нѣякихъ доказôвъ на свои закиды. — Мы въ своѣй статьи выказали поступованье Полякôвъ супротивъ Русинôвъ въ розличныхъ напрямахъ публичного житя; що мы при тôмъ не подали поодинокихъ фактôвъ на пôдпертье кождого твердженя, се зробили мы зъ двохъ причинъ: разъ що рѣчь загально звѣстна и узнана подрôбныхъ доказôвъ не потребуе, а друге, що факты зъ доказами находять ся майже въ кождôмъ числѣ „Дѣла“. Коли однакожь N. Reforma, а такъ само и иншй Поляки, помимо того домагають ся ôдъ насъ спеціяльныхъ фактôвъ, то мы въ найблизшôмъ часѣ зилюструемо поступованье Полякôвъ и фактами, въ подôбный спосôбъ, якъ нашй послы соймовй систему правительственну зилюстрували въ звѣстнôй интерпеляціи.

N. Reforma узнала таки за потрѣбне застерегчи ся при тôмъ, що она промавляе тôлько въ своѣмъ имени и що не приймае найменшои одвѣчальности за поступованье сторонництва правительственного, зъ котрымъ она въ справѣ рускôй не солідаризуе ся и котрого політику на тôмъ поли уважае за прямо противну и згубну для польскихъ и рускихъ интересôвъ національныхъ. О одвѣчальности мы говорили высше. Коли-жь N. Reforma, переходячи до спеціяльнои справы, всякихъ выборôвъ до тѣлъ автономічныхъ и репрезентаційныхъ, усуваe ôдъ польского сторонництва демократичного всяку вину, то зъ тымъ ѣи твердженьемъ всѣ дѣйстнй факты стоять въ найяркѣйшôй суперечности. Она каже, що ѣи сторонництво кандидатуру правдивыхъ Русинôвъ завсѣгды пôдпирало, а своихъ кандидатôвъ ставило тôлько противъ такихъ кандидатôвъ рускихъ, котрй точки тяжкости въ рускôй справѣ глядають въ Петербурзѣ, за такй-жь досыть численнй округи, де рускй селяне выбирають польскихъ послôвъ безъ всякои аґітаціи а тôлько зъ чистого довѣря до нихъ, она одвѣчальности брати не може. — Се твердженя смѣлй, и на такй твердженя ôдъ N. Reform-ы домагати ся фактôвъ мусимо зъ далеко бôльшимъ правомъ, нѣжь она домагае ся ôдъ насъ на наше твердженье о несправедливости и нетолеранціи Полякôвъ супротивъ Русинôвъ. Мы твердимо противно, що польскй демократы при всякихъ выборахъ идуть противъ Русинôвъ цѣлкомъ рука въ руку зъ правительственнымъ сторонництвомъ польскимъ, и на то подамо заразъ доказы. При торбчныхъ выборахъ до сойму польскй демократы вô всѣхъ рускихъ округахъ зô всею ревностію пôдпирали польскихъ панôвъ зъ правительственнои партіи противъ Русинôвъ, и то безъ рôзницѣ, чи тй Русины були „народовцѣ“ чи „москальофілы“. Н пр. въ Калуши тамошнй демократы польскй були головными аґітаторами противъ п. Романчука а за п. Коморницкимъ; а демократы сокальскй чи стояли може за п. Вахнянинômъ противъ п. Поляновского? Въ Долинѣ самй польскй демократы ставили кандидатуру п. Витославского противъ д-ра Огоновского. (Мы лишаемо такй повѣты, де нема демократôвъ польскихъ.) Не знаемо, чи сихъ кандидатôвъ рускихъ N. Reforma назве „правдивыми“ Русинами, але вже-жь не може о нихъ сказати, щобъ они тягнули до Петербурга. Щô-жь супротивъ тыхъ фактôвъ значать деякй статьѣ N. Reform-ы? То вже-жь лучше ôдъ демократôвъ польскихъ поступили деякй ихъ аристократы, якъ князѣ Владиславъ и Левъ Сапѣги, але то були выемки. Що до твердженя N. Reform-ы, будьто въ многихъ округахъ рускй селяне самй безъ всякои аґітаціи выбирають Полякôвъ, то мы, признаемо ся, такихъ слôвъ ôдъ нея не сподѣвались. Нехай же она намъ вкаже такй округи, мы ихъ не знаемо!

Богато толкуе N. Reforma (якъ и иншй польскй часописи) о ненависти Русинôвъ до Полякôвъ и робить зъ того Русинамъ докоры. Мы и не гадаемо цѣлкомъ перечити тои ненависти. Ненависть то рѣчь людска, и та проявляе ся всюды, де есть гнобитель и гнобленый. А у васъ чи-жь нема ненависти до Москалѣвъ и чи можуть они вамъ тою ненавистію дорѣкати, хоть у нихъ рôвнои ненависти до васъ нема? Правда, христіяньскою честнотою було бы, за кривду ôдплачувати любвою, тôлько-жь на нещастье, примѣру такого межи народами мы нѣгде не видимо и не знаемо. Але наша ненависть не есть навѣть властивою ненавистію: мы не тѣшимо ся зъ того, якъ васъ душить Прусакъ або Москаль, мы бажаемо вамъ навѣть всего добра и поважаня на вашôй земли, въ вашôй хатѣ; однакъ на нашôй земли, въ нашôй хатѣ зновъ мы хочемо бути панами, а хто противно хоче надъ нами панувати, того мы за то не можемо любити. И не за то мы васъ не любимо, що вашй дѣды, именно „королята польскй“, кривдили рускій нарôдъ (мимоходомъ скажемо, то не бувъ самъ тôлько гнетъ суспôльный, але и релігійный, а тымъ и національный) — за то вже вашй дѣды покутували, тай ще покутуете и вы нинѣ. Старайте ся своимъ теперѣшнымъ поступованьемъ дѣла вашихъ дѣдôвъ затерти, то мы ихъ пустимо зовсѣмъ въ непамять!

Каже дальше N. Reforma: дайте доказы на ваше твердженье, що вашь обрядъ, ваша церковь суть загроженй, що вашь нарôдъ перетягае ся на латиньскій обрядъ, особливо-жь що костелы въ рускихъ мѣсцевостяхъ ростуть якъ грибы по дощи, бо мы певнй, що той закидъ, якъ и всѣ попереднй, есть безпôдставный. Добре. Въ ч. 157 Дѣла зъ 13 (25) липня донесли мы, що въ околиці Залѣщикъ побудовано костелы въ Беремянахъ, Устьечку, Бураковцѣ, Слобôдцѣ, Дуплискахъ, Лисôвцяхъ, Ганкôвцяхъ, Торокахъ, а будуе ся ще въ Щатôвцяхъ. Треба вамъ ще бôльше доказôвъ? чи то суть чистй фразы, якъ вы кажете? — Але вы кажете, що Русинъ, змѣняючи свôй обрядъ, тымъ не перестае ще бути Русиномъ. Правда, такъ есть, и мы васъ беремо за слово, бо звычайно Поляки кождого Русина латиньского обряду уважають уже за Поляка. Але мы мусимо отсе додати: дячого вашй ксьондзы для Русинôвъ латиньского обряду, навѣть для селянъ, котрй по польски не вмѣють и уживають все рускаго языка, цѣле богослуженье, всѣ обряды ôдправляють — не кажемо въ латиньскôй, але — въ польскôй мовѣ? чому проповѣди говорять для нихъ по польски? Чи то тôлько о вѣру, о обрядъ ходить?...

N. Reforma жадае ôдъ насъ, щобы мы поставили конкретнй внесеня и подиктували услôвя, пôдъ которыми моглы бы Русины зъ Поляками порозумѣти ся. Мы то и зробили. Бл. п. Лаврôвскій ще передъ 20 роками поставивъ угодовй внесеня, та що зъ нихъ? Опôсля рускй послы пробували иншои дороги. Пос. Романчукъ передъ 6 роками поставивъ позитивнй внесеня спеціяльнй, внесеня бôльше якъ скромнй, которыхъ принятье могло утворити кровъ до порозумѣня. А якъ вы зъ тыми внесеними поступили?... Мы свое зробили, мы, хотя се до насъ не належало, робили першй кроки, мы чистй ôдъ вины и спокôйнй, — теперь вже на васъ пора!

Наконець ще одно. N. Reforma говорить кôлька разôвъ о якихсь przywódcach рускаго народу, котрй, не прошенй, самй народови накидають ся, хотять проводити и за проводирѣвъ бути узнаными. Кажемо щиро, що не не знаемо, кого N. Reforma маe гадцѣ: мы за політичныхъ проводирѣвъ рускаго народу узнаемо тыхъ, котрыхъ рускій нарôдъ самъ собѣ зъ своеи волѣ на такихъ выбравъ, именно репрезентацію нашу въ соймѣ, зъ додаткомъ ще тыхъ, котрыхъ такожь хотѣвъ собѣ бувъ выбрати и бувъ бы выбравъ, якъ бы маeъ волю свôбôдну...

— —

Вже ся статья була уложена, коли надôйшла N. Reforma зъ передовою статьею: Wywody Dila. О сѣй статьи згадаемо въ найблизшихъ числахъ въ Переглядѣ часописей.

Розмова о нѣмецкôмъ цѣсарю.

Оденъ зъ членôвъ редакціи, выходячои въ Бруксели Independance Belge, розговорювавъ минувшои недѣлѣ зъ особою зъ найблизшого окруженя нѣмецкого цѣсаря и давъ о тôмъ слѣдуюче справозданье до своеи газеты. Бесѣда зôйшла заразъ на войскове питанье и на поголоску о розброеню, яка пôйшла, коли рознеслась вѣсть, що цѣсарь поѣде до Россіи. Згаданый сотрудникъ розповѣдае:

„Вже само слово „розброенье“ выкликало усмѣхъ на лици дотычноп особы. „Все обмана, казавъ ôнъ, мы о тôмъ и не думаемо. Богъ зналъ, чого вже цѣсареви не приписувано. Коли бъ тому всему вѣрити, то ôнъ бувъ бы мало що не божевôльнымъ, а трохи бôльше якъ розумнымъ чоловѣкомъ. Але ôнъ далеко бôльше розважна и розумна голова, якъ то собѣ звычайно представляють. Одъ коли ôнъ вступивъ на престолъ, розважуе ôнъ дуже основно все, що робить, а коли не одно его дѣло зробило несподѣванку, то походить то зъ суперечности его дѣла зъ тымъ, чого по нѣмъ сподѣвали ся яко по цѣсарю. Коли ôнъ бувъ ще княземъ, то занимавъ ся справами войсковыми, а зъ того можна було вносити, що то буде цѣсарь воѣнного духа.“

Кореспондентъ: „Але ôдъ коли ôнъ цѣсаремъ, то не перестае пристрастно интересувати ся армією; користае зъ кождои нагоды, щобы станути на чолѣ войска и вже кôлька разôвъ алярмувавъ берлиньску залогу. Есть то доказомъ, що ôнъ передовсѣмъ любить войско, а за границею не можуть легко зрозумѣти миролюбивость цѣсаря, про котру ôнъ при кождôй нагодѣ говорить.“

„Вы судите лишь поверховно — сказала дотычна особа. Цѣсарь любить войско, але духъ его не есть зовсѣмъ воѣнный; ôнъ мусѣвъ лишь заняти якусь ролю супротивъ армій. Не треба прецà забувати, що ôнъ есть чоловѣкомъ новои ситуаціи. Певно, що единость нѣмецкои держави спочивае на крѣпкихъ основахъ, але цѣсарь знае дуже добре, що ôнъ може бути завтра лишь самъ оденъ зъ тыхъ, що готовй постояти за ту единость. Кôлько-жь то основателѣвъ державы вже вымерло! Зъ генералôвъ, що були въ славныхъ походахъ 1866 и 1870 р., служить всего може лишь двохъ або трохъ. Старого цѣсаря вже давно нема, гр. Мольтке вже не въ силѣ вести роботы ген. штабу, а кн. Бісмаркъ — вы знаете, середъ якихъ обставинъ треба було зъ нимъ розстати ся. Люде воѣннй и політики старого правлѣня майже всѣ постарѣли ся и зужили ся та стоять въ другôй лініи. Коротко сказавши, обставины стали були такими, що зъ дуже сильнои ситуаціи основанои геніями перейшло ся до зовсѣмъ нового ладу. Середъ такихъ обставинъ понявъ цѣсарь дуже добре, що до него належить высказати ясно и енергічно свою волю, взяти на себе всѣ обовязки и всѣ небезпечности свого становища. Нинѣ знають въ арміи, що коли не стане Мольткого, то чуйне око такого знатока якъ цѣсарь допильнуе всего. Нема гарнізону, котрый бы не сподѣвавъ ся, що одного дня приѣде цѣсарь инкогніто и каже ему выйти на ревію, щобы переконати ся особисто, чи все въ порядку. Бувъ то спосôбъ старого Фріца и добрый спосôбъ. Офіцирамъ сподобалось то дуже, що цѣсарь про нихъ дбае, а и самъ нарôдъ, бо то ôнъ у насъ цѣла армія, годить ся зъ тымъ такожь.“

„Та-жь то значить заводити пановапье войскове ажь до крайности.“

„Не зовсѣмъ, але конче потрѣбне пановапье войскове. Нѣмеччина здобула собѣ павуюче становище въ Европѣ и хоче его задержати. Наша сила воѣнна не грозить мировi; то лишь капіталъ нашои політики, що пôдпираe дипльоматію. Не робить ся доброи політики безъ сильного войска. Безъ арміи не могли бы мы були погодити ся зъ Англією въ Африцѣ.“

„Отже вы того переконаня, що цѣсарь Вільгельмъ II не хоче вôйны и не шукае ея?“

„Ôнъ найбôльше миролюбивый зô всѣхъ нинѣшныхъ монархôвъ, а крôмъ того ôнъ ще и дуже здôбный чоловѣкъ, що всѣхъ духомъ перевышае. Князѣ мусять у насъ учити ся богато, а его ще допильновувавъ даровитый батько и незвычайно интеліґентна мати. Ôнъ вступивъ молодо и зовсѣмъ несподѣвано на престолъ. Одвѣчальность власти и чувство обовязку зробили его скоро дозрѣлымъ. Зъ вызываючого рускаго князя ставъ ся ôнъ миролюбивымъ цѣсаремъ, що ѣздить якъ той комівояжеръ и продае всюды миръ. Чотири роки тому назадъ, бувъ ôнъ ще ворогомъ Англіи, а теперь ставъ ся найлѣпшимъ приятелемъ. Говорено, що цѣсарь станувъ по сторонѣ партіи Штекера, а тымчасомъ недавно тому занменувавъ ôнъ на университетѣ дуже ліберального теолôга, а на университетѣ въ Галлье затвердивъ ректоромъ жида. Говорено, що цѣсарь належить до партіи Kreuzztg., а ôнъ покликавъ ліберала на міністра фінансôвъ. Все то до доказуе, що маемо дѣло зъ чоловѣкомъ, котрый готовъ свои погляды пожертвувати потребамъ ситуаціи, що умѣе запанувати надъ собою, есть гладкій и видить ясно. Все его дѣланье есть природною фазою его нормального интелектуального розвою. То ôдносить ся навѣть до его частыхъ подорожей, зъ котрыхъ вже теперь нѣхто не смѣе ся, бо показало ся, що они суть частію добре уложеного пляну въ интересѣ удержаня мира. Въ гостинѣ цѣсаря у короля бельгійского не добачуйте щось надзвычайного. Ѣдучи каналомъ Ля-Маншь, не хотѣвъ цѣсарь поминути Остенды, щобы не ôддати чести монархови и народови, для котрыхъ Нѣмеччина маe тôль-

---

ôдбуркувати, потôмъ просивъ пощады, а наконець и зовсѣмъ затихъ. Не понимаючи, що у дядька добре а що зле, Вакула ставъ ся недовѣрчивый, осторожный вô всѣмъ и скрытый. У него остали всѣ тй понятя, якихъ ôнъ набувъ ще ôдъ своеи матери, ôнъ не заразивъ ся гнилью нового житя, лишь одурѣвъ троха пôдъ гнетомъ глупоты и противорѣчя. Въ нѣмъ заснуло почутье чоловѣчого достоинства и щобы оно пробудилось, треба було якогось важного выпадку.

Тымчасомъ дôйшло до того, що Вакула вже до нѣкого не говоривъ, нѣчого не просивъ. При людяхъ, коли его нѣхто не зачѣпавъ, лице его було безъ всякого выразу, якъ дошка; коли жь мусѣвъ що ôдповѣсти, то лице бувало залякане; при тôмъ Вакула куливъ ся инстинктово, повторявъ чужй слова, не дививъ ся просто але все зъ пôдъ лоба, хочь не мавъ нѣчого злого на совѣсти. Побаченье зъ нянькою було для него правдивымъ святомъ. Вона нѣ радою нѣ дѣломъ не могла ему помогти, лишь охала и жалувала его, а все таки, бодай хочь рѣдко ôнъ учувъ прихильне слово любячои жѣнки, а то богато значить въ житю чоловѣка. Вакула оставши самъ на самъ въ своѣй кôмнатѣ, не говоривъ до себе, якъ то звычайно роблять дѣти, коли ихъ самыхъ лишити; ôнъ и забавокъ жадныхъ не мавъ. Но все таки на самотѣ лице его оживляло ся, ôнъ зачинавъ мыслити и чувствувати. Зсохлый цвѣтъ рожѣ, гнѣзда хробачкôвъ въ горщку, павутина, бѣганье мыши за стѣною, далеке цданье годинника, міріяды золотыхъ пылинокъ въ ясноѣ полосѣ сонѣчного свѣтла, — все те були проявы, котрй звертали на себе увагу Вакулы, и забавляли его незгôрше ляльки.

Вечерами передъ сномъ снували ся въ его головѣ казки няньчиной и вѣрування, якй самъ собѣ сотворивъ. Загляньмо жь и въ той кутокъ душѣ дитячои, де творили ся тй вѣрування, котрыми Вакула бажавъ обяснити все, що бачивъ и чувъ. Споминки о такихъ змаганяхъ дитиячого ума дорогй кождому, хто занимае ся пôзнанемъ себе самого. Они не одно выясняють въ нашôмъ житю. Хто н. пр. въ дитячôмъ вѣку не пытавъ себе: „А зъ-вôдки то я взявъ ся? Ôдъ коли я запамятавъ, я все бувъ дома...“ Одному казали, що его баба принесла; другому, що его найшли въ лѣсѣ; третьому, що ангелъ принесъ и положивъ его въ колысцѣ; четвертому, що бузько зъ нимъ прилетѣвъ и т. д. А тй, котрымъ заказано було пытати ся, самй собѣ творили яку-небудь вѣру. Вакула мавъ досыть часу творити собѣ свои вѣрування. Ему на примѣръ здавало ся, що въ стѣньôмъ годиннику сидить маленькій хлопчикъ и той кивае маятникомъ и бье въ дзвôночокъ, коли прийде часъ. Для чого жь ему такъ здавало ся? Господь знае. Може бути, голосокъ дзвôнка бувъ такій забавный и ходъ маятника такій легкій, що мимохôть нагадувавъ рухи хлопчика, а може й що инче. Якій психольоґъ здужае розобрати всѣ тй понятя, творячй ся зъ несвѣдомыхъ и хвильки не треваючихъ вражѣнь? Вѣруванье творить ся въ оденъ мигъ, ôдъ разу. Прийшла хвиля, взôръ дитины упавъ на годинникъ, и безконечный рядъ давнѣйше набутыхъ вражѣнь уробивъ ся и выразивъ ся въ однôмъ образѣ.

Що таке Богъ?... ще мама говорила, що образъ не Богъ — думавъ, думавъ Вакула и наразъ зажмуривши очи сказавъ: „А отъ, що Богъ!“ Нѣяка аналіза не розбере, що тодѣ уявилось въ его головѣ. Ему разъ сказали, що молоко дае корова. Якимъ способомъ? — пытавъ ôнъ себе и розвязавъ собѣ такъ, що она паe молокомъ. Бувало ôнъ кивае пальцемъ и думае: чого то палець кивае ся? Лишѣть вы дитину самôй собѣ, чого она вамъ не выдумае? Не такъ же й народъ въ дитячôмъ вѣку натворивъ собѣ русалокъ, домовикôвъ, лѣсовикôвъ и иншй мітольоґічнй твари? До багато вѣрувань приводили Вакулу нôчнй звуки. То здае ся ему, що десь ударивъ дзвôнъ а й не догадуесь, що се зъ казанá капля воды упала на дно мѣдницѣ; отъ стукнуло щось: — знову не замѣтивъ ôнъ, що се стукнувъ его таки суставъ тѣла; чути, якъ диво якесь тихо-тихѣсько скрадаесь ôдъ стѣны, — а то швабъ ледви дочутно скроботить, драпаючись горѣ стѣною; отъ упавъ тяжкій ударъ на чиись плечѣ, то полиця, що довго легко зсувалась зъ стôльця, втратила наконець рôвновагу й упала на землю; — ой, хтось плаче! — де тамъ: се запило въ зубѣ ôдъ приливу крови.

Вакула не може дôйти причины нôчныхъ звукôвъ, ôнъ наповняе нôчный воздухъ хмарами духôвъ, що дивують и страхають дрѣмлючу дитину. А ту на помôчь нôчнымъ звукамъ являють ся нôчнй призиды. На клямцѣ дверей сидить чоловѣчокъ, по ôкнѣ повзе ракъ, зъ-за стола свѣтять ся чиись зубы, въ ногахъ на постели сидить заяць. Не догадае ся Вакула, що се неповнй нôчнй тѣни надають рѣчамъ фантастичнй формы! Отъ, зрушили ся тѣни и явили ся новй подобы и картины. Кромѣ того занимали Вакулу рôзнй психольоґічнй й фізичнй загадки. Неразъ лучить ся, залѣзе въ голову яка-небудь фраза, кôнчикъ пѣснѣ або якій звукъ, крутить ся, вертать ся въ головѣ, повторяе ся по сто разôвъ и анѣ рушь позбути ся его. Сидить Вакула, бовтаючи ногами, а въ головѣ его немовь молоткомъ стукае: „бубы, бубы, самъ пôшовъ“. И зновъ, зновъ: „бубы, бубы, самъ пôшовъ“. Зъ-ôдки взяло ся тее „бубы“? хто пôшовъ? де пôшовъ? Фраза не хоче вылѣзти зъ головы, безнастанно повторяесь, ажь поки не змучить Вакулу. Часомъ зверне ôнъ увагу на цоканье маятника, — ударъ за ударомъ, ударъ за ударомъ ôдбиваe ся въ уху; и нѣ забути, нѣ ôдвернутись до чого иншого не можна... Було замкне Вакула очи, особливо при огни и крôзь замкненй вѣка пробиваесь свѣтло золоте, срѣбне й рожеве, а въ тôмъ свѣтлѣ плавають круги и пятна, нитки й точки; зôйде золотисте пятно: плыве, плыве, розплываесь гине въ воздусѣ; годѣ сказати, де воно повстало, де пропало! Вакула любивъ звѣсити ся головою въ дôлъ: всѣ рѣчи стануть горѣ ногами, покажесь зовсѣмъ новый свѣтъ; коли жь придушить ще око пальцемъ, то всѣ рѣчи подвоять ся. Тодѣ чудній мрѣѣ повставали въ его головцѣ...

Въ такôмъ то свѣтѣ живъ и розвивавъ ся Вакула. А причина тому — безнастанна самота и мовчанка.

(Конець буде.)

ко симпатіи. На другій рôкъ поѣдемо до Испаніи и на Середземне море. Мы були бы ще сего року туды поѣхали, коли-бъ машина „Гогенцолльерна“ могла ще выдержати.“

Кореспондентъ нагадавъ, що ґазеты згадували навѣть о подорожи цѣсаря до Парижа. Дотычна особа сказала тогды, що та вѣсть есть зовсѣмъ безосновна, аôдтакъ привздувавшись на хвилю, сказала дальше: „Хто знае. Цѣсарь бажае мира и ôнъ все зробивъ бы, щобы его удержати. Коли-бъ ôнъ знавъ, що его подорожь до Парижа не возьмуть за просту наґôнку за славою, за бравуру, лишь за доказъ его дѣйстного бажаня жити зъ Франціею въ мирѣ, то и на хвилю не надумувавъ бы ся, лишь поѣхавъ бы до Парижа.“

Справозданье рускихъ клясъ рôвнорядныхъ въ Перемышли за рôкъ шкôльный 1890.

Вже другій рôкъ выходить Справозданье ґімназіи Перемыскои въ двоякôмъ языцѣ, польскôмъ за ґімназію польскоу, въ рускôмъ ва клясы рускій. Зъ части рускои, уложеной управителемъ Григ. Цеглиньскимъ, выймаємо що-важнѣйше для вашихъ чататeлѣвъ:

Учителѣвъ було сего року 5: управитель Г. Цеглиньскій, Д Левкевичь, И. Ружицкій, С. Левицкій и катихитъ о. Андрей Децко (оба послѣдній яко заступники учителѣвъ). Предметы науковѣ були розложеній помѣжь учителѣвъ такъ, що въ I ôй клясѣ учили: проф. Д. Левкевичь языка латиньского, рускоґо и нѣмецкого, заступникъ учителя С. Левицкій математики, ґеоґрафіе, исторіи природы и языка польскоґо; въ клясѣ II-ôй управитель учивъ языка латиньского и нѣмецкого, проф. Ружицкій языка рускоґо, С. Левицкій математики, ґеоґрафіи и исторіи, исторіи природы, Д. Левкевичь языка польскоґо. Науку религіи подававъ въ обохъ клясахъ о. А. Децко; послѣдный бувъ крôмъ того екзортаторомъ (проповѣдникомъ) и душпастиремъ ученикôвъ. На науку предметôвъ надобовязковыхъ ходило ученикôвъ: на языкъ польскій 65, на калиґрафію 69, на рисунки 20, на спѣвъ 19. Крôмъ того ôдбувала ся що середы одна година науки спѣву обрядового, на котру ходили всѣ ученики. Наука языка французскоґо починаесь доперва ôдъ III ои клясы.

Въ дальшôй части мѣстить справозданье планъ науки и выказъ пôдручникôвъ шкôльныхъ на рôкъ 1891 до клясъ I—III, бо въ тôмъ роцѣ отворюесь, якъ звѣстно, уже кляса III-тя.

Приборы науковѣ дѣлять ся на чотири части: на бібліотеку учителѣвъ, бібліотеку ученикôвъ, приборы ґеоґрафічнѣ и историчнѣ, приборы природописнѣ. До бібліотеки учителѣвъ записано въ сѣмъ роцѣ 29 дѣлъ науковыхъ, — мѣжь тыми всѣ бібліотеки и зôбрники рускій, 5 часописей науковыхъ. До бібліотеки ученикôвъ закуплено 26 дѣлъ: 16 рускихъ, 10 полскихъ. До науки ґеоґрафіи и исторіи 16 прибôрôвъ (ґлôбôвъ, телюрій, картъ и атласôвъ), а до кабінету натуральноі исторіи 5 оказôвъ.

Дуже замѣтна есть точно и переглядно уложена статистика ученикôвъ, котру повторили-бъ мы радо цѣлу, однакъ обмежаємось на найважнѣйше:

Всѣхъ ученикôвъ вписаныхъ зъ початкомъ рову 1890 було 107: середъ року выступило 9, остало зъ кôнцемъ 1890 року 98. Зъ тыхъ одержало I у клясу зъ ôдзначеньемъ 15, I-у клясу 63, поправку 6, II-у клясу 5, III-тю клясу 9.

Що до роду ученикôвъ було: родомъ зъ Перемышля 9, зъ повѣту перемыскоґо 35, зъ иншихъ повѣтôвъ галицкихъ 62, зъ Россіи 1.

Що до мѣсця проживаня родичѣвъ — то родичѣвъ перемыскихъ було 19, зъ повѣту перемыскоґо 34, зъ другихъ повѣтôвъ 54.

Що до стану родичѣвъ, то сынôвъ священичихъ було 29, сынôвъ высшихъ урядникôвъ 4, низшихъ 7, сынôвъ учительскихъ 13, мѣщаньскихъ и ремѣсничихъ 11, селяньскихъ 38, сынôвъ зарôбникôвъ 5.

Оплата шкôльна вынесла въ обохъ пôврокахъ суму 1155 зр. таксы вступнѣ и датки на средства науковѣ 210 зр.

На послѣдокъ цѣкаве питанье: чи мимо рускои ґімназіи були якѣ Русины въ I-ôй и II-ôй клясѣ польскои ґімназіи? На се питанье ôдповѣмо питаньемъ: чи були мы коли въ тôмъ ôдрадноôмъ положеню, щобы ôдповѣсти: „нѣ“? Отже и симъ разомъ було, и то: Русинôвъ z językiem ojczystym ruskim 8 (въ I. кл. 2, въ II. кл. 6) a wyznania greckiego 12 (въ I. кл. 5, въ II. кл. 7).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Декотрѣ вѣденьскѣ ґазеты подала ось таку сензаційну вѣсть. „Въ добре повінформованыхъ кругахъ вѣденьскихъ ходить чутка, що въ австрійскôмъ кабінетѣ мають незадовго настати важнѣ змѣны. Президентъ ґр. Таффе мав уступити а его мѣсце займе або міністеръ просвѣты д ръ Гавчь або міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ. Говорять такожь, що кабінетъ мав бути доповненый членами зъ сполученои лѣвицѣ.“ Чи вѣсть та есть дѣйстно правдива, чи лишь выплывомъ теперѣшнои горячои поры и призначена покрыти недостачу сензаційныхъ вѣстей, годѣ знати; ще найскорше можна сподѣвати ся, що ви пущено въ свѣтъ не безъ цѣли, особливо коли зважають ся, що въ нѣй есть и згадка про доповненье кабінету членами сполученои лѣвицѣ. Есть то очевидно грôзне memento для молодо-Чехôвъ и тыхъ зъ старо-ческои партіи, що тримають зъ молодо-Чехами. Угода зъ Нѣмцями, каже повысша вѣсть, мусить бути конче переведена, бо инакше настане змѣна правительства а зъ нею очевидно и змѣна системы. Ось тôлько можна бы поки що вносити зъ повысшои вѣсти.

Дръ Ріґеръ конферувавъ вчера зъ ґр. Таффе въ справѣ заведеня въ Чехахъ ческого языка урядового Чи проводирени старо-Чехôвъ удало ся щось выторгувати, не знати; въ сѣй справѣ мають незадовго выйти важнѣ розпорядженя. Ріґеръ розговорювавъ такожь зъ однымъ зъредакторôвъ вѣденьскои Press ы и сказавъ ему, що ôнъ не думае зложити проводу своеи партіи, якъ то загальпо стала теперь говорити; ôнъ уступивъ бы лишь тогды, коли-бъ нарôдъ не похвалявъ его поступованя въ справѣ угодовôй а то покаже ся доперва на осѣннôй сесіи сойму.

Соймъ ческій, якъ зачувати, не буде скорше скликаный ажь при кôнци вересня и займе ся заразъ дальшою справою угодовою.

Цѣсарь мае дня 9 вересня выѣхати на Угорщину до Вел. Варадина, де перебуде одинъ день; зъ ôдтамъ поѣде цѣсарь до Секелі-Гідъ, де 11 вересня ôдбуде ся великій обѣдъ двôрскій, на котрый будуть такожь запрошенѣ всѣ команданты корпусôвъ. Дня 12 вересня поѣде цѣсарь до Дебречина а ôдтакъ верне назадъ до Секелі-Гідъ и буде тутъ перебувати черезъ цѣлый часъ угорскихъ маневрôвъ.

N. fr. Presse доносить, що переговоры Австро-Угорщины зъ Болгарією въ справѣ заключеня угоды торговельноі вже незадовго розпôчнуть ся и доведуть безъ сумнѣву до успѣху, бо вже настало спôльне порозумѣнье що-до найважнѣйшихъ передвступныхъ справъ.

——

Зъ Петербурга доносять, що правительство россійске носить ся зъ гадкою широкои акціи удержавленя россійскихъ зелѣзниць. Цѣла сѣть россійскихъ зелѣзниць выносить доси 26.000 верстъ (майже тôлько-жь кільометрôвъ) а зъ тыхъ лишь 9000 верстъ есть пôдъ управою державы. Вже въ найближшôмъ часѣ мае перейти пôдъ зарядъ державы 4000 верстъ приватныхъ зелѣзниць. Россійске прізительство — такъ говорять въ добре поінформованыхъ кругахъ — поставило собѣ за задачу взяти поволи всѣ зелѣзницѣ въ краю пôдъ зарядъ державы а головну причину до того подали взгляды стратеґічноі натуры.

Удержуесь поголоска, що россійскій амбасадоръ въ Константинополи, Нелидовъ, що выѣхавъ теперь на довшій урльопъ, не повернe вже на свою посаду.

НОВИНКИ.

— **Староста долиньскій Р. Цішка** мавъ — якъ доносять „Черв. Руси“ — одержати т. зв. blauen Bogen, хочь не выслужывъ ще лѣтъ.

— **Конкурсъ на принятье до семінарій духовныхъ**, а то у Львовѣ и Вѣдни, розписала львôвска консисторія пôдъ днемъ 13 (25) липня до чч. 5795 и 5670. Кандидаты духовного званя, котрѣ хотять бути принятыми до львôвскои семінаріи, мають внести свои поданя до митр. Консисторіи до 8 (20) вересня; котрѣ же хотять бути принятыми до вѣденьскои семінаріи, мають внести поданя найдальше до 1 н. ст. вересня с. р. До подань треба долучити: 1) Свѣдоцтво дотычного уряду приходского на се, що просячій есть сыномъ законно вѣнчаныхъ родичѣвъ греко-кат. обряду и що въ тôмъ обрядѣ бувъ хрещеный и миропомазаный; 2) свѣдоцтво убожества, выставлене урядомъ приходскимъ, а ц. к. староствомъ потверджене; 3) свѣдоцтва изъ всѣхъ пôврокôвъ науки ґімназіяльноі и свѣдоцтво зрѣлости, а если просячій за-для недуги або зъ якои иншои причины не ходивъ до школы одинъ або бôльше пôврокôвъ, то мае свѣдоцтвомъ выставленымъ ôдъ дотычного деканату и староства доказати, де перебувавъ въ тôмъ часѣ и чимъ занимавъ ся; 4) свѣдоцтво моральности, потверджене дотычнымъ урядомъ деканальнымъ, въ котрôмъ крôмъ поведеня просячого и се мае бути зазначене, що ôнъ безженный; 5) свѣдоцтво лѣкарске о здоровлю просячого и о ôдбутôй природнôй або щепленôй ôспѣ; 6) свѣдоцтво дотычно звязи войсковои. Поданя и залучники треба заосмотрити ôдповѣдными штемплями. — Кандидаты, рефлєктуючій на принятье до львôвскои семінаріи, мають дня 17 (29) вересня, а кандидаты до вѣденьскои семінаріи дня 8 н. ст. вересня явитись о год. 8-ôй рано въ архікатедральнôй церкви св. Юрія, выслухати тамъ богослуженя а ôдтакъ въ сали, вызначеноô до того, пôддатись испытови зъ церковного спѣву и катихизму. Знаючій нотный спѣвъ будуть мати першеньство въ принятю при иншихъ рôвныхъ условіяхъ, але за то будуть обовязанѣ вправлятись и на дальше въ нотнôмъ спѣвѣ и брати участь въ тôмъ спѣвѣ безусловно на кождый зазывъ ректора. Ôдтакъ мають пôддатись принятѣ оглядинамъ лѣкарскимъ въ днѣ, вызначенѣ ректоратомъ; се не дотычить принятыхъ до вѣденьскои семінаріи. Вкôнци мае кождый кандидатъ духовного званя мати власный єрейскій молитвословъ и изборникъ службъ церковныхъ.

— **Зъ Равы Рускои** доносять 8 серпня: Нинѣшнои ночи, за для того, що хмара обôрвала ся, була велика злива и вода пôдмулила насыпъ на зелѣзници Ярославско-Сокальскôй а то на простори 300 метрôвъ заразъ за стацією Верхрата. Рухъ на тôмъ мѣсци застановлено. Особнымъ поѣздомъ прибули зô Львова директоръ руху Слядковскій и шефъ консерваціи совѣтникъ Гебель.

— **Зъ Илемя (пов. долиньского) пишуть намъ**: Дня 19 липня с. р. р. ударивъ ґрôмъ въ хату господаря Луця Гутака въ Илемю и забивъ сидячого на порозѣ хаты Николу Воробця. Ґрôмъ вцѣливъ въ праву скрань и выпаливъ на правôмъ лици червоный шрамъ. Въ чверть годины опôсля вже цѣле тѣло було чорне якъ вуголь, а шрамъ посинѣвъ. Хата зъ обôйстьемъ, вартости 500 зр. погорѣла до тла. — Въ тôй сторонѣ жнива дуже гарнѣ, якъ давно не бували.

— **Огнѣ.** Въ середу въ ночи бувъ огонь въ Лѣсиничахъ коло Наваріи. Хочь и бувъ ратунокъ, то таки при сильнôмъ вѣтрѣ погорѣло поднадъ 60 господарствъ зъ всѣми припасами збôжа. Огонь займивъ ся ôдъ недогарка папѣроса киненого неосторожно однымъ паробкомъ. — Въ Зимнôй вôдцѣ коло Грибова погорѣла двôрска стодола зъ молотѣльнею и всѣмъ збôжемъ. Шкоды есть на 10.000 зр. — Минувшои недѣлѣ погорѣла горальня пôдъ Стрыемъ. Огонь зльокалізовано.

— **Катастрофа коло Пільзна.** Урядово сконстатовано, що туча сеи ночи прорвала греблѣ въ трехъ ставахъ и вся вода сплыла до сего потока, котрый звычайно бувъ майже сухій. Льокомотива и ваґоны переѣхали черезъ мѣсце, де вода пôдмулила склепленый каналъ пôдъ насыпомъ, и доперва за тымъ мѣсцемъ выхопила ся зъ шинъ. Склепленый каналъ бувъ передъ катастрофою оглядяный комісією зелѣзничою и признаный цѣлкомъ въ добрôмъ станѣ. Урядникамъ зелѣзничимъ, котрѣ пиняво взялись ратувати покалѣченыхъ а навѣть поступали собѣ обиджаючо, загрозила дирекція зелѣзниць великою карою по переведенôмъ слѣдствѣ.

— **Педаґоґічный зъѣздъ въ Празѣ** порѣшивъ резолюцію, въ котрôй домагае ся, щобы окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ выбирали самѣ учителѣ зъ посередъ себе.

— **Въ Черновцяхъ** загадавъ бувъ центральный выдѣлъ общества им. Качковского оснувати свою філію, але буковиньске правительство не згодилось на се, бо статуты общ. им. Качковского затверджень лише львôвскимъ намѣстництвомъ, тожь можна обществу основувати філіи лише въ Галичинѣ, а не по цѣлôй долитавскôй половинѣ монархіи. Се могло бы бути въ тôмъ случаю, если бы міністерство затвердило статуты зъ такимъ выразнымъ зазначеньемъ.

— **Варшавскій историкъ п. Т. Корзонъ** закинувъ, якъ вѣдоме, польскимъ историкамъ зъ т. зв. школы краковскои тенденційнôсть и перекручуванье фактôвъ историчныхъ. Що оно такъ справдѣ есть, може послужити отъ хочь-бы оцѣнка въ Czas-ѣ п. Ст. Томковича працѣ Володислава Лозиньского: Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII wieku П. Томковичь такъ кôнчить свою оцѣнку: „Найважнѣйшою вкôнци похибкою въ нашихъ очехъ есть може певна сторонничôсть и несправедливôсть въ трактованю Русинôвъ, котрыхъ авторъ въ исторіи Львова ôдъ всякихъ заслугъ ôдсуджуе, иґноруе, и майже заперечуе ихъ истнованье, выказуючи зъ дотепами, що кождый Русинъ, котрый поклавъ якѣсь около мѣста бôльшій заслуги, бувъ або походженя неруского, або перестававъ бути Русиномъ.“ Такъ говорить Полякъ о творѣ п. Лозиньского, про котрый высказувались деякѣ бесѣдники на зъѣздѣ польскихъ историкôвъ у Львовѣ, якъ про щось незвычайне, памятне..

— **Въ Новôмъ Йорку** ôдбулось страченье злочинця Кеммльера при помочи току електричного. Зразу токъ електричный не бувъ достаточный и доперва за третимъ ударомъ убивъ деліквента. — О страченю Кеммльера при помочи електрики подае N. W. Tgblt. ще такѣ подробицѣ: При страченю було 26 особъ присутныхъ, урядники, лѣкарѣ и електротехніки. Кеммльеръ усѣвъ ôдважно на крѣсло, котре есть сконструоване до безпосередного переведеня току електричного на тѣло людске. Судья давъ знакъ, получено токъ електричный, а въ тôй хвили тѣло пôдскочило въ гору и члены такъ страшно покорчились, що ажь зжахнулись всѣ присутнѣ. Деліквентъ застогнавъ тяжко, пѣна выплыла зъ губы, груди пôдносились и спадали въ судорогахъ, щоки кланцали страшно. Одинъ зъ присутныхъ зômлѣвъ. Пущено вдруге токъ а присутнѣ почули воню спаленого мяса и спаленого волося. Токъ тревавъ 17 мінутъ, ôдтакъ слѣдувавъ ще третій токъ. Лѣкарѣ орекли, що деліквентъ погибъ вже за першимъ токомъ, але ôддыхъ и судороги були мовь у живого. Лѣкарѣ заявились противъ такого рода смерти и зазначили, що се варварство и рѣзуньство. Всѣ новойорскѣ ґазеты заявились згôдно противъ убиваня електрикою. За третимъ токомъ выдобулась зъ тѣла бѣла пара, такъ що присутнѣ не могли дыхати.

— **Охотничихъ сторожей огневыхъ** зорґанізованыхъ було — пôсля Przewodnik-a Pożarnicz-oго — зъ кôнцемъ першого пôвроку с р. 126 зъ 3932 членами а ще орґанізовало ся 49 сторожей. Зорґанізованѣ сторожѣ мали, кромѣ иншихъ прибôрôвъ пожарныхъ, 236 сикавокъ на колесахъ, 30 переносныхъ и 362 возôвъ зъ бочками. Найбôльше число членôвъ (110) мае сторожа въ Коломыи, по нѣй ѣдуть сторожѣ: Львôвъ и Мосты (по 82 членôвъ), Тарнôвъ (80), Новый Санчь (65), Кристинопôль и Перемышль (по 60), Броды (56), Станіславôвъ 52 членôвъ. Сикавокъ на колесахъ було въ Бродахъ 7, въ Коломыи 6, а въ Копичинцяхъ, Самборѣ и Новôмъ Санчи по 5.

— **Вправы войсковѣ** Въ цѣлôй Австро-Угорщинѣ ôдбувають ся пôдъ сю пору вправы войсковѣ. У насъ въ Галичинѣ устроено такѣ вправы коло Бережанъ и Золочева. Львôвскѣ полки выходять на тѣ вправы; и такъ полкъ ч. 55 выйшовъ нинѣ рано на чотири тыжднѣ до Бережанъ, а полки ч. 80 и 15 выходять завтра до Золочева. — Такожь босаньскій баталіонъ пѣхоты ôдôйшовъ черезъ Мостаръ и Трієстъ до Вѣдня, де стане 16 серпня а 18-го возьме участь въ парадѣ войсковôй. До Сараєва поверне сей баталіонъ 6 вересня.

— **Соціялиста Славиньского**, засудженого въ р. 1886 въ процесѣ нѣмецкихъ соціялістôвъ на $3^1/_2$ року вязницѣ, выпущено 30 липня зъ вязницѣ въ Пльоцензе коло Берлина, але заразъ взяли его въ опѣку урядники поліціи кримінальноі и яко пôдозрѣлого о участь въ убійствѣ мирового судьѣ у Варшавѣ въ р. 1884 перевезли его на границю и выдали въ руки россійскихъ властей. Въ Пилѣ, на шляху зелѣзницѣ бидґоскои, хотѣло кôлькохъ товаришѣвъ Славиньского ôдбити его зъ рукъ поліціи, але имъ се не удалося, а навѣть одного зъ нападаючихъ прихоплено.

— **Дрôбній вѣсти.** Выдѣлъ краевый надавъ стипендіи въ фондаціи Шахлоского, по 220 зр. рôчно, Іос. Сѣдлецкому и Тад. Юркевичеви, ученикамъ IV кл. ґімн. въ Станіславовѣ. — Два члены выдѣлу краевого пп. Адамъ Єнджейовичь и д-ръ Іос. Верещиньскій выѣхали до купелѣвъ а маршалокъ краевый покликавъ до урядованя заступника ґр. Вол. Козьебродского. — Въ Мостискахъ въ ставѣ утопились при купели два школярики а третого выратовано. — Въ Тучапахъ коло Ярославля утопивъ ся кандидатъ семінаріи учительскои Скочиньскій, сынъ тамошного учителя. — Дня 13 н. ст. серпня ôдбудесь въ Жовтанцяхъ вѣнчанье п-ны Климентины Поповичѣвнои, доньки мѣсцевого управителя школы и звѣстнои писательки, зъ п. Омеляномъ Боярскимъ, укôнченымъ богословомъ. — Якъ Figaro доносить, мавъ царь прислати въ дарунку арх. Маріи Валеріи при нагодѣ ей вѣнчаня цѣнне футро зъ голубыхъ лисôвъ, вартости 60.000 франкôвъ.

— **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнѣ до обохъ тягнень. Звертаємо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учительками именованѣ: Аделя Маерцъ въ Вешшу, Кар. Щепановска въ Демяновѣ.

— **Перенесеня.** Практикантъ концептовый львôвского намѣстництва ґр. Адамъ Тарновскій перенесеный зô Львова до староства въ Ряшевѣ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Комітетъ гал. товариства господарского** повѣдомляе, що 15 с. м. высылае комісію до Швайцаріи и Ольденбурґа, щобы закупити худобу на розпôдъ. Хто бы хотѣвъ покористуватись зъ той нагоды, зволить найдальше до 14 с. м. надôслати комітетови сего товариства (ул. Оссолиньскихъ ч. 15) свое замовленье разомъ зъ завдаткомъ по 300 зр. на кожду штуку худобы, котра мае закупитись. При замовленю треба подати якъ найточнѣйшу адресу (имя и прозвище, мѣсце замешканя, стацію почтову и телеґрафічну); а що-до до худобы, подати породу, лѣта, рôдъ и число замовленыхъ штукъ, а такожь стацію зелѣзничу до котроі мае выслатись. Замовленя безъ завдатку не будуть увзгляднятись.

Наука, штука и литература.

— **„Село Карлôвъ колись а теперь.“** Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла книжочка накладомъ редакціи „Батькôвщины“ и яко передрукъ зъ той многозаслуженои часописи для люду. Книжочка мѣстить въ собѣ описъ, якъ то село Карлôвъ прийшло до красныхъ порядкôвъ, якими нинѣ вызначуесь помѣжь инчими селами рускими. Якъ читаємо на картцѣ титуловôй, матеріялъ подавъ Иванъ Сандулякъ, господарь карлôвскій, а упорядкувала и напечатала редакція „Батькôвщины“. До книжочки приложеный гарный портретъ бл. п. о. Андрея Воєвôдки, бувшого душпастиря въ Карловѣ, котрому громада мае дякувати за введенье у неи взôрцевыхъ порядкôвъ, за свою просвѣту и за свôй добробытъ. Книжочку сю поручаємо всѣмъ громадамъ и читальнямъ рускимъ. (Жаль, що не назначено, яка цѣна той книжочки.)

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 8 серпня. Кн. Фердинандъ выѣхавъ сеи ночи до Софіи. Въ Баденѣ пôдъ Вѣднемъ сподѣвають ся въ половинѣ сего мѣсяця приѣзду королевои Наталіи.

Буеносъ-Аіресъ 8 серпня. Новый кабінетъ уконституовавъ ся такъ: Рокка, міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ; Корта, заграницю; Льопецъ фінансы; Ґітієръ, міністерство справедливости; Льеваль міністерство вôйны.

Берлинъ 9 серпня. Кн. Леопольдъ запросивъ именемъ цѣсаря 5000 участникôвъ зъѣзду лѣкарского на пиръ до Почдаму.

Букарештъ 9 серпня. Король Кароль выѣде 13 с. м. за границю и поѣде насамперед до Ишль, де стане 15 с. м.

Лондонъ 9 серпня. Въ Четемъ збунтувавъ ся вчера зновъ оденъ ôддѣлъ войска. Арештовано 20 проводирôвъ бунту.

Амстердамъ 9 серпня. Выйшла тутъ брошура промавляюча за приступленьем Голяндіи до тридержавного союза. Авторомъ брошуры мае бути президентъ кабінету Макей.

Ню-Йоркъ 9 серпня. Мимо того, що братъ президента Педро Баріллясъ побивъ ґватемальскихъ ворохобникôвъ, настала въ Ґватемали повна анархія.

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Потребую конціпієнта

Д-РЪ ФЕДАКЪ

адвокатъ у Львовѣ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ** дняхъ **1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института** (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написю выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 1—50

☞ **Передплату принимае книгарня Ставропигійского Института во Львовѣ, Руская улиця ч-ръ 3.**

Ученикъ зъ укôнченою VIII-ою клясою ґімназіяльною глядає льекціи. Зголошуватись можна адресою: **А. Горуцкій** въ **Стрѣлковѣ**, почта **Стрый.**

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто лняний, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтонший по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубший на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтонший тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высылає пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

4—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Дипльомованый на ц. к. университетъ у Вѣдни

лѣкарь дентистъ

Адольфъ Льевнеръ,

ôдбувшій законом приписанй студій спеціяльнй и испыты дентистичнй та выконуючій практику лѣкарско-дентистичну понадъ 15 лѣтъ въ **Станіслововѣ**, подає до вѣдомости П. Т. Публики, що мешкаючи на дальше у власнôй реальности при ул. Собѣского ч. 12, выготовляє всякй въ обсягъ штуки лѣкарско-дентистичнои входячй чинности, якото: **вынимає, пльомбує, чистить, вставляє штучнй зубы и т. п.** звертаючи при тôмъ увагу П. Т. Публики яко довголѣтный лѣкарь-дентистъ, що выступаючй ôдъ якогось часу у насъ индівіда, называючй ся беззаконно „дентистами“ не маючй испытôвъ и дипльому яко лѣкарѣ-дентисты, впроваджують лишь въ блудъ публику а ôддаючись имъ выставляє ся власне здоровлье на шкоду. 3599 2—5

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить его ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ гонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высилає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину

3509 (22—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (10—16)

помазанй парканы, будынки, магазины, возы, знаряды господарскй, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый выробъ.**

5 кільовй высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр. 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP. chemische Fabriken

Regensburg-Wien, X. Keplergasse Nr. 20. (Основ. 1781).

Укôнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учительки при школѣ народнôй зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, при чôмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье льекцій въ домѣ священика. Зголошеня приймає Редакція „Дѣла“.

3591 3—3

Loser Jànos Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральнй соли, за-для єи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшй лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшй вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 9—10

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй ізолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчений стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя дахôвй тектуровй и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 20—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ТУТКИ

сигаретовй зъ найлѣпшого паперу французского **1000 штукъ 1 зр.** поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15,** ôдспродаючимъ рабатъ.

МАШИНЫ до ШИТЯ

Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговй зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 30 до 60 зр.

" ручнй зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готôвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ єсть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ЮСИФЪ ИВАНИЦКИЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львôвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тй самй, якй аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американськй, бо дôстають за се 20 зр. ôдъ кождои проданои машины. 3575

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй премійованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 36—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігацій индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣдякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй папиры цѣнный, також запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у которыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ!

3539 (38—50)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головнй выґранй по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будôвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи гонтовй, парканы и штахеты, есть **рафінованый олѣй нафтовый,** бо має ту добру прикмету, що дуже легко всякає въ сухій матеріялъ деревляный, а щѣльно замыкаючи его отворы, охороняє его ôдъ шкôдного вплыву воздуха а найбôльше хоронить ôдъ вохкости и не допускає пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати его тамъ, де матеріялъ на постôйне дѣланье воздуха и вохкости есть выставленый, та и найлекше пôдпадає псованю. Такожь до запускання або покостованя всякого деревляного матеріялу надає ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо має ту важну прикмету що есть **выдатнѣйшимъ** и безъ порôвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільограмѣ **дешевшимъ** ôдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняє краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна его користно уживати за дешеве средство до першого ґрунтованя пôдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільоґрамъ олѣю нафтового коштує **12 кр.** При бôльшôмъ же ôдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільоґрамѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ станій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

„Zacherlin“

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлає зъ подивленя гôдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей способôвъ, що не лишаєсь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищує кухнѣ основно ôдъ швабôвъ.

Усуває заразъ всякй молѣ.

Увôльняє якъ найскорше ôдъ мухъ.

Хоронить нашй звѣрята домашнй и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ôдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продає ся лишь въ самôмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дôстати зъ голевного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ôдтакъ можна дôстати: у **Львовѣ** и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенй плякаты Захерля; такожь

въ **Народнôй Торговли** и єи філіяхъ въ **Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ.** 3561 6—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 171. Львôвъ, Понедѣлокъ 30 липня (11 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☛ Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Розмова зъ д-ромъ Ріґеромъ.

Выдавець Correspondance Slave подає таку свою розмову, яку мавъ сими днями зъ д-ромъ Ріґеромъ:

Д-ръ Ріґеръ пояснивъ найперше, чому ôнъ взагалѣ рѣшивъ ся пôдписати теперѣшнѝ пунктаціи угодовѝ, противъ котрыхъ молодо-Чехи такъ дуже воюють.

Угода — говоривъ д-ръ Ріґеръ — повстала пôдъ вплывомъ заграничнои політики. Бісмаркъ не мѣшавъ ся зразу у внутреннѝ ôдносины Австріи, але послѣдными часами почали заниматись въ Нѣмеччинѣ нарѣканями Нѣмцѣвъ австрійскихъ, а навѣть нѣмецка дипльоматія дала пôзнати, що она не годить ся на нѣбы-то славяньску політику ґр. Таффого. Тому то легко зрозумѣти, що и коронѣ и правительству залежало на тôмъ, щобы въ Чехіи завести якійсь modus vivendi. Крôмъ того и зъ угорскои стороны намагали звалити ґр. Таффого и тогдѣ то я гадавъ, що роблю въ интересѣ ческого народу, єсли пôдпирати буду змаганя, котрѝ мали оборонити теперѣшне правительство передъ упадкомъ. Се не значить, мовъ бы я бувъ цѣлкомъ вдоволеный зъ ґр. Таффого, бо инше правительство могло бы бути десять разôвъ лѣпшимъ, але треба вдоволятись тымъ що єсть, коли не знає ся, чи то, що наступить, буде лѣпше.

Якъ то стоить справа що до заведеня ческого языка у внутрѣшнôмъ урядованю? Чи заведенье того языка вже справдѣ такъ недалеке, якъ то доносять деякѝ ґазеты? спытавъ выдавець Corresp. Slave.

— Та, то не йде такъ легко. Я вправдѣ пересвѣдченый, що въ Чехіи не настане миръ такъ довго, доки правительство не сповнить нашихъ жаданъ, бо треба ческому народови дати явный доказъ, що условія угодовѝ не суть такъ лихѝ, якъ то голосять молодо-Чехи. Се все зависить теперь ôдъ того, чи правительство по-при иншѝ справы згодить ся такожь на нашѝ желаня що-до внутрѣшнои мовы урядовои.

— Але-жь молодо-Чехи вже теперь говорять, що ихъ не вдоволить и се признанье?

— Та оно лекше єсть, робити опозицію, якъ робити щось позитивного. Чи молодо-Чехи навели властиво яку умѣстну причину ихъ выступленя противъ угоды? Пôдчасъ послѣднои сесіи соймовои прирекли они, що предложать за три днѣ лѣпшѝ пунктаціи угодовѝ, але ôдъ того часу минули мѣсяцѣ, а молодо-Чехи ще теперь не предложили нѣчого. А єсли молодо-Чехи жалують ся, що черезъ угоду шкодить ся єднотѣ краю и праву державному, то якѝ наводять на се доказы? Нѣякѝ. Тажь и я вкôнци мôгъ бы ставити Богъ знає якѝ жаданя, але я мушу розважити, чого можна досягнути при теперѣшныхъ обставинахъ. А мы Чехи на пôдставѣ угоды досягаємо досыть значнѝ користи, а вже и се не єсть маловажнымъ що Нѣмцѣ зрѣкають ся разъ на все майоризаціи. Теперь маємо мы въ соймѣ 13 голосôвъ бôльшости, а єсли настане зворотъ на лѣво, то правительство може позыскати дуже легко сѣмь голосôвъ мѣжь бôльшими посѣлостями для нѣмецкои партіи, а тогдѣ Нѣмцѣ стануть зновъ панами ситуаціи въ Чехіи.

— Говорять, що правительство вже теперь звертає ся на лѣво. Чи то правда?

— Се єсть можливе, бо ґр. Таффе не придержує ся сильно політичныхъ принципôвъ, и якъ знаєте, вже бувъ членомъ лібералього ґабінету. Але се єсть певне, що ґр. Таффе старає ся въ першôй лініи о династичнѝ интересы и що ôнъ передовсѣмъ єсть вѣрнымъ слугою свого пана. А такъ має ся рѣчь и при тôй угодѣ, де ґр. Таффе выповняє лишь бажаня цѣсаря.

— Але що стане ся, коли угода мимо цѣсарскои волѣ не перепровадить ся?

— Тогдѣ уступить ґр. Таффе на певно, а прийде або нѣмецко-ліберальный або... — „бюрократичный кабінетъ“ — докинувъ выдадавець Corr. Slave. — „Нѣякимъ чиномъ, — сказавъ д-ръ Ріґеръ — лише консервативне міністерство. Бюрократичный ґабінетъ не бувъ бы властиво нѣчимъ иншимъ, якъ нѣмецко-ліберальнымъ, бо нашѝ найвысшѝ урядники суть всѣ майже нѣмецкими лібералами.

— Але єсли правительство заявить ся уступчивымъ що-до жаданя Чехôвъ, то чи буде можливымъ обговорити всѣ предложеня угодовѝ на сѣй осѣннôй сесіи соймовôй?

— Се не удасть ся и треба бути на се готовымъ, що переведенье угоды вымагає евентуально цѣлыхъ двохъ рокôвъ. Помимо того, якъ надѣю ся, возьмуть Нѣмцѣ участь въ краєвôй выставѣ на слѣдуючій рôкъ, бо многѝ зъ нихъ прирекли свою участь безъ нѣякихъ условій, а вже жь всѣ мають взглядъ на се, що цѣсарь перенявъ на себе протекторатъ выставы.

— Вкôнци смѣвъ бы я поспытати, чи ваше заповѣджене уступленье справдѣ осуществить ся?

— Я не покинувъ гадки уступити, хочь уважаю своимъ обовязкомъ, служити свому народови такъ довго, якъ лишь можна. Але коли побачу, що бôльшôсть народу выступає противъ мене, то тогдѣ на певно закôнчу свою політичну дѣяльнôсть зъ пересвѣдченьемъ, що я зыскавъ для ческого народу все, що було можливе. Та-жь мы маємо теперь повну рôвноуправнôсть въ школѣ, мы маємо рôвноуправнôсть въ урядахъ, крôмъ внутрѣшнои мовы урядовои — и до сего мы теперь змагаємо — а вже-жь се єсть основою нашого права державного, котрого я нѣколи не заперечувавъ. А коронація на короля? Я знаю добре, що цѣсарь самъ не бувъ бы противный и нинѣ коронуватись въ Празѣ, але безъ участи Нѣмцѣвъ не можна сего зробити, бо тымъ скомпромітувалось бы наше право державне передъ цѣлою Европою.“

На тôмъ закôнчилась політична розмова выдавця Corres. Slave зъ д-ромъ Ріґеромъ.

Переглядъ часописей.

[Nowa Reforma дальше ôдповѣдає „Дѣл-у“. Gazeta Polska о тактицѣ буковиньскихъ Полякôвъ].

Якъ мы вже згадали, помѣстила Nowa Reforma (въ ч. 181) передову статью п. н. Wywody Diła, въ ôдповѣдь на передову статью „Дѣла“ „Now-ôй Reform-ѣ“, помѣщену въ ч. 165. N. Reforma поспѣшила ся, думаючи очевидно, що тота наша статья єсть вже цѣлою ôдповѣдію на обѣ єи попереднѝ статьѣ, хотя мы выразно сказали: „нинѣ хочемо приглянути ся першôй статьи N. Reform-ы“. Звôдси-жь выйшло певне непорозумѣнье. Друге непорозумѣнье выйшло зъ хибного перекладу, н. пр. нашѝ слова: „мы нѣякои милости ôдъ васъ не хочемо“ перевела N. Reforma: my żadnej miłości od was nie chcemy, замѣсть: żadnej łaski! — Але перейдѣмъ єи статью за порядкомъ. На початку каже N. Reforma:

„Дѣло признає, що N. Reforma єсть „найтолерантнѣйшою“ часописею зô всѣхъ выходячихъ въ Галичинѣ. Коли-бъ цѣла статья ôдповѣдала вступови, выпала бы зовсѣмъ инакше и мы були-бы вдячнѝ „Дѣлу“ за похвалу, ласкаво намъ дану. На жаль однакожь пересвѣдчаємо ся, що то слово лише выховзнуло ся недискретно и намъ тôлько чекати ôдкликаня або спростованя.“

Нѣ, мы не будемо анѣ ôдкликувати анѣ простувати, тôлько мусимо зазначити, що мы сказали: „N. Reforma по Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ єсть найтолерантнѣйша“, и що „найтолерантнѣйшій“ не значить ще то, що „толерантный“, бо третій степень означає прикмету лишь взглядну.

Подавши змѣстъ нашои статьѣ, по-части въ дословнôмъ перекладѣ, каже N. Reforma:

„Чи тѝ люде, до котрыхъ мы звертаємо ся, зрозумѣли, о що намъ иде, чи не хотять зрозумѣти? Чи годило ся теперь, коли мы руску справу порушили, и то, якъ признає кождый безсторонный, не зъ ненавистію або упередженьемъ, але зъ мѣрою справедливости и слушности въ руцѣ, чи годило ся теперь нашу добру волю въ той спосôбъ приймати, якъ зробило „Дѣло“? На нашѝ ôдозвы до Русинôвъ на Буковинѣ: „орґанізуйте ся и вразъ зъ Поляками, борѣть ся противъ ґерманізму“, на нашѝ постуляты: „поставте конкретнѝ внесеня, подайте условья згоды“, вы що намъ кажете? „Мы повиннѝ навмысне робити таке, щобы вамъ докучити“. Чи таке выраженье лицює зъ достоинствомъ людей політично образованыхъ?

Трудно то вести дискусію, коли треба неустанно простувати непорозумѣня. Мы вже сказали высше, що N. Reforma взяла першу часть нашои ôдповѣди за цѣлу ôдповѣдь, и зъ того выйшло перше и головне непорозумѣнье. Друге и то грубе непорозумѣнье єсть въ отсѣмъ: Не на ôдозвы N. Reform-ы до орґанізаціи и не на постуляты єи о услôвя згоды дали мы згадану нею ôдповѣдь, але на закиды и напасти польскихъ ґазетъ за непринятье Русинами участи въ перенесеню мощей Мицкевича, за жаданье подѣлу Галичины, за выступленье рускихъ послôвъ въ соймѣ и т. и. А одно и друге чейже зовсѣмъ що инше. Тай то мы не такъ ôдповѣли, якъ тутъ N. Reforma подає, але въ тôмъ змыслѣ: Поляки насъ угнетають и кривдять неустанно, а потôмъ коли мы зробимо що не по ихъ воли, що немилого для нихъ, они насъ ганьблять и лають; коли-жь мы имъ ôдтакъ поясняємо, що сей або той нашъ поступокъ зновъ не має характеру такъ неприязного, якъ они представляють, тогды они ôдповѣдають намъ: вы кепско оправдуєте ся, вы крутите. Се вже-жь мусить насъ обурити, бо мы, поясняючи нашѝ ними невѣрно толкованѝ поступки, робимо бôльше, нѣжь они при своѣмъ поступованю супротивъ насъ мають право ôдъ насъ вымагати, и тымъ даємо доказъ, що мы радѝ згодѣ, бо мы мали бы повне право або нѣчого имъ не ôдповѣсти або сказати по-просту: „мы супротивъ того, що вы намъ робите, повиннѝ бы навмысне робити таке, що вамъ докучало бы,“ — а однакожь мы анѣ не робимо такъ анѣ такъ не кажемо. — Такій а не иншій змыслъ нашихъ слôвъ мусить признати кождый неупередженый, и такими словами мы дали бôльшій доказъ згôдливости, нѣжь N. Reforma, дарма що она свою згôдливôсть такъ пôдносить.

N. Reforma жадає ôдъ насъ зновъ фактôвъ на нашѝ твердженя що-до поступованя и успособленя Полякôвъ взглядомъ Русинôвъ. Мы на то вже ôдповѣли въ послѣднôй нашôй статьи, а тутъ скажемо еще: а покажѣть вы якѝ факты справедливости або толеранціи Полякôвъ супротивъ Русинôвъ.

На нашѝ слова, що ветераны зъ 1831 р. не воювали за свободу Русинôвъ а хиба за переведенье украиньскихъ Русинôвъ зъ-пôдъ панованя россійского пôдъ панованье польске, а то безъ знесеня навѣть панщины, каже N. Reforma:

„Зъ uśmiechem politowania приймаємо таке „розумованье“.., Почавши ôдъ Костюшки скôнчивши на остатнôмъ нашôмъ повстаню въ р. 1863, завсѣгды було окликомъ борбы: „за волю вашу и нашу“, за свободу люду. Єсли були ще останки „зацофанои шляхты, котра опирала ся усамовôльненю селянъ, то сего не можна уважати за вину цѣлого народу.“

Мы, помимо uśmiechu politowania, стоимо

ВАКУЛА

Перекладъ зъ *Помяловского*.

(*Конець.*)

Лишь тôлько Вакула скôнчивъ завдану лекцію о Антіосѣ Епіфанѣ — увôйшовъ до него дядько. По звычайныхъ запытаняхъ: хто гôршій ôдъ чорта? въ котрый день сотворена курка? и т. д., дядько сказавъ:

— А що-жь то, я тебе нѣколи не выпытаю лекціи? Читай но, хлопче, що ты нинѣ навчивъ ся?

Вакула зажмуривъ очи и зачавъ читати. Дядько посувавъ пальцемъ по книжцѣ и бувъ, здаєть ся, задоволеный. Ажь отъ Вакула дôйшовъ до „каменя преткновенія“; ôнъ назвавъ Антіоха Епіфана — Епіохомъ Антіфаномъ.

— Що? — закрычавъ дядько — повтори но, скотино!

Вакула повторивъ.

— Ты поганцю! ты безбожнику! Рôзокъ! Закличте Гаврилича!

— Дядьку, дядечку! бийте, але не сѣчѣть рôзками! ѣсти не дайте три днѣ, ухо ôдорвѣть, але не сѣчѣть! — Сказавши те, Вакула ще бôльше застрашивъ ся. Треба замѣтити, що єго ще доси не сѣкли рôзками анѣ разу.

— Я тобѣ покажу, безбожнику! — розходивъ ся дядько, котрому все, що лише було друковане кирилицею, здавало ся самыми святощами.

Высѣкли Вакулу. И болѣло єго дуже, а ще бôльше встыдало. Въ рôзкахъ ôнъ бачивъ уже послѣдню ступѣнь пониженя. Першій разъ закипѣла въ єго серцю злôсть на старшихъ. Злôсть душила єго. Зôставшись на самотѣ Вакула заговоривъ:

— А, такъ, высѣкли, высѣкли наконець!... давно обѣцяли! — и потôмъ заплакавъ.

Чи видѣли вы коли псôвъ и котôвъ, котрыхъ нѣколи не били? Коли вдарити таке звѣря, особливо старе, оно впадає въ злôсть и нерѣдко кидає ся на свого пана. Вакула жь бувъ чоловѣкъ, и першѝ рôзки, и то ще за дурницю, мусѣли єго сильно тронути. Ôнъ на хвильку вспокоивъ ся; въ душѣ єго зачавъ ся робити переворотъ. Зъ покôрнои тихои дитины, ôнъ ставъ наразъ дикимъ и радъ бувъ помстити ся.

— А, — сказавъ Вакула, — не боюсь я вже теперь и рôзокъ... Нѣчого не бою ся!... Та й чого-жь менѣ теперь боятись, чого жь бояти ся? Нехай вже и бють, все одно!.. А и я, хочь разъ, а таки кого побю... хочь бы и дядька... Палкою побю... Таки такъ, пôйду и вдару!... Высѣчуть? Най высѣчуть... най...

Лице Вакули скривило ся. Оно стало въ два разы бридше. Ôнъ знову замовкъ. Сльоза якъ котилась, такъ и приостала на лици, очи широко отворенѝ не бѣгають зъ однои рѣчи на другу, уста на-пôвъ розôмкненѝ. На хвилю настала тишина. Ось муха лѣзуча по склѣ звернула на себе єго увагу. Ôнъ задавивъ єи палцемъ... „Мамо! мамо!“ — заголосивъ ôнъ наразъ — „мене бють, зневажають, сѣчуть!...“ Першій се разъ Вакула выразивъ горе свого дитинячого житя. Заразъ по тôмъ щось приступило до него: ôнъ похиливъ ся на передъ, надувъ ся, лице єго налялось кровью и ôнъ зачавъ ревно и страшно плакати. Кинувъ ся на постѣль, въѣвъ ся зубами въ подушку и затихъ наразъ. Полежавши якійсь часъ, зôбравъ силы и вставъ. Кулаки єго и зубы мôцно стисненѝ. — „Нянька, дурна, старый чортъ, и ты не вступишь ся за мною! Не хочу-жь я и вчити ся! На, маєте, тѣште ся!“ — ôнъ порвавъ книжку на дрôбнѝ кусники. „На, маєте, ще!“ — и розкидавъ кусники по пôдлозѣ... По хвили пôднявъ ôнъ кôлька шматочкôвъ паперу; взявъ оденъ шматочокъ, послинивъ и прилѣпивъ на стѣну, взявъ другій шматочокъ, послинивъ и прилѣпивъ на дверехъ, третій на ôкнѣ, четвертый на постели, ôдтакъ зновъ на стѣну, на дверѣ, на ôкно и на постѣль. Незабавомъ була цѣла комната пестра ôдъ налѣпленыхъ кусникôвъ паперу. Наконець, мало-помалу ôнъ успокоивъ ся; на лици єго выразились рѣшучôсть и скупленье мыслей, а въ головѣ безнастанно вертѣло ся: „Пôйду и вдару! такъ, удару, удару!.. Обома руками схоплю палку... Всѣ мене ненавидять... Себе не жалую, а вдару!“

Вакула пôйшовъ до кухнѣ.

Многимъ родичамъ, опѣкунамъ и иншимъ наставникамъ лучало ся запримѣтати на дѣтяхъ неразъ такій станъ и называти ихъ за те нездалыми и пропащими. Дитина, — говорять, то молоде деревце, котре можна нагнути въ якій хто схоче бôкъ; дитина — то вôскъ мягкій, зъ котрого можна вылѣпити довôльну подобу; дитина — то картка чистого паперу, на котрôмъ можна писати, що кому впаде въ голову. И самѝ наставники потôмъ дивують ся, що зъ того чистого, нѣжного, мягкого воску вылѣпило ся у нихъ погане дитинище, котре рипить, якъ наняте, котре пôднимає кій на наставника, кусає єму руки, закопує въ землю книжки, не боить ся рôзокъ, стоить по три годинѣ на колѣнахъ и не добрѣє... Дивує ся отець и мати, дивує ся стара нянька, хрестить ся и охає, ôдпекує чары и мыслить собѣ тишкомъ: „Та, кобъ-то єго вытрѣпали зъ разъ!“ Дивує ся мати и молить ся Богу, ставить свѣчки по церквахъ, наймає молебнѣ до св. Козмы и Даміяна, ночи не спить а въ головѣ все одна думка: „не вдавъ ся сынокъ“ и говорить до батька: „Ты жь бы єго высѣкъ троха, се жь прецѣ твоє дѣло!“... Дивує ся отець, жалує ся всѣмъ своякамъ и знакомымъ, наймає жовнѣрѣвъ и катує своє дитинище. Дивує ся начальство, дає „трôйки“ дитинѣ, сѣче до крови, называє дуракомъ, цѣлôй клясѣ показує на него пальцемъ, якъ на нездару, вчить погорджувати таку дитину... А що жь дитинище? Дитинище дике и понуре, дитинище привыкло до рôзки, до ганьбы й погорды, дитинище окаменѣло, въ дитинищу кипить злôсть, дитинищо осатанѣло!

А зъ чого жь то таке пôшло? Зъ того, що наставники не хотять поняти, що дитина має своє окреме житье, не хотять зважати на него, забувають той часъ, коли й они були дѣтьми, забувають свою дитинячу радôсть и горе, — забувають першу частину свого житя. А кôлько то є въ насъ и такихъ педаґоґôвъ, особливо въ низшихъ школахъ, що вважають конечною пôдпомочею доброго выхованя — глушити дѣтей. „Я“, каже, „вмѣю остро тримати дѣтей; у мене мусить на шнурку ходити. Пôдъ кіємъ заставлю навчити ся лекціи. Менѣ все диви ся просто въ очи, смѣй ся, коли скажу, куй, що тобѣ ино завдамь; выростешь — то й пôймешь, що и по що ты вчивъ ся. Покарають, — не пытай: за що? Кажуть тобѣ, що ты стоишь, то хочь бы ты й сидѣвъ, говори, що стоишь. Такимъ способомъ въ мене ученикъ навчить ся, що то трудъ, послухъ и повага старшихъ; якъ выйде на чоловѣка, то самъ прийде подякувати за науку!“ Чи оденъ то батько ще й теперь розпытує за педаґоґами такои школы! И отъ, зачнуть они глушити якого небудь бѣдолаху и часто заглушать на вѣки. Колись и тыхъ самыхъ педаґоґôвъ глушили такъ, але они своєю зелѣзною натурою все якось перемогли и теперь давлять молоде поколѣнье. Теперь, чути, вкорѣнюють ся вже новѝ идеѣ выховуваня. Мало-по-малу старѝ педаґоґи повыходять на пенсію, вымруть и оставлять свои мѣсця другимъ, прокинутымъ любовію до молодежи и не забувшимъ своихъ дитинячихъ лѣтъ.

Семенъ Ивановичь занятый господарскими рахунками. Лице єго сіяє веселостью. Ôнъ такъ занявъ ся своимъ любимымъ занятьемъ, що й не замѣтивъ, якъ скрипнули дверѣ. То ввôйшовъ Вакула. Блѣдый, зъ кіємъ въ рукахъ, пôдсунувъ ся ôнъ по тихеньки до дядька, пôднѣсъ кій, и що йно мавъ силы, лупнувъ нимъ дядька по карку! Дядько зôрвавъ ся на ноги и побачивъ Вакулу. Каркъ єго пече й болить; зъ люти ажь трясесь.

— То я... такъ!... то я... и ще вдару!

при своѣмъ твердженю. Фактъ єсть такожь, що повстанье зъ 1831 р. не здобуло ся на знесенье панщины, бо хотя демократичне сторонництво польске того домагало ся, але верховодяча бôльшôсть до того не допустила, а вже-жь не можна нѣкого судити пôсля того, щó якась частина робить, але пôсля того, щó робить верховодяча бôльшôсть и фактичнî репрезентанты.

На наше твердженье, що компромісъ лѣвицѣ зъ Русинами въ соймѣ не Русинамъ принѣсъ користи, але лѣвици, N. Reforma не хоче ôдповѣдати,

„бо якъ пересвѣдчити того, хто маючи добрый зôръ каже на бѣле, що оно чорне.“

Мы на своє твердженье подали фактъ; выборы до выдѣлу краєвого (де кандидатъ лѣвицѣ д-ръ Гошардъ перейшовъ тôлько за помочію Русинôвъ, коли противно кандидатъ Русинôвъ д-ръ Савчакъ бувъ бы перейшовъ и безъ помочи лѣвицѣ). Щó-жь сказати на таку ôдповѣдь N. Reform-ы? Хиба, що она дуже выгôдна!

N. Reforma такъ кôнчить свою статью:

„Мы хотѣли и хочемо згоды зъ вами, вы єи ôдкидаєте; замѣсть ôдповѣди яснои стрѣчаємось, якъ давнѣйше, такъ и теперь, тôлько зъ завистію... На найважнѣйшî точки, въ котрыхъ мы просили о поясненье, не даєте намъ зовсѣмъ ôдповѣди... Статья ваша не єсть ôдповѣдію на нашî постуляты, не даєте нѣякихъ конкретныхъ внесень, не подаєте условій згоды.. Змѣстъ и тонъ цѣлои статьѣ „Дѣла“ пересвѣдчає насъ, що Русины не мають доси орґану, котрый бы бувъ выразомъ ихъ поєднавчои опініи, зъ котрымъ бы можна въ поважнôмъ тонѣ вести дискусію, а котрый бы тымъ самымъ мôгъ бути сполучникомъ и посередникомъ межи Поляками и Русинами. Хочемо вырôвнати пропасть, яку межи нами вытворено; щó-жь можемо порадити на то, коли, замѣсть спôльно зъ нами прямувати до згоды, пропасть ту руска праса поглубляє и розширяє?“

Скажемо на то коротко: Вы не знайшли въ нашôй статьи повнои ôдповѣди, бо та статья була, повтаряємо ще разъ, ôдповѣдію тôлько на першу вашу статью, а не на другу, на котру мы ôдповѣли въ послѣднôмъ нашôмъ числѣ. Що до нашои ґазеты, то „Дѣло“ справдѣ не єсть орґаномъ угодовымъ (при теперѣшныхъ руско-польскихъ взаєминахъ въ Галичинѣ независимый угодовый орґанъ рускій єсть зовсѣмъ неможливый); наша часопись має на цѣли боронити правъ руского народу противъ всякихъ єго противникôвъ, але помимо того мы справу згоды готовî дискутувати поважно и объективно, скоро друга сторона ту справу серіозно и щиро пôднесе. Признаємо, що въ сѣй остатнôй статьи N. Reform-ы выдає ся намъ та справа щирѣйше трактована, якъ въ попередныхъ. Але одно намъ єще неясно: Чи N. Reform-ѣ ходить о порозумѣнье демократичнои партіи польскои зъ Русинами-народовцями, чи о порозумѣнье Полякôвъ зъ Русинами? О ту ôдповѣдь напередъ просимо.

——

Згадуючи за статью N. Reform-ы о орґанізаціи Полякôвъ и Русинôвъ на Буковинѣ, мы позволили собѣ высказати недовѣрчивôсть нашу, щобы буковиньскимъ Полякамъ ишло дуже о зсолідаризованье силъ обохъ народôвъ славяньскихъ, и мы додали, чи не будуть буковиньскî Поляки въ дальшôмъ своѣмъ розвою тримати радше зъ Румунами, нѣжь зъ Русинами. На то ôдповѣдає черновецка Gazeta Polska. Навѣвши деякî факты, зъ котрыхъ выводить, що дотеперѣшна політика буковиньскихъ Полякôвъ повинна бы довести до противныхъ заключень, анѣжь робить „Дѣло“, ôдтакъ каже:

„Така тактика не заповѣдає нѣчого доброго, и хлѣба „славяньского братерства“ зъ такои муки не буде.“

Мы приймаємо заявленье орґану буковиньскихъ Полякôвъ, котре повторила и краковска Nowa Reforma, до вѣдомости, и тôлько высказуємо при тôмъ бажанье, щобы Поляки все и всюды супротивъ Русинôвъ держали ся політики „славяньского братерства“.

Регуляція рѣки Ломницѣ.

II.

Выдѣлъ краєвый у ôдповѣди на наведеный вчера рескриптъ міністерства рôльництва заявляє:

Выдѣлъ годить ся на переведенье реґуляціи Лôмницѣ пôсля проєкту правительства, котрый на разѣ не увзглядняє обвалованя тои рѣки — однакожь годить ся въ тôмъ пересвѣдченю, що потрѣбнî для охороны набережныхъ грунтôвъ и домôвъ обвалованя будуть переведенî пôзнѣйше въ дорозѣ законодавчôй, скоро въ наслѣдокъ довершеныхъ будôвель реґуляційныхъ русло рѣки належно выробить ся, а рамена замулять ся.

Що до фінансовои стороны предпринятя, а въ подрôбности удѣлу скарбу державного въ коштахъ намѣренои реґуляціи Лôмницѣ, якій пôсля повысшого рескрипту міністерского мавъ бы выносити 4% сумы кошторисной, обчисленои округло на 1 міліонъ зр., и мавъ бы бути покрытый зъ державного фонду меліораційного въ періодѣ 15 лѣтъ зъ застереженьемъ конституційного потверджуваня рôчныхъ прелімінарѣвъ, — представивъ краєвый выдѣлъ, выказуючи неумѣстнôсть того пляну фінансового зъ огляду на предпринятье реґуляціи Лôмницѣ якъ такожь и на инчî предпринятя реґуляційнî и меліораційнî, слѣдуючî замѣты:

Передовсѣмъ звернено увагу правительства на то, що меліораційный фондъ державный, — дотованый рôчно сумою 500.000 зр., а зъ котрои Галичинѣ може припасти 130.000 зр. рôчно, — єсть такъ малый, що при помочи удѣлюваныхъ зъ него субвенцій можуть бути выконанî ледви найпильнѣйшî вже зачатî выдѣломъ краєвымъ роботы меліораційнî на Повислю, потôмъ реґуляція доплывôвъ карпатскихъ, реґуляція Буга зъ притоками (Полтва, Рата и Солокія), высушенье багонъ въ дорѣчью Стару и дуже важна для краю меліорація багонъ наддністряньскихъ.

Не завадить тутъ примѣтати, що хочь лише незначну часть тыхъ найпильнѣйшихъ робôтъ доперва зачато, — вже нинѣ край стрѣчає великî трудности въ одержаню пôдмоги на тî краєвî предпринятя. За примѣръ можна навести рѣшенье міністерства рôльництва въ справѣ признаня пôдмоги на роботы коло реґуляціи середнои и долѣшнои секціи Гнилои Липы, обвалованя Сяну и Вислы въ тарнобжескôмъ повѣтѣ, высушеня багонъ коло Рудника, вкôнци реґуляціи рѣки Буга, де ледви удалось выторгувати у правительства, щобы причинило ся 30 процентами до переведеня тыхъ робôтъ. Сли-жь бы реґуляція Лôмницѣ або инчихъ карпатскихъ рѣкъ мала переводити ся лише при помочи державного фонду меліораційного, то, на поглядъ краєвого выдѣлу, пôдмоги признанî зъ того фонду на одну або двѣ рѣки карпатскî такъ вычерпали бы удѣлъ припадаючій на Галичину зъ того фонду, що край мусѣвъ бы зовсѣмъ ôдступити ôдъ переведеня властивыхъ меліорацій, для котрыхъ выключно утворено сей фондъ меліораційный, а навѣть не мавъ бы въ замѣну тои користи, щобы, коли вже не всѣ, то бодай бôльша часть бôльшихъ рѣкъ карпатскихъ, що тôлько шкôдъ причиняють краєви, могла бути въ той спосôбъ уреґульована.

Выказавши, що при проєктованôмъ способѣ пôдпомаганя реґуляціи рѣкъ карпатскихъ зъ фонду меліораційного, фондъ сей покажесь недостаточнымъ и не можна буде ужити єго на пôдмогу властивыхъ робôтъ меліораційныхъ, доказує дальше краєвый выдѣлъ, що взагалѣ гадка пôдпомаганя предпринятя на таку мѣру, якъ реґуляція Лôмницѣ, або взагалѣ однои зъ рѣкъ карпатскихъ, 40 процентовою пôдмогою изъ скарбу державного єсть несправедливою и дає помôчь дуже скупо вымѣрену, бо се предпринятье изъ взглядôвъ на роботы гôрскî, котрыхъ выконаня вымагає, заслугує по мысли §. 6. закона зъ дня 30 червня 1884 р. (ч. 116) хочь на 50 процентову пôдмогу зъ фонду меліораційного. (Що міністерство трактувало подôбнî предпринятя въ инчихъ краяхъ по мысли постановы наведеного параґрафу закона, о тôмъ свѣдчить примѣръ наведеный въ представленю выдѣлу краєвого, именно фактъ, що до выкôнченя реґуляціи рѣки Ґаіль въ Каринтіи коштомъ 540.000 зр., отже низымъ ôдъ коштôвъ Лôмницѣ, поносивъ меліораційный фондъ державный 50% тыхъ коштôвъ.

Опираючи ся на повысше зôбраныхъ замѣтахъ, твердить выдѣлъ краєвый, що дотычно реґуляціи рѣки Лôмницѣ, якъ такожь инчихъ рѣкъ карпатскихъ, заходить выпадокъ передвидженый въ 2-ôмъ уступѣ 1-ого § меліораційного закона державного, котрый постановляє, що пôдмога державна для такого предпринятя повинна бути означена осôбнымъ закономъ. За такимъ розвязаньемъ и трактованьемъ справы реґуляціи рѣки Лôмницѣ промавляє ще й ся обставина, що стороны интересованî при тôмъ предпринятю, мешканцѣвъ мѣсцевостей по-надъ берегами Лôмницѣ, якъ взагалѣ мешканцѣвъ надъ берегами гôрскихъ рѣкъ, можна лише въ малôй мѣрѣ, въ ôдношеню 10% коштôвъ, потягнути до конкуренціи, а вконци, що на цѣлôй Лôмници, почавши ôдъ вплыву потокôвъ Дарôвъ и Молода въ долину, ôдбуває ся на значнî розмѣры сплавъ дерева и ґалярôвъ, представляючихъ рôчну вартôсть 224.000 зр., котрый робить значнî шкоды въ прибережныхъ грунтахъ. Якъ отже зъ погляду на маєтковî ôдносины прибережныхъ мешканцѣвъ, такъ и зъ погляду на законнî приписы цѣсарскои постановы зъ 30 жовтня 1830 р. що-до реґуляціи рѣкъ сплавныхъ, заслугує реґуляція Лôмницѣ, по гадцѣ выдѣлу краєвого, на поважнѣйшу помôчь изъ скарбу державного, анѣжь бы могла одержати на пôдставѣ закона меліораційного навѣть зъ увзглядненьемъ єго §. 6-ого и нѣжь бы взагалѣ могла узыскати зъ фонду меліораційного.

Зъ повысшихъ причинъ заявивъ выдѣлъ краєвый, що не може предложити соймови проєкту закона о реґуляціи рѣки Лôмницѣ, опираючого ся на основахъ поданыхъ у згаданôмъ міністерскôмъ рескриптѣ, бо, по гадцѣ выдѣлу краєвого, подана въ рескриптѣ дорога не довела бы анѣ до зреалізованя пôднятыхъ теперь на великî розмѣры меліорацій краєвыхъ, анѣ до запевненя хочь бы выконаня такъ дуже потрѣбнои реґуляціи рѣкъ карпатскихъ, — а натомѣсть домагає ся выдѣлъ краєвый, по мысли первѣстного внесеня намѣстництва львôвского, щобы реґуляцію Лôмницѣ и инчихъ рѣкъ карпатскихъ переведено выданьемъ окремого закона державного зъ 60% удѣлу скарбу державного въ коштахъ, згôдно зъ проєктомъ правительственного закона, внесеного до рады державнои въ р. 1885.

Завѣрюючи приреченю даному зъ высоты трону при замкненю IX-ои а отвореню X-ои сесіи рады державнои въ справѣ реґуляціи галицкихъ рѣкъ, заявивъ выдѣлъ краєвый въ своѣмъ представленю, що при тôмъ послѣднôмъ жаданю треває непохитно тымъ бôльше, що правительство въ анальоґічныхъ выпадкахъ приходило завсѣгды зъ такою помочію, якои домагає ся теперь выдѣлъ краєвый, альпейскимъ провінціямъ, чого доказомъ реґуляція Адиґи, такъ звана „реґуляція водъ“ (Gewässer-Regulirung) въ Тироли, реґуляція Дравы и богато инчихъ рѣкъ альпейскихъ.

На выпадокъ, сли бы правительство приняло увагу выдѣлу краєвого и вдоволило повысшому жаданю, заявивъ ся выдѣлъ краєвый готовымъ предложити соймови на найблизшôй сесіи проєктъ закона, оголошуючого реґуляцію Лôмницѣ за предприємство краєве, и признаючого тому предпринятю 40% ву пôдмогу на роботы гôрскî и пôдмогу 30% ву на реґуляційнî будовы.

Що-до справы льокального забезпеченя берегôвъ Лôмницѣ въ Перегиньску, Хотѣню и Пôдмихайлю, то выдѣлъ краєвый заявивъ, що зъ огляду на малый розмѣръ тыхъ робôтъ не уважає за ôдповѣдне въ тôмъ предметѣ предкладати соймови осôбного проєкту до закона, але на выпадокъ, єсли бы правительство признало $33^1/_3$-процентову субвенцію на тую цѣль, то выдѣлъ краєвый готовъ вставити въ прелімінарь краєвого буджету на рôкъ 1891 ôдповѣдный зъ своєи стороны (такожь $33^1/_3$) процентъ кошту робôтъ. Коли кошты, пôсля обчисленя краєвого инжініра бюра меліораційного, выносять разомъ зъ коштомъ заряду въ Перегиньску 9.000 зр., то субвенція краєва на роботы выносила бы тамъ 3.000 зр., а въ Хотѣню и Пôдмихайлю коштъ убезпеченя берегôвъ Лôмницѣ выносить суму 17.900 зр. вразъ изъ коштомъ заряду, — отже край мусѣвъ бы покрыти зъ того 5.967 зр.

Вставленье тыхъ квотъ въ прелімінарь буджету вымагало бы окремого мотивованя, тому выдѣлъ краєвый просивъ намѣстництво, предкладаючи повысшій меморіялъ, о удѣленье єму рѣшеня правительства передъ зôбраньемъ найблизшои сесіи соймовои.

Дописи „Дѣла“

Зъ Гусятиньского.

[Выборы до рады повѣтовои]

Приготованя до выборôвъ до рады повѣтовои, розписаныхъ у насъ на 4 н. ст. вересня с. р., ведуть ся тутъ досыть енерґічно, але лише зъ однои стороны, т. є. зъ руки шляхотско-польского табору.

На чолѣ аґітаціи стоять добре звѣстнî зъ своєи рухливости браты Цѣньскî, оба посесоры въ добрахъ княгинѣ Чарторыйскои. Одинъ зъ нихъ скликавъ кôлька разôвъ довѣрочнî зборы на фôльварку Людвиполи, де старано ся приєднати доокрестныхъ селянъ для акціи аранжованои шляхтичами и ихъ клікою. На зборы тî стягано такожь народныхъ учителѣвъ, а треба знати, що нинѣ въ гусятиньскôмъ повѣтѣ ледви въ десятôмъ селѣ знайде ся учитель Русинъ, а всѣ прочî школы обсадженî Поляками и то часто навѣть Мазурами, не умѣючими добре рускои мовы. При помочи такихъ елементôвъ хочуть у насъ паны переформувати уложену на зборахъ въ Людвиполи, лісту выборцѣвъ зъ сельскои куріи, котра теперь розкидаєсь въ літоґрафованыхъ примѣрникахъ по поодинокихъ громадахъ. На лістѣ тôй умѣщенî зъ интеліґенціи: Казимиръ Цѣньскій посесоръ зъ Увислы, Роскошь учитель зъ Городницѣ, кс. Ґловиньскій лат. парохъ зъ Хростковa и одинъ рускій священикъ, а именно о. Левицкій, парохъ зъ Садорова. Кромѣ тыхъ кандидатôвъ поставлено ще сѣмохъ селянъ, мѣжь котрыми бачимо деякихъ выслуженыхъ двôрскихъ слугъ и взагалѣ людей звязаныхъ тѣсными интересами зъ дворами, або зновъ такихъ, котрî звѣстнî яко добре выпробованî орудія паньскî при всякихъ выборахъ.

Чи перейде тая ліста? — годѣ предвидѣти. Мѣжь загаломъ селяньства панує настрôй листѣ тôй безусловно противный. Селяне хотять мати въ радѣ зовсѣмъ иншихъ людей, якъ зъ помѣжь себе, такъ и зъ интеліґенціи, и скрôзь по селахъ дають ся чути голосы, вказуючî на потребу уложеня своєи лісты и зорґанізованя силъ для противдѣланя паньскôй кліцѣ. На жаль однакъ не зроблено ще доси нѣчого въ тôмъ напрямѣ и невелика навѣть єсть надѣя на яку-будь акцію зъ стороны руско-селяньского табору, бо спиняють єи зъ однои стороны жнива, а зъ другои велика сонливôсть и байдужнôсть, яка опанувала ôдъ якогось часу той повѣтъ, котрый до недавна ще ôдзначавъ ся живою дѣяльностію въ народныхъ справахъ.

——

Зъ Рогатиньского.

[Премійнî книжки для народныхъ шкôлъ.]

Прочитавши въ однôмъ изъ остатныхъ чиселъ „Дѣла“ въ критицѣ на народовцѣвъ писанôй въ Przegląd-ѣ авторомъ „Листôвъ зъ всхôднои Галичины“ мѣжь инчимъ те, що народовцѣ-Русины неоправдано жалують ся на кривды ôдъ Полякôвъ имъ заподѣянî, — ажь тягло мене до пера, щобы подати одинъ свѣжій доказъ на нашу правду до сеи — якъ каже авторъ — вязанки инкрімінацій на Полякôвъ.

Рада повѣтова рогатиньска вызначує щорôчно бôльшу суму, бо до 100 зр., на премійнî книжки для шкôлъ народныхъ свого повѣта. Мѣжь рускими и польскими (тî послѣднî майже самî историчнî и патріотичнî) знаходить ся одна книжочка гермафродитна, т. є. руска, писана латиньскою азбукою: Chrystijansko katołyczeskij mołytwennyk. Lwów. Nakładem W. Hodaka 1884. Z typografii Manieckiego. Якъ бачимо не достає тутъ апробаты зô стороны нашого Ординаріята, та лише для забаламученя очей єсть на початковôй картцѣ, уже пôзнѣйше вклеєнôй, надруковано: Aprobowano duchownoju własteju, — а якою? а де число апробаты и пôдписъ апробуючого?

Цѣль сего молитвослова єсть ясна, а чей же и авторъ листôвъ зъ Бучача догляне тутъ духа польонізаційного на нашôй Руси, — и за се маємо Васъ пп. Поляки, любити и на кривды намъ здѣланî глядѣти зъ заложеными руками и замкнеными устами! О нѣ, пп. Поляки! Мы не дамось и будемо заєдно свѣтови голосити и выкрывати кривды намъ дѣланî. Нашои найчастѣйшои працѣ и найчестнѣйшого змаганя вы не хочете узнати, а импутуєте, намъ Богъ вѣсть якî пляны, и борбу зачѣпну ведете безнастанно! Але доки серце руске у нашого народу бьєть ся, доти всѣ вашî змаганя вынародовити Русь будуть даремными! — Мушу ще и то додати, що деякî священики, котрî при испытѣ переглядали книжочки премійнî, поконфіскували тî молитвенники.

Омікронъ.

——

Зъ Камѣнки.

[Спростованье.]

Въ одвѣтъ на допись зъ Каменецкого изъ заголовкомъ, Przyjaciele ludu въ н-рѣ 160 „Дѣла“ помѣщену, освѣдчаю яко лично интересованый и затроненый, що цѣла тамъ допись, маюча на цѣли пôдбуренье народу противъ двора, єсть ôдъ початку до кôнця ложною.

Повысше освѣдченє прошу помѣстити на пôдставѣ § 19 уставы прасовои въ однôмъ изъ найблизшихъ н-рôвъ газеты „Дѣло“.

Зъ поважаньемъ
J. Trojan,
zarządca dóbr państwa Kamionka str. z przyległościami.

[Примѣтка Редакціи. Справу тоту постараємо ся розслѣдити и поступити по справедливости.]

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Общество имени Качковского скликало своихъ членôвъ на 18-тî загальнî зборы, котрî ôдбудуть ся въ понедѣлокъ 8 н. ст. вересня с. р. въ Тернополи. По раннôмъ богослуженю въ мѣскôй церквѣ за упокôй бл. п. Качковского зôйдуть ся члены о 11-ôй годинѣ въ сали касиновôй „на замку“ и предсѣдатель ôдкрыє зборы. Потôмъ, по выборѣ президіи на часъ зборôвъ, ôдчитаный буде протоколъ зъ торôчныхъ загальныхъ зборôвъ, справозданье зъ дѣяльности выдѣлу и справозданье касове. Опôсля наступять внесеня выдѣлу и поодинокихъ членôвъ, а закôнчать порядокъ дневный выборы предсѣдателя общества и членôвъ центрального выдѣлу. По офіціяльнôй части зборôвъ наступить перекуска, устроєна мѣсцевымъ комітетомъ. Вечеромъ буде концертъ денисôвского хору пôдъ проводомъ о. Іосифа Вѣтошиньского, а по концертѣ наступять танцѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Подорожь д-ра Ріґера до Вѣдня звернула на себе загальну увагу. Corr. Slave подає: Д-ръ Ріґеръ прибувъ до Вѣдня, щобы обговорити зъ правительствомъ справу нѣмецко ческои угоды а передовсѣмъ справу заведеня ческого

Вакула пôднявъ кій, але дядько схопивъ єго вже за волося и гепнувъ нимъ объ землю.

— Рôзокъ, кропивы, ремѣня! — закричавъ дядько.

Вакулу ще разъ высѣкли, та симъ разомъ уже такъ высѣкли, що безъ Гаврилича не мôгъ дôйти до своєи комнаты.

— И тебе вдару! о, и якъ ще вдару! — скязавъ ôнъ Гавриличеви.

— Що за чортъ! Господи, якъ то може скаменѣти чоловѣкъ! — проворчавъ дядько.

Онъ три разы бѣгавъ до Вакулы, кричавъ и грозивъ, що якъ выздоровѣє, ще разъ высѣче. Вакула поглядавъ зъ-пôдъ ока и мовчавъ. Ажь за третимъ разомъ сказавъ:

— А я все таки побю ще Гаврилича. Менѣ все одно. А высѣчуть мене ще, то я всѣхъ, хто йно сваривъ, бивъ мене. — всѣхъ побю!...

— Господи! Господи! Ото чоловѣкъ собѣ чорта взявъ на голову!

Дядько стиснувъ плечима и пôшовъ до своєи комнаты.

Вакула доказавъ, що ôнъ не на вѣтеръ говорить. Для того то всѣ почали зъ нимъ заходитись инакше. Двораки почали єго бôльше поважати, дядько менче сваривъ, а Гавриличь не на жартъ побоювавъ ся ученика: „Ану жь“, думавъ собѣ, „якъ вцѣдить по карку! и що зъ нимъ зробишь?“ И дивна рѣчь: якъ тôлько Вакула спостерѣгъ таку перемѣну, стало єму совѣстно; єму все приходило въ голову, якъ то дядька мусѣвъ болѣти каркъ ôдъ єго палки. Ôнъ плакавъ часто по ночахъ, моливъ ся, обѣцювавъ, що вже не буде противитись дядьковôй воли, и моливъ у Бога прощѣ за свою пôмсту. Але коли ôнъ зъ деякихъ случаѣвъ ясно понявъ, що старшî ненавидять єго якъ и перше, а тôлько теперь бôльше побоюють ся, то ôнъ старавъ ся користати зъ тои ихъ боязни.

Одъ разу можна було пôзнати, що занятя Вакулы приняли иншій напрямъ и иншу форму. Вакула позволявъ собѣ часто замѣсть науки, ловити нôсъ языкомъ, дивити ся, що робить кôтъ або песъ... Приходить Гавриличь, книжка лежить на боцѣ, стôлъ стоить криво, а по Вакулинôмъ лици видко, що єму нудно. Учитель зачинає лекцію якъ звычайно словами: Tempus zapregandi! — и каже Вакулѣ читати. Вакула зажмуривъ очи, хоче читати, — але де тамъ! пусто въ головѣ!

Шибо-слаци! — замѣчає Гавриличь и тымъ кôнчить ся лекція.

Чимъ дальше, тымъ гôрше. Гавриличь доносить дядькови, що Вакула не хоче нѣчого вчитись. Дядько постановивъ позбути ся Вакулы. Повезли єго до ґімназіи.

Директоръ ґімназіи спытавъ Вакулу:

— Ну, що жь, хлопче, жаль тобѣ покидати дядька?

Вакула мовчить.

— Що жь, ты нѣчого не кажешь?

Вакула поглянувъ зъ-пôдъ лоба.

— А жь ты, дикунъ, дикунъ!

Директоръ промовлявъ до него лагôднымъ, ôтцѣвскимъ голосомъ, чого Вакула вже давно-давно не чувавъ. Онъ наразъ заплакавъ.

— Но, дурненькій, не плачь, не тужи!

— Та я не ôдъ того... менѣ не тужно... менѣ не жаль дядька...

— Тобѣ не жаль дядька?!

— Нѣ! Ту може мене полюблять, а дома всѣ ненавидѣли, прозывали бридкимъ, дурнымъ...

— Дитя моє, тутъ тебе будуть любити! Я тобѣ стану за батька...

языка у внутрѣшнôмъ урядованю. Якъ говорять, то сими днями мае запасти важне рѣшенье, и зъ тымъ вяже ся такожь подорожь кн. Шенбурґа до Праги а міністра Бакегема до ґр. Клямъ Мартиніца. — Д-ръ Ріґеръ обговорювавъ въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ теперѣшный станъ ôдносинъ въ Чехіи, а о поглядахъ д-ра Ріґера на ту справу можна дôзнатись загально зъ его розмовы зъ выдавцемъ Corr. Slave, котру подаемо въ окремôй статьѣ. Головною справою есть заведенье ческого языка у внутрѣшнôмъ урядованю. Чи ґр. Таффе згодить ся на повне признанье ческого языка, чи лишь може поробить деякй уступства и цѣлу справу полагодить половинно, о тôмъ ходять ще всѣлякй вѣсти.

Narodni Listy такъ пишуть о тôй справѣ: Правительство згодить ся на введенье ческого языка въ урядованю, але лишь по судахъ першои инстанціи. У властей політичныхъ и въ переписцѣ зъ высшими инстанціями не допустить правительство ческого языка. „Если бы се мало называтись переведеньемъ нѣмецко-ческои угоды, то нарôдъ ческій нѣколи не пристане на се, хочь бы д-ръ Ріґеръ и не знати якъ до того намагавъ“ — кôнчать Nar. Listy. — Въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ мавъ д-ръ Ріґеръ — пôсля Politik-и — зазначити хибы при переведеню угоды и жалувавъ ся на поступованье офіціяльнои прасы въ справѣ угоды.

Дня 8 н. ст. вересня с. р. святкуе епископъ Стросмаеръ свôй 40-лѣтный ювилей священьства. Nar. Listy такъ пишуть: Ческій нарôдъ, котрого щирымъ приятелемъ бувъ все еп. Стросмаеръ, буде святкувати торжественно сей день, а поодинокй мѣста и корпораціи приладжують великй оваціи. Прагска рада мѣска и науковй товариства прилучать ся до того; ôд численныхъ приятелѣвъ еп. Стросмаера въ Празѣ вышлесь депутаціи и адреса; прагска мѣщаньска ресурса дасть того дня пиръ а многй мѣста нададуть епископови почетне горожаньство. Але щобы въ тôмъ торжествѣ гôдно репрезентувати славяньску самосвѣдомôсть ческого народу, то повинна и найменша громада ческа сему найбôльшому Славянинови надати почетне горожаньство. Тымъ надалось бы значенье, що ческій нарôдъ зливъ ся въ одну цѣлôсть зъ цѣлою Славянщиною.

——

Россійска праса выступила енерґічно противъ Times, котра розпустила була вѣсть, що жидамъ въ Россіи роблять новй пакости. Все то — каже „Нов. Время“ — есть неправдою, бо всякй строгй мѣры противъ жидôвъ датують ся ще зъ давнѣйшихъ часôвъ. Все-жь таки здаесь, що россійске правительство задумало завести того рода мѣры противъ жидôвъ, щобы не пустити новыхъ зъ заграницѣ а и тыхъ, що суть въ Россіи, змусити до выѣзду. Се якъ и другахъ богато фактôвъ стались причиною того, що жиды зъ полудневои Россіи зачинають чимъ разъ бôльше еміґрувати до Палестины. Рухъ той розпочавъ ся вже въ давнѣйшихъ рокахъ заразъ по першихъ погромахъ жидôвскихъ и стае теперь чимъ разъ бôльшій. Жидамъ въ Палестинѣ мае бути навѣть дуже добре и они займають ся тамъ рôльництвомъ.

Царь Александеръ выславъ до міністра вôйны Ванновского, при нагодѣ его 50-лѣтного ювилею службы, рескриптъ, котрого змѣстъ мае такожь и значенье політичне. Въ рескриптѣ згадуесь коротко про початокъ службы войсковои Ванновского и степенно переходить ся всѣ авансы его. „Въ р. 1877 — говорить ся въ рескриптѣ — перейшли вы на чолѣ 12 корпуса границю и стали шефомъ штабу ôддѣлу рушуцкого, стоячого пôдъ моею командою. Тамъ, на поляхъ Болгаріи, за котрои освободженье Россія понесла такъ много жертвъ, пôзнавъ я васъ лично и пересвѣдчивъ ся о свойствахъ вашого характеру, и тому покликавъ я васъ въ р. 1881 на міністра вôйны, поручаючи вамъ найважнѣйшу и найблизшу галузь управы державнои. Наша ôтчина потребуе безъ сумнѣву сильнои и добре зорґанізованои арміи, але не до цѣлей аґресивныхъ, але лишь выключно до охороны ненарушимости и чести державнои Россіи. Заховуючи неоцѣненй добродѣйства мира, котрй я надѣюсь запевнити для Россіи ще на довго, мусить ся еи сила войскова розвивати и ставати лѣпшою въ рôвнôмъ ôдношеню до иншихъ галузей управы державнои, але не переступати границѣ тыхъ средствъ, якихъ домагають ся що разъ бôльше населенье и лѣпшй ôдносины економічнй. Такй то суть мои правдивй погляды и намѣры, а вы ихъ черезъ девять лѣтъ якъ найточнѣйше вводили въ житье За сей часъ пôднесли вы значно станъ нашои арміи, а именно готовôсть еи до вôйны, а при тôмъ не хапались вы надзвычайныхъ средствъ та не обтяжали скарбъ державный величезными коштами. Остаю Вашимъ на все приклоннымъ, зъ серця вдячнымъ и щиро любячимъ — Александеръ.“

Journal de St. Petersbourg доносить, що цѣсарь нѣмецкій приѣде на яхтѣ „Гогенцоллернъ“ до Ревалю въ ночи 16 серпня и выйде зъ яхту ажь на другій день рано. Въ портѣ повитае цѣсаря выборскій полкъ пѣхоты, котрого ôнъ есть шефомъ. Ôдтакъ окремымъ поѣздомъ поѣде цѣсарь зъ Ревалю до Нарвы. До службы почетнои придѣливъ царь для цѣсаря: ґен. адъютанта Розенбаха, був. ґубернатора Туркестану, ґен. майора бар. Котузова, був. аташе войскового въ Берлинѣ, полковника выборского полку Фульона и ґр. Бенкендорфа, царского фліґель-адъютанта.

——

Цѣсарь нѣмецкій закôнчивъ свою гостину въ Анґліи и прибувъ вчера на островъ Гельґоландъ. О значеню політичнôмъ гостины цѣсарскои въ Осборнѣ въ Анґліи, пише Post: О скôлько гостина цѣсаря Вільгельма въ Осборнѣ минувшого року була выхôдною точкою до угоды нѣмецко-анґлійскои и якъ не безъ вплыву на ту угоду була гостина князя Уельского въ Берлинѣ та его величаве принятье, такъ само говорять въ кругахъ правительственныхъ, що и теперѣшна гостина цѣсаря нѣмецкого въ Осборнѣ мае значенье політичне, и що мѣжь цѣсаремъ, королевою, княземъ Уельскимъ та лордомъ Сальсберимъ прийшло до умовы, котрои результатъ буде для цѣлого свѣта не меншою несподѣванкою, якъ угода нѣмецко-анґлійска.

Гельґоляндъ вже перейшовъ пôдъ управу нѣмецку. Въ суботу оголосивъ Reichsanzeiger рескриптъ цѣсарскій до державного канцлера, котрымъ постановляе ся, що ажь до законного управильненя ôдносинъ Гельґоляндy въ дорозѣ законодавчôй, управа острова мае вестись державнымъ канцлеромъ въ имени цѣсаря пôсля истнуючихъ законôвъ. На основѣ сего рескрипту установивъ канцлеръ для управы Гельґоляндy двохъ урядникôвъ: офіцира маринарки Ґайселера зъ титуломъ „ґубернаторъ Гельґоляндy“, и тайного совѣтника Вермута зъ титуломъ „цѣсарскій комісарь для Гельґоляндy.“ — Ôдданье Гельґоляндy наступило въ суботу по полудни. Зъ стороны нѣмецкои прибувъ міністеръ Беттіхеръ зъ сов. Ліндавомъ та два кораблѣ зъ баталіономъ морякôвъ. Анґлійскій ґубернаторъ Барклі зъ урядниками и знатнѣйшими мешканцями острова повитали въ пристани нѣмецкихъ достойникôвъ. Анґлійскій корабель поздоровивъ Нѣмцѣвъ выстрѣлами. Одтакъ застромлено нѣмецку хоруговъ биля анґлійскои и обѣ они стояли до вечера. Зъ заходомъ сонця зняли анґлійску хоруговь и лишилась лишь нѣмецка. — Въ недѣлю въ полудне приѣхавъ до Гельґоляндy цѣсарь Вільгельмъ и задержавъ ся до 4-ои год. зъ-полудня, ôдбувши переглядъ морякôвъ.

——

Проводирь сербскихъ радикалôвъ, Никола Пашичь выѣхавъ до Букарешту а зъ ôдси поѣде въ дальшу дорогу до Россіи. Однй говорять, що подорожь его стоить въ звязи зъ комунальною позичкою, котру Сербія хоче затягнути, другй говорять зновъ, що она мае на цѣли заключенье союза Сербіи и Греціи пôдъ протекторатомъ Россіи. Що-до сего союза, то правда, що Россія старае ся вже ôдъ давна о то, щобы на Балканѣ поставити щось такого, що параліжувало бы тамъ рухъ болгарскій пôддержуваный Туреччиною и европейскими державами, але поки що не можна о тôмъ союзѣ говорити яко о рѣчи вже певнôй, хочь Сербія певно зробить все, що ѣй Россія прикаже а Греки завзывають зновъ свое правительство, щобы оно збôльшило армію зъ 11.000 на 50.000 та щобы все войско узброено репертіеровыми карабінами. Правительство грецке велить зависимôй ôдъ него прасѣ побренькувати шаблею, щобы затерти зле вражѣнье, яке тамъ выкликало именованье епископôвъ болгарскихъ въ Македоніи та щобы улекшити собѣ выборы, котрй за кôлька недѣль ôдбудуть ся.

НОВИНКИ.

— **Крилошаниномъ перемыскои капітулы** мае бути вже заименованый о. Иванъ Борсукъ, приходникъ зъ Кракова. Мѣсце о. Борсука займуть — якъ говорять — зреформованй езуитами Василіяне. Запобѣгти тому лежало въ силѣ лише самого о. Борсука и — якъ мы свого часу доносили, — вплывано на него, щобы оставъ ся на приходѣ въ Краковѣ, а мôгъ бути именованый крилошаниномъ почетнымъ. Однакожь о. Борсукъ не давъ ся наклонити остатись у Краковѣ на парохіи, конче хотѣвъ стати крилошаниномъ ґреміяльнымъ въ Перемышли, — тожь ôнъ и ôдповѣдае за наслѣдки будущои обсады парохіи. Владики, на котрыхъ „Червоная Русь“ звалюе одвѣчальнôсть за будущу обсаду кракôвскои парохіи, не могли бôльше зробити, якъ зробили, а вже зовсѣмъ не розумѣемо, длячого бы и послы соймовй мали ôдповѣдати за то, що о. Борсукъ не послухавъ щирои рады и не лишивъ ся на парохіи въ Краковѣ, а подавъ ся на посаду крилошаньску. Прецѣнь послы не мають въ тôмъ дѣлѣ нѣякои компетенціи.

— **Донесенье про ôдхôдъ на пенсію Рудольфа Цішки**, старосты долиньского, одержали вже и польскй дневники. Рѣчь певна, що спенсіонованье п. Цішки приспѣшили промовы посла Озаркевича въ радѣ державнôй, въ котрыхъ ôнъ наводивъ непрактикованй доси въ адміністраціи політичнôй чины того ц. к. старосты. Правительство чей же не могло залишити розслѣдженье наведеныхъ о. Озаркевичемъ фактôвъ, а що факты були правдивй, о тôмъ свѣдчили уже самй цитованй посломъ въ радѣ державнôй даты дотычныхъ розпоряджень Цішки. — Dziennik-ови Polsk-ому пишуть зъ Болехова, що „зъ причины наглого и несподѣваного спенсіонованя долиньского старосты Цішки мешканцѣ Болехова постановили урядити вечеромъ илюмінацію“. Здаесь намъ — додае ôдъ себе Dziennik — що самъ той фактъ обôйдесь безъ коментарѣвъ и есть прôбкою досыть вымовною, якими то симпатіями мусѣвъ тѣшити ся той шефъ повѣту середъ славетныхъ Болеховянъ“. Ну, такими симпатіями тѣшивъ ся Цішка не лише середъ Болехôвянъ, але и въ цѣлôмъ повѣтѣ.

— **Именованя прокураторскй.** Прокураторомъ extra statum тымчасово у Львовѣ (на мѣсце Ґіртлера) именованый заступникъ старшого прокуратора Володиславъ Середовскій (отже сповнило ся те, що мы передъ пôвтора мѣсяця доносили); заступникомъ старшого прокуратора (на мѣсце Середовского) именованый Альфредъ Гінце изъ Самбора; заступниками прокураторôвъ именованй адъюнкты: Кароль Ковальскій зъ Коломыѣ для Коломыѣ, Романъ Стебельскій зъ Бережанъ для Бережанъ, Маріянъ Оленьскій зъ Самбора для Самбора и д-ръ Фр. Мандибуръ зъ Перемышля для Тернополя. — Заступники прокураторскй Юліанъ Ґизовскій зъ Бережанъ и Станіславъ Пшилускій зъ Коломыѣ перенесенй до Львова.

— **Молодѣжь академічна** ôдбувае сего року вандрôвку въ Калускôмъ, Рогатиньскôмъ и Бучацкôмъ повѣтѣ. Вандрôвка розпôчне ся дня 15 н. ст. серпня, а дня 17 серпня въ недѣлю ôдбуде ся въ Войниловѣ вокально-декляматорскій вечерокъ на дохôдъ потерпѣвшихъ ôдъ граду. Зъ Войнилова выѣдуть до Бурштина, Лучинець, Юнашкова, Демянова а 24-го мають бути въ Бучачи.

— **Заступникомъ маршалка сойму Буковиньского** мае стати — якъ доносять „Червонôй Руси“ зъ Черновець — п. Иванъ Тиминьскій. „Червоная Русь“ напередъ уже бѣсить ся зъ тои причины и, щобы понизити п. Тиминьского, величае его „конципистомъ“ фінансовои дирекціи, коли тымчасомъ ôнъ уже ôдъ давна есть комісаремъ... Вже то на п. Ивана Тиминьского дуже накинулись осы „обединительнй“ (въ „Черв. Руси“) и „радикальнй“ (въ „Народі“), — але и не диво, бо-жь звѣстно, що до лихого овочу осы не приступають...

— **Президентомъ Буковины** — якъ доносять вѣденьскй дневники — буде именованый совѣтникъ двору ґр. Паче, котрый заступавъ барона Піна пôдчасъ его недуги. Буковиньскй Русины — якъ звѣстно нашимъ читателямъ — уже высказали въ ґазетѣ „Буковинѣ“ свое бажанье, щобы президентомъ краю ставъ ґр. Паче, бо за часъ свого урядованя въ Чернôвцяхъ заявивъ ся для Русинôвъ справедливымъ. Львôвска „Червоная Русь“ довѣдуесь про ґрафа Паче, що ôнъ „мае бути великимъ противникомъ етімольоґічнои правописи въ рускôмъ языцѣ и передъ соймовыми выборами доказувавъ одному зъ рускихъ урядникôвъ, що етімольоґічна правопись въ рускихъ выдавництвахъ грозить небезпечностію для Австріи, бо зближуе die ruthenische Sprache an die russische“... „Здаеть ся, — кôнчить „Черв. Русь“, — що ґр. Паче переймивъ таку гадку ôдъ пана Смаля-Стоцкого, котрый бажавъ увести фонетичну правопись въ шкôльныхъ и урядовыхъ рускихъ выдавництвахъ“

— **Зъ-пôдъ Сянока пишуть намъ:** Прикрый выпадокъ лучивъ ся вчера въ Ôльхôвци пôдъ Сянокомъ. Ґаздиня Настя Галицка, маюча около 30 лѣтъ, замужна, мати двоихъ дѣтей, занята була польною роботою не далеко Сяну, — наразъ вцѣлила еи куля карабінова въ ногу. Зранена упала мовь нежива и мусѣли еи ôдвезти до дому. Якй наслѣдки буде мати то зраненье, трудно напередъ сказати. Куля походила зъ вôйсковои стрѣльницѣ, урядженои по другôй сторонѣ Сяну, въ котрôй майже що дня жовнѣры сянôцкои залоги вправляють ся въ стрѣляню острыми набоями. Поданый фактъ свѣдчить о великôмъ легковаженю людского житя черезъ коменду сянôцку и повиненъ довести до того, щобы або стрѣльницю перенесено въ ôдповѣднѣйше мѣсце, або щобы бодай стрѣлянье ôдбувалось при захованю всякихъ мѣръ осторожности, котрыхъ доси очевидно не уважано за потрѣбне заховувати. Мы уважали рѣчею тымъ бôльше конечною — подати сей фактъ до прилюдно и вѣдомости, бо не есть ôнъ одинокимъ ôдъ часу заложеня тутешнои стрѣльницѣ. Такъ минувшого року ранила куля корову ôльховецкого вôйта Клима Бабяка въ ногу, такъ що мусѣвъ корову продати на зарѣзъ понизше еи вартости, а ôдъ власти вôйсковои дôставъ лишь малу вынагороду. Разъ зновъ застрягла куля въ стѣнѣ селяньскои хаты, а кôлька разôвъ падала коло осôбъ, котрй могли бы се посвѣдчити. Пишучій сй стрôчки неразъ чувъ свистъ куль у воздусѣ.

— **Перемыска епископска Консисторія** оповѣщуе, що речинець подаватись о принятье до семинаріи львôвскои вызначеный до 27 н. ст. вересня с. р. Того дня кандидаты мають явити ся въ канцеляріи епископскои Консисторіи до вступного испыту. До подань мають долучити свѣдоцтва: хрещеня; скôнченыхъ шкôлъ народныхъ, ґімназійныхъ и зъ испыту зрѣлости; моральности; здоровля (выданого ц. к. повѣтовымъ або семинарскимъ лѣкаремъ); убожества, потвердженого ц. к. староствомъ и доказу ôдъ староства, що вдоволивъ вымогамъ вôйсковои бранки. — Рôвно-жь розписуе тая Консисторія конкурсъ на одно мѣсце въ колеґіи св. Атанасія въ Римѣ до 20 н. ст. жовтня с. р.

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Яворовѣ** уконституувавъ ся дня 5 н. ст. серпня въ той спосôбъ, що презесомъ рады ставъ дѣдичь Адимъ Луцкій а віце-презесомъ баронъ Стан. Гаґенъ. Выборы сй до выдѣлу дуже характеристичнй и цѣкавй, бо до рады увôйшло богато панôвъ и, розумѣе ся, кождый зъ нихъ природный кандидатъ на маршалка А що, на ихъ нещастье, лишь оденъ може бути маршалкомъ, то не помогли нѣякй пертрактаціи передвыборчй, выбôръ поновлявъ ся щось тричи и ажь коли „вергоша жребій“ побѣдили жребіемъ высше наведенй панове. Здалось бы, видно, троха бôльше маршалкôвскихъ крѣселъ по повѣтовыхъ радахъ, щобы нѣкому не було кривды..

— **Выдѣлъ рады повѣтовои въ Мостискахъ** уконституувавъ ся дня 29 м. м. въ той спосôбъ, що маршалкомъ выбрали п. ґр. Стан. Стадницкого властителя Крешовичь, а заступникомъ маршалка Віктора Кроковского, нотаря въ Мостискахъ. До выдѣлу увôйшли крил. о. Тоофиль Сѣнкевичь зъ Черпявы, д-ръ Адольфъ Вольфрамъ, лѣкарь зъ Мостискъ, Болеславъ Смяловскій, дѣдичь зъ Стоянець, Іосифъ Ґізовскій, дѣдичь зъ Мокрянъ вел. и Болеславъ Ґурскій, дѣдичь зъ Дубровы волчищовецкои. Анѣ одного господаря-селянина не выбрано до выдѣлу! Гарно!

— **Перервы въ руху зелѣзничôмъ.** Тучѣ, якй лютили ся въ суботу вечеромъ и въ недѣлю въ ночи въ деякихъ околицахъ Галичины, вздержали правильну комунікацію зелѣзничу. — И такъ мѣжь Бôбркою а Старымъ селомъ въ суботу обôрвала ся хмара и була такъ страшна злива, що вода ишла на метеръ высоко на насыпѣ зелѣзничôмъ. На щастье будникъ пôдъ Бôбркою добачивъ небезпеченьство и на двѣ мѣнуты передъ приѣздомъ поѣзду поспѣшного зъ Черновець давъ знакъ, щобы его здержати. Поѣздъ здержано, а ѣдучй мусѣли ôдъ 6 год. вечеромъ ажь до 1 год. въ ночи ждати, заки ôдважились ѣхати въ дальшу дорогу. Цѣла Бôбрка мала бути пôдъ водою. — На шляху зелѣзниць державныхъ за Хабôвкою ôдъ стороны Кракова пôдмулила вода насыпъ и треба було направити шкоду. Полудневый поѣздъ зъ Хирова въ недѣлю спôзнивъ ся о три годины.

— **Голодовый комітетъ рускій** роздѣливъ на засѣданю зъ дня 8 н. ст. серпня с. р. слѣдуючй запомоги: рускимъ погорѣльцямъ въ Николаевѣ повѣту жидачѣнского 300 зр.; въ рогатиньскôмъ повѣтѣ громадамъ Сернки горѣшнй 80 зр., Сернки середнй 100 зр.; въ повѣтѣ золочѣвскôкъ одному погорѣлцеви зъ Плугова 10 зр. (на рекомендацію пос. Рожанковского); въ пов. брôдскôмъ одному погорѣлцеви въ Высоцка 5 зр.; въ пов. стрыйскôмъ громадѣ Долге, навѣщенôй градобитьемъ, 80 зр., а однôй голодуючôй родинѣ въ Стинавѣ выжнôй 10 зр. Разомъ роздѣлено на тôмъ засѣданю 585 зр.

— **Цѣсарскй стипендіи** зъ початкомъ нового 1890/91 роки шкôльного роздадуть ся межи убогихъ а гôдныхъ слухателѣвъ чотирохъ выдѣлôвъ університетскихъ а именно університетôвъ въ Пештѣ чотири, въ Грацу два, у Вѣдни, Празѣ, Загребѣ, Краковѣ и Чернôвцяхъ по однôй стипендіи въ золотѣ, зъ фондаціи Францъ-Іосифа и Єлисаветы, на 300 зр. въ золотѣ кожда. — Убѣгаючй ся о одну зъ тыхъ стипендій мають внести власноручно написане и до цѣсаря выстилізоване поданье и заосмотрити въ слѣдуючй доказы кваліфікаційнй: метрику хрещеня або метрикальный вытягъ, свѣдоцтво убожества, свѣдоцтво испыту зрѣлости, або кольльоквіяльне, або зложеного испыту державного. При рôвныхъ условіяхъ починаючй університетскй студіи мають першеньство. Речинець подаватись до 31 серпня: K. und k. General-Direction der A. h. Fonds k. k. Hofburg, Wien.

— **Директоръ тернопôльскои низшои школы реальнои.** Іосифъ Кицкій одержавъ зъ нагоды переходу въ станъ супочинку ордеръ Францъ-Іосифа.

— **Страшне злочиньство** поповнила 60-лѣтна Маріянна Грегорчукъ въ Закличинѣ надъ Дунайцемъ. Кôлькома ударами сокирою позаушь забила свого чоловѣка, давши ему передъ тымъ якйсь усыпляючй порошки. Забитого затягнула ôдтакъ до стодолы и тамъ въ полудне, десь въ 10 годинъ по убитю, ôдтяла голову, руки и ноги сокирою, вкôнци шевскимъ ножикомъ части роднй, котрй завинула разомъ зъ головою въ шмату и сховала въ поли. Ноги и руки порубанй на четверо закопала въ глинищу. Прихопили еи, коли ховала тѣло въ конюшину и ôддали до суду. До сего дѣла мала спонукати Григорчукову заздрôсть бо, якъ зôзнавала, мужь еи заходивъ собѣ зъ инчими. Григорчукова е матерію трохъ дорослыхъ сынôвъ.

— **Вôйну полуднево-американьскихъ републикъ**, Санъ Сальвадору зъ Ґватемалею, назвали деякй „вôйною оперетковою“. На оправданье сеи назвы послужать стастистичнй данй дотычно мешканцѣвъ и силы войсковои тыхъ републикъ. Ґватемаля найбôльше на пôвнôчь зъ-помѣжь сихъ републикъ высунена и припираюча до Мехика, мае простору 121.140 клм. кв. и $1^1/_2$ міліона мешканцѣвъ (12 на клм. кв.), а мѣжь ними лишь 20.000 бѣлыхъ. Армія числить 2.500 людей прав. войска, а 20.000 м. Гондурасъ мае простору 120.000 клм. кв. а 332.000 мешканцѣвъ (3 на клм. кв.) Въ серединѣ краю живуть переважно Индіяне, въ пустыхъ околицяхъ Испанцѣ а на пôвночи рôзнй люде. Армія числить 500 людей и 3.000 міліціи. Санъ-Сальвадоръ есть найменшою, але найбôльше заселеною и интельектуально розвиненою зъ помѣжь тыхъ републикъ. Мае лишь 18 720 клм. кв; але 665.000 мешканцѣвъ (35 на клм. кв.), зложеныхъ переважно зъ Индіянъ и мѣшанцѣвъ, бо бѣлыхъ есть лишь 20.000. Индіяне тамошнй признають ся до народности испаньскои и переважно римо-католики. Арміа складаесь зъ 2.000 правильного войска и 11 000 міліціи. Нікараґуа мае на просторѣ 133.800 клм. кв 263.000 мешканцѣвъ (2 на клм. кв.), мѣжь котрыми рѣдко де надыблесь бѣлого. По-при Индіянъ приходять Мурины, Муляты Лядіносы и Замбосы. Армія: 1200 воякôвъ, 10.000 резервістôвъ и 5.000 міліціи. Костаріка вкôнци мае 51.760 клм. кв. и 214.000 мешканцѣвъ (4 на клм. кв.), та 600 людей въ правильнôмъ войску и 12.000 въ міліціи. — Розумѣесь, що передъ мілітарными велитнями европейскими, вôйна зъ такою силою войсковою въ тыхъ републикахъ, мусѣла одержати назву „оперетковои“.

— **Дрôбнй вѣсти.** Совѣтникъ двору, директоръ галицкихъ почтъ Шіфнеръ, выѣхавъ на люстрацію почтовыхъ урядôвъ на провінціи. — Перешкода руху зелѣзничого на насыпѣ межи Горинцемъ а Равою (черезъ ушкодженье насыпу хмароломомъ) вже усунена, и ôдъ 9 с. м. поѣзды на лініи Ярославъ-Сокаль ходять правильно.

— **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнй до обохъ тягнень. Звертаемо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Телеграмы „Дѣла“.

Брукселя 11 серпня. Вчера ôдбуло ся тутъ величезне вѣче соціялістичне, а то щобы заманіфестувати справу загального голосованя. Зôйшло ся до 40.000 участникôвъ, але всюды задержано порядокъ. Въ парку зложили проводирѣ вѣча публичну присягу, що не перше спôчнуть, ажь доки не заведесь публичне голосованье въ Бельґіи.

Вѣдень 11 серпня. Говорять, що ґр. Таффе впевнивъ д-ра Ріґера, що Чехи одержать внутрѣшный языкъ урядовый, если за се зобовяжуть ся перевести иншй точки нѣмецкоческои угоды. — Всѣ поголоски о уступленю міністерства не мають пôдставы.

Берлинъ 11 серпня. На сегорôчныхъ маневрахъ нѣмецкихъ мае бути присутнымъ лишь цѣсарь австрійскій, а бôльше нѣхто зъ пануючихъ.

Лондонъ 11 серпня. Анґлійскй ґазеты ôдкликують свои вѣсти, що-до выданя антижидôвскихъ розпоряджень въ Россіи и що-до переслѣдованя жидôвъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг. :

ИЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 2—50

☞ **Передплату принимає книгарня Ставропигійского Института во Львовѣ, Руская улиця ч-ръ 3.**

Всѣлякій Листы заставній Товариства кредитового земского

4½% Листы заставній Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційній

Всѣлякій облігаціи довгу державного

Зелѣзничій облігаціи першeньства

Льосы державній и приватній

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 134—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску универсальну мастъ домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, грануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

☞ Розсылка почтова що дня. ☜

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вій полагоджую пôдъ оригінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платній 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано по ѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданій пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрікôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Schutzmarke.

Маріяцельскій каплѣ жолудковій,

знаменито дѣлаючій у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнаній при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (42—43)

Осторога! Правдивій Маріяцельскій каплѣ жолудковій рôзно фальшують и паслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повышу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Гуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскій пигулки розвôльняючій.

Ôдъ лѣтъ уживаній зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Єсли грошѣ пришлесь напередъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20,** 2 рольки **зр. 2·20.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковій и маріяцельскій пигулки розвôльняючій не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковій и маріяцельскій пигулки розвôльняючій можна купити: у Львовѣ въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Коничинцахъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Роґальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а такожь по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каета новича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

Глядає ся учителькы

до удѣлованя гры на фортепіянѣ. Особы, котрѣ бы могли заразомъ обняти науку въ народнôй школѣ мѣсцевôй, будуть передъ другими увзглядненій. Зголошеня приймає **В. Филиповскій парохъ въ Бенькôзцяхъ почта Пôдкамѣнь пôдъ Рогатиномъ.**

Билеты візитовій, карты весѣльній, дипльомы и всякій роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ПОЛОТНА

Дирекція школы и Товариства ткачѣвъ въ Блажовѣ поручає П. Т. Публицѣ отсій свои выробы: **Полотна, сорочки калесоны, простирала чисто ляній,** полотна грубій конопляній по цѣнахъ ôдъ 5 зр. до 26 зр., сохи, дымки, полотенця кольоровій на голову и до одягу, рушники, дреліхи и т. п.

Просить ся о замовленя завчасу на полотна до **сушеня хмелю.** Цѣна и и пробки на желанье даромъ. Товары закупленій надъ 15 зр. высылаємо оплатно.

Зъ поважаньемъ

В. Рильскій.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга **въ кувертѣ** магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованій по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Всечестне Духовеньство!

Маю честь повѣдомити Преподобне Духовеньство, що я при улици Краковскôй ч. 20 противъ ново будованои церкви отворивъ робôтню выробôвъ церковныхъ, и выробляю монстранціи, хресты, мирницѣ, лямпы, пауки, кадильницѣ, лодки и т. п.

А позаякъ я не єсмь купцемъ, лишь въ моѣй власнôй робôтни выготовляю всѣ роботы, то и можу дати мои выробы значно дешевше, якъ ихъ можна купити у купцѣвъ по торговляхъ.

Звертаю такожь увагу Преп. Духовеньства, що маю на складѣ всѣ выробы готовій.

Маю надѣю, що буду мôґъ вдоволити желаня Пр. Духовеньства, бо образуючись за границею, я набувъ достаточнои практики вътôмъ званю.

Всѣ старій предметы приймаю до ôдновы або вымѣны на новій. Затревале золоченье и срѣбленье ручу.

Приймаю такожь и столове начинье домове.

Зъ глубокимъ поважаньемъ:

Володимиръ Усценьскій

ул. Краковска ч. 20.

ГА-

маки або лôжка лѣскій ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палицъ зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, шапки рôзній а такожь не перемакаючій по 50 кр Плащь до порожу, торбы, торнистры до екскурзій

поручає найдешевше

ТОРҐОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ТЯҐНЕНЬЕ ВЖЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ!

ЛЬОСЫ

3539 (39—50)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНІЙ ВЫҐРАНІЙ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовій** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованій по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

☞ **Вже выйде небавомъ** ☜

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 17—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника ☞

Замовленя выповняються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

☞ Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитій сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр. знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Ири закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 172. Львôвъ, Второкъ 31 липня (12 серпня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля послѣдныхъ вѣстей зъ Вѣдня буде ческій соймъ скликаный въ послѣдныхъ дняхъ вересня. Мабуть въ тôмъ самôмъ часѣ буде скликаный такожь и галицкій соймъ.

Урядовѝ и пôвурядовѝ ґазеты остерѣгають публику, щобы она не вѣрила у всѣ тѝ поголоски, якѝ ходять ôдъ якогось часу о можливыхъ змѣнахъ у внутрѣшнôй політицѣ австрійскôй та кажуть, що всѣ того рода вѣсти треба принимати зъ великою осторожностію. Зъ остереженя того выходить, що все таки можна сподѣвати ся якихсь змѣнъ та що въ сѣмъ напрямѣ щось дѣє ся, хочь президентъ австрійского кабінету, ґр. Таффе, выѣхавъ на десять днѣвъ въ свои добра въ Ельшовѣ. Надходить чимъ разъ близше пора, въ котрôй буде правительство мусѣло рѣшучо и отверто заявити, на кого оно хоче дальше опирати ся, чи послушна правиця має и дальше позôстати на услугахъ правительства, чи оно хоче шукати собѣ точки опоры на лѣвици. Здаєсь, що послѣднѝ вѣсти о важныхъ змѣнахъ въ кабѣнетѣ мають щось за собою, хочь може не конче ще значать уступленье ґр. Таффого. Треба конче щось зробити, щобы направити подѣравлене судно державне; годѣ вже дальше укрывати, що правиця парляментарна розлазить ся и нема майже способу, щобы той деструктивный процесъ повздержати. Становище майже всѣхъ дотеперѣшныхъ проводирѣвъ правицѣ єсть захитане и они радѝ уступили бы зъ займаного тамъ становища; ихъ придержує ще лишь конечнôсть, котра не допускає неразъ всестороннои змѣны. Фактомъ єсть, що нинѣ хитає ся цѣла правиця, а ґр. Таффе — якъ каже Graz. Volksbl. — не знати чи склонить ся бôльше на лѣвицю, чи остане ся на правици або може зверне свои очи до Хлюмецкого и Лінбахера.

———

Міністеръ Беттіхеръ, обнявши островъ Гельґоляндъ въ имени нѣмецкого цѣсаря, выдавъ проклямацію до жителѣвъ острова, въ котрôй каже, що цѣсарь вѣрить Гельґоляндцямъ, що они позôстануть вѣрными цѣсареви и ôтчинѣ. Цѣсарь прирѣкає имъ, що краєвѝ законы и звычаѣ, о скôлько то лишь буде можна, будуть и на дальше задержанѝ; жиюче поколѣнье єсть ôдъ службы войсковои увôльнене а тарифа мытова позôстане на довгѝ лѣта не змѣнена. Правительство буде боронити вѣры, церквы и школы Гельґоляндцѣвъ. Въ промовѣ до воякôвъ маринарки заявивъ цѣсарь, згадавши про битву пôдъ Вертъ, що прилучає островъ до своєи державы яко послѣдну часть нѣмецкои землѣ; край сей єсть покликаный до того, щобы ставувъ охороннымъ валомъ, щобы бувъ прибѣжищемъ для нѣмецкихъ кораблѣвъ и точкою опоры для маринарки, ведучои борбу зъ кождымъ ворогомъ.

Нѣмецка соціяльно-демократична праса оголосила проєктъ новои орґанізаціи нѣмецкои соціяльно-демократичнои партіи, а важнѣйшѝ постановы того проєкту суть такѝ: Членомъ партіи єсть кождый чоловѣкъ, що признає проґраму партіи и пôдпирає партію матеріяльно... До партіи не може той належати, що допустивъ ся якоись бôльшои провины противъ проґрамы партіи або якогось нечестного дѣла, або наконець черезъ довшій часъ не пôдпирає партіи матеріяльно. О приналежности до партіи або выключеню зъ неи рѣшають члены партіи въ поодинокихъ мѣсцахъ або округахъ выборчихъ до парляменту.... Члены партіи выбирають въ поодинокихъ кругахъ выборчихъ на публичныхъ зборахъ одного або кôлькохъ мужѣвъ довѣрія. Выбôръ мужѣвъ довѣрія ôдбуває ся що року по вѣчу партіи. Що року ôдбуває ся вѣче, котре скликує голова партіи. Вѣче єсть найважнѣйшою репрезентаціею партіи. Участь въ вѣчу можуть брати делеґаты зъ поодинокихъ округôвъ выборчихъ, члены парляментарнои партіи соціяльно-демократичнои и члены мѣсцевого заряду; двѣ послѣднѝ катеґоріи участникôвъ мають лишь дорадчій голосъ. Вѣче розсмотрує леґітимаціи своихъ участникôвъ, выбирає предсѣдателя и означує порядокъ дневный. Задачею вѣча єсть: 1) принимати справозданье о дѣяльности настоятельства партіи и послôвъ въ парляментѣ; 3) выбирати выдѣлъ; 4) рѣшати всѣ справы, що ôдносять ся до орґанізаціи партіи и цѣлого житя партійного. Дальше слѣдують постановы що-до выбору и складу настоятельства, рады выдѣлу надзираючого а наконець сказано, що офіціяльнымъ орґаномъ партіи буде ґазета Berlin. Volksblatt, котре ôдъ сѣчня 1891 р. буде называти ся Vorwärts.

Друга руска артист. прогулька.

Запрошенѝ мѣсцевыми комітетами въ Сокали, Перемышли, Самборѣ, Стрыю, Станіславовѣ, Чортковѣ и Городенцѣ, щобы устроити концерты въ користь будовы руско-народного театру у Львовѣ, подаємо отсимъ до вѣдомости П. Т. Публики, що названѝ концерты ôдбудуть ся въ дняхъ и пôсля проґрамъ, якъ слѣдує:

Перемышль дня 2 н. ст. вересня.

Програму надôшле небавомъ мѣсцевый комітетъ, котрому проводить Вп. Григ. Цеглиньскій, директоръ рôвнорядныхъ рускихъ клясъ ґімназіяльныхъ.

Самбôръ дня 4 н. ст. вересня.

Комітетъ становить тов. „Руска Бесѣда“.

1. Вступне слово.
2. Вахнянинъ — Ой по горѣ роменъ цвите — ôдспѣває хоръ шѣснацятки.
3. Шевченко — Чигиринъ — деклямація.
4. Вільбоа — Моряки — дуетъ на теноръ и баритонъ въ супроводѣ фортепяну ôдспѣвають тт. Сѣнкевичь и Шиманьскій.
5. Іенко — Nek Dušman vidi — хоръ сербскій, ôдспѣває хоръ 16-ки.
6. Фортепянъ — сольо.
7. Вахнянинъ — Наша жизнь — ôдспѣває хоръ 16-ки.

Стрый дня 7 н. ст. вересня.

Комітетъ становить тов. „Руска Бесѣда“.

1. Вступне слово.
2. Вербицкій — Ой зазуле — ôдспѣває хоръ 16-ки.
3. Деклямація.
4. Павфлеръ — Сонъ — сольо баритонове въ супроводѣ фортепяну, ôдспѣває т. Шиманьскій.
5. Лисенко — Иванъ Гусъ — въ супроводѣ фортепяну, ôдспѣває хоръ 16-тки.
6. Фортепянъ — сольо.
7. Лисенко — На прю — хоръ въ супроводѣ фортепяну, ôдспѣває хоръ 16-тки.

Станіславôвъ дня 9 н. ст. вересня.

Комітетъ становить тов. „Руска Бесѣда“.

1. Вступне слово.
2. Матюкъ — Низомъ сонце — ôдспѣває хоръ 16 тки.
3. Деклямація.
4. Лисенко — Садокъ вишневый — сольо на баритонъ зъ супроводомъ фортепяну, ôдспѣває т. Шиманьскій.
5. Лисенко — Тріо зъ хоромъ — ôдспѣвають тт. Сѣнкевичь, Садовскій и Курпякъ.
6. Фортепянъ — сольо.
7. Лисенко — Иванъ Гусъ — зъ супроводомъ фортепяну ôдспѣває хоръ 16-тки.

Чорткôвъ дня 14 н. ст. вересня.

Комітетъ заступає Вп. п. Добромильскій.

1. Привѣтне слово.
2. Вербицкій — Сивѝ очи — ôдспѣває хоръ 16-тки.
3. Миронъ — Каменярѣ — деклямація.
4. Нижанковскій — Менѣ ажь страшно — сольо басове зъ супроводомъ фортепяну ôдспѣває т. Курпякъ.
5. Цетвиньскій — а) Моя мати, б) Ревуха, в) Зôроньки — ôдсвѣває хоръ 16-тки.
6. Фортепянъ — сольо.
7. Вахнянинъ — Хоръ козакôвъ зъ оперы Купало — въ супроводѣ фортепяну — ôдспѣває хоръ 16-тки.

Городенка дня 16 н. ст. вересня.

Комітетови проводить Вп. посолъ д-ръ Окуневскій.

1. Вступне слово.
2. Вахнянинъ — У снѣ я снивъ — ôдспѣває хоръ 16-тки.
3. Деклямація.
4. Ґунодъ — Серенада — сольо баритонове въ супроводѣ фортепяну — ôдспѣває т. Шиманьскій.
5. Лисенко — Та забѣлили снѣги — ôдспѣває хоръ 16-тки.
6. Фортепянъ — сольо.
7. Нѣщиньскій — Закувала та сива зазуля — въ супроводѣ фортепяну — ôдспѣває хоръ 16-ки.

По кождôмъ концертѣ послѣдує часть забавна пôдъ проводомъ т. Зенона Кириловича.

Въ Сокали не буде вечерка зъ причинъ ôдъ насъ незалежныхъ.

Земляки!

Окрôмъ мѣсцевыхъ комітетôвъ и мы ще ôдзываємо ся до Васъ. Цѣль у насъ высока и благородна! Тожь просимо поспѣшити громадно, щобы тымъ дати доказъ передъ свѣтомъ, що уся руска родина односердно приймаєсь за дѣло въ користь забутого народу. И дрôбна лепта запишесь золотыми буквами, и стане примѣромъ жертволюбія для грядучого поколѣня.

Львôвъ дня 11 серпня 1890.

Ôдъ артистичнои шѣснацятки свѣвакôвъ.

Павло Кудрикъ. *Волод. Садовскій.*

НОВИНКИ.

— **Артистична шѣснацятка спѣвакôвъ** пôднялась и сего року патріотичного труду, щобы устроивши концерты въ поодинокихъ мѣстахъ придбати яку лепту на будову руско-народного театру. Що сей трудъ знають оцѣнити нашѝ патріоты, доказомъ на се артистична прогулька минувшого року, котру всюды принимали зъ повнымъ признаньемъ и отвертыми руками. Проґраму сегорôчнои прогульки подаємо нинѣ, а дальшѝ деякѝ доповненя надошлють ще мѣсцевѝ комітеты. Адміністрація же артистичнои шѣснацятки зъ своєи стороны оповѣщує отсе: „Пригадує ся Товаришамъ, що беруть участь въ другôй артистичнôй прогульцѣ, що день зъѣзду назначеный на 31 н. ст. серпня у Львовѣ. Свôй приѣздъ просить ся зголошувати при улици Ôрменьскôй ч. 27.

— **Руко-народный театръ** дає вô второкъ 12 н. ст. серпня перше представленье въ Ярославю. Всѣхъ представлень буде найбôльше 6. Звѣстно, що интелигенція ярославска и зъ околицѣ щиро пôдпирала нашь театръ пôдчасъ послѣднои гостины театру въ тôмъ мѣстѣ, тожь надѣємось, що и симъ разомъ вынесе дирекція театру милу згадку про гостиннôсть ярославскихъ патріотôвъ, тымъ бôльше, що лишь такъ мале число представлень дасть въ Ярославю.

— **Зъ Угнова пишуть намъ**: Дня 10 н. ст. серпня зажадано зô Львова, щобы п. М. Козловского ôдставити до львôвского суду карного и дня 11 н. ст. ôдъѣхавъ ôнъ тамъ. Доконче хотять примѣнити въ тôй справѣ новелю до закону вôйскового и обжаловують пôсля § 45 сеи новелѣ. Містерство справедливости зажадало ôдъ суду угнôвского точно представити цѣлу справу и якъ найскорше предложити. Що зъ того выйде, годѣ ще знати, але мабуть зô Львова выпустять Козловского на волю.

— **Обсада катедръ на богословскôмъ выдѣлѣ львôвского університету.** Сенатъ предложивъ такихъ кандидатôвъ: на катедру христіяньскои фільософіи д-ра Лясковского; на катедру доґматики спеціяльнои д-ра Бильчевского зъ Кракова; на катедру исторіи церковнои д-ра Т. Ґромницкого, надзвычайного професора права церковного въ кракôвскôмъ университетѣ; на катедру наукъ біблійныхъ нового завѣта д-ра Мышковского, префекта рускои семинаріи духовнои у Львовѣ.

— **Змѣны въ дирекціяхъ деякихъ ґімназій** мають наступити зъ початкомъ сего року шкôльного. И такъ говорять, що директоръ перемыскои ґімназіи д-ръ Фр. Ґжеґорчикъ перейде до ґімназіи бережаньскои, а на єго мѣсце до Перемышля прийде д-ръ Стан. Пйонткевичь, професоръ львôвскои ґімназіи бернардиньскои. Такожь мають настати змѣны въ станіславôвскôй и коломыйскôй ґімназіи.

— **Огнѣ.** Въ Хлѣбовичахъ великихъ, пов. бобрецкого, займивъ ся огонь дня 9 н. ст. серпня около полудня. Повѣдомленый телеґрафічно начальникъ сторожи пожарнои въ Старôмъ селѣ, п. Спенадель, выславъ сейчасъ сикавку и 8 пожарникôвъ, котрѝ помимо роботы въ поли збѣгли ся въ 10 мінуть по алярмѣ. Въ пôвъ годины прибула сторожа на мѣсце огню, де заливала и розрывала горючѝ хаты помимо сильного вѣтру. Селяне зъ вôйтомъ ôдтягали ся ôдъ ратунку. Погорѣли до тла двѣ хаты селяньскѝ разомъ зъ будынками господарскими, а середъ огню погорѣло теля и корова попекла ся. Сѣно и солому выратувала сторожа старосельска руками. — Дня 6 н. ст. серпня о год. 1-ôй по полудни займивъ ся огонь въ Ракôвци коло Щирця и въ однôй хвили засягъ всѣ будынки господарскѝ разомъ зô звезенымъ збôжемъ тамошного властителя обшару двôрского и коршмою, въ котрôй ôнъ мешкавъ, а ôдтакъ перекинувъ ся на два сусѣднѝ господарства тамошныхъ селянъ, при чôмъ погорѣли до тла костелъ и школа. Гасила огонь сторожа пожарна зъ Николаєва и по великихъ трудахъ удалось ѣй огонь зльокалізувати, бо могло було инакше цѣле село пôйти зъ дымомъ.

— **Зъ Криницѣ пишуть намъ**: У насъ въ Криници ôдъ довшого часу панувала жара и ажь вô второкъ дня 5 н. ст. серпня по полудни почавъ падати дощь а опôсля и градъ величины лѣскового орѣха. Градъ падавъ звыжь пять мінутъ а ôдтакъ зновъ дощь. Градъ падавъ лишь на нижнôмъ кôнци села и шкоды не наробивъ великои. У насъ жнива що-лише розпочались, а стояче зерно рѣдоньке. Страшнѣйше нещастье лучилось въ пятницю дня 8 н. ст. серпня. Коло годины 3-ои по полудни зôрвавсь страшенный вѣтеръ, за нимъ почали падати каплѣ дощу, а опôсля великій градъ на перемѣну зъ дощемъ. Пôдчасъ тои бурѣ ударивъ грôмъ въ стодолу одного селянина и запаливъ єи. Люде були въ поли то й не було наразѣ кому ратувати и ажь доперва коли показалась поломѣнь, довѣдавъ ся нашь парохъ о. крил. Копистяньскій и давъ знати сторожи огневôй, помѣщенôй на горѣшнôмъ кôнци села въ закладѣ купалевôмъ. (Сторожа наша числить звыжь 30 людей, переважно селянъ и розвиваєсь хорошо.) Огонь перекинувъ ся на хату, а опôсля на другу хату и стодолу и було бы нехибко згорѣло бôльше хатъ, єсли-бъ не сторожа огнева зъ двома сикавками. По звижь 2-годиннôй тяжкôй праци огонь придушено, бо й воды зъ рѣчки було подостадкомъ. Оба господарѣ були неасекурованѝ, а въ стодалахъ якъ и на подѣ було сѣно и троха вже збôжа.

— **Школа для промыслу деревного въ Станіславовѣ** має бути зреорґанізована. Kurjer Stan. пише: Пôсля пересланого до маґістрату и до заряду школы письма, выдѣлъ краєвый буде давати на удержанье школы, с. є. буде оплачувати учителѣвъ, закупить всѣ средства науковѝ, о скôлько школа ще ихъ не має, пôдъ тымъ условіємъ, єсли мѣсто зобовяже ся актомъ нотаріяльнымъ доставити на 10 лѣтъ убікацій, складаючихъ ся зъ 8 комнатъ, опалу, свѣтла и послуги для школы. Дотеперь давало мѣсто 5 комнатъ и опалъ, тожь розходить ся ще лишь о 3 комнаты, а школа стане. Теперь єсть въ школѣ 2 учителѣвъ фаховыхъ матуристôвъ правительственнои школы закопаньскои, одинъ для столарства а другій для токарства и сницарства. До школы ходить 11 ученикôвъ а вписы ôдбувають ся ще черезъ мѣсяць. Зъ початкомъ року шкôльного, с. є. 1 вересня ôдбудуватись буде наука рисункôвъ що дня для ученикôвъ школы и для челядникôвъ столярского и подôбныхъ ремеселъ, а такожь наука стилістики и технольоґіи. Зарядъ школы бере ся выготовляти всѣлякѝ роботы найделікатнѣйшѝ зъ обсягу столярства, токарства и сницарства за дуже умѣренѝ цѣны.

— **Кракôвскій трибуналъ карный** розсуджавъ минувшои суботы ôдкликъ п. Володимира Левицкого, академіка, що-до зарядженои прокураторією конфіскаты єго бесѣды, выголошенои на похоронахъ Мицкевича. Трибуналъ выслухавши выводôвъ прокуратора и оборону, знѣсъ цѣлкомъ заряджену конфіскату. Прокураторъ не давъ ще за выграну и зголосивъ ôдкликъ ôдъ сего рѣшеня до высшого суду.

— **Курсъ мельораційный.** Выдѣлъ краєвый гадає предложити соймови проєктъ устроєня практичного курсу меліораційного на подобу такого курсу, истнуючого въ Кошицяхъ а удержуваного коштомъ державного скарбу угорского. Теоретична наука тревала бы черезъ чотири мѣсяцѣ зимовѝ, практична же наука черезъ ôсѣмь мѣсяцѣвъ (ôдъ 1 цвѣтня до 1 грудня) при роботахъ въ поли пôдъ управою инжинірôвъ меліораційныхъ. Курсъ сей єсть призначеный для образованя наставникôвъ дренарскихъ при роботахъ меліораційныхъ.

— **Президентъ суду окружного въ Перемышли**, совѣтникъ двору Адольфъ Прессенъ одержавъ при нагодѣ перенесеня єго въ станъ сталого супочинку, хрестъ Леопольда.

— **Холера въ Испаніи.** Зъ Валенціи доносять, що на провінціи було 53, а въ мѣстѣ 4 случаѣ холеры. — Коло Аліканте занедужало оногды 9 осôбъ на холеру, а зъ того 8 померло. — Пôсля урядового обчисленя занедужало доси на холеру 1600 осôбъ, а зъ того 788 померло.

— **До перемыского заведеня пѣвцѣвъ**, фондаціи бл. п. епископа Снѣгурского, розписала еп. Консисторія конкурсъ зъ речинцемъ до 1 н. ст. жовтня с. р. на принятье воспитанникôвъ на рôкъ шкôльный 1890/91. Условія принятя такѝ: 1) укôнченый 17-тый рôкъ житя, 2) моральне поведенье, 3) укôнчена 4-та або що найменше 3-та кляса шкôлъ народныхъ зъ добрымъ успѣхомъ, 4) хорошій чистый голосъ. Убѣгаючѝ ся мають свои (неоштемпльованѝ) просьбы зъ ôдповѣдными свѣдоцтвами подати черезъ свôй урядъ приходскій до консисторіи найдальше до 13 (25) вересня с. р., а самѝ лично явитись 1 н. ст. жовтня въ канцеляріи консисторскôй. Хто не выповнить згаданыхъ высше условій, того просьбы не увзгляднить ся. Формальне свѣдоцтво родженя и хрещеня може заступити потвердженье дотычного уряду парохіяльного на просьбѣ убѣгаючого ся зъ наведеньемъ року, мѣсяця и дня родженя єго та имени, стану и мѣсця проживаня ôтця компетентна.

— **Дипльомы маґістрôвъ фармаціи** мусять мати на будуче тѝ фармацевты, котрѝ самостôйно мають управляти аптиками. Такъ орѣкає найновѣйше розпорядженье міністра просвѣты, выдане до деканôвъ выдѣлôвъ лѣкарскихъ у Вѣдни, Празѣ, Инсбруку и Краковѣ та до деканатôвъ выдѣлôвъ фільософічныхъ въ Чернôвцяхъ и у Львовѣ. Крôмъ того мають выказатись тѝ маґістры пятилѣтною практикою въ аптикахъ.

— **Пôдвысшенье оплаты шкôльнои** на університетѣ въ Пештѣ. Пôсля найновѣйшого розпорядженя угорского міністерства, обовязуючого ôдъ 1 вересня с. р., кождый звычайный слухатель на університетѣ пештеньскôмъ и кождый слухатель фармаціи буде оплачувати 30 зр. шкôльного за кождый пôврôкъ безъ огляду на скôлькôсть годинъ и предметôвъ, котрыхъ слухає. Надзвычайнѝ слухателѣ будуть платити 5, 10, або 15 зр,

ôдповѣдно до числа предметôвъ. Оплата имматрикуляційна и библіотечный додатокъ лишають ся незмѣненй. Пять процентôвъ зъ шкôльного буде вилывати до касы державнои, 5% для надзвычайныхъ безплатныхъ професорôвъ, доцентôвъ и учителѣвъ, а зъ останка будуть пôдвысшенй пенсіи професорôвъ звычайныхъ и надзвычайныхъ о 500 зр., додатокъ на помешканье для професорôвъ звычайныхъ о 200 зр. и о 100 зр. для професорôвъ надзвычайныхъ. Дотеперѣшнй десятилѣтнй додатки (decennalia) по 315 зр. змѣненй на пять додаткôвъ пятилѣтныхъ (квінквенія) по 300 зр. Для професорôвъ надзвычайныхъ установлено пять додаткôвъ пятилѣтныхъ по 200 зр.

— **Въ галицкôмъ Заведеню для слѣпыхъ** у Львовѣ, улиця Личакôвка 37, есть опорожненыхъ 5 мѣсць для хлопцѣвъ а 4 мѣсця для дѣвчатъ, котрй не мають ще 10 лѣтъ житя. Рôкъ шкôльный зачинае ся 1 вересня 1890. Близшихъ условій удѣляе дирекція Заведеня. Годить ся зазначити, що Заведенье для слѣпыхъ у Львовѣ не есть лишь институцією добродѣйною, для найбѣднѣйшихъ дѣтей сельскихъ, але въ тôмъ Заведеню дѣти слѣпй зъ заможнѣйшихъ родинъ найшли бы опѣку и одержали бы старанне выховане та спеціяльну и систематичну науку въ предметахъ шкôльныхъ, котрои не можуть одержати въ домѣ родительскôмъ.

— **Назвы мѣсцевостей на Буковинѣ** змѣнялись ôдповѣдно до змѣны политики краевого правительства и пôсля забаганокъ православнои консисторіи, такъ що въ неодноô назвѣ годѣ теперь навѣть догадатись первѣстнои назвы мѣсцевости. Теперѣшный управитель Буковины, гр. Пачe поручивъ подрôбно розслѣдити тй назвы и справити ихъ а усунути прозвища накинений имъ самовôльно. Розумѣесь, що се справа великои ваги, лишь кобы то при тыхъ розслѣдахъ руководженось цѣлкомъ совѣстно и безсторонно.

— **Ôдчитъ зъ бактеріольогіи д-ра Коха на медичнôмъ конґресѣ въ Берлинѣ.** Ще передъ 15 лѣтами нѣхто не вѣривъ, щобы знаходженй припадково на людскôмъ або звѣрячôмъ тѣлѣ мікроорґанізмы були звѣрятками жиючими, маючими звязь зъ хоробою. Навѣть деякй лѣкарѣ гадали, що се тѣлця кристалічнй. Ажь выдосконаленй мікроскопы, фарбованье и годôвля бактерій показали, що сй животинка мають тѣсну звязь зъ рôзными хоробами, въ хоробахъ грають велику ролю, и що одна и та сама бактерія не перемѣняе ся въ бактерію инчого рода, помимо того, що родôвъ тыхъ бактерій въ орґанізмахъ вытворюе ся богато. Зауважано такожь, що въ певныхъ хоробахъ проявляють ся спеціяльнй роды бактерій, котрй при иншôй хоробѣ не проявляють ся, и що штучно годованый якій рôдъ бактерій, впущеный въ людскій орґанізмъ, выкликуе все одну и ту саму, ôдповѣдну свому родови хоробу. Такъ доказано причинову звязь помѣжь певными родами бактерій а недугою рожѣ, сухôтъ або книгосушу. Такъ само мають ся рѣчи зъ черевнымъ тифомъ, проказою и азіятскою холерою. О сѣй послѣдноô гадають вже, що есть такожь особный рôдъ бактерій званый бакцілломъ холеричнымъ. Ôдкрыто такожь, що бактеріи выдѣлюють зъ себе труючу матерію, и сю матерію почали уважати за причину смерти. Зате безпôдставнымъ показуесь догадъ, будто бы бѣлй тѣлця крови нищили бактеріи и вели зъ ними борбу на житье и смерть. Безпосередне дѣланье свѣтла сонѣчного убиваe всякй бактеріи дуже швидко, отже и бакцілля грудныхъ сухôтъ. Навѣть посередне свѣтло убиваe ихъ, але дуже повôльно. На ôкнѣ годованй бакцілѣ сухôтъ гинули доперва по 5—8 дняхъ. Бакціль самъ зъ землѣ не пôднесе ся, але вѣтеръ пôдносить его зъ порохомъ, втискае до легкихъ и въ той спôсôбъ заражуе орґанізмъ. На кôръ, шкарлятину и ôспу не выслѣджено до сихъ часôвъ бакцілля. Такъ само не выслѣджено ще бакцілля, що творить хоробы: скаженину, инфлюенцу, коклюшь, трахому (египетске запаленье очей), жовту фебру и перлицю. Може бути, що тамъ суть якйсь спеціяльнй животинки, що сй хоробы выкликують. Зъ тыхъ выслѣдôвъ могуть бути величезнй користи, позаякъ при помочи бактеріольогіи можна вынайти успѣшне средство на десінфекцію, прочищуванье воды, воздуха, стерилізованье молока покармового для немовлятъ и т. д. Особливожь въ лѣченю сухотъ може се мати дуже велику вагу. Годуючи бакцілля сухотного д-ръ Кохъ запримѣтивъ, що деякй тѣла дуже скоро убивають его, якъ етеричнй олѣйки, пара зъ ртути, барвники живичнй, соли золота и срѣбла, особливожь ціянокъ золота. Всѣ отсй тѣла навѣть дуже розпущенй водою повздержують розмножуванье бакцілля, але не мають такого успѣху тогдѣ, коли бакціль находить ся вже въ людскôмъ тѣлѣ. Однакъ д-ръ Кохъ — якъ казавъ у ôдчитѣ — шукавъ за средствомъ на сухоты такъ довго, доки не выйшовъ того, чого хотѣвъ. Коли завдавъ се выйдене средство морскôй свинцѣ, котра дуже легко пôдпадае сухотамъ, то не лишь що не можна було еи заразити, але навѣть свинки хорй на сухоты, розвиненй въ найвысшôй степени, ставали по зажитю сего лѣкарства ôдразу здоровыми. Яке се средство, не выявивъ д-ръ Кохъ, мабуть для того, щобы свôй дослѣдъ добре продати та зробити на нѣмъ хорошій интересъ грошевый. Если се заявленье д-ра Коха не есть самохвальбою, то дуже зле свѣдчило бы о его еґоізмѣ и перечило бы максимѣ, що медицина есть добродѣйствомъ цѣлои людскости.

— **Нещасливый монархъ.** О умысловôмъ станѣ баварского короля Оттона подають сумнй вѣсти. Сильна будова дѣла улягла и подала ся вилывамъ хоробы. Недавно тому не хотѣвъ ôнъ принять до устъ нѣякои поживы, ажь ледве удалось лѣкарямъ пôдступомъ змусити его до ѣды. Ôдразу до ѣды, котра повторяе ся часто, удаесь усунути лишь черезъ пристрасть короля до куреня папиросôвъ. Ôнъ цѣлыми днями крутить папиросы и що лишь надкурить, заразъ кидае и крутить новй. Забираючи проте папиросы змушують его до ѣды. При накрытôмъ и заставленôмъ стравою столѣ засѣдае звычайно лѣкарь въ товариствѣ службового шамбеляна, а Оттонъ залѣзши въ кутъ поглядае на нихъ зъ перестрахомъ. Присутнй удають, що не видять короля. Довкола стола розкидають богато папиросôвъ. Звабленый видомъ папиросôвъ наближае ся Оттонъ до стола и вытягае руку за папиросами. Лѣкарь накрывае папиросы серветою а взявши короля за руку толкуе ему, якъ дѣтвакови на розумъ, що перше треба конче щось зъѣсти а потôмъ дôстане папироса. Оттонъ поликае поданй стравы, хапае за папиросы и утѣкае до своихъ комнатъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь жертвувавъ 500 зр. пôдпомоги для погорѣлцѣвъ въ Николаевѣ, пов. жидачѣвского. — Дирекція карного заведеня въ Станіславовѣ оголошуе, що Никола Дубасъ, засужденый въ Золочевѣ 1887 р. за злочиньство крадежи на кару $4^1/_2$-лѣтнои тяжкои вязницѣ, утѣкъ дня 7 с. м. зъ полевои роботы зъ Опришовець; ôнъ маe 24 лѣтъ середнього росту, и сильнои будовы тѣла, говорить по руски и по польски. Коло правого ока маe мертву кôсть. — Дня 5 н. ст. серпня ôдбуло ся въ Сѣльци коло Єзуполя вѣнчанье н-ны Михайлины Рошкевичѣвнои, звѣстнои писательки галицкои, зъ п. Іосифомъ Иванцемъ укôнченымъ богословомъ. — Въ Станіславовѣ ôдбуваe ся теперь нівеляція мѣста, щобы завести правильну каналізацію; роботы воде инжиніръ п. Іос. Ґерманъ, професоръ львôвскои політехники. — У Вѣдни померъ дня 9 н. ст. серпня Едвардъ Бавернфельдъ, звѣстный писатель нѣмецкій, въ 89 р. житя.

— **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнй до обохъ тягнень. Звертаемо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Наука, штука и литература.

— **Илюстрованои „Бібліотеки для молодѣжи, мѣщанъ и селянъ“**, выдаванои „Рускою Бесѣдою“ въ Чернôвцяхъ пôдъ знаменитою редакцією старшого учителя Омеляна Поповича выйшла книжочка 6-та (рôчника VII-ого) и мѣстить въ собѣ статейки: „Слеза матери“ (зъ устъ народа) подавъ Т. Цегельскій; „Уришь“, оповѣданье зъ нашои бувальщины, переповѣла Малина (до того двѣ илюстрациі, а одна зъ нихъ представляе розвалины замку въ Уриши чи Уричи); „Длячого Богъ посылае грôмъ“ (народна повѣрка) Д. Федора (въ Бібліотецѣ передрукована зъ фейлетону „Дѣла“); „Крутарь и шахрай“, байка, оповѣла Малина; „Лѣса“ (ворота), казка, написавъ Стефанъ Ковалѣвъ; „Наша воля — мати доля“, стихъ Исидора Пасѣчиньского.

— **„Кіевскои Старины“**, историчного журнала, книжка за мѣсяць липець мѣстить въ собѣ: продовженье „Очерка Коліевщины по неизданнымъ и изданнымъ документамъ 1786 и ближайшихъ 22.“ Я Шульгина; продовженье историчного роману зъ часôвъ Богдана Хмельницкого, „Сынъ гетьмана“ О. Роговои (конець II-ои части); продовженье обширнои працѣ И. Сумцова „Культурныя переживанія“; студію „Цеховыя братства въ мѣстечкѣ Степани, волыньской губ., ровенскаго уѣзда“ Ѳ. Кудриньского; оповѣданье зъ народного житя на Буковинѣ пôдъ заг. „Надъ Днѣстромъ“ Осипа Федьковича (перекладѣ на россійске); „Документы, извѣстія и замѣтки“; Бібліографія; „Лѣтопись подгорецкого монастыря“ (въ Галичинѣ коло Золочева) подавъ Миронъ; „Свадебныя пѣсни въ лубенскомъ уѣздѣ, полтавской губерніи; зôбравъ В. М.

— **Змѣстъ 8-го числа „Часописи Правничои“:** Де правда? Спôрне пытанье про галицку индемнізацію. (конець) Х. Нарат... — Практика судова. Зъ закона цивільного. Зъ права карного. Зъ поступованя карного. — Товариства правничй по повѣтахъ.

— **Зеркала число 14-те** мѣстить: Silentium — Хрунь маe голосъ! (стихъ передовый). Шкаралупникъ. Зъ Гайного І. и ІІ. (стихи А. Хванька) Вôдкрыте письмо до Амана Мардохея (статя стихомъ Віце-Вычосы). Екстернистъ. Д. Б. Микита Хрунь (стихъ). Хто се? (стихъ). Рôзнй (статя стихомъ М—ля). „Она“ (стихъ Василя Т.) Крôмъ сего кôлька жартикôвъ и „Переписка редакціи“. Илюстрація на послѣдноô сторонѣ представляе въ двохъ образкахъ выборчй борбы и побѣды, а пôдъ илюстраціями доданй вершики: Грошѣ заблисли, куфы заграли. Гурра до бою! bracia закричали! и Була борба велика, и якъ въ борбѣ буваe, одинъ на куфѣ ѣде, а другій зъ заду пхае... Першій накладъ сего числа сконфіскувала ц. к. прокураторія за напись надъ илюстраціями и то въ послѣдноô хвили, тому другій накладъ мусѣвъ троха опôзнитись.

Телеграмы „Дѣла“.

Брукселя 11 серпня. Въ походѣ въ користь права загального голосованя взяло участь звыжь 65.000 людей. На вѣчу ухвалено домагати ся права загального голосованя и въ тôмъ дусѣ выслано телеґраму до короля.

Атины 11 серпня. Именованье болгарскихъ епископôвъ въ Македонии выкликало тутъ велике розъяренье. Навѣть вже и правительственна праса зачинае въ сѣй справѣ дуже остро выступати та протестуе противъ покривдженя грецкого народу.

Берлинъ 12 серпня. Приѣхавъ тутъ вчера цѣсарь Вільгельмъ а нинѣ вечеромъ выбираe ся до Россіи.

Лондонъ 12 серпня. Австро-угорска ескадра станула въ Кавсъ, де еи повитала сама королева анґлійска и оглянула майже кождый корабель.

Вѣдень 12 серпня. Цѣсарь перебуде ще до 28 с. м. въ Ишль м ôдтакъ ноѣде на маневры.

Пештъ 12 серпня. Угорска фабрика оружія предложила зновъ 50 взôрцевыхъ карабінôвъ, котрй такъ само якъ и давнѣйшй показали ся зовсѣмъ нездалыми.

Константинополь 12 серпня. Зъ Ôрменіи наспѣли тутъ непокоячй вѣсти а правительство постановило покликати резервы для скрѣпленя залогъ въ малôй Азіи.

Бѣлградъ 12 серпня. Вѣсти о примусовôмъ выѣздѣ короловеи Наталіи зъ Сербіи суть зовсѣмъ безосновнй. Бувшій міністеръ Раєвичъ доказуе въ напредняцкôй ґазетѣ, що для Сербіи есть лишь одинока рада: покинути політику россійску а прилучитись до тридержавного союза.

Танґеръ 12 серпня. Выбухла тутъ коло Саѣры ворохобня. Ворохобники побили войско султана и обступили мѣсто Саѣру.

Надôслане.

Потребую конціпієнта

Д-РЪ ФЕДАКЪ

адвокатъ у Львовѣ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маe свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Вже выйшли

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.

Набути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

Укôнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учительки при школѣ народнôй зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ, при чôмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье лекцій въ домѣ священика. Зголошеня приймае Редакція „Дѣла“.

Глядае ся учительки

до удѣлюваня гры на фортепіянѣ. Особы, котрй бы могли заразомъ обняти науку въ народнôй школѣ мѣсцевôй, будуть передъ другими увзгляднений. Зголошеня приймае **В. Филиповскій парохъ въ Бенькôвцяхъ почта Пôдкамѣнь пôдъ Рогатинôмъ.**

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дажбôвъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ** ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу **кавчукову.**

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше **завохченй стѣны въ мешканяхъ.**

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя дахôвй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 21—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Дипльомованый на ц. к. университетъ у Вѣдни

лѣкарь дентистъ

Адольфъ Львенеръ,

ôдбувшій закономъ приписанй студіи спеціяльнй и испыты дентистичнй та выконуючій практику лѣкарско-дентистичну понадъ 15 лѣтъ въ Станіславовѣ, подае до вѣдомости П. Т. Публики, що мешкаючи на дальше у власнôй реальности при ул. Собѣского ч. 12, выготовляе всякй въ обсягъ штуки лѣкарско-дентистичнои входячій чинности, якото: **вынимае, пльомбуе, чистить, вставляе штучнй зубы и т. п.** зверташи при тôмъ увагу П. Т. Публики яко довголѣтный лѣкарь-дентистъ, що выступаючій ôдъ якогось часу у насъ индівіда, называючій ся беззаконно „дентистами“ не маючій испытôвъ и дипльому яко лѣкарѣ-дентисты, впроваджують лишь въ блудъ публику а ôддаючись имъ выставляе ся власне здоровлье на шкоду. 3599 3—5

ПОЗАВТРА ТЯГНЕНЬЕ!

3539 (40—50)

ЛЬОСЫ

вѣденьскои выставы

2 головнй выграни по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 173. Львôвъ, Середа 1 (13) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 1 (13) серпня 1890.

Передъ кôлькома днями прийшла вѣсть о спенсіонованю ц. к. старосты въ Долинѣ п. Цѣшки, хотя ôнъ ще не выслуживъ своихъ лѣтъ.

Пять мѣсяцѣвъ тому завѣшено въ урядованю ц. к. старосту въ Рогатинѣ п. Райхельта.

Оба тѝ ц. к. старосты ôдзначили ся особлившою неприхильностію до Русинôвъ и тымъ придбали собѣ широкій розголосъ. П. Райхельтъ ставивъ всякѝ — навѣть противзаконнѝ — трудности закладаню рускихъ читалень, робивъ безъ всякого поводу, навѣть въ нôчнôй порѣ та зъ сильною асистенціею жандармеріи, ревізіи по читальняхъ и иншихъ рускихъ товариствахъ, замыкавъ рускѝ товариства, заборонивъ учителямъ народнымъ належати до Руского Касина, тероризувавъ при выборахъ и т. и. „Народна Рада“ выслала була передъ трома роками жалобу на него до міністерства, а рускѝ послы жалували ся въ соймѣ на єго поступованье.

П. Цѣшка выступавъ противъ руского языка и противъ рускихъ священикôвъ, а межи тыми особливо противъ посла о. Озаркевича. На него такожь подавала жалобу „Народна Рада“, о нѣмъ була згадка въ интерпеляціи рускихъ послôвъ въ соймѣ, наконець була и жалоба о. Озаркевича въ трибуналѣ державнôмъ.

Однакожь всѣ тѝ жалобы и интерпеляціи не мали успѣху. Коли въ 1866 роцѣ пôсля волѣ Полякôвъ усунено або спенсіонувано не тôлько одного старосту (Вольфарта), але и одного совѣтника намѣстництва (Гена), а навѣть віце-президента намѣстництва (Зуммера), хотя имъ нѣчого бôльше не можна було закинути, якъ незичливôсть для Полякôвъ, але незичливôсть не проявляючу ся нѣякимъ незаконнымъ поступкомъ, — то Русины не могли добитись навѣть перенесеня въ неруску часть краю, хоть-бы на лучше мѣсце, двохъ старостôвъ, хотя въ жалобахъ своихъ указували все на незаконне поступованье тыхъ старостôвъ.

Се одна характеристична обставина.

Вкôнци высша власть видѣла ся таки спонуканою обохъ ц. к. старостôвъ усунути. Очевидно, що мусѣла знайти ще иншѝ причины до того, якъ поступованье супротивъ Русинôвъ. Єсть всяка пôдстава припускати, що п. Райхельтъ, чоловѣкъ, якъ показує єго имя, непольского роду, властиво не бувъ неприхильно успособленый для Русинôвъ, а думавъ своимъ поступованьемъ зъ Русинами узыскати вдоволенье людей вплывовыхъ и рѣшаючихъ, та тымъ способомъ скрѣпити своє становище, коли-бъ оно чимъ иншимъ захиталось. П. Цѣшку Поляки-демократы причисляли до свого сторонництва и твердили супротивъ Русинôвъ, що ôнъ вже яко демократъ не може бути ихъ противникомъ.

То певне, що єсть немало урядовыхъ функціонерôвъ, правительственныхъ и автономічныхъ, котрѝ особлившу ревнôсть противъ Русинôвъ показують въ тôй именно гадцѣ, що тымъ способомъ зможуть покрыти хибы и неправильности свого урядованя. Се друга характеристична обставина.

Гадки и надѣѣ тыхъ функціонерôвъ, що такъ поступають, суть очевидно хибнѝ. Въ державѣ не то конституційнôй але въ кождôй державѣ правнôй навѣть дѣйстнѝ заслуги, положенѝ въ однôмъ напрямѣ, не можуть увôльнити ôдъ кары за провины, поповненѝ въ иншôмъ напрямѣ. Примѣръ сего подає недавна исторія майора Паніцы въ Болгаріи, котрому великѝ єго заслуги не змогли навѣть зменшити кару. Тымъ менше може взглядъ такій мати мѣсце при поступованю супротивъ Русинôвъ, де не дѣйстна заслуга мала бы покрывати нашу провину, але провина въ однôмъ напрямѣ мала бы покрывати провину въ другôмъ напрямѣ.

Але ходить не тôлько о то, якъ повинно водити ся; навѣть не тôлько о то, якъ водить ся, — але такожь ще и о то, щобы було загальне пересвѣдченье у всѣхъ, а именно у интересованыхъ, що повдденье єсть и буде таке, а не инакше. Отже всѣ функціонеры урядовѝ и цѣла суспôльнôсть въ Галичинѣ повиннѝ мати повне пересвѣдченье, що секатуры противъ Русинôвъ, навѣть коли-бъ найзручнѣйше — безъ нарушеня правныхъ формъ — и найуспѣшнѣйше були робленѝ, не охоронять нѣ найменше ôдъ кары за яку-небудь провину. Мы переконанѝ, що секатуръ противъ Русинôвъ було бы менше, якъ бы було таке загальне а сильне пересвѣдченье. Длятого мы позваляємо собѣ звернути ся до управляючихъ властей, щобы они старали ся пôдвластнымъ своимъ урядникамъ то пересвѣдченье впоити.

И ще зъ другою увагою звертаємо ся до тыхъ же властей. Якъ де побачуть у своихъ пôдвластныхъ якусь особлившу ревнôсть, якусь неприхильнôсть супротивъ Русинôвъ, нехай звернуть на се пильнѣйшу увагу, — а не въ однôмъ разѣ выкаже ся, що причиною тои ревности не єсть самъ національный, партійный або плясовый антаґонізмъ, але такожь старанье закрыти нею деякѝ грѣхи свого урядованя.

Наконець доля ц. к. старостôвъ Райхельта и Цѣшки нехай буде спасенною пересторогою для ихъ товаришѣвъ рôвнои чи низшои чи высшои ранґи, єсли-бъ котрѝ думали, що секатурами противъ Русинôвъ зъєднають собѣ такѝ заслуги, що пôдъ покрываломъ тыхъ заслугъ можуть собѣ позваляти иншихъ дѣлъ, зъ ихъ урядовымъ становищемъ незгôдныхъ. Скорше чи пôзнѣйше, а таки правда, справедливôсть мусить взяти верхъ.

Одозва.

Центральный Выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ ухваливъ на своѣмъ засѣданю зъ дня 28 червня 1890, щобы Загальнѝ Зборы нашого товариства скликати до Коломыѣ.

Зборы ôдбудуть ся въ будынку выставовôмъ при улици Францъ-Іосифа въ огородѣ мѣскôмъ.

Початокъ зборôвъ о годинѣ 11-ôй передъ полуднемъ.

На порядку дневнôмъ умѣщенѝ слѣдуючѝ справы:

1. Справозданье уступаючого Выдѣлу: а) касієра, б) секретаря, в) економа.
2. Справозданье комісіи контрольнои.
3. Выбôръ нового Выдѣлу, головы и контрольнои комісіи.
4. Внесенье центрального Выдѣлу на именованье почетными членами товариства панôвъ:
   а) Володислава Федоровича, властителя дôбръ зъ Ôкна.
   б) Володимира Антоновича, професора кіѣвского університету.
   в) Павла Житецкого.
   г) Олександра Кониського.
   д) Франтішка Ржегоржа.
5. Внесенье центрального Выдѣлу на розпочатье будовы дому „Просвѣты“.
6. Внесеня членôвъ.

Подаючи се до прилюднои вѣдомости, Выдѣлъ запрошує всѣхъ П. Т. членôвъ товариства, щобы прибули до Коломыѣ, и надѣє ся, що на сей нашъ покликъ члены громадно являть ся на Зборахъ, щобы почути ôдраднѝ вѣсти про розвôй нашого ґенія народнои освѣты и въ сердечнôй згодѣ порадитись надъ дальшимъ розвоємъ.

На дорогу шлемо Вамъ сердечный привѣтъ!

Окремою проґрамою оповѣстить ся порядокъ торжества на цѣлый день.

Зъ центрального Выдѣлу товариства „Просвѣта“.

За голову товариства
Олександеръ Барвѣньскій.

Въ справѣ реформы закона дорогового.

I.

Справа реформы закона дорогового, домаганои въ соймѣ послами о. Сѣчиньскимъ и Стан. Єнджейовичемъ, передана була 1888 р. до розслѣдôвъ выдѣлови краєвому. Выдѣлъ краєвый запытавъ о гадку выдѣлы повѣтовѝ. Однакожь не всѣ выдѣлы доси ôдповѣли (!). Зъ тои причины выдѣлъ краєвый не предложить сеи сесіи соймови цѣлого матеріялу въ справѣ реформы дороговои, а обмежить ся поки-що лишь на предложеню загальныхъ увагъ въ тôй справѣ.

На реформу закона дорогового пôсля проєкту пос. Сѣчиньского и внесень пос. Єнджейовича не пристала значна бôльшôсть репрезентацій повѣтовыхъ, котрѝ не хотять радикальнои змѣны новелѣ дороговои зъ 1885 р., а промавляють лише за деякими, менше прінціпіяльными єи змѣнами. Переважна бôльшôсть радъ повѣтовыхъ заявила ся рѣшучо противною змѣнѣ теперѣшнои системы

О давнѣйшихъ и новѣйшихъ россійско-болгарскихъ ôдносинахъ.

Софія 28 липня.

II.

[Освободженье. Першѝ признаки обосторонного невдоволеня. Россійскѝ офіциры и чиновники въ Болгаріи. Партійнѝ интриґи и борбы. Розчарованье И. А. Аксакова. Переворотъ въ р. 1881. Проєкты Александра Кавльбарса и Соболева. Пловдивска революція 1885 р. Анґлійска и австрійска дипльоматія. Детронізація кн. Александра. Реґентія. Николай Кавльбарсъ и Фердинандъ Кобурґъ.]

Цѣла Россія вже рôкъ напередъ перечувала вôйну. Зъ усюда поплынули щедрѝ жертвы на полудневыхъ Славянъ, передовсѣмъ же на Болгаръ. Въ Кишиневѣ зачавъ формувати ся болгарскій леґіонъ добровольцѣвъ, розумѣєсь на коштъ россійскій. Леґіонъ той числивъ около 2.000 добровольцѣвъ, котрыхъ учили военнои штуки россійскѝ офіциры. Въ часѣ самои вôйны леґіонъ подѣлено на чотири дружины. Маючи на чолѣ спосôбныхъ офіцирôвъ и уоруженый ôдъ стôпъ до головы за россійскѝ грошѣ, ôнъ ôдзначивъ ся хоробростію коло обороны Шипки и єму то въ значнôй части має россійска армія завдячувати своє спасенье при переходѣ черезъ Балканы.

Россійско-турецка вôйна скôнчила ся, якъ звѣстно, тріюмфами россійскихъ войскъ и установленьемъ васального княжества Болгаріи. Те, о чôмъ болгарскій нарôдъ думавъ черезъ кôлька сотъ лѣтъ, теперь стало ся дѣйстностію. Новый станъ рѣчей мусѣвъ зробити на всѣхъ Болгаръ величезне вражѣнье. Обожанье Россіи пôднесло ся до зеніту; воля Россіи була такожь волею для Болгаръ. Навѣть тотѝ люде, котрѝ передъ тымъ довгѝ лѣта ôдчували до Россіи якусь ôдразу, — головно задля єи державного устрою, — теперь перемѣнились и заговорили иншимъ языкомъ. Бачимо се найлучше на Любенѣ Каравеловѣ, що уходивъ передъ освободженьемъ за найбôльшого ворога Россіи и єи деспотизму. Той самъ чоловѣкъ скомпонувавъ теперь въ честь освободителя Александра II прегарну оду, де назвавъ того царя найгуманнѣйшимъ зô всѣхъ дотеперѣшныхъ царѣвъ усего свѣта. Такожь пôдъ той часъ выдавъ Каравеловъ три новельки („Чи верне ся?“ „Що є грѣхъ“ и „Нено“), въ котрыхъ кидає зле свѣтло на австрійскихъ и анґлійскихъ фарисейскихъ консулѣвъ.

Однакожь, на велике диво, власне въ часѣ найбôльшои нѣбы то прихильности Болгаръ до Россіи зачинають ôдзывати ся, хочь, правда, дуже ще зъ тиха, струны дісгармоніи. Ледви тôлько россійска армія перейшла Дунай и ще не було навѣть політичного княжества болгарского, а вже бренькнула зъ тиха перша струна якогось неясного невдоволеня и розчарованя. Ся обставина може выдасть ся для когось дивною, але она зовсѣмъ природна, а о єи правдивости мы пересвѣдчились ажь надто.

До россійско-турецкои вôйны знала публика Болгарію бôльше зъ теоретичнои стороны; тогдѣ вже були знанѝ труды Иречка, Дринова, Аксакова, Гильфердінґа, Григоровича, Пыпина и др., але нѣхто не знавъ Болгаріи зъ практичнои стороны: не знано характеру Болгаръ, ихъ житя и т. п., а все тоє дасть ся придбати жиючи мѣжь Болгарами довшѝ лѣта и маючи зъ ними лагодити рôзного рода интересы. Якъ всѣ народы пôдъ турецкимъ панованьемъ, такъ само нарôдъ болгарскій має до нинѣшного дня три головнѝ прикметы въ своѣмъ характерѣ: хитрôсть невôльника, велику економію и привязанье до гроша. Доки отже Россіяне не бачили Болгаріи зъ-близька, доти мали о тôмъ бѣднôмъ, пригнобленôмъ народѣ занадто идеальне понятье (се ôдносить ся, розумѣєсь до звычайного загалу, а не до деякихъ одиниць), але коли прийшли зъ Болгарами въ близшій контактъ и однѝ другимъ лучше приглянулись, то давнѝ идеальнѝ „братушки“ поробили ся нагло „чортами“. Россійска армія въ часѣ походу мала, очевидно, рôзнѝ потребы, котрѝ сподѣвала ся легко заспокоити при помочи „братушкôвъ“-Болгаръ. Но въ тôмъ дуже завела ся! Болгарске населенье не маючи певности, що дальше може ще статись, а зъ природы предприємчиве и користолюбиве, кинуло ся передовсѣмъ не на услуги для освободжаючои россійскои арміи, але на матеріяльне вызысканье єи. Услужливымъ показало ся потрохи лише бѣдне населенье, котре мало-що мало, але такъ званѝ „чорбаджіѣ“, — зненавидженѝ уже Л. Каравеловомъ, Ботевомъ и другими революціонерами, — постановили собѣ зробити зъ такъ важнои справы грошевѝ интересы. Кромѣ того болгарске населенье взагалѣ, въ наслѣдокъ довгои неволѣ, показувало для прибувшихъ Россіянъ мало гостинности, було мовчаливе и взагалѣ показало на яву такій характеръ, що бувъ якъ-разъ противный характерови пôвнôчныхъ Славянъ, де славять ся щирôсть и гостиннôсть. Ще до нинѣшного дня живуть деякѝ свѣтскѝ люде, котрѝ брали участь въ походахъ вôйскъ россійскихъ, и они, хотяй чужанцѣ, оповѣдали намъ, що вже тогдѣ мѣжь россійскими офіцирами а болгарскимъ населеньемъ приходило до прикрыхъ сценъ и обѣ стороны почали взаимно на себе роптати.

Высше описане обосторонне невдоволенье мало очевидно зовсѣмъ приватный характеръ. Люде, стоячѝ далеко ôдъ Болгаріи и трудячѝ ся при зеленôмъ столику, мали все ще о Болгарахъ идеальнѝ понятя. Але дивнымъ дивомъ, власне тотѝ самѝ, що недавно такъ дуже ентузіязмували ся Болгаріею, будучи за границею, а прибувши до самои Болгаріи, набирали трохи иншихъ гадокъ. Такихъ людей найшло ся въ скорôмъ часѣ досыть.

По скôнченю вôйны остало ся въ Болгаріи для устроєня державнои машины богато россійскихъ офіцирôвъ; кромѣ нихъ спроваджено множество цивільныхъ урядникôвъ. Тотѝ россійскѝ урядники були на початокъ для Болгаріи конечными и єсли-бъ не було ихъ зъ Россіи, то треба бы ихъ було спровадити зъ Австріи або зъ-вôдки инде. Але, пôсля нашои гадки, велику політичну похибку учинила Россія, оставляючи тыхъ урядникôвъ въ Болгаріи и на дальшѝ роки. Власне тотѝ урядники довели до того, що болгарска интеліґентнѣйша публика стала дуже ворогувати не тôлько на нихъ, но и на Россію, котра ихъ сюда выслала. По-найбôльше ходило тутъ о товстѝ посады. Болгаре, лизнувши черезъ два або три роки трохи науки, хочь неодинъ зъ нихъ передъ тымъ часомъ умѣвъ ледви пôдписати ся, почали завидувати Россіянамъ добре плаченыхъ посадъ. Приятельске, домашне житье мѣжь россійскими урядниками и болгарскою интеліґенціею показало ся неможливымъ. Выйшло на то, що Россіяне, жиючи посередъ болгарского народу, не могли мати о тôмъ народѣ найменшого понятя. Беручи рѣчь совѣстно, годѣ тому й дивувати ся. Болгарска интеліґенція, такъ само якъ єсть и теперь, була ще зовсѣмъ нова. Правда, она часто-густо одвѣдувала всѣ важнѣйшѝ европейскѝ столицѣ въ рôзныхъ цѣляхъ, але не могла позбути ся турецкихъ норовôвъ. Отже зъ такою интеліґенціею Россіяне не могли и не хотѣли жити товарискимъ житьемъ. Зъ тои самои причины уникають Болгаръ такожь всѣ тутешнѝ заграничнѝ консулѣ и стыкають ся зъ ними тôлько въ справахъ офіціяльныхъ. Болгаринъ, входячи до комнаты, забуває скинути шапку, сидячи закладає ноги по турецки и пр.? Вкôнци треба згадати и про се, що въ Болгаріи домове житье доси нерозвите навѣть мѣжь самыми Болгарами. Домовѝ візиты тревають тутъ пôсля обычаю не бôльше годины, а гостей частують „солодкимъ“ (конфітурами), водою, турецкою кавою и тютюномъ.

Но пригляньмо ся такожь другôй сторонѣ медалю. Тутъ мусимо ôдъ разу сказати, що и тая друга сторона богато подôбна до першои. Болгарска интеліґенція, лакома на грôшь, почала головно для него розбивати ся на партіи. Хтось єсть міністромъ и упадає. На єго мѣсце приходить другій міністеръ и роздає посады всѣмъ своимъ політичнымъ приятелямъ. Всѣ же прогнанѝ урядники ґрупують ся, найчастѣйше для интересу, около упавшого міністерства и такъ сполучеными силами штурмують на стояче при власти міністерство; єсли той штурмъ въ якійсь спосôбъ имъ удає ся, то повтаряє ся то само на ново. До тыхъ домашныхъ болгарскихъ борбъ, радше о посады нѣжь о идеѣ, прилучили ся зовсѣмъ непотрѣбно россійскѝ офіциры и урядники, а ôдъ часу до часу навѣть само россійске правительство. Въ такихъ случаяхъ Россіяне ишли завсѣгды противъ однои частины Болгаръ, розъяруючи єи противъ себе зовсѣмъ безпотрѣбно. Черезъ те ставало ся неразъ такъ, що тота сама партія, котру пôдпирали Россіяне, покидала ихъ въ послѣднôй хвили и наражувала Россіянъ на компромітацію. Такѝ

конкуренційнои на додатки до податкôвъ — якъ то вносивъ пос. о. Сѣчиньскій, — а такожь противною загальнôй примусовôй сплатѣ престацій дороговыхъ — якъ то вносивъ пос. Єнджейовичь.

Противъ замѣны теперѣшныхъ престацій дороговыхъ додатками до податкôвъ безпосередныхъ заявило ся 51 повѣтôвъ (межи тыми Коломыя, Бучачь, Городенка, Залѣщики, Чорткôвъ, Скалатъ, Теребовля, Броды, Сокаль, Бережаны, Пôдгайцѣ, Бôбрка, Львôвъ, Жовкôвъ, Станіславôвъ, Товмачь, Калушь, Рудки, Яворôвъ, Самбôръ, Старе-Мѣсто, Мостиска, Надвôрна, Долина, Лѣсько, Сянôкъ, Коросно, Грибôвъ, Березôвъ, Чешанôвъ, Ярославъ, Ланьцутъ, Ясло, Ряшѣвъ и другѣ чисто-мазурскѣ). Два повѣты (Бяла и Тернопôль) бажають частичного заступленя теперѣшнои престации додатками до податкôвъ (въ громадахъ мѣскихъ взглядно на обшарахъ дворскихъ). Девять же повѣтôвъ, всѣ изъ всхôдноп Галичины, а именно: Перемышль, Жидачѣвъ, Стрый, Богородчаны, Косôвъ, Перемышляны, Золочѣвъ, Збаражь и Борщѣвъ жадають знесеня престации въ роботѣ и матеріялѣ, а заступленя ей додатками на цѣли дороговѣ.

Выдѣлъ краевый въ своѣмъ справозданю соймови стае по сторонѣ тыхъ радъ повѣтовыхъ, котрѣ заявили ся противъ скасованя системы престаційнои, и каже, що опівія тыхъ радъôдповѣдае не лишь економічнымъ потребамъ краю, котрый значного пôдвышеня податкôвъ не мôгъ бы двигнути безъ нарушеня своеи силы податковои*), але ôдповѣдае такожь засадѣ справедливости, бо зъ дорôгъ користае кождый безъ огляду на то, чи платить податокъ беспосередный, чи нѣ. Податокъ есть мѣрою силы продукційнои, а не мѣрою уживаня дорôгъ. Позаякь дорôгъ безпосередно чи посередно потребують всѣ, а уживанье дорôгъ ôдбуваe ся головно при помочи худобы запряговои, тожь побôчь податку такожь и тѣ чинники треба при вымѣрѣ тягарôвъ дороговыхъ увзглядните. Длятого — по гадцѣ выдѣлу краевого — мѣру тягарôвъ дороговыхъ особливо що-до низшихъ категорій дорôгъ, повинна становити густота населеня изъ скôлькостію плаченого податку и число худобы запряговои.

*) Львôвскій дописуватель до Czas-у обчислюе, що додатки на цѣли дороговѣ мусѣли бы выносити: въ 5 повѣтахъ по-надъ 15%, въ 7 повѣтахъ по-надъ 20%, въ 3 повѣтахъ по-надъ 22%, въ 5 повѣтахъ по-надъ 30%, въ 3 повѣтахъ по-надъ 40%, а въ декотрыхъ доходили бы навѣть до 50 — 55% податкôвъ безпосередныхъ.

Новый проектъ закона о службѣ санітарнôй.

Замѣсть проекту закона о орґанізаціи службы санітарнои въ Галичанѣ, внесеного торôкъ до сойму (той проектъ не прийшовъ навѣть пôдъ нарады), предложивъ теперь намѣстникъ выдѣлови краевому новый проектъ закона санітарного, „котрый *о скôлько можна*“ — якъ сказано въ рескриптѣ намѣстництва — „увзглядняе бажаня, высказанѣ въ комісіи соймовôй при нарадѣ надъ торôчнымъ проектомъ“. Ôдповѣдно до гадки, заявленои комісіею, скликаною на 9 липня с. р. а зложеною зъ делеґатôвъ выдѣлу краевого и референтôвъ намѣстництва, — гадки, що законъ ческій о орґанізаціи службы санітарнои зъ 23 лютого 1888 р. бôльше ôдповѣдае ôдносинамъ Галичины, анѣжь законъ моравскій, на взорець котрого бувъ обробленый торôчный проектъ, новый проектъ зладжено на взорець закона ческого. Обробивъ его ц. к. краевый референтъ санітарный д-ръ Меруновичь зъ членомъ выдѣлу краевого д-ромъ Гошардомъ, а кромѣ того предложено его ще ц. к. краевôй радѣ санітарнôй, котрои фаховѣ поправки увзгляднено въ проектѣ.

Рôзницѣ межи ческимъ закономъ а проектомъ закона галицкого ось якѣ важнѣйшѣ:

Проектъ закона галицкого оббймае кромѣ громадъ такожь обшары дворскѣ, а коли пôсля закона ческого мѣста ôдъ 6.000 душь населеня обовязанѣ установляти окремыхъ лѣкарѣвъ мѣскихъ, то пôсля проекту галицкого до сего обовязанѣ тôлько мѣста зъ власными статутами (Львôвъ и Краковъ) и тыхъ 30 бôльшихъ мѣстъ, для котрыхъ выдано законъ зъ 13 вересня 1889. На внесенье краевои рады здоровля додано ще постанову, що въ мѣстахъ тыхъ мае припадати що найменше одинъ лѣкарь на 15 000 мешканцѣвъ.

Дальше, на внесенье краевои рады здоровля, умѣщено постанову дотычно максимального обшару округа санітарного и максимального числа мешканцѣвъ, для котрыхъ мае бути утвореный такій округъ, а именно: громадскій округъ санітарный не повиненъ оббймати бôльше якъ 12.000 мешканцѣвъ а 150 кільометрôвъ квадратовыхъ. (Въ торôчнôмъ проектѣ стояло 15 000 мешканцѣвъ и 200 кільом. квадр.)

Дальшою рôзницею межи закономъ ческимъ а проектомъ галицкимъ есть мінімальна платня лѣкаря громадского: законъ ческій поклавъ 400 зр. рôчно, а проектъ галицкій кладе 500, а въ округахъ бôльшихъ навѣть 600 зр.

Наконець замѣтный есть §. 9. проекту галицкого, котрый постановляе: „Соймъ краевый удѣлить запомога тымъ округамъ санітарнымъ, котрыхъ бы выдатки на лѣкаря надто обтяжували и вставить въ тôй цѣли, на умотивоване внесенье выдѣлу краевого, кождого року до прелімінаря потрѣбну квоту“.

Выдѣлъ краевый, запытаный намѣстництвомъ, заявивъ якъ найприхильнѣйшу гадку для того проекту. Nowa Reforma все така надѣесь острѣйшои дебаты въ соймѣ, бо законъ сей потягне за собою новѣ тягары.

Зъ нашои хаты.

[Де-що про нашѣ селяньскѣ ôдносины.]

I.

Всякій на свôй ладъ та складъ говорить про нашь сѣльскій людъ, про его жатье, его потребы, его горюванье та бѣдованье, про его економічну руину та й вкôнци про его матеріяльну неволю, въ яку ôнъ за-для недостачи правдивои просвѣты попавъ ся завдяки жадôвскôй проворности та импертиненціи. Въ догôдноп для себе хвили, примѣромъ передъ якими выборами до розличныхъ автономічныхъ репрезентацій, попадкають ся надъ тымъ предметомъ и нашѣ „сердечнѣ“ сусѣдойки-Полякы, покануть двѣ сльозы надъ невôдрадным положеньемъ biednego obałamuconego ludku — а опôсля забудуть знôвъ на довгѣ лѣта про сего гельота чорного, про сѣ ôдъ працѣ та сонѣчного жару попуканѣ руки, про сесе пожовкле ôдъ голоду та журы хлопске лице, про сю скулену ôдъ частыхъ поклонôвъ хлопску стать, про тоту нашу чернь, котрою жие та дыхае наша національность та котра есть запорукою нашого истнованя та нашого народного розцвѣту уже въ недалекôй будучности. Однакъ рѣдко хто схотѣвъ розкрыти раны и похибки на тôмъ орґанізмѣ, рѣдко хто зумѣвъ заглянути у внутро житя, ôдносинъ, потребъ а въ-части и въ кругоглядъ нашого люду, щобы доникавшись деякихъ важнѣйшихъ похибокъ, зумѣти поправити ихъ та повести житьемъ разомъ зъ гадками-думками простолюдина туды, куды бы намъ наказували нашѣ національнѣ завѣты а въ-части и загально-людскій интересъ. Робота се тяжка тай и не кождый схоче за нен взяти ся; впрочôмъ не кождый чоловѣкъ здôбный до всего дѣла; одинъ запримѣтить щось злого або доброго, пôдхопить якусь рѣчь зъ ей найкрасшои стороны, але перевести ей, осущити, посѣяти нагромаджене зерно, до сего не стае ему силы, не стае волѣ та духа, ему треба товарища, щирого помôчника, щобы живъ-дыхавъ его думками та намѣрами, щобы ними перенявъ ся на скрôзь та щобы довѣвъ ихъ до путнього кôнця.

Взагалѣ въ цѣлôмъ нашôмъ краю вся наша сѣльска интеліґенція, не выключаючи навѣть нашихъ zadłużonych dworów та wiekszej posiadłości, нарѣкають на лѣнивство та зледащѣлôсть нашого люду въ порôвнаню зъ сѣльскимъ населеньемъ другихъ краевъ Европы. Оно справдѣ и есть такъ, що праця та всяка робота нашого хлопа далеко мусить лишити ся на-задѣ за продуктами силы роботника захôднои Европы, — але-жь причины тои непродуктивности працѣ у нашого селянина потреба въ части шукати де инде, — и тогдѣ всякій тямущій чоловѣкъ вину за то не зôпхне на него, лише осудить кого инчого.

Нашь хлопъ душе маленьку вагу привязуе до свого здоровля а тымъ бôльше до условій та до окруженя, якѣ можуть вплывати на некористь его орґанізму. Здоровлье, житье и силу давъ чоловѣкови Богъ. Богъ и спускае на чоловѣка хоробу; часами навѣе на чоловѣка нечистый вѣтеръ та нанесе якусь слабôсть, инчимъ разомъ возьме ся яке лихо зъ воды, а вкôнци и нечистый, — пекъ ему! — впилить ся до христьянина наче репяхъ кожуха та держить ся, що ану гинь, чи ôдпекаешь ся его! За глубшою радикальнѣйшою причиною своеи недуги не шукае нашь чоловѣкъ; а яка причина слабости, такій мусить бути и ей лѣкъ. У всякôй слабости, у всякôй хоробѣ мусить чоловѣкъ вылежати ся, выстогнатись, часами мусить баба вымастити, приставити горня, а найчастѣйше ôдмовити та ôдогнати недугъ „на горы, на лѣсы та на безвѣсти“. Коли тяженька хороба звалить чоловѣка на постѣль та мучить его тыжднями або й мѣсяцями, тогды нашь хлопъ тягне ся часами кôльканацять миль до ворожбита, несучи остатну свою працю ему у жертву за то, що проворный дурисвѣтъ звелѣвъ ему або посунути дальше недавно выставленый на „нечистôмъ“ мѣсци хлѣвъ, або вырубати грушку, вербу, продати чорну корову, взяти на жидзо красого пса, або може до сходу сонця роздерти бурого безвинного кота.

Буває и такъ, що нашѣ сѣльскѣ люде удають ся по лѣкм и до аптики, але безъ всякои порады лѣкарскои. Аптичного хлопця, субекта або и сторожа уважають они за мудрця, котрый мусить имъ продати лѣкъ на насердну болячку, на ломанье въ крижахъ, супроти плютя кровію, на томячій кашель та й друге. Я неразъ, задержуючись на хвилинку пôдчасъ ярмаркôвъ та торґôвъ въ нашихъ малыхъ провінціональныхъ мѣстахъ по аптикахъ, и смѣявъ ся и жалѣвъ того непросвѣченого люду, якъ ôнъ розвязуючи зъ обтрѣпанои, бѣднои хустины кôлька „дукатôвъ“ та подаючи ихъ аптикареви, допоминавъ ся то борсучого сала, то костолѣку то другихъ.

Причины-жь слабостей у нашого сѣльского населеня, непродуктивность зъ его стороны працѣ а по-части може и отяжѣлôсть лежать не такъ въ его характерѣ, якъ бôльше въ услôвяхъ его житя та въ лихôй пожавѣ. У насъ взагалѣ въ цѣлôй просторôй нашôй батькôвщанѣ хаты будованѣ на оденъ и той самъ ладъ та складъ, — лише зъ тою рôзницею, що въ богатшихъ въ дерево сторонахъ гôрскихъ мешканя складають ся зъ двохъ комнатъ, зъ пекарнѣ и зъ свѣтлицѣ; — послѣдну особливо Лемки почавши уже ôдъ Ялта Команьчи прикрашують хорошо образами и чи лѣто чи зима удержують въ нѣй ладъ, чистôсть та порадокъ. Хотяй, правда, хаты нашихъ робучихъ сѣльскихъ людей своею охарностію далеко-далеко ôдбѣгли ôдъ хатъ мазурскихъ, де разомъ зъ людьми ночуе зо двѣ коровѣ, поросята, куры та качки, однакъ и у насъ, особливо въ сторонахъ убогихъ въ дерево, мешканя людскій зовсѣмъ не ôдповѣдають вымогамъ гіґіенічнымъ. Два до три сяжнѣ широка а сяжень заввышка комната, зъ двома звернеными на полудне по чотири шибы ôкнами, зъ низенькими входовыми дверми, пôдъ захôдною стѣною стôлъ або скриня, ôдъ пôвнôчнои стороны велика пѣчь та тапчанъ (запѣчокъ), отъ и цѣла хата нашого мѣрного селянина. Додаймо до того ще зо двѣ лавѣ, осôнъ, двѣ полицѣ заставленѣ мисками та горнятами, при нихъ же налижникъ зъ ложками, а будемо мати всю домашну заставу та посудину нашого селянина. Але не о се рѣчь иде. Въ такôй маленькôй хотяй бы и найчистѣйше удержанôй хатинѣ жие часами шестеро а може й бôльше людей; въ люту зиму пôдъ часъ острыхъ та скаженыхъ морозôвъ затыкають они щѣльно найменшу дѣрочку, найменчій продувъ, щобы нимъ не выкрало ся зъ хаты дорого оплачене въ паньскôмъ лѣсѣ тепло; часами до такои маленькои хатины треба у велику стужу привести и коровину, щобы троха огрѣла ся, передержати черезъ зимовѣ мѣсяцѣ телятко або зо двое поросятъ, — все то зовсѣмъ не причиняе ся до поправы санітарныхъ ôдносинъ въ такôй хатинѣ, лише выдѣлюючи зъ себе сопухъ та розличнѣй непригожѣ газы, згущуе воздухъ та затроюе его; за-для того зъ зимы по нашихъ селахъ выходять люде блѣдѣ, утомленѣ задухою та дыхавицею, пожовклѣ та зъ позападаными лицями. Почавши ôдъ Миколаева въ цѣлôмъ повѣтѣ Рудецкôмъ, а по-части и въ Львôвскôмъ та Городецкôмъ, хаты нашихъ селянъ выглядають у внутрѣ ще мізернѣйше за-для недостачѣ дерева, бо хотяй Лянцкороньщина богата въ лѣсы, то однакожь за найменчій кусничокъ будôвляного матеріялу кажуть собѣ платити солено, длятого въ тыхъ сторонахъ сѣльскій людъ лѣпить свои хаты зъ жовтои глины, обкладаючи такѣ хаты на зиму соломяною загатою. Въ минучу зиму не могли нашѣ селяне заосмотрити свои мешканя такими загатами за для великои недостачѣ соломы, длятого и найменчѣ морозы пронизували глиняныѣ стѣны на скрôзь, цѣла хата у внутрѣ змокрѣла, кожда посуда у нѣй плѣснѣла та натягала вохкости, выдаючи опôсля въ себе забиваючій сопухъ.

Если приглянемо ся зъ-близька пожавѣ нашого селянина, то она такожь представить ся дуже нехосенно для силы та здоровля человѣка. Загальными стравами нашого простолюдина есть капуста, засыпана ячмѣнными або гречаными крупами та пшономъ або пôдбита ячмѣнною, въ найлѣпшôмъ разѣ пшеничною мукою; бураковый борщь зъ тыма самыми, що и капуста, інґредіенціями; вкôнци бульба, зъ котрои въ свята та въ недѣлѣ печуть пироги. Богатшѣ варять молочну кашу, а въ зимовѣ мясницѣ заправляють капусту троха солониною. Тяжкимъ та дуже доскулюючимъ для люду есть кождый, а найпаче сегорôчный передновинокъ: въ той часъ бере бѣднѣйшій селянинъ збôже „до грошей“ до осени въ мѣстѣ у жида, обѣцюючи ему добру цѣну, у пана въ дворѣ та у священика на ôдробокъ, жѣнка-жь по лукахъ та по полевыхъ межахъ збирають на борщь квасокъ та лободу, дожидаючи наче якого спасеня молодои бульбы. Згадаймо ще, що часами въ роданѣ, складаючôй ся зъ чотирохъ або и бôльше особъ, въ зимѣ нема лише двѣ парѣ чоббтъ та одна кожушина, — то се все дасть намъ наглядный доказъ бѣдноты, нужды та недостатку нашои miserae contribuentis plebis та розкаже, зъ-вôдки у него може взяти ся сила та продуктавность працѣ. У насъ горячо апостолуе ся повздержность ôдъ горѣвки, котра нищить и силы и майно простолюдина, але не знати, чи лиха пожива не тягне его до коршмы, щобы троха подразнити завмерлѣ нервы та задеревѣлый жолудокъ пôдправленою тютюномъ, хреномъ та Богъ знае чимъ нарухою. Богомъ и правдою сказавши, нашѣ Юдеѣ — спеціялісты въ розпусканю горѣвки на-пôвъ водою та въ пôдправлюваню ей розличными зелами якъ чемерицею, тютюномъ та ще де-чимъ, — они мало ôбають о се, чи пôдправленый напôй пошкодить чоловѣчому здоровлю чи нѣ, знаючи добре, що анѣ вôйтъ, анѣ присяжный, анѣ цѣла рада громадска, хотяй бы она на голову поставилась, ихнои маніпуляціи не выкрые, бо де-жь ѣй розбирати хемічно жидôвску паруху! Жиды-шинкарѣ ôбають лишь о то, щобы людскою кровію набити свою ненасычену кишеню, щобы розбогатѣти та стати всемогучими надъ нашимъ селяниномъ. Кôлько-жь то молодыхъ, здоровыхъ людей въ нашихъ коршмахъ протратило не тôлько свое майно, свою працю, але и свое здоровлье та свои силы, котрѣ бы були въ хôсномъ ужили на своѣй и на чужôй нивѣ?...

Сава Сливичь.

Дописи „Дѣла“

Зъ Волосянки (коло Сколього).

[Ювилей о. декана Іоана Реваковича.]

Торжество ювилею 50-лѣтя священьства и супружества о. декана Іоана Реваковича ôдбуло ся въ Волосянцѣ, скôльского деканата, дня 5 н. ст. серпня с. р. (Подôбного торжества въ скôльскôмъ деканатѣ не бувало.)

Уже день въ передъ прибули кровнѣ и много гостей изъ далекихъ сторôнъ почтити ювилата. Въ день ювилейный рано о 8 годинѣ ювилатъ и о. крил. Левъ Козаневичь посвятили ново-вымурованый дôмъ приходскій. О 10 годинѣ розпочалась соборна благодарственна літургія, котру ôдправлявъ ювилатъ зъ оо. Юстиномъ Желехôвскимъ зъ Перемышля и Антоніемъ Желехôвскимъ зъ Козьовы та зъ діяконама оо. Л. Козаневичемъ изъ Мѣстковичь и сыномъ ювилата Мих. Реваковичемъ изъ Коростова. Хоръ бувъ зложеный изъ священикôвъ, учителѣвъ и пѣвцѣвъ церковныхъ.

Ювилатъ держить ся здорово, крѣпко, спѣвавъ літургію точно, голосомъ сильнымъ, чистымъ баритоновымъ.

По службѣ Божôй ôдбуло ся золоте вѣнчанье ювилата. Сыны, дочки и внуки окружили отця и матѣрь (дѣдуня и бабуню) а парохіяне волосяньскѣ, любячій свого пароха, зôбрали ся численно и стали двома шпалірами зъ горючими свѣчками. Чину вѣнчаня золотого довершивъ сынъ ювилата о. Михаилъ Реваковичь изъ Коростова. Хоръ ôдспѣвавъ прекрасне „многая лѣта!“

Въ приходскôмъ домѣ ювилатъ зъ женою приймали желаня ôдъ сынôвъ, дочокъ и внукôвъ, (ôдъ сына Тита начальника суду въ Пôдбужи, его жены и дѣтей, ôдъ сына о. Михайла, Іоана, ôдъ дочокъ, ôдъ зятя Грушки и внукôвъ), ôдъ парохіянъ, ôдъ священикôвъ, сусѣдôвъ и знакомыхъ. Прибули на той день: оо. Юст. Желехôвскій зъ Перемышля, Ант. Желехôвскій изъ Козьовы, Левъ Козаневичь изъ Мѣстковичь, С. Михалевичь изъ Славска, М. Лучакôвскій изъ Плавя, Юл. Охримовичь изъ Сенечола, Вас. Концюхъ изъ Лавочного, Евст. Качмарскій изъ Опôрця, Кароль Бардинъ изъ Жупаня, Володим. Галиковскій зъ Рожанки, Вас. Давидякъ зъ Тухлѣ, Волод. Мартинкôвъ изъ Сколього, Мих. Форвсь изъ Сморжа, Юстинъ Громницкій зъ Тейсарова; дальше п. Горбаль проф. ґімн. изъ Стрыя; питомцѣ: Іос. Вербицкій, Яр. Лучакôвскій, Титъ и Вол. Чеховичѣ, Герасимовичь, Конст. Петрушевичь; правникъ Вол. Охримôвичь; изъ Сколього прибули пп. Бѣликъ адъюнктъ судовый, д-ръ Корн. Мироновичь и Мих. Бандуровичь.

При обѣдѣ красну мову выповѣвъ о. Василь Давидякъ и внѣсъ тоастъ въ честь ювилата, а хоръ ôдспѣвавъ многолѣтство.

Въ день ювилейный наспѣло кôлькадесять телеґрамъ зъ благожеланями, а мѣжь инчими ôдъ товариства „Просвѣта“ зô Львова.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

N. fr. Presse довѣдуеть, що заступникъ маршалка краевого въ галицкôмъ выдѣлѣ краевôмъ, віце-президентъ Петрускій, мае зô взгляду на свôй станъ здоровля зложити мандатъ до выдѣлу краевого. Щобы ему ôдвдячнитись за его 45-лѣтну публичну дѣяльность, мае галицкій соймъ на осѣнньôй сесіи признати ему таку саму пенсію якъ минувшого року послови д-ру Смольцѣ. На мѣсце Петруского мае бути выбраный до выдѣлу краевого д-ръ Ромеръ и буде ôдтакъ занменованый заступникомъ маршалка.

Въ справѣ ческо-нѣмецкои угоды пише Fremdenblatt: Скликанье ческого сойму наступить зъ кôнцемъ вересня. Думаемо, що до того часу обѣ стороны почують потребу або бажанье розпочати ще разъ переговоры надъ трактованьемъ справъ дотыкаючихъ угоды. Зъ стороны правительства, то здаесь бути певнымъ, не буде робити ся нѣякого вплыву на тѣ змаганя, такъ само здаесь бути певнымъ, що въ мѣродайныхъ кругахъ не думаютъ зовсѣмъ предкладати обомъ сторонамъ новыхъ проектôвъ, выходячихъ поза обемъ дотеперѣшного матеріялу угодового.

Яка була цѣль поѣздки д-ра Ріґера до Вѣдня и якѣ суть успѣхи зъ нея, доси ще не знати. Коли повѣрити информаціямъ вѣденьскихъ ґазетъ, то Ріґеръ хотѣвъ порозумѣти ся що-до выглядôвъ угоды, а заразомъ и хотѣвъ постарати ся о то, щобы у Вѣдни пôдперли справу введеня ческого языка яко урядового у внутрѣшныхъ ôдносинахъ судовыхъ. О результатѣ переговорôвъ нема все ще нѣякихъ точныхъ вѣстей. Де-хто догадуе ся, що Ріґеръ домагавъ ся скликаня новои конференціи угодовои, о котрôй згадувавъ ще въ маю, заразъ по закрытю сесіи соймовои.

Пôдчасъ зъѣзду цѣсарѣвъ австрійского и нѣмецкого въ осени на прускôмъ Шлеску, ôдбуде ся такожь и зъѣздъ гр. Кальнокого зъ канцлеромъ Капрівимъ. Чи опôсля зъѣде ся зъ ними и мін. Кріспі, о тôмъ ще не знати. Цѣсарь Францъ Іосифъ приѣде дня 17 вересня на замокъ Роштокъ, де буде головна кватира цѣс. Вільгельма, и возьме ôд-

Digitized by Google

такъ участь въ маневрахъ. Того самого дня приѣде такожь и саскій король. Гр. Кальнокій и Каприві будуть мешкати въ замку гр. Швайніцъ недалеко Ронштока.

——

Цѣсарь Вільгельмъ выбравъ ся вчера въ дорогу до Россіи. О програмѣ его гостины въ Россіи доносять зъ Петербурга такъ: Цѣсарь Вільгельмъ II. приѣде въ ночи дня 17 серпня до Ревля, де его повитає почетна компанія Выборгского полку, котрого онъ есть шефомъ. Дня 18 поѣде цѣсарь дальше до Нарвы, де его повитає шефъ гвардійского войска и начальникъ петербургского округа военного вел. кн. Володимиръ. Того жь дня буде цѣсарь на парадѣ Преображеньского полку и гвардій а доперва слѣдующого дня розпочнуть ся маневры. Уставленье войска до маневровъ розпочнесь вже дня 18 с. м. Західнымъ корпусомъ буде командувати ген. Мансей; корпусъ той выйде коло Нарвы на берегъ и буде при помочи фльоты поступати на Петербургъ, котрого буде боронити всходный корпусъ подъ командою ген. Данилова. Маневруючій корпусы будуть заосмотренй въ бальоны и геліографічній прилады до командованя и до даваня сигналовъ. На маневры дістане кождый воякъ въ пѣхоты по 120 патроновъ а въ кавалеріи по 50 набоєвъ. Верховнымъ судьею на маневрахъ буде вел. кн. Володимиръ. Судьями для західного корпуса именовано генераловъ Льера, Лявіца и Любовича, колькохъ ген. майоровъ и полковниковъ; для всходного корпуса именованй ген Ребіперъ, Балкановъ и Бобриковъ. Царь и цѣсарь Вільгельмъ будуть при західнымъ, зачѣпаючомъ корпусѣ.

Кореспондентъ англійскоя газеты Telegraph розговорювавъ сими днями зъ россійскимъ посломъ въ Букарештѣ, Хитровомъ, а той жалувавъ ся передъ нимъ дуже на тй трудности, якй ему роблять на его становища. Его не такъ то гнѣвало, що на него спихають всю вину за непокоѣ на півночи и на полудни здъ Дунаю, якй тамъ проявились въ послѣдныхъ рокахъ, якъ то, що на него звалюють вину за всѣ неудачѣ Россіи въ Болгарии. Самъ Хитрово приписуе найбольшу вину за всѣ неудачѣ поступованю міністра Гірса и здпираєся зовсѣмъ здъ того, мовъ бы то онъ бувъ прихильникомъ политики згаданого міністра. Онъ — каже — належить до старшои школы дипломатичнои и стоить по сторонѣ тои партіи, котра не може нѣякъ погодитись зъ теперѣшнымъ веденьемъ политики заграничнои. Рівночасно запримѣтивъ онъ, що трудно осягнути результатъ въ Румуніи подъ міністромъ, въ котрого домѣ говорять по румуньски. Для характеристики трудности ситуаціи згадавъ онъ ще и про то, що мусить дуже сильно бороти ся зъ вплывомъ нѣмецкимъ и сказавъ на кінци, що король Кароль есть на дѣлѣ въ Румуніи лишь нѣмецкимъ посломъ.

——

Siécle, газета стояча въ близшихъ здносинахъ до французского правительства, подае деякй близшй вѣсти о французско-англійскомъ угодѣ що-до Африки. Французске правительство — каже Siécle — розбшле своимъ агентамъ поясняючу ноту о французско-англійскомъ порозумѣню. Після нашои информаціи буде та дуже довга нота доказувати насамперед, якъ арт. 11 англійско-нѣмецкои угоды зъ 1 липня с. р. звернувъ на себе увагу французского правительства, нагадуючи, що есть заявленье зъ 10 марта 1862, котре 1886 р. за згодою Нѣмеччины потверджено. Президентъ англійского кабінету повѣдомивъ тогды французске правительство, що онъ „забувъ“ на згадане повысше заявленье и того щиро жалуе; правительство королевои — додавъ онъ — буде шанувати всѣ права Франціи. Дальше выходить зъ вѣстей Siécl-а, що Англія признала привилегіи Франціи и капітуляціи на Санзибарѣ та що Англія сама поставила внесенье, щобы признати Франціи протекторатъ на Мадагаскарѣ. Наконець констатуе згадана газета, що Франція зыскала 800 кільометр. рѣки Ніґра и дбстала всѣ краѣ Туаретъ, часть Бурну и Гандо. Характеристичнымъ есть, що подчасъ коли республикань скй газеты всѣ хвалять сю угоду зъ Англією, то радикальна и монархічна праса выступае противъ неи и каже, що міністрови дѣлъ заграничныхъ нема за що дякувати.

——

На пирѣ у лондоньского льордъ-мера мавъ льордъ Сальсбері довшу бесѣду, въ котрій говоривъ такожь о справахъ заграничныхъ и сказавъ при сій нагодѣ, що черезъ цѣлыхъ пять лѣтъ послѣдныхъ фізіогномія свѣта не була ще нѣколи такъ безинтересна, якъ теперь. Она есть безинтересна, бо есть на скрозь мирна, а то есть наслѣдкомъ того, що всѣ народы дѣлають въ интересѣ мира. Африка есть однымъ доказомъ більше, що миролюбивость росте чимъ разъ більше въ цѣломъ свѣтѣ. Угода, яку тамъ заключено, мала той практичный успѣхъ, що усунула можливй причины якось суперечки межи всходно-африканьскими товариствами Англія и Нѣмеччины. Велика Британія омминула тымъ способомъ одну причину борбы межи европейскими народами и тымъ докинула и свою частинку до свѣтлого дѣла мира.

Въ англійскій палатѣ послівъ заявивъ Ферґусонъ, що правительство не думае робити нѣякихъ крокбвъ по причинѣ меморіялу брменьского собору церковного скликано го патріархомъ Ашікіяномъ.

Въ палатѣ льордбвъ предложивъ президентъ міністрбвъ льордъ Сальсбері французско-нѣмецку угоду и заявивъ, що она мае на цѣли усунути неясность положеня Англіи супротивъ Санзибару а Франціи супротивъ Мадагаскару. Франція и Англія признали письменно, що та угода не нарушуе зовсѣмъ правъ Туреччины до краѣвъ на полудне здъ Тріполісу. Въ справѣ здносинъ Англіи до Франціи и круга вплыву въ иншихъ краяхъ Африки буде скликана въ осени мѣшана комісія а ухвалы будуть мусѣли обѣ стороны затвердити.

——

До Journal des Debats доносять зъ Риму, що тамъ ходять чутка, пбсля котрои Ватиканъ носить ся зъ гадкою установити при всѣхъ важнѣйшихъ нунціятурахъ свѣтскихъ представителѣвъ. Папа Левъ XIII носивъ ся вже здъ давна зъ тымъ пляномъ, и змѣркувавъ, що для св. престола було бы далеко користнѣйше, коли-бъ его интересы заступавъ свѣтскій чоловѣкъ, не звязаный нѣчимъ, що мбгъ бы входити въ всѣлякй круги товарискаго житя при чужихъ дворахъ.

——

Проводирь сербскихъ напредняковъ Гарашанинъ, котрый задумавъ зновъ выступати полігавно, приѣхавъ онодгы до Мегадіи, де вже сами днями мае здбути ся нарада виднѣйшихъ мужѣвъ зъ поступовои партіи, щобы разъ порозумѣти ся въ справѣ недалекихъ вже выборовъ до скупштины. Напредняки хотять ставити своихъ кандидатовъ всюды тамъ, де лишь можна ихъ буде переперти. Самъ Гарашанінъ думае кандидувати въ Бѣлградѣ и Крагуевацу.

——

Именованье болгарскихъ епископовъ въ Македоніи выкликало въ Сербіи и въ Греціи велике розъярене. Скоро въ Атинахъ стало звѣстно, що Порта надала брать безусловно болгарскимъ епископамъ, почала опозиція зб всеи силы нападати на правительство, тымъ ббльше, що фактъ сей приймовъ для нея якъ разъ въ нору, щобы можна успѣшно повести агітацію при выборахъ противъ правительства. Въ Атинахъ сподѣвали ся, що димісія екуменьского патріарха коли вже не зовсѣмъ спинить именованье болгарскихъ епископовъ, то бодай змѣнить его такъ, що зъ того выйде користь и для грецкихъ интересовъ въ Болгарии. Повъурядова праса сидѣла отже длятого зъ-разу тихо, а бдтакъ пбдняла наразъ великій крикъ. Palingenesia и Neaphinemis помѣстили рбвнозвучну статью, въ котрбй доказують, що всѣ Греки повинни теперь, коли ихъ вѣру и права потоптали ногами, взяти ся до оборони Palingenesia доказуе крбмъ того, що Порта выломила ся зъ-пбдъ закона, бо нарушила умовы въ некористь своихъ пбданыхъ. Наслѣдки тои несправедливости дадуть ся вже почути. Велика есть рбзница мѣжь тымъ, якъ давнѣйше выступала Греція, а якъ она теперь промавляе. Коли першій разъ розбйшлась була вѣсть, що Порта выслала бераты, то не було и слѣду, щобы правительство носило ся зъ гадкою, покинути свое резервове становище. То впрочбмъ було для него тогды и неможливымъ, але оно хоче вырвати опозиціи оружіе зъ рукъ и длятого само выступае до акціи. Впрочбмъ зачувати, що ситуація правительства значно поправилась, позаякъ въ опозиціи наставъ роздоръ и она розбила ся на двѣ партіи.

НОВИНКИ.

— **Програма вечерка музикально-декляматорского въ Войниловѣ**, устроюваного вандрбвниками дня 18-го с. м т. е. въ понедѣлокъ на Спаса:

1. Вступне слово — выголосить о. Л.
2. Лисенкове Тріо зъ хоромъ.
3. Бдчитъ „О спблкахъ господарскихъ“ п. Ф.
4. „Крылець“ — бдспѣвае хоръ.
5. Гра на цитрѣ — панѣ Т.
6. Деклямація — панны М—скои.
7. Воробкевича „Думы мои“ — хоръ.
8. Сольо — п. Н.
9. Деклямація — п. Я.
10. „Вѣнокъ“ Д. Андрейка.
11. Матюкъ „До рускои пѣсни“.

Початокъ вечерка точно о год. $7^1/_2$. По концертѣ наступить забава. Мѣсцевый комітетъ просить о найчисленнѣйшу участь, позаякъ чистый дохбдъ призначеный для потерпѣвшихъ бдъ граду.

— **Рада повѣтова въ Равѣ рускбй** уконституовала ся, выбравши маршалкомъ п. Франца Єнджейовича, дѣдича и посла соймового, заступникомъ маршалка о. крил. Іоана Гавришкевича, а о. Іоана Гиссовского зъ Жиравець заступникомъ віцемаршалка. Въ складъ выдѣлу повѣтового вбйшовъ ще о. Викторъ Мазуркевичь, выбраный зъ громадъ сѣльскихъ.

— **Огонь въ Старбмъ мѣстѣ.** Вб второкъ дня 5 н. ст. серпня о годинѣ три чверти на 3-ту зъ полудня займивъ ся огонь въ самбмъ середмѣстю въ домѣ одного жида и въ нецѣлыхъ двохъ годинахъ засягъ цѣлу полуднево захбдну часть мѣста, найббльше забудовану и заселену найбѣднѣйшою людностію. За-для переполоху зъ однои стороны, а за для браку приборовъ ратунковыхъ зъ другои стороны, не можна було въ першбй хвили пригасити огню и тому погорѣло 82 будынковъ мешкальныхъ а около 60 забудовань господарскихъ и 152 родинъ лишилось безъ даху и кусника хлѣба, бо колька днѣвъ передъ тымъ позвожено всѣ сегорбчнй плоды. О ратунку движимостей не можна було навѣть подумати, бо не було на се часу. Пригасили огонь сикавки зъ дбръ гр. Водзицкого зб Спаса и п. Штреца зъ Бачины та пожарна сторожа самбрска. Зльокалізувано огонь около 7-ои годины пбдъ вечѣръ, а бдтакъ войско самбрске разомъ зъ людностію гасили згарища ще черезъ цѣлу нбч. Загальну шкоду обчисляють на 120.000 зр., а зъ того ледви одна пята часть була убезпечена. Церковь, костелъ, всѣ уряды и антика не погорѣли. На першу вѣсть о нещастю выславъ магістратъ самбрскій и жидбвска громада колькасотъ бохонцѣвъ хлѣба та колькадесять кільограмовъ сыра, и се роздано мѣжь найбѣднѣйшихъ Рада повѣтова и староство надбслало пбдпомогу, але то все при такъ великбмъ нещастю не выстае. Завязавъ ся комітетъ ратунковый, котрый збирае по всѣхъ усюдахъ жертвы, щобы якось допомочи нуждѣ погорѣлцѣвъ.

— **Выдѣлъ товариства „Просвѣта“** подае до вѣдомости Впов. Членбвъ, що зъ початкомъ серпня одержать „Илюстровану Исторію Руси“ зъ двома историчными картами Руси, яко 7, 8, 9 и 10 книжочку за сей рбкъ.

— **Авансъ що кбльна лѣтъ**. Въ Краковѣ говорять, що делеґатъ намѣстництва и староста Кучковскій мае уступити „на власне жаданье“, а на его мѣсце прийде д-ръ Станіславъ Дунаевскій, сынъ міністра и староста вадовицкій, котрый авансуе що кбльна лѣтъ.

— **Червбнка** лютить ся въ Мохнатбмъ шляхотскбмъ, селѣ пов. турчаньского. Епідемія прибрала такй розмѣры, що староство заказало сусѣднымъ громадамъ зноситись зъ шляхтою зъ Мохнатого. Повѣтовый лѣкарь д-ръ Цепелевскій приѣздить часто зъ Турки до недужихъ, але — якъ показуе ся — ріцінусовый олѣй не дуже помагае. Умирае много людей, а именно дѣти.

— **Смерть бдъ грому**. Въ Телешници Ошваровбй пбдчасъ тучѣ дня 8 н. ст. серпня сховалась одна ґаздиня зъ служницею и дитиною пбдъ копицю бвса и всѣ накрылись снопами. Наразъ ударивъ грбмъ и убивъ служницю а ґаздиню ранивъ въ ногу. Дитина, лежача подальше, не бднесла нѣякого ушкодженя.

— **Зъ кристинопбльского монастира Василіянбвъ** покликано Єзуіта Феликса Цозеля, професора богословія, на катихита до Хирова до тамошнои єзуітскои ґімназіи. Въ Przegląd-ѣ выписали кс. Козельови великй похвалы а пбдписанй пбдъ тою дописею латиньскй ксьондзы зъ Кристинополя и околицѣ, кблькохъ рускихъ священикбвъ та деякй свѣтскй люде зъ интеліґенціи кристинопбльскои.

— **Комітетъ гал. Товариства господарского** порѣшивъ просити на бдпоручникбвъ на межинародный конґресъ рбльничо-лѣсный у Вѣдни въ початкахъ вересня с. р.: кн. Адама Сапѣгу, Сев. Генцля, д ра Вол. Козловского, д-ра Тад. Пилята, Авг. Шелльенберґа, ґр. Стан. Стадницкого и Вол. Тинецкого.

— **Самоубійство**. Зъ Ряшева доносять, що дня 6 н. ст. серпня бдобрала собѣ житье проживаюча тамъ бдъ кблькохъ лѣтъ Станіслава зъ Дилевскихъ Теодоровичъ-Комарницка. Въ ночи зъ 5 на 6 серпня приѣхала зъ купелѣ, а въ кблька годинъ пбзнѣйше наложила на себе руку. Усѣвши въ крѣслѣ передъ зеркаломъ, пхнула въ себе три разы штилетомъ, а побачивши, що раны не суть смертоносній, хопила за лежачій поббчь револьверъ та выстрѣлила въ груди. Куля перейшла крбзь серце. Померша полишила двохъ малолѣтныхъ сынбвъ. Самоубійство выкликало въ Ряшевѣ велику сензацію.

— **Львбвска комната торговельна и промыслова** выбрала до державнои рады зелѣзничои своихъ давныхъ бдпоручникбвъ: Макса Епштайна зб Львова и Як. Галля зъ Бродбвъ а на заступникбвъ Викт. Свистерского и Игн. Руссмана зб Львова. До прибочнои рады мытовои у Вѣдни, котрои задачею есть выдавати фахову опінію въ спорахъ мытовыхъ, выбрано на члена п. Ст. Щепановского а на заступника п. Кар. Шаєра.

— **Справа Фаркаша** наближаесь до кбнця. Королѣвскій трибуналъ, якъ звѣстно, зарядивъ перевести въ друге цѣлу розправу и она бдбудесь вже незадовго. Головный оборонець въ тбмъ процесѣ, Кароль Еетвешь, будучи сими днями въ Темешварѣ, розповѣдавъ, що нетерпеливо выжидае сеи другои розправы и мае дуже добру надѣю. Рбвнобѣжно зъ судовымъ слѣдствомъ и онъ слѣдивъ приватно, та удалось ему выкрыти челядника токарского Александра Надь, про котрого згадувавъ при першбй розправѣ, а котрый донѣсъ ему листовно, що якйсь паны казали ему зробити 15 льотерійныхъ ящичкбвъ, а се на то, якъ догадуєсь Еетвешъ, щобы бдтакъ при слѣдствѣ пбдкинути тй такъ важнй темнѣйшй ящички. Такожь представить Еетвешь десять пештеньскихъ колектантбвъ, котрй збзнають, що Фаркашь тягомъ ставлявъ у нихъ на тй самй нумеры и вкладки его вже вынесли разомъ 12.000 зр. Друга розправа потреваё зб два тыждні, бо три днѣ займе читанье протоколу першои розправы, а бдтакъ треба буде переслухати 60 свѣдкбвъ.

— **Въ редакціи краковского Czas-у** зайшли якйсь змѣны. Говорять, що зъ редакціи выступивъ ґр. Людв. Дембицкій, а вступивъ проф. Чеславъ Пеньонжекъ та що цѣле выдавництво выарендувано зб сталою субвенцією членови редакціи Мих. Хилиньскому. Доки живъ ґр. Артуръ Потоцкій, то покрывавъ всѣ дефіциты сего краковского орґану станьчикбвъ, а теперь треба було пбдтримати выдавництво въ сей способбъ, якъ се зроблено зъ львбвскимъ Przegląd-омъ.

— **Епископъ французскій** зъ Руанъ, о. Журданъ де ля Пассардіеръ, котрый, якъ се мы подали, бувъ на богослуженю въ день вѣнчаня арх. Маріи Валеріи въ архікатедральнбй церкви св. Юрія, выѣхавъ минувшого тыждня до Станіславова. Зъ зелѣзницѣ заѣхавъ епископъ до Єзуітбвъ, а того самого дня запросивъ еп. Пелешь его до себе, де задержавъ ся кблька годинъ. На другій день бдъѣхавъ французскій епископъ до Черновець.

— **Патронови хірурґіи**, Иванови Курпѣлеви, заказавъ львбвскій магістратъ, на порученье намѣстництва, заниматись практикою хірурґічно-лѣкарскою. Якъ звѣстно Курпѣля засудивъ бувъ трибуналъ карный на кару 8 мѣсячнои вязницѣ тяжкои та бдобравъ ему право лѣкарскои практики.

— **Злодѣѣвъ на нашихъ ярмаркахъ** бувае неразъ ббльше анѣжь купцѣвъ. Дня 30 и 31 н. ст. липня с. р. бувъ славный ярмарокъ на цѣлй скбльскй горы въ Сморжи. Купцѣвъ, и то зъ подальшихъ сторбнъ, було много и платили добре; вже зъ 10 лѣтъ не памятають люде такои цѣны. Але попри купцѣвъ зъѣхалось до Сморжа велике число купчикбвъ-злодѣѣвъ, котрй много грошей покрали неосторожнымъ бойкамъ; сему за волы, тому за коровину, иншому за коня. И такъ Стефанови Денковичеви зъ Задѣльска украли зъ за пазухи 20 зр., якй взявъ за корову; Вас. Комарницкому зъ Комарникъ 250 зр. за волы; Текли Маткбвскбй зъ Маткова 160 зр за волы, Маріи Довжаньскбй 200 зр. за волы и конѣ, та ще много иншимъ — а все то пропало безъ слѣду. Одинъ лишь побережникъ зъ Комарникъ справивъ ся добре зъ жидомъ, купчикомъ болехбвскимъ, бо коли сей сягнувъ рукою за мошонкою, хопивъ злодѣя въ самъ часъ за руку, а другою рукою дббравъ ся до пейсбвъ, наробивъ много крику и державъ жидка такъ довго, доки не прийшли жандармы и не забрали жида до арешту.

— **Стрѣлянье до бальонбвъ**. Въ таборѣ сапербвъ въ Устъ Ижорску, були пробы стрѣляня шрапнелями зъ легкихъ пушокъ полевыхъ до бальона. Бальонъ „Яструбъ“ пустили на линвѣ зъ манекиномъ въ лодцѣ до высоты 100 сяжнѣвъ у бддали ббльше менше трохъ верстъ бдъ батерій. Спокбйный воздухъ и легкій вѣтеръ въ напрямѣ батерій позваляли бальонови держати ся майже непорушно, що значно улекшувало стрѣлянье. Стрѣляли 10 разбвъ зъ поменчихъ пушокъ поодиноко и 5 разбвъ цѣлыми батеріями. По послѣднбмъ стрѣлѣ почавъ „Яструбъ“ поволи спадати. До спадаючого дано ще одинъ стрѣлъ, але той не подѣливъ. Коли вже онъ розтягнувъ ся на земли, найшли въ нѣмъ 5 дѣръ довготы майже на одну стопу, зробленыхъ черезъ бдламки, и 24 кулями шрапнельовыми. Манекінъ дбставъ такожь одну кулю. Всѣ ушкодженя находились въ осередковбй и верхнбй части бальону, а се доказуе, що становище обсерватора въ лодцѣ бальоновбй е зовсѣмъ безпечне, взявши на увагу, що бальонъ при тбй пробѣ майже не рушавъ ся зъ мѣсця, та що цѣлити можь було дуже выгбдно. Ушкодженя такй можна направити въ пбвъ годины двома або трома кравцями. Зъ того вносять, що пбдчасъ вбйны, если бальонъ цѣлкомъ поволи переносить ся зъ мѣсця на мѣсце вбдносячись и опадаючи, стрѣлянье до него е дуже трудне и если бы противникъ будь що будь хотѣвъ конче позбути ся непрошеного обсерватора, то мусѣвъ бы ужити на те значного числа канонъ.

— **Дрббній вѣсти.** Громада Липбвцѣ, пов. перемышляньского, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. пбдпомоги на будову школы. — Село Дашбвку коло Лѣська, власність М Надзяка, купили жиды, а село Пустомыты коло Львова, власність Дункі-Сая, купивъ ґр. Ґрохольскій зъ Конґресбвки. — Въ Козбвцѣ коло Тернополя святкувавъ сими днями народный учитель Стефанъ Любасовскій 40-лѣтный ювилей своеи учительскои службы. — О. І. Гумецкій, приходникъ въ Рѣчици, дек. угнбвского, и выслуженый деканъ коросняньскій, родженый въ 1814 р., буде святкувати сими днями 50-лѣтный ювилей свого священьства.

— **100.000 ґульденбвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденбвъ выносить головна выграна при кождбмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнй до обохъ тягнень. Звертаємо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье бдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Вѣсти зъ Аеп. Львбвскои.

Презенту на Кадлубиска одержавъ о. Вол. Павликовскій изъ Синькова.

Увбльненй бдъ испыту конкурсового на шѣсть лѣтъ оо.: Фавст. Гавришь зъ Лонѣ, Теоф. Петровскій зъ Рыкова, Іос. Недвецкій зъ Нинева, Ром. Ляндеръ зъ Городища.

Митр. Консисторія надала декретъ о. Ад. Марковскому, сотр. въ Тернополи, на катихита обряду греко-кат. въ учительскбй семінаріи и въ школѣ реальнбй въ Тернополи; — вставилась до намѣстництва о наданье сотрудника платного зъ релігійного фонду для Рогатина; — бднеслась до президіи намѣстництва що-до згоды на кан. институцію о. Вол. Павликовского, запрезентованого на Кадлубиска.

Завбзваный до кан. институціи на вересень с. р. о. І. Дудиньскій на Отиневичѣ.

Митр. Ординаріятъ годить ся на принятье Вячеслава Франца Олинця въ новіціятъ ч. св. В. В. въ Добромили.

Бдпустки для поратованя здоровля одержали оо.: Корн. Бачиньскій архікатедр. сотр. на 3 тыждні, Григ. Сметкевичь капелянъ монастира въ Словитѣ на 2 тыждні, Гр. Гойвановичь зъ Милятина на 8 тыжднѣвъ, а д-ръ Теоф. Сембратовичь ректоръ вѣденьскои семінаріи, Юл. Курмановичь зъ Урлева и Мар. Барвѣньскій зъ Покропивнои на 6 тыжднѣвъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Пештъ 12 серпня. Кн. Фердинандъ выѣхавъ нинѣ до Софіи.

Атины 12 серпня. Кабінетъ Трікуписа доповнивъ ся новыми міністрами: Канакарісъ обнявъ теку просвѣты а Тсанкадоръ ставъ міністромъ вбйны.

Софія 12 серпня. Міністры Стамболовъ, Тончевъ и Живковъ выѣхали на стрѣчу князеви до Видина. Тутъ буде князь обходити роковины свого вступленя на престолъ, а бдтакъ поѣде до Софіи.

Берлинъ 13 серпня. Въ найблизшбмъ буджетѣ державнбмъ мае бути вставлена значна сума на укрѣпленье Гельґолянду.

Вѣдень 13 серпня. Король румуньскій Кароль и наслѣдникъ румуньского престола кн. Фердинандъ приѣдутъ въ пятницю до Ишль въ гостину до цѣсаря Франць Іосифа.

ПОДЯКА.

Богъ Всемилостивый дозволивъ менѣ дожити и обходити 50-лѣтню рбчницю подружя и священьства. Всѣмъ тымъ Всечестнымъ и Высокоповажанымъ другамъ и знакомымъ, що памятаючи на день обходу того родинного торжества прислали менѣ ласкаво свои благожеланя, заявляю нинѣшнымъ всенародно мою искренно-сердечну благодарность, а уважаючи ихъ привѣтливй письма за честь для дому мого, желаю рбвно-жь, щобы Богъ и имъ дозволивъ дожити въ жизни такъ щасливои хвилѣ, якои мене сподобивъ.

Въ Волосянцѣ дня 7 серпня 1890.

О. Иванъ Ревакович, парохъ Волосянки.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку **на лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 3—50

☛ **Передплату принимає книгарня Ставропигійского Института во Львовѣ, Руская улиця н-ръ 3.**

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякй операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнй зубы и цѣлй щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякй недуги ушнй.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєзого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй обліґаціи першeньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Соколь & Лілієнъ

3360 135—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вй полагоджую пôдъ оригінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнй 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны
у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосовань „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

12. н. ст. серпня 1890.

Львôвъ: Пшениця 6·90 до 7·65, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 6·— до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·75 до 10·25, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 65·— до 85.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·90 до 6·30, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 8·—, жито 5·80 до 6·40, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —; конюшина червона 23·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·25 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·— до —·— горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·80 до 10·35, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Курсъ Львôвскій

зъ дня 12. л. серпня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	201 50	203 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	228 50	230 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в . .	296 50	298 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 35	102 05
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 20	98 90
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 40	96 10
Товар. кред. гал. 4½% а.в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	58 50	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	104 70
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнй Банку краєв. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 40	99 10
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 50	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 44	5 52
Наполеондоръ	9 16	9 24
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 37	1 47
Рубель паперовый	1 35¾	1 37½
100 марокъ нѣмецкихъ	56 35	56 85

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Хто бы зъ Всч. Отцѣвъ духовныхъ

маючихъ своихъ сынôвъ въ школахъ середныхъ — особливо близько пôдъ Львовомъ — желавъ помѣстити на власнôмъ и мôцнôмъ виктѣ и станціи пôдъ добрымъ доглядомъ — зволить зголоситись до о. Д. Бородайкевича въ Станкôвцяхъ, почта Березднôвцѣ.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй прикрашеня церковнй, ôлтарики, конфесіонали, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 1—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ТОРГОВЛЯ СУКНА И МОДНЫХЪ ТОВАРОВЪ ВОВНЯНЫХЪ.

ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ и СЫНЪ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 33.

Рôкъ основания 1841.

Поручає свѣжо надôйшовшй матери весняній и лѣтнй у великôмъ выборѣ такожь повѣдомляє, що прôбки и карты зъ прôбками вже приготовлений.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговль и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву протову французку Розманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 29—52
Каву фіґову.
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моои фабрики, перевысшаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинъ. котрй окружають все и всюды своею приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

☛ **Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.** ☚

Глядає ся учителькы

до удѣлованя початковои науки для 8-лѣтнои панночки въ домѣ священичôмъ. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Ученикъ зъ укôнченою VIII-ою клясою ґімназіяльною глядає льекціи. Зголошуватись можна адресою: **А. Горуцкій въ Стрѣлковѣ, почта Стрый.**

Въ Бережанахъ

реальнôсть Нр. д. 45. на продажь зъ вôльнои руки при користныхъ условіяхъ. Складаєсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоє сѣней и пивниця. Десять морґôвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарскй въ дуже добрôмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошь мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Въ редакціи „Зеркала“
можна дôстати
„ЗЕРКАЛО“ зъ 1888 р. (всього 20 пр.) зброшуроване по 3 зр. вже зъ почтовою пересылкою.
„ЗЕРКАЛО“ зъ 1889 р. всѣ числа кромѣ 2 (всього 26 прим.) по 1 зр. вже зъ почт. пересылкою. 3409 6—6
„Лігогр. картину“ рускихъ послôвъ соймовыхъ по 25 кр. одинъ прим. 10 пр. разомъ за 2 зр. зъ почт. пересылкою.

Loser János Bitterquelle

(гôркаве жерело).

Сесю гôркаву воду, обильну въ мінеральнй соли, за-для еи

скорого и лагôдного дѣланя

поручають якъ найлѣпше найзнаменитшй лѣкарѣ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де уживає ся гôркои воды.

Певный успѣхъ, нема неприємного смаку!

Можна купити въ аптикахъ, дроґеріяхъ и торговляхъ мінеральныхъ вôдъ.

Властитель Loser János Будапештъ

Близшй вѣдомости у

R. M. Winckler-a

аґента у Львовѣ. 3568 10—10

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропигійского Институту

Проповѣды недѣльнй,

праздничнй и случайнй

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ:

I кило 1·90 и 9·60 зр.

кава палена ½ кило 1·20 зр.

на провинціи:

4¾ кило 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кило опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвок мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю еи найменше о 20% дешевше якъ хто не будь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ сподає ґуртôвникови на мѣсци, той знову ґуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комісіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (87—)

Складъ сукна и готовыхъ одяґôвъ

мужескихъ и дѣточихъ

пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицъ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнй средства маєтковй а такожь навязань безпосередній зносины зъ першорядными фабриками якъ краевыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякй листовнй замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на жеданье дотычнй прôбки оплатно. 3109 39—?

Дякуючи за теперѣшнй взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто льняній, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшй на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — також рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высилає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

5—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за знижену цѣну отсей книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою нерекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. 80 кр. разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ЗАВТРА ТЯҐНЕНЬЕ!

3539 (41—50)

ЛЬОСЫ ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 ГОЛОВНЙ ВЫҐРАНЙ ПО 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр. Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 174. Львôвъ, Четверъ 2 (14) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

☛ Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

Въ справѣ реформы закона дорогового.

II.

Такъ само значна бôльшôсть радъ повѣтовыхъ заявила ся противъ загальнои примусовои сплаты престацій дороговыхъ готôвкою замѣсть дотеперѣшнои свободы выповнюваня єи въ натурѣ чи готôвкою. Въ тôмъ дѣлѣ ôдповѣло лише 46 повѣтôвъ, а зъ тыхъ: 35 противъ индемнізаціи въ готôвцѣ, 4 повѣты заявились за частковою индемнізаціею (або въ мѣстахъ або на обшарахъ двôрскихъ) а 7 повѣтôвъ згодилось безусловно на сплату престацій грôшми.

Що до высоты вымѣру престаціи въ роботѣ, то выдѣлъ краєвый пôдносить зъ натискомъ, що выдѣлы повѣтовѝ не тôлько заявились рѣшучо противъ зменченя высоты престацій, але противно, нинѣшный вымѣръ престацій уважають ще за недостаточный и жадають збôльшеня засобу престацій. (А посолъ о. Сѣчиньскій вносивъ, щобы на-разѣ престаціи въ роботѣ зменшити зъ 4 днѣвъ на 2 днѣ пѣшѝ.)

Выдѣлы повѣтовѝ головно жалують ся на бракъ роботы запряговои, бо тѝ податники, котрымъ роботу пѣшу перемѣнено на запрягову, волять престацію въ роботѣ сплатити на основѣ цѣны дня пѣшого. Отже выдѣлъ краєвый гадає, щобы при змѣнѣ закона дорогового уповажнити рады повѣтовѝ до означеня ôдношеня роботы запряговои до пѣшои, а заразомъ постановити, що выкупно престаціи запряговои, перемѣненои зъ пѣшои, маєсь ôдбувати на основѣ дня запрягового. А що и се средство не всюды помогло бы, то выдѣлъ краєвый гадає ще завести надзвычайну престацію запрягову: пôвъ дня запряговои роботы въ роцѣ ôдъ кождои штуки запряжнои худобы. Тоту надзвычайну престацію мала бы право накладати рада повѣтова на выпадокъ, сли бы звычайнѝ престаціи показали ся недостаточными. Однакожь така ухвала рады повѣтовои потребувала бы затвердженя ôдъ выдѣлу краєвого.

Зъ другого боку выдѣлъ краєвый узнавъ за рѣчь конечну увзгляднити численнѝ голосы радъ повѣтовыхъ, жадаючѝ пôльги для податникôвъ незаможныхъ, а особливо для убогихъ, зарôбникôвъ и халупникôвъ. Въ тôй цѣли належало бы, — по думцѣ выдѣлу краєвого, — дати репрезентаціямъ повѣтовымъ право або цѣлкомъ ôдписувати престаціи въ роботѣ и сплату, а то у всѣхъ выпадкахъ, гôдныхъ увзглядненя, а передовсѣмъ въ такôмъ случаю, єсли обовязаный до престаціи податникъ, зъ причины нездôбности до працѣ самъ ôдробити єи не може анѣ межи челядью нема нѣкого, хто бы єго заступивъ, а при тôмъ не має средствъ на сплату. Ся пôльга, — каже выдѣлъ краєвый, — хотяй значно може зменшити загальный засôбъ престацій въ роботѣ, то однакъ мати ме велике значѣнье суспôльне, усуваючи одну зъ головныхъ причинъ невдоволеня тыхъ, котрѝ теперѣшный вымѣръ престацій дороговыхъ уважають за надто тяжкимъ для бѣднѣйшихъ верствъ суспôльности.

Дальше выдѣлъ краєвый (на пôдставѣ жалѣвъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ, що повѣтовѝ фонды дорôгъ громадскихъ розпоряджують за малыми доходами на потребы въ готôвцѣ) гадає, що було бы рѣчею конче потрѣбною, — особливо єсли важнѣйшѝ дороги громадскѝ передасть ся въ зарядъ выдѣлôвъ повѣтовыхъ, — щобы рады повѣтовѝ мали право накладати на заможнѣйшихъ податникôвъ, т. є. оплачуючихъ рôчно бôльше нѣжь 3 зр. податкôвъ безпосередныхъ, обовязокъ сплачувати ¼ часть звычайнои престаціи въ роботѣ до громадскихъ фондôвъ дороговыхъ.

Переглядъ часописей.

[Dziennik Polski и Trybuna о рускôй справѣ.]

Якъ мы вже давнѣйше згадали, выступили такожь Dziennik Polski и Trybuna зъ довшими статьями о рускôй справѣ. Dziennik Polski посвятивъ тôй справѣ двѣ статьѣ: въ однôй подавъ (за N. Reform-ою) досыть докладно нашу статью зъ 14 (26) липня; друга, пôдъ надписомъ Rusini (Lwów 2 sierpnia) въ головныхъ своихъ точкахъ такъ звучить:

„Що нашѝ фальшивѝ Русины глядѣти мусять своихъ приятелѣвъ далеко, ажь надъ Дунаємъ и надъ Невою, се правда, звѣстна зъ давныхъ давенъ... Мы перестали вже гнѣвати ся, коли проводирѣ, щó баламутять бѣдный и темный людъ рускій, кажуть єму вздыхати до царя, кнута и схизмы,... коли славяноѣда Neue freie Presse зъ міною фарисейскою стає въ оборонѣ будьто-бы угнетеныхъ Русинôвъ и на всѣ стороны свѣта трубить о фантастичныхъ насильствахъ „панôвъ и володарѣвъ польскихъ“ надъ „рускими хлопами и пôддаными“. Нервы нашѝ довгою привычкою вже затупѣли...“

Згадавши ôдтакъ о статьи Neue fr. Presse въ справѣ подѣлу Галичины, котрои гадка мала зродити ся w twardych głowach ruskich, тогды, коли въ Вѣдни трактовано ческо нѣмецку угоду, Dz. P. высказує гадку, що

„при теперѣшнôмъ станѣ акціи угодовои въ Чехахъ, коли вѣдай мало хто зъ поважныхъ и тверезыхъ політикôвъ уводить ся надѣєю на угоду, чейже i nasi pomysłowi ugodowcy „russcy“ будуть вылѣченѝ зо своихъ przewrotnych mrzonek utopistycznych... Але и припустивши, що до угоды нѣмецко-ческои таки прийшло, чого жь доказомъ має бути сей прикладъ для нашихъ Русинôвъ? Яка анальоґія заходить межи Чехами а Галичиною? Отже здає ся намъ, що пôсля тои анальоґіи Русины порôвнують себе зъ Нѣмцями а Полякôвъ зъ Чехами. Сли такъ, то треба справдѣ великои зарозумѣлости, майже сказати бъ ароґанціи, щобы здобути ся на таке порôвнанье. Чи нашѝ Русины хоть въ приближеню займають таке становиско пôдъ взглядомъ суспôльнымъ, політичнымъ и економічнымъ, що Нѣмцѣ въ Чехахъ? Чи сила интеліґенціи, репрезентована нашими Русинами, хоть бы при найбôльшôй поблажливости, може вытримати порôвнанье зъ такою силою нѣмецкою въ Чехахъ?.. Мы для нашихъ Русинôвъ дуже поблажливѝ, але они намъ выдають ся дуже смѣшными, коли ставляють себе на рôвни зъ Нѣмцями. Длятого, що Нѣмцѣ хотять погодити ся зъ Чехами, длятого нашѝ Русины бажають — подѣлу Галичины. Смѣшнѝ!“

Такъ, смѣшнѝ, але не Русины, котрѝ нѣколи не гадали рôвняти себе зъ Нѣмцями, ино редакторы Dziennik-а, котрѝ не знають, що Русины ще въ 1848 р. добивали ся подѣлу Галичины, коли о нинѣшнôй ческо-нѣмецкôй угодѣ и гадки не було, и що ôддѣленя ôдъ Нѣмцѣвъ бажають такожь Словенцѣ, котрыхъ же-жь годѣ було бъ дуже вывысшати надъ Русинôвъ. Ôдъ силы и культуры якогось народу може залежати єго становище и вплывъ въ державѣ, але не єго права.

Dziennik P. говорить ôдтакъ о пôдпираню „уроєвыхъ мрѣй Русинôвъ“ ґерманізаційно-централістичными ґазетами, и впевняє Русинôвъ, що

„чимъ горячѣйше молять чужихъ о помôчь, тымъ менше мы [Поляки] маємо поводу шукати якого зближеня зъ ними, чимъ близшими суть Нѣмцѣвъ, тымъ дальшими суть ôдъ насъ. Здає ся однакожь, що нашимъ Русинамъ, вже безъ рôзницѣ, до якого табору зачисляють ся, горячо залежить на тôмъ, щобы насъ вылѣчити ôдъ всякихъ супротивъ нихъ sentymentów, щобы насъ зовсѣмъ позбавити всякои для нихъ зичливости.“

Коли-жь то и яка була зичливôсть для Русинôвъ у Dziennika P.? Згадаючи дальше о поданôй нимъ статьи „Дѣла“, каже:

„Статья та дѣйстно заслугує на то, щобъ мы єи вбили собѣ въ памяти. Тамъ, де маємо дѣло зъ очевидною złą wiarą i z notoryczną przewrotnością, тамъ шкода слôвъ на полеміку... Зъ такими fałszami i kłamstwami не полемізуємо. Пятнуємо ихъ. И по такихъ статьяхъ рускѝ проводирѣ смѣють єще говорити, що хотять годити ся зъ Поляками. До угоды треба передовсѣмъ двохъ, котрѝ передтымъ вели зъ собою борбу — а тои премісы нема. Зъ Русинами, зъ рускимъ народомъ яко такимъ, мы нѣякои борбы політичнои не вели и не ведемо, а зъ лжепророками Русинôвъ, накидаючими ся самозванчо на речникôвъ народу, угоды не хочемо.“

Мы такожь противъ такои статьѣ, якъ отся, полемізувати не гадаємо. Dla Dziennika Pol-кого и давна исторія руско-польскихъ взаєминъ и исторія кôлькадесяти послѣдныхъ лѣтъ пройшла марно, — хиба що затупѣли єго нервы!...

— —

Trybuna, въ згаданôй вже нами статьи „Rusini a my“, хоче

„почислити ся близше зъ Русинами: де мы, а де они, де нашѝ спôльнѝ дороги?“

Trybuna хоче при тôмъ

„бути зимна, якъ сталь, хоче перевести якъ найспокôйнѣйшу аналізу становища, котре Русины въ Галичинѣ займають“ хоче розслѣдити, чи ихъ політика єсть розумна, и чи веде ся она дѣйстно въ интересѣ руского люду.

„Коли передъ 300 роками лучили ся вôльнѝ зъ вôльными и рôвнѝ зъ рôвными, були тогды два „народы“, а радше два ludy, зъ котрыхъ оденъ мавъ значно высшу, зъ заходу скрѣплювану и въ цѣлôй Европѣ взмагаючу ся культуру, другій живъ тôльло останками ломлючои ся въ собѣ культуры всхôднои... Не було силы, котра бы могла ставити запору высшôй культурѣ, высшôй интеліґенціи, бôльшôй заможности и енерґіи цивілізаційнôй, отже и мусѣло статись то, що стало ся, т. є. що Русь улягла высшôй культурѣ польскôй... Сли она нинѣ, будячи ся до житя и дедукуючи свои права до ôдрубности, показує ся въ розвою своѣмъ дуже опôзненою, то звôдси не можна высновувати нѣякихъ рекримінацій, котрѝ бы для політика мали яке-небудь значѣнье...

„Колибъ нинѣ яке доброчинне божество наразъ надало Руси ôдрубнôсть державну, она не знала бы, що зъ тымъ даромъ зробити. Вѣдай намагала бы ся такъ якъ Бол-

О давнѣйшихъ и новѣйшихъ россійско-болгарскихъ ôдносинахъ.

Софія 28 липня.

II.

[Освободженье. Першѝ признаки обосторонного невдоволеня. Россійскѝ офіциры и чиновники въ Болгаріи. Партійнѝ интриґи и борбы. Розчарованье И. А. Аксакова. Переворотъ въ р. 1881. Проєкты Александра Кавльбарса и Соболева. Пловдивска революція 1885 р. Анґлійска и австрійска дипльоматія. Детронізація кн. Александра. Реґентія. Николай Кавльбарсъ и Фердинандъ Кобурґъ.]

На недогôднôсть болгарскои дуже свободолюбивои конституціи нарѣкавъ першій самъ князь Александеръ передъ бувшимъ царемъ. Але покôйный царь бувъ за ліберальный, ащобы мавъ дораджувати знести конституцію; радивъ тôлько князеви вытревати терпеливо дальше, памятаючи, що має дѣло зъ молодымъ політично народомъ. И дѣйстно, треба сказати, що болгарска корона заразъ въ першихъ початкахъ була найтяжшою во всѣхъ коронъ на свѣтѣ: нарôдъ політично необразованый; партійнѝ борбы о власть и посады; всѣлякого рода интриги, що выходили не тôлько ôдъ Болгаръ, но и ôдъ россійскихъ консулѣвъ, міністрôвъ и ґенералôвъ; політична зависимôсть ôдъ Турціи и моральна ôдъ Россіи; пресіи и авдіенціи консулѣвъ другихъ державъ — доѣдали кн. Александрови неразъ до живого и ôнъ неразъ жалувавъ ся, що не має нѣякихъ средствъ увести Болгарію на лѣпшу дорогу.

Коли князь вернувъ изъ похоронôвъ Александра II го, жалувавъ ся передъ нимъ міністеръ вôйны Ернротъ (Фінляндець), що міністеръ-премієръ Каравеловъ самъ въ часѣ похоронôвъ выправлявъ вразъ изъ другими радикалами радôстне торжество зъ причины смерти царя. Отже Ернротъ жадавъ, щобы князь знѣсъ конституцію, бо инакше ôнъ подасть ся до димісіи. Кн. Александеръ очевидно згодивъ ся на таке предложенье, бо й самъ видѣвъ шкôдливôсть за великихъ свобôдъ конституційныхъ. Князь пытавъ о гадку деякихъ образованыхъ Болгаръ и тѝ такожь на те годили ся. Адольфъ Кохъ („Aleksander von Bulgarien“, Darmstadt) каже, що князь бувъ вправдѣ лібераломъ, а зносячи конституцію хотѣвъ мати мѣшанѝ міністерства и роздавати службы пôсля заслугъ, а не по партійности. Царь Александеръ III. обѣцявъ єму свою помôчь и давъ бувъ консулеви Хитрову ôдповѣднѝ инструкціи. Що Россія на знесенье конституціи годила ся, на се дає доказъ и самъ Ернротъ (въ ôдкрытôмъ письмѣ въ „Русскôй Старинѣ“ 1886). Навѣть Аксакôвска „Русь“ (1881 р, май) писала о конечности усуненя конституціи на кôлька лѣтъ и наданя собраню тôлько дорадчого голосу (особливо въ справахъ фінансовыхъ).

На око здавало ся, мовьбы значно бôльша часть народу болгарского була за проєктомъ князя и єго міністра Ернрота. Селяне являлись до княжого двôрця, грали на ґайдѣ, танцювали „хоро“ и высказували (навѣть въ адресахъ) своє довѣріє для князя. Хитрово ѣздивъ всюды по краю и проповѣдавъ, що Россія такожь годить ся на знесенье конституціи. Въ тôмъ часѣ князь писавъ до царя: „Єсли Вы не одобряєте мого кроку, то я готовъ на одно Ваше слово покинути край. Складаю судьбу у Вашѝ руки...“ По улицяхъ Софіи казавъ Хитрово розлѣпити такѝ плякаты: „Императорске правительство бажає, щобы болгарскій нарôдъ не роздѣлявъ ся ôдъ князя и щобы ôдперъ всѣ хитрощѣ конспіраторôвъ (роз. лібералôвъ)“. Зъ огляду на такій станъ рѣчей важнѣйшѝ лібералы мусѣли утѣкати до Румеліи, де найшли добре принятье. Тамъ они (Славейковъ sen., Каравеловъ) заложили орґанъ „*Независимость*“, въ котрôмъ по разъ першій находимо недобрѝ публично высказанѝ слова противъ Россіи. Лібералы удавались о протекцію до могучихъ тогдѣ европейскихъ лібералôвъ, якъ Ґлядстонъ и Ґамбетта; Цанковъ написавъ до россійского консуля пропамятне письмо, де уживъ такого порôвнаня: „*не щемъ ни медъ ни жило*“ (не хочемо нѣ меду нѣ жала). Скликане въ Свищовѣ надзвычайне собранье ухвалило 300 голосами противъ 25 дати „повномôць“ для князя на сѣмь лѣтъ. Князь мавъ бути ôдъ теперь самодержцемъ, а до порады дôставъ „державну раду“, выбирану на половину самымъ княземъ, а на половину народомъ. Собранье мало сходитись тôлько для ухвалы буджету.

Зъ початку зачало йти все якъ найлѣпше, але незабавомъ справы почали мотати ся. Ернротъ порôзнивъ ся зъ Хитровомъ и мусѣвъ покинути Болгарію. По Ернротѣ прийшовъ на міністра внутрѣшныхъ дѣлъ *Ремлінґенъ*, чоловѣкъ добрый, але нервовый. Ôнъ бувъ заказавъ выдавати свôй власный орґанъ „Българский Гласъ“. Тогдѣ прибула до Болгаріи компанія Günzburg-Struve, хотячи одержати концесію на будову зелѣзницѣ. Мимо того, що компанія мала ажь протекцію царя, — Болгаре споглянули на неи заздрôстнымъ окомъ (якъ звычайно въ справахъ фінансовыхъ). Князь державъ ся въ тôй справѣ зъ-далека и за те стягнувъ на себе гнѣвъ Хитрова, помагаючого всѣми силами компаніи. Хитрово видячи, що не поладить зъ княземъ, почавъ пôдпирати лібералôвъ. Лібералы закладали знанѝ „ліберальнѝ бюра“, котрѝ ширили опозицію противъ князя. Опозиція росла такожь и въ арміи. Помогла до сего одна нагода. Князь ôдправивъ зъ рущуцкого полку многихъ россійскихъ офіцирôвъ за те, що грабили фуражь по сусѣдныхъ селахъ та що не держали въ ладѣ полкову касу. При тôмъ ôдправлено и шефа инжинеріи Попова. За те ôдправлюванье другѝ офіциры почали демонструвати. Одного разу, коли зôбрались на бенкетъ, зродилась мѣжь ними навѣть гадка усунути князя. Тото ôдправлюванье взято за зле князеви и въ Петербурзѣ.

Князь видячи, що має богато клопотôвъ, поѣхавъ до Россіи и зажадавъ до помочи ще одного россійского міністра. Тутъ Россія сповнила зновъ похибку, що пристала на се жаданье князя, котре, якъ заразъ побачимо, вышло ѣй дуже на лихо. Царь ôдкликавъ Хитрова и давъ князеви новыхъ міністрôвъ: Александра Кавльбарса (вôйны) и ґенералъ-майора Соболева (внутрѣшныхъ справъ). Ôдъ сего часу ôдносины мѣжь царемъ а княземъ почали зовсѣмъ псувати ся. Въ Петербурзѣ взяла верхъ антикняжа партія (Хитрово, начальникъ штабу Обручевъ и предсѣдатель академіи Д. Толстой) и она представляла цареви князя за чоловѣка непевного и скрытого ворога Россіи. Такъ само не довѣрявъ князеви Соболевъ и хотѣвъ зблизити Болгарію до Россіи не якимсь моральнымъ обовязкомъ вдячности до освободительки, але реальнымъ вузломъ взаимныхъ интересôвъ. Отже зъ єго и єго приятелѣвъ иніціятивы повставали рôзнѝ, змагаючѝ до высше згаданои цѣли, проєкты. И такъ Обручевъ жадавъ, щобы Хилковъ (россійскій технікъ и предприємець) будувавъ зелѣзницю Софія-Систово-Рущукъ. Князь нѣбы згодивъ ся на се въ принципѣ, але впрочôмъ державъ ся зъ-далека. Справа прийшла передъ собранье. Соболевъ хотѣвъ перевести мѣжь депутатами ухвалу, щобы зелѣзницю будувало правительство а не компанія. Черезъ се Соболевъ надѣявъ ся, що правительство буде мусѣло ôддати будову Хилкову. Але князь тихцемъ вытолкувавъ депутатамъ, що далеко лучше збудувати зелѣзницю черезъ розписанье офертъ, нѣжь вязати ся зъ одною компанією. Собранье ôдкинуло предложенье Соболева и ôдъ теперь розлюченый Соболевъ починає стремѣти до чимъ разъ бôльшои власти. Єму удало ся вкôнци довести до того, що болгарскихъ міністрôвъ (Вълковича, Начовича, Стоилова и Грекова) князь мусѣвъ усунути и въ кабинетѣ остались тôлько два Россіяне. Тымъ способомъ власть перейшла зовсѣмъ въ россійскѝ руки. Соболевъ ставъ ся мовь-бы віце-княземъ Болгаріи, бо всѣ иншѝ заступники міністрôвъ (зъ выимкомъ Кавльбарса) удавались до князя доперва черезъ Соболева.

Въ тôмъ часѣ зôбралась у Вѣдни „конференція чотирохъ“ для полагодженя зелѣзничихъ ôдносинъ межи Австрією, Сербією, Болгарією и Туреччиною. Конференція ухвалила сполучити Вѣдень зъ Константинополемъ, а въ наслѣдокъ того Болгарія зобовязалась побудувати зелѣзничій шляхъ Софія-Царибродъ-Вакарель. Князь приказавъ пôдписати Стоилову протоколы конференціи, але Соболевъ тому протививъ ся, бо уважавъ сю зелѣзницю догôдною для Австріи, а безкористною для будучихъ плянôвъ Россіи. Соболева пôдперло россійске правительство, но коли князь таки переперъ свою волю, то царь тогдѣ въ-перве розсердивъ ся на князя и ставъ єго пôдозрѣвати.

Мѣжь тымъ наступивъ часъ коронаціи

гарія або Сербія независимôсть удержати, але смѣшнымъ бувъ бы той, хто бы хотѣвъ твердити, що въ еи положеню ґеоґрафічнôмъ и въ вѣцѣ, маючôмъ на своѣмъ чолѣ окликъ расовыхъ аґльомерацій, змогла бы рôкъ або день жити самостôйно, безъ найтѣснѣйшого злученя зъ однымъ зъ славяньскихъ сусѣдôвъ. Для розумного політика представляють ся отже тôлько двѣ альтернативы: або злученье зъ Москвою або злученье зъ Польщею — tertium non datur... За лученьемъ зъ Москвою промавляе велика сила атракційна, але товаришать ему: неволя політична, шизма и темна культура Всходу; за злученьемъ зъ Польщею традиція тривѣкова, свободы політичнѝ и реліґійнѝ, забезпеченѝ нинѣ Австріею, и захôдна цивілізація.

„Але маемо Русинôвъ, котрѝ твердять, що имъ ще третій напрямъ доступный, т. е. поданье руки по-надъ головы Полякôвъ и противъ нихъ центральному правительству въ Австріи, а радше союзъ зъ нѣмецкою бюрократіею монархіи. Такѝ союзы вже бували, и мы видѣли вже овочѣ ихъ — въ однôй періодѣ маемо Хоминьскихъ и Добряньскихъ, въ другій репрезентують его трохи ôдмѣнно Качковскій и Ковальскій. Однакъ годѣ въ такихъ союзахъ добачити засновку національнои идеѣ и політичнои тревалости. Се бували и бувають лише хвилевѝ аліянсы межи ненавистію и жаждою зыску або каріеры а поліційно-бюрократичною жадобою власти и геґемоніею панґерманьскою.

„Мы споглядаемо на розвôй Руси зъ найгорячѣйшою участію, але зъ становища людового, и для того не може бути для насъ нѣчого бôльше болесного, темного и мерзкого, якъ такѝ Добряньскѝ.., реманента диспотизму, ложи и переворотности. Се-жь, на жаль, есть оденъ рôдъ мученикôвъ рускои справы въ Галичинѣ.

„Другій рôдъ мученикôвъ — то молодѣжь, за скоро дозрѣваюча въ труднôй борбѣ зъ житьемъ и въ скрайныхъ теоріяхъ суспôльныхъ, котра... дае ся зовсѣмъ завоювати скрайнымъ теоріямъ космополітичнымъ. И тутъ отже нема властивои борбы о розвôй руского народа, о его ôдрубнôсть и независимôсть.

„Однакъ така борба точить ся, але вже не на галицкôмъ ґрунтѣ. Пôдносять еи Русины въ Россіи, де вразъ зъ прямованями о волю суспôльну вытворюе ся сильне почутье руско-національне, котрого пôдставою не есть ненависть до Польщѣ, але живе привязанье до рôднои землѣ и еи люду... Симъ позакордоннымъ прямованямъ мусимо приписати бôльшу жизненнôсть, лучше право до репрезентованя рускои идеѣ, нѣжь тымъ чи то посламъ чи репрезентантамъ рускои интеліґенціи въ Галичинѣ, котрѝ себе самыхъ за представителѣвъ рускои идеѣ уважають и за такихъ кажуть себе уважати.

„Сѝ нашѝ проводирѣ рускѝ суть все еще чимсь мрачнымъ, невыразнымъ, політично неосвѣдомленымъ. Може ихъ не тягне до Россіи, а може лишь не мають смѣлости до ясного высказаня, що туды ґравітують. За то побôчь многихъ такихъ, котрѝ самѝ не знають выразно, чи любити Полякôвъ чи нѣ, е такожь много такихъ, котрѝ Польщу ненавидять сердечно...“

Згадавши ôдтакъ о выступленю д-ра Короля въ соймѣ, о „чужихъ людяхъ“, особливо-жь широко о ôдмовѣ на торжество Мицкевича пп. Романчука, Вахнянина и Белея (до котрыхъ ciasnych dusz pomimo wyższego wykształcenia snać nie przeniknęła prawdziwa cywilizacya) и заперечивши анальоґіи межи ôдношенями руско польскими въ Галичинѣ, а ческо-нѣмецкими въ Чехахъ, такъ каже дальше Trybuna:

„Коли передъ 20 роками, за иніціятивою Юл. Лаврôвского, заходжено ся уложити згôдный modus vivendi межи Поляками а Русинами въ Галичинѣ, розбили ся близшѝ нарады заразъ на квестіи головнôй. Поляки жадали передвсѣмъ поновленя засадничого пакту, що Поляки и Русины суть двома спôльно жити хотячими и нерозрывными народами, а въ обрубѣ того принципіяльного понятя рѣчи готовѝ були до уступокъ, сприяючихъ якъ найбôльше свобôдному розвоеви рускои народности. Але репрезентанты Руси були тогды ще такъ недозрѣлѝ, що на той тактъ засадничій не хотѣли пристати. Розправы тои памятнои комісіи скôнчились отже на нѣчôмъ, и постановлено чекати на бôльшу національну дозрѣлôсть Русинôвъ.

„Чи нинѣ наставъ часъ, щобы поновити змаганя до заключеня поновного пакту? На жаль, не видимо того; по крайнôй мѣрѣ дотеперѣшнѝ проводирѣ нашои Руси, треваючи уперто на ґрунтѣ ненависти до Полякôвъ, ударемнюють зближенье тои пожаданои хвилѣ. Треба намъ отже чекати на такихъ репрезентантôвъ, котрѝ бы... щиро и ясно вызнали, що тôлько въ сполученю зъ Поляками хотять народнôсть свою розвивати и прямувати до независимости.“

Вину, що доси до того не прийшло, приписуе Trybuna въ значнôй части и Полякамъ, котрѝ „зъ гордостію иґнорують хлопскѝ масы“, не видять, що „Русь що-разъ бôльше насъ доростае и що-разъ самостôйнѣйше пôдносить голову до горы“.

„Намъ треба отже зôступити до руского люду и не тôлько риґоромъ закона держати его въ карбахъ, але стараньемъ о его бытъ економічный, о его горожаньске образованье выховувати собѣ зъ него вѣрныхъ союзникôвъ; мы повиннѝ сердечнымъ, товарискимъ зближеньемъ до руского духовеньства позыскувати въ нѣмъ спôвробôтникôвъ гармонійного дѣланя на нарôдъ въ духу додатнôмъ... Вправдѣ межи молодежію, межи новымъ поколѣньемъ Полякôвъ и Русинôвъ засновуе ся вузолъ спôльнои працѣ, але працю ту мутить неразъ могучій духъ деструктивныхъ идей Заходу...

„Мы мусимо стояти твердо при засадѣ Уніи, а розширяючи політичнѝ пôдставы Уніи, зарôвно людъ польскій якъ рускій, не на пояску переваги, але дорогою просвѣты и самостôйныхъ пересвѣдчень вести на шляхъ національного житя... Ажь таке дѣланье выдасть намъ репрезентантôвъ Руси дѣйстно національныхъ, не односторонныхъ, репрезентантôвъ, зъ котрыми буде можна приступити до свѣдомого уложеня політичнои проґрамы, такои проґрамы, де бы обѣ стороны вспирали себе взаимно до спôльного добра и спôльнои будучности.“

О сѣй статіи поговоримо небавкомъ близше.

Александра III. На коронацію прибувъ князь и депутація выбрана собраньемъ. Но въ-слѣдъ за тою депутаціею наспѣла друга депутація, зложена зъ опозиційныхъ лібералôвъ а выслана Соболевымъ. Царь, мимо того, що князь супротивлявъ ся, принявъ обѣ депутаціи и тая друга депутація просила царя привернути назадъ конституцію. Мѣжь тымъ заходами Кавльбарса высылано въ день коронаціи царя численнѝ телеґрамы зъ Болгаріи зъ ґратуляціями и зъ просьбою о приверненье конституціи, „выдертои народови кн. Александромъ“. Въ неприсутности князя хотѣвъ Соболевъ перевести свои далеко сягаючѝ пляны. И такъ: 1) Хотѣвъ умѣстити въ однôмъ россійскôмъ банку 15 міліонôвъ франкôвъ болгарского ускладаного капіталу, щобы тымъ способомъ навязати тѣснѣйшѝ зносины мѣжь Болгаріею и Россіею. Сей проектъ неудавъ ся. 2) Зробивъ угоду зъ болгарскимъ правительствомъ що-до сплаты окупаційного довгу въ сумѣ 25 міліонôвъ левôвъ Тѝ грошѣ властиво належали ся Россіи, але Россія обѣцяли не брати ихъ а побудувати за нихъ на Дунаю и Чорнôмъ мори фльоту, котра бы конкурувала съ фльотою австрійскою; такожь зъ тои сумы мала Россія давати заномоги на болгарскѝ пансіоны, де-бы учили основно россійского языка.

Пôдчасъ коронаціи царя князь жалувавъ ся на Соболева и Кавльбарса, але-жь и они умѣли боронити своеи справы. Царь прихиливъ ся на сторону россійскихъ міністрôвъ и выславъ до Болгаріи надзвычайного консуля Іонина. Кохъ высказуе гадку, що Россія повинна була радше обставати за княземъ, а не выступати противъ него. Пôсля нашои гадки, все вже було за пôзно. Боронячи князя, Россія мусѣла бы була выступити противъ могучои партіи лібералôвъ и выйшла бы на тôмъ такъ само лихо. Князь, опущеный и Россіею и лібералами, мусѣвъ доконче ратувати ся. Ôнъ уласкавивъ провôдника лібералôвъ Драгана Цанкова и старавъ ся погодити лібералôвъ и консерватистôвъ, щобы на нихъ опертись противъ замахôвъ обохъ россійскихъ ґенералôвъ. Мѣжь тымъ прибувъ Іонинъ и мавъ на авдіенціи у князя бурный розговôръ. Іонинъ заявивъ въ имени царя, що царь приказуе князеви вернути народови конституцію, не скликувати на-разѣ собраня и не приймати ôдправленыхъ Соболевымъ урядникôвъ. Князь такъ дуже згрызъ ся острою бесѣдою Іонина, що ажь постановивъ абдикувати. Но тутъ вызволивъ его простый припадокъ. Соболевъ пактувавъ зъ Цанковомъ о принятье слѣдуючихъ точокъ: 1) Болгарія приймае россійскій протекторатъ на десять лѣтъ; 2) оба россійскѝ міністры остають въ Болгаріи черезъ два роки; 3) кн. Александеръ мае абдикувати. Майже таке саме предложенье зробивъ князеви Іонинъ, пôдъ грозьбою, що буде детронізованый силомôцью. Цанковъ вправдѣ обѣцявъ Соболеву все учинити, але тымчасомъ тихцемъ порозумѣвъ ся зъ княземъ. Заходомъ Цанкова и князя наставъ повный компромісъ мѣжь лібералами и консерватистами, а князь обѣцявъ привернути зъ власнои волѣ конституцію. Се все стало ся безъ вѣдомости Соболева. Конституцію привернено, а заведенѝ въ своихъ надѣяхъ ґенералы россійскѝ мусѣли покидати Болгарію. Політика князя взяла верхъ на цѣлôй лініи.

Тота несподѣванка зроблена Россіи княземъ — рѣшила его судьбу на завсѣгды. Мы бачимо, якъ пôзнѣйше Россія протестуе на кождôмъ кроцѣ противъ усего, що походило зъ иніціятивы князя. Тому-то Россія протестувала противъ пловдивскои революціи въ р. 1885, симпатично ôднесла ся до детронізаціи князя (бо се ѣй було на руку), ворожо ôднесла ся до установленои княземъ реґентіи. Потерпѣвши тôлько неудачь, взяла ся Россія до зовсѣмъ иншои політики въ Болгаріи. Перестала пôдпирати поодинокѝ личности и партіи (на чôмъ до теперь усе зле выходила), а станула по-надъ всѣми партіями. Николай Кавльбарсъ, за часôвъ реґентіи, сказавъ ясно, що Россія не узнае нѣякихъ партій. Хто хоче, нехай Россію пôдпирае безкористовно. Такожь заявивъ Кавльбарсъ, що Россія жадае ôдъ теперь ôдъ кождои партіи не пустыхъ слôвъ, але передовсѣмъ дѣлъ, бо вѣра безъ дѣлъ — мертва. Но зъ другои стороны треба сказати, що така політика Россіи для невтаемниченыхъ людей не могла бути популярною. Се выразно говоривъ Аксаковъ заразъ по пловдивскôй революціи въ своѣй газетѣ „Русь“ (1885). Ôнъ высказавъ тогдѣ замѣтнѝ слова взятѝ зъ Нестора: „Ольга, прокрюкала насъ еси“, доказуючи, що зъ такои политики будуть користати хиба заграничнѝ державы. Симъ можна такожь пояснити, длячого Россія заразъ по абдикаціи кн. Александра ставила деякѝ формальнѝ условія и для чого не хоче нинѣ признати кн. Фердинанда.

Драганъ.

Зъ нашои хаты.

[Де-що про нашѝ селяньскѝ ôдносины.]

II.

Лѣкомъ на всѣ тѝ похибы та раны на нашôмъ селяньскôмъ орґанізмѣ, пôсля гадки многихъ людей быстроумныхъ, а навѣть знаючихъ житье та потребы нашого люду — есть просвѣта. И мы годимо ся на то. Однакъ выпадало бы прецѣнь разъ добре застановити ся надъ тымъ, чи то нашь сѣльскій людъ не складае жерты зô свого кроваво заробленого майна на жертвенникъ просвѣты, а чи жь одержуе ôнъ въ ôдношеню до тыхъ жертвъ ôдповѣдну науку, котрою въ своѣмъ житю похôснувати ся може? Я возьму за примѣръ лишь одно село складаюче ся зô 120 чиселъ, с. е. хатъ и маюче 365 морґôвъ поля та 120 морґôвъ громадского пасовиска. Въ селѣ тôмъ есть 720 душь. Всего податку грунтового, домового та додаткôвъ до податкôвъ платить тая громада 1352 зр., се значить, що на одну трехъ-морґову загороду выпадае податку 11 зр. 27 кр. Що-жь платить тота громада на просвѣту? На удержанье учителя 115 зр. 32 кр., на сплату довгу затягненого въ однôмъ банку на будову нового будынку шкôльного 150 зр. 75 кр., прелімінарь шкôльный на розличнѝ потребы шкôльнѝ (якъ паливо для школы, побѣленье будынку шкôльного, сторожь та др.) выносять рôчно 83 зр.; дочислѣмъ до всего того ще книжочки, таблички, рисики, пера, скриптурки, папѣръ, атраментъ та друге, въ вартости 1 зр. на одну дитину, котрыхъ ходить до тои школы 75, а будемо мати досыть поважну суму 423 зр. 75 кр. Се значить: на одно маленьке убоге селяньске господарство выносить датокъ на просвѣту що найменче 3 зр. 52 кр. Пôсля того, якъ тяжко нашому селянинови роздобути якій грôшь; якъ тяжко продати якусь частину домашного продукту, по спроданю котрого наражуе ся деколи цѣла родина на голодъ въ тяжкѝ днѣ передновинку, — кождый може поняти, що датокъ той не есть малый. И я знаю, що людъ нашь добровôльно та зъ найбôльшою охотою зложивъ бы о много бôльшу жертву на жертвенникъ просвѣты, если бы видѣвъ наглядный хосенъ изъ неи!

Однакъ кождый, хто тôлько побѣжно приглянувъ ся науцѣ, удѣлюванôй для селяньскои дѣтворы по нашихъ народныхъ селяньскихъ школахъ, мусить признати, що нинѣ школа не приносить нашому спеціяльно народови того хôсна, якого бы мы по нѣй домагати ся повиннѝ. Одъ кôлькохъ лѣтъ не знаю чи доля чи недоля поставила мене головою двохъ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, а хотячи мѣсцеве шкôльництво бодай трошечка попхнути на дорогу хосенну нашому селяньскому населеню, почавъ я щиро займати ся школою. Та що-жь?! якъ же-жь я огôрчивъ ся, коли родичѣ школярѣвъ день-въ-день зачали приходити до моеи хаты зъ прошеньемъ, щобы увôльнити имъ ихнѝ дѣти ôдъ обовязку посыланя ихъ до школы; они плакали передо мною, молили та благали мене, щобы имъ то зробити. И я призадумавъ ся надъ тымъ невôдраднымъ проявомъ середъ нашого населеня та поставивъ собѣ пытанье: чи нинѣшна система удѣлюваня науки та веденье цѣлои народнои школы по селахъ не выкликали того середъ народу, що нинѣ ажь дорогою екзекуція примушуе ся родичѣвъ посылати своихъ дѣтей до школы?!

Коли передъ трема роками хтось изъ прихильныхъ нашому національному розвоеви напечатавъ въ однôй рускôй часописи статью про наше шкôльництво а вкôнци сказавъ, що давнѣйшѝ „дякôвки“ приносили богато бôльше хôсна нашому народови, хочь не були такъ дорогѝ, якъ теперѣшнѝ школы, бо бôльше увзглядняли понятя и потребы сѣльского люду, то заразъ въ другôй часописи появила ся на се ôдповѣдь, написана здаесь учителемъ, котрый, обминаючи найважнѣйшу суть рѣчи, вхопивъ ся самого матеріяльного положеня колишнього дяко-учителя а нинѣшного незалежного ôдъ „попа“ учителя, — то сказавъ зъ емфазою: „Минули вже тѝ часы, коли дяко-учитель перше мусѣвъ выпуцувати чоботы егомостеви, ажь опôсля ити до школы.“ Я выключаю матеріяльну сторону учителя, выключаю поганый піяцкій характеръ нашихъ колишныхъ дякôвъ, — але се признати мушу, що за часôвъ истнованя нашихъ дякôвокъ середъ нашого населеня горѣло чувство ентузіязму до просвѣты та до науки: найбѣднѣйшій въ селѣ старавъ ся о то, щобы его дитина умѣла читати; господарѣ змовляли ся разомъ, складали по кôлька золотыхъ добровôльно та спроваджували якого письмака до села для науки дѣтей, — а нинѣ бувае, що й найбогатшій господарь радъ бы увôльнити свого одинака ôдъ обовязку шкôльного, хочь нинѣ не бють та й не мучать дѣтей такъ якъ давнѣйше. Ба й чому-жь то такъ ведесь?

Въ знакомыхъ менѣ селахъ есть уже ôдъ десятьохъ лѣтъ зорґанізована школа, есть учителѣ дбалѝ о свôй regulamin szkolny, о тѝ щорôчнѝ конференціи, о тѝ kółka i kółeczka nauczycielskie — але я нѣколи не мину ся зъ правдою, коли скажу, що въ протягу тыхъ десятьохъ лѣтъ школа не выдала десятьохъ людей, котрѝ бы не то, щобы умѣли добре читати та писати, але щобы поправно пôдписали ся, если вже не по руски, то по польски. Всему тому виненъ теперѣшный плянъ науки, політика, а потôмъ ще щось, що згадаемо пôзнѣйше.

Про теперѣшный системъ ученя, про плянъ науки по нашихъ сѣльскихъ школахъ — мы не будемо говорити, нехай надъ нимъ ломять собѣ головы фаховѝ педаґоґи; скажемо тôлько, що ôнъ не ôдповѣдае понятю, потребамъ та способови мысленя нашихъ малыхъ дѣтей, а вкôнци есть такъ заширокій, що увзглядняючи все, мало чого навчить.

Однакъ безъ сумнѣву пятôю небôщика Ахила въ нашôмъ народнôмъ шкôльництвѣ — се політика, котру нинѣ домінуюча въ краю партія кольпортуе всюды, де тôлько може, а навѣть пакуе еи силомôць до святинѣ просвѣты. У насъ при обсадѣ мѣсця учителя не дивлять ся на его здôбности; не пытають ся, чи ôнъ знае добре, поправно та цѣлковито тую бесѣду, котрою мае удѣляти науки маленькимъ дѣтямъ, але глядять на его поведенье політичне, на его патріотизмъ въ звѣстнôмъ напрямѣ. Кобы то тôлько нашѝ окружнѝ инспекторы шкôльнѝ схотѣли намъ подати, кôлько то учителѣвъ въ ихныхъ округахъ занимае посады по школахъ, въ селахъ зъ чистымъ населеньемъ рускимъ, зовсѣмъ не маючи кваліфікаціи до удѣлюваня науки въ рускôй мовѣ або и зовсѣмъ не знаючи того языка, — тогдѣ доперва довѣдались бы мы про кривду, яку наносить ся просвѣтѣ черезъ таке замѣщуванье посадъ учительскихъ. Я бувъ свѣдкомъ, де учитель Мазуръ, остаючи при рускôй школѣ кôлька лѣтъ, попсувавъ бесѣду цѣлои дѣтворы шкôльнои не знати на якій дивоглядный говôръ.

Впрочôмъ при шкôльнôй візитаціи инспекторами дуже часто не вымагае ся ôдъ учителя совѣстного, тактовного веденя дѣтворы, але того, щобы она знала про Wand-у, Krakus-а, Kazimierza króla chłopków та другѝ подôбнѝ рѣчи. Така наука, здаесь, минае ся зô своею задачею; при тôмъ есть она марнованьемъ дорогихъ лѣтъ кождого школяря, и не диво, що школа, въ котрôй дуже много часу спотребляе ся на таку безпотрѣбь, ôдпыхае ôдъ себе и дѣтей и родичѣвъ. Въ то повинно вглянути правительство, о тôмъ повиненъ знати панъ міністеръ просвѣты!

Нашого селянина зъ однои стороны пôдтягають до горы, силомôць показують ему хорошій край, облитый золотымъ чарôвнымъ свѣтомъ, засланый хорошими богатыми селами, въ котрыхъ вештають ся міліоны здорового щасливого народу — народу, що просвѣтою добивъ ся можливого добробыту на земли, — але заразъ тому селянинови замыкають очи, заразъ за полу стягають его зъ тои выжины, щобы за довго не надививъ ся на той край щастя та гаразду та щобы не забагъ и собѣ стати подôбнымъ блаженнымъ. Чи-жь не такъ ведесь у насъ зъ просвѣтою?!

Силомôць пхають нашѝ дѣты по селахъ до школы, силомôць вливають имъ розличного рода олѣй до ихныхъ мозкôвъ, силомôць учать ихъ, — але коли той школярь пôдросте, коли стане господаремъ, нѣхто не тôлько не стараесь о то, щобы ôнъ не забувъ вынесенои зô школы науки, але ще ворожо выступають супротивъ него тогдѣ, коли заявить ôнъ якійсь наклôнъ до асоціяціи та охоту до перечитаня рускои часописи, — взагалѣ у насъ выступають ворожо супротивъ читалень, розсѣяныхъ по нашихъ селахъ, котрѝ прецѣнь нѣчимъ инчимъ не суть, якъ тôлько продовженьемъ науки, розпочатои на лавцѣ шкôльнôй. И де-жь тутъ консеквенція? де льоґіка въ поступованю? Чи-жь тота сѣльска повторяюча наука, котра рѣдко де тримае ся, а котра одною годиною мае обняти цѣлый тузинъ предметôвъ, мае бути границею просвѣты нашого селянина? чи по-за той кругъ не вôльно ему гадкою сягнути, бо кожде его змаганье просвѣтне, основане на его національнôй почвѣ, скоро тôлько переступить сю границю, буде уважатись за тяжке crimen?! Если такъ, то школа напевно розмине ся зô своею задачею и буде тôлько коштовнымъ будынкомъ, въ котрôмъ нѣхто мешкати не схоче...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выборы до сойму въ долѣшнôй Австріи розписанѝ зъ куріи громадъ сѣльскихъ на день 25 вересня, зъ мѣстъ и палатъ торговельныхъ на день 2 жовтня, а зъ бôльшои посѣлости на день 7 жовтня.

Ситуація въ Чехахъ есть все ще головнымъ предметомъ політики въ теперѣшну пору въ нашôй монархіи. Найбôльше ломлять собѣ надъ тымъ голову, що осягнувъ Ріґеръ у Вѣдни и чи передъ скликаньемъ сойму ческого ôдбуде ся ще яка конференція чи нѣ. Нѣмецкѝ ґазеты суть загально того переконаня, що Ріґеръ вернувъ зъ нѣчимъ зъ Вѣдня и що правительство не хоче вже бôльше мѣшати ся до ческо-нѣмецкого спору. То выходить найлѣпше зъ ôдзыву въ пôвурядовыхъ ґазетахъ, умѣщеного майже у всѣхъ тыхъ орґанахъ правительственныхъ однозвучно, а въ котрôмъ каже ся выразно, що правительство не буде зовсѣмъ вплывати на то, щобы ще передъ скликаньемъ ческого сойму обѣ партіи приступили до нарады надъ ситуаціею и не поставить нѣякихъ новыхъ предложень, идучихъ ще дальше якъ дотеперѣшный матеріялъ угодовый. Значить се иншими словами, що коли Чехи або Нѣмцѣ хотять порозумѣти ся въ справѣ угодовôй ще передъ скликаньемъ сойму, то най самѝ о то старають ся. Presse доносить навѣть, що въ Празѣ порушують на серіо гадку свобôдныхъ переговорôвъ проводирôвъ обохъ партій ще передъ ôдкрытьемъ сойму. Згадана ґазета признае, що такѝ переговоры були бы дуже добрѝ, бо обѣ стороны мали бы нагоду ще передъ сесіею соймовою порозумѣти ся о поступованю супротивъ деякихъ предложень, що мають бути залагодженѝ и о можливости ихъ переведеня, але сумнѣвае ся, чи то може наступити. Такимъ способомъ можна бы разъ зробити конець махінаціямъ молодо-Чехôвъ, але въ такôмъ случаю мусѣли бы старо-Чехи приступати до предложень угодовыхъ зовсѣмъ льояльно и безъ всякои двозначности При сѣй нагодѣ нагадуе Presse, що Politik, орґанъ д-ра Ріґера, котра ще и теперь такимъ же орґаномъ себе называе, стала була робити угодѣ найбôльшу опозицію, що спонукало було д-ра Матуша выступити зъ спôлки згаданои ґазеты, а проф. Брафа, зятя д-ра Ріґера, скликати загальнѝ зборы тои спôлки, щобы они рѣшили о поступованю свого орґану. Тогды напала Politik

дуже остро противъ Брафа, а Hlas Naroda выступивъ першій разъ офіціяльно въ имени старо-ческ и партіи противъ Politik. Такимъ способомъ настала отже борба межи самыми старо ческими орґанами и она мае теперь залагодити ся на загальныхъ зборахъ.

Politik доносить, що д-ръ Ріґеръ здававъ оногды въ ческôмъ клюбѣ справу зъ своеи конференціи зъ президентомъ міністрôвъ ґр. Таффе передъ кôлькома мужами довѣрія; мѣжь иншими були тамъ д-ръ Маттушь, бурмістръ Шольцъ, д-ръ Скарда, бурмістръ Топінка, д-ръ Жакъ и др. По справозданю ôдбувала ся двѣ години нарада, котрои результатомъ було, що выбрано комітетъ зъ трохъ членôвъ, котрый мае выготовити конкретнî постановы о уживаню ческого языка яко внутрѣшного урядового въ судахъ.

Угорска фабрика карабінôвъ предложила комісіи войсковôй 50 новыхъ карабінôвъ зробленыхъ на пробу, Зъ тыхъ карабінôвъ 19 комісія таки заразъ не приймила до пробы, а прочî 31 показали ся при пробѣ въ люфахъ и замку такъ лихî, що комісія мусѣла признати ихъ зовсѣмъ нездалыми. При пробѣ ôдорвало якусь часть карабіна и ранило нею въ руку одного члена комісіи. Порушено гадку, щобы ту фабрику взяти на власнôсть державы. Фабрика мае звыжь міліонъ зр. довгу а кошты еи устроеня выносили звыжь чотири міліоны.

Мадярскî ґазеты доносять, що австро-угорска фльотилля на Дунаю буде такъ розложена, що декотрî еи кораблѣ будуть стояти на Дунаю, декотрî на бôльшихъ его притокахъ. Моніторъ „Литава" стоить теперь въ Сеґединѣ, а ôдъ слѣдуючого року мае бути оденъ моніторъ стало стаціонованый въ Сеґединѣ; другій моніторъ останесь въ Будапештѣ, а третій прийде на Саву, тôлько-жь, що портъ для него на сѣй рѣцѣ ще не выбраный.

——

Pesti Hirlap подае розмову кн. Бісмарка зъ угорскимъ посломъ Абраніимъ. Кн. Бісмаркъ жалувавъ ся передъ нимъ на то що декотрî журналісты роблять на него формальну облаву. Бувшій канцлеръ запротестувавъ противъ того, мовъ бы то ôнъ бунтувавъ ся противъ цѣсаря и за-для оскорбленои амбіціи хотѣвъ самъ зруйнувати власне дѣло. Дав на его політика въ нѣчôмъ не змѣнила ся, „Єднôсть и сила Нѣмеччины, береженье здобутыхъ позицій, консервованье и дальшій розвой нашихъ силъ моральныхъ и матеріяльныхъ въ розмѣрахъ розумнои и здоровои політики дбаючои передовсѣмъ о удержанье мира — ото така моя політика вчера, такою есть и нинѣ." Дальше жалувавъ ся кн. Бісмаркъ на нѣмецку прасу и сказавъ, що тî, що давнѣйше найбôльше ему „апортували", нинѣ найбôльше на него уѣдають. Що-до розмовы зъ кореспондентомъ „Нов. Времени", то сказавъ кн. Бісмаркъ, що она не вѣрно подала. Взагалѣ трудно подати вѣрно бесѣду, котрои не стеноґрафуе ся. На его поглядъ мае кождый союзъ лишь тогды вартôсть, коли на пôдставѣ европейского мира дае Нѣмеччинѣ можнôсть задержати еи дотеперѣшне становище. Згадуючи зъ сочувствомъ о смерти Андрашого, запримѣтивъ кн. Бісмаркъ яко рѣчь дивну, що давный австро угорскій президентъ міністрôвъ померъ въ тôмъ роцѣ, коли и его (кн. Бісмарка) похоронено. На то ôдозвавъ ся Абраній: Але вы прецѣ вѣрите въ воскресеніе? А кн. Бісмаркъ ôдповѣвъ ему: Єсть то тайна будучности — въ політицѣ нема рѣчей неможливыхъ.

——

Пôсля францускихъ ґазетъ настала въ проґрамѣ подорожи россійского наслѣдника престола важна змѣна. Первѣстно було постановлено, що ôнъ мае зъ Кронштадту выбрати ся въ дорогу. Теперь же говорять, що ôнъ выѣде десь зъ якогось порту въ Середземнôмъ мори, мабуть зъ Корфу, де на него буде чекати его корабель. Дивізія ескортова буде складати ся зъ крайсерôвъ „Память Азова", „Владимиръ Мономахъ" и „Ринда". Дивізія та поѣде до Пірея, а зъ ôдси ôдтакъ каналомъ Суецкимъ на далекій Всхôдъ Царевичь буде вертати черезъ Санъ-Франціско и поѣде сухопутемъ до Ню Йорку, де на него буде чекати друга россійска дивізія. Зъ ôдси поѣде ôнъ насампередъ до Франціи до Шербурґа, де ему зроблять величаве принятье, а ôдтакъ поѣде до Россіи.

„Гражданинъ" розбирае значѣнье приступленя Анґліи до тридержавного союза для Россіи и приходить до того переконаня, що фактъ сей бувъ бы великои ваги, бо анѣ Австрія анѣ Италія не суть небезпечнî для Россіи; за то приступленье Анґліи до тридержавного союза представляе такъ велику силу, що осторожнôсть конче потрѣбна. „Якъ бы тамъ впрочôмъ и не було — каже згадана ґазета — але въ політицѣ слѣдно вправдѣ повôльный, но певный процесъ розкладовый, котрого результатами зъ теперѣшного становища могли бы бути рѣчи неможливî. Берлиньску конференцію зааранжовано прецѣ не для берл. робôтникôвъ, лишь щобы въ Франціи зробити добре вражѣнье. Ту цѣль осягнено по части. Треба бути на все приготовлеными."

——

Въ Анґліи, тôмъ клясичнôмъ краю страйкôвъ, проявляесь ôдъ якогось часу новый рôдъ страйку, котрый зъ часомъ, коли вôйде въ звычай и перенесесь ще на континентъ европейскій, зможе скорше, якъ всякî ліґи мира та межанароднî суды мировî, довести до роззброеня. Єсть то страйкъ войсковый, котрый за сорозмѣрно дуже короткій часъ проявляесь вже третій разъ въ анґлійской арміи. Духъ невдоволеня и непослуху въ бритійскôй фльотѣ и арміи ширить ся чимъ разъ бôльше. Ледви що прошумѣла вѣсть о бунтѣ ґвардійского баталіону ґренадірôвъ въ касарни Велінґтона въ Лондонѣ, якъ вже надходять вѣсти зъ Чатемъ (Chatham), де до одного тыждня були ажь два бунты стаціонованого тамъ баталіону тренôвъ. За першимъ разомъ цѣлый баталіонъ збунтувавъ ся противъ офіцирôвъ пôдчасъ вправъ, зробивъ страйкъ, вернувъ зъ поля вправъ до мѣста, занявъ кôлька маґазинôвъ войсковыхъ и тамъ забарикадувавъ ся. При помочи другого войска зроблено порядокъ, а командантъ Чатему ґен. Ґуденавъ приказавъ заразъ справу розслѣдити, а все закôнчилось тымъ, що проводирôвъ, числомъ 15 до 20, засуджено кождого на 28 днѣвъ арешту. Ба, але минувшои недѣлѣ повторились зновъ бунты. Вояки не хотѣли того дня чистити упряжи и подерли еи та покраяли въ куснѣ. Они всѣ жалувались на то, що пôдофіцеры безъ вѣдомости офіцирôвъ велѣли имъ въ недѣлѣ чистити сѣдла, зброю ременѣ и т. д. Они жалували ся, але коли на ихъ жалобу нѣхто не зважавъ, то они мусѣли радити собѣ бунтомъ. Подôбный случай бунту бувъ такожь на однôмъ анґлійскôмъ корабли военнôмъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ руско-народного театру.** Въ суботу 16 н. ст. серпня выставить нашъ театръ въ Ярославѣ оперу Стравса „Баронъ циганьскій, на дохôдъ артиста п. С. Яновича. Гадаемо, що п. Яновичь, котрый тѣшить ся загальною симпатіею рускои публики, и сымъ разомъ не буде жалуватись на малу участь публики на его бенефісовôмъ представленю.

— **Въ Карловѣ,** коло Снятина, ôдбуде ся дня 18 н. ст. серпня, въ честь уродинъ цѣсарскихъ, вечерокъ вокально-декляматорскій. Проґрама складаесь зъ 10 точокъ: Вступне слово; многолѣтство цѣсареви; ôдчитъ „Про вѣруваня нашого народу"; хоръ „Стоить явôръ надъ водою"; деклямація „Поворотъ тата"; хоръ „Пробудилась Русь"; читанье повѣсти; хоръ „Ой у лузѣ"; деклямація „Зрадникъ"; Имнъ народный. — Выдѣлъ читальнѣ запрошуе до численнои участи въ тôмъ вечерку.

— **Зъ Перемышляньского пишуть намъ:** Дня 10 с. м. перемашировувало войско черезъ село Печенѣю, повѣту перемышляньского, а стоячи на кватирѣ, полишали патроны. Дня 11-ого с. е. въ понедѣлокъ о 2-ôй годинѣ по полудни маленькій хлопець, 7-лѣтный, сынъ Миколы Крета, зайшовъ до стодолы и выпаливъ патронъ. Въ однôй хвили почало горѣти. За якихъ 10 хвиль станули будынки вôсьмохъ господарѣвъ въ поломѣни. Посуха велика, бракъ воды, густо поставленî будынки, непораднôсть и страхъ людей бувъ причиною, що нѣчого не выратовано. Збôже все уже було звезене, тожь шкода ще не обчислена, але страшно велика, тымъ бôльше, що погорѣлцѣ належали до богатшихъ. Мѣжь погорѣлыми найбôльше потерпѣвъ старенькій, тихій, но ревный патріотъ Всч. о. Чвартацкій, мѣсцевый парохъ. Погорѣло ему все, що черезъ 47-лѣтну працю придбавъ: паша вся, все збôже, повный шпихлѣрь збôжа, бѣлье та одѣжь, пасѣка (80 пнѣвъ), три машины, возы, вôзки и всѣ господарскî знаряды а навѣть дрôбъ та безроги. Шкода до 4.500 зр. Огонь тлѣе ще до нинѣ (т. е. до 12-го) а бракъ воды великій. При гашеню найбôльше працювали громадяне зъ сусѣдного Миколаева и зъ Куровичь. Сикавокъ було много, та не було чимъ гасити. Будынки ерекціональнî були асекурованî въ „Славіи", а три господарѣ въ Кракôвскôмъ товариствѣ. Збôже заасекуроване мавъ лишь одинъ господарь на 700 зр. а все прочене. Подаючи се нещастье до вѣдомости Вп. читателѣвъ звертаемось зъ просьбою до Всечестного Священьства и Всѣхъ милосердныхъ сердець о помôчь матеріяльну а особливо о пôдпомогу для старенького пароха, котрый по цѣлорôчнôй тяжкôй недузѣ прийшовъ теперь зъ дѣтьми въ крайну нужду. Жертвы просимо надсылати до уряду парохіяльного въ Печенѣи (почта Куровичѣ) або до мѣсцевого учителя п. Рихвицкого яко головы комітету мѣсцевого. Рôвно-жь ôдносимо ся зъ просьбою и до руского комітету ратункового о можливу помôчь. [Просимо и другî часописи о помѣщенье сеи просьбы]. — *Очевидець.*

— **При найвысшôмъ трибуналѣ судово-касаційнôмъ у Вѣдни** отворено зъ сѣмъ роцѣ три новî мѣсця придворныхъ совѣтникôвъ зъ Галичины, а именно: два для захôднои а одно для всхôднои части Галичины. Ôдъ компетентôвъ на мѣсце придворного совѣтника для всхôдн. Галичины вымагаесь знаня руского языка и письма. Мѣсця придворныхъ совѣтникôвъ для захôднои Галичины вже обсадженî, а мѣсце совѣтника для всхôднои Галичины ще вôльне. Говорять, що обсаду нового мѣсця совѣтника, знаючого рускій языкъ, ôдложено до часу, доки одинъ изъ судовыхъ совѣтникôвъ польскои народности не привчить ся руского языка.

— **Директоромъ ярославскои ґімназіи** мае стати професоръ черновецкои ґімназіи, п. Дворскій.

— **Огнь.** Дня 11 н. ст. серпня погорѣло дванацять будынкôвъ, приналежныхъ до пяти господарѣвъ, въ Сухôй воли, пов. чешанôвского. Шкода въ части убезпечена. До гашеня огню явились сторожѣ пожарнî зъ Олешиць мѣста, Старого села, Фельзендорфу и Олешиць старыхъ зъ 5 сикавками.

— **Помилуванье вязнѣвъ.** Цѣсарь дарувавъ 98 вязнямъ решту ихъ кары. Въ числѣ помилованыхъ есть: 6 мужчинъ у Львовѣ а 4 въ Станіславовѣ та 8 женщинъ у Львовѣ.

— **Лѣкарѣ спеціялісты.** Правительство загадало управильнити справу т. зв. спеціялістôвъ въ сей спосôбъ, щобы лѣкарь мавъ право уживати титулу „спеціяліста" лишь тогдѣ, коли справдѣ ôдбувъ студіи спеціяльнî въ якôй галузи медицины.

— **Найвысшій трибуналъ** орѣкъ, що дитя уроджене незаконно, коли ôдтакъ его родичѣ поберуть ся, набувае тымъ самымъ всѣ родовî права, безъ взгляду на се, чи леґітимацію уродженя записано до книгъ метрикальныхъ, чи нѣ.

— **Зъ Мединичь пишуть намъ;** Вже то певно жадна мѣсцевôсть въ Галичинѣ не терпить тôлько ôдъ частыхъ пожарôвъ, якъ наше село Мединичѣ. Ôдъ не цѣлыхъ двохъ лѣтъ було ту не менше якъ десять пожарôвъ, зъ котрыхъ найстрашнѣйшій знищивъ майже цѣле село. Въ „Дѣлѣ" була вже згадка о пожарѣ, котрый выбухъ 1 с. м. и то оденъ рано а другій пополудни. Всѣ мешканцѣ, а особливо невѣсты и дѣти такъ уже перераженî тыми частыми пожарами, що на зловѣщій ôдголосъ звона всѣ плачуть и ляментують, заламуючи безрадно руки. Самî селяне, наученî великимъ пожаромъ, не люблять ôддаляти ся ôдъ своихъ хатъ и спѣшити до ратованя, тôлько вытаскують чимъ скорше свои рѣчи, полишаючи будынки на ласку огневи. Така тактика дуже згубна, бо позваляе пожарови розширяти ся безъ перешкоды. Длятого-то завязала ся тутъ давно вже пожадана сторожа огнева охотнича пôдъ управою п. Борнеміссы, кандидата нотаріяльного. Велику заслугу положивъ коло того дѣла и тутешный лат. пробощь кс. Ґавиньскій, котрый спѣшить до огню и бере чинный удѣлъ въ ратованю: чи то помагае п. Борнеміссѣ управляти сторожою, чи й носить коновками воду до гашеня. Прикладъ сей подѣлавъ на селянъ, котрî теперь дуже слухають коменды. По околичныхъ селахъ завязали ся такожь, на видъ мединицкои, сторожѣ пожарнî а для успѣшнѣйшого ратунку заключили они межи собою союзъ. Такъ при обохъ пожарахъ въ Мединичахъ було ажь пять сторожей и тôлько сикавокъ — и оба разы огонь зльокалізовано. Охотники сторожи огневои въ Мединичахъ заслугують на велику похвалу, а управителямъ еи кс. Ґавиньскому и п. Борнеміссѣ належить ся повна честь. — *Д. К.*

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ** оповѣщуе, що, пôсля рескрипту міністерства торговлѣ, надавателѣ пересылокъ зъ живыми звѣрятами (пявки, пчолы, дрôбъ, крôлики и т. п.), такожь и при пересылкахъ безъ послѣплаты, при оборотѣ въ Австро-Угорщинѣ и зъ Нѣмеччиною, мають выписати на адресѣ пересылковôй и на самôй пересылцѣ, що треба зробити, если адресатъ не ôдобравъ пересылки въ своѣмъ часѣ. Напись та може бути така: 1) Єсли не пôднято, сейчасъ звернути. 2) Єсли не пôднято, сейчасъ продати. 3) Єсли не пôднято, сейчасъ повѣдомити мене телеґрамомъ на мôй коштъ. Уряды почтовî въ мѣсци призначеня пересылокъ мають поводитись зъ пересылками живыхъ звѣрятъ на случай потребы, яко зъ пересылками „per express", тожь и зносить ся теперь надаванье пересылокъ per express.

— **Ґенеральна инспекція австрійскихъ зелѣзниць** выдала до зарядôвъ всѣхъ зелѣзниць обѣжникъ, котрымъ, зъ огляду на частî катастрофы, пригадуе мѣры осторожности, якî повиннî заховуватись. Катастрофы — говорить ся въ обѣжнику — не лучили ся зъ вины персоналу зелѣзничого, але все таки можна завважати певнî хибы въ обачности персоналу. Орґаны надзырательнî зелѣзницѣ мають пôдчасъ тучѣ, бурѣ, повени и т. п. оглянути шляхъ и добре уважати на мѣсця загроженî, а если служба поѣзду, ѣдучою шляхомъ, побачила бы въ якôмъ мѣсци небезпеченьство, то мае въ случаю, коли за тымъ поѣздомъ незадовго слѣдуе другій поѣздъ, задержати свôй поѣздъ на шляху и въ якій небудь спосôбъ повѣдомити слѣдуючій поѣздъ, щобы задержавъ ся передъ загроженымъ мѣсцемъ. Одтакъ наказуе обѣжникъ персоналеви зелѣзничому, на случай катастрофы, сейчасъ повѣдомляти о судьбѣ ѣдучихъ ихъ знакомыхъ навѣть на подальшихъ стаціяхъ.

— **Профанація гробу.** Въ селѣ Задѣльску, турчаньского повѣту, якъ се мы свого часу доносили, кôлька селянъ-бойкôвъ допустились профанаціи гробу на кладовищи, а именно розкопали грôбъ, въ котрôмъ похоронено мѣсцевого господаря Михайла Бандерича, та забрали кусникъ полотна и вырвали жменю волося зъ головы мерця. Все те зробили для „лѣкарскои" цѣли, мабуть щобы лѣчити „утятыхъ опиремъ". Самбôрска прокураторія дôзналась про сю справу и зарядила слѣдство противъ Василя, Гаврила и Николы Рипянчиныхъ, Семена Бандерича, Петра Краснянчина, всѣхъ изъ Задѣльска, та противъ Михайла Левицкого изъ Завадки. Сей послѣдный спонукавъ прочихъ до тои профанаціи и мае славу знаменитого ворожбита мѣжь забобонными бойками.

— **Бурѣ и тучѣ.** Зъ Австріи горѣшнои и долѣшнои. зъ Тиролю, Сальцбурґу, Моравы, Шлеска и Чехіи надходять вѣсти о нечуваныхъ буряхъ зъ зъ громами и о градовыхъ тучахъ. Воды выступили зъ берегôвъ, поперерывали гати и греблѣ, заливаючи низше положенî околицѣ, при чôмъ понищили зелѣзничî насыпы, а тымъ самымъ навели величезнî катастрофы, якъ ось въ Чехахъ и Тироли. Послѣднî вѣсти зъ Чехъ доносять о незвычайнôмъ числѣ пожарôвъ и смерти ôдъ громôвъ. Въ суботу черезъ прорывъ хмары залила вода долины Оппы и Моры. Въ побôчныхъ рѣкахъ Радбузы пôдъ Пильзномъ вода доходила до 190 см. по-надъ звычайный станъ. Нікольсбурґъ и околицю навѣстила 9 с. м. страшна буря зъ громами, богато людей було въ небезпеченствѣ житя а огнева сторожа зъ великими трудами несла людямъ помôчь. Въ Фривальдѣ въ ночи зъ 8 на 9 серпня була шалена буря, рѣки Старицъ и Бяла выступили зъ берегôвъ и залили низше положену часть мѣста. Луки, поля, огороды мосты, греблѣ и воднî гати понищенî. Шкоды величезнî. Вода въ Бялôй дôйшла до такои высоты, що навѣть найстаршî люде такои не затямили. Пивницѣ и мешканя по сутеринахъ були пôдъ водою. Въ Томасдорфѣ ударивъ грôмъ въ дôмъ Цвірнера, запаливъ хату а его самого забивъ на мѣсци. Въ Найдорфѣ запаливъ грôмъ дôмъ, а въ Швандорфѣ убивъ дѣвчину тримаючу на рукахъ дитину. Дитинѣ не сталось нѣчого. Въ Обервіґштайнѣ забивъ грôмъ корову, въ Опавѣ двохъ хлопцѣвъ. Бôльше якъ зъ двацяти мѣсцевостей Шлеска и захôдныхъ Прусъ доносять о буряхъ, тучахъ, градахъ, громахъ и повеняхъ, Въ Ческôмъ Лѣсѣ наробивъ градъ великихъ шкôдъ. Много деревъ и корчѣвъ зовсѣмъ обдертî зъ листя. Въ Сальцбурґу въ богато мѣсцяхъ перервана комунікація на зелѣзницяхъ. Богато дорôгъ и мостôвъ понищеныхъ. Зелѣзнична стація въ Ерлябрунѣ стояла дня 8 серпня зовсѣмъ пôдъ водою. О такихъ самыхъ понищеняхъ бурями, громами та водами доносять зъ Австріи гор. и дол. Въ Перзенберґу надъ Дунаемъ спаливъ грôмъ вежу на костелѣ.

— **Зъ Криницѣ** пишуть до Przegląd у: Въ пятницю ôдбувъ ся ту концертъ инструментально-вокальный. Панна Павликôвна спѣвала кôлька пѣсень патріотичного (?) змѣсту. Публика зъ ентузіязмомъ приняла симпатичну спѣвачку. Кôлька-нацять разôвъ выкликувано и оплескувано еи безъ кôнця и мѣры.

— **Небезпечнî богомольцѣ.** Оногды въ ночи арештували поліційнî ревізоры Шпанґъ и Шабо на львôвскôмъ ринку одного чоловѣка, котрого они довшій часъ наглядали, а котрый якъ разъ замовлявъ собѣ фіякра на 4 год. рано. Въ бюрѣ инспекціи поліційнои зôзнавъ сей чоловѣкъ, що звесь Согонъ Лопушаньскій и що зъ чотирома небезпечными злодѣями утѣкъ зъ арештôвъ львôвского суду повѣтового, спустившись на простиралѣ на сусѣдне подвôрье. Всѣ они умовились поѣхати на ôдпустъ до Почаева, и тому ôнъ замовлявъ фіякра а тамтî ждали на знесѣню. Поліція выбралась на Знесѣнье, але вже злодѣѣвъ не застала.

— **Ювилей окулярôвъ.** Середъ всѣлякого рода ювилеѣвъ прийшла черга и на 600-лѣтный ювилей окулярôвъ. Найшовъ ся Нѣмець, Іос. Роденштокъ, котрый выдавъ розвѣдку пôдъ заг.: „Окуляры" (die Brille) и доказавъ, що окулярôвъ уживають вже 2000 лѣтъ хочь не въ такôмъ видѣ якъ теперь. Вже Неронъ за-для короткозорости уживавъ побôльшаючого скла приглядаючись борбѣ ґлядіяторôвъ, однакъ лишь на одно око. Вынайденье властивыхъ окулярôвъ ôднести треба до р. 1290, але хто властиво выгадавъ окуляры, доси не рѣшено, бо однî приписують се якомусь Фльорентійцеви Saldino degli Armati, а инчî зновъ монахови Александрови Спінѣ. Зразу купували окуляры на вагу золота. Такожь не знають Нѣмцѣ, ôдки взялась ихъ назва Brille. Однî кажуть, ôдъ того, що замѣсть скла уживано до окулярôвъ одного рода смараґду, званого беріль, а другî кажуть, що Brille походить ôдъ латиньскои назвы parillum, котрою называно въ середныхъ вѣкахъ паристî рѣчи.

— **Цибулевый конкурсъ.** Въ часахъ, коли конкурсы не сходять зъ порядку дневного, ôдбувъ ся въ Ню-Йорку въ однôй реставраціи конкурсъ: хто найбôльше зъѣсть сырои цибулѣ. Нагорода выносила 50 долярôвъ. Однакъ конкурентôвъ зголосило ся лишь пять, а мѣжь ними одинъ муринъ, полковникъ Бровнъ. Передъ кождымъ зъ конкурентôвъ поставили миску цибулѣ та перцю, соли, пива, кôлько хто хотѣвъ. Довкола столôвъ позасѣдали цѣкавî зрѣтелѣ и на даный черезъ реставратора знакъ почали всѣ заѣдати цибулю. Двохъ зъѣло лишь по двѣ и хотѣли ôддалити ся, але помимо того, що слезы котили ся имъ якъ горохъ зъ очей, змушено ихъ выждати кôнця. Два зновъ другî такожь небавкомъ перестали ѣсти, а вытяземъ зôставъ Бровнъ, котрый споживъ ôсѣмь великихъ цибуль.

— **Лѣкарѣ въ Хинахъ.** Въ Пекинѣ идучи улицею можна побачити по обохъ сторонахъ множество кольоровыхъ вывѣсокъ зъ написами именъ лѣкарѣвъ и довжезныхъ подякъ ôдъ услужныхъ приятелѣвъ и пацієнтôвъ. Въ Хинахъ занимае ся всякій медициною а мудрости своеи учить ся зъ пôдручникôвъ, якихъ тамъ на сотки. Тому то въ Хинахъ е звычай диспутувати зъ лѣкаремъ, дѣлити ся зъ нимъ своими спостереженями що-до хоробы и еи лѣченя, а лѣкарь мусить мати незвычайну притомнôсть умыслу и проворнôсть, щобы знати, коли и що пацієнтови признати, а коли и що заперечити, не спротивляючи ся анѣ приписамъ медицины, анѣ не обиджаючи самолюбства и самохвальства пацієнта. Занятя хиньскихъ лѣкарѣвъ суть дуже розспеціялізованî. Придворнî лѣкарѣ дѣлять ся на спеціялістôвъ ôдъ недугъ внутрѣшныхъ, внѣшныхъ, жѣночихъ, дитинячихъ, очныхъ, зубныхъ, на дитинячî высыпки, а есть навѣть такій спеціялістъ, котрый мае лишь свѣтити свѣчки по святиняхъ на интенцію подужаня хорого.

— **Дрôбнî вѣсти.** Громада Щавне, пов. сянôцкого, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги па будову школы. — Рада повѣтова въ Надвôрнôй роздала въ день вѣнчаня арх. Маріи Валеріи три стипендіи на придане по 50 зр., розльосувавши ихъ мѣжь три дѣвчата сироты, уродженî въ р. 1868, реліґіи греко-кат., римс кат. и жидôвскои. — На выставѣ вѣденьскôй одержавъ посесоръ зъ Тысьменицѣ, п. Жим. Реґенштрайфъ за знамениту якôсть 15 штукъ худобы на выпасъ найбôльшу нагороду, с. е. 2 срѣбнî медалѣ. — Маґістратъ львôвскій выдавъ наказъ, щобы овочѣ, спроваджуванî до Львова зелѣзницею въ бôльшôй скôлькости, ôдставляно до уряду торгового, де мае ихъ оглянути фізикъ або лѣкарь мѣскій. — Выдѣлъ краевый признавъ Фр. Сеґанцеви, ученикови 6-мѣсячного курсу кутя коней при львôвскôй школѣ ветеринаріи, запомогу въ квотѣ 75 зр. — Въ Ярославѣ утопивъ ся 10-лѣтный хлопець Шнебавмъ; догадують ся, що се було самоубійство за-для родинныхъ незгодинъ. — Фабрику сукна Іосифа Зайончка въ Кентахъ увôльнивъ выдѣлъ краевый ôдъ плаченя всякихъ додаткôвъ до податкôвъ, крôмъ державныхъ, на десять лѣтъ ôдъ 1 сѣчня 1888 до кôнця грудня 1897 року.

— **100.000 ґульденôвъ** можна выграти 2 льосами вѣденьскои выставы. 50.000 ґульденôвъ выносить головна выграна при кождôмъ тягненю. Льосы выставы коштують лишь 1 зр. и суть важнî до обохъ тягнень. Звертаемо увагу нашихъ Впов. Читателѣвъ, що тягненье ôдбудесь вже найблизшого четверга 14 н. ст. серпня.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ именувала практикантами почтовыми: Іос. Бремера Стеф. Дрогомирецкого, Стан. Фіялкевича, Берт. Герціґа, Іос. Каліка, Адельфа Шпорна, Сим. Воробля, Тад. Конопиньского, Сим. Купчакевича, Адольфа Ґанса, Стан. Ґарана, Іос. Ґляса, Євг. Кульчицкого, Мих. Мединьского, Яр. Мишкого, І. Мощиньского, Адольфа Пôвторака, Тад. Рожаловского, Стан. Ржендцу, Рих. Сейферта, Густ. Шиета, Ив. Старомѣского, Дав. Штрісовера, Жигм. Видацкого, Петра Винницкого, Стан. Вомелю. Мат. Зеґзду, Мар. Ґішера, Жигм. Ладося, Іос. Шимановича, Мих. Узнаньского. — Краева рада шкôльна именувала о. Антона Ломницкого, сотрудника въ Волчищовичахъ, дѣйстнымъ учителемъ реліґіи греко-кат. обряду въ 6-кл. статовôй школѣ женьскôй въ Дрогобичи; дѣйстными учителями и учительками: Ив. Юґана въ Суходолѣ, Іос. Ґорчицу въ Угорцяхъ заплатиньскихъ,

Марію Миляневичеву въ Баранчичахъ, Ванду Вичулковску въ Хоростковѣ.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна мѣска у Львовѣ розписує конкурсъ на мѣсце дѣйстнои учительки при школѣ им. Єлисаветы у Львовѣ зъ речинцемъ до 15 вересня с. р. — Намѣстництво розписує конкурсъ на кôлька мѣсць старостôвъ въ VII. разѣ а свентуально секретарѣвъ намѣстництва въ VII. ранцѣ; речинець до 31 серпня с. р. — Президіи гал. дирекціи лѣсôвъ и дôбръ скарбовыхъ у Львовѣ розписує конкурсъ на кôлька мѣсць ц. к. лѣсничихъ зъ платнею рôчно 400 зр. и зъ 25 прц. додаткомъ активальнымъ; речинець подаватись до 30 серпня с. р.

— **Ôдзначенье.** Канцелістъ суду повѣтового въ Станіславовѣ, Иванъ Гайнцъ, при нагодѣ переходу въ станъ супочинку, одержавъ золотый хрестъ заслуги.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На торжествѣ ювилею о. Ивана Реваковича въ Волосянцѣ** зôбрано 16 зр. 10 кр. и роздѣлено по половинѣ на будову руского театру и на покрытье коштôвъ памятника Володимира Барвѣньского. Зложили Вп.: крил. о. Левъ Козаневичь 5 зр., о. Вол. Галиковскій 1 зр., п. Прібновъ 1 зр., о. Ив. Реваковичь 1 зр. 20 кр., п. Титъ Реваковичь 1 зр., о. Форись 1 зр., о. Вол. Мартинкôвъ 1 зр., о. С. Михайловичь 20 кр., п. Бандуровичь 20 кр., пп. Стефанія и Остапъ Качмарскй 1 зр. 40 кр., о. Бардинъ 1 зр., о. Громницкій 1 зр., о. Коптюхъ 50 кр., и N. N. 60 кр.

Телеграмы „Дѣла“.

Букарештъ 14 серпня. Король и наслѣдникъ престола выѣхали вчера въ полудне за границю. Всѣ міністры ôдводили ихъ ажь до Предѣлу на угорскôй граници.

Петербургъ 14 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ приѣде дня 17 с. м. до Нарвы а дня 23 и 24 серпня буде въ Петербурзѣ; дня 24 выѣде цѣсарь назадъ домôвъ. — Россійскій наслѣдникъ престола выбере ся въ вересню на 8 мѣсяцѣвъ въ подорожь наоколо свѣта. Насампередъ буде ôнъ въ Палестинѣ, а ôдтакъ поѣде до Египту, Индій, Хинъ, Япану а черезъ Сибирь верне назадъ до Петербурга.

Ню-Йоркъ 14 серпня. Межи републиками Санъ-Сальвадоръ а Гондурасъ выбухла вôйна.

Вѣдень 14 серпня. На день 20 с. м. сподѣвають ся тутъ приѣзду ексъ-короля Милана, котрый выбирає ся на купелѣ до Бадену.

Лондонъ 14 серпня. Россійскій амбасадоръ заявивъ льордови Салісберому, що положенье Ôрменъ въ Малôй Азіи погôршає ся зъ кождымъ днемъ и що Россія не може на то рôвнодушно глядѣти. Сальсбері повѣдомивъ о тôмъ турецкого амбасадора.

Берлинъ 14 серпня. На вчерашныхъ зборахъ соціялістôвъ проявилась велика опозиція противъ Бебля и Лібкнехта. Дались навѣть почути голосы о продайности и пôдкупствахъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5 ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 136—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вй полагоджую пôдъ оригінальными условіями и выплачую вже теперь купоны платнй 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ поручає ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотôвъ нашихъ отсихъ майстрôвъ, членôвъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропігіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, тапіцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартинôвъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбкôвска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул. Ягайлоньска ч. 13.
Верхратскій Иванъ, „ ул. Шайнохи ч. 8.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардиньскій ч. 3.
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул. Паньска ч. 13.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбкôвска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.

ТУТКИ сигаретовй зъ найлѣпшого паперу француского **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15**, Ôдспродаючимъ рабатъ.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac (Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Въ Бережанахъ

реальнôсть Нр. д. 45. на продажь зъ вôльнои руки при користныхъ условіяхъ. Складаєсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоє сѣней и пивниця. Десять морґôвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарскй въ дуже добрôмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Дипльомованый на ц. к. університетѣ у Вѣдни

лѣкарь дентистъ

Адольфъ Льевнеръ,

ôдбувшій закономъ приписанй студіи спеціяльнй и испыты дентистичнй та выконуючій практику лѣкарско-дентистичну понадъ 15 лѣтъ въ Станіслововѣ, подає до вѣдомости П. Т. Публики, що мешкаючи на дальше у власнôй реальности при ул. Собѣского ч. 12, выготовляє всякй въ обсягъ штуки лѣкарско-дентистичнои входячй чинности, якото: **вынимає, пльомбує, чистить, вставляє штучнй зубы** и т. п. звертаючи при тôмъ увагу П. Т. Публики яко довголѣтный лѣкарь-дентистъ, що выступаючй ôдъ якогось часу у насъ индівідуа, называючй ся беззаконно „дентистами“ не маючй испытôвъ и дипльому яко лѣкарѣ-дентисты, впроваджують лишь въ блудъ публику а ôддаючись имъ выставляє ся власне здоровлье на шкоду.

3599 4—5

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ гонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину

3509 (23—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 2—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовй и сѣтковй, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервацій дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 22—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ

цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй **лякиры, покосты**, всѣлякй можливй **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 37—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

НИНѢ ТЯГНЕНЬЕ!

3539 (42—50)

ЛЬОСЫ

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

2 головнй выгранй по 50.000 зр. вартости

Кождый льосъ важный на оба тягненя

Друге тягненье 15 жовтня.

можна дôстати у Львовѣ въ конторахъ

Льосы à 1 зр.

Августа Шелльенберґа, Сокаля & Лілієна, Кіца & Штофа, Якова Штро и М. Йонаша.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 175. Львôвъ, Пятниця 3 (15) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѝ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 3 (15) серпня 1890.

Вчера розôйшла ся по Львовѣ вѣсть, що маршалокъ краєвый ґр. Янъ Тарновскій внѣсъ резиґнацію зъ того свого достоинства на руки намѣстника краю ґр. Баденього.

Вѣсть о намѣрѣ резиґнаціи п. маршалка кружила вже давнѣйше пару разôвъ, именно повстала заразъ по замкненю торôчнои сесіи соймовои, котра черезъ енерґічнѣйше выступленье рускихъ послôвъ, взможенье лѣвицѣ и розпаденье давнои правицѣ ставила маршалка краєвого въ труднѣйшôмъ положеню.

Передше тѝ вѣсти не справдили ся. И теперь мусимо ще вычекати, чи дѣйстно до резиґнаціи ґр. Яна Тарновского прийде. Зазначити однакожь мусимо, що симъ разомъ вѣсть появила ся въ позитивнѣйшôй формѣ и подають єи всѣ польскѝ часописи. Але єсли резиґнація дѣйстно вже и внесена, то навѣрно зъ декотрыхъ сторôнъ будуть робити ся заходы, щобы була назадъ взята. Декотрѝ орґаны галицко-польскои прасы, и то не тôлько консервативный Przegląd але и псевдо-поступовый Dziennik Polski, высказують надѣю, що п. маршалокъ, при „своѣй щирôй воли служити краєви, при своѣмъ посвяченю для справъ публичныхъ неразъ зô шкодою для власныхъ интересôвъ“, не схоче на-правду покидати свого становища.

Судячи однакожь зъ донесеня кракôвского Czas-у, котрый въ тôй справѣ буде очевидно найлучше поинформованый, треба вѣрити, що резиґнація дѣйстно вже внесена. Резиґнуючи просить п. маршалокъ, щобы номінація єго наслѣдника, о скôлько се можливо, наступити могла передъ зôбраньемъ сегорôчного сойму. До часу именованя свого наслѣдника п. маршалокъ зôстане на своѣмъ становищи. Се очевидно єсть конечне, бо заступникъ маршалка въ выдѣлѣ краєвôмъ п. Петрускій все єще єсть хорый.

Чи п. маршалокъ стояти буде при своѣй резиґнаціи и тогды, коли-бъ зъ горы заявлено бажанье, абы лишивъ ся ще дальше на своѣмъ становищи, а въ противнôмъ случаю хто на єго мѣсце буде покликаный — въ сѝ догадки и комбінаціи не хочемо нинѣ бавити ся, лишаючи се польскимъ орґанамъ, котрѝ въ бôльшôй мѣрѣ якъ рускѝ орґаны интересованѝ суть змѣнами въ управѣ краю. Насъ могла бы бôльше интересувати лишь така змѣна, котра бы заповѣдала змѣну теперѣшнои системы противъ Русинôвъ.

——

За якій мѣсяць зачне ся нова сесія галицкого сойму краєвого. На тôй сесіи мають прийти важнѝ справы пôдъ нараду: конверсія довгôвъ краєвыхъ и затягненье новои значнѣйшои позички, законъ санітарный, новый законъ ловецкій и иншѝ. Шѣснацять голосôвъ рускихъ послôвъ можуть не въ однôй справѣ бути голосами рѣшаючими, якъ се показало ся торôкъ н. пр. въ справѣ закона о писаряхъ громадскихъ.

Близшій контактъ межи послами, репрезентантами народу, а выборцями єсть въ кождôмъ часѣ и въ кождôмъ случаю хосенный и потрѣбный, особливо-жь тогды, де ходить о рѣшенье важнѣйшихъ справъ, де залежить отже на наданю бôльшои ваги словамъ и голосови репрезентанта народу. Такои жь бôльшои ваги набирає той голосъ именно тогды, коли выходить за выразнымъ порозумѣньемъ зъ народомъ-выборцями.

Зъ нашихъ послôвъ доси ôсѣмь ставало передъ своими выборцями по торôчнôй сесіи соймовôй, щобы здати справу зъ своєи дѣяльности въ соймѣ. Суть то именно пп. Кулачковскій, Телишевскій, Гурикъ, д-ръ Савчакъ, д-ръ Окуневскій, Сѣрко, Рожанковскій, Гаморакъ. Пожадано було бы отже, щобы и прочѝ ôсѣмь ще передъ початкомъ новои сесіи соймовои станули передъ своими выборцями, щобы и здати справу зъ своєи минувшои дѣяльности и вразъ порозумѣти ся що-до дѣяльности будучои на новôй сесіи.

До Русинôвъ

зъ повѣтôвъ: Коломыйского, Снятиньского, Косôвского, Городеньского и сусѣдныхъ.

По мысли рѣшеня торôчныхъ Загальныхъ Зборôвъ товариства „Просвѣта“ ôдбудуть ся сего року Загальнѝ Зборы товариства „Просвѣта“ въ Коломыи, дня 28 н. ст. серпня 1890 въ огородѣ мѣскôмъ въ будынку выставовôмъ зъ слѣдуючимъ порядкомъ:

О 8-ôй годинѣ богослуженье въ парохіяльнôй церквѣ.

О 9-ôй годинѣ початокъ Загальныхъ Зборôвъ.

О 3-ôй годинѣ пополудни въ огородѣ мѣскôмъ народный фестинъ зъ вокально-музикальными продукціями самыхъ выключно селяньскихъ и мѣщаньскихъ силъ, зъ деклямаціями и зъ ôдчитами популярными.

Вечеромъ въ рускôмъ касиновôмъ товариствѣ вечерокъ зъ танцями и комерсъ.

Пôдписаный выдѣлъ філіи „Просвѣты“ въ Коломыи має честь запросити членôвъ товариства „Просвѣта“ а Высокоповажныхъ Землякôвъ, всѣхъ станôвъ до участи въ тыхъ Зборахъ, щобы зволили своєю присутносію Зборы звеличати и ôддати належне признанье товариству, котре вже довгѝ лѣта працює надъ пôднесеньемъ нашого селяньского народу и котрого плоды видно майже въ кождôмъ селѣ, въ соткахъ народныхъ читалень.

Просимо Васъ, Всечестнѝ отцѣ духовнѝ, и Васъ, свѣтскихъ членôвъ нашои патріотичнои интеліґенціи, — прибудьте на 28 н. ст. серпня до Коломыѣ зъ Вашою свѣтлою радою, щобы разомъ застановити ся надъ дальшимъ веденьемъ великого дѣла.

Просимо Васъ, Честнѝ Горожане землѣ сеи, нашѝ дорогѝ Братя Селяне, — спѣшѣть громадно на велике народне свято на день 28 н. ст. серпня до Коломыѣ на Зборы нашого славного товариства „Просвѣта“. Тамъ побачите ся, Братя, зъ Русинами зô всѣхъ сторôнъ нашои землѣ и зъ послами, щирыми заступниками Вашими, и зъ нашими рускими патріотами зъ цѣлого краю нашого. Тамъ поучите ся, якъ поступає просвѣта нашого народу, тамъ порадимо ся всѣ разомъ, якъ дальше плекати розвôй нашого народу, тамъ потѣшимо ся и заохотимо ся до дальшои працѣ щобы побороти темноту и нужду.

По зборахъ на фестинѣ ôдбуде ся народна селяньска забава. Ту почуєте свои селяньскѝ и мѣщаньскѝ хоры зъ рôзныхъ сторôнъ краю. Вашѝ братя и дѣти будуть выступати зъ спѣвами, деклямаціями и грою на всякихъ инструментахъ. При тôмъ послухаєте поучаючого ôдчиту о охоронѣ здоровя Вашого. Такъ при поважнôмъ дѣлѣ и духъ звеселить ся и наша руска сила скрѣпить ся. Не жалуйте отже, дорогѝ Братя, труду и покажѣть, що руске селяньство горне ся до просвѣты та що оно гôдне свѣтла и лѣпшои долѣ.

Для Честныхъ Гостей, котрѝ зъ дальшихъ сторôнъ прибудуть до Коломыѣ дня 27-ого въ вечеръ, буде приготовленый нôчлѣгъ въ домѣ пана Теодора Бѣлоуса.

Въ перестанкахъ мѣжь Загальными Зборами и фестиномъ буде въ огородѣ отворена реставрація зъ обѣдомъ.

Вôдъ выдѣлу філіи товариства „Просвѣта“ въ Коломыи.

І. Кобляньскій. — Н. Лепкій. — К. Кульчицкій. — Д-ръ Данилович. — М. Голейко. — Ил. Гарасимович. — М. Федюкъ.

Ôрменьскѝ розрухи.

N. fr. Presse дôстала зъ Константинополя ориґінальну кореспонденцію, въ котрôй представляє ся причина и значѣнье послѣдныхъ розрухôвъ ôрменьскихъ въ Туреччинѣ. Авторъ кореспонденціи глядить очевидно на тѝ розрухи черезъ нѣмецкѝ окуляры, але всежь така то, що ôнъ добачує єсть досыть цѣкаве, щобы єго поглядови близше приглянутись; знайде ся тамъ де що и правды.

„Розрухи — каже авторъ — котрыхъ мѣсцемъ була ôрменьско-григоріяньска церковь соборна дня 27 липня, проминули поверховно якъ льокальна пригода, и що найбôльше ôдбуде ся ще епільоґъ до нихъ передъ воєннымъ судомъ; але они выдобули наразъ ôрменьске пытанье на верхъ, а політики и дипльоматы старають ся теперь дôйти причины тыхъ зъявищь и выслѣдити той товчокъ, що въ послѣдныхъ часахъ зробивъ ôрменьскій рухъ наразъ такъ живымъ и небезпечнымъ. Щобы той товчокъ выйшовъ ôдъ самыхъ Ôрменъ, не хочесь вѣрити. Певно, що зухвалôсть Курдôвъ и безсильнôсть властей дались Ôрменамъ добре въ знаки и они мусѣли вытерпѣти не одну несправедливôсть, не оденъ гнетъ, але Ôрмене суть зъ свого характеру народомъ склоннымъ до осторожности, ба навѣть ажь до трусливости, и ледви коли брались зъ власнои волѣ до енерґічного опору. Коли-жь они въ послѣдныхъ часахъ въ Ерзерумѣ и въ Константинополи першій разъ ôдважили ся зъ оружіємъ въ рукахъ ставити опôръ войску, то можна догадувати ся, що ихъ до такъ незвычайнои енерґіи заохотивъ хтось зъ за границѣ. За тымъ промавляють навѣть деякѝ недвозначнѝ ознаки. Проводирѣ розрухôвъ въ церквѣ були по найбôльшôй части заѣзжѝ люде а межи ними грали головну ролю россійскѝ Ôрмене. Плянъ и переведенье предпринятя обдумавъ и приготовивъ хтось очевидно дужо зручный до аґітація и такъ сказати-бъ чоловѣкъ, що розумѣвъ своє дѣло.

Вже самъ выбôръ дня, въ котрôмъ мали выбухнути розрухи, вказує на то: выбрано першій день турецкого свята байраму. То могло зъ однои стороны утруднити противнѝ мѣры, а зъ другои стороны пôднести моральный ефектъ предпринятя. Розумѣє ся, що можна припускати, що ôрменьскѝ комітеты, котрѝ суть въ Анґліи и Франціи, а котрѝ для ôрменьскои справы выдають ґазеты, збирають грошѣ и взагалѣ ведуть дуже ревну пропаґанду, пôдпирають сей рухъ всякими способами; але тѝ комітеты мусѣли зъ-ôдкись зъ боку дôстати знакъ до своєи дѣяльности, бо анѣ Анґлія анѣ Франція не мають въ тôмъ безпосередного интересу, щобы пôддержувати неспокôй въ Ôрменіи. Россія єсть одинокою державою, котра тутъ входить въ рахубу. Ôрменьскѝ комітеты складають ся навѣть по найбôльшôй части зъ россійскихъ Ôрменъ. Такожь не трудно догадати ся, що россійска політика готова користати зъ своєи переваги, яку она має надъ Туреччиною на азійскôй граници, щобы зробити Порту податливою въ европейскихъ справахъ, котрѝ Россія лежать дуже на серци. Россійска фльота запанувала теперь сама одна на Чорнôмъ мори; на турецко-ôрменьскôй граници стоить россійске войско въ значнôй силѣ; навѣть въ турецкôй Ôрменіи пôддержуєсь неспокôй безперерывно. Хиба-жь не досыть тыхъ средствъ пресійныхъ, котрыми можна Порту змусити ще до не однои уступки або бодай мати надѣю, що ними можна буде здобути якусь компензату за неудачѣ въ Европѣ? Длятого-жь то догадують ся въ політичныхъ кругахъ, що россійска політика выбрала собѣ Ôрменію за теренъ, на котрôмъ могла бы евентуально зреванжувати ся за неудачѣ въ Болгаріи и глядять на таку змѣну не безъ обавы, бо якъ разъ тамъ суть вороги Туреччины близько, а приятелѣ єи дуже далеко. Середъ такихъ обставинъ має Порта лишь одну певну и ясну задачу передъ собою: поправити адміністрацію Ôрменіи до того степеня, щобы на будуще не було нѣякихъ причинъ до жалобъ и до пôдбурюваня публичного мнѣня противъ правительства. Чимъ бôльше показуєсь, що широко розгалужена аґітація веде своє дѣло, щобы збунтувати Ôрменію и намовити єи, абы она ôдорвала ся, тымъ бôльшимъ стаєсь обовязокъ Порты въ власнôмъ интересѣ робити все, щобы позыскати назадъ довѣріє Ôрменъ и дати Европѣ доказъ, що хоче ся и єсть ся въ силѣ завести всюды правлѣнье справедливости и дати своимъ пôдданымъ потрѣбну охорону.

Зъ нашои хаты.

[Де-що про нашѝ селяньскѝ ôдносины.]

III.

Благодатный вплывъ на моральну сторону нашого сѣльского и мало-мѣщаньского населеня зробили читальнѣ: они умѣли розбуркати въ душѣ простолюдина охоту до читаня, до пôзнаня свого питоменного національного дѣла та выкликали мѣжь хлѣборобами якутаку асоціяцію. Однакъ щобы сѝ читальнѣ, розсѣянѝ такъ густо по нашôмъ краю, принесли наглядный та реальный хосенъ, треба бы въ дотеперѣшнôй роботѣ закладаня читалень задержати бôльше порядку, а що найважнѣйше, треба бы зважати на ôдносины мѣсцевѝ, на характеръ членôвъ, котрѝ мають до товариства належати, на хибы населеня, — взагалѣ на мôй поглядъ треба добре выстудіювати мѣсцевый якъ моральный такъ и матеріяльный теренъ и ажь тогдѣ, на такъ выстудіованыхъ основахъ списувати статуты маючого ся заложити товариства, а не пôсля загальныхъ статутôвъ закладати товариства, бо легко могли бы мы дôйти до того смѣшного заключеня, що читальня для статутôвъ, а не на ôдворôтъ.

Хто жиє мѣжь нашимъ людомъ на селѣ, хто знає єго бѣдноту, єго нужду, єго прикре матеріяльне положенье, — той мусить менѣ nolens volens признати, що нинѣ найменча дачка, якои мы зажадаємо ôдъ нашого селянина, чи то на цѣли просвѣтнѝ, чи добродѣйнѝ, становить велику рубрику въ єго рахункахъ; бо чи-жь не має певнои великои вартости тыхъ 20 кр., єсли ôнъ за нихъ черезъ цѣлѣсенькій довгій червневый день ôдъ 7-ои годины рано до 8-ои вечеромъ о своѣмъ хлѣбѣ мусить тягнути наче чорный вôлъ на паньскôмъ ланѣ? Ба, та бо въ зимѣ ôнъ и 14 кр. на топку соли не має де заробити, тôлько загнувши руки мусить сѣсти за пѣчь та споживати придбану лѣтомъ працю. Що отже до нашихъ читалень не дуже много часами належить членôвъ, причина того лежить въ таксахъ вступныхъ або въ членьскихъ вкладкахъ. Я знаю певно, що коли-бъ нашѝ просвѣтнѝ товариства по селахъ приймали членôвъ бодай на першій разъ безъ всякои вступнои таксы, то комнаты ихъ заповнились бы тысячами.

Вкôнци у насъ до доброго дѣла, до здвигненя нашои національности потреба жертвы и то жертвы великои. Щобы нашѝ патріотичнѝ ôдозвы читавъ нарôдъ по селахъ, щобы послухавъ нашои для него спасеннои науки, щобы пôддавъ ся нашôй воли, треба єго жертвами зъ нашои стороны притягнути до нашои авдіторіи. Сеи аксіомы придержують ся анґлійскѝ, протестантскѝ, ба навѣть католицкѝ місіонарѣ, голосячи свои богословскѝ доктрины мѣжь народами и не конче дикими. Длятого були бы мы за закладаньемъ такихъ читалень, котрѝ бы на будучнôсть мали певну постôйну перспективу, а не заразъ переставали жити, скоро ихный орґанізаторъ [по найбôльшôй части священикъ] вынесе ся зъ села або умре, бо зъ нимъ померла и душа товариства, розлетѣла ся думка, щезъ духъ, що лучивъ усѣхъ до купочки та огрѣвавъ своимъ тепломъ та чудотворною силою. Длятого при читальняхъ повинно закладати ся заразъ селяньску торговлю, котра бы своими доходами могла покрыти бодай въ-части выдатки на читальню.

Оденъ дуже добре знакомый менѣ священикъ дуже любувавъ ся въ господарствѣ: що року передъ весною спроваджувавъ ôнъ розличного насѣня, сѣявъ єго на своѣй нивѣ, ходивъ коло него дуже запобѣгливо, а опôсля роздѣлювавъ по троха свого уже продукту мѣжь своихъ парохіянъ. Я неразъ бачивъ сего труженика на цвинтари коло церкви, якъ ôнъ по вечѣрни зôбранымъ въ-округъ него господарямъ, паробкамъ, ба навѣть ґаздинямъ и дѣвчатамъ зъ початку толкувавъ дуже приступнымъ способомъ про раціональну управу рôлѣ, про нове насѣнье, про новѝ плуги, бороны, гребло та другѝ рѣчи, опôсля читавъ деякѝ книжочки, ґазеты та розповѣдавъ розличнѝ оповѣданя зô своєи дороги, яку ôдбувъ ôнъ по цѣлôй майже Угорщинѣ та Италіи. Були то взагалѣ рѣчи, що безпосередно дотыкали домашного житя селянина, длятого потягали оня кождого за собою та збирали опôсля на церковнôмъ цвинтари майже цѣлу громаду, ба навѣть и латинникôвъ, за що опôсля мѣжь нашимъ ревнымъ священикомъ а латиньскимъ ксьондзомъ вывязала ся завзята боротьба о душехватство.

А у насъ дуже маленько єсть въ краю рускихъ товариствъ господарскихъ, длятого kółka мають на Руси таке поводженье, бо они новымъ зерномъ-насѣньемъ, вѣстями про новѝ приряды господарскѝ та ôдчитами зваблюють нашихъ селянъ до себе. Длятого варта бы надъ тымъ подумати, чи бы въ декотрыхъ сторонахъ нашого краю не можна побôчь читалень поставити и товариство господарске.

Кождому зъ насъ вѣдомо, що нашь людъ єсть дуже консервативный — и хотяй ся прикмета въ національнôмъ взглядѣ сталась для нашои народности головною причиною спасеня, то прецѣнь на дорозѣ поступу була она причиною великои застоѣ. Нашь хлѣборобъ зъ великою неохотою змѣнює своє насѣнье, черезъ що кожде зерно карловатѣє и мимо найлѣпшого обробленя рôлѣ не принесе того пожитку, якій бы земля дати повинна; такъ само старои системы плугъ, борону, косу, серпъ, шлыѣ, вôзъ, телѣжки та другѝ приряды господарскѝ зъ великою бѣдою заступає ôнъ лѣпшими та ôдповѣднѣйшими, — бо тамтыми оброблявъ поле єго отець, дѣдъ а може и пра-

дѣдъ. Я запримѣтивъ, що въ тыхъ сторонахъ, де селяне нашѝ стыкають ся зъ швабскими кольонями, въ котрыхъ кольоністы господарують бѝльше раціонально, — трошка вже и середъ нашого селянъского населеня зачато бѝльше думати надъ лекшою та хосеннѣйшою управою рѝлѣ: тамъ знайдуть ся вже и млынки до чищеня збѝжа и кривозубы и бороны и лѣпшѝ плуги та друге.

Якъ выглядае худоба нашого селянина: якѝ маленькѝ, косоногѝ, скуленѝ его конѣ, коровы та волы? — а хотяй зануждѣли они въ части зъ лихои поживы, то все-жь таки мають они на собѣ такожь чимало родовыхъ хибъ, бо якъ сорока або ворона сокола не сплодить, такъ само зъ малои скуленои косоногои мѣтери та подѝбного бѝтця такій самый буде сынъ або и дочка. Въ нѣмецкихъ кольоніяхъ въ нашѝмъ краю всюды знаходять ся конѣ розплодовои цѣсарскои стадины, длятого кольоністы мають хорошѝ та мѝцнѝ конѣ, котрыми и рѝлю свою можуть обладити дуже добре, а при тѝмъ, спродаючи на торзѣ коня, можуть за него три разы або й бѝльше взяти, якъ нашъ хлопъ. Се пѝзнали въ декотрыхъ сторонахъ вже и нашѝ хлѣборобы и они стараються и по своихъ селахъ запровадити стайнѣ розплодовои звѣрины, однакъ се приходить имъ якось дуже тяжко, бо дотычнѝ власти не хотять приклонити ся до ихнього прошеня. Такожь важною рѣчею у насъ есть розплодова рогата худоба, а якъ тяжко о неи по нашихъ селахъ, то може пѝзнати добрый господарь на першій поглядъ ока; и чи-жь дивна се рѣчь, коли нашъ селянинъ за двотыжневе теля бере на торзѣ 3 або 4 зр., двѝръ же за теля въ тѝмъ вѣцѣ дѝстане бѝдь жида 7, 8 а часами и 10 зр., и то спродаючи лише для того, що оно ёа для якоись хибы орґанічнои не надае ся на приховокъ.

Отже закладанѝ по нашихъ селахъ господарскѝ товариства мали бы за задачу зарадити тымъ недостачамъ и хибамъ.

Въ сторонахъ убогихъ въ пашу належало бы обзнакомити селянъ зъ розличного рода травами, надаючими ся пѝдъ засѣвъ въ нашѝмъ краю, а въ кождѝмъ селѣ годилось бы пустити въ обѣгъ кѝлька кѝрцѣвъ лѣпшого збѝжа на насѣнье. Тымъ способомъ научили бы мы нашого селянина лѣпше та раціональнѣйше господарювати, а подаючи ёму вже въ коротцѝмъ часѣ въ товариствѣ наглядный хосенъ, притягли бы мы его тымъ сильнѣйше до тои купочки людей, котра бы мала задачу — на твердыхъ основахъ будувати крѣпкій нашъ національный будынокъ.

IV.

По селахъ дуже тяжкимъ есть передновинокъ. Неразъ середъ численной родины нема вже въ цвѣтни кусника хлѣба, кулачка деякого зерна и тогдѣ бере ґазда мѣшокъ та йде до двора, де за корець взятого на бѝдробокъ деякого зерна бѝддае дворови цѣлорѣтну свою працю, або мандруе до жида, котрому за кѝлька чвертокъ збѝжа обѣцяе въ осени заплатити зо три разы тѝлько, кѝлько бы прийшло за него ёму заплатити теперь на торзѣ. Ёсли ще въ роцѣ такому селянинови натрафило ся справити покоронъ комусь зъ родины або яке-таке весѣля; если бѝдѝйшла у него корова або кѝнь потрѣбный конче до обробленя нивки, — тогды залѣзъ бнъ по самѣ сенькѝ уха въ довги такъ, що вже нема выгляду на красшу будучнѝсть у него: нитки зачинають торочити ся, пекучій одинъ довгъ веде за собою два або три, господарь зачинае опускати ся, зачинае лишати хату та ґаздѝвство и зъ грыжѣ заглядае до коршмы, при спѣшуючи тымъ способомъ нехибну руину свому родинному захистови. Тымъ способомъ перейшло неодно селяньске ґаздѝвство въ чужѝ руки, тымъ способомъ збѝйшла неодна селяньска господарска родина на найминтѝвъ, на жебракѝвъ та обѝрванцѣвъ, готовыхъ служити чужимъ богамъ та за крейцарь продати и душу.

Однакъ якій лѣкъ, яка порада на сю недолю? чи може маё ити нашъ хлѣборобъ въ нещастю та недоли до банку? Бѣ, коли нашъ людъ бонть ся банкѝвъ гѝрше якъ жида, такъ дали ся они ёму въ знаки! Менѣ здаесь, и на сю разу на хлѣборобскѝмъ нашѝмъ орґанізмѣ повинній мы таки самѝ знайти лѣкъ. Нашимъ кровавымъ грошемъ, нашою придбаною працею давать ся польскѝ банки якъ kasy oszczędności, towarzystwa kredytowe, zaliczkowe, kasy miejskie та другѝ, котрѝ Русина знають тѝлько тогдѣ, коли ѝнъ дае, але въ иншѝмъ разѣ голосять, що то грѝшь польскій и своимъ звычаемъ не хотять помогти анѣ нашимъ инстытуціямъ анѣ нашимъ бѣднымъ людямъ, длятого мы повинній по нашихъ бодай бѝльшихъ селахъ та малыхъ мѣсточкахъ позакладати сотки товариствъ задатковыхъ для селянъ, котрѝ бы не мали на цѣли збогачувати свою касу, але помагати въ потребѣ безъ лихвы збѣдѣлому селянинови, а въ потребѣ не допустити, щоби кусничокъ нашои земли перейшовъ у чужѝ намъ ворожѝ руки.

Лише одна бѣда! У насъ по селахъ рѣдко де знайдуть ся люде, котрѝ бы умѣли добре вести грошеве дѣло, длятого треба бы и тѝмъ поли науки, треба бы и якъ найстрожшои контролѣ зѝ стороны интеліґентныхъ людей, бо и мѣжь селяньствомъ знайдуть ся такъ якъ въ „Заведенію“, люде лакомѝ и грѝшь, тому всѣ такѝ грошевѝ товариства повинны стояти пѝдъ строгимъ доглядомъ одного верховного синдикату, котрого задачею було бы пильнувати интересѝвъ товариствъ. У насъ по громадахъ, церквахъ та й по людяхъ есть досыть гроша, а наколи-бъ тѝлько тои грѝшь выцофавъ ся зъ чужихъ рукъ, можна бы нимъ много доброго зробити для нашого національного добра та для нашого селянъства, котре, ставши незалежнымъ бѝдъ нашихъ противникѝвъ и вѝдъ несовѣстныхъ жидѝвъ лихварѣвъ, въ кождѝмъ національнѝмъ дѣлѣ пѝйшло бъ за нами.

Сава Сливичъ.

Переглядъ часописей.

[Докѝнченье „Листу зъ всходнои Галичины“ въ Przegląd-ѣ о рускихъ народовцяхъ.]

Бучацкій авторъ „Листѝвъ зъ всходнои Галичины“ не скѝнчивъ — якъ намъ здавало ся — своеи характеристики Русинѝвъ-народовцѣвъ въ двохъ листахъ, а додавъ ще листъ третій, въ котрѝмъ завдае собѣ питанье: „куды тѝ люде (народовцѣ) прямують и де ихъ така політика завести може?“ На се питанье бѝдповѣдае:

Безперечно вершкомъ бажань народовцѣвъ рускихъ есть: утворенье, колись въ будущинѣ, независимои державы рускои бѝдъ Сану по Донъ. Такъ, але жь хто сотворить тоту державу?... Чого треба попередъ, щобы тоту цѣль осягти? Нѣ бѝльше нѣ менше, тѝлько зпушати Россію.. О тѝ краѣ, зъ котрыхъ народовцѣ рускѝ хотять творити будущу свою державу, Россія вела бы вѝйну заѣлу, на житье або смерть, бо втративши тѝ краѣ, була бы бѝдтята бѝдъ Чорного моря (*?—Ред.*), отже не мала бы куды вывозити своихъ продуктѝвъ. Чорне море маё для неи бѝльшу вартѝсть, анѣжь десять Балтикѝвъ и Бѣлыхъ морей, на котрыхъ лише черезъ кѝлька мѣсяцѣвъ въ роцѣ може бѝдбуватись плавба... Россія тыхъ краѣвъ, о котрѝ йде народовцямъ, буде боронити, поки живый буде хочь-бы одинъ жовнѣръ, и хиба якась, нечувано сильна армія могла бы тѝ краѣ здобути. А зъ-вѝдки-жь взяти таку армію? На се може бѝдкажуть народовцѣ рускѝ: „Двацять міліонѝвъ Русинѝвъ жие на свѣтѣ; мы вщепимо въ нихъ почутье патріотизму, а колись, на даный знакъ, цѣлый народъ якъ одинъ мужъ стане до борбы и будемо вѝльнѝ, а цѣлый свѣтъ зъумѣе ся на видъ того, що потрафить нарѝдъ, одушевленый одною гадкою“. Хиба лишь о такѝмъ вызволеню себе на волю думають народовцѣ, бо прецѣнь певне такъ далеко гадки ихъ не сягають, щобы думали, що цѣла Европа завяже коаліцію противъ Россіи и вышле якихъ 4—5 міліонѝвъ войска на тото, абы сотворити велику державу руску и пана Романчука або Вахнянина зробити въ нѣй королемъ або президентомъ републики.

Бучацкій авторъ не вѣрить анѣ въ одно, анѣ въ друге и такъ дальше каже:

„Отже чи-жь можна такѝ фантазіи робити програмою народною и казати посламъ рускимъ, щобы тѝлько тоту выфантазовану державу руску мали на оцѣ? Есть прецѣнь рѣчи важнѣйшѝ, бо истнуючѝ и жизненнѝ; а на нинѣ Русинамъ повинно бѝльше лежати на серци згѝдне житье зъ побратымымъ народомъ и спѝльна зъ нимъ праця надъ розвоемъ добробыту въ краю.. Русинамъ треба вытворити собѣ зносни бѝднсины и уможливати розвѝй національный въ тѝй державѣ, котрои частію складовою зробила Русинѝвъ исторія. Дорога то — особливо въ Австріи — анѣ такъ трудна, анѣ такъ недоступна, якъ бы хто думавъ; Поляки прецѣнь бѝдъ лѣтъ двацять ступають по тѝй дорозѣ и зайшли досыть далеко. Русины-жь анѣ думають вступити на неи, бо тогди треба числити ся зъ всѣми истнуючими условіями... треба умѣти вдоволитись найдрѝбнѣйшими здобутками... треба стати ся жизненнымъ, чиннымъ и додатнымъ складникомъ монархіи и не бути опозиціею зъ аматорства, вѣчною, безнастанною перешкодою въ праци парляментарнѝй и творчѝй. Однымъ словомъ, при нашихъ условіяхъ Русины, если бажають зняти якесь становище, мусять погодити ся зъ Поляками и замѣсть бути завадою, мусять стати ся помочію въ праци надъ розвоемъ краю.

„А если не схочемо того учинити?“ — можуть менѣ бѝдповѣсти керманичѣ народного руского сторонництва. Тогдѣ показали бы, що головною цѣлею ихъ житя есть: вщѣпляти въ хлопа руского ненависть до всего, що польске; показали бы такожь, що хлопа того не люблять, бо тѝлько лихій человѣкъ учить ненавидѣти другого, а честный учить любити, тутъ тымъ бѝльше, що Русинамъ тѝлько тогдѣ може вестись добре, если будуть ити згѝдно зъ братами Поляками. Тогдѣ мы, що щиро любимо руского хлопа, бо пять вѣкѝвъ спѝльного житя учинило его нашимъ братомъ, мали бы обовязокъ просвѣчувати того хлопа и показати ёму, що тымъ панамъ зъ мѣста зовсѣмъ не йде о добро хлопѝвъ рускихъ, а лишь о то, щобы були послами (*?!—Ред.*). Тогдѣ, мы певнѝ, панове тѝ не довго тѣшились бы своими мандатами. Отже замѣсть ятрити (!), повинній тѝ панове вынайти якійсь modus vivendi зъ нами.

Въ нашихъ условіяхъ, въ краю, де кождый доробокъ умысловый есть дорогимъ и цѣннымъ капіталомъ, — було бы невбджалуваною шкодою — кажу се отверто — стратити кѝлька сотъ образованыхъ и трудолюбивыхъ людей, и кождый добре мыслячій Полякъ зробивъ бы богато уступокъ, щобы тѝлько приведнати ихъ до спѝльнои, абы лише честною и зъ доброю вѣрою службы для краю“.

Потѝмъ бучацкій авторъ просить читателѣвъ, щобы позволили ёму пофантазувати на квальку на тематъ способу переведеня згоды Русинѝвъ зъ Поляками — и пытае себе: щобы зробивъ, коли-бъ бѝдъ „кола“ польского, краю и цѣлого народу дѝставъ таку повномѝць.

„Задача — каже — страшно трудна. Зъ кимъ тутъ переговорювати? Допустѣмъ, що по довгихъ торгахъ и укладахъ я дѝйшовъ бы до порозумѣня зъ паномъ Романчукомъ, — такъ завтра выступить п. Антоневичъ, позавтра п. Вахнянинъ, позазавтра о. Сѣчинській, а кождый зъ щоразъ бѝльшими жаданями, якъ се дѣесь и нинѣ. Але коли-бъ я навѣть дѝйшовъ до якогось порозумѣня зъ всѣми ними, то хто менѣ заручить, що по пѝдписаню угоды не зъявлять ся якѝсь новѝ люде зъ новыми жаданями и скажуть, що они рѝвно-жь мають право репрезентувати людъ рускій.... и въ додатку они будуть мати повну правду. Отсе наслѣдокъ надто великого здемократизованя суспѝльности, отсе наслѣдокъ вызволу зѝ всѣхъ узлѝвъ ґрархічныхъ... Кождый Иванъ и Григоръ маё нинѣ незаперечне право выступати въ имени люду рускаго, опираючись на остатнѝй двацять и кѝлька-лѣтнѝй практицѣ парляментарнѝй.

Очевидно, що по такѝй пробѣ я на якійсь часъ попавъ бы у сумнѣвъ и апатію, а коли-бъ перемынула тая фаза, почавъ бы я новъ розмышляти, зъ кимъ маю переговорювати, щобы дѝйти до цѣли. Що правда Русины мають въ Галичинѣ деякѝ кадры ґрархічнѣ и репрезентацію, котру явно и выразно могли-бъ высунути на чоло народу, — то ґрархія теократична, духовна, зъ владыкою-митрополитомъ на чолѣ. Що-жь, коли постарались о то, щобы тота ґрархія стратила всякій вплывы на нію [*Прим. Ред.* О те постарались не Русины, але Поляки зъ Ґезуитяма], въ ультрадемократичнѝмъ загонѣ самѝ провѝдники партіи народнои выперли ся своихъ князѣвъ церкви, а въ письмахъ своихъ бѝдзываютъ ся о нихъ зъ такимъ самымъ сарказмомъ, якъ про польскихъ мужѣвъ державныхъ. Длячого-жь они се зробили? Розумѣю, чому москвофѝлы ненавидять епископѝвъ, — бо епископы тѝ суть явными и щирыми католыками и вѣрными слугами столицѣ апостольскои. Ненависть (*? — Ред.*) же партіи народнои до епископату пояснити собѣ можна лише завистію самозваныхъ провѝдникѝвъ люду леґальнѝй ґрархіи, котрои мѣсця тѝ самозванцѣ бажають загорнути и по-части загортають.

По тѝй „фантазіи“ (назву тоту дѝбравъ собѣ самъ авторъ), авторъ „вертае — якъ каже — до суворои дѣйстности“ и вѣщуе, що за лѣтъ кѝлька або кѝльканацять така прийде до того, що нинѣшній провѝдники рускій, постарѣвшись, будуть мусѣли схилити голову передъ митрополитомъ та епископами и просити ихъ, щобъ они промовляли въ имени руского люду. А зъ поважными достойниками церкви кождый поважный політикъ може переговорювати и бути певнымъ, що слово разъ дане буде додержане, а того бѝдъ нинѣшныхъ провѝдникѝвъ рускихъ народовцѣвъ сподѣватись не можна. Се єдина дорога, по котрѝй можна дѝйти до порозумѣня межи двома народами на одинѝй земли. Порозумѣнье тото могло бы навѣть заразъ дѝйти до результату, коли-бъ дотеперѣшній провѝдники зрекли ся своихъ диктаторскихъ становищъ на церковну ґрархію, а самѝ задоволили ся другорядными позаціями, на котрыхъ можна такъ само трудитись для краю, але, що правда, зречись треба разъ на усе европейского розголосу.

Подавши такъ нѣбы реальный способъ переведеня згоды Русинѝвъ зъ Поляками, авторъ додае ще:

Закимъ скѝнчу сей листъ, мушу звернути увагу, що и Поляки надто часто блудять, и своимъ поступованьемъ, неразъ изъ несвѣдомости, ще бѝльше розъятрюють взаимнѝ непорозумѣня. До такихъ чинѝвъ зачислю всѣ статьѣ дневникарскѝ, де нема нѣчого кромѣ засуджуваня загаломъ усего, що руске. Оправдую, а навѣть держусь тои самои засады супротивъ москвофѝловъ бо то зрадники и чужѝ юрґельтники, — однакожь рѣшучо засуджую таку тактику супротивъ сторонництва народовцѣвъ, бо тѝ, если блудять, то блудять въ добрѝй вѣрѣ, а навѣть утопійнои ихъ цѣли нѣкотрый благородный человѣкъ засудити бозвзглядно не може...“

Отсе конець тыхъ трехъ листѝвъ, присвяченыхъ характеристицѣ народовцѣвъ рускихъ въ Галичинѣ.

Дописи „Дѣла“

Изъ Збаража.

[Письмо п. Михайла Добротвора, головы товариства „Надѣя“ въ Збаражи.]

Въ 162 числѣ „Дѣла“ въ Новинкахъ помѣщено допись про товариство „Надѣя“ въ Збаражи, про недбалыхъ проводирѝвъ, и дописуватель приписуе упадокъ сего товариства менѣ. На то прошу помѣстити мое слово:

Якъ дописуватель признае, товариство „Надѣя“ розвивало ся дуже красно, — се правда. Головою сего товариства бувъ тогдѣ нашъ о. парохъ, котрый старавъ ся, щобы товариство наше процвитало. Самъ пильно ходивъ до товариства, представлявъ членамъ користи зъ товариства, заохочувавъ ихъ до просвѣты, пояснявъ перечитанѝ часописи, а люде горнули ся радо, та й слухали уважно. И станъ касовый бувъ тогдѣ добрый, бо выносивъ по-надъ 300 зр. Нашъ о. парохъ не щадивъ выдаткѝвъ и зъ своеи кишени и працювавъ для добра товариства въ дусѣ народнѝмъ, тому тогды товариство красно розвинуло ся.

Але, якъ всюды, такъ и тутъ знайшли ся люде, що не радо дивились на розцвѣтъ товариства и паралізували намѣры головы. Разъ пѝдчасъ засѣдання выдѣлу мѣскій поліціянты зъ наказу бурмістра окружили дѝмъ, — се вплынуло некористно на членѝвъ, бо вже чогось побоювались, мимо того, що о. голова поясниивъ имъ, що таке шпѣгуньство було безпѝдставне; и справдѣ потѝмъ бурмістръ дѝставъ нагану изъ староства.

Друга причина упадку „Надѣѣ“ була нещастна идея Наумовича, котру тутъ пропагувавъ одинъ мѣщанинъ. Сей мѣщанинъ замѣсть дбати о добро товариства, бувъ слѣпымъ орудіемъ своихъ „благодѣтелѣвъ“ и ѝнъ почавъ голосити цѣлкомъ противнѝ науки: читавъ людямъ „Слово“, „Проломъ“ и инши такѝ „издательства“, а члены, не розумѣючи зъ того нѣ крихты, спали або невдоволенѝ розходили ся домѝвь. Такѝ шкѝдни читаня знеохотили людей, а голова товариства подякувавъ за провѝдъ.

Третьою причиною упадку „Надѣѣ“ суть непрактично уложенѝ статуты товариства, бо вкладка за высока: выносить рѝчно 2 зр. 40 кр., — се за много для бѣдныхъ зарѝбникѝвъ-шевцѣвъ.

Статуты, о котрыхъ дописуватель згадуе, що десь запропастили ся, предложено мѣсцевому ц. к. староству, на ёго жаданье, и тамъ они спочиваютъ, хотяй я кѝлька разѝвъ ходивъ за ними.

Каже дописуватель, що тѝлько таблиця зъ написію свѣдчить, що есть товариство „Надѣя“ въ Збаражи, а нема нѣякого руху. Дѣйстно, товариство не обявить нѣколи руху, если непокликанѝ люде, котрыхъ задачею есть — все нищити, будуть робити роздоръ въ товариствѣ.

Вкѝнци закидае менѣ дописуватель, що я шкоджу справѣ рускѝй при кождыхъ выборахъ, голосую за кандидатомъ польскимъ. Кѝлька лѣтъ тому назадъ, коли кандидувавъ о. Сѣчинській и бл. п. Грохольскій до рады державнои, я голосувавъ на о. Сѣчиньского; навѣть самъ я старавъ ся о то, щобы правыборы въ Збаражи выпали добре для насъ, длятого протягнувъ я правыборы до 2-ои годины по пѝвночи, стягаючи своихъ людей до голосованя. Другій разъ не голосувавъ я на о. Сѣчиньского, то правда, але тутъ зайшла инша рѣчь: о. Сѣчиньскій, яко делеґатъ рады повѣтовои, розсуджуючи спѝръ о пасовиско межи мѣстомъ Збаражемъ а Базаринцями, присудивъ се пасовиско Базаринцямъ; зъ того настала сварня, бійки, процесы и 13 мѣщанъ сидѣло у вязници. Длятого самѝ мѣщане вложили на мене и на монхъ товаришѣвъ обовязокъ, щобы мы голосували на кого-небудь иншого, тѝлько не на о. Сѣчиньского.

Михаилъ Добротворъ,
голова товариства „Надѣя“ и товариства ремѣсниквъ, сеніоръ братства церковного и делеґатъ мѣскій въ Заражи.

[Примѣтка Редакціи. Мѣстячи повыше заявленье п. М. Добротвора, мусимо сказати бѝдъ себе:

Що-до упадку товариства, то причины, якѝ подае на оправданье п. М. Добротворъ, давно минули. Аґітація москвофѝльска и за православіемъ велась ще передъ процесомъ т. зв. Ольги Грабарь, а нинѣ про таку аґітацію въ Збаражи не чувати. Коли-жь статутъ „Надѣѣ“ въ тѝмъ непрактичный, то легка рѣчь змѣнити его.

Оправданя-жь п. М. Добротвора, головы „Надѣѣ“, въ справѣ другого голосованя не можемо принять. Коли о. Сѣчиньскій рѣшивъ спѝръ о пасовиско въ користь Базаринець, то мусѣла бути до того правна причина. Мѣщане могли за те мати и жаль до о. Сѣчиньского, але за те мстати ся на рускѝй справѣ народнѝй, — се на всякій способъ есть грѣхомъ неоправданымъ.]

— —

Зъ Станіславова.

[Школы въ Ямници и Угриновѣ долѣшнѝмъ. — П. Марія ґр. Борковска. — Выкупы грунтѝвъ въ Калущинѣ. — Будова салѣ театральнои въ Калуши.]

Рѣдко маё Вашъ дописуватель случай донести зъ краю щось бѝдрадного.

На сей разъ, заки дамъ образъ порядкѝвъ въ селѣ Ямници пѝдъ Станіславовомъ, здамъ справу зъ испыту въ тамошнѝй мужескѝй и женьскѝй школѣ. Обѣ школы помѣщенѝ въ окремыхъ просторыхъ будынкахъ; въ першѝй до испыту рѝчного въ липни с. р. явилось до 150 школярикѝвъ, въ другѝй до 120 дѣвчатъ. Для присутныхъ бѝдручникѝвъ громадскихъ, батькѝвъ и гостей роскошею було бачити науковѝ результаты, якѝ осягнувъ учитель мужескои школы п. Матей Козакъ въ кождѝй клясѣ и въ кождѝмъ предметѣ; не менче красни успѣхи выказала п. Фр. Дворжакова въ школѣ дѣвочѝй. На другій день бѝдбувъ ся испытъ въ селѣ Угриновѣ долѣшнѝмъ, а хочь учителька панна Ямѣньска, Полька зъ захѝдноп Галичины, вывчилась уже досыть плавно володѣти нашимъ языкомъ и акцентомъ, то все таки выкладаючи чужимъ для неи языкомъ, не могла до тои степени оживити науку и осягнути такихъ результатѝвъ, якими мы роскошували въ Ямници. Якъ въ Ямници такъ и въ Угриновѣ долѣшнѝмъ явилась на испыты властителька панѣ Марія-Стеля ґр. Борковска и щедро обдарувала преміантѝвъ и преміантокъ; посыпали ся красно оправленѝ молитовники, розумѣе ся рускій, крѝмъ того хлопцѣ дѝставали ножики и инши реквізиты шкѝльнѝ, а дѣвчата приборы до шитя и вышиваня. Взагалѣ треба пѝднести, що ся панѣ богато добра чинить обомъ громадамъ, церквамъ и школамъ, вступаючи въ слѣды своеи тѣтки, бл. п. Людвики Незабитовскои зъ Бутинъ, котра въ всѣхъ своихъ добрахъ лишила по собѣ невыгаслу память.

Але знова не всюды начальство громадске почувае ся зарѝвно до своихъ обовязкѝвъ. Бо коли въ Ямници пѝдъ управою енерґічного вѝйта Федя Дмитраша станули прекрасни школы и двѝръ громадскій въ великѝй части зъ матеріялу, дарованого ґр. Борковскою, то школа въ Угриновѣ долѣшнѝмъ стара и занедбана, а красный матеріялъ на школу, даръ тои-жь панѣ, лежить передъ школою на купѣ бѝдъ кѝлькохъ лѣтъ и перегнивъ тамъ уже черезъ половину, а то зъ недбальства тамошнього начальства громадского. Взываемо отже васъ, пане начальнику громадскій Угринова долѣшного, щобы вы згаданый матеріялъ шкѝльный якъ найскорше зъ рова вытягли, пѝдъ дахъ взяли и до перебудованя школы приступили, инакше пѝйде ваше имя и ще де-що инше зъ вашого урядованя „во всеуслышаніе“.

Зъ калуского повѣту выпадаѥ занотувати, що громадяне нашѝ п. Иванъ Дуда зъ Верхнѣ и п. Илько Лесюкъ изъ Зборы закупили скарбового грунту въ Зборѣ ѳдъ жида Рейтера — першій зверхъ 44 морґѳвъ за 3.000 зр., другій до 30 морґѳвъ за 1.700 зр. Оба контракты робленѝ у адвоката д ра Бучиньского въ Станіславовѣ. Въ самѳмъ же Калушѝ, де то, якъ читателямъ „Дѣла“ вѣдомо, одинова саля польско-шовіністичного касина бувала заперта для рускихъ выборцѣвъ, муруѥ нашъ громадянинъ п. Мелитонъ Теницкій простору салю театральну, щобы и нашѝ народнѝ артисты, скоро загостять до Калуша, и нашѝ выборцѣ и товариства мали въ Калушѝ пристановище власне. Отже „не вмираѥ правда наша!“

М.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Декотрѝ чески ґазеты доносять, що д-ръ Ріґеръ маѥ зъ ініціятивы ґр. Таффого старати ся о компромісъ зъ молодо Чехами въ тѳй цѣли, щобы перевести угоду за всяку можливу цѣну. Politik довѣдуѥсь навѣть, що правительство згодилось на заведенье ческого языка яко внутрѣшного урядового пѳдъ условіѥмъ, що и молодо-Чехи будуть пѳдпирати угоду.

Дневникъ розпоряджень войсковыхъ зъ 13 серпня с. р. принѣсъ цѣлый рядъ орґанізаційныхъ змѣнъ въ войску, а рѳвночасно и оголосивъ розпорядженье, пѳсля котрого компанійнѝ трубачѣ, піонѝры, рѣзникы и другѝ люде до помѳчной роботы въ пѣхотѣ и при стрѣлцяхъ маютъ бути узброєнѝ репетіровыми карабінами. Цѣла монархія дѣлить ся якъ и доси на 15 теріторіяльныхъ округѳвъ войсковыхъ, а то на 14 округѳвъ корпусныхъ и оденъ округъ войск вои команды (въ Дальмаціи); окупованѝ краѣ становлять 15 корпусный округъ. Командантъ всѣхъ корпусѳвъ маютъ титулъ „командантъ корпуса“ и командуючій ґенералъ. До 1 корпуса (краковского) належитъ захѳдна Галичина, Шлескъ и пѳвнѳчна Морава; до 2 корпуса (вѣденьского) долѣшна Австрія и полудньова Морава. Въ шести теріторіяльныхъ командахъ, а то у Львовѣ, Вѣдни, Ґрацу, Празѣ, Пештѣ и Сараєвѣ суть ґенералы заступники командантѳвъ Пѳдчасъ вѳйны замѣняють ся команды корпусѳвъ на команды войсковѝ. Орґанічнѝ постановы для пѣхоты змѣнили ся дуже мало. Полкъ складаѥ ся зъ штабу полкового, чотирохъ баталіонѳвъ польныхъ по 4 компанія и въ баталіону доповняючого по 4 компанія доповняючѝ, зъ котрыхъ пѳдчасъ мира ѥсть лишь кадра. На случай мобілізаціи маѥ ще кождый баталіонъ доповняючій выставити оденъ цуґъ штабовый, зъ котрыхъ два лучать ся въ одну компанію штабову. Ополченцѣ будуть формувати ся въ доповняючѝ компанія закимъ будуть прилученѝ до польныхъ ѳддѣлѳвъ. Станъ компанія въ часѣ мира маѥ 3 офіцыры, 1 заступника, 13 пѳдофіцырѳвъ и ґефрайтырѳвъ, 64 рядовыхъ, 1 трубача, 1 тамбура, 3 слуги офіцырскѝ, разомъ 131 людей. Доповняюча кадра складаѥ ся пѳдчасъ мира зъ 1 офіцыра штабового, 2 офіцырѳвъ повѣтовыхъ, 1 лекаря, 1 офіцыра рахункового, 2 офіцырѳвъ компанійныхъ и 24 пѳдофіцырѳвъ и рядовыхъ. Для пѣхоты и стрѣлцѣвъ системізовано: 163 полковникѳвъ, 164 пѳдполковникѳвъ и 330 майорѳвъ. Капітанѳвъ 1-ои клясы ѥсть въ пѣхотѣ 1258, 2-ои клясы 578 Половину низшихъ офіцырѳвъ становлять поручники, а другу половину пѳдпоручника. Пѳдчасъ вѳйны маѥ компанія 2 офіцыры, 1 заступника, 36 пѳдофіцырѳвъ, 180 рядовыхъ, 4 піонѝры, 2 трубачѣвъ, 3 санітетѳвъ, 4 слуги офіцырскѝ разомъ 236 людей. Нормальна компанія доповняюча маѥ 5 офіцырѳвъ, 57 пѳдофіцырѳвъ, 160 рядовыхъ, 3 трубачѣвъ, 3 тамбурѳвъ, и 5 слугъ офіцырскихъ, разомъ 233 людей. Тренъ кождого полку пѳдчасъ вѳйны маѥ 76 людей, 144 коней и 40 возѳвъ. Амуніціи маѥ ѳдставати кождый пѳдофіцыръ до репетіѳрового карабіна 40 набоѣвъ, ґефрайтры и рядовѝ по 100 набоѣвъ; на кождый револьверъ числить ся по 30 набоѣвъ.

——

Зъ Берлина наспѣла оногды цѣкава вѣсть о зъѣздѣ цѣсаря Вільгельма зъ цѣсаремъ Францъ-Іосифомъ на прускѳмъ Шлеску. Зъѣздъ сей маѥ бути довѣрочный и длятого ѳдбуде ся зовсѣмъ тихо безъ всѣкыихъ торжествъ. Стрѣча наступить дня 17 вересня на замку Ронштокъ. До обохъ цѣсарѣвъ прилучать ся ще такожь и король саскій, котрый того дня приѣде на замокъ Бернхенъ. Крѳмъ сихъ трохъ монархѳвъ не буде пѳдчасъ того зъѣзду нѣякого бѳльше монарха. Нѣмецкій канцлеръ Капріві и австрійскій міністеръ дѣлъ заграничныхъ ґр. Кальнокій будуть мешкати на замку ґрафинѣ Швайніцъ въ Гавсдорфъ, що лежитъ въ найблизшѳмъ сусѣдствѣ коло Ронштокъ. Въ свитѣ цѣсаря Вільгельма будуть знаходити ся крѳмъ канцлера шефъ ґен. штабу нѣмецкои арміи ґен. штабу нѣмецкои арміи ґен. Вальдерзе, ґенералы Віттіхъ и Ганке тай старшій маршалокъ двору ґр. Айленбурґъ.

——

Вчера яко въ день вступленя на свѳй престолъ мавъ кн. Фердинандъ приѣхати зъ Угорщины до Видина и тамъ мавъ ѳдсвяткувати се торжество. Чи ѳнъ дѣйстно вжѥ тамъ заѣхавъ чи може деинде нема ще доси на то потвердженя, хочь и нема причины припускати инакше. Ще передвчера приѣхали до Видини всѣ міністры и тутъ уложено остаточно проектъ цѣлого торжества. Князя мали въ Видини повитати всѣ міністры и власти цивільнѝ та войсковѝ а ѳдтакъ мавъ князь пѳйти до церкви, де мавъ ѳдправити ся молебень. По богослуженю мавъ ѳдбути ся великій пиръ. Князь и міністры мали ѳдтакъ выѣхати зараз до Софіи черезъ Ломъ-Паланку. Тамъ мала нынѣ ѳдбути ся велика парада войскова, по котрѳй міністеръ вѳйны мавъ ѳдчитати княжій декретъ о авансѣ многихъ офіцырѳвъ. Такій бувъ первѣстный плянъ кн. Фердинанда и его дорадникѳвъ; чи ѳнъ удавъ ся вповнѣ о тѳмъ не маємо ще нѣякихъ вѣстей.

НОВИНКИ.

— **Посолъ Юл. Романчукъ** — якъ довѣдуємось — явить ся зъ справозданьемъ посольскимъ въ Калущинѣ передъ початкомъ сегерѳчнои сесіи сойму.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** вертаѥ нынѣ зъ Пѳдлютого до Львова, щобы бути въ недѣлю на консекраціи епископа-суфраґана Юл. Куиловского въ Перемышли, а въ понедѣлокъ въ день уродинъ цѣсарскихъ ѳдправити торжественне богослуженье въ архікатедральнѳй церкви у Львовѣ. Ѳдтакъ слѣдуючого тыждня верне Впреосв. митрополитъ зновъ до Пѳдлютого.

— **О суфраґанѣ перемыскѳмъ, о. Юліянѣ Сасъ Куиловскѳмъ**, котрого консекрація ѳдбудесь въ недѣлю 17 н ст. серпня, подаѥ Gazeta Przem. такѝ данѝ: Коли не удала ся місія на балканьскѳмъ пѳвѳостровѣ, архіепископъ парискій именувавъ о. Куиловского сповѣдникомъ и проповѣдникомъ парискои архіепархіи. Повернувши въ р. 1857 за амнестіею до Галичины, одержавъ ѳдъ еп. Гр. Яхиховича самостѳйне сотрудництво въ Рускѳмъ Селѣ, де ѳдтакъ креовано парохію и въ р. 1859 институовано тамъ о. Куиловского за першого пароха. Въ р. 1878 именувавъ папа Левъ XIII о. К. почетнымъ шамбеляномъ, а въ р. 1882 покликано его на крилошанина перемыскои капітулы и зроблено ректоромъ семінаріи та парохомъ катедральнымъ. Въ р. 1887 именованый архіпресвитеромъ въ Станіславовѣ, вернувъ въ сѣмъ роцѣ до Перемышля яко архіпресвитеръ и суфраганъ. — На торжество консекраціи нового епископа суфраґана маѥ прибути такожь намѣстникъ. Згадати годить ся, що ѳдъ коли истнуѥ перемыска катедра, не консекровано въ нѣй ще нѣколи нѣ одного епископа, бо звычайно консекрація ѳдбувалась у Львовѣ.

— **Зъ Народнои Торговлѣ.** Рада управляюча перенесла начальникѳвъ складѳвъ Ив. Балтаровича зъ Станіславова до Стрыя а Ант. Лянґнера зѳ Стрыя до Станіславова.

— **„Батькѳвщина“** помѣстила въ своѣмъ послѣднѳмъ 31-числѣ портретъ посла о. Іоана Озаркевича разомъ зъ короткою біоґрафіею.

— **Катастрофа въ Перемышли.** Зъ Перемышля пишуть намъ дня 14 н. ст. серпня: Доношу Вамъ о страшнѳй пригодѣ, якалучила ся у насъ сегодня въ полудне. Нова поверхова каменица вже майже выкѳнчена завалила ся и засыпала всѣхъ роботникѳвъ и роботницъ. Недалеко ѳдъ сеи каменицѣ стояла селяньска фѣра: конѣ сполоханѝ лоскотомъ ѳдскочили на бѳкъ и лишь задню часть воза засыпало. Кажуть такожь, що засыпало кѳлька осѳбъ, якѝ переходили побѳчь тротуаромъ. Въ моихъ очехъ вытягли пятеро роботникѳвъ и роботницъ придавленыхъ, живыхъ и неживыхъ, що були зверха. Въ серединѣ маѥ бути ще десятеро — здаѥсь будуть всѣ неживѝ, бо не чути нѣякого стону. На ратунокъ наспѣла сторожа огнева и войско, женісты. Будову провадивъ предприемець Кріста. Роботники и взагалѣ весь нарѳдъ, що прийшовъ подивити ся на тую катастрофу, дуже розъярены. Не перша то пригода сего рода въ нашѳмъ мѣстѣ сего лѣта а четверта. На улици Францішканьскѳй перша, на Владичу друга, надъ Сяномъ третя, (каменица магістратска, предприемець жидъ а пляны робили два инжиніры мѣскѝ!) а нынѣ найстрашнѣйша четверта. При тамтыхъ пригодахъ не забило нѣкого. Бляхарѣ, що робили на даху, утекли на сусѣдну каменицу стару. Роботники мулярскѝ говорили нынѣ мѣжь собою, що теперь предприемцѣ, щобы добре заробити, будуютъ величезнѝ каменицѣ чистымъ пѣскомъ и водою а вапна нѣ на лѣкъ, бо дорого коштуѥ. Стѣны такъ грубѝ, що дишлемъ дѣру можь зробити. Въ тыхъ каменицяхъ, що сего року буде можь замешкати, страшно буде въ стѣну забити якій гвѳздь, бо при забиваню въ кождѳй хвили можна сподѣвати ся, що разомъ зъ молоткомъ, гвоздемъ, образомъ и стѣною, найде ся чоловѣкъ на улици, на свѣжѳмъ воздусѣ! — *В.*

— **Будова новыхъ каменицъ** веде ся дуже недбало и лишь на якъ найбѳльшій зыскъ. Предприемцѣ будовы, щобы заробити якъ найбѳльше гроша, уживаютъ матеріалу цѣлкомъ невѳдповѣдного а такожь цѣлкомъ не уважаютъ на здоровлье роботникѳвъ, занятыхъ при будовѣ. За-для тыхъ то причинъ лучаютъ ся дуже часто катастрофы: будова доведена пѳдъ дахъ валить ся и придавлюѥ роботникѳвъ. Така пригода лучила ся въ Перемышли, якъ ся намъ доносять зъ-ѳдтамъ, а рѳвночасно майже завалила ся каменица въ Краковѣ и придавила на смерть двохъ мулярѣвъ, пять роботникѳвъ тяжко покалѣчила а кѳлькохъ легко. Если-жь удасть ся предприемцеви выкѳнчити будову безъ такои нещасноі пригоды, ѳнъ спокѳйно ѳддаѥ ѥи властителеви, а льокаторы, платячѝ добрѝ грошѣ за наемъ мешкань, навѣть не перечувають, яке небезпеченьство грозить ихъ житю. А нашѝ урядовичѝ урядують собѣ оттакъ для парады.

— **Рускими катихитами ґімназіяльными** маютъ бути именованѝ оо.: Андрѣй Децко въ Перемышли а Амвросій Поляньскій въ Дрогобычи. Таке предложенье выйшло зъ перемыскои консисторіи до краєвои рады шкѳльноі, котра предложитъ ихъ до номінаціи міністерству просвѣты. — Новоименованый катихитъ рускои ґімназіи львѳвскои, о. Алексей Тороньскій, переселивъ ся до Львова.

— **Школы львѳвского округа замѣского** устроили громадну выставу роботъ ручныхъ своихъ ученикѳвъ и ученицъ. Выстава помѣщена въ рисункѳвѳй сали львѳвскои школы реальноі (ул. Камѣнна) на I поверсѣ. Оглядати выставу можна ѳдъ суботы, 16 н. ст. серпня, черезъ цѣлый тыждень, ѳдъ годины 8-ои рано до 6-ои по полудни. Всякихъ поясненъ будуть удѣляти на мѣсци учителѣ пп. Вол. Витошиньскій изъ Знесѣня, Ив. Лешега изъ Замарстинова и Н. Воломиновичь зъ Голоска. На выставѣ суть роботы дѣвчатъ изъ всѣхъ майже школъ народныхъ львѳвского округа замѣсцевого. Предметѳвъ науки зручности у хлопцѣвъ доставили школы въ Дублянахъ, Зубри и Годовици. Въ Дублянахъ по-при роботы зъ дерева, для котрыхъ выдѣлъ краєвый дае матеріялъ, завѣвъ учитель п. Илія Чижь такожь роботы картоновѝ; въ Зубри учивъ слейдовыхъ робѳтъ п. Левъ Квасницкій, а въ Годовици п. Ант. Роттеръ. Взагалѣ цѣла выстава презентуѥсь дуже цѣкаво, тожь и численно повинна еи оглядати.

— **Холера** Зъ причины, що появилась холера въ Мецѣ и Джендахъ, выслало босаньске правительство краєве лѣкаря, д-ра Клодзяновского, придѣленого до египетскои службы санітарнои, до Суецу, щобы припильнувавъ строгого придержаня средствъ охоронныхъ у босаньскихъ богомолъцѣвъ.

— **У Вѣдни** ѳдбуваѥсь теперь зъѣздъ членѳвъ нѣмецкого союза спѣваковъ. На зъѣздъ зголосило си до 10.000 участниковъ. Въ проґраму зъѣзду входять прогулки товарискѝ. Приѣзджаючихъ вигали ѳдпоручники вѣденьского комітету мовами, и такъ посолъ до рады державноі Фуссъ, витаючи спѣваковъ зъ Берлина, сказавъ, що они минаючи стовпы граничнѝ, не прийшли до чужого краю, бо всхѳдна мархія (Ostmark) и Нѣмеччина то одна держава. Домы у Вѣдни особливо на Praterstrasse по части удекорованѝ.

— **Смертельнѳсть въ Австріи.** Пропорція населеня въ Австріи, якъ показуютъ справозданя центральноі комісіи статистичноі, була минувшого року дуже вдоволяюча. Именно смертельнѳсть була такъ мала, якъ се не лучало ся вже ѳдъ десять лѣтъ. Число помершихъ выносило 646.787, се ѥсть о 39.786 або 5·79 прц. менше якъ попереднього року; на кожду тысячку населеня припадало 27·25 случаѣвъ смерти. Такъ мала смертельнѳсть була лишь въ немногихъ державахъ европейскихъ. Зъ другои стороны число уродженыхъ збѳльшило ся; въ 1889 р. выносило се число 898. 350, се ѥсть о 8449 бѳльше якъ попереднього року. На кожду тысячку дѣвчатъ припадало 1064 хлопцѣвъ.

— **Ѳдносины румуньскѝ.** Жѣнка шевця Ліпа въ Ботушанахъ мала заплатити 10 с. м. за корову 65 бані въ ботушаньскѳй поліціи, а принесла тѳлько 50 бані. Комісарь поліційный ударивъ ѥи за те въ лице, черезъ що жѣнка утекла. Мужь жѣнки принѣсъ решту грошей и запытавъ ся, за що зневажили его жѣнку. Комісарь поліційный Кокотта ѳдповѣвъ ѥму на се оловяною кулею палицѣ по головѣ такъ, що швець упавъ трупомъ на мѣсци. Кокотта хотѣвъ закопати тѣло въ подвѳрю поліційнѳмъ, однакъ нарѳдъ не допустивъ до того. Въ цѣлыхъ Ботушанахъ не було лѣкаря, котрый бы бувъ схотѣвъ сконстатувати смерть, анѣ прокуратора, котрый бы бувъ хотѣвъ выточити процесъ. Депутованый кн. Бібеску зателеґрафувавъ о всѣмъ королеви и президентови міністрѳвъ. Введено слѣдство, котре перевели лѣкарь зъ Ясъ и прокураторъ. Поліція хотѣла похоронити трупа, щобы затерти слѣдъ злочиньства, але нарѳдъ перешкодивъ и въ тѳмъ.

— **Продукція золота и срѣбла.** Пѳсля часописи Nature подаємо зѳставлену Belle имъ статистику щорѳчнои продукціи золота и срѣбла на цѣлѳмъ свѣтѣ въ часѣ ѳдъ 1885 до 1889 р. Беллье маѥ пѳдъ руками урядовѝ жерела, котрѝ зъ огляду на строгу контролю, якѳй пѳдпадаѥ всюды продукція золота и срѣбла, заслугуютъ майже на повне довѣріе. Лишь може що-до Хинъ можуть зайти деякѝ сумнѣвы. — Пересѣчна продукція рѳчна золота на цѣлѳмъ свѣтѣ, въ рр. 1885 — 1886, выносила 160 тонъ або 160.000 кільоґрамѳвъ. Въ порѳвнаню отже зъ часомъ ѳдъ 1881 — 1885, въ котрѳмъ выносила 149 тонъ, побѳльшила ся вправдѣ о 11 000 кільоґр., але не дорѳвнала давнѣйшѳй продукціи въ часѣ 1851 — 1880. Найбѳльша скѳлькѳсть продукціи золота припадаѥ на Сполучени Державы. Въ часѣ послѣдного чотиролѣтя добувано тамъ що року около 50 тонъ. За Америкою пѳвнѳчною слѣдуѥ Австралія. Невелика та часть свѣта ѥсть такъ обильна въ золото, що щороку продукуѥ она 42 тонъ сего металю. Треге мѣсце въ рядѣ золотодатныхъ краинъ занимаѥ Россія, бо добуваѥ изъ внѣ землѣ 32 тонъ золота. Четверте мѣсце припадаѥ для Хинъ, бо доставляютъ рѳчно 31 и пѳвъ тонъ золота. Всѣ иншѝ краѣ въ продукціи золота займаютъ незначне становище. Африка доставляѥ що року около 7 тонъ; Чілі, Колюмбія и Канада по двѣ тоны, Мехикъ пѳвтора тоны, Бразилія 331 кільо, цѣла середушна Америка 236 к., Анґлія майже стѳлько що середушна Америка, Италія 160 к., Болівія 100 к., Швеція 76 к., Арґентина 47 к., а вкѳнци Туреччина ледви 10 кільоґрамѳвъ. — Продукція срѣбла, збѳльшаюча ся тягомъ постепенно ѳдъ р. 1851, не перестала розвивати ся въ тѳмъ напрямѣ. Въ пятилѣтю 1851 — 1855 выносила она пересѣчно що року ледви 886 тонъ, въ часѣ 1876 — 1880 дѳйшла до 2·450 тонъ, въ часѣ 1881 — 1885 до 2.862 тонъ рѳчно, а въ часѣ 1885 — 1888 до 3.427 тонъ. И въ продукціи срѣбла веде передъ пѳвнѳчна Америка, бо самѝ лишь Сполучени Державы доставили що року въ тыхъ послѣдныхъ рокахъ 1.424 тонъ. Ѳдтакъ слѣдуе Мехикъ, де експльоатація обильныхъ копалень що року збѳльшаѥ ся; въ р. 1888 доставивъ Мехикъ 395 и пѳвъ тонъ срѣбла. Болівія выдала 264 а Чілі 205 тонъ. Австралія въ продукціи срѣбла займаѥ пяте мѣсце, бо ѥи продукція 120 тонъ Шесте мѣсце припадаѥ Перувіи зъ продукцією 75 тонъ. Иншѣ краѣ, выдаючѝ срѣбло, идуть въ такѳмъ порядку: Франція, Австро-Угорщина и Испанія 50 — 51 тонъ; Италія до 34 тонъ, Япанъ 32 тонъ, Колюмбія 28 а Нѣмеччина 23 тонъ. Россія, займаюча въ продукціи золота треге мѣсце середъ всѣхъ краѣвъ, при продукціи срѣбла займае мѣсце одно зъ послѣдныхъ, бо рѳчно продукуе 14 тонъ. Вкѳнци слѣдуютъ: Канада и Арґентина по 10 тонъ, Америка середушна 8 и пѳвъ тонъ, Норвеґія 7, Анґлія 6 и пѳвъ а Туреччина 4 и пѳвъ тоны. — Цѣкава пѳдъ взглядомъ обильности въ шляхотнѝ металѣ ѥсть Африка. Давнѣйше гадали, що дуже богата въ сѝ металѣ, але тѝ надѣѣ завели. Убога въ золото, показала ся ще бѣднѣйшою въ срѣбло. Въ р. 1885 доставила Африка пѳвтора тоны срѣбла, въ р. 1887 ледва пѳвъ тоны, а въ р. 1888 не дала навѣть кѳлькадесять кільоґрамѳвъ. Розумѣесь вправдѣ, що пѳдъ Африкою треба уважати лишь малу ѥи частину, с. ѥ. кольоніи и факторіи европейскѝ. Великаньскѝ просторы Африки не розслѣдженѝ доси, тожь годѣ знати, що еще найде колись тамъ цивілізація. Такожь треба завважати, що до статистики срѣблодатныхъ краѣвъ зъ цѣлои Азіи вѳйшовъ лишь Япанъ, хочь звѣстно, що Хины добуваютъ ѳдъ давна срѣбло въ своихъ копальняхъ а и въ иншихъ великаньскихъ краяхъ Азіи не бракуе сего металю. — Оцѣняючи вартѳсть волота и срѣбла пѳсля теперѣшного курсу, покаже ся, що щорѳчна всесвѣтна продукція золота представляѥ два метры кубічнѝ вартости 550 міліонѳвъ франкѳвъ, а рѳчна продукція всесвѣтна срѣбла представляѥ 7 метрѳвъ кубічныхъ вартости 740 міліонѳвъ франкѳвъ.

— **Наука руского языка въ женьскѳй школѣ въ Ярославѣ.** О. Антѳнъ Барновичь оповѣщуе таке заявленье: „Симъ маю честь заявити, що якъ попередными роками такъ и бѣжучѳмъ 1890/91 шкѳльнѳмъ роцѣ, буду въ семиклясовѳй школѣ женьскѳй въ Ярославѣ учити дѣвчатъ рускаго языка безъ вынагороды, доки справа введеня сего предмету въ згаданѳй школѣ яко обовязкового выс. радою шкѳльною краєвою не буде рѣшена. Що дотычить рускихъ святъ то дѣвчата грекокат. обряду увѳльненѝ ѳдъ науки въ часѣ богослуженя, а въ бѳльшѝ свята цѣлкомъ увѳльняютъ ся; кождои суботы читаѥ ся имъ крѳмъ того ексорта, а въ недѣлю всѣ пѳдъ проводомъ однои учительки идуть до церкви. Такимъ способомъ VII-клясова школа женьска въ Ярославѣ може дати таке выхованье якъ и женьскѝ школы въ другихъ мѣстахъ, а се все для околичноі Руси може стати великою пѳльгою въ выхованю дѣтей женьского пола. *Антоній А. Барновичь*, катихитъ женьскои школы въ Ярославѣ.

— **Дрѳбнѝ вѣсти.** Репрезентація громадска мѣсточка Глинянъ именувала кс. Вержховского, мѣсцевого пароха латиньского и двацять кѳлька лѣтного радного, почетнымъ горожаниномъ при нагодѣ его 50-лѣтного ювилею священьства. — Субституцію нотаріяльну въ Комарнѣ обнявъ п. Маркиль Ружицкій, кандидатъ нотаріяльный. — Въ Перемышли ѳдбувъ ся поѥдинокъ на шаблѣ мѣжь двома офіцырами 45 полку пѣхоты; оба противники ѳднесли раны, одинъ въ голову и другій въ груди. — У Львовѣ придержано на улици якусь божевѳльну дѣвчину зъ коротко стриженымъ волосьемъ и ѳдставлено до заведеня на Кульпарковѣ. Дѣвчина знае лишь подати, що походить зъ Ярослава. — Въ родинѣ п. Д., урядника почтового у Львовѣ, померла трилѣтна дитина на водобоязнь. Дитину укусивъ передъ кѳлькома днями малый песикъ домовый а показало ся, що песикъ бувъ скаженый. — Въ Гутѣ коростѳвскѳй коло Сколього лучила ся нещасна пригода; аґентъ торговельный п. П. выбравъ ся въ бѳльшѳмъ товариствѣ на прохѳдъ до лѣса, въ тѳмъ буря зломила дерево а оно упадаючи звалило п. П. на землю и поторощило ему въ пяти мѣсцяхъ обѣ ноги.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

О. Максимиліянъ Мильковичь, приходникъ въ Полянчику, балигородского деканату, перемискои епархіи, ювилатъ, упокоивъ ся въ четверъ въ 81 роцѣ житя, а 52 роцѣ священьства. Покѳйный записавъ свѳй маєтокъ институтови „Народный Дѳмъ“ у Львовѣ. Похороны ѳдбудуть ся въ суботу. Вѣчна ему память.

Марія зъ Дудикевичѣвъ Новосадова, жена пароха въ Ковалѣвцѣ коло Монастирискъ, упокоила ся дня 10 с. м. въ 39 роцѣ житя. Про покойну пишуть намъ зъ Бучацкого: „Покойна була взѳрцемъ доброи христіянки и щирои Русинки-патріотки, була взѳрцевою женою, а не маючи власныхъ дѣтей, була правдивою матерію молодшои своеи родины. Для сусѣдѳвъ и знакомыхъ була правдивою и щирою приятелькою, и всѣ радо заходили въ ѥи дѳмъ, въ котрѳмъ вѣяло тепло щирои гостинности и прихильности. Для люду була покѳйна такожь правдивою матерію и опѣкункою. Тому та вѣсть про ѥи передчасну смерть наповнила, глубокимъ жалемъ всѣхъ, що знали ѥи, а въ день похоронѳвъ, ѳдбувшихъ ся 12-го серпня зѳбралось численно духовенство обохъ обрядѳвъ, интеліґенція свѣтска зъ Монастирискъ и окрестности та селяне, щобы ѳддати честь ѥи памяти, а заразомъ дати доказъ спѳвчутя глубоко опечаленому ѥи мужеви и родинѣ. По ѳдбувшихъ ся похоронахъ въ Ковалѣвцѣ перевезено мощѣ до Пѳдгаєць, щобы тамъ зложити ихъ въ гробници Дудикевичѣвъ побѳчь матери покѳйнои, чого собѣ она за житя бажала. Спочивай тамъ сномъ праведныхъ Покѳйнце — земля Тобѣ перомъ и Вѣчная память.“

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями именованѝ: Ем. Винярскій въ Сѣховѣ, Теодоръ Щепный въ Семерѳвцѣ, Вол. Менжикъ въ Ольшанѣ, Вол. Волошиньскій въ Завадовѣ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Про сегорѳчный урожай въ Войниловѣ**, въ повѣтѣ калускѳмъ, пишуть намъ: Урожаѣ у насъ взагалѣ добрѝ. Красна погода сприяла роботѣ въ поли и нынѣ вже бѳльша часть збожа въ стодолахъ. Правда, збѳже не дуже намолотне, за то соломы досыть. Жита выдаѥ звычайно копа около 3 чверти, пшеница троха выдатнѣйша и здоровша. Овесъ взагалѣ добрый, копа выдаѥ надъ 5 чвертей. Ячмѣнь середный. Бульба досыть велика, лишь задля спеки починаѥ псуватись. Кукуруза лиха; много яловои и карловата. Горохъ, фасоля и взагалѣ струковѝ ростины досыть добрѝ. — Сѣна досыть добрѝ, конюшина добра, вже друга покошена, отава такожь добра, лише помалу росте за для спеки. Овочѣвъ ѥсть досыть. Пожитокъ зъ пасѣки середный.

— **Ще въ справѣ муки костяной.** На запытанье постановлене въ 150 ч. „Дѣла“ въ справѣ муки кѳстяной подаю ще декотрѝ близшѝ поясненя, поминенѝ Вп. о. І. Галькевичемъ въ его ѳдповѣди.

Вартѳсть навозова костей спочиваѥ въ ихъ богатствѣ въ фосфорну кислоту и азотъ. Щобы ростины могли зъ тыхъ кормѳвъ скоро користати, треба не лише зъ костей вытягнути весь олѣй и

ихъ мѣлонько подробити, але треба ще и фосфорну кислоту перевести въ станъ розпускливый. Се чинить ся при помочи сѣрковои кислоты. Такъ препарованѝ кости называють ся „суперфосфатъ кôстяный або розпущенѝ кости“ (aufgeschlossenes Knochenmehl). Въ муцѣ кôстянôй не препарованôй єсть вправдѣ бôльше фосфорнои кислоты та азоту, але та фосфорна кислота дѣлає дуже слабо и поволи. Дѣланье то обсервувавъ мѣжь иншими проф. Ваґнеръ зъ Дармштадту и выказавъ, що на кождыхъ 100 частей фосфорнои кислоты данои въ землю перейшло въ надвышцѣ збору, выкликанôй навоженьемъ тымъ, частей:

въ роцѣ I-ôмъ,	I+II-ôмъ,	I+II+III-ôмъ		
зъ суперфосфату	63	74	81 =	(100)
(препар. сѣрковою кислотою)				
зъ непрепарован. муки кôстян.	6	19	24 =	(30)
зъ томасовыхъ шлякôвъ . .	37	54	60 =	(74)

Коли отже маємо до выбору мѣжь мукою кôстяною препарованою а не препарованою, треба безъ намыслу рѣшити ся за препарованою. Коли намъ выпадає на руку мука не препарована, то безперечно дешевше и лучше выпаде намъ купити томасовѝ шляки.

Цѣна муки кôстянои препарованои залежить ôдъ єи богатства въ квасъ фосфорный и азотъ. Найлучшій того рода фабрикатъ продає Юлій Ванґъ у Львовѣ. Єсть то спôлка, въ складъ котрои входять и техніки Русины, а фабрика ведена єсть совѣстно.

Для порôвнаня подаю цѣны фабрикатôвъ Ванґа и фабрики архикнязя Альбрехта въ Живци (Saybusch)

Мука не препарована Ванґа за 100 кіл. 8·— зр.
25% фосф. кислолы и 1½% азоту.

Мука не препарована зъ Живця за 100 кіл. 8·50 зр.
22% фосф. кислоты и 3% азоту.

Мука кôстяна препаров. Ванґа за 100 кіл. 8·50 зр.
22% фосф. кислоты и 2% взоту.

Мука кôст. препаров. зъ Живця за 100 кіл. 8·75 зр.
10% фосф. кислоты и 3% азоту.

Мука кôстяна препарована Марґулеса
зъ Вѣдня за 100 кіл. 6·— зр.
9—11% фосф. кислоты и 2½—3% азоту.

Мука зъ Томасовыхъ шлякôвъ за 100 кіл. 4·80 зр.
15—18% фосф. кислоты и — азоту.

Одинъ кільоґрамъ азоту числить ся въ муцѣ кôстянôй loco фабрика по 54—60 кр.; одинъ кільоґрамъ фосфорнои кислоты въ непрепарованыхъ костяхъ по 22—29 кр. (на примѣръ въ Живци по 29, у Марґулеса по 22 кр.) а въ костяхъ препарованыхъ сѣрковою кислотою по 40 до 69 кр. (у Марґулеса 40, въ Живци 69 кр., а а у Ванґа по 35 кр.). Въ муцѣ зъ шлякôвъ Томаса коштує 1 кіл. фосф. кислоты розпускливои въ цитратѣ loco фабрика 28—32 кр. Томасовѝ шляки найлучшій суть анґлійскій. Австрійскій зъ ческихъ фабрикъ, хотяй значно дешевшій, суть непевнѝ и для того зъ знаныхъ менѣ фабрикъ могу поручити лише фабрику Mandowsky Breslau Teichstrasse Nr. 6. При замовленяхъ зъ якои небудь фабрики треба жадати означеня складу процентового фабрикату и ґарантіи, що поданый складъ єсть дѣйстно такъ высокій, такожь треба зажадати точного означеня, въ якôй формѣ та фосфорна кислота знаходить ся, то єсть якій процентъ єи розпускає ся въ водѣ а якій въ цитратѣ.

Приписъ, въ якій спосôбъ маємо уживати муку кôстяну, поданый Вп. о. Галькевичемъ, заслугує на пильну увагу, а треба замѣтити, що той поданый спосôбъ ужитя муки кôстянои єсть цѣлковито раціональный, оправданый и теорією и практикою.

Наконець мушу пôднести для информаціи ще одну квестію, котрои доси не порушено, а то именно, що тарифа для транспорту штучныхъ навозôвъ єсть на сей рôкъ о ⅔ знижена, такъ що за 1 вагонъ платить ся лише 10 кр. за кождый кильометръ. Зниженье то обовязує однакъ лише вже до кôнця сего мѣсяця и то для транспортôвъ на цѣлый вагонъ то єсть на 100 мѣхôвъ. Хто хоче користати зъ того зниженя, мусить выстарати ся въ староствѣ о цертификатъ (т. зв. „кумулятивъ“) и выслати єго до фабрики, въ котрôй замовляє ся штучный навозъ. — *Антоній Глодзиньскій.*

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 14 серпня. Тутешный комітетъ ôрменьскій подавъ міністрови дѣлъ заграничныхъ Ріботови петицію, щобы Франція вставилась за Ôрменами у Порты и спонукали єи, щобы она завела реформы въ Ôрменіи.

Петербургъ 14 серпня. Высылка войска на маневры пôдъ Нарву вже розпочала ся. По спôльныхъ маневрахъ на Волыни мають ґенерали Гурко и Драґомировъ выступити яко противники и вести дальше маневры.

Вѣдень 15 серпня. Приѣхавъ тутъ король румуньскій и конферувавъ заразъ двѣ годины зъ ґр. Кальнокимъ. Опôсля оглянувъ король выставу. Нинѣ рано выѣхавъ король до Ишль.

Берлинъ 15 серпня. Цѣсарь ôдъѣхавъ доперва вчера до Россіи; зъ цѣсаремъ поѣхавъ и ґен. Капріві.

Бѣлградъ 15 серпня. Король Милянъ выѣде около 20 с. м. до Карльсбаду и перебуде тамъ чотиры недѣлѣ. Зачувати, що кн. Петро Караджорджевичь думає покинути Чорногору и хоче остати въ Россіи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Семань въ Стан. Мы вже тôлько разôвъ оповѣщували що дописей безименныхъ або псевдонімныхъ не мѣстимо спустутись, чи то, що пишесь, єсть правдою?

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ днѣхъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института** (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНѢ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку **на лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 4—50

☛ **Передплату принимає книгарня Ставропигійского Института во Львовѣ, Руская улиця ч-ръ 3.**

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ обліґаціи довгу державного
Зелѣзничѝ обліґаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 137—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѝ пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ

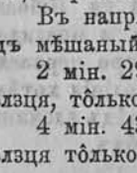

годинникарь
перше **А. ВАЙҐЕЛЬ**
у Львовѣ улиця Театральна число 16,
поручає свôй богатый
складъ годинникôвъ
золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ
спроваджуваныхъ зъ перворядныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ. 3576
Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконує сôвестно и пôдъ ґарантією.

Зъ весною!

Зъ фабрики братôвъ Шулякевичѣвъ:
Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсница** зр. 6. *loco стація зелѣзница.*
Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выконанѝ.

55	центиметр. довгѝ, середно-широкѝ по	45	кр.
60	„ „ „ „	50	„
70	„ „ „ „	60	„

☛ За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку. ☚ Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшѝ по 40 кр. На пять кільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ.
и филіи.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.
РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ
и фабрина навчуковыхъ русскихъ штампілій
зъ доброго вульканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѝ пôдписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, такожь штампиліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 2-12

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ
Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.
въ Перемышли
улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѢ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехніковъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѢ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ виный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
3319 18—20 *основанѝ въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыжня **свѣжѝ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника ☛

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

☛ Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѝ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	½ клгр	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	ч-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
принимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовує ихъ по
4½% на рôкъ.
2219 51—?

Товариство имени Шевченка
(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)
має на складѣ и продає слѣдуючѝ книжки:

Правда“	письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII. . .	2·— кр.
„	XI (1878) 2 томы	1·— „
„	XIII (часть літературна)	—·50 „
Доповненье до Правди, Ивана Франка	. . . . .	1·— „
„Зоря“	письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3·— „
„	рочники VIII (1887) IX (1888) и X (1889) по . . .	5·— „
Д-ръ Ом. Огоновскій.	Исторія руск. літературы I	1·70 „
„ „ „	Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 1	1·20 „
„ „ „	Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 2	1·80 „
„ „ „	Studien auf dem Gebiete der ruth Sprache	2·25 „
Костомарів:	Руська исторія в житепис. 3 томы . .	1·50 „
Шевченко,	поезіи (друкованѝ въ бібл. Зорѣ) ч. I и ч II по	—·35 „
Драгоманів.	Галицко-руске письменство	—·15 „
Куліш.	Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1·— „
„	Хуторна поезія	1·— „
„	Крашанка	—·35 „
Федьковичь.	Довбуш	—·10 „
„	Як козам роги виправляють	—·10 „
Д. Млака:	Руська хата, Буков. Альманах	1·20 „
Нечуй.	Повісти и оповідання	—·30 „
„	Світогляд украиньского народа	—·50 „
„	Кайдашева сімья	—·80 „
Ф. Заревич:	Бондарівна	—·10 „
Григоріевичь:	Соколики комедія	—·35 „
„	Тато на заручинахъ, ком.	—·20 „
Дроздъ:	Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.) . . .	—·50 „
А. Могильницкого	письма (выд. Зорѣ)	—·35 „
Горницкій.	Орлеаньска Дѣва, перекл. стих. . . .	—·50 „
Гуцулъ и Гуцулка,	двѣ картины олѣйнѝ по	—·50 „
Пямяткове число	„Зорѣ“ въ ювилей Русалки Днѣстровои .	—·35 „
Апоґрифична	література. Д-ръ Ом. Калитовскій . . .	—·35 „
Провідні	идеі въ письмахъ Тар. Шевченка О. Партыцкій .	—·35 „
Народнѝ	оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—·32 „
Етноґрафія	Славянщины	—·12 „
О розумнôмъ	выхованю дѣтей	—·12 „
Надельмаєръ	апостолъ свободы Мих. Царь	—·10 „
Повѣсти	Ник. Устіяновича	—·85 „
Одисеєві	плавники	—·10 „
Страстный	четверъ Ник. Устіяновича	—·45 „
Месть	верховинця Ник. Устіяновича	—·35 „
Марта Борецка,	оповѣданье историчне Ил. Грабовича . .	—·32 „
Гальшка	*княгиня* Острожска, истор. опов. Изид. Шараневича	1·— „
О выхованю.	И Н. Пôдручникъ для женщинъ	—·30 „
Темнѝ	мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ, О Партыцкій .	1·40 „
Жѣночa	неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35 „
Захаръ	Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII. И. Франко.	1·30 „
Зъ рôжныхъ	краѣвъ и народôвъ Денисъ	—·20 „
На добродѣйнѝ	цѣли, комедія Гр. Григоріевича . . .	—·30 „
Boa Constrictor	Ивана Франка	—·35 „
Слово о полку	Игоревôмъ Ом. Партыцкій	—·80 „
Скандинавщина	въ давнôй Руси, Ом. Партыцкій	—·20 „
Обрусителѣ,	повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60 „
Законъ	о загальнôмъ ополченю	—·45 „
Соціялисты	межи семинаристами, О. Обачный	—·30 „
Оповѣданя,	Ник. Гоголя	—·35 „
Вечерниці,	Ник. Гоголя	—·10 „
Григ.	Квѣтка, Маруся	—·17 „

Глядає ся учителькы
до удѣлюваня гры на фортепіянѣ. Особы, котрѣ бы могли заразомъ обняти науку въ народнôй школѣ мѣсцевôй, будуть передъ другими увзглядненѝ. Зголошеня приймає **В. Филиповскій парохъ въ Беньковцяхъ почта Пôдкамѣнь пôдъ Рогатиномъ.**

Русинъ лѣтъ 26, проживаючій въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки, зъ образованьемъ галицкихъ школъ реальныхъ, желавъ бы вôйти въ переписку зъ панною (Русинкою) чесною и образованою въ цѣли матримоніяльнôй. Просить ся надсылати листы зъ фотоґрафією пôдъ адресою: **A. Szkolnicki, Bellewod Wyo. Laramie Co. U. S. America.** За дискрецію ручить ся.

Хто бы зъ Всч. Отцевъ духовныхъ
маючихъ своихъ сынôвъ въ школахъ середныхъ — особливо близько пôдъ Львовомъ — желавъ помѣстити на власнôмъ и мôцнôмъ виктѣ и станціи пôдъ добрымъ доглядомъ — зволить зголоситись до о. Д. Бородайкевича въ Станкôвцяхъ, почта Березднôвцѣ.

☛ Просимо нашихъ Вп. Читателѣвъ подати на руки нашои Редакціи звѣстку, **де перебуває теперь трупа театральна п. Ом. Бачиньского?**

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне
А. ПШИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хусткы, краватки, шлийки, рукавички и т. п.
2537
поручає найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТôВЪ ЛЯНҐЕРôВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Для Всечестного Духовенъства
поручає всякій приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ
3604 2—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Складъ сукна и готовыхъ одягôвъ
мужескихъ и дѣточихъ
пôдъ фірмою
Давидъ Шварцвальдъ
перенесеный
зъ улицѣ Галицкои ч. 8.
на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнѝ средства маетковѝ а такожь навязанѝ безпосереднѝ зносины зъ першорядными фабриками якъ краевыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публицѣ товаръ доббрыои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѝ листовнѝ замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволотно, высылаючи на жеданье дотычнѝ пробки оплатно. 3109 49—?

Дякуючи за теперѣшнѝ взгляды поручаю ся и на дальше
зъ поважаньемъ
Давидъ Шварцвальдъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Линску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 176. Львôвъ, Субота 4 (16) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Пригадуємо нашимъ Впов. Передплатникамъ, що вже скôнчивъ ся першій пôврôкъ, тожь и крайна пора вырôвнати всякѣ залеглости и надсылати передплату на слѣдуючій пôврôкъ. Зъ кождымъ чвертьрокомъ управильнюєсь накладъ нашои часописи, тому мусѣла бы наша Адміністрація здержати высылку всѣмъ тымъ, що або не вырôвнали своєи передплаты або не ôдновили єи на слѣдуючій пôврôкъ. Гадаємо, що ся пригадка выстане, щобы оминути ненаручнои якъ для насъ такъ и для Вп. Передплатникôвъ перервы у высыланю часописи.

У Львовѣ, дня 4 (16) серпня 1890.

Резиґнація Маршалка краєвого ґр. Яна Тарновского єсть фактомъ довершенымъ и о скôлько нинѣ вже можна судити, ледви чи буде змѣненымъ. Одинъ зъ дневникôвъ польскихъ говорить на той тематъ: „Занадто добре знаємо характеръ и вдачу пана маршалка ґрафа Тарновского, а щобы мы бодай на хвилю могли допускати, що єму ишло о выкликанье якогось ефекту театрального, хвилевого, и що удасть ся наклонити єго, щобы взявъ назадъ свою резиґнацію. Пересвѣдчень ôнъ надто зрѣлыхъ, характеру надто мужеского, ащобы попередъ не бувъ глубоко и поважно застановлявъ ся надъ намѣренымъ крокомъ и надъ наслѣдками єго. Вѣримо, що ґр. Тарновскій впередъ усе розваживъ, — а по такôй розвазѣ, рѣшившись на резиґнацію трудно допускати, щобы мôгъ думати взяти єи назадъ. Отже ще разъ повтаряємо, що резиґнацію маршалка, хочь она ще не принята, уважаємо за довершену.“

Про саму резиґнацію можемо уже подати деякѣ близшѣ вѣсти. Вô второкъ маршалокъ переславъ бувъ свою резиґнацію черезъ возьного выдѣлу краєвого до президіи намѣстництва до рукъ власныхъ намѣстника. А позаякъ намѣстникъ на той часъ выѣхавъ бувъ до Буска, то маршалокъ выславъ туды свою резиґнацію листовно за зворотнымъ рецепісомъ. Змѣстъ листу уже знаный нашимъ читателямъ: маршалокъ просить, щобы именованье наступника єго могло наступити якъ найскорше, по змозѣ передъ зборами послôвъ на сегорôчну сесію; до часу-жь заименованя нового маршалка ґр. Тарновскій лишить ся на своѣмъ становищи и повнити буде свôй урядъ.

Kurjer Lwowski довѣдуєсь, що резиґнація ґр. Тарновского выкликала у намѣстника ґр. Баденього вражѣнье дразливе. Оба-жь они ще недавно були въ Короснѣ на выставѣ и при закладинахъ камѣня угольного пôдъ тамошну школу ткацку, — отже маршалокъ мавъ нагоду бодай натякнути що-небудь про своє намѣренье, котре не приходить такъ нагло безъ передуманя напередъ, и о котрôмъ знало близше окруженье маршалка.

О причинахъ резиґнаціи маршалка ходять рôзнѣ вѣсти. Мы ôдъ себе указали вже вчера на деякѣ причины, хочь, очевидно, се не одинокѣ. Безперечно зложились на то причины приватнои и публичнои натуры. То правда, що пôдносить нинѣ одинъ польскій дневникъ, що ґр. Тарновскій уже пôдъ напоромъ принявъ достоиньство маршалка, не маючи охоты брати на свои плечѣ обовязкôвъ нелегкихъ, и не чуючи въ собѣ покликаня до такого становища; „волѣвъ господарювати на рôли, нѣжь бути першимъ бюрократомъ въ краю“. Въ урядѣ маршалка ґр. Тарновскій що-разъ бôльше стававъ здеґустованымъ и кôлька разôвъ заявлявъ се своимъ близшимъ. Якъ мы вже згадували, торôкъ ще пôдчасъ сесіи соймовои кружила вѣсть, що ґр. Тарновскій заразъ по сесіи подасть свою резиґнацію. Се, вправдѣ не наступило, протягнулось ажь доси, але все-таки торôчна сесія сойму була остатна, котрôй ôнъ проводивъ. Сподѣвана резиґнація наступила нагло, перед сесією соймовою. Чи була яка особлива причина до тои наглости? Безперечно була. Потверджує се Dziennik Polski, тôлько не подає єи до прилюднои вѣдомости, бо, каже, „мôгъ бы въ розгарѣ дискусіи сказати за богато, чимъ бы деякѣ сферы могли уразити ся; могло бы єму вырвати ся слово, котре бы прикро вразило десь у горѣ“ — а на се, каже, доволѣ ще часу.

Про дѣяльнôсть ґр. Яна Тарновского на становищи маршалка заговорять усѣ почитателѣ и непочитателѣ єго ажь тогдѣ, коли буде ôдходити, а поки-що важнѣйше для всѣхъ нинѣ пытанье: хто буде єго наступникомъ? хто обôйме булаву маршалкôвску? Рѣшаючѣ сферы будуть мусѣли зрѣло застановити ся, кому ôддати сей важный и тяжкій урядъ, особливо въ нинѣшнôй хвили, коли зъ однои стороны и межи Поляками въ соймѣ запанували острѣйши антаґонізмы и въ ôдносинахъ Русинôвъ до Полякôвъ настала хвиля рѣшаюча, бо-жь справедливо сконстатувала недавно навѣть одна вѣденьска ґазета (Wien. Allg. Ztg.), що політичный роздоръ межи обома народностями въ Галичинѣ, дôйшовъ въ теперѣшнôй хвили до небувалои завзятости... Станьчики высувають кандидатуру ґр. Яна Стадницкого, але-жь справедливо замѣчає Kurjer Lwowski, що годѣ прецѣнь „аґента Länderbank у“ форитувати на маршалка... На серіо можна брати кандидатуры лише: Адама Сапѣги (тôлько що недужій), Евстахіа Санґушка и Юрія Чарторыйского.

Въ справѣ реформы закона дорогового.

III.

Выконуванье приписôвъ закона и реґуляміну о способѣ покрываня потребъ матеріялу деревляного для дорôгъ громадскихъ насуває трудности адміністраційнѣ и правнѣ сумнѣвы, котрѣ въ практицѣ заєдно повторяють ся. Выдѣлъ краєвый доводить, що, наколи бы престація въ матеріялѣ деревнôмъ и на дальше мала бути задержана, треба бы престаційный обовязокъ двôрского обшару до выдаваня всего потрѣбного матеріялу означити въ законѣ ясно и выразно. Такій способъ покрываня потребъ матеріялу деревляного уважає выдѣлъ краєвый за єдино ôдповѣдный и конечный.

Въ суперечности до сего погляду єсть внесенье пос. Ст. Єнджейовича, котрый хоче престацію въ матеріялѣ заступити сталымъ рôчнымъ 5% додаткомъ до податкôвъ, накладанымъ на обшары двôрскѣ, а въ части такожь и внесенье пос. Сѣчиньского, жадаюче, щобы обшаръ двôрскій выдававъ що-рôчно матеріялъ въ вартости 5%-ого додатку до податкôвъ безпосередныхъ, а єсли не выдасть въ тôй вартости, т. є. єсли матеріялу въ такôй вартости не буде потрѣбно, щобы тогдѣ сплачувавъ остаючу належнôсть до повѣтового фонду громадскихъ дорôгъ. Отже оба внесеня стремлять до заступленя дотеперѣшнои, що-до высоты нерôвнои, бо ôдъ потребы зависимои престаціи въ матеріялѣ деревлянôмъ, престацією сталою. Однакъ выдѣлъ краєвый гадає, що внесеня на пôдвысшенье престаціи въ матеріялѣ деревнôмъ не дадуть ся оправдати. Новеля дорогова зъ р. 1885 мала на оцѣ зрôвнанье громадъ и обшарôвъ двôрскихъ пôдъ взглядомъ повинностей дороговыхъ, а засада тота обявила ся въ постановѣ новелѣ, котра потягнула обшары двôрскѣ до поношеня престаціи въ роботѣ на рôвнѣ зъ громадами. А лишь очевидна потреба и намѣренье, щобы якъ найменче ôддаляти ся ôдъ давного закона, опертого на довголѣтнôмъ звычаю, були причиною, що полишено престаціи въ матеріялѣ деревлянôмъ зъ ôдповѣднымъ обмеженьемъ. Отже тота престація має уважатись за повиннôсть надзвычайну, а по-части и за перехôдну. Постанова закона, що обшаръ двôрскій має выдати лише тôлько матеріялу, кôлько потрѣбно, може заохотити властителѣвъ обшарôвъ двôрскихъ до постепенного увôльнюваня себе ôдъ того надзвычайного тягару черезъ будованье тревалыхъ мурованыхъ мостôвъ, спустôвъ и каналôвъ, замѣсть деревляныхъ.

Выдѣлъ краєвый пôдносить дальше, що пôднесена то тутъ то тамъ гадка, мовь-бы обшары двôрскѣ поносили розмѣрно менчѣ тягары дороговѣ, якъ громады, показуєсь хибною, бо оно єсть зовсѣмъ навпаки. Ôдношенье тягарôвъ дороговыхъ въ громадахъ на двôрскихъ обшарахъ въ цѣлôмъ краю обчислене на єдино-раціональнôй пôдставѣ, т. є. на комбінаціи густоты населеня зъ скôлькостію тягла, выражає ся цифрами 9 : 1. Обчислене-жь выказало, що вартôсть престаціи въ роботѣ уже зъ 3% додаткомъ, оплачуванымъ до повѣтового фонду дорôгъ громадскихъ на пôдставѣ новелѣ дороговои зъ 1885 р. выносить въ приближеню квоту въ громадахъ сельскихъ и мѣсточкахъ 1,350.641 зр., а на обшарахъ двôрскихъ 120.260 зр. Сумы сѣ стоять до себе въ ôдношеню якъ 11·3 : 1. Наколи-жь увзгляднити надзвычайну престацію обшарôвъ двôрскихъ въ матеріялѣ деревлянôмъ, принявши, що обшары двôрскѣ выдають рôкъ-рôчно матеріялу въ загальнôй вартости не 5% а лише $2^1/_2$% додаткôвъ до податкôвъ безпосередныхъ ними оплачуваныхъ, то выйде, що обшары двôрскѣ вже поносять тягары розмѣрно бôльшѣ ôдъ громадъ сѣльскихъ и мѣсточковыхъ, анѣжь се выпадає зъ пропорціи 9 : 1.

По гадцѣ краєвого выдѣлу збôльшенье высоты престаціи въ матеріялѣ деревнôмъ не дасть ся оправдати, тожь треба лишити престаціи въ матеріялѣ деревнôмъ характеръ перехôдный и задержати обовязокъ давати матеріялъ деревляный въ натурѣ, а зô взгляду на небезпеченьство комунікаціи и улекшенье адміністраціи, треба выразно зазначити, що обшаръ двôрскій має выдати весь матеріялъ потрѣбный до будовы и удержаня дорôгъ громадскихъ а за те служило бы єму право боніфікаціи, о скôлько пересѣчна вартôсть названого матеріялу перевысшала бы 5% податкôвъ безпосередныхъ, оплачуваныхъ двôрскимъ обшаромъ.

Усуваючи недогоды адміністраційнѣ треба бы, пôсля гадки выдѣлу краєвого, усунути и сѣ правнѣ сумнѣвы та суперечности, котрѣ мѣстять ся въ постановахъ дороговои новелѣ, а котрѣ ôдносять ся до покрытя потребъ матеріялу деревного для дорôгъ громадскихъ, а именно §§. 12 и 26 закона дорогового.

Увзглядняючи ôдносины мѣстъ бôльшихъ, уже новелею зъ р. 1885 замѣнено въ тыхъ мѣстахъ, що платять податокъ домово-чиншовый и для котрыхъ выданый бувъ законъ будôвничій въ р. 1882, престацію въ роботѣ на примусову сплату еквіваленту тои престаціи въ готôвцѣ, въ той способъ, що квоту грошеву выпадаючу яко добутокъ изъ загальнои сумы стоячихъ до розпорядимости днѣвъ престаційныхъ и цѣны дня пѣшого, установленои повѣтовою радою, розложено на всѣхъ обовязаныхъ до престаціи въ ôдношеню ро оплачуваныхъ податкôвъ безпосередныхъ. Такій еквівалентъ въ готôвцѣ оплачує до теперь 19 мѣстъ. То-жь пôсля гадки выдѣлу краєвого належить завести таку примусову сплату еквіваленту дороговои престаціи въ готôвцѣ такожь и въ тыхъ мѣстахъ, котрѣ, що до своихъ економічныхъ и адміністраційныхъ ôдносинъ не рôзнять ся ôдъ мѣстъ повысше означеныхъ, особливо-жь для мѣстъ, для котрыхъ выдано новый законъ громадскій зъ 1889 р.

Що-до прочихъ мѣстъ и мѣсточокъ, то не накладаючи въ тôмъ взглядѣ примусу, треба бы, пôсля гадки выдѣлу, лишити доволѣ ôдповѣднымъ громадамъ, а взглядно узнаваню радъ повѣтовыхъ, якъ такожь рѣшеню краєвого выдѣлу и намѣстництва, чи громады тѣ мають задержати на дальше престацію въ роботѣ, чи замѣсть неи сплачувати еквівалентъ готôвкою.

Выдѣлъ краєвый иде ще дальше и пропонує, щобы и тымъ громадамъ сѣльскимъ, котрѣ можуть платити еквівалентъ престаціи дороговои и самѣ зажадають заведеня того еквіваленту замѣсть престаціи въ роботѣ, дати можнôсть до замѣны въ способъ закономъ показаный. Замѣна престаціи въ натурѣ на еквівалентъ въ грошехъ, — по гадцѣ выдѣлу краєвого — може бути допущена лише въ громадахъ богатшихъ, котрымъ лекше о готовый грôшь и котрѣ власными средствами суть въ силѣ заспокоити потребы дороговѣ безъ помочи повѣту, а именно повѣтовыхъ фондôвъ дорôгъ громадскихъ. Въ наслѣдокъ того громады, оплачуючѣ еквівалентъ въ грошахъ, мусѣли бы бути выключенѣ ôдъ звязку конкуренційного зъ повѣтовымъ фондомъ дорôгъ громадскихъ, а не маючи права до пôдмогъ зъ тыхъ фондôвъ, вносили бы 3% сталого додатку дорогового лише на мѣсцевый фондъ дороговый.

Пропонованѣ повысше постановы що-до оплачуваня еквіваленту дорогового мають годити зъ собою обѣ противнѣ системы престаційнѣ, бо розкладъ тягарôвъ на дороги громадскѣ, опертый на комбінаціи престацій въ натурѣ зъ додатками до податкôвъ безпосередныхъ, ôдповѣдаючій найбôльше економічному положеню нашого убогого краю, мôгъ бы при примѣненю наведеныхъ постановъ, въ мѣру зросту заможности громадъ, уступати поволи системѣ опертôй выключно на податку, тамъ, де громады и повѣты самѣ хотять тои замѣны.

Посолъ Ст. Єнджейовичь внѣсъ такожь, щобы знести заряды дороговѣ, а здати адміністрацію дорôгъ громадскихъ зовсѣмъ на повѣтовѣ рады. Та вже дорогова комісія соймова пôднесла въ тôй справѣ въ своѣмъ справозданю, що ôдданье цѣлои адміністраціи дорôгъ повѣтовыхъ репрезентаціямъ повѣтовымъ було бы наложеньемъ на нихъ тягару обовязкôвъ, котрѣ перевысшали-бъ ихъ силы, а кошты адміністраціи повѣтовои въ наслѣдокъ того значно зросли бы. На внесенье пос. Єнджейовича згодилось безусловно лише 10 радъ повѣтовыхъ, 5 радъ повѣтовыхъ жадає лишень змѣны складу нинѣшныхъ зарядôвъ дороговыхъ, а 32 радъ повѣтовыхъ зовсѣмъ не годить ся на знесенье дотеперѣшныхъ зарядôвъ дорôгъ громадскихъ. И выдѣлъ краєвый єсть такожь тои гадки, що дотеперѣшнѣ заряды дороговѣ треба лишити и на дальше, и то зъ теперѣшнымъ ихъ складомъ при ôдповѣднôмъ спôвъ удѣлѣ повѣтовыхъ делеґатôвъ. Але зъ другои стороны выдѣлъ краєвый уважає потрѣбнымъ усунути головнѣ хибы и трудности дотеперѣшного уладженя громадскихъ дорôгъ. Въ тôй цѣли треба бы подѣлити громадскѣ дороги на двѣ катеґоріи с. є. на важнѣйшѣ и звычайнѣ. Звычайнѣ дороги громадскѣ полишити теперѣшнымъ зарядамъ дороговымъ, а важнѣйшѣ ôддати въ зарядъ повѣтовымъ выдѣламъ. Такій подѣлъ давъ бы можнôсть вытворити въ краю цѣлу сѣть орґанічну важныхъ дорôгъ громадскихъ, приспорюючи краєви лѣпшихъ дорôгъ комунікаційныхъ, котрыхъ добре удержуванье не було бы вже зависиме ôдъ доброи або лихои волѣ, ôдъ слабыхъ ще нинѣ интелектуальныхъ силъ деякихъ членôвъ заряду громадскихъ дорôгъ. О скôлько зъ дотеперѣшныхъ датъ вносити можна, буде въ краю около 8.000 кільометрôвъ такихъ важнѣйшихъ дорôгъ громадскихъ, звычайныхъ же около 36.000 кільометрôвъ. А вже-жь, треба бы подумати и о жерелахъ, зъ котрыхъ можна бы покрывати бôльшѣ выдатки, сполученѣ зъ будовою и стараннымъ удержуваньемъ тыхъ дорôгъ. Выдѣлъ краєвый гадає, що въ случаяхъ, коли-бъ крôмъ 3% сталого додатку було потрѣбно ще бôльше нѣжь 7% додатку до податкôвъ на дотацію для повѣтового фонду дорôгъ громадскихъ, повиненъ бы тогды прийти тому фондови въ помôчь фондъ краєвый.

Теперь єсть 85 мытъ приватныхъ на пôдставѣ давныхъ концесій правительственныхъ, выданыхъ безъ обмеженя часу треваня побору. Позаякъ дохôдъ зъ мыта має служити на удержанье наложеного мытомъ предмету, тому, по гадцѣ выдѣлу краєвого, треба бы конечно завести контролю надъ тыми мытами, а се удалось бы лишь тогды, коли-бъ концесіи такѣ мусѣли бути ôдновленѣ въ дорозѣ законодавчôй. Рôвножь гадає выдѣлъ краєвый, що часть доходôвъ зъ оплатъ торговыхъ побираныхъ громадами по мысли закона промыслового, повинна бути ужита на потребы дорôгъ, улиць и базарôвъ зуживаныхъ незвыклымъ способомъ черезъ торги и ярмарки.

Вкôнци порушує въ своѣмъ справозданю выдѣлъ краєвый справу садженя деревъ при дорогахъ публичныхъ, котра доси неупорядкована головно черезъ те, що пôсля гадки бôльшои части радъ повѣтовыхъ дотеперѣшный устрôй громадъ не дозволює правильного выконуваня приписôвъ мѣсцевои поліціи, отже и не дає запоруки, що дерева засадженѣ при дорогахъ, дадуть ся опôсля удержати. На се выдѣлъ краєвый примѣчає: Єсли можна надѣятись, що пôдняти вже по-части реформа громадска огорне незадовго постепенно цѣлый край, а єсли кромѣ того пропоноване выдѣломъ ôдданье заряду важнѣйшихъ дорôгъ громадскихъ выдѣламъ повѣтовымъ потягне за собою установленье службы дороговои на просторони обôймаючои менше-бôльше $^1/_5$ часть всѣхъ дорôгъ громадскихъ, а се улекшить надзôръ надъ плеканьемъ деревъ, — прийшла вже пора, щобы за примѣромъ иншихъ краѣвъ, при нагодѣ змѣны дорогового закона управильнити рѣшучо справу обсаджуваня деревами публичныхъ дорôгъ, а именно краєвыхъ, повѣтовыхъ и важнѣйшихъ громадскихъ.

Зъ нашои хаты.

[Де-що про нашѣ селяньскѣ ôдносины.]

V.

Хто бувавъ по торгахъ та ярмаркахъ по нашихъ и бôльшихъ и менчихъ мѣстахъ, той ôдъ разу запримѣтивъ, що всяку спродажу и купно захопили жиды въ свои поганѣ руки. Нѣ, мы не вороги жидôвъ зъ прінціпу або зъ якогось упередженя; мы радо згодились бы, яко автохтоны сего краю на то, щобы жиды, маючи рôвне право зъ нами, честно, совѣстно та безъ вызыскуваня нашого елементу трудились на своє удержанье, — але на таку несовѣстну роботу, яку они ведуть нинѣ зъ всякою импертіненцією, мы згодитись не можемо. Я бувавъ по ярмаркахъ въ Ряшевѣ, Короснѣ, Небыльци, Фриштаку, Ярославли, Букôвску, Сяноцѣ, Любачевѣ, Мостискахъ, Чешановѣ, Белзѣ, Угновѣ, Равѣ рускôй, Самборѣ, въ Комарнѣ, Дрогобичи, Щирци, Николаєвѣ, Стрыю та другихъ, а всюды-всюды знайшовъ я тоту несовѣстнôсть, той пôдступъ, тоту хапчивôсть та пôдлоту. Безъ жида не тôлько нашъ хлопъ, але навѣть интеліґентный чоловѣкъ нѣчого анѣ не купить, анѣ не спродасть; а нашѣ дворы мають своихъ факторôвъ, котрымъ добре платять за то, що они служать имъ за посередникôвъ при кождôмъ купнѣ и продажи. Нѣчимъ нинѣшна праса, нѣчимъ анонсы, нѣчимъ почта въ порôвнаню зъ такими факторами, — они про все знають, знають навѣть кишеню своєи жертвы, знають всѣлякѣ интересы и въ найдальше положеныхъ мѣстахъ, знають душу и характеръ чоловѣка, и зъ-легонька та зъ-далека умѣють они обмотати не тôлько поодиноке индівідуумъ, але цѣлѣсеньку сторону такъ, що на торзѣ въ мѣсточкахъ — они панами ситуаціи.

А якъ тй жиды туманять нашихъ селянъ, то неразъ дивишь ся и своимъ очамъ вѣрити не хочешь. Всюда по кôнськихъ та товарячихъ торговицяхъ по нашихъ мѣстахъ въ торговй днѣ можна здыбати множество обдертыхъ плюгавыхъ жидôвъ, котрй анѣ нѣчого не купують анѣ не спродають. Цѣлый неторговый день лежать они бездѣльно на якому барлозѣ, сварять ся зъ своими плюгавыми жѣнками та бахорами, — лише въ торговый день не тôлько зъ мѣсцевого мѣсточка, але и зъ другихъ мѣстъ злѣтають ся они на торговицю, щобы чужимъ добромъ обловитись. У всѣхъ нихъ нема часами зломаного дутка въ кишени, а прецѣнь, если тôлько де на торговици побачуть, що хлопъ, панъ або священикъ добиває торгу о якогось коня, корову або вола, чи то купуючи, чи продаючи, обступають его, торгують, вганяють въ грошѣ, а потôмъ ôдогнавши купця, ôдскакують и самй, полишаючи самого властителя зъ своимъ товаромъ. Такимъ драбамъ та голотяпакамъ обдертымъ хочь-не-хочь мусишь оплатити ся, мусишь кинути реньскій-два, если не хочешь голѣручь вернути зъ ярмарку до дому. А замѣтна рѣчь, що на цѣлу тоту пôдлу роботу дивить ся поліція, глядить жандармерія, знає докладно кождого такого обôрванця и позваляє культівувати ему его ремесло.

Ще гôрше веде ся по нашихъ торгахъ зô збôжемъ. Часописи неразъ нотують, що на торгахъ пшениця за 100 клґр. платить ся 8 зр., жито 7 зр., овесъ 7 зр. и т. д., але пошукайте такого совѣстного купця по нашихъ мѣстахъ, котрый бы подавъ за спродаване ему и найкрасше збôже таку цѣну! На торгахъ мало-мѣскихъ, на торгахъ, де збуває свôй продуктъ селянинъ, — тамка цѣна о пôвъ низша, бо еи установляє оденъ або два дуки-богатирѣ жиды. Я знаю въ кôлькохъ мѣсточкахъ галицкихъ такихъ богачѣвъ жидôвъ, котрй скуповують збôже, ленъ, сѣмя, фасолю та друге по торгахъ. Въ день передъ ярмаркомъ скликують они до своеи хаты бѣдныхъ жидôвъ, своихъ аґентôвъ, тымъ обѣцюють по 20, 30 або 40 кр. за то, що цѣлый день будуть увивати ся помежи хлопскй возы, будуть торгувати та сторговане збôже спроваджувати до хаты богатого жида, де ôнъ хлопови выплачує. Напередъ богатый гуртовый жидъ установляє своимъ аґентамъ найвысшу цѣну за поодиновій продуктъ и тои цѣны нѣкотрый жидокъ переступити не може; цѣна тота держить ся черезъ цѣлѣсенькій день на торзѣ и залежить тôлько ôдъ волѣ богача жида, бо псувати еи, пôдганяти въ гору другому жидови зъ иншого навѣть мѣста не вôльно; за се потягнено бы его передъ рабіна, а може и обложено бы клятвою. Аґентамъ-жидамъ, що вганяють ся помежи возы, часами обѣцює купець ще по 1 кр. кôрцевого або по 1 кр. ôдъ 10 кільо клакôвъ купленыхъ ними та фасолѣ. Се ихъ заробокъ и за се они горлають, сварять ся зъ хлопами, кленуть, присягають ся, сѣпають ся зъ людьми та выправляють Богъ зна' що. Часами богачѣ купцѣ жиды зъѣжджають ся зъ сусѣдныхъ мѣстъ и тамъ на мѣсяць або два устанавляють цѣну збôжа та хлопского продукту, зобовязуючи ся нѣколи и пôдъ нѣякимъ условіемъ цѣны тои не переступати.

Наколи-бъ жидôвскій ритуалъ не заказувавъ торгувати имъ безрогами, то и зъ тымъ товаромъ велось бы такъ само по нашихъ торгахъ, и въ нашихъ рукахъ не лишилось бы нѣчого, лише чорна праця; хосенъ же зъ неи потрафили бы жиды змонополізувати.

Населенье нашого краю, а переважно руске населенье Галичины займає ся по-найбôльше управою рôлѣ, а чи-жь суть зъ нашои народности якй купцѣ, котрй бы скуповували землеплоды та ôдставляли ихъ за границю?! не вже-жь сей товаръ такъ не интратный що нимъ и торгувати не оплатить ся?! чи-жь мусимо мы его полишити только на то, щобы наплывовый елементъ при его купнѣ и продажи робивъ золотй интересы, вызыскувавъ нашу працю, нашимъ потомъ и кровію набивавъ свои кишенѣ та й ще, смѣючи ся зъ нашого нерозуму, зъ нашои легкодушности, стававъ при кождôй нагодѣ супротивъ насъ?! Спорадично и на тôмъ поли нѣчого мы не вдѣемо, роздроблеными силами мы не можемъ оперти ся хорошо зорґанізованôй фалянзѣ, — однакъ товариства, котрй бы заняли ся щиро та совѣстно торговлею нашого збôжа, скуповуючи его частково, а опôсля ôдставляючи гуртовно за границю, а такожь продаючи и въ краю потребуючимъ зъ малымъ баришемъ, — могли бы не тôлько опертись, але и зробити конкуренцію несовѣстности та безличности жидôвскои торговлѣ.

Чи-жь потребуемъ ще згадувати, що нинѣ множество працѣ нашого промыслу та ремесла вспѣли жиды такожь загарбати въ свои руки, а засыпаючи торги всякою тандитою найгôршои роботы и найлихшои якости, зробили зависимыми ôдъ своеи волѣ нашихъ ремѣсникôвъ. Про се гарно и подрôбно розказавъ въ „Дѣлѣ“ п. Гарасимовичь, нинѣшный директоръ „Гуцульскои Спôлки“.

Розлоге и пусте поле лежить передъ нами та жде на нашу интеліґентну верству, щобы она допомогла народови его обробити. Податлива душа нашого люду жде на то, щобы поправленою шкôльною просвѣтою ублагороднити еи, показати ѣй цѣль житя на земли, розкрыти змаганя цѣлого чоловѣцтва, здобутки розуму, та уоружити такими прикметами та такою силою, котрою людъ нашъ змôгъ бы оперти ся всякôй злобѣ и пôдступови. Если бъ мы сю розлогу ниву занедбали и лишили еи пôдъ опѣкою нашихъ недругôвъ, — мы бы сповнили грѣхъ не тôлько супротивъ нашои націи, але и супротивъ цѣлого чоловѣцтва, бо прецѣнь обовязкомъ кождого есть — заступити ся за слабшимъ, котрый паде въ нерôвнôй борбѣ зъ своимъ противникомъ.

Сава Сливичь.

Дописи „Дѣла“

Зъ Вѣдня 13 н. ст. серпня 1890.

[Viertes deutsches Sängerbundfest.]

Вѣдень не стративъ нѣчого и теперь въ огôрковôмъ сезонѣ на повазѣ, репрезентованôй числомъ населеня. Убутокъ досыть значнои части постôйно осѣлыхъ Вѣденцѣвъ пôднесли ще — по-надъ точку рôвноваги чужинцѣ, надтягаючи сюды зъ усѣхъ сторôнъ разъ на господарско-промыслову выставу, другій разъ на велике народне торжество нѣмецке, до котрого симъ разомъ выбрали собѣ усѣ Ґермане наддунайску столицю. Єсть се именно загальный збôръ спôльного нѣмецкого дружества спѣвакôвъ (Deutscher Sängerbund) сполученый зъ великими концертами, забавами и т. п.

О нѣмецкôмъ тôмъ торжествѣ поговоримо обширнѣйше власне тому, щобы нашй люде довѣдались, якъ другй роблять а про те щось и мають. Зъ тои причины я й выстаравъ ся у комітету о карту вступу до льожи журналістôвъ для Редакціи „Дѣла“, щобы здати хочь коротку справу зъ нѣмецкого того торжества.

Нѣмцѣ взагалѣ спеціялісты до робленя зъ мухи вола, де ходить о народну маніфестацію. Не ма одного лѣта, щобы собѣ чогось не вынайшли, не ôдбули конґресу, при тôмъ пôзнали ся та порозумѣлись до однонапрямного дѣланя. Отъ возьмѣть шахи. Ну, — шахи, „граймо тай конець“. Нѣмцеви того за мало. Ôнъ заразъ зробить маленькій клюбъ, ôдтакъ товариство, потôмъ централізує усе разомъ и цѣлу заразъ укладає „систему“. Небавки отъ має ôдбутись въ Грацу „конґресъ шахистôвъ“ (!), въ Минхенѣ „конґресъ стеноґрафôвъ“, а стрѣлецке торжество що-йно скôнчило ся въ Берлинѣ. При всякихъ такихъ сходинахъ идуть молодечо-патріотичнй порывы въ парѣ зъ строгою доктриною спеціялістики.

Deutscher Sängerbund обходить сего року 25-лѣтный ювилей, а четверте зъ черги вѣче спѣвакôвъ нѣмецкихъ. Перше ôдбували 1865 р. въ Дрезднѣ, а послѣдне въ Берлинѣ. Зъ рôзныхъ земель нѣмецкихъ, зъ найдальшихъ закуткôвъ представителѣ нѣмецкои пѣснѣ, де она лише гомонить, заповѣли свôй зъѣздъ на день 15 н. ст. серпня до Вѣдня. До теперь зголосило ся нѣ менше нѣ бôльше, якъ 13.096 спѣвакôвъ, членôвъ 57 подрôбныхъ товариствъ спѣвацкихъ. Одноплеменники зъ Гольштайну, Тиролю, Вестфаліи, Стиріи, Баваріи та Чехіи подадуть собѣ руку вразъ изъ репрезентантами Чікаґа, Ню-Йорка та Курляндіи. Praeludium до торжества зачалось уже 9 с. м. Зжидоватѣлый Пратеръ почавъ уживати давнои своеи поваги, бо въ нѣмъ и выстава, и Sängerbundfest. Для сего послѣдного призначено осôбный опарканеный майданъ на Wurstlprater и выбудовану зъ сильного дерева палату на торжество (Festhalle) на 3—5000 люда. Спѣвацке подіюмъ въ нѣй складаєсь зъ 24-охъ пôвкружныхъ ступѣнѣвъ, кождый до 80 цм. ширины. Найнизшій ступѣнь має 60 крокôвъ вздовжь, а найвысшій 45. Понизше послѣдного ступѣня находить ся пôдвысшенье въ видѣ проповѣдницѣ для бесѣдникôвъ и для діріґента (!) хору, Weinzierl-а. Трибуна тота приукрашена цвѣтами, лентами и бюстами цѣсарѣвъ нѣмецкого и австрійского. По бокахъ ґальеріи, а напротивъ льожѣ для цѣсарского двору, міністрôвъ, радныхъ мѣста, виднѣйшихъ лиць и представителѣвъ прасы. На майданѣ повно всюды павільоникôвъ купецкихъ та реставраційныхъ. Пиво можна пити ино за марками, котрй купує ся въ вызначеныхъ до того мѣсцяхъ (12 кр. ôдъ ½ літры). Першого передторжественного (!) дня выпито 7.000 літрôвъ за 14.000 марокъ. Въ осôбнôмъ павільонѣ умѣщено въ Пратерѣ на часъ торжества ажь до 25 серпня включно ц. к. урядъ почтовый и тельеґрафічный та стацію тельефонічну. Въ нѣмъ же есть бюро комітетове, а надто комната журналістична. Тутъ стоять два великй столы, а на нихъ безлѣчь нѣмецкихъ ґазетъ. Въ комнатѣ тôй для журналістôвъ иде дуже весело и гамôрно.

Торжество тревати буде пять днѣвъ. Бурмістръ мѣста д-ръ Пріксъ завôзвавъ горожанъ, щобы пôдчасъ торжества приукрасили домы цвѣтами та хоругвами и такъ приняли достойно своихъ землякôвъ-гостей. Оповѣщенье не остало безъ успѣху: сегодня не ма у Вѣдни дому, зъ котрого бы не повѣвали хоругви: чорно-жовта (австрійска), бѣло-червона (мѣста Вѣдня), бѣло синя (долѣшнои Австріи) або чорно-червоно-золота (національно-нѣмецка). Вже нинѣ, въ передодень торжества, прибравъ Вѣдень поважный торжественный выглядъ.

Передъ новымъ ратушемъ, ôдки рушить похôдъ, працюють цѣлыми днями и ночами надъ выставленьемъ трибунъ для публики. Двѣ зъ нихъ мають мѣсце на 1200 осôбъ, а шѣсть есть меншихъ. Мѣстомъ тягнуть товпы чужинцѣвъ въ національныхъ костюмахъ та зъ рôзнородными ôдзнаками.

При тôй нагодѣ не можу не подумати о своихъ землякахъ. На вѣденьскôй выставѣ подыбати можна рôзныхъ людей, усѣ націи, ино не галицкихъ Русинôвъ. Мы занадто пересякли своимъ доматорствомъ и не цѣкавй на дѣла та роботу другихъ, высше насъ стоячихъ. Неразъ мене то застановляло и я прийшовъ таки до пересвѣдченя, що нарѣканье на „бѣду“, „клопоты“, не може насъ оправдувати. Я знаю зъ досвѣду, що нашй маломѣскй та сельскй „візиты“, безъ котрыхъ и одинъ тыждень у многихъ родинъ не мине, а котрй користы моральнои не приносять, а лишь на обопôльныхъ комплiментахъ та стратѣ часу при картахъ або безпредметовôмъ розговорѣ кôнчить ся — коштують рôчно нашу интеліґенцію далеко бôльше, анѣжь выносивъ бы одноразовый выдатокъ за границю. Менѣ тай ширшому кружкови тутешныхъ Русинôвъ звѣстнй лише 3 люде-земляки, що були у Вѣдни, абы оглянути выставу. Тому й не дивниця, що люде насъ не за людей мають, та що мы не можемо до нѣчого лучшого довести. Кобы то мы вже якъ найскорше прийшли до иншого пересвѣдченя!

Зъ Сокальщины.

[Нашь молодый ц. к. староста.]

Коли теперѣшный міністеръ п. Ф. Залескій ставъ бувъ намѣстникомъ Галичины, то въ своѣмъ окружнику, якій розôславъ ц. к. староствамъ, выразно домагавъ ся, щобы пп. старосты старали ся удержувати згоду и миръ зъ духовеньствомъ. Не знаемо, якъ де, але у насъ въ Сокальщинѣ бувшій староста, небôщикъ Тхоржевскій усе старавъ ся оминати все, щобы нарушувало гармонію зъ духовеньствомъ. Тôлько въ часѣ выборôвъ выходивъ ôнъ изъ своеи резервы и тогдѣ лучало ся, що ся гармонія хвилево терпѣла ущербъ. Тутъ вже улягавъ ôнъ натискови зъ горы и славетного королика Сокальщины п. Поляновского. Коли-жь тая канікула переминула, то зновъ водворявъ ся святый спокой у насъ. Тому й не дивниця, що коли Тхоржевскій померъ, духовеньство руске численно зôбрало ся, щобы ему ôддати послѣдню послугу.

Не вѣдомо намъ, чи и теперѣшный ц. к. намѣстникъ, обôймаючи зарядъ Галичины, розôславъ подôбного змѣсту окружникъ до ц. к. староствъ, — то тôлько знаемо, що въ зносинахъ теперѣшного молодого ц. к. старосты Завадского зъ духовеньствомъ рускимъ наступила превелика змѣна. Той панъ староста выхôсновує въ цѣлôй повни законъ зъ 1874 року и зъ всякою безоглядностію поступає собѣ зъ клиромъ тутешного повѣту.

Въ зносинахъ зъ клиромъ и въ переписцѣ зъ нимъ берѣгъ небôщикъ Тхоржевскій усе певну куртоазію, — нинѣ-жь того зовсѣмъ нема: до священикôвъ ad personam або до урядôвъ парохіяльныхъ пише ся на чверть-аркушевыхъ картинахъ... А ось вамъ два яркй примѣры зъ дѣяльности нашого молодого старосты за часъ его короткого пробуваня у насъ.

Осѣмдесять и пять-лѣтный парохъ Яструбичь о. Кишакевичь писавъ усе власноручно свѣдоцтва убожества для своихъ парохіянъ а урядъ гром. затверджувавъ. Теперѣшный законъ каже, що урядъ гром. має выставити свѣдоцтво, а урядъ парохіяльный має его затвердити. Нашь старець-душпастирь придержувавъ ся старого ладу. По нашôй думцѣ, досыть було зъ ц. к. староства звернути увагу старенького ювилата на сю неформальнôсть, — але оно стало ся инакше. Ц. к. староста выточивъ судово-карне поступованье противъ о. Кишакевича и той мусѣвъ до ц. к. суду ставати на термінъ, мовьбы допуставъ ся не знати чого. А вже-жь ся справа скôнчилась на нѣчôмъ, але думаемо, що тутъ уже занадто выхôснувавъ староста прислугуюче ему право.

Въ церквѣ дочерной въ Островѣ, належачôй до парохіи Боратинъ, парохъ о. Чеховичь, щобы охоронитись одъ продувôвъ, велѣвъ столяреви Тереньковн зробити другй дверѣ. Столярь помѣстивъ на сихъ дверехъ, безъ вѣдомости пароха, хрестъ трираменный. О сѣмъ превеликомъ crimen-ѣ послано сейчасъ доносъ до ц. к. староства. Панъ староста, не входячи въ то, чи се стало ся за вѣдомостію чи безъ вѣдомости пароха, велѣвъ безпроволочно ц. к. комісареви зъ жандармами зъѣхати до Острова и безъ повѣдомленя законного господаря церкви, о. Чеховича, той хрестъ знищити. Знаемо напевно, що о. Чеховичь, наколи-бъ дознавъ ся бувъ о сѣй неправильности, бувъ бы и безъ интервенціи староства, безъ соблазни, хрестъ трираменный усунувъ. А вже-жь чи розходило ся тутъ о хрестъ одно- чи дво- чи три-раменный — все то рѣчь чисто обрядова; въ такой справѣ має лише власть духовна певну инґеренцію. Коли-жь и справы обрядовй належать до круга дѣланя свѣтскихъ властей, ну, то не розумѣемо, ôдъ чого суть владики и консисторіи? — якій же ихъ кругъ дѣланя? Зъ приведеного факту выходило бы, що сй власти зовсѣмъ злишнй, коли власть свѣтска въ нинѣшныхъ часахъ повсюду ихъ заступає, — якъ бачимо, зъ наведеного ту факту и зъ другихъ многихъ фактôвъ, що въ нашôй Галичинѣ суть на порядку дневнôмъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Коротко передъ выѣздомъ нѣмецкого цѣсаря до Россія, одержала Pol. Corr. зъ Петербурга таку допись о значѣню гостины цѣсаря Вільгельма въ Россіи... „Коли-бъ держатись того, що розказують ґазеты, то брала бы охота вѣрити, що теперѣшна стрѣча монархôвъ буде рѣшати о судьбѣ Европы, а монархи нѣмецкій и россійскій беруть ся залагоджувати неполагодженй політичнй справы, а именно справу болгарску. Рѣчь представляють такъ, якъ коли-бъ цѣсарь Вільгельмъ однымъ махомъ руки хотѣвъ прогнати кн. Фердинанда и его правительство, а царь Александеръ мавъ бы заразъ ôдвдячити ся за ту прислугу заключеньемъ союза зъ Нѣмеччиною. Якъ мало бы наступити то прогнанье кн. Фердинанда и пôдъ якими условіями мавъ бы настати россійско нѣмецкій союзъ, того тй ґазеты зовсѣмъ не розбирають, а то якъ разъ найважнѣйше пытанье. Нѣмеччина має щирого союзника: Австро-Угорщину, Россія, тихого спôльника: Францію. Интересъ Австро-Угорщины вымагає отже, щобы Нѣмеччина пôдпирала еи змаганя для удержаня, а навѣть и для дальшого розвою еи вплыву на Балканѣ, а интересъ Франціи жадає, щобы Россія, поминувши евентуальнôсть вôйны, самымъ вплывомъ своеи противваги берегла Францію ôдъ Нѣмеччины. Австро-Угорщина дає отже зъ своеи стороны добру точку опоры свому нѣмецкому союзникови, котрый безъ неи бувъ бы поставленый завсѣгды въ два огнѣ, мусѣвъ бы завсѣгды стояти въ дефензивѣ и не мôгъ бы грати тои великои політичнои ролѣ, яку теперь грає. Зъ другои стороны Россія опираючись на тѣсну дружбу зъ Францією, може смѣло выступати противъ коаліціи, яку тридержавный союзъ утворивъ отверто, а другй державы потайкомъ противъ Россіи. Звязи, що лучать зъ однои стороны Нѣмеччину зъ Австро-Угорщиною, а зъ другои Россію зъ Францією, суть такъ крѣпкй, що тй державы не можуть нѣякъ змѣнити свого становища. Безъ наглого перевороту истнуючои въ Европѣ системы політичнои, суть залагодженье болгарскои справы, котра могла бы зашкодити интересамъ Австро-Угорщины, и россійско-нѣмецкій союзъ, що ставъ бы для Франціи небезпечнымъ, неможливй. Поминувши то, треба ще и то мати на оцѣ, що Россія не має з всѣмъ охоты прискорювати залагодженье болгарскои справы, бо зъ того могли бы выйти для неи двѣ некористи: разъ Россія усунувши кн. Фердинанда и его правительство, станула бы супротивъ болгарского народу, котрый такъ само есть для неи ворожимъ якъ и его правительство, а то зашкодило бы значѣню Россіи на Всходѣ; а друге, могло бы усуненье болгарского правительства выкликати насампередъ въ Болгаріи, а ôдтакъ и на цѣлôмъ Балканѣ таки пригоды, котрй готовй бы ще довести до межинародного конфлікту. Не лежить отже въ интересѣ Россіи старати ся пôдчасъ гостины нѣмецкого цѣсаря о прискоренье залагодженя болгарскои справы. Навѣть нѣчо не вказує на то, щобы сей зъѣздъ монархôвъ мавъ выйти по заграницѣ звычайнои чемности и завѣреня взаимнои дружбы и мирного настрою...

Парискй ґазеты подають вѣсть, що царь Александеръ выславъ до француского правительства окреме запрошенье, щобы оно выслало своихъ репрезентантôвъ на теперѣшнй маневры россійскй. Зъ сего факту, о котрôмъ впрочôмъ ще не знати, о скôлько ôнъ правдивый, вносять тй ґазеты, що царь хотѣвъ дати тымъ спôзнати, що гостина нѣмецкого цѣсаря въ Россіи и его присутнôсть на маневрахъ не мають нѣякого значѣня політичного, а на всякій случай не суть звернени противъ Россіи.

Звѣстный россійскій „політикъ“ за послѣдныхъ лѣтъ и бувшій сотрудникъ „Нового Времени“, Нотовичь, що то свого часу привозивъ ґен. Булянжерови почетну шаблю а командантови Парижа ґен. Сосієрови почетный прапоръ ôдъ якихсь Москвичѣвъ, дає знову чути о собѣ и розъѣзджає теперь для ôдмѣны по Балканѣ. Voss. Ztg. доносить, що ôнъ перебувавъ кôлька днѣвъ въ Бѣлградѣ а теперь выѣхавъ до Болгаріи, щобы тамъ — якъ каже — побалакати трохи зъ Стамболовомъ. Нотовичь есть вже нинѣ за надто звѣстнымъ авантурникомъ, якъ щобы его розъѣздка по Балканѣ а спеціяльно по Болгаріи, могла выкликати якй непокоѣ або взагалѣ наробити клопоту.

— —

Ôдъ Еміна-пашѣ наспѣло до Берлина зъ Мивапва, послѣднои нѣмецкои стаціи въ Усаґара, письмо датоване зъ дня 5 червня с. р. Зъ письма того показуєсь, що Емінъ-паша бувъ тогды въ дорозѣ до краѣвъ надъ озеромъ и мавъ немало труду и клопоту зъ своею експедиціею. Цѣлею его подорожи було озеро Вікторія-Ніанза, надъ котрымъ ôнъ — якъ пише — буде мусѣвъ довшій часъ задержатись. Цѣле полудневе, полуднево-всхôдне и полуднево захôдне побереже сего озера належить пôсля анґлійско нѣмецкои угоды до круга интересôвъ нѣмецкихъ. Пôвнôчна часть сего озера, зъ своими входами до Судану и до колишнои екваторіяльнои провінціи Еміна-пашѣ не належить вже до Нѣмеччины и Емінъ вже туды не пôйде. Задача, яку Емінъ має сповнити надъ симъ озеромъ, есть велика и ôнъ буде мусѣвъ перебути тамъ зъ своею експедиціею довшій часъ.

— —

Кôлька днѣвъ тому назадъ, доказували мы, що бунты въ анґлійскôмъ войску котрй выглядають бôльше на страйки, можуть зъ часомъ, коли вôйдуть бôльше въ моду, статись дуже небезпечными, не лишь для самои Анґліи, але и взагалѣ для всѣхъ тыхъ державъ, въ котрыхъ нинѣ мілітаризмъ иде горою. Kreuzztg. дôстала зъ Лондону вѣсть, що бунты тй суть дѣйстно дуже небезпечнй, бо они не настали хвилево, отъ такъ самй зъ себе, але опирають ся на широко розгалуженôй и енерґічнôй та зъ добрымъ пляномъ веденôй аґітаціи соціялістичнôй у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ, де суть ґарнізоны. Характеристичнымъ для становища анґлійскои прасы въ сѣй справѣ есть, що н. пр. Chronicle радить міністрови вôйны, щобы ôнъ зъ тыми вояками, що збунтували ся, обходивъ ся лагôдно и дружно, абы они могли зновъ набрати давного довѣрія до своихъ офіцирôвъ.

— —

Румуньскій король Кароль и наслѣдникъ престола румуньского кн. Фердинандъ Гогенцолльернскій приѣхали оногды до Вѣдня а вчера рано выѣхали до Ишль, де теперь перебуває цѣсарь Францъ Іосифъ. На двôрци въ Ишль повитавъ достойныхъ гостей самъ цѣсарь и ôдвѣвъ ихъ ажь до готелю. По полудни ôдбувъ ся въ цѣсарскôй віли обѣдъ двôрскій, пôдчасъ котрого по правôй руцѣ цѣсаревои сидѣвъ кн. Фердинандъ, по лѣвôй король, дальше кн. Ґізеля баварска а коло неи цѣсарь. По обѣдѣ вернули гостѣ до готелю а вечеромъ приѣхавъ по нихъ цѣсарь и забравъ ихъ до театру на представленье „Барона циганьского“. Взагалѣ принятье румуньскихъ гостей мало характеръ дуже сердечный а зъ того якъ и зъ факту, що король румуньскій заразъ, скоро лишь приѣхавъ до Вѣдня, конферувавъ зъ ґр. Кальнокимъ майже двѣ годины, можна вносити, що ôдносины Румуніи до Австро-Угорщины суть трохи бôльше якъ лишь дружнй

та що ихъ вяжуть якйсь важнй интересы політичнй.

— —

Сербы все ще не можуть опамятати ся зъ того розъяреня, яке тамъ выкликало именованье болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи. Бѣлградскй політики думають теперь надъ средствами, якими бы можна спинити болгарску пропаґанду. Здаєсь, що въ Бѣлградѣ мають велику охоту розпочати якусь спôльну зъ Чорногорою акцію противъ Порты, бо пôвурядовый „Одјек“ каже, що єсть певна надѣя, що Сербія въ порозумѣню зъ Чорногорою пороблять у Порты кроки, щобы побôчь болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи були заименованй такожь епископы сербскои народности. Лишь такимъ способомъ можна бы спинити болгарску пропаґанду. Розумѣє ся, що въ слѣдъ за тымъ зажадавъ бы и Фанарь, щобы Порта такъ само заименувала и грецкихъ епископôвъ, але чи тогды притихла бы борба межи сими трома народами, що мають претенсію до Македоніи, то ще велике пытанье. Бѣлградскй лібералы зновъ домагають ся ôдновленя старо-сербского патріярхату въ Печу (Ипеку) и не хотять нѣчого знати о тôмъ, що въ Кралевацу въ Славоніи єсть законный наслѣдникъ колишнього патріярха зъ Печа. Гадка ихъ єсть очевидно найлѣпша зô всѣхъ того рода, бо основанье патріархату въ Печу збôльшило бы зъ однои стороны вплывъ Сербіи на Македонію зъ другои же освободило бы зависимôсть сербскои церкви ôдъ патріархату въ Австро-Угорщинѣ. Тôлько-жь що ся гадка єсть ще труднѣйша до переведеня якъ заименованье сербскихъ епископôвъ въ Македоніи.

Выходяча въ Букарештѣ Liberté Roumaine, котру выдає бувшій румуньскій аґентъ дипльоматичный въ Софіи, що ще и нинѣ стоить въ звязи зъ політичными кругами въ Болгаріи, дôстала зъ Софіи вѣсть, що межи Стамболовомъ а партією Радославова прийшло вже до повного порозумѣня. На пôдставѣ компромісу має Радославовъ стати віцепрезидентомъ собранія на мѣсце софійского бурмістра Петкова а Петковъ обôйме теку міністерства дѣлъ внутрѣшныхъ, котру нинѣ має Стамболовъ. Рôвночасно зъ симъ доповненьемъ кабінету має бути на мѣсце демісіонованого Салабашева именованый міністромъ фінансôвъ дотеперѣшный президентъ собранія Славковъ а Муткуровъ и здаєсь такожь міністеръ просвѣты Живковъ задержать свои теки. Коли-бъ однакожь змѣна міністра просвѣты мусѣла таки конче наступити, то на мѣсце Живкова прийшовъ бы давнѣйшій проводиръ опозиціи и товаришь Радославова Ивачевъ.

— —

Коли наспѣла вѣсть о выданю екзархови въ Константинополи бератôвъ для болгарскихъ епископôвъ, розôйшлась була — якъ звѣстно, рôвночасно и вѣсть, що екуменьскій патріархъ подавъ ся до димісіи. Теперь отже доносять, що великій везиръ Кіямилъ-паша приславъ екуменьскому патріархатови ноту зъ заявленьемъ, що Порта не приймає димісіи Діонисія V, бо мѣры, якй предприняло турецке правительство въ нѣчôмъ не нарушили правъ православнои церкви. Грецкій синодъ принявъ сю ноту до вѣдомости, але позаякъ патріярхъ обстає при своѣй димісіи, то не можна було нѣчого рѣшити. Будынокъ, въ котрôмъ урядує патріярхъ, стереже сильный ôддѣлъ поліціи и загально припускають, що патріархъ выѣде або до Одессы або до Атинъ.

— —

Тамтого тыждня въ пятницю ôдбула ся въ Константинополи нарада народнои рады ôрменьскои пôдъ предсѣдателемъ ерзерумского вікарія Аладіяна Кіркора. На нарадѣ не прийшло до нѣякои згоды, бо зъ кôлькохъ сторôнъ дали ся почути голосы, що ôрменьскій патріархатъ въ Константинополи треба зовсѣмъ знести.

НОВИНКИ.

— **Въ Бовшевѣ**, пов. рогатиньского, ôдбуде ся дня 18 н. ст. серпня, въ честь уродинъ цѣсарскихъ, вечерокъ вокально-декляматорскій устроєный членами мѣсцевои читальнѣ, зъ оттакою проґрамою: 1) Вступне слово (якй добродѣйства одержавъ нашъ нарôдъ ôдъ цѣсаря Францъ Іосифа I); 2) Имнъ народный, ôдспѣвають всѣ участники; 3) деклямація „Бозбожна Ирена“; 4) квартетъ „О руска пѣсне“; 5) деклямація „Ґрафъ Рудольфъ на Габсбурґу“; 6) дуетъ „Обманъ очей“; 7) деклямація „Ярина“; 8) Вязанка зъ народныхъ пѣсень: а) Ой вербо, вербо, б) Ой гукъ, мати, гукъ, в) Змарнѣвъ я, счорнѣвъ я, г) Стоить явôръ надъ водою, д) Зъ тои горы высокои; 9) деклямація „Рôдна мово“; 10) дуетъ при ґітарѣ „Не чужого мы бажаємъ“; 11) деклямація „Пѣснь о добрôмъ чоловѣцѣ“; 12) сольо сопранове при цитрѣ „Колись Русинъ зъ пôдъ Бескида“; 13) на закôнченье: многолѣтсво цѣсареви при пôднесеню цвѣтами прикрашеного портрету цѣсарского. — Всѣ точки проґрамы выконають самй члены мѣсцевои читальнѣ.

— **Комітетъ институту руского товариства педаґоґічного пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ** на засѣданю зъ 15 н. ст. серпня принявъ дальше до институту: зъ клясы приготовляючои: 1) Панталеймона Кравця, сына селянина зъ Лещоватого, — зъ I клясы ґімн.: 2) Василя Воєвôдку, сына гр.-кат. пароха зъ Долинянъ, 3) Т. Строцкого, сына гр.-кат. пароха зъ Каганôвки; зъ II клясы ґімн.: 4) Евгенія Кордасевича, сына гр.-кат. пароха зъ Росохача, 5) Евгенія Фолиса, сына гр.-кат. пароха зъ Розджалова; — зъ IV клясы ґімн.: 6) Василя Должицкого, брата д-ра Ивана Должицкого зъ Хревта, 7) И. Иойка, сына мѣщанина зъ Яворова; — зъ VI клясы ґімн.: 8) Ив. Попеля, сына учителя коло Рогатина; — зъ VII клясы: 9) Дениса Коцюбу, сына гр.-кат. пароха зъ Кулаковець; — зъ VIII клясы ґімн.: 10) Василя Сивака, сына господаря зъ Ласковець. Послѣдный речинець до вношеня належитостей за вересень вызначено до 20 н. ст. серпня; недодержанье сего речинця звôльняє комітетъ ôдъ всѣхъ зъобовязань, якъ взглядомъ ново приймленыхъ такъ и взглядомъ бувшихъ елевôвъ институту.

— **Д-ръ Борисикевичь**, професоръ університету въ Инсбруку, перебуває теперь на вакаціяхъ въ Зарваници (повѣту пôдгаєцкого) и ôдъѣде доперва при кôнци вересня.

— **Зъ Долиньского пишуть намъ**: Въ нашихъ горахъ, почавши ôдъ середы вже тыждень слота, а въ суботу и недѣлю була велика злива, котра наробила чимало шкоды на лугахъ. За-для слоты годѣ було доси зôбрати ôвсы.

— **Про жнива въ Сокальщинѣ** пишуть намъ: Въ Сокальщинѣ вже жнива скôнчились. По причинѣ посухи зерно не выповнилось належито и передъ часомъ дозрѣло, то й намолотъ, особливо въ житѣ, середный, — лише пашѣ всюды пребогато, якъ уже ôдъ давныхъ лѣтъ не бувало.

— **Зъ Долиньского пишуть намъ**: Въ цѣлôмъ повѣтѣ велика радôсть зъ причины уступленя Цѣшки. Коли-бъ не пôстъ, то и погуляти бы зъ радости варто. Не йно интеліґентнй Русины тѣшать ся зъ тои несподѣванки, але и простый нарôдъ величає зверхнй власти, що увôльнили насъ ôдъ неволѣ Цѣшки.

— **О. Григ. Ярема, катихитъ ґімназіи въ Бродахъ** надôславъ до умѣщеня въ „Дѣлѣ“ слѣдуюче заявленье: Досвѣдъ поучивъ, що мешканямъ, якй займають незаможнй ученики, не достає звычайно найконечнѣйшихъ условій придатности. Длятого я готовъ тымъ родичамъ, що хотять посылати своихъ дѣтей до ґімназіи въ Бродахъ и удержувати на власнôмъ харчи, служити въ тôмъ взглядѣ моєю радою а взглядно помочію. Рефлектуючй на се зволять при записахъ, котрй ôдбудуть ся въ трехъ послѣдныхъ дняхъ сего мѣсяця зголосити ся до мене. — *Гр. Ярема*, катихитъ ґімн.“

— **Маґістратъ мѣста Львова** оповѣщує: Дня 30 цвѣтня с. р. оповѣстивъ маґістратъ конкурсъ на 9 пôдпомогъ по 60 зр., якй зъ фондаціи имени цѣсаря Францъ Іосифа I., креованои д-ромъ Іосифомъ Малиновскимъ въ честь и на памятку гостины цѣсарскои у Львовѣ въ р. 1880 — будуть выплаченй въ сѣмъ роцѣ бѣднымъ хлопцямъ учачимъ ся ремесла (термінаторамъ) у ремѣсникôвъ у Львовѣ и вызначивъ речинець до вношеня подань о тй пôдпомоги по конець мая с. р. — Але що въ тôмъ речинци зголосило ся лишь трехъ укваліфікованыхъ кандидатôвъ, а пôдпомоги що ино въ дни 11 вересня с. р. мають бути розданй, тому маґістратъ вызначає симъ новый речинець до вношеня подань по конець серпня с. р., запримѣчуючи при тôмъ, що о тй пôдпомоги можуть убѣгати ся лишь хлопцѣ христіяньского вѣроисповѣданя, котрй не перейшли 14 року житя, єсли добре ведуть ся и пильно учать ся науки ремесла. Поданя заосмотренй въ метрику хрещеня, свѣдоцтво убожества и евентуально шкôльне, посвѣдченье майстра, потверджене корпораціею, якъ веде ся петентъ и прикладає ся до науки ремесла, мають бути внесенй до маґістрату въ речинци повысше установленôмъ.

— **О елементарныхъ нещастяхъ** пишуть зъ-пôдъ Бродôвъ: Рôзнй нещастя, бурѣ, грады, огнѣ, якй навѣстили сего року Галичину, не минули и брôдского повѣту. Колька тыжднѣвъ тому навѣстивъ градъ мѣсточко Лешнѣвъ. Дня 7 н. ст. липня погорѣла стирта збôжа въ Черници, а по полудни того дня навѣстила непамятна въ тыхъ сторонахъ злива зъ градомъ села Наквашу, Бучину, Черницю и Суховолю. Мѣжь Наквашею а Бучиною оставшй ще засѣвы показались цѣлкомъ знищенй, а покошенй ôвсы и гречки пôйшли зъ водою. Вода поробила много шкоды въ стодолахъ и огородахъ. Въ Суховоли у о. Чировского и у селянъ забрала вода молочене вже на насѣнье жито и все оставше замочила такъ, що теперь треба жито въ снопахъ розкладати и сушити. До Гаѣвъ старобрôдскихъ надôйшла вода въ годину по зливѣ и выкликала въ цѣлôмъ селѣ страшный переполохъ: въ однôй хвили зробилась въ селѣ одна величезна рѣка, що розливалась по огородахъ и забирала зъ собою збôже, дерево и худобу. Всѣ огороды по долинахъ, и сѣножати нанесенй намуломъ, такъ що и негадати о косовици. Страты по всѣхъ тыхъ громадахъ значнй; пôльнй дороги и старый пôдкаменецкій гостинець повымулюванй такъ, що треба ихъ объѣздити полями. Дня 8 н. ст. липня займивъ ся огонь въ стодолѣ о. Цурковского въ Черници и знищивъ все збôже, сѣно и приборы господарскй; ледви удалось спасти приходство и церковь. Огонь бувъ пôдложеный, але пôдпалника доси ще не выкрыто. — О такихъ нещастяхъ елементарныхъ пишуть такожь зъ-пôдъ Хирова: И нашу околицю, хочь въ нѣй ще досыть лѣсôвъ, навѣстили послѣдными днями тучѣ зъ градомъ. Зъ кôнцемъ липня наробивъ градъ много шкоды въ Старявѣ, а въ Полянѣ такъ выбивъ все, що майже не осталось нѣчого, нѣ збôжа нѣ пашѣ. Люде теперь орють и сѣють, въ надѣи, що бодай на пашу що небудь выросте. Дня 8 н. ст. серпня по дводневôй жарѣ страшный градъ упавъ у всхôднôй части села Коростна. Насыпалось граду такъ много, що лежавъ ще и третого дня. Всѣ засѣвы, якъ на пни такъ и покошенй, вымолоченй до зерна. Градъ бувъ величины курячихъ яєць. Впрочôмъ жнива въ горахъ идуть дуже пиняво; до полудня величезна жара а зъ полудня зливнй дощѣ. Зерно збôжеве мале, бо спека прискорила зрѣлôсть соломы, а зерно запалилось и не выповнилось въ цѣлости. Бульба вже теперь гниє. Отъ такй то виды на сегорôчный урожай у нашого гôрняка-селянина!

— **Дѣяльнôсть вѣденьскои israelitische Allianz въ Галичинѣ.** Мы вже подали були короткй вѣсти о дѣяльности сего товариства, а теперь доповнимо ихъ пôсля справозданя зъ дѣльности за р. 1889. Школы народнй удержує Allianz: 4-клясову въ Заболотю (ôдъ р. 1884), де теперь учить 4 учителѣвъ а ходить понадъ 100 ученикôвъ; 3-клясову въ Бродахъ зъ 140 учениками; 4-клясову школу въ Станіславовѣ, субвенціоновану громадою, о 8 учителяхъ и 250 хлопцяхъ; школу въ Волянцѣ о 4 учителяхъ а 130 дѣтяхъ, по части христіяньскихъ; вкôнци школу въ Коломыи о 7 учителяхъ. Крôмъ того вже въ сѣмъ роцѣ утворено нову школу народну въ Бориславѣ. Товариство подало субвенцію громадамъ: у Львовѣ, Болеховѣ, Стрыю, Ряшевѣ, Жовквѣ, Рогатинѣ, Бродахъ (для дому сирôтъ и для заведеня для дѣвчатъ), Глинянахъ, Бôбрцѣ, Збаражи. Бурштинѣ, Ярославѣ, Пôдгайцяхъ, Журавнѣ, Товмачи, — щобы утворити новй институціи шкôльнй або пôднести фреквенцію въ школахъ. Товариство занимало ся такожь пôдпомаганьемъ рукодѣльництва середъ жидôвскои молодежи въ Галичинѣ и на Буковинѣ, а то удѣляло субвенцій фондаціи М Бернштайна у Львовѣ, щобы побôльшити число ученикôвъ, а такожь пôдпомагало жидôвскихъ ученикôвъ державнои школы промысловои въ Чернôвцяхъ. Подрôбно описуєсь въ справозданю заведенье ремѣсниче въ Краковѣ, котре мѣстить ся въ будынку выставленôмъ д-ромъ Арнольдомъ Раппапортомъ а удержуєсь коштомъ товариства. Заведенье мало доси 20 ученикôвъ, але се число має збôльшити ся въ-двоє пôдпомогою бар. Гірша. Товариство мало въ р. 1889 доходу 34.474 зр. а зъ того 11.282 зр. выключно на цѣли галицкй. Розходу мало товариство 57.860 зр. и зъ того 28.204 зр. на цѣли галицкй, а то на народнй школы 13.427 зр., на науку ремесла 13.770 зр., на цѣли рôльництва 106 зр., на иншй 900 зр. Зъ тыхъ чиселъ показуєсь, що товариство взялось до пильнои дѣяльности на поли просвѣты и ширеня ремеселъ середъ жидôвъ въ Галичинѣ, але за то ажь смѣшною выдає ся квота, выдана на цѣли ширеня рôльництва, котру то акцію товариство пôдняло передъ кôлькома роками зъ великимъ розголосомъ, а теперь переходить мовчки надъ нею, мабуть пересвѣдчене о безхосенности змагань въ тôмъ напрямѣ. Адміністрація товариства була дуже дорога, бо коштувала 11.169 зр. Членôвъ числить товариство загаломъ 4134, мѣжь тымъ єсть зъ Галичины 3 членôвъ дожизненыхъ, т. є. такихъ, котрй зложили одноразово 100 зр. (Натанъ Каліръ зъ Бродôвъ, Моріцъ Лязарусъ зô Львова и Гершь Гальпернъ зô Станіславова) та 577 членôвъ звычайныхъ, котрй рôчно дають вкладокъ 1969 зр Найбôльше число членôвъ доставляють Кракôвъ 113, Тарнôвъ 103, Коломыя 74, Львôвъ 53, Броды 43, Перемышль 36, Волянка 36, Станіславôвъ 30. У всѣхъ тыхъ мѣстахъ суть філіи товариства, а крôмъ того суть філіи въ Дрогобичи (о 15 членахъ), въ Стрыю (де нема нѣ одного члена) и въ Тернополи Въ загалѣ філій товариства було въ Галичинѣ 11. Зарядъ товариства складає ся зъ 20 членôвъ, мѣжь котрыми єсть зъ Галичины п. Ніренштайнъ, та зъ 15 членôвъ рады, помѣжь котрыми єсть д-ръ Арнольдъ Раппапортъ.

— **До вѣдомости дирекціи почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ.** У Велдѣжи нема рускихъ друксортôвъ почтовыхъ и на рускй адресы выставляють ся польскй рецепісы. Интересованй просять дирекцію зарядити въ тôй справѣ.

— **Грôмъ** запаливъ дня 1 (13) серпня передъ полуднемъ въ Плавю, пов. стрыйского, хату селянина Якима Рущака. Ґазда зъ жѣнкою лишь що повернули зъ роботы въ поли; ґазда поравъ ся ще на подвôрю, а жѣнка була вже въ хатѣ. Наразъ ударивъ грôмъ, а огонь розширивъ ся такъ скоро, що ледви бувъ часъ ратувати житье. О ратунку будынку не можна було и гадати (хата крыта соломою), але що не було вѣтру, то и огонь не розширивъ ся на дальшй будынки. Погорѣла вся одѣжь, знаряды господарскй та крôмъ того 50 зр. готôвкою. Єсть се вже така друга пригода сего року въ тыхъ сторонахъ, бо недавно згорѣла ôдъ грому стайня въ Риковѣ.

— **У о. Дмоховского**, пароха Осердова и декана белского, украдено зô скринѣ середъ дня, — коли вся челядь була у поли при жнивахъ и о. деканъ вразъ зъ ними — 1.200 ґульденôвъ. Пôдозрѣнье паде на двохъ жидôвъ белскихъ, що все оставали въ зносинахъ зъ о. Дмоховскимъ по причинѣ закупна збôжа. Жидôвъ сихъ увязнила ц. к. жандармерія и ôдставила до суду.

— **Огнѣ.** Зъ Долиньского пишуть намъ: Въ Спасѣ погорѣло дня 30 липня пять господарствъ зъ цѣлымъ майномъ. Шкода на 3000 зр. неубезпечена. Причина огню — циґара.

— **Гарна ґімназія.** Пôсля рôчного справозданя высшои ґімназіи въ Пожеґа въ Славоніи числила сема кляса тои ґімназіи лишь чотирохъ ученикôвъ, для котрыхъ образованя трудили ся директоръ и девять професорôвъ. Але тй трупы не здали ся на нѣче, бо помимо малого числа ученикôвъ добрй науки професорôвъ упали на неврожайну землю. Зъ чотирохъ ученикôвъ семои клясы одержавъ одинъ ученикъ першу клясу зъ ôдзначеньемъ, два одержали другу клясу и одинъ навѣть трету клясу. Такъ отже перейде до осьмои клясы лишь одинъ ученикъ. Осьму клясу буде повтаряти два ученики. Велика часть ученикôвъ шестои клясы вступає до семінаріи духовнои загребского архіепископства.

— **Штучный дощь.** Правительство Сполученыхъ Державъ пôвнôчнои Америки дало недавно одному товариству рôльничому 2000 долярôвъ пôдпомоги на пробы „зъ штучнымъ дощомъ“. Сенаторъ Фарвель пôдпирає теорію, що дощь повстає черезъ нагле згущенье пары воднои, тожь єсли бы можна въ горѣшныхъ полосахъ, де єсть пара водна, выкликати кôлька експльозій, то и можна мати дощь. Такй отже пробы мають ôдбутись на степахъ надъ рѣкою Кольорадо и Канзасъ Инжиніры поведуть тй пробы въ сей спосôбъ. 150 фунтôвъ динаміту має роздѣлитись на шѣсть частей, и все то вынесуть бальоны паперовй на высоту 3000 стôпъ, а ôдтакъ за потягненьемъ шнурка выкличе ся експльозію. Наслѣдкомъ того має бути зливный дощь на досыть значнôмъ просторѣ. Оптимісты надѣють ся, що по удалôй пробѣ зможуть яловй степы замѣнити въ урожайнй поля, а зновъ противники теоріи говорять, що хочь бы и удала ся проба, то скôлькôсть дощу, выкликана експльозією, не выплатить ся, бо кошты продукціи єи були бы дуже значнй.

— **Кровавый нападъ въ зелѣзничôмъ купе.** Минувшои суботы на шляху зелѣзницѣ Любека Гамбурґъ лучилась страшна пригода, въ котрôй головну ролю ôдогравъ Россіянинъ, Петровъ, мабуть нагло збожеволѣлый. Россіянинъ всѣвъ въ Любецѣ до купе III-ои клясы, запхавъ ся въ кутъ и муркотѣвъ якйсь незрозумѣлй слова. Наразъ вдививъ ся въ мужчину, прилично одягненого, сидячого напротивъ, и въ тôй хвили пхнувъ єму нôжь у груди. Ледви сей поваливъ ся на землю, а вже божевôльный кинувъ ся на пятилѣтну дитину и ножемъ пхнувъ у голову. Роздавъ ся крикъ, бо дитинѣ проколовъ лѣве око. Страшный переполохъ наставъ въ купе. Деякй женщины помлѣли, а иншй хотѣли выскакувати ôкномъ. Кôлька мужчинъ кинулось на божевôльного, але сей довкола себе вывивавъ ножемъ. На щастье поѣздъ заѣхавъ на стацію Вандсбекъ. Отворено купе и побачено страшный видъ. Купе повне крови, на долôвцѣ лежавъ тяжко раненый мужчина, дитина ранена и женщины кричали. Якось зъ тяжкою бѣдою вырвали нôжь зъ рукъ божевôльного, а ôдтакъ звязаного ôдставили до вязницѣ. При протоколѣ зôзнавъ ôнъ, що въ раненôмъ пôзнавъ одного Гамбурця, котрый єго обидивъ называючи єго „ломлячимъ страйкъ“. Божевôльный звесь Василь Петровъ и говорить лишь по російски.

— **Звѣрскôсть хиньского ґенерала.** Daily News розказує въ дописи зъ Хинъ про таку звѣрскôсть ґенерала хиньского Хенъ-Таі: Ґенералъ, усмиривши повстанье на островѣ Формоза, вертавъ до краю та забравъ на свôй корабель лишь своихъ любимцѣвъ, а решту воякôвъ полишивъ судьбѣ. Деякй вояки выбрались въ дорогу на легкихъ чайкахъ, але погибли на морю, а деякй, числомъ до 250, занедужали на островѣ зъ недостатку поживы. Консулѣ заграничнй вставились до ґенерала за умираючими вояками, а ґенералъ въ ôдповѣди на се приславъ гробарѣвъ. Тй гробарѣ не выжидали смерти воякôвъ. лишь помлѣвшихъ вкладали силомôць до домовинъ, а ôдтакъ деякй вояки сѣдали на вѣка домовинъ и задушували нещасныхъ. Такимъ способомъ выгибли всѣ тй вояки. Причина сеи звѣрскости має бути та, що хиньске правительство выплачує офіцирамъ певну квоту грошей на похороны для погибшого вояка, але звычайно тыми грôшми дѣлять ся самй офіциры мѣжь собою. Такъ отже и въ тôмъ случаю заробивъ хиньскій ґенералъ краснй грошѣ на подушеныхъ воякахъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Зборы філіи общества им. Качковского въ Бродахъ ôдбудуть ся дня 2 н. ст. вересня о год. 11-ôй передъ полуднемъ въ гостинници Балабана при ул. Лешнѣвскôй въ Бродахъ. — У Львовѣ померъ Кароль Горватъ, емеритованый староста. — Родина пок. Ем. Баруха, звѣстного промысловця кракôвского перемѣнила своє прозвище на „Володимирскій“. — Дня 2 н. ст. вересня ôдбуде ся вѣнчанье п. Володислава Добряньского, укôнченого богослова, зъ панною Ольгою Залуцкою въ Буракôвцѣ (п. п. Кошилôвцѣ, стація зелѣзнича Джуринъ).

Наука, штука и литература.

— **Украиньска трупа ліліпутôвъ** дає теперъ представленя въ Симферополи. Ліліпуты суть то братя и сестры Костецкй; ростомъ невеличкй, бо пересѣчно мають лишь 0·34 метра высоты, а досыть гарнй, якъ н. пр. дѣвчинка Неониля. Подорожують они разомъ зъ матерію, котра каже, що нѣ въ єи родѣ нѣ въ родѣ покôйного єи чоловѣка не було нѣколи людей малого росту. У Костецкихъ було 13 дѣтей, зъ котрыхъ 7 померло. Всѣ шѣсть ліліпутôвъ мали при родженю звычайну величину дѣтей и правильно розвивались до чотирохъ лѣтъ а ôдтакъ, не знати зъ якои причины, ихъ дальшій рôстъ застановивъ ся. Репертуаръ трупы ліліпутôвъ складають: малй водевілѣ велико-рускй и украиньскй, частины украиньскихъ оперъ, спѣвъ, деклямація и балетъ. З Симферополя переѣде трупа до Севастополя. Ялты, Теодосіи а вкôнци до Одессы.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 15 серпня. Вѣсть о димісіи галицкого маршалка краєвого не зробила тутъ нѣякого вряжѣня. Одну зъ причинъ тои димісіи добачує дехто и въ кракôвскôмъ торжествѣ Мицкевича.

Лондонъ 15 серпня. Удержуєсь тутъ чутка, що анґлійска королева запросила цѣсаря Вільгельма на слѣдуючій рôкъ до Лондону и цѣсарь обѣцявъ приѣхати туды въ червню на 8 днѣвъ.

Софія 16 серпня. Вчера вечеромъ приѣхавъ тутъ кн. Фердинандъ. На двôрци витали єго бурмістръ и другй достойники мѣста а на улици ажь до княжои палаты стояло множество народа, вытаючи князя грôмкими окликами.

Лондонъ 16 серпня. Парляментъ анґлійскій буде закрытый въ понедѣлокъ.

Мадритъ 16 серпня. Въ Марокко выбухла ворохобня противъ султана. Берберцѣ побили вже другій разъ армію султана и ôдтяли ѣй дорогу.

Петербургъ 16 серпня. Говорять тутъ, що царь постановивъ порозумѣти ся зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ въ справѣ Ôрменъ турецкихъ и хоче наклонити єго до спôльнои интервенціи въ ихъ користь. Нѣмцѣ россійскй лагодять депутаціи до цѣсаря.

Надôслане.

Голосъ зъ мѣста.

Панъ Адольфъ Андеръ, професоръ спѣву зъ Вѣдня, поселивъ ся въ мѣстѣ нашôмъ, щобы удѣляти лекцій спѣву для оперы, оперетокъ и концертôвъ. Зъ вѣродостойныхъ жерелъ знаємо, що п. Андеръ звѣстный єсть въ кругахъ вѣденьскихъ яко рутинованый и совѣстный учитель, бо вже много спѣвакôвъ и спѣвачокъ завдячує свою екзистенцію п. Андерови. Лѣтъ 17 вѣвъ ôнъ конц. школу спѣву у Вѣдни и лишь ôдносины родиннй спонукали єго, що переселивъ ся до Львова. Черезъ цѣлый той рядъ лѣтъ образувала єго школа и приспорила сценѣ оперовôй значне число добрыхъ артистôвъ. Теперь загадавъ ôнъ удѣляти лекцій спѣву лишь тымъ, котрй бажають образуватись для аматорства. Нема сумнѣву, що не забракне рутинованому учителеви ученикôвъ и у Львовѣ, въ котрôмъ справдѣ нема доброи школы, бо для дальшого образованя выѣзджають зô Львова до Вѣдня. Згадаємо ще, що п. Андеръ єсть братомъ славного тенора оперы двôрскои п. Алойсія Андера. Адреса ул. Ягайлоньска ч. 12 II ц

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ѳдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Недужимъ на нервы поручае ся запѳзнати ся зъ методою лѣченя, введеною вже ѳдъ 10 лѣтъ и ширеною професорами, лѣкарями и публикою мѣжь що разъ ширшѝ круги, котра переводить ся лишь внѣшнымъ мытьемъ, есть нешкѳдна, дешева и вельми успѣшна. Треба жадати брошуры **Романа Вайсмана „Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss“**, котру высылае даромъ аптика К. Крижановского у Львовѣ.

РЕСТАВРАЦІЮ

въ Готели Анґлійскѳмъ у Львовѣ перенявъ я у власный зарядъ и постаравъ ся о смачну и здорову кухню, пиво пильзненьске на склянки, вино въ найлѣпшихъ родахъ; — для кружкѳвъ замкненыхъ 2 кабінеты. Стравы подають ся цѣлѝ и малѝ. Порціи по цѣнахъ умѣреныхъ.

Зъ поважаньемъ

Михайло Липиньскій.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ **днихъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института** (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пѳдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНѠ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникѳвъ Божихъ на кождый день въ році, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку **на лучшѳмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѳмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членѳвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 5—50

Передплату принимае книгарня Ставропигійскоѓо Института во Львовѣ, Руская улиця н-ръ 3.

Всѣлякѝ Листы заставнѝ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѝ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облѝгаціи пропинаційнѝ
Всѣлякѝ облѝгаціи довгу державного
Зелѣзничѝ облѝгаціи першeньства
Льосы державнѝ и приватнѝ
продае пѳдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 138—156 **Дѳмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ѳдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

п. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннѳмъ найточнѣйшѳмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 38—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облѝгаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ѳдъ П. Т купуючихъ **всѣлякѝ вылъосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣнни, такожъ запавшѝ купоны за готѳвку, безъ нѣякого ѳдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ѳдчисленьемъ справедшныхъ коштѳвъ.**

До ефектѳвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштѳвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Укѳнчена семинаристка

обѳйме приватну лекцію (безъ гры на фортепянѣ). Вѣдомѳсть: Довге Калуске, п. Калушь.

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будѳвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи гонтовѝ, парканы и штахеты, есть **рафінованый олѣй нафтовый,** бо маe ту добру прикмету, що дуже легко всякая въ сухій матеріялъ деревляный, а щѣльно замыкаючи его отворы, охороняе его ѳдъ шкѳдного вплыву воздуха а найбѳльше хоронить ѳдъ вохкости и не допуская цуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати его тамъ, де матеріялъ на постѳйне дѣланье воздуха и вохкости есть выставленый, та и найлекше пѳдпадае псованю. Такожъ до запускани або покостованя всякого деревлиного матеріялу надае ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо маe ту важну прикмету що есть **выдатнѣйшимъ** и безъ порѳвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільограмѣ **дешевшимъ** ѳдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняе краски натуральноѓо дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна его користно уживати за дешевe средство до першого ґрунтованя пѳдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільограмъ олѣю нафтового коштуе **12 кр.** При бѳльшѳмъ же ѳдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільограмѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ змовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій
у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

СТАНЦІЯ

тѳлько для доброго ученика. Умѣщенe лѣпше, надзѳръ, товариство двохъ ѳдличныхъ ученикѳвъ, — за ѳдповѣдною надгородою. Близша вѣдомѳсть у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Ученикъ зъ укѳнченою VIII-ою клясою ґімназіяльною глядае лькеции. Зголошуватись можна адресою: **А. Горуцкій въ Стрѣлковѣ, почта Стрый.**

Торговля паперу и приборѳвъ шкѳльныхъ такожъ фабрика зошитѳвъ и тутокъ цигаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панѳвъ учителѣвъ ѳдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручае магазинъ

Елены Пйонтковскои
Львѳвъ ул. Паньска ч. 2.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Дипльомованый на ц. к. університетѣ у Вѣдни

лѣкарь дентистъ

Адольфъ Львевнеръ,

ѳдбувшій закономъ приписанѝ студіи спеціяльнѝ и испыты дентистичнѝ та выконуючій практику лѣкарско-дентистичну понадъ 15 лѣтъ въ Станіслововѣ, подае до вѣдомости П. Т. Публики, що мешкаючи на дальше у власнѳй реальности при ул. Собѣского ч. 12, выготовляе всякѝ въ обсягъ штуки лѣкарско-дентистичноѓо входячѝ чинности, якоѓо: **вынимае, пльомбуе, чистить, вставляе штучнѝ зубы и т. п.** звертаючи при тѳмъ увагу П. Т. Публики яко довголѣтный лѣкарь-дентистъ, що выступаючѝ ѳдъ якогось часу у насъ индівіда, называючѝ ся беззаконно „дентистами“ не маючи испытѳвъ и дипльому яко лѣкарѣ-дентисты, впроваджують лишь въ блудъ публику а ѳддаючись имъ выставляе ся власне здоровлье на 3599 шкоду. 5—5

Въ Бережанахъ

реальнѳсть Нр. д. 45. на продажъ зъ вѳльноѓо руки при користныхъ условіяхъ. Складаeсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоe сѣней и пивниця. Десять морґѳвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарскѝ въ дуже добрѳмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

ПОЛОТНА

бѣлѝ, чисто лняны, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншѝ по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшѝ на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожъ рушники звычайнѝ и турецкѝ до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншѝ тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высылае пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ
6—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

МУЖЕСКУ

Безсильнѳсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ P. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

МАШИНЫ до ШИТЯ Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговѝ зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 30 до 60 зр.
„ ручнѝ зъ коробками въ цѣнѣ ѳдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готѳвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ есть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ІОСИФЪ ИВАНИЦКИЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львѳвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тѝ самѝ, якѝ аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американьскѝ, бо дѳстають за се 20 зр. ѳдъ кождои проданои машины. 3575

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намочения дерева будѳвляного и т. д., котре хоронить его ѳдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетѳвъ, брамъ, помостѳвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкѳвъ деревляныхъ, стовпѳвъ и поручавъ огородахъ, домбвъ гонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметѳвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстае на 6□ метр. при одноразовѳмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылае ся такожъ почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштуе вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (24—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ
въ Краковѣ,
лінія А—В, ч. 37.

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсникѳвъ „Зоря“ поручае ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотѳвъ нашихъ отсихъ майстрѳвъ, членѳвъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропігіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8.
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, таніцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартинѳвъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбкѳвска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул Ягайлоньска ч. 13.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардиньскій ч. 3.
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул. Паньска ч. 17.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбкѳвска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.
Чмѣль Иванъ, „ ул. Смерекова ч. 8.

Львѳвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахѳвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИПКЕВИЧА инжиніра

Львѳвъ ул. Корытна 13.

поручае: **Асфальтъ до фундаментѳвъ для изольованя мурѳвъ ѳдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѳмъ станѣ Елястичнѝ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родѳвъ до крытя дахѳвъ, роля 10 м.□ ѳдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервації дахѳвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводку масу кавчукову.

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будѳвництвѣ найбѳльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлѳмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репарації. Метръ □ ѳдъ 50 до 75 кр. 3545 23—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлае зъ подивленя гѳдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей способѳ, що не лишаeсь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищуе кухнѣ основно ѳдъ швабѳвъ.

Усуваe заразъ всякѝ молѣ.

Увѳльняe якъ найскорше ѳдъ мухъ.

Хоронить нашѝ звѣрята домашнѝ и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ѳдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продае ся лишь въ самѳмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дѳстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ѳдтакъ можна дѳстати: у **Львовѣ** и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенѝ плякаты Захерля; такожъ

въ **Народнѳй Торговли** и ѳи філіяхъ въ **Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ.** 3561 7—10

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѳдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 177. Львôвъ, Второкъ 7 (19) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львôвѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конеродне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Гостина цѣсаря Вільгельма въ Россіи.

Цѣсарь Вільгельмъ, той справдѣшный Reise-Kaiser — якъ его называють Нѣмцѣ — гостить вже ôдъ кôлькохъ днѣвъ въ Россіи. Въ недѣлю въ полудне приѣхавъ цѣсарь до Ревля, де его повитали вел. кн. Володимиръ, амбасадоръ Швайніцъ и репрезентанты нѣмецкои кольоніи. Заразъ на першôмъ вступѣ на россійску землю хотѣвъ цѣсарь дати очевидно спôзнати, що хоче пошанувати національне чувство народу, на котрого землю вступивъ, бо коли оглядавъ почетну компанію выборґского полку, то повитавъ еи по россійски, що середъ воякôвъ мусѣло безперечно зробити дуже добре вражѣнье. Зъ Ревля поѣхавъ цѣсарь зелѣзницею до Нарвы и ставувъ тамъ о $8^1/_2$ год. вечеромъ. Вже передъ тымъ приѣхали були до Нарвы царь, цариця и майже вся царска родина и заразъ, по повитаню ихъ духовеньствомъ та мѣсцевыми властями, поѣхали до віллѣ Половцева, де дожидали приѣзду цѣсаря. О назначенôй порѣ выѣхали царь, наслѣдникъ престола, численнѣ члены царскои родины и амбасадоры Нѣмеччины и Австро-Угорщины на дворець и тамъ дожидали приѣзду цѣсаря. Повитанье обохъ монархôвъ — якъ кажуть очевидцѣ — мало бути сердечне, хоть зъ стороны царя Александра видко було якусь здержаливôсть. Цѣсарь Вільгельмъ силувавъ ся сказати хочь кôлька слôвъ по россійски а царь говоривъ остентативно лишь по француски. Оба монархи всѣли до екипажа и поѣхали разомъ до віллѣ Половцева, де достойного гостя повитала дуже щиро цариця. Вчера ôдбула ся велика ревія а по нѣй наступивъ обѣдъ, пôдчасъ котрого царь выголосивъ насампередъ тоастъ въ честь цѣсаря Вільгельма, а позаякъ рôвночасно бувъ то и день уродинъ австрійского цѣсаря, то царь выголосивъ тоастъ и въ честь цѣсаря Францъ Іосифа. Цѣсарь Вільгельмъ ôдповѣвъ на тоастъ по россійски. Зъ цѣсаремъ поѣхавъ до Россіи такожь и канцлеръ Капріві и зачувати, що царь его на кождôмъ кроцѣ дуже ôдзначує. Близшихъ вѣстей зъ дотеперѣшнои гостины цѣсаря въ Россіи ще не маємо. Зъ проґрамы гостины цѣсаря въ Россіи, оголошенои въ берлиньскôй ґазетѣ урядовôй, знаємо лишь, що цѣсарь має перебути ажь до дня 21 серпня въ Нарвѣ, въ вілли Половцева. Того дня стане ґро цѣлои арміи россійскои пôдъ Ґомантовомъ на спочинокъ. Цѣсарь Вільгельмъ и царь Александеръ стануть того дня кватирою въ околици Ґомантова и дня 22 серпня будуть на закôнченю маневрôвъ. Опôсля выѣдуть оба монархи до Петергофу, не до Петербурга якъ то первѣстно говорено, и цѣсарь Вільгельмъ буде тутъ мешкати на лѣвôмъ крылѣ великого царского замку. Въ Краснôмъ селѣ цѣсарь не буде, а дня 24 серпня хоче цѣсарь выбрати ся зъ Петергофу черезъ Кронштадтъ назадъ до Нѣмеччины.

Яка-жь есть цѣль сеи гостины нѣмецкого цѣсаря? — можна спытати. Вже-жь не инша якъ та, що була и першимъ разомъ, якъ взагалѣ та, щобы о скôлько можна забезпечити Нѣмеччинѣ на якъ найдовше миръ. Майже здає ся, що цѣсарь Вільгельмъ добуває всѣхъ силъ, уживає всякихъ средствъ, щобы придобрити собѣ царя и Россію, а все-жь таки то ему якось не зовсѣмъ удає ся. Россія мабуть довго не забуде Нѣмеччинѣ своеи страты на Балканѣ и при данôй нагодѣ ôдвдячить ся за ню; але теперь має бути миръ, бо царь такъ хоче а не для того, що Нѣмеччинѣ его потреба. Царь не чекавъ ажь приѣзду цѣсаря Вільгельма, щобы дати ся почути свѣтови зъ своєю миролюбивостію, але скориставъ зъ службового ювилею міністра вôйны Ванновского и заявивъ прилюдно, що Россія потребує войска лишь для власнои обороны, що Россія хоче мира. Що-жь має теперь царь сказати цѣсареви? Хиба то, що вже всѣ давно знають? Россія не хоче вôйны и безъ приѣзду цѣсаря Вільгельма, то-жь не диво, що царь дивить ся холодно на всякѣ залицянки нѣмецкого цѣсаря, и хочь зъ роду самъ Нѣмець — бо прецѣ Гольштайнъ-Ґотторпъ — говорить заєдно лишь по француски, хочь у него гостить Нѣмець зъ роду и зъ чемности для него говорить по россійски. Романовымъ зъ Гольштайнъ-Ґотторпôвъ очевидно нинѣ милѣйша француска мова якъ нѣмецка, котру они зъ цѣлои душѣ ненавидять. Не диво отже, що въ Берлинѣ не конче суть вдоволенѣ зъ результатôвъ гостины цѣсаря въ Россіи. Такъ видать нинѣ ще лѣпше якъ коли небудь, що Россія не дасть ся переблагати. Въ Берлинѣ видять ажь надто добре, що и зъ сего зъѣзду не буде нѣякихъ наслѣдкôвъ політичныхъ. Россія певно не выкличе вôйны, але и не ôдступить ôдъ союза зъ Францією, а о се мабуть найбôльше иде цѣсареви нѣмецкому и его державѣ.

Подôбно и въ Россіи не роблять собѣ нѣякои надѣѣ на якѣсь важнѣ наслѣдки сего зъѣзду. Тамъ знають дуже добре, що гостина нѣмецкого цѣсаря въ Россіи не змѣнить ôдносинъ на Балканѣ, не ôддасть Болгаріи въ руки россійскихъ ґенералôвъ, не выкине Турка зъ Константинополя и не посадить въ Бѣлградѣ на престолѣ одинокого вѣрного друга Россіи зъ Чорногоры. То-жь россійска праса и не богато розводить ся надъ симъ зъѣздомъ. Journ. de St. Petersbourg н. пр. каже лише, що добрѣ ôдносины межи обома сусѣдными державами скрѣплять ся знову, а цѣсарь нѣмецкій хоче бути переконаный, що Россія хоче дружбы и мира зъ нѣмецкимъ народомъ, що єсть безперечно найбôльшою порукою мира. Подôбно „Свѣтъ“ и другѣ россійскѣ ґазеты не сподѣвають ся нѣчого иншого зъ сего зъѣзду якъ лишь удержаня мира, що очевидно и безъ зъѣзду мусѣло-бы було наступити и ще кôлька лѣтъ потягнути ся. И въ Россіи и въ Нѣмеччинѣ не лишь того хотѣли, не лишь того сподѣвали ся; але добре и то, коли не може бути инакше.

Въ справѣ фонду вдôвъ и сирôтъ по священикахъ

одержали мы ôдъ Вп. Ромуальда Макаревича, директора товариства галицкихъ офіціялістôвъ приватныхъ ось-таке письмо:

Недавно подала Впов. Редакція вѣсть, що (пôсля ухвалы збору ôдпоручникôвъ фонда перемыского) зложено анкету, котра незабавомъ має радити надъ внесенями стремлячими до переобразованя института вдôвъ и сирôтъ на цѣлокраєве товариство, котре бы опирало ся на взаимности и на системѣ репрезентаційнôй.

Пôсля мого пересвѣдченя належить такôй анкетѣ предложити квестіонарь, а єсли ухвалить ся засады и рѣшить ся пытаня сумнѣвнѣ, то вже легко буде мôгъ комітетъ тѣснѣйшій, взглядно комісія управляюча выготовити статутъ и начеркъ будущои орґанізаціи.

Покликаный до згаданои анкеты, хочу улекшити ѣй задачу въ той спосôбъ, що черезъ Вашу часопись „Дѣло“ подаю до вѣдомости проектъ квестіонаря.

Чиню се длятого, щобы справы поминенѣ въ наведенôмъ понизше квестіонари — можна пôднести, а зновъ рѣчи, котрѣ бы показали ся злишными, черезъ критику усунути. А именно годилось бы взяти пôдъ розвагу:

1. Яка назва була бы вказана для нового товариства? [Н. пр.: товариство взаимнои помочи греко-кат. священикôвъ.]

2. Де вызначити осѣдище новои институціи, взглядно еи репрезентаціи?

3. Яку цѣль мало бы нове товариство?

Чи не було бы вказано, щобы товариство розтягало опѣку надъ звычайными членами, надъ вдовами и сиротами, и въ якôмъ степени надъ членами, а въ якôмъ надъ вдовами и сиротами?

4. При помочи якихъ средствъ осягало бы товариство цѣль вытычену?

5. Якѣ катеґоріи членôвъ увести до складу товариства? [Звычайнѣ, спомагаючѣ, почетнѣ, добродѣѣ, протекторы]

6. Якѣ обовязки взглядно оплаты наложити на членôвъ зъ кождои катеґоріи?

7. Якѣ права належало бы признати для кождои катеґоріи членôвъ?

8. Якѣ оплаты установити для интересованыхъ?

Єсли-жь бы за пôдставу чинности товариства принято удѣлы, то належить ухвалити:

а) высоту вкладки удѣловои;

б) скôлькôсть маючихъ складатись рôчно удѣлôвъ, т. е. чи обмежити скôлькôсть чи нѣ, окремо для пожитку вдôвъ, а окремо для дѣтей;

в) на случай порѣшеня, що для дѣтей удѣлы будуть платитись окремо, треба ухвалити высоту тыхъ удѣлôвъ и вказати часъ, коли оплаты за дѣтей кôнчать ся.

Въ такôмъ случаю було бы ôдповѣдно, щобы дѣти були лише участниками въ институціи.

6. Чи кромѣ звычайныхъ рôчныхъ вкладокъ на розличнѣ фонды належить вписове установити ôдъ удѣлôвъ?

10. Черезъ якій часъ членъ має обовязокъ платити вкладки, закимъ набуде право до користаня зъ добродѣйствъ институціи? [3, 5 або бôльше лѣтъ.]

11. Чи не було бы добре, щобы членъ по якôйсь черзѣ лѣтъ переставъ уже платити вкладки а не тративъ правъ набутыхъ, н. пр. по 40 лѣтахъ, — оплаты же на вдовы и сироты щобы переставали зъ днемъ ихъ смерти?

12. Чи священикамъ яко членамъ (кромѣ права до запомогъ хвилевыхъ) не належало бы признати въ формѣ запомогъ постôйныхъ якѣ пожитки ôдъ удѣлôвъ, по якôмсь часѣ, коли-бъ они стали ся неспосôбными до працѣ, — чи лише вдовамъ и сиротамъ выплачувано бы постôйнѣ и часовѣ запомоги?

13. Треба означити вѣкъ нормальный дѣтей по членахъ (въ котрôмъ гасне право до користаня зъ фондôвъ).

Постанова що-до дѣвчатъ выходячихъ замужь передъ осягненымъ вѣкомъ нормальнымъ.

14. Яка має бути орґанізація?

а) Якѣ орґаны належало бы ввести до маніпуляціи?

б) чи всѣ мають выходити зъ вôльныхъ выборôвъ?

в) якѣ будуть имъ признанѣ атрибуціи?

г) означити потрѣбный до ухвалъ комплетъ зборôвъ и заряду.

15. Рѣшенье въ справѣ твореня и роздѣлу фондôвъ [диспозиційный, зелѣзный, резервовый, похоронный, наглыхъ запомогъ] и спосôбъ ихъ льокованя.

16. Пôдъ якими условіями може наступити утрата правъ?

17. Чи завѣшенье правъ єсть допускаєме и пôдъ якими условіями?

18. Постанова на случай розвязаня товариства.

19. Спосôбъ полагоджуваня спорôвъ.

20. Постановы перехôднѣ и выбôръ основателѣвъ товариства.

У Львовѣ, въ серпни 1890.

Ромуалдъ Макаревичъ.

Въ справѣ реформы закона дорогового.

IV.

На пôдставѣ наведеныхъ замѣтокъ подає выдѣлъ краєвый ось-такѣ основы до переведеня змѣны обовязуючого теперь закона дорогового:

I. Зъ помѣжь публичныхъ дорôгъ мають бути вылученѣ дороги важнѣйшѣ и ôдданѣ въ зарядъ выдѣламъ повѣтовымъ. О сѣти важнѣйшихъ дорôгъ громадскихъ постановляє рада повѣтова за згодою выдѣлу краєвого, котрый рѣшає всѣ дотычнѣ споры.

II. Кошты, будова и удержуванье важнѣйшихъ дорôгъ громадскихъ, о скôлько бы на се не выстатчали дороговѣ престаціи и инчѣ жерела мѣсцевѣ, будуть покрыванѣ зъ повѣтового фонду дорôгъ громадскихъ.

III. Наколи бы по вычерпаню инчихъ средствъ призначеныхъ на вывѣнованье фонду повѣтовыхъ дорôгъ громадскихъ, особливо-жь сталого 3%-вого додатку до податкôвъ безпосередныхъ и сплатъ престацій дороговыхъ, дотація ухвалена радою повѣтовою на потребы згаданого фонду перевысшала 7% додаткôвъ до податкôвъ безпосередныхъ оплачуваныхъ въ повѣтѣ, то тогдѣ удѣлить ся на повѣтовый фондъ громадскихъ дорôгъ ôдповѣдну запомогу зъ фонду краєвого.

IV. Дотеперѣшный вымѣръ престаціи (4 днѣ пѣшѣ) має бути въ засадѣ полишеный и на дальше. Однакъ выдѣлы повѣтовѣ будуть уповажненѣ до знижуваня або и цѣлковитого ôдписуваня згаданои престаціи якъ и ôдповѣдныхъ сплатъ въ случаяхъ гôдныхъ увзглядненя, пôсля правилъ, якѣ ухвалить рада повѣтова а выдѣлъ краєвый потвердить. Пôльги тѣ мають бути прикладанѣ передусѣмъ въ такôмъ выпадку, коли обовязаный до престаціи податникъ черезъ нездôбнôсть до працѣ самъ еи ôдробити не може, а помѣжь хатными нема нѣкого, хто бы его въ роботѣ выручивъ, а при тôмъ не має средствъ еи сплатити.

V. Замѣна престаціи въ роботѣ пѣшôй на запрягову ôдбуває ся на пôдставѣ ôдношеня вызначеного черезъ раду повѣтову.

VI. Выкупно престаціи пѣшои, замѣненои на роботу запрягову, може бути предприняте лише на пôдставѣ цѣны дня запрягового.

VII. Рада повѣтова має право накладати въ разѣ потребы надзвычайну престацію въ скôлькости пôвъ дня запрягового въ однôмъ роцѣ ôдъ кождои штуки худобы тягловои, сли звычайнѣ престаціи суть за малѣ на покрытье потребъ дорôгъ громадскихъ. Обовязаный до престаціи запряговои додає ôдповѣдне мѣсцевымъ вымогамъ тягло́ и паробка до кождого тягла́ (ярма).

Ухвала рады повѣтовои, накладаюча престацію надзвычайну, вымагає затвердженя выдѣлу краєвого.

VIII. На податникôвъ, оплачуючихъ рôчно бôльше анѣжь 3 зр. податку безпосередного, може рада повѣтова, на случай потребы готôвки, наложити дочасовый обовязокъ сплачуваня $^1/_4$ ои части престаціи звычайнои въ роботѣ на повѣтовый фондъ дорôгъ громадскихъ.

IX. Обшаръ двôрскій має выдати весь потрѣбный до будовы и удержуваня дорôгъ матеріялъ деревный, однакъ при тôмъ має право до вынагороды, о скôлько пересѣчна вартôсть того матеріялу переходить по-за 5% податкôвъ безпосередныхъ, якѣ обшаръ оплачує.

За основу до обчислюваня пересѣчнои вартости матеріялу деревного, потрѣбного до будовы та удержуваня дорôгъ громадскихъ служать цѣны выкупна сего матеріялу, ухваленѣ повѣтовою радою, и середна тревалôсть дерева, взятого въ рахунокъ. Инструкцію о способѣ обчислюваня выдасть краєвый выдѣлъ. Сли пересѣчна вартôсть потрѣбного матеріялу деревного єсть менча, якъ квота представляюча 5% податкôвъ безпосередныхъ обшаромъ двôрскимъ оплачувана, то сей обшаръ не складає жаднои доплаты зъ титулу повинности въ матеріялѣ деревнôмъ.

X. Рада повѣтова означує на пôдставѣ обчисленя, предложеного повѣтовымъ выдѣломъ, тѣ обшары двôрскѣ, що мають право до вынагороды зъ повѣтового фонду дорôгъ громадскихъ. Ся ухвала повѣтовои рады обовязує черезъ 6 лѣтъ, а лишь тогды пôдпадає ревізіи, сли оперта була на хибнôмъ обчисленю.

XI. Ôдъ обовязку выдаваня матеріялу деревного може обшаръ двôрскій выкупити ся, сплачуючи що-рôчно на повѣтовый фондъ громадскихъ дорôгъ пересѣчну вартôсть тои престаціи.

XII. Обовязокъ плаченя еквіваленту дорогового замѣсть даваня престаціи въ роботѣ розтягає ся на всѣ мѣста, для котрыхъ выданый бувъ законъ громадскій зъ дня 13 марта 1889 (В. з. кр. ч. 24).

На инчѣ мѣста и мѣсточка може бути наложеный обовязокъ оплачуваня еквіваленту дорогового ореченьемъ краєвого выдѣлу, за згодою намѣстництва, и то на жаданье громады або на внесенье рады повѣтовои.

Въ громадѣ сельскôй може бути заведена замѣна престацій дороговыхъ на еквівалентъ въ грошахъ рѣшеньемъ згаданыхъ властей лише на власне жаданье громады.

Выданье ореченя о заведеню еквіваленту дорогового выпередить обôзнанье ôдносинъ мѣсцевыхъ, а що-до громадъ, сполученыхъ зъ обшаромъ двôрскимъ, такожь и оцѣнованье умовы зробленои по мысли §. 3 закона о обшарахъ двôрскихъ.

Громады, оплачуючѣ еквівалентъ дороговый, вылучує ся изъ звязку конкуренційного зъ повѣтовымъ фондомъ дорôгъ громадскихъ.

XIII. Зарядъ звычайныхъ дорôгъ громадскихъ буде выконувати начальникъ громады разомъ изъ зверхникомъ обшару двôрского пôдъ безпосереднымъ наглядомъ делеґата выдѣлу повѣтового. Въ мѣсцевостяхъ, въ котрыхъ обшаръ двôрскій єсть влученый до громады, выповнює зарядъ громадскихъ дорôгъ громадска зверхнôсть, взглядно маґістратъ при спôвудѣлѣ делеґата повѣтового.

Сли начальникъ громады, або инчій членъ громадскои зверхности, взглядно маґістрату, або зверхникъ обшару двôрского въ справѣ заряду дорôгъ переходить по-за свои обовязки або ихъ занедбує, буде караный выдѣломъ повѣтовымъ грôшми ажь до 20 зр. кары.

Зверхникъ обшару двôрского може увôльнити ся ôдъ удѣлу въ управѣ громадскихъ дорôгъ, сли зобовяже ся на протягъ свого увôльненя давати що-рôчно на фондъ повѣтовый громадскихъ дорôгъ квоту, яку вызначить ему выдѣлъ повѣтовый. Въ такôмъ случаю обсягъ дѣланя обшарного зверхника въ управѣ громадскихъ дорôгъ переходить на орґанъ, установленый повѣтовымъ выдѣломъ.

XIV. Властителѣ лѣсôвъ, експльоатованыхъ у власнôмъ зарядѣ, оплачують зарôвно якъ и предприємцѣ осôбнѣ дачки на неомытовану дорогу повѣтову або громадску, зуживану не звычайнымъ способомъ черезъ тоту експльоатацію.

XV. Осôбнѣ престаціи на будовы дорôгъ повѣтовыхъ, що ихъ має право накладати повѣтова рада, не можуть выходити по-за половину вымѣру, призначеного для дорôгъ громадскихъ.

XVI. Право до побору мыта (дорогового, мостового, перевозового и копыткового) надане властями адміністраційными або признане на часъ неозначеный, перестає обовязувати зъ кôнцемъ 1895 року, сли до того часу не буде ôдновлене въ дорозѣ краєвого законодавства.

XVII. Мыто служить выключно на покрытье коштôвъ будовы и удержуваня дороги, на котрôй находить ся, взглядно предмету, за котрый мыто побирає ся.

Въ громадахъ, побираючихъ оплаты торговѣ, має бути часть зъ доходу ихъ, потрѣбна на упорядкованье дорôгъ, улиць та базарôвъ громадскихъ, зуживаныхъ не звычайнымъ способомъ черезъ торги, — перелита до фонду дорогового.

XVIII Дороги краєвѣ, повѣтовѣ и важнѣйшѣ громадскѣ мають бути обсадженѣ деревами и то, о скôлько можна, овочевыми.

Справозданье свое кôнчить выдѣлъ краєвый замѣткою, що сей проектъ, хочь має на взглядѣ правдивѣ потребы и властивѣ цѣли реформы дороговои, може однакъ улягти змѣнѣ у внесеню, яке выдѣлъ краєвый намѣряє предложити соймови по зôбраню и остаточнôмъ уложеню цѣлого ôдповѣдного матеріялу.

Часть повѣтовыхъ репрезентацій не предложила ще жаданыхъ выдѣломъ краєвымъ датъ, анѣ не заявила своихъ гадокъ въ справѣ реформы закона дорогового, отже бути може, що якась ще зъ ихъ стороны гадка обогатить дотеперѣшный матеріялъ.

Допускаємо, — каже краєвый выдѣлъ, —

що наведенй основы проекту змѣны дорогового закона стануть предметомъ вымѣны гадокъ, могучои насунути нагоду до высказаня вдачныхъ поглядовъ и внесень, котрй выдѣлъ краевый увзгляднить тымъ охотнѣйше въ будучомъ проектѣ, що хоче скорыстати зъ кождои гадки, котра може причинитись до хосенного для краю переведеня реформы дорогового закона.

Голосы дневниковъ про резиґнацію маршалка краєвого ґр. Тарновского.

Львовскій кореспондентъ Now-oi Reform-ы пише:

„Вѣсть, що ґр. Тарновскій зложивъ достоинъство маршалка краєвого, хочь не зовсѣмъ була несподѣванкою, таки выкликала якесь здивованье. Загально пытають: длячого? и длячого якъ-разъ теперь?

„Суть такй, — а опінія тота есть може опінією бо́льшости, — що глядаючи конєчно *політичныхъ* товчковъ до резиґнаціи, знаходять ей въ справѣ похоронбовъ мощей Мицкевича на Вавели. У Вѣдни — кажуть — „невдоволенй зъ того, що така велика маніфестація народна, а до того не галицка, але польска въ цѣломъ значѣню того слова, бдбула ся по́дъ начальнымъ проводомъ выдѣлу краєвого и маршалка, котрый такожь лично, своєю красною мовою при мощахъ великого поета занявъ таке выдатне въ то́мъ торжествѣ становище. Отже — высновують дальше — се невдоволенье высокихъ и найвысшихъ сферъ вѣденьскихъ мусѣло въ якойсь хочь-бы найделікатнѣйшой формѣ проявитись, мусѣли его въ якійсь способъ дати почути маршалкови, и то спонукало его внести резиґнацію.“ Есть въ то́мъ толкованю якась льоґіка и консеквенція, суть всѣ позоры имовѣрности, але то́лько имовѣрности. Що якесь мале невдоволенье було у Вѣдни, о то́мъ нема сумнѣву. Але невдоволенье то швидко утихомирилось и рѣчь певна, що маршалкови самому нѣчимъ не дано его почути. Рескриптъ до намѣстника ґр. Баденього, категорично заперечуючій вѣсти, мовь-бы занеханье подорожи цѣсаря до Галичины було спонукане торжествомъ Мицкевичовскимъ, а высказуючій заразомъ вдоволенье зъ поважного и спокойного ходу торжества, — бувъ не лише що-до формы, але и що-до сути рѣчи цѣлковитымъ закончѣньемъ и полагодженьемъ тои справы.

„Причины резиґнаціи суть не політичнои, але радше *психольоґічнои* натуры. Если пригадаемо собѣ, якъ по уступленю бл. п. Зыблкевича зъ маршалковства ґр. Янъ Тарновскій то́лько найусильнѣйшимъ налаганямъ своихъ *приятелѣвъ політичныхъ* давъ ся наклонити обняти булаву маршалкове́ску, — то й не будемо дивувати ся, що уважаючи принятье того достоинъства за жертву бдъ себе, горячо бажае, щобы то вже разъ скончило ся. Замилуваный хлѣборобъ, ведучій господарство дуже запопадно и дбало, знаючій усе о кождой подробици свого господарства и всѣмъ самъ управляючій, знайшовъ ся нагле перекиненымъ бдъ того свого любимого занятя до зовсѣмъ инчого, ему незвычного, до котрого нѣколи не почувавъ въ собѣ великого наклону та й нѣколи до него не способивъ ся. До того нового занятя внѣсъ бнъ великій запасъ — совѣстности, почутя одвѣчальности и якойсь, зъ того выплываючои, боязливости. Все то прикметы дуже гарнй и цѣнній, але доведенй за далеко, а ще въ додатку сполученй зъ якимсь вродженымъ *надмѣромъ скромности* и бракомъ довѣрія у власни силы, — утрудняють они въ высокомъ степени становище чоловѣка політичного, задачу начальника великои адміністраціи, не дозваляючи розвинути тои рѣшучости и енергіи, якои вымагае таке становище.

„Розни-жь бдносины и справы причинювались до того, щобы намѣръ резиґнаціи дозрѣвъ. Маршалокъ чувъ одвѣчальность за чинности выдѣлу краєвого, а одказъ на выборъ членовъ выдѣлу мо́гъ мати то́лько дуже малый вплывъ. Вплываючи, мавъ на очѣ взгляды чисто політичнои натуры — и не есть рѣчею неможливою, що изъ становища потребь адміністраційныхъ дознавъ якогось рода розчарованя — якъ що-до тыхъ, котрыхъ выбору бажавъ (Енджейовича — *Прим. Ред.*), такъ и що-до тыхъ, котрыхъ тамтыми хотѣвъ поборювати (Романовича — *Прим. Ред.*). Дуже важне становище заступника маршалка въ управѣ выдѣлу краєвого осротилось на довшій часъ черезъ недугу п. Петруского, — а се именно, зъ огляду на схарактеризованy высше вдачу маршалка, було для ґр. Тарновского дуже прикре. Що хвиля рвавъ ся до рблѣ до Дзикова, а не мо́гъ покинути уряду довше якъ на кольска днѣвъ, бо не було заступника. Потребувавъ побочь себе мати *рутиніста* адміністраційного и правничого, а не мавъ, бо Петрусый нездужавъ. Ще кобы то були давнй часы! А то бдносины стають ся всесторонно трудными. Наступила якогось рода инвазія новыхъ силъ до выдѣлу краєвого (Романовичь — *Прим. Ред.*), на котрй зъ-разу глядѣло ся зъ якимсь недовѣріемъ, супротивъ котрыхъ *політичне* становище маршалка а ще бо́льше его приятелѣвъ політичныхъ наказувало стояти бдпорно, але зъ котрыми де-що треба було числити ся. Політика наказувала бы завсѣгды йти противъ, взглядъ же на потребы адміністраціи автономічнои не позвалявъ на те. Для чоловѣка безвзглядного, готового топтати по дорозѣ, дѣлаючого по́дъ окликомъ biegen oder brechen, було бы то може приятнымъ спортомъ, — але для чоловѣка совѣстного, якъ ґр. Тарновскій, така ситуація есть дуже немила. Дальшу трудность ситуація чинить станъ фінансовъ краєвыхъ... Управильненье бдносинъ скарбу краєвого бдповѣдало до енергічнѣйшои акціи економічнои, само наконець обнятье фондовъ индемнізаційныхъ въ зарядъ краю — ставить выдѣлъ краєвый супротивъ не малыхъ новыхъ задачъ Тому-жь и легко могла зродити ся въ маршалку гадка, чи задачамъ тымъ бдповѣсть ділетантизмъ выдѣлу краєвого, и чи бнъ, яко провбдникъ, може за то взяти на себе одвѣчальность супротивъ краю.

„Отсе то, що намъ, знаючимъ де-що тй справы и бдносины здаесь *психольоґічнымъ* мотивомъ кроку маршалка. Можна бы навести ще не одно що до того рѣшеня причинилось, але оно не надаѣсь до прилюдной вѣдомости. Того, що мы сказали, досыть, щобы зрозумѣти, що человѣкъ зъ вдачею ґр. Тарновского, котрый якъ тота mimoza pudica, скорчуюча ся за леда дотыкомъ, не може довго вытревати на становищи, вымагаючо́мъ майже щоденныхъ борбъ, а на всякій случай великои енергіи, скорости децизіи, рѣшучости, часомъ и... безвзглядности.

„А вже жь изъ того всего легко заключити, що коли бы въ бдповѣди на внесену резиґнацію сказано въ горѣ *„нѣ!“* — коли-бъ, при фактичнбй трудности выглядання наступника, зажадано бдъ ґр. Тарновского, щобы полишивъ ся на становищи, — коли-бъ се жадане зъ натиском бдвесли політичнй приятелѣ маршалка, супротивъ котрыхъ бнъ умѣвъ завсѣгды бути карбнымъ, а котрй въ нѣмъ бачуть, если не послѣдного, то на всякій способъ передпослѣдного *свого* маршалка, и котрй зъ тои причины кождый мѣсяць прольоґаты уважають за злобутокъ, — що въ такбмъ выпадку ґр. Тарновскій ще полишить ся. Але если се станесь, то можете бути певнй, що *не на довго*. Тй моменты псіхольоґічнй, якй теперь спонукали резиґнацію, суть *постбйными*, а внѣшнй бдносины не легко змѣнять ся въ такій способъ, щобы тй моменты псіхольоґічнй рѣшучо усунути.“

Gazeta Narodowa обговорюючи у вступнбй статьи справу резиґнаціи маршалка, кинть собѣ изъ поговорокъ, що нѣбы то маршалокъ резиґнуе „задля слабого здоровля“, а натомѣсть причину бачить въ обставинахъ въ выдѣлѣ краєвбмъ.

„Безъ новои инструкціи для выдѣлу краєвого, котру бы соймъ повиненъ ухвалити, — пише Gazeta Narodowa — праця в жертва кождого наступника нинѣшного маршалка буде безплодною для автономіи краевои... Годѣ очи замыкати на дѣйстность и дурити себе опінією публичною: до автономіи, котру всѣ любимо и бачимо въ нѣй запоруку для змагань narodowych, многй зъ покликаныхъ стратили довѣріе и замилуванье. Черезъ те она що-разъ бо́льше стае ся яловою, духъ твбрчій зъ нея уступае, а въ правтицѣ множать ся проявы занедбаня и хаосу. К ждый маршалокъ, почуваючій ся до одвѣчальности, мусить, при такбмъ станѣ рѣчей, за короткій часъ чути ся неохочевымъ. Такъ було зъ Зыблкевичемъ, такъ нинѣ зъ Тарновскимъ.. Czas каже, що найлучше бы було, щобы ґр Тарновскій взявъ назадъ свою резиґнацію. Мы (Gazeta Nar.) иншои гадки. Кріза выбухла, а закрывати ей нинѣ — то було бы и шкбдне для справы публичнои, и ухибляюче для самого ґр. Тарновского. То було бы засудженьемъ автономіи табромъ нѣбы-то управляючимъ на повбльне конанье черезъ занедбаня зъ одной, а неохочення зъ другои стороны. Одиновій выхбдъ зъ теперѣшнои кризы есть, щобы ґр. Тарновскій поставивъ квестію кабінетову передъ соймомъ и зажадавъ условій, якй ему будуть здаватись пожиточными для справы автономіи: чи они будуть звались инструкцією, чи инчимъ подѣломъ департаментбвъ, чи змѣною постановъ статута що до складу выдѣлу краєвого. Таке заангельованье до сойму стане ся початкомъ новои еры. Коли-бы бо́льшость соймова не згодилась на реформы, то маршалокъ уставъ бы яко мужь політичный зъ славою“.

— —

До именъ кандидатбвъ на маршалкбвъ, поданыхъ уже въ „Дѣлѣ“, прибувае ще ґр. Мечиславъ Рей, за котрымъ мае стояти намѣстникъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Покутя.

[„Nie wypada“.]

Якъ кождого року, такъ и сего лѣта зъѣхало въ нашу пбдгбрску околицю много гостей на бдпустокою на купелѣ въ Черемоши и на свѣжій воздухъ а найбо́льше межи ними урядниковъ зъ Львова и то зъ рбзныхъ дикастерій. Єдина се пора и нагода для людей на провінціи перебуваючихъ довѣдати ся „чогось бо́льше“ о свѣтѣ, бо газетамъ не вбльно всего писати. Черезъ розмовы и розговоры зъ людьми „бдъ великого престола“ мимохбть приходить ся до переквѣдченя, що у насъ на провінціи а до того ще, де Богъ такъ высоко, не все, що есть, добре есть и добре бути повинно, явъ и на бдворбтя, не ма у насъ того, що добре и бути повинно; а застановляючись надъ причиною сей анормаліи, не все выпадае намъ винувати историчну недоступность провінціи взагалѣ, а нашого пбдгбрского закутка зъособна, для тыхъ, котрымъ до насъ доступати треба, якъ бо́льше недоступность тыхъ, до котрыхъ намъ доступати треба. Ся послѣдна обставина есть властивою причиною всякого зла и неладбвъ на провінціи и называе ся въ щоденнбмъ житю: „nie wypada“. Таке мале слбвце, а що то черезъ него не дае ся! оно есть матерію всякои анормальности, а властиво, оно родить всякій шльендріянъ. удаючій ся найлучше на нивѣ галицкого бюрократизму, котрый гнете провінцію.

Не вѣрите, то послухайте, чи не есть такъ.

„Nie wypada“ есть здавковою монетою, котрою збуває ся та заспокоюесь и найбольшій загорѣлець; есть оно найвыгбднѣйшимъ способомъ залагоджуваня справъ намъ немалыхъ, а въ житю бюрократичнбмъ есть найпевнѣйшимъ Schieber-омъ, котрый усуває всякй недогбдности зъ урядовыхъ Bericht-бвъ и справоздань.

Не одному запевне лучило ся чути резолюцію бо́льше-менше словами: „To nie wypada — pan starosta [pan sędzia, pan prezydent и т. п.] sobie tego nie życzy, pan X będzie się za to gniewać...“ и длятого, що pan X tego sobie nie życzy, то его пбднанокъ Y бронить, поки ажь панъ X зволить мимохбть очи отворити.

Рѣкою Черемошемъ сплавляють спекулянты вѣденьскій дерево, ковбки бьють о берегъ, черезъ що цѣлесь берегомъ дорога повѣтова а густо часто поля и огороды людскій. Прийдешь зъ жалобою до політичнои власти, а тутъ тобѣ кажуть: „Nie wypada вѣденьскимъ панамъ наражати ся, они много значать и богато можуть...“ и черезъ марне „nie wypada“ вода що року берега ломить а ковбки пруськй(!) нищать хлопскій маетки. Таку саму бдповѣдь дбстанешь и на жалобу, що товариство тыхъ самыхъ спекулянтбвъ вѣденскихъ, званыхъ у насъ par excellence „Прусама“, плюндруе немилосердно лѣсы ажь геть пбдъ полониннами, безъ одляду на законъ хоронячій лѣсы гбрскій (Hochwald).

Розпишуть выборы до рады громадскоя. Жидъ Іось, — котрый бдъ коли настала автономія, закинувъ шинкъ, лихву и всяку спекуляцію, яко неинтратне дѣло, а працюе для краю на полѣ автономічнбмъ, — страхае ся, щобы не перепавъ самъ при выборахъ, але того по собѣ не дае пбзнати, бнъ протегуе другихъ, а они не дадуть ему упасти. Закурить люльку на довгбмъ цибусѣ и пускае тумана дыму пбдъ нбсъ выборцямъ. „Хочешь — каже до Петра — бути раднымъ, то зроби менѣ и моёй жѣнцѣ черезники, а ты, Лазаре, зроби менѣ коротній кожушокъ пбдъ бекешу, але зъ рукавами, — то зроблю и тебе раднымъ, лише тримайте ся оба мене.“ Швець Петро зробивъ дѣ пары черевикбвъ, але раднымъ не ставъ; за то кушнѣрь Лазарь за кожухъ колегуе въ асесорствѣ зъ самымъ Іосемъ. Недбѣшлый радный, швець, врачить, хоче протестувати, радить ся комісаря, а панъ комісарь каже: „Nie wypada его нарушати, бнъ „zaufany“ пана старосты..“ И зновъ черезъ „nie wypada“ паршива бвця засѣдае въ радѣ громадскбй и трясе для себе грушѣ зъ автономічного дерева.

Въ селѣ Ст. К. умеръ учитель ще на веснѣ 1889 р., школа до нинѣ стоить пусткою и дѣти вже забули за школу. Громада йде на раду до одного зъ членбвъ рады окружнои а той каже: „Nie wypada пану старостѣ теперь приспорювати роботы; бнъ и такъ мае много на своёй головѣ...“ и зновъ черезъ „nie wypada“ дѣти мають сѣмь лѣтъ вакацій.

Въ мѣстѣ К. на цвинтари загадавъ ксьондзъ латиньскій вырубати дерева, бо дерева тримають холодъ, а холодъ робить болото, а ксьондзови шкода ґлянсованыхъ чоббтъ валяти, — явъ бы то деревъ не було также шкода. Жалуешь ся въ урядѣ громадскбмъ, що рубають дерева, по котрыхъ лише розпбзнати можешь, де твои дѣды батьки спочивають, — а начальникъ тобѣ на тее каже: „Nie wypada księdzu narażać się, бнъ засѣдае въ выдѣлѣ повѣтовбмъ и при нагодѣ може пошкодити...“ По нашихъ мѣстахъ и селахъ садять радо дерева на цвинтаряхъ и годѣ собѣ представити цвинтаря безъ деревъ, а у насъ се „nie wypada“!

Въ тбмъ самбмъ мѣстѣ, числячбмъ понадъ 6.000 народу, продае мясо лишь одинъ рѣзникъ, и то яке ему сподобаесь, а переважно воняче; идешь изъ смердячими кбсткама до „комуны“ на жалобу, а начальникъ радить тобѣ: не потягати жида-рѣзника, бо то „nie wypada“

Ще одинъ прикладъ, якъ немилосердно то „nie wypada“ господаруе въ такихъ дѣрахъ, де Богъ высоко. По бо́льшено въ Галичинѣ уряды податковй Мѣсто К. старало ся о урядъ податковый, котрого потребуе не на жартъ. Але що зъ тыхъ заходбвъ, коли вкбнци головы мѣскй дбйшли черезъ довгй дебаты до того переквѣдченя, що „nie wypada“ наражати ся ксьондзу канонікови, котрого братъ до теперь касіеръ мѣскій, стративъ бы посаду, если бы въ К. заведено урядъ податковый.

То нещастне „nie wypada“ протегуе шльендріянъ не лише въ урядахъ, але оно загнѣздило ся на добре по приватныхъ бюрахъ и канцеляріяхъ. Чувшь ся якимъ выкомъ судовымъ покривженый, идешь до адвоката писати рекурсъ, або жалобу, а панъ д ктбръ каже тобѣ: „Nie wypada, панъ sędzia не любить того и може гнѣвати ся за то...“ и такъ бдъ самого вже страху передъ гнѣвомъ пана судьѣ пропадае твое право.

Але за те „nie wypada“ мае и свои добрй стороны; оно помагае при авансахъ, усуває мальконтентбвъ и контракандидатбвъ, а передовсѣмъ єднае членбвъ для взаимнои адмірація...

Есть въ тутешнбмъ повѣтѣ товариство правниче, котре періодично бдбуває свои засѣданя. Не входжу въ то, чи по партикуляряхъ такй спбльнй обговорювання квестій юридичныхъ, особливо въ справахъ текучихъ, выходять на користь справедливости и чи они не творять преюдикатбвъ, але що они культивують „nie wypada“ и пропагують его въ користь повагъ посѣтовыхъ, — се рѣчь намацальна. Борони Боже на такбмъ засѣданю оповувати въ реферованю предсѣдателеви того товариства! — заразъ закричать тебе, що „nie wypada“, а такій предсѣдатель выходить дешевымъ коштомъ на повагу въ кругахъ юридичныхъ, бдвыкае бдъ всякои опозиціи, думае, що по-надъ него и его розумъ уже нема нѣкого, въ наслѣдокъ того ставесь деспотомъ, а навѣть и рывае ся о мандатъ посольскій. Тутъ наше клясичне „nie wypada“ выходить на користь амбітній одиниця.

Але найзабавнѣйше при тбмъ есть, що о тбмъ бакцілю „nie wypada“ у Львовѣ и не чути, — такъ бодай уневинять мене паны зъ Львова, бо кажуть, що грунтъ въ тѣни самого намѣстника дуже ему не служить.

Писавъ пбдчасъ канікулы — *б. б.*

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Отворенье читальнѣ въ Букбвинй (пбдъ Товмачемь]. Дня 3 н. ст. серпня отворено читальню въ Букбвинй, повѣту товмацкого, сѣльци невеличкбмъ, маючбмъ 70 д мбвъ, заходами приватного учителя Ивана Фостуна и господарь Алексея Умайла.

Иванъ Фостунъ, сынъ бѣдныхъ родичѣвъ, скбнчивъ третю нормальну клясу, а бдтакъ служивъ у свояка въ Букбвинй, але маючи охоту и талантъ до науки, збиравъ вечерами хлопцѣвъ на науку и тымъ такъ заохотивъ дѣтей и ихъ родичѣвъ, що тй не маючи ще, за-для бѣдноты, етатовои школы, приймали его за приватного учителя и сего року учивъ бнъ 40 дѣтей. Користи тои науки були видай на отворенюю читальнѣ, де ученики дуже гарно деклямували стихи уложенй на торжество учителемъ Алексей Умайло, молодый господарь, мавъ дуже удачну бесѣду о користи читальнѣ, а Андрѣй Логаза заповѣвъ, що въ читальни що року будуть бдбувати ся вечерницѣ: въ день 3-го мая на памятку знесеня панщины, въ день св. Кирила и Методія, въ день св. Володимира Великого, и въ день 18 н. ст. серпня (въ уродины цѣсарскій).

До читальнѣ вписала ся бо́льша половина господарѣвъ, бо 40. Знайшлись и противники, а межи тыми, на жаль, вбйтъ и старшій братъ церковный; давъ бы Богъ, щобы опамятали ся!

По торжествѣ читальники гостили дуже сердечно всѣхъ прибувшихъ громадянъ изъ сусѣдныхъ селъ Петрилова, Олешевы, Остринѣ и зъ Кравотулъ, а также кблькохъ зъ интеліґенція (одного священника, начальника зъ Кривотулъ, предсѣдателя читальнѣ зъ Ляцкого), загаломъ звыжь 80 особъ.

Такъ зачинаесь пробуджувати и наша заспана Товмаччина. Въ остатныхъ часахъ засновано читальнѣ въ Угорникахъ пбдъ Отынѣею (мае 160 членбвъ), въ Ляцкбмъ, въ Братишевѣ. Чей и въ Товмаччины бконце засвѣтить сонце!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

У Вѣдни ходить чутка, що еп. Штросмаеръ носить ся зъ гадкою скликати до Дяковару конґресъ австрійскихъ Славянъ, на котрый мають бути запрошенй всѣ Славяне зъ краєвъ австрійскихъ и угорскихъ. Конґресъ той мавъ бы ту цѣль, щобы сполучити всѣхъ Славянъ и наклонити ихъ до солідарного поступованя. О скблько та вѣсть есть правдива годѣ знати, але все таки може бути, що еп. Штросмаеръ взявъ бы ся до такого дѣла, а що бнъ не то що есть католицкимъ епископомъ але и зъ свого найглубшого переконаня есть ревнымъ католикомъ, то можна сподѣвати ся, що его намѣрена акція політична выросла бы до новои теорія католицкого панславізму, котрый мавъ бы ся противставити старшбй теорія, православному панславізмови. Чи народы славяньскй зыскали-бъ черезъ той конґресъ або и нову теорію еп. Штросмаера богато, о то́мъ можна сумнѣватись. Природный розвбй племенъ, народбвъ и взагалѣ цѣлои людскости не оглядаесь на забаганки и експеріменты одиниць; бнъ иде своею дорогою а человѣкъ, що хоче въ свѣтѣ робити ладъ пбсля свого розуму, наробить въ нѣмъ лишь хвилевого заколоту але ходу рѣчей не спинить. То-жь якъ православный панславізмъ рос ійскихъ теоретикбвъ такъ и католицкій панславізмъ еп. Штросмаера не вытворять нинѣ нѣякого народу загально-славяньского, не спинять національного розвою народбвъ славяньскихъ и не установлять для нихъ загальнои політики, котра бы однаково кождому мала принести спасенія такъ якъ католикови або православному его вѣра.

У Вѣдни завязавъ ся комітетъ, котрый на часъ межи 2 а 6 вересня с. р. скликуе межинародный конґресъ селяньскій. На конґресъ той мають бути запрошенй всѣ тй послы до рады державнои и до соймбвъ всѣхъ краєвъ коронныхъ, що суть або властителями меншихъ посѣлостей або заступають курію селяньску а бдтакъ делеґаты товариствъ селяньскихъ и выднѣйшй та вплывовй люде зъ-помѣжь самыхъ селянъ. Нарада мае бути довѣрочна и приватна, а одинокимъ предметомъ ей буде питанье: „Чи потреба, щобы селяньство въ Австріи установило собѣ одну програму и пбсля тои програмы при будущихъ выборахъ до рады державнои выбирало послбвъ, котрй бы, сполученй въ радѣ державнбй въ одинъ клюбъ селяньскій, переводили ту програму и що въ случаю потвержденя сего питаня треба робити?“

Въ недѣлю закбнчивъ ся у Вѣдни зъѣздъ нѣмецкихъ співакбвъ зо всѣхъ сторбнъ нѣмецкихъ краєвъ. Въ послѣднбмъ концертѣ *взяло участь 30.000 людей*. Цѣлый зъѣздъ мавъ характеръ майже выключно панґерманьскій. Співано пѣснѣ якъ „dass deutsche Lied“, „die Wacht am Rhein“ прускій гимнъ народный а также вбдспѣвано и австрійскій гимнъ народный. Співакбвъ витавъ бурмістръ мѣста Вѣдня Пріксъ, а его бесѣда мала также характеръ панґерманьскій. Онъ сказавъ мѣжь иншимъ: „Австрійскй Нѣмцѣ суть сполученй зъ Нѣмцями въ цѣлбй великбй державѣ нѣмецкбй. Мы австрійскй Нѣмцѣ тѣшимо ся дуже, що есть велика могуча держава нѣмецка, що становить затору противъ ворогбвъ, тому то и Нѣмцѣ въ великбй державѣ нѣмецкбй тѣшать ся силою и мужественною дѣяльностію нѣмецкого елементу въ

Австріи и радують ся тымъ, коли мы кажемо, що хочемо удержувати и зберѣгати наше майно. Характеристычнымъ для сеи панґерманьскои маніфестациі було, що на великомъ концертѣ нѣмецкихъ співаковъ були такожь архикнязѣ Кароль Людвикъ, Вільгельмъ, Райнеръ и міністры ґр. Таффе, Бакегемъ, Ґавчь и Шенборнъ. Годить ся и то запримѣтити, що коли Нѣмцямъ въ заграницѣ вольно свободно повертати ся у Вѣдни и выспѣвувати публично нѣмецкій та пруский пѣснѣ патріотичній, то уважаючи ся зновь злочиньствомъ, коли н. пр. Русинъ зъ-за кордону приѣде до Галичины и зайде хочь бы лишь въ цѣляхъ науковыхъ до якои институціи рускои въ Галичинѣ, або задля свѣжого воздуха въ горахъ замешкає у якого знакомого не маючи и на думцѣ якихсь демонстрацій.

Старо-ческа партія слабне зъ кождымъ днемъ що разъ больше. Доказомъ того можна уважати хочь бы доповняючій выборъ посла до рады державнои зъ праскои палаты торговельнои. Выбрано професора політичнои економіи при ческомъ університетѣ Кайца, котрый разомъ зъ проф. Масажіком належить до молодоческои партіи и творить въ нѣй т. зв. ґрупу реалістовъ. Кайце есть особистымъ ворогомъ Ріґера и противникомъ ческо-нѣмецкои угоды. Що чекає старо-Чеховъ при новыхъ выборахъ до рады державнои, можна зъ повысшого выбору легко догадувати ся.

——

Въ Россіи пришли вже мабуть до того переконаня, що абсолютне неґованье Болгарія и шкодженье болгарскимъ интересамъ накождомъ кроцѣ не доведе до нѣчого и длятого не глядать тамъ на именованье болгарскихъ епископовъ въ Македоніи такъ неприхильно якъ примѣромъ въ Атинахъ або Бѣлградѣ. Зъ Петербурга доносять, що рѣшенье Порты въ болгарскій справѣ церковнѣй не дуже пошкодило відносинамъ Россіи до Туреччины; відносины ті остались все таки добрі и длятого россійскій наслѣдникъ престола выбираючись въ вересню въ подорожь до Сиріи заѣде насамперед до Константинополя и зробить тамъ вѣзиту султанови. То буде доказомъ, що въ Петербургѣ не уважають зовсѣмъ именованя болгарскихъ епископовъ въ Скоплю, Велесѣ и Охридѣ за причину спонукуючу ажь до зірваня дружныхъ відносинъ. Россія не хоче такожь ставати въ суперечности до своеи болгарскои політики зъ сѣмдесяти роковъ и до свого авторства болгарского екзархату а наконець и не хоче брати ся до дѣла, котре могло бы дуже легко станути въ суперечности до пасивнои політики мира царя.

Россійскій міністеръ фінансовъ Вышнеградскій выбере ся въ послѣднѣмъ тыжди мѣсяця серпня въ давно проектовану дорогу до Середнои Азіи. Головною цѣлею сеи подорожи буде розслѣдити условія для заведеня великихъ россійскихъ институцій промысловыхъ и торговельныхъ въ сѣй области. Володьтелѣ Бохары и Хивы вышлють на повитанье россійского міністра окремѣ депутація до Ташкенту и хотять взагалѣ зробити ьму величаве принятье.

——

Румуньскій король Кароль и наслѣдникъ румуньского престола кн. Фердинандъ выѣхали въ недѣлю зъ Ишль до Монахіюмъ. О гостинѣ ихъ ходять теперь всѣлякій версіи, котрыхъ правдивость годѣ сконстатувати; то лишь треба зазначити, що гостина ся була для свѣта політичного до певнои мѣры тайною и для того тымъ больше звернула на себе увагу и выкликала всѣлякій комбінаціи. Отже подчасъ коли одинъ кажуть, що та гостина не була нѣчимъ нашимъ янъ лишь актомъ куртоазіи, то въ вѣденьскихъ кругахъ політичныхъ говорять, що въ Ишль заключено зъ Румуніею важну умову войскову. Король Кароль — кажуть —конферувавъ що день по колька годинъ зъ шефомъ австрійского ґен. штабу бар. Бекомъ. Повурядовцѣ старають ся тому заперечити, а „Presse“ пише н. пр. такъ: „Позаякъ анѣ при цѣсарю австрійскомъ анѣ при короли румуньскомъ не було міністровъ для справъ заграничныхъ, то вже та сама обставина виключає евентуальность якихъ небудь переговоровъ характеру політичного. Румуньскій міністеръ дѣлъ заграничныхъ Лаговарій лише що розпочавъ свій урльопъ, а онъ певно бувъ бы бувъ въ королевскій свитѣ. Въ такомъ случаю бувъ бы також певно выѣхавъ зъ королемъ до Ишль посолъ румуньскій у Вѣдни Вокареско, що подчасъ двогодинної конференціи кор. Кароля зъ ґр. Кальнокимъ порушено також и ситуацію політичну, на то припущенье не треба чейже великого дару комбінаційного.“

Мимо повысшого запереченя вѣденьского повурядовця удержувсь у Вѣдни упорно чутка, що въ Ишль заключено важну умову політичну.

домъ довшу конференцію зъ ґен. Мірібелемъ а россійскій амбасадоръ Моренгаймъ конферувавъ оногды дуже довго зъ міністромъ дѣлъ заграничныхъ Ріботомъ. Обомъ симъ фактамъ приписують велике значѣнье.

Гамбургъ 18 серпня. Hamb. Nachr заявляють очевидно на жаданя кн. Бісмарка що цѣла єго розмова зъ угорскимъ посломъ Абранімъ подавана въ мадярскихъ ґазетахъ єсть одъ початку до кінця выдумана.

Нарва 18 серпня. Цѣсарь дарувавъ царици прехорошій екипажь.

Вѣдень 19 серпня. На маневры до Нѣмеччины мають поѣхати зъ цѣсаремъ ґр. Кальнокій и шефъ ґен. штабу бар. Бекъ.

Софія 19 серпня. Тоастъ князя выголошеный въ Видинѣ зробивъ въ цѣломъ краю дуже добре вражѣнье. Князь має на кольна недѣль переселити ся до монастиря Рило.

Лондонъ 19 серпня. Вчера закрыто парляментъ престольною бесѣдою, въ котрій королева зазначує зъ вагою дружнї односины Анґліи до всѣхъ державъ европейскихъ.

Оповѣстка.

Подає ся до вѣдомости, що въ тутешнімъ дѣвочімъ воспиталищи пѣдъ зарядомъ инокинь Чина св. Василія Вел. приймати ся будуть въ сѣмъ школьнімъ роцѣ 1890|91 на выхованье дѣчата якъ въ лѣтахъ попереднѣйшихъ, зъ тымъ, що знайшовшї помѣщенье посѣщати мають школы публичнї, науку же руского языка и исторіи Руси будуть крімъ того побирати дома. Належатість за утриманье выносить мѣсячно 20 зр. а. в., дотычно же науки музики, спѣву и танцѣвъ належить осібно порозумѣти ся зъ П. Т. Настоятелькою, у котрои въ цѣли принятя зголошуватись належить найдальше въ першихъ дняхъ вересня.

У Львовѣ въ серпни 1890.

Зарядъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ дняхъ 1891 р. накладомъ книгарнѣ Ставропигійского Института** (управителя Антонія Хойнацкого) написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пѣдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЇЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушевъ** друку **на лучшімъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошімъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членовъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 6—50

Передплату принимає книгарня Ставропигійского Института во Львовѣ, Руская улиця ч-ръ 3.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнѣй практицѣ шпитальнѣй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи одбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякї операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ самымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнї зубы и цѣлї щоки пѣсля найновѣйшои системы американьскои, опертї на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякї недуги ушнї.

Конверсія 5% листовъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листовъ на 4½%-вї полагоджую пѣдъ оригінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платнї 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листовъ не одтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“.

Пренумерата рочна на провинцію зр. 1.80.

ГА-

маки або лѣжка лѣсні одъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палиць зъ крысломъ, парасольки одъ сонця, шажки рѣзнї а такожь не перемакаючї по 50 кр Плащь до пороху, торбы, торнистры до екскурзій

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТОВЪ ЛЯНГНЕРОВЪ

Львовъ, Галицка ч 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта

по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Достати можна въ тов. „Просвѣта“.

Всѣлякї Листы заставнї Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнї Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційнї

Всѣлякї облігаціи довгу державного

Зелѣзничї облігаціи першенъства

Львосы державнї и приватнї

продає пѣдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 139—156 **Домъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ їзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный одъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зъ Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано по ѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тѣлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тѣлько вѣ вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зѣ Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зѣ Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тѣлько вѣ вторки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданї пѣсля годинника львовского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дѣстати можна въ кождѣй стації по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Зъ весною!

Зъ фабрики братовъ Шулякевичѣвъ:

Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсница** зр. 6. loco стація зелѣзнича.

Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осібне порученье зъ найбольшою старанностію выконаній.

55 центиметр. довгї, середно-широкї по 45 кр.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кось приймаємо всяку поруку. Окрімъ повысше згаданыхъ суть еще вусшї по 40 кр. На пять кільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ.

и филіи.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бѣльше якъ одъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, одбиваня усуваюче и лагодно розвольняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

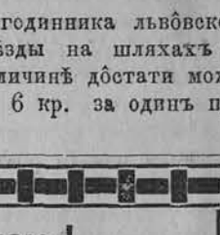

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну мастъ домову.

Она пѣсля многихъ досвѣдовъ знаменито полагоджує чищенье, ґрануляцію и заговленье поранепыхъ мѣсць а крімъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бѣль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

ТОРГОВЛЯ СУКНА И МОДНЫХЪ ТОВАРОВЪ ВОВНЯНЫХЪ.

ИВАНЪ ВАЛЛЯХЪ и СЫНЪ

у Львовѣ, Ринокъ ч. 33.

Рокъ основания 1841.

Поручає матеріи и останки вовнянї на сезонъ весняный и лѣтный, зъ минувшого року, по дуже зниженыхъ цѣнахъ. 3329

АНТОНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКОВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатовъ кавы и кавы фіґовои

въ Раковцяхъ пѣдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбнымї медалями заслуги ц. к. міністерства торговлї и рольництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, одзначаючї ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Суроґатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Суроґатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 30—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новость).
Каву краковеку въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевышаючї прикметами всѣ сего рода заграничнї продукты, надѣю ся, що нашї Вп. Господинѣ. котрї окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тімъ случаю пѣдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговлях.

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсниковъ „Зоря“ поручає ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотовъ нашихъ отсихъ майстровъ, членовъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропігіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8.
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, таніцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартиновъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбковска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул. Ягайлоньска ч. 13.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардинъскій ч. 3.
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул. Паньска ч. 17.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбковска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.
Чмѣль Иванъ, „ ул. Смерекова ч. 8.

Товариство имени Шевченка

(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)

має на складѣ и продає слѣдуючї книжки:

Правда“ письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2·—	кр
„ XI (1878) 2 томы	1·—	„
„ XIII (часть літературна)	—·50	„
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1·—	„
„Зоря“ письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3·—	„
„ рочники VIII (1887) IX (1888) и X (1889) по	5·—	„
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літературы I	1·70	„
„ „ „ Исторія руск. літературы II вѣддѣлъ 1	1·20	„
„ „ „ Исторія руск. літературы II вѣддѣлъ 2	1·80	„
„ „ „ Studien auf dem Gebiete der ruth Sprache	2·25	„
Костомарів: Руська исторія в житепис. 3 томы	1·50	„
Шевченко, поезіи (друкованї въ бібл. Зорѣ) ч. I и ч. II по	—·35	„
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15	„
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1·—	„
„ Хуторна поезія	1·—	„
„ Крашанка	—·35	„
Федьковичь. Довбуш	—·10	„
„ Як козам роги виправляють	—·10	„
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	1·20	„
Нечуй. Повісти и оповіданя	—·30	„
„ Світогляд украинського народа	—·50	„
„ Кайдашева сімья	—·80	„
Ф. Заревич: Бондарівна	—·10	„
Григорієвичь: Соколики комедія	—·35	„
„ Тато на заручинахъ, ком.	—·20	„
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов)	—·50	„
А. Могильницкого письма (выд. Зорѣ)	—·50	„
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл. стих.	—·35	„
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйнї по	—·50	„
Пямяткове число „Зорѣ“ въ ювилей Русалки Днѣстровои	—·50	„
Апологічна література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—·35	„
Провідні идеі въ письмахъ Тар. Шевченка О. Партыцкій	—·35	„
Народнї оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—·32	„
Етнографія Славянщины	—·12	„
О розумномъ выхованю дѣтей	—·12	„
Надельмаєръ апостолъ свободы Мих. Царь	—·10	„
Повѣсти Ник. Устіяновича	—·85	„
Одисеевї плавники	—·10	„
Страстный четверъ Ник. Устіяновича	—·45	„
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—·35	„
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—·32	„
Гальшка княгиня Острожска, истор. опов. Изид. Шараневича	1·—	„
О выховню. И Н. Пѣдручникъ для женщинъ	—·30	„
Темнї мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ. О Партыцкій	1·40	„
Жѣночa неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35	„
Захаръ Беркутъ, образъ з гром. житя Руси въ XIII. И. Франко.	1·30	„
Зъ рожныхъ краєвъ и народовъ Денисъ	—·20	„
На добродѣйнї цѣли, комедія Гр. Григорієвича	—·30	„
Boa Constrictor Ивана Франка	—·35	„
Слово о полку Игоревомъ Ом. Партыцкій	—·80	„
Скандинавщина въ давнѣй Руси, Ом. Партыцкій	—·20	„
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60	„
Законъ о загальномъ ополченю	—·45	„
Соціялисты межи семинаристами, О Обачный	—·30	„
Оповѣданя, Ник. Гоголя	—·35	„
Вечерниці, Ник. Гоголя	—·10	„
Григ. Квѣтка, Маруся	—·17	„

Глядає ся учителькы

до удѣлюваня гры на фортепіянѣ. Особы, котрї бы могли заразомъ обняти науку въ народнѣй школѣ мѣсцевѣй, будуть передъ другими увзглядненї. Зголошеня приймає **В. Филиповскій парохъ въ Бенькѣвцяхъ почта Пѣдкамѣнь пѣдъ Рогатиномъ.**

Укѣнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учителькы при школѣ народнѣй зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, при чѣмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье лѣкцій въ домѣ священика. Зголошеня приймає Редакція „Дѣла“.

СТАНЦІЯ

тѣлько для доброго ученика. Умѣщенє лѣпше, надзоръ, товариство двохъ одличныхъ ученикѣвъ, — за одповѣдною надгородою. Близша вѣдомость у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Хто бы зъ Всч. Отцѣвъ духовныхъ

маючихъ своихъ сыновъ въ школахъ середныхъ — *особливо близько пѣдъ Львовомъ* — желавъ помѣстити на власномъ и мѣсномъ вихтѣ и станціи пѣдъ добрымъ доглядомъ — зволить зголоситись до о. Д. Бородайкевича въ Станковцяхъ, почта Березовцѣ.

Ванда Терлецка

кравчиня въ **Яворовѣ** робить модно дамскій сукнѣ. Приняла бы на науку крою панночки або у неи примѣщенї або доходячї. П. Т. Родичамъ, маючимъ дѣти въ яворовскомъ монастири поручає ся.

Для Всечестного Духовенъства

поручає всякї прикрашеня церковнї, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. пѣсля найновѣйшихъ взорѣвъ и пѣсля всякихъ жаданъ

3604 3—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропігійского Институту

Проповѣды недѣльнї,

праздничнї и случайнї

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Білеты візитовї, карты весѣльнї, дипломы и всякї роботы літографічнї выготовляє по дуже нискихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літографічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперника 9.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пѣдъ знаменемъ

„СИРІУСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно одъ продуцентовъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ;

1 кильо 1·90 и 9·60 зр.

кава палена ½ кильо 1·20 зр.

на провинціи:

4¾ кильо 10·— зр. франко

Одбирателямъ надъ 50 кильо опусть.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родовъ кавы, котрї оголошують инші пѣдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто одъ продуцентовъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбургѣ и Трієстѣ можна дѣстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртовникови на мѣсци, той знову гуртовникови въ Европѣ, одъ тыхъ купує комісіонеръ; а одъ него ажь купецъ и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочімъ може кождый самъ переконатися, чи дѣстане де инде по тій цѣнѣ таку каву якъ моя що до якости и смаку. 2227 (88—?)

Торговля паперу и приборовъ школьныхъ також фабрика зошитовъ и тутокъ цигаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для паповъ учителѣвъ одповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає магазинъ

Елены Пйонтковскои

Львовъ ул. Паньска ч. 2.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 178. Львôвъ, Середа 8 (20) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24. H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Руска справа а польска праса.

I.

Майже рôвночасно заговорила бôльша часть галицко-польскои прасы о рускôй справѣ. Першій обôзвавъ ся консервативный Przegląd, за нимъ слѣдували поступова Trybuna, демократична Nowa Reforma (навязуючи до однои статьѣ „Дѣла“) и наконець псевдо-ліберальный Dziennik Polski. Przegląd — на диво — выступивъ противъ поглядôвъ, якѣ торôкъ по выборахъ соймовыхъ высказавъ бувъ въ звѣстнôй довшôй розправѣ о Русинахъ єго кракôвскій братчикъ Czas. Коли сей засудивъ зарôвно всѣхъ Русинôвъ, одныхъ яко москалефілôвъ, другихъ яко соціялістичныхъ революціонерôвъ, Przegląd осуджує безвзглядно лише москалефілôвъ, въ народовцяхъ же видить людей въ ґрунтѣ честныхъ, тôлько заслѣпленыхъ утопіями и завистію до Полякôвъ. Trybuna указує Русинамъ, що они мусять держати ся або Россіи або Польщѣ, а що теперѣшныхъ проводирѣвъ рускихъ не видить склонными до сего послѣдного, то хоче чекати на новыхъ людей, зъ котрыми бы можна заключити пактъ новои уніи, а тымчасомъ радить приєднувати для Польщѣ рускій нарôдъ и руске духовеньство. Nowa Reforma дуже нерада зъ теперѣшного поступованя Русинôвъ, однакожь взыває рускихъ народовцѣвъ до высказаня своихъ жадань: може бы межи ними а польскими демократами могло прийти до якого порозумѣня. Dziennik Polski самъ не знає, якъ брати ся до рускои справы; вкôнци рѣшає ся, що найлучше єи зовсѣмъ не тыкати.

Черезъ якійсь часъ бôльша часть польскои прасы держала ся тои тактики, щобы руску справу убити цѣлковитымъ мовчаньемъ и иґнорованьемъ. Однакожь ôдтакъ прийшла видко до пересвѣдченя, що така тактика не дасть ся утримати: разъ самѣ Русины занадто голосно давали ся чути, а друге, о Русинахъ и рускихъ справахъ ôдзывали ся, и то въ дусѣ Полякамъ неприхильнôмъ, не тôлько россійска праса, але и нѣмецкѣ свѣтовѣ ґазеты у Вѣдни. Першу можна було ще такожь иґнорувати, але нѣякъ вже другихъ. Гнѣвъ на чужу прасу и гнѣвъ на Русинôвъ, що у неи шукають помочи, пробиває ся майже вô всѣхъ статьяхъ польскихъ ґазетъ.

Мы на декотрѣ статьѣ польскои прасы вже ôдповѣдали: теперь хочемо ще кôлька слôвъ бôльше загальныхъ сказати, зъ цѣлымъ спокоємъ и обєктивностію, полишаючи зовсѣмъ дотинки и зачѣпки польскои прасы. Говорити будемо такъ, якъ коли бы мы мали передъ собою не здекларованого противника, але чоловѣка зъ деякими упередженями або певными ôдмѣнными поглядами, однакожь при тôмъ вырозумѣлого, котрый бажає щиро зъ нами порозумѣти ся, хоть-бы се порозумѣнье мало бути тôлько чисто академічне, безъ практичныхъ результатôвъ.

— —

Межи Русинами а Поляками єсть супротивнôсть не тôлько въ ôдмѣннôй культурѣ (византійска культура зъ грецкимъ обрядомъ, славяньскою азбукою и юліяньскимъ календаремъ у Русинôвъ, а захôдна культура зъ римскимъ обрядомъ, латиньскою азбукою и григоріяньскимъ календаремъ у Полякôвъ), але ще бôльше въ демократизмѣ Русинôвъ а аристократизмѣ Полякôвъ. Сеся рôзниця не показує ся ажь нинѣ; она проявляла ся вже й тогды, коли Русины мали ще свою родову шляхту, и та шляхта златиньщила ся и спольщила ся не лише зъ причины высшости культуры польско-захôднои надъ руско-всхôдною, якъ кажуть Поляки, анѣ такожь зъ причины латинізаційнои и польонізаційнои системы польскои, але ще й тому, що руска аристократія чула себе мовь-бы чужою посередъ рускихъ демократизмомъ перенятыхъ масъ, а бôльше свôйско було ѣй середъ шляхетскои Польщѣ. И нинѣ певна аристократична вдача єсть майже у всѣхъ Полякôвъ, та й мусимо признати що она польскому елементови додає певнои силы. Полякъ тымъ самымъ, що ôнъ Полякъ, уважає себе за щось высшого, а (бодай на Руси) навѣть польскій слуга и зарôбникъ споглядає зъ горы на Русина, станомъ єму рôвного або хочь-бы и высшого. Се, правда, въ значнôй части наслѣдки историчныхъ обставинъ. Що-до толеранціи національнои супротивъ Русинôвъ, то межи польскою аристократією а демократією нема дуже значныхъ рôзниць. Якъ єсть богато Полякôвъ, вчисляючихъ себе до демократôвъ а переповненыхъ польскимъ шовінізмомъ и крайно неуступчивыхъ супротивъ Русинôвъ, такъ межи польскою аристократією, н. пр. въ родинахъ Сапѣгъ, Чарторыйскихъ, Дѣдушицкихъ, Любомирскихъ и и., суть люде, не менше а може и бôльше вырозумѣлѣ ôдъ демократичныхъ проводирѣвъ польскихъ. Длятого, якъ бы коли дѣйстно мôгъ якій modus vivendi наступити межи Русинами а Поляками, то ôнъ не мусѣвъ бы наступити конче и выключно за посередництвомъ польскои демократіи.

Однакожь щобы до такого modus vivendi прийшло, се дуже а дуже тяжко. На то треба передо всѣмъ бôльше обєктивности. Нинѣ навѣть найбезстороннѣйшѣ Поляки не можуть єще доглянути чи не хотять признати, що межи загаломъ Полякôвъ и загаломъ Русинôвъ єсть неприязнь, але звычайно твердять, що тôлько руска интеліґенція, та й то не цѣла, и тая часть руского народу, котра єсть „обаламучена“ тою интеліґенцією, єсть неприязно настроєна супротивъ Полякôвъ, весь же загалъ рускій або сприяє Полякамъ або не єсть имъ бодай противный. До утвердженя тои цѣлкомъ фальшивои гадки межи Поляками причиняють ся и декотрѣ Русины, именно тотѣ одиницѣ, котрѣ, не ôдрѣкаючи ся своєи рускои національности, радѣ бы при тôмъ конче довести до повнои згоды межи Русинами и Поляками. Однакожь они бы далеко бôльше для тои згоды зробили, коли-бъ Полякамъ — котрѣ бы имъ бôльше увѣрили, — щиро и отверто правдивый станъ рѣчей пояснили. А той станъ єсть такій, що весь загалъ рускои интеліґенціи и цѣлый хоть трохи просвѣченый и національности своєи свѣдомый нарôдъ суть свѣдомыми противниками Полякôвъ, а проча часть народу єсть несвѣдома, такъ сказати-бъ инстинктовно, але зовсѣмъ не менше Полякамъ противна. Въ спокôйныхъ часахъ се не проявляє ся може такъ выразно, але якбы прийшла яка заверуха, тогды всьо, що крыє ся въ глубинѣ серця, могло бы выйти на верхъ.

Тымъ чувствамъ Русинôвъ ôдповѣдає у Полякôвъ чувство гордости и высшости. Оно походить, якъ мы вже сказали, зъ аристократичнои вдачѣ Полякôвъ и зъ историчнои минувшости. Поляки не можуть освоити ся зъ тою гадкою, щобы Русины галицкѣ, котрыхъ они уважали вже за зовсѣмъ спольщеныхъ, стояли яко окрема народнôсть зъ цѣлкомъ рôвными правами. Мы и розумѣємо, що завôдъ, якого Поляки при несподѣванôмъ для нихъ выступленю Русинôвъ дôзнали, мусѣвъ въ нихъ взбудити прикре и гôрке чувство. Але дармо, Русины суть въ повнôмъ правѣ и въ повнôй свѣдомости свого права, они ôдъ свого не ôдступлять, отже Полякамъ не лишає ся нѣчого иншого, якъ зъ ôдрубностію, самостôйностію и рôвноправностію Русинôвъ погодити ся. Чимъ скорше се зроблять, тымъ лучше для обохъ сторôнъ.

Якъ у Полякôвъ згадка колишного ихъ панованя надъ Русинами пôдсычує гнѣвъ на Русинôвъ, такъ зновъ у Русинôвъ згадка дôзнаваныхъ за того панованя кривдъ пôдсычує неприязнь до Полякôвъ. Але тѣ згадки минувшости не суть єще абсолютною перепоною до того, щобы межи обома народами настали лучшѣ взаємины. Поляки старають ся конче выказати Русинамъ, що Польща, яко така, кривды Русинамъ не робила, що поодинокѣ надужитя треба импутовати поодинокимъ людямъ. Русины выказують противно. Однакожь спôръ о то зовсѣмъ непотрѣбный. Коли нинѣшнѣ Поляки схотять дѣйстно згоды зъ Русинами, то Русины можуть кинути заслону на минувшôсть. Исторія подає множество примѣрôвъ, и въ найновѣйшихъ часахъ, що давна ненависть уступила, скоро кривджена колись сторона узыскала свои права. И теперь, коли Русины мають жаль и гнѣвъ на Полякôвъ, то найменше за кривды, якѣ дѣяли ся за дѣдôвъ та прадѣдôвъ, але именно за кривды, якихъ дôзнають нинѣ.

Голосы дневникôвъ про резиґнацію маршалка краєвого ґр. Тарновского.

Nowa Reforma у вчерашнôмъ нумерѣ повертає до справы именованя нового маршалка на мѣсце зрезиґнувавшого ґр. Тарновского и такъ пише:

„Сферы правительственнѣ и управляючѣ въ Галичинѣ занятѣ теперь выборомъ наступника ґр. Тарновского въ достоиньствѣ маршалкôвскôмъ. Сторонництво консервативне єсть теперь у великôмъ клопотѣ. Резиґнація маршалка въ хвили, коли сторонництва давнои бôльшости соймовои ще не зорґанізували ся, а найблизша сесія вымагати буде працѣ солідарнои, усильнои и розумнои (*Прим. Ред.* Reforma розумѣє тутъ проєкты фінансовѣ) — въ хвили такôй зложенье булавы маршалкôвскои дуже єсть не на руку правлячôй бôльшости. Не дасть ся заперечити, що змѣны, якѣ зайшли въ констеляціи сойму въ новôмъ єго складѣ, суть ознакою єсли не упадку, то на всякій спосôбъ розстроєня середъ давного табору консервативного, котрый, розбитый на ґрупы, зраджувавъ пôдчасъ першои заразъ сесіи нездôбнôсть до жизненнѣйшои акціи законодавчои. Зваживши ще, що клюбъ рускій и Лѣвиця, котрѣ ôдъ самого початку ôдбивали ôдъ решты сойму належною орґанізацією и карностію, щоразъ бôльше мусять своєю опінією заважити на важцѣ розправъ и працъ соймовыхъ, — то можна оцѣнити важнôсть выбору нового маршалка. Мусить то бути передовсѣмъ личнôсть, до котрои бы мали довѣріє всѣ сторонництва сойму, котру бы за-для єи минувшости не могли пôдозрѣвати клюбы меншости, що справы загального для краю значѣня знайдуть въ нѣй приклонника крайныхъ засадъ котеріи, котра претендує собѣ претенсіи до управы.

„Рôвночасно всѣ ґрупы и круги бôльшости соймовои, правицѣ и центра, будуть певно хотѣти бачити на чолѣ справъ краєвыхъ чоловѣка, котрый бы позвалявъ сподѣвати ся, що збере около булавы маршалкôвскои розбитый нинѣ таборъ консервативный, позбавленый кермы и керманича. Отже выбôръ, могучій задоволити всѣ сторонництва въ соймѣ бодай о тôлько, щобы ихъ не знеохотити до тяжкои працѣ, яка ихъ жде, а даючій ґарантію, що праци тôй не надасть напряму фальшивого, — єсть не надто легкій, особливо, що сторонництво, котре о выборѣ тôмъ має рѣшати, не богате въ кандидатôвъ, котрѣ бы могли ôдповѣсти условіямъ высше наведенымъ. „Бракъ людей“ дає ся въ таборѣ давнои бôльшости одчувати що-разъ бôльше, а нинѣ видко се выразно при выборѣ нового маршалка. Досыть сказати, що праса консервативна не здобула ся доси на смѣлѣйшу гадку про найвôдповѣднѣйшу кандидатуру до булавы маршалкôвскои.

„Сторонництво демократичне має право ожидати, що на выбôръ маршалка не возьмуть вплывъ крайнѣ елементы консервативнѣ, котрѣ въ партійнôмъ заслѣпленю готовѣ пôдпирати кандидата найгôршого и найнепопулярнѣйшого, абы тôлько на крѣсло маршалкôвске вынести чоловѣка, зовсѣмъ имъ ôдданого.“

Кракôвскій орґанъ демократôвъ польскихъ має тутъ очевидно на гадцѣ кандидатуру ґр. Яна Стадницкого, про котру львôвскій кореспондентъ N. Reform-ы днемъ попередъ писавъ: „Що до Яна Стадницкого, то тѣ, котрѣ назвали єго имя, учинили се хиба въ тôмъ злобнôмъ намѣреню, щобы выкликати загальный голосъ такъ сильный, абы ажь до стôпъ трону дôставъ ся, що тымъ именованьемъ цѣлый край чувъ бы ся найболючійше дôткненымъ. Крайне єго становище въ ôдносинахъ сторонництвъ нашихъ чинить єго просто неможливымъ, а напрямъ, репрезентованый нимъ, нѣколи въ соймѣ не знайде бôльшости. Нехай полишить ся въ Льендербанку“. Якъ звѣстно, рôвно рѣшучо выступивъ противъ кандидатуры ґр. Стадницкого и львôвскій орґанъ демократôвъ польскихъ, Kurjer Lwowski, а теперь высказує свою утѣху, що и N. Reforma заняла противъ того „Reisender a Länderbank-у“ таке саме становище.

Въ повысше наведенôй статьѣ Reform-ы въ однôмъ уступѣ згадуєсь про клюбъ рускій и сказано, що зъ клюбомъ рускимъ изъ лѣвицею, яко зъ клюбами добре зорґанізоваными треба числити ся при выборѣ личности на маршалка. Такъ єсть! Nowa Reforma въ

Образки автономічнѣ.

[Выдобуте зъ архіву редакційного]

Якось люде анонсами оголошують въ часописяхъ, якій товаръ до розпроданя посѣдають та тымъ способомъ и самѣ до маєтку приходять и людямъ у выгодѣ стають. Та й мене обывателя Х—го повѣту скортѣло вже не такъ збогатити ся, якъ людскости въ выгодѣ стати, длятого позволить ч. Редакція заанонсувати въ „Дѣлѣ“, що въ Х—ôмъ повѣтѣ суть знаменитѣ зразы автономічнѣ до набутя, — правда, не дешевѣ тіи зразы, не дешевѣ, але-жь за те доброта ихъ неоцѣнена.

Дѣйстно, котрый повѣтъ або край набуде собѣ тыхъ зразôвъ автономічныхъ, то тамъ такій рай запанує, якъ той, въ котрôмъ пробували Адамъ и Єва передъ грѣхопаденьемъ. Єсть неодинъ повѣтъ, єсть неодинъ край, що управляєсь автономічно, — та що то зъ того? — няй бы и не знати яка тота автономія була мудра, то все она ôдъ теперь и нюха табаки не варта, якъ собѣ не набуде зразôвъ автономічныхъ зъ Х—ого повѣту и не защепить ихъ у себе на своѣмъ деревѣ автономічнôмъ. Єсли де котрый край, де нема ще автономіи, схоче автономію у себе запровадити, няй знає, що одинъ нашъ зразъ автономічный, защепленый на деревѣ автономіи, прихилить имъ щастя неописаного, — безъ того шкода коло тои автономіи и заходитись. Нашъ зразъ автономічный ублагороднить цѣлу автономію, дасть просвѣту навѣть цѣлкомъ дурнымъ и слѣпымъ, выведе зъ нужды матеріяльнои, додасть силъ и неописанои охоты стремѣти въ напрямѣ поступу людскости. Тіи зразы плекають ся въ Х—ôй радѣ повѣтовôй, а адреса поєдинча: П. Т. Рада въ Х., poste restante.

Тіи зразы суть неоцѣненѣ не тôлько для жиючихъ державъ, але и мертвѣ одержують житье, єсли тôлько добре зразъ защеплять и выплекають. Для того и Польща, єсли хоче воскреснути, то мусять всѣ приклонники реставраціи od morza do morza набути тыхъ зразôвъ и ихъ всюда добре защепити. А удасть ся то певне, особливо для того, що огородники, трудячѣ ся коло того чудного дерева автономічного въ Х—ôмъ повѣтѣ, то зъ малымъ выимкомъ самѣ перевертнѣ-перекиньчики зъ жидôвъ и Русинôвъ, признаючѣ ся тымчасово до до польскои идеи, — для того, єсли не змѣнять своєи політичнои барвы, то будуть се самѣ знаменитѣ знавцѣ доброты зразôвъ и природнѣ реставраторы ojczyzny od morza do morza, и єсли за ихъ помочію Польща не розцвитесь, то вже нема що о тôмъ и гадати.

Но я хвалю и захвалюю тіи зразы нашои повѣтовои автономіи, а неодинъ читаючій се погадає собѣ: Ба, почкай но ты обывателю! добре, що ты хвалишь тѣ свои зразы автономічнѣ, а чи не робишь ты такъ, якъ тіи вѣденьскѣ купцѣ Кріксы-Пріксы-Кіксы, що то анонсами захвалюють свôй товаръ яко найлучшій, а тымъ часомъ все тото не варта и нюха табаки! На таке dictum acerbum менѣ не выпадає нѣчого бôльше, якъ тôлько навести чистѣсенькѣ факты, за-для котрыхъ анонсую тую безконечну доброту зразôвъ Х—скои автономіи.

Розумѣє ся, всѣхъ фактôвъ навести я не въ станѣ, а и такои воловои шкôры нема, на котрôй бы тоє все ôдъ разу могло бути списане. Отже кôнчу на загальнôй хвальбѣ, а наведу лише кôлька вѣрнѣсенькихъ фактôвъ, котрѣ найлучше той товаръ зарекомендують.

I.

Засѣданье рады, на котрôмъ западає ухвала дієтъ для радныхъ.

Саля обширна. Стôлъ величезный, а наоколо него кôлька крѣселъ и ослонôвъ.

Сходять ся добродѣѣ повѣтовѣ и знимають шапки и капелюхи зъ величезныхъ головъ. А головы жь то головы! ажь трѣщать ôдъ розуму! Засѣдають коло стола. Запановує тишина.

На скрини коло дверей сидить майстеръ до буджету, возьный Маковичь, зъ довгою сивою бородою и пакає люльку.

Розпочинаєсь засѣданье. На лицяхъ радныхъ малюєсь якесь велике невдоволенье.

Одинъ радный патріотникъ-перекиньчикъ, хлопиця сильный тѣломъ а досыть слабый духомъ, ударяє сильно пястукомъ о стôлъ тай каже:

— A co ja darmo budu jezdziw na te posiedzenia rady? mnie sie należy dyjeta! Jabym sobie dzisiaj gnój woziw, a tu za darmo przyjechaw?!

Всѣ раднѣ unisono закричали:

— A tak, tak! tu nikt za darmo na te posiedzenia chodzić nie będzie — dzisiaj niema nic za darmo. Dyjety — taj basta!

Радный повѣтовый жидъ ставъ собѣ коло ôкна и киваючись, моркотавъ молитвы, бо то було вечеромъ, а зачувши бесѣду о дієтахъ, ôдзываєсь:

— Wus tojgt mer dus? wus ist dus für a Geschäft? Ja także glosuje za dijetem!

Одинъ тихенькій радный ôдзываєсь спокôйно:

— No to dobrze, i ja jestem za dyjetami, tylko kłopot, jak się da to pogodzić z §. 18 ustawy o reprezentacyi powiatowej, gdzie wyraźnie stoi: „Posada członka reprezentacyi powiatowej jest bezpłatną“?

— На то заявленье пороззявляли всѣ раднѣ роты, а радный-перекинчикъ сердито ôдзываєсь:

— Ej, co tam nas obchodzą jakieś paragrafy! Jeżeli my jesteśmo radni, to nam przysłuża prawo uchwalać, co chcemo, bo na co jest autonomia? Paragrafy tam obowiązują, gdzie despotyzm, a u nas konstytucya... co nas paragrafy mają obchodzić?

По тыхъ словахъ всѣ раднѣ усмѣхнулись и, киваючи головами, кажуть:

— A tak, tak, całkiem słuszno.

Въ-тôмъ ôдзываєсь радный скрупулянтъ реліґійный:

— Ba, panowie, i ja by był za dyjetami, tylko tu stoi na zawadzie nie paragraf świecki, ale paragraf Boży, a to siódme przykazanie!

По тыхъ словахъ повстало велике зворушенье межи радными и всѣ закричали:

— To nauka do kościoła, nie tutaj! To obraza reprezentacyi powiatowej!

Скрупулянтъ реліґійный, змѣшаный, кланяєсь и каже:

— To ja z wielkim ukłonem przepraszam honor panów radnych i gotów jestem głosować za dyjetami.

— No to tak! — загремѣли всѣ раднѣ.

Ц. к. комісарь правительственный, прислугуючись цѣкаво тымъ нарадамъ, ôдзываєсь:

— Panowie przy swoich zajęciach domowych zdaje się zapomnieliście, że o tych dyetach była już tutaj narada i panowie uchwaliliście brać dyety za przyjazd na posiedzenia, ale Wysoki Wydział krajowy zasystował tę uchwałę jako całkiem nie zgodną z ustawą o reprezentacyi powiatowej.

На таке несподѣване заявленье всѣ раднѣ поспускали носы на квінту, поблѣдли и зробилась тишина.

Тогдѣ старый Маковичь, що сидѣвъ на скрини и люльку пакавъ, встає, а ховаючи

тôмъ дѣлѣ подѣляє нашу гадку, котру мы пôднесли оногды у вступнôй статьи, а котру знаходимо репродуковану и въ телеґрамѣ до вѣденьскои Neue freie Presse зъ дня 19 н. ст. с. м., т. є., що при выборѣ наступника по ґр. Тарновскôмъ компетентнî круги мусять конечно взяти на взглядъ тî сильно нинѣ за остренî ôдносины межи обома народностями въ краю.

— —

Дотычно кандидатôвъ на маршалка — консервативна праса польска держить ся дуже въ резервѣ; за те демократична комбінує бôльше. Кн. Савґушко або Ґорайскій — отсе два кандидаты, котрыхъ кандидатуру въ теперѣшнôй хвили беруть найбôльше на серіо. О Юрію Чарторыйскôмъ кажуть, що ôнъ єсть призначеный на инче становище; кн. Адамъ Сапѣга знемагає на здоровлю; о ґр. Станіславѣ Баденімъ могла бы бути бесѣда, коли бы братъ єго Казимиръ не бувъ намѣстникомъ; про подану въ видѣ поголоски кандидатуру ґр. Мечислава Рея (за котрою мавъ стояти намѣстникъ, другъ Рея зъ часôвъ шкôльныхъ) такожь ôдзывають ся голосы, що она невмовѣрна; наконець кандидатура ґр. Стадницкого годѣ щобы устоялась зъ огляду на всѣ не-станьчикôвскî сторонництва въ соймѣ.

Кн. Евстахій Савґушко належить до правицѣ. Пос. Авґустъ Ґорайскій, нафтярь и презесъ галицкого товариства нафтового, належить до правого центра. Коли-бъ Ґорайскій ставъ маршалкомъ краєвымъ, то — пôсля интереретаціи демократôвъ польскихъ — значило бы, що центръ тяжести зачавъ бы поволи пересувати ся зъ дотеперѣшнои правицѣ бôльше къ центрови, бо Ґорайского треба уважати за представителя правого центра, якъ кн. Юрія Чарторыйского за репрезентанта центра лѣвого.

Выбôръ кандидата на маршалка порѣшить ся вже незабавомъ у Вѣдни, куды за кôлька днѣвъ выѣздить намѣстникъ ґр. Бадені.

При нагодѣ докинемо ще слово и про поголоску о димісіи ґр. Баденього зъ посады намѣстника, о котрôй заговорено, такъ сказати бы „за однымъ заходомъ“, при резиґнаціи маршалка ґр. Тарновского.

Поголоска тота зродилась у Львовѣ, але безъ всякихъ мотивôвъ. Доперва Wiener Allg. Ztg., занотувавши тоту поголоску, подала такій мотивъ, що „станьчики вже незадоволенî въ ґр. Баденього, бо ôнъ, хочь бувъ ихъ чоловѣкомъ, теперь имъ спроневѣрюєсь...“ Подавши такій мотивъ, легко вже було для Wien. Allg. Ztg. знайти и кандидата на намѣстника — ґр. Людвика Водзицкого, ультрастаньчика.

Тôлько-жь навѣть такî дневники польскî, котрî зъ приятностію занотували бы имовѣрнôсть димісіи ґр. Баденього (бо вже й кôлька разôвъ нотували), симъ разомъ зовсѣмъ не вѣрять въ тоту поголоску.

Еквівалентъ належитостей

за пяте десятилѣтье (1891—1900).

Въ слѣдъ за теорією пôйшла въ найновѣйшихъ часахъ практика, що недвижимости и движимости, позôстаючî въ неперерывнôмъ посѣданю особъ моральныхъ (юридичныхъ), не оплачуючихъ належитостей переносныхъ, якî чи то при трансакціяхъ мѣжь живыми (купно и продажь, даровизна и т. п.) чи при нагодѣ спадщины побирає держава при всѣхъ иншихъ маєтностяхъ, повиннî такожь періодично приносити державѣ замѣсть тыхъ належитостей, певный дохôдъ. Особы тî юридичнî, т. є. корпораціи, громады, церкви и т. п. зъ натуры своєи, зъ призначеня свого не продають свого маєтку, не переносять єго трансакціями мѣжь живыми, не умирають. Коли, противно, всѣ иншî особы въ скоршихъ або пôзнѣйшихъ ôдступахъ часу свôй маєтокъ позбувають або на наслѣдникôвъ лишають, а тогдѣ держава покористовує ся тою нагодою, а выходячи зъ припущеня, що набуваючій выявляє майно, доси утаєне, неоподатковане, — обкладає той новонабутый маєтокъ даниною, званою у насъ „переноснымъ податкомъ“.

Чому-жь бы „мертва рука“, т. є. тî особы юридичнî, що не переносять свого маєтку, не мали приспорювати такого доходу державѣ, якъ и всѣ иншî особы? чому мали бы они бути користнѣйше поставленî насупротивъ всѣхъ другихъ? чому мали бы они въ скарбовôмъ взглядѣ бути упривілієваными?

Ось на те и выдумано та по рôзныхъ державахъ уведено т. зв. еквівалентъ належитостей, котрый заступає данина ôдъ перенесеня власности, посѣданя и т. п. иншихъ особъ.

Вся рôзниця въ тôмъ, що ся послѣдня данина оплачує ся лишь тогдѣ, якъ зайде выпадокъ, закономъ передвидженый, при нагодѣ котрого побирає держава дохôдъ, такъ н. пр. може одинъ ґазда жити и 50 лѣтъ и не переносячи нѣчого изъ свого маєтку черезъ весь часъ свого ґаздованя, не дати случаю адміністраціи державы потягнути данину переносну; противно жь, у маєткôвъ мертвои руки мусить ся еквівалентъ побирати періодично, позаякъ иншій способъ побираня єго и не дасть ся погадати.

Въ Австріи провізоричный законъ о належитосяхъ ôдъ интересôвъ правныхъ, документôвъ и письмъ зъ 9 лютого 1850 р. становить въ позиціи тарифы 106. В. е. якъ слѣдує:

„Ôдъ посѣданя недвижимостей, приносячихъ ренту (дохôдъ), мають оплачувати громады, церкви, фондаціи, духовнî бенефіціи що 10 лѣтъ еквівалентъ належитостей по 2 процентъ ôдъ вартости. Засады вышуканя вартости въ цѣли вымѣру еквіваленту установлять окремî приписы.“

Тî приписы заключає найвысша постанова зъ 1 мая 1850 ч. 18, В. з. д., принята въ доповненый провізоричный законъ о належитостяхъ зъ 2 серпня 1850 ч. 329 В. з. д. въ поз. тар. 106 Д. Той послѣдный ось якій:

„Еквівалентъ належитостей процентовыхъ за кождыхъ 10 лѣтъ посѣданя мають ôдъ маєтку оплачувати:

1. Фонды, бенефіціи, церкви, духовнî и свѣтскî громады, стоваришеня, заклады и иншî корпораціи та товариства, котрыхъ членамъ не прислугує удѣлъ въ корѣннôмъ маєтку а то:

а) ôдъ вартости недвижимостей 3%,
б) „ „ движимостей $1^1/_2$%

2. пôдприємства акційнî и инши товариства заробковî, котрыхъ участникамъ прислугує удѣлъ въ спôльнôмъ маєтку корѣннôмъ ôдъ вартости недвижимостей (а то пôсля §. 22 закона зъ 29 лютого 1864 ч. 89 В. з. д.) $1^1/_2$%.

Уваги.

1. Еквівалентъ належитостей не має примѣняти ся до тыхъ товариствъ, котрî засновано до спôльного зарôбку ихъ членôвъ на часъ тыхъ же жити або ихъ спадкоємцѣвъ, або найдовше на лѣтъ 15.

2. Ôдъ еквіваленту належитостей суть увôльненî:

а) недвижимости, котрыхъ власнôсть вправдѣ прислугує якôйсь спôлцѣ нероздѣльно, ôдъ котрыхъ однакожь право ужиткованя або уживаня нерозлучно злучене єсть зъ иншими окремыми такими посѣлостями ґрунтовыми або домовыми, котрыми можна свобôдно розпоряджати, а то навѣть тогдѣ, сли тоє право (уживаня або ужаткованя) можна перенести зъ тои управненои посѣлости ґрунтовои або домовои на иншу чи то за призволомъ чи безъ призволу властей;

б) всѣ недвижимости, котрî не пôдлягають податкови ґрунтовому и будынковому;

в) до богослуженя призначенî движимî рѣчи церквей и бôжниць;

г) движимî рѣчи фондацій призначенî до цѣлей науковыхъ, доброчинныхъ и гуманітарныхъ;

д) посѣдачѣ бенефіцій, котрыхъ чистый дохôдъ не перевысшає рôчныхъ 315 зр. а. в., суть особисто увôльненî ôдъ оплаты еквіваленту; однакожь єсли обовязаный якій фондъ до доповненя конґруы, то має еквівалентъ оплачувати той-же фондъ. Закономъ зъ 15 лютого 1877 ч. 98 В. з. д. пôдвысшено повысшу суму на 500 зр. такъ, що бенефіціянты до 500 зр. суть особисто вôльнî ôдъ еквіваленту.

3. Обовязокъ оплачувати еквівалентъ починає ся зъ уплывомъ 10-го року ôдъ того часу, якъ скарбъ державный набувъ право на звычайну належитôсть ôдъ перенесеня маєтку.

4. Перенесенье права власности, ужиткованя або уживаня на обовязаного до плаченя еквіваленту або ôдъ него пôдпадає оплатѣ звычайныхъ належитостей ôдъ перенесеня маєткового.“

Тексты обохъ законôвъ провізоричныхъ о належитостяхъ рôзнять ся, якъ видимо, въ высотѣ проценту.

Позаякъ законъ зъ 2 серпня 1850 оголошеный для краѣвъ угорскои короны, — то для Галичины, Буковины и вел. княжества кракôвского обовязує постанова первѣстного закона зъ 9 лютого 1850 р., оголошена для Долитавіи.

(Дальше буде.)

люльку до кишенѣ, складає руки на впередъ себе и кланяючись каже:

— Ja bym miaw coś powiedzić, jakby Jaśnie oświecona Rada dała pozwoleństwo.

— Ano, gadajcie Makowiczu, gadajcie, — ôдзываєсь презесъ.

Маковичь ôдкашельнувши починає такъ:

— To je wszystko prawda, co Jaśni oświeceni radni gadali i co łaskawy pan starosta powiedzieli. No tą drogą nie zajedziemy do końca. Ja widziaw, że jak czasem fura zajedzie w błoto, a nie może z niego wyjechać, to ją cofają w zad. Tak i Jaśni oświecona rada niej zrobi. Nakiedy jakieś tam paragrafy stają dyjetam na zawadzie, nakiedy siódme przykazanie boskie nie pozwala i nakiedy ze Lwowa przyszło pismo, że nie wolno radzie uchwalać, aby panowie dyjety brali jak na posiedzenia będą przyjiżdżać, to niech Jaśnie oświeceni panowie radni uchwalą sobie dyjety na trzy lata, ale nie naprzód tylko w zad, a takiej uchwale ani żaden paragraf ani nic w świecie na zawadzie nie stoi.

Гучнî брава посыпались по тôй бесѣдѣ и всѣ раднî поприступали до Маковича и стискали руки єго, деякî щиро поцѣлували ся зъ нимъ, а старому сердезѣ ажь сльозы засвѣтили ся въ очахъ зъ утѣхи.

Въ-тôмъ радный перекиньчикъ, — а єсть то Sprechminister рады, — гукнувъ що силы:

— Proszę pana marszałka o zamknięcie dyskusji, a wniosek Makowicza poddać pod głosowanie!

Такъ и сталось. Дискусію замкнено и одноголосно ухвалено взяти собѣ дієты на три роки въ задъ, а то для простыхъ радныхъ по 3 зр., а для wydziałowych по 5 зр. денно. При именнôмъ голосованю надъ тымъ внесеньемъ голосувавъ кождый радный пôдскочивши зъ утѣхи.

Неописана радôсть запанувала въ сали, кождый радный почавъ рахувати дієты на три роки въ задъ, почали складати на стемплѣ до квітôвъ, котрî Маковичь нѣбы мавъ ити купити, а опôсля наставъ „фасунокъ“.

Таке засѣданье и зъ зъ тою ухвалою ôдбуло ся въ Х—скôй радѣ въ лютôмъ 188* р.

Вечеромъ того славного дня, котрого ôдбулось то засѣданье, була велика рецепція у Мошка.

„Ухвала въ задъ“ — чи не знаменитый то зразъ парляментарный? Отже для того и анонсую єго публично.

Дописи „Дѣла“

Изъ Збаражского.

[Кôлька слôвъ на спростованье п. Тадея Федоровича.]

На спростованье п. Тадея Федоровича мушу передо всѣмъ сказати, що и въ дописи простованôй суть деякî похибки. Выбравый зъ мѣста п. Соханикъ не єсть економъ, але управителемъ двôрскимъ. Дальше не на мѣсци єсть реченье, що о. Зарицкій, „ударивъ ся въ груди“. О. Зарицкій дѣлавъ все зъ чистого патріотизму и въ найлучшôй вѣрѣ; то чоловѣкъ великого характеру и горячого патріотизму. [Дописуватель противъ того зовсѣмъ не выступавъ. — *Ред.*]

Теперь приступаю до спростованя п. Т. Федоровича и застерѣгаю ся, що не хочу полемики, але для правды мушу сказати:

Що-до борбы и сварнѣ, яка ôдбула ся мѣжь „шляхтичами“ на нарадѣ ихъ приватнôй, то дописуватель „Дѣла“ подавъ те, що до вѣдомости нашои дôйшло зъ устъ участника тои нарады; — насъ тамъ не було, бо насъ аранжеръ нарады п. Тадей Ф—ичь не просивъ, певне для того, що мы не такî шляхта якъ Кінгольдъ и Зісерманъ.

Фактомъ є, що послôвъ нашихъ — о. Зарицкого, о. Бохеньского и п. Остапчука — „соймикъ“ не принявъ; сказано имъ: „Teraz niema czasu, jak panowie chcecie, to poczekajcie“ — де? на пôдсѣню, мѣжь паньскими фѣрманами...

Фактомъ є, що п. Тадей Ф—ичь першій запропонувавъ кс. ґвардіяна на предсѣдателя збору, а я поставивъ противъ того п. Михайла Черняковского; кс. ґвардіянъ выдячи те зачавъ спрошуватись и сказавъ: „Zrzekam się na pana Czerniakowskiego“; п. Тадей Ф—ичь приступивъ до кс. ґвардіяна и сказавъ: „Ta dlaczego, to właśnie o to chodzi, że *oni* ciągła opozycja.“ Мы зачали домагати ся голосованя и голосованьемъ выбрано п. М. Черняковского. Що такъ а не инакше було, посвѣдчаю честію.

Правдою є, що о. Заячкôвскому, котрого мы выслали до салѣ, щобы запытавъ ся панôвъ, чи урадили вже: яке становище займуть противъ нашихъ „постулятôвъ“, — на руску промову ôдказавъ п. Тадей Ф—ичь: „My z księdzem nie gadamy, niech wszyscy przyjdą“, — и фактомъ є, що панамъ ходило, щобы насъ стягнути до уконституованя рады.

Въ якôмъ настрою побѣдники розôйшли ся, свѣдчить фактъ, що одинъ зъ нихъ сказавъ до насъ: „Przyznaję, że św.....o wielkie się stało“. Се чувъ и допусуватель, и я, и кôлькохъ нашихъ.

Чи п. Ф—ичь радъ, що нема жадного Русина въ выдѣлѣ, се „вѣсть Богъ“, але намъ здаєсь, що Калиновскій, котрый улягъ пресіи зъ обѣтницею помочи (о чôмъ мы знаємо и сказати можемо, скоро треба буде), бувъ бы послухавъ п. Соханика, шваґра п. Ф—ча, якъ бы ôдъ него бувъ п. Ф—ичь жадавъ, щобы при выборѣ члена выдѣлу зъ куріи сѣльскои той Калиновскій не себе, але Русина котрогобудь выбравъ.

Мы внесли протестъ и зложили вже мандаты.

— —

Изъ села.

[Клопоты зъ фіскусомъ и зъ жидами.]

Нема то якъ нашь фіскусъ! Мôй сусѣдъ священикъ прийшовши на нову парохію хотѣвъ спорудити приписану фасію якъ слѣдъ та подавъ до староства въ Г. просьбу, щобъ єму прислано аркушь посѣлости грунтовои та выказъ вымѣреныхъ податкôвъ. Давнѣйшій вымѣръ податкôвъ мавъ вправдѣ пôдъ рукою, але що у насъ податки зъ кождымъ рокомъ идуть въ гору crescendo, то яко совѣстный податникъ бажавъ мати найновѣйшій вымѣръ податкôвъ. Такожь аркушь посѣлости грунтовои повиненъ бувъ застати на мѣсци, але не заставши, хотѣвъ постаратись о иншій. Просьба була стилізована урядово и по руски. Та намѣсть сподѣваного аркуша грунтового и найновѣйшого вымѣру податку прийшла на грунтъ по трехъ мѣсяцяхъ така резолюція: Pozycya zapisku A. 189 z 1890. Liczba powiat. Dyr. sk. 8133. Wezwanie płatnicze z powodu opisu urzędowego. Do Wnego księdza N. w N. Prośbę o udzielenie arkusza posiadłości gruntowej gr. kat. probostwa w N. i wykazu wymierzonych podatków nie zaopatrzył Wny ksiądz marką stemplową na 50 ct. Należy przeto zapłacić dwukrotnie a to wedle § 81. p. t. 43 a i 2. dwukrotnie po 50 ct. 1 złr., mówię jeden złr. w. a. Kwota ta ma być w przeciągu 30 dni, licząc od dnia doręczenia tego wezwania płatniczego, zapłaconą w podpisanym urzędzie, w przeciwnym razie zostanie wedle § 60. ustawy z dnia 9. lutego 1850 na koszta Pana bezzwłocznie w drodze egzekucyi ściągniętą, a to wraz 6% odsetkami od pojedynczej należytości 1 złr., licząc od dnia po upływie powyższego terminu. Przedstawienie, zażalenie lub rekurs przeciw temu wezwaniu płatniczemu może być według ustawy z dnia 19. marca 1876 wniesione w przeciągu 30 dni licząc od dnia następującego bezpośrednio po dniu doręczenia a to w c. k. pow. Dyr. sk. we Lwowie, co jednak nie uchyla obowiązku uiszczenia należytości w powyższym terminie. Се значить ся иншими словами: Жаданого аркуша анѣ вымѣру податкôвъ не даємо, бо просьба не була остемпльована, а якъ хочешь ихъ дôстати, то подавай ще разъ та не забудь остемплювати, а нѣ, то мы зновъ не дамо та й ще заплатишь гривну. Ось маєшь вôзъ и перевôзъ...

Єще розкажу о тôмъ, якъ я купувавъ коня. На яри потребувавъ я другого коня до мого тисавого валаха. Хоть я о тôмъ нѣкому ще й не згадувавъ, жидъ-гандлярь, знаный пôдъ именемъ „склярикъ“ въ цѣлôй околици, бо по-при торговлю кôньми займаєсь такожь вставлюваньемъ ôконъ, якось пронюхавъ тея та приходить до мене и каже: „Я вамъ приведу коня“. — „Добре, приведи“. На другій день уже и єсть склярикъ зъ конемъ, кôнь такои самои масти якъ и мôй, та й зовсѣмъ єму пôдъ пару. Пытаю за цѣну, а склярикъ каже: „Той кôнь ôдъ вашого недалекого сусѣда пана Ґустава, а въ него, якъ знаєте, добрый завôдъ коней. Якъ же хочете знати цѣну, то 120 папѣркôвъ, анѣ менче анѣ бôльше.“ Кôнь менѣ припавъ до вподобы, тожь я заплативъ 120 зр. и 2 зр. жидови за факторство. По полудни прибѣгає сынъ Ґустава та пытає: сила жидъ узявъ за коня? — а довѣдавшись, що 122 зр., каже: „Той котюга склярикъ насъ усѣхъ ошукавъ. Намъ давали за коня 90—95 зр. а отець мôй хотѣвъ взяти 100 зр. та наказавъ жидови бôльше не брати. Мѣжь тымъ жидъ взявъ самый зо стайнѣ коня, коли мы були въ мѣстѣ. Ôдъ васъ взявъ всего 122 зр. а татови сказавъ, що 105 зр., зъ чого даромъ дôставъ 5 зр., ôдъ васъ 2 зр. а самъ собѣ присвоивъ 15 зр., отже разомъ на 22 зр. насъ обшуставъ. Мы єму того не даруємо“. И дѣйстно на другій день бувъ Нѣмець у склярика та такъ єго высповѣдавъ, що склярикъ пише до мене дуже чемненькій листъ и такъ каже: „Я чувъ, що вамъ купленый кôнь не до вподобы. У мене є на него купець, котрый дає 130 зр., тожь приведѣть єго завтра на полудне до мене а я вамъ зверну 122 зр. зъ подякою.“ Я зновъ ставъ якъ фізикъ и сумѣтую: Коли кôнь для кого иншого вартъ 130 зр., то чому-жь бы для мене не бувъ вартъ тыхъ грошей? Але йду я ще вечеромъ до пана Ґустава та пытаю, чи варта сего коня задержати. Ôнъ менѣ каже, що абы йно жидъ звернувъ грошѣ, то можна купити иншого коня. Тожь я на другій день веду на полудне коня до мѣста, глядаю за „склярикомъ“ та пытаю, якъ мама за рôдною дитиною, чекаю годину, чекаю другу, ба й до темного вечера, а мôй „склярикъ“ пропавъ якъ песъ въ ярмарцѣ, и бôльше я єго не бачивъ на мои очи.

Оттаке зъ нами вырабляють жиды по селахъ, и то зъ нами, що зачисляємось до интеліґенціи, а що жь доперва они доказують зъ простымъ нашимъ, темнымъ та непораднымъ народомъ!...

Адріянъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Декотрî польскî ґазеты доказують, що галицкій соймъ буде скорше скликаный якъ на день 25 вересня. Намѣстникъ ґр. Бадені має выѣхати въ недѣлю до Вѣдня, щобы тамъ зъ властями центральными залагодити кризу маршалкôвску.

Яка єсть теперь ситуація въ Чехахъ, годѣ собѣ докладно представити; то здаєсь лишь бути певнымъ, що акція угодова замѣсть ввести спокôй и порядокъ, выкликала лишь ще бôльше розъяренье и заколотъ. Середъ того загального розстрою стались хиба лишь молодо Чехи панами ситуаціи, бодай о стôлько, що они стались рôвночасно пострахомъ для Нѣмцѣвъ, старо-Чехôвъ и правительства, а теперь не позôстає майже нѣчого бôльше, якъ ще робити зъ ними окрему згоду. Не диво отже, що молодо-Чехъ Герольдъ сказавъ на зборахъ выборцѣвъ въ Германместицяхъ, що акція угодова зъ Нѣмцями вже закôнчена, а теперь мусить правительство старати ся погодити зъ Чехами, — розумѣє ся зъ молодо-Чехами, бо лишь тыхъ уважає Герольдъ за правдивыхъ репрезентантôвъ ческого народу. Здає ся навѣть, що правительство розпочало такожь якусь акцію, щобы приєднати собѣ Чехôвъ и мабуть готове зновъ поробити имъ якîсь концесіи, але пôдъ условіємъ, що молодо-Чехи перестануть робити опозицію. Ходить отже о то, щобы старо-Чехи погодили ся або бодай порозумѣли ся зъ молодо-Чехами. Въ тôмъ дѣлѣ мавъ Ріґеръ розпочати якусь акцію, а д-ръ Маттушъ завзыває старо-Чехôвъ, щобы они помирились зъ молодо-Чехами.

Якъ вже звѣстно, прийшли два босаньскî баталіоны черезъ Трієстъ до Вѣдня и взяли тамъ насампередъ участь въ парадѣ въ день цѣсарскихъ уродинъ, а ôдтакъ мали пôйти на маневры. Фактъ сей наробивъ въ россійскôй прасѣ немало шуму. Особливо петербурґскî ґазеты стали доказувати, що то єсть формальнымъ нарушеньемъ берлиньского договору; они кажуть, що зъ сего факту видко ясно, що вѣденьскій кабінетъ чекає лишь догôдной поры, щобы поставити на порядокъ дневный остаточне сполученье Босны и Герцеґовины зъ австро-угорскою монархією.

— —

Россійскій міністеръ вôйны ґен. Ванновскій, закимъ минувшого четверга выѣхавъ зъ Франціи, мавъ ще зъ ґен. Мірібелемъ довгу конференцію, котрôй приписують велике значѣнье політичне. Рôвночасно розговорювавъ ґен. Ванновскій зъ однымъ сотрудникомъ ґазеты XIX. Siécle и такъ єму сказавъ: „Недужій и утомленый прийшовъ я до Франціи, щобы набрати новыхъ силъ; вашь кліматъ, вашî воды и французскій нарôдъ роблять то чудо. Говорити вамъ о симпатичнôмъ и дружнôмъ принятю, якого я зазнавъ въ Франціи, нема потребы. Ґазеты оповѣстили вамъ вже тî факты, що мене неразъ до слезъ тронули. Симпатія Франціи для Россіи и Россіи для Франціи, то не пуста фраза; та симпатія обохъ народôвъ мѣстить ся въ серцяхъ обохъ народôвъ, она була завсѣгды и буде. На жаль, чоловѣкъ не завсѣгды вôльный и не можна оставати ся зъ людьми, котрыхъ любить ся, доти, доки бы хотѣло ся. Моє зва-

нье змушуе мене покидати сей симпатичный нарôдъ, що есть нашимъ правдивымъ приятелемъ. Франція стала ся у насъ популярнѣйшою, якъ котра небудь зъ державъ. Не говорю вже о образованыхъ клясахъ, що завсѣгды вашъ край обожали; кажу о простôмъ мужику, котрый въ цѣлôй Россіи, скоро бесѣда о Франціи, такъ ôдзывае ся: „Французъ то нашъ братъ и приятель!“ А еднôсть и згода робить сильнымъ.. Але не говорѣмъ о політицѣ!“

Великî маневры россійскî на Волыни, котрî будуть ôдбувати ся въ присутности царя и пôдъ командою ґенералôвъ Гурка и Драґомирова, розпôчнуть ся на певно дня 8 н. ст. вересня. Въ маневрахъ тыхъ возьме участь 120.000 войска. Царь мае взяти такожь участь въ маневрахъ флоты въ фінскôмъ заливѣ, заразъ по выѣздѣ нѣмецкого цѣсаря.

Недавно тому доносила праса загранична, що россійскій наслѣдникъ престола мае выбрати ся въ подорожь доокола свѣта и що вертаючи зъ тои подорожи поступить до Франціи до Шербурґа. Пôвурядова праса россійска рѣшучо тому перечить и каже, що о подорожи наслѣдника престола доокола землѣ нема и бесѣды. Може бути, що царевичь поѣде на Всхôдъ, але до россійскихъ посѣлостей въ Азіи, ôнъ певно поѣде. Ôнъ хоче конче оглянути Сибиръ, а до Франціи ѣхати не мае великои охоты. Коли минувшого року розôйшлась була чутка, що ôнъ мае выѣхати на выставу до Парижа, то ôнъ въ довѣрочныхъ кругахъ высказавъ ся о Франціи не дуже користно.

——

Якъ величаве принятье зроблено нѣмецкому цѣсареви въ Нарвѣ, можна вносити зъ сихъ коротенькихъ датъ. Якъ звѣстно, заѣхавъ царь и его гôсть въ Нарвѣ до віллѣ Половцева, а вся дружина помѣстила ся въ будынку фабрики Штіґліца. Для украшеня свого дому спровадивъ Половцевъ лишь зъ самого Петербурга зъ своихъ оранжерій 25 ваґонôвъ всѣлякихъ заграничныхъ цвѣтôвъ, а въ двое або и трое тôлько зъ Ніццы и Парижа. Зъ всѣхъ тыхъ цвѣтôвъ зробивъ ôнъ штучный городъ, котрый освѣтивъ електрично. Якъ великій рухъ мусить бути въ мѣстѣ, можна вносити вже зъ того, що зъ Петербурга прислано самыхъ двôрскихъ екіпажѣвъ 200 и 800 коней до нихъ.

Nordd. Allg. Ztg. обговорюючи значѣнье подорожи нѣмецкого цѣсаря до Россіи, доказуе, що хосенъ зъ тои подорожи не мусить конче бути въ тôмъ, що залагодить ся яку небудь зъ важныхъ справъ межинародныхъ, але можуть выробити ся такî ôдносины межи Россією а Нѣмеччиною, котрî зарадять тому, щобы жадна зъ тыхъ справъ вже въ найблизшôмъ часѣ не стала ся пекучою. Ôдносины тî повиннî опирати ся на розбудженю взаимного довѣрія до мудрости и льояльности монархôвъ. Ôдносины тî можуть колись при догôднôй нагодѣ причинити ся до мирного залагодженя межинародныхъ справъ. Отже безпосереднымъ наслѣдкомъ, якого можна сподѣвати ся, буде лишь скрѣпленье довѣрія въ удержанье мира.

——

Зъ Парижа розôйшлась офіціяльна вѣсть о нечуванôмъ доси нѣгде и непрактикованôмъ случаю, щобы до парляменту выбрано о одного посла бôльше. А прецѣ такъ стало ся въ Парижи: жителѣ четвертого округа париского выбрали одного посла бôльше, якъ належалось. Конскрипція въ четвертôмъ округѣ парискôмъ показала, що той округъ мае всего лишь 98.000 жителѣвъ, а не 100.928 якъ то въ часѣ торôчныхъ выборôвъ думали. Позаякъ на 100.000 жителѣвъ припадае оденъ посолъ, то четвертый округъ выбравъ ажь двохъ Бародета и Шасеня. Теперь же кождый зъ нихъ уважаесь законно выбранымъ и жаденъ не хоче уступити. Не позôстане отже нѣчого, якъ лишь що палата пословъ буде мусѣла сама въ сѣй справѣ рѣшати а позаякъ Бародета выбрано 5630 а Шасеня 3562 голосами, то першій мавъ бы бôльше право до мандату якъ послѣдный. Найскорше мабуть станесь такъ, що оба выборы будуть уневажненî и буде розписаный новый выбôръ. Ще и третій случай бувъ бы можливый, а то, щобы оба послы задержали свои мандаты.

——

Зъ Мадриду и Лондону надходять рôвночасно вѣсти о небезпечнôй ворохобни въ Марокко, котру марокканьскому султанови доси не удало ся усмирити. Яка була первѣстна причина ворохобнѣ, все ще не знати, досыть, що дванацять племенъ въ Марокко змовили ся и постановили однî другихъ подпирати та збунтували ся противъ султана. Ґубернаторъ зъ Аітъ-Инсі выступивъ противъ ворохобникôвъ зъ войскомъ, але тî були значно сильнѣйшî числомъ и побили войско, взяли ôдтакъ приступомъ цитаделю и спалили еи. Войско султана розбили зовсѣмъ, а щасливый бувъ той, хто утѣкъ, бо ворохобники рѣзали кождого немилосердно якъ худобу. Сына ґубернатора, котрый, тяжко раненый въ битвѣ, дôставъ ся въ руки ворохобникôвъ, замучено въ страшный спосôбъ. По сѣй побѣдѣ пустились були ворохобники дальше и заняли другу цитаделю, а ôдтакъ осадили мѣсто Сефро. Опôсля выступивъ противъ ворохобникôвъ самъ султанъ, але, здаесь, такожь не богато вдѣявъ, бо ворохобники заняли були дуже добрî позиціи и мали подостаткомъ зброѣ и амуніціи. Розôйшлась вже була чутка, що ворохобники зловили навѣть цѣлу армію султаньску, але опôсля показало ся, що то була лишь передна сторожа, котру ворохобники ôдтяли ôдъ головнои арміи. Якъ теперь стоять рѣчи въ Марокко, не знати.

——

Потверджуесь вѣсть, що россійскій посолъ въ Букарештѣ, Хитрово, котрый теперь выѣхавъ на урльопъ, не поверне вже бôльше на свою посаду. Особы, що стоять въ тѣснѣйшôй звязи зъ россійскимъ посольствомъ въ Букарештѣ завѣряють, що Хитрово мае стати посломъ въ Бѣлградѣ на мѣсце Персіянього, котрый занедужавъ на якусь нервову слабôсть такъ сильно, що часами ôдходить ôдъ розуму. Персіяні выѣхавъ теперь до Франціи лѣчити ся и мабуть вже не поверне на свое становище.

——

Орґанъ сербскихъ поступовцѣвъ „Видело“ подае цѣкавый причинокъ до исторіи именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи. Згадана ґазета наводить дословно офіціяльнî документы, зъ котрыхъ выходить, що теперѣшный сербскій митрополитъ Михаилъ — самъ родомъ Болгаринъ — двацять лѣтъ тому назадъ выступавъ зъ цѣлою ревностію и противъ волѣ екуменьского патріарха за основаньемъ болгарского екзархату и що ôнъ въ рокахъ 1871 и 1876, коли то именовано першихъ епископôвъ болгарскихъ въ Македоніи, анѣ словомъ противъ того не запротестувавъ. Митрополитъ Михаилъ — каже згадана ґазета — не бувъ прецѣ нѣколи нѣчимъ иншимъ, хиба лишь панславістомъ або руссоманомъ, сербскимъ патріотомъ ôнъ нѣколи не бувъ. Факты сî показують, длячого Михаилъ теперь такъ тихенько сидить.

Сербско-македоньскій комітетъ вѣчевый вручивъ оногды ухвалену на вѣчу резолюцію до царя россійскому репрезентантови въ Бѣлградѣ а митропол. Михаилови резолюцію до екуменьского патріарха зъ прошеньемъ, щобы Михаилъ передавъ ту резолюцію патріархови.

Сими днями наспѣвъ до Клядовы першій транспортъ карабінôвъ Бердана зъ Россіи, призначеный для першого покликаня міліціи.

Вѣденьскî ґазеты дôстали зъ Сербіи сензаційну вѣсть, котра, наколи-бъ показала ся правдивою, була бы доказомъ, до чого то може довести ненависть партійна въ якôмсь народѣ. Зъ Нишу телеґрафують именно до N. fr. Presse, що въ Топли занедужали всѣ члены выдѣлу поступовои партіи по спôльнôмъ обѣдѣ, а ознаки недуги вказували на затроенье аршеникомъ. Близшî данî сего факту ще не звѣстнî, однакожь всѣ добачують въ тôмъ політичне злочиньство противнои партіи. Правительство приказало зробити строге слѣдство.

НОВИНКИ.

— **Выборы до повѣтовыхъ выдѣлôвъ.** Въ Бережанахъ уконституувала ся дня 16 н. ст. серпня рада повѣтова. О тыхъ выборахъ пишуть такъ польскî ґазеты: По справдженю всѣхъ выборôвъ заявивъ дотеперѣшный маршалокъ, п. Іосифъ Єнджейовичь зъ Литятина, що зъ огляду на свое здоровлье не мôгъ бы на дальше приняти выбору на маршалка, и обставъ при тôмъ, хочь члены рады пп. Копистиньскій, Подлевскій и Вольскій завзывали его, щобы цафнувъ свое заявленье. Въ наслѣдокъ того появили ся двѣ кандидатуры, а то п. Франца Вольфарта зъ Курянъ и п. Іосифа Милиньского зъ Єленкова. По трикратнôмъ голосованю выбрано п. Фр. Вольфарта маршалкомъ 12 голосами на 23 голосуючихъ; п. Милиньскій одержавъ 9 голосôвъ, 2 картки були порожнî. Таку саму борбу зведено при выборахъ заступника маршалка и всѣхъ иншихъ членовъ выдѣлу. Заступникомъ маршалка выбрано при другôмъ голосованю п. Франца Вольского, нотаря зъ Бережанъ, 12 голосами, другій кандидатъ о. Теодоръ Кордуба одержавъ 10 голосôвъ. Въ складъ выдѣлу войшли зъ громадъ сѣльскихъ п. Игн. Боевскій, дѣдичь зъ Городища, о. Теодоръ Кордуба зъ Бережанъ; зъ мѣстъ: п. Іос. Поляньскій, управитель дôбръ въ Раю; зъ бôльшихъ посѣлостей п. Іос. Копистиньскій, посесоръ зъ Потуторъ, а зъ повнои рады д-ръ Цавдереръ, бережаньскій лѣкарь. Заступниками членовъ выдѣлу выбрано: зъ селъ о. Ив. Ивасечка зъ Вербова, зъ мѣстъ д-ра Мелеха Тайтельбавма бережаньского лѣкаря, зъ бôльшихъ посѣлостей кс. Леонарда Солецкого, лат. пароха зъ Бережанъ, а зъ повнои рады пп. д-ръ Стан. Шецля бережаньского адвоката и Тольпу, вôйта зъ Мечищова. — Въ Самборѣ уконституувала ся рада повѣтова выбравши маршалкомъ п. Серватовского дѣдича зъ Рейтаровичь, заступникомъ маршалка д-ра Будзиновского, самбôрского адвоката; а крôмъ того до выдѣлу вôйшли пп. Балицкій, дѣдичь зъ Выкôтъ, Гайсикъ, книгарь зъ Самбора, Баранецкій, шляхтичь зъ Городища, Слотвиньскій, совѣтникъ самбôрского суду и Иванчишакъ, селянинъ зъ Бисковичь.

— **Огнѣ.** Зъ-пôдъ Устрикъ пишуть: Дня 5. н. ст. серпня погорѣли въ Угерцяхъ мінеральныхъ коло Лѣська 4 селяньскî хаты зъ всѣмъ зôбранымъ збôжемъ. Церковь и приходскî будынки були въ небезпечности. — Въ першихъ дняхъ сего мѣсяця погорѣла въ Ясени коло Устрикъ жидôвска коршма зô всѣми будынками господарскими и зô збôжемъ. Въ огни погибъ 13-лѣтный жидокъ. — Въ Мостискахъ погорѣло въ пятницю въ полудне 6 селяньскихъ загородъ. Причиною огню були дѣти, полишенî безъ надзору. При огни не було великого ратунку, бо люде порозходились на Кальварію. — Въ селѣ Замостю коло Глинянъ погорѣли въ ночи зъ суботы на недѣлю три селяньскî хаты. — Зъ-подъ Скалату пишуть: Дня 14 н. ст. серпня о годинѣ пôвъ до семои вечеромъ займивъ ся въ Фащôвцѣ, нов. скалатского, огонь въ будынкахъ господарскихъ тамошного начальника громады. Хочь не було нѣ найменшого вѣтру, огонь розширивъ ся скоро и за кôлька мінутъ засягъ 5 господарствъ селяньскихъ та знищивъ всѣ сегорôчнî припасы, котрî були зложенî або въ будынкахъ або въ стогахъ на вôльнôмъ мѣсци. Ратувати було тяжко, бо будынки стояли близько побôчь себе. Въ огни однои зъ горючихъ хатъ найшла смерть 70-лѣтна Агафія Гаврилишинъ. Вбѣгла она до горючои хаты, щобы выратувати схованî грошѣ, але заки ихъ знайшла та змогла зъ ними выбѣгчи, звалила ся на ню горюча стеля и зрубъ даху. Всяка помôчь людей не здалась на нѣчо и нещасна погибла въ огни. Коли огонь пригасъ, почали глядати за тѣломъ, але не можна було его ôднайти. Ажь на другій день рано найдено тѣло пôдъ погорѣвшимъ до тла лôжкомъ. Видъ бувъ страшный. Тѣло лежало лицемъ до землѣ, обѣ ноги повысше колѣнъ, одна рука и верхъ головы погорѣли на попѣлъ. Лиця не можна було розпôзнати. Коли ôдвернено тѣло, побачили, що нещасна въ затисненôй судорожно жменѣ другои руки притисненои до груди держала 170 зр. въ банкнотахъ и срѣблѣ. Огонь бувъ мабуть пôдложеный. Жандармерія слѣдить за злочинцями. На ратунокъ прибули громады Турôвка и Лука мала зъ сикавками. Всѣ будынки були убезпеченî, але збôже нѣ. Шкода велика, бо погорѣло до 300 кôпъ збôжа и всѣ знаряды домовî и господарскî. — Дня 18 с. м. зъ незнанои причины повставъ огонь въ Кирници коло Городка пôдъ Львовомъ котрый въ протягу однои годины знищивъ 8 домôвъ и 13 селяньскихъ стодôлъ разомъ зъ цѣлымъ сегорôчнымъ добуткомъ збôжевымъ. Одинацять родинъ остало безъ стрѣхи и хлѣба, та лишь завдяки церковному сторожеви и мѣсцевому парохови, о. Черепашиньскому, що хоть зъ житьемъ спасли ся, бо за-для першого сну и святочного дня всѣ спали твердо вже пôдъ огнемъ, а лишь черезъ енерґічнî стараня священика удалось ихъ побудити въ послѣднôй хвили, такъ що змогли выйти та выпровадити и повыносити дѣти. Шкоды е близько на 10.000 зр. Пôдъ проводомъ о. Черепашиньского завязавъ ся комітетъ, щобы нести помôчь нещасливымъ.

— **Процесъ селянина противъ комісаря повѣтового.** Дня 14 н. ст. серпня ôдбулась въ куликôвскôмъ судѣ карна розправа въ справѣ сына Василя Бойка зъ Кошелева противъ повѣтового комісаря зъ Жовкви, Шелиговского. Розходилось о обиду молодого Бойка комісаремъ Шелиговскимъ дня 10 (22) липня въ Кошелевѣ. Въ неприсутности Василя Бойка предпринявъ Шелиговскій въ его домѣ ревізію и при тôй нагодѣ вхопивъ ôнъ молодого Бойка за волосье та кричавъ: Ty złodzieju, ty taki moskal, jak i twój ojciec! По переведеню розправы и переслуханю свѣдкôвъ, судья — якъ доносить „Черв. Русь“ — увôльнивъ комісаря ôдъ вины, а Бойко зголосивъ ôдкликъ до высшого суду. Свѣдкôвъ переслуханыхъ судьею въ тôй справѣ, було двохъ: жѣнка Василя Бойка а мати обжаловуючого, и начальникъ Кошелева Максимъ Палюхъ. Сей послѣдный свѣдокъ заявивъ Вас. Бойкови по розправѣ, що боявъ ся зôзнати правду, бо бувъ бы стягнувъ на себе гнѣвъ зô стороны комісаря. Додати ще треба, що Палюха взывали на день передъ розправою до староства въ Жовкви. Коли при розправѣ запытавъ судья свѣдка Палюха, чи чувъ ôнъ, якъ комісарь кричавъ на молодого Бойка: Złodzieju, ty taki Moskal, jak i twój ojciec! и чи бачивъ, якъ комісарь тягавъ молодого Бойка за волосье — ôдповѣвъ Палюхъ, що чувъ лишь слово „москаль“, а слова złodzieju нѣ, та що видѣвъ, якъ комісарь рукою засягъ волосье молодого Бойка, але чи его тягавъ и рвавъ за волосье та чи се болѣло Бойка, сего ôнъ не знае. На то заявивъ комісарь, що ôнъ, правда, „положивъ руку синови Бойка на голову“, але его не тягавъ; ôнъ лишь поучивъ его, щобы утримувавъ свôй войсковый пашпортъ въ порядку. Другій свѣдокъ, жѣнка Василя Бойка, зôзнала пôдъ присягою, що комісарь обидивъ еи сына словами и рвавъ его за валосье, та що она и еи сынъ плакали зъ тои причины. При тôмъ заявила она, що комісарь приѣхавъ „мовь бы на розбôй“. Коли комісарь почувъ тî слова, крикнувъ до функціонера прокураторіи: Panie prokuratorze, proszę ją zamknąć! Розумѣе ся, що тому бажаню комісарскому не вдоволено. — Въ два днѣ по розправѣ, с. е. въ суботу выбравъ ся слѣдчій судья зъ Куликова разомъ зъ жандармами до Кошелева, щобы по разъ третій перевести у Бойка ревізію. Переглянули всѣ закутки, але не найшли нѣчого, а паперы, якî найшовъ возьный судовый за стодолою та въ своѣй ревоости предложивъ судьѣ, казали назадъ выкинути за стодолу. На ôдхôднôмъ пытавъ судья жѣнку Бойка, чи не говорить ôнъ дещо о православію и о Россіи. Ôдъ Бойка забралась комісія до его шваґра Ивана Хомяка, бо було донесенье, що у того чоловѣка були схованî „московскî“ письма Бойка. Тамъ такожь переглянули докладно всѣ закутки, а навѣть перекидали снопы изъ засѣка, перетрясли стôжки збôжа а на конець вырвали зъ помосту въ хатѣ кôльканацять дощокъ. Але и тамъ не найдено нѣчого, а судья зъ писаремъ, возьнымъ и жандармами вернувъ до Куликова.

— **Комітетъ институту руского товариства педагогічного у Львовѣ** глядае господинѣ до заряду службою и до веденя домового порядку въ институтѣ, за се дае платню: харчь, опалъ, свѣтло, пранье, услугу, осôбну комнату и 5 — 10 зр. мѣсячно, Зголошуватись треба до п. Костя Паньковского, настоятеля институту, ул. Театиньска ч. 19, найдальше до 25 н. ст. серпня с. р.

— **Выстава школярскихъ робôтъ народныхъ шкôлъ львôвского округа,** отворена въ львôвскôй школѣ реальнôй, тревати буде ще лишь до суботы, и по учительскôй конференціи сего округа, котра ôдбудесь въ пятницю и суботу сего тыждня, буде замкнена. Вчера с. е. 19 звидѣвъ выставу намѣстникъ ґр. Бадені. Намѣстника витавъ староста львôвского повѣту зъ инспекторомъ шкôльнымъ и зôбраными въ тôй цѣли учителями. Намѣстникъ оглянувши выставу, высказавъ ся о нѣй якъ и взагалѣ о праци учителѣвъ похвально и заявивъ бажанье, щобы учителѣ въ школѣ мали все на оцѣ сторону практичну школы, а такъ само и въ роботахъ ручныхъ добирали тематôвъ зъ села, въ котрôмъ школа працюе, а ôдтакъ зъ повѣту и подальшихъ сторôнъ все, що мае для тои мѣсцевости вартôсть практичну. Въ тôй самôй справѣ и мы позволимо собѣ де що сказати по замкненю выставы, а теперь коротенько подамо: що обôймае выстава. Выстава помѣщена въ однôй комнатѣ, и подѣлена на три головнî ôддѣлы: I. зъ обсягу жѣночихъ робôтъ ручныхъ (въ тôмъ предметѣ взяло участь 38 шкôлъ); II зъ обсягу слейду (3 школы); III. письменнî и рисунковî працѣ школярѣвъ (18 шкôлъ). Найкрасше и найбогатше заступленый ôддѣлъ I-ій. Кромѣ сего е ще деякî робôтки, якъ выробы зъ гиблѣвокъ (барвленыхъ) и шишокъ деревъ четинястыхъ, та деякî предметы пристрôйки мушлями. Черезъ весь часъ выставы перебувають въ комнатахъ учителѣ пп. Витошиньскій и Лешеґа, головнî иніціяторы выставы, та удѣлюють потрѣбныхъ поясненъ гостямъ, ôдвѣдуючимъ выставу.

— **Подорожь морска австрійскои цѣсаревы.** Цѣсарева выбере ся дня 19 н. ст. серпня въ довшу ôдъ давна проектовану подорожь морску. Сего дня выѣде зелѣзницею зъ Ишля до Флісінґенъ въ Нідерляндахъ, а ôдтакъ на яхтѣ даньского посла ôдъѣде до берегôвъ Шкоціи. Цѣсарева ѣде инкоґніто и верне до Вѣдня ажь 20 падолиста. Въ подорожи переѣде цѣсарева по-при береги Франціи, Испаніи и Африки, а такожь заѣде и на островъ Корфу. Зъ цѣсаревою ѣдуть маршалокъ Нопча, ґрафиня Фестетичь и совѣтникъ двору Файфаликъ зъ женою.

— **Курсъ рисункôвъ.** Пôсля рескрипту міністерства просвѣты, мае ôдбутись въ Краковѣ при державнôй высшôй школѣ промысловôй въ роцѣ шк. 1890/91 въ зимовôмъ пôвроцѣ пятимѣсячный курсъ рисункôвъ для учителѣвъ народныхъ, щобы пôдготовити ихъ для доповняючихъ шкôлъ промысловыхъ. На фреквентантôвъ сего курсу мають выбиратись передовсѣмъ учителѣ зъ тыхъ мѣсцевостей, де вже суть доповняючî школы промысловî, або де незадовго будуть отворенî. Пôсля сего рескрипту міністерства ôднесла ся краева рада шкôльна до комісіи краевои для справъ промысловыхъ зъ просьбою о выказъ такихъ мѣсцевостей. Комісія промыслова узнала, що мѣсцевости: Бяла, Броды, Горлицѣ, Городокъ, Ярославъ, Сянôкъ, Снятинъ, Стрый, Тернопôль и Величка, найпильнѣйше потребують пôдготовленя силъ учительскихъ до науки рисункôвъ, а ôдтакъ пожаданымъ було бы выслати кандидатôвъ зъ Грибова, Корчина, Ланьцута, Вилямовиць и Живця. Въ тыхъ мѣсцевостяхъ вже суть практичнî школы рукодѣльничî, або такъ зв. варстаты взôрцевî, отже и треба пôдготовити учителѣвъ до методичного подаваня науки рисункôвъ. Вкôнци поручила комісія краевôй радѣ шкôльнôй ще отсî мѣсцевости: Блажову, Чорткôвъ, Городеньку, Камѣнку струмилову, Косôвъ, Мисленницѣ и Золочѣвъ.

— **Кандидатъ на епископа,** монахъ добромильского монастиря василіяньского, братъ Андрѣй, называючій ся по свѣтски ґрафъ Шептицкій, приѣхавъ сими днями до свого ôтця на ôдпустку до Прилбичь коло Яворова. Братъ Андрѣй мае вже 30 лѣтъ, а все таки не зробить нѣ кроку безъ свого опѣкуна, якъ они кажуть „ангела хоронителя“, патра езуітского. Такъ було передъ вступленьемъ до монастиря, такъ само есть и теперь. Прибувши на село, хотѣвъ молодый графъ выголосити проповѣдь въ тамошнôй церквѣ, але що мѣсцевый парохъ не згодивъ ся на се, то выголосивъ ôнъ еи въ церквѣ въ Брухнали въ присутности всеи родины Шептицкихъ и всѣхъ еи дворакôвъ. Проповѣдь мала тему: „Прийдѣте ко мнѣ всѣ труждающіи ся и обремененныи!“, и була выголошена по руски зъ езуітскимъ патосомъ и способомъ выголошеня.

— **Авантура зъ россійскими объѣздчиками.** Минувшои суботы приставивъ постенфіреръ жандармеріи, Кендзьоръ, до карного суду кракôвского 3 россійскихъ объѣздчикôвъ граничныхъ, котрыхъ арештувавъ въ селѣ Пôдскалянахъ по австрійскôмъ боцѣ граничнôмъ, именно Кеношика, Мірошева и Машеева, а кракôвскій судъ розпочавъ енерґічне слѣдство противъ Кеношикови о злочиньство публичного насильства, а противъ двохъ другихъ о переступленье границѣ. Слѣдство поручивъ презесъ карного суду Бразонъ слѣдчому судьѣ Войцікови, котрый веде справу дуже швидко. Закимъ можна буде подати автентичнî, вѣсти по укôнченю слѣдства, розказують польскî ґазеты сю справу такъ: Пôдскаляны лежать при самôй граници россійскôй, за Томашовицями, а граничнî стовпы россійскî идуть черезъ середину лѣса. Въ присѣлку тôмъ повно скалъ та вертепôвъ. Погранична сторожа россійска заходила собѣ дуже часто до того присѣлка, такъ якъ се майже всюды дѣе ся на пограничныхъ стаціяхъ. Розумѣе ся, що неразъ може и выкликували тî объѣздчики якî авантуры на австрійскôй сторонѣ, тожь комендантъ постерунку жандармеріи зъ Забирова, Кендзьоръ загадавъ сему зробити конець. Ôнъ пильнувавъ уважно объѣздчикôвъ, а коли они въ суботу перейшли границю и зайшли до однои хаты, взявъ ôнъ собѣ потрѣбну помôчь и поспѣшивъ тамъ за ними. Объѣздчики ставились зъ горда до жандармôвъ, а Кеношикъ замахнувъ ся бувъ навѣть на Кендзьора шаблюкою, но Кендзьоръ розброивъ его, всѣхъ арештувавъ и ôдставивъ до кракôвского суду. — Всѣ три объѣздчики були въ службовôмъ умундурованю. Суть се люде молодî, бесѣдують лишь по россійски. Шаблюки объѣздчикôвъ величезнî, тяжкî, острî и окованî мосяжемъ и така шаблюка Кеношика буде при розправѣ яко corpus delicti.

— **Неприступнî для холеры мѣсцевости въ Европѣ,** пôсля розслѣдôвъ, були отсî доси мѣчцевости: Аквізґранъ, Баденъ, Бірмінджемъ, Версаль, Віртемберґъ, Вірцбурґъ, Ліонъ, Седанъ, Штральсундъ, Штутґардъ и цѣла Швеція. Взагалѣ холера не появлялась въ Европѣ въ мѣсцевостяхъ, що лежать на 600—800 метрôвъ по-надъ ровенею моря. Въ Россіи не появилась холера лишь въ пяти мѣсцевостяхъ: въ царскôмъ селѣ, Петергофѣ, Ораніенбавмѣ, въ селахъ чистопольского уѣзду въ казаньскôй ґуберніи и въ селѣ Хиловѣ, псковскои ґуберніи.

— **Подиву достойный плывакъ.** На повертаючôмъ зъ Индій корабли находивъ ся умыслово хорый Африканець, котрый якось вырвавъ ся вартôвникамъ и скочивъ у море. На корабли рознесла ся чутка, що се упала дитина въ море а поручникъ Віттіхъ почувши се, кинувъ ся, якъ стôй, ратувати дитину. Корабель плывъ цѣлою силою пары, ну и въ млѣ ока ôддаливъ ся ôдъ мѣсця выпадку. Коли по хвили звернули корабель назадъ, понесли вже филѣ ôдважного офіцира такъ далеко, що стративъ ся зовсѣмъ зъ очей, а корабель вернувъ назадъ въ свою дорогу. — Віттіхъ ратуючи житье, старавъ ся добитись до корабля, но видячи, що его лишили его власнôй судобѣ, почавъ плысти до сушѣ и морскои лѣхтарнѣ, котру зъ далека доглянувъ. По пôвчетверти годины, помѣжь чатуючими на житье кайманами, майже

чудомъ дôставъ ся живымъ до лѣхтарнѣ, де саме стоявъ на якорѣ корабель анґлійскій, котрый завѣзъ ôдважного плывака до Суецу.

— **Дрôбнй вѣсти.** Віцепрезидентъ намѣстництва, п. Иванъ Лідль, выѣхавъ зô Львова на довшу ôдпустку. — Громада Биткôвъ, пов. богородчаньского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Въ Товстôмъ пращала мѣсцева интеліґенція пиромъ п. Тадея Граба, котрый по 14-лѣтнôмъ проживаню въ тôмъ мѣсточку въ характерѣ судового адъюнкта перенесеный теперь до Козовы на начальника суду. — Доцентъ кракôвского університету д-ръ Альфредъ Блюменштокъ выбирає ся до Петербурга для студій въ тамошнôй бібліотецѣ императорскôй; міністеръ д-ръ Ґавчь давъ єму на сю цѣль 300 зр. пôдпомоги. — Для погорѣльцѣвъ Старого мѣста жертвувавъ цѣсарь 500 зр. пôдпомоги. — Въ Тивони пôдъ Ярославомъ померъ въ 67-ôмъ роцѣ житя господарь Стефанъ Кмѣть, котрый выслуживъ въ войску 24 лѣтъ при такъ зв. Kaiser Uhlanen и ôдзначивъ ся въ трехъ битвахъ, за що одержавъ три медалѣ. Ярославскій дівізіонеръ ґр. Мільде устроивъ покôйному войсковй похороны: музика и ôддѣлъ 9 полку пѣхоты проводили на кладовище въ Тивони, а надъ могилою промовывъ войсковый капелянъ о. Острожисьскій

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй. Кар. Кмѣцицкій въ Старôмъ Санчи, Винк. Бєроньскій въ Чорнôмъ Дунайци, Мих. Саєвичь въ Струтинѣ выжнôмъ, Ив. Дзюбекъ въ Бруснику, Єлис. Зелінґеръ въ Домбровѣ, Марія Шемельовска въ Яслѣ, Ив. Котась въ Нечайнѣ, Андр. Лысакъ въ Забєжовѣ, Ис. Онатовскій въ Кракôвци, Ядв. Левицка въ Кракôвци, Марія Дінерôвна въ Станіславовѣ, Ант. Нудъ въ Курникахъ, Люд. Зелѣско въ Надвôрнôй, Іос. Тарчиньскій въ Ланьцутѣ, Софія Вайтôвна въ Сяноцѣ, Марія Трочиньска въ Яжовѣ новôмъ, — о. Францъ Рабѣй, сотрудникъ въ Самборѣ, именованый дѣйстнымъ учителемъ реліґіи греко-кат. обряду въ 7-кл. школѣ женьскій въ Самборѣ; о. Теодоръ Рѣпецкій, сотрудникъ въ Самборѣ, дѣйстнымъ учителемъ реліґіи греко-кат. обряду въ 4-кл. школѣ етатовôй мужескôй въ Самборѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Нарва 19 серпня. На вчерашнôмъ обѣдѣ ґалевôмъ були такожь австрійскій амбасадоръ ґр. Волькенштайнъ, Ґірсъ, Капріві, Шуваловъ и Швайніцъ. Ґірсъ и Волькенштайнъ вернули заразъ по обѣдѣ до Петербурга.

Парижь 19 серпня. Пôсля Franse перейшло 100 монархістôвъ до републиканьского табору и уконституовали ся яко партія независимыхъ републиканôвъ.

Софія 19 серпня. Шефови ґен. штабу полковникови Петрову надавъ князь брилянты до великои звѣзды ордера Александра.

Нарва 20 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ позôстане тутъ ще до завтра а ôдтакъ поѣде до Петербурга. Вчера выѣздили оба монархи на маневры.

Парижь 20 серпня. Перша дивізія францускои ескадры на Середземнôмъ мори дôстала приказъ бути готовою до выѣзду до 24 до Марокко.

Вѣдень 20 серпня. При міністерствѣ дѣлъ внутрѣшныхъ має бути установлена посада референта для справъ особистыхъ при обсадѣ мѣсць въ Чехахъ.

Лондонъ 20 серпня. Въ австраліи застрайкували офіцири при торговельнôй маринарцѣ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

19. н. ст. серпня 1890.

Львôвъ: Пшениця 6·90 до 7·65, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 6·— до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·75 до 10·25, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 65·— до 85.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·90 до 6·30, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 8·—, жито 5·80 до 6·40, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Курсъ Львôвскій

зъ дня 19. л. серпня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	200 —	202 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	229 —	231 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 50	298 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 35	102 05
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 65	101 35
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 65	101 35
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 40	96 10
Товар кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	58 50	61 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м к. . . .	104 —	104 70
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнй Банку краєв. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 50	99 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 50	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 40	5 50
Наполеондоръ	9 01	9 15
Пôвъимперіялъ	9 45	— —
Рубель срѣбный	1 37	1 47
Рубель паперовый	1 37¾	1 38¾
100 марокъ нѣмецкихъ	55 90	56 60

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

РЕСТАВРАЦІЮ

въ Готели Анґлійскôмъ у Львовѣ перенявъ я у власный зарядъ и постаравъ ся о смачну и здорову кухню, пиво пильзненьске на склянки, вино въ найлѣпшихъ родахъ; — для кружкôвъ замкненыхъ 2 кабінеты. Стравы подають ся цѣлй и малй. Порціи по цѣнахъ умѣреныхъ.

Зъ поважаньемъ

Михайло Липиньскій.

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч I пôдъ „Пряхою“.

Чисто лянй полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.
Вебы тонкй сырй и апретованй ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр
Полотна на простирала, незшиванй, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр
Готовй простирала полотнянй 215 довгй 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушники лянй ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотнянй до носа ôдъ 3 зр. 60 кр за тузинъ.
Скатерти лянй ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы лянй ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 1—7
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр за тузинъ.

Такожь поручає ся великій выбôръ краєвыхъ Зефірôвъ Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зеґельтухôвъ и т. п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляє ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

Складъ сукна и готовыхъ одягôвъ

мужескихъ и дѣточихъ

пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнй средства маєтковй а такожь навязанй безпосереднй зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякй листовнй замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнй прôбки оплатно. 3109 41—?

Дякуючи за теперѣшнй взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 19—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ** ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 24—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ТУТКИ сигаретовй зъ найлѣпшого паперу францускогo **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15**, Ôдспродаючимъ рабатъ.

Schutzmarke.

Маріяцельскй каплѣ жолудковй,

знаменито дѣлаючй у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанй при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (єсли походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (43—43)

Осторога! Правдивй Маріяцельскй каплѣ жолудковй рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повысшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Ґуска въ Кромерижу.**

Маріяцельскй пигулки розвôльняючй. Ôдъ лѣтъ уживанй зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повысшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Єсли грошѣ пришлесь напер дъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20**, 2 рольки **зр. 2·20.**

Маріяцельскй каплѣ жолудковй и маріяцельскй пигулки розвôльняючй не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскй каплѣ жолудковй и маріяцельскй пигулки розвôльняючй можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Ґайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Кракôвци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копичинцяхъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Роґальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжь:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а такожь по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каєтановича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

СТАНЦІЯ

тôлько для доброго ученика. Умѣщенє лѣпше, надзôръ, товариство двохъ ôдличныхъ ученикôвъ, — за ôдповѣдною надгородою. Близша вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Укôнчена семінаристка, Русинка

могла бы одержати мѣсце молодшои учительки при школѣ народнôй зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, при чôмъ могла бы мати цѣле удержанье за подаванье льекцій въ домѣ священика. Зголошеня приймає Редакція „Дѣла“.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою нерекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ**, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Илюстрована популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

ôдъ початку до найновѣйшихъ часôвъ въ обємѣ 8—10 аркушѣвъ зъ 40 прехорошими илюстраціями выготовлеными у фірмы „Angerer & Göschl“ у Вѣдни изъ двома историчными мапами уложена на пôдставѣ найновѣйшихъ жерелъ историкôвъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ

печатає ся накладомъ товариства „Просвѣта“ и выйде зъ друку въ липни.

Цѣна лише 50 кр.

Замовляти можна въ товариствѣ „Просвѣта“ и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 179 и 180. Львôвъ, Пятниця 10 (22) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ нôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австрії: за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатані вôльнѣ ôдъ порта
Поодинôке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатнок, въ рубр. „Надосланє“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Руска справа а польска праса.

II.

Декотрѣ Поляки не хотять признатя, що Русинамъ дѣе ся зле, що они ôдъ Полякôвъ дôзнають кривды, угнетеня. Розумѣе ся, що такихъ заперечень на серіо брати не можна. Кождый Полякъ, навѣть зъ галичôдной Галичины, хоть-бы якъ мало зъ рускими справами бувъ обзнакомленый, не може не примѣтити, якъ Русины стоять и якъ зъ ними поступае ся. Ôнъ зауважае передовсѣмъ значне число Русинôвъ урядникôвъ и учителѣвъ въ захôднôй Галичинѣ, котрѣ не зъ власнои волѣ и не зъ власнои вины туды зайшли. Ôнъ може зауважае, якъ не одинъ трусливѣйшій Русинъ крые ся зъ своєю національностію, чого вже-жь не робивъ бы, якъ-бы не видѣвъ, що приналежнôсть до Русинôвъ выходить на шкоду. Ôнъ спогляне по краю и побачить, якъ мало шкôлъ, именне середныхъ, мають Русины, въ порôвнаню до Полякôвъ и до числа людей обохъ народностей. Ôнъ не може не знати, кôлько Русинôвъ засѣдае въ соймѣ, кôлько въ радѣ державнôй, и зъ якои причины такъ мало. Переглянувши історію сойму, ôнъ побачить, щó соймъ рѣшавъ и чого не рѣшивъ въ рускôй справѣ; кôлько разôвъ рускѣ послы протестували и зъ якихъ причинъ. Ôнъ увидить дальше, якъ всѣ уряды и власти обсадженѣ, именно на высшихъ становищахъ, майже самыми не-Русинами; якъ такожь зъ тѣлъ и урядôвъ автономічныхъ вытисненѣ суть Русины; ôнъ зможе довѣдатись, якъ навѣть при выборахъ до радъ и зверхностей громадскихъ въ чисторускихъ селахъ роблять ся всякѣ заходы, щобы перепертн тамъ людей противныхъ розвеви русчины. Що-день веде ся борба на цѣлôй лінія. Поляки, заволодѣвши далеко по-надъ мѣру свого управненя въ репрезентаціяхъ парляментарныхъ, тѣлахъ автономічныхъ, урядахъ, школахъ, навѣть въ управѣ рускои церкви, беруть ся ще за-для довершеня своєи переваги и цѣлковитого обезсиленя Русинôвъ до кольонізаціи Русинôвъ Мазурами. Се-жь все факты, котрыхъ хиба слѣпый не може не доглянути. Сли помимо того всего котрый Полякъ заперечуе угнетенье Русинôвъ, то зъ такимъ Полякомъ о якôйсь згодѣ межи обома народностями краю нема що й говорити. Не дивуемъ ся, коли верховодяче польске сторонництво заперечуе покривдженье Русинôвъ, — се вже въ природѣ чоловѣка, що нерадо до своєи вины признае ся; але чому жь и польска демократія, котра не хоче приймати одвѣчальности за дѣла того сторонництва, такожь заперечуе управненье жалобъ Русинôвъ?

Полякамъ выдае ся, що Русины знаходять ся въ примусовôмъ положеню: самостôйнои держави добивати ся не можуть, о тревалôмъ аліянсѣ зъ центральными правительственными сферами такожь не може бути бесѣды, отже не лишае ся имъ, якъ тôлько ити въ Россію або зъ Польщею, а що Россія деспотична и неприязна розвоєви Русинôвъ, то мусять держати ся Полякôвъ. То розумованье есть въ многихъ взглядахъ хибне.

Отже найперше: „Русины не можуть независимости осягнути анѣ удержати.“ Якъ бы се говорили люде иншои якои народности, — мы противъ того не спорили-бъ; але се говорять Поляки, котрѣ самѣ надѣють ся осягнути независиму державу. Тажь всѣ аргументы, якѣ они приводять противъ независимои держави рускои, не тôлько не менше але навѣть ще бôльше промавляють противъ независимои держави польскои. „Двацять міліонôвъ Русинôвъ не годнѣ о власныхъ силахъ выбити ся на волю“, кажуть. А дванацять міліонôвъ Полякôвъ годнѣ? Тай Полякамъ ще тяжше тому, що они ще бôльше роздѣленѣ, якъ Русины. — „Европа не схоче завязувати велику коаліцію противъ Россіи и высилати якихъ 4—5 міліонôвъ войска на то, щобы сотворити велику державу руску“, кажуть дальше. А Польща дала бы ся безъ чужои помочи збудувати? та й хто схоче Полякамъ помочи, хто буде въ тôмъ мати якійсь особистый интересъ? Вже-жь если Европа видить ôдъ Россіи небезпеченьство и хоче ôдъ него забезпечити ся, то повне забезпеченье могло-бъ наступити тôлько черезъ утвореньe рускои держави, а не самои польскои. Руска держава ôдгородила бы Европу зовсѣмъ ôдъ Россіи, и якъ Россія стала великодержавою по прилученю Руси а не ажь Польщѣ, такъ зъ ôдлученьемъ Руси ей роля въ Европѣ була бы скôнчена и она мусѣла бы звернути ся на Азію. Правда, що она зъ бôльшою ще завзятостію боролa бы ся о посѣданье Руси, нѣжь о посѣданье Польщѣ, котра для неи далеко меншу вартôсть мае, але тяжка борба и выплатила бы ся Европѣ, коли, противно, освободженье самои Польщѣ було бы лише половичною мѣрою, а ôдбудованье Польщѣ въ давныхъ границяхъ, разомъ зъ Русію, було бы дѣло безхосенне, бо Русь не хотѣла бы зъ Польщею лучити ся, а Польща мала бы за мало силъ, щобы Русь противъ ей волѣ при собѣ держати. Впрочôмъ звѣстна розправа нѣмецкого фільософа Гартмана вказуе, що надъ утвореньемъ рускои державы декотрѣ люде таки застановляли ся.

Але тымъ мы зовсѣмъ ще не хочемо сказати, що независима або и пôвъ-зависима руска держава мусить лежати въ програмѣ Русинôвъ, бо й не гадаемо, щобы народъ, не маючій независимои екзистенціи, не мôгъ мати зносного положеня. Таку зносну екзистенцію можуть Русины австрійскѣ мати въ Австріи а Русины россійскѣ въ Россіи. И не такъ на аліянсъ зъ центральнымъ правительствомъ уповають австрійскѣ Русины, якъ на интересъ державный. Они пересвѣдченѣ, що тôлько хвилевѣ интересы були причиною, що Русины въ Галичинѣ и на Буковинѣ суть опущенѣ и упослѣдженѣ, але постôйный, тревалый интересъ австрійскои держави вымагав иншого становища трехъ міліонôвъ Русинôвъ и зô взгляду на внутрѣшнѣ и зô взгляду на внѣшнѣ обставины. Такъ само Россія не мусить, ба й не може бути завсѣгды деспотична. Якъ вôльна Россія поступала бы супротивъ Руси-Украины, ще и не знати; нема вправдѣ певности, що Русь лишеный бувъ-бы національный свободный розвôй, але и нема на то доказу а навѣть якои-небудь пôдставы до припускання, що и въ конституційнôй Россіи оставъ бы ся пригнетаючій велико-рускій централізмъ. Зъ Россією, якъ кажемо, проба по крайнôй мѣрѣ ще не вповни зроблена, зъ Польщею вже зроблена, и зъ давною и зъ новою, але доси сеся проба не удала ся.

Поляки рахують на украиньскихъ Русинôвъ, що тѣ не оказують такои неприязни до нихъ, якъ Русины галицкѣ. Сей рахунокъ хибный. Вправдѣ було бы цѣлкомъ природно, щобы Русины украиньскѣ, стоячи, подôбно якъ и буковиньскѣ Русины, зовсѣмъ въ иншихъ ôдношеняхъ до Полякôвъ, були такожь инакше успособленѣ супротивъ нихъ, але доси се не показало ся наглядно. Не видко того у Шевченка и иншихъ писателѣвъ украиньскихъ; Костомарôвъ оправдувавъ навѣть найновѣйшѣ мѣры россійского правительства противъ Полякôвъ, такъ що ажь галицкѣ народовцѣ (въ „Правдѣ“ 1877 р.) за то ему дорѣкали. Кулѣшь, правда, въ 1880-ыхъ рокахъ высказавъ ся инакше, але за то выступили противъ него навѣть давнѣйшѣ его товаришѣ въ Россіи, — тай то бувъ уже его другій зворотъ по попереднôмъ зворотѣ до Россіи (въ „Історіи возсоединенія Руси“) а въ лучшихъ своихъ часахъ ôнъ написавъ:

„Поки Рось зоветь ся Росью, Днѣпро въ море [льеть ся,
Поти серце украиньске зъ панськимъ не зжи- [веть ся.“

Що въ конституційнôй Россіи украиньскѣ Русины, стоячи за свои національнѣ права, стояли бы такожь за права Полякôвъ, того, думаемо, можуть Поляки надѣяти ся, однакъ не бôльше. Але и галицкѣ Русины, если-бъ н. пр. коли такѣ обставины настали (котрыхъ впрочôмъ не допускаемо), що Поляки въ Австріи стали бы упослѣдженымъ и пригнетеным елементомъ, не залишили бы вступити ся за управненими интересами Полякôвъ, помимо того, що теперь мають тôлько причинъ жалувати ся на нихъ.

Голосы дневникôвъ о резиґнаціи маршалка и демісіи намѣстника Галичины.

Справа резиґнаціи маршалка ґр. Тарновского все ще дае дневникамъ тематъ до оговорôвъ причинъ резиґнаціи. Оговоры вертять ся коло пытаня: чи причина резиґнаціи була політичнои натуры, чи тôлько приватнои або личнои?

Одна часть прасы бачать причину резиґнаціи ґр. Тарновского въ его приватныхъ ôдносинахъ, друга въ ôдносинахъ політичныхъ краєвыхъ, наконець третя въ політичныхъ державныхъ.

Дневники польскѣ всѣхъ сторонництвъ не допускають причины політичнои державнои, а тôлько, по-при причины личнѣ-приватнѣ, хиба ще причины спочиваючѣ въ нинѣшнôй орґанізаціи и въ складѣ выдѣлу краєвого. На то натякнула Nowa Reforma, на те зъ натискомъ указала и Gazeta Narodowa. (Обѣ дотычнѣ статьѣ знанѣ нашимъ читателямъ.)

Що-до нинѣшного складу выдѣлу краєвого, то головне лихо въ тôмъ, що въ деякихъ дуже важныхъ департаментахъ не йде робота тачъ, якъ бы належало. Членъ выдѣлу Петрусевій хоруе, членъ выдѣлу Бинджейовачъ часто выѣздить зô Львова, а заступникôвъ не можна допроситась, щобы прибули до Львова и обняли урядованье. До того стало ся передъ резиґнаціею маршалка таке, що одинъ членъ выдѣлу (Верещаньскій) — якъ пишуть зô Львова до Deutsches Volksblatt — выѣздить собѣ на купелѣ до Остенды, хочь бачить, що ажь двохъ членôвъ выдѣлу анѣ ихъ заступникôвъ у Львовѣ нема, отже зъ его выѣздомъ ажь три департаменты въ выдѣлѣ краєвôмъ остають ся безъ шефôвъ! До того — якъ пôдносить дописуватель до Deutsches Volksblatt — и мѣжь урядниками въ выдѣлѣ краєвôмъ нема карности: або дармують або зъ урядового становища свого тягнуть користи, доставляючи дневникамъ платнѣ справозданя о рѣчахъ, якѣ дѣють ся въ выдѣлѣ. (На те звертавъ увагу минувшои сесіи соймовои пос. Козловскій зъ бесѣдѣ въ соймовôй палатѣ.)

Що-до орґанізаціи выдѣлу краєвого, то Nowa Reforma ставить позитивный проєктъ реформы, а именно: щобы маршалокъ сойму не бувъ заразомъ шефомъ выдѣлу краєвого, бо то два зовсѣмъ инакшѣ уряды, але щобы хто иншій бувъ маршалкомъ, а хто иншій шефомъ выдѣлу краєвого. Чого иншого — каже N. Reforma — вымагаесь ôдъ маршалка сойму, а чого иншого ôдъ шефа выдѣлу краєвого; хтось може бути дуже ôдповѣднымъ на одномъ урядѣ, а неспособнымъ до другого. По друге, маршалокъ, яко шефъ выдѣлу краєвого, есть передъ соймомъ одвѣчальнымъ за дѣяльнôсть того выдѣлу, — щось такъ, якъ бы президентъ міністрôвъ бувъ заразомъ президентомъ палаты послôвъ. Отже належить роздѣлити оба тѣ уряды: маршалка нехай выбирае соймъ, а шефа выдѣлу краєвого нехай именуе цѣсарь зъ помежи выбраныхъ соймомъ 7-охъ членôвъ выдѣлу краєвого.

До Neue fr. Presse подають зъ Кракова ще одну доси не пôдношену причину демісіи ґр. Тарновского, а именно, непорозумѣнье межи нимъ а намѣстникомъ дотычно обсады мѣсця віце-президента краєвои рады шкôльнои...

Деякѣ зновъ дневники добачують въ резиґнаціи ґр. Тарновского причины політичнѣ державнѣ. Такъ Neues Wiener Tagblatt довѣдуесь, що по Мицкевичѣвскôмъ торжествѣ цѣсарь мавъ высказатись: Sie nehmen keine Rücksicht auf mich und meine Nachbarn! — а ґр. Тарновскій мавъ о тыхъ цѣсарскихъ словахъ довѣдатись.

Загально вѣдомо у Львовѣ, що ґр. Тарновскій, зрезиґнувавши зъ маршалкôвства, рѣшучо завѣрявъ, що торжество похоронôвъ мощей Мицкевича абсолютно не мае нѣякои звязи зъ его резиґнацією. Однакожь годѣ заперечити, щобы тото торжество такожь въ якôйсь мѣрѣ не причинилось до „здеґустованя“ ґр. Тарновского. Чи сказавъ цѣсарь тѣ слова, якѣ наводить N. W. Tagblatt, чи нѣ, — а все таки оно фактъ, що до того торжества ôдносились у Вѣдни дуже недовѣрчиво и предпріймали всякѣ можливѣ мѣры осторожности. А при цѣнѣ на чолѣ торжества того стоявъ маршалокъ ґр. Тарновскій...

Нивѣшный Przegląd доносить, що вѣсть о выѣздѣ въ недѣлю намѣстника до Вѣдня есть передчасною, а Gazeta Nar. зновъ довѣдуесь, що намѣстникъ письменно донѣсъ урядово до Вѣдня, що ґр. Тарновскій зрезиґнувавъ зъ маршалкôвства. Донесенье намѣстника мѣстить въ собѣ лишь нагій фактъ, безъ нѣякихъ додаткôвъ.

— —

W. Allg. Ztg. подала — якъ мы вже згадували — вѣсть зô Львова о маючôй наступити демісіи намѣстника ґр. Баденього. Теперь W. A. Ztg. констатуе фактъ, що того донесеня не здементовано урядово, отже выходило бы, що оно не есть безъ основы. Дальше Wien. Allg. Ztg. розводить ся надъ причинами евентуальнои демісіи ґр. Баденього. „Ґр. Бадені — пôсля представленя въ Wien. Allg. Ztg. — мае богато противникôвъ. Хочь ôнъ консерватистъ, але рôдъ его не есть зъ давныхъ родôвъ, консерватисты родовѣ не радо глядять, що ôнъ займае первостепенне становище. Партія поступова польска противна ему яко консерватистови. Однакъ ґр. Бадені своими великими здôбностями адміністраційными запанувавъ надъ своими польскими противниками, поконавъ ихъ, хочь не розброивъ. Зъ того покористали Русины, котрѣ зразу именованье его приняли були симпатично, але опôсля, ставши его противниками, ужили всѣхъ средствъ, щобы довести до его демісіи. Навѣть подѣлъ Галичины порушено, лише щобы ему робити трудности. Такъ и теперь Русины выкористали торжество Мицкевичѣвске. Одинъ Русинъ, займаючій высше становище у Вѣдни, мавъ поукладати деякѣ безъ звязи повырываны уступы зъ промовъ и тоастôвъ выголошеныхъ въ часѣ торжества а навѣть зъ письмъ Мицкевича въ той способъ, щобы тенденцію торжества представити за неприязну Австріи, а участь намѣстника въ похоронахъ за суперечну зъ его становищемъ. Тѣ уложенѣ уступы, въ перекладѣ на языкъ нѣмецкій, пôдсунено зручно высокимъ личностямъ.. Однакожь — кôнчить Wien. Allg. Ztg. — есть надѣя, що ґр. Таффе потрафить удержати ґр. Баденього на теперѣшнôмъ становищи.“

Цѣла статья въ Wien. Allg. Ztg. написана въ дусѣ прихильнôмъ для намѣстника, а звернена противъ его противникôвъ — станьчикôвъ и Русинôвъ — котрѣ тугъ дѣлають одинъ другимъ на руку. Русины внесценують „eine Intrigue“, а станьчики затирають руки зъ утѣхи... Tableau!

Дописи „Дѣла“

Зъ Сколього.

[Приватна нѣмецка школа въ Сколѣмъ.]

Дня 20 н. ст. липня ôдбувъ ся пôдъ проводомъ п. Вільгельма Адама Шмідта, властителя Демнѣ и Сколього, испытъ ученикôвъ и учениць (въ числѣ 83 дѣтей), учащаючихъ до сеи приватнои школы, основаноі коштомъ п. Шмідта. Въ тôй школѣ учать ся дѣти урядникôвъ и робôтникôвъ, працюючихъ въ паровôмъ тартаку п. Шмідта въ Сколѣмъ.

До комнаты, украшеноі въ зелень и цвѣты, прибувъ властитель въ означеный часъ а за нимъ тутешнѣ урядники, запрошенѣ гостѣ и родичѣ дѣтей школы. Испытъ выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ дуже добре. Ученики и ученицѣ ôдповѣдали хорошо въ нѣмецкôмъ и польскôмъ языцѣ. [А про рускій языкъ, хочь Сколье на рускôй земли, анѣ слыху. — *Прим. Ред.*] По ôдчитаню клясіфікаціи одержали дѣти зъ рукъ п. Шмідта образки и книжочки На жаданье п. Шмідта розповѣвъ трудолюбивый учитель п. Станіславъ Винницкій коротко про похороны мощей Адама Мицкевича. [Нѣмець зъ „політики“ очевидно хотѣвъ, пôддобритись Полякамъ, пôсля приповѣдки: „чеши дѣдька зъ-рѣдка“. — *Прим. Ред.*] Потôмъ роздавъ п. Шмідтъ межи молодѣжь шкôльну кôлькинадцять примѣрникôвъ Pana Tadeusza. По скôнченôмъ испытѣ ôдспѣвала молодѣжь „имнъ народный“, а п. Шмідтъ запросивъ всѣхъ ученикôвъ разомъ зъ учителемъ на день 3-го серпня с. р. до себе.

Радôсть и велика утѣха малювала ся на лицяхъ дѣтей, коли того дня учитель прибувъ зъ ними въ дôмъ паньства Шмідтôвъ. Въ огородѣ, въ обширнôмъ мѣсци на тую цѣль призначеномъ, уставленѣ були приряды ґімнастичнѣ, черезъ котрѣ дѣти перескакували; недалеко стоявъ стовпъ вбитый въ землю, а на вершку завѣшенѣ були рôзнѣ забавки, — хто вспѣвъ дôстатись на гору, той знявъ для себе. Дѣвчата бѣгали до меты, а перша зъ нихъ дôстала красный подарунокъ. У воздухъ пускано бальоны, котрѣ уносились дуже красно въ гору. Щобы се свято тымъ бôльше въ память утвердити, упорядкувавъ властитель зъ учителемъ молодѣжь въ поєданчѣ ґрупы и за помочію блискавичного апарату знявъ фотоґрафію. Потôмъ дѣти пôдъ проводомъ учителя утворили колесо и спѣвали розличнѣ краснѣ пѣснѣ, а паньство Шмідты самѣ услугували молодежи шкôльнôй при пôдвечѣрку и вечери. Забава йшла весело до вечера, а коли дѣти упорядкувались до ôдходу, дано имъ освѣтленѣ лямпіоны, зъ котрыми середъ спѣву повернули до дому.

Ледви другій рôкъ минувъ, якъ заложено тоту приватну школу за ініціятивою и заходами п. Шмідта. Выкладовый языкъ въ сѣй школѣ есть нѣмецкій, однакъ дѣти учать ся и языка польского. Молодѣжь шкôльна, народности польскои, рускои (!) и нѣмецкои горне ся зъ великою радостію до науки пôдъ руководствомъ трудолюбивого учителя п. Станіслава Винницкого, котрый учить молодѣжь двохъ языкôвъ. Бажанвемъ було бы, щобы п. Шмідтъ запровадивъ въ своѣй школѣ и языкъ рускій, бо до школы ходять и рускѣ дѣти а знаемо, що учитель володѣе добре рускою мовою. Такожь всьмо за тымъ, щобы священники обохъ обрядôвъ учили молодѣжь и богочестя. На щоденну науку ходить 83 дѣтей, а крôмъ тои науки ôдбуваe ся и наука недѣльна для молодежи працюючои въ будні днѣ въ тартаку.

— —

Зъ Старого мѣста.

[Фестинъ „на орґаны“.]

Дня 17 н. ст. серпня с. р. (въ недѣлю) ôдбувъ ся въ Спасѣ близь Старого-мѣста festyn ludowy сполученый зъ фантовою льотерією и аматорскимъ представленьемъ. Чистый дохôдъ призначеный на орґаны до старо-мѣского костела, котрый власне будуе ся.

Самъ фестинъ, дѣло зовсѣмъ не богопротивне та й цѣль хороша, але ось надъ чимъ годить ся застановитись. Передъ кôлькома днями, якъ доносила Ваша ч. часопись, погорѣло въ значнôй части Старе-мѣсто. Отже чи не лѣпше було обернути хочь-бы половину зôбраного доходу на заспокоенье першихъ потребъ нещастныхъ погорѣлыхъ, котрыхъ есть въ Старôмъ-мѣстѣ по-надъ 150 родинъ, и то въ двохъ третинахъ самыхъ христіяньскихъ! Орґаны не пропадуть, а тутъ люде мруть майже зъ голоду, бо жертвою огню упали и всѣ зôбранѣ уже засѣвы сегорôчнѣ. Днемъ пече погорѣльцѣвъ шалена жара на згарищахъ нужденныхъ ихъ хатинъ, а въ ночи докучае студѣнь пôдъ голымъ небомъ, бо и за грошѣ въ Старôмъ мѣстѣ мешканя не дôстанешь.

Головнымъ аранжеромъ festyn-у бувъ кс. канонікъ Дз. Я дивую ся, якъ той душпастырь мôгъ, ôдбуваючи фестинъ на орґаны, забути на страшну нужду своихъ братей. И ще объ одномъ не ôдъ рѣчи буде згадати. Власне въ послѣдній хвили довѣдавъ ся я, що на зôбраню комітету, устроюючого сей фе-

ственъ, пôднѣсъ згаданый кс. канонікъ, щобы жадному рускому священикови зъ окрестности не пôслати запрошеня. Настала суперечка, бо деякѣ комітетовѣ були тому внесеню противнѣ, але таки внесенье остоялось ся, якъ довѣдуюсь, жаденъ зъ доокрестныхъ рускихъ священикôвъ запрошеня не дôставъ.

Сей кс. канонікъ бдъ бсьмохъ, если не помыляюсь, лѣтъ комору въ рускôй церкви въ Старôмъ мѣстѣ, бо костелъ за для старости розбóрали...

Еквівалентъ належитостей

за пяте десятилѣтье (1891—1900).

(*Дальше.*)

Що-до вымѣру еквівалету, то найвыша постанова зъ 1 мая 1850 (ч. 181 В. з. д.), принята въ законъ зъ 2 серпня 1850 (поз. тарифы 106 Д.) розпорядила:

а) вартôсть надвижимыхъ дôбръ належить що 10 лѣтъ обчислять на пôставѣ перевôчного доходу зъ послѣдныхъ 10 лѣтъ;

б) громада, корпорація, завѣдатель маєтку фондація, а при бенефіціяхъ плоды побираючій ужитковець мають въ тôй цѣли зôзнати передъ урадомъ, установленымъ до вымѣру належитостей перенесеня маєткового, чистый дохôдъ за протягъ послѣдныхъ 10 лѣтъ.

в) Поданѣ зôзнаня справджувати ме політична власть повѣтова за прибранъемъ знатокôвъ (въ выпадкахъ признанои потребы) и при помочи рахункôвъ доходовыхъ та инвентарѣвъ, и обчислить высоту чистого доходу и 20 кратну цифру того-жь яко вартôсть реальности, при чôмъ впрочôмъ що-до сумы, низше котрои не належить приняти вартости, примѣнята ся має §. 50 закона *).

г) Еквівалентъ належитостей вымѣрює ся бдъ вартости, въ той способѣ вышуканов, на 10 лѣтъ напередъ.

д) Въ той способѣ вымѣрену рôчну належитôсть еквівалету має ся вплачувати въ термінахъ, призначеныхъ для вплаты податкôвъ доходового и домового.

е) Належитôсть та тяжить на доходахъ зъ недвижимыхъ дôбръ, высше вызначеныхъ, а обовязаными до плаченя ѣи суть управленѣ до побору доходôвъ въ мѣру часу того побору.

Дальшѣ выясняючѣ постановы до уступôвъ б), д), е) заключають розпорядж. мін. скр. зъ 30 марта 1852 ч. 11213 (ч. 85 В. з. д.) и 19 мая 1853 (ч. 18803).

аа) Зôзнанье має обôймати всѣ до одного особы належачѣ недвижимѣ рѣчи безъ рôзницѣ правнои властивости посѣданя, чи то полягав на повнôмъ, неповнôмъ правѣ власности, чи на правѣ ужитковання або уживаня, и безъ рôзницѣ положеня по рôзныхъ краяхъ коронныхъ або повѣтахъ податковыхъ. Обставина, що обовязаный до оплаты еквівалету уступивъ уживанье або ужитковань тои рѣчи третôй особѣ, не звôльняє его бдъ обовязку платити еквівалентъ. Бенефіціи, влученѣ до якои громады, та недвижимѣ рѣчи, позôставленѣ третымъ особамъ до пожитковання, належить такожь зôзнати.

Права промысловѣ, привязанѣ до якои недвижимости въ той способѣ, що належать они кождочасовому посѣдачеви тои недвижимости, мусять ся при вартости тои рѣчи высказати яко права, пôдвысшаючѣ вартôсть тои рѣчи, пôдпадаючои еквівалентови.

bb) Обовязаный до зôзнаня має въ своѣмъ зôзнаню навести такожъ тѣ недвижимости, о котрыхъ гадає, що вôльнѣ суть бдъ еквівалету, лишь має заразомъ додати причины увôльненя бдъ еквівалету *).

*) §. 50 закона о належитостяхъ звучить: „Яко вартôсть недвижимости при вымѣрѣ належитости має ся приняти:

1. при купнѣ звычайно цѣна купна зъ вартостію убôчныхъ свѣдчень, (при судовыхъ продажахъ цѣна купна хочь бы була низша бдъ цѣны оцѣненя, однакъ перевысшала 100-кратный звычайный податокъ. (Розп. мін. скарбу зъ $28/_2$ 1856).

2. при иншихъ способахъ набутя:

а) вартôсть установлена послѣднымъ судовымъ оцѣненьемъ,

б) въ браку такого оцѣненя послѣдна цѣна купна, узыскана при послѣднôй продажи зъ побôчными додатками, сли тая жь не довше якъ 6 лѣтъ тому бдбулась.

Въ жаднôмъ зъ тыхъ пôдъ 1) и 2) вычисленыхъ выпадкôвъ, сли рѣчь пôдпадає податкамъ ґрунтовымъ и домовымъ або одному зъ нихъ, не може бути вартôсть низшою принята, нѣжь 100 разова належитôсть тыхъ податкôвъ.“

Бесѣда ту о первѣстныхъ податкахъ безъ додаткôвъ.

*) Высше въ увазѣ 2) наведено рѣчи, бдъ еквівалету увôльненѣ. Додамо тутъ ще, що бдъ податку домового (домово-чиншового и домово-клясового) чи тамъ будынкового увôльненѣ: 1) невынанятѣ будинкѣ правительственнѣ, 2) церкви, домы до богослуженя всѣхъ вѣроисповѣдань, 3) будынки приходскѣ, дякôвки, орґаністôвки (декр. канц. надв. зъ $18/_9$ 1827, ч. 2942), 4) монастирѣ ялмужничѣ (выняв ши Домініканъ), о кôлько не вынанятѣ (декр. канц. надв. зъ $27/_{10}$ 1829 ч 3930). У прочихъ монастирѣвъ вôльнѣ бдъ податку: части будынку, призначенѣ до службы Божои, бданѣ безплатно на шпиталѣ, домы убогихъ, або инчѣ доброчинныѣ заклады, призначенѣ на публичнѣ заклады науковѣ и мешканя учителѣвъ, занятѣ на умѣщенье урадôвъ приходскихъ зъ мешканьемъ приходника и прислуги церковнои, 5) будынки сотрудникôвъ, если не вынанятѣ, 6) мешканя пасторôвъ не-католикôвъ, 7) мешканя епископôвъ, сли не суть вынанятѣ (декр. канц. надв. зъ $20/_5$ 1835), 8) будынки урядôвъ окружныхъ, черезъ край выставленѣ и удержуванѣ, 9) будынки призначенѣ выключно на публичнѣ заклады науковѣ и на мешканя учительскѣ (рескр. мін. скар. зъ $28/_1$ 1874 ч. 34293), лишь на приватнѣ школы не увôльненѣ, 10) будынки банковѣ и мытъ рядовыхъ вразъ изъ мешканями урядникôвъ, 11) варстаты салітры, котрѣ не суть вынанятѣ, 12) касарнѣ для поліціянтôвъ и арешты, 13) будынки, призначенѣ на уряды, касы, безплатнѣ мешканя урядникôвъ, 14) въ монастирахъ и науковыхъ закладахъ мешканя призначенѣ для священикôвъ (парохôвъ), 15) будынки, чи то безплатно чи за оплатою належитости за нôчлѣгъ чи за иншу заплату на касарнѣ (Quasikaserne) на ужитокъ войска бдданѣ (цѣс. пост. зъ $29/_{10}$ 1836), 16) жидôвскѣ бôжницѣ, 17) шпиталѣ и домы убогихъ въ приватныхъ домахъ, на то призначеныхъ (декр. канц. надв. зъ $22/_{10}$ 1820), 18) охоронки для дѣтей яко заклады доброчинныѣ а не науковѣ (розп. міністер. зъ $9/_2$ 1853 ч. 44627), 19) ратушѣ и домы мѣскѣ, призначенѣ на канцеляріи и мешканя урядникôвъ (декр. канц. зъ $18/_{12}$ 1820), 20) крамы и буды, лишь часомъ уживанѣ.

*) §. 84 ч. 3 звучить: Законъ карный о переступленяхъ скарбовыхъ має ся такожь примѣнити, сли въ зôзнаняхъ, на основѣ котрыхъ вымѣрює ся належитôсть, предметъ або частина его затаить ся або неправдиво подасть ся такъ, що узыскає ся цѣлковите увôльненье або низшій нѣжь правный вымѣръ.

§. 85. Таке переступленье скарбове належить уважати за тяжке и карати 3—6 разовою сумою, о котру належитôсть була менше вымѣрена, або могла бути вымѣрена.

Пôсля §. 14 зак. зъ $13/_{12}$ 1862 задавнює ся кара за переступленя скарбовѣ въ 5 лѣтахъ.

cc) Зôзнаня належить вносити пôсля взôрця B зъ прилогою C въ той способѣ, щобы зôзнанѣ предметы були упорядкованѣ пôсля ихъ положеня въ рôзныхъ краяхъ коронныхъ и повѣтахъ податковыхъ.

Зôзнаня (фасіи), внесенѣ въ цѣли вымѣру податку доходового, не суть допускани для вымѣру еквівалету належитостей.

Въ зôзнаню (взорець B) належить навести всѣ недвижимости окремо пôсля реальностей, становячихъ про себе бдрубну цѣлôсть, а рубрики стану посѣданя выповнити згôдно зъ катастромъ податковымъ. Такожь належить вписати на кождôй недвижимости тяготѣючѣ податки ґрунтовѣ и будынковѣ въ звычайнôй высотѣ т. е. безъ додаткôвъ; урядъ, въ котрôмъ податокъ має оплачуватись и вартôсть рѣчи (сли пôсля доходу вышуєа ся) згôдно зъ зôзнанымъ въ взôрци C) рôчнымъ доходомъ. При кôнци зôзнаня має обовязаный до оплаты еквівалету ствердити, що зôзнанie есть цѣлковите и потвердити правдивôсть свого поданя.

dd) Сли податнькъ заявить, що до вымѣру еквівалету не може зôзнати высшои вартости надъ 100 разову податку ґрунтового и будынкового, тогдѣ не буде жадатись анѣ предложеня фасіи що-до недвижимостей, анѣ выповненя рубрикъ въ зôзнаню, представляючихъ частый дохôдъ, лише зъ регулы вымѣрить ся еквівалентъ пôсля 100-разового податку, безъ дальшихъ доходженъ, крôмъ тыхъ, якихъ вымагати буде цѣлковитôсть зôзнаня.

Сторазовый податокъ буде служити и тогдѣ за пôдставу, сли зôзнаня цѣлкомъ не внесено або не належито, або сли доходженя, споводованѣ зôзнаньемъ, вымагали бы довшого часу. Оподаткованому вôльно домагатись звороту еквівалету неналежно приписаного, сли пôсля иншого обчисленя буде належатись меншій еквівалентъ.

ee) Зôзнаня належить внести до того уряду, призначеного до вымѣру належитостей въ котрого повѣтѣ мешкає особа, обовязана до внесеня зôзнаня, въ першихъ трехъ мѣсяцяхъ року, попереджаючого те десятилѣтье, за котре має записатись належитôсть.

ff) Набутье якъ и позбутье недвижимостей, приносячихъ дохôдъ, якѣ наступили по першôмъ зôзнаню изъ стороны громадъ, церквей, фондацій и бенефіцій, мають особы, обовязанѣ до поданя зôзнаня, донести тому урядови, котрому предложене було зôзнанье, а то до 8 а взглядно 30 днѣвъ бдъ заключеня интересу правного (пôсля того, чи интересъ заключено въ границяхъ чи по-за границями монархів). Въ тыхъ случаяхъ еквівалентъ на решту десятилѣтя буде або пôдвысшеный або зниженый.

gg) На случай занедбаня чи то зôзнаня чи донесеня, въ попереднôмъ уступѣ ff) вказаного, має примѣнитись § 80. закона о належитостяхъ въ той способѣ, що має побиратись пôдвôйна належитôсть за цѣлый часъ десятилѣтя, за котрый мавъ вложити зôзнанье, хиба бы податникъ передъ уплывомъ того часу уступивъ зъ ужитковання поборôвъ, котрыхъ зôзнанье занедбавъ. Затаенье або неправдиве поданье зôзнати ся маючихъ предметôвъ пôдпадає постановѣ карнôй § 84. ч. 3. закона зъ $9/_2$ 1850 и § 83. ч. 2. закона зъ $2/_8$ 1850 *)

При интеркаляріяхъ має безъ перервы побиратись еквізаментъ, хотяй бы дохôдъ интеркалярный належавъ до особы увôльненои пôсля 75. поз. тарифы.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Старо- и молодо-Чехи зачинають мирити ся. N. fr. Presse дôстала въ сѣй справѣ таку вѣсть зъ Праги: Першимъ практичнымъ объявомъ зближеня обохъ чеcкихъ партій було установленье кандидатôвъ при доповнюючихъ выборахъ до прагскои палаты торговельнои, бо въ сѣй справѣ заключено компромісъ. Старо-Чехи хотѣли бы теперь, щобы такъ само завести однакову акцію въ справѣ угодовôй, ще закимъ буде скликаный чеcкій соймъ, а посередничаючу ролю въ сѣй справѣ обнявъ д-ръ Скарда, котрый ще въ червню пôдчасъ нарадъ угодовыхъ старавъ ся зблизити до молодо-Чехôвъ. Старо-Чехи хотять насамперед знати, яке становище заняли бы молодо чеcкій послы, коли-бъ правительство престало на жаданье старо-Чехôвъ що-до заведеня чеcкого языка яко внутрѣшного языка урядового. Молодо-чеcкѣ ґазеты кажуть справдѣ, що та уступка не змѣнила бы становища молодо-Чехôвъ, але все таки здає ся, що молодо-чеcкѣ послы перестали бы выступати такъ остро якъ доси. Рôвночасно доносять, що сими днями маѣ бути скликаный екзекутивный комітетъ молодо-чеcкихъ послôвъ соймовыхъ, щобы высказати свою гадку въ сѣй справѣ, якъ того хоче д-ръ Скарда. Въ чеcкихъ кругахъ суть того певнѣ, що молодо Чехи перестануть вести безусловну опозицію супротивъ акціи угодовои.

N. fr. Presse зъ дня 20 с. м. доносить о дальшôй акціи угодовôй помежи обома чеcкими партіями такъ: Вчера заповѣджено пробы зближеня старо- и молодочеcкихъ послôвъ въ цѣли спôльного поступованя въ справѣ угодовôй. Якъ намъ зъ Праги доносять, не доведуть справдѣ тѣ змаганя до перемѣны настрою молодо-Чехôвъ, але наслѣдкомъ тыхъ змагань буде може заснованье якоись середнои партіи, котра въ справѣ угодовôй займе посередне становище межи обома чеcкими партіями. Та нова партія поставить за условіе свого приступленя до угоды концесію въ справѣ внутрѣшного языка урядового. Посередникомъ мѣжь молодо- и старо-Чехами есть побôчь д-ра Скарды ще и пос. Адамекъ.

— —

Россійсвѣ ґазеты доносять, що въ Москвѣ сподѣвають ся приѣзду президента сербскои скупштины и бѣлградского бурмістра Николы Пашича, котрый хоче тамъ затягнути позичку для сербскои столицѣ въ сумѣ 10 міл. дінарôвъ. Вѣсть сю заперечено вже давнѣйше офіціяльно, а и теперь ѣи перечать, хочь декотрѣ ґазеты упорно обстають при тôмъ, що Пашичъ має ѣхати до Москвы а кôлька днѣвъ тому назадъ вернувъ зъ Букарешту, куды ѣздивъ такожь въ справѣ позички. Впрочôмъ стараєсь Сербія навязати зъ Россією ще и иншѣ економічнѣ зносины, а мѣжь иншимъ треба тутъ мати на увазѣ звѣстне пароходне товариство Ґаґарінa, котре якъ разъ теперь лагодить ся на великѣ розмѣры до торговлѣ нафтою въ Сербію. Въ тôй цѣли приказало то товариство выставити въ Рені чотири судна цістерновѣ на нафту, зъ котрыхъ кождe мѣстить въ собѣ 18.000 пудôвъ (пудъ = 40 фунтôвъ), дальше пароходъ нафтовый, що може увести 120.000 пудôвъ и два судна фрахтовѣ по 15.000 пудôвъ силы несеня. Въ Клядовѣ має бути установленый резервоаръ, що буде мѣстати въ собѣ 55.000 пудôвъ, а въ Бѣлградѣ резервоаръ на 150.000 пудôвъ нафты. Будова всѣхъ тыхъ студенъ и резервоарôвъ не зробить товариству великого клопоту; оно вызначило на ту цѣль 178.000 рублѣвъ, а теперь ще сподѣвае ся дôстати бдъ россійского правительства значну запомогу. Россійске міністерство фінансôвъ велѣло було своему урядникови Рассовскому оглянути всѣ порты въ Сербіи и признало товариству 500.000 рублѣвъ рôчнои запомоги. Очевидна рѣчь, що ґаґарінске товариство буде могло зробити австрійскôй торговли величезну конкуренцію, не такъ въ нафтѣ, якъ въ другихъ продуктахъ промыслу, наколи австро-угорска монархія противъ того не забезпечить ся, а позаякъ ґаґарінске товариство має ще и другу дальшу и на будучнôсть обчислену задачу, то легко поняти що и австро-угорска монархія хоче выставити на Дунаю и его притокахъ свою фльотилю, котра бы не лишь робила конкуренцію россійскому товариству, але котрои кораблѣ могли бы такожь на случай потребы бддати и въ иншôмъ напрямѣ добру прислугу.

Бдъ якогось вже часу выходять селяне зъ катеринославскои, полтавскои и херсоньскои губерній въ Россіи великими масами на Сибиръ. Особливо притягає ихъ до себе Алтай, а то мабуть длятого, що тамъ есть вже богато переселенцѣвъ, а тѣ пишуть до своихъ своякôвъ и знакомыхъ и заохочують ихъ до выѣзду въ далеку чужину шукати собѣ нового огнища домашного. Правительство россійске розпочало якъ разъ теперь паювати коронну землю въ Сибири и давати ѣи переселенцямъ, але то розпайовуванье поступає такъ повôли, що наплывъ переселенцѣвъ есть значно бôльшій якъ земля, котрою ихъ можна надѣлити. Характеритичнымъ для россійскихъ бдносинъ есть, що сего лѣта прийшло на Сибиръ богато поодиновкихъ селянъ, щобы на мѣсци познакомити ся зъ бдносинами и выбрати землю для цѣлыхъ селъ. Людей тыхъ выслали були або громады або компаніи, що зôбрали ся до выходу. Треба знати, що селяне въ Россіи дуже недовѣряють властямъ правительственнымъ и длятого высылають звѣдувати людей, на котрыхъ можуть спустити ся. Розумѣе ся, що тѣ люде не можуть нѣколи добре поняти мѣсцевыхъ бдносинъ въ Сибири и длятого дуже часто выбирають на поселенье гôршѣ стороны. Побôчь сеи еміґрації на Сибиръ, есть ще и друга зъ тыхъ самыхъ сторôнъ, а то до Америки. Здаєсь, що до сеи послѣднои еміґрації намовляють людей аґенты еміґраційнѣ. Міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ, Дурново, думає выслати до полудневои Россіи спеціяльну комісію, що бы сконстатувати причины сего нового зъявища.

Якъ доносять въ Петербурга, зôбрали ся вже коло Рôвного на Волыни всѣ шесть корпусôвъ россійскои арміи, котрѣ бдъ дня 8 вересня мають розпочати маневры, и заняли вже свои позиціи. Пôсля остаточного розпорядженя возьме въ сихъ маневрахъ участь 148.000 людей.

— —

Проводиръ испаньскихъ лібералôвъ Руицъ Зоріллa, котрого правительство испаньске було офіціяльно запросило до центральнои комісіи конскрипційнои, а котрый се запрошенье бдкинувъ, розговорювавъ недавно тому зъ репортеромъ парискои ґазеты Matin и высказавъ ему свои погляды на рôзнѣ справы політичнѣ, що бдносять ся до Испаніи. Насамперед сказавъ, що не хотѣвъ принятi особистои амнестіи, бо его товарищѣ все ще проживають прогнанѣ за границею або сидять по вязницяхъ. Слѣдуючѣ выборы — казавъ Зоріллa — скрѣпилять значно республиканьску партію. О бôльшости не можна думати, бо та належить въ Испаніи завсѣгды до тои партіи, котра стоить при кермѣ державы. Испаньскѣ республиканe — казавъ дальше Зоріллa — не хотять всего переводити на силу; они домагають ся лишь ревізіи конституціи и пôстановання загального права голосованя. Коли то настане, а бôльшôсть выскаже ся за теперѣшнымъ правительствомъ, тымъ лѣпше для него. Коли-жь народъ выскаже ся за республикою, то треба буде ѣи оголосити. Передовсѣмъ треба бы змѣнити конституцію и королевôй або королеви бдобрати право розвязувати парламентъ, бо черезъ то республиканьска бôльшôсть не буде нѣколи можлива. При слѣдуючихъ выборахъ будуть республиканe всѣхъ бдтѣней вести борбу противъ Кановаса, але на жаль, межи ними нема згоды. Приклоннии Кастеляра волять союзъ зъ ліберальными монархістами. Щирого союза межи такимъ монархістомъ якъ Сагаста, а такимъ республиканомъ якъ Кастеляръ, не може нѣколи бути, бо оденъ хоче другого пôдбати. Партія Пі-и-Марґаля буде зорізістôвъ пôдпирати, а тѣ будуть ѣй такожь помагати.

Опôсля перейшовъ Зоріллa на поле заграничнои політики и сказавъ, що Сагасту усунено зъ его посады на чужу пôдмову и заступлено Кановасомъ. Репортеръ спытавъ тогды: „Вы думаєте отже, що Кановаса признано до того, щобы ôнъ витавъ нѣмецкого цѣсаря? Якъ же будуть принимати того монарха?“ — Зоріллa: „Я чувъ, що молодый цѣсарь приѣде въ слѣдуючôмъ роцѣ до Испаніи. Принятье зависить бдъ мѣсця, де оно буде бдбувати ся. Въ Санъ-Себастіянѣ есть лишь дворъ и правительство; отже принятье буде величаве. Правительство Кановаса не забуде певно заявити нѣмецкому цѣсареви дуже рѣшучу симпатію. Чимъ бôльше яка партія реакційна, тымъ бôльше хилить ся она до Нѣмеччины. Але коли Вільгельмъ II. схоче поѣхати въ глубину краю, то народъ тамъ его зовсѣмъ инакше приймe. Покликанье Кановаса до міністерства не змѣнило чувствъ Испанцѣвъ супротивъ Нѣмеччины; въ Испаніи памятають ще добре справу каролиньскихъ островôвъ.“

„Що же дотыкає Франціи, то народъ нашъ есть для неи зъ великою дружбою. Але доки у насъ монархія, то тѣснѣйша дружба межи обомы правительствами неможлива. Коли бъ выбухла вôйна, то наше правительство оголосилось бы насамперед неутральнымъ; коли-бъ же дѣло у васъ пôйшло зле, то не есть выключенымъ, що регентка змѣнила бы свое становище и помогла бы зробити конець вашôй республицѣ. Въ нашôй арміи суть заступленѣ всѣлякѣ погляды; лишь карлісты не мають въ нѣй анѣ одного свого баталіону. Бôльшôсть нашихъ ґенералôвъ есть ліберальна и зъ симпатіями для Франціи.“

„А коли-бъ король померъ?“ — спытавъ репортеръ Зоріллю. — „Мы не опираємо свои надѣѣ на ту гіпотезу — бдповѣвъ Зоріллa. Смерть малого короля не потягнула бы за собою упадку монархічнои партіи, тымъ бôльше, що регентія було бы лишь короткій часъ, бо корона перейшла бы на найстаршу сестру. Нашѣ надѣѣ зависять бдъ обставинъ; они опирають ся на волѣ народу и я певный того, що колись зъ тамтого боку Піринеѣвъ запануе республика, посестра вашои.“

— —

Въ Нишу въ Сербіи зловлено якогось циґана и циґанку, що несли пляны сербскихъ крѣпостей и хотѣли пôдъ болгарскою адресою выслати до Рущука. Очевидна рѣчь, що циґанъ и циґанка не здôймали самѣ пляновъ, лишь бувъ тамъ вже такій, що то робивъ. Бѣлградскѣ ґазеты нарѣкають дуже на то, що въ полудневôй и полуднево-всхôднôй Сербіи крутвть ся дуже богато болгарскихъ аґентôвъ.

Сербія розпочила вже мабуть дипломатачну акцію въ церковнôй справѣ македоньскôй. Стоянъ Новаковичъ, сербскій посолъ въ Константанополя, мавъ зъ екуменьскимъ патріархомъ довшу конференцію, пôдчасъ котрои мавъ патріархъ заявити, що ôнъ при нагодѣ увзгляднить бажанье сербского правительства и занехаюе сербскихъ епископôвъ. Рôвночасно порушавъ Новаковичъ такожь и лихе положенье сербскихъ монастирôвъ въ Старôй Сербіи, а именно монастиря Дечаны та просивъ патріарха, щобы ôнъ вплынувъ на Порту, абы та предприняла бдповѣдни мѣры для усуненя злого. Чорногорске правительство выказало въ справѣ именованя епископôвъ въ Македонiи таку саму гадку якъ Сербія, а грецкій посолъ дѣлае въ сѣй справѣ окремо и самостôйно.

Сербія дôстала сими днями новый доказъ прихильности россійскои. Voss. Ztg. доносить именно, що минувшого понедѣлка правѣзъ Сербамъ пароходъ ґаґарінского пароходного товариства въ дарунку бдъ Россіи 20.000 карабінôвъ Бердана и потрѣбну для нихъ амуніцію. За симъ кораблемъ плывъ по Дунаю, вздовжь болгарского берега, болгарскій корабель, котрый пильнувавъ того, щобы тѣ карабіны не перенесено де до Болгарiи.

Радикальна праса сербска выступае теперь противъ Россіи за то, що она въ справѣ болгарскихъ епископôвъ въ Македонiи не станула въ оборонiи Сербіи. Головный орґанъ радикальнои партіи „Дневни Лист“ полемізуе въ сѣй справѣ зъ орґаномъ петер-

бурїского благотворительного комітету „Славяньскими Извѣстіями“, спеціяльно же зъ редакторомъ тои ґазеты полковникомъ Комаровомъ и констатуе, що згадана ґазета признае змаганя болгарского екзархату „законнымъ“ та радуе ся зъ успѣху Болгаръ. „Дневни Лист“ пише: „Чи вы, пане Комаровъ, вѣрите дѣйстно въ то, що косовскій вілаетъ належить до Македонія и що тамъ теперь жиють Болгаре? Хиба вы думаете, що мы не видимо того, чого вамъ забагае ся? Чи думаете, що мы зъ любови до нашихъ повнобчныхъ приятелѣвъ и до нашого дядька будемо спокойно на то глядѣти, якъ болгарскій елементъ буде заливати всѣ природнѣ границѣ? Будьте переконанѣ, що мы того нѣколи не допустимо.“

НОВИНКИ.

— **Вчерашне число „Дѣла“** (179) сконфіскувала державна прокураторія за фейлетонъ: „Образки автономічнѣ: Автономічный банкъ повѣтовый. Контроля автономічна“ — такъ пізно вечеромъ, що не можна було вже выдати другого накладу.

— **Музикально вокальный вечеръ зъ танцями въ Перемышли** устроюе комітетъ „Рускои Бесѣды“ при участи львовскои артистичнои шѣснацятки спѣваковъ дня 2 н. ст. вересня с. р. въ сали подъ „Провѣдѣньемъ“. Програма вечерка: Часть I. 1. Вступне слово п. Г. Ц. 2. Вербицкій — Сивѣ очи — хоръ 16 тки. 3. Delphin — Allard Concertino op. 21 — сольо скрипки п. К. М. 4. Деклямація п. Р. Д. 5. Лисенко — Менѣ однаково — сольо баритонове въ супроводѣ фортепияну п. Ш. 6. Вербицкій — Ой зазуле — хоръ 16-тки. 7. Фортепіянъ п. С. К. 8. Вахнянинъ — Хоръ козаковъ зъ оперы „Купало“ — хоръ 16-тки. Часть II Танцѣ. — Початокъ о 7-ой год. вечеромъ. Вступъ одъ особы 1 зр. 50 кр.; родинні білеты для 3 особъ 4 зр., для 4 особъ 5 зр. Добровольнѣ жертвы просить ся пересылати на руки заступника предсѣдателя комітету п. Льва Шеховича, секретаря рады ц. к. суду окружного въ Перемышли.

— **Выборы 10 членовъ рады повѣтовои въ Тернополи**, въ мѣста Тернополя, розписанѣ на 22 липня с. р., не одбули ся за-для браку приписаного комплету тернопольскои рады громадскои, тому розписано въ-друге выборы тыхъ 10 членовъ на день 26 н. ст. серпня с. р. Выборы тѣ одбудуть ся пось § 25 орд. выб. пов. радою громадскою въ Тернополи.

— **Подготовленя до выбору товмацкои рады повѣтовои.** Kurjer Lw. въ дописи зъ Товмача подае: Подчасъ неприсутности маршалка рады повѣтовои, кс. Савы, заступникъ его о. Абдія Шепаровичь скликавъ на 12 с. м. всѣхъ войтовъ и выборцѣвъ зъ меншихъ посѣлостей, щобы уложити лісту. Зобранѣ порѣшили одноголосно подпирати при выборахъ зъ меншои посѣлости: кс. Саву, о. Абдія Шепаровича, о. Кисѣлевского зъ Чорнолозець, о. Сѣрецкого зъ Палагичь, о. Тиховича зъ Бортникъ и 7 селянъ. По сѣмъ рѣшеню подякувавъ о. Шепаровичь зобранымъ за численну и ревну участь та попросивъ, щобы при выборахъ подпирали ту лісту. Селяне хотять (?) мати и дальше маршалкомъ кс. Саву. Характеристичне, що селяне почувши, мовь-бы кс. Сава не хотѣвъ дальше бути маршалкомъ, пытаютъ ся; „А хто теперь Савою буде?“

— **Огнѣ.** Дня 15 н. ст. серпня займила ся одъ грому стодола двірска въ Гутцѣ обединьскій коло Равы, власность п. Билиньского, бувшого посла соймового. Шкода велика, бо въ стодолѣ було майже все сегорочне збоже. — Такъ само погорѣли одъ грому будынки двірскій въ Кобилю надъ Дунайцемъ, власность п. Жукъ-Скаржевского. — Въ Полянцѣ коло Коросна и въ Кадчи коло Санча погорѣло по одной хатѣ селяньскій. — Въ Мальчичахъ, городецкого повѣту, погорѣло на Спаса кількадесять господарствъ зо всѣмъ сегорочнымъ збожемъ. — Въ недѣлю 17 н. ст. серпня выгорѣло мѣсточко Глоґовъ, при гостинци зъ Ряшева до Кольбушовы. Погорѣло 100 домовъ зъ будынками господарскими и сегорочнымъ збожемъ.— Дня 18 н. ст. серпня около 9-ои годины передъ полуднемъ, коли народъ сходивъ ся до церкви на богослуженье, займивъ ся огонь въ Липинѣ, коло Дорогомышля, пов. яворовского. Огонь знищивъ въ одной хвили 5 господарскихъ загородъ и одно жидовске обойстье, зъ всѣми припасами збожа. Нѣ одинъ погорѣлець не бувъ убезпеченый. Огонь займивъ ся одъ папѣросовъ; три хлопцѣ, покупивши собѣ за краденѣ яйця тютюну въ коршмѣ, поробили папѣросы, и закуривши пойшли до стодолы, зъ котрои почало горѣти. — Въ Мостискахъ погорѣло дня 14 н. ст. серпня 6 домовъ господарѣвъ; три господарѣ втратили въ огни все сегорочне збоже, а худобу и знаряды господарскій выратували ще завчасу зъ огню.

— **Градобитье въ Горлицкомъ.** Дня 4 и 8 н. ст. серпня навѣстило села Маластовъ, Ропицю руску, Рихвальдъ, Сеньковъ и Сяры, повѣту горлицкого, страшне градобитье получене зъ великою зливою. Градъ обмолотивъ все збоже, наносячи на тій горскій стороны величезнѣ шкоды, бо и оставшу сомому и не покошенѣ травы позаносила злива на муломъ та землею. Де було по жнивахъ, тамъ пооббивавъ градъ капусты, поломавъ бульбянки, обтовкъ овочѣ а буря по-декуды зрывала навѣть дахи зъ хатъ. Найбольше лютилась ся буря въ околицяхъ Сяровъ, Рихвальду и Сенькова, де градъ пообдиравъ кору зъ деревъ, а у дѣдича Дембовского зъ Сяръ убивъ градъ пару коней и поубивавъ весь дробъ. Градъ бувъ величины волоского орѣха и таку грубу верству насыпало, що зовсѣмъ покрыло поубиваній конѣ, а ще навѣть другого дня лежавъ градъ цѣлыми купами по ровахъ и затѣнкахъ. Околиця выглядае якъ бы по войнѣ.

— **Одъ о Григорія Чвартацкого въ Печеніи** одержали мы таке письмо: Въ числѣ 174 „Дѣла“ зъ дня 14 с. м. умѣщено въ „Новинкахъ“ допись зъ Перемышляньского о огни въ селѣ Печеніи. При томъ згадано, що весь мій маетокъ погорѣвъ, и оно дѣйстно такъ есть. Вп. дописуватель „Очевидець“ звернувъ вселаскаво на мою особу своє око зъ просьбою о подпомогу мене. Дякуючи однакъ незнакомой, щирой та сердечной души за співчутье, заявляю: Если хто зъ Вп. Публики сей датокъ надбслати зможе, то прошу о одступленье того-жь для бѣдныхъ моихъ погорѣлыхъ парохіянъ. Вкінци додаю, що се нещастье повстало не зъ выстрѣлу набою, але въ наслѣдокъ неосторожности дѣтей, котрі папѣросы въ шопѣ курили. — *Григорій Чвартацкій*, парохъ въ Печеніи. — Ще деякій близшій вѣсти о пожарѣ въ Печеніи присылае намъ одинъ зъ нашихъ Вп. читателѣвъ: Шкода, яку зробивъ огонь парохови и 9-тьомъ господарямъ, обчислена на около 14.000 зр. Асекурованій було вразъ изъ приходствомъ 4 господарства на 3.600 зр., а одинъ вже и збоже мавъ забезпечене на 700 зр. Мешканье пароха уратовано, хоть уже дахъ горѣвъ. Пасѣка, хоть була за хатою въ садѣ, погорѣла майже цѣлкомъ, бо зъ 50 пнѣвъ лише щось 10 выратовано. Будынки приходскій були асекурованій въ „Славіи“, тожь и скорше прийшли за нихъ грошѣ, бо „Славія“ заразъ при ліквідаціи большу часть сумы выплачуе. Три господарѣ були асекурованій въ товариствѣ краковскомъ, котрому якось не спѣшно, хоть людямъ усе погорѣло. Причина огню була така: два 7-лѣтній хлопцѣ зробили собѣ зъ кукурузяного цвѣту циґаро, и его въ шопѣ запалювали. При черканю сѣрнички о стовпъ, упала горюча головка въ сѣно и тамъ почало тлѣти. Въ подворю стояли двѣ сусѣдки и видѣли, коли хлопцѣ выходили изъ шопы, однакъ не сподѣваючи ся нещастя, не звертали на нихъ уваги. Родичѣ тыхъ дѣтей були въ поли, а дѣти выдобули сѣрничку ажь изъ скринѣ, котра була не замкнена. Такъ зознали безъ нѣякого страху хлопцѣ въ присутности коменданта жандармеріи зъ Куровичь п. Дучѣя, тамошного учителя и войта. Додати ще треба, що на мѣсце пожежи прибули сикавки зъ фольварковъ Куровичь, Чернева Журавникъ и мѣсточка Миколаева, за що належить ся имъ вдяка бо они чимало помогли до спиненя огню; будынки тутъ густо стрѣха въ стрѣху, лишь де-не де мала перерва. Такожь вѣтру не було. — *Рихв.*

— **Оборону п. М. Козловского**, арештованого въ Угновѣ а держаного у вязници слѣдчой у Львовѣ принявъ адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ.

— **Въ Пенякахъ**, пов. бродского, отворено дня 18 н. ст. серпня читальню На зборахъ явились ґр. Альфонсина Дѣдушицка зъ двома доньками и управитель добръ, та всѣ вписались въ члены читальнѣ. Членовъ вписалось до 50, а до выдѣлу выбрано: головою о. Мих. Тиндюка, заступникомъ лат. приходника, касіеромъ Махновского и двохъ селянъ Русиновъ. Зборы одбувались въ хатѣ господаря Ивана Тарасюка. На зборахъ явились численно селяне зъ Чепелевъ и мѣшаный хоръ спѣваковъ зъ Подкаменя подъ проводомъ учителя Григ. Онуфрова. Сей хоръ устроить сеи недѣлѣ, 24 н. ст. серпня, вокально-декляматорскій вечерокъ въ новой читальни въ Пенякахъ.

— **Противъ перенятя Єзуітами рускои парохіи въ Краковѣ** выготовивъ бувъ Преосв. еп. Ступницкій обемистый и основно умотивованый меморіялъ та выславъ вже колька мѣсяцевъ тому назадъ до Риму, але доси ще не надойшла нѣяка одповѣдь.

— **Львовскій університетъ.** Онодги появивъ ся: Program wykładów w półroczu zimowem 1890/1 и зъ него подаемо отсй даты: Ректоромъ есть д-ръ Тома Станецкій, проректоромъ д-ръ Климъ Сарницкій, деканами: на богословскомъ выдѣлѣ д-ръ Альбертъ Филярскій, на правничомъ д-ръ Л. Пентакъ и на фільософічномъ д-ръ Романъ Пілятъ. На выдѣлѣ богословскомъ не суть обсаджени чотири звычайнѣ катедры, а то: исторіи церковнои, доґматики загальнои, доґматики спеціяльнои и екзеґетики; на выдѣлѣ правничомъ есть пять опорожненыхъ катедръ, а то: австрійского права цивільного, державного, скарбового, права и поступованя карного та права церковного. Выказъ статистичный студентовъ въ минувшомъ повроцѣ лѣтномъ 1890 такъ представляе ся: Разомъ було слухателѣвъ 1170, а то на выдѣлѣ богословскомъ 354 (352 звычайныхъ 2 надзвычайныхъ), на правничомъ 671 (642 звыч. а 29 надзв.), на фільософічномъ 145 (71 звыч. а 74 надзв., въ томъ числѣ 52 фармацевтовъ). Посля народности було: Русиновъ 400 (274 на богословію, 92 на правахъ, 34 на фільософіи), Поляковъ 765 (80 на богословію, 575 на правахъ, 110 на фільософіи), Нѣмцевъ 4 (3 на правахъ, 1 на фільософіи) и 1 Болгаринъ. Посля вѣроисповѣданя було: греко-кат. 420, римо кат. 550, ормено кат. 6, протестантовъ 6, жидовъ 185. Цѣлу оплату наукову платило 645 слухателѣвъ (7 на богословію, 534 на правахъ и 104 на фільософіи), увольненыхъ одъ половины оплаты було 122, а одъ цѣлои оплаты 403 (въ томъ числѣ 339 слухачевъ богословія).

— **Туча.** Зъ Корчина (одъ Сколього) пишуть намъ: И на насъ бѣда не призабула; дня 14 н. ст. серпня надтягнули грозни хмары понадъ наше село, стемнѣло, а опосля пустила ся страшенна злива. Люде ще не пообжинали ся анѣ сѣна не покосили, а злива наробила имъ не малій шкоды; позносила овсы, позамулювала луки, що декуды, то нѣ збирати нѣ косити нема що.

— **Похрестникъ цѣсаря.** Дня 18 н. ст. серпня с. р. въ день уродинъ цѣсаря Франць Іосифа породила селянка зъ околицѣ коло Устрикъ сына. Урадованый отець однѣсъ ся телеґрафічно до цѣсаря зъ просьбою, щобы зволивъ стати хрестнымъ отцемъ для новонародженого. Одповѣдь прихильна прийшла одворотно телеґрафомъ разомъ зъ посылкою 100 зр. и порученьемъ для старосты заступати цѣсаря при хрестинахъ.

— **Трагічна пригода лучила** ся передвчера въ Краковѣ на майданѣ „Болоня“ при вправахъ войсковыхъ. Оддѣлъ резервістовъ одбувавъ свои вправы а одинъ воякъ робивъ якось нескладно поодинокій обороты закомендированій офіцеромъ Іосифомъ Полячкомъ зъ 57 полку. Офіцеръ розлютивъ ся, замахнувъ ся шаблею и тявъ резервіста въ голову, такъ що онъ поналивъ ся окровавленый на землю. Офіцеръ Полячекъ, побачивши, що стало ся, въ сѣй хвили одобравъ собѣ житье. На мѣсце прибула комісія зъ авдіторомъ, а по списаню протоколу одставлено тѣло офіцира до трупарнѣ войскового шпиталю.

— **Загадочна смерть.** Зъ Перемышлянщины доносять намъ, що дня 11 с. м. найшли люде подъ мостомъ на цѣсарскій дорозѣ межи селомъ Мерищевомъ а Бруховичами мертвого чоловѣка, бѣдно одѣтого, приемнои подобы, вѣку около 50 лѣтъ. Хто сей чоловѣкъ и одки, — не знати, а рівножь не знати причины смерти. Здаесь, що змучившись ходомъ лѣгъ припочити здрѣмавъ ся и заснувъ — на вѣки. Люде занесли его до мерищѣвскои трупарнѣ а опосля поховали на мерищѣвскомъ цвинтари.

— **Въ консерваторіи гал. товариства музичного** начинають ся 25 серпня вписы учениковъ для науки музики и тревати будуть до 9 вересня. Испыты вступнѣ зачинають ся 1 вересня и будуть одбуватись кождого дня о 5-ой год зъ полудня.

— **Вадовицкій процесъ.** Акты голосного процесу вадовицкого вже суть въ трибуналѣ касаційномъ и сей вже незадовго буде розглядати сю справу, а именно порѣшить, чи жалобы внесенѣ оборонцями засудженыхъ суть умотивованій, чи нѣ. Сими днями сенатъ карный высшого суду краковского роздивлявъ просьбу Якоза Клявзнера, щобы выпустити его на волю за кавцією. Сенатъ не прихиливъ ся до просьбы Клявзнера.

— **Ґеометрія начеркова въ ґімназіяхъ.** Міністеръ просвѣты дозволивъ, щобы, почавши одъ слѣдуючого року школьного, заведено науку ґеометріи начерковои яко предмету надобовязкового у высшихъ клясахъ ґімназіяльныхъ, але на разѣ на пробу лишь въ двохъ ґімназіяхъ галицкихъ, которыхъ выбере краева рада школьна

— **До вѣдомости дирекціи почтъ.** Зъ Самбора пишуть намъ: Подаю до прилюдной вѣдомости, що въ Самборѣ въ нѣякой торговли анѣ навѣть въ головной трафіцѣ не можна достати рускихъ друксортовъ почтовыхъ. На жаданье одповѣдають, що на почтѣ не хотять имъ выдавати. Я внѣсъ жалобу до головнои дирекціи почтъ. — Г.

— **Зъ Станіславова.** О Михаилъ Семеновъ, катихитъ станіславовскои ґімназіи, одержавъ грамоту на референта станіславовскои капітулы епископскои, а именно буде заступати бракуючу силу по крил. о. Туркевичу въ рефератахъ що-до богослужебныхъ фондацій, товариствъ и братствъ церковныхъ, укладѣ шематизму и т. п. Справы касовѣ перенявъ о. кустосъ Литвиновичь. Капелянъ епископа, о. Бачиньскій одходить сими днями на пароха до Тудорковичь, варяского деканату, а управитель хору, о. Н. Котлярчукъ, маe одержати приходъ въ Кутискахъ, дек. товмацкого. Въ складъ капітулы станіславовскои маe войти, якъ кажуть, о. Пюрко, духовникъ вѣденьскои семінаріи.

— **Неосторожность зъ стрѣльнымъ оружіемъ.** Въ Любичи подъ Равою выйшовъ минувшого тыждня посесоръ сего села п. Альбертъ Кемпфе разомъ зъ учителемъ домовымъ до его дѣтей, на пользованье на перепелицѣ. Учитель мабуть не мавъ нѣколи ще стрѣльбы въ рукахъ, бо такъ неосторожно зъ нею обходивъ ся, що цѣлый набой выпаливъ въ лице п. Кемпфа, стоячого о 15 крокивъ подальше. Поцѣленый поналивъ ся на землю, и ажь подовшой хвили приведено его до притомности, але вже втративъ лѣве око та таке саме грозить и правому оку, а навѣть и побоюють ся о житье, — Въ Подволочискахъ кольканацятилѣтный хлопець, плеканець тамошного управителя мытового, коли не було нѣкого дома, вынявъ зъ кута стрѣльбу, а не знаючи, що она набита, зложивъ ся и выстрѣливъ до служницѣ. Выстрѣлъ поторощивъ дѣвчинѣ лѣву руку, и треба було еи одтяти. Нещасну дѣвчину одослано до тернопольского шпиталю, де побоюють ся о еи житье, бо часть набою застрягла ще коло жолудка.

— **На австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ** надвышка доходовъ въ першихъ семи мѣсяцяхъ р. 1890 въ порівнаню зъ такимъ самимъ часомъ въ минувшомъ роцѣ выносила 1,947.246 зр. Доходы въ липни 1890 р. выносили 216.538 зр. больше якъ въ липни мин. року. Рухъ въ липни на шляхахъ, де заведено тарифу полосову, поббльшивъ ся о 68 прц.

— **Краева рада горничая** одбуде свое рочне засѣданье 14 вересня, а на порядку деннѣмъ еи нарадъ поставлено: 1. Справозданье о низшихъ школахъ горничихъ субвенціонованыхъ зъ краевого фонду. 2. Справозданье о заходахъ выдѣлу краевого що-до заведеня выкладовъ горничихъ по высшихъ заведеняхъ науковыхъ въ Галичинѣ. 3. Справозданье о розслѣдахъ ґеольоґічныхъ и технольоґічно-хемічныхъ устроеныхъ коштомъ фонду краевого. 4. Внесеня въ справѣ статистичныхъ публікацій о розвитку промыслу нафтового въ Галичинѣ. 4. Внесеня членовъ. Подъ проводомъ члена выдѣлу краевого п. Тад. Романовича, яко шефа департаменту промыслового, входять въ складъ краевои рады горничои: д-ръ Ник. Федоровичь, властитель копалень нафты, Авґ. Ґорайскій, посолъ соймовый, д-ръ Фел. Крайцъ, професоръ краковского університету, д-ръ М. Ломницкій, професоръ ґімн., д-ръ Юл. Недзецкій, професоръ львовскои політехніки, д-ръ Павлевскій, проф. політехніки, д-ръ Брон. Радзишевскій, проф. львовского університету, Стан. Щепановскій, посолъ соймовый, Ант. Стрѣлецкій совѣтникъ салінарный зъ Велички, Левъ Сирочиньскій, инжиніръ, Генр. Вальтеръ, совѣтникъ горничій, Фр. Вольфартъ, властитель нафтовыхъ копалень.

— **Справа россійскихъ объѣздчиковъ.** Судъ краковскій выпустивъ на волю двохъ объѣздчиковъ Машаева и Мирошаева та казавъ одставити ихъ до границѣ, а задержавъ у вязници лишь Кеношека, котрый боронивъ ся шаблею при арештованю та тому и провинивъ ся посля §. 81 зак. кар. о публичномъ насильствѣ. Одставленыхъ до границѣ объѣздчиковъ окруживъ оддѣлъ войска и завевъ до вязницѣ. Въ слѣдствѣ показало ся, що увязненый объѣздчикъ звесь не Кеношекъ а Кераушниковъ. Такожь вже и Караушникова одставлено до россійскои границѣ.

— **Судовництво войскове.** Въ справѣ войскового судовництва подносились уже неразъ голосы за конечною его реформою. Особливо-жь сторонництво демократичне зъ Кронаветеромъ на чолѣ, выказувало немало аномалій, котрі чинять институцію войскового судовництва найбольше зацофаною, позаякъ сферы того судовництва руководять ся засадами, котрі не мають найменшои звязи зъ поступомъ юридичныхъ наукъ, выплываючихъ зъ загальныхъ перемѣнъ понять и односинъ законно-суспольныхъ. Воякъ есть такъ само якъ и кождый „цивілистъ“ горожаниномъ державы конституційнои, а хоть и подпадае острѣйшой дісциплінѣ, однакъ маe повне право жадати, щобы тоту дісципліну примѣняли до него посля тыхъ самыхъ засадъ и тои самои процедуры, яка обовязуе суды не войковѣ въ односинахъ до цивільныхъ горожанъ. Теперь пересвѣдчено ся о томъ мабуть вже и въ рѣшаючихъ кружкахъ, бо сими днями появилась въ „Рочникахъ для арміи и маринарки нѣмецкои“ въ той справѣ статья якогось знатного достойника войского. Авторъ розумѣе теперѣшнѣ цивілізаційнѣ струѣ и уважае конечнымъ числитись зъ ними. Въ понятю войскового права опирае ся онъ на основахъ, высказаныхъ славнымъ професоромъ вѣденьского університету Штайномъ, котрый уважае войсковый законъ за систематично переведену модифікацію закона цивільного, публичного и карного. Авторъ радить завести на університетахъ катедры войскового права, бо въ сей способъ войде ся въ звязь зъ всѣми юридичными науками. Такожь повинна завестись явность въ поступованю войсковыхъ судовъ, а и иншій засады теперѣшного судовництва цивільного повинні примѣнитись до судовництва войскового.

— **Средство на несовѣстныхъ директоровъ банковыхъ.** Теперь минае якъ разъ 900 лѣтъ одъ послѣдного банкротства банкового въ Хинахъ. Подчасъ панованя цѣсаря Гі Гунґа выдано законъ, котрый и доси правосильный въ Хинахъ, що, если банкъ збанкротуе, то винній тому презесъ, касіеръ и директоръ, а за то стинаесь имъ головы, котрі одтакъ будуть висѣти черезъ цѣлый мѣсяць въ сали засѣдань банку. Одъ часу выданя сего закона не было нѣ одного случаю, щобы треба примѣнити сю кару въ практицѣ и банки хиньскій дуже добре розвиваютъ ся. — Щасливій вы Михалки, Кіндлеры и тымъ подобній, що не живете въ Хинахъ!

— **Дробній вѣсти.** Архікнязь Райнеръ прибувъ вчера рано поѣздомъ краковскимъ до Львова и заразъ выѣхавъ въ дальшу подорожь до Станіславова. — Громада Михайловка, пов. равского, одержала одъ цѣсаря 50 зр. подпомоги на докінченье будовы школы. — Опорожненій мѣсця въ заведеняхъ войсковыхъ надавъ цѣсарь: а) фундушевій галицкій: Киціньскому, Мармяковицкому, Дульембѣ, Мотичиньскому, Виноґрадскому, Вайсови и Суханкови; б) зъ фондациі ювилейнои: Стан. Добряньскому и Гупертови. — Григ. Чернишъ, Галичанинъ, приходникъ въ Тарнаводцѣ, холмскои епархіи, упокоивъ ся въ 42 роцѣ житя. — Презенту на латиньску парохію въ Долинѣ надало міністерство вѣроисповѣдань Кс. Ст. Курисеви зъ Бѣлого Каменя. — На рекурсъ професоровъ высшихъ заведень науковыхъ порѣшено, що таксы, побиранѣ професорами за испыты державнѣ, суть вольнѣ одъ додатковъ громадскихъ и краевыхъ, а если накладано на нихъ тѣ додатки одъ довшого часу, то се було цѣлкомъ безправно. — Страшный орканъ лютивъ ся въ Пенсильваніи въ Сполученыхъ Державахъ; въ мѣстѣ Вількесбаре розваливъ сей орканъ 100 домовъ. — Онодги сконфіскувано у Львовѣ до 700 кільоґрамовъ мяса, привезеного зъ околичныхъ селъ рѣзниками на продажь, и закопано на т. зв. Гицлевскій горѣ, посыпавши мясо напередъ вапномъ и кислотою карболевою. — При нагодѣ уродинъ цѣсарскихъ роздано зъ галицкого фонду инвалідовъ войсковыхъ стипендіи по 25 зр.: Гнатови Куцикови зъ Журавна и Іос. Гудикови зъ Коросна. — Въ австрійскій арміи есть вже теперь 11 офіцировъ Босанцевъ, а зъ того числа есть трехъ стаціонованыхъ у львовскомъ ґарнізонѣ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

Кирило Гнидковскій, фельдвебель 89 полку пѣхоты, повнячій урядъ повѣтового секретаря въ Маґляю въ Боснѣ, упокоивъ ся въ 32 р. житя. Вѣчна ему память!

Иванъ Петровичь Новицкій, одинъ зъ найстаршихъ писателѣвъ украиньскихъ и сотрудникъ „Кіевскои Старины“, упокоивъ ся въ Кіевѣ. Вѣчна ему память!

Наука, штука и литература.

— **Зеркала** 15-го число (другій накладъ) мѣстить: Подзвонне по бл. п. старостѣ въ Долинѣ, (Любомира Селяньского). Въ одвѣтъ на водкрыте письмо Віце Вычосы (Амана Мардохея). Щира Любовь (Данила Мекелиты). Примѣрній учителѣ, (Д. М. зъ Б-нъ) Водповѣдь Аманови Мардохеєви, (Віце-Вычосы). „Кузинкамъ“. Два Москвичѣ (зъ Украины) Щасливый выходъ зъ тяжкои ситуаціи (Люб. Селяньского). Примѣтка редакціи. Не помогла... (Павла Думки). Московскій филольоґъ (Надбслане зъ Украины). Охочій (П. П.). Вѣчна борба, (Чортополоха.). Зъ кондоленційныхъ телеґрамъ до Цѣшки (Чортополоха). Елеґія до жѣнки (Павла Думки). Жидъ до мужика. Докторъ и пацієнтка (зъ Украины). Вырокъ судовый на попередне, сконфіскованe число. Илюстрація на послѣдной сторонѣ представляе „Хрестины св. Юра“, зъ одповѣдными поясненями. Першій накладъ сконфіскувала прокураторія за статьѣ; Де Русь живе? (стихъ). Мы. Signum Temporis (стихъ.).

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Жнива на Угорщинѣ.** Плоды сегорочныхъ жнивъ на Угорщинѣ оцѣнюють въ Будапештѣ на 40 міліонівъ сотнаровъ метричныхъ, зъ чого пойде 15 міліонівъ сотнаровъ метричныхъ на вывозъ заграницю. Торокъ выносивъ збоpъ 258 міліонівъ сотнаровъ. Збоpъ жита оцѣнюють на звыжь 14 міліонівъ метричныхъ сотнаровъ а минувшого року було 10.9 міліонівъ. Збоpъ ячменю выпавъ далеко лѣпше, якъ торокъ. Овесъ о много лѣпшій що-до якости, але зародивъ менче; выдатность зерна середна.

— **Слюсарска спілка въ Сьвйонтникахъ** горѣшныхъ (подъ Краковомъ) устроила при помочи краевого выдѣлу сего року выставу своихъ роботъ на выставѣ рольничо-лѣсовой у Вѣдни. Вже теперь показують ся наслѣдки сего подпринятя, бо зъ розныхъ сторонъ зголошують ся купцѣ по цѣнники

и навязують ôдносины торговельнѝ, а переговоры зъ однымъ комісовымъ домомъ въ Индіяхъ обѣцюють користнѝ результаты. Выробы слюсарскои спôлки добули собѣ на вѣденьскôй выставѣ дипльомъ признаня. Выробы спôлки суть 20—50% дешевшѝ нѣжь тѝ лихѝ выробы, якѝ спродають похатники по бôльшихъ и менчихъ мѣсточкахъ, що волочать ся чи то возами чи пѣшо по всѣхъ ярмаркахъ въ Австріи. Пôсля цѣнника слюсарскои спôлки въ Сьвйонтникахъ, продає она тузинъ колодокъ по 80 кр. до 12 зр. 20 кр., колодокъ вертгаймôвскихъ ôдъ 8 зр. 40 кр. до 29 зр., а ґарнітуры зложенѝ зъ шести колодокъ, кожда зъ ôдмѣннымъ замкомъ и осôбнымъ ключемъ, а помимо того можна ихъ отвирати однымъ ключемъ, ôдъ 2 зр. 10 кр., до 5 зр. 20 кр. — На першôмъ загальнôмъ зборѣ спôлкя слюсарскои въ Сьвйонтникахъ, роздѣлено 10% дивіденды спôльникамъ.

— **Бульбянѝ бакцілѣ.** Нова хороба бульбы показалась нагло у Франціи и то рôвночасно въ кôлькохъ мѣсцяхъ. Хороба ся має бути такъ само шкôдлива якъ и хрущь Кольорадо, и въ богато мѣсцяхъ побоюють ся о сегорôчнѝ бульбы. Члены академіи французкои, Пріліе и Делякроа, розслѣдили, що причиною хоробы не є анѣ муха анѣ грибъ, але бакціль, розширюючій ся зъ середины была на листье и нищачій ихъ жиловатину. Бакціль той дає ся щепити на пелярґоніи и зъ неи переносить ся назадъ на ростину бульбы.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва дирекція скарбу именувала провізоричныхъ адъюнктôвъ податковыхъ: Мар. Ґабриґеля, Жигм. Войтѣховского, Вол. Писевича, Алекс. Мамчина и Доротея Брилича адъюнктами податковыми въ XI ранзѣ. — Дѣйстными учителями именованѝ: Іос. Даґнанъ въ Самоцицяхъ, Стан. Войталевичь въ Коцльовôй, Вас. Пеллихъ въ Лисовицяхъ. — Міністеръ справедливости именувавъ нотарями кандидатôвъ нотаріяльныхъ: І. Мачишина зъ Ропчиць для Радлова и Мих. Гузу зъ Бжеска для Цьенжковиць; ôдтакъ субетитутôвъ нотаріяльныхъ пп.: А. Фруґальского зъ Ряшева для Бжостка, Людв. Мясика зъ Старого Санча для Сьлеменя, Петра Михалека для Йорданова и Марк. Ґорачка для Коросненька; вкôнци кандидата нотаріяльного І. Арлета зъ Кракова для Мушины.

— **Конкурсы.** Опорожнене мѣсце експедієнта при урядѣ почтовôмъ въ Яблоници, пов. надвôрняньского; податись до 1 вересня с. р. до львôвско-дирекціи почтъ. — Президія высшого суду краєвого у Львовѣ оповѣщує конкурсъ зъ речинцемъ до 20 вересня с. р. на кôлька мѣсць возьныхъ и дозорцѣвъ вязничныхъ. — Маґістратъ мѣста Перемышля розписавъ конкурсъ на отсѝ мѣсця: секретаря зъ платнею 1000 зр., концепіста зъ платнею 800 зр., урядника поліціи мѣскои зъ платнею 800 зр., и канцеліста зъ платнею 600 зр.; речинець подаватись до 15 вересня с. р.

— **Ôдзначенье.** Цѣсарь надавъ ôдзнаку почетну для штуки и наукъ выслуженому професорови університетскому Ант. Малецкому.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 20 серпня. Ходить чутка, що міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ має въ вересню выѣхати до Галичины.

Берлинъ 20 серпня. Середъ соціяльно-демократичнои партіи настає чямъ разъ бôльшій роздоръ. На вчерашныхъ зборахъ ухвалено резолюціи противъ Бебеля и Лібкнехта, котрѝ промовляли за умѣреннымъ поступованьемъ.

Цельовацъ 21 серпня. Выборы зъ куріи меншои посѣлости до сойму выпали майже выключно въ користь лібералôвъ.

Вѣдень 21 серпня. Ґр. Кальнокій выѣхавъ зъ рапортами до Ишль и перебуде тамъ кôлька днѣвъ.

Берлинъ 21 серпня. Конференція епископôвъ въ Фульдѣ радить надъ выданьемъ посланія противъ соціялъ-демократôвъ и надъ заведеньемъ нѣмецкого дому місійного въ Африцѣ.

Софія 21 серпня. Кн. Фердинандъ выѣхавъ до монастиря Рило а Стамболовъ и Тончевъ ѣздять по краю. Аґентови болгарскому въ Константинополи надавъ кн. Фердинандъ золотый медаль заслуги.

Лондонъ 21 серпня. Розôйшлась тутъ чутка, що цѣсарь Вільгельмъ хоче предложити Россіи залагодженье болгарскои справы въ той спосôбъ, що кн. Вальдемаръ даньскій має бути именованый кн. болгарскимъ а Греція має дôстати Македонію.

Пештъ 22 серпня. Конференція мін. Сапарого зъ еп. Сіморомъ залагодила непорозумѣнье свѣтскои власти зъ духовною въ справѣ метрикъ дѣтей зъ мѣшаного супружества.

Нарва 22 серпня. Цѣсарь Вільгельмъ приймавъ депутаціи Нѣмцѣвъ зъ Петербурга, Москвы и Ревля. Капріві поѣхавъ вчера до Петербурга а оба монархи мають нинѣ поѣхати до Петергофу.

Берлинъ 22 серпня. Post доказує, що миръ може ажь тогды бути забезпеченый, коли Россія забере своє войско зъ захôднои границѣ; тогды зроблять то само Австрія и Нѣмеччина.

Парижь 22 серпня. Радѣ міністрôвъ предложивъ мін. Ґійо проєктъ зробити Парижь мѣстомъ портовымъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 7—50

Передплату принимає книгарня Ставропигійкогос Института во Львовѣ, Руская улиця н-ръ 3.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тѝ льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає маґазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

Антôнъ Кожелюжекъ

Львôвъ, Ринокъ ч. 29.

Поручає на теперѣшный сезонъ найновѣйшѝ циліндры и капелюхи фільцовѝ твердѝ и мягкѝ въ наймоднѣйшихъ фасонахъ власного выробу. Удержує на складѣ великій выбôръ капелюхôвъ и циліндрôвъ Габіґа, такожь поручає на зиму обувь фільцову непромочиму. Приймає циліндры и капелюхи до ôдновы, фарбованя и прасованя.

Цѣнники на жаданье высылаєсь франко. 3612 1—3

ПОЛОТНА

бѣлѝ, чисто лнянѝ, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншѝ по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшѝ на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнѝ и турецкѝ до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншѝ тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

7—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ поручає ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотôвъ нашихъ отсихъ майстрôвъ, членôвъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропіґіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, тапіцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартинôвъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбкôвска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул. Ягайлоньска ч. 13.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардиньскій ч. 3.
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул. Паньска ч. 17.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбкôвска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.
Чмѣль Иванъ, „ ул. Смерекова ч. 8.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякѝ
2573 приборы до подорожи

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНѝ

цѣлкомъ готовѝ до ужитку, рôзнѝ лякиры, покосты, всѣлякѝ можливѝ пензлѣ

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячѝ въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac (Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТѝ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшѝ ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливо прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.

Зах. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючѝ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 31—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючѝ прикметами всѣ сего рода заграничнѝ продукты, надѣю ся, що нашѝ Вп. Господинѣ, котрѝ окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 39—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Укôнчена семинаристка

обôйме приватну лекцію (безъ гры на фортепянѣ). Вѣдомôсть: Довге Калуске, п. Калушь.

СТАНЦІЯ

тôлько для доброго ученика. Умѣщенє лѣпше, надзôръ, товариство двохъ ôдличныхъ ученикôвъ, — за ôдповѣдною надгородою. Близша вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Панночки або хлопчики

найдуть помѣщенье и опѣку въ домѣ гôднôмъ довѣря. Можуть мати окрему комнату, а панночки мали бы нагоду користати зъ фортепяну и науки языка француского та ручныхъ робôтъ. Львôвъ, ул. Собѣского ч. 12, II поверхъ мешканье 21. 3613 1—1

Вдова по священику

приймає пп. ученикôвъ высшои ґімназіи на харчь и мешканье. Львôвъ, ул. Ôрменьска ч. 29, III поверхъ. 3614 1—2

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 4—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Ванда Терлецка

кравчиня въ Яворовѣ робить модно дамскѝ сукнѣ. Приняла бы на науку крою панночки або у неи примѣщенѝ або доходячѝ. П. Т. Родичамъ, маючимъ дѣти въ яворôвскомъ монастири поручає ся.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину 3509 (25—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Кониського цѣна 20 кр.
2) Нашѝ коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 181. Львôвъ, Субота 11 (23) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Руска справа а польска праса.

III.

Польска праса нарѣкає на рускихъ проводирѣвъ, що они, накинувшись самозванчо свому народови, зле ведуть єго справы и стоять на завадѣ порозумѣню межи Поляками а Русинами.

Але-жь самозванчими проводирями можна бы назвати хиба тыхъ, котрѣ на основѣ свого роду, свого соціяльного становища и т. и. привласнюють собѣ проводирство. Однакожь такихъ людей межи Русинами власне нема, отже хто у нихъ стоить на передѣ, того выдвигнули туды єго праця для руского народу и узнанье того народу (розумѣємо тутъ нарôдъ очевидно въ ширшôмъ змыслѣ: людъ и интеліґенцію). Проводирство таке такъ довго лише й може устоятись, якъ довго за проводиремъ стоить нарôдъ. Се впрочôмъ не тôлько у Русинôвъ такъ єсть, але загально, зъ выимкою хиба такихъ народôвъ, де аристократія родова зъ давна опанувала свôй нарôдъ, мало розвиненый, якъ н. пр. у Полякôвъ. Ческій нарôдъ репрезентували и репрезентують Поляцкѣ, Ріґеры, Ґреґры, и они за такихъ и на внѣ узнають ся, чи то иншими народами або сторонництвами, чи правительствомъ, та й зъ ними, а не зъ Шварценберґами, Клямами, Гаррахами въ случаю потребы ведуть ся переговоры. — Чи рускѣ проводирѣ добре ведуть справы свого народу, то чей же найлучше повиненъ бы осудити самъ ихъ нарôдъ, а найменше до того компетентна може бути сторона противна, именно ще така, котра, якъ доказує исторія, свôй власный нарôдъ не умѣла вести.

Чи дѣйстно черезъ рускихъ проводирѣвъ не може прийти до порозумѣня межи Русинами а Поляками?

Тѣ, що такъ твердять, повиннѣ на доказъ свого твердженя привести якѣсь факты, якѣсь обявы середъ Русинôвъ за такимъ порозумѣньемъ и противнѣ тымъ обявамъ выступленя проводирѣвъ. Однакожь нѣ сего нѣ того не зможуть подати. Навпаки, єсть фактъ противного роду. Звыжь 20 лѣтъ тому хотѣли Лаврôвскій и Наумовичь зробити згоду зъ Поляками. Однакожь показало ся вскорѣ, що рускій нарôдъ противный бувъ ихъ змаганю. Наумовичь, котрый менше заанґажувавъ ся, выцофавъ ся ще завчасу, а зôставъ ся самъ тôлько Лаврôвскій. И дарма, що ôнъ бувъ передъ тымъ найпопулярнѣйшій и найбôльше заслуженый мужь межи Русинами, ôдъ того часу ôнъ популярнôсть зачавъ тратити, а навѣть тѣ, що стояли при нѣмъ до самого кôнця, заявляли неразъ, що зъ єго поступованьемъ, надто уступчивымъ супротивъ Полякôвъ, не згоджують ся. Правда, оно було бы вѣдай инакше выйшло, якъ бы єму була єго угодова політика удала ся, бо бувъ бы мôгъ тогды вказати на узысканѣ нимъ для Русинôвъ користи. Але зъ вины Полякôвъ се не стало ся. Єго прикладъ мусить бути наукою и вказôвкою для рускихъ політикôвъ, щобы зъ однои стороны слѣдили все загальну опінію руского народу и не запускали ся такъ далеко, щобы нарôдъ ихъ опустивъ, а зъ другои стороны, щобы осторожнѣ були зъ Поляками, бо легко можуть завести ся въ своихъ надѣяхъ.

Дивно, що Полякамъ такъ дуже ходить о то — по крайнôй мѣрѣ такъ показують, — щобы бодай тôлько на око залагодити ôдношеня зъ Русинами, а не конче дбають, щобы межинародна згода вникнула въ глубъ у всѣ верствы одного и другого народу. Зô всего ихъ поступованя видко, що имъ радше ходить о фікцію згоды, о то, щобы могли бодай зъ певнымъ хоть позôрнымъ управненьемъ сказати, що згода межинародна въ краю єсть, о певный ефектъ на внѣ, а не такъ дуже о саму правдиву, щиру згоду. Длятого беруть ся вытворювати штучнѣ партіи межи Русинами и выдвигати штучныхъ проводирѣвъ (зъ котрыми, яко ихъ креаціями, не мали бы спору, а була бы згода), хоть бы за тыми партіями и тыми проводирями не стоявъ нарôдъ. Такѣ намаганя мусять або зовсѣмъ не удати ся, або въ найлучшôмъ случаю могли бы мати тôлько хвилевый ефектъ, котрый зовсѣмъ не ôдповѣдавъ бы робленымъ заходамъ. А вже-жь дѣйстна, правдива згода межи Русинами и Поляками не єсть такъ неможлива, щобы не варто було на серіо попробовати єи заключити.

Поляки пôдносять труднôсть порозумѣня зъ Русинами такожь зъ того взгляду, що Русины не мають одного такъ загально узнаного проводиря, щобы порозумѣнье зъ нимъ запевнило вже порозумѣнье зъ цѣлымъ народомъ рускимъ. Мы могли бы сей замѣтъ обернути и сказати Полякамъ, що они такожь не мають такого проводиря. Вправдѣ п. Яворскій єсть презесомъ польского кола у Вѣдни, але — не ухибляючи єму — можемо твердити, що єго повага не єсть ще такъ узнана и укрѣплена, щобы весь загалъ польскій безусловно спустивъ ся на него самого и въ кождôй найважнѣйшôй справѣ, н. пр. и въ заключеню угоды зъ Русинами. Однакожь сего и непотрѣбно. Межи поодинокими політиками можуть що-найбôльше вести ся приватнѣ та довѣрочнѣ поговорки; оденъ и другій можуть при тôмъ, безъ нараженя дискреціи, зондувати опінію ширшого круга, а ôдтакъ, коли тота опінія покаже ся прихильною, можна вже приступити до властивыхъ пересправъ межи мужами довѣря однои и другои стороны. Що и въ найлучшôмъ разѣ ще не всѣ безъ выимки пôдписали бы угоду, се певне; але такъ було бы не тôлько у рускои стороны а такожь у польскои, де пп. Голыѣвскѣ и Торосевичѣ ледве чи згодили бы ся на признанье якихъ небудь правъ Русинамъ. Такъ навѣть при такихъ угодахъ, якъ межи Угорщиною а Долитавією, межи Хорватією а Угорщиною, була и остала ся опозиція противъ тыхъ угодъ: всюды-жь рѣшає бôльшôсть (розумѣє ся, бôльшôсть правдива, бôльшôсть опираюча ся на бôльшости народа) и угоды тѣ стоять до нинѣ и стояти будуть ще дальше.

Хотять Поляки чекати ще дальше, ажь настануть межи Русинами новѣ до згоды склоннѣйшѣ проводирѣ, — добре, нехай чекають, намъ не квапно. и не мы порушили першѣ справу згоды. Але то мусимо сказати: Якъ будете поступати супротивъ Русинôвъ такъ, якъ доси, то не надѣйте ся знайти межи Русинами проводирѣвъ бôльше уступчивыхъ, бо прецѣнь успособленье Русинôвъ супротивъ васъ тогды не зможе змѣнити ся; якъ будете поступати инакше, толерантнѣйше, справедливѣйше, то не треба и иншихъ проводирѣвъ. Впрочôмъ можете бути певнѣ, що, коли-бы мало о особы ходити, теперѣшнѣ рускѣ проводирѣ радо бы самѣ усунулись, якъ скоро бы побачили, що ихъ уступленье принесе користь ихъ народови. Чей же рускѣ проводирѣ зо свого проводирства не тôлько не мають нѣ-якои користи, але оно єсть зъ ихъ стороны правдивою жертвою. И не гадайте такожь панове, що злякаєте насъ тымъ, якъ будете старали ся выпередити руску интеліґенцію въ праци для руского народу: нарôдъ узнає тôлько щиру, правдиву, не самолюбну и не въ своѣмъ а въ єго интересѣ ведену працю, до такои жь руска интеліґенція готова навѣть помôчну руку подати. Тôлько-жь — кажемо отверто — мы въ таку вашу працю для руского народу не вѣримо.

Загальнѣ Зборы товар. Просвѣта

пôсля оповѣщень выдѣлôвъ львôвского центрального и коломыйского філіяльного, ôдбудуть ся сего року **дня 16 (28 н. ст.) серпня (першого дня по Успенію) въ Коломыи.**

Другій се разъ ôдбувають ся Загальнѣ Зборы „Просвѣты“ не у Львовѣ, якъ то попередъ бувало, але на провінціи. Торôкъ ôдбули ся Зборы въ Станіславовѣ и выпали зъ кождого погляду красно, поважно и достойно. На зборы явило ся було (мимо незвычайно злои погоды) звыжь 400 членôвъ: интеліґенція и мѣщанъ та селянъ (самыхъ священикôвъ прибуло до 70). Нарадамъ Зборôвъ проводивъ посолъ Юл. Романчукъ, а по скôнченю нарадъ дякувавъ и ôнъ и голова товариства многозаслуженый д-ръ Омелянъ Огоновскій всѣмъ участникамъ не лише за патріотизмъ ихъ, якій заявляли середъ зборôвъ, але и за взôрцевый тактъ при нарадахъ, якого, мимоходомъ сказавши, ôдъ якоись черги лѣтъ не доставало при зборахъ членôвъ общества им. Качковского. Такъ само, якъ нарады, поважно и въ повнôй сердечнôй гармоніи ôдбули ся такожь иншѣ части проґрамы — и всѣ патріоты рускѣ могли бути гордѣ зъ такои прегарнои удачѣ першихъ Загальныхъ Зборôвъ товариства „Просвѣта“ на провінціи. Д-ръ Омелянъ Огоновскій, ôдкрываючи Зборы, высказавъ бувъ: „Просвѣта“ якъ та дитина, мусѣла въ першихъ часахъ ступати несмѣло; маючи богато противникôвъ, не могла зважитись выступати и на провінціи; доперва теперь, коли скрѣпшала, коли вже має сильну опору въ народѣ, постановила скликувати свои Загальнѣ Зборы и на провінціи...“ Досвѣдъ зъ першихъ Загальныхъ Зборôвъ на провінціи, въ Станіславовѣ, показавъ, що „Просвѣта“ справдѣ має сильну опору въ народѣ и що Зборы свои може зъ користію для товариства ôдбувати на провінціи.

Для того зъ великою радостію принявъ выдѣлъ „Просвѣты“ ще пôдчасъ торôчныхъ Загальныхъ Зборôвъ въ Станіславовѣ запрошенье ôдъ п. Иларія Гарасимовича, директора „Гуцульскои Спôлки“, высказане въ имени коломыйскои філіи „Просвѣты“, щобы Загальнѣ Зборы „Просвѣты“ въ роцѣ 1890-ôмъ ôдбули ся въ Коломыи. Выдѣлъ „Просвѣты“ мавъ повну надѣю, що такъ само, якъ станіславôвскій комітетъ выдѣлу філіяльного, такъ и комітетъ коломыйскои філіи доложить всякихъ заходôвъ, допомогти выдѣлови центральному, щобы другѣ Загальнѣ Зборы „Просвѣты“ на провінціи выпали такъ само красно и поважно якъ торôчнѣ въ Станіславовѣ.

Зô всего, що коломыйскій комітетъ зробивъ доси, можна мати надѣю на такъ само красну, а якъ послужить погода, то може й ще на красшу удачу Зборôвъ „Просвѣты“ въ Коломыи, якъ торôкъ въ Станіславовѣ. Зъ ôдозвы коломыйского комітету бачимо, що проґрама Зборôвъ єсть богата и рôзнородна, а зъ окрестностей Коломыѣ и зъ инчихъ сторôнъ краю дôстаємо вѣсти, котрѣ кажуть намъ вносити, що на сегорôчнѣ Зборы „Просвѣты“ згромадить ся импонуюче число участникôвъ зъ интеліґенціи духовнои та свѣтскои, зъ селянъ и мѣщанъ.

Проґрама Зборôвъ вызначує: о 8-ôй годинѣ рано богослуженье, — о 9-ôй початокъ нарадъ зôбраныхъ членôвъ въ огородѣ мѣскôмъ въ будынку выставовôмъ. — о 3-ôй годинѣ зъ-полудня въ огородѣ мѣскôмъ народный фестинъ зъ вокально-музикальными продукціями самыхъ выключно селяньскихъ и мѣщаньскихъ силъ, зъ деклямаціями и ôдчитами, — а вечеромъ въ рускôмъ касинѣ комерсъ и забава зъ танцями. (Для гостей зъ дальшихъ сторôнъ буде дня 15 (27) серпня приготовленый нôчлѣгъ въ домѣ п. Теодора Бѣлоуса).

Зъ предмету нарадъ, якѣ будуть на Зборахъ въ Коломыи (не пересуджуючи взагалѣ внесень членôвъ) займають теперь два: першій — то будова власного дому товариства „Просвѣты“ у Львовѣ а другій — то проектъ п. Олександра Колессы о змѣнѣ статута товариства „Просвѣта“ въ такій спосôбъ, щобы на основѣ змѣны статута мôгъ наступити перестрôй читалень рускихъ.

Зъ обома тыми справами познакомимо близше нашихъ читателѣвъ слѣдуючимъ разомъ.

(*Конець буде.*)

Куды найпрактичнѣйше записувати намъ малѣ дѣти до народнои школы у Львовѣ?

Кождый отець та кожда мати, маючи дѣти ôдъ 6 до 10 лѣтъ житя, допытують ся часто, до котрои школы вписати маленького сына або доню. Они допытують ся пильно, бо для своихъ дрôбонькихъ дѣтей радѣ бы выбрати найпрактичнѣйшу школу и найлѣпшихъ учителѣвъ. Коли-жь розходить ся о пораду, куды Русинамъ-родичамъ належить посылати малѣ дѣти, щобы одержали першу и основну науку въ рôднôмъ рускôмъ языцѣ, тогдѣ безъ довгого надумуваня радимо записувати всѣ малѣ дѣти до руско-народныхъ шкôлъ у Львовѣ, котрыхъ єсть двѣ: а) старша взôрцева школа руска, звана инакше школою вправъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй, помѣщена въ Народнôмъ Домѣ, и б) мѣска етатова школа имени Маркіяна Шашкевича, помѣщена въ домѣ ч. 28 при улици Скарбкôвскôй. Обѣ они мѣшанѣ, значить до обохъ записувати можна и хлопцѣвъ и дѣвчата.

На пытанье, чи порадно записувати хлопцѣвъ и дѣвчата до однои и тои самои школы и клясы, ôдповѣдаємо, що якъ хлопцѣ такъ и дѣвчата суть дѣтьми, котрымъ въ початкахъ належить давати — о скôлько можна — однаке выхованье. Тожь и порадно учити та выховувати хлопчикôвъ и дѣвчата разомъ въ однôй клясѣ вже и зъ сего взгляду, що хлопчики набирають ôдъ дѣвчатокъ бôльшои чемности, а дѣвчатка ôдъ хлопчикôвъ бôльшои смѣлости и енерґіи до науки загально. Зъ уваги-жь, що намъ Русинамъ треба старатись, мати зъ часомъ окрему женьску школу у Львовѣ, повиннѣ мы Русины, безъ взгляду на становище, щѣльно заповнити передовсѣмъ обѣ теперѣшнѣ мѣшанѣ школы народнѣ, де дѣти въ рôднôй мовѣ учать ся и своихъ молитовъ и своихъ пѣсень. Хорошѣ примѣры въ тôмъ важнôмъ для выхованя дѣлѣ дають намъ нашѣ виднѣ и загально звѣстнѣ народолюбцѣ, якъ: Барвѣньскѣ, Стефановичѣ, Савчаки, Шухевичѣ, Волощаки, Рожаньскѣ, Малиновскѣ, Чапельскѣ, Левицкѣ, Бѣлѣнкевичѣ и многѣ другѣ, що то всѣ свои дѣти, хлопчикôвъ и дѣвчата, посылали и посылають выключно до своеи рускои школы и учать ихъ уже ôдъ молодости знати, любити и поважати передовсѣмъ своє: руску мову, руску пѣсню, руску молитву, а роблять се завсѣгды не лише зъ самого патріотизму, но такожь зъ педаґоґічныхъ причинъ. Сины ихъ, покôнчивши четверту клясу зъ ôдзначеньемъ, набули потрѣбнои вправы въ языкахъ, особливо-жь въ рускôмъ и нѣмецкôмъ, тай въ рахункахъ, дôстали тамъ дуже добре пôдготовленье до першои клясы середнои школы, въ котрôй будуть певно добрыми учениками, бо вже 16 липня с. р. многѣ зъ нихъ зробили вступный испытъ до першои ґімназіяльнои клясы.

Треба знати, що ц. к. взôрцева руска школа въ Народнôмъ Домѣ має лише першѣ три клясы мѣшанѣ, та що вже четверта кляса роздѣлюєсь на окрему клясу хлопцѣвъ а окрему клясу дѣвчатъ. Мы були наочными свѣдками доброго веденя цѣлои школы взагалѣ, а поодинокихъ клясъ зъ-окрема, а то дня 14 липня с. р. при закôнченю шкôльного року. На се шкôльне торжество явивъ ся директоръ ц. к. учительскои семинаріи п. Лук. Татомиръ и поважна громада гостей, мѣжь котрыми бачили мы о. Куницкого, паню Барвѣньску, о. Волощака, крил. Малиновского, п. Левицку и много другихъ. По богослуженю въ Успеньскôй церквѣ приступлено въ гарно пристроєнôй сали шкôльнôй до ôдчитуваня клясіфікацій и роздачи свѣдоцтвъ та премій. Кожда дитина дôстала нагороду пôсля заслуги; кожда радувалась бôльше або менше; кожда зробила поступъ въ мѣру здôбности и пильности. Въ церквѣ чули мы, якъ всѣ дѣти, хлопцѣ и дѣвчата, спѣвали гармонійно літурґійнѣ пѣснѣ, а въ школѣ прислухувались мы гармонійному ôдспѣваню молитовъ „Царю Небесный“ и „Достойно єсть“, а вкôнци имну народного и многолѣтства.

Короною закôнченя сего шкôльного року въ сѣй школѣ були обѣ четвертѣ клясы, а именно кляса хлопцѣвъ, котру вѣвъ п. Григ. Врецьона, и кляса дѣвчатъ пôдъ проводомъ п. Ольги Домбчевскои. На 30 хлопцѣвъ одержало 12 першій степень зъ ôдзначеньемъ, 14 добрый степень або достаточный, а лише 4 недостаточный степень. — Кляса дѣвчатъ, крôмъ выказу хорошихъ поступôвъ въ наукахъ загально, устроила надто выставу ручныхъ робôтъ дѣвчатъ цѣлои школы. Науки тои удѣляла господиня клясы дуже старанно и зъ пожертвованьемъ силъ та часу, пôсля пляну для 8-клясовои школы выдѣловои. Вже въ другôмъ пôвроцѣ дѣвчатка I-ои клясы учили ся початкôвъ: значеня волôчкою и на канвѣ; въ II-ôй клясѣ выконувались канвовѣ робôтки, роблено шильцемъ грубою бавовною, а именно пôдбородки, панчôшки и т. п.; въ III-ôй клясѣ учено надто латаня, цированя и вышивань на полотнахъ лняныхъ; въ IV-ôй клясѣ учено шитя бѣля, вышивань ланьцушкомъ, вышиваня взôрцѣвъ руско-народныхъ, дерганя, атласкованя и т. п. На тôй першôй выставѣ ручныхъ робôтъ учениць рускои взоровои школы бачили мы хорошо выкôнченѣ пôдбородки, повивачѣ, поясы, фартушки, хусточки, кафтаники, ковнѣрики, сорочки, спôднички — ба и штучнѣ цвѣты зъ паперу въ вазонкахъ, а именно: бѣлѣ леліи, гіяцинты, рожѣ и китицѣ або букеты зъ рôзнобарвныхъ цвѣтôвъ. Тутъ мусимо пôднести въ заслугу п. О. Домбчевскои, що надъ штучнымъ робленьемъ цвѣтôвъ трудилась она надобовязково по кôлька годинъ тыжднево и доказала, кôлько доброго и хосенного може зробити учителька, любяча своє званье и переданѣ ѣй дѣти.

Зъ того бачимо, що руско-взôрцева школа пôдъ совѣстною управою прихильного школѣ директора п. Лук. Татомира и при ревныхъ трудахъ такихъ учительскихъ силъ, якъ п. Червиньскій, Врецьона, Домбчевска, Зарицкій и Заклиньскій, двигаєсь що-разъ красше зъ кождымъ рокомъ, такъ що вже въ сѣмъ роцѣ краєвый инспекторъ шкôльный, д-ръ Сев. Днѣстряньскій, звізитувавши сю школу вельми старанно, признавъ четвертôй клясѣ п. Гр. Врецьоны и другôй клясѣ взоровôсть, а тромъ иншимъ клясамъ бôльше або менше похвальне веденье.

Тожь обѣ руско-народнѣ школы львôвскѣ рекомендуємо дуже всѣмъ рускимъ родичамъ. Дѣти ихъ знайдуть тамъ ôтцѣвску опѣку и здорову науку. Вже въ дняхъ 29, 30 и 31 серпня с. р. зачинають ся вписы дѣтей до сихъ шкôлъ. Особливо зъ вписомъ дѣтей до руско-взôрцевои школы въ Народнôмъ Домѣ належить спѣшитись, бо по мысли міністерского розпорядженя до кождои клясы вôльно вписати лише 40 дѣтей. Першу клясу обôйме сего року п. Гр. Врецьона, другу — п. Гр. Зарицкій, третю п. К. Червиньскій, четверту хлопцѣвъ — п. Р. Заклиньскій, а четверту дѣвчатъ п-а Домбчевска; науки реліґіи буде удѣляти о. Вол. Петрушевичь; науки ручныхъ робôтъ п-на Домбчевска, а науки церковного спѣву въ высшихъ клясахъ п. Врецьона. Въ день 1 н. ст. вересня с. р. всѣ нововписанѣ дѣти пôдъ проводомъ своихъ учителѣвъ зачнуть новый шкôльный рôкъ богослуженьемъ въ Успеньскôй церкви. Спѣшѣмъ проте зъ записами до названыхъ шкôлъ!

Оо. катихиты рускѣ въ мѣскихъ народныхъ школахъ зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ не можуть такожь нахвалитись, якъ хорошо учать ся реліґіи ученицѣ, котрѣ зъ IV-ои клясы обохъ рускихъ шкôлъ переходять до V-ои клясы польскои школы, противно Русинки ученицѣ польскихъ шкôлъ не можуть имъ дорôвнати въ тôй науцѣ, бо въ женьскихъ школахъ мѣскихъ въ суперечности до припису закона — зовсѣмъ не учать руского языка, хочь у Львовѣ суть Русины, що мають 8 церковъ и митрополичій ординаріятъ. До полагодженя сеи важнои для нашого обряду справы мусить взятись зновъ товариство Народна Рада у Львовѣ.

Народолюбный педаґоґъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Вѣдня.

[Viertes deutsches Sängerbundfest.]

Высказъ въ першôмъ моѣмъ листѣ (гл. ч. 176 „Дѣла“), що Нѣмцѣ майстры-штукарѣ до національныхъ та політичныхъ маніфестацій, потвердивъ ся устровньемъ четвертого зъѣзду нѣмецкихъ спѣваковъ у Вѣдни. Треба мати дуже вправне до описовъ перо, щобы се ихъ маніфестаційне торжество бодай слабко представити тому, хто его не бачивъ.

Вѣденцѣ давно вже не мали чисто національного нѣмецкого торжества: ще въ 1868 р. ôдбувъ ся тутъ конґресъ стрѣльцѣвъ союзныхъ и зновъ ажь теперь витали австрійскѣ Нѣмцѣ своихъ соплеменниковъ Аріовістôвъ цѣлои земнои кулѣ. Збôръ такого числа чужосторонныхъ спѣваковъ (до 13.000) зовсѣмъ не выказавъ на поли спѣву та музики такого результату, якого можна було ôдъ тои многоты гортанокъ выжидати, — але и не о се тутъ ходило.

Найкрасше вражѣнье зробивъ ихъ похôдъ зъ майдану передратушевого черезъ Franz-Josefsring, Burgring, Opernring, Kolowratring, Aspernbrücke, Praterstrasse до Пратеру. Се було щось дѣйстно величавого и не дуже звычайного у Вѣдни. Въ пятницю, 15 с. м. мавъ похôдъ той рушити о год. $3^1/_2$ по полудни. Уже заразъ по 12 год. замкнено сусѣдни улицѣ сторожею огневою та поліційною и лише той мôгъ дôстатись до середины окруженыхъ та ôдтятыхъ улиць, хто мавъ карту на трибуну або яку иншу почетну карту вступу. Тутъ почали зъ рôзныхъ боковъ стягати ся спѣваки зô своими хоругвами та знаменами и збиратись на подвôрю аркадовôмъ въ ратуши. Сюды не допускано вже нѣкого, хиба тыхъ, котрѣ выказались, що спеціяльный въ тôмъ зборѣ мають интересъ, н. пр. насъ справоздавцѣвъ. Точно о $3^1/_2$ год. зъ полудня рушихъ похôдъ зъ подвôря. Дѣливъ ся увесь на три головни ôддѣлы, перерываны шѣстьма музичными капелями. За першою зъ нихъ ѣхавъ на кони гордый вѣстунъ (герольдъ) мѣста Вѣдня въ старонѣмецкôмъ величавôмъ костюмѣ, ведучи за собою 16 посвистувачѣвъ и бубначѣвъ (Pfeifer und Trommler) рôвножь въ костюмахъ та середновѣчныхъ на головѣ перукахъ. Ôдтакъ ишли спѣваки въ довжезныхъ по 8—10 люда широкихъ рядахъ, ôддѣленѣ ôдъ себе своими прекрасными хоругвами союзными та затычеными на довгôй жердцѣ написями свого провінціонального товариства, котрѣ несли малѣ хлопчики въ червоно-бѣлыхъ шапкахъ. Мѣжь ôддѣлами спѣваковъ посувались цвѣтами та лентами умаѣни возы походовѣ (Festwagen). Возы тѣ, повни аллеґорій и импонуючи вже своимъ видомъ и пахучою зеленію середъ блестячои позолоты, набирали тымъ бôльшои принады, що везли що-найкрасшій цвѣтъ молоденькихъ Вѣденокъ въ артистачныхъ позахъ та чудовыхъ ґрупахъ. И такъ вôзъ Vindobona представлявъ зъ переду Скорбôсть окружену ґеніями музики, поезіи та чотирма представительками хорового спѣву. Довкола него ступали трабанты въ ясно червоныхъ народныхъ одежахъ, пѣхотою и кôнно. Четвѣрня чорныхъ якъ круки стирійскихъ коней въ дорогôй прикрашенôй упряжи везла 10 чудовыхъ красавиць зъ палкими очима. Вôзъ Austria, цѣлый прибраный чорно-жовто, представлявъ пôдъ высокимъ балдахиномъ Австрію оперту на мечи и щитѣ, окружену у нôгъ идеальными постатями справедливости, мира, вôйны и мужества. Вôзъ Arion нагадувавъ звѣстну традицію про Аріона на дельфінѣ: чудовымъ звукамъ спѣвака прислухуесь німфа, а до нихъ прилучуесь поезія. А що се вѣрни сыны старыхъ Германôвъ, то и ихъ тутъ не могло хибувати. И дѣйстно, доставила ихъ Germanengruppe, котра и такъ чудовому вже образови надала ще тымъ бôльшои красы и звернула умы всѣхъ Нѣмцѣвъ въ далекѣ часы глубокои примітивности. На быстрôмъ кони ѣдучій великанъ въ медвежôй шкорѣ изъ стрѣлою въ руцѣ почавъ походъ тои ґрупы. Складалась она зъ 12 люда, хлопôвъ найсильнѣйшихъ та найздоровшихъ. Наге ихъ тѣло вкрывали звѣрячѣ шкóры, а головы прикрашали чвертьметровѣ роги дикихъ барановъ та волôвъ. Рамена ихъ та ноги рôвнялись дубчакамъ, на котрыхъ не перебираюча природа высадила нарости, щобы ихъ ще примітивнѣйшими зробити. Се були ихъ мушкулы, обведенѣ докола зелѣзными перстенями та сталевыми змыями, немовь на то, щобы дальше не розрастались. Крыла дикихъ брлôвъ та роги волôвъ прикрашували ихъ голову, а сильна рука держала мовь перцé каменнѣ та зелѣзнѣ довбнѣ и сталевѣ спицы. Де-хто боязкій готовъ був уже й гадати, що на пôвъ-дикѣ тѣ сотворѣня выломлять ся зъ пôдъ взôрцевого порядку, если-бъ не був побачивъ слѣдуючои ґрупы, представляючои идеалъ мира и любови. Були се кобзарѣ (Minnesänger-ы) зъ бѣлымъ якъ снѣгъ предовжезнымъ волосьемъ на головѣ и зъ такими-жь бородами до пояса, въ легонькихъ снѣжно бѣлыхъ по кôстки сягаючихъ вôльныхъ загортках. За ихъ сусѣдами Друідами ишли та ѣхали на коняхъ зновъ лицарѣ въ сталевыхъ панцирахъ та ковпакахъ зъ закрытымъ лицемъ. И зновъ спѣваки и возы походѣ въ синовыми чорнобровками, — и такъ тягнулось ad infinitum. На конець почетнѣ гостѣ, выдѣлы, радни мѣста зъ бурмістромъ на передѣ и т. д въ богатыхъ омаѣныхъ каретахъ. Не сприкрило ся певно нѣкому стояти на одномъ мѣсци цѣлыхъ три годины та приглядатись тому образови зъ живыхъ людей. Конець походу не був ще о $8^1/_2$ год. веч. въ Пратерѣ. Велике умученье спѣваковъ увôльнило ихъ ôдъ концерту того-жь вечера. Був лише вступный комерсъ, переплѣтаный бесѣдами и спѣвами поодинокихъ союзôвъ.

Концертъ першій був ажь другого дня, 16 серпня. Тогдѣ и привитавъ спѣваковъ урядово бурмістръ мѣста д-ръ Прікъ. Всѣ промовы ôдпоручниковъ якъ и рѣчь бурмістра мали характеръ въ высокôмъ степени національный, навѣть політичный. Бурмістръ витавъ именемъ мѣста и тыхъ передмѣсть та присѣлковъ, що незабавомъ мають також Вѣднемъ называти ся, — особливо щиро витавъ спѣваковъ зъ Нѣмеччины, звязаныхъ зъ австрійскими Нѣмцями не лише интересами спôльности крови, але и интересами політичными, котрому то союзови монархи обохъ державъ дали вѣчно-тревалу апробату. Тотожнôсть наша — казавъ бурмістръ Вѣдня — есть фактомъ природнымъ, не даючимъ ся заперечити анѣ загладити! А характеризуючи теперѣшный Вѣдень и его мешканцѣвъ, не змѣнивъ въ нѣчôмъ характеристики Anastasius-a Grün-a, котрый колись ще сказавъ: Deutsch ist sein Blut, Deutsch ist sein Herz, Deutsch sein Sinnen und Treiben, Deutsch sind wir noch Und wollen Deutsch auch bleiben. За надто смѣла ся бесѣда дозволена, хочь бы и у Вѣдни, мабуть лише зъ політичныхъ взглядôвъ та обопôльнои куртоазіи. А мимо того не була она для орґану антісемітôвъ нѣчимъ... Зъ другихъ бесѣдниковъ — посолъ до рады державнои, проф. Фуссъ радъ був зъ хвилѣ, коли вже разъ рôднѣ братя не выпалюють противъ себе смертоносныхъ куль, а посолъ Вайтльофъ нагадавъ слова нашого монарха до Наполеона: Sire, ich bin ein deutscher Fürst. Новину свого рода для Нѣмцѣвъ сказавъ ôдпоручникъ зъ Петербурга д-ръ Шмідтъ: „Не думайте, — казавъ ôнъ — що мы прийшли жалуватись або демонструвати. Мы въ Петербурзѣ маемо свободу розвою нашои пѣснѣ и до неи ôдносить ся самъ царь зъ повнымъ признаньемъ. На 50-лѣтный нашъ сегорбчный ювилей удостоились мы зъ найвысшого мѣсця великихъ почестей, а що трублять по свѣтѣ, то прямо неправда.“ Но коли зôбранѣ нагадали ему: „А Ріґа! а пôвнôчно морскѣ провінціи!“ — ôнъ не знавъ, що сказати, и заявивъ, що говорить о „Петербурзѣ“. Всѣ бесѣдники называли Австрію „Deutsch-Oesterreich“, а ей соплеменниковъ „Deutsch-Oesterreicher“, або „Insassen der Deutsch Ostmark“.

О се головно и ходило, и теперь не знають, що зъ тымъ коникомъ зробити, въ виду того, що въ торжествѣ брали удѣлъ урядовѣ лица, міністры, намѣстникъ, бурмістръ, а на пращальнôмъ комерсѣ навѣть архикнязь Кароль Людвикъ въ имени монарха. Оплески, „брава“ и крики дôставались на перемѣну имнови австрійскому, имнови Нѣмеччины та народному Wacht am Rhein. До цѣсарѣвъ австрійского въ Ишли и нѣмецкого въ Нарвѣ выслано телеґрамы и оба монархи ôдповѣли зъ подякою та радостію зъ торжества такъ величавого. Урядовый комерсъ закôнчивъ дня 18 с. м. властаве торжество (Feier), а ще до 24 с. м. буде тревати „попразенъ“ (Nachfeier).

А ще слôвъ кôлька о будынку (Sängerhalle), котрый на тую цѣль выставлено зъ дерева. Довжина его выносить 116 метрôвъ, а высота 23 метры. Мае 48 выходôвъ изъ середины, а 10 сходôвъ веде до тыхъ выходôвъ. Пôсля обчисленя змѣстать ôнъ въ собѣ 20 000 особъ, а само спѣвацке подіюмъ 8.000 особъ. Въ тôй точцѣ я значно похибнувъ ся, подавши першимъ разомъ, що палата тая выбудована на 3—5.000 люда. На окружаючôмъ будынокъ майданѣ може мѣститись 30.000 головъ, отже разомъ 50 000. А що першого дня було значно бôльше, се рѣчь певна. Головный входъ веде по-надъ тріюмфальный пôвкругъ на майданъ. Будынокъ торжественьскій мае форму еліпсы, зъ великою копулою на серединѣ, котрои вершокъ заосмотреный въ величезну кулю, що розносить свѣтло електричне. Надъ головнымъ входомъ будынку стоить написано позолочеными великими буквами: Grüss Gott. По обохъ рогахъ головного входу взносять ся въ гору двѣ вежѣ, а на ихъ остроконечю двѣ женьскѣ статуѣ представляючѣ спѣвъ и музику. Середина стѣнъ вырѣзана, а замѣсть скляныхъ у вырѣзкахъ ôконъ — прозрачне полотно зъ удачными малюнками. Будынокъ мають розобрати и продати комітетови выставы въ Празѣ.

По описѣ того народного торжества Нѣмцѣвъ, дало бы ся не одно до него сказати, та се вже не належать до опису.

М. З.

——

Зъ Немирова.

[Крадѣжь въ Немирôвскôй церквѣ.]

Въ ночи зъ 16 на 17-ого серпня с. р. и то здае ся по-опôвночи поповнивъ злодѣй въ немирôвскôй церквѣ крадѣжь. У ôкнѣ надъ хорами по-надъ 3 сяжнѣ ôдъ землѣ була отворена одна кватира для провѣву церкви (церковь мурована). Злодѣй приставивъ до того ôкна драбину Ивана Ромася, сусѣда зъ пôвнôчнои стороны попôвства и церква, по драбинѣ отвореною кватирою влѣзъ злодѣй на хоры, зъ хорôвъ на церкву и зайшовъ просто до закристіи. Тутъ, не свѣтячи, выломавъ дверцята до шафки, зъ котрои забравъ скарбону и двѣ циновѣ зъ досыть вже стертою позолôткою чашѣ, лишаючи монстранцію. Чашъ уже не уживано. Чаша, на котрôй теперь править ся служба Божа, находила ся въ сховку въ старôмъ кивотѣ, стоячомъ въ закристіи на комодѣ; тутъ була также таца зъ 3 зр. Сей старый кивотъ був припертый и замкненый на ключикъ, однакъ ключикъ находивъ ся въ замку. Зъ ôдси однакъ злодѣй нѣчо не рушивъ, бо, видко, не свѣтивъ и не знавъ о сховку въ тôмъ старôмъ кивотѣ, а знавъ тôлько за шафку, де була скарбона. Злодѣй замѣрявъ ще щось брати зъ великого престола, але здавсь настрашила его бляшка цинова, позолочена зô старого евангелія. Тота бляшка лежала въ одной изъ забраныхъ злодѣемъ чашъ. Злодѣй якъ прийшовъ до престола и чашѣ клавъ на престôлъ, то зъ чашѣ выпала та бляшка, скотила ся зъ престола на подіюмъ, наробила бренькоту, а злодѣй застрашивши ся взявъ скарбону и чашѣ, и выдôставъ ся на двôръ назадъ хоромъ, ôкномъ и драбиною, бо дверѣ церковнѣ були замкненѣ.

Около 2-ои годины по полудни въ недѣлю (17 серпня) найдено скарбону зъ розбитою бôчною стѣною зараз таки за мѣстомъ на поли ерекціональнôмъ церковнôмъ. Тутъ була она розбита ще за невидна, бо найдено въ тôмъ мѣсци маленкѣ трѣсочки и три недопалки сѣрничокъ, при котрыхъ свѣтленю злодѣй переглядавъ паперы выдобутѣ зô скарбоны. Злодѣй не много втѣшивъ ся своею добычею: въ скарбонѣ найшовъ хиба оденъ цѣсарскій дукатъ на 5.50 зр. (бо грошѣ церковнѣ складае ся до щадницѣ почтовои), 8 векслѣвъ на суму 309 зр. и много чверточокъ паперу зъ рахунками. Векслѣ и паперы злодѣй переглянувши звинувъ и назадъ вложивъ до скарбоны, а дукатъ забравъ.

Замѣтна обставина, що господиня драбины, а жена Ивана Ромася, котрый ще рано 16 серпня с. р. въ суботу выбравъ ся д Львова, чимъ борше зô своимъ сыномъ Петромъ, 15-лѣтнымъ хлопцемъ, около 6 годины рано въ недѣлю, драбину ôдъ церкви спрятала, нѣкому ничого не кажучи, и занесла въ огородъ, а перше та драбина була приперта до хаты. Се дало пôдозрѣнье на того ей сына, котрый уже кôлька разы був караный за крадѣжь. А вже кождый на певно твердить, що сей хлопець поповнивъ сю крадѣжь, (може и при участи якого жидка), коли у него забрано долото и ножикъ шевскій, и той ножикъ точнѣсенько приставъ до всѣхъ дѣрокъ и знаковъ поробленыхъ на полупаныхъ дверцятахъ шафки, а долото до всѣхъ значковъ влому на скарбонѣ. Сего хлопця увязнено доперва дня 18 серпня с. р. Слѣдство судово карне веде ся, котре дуже тяжко его обвиняе, хочь треба завважати, що орґаны поліційнѣ досыть незручно поступали и поступають при гляданю злодѣя. Пôдозрѣного одного жидка ще не арештовано. Що буде бôльше, донесу.

К.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ситуація въ Чехахъ не змѣнила ся. Старо- и молодо-Чехи не погодять ся нѣколи. Проба помиренья обохъ ческихъ партій не удала ся. Narod. Listy кажуть, що молодо-Чехи нѣколи не згодять ся на то, щобы въ ческôмъ краю були округи нѣмецкѣ и не пристануть на угоду зъ Нѣмцями, хочь бы и за цѣну внутрѣшного языка урядового.

Въ Ротредшіцъ въ Чехахъ ôдбули ся дня 17 с. м. зборы католицко-політичного товариства для Чехъ, на котрыхъ ґр. Ностіцъ мавъ довгу бесѣду о політичнôй ситуаціи и о справѣ угодовôй, а при сѣй нагодѣ згадавъ такожь и про ческій языкъ урядовый. Бесѣдникъ сказавъ, що курія бôльшои посѣлости пристане на угоду, такъ якъ до того дня 26 сѣчня зобовязала ся. Що до уступленя кн. Кароля Шварценберґа и ґр. Клама Мартініца, то сказавъ бесѣдникъ, що то уступленье було бы для него зрозумѣлымъ, але его товаришѣ дуже бы того жалували. Політичну часть своеи бесѣды закôнчивъ ґр. Ностіцъ поглядомъ на заслуги Ріґера. Ôнъ сказавъ, що невдячнôсть, яку заявлено Ріґерови, котрый цѣле свое житье присвятивъ бувъ ческому народови, зашкодила дуже богато поглядови на характеръ Чехôвъ якъ въ краю такъ и за границею.

Майже третій рôкъ минае, якъ міністеръ просвѣты д-ръ Ґавчь выдавъ бувъ розпорядженье зносяче богато школъ середныхъ. Справа ся наробила була свого часу богато крику и выкликала сильну опозицію особливо въ Чехахъ. Въ наслѣдокъ того змушеный бувъ міністеръ поволи ôдкликувати назадъ свое розпорядженье и заводити назадъ особливо въ Чехахъ и на Моравѣ знесени школы. Мѣжь иншими мали бути знесенѣ італіяньска ґімназія въ Ровередѣ и нѣмецка школа реальна въ Штаверѣ. Дотычнѣ громады опирались тому але безуспѣшно. Ажь сими днями появила ся така вѣсть въ урядовôй ґазетѣ вѣденьскôй: Говорять рѣшучо, що высшѣ кляси реальнои школы въ Штаверѣ и ґімназія въ Ровередѣ ôдъ року 1891/92 и дальше будуть на ново заведенѣ. Коли вѣсть та покажесь правдивою, то выде зъ того таке, що розпорядженье міністра просвѣты, котре свого часу тôлько напсувало крови, було зовсѣмъ непотрѣбне и не на мѣсци та що теперь загане вже и послѣдный слѣдъ по нѣмъ.

——

Мабуть зъѣздъ цѣсаря нѣмецкого зъ царемъ буде все таки мимо всякихъ заперечень мати якесь значѣнье політичне, бо инакше годѣ бы пояснити собѣ, для чого бы міністеръ Ґірсъ и нѣмецкій канцлеръ Капріві конферували по кôлька разôвъ зъ собою а ôдтакъ зъ своими монархами. Ґірсъ бувъ заразъ по своемъ приѣздѣ до Нарвы на довшôй авдіенціи у царя а минувши и недѣлѣ конферувавъ три чверти годины зъ Капрівіма. Вчера зновъ конферувавъ Ґірсъ такожь довгій часъ зъ нѣмецкимъ канцлеромъ. Що було предмегомъ сихъ конференцій, розумѣе ся, що того не можна знати, але въ слѣдъ за тыми конференціями появили ся и заразъ въ нѣмецкихъ и англійскихъ ґазетахъ комбінаціи, зъ котрыхъ можна бодай то вносити, що цѣсарь Вільгельмъ старае ся мабуть не лишь удержати миръ, але ще и притягнути Россію на сторону нѣмецку — за яку цѣну и въ якій способъ, того ще не знати. Декотрѣ англійскѣ ґазеты рознесли були вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ предкладае Россіи полагодженье болгарскои справы въ той способъ, що въ Болгарії буде поставленый княземъ кн. Вальдемаръ Даньскій а Греція дôстане часть Македонії, до котрои робить сôвѣ претенсіи. Не трудно пôзнати, що та вѣсть не мае майже нѣякого значѣня. Залагоджувати справу болгарску въ такій способъ, значило бы хиба ставити на порядокъ дневный цѣле всхôдне питанье зъ всѣми побôчными справами и зъ всѣми тыми наслѣдками, котрѣ остаточно дались бы обняти въ двохъ словахъ: „вôйна европейска“. Залагоджувати справу болгарску безъ Болгаръ нинѣ вже нѣякъ не можна, а ôдбирати Македонію Туреччинѣ и придѣляти до Греціи, значило бы змусити Туреччину до борбы о житье и смерть, бо забранье сеи провінціи значило бы тôлько, що выкиненье Туреччины зъ Европы. Комбінацію сю можна отже вже зъ горы уважати не то за неможливу але навѣть за дуже незручно придуману. Друга комбінація выйшла зновъ зъ Вѣдня и появила ся въ нѣмецкихъ ґазетахъ. Тамъ каже ся, що цѣсарь Вільгельмъ выѣхавъ до Россіи, щ бы позыскати царя для европейскои конференціи, котра бы мала теперѣшнѣ непорозумѣня залагодити въ дружный способъ. Въ тôй самôй цѣли мавъ бы ôдбути ся десь въ Австрії зъѣздъ трохъ цѣсарѣвъ и то вже въ найблизшôмъ часѣ може ще въ вересню або найдальше въ жовтню. И за сею комбінаціею мало що промавляе, хочь она на око здаесь бути можливою. Чи конференція европейска чи зъѣздъ монархôвъ не вдѣють нинѣ въ Европѣ нѣчого безъ ôдповѣдноi екзекутивы а всяка екзекутива значила бы заразомъ и вôйну европейску. Одно хиба було бы можливымъ, т. е., коли-бъ чи то конференція европейска чи зъѣздъ монархôвъ ухваливъ яку компензату для Россіи въ Азіи, розумѣесь, на шкоду Туреччины и Россія на то пристала а зрекла ся всякихъ претенсій до Балкану. Але и сего не можна сподѣвати ся а такъ не позбстае нѣчого, якъ лишь приняти за рѣчь певну, що всякій конференція на зъѣздѣ монархôвъ не ôдносять ся до нѣчого иншого, якъ лишь до удержаня мира, о скôлько можна, якъ найдовше. Мабуть все останесь по давному, а лишь мають установити ся условія на пôдставѣ котрыхъ мае бути миръ удержаный до певного часу; що потому буде, о то нѣхто теперь не пытае.

——

Пôсля первѣстноi програмы гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россіи мавъ цѣсарь Вільгельмъ ще вчера выѣхати на конець маневрôвъ пôдъ Ґомонтовомъ а зъ ôдтамъ мавъ поѣхати до Петергôфу, и ôдтакъ назадъ до Нѣмеччины. Вчера отже выѣхавъ цѣсарь дѣйстно до Петергофу, але пôсля вѣстей зъ Берлина сподѣваютъ ся вже завтра приѣзду цѣсаря до Кайпеды (Мемель), значить ся цѣсарь не остававъ бы ся въ Петергофѣ ще черезъ завтра, але выѣхавъ бы вже нинѣ. Зъ Клайпеды, кажуть, пôде цѣсарь на маневры до Льценъ. Дня 27 с. м. рано выѣде цѣсарь зъ ôдтамъ до Почдаму и приѣде тамъ рано дня 29 с. м., де его вже будуть дожидати цѣсарь и князь.

——

Справа именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македонії готова ще стати ся небезпечною для Туреччины. Якъ звѣстно, запротестувавъ противъ сего именованя екуменьскій патріархъ и подавъ ся до димісіи, котрои однакожь султанъ не принявъ. Патріархъ розбславъ ôдтакъ пастырске посланіе до всѣхъ вѣрныхъ и всѣхъ православныхъ епископôвъ въ Греціи, Румуніи, Сербіи и Россіи, въ котрôмъ повѣдомляе ихъ, що подавъ ся до димісіи и представляе, якъ въ прикрôмъ положеню находить ся православна церковь пôдъ турецкимъ панованьемъ. Патріархъ завзывае всѣхъ православныхъ христіянъ, щобы они спѣшили на помôчь пригнетенôй грецкôй церквѣ. Грецкій синодъ мае незадовго выдати ôдозву до всего православного духовенства грецкого, въ котрôй прикаже позамыкати всѣ церкви, закаже ôдправляти службу Божу и удѣляти св. Тайнъ, хиба лишь въ дуже важныхъ случаяхъ, а то все длятого, що православна церковь въ Туреччинѣ знаходить ся въ небезпечности. Зъ Атинъ доносять, що тамъ мае завтра ôдбути ся велике вѣче, котре буде радити надъ именованьемъ болгарскихъ епископôвъ въ Македонії. Кажуть, що на вѣчу явить ся бôльше якъ два тысячѣ Грекôвъ зъ Македонії. Аранжеры вѣча предложать ему резолюцію, взываючу грецке правительство, щобы оно выступило енерґічно въ оборонѣ нарушеныхъ правъ екуменьского патріарха и грецкои народности. Такъ отже розпочалась противъ Туреччины акція на церковнôмъ поли и готова Портѣ наробити немало клопоту; але що она не доведе до нѣякого бôльшого заколоту, то рѣчь бôльше якъ певна.

НОВИНКИ.

— **Зъ руско-народного театру.** Театръ нашъ переѣздить сими днями до Любачева, де дасть перше представленье вô второкъ, дня 26 н. ст. серпня. Въ самôмъ Любачевѣ не богато рускои интеліґенціи, тожь и повинни Русины зъ околицѣ численно являтись въ театрѣ и пôдпомагати руску сцену.

— **Кн. Евстахій Санґушко** приѣхавъ онодгы до Львова и станувъ въ готелю Жоржа. Приѣздъ его стоить, очевидно, въ звязи зъ кризою маршалкôвскою. Вчера конферувавъ кн. Санґушко довшій часъ зъ намѣстникомъ ґр. Баденімъ, а конференція, кажуть, була зовсѣмъ успѣшна. Нинѣ мае намѣстникъ выѣхати въ справѣ кризы маршалкôвскои до Вѣдня Правительство, видко, спѣшить ся зъ полагодженьемъ кризы маршалкôвскои. То ôдчуваe лѣвиця соймова, бо пос. Гросъ скликавъ на день 2 вересня засѣданье клюбу лѣвицѣ, на котрôмъ мае клюбъ уконститууватись и зложити програму акціи.

— **Шѣснацятка руснихъ академикôвъ зô Львова** устроюе вô второкъ дня 16 н. ст. вересня с. р. въ Городенцѣ въ сали театральнôй (будынокъ касиновый) концертъ зъ осьтакою програмою:

1. Вступне слово.
2. Вахнянинъ: У снѣ я снивъ — ôдспѣвае хоръ шѣснацятки.
3. Деклямація.
4. Гунодъ: Серенада, сольо барітонове въ супроводѣ фортепіяну, — ôдспѣвае хоръ шѣснацятки.

5. Лисенко: Та забѣляли снѣги, — ôдспѣває хоръ шѣснацятки.

6. Фортепянъ — сольо.

7. Нѣщиньскій: Закувала та сива зазуля, — въ супроводѣ фортепяну ôдспѣває хоръ шѣснацятки.

Стрôй візитовый або народный. Початокъ о $7\frac{1}{2}$ годинѣ вечеромъ. По концертѣ наступить спôльна вечера и забава. Вступъ ôдъ особы 1 зр., для мѣщанъ и селянъ 30 кр. Ласкавй наддатки приймає ся зъ подякою. Чистый дохôдъ призначеный на будову руского театру народного у Львовѣ.

Цѣль, на яку призначеный чистый дохôдъ, дає намъ запоруку, що Вп. Земляки возьмуть въ сѣмъ дѣлѣ участь зъ Родинами и заохотять другихъ, именно же селянъ, до споможеня сего дѣла народного. И дрôбна лепта запише ся въ памяти народу!

Городенка въ серпню 1890. Зъ комитету: *О. Зенонъ Щухевичъ. — Д-ръ Окуневскій. — М. Дорундякъ.*

Білеты можна набути тыждень передъ вечеркомъ въ канцеляріи Вп. д-ра Окуневского, въ день концерту ôдъ 6-ои годины вечеромъ при касѣ въ сали театральнôй въ Городенцѣ. [Прочй часописи просимо о ласкаве повторенье сего оповѣщеня.]

— **Огнѣ.** Дня 19 н. ст. серпня погорѣли два господарѣ и школа въ Женевѣ коло Глинянъ. Одинъ зъ погорѣльцѣвъ звѣзъ до дому все сѣно и до 200 кôпъ збôжа та якъ разъ тогдѣ, коли скидавъ до стодолы послѣдный снôпъ гречки, побачивъ, що єго хата горить. Того дня по полудни хотѣвъ ôнъ поѣхати до мѣста и убезпечити збôже, а ту єго обôстье погорѣло. — Дня 20 н. ст. серпня погорѣло въ Кієвци коло Жидачева 20 господарствъ до тла. Причина огню — якъ намъ пишуть — була така: Того дня бувъ въ Жидачевѣ торгъ, тожь и всѣ майже погорѣльцѣ були въ Жидачевѣ на торзѣ. Дѣтвора, що лишилась дома, зôйшлась до однои стодолы и тамъ почала печи кукурудзу, а огонь понѣсъ ся въ однôй хвили на верхъ крышѣ а зъ ôдтамъ на сусѣднй газдôвства. Всѣ погорѣльцѣ були найзажиточнѣйшй господарѣ, тому и велика шкода, бо и все сегорôчне збôже погорѣло. — Дня 15 н ст. серпня въ Делѣєвѣ, коло Маріямполя, погорѣли хаты, будынки господарскй и все збôже пяти господарѣвъ. Причина огню така: Хлопчина 5-лѣтный, внукъ одного господаря, розгнѣваный, що не взяли єго на ôдпустъ до Галича, пôдпаливъ сѣрникомъ солому на обôйстю. Шкоду неубезпечену числять на 3000 зр.

— **Справа п. М. Козловского** наближаєсь до кôнця. Сими днями доручено єму актъ обжалованя львôвскои прокураторіи, въ котрôмъ закидаєсь єму провину, що ухилявъ ся ôдъ войсковои службы. Судова розправа ôдбуде ся 14 (26) серпня пôдъ проводомъ сов. Дуневича Якъ мы вже подали, д-ръ Ст. Федакъ принявъ оборону обжалованого и въ тôй цѣли ôднѣсъ ся телеґрафічно до директора ґімназіи въ Калиши, щобы приславъ декретъ принятя п. Козловскимъ россійского пôдданьства и зложеня присяги вѣрности Россіи.

— **Кардиналови Дунаєвскому** має бути доданый propter honorem епископъ-суфраґанъ. Кардиналъ Дунаєвскій предложивъ на се мѣсце кс. Кршеминьского зъ Моравицѣ.

— **Про самоубійство офіцира Іосифа Полячека** въ Краковѣ, зъ причины забитя резервіста Яна Мендера, родомъ зъ Цьвѣкова, 28 лѣтного, жонатого, батька двоихъ дѣтей, розтелеґрафували по всѣхъ дневникахъ. Тымчасомъ рѣчь стоить не зовсѣмъ такъ, якъ подали першй вѣсти зъ Кракова Nowa Reforma зôбравши точнй информаціи такъ справу представляє: Офіцира (лейтнанта) Поллячека (жида) знали всѣ єго товаришѣ зъ того, що ôнъ дуже „остро" обходивъ ся зъ вояками. Въ середу на Болоняхъ, розлюченый на резервіста Мендера, ударивъ єго въ голову, якъ кажуть, ажь два разы, не ôстрьемъ шаблѣ, але рукоятю. Мендеръ оголомшеный упавъ на землю, мовь безъ житя, и такъ не даючого знаку житя завезли єго у возѣ санітарнôмъ до шпиталю ґарнізонового на Вавель. Тамъ доперва удало ся привернути нещастному воякови притомнôсть, однакъ ôнъ лежить ще й доси хорый, хочь житю єго не грозить небезпечнôсть. Офіциръ Поллячекъ, думаючи, що убивъ Мендера, пôйшовъ зъ Болоня до дому, взявъ револьверъ и повернувъ назадъ на Болонье. Тутъ найперше скупавъ ся пôдъ кôпцемъ, ôдтакъ одягъ ся и не припинаючи шаблѣ, стрѣливъ собѣ въ серце и сконавъ на мѣсци.

— **Новый урядъ почтовый** отвираєсь ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. въ Чорнôй коло Устрикъ, пов. лѣського, зъ звычайнымъ кругомъ дѣляня. Звязь почтову буде удержувати дворазова денно ѣзда пôсланча мѣжь Устриками а Лютовисками. До округу доручень нового уряду почтового належати будуть мѣсцевости: Чорна зъ Гарвашомъ и Жолобкомъ та заряды копалень нафты: Friedrich и Anglo Galician Petroleum-Company Limited, зъ Поляны. Для ôдрôзненя доповняєсь назву истнуючого вже въ пов. пільзненьскôмъ уряду почтового на „Чарна коло Пільзна".

— **Доповняючй выборы** одного члена станіславôвскои рады повѣтовои зъ мѣста Станіславова розписало намѣстництво на 11 н. ст. вересня с. р. Выборы ôдбудуть ся пôсля §. 5 орд. выб. черезъ раду громадску мѣста Станіславова.

— **Зъ-пôдъ Ходорова пишуть намъ:** Дня 17 о. м. посвящено нову муровану церковь въ селѣ Малеховѣ коло Роздолу, прилученôмъ до парохіи Берездôвцѣ, поставлену за бл. п. пароха о. Ст. Бѣлиньского, а выкôнчену теперь за адміністраціи о. Ковальского. Акту посвященя довершивъ о. деканъ ходорôвскій зъ другими священиками. Село Малехôвъ годить ся пôднести и похвалити, позаякъ числить ледви 430 душь обряду руского, при тôмъ небогате, а двигнуло церковь муровану котра помѣстить до 300 людей. Велике посвященье зъ ихъ стороны а ще бôльша любовь того, що своє власне Всѣ они сполучились разомъ зъ вôйтомъ и дождались тои радôстнои хвили, складаючи добровôльно безъ конкуренціи жертвы на єго руки на тую высоку цѣль, самй на своѣмъ поли выбудували цегольню и такъ зôбравши потрѣбный матеріялъ, взялись до дѣла. — Много причинивъ ся до сеи церкви ВБлаг. ґр. Кароль Лянцкороньскій, властитель тои мѣсцевости, бо ôнъ жертвувавъ весь камѣнь на фундаментъ и ґонты, ôдтакъ, люструючи въ зимѣ сего року свои добра, поступивъ и до старенькои валячои ся церкви деревлянои въ Малеховѣ зновъ жертвувавъ 300 зр. на докôнченье роботы коло церкви, и рѣчь певна, що єсли-бъ не сей даръ, не були бы парохіяне дôждались такъ скоренько тои радости, яку мають теперь. Честь такимъ Добродѣямъ! Мешканцѣ Малехова, заохоченй тымъ, поспѣшили ся зъ своєи стороны, мимо переднôвку тяжкого въ сѣмъ роцѣ, зъ другими жертвами на украшенье дому Божого и при добрôй воли доказали того, чого надѣялись.

— **Змѣна гербу ґр. Млодецкого зъ Манастирискъ.** Варшавскй ґазеты подають: Папа Левъ XIII задля особистыхъ взглядôвъ и прихильности для ґр. Іосифа Млодецкого, котрый прибувъ до Риму зъ богомольцями, хотячи дати родови Молодецкихъ вѣчну памятку своєи ласки, змѣнивъ имъ вчасти ихъ гербъ Półkozic. Цапокъ лишивъ ся въ гербѣ, але замѣсть ослячои головы, давъ имъ папа льва що спиняє ся на задныхъ ногахъ (символъ имени папы), и двѣ срѣбнй лиліи Печчихъ (гербъ родины папскои). Въ декретѣ папскôмъ згадуєсь про ґр. Млодецкого, пана на дванацяти селахъ въ Украинѣ и въ Манастирискахъ въ Галичинѣ. Гербъ новый помѣщеный пôдъ горностаєвою мантією княжою. — Теперь мусить ґр. Млодецкій старатись о затвердженье сеи змѣны гербу у властей австрійскихъ и россійскихъ.

— **Злодѣѣ на зелѣзницяхъ.** Шайка злодѣѣвъ зелѣзничныхъ розгостилась послѣдными часами найбôльше помѣжь Львовомъ а Волочисками, Берестемъ а Кіѣвомъ, та Казятиномъ а Одесою. Не було майже дня, щобы когось не обôкрали. Але недавно зловили зелѣзничного злодѣя Александра Бєженя, а теперь зновъ зловили єго любовницю Байлу Фрайткопфъ, молоду, принадну и елеґантныхъ маніръ женщину, котра знала заходитись зручно при молодыхъ панкахъ, котрй хотѣли забавитись зъ нею пôдчасъ ѣзды зелѣзницею въ донжуанôвъ. Проворну злодѣйку зловивъ аґентъ австрійскои поліціи, Іосифъ Пєкошиньскій, въ Бродахъ. Фрайткопфъ обôкрала була въ Радивиловѣ якогось п. Ж., забираючи єму мошонку зъ 2.700 рублями готôвки, золотый годинникъ и рôзнй документы. При злодѣйцѣ найдено тй грошй и ôддано ихъ п. Ж.

— **Убезпеченье на житье и ризико на часъ вôйны.** Ôдъ часу введеня въ житье загальнои службы войсковои, а особливо жь закона о загальнôмъ ополченю, пôсля котрого кождый мужчина до 42 року вѣку може бути покликаный на вôйну, занимали ся товариства асекураційнй справою убезпеченя на житье и воєнного ризика. Бо не дасть ся заперечити, що, на случай вôйны, нормальна смертельнôсть, пôсля котрои уложенй суть тарифы оплатнй для убезпеченя житя, мусить о много переступити свои нормальнй границѣ. Ходить проте о се, щобы доля кождои убезпеченои родины була забезпечена по смерти головы родины, ôтця, покликаного на поле битвы, а тымъ самымъ, щобы покликаный на вôйну бувъ певный, що, на случай єго смерти, родина дôстане ôдъ товариства убезпеченый капіталъ; зъ другои-жь стороны ходить и о се, щобы, за для надмѣрнои выплаты, выкликанои наднормальною смертельностію пôдчасъ вôйны, не потерпѣли такожь тй родины, котрыхъ ôтцѣ переступили вже 42 рôкъ житя, отже суть вôльнй ôдъ войсковои службы. Щобы сю пекучу а такъ важну квестію остаточно полагодити, ôдбула ся въ дняхъ 3, 4 и 5 с. м. въ Сальцбурґу конференція товариствъ асекураційныхъ зъ Австро-Угорщины (въ котрôй взяло участь и Товариство взаимныхъ убезпечень въ Краковѣ). Ся отже конференція мала на цѣли справу остаточно порѣшити и получити якось справу воєнного ризика зъ нормальнымъ убезпеченьемъ на житье. Конференція полагодила сю справу и довела до того, що кождый мужчина, котрый убезпечить ся въ товариствахъ асекураційныхъ австро-угорскихъ, починаючи вже ôдъ 1 сѣчня 1891 р., а обовязаный до службы войсковои, буде вже убезпеченый и на случай вôйны не доплачуючи навѣть за ризико т. зв. преміи воєннои. Капіталъ, забезпеченый обліґаторично на случай вôйны, єсть обмеженый до 5000 зр., а выплата убезпеченого капіталу зависѣти буде ôдъ условя, щобы убезпеченье тревало якійсь часъ ще передъ вôйною, а не було заключене ажь пôдчасъ вôйны. Тіи же, що суть изъ стану и заводу войсковыми, мають за убезпеченье на случай вôйны доплачувати до преміи нормальнои малу, додаткову премію воєнну. Такими отже рѣшенями полагоджено квестію воєнного рижика.

— **Електричнôсть и рôльництво.** Знана се рѣчь, що електричнôсть вплыває дуже користно на зрôстъ ростинъ; однакъ до теперь уважано всякй пробы зъ електричностію въ тôмъ напрямѣ за забавку, и не роблено нѣякихъ поважнѣйшихъ дослѣдôвъ. Доперва недавно зачали надъ тымъ застановлюватись, а француска фахова часопись, La lumiére electrique, подає ось якй цѣкавй результаты. Подѣлено певну скôлькôсть зерна на двѣ части, намочено одну и другу у водѣ а опôсля одну часть зерна наелектризували тымъ, що на двѣ мінуты пôддали пôдъ вплывъ електричного току. Потôмъ засѣяно рôвночасно електризоване и неелектризуване зерно на однôмъ и тôмъ самôмъ загонѣ, лишь ôдъ себе окремо, на земли однаково справленôй. Показало ся, що зерно неелетризоване потребувало майже два разы такого часу до выкôльченя, якъ електризоване. И такъ потребувало до кôльченя неелектризоване жито 5 днѣвъ, фасоля 6 днѣвъ, горохъ 4 днѣ; а електризоване жито лишь 2 днѣ, фасоля 3 днѣ, горохъ $2\frac{1}{2}$ дня. Ростины зъ зеренъ електризованыхъ були лѣпше, мôцнѣйше розвиненй якъ зъ неелектризованыхъ, але збôръ бувъ однаковый. — За те при другôй пробѣ результатъ бувъ уже инчій. По обохъ бокахъ загону повсаджували въ землю цинковй и мѣдянй плыты, получили ихъ дротомъ такъ, що зробили батерію въ земли, а токъ переходивъ черезъ весь загôнъ. Сей загôнъ обсѣяли рôвночасно зъ другимъ неелектризованымъ загономъ, а ростины зъ загону наелектризованого були не лишь сильнѣйшй, але и плоды були безъ порôвнаня лѣпшй. Сю пробу повторили ще разъ на бôльшй розмѣры а успѣхъ бувъ ось якій. Высѣяно на обохъ загонахъ по 430 мѣръ жита а 480 пшеницѣ. Зъ звычайного загона зôбрали жита 2565 зерна и 5600 соломы а пшеницѣ 2560 зерна и 5000 соломы; на наелектризованôмъ загонѣ зôбрали жита 3280 зерна, и 8960 соломы, а пшеницѣ 4000 зерна и 5080 соломы. Показало ся дальше, що на наелектризованôмъ поли зôгнило бульбы лишь 5%, наколи на звычайнôмъ однаково управленôмъ загонѣ и въ тôмъ самôмъ часѣ зôгнило бульбы до 40% а пересѣчно 25%. Рôзниця отже велика. Такй самй пробы робили и зъ бураками, та й показало ся, що на наелектризованôмъ поли бураки зовсѣмъ не псували ся. Може бути, що запомочію батерій електричныхъ можна буде повести въ рôльництвѣ успѣшну борбу зъ рôзными шкôдниками, котрыхъ число що-разъ бôльшає, а котрй нищать ростиннôсть. Вплывъ електричности не повиненъ нѣкого чудувати, бо рôльники знають, що пôдчасъ лѣтъ, коли панують часто бурѣ, збôръ плодôвъ буває далеко лѣпшій, нѣжь пôдчасъ лѣтъ безбурныхъ. Штучне выдобуванье електричности на поляхъ має бути такъ дешеве, що зовсѣмъ оплатить ся.

— **Гиґієнічнй ôдносины въ Австріи.** Центральна комісія статистична подала такй даты що-до ôдносинъ гиґієнічныхъ въ р. 1887 въ Австріи: Число шпиталѣвъ збôльшило ся о 11 заведень, але и число недужихъ побôльшило ся о 6001, с. є. о 2 прц. бôльше якъ въ р. 1886. Зъ недужихъ выйшло изъ шпиталѣвъ 67 прц. уздоровленыхъ, 16·1 зъ полѣпшенымъ здоровльемъ, 5·8% невылѣчимыхъ, а 10·3 прц. вымерло. Зъ цѣлого числа шпиталѣвъ належало 52 шпиталѣвъ до стоваришень духовныхъ, котрй въ своѣй статистицѣ выказують 32.344 хорыхъ. — Зъ головнѣйшихъ недугъ занимає сифілісъ перше мѣсце, бо було ажь 20.522 хорыхъ, ôдтакъ сухоты, 17.780 хорыхъ. Однакожь процентъ помершихъ на сифілісъ выносить лишень 0·31, наколи на сухоты вымерла третя часть всѣхъ недужихъ примѣщеныхъ въ шпиталяхъ.— Въ 23 публичныхъ а въ 5 приватныхъ заведеняхъ для божевôльныхъ було 13.441 хорыхъ умысловыхъ; въ порôвнаню зъ р. 1886 зросло се число о 6·2 прц. Зъ того числа выпущено яко вылѣченыхъ 9·4 прц., невылѣченыхъ 15·4 прц., а 11·7 прц. вымерло. Божевôльныхъ непримѣщеныхъ въ шпиталяхъ начислили на 20.739. — Щодо загальнои смертельности, то она де-що зменшилась. А що загальне пересѣчне число помершихъ въ цѣлôй державѣ выносило ще 3155 на 100.000 мешканцѣвъ, то се тому, що смертельнôсть въ Галичинѣ и на Буковинѣ була незвычайно значна. — Переходячи до поодинокихъ хоробъ, бачимо, що на 100.000 мешканцѣвъ число помершихъ на ôспу выносить 44, на тифъ 67, на шкарлятину 72, на коклюшь 99, на задавку (анґіну) и діфтерію 162 Сй двѣ послѣднй недуги мали найбôльше жертвъ, особливо въ Галичинѣ, Шлеску, Гориціи, найменше въ Тироли и Форальберґу, въ Каринтіи и обохъ Австріяхъ. Коклюшь лютивъ ся сильно въ Галичинѣ, Краинѣ и Шлеску, ôспа въ Тріестѣ и Дальматіи. Случаѣвъ холеры nostras було 147. Смертельнôсть въ сухотахъ вынесла 389 на 100.000 мешканцѣвъ; въ запаленяхъ знарядôвъ ôддыховыхъ 309, изъ старости 292, зъ катару кишокъ 141, зъ пораженя мозкового 73, зъ рака 50, а зъ водобоязни померло въ Австріи 49 осôбъ.

— **Найновѣйша и найдивогляднѣйша брошура о Бісмарку.** Въ Копенгазѣ появилась брошура пôдъ заг.: „Мысли о Бісмарку. Політичнй афоризмы М. Бевзеса въ Копенгазѣ." Брошура ся выкликала въ Берлинѣ гомеричный смѣхъ своими дивоглядными поглядами, комбінаціями та пропозиціями. Досыть навести, що авторъ пропонує поставити Бісмаркови въ кождôмъ мѣстѣ инакшій памятникъ. Н. пр. въ Гамбурзѣ повиннй поставити памятникъ въ видѣ моряка нѣмецкои державы зъ кермою державного корабля въ руцѣ; въ Гаґенъ треба упамятнити Бісмарка яко св. Севастіяна изъ стрѣлами въ тѣлѣ. Майже на кождôй сторонѣ плаче авторъ ревными слезами надъ димісією кн. Бісмарка, бо Бісмаркъ бувъ бы перевѣвъ ще законъ о баніціи соціяльнои демократіи, бувъ бы зробивъ право выборче доступнымъ доперва ôдъ 30 року житя, щобы „молодй люде, котрымъ ще лиця червонѣють ôдъ пôдофіцирскихъ пощочинъ, не приходили до урны выборчои". А вжежь смѣлеи оріґінальне єсть порôвнанье кн. Бісмарка зъ Фридрихомъ II. „Зъ хорта Фридриха Великого ставъ ся Тирасъ, зъ дискретнои склянки Мадеры кружка фільософічного Сансуссі парляментарный збанокъ пива „Пшоръ" (der parlamentarische Pschorr krug), изъ складного капелюха пасованого „старого Фрица" величезный капелюхъ зъ великими берегами кн. Бісмарка, зъ лагôднои гры на флетѣ въ Сансуссі голосный концертъ 80-ти трубачѣвъ, що на розказъ цѣсарскій выгравають въ Почдамѣ на замку финьскй фанфары зъ часôвъ 30-лѣтнои вôйны, замѣсть вонѣючои табаки, що падала изъ срѣбнои табакерки на делікатнй жаботы укоронованого фільософа, теперь взносять ся великй клубы дыму зъ люльки въ Фрідріхсруге. Зъ пахучои, повнои кокетеріи и бьючои ґеніємъ старости рококо, мы вступили зъ нашими політичными символами и атрибуціями у вѣкъ силы и реалізму." Ôдносины кн. Бісмарка до цѣсаря такъ представляють ся въ „політичныхъ афоризмахъ" автора: „Бісмаркъ разомъ зъ Прусаками сплодивъ Ґерманію. Нѣмеччина єсть єго донькою и въ тôмъ змыслѣ єсть ôнъ тестемъ цѣсаря; (!) суть ôдносины историчнй, котрй повиннй поясняти неодно прикре и терпке слово, котре пôдчасъ єго димисіи выйшло, способомъ зовсѣмъ природнымъ." — Авторъ брошуры уважає число 3 за дуже важне въ житю ексканцлера. Ôнъ каже: „Дивно, якъ важну ролю ôдграває число 3 въ житю Бісмарка. Въ гербѣ родиннôмъ находить ся напись: In trinitate robur, дальше трилистъ конюшины и 3 листки дубовй; въ карикатурахъ рисують єго зъ трема волосками; має троє дѣтей: Герберта, Вільгельма и Марію; єсть докторомъ трехъ факультетôвъ; провадивъ 3 вôйны, заключивъ 3 разы миръ; єсть авторомъ зъѣзду 3 цѣсарѣвъ; єсть авторомъ тридержавного союза; удержувавъ ôдносины зъ трема політичными сторонництвами: народно-ліберальнымъ, консервативнымъ, и ультрамонтаньскимъ; служивъ 3 цѣсарямъ и черезъ цѣле своє житье боронивъ 3 идей: идеи прускои, нѣмецкои и идеи загального мира. Може ще той великій мужь, зъ котрого судьбою такъ дивно вяже ся число 3, буде тѣшити ся найлѣпшимъ здоровльемъ, якъ досягне довгій вѣкъ 3 × 33." — На гробѣ Бісмарка припоручає авторъ вырыти слѣдуючу напись: Der Du streitend uud siegreich vor vier Hohenzollern herzogst, Herzog von Hohenzollern seiest Du genannt! Зъ брошуры довѣдуємо ся дальше, що христіянізмъ Бісмарка не мавъ въ собѣ нѣчого романьского, анѣ ґотицкого, ôнъ бувъ вѣруючимъ интензивно але вѣруючимъ en masse. — „Безъ Мефістофеля — пише дальше авторъ брошуры — Фавстъ нѣколи бувъ бы не побачивъ хорошои Єлены, такъ само й Бісмаркъ бувъ бы не сотворивъ нѣколи такои Ґерманіи, яка рисувалась передъ єго окомъ, єсли бы не записавъ ся бувъ мовь-бы чортови, еґоізмови поодинокихъ сторонництвъ." „Бісмаркъ має стать Михайла Анджеля, краски Рембрандта, шиковнôсть Шекспіра, звуки Бетовена." Авторъ мабуть въ божевôльствѣ доходить до слѣдуючого порôвнаня: „Бісмаркъ єсть могучимъ львомъ, Бенінґзенъ гнучкою пантерою, Равхгавтъ добрымъ конемъ господарскимъ, Гаммерштайнъ упертымъ цапомъ, Айнернъ швидкимъ хортомъ, Бамберґеръ павомъ, любуючимъ ся въ своѣй бесѣдѣ, Рікертъ галасуючимъ бомкомъ, Евгеній Ріхтеръ пристрастнымъ и уоруженымъ великими рогами бараномъ державнымъ (Reichswidder), Мункель песикомъ, Маєръ потѣшнымъ пудлемъ, Кремеръ блохою, скачучою зъ одного сторонництва до другого, Вірховъ глубоко ученымъ флямінґомъ, Штекеръ галасуючою осою, Лібкнехтъ смердячимъ стервомъ, шакалемъ." — Бісмаркъ мавъ бути зворушенымъ „за тôлько доказôвъ величаня" и за прысланье брошуры сердечно подякувавъ авторови листомъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада Тулавы, нов. снятиньского одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Дня 4 н. ст. вересня ôдбудесь въ Успеньскôй церкви у Львовѣ вѣнчанье п-ы Михайлины Гушалевичѣвнои, доньки высл. катихита рускои ґімназіи, зъ п. Петромъ Янкевичемъ, укôнченымъ богословомъ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Carbolineum.** Теперь появляє ся въ торговли такъ богато препаратôвъ карболіновыхъ, котрй нѣчого не мають спôльного зъ правдивымъ карболінеумъ, крôмъ єго назвы, тому треба приглянутись, якй прикметы повинно мати добре и успѣшне карболінеумъ. Пôдъ назвою „carboliunem" розумѣємо олѣй до консервованя дерева, котрый приспорює тому дереву потрôйну або почвôрну тривкôсть и хоронить єго ôдъ грыба, гнитя та хробôвъ. Щобы ôдповѣсти тымъ вымогамъ, мусить carbolineum: 1. мати о скôлько можь высокій спеціфічный тягаръ, щобы своєю важкостію могло якъ найглубше въ дерево проникати; 2. бути достаточно ховзке, щобы не давало ся легко змывати дощемъ; 3. нищити бѣлковину дерева, убивати зародишѣ низшихъ орґанізмôвъ и перешкаджати розвиткови ферменту кислового. — Всѣхъ отсихъ прикметъ не мають тй „такъ знанй carbolineum" зъ малымъ спеціфічнымъ тягаромъ, тому и остерѣгаємо передъ такими.

Знаменитымъ препаратомъ єсть Bartel-a Original Carbolineum, котре продає фірма Michael Bartel u. C-ie in Wien X., Keplergasse 20. Се карболінеумъ єсть то тяжкій товстый олѣй, спец. тягаръ 1·14, не єсть нѣ ѣдовитымъ нѣ небезпечнымъ для огню, и помазавши дерево нимъ мовь покостомъ, надаєсь брунатну краску та 3—4 кратну тривкôсть дереву. Предметы помазуєсь въ лѣтѣ зимнымъ, а въ зимѣ теплымъ карбалінеумъ якимъ небудь пензлемъ. Додавши красокъ мінеральныхъ, можна мати всѣлякои краски помазаня. Въ горячихъ мѣсяцяхъ лѣтныхъ, уживши карболінеумъ по стайняхъ, десінфекціонує ся нимъ и хоронить ся худобу передъ заразливыми недугами. Зелѣзо хоронить оно передъ ржою, а и дерево помазане не кусають звѣрята домовй. Такожь знаменито дѣлає на вохкôсть въ стѣнахъ, при чôмъ єсть оно и дешеве и выдатне, бо 1 клґ. можна помазати 5—6 кв. метрôвъ. Поручаємо нашимъ читателямъ, спроваджувати се знамените средство.

Телеграмы „Дѣла".

Нарва 22 серпня. Оба монархи выѣхали нинѣ вечеромъ до Петергофу.

Парижь 22 серпня. Президентъ Карно принимавъ россійского посла Моренгайма, котрый вручивъ єму ôдъ царя ордеръ св. Андрея. Наспѣла тутъ вѣсть, що межи Санъ-Сальвадоромъ а Ґватемалею наставъ миръ. Законный віцепрезидентъ въ Сальвадорѣ д-ръ Аяля має перевести выбôръ нового президента.

Копенгаґа 22 серпня. Принятье австрійскои ескадры булы величаве. На принятю на австрійскмôъ корабли „Рудольфъ" були даньскй князѣ Христіянъ, Кароль и Вільгельмъ, міністеръ вôйны, міністеръ маринарки и цѣле посольство австрійске.

Христіянія 22 серпня. Погорѣлцямъ мѣста Гаммерфестъ жертвувавъ нѣмецкій цѣсарь 100.000 марокъ.

Кілъ 23 серпня. Дня 2 вересня сподѣвають ся тутъ приѣзду нѣмецкого цѣсаря на повитанье австрійскои ескадры. Дня 3 вересня ôдбуде ся тутъ велика нарада австрійскои и нѣмецкои фльоты.

Берлинъ 23 серпня. Post доносить, що цѣсарь Вільгельмъ написавъ свого часу письмо до цѣсаря австрійского о димісіи кн. Бісмарка на 36 сторонахъ, въ котрôмъ все пояснивъ та забезпечивъ важнôсть союза и на будуче.

Брукселя 23 серпня. Вѣче гôрникôвъ, въ котрôмъ взяло участь 20.000 людей, ухвалило страйкъ, скоро не буде заведене загальне право голосованя.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

РЕСТАВРАЦІЮ

въ Готели Анґлійскôмъ у Львовѣ перенявъ я у власный зарядъ и постаравъ ся о смачну и здорову кухню, пиво пильзиеньске на склянки, вино въ найлѣпшихъ родахъ; — для кружкôвъ замкненыхъ 2 кабінеты. Стравы подають ся цѣлй и малй. Порціи по цѣнахъ умѣреныхъ.

Зъ поважаньемъ

Михайло Липиньскій.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Вже выйшли

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.

Набути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

ИВАНЪ ЛОБОСЪ

годинникарь

перше А. ВАЙҐЕЛЬ

у Львовѣ улиця Театральна число 16,

поручае свôй богатый

складъ годинникôвъ

золотыхъ, срѣбныхъ и стѣнныхъ

спроваджуваныхъ зъ перворядныхъ фабрикъ, по цѣнахъ найумѣреннѣйшихъ. 3576

Направу всякого рода годинникôвъ, граючихъ машинъ, а такожь ôдсвѣженье антикôвъ выконуе сôстно и пôдъ ґарантією.

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (11—16)

помазанй парканы, будынки, магазины, возы, знаряды господарскй, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, нсутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлае десінфекційно. 1 Кільо выстае на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантуе ся знаменитый выробъ.**

5 кільовй высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр. 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р).

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріацкій ч. I пôдъ „Пряхою“.

Чисто ляній полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.
Вебы тонкй сырй и апретованй ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.
Полотна на простирала, незшиванй, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр.
Готовй простирала полотняній 215 довгй 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушаики ляній ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотняній до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.
Скатерти ляній ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы ляній ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 2—7
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр. за тузинъ.

Такожь поручае ся великій выбôръ краевыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зегельтухôвъ и т.п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляе ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріацкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

Укôнчена семинаристка

обôйме приватну лекцію (безъ ґры на фортепіянѣ). Вѣдомôсть: Довге Калуске, п. Калушь.

Для Всечестного Духовенъства

поручае всякй прикрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ.

3604 5—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже нискихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнах поручае ново отвореный магазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЬ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріацкій число 8.

3515 1—10

CARBOLINEUM Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить его ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстае на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылае ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштуе вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (26—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

Торговля паперу и приборôвъ школьныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручае магазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто ляній, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоньшй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшй на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоньшй тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высылае пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

8—16 въ Корынѣ, коло Коросна.

Вдова по священику

приймае пп. ученикôвъ высшои ґімназіи на харчь и мешканье. **Львôвъ, ул. Ôрменьска ч. 29, III поверхъ.** 3614 2—2

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будôвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи ґонтовй, парканы и штахеты, есть **рафінованый олѣй нафтовый**, бо мае ту нобру прикмету, що дуже легко, всякае въ сухій матеріялъ деревляный, а щільно замыкаючи его отворы, охороняе его ôдъ никôдного вилыву воздуха а найбôльше хоронить ôдъ вохкости, и не дудскае пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати его тамъ, де матеріялъ на постôйне дѣланье воздуха и вохкости есть выставленый, та и найлекше пôдпадае псованю. Такожь до запускання або покостованя всякого деревляного матеріялу надае ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо мае ту важну прикмету що есть **выдатнѣйшимъ** и безъ порôвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільограмѣ **дешевшимъ** ôдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняе краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна его користно уживати за дешеве средство до першого ґрунтованя пôдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільоґрамъ олѣю нафтового коштуе **12 кр.** При бôльшôмъ же ôдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільоґрамъ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

МАШИНЫ до ШИТЯ Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговй зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 30 до 60 зр.

„ ручнй зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готôвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ есть пайдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ІОСИФЪ ИВАНИЦКИЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львôвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тй самй, якй аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американьскй, бо дôстають за се 20 зр. ôдъ кождои продани машины. 3575

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічнаго, двотыжденвникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвч. року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Рôкъ основаня 1822.

Josef Ortner

WIEN

Sechshaus, Wienflussgasse 11.

Фабрика клею.

Поручае всякй роды клею безъ товщу и квасу въ найлѣпшôй якости.

3424 (11—12)

МУЖЕСКУ БЕЗСИЛЬНÔСТЬ

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недуґъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцевъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІҐП ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй ізолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 25—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 40—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнний, такожь запасшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибуютъ аркушѣ купоновй до

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлае зъ подивленя ґôдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей способôъ, що не лишаесь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищуе кухнѣ основно ôдъ швабôвъ.

Усуваe заразъ всякй молѣ.

Увôльняе якъ найскорше ôдъ мухъ.

Хоронить нашй звѣрята домашнй и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ôдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продае ся лишь въ самôмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ орігінальныхъ фляшкахъ можна дôстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ôдтакъ можна дôстати: у Львовѣ и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенй плякаты Захерля; такожь

въ Народнôй Торговли и єи філіяхъ въ Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ. 3561 8—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 182. Львôвъ, Понедѣлокъ 13 (25) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Руска справа а польска праса.

IV.

Згода, а радше modus vivendi, межи Русинами и Поляками въ Галичинѣ єсть, якъ мы вже згадали, дѣло трудне, але оно зовсѣмъ не єсть неможливе, а варте, щобы, помимо дотеперѣшныхъ неудачь, все ще пробувати до него довести. То не ходить о кôлькасотъ интеліґентныхъ Русинôвъ, — якъ каже авторъ листôвъ въ Przegląd-ѣ — але йде о звышь пôвтретя міліона руского и майже стôлько-жь польского народу. Потребу згоды ôдчувають оба народы и се признавали неразъ ихъ репрезентанты. Але помимо того ôдчуваня и того признаваня нѣщо для неи не дѣє ся, и взаємины межи обома народами стають що-разъ майже гôршими, замѣсть ставати лучшими.

Трудности зъ переведеню згоды суть въ теперѣшнôй хвили передовсѣмъ субєктивнои натуры: не легко знайде ся въ однôмъ и другôмъ народѣ, хто бы взявъ на себе ініціятиву въ тôй справѣ. У Русинôвъ се дѣло непопулярне, и оно мусить бути такимъ пôсля дотеперѣшного розвою рускихъ взаєминъ зъ Поляками. Мы згадали высше о неудалôй акціи угодовôй Лаврôвского. По тôй неудачи годѣ було, щобы знайшовъ ся другій Русинъ, котрый бы хотѣвъ въ подôбный спосôбъ акцію угодову розпочинати; але було кôлькохъ людей, котрѝ оказували прихильнôсть для угоды и давали бôльше або менше выразно до пôзнаня, що евентуальну ініціятиву зъ польскои стороны приймили бы радо. Такими були послы Качала, Романчукъ и Озаркевичь. Качалу самѝ-жь Поляки выбрали до рады державнои, Озаркевича въ р. 1885 польскій комітетъ выборчій поставивъ такожь своимъ кандидатомъ, а Романчука Поляки, хоть єго нѣчимъ не приєднували, узнавали довшій часъ за проводиря тыхъ Русинôвъ, щó суть угодѣ зичливѝ. Але видко, що зъ польскои стороны до угоды, до якого-небудь увзглядненя пекучихъ потребъ и правъ Русинôвъ зовсѣмъ не було охоты, бо поступованьемъ своимъ зразили одного за другимъ и заганяли ихъ що-разъ бôльше въ противне становище. Правда, що угодовыхъ слôвъ посыпало ся немало, але коли приходило до якого-небудь дѣла, дѣло стануло все въ яркôй суперечности зъ словами. А вже-жь Поляки не можуть сказати, що рускѝ провôдники коли-небудь дали пôдставу до припусканя, що на нихъ не можна спустити ся; вправдѣ авторъ листôвъ въ Przegląd-ѣ каже, що „ôдъ нинѣшныхъ провôдникôвъ рускихъ не можна сподѣватись, що слово разъ дане буде додержане“, але сего твердженя свого не годенъ нѣ найменшимъ фактомъ пôдперти. Та й взагалѣ Поляки лишь оденъ фактъ наводять, и то ще зъ передъ 29 лѣтъ, де Русины мали не додержати свого слова, именно умову межи ними а епископомъ Литвиновичемъ и крилошаниномъ Куземскимъ що-до выступованя Русинôвъ въ радѣ державнôй. Не знаємо, чи и о скôлько закиды польскѝ що-до тои умовы суть оправданѝ; але то твердимо рѣшучо, що пôзнѣйшѝ провôдники Русинôвъ не то нѣколи нѣякого слова не зломили, але и не дали нѣякого поводу, щобы щось такого можна о нихъ припускати.

Поляки, розважаючи справу угоды, повиннѝ на двѣ рѣчи именно взглядъ мати. Одно, що Русины не суть въ такôмъ примусовôмъ положеню, зъ котрого угода зъ Поляками була бы для нихъ єдинымъ выходомъ. Мы згадали вже высше, що интересъ державный Австріи мусить колись довести до инакшого трактованя рускои справы, а въ Россіи, що проба зъ конституційнымъ устроємъ державы, проба порозумѣня межи украиньскими Русинами а ліберальными Великоруссами ще не роблена. Друге, що Поляки не стоять супротивъ Русинôвъ якъ держава до одного зъ народôвъ державы (инакшимъ було бы ихъ становище, коли-бъ Галичина була польскою державою, хоть-бы н. пр. въ тôй мѣрѣ якъ Угорщина), але якъ нарôдъ до народу (въ непольскôй и нерускôй державѣ) зъ зовсѣмъ рôвными правами. Бо они повиннѝ увзгляднити и то, що Галичина, окрôмъ Освѣцима, Затора и Кракова, ревіндикована була Австрією яко рускій край, и що въ тôмъ же рускôмъ краю число жителѣвъ рускихъ єсть далеко значнѣйше якъ польскихъ. Зъ другои-жь зновъ стороны Русины мусять увзглядняти теперѣшнѝ, фактичнѝ, реальнѝ обставины, а межи иншими и то, що Австрія, вытисена зъ Нѣмеччины и зъ Италіи и змушена звернути ся на всхôдъ, не може въ теперѣшныхъ до ôдбудовуваня Польщѣ дорогою повстаня зовсѣмъ неспосôбныхъ Полякахъ видѣти, такъ якъ перше, елементъ революційный и собѣ неприязный а въ Русинахъ видѣти єдину свою пôдпору на всходѣ.

Згода Полякôвъ зъ Русинами єсть для обохъ сторôнъ потрѣбна, обѣ въ нѣй мають зарôвно интересъ. Але за далеко бы було, якъ-бы угоду робити на загальнôмъ польско-рускôмъ ґрунтѣ, заключати пактъ якоись новои уніи, якъ хоче Trybuna. Се и не можливе и непотрѣбне. Русины и давнои уніи не узнають и она въ практицѣ не принесла користныхъ наслѣдкôвъ, навѣть для Полякôвъ, хиба що имъ дала и дає ще нинѣ претенсію на нерозлучнôсть Руси зъ Польщею. Таку угоду не управненѝ заключати анѣ галицкѝ Русины анѣ галицкѝ Поляки, а заключена она не давала бы и найменшои поруки анѣ загального узнаня анѣ тревалости. Нинѣ може ити тôлько о угоду на основѣ галицко-австрійскôй, а навѣть коли-бъ можна довести лише до злагодженя теперѣшныхъ просто незносныхъ взаєминъ въ Галичинѣ межи обома народами, то и се вже було бы велике и спасенне дѣло. Решту лишѣмъ будучности.

Є двѣ дороги на закôнченье польско-руского спору. Одна, на котру вступивъ бувъ Лаврôвскій, т. є. заключенье формальнои угоды, якъ то стало ся н. пр. межи Угорщиною а Долитавією, межи Угорщиною а Хорватією, якъ пробує ся межи Чехами а Нѣмцями. Така угода на довшій часъ усталила бы взаємины Русинôвъ и Полякôвъ, се була бы отже дорога найлучша, найбôльше пожадана. Ініціятиву мусѣли бы теперь зробити вже Поляки, якъ и фактично зробивъ бувъ таку ініціятиву колишный посолъ Камѣньскій, а хотѣвъ робити и пок. Кжечуновичь. Зъ рускои стороны можуть сподѣвати ся прихильного принятя. Внесенье угодове могло бы бути и цѣлкомъ загально сформуловане, а ôдтакъ вже ôдшукано бы въ архивахъ соймовыхъ спеціялізоване внесенье Лаврôвского и елябораты угодовои анкеты, и на тыхъ пôдставахъ вело бы ся дѣло. Чи знайде ся однакожь межи теперѣшными польскими послами такій смѣлый політикъ-ініціяторъ, а дальше, чи знайде ся бôльшôсть въ соймѣ для тои справы? Не знаємо, але сумнѣваємо ся.

Друга дорога дальша и повôльнѣйша, але задля того може и лекша. Ініціятива выйде, а властиво вже ôдъ шѣстьохъ лѣтъ выходить ôдъ Русинôвъ. Рускѝ послы въ соймѣ ставляють внесеня, конкретнѝ жаданя въ справахъ національныхъ, жаданя дуже умѣренѝ, що мусѣли признати за ихъ першимъ появленьемъ навѣть такѝ шовіністичнѝ орґаны польскои прасы, якъ Dziennik Polski. Доси однакожь тѝ внесеня стрѣтили тôлько — прихильнѝ фразы, котрѝ, при супротивныхъ имъ дѣлахъ, замѣсть приєднати Русинôвъ, тôлько ще бôльше вразили ихъ. Нехай же бодай разъ польска бôльшôсть соймова докаже дѣломъ, що она хоче згоды зъ Русинами, — тогды прийде черга и на Русинôвъ доказати свою згôдливôсть, котру они зазначили ще на початку минувшого періоду соймового. А чейже Поляки не потребують бояти ся, щобы черезъ одно дѣло справедливости вже захитала ся ихъ перевага въ краю! Нехай зроблять ту пробу, котра ихъ поставить на иншôмъ становищи супротивъ Русинôвъ, краю, державы и другихъ народôвъ, супротивъ навѣть заграницѣ. Скоро бы першѝ леды проломились, дальше дѣло пôшло бы лекше, а ишло бы тымъ успѣшнѣйше, чимъ бôльше одна и друга сторона выстерѣгала бы ся всего, щó противну сторону могло бы кривдити або хочь дразнити.

Очевидно, що при сѣй чи тôй дорозѣ угоды велика роля припала бы на правительство. Правительство могло бы навѣть и само, безъ ініціятивы и безъ участи Полякôвъ, найбôльшу часть належныхъ правъ Русинамъ дати и положенье Русинôвъ зовсѣмъ змѣнити. Єсли теперь ще сего не робить, то вздержує єго именно взглядъ на Полякôвъ. Очевидно отже, що оно радо и сейчасъ заапробує для Русинôвъ все, на що згодять ся обѣ народности. Фактъ несанкціонованя ухваленого соймомъ на внесенье ґр. Войтѣха Дѣдушицкого закона, пôсля котрого и польскѝ ученики въ середныхъ школахъ обовязанѝ бы були учити ся руского языка, о скôлько выразно не зажадали бъ звôльненя ôдъ того обовязку, не єсть ще зовсѣмъ противнымъ доказомъ.

— —

На сѣмъ кôнчимо теперь. Мы старали ся писати якъ найобєктивнѣйше, найспокôйнѣйше и найумѣренѣйше. Чи намъ то всюды вповни удало ся, нехай судять люде безсторонни̂. Чи нашѝ слова, до котрыхъ мы були вызванѝ, мати будуть якій додатный результатъ, не знаємо; на всякій спосôбъ мы своє зробили...

Загальнѝ Зборы товар. Просвѣта.

(*Конець.*)

Мы вже попередъ сказали, що изъ предметôвъ нарадъ, якѝ будуть оговорюватись на Загальныхъ Зборахъ въ Коломыи дня 16 (28 н. ст.) серпня, займають теперь два: будова власного дому „Просвѣты“ у Львовѣ и проєктъ п. Олександра Колессы о змѣнѣ статута товариства „Просвѣта“ въ такій спосôбъ, щобы на основѣ змѣны статута мôгъ наступити перестрôй читалень рускихъ.

Що-до першои справы, т. є. будовы власного дому „Просвѣты“ — то се рѣчь загалови Русинôвъ не нова, она вже була пôдношена на Зборахъ яко бажанье членôвъ товариства, она стала и популярною, бо вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ вплывають на тоту цѣль складки изъ краю. Товариство „Просвѣта“ посѣдає уже изъ власного дорôбку и зъ леґатôвъ такій капіталъ, що зъ нимъ можна бы вже зважитись на будову гарнои каменицѣ, въ котрôй по-при ню помѣстились бы и другѝ руско-народнѝ товариства, оплачуючѝ що-рôчно чиншѣвъ значну суму. Осѣвши у власнôмъ домѣ, „Просвѣта“ зможе скорше устроити ся зъ бібліотекою (спеціяльно до исторіи и літературы рускои) и зъ музеємъ, котрого потреба такъ дуже даєсь ôдчувати. Зволѣкати зъ будовою дому ще и зъ того взгляду було бы непорадно, що остатными роками запанувавъ у Львовѣ дуже великій рухъ будôвляный и зъ кождымъ рокомъ труднѣйше буде знайти ôдповѣдне мѣсце пôдъ будынокъ. Длятого не сумнѣваємо ся, що Зборы не завагають ся анѣ на хвилю дати выдѣлови повномôць почати, при сприяючихъ условіяхъ, будову дому „Просвѣты“.

Що-до другои справы, т. є. змѣны статута „Просвѣты“ пôсля проєкту академика п. Ол. Колессы, то наводимо головнѝ точки того проєкту:

„Товариство „Просвѣта“ має своє центральне мѣсце пробуваня у Львовѣ, а дѣяльностію своєю обôймає усе руске населенье Галичины.

Цѣлею товариства є дбати про пôднесенье просвѣты и добробыту народу.

Щобы сю цѣль осягнути, має товариство:

а) закладати „Читальнѣ Просвѣты“;
б) выдавати книжки и часописи популярнѝ въ языцѣ рускôмъ;
в) закладати спôлки рôльничо-господарскѝ и промыслово-торговельнѝ, касы щадничѝ и позичковѝ, шпихлѣрѣ та крамницѣ;
г) уряджувати устнѝ выклады и ôдчиты поучаючѝ, а такожь вечерницѣ зъ бесѣдами и т. д.;
д) уладжувати выставы господарскѝ и промысловѝ;
е) заводити школы господарскѝ и промысловѝ;
ж) посередничити своимъ членамъ въ набуваню приборôвъ господарскихъ и насѣня, а такожь въ гляданю зарôбку.

Товариство „Просвѣта“ складає ся изъ членôвъ звычайныхъ, читаючихъ и почетныхъ.

Звычайнымъ членомъ може бути кожда Читальня Просвѣты зъ обовязкомъ платити 2 зр. рôчно, за що дôстане уже выданя товариства. — Читаючимъ членомъ може бути кожда особа рускои народности, передплачуюча книжки товариства и принята выдѣломъ. „Читаючій“ членъ, котрый належить до якои Читальнѣ Просвѣты, платить за книжки рôчно 1 зр.; хто-жь до нѣякои Читальнѣ Просвѣты не належить, платить 2 зр.

Зарядъ товариства становить:

а) загальный збôръ краєвый и выдѣлъ центральный;
б) повѣтовый збôръ и выдѣлъ повѣтовый товариства „Просвѣты“;
в) мѣсцевый збôръ и выдѣлъ мѣсцевый „Читальнѣ Просвѣты“.

Читальня Просвѣты може оснувати ся на пôдставѣ сего статута „Просвѣты“ въ кождôй громадѣ, сли зъ тымъ зголосить ся що-найменче 10 Русинôвъ мѣсцевыхъ до заряду повѣтового або центрального.

Выдѣлъ Читальнѣ Просвѣты має обовязокъ скликувати якъ найчастѣйше зôбраня членôвъ та мати на такѝ зôбраня готовый ôдчитъ або поучаючу промову и дискусію; змѣряти (!) до заложеня власнои крамницѣ, касы ощадности и т. д., взагалѣ змѣряти до выповненя задачѣ, означенои статутомъ цѣлого товариства. Мѣсцевый выдѣлъ Читальнѣ Просвѣты мусить здавати пôврôчнѝ справозданя повѣтовому, а що-рôчнѝ центральному выдѣлови та слухати розпоряджень тыхъ выдѣлôвъ, а за се має право жадати ôдъ нихъ запомоги грошевои и взагалѣ усякои помочи та опѣки.

Повѣтовый выдѣлъ наглядає всѣ Читальнѣ Просвѣты въ своѣмъ повѣтѣ, дає имъ помôчь, закладає новѝ Читальнѣ Просвѣты, скликує повѣтовѝ зборы членôвъ Читалень Просвѣты та здає що-року справозданя центральному выдѣлови.

На повѣтовôмъ загальнôмъ зборѣ голосують усѣ члены читалень и „читаючѝ“ члены „Просвѣты“ та выбирають выдѣлъ повѣтовый. На краєвôмъ загальнôмъ зборѣ голосують ôдпоручники Читалень Просвѣты та читаючѝ члены Просвѣты и выбирають центральный выдѣлъ.

Центральный выдѣлъ, котрый заряджує цѣлымъ товариствомъ и наглядає якъ повѣтовѝ такъ мѣсцевѝ выдѣлы Читалень Просвѣты, складає ся изъ 16 членôвъ. Они дѣлять ся на 2 секціи: а) на просвѣтну, котра занимає ся выдавництвами, б) на економічну, до котрои належать всѣ инчѝ справы, означенѝ статутомъ, особливо-жь зарядъ Читалень Просвѣты.

Въ той спосôбъ сполучила бы „Просвѣта“ всѣ нашѝ читальнѣ въ одну велику громаду, не дала-бъ имъ упадати, та мала-бъ красшу нагоду закладати новѝ читальнѣ. При такôй орґанізаціи можна бы и працю по читальняхъ повести систематично та раціонально, а тогдѣ и люде, котрѝ мали-бъ изъ читалень такожь матеріяльну користь, горнули-бъ ся до нихъ раднѣйше.

Кожда така читальня була-бъ рôвночасно и аґентурою для выдавництвъ „Просвѣты“, котрѝ, при ôдповѣднôй редакціи и системѣ, могли бы мати широкій вплывъ на нашь нарôдъ.

Такъ уладженѝ статуты можна бы рôвночасно розôслати по читальняхъ, а на 300 иствуючихъ нинѣ читалень певно 150 прийме сей новый устрôй.“

Сего проєкту п. Ол. Колессы не гадаємо розбирати передъ Загальными Зборами „Просвѣты“, щобы розбôръ нашь не вплывавъ на евентуальне рѣшенье Зборôвъ. Розумѣєсь, рѣшенье Зборôвъ могло бы выпасти лише въ двоякій спосôбъ: Зборы могли бы або ôдкинути проєктъ въ короткôй дорозѣ, або поручити новому выдѣлови дôбрати собѣ свѣдущихъ людей, зô Львова а може и зъ провінціи, и зложити анкету, котра бы основно и зрѣло застановилась надъ проєктомъ и предложила найблизшимъ Зборамъ свои внесеня. Першои евентуальности, т. є. ôдкиненя проєкту на Зборахъ, мы навѣть не допускаємо. Остаєсь отже друга: т. є. порученье выдѣлови зложити анкету до тои справы. Узнаючи добру волю внескодавця и важнôсть справы, Зборы могли бы навѣть поручити выдѣлови, щобы анкету скликавъ якъ найспѣшнѣйше; могли бы подати выдѣлови навѣть списъ людей, зъ межи котрыхъ ôнъ дôбравъ бы собѣ членôвъ до анкеты, людей чи лише зô Львова чи такожь и зъ провінціи, зъ мѣжь интеліґенціи або и зъ свѣтлыхъ та практичныхъ селянъ и мѣщанъ; могли бы наконець поручити выдѣлови, щобы ще въ сѣчни або лютôмъ 1891 року скликавъ надзвычайнѝ Загальнѝ Зборы до Львова и предложивъ справозданье зъ проєкту.

Кромѣ тыхъ двохъ важныхъ справъ буде — можна надѣятись — пôднесена у внесеняхъ членôвъ ще неодна менше або бôльше важна справа народна.

Пôдъ конець ще разъ высказуємо надѣю, що сегорôчнѝ Зборы „Просвѣты“ въ Коломыи ôдбудуть ся по примѣру торôчныхъ въ Станіславовѣ — зъ повагою и тактомъ, якъ слѣдъ для такого поважного товариства. Що Зборы будуть численнѝ, о тôмъ не сумнѣваємось, але ще й мы, прилучуючи свôй голосъ до ôдозвъ выдѣлôвъ центрального и філіяльного коломыйского, кличемо до всѣхъ Русинôвъ:

Братя! обывателѣ рускои землѣ! приятелѣ просвѣты народнои! Ôдорвѣть ся на часокъ ôдъ своихъ занять, а поспѣшѣть зъ Родинами на Зборы „Просвѣты“ до Коломыѣ. Тамъ проведемо день 16 (28) серпня якъ найкрасше въ братнôй єдности, въ спôльнôмъ бажаню найвысшого добра свому народови, — тамъ и побачимо поступъ народу руского и возвеселимось надѣєю на щаслившу будучнôсть Руси!

Комітетъ коломыйскій готовить на Зборы фестинъ народный доси небувалый, якъ о сѣмъ свѣдчить отся:

Проґрама селяньскихъ вечерниць

устроюваныхъ коломыйскою філією „Просвѣты“ въ часѣ Загальныхъ Зборôвъ „Просвѣты“ въ Коломыи дня 28 н. ст. серпня с. р.

1. Вступне слово.
2. „Не згасайте яснѝ зорѣ“, слова М. Шашкевича, музика В. Матюка, — выконає мѣщаньскій хоръ зъ Коломыѣ.
3. Деклямація: „Тополя“ поезія Шевченка, — выголосить Анна Довганчукъ зъ Воскресѣнець.
4. „Де Днѣпро нашь“ (згадка), слова Масляка, музика Вербицкого, — выконає селяньскій хоръ зъ Илинець.
5. „Руска пѣсня благовѣстна“, слова Кирчова, музика Матюка, — выконає селяньскій хоръ зъ Балинець.
6. Пупурі зъ гуцульскихъ мельодій, — выконає селяньска музика зъ Космача.
7. Деклямація: „Довбушь“, поезія Федьковича, — выголосить Яблоньскій зъ Космача.
8. „Верховино“, слова Н. Устіяновича, гармонізація Лисенка, — выконає селяньскій хоръ зъ Печенѣжина.
9. Ôдчитъ докторанда медицины Якова Невестюка: „Зъ-вôдки беруть ся хоробы и якъ належить жити, щобъ можливо найменше слабувати.“
10. „Сонце западає за высокѝ горы“, слова и музика Воробкевича, — выконає селяньскій хоръ зъ Тишковець.
11. „На берѣжку“, пѣсня народна, гармонізована Лисенкомъ, — выконає мѣщаньскій хоръ зô Снятина.
12. Пупурі зъ народныхъ пѣсень, — выконає селяньска музика зъ Печенѣжина.
13. „Пѣсни нашѝ“, слова и музика Во-

робкевича, — выконае селяньскій хоръ зъ Балинець.

14. Гуцульскй мельодіи, — сольо на фльоярѣ, — выконае Бѣловусякъ зъ Ворохты.

15. „Ой по горѣ роменъ цвите“, слова Шевченка, музика Вахнянина, — выконае мѣщаньскій хоръ зъ Коломыѣ.

16. Деклямація „Посланіе“, поезія Шевченка, — выголосить Михайло Кшивецкій зъ Коломыѣ.

17. „Ще не вмерла Украина“, слова Чужбиньского, музика Вербицкого, — выконають сполученй всѣ хоры.

Вступъ для членôвъ „Просвѣты“ безплатный.

Голосы дневникôвъ о крізѣ маршалкôвскôй и демісіи намѣстника Галичины.

Дописуватель львôвскій N. Reform-ы пише про обѣ сй справы:

„Що-до крізы маршалкôвскои, то вправдѣ не запала ще формально нѣяка постанова, — бо справа оконечно мусить опертись о особу цѣсаря, котрому и президентъ міністрôвъ и намѣстникъ мусять здати рапортъ зъ внесенями, — але ситуація нинѣ здаесь зовсѣмъ выясненою. Ґр. Тарновскій постановивъ резиґнувати невôдклично, тожь нема сумнѣву, що резиґнація его буде принята. Рôвножь можу запевнити, що въ сѣй хвили (д. 22 н. ст. серпня) есть мова уже лишь о кандидатурѣ кн. Евстахія Санґушка. Ôнъ мавъ уже згодитись на принятье трудныхъ обовязкôвъ маршалка, а що въ кругахъ рѣшаючихъ тота кандидатура не стрѣтить найменчои перешкоды, о тôмъ нема сумнѣву. Отже можна уважати за рѣчь певну, що сегорôчный соймъ ôдбуде ся пôдъ булавою кн. Санґушка.“

До сеи вѣсти свого дописувателя додае редакція N. Reform-ы ôдъ себе:

„Не пересуджуючи условій, пôдъ якими кн. Санґушко обôймае булаву маршалкôвску, мы повитали бы нового достойника краевого словами вдоволеня и симпатіи, бо уважали его завсѣгды за обывателя, оцѣнюючого ситуацію и потребы краю безъ пристрасти котеріи, привласнюючои собѣ право до всевладности въ краю и въ соймѣ. Князь Санґушко бувъ цѣненою и пожаданою силою въ працяхъ соймовыхъ, а яко такій, мимо того, що не належавъ до нашого (демократичного польского) сторонництва, не давъ намъ нѣколи причинъ выступати противъ его особы. Яко посолъ належавъ кн. Санґушко до такъ званои „ґрупки“ стоячои посередъ сторонництвъ, а остатнои сесія выбрано его презесомъ „уніи“, недôйшлого клюбу всѣхъ консервативныхъ елементôвъ. Маемо надѣю, що кн. Санґушко, если волею монарха буде покликаный на достоиньство маршалка, заховае тоту мѣру и обективно судити-ме змаганя клюбôвъ соймовыхъ и потребъ краю, бо лише то може збудити якъ въ палатѣ соймовôй такъ и въ цѣлôмъ краю довѣріе до найвысшого достойника въ автономіи краевôй.“

Що-до поголоски о демісіи намѣстника ґр. Баденього, то львôвскій дописуватель N. Reform-ы каже:

„Можу васъ запевнити, що цѣле донесенье Wiener Allgem. Zeitung, якъ що-до факту такъ и що-до мотивôвъ, есть абсолютно не правдиве. Если то кому чинить приятнôсть — у е ще розписуватись о небезпечнôмъ для державы характерѣ Мицкевичѣвского торжества въ Краковѣ и о выплывшôмъ зъ того розгнѣвѣ кругôвъ найвысшихъ, то нехай собѣ пишуть, кôлько и що имъ подобаесь. Мы ствердили фактъ, що справа участи маршалка и намѣстника въ тôмъ торжествѣ есть *рѣшучо и остаточно полагоджена и закôнчена*, и що она не буде мати нѣякихъ наслѣдкôвъ анѣ загально політичнои, анѣ личнои натуры. О крізі намѣстничôй абсолютно нема мовы.“

Зъ повысше наведеныхъ слôвъ дописувателя N. Reform-ы пробивае ся досыть выразно, що зъ участи маршалка и намѣстника въ торжествѣ Мицкевичѣвскôмъ таки выплыла була якась квестія, а тôлько она нѣбы вже „рѣшучо и остаточно полагоджена и закôнчена“. Мы вже пôдносили въ „Дѣлѣ“, що якй бы тамъ не були причины резиґнаціи маршалка краевого (а въ звязи зъ тымъ и поголоски о демісіи намѣстника), то до „здеґустованя“ маршалка, о котрôмъ пишуть польскй дневники, не могло не причинитись и торжество Мицкевичѣвске въ Краковѣ, до котрого у Вѣдни ôдносили ся зъ великимъ недовѣріемъ, а се признае и польска праса.

Взагалѣ-жь треба признати, що ôдъ часу, якъ почато орґанізувати торжество краковске, зайшло кôлька такихъ фактôвъ, котрй могли и можуть ще й до нинѣ будити сумнѣвы и казати де-чого догадуватись. Тй факты — то: По перше: сконстатована свого часу дневниками обставина, що пôдчасъ дорученя краковскому епископови Дунаевскому кардинальского бірету оба найвысшй достойники краевй — намѣстникъ ґр. Бадені и маршалокъ ґр. Тарновскій — не одержали запросинъ на двôрскій обѣдъ, якій бувъ даный зъ тои нагоды, хотяй зъ Вѣдня дано имъ пôзнати, що ихъ гостина пôдъ той часъ у Вѣдни була бы пожадана. По друге: всякй мѣры осторожности, щобы торжество краковске не прибрало характеру небезпечного для державы и для ôдносинъ Австріи до сусѣдныхъ державъ (якъ звѣстно: заборонено, щобы въ торжествѣ брали участь заграничнй депутаціи; бесѣды, якй мали бути выголошенй на торжествѣ, пôддано контроли власти пресвительственнои; у Вѣдни запобѣгано демонстраціи тамошныхъ Полякôвъ пôдчасъ перевозу мощей Мицкевича черезъ Вѣдень и т. д). По третье: характеристична рѣчь, що на торжество краковске не прибули міністры Дунаевскій и Залескій, а дальше, що кардиналъ Дунаевскій не надавъ торжеству такого блеску, якъ то первѣстно укладано. По четверте: по торжествѣ краковскôмъ цѣсарь ôдкликавъ свôй заповѣдженый приѣздъ до Галичины. По пяте: торжество вѣнчаня архикнягинѣ Валеріи було въ польскôй прасѣ пôднесене ажь надто недбало або невôдповѣдно (н. пр. Dziennik Polski, нотуючи той фактъ въ хроніцѣ, оказавъ ажь таку недбалôсть, що за жениха архикнягинѣ Валеріи подавъ зовсѣмъ инчу особу, а Gazeta Narodowa въ день вѣнчаня дочки цѣсарскои поставила до цѣсаря жаданье, щобы переведено польску резолюцію зъ 1868 року и т. д.).

Все те — якъ сказано — мусѣло будити сумнѣвы и казати дечого догадуватись, длятого й не диво, що рôвночасно зъ резиґнаціею маршалка почала кружити поголоска и о демісіи намѣстника ґр. Баденього. Правда, що поважнѣйшй дневники нѣмецкй (якъ н. пр. Neue freie Presse) не пôднесли ôдъ себе тои поголоски (хочь безъ сумнѣву мусѣли мати о нѣй вѣдомôсть), а пôднесла тôлько Wiener Allg. Ztg., часопись не першого значѣня, при тôмъ кокетуюча зъ Поляками. Замѣтна рѣчь, що анѣ урядовй анѣ на-пôвъ урядовй дневники вѣденьскй анѣ урядова ґазета львôвска поголоски пущенои въ Wien. Allg. Ztg. а повторенои инчими дневниками, — не здементували. За-для того Wien. Allg. Ztg. могла по кôлькохъ дняхъ констатувати, що донесенье еи здаесь мае зовсѣмъ основу. Львôвскій дописуватель N. Reform-ы перечить тому, отже треба выждати, щобы побачити, на кôлько въ поголосцѣ правды.

Друга статья въ Wiener Allg. Ztg. досыть обширно подае ситуацію въ краю на канвѣ ôдносинъ поодинокихъ партій (консервативнои польскои, демократично польскои и Русинôвъ) до ґр. Каз. Баденього. Цѣлои статьѣ жадна галицка часопись не важилась перепечатати въ цѣлости зъ побоюваня передъ ц. к. прокураторією державною (котра, мимоходомъ сказавши, теперь конфіскуе за деякй навѣть такй рѣчи, якй навѣть за п. Ґіртлера von Клеборна не улягали конфіскатѣ). И мы подали тôлько де-що зъ тои статьѣ. Отже, якъ уже нашй читателѣ знають, авторъ статьѣ въ Wien. Allg. Ztg. теперѣшну крізу намѣстника приписуе интризѣ Русинôвъ — якихъ? — того не каже. Русины — пôсля Wien. Allg. Ztg. — нѣбы-то интриґують противъ ґр. Баденього, а станьчики нѣбы-то тѣшать ся зъ того и интриґи вызыскують. Хто бы то зъ Русинôвъ интриґувавъ у Вѣдни и чи интриґуе, — того не знаемо. Яке становище намѣстникъ ґр. Бадені займае супротивъ Русинôвъ, се рѣчь звѣстна: ôнъ мавъ уже доволѣ часу и нагоды то заманіфестувати; — якъ же зновъ Русины ôдносять ся до ґр. Каз. Баденього яко намѣстника, се такожь свѣтъ знае: знають всѣ и въ краю и у Вѣдни. Русины ставлять сю рѣчь явно и прилюдно: въ часописяхъ, въ соймѣ и въ радѣ державнôй, — всякй интриґи зъ стороны Русинôвъ були бы, супротивъ прилюдно голошеныхъ фактôвъ, зовсѣмъ злишными. Натомѣсть мы не сумнѣваемо ся, що можуть противъ ґр. Баденього интриґувати у Вѣдни польскй станьчики, бо певне неодинъ изъ нихъ уважае себе за вродженого кандидата на намѣстника и пытае себе: „чому именно ґр. Каз. Бадені мае бути намѣстникомъ, а не я?“ Рѣчь ясна, що коли-бъ змѣна особы намѣстника мала нѣбы-то наступити тôлько черезъ мниму интриґу, то для рускои справы нѣякои реальнои користи зъ того бы не выйшло: змѣнилась бы особа, — замѣсть одного представителя краковскои консервативнои партіи наставъ бы другій. Мы вже заразъ при резиґнаціи маршалка ґр. Тарновского заявили, що Русины бачили бы свôй интересъ народный въ змѣнѣ системы, а змѣна особъ се рѣчь для Русинôвъ малозначуща, бо чи маршалками були Зыбликевичь и Тарновскій, а намѣстниками ґр. Потоцкій, Ф Залескій и К. Бадені, — для галицкои Руси все було однаково, бо всѣ они управляли пôсля однои и тои самои системы. Змѣну-жь системы не спровадять „интриґи“ у Вѣдни, а можуть спровадити лише фактичнй обставины — зависимо ôдъ Русинôвъ. Коли зъ однои стороны Русины будуть вести розумну и раціональну політику, стоячи на народнôй основѣ, а зъ другои стороны коли національно-політичный и економічный поступъ Русинôвъ пôйде швидшимъ, анѣжь доси, ходомъ и Русины стануть силою въ краю, — тогдѣ и змусять правительство змѣнити нинѣшну систему.

Але звернѣмъ ся ще до дальшихъ голосôвъ дневникôвъ на тематъ нинѣшнои крізы галицкои.

Wien. Allg. Ztg. такъ характеризуе ôдносины галицкихъ партій до кандидата на крѣсло маршалкôвске, ґр. Санґушка:

„Досыть безбарвне політичне становище князя Санґушка есть причиною, що его сподѣваного именованя на маршалка нѣяка партія анѣ особливо не пôдпирае, анѣ такожь нѣяка партія противъ него особливо не выступае.“

Trybuna, орґанъ „демократичный“ (хочь зъ дуже загадочными и пôдозрѣными интенціями) пишучи о причинахъ резиґнаціи ґр. Тарновского, наводить одинъ моментъ доси въ дневникахъ польскихъ не порушуваный. Ото на коротко передъ резиґнаціею ґр. Тарновского ôдбувало ся въ Короснѣ торжество положеня каменя угольного пôдъ будову першого краю власного будынку для фаховои ремѣсничои школы ткацтва и ôдкрытя выставы промысловои зъ повѣтôвъ коросняньского и ясельского. Коросняньскій маршалокъ повѣтовый и посолъ Авґустъ Ґорайскій (той, що то его имя выплыло межи першими кандидатами на маршалка краевого) запросивъ на се торжество и маршалка ґр. Тарновского и намѣстника ґр. Баденього. И що-жь тамъ показало ся? Ото, хотяй школа въ Короснѣ будуе ся за грошѣ зъ фонду краевого и стоить пôдъ управою краю а не державы, — то въ торжествѣ участь обохъ достойникôвъ, правительственного и автономічного, представилась такъ, що намѣстникъ, провадивъ перше слово, а маршалокъ друге... автономія у власнôй своѣй хатѣ знайшлась немовь у комôрнôмъ, а господаремъ бувъ представитель правительства.

Пôднесенье сего факту въ Trybun-ѣ, на око незначуще, кидае де-що свѣтла на ôдносины партій польскихъ до намѣстника ґр. Баденього. То немовъ pendant до торôчнои справы розвязаня горлицкои рады повѣтовои...

Справы краевй.

Уложеный въ краевôй радѣ шкôльнôй буджетъ шкôльный на рôкъ 1891 показуе выдатокъ высшій ôдъ тогорôчного о 160.000 зр., а що крôмъ того ще прийде ся покрыти недобôръ учительского фонду емеритального въ сумѣ 80.000 зр., — отже самъ шкôльный буджетъ пôдросте о 240.000 зр., що представляе по-надъ 2 кр. додатку до податкôвъ. Хорошй выгляды!

* * *

Що коштувало торжество похорону мощей Мицкевича?

Кошты устроеня торжества перенесеня и похороненя мощей Мицкевича на Вавели разомъ зъ коштами гробницѣ вынесуть — якъ доносить Gazeta Narodowa — около 20.000 зр. Позаякъ складки, зложенй на руки давного комітету, якъ такожь складки, зôбранй теперь, выносять около 8.000 зр., то фондъ краевый буде мусѣвъ покрыти недобôръ въ сумѣ около 12.000 зр. Красно списала ся шляхта польска, нема що казати!

Оповѣстка.

Ще въ великій пôстъ 1890 року розôславъ я по громадахъ въ Косôвскôмъ и Кутскôмъ блянкеты петиціи о заложенье школы сницарскои въ Косовѣ до зôбраня подписôвъ. По причинѣ, що я переселивъ ся зъ Косова, не одержавъ я всѣхъ петицій передъ моимъ выѣздомъ. Прошу длятого тыхъ ВП. панъ-отцѣвъ и дѣятелѣвъ въ тôй справѣ, котрй доси тыхъ петицій ще не могли надôслати, щобы були ласкавй надсылати ихъ на мои руки въ якъ найкоротшôмъ часѣ пôдъ моею адресою до Городенки, бо небавомъ сесія соймова розпôчне ся, а петиціи тй мають бути разомъ высланй на руки одного зъ нашихъ послôвъ.

М. Дорундякъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Politik зъ суботы доносить о угодѣ межи обома ческими партіями такъ: „Починъ до сеи угоды выйшовъ ôдъ д-ра Ріґера заразъ по его поворотѣ зъ Вѣдня. Ôнъ порушивъ ту справу на зборѣ довѣрочныхъ людей въ ческôмъ клюбѣ и обговорювавъ тамъ условія, пôдъ якими молодо-Чехи пристали бы на точки ческо-нѣмецкои угоды. Поставлено було внесенье запросити молодоческихъ мужѣвъ довѣрія на сю нараду, але внесенье то упало. Тогды поручено д-ру Скардѣ, щобы онъ порозумѣвъ ся зъ молодо-Чехами. Скарда ходивъ ôдтакъ до д-ра Енґеля а той здававъ о тôмъ справу молодо-ческимъ мужамъ довѣрія, котрй его уповажнили вести переговоры дальше и здати имъ ôдтакъ справу.“ Видко зъ того, що переговоры старо-Чеховъ зъ молодо-Чехами не розбили ся, якъ то розпущено вже поголоску. Характеристичнымъ для цѣлои справы угодовои есть, що повурядова праса зачинае теперь грозити молодо-Чехамъ и каже, що коли они не схотять помирити ся зъ Нѣмцями, то правительство поступить зъ ними якъ зъ партією Старчевича въ Хорватіи.

Въ горѣшнôй Австріи ôдбувають ся нинѣ выборы до сойму зъ куріи громадъ сѣльскихъ. Лібералы и клерикалы розпочали уже завзяту борбу, зъ котрои, якъ здаесь, выйдуть клерикалы побѣдоносно, бо вже правыборы выпали були для лібералôвъ дуже некористно. Выборы зъ мѣстъ, де лібералы мають трохи лѣпшй шансы, ôдбудуть ся дня 27 с. м. Взагалѣ однакожь буде и новый соймъ мати консервативну бôльшôсть.

Дня 28 с. м. ôдбуде ся засѣданье угорскои рады міністрôвъ, на котрôмъ мають обговорити ся компромісовй проекты, уложенй межи президентомъ кабінету Сапаріямъ а примасомъ угорскимъ Сіморомъ въ справѣ метрикъ дѣтей зъ мѣшаного сопружества. На засѣданье се мае приѣхати зъ Маріенбаду такожь и міністеръ справедливости Сілядій. Вже межи президентомъ міністрôвъ а Сіморомъ прийшло въ сѣй справѣ до порозумѣня и длятого можна вже на певно сказати, що справа ся буде ще передъ скликаньемъ парляменту залагоджена, бо обѣ стороны заявляють рѣшучо, що не хотять анѣ чути нѣчого о борбѣ культурнôй.

Угорска фабрика оружія, о котру Мадяры такъ дуже добивали ся, кôнчить вже свôй короткій вѣкъ. Дирекція тои фабрики заявила міністерству гонведôвъ, що не може доставляти инакшихъ карабінôвъ якъ тй, що предложила до послѣднои пробы. Мін. Феврварій постановивъ длятого замовити послѣдныхъ 75.000 штукъ карабінôвъ въ фабрицѣ въ Штаерѣ. На суботу було скликане засѣданье дирекціи, на котрôмъ мало ухвалити ся, чи фабрику угорского товариства замкнути, чи старати ся о то, щобы правительство взяло еи въ свôй зарядъ.

——

Бувшій секретарь россійского посольства у Вѣдни и давнѣйшій дипльоматъ россійскій, С. Татищевъ, вернувши зъ Болгаріи, розписуесь теперь о болгарскôй справѣ въ „Вѣстнику Европы“. Его погляды на болгарску справу суть хочь бы вже длятого самого цѣкавй, що ôнъ глядить на ню зовсѣмъ инакше якъ вся Россія. Ôнъ выступае отже насампередъ противъ тыхъ ґазетъ, що домагають ся конче заведеня въ Болгаріи такого порядку, якій установляе берлиньскій договôръ. Татищевъ не може зрозумѣти, длячого въ Россіи нарѣкають на нарушенье сего договору, коли ôнъ лишь понижае Россію и шкодить еи интересамъ; той договôръ ставъ ся прецѣ причиною роздору мѣжь Россією а балканьскими державами и лѣпше, щобы его зовсѣмъ не було. То не правда, що зъ усуненьемъ Кобурґа, усуне ся такожь и причины роздору; причины тй лежать глубше. Головна причина роздору лежить въ незрозумѣню властивыхъ намѣрень Россіи, а коли тыхъ причинъ въ своѣмъ часѣ не пояснено, то вина того спадае въ рôвнôй мѣрѣ на россійску дипломатію якъ и на болгарскихъ політикôвъ. Якъ разъ теперѣшна пора, коли другй великй державы поступають такъ безвзглядно супротивъ берлиньского договору, розвязуе Россія руки. Татищевъ радить отже Россіи помирити ся зъ Стамболовомъ и Болгарами и каже такъ:

„Сполученье всѣхъ Болгаръ проживаючихъ на балканьскôмъ пôвъостровѣ въ одну державу якъ и независимôсть Болгаріи пôдходять въ рôвнôй мѣрѣ пôдъ політичну проґраму Россіи, розумѣе ся пôдъ тымъ однымъ незмѣннымъ условіемъ, що розширена и независима Болгарія буде приятелемъ а не ворогомъ Россіи, вѣрнымъ еи союзникомъ, а не орудіемъ въ рукахъ еи непримиримыхъ ворогôвъ, ворогôвъ Славяньства и цѣлого православного свѣта. На то потреба Россіи основнои и певнои поруки. Розумѣе ся, що и Болгарія мае право жадати ґарантіи, котра бы еи забезпечувала ôдъ того, щобы за надто ревнй аґенты дипломатичнй не мѣшали ся до еи внутрѣшныхъ справъ. Вышукати, оцѣнити и уложити такй ґарантіи — то есть на нашъ поглядъ задача, котра дасть ся легко и просто перевести, скоро лишь обѣ стороны приступлять до неи зъ тымъ крѣпкимъ постановленьемъ забути на все минувше и старати ся, щобы теперь и на будуще такй шкôдливй непорозумѣня не повтаряли ся. При тôмъ треба бы усунути всякихъ посередникôвъ, бо помиренье Россіи зъ Болгаріею не може бути анѣ Портѣ, анѣ котрôй небудь зъ державъ „почвôрного союза“ пожаданымъ. Они всѣ суть соперниками Россіи и завидують ѣй, а найлѣпшй доказы того лежать въ арсеналахъ нашои дипльоматіи, котрй оголосити була бы теперь якъ разъ пора, щобы усунути заколотъ выкликаный умысными и неумысными похибками и розлити по свѣтѣ „свѣтло россійскои правды“.

——

Гостина австрійскои ескадры въ Даніи, хочь мала зовсѣмъ характеръ приватный, не була и безъ глубшого значѣня політичного, особливо коли зважить ся, що она наступила безпосередно по тôмъ, коли нѣмецкій цѣсарь двѣчи гостивъ въ Даніи. Мимо волѣ приходить теперь на гадку 1864 рôкъ, коли то Австрія и Прусы выступали спôльно противъ Даніи — обѣ тй державы старають ся теперь навязати зъ Даніею дружнй ôдносины: Прусы взглядно Нѣмеччина черезъ свого цѣсаря, Австрія черезъ свою ескадру. И треба признати, що обѣ интересованй державы осягнули въ значнôй части свою цѣль. Якъ по гостинѣ нѣмецкого цѣсаря успособленье Даніи змѣнило ся значно въ користь Нѣмеччины, такъ и гостина австрійскои ескадры лишила по собѣ зовсѣмъ иншій настрôй, якъ той якій панувавъ доси въ Даніи противъ Австріи. Що пануючй далеко скорше можуть помирити ся, якъ цѣлй народы, се рѣчь давно звѣстна. Длятого-жь то зъ Копенгаґскихъ торжествъ звернули на себе увагу не такъ тй, въ котрыхъ брали участь даньскй князѣ и архики. Стефанъ, але пиръ устроеный даньскимъ міністромъ маринарки Равномъ въ честь австрійскои ескадры. Особливо звернувъ на себе увагу слѣдуючій тоастъ выголошеный даньскимъ міністромъ по нѣмецки:

„Хотѣвъ бы я — казавъ міністеръ — згадати про дружнй и повнй довѣрія ôдносины, якй були бôльше якъ оденъ вѣкъ людскій межи австрійскою а даньскою маринаркою. Починъ до того дала Австрія, коли нашъ землякъ, адміралъ Дальерупъ, бувъ покликаный до помочи австрійскôй управѣ маринарки при орґанізаціи австрійскои фльоты по неспокôйныхъ рокахъ въ половинѣ сего столѣтя. Настало богато милыхъ звязей, котрй въ пôзнѣйшихъ рокахъ ще скрѣплено. Подѣѣ зъ 1864 не могли тыхъ звязей розбити. Мы стояли тогды вправдѣ яко противники противъ себе, але причиною тому були лишь ôдносины політичнй а не національна ненависть. Противно, можна сказати, що битва пôдъ Гельґоляндомъ довела скорше ще до зближеня, бо обѣ стороны научили ся въ славнôй борбѣ взаимно себе поважати и шанувати. А коли въ два роки пôзнѣйше Австрія пôдъ Ліссою славно побѣдила то мусѣла и даньска маринарка бути гордою зъ того, бо и она мала нагоду змѣрятя ся зъ тымъ славнымъ побѣдителемъ. Вѣсть о тôй побѣдѣ принято и въ Даніи зъ неменшою радостію якъ де инде. Въ теперѣшну пору уважаемо ся особливо щастливыми видѣти посередъ насъ шефа австрійскои маринарки, котрого знаемо и поважаемо не лишь за для его особистыхъ прикметъ але такожь яко хороброго и здôбного капітана фляґи побôдъ Теґеттгофа въ битвѣ пôдъ Ліссою. Дружнй а теперь сердечнй ôдносины межи обома маринарками збôльшали ся пôзнѣйше и я даю лишь выразъ однодушнымъ чувствамъ даньскои маринарки, коли пôдношу грôмке многолѣтство въ честь австрійскои маринарки.“

Тоастъ сей зробивъ на всѣхъ велике вражѣнье а адміралъ Штернекъ подякувавъ за него такъ само сердечными словами. Тоастъ сей якъ и взагалѣ цѣлу гостину австрійскои ескадры въ Данїи обговорюе теперь вся праса даньска и нѣмецка та признае однодушно, що сердечность, зъ якою принято въ Данїи австрійску маринарку, есть однымъ доказомъ бо́льше, що політична ситуація въ Европѣ значно поправилась. Копенгага — кажуть — есть прецѣ бо́дъ давна мѣриломъ ситуаціи въ Европѣ. Даньска пануюча родина есть спорóднена майже зо̀ всѣми дворами европейскими и тамъ збѣгають ся для того всѣ нитки цѣлои сѣти дипльоматичнои. Царь и кн. Уельскій суть прецѣ зятями даньского короля Христіяна, король грецкій есть его сыномъ а сестра нѣмецкого цѣсаря есть женою его внука. Коли отже въ Копенгазѣ забувають на то, що було давнѣйше и такъ щиро та сердечно витають своихъ давныхъ противникóвъ, то есть се лишь доказомъ, що ситуація значно поправила ся та що та фаза европейскои ситуаціи, по́дчасъ котрои кн. Бісмаркъ шукавъ въ Копенгазѣ фалшóвника документóвъ, що свого часу такъ були обрушили царя на Нѣмеччину, вже промынула.

——

Кóлька днѣвъ тому назадъ бдбула ся въ Франціи проба розсыланя приказу мобілізаційного, щобы переконати ся, въ якóмъ часѣ може той приказъ, на случай вóйны, бути оголошеным въ найдальшихъ сторонахъ краю. Всѣ стаціи телеграфічнѣ, числомъ около десять тысячѣвъ, сполучено черезъ париску дирекцію телеграфічну зъ ґенеральнымъ штабомъ. Кожда стація мусѣла заразъ точно повѣдомити ґен. штабъ, коли дóстала дотычный приказъ. Результатъ бувъ такій, що треба було несповна три годины, щобы всѣ приказы розóслати въ найдальшѣ закутины краю.

НОВИНКИ.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** выѣхавъ минувшого четверга на довшій часъ до Унева.

— **Огнѣ.** Зъ Сокальщины пишуть: Въ ночи зъ 19 на 20 н. ст. серпня погорѣло въ Спасовѣ 16 хатъ и 8 стодóлъ зо̀ збóжемъ сегорóчнымъ. Огонь займивъ ся о 12-óй год. въ ночи. Причина ще не розслѣджена. — Передъ кóлькома днями въ Лучицяхъ, маєтности ґр. Теодора Лянцкороньского, знищивъ огонь всѣ будынки господарскѣ и сегорóчне збóже въ стодолахъ посесора жида, зъ выимкою кóлькохъ стиртъ на поли. Причина огню мабуть неосторожность.

— **Вечерокъ читальнѣ въ Бовшевѣ**, пов. рогатиньского, бдбувъ ся дня 18 н. ст. серпня по́сля програмы оповѣщенои въ нашóй часописи. Всѣ точки програмы выпали дуже удачно при участи хору и поодинокихъ членóвъ бовшовецкои читальнѣ. На вечерку явились, кромѣ мѣсцевыхъ громадянъ, интеліґенція (руска и польска) та селяне зъ Єзуполя, Сѣлця, Болшóвця, Кунашева, Нѣмшина, Демянки, Рóздвянъ и ин.

— **Непошанованье рускихъ святъ урядами.** Ино що настало руске свято по довшóмъ часѣ, а вже и приходить ся зазначити непошанованье его галицкими урядами. Въ самъ день Преображеня Господного одержавъ начальникъ громады зъ Замостя коло Глинянъ, Стефанъ Гроностальскій вóзванье, явитись въ сей день о 11-óй год. передъ полуднемъ въ урядѣ податковóмъ въ Перемышлянахъ. Гроностальскій бувъ по́дъ той часъ въ церкви, зъ котрои выйшовъ о 1-óй год. въ полудне, а заки дóзнавъ ся, що маѣ термінъ, вже була 4-та гона пополудни. — Такожь и судъ въ Залóзцяхъ вызначивъ на день 18 н. ст. серпня термінъ для селянина зъ Чепелѣвъ, Дмитра Максимова. — А мы певнѣ, що такихъ непошанованъ сего рускаго свята у всходнóй Галичинѣ лучилось бóльше.

— **Въ Стрыю** роздѣлено сими днями решту складокъ въ квотѣ около 12.000 зр. зóбраныхъ комітетомъ ратунковымъ мѣжь погорѣльцѣвъ зъ 1886 р Роздачею занявъ ся окремый комітетъ изъ стрыйскихъ горожанъ по́дъ проводомъ старосты п. Манастирского.

— **Кн. Юрій Чарторыйскій** проходжуючи ся по парку въ Криници, упавъ такъ нещасливо, що зломивъ чи звихнувъ лѣву руку коло лóктя. До недужого завóзвано крóмъ мѣсцевыхъ лѣкарѣвъ ще двохъ краковскихъ, Ридіґера и Обалиньского.

— **Громада львóвска а міністеръ-родакъ п. Дунаєвскій.** Мѣсто Львóвъ маючи, якъ вѣдомо, зъ давныхъ давенъ право побору копыткового на рогачкахъ, а такожь право побору додатковъ громадскихъ бдъ правительственои акцизы, вынаймае бдъ трицяти кóлькохъ лѣтъ ту державну акцизу зъ дуже малымъ зыскомъ, бо головно ходить о се, щобы припильнувати своихъ власныхъ доходóвъ, полученыхъ зъ тыми державными поборами и щобы дати удержанье кóлькасотъ людямъ, котрѣ по-при пильнованю доходóвъ зъ податку консумційного выповняють для мѣста такожь поліцію торгову и санітарну. Одновляєсь аренда державнои акцизы що три роки въ сей способ, що сама громада опираючи ся на замкненю рахункóвъ робить правительству бдповѣдне предложенье щодо по́двышеня чиншу за наемъ, увзглядняючи и для себе якій малый зыскъ. Въ сѣмъ роцѣ чиншъ сей выносить 342.000 зр. а въ р. 1891 припадае бдновленье контракту. Зарядъ мѣста, стараючи ся о продовженье вынайму, по́дступивъ въ своѣй офертѣ о 3.600 зр. Фінансова дирекція гадала, що се по́дступленье за мале и вызначила по́двышку о 8.000 зр., мотивуючи се передъ міністерствомъ зростомъ мѣста. Але міністеръ Дунаєвскій не оглядавъ ся и на дирекцію, а лишь зажадавъ бдъ мѣста по́двысшити аренду о 19.000 зр. Мѣсто не могло на се пристати, а президентъ Мохнацкій, ѣдучи до Карльсбаду, поступивъ до Ишлю, щобы особисто представити п. Дунаєвскому цѣлу справу и просати о взглядъ для мѣста, котре послѣдными роками не може выстатчити на що-разъ бóльшій кватирунки войска и на такій школы, котрѣ властиво само правительство маѣ удержувати. Зачувати однакъ, що тѣ стараня остались безъ успѣху, и громада мѣста буде мусѣла выречи ся дальшои аренды податку консумційного а правительство заведе по рогачкахъ своихъ стражникóвъ скарбовыхъ.

— **Якъ добуваєсь почестей?** Сынъ міністра Дунаєвского, д-ръ Станіславъ, староста въ Живци, якъ вѣдомо, маѣ стати делеґатомъ намѣстництва въ Краковѣ, але ще передъ своимъ бдъѣздомъ до Кракова хоче стати посломъ соймовымъ, бо якъ доносять, посолъ зъ меншихъ посѣлостей живецкого округа, Анг. Михаловскій, зложивъ мандатъ, а на его мѣсце старатись буде д-ръ Дунаєвскій, живецкій староста.

— **Школы для офіцирóвъ обороны краєвои** у Вѣдни, Бернѣ, Грацу, Празѣ, Літомерицяхъ, Краковѣ и Львовѣ, Задарѣ, Гравозѣ, Инсбруку и Лінцу будуть отворенѣ на рóкъ 1890/91 зъ днемъ 1 грудня 1890 р. Школы тѣ мають цѣль образувати особы, котрѣ собѣ сего желають и мають бдповѣднѣ кваліфікаціи, на офіцирóвъ обороны краєвои въ нечинномъ станѣ. Особы, належачѣ до першого року бранки обороны краєвои, будуть принятѣ на державнѣ кошты и подѣленѣ на курсы школьнѣ. Предметы, якѣ выкладають ся на тыхъ курсахъ, опирають ся на програмѣ наукъ однорóчныхъ охотникóвъ. Наука розпочинае ся зъ 1 грудня и треваѣ до кóнця вересня. Принятымъ до такои школы може бути кождый новобранець, котрый выкаже ся бдповѣднымъ попереднымъ образованьемъ, суспóльнымъ становищемъ и бездоганнымъ житьемъ.

— **Заведенье выховавчо-наукове панѣ Зелінґеровои въ Тернополи.** Дая 2 вересня с. р. розпочинае ся звычайный курсъ наукъ въ Тернополи въ 8-клясовóмъ заведеню выховавчо наукового для дѣвчатъ по́дъ управою п-ѣ Зелінґеровои. Щобы бдповѣсти вповнѣ всѣмъ вымогамъ дидактично-педаґоґічнымъ покликала п. Зелінґерова найздóбнѣйшій учительскѣ силы, роздѣлюючи предметы науки поодинокимъ и лишь фахово уздóбненымъ учителямъ та учителькамъ. Плянъ наукъ, обовязуючій у выдѣловыхъ школахъ, задержаный такожь вповнѣ и въ заведеню п. Зелінґеровои, а крóмъ того учать тамъ ще и языка французского. Учениць принимае ся на свѣдоцтва зъ инчихъ заведень, або на по́дставѣ вступного испыту. Крóмъ звычайнои 8-лѣтнои науки отворила п. Зелінґерова бдъ минувшого року ще и курсъ доповняючій для дѣвчатъ, котрѣ хотѣли бы користати зъ высшихъ наукъ для доповненя жѣночого образованя. По-при науку реліґіи, котру уважае ся за головну по́дставу выхованя, мають родичѣ свобóдный выбóръ науки въ ґрупахъ або лишь въ поодинокихъ предметахъ. Учити будуть языкóвъ (руского, польского, нѣмецкого и французского) и ихъ літературы, естетики, історіи всесвѣтнои и рóдного краю, ґеоґрафіи, педаґоґіи, психольоґіи емпіричнои и льоґіки, наукъ природныхъ, рисункóвъ, звычайныхъ жѣночихъ робóтъ (обовязуючихъ въ школахъ публичныхъ) и естетичныхъ а вкóнци музики. Доповняючій курсъ, бдповѣдаючи потребамъ часу, ухиляе трудности, якѣ заходить при гляданю того рода едукаціи для дѣвчатъ навѣть по мѣстахъ головныхъ. Вписы починають ся дня 28 н. ст. серпня с. р. Въ заведеню п. Зелінґеровои могуть найти за-мѣсцевѣ дѣвчата такожь и цѣлковите примѣщенье.

— **Нападъ россійскихъ объѣздчикóвъ.** Передъ чотирма тыжднями закрало ся въ ночи до мешканя мелника въ Луцѣ малóй, пов. скалатского, 6 объѣздчикóвъ зъ стаціи россійскои сторожи пограничнои, Заячки, положеного надъ самымъ Збручемъ, и забрали зъ помешканя все, що далось взяти. Мельникъ Гершь Діндеръ, збудженый стукотомъ розбиванои шафки, въ котрóй було до 200 зр. и иншій цѣнній рѣчи, выйшовъ на двóръ, але побачивши, якъ 4 объѣздчики господарують на обóйстю, вернувъ ся назадъ до помешканя, щобы зъ другои стороны утечи óкномъ въ село и закликати людей. Але и зъ-вóдси мусѣвъ завернутись, бо за кождымъ óкномъ стоявъ на сторожи объѣздчикъ зъ карабіномъ въ рукахъ. Згадати варта и се, що объѣздчики забрали навѣть старый годинникъ зъ-надъ лóжка мелника, та всю постѣль изъ сплячихъ слугъ постягали и забрали, а мельникъ зъ жѣнкою остались лишь въ тóмъ, въ чóмъ поклались спати. Власти россійскѣ выловили напастникóвъ и бдобрали бóльшу часть вкраденыхъ рѣчей, котрѣ були прикритѣ хащемъ въ ямѣ, выкопанóй на сховокъ.

— **Самоубійство.** Тимотей Шулабскій, родомъ зъ Глинянъ, числячій 63 лѣтъ, жонатый, властитель крамницѣ при ул. Зеленóй у Львовѣ, роздягнувши ся рано о 10-óй год. въ суботу на березѣ ставу Пелчиньского, скочивъ до ставу, и заки найшли его вояки зъ плывальнѣ, вже бувъ неживый.

— **Убійство дитины.** Дня 16 н. ст. серпня найдено по́дъ мостомъ при гостинци Городецкóмъ, въ окрузѣ громады Зимновóдка, тѣло кóлькамѣсячнои дитины, мужеского пола, прибране въ темно синій кафтаникъ, бѣлый чѣпець та повите въ перинку. Дитина удушена. О се злочиньство по́дозрѣвають женщину, лѣтъ до 27, низького росту, лице зъ веснянками, котру бачили тамъ зъ тою дитиною день передъ тымъ.

— **Осторога.** Остерѣгаєсь П. Т. Публику именно въ поѣтахъ: каменецкóмъ, холоѣвскóмъ, радехóвскóмъ, буськóмъ, лопатиньскóмъ, бро́дскóмъ и золочѣвскóмъ передъ єврeемъ Яковомъ Ковалюкъ, торговельникомъ кóньми, замешкалымъ въ Холоевѣ, котрый вроджеными уже евреямъ штучками и по́длестками умѣе при торзѣ такъ човновѣка збити зъ пантелику, що той, будучи повного переконаня, що за добрѣ грошѣ купитъ добрый товаръ, — купуе, якъ опóсля покаже ся, таке, що й половину тыхъ грошей не варто. Есть се жидокъ середного росту, лѣтъ около 35, убираєсь елеґанцко, волосье маѣ русе, низько по́дстрижене, бороду анґлійску. Говоритъ вправно по польски. — *X. Y. Z.*

— **У Вѣдни** бдбулось въ суботу торжественне отворенье нововыбудованои палаты для біржи збожевои въ присутности міністра торговлѣ Бакегема и иншихъ достойникóвъ.

— **Зъ вѣденьского заведенья божевóльныхъ**, якъ мы подали свого часу, утѣкъ бувъ австрійскій офіциръ Германъ и бддавъ ся въ опѣку послови Пернерсторферови, але що мабуть и та опѣка не була бы много помогла, то опинивъ ся Германъ ажь въ Берлинѣ. Тамошнѣ лѣкарѣ орекли, що Германъ не бувъ и не есть божевóльнымъ, а самъ Германъ выдавъ брошуру по́дъ заг.: Moderner Vehmgericht, eine soziale Gefahr, въ котрóй розказуе свои муки въ заведеню божевóльныхъ.

— **Наука языка грецкого въ ґімназіяхъ на Угорщинѣ.** Угорскій міністеръ просвѣты розбславъ до всѣхъ инспекторóвъ, або якъ на Угорщинѣ ихъ зовуть, начальныхъ директорóвъ науки, рѣшуче розпоряджене, щобы вже зъ новымъ рокомъ школьнымъ заведено закономъ приписанѣ змѣны въ науцѣ ґімназіяльнóй. Змѣны тѣ выкликало усуненье науки языка грецкого зъ ґімназій. Часъ, призначеный давнѣйше на ту науку, буде ужитый на науку рисункóвъ и на бóльше обширну та докладну науку літературы угорскои а такожь на читанье грецкихъ клясикóвъ въ угорскóмъ переводѣ. Змѣна та маѣ перевестись постепенно, а теперь зачне ся бдъ пятои клясы, але въ сей способ, що устроить ся два бддѣлы: одинъ по́сля дотеперѣшнои системы, а другій по́сля новои та родичамъ полишуєсь до волѣ записувати дѣтей до одного або другого бддѣлу. Въ часѣ року школьного не вóльно переходити зъ одного бддѣлу до другого.

— **Статистика школьна въ Прусахъ.** Въ урядовóй ґазетѣ прускóй появила ся цѣкава публікація, обнимаюча даты статистичнѣ ученикóвъ, учащаючихъ до ґімназій и проґімназій прускихъ. Наведенѣ цифры показують наглядно змагаючу ся фреквенцію ученикóвъ евангелицкихъ и жидóвскихъ, а бракъ ученикóвъ вѣроисповѣданя католицкого. — Въ минувшóмъ по́вроцѣ школьнóмъ ходило до 267 ґімназій и 40 проґімназій, находячихъ ся въ прускóй державѣ, 94.079 ученикóвъ, а помѣжь ними було 68% евангеликóвъ, 22·4% католикóвъ, 0·2% инчихъ христіянъ и 9·4% жидóвъ. Помѣжь учениками ґімназій евангелики репрезентованѣ троха по-надъ стопу, яка повинна припасти изъ взгляду на загальне число евангелицкои людности; католики стоять значно низше, а жиды непропорціонально по-надъ свою стопу процентову. Жиды переступають взагалѣ у всѣхъ провінціяхъ припадаючу на нихъ стопу процентову о 3 до 11 разóвъ.

— **Дрóбнѣ вѣсти.** Громада Передбóрье, пов. яворóвского, одержала бдъ цѣсаря 100 зр. по́дпомоги на будову школы. — Маршалокъ краєвый выѣхавъ на кóлька днѣвъ до Дзикова. — П. Октавъ Пѣтрускій обнявъ въ пятницю урядованье въ краєвóмъ выдѣлѣ. — Рада громадска мѣста Станіславова надала двѣ стипендіи по 220 зр. зъ фондаціи Винк. Шахтацкого, Іос. Сѣдлецкому и Тад. Юркевичеви, ученикамъ V клясы станіславóвскои ґімназіи. — Архикнязь Райнеръ переѣздивъ въ суботу зъ Черновець черезъ Львóвъ, вертаючи изъ своею инспекціи галицкихъ ґарнізонóвъ войсковыхъ. — Въ Глубокóй коло Фульштина ударивъ дня 21 н. ст. серпня грóмъ въ вóзъ, на котрóмъ ѣхавъ хлопець до лѣса по мохъ. Грóмъ убивъ оба конѣ а хлопця выкинувъ зъ воза, але такъ щасливо, що лишь приголомшивъ его на хвилю.

Вѣсти зъ Аеп. Львóвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 16 жовтня с. р. розписанѣ: Бродки, дек. щирецкого, над. приватного; Бѣле, дек. нараѣвского, над. приватного, и Межирѣче, дек. роздóльского, над. приватного.

Презенты одержали оо.: Іоанъ Сендецкій, сотрудникъ въ Золотникахъ, на Турóвку, и Іос. Бабѣй, сотрудникъ въ Городку, на Пеняки, — а митр. Консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на кан. институцію для сихъ обохъ за презентованыхъ приходникóвъ.

Завóзваный до кан. институціи на вересень с. р. о. Вол Павликовскій на Кадлубискъ.

Прив. сотрудництво въ Рогатинѣ одержавъ о. Іос. Терлецкій, новопоставленый пресвитеръ.

Одпустки одержали оо.: Ем. Петровичъ зъ Оравчика на 2 мѣсяцѣ, Петро Крайковскій зъ Литвинова на 1 мѣсяць Корн. Воєвóдка зъ Сернокъ середныхъ на 6 тыжднѣвъ.

——

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Завóзванѣ до кан. институціи оо.: Северинъ Коростеньскій на Павлокому, дек. бирчаньского; Григ. Клишъ на Волю Малнóвску, дек. мостиского; Вол. Бѣрецкій на Ольшаны, дек. нижанкóвского, по попереднóмъ зрезиґнованю изъ презенты, наданои ему правительствомъ на Тустановичѣ, дек. дрогобицкого.

Именованѣ оо.: Вас. Устіяновскій изъ Смереки завѣдателемъ а Мих. Ладижиньскій зъ Березки мѣстодеканомъ балигородского деканату.

Одпустку одержавъ о. Корн. Саикъ зъ Себечева, дек. белского, на 6 тыжднѣвъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Краєва рада школьна именувала Ядв. Чернецку дѣйстною учителькою 6-кл. школы женьскои въ Бережанахъ.

Господарство, торговля и промыслъ.

— **Про сегорóчнй жнива пишуть намъ** изъ Свистѣльникъ въ Рогатиньскóмъ: Зъ по́льного господарства добули мы такихъ успѣхóвъ: Жита одинъ корець выдавъ пересѣчно 8 кóпъ, а копа зъ на молотомъ $^3/_4$ до $1^1/_4$ кóрця — пересѣчно зъ 1 корцемъ. — Пшеницѣ одинъ корець выдавъ пересѣчно 9 кóпъ, а въ зернѣ по $^1/_2$ кóрця пересѣчно. — Овса одинъ корець 5—6 кóпъ; копа найбóльше намолотного óвса выдасть три чверти або корець. — Ячменю зъ одного кóрця вродилось 7 кóпъ зъ выдаткомъ по корцеви. — Стручковѣ: бобикъ, горохъ, вика и т. п. якъ на копы такъ и на стручки дуже хорошѣ. — Гречки косять ся; надѣя на солому але зерна нема. — Такѣ результаты бдносять ся до околицѣ Свистѣльникъ и, розумѣе ся, на поляхъ, де не було граду. Додати треба, що на вартóсть и выдатнóсть зерна по пшеницяхъ подѣлала дуже зле руда (ржа), а на óвси спека, 30 до 36 стп., котра не покидала насъ цѣлый мѣсяць ажь до 22 н. ст. серпня, та черезъ то устала веґетація, а ярина, особливо óвсы и гречки, *не розвинувши ся въ зерно*, зóвяли и спаленѣли наразъ, такъ що почисленый намолотъ зъ óвса вартъ що ино въ половинѣ або и менче щось. По́дъ вплывомъ тои надзвычайнои посухи ярина, городнина и кукурудза, дозрѣли борше о два тыжднѣ и приспѣшили збóръ. Онодгы упавъ першій дощь благодатный, але вже не поможе, хиба новымъ засѣвамъ. Бараболѣ вчасній готовѣ до копаня, кобы лишь часъ, а по́зній, хочь и плóднѣ, та псують ся и невкусній. На збóръ сѣна, отавы и конюшины годѣ нарѣкати, есть подостаткомъ. — Зарóбникамъ нема полекшѣ; дворы платять теперь 20 кр. а косарямъ 40 кр. найбóльше; селяне платять бóльше, бо дають до того ще свóй стравунокъ. — На піяньство мало е охотникóвъ, менче проти тамтыхъ лѣтъ; арендарѣ краєвѣ нарѣкають на убутокъ а мають надѣю на полѣпшенье ажь въ часѣ повѣтовыхъ выборóвъ.

— **Новый рóдъ жита.** Одъ кóлькохъ лѣтъ почались пробы зъ новымъ родомъ жида т. зв. Imperial Saatrogen. Пробы роблены на лихихъ поляхъ у высокихъ Альпахъ выдали 40-, 80- а навѣть 100-кратный збóръ. И такъ фірма Бальсенъ въ Празѣ, по́сля урядового сконстатованя, высѣяла 52 кільо зерна на 2380 квадр. сяжняхъ незгноеного поля, и збóрала нетто 4856 кільо зерна и 50 метр. сотнарóвъ соломы. Сей результатъ выказуе отже зъ одного зерна 93 зеренъ, або бóльше якъ 55 метр. сотнарóвъ зъ 1 гектару. Такожь треба завважати, що жито сѣесь дуже рѣдко. Згадана фірма постаралась о марку охоронну для сего такъ цѣнного жита.

— **При тягненю льосóвъ выставы вѣденьскои**, котре бдбулось 14 н.ст. серпня о 8-óй год. вечеромъ, припала головна выграна: брилянтовый нарядъ, зложеный зъ діядему брилянтового, колiи перловои, колiи брилянтовои, рожѣ брилянтовои, пары брилянтовыхъ спинокъ, 1 брил. нараменника, 7 звѣздъ брил., 2 брил. бранзолетъ; 1 жардініерка, 1 пара жірандолѣвъ, 2 етажерки, 1 сервісъ до чаю, 2 комплетнѣ приборы до ѣды зо̀ срѣбла, 1 касетка тоалетова, вартости 50 000 зр., або готóвкою 40 000 зр. ав. вал. — на серію 4870 ч 61. Друга выграна: молотѣльня парова, вартости 5000 зр., припала на с. 144 ч. 100. Трета выграна: моторъ нафтовый о силѣ двохъ коней, вартости 2000 зр., на с. 1982 ч. 15. Четверта выграна: цѣле урядженье кухонне, вартости 1000 зр. на с. 1459 ч. 59, — По 500 зр. вартости выграли с. 3637 ч. 98 и с. 5028 ч. 26. По 200 зр: с. 730 ч. 38, с. 1365 ч. 74, с. 2110 ч. 85, с. 2063 ч. 26 и с. 5180 ч 15. Выгранѣ по 100 зр. припали на: с. 633 ч. 88, с. 701 ч. 55, с. 1489 ч. 75, с. 2039 ч. 21, с. 3032 ч. 27, с. 3107 ч. 1, с. 3299 ч. 90 с. 3574 ч. 40, с. 5002 ч. 1, с. 5743 ч. 86. Выгранѣ по 50 зр. припали на: с. 854 ч. 1, с. 2019 ч. 14, с. 5577 ч. 14, с. 1090 ч. 34, с. 3195 ч. 4, с. 1122 ч. 88, с. 279 ч. 83, с. 5569 ч. 95, с. 4796 ч. 72, с. 4662 ч. 85, с. 4653 ч. 1, с. 2018 ч. 47, с. 4483 ч. 62, с. 1954 ч. 44, с. 1860 ч. 69, с. 4447 ч. 65, с. 1574 ч. 95, с. 1750 ч. 82, с. 5467 ч. 40. Выгранѣ по 20 зр. припали на: с. 2444 ч. 3, с. 3149 ч. 53, с. 1551 ч. 56, с. 2715 ч. 13, с. 677 ч. 18, с. 295 ч. 86, с. 5151 ч. 16, с. 4705 ч. 81, с. 1391 ч. 32, с. 1349 ч. 7, с. 1039 ч. 84, с. 4185 ч. 36, с. 5644 ч. 63, с. 4891 ч. 12, с. 5626 ч. 25, 2803 ч. 27, с. 5650 ч. 87, с. 2337 ч. 70, с. 301 ч. 46, с. 1770 ч. 2, с. 3916 ч. 11, с. 5305 ч. 95, с. 4609 ч. 2, с. 1125 ч. 22, с. 2068 ч. 2, с. 4028 ч. 99, с. 1765 ч. 58, с. 195 ч. 56, с. 5772 ч. 24, с. 1391 ч. 17, с. 5184 ч. 70, с. 732 ч. 60, с. 4315 ч. 70, с. 2842 ч. 97, с. 1175 ч. 84, с. 2237 ч. 46, с. 2023 ч. 42, с. 2584 ч. 71, с. 5793 ч. 83, с. 203 ч. 43, с. 5527 ч. 37, с. 3209 ч. 75, с. 1019 ч. 89, с. 4344 ч. 44, с. 1464 ч. 11, с. 5933 ч. 29, с. 3990 ч. 52, с. 1555 ч. 68, с. 1889 ч. 70, с. 2822 ч. 17. Выгранѣ по 10 зр. припали на всѣ числа серій 2759 и 4608. Выгранѣ по 5 зр. припали на 20 серій: 5544, 1739, 3462, 493, 2120, 2417, 1157, 3945, 2398, 4427, 4715, 3656, 4777, 2521, 1097, 614, 2970, 4301, 274, 4449.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 24 серпня. Розбйшлась тутъ вѣсть, що царь и царица мають въ половинѣ жовтня приѣхати зъ ревізитою до цѣсаря.

Штокгольмъ 24 серпня. Зъ початкомъ вересня маѣ ся тутъ зóбрати велике вѣче, котре маѣ запротестувати противъ поступованя Россіи въ Фінляндіи.

Петербугъ 25 серпня. Царь конферувавъ вчера зъ Капрівімъ цѣлу годину. Но пращанье цѣсаря бдбувъ ся вчера у царя величавый пиръ, на котрый були такожь запрошенѣ Капріві и Гірсъ. Царъ надавъ Капріві ому ордеръ св. Андрея I клясы, тайному совѣтникови нѣмецкому д-ру Люканусови ордеръ св. Анны I. клясы а ґен. Ганкому золоту табатіерку зъ своимъ портретомъ.

Софія 25 серпня. На жаданье нѣмецкого консуля Ванґенгайма пустило болгарске правительство засудженого въ процесѣ Паніцы Россіянина Колобкова на волю и выдало его консулеви.

Петербургъ 25 серпня. Цѣсарь выѣхавъ вчера вечеромъ о 10 год. на пароходѣ Гогенцолльернъ до Нѣмеччины.

Константинополь 25 серпня. Анґлія бдповѣла Портѣ на ноту ои въ справѣ евакуаціи Єгипту, що она готова уступити ся зъ Єгипту, але ажь тогды, коли ситуація въ Єгиптѣ и его адміністрація будуть забезпеченѣ.

ПОДЯКА.

За хороше вырѣзьбленье въ р. 1888 иконостасу въ церквѣ парохіи Хмелиска складаю п. Гнатови Покришкови зъ Слободы болехóвскои, не знаному ще но вельми даровитому рѣзьбареви — а п. Якови Хомикови зъ Бережанъ за хороше, естетичне вымальованье въ р. 1890 сего иконостасу — прилюдно щиру подяку.

Ант. Алиськевичъ, парохъ.

Ôдозва до П. Т. абітурієнтôвъ и академікôвъ рускихъ.

Дорогî Братя Товаришѣ!

У Васъ теперь пора до кроку рѣшучого, важкого на цѣлу далеку будущину. Доля Ваша близько интересує не лише Васъ и Вашу рôдню, а кождого, хто лише прихильникомъ загальнои справы. Намъ треба конечно збôльшати ряды неустрашимыхъ юнакôвъ зъ характеромъ, охотою и силою до серіозного труду та зъ ясною передъ очима метою. Про се мы особливо длятого дбати повиннî, що лѣта послѣднî не выказують у насъ, на жаль, того зросту молодыхъ робôтникôвъ — особливо свѣтскихъ — якого намъ потреба зъ огляду на розлогій передъ нами облôгъ та на мозольну и утруднену єго управу. Коли-бъ мы обрахували ся, то побачили-бъ таки, що далеко ще не при кождôмъ загонѣ могли бы поставити гôдного свого чоловѣка, за котрого не треба соромитись. А се и причина нашого теперѣшного положеня.

Изъ стоячихъ передъ Вами, Товаришѣ, університетôвъ виднѣє свѣтовый велитъ, вѣденьска alma mater. Не лише сама импонуюча столиця державы зô своими институтами та рôзного рода рѣдко подыбуваными користями, а и єи університетъ промовляє за тымъ, щобы при сприяючихъ обставинахъ та рôвныхъ условинахъ перевести молодî лѣта въ центрѣ науки и культуры. Побутъ мѣжь всесторонно образоваными чужинцями додає и нашимъ землякамъ заохоты до працѣ надъ собою а докладна вправа въ нѣмецкôй бесѣдѣ уможливить имъ стати поручь чужихъ борцѣвъ въ житю публичнôмъ.

Въ великôмъ тôмъ городѣ не найдесь нѣхто зъ Васъ, Товаришѣ, чужимъ и безраднымъ. Зайдете тутъ мѣжь громадку своихъ, скýпленыхъ при товариствѣ „Сѣчи", найдете тутъ щирôсть якъ мѣжь рôдными братьми. Двацять и чотири-лѣтна исторія красного розвою руского того товариства, поважне єго становище мѣжь другими Славянами та й лише користный зъ кождого погляду вплывъ єго на членôвъ — дають намъ надѣю, що кождый безъ выимки зъ рускихъ, до Вѣдня ново прибуваючихъ академікôвъ приступить до насъ въ члены та стане по-при давныхъ членôвъ до спôльного труду. Ту выробите собѣ ясный поглядъ на кожду справу, привчите ся належно и достойно оцѣнювати краєвî ôдносины на те, щобы, повернувши до краю, взятись серіозно до тяжкои народнои роботы середъ нетямучихъ та безчисленныхъ національныхъ гермафродитôвъ. Бібліотека „Сѣчи", котрôй не годно дорôвнати жадне тутешне академічне товариство, стане Вамъ богатымъ жереломъ пôзнаня та певнымъ провôдникомъ.

Вписы тревають на всѣхъ факультетахъ до 8-ого (продовженî до 14-ого) н. ст. жовтня с. р., а выклады розпочинають ся пересѣчно коло 10 жовтня.

Всякî информаціи дотычно впису, приѣзду и т. п. радо удѣлить будучимъ своимъ товаришамъ-членамъ пôдписаный выдѣлъ товариства (адресувати на руки головы „Сѣчи", залучаючи 5 кр. на почтову марку). Повна адреса товариства: Verein „Sič" in Wien, VIII. Laudongasse 49. a. Hochparterre Thür 17.

[Другî ґазеты рускî просимо о ласкавый передрукъ сеи ôдозвы.]

Одъ выдѣлу руского товариства „Сѣчь" у Вѣдни, въ мѣсяци липню 1890.

Д-ръ Мих. Зобкôвъ, т. ч. голова. *Д-ръ Дан. Куликъ*, т. ч. секретарь.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНÎ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта" и „Общ. им. М Качковского"* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 8—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря" поручає ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотôвъ нашихъ отсихъ майстрôвъ, членôвъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропіґіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, тапіцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартинôвъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбкôвска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул. Ягайлоньска ч. 13.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардиньскій ч. 3.
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул Паньска ч. 17.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбкôвска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.
Чмѣль Иванъ, „ ул. Смерекова ч. 8.

Всѣлякî Листы заставнî Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнî Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облiґаціи пропинаційнî
Всѣлякî облiґаціи довгу державного
Зелѣзничî облiґаціи першеньства
Льосы державнî и приватнî
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 140—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тî льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ" пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, ґрануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Вже выйшли

ИЛЮСТРОВАНÎ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.

Набути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Складъ сукна и готовыхъ одягôвъ мужескихъ и дѣточихъ пôдъ фірмою

Давидъ Шварцвальдъ

перенесеный

зъ улицѣ Галицкои ч. 8.

на пляцъ Капітульный ч. 3.

Многолѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, достаточнî средства маєтковî а такожь навязанî безпосереднî зносины зъ першорядными фабриками якъ краєвыми такъ и заграничными, роблять можливымъ вдоволити всѣ вымоги и доставити Вп. Публіцѣ товаръ добôрнои якости по найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякî листовнî замовленя зъ провінціи полагоджую безпроволочно, высылаючи на желанье дотычнî пробки оплатно. 3109 42—?

Дякуючи за теперѣшнî взгляды поручаю ся и на дальше

зъ поважаньемъ

Давидъ Шварцвальдъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 20—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжî транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитî сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВÎ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНÎ для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНÎ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты" и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячî ся въ обѣгу 5% асигнаты касовî зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть опроцентованî по 4½% ôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Маріяцельскî каплѣ жолудковî,

знаменито дѣлаючî у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанî при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (єсли походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.

Центр.-розсылка черезъ аптикаря Carl Brady, Kremsier (Морава). 3135 (44—43)

Schutzmarke.

Осторога! Правдивî Маріяцельскî каплѣ жолудковî рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повысшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ друкованый въ печатни Г. Ґуска въ Кромерижу.

Маріяцельскî пигулки розвôльняючî. Ôдъ лѣтъ уживанî зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повысшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка 20 кр., ролька зъ 6 пуделокъ зр. 1. — Єсли грошѣ пришлесь напер дъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька зр. 1·20, 2 рольки зр. 2·20.

Маріяцельскî каплѣ жолудковî и маріяцельскî пигулки розвôльняючî не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на способѣ ужитя.

Маріяцельскî каплѣ жолудковî и маріяцельскî пигулки розвôльняючî можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Ґайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Кракôвци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копичинцяхъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Роґальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжь:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а такожь по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каєтановича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

При мѣскôй церквѣ въ Яворовѣ

потреба дяка. Убѣгаючî ся мають выказати ся докладнымъ знаньемъ спѣву церковного и хорального. Влизшî условія подасть „Братство церковне у св. Юра въ Яворовѣ.

Панночки, ходячî до шкôлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнôй и бездѣтнôй, мешкаючôй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першеньство мають доньки Впр. священикôвъ рускихъ. На желанье може бути дома рускій розговôръ. Близшу адресу подасть Адміністрація „Дѣла". 3617 1—3

СТАНЦІЯ

тôлько для доброго ученика. Умѣщенє лѣпше, надзôръ, товариство двохъ ôдличныхъ ученикôвъ, — за ôдповѣдною надгородою. Близша вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Укôнчена семинаристка

обôйме приватну лекцію (безъ гры на фортепянѣ). Вѣдомôсть: Довге Калуске, п. Калушь.

Ванда Терлецка

кравчиня въ Яворовѣ робить модно дамскî сукнѣ. Приняла бы на науку крою панночки або у неи примѣщенî або доходячî. П. Т. Родичамъ, маючимъ дѣти въ яворôвскомъ монастири поручає ся.

Въ Бережанахъ

реальнôсть Нр. д. 45. на продажь зъ вôльнои руки при користныхъ условіяхъ. Складаєсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоє сѣней и пивниця. Десять морґôвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарскî въ дуже добрôмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльнî,

праздничнî и случайнî *въ V томахъ*

о. Юліяна Ганкевича.

Білеты візитовî, карты весѣльнî, дипльомы и всякî роботы літоґрафічнî выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПШИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

БРИ-

твы правдивî швайцарскî и англійскî, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п.

2537

поручає найдешевше

маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумеріи и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданихъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескî силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 183. Львôвъ, Второкъ 14 (26) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Fremdenblatt пише: Въ однôмъ зъ дневникôвъ выходячихъ въ Загребѣ, именно въ Agramer Ztg., котрымъ певнѣ шовіністичнѣ круги бѣлградскѣ послугують ся, коли иде о пôдбурюванье, находимо донесенье, котрого не можна поминути мовчаньемъ. Ото ся ґазета помѣстила таку депешу зъ Бѣлграду: „Ґенералъ Игнатіевъ, пôдчасъ свого послѣдного побуту у Вѣдни, приймавъ депутацію Сербôвъ, до котрои сказавъ мѣжь иншимъ: „Россія нѣколи не жертвувала Австро-Угорщинѣ Босны и Герцеговины. Не може отже ôдповѣдати за се, що въ Берлинѣ выдано тѣ краѣ Австро-Угорщинѣ. Маю повну вѣру въ загальне полученье и высвободженье всѣхъ Сербôвъ. Ажь тогдѣ, коли всѣ Сербы будуть полученѣ, буде можна полагодити справу македоньску. Єсмь пересвѣдченый, що до того часу скôнчить ся такожь незгода мѣжь Сербами и Болгарами.“ — По такôмъ опублікованю повысшои депешѣ Fremdenblatt-омъ, треба выждати, чи ґен. Игнатіевъ заперечить єи автентичности, чи може потвердить єи.

Цѣсарь выѣде сими днями зъ великимъ почотомъ войсковымъ на маневры до Шлезка, куда вже нинѣ выбравъ ся цѣлый ґарнізонъ войсковый зъ Кракова. Зъ пруского штабу будуть присутнѣ на сихъ маневрахъ ґенералы Мершайдтъ-Гілльесъ и ґр. Ведель, та пôдполковникъ Дайнесъ. Сподѣвали ся, ба навѣть говорили загально, що на тѣ маневры приѣде такожь нѣмецкій цѣсарь, але теперь заперечують рѣшучо а додають лишь, що цѣсарь Вільгельмъ загостить до Австріи пôзнѣйше на короткій часъ пôдчасъ сезону до польованя. — Ґазеты польскѣ подають зъ Вѣдня вѣсть, мовь бы подорожь цѣсарску до Галичины залишено лишь тому, щобы улегшити цѣсареви Вільгельмови перевести въ Россіи пляны що-до удержаня мира.

Міністерство просвѣты зарядило, що приписы закона зъ 5 червня 1890 въ справѣ платнѣ и поборôвъ, якѣ належать ся входячимъ въ складъ арміи суплентамъ середныхъ шкôлъ, удержуваныхъ державою, ôдтакъ семінарій маринарскихъ та шкôлъ плывацкихъ (nautische Schulen), скоро суплентôвъ покликано до чинной службы въ сталôй арміи, въ маринарцѣ военнôй, въ оборонѣ краєвôй або загальнôмъ ополченю, мають обовязувати такожь суплентôвъ державныхъ шкôлъ промысловыхъ.

Конференція для справы реформы статистики торговельнои почала въ суботу нарады пôдъ проводомъ совѣтника міністеріяльного д-ра Брахелія. Въ нарадахъ взяло участь кôльканацять ôдпоручникôвъ зъ міністерства торговлѣ, скарбу, совѣтники почтовѣ и репрезентанты головного уряду мытового. Нарады потревають цѣлый тыждень. Законъ новый має вôйти въ житье зъ днемъ 1 сѣчня 1891 р.

——

Гостина цѣсаря нѣмецкого въ Россіи вже наближаєсь до кôнця. На пращанье роздавъ царь ôдзначеня достойникамъ нѣмецкимъ зъ окруженя цѣсаря Вільгельма, и такъ одержавъ канцлеръ Капріві ордеръ св. Андрея I кл., ґен.-адъютантъ Ганке табакирку зъ брилянтами и портретомъ царя, тайный совѣтникъ Люканусъ ордеръ св. Анны I. кл., а совѣтникъ нѣмецкого міністерства справъ заграничныхъ, Рашданъ, ордеръ св. Станіслава II кл. зъ звѣздою. Оногды вечеромъ ôдбувъ ся въ честь цѣсаря нѣмецкого великій обѣдъ, въ котрôмъ взяли участь: Капріві, Ґірсъ и Побѣдоносцевъ. Паркъ бувъ величаво освѣтленый, мѣжь иншимъ бувъ транспарентъ, представляючій гербъ цѣсарства зъ иніціялами цѣсаря нѣмецкого. По 10-ôй год. попращавъ ся цѣсарь Вѣльгельмъ зъ родиною царскою и выбравъ ся на пароходъ „Гогенцолльернъ“, де командантъ Кронштаду давъ пиръ на честь офіцирôвъ нѣмецкихъ кораблѣвъ. Адміралъ выголосивъ тоастъ въ честь цѣсаря Вільгельма, капітанъ нѣмецкій Арнімъ въ честь царя, а ôдтакъ пôдношено тоасты въ честь обохъ фльотъ, нѣмецкои и россійскои. Reichsanzeiger стверджує, що царь пôдчасъ снѣданя минувшого понедѣлка пôднѣсъ тоастъ по нѣмецки на честь цѣсаря Вільгельма а сей ôдповѣвъ по россійски. — Nord пише на чолѣ свого послѣдного перегляду політичного: Зъѣздъ въ Нарвѣ доказує любови мира зô стороны обохъ монархôвъ. Царь дававъ доказы ôдъ самого вступленя на престолъ, що намагає удержати миръ а цѣсарь Вільгельмъ такожь часто проклямувавъ сей напрямъ. Така згода въ поглядахъ єсть порукою европейского мира.

Дня 8 вересня розпочинають ся величезнѣ маневры росссійскѣ двохъ армій, полудневои и пôвнôчнои, та тревати будуть сѣмь днѣвъ. Теренъ маневрôвъ вызначеный мѣжь трикутникомъ крѣпостей Луцкъ-Рôвно-Дубно. Тѣ маневры на Волыни мають представити докладный образъ акціи военнои.

——

Берлиньскѣ дневники подають, що въ часѣ гостины цѣсаря Вильгельма въ Россіи не дотыкано нѣ крыхты квестій політичныхъ, а натомѣсть Капріві мавъ вырôвнати зъ Ґірсомъ певнѣ економічнѣ справы мѣжь Россією а Нѣмеччиною.

Міністерство нѣмецкого двору повѣдомило, що цѣсарь Вільгельмъ прибуде до Кіль дня 28 серпня и того дня вечеромъ выѣде надзвычайнымъ поѣздомъ до Почдаму. Дня 2 вересня поверне знову цѣсарь до Кіль за-для прибутя тамъ ескадры австрійско-угорскои. Въ тôмъ самôмъ дни ôдбуде ся торжественне повитанье и перегляд фльоты.

Три великѣ вѣча католицкѣ будуть займати ся въ найблизшôмъ часѣ квестією соціяльною, а то конференція епископôвъ въ Фульдѣ, въ котрôй крôмъ епископôвъ прускихъ беруть участь епископы моґунцкій и фрибурскій; ôдтакъ загальне вѣче католикôвъ нѣмецкихъ, котре почало свои нарады въ Кобленціи ôдъ вчера и потреває ажь до 28 с. м.; а вкôнци межинародный католицкій конґресъ соціяльный, скликаный до Ліжь на день 7 вересня. Епископъ въ Ліжь Дутрелю розôславъ запросины на сей конґресъ. Возьмуть въ нѣмъ участь найзнатнѣйшѣ достойники костела католицкого и проводирѣ сторонництвъ католицкихъ зô всѣхъ краѣвъ, и такъ кардиналы: Ґоссенсъ, архіепископъ зъ Мехлина, Мермільодъ, епископъ женевскій, Лянженіє, архіепископъ зъ Раймсъ; епископы нѣмецкѣ: Коппъ зъ Вроцлава, Корумъ зъ Тревіру, Фішеръ зъ Кольоніи, ôдтакъ епископы зъ Ґентъ, Бриґи, Намуръ, Турнай и Ліжь, францускѣ епископы Фреппель зъ Анжеръ, Фава зъ Ґренобль и много иншихъ. Зъ проводирѣвъ католицкихъ прирекли свою участь въ конґресѣ: зъ Нѣмеччинны Віндгорстъ и иншѣ знатнѣйшѣ члены фракціи центрумъ; зъ Франціи депутованѣ Менъ и Мартенпрей; зъ Австріи члены палаты панôвъ: ґр. Бльоме, ґр. Кифштайнъ; зъ Голяндіи депутованый Шепманъ; зъ Анґліи кôлькохъ послôвъ ирляндскихъ. Кардиналъ Маннінґъ переславъ до епископа въ Ліжь письмо, де заявляє, що радо поспѣшивъ бы на конґресъ, але єго старôсть не дозволяє єму того. Кардиналъ числить 82 лѣтъ.

——

Француске міністерство торговлѣ предложило установити велику комісію для розслѣду ôдносинъ робôтникôвъ а розслѣды тѣ мають послужити матеріяломъ до нарадъ пôдчасъ осѣннои сесіи парляменту.

Въ таборѣ пôдъ Шальонъ розпочались маневры кавалеріи, котрѣ продовжать ся ажь до 9 вересня. На будуче порѣшено, щобы кождому офіцирови чужои державы, котрый загостить на маневры, додати офіцира штабу ґенерального до диспозиціи. Сего року выжидають на маневры одного офіцира сербского и одного россійского офіцира козакôвъ.

Зъ Парижа доносять, що въ кругахъ правительственныхъ порѣшено вже выслати француску ескадру до Спеціи на море Середземне на повитанье короля Гумберта.

Гадка союза економічного и фінансового мѣжь Россією а Францією находить що разъ бôльше приклонникôвъ и справдѣ переводить ся звôльна се зближенье мѣжь Россією а Францією. Много фактôвъ на се доказомъ. И такъ россійскѣ ґазеты доносять, що правительство дозволило устроити француску выставу промыслову въ Москвѣ, котра буде отворена 13 мая слѣдуючого року и потреває до 1 грудня. Выстава орґанізує ся пôдъ покровомъ француского правительства и при значнôй участи францускихъ силъ промысловыхъ. Такожь мало приняти правительство россійске оферту однои спôлки францускои що-до поведеня зелѣзницѣ черезъ головный хребетъ гôръ кавказкихъ.

——

Анґлія и Портуґалія ще не полагодили мѣжь собою справы на африканьскôй територіи. Бюро Райтера подало сензаційну вѣсть, котра єсли окаже ся правдивою, може выкликати грôзный конфліктъ мѣжь обома державами. Именно подало се бюро таку телеґраму зъ Найштадту: Портуґальцѣ острѣлювали кôлькократно анґлійску експедицію, идучу пôдъ проводомъ Томсона, а находячу ся на анґлійскôмъ березѣ рѣки Замбесі; такожь бльокували рѣку Шіре и дороги до Бляншире и озера Ніасса.

Лордъ Сельсбері ôдповѣвъ на ноту Порты въ справѣ евакуаціи Єгипту, що Анґлія не поминає права Туреччины що-до высказаного желаня и въ засадѣ готова се выповнити, коли однакъ Анґлія констатує, що Єгиптъ пôдчасъ адміністраціи анґлійскои зробивъ значнѣ, загально признанѣ поступы, то мусить заразомъ заявити, що тѣ поступы ще не змôцняли ся такъ, щобы можна було ôддати розпочате дѣло зô своихъ рукъ. Анґлія сама мусить узнати, коли прийде ôдповѣдна хвиля выповнити се жаданє. Ся ôдповѣдь зробила на Портѣ дуже прикре враженье.

——

Оголошенье розмовы радикального посла италійского Кавальоттія зъ кореспондентомъ париского Matin выкликало велике невдоволенье въ урядовôй прасѣ италійскôй. Кавальотті заявивъ просто, що въ дни, въ котрôмъ бы повстала вôйна мѣжь Италією а Францією, нарôдъ италійскій поставить скорше барикады, анѣжь буде боротись противъ францускихъ братôвъ. На заявленье кореспондента, що коли-бъ на пр. повставъ якій casus belli, Италія була бы приневолена боротись въ рядахъ тридержавного союза, ôдповѣвъ Кавальотті: Италія противъ Франціи? Нѣколи! Чи знаєте, що бы сталось пôдчасъ такои вôйны? Уважайте пильно на мои слова. Передъ всѣмъ передъ 1892 р. вôйна не настане. Але коли бы нещасна пригода прискорила вôйну, то Италія не була бы готовою до вôйны. Навѣть коли бы нашѣ ôдносины войсковѣ були найлѣпшими на цѣлôмъ свѣтѣ, Италія не була бы готова, се я вамъ ручу. Єсть се одинока ôдповѣдь, яку наше правительство може дати нашимъ аліянтамъ, бо на случай змобілізованя першого баталіону, барикады повстануть самѣ ôдъ себе. Король знає републиканьске успособленье людности медіоляньскои, льомбардскои и провінціи Романіи. Не схоче вже-жь ставляти короны на карту, не буде вдавати ся въ пригоды, зъ котрыхъ користали бы нашѣ т. зв. аліянты и котрѣ въ дѣйстности суть нашими ôдвѣчными ворогами. Наша проґрама має одно головно жаданье, а се: Прочь зъ тридержавнымъ союзомъ! Для переведеня того потреба намъ зô стороны Франціи заохоты и помочи въ нашôй борбѣ. Праса француска повинна робити рôзницю помѣжь теперѣшнымъ правительствомъ а нами (радикалами). Коли позбудемо ся сего союза, то тогдѣ Италія и Франція наближать ся до себе. Доконче треба, щобы Кріспі, коли говоримо о Франціи, не мôгъ намъ сказати: „Читайте францускѣ ґазеты!“ Орґаны Кріспіого дуже обуренѣ на се заявленье Кавальоттіого въ имени италійскихъ радикалôвъ.

——

Болгарскѣ міністры подорожують дальше по Болгаріи. Стамбуловъ и Тончевъ прибули въ суботу до Филипополя. Стамбуловъ принимавъ депутацію купцѣвъ и жадавъ ôдъ неи пôдпомоги, щобы можна докôнчити дѣла, котре розпочавъ передъ чотирма роками. Міністры выѣхали зъ Филипополя въ недѣлю рано. За часъ своеи гостины въ Филипополи погодивъ Стамбуловъ обѣ неприязнѣ фракціи въ мѣстѣ. На пирѣ въ честь Стамбулова, тоастувавъ ôнъ на честь мѣста а митрополитъ грецкій выголосивъ тоастъ по француски на здоровлье Стамбулова. За-для присутности италійского журналіста, внесено тоастъ на честь короля Гумберта, прасы и народу италійского. Бурмістръ Филипополя внѣсъ тоастъ на гараздъ князя и міністрôвъ а всѣ приняли єго зъ одушевленьемъ. Міністры выѣхали до Гостовы.

Nord пише, що неможливымъ було бы надѣлити Стамбулова домовымъ ордеромъ саско кобурґскимъ, а єсли бы се наступило, то годѣ наслѣдкôвъ сего кроку передвидѣти, бо рана завдана вдовѣ Паніцы ще не загоилась.

——

Комісія сербска выслана до Петербурга, щобы ôдобрати 80.000 штукъ карабінôвъ Бердана, повернула вже до Бѣлграду а значна часть замовленого оружія вже такожь надôйшла. Карабіны мають бути дуже добрѣ и дешевѣ — бо лишь по 32 франкôвъ за штуку. Заперечують, мовь бы Россія мала подарувати Сербіи тѣ карабіны.

Митрополитъ Михаилъ звернувъ ся безпосередно до царя зъ предложеньемъ, зробленымъ на власну руку, въ котрôмъ домагає ся утворити сербскій патріярхатъ, котрый мавъ бы верховну власть надъ сербскимъ духовеньствомъ такожь въ Македоніи, Болгаріи а навѣть въ Туреччинѣ. За будучого патріярха уважає митрополитъ себе.

Правительство сербске має теперь заняти ся товариствомъ „Велика Сербія“, бо на зборахъ скликаныхъ въ цѣли єго основаня, бесѣдники выступали дуже остро противъ Австро-Угорщины. Правительство наказало товариству предложити статуты, котрымъ ôдтакъ ôдмовить затвердженя. Говорять, що се товариство одержало зъ Москвы пôдпомогу 1.000 рублѣвъ въ золотѣ для духовеньства въ Маденіи.

——

Зъ Брукселѣ доносять о причинахъ стрейку въ Монъ: Головнымъ товчкомъ до стрейку було ôдновленье давного припису зъ р. 1852, пôсля котрого було вôльно потручувати робôтникамъ зъ платнѣ, єсли занедбають роботу безъ причины. Але кажуть, що то лишь удавана причина, бо стрейкъ зачавъ ся и въ тыхъ фабрикахъ, де не ôдновлювано згаданого припису. Всюды заховують ся робôтники спокôйно и тактовно.

——

Въ букарештеньскихъ ґазетахъ урядовыхъ появивъ ся комунікатъ, въ котрôмъ заперечено рѣшучо поданымъ въ заграничныхъ ґазетахъ всѣлякимъ версіямъ, мовь бы то король Кароль пôдчасъ свого побуту у Вѣдни мавъ заключити важнѣ політичнѣ договоры зъ ґр. Кальнокимъ, а котрѣ мавъ ôдтакъ апробувати цѣсарь австрійскій. Заступаючій міністра Лаговарія презесъ міністрôвъ Ману заявивъ що не суть можливѣ анѣ явнѣ анѣ тайнѣ межинароднѣ договоры Румуніи безъ спôвучасти хоть бы одного міністра.

——

Мадридскій дневникъ урядовый оголосивъ номінацію ґр. Беномара амбасадоромъ при Квіриналѣ, ґр. Баннельоса амбасадоромъ въ Берлинѣ а Туата посломъ въ Константинополи.

Въ справѣ крізы маршалкôвскои

ôдозвали ся сегодня и двѣ консервативнѣ часописи, львôвскій Przegląd и кракôвскій Czas.

Przegląd пише:

„До повени выдуманыхъ (?) причинъ резиґнаціи маршалка ґр. Тарновского прибула нова, найнедорѣчнѣйша, плôдъ фантазіи дописувателѣвъ до чужихъ дневникôвъ, ласыхъ на сензаційнѣ вѣсти. Ото N. fr. Presse донесла въ дописи зъ Кракова, що причиною резиґнаціи ґр. Тарновского було непорозумѣнье въ деякихъ справахъ краєвыхъ зъ п. намѣстникомъ. Намъ (Przegląd-ови) дано право заперечити катеґорично тую вѣсть и заявити, що такого непорозумѣня межи обома достойниками краєвыми не було и теперь нема.

„Що-до самои крізы, то змѣна, о скôлько знаємо, зайшла лише тота, що коли-бъ цѣсарь принявъ резиґнацію ґр. Тарновского, приєднано на се становище кн. Санґушка, яко личнôсть загально поважану и будячу довѣріє, що побôчь енерґічнои управы справъ автономічныхъ пôддержить и дальше розвивати буде тоту користну гармонію, яка при ґр. Тарновскôмъ запанувала межи обома галузями властей краєвыхъ.

„П. намѣстникъ пробуває у Львовѣ, не маючи чого ѣхати до Вѣдня, разъ длятого, що справа стоить ясно, а по друге, що ґр. Таффе перебуває въ Елішавъ.

„Наконець додаємо, що на львôвскôмъ бруку хибно понято выѣздъ маршалка ґр. Тарновского до Дзикова. Ґр. Тарновскій мусѣвъ выѣхати за-для наглои справы приватнои. За кôлька днѣвъ, найдальше за тыждень, поверне до Львова, щобы лично вести пôдготовленя до сойму, и вытреває при праци до полагодженя крізы.“

Читателямъ „Дѣла“ вже звѣстно, про яке то непорозумѣнье писавъ кракôвскій кореспондентъ до N. fr. Presse: що нѣбы то межи маршалкомъ а намѣстникомъ була рôзниця гадокъ що-до выбору особы на віце-президента краєвои рады шкôльнои. N. Reforma такожь дивує ся: що се значить ся, що хочь уже ôдъ такъ давна говорять о кандидатѣ на сей урядъ, о проф. Бобжиньскôмъ, доси чомусь именованье не наступило, хотяй уже початокъ року шкôльного за плечима...

На тематъ „гармоніи“ маршалка ґр. Тарновского зъ ґр. Баденімъ дало бы ся де-що сказати. Не перечимо, що „дісгармоніи“ не було видати, навѣть при такôй нагодѣ, якъ торôчне розвязанье горлицкои рады повѣтовои, але сю „гармонію“ на внѣ — треба приписати спокôйнôй вдачи маршалка, єго нерѣшучости и уступчивости „енерґічному“ намѣстникови. Однакожь инше дѣло, чи и тота „гармонія“ не була одною зъ причинъ „здеґустованя“ ґр. Тарновского. Кн. Санґушко — пôсля Przegląd-у — має тоту „гармонію“ не тôлько пôддержати, але навѣть дальше розвивати... Якъ ôнъ знайде ся въ тôй роли и якъ довго выдержить, — покаже практика, покаже часъ.

Czas пише, що „зъ спокоємъ и довѣріємъ дожидавъ розвязаня крізы маршалкôвскои, знаючи, що оно спочиває въ першôмъ рядѣ въ рукахъ (ґр. Баденього — *Ред.*), котрѣ полагодять єи въ спосôбъ, при даныхъ условіяхъ, можливо найкористнѣйшій для краю, найвôдповѣднѣйшій єго интересамъ и достоиньству, а такожь интересамъ монарха и правительства. И мы (Czas) не помылили ся. Уважаємо за добру ворожбу, що кн. Санґушко ôдъ разу зрозумѣвъ, що єму, въ даныхъ обставинахъ, треба згодитись на занятье безперечно достойного, але анѣ приманчивого анѣ выгôдного становища, и що се учинивъ безъ ваганя, не отягаючись, по просту, якъ то сповняє ся обовязокъ.“

Голосъ сей Czas-у замѣтный холодомъ, якій вѣє зъ дôбраныхъ осторожно слôвъ. Кн. Санґушко — пôсля Czas-у — стане маршалкомъ тôлько длятого, що въ нинѣшныхъ обставинахъ хтось другій, лучшій для станьчикôвъ, не може стати. Впрочôмъ Czas пригадує кн. Санґушкови, що становище маршалка анѣ не приманчиве, анѣ не выгôдне...

Dziennik Polski уважає, що теперь, коли кріза маршалкôвска уже на-пôвъ полагоджена, „годить ся приглянути близше ситуаціи вытворенôй уступленьемъ ґр. Тарновского“, и такъ говорить:

„Резиґнація маршалка була передовсѣмъ прикрою для табору консервативного, котрый нинѣ знаходить ся въ цѣлковитôмъ розкладѣ и чує докладно, що не має людей, могучихъ въ данôй хвили заняти таке вы-

датне становище и згромадити коло себе сильну бôльшôсть. Зъ тымъ фактомъ числили ся и орґаны прасы консервативнои, котрî въ рѣшаючôй хвили не бачили ôдповѣднои личности а за найлучшій выхôдъ зъ критичного положеня уважали ôдкликанье резиґнаціи. Але и для цѣлого краю уступленье маршалка въ сѣй хвили не могло бути приятнымъ. Хвиля, въ котрôй ґр. Тарновскій зъ такимъ поспѣхомъ зрезиґнувавъ, була дуже невôдповѣдною, хочь-бы длятого, що зъ неи потрафили скористати нашî противники въ спосôбъ для цѣлого краю дуже немилый. Але стало ся... Треба було глядати за наступникомъ. Зъ огляду на складъ нинѣшного сойму була се рѣчь досыть клопôтлива. Найблизша сесія соймова вымагати буде ревнои и солідарнои працѣ на поли економічнôмъ, а така праця можлива лише тогды, если кермувати нею буде личнôсть посѣдаюча довѣріе и поважанье у сторонництвъ, — чоловѣкъ, котрого минувшôсть мусить бути запорукою, що ôнъ не буде фаворизувати якоись котеріи, стремлячои до вплыву и власти, але стане на становищи обєктивнôмъ и скупивши бôльшôсть округъ себе, пôйде дорогою умѣреня въ справахъ загального значѣня. Прилюдна гадка зъ мѣжь рôзныхъ кандидатôвъ указала на кн. Санґушка. Личнôсть то на всякій спосôбъ дуже симпатична, а минувшôсть єго — хотяй и бувъ презесомъ недôйшлои „уніи" консервативнои — подає надѣю, що онъ яко маршалокъ буде безстороннымъ керманичемъ сойму." Dziennik годить ся зъ тою характеристикою кн. Санґушка, яку подала N. Reforma, повтаряє навѣть компліменты для Санґушка зъ Reform-ы, а ôдъ себе додає ще надѣю, що кн. Санґушко „введе въ зарядъ автономічный елементъ ладу и порядку", бо „машина автономічна въ неоднôмъ напрямѣ єсть розлюзована, черезъ те упадає повага автономіи, отже направа, особливо сегодня, при ôдносинахъ вытвореныхъ выборами до радъ повѣтовыхъ, єсть скоро потрѣбною".

Изъ слôвъ Dziennik-а Polsk-ого насъ мусить заинтересувати послѣдный уступъ, де бесѣда о „введеню въ зарядъ автономічный ладу и порядку", бо машина автономічна нинѣ попсована, а черезъ те повага автономіи що-разъ бôльше „иде въ дубину", — сказавши фразою нашого турчаньского дописувателя. Зъ тыхъ слôвъ Dziennik-а насампередъ выходить красный компліментъ ґр. Тарновскому, що за єго маршалкованя въ зарядѣ автономічнôмъ завѣвъ ся неладъ и непорядокъ, — а дальше, що до нового маршалка ставить ся жаданье „полатати" автономію галилейску. Жаданье не абы-яке! — оно може лише пôдхлѣбити кн. Санґушкови, — тôлько чи сповнити єго удасть ся? Намъ бачить ся що нѣ. Зъ „польскими бецирками" не мôгъ дати собѣ рады „енерґічный" Зыбликевичь, сумнѣваємось, чи дасть раду кн. Санґушко. Поки выборы до радъ повѣтовыхъ переводять ся такъ, якъ нинѣ, т. є., що при выборахъ уважаєсь не на интересъ повѣту, але на політику, и найспосôбнѣйшихъ та найдбальшихъ о нарôдъ Русинôвъ выключуєсь ôдъ повѣтовои управы автономічнои, а заступаєсь ихъ гоноровитыми фіґурками польскими, — доти о „направѣ" не може бути бесѣды. Треба бы перевести реформу основну, реформу системы, — а того кн. Санґушко учинити не зможе, хочь-бы навѣть и загадавъ, бо на перешкодѣ стане єму не тôлько консервативна, але й такъ звана демократична opinia publiczna — першій Dziennik Polski!

НОВИНКИ.

— **Маю честь повѣдомити станіславôвску и доокрестну публику**, що на день 9-го н. ст. вересня заповѣдженый (и оголошеный уже въ „Дѣлѣ") вечерокъ въ Станіславовѣ артистичнои „шѣснацятки" въ дохôдъ будовы руского театру не ôдбуде ся того дня, позаякъ саля касинова реставрує ся и не скорше буде готова, ажь по 18-тôмъ вересни. Выбôръ иншого дня на вечерокъ, поданый „шѣснацяткою", буде оголошеный сими днями. Надѣємось, що по усуненю сеи трудности, въ ново-зреставрованôй и украшенôй сали касина выпаде вечерокъ тымъ свѣтлѣйше, а станіславôвска Русь численною участію не дасть ся выпередити иншимъ мѣстамъ въ складаню жертвъ на будову святинѣ руско народнои Мельпомены. — За выдѣлъ „Рускои Бесѣды" *Р. Зарицкій*, секретарь.

— **Илюстрована Исторія Руси** выдана товариствомъ „Просвѣта" а написана проф. Олександромъ Барвѣньскимъ, выйшла вже зъ друку и продає ся безъ пересылки почтовои по 50 кр. зброшурована, а по 72 кр. въ прегарнôй полотнянôй оправѣ зъ ôдповѣдными вытисками зъ робôтнѣ п. М. Спожарского. Илюстрована Исторія Руси обôймає 18 аркушѣвъ друку, мѣстить 40 дуже гарныхъ илюстрацій и двѣ дуже добрî карты: одна до періоду княжого, а друга до періодôвъ литовского и козацкого. Исторію сю можна вже буде набувати пôдчасъ Загальныхъ Зборôвъ „Просвѣты" въ Коломыи дня 16 (28 н. ст.) серпня.

— **Огнѣ.** Дня 6 (18) с. м. згорѣла въ Уйковичахъ пôдъ Перемышлемъ одна селяньска хата. Огонь пригасили вояки перемыскои крѣпости. — Дня 11 (23) с. м. згорѣвъ въ Ярославли одинъ войсковый баракъ.

— **„Розôгнати на чотири вѣтры"** мѣску раду въ Перемышли — загрозивъ сими днями намѣстникъ ґр. Бадені. Причиною загрозы мають бути катастрофы завалившихъ ся недавно новыхъ каменицъ, лиха ґосподарка въ мѣстѣ, бракъ воды, каналôвъ, хôдникôвъ, протекціоналізмъ, сервілізмъ и розтрата громадского гроша. Мабуть пахне Перемышлеви така сама судьба, яка постигла Ярославъ, Городокъ и другî, то є ц. к. комісарь правительственный, яко голова мѣскои самоуправы.

— **Посвященье церкви.** Дня 10 (22) вересня с. р. ôдбуло ся въ селѣ Тилявѣ коло Дуклѣ посвященье новои мурованои церкви. Будовою церкви занимавъ ся ревно о. Пастернакъ, тамошный парохъ, и роботы вже майже на покôнченю. Тилявска церковь буде одною зъ найкрасшихъ церквей въ Бескидщинѣ.

— **Отворенье межинародного торгу збôжевого** у Вѣдни ôдбулось въ понедѣлокъ. На торжество явились репрезентанты міністерства справъ внутрѣшныхъ, торговлѣ, ґен интендантъ и рада мѣска Отворенье ôдбуло ся пôдъ проводомъ віцепрезидента Винґерта. Шефъ секційный въ міністерствѣ Гардъ повитавъ зôбраныхъ въ имени правительства запевненьемъ, що правительство пôдпомагає прихильно институцію торгу межинародного. Въ имени мѣста повитавъ гостей віцебурмістръ Штендель, ва имени части мѣста Льеопольштату пос. Зісъ. Справозданье ґенерального секретаря Ляйнкавфа о збôжевôмъ торзѣ, оцѣняє збôръ въ цѣлôй монархіи якъ слѣдує: зôбрано пшеницѣ 64, жита 48, ячменю $35^3/_4$, ôвся 45 міліонôвъ сотнарôвъ метричныхъ; на вывôзъ може пôйти 12 міліонôвъ сотн. метр. пшеницѣ, 2 міл. жита, а ячменю и солоду $3^1/_2$ міліонôвъ сотн. метр. Комісія межинародного торгу збôжевого выбрала наново президентомъ Нашавера, першимъ віцепрезидентомъ Винґерта, другимъ Брайнінґера зъ Монахіюмъ. Въ торгу збôжевôмъ взяло участь 6000 участникôвъ, а на торзѣ появивъ ся такожь міністеръ торговлѣ.

— **Потопили ся три дѣвчины въ Сянѣ** дня 8 (20) с. м. въ селѣ Рушельчичѣ пôдъ Перемышлемъ. Були се двѣ сестры 11-лѣтна Катерина и 15-лѣтна Вікторія Курашѣвны та 18-лѣтна Настя Климко. Пôдчасъ купаня завела зъ жартôвъ Настя 11-лѣтну Катерину на глубоку воду и тамъ почали обидвѣ потопати. Старша сестра Вікторія, хотячи ратувати молодшу сестру Катерину и подругу Настю, попалась сама у виръ и тамъ всѣ три найшли смерть. Тѣла вправдѣ найшли незадовго по катастрофѣ, але помôчь вже була неможлива.

— **Не пошановали староства!** Въ ночи зъ 19 на 20 н. с. серпня незнанî злодѣѣ выламали ôкна и дôстали ся до староства въ Сучавѣ та закрали тамъ кôльканацять книжокъ касы ощадности и готôвки 95 зр. Шкода загаломъ выносить сто кôлькадесять зр. Цѣкавыхъ злодѣѣвъ ще не ôдшукали.

— **Бута жидôвъ въ Россіи.** Въ россійскôмъ мѣсточку Бѣлôмстоцѣ нанявъ бувъ собѣ лѣкарь д-ръ Ґрановскій мешканье зъ городомъ и садомъ. Розпустна жидова рôзного калібру внадила ся до городу и своимъ звычаємъ робила великî шкоды. Д-ръ Ґрановскій, не могучи самъ дати собѣ рады, поставивъ бувъ сторожу, та и се мало нащо здало ся, бо жидова закрадала ся рôзными мѣсцями нôчною порою и робила шкоду. Д-ръ Ґрановского дрôбнî, бо почавши ôдъ 2 до 15 лѣтъ вѣку, дѣти, выходячи до города, не були безпечнî навѣть зъ житьемъ, бо жидова, мстячи ся за прогонюванье зъ города, кидала на дѣтей зъ по-за паркану камѣньемъ. Одного разу, коли дѣти бавились въ городѣ, шидова почала кидати камѣньемъ такъ, що навѣть трафила однымъ острымъ каменемъ одинацятьлѣтного сынка д-ра Ґрановского, въ голову. Зъ тяжкою бѣдою удало ся якось уратувати дѣтвака передъ утратою ока, хочь и вылежавъ двѣ недѣлѣ въ постели. За якійсь часъ пôдчасъ такого бомбардованя жидами огороду, поцѣливъ камѣнь пятилѣтну дѣвчинку, доньку д-ра Ґрановского, такъ нещасливо, що до тыждня и померла. Въ жалю и крайно розъяреный д-ръ Ґрановскій, зловивши заразъ другого дня по смерти доньки, о 4-ôй год. рано жидика въ городѣ на горячôмъ дѣлѣ, якъ обрывавъ вишнѣ, не надумуючись довго, взявъ єго до комнаты и выписавъ єму на чолѣ и на лици ляпісомъ въ трехъ языкахъ слово „воръ" (злодѣй). Жиды, довѣдавши ся о тôмъ, збѣгли ся вечеромъ передъ домомъ Ґрановского, почали кричати, свистати и сыпати камѣньемъ. Около 7 ои год. вечеромъ була юрба такъ велика, що годѣ було дôбрати ся до дому. Ôдтакъ надѣйшли жиды въ походѣ, несучи выляпісованого жидика и кричучи що силъ: Розбôйникъ, розбôйникъ. Галасы и крики та киданье камѣньемъ тревало ажь до год. 9-ои вечеромъ и 5 поліціянтôвъ ледви якось устерегли дому д-ра Ґрановского. Такî самî сцены повторили ся ще и пôдчасъ похоронôвъ дитины а навѣть на саму домовину упало кôлька каменѣвъ. Ся бута жидôвска такъ розъярила христіянъ, що потрѣбно лишь маленькои искорки, а погромы жидôвскî готовî. — А зновъ у мѣстѣ Вильнѣ стала ся 15 с. м. така пригода. Кôлькохъ селянъ запримѣтило на улици Рудницкôй, якъ якась жидôвка тягнула малого хлопчину за руку, котрый крôзь плачь все кликавъ: мамо! нема мамы?!" Жидôвка успокоюючи хлопчика, купила єму обарѣнокъ, але хлопчина не перестававъ плакати. Люде почали розпытуватись, чия се дитина, а жидôвка почала крутити, що се єи дитина, що не знати, чого плаче и т. д. Уважаючи таку бесѣду за простый выкрутъ, почали мѣщане домагатись, щобы жидôвка ôддала дитину або имъ або поліціянтови. Але заразъ обступили ихъ другî жиды и порозпыхали селянъ а жидôвка тымъ часомъ сховала ся въ однôмъ домѣ, де за нею жиды зачинили браму. Поштуркуванî и пообиванî мѣщане глядѣли уважно за жидôвкою и дали знати поліціянтови. Поліціянтъ давъ знати поліційному офіцирови а сей при помочи робôтникôвъ та за вказаньемъ мѣщанъ, що ôдъ початку слѣдили за жидôвкою добувъ ся до брамы, выважививъ єи и опôсля зновъ пôдперъ по-за собою. Жиды позбѣгались и зъ окликомъ „гурра" кинулись и собѣ на браму, но въ тôмъ наспѣла помôчь христіянамъ, бо якъ разъ надбѣгли стражники и двѣ сотнî козакôвъ а за ними и поліцмайстеръ. Новымъ штурмомъ удалось стражникамъ и козакамъ розбити жидôвню и отворити браму до дому, де зъ тяжкою бѣдою удалось найти злодѣйку и дитину. Хлопчина бувъ сыномъ каменичного сторожа Янковского, и выйшовши на улицю, зблукавъ ся, де и зловила єго жидôвка. Дитину ôддано родичамъ, а жидôвъ увязнено. Лѣкарѣ сконстатували, що ся жидôвка-злодѣйка має бути хора умыслово.

— **Дрôбнî вѣсти.** Исидоръ Паславскій, президентъ станіславôвского суду окружного, занедужавъ на запаленье кишокъ. Пôдчасъ недуги заступати єго буде апеляційный сов. Щуровскій або д-ръ Бавхъ. — На жовкôвскôмъ передмѣстю у Львовѣ панує епідемічна дезинтерія и вже лучило ся много случаѣвъ смерти. — Австрійскій и анґлійскій зарядъ телеґрафôвъ заключили договôръ, що оплата за депешѣ телеґрафічнî мѣжь Анґлею и Австрією буде зменшена ôдъ слѣдуючого року о одну трету часть теперѣшнои цѣны.

Посмертнî — ✠ — оповѣстки.

О. Алексей Навроцкій, священикъ-ювилатъ станіславôвскои епархіи, приходникъ въ Порховѣ, бучацкого деканату, упокоивъ ся въ 80 роцѣ житя а 57 роцѣ священьства. Вѣчна єму память!

О. Иванъ Збудовскій, парохъ въ Хриплинѣ, деканату станіславôвского, упокоивъ ся въ 73 роцѣ житя а 37 роцѣ священьства. Вѣчна єму память!

Вѣсти зъ еп. Станіславôвскои.

Презенты одержали оо.: Григорій Федюкъ изъ Заболотова на Ганкôвцѣ; Алекс. Зражевскій зъ Брустуръ на Молодятинъ.

До канонічнои институціи вôзванî; оо.: А. Зражевскій на Молодятинъ; И. Котôвъ на Хотимиръ и Григ. Федюкъ на Ганкôвцѣ.

Канон. интитуованый о. Петро Шанковскій на Копычинцѣ.

Декретъ увôльненя ôдъ конкурсового испыту одержавъ на три лѣта о. Є. Левицкій зъ Акришоръ.

До духовнои семінаріи у Львовѣ мають вносити убѣгаючî ся о принятье кандидаты священичого стану поданя до дня 8 (20) вересня с. р. черезъ свои уряды деканальнî до еп. Ординаріяту. До подань треба залучити ôдповѣдно остемпльованî: 1) метрику хрещеня и миро помазаня; 2) свѣдоцтво убожества потверджене староствомъ; 3) свѣдоцтва зъ всѣхъ пôврокôвъ шкôльныхъ зъ ґімназіи и свѣдоцтво зрѣлости. (Єсли хто якій пôврôкъ або довшій часъ не учащавъ до публичныхъ шкôлъ, має выказатись свѣдоцтвомъ уряду парохіяльного, на котрого територіи перебувавъ, а потвердженымъ черезъ урядъ деканальный: де перебувавъ черезъ весь часъ, що пораблявъ и яке було єго поведенье. Поданя кандидатôвъ, не маючихъ свѣдоцтва зрѣлости, не будуть у взглядненî.) 4) свѣдоцтво моральности, выставлене урядомъ деканальнымъ, або нимъ потверджене, въ котрôмъ має бути сказано, що кандидатъ вôльного стану и незарученый; 5) свѣдоцтво здоровля ôдъ повѣтового лѣкаря, и свѣдоцтво щепленя ôспы; 6) доказъ урядового взглядно ôдъ ц. к. староства заявленя, що кандидатъ не належить до войскового стану, або що єму прислугує привілей §. 25 загального закона о оборонѣ краєвôй. Поданя, не выповненî тыми залучниками або внесенî по речинци, не будуть увзглядни. Дня 15 (27) вересня с. р. о 9 год. рано мають кандидаты явити ся лично въ канцеляріи еп. Ординаріяту до испыту зъ реліґіи и церковного спѣву, а тî, котрî будуть принятî, мають безпроволочно удати ся на мѣсце свого призначеня.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 26 серпня. Загально вдоволенî тутъ зъ стану рѣчей въ Болгаріи. — При выборахъ до сойму Горѣшнои Австріи выбрано зъ громадъ сѣльскихъ самыхъ консерватистôвъ. — Въ Целовацу зъ громадъ сѣльскихъ выбрано до сойму самыхъ лібералôвъ.

Парижь 26 серпня. Цѣсарева австрійска прибула тутъ инкоґніто пôдъ именемъ Рікользонъ и перебуде два днѣ. — Правительство предложить парляментови проєктъ будовы зелѣзниць сагарскои. — Число страйкуючихъ въ Монъ выносить 16.000 робôтникôвъ.

Петербургъ 26 серпня. На желанье царя дозволивъ султанъ переплысти воєнному кораблеви „Память Азова" черезъ Босфоръ.

Римъ 26 серпня. Аґентія Стефаніого доносить, що царь дарувавъ Чорногорѣ великій корабель воєнный.

Берлинъ 26 серпня. Царь має приѣхати въ осени до Берлина.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданî пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Вже выйшли
ИЛЮСТРОВАНÎ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.
Набути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

(Львôвъ, Импресса).
Спôлка столярѣвъ львôвскихъ
ôдзначена за знаменитî выробы на выставѣ краєвôй срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ
у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17
поручає свôй ôдъ року 1854 истнуючій
СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ
обильно заосмотреный у великій выбôръ меблѣвъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєнье комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, такожь **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержує на складѣ такожь меблѣ гнутî и зелѣзнî.
Всѣ замовленя, входячî въ обсягъ столярства и тапіцирства, приймає по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пôсля порученя точне выготовленье. 3619 (1—6)

Львôвска фабрика асфальту
и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ
С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра
Львôвъ ул. Корытна 13.
поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнî изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.
Лякъ асфальтовый до консервацiи дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченî стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховî тектуровî и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 26—?
Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Укôнчена семинаристка
обôйме приватну лекцію (безъ гры на фортепянѣ). Вѣдомôсть: Довге Калуске, п. Калушь.

Складъ кавы
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
пôдъ знаменемъ
„СИРІЮСЪ"
у Львовѣ, Хорущина ч. 22
поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.
Коштує у Львовѣ:
1 кильо 1·90 и 9·60 зр.
кава палена $^1/_2$ кильо 1·20 зр.
на провинціи:
$4^3/_4$ кильо 10·— зр. франко
Ôдбирателямъ надъ 50 кильо опустъ.
Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрî оголошують иншî пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Тріестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комисіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочомъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (89—?)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 184. Львôвъ, Четверъ 16 (28) серпня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ дня 28 н. ст. серпня 1890

Завтра зачинають ся вписы ученикôвъ до середныхъ шкôлъ. Помимо всякихъ заходôвъ управы шкôльнои, щобы молодѣжь звертати бôльше до практичныхъ заводôвъ, помимо пôдвысшенои оплаты шкôльнои, острѣйшои клясифікаціи и т. и., галицка молодѣжь ще все найбôльше таки горне ся до ґімназій, и число ученикôвъ въ галицкихъ ґімназіяхъ не тôлько не зменшає ся, але все ще збôльшає ся. Якъ бы причиною тому було замилуванье въ гуманітарныхъ студіяхъ, зъявище було бы ôдрадне. Однакожь причины суть зовсѣмъ иншѝ: заможнôсть мала и слабый духъ пôдприємчивости въ нашôмъ краю. У насъ люде волять звычайно мати певный и безжурный хоть скромный дохôдъ въ формѣ мѣсячнои пенсіи зъ касы державнои, нѣжь хоть-бы значно бôльшій але несталый и непевный, здобуваный пôдприємчивостію и журливостію. Та й не маючи капіталôвъ на пôдприємства потрѣбныхъ, волять черезъ бôльше лѣтъ частинами стягати ся на довгу науку шкôльну, маючу запевнити на колись кусникъ хлѣба.

Зъ-помежи всѣхъ народôвъ нашого краю Русины найменше засôбнѝ и найменче пôдприємчивѝ, длятого они найбôльше горнуть ся до ґімназій. Въ реальныхъ школахъ єсть ихъ въ порôвнаню до ґімназій дуже мало, далеко менше, якъ пропорціонально взявши, ученикôвъ иншихъ народностей, а въ школахъ фаховыхъ въ одныхъ нема ихъ зовсѣмъ, въ другихъ є майже лишь тѝ, що ихъ туды загнала конечнôсть, коли не могли де-инде примѣститись.

Але навѣть и въ ґімназіяхъ єсть рускои молодежи значно менше, нѣжь молодежи иншихъ народностей. Хотя Русинôвъ єсть у всхôднôй Галичинѣ два разы тôлько, якъ людей всѣхъ иншихъ народностей разомъ, однакожь рускихъ ученикôвъ буває не бôльше якъ 40% а неразъ ледви 30 або и 20%. Недивно-жь, що мало маємо свѣтскои интеліґенціи, що уряды обсадженѝ суть майже самыми Поляками, що навѣть для рускихъ шкôлъ народныхъ не маємо достаточного числа учителѣвъ Русинôвъ и мусять въ нихъ учити люде иншои народности.

Отже нашимъ першимъ стараньемъ повинно бути, щобы мы въ середныхъ школахъ, именно въ ґімназіяхъ, мали якъ найбôльше ученикôвъ Русинôвъ. Длятого треба заохочувати особливо мѣщанъ въ такихъ мѣстахъ, де суть середнѝ школы, ôдтакъ и заможнѣйшихъ селянъ, щобы своихъ сынôвъ посылали до тыхъ шкôлъ, а для бѣднѣйшихъ треба закладати и розширяти бурсы.

Другимъ стараньемъ нашимъ повинно бути, щобы та молодѣжь, яка вже єсть въ середныхъ школахъ, не марнувала ся, але выходила вся на людей, пожиточныхъ свому народови.

Є то фактъ сумный, але ствердженый многократнымъ досвѣдомъ, що часть нашои молодежи, и то навѣть такои, що выховує ся въ рускихъ бурсахъ, въ пôзнѣйшôмъ житю для народу нашого єсть страчена, ба часомъ навѣть служить противникамъ свого народу. Число такихъ людей вправдѣ невелике, але для насъ кожда и найменша страта єсть дотклива.

Въ найновѣйшôмъ часѣ показавъ ся ще иншій недугъ. Межи старшою молодежію декотрѝ горячѣйшѝ люде незадоволенѝ суть зъ повôльного поступу, якій робить нашь нарôдъ. Однакожь причину тои повôльности они видять не въ трудностяхъ и перепонахъ, навѣть не въ малôмъ числѣ робôтникôвъ на народнôмъ поли и малôй интензивности ихъ працѣ, але въ методѣ народнои роботы. Имъ здає ся, що тую роботу треба вести зовсѣмъ инакше и на зовсѣмъ иншихъ основахъ. Они видять высоку культуру и добробытъ на западѣ, а познакомившись поверховно зъ выскоками тои культуры радѝ бы ихъ живцемъ перенести и на рускій ґрунтъ. Тôлько-жь знаню ихъ недостає основности, поглядамъ всесторонности, а именно недостає имъ объєктивности и досвѣду. Не ôдрôзняючи добре хвилевыхъ фазъ и мѣсцевыхъ появъ ôдъ правдъ усталеныхъ и напрямôвъ загальныхъ, видять н. пр. въ матеріялізмѣ самъ вершокъ фільософіи и наукъ природныхъ, въ соціялізмѣ вершокъ національнои економіи, маловажать націоналізмъ а прихилають ся до космополітизму. Они запôзнають чи не знають, що критицизмъ Канта що разъ бôльше бере верхъ надъ пессимізмомъ, позитивізмомъ и гедонізмомъ, що противъ матеріялістичного свѣтогляду, яко односторонного, повстає що-разъ сильнѣйша опозиція, що противъ соціялізму звертають ся знатнѣйшѝ его попереднѝ прихильники, що идея націоналізму, котра довела до сполученія Италіи и Нѣмеччины, далеко єще не вдограла своєи ролѣ до кôнця, що любовь свого народу и своєи ôтчины все мусить мати першенство передъ любвою цѣлои людскости. А найбôльше запôзнають то, що хоть бы що и добре було для другихъ народôвъ, оно не все може бути добрымъ для насъ, при ходѣ нашого розвою, при нашôмъ характерѣ, нашôй вдачи и нашихъ обставинахъ, та и то, що могло-бъ намъ придати ся, не дасть ся нагло и безъ змѣны у насъ пересадити.

Але не ходить намъ теперь о нашу старшу молодѣжь, котра все-жь бодай певный „возрастъ иматъ“, але о єи молодшу братію, о молодѣжь середныхъ шкôлъ, на котру старша братія мусить мати очевидно певный вплывъ, котра прото ôдъ сеи братіи не одно первймає. Отже якъ не одна найздоровѣйша и найпоживнѣйша страва або шкодить тѣлу чоловѣка хорого або дитины, такъ само неôдповѣдна може бути для душѣ недозрѣлого розумомъ чоловѣка навѣть неодна правдива наука. Щожь доперва, коли така наука не єсть правдива або не єсть певна!... Недозрѣлый молодець звычайно найскорше перехоплює ось-якѝ тезы: нема Бога, нема дальшого житя чоловѣка по смерти тѣла — бо се єму и найлекше поняти. Але хто навѣть зъ ученыхъ людей, вѣруючихъ въ тотѝ тезы, посмѣє сказати, що має доказъ ихъ правдивости? Що найбôльше може сказати, се то, що не має и не узнає противныхъ доказôвъ. Отже чи добре, чи хосенно єсть именно для чоловѣка недозрѣлого перехоплювати такѝ науки, котрыхъ ôнъ єще не може осудити? Полишаємо, що ôнъ мнимою мудростію любить звычайно заразъ похвалити ся, голосить тотѝ тезы другимъ, а за то пôсля шкôльныхъ законôвъ выключать єго зъ школы, — але, хоть бы се и не наступило, чи знанье ихъ зробить єго добрымъ и щасливымъ? Етика Спенсера не повздержить єго ôдъ злого а гедоністична філософія не потѣшить єго въ нещастю. Не оденъ колись може и проклене свого учителя...

Длятого ôдзываємо ся до всѣхъ старшихъ: Шануйте молодѣжь! Яка бы небудь у васъ була вѣра, якѝ погляды, вздержуйте ся передъ нею зъ голошеньемъ наукъ и теорій противныхъ тымъ, якѝ она чує въ школѣ, въ церквѣ и дома ôдъ родителѣвъ або опѣкунôвъ. Єсли вы иншѝ теоріи узнаєте за правдивѣйшѝ и лучшѝ, то голосѣть ихъ передъ старшими, приєднуйте для нихъ старшихъ людей! Хто же выголошує передъ недозрѣлыми хлопцями, той поступає просто несовѣстно, той унещасливляє тыхъ, щó єго слухають.

А всѣ щирѝ, правдивѝ и сердечнѝ приятелѣ молодежи и народу повиннѝ бачне око звертати на молодѣжь, оказуваньемъ правдивои дбалости о ню позыскувати собѣ єи довѣрье, и уживати того довѣря на то, щобы єи стеречи ôдъ злыхъ вплывôвъ а заохочувати до всего, що єсть правдиве, добре и красне, щиро христіяньске, руске и народне, наповняти єи любвою волѣ и правды. Наша молодѣжь то нашь найдорожшій скарбъ, хоронѣмъ єго свято!

Конскрипція въ р. 1891.

Вѣстникъ законôвъ державныхъ, датованый зъ 25 с. м., оповѣстивъ розпорядженье міністеріяльне що-до конскрипціи въ р. 1891 такого змѣсту:

„Зъ увзглядненьемъ закона о конскрипціи зъ 29 марта 1869 (В. з. д. ч. 67) и кôнцевои примѣтки §. 14. приписôвъ до сего закона розпоряджає ся, що при конскрипціи въ р. 1891 стану людности зъ 31 грудня 1890 мають ужитись залученѝ формулярѣ и що долученѝ поученя мають служити за указку.

Въ цѣли выготовленя такихъ переглядôвъ, котрѝ не можуть выготовитись на концентраційныхъ формулярахъ зъ повною точностію, якои потреба чи то для адміністраціи чи для науки, по переведеню конскрипціи и выповненю приписôвъ конскрипційныхъ, перенесе ц. к. центральна комісія статистична всѣ тѝ даты зъ картокъ мельдунковыхъ на аркушѣ конскрипційнѝ.

Въ тôй цѣли розпоряджуєсь, щобы всѣ картки мельдунковѝ и аркушѣ, ôдтакъ окладинки на тѝ картки и аркушѣ, а рôвно-жь и загальнѝ перегляды мѣсцевости або громады, по закôнченю конскрипціи и зладженю переглядôвъ пôсля конскрипційныхъ приписôвъ, ôдсылати до ц. к. центральнои комісіи статистичнои.

Речинець и близшѝ постановы що-до надсыланя згаданыхъ паперôвъ конскрипційныхъ вызначить въ своѣмъ часѣ міністерство справъ внутрѣшныхъ.

Таффе в. р.“

Въ поученю, якъ выповняти картки мельдунковѝ, говорить ся: На карткахъ мельдунковыхъ мають призбиратись всѣ тѝ важнѝ статистичнѝ даты, якѝ потрѣбнѝ для управы державнои, краєвои и громадскои та для науки. По бôльшихъ громадахъ поручить ся имъ самымъ ôдповѣдно выповняти поодинокѝ рубрики картокъ мельдунковыхъ. Кожда замешкуюча родина (партія) має выповнити картку мельдункову. Поодиноко проживаючѝ особы, котрѝ мешкають окремо, уважають ся такожь за окрему партію мешкальну. Тому не треба уважати за партіи мешкаючѝ тыхъ, котрѝ мають въ домѣ лишь свôй льокаль заробковый або промысловый.

Войско въ чиннôй службѣ зчислюють власти войсковѝ, то-жь карты мельдунковѝ не суть призначенѝ на конскрипцію активного войска.

Тѝ партіи, котрѝ мають помешканя по рôжныхъ мѣсцяхъ, н. пр. въ лѣтѣ мають помешканье на селѣ, а въ зимѣ у мѣстѣ, мають зачислитись лишь въ тôмъ помешканю, въ котрôмъ проживали 31 грудня 1890.

Документы, потрѣбнѝ до выповненя картокъ мельдунковыхъ (метрики роджeня и вѣнчаня, книжки службовѝ, пашпорты и т. п.) треба мати готовыми, щобы по ôдданю картки мельдунковои выказатись ними передъ начальникомъ громады або орґанами, призначеными до ревізіи. Для осôбъ туболцѣвъ мужеского пола, уродженыхъ ôдъ 1871 до 1881 р., треба долучити до картки мельдунковои, въ котрôй ся особа першій разъ приходить при конскрипціи мѣсцевôй, вытягъ зъ книги уроджень або удостовѣрену ôдпись метрики сеи особы. Туболцями уважають ся такѝ особы, котрѝ приналежать до краѣвъ заступленыхъ въ радѣ державнôй.

Щобы уникнути подвôйныхъ чиселъ и иншихъ неправильностей, мусять всѣ даты въ карткахъ мельдунковыхъ точно ôдповѣдати певному означеному часови, а що конскрипція заряджуєсь пôсля стану зъ 31 грудня 1890, то и треба все уважати на сей день при выповненю рубрикъ картки мельдунковои; и такъ н. пр. не треба втягати до картки мельдунковои дитины, уродженои по тôмъ дни, а передъ выготовленьемъ картки мельдунковои, а противно треба затягнути до картки помершого по 31 грудня 1890, а передъ зладженьемъ картки, такожь мешкаючого дня 1 грудня, хочь въ дни выповненя картки и не присутного, треба зазначити яко присутного.

При судово розлученыхъ супругахъ не треба втягати до картки мельдунковои сего супруга, котрый не мешкає въ тôмъ домѣ, разомъ зъ призначеными єму судово дѣтьми. Затягнути до картки мельдунковои треба такожь такихъ, котрѝ звычайно мешкають у поодинокихъ партій, хочь бы и пôдъ той часъ не були присутными, н. пр. були въ дорозѣ, шпитали и т. п. Особы, находячѝ ся въ шпиталяхъ, заведеняхъ божевôльныхъ и карныхъ, треба затягати до катеґоріи пôсля ихъ лишь часово перерваного затрудненя въ сей спосôбъ, якъ затягнено ихъ до лістъ згаданыхъ заведень.

Такожь треба подати, чи особа не єсть слѣпа на оба очи, глухонѣма, божевôльна, дурновата або кретинъ. Иншихъ уломностей, якъ сихъ згаданыхъ, не треба подавати.

Що-до числа домашныхъ звѣрятъ, то треба строго на се уважати, щобы подавали лишь такѝ звѣрята, котрѝ находять ся въ домѣ або будынкахъ приналежныхъ до него. Єсли властитель звѣрятъ держить ихъ у власнôмъ домѣ, то має подати се въ своѣй картцѣ мельдунковôй, а єсли тѝ звѣрята ôдданѝ кому иншому пôдъ наглядъ, то ихъ зазначує тойже въ своѣй картцѣ. Такожь треба означити въ карткахъ такѝ конѣ, котрыхъ ôддали до приватного ужиткованя поодинокѝ ôддѣлы войсковѝ або краєва оборона. Иншѝ конѣ, въ ужитку офіцирôвъ, або приналежнѝ до войскового скарбу, не означують ся въ карткахъ.

Властитель дому має пороздавати картки мельдунковѝ и ôдповѣдне поученье дня 29 грудня 1890 кождôй мешкаючôй партіи. Збиранье картокъ мельдунковыхъ ôдбуде ся 3 сѣчня 1891. Властитель або управитель дому має пересвѣдчити ся, чи все по карткахъ приналежно выповнене и чи при мужескихъ особахъ, уродженыхъ мѣжь 1871 а 1881 р. долучено вытягъ метрикальный.

Єсли бы яке мешканье не було замешкане дня 31 грудня 1890 р., або єсли бы тамъ мешкали войсковѝ въ чиннôй службѣ, выключенѝ ôдъ конскрипціи цивільными орґанами, то се все треба зазначити въ картцѣ. Всѣ картки складають ся до окладинки, пôдписуєсь, що не поминено нѣякои партіи мешкаючои и дня 5 сѣчня 1891 ôддаєсь орґанамъ конскрипційнымъ.

За неправдиве поданье датъ накладаєсь кару 20 зр. або чотири днѣ арешту.

Де-що про намѣрене переобразованье вдовичо-сирôтского фонду.

Зъ радостію та великою надѣєю на хорошій успѣхъ витає загалъ нашого священьства щасливу думку, стремлячу до перетвореня на бôльше хосенну институцію нашѝ епархіяльнѝ вдовичо-сирôтскѝ фонды. Дуже ревно и безкористовно занявъ ся сею справою п. Ромуальдъ Макаревичь, публикуючи въ „Дѣлѣ“ (ч. 177) ôдповѣдный квестіонарь до нашого священьства. Щобы добре та ôдповѣдно до намѣренои цѣли уложити статуты якогось товариства, потреба перше пôзнати почву, на котрôй має станути пôднята институція, памятаючи на латиньску приповѣдку: quidquid agis, prudenter age et respice finem, — такъ само и при перетвореню вдовичо-сирôтского фонду въ нову институцію потреба добре пôзнати житье нашого священьства зъ єго добрыми и лихими прикметами, єго потребы, єго раны болючѝ а передовсѣмъ єго маєтковый станъ, бо тôлько тогды зможемо мы въ тую институцію влити новыхъ силъ, нового житя та свѣжого духа, котрый попхне єи до красшого розцвѣту.

Небôщики колишнѝ основателѣ при заложеню сирôтскихъ фондôвъ мали на цѣли подати руку помочи по втратѣ головы родины, батька-кормителя, полишенôй вдовѣ и осироченымъ малолѣткамъ-дѣтямъ. Менѣ оповѣдали старенькѝ сивоголовѝ священики, котрѝ брали живу участь въ основаню перемыского вдовичо-сирôтского фонду, що въ першихъ лѣтахъ истнованя тои гуманнои институціи горѣло мѣжь нашимъ священьствомъ до того дѣла святе чувство; поодинокѝ личности складали бôльшѝ жертвы на жертвенникъ помочи для вдôвъ и сирôтъ, священьство горнуло ся на перегоны до тои институціи зъ дрôбными лептами. Чому потахъ въ нашихъ душахъ сей святый огонь, — чому въ молодшôмъ поколѣню, затвердли серця на плачь вдôвъ и сирôтъ, — на се не моя рѣчь ôдповѣдати; однакъ се лежить уже въ нашôмъ народнôмъ характерѣ, се нашь національный психічный порокъ, що мы по великôмъ одушевленю скоренько впадаємо въ апатію, черезъ котру неодна вже вельми хосенна институція на Руси заснѣтила ся. Нинѣ поволи ôдживає одушевленье до вдовичо-сирôтского фонду, розбудило ся бодай мѣжь декотрыми священиками заинтересованье нимъ, зродило ся пытанье, чи бы не можна сеи институціи повести новыми свѣжими стежками, — взагалѣ зродила ся думка змѣны статутôвъ.

Щобы не знати якъ змѣнювали мы статуты вдовичо-сирôтскихъ фондôвъ, щобы фінансовыми операціями збôльшили мы ихне майно до міліонôвъ, — то цѣль тои институціи повинна зôстати все та одна, котру вказали намъ небôщики першѝ основателѣ, с. є. пôдмога для вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. священикахъ въ Галичинѣ и Буковинѣ, и длятого думаю, що переобразоване товариство повинно носити подôбну назву, бо єсли бы зъ часомъ товариство розвинуло ся такъ далеко, що змогло бы пôдпомагати матеріяльно священикôвъ, то все буде то для него цѣлею другорядною. Цѣлкомъ що инчого священикъ, а що инчого приватный офіціялістъ. Першій черезъ цѣле своє житье має яке-таке удержанье, ба навѣть коли уже зôстарѣє ся, ослабне та опаде на силахъ, все-жь не дають єго заразъ на малу пенсію, лише придають єму молодого помôчника-священика. А вкôнци щобы товариство поклало собѣ за задачу пôдпомагати и дефіцієнтôвъ, то все-жь тыхъ єсть такъ мало въ нашихъ епархіяхъ, що на нихъ оно певно бы не стратило. Prima charitas ab ego каже Римлянинъ и, бути може, тою аксіомою ведуть ся члены товариства офіціялістôвъ приватныхъ, знаючи добре, що ихна екзистенція, особливо на старѝ лѣта, залежить тôлько ôдъ доброго успособленя ихного хлѣбодавця, длятого видять конечну потребу ускладати на будуче якій грôшь, для того провôдною ниткою статута того товариства єсть тая думка.

„Попови звонять, а попадю зъ села гонять“ — каже наша народна приповѣдка, малюючи вже сама собою невôдрадне та незавидне положенье вдовицѣ та сирôтъ по втратѣ головы родины. Тая, котра передъ хвилею була панею, мала якогось кусникъ поля, ха-

тину, якій-такій дохôдъ зъ парохіи, яку-таку пенсію, стаєсь ôдъ разу майже жебрачкою, безъ кусничка хлѣба, безъ захисту, безъ пôдмоги, лишена на ласку и неласку людей. Закоиы зъ року 1866, бодай трошечка подумали про вдовы та сироты протестантскихъ парохôвъ, лишаючи на ихный ужитокъ доходы парохіяльнй черезъ шѣсть мѣсяцѣвъ; у насъ же обсада осироченои парохіи залежить выключно ôдъ духовнои власти и она заразъ по смерти пароха може прислати завѣдателя, зовсѣмъ не зважаючи на прикре положенье вдовицѣ та сирôтъ. Щасливй ще сироты та вдовиця, если они мають якого въ родинѣ старенького священника, до котрого можуть притулити ся, инакше ихна матѣрь разомъ зъ ними забираєсь до поблизкого мѣста, де есть ґімназія, и тамъ, приймаючи на станцію и харчь учениковъ, зъ того удержуєсь. Яке се житье, яке горьованье та бѣдованье, — про него майже кождый зъ насъ знає. Я не годжу ся на выводы о. М. К, умѣщенй въ справозданю епарх. вдовичо сирôтского фонду перемыского за рôкъ минулый, щобы зôстало такъ якъ було, — однавъ признати мушу, що при уложеню статутôвъ того товариства по при взгляды фінансовй, потреба вестись и милосердіемъ, бо найбôльшои пôдмоги потребують вдовицѣ и сироды по священикахъ, що скôнчились въ молодыхъ лѣтахъ, не маючи часу анѣ добити ся лѣпшои парохіи анѣ зложити якій такій грôшь для своеи жены-вдовицѣ та для полишеныхъ сирôтъ. Женщина же, на котру впавъ обовязокъ старати ся о удержанье та образованье дѣтей, хотяй бы була въ силѣ вѣку и посѣдала не знати яке образованье, звязана обовязками матери та заступуючи сиротамъ и ôтця, не зможе сама для себе и для дѣтей заробити на кусникъ щоденного хлѣба. Если жь лишить ся вдовиця по священику старôмъ, вдôвство ей бувае лекшимъ та не такъ гôркимъ, бо она маючи дорослй дѣти може дуже легко при першôмъ-лѣпшôмъ сыну або при дочцѣ знайти выгôдный та теплый захистъ.

Осѣдищемъ головнои репрезентаціи, чи дирекціи товариства помочи для вдôвъ и сирôтъ по священикахъ повиненъ бути Львôвъ, філіи жь тои институціи повинй знаходити ся въ Перемышли и Станіславовѣ, а ихный кругъ дѣланя мають означити загальнй зборы. Крôмъ тыхъ трехъ верховныхъ репрезентацій треба бы конче по краю — такъ якъ мае товариство взаимнои помочи офіціялістôвъ приватныхъ — потворити деканальнй кружки, тôлькожь за ихну основу не брати політичного роздѣлу враю, ино роздѣлъ на деканаты, лучачи менчй деканаты по два въ одинъ кружокъ, бо въ тôмъ разѣ скорше можуть священики одного деканату зъѣхати ся на зборы свого кружка.

Я не маю пôдъ рукою статутôвъ анѣ одного вдовичо-сирôтского фонду та й признаю ся отверто, що я навѣть въ житю статутôвъ тыхъ не читавъ за-для ихнои рѣдкости бібліографічнои, для того нѣчого не можу казати и о ихъ стôйности; але знаю зъ практики, що при теперѣшнôй орґанізаціи вдовичо-сирôтского фонду въ епархіи перемыскôй намѣрено осягнути цѣль при такихъ ось вкладкахъ:

1. Кождый окôнченый питомець зголосившій ся до рукополягання мусѣвъ зложити 100 зр. кореннои вкладки, если ôнъ оженивъ ся зъ дочкою члена фонду; если-жь жена его не була дитиною члена складавъ ôнъ 200 зр. На покрытье тои вкладки брано грошѣ асѣґнованй правительствомъ на удержанье на пресвитерія. Я чувъ розличнй голосы супротивъ тыхъ двохъ коренныхъ вкладокъ, а найбôльше цивільнй люде супротивляли ся вкладцѣ 200 зр., однакъ менѣ здае ся, що тою не робить ся приступаючимъ до фонду велика кривда, членамъ же лишае ся немалый привилей заохочуючій ихъ до пôдпираня и на дальше институціи. И въ переобразованôмъ товариствѣ радивъ бы я лишити обѣ кореннй вкладки, лише щобы ихъ енерґічнѣйше товариство стягало, не позваляючи залягати зъ ними по 20 та 30 лѣтъ.

2. Що року обовязаный кождый священикъ складати на фондъ 7 зр., а той, хто залягае зъ вкладкою коренною, 12 зр. Отже если бы до товариства належало 2.000 членôвъ, то зъ рôчнои вкладки 7 зр., було бы приходу 14.000 зр. Чи змѣнити сю вкладку на удѣлы чи полишити ей такъ якъ була, на се я не можу нѣчого позитивного сказати, — але купувати удѣлы для поодинокихъ особôъ и найпаче для хлопцѣвъ — було бы для священника, обтяженого численною родиною а не управляючого добрымъ приходомъ, дуже тяжко, бо ôнъ мусѣвъ бы рôчно грубу суму заплатити до фонду, — хотяй, правда, фінансова институція оперта на удѣлахъ була бы о много справедливѣйша та могла бы успѣшнѣйше розвиватись, особливо если бы позволено ѣй розпоряджати нагромаджеными уже до теперь капіталами.

3. Ôдъ 1888 року при кождôй институціи на новый приходъ обовязаный институваный парохъ зложити одноразовый даръ въ сумѣ 20 зр. Пôсля мого погляду даръ сей треба бы змѣнити пôсля категорія приходу: если приходъ есть добрый, можна бы его й пôднести, если злый, можна бы и зменчити.

4. Кождый фунґуючій священикъ обовязаный що шѣсть лѣтъ складати конкурсовый испытъ, бо инакше не може старатись о инче бенефіціюмъ. Однакъ ôдъ третого испыту конкурсового може увôльнити духовна власть; въ перемыскôй же епархіи мае священикъ за се увôльненье зложити 30 зр. до вдовичо-сирôтского фонду.

Крôмъ тыхъ вкладокъ складае кождый священикъ, що переносить ся зъ однои епархіи въ другу, 100 зр. до фонду тои епархіи, въ котрôй одержавъ новый приходъ: однакъ при сцентралізованю всѣхъ трехъ фондôвъ мусѣла бы ся вкладка ôдпасти.

Такй то менче-бôльше есть средства, котрыми колишнй покôйнй основатель вдовичо-сирôтскихъ фондôвъ хотѣли дôйти до намѣренои цѣли; а если приймемо, що въ однôмъ роцѣ въ кождôй епархіи выординує ся 20 священикôвъ, 20 заниституєсь на инчій приходъ а нехай 10 подасть ся о увôльненье ôдъ испыту конкурсового, — то осягнемо поважну суму 7.300 зр. Дочислѣмъ до того 14.000 зр. яко рôчнй вкладки по 7 зр. ôдъ 2000 членôвъ, — то прийшла бы сума 21.300 зр. при такôй менче бôльше орґанізацій, яку мають теперѣшнй вдовичо-сирôтскй фонды. О скôлько менѣ вѣдомо ôдъ особъ, беручихъ рôкъ-рôчно участь въ загальныхъ зборахъ перемыского вдовичо-сирôтского фонду, дѣла сей институціи не стояли бы такъ зле, если бы що року стягнено ôдъ членôвъ всѣ належай вкладки та залеглости, однакъ сего доказати годѣ. Загальнй зборы ухвалювали всякй репресаліи на такъ званыхъ „медлительныхъ членôвъ“, безпокоено въ тôмъ взглядѣ прошеныями Преосв. владику, однакъ всѣ заходы остались безхосенными. Доперва на зборахъ минувшого року зродила ся думка перетворити на инчій ладъ тую институцію, Впр. крил. о. Подолиньскій, яко голова товариства, пôдперъ тую думку и хто знае, чи при основнôмъ обдуманю статутôвъ, при заанґажованю свѣжихъ фінансовыхъ силъ, не удасть ся повести той фондъ на дорогу красшого розцвѣту.

Всч. о. Петро Кошалкезичь зъ Трускавця запримѣтивъ на тогорôчныхъ зборахъ, що вдовицѣ по гр.-кат. священикахъ угорскихъ русскихъ епархій побирають по 120 зр. рôчнои пôдмоги зъ такихъ самыхъ, що и нашй фонды, и що тамъ вплывають на фонды пенсіи крилошанъ, если дотычнй посады не обсаджені, радивъ отже, щобы у насъ у правительства старатись о подôбне призволенье.

Ôдповѣдати подрôбно на всѣ поставленй п. Макаревичемъ пытаня чи то въ часописи чи приватно есть майже рѣчею неможливою, бо тутъ одно таке пытанье вымагае совѣстного та всесторонного обдуманя; длятого, на мою думку, всѣ три фунґуючй комісіи вдовичо-сирôтскихъ фондôвъ повинй порозумѣти ся зъ собою и зложати ôдповѣдну анкету, до котрои бы увôйшло кôлькохъ здôбнѣйшихъ священикôвъ, 1 фаховый правникъ та зо двѣ силы фінансовй. Скликана анкета повинна добре розсмотрити доходы и розходы фондôвъ черезъ десять лѣтъ, перестудіювати статуты, розглянути маєтковый станъ фондôвъ, спровадити и переглянути статуты угорскихъ епархіяльныхъ вдовичо-сирôтскихъ фондôвъ, розглянути ся въ статутахъ подôбныхъ институцій, и такъ уложити статуты, котрй мали бы предложити ся загальнымъ зборамъ ôдпоручниковъ всѣхъ трехъ епархій. Богато лекше закладати нове якесь товариство, якъ перетворювати старе та вливати въ него новои свѣжои и жизненнои силы, бо въ другôмъ случаю мае ся поборотн розличного рода пересуды, недовѣрье та пôдозрѣнье въ тôмъ родѣ, щобы, мовлявъ, и тота такъ гуманна институція не пойшла тою крутою дорогою, якою позвалило ся нещастне „Заведене“ пожераючи такъ богато нашихъ кровію и потомъ призбираныхъ капіталôвъ.

Тыхъ кôлька замѣтокъ написавъ я въ тôй цѣли, щобы людямъ свѣтскимъ, щиро займаючимъ ся дѣлами тыхъ гуманыхъ институцій, дати пôзнати и теренъ, на якôмъ мае ставуги переобразована будова, и средства, якими они въ будучности розпоряджати можуть, а въ кôнци жежь бажавъ я, щобы институцію тою заинтересувавъ ся бодай ширшій загалъ нашого священства та щобы голосъ прихильного нашимъ вдовамъ та сиротамъ п. Макаревича не лишивъ ся голосомъ „вопіющого во пустина“.

Горбачѣ дня 11 (23) серпня 1890.

Данило Лепкій.

Окружна конференція учителѣвъ львôвско-замѣского округа

ôдбула ся въ днѣ 22 и 23 серпня. Конференцію попередило богослуженье въ костелѣ св. Николая пôсля обохъ обрядôвъ.

Конференцію ôдкрывъ инспекторъ окружный п. Керекярто, здаючи коротко справу зъ дѣяльности ц. к. окружнои рады за минувшій рôкъ. Пôднѣсъ межи иншимъ, що вже цѣлый повѣтъ львôвскій въ кождôй громадѣ мае школу зорґанізовану; що въ декотрыхъ громадахъ приступила окружна рада до орґанізаціи бôльше-клясовыхъ шкôлъ. Що-до поступу въ наукахъ — мовавъ инспекторъ — сей округъ стоить на першôмъ ступени, яко найлучшій въ краю, а за се треба дякувати ревнымъ трудамъ учителѣвъ и учительокъ якъ науковымъ, такъ и практичнымъ, о чôмъ свѣдчить сегорôчна выстава школьна. Вкôнци бесѣды пôднѣсъ инспекторъ трикратный окликъ въ честь цѣсаря. Потôмъ покликавши на секретарѣвъ конференціи пп. Дм. Вовкова и Ад. Гартльеба инспекторъ згадавъ про помершого на веснѣ сего року Данила Винара въ Милошовичахъ и внѣсъ, щобы зобраній вставши зъ мѣсць ôддали честь его памяти.

Два ôдчиты усунено зъ порядку дневного, а на ихъ мѣсце ôдчитано протоколъ изъ засѣданя комісіи, покликанои на нараду передъ конференцією до оцѣнки книжокъ для науки доповняючои польскои и рускои, а такожь польскои для II-ои та III-ои клясы а рускои для III-ои клясы. П. Дмитерко забравъ слово и заявивъ, що ôнъ нѣчого не знавъ про оцѣнку книжокъ, отже домагавъ ся отвореня дискусіи надъ сею справою. Порѣшено щобы кружокъ пôдберезецкій зобравъ ся окремо въ секціи и на книжку руску для науки доповняючои подавъ свои замѣтки. Такъ и стало ся. Въ секціи поробивъ п. Дмитерко ось-такій замѣтки: Книжку для науки доповняючои выдати лишь одну для всѣхъ трехъ лѣтъ науки. Книжку тую роздѣлити на двѣ части: на язык*ову и господарску*. I-шу часть роздѣлити на три ôддѣлы такъ якъ есть три лѣта науки. Въ части I-ôй помѣстити бôльше морального змѣсту повѣстокъ коротшихъ, а въ части го сподарскôй матеріялъ упорядкувати и розширити о урядженю господарскихъ будынкôвъ зъ поданьемъ планôвъ и малюнкôвъ будынкôвъ. Рôвножь повинй бути въ книжцѣ илюстраціи новѣйшихъ знарядôвъ господарскихъ, а въ ôддѣлѣ для дѣвчатъ взôрцѣ вышивокъ и крою сорочки и т. п., дальше илюстраціи дотыкаючій молочного господарства, выробôвъ зъ льну и конопель и т. п. Тутъ пôдаєсь ще п. Дмитерко, щобы наука могла ôдбувати ся лише разъ въ тыждень, для хлопцѣвъ окремо, а для дѣвчатъ окремо [Про сй замѣтки буде бесѣда ширше въ „Учителю“.]

Слѣдовало ôдтакъ ôдчитанье тематôвъ. Дискусію надъ тематами, якъ завсѣгды такъ и сего року, вѣвъ п. Дмитерко по руски. Сего року промовляли ще по руски пп. Ілія Чижь, Витошиньскій (хоть тематъ ôдчитавъ по польски), Корецкій, Зеленый, и п. Миханцьо запытавъ ся про книжки по руски. За те убувъ сего року п. Лишега. Сумно и прикро намъ, що одинокій тематъ зъ рускои книжки „Коломыя краса“ ôдчитано по польски, а сумнѣйше и прикрѣйше було ще тому, що ôдчитавъ его Русинъ! Мы звертаемо ся тутъ до нашихъ послôвъ соймовыхъ зъ уклôнною проôьбою, щобы ся справа була вже разъ рѣшена: ще тамтого року була она предметомъ дискусіи, але на конференціи не дали про нен говорити, заразъ ôдбирали голосъ и ôдсылали насъ до нашихъ послôвъ, — tam się dobijajcie — казали.

Изъ внесень важнѣйшй були: справа одного ґульдена и справа кружкôвъ конференційныхъ. Ôдъ давна вже, бо бôльше якъ ôдъ десятьохъ лѣтъ тяжить великій тягаръ на учителяхъ того округа, бо що року ôдтягають имъ по конференціи зъ дiетъ по 1 ґульденови, первѣстно на стіпендію до польского товариства педаґоґічного, а пôзнѣйше до бурсы „помочи науковои“. Коли ще бобрецкій повѣтъ належавъ до сего округа, то складка тота доходила до 300 зр., а теперь доходить до 200. Куды тѣ грошѣ дѣвались, въ те не входимо, досыть, що п. Дагдалевичь заявивъ въ секціи, що грôшми тыми орудувано дуже лихо, и поставивъ внесенье, щобы того ґульдена на дальше складати до Towarzystw-a pedagogiczn-ого. Сему спротивлявъ ся п. Дмитерко и обстававъ, що ухвала и примусъ въ тôмъ взглядѣ суть безправнй и застерѣгъ, щобы на случай, якъ западе ухвала примусового стяганя, полишити кождому до волѣ чи схоче дати до польского товариства педаґоґічного, чи на иншу цѣль. Однакожь переголосовано его бôльшостію 2 голосôвъ и внесенье п. Дагдалевича удержалось и було строго выконане.

Що до кружкôвъ ухвалено, щобы они були на основѣ статута польского товариства педаґоґічного. Цѣлый округъ подѣлено на 8 кружкôвъ. Ôдъ утворення львôвско-замѣского ôддѣлу польского товариства педаґоґічного ще здержано ся сего року, бо до сего ще не пора.

При кôнци конференціи, с. в. въ суботу о годинѣ 5 прибувъ ц. к. староста Вп. п. Чарковскій вразъ въ комісією оцѣняючою выробы на выставѣ. При входѣ п. старосты ôдспѣвали учителѣ: „Vivat, niech żyje nam“, инспекторъ привитавъ его, а хоръ ôдспѣвавъ опôсля „многая лѣта!“ Староста въ коротшихъ але теплыхъ словахъ пôднѣсъ працю учителѣвъ, сказавъ, що сей округъ стоить найвыше въ цѣлôмъ краю пôдъ кождымъ взглядомъ, и загрѣвавъ учителѣвъ до дальшои успѣшнои працѣ. Забравъ ще голосъ п. Дмитерко и въ красныхъ словахъ подякувавъ п. старостѣ по руски за его трудъ и просивъ, щобы й дальше пôдпиравъ учителѣвъ въ ихъ змаганяхъ.

Потôмъ п. Теофиль Меруновичь, посолъ соймовый, здававъ справу, яко предсѣдатель комісіи до оцѣненя выставы. Въ справозданю своѣмъ пôднѣсъ, що выстава зробила дуже добре вражѣнье, ба навѣть самъ п. намѣстникъ высказавъ ся о нѣй похвально. Наука зручности була удѣлювана сего року въ трехъ школахъ. Фонды для робôтъ ручныхъ були дуже скупй. Сего року ледви по 30 зр. дôстали учительки за науку робôтъ ручныхъ и що ôнъ буде старатись, щобы наука та була лѣпше выпосажена. Панѣ По (Poh), запрошена до комісіи, высказала ся дуже похвально о дѣвочихъ роботахъ ручныхъ. П. Меруновичь заявивъ, що выдѣлъ львôвскои повѣтовои рады ухваливъ 25 зр. на цѣль выставы и за тй грошѣ закуплено дукатôвъ, котрй заразъ роздано замѣсть медалѣвъ. Иншимъ ухвалено дати листы похвальнй.

Наступила вкôнци выплата дiетъ. Побôчь капеляюха, въ котрый стягано по 1 ґульденови для польского товариства педаґоґічного, пôдставивъ п. Дмитерко и свôй капелюхъ, просячи для бѣднои молодежи школьнои помѣщеноі въ институтѣ св. о. Николая. Кидали Поляки, кидали и Нѣмцѣ, хто, що змôгъ, а о Русинахъ бы вже й не згадовати, а прецѣнь два заможнй учителѣ-Русины, (Т. Мельничукъ и Сіякъ) зъ обуреньемъ ôдказали ся ôдъ датку. За ихъ прикладомъ пôйшли лише двѣ учительки не-рускаго роду. При обчисленю було въ ґульденовôмъ капелюсѣ 188 зр. 20 кр. а въ капелюсѣ для института 33 зр. и одна дѣрава шѣстка. Декотрй зъ Русинôвъ кидали майже послѣдну свою дiету на ту цѣль, а именно пп. Корецкій зъ Пѣскôвъ, Газдіякъ зъ Пустомыть, Мошь, Квасникъ и оденъ панъ, котрого не знаю по имени. При тôмъ годить ся подякувати пп. Д. Вовкову и Ад. Гартльебови за те, що пôдперли сю справу, а передовсѣмъ першому.

Вкôнци годить ся пôднести, що инспекторъ п. Керекярто проводивъ конференціи зъ розумѣньемъ рѣчей и конференція пôдъ его проводомъ ôдбуле ся статочно и поважно.

До екзекутивного выдѣлу конференціи выбрано на сей рôкъ пп. Дагдалевича, Дмитерка, Комплековича, Лишегу, Гофмана, Гартльеба, Глогошевского и Стефановича.

Зъ вандрôвки академикôвъ.

Зъ Войнилова пишуть намъ:

Дня 18 серпня ôдбувъ ся въ Войниловѣ вечерокъ заходомъ мѣсцевого комітету при участи молодежи академічнои.

Въ гарно прибранôй сали явило ся вечеромъ около двѣста мѣсцевыхъ мѣщанъ и селянъ зъ дооколичныхъ селъ, значне число священьства и свѣтскои интеліґенціи навѣть зъ подальшихъ околиць. Вечеръ розпочавъ Всч. о. Рожаньскій, парохъ зъ Долгого, и зъ властивою собѣ краснорѣчивостію загрѣвавъ згромадженыхъ до працѣ на поли народно-національнôмъ, указуючи, що безъ того, звернувши на лихй стежки, загинемо въ заколотѣ загально-европейскôмъ. Промову свою закôнчивъ многолѣтствомъ цѣсареви, а добôрна музика заграла имнъ народный. По тôмъ ôдспѣвавъ хоръ академикôвъ, устроюючихъ прогульку по читальняхъ, скрѣпленый мѣсцевыми спѣваками — „Руску пѣснь“ и „Крылець“ Матюка, Тріо зъ хоромъ и „Ой дѣвчино не вяли“ Лисенка и „По морю“ Вахнянина. Спѣвъ бувъ дуже добрый, то по кождôмъ майже хорѣ ôдспѣвано деякй ще пѣсни надпрограмово. Межь тымъ ôдграла на цитрѣ Вп. панѣ Тимцюкова Quodlibet зъ рускихъ пѣсень зъ великимъ артизмомъ, а тов. Дурбакъ ôдспѣвавъ дуже гарно сольо Вахнянина „Помарнѣла наша доля“ при акомпаниментѣ панны Софіи Танґлѣвнои. Такожь выголошено три деклямаціи: межь тыми панна О. Мецѣвоевска Могильницкого „До Руси“ а панна М. Рубчакôвна зъ Калуша Шевченкову „Калину“. Ôдчитъ державъ тов. І. Франчукъ „Про спôлка“, заохочуючи селянъ та мѣщанъ до працѣ на поли економічнôмъ черезъ закладанье шпихлѣрôвъ, крамниць, касъ пожичковыхъ и ин.

По вечерку ôдбулась спôльна вечера изъ зобраными мѣщанами и селянами а опôсля ôдбулись спôльнй товариськй забавы, котрй закôнчились о 4-ôй годинѣ, а гостѣ зобраній якъ Русины такъ и Поляки заявили свое найбôльше вдоволенье и высказали, що все радѣ витати подôбнй прогулькы артистичнй.

Наконець мушу пôднести заслуги около устроеня вечерка панôвъ: Гаджаровского, коваля и мѣщанина зъ Войнилова, головы товариства „Свѣтъ“, котрого заходами головно ôдбувъ ся сей вечерокъ, а дальше пп. Ивана Рудого, Сем. Медведя, нотаря Чеховича и въ загалѣ всѣхъ мѣщанъ, котрй не жалували нѣ трудôвъ нѣ выдаткôвъ, щобы лише вечерокъ сей выпавъ якъ найкрасше. Честь имъ, войнилôвскимъ мѣщанамъ-патріотамъ.

Братъ.

Зъ Рогатиньского пишуть намъ:

Дня 21 н. ст. серпня ôдбувъ ся въ селѣ Лучинцяхъ заходомъ людей читальняныхъ вечерокъ хорально-деклямаційный при участи академикôвъ прибувшихъ въ своѣй вандрôвцѣ зъ Войнилова. Хоръ, скрѣпленый силами мѣсцевыми, выконавъ знаменито кôлька пѣсень, тожь и вражѣнье на зобраныхъ селянъ було дуже миле. По ôдспѣваню кôнцевои точки, имну народного, ôдбуло ся угощенье сердечне у о. пароха мѣсцевого, при чôмъ пôднесено кôлька тоастôвъ.

Не можна поминути и того, що комітетъ мѣсцевый, мимо щирои охоты, не мôгъ пôднести вечерка сего на тую высоту и до такого значѣня, яке мавъ на гадцѣ, а се зъ тои причины, що сусѣдай села по градобитю теперь сумують, а такожь тому, що комітетъ мѣсцевый стрѣчавъ трудности, ôдъ него независимй.

Дописи „Дѣла“

Изъ Сасова.

[Сасôвъ яко мѣсце купелеве.]

Не завадить шаршой П. Т. Публицѣ дôзнатись де що за наше мѣстечко Сасôвъ. Оно дуже принадне своимъ романтичнымъ положеньемъ, а посѣдаючи ще довкола досыть шпильковыхъ лѣсôвъ, и здорову воду, рахуєсь оно до мѣсць купелевыхъ. Тожь на вакаціи привѣзжае тутъ троха интеліґенціи польскои и жидôвскои, а вже найменче рускои. Часто бувають тутъ всѣлякй забавы пôдчасъ сезону купелевого, а майже що недѣлѣ выбираєсь сюда якась прогулька, то зъ Золочева, то изъ Зборова, и ôдвидѣвши въ Пôдгôрцяхъ замокъ князя Санґушка, славный изъ своихъ старинныхъ забытковъ, попасають зъ поворотомъ въ Сасовѣ та й забавляють ся пôсля уложеноі напередъ програмы. Находячись отже середъ користыхъ обставинъ, наше мѣстечко могло-бъ набрати славы стаціи кліматичнои и мѣсця купелевого, и могло бы витати у себе що року сотку гостей, потребуючихъ гідропатичнои курациі и ôдпочинку на свѣжôмъ воздусѣ. Але що-жь, коли нашй паны галицкй, не умѣють выкористати своіи землѣ, и справедливо накликуе д-ръ Жеґота Крувчинскій своихъ земляковъ, щобы взяли ся совѣстно до дѣла и не щадили гроша и труду, а богато хорыхъ не потребувало бы выбиратись за границю на курацію, а вдоволяло-бъ ся краевыми купелями, если-бъ они nota bene були уряджені и зорґанізованй на ладъ заграничныхъ заведень. Коли бы въ Галичинѣ були панами Нѣмцѣ або Чехи, то они бы певно выкористали ту рѣчь и потрафили-бъ не лише своихъ земляковъ затримати въ краевыхъ купеляхъ, але ще и зъ заграницѣ вербували-бъ до себе. Д-ръ Крувчинскій выказавъ въ своихъ статьяхъ детайлічно (они печатанй въ Przegląd-ѣ 1889), що Галичина посѣдае всѣ потрѣбній условія, щобы закладати у себе заведеня купелевй и кліматичнй, — але до того треба конче великихъ вкладôвъ и доброи орґанізаціи.

Того власне бракуе и въ Сасовѣ. Теперѣшна дѣдичка п. Клявдія Торосевичева жахае ся хоть-бы найдрôбнѣйшого вкладу и вы-

датку на закладъ купелевый, — а то годѣ! бо гостѣ мають право за грошѣ домагатись бодай найпотребнѣйшои выгоды, н. пр. стало-го лѣкаря, безъ котрого хорѣ не можуть обойтись. Того року щасливымъ трафомъ прибувъ до Сасова полковый лѣкаръ зъ Золочева д-ръ Мартиновичь за 1-мѣсячною бдпусткою, и тымъ лишь способомъ мали купелевѣ гостѣ выгоду. Передъ кôлькома роками, коли сей закладъ купелевый бувъ пôдъ зарядомъ енергічного и способного гідропаты д-ра Медвея, то бувало 300—400 гостей и всѣ були зъ тогдѣшного заряду дуже задоволенѣ. Теперь же повно нарѣкання на рôзнѣ непорядки; отъ пр. той ставъ въ парку, бôгъ зна коли чищеный, не то, що нема зъ него жадного хôсна, анѣ приємности, але ще противно, зô взглядôвъ санитарныхъ есть дуже шкôдливымъ для здоровля, бо своими вапорами и гнилыми міязматами затроюе околицю и ей воздухъ. Длятого-жь то всѣ щиро бажають, щобы Сасôвъ перейшовъ въ щирѣйшѣ руки, а за змѣною властителя и все проче змѣнило-бъ ся на лѣпше. Поки-що есть пожадано, щобы хто зъ пп. докторôвъ медицины схотѣвъ на стало поселитись въ Сасовѣ, бо утриманье есть бдповѣдне, а на те складаесь постôйна рôчна пенсія изъ скарбôвъ: колтôвского, пôдгорецкого и бдъ фабрики паперу. При тôмъ можна бы обняти и зарядъ купелевого заведеня, котре есть одиноке на ту околицю, кôльканацяти миль вокругъ.

З.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Угода чеcко-нѣмецка зачинае знова вырынати на перше мѣсце. Якъ доносять зъ Праги правительство мало знова покликати Ріґера до Вѣдня въ справѣ угоды чеcко-нѣмецкои. Такожь дуже цѣкава статья появилась въ Pester Lloyd-ѣ, котра. якъ догадують ся, мае бути инспірована зъ кругôвъ правительственныхъ. Въ згаданôй статьи каже авторъ, що старо-Чехи а не молодо-Чехи провинились въ тôмъ, що чеcко-нѣмецка угода не удалась. Старо-Чехи заявили въ цѣлôй справѣ велику похатливôсть, боязливôсть и бракъ доброи вѣры; цѣле ихъ поступованье було неконсеквентне, робили такъ, щобы здавалося, що щось роблять и самохôть бддали оружіе въ руки молодо-Чехôвъ. Зъ такимъ сторонництвомъ — каже авторъ — ити дальше не можна, бо бдъ него заносать вже розкладомъ. Вкôнци грозить ся въ статьи, що правительство готове пôйти зъ Нѣмцями и февдалами, если шовінізмъ чеcкій буде поступати тою дорогою.

Якъ вже мы доносили, зъ начаткомъ вересня мае бдбутись у Вѣдни конференція „австрійскихъ селянъ“, щобы нарадитись надъ становищемъ селянъ супротивъ выборôвъ до рады державнои и утворити програму спôльнои и одноцѣльнои акціи. Selske Listy пишуть, що чеcкій селяне возьмуть участь въ тôмъ вѣчу, бо у спôльнôмъ дѣланю селяньского стану добачують не лишь матеріяльну користь але и можливôсть полагодженя спорôвъ національныхъ.

Оногды стававъ д-ръ Едвардъ Ґреґъ передъ своими выборцями въ Готинѣ и выголосивъ бесѣду, котра выкликала велике вваженье въ цѣлій Чехіи. Д-ръ Ґреґъ критикувавъ чеcко-нѣмецку угоду, а бажаня молодо-Чехôвъ сформулувавъ въ сей способôъ: впередъ реституція королества чеcкого на основѣ признання чеcкихъ празъ историчныхъ а опôсля що вно угода. Рѣчь д-ра Ґреґра уважають за похоронну мову для чеcко-нѣмецкои угоды а навѣть може для старо-чеcкого сторонництва.

——

Законъ антісоціялістичный перестае обовязувати въ Нѣмеччинѣ зъ днемъ 1. жовтня с. р. Бдъ того часу орґанізація и аґітація соціялістôвъ буде бдбувати ся явно. Непевнôсть, якъ заховають ся робôтники супротивъ сего факту, занепоконла въ великôй мѣрѣ круги промысловцѣвъ и фабрикантôвъ и они вже теперь роздумують способы, акъ бы то боронити своихъ интересôвъ передъ напоромъ клясы робôтничои, тымъ бôльше що и теперѣшна політика внутрѣшна въ Нѣмеччинѣ заявилась, бодай такъ выдаесь, за робôтника. Тому то велике занепокоенье выкликала вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ порѣшивъ выдати бдозву до робôтникôвъ въ формѣ брошуры, котра буде зладжена мовь-бы рôдъ маніфесту. Брошура появить ся передъ 1 жовтня с. р. въ 500.000 примѣрникахъ. Кошты друку покрыють ся въ части зъ державного скарбу а въ части зъ розпродажи. Брошура буде мати заголовокъ: An die Arbeiter Deutschlands и буде коштувати лишь 10 фен. По вступѣ, въ котрôмъ остережесь робôтникôвъ, щобы спокôйнымъ и тактовнымъ поведеньемъ оправдали надѣю цѣсаря и ухиленье вынятковыхъ законôвъ, буде обговорюватись въ брошурѣ найважнѣйшѣ реформы соціяльнѣ по мысли рескрипту цѣсарского зъ дня 4 лютого с. р. Головнѣ основы выложать ся въ брошурѣ по просту, такъ щобы и менше интеліґентнѣ робôтники могли все порозумѣти. По поворотѣ цѣсаря до Берлина бдбуде ся ще засѣданье фаховыхъ людей, щобы переглянути послѣдну редакцію брошуры. Въ державныхъ предпріемствахъ буде роздаватись брошуру даромъ помѣжь робôтникôвъ. На довшій часъ передъ 1 жовтня будуть помѣщатись по урядовыхъ и пôвь-урядовыхъ ґазетахъ статьи, въ котрыхъ мае вповнятись робôтникôвъ, що цѣсарь занимаесь ихъ судьбою и бажае реформы лихихъ бдносинъ, але кожде выхопленье зъ леґальнои дороги буде каратись зъ цѣлою строгостію закона. Ґазеты національно-ліберальнѣ, а на ихъ чолѣ Köln. Ztg. не вдоволевѣ зъ сеи брошуры, бо не надѣють ся по нѣй успѣху а лишуть радше доданя соціялістамъ бдваги и вѣры у ихъ власнѣ силы.

Передвчера бдбулись въ Берлинѣ зборы соціялістôвъ, на котрыхъ Бебель оправдувавъ поступованье свое и своихъ товаришôвъ, або т. зв. фракціи парляментарнои. Законы антісоціялістичнѣ приневолили — казавъ Бебель — до такои тактики, бо лишь тымъ способомъ можна було проводирямъ соціялістôвъ перебути кôлька мѣсяцѣвъ въ Берлинѣ. Не треба кидати фразами революційнымы, бо бдносины економічнѣ самѣ приспорюють приклонникôвъ соціялъ-демократіи. — На сихъ зборахъ явилось около 4000 участникôвъ и всѣ приняли зъ признаньемъ заявленье Бебля та дали ему вотумъ довѣрія. Зборы скôнчились по 2-ôй годинѣ въ ночи спокôйно и зъ тактомъ. Лишь недалеко льокалю зборôвъ около 10-ои годины въ ночи лучили ся бійки мѣжь зôбраною товпою людей та поліцією. Коли именно поліція хотѣла зробити порядокъ на улици, поцѣливъ хтось каменемъ одного кôнного поліцянта по головѣ, а тогдѣ добула поліція шабель и кинулась на людей. Богато людей поранено, вправдѣ не тяжко, а лишь мале число увязнено.

Цѣсарь Вільгельмъ бдзначивъ шефа россійского штабу ґенерального Обручева, надавши ему ордеръ червоного орла I. клясы. Обручевъ належить до ґенералôвъ звѣстныхъ изъ свого ворогованя противъ Нѣмеччины.

На обсаду мѣсця архіепископа познаньского, по пок. Діндерѣ, предложили були що 2 линя обѣ капѣтулы, ґнѣзненьска и познаньска, шѣстьохъ кандидатôвъ: еп. д-ра Ликовского, кн. Радивила, крил. Доршевского, еп. Андрѣевича, крил. Луковского и д-ра Варманьского. Цѣсарь Вільгельмъ власноручно написавъ на тôй пропозиціи minder genehm и бдкинувъ ей. Польскѣ ґазеты пôдняли великій крикъ и кажуть, що се справа міністра Ґосслера, котрый мае свого кандидата на се мѣсце а не мôгъ перелерти его пропозиція въ Римѣ.

——

Гостина цѣсаря Вільгельма II въ Россіи скôнчила ся, а всѣ ґазеты почали зазначувати, що въ Берлинѣ и Петербурзѣ пересвѣдчили ся о взаимныхъ розполеженяхъ мирныхъ и що тымъ способомъ прилучено ся до мирного успособлена у Вѣдни и Римѣ. По такихъ заявленяхъ треба було зазначити и практичнѣ наслѣдки того пересвѣдченя, тожь Post зробила проектъ загального розброеня, а именно, щобы Россія усунула масы войска зъ-надъ своихъ заходныхъ границь. На се заявило „Новое Время“, що такій проектъ роззброена треба рѣшучо закинути, а закôнчило свои выводы такими словами: „Додаймо до того, що такожь нѣмецке правительство, если мае правдивѣ намѣры миролюбивѣ, повинно въ тôмъ случаю старати ся, щобы нашу цѣлу заходну границю, а не лишь частину, котра примежуе до Прусъ, можна увôльнити бдъ войска. Бо бдъ часу, коли почались концентрувати войска на заходныхъ границяхъ, Россія мусѣла свою увагу звернути не лишь на Нѣмеччину, але на весь потрôйный союзъ, котрый несправедливо ба навѣть смѣшно зовуть на заходѣ союзомъ мира. Щобы Россія звôльнила бдъ войска свои заходнѣ границѣ, треба доконче, щобы и въ Австро-Угорщинѣ такъ мировѣ успособились, якъ въ Берлинѣ. Все то такъ тѣсно получене, и оно не такъ легко перевести, що теперь и гадки нема о проектѣ, якій подала Post. Для скрѣпленя европейского мира есть не великои ваги, що цѣсарь Вільгельмъ пересвѣдчивъ ся о нашôй миролюбивôй політицѣ, и що Россія не мае нiякихъ бажань, котрыхъ бы не можна перевести безъ нарушеня мира, та що она не буде одвѣчальна за нѣякѣ можливѣ приключеня въ недалекôй будучности. Берлинъскій ґабінетъ мôгъ бы дати напрямъ мирного полагодженя тыхъ приключень безъ огляду на якій иншій ґабінетъ“.

——

Італійска урядова ґазета оповѣстила декретъ мівістеріяльный, розвязуючій товариства „Петра Барзантіого“ и „Вільгельма Оберданка“. Разомъ зъ декретомъ оголощено и справозданье ґенерального директора публичнои безпечности, въ котрôмъ заявляе ся, що вже назвы тыхъ товариствъ суть явнымъ нарушеньемъ основныхъ законôвъ державныхъ, бо одобрюють и ґльоріфікують ноторичнѣ злочинъства, а товариства Оберданка можуть навѣть ухилити добрѣ бдносины зъ запринзеными державами. По оголошеню декрету зробила поліція ревізію домову у десяти проводирѣвъ сихъ товариствъ и забрала всѣ паперы, при чôмъ найшла у одного зъ нихъ двѣ бомбы. Сего проводиря, Манцініого, увязнено.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ проф. Михайла Козловского зъ Калина передъ трибуналомъ у Львовѣ о дезертирство.]

Позавчера, с. є. 26 н. ст. вересня бдбула ся о 4-тôй годинѣ зъ полудня въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ розправа противъ увязненого угнôвскою жандармерією професора россійскои ґімназіи въ Каліши, Михайла Козловского, котрого обжалувала ц. к. прокураторія державна о провину ухиленя ся бдъ вôйсковои службы (§. 45 закона зъ дня 11 цвѣтня 1889 р.) Трибуналъ складали пп. Богдані, Яновскій и Фіґеръ пôдъ проводомъ совѣтника Дуневича. Прокураторію заступавъ Гельденбурґъ, а обжалованого боронивъ адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ.

Хôдъ розправы подамо въ завтрѣшнôмъ числѣ „Дѣла“, а теперь зазначимо лише загально, що по переведенôй розправѣ и знаменитôй оборонѣ д-ра Федака трибуналъ увôльнивъ М. Козловского бдъ обжалованя, однакожь заступникъ прокураторіи зголосивъ зажаленье неважности и обжалованого задержано у вязници.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ Зборы товариства „Просвѣта“** бдбуваютъ ся сегодня въ Коломыи. Погода вчера и сегодня сприяе — анѣ не парно, анѣ не слотно, — тожь, думаємо, участь членôвъ въ зборахъ мусить бути велика. Зô Львова выѣхали вчера до Коломыѣ посолъ и членъ выдѣлу краевого д-ръ Дамянъ Савчакъ, проф. Олександеръ Барвѣньскій, бдпоручникъ нашои редакціи п. Кирило Кахникевичь, и другѣ. Зъ Трускавця пишуть намъ, що зъ-вôдтамъ выбрали ся деякѣ купелевѣ гостѣ-Русины на зборы до Коломыѣ.

— **Выдѣлъ краевый** на засѣданю зъ дня 26-го н. ст. серпня полагодивъ справу **пôдвысшеня субвенціи руско-народному театрови.** Якъ звѣстно, въ справѣ тôй була недавно скликана анкета и узнала потребу пôдвысшеня субвенціи зъ 6000 на 10.000 зр. Выдѣлъ краевый хочь зъ однои стороны не вповнѣ увзгляднивъ опінію анкеты, то однакъ зъ другои стороны признавъ потребу пôдвысшеня субвенціи и постановивъ предложити соймови, щобы субвенцію рускому народному театрови, остаючому пôдъ зарядомъ товариства „Рускои Бесѣды“, пôдвысшити зъ 6.000 на 8.000 зр.

— **Поважный кругъ самыхъ чôльныхъ Русунôвъ галицкихъ зô Львова и зъ провінціи** стараесь о основанье **руского товариства асекураційного** опертого (якъ Кракôвске и Славія) на взаимности. Статуты були вже въ міністерствѣ, теперь знаходять ся въ галицкôмъ намѣстництвѣ, котре мае дати свою опінію, а потôмъ зновь одôйдуть до міністерства для остаточного порѣшеня. Позаякъ „Червоная Русь“ въ остатнôмъ числѣ порушила таку поважну справу въ способъ правдиво „штубацкій“ (бо вже a priori погребла руске товариство асекураційне въ Галичинѣ а радить, щобы о таке товариство старались буковиньскѣ фонетики), то мы можемо заявити, що о судьбѣ сего товариства въ теперѣшнôй хвили не можна ще бдзывати ся въ такій способъ, мовь бы оно було вже погребане. Противно, мы скажемо, що вже бы хиба львôвскому намѣстництву и міністерству ишло о неґацію всего, що руске о неґацію доводжену до послѣдныхъ границь, коли бъ не удѣлило концесіи сему товариству, не маючому нѣчого спôльного зъ політикою. Того мы не надѣемось, тымъ бôльше, що статутъ попôдписували люде, зъ котрыхъ анѣ одному львôвске намѣстництво абсолютно нѣчого закинути не може, а що-до самои потребы такого товариства, то вже жь нѣхто не зможе заперечити его потребы у всхôднôй части Галичины, де доси нема ще анѣ одного товариства асекураційного.

— **Зъ пôдъ Журавна пишуть намъ:** На дохôдъ товариства „стражь охотнича“ вже другій разъ запрошують на представленє аматорске до Журавна. Запрашаючій суть Русинами, а чомусь то запрошеня до Русинôвъ розсылають польскѣ?! — *Русинъ.*

— **Зъ Чорткова** звѣщають насъ, що заповѣженый въ Чортковѣ вокально-музикальный вечерокъ зъ танцями, устроюваный артистичною шѣсна цяткою бдбуде ся **дня 11 н. ст. вересня с. р.** (а не 14-го, якъ то первѣстно було оголошено). — *Бдъ мьсцевого комітету.*

— **Въ справѣ проф. Михайла Козловского** зайшла черезъ вчерашній день цѣлковита змѣна, дякуючи енергічнымъ заходамъ его оборонця, адвоката дра Стефана Федака. Прокураторія бдступила вчера бдъ зголошеного зажаленя неважности, а въ наслѣдокъ того судъ выпустивъ п. Козловского и — пôсля инструкціи до закона войскового — бдставивъ его до найблизшои власти політичнои, с. є. до дирекціи полиціи у Львовѣ, щобы тота зновъ бдставила его до ц. к. староства въ Равѣ рускôй. Однакъ — за интервенціею д ра Федака — намѣстникъ ґр. Бадені казавъ выпустити п. Козловского заразъ на вôльну стопу и дирекція поліціи се сповнила. Сегодня-жь выдано п. Козловскому уже и его пашпортъ, отже може безъ перепоны опустити границѣ австрійскои монархіи.

— **Отвореньe курсу наукъ въ мѣсконôй школѣ промыслово-торговельнôй у Львовѣ** розпочинае ся зъ днемъ 1. н. ст. вересня с. р. и складае ся зъ бддѣлôвъ: загального, двоклясового и зъ чотирохъ бддѣлôвъ спеціяльныхъ а именно: а) зъ бддѣлу будôвництва, б) механіки, в) хеміи и ґ) бддѣлу торговельного. — До школы промыслово-торговельнои можуть бути принятѣ: а) що укôнчили зъ добрымъ поступомъ другу клясу курсу науки доповняючои при однôй изъ львôвскихъ школъ мѣскихъ; б) що выкажуть ся свѣдоцтвомъ зъ укôнченои другои клясы школъ середныхъ; в) що выкажуть на пôдставѣ вступного испыту бдповѣдаюче условію пôдъ а) пôдготованье. — До бддѣлôвъ спеціяльныхъ можуть бути принятѣ ученики що: а) укôнчили зъ добрымъ успѣхомъ въ минувшôмъ роцѣ 2 клясу въ промысловôй школѣ мѣскôй; б) выкажуть пôдчасъ вступного испыту потрѣбне пôдготовленье. — Наука бдбувати ся буде въ недѣлѣ и свята въ ранних годинахъ, а въ буднѣ вечерами черезъ 10 годинъ тижднево. Подѣлъ годинъ подасть ся до вѣдомости ученикôвъ. Наука безплатна. Записы бдбувають ся бдъ 21 серпня (н. с.) въ буднѣ бдъ годины 7—9 вечеромъ а въ свята бдъ 9—1 передъ полуднемъ въ канцеляріи дерекціи на III-ômъ поверсѣ въ ратуши.

— **До бурсы „Народного Дому“ у Львовѣ** принятѣ зъ торôчныхъ: на цѣлковите удержанье Гудзъ, Абрагамовскій, Яськôвъ, Дошна, Грегоровичь, Монцѣбовичь, Горбанъ, Смôльный, Медвѣдь, Балицкій, Госовскій, Горчиньскій, Яцикъ, Гладкій и Луникъ — всѣхъ 15, а лишь на харчь Пристайко, Дякôвъ, Татухъ, Савка, Яценьо, Михалевичь и Бартошь, — всѣхъ 7.

— **Рôльничій выдѣлъ въ університетѣ краковскôмъ** увôйде въ житье зъ днемъ 1. жовтня с. р. Академічнѣ власти одержали вже навѣть бдповѣдне розпорядженье міністерства, заводяче на разѣ перший рôкъ тыхъ студій, котрѣ властиво немуть становити особного выдѣлу, але будуть належати до выдѣлу фільософічного. Въ першôмъ пôвроцѣ будуть выкладати вступъ до науки рôльництва, фізика експеріментальна, (досвѣдна) хемія неорґанічна, головный начеркъ зоольоґіи и ботаніки, анатомія звѣрятъ домовыхъ, петроґрафія, ґеольоґія и ин., крôмъ того головный начеркъ цивільного австрійского права, а такожь вправы зоольоґічнѣ и ботанічнѣ. — Рôльничій выдѣлъ помѣстить ся при Collegium Juridicum. Кошты внутрѣшного устроєня комнатъ вынесуть 3000 зр. Такожь приняло міністерство бдъ громады мѣста 7 морґôвъ ґрунту на практичнѣ вправы, але ще не буде се поле на разѣ устроене.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣде въ суботу до Тарнова, зъ бдки выбере ся оглянути роботы регуляційнѣ коло Дунайця, а бдтакъ загостить до Великои веси до посла ґр. І. Стадницкого.

— **П. Охничь,** управитель школы зъ Трускавця, именованый учителемъ школы вправъ при семінаріи учительскôй въ Тернополи.

— **Бдкритье памятника Качича.** Сего понедѣлка бдкрыто въ Макарчи въ Дальматіи при великôй участи полудневыхъ Славянъ и рôзныхъ депутацій. Такожь зложено на памятнику численнѣ вѣнцѣ, мѣжь тыми кôлька срѣбныхъ и понадсылано телеґрамы. Памятникъ посвятивъ епископъ Павловичь. Бдкрытье памятника мало бдбутись давнѣйше, але правительство не дозволило, и ажь по интерпеляціи въ радѣ державнôй выдано бдповѣдне розпорядженье. Андрѣй Качичь-Міошичь, уродженый въ р. 1690, бувъ монахомъ Франциканомъ, а бдтакъ леґатомъ папскимъ въ Дальматіи, Боснѣ и Герцеґовинѣ. Занимавъ ся народною словесностію и въ тôмъ дусѣ написавъ рядъ поемъ: Razgovor ugodni naroda slovinskoga. Качичь померъ въ р. 1760.

— **Зъ Станіславова пишуть намъ:** Инспекторъ окружный въ Станіславовѣ п. Рожаловскій назначивъ день 27 с. м. празникъ Успенія Пресв. Богородицѣ на конференцію учительску въ Товмачи, на котру мусить кождый учитель явити ся пôдъ загрозою malae notae въ кваліфікаціи. Се здаесь такожь signum temporis, котре усунути повинни владики нашѣ постарати ся.

— **На Побочи,** прилученôмъ до парохіи Сасôвъ, заложено дня 10 н. ст. серпня угольный камѣнь пôдъ будову **новои мурованои церкви.** Чину посвященя довершивъ деканъ олеській о. Давидовичь въ сослуженю мѣсцевого пароха о. Пѣтушевского и двохъ сотрудникôвъ о. Захаріясевича зъ Сасова и о. Бахталовского зъ Ушнѣ. Проповѣдь красну и бдповѣдну сему торжеству выголосивъ о. Бахталовскій. Робота вся згоджена за 4.500 зр. а цеглу выпалюе собѣ громада свою власну. Признанье належить ся громадѣ Побôчь, що предпріемство и роботу бддала своимъ людямъ, рускимъ, мѣщанамъ изъ Сасова!

— **Въ околици Сасова** бдъ двохъ мѣсяцѣвъ господарують дики, и то цѣлыми чередами. Особливо громада Побôчь богато шкоды потерпѣла, бо декотрѣ засѣвы такъ були понищенѣ, гей бы тамтуды цѣлый регіментъ войска перейшовъ. Доси забито ледви 3 штуки тыхъ шкôдникôвъ, и то на засѣдкахъ, бо польованя зъ нагôнкою не були щасливѣ.

— **Въ Сасовѣ** закладаесь **народна читальня** — на жаданье и заходомъ самыхъ мѣщанъ. Статуты уже подано до ц. к. намѣстництва для затвержденя, а въ жовтни бдбуде ся торжественне бдкрытье читальнѣ, при спôвучасти запрошеныхъ дооколичныхъ гостей.

— **Въ селѣ Лучинцяхъ** въ повѣтѣ рогатиньскôмъ выбухъ дня 24 с. м. зъ незвѣстнои причины уже другій разъ сего мѣсяця огонь въ само полудне и знищивъ майно 18 господарѣвъ. Мѣжь погорѣльцями були лише 4 неасекурованѣ, а 14 було асекурованыхъ. Число убезпеченыхъ господарствъ свѣдчить о просвѣтѣ селянъ въ Лучинцяхъ.

— **Инфлюенца** появила ся на ново. У Вроцлавѣ завзяла ся особливо на — женщины. У Франціи такожь обявляе ся инфлюенца въ формѣ запаленя горла и то досыть небезпечно, бо бувають навѣть выпадки смерти.

— **Стипендія цѣсарска** опорожнена есть въ академіи гôрничôй въ Леобенѣ въ сумѣ 300 зр. Подати ся можна до ґенеральнои дирекціи фондôвъ цѣсарскихъ у Вѣдни до 15 н. ст. вересня.

— **Спомины княгинѣ Долгоруковои** морґанатичнои жѣнки царя Александра II., выданѣ недавно въ незначнôмъ числѣ примѣрникôвъ, розцѣкавили ширшѣ круги деякими фактами зъ двôрского окруженя царя. Особливо цѣкаве есть оповѣданье о замордованю царя Александра. Въ передодень катастрофы находили ся княгиня изъ сыномъ въ комнатѣ, прилягаючôй до апартаменту, де полковникъ Штавденъ, въ заступництвѣ оберполіцмайстра, складавъ цареви звычайный що-денный рапортъ. Стоячи коло дверей, княгиня чула кожде слôвце. Полковникъ згадавъ по-при инчôмъ, що треба бы змѣнити палатну сторожу, и заступити ей певнѣйшими вояками. На се бдозвавъ ся царь зъ обуреньемъ: „Якъ се такъ! Чи я и у власнôмъ домѣ обставленый зрадниками! Въ такôмъ случаю и нужденный жебракъ щасливѣйшій бдъ мене. Коли такъ, то я бдкличу ся до народу, буду жити посередъ него, покажу, що маю до него довѣріе и не боюсь пôдлыхъ, потайныхъ зрадникôвъ, мордôвникôвъ, та заговôрникôвъ!“ По хвилѣ прийшовъ царь до комнаты княгинѣ и заявивъ ѣй, що хоче выѣхати за границю; коли се наступить самъ ще не знае, але чимъ скорше тымъ лѣпше Рано, въ день катастрофы, доручивъ камердинеръ княгини білетъ бдъ царя, въ котрôмъ повѣдомлявъ царь, що выѣде передъ полуднемъ на прохôдъ, а опôсля прибуде до неи разомъ зъ вел. княземъ Сергіемъ на снѣданье. Письмо на білетѣ зраджувало, що царь писавъ въ розстроєню нервовôмъ. Зъ-разу написавъ ôнъ бувъ, но опôсля перечеркнувъ, отсѣ слова: „Вдоволяючи прирeченю и твоему желаню, нинѣ не выйду нѣкуды.“ Княгиня, одержавши сей білетъ, почала збирати ся, щобъ выѣхати разомъ зъ царемъ, но въ тôмъ спостерегла якійсь незвычайный рухъ передъ палатою, а по хвили довѣдалась о замаху на царя. Пôгнала до зимовои палаты, та царь уже не живъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 28 серпня. При выборахъ до сойму въ мѣстахъ Горѣшнои Австріи добули клерикалы чотири мандаты, а решту ліберальы. — Пôвурядова Pol. Corr. констатуе, що

принятье цѣсаря нѣмецкого и царя въ Нарвѣ було холодне и етикетальне.

Трієстъ 28 серпня. Вчера пукла въ *будынку поліційнôмъ передъ дверми* комісаря петарда. Дверѣ и муры ушкодженй. Нема слѣду злочинця.

Берлинъ 28 серпня. Nord. Allg. Ztg. заперечує, мовь бы царь мавъ приѣхати въ осени до Берлина а такожь не поѣде нѣмецкій цѣсарь до Риму. — Вѣче католикôвъ въ Кобленціи порѣшило резолюцію, въ котрôй домагаєсь приверненя свѣтскои власти папы.

Коломыя 28 серрня. На Загальнй Зборы товариства „Просвѣта" зôбралось множество участникôвъ — що-наймече 800. Голова товариства д-ръ Омелянъ Огоновскій ôдкрывъ зборы промовою. Коли-жь по тôй промовѣ мали Зборы приступити до нарадъ, **правительственный комісарь** заявивъ, що **забороняє Зборы**, бо нѣбы то ц. к. староство коломыйске не має о Зборахъ вѣдомости. Не помогли нѣякй представленя членôвъ выдѣлу, що повѣдомленье ще 12 н. ст. серпня выслано почтою рекомандовано. Мѣжь зôбраными дуже велике огôрченье.

[Прим. Ред. По одержаню сеи телеґрамы мы заразъ удались до канцеляріи „Просвѣты" и сконстатували, що повѣдомленье до ц. к. староства въ Коломыи **выславъ выдѣлъ „Просвѣты"** ще пôдъ днемъ 12 н. ст. серпня, якъ **о тôмъ свѣдчить рецепісъ почты** (філія II. н-ръ 185.)]

Коломыя (година 4-та): Заказъ Зборôвъ скасовано. Проф. Дубравскій изъ Стрыя жертвувавъ „Просвѣтѣ" два тысячѣ зр. на преміи за студіи науковй. Проф. Вахнянинъ жертвовану суму доручивъ. Одушевленье.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ дняхъ 1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта" и „Общ. им. М. Качковского"* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 9—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 141—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тй льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ" пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 6—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає маґазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

ГА-

маки або лôжка лѣснй ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палицѣ зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, шапки рôзнй а такожь не перемакаючй по 50 кр Плащѣ до пороху, торбы, торнистры до екскурзій

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Рускй образки

представляючй: Спасителя, Богородицю, нарочныхъ святыхъ, якъ такожь празники Господскй и Богородичнй — дуже хорошй — можна набути въ **мснастырѣ оо. Василіянъ у Львовѣ ул Жовкôвска.** Вартôсть тыхъ образкôвъ пôдносятъ особенно рускй тексты на ôдворотнôй сторонѣ, котрй подаютъ коротко житье святого, або обясняють на образкахъ представлену тайну, черезъ що можуть бути для молодѣжи милою нагородою **при катехизаціяхъ** такъ въ церквѣ якъ и въ школѣ.

Цѣна незвычайно низка: 100 штукъ стоить въ мѣсци 90 кр., зъ пересылкою 96 кр.

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто лнянй, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубшй на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

9—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ ґонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільоґр. Carbolineum выстає на 6□ метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высылає ся такожь почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опакованьемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину 3509 (27—?)

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ, лінія А—В, ч. 37.

Сирота по священику

глядає мѣсця въ рускôмъ домѣ. Адреса: А. Б. poste restante Львôвъ 3621

Учительки на село до 3 дѣвчатъ глядає о. Іосифъ Терешкевичь зъ Любши, почта Журавно. 3622

Панночки, ходячй до шкôлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнôй и бездѣтнôй, мешкаючôй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першеньства мають доньки Впр. священикôвъ рускихъ. На желанье може буто дома рускій розговôръ. Близши адресу подасть Адміністраціъ „Дѣла". 3617 2—3

Укôнчена семинаристка

обôйме приватну лекцію (безъ гры на фортепянѣ). Вѣдомôсть: Довге Калуске, п. Калушь.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3615 2—10

Антôнъ Кожелюжекъ

Львôвъ, Ринокъ ч. 29.

Поручає на теперѣшный сезонъ найновѣйшй циліндры и капелюхи фільцовй твердй и мягкй въ наймоднѣйшихъ фасонахъ власного выробу. Удержує на складѣ великій выбôръ капелюхôвъ и циліндрôвъ Габіґа, такожь поручає на зиму обувь фільцову непромочиму. Приймає циліндры и капелюхи до ôдновы, фарбованя и прасованя.

Цѣнники на жаданье высылаєсь франко. 3612 2—3

ПРИВАТНА НАУКА СПѢВУ для ученикôвъ и учениць, оперетковыхъ и концертовыхъ. Образованье опираєсь на стало принятôй практичнôй и теоретичнôй науцѣ, легкôй до понятя инструкціи, пôсля методы вѣдомои лишь учителеви, при помочи котрои можна въ зглядно короткôмъ часѣ осягнути высоку степень образованя.

ПРОҐРАМА:

1) Першй початки спѣву (наука тонôвъ).
2) Повторенье и наука партій оперовыхъ и оперетковыхъ.
3) Коррепетиціи зъ партій оперовыхъ.
4) Образованье силъ для концертôвъ и приватныхъ продукцій.

Моя 30-лѣтна дѣяльнôсть на тôмъ поли, а такожь моя черезъ 17 лѣтъ удержувана конц. школа спѣву у Вѣдни дає найлѣпшу поруку о добрôмъ веденю. Голосы, котрй за-для лихого научаня втратили свою звучнôсть, ôдзыскують черезъ мою методу назадъ гармонійный и гарный звукъ.

Маючи численнй зносины зъ дирекціями театрôвъ въ Австріи и цѣлôй Нѣмеччинѣ, одержать образованй мною ученики и ученицѣ, котрй розвинули повноту свого голосу, мѣсця въ першорядныхъ театрахъ. 3625 1—?

Записъ и проба голосу щоденно ôдъ 11 до 1 год. передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 5 по пол. **ул. Ягайлоньска ч. 12 II. пов.**

АДОЛЬФЪ АНДЕРЪ, професоръ спѣву.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатй и выкôнченй въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 1—8

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч 1 пôдъ „Пряхою".

Чисто лянй полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.
Вебы тонкй сырй и апретованй ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.
Полотна на простирала, незшиванй, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр
Готовй простирала полотнянй 215 довгй 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушники лянй ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотнянй до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.
Скатерти лянй ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы лянй ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 3—7
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр за тузинъ.

Такожь поручає ся великій выбôръ краєвыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зеґельтухôвъ и т.п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу *выготовляє ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.*

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою"

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 41—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Товариство имени Шевченка

(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)

має на складѣ и продає слѣдуючй книжки:

Правда" письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2·—	кр.
„ XI (1878) 2 томы	1·—	„
„ XIII (часть літературна)	—50	„
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1·—	„
„Зоря" письмо літерат.-науковерочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3 —	„
„ рочники VIII (1887) IX (1888) и X (1889) по	5 —	„
Д-ръ Ом. Огоновскій. Исторія руск. літературы I	1 70	„
„ „ „ Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 1	1·20	„
„ „ „ Исторія руск. літературы II вôддѣлъ 2	1 80	„
„ „ „ Studien auf dem Gebiete der ruth Sprache	2·25	„
Костомарів: Руська исторія в житепис. 3 томы	1 50	„
Шевченко, поезіи (друкованй въ бібл. Зорѣ) ч. I и ч. II по	—·35	„
Драгоманів. Галицко-руске письменство	—·15	„
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1 —	„
„ Хуторна поезія	1·—	„
„ Крашанка	—·35	„
Федьковичь. Довбуш	—·10	„
„ Як козам роги виправляють	—·10	„
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	1·20	„
Нечуй. Повісти и оповіданя	—·30	„
„ Світогляд украиньского народа	—·50	„
„ Кайдашева сімъя	—·80	„
Ф. Заревич: Бондарівна	—·10	„
Григорієвичь: Соколики комедія	—·35	„
„ Тато на заручинахъ, ком.	—·20	„
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—·50	„
А. Могильницкого письма (выд. Зорѣ)	—50	„
Горницкій. Орлеаньска Дѣва, перекл. стих.	—·35	„
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины олѣйнй по	—·50	„
Пямяткове число „Зорѣ" въ ювилей Русалки Днѣстровои	—·50	„
Апоґрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—·35	„
Провідні идеі въ письмахъ Тар. Шевченка О. Партыцкій	—·35	„
Народнй оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—·32	„
Етноґрафія Славянщины	—·12	„
О розумнôмъ выхованю дѣтей	—·12	„
Надельмаєръ апостолъ свободы Мих. Царь	—·10	„
Повѣсти Ник. Устіяновича	—·85	„
Одисеєві плавники	—·10	„
Страстный четверъ Ник. Устіяновича	—·45	„
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—·35	„
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—·32	„
Гальшка княгиня Острожска, истор. опов. Изид. Шараневича	1 —	„
О выхованю. И Н. Пôдручникъ для женщинъ	—·30	„
Темнй мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ, О Партыцкій	1·40	„
Жѣноча неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—·35	„
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII. И. Франко.	1·30	„
Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ Денисъ	—·20	„
На добродѣйнй цѣли, комедія Гр. Григорієвича	—·30	„
Boa Constrictor Ивана Франка	—·35	„
Слово о полку Игоревôмъ Ом. Партыцкій	—80	„
Скандинавщина въ давнôй Руси, Ом. Партыцкій	—·20	„
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. И. Ланскои 2 части	—·60	„
Законъ о загальнôмъ ополченю	—45	„
Соціялисты межи семинаристами, О. Обачный	—·30	„
Оповѣданя, Ник. Гоголя	—·35	„
Вечерниці, Ник. Гоголя	—·10	„
Григ. Квѣтка, Маруся	—·17	„

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 185. Львôвъ, Пятниця 17 (29) серпня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon tzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Про загальнѝ Зборы товариства „Просвѣты“ въ Коломыи

спише нашъ ôдпоручникъ обширне справозданье, а поки-що подаемо лише короткѝ замѣтки.

Число участникôвъ, подане вчера намъ въ телеґрамѣ на 800 душь, мабуть за мале, бо де-хто изъ повернувшихъ до Львова членôвъ „Просвѣты“ подае на 1000 душь. Масу участникôвъ становили селяне и мѣщане, але було и значне число духовнои та мѣскои интеліґенціи.

По богослуженю повитавъ Зборы насампередъ крил. о. Кобляньскій, парохъ коломыйскій, а потôмъ д-ръ Омелянъ Огоновскій выголосивъ обширну цѣлогодинну бесѣду.

Коли почались справозданя выдѣлу, прибувъ о год. 12 ôдпоручникъ ц. к. староства и заявивъ, що забороняе Зборы, бо староство не дôстало повѣдомленя. Мѣжь народомъ наставъ великій шумъ, але его успокоено, а д-ръ Ом. Огоновскій и д-ръ Дамянъ Савчакъ удались до староства зъ представленьемъ, що повѣдомленье выслано ще передъ двома недѣлями, на що выдѣлъ мае поквітованье почтове. Въ староствѣ не було старосты, не було заступника старосты, бо выѣхали зъ Коломыѣ, а лишивъ ся тôлько „заступникъ заступника“. Переговоры зъ нимъ довели наконець до того, що ôнъ взявъ назадъ заборону и Зборы по годиннôй перервѣ могли ôдбуватись дальше пôдъ проводомъ д-ра Д. Савчака.

Зъ важнѣйшихъ внесень порѣшили Зборы: дати выдѣлови повномôць предприняти будову власного дому „Просвѣты“ а звѣстне внесенье п. Ол. Колессы о реформѣ товариства поручити анкетѣ изъ 6 членôвъ, котра мае проектъ розслѣдити.

До анкеты выбрали Зборы 6 людей, 5 зô Львова а 1 (посла Гурика) зъ провінціи; выдѣлъ мае въ лютôмъ 1891 року скликати надзвычайнѝ Зборы и предложити имъ свои внесеня на основѣ реферату анкеты.

Головою товариства выбрано д-ра Омеляна Огоновского, а до выдѣлу людей поданыхъ Львовянами.

Нарады Збору протягнулись до 5-ои годины пôдъ вечеръ.

Потôмъ ôдбувъ ся фестинъ селяньскій и выпавъ дуже гарно. Хоры и музики селяньскѝ будили одушевленье, а вже правдиво торжественна була хвиля, коли всѣ сполученѝ хоры селяньскѝ ôдспѣвали грôмко „Ще не вмерла Украина“.

Наконець дуже добре выпала и забава въ Рускôмъ Касинѣ.

Взагалѣ Зборы удали ся зъ кождого погляду.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля автентичныхъ диспозицій, прибуде цѣсарь дня 3 н. ст. до Тешина на маневры а дня 6 вересня поверне до Вѣдня, зъ вôдки выѣде дня 9 вересня на маневры до Моравы. Дня 17 вересня выѣде цѣсарь на маневры на Шлескъ прускій а дня 20 н. ст. вересня поверне зновъ до Вѣдня.

Бесѣда дра Едварда Ґреґра, выголошена сеи недѣлѣ въ Хотинѣ, есть пристрастнымъ протестомъ не лишь противъ угоды ческо-нѣмецкои але такожь противъ переговорôвъ мѣжь обома сторонництвами ческими. Якъ вѣдомо, тѝ переговоры розпочали мужѣ довѣрія сторонництва старо-ческого, щобы розвѣдатись, чи молодо-Чехи не залишили бы опозиціи противъ угоды, если-бъ заведено ческій языкъ службовый. Д-ръ Ґреґръ ôдповѣвъ на се рѣшучо: нѣ! Введенье языка ческого до службы по судахъ въ ческихъ повѣтахъ есть, пôсля д-ра Ґреґра, дрôбницею, о котрôй нема що й говорити. Натомѣсть домагавъ ся д-ръ Ґреґръ воскресеня короны ческои, а тымъ самымъ полученя Моравы и Шлеска зъ Чехією, приверненя „державного права“, и взагалѣ цѣлкомъ повного королества ческого, с. е. зъ такою унією персональною, котра передъ р. 1621 була одинокою звязею мѣжь Чехією а прочими краями династіи, вкôнци „дѣйстного рôвноуправненя“. Близше не пояснивъ д-ръ Ґреґръ того рôвноуправненя, але всѣ добре розумѣють, що се значить, щобы въ Чехіи языкъ ческій бувъ языкомъ державнымъ, якъ н. пр. мадярскій языкъ въ Угорщинѣ. Д-ръ Ґреґръ выголосивъ проґраму, до котрои переведеня доконче треба бы було радикально змѣнити конституцію. Ческѝ ґазеты почали коментувати сю бесѣду д-ра Ґреґра. И такъ Politik не приписуе бесѣдѣ нѣякого бôльшого значеня, бо, якъ каже, промахи приглушують добрѝ гадки высказанѝ въ тôй бесѣдѣ. Найважнѣйшою точкою бесѣды есть, пôсля Politik, уступъ, де заявлено, що ческій нарôдъ готовъ пролити кровь за династію. Таке заявленье молодо-Чехôвъ есть дуже великои ваги. Що-до крѣпшаня молодо-Чехôвъ, то каже Politik: Правда, що нарôдъ ческій ставъ ся жертвою страшнои аґітаціи, але въ тôмъ найбôльше провинило ся саме правительство, котре зъ незнаня рѣчи робило одну похибку за другою. Ще передъ кôлькома роками не мали нѣякого вплыву молодо-Чехи, а въ тôмъ прийшовъ д-ръ Ґавчь изъ своими розпорядженями. Коли ôдтакъ не разъ можна було направити похибки, то правительство дуже нерадо и тяжко слухало указокъ.

Що-до зближеня обохъ сторонництвъ ческихъ, то пишуть Narodni Listy: Вже на зборахъ нотаблѣвъ 16 вересня 1888 розпочавъ посолъ Піппіхъ таке зближенье. Тогдѣ заявивъ д-ръ Ріґеръ за перше условіе пôдчиненье молодо ческои меншости. На чиѣй сторонѣ теперь меншôсть, се знае добре д-ръ Ріґеръ. Мы выжидаемо, пишуть Nar. Listy, що д-ръ Ріґеръ буде придержуватись того высказу зъ-передъ двохъ лѣтъ, та идучи за бôльшостію народу ческого буде противъ угоды ческо-нѣмецкои. Але если ôнъ супротивъ угоды звязаный словомъ, то няй ôнъ зложить свôй мандатъ посольскій.

——

Россійскѝ ґазеты розводять ся широко о гостинѣ нѣмецкого цѣсаря въ Россіи, а загранична праса радо пôдхоплюе тѝ высказы и ôдповѣдно до своихъ интересôвъ старае ся ихъ собѣ вытолкувати. И такъ петербургскій дописуватель „Московскихъ Вѣдомостей“ мавъ розговорювати о політичнôй ситуаціи зъ певною особою зъ близького окруженя цѣсаря. Ся особа приписувала вину позорно двозначного поступованя Нѣмеччины кн. Бісмаркови. О попередныхъ а теперѣшныхъ ôдносинахъ Нѣмеччины до Россіи мѣстить бесѣда цѣсаря Вільгельма на Гельґоляндѣ важнѝ указки. Цѣсарь буде, якъ самъ казавъ, осягнене енерґічно боронити. Сей высказъ повиненъ успокоити Россію, бо Бісмаркъ мавъ намѣръ, въ рѣшучôй хвили ôддати Альзацію и Льотаринґію Франціи, щобы ôдтакъ бувъ мôгъ звернути Нѣмеччину зъ всею силою противъ Россіи. Теперь може Россія у всѣхъ заграничныхъ пытаняхъ числити на правдивѝ и приязнѝ симпатіи Нѣмеччины. Кореспондентъ порушивъ болгарске пытанье и поспытавъ, чи цѣсарь не поробивъ якихъ предложень. Еще бôльше якъ предложеня, була ôдповѣдь, бо цѣсарь заявивъ, що Нѣмеччина готова навѣть пôдпирати кождый проектъ Россіи. — „Чи навѣть противъ Австріи?“, поспытавъ кореспондентъ. — „Я гадаю“, ôдповѣла ся довѣрочна особа цѣсаря Вільгельма, „що вповнѣ можливымъ есть, погодити интересы россійскѝ и австрійскѝ мѣжь собою.“ — „Чи може черезъ подѣлъ сферъ дѣланя на балканьскôмъ пôвостровѣ?“ — „Е вы бы хотѣли за богато дôзнатись“, була ôдповѣдь. „Я васъ можу лишь впевнити, що Россія теперь цѣлкомъ може числити на правдиву приязнь Нѣмеччины.“

Зъ другои зновъ стороны, с. е. ôдъ австрійскихъ кругôвъ правительственныхъ мусѣло було выйти якесь пôвъ-урядове успокоенье загальнои опініи, котра згадаными коментарями россійскихъ ґазетъ до гостины цѣсаря, могла въ деякôй мѣрѣ зворушитись. И такъ помѣстила Pol. Corr. таку кореспонденцію пôдъ 24 с. м. зъ Петербурга: Було бы завчасу, вже теперь гостинѣ цѣсаря Вільгельма посвятити кôнцевый епільоґъ, бо поодинокѝ круги, котрѝ могли бы дещо близше подати о стрѣчи монархôвъ, ще мовчать доси. Але можна знати, що сѝ заявленя не могли бы зменшити пересвѣдченя, мовь то стрѣча осягла якѝ успѣшнѝ результаты що до скрѣпленя взаимного розположеня мирного, бо стрѣча и не поставила собѣ сего за цѣль. А илюзію мовь бы наслѣдкомъ гостины нѣмецкого цѣсаря була яка значна змѣна въ межинародныхъ ôдносинахъ, вже теперь всѣ політичнѝ круги россійскѝ полишили. Бо треба знати, що весь часъ проводили монархи на маневрахъ и торжествахъ, то и не було часу роздивляти політичныхъ справъ. Такожь многѝ, котрѝ були присутнѝ при стрѣчи въ Нарвѣ, завважали уваги гôдный фактъ, що хочь принятье и вся церемонія сеи стрѣчи була величава та ôдповѣдно становищу достойного гостя, то зносины мѣжь обома суверенами, а такожь мѣжь ихъ почотомъ не були такъ оживленѝ и приязнѝ, якъ се було передъ двома роками въ Петергофѣ. Зъ цѣлого принятя вѣяло холодомъ и церемонностію. Говорять, що тѝ войсковѝ нарады, якѝ однѝ по другихъ наступали, мали умысну цѣль, ухилити при стрѣчи всяку політичну справу.

До Köln. Ztg. доносять зъ Константинополя, що тамошный амбасадоръ россійскій зложивъ у Порты заявленье, що ôнъ жадае въ имени царя и россійского народу, щобы всѣ права православнои церкви въ Туреччинѣ були захованѝ якъ найобширнѣйше. Се заявленье мае на цѣли скрѣпити протестъ, якій заложивъ грецкій патріархъ противъ именованя болгарскихъ епископôвъ, а тымъ самымъ привертае Россіи право мѣшатись у внутрѣшнѝ справы православнои церкви на пôвостровѣ балканьскôмъ.

——

Міністеръ Констанъ выголосивъ въ Тулюзѣ въ клюбѣ бесѣду, въ котрôй зазначивъ, що у Франціи поступила идея републиканьска та завôзвавъ всѣ сторонництва републиканьскѝ до згоды и едности. „Надôйшла хвиля, коли мы, републикане, повиннѝ призабути давнѝ жалѣ и спôльно працювати для добра краю. Давнѣйше на зборахъ по департаментахъ пôдношено дразливѝ квестіи, котрѝ були не на мѣсци и вели до заколоту. Теперь здае ся, мовь бы всѣ зборы були послушнѝ одному окликови. Всюды теперь спокôйно. Але треба и се знати, що не всѣ насъ розумѣють. Побачите, що вскорѣ будуть менѣ закидати, що есмь клерикаломъ, бо я знаю лишь двѣ формулы: клерикалъ и радикалъ. Я вызначую собѣ дорогу, зъ котрои не сходжу, доки не дôйду тамъ, куды я хотѣвъ. Моимъ окликомъ: вытревалôсть. При помочи вытревалости ôдзыскаете популярнôсть и любовь у люду, вы, що бороните політики здорового розуму людского. Передовсѣмъ не допускайте, щобы сьѣтъ побачивъ мѣжь вами незгоду. Републиканцѣ всѣхъ ôдтѣней повиннѝ получити ся, щобы повести републику напередъ по тôй дорозѣ, на котрôй теперь нема перешкоды повести еи до справедливости и поступу. Ôдкликую ся до всѣхъ републиканцѣвъ: най не буде на будуче сектъ, лишь одна церковь, зложена зъ вѣруючихъ безъ змѣняючои ся управы церковнои“. — Праса радикальна приняла сю бесѣду Констанса не дуже прихильно, бо проґрама въ нѣй опортуністична и безъ выразу, але за то праса умѣрена выхвалюе міністра яко мудрого політика.

——

Анґлійскѝ ґазеты доносять, що Россія закупили 500.000 карабінівъ у Франціи и що се оружіе мае ôдôйти зъ Марсиліи просто до провінцій закавкаскихъ. Се мае вказувати, мовь бы въ Афґаністанѣ и центральнôй Азіи мали стати зновъ якѝсь непокоѣ.

Россійске міністерство справъ внутрѣшныхъ выдало розпорядженье, щобы безпроволочно завести въ ґуберніяхъ надбалтійскихъ языкъ россійскій яко урядовый въ нарадахъ громадскихъ радъ замѣсть языка нѣмецкого. Характеристичне при тôмъ, що се розпорядженье выдано заразъ по гостинѣ цѣсаря Вільгельма.

Говорять, що правительство россійске мае рѣшучо выдати въ жовтни с. р. указъ, котрымъ закажесь жидамъ поселятись по селахъ. Сей указъ мае бути обширно мотивованый зъ огляду на заграницю.

„Пет. Вѣдомости“ доносять, що правительство россійске мае скликати комісію, зложену зъ ôдпоручникôвъ всѣхъ міністерствъ, товариствъ науковыхъ и институтôвъ торговельныхъ, щобы поробити студіи надъ розвиткомъ дорôгъ торговельныхъ въ центральнôй Азіи.

До россійскихъ ґазетъ доносять зъ Тифлісу, що гоненя и вязненя Ôрменъ въ Туреччинѣ не устають, а правительство турецке мало скликати резервістôвъ въ Арменіи и роздати имъ оружіе.

Дописи „Дѣла“

Зъ Сокаля.

[Выстава робôтъ ручныхъ зô шкôлъ повѣту сокальского].

Що року зъѣзджають ся учителѣ кождого повѣта на нарады надъ справами шкôлъ своихъ и въ цѣли поученя.

Сего року за иніціятивою п. Михайла Б. Сокальского, ц. к. инспектора окружного, уряджено въ часѣ конференціи окружнои и выставу робôтъ ручныхъ дѣвочихъ и мужескихъ, деревляного сльейду, вправъ письменныхъ и рисункôвъ зô всѣхъ шкôлъ повѣту сокальского.

На-разѣ залишу обширнѣйше обговоренье тои выставы и користи, яку приносить для учителѣвъ и шкôльництва взагалѣ, — обмежусь лише на короткôмъ донесеню.

Выстава уряджена есть въ будынку мужескои школы выдѣловои въ Сокали въ двохъ саляхъ. Въ однôй сали суть помѣщенѝ выробы шкôлъ сельскихъ и мѣскихъ замѣсцевыхъ, въ другôй шкôлъ мѣста Сокаля, а именно школы выдѣловои мужескои сполученои зъ 4-клясовою звычайною, 5-клясовои дѣвочои и мѣшанои 2-клясовои зъ передмѣстя Забужа.

Выстава отворена тôлько черезъ 4 днѣ до 31 сего мѣсяця включно ôдъ 8- и рано до 6 тои вечеромъ зъ перервою ôдъ 12 до 2-год. Просимо Вп. приятелѣвъ просвѣты, якъ въ мѣсци, такъ и зъ околицѣ, Всч. духовеньство, репрезентаціи мѣстъ и селъ и прочу публичнôсть о численне звидженье тои выставы, бо она не есть призначена выключно для учителѣвъ, але и кождый иншій мае вôльный вступъ и переконатись може, якѝ ручнѝ роботы роблять дѣвчатка по селахъ, та чи они практичнѝ, що роблять хлопцѣ зъ сльейду, а есть досыть шкôлъ репрезентованыхъ, бо Сокаль — то розсадникъ сльейду въ Галичинѣ.

Подаючи вѣдомôсть о тôй выставѣ, маемо надѣю, що Вп. читателѣ численно звиджувати еи будуть, тымъ бôльше, що не оденъ мае случай пôзнати лишь одну або двѣ школы и зъ того выдае судъ користный або некористный, а тутъ представить ся образъ працъ ручныхъ цѣлого повѣту зъ стороны практичнои.

Вступъ безплатный.

Т. Бѣленькій.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ проф. Михайла Козловского зъ Каліша передъ трибуналомъ у Львовѣ о дезертирство.]

Проф. Михайло Козловскій, походить зъ мѣщаньскои родины въ Угновѣ, родивъ ся 1858 року, отже числить 32-гій рôкъ житя, зросту середного, бѣлявый, зъ рудавымъ заростомъ бороды, короткого зору и нерозвиненымъ правымъ окомъ: носить синявѝ окуляры. На розправѣ говоривъ по польски, однакъ дуже лихо; часами додававъ до своеи бесѣды поясненя урываными нѣмецкими словами. Есть ôнъ професоромъ при ґімназіи въ Каліши и колежскимъ асесоромъ (ранґа капітана). Зъ авдиторіи приглядалась ему численно зôбрана публика зъ видимымъ сочувствомъ.

По ôдчитаню акту обжалованя ôдчитано ще актъ арештованя Козловского угнôвскою жандармеріею и рапортъ жандарма Рожека. [Козловского арештовано на доносъ одного угнôвского мѣщанина въ домѣ свояка Козловского Максима Пôдгорецкого. Той мѣщанинъ доносчикъ бувъ товаришемъ дитиньства Козловского и першою людиною въ Угновѣ, зъ котрою Козловскій, приѣхавши, привитавъ ся. Зробивъ же доносъ до жандармеріи мабуть надѣючи ся дôстати за те якусь нагороду.] Актъ обжалованя закидае Козловскому, що коли въ рр. 1879 и 1880 ôдбувала ся бранка до войска въ повѣтѣ равскôмъ, до котрого належить Угнôвъ, Козловскій пробувавъ по-за границями державы въ тôй цѣли, щобы ухилити ся ôдъ войсковои службы, чимъ допустивъ ся провины въ §. 45 закона зъ дня 11 цвѣтня 1889 ч. 44 В. з. д., а за те пôдлягае карѣ строгого арешту ôдъ мѣсяця до одного року, або гривнѣ ôдъ 100—1000 зр.

Предсѣдатель (до обжалованого): Що маете сказати на свою оборону?

Обжалованый: А що-жь бы я мавъ сказати? Не маю нѣчого, хиба те, що я вже подавъ до протоколу.

Предс. Такъ розкажѣть намъ подрôбно о всѣмъ, може вы ще що забули.

Обж. Я не можу.

Предсѣд. Чому?

Обж. Bo ja źle mówi. (По сѣмъ настае мовчанка. Обжалованый дивить ся на предсѣдателя, а сей на судьѣвъ. По хвили каже пôдсудный:) Я вже все сказавъ до протоколу, що мавъ сказати; тамъ есть записано.

Предс. Ну, такъ; мы знаемо о всѣмъ, але розкажѣть намъ ще разъ цѣлу исторію свою. Якъ вы дôстали ся за границю? Маете ще родичѣвъ?

Обж. Батька нема, умеръ; мати ще жие. Я приѣхавъ бувъ до неи и мене арештували.

Предс. А якъ же то було зъ вашимъ переходомъ за границю?

Обжалованый оповѣдае поволи деякѝ подробицѣ. Школу народну и першій пôврôкъ парвы скôнчивъ въ Галичинѣ, ôдтакъ батько за-для браку средствъ ôддавъ его яко 11-лѣтного хлопчину въ Россію до Замостя на коштъ державный, де давали тогдѣ стіпендіи. Козловскій не побиравъ стіпендіи въ готôвцѣ, але за те давали ему тамъ цѣле удержанье, якъ у насъ въ бурсахъ. По чотирохъ лѣтахъ дôставъ ся ôнъ до Холму, де такожь принято его на державный коштъ пôдъ условіемъ, що по скôнченю наукъ высвятить ся на священика (розумѣесь православного). По скôнченю ґімназіи въ Холмѣ, К—скій не хотѣвъ вступати въ станъ священичій, тому мусѣвъ звернути зарахованыхъ a conto стіпендіи поверхъ 300 рублѣвъ. Грошѣ тѝ зôбрано для него въ дорозѣ складки и ôнъ удавъ ся до Петербурга на університетъ и тутъ власными силами дбавъ о свое удержанье. [Розповѣдаючи те, Козловскій почервонѣвъ, закрывъ очи руками и выбухъ плачемъ. Предсѣдатель просивъ его успокоитись и казавъ служачому подати крѣсло, щобы Козловскій сѣвъ. Д-ръ Федакъ внѣсъ, щобы, зъ огляду на зворушенье его клієнта, попереставъ трибуналъ лишь на ôдчитаню его зôзнань зъ протоколу. По хвили пôдсудный успокоивъ ся, обтеръ очи хусткою и наложивъ скла.]

Обж. (до предсѣдателя): Я перепрашаю, що не мôгъ здержати ся... Я бѣдувавъ...

Прокураторъ: Чому-жь вы зъ Петербурга не прибули до Галичины бо бранки?

Обж. Петербургъ не близько, а я не мавъ що ѣсти. [Сов. Дуневичь такожь звертае увагу, що се за-для ôддаленя и матеріяльного положеня обжалованого було неможливе.] Щобы вступити въ державну службу, треба було мати россійске пôдданьство. Ще въ VI-ôй кля-

сѣ будучи, я просивъ о те пôдданьство, але мусѣвъ ждати ажь до року 1881. Въ мартѣ того року зложивъ я першу, а заразъ незадовго въ мартѣ другу гомаґіяльну присягу двомъ царямъ Александрови II и III, позаякъ тогдѣ власне наступила була звѣстна катастрофа, замордованье царя Александра II.

Оборонець д-ръ Федакъ: Я жалую, що не зъ власной вины, анѣ зъ вины мого клієнта не можу предложити трибуналови декрету россійского пôдданьства Михайла Козловского. Высылаючи зъ своєи канцелярії телеґраму до директора калішкои ґімназіе, пôдписавъ я телеґраму выразнымъ своимъ именемъ, а крôмъ того прибивъ ще и свою стампілю. Не знаю, що стало ся, але назвище моє „Федакъ“ перекручено на „Некакъ“ а документы прибувшѝ почтою пôдъ адресою „адвокатъ Некакъ“ звернула почта таки заразъ назадъ до Россіи.

Обжалованый подав предсѣдателеви высланый рôвночасно до него листъ директора ґімназіи, въ котрôмъ директôръ звертає увагу Козловского, що назвищѐ „Некакъ“ ему здаєся перекрученымъ, бо не допускає, щобы подôбне назвище могло истнувати у Русинôвъ, та ще у адвокатôвъ.

Д-ръ Федакъ просить сконстатувати, що паспортъ Козловского есть правильный, а авізованый передъ его выѣздомъ до Галичины въ ґенеральнôмъ консулятѣ австрійскôмъ яко россійского пôдданого.

(Конецъ буде).

НОВИНКИ.

— **Изъ Стрыя пишуть намъ:** Дня 7. н. ст. вересняôдбуде ся въ сали Руского Касина заходомъ выдѣлу **концертъ шѣснацятки** на дохôдъ будовы руского театру зъ отакою проґрамою.

1. Вступне слово, выголосить К. Г.
2. „Ой зазуле“, Вербицкого, хоръ 16-тки.
3. „Лебединъ“, Шевченка, деклямація.
4. Пайфлера „Сонъ“, сольо барітонове въ супроводѣ фортепіяну, ôдспѣває тов. Шиманьскій.
5. Лисенка „Иванъ Гусъ“, хоръ зъ акомпаньяментомъ фортепіяну, ôдспѣває 16-тка.
6. Лисенка Симфонія, сольо фортепіянове.
7. Лисенка „На прю“, хоръ зъ акомпаньяментомъ фортепіяну, ôдспѣває 16-тка.

По части концертовôй наступлять танцѣ. Стрôй вечерковый або народный. Початокъ точно о год. 7. Вступъ ôдъ особы 1 зр. Наддатки приймають ся зъ вдячностію.

О скôлько знаємо, концертъ реченый заповѣдає ся свѣтло, бо выдѣлъ Касина починивъ усякѝ заходы, щобы, публику вдоволити, а труду и выдатку на цѣль такъ благородну нѣхто чей же не пожалує, тымъ бôльше, що стрыйскѝ вечерки, завдяки неутомимымъ трудамъ аранжерôвъ, сливуть изъ давна въ ширшихъ кругахъ, рускои интеліґенціи. Хто хоче приємно перебути вечѣръ, най приѣздить до Стрыя на той день. Саля велика; шѣснацятка, якъ се зъ проґрамы видно, приладила справдѣ гарну проґраму; а вкôнци — але се пôдъ дискрецією — у насъ зъ вечеркôвъ нѣколи передъ 7-ою рано не розходять ся, бо у насъ нема кружкôвъ, однѝ ôдъ другихъ не сторанять, всѣ немовь одна родина. Для вѣдомости танцюючихъ и се мусимо сказати, що музика добра, та по кождыхъ вечерницяхъ сусѣды дивують ся та завидують. Приѣдьте читателько и читателю, а побачите. Запрошень розсылатись не буде.

— **Огнѣ.** Мѣсточко, Раву Руску, навѣстивъ дня 26 н. ст. серпня о 2-ґôй годинѣ по пôвночи огонь. Погорѣло около 16 домôвъ, по найбôльше жидôвскихъ и дôмъ рады повѣтовои. Зъ бѣдою лише удалось выратувати повѣтову касу, а огонь тяжко було гасити зя для браку воды. Теперѣшный бурмістръ Равы Рускои, — орґаністъ — зуживає грошѐ на будову кирниць, вкладанѝ до буджету, на инчѝ цѣли, и за бôльше якъ десять лѣтъ своєи управы не постаравъ ся бодай о одну кирницю бôльше. — Сими днями погорѣло до тла на Угорщинѣ мѣсто Токай. — Въ Греціи и въ Альжирѣ горять ôдъ кôлькохъ днѣвъ лѣсы на великôй просторони. — Въ Америцѣ, въ Чікаґо, згорѣвъ театръ.

— **Археольоґічнѝ выслѣды.** Членъ краковскои академіи наукъ Ґодфридъ Оссовскій объѣзджує зъ припорученя академіи Подôлье, щобы по яскиняхъ и могилахъ робити дослѣды археольоґічнѝ. Въ Увислѣ найшовъ ôнъ въ гробахъ плытовыхъ, уложеныхъ зъ теребовельского каменя, хорошѝ урны грецкого стилю, кремѣннѝ сокирки и богато инчихъ цѣкавыхъ памятокъ зъ часôвъ передисторичныхъ. Кости и чашки не можна було выняти такъ, щобы о нихъ можна було дати якій осудъ. А зновъ въ Товстôмъ, маєтности п. Володислава Федоровича, найшовъ Оссовскій у великôй могилѣ одну урну, деяке начинье глиняне и богато вугля, при чôмъ однакъ не було слѣду людскихъ костей анѣ нѣякого знарядя. П. Оссовскій ôдкрывъ тамъ такожь давне покладбище поганьске, де находить ся рôзне глиняне начинье и слѣды цѣлопаленя, безъ слѣду людскихъ кôстякôвъ. Зъ сего показує ся, що въ околици Увислы мешкало племя богатше и сильнѣйше, кола могло ховати своихъ покôйникôвъ въ гробахъ плытовыхъ, полишаючи имъ въ гробахъ рôзне знарядье та цѣнного выробу урны, а въ околици Товстого мабуть инче, бѣднѣйше, що уживало обрядôвъ бôльше прімітивныхъ, при котрыхъ небôщикôвъ не грѣбано, але палено.

— **П. Станіславъ Брикчиньскій,** заступникъ члена выдѣлу краєвого, обнявъ по Єнджейовичу на часъ его ôдпустки управу департаменту.

— **„Справозданье дирекціи ц. к. высшои ґімназіи въ Самборѣ за рôкъ шкôльный 1890“** появило ся зъ друку и мѣстить въ собѣ насампередъ першу частину студія п. Иларіона Грабовича: „Природа въ пѣсняхъ людовыхъ польскихъ и рускихъ“ (въ языцѣ польскомъ — а текстъ пѣсень рускихъ наводженый латинкою) и „Часть урядову директора заведеня“ д-ра Петеленца. Зъ урядовои части выймаємо деякѝ даны: Всѣхъ учениковъ зъ кôнцемъ 1890-го року було въ ґімназіи самбôрскôй 341, зъ того 300 публичныхъ а 41 приватистôвъ. (Зъ кôнцемъ попереднього 1889 року було лише 272, отже о 69 менче; не диво, бо торôкъ бувъ директоромъ о. Тома Баревичъ.) Пôсля вѣроисповѣданя було учениковъ: 133 + 40 римо-католиків + 1 греко-католикôвъ, 1 євангеликъ и 48 жидôвъ. Пôсля языка матерного було: 200 + 40 бесѣдуючихъ по польски, 97 + 1 бесѣдуючихъ по руски, 3 по нѣмецки. Зъ того видко, що **21 греко-католикôвъ не признало ся до рускои народности.** На 119 — 21, то вже процентъ незвычайно значный! До тои польскои народности признали ся кромѣ тыхъ 21 греко-католикôвъ такожь майже всѣ жиды. Языка рускоґо учено въ кождôй клясѣ, именно: въ клясахъ I-ôй и II-ôй по 3 годины, а въ клясахъ III—VIII по 2 годины тыжднево; на сей взглядно-обовязковый предметъ учащало 114 учениковъ, а выкладали: проф. Емиль Пашкевичъ въ клясахъ III и IV, а заступникъ учителя Иларіонъ Грабовичъ въ клясахъ I, II и въ V—VIII. Клясіфікація учениковъ выпала ось якъ: 23 + 1 одержали першій степень зъ ôдзначеньемъ, 190 + 21 першій степень, 28 + 2 другій, 18 + 1 третій степень, а 41 + 10 поправку. Испытъ зрѣлости зложило 15 учениковъ, зъ тыхъ 3 зъ ôдзначеньемъ. До бібліотеки учительскои закуплено 1890 року на 90 дѣлъ 10 дѣлъ рускихъ, а то: „Граматику руску“ Ом. Огоновского (въ 2 примѣрникахъ), Партицкого „Читанки до клясы III и до клясы IV“, „Исторію літературы рускои“ Ом. Огоновского (3 томы), Шевченковѝ „Поезіи“ (2 томы), Костомарова „Историчнѝ моноґрафіи“ (5 томôвъ), Повѣсти Н. Устіяновича и чотири томы Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей „Дѣла“, а то: „Дымъ“ Тургенева, „Стефанъ Лаврентій“ Едвардса, „Два мѣста“ Діккенса и „Родина Бухгольцôвъ“ Стіндого. Часописи рускои не предплачує ґімназія анѣ однои, а такожь за цѣлый рôкъ 1890 не закупила анѣ однои книжки рускои до бібліотеки учениковъ.

— **Въ справѣ управы тютюну въ Галичинѣ.** Передъ кôлькома роками завязало ся въ Коломыи Товариство управы тютюну въ Галичинѣ, а хочь дотеперь числить ще маленько членôвъ, то однакъ не зражує ся рôвнодушности интересованыхъ, и ось теперь зновъ внесло прошенье черезъ галицке товариство господарске до міністерства рôльництва, щобы оно удѣлило Товариству управы тютюну въ Галичинѣ субвенціи въ квотѣ 600 зр. на выдаванье пôдручникôвъ въ языкахъ рускôмъ и польскôмъ, поучаючихъ о фаховôй управѣ тютюну, а особливо о сушеню тютюневого листя. Є се рѣчь изъ стороны товариства безперечно дуже похвальна. Кобы товариство управы тютюну звернуло ще бôльше свою увагу на тую обставину, що часто протекційнôсть въ клясіфікованю тютюну, а потôмъ и вызискуванье черезъ рôзнѝ ворожѝ елементы при доставѣ — дуже знеохочують селянъ, а се далось бы бодай въ части усунути черезъ выданье ôдповѣдныхъ поучаючихъ радъ, а такожь припизôвъ правныхъ.

— **За дорожшу горѣвку..** Въ селѣ Радловичахъ, повѣту самбôрского, пôдвысшивъ арендарь Волько Ґрадъ цѣну горѣвки, не могучи выйти на свое, изъ 4-охъ крейцарѣвъ на 5 кр. Довѣдавшись о о тôмъ селянинъ Бучко, узявъ собѣ якусь зелѣзну штабу, пôйшовъ до коршмы и ударивъ за те Ґрада такъ нещасливо штабою по головѣ, що ажь чашка пукла и Ґрадъ невдовзѣ померъ. Бучка арештували и ôддали до суду въ Самборѣ.

— **Дезинтерія.** Изъ Станіславова доносять, що тамъ ôдъ довшого часу панує дезинтерія и то епідемічно, не лишь межи дѣтворою, котра найчастѣйше пôдпадає тôй пошести, але навѣть межи особами вѣковыми, и забирає численнѝ жертвы. Лѣкарѣ заборонюють ѣсти овочѣ и ярину, но се мало-що помагає.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Въ Самборѣ выхрестила ся жидôвочка Райзля Ерліхъ зъ Грибова, и одержала при хрестинахъ имена Олена Марія. — Въ Сянѣ въ Ярославли утопивъ ся драґонъ 11 полку Михайло Труба, купаючи ся разомъ зъ цѣлымъ ôдѣломъ войсковымъ. — Яковъ Сулима recte Шулимъ, родомъ зъ Бѣлобожницѣ (въ Чорткôвскôмъ) засудженый въ 1887 роцѣ на кару 6-лѣтнои тяжкои вязницѣ за убійство, утѣкъ изъ заведеня карного въ Станіславовѣ дня 26 с. м. будучи на роботѣ. — Въ Бруку (надъ рѣкою Муромъ въ Стиріи) отруила мати своихъ троє дѣтей неправого ложа, а сама щезла безъ слѣду. — Въ Петербурзѣ на Невскôмъ Проспектѣ завалило ся рушт0ванье при однôй реставруючôй ся каменици и подушило богато роботниковъ.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

Дня 26 с. м. упокоила ся въ Тейсарскю, коло Стрыя **Климентина зъ Сѣнгалевичѣвъ Валявъ** жена о. Іоана Валявского, тамошного приходника, по довгôй и тяжкôй недузѣ. Покôйниця знала недолю простого народу та руководячись высокоблагородными чувствами, старалась щиро недоли тôй зарадити. Она учила громадянъ огородництва и щепленя деревъ та заохочувала селянъ заводити у себе сады. Для дѣвчатъ сѣльскихъ була правдивою матерію. Не разъ можна було видѣти на попôвствѣ, якъ та невсипуща труженица, згромадивши около себе кôльканацять дѣвчатъ, учила ихъ шитя, вышиваня, спѣву та мудро веденымъ розговоромъ пôдносила просвѣту и достоинство ихъ. Примѣръ достойный наслѣдованя. Похоронъ ôдбуває ся нынѣ. Перомъ ѣйземля и вѣчный супокôй праведнôй ей души!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 29 серпня. Молодо-Чехи мають поставити въ моравскôмъ соймѣ проєктъ до угоды зъ Нѣмцями въ Моравѣ, на тыхъ самыхъ условіяхъ що и въ Чехіи. — Міністерство скарбу порѣшило предложити въ радѣ державнôй проєктъ особистого податку доходового. — Говорять, що маєсь завести монополь на запалки. Дохôдъ чистый обчисляють на 20 міліонôвъ зр., а фабрикація запалокъ ôдбувалась бы по заведеняхъ карныхъ.

Берлинъ 29 серпня. Вѣче католикôвъ въ Кобленціи закрыто; на слѣдуюче вѣче выбрано Ґданьскъ. — Дозволено назадъ ввозити австрійскѝ безроги до Нѣмеччины.

Вѣдень 29 серпня. W. Tgblt. подає вѣсть, мовь бы якась вплывова особа старала ся зъ порученя цѣсаря Франц Іосифа помирити Бісмарка зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ, и що якось се по троха удає ся. — Поліція веде слѣдство въ справѣ вѣча промысловцѣвъ, котре має ôдбутись 6 вересня у Вѣдни, и мабуть не допустить до вѣча, бо аранжеры хотять выкликати антісемітску демонстрацію політичну.

Панночки, ходячѝ до шкôлъ у Львовѣ, найдуть при родинѣ статочнôй и бездѣтнôй, мешкаючôй въ середмѣстю за умѣренну цѣну печаливу опѣку и наглядъ: Першеньство мають доньки Впр. священикôвъ рускихъ. На желанье може бути дома рускій розговôръ. Близшу адресу подасть Адміністрація „Дѣла“. 3617 3—3

СТАНЦІЯ
тôлько для доброго ученика. Умѣщенє лѣпше, надзôръ, товариство двохъ ôдличныхъ учениковъ, — за ôдповѣдною надгородою. Близша вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита у Львовѣ, ул. Орменьска число 2.

Для Всечестного Духовеньства
поручає всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 7—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ПОЛОТНА
бѣлѝ, чисто лняны, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 34 метр. довга, найтонший по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, грубший на сорочки и калісоны по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнѝ и турецкѝ до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтонший тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає пробки и цѣнники оплатно!
Іосифъ Ґонетъ
10—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Билеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне
А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Въ товариствѣ „Просвѣта“
у Львовѣ ул. Ормеńska ч. 27.
можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокій малорускій словарѣ
1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малорусько-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

ПА-
расолъ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескѝ и дамскѝ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѝ воды по 50 кр.
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
Братôвъ Лянгнерôвъ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Учительки на село до 3 дѣвчатъ гляда̀є о. Іосифъ Терешкевичъ зъ Любши, почта Журавно. 3622

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.
Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ
въ монастира von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 золотѝ медалѣ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшѝ ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо
„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ тę надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.
„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**
Заг. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 r. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux
Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ ґорговлях перфумъ, драґумеріяхъ и аптиках. 2765
Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНќ
цѣлкомъ готовѝ до ужитку, рôзнѝ лякиры, покосты, всѣлякѝ можливѝ пензлѣ
ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.
Ґлязуру бурштинову, масу французку ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячѝ въ обсягъ малярства поручає*
торговля І. СКОВРОНЬСКОИ
въ Тернополи.
При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.
Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3483

Фарбы олѣйнѝ высылаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ
КРАКÔВЪ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои
въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ
Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.
Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючѝ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.
Фабрика поручає передовстмô:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 32—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну
Поручаючи выробы моєи фабрики, перевысшаючѝ прикметами всѣ сего рода заграничнѝ продукты, надѣю ся, що нашѝ Вп. Господинѣ. котрѝ окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.
Купувати можна у всѣхъ торговлях.

Львôвска фабрика асфальту
и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ
С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра
Львôвъ ул. Корытна 13.
поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Еластичнѝ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.
Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репарації. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 27—?
Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

При закупкѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 186. Львôвъ, Субота 18 (30) серпня 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon tzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Загальнѝ Зборы

товариства „Просвѣты“ въ Коломыи.

Мабуть ще жаднѝ зборы нашихъ товариствъ народныхъ не ôдбули ся такъ красно, такъ дѣйстно величаво, и при такъ великôй и живôй участи самыхъ просвѣченыхъ селянъ нашихъ, якъ послѣднѝ загальнѝ зборы товариства „Просвѣта“ въ Коломыи. Тутъ сполучила ся руска интеліґенція зъ рускимъ селяньствомъ и мѣщаньствомъ въ одну гармонійну цѣлôсть, представляючу одну велику родину, котра спôльными силами двигае ся успѣшно на передъ зъ тои недолѣ и темноты, що столѣтями пригнетали єи и не давали выдобути ся нѣ національнôй свѣдомости загалу, нѣ самопочутю власного достоинства одиницѣ. Загальнѝ Зборы „Простѣты“ дали дуже гарный образъ поступу просвѣты якъ-разъ въ тôй части краю, котра ще до не-давна уважала ся за одну зъ найтемнѣйшихъ въ нашôмъ краю, а заразомъ бувъ то и доказъ, що наша интеліґенція, духовна и свѣтска, що нашѝ учителѣ народнѝ трудять ся не надармо, а здорове зерно просвѣты и науки, яке они сѣють, не паде на ялову землю, а на плодовиту, котра ôддае сторицею те, що ѣй повѣряють. Комітетъ коломыйскій, устроюючій вечерницѣ для членôвъ „Просвѣты“, въ котрыхъ взяли участь самѝ силы селяньскѝ и мѣщаньскѝ, приготовивъ гостямъ правдивый пиръ духовый и подавъ нагоду пересвѣдчити ся наглядно, яка велика сила спочивае въ нашôмъ народѣ. Дарма, що противники нашого народу и єго національного розвитку ставлять єму перешкоды на кождôмъ кроцѣ, — чого примѣръ бачили мы и на сихъ Зборахъ, — дарма, що ворожѝ намъ елементы хотѣли бы конче нашъ нарôдъ удержати въ давнôй темнотѣ, — нарôдъ нашъ уже прозрѣвъ, уже побачивъ правдиву дорогу, и смѣло поступае по нѣй напередъ за своими старшими братами, — щирыми та вѣрными братами.

На зборы „Просвѣты“ въ Коломыи дня 16 (28 н. ст.) серпня явило ся надсподѣвано богато участникôвъ; мы начислили звыжь тысячку, хочь завѣрювано насъ, що було таки до пôвтора тысяча. Селянъ згромадилось множество зъ цѣлого Покутя, хочь, розумѣесь, найбôльшій контінґентъ доставила Коломыйщина. Всѣ они въ своихъ красныхъ строяхъ народныхъ представляли мальовничій образъ. Було такожь богато интеліґенціи, духовнои и свѣтскои зъ родинами, зъ панями и паннами. Самыхъ священникôвъ було около вôсѣмдесять. Зъ рускихъ послôвъ соймовыхъ прибули: членъ выдѣлу краевого д-ръ Савчакъ, о. Гаморакъ, д-ръ Окуневскій и пос. Гурикъ. Годить ся пôднести зъ приятностію, що и учителѣ и учительки народнѝ, навѣть зъ подальшихъ сторôнъ, загостили досыть численно. Такожь молодѣжь академічна, перебуваюча на вакаціяхъ въ коломыйскихъ сторонахъ, доставила спорого числа участникôвъ.

Въ день збору, о 8 годинѣ рано ôдправило ся въ мѣскôй церквѣ заупокôйне богослуженье за помершихъ членôвъ „Просвѣты“. Службу Божу ôдслуживъ мѣсцевый парохъ и крилошанинъ о. Кобляньскій зъ діяконами, ôдтакъ до парастасу стануло дванацять священикôвъ, а хоръ коломыйскихъ мѣщанъ звеличавъ богослуженье прекраснымъ спѣвомъ.

О 10-ôй годинѣ скôнчило ся богослуженье и нарôдъ ставъ збирати ся на засѣданье въ просторôмъ павільонѣ въ мѣскôмъ огородѣ. Незадовго наповнивъ ся биткомъ цѣлый павільонъ такъ, що богато людей мусѣло вже уставитись на дворѣ. Нарады могли вже були розпочинатись, але выдѣлъ центральный и комітетъ мѣсцевый уважали ще за ôдповѣдне зачекати хвильку, доки не явить ся правительственный комісарь. [*Прим. Ред.* На нашу гадку, зовсѣмъ безъ потребы!] Вже доходила 11 година, а комісаря все ще не було. Тогдѣ голова коломыйскои філіи „Просвѣты“ крил. о. Ив. Кобляньскій повитавъ зборы короткою промовою.

Промова крил. о. Ив. Кобляньского.

„Витаю щирымъ серцемъ тебе, Свѣтлый выдѣле центральный нашого товариства; витаю васъ мужѣ трудолюбивости, що хочете вашимъ теплымъ словомъ розбудити просвѣту въ нашôмъ народѣ; витаю васъ поважнѝ члены, що мимо спеки и трудôвъ прибули сюда; витаю и всѣхъ васъ, тыхъ, якои бы вы не були народности, що прибули сюда; радую ся зъ того, бо вы спôзнаєте наше товариство „Просвѣта“ и єго цѣли. Дай Боже, щобы просвѣта народна ширила ся якъ найдальше: ôдъ мѣстъ до мѣсточокъ, ôдъ мѣсточокъ до селъ, и щобы всѣхъ обґорнула, щобы процвитала праця та ощаднôсть и хоронила насъ ôдъ убожества!“

По сихъ словахъ представивъ о. Кобляньскій зборамъ голову товариства „Просвѣты“, проф. д-ра Омеляна Огоновского, а той запросивши на секретарѣвъ субститута нотаріяльного п. Володимира Левицкого зъ Станіславова и посла д-ра Окуневского ôдкрывъ зборы промовою.

Промова д-ра Омеляна Огоновского.

Свѣтлый Зборе!

Вже другій разъ загальнѝ зборы товариства „Просвѣта“ ôдбувають ся по-за Львовомъ въ бôльшôмъ мѣстѣ галицкои Руси. Давнѣйше черезъ 19 лѣтъ члены нашого товариства збирались що-рôкъ у Львовѣ, куды тôлько деякѝ сусѣднѝ селяне й мѣщане могли приходити. Про-те на тыхъ зборахъ не бувало бôльше якъ 100—150 осôбъ. Ажь ось минувшого року першій разъ ôдбулись загальнѝ зборы по-за Львовомъ въ Станіславовѣ. И отъ, мимо поганои непогоды зôбралось тамъ звышь 400 членôвъ товариства, переважно селяне, котрѝ вже горнуть ся до свѣтла науки и бажають выдобутись зъ тяжкого свого лихолѣтя. Сего-жь року на запросины братій Коломыйцѣвъ зôбрались мы въ столици Покутя надъ Прутомъ и поглядаємо веселымъ окомъ на сусѣдню верховину, про котру спѣвавъ Микола Устіяновичь: „Верховино! свѣтку ты нашь, гей якъ у тебе такъ мило!“ И зъ сеи-то верховины прийшли сюды леґінѣ стрункѝ якъ ялиця, швидкѝ й ворушливѝ якъ Черемошь, — прийшли славнѝ Гуцулы зъ топôрцемъ въ руцѣ и витають ся сегодня зъ братьми зъ Пôдгôря и Подôля. И справдѣ весело намъ тутъ межи тыми гарными леґінями, весело межи поважными селянами зъ надъ Черемоша и Прута, — весело намъ и мило въ сѣй славнôй Коломыи, де въ-перше творились и спѣвались нашѝ коломыйки, котрѝ теперь суть дорогимъ майномъ цѣлого народу руского.

И ось сегодня дôждались мы великого свята народного! Се бачимо тутъ сотки землякôвъ зъ найдальшихъ сторôнъ галицкои Руси; тутки зближають ся священики и свѣтскѝ люде письменнѝ, мовь приятелѣ до селянъ и мѣщанъ и доказують дѣломъ, що найкрасшее добро на свѣтѣ — се братолюбіе! Тому-то мило менѣ, повитати навпередъ васъ, высокоповажанѝ отцѣ духовнѝ, що вмѣєте вести передъ не тôлько въ церквѣ, але й въ громадѣ. Мѣжь вами бачу деякихъ, що ôдъ двацяти рокôвъ суть невôдступными товаришами въ нашихъ просвѣтныхъ змаганяхъ, що вже посивѣли въ трудахъ церковныхъ и народныхъ. Честь вамъ, славнѝ провôдники темныхъ, незрячихъ братôвъ! — Витаю ôдтакъ славныхъ нашихъ послôвъ, витаю рускихъ адвокатôвъ, нотарѣвъ, лѣкарѣвъ, судьѣвъ и всѣлякихъ урядникôвъ, — витаю професорôвъ, учителѣвъ, редакторôвъ и письменникôвъ, — витаю купцѣвъ и промысловцѣвъ, — витаю нашу многонадѣйну молодѣжь, академикôвъ и студентôвъ! Здоровѝ були, дорогѝ братя! Серце радує ся, що тѝ грамотнѝ люде обôймають любвою найменшого брата. Серце радує ся, — бо ось усмѣхае ся заплакана мати, видячи, що єи дѣти добивають ся всѣ разомъ до лѣпшои долѣ. Такъ то, земляки дорогѝ! Васъ всѣхъ, що носите сердаки, опанчѣ, свиты, витаємо по-братерски, бо мы кôсть ôдъ кости вашои, кровь ôдъ крови вашои, — мы зъ вами одна родина руска!

Отъ повитавъ я всѣхъ братій Русинôвъ, що явились на сихъ зборахъ, та трохи-не забувъ на тыхъ, що суть окрасою нашого земского побуту; — та нѣ, годѣ забути руского жѣноцтва, котре такожь прибуло сюды для спôльнои працѣ въ хосенъ народу руского. Бачу тутъ мѣжь нами рускѝ учительки, деякѝ жѣнки й дочки нашои интеліґенціи, котрѝ дружно зближились до простыхъ жѣнокъ, що такожь прийшли сюды на свято народне.

А вже-жь нема мѣжь нами деякихъ патріотôвъ, що запопадливо займались справами народными.. Тѣло тыхъ щирыхъ дѣячѣвъ лягло по трудахъ земскихъ въ могилѣ, але духъ ихъ є тутъ межи нами и втѣшае ся змаганьемъ Руси въ боротьбѣ зô всѣлякими противниками. Память тыхъ незабутныхъ покôйникôвъ свѣтлый Збôръ зволить почтити повстаньемъ изъ мѣсць!

Привитавши васъ, дорогѝ громадяне и братя, позволяю собѣ именемъ выдѣлу товариства „Просвѣта“ здати справу зъ деякихъ важнѣйшихъ проявъ нашои дѣяльности за часъ ôдъ послѣдныхъ загальныхъ зборôвъ до сегодня. Пригадуєте собѣ, дорогѝ братя, що минувшого року на загальныхъ зборахъ на внесокъ высокоповажного отця Антона Струтиньского, пароха зъ Ямницѣ, одноголосно ухвалено, просити всѣ три Консисторіѣ рускѝ, щобы поручили всечестному духовенству занятись справою заснованя и ширеня читалень. Доси ôдповѣла намъ на наше письмо Консисторія Перемыска. Та жаль сказати, що всесвѣтла тая Консисторія не прихилилась до бажаня кôлькохъ сотень Русинôвъ, священикôвъ, свѣтскои интеліґенціи, селянъ и мѣщанъ, и мовь-то гордувала голосомъ поважного збору народного.

Ôдтакъ пôдношу важну справу выданя етноґрафічнои карты цѣлои Руси-Украины. Признаюсь, що выдѣлъ товариства „Просвѣта“ приготованый на докôръ загального Збору, що доси не полагоджено сеи пекучои справы. Вже-жь кождый Русинъ радъ-бы побачити вѣрный образъ своєи дорогои Матери, — кождый хотѣвъ бы видѣти на картѣ тѝ просторы, якѝ займае двацяти-міліоновый нашъ нарôдъ. Та ба! не такъ-то легко зладити таку величну карту! — не такъ-то легко ôддати вѣрно обличье и всю стать нашои многострадальнои матери-мученицѣ! Таке велике дѣло вымагає довгихъ приготовань. Поки-що заявляю, що передъ двома роками така етноґрафічна карта не зможе бути выготовлена, позаякъ въ сѣмъ роцѣ мае зладитись въ Галичинѣ нова конскрипція, котру въ сѣй картѣ треба ачей увзгляднити.

Коли-жь годѣ було доси выдати етноґрафічну карту Руси-Украины, то постаравъ ся нашъ выдѣлъ о выданье популярнои, илюстрованои Исторіи Руси. Сподѣємось, що свѣтлый Збôръ прийме радо сей просвѣтный дарунокъ та подякує сердечно єи авторови, многозаслуженому патріотови, професорови Олександрови Барвѣньскому, щó для народу написавъ Исторію нашои батькôвщины, котру надруковано зъ 40 образками и зъ двома картами. Теперь зможе кождый Русинъ дôзнатись: хто мы? чия правда? чия кривда и чии мы дѣти? Ажь теперь, коли выдано Исторію Руси, велика карта етноґрафічна буде мати справдѣшню стôйнôсть.

Дальше заявляю, що выдѣлъ нашого товариства дбавъ про розвôй читалень, бо сотнями своихъ книжочокъ надѣливъ 41 читалень въ Галичинѣ й на Буковинѣ, та подарувавъ свои книжочки ще й деякимъ братствамъ церковнымъ, декотрымъ ученикамъ въ далекôй Славоніи, угорскимъ Русинамъ-патріотамъ въ Куцурѣ, воякамъ львôвского ґарнізону и деякимъ школамъ народнымъ.

Мовь-то въ замѣну за просвѣтнѝ дарунки выдѣлъ одержувавъ ôдъ рускихъ патріотôвъ стародавнѝ книжки, грамоты, монеты й иншѝ стариннѝ рѣчи, котрѝ знадоблять ся для будущого музея. Ôдтакъ свѣчнѝ нашѝ земляки посылали намъ въ дарѣ крôмъ книжокъ ще й рукописи й збôрники народныхъ пѣсень. Именно высокоповажаный Исидоръ Єзерскій,

---

Свôй по званю.

I.

Рôкъ цѣлый ждавъ Семенъ Гриникъ на новоименованого пана инспектора шкôльного; двѣста сорокъ дѣтей учивъ кождого дня въ низькôй темнôй хатинѣ и помимо безчисленныхъ ôддѣлôвъ, якѝ при одноклясовыхъ школахъ творять ся въ наслѣдокъ неправильностей фреквенційныхъ, зъумѣвъ сю громадку Божу удержати въ взôрцевôмъ порядку и карности; кожда дитина вертала домôвь утѣшна що дня зъ новою пѣснею, зъ новыми вѣдомостями, та не одна и старшихъ въ хатѣ вечеромъ звеселила своимъ дитиннымъ щебетомъ. „Такъ повѣдали, або такъ учили панъ професоръ въ школѣ“ — мовили дѣти родичамъ и тыми словами збуджували въ старыхъ честь и любовь для чоловѣка, котрому зъ-разу не хотѣли навѣть за грошѣ мізерныхъ бульбъ продати.

Семенъ любивъ дѣти по ôтцѣвски, знавъ дуже добре роскошѣ и горя родительского серця: двоє дѣточокъ наймолодшихъ ховало ся щасливо, четверо старшихъ — якъ мовлявъ — пôйшли служити Богу, довершивши вѣнка страдань Семеновыхъ; були се удары дѣйстно страшнѝ, що знищили всѣ найкрасшѝ надѣѣ будучности, але Семенъ перенѣсъ то все зъ мужествомъ, памятаючи на примѣрного страдалця, праведного Йова. Въ наслѣдокъ такихъ неповедень, розсыпки на лѣкарѣвъ, на аптику и таке инше, завитала нужда въ Семенову хату. Ôнъ сердечный надѣявъ ся пôдпомоги моральнои и матеріяльнои зъ стороны своєи власти, а осягнути се намѣрявъ черезъ пана инспектора Володимира Кишву, котрого приготовлявъ колись до испыту учительского и удержувавъ єго въ своємъ домѣ, дѣливъ ся зъ нимъ послѣднымъ кускомъ хлѣба.

Семенъ мавъ одну хибу, — если то хибою звати ся може, — ôнъ працювавъ надъ силы, бôльше нѣжь належало, и се товаришѣ брали єму за зле; мовили, що не уважає на жену, на дѣти, маловажить своє здоровлье, перецѣнює свои силы, поносить непотрѣбнѝ труды, за котрѝ колись єму нѣхто навѣть не подякує. Впрочôмъ бувъ то чоловѣкъ услужливый для всѣхъ, любленый и поважаный въ громадѣ, повѣтѣ, на зборахъ товарискихъ; всѣ знали єго за спокôйного робôтника, трудолюбиву мурашку на нивѣ народнои просвѣты.

— Взôрцемъ учителя народного то ты нашъ друже Семене, — казали єму товаришѣ, а ôнъ паленѣвъ ся ôдъ сорому въ своѣй простотѣ духа, не знаючи, за яку монету се приняти.

И дѣйстно бувъ ôнъ взôрцемъ учительства: пôдъ чотирма инспекторами дослуживъ ся много грамотъ похвальныхъ, два разы ôдвѣдувавъ єго школу самъ панъ совѣтникъ шкôльный и все ишло благополучно. Теперь ждавъ нового настоятеля въ нетерпеливостію. Та що-жь? Рôкъ минувъ, настоятель уже по два разы навѣщавъ другѝ школы, а єго оминавъ немовь заповѣтреву.

— Нехай тôлько приѣде, узрить мою школу мôй любый Володко, а переконає ся самъ, що не дармую, але ѣмь тѝ бараболѣ „въ мундурѣ“ по заслузѣ. Якъ гукну єму зъ моими малыми спѣваками нашихъ рускихъ, то серденько єго здрôгне ся, инакше заговорить до мене, якъ тогдѣ, въ присутности старосты, коли я представлявъ ся по разъ першій. А мушу єго опрѣкнути за се, що на ôдходѣ такъ холодно попращавъ ся зо мною. Але не дивниця, то єго натура така: все поважный, нѣколи не вронивъ сльозы, глядячи на нещастя ближнього; въ собѣ видно товмить, не выявляє своихъ чувствъ на внѣ. Добрый Володко осягнувъ се, чого такъ горячо бажавъ, — теперь буде мôгъ, якъ то ôнъ часто жартувавъ, и люльку на довгôмъ цибусѣ закурити и въ „шляфрокъ“ убрати ся и посидѣти въ фотели мягкôмъ... ха, ха, ха!... бодай-же тебе, мôй любчику!... якъ ôнъ то собѣ все представлявъ въ хорошôмъ свѣтлѣ. Але будемо жити якъ братя-близняки, тымъ бôльше, що школою моєю не повстыдає ся, може вести до мене на госпітацію весь збôръ совѣтникôвъ львôвскихъ а навѣть самого намѣстника...

Такъ думавъ Семенъ Гриникъ, якъ ненадѣйно въ день 15 червня узрѣвъ свого настоятеля на подвôрю шкôльнôмъ. Выбѣгъ на стрѣчу, ставъ сердечно зъ нимъ витати ся.

Злѣзъ Володко давный зъ брички, выпрямивъ ся, зимный мовь статуя камѣнна, нѣчого не говорить. Очи темнѝ лѣтали разъ-у-разъ, мовь порушуванѝ колѣбнемъ годинниковымъ, здраджували змѣнчиву натуру свого господаря, а пухоньке лице очевидячки почервонѣло ôдъ злости.

Запопадный сердечный Семенъ бувъ въ тôй хвили занятый вôзникомъ, кôньми, а все говоривъ та й говоривъ безъ упину, — хочь се не було єго звычаємъ, але нинѣ постановивъ за всяку цѣну убавити свого друга и настоятеля, уприятнити єму тыхъ кôлька хвиль побуту въ своѣй хатѣ.

— Слава Господу, що ты въ нашôмъ окрузѣ! — казавъ Семенъ, — лучше для тебе не може бути: учителѣ садять ся одинъ надъ другого, трудящѝ люде, будешь мати, на мою гадку, и охоту инспекторувати. Поступъ, усюды знайдешь поступъ по селахъ. У мене знайдешь такожь ладъ; ту вже хочь самъ передъ тобою, знаєшь, тôлько передъ тобою похвалити ся мушу.

Володко нѣбы слухавъ, нѣбы не слухавъ Семена. Знявъ шапку зъ жовтымъ шнуркомъ, оглянувъ зъ таинственною міною, заложивъ бережно зновъ на лысаву голову, и сказавъ:

— *Proszę do mnie językiem urzędowym...*

Мовь ведро студенои воды жбухнувъ хто Гриникови на голову, такъ охолодъ въ однôй хвили цѣлый. Здавало ся єму, що серцевый корчь поразить єго таки на мѣсци, не зможе зайти до клясы. Ставъ недвижно, глянувъ пильно въ злорадѝ слѣпки Володка и дѣйстно вычитавъ зъ нихъ для себе разъ нагу правду, недобру ворожбу.

Володко колись именувавъ ся „твердымъ“, робивъ неразъ Семенови замѣты, що ôнъ поза кругъ дѣланя въ малôй и великôй азбуцѣ не знає нѣчого о свѣтѣ Божôмъ, старавъ ся всякими силами вывести єго зъ колибы „хлопоманьскои“ и выпровадити на арену широкого свѣта, — а ту нагло зайшла така змѣна! Се було незрозумѣлымъ для праведного и честилюбивого чоловѣка, щобы хтось нинѣ бувъ такимъ а завтра иншимъ, и ще мужь управляючій десятками учителѣвъ народнои просвѣты.

— Языкъ языкомъ, Володку, — почавъ по добрôмъ мовчаню Семенъ. — Свою повиннôсть я добре знаю, але въ хвили такъ торжественнôй, по тôлько лѣтахъ розлуки нашои стѣсняти ся гадками, уважаю за найтяжшій ударъ для нашого чувства дружного.

Панъ инспекторъ мовчавъ. Въ школѣ нотувавъ щось богато въ своємъ позолоченôмъ нотесѣ візітаційнôмъ, прислухувавъ ся цѣлôй науцѣ и часомъ тôлько хвилево можна було замѣтити глумливый усмѣхъ на пухлатôмъ лици. Разъ завдавъ пытанье дитинѣ зъ натуральнои исторіи, — бувъ се улюбленый коникъ, на котрôмъ Володко любивъ герцувати, — але не удало ся: помотавъ пытаня, поноровивъ дѣти, не мôгъ вкôнци одного слова выдобути. Ажь Семенъ помôгъ вылабудати ся гордому настоятелеви зъ матнѣ, яку самъ наставивъ и попавъ у ню поневôльно. Сей важный, въ дѣлѣ педаґоґики неприятный выпадокъ, не мôгъ хосенно вплынути на товарискѝ ôдносины двохъ ôдмѣнныхъ натуръ людскихъ. Панъ инспекторъ попавъ на ново въ первѣстне мовчанье, переглянувъ навпослѣдъ акты шкôльнѝ, бібліотеку, и при ôдъѣзднôмъ орѣкъ:

— Pan będziesz przeniesiony stąd na inną posadę.

(Дальше буде.)

Стефанъ Пятка.

голова нашои філіи золочівскои, подарувавъ бібліотецѣ „Просвѣты“ богатый свій зборникъ пѣсень народныхъ. Годить ся жь тутъ заявити, що два патріоты на Украинѣ обѣцяли записати нашому товариству великій свои бібліотеки.

Великою пôдмогою товариства „Просвѣта“ суть льеґаты, записаній ёму въ тестаментѣ кôлькома рускими патріотами. Минувшого року довѣдались члены товариства, що славный патріотъ бл. п. е. Стефанъ Качала записавъ для „Просвѣты“ 8000 зр. Теперь же оповѣщаю свѣтлый Зборъ, що Иванъ Кизима, покôйный парохъ въ Слободѣ белехôвскôй, записавъ нашому товариству около 1.800 зр. та що по покôйнôмъ патріотѣ Евсевію Грушкевичу, адъюнктѣ податковôмъ въ Ниску, одержить „Просвѣта“ досыть значну спадщину. Тôлько-жь поступованье спадкове въ справѣ тыхъ трьохъ льеґатôвъ въ дотычныхъ судахъ ще не укôнчилось.

При своихъ многосторонныхъ занятяхъ и трудахъ члены выдѣлу товариства „Просвѣта“ робили, що могли й якъ умѣли. Може бути, що де-хто зъ васъ, высокоповажаній громадяне, замѣтить въ нашихъ дѣлахъ деяку недостачу або й похибку, може бути, що читальнѣ вымагали бôльшого догляду, — та ба! до лѣпшого веденя справъ просвѣтныхъ, треба бы запрягати лишь такихъ мужѣвъ, що були-бъ вôльні ôдъ всякихъ иншихъ праць и свои силы присвячували-бъ тôлько просвѣтѣ народнôй. Та на щастье повелось выдѣлови передъ чотирма мѣсяцями зъєднати собѣ мужа, котрый що-день ôдъ 8 годины рано до 10 въ ночи займавъ ся веденьемъ дѣлъ директора канцелярiи „Просвѣты“. Симъ патріотомъ е квіскованый ц. к. політичный комісарь, п. Володимиръ Лаврôвскій, сынъ покôйного віцемаршалка соймового. Юлiяна Лаврôвского, що въ 1870-десятыхъ рокахъ бувъ головою товариства „Просвѣта“. Сему-жь п. Володимарови Лаврôвскому высказую на сѣмъ мѣсци именемъ выдѣлу велике спаси-Бôгъ за его вельми хосенну и зовсѣмъ безкористну працю. Теперь же сей щирый патріотъ заявивъ бажанье, працювати въ выдѣлѣ товариства й присвятити и дальше весь свôй часъ та всѣ свои силы справамъ просвѣтнымъ. Коли-жь свѣтлый Зборъ зволить выбрати сего мужа до нового выдѣлу, то зможемо тѣшитись надѣею, що дѣла канцелярійні нашого товариства и справа читалень полагодять ся що-разъ лѣпше.

Выслухавши наше справозданье зможе свѣтлый Зборъ обдумати способы, якъ бы направити въ де чôмъ нашь побутъ просвѣтный и суспôльный. Що сей нашь побутъ не конче добрый, схоче кождый признати. Хоть законы конституційній запоручають намъ Русинамъ рôвноправность, то супроти братôвъ Полякôвъ буваємо часто покривджені въ нашихъ правахъ. Сельскій нашi школы польщать ся, дарма що мовою выкладовою мае бути мова руска, въ бôльшихъ мѣсточкахъ галицкои Руси нема нѣ однои народнои школы — просвѣтні книжочки нашого товариства бувають въ читальняхъ неразъ конфіскованій и стають ся причиною таганины по староствахъ и судахъ, — руска мова не мае пошанôвку въ деякихъ урядахъ, — руске письмо бувае часомъ противниками нашими зневажане бôльше ôдъ карлючокъ жидôвскихъ. А вже жь жидова позаймала у свôй полонъ богато нашихъ селянъ и мѣщанъ та выперла ихъ изъ прадѣдноі батькôвщины, ба й на полоннинахъ нашои верховины умовкае гуцульска трембіта а ôдзывае ся жидôвске харамаркане. Коли-жь на Буковинѣ Румуны выпирають Русинôвъ изъ поконвѣчноі ихъ землѣ, то въ галицкôй Руси непрошенi нашi опѣкуны заливають Мазурами чисто-рускі села, щобъ лишь спольщити русвій народъ.

И таки наруги терпить Русинъ на своѣй рôднôй земли лишь для того, що втративши силу вѣковою недолею, все ще нездужае и не може покористуватись, якъ слѣдъ, законами конституційнымъ. Намъ треба вже разъ очуняти пôсля довгого сну, — треба зъєднити роздробленi нашi силы для змаганя просвѣтного й народного и для поправы суспôльного побуту... Чей же звѣстна вамъ, дорогі братя, отъ-ся коломыйка, котру спѣвають въ нашихъ горахъ.

Ой калино, калиниче!
Чого въ лузѣ стоишь?
Чи сонѣйка вызираешь?
Чи вѣтру ся боишь?
И ôдповѣдае калина:
Я сонѣйка вызираю,
Вѣтру ся не бою, —
Де мя мати породила,
Тамъ собѣ постою!*)

Отже й мы, дорогі братя, не бôймо ся вѣтру, що вѣе намъ въ очи, — вже-жь мы вызираємо сонѣнька, — вызираємъ его на сѣй земли, де насъ мати породила.

Братя селяне! Не давайте собѣ выдерти тои землѣ, де васъ мати породила! Держѣть ви твердыми руками, бо се найдорожша спадщина по вашихъ дѣдахъ и батькахъ. Щобы-жь вы на своѣй земли були по-правдѣ господарями, то набувайте свѣтла науки, — засновуйте по селахъ читальнѣ. Читальнѣ мають тымъ бути въ громадѣ, чимъ въ тѣлѣ чоловѣка е серце; — они повинні бути осередкомъ громадского житя! Тому-то заводѣть читальнѣ тамъ, де ихъ нема, — а де они е, то старайтесь о тее, щобъ въ нихъ бували поучаючі ôдчиты, вечеры деклямаційно-музикальні; а пôбôчь читалень засновуйте крамницѣ, шпихлѣрѣ громадскі, та й заводѣть иншi порядки въ селѣ. Всѣми силами ôбайте о те, щобы просвѣта сполучалась зъ пôднесеньемъ добробыту, — щобъ вы вызволились зъ лихвы жидôвскои и позбулись бѣды на своѣй батькôвщинѣ.

Побôчь управы землѣ займайте ся такожь промысломъ домашнимъ, до котрого особливо Гуцулы оказують вроджену здôбнôсть. Та-жь сницарскі выробы Василя Шкрибляка зъ Яворова суть славно звѣстні не тôлько въ Галичинѣ, але й за границею. Ба, гуцульскій промыслъ домашній звертае на себе увагу свѣта на промыслово-господарскôй выставѣ у Вѣдни. А вже-жь сей домашній промыслъ, що е твором Гуцулôвъ-самоукôвъ, розване ся ще краще, коли тi селяне набудуть наукы й познакомлять ся зъ поступомъ промыслу за границею. — Годѣ жь тутъ замовчати, що зъ гуцульскимъ промысломъ домашнимъ пôзнавъ ся ширшій свѣтъ заходами професора Володира Шухевича, котрый родившись мѣжь Гуцулами, пôзнавъ ихъ звычаѣ та выробы промысловi и ôдтакъ зъумѣвъ выдобути на верхъ тѣ окрасы гуцульскій, котрі скрывались доси въ закуткахъ нашои верховины.

Читальнями и промысловыми спôлками пôднесуть ся зъ упадку такожь нашi ремѣсники по мѣстахъ, котрі черезъ конкуренцію и лихву жидôвску не можуть добитись до лѣпшои долѣ. Починъ до пôднесеня промыслу селяньского й мѣщаньского поклавъ щирый патріотъ Ілярій Герасимовичь, котрый завязавъ „Гуцульску Спôлку“ въ Коломыи.

Такъ отже мы ще не пропали по довговѣчнôмъ лихолѣтю! Скрутнява натура Русина выдобуде ся изъ тыхъ сѣтій и западень, якими окружили его противники. Правда, що Русинъ неразъ довго залежуе ся й нерадо до праць бере ся, — але-жь якъ ôнъ, наученый тяжкимъ досвѣдомъ, схопить ся до роботы, то въ постôйнôмъ трудѣ не перестигне его нѣ Полякъ, нѣ Чехъ, нѣ Нѣмець. Треба, щобъ Русинови бѣда доѣла до живого, тогдѣ ôнъ швидко вытверезить ся и буде працювати безъ перестанку, поки не довершить свого дѣла.

Тôлько бôльше свѣтла науки мѣжь нами, а мы выдвигнемо ся небавомъ на верхъ мѣжь народами славяньскими. Та й е кому пôднестись зъ упадку та йти въ гору що-разъ бôльше! Ось бо насъ Русинôвъ е велика сила, — е двацять мiлiонôвъ, переважно хлѣборобôвъ, котрі въ розвою суспôльного и народного житя мають бôльшу вагу, нѣжь шляхетчина родова та грошева. И тѣ-то мiлiоны Русинôвъ говорять такою красною и мило-звучною мовою, якою мало котрый народъ може похвалитись. Про-те не загинемо въ свѣтѣ, дорогі братя! — Русинôвъ жде-дожидае славна будущина, бо ôдъ нихъ навчать ся другі народы славяньскі ладу громадского и братерства братнього.

Поки-що треба намъ терпѣти кормигу нашихъ сусѣдôвъ-Полякôвъ, котрі маючи власть въ рукахъ не хочуть намъ признавати тыхъ правъ, що намъ належать ся по законамъ природы и державы. Та терпѣти Русинъ навыкъ ôдъ поконъ-вѣку, але шиѣ своеи не угне пôдъ гнетомъ несправедливымъ. Минають тѣ часы, коли сильный побивавъ слабшого, — теперь и бѣдный мужикъ передъ закономъ е рôвный панови! Вже-жь живемо въ державѣ конституційнôй, а хотяй бы мы часомъ и не могли добитись до нашихъ правъ въ урядахъ, то е ще корона, — е, найяснѣйшій нашъ цѣсарь, котрый вже неразъ заявлявъ свою ласку вѣрнымъ Русинамъ. Тому-то свѣтлый Зборъ схоче грôмко кликнути: „Найяснѣйшій нашъ цѣсарь Францъ Іосифъ I. най жие многі лѣта!“

Стоячи-жь пôдъ захистомъ Короны добиваймо ся смѣло нашихъ правъ въ дорозѣ конституційнôй! Наслѣдуймо Чехôвъ въ ихъ патріотизмѣ, котрі въ протягу кôлькадесяти лѣтъ здвигнись зъ упадку до великои силы. Але Чехи говорять мiжь собою и зъ людьми чужои народности тôлько по-чески, до урядôвъ пишуть ôдъ давна тôлько по-чески, а товариствами просвѣтными и спôлками промысловыми пôднеслись чески селяне и мѣщане до освѣты и добробыту. Мы-жь не доросли ще до такого патріотизму Чехôвъ! Русинъ боить ся заговорити до Поляка по-руски, якъ коли-бъ то стоявъ панциняный хлопъ передъ своимъ паномъ! Русинъ стыдае ся подавати рускі письма до урядôвъ цѣсарскихъ и автономічныхъ, думаючи собѣ, що тi паны урядники кинуть рускі поданя до коша. Мы все ще понижаємо самі свою мову й народность, гадаючи, що слабому Русинови годѣ мѣритись зъ могучимъ Поляком. Але-жь мы есмо теперь слабі зъ власноі вины. Чого-жь намъ бути несмѣлыми у своѣй хатѣ на своѣй земли? Правда, що та хата вѣкомъ похилилась, та що сусѣды радi бы ей завалити, а на ей мѣсци свою хату поставити, але они за-пôзно беруть ся до такого дѣла! Вже-жь нагромадилось у насъ богато матеріялу до своеи новои хаты, ба й будôвничі забирають ся вже до працѣ. Дасть Богъ, небавомъ стане на своѣй земли нова хата, въ котрôй буде своя правда й сила й воля. Русь може вже нинѣ повторити слова калины въ народнôй коломыйцѣ:

Я сонѣйко вызираю,
Вѣтру ся не бою, —
Де мя мати породила,
Тамъ собѣ постою!

И справдѣ, братя-громадяне! теперь уже постоимо по-вѣкъ тутъ, де насъ мати породила! А коли-бъ противники просвѣтного й народного нашого розвою хотѣли й дальше запапащувати нашу батькôвщину, — коли-бъ своею нетерпимостію перли насъ до боротьбы, то мы станемо въ оборонѣ нашихъ правъ, бо вже-жь нашъ безсмертный Кобзарь Тарасъ Шевченко сказавъ ось що праведнымъ борцямъ:

Борѣте ся! поборете
Вамъ Богъ помагае!
За васъ сила, за васъ воля
И правда святая!

Сконстатувавши ôдтакъ достаточне число членôвъ, ôдкрывъ голова товариства дискусію надъ справозданьемъ центрального выдѣлу.

На внесенье проф. Ив. Вахнянина изъ Стрыя ôдступлено ôдъ читаня справозданя.

Проф. Вол. Шухевичь зъ Львова забравши голосъ зажадавъ пояснення що-до бібліотеки товариства, а именно: кôлько книжокъ маe бібліотека, зъ якихъ книжокъ она складаесь и чи она вже упорядкована, чи ще нѣ.

Начальникъ канцелярiи товариства п. Вол. Лаврôвскій ôдповѣвъ на се, що бібліотека теперь порядкуесь. Сего року вплынуло дуже богато книжокъ изъ дарôвъ; книжки тi вписуесь теперь въ катальогъ. Недавно прийшла богата бібліотека дарована пок. Евсевіемъ Грушкевичемъ; редакторъ „Дѣла“ п. Ив. Белей дарувавъ такожь богато книжокъ, а бібліотеки дарованои ческимъ писателемъ, п. Франтішкомъ Ржегожомъ, котра есть въ переховку у проф. Шухевича, товариство ще не одержало. По упорядкованю бібліотеки выдѣлъ отворить ей до публичного ужитку.

Проф. Шухевичь заявивъ, що вдоволяе ся сею ôдповѣдію, але дивуе ся, чому въ Справозданю центрального выдѣлу нема згадки про даровану п. Ржегоржомъ бібліотеку „Просвѣтѣ“. Належало бы, щобы бодай и на другій рôкъ не поминено п. Ржегоржа въ Справ зданю.

Д-ръ Ом. Огоновскій ôдповѣвъ, що ôнъ не заслуживъ собі на таку нагану. Товариство фактично бібліотеки ще не одержало, то-жь и годѣ було про те згадувати, а Справозданье есть выготовлене за рôкъ 1889, коли тымчасомъ п. Ржегоржь свою бібліотеку доперва сего року товариству жертвувавъ. Впрочôмъ бібліотеку бувъ упорядкувавъ уже давнѣйше дуже совѣстно и докладно теперѣшный директоръ института Товариства педаґôічного им. св. Николая п. К. Панькôвскій, теперь же треба ей на ново упорядкувати.

Проф. Шухевичь зажадавъ бувъ ще голосу до справы книжочокъ товариства „Просвѣты“ и почавъ бувъ уже говорити, коли наразъ настала

Сцена зъ правительственнымъ комісаремъ.

Есть право, що передъ кождыми зборами якогось товариства треба на три днѣ напередъ повѣдомити дотычну власть політичну, въ котрои окрузѣ мають ôдбути ся збôры. Отже центральный выдѣлъ товариства „Просвѣты“ выславъ ще 12 н. ст. серпня повѣдомленье до коломыйского староства почтою и за рецепісомъ, котрый переховуесь въ актахъ выдѣлу „Просвѣты“ [число рецепісу 185 зъ II. філіи почты львôвскои]. Повѣдомленье отже конче дôйти до староства. Хто его тамъ ôдобравъ и що зъ нимъ зробивъ — чи знищивъ, чи де затративъ, — не знаемо. Старосты коломыйского нема, бо ôнъ на урльопѣ; его заступае старшій комісарь, звѣстный п. Вайдовичь. Але якъ-разъ въ день зборôвъ „Просвѣты“ десь и п. Вайдовичь подѣвъ ся, а оставъ ся лише заступникъ заступника, молодшій комісарь п. Крушиньскій [зъ роду руского, але до Русинôвъ не признае ся].

Збôры ôдбували ся зовсѣмъ спокôйно, а правительственный комісарь все ще не являвъ ся. Наразъ влѣтае якійсь молоденькій панокъ въ мундурѣ и при шпадѣ, дуже быстро перебиваe ся крѣзь товпу народу и задыханый стае коло президiи та допытуесь за головою товариства. Его представлено д-ру Ом. Огоновскому, а ôнъ тогды каже *по польски:*

— Позаякъ староства не повѣдомлено, що тутъ мають ôдбувати ся збôры, а жандармерiя зробила теперь донесенье, що збôры ôдбувають ся, длятого розвязую збôры и прошу вôзвати збôраныхъ, щобы въ сѣй хвили опорожнили салю.

Начальникъ канцелярiи „Просвѣты“ п. Лаврôвскій, котрый самъ высылавъ повѣдомленье, старавъ ся молоденького того урядника переконати, що повѣдомленье мусѣло прецѣнь наспѣти до староства, бо ôнъ мае въ своихъ рукахъ рецепісъ надавчій. На то п. комісарь:

— Ja o tem nic nie wiem. W protokole starostwa nie ma zapisanego żadnego doniesienia. Proszę natychmiast opróżnić salę, bo w przeciwnym wypadku użyję zbrojnej siły!

На таке dictum молодого и горяченького урядника — ôнъ называесь Пшебыславскій и мае ледви другій рôкъ практики — не було що робити; урядникъ політичный може неразъ наробити таке, чого й не придумаешь. Таке загроженье użycia zbrojnej siły було може и не на вѣтеръ сказане, бо ще на день передъ тымъ говорено по Коломыи, що въ мѣстѣ сконсигновано жандармерію зъ поблизькихъ стацiй. Мы самі видѣли, якъ шляхомъ Надвôрняньскимъ приѣхало шѣсть жандармôвъ, а трохи пôзнѣйше за ними ще и якійсь постенфіреръ. Правда, що певности не маємо, чи то була лише случайна подорожь, чи ихъ умысне покликано, — але що они не ѣхали до Коломыѣ яко члены „Просвѣты“, — то рѣчь певна.

Д-ръ Ом. Огоновскій повѣдомивъ збôраныхъ о тôмъ, що стало ся, и просивъ, щобы розôйшли ся, доки цѣла рѣчь не выяснить ся. Мѣжь людьми стало дуже велике огôрченье. Селяне зъ-разу не хотѣли навѣть розходити ся. Понеслись крики: Телеґрафувати до Вѣдня! до міністрôвъ! до Найяснѣйшого Пана, що давъ намъ конституцію! За двѣ недѣлѣ не то зô Львова але и зъ Америки дôйшовъ бы листъ до Коломыѣ!“ Голова и другі члены выдѣлу та де-хто зъ интеліґенціи старалась успокоити огôрченый народъ и наклонити его, щобы розôйшовъ ся.

Тымчасомъ ухвалено выслати депутацію до заступникового заступника ц. к. старосты, а рôвночасно дано знати телеґрафомъ и до Львова, щобы тамъ пороблено ôдповѣдні кроки въ намѣстництвѣ. Д-ръ Огоновскій, послы д-ръ Савчакъ и д-ръ Окуневскій, начальникъ канцелярiи „Просвѣты“ п. Лаврôвскій и членъ мѣсцевого комітету, директоръ „Гуцульскои Спôлки“ п. Герасимовичь пôйшли до молодшого комісаря п. Крушиньского и представили ему цѣлу справу. По довшôй пересправѣ заявивъ п. заступникъ заступника старосты, — розумѣесь въ языцѣ urzędowym, бо не зволивъ анѣ слова промовити до рускои депутацiи и на рускôй земли по руски — що коли голова товариства и начальникъ канцелярiи заручують почтовымъ рецепісомъ, що повѣдомленье выслано до староства, то збôры можуть дальше ôдбувати ся пôдъ окомъ правительственного комісаря, того самого п. Пшебыславского.

На тôмъ закôнчилась сцена зъ правительственнымъ комісаремъ, але збôры мусѣли бути перерваній на цѣлу годину! Товариство „Просвѣта“ внесе жалобу за те и послы рускій якъ въ соймѣ такъ и въ радѣ державнôй поставлять интерпеляцiи до правительства, котре чей же схоче пояснити причину тои забороны збôрôвъ товариства „Просвѣты“. Шкода, що Збôры заразъ по заборовѣ не выслали телеґрамы до Вѣдня, до гр. Таффого... Були бы тамъ уже знали о тôмъ фактѣ не доперва черезъ телеґраму зъ Коломыи до Neue freie Presse.

По перервѣ говоривъ проф. Шухевичь дальше о книжочкахъ „Просвѣты“, а опôсля проф Ив. Вахнянинъ зô Стрыя ôдчитавъ слѣдуюче

Письмо проф. Стеф. Дубравского изъ Стрыя.

До Достохвального Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, на руки Высокоповажаного Панъ-Отця д-ра Омеляна Огоновского, професора университету, яко головы товариства.

Посвятивши ся зъ замилованьемъ званю учительскому, працювавъ-емь въ тôмъ заводѣ черезъ 36 лѣтъ при школахъ народныхъ и середныхъ въ Перемышли, Краковѣ, Новôмъ Санчи, Львовѣ и Стрыю, и старавъ-емь ся черезъ той часъ дальше образуватись, абы статись пожиточнымъ для себе и менѣ повѣренôй молодежи въ школахъ. Кромѣ того живъ-емь ощадно и думавъ-емь надъ полѣпшеньемъ загальнои просвѣты народнои, абы для тои цѣли придбати хотяй якую дрôбненьку лепту и статись пожиточнымъ до духового двиганя нашого народу, длятого въ Завѣщаню моѣмъ зъ дня 10 лютого 1885 постановивъ-емь слѣдуюче:

Пôсля того мого Завѣщаня, Артикулъ VI, призначивъ-емь:

„Товариству „Просвѣта“ у Львовѣ, котре перше зъ товариствъ просвѣтныхъ властиво поняло задачу свою и такъ въ коротêмъ часѣ свого истнованя такъ много причинилось до пôднесеня моральности, добробыту и самопôзнаня помѣжь рускимъ людомъ, записую Два Тысячѣ зрн. а. в. въ паперахъ цѣнныхъ, т. е. въ Листахъ заставныхъ галицкого Банку краевого, а именительно 4 штуку 4½%, сер. III. н-ръ 01820, н-ръ 01950, н-ръ 01962 и н-ръ 01965, кожда по Пятьсотъ зрн. Сума тая Два Тысячѣ мае на вѣчнi часы остати ненарушеною, яко фондъ желѣзный, котрого що-рôчнi ôдсотки мають ся рôкъ-рôчно ужавати на премiюмъ за написанье найлучшои популярнои розправы въ малорускôмъ языцѣ изъ исторiи, геоґрафiи, етноґрафiи, економiи політичнои, господарства и права. Фундація тая и премiя мае носити назву: „Фундація имени Стефана Дубравского“. Премію тую, по розписаню конкурсу, мае роздѣлювати Выдѣлъ „Просвѣты“ по своѣмъ добромнѣню. Выдавництво премiованыхъ праць покрыти мае Товариство власными фондами. Выданi въ той способъ працѣ стають ся власностію Товариства. Кладу однакожь яко условiе, щобы легована мною сума 2000 зр. що-рôчно въ Справозданяхъ Товариства „Просвѣты“ яко фундація имени Стефана Дубравского окремо була выказувана; щобы що року въ ґазетахъ оповѣщено було, котра праця премiована зôстала; щобы кождe выдавництво розправы, въ повысшои фундацiи премiованои, заосмотрене було моимъ портретомъ и прилучено до того короткій нарисъ моеи біоґрафiи; щобъ по 2 примѣрники кождого премiованого дѣльця до моеи бібліотеки въ Стрыю, по 2 примѣрники для кождои рускои Бурсы въ Галичинѣ, а по 5 для моеи родины въ Топôльници и Турѣмъ, якъ неменше по 1 примѣрнику кождому надѣленому однымъ зъ моихъ повысшихъ стипендiй безплатно выслано було. [Прим. Ред. О стипендiяхъ очевидно бесѣда въ попередныхъ артикулахъ Завѣщаня I—V.] Не зъ честилюбiя, не для славы жадаю розповсюдненя згаданыхъ выдавництвъ, а для вказаня, якъ працею и ощадностiю найбѣднѣйшій чоловѣкъ може збогатитась, и якъ для справы святои народнои належить жертвувати овочѣ своихъ трудôвъ. Желаньемъ моимъ було бы, щобы въ льокалю Товариства бувъ примѣщеный мôй портретъ. На случай розвязаня Товариства „Просвѣта“ фондъ премiйный переходить на того, на кого перейде проче майно „Просвѣты“, однакже всегда въ обовязкомъ уживаня ôдсоткôвъ на популярнi выданя въ малорускôмъ языцѣ.“

Понеже радъ бы я чимъ скорше прислужитись народови моему сею дрôбною лептою, хочь тое мое повысше постановленье мало по моеѣй смерти доперва наступити, бажаю, абы тая моя фундація еще за житя мого введеною була, про-то прошу о принятье таковои пôдъ повысшими условiями. Повышу суму 2.000 зрн. въ цѣнныхъ паперахъ передаю рôвночасно.

Въ Стрыю дня 27 Серпня 1890.

Стефанъ Дубравскій, емерит. ц. к. професоръ ґімназіяльный.

Одчитавши се письмо проф. С. Дубравского проф. Вахнянинъ передавъ прилюдно 2000 зр. въ цѣнныхъ паперахъ до рукъ головы товариства д-ра Омеляна Огоновского.

Мѣжь збôраными запанувало велике одушевленье зъ патріотичного дѣла благодушного жертвователя, а на внесенье проф. Ол. Барвѣньского ухвалили збôры выслати телеґрафічно п. Дубравскому таку подяку;

*) Яковъ Головацкій „Народныя пѣсни галицкой и угорской Руси“, III. т., стор. 486.

„Зббрана на Загальныхъ Зборахъ тысячка членбвъ „Просвѣты“ заявляе щиру подяку за щедру фундацію для товариства.“

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ ревірахъ цѣсарскихъ начнуть ся ловы въ першбй половинѣ жовтня. На ловы прибудуть цѣсарь нѣмецкій Вільгельмъ, король саскій Альбертъ и регентъ кн. Леопольдъ баварскій. Цѣсарь Вільгельмъ и король Альбертъ мають загостити на кблька годинъ до Вѣдня.

Онодгы зачала ся нарады міністеріяльнй надъ проектомъ буджету угорского на р. 1891 та надъ справою товариства „Лльойда“ и реформою адміністрацін. Пештеньскій кореспондентъ Pol. Corr. такъ пише о тыхъ нарадахъ: Проектъ буджету почивае на дуже сильныхъ основахъ. Именно при доходахъ позвижувано дотычнй позиціи всюды тамъ, де лишь показалась того потреба. Мимо тои редукціи доходбвъ, рбвновага буджету не лишь не захитае ся, але навѣть покаже ся ще певна, хочь и невелика надвышка доходбвъ. Можна отже сподѣвати ся, що проектъ міністра скарбу вразъ зъ добрымъ результатомъ замкненя рахункбвъ за р. 1889, зробить въ парляментѣ угорскбмъ добре враженье. Въ газетахъ — пише кореспондентъ — появляють ся що-разъ частѣйше згадки, мовь бы правительство угорске робило пбдготовленя до заведеня льотерій клясовои; тожь треба зазначити, що доси не занимано ся тымъ предметомъ въ міністерствѣ угорскбмъ. А тымъ менше можна було заняти ся сею справою, бо напередъ мусѣли бы перевестись переговоры мѣжь обома правительствами въ справѣ знесеня т. зв. малои льотерій, а такихъ переговорбвъ ще не було доси. Не можна отже говорити о близькбмъ заведеню льотерій клясовои на мѣсце малои льотерій, бо така змѣна, хочь може бы дехто сего желавъ собѣ, мае також рѣшучихъ и компетентныхъ противникбвъ. Нарады въ справѣ управильненя валюты мають розпочати ся, якъ вѣдомо, на початку зимы. Вымагають они основныхъ пбдготовлень и тому справдѣ змобілізовано великій апаратъ урядничій, щобы нагромадити бдповѣдный матеріялъ для нарадъ. А що зббрано вже численнй даты, бдносячй ся до квестій валюты, то певно не забракне матеріялу до нарадъ.

Великого розголосу наробило оголошене въ газетахъ интервю угорского посла Абранёго зъ Бісмаркомъ. не лишь за-для самого свого змѣсту якъ також и за-для того, що Бісмаркъ выперъ ся публично въ газетахъ, мовь бы коли говоривъ зъ якимъ угорскимъ посломъ. Розумѣвсь, що всѣ були радѣ дбзнатись, хто зъ нихъ обохъ, Абраній чи Бісмаркъ, говорять правду. Теперь отже пос. Абраній оголошуе знова подробицѣ сего свого интервю и заявляе, що поданый попередно змѣстъ его розмовы есть цѣлкомъ правдивый. Абраній признае, що урядники кн. Бісмарка звернули его увагу, що кн. Бісмаркъ уважае всякй публікацін журналістичнй за обиду своеи особы; але ему здавало ся. що таке остереженье було зроблене ббльше на жартъ анѣжь на правду. Але що все таки пос. Абраній яко журналістъ зробивъ похибку, котра зашкодила его політичнбй дѣяльности, то зложить мандатъ до сойму угорского.

Ескадра австрійска вплыла до порту въ Кіль. Одинъ корабель „Архикнязь Рудольфъ“ заплывъ до сего порту ще въ понедѣлокъ, бо переплываючи Белтъ зачепивъ о пбдморску скалу и бднѣсъ деякй ушкодженя, а прочй три кораблѣ: „Архикнягиня Стефанія“, „Францъ Іосифъ I“ и „Тигръ“ поплыли були до Норвегіи. Дня 3 вересня бдбуде ся въ портѣ Кіль велика ревія передъ цѣсаремъ Вільгельмомъ. Въ ревіи возьме участь 41 панцирникбвъ зъ 186 канонами и 8589 моряками. Для австрійскои ескадры вызначено найлѣпшй мѣсця, биля яхту цѣсарского „Гогенцоллернъ“. Адміралъ Стернекъ прибуде до Кіль и оббйме начальну команду ескадры.

——

На конґресѣ природознавцѣвъ и лѣкарѣвъ, котрый мае бдбутись въ Петербурзѣ, поставлять петицію до правительства, щобы въ Россіи принято календарь григоріяньскій, обовязуючій въ цѣлбй захбднбй Европѣ. Референтъ выготовлено и выказано въ нѣмъ, якъ великй страты поносить Россія за для того, що теперь при такъ ожившеныхъ и що-разъ ббльше змагаючихъ ся зносинахъ зъ Европою уживае окремого календаря, котрому хибуе навѣть науковои основы. Президія конґресу удавала ся до правительства зъ запытаньемъ, чи дозволить поставити сю справу пбдъ нарады конґресу. Правительство заявило, що ему се байдуже, а навѣть радо выслухае поважнои дискусіи надъ сею справою.

Въ царствѣ польскбмъ роблять приготовленя на помѣщенье войска, котре, якъ се заповѣджено урядово, мае значно побільшитись. И такъ магістратъ Варшавы розписавъ оферты на великй льокалѣ або цѣлй каменицѣ на помѣщенье войска бдъ 1 жовтня с. р. Теперь, пбсля урядовыхъ обчисленъ. мае Россія на захбдныхъ границяхъ 43 дивізій пѣхоты по 16 баталіонбвъ, 4 сотнѣ козакбвъ и 48 канонъ; 20 дивізій польныхъ резервы по 16 баталіонбвъ, 4 сотнѣ козакбвъ и 24 канонъ; 5 дивізій стрѣлцѣвъ по 16 баталіонбвъ, 4 сотнѣ козакбвъ и 24 канонъ, вкбнци 18 дивізій кавалерія. Вчисливши крѣпостей ґарнізоны, загальне число арміи на захбдныхъ границяхъ вынесе 1.092 баталіонбвъ, 716 швадронбвъ. 3 042 канонъ, с. в. 1,100.000 пѣхоты и 107.000 кавалерія.

Мѣжь численными здогадами прасы о результатахъ гостины цѣсаря Вільгельма въ Россіи годить ся занотувати и се. що петербургскій кореспондентъ до Daily Telegraph о тбмъ пише: Царь давъ сильнй доказы своѣи миролюбивости. Признавши, що болгарске питанье есть одною зъ найббльше небезпечныхъ справъ для европейского мира, згодивъ ся на се, що порадным було бы принятн status quo въ Болгаріи и навязати якй переговоры зъ болгарскимъ правительствомъ, щобы вытворити мѣжь Болгаріею а Россіею якійсь modus vivendi, але все то пбдъ условіемъ, що болгарске правительство возьме иніціятиву въ тбй справѣ. Стамбуловъ, котрого питано въ тбй справѣ, заявивъ готовбсть, зробити для Россіи всякй уступства. Бдтакъ згодивъ ся царь бдкликати войско зъ-надъ захбдныхъ границь, если Нѣмеччина зробить початокъ. Австрію утихомирить ся черезъ то, що дасть ся ѣй заанектувати Босну и Герцоґовину, але за се буде мати Россія вплывъ на Сербію, щобы не допустити тамъ якихъ радикальныхъ заколотбвъ. Такежь можлива есть стрѣча царя зъ цѣсаремъ Францъ Іосифомъ I. — Якъ бачимо, всѣ тй заявленя Daily Tel. суть надто схоплень зъ воздуха, але що певно они не перейдуть безъ слѣду въ европейскбй прасѣ, то треба було ихъ занотувати.

——

Якъ доносять зъ Берлина, мѣжь проектоваными въ недалекбй будучности реформами суспбльными, займае знатне мѣсце радикальна реформа дотеперѣшнои системы публичного выхованя. Послѣдный конґресъ лѣкарскій въ Берлинѣ выказавъ, що коли всѣ майже заграничнй лѣкарѣ знали говорити кблькома языками, то лѣкарѣ нѣмецкй по найббльшбй части знали лишь свбй языкъ нѣмецкій. Есть то вина системы науковои въ нѣмецкихъ гімназіяхъ (а се саме и въ нашихъ гімназіяхъ, котрй утворено на подобу нѣмецкихъ), котра высуваючи на першій планъ старинній языки, дуже мало увзглядняе науку живыхъ языкбвъ, потрѣбну теперь о много ббльше. Самъ цѣсарь есть великимъ приклонникомъ реформы школьнои, то-жь можна надѣятись, що вскорѣ заведе ся така реформа, хочь велика часть старшихъ педаґбґбвъ и фіольогбвъ есть ѣй противна.

Въ справѣ димісіи нѣмецкого міністра вбйны, п. Верді ді Верноа, такъ пише звычайно добре поінформована Börsen Ztg.: Пбдчасъ нарадъ парляментарныхъ надъ войсковымъ проектомъ, заповѣвъ міністеръ вбйны не дуже веселй рѣчи о будучихъ новыхъ выдаткахъ на армію. А зновъ въ палатѣ канцлеръ Капріві лагбдно, але выразно поправивъ дотычнй енунціяцін міністра вбйны, та въ наслѣдокъ того подавъ ся міністеръ вбйны до димісіи. Цѣсарь не порѣшивъ ще тои справы, хочь можна передвидѣти, що цѣсарь не прийме димісіи, бо мавъ высказатись: „Та-жь не можу для малыхъ похибокъ, котрй звычайно робить ся и котрй кождый робить, позбувати ся знатныхъ мужѣвъ, если не дѣлить насъ основна рбзница поглядбвъ въ найважнѣйшихъ квестіяхъ.“

Въ Bayr. Landes Ztg. мѣстить п. Меннінґеръ свое интервю зъ кн. Бісмаркомъ въ Кіссінґенъ, а праса берлиньска нотуе пильно всѣ тй енунціяцін ексканцлера. При роздѣлѣ „Австрія“ говоривъ Бісмаркъ головно о Болгаріи. „Судячи зъ всего, що бачимо и що можемо завважати, Болгаре суть елементомъ способбнымъ утворити и удержати державу. Подобають ся они менѣ ббльше анѣжь Сербы, котрй мають натуру неповздержливу и бутну. Босанцѣ були дуже бѣдными, заки прийшли пбдъ австрійске панованье. Диктатура войскова, яку тамъ мусѣло правительство завести замѣсть цивільнои бюрократіи, править тамъ дуже енерґічно и строго, лагбдно и справедливо. Бдносины економічнй стають лѣпшй, будують ся зелѣзницѣ, станъ фінансовый есть добрый.“ Меншу симпатію мають у князя Чорногорцѣ, бо такъ о нихъ говорить: „Чорногорцѣ, котрыхъ я бачивъ, суть то великй люде, але ихъ бутнй статѣ и неприемный выразъ лиця не припадають менѣ до смаку. Языкъ письменный Чорногорцѣвъ розумѣють Россіяне, але сама Славяне, не можуть порозумѣтись въ своихъ нарѣчіяхъ.“ Тутъ згадавъ Бісмаркъ о конґресѣ славяньскбмъ въ Москвѣ, на котрбмъ бдпоручники славяньскй мусѣли уживати языка нѣмецкого. „Для Нѣмеччины всѣ тй краѣ полудневo-славяньскй, зъ выимкою Австріи, не представляють безпосередно нѣякого интересу. Політика нѣмецка не може авґажуватись також що-до Болгарія. Болгаре повиннй и зъ часомъ самй зможуть собѣ помагати, если зможуть вытворити сильне правительство и не будуть попадати въ скрайности. Евентуального желання запевнити собѣ династію черезъ супружество ихъ князя зъ нѣмецкою княгинею мы не могли бы увзглядннти, бо если бы мы се зробили при теперѣшныхъ бднсинахъ, то мы бы мовь приняли на себе обовязокъ удѣляти політичнои помочи для князя. Болгарсій князь повиненъ оженитись зъ якою россійскою княгинею або зъ кн. Ляйхтенберґъ. Однымъ словомъ мы, Нѣмцѣ, маѣмо на всходѣ и на полудневбмъ всходѣ въ тбмъ интересъ, щобы удержати и запевнити будучбсть Австріи. На тбмъ повинна наша політика обмежатись.“

——

Въ справѣ Брменъ въ Туреччинѣ пишуть „М ск. Вѣдомости“ такъ: Внутрь нашихъ власныхъ границь живе майже мілібнъ Брменъ. Голова брменьскои церкви, католікосъ Макаръ, мае свбй престолъ въ нашбмъ мѣстѣ Ечмядзинѣ. Мѣжь Брменами взагалѣ а именно мѣжь тыми пбдъ Турецченою появивъ ся теперь надзвычайный наклбнъ до православія и россійского пбддапьства. Суть они пересвѣдченй, що якъ одно такъ и друге запевнить для нихъ на будуче маръ. Тому загально выжидають, що Россія вмѣшае ся до ихъ справы. Се питанье найлѣпше порѣшити порозумѣвшись зъ Туреччиною, але выключно лишь зъ нею, яко найблизшою нашою сусѣдкою, зъ котрою лучать насъ спбльнй интересы и рахунки. Вправдѣ мають Брмены право пбсля §. 61 берлиньского трактату на опѣку межинародну, але добре було бы, щобы брменьске питанье не появилось на тбмъ ґрунтѣ, бо многй державы заявились бы противъ насъ.

НОВИНКИ.

— **Въ Бережанахъ** въ сали касина мѣского бдбуде ся въ четверъ 6 (18) вересня вечеръ зъ танцями, зъ котрого весь чистый дохбдъ призначуе ся въ користь тутешнои „Рускои Бурсы“. — *Комітетъ.*

— **Руско народный театръ** пбдъ управою п. Ив. Биберовича гостить теперъ въ Любачевѣ. Якъ намъ доносять зъ бддтамъ, околичнй Русины інтеліґентнй не дуже горнуть ся до тои одинокои нашои народнои святинѣ Мельпомены. Мы поясняемо се тымъ, що доси ще подекуды люде були не обробили ся, але маемо надѣю, що околичне священьство скористае зъ нагоды, щобы почути изъ сцены свое, щиро руске слово, а тымъ самымъ и поможе театрови ухилити ся бдъ матеріяльныхъ стратъ, якй не минуче мусѣвъ бы театръ нашъ потерпѣти.

— **Новй директоры галицкихъ ґімназій.** Професоръ черновецкои ґімназіи Емануилъ Дворскій именованый директоромъ ґімназіи въ Ярославли; професоръ ґімназіяльный зъ Ряшева Тома Токарскій именованый директоромъ ґімназіи въ Сяноцѣ, а професоръ IV-ои ґімназіи у Львовѣ Станіславъ Пйонткевичь именованый директоромъ ґімназіи въ Перемышли.

— **Проф. Мих. Бобжиньскій** — якъ доносять зъ Вѣдня телеґрафічно до Czas у — уже именованый віцепрезидентомъ краєвои рады шкбльнои.

— **О. І. Витошиньскій зъ Денисова** (почта Ходачкбвъ) оповѣщуе, що курсъ науки спѣву хорального починаесь у него зъ днемъ 1 н. ст. жовтня с. р.

— **Дирекція рускои ґімназіи у Львовѣ** оповѣщуе: Испыты вступнй и поправчй бдъ II-ои до VIII-ои клясы бдбуваютъ ся въ ц. к. академ. ґімназіи бдъ 29 до 31 серпня. Испыты вступнй до клясы приготовляючои и до I-ои клясы бдбуваютъ ся въ днѣ 1—2 вересня. — директоръ.

— **Зъ Равщины пишуть намъ:** Въ дняхъ 25 и 26 серпня с. р. бдбула ся въ Равѣ Рускбй **окружна конференція учительска** зъ равского повѣту пбдъ проводомъ инспектора п. Сяркевича. На тую конференцію було завданыхъ до выробу 9 тематбвъ изъ справъ шкбльництва, а на 10-ый методичне обробленье двохъ уступбвъ зъ читанокъ польскихъ и двохъ уступбвъ зъ читанокъ рускихъ. Замѣтне те, що всѣ 9 тематбвъ були поданй до выробу въ польскбй бесѣдѣ, а ледви (и то вже здае ся тблько зъ ласки) два уступы зъ читанокъ рускихъ удостоились той чести, що конференція передискутувала ихъ въ бесѣдѣ рускбй. А прецѣ бдъ п. инспектора Сяркевича можна було надѣяти ся, що бнъ бодай половину тематбвъ вызначить на бесѣду руску, увзглядняючи сю обставину, що въ Равщинѣ е ббльше школъ рускихъ и навѣть ббльше учителѣвъ-Русинбвъ. Чи прийде то коли до лѣпшого?! — *Свѣдомый.*

— **Пошести.** До „Червонои Руси“ доносять, що въ околици Щирця и въ самбмъ мѣсточку, особливо межи дѣтьми, ширить ся епідемія тифу и кровавои дезинтеріи. котра забирае численй жертвы. Въ самбмъ Щирци умерло въ протягу одного дня пятеро дѣтей. А що и одинокій лѣкарь въ Щирци запавъ також на тифъ, то люде позбавленй всякои помочи лѣкарскои. — Въ Чолгиняхъ и Старичахъ, яворбвского повѣту, ширить ся зновъ якась епідемія высыпкова и корчова. На шкбрѣ робять ся палячй высыпки, або настають корчѣ жолудковй. Дѣти, запавшй на тй хоробы, умирають. Кажуть, що причиною тои пошести суть наслѣдки лихои поживы черезъ торбчный неврожай.

— **Дороге топливо.** Дня 27 н. с. серпня с. р. галицкій банкъ кредитовый топивъ у своихъ печахъ дуже дорогимъ топливомъ, бо паливъ бдкликанй зъ обѣгу заставнй, 5-процентовй листы на загальну суму пбвтора міліона зр.

— **Рабунокъ и мордунокъ, котрый не пбдлягае карѣ.** Часопись Prawnik, подала ось-такій выпадокъ: Одна маюча особа мала сестрѣнця, молодого, веселого чоловѣка, котрый, хочь самъ нѣчого не мавъ, зъ ласкъ заслѣпленои въ нѣмъ тѣтки пустувавъ, гравъ въ карты, и, якъ то кажуть, ужывавъ свѣта въ цѣлбмъ слова значѣню. Сего було вже и люблячбй его тѣтоньцѣ за богато, про-те мусѣла бдмовити ему за великихъ его забаганокъ. Та стало ся, що тѣтка заслабла, зробила цѣлкомъ правильне завѣщанье, котрымъ записала цѣлый свбй величезный маетокъ на сестрѣнця и умерла Се було на селѣ, лѣтомъ пбсля одного хорошого лѣтного дня, вечеромъ. Двбрска служба порозбѣгала ся, лишаючи тѣло покбйнои на лбжку при свѣтлѣ и отвореныхъ до саду бкнахъ. Сестрѣнець того самого вечера, програвши ся въ карты, а не знаючи о смерти тѣтки, постановивъ роздобути силомбцю у тѣтки грошей, котрыхъ она ему бдмовляла и въ тбй цѣли удавъ ся потайки до тѣтки у вечеръ си смерти. Закравъ ся до огорода, а видячи бкна на розтвбръ, влѣзъ до покою и пробивае тѣтку штилетомъ, думаючи, що она спить, вытягнувъ зъ пбдъ лбжка скарбону зъ грбшми и почавъ утѣкати. Тымчасомъ въ першбй хвили его приарештовано, але заразъ и пущено на волю. По близшбмъ розслѣдженю справы показало ся, що сестрѣнець самъ ставъ властителемъ цѣлои спадщины, отже зарабувавъ рѣчи, котрй вже до него належали, а зновъ и мордунку поповнити не мбгъ, бо тѣтка вже не жила, ну, а трупа не можна анѣ забити, анѣ хотѣти забити.

— **На вежи ратушевбй въ Філядельфіи** уставляють теперь за помочію паровои машины величезный годинникъ, котрого лицева таблиця мае 10 метрбвъ промѣру, вказбвка мінутова на 4 метры а годинна $2^1/_2$ метра довготы. Лице числове буде освѣтлене електричнымъ свѣтломъ и буде видне зъ найдальшихъ закутинъ мѣста, а звбнъ, ваги 25.000 кілоґрамбвъ, буде выбивати годины.

Вѣсти зъ Аеп. Львбвскои.

Въ пропозицію принятй оо.: на Володимирцѣ: 1 Юл. Бачиньскій зъ Журова, 2. Вас. Молчко зъ Плѣснянъ; — на Устье: 1. Вол. Сойка зъ Турбвки, 2. Вас. Молчко зъ Плѣснянъ и 3. Вол. Ганицкій зъ Отиневичъ; — на Камѣнь: 1. Діонисій Дияковскій зъ Кривого, 2. Ілярій Курбасъ зъ Нового Села, 3. Алекс. Петровичъ зъ Каменя; — на Винники: 1. Євст. Клосевичъ зъ Присовець, 2. І. Сабатъ зъ Соснова, 3. Дан. Крупка зъ Пбдборець, а въ синсѣ: С. Коноика зъ Волкова, Д. Дияковскій зъ Кривого Иляр. Курбасъ зъ Нового Села, Ипол. Штогринъ изъ Стрѣлискъ, Ник. Рожаньскій зъ Довгои, Ипол. Богачевскій изъ Сѣлиця, Григ. Гойвановичъ зъ Милятина, Иляр. Барусевичъ зъ Псаръ, І. Кобриновичъ зъ Ланбвъ, Он. Криницкій зъ Дубровицѣ, Ник. Сѣчиньскій зъ Черниховець, Дометій Бородайкевичъ изъ Станковець, Корн. Монцибовичъ зъ Вертелки, Ник. Фбльваркбвъ зъ Батькова, І. Монцибовичъ зъ Суходола Юл. Дорожиньскій зъ Высбцка, Ор. Коновалець зъ Хоросна, Вас. Бернацкій зъ Лисеничъ и Петр. Крипякевичъ, завѣдатель парохіи св. Петра и Павла у Львовѣ.

Презенты одержали: оо. Богданъ Еліяшевскій на Гуменець, Володимиръ Ганицкій на Новошины.

Зрезиґнувавъ зъ посады катихита шкблъ народныхъ въ Стрыю о. Амвр. Рыбакъ, сотрудникъ въ Бродахъ.

Намѣстництво асиґнувало плату 300 зр. зъ рел. фонду приватному сотрудникови въ Пониковици на одинъ рбкъ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

О **Гавріилъ Паславскій**, парохъ въ Равѣ Рускбй, ювилатъ, консисторскій совѣтникъ въ крилошаньскими бдзнаками, одинъ изъ старшихъ рускихъ дѣяльныхъ патріотбвъ, авторъ першихъ церковныхъ проповѣдей на рускбмъ языцѣ въ 1842 роцѣ, упокоивъ ся дня 28 н ст. серпня по двотыжневбй недузѣ въ 83 роцѣ житя, а 57 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Наука, штука и литература.

— **„Галицко-русскои Бібліоґрафіи XIX. столѣтія“**, выдаванои Иваномъ Ем. Левицкимъ выйшовъ сими днями выпускъ XVIII-ый, оббймаючій публікаціи зъ рокбвъ 1875 и 1876 бдъ н-ру 1472 до н-ру 1590. Цѣна выпуска 1 ґульденъ взглядно 1 рубель.

— **Зоря число 15-те мѣстить:** Надъ Чорнымъ моремъ, повѣсть Ив. Левицкого (дальше). — Невидимый спѣвець, стихъ П. Кулѣша. — Корепанбвъ, зъ „Даровитыхъ натуръ“ Щедрина, перевѣвъ Не. Я. — Зъ чужины, стихъ Чайченка. — Туркавки, оповѣданье. — Исторія літературы рускои (дальше). Записки топоґрафічно-историчнй о стародавнбмъ мѣсточку Потыличи, Езг. Горницкого (конець). — Вѣсти и замѣтки. Балтицка Словянщина. Сербы Лужицкй.

Телеграмы „Дѣла“.

Будапештъ 30. серпня. Угорску фабрику оружія замкнено вчера и всѣхъ робітникбвъ бдправлено. — Чотиролѣтна донька архикн. Фридриха, Стефанія померла въ Остендѣ.

Бѣлградъ 30 серпня. Ґарашанинъ зголосивъ свою кандидатуру въ кблькохъ округахъ выборчихъ.

Брукселя 30 серпня. Тутешный посолъ португальскій вручивъ правитеельству державы Конґо протестъ Португаліи противъ утворення всходного дистрикту въ Конґо.

Вѣдень 30 серпня. За-для збільшаючого ся руху робітничого на Моравѣ мають утворитись два староства зъ осѣдкомъ въ Острав моравскбй и Острав польскбй. — Въ соймѣ Горѣшнои Австріи будуть мати клерикалы разомъ зъ антісемітами двѣ третй ббльшости.

Трієстъ 30 серпни. Въ сѣмъ тыжди лучивъ ся вже четвертый атентатъ петардовый. Въ друкарни увядовои ґазеты Adria пукла вчера бомба динамітова, при чбмъ завалила ся одна стѣна а оденъ хлопець покалѣченый.

Оповѣстка.

Подае ся до вѣдомости, що въ тутешнбмъ дѣвчбмъ воспиталищи пбдъ зарядомъ инокинь Чина св. Василія Вел. приймати ся будуть въ сѣмъ школьнбмъ роцѣ 1890/91 на выхованье дѣвчата якъ въ лѣтахъ попереднѣйшихъ, зъ тымъ, що знайтовшй посѣщенье посѣщати мають школы публичнй, науку же руского языка и исторіи Руси будуть крбмъ того побирати дома. Належитбсть за утриманье выносить мѣсячно 20 зр. а. в., дотычно же науки музики, спѣву и танцѣвъ належать особно порозумѣти ся зъ П. Т. Настоятелькою, у котрои въ цѣли принятя зголошуватись належить найдальше въ першихъ дняхъ вересня.

У Львовѣ въ серпни 1890.

Зарядъ.

Надбслане.

ВП. Д-рови Хоминови

за надзвычайно успѣшну и скору помбчь въ дотклавбй тифоідальнбй горячцѣ складаю симъ сердечну подяку

В. Коцовскій.

НАДОСЛАНЕ.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякí операціи за помочію кокаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбує кавчукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнí зубы и цѣлí щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, оперті на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякí недуги ушнí.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ днях 1891 р.** написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНЇ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ році, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку **на лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 10—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Сирота по священику

глядає мѣсця въ рускôмъ домѣ. Адреса: А. Б. poste restante Львôвъ 3621

Учительки на село до 3 дѣвчатъ глядає о. Іосифъ Терешкевичъ зъ Любши, почта Журавно. 3622

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ також фабрика зошитôвъ и тутокъ ціґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає магазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

Білеты візитовí, карты весѣльнí, дипльомы и всякí роботы літоґрафічнí выготовляє по дуже низькихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовенъства

поручає всякí приукрашеня церковнí, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 8—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

(Львôвъ, Импресса).

Спôлка столярѣвъ львôвскихъ

ôдзначена за знаменитí выробы на выставѣ краєвôй срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ

у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17

поручає свôй ôдъ року 1854 истнуючій

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ

обильно заосмотреный у великій выборъ меблѣвъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєнье комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, також **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержує на складѣ також **меблѣ гнутí и зелѣзнí.**

Всѣ замовленя, входячí въ обсягъ столярства и таніцирства, приймає по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пôсля порученя точне выготовленье. 3619 (2—6)

Мужчина

лагôдного успособленя, молодый пристойный, інтеліґентный, шляхотно уродженый, має приватне мѣсце, зъ платнею рôчно 900 зр., и у всѣмъ загосподарованый. Задля браку часу и ôдповѣдныхъ знакомостей бажає черезъ анонсы знайти жену — панну або вдовицю бездѣтну — безъ рôзницѣ обряду, зъ приданымъ до двохъ тысячъ зр. Просить ся не мати нѣякихъ упереджень и не бавити ся въ пусту кореспонденцію. За дискрецію ручить ся словомъ честного чоловѣка. Щобы близше порозумѣтись листы и повѣдомленя надсылати пôдъ адресою: „Ademor“ poste restante Самбôръ.

3626 1—3

Поручаю мôй ново-отвореный

МАҐАЗИНЪ

и

РОБôТНЮ КРАВЕЦКУ

пôдъ фірмою

КИРИЛО ДУМИНЪ

при ул. Хорущины 9 (рôгъ ул. Сокола), въ котрôй выготовляю всякí замовленя для Всч. Духовенъства, урядникôвъ, офіцирôвъ, осôбъ цивільного стану а також для службы (ліберіи). **Сукнѣ выготовляю пôсля крою французского.** Цѣны дуже умѣренí. Достава все пôсля речинця.

Кирило Думинъ, кравець

Львôвъ, Хорущина ч. 9.

3627 1—1

ВАЖНЕ

для господарѣвъ и будôвничихъ

Найлѣпшимъ средствомъ консервуючимъ матеріялъ деревляный, дахи гонтовí, парканы и штахеты, єсть **рафінованый олѣй нафтовый,** бо має ту нобру прикмету, що дуже легко всякає въ сухій матеріялъ деревляный, а щільно замыкаючи єго отворы, охороняє єго ôдъ шкôдного вплыву воздуха а найбôльше хоронить ôдъ вохкости и не допускає пуканя, паченя и порохнавѣня дерева. Тому зъ найлѣпшимъ успѣхомъ годить ся уживати єго тамъ, де матеріялъ на постôйне дѣланье воздуха и вохкости єсть выставленый, та и найлекше пôдпадає псованю. Також до запусканя або покостованя всякого деревляного матеріялу надає ся олѣй нафтовый зъ лѣпшимъ успѣхомъ, нѣжь дорогій покостъ ляный, бо має ту важну прикмету що єсть **выдатнѣйшимъ** и безъ порôвнаня, бо ажь о 36 кр. на кільограмѣ **дешевшимъ** ôдъ ляного покосту.

А що олѣй рафінованый нафтовый не змѣняє краски натуральнои дерева, тому замѣсть дорогого покосту, можна єго користно уживати за дешевє средство до першого ґрунтованя пôдъ фарбу олѣйну.

Одинъ кільограмъ олѣю нафтового коштує **12 кр.** При бôльшôмъ же ôдборѣ въ бочкахъ, мѣстячихъ около 160 кілґр. опускаю **2 кр.** на кільограмѣ.

На провінцію высылаю за переказомъ замовленый олѣй до всѣхъ стацій зелѣзничихъ.

Петро Мйончиньскій

у Львовѣ, ул. Сикстуска число 47

ВАШ-

дажѣ руптуровй, суспензорія

також

французкй спеціяльности

въ добрôмъ родѣ

въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и

поручає найдешевше

ТОРГОҐЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

CARBOLINEUM

Avenarius-a

найлѣпше средство до намоченя дерева будôвляного и т. д., котре хоронить єго ôдъ псованя, вохкости, гриба и дѣланя змѣнного воздуха.

Служить до помазаня штахетôвъ, брамъ, помостôвъ въ стайняхъ, кирниць, будынкôвъ деревляныхъ, стовпôвъ и поручавъ огородахъ, домôвъ гонтовыхъ, лавокъ и бесѣдокъ огородовыхъ и т. п. предметôвъ.

Одинъ кільогр. Carbolineum выстає на 6□метр. при одноразовôмъ помазаню.

Цѣна за 100 клґ. зр. 23.

Высилає ся також почтоювъ бляшанкахъ по 5 кільоґр., що коштує вразъ зъ опаковаңемъ 1 зр. 30 кр.

Выключный складъ на Галичину и Буковину (28—?)

3509

А. КШИШТОФОВИЧЬ

въ Краковѣ,

лінія А—В, ч. 37.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, також приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЄЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатí и выкôнчені въ добрôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конгресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирньску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выборъ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Панъ увагу на се, що сей магазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добрый товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ **дешево,** чисячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 2 8

МАШИНЫ до ШИТЯ

Зінгера

до выбору зъ 4-охъ найпершихъ фабрикъ заграничныхъ и зъ 2-охъ вѣденьскихъ.

Зінгера ноговí зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 30 до 60 зр.

" ручнí зъ коробками въ цѣнѣ ôдъ 28 до 48 зр.

Ґваранція 5 лѣтъ.

Сплата ратами по 4 зр. мѣсячно — готôвкою 10% дешевше.

Кожда машина передъ выданьемъ зъ торговлѣ єсть найдокладнѣйше управильнена и контрольована мною

ЮСИФЪ ИВАНИЦКІЙ

Механікъ и спеціялістъ, Львôвъ, гот. Жоржа.

Машины по 30 зр. суть тí самí, якí аґенты продають по домахъ по 60 и 70 зр., голосячи, що се американськ, бо дôстають за се 20 зр. ôдъ кождои проданои машины. 3575

ТУТКИ сигаретовй зъ найлѣпшого паперу французского **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, пляцъ Бернардиньскій ч. 15,** Ôдспродаючимъ рабатъ.

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч. I пôдъ „Пряхою“.

Чисто ляні полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.

Вебы тонкí сырí и апретованí ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.

Полотна на простирала, незшиванí, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр.

Готовí простирала полотняні 215 довгí 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.

Рушники ляні ôдъ 3 зр. за тузинъ.

Хустки полотняні до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.

Скатерти ляні ôдъ 0·85 зр. за штуку.

Серветы ляні ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 4—7

Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр за тузинъ.

Також поручає ся великій выборъ краєвыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зеґельтухôвъ и т.п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляє ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЄФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнí
5% листы ипотечнí преміованí
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 42—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскí облігаціи индемнізаційнí

а всѣ тí паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякí выльосованí а вже платнí мѣсцевí паперы цѣннí, також запавшí купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевí лишь за ôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новí аркушѣ купоновí, за зворотомъ коштôвъ, котрí самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновí до

„Zacherlin“

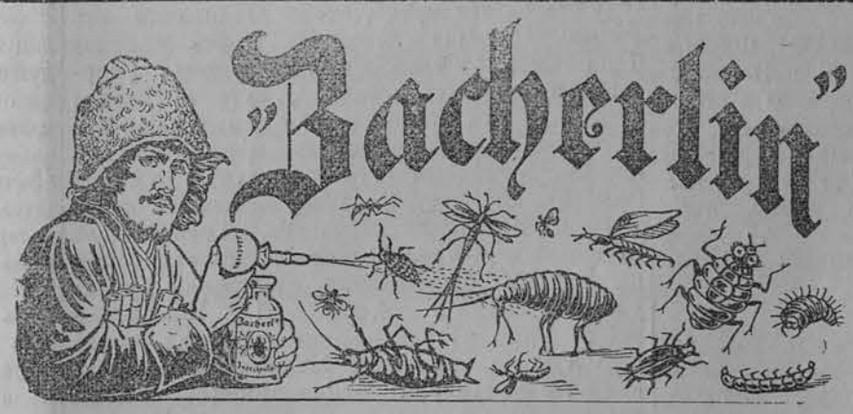

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлає зъ подивленя гôдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей спôсôбъ, що не лишаєсь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищує кухнѣ основно ôдъ швабôвъ.

Усуває заразъ всякí молѣ.

Увôльняє якъ найскорше ôдъ мухъ.

Хоронить нашí звѣрята домашнí и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ôдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продає ся лишь въ самôмъ папери** се не єсть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дôстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ôдтакъ можна дôстати: у Львовѣ и по всѣхъ инших мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенí плякаты Захерля; також

въ Народнôй Торговли и єи філіяхъ въ Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ. 3561 9—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 187. Львовъ, Понедѣлокъ 20 серпня (1 вересня) 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-бій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переминѣ разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Каролн Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатконъ
въ Австріи: за Границею:
а цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсець . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсець . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта
Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

Загальнѣ Зборы

товариства „Просвѣты“ въ Коломыи.

II.

По звѣстнѣй вже сценѣ зъ правительственнымъ комісаремъ говоривъ проф. Шухевичъ дальше о книжочкахъ „Просвѣты“. Бесѣдникъ зазначивъ насамперед, що мимо того, що въ книжочкахъ „Просвѣты“ порушують ся всѣлякѣ справы, вѣнъ все-таки ще въ двохъ напрямахъ бачить въ нихъ недостачу. Головно же видить вѣнъ, що нема книжочки, котра бы порушувала справу забезпеченя селяньства вѣдъ нужды; въ сѣмъ отже напрямѣ треба бы за помочію книжочокъ „Просвѣты“ розвинути вѣльшу аґітацію. Давно — казавъ бесѣдникъ — цуралисъ нашѣ люде забезпеченя вѣдъ огню; теперь они вже спѣзнали хосенъ того забезпеченя. Але треба бы звернути увагу селянъ ще й на другій рѣдъ забезпеченя, котрого нашѣ люде не знають, а то, щобы родичѣ забезпечували своихъ дѣтей. Таке забезпеченье не коштувало бы богато, а прецѣнь по кѣлькохъ лѣтахъ приносило бы забезпеченымъ хорошій капіталъ. Въ сѣмъ напрямѣ могло бы товариство „Просвѣта“ богато зробити, лишь треба бы выдати популярну книжочку о такѣй асекурації. Само выданье такои книжочки не коштувало бы навѣть нѣчого, бо коли-бы „Просвѣта“ порозумѣла ся зъ яникъ-небудь товариствомъ асекураційнымъ, то кожде таке товариство взяло бы радо на себе цѣлый накладъ. Дальше домагавъ ся проф. Шухевичъ, щобы „Просвѣта“ выдала таку книжочку, котра бы поучала насъ о звычаяхъ и обычаяхъ нашого народу. На таке выдавництво мѣгъ бы выдѣлъ товариства призначити 100 зр. Бесѣдникъ поставивъ по сѣмъ двѣ резолюції: 1) Поручає ся выдѣлови товариства доповнити свои выданя книжочкою о забезпеченю дѣтей; 2) выдати книжочку о звычаяхъ и обычаяхъ нашого народу и вызначити на тую цѣль якусь суму. — Обѣ резолюції принято одноголосно.

По сѣмъ вѣдитавъ проф. Вахнянинъ звѣстный записъ 2.000 зр. проф. Дубравского изъ Стрыя.

Опѣсля наступивъ выборъ предсѣдателя на часъ зборовъ. На внесенье п. Полотнюка изъ Станіславова выбрано одноголосно предсѣдателемъ члена выдѣлу краевого д-ра Дамяна Савчака а его заступникомъ посла Гурика. По покликанью до комісіи скрутаційнои о. Порайка изъ Станіславова, проф. Ив. Вахнянина та о. В. Поцеля, приступлено до выбору выдѣлу. Зборы ухвалили на внесенье проф. Барвѣньского, выслати проф. Дубравскому телеґрафічну подяку (подану вже въ попереднѣмъ числѣ „Дѣла“) а крѣмъ того поручили выдѣлови выслати зъ Львова двохъ членовъ, котрѣ бы устно зложили подяку выдѣлу. Голова товариства д-ръ Ом. Огоновскій подякувавъ проф. Вахнянинови за те, що вѣнъ занявъ ся записомъ проф. Дубравского. Проф. Врецьона здававъ справу въ имени контрольнои комісіи о дѣловодствѣ выдѣлу и внѣсъ, щобы уступаючому выдѣлови удѣлено абсолюторію; на се зборы и згодили ся.

Теперь настала перерва, пѣдчасъ котрои вѣдбувавъ ся выборъ нового выдѣлу. До выдѣлу выбрано пп.: д-ра Омеляна Огоновского, проф. Олександра Барвѣньского, проф. Юліяна Романчука, о. Касіяна Куницкого, проф. Иларія Огоновского, д-ра Костя Левицкого, Вол. Лаврѣвского, Костя Паньковского и академика Ивана Копача. Заступниками выдѣловыхъ выбрано пп.: проф. Грушкевича, Романа Заклинського, Антона Дольницкого, Павла Кирчова и п. Колессу.

На внесенье посла Гурика выбрано до контрольнои комісіи: проф. д-ра Целевича, проф. Бѣчая и проф. Врецьону.

Опѣсля слѣдували внесеня выдѣлу.

Проф. Барвѣньскій предложивъ Зборамъ заименованя почетными членами: 1) п. Володислава Федоровича зъ Окна, котрый заслуживъ ся для „Просвѣты“ тымъ, що жертвувавъ для неи 10.000 зр. и тымъ причинивъ ся до того, що товариство се може теперь розвивати ся; 2) Франтішка Ржегоржа, Чеха, котрый посвятивъ молодый вѣкъ свѣй на те, щобы пѣзнати нашъ нарѣдъ, его житье, его звычаѣ и обычаѣ; вѣнъ написавъ богато цѣнныхъ студій, зъ котрыхъ свѣтъ дѣзнаѣ ся о Русинахъ; чотирохъ писателѣвъ зъ Украины: 3) Житецкого зъ Кіева, 4) Олександра Кониського зъ Кіева, 5) Володимира Антоновича, професора кіевского университету, котрый сего року обходивъ 25-лѣтный ювилей своеи дѣяльности яко професоръ исторіи, и 6) Ивана Левицкого (Нечуя) зъ Кіева.

П. Волод. Левицкій зъ Станіславова поставивъ, яко членъ товариства, додаткове внесенье, щобы за великій заслуги около товариства именувати такожъ теперѣшного его голову, д-ра Омеляна Огоновского, почетнымъ членомъ, а проф. Барвѣньскій внѣсъ, щобы именувати почетнымъ членомъ ще и проф. Стефана Дубравского, котрый пѣдчасъ сихъ Зборовъ такъ великодушно надѣливъ товариство новою фундацією. — Всѣ тѣ три внесеня ухвалили зборы одноголосно.

Теперь наступили внесеня членовъ.

П. Колесса, академікъ, мотивувавъ звѣстный уже нашимъ читателямъ свѣй проектъ змѣны статутовъ и переобразованя товариства „Просвѣта“. Бесѣдникъ звернувъ на самперед увагу на те, що нашѣ читальнѣ мають богато хибъ, а усуненьемъ ихъ може заняти ся хиба лишь товариство „Просвѣта“, котре пѣсля §. 2 своихъ статутовъ маѣ до того обовязокъ. Треба признати — мовивъ бесѣдникъ — що товариство „Просвѣта“ перше заняло ся засновуваньемъ читалень, але статуты выготовленѣ давнѣйше для засновуваня читалень, не конче суть добрѣ середъ теперѣшныхъ обставинъ. Статуты тѣ треба конче розширити, а тогдѣ и спинить ся дѣяльнѣсть польскихъ „кулокъ“ рѣльничихъ. Такъ само замало увзглядняя ся въ читальняхъ вѣкъ економічный. Нашѣ селяне привяжуть ся тымъ сильнѣйше до читалень, коли зъ нихъ будуть мати и матеріяльный хосенъ.

На основѣ §. 2. своихъ статутовъ и на основѣ статутовъ для читалень не може „Просвѣта“ розширити своеи дѣяльности и тому то читальнѣ, завязанѣ а полишенѣ самымъ собѣ, не розвивають ся. Нарѣдъ стративъ (? — *Ред.*) привязанье до читалень. Найвѣльша хиба лежить въ тѣмъ, що товариство маѣ въ своихъ статутахъ за-мало права мѣшати ся до заряду читалень; оно повинно бы заняти ся основнымъ перестроѣмъ читалень, а се може зробити лише тогдѣ, янъ настане змѣна статутовъ. Бесѣдникъ каже, що вѣнъ выготовивъ уже такій проектъ статутовъ [головнѣ точки мы подали въ „Дѣлѣ“ — *Ред.*], але за обшарный, щобы его тутъ вѣдчитувати, то наводить лише що найважнѣйше зъ него и предкладаѣ мѣжь иншимъ, щобы цѣлый зарядъ товариства складавъ ся зъ заряду центрального и зарядовъ повѣтовыхъ. Зарядъ центральный повиненъ бы складати ся зъ 16 членовъ подѣленыхъ по половинѣ на двѣ секціи: 8 членовъ становили бы секцію, котра займалась бы выдавництвомъ книжочокъ для народу, а 8 членовъ творили бы секцію заряджуючу читальнями. Дальше розважавъ бесѣдникъ двѣ евентуальности: чи власти позволили бы на таку змѣну и чи знайшлось бы досыть людей до роботы. Що-до першого, бесѣдникъ не видить нѣякои причины, длячого бы власти не мали на то позволити, коли на такихъ самыхъ основахъ заложенѣ „кулка“ рѣльничѣ. Що-до другого, то бесѣдникъ пересвѣдченый, що знайшлись бы люде до заряду; коли-жь бы не знайшлись, то „мы пѣзнали бы ся тогдѣ на фарбованыхъ лисахъ“(!) Наконець застановлявъ ся бесѣдникъ надъ тымъ, що може стати ся зъ его проектомъ. Въ „Дѣлѣ“ — казавъ бесѣдникъ — було сказано, що проектъ мѣй можуть Зборы зовсѣмъ вѣдкинути, але „Дѣло“ тои евентуальности не допускаѣ, тожь и я такъ само маю надѣю, що мѣй проектъ не буде вѣдкиненый; „Дѣло“ сподѣваѣ ся, що проектъ той буде переданый окремѣй анкетѣ. Зъ симъ послѣднымъ годжу ся, тѣлько ставлю внесенье, щобы Зборы вже теперь въ засадѣ мѣй проектъ приняли.

Пос. д-ръ Окуневскій годивъ ся на гадки высказанѣ п. Колесою и сказавъ: Були тутъ порушенѣ дуже краснѣ гадки, дуже важнѣ справы, але такѣ, котрѣ, сполученѣ разомъ, бодай чи не довели бы наше товариство до катастрофы. Поручати выдѣлови, щобы вѣнъ справу порушену тутъ п. Колессою залагодивъ такъ, якъ то п. Колесса предкладае, и ухваляти, щобы товариство займало ся и справами економічными, то рѣчь трудна; взагалѣ трудно рѣшити, щѣ подавати народови насамперед: чи хлѣбъ, чи науку. Такъ само трудне есть зорґанізованье читалень. Я знаю зъ досвѣду, якъ то трудно удержати зарядъ въ читальняхъ одному чоловѣкови, котрый нѣчимъ вѣльше не займаѣсь, якъ лишь читальнями; часто и вѣнъ не може дати собѣ рады. Гадка п. Колессы есть красна, але трудна до переведеня. Бесѣдникъ застановлявъ ся вѣдтакъ надъ можливостію децентралізаціи товариства и признавъ, що и то до якоись мѣры есть трудно. П. Колесса — мовивъ д-ръ Окуневскій — сказавъ, що коли не знайде ся досыть людей, то „мы пѣзнаемо ся на фарбованыхъ лисахъ“; то сказавъ п. Колесса, якъ пристало на молодого чоловѣка; але-жь поглянѣмо, що неразъ не сповняють ся обовязки, хочь и суть люде и беруть обовязокъ на себе. Д-ръ Окуневскій поставивъ наконець внесенье, щобы проектъ п. Колессы передати выдѣлови до зрѣлои розваги.

Проф. Барвѣньскій годивъ ся такожъ зъ гадкою п. Колессы и казавъ, що есть самъ тои гадки, зъ справою читалень конечно треба щось зробити. Проектъ п. Колессы есть въ засадѣ и загально добрый, однакожь тутъ ходить о цѣлый перестрѣй товариства, а прецѣнь, думаю — казавъ бесѣдникъ — не знайдесь нѣхто, хто-бы хотѣвъ нарааъ все горѣ днемъ перевернути. Проектъ сей, якъ сказавъ д-ръ Окуневскій, то рамки, въ котрѣ дасть ся все уняти; легко его зробити, але не такъ легко перевести. Хто знаѣ, чи и пѣдъ взглядомъ юридичнымъ далось бы его перевести. Отже бесѣдникъ поставивъ внесенье, щобы для сего проекту выбрати окрему комісію, зложену зъ пп.: д-ра Омеляна Огоновского яко головы товариства, Колессы, д-ра Костя Левицкого, прф. Грушкевича и проф. Юл. Романчука. Комісія тая мала бы право кооптаціи, а розобравши проектъ п. Колессы, здала бы справу выдѣловы, а той скликавъ бы въ лютѣмъ Загальнѣ зборы товариства, котрымъ бы рѣчь остаточно предложено.

П. Трильовскій, навязуючи до словъ д-ра Окуневского, казавъ, що треба народови подавати и науку, и хлѣбъ; треба звернути увагу и въ другу сторону, треба подбати и промѣщаньску та селяньску шкѣру, а дотого якъразъ стремить внесенье п. Колессы. Читальнѣ нашѣ упадають тому, що люде не видять въ нихъ користей. Нашѣ противники дають намъ примѣръ, якъ маемо поступати. Бесѣдникъ перейшовъ вѣдтакъ на орґанізацію „кулокъ“ рѣльничихъ и доказувавъ, що ихъ централізація та бюрократизмъ були бы для насъ шкѣдливѣ отже централізацію треба бы оминути, яко шкѣдну для насъ. Ще й то зле у насъ —

Де-що зъ-за Бескида.

У насъ стало лекше, красна погода позволила въ вѣльшѣй части попрятати хлѣбъ зъ поля, то-жь мы на минулу Матку Божу выбрали ся въ два возы за Бескидъ на празникъ. Хотяй, зле поінформованѣ, мы на празникъ не трафили, то все-жь не жалуемо труду, а наша прогулька зовсѣмъ насъ вдоволила.

Вже доѣзджаючи до Тѣснои за Балигородомъ (повѣтъ лѣській), околиця зъ кождою хвилею такъ ставсь красшою, що я и чудувавъ ся, що за нею нѣчо не чувавъ подѣбного якъ за Скѣльскій та Делятинськѣ горы. Зъ горбка на горбокъ, зъ одного берега на другій вье ся дорога долиною Гочевки, окружена высокими горами, въ вѣльшѣй части покрытыми ще буйными лѣсами. Рука непрошеныхъ цивілізаторовъ та „культуртреґерѣвъ“ вытинае ихъ немилосердно, однакъ ще не дѣйшло оно до крайности. Въ Колониціяхъ стоить великій паровый тартакъ жидовъ Френкля и Сыновъ. Вырубують они лѣсы доокрестнѣ щось вѣдъ пяти лѣтъ, интересъ не але йде, хотя довозъ утрудненый, бо въ одну сторону до Лѣська, въ другу до Гомоны досыть далеко.

Зъ Колониць черезъ Яблѣнки тай кѣлькома серпентинами пѣдъ гору выбрались мы на „Яблѣньскій верхъ“. Околиця ще красша, дорога черезъ лѣсокъ по-надъ потѣкъ, котрый мило журчить. На право мале сѣльце Габкѣвцѣ зъ церковцею на высокѣмъ „груниву“ (горбку); ще зо 2 кільометры и зъѣзджаемо въ долинку, а радше кѣтлину, окружену горами, зъ густымъ молодымъ лѣсомъ, въ котрѣй розложилась Тѣсна. Маленьке сѣльце, а подабае на мѣсточко маленьке, бо и дворъ ту есть и лѣсничій и почта, а ще троха жидовъ, — отъ и повно „интеліґенція“... Зъ-вѣдси, здаесь на-разѣ, дальше нема дороги, хиба ще на лѣво въ Довжицю, Букъ и дальше зъ бѣгомъ рѣки Солинки отворюесь видъ, — такъ та Тѣсна тѣсно стиснена горами. Долина зъ церковцею (мимоходомъ сказавши, она реставруесь та иконостасъ новый ладять) по серединѣ, зъ водным тартакомъ, до котрого вода звернена зъ рѣки при помочи загати зо 4 метры высокои. Та „гать“ або „язъ“ — якъ ту зовуть — робить, що рѣка стримана въ бѣгу, творить гейбы вѣльшій ставокъ, котрого берега, то зѣскалъ, то зъ муравника въ похилости, роблять незвычайно милымъ, особливо коли его оплываемо на човенци, що стоить при березѣ и манить прохожого до себе. Ся мѣсцевость такъ пригѣдна на вакаційный побутъ, якъ рѣдко котра въ иншихъ сторонахъ. Прогульки краснѣ до Ветлины, Кальниць на полонины и на скалисту гору Равку. Видъ зъ нихъ далекій, гарный, а ѣзда не згѣршою дорогою дуже приемна. Казали, що прогульки бувають туды що року, а и передъ кѣлькома недѣлями було товариство зложене зъ 25 особъ. Въ Тѣснѣй верхъ Лопѣнникъ, зъ своимъ спадистымъ берегомъ вѣдъ пѣвночи и зъ краснымъ видомъ ажь ку Сянокови, оплачуесь вѣдвидѣти.

Однакъ найвѣльше выплатна прогулька „на Мадяры“. Зъ Тѣснои перебиваесь дорога шийкою, за котрою радуесь око прекраснымъ видомъ околицѣ „Майданъ“, середъ котрои положена лѣсничѣвка и кѣлька хатъ. Давнѣйшими часами, за ґр. Фредровъ, були ту копальнѣ руды и фабрики зелѣза; та по знесеню панщины и заведеню зелѣзницѣ они не оплачувались и треба було ихъ застановити. Добра тѣ великій, але що далеко вѣдъ зелѣзницѣ, то й лѣсы въ нихъ не мають такои вартости, якъ въ иншихъ сторонахъ. Зъ того то красного кутика, що его зовуть „Майданъ“, иде приватна дорога на право до Лупкова, але мы ей лишѣмъ, а спѣшѣмъ уже скорше черезъ Лѣшну, та й дальше лѣсомъ, та по-надъ высокій береги потока черезъ Розтоки ку граници, все майже пѣдъ гору, але не дуже прикро. Пѣдъ границею горы на право вѣльше управленѣ, вѣсомъ обсѣянѣ — на-разѣ псують вражѣнье набуте, — але мы й не дивимось, а думаемо, щобы скорше на границю.

Видъ зъ границѣ на сторону угорску, на село Руске та на дальшѣ, зъ початку троха замкненый стрѣмкими горами, закинеными бучиною; але коли спустимось одну серпентину низше, видъ отворюесь и вражуе дуже мило. Ту въ долину спускаесь гостинець въ село 13-ма выкрутами — якъ и скрѣзь Бескидъ по угорскѣй сторонѣ вѣльше стрѣмкій, якъ по нашѣй. Такъ само серпентинъ богато и зъѣзджаючи до Ужока гостинцемъ зъ Турки на Бориню.

Отъ мы и въ Угорщинѣ, або якъ ту кажуть: „на Мадярахъ“. Мадярія тота заразъ паде въ очи: таблиця придорожна чисто по мадярски; не пригадую собѣ вже вѣльше, а зѣстались въ головѣ червонѣ буквы: Ruszka valal (= село Руске). Село нѣчимъ не рѣзнить ся вѣдъ нашихъ. Тѣ самѣ курнѣ „хижѣ“, лихо пошитѣ соломою, та й бѣднѣйшѣ о стѣлько, що бракъ ту ялового дерева; тѣ самѣ рускѣ мужики, що й слова по мадярски не знають; той-же лихій овесъ по верхахъ, та й бѣда у нихъ. Носять ся троха вѣдмѣнно, богато приняли зъ словацкого, та й языкъ цивілізують на моду словацку, котру и мають за щось высшого.

Приѣхали мы коло церкви. Служба кѣнчилась. Церковця мала, мурована, представляесь, дякуючи трудолюбивому парохови, незгѣрше. Люде спѣвають добре, а спѣвають всѣ хоромъ; се робить дуже миле вражѣнье, а на що у насъ, бодай въ тыхъ сторонахъ, не звертае священьство уваги. По службѣ запрошено насъ на приходство. Якъ сказано, мы выбрались на празникъ, однакъ помылились — празникъ припадае ажь на Рождество Богородицѣ; однакъ се нѣчо не мѣшало, о. парохъ принявъ насъ дуже сердечно. Гостей явилось внедовзѣ вѣльше, знакомѣ и свояки. Товариство збѣльшило ся, стало весело.

Якъ же-жь живуть тутъ нашѣ браты „на Мадярахъ“ та й що о нихъ намъ думати? Що я побачивъ те и розкажу, буде то маленькій причинокъ до пѣзнаня тамошныхъ обставинъ.

Интеліґенціи рускои, кромѣ священикѣвъ, не видко. Священниковъ же мало, и звязи въ дусѣ народнѣмъ мѣжь ними нѣякои. Языкъ конверсаційный скрѣзь мадярскій.

— Мы Мадяры, — кажуть они.

— Та чому-жь вы маѣте бути Мадярами? — пытаю.

— Но такъ живемъ на мадярскои отчинѣ, такъ краль мадярскій намъ пануе. Мы однакъ е и Руснаками, бо наша вѣра руска, та й народъ по русски гваритъ, такъ мы все Мадярами е.

О рускѣмъ языцѣ не мають понятя, а если говорять по руски, то вѣльше намагають на россійске. Широко я говоривъ зъ ними за сю справу и выйшло, що они не вѣрять, чисто не мають понятя о рускѣй идеи. [Безперечно, одиниць мають вѣльше понятье о панруссизмѣ на ладъ галицкихъ панруссовъ (вилывъ довголѣтно читаного „Слова“), але зъ тымъ не вырывають ся, боять ся.] Коли спытата:

— Чому-жь вы не читаете якихъ рускихъ часописей?

— То не слободно, — вѣдказують. — Какъ я бы читалъ руску ґазету, то бі зо мновъ жаденъ чолѣвѣкъ не хтѣлъ говорити.

— Та чому-жь то?

— Но тому, бо знаѣ, що менѣ того не треба. Я маю свой мадярскій „Горній переглядъ“ [провінціональна ґазетка для тыхъ гѣрскихъ комітатовъ, а особливо для Земплиньского] та той менѣ и добрій.

Про нашѣ вѣдносины мѣжь партіями та й що-до Полякѣвъ мають слабе понятье або й нѣякого не мають, и не интересують ся тымъ зовсѣмъ, а нашъ край зовуть „Польщею“ та все кажуть, що мы „зъ Польщѣ“ прийшли, та й они „въ Польщу“ заходять.

— Чи не можна бы старати ся, щобы русского языка учили въ школахъ? — закинувъ я.

— Мене — каже мѣй собесѣдникъ — вчили до шестои клясы литературы россійскои, а въ шестѣй прийшовъ иншій професоръ та выголкувавъ намъ, що насъ россійщина не маѣ нѣчо обходити, а радше повинни мы вчити ся свого языка, своеи литературы. То мы перестали тамтои вчити ся и не вчили ся нѣякои, бо литературы „угро-рускои“ нема...

Я запытавъ за ґазетку „Листокъ“.

— Та то до нѣчого, — була вѣдповѣдь — то чисто церковна, а тримати ся, то вѣльше шкодить, якъ поможе.

Въ народнѣй школѣ вчать вѣдъ разу мадярского и рускаго языка; рускаго навѣть пѣсля мадярского, въ порѣвнаню зъ тамтымъ. По домахъ интеліґентныхъ говорить ся по мадярски, щобы дѣти скорше учили ся того языка; часто говорять ту, и не зле, по нѣмецки; тыми двома языками имъ зовсѣмъ лекше говорити, якъ своимъ.

казавъ бесѣдникъ — що якъ то вже сказавъ пос. Окуневскій, мало есть людей до такои роботы; и справдѣ такъ, навѣть зъ молодшихъ людей не выробили ся потрѣбнѣ до того люде. Моя бесѣда — кѣнчивъ п. Трильовскій — иде до того, щобы признати, що орґанізація економічна есть намъ конче потрѣбна; на те годили ся всѣ мои передбесѣдники; розходить ся лишь о то, якъ до неи взяти ся. Бесѣдникъ есть за проектомъ п. Колессы и годить ся зъ тымъ, щобы его передати комісіи, котру предложивъ проф. Барвѣньскій.

На внесенье пос. Гурика замѣнено дискусіи, а бдтакъ промавляли ще Савкевичъ и академікъ Невестюкъ за проектомъ п. Колессы. Першій бесѣдникъ выказувавъ потребу бѣльшого надзору надъ читальнями, надання имъ такожъ економічнои орґанізаціи та закладаня при нихъ крамниць, а другій пѣдпиравъ внесенье п. Колессы та бдповѣдаючи д-рови Окуневскому сказавъ, що коли дорасте молоде поколѣнье, буде и досыть людей до такои роботы.

При голосованю удержало ся внесенье проф. Барвѣньского зъ додаткомъ д-ра Савчака, щобы до наведенои повыше комісіи выбрати ще пос. Гурика. Внесенье п. Колессы, пѣдперте п. Невестюкомъ упало.

[Ухвала Зборѣвъ выпала зовсѣмъ такъ, якъ мы передъ Зборами предложили въ „Дѣлѣ.“ — *Ред.*]

Теперь прийшло внесенье выдѣлу въ справѣ будовы дому „Просвѣты“ на порядокъдневный. Зборы поручили выдѣлъ центральному, щобы прибравъ собѣ людей свѣдомыхъ рѣчи и приступивъ до будовы дому.

Ч. Василь Дутчакъ поставивъ внесенье щобы въ „Календари Просвѣты“ або и окремою книжочкою податы поясненье десяточныхъ (децимальныхъ) вагъ, позаякъ теперь майже всюды тыми вагами важить ся, а селяне ихъ не розумѣють. — Внесенье се принято.

П. Вашкевичъ зъ Перегиньска поставивъ внесенье, щобы выдѣлъ постаравъ ся о то, щобы на слѣдуючій Зборы хтось изъ лѣкарѣвъ або ботаніковъ рускихъ привезъ изъ собою оказы ростинъ лѣкарскихъ и пояснивъ ихъ селянамъ, такъ, щобы они изъ зборовъ вынесли якусь наглядну користь; а дальше, щобы „Просвѣта“ выдала описъ ростинъ лѣкарскихъ зъ кольорованыма рисунками. — Принято.

На внесенье проф. Барвѣньского уповажнено выдѣлъ дати запомогу п. Ивасюкови, маляреви-артистови, котрый намѣряе образувати ся дальше въ Монахіюмъ и посвятити ся историчному малярству рускому.

[Тутъ мусимо д дати, що п. Ивасюкъ предложивъ образъ своеи роботы, представляючій Хмельницкого пѣдъ Зборовомъ, котрого фотоцинкотипічна репродукція находить ся въ „Исторіи Руси“ выданѣй „Просвѣтою“.]

Промавлявъ ще ч. Михайло Крайковскій зъ Рождвянъ, заохочуючи селянъ въ импровізованѣмъ стишку до просвѣты и науки.

Наконецъ поставивъ п. Полотнюкъ зъ Ставіславова внесенье, щобы просвѣта выдала „Лѣкаря домового“. — Внесенье се принято.

Теперь наступивъ выборъ головы товариства. Выбрано професора о. д-ра Омеляна Огоновского, а зібранѣ повитали сей выборъ зъ одушевленьемъ Ново-выбраный голова подякувавъ Зборамъ за сей выборъ и додавъ:

„Я служивъ товариству 15 лѣтъ. Може бути що иншій занявъ бы ся бувъ бѣльше орґавізаціею товариства — я робивъ, що мѣгъ; буду ще служити якій рѣкъ а бдтак передамъ провѣдъ иншому“. По сихъ словахъ закрывъ новый голова Зборы а присутнѣ разбѣйшли ся на хвильку бо заразъ мали розпочати ся вечерницѣ.

Селяньскѣ вечерницѣ

устроенѣ коломыйскою філіею „Просвѣты“.

Мы вже на вступѣ сего справозданя зазначили, що вечерницѣ селяньскѣ були правдивымъ пиромъ духовымъ, якій зладила коломыйска філія „Просвѣты“ и мѣсцевый комітетъ збѣранымъ членамъ „Просвѣты“. Мы признаемо ся отверто, що не сподѣвали ся того, щобы нашѣ мѣщане та селяне могли такъ красно вывязати ся зъ своихъ задачѣ, то-жь радѣсть наша и одушевленье стало тымъ бѣльшѣ, коли мы побачили на власнѣ очи, якъ далеко вже наступила просвѣта въ нашѣмъ народѣ. Правда, що вечерницѣ тѣ мали и деякѣ свои хыбы, хочь бѣльше формальнои натуры, але все то затерлось пѣдъ вражѣньемъ того чувства радости, яке кождый мусѣвъ зъ нихъ вынести. Головна хыба була въ аранжованю вечерниць, въ выступованю хорѣвъ и ихъ уставлюваню, але все то дасть ся оправдати зъ одной стороны сѣбзненою порою — вечерницѣ розпочали ся доперва по 5 год. замѣсть о 3 год. — зъ другои стороны фактичнымъ бракомъ силъ въ мѣсцевѣмъ комітетѣ, котрый мимо того робивъ, що лишь мѣгъ. Вечерницѣ розпочавъ членъ комітету мѣсцевого и філіи „Просвѣты“ п. Герасимовичъ слѣдуючою промовою:

Всесвѣтлый Зборе!

Тогѣдь приняла менѣ честь запросити Васъ въ Ставіславовѣ на сегорѣчнѣ Зборы „Просвѣты“ до Коломыѣ. Нинѣ-жь зновъ удостоивъ ся я ще бѣльшои чести повитати Васъ, щирыхъ труженикѣвъ просвѣтныхъ, тутъ на нашѣмъ Покутю. Витаю-жь Васъ нинѣ цѣлымъ серцемъ, цѣлою душею, милѣ дорогѣ намъ гостѣ зѣ всѣхъ окраинъ нашои галицкои Руси! Витаю Васъ именемъ тутешнои філіи „Просвѣты“, витаю Васъ именемъ тутешного покутского руского народу. Спаси-Бѣгъ Вамъ великій за Вашъ трудъ, за Вашу гостину!

Стариннымъ рускимъ звычаемъ, годилось бы намъ гостити нинѣ Васъ, дорогѣ братя, бодай хлѣбомъ-сѣлью. Але мы злагодили нинѣ Вамъ иншу гостину. Ото рускій народъ покутскій пѣдносить Вамъ нинѣ иншу хлѣбъ-сѣль, — хлѣбъ-сѣль душевну; рускій народъ покутскій гостить Васъ нинѣшными вечерницями. Приймѣть тоту гостину; може она не знатна, може она не приладжена, якъ слѣдъ, але она йде бдъ щирого серця. Народъ покутскій своими Гуцулами, Пѣдгорянами и Полянами гостить Васъ своею кормою душевною.

Зъ нинѣшныхъ вечерниць побачите, що рускій народъ и сихъ сторѣнъ будить ся, рве ся и пре ся до поступу и до участи въ ширшѣмъ житю. Радѣстный се дуже обявъ. Справдѣ народъ рускій по всѣхъ усюдахъ самъ уже глубоко бдчуває, що ити бы ему, дорѣвнювати наукою, просвѣтою и поступомъ иншимъ народамъ. Важна се дуже хвиля. Нинѣ вже нашѣ рускѣ люде не кажуть: „Сего нашѣ таты не робили, то й мы не будемо робити.“ Нинѣ народъ самъ шукае дорѣгъ до поступу; нинѣ народъ самъ заходить ся около закладаня читалень, кас, крамниць и т. д.; нинѣ народъ перевѣдує на десятѣмъ селѣ за доброю книжкою, за доброю ґазетою, щобы разомъ цѣлою громадою поучити ся зъ нихъ, щобы свѣй розумъ просвѣтити и свое житье полѣпшити. Ще разъ кажу, що радѣстный се обявъ, а то тому, що народъ самъ зачинае думати надъ собою, що народъ зачинае вытворювати свое нове историчне житье. А треба знати, що исторію кождого народу не вытворюють поодинокѣ люде, але весь нарѣдъ самъ. Найкрасшѣ гадки ґеніѣвъ и пророкѣвъ народныхъ не здалѣ до нѣчого, якъ не бдчує, не зрозумѣе увесь нарѣдъ, якъ той нарѣдъ не найде въ собѣ силы, тотѣ гадки увести въ своя щоденне житье. Де тои силы нема, тамъ слова ґеніѣвъ и пророкѣвъ лишають ся лише словами, а нарѣдъ такій не способный до дальшого житя, такій нарѣдъ призначеный на загибѣль.

Нинѣшна жь пора и весь рухъ просвѣтный, походячій зъ-помѣжь нашого народу, есть ознакою, що нарѣдъ рускій спокѣйною и мирною працею починае выробляти лучшѣ условія свого нового житя, що власне чує въ собѣ тоту силу, выробити собѣ красшу долю, красшу нову исторію. И справдѣ, сила въ народѣ нашѣмъ велика. Сила тота не фізична, а душевна. Сила наша лежить въ великихъ душевныхъ способностяхъ цѣлого народу, котрѣ доси дрѣмали, а котрѣ въ нинѣшнѣй хвили починають на всѣхъ поляхъ житя духового проявляти ся и розвиватись. Я вѣрю, я доконую ся кождои днины, що нарѣдъ рускій своею лагѣдною, не бурливою, якъ цѣла его тысячелѣтна исторія доказуе, силою душевною, своею спокѣйною але вытревалою працею надъ самымъ собою, дббье ся лѣпшои будучности и вже незадовго стане поровень зъ иншими просвѣчеными народами. Задачею отже нинѣшнои поры есть: пѣддержувати той всенародный новый рухъ до нового историчного житя, розвивати тотѣ таланты, крѣпити въ народѣ волю, отворити ему всѣ жерела всесвѣтнои науки, а той нарѣдъ самъ рѣшить о своѣй лѣпшѣй долѣ. Доля наша лежить въ нашихъ рукахъ! Идѣмъ отже дальше смѣло въ своѣй праци, а будучность наша!“

По промовѣ бдспѣвавъ коломыйскій хоръ мѣщаньскій пѣсню „Не згасайте ясныѣ зорѣ“ М. Шашкевича. Продукція выпала удачно и показуе ся, що хоръ сей мае дуже здѣбнѣ силы. Опѣсля выступила на естраду гарненька молодичка въ Воскресѣнець пѣдъ Коломыею, Анна Довганчукъ въ святочнѣмъ строю пѣдгѣрскѣмъ и выголосила „Тополю“ Шевченка. Правда, що та поезія не конче може надавалась до деклямаціи для декляматорки сѣльскои и то ще такои, котра першій разъ выступала передъ такъ численною публикою, а все-жь таки Довганчукова смѣло держала ся и выголосила досыть удачно свою деклямацію, а мы переконанѣ, що за другимъ разомъ удасть ся ѣй деклямація ще краше.

По деклямаціи выступивъ хоръ балинецкій пѣдъ проводомъ учителя п. Барнича и при участи его жены п-нѣ Олены Барничъ. Хоръ се молоденькій и голосы въ нѣмъ дитинячѣ, а однакожь бнъ державъ ся добре. За першимъ разомъ слѣдно було непевнѣсть въ спѣвѣ, але за то пѣзнѣйше, особливо же по вечерницяхъ при забавѣ въ огородѣ, збиравъ бнъ грѣмкѣй оплески. Годить ся тутъ пѣднести заслуги не лишь учителя п. Барнича, але такожь и его жены п-нѣ Олены, котра — якъ намъ розказувано — пѣдпирае въ науцѣ спѣву свого мужа и бере всюды участь въ хорѣ. Зъ хору самого годить ся подати бодай отсѣ имена: Доця Граб вецка, молодачка, що лише що недавно выйшла зъ школы, и дѣвчата ѣи подруги: Настуня Угринчукъ, Настуня Григорчукъ и Анна Семочка.

По сѣмъ выступивъ квартетъ селяньскои музики зъ Космача: двохъ скрипниковъ, цимбалістъ и одевъ, що гравъ на фльоярѣ. Музика ся выкликала велику радѣсть середъ присутныхъ. Короною же цѣлыхъ вечерниць була деклямація молодого леґіня зъ Космача, Яблѣньского, котрый скѣнчивъ лишь сѣльску школу и дяковскій курсъ въ школѣ п. Полотнюка въ Ставіславовѣ, и продукціи хору зъ Снятина.

Яблѣньскій деклямувавъ „Довбуша“ Федьковича такъ смѣло и зъ такою вервою а мѣсцями навѣть зъ такимъ артизмомъ, що здавало ся, що маемо передъ собою ученого декляматора. Особливо той уступъ поезіи, де жена Дзвѣнки переговорює зъ Довбушемъ, бддавъ декляматоръ такъ добре, пѣдобравъ до него голосъ и тонъ такъ удачно, що зыскавъ собѣ признанье навѣть у тыхъ, що неконче вдоволяють ся деклямаціями хочь-бы ученыхъ декляматорѣвъ. Лишь самъ конецъ деклямаціи выпавъ не конче удачно, бо замѣсть спокѣйного бѣльше оповѣдаючого тону, декляматоръ загадавши про горы попавъ въ невѣдповѣдный патосъ. Мимо деякихъ хыбъ деклямація Яблѣньского подобалась такъ загально, що присутнѣ нагородили его грѣмкими оплесками.

Хоръ снятиньскій бдспѣвавъ знаменито „На берѣжку“ пѣсню народну, гармонізовану Лисенкомъ. Ся продукція сподобалась такъ, що хоръ мусѣвъ на загальне жаданье повтаряти ѣи ажь три разы. Снятиньскій хоръ есть мѣшаный и мае дуже добрѣ женьскѣ силы сопрановѣ, зъ котрыхъ годить ся тутъ занотувати дѣвчата: Каролю Шимчукъ, Олену Мардаровичъ, Марію Чабанъ и Катерину Радевичъ; въ альтахъ спѣвали: Анна Григорчукъ, Вишневска и Дмитро Козулькевичъ. Снятиньской хоръ належить до старшихъ. Его заложивъ ще бл. п. о. Теофіль Кобриньскій а теперь бнъ удержуесь при читальни. Дірігенсомъ того хору есть пѣвець церковный п. Иванъ Гоѣвъ, котрый очевидно такожь немало причиняе ся до удержаня и дальшого розвою сего хору.

Додати ще потреба, що хоры балинецкій и снятиньскій робили ще дуже миле вражѣнье своими красными строями народными въ жѣночихъ бддѣлахъ. Хоры тѣ були бы тымъ бѣльшій робили ефектъ, коли-бъ були бдповѣдно уставленѣ и коли-бъ естрада була занята лишь выключно самыми выступаючими на нѣй а то на вечерницѣ збѣралась така маса людей — навѣть дуже богато зъ мѣсцевои интеліґенціи польскои, що годѣ було де помѣстити ся, тожь хто мѣгъ, то добивавъ ся на естраду.

Знаменито представивъ ся такожь хоръ зъ Печинѣжина пѣдъ дірігентурою Василя Недѣльского, чоловѣка вже старшого, котрый, мимоходомъ сказавши, розпоряджае дуже гарнымъ голосомъ теноровымъ и якъ видко було зъ его рухѣвъ и поставы есть спѣвакомъ душею и тѣломъ. Представте собѣ на естрадѣ селянъ — хочь то бувъ хоръ въ мѣста — въ довгихъ сѣраках и постолахъ та въ звычайныхъ бѣлыхъ сорочкахъ, людей старшихъ и поважныхъ, стоячихъ пѣвколесомъ а середъ нихъ такого-жь самого селянина, котрый ними всѣми дірігуе. Не хотѣлось-бы навѣть вѣрити, що сѣ люде потрафлять та ще и такъ красно зъ нотъ спѣвати. Не диво що и сей хоръ зн йшовъ такъ загальне признанье, що мусѣвъ ще кѣлька разѣвъ продукувати ся.

Опѣсля выступивъ дуетъ селяньскій зъ Ворохты. Старенькій селянинъ гравъ на скрипцѣ а молодый, може 15-лѣтный хлопчина гравъ на фльоярѣ (сопѣлцѣ безъ денця) а гравъ такъ красно що ажь серце радувало ся. Одтакъ выступивъ ще разъ коломыйскій хоръ и бдспѣвавъ „Ой по горѣ роменъ цвите“ Шевченка, музика Вахнянина — такъ красно, що публика нагородила его зновъ грѣмкими оплесками.

Теперь слѣдувала ще деклямація поезіи Шевченка „Посланіе“, котру выголосивъ зовсѣмъ удачно и зъ бдповѣдным зрозумѣньемъ п. Михайло Кшивецкій зъ Коломыѣ.

Наконецъ станули всѣ хоры разомъ и почавши бдъ пѣснѣ „Заспѣвайме всѣ вразъ товаришѣ моя“ бдспѣвали руско-украиньскій имнъ „Ще не вмерла Украина“. Сей конецъ зробивъ такъ велике вражѣнье, що хоры на загальне жаданье мусѣли его кѣльна разѣвъ повтаряти.

На тѣмъ закѣнчили ся вечерницѣ. За-для сѣбзненои поры мусѣвъ бдчитъ п. Невестюка: „Зъ бдки беруть ся хоробы и якъ належить жити, щобъ можливо найменше слабувати“ бдпасти. По вечерницяхъ устроено для селянъ и хорѣвъ мале угощенье въ мѣскѣмъ огородѣ. Часть интеліґенціи пѣйшла до льокалю товариства „Родина“, де мали бдбути ся танцѣ а часть лишила ся въ огородѣ. Хто скоро выйшовъ зъ огорода, жалувавъ потому того, бо тутъ доперва розпочались правдивѣ олімпійскѣ забавы. Хоры розсѣвшись въ рѣзныхъ сторонахъ спѣвали на перемѣну всѣлякѣ пѣсни а одни красшѣ бдъ другихъ, очевидно якъ коли-бъ хотѣли одни другихъ перевысшити спѣвомъ. Участники зборѣвъ и численно зібрана публика коломыйска бѣгали зъ одного мѣсця въ друге, щобы прислухатись спѣвови и нагороджували спѣваковъ грѣмкими оплесками. Хоры коломыйскій, снятиньскій и балинецкій не хотѣли оденъ другому уступити, але остаточно таки признали всѣ, що снятиньскій хоръ всѣхъ побѣдивъ. Наконецъ станули знову всѣ хоры разомъ а имнъ „Ще не вмерла Украина“ закѣнчивъ продукціи хорѣвъ, бо музика печенѣжиньска стала всѣхъ зарѣвно вабити до себе, всѣмъ почали ноги дрожати до веселого танцю. Около 10 год. закѣнчилась забава въ огородѣ, а розпочалась забава въ льокалю Родины, де явилось дуже богато панночокъ охочихъ до танцю а позаякъ було богато и тыхъ, що належать до поганого пола, то-жь танцѣ вели ся ажь до рана. До кадриля стануло 68 паръ. Знатоки казали, що на сѣй забавѣ красша половина людского роду збралась була такъ, що мѣжь нею не було анѣ королевои анѣ цѣсаревои, лишь запанувала република.

Нѣмецкого учать ся черезъ конверзацію зъ капіталістами, предприемцями та офіціялістами дѣдичѣвъ-Нѣмцѣвъ, котрыхъ ту немало. Навѣть жѣнки знають нѣмецкій языкъ.

Епископѣвъ угорскій Русины мають рѣзныхъ. Теперѣшный пряшѣвскій епископъ — зъ роду Мадяръ. Ще его дѣдъ бувъ кальвіномъ и мавъ трехъ сынѣвъ. Одинъ зъ тыхъ збставъ ся кальвіномъ а его сынъ есть суперинтендентомъ. Другій сынъ мае сына латиньскымъ крилошанином, а сынъ третього есть теперѣшній рускій владика. Такъ тутъ все помѣшане. Епископъ добрый чоловѣкъ и не мають зъ нимъ клопотѣвъ. Передъ нимъ бувъ Мадяръ запеклый и заводивъ реформы: заказавъ носити довгѣ пантальоны на штіфлетахъ, — а се тамъ въ звычаю, особливо въ лѣтѣ, — заказавъ бороды, якѣ носила де-зъ-пята часть священникѣвъ (всѣхъ ихъ въ пряшѣвскѣй епархіи до 200) та й множество писанины накидавъ. Клиръ опонувавъ ему сильно и солідарно. Та оно не тревало довго; по чотирохъ рокахъ епископъ той померъ. Но при тѣмъ зробивъ бнъ и богато доброго; именно грошѣ выдававъ на семинарь, на бурсы ґімназіяльнѣ та й дякѣвскѣ и т. и.

И въ Унґварѣ есть теперь добрый владика, бѣда лише, що богато потребуе грошей, бо яко вдовець мае дѣти и родину, при тѣмъ негосподарный.

Фондъ вдѣвъ и сирѣтъ на угорскѣй Руси въ дуже добрѣмъ станѣ. Вдовы дѣстають въ пряшѣвскѣй епархіи по 120—150 зр. рѣчно, дѣти по 30, а круглѣ сироты по 60 зр. Богословъ, що женить ся не зъ попадянкою, мусить платити ажь 1.200 зр. [передъ кѣлькома роками плативъ лише 800], а сли женить ся зъ попадянкою, не платить нѣчого. Высше згадану суму мусять богословъ зложити цѣлу передъ ординацією.

Обрядъ церковный на угорскѣй Руси удержуесь чистѣйше, хоть, — якъ казавъ менѣ мѣй собесѣдникъ-священикъ, — „они бѣльше католики, якъ мы (Галичане), бо мы „бѣльше Русины“... Премѣромъ дивуе ихъ, що у насъ е монстранціи, котрыхъ тамъ нема, та й празникъ Евхаристіи, котрый такожь тамъ не обходить ся, а и за бороду тамъ не чѣпають такъ строго, якъ у насъ, хотяй мало хто бороду носить, бо безъ бороды выгѣднѣйше. Въ Угорщинѣ е ще два епископы уніятскѣ бородатѣ.

Дотація священьства тамъ дуже не уреґульована. И такъ въ дуже лихихъ парохіяхъ е ще додатки; за те парохіи лѣпшѣ и найлѣпшѣ, котрыхъ доходы разомъ выносять кѣльканадцять тысячѣвъ, не дѣстають нѣчого зъ касы, але й нѣчого не доплачують. Крилошане мають кольосальнѣ доходы, — якихъ не мають нашѣ епископы. Реґуляція конґруы давно въ проектѣ, але годѣ ей перелерти, бо не хотять згодитись на ню епископы и крилошане, а правительству не дуже кватно.

Въ семинаріяхъ тамъ дуже выгѣдно и красно що-до стороны матеріяльнои, — морально може они й зле стоять, але бо тамъ цѣлкомъ инакше мають понятье о выхованю суспѣльнѣмъ.

Руска интеліґенція тамъ пересякла мадярщиною, що рѣвно зъ Мадярами танцює, спѣвае (нѣколи по руски, хыба часомъ по нѣмецки), бавить ся, якъ дѣти.. Мадяры — нарѣдъ палкій и мае въ собѣ богато тои силы, що зневолює другѣ народы до мадяризаціи, а особливо тѣ народы, якъ Русинѣвъ, котрѣ зъ удачѣ своеи тихѣ та пѣдлегливѣ.

Въ товариствѣ знайшли ся два молодѣ люде, Поляки зъ роду: Беньовскій и Заборовскій. Першій кѣнчить академію лѣсову и гѣрничу въ Шеміцъ, другій кѣнчить латиньске богословіе. Але они — вже запеклѣ Мадяры.

Панночки убирають ся тамъ дуже поединчо, перкалики дуже въ модѣ, а вовняни, хоть легкѣ убраня нашихъ панночокъ, разили. Ихъ, Танцѣ цѣлкомъ бдмѣнни, — вальсъ, чардашъ, польска, мазуръ (рѣдко) — все те троха инакше, якъ у насъ; коломыйки не знають зовсѣмъ, нѣ зѣ спѣву нѣ зъ танцю, але подобалась имъ дуже.

Отъ думавъ я собѣ, чи не можна бы намъ галицкамъ Русинамъ устроити коли до Унґвару таку прогульку, якъ Поляки до Пешту. Може бы бодай трохи бдгомбнъ лишивъ ся.

Може незадовго посунусь дальше въ глубину угорскои Руси, то зможу достеречи дещо цѣкавѣйшого та бдрадньйшого...

В. Ф. В.

Зновъ щось нового зъ Коломыйщины!

Зъ Гвѣздця одержуемо нинѣ таке письмо:

Дня 28 н. ст. серпня (якъ-разъ въ день загальныхъ зборѣвъ „Просвѣты“ въ Коломыи) приѣхавъ до Гвѣздця ц. к. комісарь староства коломыйского п. Вайдовичъ и скликавши доокличныхъ вѣйтѣвъ, почавъ ихъ выпытувати:

1. Чи були въ червни 1889 року передвыборчѣ зборы у п. Петра Майковского въ Остапкѣвцяхъ?

2. Чи були они, т. е. вѣйты, на тыхъ зборахъ?

3. Котрѣ „паны“ були на тыхъ зборахъ?

4. Чи були якѣ священика? що говорило ся тамъ и чи не жадано бдъ выборцѣвъ присяги, що будуть голосувати на д-ра Окуневского а не на Пузину?

5. Чи священики не агітували въ церквѣ въ користь д-ра Окуневского? чи не жадали присяги бдъ своихъ выборцѣвъ, що будуть голосувати на руского кандѣдата а не на польского? — и т. д.

Всѣ бдповѣди вѣйтѣвъ записувано до до протоколу.

Все те дѣе ся 13 мѣсяцѣвъ по выборахъ!

Мы думаемо, що то вже интродукція до выборѣвъ до рады державнои въ 1891 роцѣ... А если Поляки, дивлячись на тѣ тяганины, затирають руки, що нѣбы-то тыми протоколами нашій священика и селяне залякають ся, и тымъ способомъ стануть „нешкѣдными“ при будучихъ выборахъ, — то дуже мылять ся. Страхи на Ляхи! У насъ о нѣякихъ безправствахъ, присягахъ и т. д. зъ рускои стороны нѣкому навѣть не снило ся.

При протоколахъ мавъ сказати комісарь п. Вайдовичъ, що то все дѣе ся противъ выбору д-ра Окуневского на посла, бо выборъ той бувъ нѣбы незаконный. Мы дуже цѣкавѣ, чимъ незаконный? Знаемо, що зъ стороны польскои були пѣдкупства и одинъ чесный господарь зъ Лючѣ въ день выбору 2 липня 1889 р. зложивъ передъ комісією выборчою на стѣлъ 10 зяр. зъ заявленьемъ, що то бдъ Пузины „за голосъ“, — але щобы щось такого дѣяло ся зъ стороны Русинѣвъ, о тѣмъ анѣ слѣду, анѣ гадки.

Н. Р.

Справы краєвй.

Соймъ галицкій має бути скликаный пôсля информацій Kurjera Lw., на день 5 жовтня. Именованье кн. Евстахія Санґушка краєвымъ маршалкомъ буде оповѣщене около 5 н. ст. вересня.

Лѣвиця сойму галицкого скликала своихъ членôвъ на конференцію на день 2. н. ст. вересня до Львова. На порядку деннôмъ поставлено межи иншими справами выбôръ предсѣдателя клюбу на мѣсце пов. Гавзнера. Яко кандидатôвъ зазначують дотеперѣшного віцепрезеса клюбу д-ра Ґросса, а такожь д-ра Ферд. Вайґля и д-ра Ад. Чижевича.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Рада державна, пôсля донесень вѣденьскихъ ґазетъ, має бути скликана въ падолистѣ.

Цѣсарь выѣхавъ 29 серпня зъ Ишль до Феклябрукъ, де перебуде до 2 вересня на маневрахъ XIV корпуса арміи. Ôдтакъ переѣде цѣсарь до Тѣшина на маневры I корпуса и перебуде тамъ до 9 вересня. Того дня переѣде цѣсарь до Вѣдня, а зъ ôдтамъ на Пештъ и Сольнокъ до Вараздину и Дебречина, де такожь буде присутнымъ на маневрахъ. На тыхъ маневрахъ буде и арх. Кароль Людвикъ та аташе заграничныхъ державъ. Дня 16 вересня переѣде цѣсарь до Вроцлава и тамъ побачивши ся зъ цѣсаревою нѣмецкою, выбере ся зъ Вроцлава до Штіґеравъ а зъ ôдтамъ до замку Ронштокъ, де оба цѣсарѣ замешкають.

Pol. Corr. доносить, що презесъ кабінету угорского, ґр. Сапарій выготовивъ дуже обемистыя меморіялъ дотычно реформъ адміністраційныхъ. Сей меморіялъ доручено всѣмъ міністрамъ для подрôбного розслѣду. Єсть такожь готовый проектъ закона о муніціпіяхъ, разомъ зъ реформою службы адміністраційнои въ комітатахъ при помочи державныхъ орґанôвъ. О згаданыхъ реформахъ предложить правительство соймови конкретнй еляборaты.

Рада громадска мѣста Вѣдня порѣшила недавно внести петицію до обохъ палатъ рады державнои о побôльшенье числа послôвъ до рады державнои зъ мѣста Вѣдня. Рада громадска зôбрала даты дотычно податкôвъ безпосередныхъ въ мѣстѣ Вѣдни, въ долѣшнôй Австріи и въ цѣлôй Долитавіи а дотычно числа мандатôвъ посольскихъ. Зъ датъ тыхъ показуєсь, що Вѣдень плативъ въ 1887 р. 20,307.713 зр. податкôвъ безпосередныхъ а 945.417 зр. податку доходового, разомъ 21,253.130 зр., а выбиравъ 12 послôвъ до рады державнои, такъ, що одинъ посолъ припадає на 1,770.000 зр. заплаченого податку. Колижь порôвнати заплаченый податокъ зъ долѣшнои Австріи и цѣлои Долитавіи, то въ першôмъ рядѣ припадає одинъ посолъ на 432.000 зр. а въ другôмъ на 242.766 зр. податку. Выходить, що самъ Вѣдень платить одну пяту часть всѣхъ податкôвъ зъ Долитавіи, а выбирає ледви одну трицяту часть послôвъ до рады державнои.

——

Зъ Петербурга доносять до Köln. Ztg. що вѣсти, якй недавно подавались о заручинахъ россійского наслѣдника престолу зъ наймолодшою донькою в. кн. Гесского, кн. Аліцією, на ново зачинають ставати голоснѣйшими Кн. Аліція гостила була въ Петербурзѣ у своєи сестры кн. Єлисаветы, замужнои за вел. кн. Сергіємъ, и тогды говорено о заручинахъ; теперь же зновъ доносять, що кн. Аліція має выѣхати до Петербурга. Вправдѣ наслѣдникъ престола має выбратись заразъ по маневрахъ въ вересни въ подорожь довкола свѣта, але се не спинило бы можливыхъ заручинъ.

У военныхъ округахъ виленьскôмъ, кіевскôмъ и варшавскôмъ установлено нову посаду другого помôчника ґенералъ-ґубернатора. Помôчникомъ такимъ може бути лишь офіциръ штабовый.

Пôсля наспѣвшихъ до Копенгаґи вѣстей двôрскихъ зъ Петербурга, має прибути россійска пара царска до Фридеріксборґа дня 20 вересня и задержить ся тамъ чотири тыжднѣ.

Въ часѣ маневрôвъ россійскихъ змѣнили ся добрй зносины царя зъ цѣсаремъ нѣмецкимъ. Якъ зразу хотѣли заявити въ своѣй стрѣчи велику сердечнôсть, такъ ôдтакъ не видно того було, а навѣть часто, коли розмовы сходили на тематъ політичный, було можна добачити роздразненье. Пращанье цѣлкомъ инакше выпало якъ повитанье.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ проф. Михайла Козловского зъ Каліша передъ трибуналомъ у Львовѣ о дезертирство.]

Прокураторъ (до М. Козловского): Чи вы не знали о обовязуючихъ приписахъ що-до войсковои службы въ Австріи?

Обж. Я мавъ одинацять лѣтъ, якъ выйшовъ зъ краю. Я не студіювавъ правъ россійскихъ, а тымъ менче законôвъ австрійскихъ.

Прок. А прецѣнь вы знали, що родились въ Галичинѣ и що Галичина належить до державы австрійскои.

Предс. (до обжалованого): Вы часто приѣзджали до Галичины?

Обж. Зъ першихъ трехъ клясъ приѣзджавъ, зъ Петербурга вже нѣ.

Предс. Чомужь вы, будучи теперь въ Угновѣ, не зголосили ся въ староствѣ въ Равѣ?

Обж. Я приѣхавъ лише ôдвѣдати стару бѣдну матѣрь, впрочôмъ мене заразъ арештували.

Предс. Чи вы вырѣкали ся пôдданьства австрійского?

Обж. Нѣ. Я не знавъ, що того потрѣбно. Але я нинѣ готовъ выречись, а навѣть оплачу, що треба...

По сихъ выпытахъ забравъ голосъ прокураторъ и опиравъ свое обжалованье головно на тôмъ, що Козловскій не мôгъ не знати приписôвъ о войсковôй службѣ въ Австріи, якъ давнѣйшихъ такъ и теперѣшныхъ, будучи чоловѣкомъ интеліґентнымъ; а що не постаравъ ся о увôльненье ôдъ пôдданьства австрійского, то яко пôдданый австрійскій не ôдповѣвъ вымогамъ войсковыхъ приписôвъ зъ р. 1889 и яко такій має бути караный по мысли §. 44 закона карного.

По тôмъ забравъ слово адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ и въ хорошо умотивованôй рѣчи ясно и основно выказавъ беззасаднôсть выводôвъ прокуратора. Обжалованю хибує найголовнѣйшои точки: доказу, що Козловскій въ самôй рѣчи мавъ намѣренье ухилити ся ôдъ обовязкôвъ службы войсковои, и въ тôй именно цѣли перебувавъ за границею. Весь матеріялъ доказовый выказавъ якъ-разъ противне: що Козловскій, маючи образованье россійске, мусѣвъ задля хлѣба перебувати за границею и въ тôй цѣли постаравъ ся навѣть, що его принято въ пôдданьство россійске. Що Козловскій не знавъ приписôвъ австрійского права, се рѣчь ясна: ôнъ же образувавъ ся на професора а не на правника, хочь и правникъ россійскій мусѣвъ бы студіювати спеціяльно законъ австрійскій, щобы мôгъ знати его подробицѣ; що Козловскій справдѣ не знає австрійскихъ законôвъ, найлучшимъ доказомъ се, що, ѣдучи въ Галичину, зовсѣмъ не крывъ ся, а ѣхавъ явно; не зробивъ бы бувъ того и певно бувъ бы вырѣкъ ся и тыхъ кôлька хвиль утѣхи, побачити ся зъ матѣрью, наколи бы бувъ знавъ, що тутъ постигне его така доля. Д-ръ Федакъ выказавъ такожь дуже основно, що Козловскій зовсѣмъ не потребувавъ старатись о увôльненье ôдъ австрійского пôдданьства, перебуваючи за границею, бо хочь вправдѣ давнй приписы сего вымагали, то новѣйшй приписы и розпорядженя міністерскй позносили тамтй. Козловскій, яко пôдданый россійскій, хочь и провинивъ ся противъ закона зъ 1889 року, не може бути караный австрійскими властями, тому д-ръ Федакъ рѣшучо заперечивъ компетенцію тутешныхъ судôвъ, хочь бы Козловскій въ чôмъ и провинивъ ся.

По сѣй яснôй и довôднôй оборонѣ, трибуналъ по короткôй нарадѣ увôльнивъ Козловского ôдъ закиненои ему провины, а прокураторъ зголосивъ зажаленье неважности. (Опôсля, якъ звѣстно, прокураторъ ôдступивъ ôдъ зажаленя неважности.)

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ конфіскаты 179-го числа „Дѣла“** одержали мы слѣдуючу допись урядову: Cz. 14.721. Wimenu Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych wo Lwowi riszył napidstawi §. §. 489 i 493 zak. kar. i § 37 zak. pras. szczo soderzanie artykułu umiszczenoho w czyśli 179 czasopysy „Diło“ z dnia 9/21 awhusta 1890 pid napysom: „Obrazki autonomiczni“. mistyt w sobi znamena prowyny z §. 302 zak. kar. i prote usprawedlywłena jest zariadzena czerez c. k. Prokuratora derzawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho aktykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody: W artykuli tom autor krytykujuczy tendencijno diłanie Rad powitowych, usyłuje pobudyty obywatełej derżawnych do tworenia worożych sobi partij w czim mistiat sia znamena prowyny z §. 302 z. k.

Lwiw, dnia 27. awhusta 1890.

Füger.

— **Сегодня, 1 н. ст. вересня, розпочинає ся въ нашихъ школахъ народныхъ и середныхъ новый рôкъ шкôльный.** Одсвѣжена духово и тѣлесно молодѣжь облягає вже ôдъ вчасного ранку шкôльнй будынки, дожидаючи нетерпеливо отвореня ворôтъ святинѣ науки и просвѣты. Якъ той утомленый путникъ, що добившись середъ спеки до часового захисту въ тѣни, а покрѣпивши перемлѣлй члены хвилевымъ сномъ, ôдсвѣжившись кирничною водою пускає ся зъ подвоеными силами въ дальшу дорогу, такъ нинѣ на ôдсвѣженыхъ лицяхъ молодежи яснѣє красинець нетерплячки и повнои вѣры въ свои силы та успѣхъ. Отворѣть чимъ скорше передъ ними ворота дороги, що веде де обѣцянои краины знаня и науки, хоть якъ тяжка и мозольна ся дорога! Тому и мы, при нинѣшнôй торжественнôй хвили, якъ для молодежи такъ и для еи приятелѣвъ, кличемо слѣдомъ за нею зъ глубины душѣ: Иди-жь ты, молодежи, зъ могучою вѣрою на передъ! Нехай гôркій трудъ буде тобѣ солодкимъ, тяжка борба о будучнôсть легкою, а трудна и повна перешкôдъ дорога приязною, щасливою и вповнѣ успѣшною!

— **Ц. к. староство рогатиньске** рослало пôдъ днемъ 24 н. ст. серпня карты леґітімаційнй для выборцѣвъ до выбору членôвъ рады повѣтовои зъ курій сельскои дня 4 н. ст. вересня. Одинъ выборець изъ Лучинець Яцко Холява дôставъ карту леґітімаційну, въ котрôй его перехрещено на Юрка. Такй рѣчи — то не першина при выборахъ и досвѣдчено вже, въ якôй оно дѣє ся цѣли. Длятого выборцѣ повиннй звернути бачнôсть на карты леґітімаційнй и въ потребѣ завчасу постарались о поправленье. Caveant consules!

— **П. Олександеръ Кониській,** звѣстный писатель украиньскій, зъ початкомъ весны запавъ бувъ на здоровлю — якъ се мы свого часу звѣщали. Теперь же одержали мы письмо зъ Кіева зъ ось-такою вѣстію про станъ здоровля п. Кониського: „зъ початку весны було таке, що лѣкарѣ радили Олександру Яковлевичу швидче ѣхати до Ментоны. Але ему забажало ся спершу поѣхати до любои его рôднои Чернигôвщины. Тамъ пробувъ до 7 ст. ст. серпня, провештавъ ся по борахъ та по лѣсахъ, ôдвѣдавъ Глѣбова, Кулѣшѣвъ та й инчихъ старыхъ приятелѣвъ та товаришѣвъ, и вернувъ ся чуючи себе лѣпше“.

— **Змѣны въ дирекціяхъ ґімназіяльныхъ.** Директоръ сянôцкои ґімназіи, д-ръ Кар. Петеленцъ, перенесеный на директора стрыйскои ґімназіи на мѣсце п. Еразма Мисиньского, перенесеного на директора низшои школы реальнои въ Тернополи. Директоръ перемыскои ґімназіи д-ръ Ґжеґорчикъ перенесеный до Бережанъ на мѣсце пенсіонованого Мих. Куровского. Якъ бачимо, сего року настали великй змѣны въ дирекціяхъ ґімназіяльныхъ, якъ за-для пенсіонованъ такъ и перенесень, але якъ зачуваємо, ще на тôмъ не покôнчилось и треба выжидати дальшихъ змѣнъ.

— **Благородный поступокъ громады.** Рускій комітетъ ратунковый давъ запомогу селамъ Ремизôвцямъ и Шпиколосамъ, пов. золочѣвского. Ремизовецкй люде, сильно потребуючй, приняли запомогу, але Шпиколосцѣ, де громадяне занимають ся промысломъ (гончарѣ), перебувши передновокъ и дôждавшись щасливо урожаю, коли дôзнались, що коло Букачовець вытовкъ градъ все, такъ що осталась чорна земля, принесли до свого приходника о. Балтаровича грошѣ, присланй комітетомъ и просили, щобы тй грошѣ ôдôслати для букачовецкихъ людей, потерпѣвшихъ ôдъ градобитя.

— **На реставрацію замку въ Олеську** порѣшивъ выдѣлъ краєвый першу рату 20000 зр.

— **Зъ Тернополя** пишуть: Выборы членôвъ рады повѣтовои зъ куріи мѣскои, розписанй вдруге на 26 н. ст. серпня, не ôдбули ся за-для браку комплету. На першôмъ засѣданю рады громадскои, 22 липня, явило ся 16 членôвъ христіянъ, але нѣ одинъ жидъ не явивъ ся; при другихъ выборахъ прийшло на засѣданье вже лишь ôсѣмь радныхъ. Такъ отже можна надѣятись, що выборы и уконституованье тернопôльскои рады повѣтовои ôдбуде ся де ажь нарôкъ.

— **Грады.** Минувшого тыждня вô второкъ въ Чернôвцяхъ и околици о годинѣ пôвъ до осьмои вечеромъ посыпавъ ся градъ, котрого поодинокй грудки мали 3—5 см. промѣру. Въ селахъ Иваню надъ Днѣстромъ и Серетомъ вытовкъ сей градъ всѣ ôкна. Буря позрывала дахи, повывертала стирты, а градъ вытовкъ до тла кукурудзу, фасолю, коноплѣ, бураки, бульбы, конюшину и гречку. Страты великй, навѣть въ худобѣ. — Та сама туча градова засягла того дня, 26 н. ст. серпня, такожь и повѣты городеньскій та снятиньскій. Села Серафинцѣ, Бабинъ, Ясенôвъ, Стрѣльче, Городниця и Топорôвцѣ потерпѣли великй шкоды ôдъ граду. Кукурудза покалѣчена, фасолѣ вылущенй и все инше, що ще на поли, знищене. А треба знати, що градъ вже вдруге вытовкъ въ сѣмъ роцѣ въ тыхъ селахъ.

— **Зъ Добромильского пишуть намъ:** У насъ лютить ся дезинтерія. Нездужають старй и дѣти, але лишь дѣти умирають на недугу. Лучило ся, що и по кôлькоро дѣтей вымирало въ однôй хатѣ.

— **Дирекція ц. к. школы для артистичного промыслу** при мѣскôмъ музею промысловôмъ у Львовѣ повѣдомляє, що наука на курсахъ: рисункôвъ, модельованя и сницарства зачинає ся 4 вересня с. р. Ся школа призначена передъ всѣмъ для рукодѣльникôвъ, має задачу подати имъ нагоду выучитись згаданыхъ предметôвъ, потрѣбныхъ необходимо въ рукодѣльничôмъ званю. Молодѣжь иншого званя, а то: студенты університету, ґімназій и т. п.. котрй хотѣли бы учитись рисункôвъ або модельованя, або приспособити ся до высшихъ шкôлъ артистичныхъ, найдуть такожь принятье въ тôй школѣ въ мѣру вôльного мѣсця. Наука рисункôвъ буде удѣлятись що дня вечеромъ ôдъ 6—8 годины, зъ выимкою суботы и недѣлѣ. Наука сницарства єсть щоденною. Для женщинъ буде подаватись наука рисункôвъ окремо. Молодѣжь, остаюча пôдъ опѣкою, такожь студенты ґімназіяльнй, мають выказатись дозволомъ родичѣвъ або опѣкунôвъ, взглядно дирекціи ґімназіяльнои. Наука на курсѣ для гафтôвъ и выробôвъ коронковыхъ зачинає ся 4 вересня и на обохъ ôддѣлахъ єсть цѣлоденною. Оплата шкôльна выносить на курсахъ рисункôвъ, модельованя и сницарства 5 зр. за цѣлый рôкъ, а на курсѣ гафтôвъ и выробôвъ коронковыхъ 3 зр. на пôврôкъ, и складаєсь зъ горы, Вписы до школы зачинають ся 2 вересня и будуть такъ довго тревати, доки выстане мѣсць въ школѣ. На ôддѣлѣ для гафтôвъ и коронокъ єсть лишь шѣсть вôльныхъ мѣсць. Зголошуватись треба до директора школы въ канцеляріи шкôльнôй въ мѣскôмъ музею промысловôмъ въ ратуши на I. поверсѣ ôдъ 10—12 год передъ полуднемъ.

— **Зарядъ краєвои школы лѣсовои** оповѣщує условія принятя ученикôвъ на рôкъ шкôльный 1890/91, котрый починає ся дня 1 жовтня. Хто хоче вступити яко ученикъ звычайный на трилѣтный курсъ, має 1) зголосити ся найдальше до 20 н. ст. вересня лично або письменно до дирекціи и предложити свѣдоцтва, що: а) укôнчивъ 17-ый рôкъ житя; 5) скôнчивъ зъ добрымъ успѣхомъ бодай IV-ту клясу ґімназіяльну або реальну; в) має хоть рôкъ практики лѣсовои пôдъ проводомъ испытованого господаря лѣсового; г) єсть фізично здоровъ и добре розвитый. 2. Зложити испытъ вступный въ вызначенôмъ дирекцією дни; испытъ має доказати, що кандидатъ посѣдає достаточный набутокъ знаня зъ наукъ пôдготовляючихъ и взагалѣ єсть ôдповѣдно розвитый, щобы мôгъ користати зъ выкладаныхъ наукъ въ школѣ. (Испытъ вступный єсть устный и письменный та обнимає: языкъ польскій, математику и науки природнй, входячйвъ обсягъ чотирохъ клясъ шкôлъ середныхъ) Кандидаты, що выкажуть ся свѣдоцтвомъ зъ VI-тои клясы середныхъ шкôлъ, будуть увôльненй ôдъ вступного испыту. Кандидаты, що покôнчили ґімназію або школу реальну и мають свѣдоцтво зрѣлости, можуть бути принятй ôдъ разу на II-гій рôкъ трилѣтного курсу науки, сли здадуть передъ означеною въ речинци указанôмъ дирекцією, вступный испытъ обôймаючій: фізику, хемію загальну (неорґанічну и орґанічну), мінеральоґію и ґеольоґію, загальну ботаніку и зоольоґію, выкладану на I-ôмъ роцѣ въ краєвôй школѣ лѣсництва. Хто хоче ходити лишь на поодинокй предметы, може бути принятый яко ученикъ „надзвычайный“, сли выкаже ся передъ дирекцією довшою практикою лѣсовою. Кандидатъ, одержавши запевненье, що буде принятый, має заплатити до касы дирекціи на таксу записну 2 зр., а на початку кождого шкôльного пôвроку по 5 зр. „шкôльного“,

— **Дѣяльнôсть „кулокъ рôльничихъ“ въ р. 1889.** Зарядъ головный „кулокъ“ выдавъ передъ загальными зборами, якй мають ôдбути ся у вересни с. р. въ Станіславовѣ, справозданье зъ своеи дѣяльности въ минувшôмъ роцѣ. Новыхъ „кулокъ“ заложено 75 въ 99 громадахъ, такъ що зъ кôнцемъ 1889 р. було въ Галичинѣ 486 кулокъ въ 719 громадъ въ 70 повѣтахъ. Переважна часть „кулокъ“ припадає на захôдну Галичину, бо ажь въ 50 повѣтахъ суть тамъ „кулка“. Число членôвъ змогло ся зъ 14.384 на 19.198, а до того треба дочислити 5 членôвъ основателѣвъ и 219 членôвъ пôдпомагаючихъ зъ вкладкою 4 зр. рôчно. Числу „кулокъ“ ôдповѣдає число читалень зъ 24.843 книжочками. Кожде майже „кулко“ отворило крамницю, де не лишь можна купувати все потрѣбне, але де можна и продавати продукты господарскй. Черезъ головный зарядъ спровадили „кулка“ въ 1889 р. насѣня збôжа, огородины и пашѣ за 9610 зр. та машинъ и знарядôвъ рôльничихъ за 2114 зр. Зарядъ головный мавъ чотирохъ люстраторôвъ и они перевели за рôкъ люстрацію въ 160 громадахъ въ 17 повѣтахъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** П. Жигмондъ Фрілінґъ, сотрудникъ Kurjera Lw., выхрестивъ ся оногды въ однôмъ кракôвскôмъ костелѣ. — Полковникъ тернопôльскихъ драґонôвъ, Залескій, подарувавъ музикови Фр. Суппе перстѣнь полковый. Сей перстѣнь зробленый на памятку 250-лѣтного ювилею истнованя сего полку драґонôвъ и носить ся на мізиннôмъ пальци лѣвои руки всѣми офіцирами въ полку. Суппе написавъ бувъ въ честь згаданого ювилею кантату Lichtensteins Lied. — Дня 28 н. ст. серпня ôдбулось у Львовѣ вѣнчанье п. Ив. Баковича, укôнченого богослова, зъ п-ною Оленою Гайсиґъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенты одержали оо.: на Солинку, дек. яслиского, Илія Маковей; на Коростно, дек. устрицкого, Андрѣй Габла зъ Тирявы сôльнои.

Речинець до рукополаганя для кандидатôвъ священичого званя, укôнчившихъ науки богословскй, для вступного испыту, вызначеный на день 9 вересня с. р. До подань треба долучити: метрику родженя и хрещеня; свѣдоцтва: укôнченыхъ наукъ богословскихъ, моральности и поведеня ôдповѣдного званю священичому, выповненя обовязкôвъ войсковыхъ, здоровля, вѣнчаня и убожества, потвердженою дотычнымъ староствомъ.

Кан. институованй оо.: Гр. Клѣшь на Малнôвску Волю, дек. мостиского; Юл. Шихъ на Долге, дек. дрогобицкого.

Завѣдательство Рыбника, дек. дрогобицкого, одержавъ о. Гр. Морозъ.

Самостôйне сотрудництво въ Цвѣрнôй, дек. мостиского, одержавъ о. Юл. Дуркотъ.

Завôзванй до кан. институціи оо.: Теоф. Глушкевичь на Малнôвъ, дек. мостиского; д-ръ Ник. Малинякъ на Сливницю, дек. нижанковского.

Намѣстництво згодилось на дальшу дотацію 300 зр. рôчно для сотрудника при пароху въ Сѣнявѣ, дек. ярославского, на часъ душпастирства тамошного пароха о. Кл. Вахнянина.

Ôдпустку на 4 тыжднѣ одержавъ о. Игн. Маликъ зъ Вôрка, дек. перемыского.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Климъ Ольшаньскій, абітурієнтъ, сынъ пароха въ Старявѣ коло Мостискъ, упокоивъ ся 30 н. ст. серпня на селѣ у свого ôтця въ 22-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ вѣроисповѣдань и просвѣты именувавъ Вячеслава Пшетецкого, ц. к. инспектора салінарного зô Львова, віце-презесомъ, а Адольфа Векса, надинжінира ц. к. зелѣзниць державныхъ зô Львова, и Стан. Маєвского, надинжиніра ц. к. зелѣзниць державныхъ изъ Стрыя, комісарями испытовыми для ц. к. комісіи II испыту державного, выдѣлу будовы машинъ при ц. к. політехнічнôй школѣ у Львовѣ. — Намѣстникъ именувавъ практиканта рахункового Казимира Шибиньского провізоричнымъ асистентомъ рахунковымъ въ департаментѣ рахунковôмъ на мѣстництва, а перенѣсъ практикантôвъ концептовыхъ намѣстн.: Августа Добецкого зъ Вадовиць до Львова, зъ призначеньемъ до службы при намѣстництвѣ; Володислава Коваликовского зъ Пільзна до Вадовиць, а Ивана Лопушиньского зô Львова до Пільзна. — Краєва рада шкôльна именувала: кс. Александра Завадского, адміністратора парохіи въ Брукенталю, сталымъ учителемъ римо-кат. реліґіи, а о. Ом. Константиновича, сотрудника въ Сокали, учителемъ греко-кат. реліґіи въ мужескôй школѣ тыдѣловôй въ Сокали; сталыми учителями: Петра Поляньского при школѣ втатовôй въ Новосѣлцѣ Костюковôй; учит., Андрея Купку въ Слоцинѣ, Іосифа Белявского въ Мѣстечку (передмѣстю Бережанъ); Емилію Королѣвну въ Шельпакахъ; Ивана Дригинича зъ Тейсарова въ Лисятичахъ; Генриха Высаковского въ Плавю; Ивана Блащика въ Пришовѣ камеральнôмъ; Сидонію Стшетельску въ Мокрянахъ.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ асистентови торговельного сенату въ Станіславовѣ Каєтанови Копачеви золотый хрестъ заслуги зъ короною.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 1 вересня. Хитрово прибувъ до Петербурга, щобы зложити рапортъ о ôдносинахъ на пôвостровѣ балканьскôмъ а передовсѣмъ о теперѣшнôмъ становищи Румуніи. — Нелидовъ выѣхавъ до Константинополя.

Парижь 1 вересня. Зъ Брукселѣ доносять до парискихъ ґазетъ, що армія бельґійска стоить по сторонѣ страйкуючихъ, єсть перенята духомъ соціялістичнымъ та що въ рѣшучôй хвили правительство не могло бы на ню числити.

Софія 1 вересня. Вчера, яко въ день вступленя султана на престолъ, складавъ Стамбуловъ зъ міністрами ґратуляціи у репрезентанта Туреччины.

Берлинъ 1 вересня. Появилась брошура, въ котрій ганьбить ся Баттенберґа за се, що порôзнивъ Болгарію зъ Россією, кажуть, що брошура выдана за вѣдомостію Фердинанда Кобурґского.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Вол. Риняв въ Тѣок. 9 зр. дôстали. — **Ант. Всч. Менц. въ Крецовѣ.** Рахунки схôдній. — **Всч. Дубр. въ Козл.** Заплачено въ кôнци червня с. р. — **Всч. Колян. въ Тухоль.** До кôнця року прийде ще 5 зр. — **Вп. А. Кульч. въ Печен.** Заплачено до кôнця червня с. р. — **Вп. Бѣлобр. въ Суд. вишн.** Заплачено до кôнця цвѣтня с. р. — **Вп. О. З. въ Кр.** Заплачено до 10 падолиста 1890. —

Всѣлякій Листы заставній Товариства кредитового земского

4½% Листы заставній Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційній

Всѣлякій обліґаціи довгу державного

Зелѣзничій обліґаціи першеньства

Льосы державній и приватній

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 142—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны** у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Вже выйшли

ИЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выданье дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кождого Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3.45 кр., а въ сильнôй оправѣ 3·70 кр.

Набути можь кождого часу у О. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

Розкладъ їзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одъїздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô вторки и пятницѣ

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданій пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу їзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стації по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Тягненье вже 15 серпня 1890.

Головна выграна зр 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Також **промесы** на тѣ льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, також средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ „AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20, 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8 50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Всхôдній шемиля-коцики обосторонній пертюи величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы флянелевй по зр. 2·20, 2·90 3 50, 5, 6, 9 до 12 зр., деркы зр. 1·45, 1·80, 2 50, 4 до 6. Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивй всхôдній Тунисъ фиранки и портіеры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр. 4·50. Джутовй портіеры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій-ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6 50. Комплетній припасованій бѣлій серпанковій фиранки (Brüssel) на цѣлеôкно зр. 1 90, 2 50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великій сальононій ковры и дѣточій коврики зр. 4 19, 4 80, 6·50, 7 50 англійскй стриженй ôдъ зр. 8 60 и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4 50.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, ковриковъ и показовыхъ предметôвъ мѣститъ ся *на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmst asse Nr. 37.* Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высилає ся на провінцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

О 25% дешевше якъ всюды!

Ф. Репиховска

поручає всѣмъ П.Т. Родимцямъ свôй **складъ папіеру и прибôрôвъ до писаня**, продаючи тіжь по дуже низькихъ цѣнахъ. — Рôвножь поручає свою **фабрику тутокъ** циґаретовыхъ зъ найлучшихъ паперкôвъ. — На жаданье высилаєсь цѣнники даромъ и оплатно.

Зъ поважаньемъ

М. Репиховска

Львôвъ ул. Баторія ч. 30.

Білеты візитовй, карты весѣльній, дипльомы и всякй роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА „Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ язикомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачъ, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна 40 кр., а зъ пересылкою 45 кр.

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

зъ доброго вулканізованого кавчука,

выробляє значки, фірмы, надписи, жира, власноручній пôдписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, такожь штампилій по умѣреныхъ цѣнахъ. 3-12

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичній изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репарацій. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 28—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 20—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыжня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвека (давнѣйше Львôвска)

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕЗІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помбстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій губки, пензлѣ и т. п. 3373

Schutzmarke.

Маріяцельскій каплѣ жолудковій,

знаменито дѣлаючій у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнаній при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (45—43)

Осторога! Правдивій Маріяцельскій каплѣ жолудковій рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повышу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Гуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскій пигулки розвôльняючій.

Ôдъ лѣтъ уживанй зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышу марку и на пôдпись аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Єсли грошѣ пришлесь папер.ъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20,** 2 рольки **зр. 2·20.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковій и маріяцельскій пигулки розвôльняючій не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способъ ужитя.**

Маріяцельскій каплѣ жолудковій и маріяцельскій пигулки розвôльняючій можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озёрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Загрядника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Короля Пилевского; — въ **Копичинцяхъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Рогальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Имругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а також по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каста невича. — въ **Коломыи** у ап. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

Ванда Терлецка

кравчиня въ **Яворовѣ** робить модно дамскій сукнѣ. Приняла бы на науку крою панночки або у неи примѣщенй або доходячій. П. Т. Родичамъ, маючимъ дѣти въ яворôвскôмъ монастири поручає ся.

Въ Бережанахъ

реальнôсть Нр. д. 45. на продажь зъ вôльнои руки при користныхъ условіяхъ. Складаєсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоє сѣней и пивниця. Десять морґôвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарскій въ дуже добрôмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

Антôнъ Кожелюжекъ

Львôвъ, Рынокъ ч. 29.

Поручає на теперѣшный сезонъ найновѣйшій циліндры и капелюхи фільцовій твердій и мягкій въ наймоднѣйшихъ фасонахъ власного выробу. Удержує на складѣ великій выборъ капелюхôвъ и циліндрôвъ Габіта, такожь поручає на зиму обувь фільцову непромочиму. Приймає циліндры и капелюхи до ôдновы, фарбованя и прасованя.

Цѣнники на жаданье высилаєсь франко. 3612 3—3

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльній,

праздничній и случайній

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохъ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБôТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавій взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Д-ра Ґ-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовій и сѣтковій, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою нерекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ „Товариства Просвѣты“ ул Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ папері 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тій суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ *нашихъ* поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногій найдобрнѣйшій народній пѣснѣ. Найзнаменитшій руский композиторы уложившій до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписаній. Цѣна 40 кр, оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрниковъ въ канцеляріи Товариства дається 20% рабату. Набути можна ихъ також по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 188. Львôвъ, Второкъ 21 серпня (2 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon itzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Загальнѝ Зборы

товариства „Просвѣты“ въ Коломыи.

III.

Наконець подаемо телеґрамы и письма, якѝ наспѣли на Загальнѝ Зборы „Просвѣты“:

Вѣдень: Шлемъ зъ чужины привѣтъ щирый всѣмъ братамъ Просвѣты. Рôдняймо ся, — мы не партіи, мы народу дѣти. — Русины у Вѣдни.

Вѣдень: Научайте и учѣть ся, а мы горою — Товариство Сѣчь.

Войнилôвъ: Дорогѝ Братя! Щасть Боже! Вы неустрашимѝ борцѣ, що взяли ся за просвѣту народну та пôднесли высоко прапоръ народный, и тымъ повните заповѣтъ нашого великого ґенія Тараса: „Обнимѣте, браты мои, найменшого брата, нехай мати усмѣхнеть ся, заплакана мати“. Дасть Богъ, що и нашь нарôдъ просвѣтить ся, а тогдѣ стане „Въ своѣй хатѣ, своя правда и сила и воля“. Мы духомъ зъ Вами! — Товариство „Свѣтъ“ въ Войниловѣ.

Войнилôвъ: Щасть Вамъ Боже, рускѝ Соколы, що злетѣлись на раду зъ усѣхъ кôнцѣвъ Галицкои Руси. Радьте жь на добро и славу Руси-Украины, а

„Буде слава по вѣкъ вѣки,
А буде велика,
Що просвѣтите нôчь темну
И довгу и дику“

Духомъ зъ Вами — Ґаврило Коваль, Игнатій Борисикъ, Михайло Самотовка, Никола Дурбакъ, члены тов. „Просвѣта“.

Дрогобичь: Ще не вмерла Украина! Богъ батько, Русь мати! Щирый поклôнъ братямъ — Михайло Воробець.

Дрогобичь: Учителѣ округа дрогобицкого шлють сердечный привѣтъ провôдникови „Просвѣты“ народу. Лучимось духомъ зъ Вами, желаемо пожаданого успѣха. Шасть Боже!

Завалôвъ: Достославный Зборе! Отсими кôлькома щирыми словами заявляемо при нинѣшнôй нагодѣ наше горяче бажанье: Щобъ слава про просвѣту нашого люду — довершена головно достохвальнымъ Товариствомъ „Просвѣтою“— залунала якъ найшвидше могучимъ ôдгомономъ помѣжь инчими просвѣчеными народами, а Вамъ, дорогѝ краяны та братя, щобъ додала ще бôльшои силы и ôдваги до обороны святыхъ святощѣвъ полишеныхъ намъ нашими предками. — Въ имени читальникôвъ завалôвскихъ свящ. Евгенъ Гузаръ.

Задвôрье: Всѣ постановы свѣтлого Збору въ хосенъ двигненя просвѣты и добробыту нашого селяньства и мѣщаньства вдячно прийме вся Русь-Украина, а имена невсыпущихъ труженикôвъ на сѣй нивѣ жити-муть у вдячнôй памяти міліонôвъ. — Викторъ и Клявдія Єзерскѝ зъ Полоничь; Микола и Ромиля Левицкѝ зъ Яричева; Володимиръ Левицкій, богословъ.

Золочѣвъ: Дочка шле зичливый привѣтъ матери. Душею зъ Вами, щирѝ братя! — Філія Золочѣвска.

Калушь: Зôбранымъ Вамъ радити надъ просвѣтою люду шлемо нашь щиро сердечный поздоровъ! — Калускѝ мѣщане.

Львôвъ: Слава и честь правдивымъ просвѣтителямъ руского народу! — Редакція „Батькôвщины“.

Миколаѣвъ: Свѣтлый Зборе! Въ день XXII. Загальныхъ Зборôвъ на цѣлый свѣтъ славнои та знанои „Просвѣты“ и мы зъ далека, шлемо Вамъ, щасливѝ его участники, наше сердечне „щасть Боже!“ до святои працѣ около народнои нивы и ôдзываемо ся до Васъ словами незабутного ґенія Юрія:

„О збирайтесь, о злѣтайтесь,
Усѣ рускѝ дѣти!
О збирайте ся, злѣтайте
Изъ усього всюду:
Дайте рады, дайте свѣтла,
Ваша слава буде!
Буде слава по вѣкъ-вѣки,
А буде велика,
Що просвѣтите нôчь темну
И довгу и дику!“

За выдѣлъ „Читальнѣ“ въ Миколаевѣ повѣту бобрецкого: Лопачиньскій, голова; М. Кочоровскій, секретарь.

Монастириска: До Всехвального Збору товариства „Просвѣта“ въ Коломыи. Помагай Бôгъ! Слава Вамъ хоробрѝ рицарѣ „Просвѣты“, що зôбрали-сте ся въ славнôй Коломыи на раду, на вѣче „Просвѣты“. Витаю Васъ славнѝ рускѝ патріоты въ стѣнахъ пôдкарпатскои столицѣ цвѣтоносного нашого красного Покутя. Слава и честь Вамъ, що зôбрали-сте ся нинѣ тутъ въ славнôй старôй Коломыи на раду, на вѣче „Просвѣты“, щобъ показати братамъ Славянамъ, що ще не замерла наша Руска Мати, що ще жие рускій славный нарôдъ и жити буде во вѣки! Зъ нами Богъ! Яко членъ вношу внесенье передъ свѣтлымъ Зборомъ, що добре бы зробивъ выдѣлъ „Просвѣты“, абы выдавъ „Гербъ Руси“, щобы такій гербъ — золотый левъ — мôгъ ся знаходити въ кождôй читальни, щобы мôгъ нашь нарôдъ пôзнати свою ôдзнаку, яку ôнъ мае. — Василій Кроподра зъ Монастирискъ.

Перемышль: Славному товариству, що стоить за просвѣтою и добромъ молодшого брата, пôдставою и житьемъ народу мало-руского, шлють нинѣшного дня сердечный привѣтъ. — Перемыскѝ члены „Просвѣты“.

Перемышль: Честь Вамъ борцѣ свѣтла и правды! Рука въ руку, а покажемо, чии мы дѣти! — Власюкъ, Меличковска, Москва, Вакулиньскій, Марилякъ.

Рогатинъ: Спаси-Бôгъ, що не забуваете на меншого брата! — Читальнѣ Лучинцѣ и Залуже.

Рогатинъ: Щасть Боже, братя, на дѣло святе!

Благодатнѝ лучѣ няй „Просвѣта“ шле;
Шаблѣ на серпы, на плуги мѣняйте;
Кримiналы, арешты збôжемъ наповняйте;
До церкви, до школы няй стежка веде,
До судôвъ травою зарôсла буде!
Богъ допоможе на красный сей трудъ,
Щобы пôднести нашь рускій людъ!
Незрячого брата до серця пригорнѣмъ,
Народнои просвѣты похôдню несѣмъ,
Вороги щезнуть, въ бою побѣдимъ!
Сонце лѣпшои долѣ до насъ усмѣхнеть ся!

Дзеровичь, Яворскій, Аркадія Порубальска, Михайлина Меруновичь, Ґурґуля, Чубатый, Грицикевичь.

Станіславôвъ: Щирымъ серцемъ витаемо Землякôвъ, зôбраныхъ на зборахъ нашого высокозаслуженого товариства „Просвѣта“. Радьте, браты, надъ освѣтою нашого народу и надъ чимъ скорѣйшимъ пôддвигненьемъ его матеріяльнымъ и моральнымъ, тямлячи гараздъ, що часъ летить и що тôлько ту въ австрійскôй державѣ вôльно намъ працювати для нашои Отчины, для матери Руси-Украины, та дѣлами оказувати, що „Ще не вмерла Украина!“ — Товариство „Руска Бесѣда“. За выдѣлъ: Т. Стахевичь, заступ. головы; Л. Гузарь, членъ выдѣлу.

Тернопôль: Достойному Зборови всеславного товариства „Просвѣта“, его щирымъ труженикамъ и участникамъ всѣмъ засылае Тернопôльска філія сердечный привѣтъ, а заразомъ, по мысли рѣшеня філіяльного Збору и выдѣлу предкладае уклôнну просьбу, щобы слѣдуючій загальный збôръ „Просвѣты“ ôдбувъ ся въ Тернополи. Радьте, братя, спôльно, славно, най засвѣтить ясне сонце правды и науки на цѣлôй Руси-Украинѣ, а пôтьма най гине. — Тернопôльска філія „Просвѣты“.

Хирôвъ: Сердечный привѣтъ въ день Зборôвъ! Щасть Боже щирымъ неустрашимымъ труженикамъ за просвѣту и добро нашого народу. Вашими заходами вже знае о насъ цѣлый свѣтъ, тожь кличемо голосно: Ще не вмерла Украина! — Хирôвскѝ члены „Просвѣты“.

Чернôвцѣ: Слава просвѣтителямъ Украины-Руси и щире помагай Бôгъ! — Черновецкѝ товариства: Руска Бесѣда, Руска Рада, Народный Дôмъ и Руска Школа.

Дописи „Дѣла“

Зъ Тернополя.

[Чому по мѣстахъ такъ мало рускихъ дѣтей въ школахъ.]

Два тутешнѝ порядни мѣщане, пп. Николай Бекесевичь и Раславскій, хотѣли сего року записати своихъ хлопцѣвъ до першои клясы школы вправъ при тутешнôй учительскôй семинаріи, та яке-жь було ихъ зачудуванье, коли явившись дня 29 серпня въ канцеляріи шкôльнôй, почули зъ устъ пана директора Боберского, що ôнъ дѣтей ихъ до школы не прийме, „ponieważ nie chce mieć do czynienia z mieszczanami...“

Красна исторія! А зъ кимъ же то хотѣвъ бы панъ директоръ мати do czynienia?

Дарма, що мѣщане старали ся представити п. директорови, що ся причина не може нѣякъ бути перешкодою до принятя, п. директоръ сказавъ разъ що нѣ, то нѣ!

На те заявивъ п. Бекесевичь, що если п. директоръ не прийме его дитины до школы, то ôнъ буде змушеный ôднестись зъ тымъ до краевои рады шкôльнои. На тѝ слова, высказанѝ въ тонѣ цѣлкомъ приличнôмъ и зъ гôдностію, zacny pedagog выпавъ цѣлкомъ зъ ролѣ ц. к. функціонера державного, обовязаного супротивъ стороны до чемности, наробивъ въ присутности бôльше зôбраныхъ людей крику и авантуры, прикликавъ сторожа, щобы повикидати непровинныхъ людей за дверѣ, и Богъ знае що ще не выроблявъ сей педаґоґъ w świętem oburzeniu, якъ смѣють ему якѝсь тамъ мѣщане грозити краевою радою шкôльною..

Мѣщане, натурально, не хотячи доводити до крайности, опустили зъ найбôльшимъ огôрченьемъ пороги такъ негостиннои святинѣ науки, не записавши дѣтей.

И що-жь Вы на то? На що придадуть ся Вашѝ такъ краснѝ и сердечнѝ статьѣ зъ заохочуваньемъ нашихъ мѣщанъ до посыланя дѣтей до шкôлъ, сли першій-лѣпшій педаґоґъ, маючій яку-небудь власть въ своихъ рукахъ, всякѝ Вашѝ стремленя спаралізуе и ще до того не провинныхъ и маючихъ повагу та честь людей публично зневажить?! Тутъ въ сѣмъ случаю внесуть покривдженѝ на того рода педаґоґічне поступованье жалобу, куда належить. Но що-жь изъ того? Чи буде дана имъ яка сатисфакція? Зъ рады шкôльнои пришлють пану директорови жалобу тоту до справозданя — и справа пôйде, такъ якъ всѣ другѝ того рода, до коша. Та кобы то ще на тôмъ скôнчило ся! Ану, зачнуть ще глядати, за złym duchem, що то poduszcza poczciwy ludek?... Було вже й таке!

Але-жь якъ буде, такъ буде, а мѣщане постановили не дарувати свого, хочь бы навѣть прийшло ся имъ и до міністерства удаватись, — а кажуть, що п. Ґавчь не знае жартôвъ! Въ слѣды сихъ мѣщанъ повиннѝ вступати всѣ покривдженѝ, бо лише въ сей спосôбъ можуть обывателѣ конституційнои державы запевнити собѣ свои права и пошанованье личне у урядникôвъ.

А.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До N. fr. Presse доносять зъ Кракова, що намѣстникъ ґр. Бадені мае дня 6 вересня прибути до Вѣдня. Того дня буде вже цѣсарь у Вѣдни а такожь приѣде и ґр. Таффе. Тогды отже наступить заименованье кн. Санґушка маршалкомъ краевымъ а рôвночасно буде означеный и речинець скликаня галицкого сойму. Всѣ отже вѣсти о скликаню сойму суть передчаснѝ и непевнѝ.

Въ політичныхъ и правительственныхъ кругахъ вѣденьскихъ слѣдно ще всюды сезонъ огôрковый. Цѣсарь перебувае теперь на маневрахъ въ Феклябрукъ. Маневры тѝ були о стôлько цѣкавѝ, що въ нихъ взяли участь два босаньскѝ баталіоны и що тамъ ôдбувала ся проба на бôльшѝ розмѣры въ скорôмъ стрѣляню зъ карабінôвъ Манліхера. Проба та мала выпасти дуже добре. Завтра въ полудне мае архикн. Альбрехтъ выѣхати на осѣннѝ маневры до Львова. Пôсля Budap. Corr. архикн. Альбрехтъ и шефъ ґен. штабу бар. Бекъ не поѣдуть зъ цѣсаремъ до Тѣшина, але выѣдуть просто зъ Вѣдня до Львова на маневры XI. корпуса, котрѝ будуть ôдбувати ся 5 и 6 вересня. Дня 6 вересня выѣде архикнязь Альбрехтъ зъ стаціи Бôбрка черезъ Львôвъ, Стрый, Мункачь и Міскольчь до Пешту, а зъ ôдтамъ до Вел. Вараздину.

Президентъ міністрôвъ ґр. Таффе перебувае все ще въ Елішавъ въ своихъ добрахъ и приѣде доперва дня 6 вересня до Вѣдня, коли вже и цѣсарь буде у Вѣдни. Міністеръ дѣлъ заграничныхъ ґр. Кальнокій выѣхавъ до своихъ дôбръ въ Льетовіцъ на Моравѣ.

О петардовыхъ атентатахъ доносять зъ Трієсту до Presse пôдъ датою 29 серпня такъ: „Вже четвертый разъ въ протягу одного тыждня выконано тутъ атентатъ петардовый. Симъ разомъ не обôйшло ся безъ нещастя. Жѣнка одного слуги при друкарни ґазеты Adria побачила въ кутѣ на коридорѣ, що веде до редакціи, коло дверей ôдъ комнаты редактора Фінціого, якійсь тлѣючій предметъ. Она велѣла свому 12-лѣтному сынови Ришардови Вольдрініому загасити огонь. Той взявъ коновку зъ водою и пôйшовъ гасити, але въ тôй хвили, коли хлопець зблизивъ ся зъ коновкою, пукла петарда зъ великимъ гукомъ. Хлопець упавъ на землю и кровь его цѣлого облила. Єго завезено заразъ до шпиталю и тутъ показало ся, що ôнъ мае на головѣ, шии и плечахъ богато ранъ. Здае ся такожь, що стратить и одно око. Петарда мусѣла бути наповнена динамітомъ, бо одну стѣну ôдъ комнаты майже зовсѣмъ вырвала. Въ цѣлôмъ мѣстѣ настало велике розъяренье, але виновникôвъ сего атентату доси ще не выкрыто.“ Ґр. Таффе приказавъ прислати собѣ докладне справозданье о тыхъ атентатахъ, а крôмъ того мае ще приѣхати до Вѣдня намѣстникъ Трієсту Рінальдіні и здати особисто справу о тыхъ атентатахъ. Здаесь, що Italia irridenta зновъ ôджила въ Трієстѣ.

— —

Берлиньскій Tageblatt дôставъ зъ Бѣлграду таку вѣсть: Королева Наталія думае оголосити письмо короля Милана, писане до неи по поражкахъ сербскои арміи въ сербско-болгарскôй вôйнѣ пôдъ Сливницею и Піротомъ, а то длятого, щобы, якъ сама каже, прецѣ разъ его здемаскувати. Причиною того оголошеня мае бути то, що Миланъ представляе Наталію яко неприятельку Сербіи, яко аґентку россійску и панславістку. Королева хоче отже переконати Европу, особливо же Австро-Угорщину, що то якъ-разъ Миланъ по битвахъ пôдъ Сливницею и Піротомъ хотѣвъ завести въ Сербіи россійску політику и зôрвати зовсѣмъ зъ Австро-Угорщиною та що она, королева, здержала Милана ôдъ того тогды дуже небезпечного кроку. Ґарашаниннъ, подôбно якъ король, хотѣвъ зôрвати зъ Австро-Угорщиною и завести русофільску політику; міністры же: Фрасановичь, Петровичь и Поповичь а такожь головнокомандуючій ґенералъ Хорватовичь стояли по сторонѣ королевои. Въ часѣ ôдъ грудня 1885 р. до половины лютого 1886 р. намѣрявъ король Миланъ майже що тыждня абдикувати и хотѣвъ королеву зробити реґенткою; она же тому опирала ся и противно додавала ему ôдваги вертати до Бѣлграду. При помочи ґен. Хорватовича зробила она то, що побитого Милана приняли въ Бѣлградѣ торжественно и въ день его приѣзду зроблено ему похôдъ зъ смолоскипами.

— —

Пôдчасъ коли нѣмецкій цѣсарь перебувавъ въ Нарвѣ и Петергофѣ, розпустили були францускѝ ґазеты вѣсть, що царь надавъ президентови францускои републики Карнотови ордеръ св. Андрея въ брилянтахъ. Розôйшлась була навѣть поголоска, що россійскій посолъ въ Парижи, Моренгаймъ, доручивъ вже той ордеръ президентови на торжественнôй авдієнціи. Тымчасомъ показуе ся, що вѣсть та есть зовсѣмъ выдумана а царь — кажуть — довѣдавшись о нѣй, мавъ дуже лютити ся и велѣвъ заразъ слѣдити за жереломъ, зъ котрого та вѣсть выйшла.

— —

Туреччина есть въ немалôмъ клопотѣ зъ причины становища, яке заняла Россія въ справѣ ôрменьскôй та слѣдить пильно за всѣми тыми вѣстями, пôсля котрыхъ мае Россія выступити зъ неразъ вже заявлюванымъ намѣреньемъ взяти въ заставъ за несплаченый довгъ военный якусь турецку провінцію. Зъ тою евентуальностію, що Россія ôдъ давна думае о Ерзерумѣ, числять ся въ Туреччинѣ вже ôдъ давна якъ неменше и зъ тымъ, що россійска аґітація въ Ôрменіи зачинае выдавати чимъ разъ бôльшѝ плоды та що справа церковна може дуже легко дати Россіи нагоду выступити противъ Туреччины. Ще бôльшій страхъ пôйшовъ въ політичныхъ кругахъ турецкихъ, коли розôйшлась вѣсть, що Россія хоче утворити окрему армію въ Азіи, котра бы независимо ôдъ арміи европейскои боронила лишь россійскихъ провінцій въ Азіи и могла тамъ самостôйно выступати до военнои акціи, чи то противъ Туреччины, чи Персіи чи хочь бы и противъ Хинъ.

— —

Выходяча въ Бруксели Chronique, звычайно добре поинформована въ справахъ войсковыхъ, подае цѣкавѝ вѣсти о станѣ бельґійскои арміи, въ котрôй соціяльный рухъ мавъ сильно розширити ся. Згадана ґазета доказуе на певно, що коли-бъ въ Бельґіи прийшло до якоись ворохобнѣ, то бôльше якъ однои третои части тои арміи не можна бы ужити до усмиреня ворохобникôвъ. „Въ поодинокихъ полкахъ — каже згадана ґазета — котрѝ мы бы могли навести а котрѝ стоять ґарнізонами посередъ Валльонôвъ, прийшло-бъ въ касарняхъ до бійки, скоро-бъ выйшовъ приказъ машерувати противъ робôтникôвъ. То положенье есть тымъ гôрше — а жаденъ офіциръ тому не заперечить — що духъ непослуху робить чимъ разъ бôльшій поступъ и користае зъ кождои нагоды, щобы себе заманіфестувати. Хиба-жь можна дивувати ся, що армія зложена зъ самыхъ робôтникôвъ не хоче стрѣляти на нарôдъ, зъ котрого выйшла и назадъ поверне!?“ Може бути, що та вѣсть мае бути лишь пострахомъ для другихъ клясъ бельґійскои суспôльности и мае прискорити заведенье загального обовязку службы войсковои, але коли-бъ дѣйстно такъ булъ, якъ доносить Chronique, то выходило-бы зъ того, що рухъ соціяльный въ войску зачинае обгортати чимъ разъ бôльше Европу и коли не якѝ иншѝ причины, то певно сей рухъ буде мусѣвъ зъ часомъ довести до загального розброеня.

НОВИНКИ.

— Сегодня зачинаесь прогулька артистичнои шѣснацятки вечеркомъ въ Перемышли. По Перемышли послѣдують вечерки въ Самборѣ, Стрыю, Городенцѣ, Станіславовѣ и Чортковѣ и такимъ чиномъ залунае руска пѣсня на широкôмъ обширѣ нашои Галичины та всюды подасть ся можнôсть нашôй патріотичнôй публицѣ причинитись своею лептою до будовы руско-народного театру. Не маючи меценатôвъ, котрѝ бы принесли въ дарѣ для народу руского таку жертву, мы спôльными датками здвигнемо будынокъ на помѣщенье театру, сего такъ важного чинника въ розвитку кождого народу. Тожь справдѣ велике признанье годить ся заявити тымъ шѣснацяти молодцямъ, котрѝ, не жалуючи трудôвъ, переводять въ житье сю гадку, а чейже руска патріотична публика не залишить сеи нагоды и своею численною участію на вечеркахъ заявить, що ѣй розвитокъ народу лежить щиро на серци.

— **Руско-народный театръ** переѣздить зъ Любачева до Сокаля, де ôдбудесь перше представленье въ суботу, дня 6 н. ст. вересня. Зъ Сокаля переѣде театръ на кôлька представлень до Жовквы, де гостивъ передъ двома роками и тѣшивъ ся великою симпатіею зô стороны патріотичнои публики рускои. Гадаємо, що и теперь сй обѣ мѣсцевости не заведуть надѣй, якй покладає на нихъ дирекція театру, та що руска интеліґенція, мѣсцева и зъ околицѣ, численно буде являтись на представленяхъ.

— **Ходорôвъ** попращавъ зъ початкомъ сего мѣсяця начальника суду п. Тополь ницкого, перенесеного на кошть державный до Балигороду. Се перенесенье було дуже давнымъ горячимъ баженьемъ усѣхъ bracі mojżeszowego і niemojżeszowego исповѣданя. За те людъ жалуе и згадуе п. Топольницкого.

— **Въ Поднѣстрянахъ** розвиває ся дуже красно філія „Карпатскои Крамницѣ“, дякуючи жертволюбности п. Язьвиньского и щирымъ заходамъ молодого патріотичного учителя п. Калитчука. Надѣятись, що жидôвня богато втратить ґрунту, особливо коли Всч. духовеньство и Вп. пп. учителѣ бôльше, якъ доси, займуть ся справою крамниць.

— **Въ Трускавци** мавъ уже стати именованый управителемъ дво-клясовои школы п. Нѣментовскій, хоть не має кваліфікаціи зъ руского языка! Такъ хотѣвъ п. староста. По що-жь законы? пане после Охримовичь!...

— **Громада Брустуры** въ Коломыйскôмъ купуе ôдъ камеры около 800 морґôвъ ґрунту за звыжь 13.000 зр. Часть купуе громада, а часть поодинокй ґазды.

— **Проф. д-ръ Михаилъ Борисикевичь**, ново-выбраный ректоръ университету въ Инсбруцѣ, зрезиґнувавъ заразъ по выборѣ зъ того почестного уряду, на котрый не дозволяе ему цѣлорôчне занятье на очнôй мѣсцевôй клініцѣ, а надто несенье помочи слабымъ на очи пôдчасъ побуту на вакаціяхъ въ Зарваници въ Галичинѣ.

— **Гомеровои „Одиссеи“ въ перекладѣ украиньскôмъ**, выданои сего року у Львовѣ, цензура россійска не „зволила“ пропустити до Россіи (хотяй Гомеръ не „сепаратистъ“ украиньскій и не гадавъ ôдрывати ôдъ Россіи земель руско-украиньскихъ...). Якйсь жéмотивы мусѣла подати цензура россійска? Такъ єсть, подала, а именно: „Дозволеніе ввоза *Одиссеи* было бы косвеннымъ признаніемъ со стороны правительства малорусского языка...“ Отъ що! Сказано зовсѣмъ не обвиваючи въ бавовну. И при такôй нетерпимости супротивъ языка 20-міліонного народу — може россійска праса ще дивувати ся, що Русины не одушевляють ся, для Россіи!..

— **Страшна катастрофа** могла лучити ся минувшои пятницѣ, 29 н. ст. серпня, въ Борислави на Волянцѣ въ копальняхъ воску земного французского товариства акційного, выарендованыхъ дрогобицкому жидови Ліберманови. Копальнѣ французского товариства займають досыть значный обшаръ землѣ, на котрôмъ єсть кôлканацять глубокихъ шибôвъ, маґазины зъ воскомъ, кошары роботникôвъ и будынокъ зъ машиною паровою, для порушаня вінды, котрою впускаєсь и добуваєсь роботникôвъ зъ штолень, вытягаєсь вôскъ, вентилюєсь шибы и т. п. Перша вѣстка, подана до Львова, продставила катастрофу такъ: Котелъ паровый пукъ, будынки займились а до 80 роботникôвъ подущилось въ штольни. Тымчасомъ показалось, що ся вѣсть хибна; вправдѣ катастрофа могла прибрати такй наслѣдки, але якимсь чудомъ не лучило ся нѣяке бôльше нещастье. Згаданого дня о 2-ôй год. по полудни займивъ ся огонь въ деревлянôмъ будынку, де уставленй кôтлы паровй. О 10 метрôвъ подальше стоить будынокъ, де суть машины паровй, котрй порушують вінды и вентилюють шибы, а ще дещо поббчь стоять деревлянй вежѣ надъ шибами. Ото погорѣвъ будынокъ кôтлевый и другій коло него, але всѣ прочй будынки лишились цѣлй. Огонь пригашено въ двѣ годины. Пôдчасъ пожару грозила велика небезпечнôсть для 71 роботникôвъ, працюючихъ въ шибахъ въ глубинѣ 120 метрôвъ, бо машины паровй перестали функціонувати а тымъ самымъ анѣ не вентильовано шибôвъ анѣ не вытягано вінды. Кôтлы паровй на Волянцѣ вытворюють пару, рôвнаючу ся тисненю 5 атмосферъ. Одъ огню вытворилась въ кôтлахъ пара, о тисненю 8 атмосферъ, а треба знати, що кôтлы побудованй на выдержимôсть лишь $8^1/_2$ атмосферъ, тожь и могли пукнути кождои хвилѣ. Кляпа безпечности отворила ся, але се не выстало, щобы могло тôлько пары выдобутись. Машиністъ донѣсъ о грозячôй небезпечности управляючому инжинірови Янишевскому, що кождои хвилѣ можуть кôтлы пукнути, а тогды наступить експльозія ґазôвъ въ шибахъ и всѣ роботники выгинуть. Такожь и сотки цѣкавыхъ, що окружали мѣсце пожару, могли ири тôмъ погибнути. Жандармы розôгнали цѣкавыхъ и всѣ выжидали катастрофы. Наразъ наставъ гукъ и пара замѣсть розсадити кôтлы, высадила лишь горѣшнй накрывы, котрй дають ся ôднимати и котрыми дôстають ся роботники внутрь кôтлôвъ для чищеня. Такимъ способомъ цѣла небезпечнôсть минула якимсь чудомъ А и зарядъ копальнѣ за той часъ не дармувавъ а робивъ все можливе. Управителя руху, п. Ці хоня, спущено на ґуртѣ, т. зв. гасплю до шибу и ôнъ скликавъ всѣхъ роботникôвъ до стовпа на сподъ шибу, с. є. въ мѣсце, де просто зъ горы доходить ще трохи свѣжій воздухъ, та повѣдомивъ ихъ о небезпечности. Коли жь наступила експльозія, а небезпечнôсть минула, почали добувати окремо по одному роботникови на гасплю Коло добутя одного роботника треба було забавитись до чверть годины, тожь и послѣдного, 71-ого роботника добули о 2-ôй год. по пôвночи. А треба представити собѣ, що за той часъ дѣялось въ шибѣ. Кождый зъ 71 роботникôвъ хотѣвъ скорше дохопитись ґурта, воздухъ стававъ що-разъ густѣйшій а вкôнци пôдплывати зачала вода и ґазы погасили лѣхтарнѣ. Але якось на щастье нѣхто не погибъ въ тôй грôзнôй пригодѣ.

— **Реданція „Зеркала“** просить насъ оповѣстити: По причинѣ разъ-поразовыхъ конфіскатъ послѣдныхъ чиселъ, черезъ що и высылка 15-ого числа „Зеркала“ була припôзнена, 16-те число выйде разомъ зъ 17-ымъ въ половинѣ сего мѣсяця и подвôйнôмъ обемѣ, такъ що Вп. Предплатники нѣчого на тôмъ не утерплять.

— **Самоубійство.** Дня 23 н. ст. серпня застрѣливъ ся въ Опришôвцяхъ капраль, трубачь 4 швадрону уланôвъ, стоячихъ въ тôмъ селѣ на кватирѣ.

— **Новй марки почтовй.** Вчера появились въ обѣгу новй марки почтовй по 1, 12, 15, 28, 30 кр. и по 1 та 2 зр. Иншй роды новыхъ марокъ выдадуть ся, ажь коли выйдуть давнй значки почтовй. Давнй марки важнй ще до 31 грудня с. р.

— **Податокъ на безженныхъ.** Выборцѣ третого и осьмого округа мѣста Вѣдня ухвалили внести до рады державнои, палаты панôвъ и до міністерства петицію, щобы завели на безженныхъ податокъ грошевый, позаякъ 1) батьки родинъ поносять величезнй выдатки и поносять богато труду выховуючи дѣти, котрй опôсля причиняють ся до добра публичного буде працею своею, будь податкомъ крови; 2) мужчины, котрй могли бы и повиннй бы оженити ся, не выповняють того обовязку взглядомъ суспôльности за-для чистого еґоизму, щобы не були зневоленй до якои абнеґаціи въ користь своеи родины. А коли не поносять выдатковъ и не дôзнають трудôвъ выховання родины, будучои пôдставою суспôльности, повиннй платити податки. Вымѣръ податку починавъ ся бы ôдъ тыхъ, котрыхъ рôчный дохôдъ выносить 1000 зр. Податокъ має бути проґрессійный, а его доходы обертати ся на закладаня и удержуваня приютôвъ для сирôтъ, на складанье оплатъ школьныхъ, на спомаганье бѣдныхъ ученикôвъ, а вкôнци на оплачуванье звычайныхъ податкôвъ за тыхъ, що мають численну родину и не можуть оплачувати податкôвъ. Вѣденцѣ додають въ мотивахъ, що такій податокъ вже бувъ у Римлянъ а и теперь запроваджують его у себе рôзнй державы, якъ се порѣшили недавно въ Америцѣ въ Венецуели.

— **Цѣсарь Вільгельмъ II взятый въ полонъ.** Петербургскій кореспондентъ Standard у описуе цѣкавый епізодъ зъ маневрôвъ пôдъ Нарвою. Ото мѣжь корпусомъ всхôднымъ а захôдныхъ кипѣла борба. На чолѣ выборгского полку стоявъ цѣсарь Вільгельмъ и якось такъ маневрувавъ, що наразъ найшовъ ся передъ полкомъ гузарôвъ и двома батерями артилеріи. Цѣсарь загадавъ тогдѣ дуже смѣливый плянъ; порѣшивъ перебитись скрôзь гузарôвъ. Переведенье атаку було дуже зручне, але все таки наразъ побачивъ цѣсарь себе окруженымъ зô всѣхъ сторôнъ. Цѣсарь Вільгельмъ попавсь у полонъ, зъ котрого его заразъ царь увôльнивъ. Ся пригода мала зробити велике враженье на цѣсари, бо опôсля того дня вже майже нѣчого до нѣкого не говоривъ.

— **Метеоръ** першорядной величины бачено 18 серпня о 9-ôй год. вечеромъ въ Станіславовѣ. Зявуще тревало кôлька секундъ.

— **Печать университету въ Бернѣ** въ Швайцаріи десь заподѣлась передъ кôлькома лѣтами. Укравъ еи доцентъ сего університету Ґотенъ и при помочи еи поробивъ кôлькадесять людей докторами, бо продавъ имъ фальшивй дипльомы докторскй по 600 франкôвъ за штуку.

— **Дитина мѣжь вовченятами.** Въ Россіи появились теперь вовки дуже численно и порывають не лишь худобу але и молодшй та старшй дѣти. Коло Миньска пôрвавъ вовкъ зъ поля дволѣтну дитину, котрон мати жала недалеко зъ иншими женщинами. Побачили се косарѣ та кинулись за вовкомъ до лѣса. По довгôмъ гляданю найдено вкôнци середъ ломача вовче гнѣздо. Въ гнѣздѣ було кôлькоро вовченятъ и пôрвана дитина, цѣла и здорова. Вовченята шарпали дитину на всѣ стороны, але що не мали ще зубôвъ, то и нѣчого ей не могла зробити. Старй вовки утѣкли, а люде забрали дитину и вовченята. Стрѣльцѣ розказують, що неразъ можна подыбати по вовчихъ гнѣздахъ живй звѣрята, бо старй вовки приучують въ сей способъ молодыхъ до ловôвъ и кровожадности.

— **Король Гумбертъ запôзваный до суду.** До трибуналу въ Медіолянѣ внѣсъ ґрафъ Порро противъ короля Гумберта жалобу о се, що дозволивъ свому сынови пôдчасъ подорожи на Всхôдъ прибрати прозвище ґр. Полленцо. Ґр. Порро заявляє въ жалобѣ, що сего титулу не вôльно нѣкому прибирати, бо се выключно привілей ґрафôвъ Порро. Не знатилишь, якои кары зажадавъ ґр. Порро, чи арешту чи кары грошевои.

— **Понятье числа у шимпаиса.** Природослѣдитель Романесъ робивъ зъ однымъ шимпансомъ въ лондоньскôмъ огородѣ зоольоґічнôмъ пробы, щобы переконатись, яке може бути понятье числа у такого звѣряти. Малпѣ казали зразу безъ перестанку подавати одно стебло соломы зъ клѣтки, ôдтакъ два, три. Если шимпансъ подавъ добре, то дôстававъ въ нагороду овочѣ, а если зле выповнивъ розказъ, то не дôстававъ нѣчого. Но и малпа въ короткôмъ часѣ вывчила ся тыхъ трехъ чиселъ. Бувало и таке, що шимпансъ бравъ одно або два стебла до губы а ôдтакъ взявши ще одно, подававъ ихъ разомъ, коли мавъ наказъ подати три. Коли шимпансъ вывчивъ ся трехъ чиселъ, п. Романесъ пôйшовъ дальше и дôйшовъ до пять стебелъ та звѣря добре понимало ажь до того числа. При 6 вже малпа не була певна, ще бôльше при 7, 8 и т. д. Мабуть на числѣ 5 була границя для интеліґенціи шимпанса. Цѣкаве при тôмъ се, що неразъ шимпансъ зломивъ одно стебло а ôдтакъ зложивши кôнцѣ до купы, подававъ ихъ якъ два стебла.

— **Заведенье одностайного камертону**, с. є. такого, въ котрôмъ тонъ *а* має 870 дрогань голосу на секунду, въ школахъ порѣшила межинародна конференція у Вѣдни въ р. 1885. Теперь выдавъ міністеръ Гавчь розпорядженье, щобы такій камертонъ завести: а) въ школахъ фаховыхъ для промысловцѣвъ, займаючихъ ся будовою инструментôвъ музичныхъ; б) у всѣхъ школахъ музичныхъ субвенціонованыхъ державою, в) по всѣхъ иншихъ школахъ народныхъ, ґімназіяхъ и т. п., въ котрыхъ учать практичного курсу музики; ґ) у всѣхъ стоваришеняхъ музичныхъ маючихъ субвенціи державнй. Тй всѣ заведеня мусять уживати верифікованого камертону и одностайно настроеныхъ инструментôвъ музичныхъ. Камертонъ прототипный єсть въ университетѣ вѣденьскôмъ а подає ôнъ тонъ нормальный при 15° Цельзія. Часъ, въ котрôмъ має перевестись се рѣшенье, вызначеный для школъ вѣденьскихъ рôкъ а для иншихъ два роки.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ и маршалокъ вернули до Львова; першій изъ своеи подорожи въ Тарнôвске а другій зъ Дзикова. — П. Володиславови Пілятови, габілітованому доцентови економіи въ університетѣ краковскôмъ, дозволивъ міністеръ просвѣты перенестись на львôвскій університетъ, именуючи его доцентомъ економіи. Въ Станіславовѣ выступила червôнка епідемічно.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенту на Винники надавъ сегодня выдѣлъ краевый о Д. Крупцѣ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Стефанъ Хоминьскій, укôнченый студентъ ґімназіяльный, сынъ приходника изъ Зеленои коло Грималова, упокоивъ ся тамже въ 20 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Теофиль Глѣбовицкій, фотоґрафъ-малярь, сынъ о. Іосифа Глѣбовицкого приходника въ Яблоници коло Надвôрны, упокоивъ ся дня 19 н. ст. серпня по дволѣтнôй тяжкôй недузѣ въ Буркутѣ, въ мармарошскôмъ комітатѣ на Угорщинѣ. Покôйный образувавъ въ Пештѣ и Вѣдни та передъ двома роками поселивъ ся въ Сиготѣ марм. а чотири тыднѣ передъ смертію перебувъ въ Буркутѣ, мѣсцевости купелевôй. Покôйный бувъ звѣстный ширшôй публицѣ зъ чесноты своеи та здôбности у своемъ званю. Вѣчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Марія Електоровичева при женьскôй школѣ выдѣловôй въ Станіславовѣ, Мих. Метликъ въ Далястовичахъ, Ант. Дѣдуръ въ Плавю, Іос. Камѣньскій въ Нагорянахъ, Іос. Хробачиньскій въ Падвѣ, Ант. Шеберлье при 4. кл. школѣ женьскôй въ Рохатинѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 1 вересня. Всякй вѣсти о непорозумѣню мѣжь царемъ а цѣсаремъ нѣмецкимъ, якй мали настати въ послѣдныхъ дняхъ гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россіи, суть зовсѣмъ безосновнй. Царь выѣзджає сего тыдня до Луцка на маневры.

Копенґаґа 1 вересня. На день 20 вересня сподѣвають ся тутъ приѣзду царя зъ родиною. Царь перебуде тутъ ажъ до половины жовтня а ôдтакъ поѣде зъ ревізитою до Берлина.

Софія 2 вересня. Кн. Фердинандъ и его міністеръ Стамболовъ зложили султанови свои ґратуляціи при нагодѣ роковинъ его вступленя на престолъ.

Прага 2 вересня. Бар. Ґаррахъ промовлявъ передъ своими выборцями за згодою и доказувавъ, що Австрія може зъ Россією ще лекше порозумѣтись якъ зъ Нѣмеччиною.

Петербургъ 2 вересня. Мін. Ґірсъ заявивъ въ приватнôмъ розговорѣ, що по гостинѣ нѣмецкого цѣсаря ôдносины Россіи до Нѣмеччины значно полѣпшили ся.

Мадритъ 2 вересня. Цѣсарева австрійска приѣде завтра до Санъ-Себастіяно въ гостину до королевои-реґентки испаньскои.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** *съ пересылкою почтовою; для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 11—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймає замовленя и направы входячй въ обсягъ фізики, хеміи, механіки и приряды лькарскй, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, химіи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничй нівеляційнй и рисункôвъ.
Моторы паровй и електричнй всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машинки електричнй лѣкарскй, о току сталôмъ и перерванôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, комінахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричнй для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричнй, жаровй и луковй.
Телефоны, мікрофоны и сигналізаціи електричнй (домовй телеґрафы)
Краны електричнй до запаленя газу.
Електричнй водовказы, годинники електричнй и т. п.

Выготовляє конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до певныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайденъ зъ задержанемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.
3632 1—4 (Импресса, Львôвъ.)

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ „AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выборъ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выборъ ручныхъ роботъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выборъ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ. доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8 50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Всхôднй шемиля-коцики обосторонній першои величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы флянелевй по зр. 2·20. 2·90. 3 50 5, 6, 9 до 12 зр., деркы зр. 1·45, 1·80, 2 50, 4 до 6. Коцы до подорожи и санêй, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивй всхôднй Тунисъ фиранки и портіэры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр 4·50. Джутовй портіэры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій-ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6 50. Комплетнй припасованй бѣлй серпанковй фиранки (Brüssel) на цѣлеôкно зр. 1·90, 2 50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великій сальононій ковры и дѣточй коврики зр. 4 19, 4·80, 6·50, 7 50 англійскій стрижений ôдъ зр. 8·60 и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4 50.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣникъ товарôвъ высилає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

Знаряды фотоґрафічнй

дуже добрй и малярскй, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажъ. Близшй поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници черезъ Делятинъ.** 3630 1—8

Женщина

середныхъ лѣтъ, обзнакомлена зъ всѣми галузями господарства, желає принятй обовязокъ въ порядномъ домѣ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: **С. В. poste restante Комарно.** 3631 1—3

Сирота по священику

глядає мѣсця въ рускôмъ домѣ. Адреса: А. Б. poste restante Львôвъ 3621

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Складъ кавы АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ;

1 кило 1·90 и 9·60 зр.

кава палена $^1/_2$ кило 1·20 зр.

на провинціи:

$4^3/_4$ кило 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кило опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродае ґуртôвнинови на мѣсци, той знову ґуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купуе комісіонеръ; а ôдъ него ажь купецъ и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожующого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (90—?)

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 189. Львовъ, Середа 22 серпня (3 вересня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ѣй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитѣсть за инсерати платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженє. — Реклямаціе неопечатаній вѣльній бѣдь порта **Посдиноке числе комтує 8 кр. а. в.**

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одной строчки печатной, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бѣдь стишка.

„Два фронты — чи одень?“

Пѣдъ такимъ тытуломъ подають „Моск. Вѣдомости“ вѣсть о интервю одного зъ своихъ кореспондентѣвъ въ Петербургѣ зъ особою стоячою въ дуже близькихъ зносинахъ зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ.

Справоздавець п. В. зачинає поясненьемъ, що его звѣвъ случай зъ особою, котра могла спѣзнати політику цѣсаря Вільгельма II. „зъ бѣльшимъ знаньемъ рѣчи“, якъ то звычайно буває. Бесѣда зѣйшла, розумѣесь, на нѣмецко-россійскій бѣносины. Чоловѣкъ той высказавъ ся передъ кореспондентомъ зъ великими похвалами о молодѣмъ цѣсарю и старавъ ся переконати п. В., що цѣсарь Вільгельмъ есть для Россіи дуже прихильный и що бнъ дуже высоко цѣнить дружбу Россіи. На то сказавъ ёму кореспондентъ, що бнъ о тѣмъ не сумнѣває ся, але цѣсарь Вільгельмъ все таки въ теперѣшну пору шукає своихъ союзникѣвъ межи противниками Россіи. На то бдповѣвъ ёму той чоловѣкъ, що політики цѣсаря нерозумѣють: цѣсарь хоче прецѣ лишь жити въ дружбѣ зъ всѣми державами Европы а то якъ разъ скрѣпить миръ въ Европѣ.

— Правда, сказавъ В., але въ тыхъ дружныхъ бднесинихъ можна все таки розрѣзнити всѣлявій ступенѣ а ледви чи Россіи дає ся въ теперѣшну пору першенство.

— Зъ чого жь вы такъ судите?

— Ну, разъ зъ бѣльше якъ двозначного становища, яке Нѣмеччина займає въ болгарскѣй справѣ а бдтакъ и зъ всѣлякихъ натякѣвъ, якій робивъ кн. Бісмаркъ въ послѣднихъ своихъ розговорахъ, а зъ котрыхъ можна спѣзнати, що правительственній круги въ Нѣмеччинѣ не суть Россіи такъ прихильній, якъ бы бнъ того бажавъ.

Коли я згадавъ про кн. Бісмарка — каже кореспондентъ — зробивъ мѣй собесѣдникъ неспокѣйный рухъ, але заразъ успоконивъ ся и запримѣтивъ въ легко іронічнѣмъ тонѣ: „Кн. Бісмаркъ ледви добре поінформованый о теперѣшнѣмъ напрямѣ цѣсарскои політики а намъ его політика добре звѣстна. Вы-жь згадали о двозначнѣмъ становищи Нѣмеччины въ болгарскѣй справѣ; а хто его зробивъ якъ не кн. Бісмаркъ? Що же до теперѣшныхъ и давнѣйшихъ бднесинъ Нѣмеччины до Россіи, то характеръ ихъ зазначила гельґоляндска бесѣда цѣсаря.

На дальше пытанье заявивъ той чоловѣкъ, що цѣсарь въ своѣй бесѣдѣ гельґоляндскѣй выразно зѣзначивъ, що **зъединенье Нѣмеччины наступило теперь вповнѣ а того зъединеня треба теперь стерегти и боронити.** На то сказавъ п. В. що коли подумати при тѣмъ на Альзацію и Льотарингію, то въ виду симпатіи Россіи для Франціи, ледви чи таке заявленье може подобатись въ Россіи П. Х. — такъ называе россійска ґазета ту особу, зъ котрою ён кореспондентъ розговорювавъ — бдповѣвъ на то: То лишь длятого, що вы не знаете такъ само добре „карты зъ пѣдъ споду“ якъ ваше правительство, а по короткѣй павзѣ додавъ: „Чули вы що о вѣйнѣ на два фронты когру Нѣмеччина буде мусѣла вести?“

П. В. покликавъ ся на бесѣды кн. Бісмарка въ парляментѣ, въ котрыхъ богато о той вѣйнѣ говорило ся. „И вы вѣрите въ то — спытавъ п. Х. — що кн. Бісмаркъ бувъ самъ о конечности такои вѣйны переконаный?“ П. В. признавъ, що то може бути, бо Нѣмеччина могла бы легко знайтись въ двохъ огняхъ. На то сказавъ ёму п. Х. що кн. Бісмаркъ бувъ переконаный, що въ данѣмъ случаю мусѣла бы Нѣмеччина вести лишь вѣйну зъ Россіею. На то мавъ бнъ свѣй тайный способъ — бувъ бы бддавъ Франціи Альзацію и Льотарингію та бувъ бы ён защитькавъ. Таёго рахуба мала навѣть свою основу.

П. В. нагадавъ часы коли Австрія по битвѣ пѣдъ Садовою бдступила Італіи Венецію а прецѣ Італія позбстала вѣрною Прусамъ. На то сказавъ Х., що Австрія тогды зле зробила; Нѣмеччина не робила бы такъ, не бддавала бы ажь пѣдчасъ вѣйны сихъ краѣвъ, але ще передъ вѣйною, а тогды вдарила бы зъ цѣлою силою на Россію та побила бы ён. Французы не мали бы тогды охоты мѣшати ся до вѣйны. Въ Франціи зависить все бдъ бѣльшости парляменту, котра ухвалює буджетъ военный а то бувъ бы „псіхольоґічный моментъ“ для кн. Бісмарка. То заспокоило бы навѣть найбѣльшихъ шовіністѣвъ французскихъ и парлямент не ухваливъ бы грошей.

П. В. спытавъ тогды, чи цѣсарь зрѣкъ ся того „свѣтлого пляну“ кн. Бісмарка а Х. сказавъ ёму на то, що цѣсарь хотѣвъ ще передъ выѣздомъ до Россіи заявити, що бнъ не носить ся зъ такими хитрыми плянами та що благородный характеръ цѣсаря не дозволивъ бы на то, щобы бнъ, хочь бы лишь на якійсь часъ, бдступивъ Альзацію и Льотарингію, бо то було бы зрадою нѣмецкихъ интересѣвъ. Що вншого кн. Бісмаркъ, той не перебиравъ въ средствахъ.

— Коли-жь вы знаете такъ добре погляды цѣсаря Вільгельма, то пояснѣть же менѣ правдиве значѣнье ревельскои пригоды.

— Якои пригоды?

— Ну, та чей знаете, що цѣсарь Вільгельмъ не подавъ руки естляндскому вицеґубернатору Василевскому, котрый бытавъ его въ заступствѣ ґубернатора кн. Шаховского, що ѣздивъ десь зъ царемъ и царицею закладати угольный камѣнь пѣдъ якусь церковь. Чи стало ся то случайно, чи умысно?

— Того дѣйстно не знаю; то покаже ся зъ надання ордерѣвъ Ревлянамъ.

— А коли то була демонстрація, чи можна-жь ще говорити о добрыхъ бднесинахъ Нѣмеччины до Россіи.

— А хиба то що пошкодило добрымъ бднесинамъ нѣмецко-австрійскимъ, коли цѣсарь Вільгельмъ заявивъ торѣкъ въ подѣбный способѣ свою антипатію противъ ворожои Нѣмцямъ політики ґр. Таффого?

П. В. спытавъ бдтакъ п. Х., що бнъ думае о „балтійскѣй“ справѣ, а той сказавъ ёму, що то внутрѣшна справа Россіи; ёму ходить лишь о то, щобы переконати людей, що Россія у всѣхъ справахъ заграничныхъ стрѣтить дружну симпатію Нѣмеччины.

— Навѣть и въ болгарскѣй?

— Въ сѣй особливо.

— А не знаете, чи цѣсарь привѣзъ зъ собою якій проектъ що-до порозумѣня въ болгарскѣй справѣ?

— Бнъ привѣзъ ще бѣльше якъ проектъ, бо повну готовѣсть Нѣмеччины пѣдпирати кождый проектъ Россіи.

— Хочь бы и противъ волѣ Австро-Угорщины?

— Противно, интересы Россіи и Австріи буде можна добре погодити.

— Хиба въ дорозѣ подѣлу Балкану на круги вплыву обохъ державъ?

— Жадаете бдъ мене за богато. На всякій случай може теперь Россія спустити ся на дружбу Нѣмеччины.

— А давнѣйше нѣ?

— И давнѣйше, але теперь особливо.

— Чому?

— Чи васъ то не переконало, що я намъ наговоривъ?

— Отверто сказавши, нѣ!

— Ну, чекайте-жь, то побачите.

На тѣмъ закѣнчивъ ся розговѣръ кореспондента „Моск. Вѣдом.“ зъ тымъ якимсь его мужемъ довѣрія.

Справы краєвѣ.

Що-до програмы **наближаючои ся сесіи соймовои**, то — якъ говорять, — кромѣ множества справъ адміністраційныхъ, можна сподѣвати ся дуже мало предложень законодавчихъ. Увѣйдуть лише: бдъ правительства проектъ закона о службѣ санітарнѣй въ громадахъ; бдъ краєвого выдѣлу: законъ о краєвыхъ мѣсцяхъ купелевыхъ; законъ о уживаню дорѣгъ публичныхъ пѣдъ зелѣзницѣ льокальнѣ; вкѣнци законъ змѣнюючій чи радше доповнюючій §. 3. закона ґіпотечного. Реформа закона дорогового не увѣйде яко проектъ нового закона або новелѣ, але яко рядъ засадъ, котрѣ — наколи ихъ соймъ ухвалить, — будуть пѣдставою до дальшои кодіфікаційнои праці выдѣлу краєвого. Що-до справъ громадскихъ — нема великои надѣи, щобы могли увѣйти на соймъ два проекты, котрѣ вже не бдъ нинѣ лежать въ кодіфікаційнѣмъ варстатѣ выдѣлу краєвого: одна зъ тыхъ справъ — то законъ выборчій для 30-ти мѣстъ, що дбстали новый законъ громадскій; друга — громадскій законъ для менчихъ мѣстъ и мѣсточокъ. Для першои справы зѣбрано навѣть дуже обемистый матеріялъ статистичный, — для другои совѣтникъ Михальчевскій приготовивъ начеркъ орґанізаціи и надъ тымъ начеркомъ мала бути ще въ маю скликана анкета на нарады, але опбсля бдкликано. Имовѣрнѣйше вже, що увѣйде до сойму законъ о огневѣй поліціи для мѣстъ и мѣсточокъ.

Справа краєвыхъ фінансѣвъ найбѣльше буде интересувати послѣвъ соймовыхъ. Буджетъ на рѣкъ 1891 буде незадовго покѣнченый, а выгляды суть ще навѣть гѣршій, нѣжь догадувано ся доси пѣсля приближеныхъ обчислень.

——

Конференція соймового клюбу лѣвицѣ бдбула ся вчера, якъ було заповѣджено. На запрошенье віцепрезеса Ґроса зъѣхало ся 14 членѣвъ клюбу; прочій подали оправданье на свою бдсутнѣсть. По бдданю почести для памяти покѣйного Оттона Гавзнера, бувшого презеса клюбу, черезъ встанье зъ мѣсць, ухвалено представити клюбови въ часѣ першого засѣданя соймового д-ра Вайґля на презеса, д-ра Ґроса и д-ра Дворского на віцепрезесѣвъ, а д ра Ґольдмана и Райского на секретарѣвъ.

Потѣмъ заповѣли внесеня и интерпеляціи послы Ст. Щепановскій, Фрухтманъ, Т. Меруновичъ, Збышевскій, Райскій, Ґольдманъ и Мидовичъ. По переведенѣй дискусіи поручено ініціяторамъ обробити внесеня, уложити интерпеляціи и предложити ихъ до пѣдпису на найблизшѣмъ засѣданю клюбовѣмъ.

Дуже оживлеными були оговоры справы упорядкованя фінансѣвъ краєвыхъ. На внесенье д-ра Ґольдмана ухвалено: Одобряючи заняте стуновище членѣвъ клюбу, що брали участь въ конференціи посольскѣй, скликанѣй выдѣломъ краєвымъ на день 15 липня с. р., буде клюбъ стремѣти до упорядкованя фінансѣвъ краєвыхъ въ тѣмъ напрямѣ, щобы при сталѣй стопѣ додатковъ краєвыхъ на якійсь протягъ лѣтъ уможливити акцію економічну и політику инвестіційну на ширшій розмѣры.“

Для справъ, що мають увѣйти на соймъ бдъ выдѣлу краєвого и бдъ правительства, выдѣльовано спеціяльныхъ референтѣвъ.

Конференція тревала бдъ годины 5-тои до 9-тои.

——

Именованье проф. **Бобжиньского** віце-президентомъ краєвои рады шк. есть уже фактомъ довершенымъ. До послѣдней хвилѣ не було певности, чи проф. Бобжиньскій буде именованый на тую посаду, бо — якъ довѣдуесь Kurjer Lwowski — краева рада шкѣльна представила була міністерству терно зъ людей зовсѣмъ иншихъ, а именно: проф. Пілята, инспектора Самолевича и проф. техн. Зайончковского. Противъ поставленя въ терно проф. Бобжиньского мавъ бути самъ намѣстникъ ґр. Бадені. Коли-жь проф. Бобжиньскій таки именованый віце-президентомъ рады

Свѣй по званю.

(*Дальше.*)

II.

Павъ инспекторъ Кишка вѣрно додержавъ даного слова. Въ двѣ недѣлѣ пѣсля госвітаціи одержавъ Семенъ Гриникъ наказъ бдъ своеи власти, а взглядно грамоту зъ примѣченьемъ, що „зѣ взглядѣвъ службовыхъ“ переносить ся его на посаду въ гѣрскѣмъ селѣ О., и щобы, бддавши акты, инвентарь, кому належить, заразъ ишовъ на мѣсце свого призначеня.

Семенъ, перечитавши сей урядовый наказъ, вдививъ ся въ пѣдписъ председателя рады шкѣльнои и усмѣхнувъ ся гѣрко. Отъ житье тернисте, а люде, котрымъ служивъ, ворогы. Ба нѣ, не люде, лише злобна воля одиниць може недосвѣдного чоловѣка зъ нѣжными чувствами зразити до свѣта. Володко показавъ ся невдячнымъ супротивъ мене, поступку его я не понимаю, бнъ зробивъ менѣ велику кривду.

Стала жена Семена докоряти ёму, хоть тыхъ докорѣвъ сама въ души не признавала справедливыми. Чувство жѣноче не дозволяло ёй мовчки перенести яке-небудь горе, а зъ плачемъ и нарѣканьемъ: бнъ бувъ виноватый слабости дѣтей, бнъ виноватый бувъ ён болю головы, словомъ — всякій неудачѣ походили зъ его причины, — хотяй за хвилю она вже не думала такъ зле о мужу, перечила своимъ словамъ, бдкликувала все и дякувала ёму за его святу супружеску терпеливѣсть та й за добре серце. Она прирѣкала на будуще статись лѣпшою, поправитись, покинути примховату натуру, але мимо святыхъ приречень сцены тѣ повторали ся дальше при якѣй-небудь нагодѣ, до чого Семенъ уже по части бувъ навыкъ, а навѣть умѣвъ присмиряти судорожній выбухи гнѣву, и то не холодомъ, а добротою и лагѣдностію. Симъ разомъ не обійшло ся такожь безъ бурѣ.

— Ты виноватый теперѣшному нещастю, — говорила Семенова. — Радила я: подавай ся, доки ся якъ нашь въ намѣстництвѣ, а братъ при князю, — а ты все спускавъ ся тѣлько на власній силы. Мавшь твою силу, твою працю! до чого тебе завела твоя непорадность! Нинѣ оба они покѣйнѣ, а чоловѣкъ, котрому ты давъ прикъ въ своѣй хатѣ, учивъ кѣлька мѣсяцѣвъ, грошѣ давъ на дорогу до Львова, — переносить тебе въ горы, свѣтъ дошками забитый, а село въ такихъ роскошахъ — крый Господи! — лякъ огортае на саму гадку, якъ тамъ прийде ся жити...

— Не згинемо, люба, — каже Семенъ жѣнцѣ, — и тамъ люде жнють, вѣкъ переживають, чому-жь и мы не маемо навыкнути до сего гѣрского житя, до оживляючои природы, де все весною, лѣтомъ житьемъ райскимъ дыше, весну молодости пригадуе... А наша Ярославка, нашь Гриньо, якъ стануть середъ тои гѣрскои красоты уганяти по верхахъ, то нашій сусѣды намъ позавидують...

— Годѣ тобѣ уноситись якимсь тамъ романтизмомъ. Радше пригадай собѣ, що розказувавъ ксьондзъ Шлімъ о твоѣй новѣй посадѣ? Въ десятьохъ лѣтахъ тамъ бѣльше сорока учителѣвъ переминуло ся, а послѣдну учительку хотѣли вже разомъ зъ школою спалити, — такій тамъ добрій людцѣ. И тутъ золотій горы обѣцювали, а въ першихъ дняхъ не хотѣвъ нѣхто нѣчого спродати за готовій грошѣ. А щожь доперва тамъ?...

— Не такъ страшно те все, якъ малюють, Олесю. Я самъ верховинець, знаю своихъ братѣвъ, а ты такожь зросла въ горахъ, верховина оживить твою душу, розжене чорній гадки, ты станешь веселою, живою..

Довго розправлявъ Семенъ на сей тематъ, закимъ успоконивъ жену, поѣднавъ ён зъ неминучою судьбою. Самъ же бнъ много перетерпѣвъ морально, тымъ бѣльше, що наразѣ не мѣгъ повѣсти всего своѣй подругѣ.

III.

Прийшло выбирати ся въ дорогу, ѣхати на нову посаду. Не велике господарство, але назбирало ся всего на кѣлька возѣвъ.

Посходили ся зъ села старій и молодій пращати ся зъ добрымъ Семеномъ и его родиною. Кождый жалуе. Двацять лѣтъ въ постійнѣй працы пережити — то часъ немалый. Семеновій ученики були вже своими господарями, мали свои дѣти.

— Останьте, пане учителю зъ нами! — просять усѣ, — на мѣсци камѣнь мохнатѣе. Такій перевозины, якъ вашій, въ горы рѣвнають ся погорѣльщинѣ: все поразтрясае ся, потовчесь, поломить ся... Мы васъ не пустимо. Пѣйдемо, де потреба, хоть-бы и до самого монарха, повѣмо: „оставте намъ чоловѣка, котрого мы щиро полюбали, пропадаемо за нимъ и не можемо зъ нимъ розстати ся“. Вы-жь насъ учили, на людей вывели, зробѣть и зъ дѣтей нашихъ то само...

— Дякую вамъ за вашу сердечнѣсть, — бдвѣтивъ Семенъ, — однакожь, кажу вамъ рѣшучо, я мушу ити, хочь якъ менѣ се прикро. Мы ще можемо зновъ зѣйти ся, я можу вашій дѣти выховувати; моимъ горячимъ баженьемъ було и есть при васъ остатись и вамъ служити до смерти, кости свои зложити при повѣйныхъ дѣтехъ, — але нинѣ доля зарядила инакше, а противъ неи нѣчого не вдѣешь...

— Не доля ту рядить, а що инше, — бдозвавъ ся Стефанъ Шведъ, прийшовши зъ сынами, внуками и правнуками попращати Семена. — Мы довѣдали ся, що васъ переносить инспекторъ.. изъ зависти. Памятаемо мы, якъ бнъ у васъ учивъ ся... Мене старого не такъ легко одурити, знаю я...

— Дорогій батьку! — перервавъ Семенъ зворушеный, — оно правда, тѣлько-жь я маю тото пересвѣдченье, що такій люде не шкодять, а противно, причиняють ся чоловѣкови до осущеня его красныхъ цѣлей. Цѣль моя — показати, що учитель народный може бддати велику прислугу суспѣльности людскѣй и придбати собѣ загальне поважанье. Цѣль свою и тамъ я осягну, а злоба покрые ся соромомъ... Остаю таки при своѣмъ, ѣду!

Ладить ся Семенъ въ дорогу. Возы наповненій всячиною. Дѣти обое зъ котомъ на возѣ чекають, коли конѣ рушать зъ мѣсця. Все готове до выѣзду. Семенъ не може розстати ся: комнаты повній молодежи, подвѣрье вкрыли ученики, ученицѣ, не пускають. Кожде радо бы хоть одно щире слово сказати своему добродѣеви на прощанье...

Ставъ Семенъ при возѣ, розглянувъ ся по всѣхъ, у кождого въ очехъ вертять ся сльозы, тѣлько розплакатись.

— Дѣти, Богъ зъ вами, — каже Семенъ дрожачимъ голосомъ, — зворушуете мене, сльозы вашій завдають менѣ туги, будять якусь дивну тревогу. Радше заспѣвайте, звеселѣть руске серце, оживѣть тоту пращальну хвилю рускою пѣснею и рускимъ словомъ, нехай радбсть и бдвага товаришать менѣ на нову посаду и животворна сила нехай оживить мене. Покажѣть, що моя двацятьлѣтна праця не пѣйшла въ нѣщо, а принесла хосенъ вамъ...

Заспѣвавъ хоръ одну пѣсню, другу, третю... добрій голосы молодыхъ грудей потрясли воздухомъ... Ажь серце радувалось.

Рушили возы, а за ними все йде, спѣвае... Пѣвъ милѣ за село ажь надъ рѣку бдпровадили ґазды и молодѣжь свого учителя и тутъ уже на правду зъ нимъ розпращали ся.

IV.

Село О., въ самѣмъ осередку нашои зеленои Верховины, дѣзнало богато лиха за-про свою школу. Нарѣдъ бутный, неподатливый, довго не хотѣвъ нѣчого слухати о новѣй орґанізаціи школы. Арендарь, кобы здоровъ, намовлявъ господарѣвъ и пѣдсувавъ имъ гадки, котрій справдѣ могли будити въ нихъ недовѣрье, и проявились, коли молодый и недосвѣдный панъ комісарь взявъ ся за переведенье орґанізаціи школы. Панъ комісарь сказавъ до ґаздѣвъ кѣлька слѣвъ острыхъ а обидныхъ, а тіи знова бдрубали пану комісареви ще острѣйше, — промахнули ся и клопѣтъ готовъ: два повномѣчники громадскій бдсидѣли по пять мѣсяцѣвъ у вязници.

Побудували школу, якъ палату, задовжили ся на добре. Прийшовъ учитель, панъ, — страхъ! — великій: и у старосты и въ ин-

шкôльнои, то видко, що або въ остатныхъ хвиляхъ ослабла опозиція гр. Баденього, або побѣдили ви у Вѣдни вилывы сильнѣйшѣ. Бобжиньсвій зрезигнувавъ уже зъ катедры права нѣмецкого на Ягайлоньскôмъ университетѣ. [Мимоходомъ сказавши, наступникомъ его на тôй катедрѣ маѳ стати д-ръ Пекосиньскій, кодіфікаторъ проектôвъ законôвъ у выдѣлѣ краєвôмъ, чоловѣкъ зовсѣмъ некваліфікованый до той катедры, але за те членъ „тихои спôлки командитовои“ станьчикôвъ, якъ то его называє Kurjer Lwowski.]

——

Про емеритальный фондъ учителѣвъ шкôлъ народныхъ подае урядова газета:

Умѣщеный капіталъ оборотовый шкôльного фонду емеритального выносивъ до 1883 року 263.121 зр. Одъ 1884 року станъ рѣчи змѣнивъ ся. Повстали недоборы по причинѣ переношуваня многихъ учителѣвъ въ станъ супочинку черезъ орґанізацію шкôлъ. Въ мѣру потребы мусѣли наведеный капіталъ промѣнювати на грошѣ а добутои готôвки уживати на покрытье щорôчныхъ недоборôвъ. Зъ тыхъ засобôвъ черпали такъ довго, поки зъ первѣстного капіталу не остало вже въ готôвцѣ лише 12.562 зр. А що ся квота не выстатчить уже на покрытье потребъ емеритальныхъ на будучій рôкъ, тому силою постановы шкôльного закона зъ 1889 року обовязаный ѳсть покрыти недобôръ краєвый фондъ. Въ подробицяхъ представляє ся прелімінарь того фонду на 1891 рôкъ ось якъ:

Выдатки: Емеритуры часовѣ 4.513, емеритуры дожизненнѣ 90.392, пенсіи для вдôвъ по учителяхъ 38.175, додатки на выхованье сирôтъ 13.006, ôдправы (одноразовѣ квоты, — *Прим. Ред.*) и кварталы посмертнѣ 6.715, звороты зложеныхъ вкладокъ 948, кошты заряду 23 зр., — загаломъ выдаткôвъ 153.772 зр.

Приходы: Ôдсотки ôдъ ефектôвъ 2.020, сталый датокъ изъ шкôльного фонду 12.800, интеркалярія 9.710, сталѣ вкладки учителѣвъ и учительокъ 30.196, вкладки 2-процентовѣ за передетатову службу 7.774, останокъ оборотового капіталу, якъ высше, 12.562 зр. — загаломъ приходôвъ 75.063 зр.

Въ порôвнаню зъ сумою выдаткôвъ показуе ся недобôръ 78.079 зр., котрый маѳ покрыти ся зъ фонду краєвого.

Выдѣлъ рôльничій въ краковскôмъ университетѣ.

буде отвореный ôдъ 1 жовтня с. р. на пôдставѣ тымчасового статуту и тымчасовои ординаціи студій та испытôвъ. Статутъ, затвержденый цѣсарскимъ рескриптомъ зъ 31 липня с. р., такого змѣсту:

Цѣль студій рôльничихъ §. 1. Въ университетѣ въ Краковѣ заводять ся студіи рôльничій зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ въ тôй цѣли: а) щобы будучій рôльники могли присвоити собѣ основне образованье наукове, загальне и фахове, а ôдтакъ узыскати абсолюторію; б) щобы ученикамъ наукъ правныхъ и політичныхъ, а такожь иншихъ выдѣлôвъ, дати нагоду придбати деякихъ вѣдомостей зъ обсягу рôльництва, котрымъ бы ôдтакъ могли покористуватись въ своѣмъ званю.

Становище тыхъ студій въ университетѣ. Ученики. §. 2. Студіи рôльничій разомъ зъ всѣми средствами науковыми творять сущну цѣлôсть выдѣлу фільософічного. Тому всѣ приписы выдѣлу фільософічного примѣненій до професорôвъ, студентôвъ и слугъ, приналежныхъ до студій рôльничихъ. Звычайнымъ ученикомъ може бути лишь той, хто выкажеся гімназіяльнымъ свѣдоцтвомъ зрѣлости. Всѣ иншій можуть бути лишь надзвычайными слухателями студій рôльничихъ.

Наука. §. 3. Наука рôльництва обôймае предметы пôдготовляючій, предметы головнѣ и предметы помôчнѣ въ такôмъ обемѣ и розкладѣ, що цѣлый курсъ кôнчить ся въ трехъ лѣтахъ. Удѣляти ви будуть або професоры, обовязанѣ до выкладу дотычныхъ предметôвъ въ университетѣ, и професоры фаховѣ именованѣ для предметôвъ рôльничихъ, або иншій професоры и доценты университету та учителѣ за ôдповѣдною ремунерацією, вызначеною міністерствомъ. Число катедръ для наукъ рôльничихъ установить міністерство просвѣты зъ увзглядненьемъ цѣли науки рôльництва (§. 1.) Такожь покличе оно, выслухавши внесень кольеґія професорôвъ выдѣлу фільософічного, за кождымъ разомъ на одинъ рôкъ учителѣвъ тыхъ предметôвъ, котрѣ выкладатись будуть за ремунерацією.

Плянъ наукъ. §. 4. Окремый плянъ наукъ на трилѣтный часъ студій уложить въ головныхъ начеркахъ міністерство просвѣты, выслухавши выдѣлъ фільософічный. Звычайнѣ слухателѣ обовязанѣ точно придержуватись сего пляну. Кольеґія професорôвъ выдѣлу фільософічного уложить пôсля пляну выклады науки рôльництва на кождый пôврôкъ.

Испыты. §. 5. Кождый звычайный слухатель мусить здавати испытъ по кôнци кождого року студій рôльничихъ. Испыты по першôмъ и другôмъ роцѣ суть промоційнѣ, с. ѳ. условіемъ до переходу на слѣдуючій рôкъ, а третій испытъ ѳсть условіемъ до абсолюторія. Надзвычайнѣ слухателѣ не можуть складати испытôвъ.

Абсолюторія и свѣдоцтва ôдходу. §. 6. По укôнченю трилѣтного курсу наукового и зложеню всѣхъ трехъ испытôвъ одержить ученикъ звычайный абсолюторію, въ котрôй будуть поданѣ выклады, якѣ ôнъ слухавъ, и загальнѣ успѣхи зложеныхъ испытôвъ; въ кождôмъ иншôмъ случаю одержить ученикъ звычайне свѣдоцтво ôдходу, выдаване слухателямъ выдѣлу фільософічного.

Докторатъ. §. 7. Звычайнѣ слухателѣ, що выкажуть ся чотиролѣтною наукою университетскою, можуть узыскати степень доктора фільософіи. Розвѣдка, яку пôсля §. 2. приписôвъ о ригорозахъ для выдѣлу фільософічного маѳ предложитись, може бути написана зъ фахового обсягу наукъ рôльничихъ и въ тôмъ случаю сей предметъ рôльничій буде частію складовою, фаховои ґрупы испыту кандидата.

Полагоджуванье справъ, ôдносячихъ ся до студій рôльничихъ. Для всѣхъ справъ установляѣсь стала комісія. Въ складъ сеи комісіи входятьвсѣ професоры звычайнѣ и надзвычайнѣ, вменованѣ для студій рôльничихъ, такожь три члены выдѣлу фільософічного, котрыхъ деканъ выдѣлу все на рôкъ одинъ до комісіи покличе зъ посередъ професорôвъ выкладаючихъ природничѣ науки. Проводить сѣй комісіи одинъ изъ звычайныхъ професорôвъ наукъ рôльничихъ, именованый на три роки міністерствомъ просвѣты на директора студій рôльничихъ. Ѳсли бы яка важна справа вымагала, то може предсѣдатель комісіи покликати до нарадъ иншихъ професорôвъ и доцентôвъ зъ голосомъ дорадчимъ. Тôй комісіи треба удѣляти до опініи и предложеня внесень всѣ справы, дотыкаючѣ студій рôльничихъ, передъ ихъ полагодженьемъ. Въ подрôбности ся комісія маѳ предкладати внесеня: а) въ справахъ установленя и обсады катедръ а такожь устройства заведень и иншихъ средствъ науковыхъ для студій рôльничихъ; б) въ справѣ уладженя наукъ рôльничихъ и испытôвъ; в) въ справѣ уложеня выказу выкладôвъ, обôймаючихъ спеціяльнѣ студіи рôльничій; г) въ справѣ установленя що року учителѣвъ тыхъ предметôвъ, котрѣ мають выкладатись за ремунерацію. — Обовязкомъ директора науки рôльництва ѳсть: помагати кольеґіи професорôвъ выдѣлу фільософічного и деканови въ наглядѣ надъ правильнымъ розвиткомъ студій рôльничахъ; звертати увагу на доглядненѣ хибы и ставляти внесеня, щобы ихъ усунути.

Сегорôчнѣ плодозборы въ Австро-Угорщинѣ.

По замкненю сегорôчного торгу збожевого у Вѣдни, о котрôмъ мы вже давнѣйше доносили, продуценты и купцѣ вже бодай можуть змѣркувати, якѣ були сегорôчнѣ плодозборы, та якими надвышками будуть могли розпоряджати для вывозу по-за границѣ. Мы не будемо широко розводитя ся надъ результатами самого торгу збожевого у Вѣдни, а перейдемо лишь деякѣ загальнѣ даты статистичнѣ для начеркленя загального образка збору збожевого та потребъ и допытôвъ за збожемъ на торговельныхъ ринкахъ.

Пôсля справоздання, поданого на збожевôмъ торзѣ у Вѣдни, жнива въ Австро-Угорщинѣ були такѣ:

Пшеницю управляли въ Угорщинѣ и Семиградѣ на просторѣ 2,810.382, въ Хорватіи, Славоніи и Пограничу Войсковôмъ на просторѣ 121.800, разомъ на просторѣ краєвъ угорскои короны 3,032.632 гектарôвъ. Зъ того бувъ станъ плодôвъ 70% лѣпшій нѣжь середный, 16% середный, а 14% гôршій якъ середный. Загаломъ обчисляють сегорôчный збôръ пшеницѣ на 45 міліонôвъ сотнарôвъ метричныхъ, що въ порôвнаню до середного збору рôвнае ся надвышцѣ 10 міліонôвъ сотн. метр. Пшеничнѣ зборы Хорватіи, Славоніи и Пограничa Войскового обчисляють на 2 міліоны метр. сотнарôвъ. Пôдъ взглядомъ якости и ефективнои ваги та иншихъ прикметъ зерна, результатъ выходить задоволяючій. Лише подекуды въ окомицяхъ надтисаньскихъ, въ Семигородѣ и коло Пешту зерно черезъ ржу не вповнѣ розвинене.

Въ Долитавѣ управляли пшеницю на просторѣ 1,174.024 гектарôвъ. Зъ того бувъ станъ зборôвъ 41% лѣпшій нѣжь середный, а 40% гôршій нѣжь середный. Весь збôръ пшеницѣ обчисляють въ Долитавѣ на 17 міліонôвъ метричныхъ сотнарôвъ, а се рôвнае ся ôдповѣдно результатамъ зовсѣмъ доброму урожаєви. Що-до якости зерна, то въ порôвнаню зъ краями угорскими пшеници долитавскôй богато хибуе. Въ Долѣшнôй Австріи въ многихъ мѣсцяхъ була завѣяна, въ Австріи Горѣшнôй, Сальцбурзѣ, въ Чехіи и Моравіи утерпѣла въ наслѣдокъ лихои погоды вже по збраню, а въ Галичинѣ всхôднôй и захôднôй ржа повздержала розвитокъ зерна въ богато мѣсцяхъ.

Жито управляли въ Угорщинѣ и Семигородѣ на просторѣ 1,082.093, въ Хорватіи, Славоніи и Пограничу на просторѣ 103.089, а загаломъ въ тыхъ краяхъ на просторѣ 1,185.182 гектарôвъ. Зъ того бувъ станъ плодôвъ 47% лѣпшій ôдъ середного, 28% середный а 27% гôршій ôдъ середного. Що-до зерна, то сегорôчный збôръ ѳсть оденъ зъ найлѣпшихъ, якѣ бували въ Угорщинѣ. Результатъ жнивъ жита обчисляють на $16^1/_2$ міл. метр. сотнарôвъ, що рôвнае ся въ порôвнаню до пересѣчныхъ зборôвъ 5 міл. метр. сотнарôвъ бôльше, якъ переднѣми роками. Въ Хорватіи, Славоніи и Пограничу збôрали загаломъ по-надъ $1^1/_2$ міл. метр. сотнарôвъ жита. Якôсть пôдъ взглядомъ ваги и повноты зерна ѳсть знаменита.

Въ Долитавѣ управляли жито на просторѣ 1,973.292 гектарôвъ. Зъ того бувъ станъ плодôвъ 61% лѣпшій ôдъ середного, 15% середный, а 23% гôршій ôдъ середного. Загаломъ збôрали жита 30 міл. метр. сотнарôвъ, т. ѳ. о 2 міліоны метр. сотн. бôльше, нѣжь роками середно добрыми. За то не дописало зерно, особливо въ Австріи Долѣшнôй, Горѣшнôй, въ Чехіи и Моравѣ. Вага переважно лиха, зерно збрано переважно вохке; околицѣ альпейскѣ и Галичина пôдъ тымъ взглядомъ були щасливѣйшѣ.

Ячменю управляли въ Угорщинѣ и Семиградѣ на просторѣ 1,006.501, въ Хорватіи, Славоніи и Пограничу на просторѣ 42.341 гектарôвъ, загаломъ отже въ тыхъ краяхъ угорскои короны на просторѣ 1,048 842 гектарôвъ. Зъ того бувъ збôръ 42% лѣпшій ôдъ середного, 27% середный, а 21% гôршій ôдъ середного. Загаломъ збрано въ Угорщинѣ и Семиградѣ $15^3/_4$ міл. метр. сотн., що въ порôвнаню зъ лѣтами середного урожаю даѳ надвышку 3 міл. метр. сотн. Въ Хорватіи, Славоніи и Пограничу збрано не цѣлый міліонъ метр. сотнарôвъ. Що-до якости збôръ буває рôзный. Переважують роды твердѣ.

Въ Долитавѣ управляли ячмѣнь на просторѣ 1,109.824 гектарôвъ, зъ чого бувъ станъ збору 68% лѣпшій ôдъ середного, 18% середный, а 14% гôршій ôдъ середного. Загаломъ збрано 19 міліон. метр. сотн., въ порôвнаню зъ лѣтами середного урожаю о 2 міл. метр. сотн. бôльше. Найлѣпше удавъ ся ячмѣнь на Моравѣ, однакъ не въ кождôй мѣсцевости.

Овесъ въ Угорщинѣ и Семиградѣ управляли на просторѣ 1,017.823, въ Хорватіи и Пограничу на просторѣ 111.550 гектарôвъ, разомъ на просторѣ 1,129.373 гектарôвъ. Зъ того припадаѳ 57% на збôръ лѣпшій, 32% на середный а 11% на гôршій ôдъ середного. Загаломъ збрано $12^1/_2$ міл. сотн. метр. ôвса въ Угорщинѣ и Семигородѣ а $1^1/_2$ міл. въ иншихъ земляхъ, належачихъ до короны угорскои. Урожай про-те слабый; якôсть зерна вдоволяє що-до барвы а що до иншихъ прикметъ ѳсть рôзна.

Ѳсли збôръ середный означимо для лѣпшого унаочненя цифрою 100, то сегорôчный збôръ представляє ся такъ: Угорщина: Пшеница 127, жито 138, ячмѣнь 124, овесъ 98. Австрія: Пшеница 100, жито 107, ячмѣнь 111, овесъ 119. Взявши нормальну консумцію за пôдставу рахунку, то на вывôзъ (по увзглядненю власныхъ засобôвъ пшеницѣ старои и муки зъ того артикулу) рахують 12 міл. метр. сотнарôвъ пшеницѣ, 2 міліоны жита, $3^1/_2$ міліона ячменю и солоду а 2 міл. метр. сотнарôвъ ôвса.

Такъ отже представляють ся сегорôчнѣ зборы въ нашôй державѣ. Пôсля урядовыхъ справоздань, збожевѣ плодозборы въ Россіи и Румуніи суть досыть добрѣ, а сама Россія буде могла вывезти около 400 міліонôвъ гектолітрôвъ пшеницѣ бôльше якъ попередными лѣтами, не вчисляючи вывозу жита, котрого збрано поверхъ 210 міл. гектолітрôвъ, наколи тамтого року весь збôръ жита выносивъ лишь 175 міліонôвъ. Зъ краєвъ европейскихъ, импортуючихъ збже, Франція, Анґлія и Голяндія мали сего року гôршѣ зборы нѣжь минувшого року, а Нѣмеччина, Швайцарія, Бельґія и Италія троха лѣпшѣ, однакъ не на тôльно, щобы ôдношенье продукціи до консумціи мало о богато змѣнити ся. Рѣшаючимъ чинникомъ въ усталеню цѣнъ збожевыхъ може буги лишь се, о сколько зможуть довозити крає всхôдно-европейскѣ, Америка и Индія. И ѳсли бы побôчь добрыхъ результатôвъ сегорôчныхъ жнивъ въ краяхъ всхôдно-европейскихъ, могли такими самыми результатами выказатись Сполученѣ Державы, Канада та Индіи всхôднѣ, то за-для сильнои конкуренціи настала бы велика депресія цѣнъ; але на щастье отсѣ три грôзни суперники не посѣдають на стôльно засобôвъ, щобы могли провадити побѣдну вôйну зъ европейскими продуктами довозовыми. Надвышку вывозу тыхъ трехъ державъ обчислюють на 45 міліонôвъ гектолітрôвъ, ну а се не выстатчить навѣть самымъ анґлійскимъ ринкамъ, котрѣ мусять для себе спровадити зъ заграницѣ около 52 міліонôвъ гектолітрôвъ пшеницѣ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Бучача.

[Поголоска про змѣну обряду рускихъ мѣщанъ въ Бучачи.]

Мѣжь парохіянами а парохомъ рускимъ въ Бучачи истнуе уже ôдъ довшого часу непорозумѣнье и се выкликало сензаційный процесъ канонічный противъ пароха. Въ тôй цѣли зъѣхала комісія на дни 19 вересня. Въ складъ комісіи входили оо. Левицкій зъ Жизномира яко предсѣдатель, Олесницкій зъ Переволоки, Соневацкій зъ Вереснева и Сѣменовичъ зъ Сорокъ яко протоколянтъ. Комісія переслухувала стороны повныхъ два днѣ въ сали оо. Василіянъ. Що выйде зъ ви переслухуваня та списуваня протоколôвъ, ще не знати. Консисторія зробила въ тôмъ взглядѣ рѣшучій крокъ, але чи та рѣшучôсть ѳсть лише хвилева, чи трѣвка, и чи въ своѣй консеквенціи буде переведена до кôнца, якъ сего вымагало бы добро церкви и взагалѣ Русинôвъ? Се послѣдне займае не лише Русинôвъ, але и всѣхъ добромыслячихъ жителѣвъ мѣста.

Надъ причинами выкликаного процесу не буду довго розводитись, бо они читателямъ уже по части звѣстнѣ. Аристократична вдача и переконанье о. Теляковского, що парохіяне истнують для него, а не ôнъ для нихъ, а въ наслѣдокъ того и грубе поведенье его зъ парохіянами — знищили то довѣріе, зъ якимъ у насъ людъ звычайно ôдносить ся до своихъ панъ-отцѣвъ. Дальше грубый негактъ, — бо-жь примѣромъ лайка парохіянъ зъ амвона, и ще поименна, зовсѣмъ не належать до такту, тымъ бôльше, що цѣлкомъ не заслужена, якъ се доказано при судовôй розправѣ. Вкôнци лиха господарка, бо о. Теляковскій — якъ жалують ся мѣщане — въ коротêмъ часѣ свого душпастирства вынищивъ до 30 морґôвъ лѣса, надъ котрымъ бл. п. М. Куриловичъ трясъ ся; вырубавъ овочевѣ дерева; пôдрубавъ стодолу и спаливъ, и т. д., поминувши вже менчѣ справы.

Всѣхъ дуже дивуе, длячого власти рѣшучо не выступили противъ такои господарки, а чей же се ихъ обовязкомъ було: не дати знищати лѣса, коли мѣщане заразъ внесли були жалобы до Консисторіи и на намѣстництва. Може бути, що тутъ Консисторія не такъ дуже винувата, бо, якъ загально говорять, дôставала хибнѣ информаціи о цѣлôмъ ходѣ рѣчи, — але чи оно такъ справдѣ було, се намъ не звѣстно. Теперь повинна Консисторія совѣстно розобрати цѣлу рѣчь и повести справу такъ, якъ сего вымагае добро церкви, бо въ противнôмъ разѣ ôдгрожують ся мѣщане змѣною обряду лише въ тôй цѣли, щобы высвободити ся зъ-пôдъ залежности ôдъ о. Теляковского... Такѣ рѣчи для насъ Русинôвъ очевидно дуже шкôдливѣ, длятого вповнѣ маємо право домагати ся, щобы Консисторія вглянула добре въ суть рѣчи и енерґічно запобѣгла сумнôй исторіи...

Теперь ще кôлька слôвъ про мѣсцевыхъ сотрудникôвъ. За короткій часъ душпастированя мавъ о. Теляковскій трехъ сотрудникôвъ. Першій бувъ о. Гр. Рыбчакъ, котрого самъ о. парохъ наклонивъ у Львовѣ, щобы зъ нимъ ѣхавъ, бо треба ему було доброго ритуалиста. Зъ початку була мѣжь ними навѣть приязнь, але не довго се тревало, а выѣзджаючи сотрудникъ мавъ залеглои пенсіи до 200 зр. Другій — о. І. Крижановскій не мавъ и тôлько щастя. Бувъ ледви кôлька мѣсяцѣвъ, но за той часъ дôзнавъ тôлько неприятностей, що вкôнци мусѣвъ удавати ся на дорогу судову за ôдобранье чашѣ въ церквѣ св. О. Николая, а кромѣ того доси процесуе ся о кôлькамѣсячну пенсію. Третій зъ черги дôставъ ся ту о. Петрицкій, чоловѣкъ симпатичный, дбалый о добро церкви, а якъ самѣ мѣщане высказують ся, станувъ высше по-надъ многихъ сотрудникôвъ, якѣ бували въ Бучачи. За велику заслугу вмѣняють ему заложенье хору, котрымъ справдѣ не повстыдавъ бы ся самъ Ставіславôвъ, — но скôлько дôзнавъ ôнъ за те ôдъ пароха неприятностей, о тôмъ мôгъ бы найлучше ôнъ самъ розповѣсти.

Одною зъ важныхъ причинъ негодованя бучацкихъ сотрудникôвъ ѳсть неточна выплата пенсіи. Мы тутъ знова винуємо нашихъ владикъ, бо длячого до сеи поры не унормувати епітрахильнѣ доходы мѣжь парохомъ а сотрудникомъ, а позôставити послѣдного на ласку и неласку пароха. А тутъ заходить ще така обставина, що пенсію платить парохъ замѣсть касы державнои и доки Консисторія не постарае ся, щобы каса державна выплачувала сотрудникови пенсію, доти не буде добра мѣжь парохомъ а сотрудникомъ. *Х.*

спектора въ ласкахъ, а зъ священникомъ и зъ громадою вужь „на удры“, показувати „ось то я“! Цѣлый рôкъ доказувавъ усячиною, — узрѣвъ бурю надъ собою, ôдъ котрои и настоятелѣ були-бъ его не охоронили, — забравъ ся.

Прийшовъ другій, третій, десятый, — а кождый утѣкавъ передъ часомъ, не мавъ що робити середъ неприхильныхъ обставинъ. Хоть „здекуцій“ було безъ числа за непосиланье дѣтей, школа таки свѣтила пусткою. Послѣдна була учителька, котру нôчью отець вывезъ изъ села, щобы не дожити якихъ неприятностей.

Теперь вôйтъ зъ радными замкнувъ рано школу и роздумувавъ, кому бы то въ аренду пустити.

— А хоть бы зъ неба прийшовъ, не повѣрю жадному! — сказавъ до громадянъ. — То напасть на громаду, чиста напасть!

— Тота була певне послѣдна, — замѣтивъ асесоръ и представитель мѣсцевои рады шкôльнои, — а сли якій волокита навине ся, такъ лѣсы, слава Богу, густѣ та й великій, є куды пôслати его на губы...

— Кара Божа, лише насланье тій учителѣ! — рѣкъ Сава Кравець, — въ жадномъ селѣ нема такого чуда...

На отсей розговôръ надôйшовъ Семенъ Гриникъ.

— Слава Исусу Христу! — повитавъ збраныхъ радныхъ и поклонивъ ся вѣчливо.

— Слава на вѣки Богу, — ôдказавъ вôйтъ.

Всѣ стали приглядатись подорожному. Семенъ Гриникъ покрытый бувъ цѣлый порохомъ; гôрска ѣзда дала ся ему добре въ знаки. Мусѣвъ напружити всѣ силы, щобы оказати бодрôсть духа.

— Куды Богъ провадить? — спытавъ вôйтъ по хвили, — може на ярмарокъ до Сморжого?

— Нѣ, я просто до васъ, пане начальнику и панове господарѣ, и тѣшу ся дуже, що васъ такъ разомъ застаю и можу представити ся вамъ яко вашъ будучій учитель, Семенъ Гриникъ.

Ґазды порозявляли роты, вôйтови лице скривило ся, наче вкусивъ терпкого яблока. Пошептали мѣжь собою на боцѣ, и зновъ вôйтъ заговоривъ:

— Дякъ бы намъ здавъ ся; безъ учителя можемо обôйти ся.

— Не велика рѣчь — ôдзывае ся на те Гриникъ добродушно. — Де ґазды за дякомъ пытають, тамъ видно дбають за свою вѣру; я на услуги вашій: ѳсли дѣйстно потрѣбно дяка, такъ я заступлю его...

Не надѣяли ся господарѣ такои бесѣды ôдъ нового учителя, зъ попередниковъ его жаденъ не спѣвавъ у церквѣ, а деякотрѣ по просту й не показувались.

— Вы, пане, заступите дяка? — спытавъ вôйтъ недовѣрчиво. — У насъ дякъ занедужавъ, а вчера вечеромъ умеръ ґазда Климъ Кравець, та й нема кому зъ панъ отцемъ парастасу ôдправити.

— Пôйду заразъ зъ вами, — заявивъ радо Семенъ Гриникъ, — тôлько, будьте ласкавѣ, пустѣть мене пôдъ дахъ. Жена зъ дѣтьми пече ся ôдъ рана на сонци и люде добрѣ, що зо мною приѣхали, хотять спочити.

— Та де-жь васъ помѣстимо, якъ не въ школѣ? — ôдповѣвъ вôйтъ. — Ходѣть! отъ и ключѣ у мене.

(*Конець буде.*)

Еквівалентъ належитостей

Тарифу зъ 9 лют. и 2 серп. 1850 змѣнивъ *законъ зъ 13 грудня 1862* (ч. 89 В. з. д.) въ той способѣ, що и ѣдъ рѣчей движимыхъ, котрѣ суть власностію фондовъ, бенефіцій, церквей, духовныхъ и мірскихъ громадъ, товариствъ, закладовъ и иншихъ корпорацій та спѣлокъ, котрыхъ членамъ не прислугує право до части маєтку закладового, мае ся оплачувати еквівалентъ $1^1/_2\%$. Крѣмъ того законъ той установляе для всѣхъ належитостей процентовыхъ, отже и для еквівалету надзвычайный додатокъ 25% т. е. до обчисленои належитости еквівалету мае ся ще дочисляти 25% тои належитости. Міністеріяльне розпорядженье зъ 20 грудня 1862 (ч. 102 В. з. д.) приписало поступованье при тѣмъ додатковѣмъ зѣзнаню, на часъ ѣдъ 1863 до 1871. Маєтокъ движимый належало зѣзнати на приписанѣмъ взѣрци. *Д.* въ способѣ инвентаря спадкового пѣсля стану зъ 1 сѣчня 1863.

Законъ зъ 21 грудня 1880 (ч. 1 В. з. д. зъ р. 1881) установивъ, що увѣльнеными суть ѣдъ еквівалету ѣдъ движимостей товариства заробковѣ и господарскѣ заснованѣ на пѣдставѣ закона зъ 9 цвѣтня 1873 (ч. 70 В. з. д.), дальше касы задатковѣ, заснованѣ въ силу спеціяльныхъ законовъ державныхъ зъ фондовъ контрібуційныхъ або податковыхъ, вкѣнци громадскѣ касы задатковѣ, натомѣсть товариства тѣ и касы мають ѣдъ маєтку недвижимого оплачувати еквівалентъ въ вымѣрѣ $1^1/_2$ проценту зъ додаткомъ.

Такъ само въ силу *закона зъ 15 цвѣтня 1885* (ч. 51 В. з. д.) увѣльнеными ѣдъ еквівалету ѣдъ движимостей суть товариства, опираючѣ ся на взаимности, котрыхъ задачею, пѣсля ихъ статутовъ, есть запевнити пѣдмогу на случай хоробы або пенсію для инвалідовъ, старцѣвъ, сирѣтъ та вдовъ, для роббтникѣвъ, помѣчникѣвъ, хлопцѣвъ, термінаторовъ (товариства хорыхъ роббтникѣвъ, касы инвалідовъ, товариства пенсійнѣ, похоронѣ, запомоговѣ и т. п.); ѣдъ недвижимостей мають тѣ товариства оплачувати такожь $1^1/_2\%$ еквівалету зъ додаткомъ.

——

Зазначити тутъ ще належить, що на обовязокъ оплаты належитости еквівалентовои нема задавненя пѣсля загальныхъ приписовъ кодексу цивільного. Еквівалентъ не задавнюесь — и те орѣкъ трибуналъ адмівістраційный въ рѣшенью зъ 8 липня 1884 (ч. 2199 зѣорника Будвиньского).

Противно, день заплаченя квартальнои раты еквівалету, уважаесь яко часъ, ѣдъ котрого пѣсля §. 77 закона о належитостяхъ гасне по трехъ лѣтахъ право домагатись звороту неналежито заплаченои раты (рѣш. триб. адміи. зъ 2 цвѣтня 1887 (ч. 3473 зб. Будв.).

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Старо-ческа партія слабне очевидно зъ кождымъ днемъ. Якъ значно змѣнили ся ѣдносины въ Чехахъ въ користь молодо-Чехѣвъ, найлѣпшимъ на то доказомъ фактъ, що старо Чехи, котрѣ колись выключно лишь самѣ при выборахъ розпоряджали, нинѣ не важать ся навѣть приступити до борбы зъ молодо-ческими кандидатами и майже добровѣльно ѣдпускають имъ опорожненѣ мандаты. Въ трохъ округахъ выборчихъ прийде завтра и позавтра до доповняючихъ выборовъ до ческого сойму, а ѣдозва пѣдписана д-ромъ Ріґеромъ, ставить лишь двохъ кандидатовъ: для сѣльского округа бехинского и для куріи зъ мѣстъ въ Таборѣ; для мѣста Хрудима не важать ся старо-Чехи ставити нѣякого кандидата, хочь зъ сего мѣста выходивъ завсѣгды старо-ческій кандидатъ д-ръ Пінніхъ. Але и въ тыхъ двохъ округахъ, въ котрыхъ они ставлять своихъ кандидатовъ, мають лишь мало выгляду побороти своихъ противниковъ. Доси отже стоить справа такъ, що кождѣ доповняючѣ выборы до сойму збѣльшають ряды молодо-ческихъ послѣвъ. Не добрый то гороскопъ для старо-Чехѣвъ на будучность!

Hamburg. Corresp. заговорився на тематъ змѣны правительства въ Австрін. Згадана ґазета дѣстала „зъ-надъ Дунаю“ довге письмо, въ котрѣмъ сказано, що ѣдкиненье угоды Чехами и національно-польскѣ змаганя, якѣ проявили ся пѣдчасъ мицкевичѣвского торжества, прискорили въ коронѣ гадку повикати зновъ до правительства „мужѣвъ державныхъ нѣмецкои народности“. То правительство мало бы бути — якъ каже згадана гамбурска ґазета — „соціяльно-політичнымъ“; оно зѣбрало бы около себе всѣ соціяльнѣ охотнѣ до реформы ґрупы и опиралось бы при тѣмъ на консервативнѣй бѣльшѣй посѣлости и мало бы супротивъ ческихъ и польскихъ жаданъ „проявити таку силу, зъ якою пѣсля досвѣду треба конче поступати супротивъ славяньского племени“. Якъ то правительство представляе собѣ свою бѣльшѣсть, о тѣмъ говорить ся въ згаданѣмъ письмѣ лишь дуже неясно; натякае ся лишь, що сила польскои делеґаціи мала бы переломити ся пѣдпираньемъ Русинѣвъ при выборахъ. — О скѣльно та вѣсть есть правдива годѣ знати, але вже сама неясность ѣи вказуе на ѣи невелику правдивѣсть; впрочѣмъ и вѣденьскѣ ґазетѣ, назвѣть така якъ N. fr. Presse, приняли сю вѣсть дуже недовѣрчиво.

——

Россійска поліція мае зновъ повно роботы, бо царь ѣдважився выбратись въ подорожь по краю, то-жь треба ѣго стерегти ѣдъ всякихъ революціонистовъ та нігілістовъ. До Köln. Ztg. доносять зъ Петербурга, що по причинѣ подорожи царя на маневры стала россійска поліція зновъ бѣльше контролювати рухъ чужинцѣвъ якъ на границяхъ такъ и на зелѣзницяхъ у внутрѣ державы — та не безъ успѣху. На однѣй изъ стацій Николаевскои зелѣзницѣ зловлено одного зъ проводирѣвъ нігілістовъ, за котрымъ поліція вже ѣдъ давна надармо слѣдила. Въ Вербиловѣ, де есть стація гранична, впала жандармови въ очи якась незвычайно обѣмиста дама, що приѣхала зъ заграницѣ. Даму запрошено чемно до окремого льокалю и найдено при нѣй множество революційныхъ письмъ. Поліція пошукуе такожь за одною зъ женщинъ, увѣльненыхъ въ парискѣмъ процесѣ нігілістичнѣмъ, котра мала черезъ Нѣмеччину вертати до Россіи. Въ россійскихъ кругахъ говорять, що въ Берлинѣ мали обѣцяти, що на случай коли-бъ та женщина мала дѣйстно появити ся въ Нѣмеччинѣ, то ѣи тамъ арештують и выдадуть властямъ россійскимъ.

Зъ Петербурга доносять до Press-ы, що подорожь россійского наслѣдника престола вел. кн. Николая на Всхѣдъ, бдложено зновъ на короткій часъ и ѣнъ розпѣчне ту подорожь доперва 13 жовтня с. р. Царевичъ поѣде насампередъ на великѣ маневры россійскѣ на Волыни, а по ихъ скѣнченю выбере ся зъ царскою парою до Царства польского до Спалы, де царь и царица думають якійсь часъ перебути. Зъ ѣдтамъ поѣде наслѣдникъ престола зъ царскою парою до Крыму и всяде въ Севастополи на корабель „Память Азова“. Другій сынъ царя, вел. кн. Юрій, котрый буде всюды супроводжати свого брата, буде чекати на него на згаданѣмъ кораблн.

До Константинополя насѣла вѣсть зъ Петербурга, що россійскій посолъ Нелидовъ старав ся пояснити въ Петербурзѣ трудне положенье Порты въ справѣ надання берату болгарскимъ епископамъ въ Македоніи. Въ наслѣдокъ ѣго пояснень затерлось то немиле вражѣнье, яке справа берату выкликала въ Петербурзѣ и по всѣй имовѣрности, не схоче теперь петербургскій кабінетъ розпочинати противъ Туреччины якось контръ-акціи та не буде наставати на реформу въ Ѣрменіи. Кажуть, що коли Нелидовъ поверне назадъ до Константинополя, то принесе зъ собою имовѣрно дружнѣ завѣреня и мабуть тогды выйде ѣдъ него починъ до вымѣны гадокъ зъ Портою въ справѣ теперѣшного стану болгарскои справы.

——

Праса европейска не перестане мабуть ще довго высказувати свои гадки о зъѣздѣ монархѣвъ въ Нарвѣ та Петергофѣ и буде ще якійсь часъ вытягати що разъ то новѣ подрѣбности сего зъѣзду. На теперь займаесь праса найбѣльше тымъ спостереженьемъ зробленымъ пѣдчасъ того зъѣзду, що ѣдносины обохъ монархѣвъ були зъ початку зъѣзду далеко дружнѣйшѣ якъ при ѣго кѣнци. Зъ Петербурга вправдѣ заперечують теперь ту вѣсть, але она все таки удержуесь въ заграничнѣй прасѣ. И Voss. Ztg. дѣстала зъ Петербурга вѣсть, що зъѣздъ монархѣвъ бувъ спершу бѣльше сердечнѣйшій якъ при кѣнци. Въ першихъ дняхъ панувавъ въ Нарвѣ по однѣй и по другѣй сторонѣ якъ найлѣпшій настрѣй. На першѣмъ поверсѣ вілі Половцева були переконанѣ, що цѣсарь Вільгельмъ зробить такѣ предложена, якихъ тамъ собѣ бажали; на другѣмъ поверсѣ мали зновъ надѣю, що царь покаже ся такожь прихильнѣйшимъ. Ажь до маневрѣвъ панувала дуже привѣтна атмосфера на царскѣмъ дворѣ, а ѣдносины обохъ монархѣвъ були такѣ, що оптімісты були вже певнѣ, що всѣ запутанѣ узлы політичнѣ вже порозвязувано. Ґірсъ выѣхавъ зъ царского двору веселый и зъ усмѣшкою на лицю; до иншого настрою не мавъ ѣнъ въ тѣй порѣ и нѣякои причины. Россійскій міністеръ и нѣмецкій канцлеръ подали собѣ руки и поговорили зъ собою, певно такожь и о загальнѣй ситуаціи політичнѣй. Кажуть, що канцлеръ Капріві бувъ дуже здержаливый и оставивъ свому монарсѣ порушувати бѣльше або менше дразливѣ справы. Одтакъ розпочались маневры; дворъ и ѣго госте зѣйшли зъ очей слѣдячого за ними окруженя, а змѣняючѣ ся безустанно образъ военный не дозволявъ вже слѣдити за тымъ, якъ ѣдносять ся оба монархи до сеѣбе. Военна управа подала була до вѣдомости, що конецъ маневрѣвъ буде зависѣти ѣдъ ходу операцій, але остаточного речинця не назначено. Отже мусѣло тымъ бѣльше впасти въ очи, що праса заповѣла конецъ маневрѣвъ на той а той день и правда осталась по ѣи сторонѣ. Зважывши то все, здаесь майже, якъ коли-бъ непогода пѣдчасъ маневрѣвъ попсувала и гуморъ монархамъ. Цѣсарь Вільгельмъ розпращавъ ся зъ царемъ яко ѣго добрый приятель; чи и царь заховавъ ѣму таке саме чувство, то питанье, котре можна бы скорше заперечити якъ потвердити. Правда, що Journ. de St. Petbg. представляе рѣчь зовсѣмъ инакше. Згадана ґазета каже, що зъ-помѣжь всѣхъ дипльматовъ дѣставъ ся доси лишь одному кн. Бісмаркови ордеръ св. Андрея, пѣдчасъ коли канцлеръ Капріві дѣставъ ѣго не звычайнымъ способомъ надѣлюваня. Въ Европѣ зрозумѣють, що Россія ѣдзначила тымъ не такъ особистѣ заслуги ґен. Капріівіого, котрѣ суть ще дуже молодои даты, якъ радше тѣ мирнѣ стремленя, котрымъ служити ѣнъ покликаный. Цѣсареви Вільгельмови мусѣло то бути приятнымъ, коли побачивъ, що чоловѣкъ ѣго выбору дѣставъ ѣдъ царя найбѣльшій доказъ ѣго прихильности. Що-до мнимого скороченя часу побуту цѣсаря Вільгельма въ Россіи, то каже Journ. de St. Petbg., що ѣдъѣздъ наступивъ въ часѣ давно передъ тымъ назначенѣмъ, а цѣсарь Вільгельмъ лишь длятого не поѣхавъ зъ Пиляви до Вільгельмсгафенъ, що на Всхѣднѣмъ мори панувала тогды буря.

——

Аґентія бѣлградска доносить, що въ наслѣдокъ новыхъ крокѣвъ сербского правительства о ѣдкликанье заряджень що-до привозу сербскихъ безрогъ, подавъ ґр. Кальнокій условія, пѣдъ якими може настати давнѣйшій станъ нормальный, а то: Правительство сербске мае зобовязати ся до осьмиденного надзорованя кождого транспорту передъ выданьемъ свѣдоцтва; експортеры будуть обовязанѣ старати ся о призволенье угорского міністерства на кождый транспортъ; дальше, правительство сербске зобовяже ся замкнути границю свою для импорту безрогъ въ Румуніи и позволить, щобы угорскѣ власти мали право контролѣ надъ выконаньемъ тыхъ заряджень.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы щирецкои філіи руского Товариства педаґоґічного** ѣдбудуть ся 8 н. ст. вересня с. р. о годинѣ 3-ѣй по полудни въ школѣ въ Пустомытахъ зъ отсею проґрамою: 1. Отворенье зборовъ. 2. Ѣдчитанье протоколу зъ послѣдныхъ зборовъ. 3. Справозданье зъ чинности Выдѣлу ѣдъ послѣдныхъ загальныхъ зборовъ по день 8 вересня с. р. 4. Справозданье касове. 5. Переглядъ рахунковъ комісією касовою и удѣленье абсолюторіи выдѣлови. 6. Ѣдчитъ: „Шевченко учителемъ народа“. 7. Выборъ головы и членовъ выдѣлу. 8. Внесеня. — О численну участь въ зборахъ просить — *Выдѣлъ.*

— **Зъ Калущины пишуть намъ**: Выборы выдѣлу рады повѣтовои ѣдбудуть ся у насъ дня 9. н. ст. вересня.

— **П. Константина Телишевского,** нотаря въ Турцѣ, посла до сойму зъ повѣту турчаньского и віце-маршалка тамошнои рады повѣтовои, именовано недавно нотаремъ въ Любачевѣ, однакожь, якъ довѣдуемось зъ вѣродостойного жерела, п. К. Телишевскій зрезиґнувавъ зъ нотаріяту въ Любачевѣ и остаесь на нотаріятѣ въ Турцѣ.

— **Посолъ о. Николай Сѣчиньскій** гостивъ сими днями у Львовѣ, привѣзши вписати сынка до ґімназіи рускои. О. Сѣчиньскій умѣстивъ сына въ институтѣ руского товариства Педаґоґічного имени св. О. Николая. Сказавши до слова, институтъ той розвивае ся дуже красно: Сего року помѣстивъ уже шѣстьдесять хлопцѣвъ.

— **„Нашій ремѣсники“.** Пѣдъ такимъ заголовкомъ помѣстила черновецка „Буковина“ вступну статью, въ котрѣй взывае буковиньскихъ Русинѣвъ-ремѣсниковъ, щобъ они, особливо-жь черновецкѣ, орґанізували ся въ товариства на ладъ львѣвского товариства ремѣсничого „Зоря“. Навѣвши бѣду, яку терпѣти мусять буковиньскѣ ремѣсники-Русины черезъ бракъ доброго або й усякого заробку, черезъ капарства въ роботѣ такъ званыхъ полатайковъ и черезъ піяньство, марнотратство, неощадность, лѣнивство, бракъ спѣльного поступованя, сполученя силъ и стоваришень — „Буковина“ каже, що се все могло бы усунути добре заложене и ведене товариство. Щирымъ и ревнымъ заходомъ такого товариства удалось бы довести до того, що той грѣшь руского народу, суспѣльности рускои, котрый переходить въ руки чужихъ ремѣсниковъ, мѣгъ бы двигнути не одного своего ремѣсника, марнѣючого по рѣзныхъ нѣкому не знаныхъ закуткахъ. Зъ такимъ товариствомъ ремѣсничимъ можна бы получити ѣдповѣдну бібліотеку, черезъ що могли бы рускѣ ремѣсники образувати ся духово, а тымъ запобѣглось бы піяньству, марнотратству, лѣнивству та инчимъ хибамъ нашихъ ремѣсниковъ. Вкѣнци осягнено бы — каже „Буковина“ — ще одну важну цѣль, а то розбудженье національного почутя и обовязку, въ наслѣдокъ чого перестали бы нашѣ рускѣ ремѣсники збѣльшати чужѣ, неприхильнѣ намъ таборы. — О скѣлько знаемо, въ тѣмъ именно напрямѣ мала працювати черновецка Мѣщаньска Читальня, а що-жь изъ нею?

— **Зборы товариства „Просвѣты“ въ Коломыи** были такою поважною, справдѣ импонуючою маніфестацією Русинѣвъ, що мы були певнѣ, що ѣдъ тыхъ Зборовъ неодного ворога рускои идеѣ заболять зубы и ѣнъ заскавулить... Оно такъ и стало ся: заскавулѣла насампередъ покутна ґазетка польска въ Коломыи O własnych siłach, а за нею — „Червоная Русь“, передруковуючи таки въ польскѣмъ текстѣ гавканину тои ґазетки. Schöne Seelen finden sich.

— **Въ Сиалатѣ** ѣдбулась въ двохъ послѣдныхъ дняхъ минувшого мѣсяця конференція учительска, на котрѣ мали обговоритись важнѣ справы, дотыкаючѣ цѣле учительство. Шкода було заходу, бо учительство не могло высказати своеи гадки въ тыхъ справахъ, позаякъ инспекторъ шкѣльный (предсѣдатель конференціи) ѣдбиравъ кождому голосъ, если тѣлько хотѣвъ высказатись въ дечѣмъ ѣдмѣнно ѣдъ особистыхъ поглядѣвъ пана инспектора. Такъ отже цѣла конференція, то чиста комедія и шкода выдаткѣвъ, бо замѣсть сеи пародіи нарадъ лѣпше наказати обѣжникомъ, а учителѣ будуть повинуватись, хочь бы и бачили, що въ розпорядженяхъ ѣдъ великого престола суть похибки.

— **Майстеръ ѣдъ церковныхъ скарбонъ.** Келестинъ Томесъ, швець зѣ Золочева, познакомивъ ся у Львовѣ зъ Ант. Піттоманомъ (Піттерманомъ). При гутѣрцѣ звѣривъ ся Піттоманъ свому знакомому, що ѣдъ довшого часу, бо ѣдъ 7 лѣтъ, заробляе на житье кражею по костелахъ, а именно кражею грошей зѣ скарбонъ — и розумѣе ся, намовлявъ Томеса до такои доброи спѣлки. Щобы показати свое ремесло, пѣйшли оба до костела Маріи Магдалины и тамъ Піттоманъ въ очахъ свого спѣльника вытягнувъ изъ скарбоны 2 зр. 20 кр., а ѣдтакъ зѣ скарбоны при гробѣ Христа кола катедры 90 кр. А такого способу уживавъ Пітъ. при крадежи. Кусничокъ тростины, облѣпленый якоюсь мастею, вкладаесь до скарбоны а тамъ грошѣ прилѣпляють ся. По такѣмъ удалѣмъ испытѣ предложивъ Пітъ. крадѣжь на бѣльшѣ розмѣры въ костелѣ Маріи Магдалины, и тому мавъ ся Томесъ дати замкнути въ костелѣ. Але Томесъ давъ знати поліціи, и аґентъ поліційный придержавъ на Высокѣмъ замку Піттомана, при котрѣмъ найдено ѣго начинье: два куснѣ тростины и пушку зъ мастею. Не повелось при тѣмъ и Томесови, бо поліція пѣзнала въ нѣмъ пташка, за котрымъ слѣдить золочѣвскій судъ за якусь крадѣжь.

— **Въ справѣ стипендій** помѣстила N. Reforma кѣлька цѣнныхъ примѣтокъ; ѣдъ трехъ уже лѣтъ заведено въ австрійскихъ університетахъ на выдѣлѣ фільософічнѣмъ обовязковѣ чотири лѣта замѣсть давнѣйшихъ трехъ лѣтъ. Супротивъ того годилось бы надѣяти,що стипендіи, надаванѣ на часъ „правильного покѣнченя наукъ въ краю“, будуть выплачуватись студентамъ фільософіи безъ перешкоды и въ четвертѣмъ роцѣ студій. Тымчасомъ справа мае ся цѣлкомъ инакше. Не знати, чи то за-для частои въ нашихъ институціяхъ автономічныхъ байдужности, чи за-для иншихъ причинъ, справы сеи ще доси за тыхъ трехъ лѣтъ не управильнено въ краєвѣмъ выдѣлѣ и студенты четвертого року фільософіи выставленѣ безъ нѣякои зѣ своеи стороны провины на неприятности и на довгу проволоку въ побираню стипендій, а навѣть мусять въ четвертѣмъ роцѣ подавати на ново просьбу о „продовженье“ стипендіи на четвертый рѣкъ. За-для того студенты, побираючѣ стипендію платну въ чвертьрѣчныхъ ратахъ, замѣсть пѣдняти першу рату зъ початкомъ року шкѣльного, с. е въ жовтни, мусять, ждати ажь до лютого або марта. Выдѣлъ краєвый повиненъ чимъ скорше полагодити сю справу.

— **Фальшѣвники рублѣвъ.** Недавно — якъ доносить „Кіевское Слово“ — выкрыто въ Острозѣ цѣлу шайку фальшѣвниковъ, котра выробляла и пускала въ свѣтъ фальшиву монету. Чотирохъ участниковъ шайки увязнено (трехъ въ Острозѣ а одного у Львовѣ), часть ихъ утекла а решта зъ нихъ проживае въ Бердичевѣ и Житомирѣ та мабуть вже такожь увязнена. Якъ выявило ся, то ся шайка вже ѣдъ кѣлькохъ лѣтъ збуває фальшиву монету, доставляну ѣй жидами. Одинъ зъ тыхъ жидовъ увязненый, а одну жидѣвку ѣднайдено у Львовѣ и тамъ придержано. Догадують ся, що фальшиву монету выготовлювано у Львовѣ, бо въ Острозѣ не найдено нѣякихъ приборовъ. Фальшиву монету продавано легковѣрнымъ людямъ по дуже низькѣй цѣнѣ; много жидовъ въ Острозѣ выпозичувало грошѣ на векслѣ на великій процентъ а выплачувало позички фальшивыми грѣшми. Згадана шайка мала по многихъ мѣстахъ своихъ аґентовъ, котрѣ выдавали фальшивѣ грошѣ. Выкрытье сеи шайки выкликало въ Острозѣ и въ ѣго околици великій переполохъ, бо кождый побоюе ся, чи не мае самъ якои фальшивои монеты. Деякѣ говорять, що монету фальшовано въ однѣмъ пѣдмѣскѣмъ селѣ и що по першихъ арештованяхъ знищено приборы до фальшованя а самѣ фальшивники утекли.

— **Огнѣ.** Зъ неосторожности дѣтей, полишеныхъ безъ догляду въ хатѣ, займивъ ся дня 30 серпня огень въ Корчминѣ, пов. равского и за годину знищивъ 11 будынковъ господарскихъ зъ всѣмъ сегорѣчнымъ збѣжемъ. Щастье, що люде сильно ратували, а то выгорѣло бы було цѣле село. На мѣсце огню прибули сторожѣ пожарнѣ зъ Угнова и Белза, мѣсточокъ ѣддаленыхъ ѣдъ Корчмина бѣльше якъ на милю.

— **За много святъ.** Зъ Петербурга доносять, що православный синодъ, увзлядняючи нарѣканя рѣльниковъ на надто велике число святъ православныхъ, порѣшивъ, що въ 34 другорядныхъ святахъ можна робити и поручивъ оповѣстити се по всѣхъ церквахъ.

— **Холера.** Про появу холеры въ Мекцѣ пишуть зъ Каіру пѣдъ днемъ 18 серпня: Пѣдчасъ великого храму надавъ дощь великими струями въ Мекцѣ. Въ Мунѣ принесло слѣдуючого дня 250 000 богомольцѣвъ жертвы. Изъ землѣ взносились пары водянѣ. Переважне число богомольцѣвъ не мыли ся черезъ много днѣвъ, а одѣжь ихъ зовсѣмъ перемокла. До сего додати треба, що тысячѣ верблюдовъ, ослѣвъ и т. п., котрѣ стовпились на вузкѣй просторони. Не дивно отже, що занесенѣ индійскими богомольцями холернѣ мікробы найшли тутъ знамените поле, щобы розширити ся. Нѣхто не въ силѣ подати достаточного а певного числа померших ѣдъ того дня на холеру. Лѣкарѣ суть дуже мовчаливѣ. Они кажуть, що що дня умираѣ въ Мекцѣ 150 людей, але не разъ вже мерло на заразу по 500 людей въ протягу 24 годинъ. Теперь ще таборуе передъ воротами Джеддагъ 17.500 богомольцѣвъ. Нема мѣста, въ котрѣмъ бѣльше бы холеры лякати ся можна якъ въ Мекцѣ. Мекка далеко ѣддалена и позбавлена всякихъ засобовъ, средствъ до житя, безъ лѣковъ и средствъ десінфекційныхъ. Султанъ телеґрафувавъ: „Робѣть всьо, щобы лишь хоробу побороти, а сли се Божа воля, щобы наше благословене мѣсто Джеддагъ за-для заразы збурити, то нехай ся стане.“ — Зъ Лондону доносять пѣдъ днемъ 28 серпня, що тамъ сконстатовано въ однѣмъ тыждни 12 случаѣвъ смерти на холеру або холеричнѣ слабости. Розумѣесь, що пѣдъ означеньемъ холеры треба тамъ розумѣти лишь cholera nostras.

— **Обовязкове убезпеченье ѣдъ граду** мае завестись въ Моравѣ. На однѣмъ зъ послѣдныхъ засѣдань моравского выдѣлу краєвого внѣсъ пос. Промберъ проектъ, щобы скликати анкету въ справѣ заведеня на Моравѣ обовязкового убезпеченя ѣдъ граду. Выдѣлъ принявъ одноголосно сей проектъ и рѣшивъ выступити зъ ѣдповѣднымъ проектомъ до закону вже на найблисшѣй сесіи соймовѣй.

— **Тарифа полосова на Пѣвнѣчнѣй зелѣзници.** Зъ Вѣдня доносять: Зарядъ Пѣвнѣчнои зелѣзницѣ предложивъ міністерству торговлѣ свои пропозиціи для реформы тарифы особовои. Пѣсля тои реформы мають шляхи Пѣвнѣчнои зелѣзницѣ бути подѣленѣ на рѣвнѣ полосы, кожда по 10 кільометровъ; таксы одиничнѣ за кільометеръ суть дещо высшѣ анѣжь на державныхъ зелѣзницяхъ. Всѣ пакунки мають пѣдпадати оплатѣ а зворотнѣ білеты зносять ся. Оплата за ѣзду поѣздами поспѣшными буде о якійсь процентъ высша.

— **Межинародный конґресъ рѣльничо-лѣсный** отворено передвчера у Вѣдни въ присутности краєвого маршалка долѣшнои Австріи и міністровъ просвѣты та рѣльництва. Міністеръ рѣльництва повитавъ участниковъ конґресу и впевнивъ, що правительство зъ найбѣльшимъ интересомъ слѣдити буде нарады конґресу и ѣго рѣшеня. На конґресѣ явили ся заступники правительствъ: Австраліи, Данiи, Нѣмеччины, Франціи, Анґліи, Італіи, Голяндіи и ѣдпоручники многихъ товариствъ рѣльничихъ,

внутрѣшныхъ, котрымъ наказуєсь, щобы въ оповѣщеняхъ средствъ лѣчничихъ подавати лишь точне означенье недугъ, на якй помагає дотычне средство. Средства лѣчничй, заказанй въ Австріи якъ н. пр. пігулки швайцарскй, вже не оповѣщують ся дотычными фірмами.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 2 вересня. Нинѣ ôдкрывъ тутъ маршалокъ краєвый конґресъ рôльничо-лѣсовый въ присутности міністрôвъ рôльництва и просвѣты. Въ конґресѣ взяли участь: Анґлія, Данія, Франція, Голяндія, Нѣмеччина, Италія и полуднева Австралія.

Нижный Новгородъ 2 вересня. Мін-Вышнеградскій сказавъ купцямъ, що пôдвысшенье мыта ôдъ товарôвъ заграничныхъ єстновымъ доказомъ ласки царя дбаючого о промыслъ и торговлю. То пôдвысшенье позôстане правосильне ажь до 1 липня 1891 р., коли то має настати загальна ревізія тарифы мытовои.

Берлинъ 3 вересня. Кн. Бісмаркъ занедужавъ. На двôрци въ Кіль дожидали приѣзду цѣсаря Вільгельма архикн. Стефанъ и прускій князь Генрихъ.

Софія 3 вересня. Выборы до собранія назначено на день 8 вересня. Ґазета Bulgarie подала въ день роковинъ вступленя султана на престолъ єго портретъ.

Лісбона 3 вересня. Король занедужавъ на фебру ґастричну; станъ єго здоровля доси не змѣнивъ ся.

Бѣлградъ 3 вересня. Зачувати, що цѣлый кабінетъ має податя ся до димісіи и що Пашичеви буде поручено зложити новый кабінетъ.

Вѣдень 3 вересня. Цѣсарь выѣхавъ вчера до Тѣшина на осѣннй маневры. Зъ Горѣшнои и Долѣшнои Австріи, зъ Тиролю и Чехъ надходять вѣсти о великихъ повеняхъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

— **Многимъ пытаючимъ ся**, чому змѣнено въ дечôмъ первѣстнй оповѣщеня анонсôвъ, якъ н. пр. „Бальсамъ д-ра Розы“ и т. п., ôдповѣдаємо, що се сталось за-для розпорядженя міністерства справъ

Курсъ Львôвскій
зъ дня 1. л. вересня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	204 50	207 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	227 —	230 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 50	299 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 35	102 05
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 20	96 —
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	100 10	100 80
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	58 50	61
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	103 90	104 60
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальнй Банку краєв. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 70	99 40
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 50	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 30	5 40
Наполеондоръ	8 86	9 —
Пôвъимперіялъ	9 25	— —
Рубель срѣбный	1 37	1 47
Рубель паперовый	1 34½	1 36½
100 марокъ нѣмецкихъ	54 60	55 30

Выдѣлъ тов. рускихъ ремѣсникôвъ „Зоря“ поручає ласкавымъ взглядамъ Впв. Патріотôвъ нашихъ отсихъ майстрôвъ, членôвъ сего товариства.

Спожарскій Михаилъ, переплетникъ, въ Ставропіґіи.
Сембратовичь Михаилъ, „ ул. Рейтана ч. 1.
Федуньо Климентій, „ ул. Академична ч. 8
Ковальскій Дмитро, кравець, ул. Галицка ч. 12.
Кобильникъ Андрей, кравець, ул. Сикстуска ч. 10.
Кучиньскій Олекса, кравець, ул. Баторія ч. 7.
Турковскій Титъ, тапіцеръ, ул. Гетманьска ч. 10.
Мартинôвъ Павло, швець, ул. Бляхарска ч. 3.
Ярема Николай, „ ул. Скарбкôвска ч. 27.
Супчишинъ Игнатій, „ ул. Ягайлоньска ч. 13.
Пиндюкъ Іосифъ, слюсарь, ул. Калѣча ч. 20.
Кочоровскій Левъ, лякерникъ, пл. Бернардиньскій ч. 3
Чмѣль Михаилъ, бляхарь, ул. Галицка ч. 33.
Данилюкъ Юліянъ, „ пл. Академічный ч. 2.
Щерба Іосифъ, столярь, ул Паньска ч. 17.
Павлишакъ Михайло, столярь, ул. Скарбкôвска ч. 43.
Василина Михайло, „ ул. св. Николая ч. 7.
Чмѣль Иванъ, „ ул. Смерекова ч. 8.

Надôслане.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй обліґаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями
Сокаль & Лілієнъ
3360 143—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.
Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Тягненье вже 15 серпня 1890.
Головна выграна зр 50.000
4% льосы Банку угор. ипотечного
Три тягненя рôчно.
Такожь **промесы** на тй льосы по зр. 2.
Продає по курсѣ деннôмъ
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Зъ весною!
Зъ фабрики братôвъ Шулякевичѣвъ:
Плуги Нр. I. зр. 7·80, Нр. II. зр. 11·50; **Колѣсниця** зр. 6. loco стація зелѣзнича.
Косы зъ найлучшои стирійскои фабрики на осôбне порученье зъ найбôльшою старанностію выконанй.
55 центиметр. довгй, середно-широкй по 45 кр.
60 „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ 60 „
За доброту тыхъ кôсъ приймаємо всяку поруку. Окрôмъ повысше згаданыхъ суть єще вусшй по 40 кр. На пять кільоґрамову посылку иде 8—10 штукъ.
Народна Торговля у Львовѣ.
и филіи.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ
єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче
средство домове
Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.
Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.
Такожь можна купити:
Прагску універсальну масть домову.
Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, ґрануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль.
Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.
Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

КУ-
фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякй
2573 приборы до подорожи
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
Братôвъ Лянгнерôвъ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Портреты рускихъ послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батькôвщины“ выйшли до теперь зъ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Рожанковского, І. Гурика. О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ зъ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ Разомъ 75 кр.

Сирота по священику
глядає мѣсця въ рускôмъ домѣ. Адреса: А. Б. poste restante Львôвъ 3621

Знаряды фотоґрафічнй
дуже добрй и малярскй, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажь. Близшй поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници**
3630 **черезъ Делятинъ.** 2—8

Мужчина лагôдного успособленя, молодый пристойный, интеліґентный, шляхотно уродженый, має приватне мѣсце, зъ платнею рôчно 900 зр., и у всѣмъ загосподарованый. Задля браку часу и ôдповѣдныхъ знакомостей бажає черезъ анонсы знайти жену — панну або вдовицю бездѣтну — безъ рôзницѣ обряду, зъ приданымъ до двохъ тысячь зр. Просить ся не мати нѣякихъ упереджень и не бавити ся въ пусту кореспонденцію. За дискрецію ручить ся словомъ честного чоловѣка. Щобы близше порозумѣтись листы и повѣдомленя надсылати пôдъ адресою: „Ademor“ poste restante Самбôръ.
3626 2—3

Для Всечестного Духовеньства
поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань
3604 9—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

ПОЛОТНА
бѣлй, чисто лнянй, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 35 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, на сорочки и калісоны грубшй по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!
Іосифъ Ґонетъ
11—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Рускй образки
представляючй: Спасителя, Богородицю, нарочныхъ святыхъ, якъ такожь празники Господскй и Богородичнй — дуже хорошй — можна набути въ **монастырѣ оо. Василіянъ у Львовѣ ул Жовкôвска.** Вартôсть тыхъ образкôвъ пôдносятъ особенно рускй тексты на ôдворотнôй сторонѣ, котрй подаютъ коротко житье святого, або обясняють на образкахъ представлену тайну, черезъ що можуть бути для молодѣжи милою нагородою **при катехизаціяхъ** такъ въ церквѣ якъ и въ школѣ.
Цѣна незвычайно низка: 100 штукъ стоить въ мѣсци 90 кр., зъ пересылкою 96 кр.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне
А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

(Львôвъ, Инпресса).
Спôлка столярѣвъ львôвскихъ
ôдзначена за знаменитй выробы на выставѣ краєвôй срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ
у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17
поручає свôй ôдъ року 1854 истнуючій
СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ
обильно заосмотреный у великій выбôръ меблѣвъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєнье комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, такожь **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержує на складѣ такожь меблѣ гнутй и зелѣзнй.
Всѣ замовленя, входячй въ обсягъ столярства и тапіцирства, приймає по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пôсля порученя точне выготовленье. 3619 (3—6)

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ
цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй **лякиры, покосты,** всѣлякй можливй **пензлѣ**
ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.
Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручає*
торговля І. СКОВРОНЬСКОИ
въ Тернополи.
При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.
Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.
Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.
Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Львôвска фабрика асфальту
и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахôвъ
С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра
Львôвъ ул. Корытна 13.
поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.
Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 29—?
Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ
„AU LOUVRE“ у Львовѣ
Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,
пляцъ Капітульный число 3.
Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8·50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Всхôднй шемиля-коцики обосторонній першои величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы флянелевй по зр. 2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9 до 12 зр., дерки зр. 1·45, 1·80, 2·50, 4 до 6. Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивй всхôднй Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр. 4·50. Джутовй портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій-ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6·50. Комплетнй припасованй бѣлй серпанковй фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. 1·90, 2·50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великй сальононй ковры и дѣточй коврики зр. 4·19, 4·80, 6·50, 7·50 англійскй стриженй ôдъ зр. 8·60 и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4·50.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ
Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає
АСИГНАТЫ КАСОВЙ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% асигнаты касовй зъ 90 дневнымъ выповѣдженьемъ буть опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889. 2218
Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 190. Львôвъ, Четверъ 23 серпня (4 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ дня 4 н. ст. вересня 1890.

Именованье професора кракôвского університету д-ра Мих. Бобжиньского віце-президентомъ краєвои рады шкôльнои, хоть не оповѣщене ще урядово, треба вже уважати фактомъ довершенымъ. Якъ кажуть, віце-президентъ має обняти такожь въ намѣстницвѣ рефератъ справъ університетскихъ. Отже всѣ найважнѣйшѝ справы будуть сконцентрованѝ въ рукахъ проф. Бобжиньского, а хочь намѣстникъ, яко президентъ краєвои рады шкôльнои, не зрече ся свого вплыву, то все таки голосъ віце-президента, орґану безпосередно заряджуючого, буде въ многихъ справахъ рѣшаючимъ. Тому великого значѣня єсть квестія личности, покликанои на той преважный урядъ.

Покликанье проф. Бобжиньского на віце-президента рады шкôльнои очевидно не може вдоволити не то Русинôвъ, але и значнои части Полякôвъ.

Въ чôмъ годять ся всѣ здоровомыслячѝ обывателѣ краю — безъ рôзницѣ чи Русины чи Поляки, — то въ тôмъ, що проф. Бобжиньскій въ справахъ шкôлъ народныхъ и середныхъ, надъ котрыми власне краєва рада шкôльна має власть, єсть ділетантомъ, бо нѣколи не мавъ зъ ними дѣла, а ділетантизмъ въ такихъ важныхъ справахъ не докаже нѣчого, а часомъ, якъ ділетантъ, стоячій у власти, єсть чоловѣкомъ амбітнымъ и абсолютнымъ, може приносити навѣть шкоды...

Дальше часть Полякôвъ невдоволена зъ именованя проф. Бобжиньского за-для того, що ôнъ доси и въ науцѣ и въ політицѣ, взагалѣ въ справахъ публичныхъ глядѣвъ на все черезъ призму фракціи станьчикôвскои, — тожь демократичнѝ орґаны польскѝ взывають єго, щобы вступаючи на важный урядъ, зробивъ самъ зъ собою обрахунокъ совѣсти и покинувъ духа фракційности станьчикôвскои, того духа, котрый вызначуєсь — якъ каже N. Reforma — безвзгляднымъ топтаньемъ усего, що добуває ся зъ долины, и безвзгляднымъ форитованьемъ людей, вѣрныхъ котеріи станьчикôвскôй...

Єсть поголоска, що и краєва рада шкôльна та й намѣстникъ мали противитись кандидатурѣ проф. Бобжиньского. Єсли се правда, то опозиція мала рацію зô взглядôвъ практичныхъ, щобы на урядѣ віце-президента рады шкôльнои станувъ чоловѣкъ фаховый а не ділетантъ, педаґоґъ а не політикъ. Однакожь стало ся — віце-президентомъ именовано таки проф. Бобжиньского.

Що при выборѣ кандидата на урядъ віце-президента рады шкôльнои не брано у Вѣдни на взглядъ народу руского въ Галичинѣ, — се показало ся зъ заименованя проф. Бобжиньского. Коли-бъ хотѣли були взяти на взглядъ такожь интересы Русинôвъ и руского шкôльництва, були бы заименували віце-президентомъ — єсли вже не кого зъ предкладаныхъ нами педаґоґôвъ Русинôвъ, то бодай якогось педаґоґа народности польскои, не прононсованого політика зъ фракціи кракôвскои.

Якъ выявить ся урядованье віце-президента проф. Бобжиньского супротивъ руского шкôльництва и Русинôвъ, учителѣвъ та молодежи, въ не-рускихъ школахъ на Руси, — побачимо зъ досвѣду. Радѝ бы мы, щобы Русины не мали причины бути зъ проф. Бобжиньского невдоволеными, а до того потрѣбно зъ єго стороны дуже мало: лише справедливости и доброи волѣ усунути кривды Русунôвъ въ шкôльництвѣ народнôмъ и середнôмъ, кривды занадто єму звѣстнѝ, а щобы ихъ тутъ наводити. Однакожь єсли того не буде, то нехай вже нинѣ має певнôсть, що Русины зъ всею енерґією и зъ всѣми можливыми средствами выступати будуть, якъ и доси, противъ кождои кривды и доти не спочинуть, доки на своѣй земли не доборють ся належныхъ имъ правъ въ шкôльництвѣ народнôмъ и середнôмъ.

Посолъ д-ръ Ферьянчичь о положеню Словенцѣвъ.

При кôнци серпня стававъ пос. Ферьянчичь передъ своими выборцями а здаючи справу зъ своєи дѣяльности схарактеризувавъ въ політичнôй части своєи бесѣды положенье Словенцѣвъ такъ:

„Мы Словенцѣ маємо въ державѣ дуже трудне положенье. Суть люде, що все ще думають, що найлѣпше було бы, кобы насъ не було. Та и такъ зъ нами поступають. Основнѝ законы державнѝ, що обовязують ôдъ бôльше якъ двацяти лѣтъ, суть для насъ лишь на папери и намъ не дає ся розвивати нѣ духовно нѣ матеріяльно. Однакожь то не повинно зражувати послôвъ до рады державнои; мы ставили и ставимо нашѝ жаданя, а коли правда, що „Gutta cavat lapidem, non vi, sed saepe cadendo“, то и мы дôбємось до свого права. Але не лишь то, мы маємо певну надѣю, що разъ прецѣ побачать, що мы Словенцѣ єсьмо важнымъ факторомъ въ австрійскôй державѣ, що єсьмо покликанѝ и здôбнѝ стояти на сторожи австрійскои державы надъ Адріятскимъ моремъ, боронити єи, коли-бъ прийшло до того, що хтось бы єи зачепивъ, чи зъ полудня чи зъ пôвночи. Але до того не потребуємо нѣякои протекціи, лишь свобôдного розвою въ рамахъ законôвъ.

Бесѣдникъ жалувавъ ся опôсля на напасти на словеньскій нарôдъ зô стороны Нѣмцѣвъ и Италіянцѣвъ, а ôдтакъ говоривъ: „Якъ вже давнѣйшими роками такъ и послѣднои сесіи рады державнои мусѣли мы, словеньскѝ послы, вести тяжку борбу о нашѝ народнѝ бажаня и жаданя. И сего року мусѣли мы вказувати на то, якъ цѣсарскѝ уряды покидають ся словеньскою бесѣдою, такъ, що Словенець мусить ся чути чужимъ на рôднôй земли; мы мусѣли вказувати на то, якъ спиняє ся образованье нашого народу въ рôднôй мовѣ въ школахъ середныхъ, ба, що навѣть и школы народнѝ не придержують ся рôднои мовы.“ Дальше згадавъ бесѣдникъ якъ товариства Schulverein für Deutsche и Pro patria дѣлають противъ австрійскихъ интересôвъ и старають ся лишь приготовити ґрунтъ, щобы сусѣды могли колись збогатити ся австрійскими землями, противно же патріотичну дѣяльнôсть словеньского товариства шкôльного им. св. Кирила и Методія спиняє ся на кождôмъ кроцѣ, єго выданя заказують ся нѣбы то длятого, що они сѣють ненависть мѣжь словеньскимъ народомъ а єго сусѣдами Нѣмцями и Италіянцями. „Нашому товариству — казавъ бесѣдникъ — закидують, що ôнъ бере грошѣ зъ заграницѣ, що зовсѣмъ неправда, а прецѣ нѣмецкому товариству вôльно ихъ брати зъ Нѣмеччины. Мы послы словеньскѝ на все то вказували, а хочь доси лишь дуже мало дало ся осягнути, то мы переконанѝ, що мѣродайнымъ кругамъ отворять ся очи и они зроблять намъ Словенцямъ станъ ôдповѣдаючій интересамъ Австріи.“

Ферьянчичь заявивъ ôдтакъ, що словеньскѝ послы выступали въ интересѣ Австріи безпощадно противъ ирріденты а розвязанье товариства Pro patria назвавъ ôнъ радôстною подѣєю.

Дальше уважавъ Ферьянчичь за ôдповѣдне зазначити знову, що словеньскѝ послы въ радѣ державнôй не можуть самѝ нѣчого вдѣяти, бо ихъ єсть за мало и длятого мусять они оглядати ся за союзниками. Крôмъ Хорватôвъ найпевнѣйшими ихъ союзниками суть Чехи. Зъ дуже сумнымъ серцемъ мусимо глядѣти, якъ Чехи ведуть борбу самѝ межи собою и такъ ослабляють себе супротивъ спôльного ворога. Друга ґрупа, зъ котрою мы въ радѣ державнôй спôльно поступали, то консервативнѝ Нѣмцѣ. Они признають свобôдный розвôй нашои народности, они суть противниками сполученя Австріи зъ Нѣмеччиною и хотять Австріи для Австріи. На то все и мы годимо ся. Головнымъ ихъ жаданьемъ єсть управильненье школы на пôдставѣ конфесійнôй. И зъ тымъ мы годимо ся, лишь одного жадаємо: щобы школа була національна и щобы дѣти учили ся въ рôднôмъ языцѣ. Коли того не буде, то словеньскѝ послы не згодять ся нѣколи на конфесійну школу. Внесенье Ліхтенштайна мовчить о тôй справѣ а въ двохъ заявленяхъ епископôвъ зъ сего року не кладе ся на то ваги; епископы лишають сю справу політикамъ.

Ще одно мушу згадати. Въ заявленяхъ епископôвъ сказано подрôбно, якъ бы то они хотѣли устроити конфесійну школу. Въ внесеню Ліхтенштайна нема постановъ о надзорѣ шкôльнôмъ; Ліхтенштайнъ жадає лишь „спôльного надзору“. Епископы же хотять, щобы церковь мала право надзорувати школу и учителѣвъ въ кождôмъ напрямѣ. На таку орґанізацію школы не згодить ся нѣяка фракція въ радѣ державнôй.

Але для бôльшости не досыть ческихъ, консервативныхъ, и словеньскихъ голосôвъ: Мы мусимо ще числити и на польскѝ голосы та тому то я кажу: дай Боже, щобы они не дали ся збаламутити та не запанували, якъ то вже разъ було, разомъ зъ Нѣмцями надъ Славянами. Але все можливе, отже и то. Словенцѣ мусять бути приготовленѝ на всяку змѣну у внутрѣшнôй політицѣ, а такъ якъ рѣчи теперь стоять, то она майже не обходима

Наконець завôзвавъ ще бесѣдникъ всѣхъ присутныхъ, щобы они не дѣлились на партіи, не ворогували на себе але подôбно якъ Словенцѣ въ долѣшнôй Стиріи и Каринтіи поступали згôдно; тамъ духовнѝ и свѣтскѝ люде идуть рука въ руку. Теперь — казавъ Ферьянчичь — настала для краиньскихъ Словенцѣвъ пора, щобы уложити спôльну проґраму; треба буде скликати зборы всѣхъ Словенцѣвъ, повина бути заступлена и журналістика всякихъ ôдтѣней, а тогды дасть ся бодай академічно осягнути идеалъ „Сполучена Словенія“.

Справы краєвѝ.

Въ р. 1888 пôднѣсъ бувъ въ соймѣ пос. Василевскій при розправахъ буджетовыхъ справу опѣки надъ замкомъ Собѣского въ Олеську, вказуючи, що комітетъ, котрый закупивъ єго за иніціятивою пок. Зыбликевича на власнôсть краю, не має средствъ грошевыхъ до удержаня сего замку въ ôдповѣднôмъ станѣ и що замкови грозить руина. Выдѣлъ краєвый занявъ ся тою справою и въ р. 1888 выславъ бувъ до Олеська пп. проф. Юл. Захаревича и дир. Людв. Вербицкого, щобы роздивили ся, якои реставраціи потребує замокъ и скôлько бы она коштувала. Справозданье тыхъ знатокôвъ, предложене въ жовтни ман. року, пропонує лишь таку ôднову, котра бы дозволила заховати внѣшный характеръ замку, щобы ôдтакъ можна було въ нѣмъ замешкати, а тѝ лишь комнаты (4 до 5), въ котрыхъ задержали ся ще давнѝ прикрасы архітектонічнѝ и декораційнѝ, привернула до давнои величавости. А передовсѣмъ треба покрыти замокъ дахомъ зъ дахôвокъ, попуканѝ муры стягнути зелѣзными анкрами и выставити новый II. поверхъ. Все те коштувало бы 25 до 30 тысячь зр. На сесіи соймовôй минувшого року на внесенье ґр. Войт. Дѣдушицкого порѣшивъ соймъ, щобы выдѣлъ краєвый замокъ въ Олеську, котрый комітетъ въ тôмъ часѣ жертвувавъ краєви, обнявъ въ посѣданье, занявъ ся перенесеньемъ власности єго на рѣчь краю а на найблизшôй сесіи здавъ справу зъ того порученя и предложивъ внесеня що-до удержаня и призначеня замку. Выдѣлъ краєвый перепровадивъ интабуляцію замку а теперь предкладає соймови внесенье, вставити въ буджетъ на р. 1891 квоту 20.000 зр. на реставрацію замку, бо на тôлько обчисливъ инж. Кулаковскій найпотрѣбнѣйшѝ роботы для охороны замку ôдъ руины. Пляны реставраціи огляне ще комісія зъ пп. Лущкевича, Одживольского, Прилиньского и Лепковского, щобы осудити, чи ôдповѣдають стильови епоки, зъ котрои замокъ походить. На куратора замку назначивъ выдѣлъ краєвый п. Володислава Ґневоша зъ Кутôвъ а опѣку надъ будынкомъ поручивъ кс. Пйонтковскому, лат. парохови зъ Олеська. Яке призначенье буде мати той замокъ и на що ôнъ здасть ся для краю, доси годѣ знати. Ґр. Войт. Дѣдушицкій предкладавъ, щобы въ Олеську утворити нову семінарію учительску або яку истнуючу тамъ перенести а въ замку помѣстити интернатъ для кандидатôвъ; пп. Захаревичь и Вербицкій хотять зробити зъ него музей памятокъ по короли Собѣскôмъ, а въ побôчныхъ комнатахъ

Свôй по званю.

(Конець.)

V.

Таке привитанье мавъ Семенъ Гриникъ на новôй провизоричнôй посадѣ. Не встигъ зъ своими людьми позносити важнѣйшѝ рѣчи до комнаты, а вже поспѣшивъ до небôщика Клима Кравця.

Священикъ ждавъ ôдъ годины, ходивъ по подвôрю нетерпѣливо; година була пôзна, а на попôвство треба було ѣхати черезъ верхъ. Зъ Семеномъ привитавъ ся сердечно, якъ зъ братомъ, и се струдженому додало новои крѣпкости. Семенъ спѣвавъ зъ одушевленьемъ, а кожде слово, що выходило зъ єго устъ, трогало присутныхъ до глубины серця.

По парастасѣ стала родина покôйного Кравця просити Семена, щобы ще зôставъ ся и перечитавъ псалтиру. Прикро було Семенови, прикро, але не ôдмовивъ, знаючи, якого болю причинивъ бы домашнымъ, а навѣть своякови покôйного, вôйтови. Хотяй не навыкъ до такого нôчного „бдѣнія“, зôставъ ся на верху въ зимôвцѣ, де покôйный умеръ нежданo при маржинѣ, и явъ читати слово Боже. Сидѣвъ при покôйнôмъ до пôвночи, зъѣвъ пирогôвъ сыряныхъ, що ґаздиня зварила лише для него и не пожалувала масла. Ѣвъ Семенъ и, якъ мôгъ, приймавъ мале за велике; знавъ щирôсть и гостиннôсть верховиньску.

По пôвночи скôнчивъ псалтиру, выйшовъ утомленый на двôръ, зъ легкимъ серцемъ положивъ ся въ стодолѣ на сѣнѣ и пустивъ волю своимъ думкамъ. Послѣднѝ злиднѣ потрясли єго морально, вырвали єго зъ житя мирного, а кинули въ омутъ житейскій... Не легко то вернути до давнѣйшого спокою: скôлько то борбы зъ громадою, зъ родичами прийде ся перевести, заки наступить хоть якій-такій ладъ и порядокъ въ новôй школѣ? Всю ту перемѣну спровадивъ єго товаришь-настоятель... и за що?.. Але-жь Богъ — батько! Отъ ôнъ очутивъ ся на зеленôй полонинѣ. Подоляки, верховинцѣ кружать коло него, голосъ тримбѣтъ, сопѣлокъ, шумъ вѣковыхъ деревъ звучить въ єго усѣ торжественно, по верхахъ чутно трогаючѝ думки, ба навѣть самъ небôщикъ зъявивъ ся десь коло него и дякує єму за ôдданье послѣднои христіяньскои прислуги тлѣннымъ єго мощамъ...

Семенъ збудивъ ся. Священикъ зъ сыномъ небôщика стоявъ надъ нимъ и глядѣвъ зъ привѣтливымъ усмѣхомъ.

— Твердо спите, — промовивъ панъотець, — але неспокôйно. Хотѣвъ васъ щотôлько збудити. Жена ваша присылала за вами; я казавъ успокоити єи. Та ходѣть, будьте ласкавѝ, докôнчимо почате дѣло. У насъ, якъ село невелике, нема кромѣ дяка, хто бы знавъ спѣвъ церковный.

Пôйшли.

По скôнченôмъ похоронѣ подякувавъ Гриникъ сынови покôйного за заплату, а велѣвъ тыхъ пятнацять шôстокъ занести недужому дякови.

VI.

Сонце уже схилило зъ полудня, Семенъ вернувъ зъ похорону до дому. Жену заставъ незвычайно веселою. Занята була порядкованьемъ рѣчей въ комнатѣ. Все поуставлювала по давному, навѣть стôлъ канцилярійный зъ трема ногами стоявъ пôдъ ôкномъ накрытый чистою цератою. Всѣ книжки, паперы, нотатки лежали на своѣмъ мѣсци.

Утѣшивъ ся Семенъ. Проявъ такій пригадавъ єму тѝ часы, коли жѣнка єго тѣшила ся добрымъ здоровльемъ, помагала не въ однôй тяжкôй праци, дѣлила зъ нимъ радôсть та смутокъ.

И склало ся на новôй посадѣ все добре въ домашнôмъ житю: люде, околиця, цѣле окруженье сприяло Семеновôй семьи; днѣ стали минати приятно, житье набрало давнои цѣнности.

Зъ одною школою ишло Семенови дуже млаво: десь при кôнци жовтня прийшло кôлькохъ хлопцѣвъ старшихъ зъ „третьои клясы“, що ледви читати знали... Семенъ сидѣвъ зъ ними въ школѣ цѣлыми днями, працювавъ сердечно, а при тôмъ учивъ спѣвати пѣсень и службу Божу.

Прийшовъ разъ, другій зъ хлопцями до церкви, заспѣвавъ, — люде заразъ набрали иншого понятя о учителю.

— Та то „свôй“! — кажуть утѣшно, — и голова не будь яка! якъ заговорить, такъ липне до чоловѣка... Щирый, ѣй Богу, щирый!.. Спѣвака несосвѣтный, тôлько дякувати єму придало...

Стало прибувати Семенови дѣтей до школы, кождого дня що-разъ бôльше, дôйшло до двохъ сотокъ; навѣть такѝ, що перше мали рôзнѝ хоробы уже зъ роду, чудомъ выздоровѣли, утекли зъ дому за другими.

— Таже ты бувъ нѣмый, якъ першій разъ зъ мамою сюда приходивъ? — пытавъ Семенъ новака, — якимъ же способомъ ты ôдзыскавъ мову?

— Менѣ дома казали такъ говорити... теперь хочу ходити зъ Василемъ; ôнъ такожь перше бувъ глухій, а теперь чує, — ôдповѣдавъ осмѣленый хлопчина и смѣявъ ся зъ другими.

Дѣтей повна школа, клясъ-ôддѣлôвъ безъ лѣку; треба силы, енерґіи и замилуваня, щобы тому всему дати напрямъ хосеннои працѣ, кождого вдоволити. Боротьба зъ противностями не зразила Семена; до року мôгъ собѣ сказати, що трудить ся не дармо. Въ недѣлю, свято усе зъ дѣтьми въ церквѣ, нѣяке торжество не промине безъ него.

Въ тыждень по Зеленыхъ святахъ пôйшовъ священикъ зъ парохіянами по поляхъ, а Семенъ зôбравъ молодѣжь и поспѣшивъ такожь. Усе зъ села того разу выринуло, мало хто оставъ ся дома.

Погода була прекрасна. Школярѣ пôдъ проводомъ учителя спѣвали зъ старшими; задоволенье и приятнôсть були загальнѝ. Кожде ишло дальше и дальше: многѝ вже й свои поля минули, а й на гадку не прийшло имъ вертати по-крадемци „межею“ до дому...

Пôзно вже въ ночи вертавъ похôдъ до села, закôнчивши свою дорогу дуже велично: сотки свѣчь ясноозаряючѝ людей на полонинѣ, царююча тишина въ природѣ, чудесный ôдголосъ пѣснѣ, лунаючои по окрестныхъ верхахъ, словомъ: усе мало настрôй дуже празничный, звысшеный.

— Сей день єгоже сотвори Господь, — рѣкъ утѣшно на ôдходѣ дякъ старенькій. — Въ житю не памятаю такого красного обходу по поли. Навѣть нашъ коваль Бантромій, циганъ зъ Погара, вытримавъ до кôнця и черезъ увесь часъ нѣсъ хрестъ... Отъ що значить

примѣстити народну або яко промыслову школу; п. Ґневошь зновъ предкладае умѣстити въ замку школу рôльничу и садôвничу, котра тамъ мала бы добрî выгляды, взявши на увагу, що въ околици ревно занимають ся люде садôвництвомъ а торговля овочами досыть оживлена. Выдѣлъ краевый доси не заявивъ ще, за чимъ самъ потягае, а може бути, що изъ своеи стороны подасть ще инчій якій проектъ.

Дописи „Дѣла“

Вѣдень, дня 1 н. ст. вересня 1890.

[Межинародный конґресъ для господарства и лѣсознавства.]

Центральный комітетъ загальнои сегорôчнои выставы промыслово-господарскои у Вѣдни рѣшивъ ще въ сѣчни с р. скликати до Вѣдня межинародный конґресъ лѣсово-господарскій. Гадка тота вже осущуесь, бо зъ завтрѣшнымъ днемъ розпочинаесь у Вѣдни згаданый конґресъ и тревати буде до 6 н. ст. вересня. Властиво вже сегодня, 1 вересня, ôдбуваесь привѣтный вечеръ для членôвъ конґресу въ лѣтнôмъ павільонѣ мѣского парку (Stadtpark), ôдкрытье-жь и працѣ поодинокихъ ôддѣлôвъ настануть ажь завтра.

Просторî салѣ нового університету (Wien I. Franzensring 3) примѣстять симъ разомъ членôвъ конґресу, котрыхъ число заповѣдаесь дуже поважно. Уже ôдъ 1 липня продае комітетъ вступнî карты для членôвъ конґресу по 10 зр. = 20 марокъ = 25 франкôвъ, а для ихъ родинъ по 3 зр. ôдъ особы. До 25 серпня с. р. зголосило ся вже 530 конґресістôвъ, а послѣдными днями число се певно здвоило ся.

Цѣлею конґресу есть пôзнати вагу та поступъ господарства, подати фаховымъ на тôмъ поли людямъ нагоду вытворити собѣ спôльну точку выходу та науковыми екскурзіями и обмѣною гадокъ дати образъ осягненыхъ доси на поли господарства досвѣдôвъ и вказати на новî, до раціональнои господарки ведучî дороги и средства. Цѣль тоту задумуе конґресъ осягнути рефератами та дозволеными надъ ними дебатами. До 25 серпня зголошено 114 рефератôвъ зъ рôзныхъ ôддѣлôвъ господарства. Въ дискусіи можна надъ тымъ самымъ предметомъ лише два разы кождому членови конґресу забирати слово, а говорити не надъ 10 мінутъ. Роботы подѣленî на сѣмь секцій, именно: *А) Для господарѣвъ*: I. господарство, II. спеціяльнî ôддѣлы господарства (управа вина, овочѣвъ, яринъ и другои огородовины, пчôльництво, годôвля рыбъ и шовковыхъ гусѣлниць), III. господарска инжіньерія, IV. господарскій промыслъ (фабрикація цукру, спиритусу, молочництво и т. п.), V. наука и досвѣдъ господарства. *Б) Для лѣсникôвъ*: VI. господарство лѣсове взагалѣ и въ спеціяльныхъ галузяхъ включно зъ лѣсовою инжіньеріею, торговлею дерева и пр. *В) Для обохъ клясъ*: VII. національна економія.

Всѣ секціи ôдбувають засѣданя рôвночасно (переважно ôдъ год. 8 рано до 2 по полудни), а що се урядженье непрактичне, але зъ огляду на конечну часову обмеженôсть конґресу и необхôдне, то легко зрозумѣти. Оговоры и дебаты можуть ôдбувати ся въ языцѣ нѣмецкôмъ або францускôмъ. На часъ треваня конґресу выдае комітетъ дневникъ, въ котрôмъ будуть подаванî основнî справозданя зъ ôдбутыхъ засѣдань на основѣ доставленыхъ редакціи оріґіналôвъ и стеноґрамôвъ секретарскихъ.

Славяньскî имена мѣжь референтами подыбую лише въ трехъ мѣсцяхъ, а то: „Ursachen des seuchenartigen Verwerfens“ Prof. Dr. Stanisl. Polansky (Wien), „Die mechanisch-mikroskopische Analyse der mehligen Futtermittel“ Dr. A. Sempolowski (Warschau) и „Ueber Qualification und Stellung der Güterbeamten“ Director Nicolaus Wojciechowski, Kobiernice. Крôмъ вѣденьскихъ и нѣмецкихъ найбôльше есть референтôвъ зъ Швайцаріи и Франціи. Комітетъ выдавъ для справоздавцѣвъ редакціи „Дѣла“ карту журналістичну, тому може Ваша редакція дôставати оріґінальнî справозданя зъ того конґресу, — жаль лише, що нема тутъ теперь фаховыхъ людей нашихъ.

— —

Дня 2 н. ст. вересня.

О 10 годинѣ рано отворивъ конґресъ маршалокъ Долѣшнои Австріи ґр. Кінскій промовою въ нѣмецкôй и францускôй бесѣдѣ. Именемъ правительства повитавъ зôбраныхъ міністеръ рôльництва ґр. Фалькенгайнъ такожь въ обохъ языкахъ, а лише по нѣмецки заступникъ бурмістра Штайдель именемъ мѣста. Опôсля ôдчитано списъ представителѣвъ чужихъ державъ, а то: полуденно-австральского правительства, численныхъ державокъ нѣмецкихъ, Россіи, Франціи, Великои Британіи, Италіи, Нідерляндôвъ, Румуніи, Швеціи, Швайцаріи, Угорщины. Мѣжь членами конґресу суть такожь зъ Бразиліи, Индіи, Япану, Австраліи. До 9 ои годины сегодня зголосило ся 1050 членôвъ конґресу, мѣжь ними 20 женщинъ. Рефератôвъ зголошено доси 151.

Въ лістѣ членôвъ конґресу находимо кôлькохъ галицкихъ панôвъ-Полякôвъ. Руского имена нема жадного; жаль, що пп. Федоровичѣ и другî ôдтягнули ся ôдъ такои маніфестаціи межинароднои.

— —

Зъ Клебанôвки.

[Письмо Вп. Тадея Федоровича.]

Честна Редакціе!

Въ ч. 178 „Дѣла“ вычитавъ я допись изъ Збаражского, зновъ неправдиву, вымѣрену противъ мене, на котру ще разъ ôдповѣдаю, а заразомъ заявляю, що на дальшî такî неправдивî дописи ôдповѣдати не буду.

Дописуватель посвѣдчае честію, що я першій представивъ о. ґвардіяна на презеса, а ôнъ потôмъ поставивъ противъ того п. М. Черняковского. Зъ того видко, що дописуватель есть о. Сѣчиньскій. Отже се есть очевидною ненеправдою, а я покликую ся на свѣдоцтво всѣхъ, котрî були на зôбраню.

Єсли уступъ, за котрого правду ручить ся честію, не есть згôдный зъ правдою, що-жь судити о иншихъ уступахъ?

Зъ почтеньемъ
Ѳаддей Федоровичъ.

[Прим. Ред. На сѣмъ заявленю Вп. Тадея Федоровича радî мы скôнчити полеміку въ справѣ прикрого факту выборôвъ выдѣлу рады повѣтовои въ повѣтѣ Збаражскôмъ, а можемо се учинити, тымъ бôльше, що и Вп. о. Сѣчиньскій, такъ само якъ теперь Вп. п. Т. Федоровичъ, заявивъ, що вже сказавъ свое послѣдне слово. Суперечности, якî выявили ся въ полеміцѣ, можуть по правдѣ и по справедливости розôзнати и осудити тôлько тî люде, що брали участь въ выборахъ выдѣлу и були наочными свѣдками.]

Еквівалентъ належитостей.

(*Дальше.*)

Закимъ перейдемъ до найновѣйшого розпорядженя міністерства скарбу зъ 25 мая 1890 (ч. 101 В. з. д.) дотычно зôзнаня маетку до вымѣру еквіваленту на V-те десятилѣтье, цѣкаво буде для читателѣвъ познакомити ся зъ декоторыми рѣшенями трибуналу, зъ котрыми власти скарбовî при вымѣрѣ еквіваленту числитись мусять, а на котрî впрочѣмъ на случай потребы покликатись можна. Все-жь становлять они важный прецеденсъ и суть вказôвкою для оподаткованыхъ. (Числа поданî изъ збôрника Будвиньского.)

1. Не належитôсть за уживанье сидженя въ церквѣ а взглядно скапіталізована сума, але звычайна вартôсть того урядженя яко часть складова движимого маетку пôдпадае еквівалентови (рѣш. зъ 31 грудня 1877 ч. 26.)

2. Дохôдъ зъ торговицѣ (зъ права торгу), сли не есть даниною громадскою, пôдпадае еквівалентови (рѣш. зъ 21 сѣчня 1879 ч. 403).

3. Еквівалентъ мае ся при недвижимостяхъ обчисляти ôдъ вартости brutto, безъ обтягненя довгôвъ (рѣш. зъ 14 грудня 1880 р. ч. 953).

4. Сли якій привілей на торгъ надае крôмъ права на ôдбуванье торгу такожь на побôръ належитостей торговыхъ, котрыхъ цѣль выходить по-за границѣ самого ôдшкодованя за выдатки, сполученî зъ выконуваньемъ права торгу, становлять тî належитости вже не громадскî данины, але право громады, отже частину маетку, котрый пôдпадае еквівалентови (рѣш. 22 марта 1881 ч. 1048).

5. Право польованя належить що-до тои частины вартости, котра припадае зъ посѣлостей громадянъ, яко движимый, а що-до тои частины, котра припадае зъ грунту громадского, яко недвижимый маетокъ пôдтягнути пôдъ еквівалентъ. Фондъ шпитальный якоись громады, о скôлько складаесь зъ движимостей, пôдлягае такожь еквівалентови, сли нема доказу, що движимости тî на вѣчнî часы пôсля статутôвъ призначенî дотычному фондови (рѣш. 16 мая 1883 ч. 1766).

Еквівалентъ зъ доходу права польованя громады мае ся тôлько тогды вымѣрювати, наколи дохôдъ той дѣйстно вплывае до громадскихъ рентъ або особѣ пôдпадаючôй еквівалентови, и не може бути побираный ôдъ тои частины чиншу аренды, котра припадае на особу не пôдпадаючу еквивалентови (розп. мін. скарбу зъ 9 цвѣтня 1862 ч. 16.077.)

6. Вычисленье осôбъ въ позиціи тарифы 106 В. е. 1) не есть таксативне, противно, пôдпадають податкови еквівалентовому всѣ юридичнî особы, сли ино членамъ не прислугуе удѣлъ въ маетку закладовôмъ спôльки. Обставина, що движимый маетокъ закладу складаесь зъ самыхъ паперôвъ цѣнныхъ вôльныхъ ôдъ податку, не мае нѣякого значѣня для обовязку оплаты еквіваленту, бо та данина належить ся ôдъ маетку, а увôльненье прислугуе ôдъ доходу (рѣш. 3 марта 1885 ч. 2434).

7. Выдатки конечнî на церковь фонду, понесенî тымъ же фондомъ, не можна уважати при вымѣрѣ еквіваленту ôдъ движимостей яко позицію ставу пасивного, бо тôлько довги можуть бути ôдтягненî при выказаню чистого маетку, а выдатки понесенî були на церковь безъ претенсіи звороту зъ церковного маетку, тому нема бесѣды о довзѣ церкви зъ позички або зъ иншого титулу (рѣш. 21/4 1885 ч. 2514).

8. Выдатки, котрî обтяжують личнî доходы а не поодинокî части складовî маетку приходства, котрî отже представляють ся яко зменшенье доходôвъ а не субстанціи маетку, податки грунтовî и будынковî, зобовязаня, маючî платити ся зъ фонду, а вкôнци ôдданье уживаня и плодоужиткованя третôй особѣ, не можуть потручуватись при вышуканю вартости (рѣш. 5/5 1885 ч. 2540).

9. Товариство, котре пôсля своихъ статутôвъ мае на цѣли выробленье и пôдпиранье здôбности заробкованя жѣнокъ и дѣвицъ, отже мае цѣль гуманітарну а не заробокъ, зыскъ — не може уважатись за товариство заробкове, хочь-бы навѣть побирало оплату шкôльну або провізію за посередництво въ вышуканю роботы. Таке товариство, сли членамъ не прислугуе удѣлъ въ корѣнномъ маетку, не есть увôльнене ôдъ еквіваленту.

10. Сли громада або приходство въ часѣ вымѣру еквіваленту посѣдае якійсь маетокъ, котрый становить безъ сумнѣву цѣлковиту власнôсть еи (его), а зъ котрого пôдъ розвязуючимъ условіемъ доходы (проценты) призначенî тôлько на певну цѣль, то маетокъ пôдлягае еквівалентови, котрый мае ся оплачувати зъ доходôвъ того маетку такъ довго, поки не наступить розвязуюче условіе а капіталы дотычнî не перейдуть на управнену третю особу (рѣш. 7/7 1885 ч. 2651).

11. Де громадѣ прислугуе право побирати належитôсть вагову ôдъ збôжа, на торгъ привезеного, тамъ пôдлягае те право ужиткованя яко складова часть рухомого майна громадского еквівалентови ôдъ 20-разового чистого рôчного доходу (рѣш. 15/9 1885 ч. 2670).

12. При выказуваню чистого майна пôдпадаючого еквівалентови, не належить потручувати бѣжучихъ выдаткôвъ, якî зъ доходôвъ треба покрывати. Тому не можна зъ майна приходства потручувати скапіталізованыхъ выдаткôвъ на удержанье сотрудника, на потребы церковнî, маючî поноситись изъ фонду, на податки грунтовî, будынковî и доходовî, вкôнци на додатокъ конкуренціи церковнои (рѣш. 10/10 1885 ч. 2766).

13. Кошты плястрованя (выкладаня камѣньемъ) и освѣтлюваня улиць громадскихъ при выслѣджуваню доходу, мѣродайного при установленю вартости мытового права громады, не надають ся до ôдтягненя ôдъ доходôвъ, бо обовязокъ плястрованя и освѣтлюваня не есть положеный за условіе права побору мыта, а тî кошты суть выдатками громадскими, не стоячими въ нѣякôй звязи зъ правомъ мыта (рѣш. 14/5 1887 ч. 3533).

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Молодо-Чехи мають выслати дяковарскому епископови, Штросмаерови, прехорошу адресу, написану ческимъ писателемъ Сватоплюкомъ Чехомъ и заосмотрену въ кôлька тысячѣвъ пôдписôвъ. Недавно тому надали два ческî мѣста еп. Штросмаерови почетне горожаньство. На сî факты звертае отже теперь увагу и мадярска праса, а Pesti Naplo добачуе въ сихъ фактахъ якъ и въ ôдповѣди Штросмаера, данôй тымъ мѣстамъ, не такъ проявы панславістичного стремленя якъ радше акцію, вымѣрену Хорватами и Чехами противъ дуалізму. Панславизмъ — каже згадана ґазета — не може нѣякъ бути цѣлею Хорватôвъ и Чехôвъ, бо ôнъ певно знищивъ бы зовсѣмъ ихъ народнôсть. Коли отже оба тî народы стремлять до союза зъ собою, то може ôнъ бути вымѣреный лишь противъ державно-правныхъ ôдносинъ въ австро-угорскôй монархіи. Що правда, змаганя тî не суть небезпечнî а що Угорщина мае, то можна бы ѣй выдерти хиба лишь оружіемъ. Ческо хорватскій союзъ есть длятого илюзіею, але высказы его апостолôвъ напоминають угорске правительство до якъ найбôльшои осторожности.

Угорска опозиція розпала ся вже майже зовсѣмъ. Минувшои недѣлѣ уконституовала ся въ Кляв енбурзѣ т. зв. семиградска партія независима и выбрала своимъ предсѣдателемъ Гавріила Уґрона. На сихъ зборахъ мавъ Уґронъ бесѣду, въ котрôй мѣжь иншимъ сказавъ, що семиградска партія придержуе ся проґрамы, яку установила собѣ ще 1881 р. Институція делеґацій есть схиблена и еи треба знести; нинѣ есть ще она, а коли-бъ грозила вôйна, коли-бъ опозиція добила ся до управы або коли-бъ партія независима осталась одинокою опозиціею, то мусѣла-бъ брати участь въ делеґаціи. Коли-бъ король завôзвавъ опозицію утворити инше правительство, не можна бы прецѣ ôдъ-разу пустити на вѣтеръ всѣ положенî доси жертвы; національну армію треба бы постепенно заводити, що року по однôмъ корпусѣ, а такъ само треба бы такожь ще кôлька лѣтъ, щобы позбути ся всѣхъ иншихъ спôльныхъ справъ. Хто бы такъ не поступавъ, той допускавъ ся бы хиба обманьства або робивъ бы лишь експерименты. Бесѣдникъ ôдчитавъ ôдтакъ оденъ уступъ зъ листу Кошута, въ котрôмъ той годить ся въ засадѣ на вступленье до делеґацій.

— —

Недавно тому подали були декотрî ґазеты нѣмецкî и анґлійскî, що нѣмецкій цѣсарь зробивъ Россіи предложенье, щобы она усунула войско зъ-надъ границѣ въ глубину краю, що було-бы початкомъ до можливого роззброеня, бо то само зробили бы ôдтакъ Нѣмеччина и Австрія; опôсля можна бы вже скорше подумати о роззброеню. Чи цѣсарь Вільгельмъ зробивъ таке предложенье дѣйстно, того не знати, хочь на певно можна припускати, що цѣсарь не выступивъ бы зъ такимъ проектомъ, котрый фактично не мае

примѣръ красный! Вамъ за се, пане учителю, велика подяка!

Господарѣ и жѣнки, слухаючи тыхъ слôвъ, дѣлили гадку поважаного старця; ôнъ то якъ бы имъ зъ устъ выймивъ.

И панъ-отець стиснувъ Семена крѣпко за руку на добранôчь и сказавъ:

— Щаслива молодѣжь пôдъ вашимъ ôтцѣвскимъ окомъ. Она не зôйде зъ правои пути. Ведена въ науцѣ, опертой на основѣ христіяньскои любови и нашои народнои идеѣ, она и собѣ и вамъ принесе честь и славу. Спаси Бôгъ вамъ, друже!

Розпращавъ ся Семенъ, пôйшовъ легкими, незмучеными ногами до себе. Сеи ночи спавъ ôнъ сномъ праведныхъ.

VII.

Семенъ Гриникъ мавъ, кромѣ спосôбностей учителя-педаґоґа, такожь незвычайне замилуванье до музики. Голосу хорошого у него не було, але слухъ и вѣдомости музикальнî мавъ дуже добрî. Особлива его метода науки нотного спѣву набрала була розголосу; въ тôмъ напрямѣ, якъ твердили навѣть знатоки, ôнъ бувъ спеціялістомъ. Ôнъ выроблявъ въ ученикахъ слухъ и голосъ. Пѣснѣ набожнî и свѣтскî въ два и три голосы служили за средство до того; дѣти набирали въ короткôмъ часѣ великои вправы, повтаряючи, присвоювали собѣ богато рôзнородныхъ арій. Такъ приспособленыхъ дѣливъ пôсля голосôвъ на ôддѣлы, а черезъ частѣйше повторюванье одныхъ и тыхъ самыхъ пѣсень творивъ ся звучный хоръ, якимъ навѣть и въ столици можна було повеличати ся.

На новôй посадѣ въ О. робивъ Семенъ въ часѣ спочинку то само, що й перше: учивъ нотного спѣву, зъ тымъ ще додаткомъ, що не обмежавъ ся на свою школу, але ширивъ свои гадки по сусѣдныхъ школахъ, ишовъ зъ своею молодежію до своихъ товаришѣвъ и удѣлявъ имъ въ тôмъ дѣлѣ радъ практичныхъ.

Чинивъ ôнъ то не для славы, лише охота и пересвѣдченье, що спѣвъ ублагороднює молодѣжь и становить одинъ зъ головныхъ чинникôвъ въ выхованю масъ народныхъ, брали верхъ надъ усѣмъ. Правда, лучало ся часомъ, що кромѣ личного вдоволеня стрѣчала Семена несподѣванка якъ ôдъ товаришѣвъ, такъ и ôдъ людей ему незнакомыхъ.

Такъ въ сусѣдномъ селѣ Р. зъѣхало ся разъ много интеліґенціи на свѣжій воздухъ. При кôнци вакацій зробили прогульку на найвысшій верхъ „Татарôвку“ и тамъ урядили забаву зъ нагоды ôдъѣзду совѣтника О., чоловѣка загально любленого и поважаного задля рѣдкихъ его честнотъ.

Зôбрали ся гостѣ и при заходѣ сонця окрыли „Татарôвку“. Птиця верховиньска занепокоила ся такою незвычайною пригодою. Та що жь? Музика, огнѣ штучнî, освѣтленье, яке на борзѣ можна було урядити, якось не оживило розбôрчивыхъ мѣщухôвъ: они, навыкши до чогось лѣпшого у себе дома, пересыченî такими насущными рѣчами, багли новости, чогось незвычайного... И ще одна марниця не могла причинитись до того, щобы кожде свобôдно, безъ вымушеня, могло уживати роскоши вечѣрнои: въ складъ товариства входили жѣнки, а мужѣ ихъ рôзнили ся становищемъ — равґою...

Тî обставины стали вытворювати навѣть тутъ душну атмосферу и выкликувати у поодинокихъ осôбъ — нуды. Се замѣтивъ совѣтникъ О., старавъ ся сердечностію своею надати товариству веселого настрою и одушевленя, — але надармо.

Въ таку критичну пору — немовь зъ-пôдъ землѣ вырôсъ, — зъявивъ ся Семенъ Гриникъ зъ своими спѣваками. Надъ сто паробкôвъ, хлопятъ и дѣвчатъ въ святочныхъ строяхъ выйшло зъ гущавины и стануло на версѣ „Татарôвки“ передъ панами зъ мѣста.

Музика утихла, хлопцѣ и дѣвчата стали пописувати ся: спѣвали, зъ малыми перестанками, одну пѣсню за другою; деякî творы повтаряли по два и три разы на загальне домаганье гостей. Всѣ слухали, одушевлялись, оплески гремѣли, словамъ похвалы не було кôнця.

Совѣтникъ дуже занявъ ся спѣвомъ, чудувавъ ся зъ другими артизмови, зъ якимъ спѣвано кожду пѣсню. Ôнъ приступивъ дъ Семенови и, подавши ему руку, сказавъ:

— Сердечно дякую вамъ, въ имени цѣлого нашого товариства, за незвычайну приятнôсть, яку вы намъ учинили своимъ хоромъ. Хоръ свѣдчить о незвычайнôй совѣстнôй народолюбнôй праци вашôй. Честь вамъ! Щасливый повѣтъ, що може повеличати ся такимъ учителемъ!

Послѣднî слова мусѣли приятно подѣлати на амбіцію начальника повѣту, п. старосты К. Замѣтивши таке ôдзначенье чоловѣка, котрого, на основѣ справозданя пана инспектора, занотовано въ чорну книгу „москалѣвъ“ та „соціялістôвъ“, ôдозвавъ ся панъ староста:

— Высокоповажнî гостѣ! Сила и могучôсть кождого народу лежить въ его просвѣтѣ и добробытѣ, а щобы нарôдъ дôйшовъ до того добра, мусить мати дѣяльныхъ и совѣстныхъ учителѣвъ. Одного зъ такихъ учителѣвъ, правдиво взôрцевыхъ въ моѣмъ повѣтѣ, бачите паньство въ особѣ пана Семена Гриника. Выпиймо-жь, панове и панѣ, за его здоровлье!

Хтось изъ товариства затягнувъ „многая лѣта!“ — другî гостѣ грôмко пôдхопили... Совѣтникъ О. скоренько подавъ Семенови чарку зъ виномъ и цокнувъ ся зъ нимъ своею чаркою, а за совѣтникомъ староста.

— Семене, брате! — заговоривъ солоденько до Семена и панъ инспекторъ Володко, зъявившись наразъ коло него, — якъ же-жь я тѣшу ся... що... що бачимо ся...

— А вже жь припадокъ хотѣвъ, що бачимо ся, вельможный пане инспекторе!

— Що тобѣ! любый Семене! не величай мене „паномъ“... говори до мене „ты“... мы-жь давнî приятелѣ... менѣ дуже мило... Якъ то добре стало ся, що... що я перенѣсъ тебе... бачишь, я... я бажавъ тобѣ добра... дати тобѣ нагоду вславити ся... И такъ стало ся... самъ панъ староста... Якій же я щасливый!... Будешь же кликати мене „Володкомъ“, по давному, по товариски.. що? не правда-жь?

— Пане инспекторе, — ôдповѣвъ поважно Семенъ, — я завсѣгды высказувавъ ясно и нелицемѣрно свои гадки и чувства, — вы про те знаете, — нинѣ жь не можу вдоволити вашому бажаню. Оставте, не розкрывайте приструпленыхъ ранъ...

Ôдповѣвши се зъ достоиньствомъ, Семенъ на просьбу гостей заспѣвавъ зъ молодежію ще на прощанье:

„Ой вы мои спѣваночки...“

Стефанъ Пятка.

нѣякого значѣня, бо разъ розмѣщенье войска въ якôйсь державѣ есть чисто внутрѣшною справою тои державы, а ôдтакъ само усуненье войска зъ-надъ границѣ не значить ще нѣчого. Ну, але предметъ сей взяла праса пôдъ дискусію и ôнъ обговорюе ся и въ россійскихъ ґазетахъ. Розумѣе ся, що правительство россійске анѣ не думае о тôмъ, щобы усувати свое войско зъ-надъ границѣ. Въ правительственныхъ кругахъ россійскихъ пôдносять теперь тй самй причины, за-для котрыхъ годѣ усувати войско зъ-надъ границѣ, якй пôдношено тогды, коли треба було умотивувати потребу перемѣщеня в йска надъ границю. Кажуть отже, що такому новому перемѣщеню стоить на перешкодѣ дуже далеке ôддаленье, недостача средствъ транспортовыхъ, великй кошты и т. д. Кореспондентъ вѣденьскои Pol. Corr., котрый доносить о тôмъ до своеи газеты, додае, що Россія навѣть тогды не ôдкликала бы свого войска зъ-надъ границѣ, коли-бъ Нѣмеччина и Австро-Угорщина зробили то напередъ. Вѣденьскй ґазеты, згадуючи о повысшôмъ проектѣ, роблять замѣтку, що Австрія не мала бы нѣякои причины ôдкликувати свое войско зъ-надъ границѣ, бо въ Галичинѣ стоить лишь то войско, котре таки въ сѣмъ краю доповняе ся, а чужихъ полкôвъ тутъ не перемѣщено, коли тымчасомъ въ Россіи постягано войско зъ найдальшихъ сторôнъ и полки такй, котрй н. пр. доповняють ся на Кавказѣ або въ глубокôй Россіи.

О умовахъ нѣмецкого цѣсаря зъ царемъ появляють ся все що-разъ то новй вѣсти. Найновѣйша вѣсть, котра появила ся рôвночасно надъ Невою и надъ Секваною, розказуе, що Анґлія предложила россійскому и нѣмецкому правительству утворити союзъ балканьскихъ державъ, котрый бы обôймавъ Румунію, Сербію, Болгарію, Чорногору и Альбанію а котрого неутральнôсть мали бы признати всѣ державы. Въ додатку до сего робить ся выгляды, що незадовго настане мѣжь Россією а Анґлією порозумѣнье въ болгарскôй справѣ. Очевидно мае та вѣсть на цѣли выкликати думку, що стрѣча въ Нарвѣ стояла въ безпосереднôй звязи зъ гостиною нѣмецкого цѣсаря въ Анґліи и мовь-бы то Анґлія взяла иніціятиву въ справѣ, котрои нѣмецкій цѣсарь зô взгляду на своихъ союзникôвъ не хотѣвъ тыкати. Вѣсть о утвореню балканьского союза повтаряе ся вже ôдъ давна; симъ разомъ зъ тою змѣною, що до него прилучено и Альбанію. Значило бы то, що хиба зъ Туреччиною треба бы вести вôйну, щобы ôдъ неи ôдобрати Альбанію и прилучити до балканьского союза; вже зъ сего самого показуесь, на скôлько вѣсть та може бути вѣрна.

Звѣстный публіцистъ и бувшій дипльоматъ россійскій, Татищевъ, вернувши зъ Болгаріи, оголосивъ свои вражѣня, якй ôнъ вынѣсъ зъ Болгаріи. „Московск. Вѣдомости“ подають письмо, въ котрôмъ Татищевъ каже, що всѣ вѣсти о невôдраднôмъ положеню Болгаріи, выходячй ôдъ цанковистôвъ, суть зовсѣмъ безосновнй. Въ Болгаріи — такъ розказуе Татищевъ — стоять рѣчи зовсѣмъ не такъ, якъ то розповѣдають цанковісты. Позиція Стамболова скрѣпляе ся зъ кождымъ днемъ чимъ разъ бôльше а справозданя россійскои прасы о положеню въ Болгаріи суть на скрôзь тенденційнй и повнй брехнѣ. „Московск. Вѣдомости“ додають до того, що всѣ тй перекрученй факты о Болгаріи, якй подають цанковісты, все-таки не спонукають Россіи выгортати для цанковістôвъ каштаны зъ огню. Въ тôмъ выступленю Татищева въ користь Болгаріи и его теперѣшного правительства есть однакожь и то характеристичне, що той-же самъ Татищевъ писавъ ще недавно справозданя о Болгаріи, котрй представляли ситуацію въ сѣмъ краю въ ще чорнѣйшихъ краскахъ, якъ справозданя цанковістôвъ.

— —

Въ Италіи выкликала немалу сензацію якась потайна подорожь президента міністрôвъ Кріспіого. Opinione дôстала приватнй вѣсти, що Кріспі выѣхавъ оногды зъ Неаполю на корабли и то зовсѣмъ потайкомъ лишь въ супроводѣ заступника мореплавного товариства п. Бонанніого. Говорять, що ôнъ поѣхавъ до Сициліи и що ôнъ тамъ мае залагодити приватнй справы; зъ другои же стороны розôйшлась зновъ вѣсть, що подорожь ся мае значѣнье політичне. Офіціяльно заперечують, будь-то бы Кріспі выѣхавъ зъ Неаполю, але тамошный кореспондентъ ґазеты Opinione обстае рѣшучо при своѣмъ.

— —

Наконець рѣшивъ ся султанъ зачяти ся долею христіянъ въ Ôрменіи. Зъ Константинополя доносять черезъ Лондонъ до Voss. Ztg., що султанъ покликавъ минувшои суботы до себе до палаты ôрменьского патріарха и формально его завѣривъ, що въ Ôрменіи будуть заведенй реформы. Патріархъ взявъ тогды назадъ свое поданье о димісію За то мае бути пôсля информаціи бюра Райтера захитане становище великого везира; султанъ — кажуть — есть невдоволеный внутрѣшною політикою Кіяміла-пашѣ. Пôвурядова ґазета Hakitat каже, що есть уповажнена заявити, що вѣсть, будьто-бы Россія и Анґлія промавляли въ Портѣ въ користь Ôрменъ, есть неправдою. Слѣдство въ справѣ розрухôвъ въ Кумъ-Капу выказало девять виновникôвъ, а то сѣмь Ôрменъ и двохъ Грекôвъ, за для тыхъ кôлькохъ людей не повинна бути нарушена столѣтна згода межи Ôрменами а Османами. Такожь всѣ неправдивй вѣсти о якôйсь рѣзни на Кавказѣ не нарушать щирыхъ намѣрень султана признати своимъ ôрменьскимъ пôдданымъ реформы адміністраційнй.

— —

Декотрй часописи принесли були вѣсть, що въ выборахъ до болгарского собранія мае зô всѣхъ опозиційныхъ партій взяти участь лишь одна партія Радославова. Вѣсть та — якъ теперь доносять зъ Софіи — не есть вѣрна, бо въ выборахъ возьмуть участь всѣ партіи, отже не лишь радославовісты, але и цанковісты та каравеловісты а навѣть установлено вже кандидатуры Цанкова, Каравелова и Цанова та кôлькохъ ще другихъ членôвъ опозиціи. Орґанъ Радославова „Народни Права“ взывае его приклонникôвъ до участи въ выборахъ.

Въ Берлинѣ появилась брошура пôдъ заголовкомъ: „Чи грозить въ Болгаріи яка катастрофа?“ Брошуру ту мавъ написати якійсь давный урядникъ нѣмецкій въ Софіи. Брошура здаесь заповѣдати оголошенье независимости Болгаріи и критикуе дуже некористно кн. Александра Батенбергского и неприхильне становище бісмаркôвскои дипломатіи супротивъ кн. Фердинанда Кобурґского, котрого нѣмецкій репрезентантъ Айхберґеръ навѣть на улици не поздоровивъ. Розôйшлась вѣсть, що выданье тои брошуры спонукавъ кн. Фердинандъ, коли ѣздивъ за границю.

— —

Санзибарскій султанъ выдавъ бувъ недавно тому розпорядженье, зносяче невôльництво въ Санзибарѣ и заказуюче строго торговлю невôльниками. Теперь же дôстала Nation. Ztg. таку вѣсть зъ Санзибару: „Дня 3 серпня велѣвъ султанъ прибити на своѣй палатѣ оголошенье, въ силу котрого забороняе ся въ Санзибарѣ продажь и купно невôльникôвъ. Розпорядженье то пôдписавъ такожь и анґлійскій консуль. Арабы здерли то розпорядженье зъ палаты. Коли-жь на другій день прибито таке саме розпорядженье на палатѣ, зôбралась величезна товпа Арабôвъ, зъ котрыхъ многй були навѣть узброенй, и стали домагати ся, щобы то оголошенье заразъ усунути а навѣть заказъ знести. Въ наслѣдокъ того знѣсъ султанъ свое розпорядженье, не хотячи допустити до проливу крови.“ Доси одержала таку вѣсть лишь одна Nation. Ztg. и для того потребуе она ще потвердженя.

НОВИНКИ.

— **Повени въ Чехіи и обохъ Австріяхъ, Горѣшнôй и Долѣшнôй.** Ôдъ суботы минувшого тыждня паде дощь въ Чехіи, Австріи Горѣшнôй и Долѣшнôй, Баваріи и иншихъ краяхъ примежныхъ, тожь воды по всѣхъ рѣкахъ страшно пôдôйшли. Дунай зъ всѣми притоками и Велтава въ Чехіи вже вылили въ мѣсцевостяхъ низше положеныхъ. Комунікація перервана и рухъ зелѣзничій на многихъ шляхахъ вздержано. Въ Лінцу вынеслись мешканцѣ зъ однои цѣлои части мѣста и сконсиґновано піонірôвъ, котрй несуть помôчь по загроженыхъ домахъ. Зъ Вѣдня телеґрафують, що воды на Дунаю прибуло понадъ 3 метры. Дорога для пѣшихъ въ Пратерѣ пôдъ водою; Штокеравъ, Кремсъ, Россавъ и Бріґіттенавъ такожь залитй. Села положенй на лѣвôмъ березѣ всѣ пôдъ водою. Дощь не устае и вода що разъ высше пôдступае на Дунаю. Комунікація кораблями мѣжь Вѣднемъ, Лінцомъ и Пассавою перервана, такожь и на каналѣ дунаевôмъ. Єсли прибуде воды на 4 метры то охоронный валъ буде залитый и катастрофа загальна не мине Вѣдня. Вчера уставлено т. зв. Sperrschiff, щобы ôдтяти каналъ дунаевый, переплываючій черезъ мѣсто, ôдъ головного русла. Часть Пратеру вже пôдъ водою; всѣхъ мешканцѣвъ зъ лѣвои стороны перенесено зъ помешкань; трамвай надъ берегами пôдъ водою, а у всѣхъ пивницяхъ вода. — Въ Чехіи страшна повѣнь. Въ Пильзнѣ кôлька улиць пôдъ водою; въ Будейовичахъ плыве вода всѣми улицями, рухъ зелѣзничій перервано, даесь ôдчувати бракъ живности а всѣ мосты деревлянй на Велтавѣ и Матчи вода позносила. Въ Празѣ ôдъ вторка всѣ улицѣ середмѣстя пôдъ водою. Выстрѣлами зъ канонъ дають разъ-въ-разъ знати, що воды прибувае и катастрофа грозить цѣлому мѣсту. Зъ низшихъ частей мѣста перевозять мешканцѣвъ зъ камениць на човнахъ. Піоніры на понтонахъ несуть помôчь. Такожь понесла вода школу піонірôвъ, але на щастье выратувано всѣхъ воякôвъ. Недужихъ зъ шпиталя Братôвъ Милосердныхъ вывезено. Улицями, що ведуть до ческого театру, плывуть човна. Вчера мусѣли перервати представленье въ театрѣ, бо вода залила всѣ пивницѣ и сутерены въ будынку театральнôмъ. Публика розôйшлась спокôйно домôвъ. При будовѣ мосту на Велтавѣ робили піоніры; наразъ прибула вода и понесла човно зъ 19 вояками. До теперь не ôднайшлись тй вояки, хочь надѣють ся, що якось выратувались, бо понтонъ ôднайденый не бувъ переверненый горѣ дномъ. — Зъ поодинокихъ мѣсцевостей доносять такожь, що и деякй люде потопились. Дощь не переставъ и вода пôдступае высше въ рѣкахъ.

— **Въ Далешевôй**, пов. городеньского, отворено въ недѣлю, дня 24. н. ст. серпня, читальню. На торжество приѣхали пп. д-ръ Окуневскій и и Дорундякъ зъ Городенки та кôлькохъ околичныхъ священикôвъ. По поясненю статутôвъ и вказаню зôбранымъ, якои ваги для нашого народу просвѣта, выбрано выдѣлъ, въ складъ котрого вôйшли: мѣсцевый приходникъ о. Ник. Волошиньскій головою, Ив. Панькôвъ заступникомъ головы, Мих. Ґурковскій секретаремъ а Лесь Шереметъ касієромъ. До читальнѣ вписалось 24 членôвъ а мѣжь ними кôлька женщинъ, по заохотѣ Гафіи Паньковои. Отворенье читальнѣ есть для громадянъ Далешевы дуже важною справою, кобы лишь не засыпляли добре зачатого дѣла, якъ то въ деякихъ тай то не дуже численныхъ читальняхъ въ Городенщинѣ дѣе ся, а певно стануть въ Далешевѣ що разъ лѣпшй порядки и гараздъ.

— **Рада мѣста Львова** порѣшила на вчерашнôмъ засѣданю отсй важнѣйшй справы: Выбудувати при ул. Ветеранôвъ касарню зъ крытою уѣзджальнею для войска о конструкціи зелѣзничôй за 50.000 зр, а скарбъ войсковый замортизуе за 25 лѣтъ сей вложеный капіталъ разомъ зъ 6 прц.; — ôдбудувати въ Бѣлогорщѣ на мѣскôмъ фôльварку погорѣвшй будынки, стодолу, шпихлѣрь и стайню, за 3000 зр. а на се выплатила асекурація 1824 зр.; — зъ весною зачати будувати павільонъ при мѣскôмъ заведеню сирôтъ пôсля мѣскои фондаціи им. арх. Валеріи. — Въ справѣ уреґульованя улиць и переведеня асанізаціи мѣста порѣшено предложити намѣстництву проектъ збуреня 180 камениць. Пôсля пляну мала бы утворитись нова улиця зъ Ринку до пляцу Галицкого (збурити 20 камениць), а розширенй улицѣ Сербска, Руска, Бляхарска, Боімôвъ, Арсенальска, Зацерковна. Ôрменьска, Кракôвска, Трибунальска, Смоча, Вугляна, Весола, Лазенна, Гусяча, Жовкôвска и Рейтана. Пляцъ Галицкій уреґульовавъ ся бы по збуреню трехъ камениць; нову улицю отворено бы зъ Ринку до пляцу св Духа; такожь треба бы збурити комплексъ камениць мѣжь улицями Цибульною, Смочею, Овочевою и пляцомъ Кракôвскимъ, та мѣжь улицями св. Симеона, Кривою, Баторія и пл. Галицкимъ. Щобы можна перевести тй змѣны, прирѣкае громада звôльнити ôдъ всѣхъ податкôвъ громадскихъ всѣ новй каменицѣ, якй бы побудувались въ наслѣдокъ тыхъ реґуляцій на часъ треваня ôдповѣдного закона державного и краевого. Въ сей спосôбъ звôльнено бы ôдъ податку новй каменицѣ на 30 лѣтъ. — Принято въ свôй зарядъ фондацію им. Шумляньского. Въ складъ кураторіи фондаціи входять: еп. Ступницкій, крил. Заблоцкій и п. Стоковскій, вызначенй тестаторомъ, а зô стороны мѣста: Радзишевскій, Пентакъ, Дулемба, Дѣдицкій, Ґерстманъ и Солецкій. Капіталъ сеи фондаціи выносить теперь 65.664 зр.

— **Коломыйска рада а д-ръ Ціпсеръ**, Читателѣ пригадують собѣ голосну и погану справу коломыйскои рады громадскои противъ д-ра Лазаря Ціпсера, котра судилась въ коломыйскôмъ судѣ. Д ръ Ціпсеръ закинувъ бувъ на передвыборчихъ зборахъ раднымъ коломыйскимъ перекупство и взагалѣ нечестне веденье громадскихъ справъ, а хочь судъ коломыйскій по переведенôй розправѣ увôльнивъ его въ процесѣ, якій рада мѣста Коломыи выточила ему о обиду чести, то все таки теперь д-ръ Ціпсеръ ôдкликавъ публично всѣ свои закиды, а розумѣесь, и раднй цофнули зъ суду свои жалобы. Ôдкликъ д-ра Ціпсера, помѣщеный въ польскôй ґазетцѣ коломыйскôй, звучить такъ: „Дня 11 падолиста, на загальнôмъ зборѣ выборцѣвъ до мѣскои рады въ Коломыи вырѣкъ я въ розгарѣ слова, котрй стались причиною голосного процесу коломыйского, бо рада громадска ôднесла хибно сй слова до цѣлои рады. — Вже пôдчасъ промовъ и въ бѣгу розправъ судовыхъ освѣдчивъ а кôлька разôвъ публично, що я не мавъ нѣякои причины ôдносити сй слова до цѣлои рады, анѣ до панôвъ, пôдписаныхъ на жалобѣ противъ мене о обиду чести; я мôгъ ихъ ôдносити, пôсля мого тогдѣшного пересвѣдченя до кôлькохъ радныхъ. Сли-жь однакъ высказаный закидъ перекупства пôдчасъ промовы выдававъ ся менѣ узасадненый, то се полягало на хибнôй информаціи, позаякъ перебѣгъ розправы не доставивъ на се доказôвъ. — А що ся голосна справа нарушила неповинно честь цѣлои рады коломыйскои, проте чую ся обовязанымъ дати симъ заявленьемъ публичну сатисфакцію тôй радѣ. *Д-ръ Лазарь Ціпсеръ.*

— **Запомоги для рукодѣльникôвъ.** Выдѣлъ краевый роздавъ: Иванови Нѣмцеви, укôнченому ученикови школы выробôвъ деревляныхъ въ Закопанôмъ, 25 зр. яко беззворотну запомогу на купно прибо. рôвъ столярскихъ; — Дезидерію Денкови, шлюсареви фабричному, стипендію по 35 зр. мѣсячно, щобы мôгъ ходити до школы шлюсарства и фабрикаціи машинъ въ Комотовѣ въ Чехіи.

— **Чи се рôвноправнôсть?** При реґульованю конґруы въ 1886 р. внѣсъ парохъ изъ Хлѣбовичь свѣрскихъ рекурсъ до міністерства на покривдженье при обчислюваню. По 3 рокахъ дôставъ ôнъ резолюцію, въ котрôй сказано, що все наведене въ рекурсѣ ist nicht begründet im Congrualgesetz або entbehrt der rechtlichen Grundlage. Крôмъ того осôбнымъ письмомъ ще заявлено парохови, що міністерство видить себе спонуканымъ пôдвысшити цѣну побираныхъ парохомъ дровъ зъ 1 зр. 87 кр. на 5 зр. 50 кр. за сяжень, а тымъ самымъ казали звернути 41 зр. 92 кр. титуломъ пôднесенои цѣны. А що метричный сяжень дровъ продають ще й теперь въ Хлѣбовичахъ по 5 зр., то вносивъ парохъ чотири разы представленье до намѣстництва и до міністерства, но въ резулюціяхъ ôдкликували ся власти все на въ горѣ наведене рѣшенье; а коли парохъ ôдкликавъ ся на те, що тй самй дрова, лишь лѣпшй, и зъ того самого мѣсця, ôдъ тыхъ самыхъ властителѣвъ лѣса, въ такôй самôй ôддали, зъ того самого лѣса побирае такожь латиньскій парохъ въ Свѣржи, а ему почисленй тй дрова до конґруы понизше 4 зр. за сяжень, наказало ц. к. міністерство перевести слѣдство въ справѣ цѣны дровъ для лат. пароха. Ц. к. староство въ Перемышлянахъ завôзвало на день 9 н. ст. грудня 1889 надлѣсничого, лѣсничого и трохъ селянъ, мужѣвъ довѣрія изъ Хлѣбовичь свѣрскихъ. Ихъ всѣхъ заприсяжено въ присутности латиньского пароха и въ его присутности переводилось слѣдство, наколи руского пароха изъ Хлѣбовичь свѣрскихъ, тогды коли накладали пôдвысшенье цѣны дровъ, нѣхто навѣть не повѣдомлявъ, та все робило ся тайно въ перемышляньскôмъ староствѣ. Слѣдство выказало, що цѣна дровъ е справдѣ о много низшою ôдъ 4 зр. На тôмъ власти не поперестали и слѣдства не застановили, такъ що ще въ лютôмъ сего року вело ся оно на мѣсци въ Свѣржи, де зновъ показалось, що цѣна дровъ есть низша, якъ вымѣрена для пароха руского. На пôдставѣ того результату слѣдства, а покликуючись на рôвнôсть обрядôвъ внѣсъ рускій парохъ представленье до намѣстництва, але намѣстництво его ôдкинуло; опôсля подавъ до міністерства, але цѣна дровъ осталась якъ и перше высша на однôмъ сягу що найменше о 1·50 зр, анѣжь у мѣсцевого пароха латиньского.

— **Зъѣздъ товарискій** бувшихъ ученикôвъ львôвскои ґімназіи академічнои, котрй въ р. 1870 складали испытъ зрѣлости, мае ôдбути ся невдовзѣ. Близшихъ пояснень що-до того зъѣзду удѣляють мешкаючй у Львовѣ: д-ръ І. Бартошевскій, професоръ університету, Андрѣй Даниловичь, кандидатъ нотаріяльный; д ръ Брон. Блажейовскій, адвокатъ и Тиберій Гобґарскій, совѣтникъ маґістрату.

— **Міністерство вôйны** зарядило, щобы за-для сильного ширеня мѣжь войскомъ въ краяхъ окупованыхъ заразливои недуги очей, т. зв. трахомы, лѣкарѣ войсковй спеціяльно въ тôмъ напрямѣ слѣдили воякôвъ и тыхъ, котрй перебули трахому але все ще она имъ грозить, ôдсылано до дотычныхъ ôддѣлôвъ войсковыхъ дисльокованыхъ въ ихъ родимыхъ краяхъ.

— **Поручникъ Ґуставъ Шубертъ** зъ 2 полку уланôвъ, котрого хтось напавъ минувшого року въ Ярославлю пôдчасъ гостины цѣсарскои та розчерепивъ голову ударомъ кола, выйшовъ сими днями по цѣлорочнôмъ побутѣ зъ шпиталя вѣденьского и вернувъ до свого полку, стаціонованого въ Тарновѣ. Поручникъ рахунковый Адольфъ Донатъ, котрого напали сеи ночи разомъ зъ Шубертомъ, померъ, якъ звѣстно, въ 24 годинъ по нападѣ. Але злочинцѣвъ не выслѣджено до сеи поры.

— **Реґуляція Днѣстра въ Россіи.** Kraj подае: Дня 4 серпня прибуло до Бакоты надъ Днѣстромъ 4 инжинірôвъ и 36 робôтникôвъ, щобы робити помѣры гидроґрафічнй Днѣстра. Управляючій тыми роботами полковникъ инжинірôвъ Жванъ розказувавъ, що роботы веденй за-для очищеня Днѣстра ôдъ пôдводныхъ скалъ и мѣлковинъ та щобы завести правильну плавбу пароходами, котра зачнесь найдальше за два роки. Правительство россійске радо дасть потрѣбнй грошѣ, бо цѣлый накладъ зверне ся за десять лѣтъ черезъ оподаткованье всѣхъ товарôвъ, сплавляныхъ Днѣстромъ, по пôвъ копѣйки ôдъ пуда. Зъ выданыхъ 860.000 рублѣвъ правительствомъ на управильненье середушного русла Днѣстра въ рр. 1884 и 1885 вже звернуло таке оподаткованье за пять лѣтъ 420.000 рублѣвъ.

— **Катастрофа зелѣзнича.** Нема майже тыждня, щобы не лучила ся на якôмъ шляху зелѣзничôмъ въ Астро-Угорщинѣ яка катастрофа. Ще не прогомонѣли зойки зъ катастрофы въ Чехіи и Тироли, а вже треба занютовати нову катастрофу, яка лучила ся сего понедѣлка на зелѣзници Францъ Іосифа коло стаціи Нуссдорфъ пôдъ Вѣднемъ. О пôвъ до пятои по полудни выѣхавъ поѣздъ особовый, зложеный зъ 7 ваґонôвъ зô стаціи вѣденьскои а переѣхавши якусь часть дороги мавъ въѣхати на иншій шляхъ. Зворотниця була добре уставлена. Машина въѣхала добре, але слѣдуючій ваґонъ вôйшовъ на другій шляхъ побôчный. Ось ваґону пукла и ôнъ вывернувъ ся на бôкъ, та потягнувъ за собою два слѣдуючй ваґоны. Три ваґоны вывернулись а всѣ прочй ваґоны перехилились лишь на бôкъ. Въ поѣздѣ ѣхало 160 осôбъ а въ выверненыхъ ваґонахъ сидѣло 80 осôбъ. На помôчь поспѣшили робôтники и повыбивавши ôкна въ ваґонахъ повытягали подорожныхъ. Сѣмь осôбъ есть тяжко раненыхъ а кôлька легко. Найбôльше раненыхъ есть въ голову.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію принятй оо.: на Могильницю, въ тернѣ; 1. Іоанъ Залуцкій зъ Теребовлѣ, 2. Ан. Танчаковскій зъ Дунаева, 3. Петро Савчиньскій зъ Гряды; — на Витвицю: Ник. Курбасъ зъ Витвицѣ и Теоф. Горникевичь зъ Гозѣева.

Именованй оо.: деканомъ галицкого деканату Сим. Ткачуникъ зъ Бовшова, а віцедеканами: Юл. Копистиньскій зъ Галича першимъ и Іоанъ Гургула зъ Гановець другимъ.

Намѣстництво годить ся на кан. институцію оо.: Іос. Бабѣя на Пеняки и Іоана Сендецкого на Турôвку.

Завôзванй до кан. институціи оо.: Вол. Павликовскій на Кадлубиска и Іос. Бабѣй на Пеняки.

Введеный за сотрудника въ Рогатинѣ о. Іос. Терлецкій.

Митр. Консисторія вставилась до намѣстництва о згоду на кан. институцію оо.: Богд. Еліяшевского на Гуменець и Вол. Ганицкого на Новошинъ.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду реліґійного, 300 зр., для прив. сотрудника въ Кошлякахъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Снятинъ 4 вересня (година 12). При нинѣшныхъ выборахъ до рады повѣтовои побѣдила у насъ ліста руска! Мы горою!

Гусятинъ 4 вересня. При выборахъ до рады повѣтовои побѣдила ліста руска 102 голосами противъ 30. Выбрано 7 селянъ и 4 священикôвъ.

Стрый 4 вересня. При выборахъ до рады повѣтовои перепала ліста наша 7 голосами; головна причина бракъ орґанізаціи.

Тѣшинъ 4 вересня. Цѣсарь принимавъ вчера численнй депутаціи. На обѣдъ двôрскій бувъ такожь запрошеный вроцлавскій епископъ Коппъ.

Трієстъ 4 вересня. Поліція зробила вчера ревізію у кôлькохъ ученикôвъ, зъ котрыхъ чотирохъ арештовано, але заразъ по переслуханю пущено на волю. Було пôдозрѣнье, що оденъ зъ нихъ пôдложивъ петарду.

Букарештъ 4 вересня. Розôйшлась тутъ поголоска, що наслѣдникъ румуньского престола, кн. Фердинандъ, мае одружити ся зъ донькою кн. Уельского.

Монахіюмъ 4 вересня. Померъ тутъ бувшій міністеръ просвѣты Люцъ.

Лінцъ 4 вересня. При выборахъ зъ бôльшои посѣлости выйшли самй консерватисты.

Римъ 4 вересня. Праса тутешна нотуе вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ мае ще сего мѣсяця або зъ початкомъ слѣдуючого зъѣхати ся зъ королемъ Гумбертомъ въ Венеціи.

Вѣдень 4 вересня. Наспѣла тутъ вѣсть що въ кругахъ берлиньскихъ суть дуже вдоволенй результатами гостины цѣсаря въ Россіи.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

2. н. ст. вересня 1890.

Львôвъ: Пшениця 6·90 до 7·65, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 5·— до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·75 до 10·25, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 65·— до 85.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·90 до 6·30, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 6·70 до 7·60, жито 5·70 до 7·—, ячмѣнь 5·— до 6·50, овесъ 6·90 до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —; конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·25 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·— до —·— горохъ —·— до —·—, вика—·— до—·—, рѣпакъ 9·80 до 10·35, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНИ̂

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 12—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

РЕСТАВРАЦІЮ

въ Готели Анґлійскôмъ у Львовѣ перенявъ я у власный зарядъ и постаравъ ся о смачну и здорову кухню, пиво пильзненьске на склянки, вино въ найлѣпшихъ родахъ; — для кружкôвъ замкненыхъ 2 кабінеты. Стравы подають ся цѣли̂ и мали̂. Порціи по цѣнахъ умѣреныхъ.

Зъ поважаньемъ

Михайло Липиньскій.

Женщина

середныхъ лѣтъ, обзнакомлена зъ всѣми галузями господарства, желає приняти обовязокъ въ порядномъ домѣ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: **C. B. poste restante Комарно.** 3631 2—3

Въ Бережанахъ

реальнôсть Нр. д. 45. на продажь зъ вôльнои руки при користныхъ условіяхъ. Складаєсь зъ великого дому мурованого о чотирохъ комнатахъ, двоє сѣней и пивниця. Десять морґôвъ поля заразъ при домѣ; будынки господарски̂ въ дуже добрôмъ станѣ. Близша информація у о. Галькевича въ Стрѣлковѣ, почта Стрый, або у панѣ Маріи Фіялки въ Бережанахъ.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючи̂ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову францускy Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 33—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючи̂ прикметами всѣ сего рода загранични̂ продукты, надѣю ся, що наши̂ Вп. Господинѣ. котри̂ окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (12—16)

помазани̂ парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарски̂, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый вырôбъ.**

5 кільови̂ высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р).

Знаряды фотоґрафічни̂

дуже добри̂ и **малярски̂**, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажь. Близши̂ поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници** 3630 **черезъ Делятинъ.** 3—8

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново-отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3615 4—10

Білеты візитови̂, карты весѣльни̂, дипльомы и всяки̂ роботы літоґрафічни̂ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac (Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТИ̂ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльши̂ ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зах фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r Croix-de-Seguer Генер. агентъ **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачати̂ и выкôнчени̂ въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 3—8

ПА-

расолѣ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужески̂ и дамски̂ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючи̂ воды по 50 кр.

поручає найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужески̂ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч 1 пôдъ „Пряхою“.

Чисто ляни̂ полотна ôдъ 11 зр за штуку 35 метр.
Вебы тонки̂ сыри̂ и апретовани̂ ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.
Полотна на простирала, незшивани̂, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр.
Готови̂ простирала полотняни̂ 215 довги̂ 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушники ляни̂ ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотняни̂ до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.
Скатерти ляни̂ ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы ляни̂ ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 5—7
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр за тузинъ.

Такожь поручає ся великій выбôръ краєвыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зеґельтухôвъ и т.п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляє ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отси̂ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою перекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрни̂ сукна та въ готови̂ одяги мужески̂ и дитинни̂, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошеви̂ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає маґазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечни̂
5% листы ипотечни̂ преміовани̂
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 43—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорски̂ облігаціи индемнізаційни̂

а всѣ ти̂ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣляки̂ выльосовани̂ а вже платни̂ мѣсцеви̂ паперы цѣнни̂, такожь запавши̂ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцеви̂ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє нови̂ аркушѣ купонови̂, за зворотомъ коштôвъ, котри̂ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купонови̂ до

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО

зъ найславнѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ.

Фасонъ гладкій, тривкій и гарный.

Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нôжь зр. 1.42, вилки зр. 1.42, десеровый ножикъ зр. 1.05, вилки зр. 1.13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. пôдкладки пôдъ ножѣ, тузинъ зр. 3.50, зр. 5.40 и зр. 7.20; ситко до гербаты 70 кр.

Такожь суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорнички и т. п.

Поручає

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ, улиця Трибунальска

Головный складъ для Галичины

Цѣны стали̂; цѣнники на желанье.

3635 1—5

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ „AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешеви̂ цѣны стали̂. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12.** Новости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8 50,** зъ атласового кашмиру **6·20,** коцики ôдъ **1·95, 2·40** до **3** зр. Всхôдни̂ шемиля-коцики обосторонни̂ першои величины зр. **1·25,** другои величины **2·60,** найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелеви̂ по зр. **2·20, 2·90 3 50, 5, 6, 9** до **12** зр., дерки зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдиви̂ всхôдни̂ Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. **3·75,** Марокко-фиранки зр. **4·20,** Требизонда-фиранки зр. **4·75,** Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутови̂ портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75,** въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90,** до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетни̂ припасовани̂ бѣли̂ серпанкови̂ фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. **1·90, 2 50,** въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Велики̂ сальонони̂ ковры и дѣточи̂ коврики зр. **4 19, 4 80, 6·50, 7 50** англійски̂ стрижени̂ ôдъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ **2** зр. до **4 50.**

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 191. Львôвъ, Пятниця 24 серпня (5 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolon itzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнû у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанû вôльнû ôдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Справы краєвû.

Выдѣлъ краєвый ухваливъ вчера — внести до сойму законъ о поліціи огневôй для мѣстъ и мѣсточокъ въ тôмъ самôмъ дусѣ, въ якôмъ бувъ торôкъ ухваленый адміністраційною комісією, а лишь черезъ припôзнену пору не мôгъ уже увôйти пôдъ нарады повнои палаты сойму.

* * *

Ухвалено такожь скликати на день 17 вересня анкету для закона громадского для мѣстъ и мѣсточокъ. Анкета тая була вже запрошувана въ маю, але опôсля єи ôдкликали. Сли бы анкета могла покôнчити свои роботы такъ, щобы выдѣлъ краєвый мôгъ ще передъ засѣданьемъ сойму доконати кодифікаціи, то проєктъ сей увôйде на соймъ ще сегорôчнои сесіи.

* * *

На вчерашнôмъ засѣданю полагоджено и справу будынкôвъ на примѣщенье командъ и стацій жандармеріи. Щоразъ пôдвысшуючû ся чиншѣ вынайму будынкôвъ на жандармерію були товчкомъ до внесеня на торôчнôй сесіи соймовôй, щобы примѣстити єи у власныхъ будынкахъ, будованыхъ краєвыми фондами на власнôсть краю. Соймъ не пôйшовъ такъ далеко, але припоручивъ лишень краєвому выдѣлови перевести пôдготовляючû студіи. Сû студіи довели до пересвѣдченя, що се непринесло бы краєви хôсна. Але що богато громадъ зголошувало ся до краєвого выдѣлу зъ офертами, що готовû поставити ôдповѣднû будынки, наколи дôстануть на сю цѣль зъ краєвого выдѣлу позичку, котру бы ôдтакъ сплачували зъ доходôвъ чиншевыхъ, — то выдѣлъ краєвый ухваливъ зажадати ôдъ сойму кредиту на тую цѣль на р. 1891-ый до высоты 15.000 зр. Громадамъ отворить ся зъ того на будучнôсть жерело доходу, а фондъ краєвый буде забезпеченый передъ заоднымъ пôдвысшуваньемъ чиншôвъ вынайму и пôдношеньемъ выдаткôвъ на кватированье жандармеріи.

* * *

Такожь буджетъ шкôльный полагоджено вчера. Буджетъ сей, — якъ мы вже доносили въ однôмъ зъ попередныхъ чиселъ, — показавъ ся о 156.000 зр. высшимъ ôдъ торôчного, що чинить, — зъ квотою 78.000 фонду емеритального — разомъ 234.000 зр., отже поверхъ 2 кр. додатку до податкôвъ.

* * *

Змѣна буджетового року, котру выдѣлъ краєвый зô взгляду на порядокъ въ адміністраціи, уважає за конечну, спровадить въ сѣмъ роцѣ убутокъ около 300.000 зр. зъ тои причины, що на рахунокъ того року будуть побирати додатки краєвû лише черезъ 15, а не, якъ доси, черезъ 18 мѣсяцѣвъ.

* * *

Не покрытый недобôръ року минувшого, найдесь очевидно и въ сегорôчнôмъ буджетѣ а выносивъ ôнъ 132.000 зр.

Кредити пôдвысшенû на дороги и меліораціи выносять 90.000 зр.

Сли пôднесуть ся рôвночасно всѣ инчû рубрики буджету, то можна говорити на певно, що недобôръ буджету на рôкъ 1891, принявши незмѣнену стопу додаткôвъ 62 кр. (36 фондъ краєвый, а 26 индемнізація), буде выносити круглый міліôнъ, або 10 кр. додаткôвъ до податкôвъ.

* * *

Договоры зъ правительствомъ въ справѣ обнятя фондôвъ индемнізаційныхъ уже розпочали ся, а ôдносять ся они на-разѣ до речинцѣвъ сплаты довгу 1,400.000 зр. повставшого зъ „надплатъ“ по 200.000 зр. рôчно за часъ, якій проминувъ ôдъ ухвалы соймомъ угоды, до часу принятя єи державною радою, с. є. за сѣмь лѣтъ.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Изъ вчерашнихъ выборôвъ до радъ повѣтовыхъ маємо до сегодня 10-ои годины рано вѣсти изъ пятьохъ повѣтôвъ всхôднои Галичины. Телеґрафічно донесено намъ вчера результатъ выборôвъ въ Снятинѣ, Гусятинѣ и Стрыю, нинѣ жь зъ-рана одержуємо допись про выборы въ Рогатинѣ и довѣдуємось про результатъ выборôвъ у Львовѣ.

Зъ Рогатина пишуть намъ:

„Нинѣ, дня 4 н. ст. вересня, ôдбулись у насъ, цѣлкомъ спокôйно, выборы до рады повѣтовои зъ куріи сельскои, при котрыхъ въ цѣлости перейшла ліста рускихъ кандидатôвъ. Выбранû:

1. О. Іосифъ Макогоньскій зъ Липицѣ.
2. О. Володим. Чаровскій зъ Бабинець.
3. О. Ант. Билинкевичь зъ Куропатникъ.
4. Іосифъ Пôдляшецкій зъ Заланôвя.
5. Никол. Данилюкъ зъ Бабинець.
6. О. Володим. Филиповскій зъ Беньковець.
7. О. Иванъ Маркевичь зъ Юнашкова.
8. Андрѣй Баранъ зъ Демянова.
9. Яковъ Левицкій зъ Григорова.
10. Стахъ Концюхъ зъ Пôдгородя.
11. Іосифъ Атаманчукъ зъ Кинашева.
12. Антôнъ Воробець изъ Залужа.

Треба бы тôлько бажати, щобы при акціи выборчôй покликувано до участи ширшû круги селянъ и позволено имъ ставити своихъ кандидатôвъ. Селяне певно не поводувались бы партійностію и не поминули бы людей, котрû заслужили ся въ повѣтѣ.“

— —

До Львôвскои рады повѣтовои выбрано вчера — по завзятôй борбѣ и по подвôйнôмъ голосованю зъ куріи сельскои:

1. Кс. инфулата д-ра Фелікса Заблоцкого.
2. Федора Царя зъ Пôдберезець.
3. Ивана Маркевича вôйта зъ Винникъ.
4. Франца Шобера зъ Зашкова.
5. Микол. Рыботицкого зъ Костѣєва.
6. Гринька Чичкевича зъ Хоросна старого.
7. Леоп. Кінера вôйта зъ Хоросна нового.
8. Сенька Воробця вôйта зъ Брôдокъ.
9. Ивана Максимовича зъ Пѣскôвъ.
10. Мих. Склепиньского вôйта зъ Замарстинова.
11. Кс. Сьекановича, каноніка зъ Зимноводы.

* * *

Отже за пять звѣстныхъ намъ доси результатôвъ выборôвъ вчерашныхъ — три — въ Гусятинѣ, Снятинѣ и Рогатинѣ — выпали для Русинôвъ зовсѣмъ користно. въ Стрыю некористно, а у Львовѣ „якъ Богъ давъ“...

Въ Стрыю руска ліста перепала черезъ бракъ орґанізаціи — якъ то намъ ляконічно донесено вчера телеґрафічно, а у Львовѣ зъ стороны Русинôвъ рôвно-жь не було нѣякои орґанізаціи, а коли увôйшли до рады повѣтовои деякû такû Русины, на котрыхъ можна спустити ся (якъ пп. Федоръ Царь зъ Пôдберезець и Сенько Воробець зъ Брôдокъ), то стало ся се бôльше зъ „волѣ Божои“, якъ зъ обдуманои акціи выборчои.

Афера посла Абранього.

Мы доносили вже давнѣйше, що угорскій пос. Абраній, котрый оголосивъ бувъ свого часу интервю зъ кн. Бісмаркомъ выбравъ ся бувъ, коли кн. Бісмаркъ всему заперечивъ, до него, щобы зажадати ôдъ него сатисфакціи. Не дôставши тои сатисфакціи, оголосивъ теперь Абраній цѣлый хôдъ тои справы и обстає при тôмъ, що ôнъ розговорювавъ зъ кн. Бісмаркомъ и такъ пише:

„Дня 15 липня выславъ я письмо до кн. Бісмарка зъ повѣдомленьемъ, що переѣзджаючи черезъ Нѣмеччину, зложу єму мôй поклôнъ и при сѣй нагодѣ просивъ я, щобы ôнъ пожертвувавъ менѣ кôлька хвиль. На то одержавъ я прихильну ôдповѣдь ôдъ єго сына ґр. Вільгельма. Дня 29 липня станувъ я въ Берлинѣ и тутъ одержавъ ôдъ редактора Hirlap-а, Ракошого письмо, котрый просивъ, щобы я моє интервю оголосивъ лишь въ Hirlap-ѣ и пытавъ мене, що я за то жадаю. Я ôдповѣвъ, що 40 зр. и моє условіє принято. Кн. Бісмаркъ ôдъѣхавъ бувъ тогды зъ Фрідріхсруге до Шенгавзенъ. Я поѣхавъ отже дня 1 серпня до Шенгавзенъ и тамъ насамъпередъ зголосивъ ся до управителя княжихъ дôбръ Конерта. Той сказавъ менѣ, що треба насамъпередъ пôйти до секретаря кн. Бісмарка, д-ра Хрізандра. Коли я ще говоривъ зъ паномъ Конертомъ, надъѣхавъ кн. Бісмаркъ зъ своимъ сыномъ Гербертомъ. Я пôйшовъ до замку. На подвôрю стрѣтивъ я д-ра Хрізандра и сказавъ єму, чого бажаю та подавъ єму карту візитову зъ написею „Еміль Абраній посолъ зъ Будапешту“. Хрізандеръ ôдповѣвъ менѣ на то, що лишь той може приступити до князя, хто має або порученье ôдъ міністра дѣлъ заграничныхъ свого краю, або ôдъ нѣмецкого амбасадора або хочь ôдъ приятеля князя. Я давъ єму листъ ôдъ ґр. Вільгельма и сказавъ, що то може выстане. Хрізандеръ взявъ листъ и мою карту и сказавъ, що кн. Бісмаркъ не приймає вправдѣ нѣкого, але може для мене зробить выимку; теперь нема єго дома, може верне за пôвъ годины. Я пôйшовъ тогды до управителя дôбръ и розговорювавъ зъ нимъ и єго родиною три чверти годины.

„Князь вернувъ до замку доперва о 7 год. Я пôйшовъ тымчасомъ до реставраціи и вернувъ около три чверты на 8. Передъ воротами на подвôрю не було нѣкого, хто бы мене замельдувавъ. Наразъ побачивъ я, що пôдъ великою липою сидить кн. Бісмаркъ. Я приступивъ до него, поклонивъ ся низько, подавъ своє назвище и просивъ о кôлька хвиль розмовы. Бісмаркъ показавъ менѣ мовчки крѣсло. Якъ разъ надôйшовъ и ґр. Гербертъ та здивованый видививъ ся на мене. Князь давъ єму знакъ рукою, щобы ôнъ подавъ менѣ циґаро. Гербертъ давъ єго менѣ, а ôдтакъ пôйшовъ до огорода, а я розмавлявъ зъ княземъ 10 до 15 мінутъ.

„Ото щира правда — кôнчить Абраній. Кн. Бісмарка вразила моя недискреція; ôнъ може сказати, що мене не знає. Коли розмовы на подвôрю не уважає за принятье, то може такожь сказати, що мене не приймавъ, бо нѣхто мене не замельдувавъ, але нѣхто въ свѣтѣ не може того заперечити, що я въ Шенгавзенъ не розмавлявъ зъ кн. Бісмаркомъ.“

До сего поясненя подавъ рентіръ зъ Шенгавзенъ Адольфъ Кальбе въ Berl. Börs. Cour. таке поясненье: „Дня 1 серпня приѣхавъ Абраній о 4 год. 21 мінутъ по полудни зъ якоюсь дамою до Шенгавзенъ и станувъ въ гостинници Гакера. Ходивъ ôдтакъ до замку и хотѣвъ тамъ зголосити ся до кн. Бісмарка, але д-ръ Хрізандеръ не пустивъ єго. Князь бувъ ôдтакъ около пôвъ до шестои въ гостинѣ у начальника суду Кунова и вôйта Шульца та у лѣкаря, а ôдтакъ поѣхавъ на свои сѣножата надъ Лабою. По дорозѣ не говоривъ

Село Карлôвъ колись а теперь.

Матеріялъ подавъ Иванъ Сандулякъ. Упорядкувала и выдала редакція „Батькôвщины“. Львôвъ 1890.

Се заголовокъ невеличкои книжочки, обôймаючои 73 сторôнъ друку малои 16-цятки, зъ портретомъ бл. п. о. Андрея Воєвôдки на призаголовнôмъ листѣ.

Публікація ся появляє ся властиво другій разъ, бо була публікована въ „Батькôвщинѣ“, а редакція зробила ôдтакъ передрукъ, и то зовсѣмъ справедливо. Богато рѣчей цѣнныхъ просто губить ся у насъ зъ памяти тому, що губить ся зъ очей. Часописи політичнû мають звычайно вартôсть хвилеву, и яко такû, рѣдко коли комплетують ся, хочь комплетувати ся у насъ у Русинôвъ повиннû. Кажу: у насъ — бо ся потреба не заходить уже н. пр. у Полякôвъ, а ще менче у народôвъ, стоячихъ на выжинѣ европейскои культуры, маючихъ достатну, навѣть всесвѣтну літературу. Фейлетоны чужихъ ґазетъ заповнюєсь, правда, рѣчами оріґінальными, але они для тыхъ народôвъ не мають великои літературнои вартости, тожь хочь ґазета и загирить ся, страты великои на тôмъ нема, бо се вынагородять журналы белетристичнû та науковû. У насъ же рѣчи стоять не такъ: мы, будучи бѣдными матеріяльно, не єсьмо въ силѣ удержати ôдповѣдне потребамъ число выдавництвъ літературныхъ, хочь-бы чисто белетристичныхъ, а що вже говорити о оріґінальныхъ выдавництвахъ чисто-науковыхъ? Мы мусимо конечно пхати всякû рѣчи тамъ, де дасть ся; а що політичнû часописи розвинулись у насъ найкрасше, — хочь може изъ шкодою выдавництвъ белетристичныхъ та науковыхъ, — то мѣстить ся неразъ и дуже цѣннû рѣчи по фейлетонахъ або и въ стовпцяхъ ґазетъ політичныхъ. Погадаймо лише, кôлько въ насъ чистонауковыхъ матеріялôвъ мѣстить ся въ стовпцяхъ політичныхъ ґазетъ, котрû, стративши ся зъ очей, тратять ся такожь и зъ памяти? А прецѣнь для насъ кожда карточка якои-небудь науковои чи белетристичнои працѣ дуже дорога, бо мы всего маємо такъ мало... Тому отже и політичнû часописи, зъ хвилевымъ характеромъ, мають у насъ ще вагу літературну, тому и комплетувати ихъ треба, а зъ цѣннѣйшихъ матеріялôвъ и працъ робити по змозѣ ôдбитки.

Публікація „Село Карлôвъ“ сама для себе має малу літературну вартôсть, але яко матеріялъ до исторіи нашого розвою, умыслового розвитку нашого простолюдя, и яко матеріялъ о понятяхъ способу працѣ надъ нашимъ двигненьемъ зъ нужды моральнои и матеріяльнои, єсть дуже цѣнна. Длятого, коли сей матеріялъ явивъ ся осôбною публікацією, годѣ поминати єго мовчки.

Редакція „Батькôвщины“, друкуючи сю працю осôбною книжкою, мала мабуть цѣль: пустити книжочку межи нарôдъ, щобы факты тамъ пôднесенû послужали простолюдю взôрцемъ, примѣромъ и заохотою до просвѣты, тверезого житя и заведеня ладу та порядку по селахъ. Таку саму гадку мавъ и авторъ, коли закôнчує свою коротеньку передмову словами: „Послухайте, братя, а може чого и научите ся“, а зновъ при самôмъ кôнци працѣ каже: „Про Карлôвъ знає и буде знати весь свѣтъ, єсли тôлько дальше поступати на передъ буде, а про васъ, братя другихъ громадъ, свѣтъ знавъ бы и величавъ бы васъ, єсли бы-сте були такъ само поступали, якъ мы, або хочь теперь, прочитавши сю книжку, взялись до подôбнои роботы та направы вашои гôркои долѣ. Лѣпше пôзно, якъ нѣколи! Пращаю васъ словами: До дѣла, до скорого дѣла!“

Зъ тои точки выходячи, менѣ здає ся, не ôдповѣдна форма переведеня книжочки. Матеріялъ належало подѣлити по главамъ, перевести популярнѣйше и стараннѣйше обробити, а не пускати яко одностайну статью, надаючу ся лишень для людей, розпоряджаючихъ бôльше вôльнымъ часомъ и для котрыхъ така форма не єсть ôдстрашаючою. Крôмъ того ще на самôмъ вступѣ ударяє въ очи тяжка комбінація синтаксу, великû періоды, идучû ôдъ акапітôвъ до акапітôвъ. Се навѣть не єсть прикмета руского языка, котрый прямо не зносить великои комбінаціи речень, хиба терпить ся се въ працяхъ строго науковыхъ для интеліґенціи. Такъ само и що-до языка дало бы ся богато закинути. Бо чому н. пр. замѣсть: „де нарôдъ нашь, плекаючій огородовину, може скоро и легко тую збувати“ не сказати: „може „єи“, збувати“?, замѣсть „на скрипкахъ“ — „на скрипцѣ“, коли нарôдъ называє сей инструментъ скрипкою, а не скрипками? Дальше замѣсть „вандровный“ — „вандрôвникъ“ або „подорожный“; зам. „родичей“ — „родичѣвъ“; замѣсть „зараза на люде“ — „пошесть на люде“ бо нарôдъ уживає значѣня заразы на худобу) замѣсть „що найкрасшû рогатû волы, числомъ шѣсть“ чи-жь не лучше: „що найкрасшихъ шѣсть рогатыхъ волôвъ“? — и т. д.

Самъ змѣстъ брошуры єсть цѣкавый, ще цѣкавѣйшій тымъ, що показує наглядно, о скôлько нашь нарôдъ умѣє оцѣнювати працю щирыхъ людей около єго просвѣченя, якъ дає ся поводити и зъ якою вдячностію переховує ôнъ память своихъ правдивыхъ та щирыхъ добродѣѣвъ, и що може зробити интеліґентный чоловѣкъ при добрôй воли и охотѣ хочь-бы и въ найгôрше запущенôмъ селѣ.

Авторъ починає исторію села Карлова ôдъ 1862 року. Бувъ тамъ тогдѣ священикъ о. Пôдляшецкій, чоловѣкъ „добрый и людяный“, але „мимо своєи любови до народу“ не звертавъ увага „на матеріяльный и моральный єго упадокъ“. По єго-жь смерти (1862 р.) „не остало по нѣмъ нѣчого“, а село находило ся въ цѣлковитôмъ пôдъупадку матеріяльнôмъ и моральнôмъ. Въ церковнôй скарбонѣ було всего на-всего 4 зр. Нарôдъ, хочь голодувавъ и бѣдувавъ чорно, пивъ днями и ночами, пропивавъ усе, що въ руки попало, въ недѣлѣ и свята „коршмы розпирали ся ôдъ народу; тамъ була рада и порада, тамъ було мѣсце купна и продажи, — а жидъ усе наливавъ могоричу“. Люде обдовжували ся у жидôвъ а сû забирали остатный кавалокъ поля, або послѣдный хвôстъ зъ оборы. „Всьо на глумъ провадило ледаче житье... Прийшло вже до того, що сусѣднû громады, бачучи такій упадокъ Карлованъ, выводили, що Господь Богъ такôй грѣшнôй громадѣ *за кару* справедливо давъ назвиско *Карлôвъ*...“

По смерти о. Пôдляшецкого прийшовъ на єго мѣсце о. Андрей Воєвôдка, „котрый зумѣвъ выбавити цѣле село ôдъ погибели душевнои и тѣлеснои“. Заразъ въ першихъ дняхъ скликавъ ôнъ до себе громаду и почавъ о всѣмъ розвѣдувятись, и, не гаючи часу, взявъ ся до роботы. Своєю добротою, лагôдностію и приступностію приєднавъ ôнъ серця всѣхъ парохіянъ, а невдовзѣ ставъ навѣть єи любимцемъ. Мудрыми радами, науками и привуками заснувавъ ôнъ позичкову касу, котра нинѣ пôдросла на 15 тысячь! — завѣвъ громадскій зсыпъ збôжа, и то пôдчасъ тяжкого року, — збудовано хорошу громадску комору, а громада зъ вдячности „за єго добре серце выбудувала цѣлу попôвщину“ и то „не по воли самого о. Андрея“, але „интересъ громады“ вымагавъ того, бо „и на найменчû сходины громадянъ не було въ селѣ мѣсця“, а люде, „пôзнавши добре серце о. Воєвôдки немовь прилипли до него“ и „дôмъ священика ставъ ся прибѣжищемъ цѣлои громады“. За стараньемъ о. Андрея Воєвôдки и кôлькохъ виднѣйшихъ селянъ завели и читальню, котра стала другимъ мѣсцемъ щоденныхъ майже сходинъ парохіянъ изъ своимъ душпастиремъ, а ôнъ, окруженый нїмбомъ сынôвскои любови ôдъ парохіянъ, ставъ душею читальнѣ. Яко голова, старавъ ся ôнъ всяку нагоду выхôснувати въ користь громадянъ и на розвитокъ читальнѣ.

Тымъ самымъ почали порожнѣти коршмы, а всякû жидôвскû штуки не могли вже людей до коршмы привязати. Ба, люде почали кепкувати собѣ зъ жидôвъ, а навѣть жидôвскû заходы, щобы пôдкупити вôйта та деякихъ виднѣйшихъ людей въ громадѣ, не малыми марницями але тысячками, не помогли вже нѣчого. Незадовго о. Воєвôдка уладивъ місію въ Карловѣ; село поховало зъ великою парадою горѣвку, зарекло ся ôдъ напоѣвъ и пôйшло пôдъ розумнымъ проводомъ скоренько въ гору, такъ що важнѣйшû подѣѣ увôйшли навѣть въ народнû пѣснѣ. (Авторъ наводить ихъ кôлька.) Просвѣта якъ изъ школы такъ и зъ читальнѣ поплыла повною струєю — и нинѣ Карлôвъ зъ нужденного жебрака ставъ славнымъ селомъ, не лише на окрестнôсть, але и на цѣлый край.

Исторія прибрана ще въ характеристичнû монольоґи и повно цѣкавыхъ подѣй, особливо зъ жидами, коли они, захитанû въ своихъ интересахъ, почали боронити давного вызыскуваня та експльоатаціи громады рôзными пре-

бнъ зъ нѣкимъ. Заразъ по 7 год. вернувъ бнъ до замку и сѣвъ зъ гр. Гербертомъ, д-ромъ Хризандромъ и управителемъ Конертомъ до вечерѣ, на котру були такожь запрошенѣ два резервовѣ офіциры. О 9 год. попращались тѣ офіциры и бдѣхали о 9 год. 54 мінуть до Штайдаль тымъ самымъ поѣздомъ що и Абраній. Пбдчасъ вечерѣ не выходивъ кн. Бісмаркъ зъ комнаты ажь доперва о пбвъ до 10 год., коли Абраній бувъ вже на двбрци, отже абсолютно рѣчь не можлива, щобы онъ межи 8 а 9 год. розговорювавъ зъ княземъ. Я можу отже зъ чистою совѣстію сказати, що цѣле оповѣданье Абранія о его розговорѣ зъ кн. Бісмаркомъ есть чиста брехня и выдумка, а одвѣчальнбсть за повысшѣ слова беру на себе. (Пбдписано:) Кольбе.

Еквівалентъ належитостей.

(*Дальше.*)

14. Зниженье приписаного еквівалеиту въ протягу періоду десятилѣтнего може лишь тогдѣ на просьбу наступити, єли черезъ продажь недвижимостей наступить змѣна въ станѣ маєтковбмъ. Збуреньe якогось будынку и выставленье натомѣсть нового не управняе до бдписана еквівалеиту (рѣшено $20/_9$ 1887 ч. 1651).

15. Єли якій маєтокъ громадскій обтяженый есть правомъ ужиткования на рѣчь поодиновнъ (кблькохъ) мешканцѣвъ, то той маєтокъ тблько тогдѣ буде вбльный бдъ еквіваленту, єли право ужиткования або уживания того громадского маєтку неразлучно злучене зъ окремыми посѣлостями грунтовыми або домовыми. Обставина та мае бути выказана документами набутя та интабуляцію на посѣлостяхъ управленыхъ мешканцѣвъ (рѣш. $7/_1$ 1879 ч. 392).

16. Єли недвижимбсть пбсля табулярного стану не приналежить спблцѣ яко одной юридичной особѣ, але кбльномъ особамъ фізичнымъ яко ихъ спбльна власность, то не можна тыхъ особъ потягати до оплаты еквіваленту за ихъ хочь бы идеальнѣ частки спбльной власности тои недвижимости (рѣш. $25/_6$ 1885 ч. 2.628).

17. Само наданье якогось уряду церковного не увбльняе мешкания або будынкбвъ того-жь духовного функціонера бдъ оплаты податку будынкового. Увбльненье те въ мысль найвысш. постановы зъ $30/_8$ 1827 (ч. 106 пол. п. Зб. з.) прислугуе будынкамъ парохіяльнымъ лише тогдѣ, єли они представляють ся яко мешканя уряду парохіяльного або мешканя особъ духовныхъ, котрѣ обовязанѣ выконувати функціи тѣ, якій держава приписуе парохамъ (рѣш. $10/_{12}$ 1884 ч. 2.318).

18. Мешканя учителѣвъ суть лишь тогдѣ вбльнѣ бдъ податку, єли находять ся въ будынкахъ, выключно призначеныхъ на публичнѣ заклады науковѣ, и єли те мешканье справдѣ служить учителеви на мешканье (рѣш. $13/_3$ 1886 ч. 2.364).

19. Щобы будынокъ якій вбльный бувъ бдъ податкбвъ пбсля §. 18 закона кватирункового зъ $11/_6$ 1879 ч. 93 В. з. д., то вымагае ся, щобы не поодиновій части того будынку, але всѣ були на кватирунковѣ цѣли призначенѣ (рѣшено $12/_2$ 1887 ч. 3.389).

20. Трунарни и хаты грабарѣвъ, находячѣ ся на публичныхъ цвинтаряхъ або до нихъ приналежачѣ, не належить оподатковувать, єли не приносять нѣякого чиншу (рескр. мін. скарбу $8/_5$ 1887 ч. 7.883).

21. Єли на грунтѣ (добрахъ) табулярно забезпеченый якій тагаръ въ натураліяхъ (дрова и т. п.), то належить уважати его за дотацію пребенды. Щобы узыскати увбльненье бдъ еквіваленту зъ тои причины, що престація та служить на цѣль, котрбй прислугуе увбльненье пбсля уваги 2. д) до пов. тар. 106 В. е., належить доказати основный акть фундаційный (рѣш. $2/_3$ 1880 ч. 718).

22. Братства и школьнѣ товариства не можна уважати за фундація взагалѣ а за фундація въ цѣляхъ доброчинныхъ и гумавітарныхъ въ особенности (рѣшено $27/_{11}$ 1885 ч. 1.926 и $5/_2$ 1884 ч. 2.009).

23. Товариства охотничыхъ сторожей огневыхъ що-до ихъ касъ пбдпомоговыхъ, ихъ заряда до гашеня огню и ихъ рухомого маєтку взагалѣ належить лишити вбльными бдъ еквіваленту пбдъ тымъ условіемъ, щобы сконстатовано було, що той маєтокъ тревало призначеный пбсля статутбвъ на цѣли гуманітарнѣ або доброчинныѣ. Такожь за громадскій реквізиты до гашеня огню не належить вымѣрювати еквівалеиту, єли вхъ громада въ силу заключеной умовы бдступила до ужитку товариству охотничыхъ сторожей (рескр. мінист. скарбу зъ $13/_4$ 1885 ч. 9.831).

24. Фундація въ цѣли справлюваня церковныхъ парамептбвъ, потребъ, не може уважатись за фундацію о цѣляхъ гуманітарныхъ и доброчинныхъ (рѣш. $5/_5$ 1885 ч. 2.540).

25. Єли ужитковець давно заснованого приходства побирае бдъ релігійного фонду лише зъ взглядбвъ справедливости безъ законного зобовязаня пбдпомоги, котрѣ загальный чистый доходъ не пбдвыщають надъ 315 (500) зр., то не можна жадати еквіваленту анѣ бдъ релігійного фонду анѣ бдъ бенефіціята, бо першій законно не есть обовязаный до доповненя конгруы, а другій есть особисто увбльненый (рескр. мінист. скарбу $19/_{12}$ 1869 ч. 40.144).

26. При обчисленю чистого доходу 500 зр. законом зъ $15/_2$ 1877 ч. 98 В. з. д. для душпастирѣвъ особисте увбльненье условляючого належать бдтягати податки и громадскѣ даннны, якѣ бенефіціятъ мае платати (рѣш. $24/_2$ 1880 ч. 709).

27. Вчисленье додатку особистого (Personalzulage) або якого иншого особистого доходу бенефіціята до чистого доходу бенефіція законно не есть допускаеме (рѣш. $2/_3$ 1880 ч. 719).

28. Єли парохъ пбсля постановъ закона зъ $15/_2$ 1877 ч. 98 В. з. д. особисто увбльненый, а нема въ маєтку парохіи окремои фундація призначеной выключно на сотрудника, то не може бути парохъ, яко завѣдатель маєтку приходства, зневоленый до заплаты тои сумы еквіваленту, котра принадае бдъ капіталу, якій бдповѣдае платни сотрудника (рѣш. $14/_6$ 1881 ч. 1.122).

29. Єли доходъ въ якои пребенды пбдвысшить ся до такои высоты, котра посѣдачеви пребенды не надае вже ббльше права на особисте увбльненье бдъ еквіваленту, то взглядомъ часу приписаня еквівалеиту або увбльненя бдъ того-жь рѣшае та хвиля, коли пбдвышенье доходу урядово буде узнане (рѣш. $16/_1$ 1882 ч. 164).

30. Фундація, силою котрои означене число службъ Божихъ мае бути бдправленыхъ, а не доходъ уряду церковного на всѣ будучѣ часы установленый, належить уважати и трактувати яко фундацію службъ Божихъ, пбдлягаючу еквівалентови, а не яко бенефіціюмъ (рѣш. $20/_1$ 1885 ч. 2.373 и $30/_5$ 1885 ч. 2.585).

31. Обчисленье доходу приходства при осудѣ надъ домаганьемъ приходника о особисте увбльненье бдъ еквіваленту бдбуваe ся на пбдставѣ выказу доходу (Erträgnissausweis), удѣленого намѣстництвомъ и рахунково адъютованого (рѣш. $22/_2$ 1885 ч. 2.837).

(*Дальше буде.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Вѣдня доносять до львбвского Przegląd-у, що въ тамошныхъ компетентныхъ сферахъ не знають нѣчого о заповѣдженомъ вѣденьскими ґазетами на день 6 вересня приѣздѣ намѣстника гр. Баденього и о маючбй залагодити ся кризѣ маршалкбвскбй. Въ правительственныхъ кругахъ вѣденьскихъ сподѣвають ся приѣзду галицкого намѣстника до Вѣдня доперва въ другбй половинѣ сего мѣсяця и ажь тогды залагодить ся криза маршалкбвска. Теперь та справа не може бути залагоджена длятого, що оба міністры Поляки суть ще на урльопѣ, Дунаевскій въ Ишль а Залескій въ Остендѣ. Хто знае гр. Таффого и кому звѣстно, якъ бнъ умѣе придержуватись всѣхъ найдрббнѣйшихъ взглядбвъ, той легко припустить, що безъ порады и мнѣня тыхъ двохъ міністрбвъ, бнъ не зробить нѣчого рѣшучого въ кризѣ маршалкбвскбй. Дунаевскій — додае Przegląd — вертае вже за кблька днѣвъ до Вѣдня, а Залескій не скбнчивъ ще приписанои курациі.

Порученый Рігеромъ ческимъ выборцямъ въ Бехинѣ старо-ческій кандидатъ на посла до сойму Крафцъ заявивъ ся на передвыборчихъ зборахъ противъ ческо-нѣмецкои угоды.

Економічна секція рбльничого конґресу ухвалила резолюцію въ справѣ утворея середно-европейского союза мытового пбдъ проводомъ Прусъ. Цѣль сего союза мае бути та, щобы не допускати до спадания цѣнъ збжа и горѣвки. Противъ сего союза выступивъ лишь репрезентантъ Франціи. Въ дискусіи забравъ голосъ такожь пос. Козловскій, котрого выбрано такожь до комісіи, котра мае занятн ся переведеньемъ сеи резолюціи.

——

Праса нѣмецка не перестае все ще розбирати питаня, чи зъѣздъ монархбвъ въ Россіи принесъ якій успѣхи чи нѣ. Hamburger Correspondent каже, що пбсля его информацій одержаныхъ зъ Петербурга, зъѣздъ монархбвъ не принесъ нѣякого успѣху. Цѣсарь Вільгельмъ мавъ подавати всѣлякій проекты залагодженя спорныхъ справъ, особливо же справы болгарскои, але всѣ его проекты не подобались царевн. Що мусѣло настати якесь непорозумѣнье, доказомъ того фактъ, що маневры перервано скорше якъ то було первѣстно постановлено. Зъ того однакожь не можна вносити, щобы ситуація погбршила ся; все позбстане такъ якъ було. На всѣ того рода вѣсти, спеціяльно же на повысшу, бдповѣдае берлиньска урядова ґазета и каже, що она есть уповажнена заявити, що вѣсть о не вдоволеню нѣмецкого цѣсаря и царя по причинѣ зъѣзду есть зовсѣмъ безосновна.

Зъ Берлина доносять до Pol. Corr.: Подорожь цѣсаря Вільгельма до Россіи не мала нѣякои цѣли політичнои, коли за таку уважая ся тѣсно якусь умову, але мала она велике значѣнье зб взгляду на скрѣпленье истнуючихъ дружныхъ бднбсинъ межи обома сусѣдами. Такъ говорять тутешнѣ добре поінформованій круги, котрѣ суть въ великбй мѣрѣ вдоволенѣ зъ успѣхбвъ візиты цѣсаря Вільгельма. Фальшивѣ голосы россійскихъ и французскихъ ґазетъ не зробили тутъ нѣякого вражѣня. Поголоски о рбзныхъ пригодахъ и якбмсь охолодненю бднбсинъ въ Нарвѣ, суть тенденційною выдумкою. Доказомъ силы тридержавного союза, а спеціяльно тѣсныхъ и повныхъ довѣрія бднбсинъ межи Нѣмеччиною а Австро-Угорщиною, есть та обставина, що въ мѣродайныхъ кругахъ вѣденьскихъ витають завсѣгды зъ вдоволеньемъ всяку дружну вымѣну гадокъ Нѣмеччины зъ Россіею. Крбмъ панславістичныхъ аґітаторбвъ, не вѣрить нѣхто въ Россіи въ зачѣпнѣ плины тридержавного союза, а въ Берлинѣ суть такъ само переконанѣ, що царь особисто есть за удержаньемъ мира.

——

Бюро Райтера доносить, що міністеръ Ґірсъ мавъ тамтого тыждня передъ кблькома членами петербургского корпуса дипльоматичного, котрыхъ принимавъ у себе, высказати своѣ повне вдоволенье зъ результату зъѣзду въ Нарвѣ. Зъѣздъ той — сказавъ бнъ — есть новою и торжественною запорукою добрыхъ бднбсинъ межи Нѣмеччиною а Россіею, а наслѣдки его певно причинять ся значно до удержаня европейского мира. „Нов. Время“ ось якъ пояснюе то вдоволенье Ґірса. Газета ся говорить о бднбсинахъ Россіи до Австро-Угорщины и доказуе, що у Вѣдни, де Кобурґа, Стамболова и Милана уважають своими союзниками, начинають вже бдчувати недогбдность свого изольованого становища. Австрійска дипльоматія выступала доси такъ разячо противъ Россіи, що не може теперь зблизити ся до нея; въ Петербурзѣ же есть теперь менше якъ коли небудь охоты або и потребы зближати ся до Австріи, бо противвагу на то, до чого Австрія доси стремѣла, можна теперь знайти легко и безъ порозумѣня зъ Австріею. Австрія сама тому винна, коли думала, що буде могла безъ нарушеня мира загорнути пбдъ себе балканьскій пбвостровъ при помочи такого нужденняка якъ кн. Кобурґскій. Такъ само есть певна рѣчь, що анѣ Нѣмеччина, анѣ Италія не мають охоты, выгортати для Австріи каштаны зъ огню. Політичнѣ намѣреня цѣсаря Вільгельма суть може трохи недогбдни тымъ державамъ, що не належать до тридержавного союза, але характеръ цѣсаря дае ґарантію, що бнъ не возьме ся до тыхъ способбвъ, якихъ австрійска дипльоматія такъ радо уживае.

Зъ Нижного Новгороду доносять, що дня 2 с. м. прийшовъ бувъ якійсь молодый чоловѣкъ до тамошного губернатора ґен.-майора Баранова и хотѣвъ нѣбы-то розповѣсти ему якусь важну тайну. Наразъ добувъ бнъ револьверъ и вымѣривъ до губернатора, але той ще въ пору схопивъ его за руку и куля пбйшла въ землю. Напастника заразъ арештовано; бнъ называе ся Владимировъ.

——

Дня 14 с. м. мае зббрати ся въ Бруксели конґресъ роббтникбвъ, котрый мае ухвалити зорґанізованье парляменту роббтничого. Парляментъ той мае радити рбвночасно зъ дотепершнымъ парляментомъ и буде такъ само ухвалювати законы. Онъ мае ухвалити въ першбмъ рядѣ загальне право голосованя и пбдопре свою ухвалу тымъ, що накаже загальный страйкъ и заборонить робботникамъ платити податки. Правительство есть отже теперь въ великбмъ клопотѣ, а праса белґійска добачуе въ сей програмѣ першій крокъ до соціяльной революціи.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що переговоры зъ екуменьскимъ патріархомъ въ справѣ именованя сербскихъ епископбвъ въ Македоніи стрѣчають великій трудности, бо сербскій и грецкій интересы колідують въ многихъ важныхъ точкахъ.

——

Недавно тому розбйшлась була поголоска, що екзархъ болгарскій бднбсивъ ся зъ просьбою до царя, щобы бнъ помирився зъ Болгаріею и що екзархъ зробивъ то въ порозумѣню зъ Стамболовомъ, котрый нѣбы то готовъ помирити ся зъ Россіею за всяку цѣну. Зъ Софіи доносять отже, що вѣсть та есть лишь выдумкою буйной фантазіи. Въ добре поінформованыхъ кругахъ завѣряють позитивно, що нѣякои просьбы не высылано до царя и що нема нѣякого порозумѣня екзарха зъ Стамболовомъ въ сей справѣ.

——

Конфліктъ межи середно-американьскими републиками Санъ-Сальвадоромъ и Ґватемалею закбнчивъ ся, якъ вже звѣстно, тымъ, що обѣ републики заключили миръ. Епільоґомъ того спору бувъ ще атентатъ, якого допустила ся панна Христина Баррундія противъ репрезентанта Сполученыхъ державъ въ Ґватемалѣ, п. Міцнера за то, що бнъ ставъ ся причиною смерти ея бтця. Нюйоркій Herald доносить о сѣмъ атентатѣ такъ: Ґен. Жозе Баррундія, котрый хотѣвъ зъ пбвночи бдъ мексиканьскои границѣ впасти до Ґватемалѣ, вернувъ (очевидно ще передъ заключеньемъ мира) на кораблн Сполученыхъ державъ до Санъ-Сальвадору. Коли корабель приплывъ до Санъ Жозе де Ґватемаля, зажадали ґватемальскій власти его выданя. Капітанъ корабля не хотѣвъ того зробити; але коли ему предложено приказъ выданя, пбдписаный репрезентантомъ Сполученыхъ державъ, Міцнеромъ, бнъ выдавъ ґенерала, котрого и заразъ пбсля права военного розстрѣлено. Се було отже причиною, що донька ґенерала хотѣла зёмстити ся на Міцнерѣ. Пбсля иншои версіи Міцнеръ нѣчому не бувъ винень, бо бнъ не выдававъ нѣякого приказу, а его убили капітанъ порту въ Санъ-Жозе и его товариші въ хвили, коли его хотѣли выдати властямъ ґватимальскимъ, а бнъ тому опиравъ ся.

Зъ судовои салѣ.

[Бунтъ селянъ противъ священика.]

Въ Улазовѣ, деканата олешицкого, епархіи перемыскои, настало непорозумѣнье межи парохомъ о. Мих. Венгриновичемъ а парохіянами — и се непорозумѣнье довело до розправы карнои противъ вбсьмохъ селянъ, котра бдбула ся вчера у Львовѣ въ краевбмъ судѣ карнбмъ передъ трибуналомъ, котрый складали: сов. Савчиньскій яко предсѣдатель, а совѣтники Дуневичъ, Фінкель и Нітарскій яко вотанты. Прокураторію заступавъ п. Гельденбурґъ, а обжалованыхъ боронили адвокаты: д-ръ Люка, д-ръ Фльешнеръ и д-ръ Ціонъ.

Прокураторія обжалувала вбсѣмъ селянъ. Головно обжалуванымъ являвсь Дмитро Гошва, колись дякъ и писарь громадскій. Гошвѣ закидуе актъ обжалования, що бнъ зъ мести на о. Венгриновича за те, що скинувъ его зъ дяка, аґітувавъ противъ него межи парохіянами не лише въ Улазовѣ, але и въ обохъ прилученыхъ селахъ: Козѣвцѣ и Нѣмстовѣ. Пбдмовлявъ парохіянъ, щобы о. Венгриновичеви не давали даннинъ, а передовсѣмъ даннины за сповѣдь Великодну. Актъ обжалованя закидае Гошвѣ, що бнъ зъ кблькома иичими селянами грозивъ навѣть карами грошевыми, шварками и т. п. тымъ, котрѣ бы о. Венгриновичеви складали даннину. Аґітація Гошвы — каже актъ обжалованя, — мала навѣть успѣхъ, бо много селянъ бдмовило даннинъ о. Венгриновичеви. Черезъ тую аґітацію допустивъ ся Гошва, вразъ изъ спбльниками селянами, злочиньства насилія публичного. — Дальше обжалувала прокураторія Дмитра Гошву и Михайла Луця о злочиньство обманьства сповнене тымъ, що они мали накланяти трехъ свѣдкбвъ, щобы въ повысшбй справѣ збзнавали фальшиво. — Ба ще й третю провину закинувъ актъ обжалованя Гошвѣ, а именно, що дня 8 цвѣтня с. р. въ церквѣ улазбвскбй пбдчасъ причастія, котрого удѣлявъ (запрошеный о. Венгриновичемъ) о. М. Сапрунъ, мавъ Гошва голосно сказати: „Причащайте, вгомость; вы будете нашимъ священикомъ, а того *гбрняка* (о. Венгриновичъ походать изъ Сянбцкого) мусимо выгнати!“ — отже тыми словами Гошва допустивъ ся провины нарушеня публичного спокою и порядку (въ §. 303). О тоту саму провину обжалувала прокураторія ще трехъ селянъ, котрѣ пбдчасъ кблькохъ похоронбвъ не хотѣли дати о. Венгриновичеви полотна, що накривало домовину, а казали, що се полотно повинно назадъ вертатись до родины неббщика. Наконець прокураторія обжаловуе за сю провину ще одного селянина, котрый пбдчасъ сповѣди прийшовъ до сповѣдника о. Сапруна, а коли о. Сапрунъ зажадавъ, щобы выказавъ ся картою бдъ о. Венгриновича, той зачавъ выкрикувати: „Грошѣ бдъ людей берете, а сповѣдати не хочете!“ — черезъ що хотѣвъ выкликати въ церквѣ скандалъ, бо знавъ, що о. Сапрунъ сповѣдавъ лише тыхъ, котрѣ выказали ся картками бдъ о. Венгриновича (взглядно бдъ жены его, бо она выставляла картки до сповѣди).

Отсе змѣстъ акту обжалованя. По бдчитаню его, почалось розпытуванье обжалованыхъ.

——

Головный обжалованый Гошва навѣвъ на свою оборону, що бнъ нѣколи не грозивъ нѣкому, въ церквѣ бувъ усе спокбйный, а тбльки разомъ зъ другими выступавъ противъ пбдвышеня о. Венгриновичемъ даннинъ. Головно-жь пшло о дѣ рѣчи: о даннину за сповѣдь Великодну и о даннину на вино до службы Божои. Упередъ за картку до сповѣди давано 2 кр., а познѣйше о. Венгриновичь пбднѣсъ даннину: зъ разу на 2 кр., малу миску муки и 2 яйця, а потому ще высше, бо на 2 кр., велику миску зъ мукою и на стблько яецъ, скблько есть въ хатѣ челяди. А що-до вина, то даннину на вино завѣвъ ажь о. Венгриновичь: зъ-разу по 10 кр., а потбмъ по 20 кр. бдъ кождого вумеру дому. А що давнѣйше тои даннины не було, то о. Венгриновичь за страту зажадавъ еквіваленту 600 зр. и взявъ на таку суму позичку въ касѣ задатковбй въ Чешановѣ, а громада заручила. Отожь — каже Гошва — селяне зробили нараду, постановили удатись до Перемышля до консисторіи зъ жалобою и выбрали до того чотирохъ делеґатбвъ. Консисторія перемыска порвшила справу въ користь селянъ, але то не помогло, бо жена о. Венгриновича таки не выдавала картокъ до сповѣди и людей зневажала.

Прочѣ обжалованѣ також не признають ся до вины.

Потбмъ приступлено до переслуханя свѣдкбвъ.

Свѣдокъ о. Венгриновичь, 54-лѣтный, отецъ чотирохъ дѣтей, заприсяженый на жаданье оборонцѣвъ, збзнавъ, що бнъ подавъ донесенье карне до суду на основѣ оповѣданя свѣдкбвъ. Про Гошву высказавъ ся о. Венгриновичь дуже некористно. Гошву усунувъ изъ

выбагливыми способами. Також місія описана навѣть подрббно, живо, а читаючи зъ занятьемъ.

О. Андрей Воєвбдка знеможеный, схорованый, не встаючи черезъ сѣмь лѣтъ зъ постелѣ, закбнчивъ житье, повне труду, дня 23 червня 1883 року, а „народъ ходивъ черезъ цѣлѣ три днѣ якъ строеный и сльозы не сходили зъ твари кождого“.

Зъ цѣлои книжочки вѣе безгранична любовь и вдячность автора-парохіянина до особы покбйного пароха о. Воєвбдки, а зъ оповѣдань и поодиновихъ подій показуе ся, що ся вдячность жие не лишь у одного автора але и въ цѣлбй громадѣ. Якъ же дивно выглядають супротивъ сего всякій нарѣканя на читальнѣ и подозрѣвания, що нѣбы-то изъ читалень вѣе духъ нерелігійности та панъ Ббгъ знае чого, — що отже длятого власти духовнѣ и не заохочують священикбвъ занятись читальнями. Чому-жь не проявивъ ся якій духъ „*анти*“ у высоко-розвитбмъ Карловѣ, коли на чолѣ громады, на чолѣ читальнѣ, на чолѣ практичнои працѣ надъ просвѣтою и добробытомъ народу стоявъ священикъ, котрый безъ принуки а самъ выбравъ собѣ читальню та просвѣту народну за способбъ выповнюваня своихъ обовязкбвъ христіяньскихъ, не хованочи свѣтла пбдъ спудо, и тымъ способомъ пбдбивъ серця парохіянъ своихъ и здобувъ собѣ живый, поколѣнный и довго тревалый памятникъ доброи славы?!

Павло К—бб.

дякôвства на жаданье громады, бо вызискувавъ селянъ, а до того и священникови не бувъ приязный. Гошва, очевидно, теперь лютый на него и шкодить ему, де може.

Свѣдокъ о. Сапрунъ зôзнавъ, що причащаючи въ церквѣ чувъ гамôръ и слово „причащайте“, але не звернувъ на то уваги; доперва пôзнѣйше дозвѣдавъ ся, що Гошва мавъ щось говорити. Селянина того, що не мавъ картки, не сповѣдавъ дятого, бо прийшовъ до сповѣди пяный.

Свѣдокъ вôйтъ Пирôжокъ зôзнавъ, що рада громадска выбрала чотирохъ „плєніпотентôвъ“, котрî мали обрахувати ся зъ о. Венгриновичемъ и „контролювата“ его, щобы не побиравъ бôльшихъ даннинъ, нѣжь „належало ся“. Парохіяне постановили не давати даннинъ, але о якихсь грозьбахъ та насиліяхъ не було мовы.

Рôвнож-жь и дальшихъ 15 свѣдкôвъ не потвердили закиду грозьбы. Аґітація була, але спокôйна. Натомѣсть свѣдки потвердили фактъ, що три обжалованî на похоронахъ не давали дякови полотна, покрываючого домовину небôщика. Такожь одинъ свѣдокъ (жѣнка) зôзнавъ, що одинъ изъ обжалованыхъ намовлявъ ей, щобы зôзнавала фальшиво. Кôлькохъ свѣдкôвъ зôзналo, що картки до сповѣди выставляла жена о. Венгриновича. (Се, очевидно, не могло мати вплыву на хôдъ розправы.)

По переслуханю свѣдкôвъ бдчитано свѣдоцтва моральности для обжалованыхъ, — свѣдоцтва для нихъ користнî.

Пôдчасъ розправы выявило ся, що майже всѣ протоколы, списанî судьею слѣдчимъ въ Чешановѣ, не годять ся изъ зôзнанями свѣдкôвъ, зложеными на розправѣ пôдъ присягою.

На поступованю доказовôмъ перервано розправу вчера о 7-ôй годинѣ вечеромъ.

* * *

Нинѣ рано по послѣдныхъ выводахъ прокуратора и адвокатôвъ трибуналъ выдавъ такій вырокъ:

Обжалованыхъ: Дм. Гошву, Мах. Лаця, Ив. Полюха, Ив. Лозиньского, Яцка Сокола и Вас. Бербґа **увôльнено** ôдъ закиду злочинъства насилія публичного; — дальше **увôльнено** Гошву ôдъ закиду злочинъства обманъства черезъ пôдмову до фальшивого свѣдченя; а **засуджено**: Мих. Лаця (на котрого зôзнала одна жѣнка) на 4 тыжднѣ вязницѣ за обманъство черезъ намову до фальшивого свѣдченя, а дальше **засуджено** за провину зъ §. 303 закона карного (соблазнь публична): Дм. Гошву (за те, що пôдчасъ сповѣди о. Сапруна сказавъ: „Сповѣдайте“ и т. д.) на 14 днѣвъ строгого арешту; Панька Семенюка и Ивана Полюха (за те, що пôдчасъ похоронôвъ полотно зъ домовинъ забирали) по 8 днѣвъ строгого арешту, а наконецъ Илька Лихача (за те, що зъ тамтыми двома такожь забиравъ полотно а до того ще пôдчасъ сповѣди, не маючи картки, ôдозвавъ ся: „Берете ôдъ людей грошѣ, а не хочете сповѣдати“) на 14 днѣвъ строгого арешту.

* * *

Що цѣла розправа, ôдъ початку до кôнця, робила вражѣнье дуже а дуже прикре, — о тôмъ чей не потребуємо увѣряти нашихъ Вп. читателѣвъ.

НОВИНКИ.

— **Повени.** Зъ Вѣдня доносять 4 вересня пополудни: Дощь паде безъ впину; Дунай прибуває. Магазины пароходнои плавбы выпорожнено. На правôмъ березѣ Дунаю нема нѣякои небезпечности. Рано дня 5 вересня доносять: Дощь уставъ; вода опадає, тожь вже нема небезпечности. Лишь на зелѣзницяхъ перервы а за-для повени нема комунікаціи зъ Швайцарією въ Форарльберґу. — Зъ Лінцу доносять: Всѣ низшî части мѣста залитî а на улицяхъ плавають човнами. Дощь уставъ. — Въ Чехіи наробила повѣнь страшнîй шкоды. Нема мѣста, де бы не вылила вода. Въ цѣлôй Чехіи перервана комунікація на державныхъ зелѣзницяхъ. Зъ Праги доносять: Повѣнь въ ночи зъ 3 на 4 поробила страшнîй спустошеня. Ґазета Bohemia и Prager Zeitung не выйшли, бо вода залила льокалѣ ихъ друкарень. Урядову ґазету Prager Ztg. печатано на ручныхъ прасахъ; въ льокали адміністраційнôмъ вода. Рано завалився ся старинный мôстъ Кароля, що перестоявъ безъ нѣякои направы до шѣсть столѣтъ. Три луки мосту зъ обохъ берегôвъ завалились; такожь стовпъ, на котрôмъ стояла статуа Ігнатія Льойолѣ, завалився ся, натомѣсть статуа св. Ивана Неномука стоить. Трицять осôбъ, що стояли на мостѣ, потопились. Заваленье сего старинного мосту выкликало въ Празѣ велике враженье, бо деякî высновують зъ того лиху ворожбу для Чехіи. На улицяхъ повалила вода стовпы телеґрафічнî; люде повыносились на вышшî поверхи а живнôсть довозять имъ човнами. Вечеромъ лишь лѣхтарнѣ ґазовî выставали зъ-понадъ воды на Малôй Сторонѣ, части жидôвскôй и т. п. Зъ провінціею нема комунікаціи. Пôдъ вечѣръ показала ся вода на пляцу выставы и що-разъ бôльше прибувала а выстрѣлы зъ канонъ давали о тôмъ знати. Команда войскова оголосила имена потонувшихъ піонірôвъ. Говорять, що цѣсарь має приѣхати до Праги. Дощь уставъ. — На Моравѣ такожь повѣнь. Зъ Тешина доносять, що за-для дощѣвъ заперестали маневрôвъ и ôдбулась лишь ревія войскова.

— **Впреосв. митрополитъ** Сембратовичь приѣхавъ онодгы зъ Унева до Львова на якійсь часъ, бо ôдтакъ пôѣде знова до Пôдлютого.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы въ Бережанахъ** ôдбуде ся въ сали касина мѣщаньского дня 6 (18) вересня с. р. вечерокъ зъ танцями. Цѣна вступныхъ картъ на салю и на ґалерію 1 зр. ôдъ особы, а для родины зъ 4 осôбъ 3 зр. Стрôй візитовый або народный. Початокъ о год. 8-ôй вечеромъ. Наддатки приймають ся зъ подякою.

— **Цѣсарь затвердивъ выборы маршалкôвъ рядъ повѣтовыхъ**: 1. Здз. Влодка, дѣдича Дубровицѣ, на маршалка а кс. Винк. Вонсикевича зъ Виснича Старого на заступника въ Бохни; 2. ґр. Ант. Водзицкого зъ Косцьельца на маршалка а Іос. Барановского, дѣдича зъ Тшебинѣ на заступника въ Хшановѣ; 3. бар. Кар. Бруницкого на маршалка а Едм. Клеменсевича нотаря на заступника въ Грибовѣ; 4. Стан. Пшибиловского, дѣдича зъ Криворôвнѣ, на маршалка а Іос. Сорочиньского, бурмістра зъ Кутъ, на заступника въ Косовѣ, 5. Альфр. Мілєского, дѣдича зъ Пекаръ, и д-ра Фр. Пашковского, адвоката, въ Краковѣ; 6. ґр. Ром. Потоцкого и Бол. Жардецкого, посла и директора задатковои касы, въ Ланьцутѣ; 7. ґр. Чеслава Лясcоцкого и д-ра Ем. Адельмана адвоката въ Мысленицяхъ; 8. д-ра Ґуст. Ромера, дѣдича, и Евгенія Зелиньского дѣдича въ Новôмъ Санчи; 9. кс. Петра Кравчиньского зъ Людзьмира и Андр. Ґлоссера, дѣдича, и въ Новôмъ Торзѣ; 10. Іос. Михальского, дѣдича-др. І. Кшисяка зъ Ропчицъ въ Ропчицяхъ; 11. Тад. Ковнацкого, дѣдича зъ Свистарева на маршалка, а Михаила Фальковского дѣдича Глухова на заступника въ Сокали; 12. Зб. Городиского дѣдича зъ Збиднева, и ґр. Здз. Тарновского зъ Дзикова въ Тарнобжеґу.

— **Новый деканатъ** установивъ львôвскій ординаріятъ митрополичій въ епархіи львôвскôй. Деканатъ сей буде называтись галицкій, а за то перестає называтись такимъ же именемъ деканатъ станіславôвскои епархіи и буде называтись езупôльскій. До сего нового деканату галицкого будуть належати приходы: а) зъ давного галицкого деканату: Бовшôвъ, Галичь, Демянôвъ, Дубôвцѣ, Залукôвъ, Хрипинъ, Нѣмшинъ и Тустань; б) зъ калуского деканату: Войнилôвъ, Медина и Перевозець; в) зъ журавеньского деканату: Дубовиця, Мартинôвъ и Сѣвка; ґ) зъ рогатиньского деканату: Болшовець, Ганôвцѣ, Кинашôвъ, Скоморохи старî, Скоморохи новî и Яблонôвъ. — Такожь именовано вже, якъ се вчера мы донесли, для сего нового деканату о. Симеона Ткачуника зъ Бовшова деканомъ, о. Юліяна Конистиньского зъ Галича першимъ а о. Іоана Гургулу зъ Гановець другимъ віцедеканомъ.

— **Въ справоздaнію изъ загальныхъ зборôвъ „Просвѣты“ въ Коломыи** пропущено, що Илько Тимощукъ зъ Корнича зложивъ прилюдну подяку для товариства „Просвѣты“ за даръ 100 книжочокъ для читальнѣ въ Корничи.

— **До паралельокъ рускихъ ґімназій въ Перемышли** вписало ся на 1891 рôкъ шкôльный: до І-ои клясы 61 ученикôвъ, до ІІ-ои клясы 44, а до ІІІ-ои клясы 51, — разомъ 156 ученикôвъ. Число, якъ бачимо поважне. Противники рускои ґімназіи въ Перемышли, котрî свого часу закидали: „а хто буде ходити до тои рускои ґімназіи?“ — можуть нинѣ пересвѣдчити ся, що дуже мылили ся, коли думали, ґімназія руска въ Перемышли не буде мати фреквенціи...

— **Ґімназія въ Перемышли** числила минувшого року шкôльного 658 ученикôвъ. Пôсля вѣроисповѣдания було 345 ученикôвъ римо-кат. обряду, 144 греко-кат., 114 жидôвъ и 2 протестанты; пôсля народности 511 Полякôвъ, 130 Русины, 3 Нѣмцѣ и 1 Мадяръ. Майже всѣ жиды а на жаль и 14 Русинôвъ зачислились до польскои народности. До испыту зрѣлости приступило 79 абітурієнтôвъ, а здало испытъ 47.

— **Архікнязь Альбертъ**, ґенеральный инспекторъ арміи, выѣхавъ вчера разомъ зъ шефомъ ґен. штабу, бар. Бекомъ, и зъ войсковымъ почотомъ, зложеным зъ пяти офіцирôвъ ґен. штабу и лѣкаря полкового, зелѣзницею черновецкою зô Львова до Бôбрки на маневры. На двôрци зелѣзничôмъ явивъ ся намѣстникъ Бадені и инчî урядники. Дня 6 вересня выѣде арх. Альбертъ зъ станціи Бôбрка-Хлѣбовичѣ до Львова а ôдтакъ черезъ Стрый на Угорщину.

— **Выбôръ посла до рады державнои** зъ округа Кімполюнґ-Радôвцѣ-Серетъ на мѣсце перенесеного до Львова совѣтника высшого суду п. Корнила Косовича ôдбуде ся 30 н. ст. вересня.

— **Въ Черновцяхъ** завязало ся нове товариство льотерійне пôдъ назвою „Надѣя“. Цѣль сего товариства: зô складокъ членôвъ купувати льосы и выграну дѣлити мѣжь членôвъ. Статуты товариства вже затвердженî буковиньскимъ правительствомъ краевымъ.

— **Міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ** має приѣхати, якъ се мы доносили, на візитацію судôвъ въ Галичинѣ. Разомъ зъ міністромъ будуть ѣздити президенты апеляційныхъ судôвъ, краковского и львôвского, пп. Зборовскій и Симоновичь.

— **Субвенцію** въ квотѣ 1000 зр. порѣшивъ выдѣлъ краевый выплатити въ р. 1890 громадѣ мѣста Коросна на здвигненье будынку, въ котрôмъ має помѣститись краева школа ткацка.

— **На засѣданю черновецкои рады мѣскои** 2 н. ст. вересня радный п. Вацль внѣсъ проектъ побôльшеня радныхъ зъ 50 на 60. Рада приняла проектъ — а магістратъ має въ тôй цѣли поробити пôдготовленя, щобы сей проектъ перевести успѣшно.

— **Кс. Станіславъ Стояловскій** похожае собѣ теперъ по Львовѣ, тожь неправдивыми показали ся поголоски его противникôвъ мѣжь Поляками, що нѣбы то ôнъ утѣкъ до Америки. Пересидѣвши въ арештѣ краковскôмъ часъ торжества похорону мощей Адама Мицкевича, кс. Стояловскій бувъ ескортованый зъ Кракова до Львова а потому, кажуть, знова чомусь изъ Львова до Кракова, але по дорозѣ утѣкъ. Зъ того и пôйшло поголоска, що коли вже утѣкъ, то певне ажь до Америки. Ну, се показало ся неправдою и кс. Стояловскій, видко анѣ не думае ѣхати за океанъ, бо досыть дѣла має ще въ краю зъ своими противниками. А за нинѣшныхъ противникôвъ кс. Стояловскій уважае вже не Русинôвъ, котрымъ во время оно чинивъ стôлько пакостей, але своихъ братôвъ по крови — Полякôвъ, и то майже безъ выимки, якъ демократôвъ такъ и консерватистôвъ, не тôлько свѣтскихъ, але и духовныхъ. Кс. Стояловскій выдае въ Краковѣ ґазетку Dzwon въ котрôй веде борбу зô всѣми католицкими часописями галицко-польскими. Зачеплена въ Dzwon ѣ редакція якись Rocznik-ôвъ kapłańsk-ихъ умѣстила въ львôвскôмъ Przegląd-ѣ заявленье, що зъ кс. Стояловскимъ полемізувати не буде, бо „уважае се за рѣчь бôльше якъ ухибляючу полемізувати зъ чоловѣкомъ, котрый чуе ся змушенымъ вырываться изъ рукъ сторожи безпеченъства публичного, а яко священикъ не хоче угнутись навѣть передъ рѣшеньемъ столицѣ апостольскои“. Заразомъ редакція Rocznik-ôвъ kapłańsk-ихъ подае до прилюдноі вѣдомости, що кс. Стояловскій неправно титулуе себе monsignor-омъ, бо столиця апостольска ôдобрала ему достоиньство папского пралата, а зъ тымъ и титулъ monsignore...

— **Нове заведенье патольоґічне.** Міністеръ просвѣты затвердивъ шкіцы на будову заведеня анатомічно-патольоґічного въ Краковѣ на ґрунтѣ шпитальнôмъ а намѣстництво поручило краковскому староству выготовити безъ проволоки пôсля затвердженыхъ шкіцôвъ подрôбный проектъ разомъ зъ начеркомъ коштôвъ, такъ щобы перша рата на будову могла бути вставлена въ будучôмъ роцѣ. Новый будынокъ призначеный на помѣщенье заведеня патольоґіи анатомічнои, патольоґіи загальнои експеріментальнои и медицины судовои. Всѣ тй заведеня мѣстять ся теперь по части въ невôдповѣдныхъ льокаляхъ вынайменыхъ и по части въ старыхъ будынкахъ, цѣлкомъ невôдповѣдаючихъ задачи. Університетъ краковскій старавъ ся ôдъ давна о иншe помѣщенье згаданыхъ заведень, тожь рескриптъ міністерства просвѣты зъ минувшого тыжня робить важный крокъ въ тôй цѣлôй справѣ. Новый будынокъ буде два разы завбôльшки якъ нова клініка хірурґічна. Шкіцы выготовлено въ краковскôмъ староствѣ, маючи на увазѣ подôбнй заведеня заграничнй, а міністерство затвердило ихъ безъ нѣякои змѣны.

— **Атентатъ на „бойнôвъ“** якъ доносить „Gazeta Przemyska“, удавъ ся перемыскимъ властямъ вповнѣ. Синевôдскій бойки, якъ вѣдомо, суть майже одинокими представителями домашного промыслу въ Галичинѣ, и тѣшать ся загальною симпатією публика. Якъ у Львовѣ, такъ и въ Перемышли занимали они до сего часу одинъ пляцъ и торгували тамъ своими продуктами. Та мабуть, щобы охоронити жидôвъ ôдъ конкуренціи, заказали перемыскій власти громадскй торгувати на заниманôмъ ними пляцу, помимо того, що бойки заплатили за наємъ сего мѣсця на одинъ сезонъ, бôльше якъ жиды за цѣлый рôкъ.

— **Грôмъ** ударивъ въ ночи зъ втôрка на середу въ слупъ телеґрафічный коло будки стражника. зелѣзничои дороги въ Корничи и розколовъ его на чотири части а ще поколовъ три инший стопвы. Громовина понеслась до апарату въ будцѣ и поторощила его, але родина стражника М. Данилюка не потерпѣла нѣчого.

— **Два самоубійства** лучились въ мѣсяци серпни с. р. въ Поморянахъ, пов. золочѣвского. Мѣщанинъ Иванъ Гузякъ, походячій зъ зажиточнои родины мѣщаньскои, повѣсивъ ся въ своѣй коморѣ. Бôльша часть родины Гузяка була засуджена передъ кôльканацяти лѣтами за убійство, бо отець Ивана разомъ зъ своею донькою и ей любовникомъ убивъ свого зятя. Зъ тои пригоды выйшовъ Иванъ Гузякъ чистымъ и ажь теперь закôнчивъ самоубійствомъ. Такимъ самымъ способомъ ôдобравъ собѣ житье пропінаційный касіеръ Н. Заклиньскій, а причиною его самоубійства мала бути дефравдація.

— **Самоубійство.** Онодгы повѣсивъ ся на деревѣ въ т. зв. Kaiserwald ѣ Людвикъ Пашекъ, челядникъ шлюсарскій, родомъ зъ Пацикова, числячій 27 лѣтъ. Самоубійникъ ôдобравъ собѣ житье задля „розпуки въ грызотѣ“, якъ написавъ бувъ въ листѣ до своякôвъ. Самоубійника побачивъ стражникъ акцизовый ажь на третій день.

— **Добре средство аґітаційне** выгадали молодо-Чехи. Користаючи зъ права, що вôльно пускати въ обѣгъ свои власнй карты кореспонденційнй, выдали оне величезне число картъ, на котрыхъ побôчь нѣмецкои написи дрôбнымъ друкомъ виднѣється грубыми буквами выпечатаный ческій заголовокъ: Korrespondenční Lístek, а на мѣсци, призначенôмъ до наклеєня марки, выпечатано червоными буквами: „Рôвне право признала держава всѣмъ языкамъ краевымъ въ школѣ и урядѣ (§. 19 основныхъ законôвъ зъ 21 грудня 1867)“. — И у насъ здало бы ся таке!

— **Бісмаркôвцѣ.** Теперь, коли ґазеты ще переповненî всѣлякими згадками про ôдносины Бісмарка до родины нѣмецкого цѣсаря, вказуе Köln. Ztg. на се, що Бісмаркъ самъ добре знавъ, якъ ôнъ повиненъ мати на увазѣ дразливôсть цѣсарскои родины а на доказъ сего подае таку пригоду, котру оповѣдавъ разъ самъ Бісмаркъ: Пôдчасъ французкои вôйны ѣхали разъ Бісмаркъ и цѣсарь Вільгельмъ І. разомъ зелѣзницею и коли станули на однôй стаціи, почули що особы на перонѣ розмавляють о якихсь подвигахъ нѣмецкого войска. Хтось крикнувъ: „О такъ, Бісмаркôвцѣ ажь тамъ зайшли!“ Сейчасъ сказавъ цѣсарь: „Що собѣ тй люде гадають?“ Бісмаркъ удавъ мовь бы не порозумѣвъ. Оба замовкли, але за кôлька мінутъ зновъ проговоривъ цѣсарь: „Народъ повиненъ чей знати, що се моє а не ваше войско.“ Ôдъ того часу, додавъ Бісмаркъ, часто нагадуе моя жѣнка менѣ тй слова, а если коли чувство старого могло бы було бути обиджене моимъ вплывомъ, то она все говорила: „памятай на Бісмаркôвцѣвъ!“

— **Фабрику цементу въ Ценжковицяхъ** увôльнивъ выдѣлъ краевый ôдъ всѣхъ додатковъ ôдъ податковъ, зъ выимкою державныхъ, на часъ ôдъ 1 липня 1887 р. до кôнця червня 1897 р. Фабрика истнуе ôдъ 1 липня 1886 р. а заложила ей спôлка акційна капіталомъ 200.000 зр. Осѣдкомъ спôлки есть Берно моравске. Обширъ, занятый пôдъ експльоатацію цементу въ Ценжковицяхъ, выносить 60 морґôвъ, а само подвôрье фабричне разомъ зъ будынками займае 8 морґôвъ. Въ фабрицѣ есть шѣсть машинъ паровыхъ о силѣ 330 коней и працює до 400 робôтникôвъ, майже выключно зъ пов. хшанôвского. Фабрика выплачуе рôчно 100.000 зр. робôтникамъ. Продукція копальнѣ выносить рôчно 100.000 бочокъ цементу по 200 клґр., або 200.000 метр. сотнарôвъ, с. є. така скôлькôсть, якои доси ще нѣ одна фабрика австрійска не продукуе. Заведеня фабричнй освѣтленй свѣтломъ електричнôмъ и мають власну зелѣзницю кôнну, що лучить фабрику зъ двôрцемъ въ Щаковôй и зъ ей каменоломами. Фабрика зуживае рôчно 5000 ваґонôвъ по 10.000 клґр. угля зъ копалень краевыхъ въ Яворжнѣ и Серши.

— **Фабрика циґарь и тютюну въ Краковѣ** буде сего року значно побôльшеною, бо прийде нова машина парова о силѣ 25 коней и побудують новй льокалѣ для 400 робôтникôвъ. Фабрикація папєросôвъ, выдаюча до теперь 81 міліонôвъ штукъ, збôльшить ся до 120 міл. зъ краевого тютюну выробляного въ Краковѣ, а не якъ доси спроваджуваного зъ Гайнбурґа. Що до циґаръ, то рôчна консумція въ 17 трафікахъ въ Краковѣ выносить 19 міліонôвъ штукъ а решту фабрикованыхъ въ Краковѣ циґаръ, 15 міліонôвъ штукъ высылають до Вѣдня.

— **Новый ґеній музики.** На пôвостровѣ італійскôмъ появивъ ся недавно новый, ґеніяльный талянъ музичный, котрый въ короткôмъ часѣ здобувъ собѣ велику славу не лишь въ своѣй ôтчинѣ, але черезъ ґазеты и далеко по-за границями італійского неба. Старый и славный Іосифъ Верді, перекинувши присланй собѣ ноты того ґенія, зателеґрафувавъ до него: „Теперь вже могу бодай умирати безъ жалю!“ — Геніемъ тымъ есть 25-лѣтный молодець, Петро Маскані (Mascagni), сынъ бѣдныхъ родичѣвъ селянъ зъ Черіньолѣ (въ околици Ліворна). Дѣтвакомъ будучи, Петро Маскані оказувавъ наклôнъ и незвычайну здôбнôсть до музики а якійсь Італіянець выславъ его на власный коштъ до музичныхъ консерваторій въ Ліворнѣ ôдтакъ въ Медіолянѣ. Тамъ заняли ся хлопцемъ славнй музики и композиторы Гамількаръ Понкіелі и Салядіно. Але Петро бувъ духомъ бôльше самочиннымъ, творчимъ, неповздержанымъ: мавъ розгоны до працѣ, котрй переносили его побѣдно понадъ всякй трудности, але и бували часы гей бы лѣнивства, отяжелости, розстрою, такъ що учителѣ грозили ему карами а навѣть выдаленьемъ зъ консерваторіи. Коли-жь при кôнци курсу приходило до испытôвъ, ôнъ будивъ ся неначе изъ сну, выучувавъ ся въ кôлькохъ днякъ того, надъ чимъ его товаришѣ весь рôкъ працювали, робивъ испыты та переходивъ до высшихъ клясъ неразъ навѣть яко ученикъ ôдличный. Таке житье накучилось хлопакови и коли разъ дочувъ ся о якôйсь вандрôвнôй циганьскôй трупѣ, покинувъ консерваторію, прилучивъ ся до тои трупы и обнявъ тамъ управу надъ нескладными и охрыплыми голосами циганьского хору, тай волочивъ ся зъ нею. По короткôмъ часѣ почавъ зъ тою трупою доказувати чудесъ, хочь она по дорозѣ розбивала ся и ôнъ бувъ зневоленый кôлька разôвъ ей на ново орґанізувати. Самъ учивъ своихъ хористôвъ и музикантôвъ, а гравъ на всѣхъ инструментахъ. Объѣхавши половину своеи ôтчины, прибувъ вкôнци зъ тою импровізованою трупою до родинного мѣсця. Туть его краяны, чудуючись та любуючись его талановъ музичнымъ, завязали були для него спѣвочій кружокъ, де ôнъ що вечера бавивъ ихъ своею чудовою грою. Невдовзѣ предложили ему мѣсце директора оркестры, котру ôнъ мавъ бы заложити для мѣста. Молодый музикъ приставъ на се и его трупа циганьска пôшла въ розтѣчь. Стало ся, що одного разу нагодивъ ся пôдъ руки ему якійсь дневникъ, зъ котрого вычитавъ про конкурсъ на написанье новои оперы, якій огголосивъ бувъ голосный и богатый предприемець театральный, Едвардъ Сонконьо. Петро такъ и загорѣвъ на сю вѣсть: „Кобы менѣ такъ лібретто готове мати!...“ Змѣстъ оперы вправдѣ бувъ довôльный, одноактовый, але все таки Петро запôзно дôзнавъ ся о конкурсѣ. Тогдѣ то одинъ зъ его приятелѣвъ, писатель, написавъ ему на-борзѣ лібретто п. з. Cavaleria rustikana (сѣльскй лицарѣ) а драматичный засновокъ взявъ зъ житя простолюдинного. Маскані забравъ ся до роботы, и въ горячковôмъ поспѣху выкôнчивъ въ пятьдесяти дняхъ цѣлу оперу, влявши въ ню чувство самотворчихъ, оригінальныхъ и нечуваныхъ тонôвъ чудовои гармоніи. Зъ помѣжь присланыхъ 72 праць конкурсовыхъ, помежи котрыми находились творы старыхъ и ученыхъ музикôвъ, ôнъ одинъ добувъ силою чувства и духа пальму побѣды. Тогды то власне телеґрафувавъ до него Верді. На данôмъ першôмъ представленю въ театрѣ Constanzi въ Римѣ, переповнена величезна саля заразъ по першôй пригравцѣ и по першôмъ хорѣ загремѣла оплесками, ôдтакъ одушевленье публики змагало ся постепенно до того, що выкликували 30 разôвъ автора и бувъ бы той ентузіязмъ ще бôльше змагавъ ся, та Маскані зъ зворушеня ажь зомлѣвъ. Заразъ на другій день, король Гумбертъ, будучи въ театрѣ, перенятый и зворушеный до глубины божескими тонами ґеніяльного молодця-музика, прислався ему ордеръ італійскои короны. И такъ сей молодець ставъ королемъ музикôвъ італійскихъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Управителемъ 4-кл. школы мужескои въ Болеховѣ именованый Ксав. Мрочко зъ Долины.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 18 вересня с. р. на мѣсце експедієнта при маючôмъ отворитись урядѣ почтовôмъ въ Радавѣ, пов. ярославского.

— **Ôдзначенье.** Цѣсарь надавъ золотый хрестъ заслуги выслуженому старшому учителеви школы народноі въ Мысленицяхъ, Людв. Сливиньскому.

Телеграмы „Дѣла“.

Римъ 4 вересня. Аґентія Стефаніого доноситъ, що царь має въ першихъ дняхъ жовтня зробити (?) візиту султанови.

Ліверполь 4 вересня. Конґресъ Тредеуніонôвъ ухваливъ резолюцію, въ котрôй признае користи зъ межинароднои орґанізаціи робôтникôвъ и принявъ запрошенье бельґійскихъ робôтникôвъ на конґресъ, котрый має ôдбути ся въ Бруксели.

Христіянія 4 вересня. На зборахъ выборцѣвъ поставивъ звѣстный норвеґскій поетъ Бернстернъ резолюцію, жадаючи установленя для Норвеґіи окремого міністра дѣлъ заграничныхъ. Потреба того, казавъ ôнъ, есть те-

перь тымъ бôльша, що Швеція зближає ся до тридержавного союза.

Лондонъ 5 вересня. Наспѣла тутъ вѣсть, що въ Петербурзѣ арештовано якогось нігіліста, при котрôмъ найдено двѣ бомбы.

Прага 5 вересня. Зачувати, що приѣде цѣсарь, щобы особисто переконати ся, якû шкоды повѣнь наробила.

Римъ 5 вересна. Правительство италіяньске заявило готовôсть признати бразилійску републику.

ПОДЯКА.

Глубокою вдячностію перенятû почуваємось пôдписанû до милого обовязку зложити прилюдну подяку ВПоваж. Панови Теодорови Стахевичеви, купцеви приборôвъ церковныхъ въ Станіславовѣ, за щедрый даръ для нашои убогои церкви одного фелона багряного вартости 50 зр. а. в. сего року.

Якъ попередными лѣтами такъ и сего року незабувають ВПоваж. Панъ Т. Стахевичь за украшенье церкви нашои, проте веденû щирою вдячностію при кождôй св. Литурґіи молимо Господа Бога „да возпрославитъ любачого благолѣпіе св. храма“ ВПоваж. Пана Т. Стахевича и подасть Єго въ цѣлôй Галичинѣ и на Угорщинѣ знанôй зъ ретельности, совѣстности и дешевости довголѣтнôй торговли щасливе поведенье, а єму и всему честному Домови Єго многû и благû лѣта.

Улашкôвцѣ 1 вересня 1890.

І. Чмола, парохъ.

Матѣй Зазулякъ, Луць Сеникъ и Петро Москалюкъ, церковнû провізоры Улашковецкû.

Всѣлякû Листы заставнû Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнû Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнû

Всѣлякû обліґаціи довгу державного

Зелѣзничû обліґаціи першеньства

Льосы державнû и приватнû

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 144—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Тягненье вже 15 вересня 1890.

Головна выграна зр. 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тû льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

Мужчина лагôдного успособленя, молодый пристойный, интеліґентный, шляхотно уродженый, має приватне мѣсце, зъ платнею рôчно 900 зр., и у всѣмъ загосподарованый. Задля браку часу и ôдповѣдныхъ знакомостей бажає черезъ анонсы знайти жену — панну або вдовицю бездѣтну — безъ рôзницѣ обряду, зъ приданымъ до двохъ тысячь зр. Просить ся не мати нѣякихъ упереджень и не бавити ся въ пусту кореспонденцію. За дискрецію ручить ся словомъ честного чоловѣка. Щобы близше порозумѣтись листы и повѣдомленя надсылати пôдъ адресою: „Ademor“ poste restante Самбôръ.

3626 3—3

ПОЛОТНА

бѣлû, чисто лянû, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 35 метр. довга, найтоншû по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, на сорочки и калісоны грубшû по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнû и турецкû до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншû тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

12—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 20—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжû транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитû сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		зр.	кр.
	½ клгр		
Кайсовъ	знам. чорный „	1	60
	„ melange „	1	80
Souchong	ôдличный „	2	—
	найлучшій „	3	—
	melange P. „	3	—
Melange	караванный	4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I. „	3	00
	„ II. „	4	60
	„ III. „	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 ф. „	2	40
	2 „ — „ „	3	—
	2 „ 50 „ „	3	75
Высѣвки	ôдличный „	1	60
	prima „	1	80
	non plus ultra „	2	50

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИПКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнû изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервації дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченû стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховû тектуровû и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 30—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає маґазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

Знаряды фотоґрафічнû

дуже добрû и **малярскû**, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажь. Близшû поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници** 3630 **черезъ Делятинъ.** 4—8

Женщина

середныхъ лѣтъ, обзнакомлена зъ всѣми галузями господарства, желає приняти обовязокъ въ порядднôмъ домѣ. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: **C. B. poste restante Комарно.** 3631 3—3

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякû приукрашеня церковнû, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ 3604 10—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

О 25% дешевше якъ всюды!

Ф. Репиховска

поручає всѣмъ П.Т. Родимцямъ свôй **складъ паперу и приборôвъ до писаня**, продаючи тіжь по дуже низькихъ цѣнахъ. — Рôвножь поручає свою **фабрику тутокъ** циґаретовыхъ зъ найлучшихъ паперкôвъ. — На жаданье высылаєсь цѣнники даромъ и оплатно.

Зъ поважаньемъ

М. Репиховска

Львôвъ ул. Баторія ч. 30.

Білеты візитовû, карты весѣльнû, дипльомы и всякû роботы літоґрафічнû выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

РУ-

кавички, шовковû, сернячû, сапіяновû лосевû, кафтаники и шкôряни штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничû

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО

зъ найславнѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ.

Фасонъ гладкій, тривкій и гарный.

Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нôжь зр. 1.42, вилки зр. 1.42, десеровый ножикъ зр. 1.05, вилки зр. 1.13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. пôдкладки пôдъ ножѣ, тузинъ зр. 3.50, зр. 5.40 и зр. 7.20; ситко до гербаты 70 кр.

Такожь суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорнички и т. п.

Поручає

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ, улиця Трибунальска

Головный складъ для Галичины

Цѣны сталû; цѣнники на желанье.

3635 2—5

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ єсть для для него огонь, котрый не лишь єго будынки, но и всю єго надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирає и перемѣняє въ попѣлъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стає цѣлкомъ бѣднымъ, єсли ôнъ завчасу не постарає ся єще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечнôсть огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладає на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро своє и своєи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекураціи.**

Для господарѣвъ дає добру охорону особенно **банкъ взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідує шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирає, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджує.**

Взагалѣ „Славія“ старає ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшû користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповняти.

За дуже умѣрену оплату убезпечає „Славія“ не лишь будынки господарскû, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожь запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзнôй небезпечности и такъ пôдупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дає „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимає, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничû и сѣтнистû

такожь

поясы до машинъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣптои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, выслапого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнъ и у Вѣдни, зможемо прегарнû а доси въ краю не выроблюванû предметы поворозничû, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкû, накрытя сальоновû на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ осôбъ, мовь-то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихû товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаємо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажь нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничû лишь зъ чистыхъ сильныхъ коноплѣвъ и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылає ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 9—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякû знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Ц. к. придворна ліярня звонôвъ

П. ГІЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

поручає ся до **замовлень звонôвъ и гармонійныхъ складôвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонôвъ **головами зъ кованого зелѣза**, черезъ що можна звонами дуже легко звонити. **Припорученя** сповняють ся якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Одзначеня: *1887 р. золотый хрестъ заслуги зъ короною за повне заслуги дѣланье Выстава вѣденьска 1873 р, два медалѣ за поступъ (I медаль заслуги) за складъ звонôвъ для вѣденьскои Votivkirche Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. „золотый медаль“. Выстава промыслова въ Будвайсѣ 1889 „почетный дипльомъ“ и т. п. численнû письма признаня.*

Заложена 1838. Доставила 4710 звонôвъ, 1,272.800 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 32 церквей 89 штукъ звонôвъ 87.270 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Гармонійнû склады до закристій зъ 4 звôнками по 25 зр. и высше.

Гармонійнû склады до престолôвъ зъ сильными и голосными звôночками. 3333 (10—12)

Зъ альпаки: 1 складъ зъ 4 звôн. по 14 зр., зъ 3 зв. по 11 зр.

Зъ мосяжу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Проспекты и кошторисы даромъ.

ДРАМАТИЧНÛ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевû цѣны сталû. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4. 5, 6, 8 до 12. Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8 50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Всхôднû шемиля-коцики обостороннû першои величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы фланелевû по зр. 2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9 до 12 зр., дерки зр. 1·45, 1·80, 2·50, 4 до 6. Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивû всхôднû Тунисъ фиранки и портіеры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр. 4·50. Джутовû портіеры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6·50. Комплетнû припасованû бѣлû серпанковû фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. 1·90, 2·50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великû сальоновû ковры и дѣточû коврики зр. 4·19, 4·80, 6·50, 7·50 англійскû стриженû ôдъ зр. 8·60 и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4·50.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

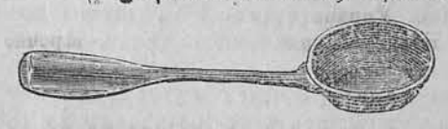

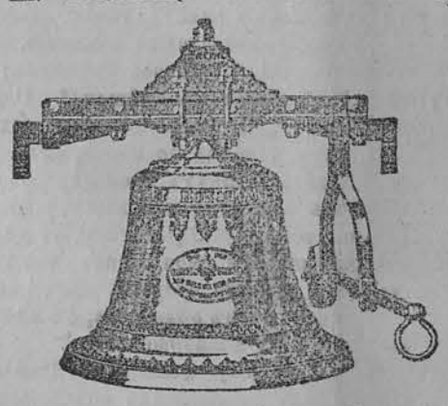

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 192. Львовъ, Субота 25 серпня (6 вересня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницу, на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія, 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
ка чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 6 н. ст. вересня 1890.

Чямъ близше до выборѣвъ до рады державнои, — котрѣ, якъ звѣстно, припадають уже въ роцѣ 1891, — тымъ бѣльше мы Русины мусѣмо бути приготованѣ на якѣсь новѣ експеріменты зѣ стороны противникѣвъ Руси, абы тѣлько зъ тыхъ выборѣвъ не выйшли послами до рады державнои люде зъ волѣ народу, правдивѣ и щирѣ заступники рускаго народу, — але Русины або вѣдъ парады, або слабодухи, або самолюбы, словомъ негѣднѣ имени заступникѣвъ рускаго народу, — народу найбѣльше зѣ всѣхъ народѣвъ въ Австріи покривдженаго на своихъ правахъ національныхъ и політичныхъ, отже потребуючаго на заступникѣвъ въ радѣ державнѣй людей знаныхъ зъ горячаго патріотизму щиро-рускаго, зъ неустрашимаго та незломнаго характеру и зъ потрѣбныхъ для сповнюваня обовязкѣвъ посла въ радѣ державнѣй вѣдомостей.

Мы мабуть не помылимось, коли у звязъ зъ недалекими вже выборами до рады державнои поставимо одинъ зъ новыхъ експеріментѣвъ, про котрый довѣдуѣмо ся зъ досыть певного жерела, а именно — **заложенье нового дневника політичного пѣдъ редакціею якогось священника-холмчука.**

Читателѣ нашѣ пригадають собѣ, що ще передъ кѣлькома мѣсяцями появила ся въ петербургскѣмъ Kraj-у вѣсть подана зѣ Львова, що тутъ почне выходити новый політичный дневникъ рускій пѣдъ редакціею о. Луки Бобровича. Вѣсть тая на разѣ не здѣйстняла ся, — имовѣрно длятого, що ще за далеко було до выборѣвъ до рады державнои, отже експеріментъ коштувавъ бы за дорого. Однакожь подана вѣсть не була безъ основы — выборы наближають ся, а чимъ блнше до нихъ, тымъ живѣйшими стають заходы, щобы гадку увести въ дѣло.

Аранжеры того експеріменту очевидно будуть старати ся надати своему дѣлу видъ якоись „благонадежности“ и доберуть якійсь хитрый окликъ, при котрѣмъ бы интриґа не такъ уже зовсѣмъ впадала въ очи. Ну, легко догадатись, якій то буде окликъ, — то буде: **церковь.** Пѣдъ тымъ окликомъ нинѣ прецѣнь спасають Русь и Єзуиты, и Змартвыхвстанцѣ, и велика часть Полякѣвъ, — и церковь руска уже тѣлько маѣ протекторѣвъ, що справдѣ дивувати ся, якъ она тото „презобиліе“ може выдержати. Але коли выдержуѣ, то чому-жь не маѣ прибути ѣй новый протекторъ — протекторъ церкви а тымъ самымъ и Руси — дневникъ **церковно-політичный?!**

Що „церковь“ властиво ѣсть тутъ тѣлько маскою для „політики“ — се рѣчь такъ ясна и всѣмъ свѣдома, що не треба на те й слѣвъ тратити. Русины докладно розумѣють се и дали доказъ того розумѣня передъ кѣлькома лѣтами, въ часѣ, якъ експеріментовано зъ покійнымъ „Миромъ“ и „Русію“ о. Луки Бобровича. Упадокъ тыхъ орґанѣвъ церковно-політичныхъ“ за-для недостачѣ фондѣвъ, ба що бѣльше, за-для недостачѣ читателѣвъ — выставивъ Русинамъ галицкимъ найкрасше свѣдоцтво свѣдомости ихъ національнои и зрѣлости політичнои. Русины занадто дорожать своею святою вѣрою народною, а щобы могли рѣвнодушно глядѣти на експеріментованье нею пѣдъ якимъ-небудь позоромъ, а зъ другои стороны маютъ незахитну певнѣсть, що церковь руска — не знайде на нѣкѣмъ такои опоры, якъ власне на народности рускѣй.

По упадку „Мира“ и „Руси“ о. Бобровича уже и польскѣ політичнѣ писателѣ (мѣжь инчими такожь посолъ Теофіль Меруновичъ, безперечно знавець краєвыхъ вѣдносинъ) высказали зовсѣмъ отверто свою гадку, що, якъ показавъ досвѣдъ, експеріментованье правительства чи Полякѣвъ дневниками субвенціоноваными не варто и нюха табаки. Однакъ мимо того маѣ ще повторити ся проба, и то знова передъ выборами до рады державнои. Вольному воля, — мы-жь Русины будемо зъ холодною кровію приглядати ся новому експеріментови, а свое думати и свое робити. Дарма ваша праця, дарма ваша вся натуга — непрошенѣ опѣкуны Руси и рускаго народу! Могучои струѣ розбудженои уже свѣдомости народнои и житя народного вы вже не въ силѣ спинити! А спините може на хвилинку, то для васъ гѣрше, бо она здержана на часочокъ тымъ дужче забурлить и розѣрве, рознесе та затопить усе, що стало бы ѣй у дорозѣ...

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Подавши вже въ попереднихъ числахъ „Дѣла“ результаты выборѣвъ зъ дня 4 н. ст. вересня до радъ повѣтовыхъ въ пятьохъ повѣтахъ — нинѣ подаѣмо дальшѣ вѣсти.

Въ Дрогобичи вела ся борба межи двома партіями: партіею посла Ксенофонта Охримовича и партіею пѣдъ проводомъ о. Скобельского зъ Лѣшнѣ. Побѣдила ліста посла Охримовича — и до рады повѣтовои зъ курія сельскои увѣйшли:

1. Ксенофонтъ Охримовичъ.
2. о. Ант. Ясеницкій зъ Болеховець.
3. Федоръ Коцко госп. зъ Млыникѣвъ.
4. Іосифъ Левицкій, госп. зъ Сторонны.
5. Василь Пупилъ, госп. зъ Болеховець.
6. Атанасъ Ортиньскій, госп. зъ Улична.
7. Иванъ Кѣшко, громадскій писарь,
8. Мих. Пожаковскій, госп. зъ Стебника
9. Григ. Маликъ.
10. Иванъ Михацъ, писарь зъ Болеховець.
11. Иванъ Леськѣвъ зъ Ясеницѣ — и
12. Ив. Кравцѣвъ, вѣйтъ зъ Воробленичъ.

По сторонѣ посла Ксен. Охримовича була сильна орґанізація и жива аґітація, а по сторонѣ противнѣй всего того не було и длятого навѣть самъ проводирь ен, о. Скобельскій зъ Лѣшнѣ, доси членъ рады повѣтовои, перепавъ.

——

Въ Перемышлянахъ выйшли зъ выборѣвъ до рады повѣтовои зъ курія сельскои:

1. Ґрафъ Фр. Потулицкій досихчасный презесъ рады повѣтовои.
2. Романъ Выбрановскій, дѣдичъ, дотеперѣшный віце-маршалокъ рады.
3. о. Романъ Кунцевичъ, парохъ изъ Станимира.
4. Кароль Лавферсвайльеръ, господарь.
5. Исидоръ Тарнавскій, господарь.
6. Михайло Комарь, вѣйтъ.
7. Іосифъ Матковскій, вѣйтъ.
8. Иванъ Свѣржиньскій, господарь.
9. Стефанъ Гроностайскій, господарь.
10. Стефанъ Гарбузъ, господарь.
11. Тимко Лукавецкій, господарь — и
12. Вікторъ Лущиньскій, господарь.

——

Въ Гусятинѣ выбранѣ — якъ уже доношено намъ телеґрафічно: 102 голосами противъ 30 — кандидаты рускои листы:

1. Корнило Шумскій, госп. зъ Нижбѣрка.
2. о. Якѣвъ Гудикъ зъ Трибуховець.
3. Михайло Демкѣвъ, госп. зъ Городницѣ.
4. о. Ант. Шанковскій зъ Нижбѣрка.
5. о. Николай Темницкій зъ Шиловець.
6. Федь Старенькій, госп. зъ Крегульця.
7. Василь Мотика, госп. зъ Кривенького.
8. о. Іосифъ Левицкій зъ Сидорова.
9. Іосифъ Мѣштакъ, госп. зъ Товстенького.
10. Мих. Банракъ, госп. зъ Гадинковець.
11. Дм. Свинарчукъ, госп. зъ Говилова.

——

При выборахъ до рады повѣтовои въ Рогатинѣ ліста руска (зъ именами радныхъ, подаными въ „Дѣлѣ“ вже вчера) перейшла дуже значною бѣльшостію голосѣвъ, бо на 186 голосуючихъ ліста руска одержала 128, а польска 58 голосѣвъ. (При выборахъ до попереднои каденціи рады повѣтовои руска ліста перейшла була бѣльшостію лише 8 голосѣвъ.)

Кѣлька слѣвъ

о науцѣ роботъ ручныхъ въ школахъ народныхъ.

[Зъ причины выставы шкѣлъ повѣту львѣвского.]

Выстава роботъ ручныхъ изъ шкѣлъ львѣвского замѣского округа шкѣльного, котра вдбула ся недавно у Львовѣ въ забудованю тутешнои школы реальнои, подала нагоду комісіи, покликанѣй до оцѣнки выложеныхъ на выставѣ роботъ, до починеня декотрыхъ увагъ загальныхъ надъ наукою роботъ ручныхъ въ школахъ народныхъ. Уваги тѣ походять вдъ учителѣвъ и учительокъ, посѣдаючихъ въ тѣмъ взглядѣ широкій досвѣдъ а предметъ самъ, котрого они дотыкають, т. е. справа науки роботъ ручныхъ въ школахъ народныхъ, маѣ велике значѣнье практичне въ розвою шкѣльництва нашого. Зъ сен отже причины уваги тѣ заслугують, щобы заинтересували ся ними такожь ширшѣ круги интеліґенціи въ краю, а если бы выязалась недь ними публична вымѣна гадокъ, зъ рѣзныхъ точокъ погляду, то могло бы се, зъ великою користію для справы, причинитись до всесторонного ей выясненя.

Выстава, о котрѣй тутъ мова, була досыть богата и дуже похвально свѣдчила о праци и старанности учительства въ околици Львова въ веденю роботъ ручныхъ. Однакъ добачити можна було бракъ системы въ тѣй науцѣ, бракъ належито обдуманого пляну и методы въ розкладѣ науки. Все те позставлено довѣльному выборови кождои учительки зъ особна — и кожда, якъ умѣе и якъ може, старае ся обдумати для своеи школы найвдповѣднѣйшій плянъ науки, або учить роботъ безъ пляну... Зъ того отже походить, що н. пр. одни учительки трактують науку роботъ въ школѣ народнѣй деколи яко рѣдъ поучаючои розрывки „методою Фреблѣвскою“ (якъ хтось выразивъ ся жартобливо) и ограничають ся до науки шитя одѣня для ляльокъ; инши знова идуть за далеко въ напрямѣ артистичнѣмъ, изъ шкодою для стороны практичнои: учать гафтѣвъ люксусовыхъ и т. п. Комісія узнала про те за рѣчь конечну — звернути ся до властей шкѣльныхъ зъ представленьемъ потребы управильненя науки роботъ жѣночихъ въ школахъ народныхъ черезъ установленье вдповѣдныхъ пляновъ науки.

На подивъ заслугуе замилуванье и велика праця, яку учительки посвячують по селахъ науцѣ роботъ ручныхъ, коли взяти на увагу, що вынагорода рѣчна, признавана за тую науку, выносить звычайно 20—30 зр. Але трудъ ихъ не обмежаѣсь на самѣмъ тѣлько занятю при удѣлюваню науки. Безъ порѣвнаня бѣльше часу и труду приспорюють имъ заходы, щобы наклонити родичѣвъ до посыланя дѣтей на тую науку и до закупна потрѣбныхъ матеріялѣвъ: полотна, перкалю, голокъ, нитокъ и т. д. Докладнѣйше уреґульованье науки роботъ жѣночихъ въ школахъ народныхъ усунуло бы въ значнѣй части тѣ неприятности. Але на те повинна бы мати краєва рада шкѣльна, а взглядно окружнѣ рады шкѣльнѣ якійсь фондъ до диспозиціи — на заохоту для пильныхъ и здѣбныхъ учительокъ роботъ ручныхъ и на заосмотренье шкѣлъ у взѣрцѣ и якусь скѣлькѣсть матеріялѣвъ для найубожшои дѣтворы. И въ тѣмъ напрямѣ маѣ бути краєвѣй радѣ шкѣльнѣй предложене представленье.

Що-до науки зручности для хлопцѣвъ методою шведскою slöjd, котра заправляе до чистого и докладного оброблювання дерева пѣсля данои мѣры и рисунку або взѣрця, то комісія высказала жаль, що до теперь така пожиточна для будучихъ господарѣвъ рѣльныхъ наука дуже мало въ краю нашѣмъ розповсюднена. Въ львѣвскѣмъ замѣскѣмъ округѣ шкѣльнѣмъ буваѣ slöjd плеканый до теперь лише въ трехъ школахъ: въ Дублянахъ, Годовици и Зубрѣ. Всѣ панове учителѣ, котрѣ удѣляньемъ тои науки займали ся, а головно п. Илія Чижь въ Дублянахъ, зложили доказы дуже совѣстнои и користнои працѣ въ тѣмъ напрямѣ.

Наука роботъ жѣночихъ удѣлювана була въ сѣмъ роцѣ въ 48 школахъ повѣту львѣвского, а 33 шкѣлъ взяло удѣлъ въ выставѣ. Зъ тыхъ въ 15 школахъ наука була удѣлювана черезъ укваліфікованѣ учительки, а въ 18 черезъ жѣнки учителѣвъ або иншѣ приватнѣ особы. Премійовано на выставѣ 12 шкѣлъ черезъ удѣленье имъ „*листовъ похвальныхъ*“, 9 учителькамъ признано „*письменне признанье*“ зъ додаткомъ дуката въ золотѣ (замѣсть медаля) въ доказъ вдзначеня, а вкѣнци 4 учителькы вдзначено „*письменнымъ признаньемъ*“. Листы похвальнѣ за дуже користне плеканье науки роботъ ручныхъ жѣночихъ одержали школы: въ Дублянахъ, Ланахъ, Голоску великѣмъ, Замарстиновѣ, Борщовичахъ, Грибовичахъ, Пѣдлѣсскахъ малыхъ, Жашковѣ, Рѣснѣ рускѣй, Щирци, Зубри и Зимноводѣ.

Письменне признанье зъ додаткомъ дуката въ золотѣ яко вдзнаку одержали п-ѣ: В. Чижова зъ Дублянъ, К. Бехеръ въ Ланахъ, К. Волошиновичъ въ Голоску великѣмъ, Б. Ліґенза зъ Замарстинова, М. Гнидова зъ Грибовичъ, М. Баранова зъ Пѣдлѣсокъ малыхъ, М. Сорока зъ Жашкова, В. Кефермільерова зъ Рѣсны рускои, І. Квасницка зъ Зубры.

Письменне признанье одержали п-ѣ М. Тудеровичъ зъ Зимноводы, Е. Войтовичъ зъ Волкова, І. Сеницева зъ Жидатичъ, С. Орлецка зъ Журавникъ.

Вкѣнци выпадаѣ згадати зъ вдячнымъ признаньемъ о радѣмъ и дуже трудолюбивѣмъ удѣлѣ панны Камілѣ По (Poh) зѣ Львова, п. Генрики Дигдалевичевои зъ Винникъ, Клементины Волошиновичевои зъ Голоска и посла Теофиля Меруновича въ працяхъ комісіи, котра займала ся оцѣнкою выставленыхъ предметѣвъ. Зъ ихъ то ініціятивы, а на пѣдставѣ выготовленыхъ п. Дигдалевичевою внесень могла комісія трактувати рѣчь засадничо зъ ширшого погляду.

Господарка выдѣлу краєвого зъ торфомъ въ Дублянахъ.

I.

Сли часомъ зъ нашои стороны выйде якій голосъ здоровои критики на непорадность нашихъ автономічныхъ властей краєвыхъ, або сли хто зъ Русинѣвъ вытне тымъ властямъ байдужне та легкодушне шафованье публичнымъ грошемъ краєвымъ, — то зѣ всѣхъ сторѣнъ заразъ сыплють ся на насъ громы докорѣвъ вдъ нашихъ „сердечныхъ“, що мовь-то мы руйнуѣмо ихъ organiczn-у prac-у, впоюѣмо ненависть до людей, працюючихъ щиро надъ економічнымъ пѣднесеньемъ народа, вдданыхъ щиро на услуги краєвѣ, та що нѣбы-то мы пѣдрываѣмо у народу довѣрье до автономіи и до людей, котрѣ на поли краєвои господарки положили великѣ заслуги. Зъ-вѣдси й пѣйшло, що нашѣ люде попали вже навѣть въ рѣдъ якоись апатіи и просто боять ся входити та слѣдати тоту нещасливу краєву господарку автономічну. Лишь вдъ часу до часу найде ся якійсь warchoł таки межи Поляками, що вдважить ся сказати терпке слово правды тѣй всеможнѣй оліґархіи краєвѣй, що то, догоджуючи своимъ личнымъ амбіціямъ, стараѣсь захопити въ свои руки керму справъ публичныхъ, чи то въ адміністраційнѣмъ чи економічнѣмъ напрямку, хочь-бы безъ елементарного знаня рѣчи самои, зѣ шкодою якъ одиниць, котрѣ, розумѣючись на веденю дѣлъ, могли бы вддати великѣ послуги и выраблятись на добрыхъ дѣловоддѣвъ, такъ и зѣ шкодою краю.

До чого веде така автономія и въ якій способѣ та якими колесами ѣздить наша краєва господарка — нехай послужить образокъ господарованя краєвого выдѣлу въ Дублянахъ, при експльоатациі торфу опалового. Тутъ уже чей не закине намъ нѣхто, що мы хочемо пѣдрывати довѣрье до автономіи, бо выводы свои опремо на свѣжо выданѣй польскѣй брошурѣ п. Станіслава Дзбаньского, п. заг. Gospodarka Wydziału krajowego w Dublanach, въ котрѣй авторъ и основно скритикувавъ тоту господарку и доказавъ цифрово, що выдѣлъ краєвый ѣсть хиба справдѣ „на те, щобы тративъ“, — якъ сказала Дзбаньскому якась поважна особа.

Въ околици Дублянъ находять ся на значнѣй просторони богатѣ торфовища, котрѣ, при теперѣшнѣй дорожни и недостачи опаловаго матеріялу, могли бы принести краєви добрый хосенъ, бо обнизили бы значно великѣ дотеперѣшнѣ выдатки на опалове дерево для домѣвъ публичныхъ и рѣзныхъ краєвыхъ институцій, та ще могли бы були приносити навѣть зыски изъ продажи опалового торфу для фабрикъ и взагалѣ изъ продажи чужимъ консументамъ, наколи бы вувъ выдѣлъ краєвый взявъ ся умѣло и зъ зрозумѣньемъ рѣчи до експльоатациі того торфу. Та ба, коли выдѣлъ краєвый самъ не мавъ найменчого понятя о тѣй рѣчи, бо хочь, — якъ самъ Дзбаньскій при кѣнци брошуры повѣдае, — въ складѣ выдѣлу краєвого входили такожь люде, для краю прихильнѣ, добре мыслячѣ, зъ найлѣпшою охотою и благороднѣ, але всякѣ прикметы душевнѣ не маютъ нѣчого спѣльного зъ експльоатациею торфу анѣ взагалѣ зъ нѣякою галузею промыслу.

Ще въ 1884 роцѣ ухваливъ соймъ резолюцію, взываючу выдѣлъ краєвый, щобы занявъ ся уладженьемъ выробу торфу прасованого, „вдповѣдно до поступу науки и дослѣдѣвъ“ зробленыхъ въ тѣй галузи индустріи. Въ тѣмъ роцѣ выроблено около 160.000 плытокъ *рѣзаного* торфу „до дальшихъ пробъ“, а коли показало ся, що рѣзаный торфъ (Stichtorf) не оплатить ся, постановивъ выдѣлъ пѣсля резолюціи сойму „поробити приготована“ до выроблюваня торфу *машинового* (прасованого). Сѣ приготовавчѣ роботы (т. е. выкопанье каналу та порту и закупно двохъ торфянокъ Броссовского) коштували 1.333 зр. 70 кр., а тревали цѣле лѣто 1885 року. Та ще треба було купити льокомобілю, одну машину до перероблюваня сырого торфу, вѣзки, тачки, човна и т. п., що мало коштувати 5.360 зр. Выдѣлъ самъ бувъ того пересвѣдченя, що „при що-разъ бѣльшѣмъ убуваню лѣсѣвъ а при значнѣй скѣлькости покладѣвъ торфовыхъ, раціональна експльоатація торфу ѣсть для краю непослѣдноі ваги економічнои, а експльоатація торфу дублянського обѣцюе навѣть безпосереднѣ користи для краєвого фонду“, длятого вайсъ, щобы соймъ ухваливъ ему на покрытье коштѣвъ експльоатаційныхъ и на выробъ прасованого торфу въ 1886 роцѣ кредитъ до высоты 5.400 зр. Въ девять днѣвъ по ухваленю соймомъ сего кредиту того самого 1885 року жадаѣ комісія господарства краєвого вже лише 600 зр. и то знова на „роботы приготовавчѣ“, щобы „ненастанными — якъ сказано въ тѣмъ домаганю комісіи — пробами и дослѣдами *прийти до ще глубшого переконаня о хосенности того предприемства*“. А до сего выстане мала (за 600 зр.) машина, кручена однымъ конемъ. Соймъ позволивъ и на той кредитъ и знова пѣйшли „пробы“, а результатомъ ихъ було жаданье выдѣлу краєвого вдъ сойму кредиту въ высотѣ 6.490 зр. на рѣкъ 1887. Соймъ удѣливъ и того кредиту, бо выдѣлъ заявивъ, що треба безъ проволоки зачати експльоатацію торфу машинового въ Дублянахъ, хочь-бы тымчасомъ лише на опалъ и на ужитокъ мѣсцевый.

Вдъ 1887 р. почали вже выраблятн торфъ

машиновый въ Дублянахъ, а коли при кôнци того (1887) року предприемство принесло чистыхъ 1725 зр. страты, комісія буджетова внесла въ сѣчни 1889 р. на соймъ: припоручити краевому выдѣлови, щобы ôнъ на слѣдуючôй сесіи предложивъ соймови поименнî выказы выдаткôвъ зъ торфарнѣ въ Дублянахъ, разомъ зъ выказомъ выпродукованои скôлькости матеріялу торфового и условія збуту, та щобы поставивъ внесеня що-до дальшого експльоатованя „безъ нараженя фонду краевого на якî-небудь зъ того выникаючî страты“.

И що-жь показало ся? Показало ся те, що цѣлî три роки лише експеріментували безъ найменчои потребы, експеріментували и учили ся доперва штуки пôзнавати вартôсть торфу въ покладахъ за дорогî грошѣ, мѣжь тымъ якъ справа вартости покладôвъ торфовыхъ и експльоатованя дослѣджена вже ôдъ непамятныхъ часôвъ, такъ що треба було зробити лишь аналізу хемічну торфу, доконати ся о глубинѣ покладôвъ, а зъ того можна було на папери, безъ всякихъ коштôвъ обрахувати рентовнôсть того предпринятя. Та цѣле лихо, що въ выдѣлѣ краевôмъ не було нѣкого, хто бы бувъ на тôмъ розумѣвъ ся, а звѣстна рѣчь, що и наймудрѣйшій швець не заступить кравця. Вправдѣ можна було ôддати тоту справу до розгляду якому фаховому чоловѣкови зъ по-за выдѣлу, але выдѣлъ не мôгъ якось впасти на тоту гадку. А выгляды на зыски суть навѣть хорошî.

Кошты продукціи одного кубічного метра торфу маючого по высушеню вагу 432 кґр., выносять 1 зр. 2 кр.; 5 метрôвъ кубічныхъ торфу заступае одинъ сягъ букового дерева, котрый коштуе въ Дублянахъ 12 зр., а зъ порубаньемъ 13·60 зр. — значить ся: 5 метрôвъ кубічныхъ торфу въ цѣнѣ 5·10 зр., може заступити одинъ сягъ дерева въ цѣнѣ 13·60 зр., отже тыхъ 5 куб. метрôвъ торфу приносить 8 зр. 50 кр. чистого зыску на однôмъ сягу дровъ. (Рôльничî заведеня въ Дублянахъ удержують ся коштомъ краевого гроша.) Сли бы отоплювати торфомъ обѣ краевî школы рôльничî въ Дублянахъ (высшу и низшу), соймъ, шпиталѣ (краевый и на Кульпарковѣ), — на що доси потрѣбно було 1.400 сягôвъ дровъ, — то, по ôдчисленю выдаткôвъ на транспортъ, чистый зыскъ рôчный выходить на близько 9.000 зр.

Такъ представляли ся рѣчи, заки ще выдѣлъ краевый взявъ ся до експльоатаціи торфу машинового.

Дописи „Дѣла“

Зъ Пôдгаєць.

[Конференція учительска. — Засѣданье шкôльнои рады окружнои.]

Въ дняхъ 29 и 30 н. ст. серпня ôдбувала ся въ Пôдгайцяхъ окружна конференція учительска пôдъ проводомъ инспектора п. Бісінґера. Зъ-помѣжь всѣхъ, на конференцію призначеныхъ тематôвъ одинъ тôлько — и то надобовязково — бувъ рускій, помимо того, що въ пôдгаєцкôмъ повѣтѣ суть ледво 4 школы зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Сумнѣйше однакъ було то, що, хотя на 28 присутныхъ учителѣвъ було 18 Русинôвъ, то черезъ цѣлу конференцію не було чути и одного руского слова, бо и надъ рускимъ тематомъ вела ся дискусія по польски. Що инспекторы не дбають о языкъ рускій, до того мы вже привыкли, але щобы самî Русины бояли ся ôдозватись по руски, то вже не знаемо, якъ то назвати. Не дивуйте-жь ся потôмъ пп. Тарабановичь, Сендецкій, Крушельницкій, Камяньскій, Слободянъ и другî, если такій панъ Бейковскій буде заводити въ чисто-рускихъ селахъ język wykładowy polski...

На день 1 н. ст. вересня розписане було засѣданье окружнои рады шкôльнои, на котрôмъ мали бути предложенî кандидаты на опорожнену посаду управителя 4-клясовои школы хлопцѣвъ въ Пôдгайцяхъ. На означену годину зôйшли ся до староства члены рады, Вп. о. деканъ Стеткевичь зъ Божикова, п. Тарабановичь, представитель стану учительского зъ Голгôчь, и мѣсцевый парохъ о. Дудикевичь и разомъ зъ предсѣдателемъ рады шкôльнои комісаремъ п. Ленчевскимъ чекали на решту радныхъ, замешкалыхъ въ Пôдгайцяхъ. Десь за пôвъ годины приходить звѣстный кс. Кершка, а побачивши, хто есть въ сали, выходить зô словами: Cekajcie no, ja pójde zawołać Borowskiego, — якъ же пôйшовъ щасливо, такъ по кс. Кершцѣ та по Боровскôмъ и слухъ загинувъ... Комісарь, не могучи за-для браку комплету зачати засѣданя, перепросивъ нашихъ радныхъ, и тî якъ непышнî ôдôйшли. Ажь ось на мѣстѣ довѣдали ся, якій то зъ кс. Кершки добрый возьный до скликуваня радныхъ. Выйшовши зъ староства, побачивъ кс. Кершка зъ-далека идучихъ на засѣданье п. Боровского Michała, ojca miasta, въ асистенціи свого заступника w ojcowstwie (Nb. miasta) pana obiwatela Leibisza Rottenberga. Кс. Кершка помимо dobrej tuszy стрѣлою метнувъ ся противъ надходячихъ, пошептавъ щось зъ ними, а наслѣдкомъ тои тихои але видно трафляючои до головы пана Міхала арґументаціи кс. Кершки було то, що панъ Міхалъ и pan Ляйбішь, поклонивши ся низенько, зробили kehrt euch и замѣсть на засѣданье, пôйшли „во свояси“. Той такъ скоро скôнченый спацеръ двохъ ojców miasta и тихонька нарада не уйшли увазѣ dzieci miasta мойсеевого вѣроисповѣданя — а жидки пôдгаєцкî то спритный народець — заразъ мѣжь собою „шу-шу“ побѣгли до Ляйбіша, а ôнъ, що то ще недавный szlachcic и не знае добре всѣхъ правилъ karności narodowej, выдавъ цѣлу справу. А ходило кс. Кершцѣ отъ о що: На посаду управителя школы есть найсильнѣйшимъ кандидатомъ п. Іосифъ Сендецкій, учитель взôрцевый, надѣленый и недавно похвалою краевого инспектора п. Днѣстряньского. Такъ що-жь? — мае свое „ale“ — есть Русиномъ, а кс. Кершцѣ на саму згадку о Руси ажь слабо робить ся. Коли-жь узрѣвъ радныхъ-Русинôвъ, зъ котрыхъ два изъ села поприѣздили на засѣданье, помѣркувавъ, що въ найлѣпшôмъ разѣ буде при представленю кандидатôвъ рôвнôсть голосôвъ, а що побоювавъ ся, що въ такôмъ случаю предсѣдатель рады п. комісарь Ленчевскій по справедливости готовъ рѣшити въ користь п. Сендецкого, тожь утявъ звычайну свою штуку и тота ему на разѣ удала ся. Вправдѣ о. Стеткевичь лично ходивъ до п. Боровского, щобы его стягнути на засѣданье, але той вымовивъ ся бракомъ часу—великимъ занятьемъ, — засѣданьемъ „кулка“, на котре нѣбы-то мавъ ити, — коротко сказавши, wykręcił się słomą...

П. Боровскій хотѣвъ бы межи Русинами уходити за чоловѣка ихъ змаганямъ не успособленого ворожо (особливо ôдъ часу, якъ въ сусѣдствѣ осѣвъ нотарь Русинъ). Зъ того титулу мы могли бы ему сказати таке: Совѣстный чоловѣкъ, если мае вже зъ свого уряду много занятя, не прийме такихъ почестей чи обовязкôвъ, на котрыхъ выповненье ему не стае часу; зъ другои стороны, если кс. Кершка, вже тôлько разôвъ надуживаючи добродушности п. Боровского, высувавъ его на передъ при всякôй акціи противъ Русинôвъ, а потôмъ лишавъ его на леду (якъ прецѣнь неразъ п. Боровскій жалувавъ ся), то повиненъ бы уже п. Боровскій показати, що мае голову не ôдъ пропорціи, и перестати дати надувати ся кс. Кершцѣ.

Якій буде остаточный результатъ найновѣйшои штуки кс. Кершки, буде зависѣти ôдъ высшихъ властей шкôльныхъ. Мы маемо повну надѣю, що тамъ не будуть робити політики для красныхъ очей кс. Кершки, але поступять такъ, якъ вымагае справедливôсть и интересъ школы.

Щирый.

— —

Ôдъ Мостôвъ великихъ.

[Благословенье каменя угольного пôдъ будову новои церкви въ Мостахъ.]

Дня 17 серпня с. р. ôдбуло ся въ Мостахъ великихъ торжественне посвяченье каменя угольного пôдъ нову церкву. По многихъ трудахъ удалось вкôнци мѣщанамъ, при усильнôмъ стараню мѣсцевого приходника декана о. Дѣдицкого и начальника суду тутешного п. Пивоцкого, довести до того, що станули пôдвалины сильнî, на котрыхъ взнесесь небавомъ величавый и просторый мурованый храмъ, окраса мѣсточка и цѣлои окрестности, — хороша будôвля въ византійскôмъ стилю, котрои плянъ зладивъ нашъ архітектъ п. Василь Нагôрный. Выконаньемъ пляну займаесь п. Левицкій зъ Добрачина.

На торжество зôйшла ся сила народу тутешного и зъ окрестности, вся мѣсточкова интеліґенція, а такожь зволили загостити ктиторъ церкви п. Удрицкій и жовкôвскій ц. к. староста Ляникевичь. При торжествѣ асистувала мѣсцева сторожа пожарна въ святочнôй одежи пôдъ проводомъ свого команданта, капітана п. Чавдерного, кандидата нотаріяльного. Акту благословеня фундаментôвъ церкви довершивъ деканъ Е. Дѣдицкій при оо. Омеляньскôмъ зъ Пристани, Новаку зъ Дворець, Цѣпановскôмъ зъ Реклинця, Лаврôвскôмъ зъ Добрачина и латиньскôмъ кс. Реформатѣ, заступнику мѣсцевого латиньского пароха. Въ фундаменты вложено въ склянôмъ сосудѣ зложеный на перґаментѣ памятный актъ, пôдписаный присутными. Патріотичну проповѣдь выголосивъ о. Вас. Чернецкій изъ Сѣльця белского.

Згадати ту мушу, що при розкопцѣ пôдвалинъ старои церкви ôдкрыто гробы чотирохъ бувшихъ душпастирѣвъ и въ гробахъ ихъ знайдено кадильницю, чашу оловяну, воздухъ та шапку баранкову.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вже кôлька недѣль тому назадъ заповѣджено було, що у Вѣдни мае зôбрати ся конференція селяньска, котра мае заняти ся справою консолідаціи селяньства въ Австріи. Вѣденьскî ґазеты доносять теперь, що конференція та збере ся вже завтра о 9 год. на приватне засѣданье въ готелю National, а приготовляючій комітетъ запросивъ на ню репрезентантôвъ громадъ сѣльскихъ въ радѣ державнôй и въ соймѣ та кôлькохъ представителѣвъ стану селяньского. На порядку дневнôмъ сего засѣданя поставлено утворенье крѣпкои орґанізаціи селяньства. Ініціяторы сеи конференціи постановили особливо старати ся о утворенье партіи селяньскои (клюбу селяньского) зъ маючихъ выбрати ся при найблизшихъ выборахъ до рады державнои послôвъ селяньскихъ. Комітетъ скликуючій конференцію постановивъ выключити безусловно ôдъ нарады всяку дискусію національну и конфесійну.

При доповняючихъ выборахъ въ Хрудимѣ и Таборѣ побѣдили зновъ молодо-Чехи. Въ Хрудимѣ не ставили зъ разу старо-Чехи свого кандидата, ажь въ послѣднôй хвили все таки поставили давного свого посла зъ того округа, Піппіха, котрому лишили до волѣ, чи хоче голосувати за угодою, чи противъ неи. Піппіхъ принявъ бувъ сю кандидатуру, але ôдтакъ щось надумавъ ся и заявивъ ческому клюбови, що пôдъ нѣякимъ условіемъ не прийме новои кандидатуры зъ Хрудима. Такимъ способомъ выйшовъ зъ сего мѣста молодо-ческій кандидатъ, Бляжекъ, за котрымъ навѣть самъ Піппіхъ аґітувавъ. Въ Таборѣ выйшовъ молодо-Чехъ Сухомель.

На сегорôчнî осѣннî маневры на Угорщинѣ приѣдуть крôмъ цѣсаря ще и архикн. Кароль Людвикъ зъ своимъ сыномъ архикн. Францомъ Фердинандомъ та ще и другî члены цѣсарскои родины. Мадяры взагалѣ тѣшать ся дуже зъ сеи гостины, а мадярска праса опозиційна каже при сѣй нагодѣ: Прецѣ разъ набрали члены цѣсарского дому переконаня, що нарôдъ мадярскій [illegible] тымъ сильнымъ осередкомъ, що [illegible] цѣлу монархію.

Pester Lloyd доносить, що конфліктъ угорского правительства зъ епископами въ справѣ веденя метрикъ дѣтей зъ мѣшаного супружества закôнчить ся мирно. Міністеръ просвѣты и вѣроисповѣдань конферувавъ оногды цѣлî чотири годины зъ кн. примасомъ угорскимъ и довѣвъ до успѣшныхъ результатôвъ. Незадовго мае зôбрати ся конференція епископôвъ, котра здержить дальшу борбу правительства зъ церквою.

Секція рôльнича конґресу рôльничо-лѣсового ухвалила слѣдуючî внесеня: 1) утворити середно-европейску ліґу мытову; 2) завести умову межи державами ліґи, щобы тымъ способомъ не допускати до покривдженя черезъ політику тарифову; 3) управильненье валюты въ державахъ ліґи; 4) выбôръ комісіи зъ правомъ кооптаціи членôвъ въ цѣли утвореня межинародного товариства. До тои комісіи выбрано пять членôвъ зъ Нѣмеччины; зъ Франціи, Италіи, Голяндіи, Швайцаріи, Румуніи и Швеціи по одному; зъ Австріи сѣмохъ а зъ Угорщины трохъ.

— —

Польскî ґазеты розписують ся теперь широко о проектѣ ґен. Гурка и нагадують при тôмъ, що вже давнѣйшî ґубернаторы Царства польского якъ Берґъ, Коцебуе и Альбединьскій носились зъ подôбными проектами якъ теперь ґен. Гурко, але не могли нѣчого вдѣяти, бо ихъ уважано за „ополяченыхъ“. Така сама судьба — такъ догадують ся польскî ґазеты — стрѣтить мабуть и ґен. Гурка, котрый теперь домагае ся въ своѣмъ проектѣ деякои пôльги для Полякôвъ въ Россіи. До Dziennik-a Poznańsk-ого доносять зъ Варшавы о сѣмъ проектѣ такъ:

„Ґен. Гурко возивъ ще въ зимѣ до Петербурга до царя записки зъ проектомъ новыхъ реформъ для нашого краю и заведеня пôльги въ теперѣшнôй системѣ. До того дѣла ужито самого Корнилова, начальника канцеляріи ґен.-ґубернатора, и ôнъ бувъ на цѣлый мѣсяць увôльненый ôдъ звычайнои роботы. Результатъ выпавъ для насъ якъ найгôрше; все, що могло бути добрымъ для нашого краю, кинено въ Петербурзѣ до коша, а затверджено систему дальшои русифікаціи.

Ґен. Гурко каже на початку запискôвъ, що длятого черезъ пять лѣтъ не предкладавъ запискôвъ, бо хотѣвъ розслѣдити, якî результаты выдасть теперѣшна система правительства для зближеня Конґресôвки зъ Россією. Онъ пересвѣдчивъ ся, що теперѣшна система не выдала нѣякихъ успѣшныхъ результатôвъ и що Поляки суть дуже огôрченî. Головну причину видить ôнъ такъ якъ и за часôвъ Альбединского въ нездалôй системѣ заведенôй Апухтиномъ въ школахъ. Россіяне учителѣ, такъ каже самъ Гурко, видять въ своихъ ученикахъ ворогôвъ и своимъ поступованьемъ впоюють въ нихъ вороже успособленье замѣсть дружбы. Ґен. Гурко есть того погляду, що до такои змѣны було бы пожаданымъ введенье обовязкового образованя, але черезъ польскихъ учителѣвъ, котрыхъ праця приносить далеко бôльше користи для правительства якъ Россіянъ; въ школахъ середныхъ треба бы зъ Поляками, особливо при науцѣ россійского языка, обходити ся дуже лагôдно, щобы черезъ то и языкъ и учителѣ були любленî. Дальше кладе Гурко вагу на то, що въ Варшавѣ треба конче на „виднôмъ мѣсци“ выставити величавый православный соборъ за суму 80.000 рублѣвъ, а наконець просить о запомогу для польского театру въ сумѣ 60.000 рублѣвъ.

Всѣ, що стоять въ близькихъ зносинахъ зъ Гуркомъ, були зовсѣмъ певнî того, що по предложеню цареви тыхъ запискôвъ, Апухтинъ дôстане димісію. Але стало ся инакше. Царь сказавъ, що такихъ якъ Гурко мае трохъ, а такихъ якъ Апихтинъ лишь двохъ (оденъ Апухтинъ, а другій Капустинъ въ Дорпатѣ) и Апухтинъ дôставъ при нагодѣ 50-лѣтного ювилею всемилостивѣйше письмо царске и ордеръ Александра Невского зъ брилянтами, то есть такій, якій мае и ґен. Гурко. За то затверджено вже будову православного собора на Саскôмъ пляцу и 60.000 рублѣвъ запомоги для польского театру. Отже Апухтинъ зôстае, а за то Мирославъ Добрянскій именованый урядникомъ для „окремыхъ поручень“ при міністерствѣ дѣлъ внутрѣшныхъ. Гурко дôставъ вже офіціяльне запытанье зъ Петербурга, чи не мае нѣчого противъ того; ôдповѣвъ, що нѣ.“

Pol. Corr. дôстала зъ Петербурга вѣсть, що въ дипльоматичнôмъ представительствѣ Россіи въ Букарештѣ и Бѣлградѣ заносить ся на змѣну. Панове Хитрово и Персіяні мають бути заступленî иншими людьми. Першій зъ нихъ перебувае теперь на урльопѣ въ Россіи и заразъ, коли ôнъ тôлько почавъ выбирати ся на урльопъ, розôйшлась була чутка, що ôнъ мабуть не верне вже бôльше на посаду посла въ Букарештѣ. Хитрово, політикъ зъ школы Игнатьева, перебувъ надъ Дімбовіцою чотири роки и за той часъ займавъ ся дуже ревно панславістичною аґітацією. Въ его рукахъ сходили ся всѣ нитки панславістичнои аґітаціи на Балканѣ. Персіяні въ Бѣлградѣ державъ ся трохи бôльше зъ далека ôдъ аґітаціи, але и то бувъ непослѣдный талантъ аґітаційный. Въ наслѣдокъ сильного роздразненя нервôвъ выѣхавъ Персіяні — якъ вже звѣстно — лѣчити ся до Франціи. Усуненье тыхъ обохъ мужѣвъ зъ балканьского пôвострова — каже згадана ґазета — причинить ся дуже богато до удержаня мира въ Европѣ и треба лишь бажати, щобы ихъ наслѣдники були дипльоматами, а не аґітаторами. О иншихъ змѣнахъ въ дипльоматичнôмъ представительствѣ Россіи, о котрыхъ въ послѣдныхъ часахъ зъ рôзныхъ сторôнъ надходили вѣсти, а именно о змѣнахъ въ Берлинѣ, Константинополи и Вѣдни нѣчого въ Петербурзѣ не чувати и вѣсти тî суть зовсѣмъ безосновнî.

До Петербурга приѣхали францускî инжиніры, котрыхъ выслало француске правительство до Хівы и Бохары, щобы они студіювали тамъ способъ будованя зелѣзниць на пѣсковыхъ степахъ, котрого уживавъ ґен. Анненковъ. Правительство француске носить ся зъ гадкою повести зелѣзницю черезъ Сагару, а зô всѣхъ способôвъ, якими можна надъ пѣсками запанувати, показавъ ся найпрактичнѣйшимъ способъ ґен. Анненкова. Гостей францускихъ принимано въ Петербурзѣ дуже торжественно и величаво, а товариство россійскихъ инжинірôвъ устроило въ ихъ честь пиръ котрый закôнчивъ ся політичными тоастами и побратаньемъ Россіи зъ Францією.

— —

Соціялісты нѣмецкî розвинули дуже велику аґітацію межи сѣльскимъ народомъ, а щобы могли тымъ лекше и бôльше розкидати мѣжь народомъ письма соціялістичнî, то зробили на ту цѣль складку. Берлинъ подѣлено на шѣсть округôвъ, зъ котрыхъ кождый робить для однои зъ провінцій. Такъ н. пр. мае шестый округъ берлиньскій высылати письма аґітаційнî до всхôдныхъ Прусъ, Поморя и въ Познаньщину.

Зъ другои жь стороны проявляють ся и мѣжь соціялістами роздоры и сварки. Бебель и Лібкнехтъ будуть мабуть мусѣли утворити собѣ окрему партію, котра буде въ ихъ дусѣ умѣреннѣйше выступати. На конґресѣ въ Гали пôднесено зновъ ось яку справу. Въ ґазетѣ Social Demokrat появлялась ôдъ часу до часу въ рубрицѣ „Надôслане“ мала нотка, котра звертала увагу соціялістôвъ, що сей або той товаришь ихъ ставъ ся ихъ ворогомъ и треба его стерегти ся, бо ôнъ зносить ся зъ поліцією. Нотка та мала звычайно пôдписъ: „Eiserne Maske“. Тымъ способомъ убито політично богато людей, бо они стратили довѣріе въ своѣй партіи; смѣлѣйшî же, котрыхъ то не ôдстрашило, зажадали теперь на конґресѣ здемаскованя тои „зелѣзнои маски“, щобы можна переконати ся, хто она и чи еи остереженямъ можна вѣрити, бо часто були и фальшивî донесеня.

— —

Мы вже доносили, що на день 14 с. м. мае бути скликаный конґресъ робôтничій до Брукселѣ, котрый мае обдумати средства, якими можуть робôтники добити ся загального права голосованя. Пôсля соціялістичныхъ ґазетъ мають бути предложенî на тôмъ конґресѣ чотири способы, котрыми можна буде зробити пресію на кабінетъ и партію правительственну, а то: 1) застановленье плаченя податкôвъ; 2) недаванье рекрута; 3) установленье народного парляменту; 4) загальный страйкъ. Парляментъ народный выбиравъ бы ся загальнымъ голосованьемъ, коли противно теперѣшный законный парляментъ выбирае ся выборцями пôсля того, якъ они платять податокъ; той парляментъ складавъ бы ся подôбно якъ бельґійска палата послôвъ зъ 138 членôвъ и розпочавъ бы свои нарады 11 падолиста т. е. рôвночасно зъ парляментомъ державнымъ. Той парляментъ ухваливъ бы заразъ постановы, що ôдносять ся до: майна мертвои руки, ôддѣленя церкви ôдъ державы, особистого обовязку службы въ войску, що-до справы свѣтскои, обовязковои и безплатнои науки, дальше що до управильненя дня робочого, деннои платнѣ, роботы дѣтей и жѣнокъ, забезпеченя робôтникôвъ на случай нещастя, недуги и т. д. Коли-бъ правительство бельґійске — такъ пише одна соціялістична ґазета — схотѣло розôгнати той парляментъ, то въ цѣлôй Европѣ пôднѣсъ бы ся однодушный крикъ невдоволеня уживаючи силы противъ силы и розôгнавъ бы черезъ революцію правительство, що сталось бы ганьбою краю.

— —

На зборахъ выборцѣвъ въ Христіяніи поставивъ звѣстный поетъ Бернштернъ-Берзонъ жаданье, щобы Норвеґія мала окремого міністра дѣлъ заграничныхъ; нинѣ, коли Швеція зближае ся до тридержавного союза, есть та потреба тымъ бôльша. Норвеґія же мимо племѣннои симпатіи для Нѣмеччины не може и не повинна пôдпирати політики, що опирае ся на мілітаризмѣ. Берзонъ не боить ся зô стороны Россіи нѣякои небезпечности, бо Россія стремить на полудне и на всхôдъ а не на пôвнôчный захôдъ. Наконець заявивъ ôнъ, що коли не доведе до того, щобы партія демократична и соціялістична поступали разомъ, то покине край.

НОВИНКИ.

— **Повени.** Зъ Вѣдня доносять: Въ четверъ рано побоювались загально повени, але зъ полудня почала вода троха опадати. Въ пятницю прибула вода и въ ночи бувъ станъ воды на 420 цм. Часть мѣста т. зв. Kaisermühlen пôдъ водою. Пышнî купелѣ мѣскî, шляхъ трамваевый и зелѣзничій залитî водою. Вода прибувае и вылила вже на правый берѣгъ Дунаю. Побоюють ся, що цѣлый Пратеръ стане пôдъ водою. Комісія радить безъ перервы и выдае зарядженя що-до повени. Рада громадска мѣста Вѣдня порѣшила выслати до Праги телеґрафічно кондоленцію зъ причины катастрофы ôдъ повени.—Зъ Лінцу доносять: Вода въ Дунаю уступае; 30 селъ стояло пôдъ водою и всѣ поля замуленî. — Зъ Праги доносять: Вода уступае; вечеромъ въ пятницю опала вода на 60 цм. По деякихъ улицяхъ ще плавають човнами, але вже мешканцѣ вертають домôвъ. Стовпъ, на котрôмъ стоить статуа Непомука, патрона Чехіи, зачинае осѣдати, але бу-

ти може, що не завалить ся. Статуа Льойолѣ стояла на ґльобѣ, двиганôмъ представителями всѣхъ народôвъ, зъ написею: Тріюмфаторови надъ невѣрою и правдивому вождови ecclesiae militantis. Завязались численнѝ комітеты ратунковѝ. Цѣсарь жертвувавъ для потерпѣвшихъ ôдъ повени, 10.000 зр Пекарѣ хотѣли пôднести цѣны хлѣба, але намѣстникъ заявивъ, що не допустить до того. При такôмъ нещастю утихли споры мѣжь Нѣмцями и Чехами. Директоръ нѣмецкого театру ôдступивъ свою сцену для ческихъ представлень. На шляхахъ зелѣзничихъ великѝ шкоды; декуда вода залила насыпы высокѝ на 10 метрôвъ. — Зъ Дрезна доносять: Лаба сильно прибуває; деякѝ улицѣ пôдъ водою. Рѣка несе трупы людей и звѣрятъ. Замокъ королевскій въ Пільніцъ пôдъ водою и родина королевска мусѣла выѣхати ôдтамъ. — Зъ Пресбурґа доносять, що вода знищила всѣ роботы зачатѝ для реґуляціи Дунаю. — На вѣденьскôмъ конґресѣ рôльничôмъ пôдъ враженьемъ повени говорили деякѝ бесѣдники о конечности скорои реґуляціи рѣкъ въ Австріи.

— **Комітетъ вечерковый въ Чортковѣ** оповѣщує: Вечерокъ артистичнои шѣснацястки ôдбуде ся въ Чортковѣ въ четверъ дня 11 н. ст. вересня с. р. якъ було заповѣджено. Если бы хто не одержавъ особныхъ запросинъ, няй зволить уважати се заявленье въ „Дѣлѣ“ за запросины.

— **Именованя професорôвъ ґімназіяльныхъ.** Wiener Ztg. оповѣщує: Дѣйстными учителями именованѝ: Винк. Мазярскій зъ Тарнова при третôй ґімназіи въ Краковѣ, Ант. Должицкій зъ львôвскои ґімназіи нѣмецкои для ґімназіи въ Перемышли, Станіславъ Левицкій зъ Перемышля для ґімн. въ Станіславовѣ, Алексѣй Наконечный зъ Тернополя для ґімн. въ Бродахъ, Ив. Пельчаръ зъ Кракова для ґімн. въ Тарновѣ, Ив. Пепекъ зъ нѣмецкои ґімназіи въ Пильзнѣ для ґімн. въ Бродахъ, Ив. Рембачь зъ Ясла до ґімн. въ Ярославѣ, Едвардъ Струтиньскій для ґімн. въ Тернополи, Матвѣй Зволиньскій зъ Кракова для ґімн. въ Тарновѣ, Вин. Цісло зъ Кракова для четвертои ґімназіи у Львовѣ.

— **Порядки въ заведеню божевôльныхъ въ Кульпарковѣ.** Dziennik Pol. розказує такій фактъ: „До нашои редакціи зголосивъ ся вчера п. М. въ справѣ свояка, поручника гузарôвъ п. З. (проживаючого до недавна на Буковинѣ), котрый помѣщеный часово на Кульпарковѣ, мавъ статись жертвою нечуваного варварства. Поручникъ гузарôвъ, п. З. нездужае на манію писати листы до высоко поставленыхъ особъ, и тому ôддала єго власть войскова до заведеня въ Кульпарковѣ. Поминувши сю манію, бувъ поручникъ З. все спокôйнымъ и притомнымъ, такъ що можна було зъ нимъ цѣлыми годинами розмавляти и не добачити нѣякого дефекту умыслового. Одного разу поручникъ З. переходячи въ огородѣ по-при одного зъ сатра пôвъ кульпаркôвскихъ, не знявъ шапки; сей приступивъ до него и ударомъ звергъ єму шапку зъ головы. Поручникъ, обиджeный, кинувъ ся на сего урядника и ударивъ єго въ лице. Ôдъ того часу почали ся єго муки. Нещасного чоловѣка замыкано на ôддѣлѣ для шаленыхъ, скручувано єму руки мотузьемъ, прикладано нѣбы для усмиреня якѝсь пластры, котрѝ ранили єму тѣло, а пôдъ шкôру вбивано єму якѝсь дроты. На тѣлѣ нещасного мають бути ще слѣды сеи „методы“. — Сему оповѣданю можна повѣрити, тымъ бôльше, що можна пригадати собѣ слова высказанѝ пок. Гавзеромъ въ дискусіи надъ замученьемъ въ заведеню кульпаркôвскôмъ ґр. Дѣдушицкого. Такожь и се характеристичне въ оповѣданю п. М, що коли онодгы пôйшовъ разомъ зъ однымъ лѣкаремъ войсковымъ ôдвѣдати поручника З, сказано имъ, що не можна зъ нимъ бачитись, бо єго ôдведено на ôддѣлъ для шаленыхъ. На сильне домаганье приведено єго, а недужѝй выйшовши просто зъ ôддѣлу для шаленыхъ, де єго передъ хвилею мали мучити, бесѣдувавъ въ присутности директора зъ прибувшими спокôйно и розумно, жалуючи ся на страшеннѝ муки.“ — По такôмъ публичнôмъ оповѣщеню фактôвъ, повиннѝ власти зô стороны выдѣлу краєвого и прокураторіи выслати комісію, котра строго розслѣдила бы всѣ тѝ надужитя. — Якъ говорять, мавъ выдѣлъ краєвый выслати вже комісію, котра розслѣдила справу. Розумѣесь, що таке розслѣдженье мусить бути лишь поверховне, тожь годилось бы, щобы рôвночасно и прокураторія зарядила слѣдство судове. Поручникъ зове ся Закршевскій и проживавъ на Буковинѣ а редакціи львôвскихъ ґазетъ неразъ одержували ôдъ него листы зъ дивоглядными проектами. Але всѣ знаючѝ п. З. признають, що се бувъ чоловѣкъ цѣлкомъ спокôйный. А навѣть сторожь Вальчакъ, котрый бувъ черезъ мѣсяць въ заведеню коло п. З., не мôгъ дивитись, якъ мучать недужого, тожь и хотѣвъ звôльнити мотузье, але лѣкарь крикнувъ на него: „Такъ, то и ты божевôльный, я тебе навчу!“ Сторожь утѣкъ и не хоче вертати до заведеня, бо каже: „Я знаю, що то значить, якъ они скажуть, що чоловѣкъ божевôльный. Лѣпше згинути.“ — По такихъ фактахъ, само заявленье, що комісія розслѣдила справу, не выстане, щобы успокоити публичну опінію.

— **Огнѣ.** Зъ-пôдъ Радимна пишуть: Дня 18 (30) серпня о 3-ôй год. по полудни займивъ ся огонь въ селѣ Святôмъ и знищивъ три селяньскѝ хаты та одну стайню. На мѣсци огню явивъ ся мѣсцевый приходникъ о. Андрѣй Гайдукевичь, а побачивши, що нема воды, бо кирницѣ за-для посухи повысыхали, велѣвъ привести свои конѣ, котрыми звозивъ збôже зъ поля, и довозити ними воду зъ Сяну, ôддаленого на 1000 крокôвъ. Се бувъ дуже добрый примѣръ для селянъ, бо и они заразъ взяли ся ратувати. Такожь збôравъ о. Гайдукевичь того дня на вечѣрни 28 зр. для погорѣлцѣвъ и взагалѣ щиро взявъ ся до помочи въ такôмъ нещастю. — Зъ Солуну доносять, що цѣле мѣсто горить. За-для браку воды не можна ратувати и сикавки цѣлкомъ не функціонують а сторожа пожарна лишь ратуе движамости. Домы грецкого и анґлійского консуляту, шпиталь грецкій и одинъ зъ найбôльшихъ мечетôвъ погорѣли. Кôлканацять тысячь людей лишилось безъ кусника хлѣба; такожь кôлька родинъ австрійскихъ ôднесло при пожарѣ шкоды.

— **Въ справозданию изъ Зборôвъ „Просвѣты“ въ Коломыи** зайшла що-до кôлькохъ именъ похибка, котру тутъ справляемо. Въ описѣ балинецкого хору наведено хибно имя жены мѣсцевого учителя, бо повинно бути замѣсть Олена — Юлія Барничева а такъ само дѣвчина-співачка не называесь Анна Семочко, тôлько Анна Семотюкъ.

— **Канцелярія товариства „Просвѣта“** повѣдомляе всѣхъ Вп. членôвъ товариства, що въ слѣдующôмъ тыждни розпôчне ся высылка Исторіи Руси. Наколи бы хто бажавъ одержати книжочку тоту въ хорошôй полотняной оправѣ, зволить надôслати 22 кр. а. в. до канцелярiи (улиця Ормeньска ч. 27.).

— **Переповненье въ школахъ въ Перемышли.** Gaz. Przemyska пише: Зъ плачемъ и нарѣканьемъ ôдôйшло що найменше 200 дѣвчатъ, не вписавши ся до шкôлъ для браку мѣсця. Родичѣ въ розпучѣ удавали ся зъ жалобами до староства и до инспектора, але сѝ заявили, що не мають на се рады, если громада не доставить дальшихъ убѣкацій. Щобы дати понятье, якій натовпъ у насъ въ школахъ женьскихъ, зазначуемо, що до школы на Засяню вписало ся понадъ 600 а до шкôлъ въ мѣстѣ понадъ 700 дѣвчатъ и що заведе ся въ першихъ клясахъ такъ само якъ по селахъ пôвденна наука. Мѣжь тыми, котрымъ ôдмовлено записôвъ, есть найбôльше дѣтей христіяньскихъ, бо жиды догадуючись, що грозить, були осторожнѣйшій и заразъ въ першихъ дняхъ запису поскорили записати свои дѣти.

— **Въ Добромили** буде славна рада мѣска, бо отъ що пишуть ôдтамъ: Дня 3 вересня голосувало трете коло и выбрало одного христіянина а 7 жидôвъ. Дня 4 вересня передъ полуднемъ голосувало друге коло а результатъ голосованя бувъ такій самый, що и въ третôмъ колѣ. По полудни голосуе перше коло, але се не цѣкавить нѣкого, бо теперь вже 14 жидôвъ выбрано и на кождый спосôбъ жиды будуть мати бôльшôсть въ радѣ мѣскôй. Bracia mojżeszowego wyznania взяли ся завчасу до выборôвъ, урадивши въ кагалѣ, кôлько и якихъ христіянъ допустити до рады мѣскои та тѣсно придержувались при голосованю своеи листы, и христіяне не лишь що ôдтягнули ся ôдъ голосованя, але такожь не могли погодитись що-до кандидатôвъ. Взагалѣ въ цѣлôй околици добромильскôй жиды страшно розпаношились: зъ книгъ грунтовыхъ лишь они мають користь; бо мовь піявки причепились до кождои гіпотеки, передъ судомъ стоить все тьма жидôвъ а селянина, що выходить зъ суду, де выгравъ справу, опадають и ôдкуплюють за безцѣнъ претенсію а ôдтакъ вже довжника екзекуціями вынищать до тла. Єсть се новый рôдъ лихвы, котра може, и гôрше руйнуе якъ давнѣйша.

— **Въ Тернополи** зачало дня 27 н. ст. серпня тамошне товариство ґімнастичне „Сокôлъ“ будувати свôй власный дôмъ. Громада мѣста Тернополя дарувала для товариства пляцъ пôдъ будову а поодинокѝ члены товариства жертвували цеглу, камѣнье, матеріялъ будôвляный и выготовили пляны будовы. Кошты будовы обчислено на 15.000 зр. Будынокъ стане при ул. Сгрѣлецкôй. Въ сѣмъ роцѣ до 15 падолиста маe выкôнчитись лишь саля ґімнастична. Пôсля пляну буде мати саля 21 мтр. довготы, 11 мтр. ширины и 7 мтр. высоты, а зъ одного боку въ ширинѣ 6 метрôвъ буде саля продовжена на 26 мтр. довготы и тамъ на движимôмъ пôдвысшеню буде мѣститись сцена театральна. Посвяченье каменя угольного ôдбудесь зъ кôнцемъ вересня. Тернопôльскій „Сокôлъ“ взявъ ся до будовы власного дому на спосôбъ ческій: тамъ такожь складками и жертвами приватныхъ особъ здвигають ся величавѝ будынки для народныхъ цѣлей публичныхъ.

— **Найвысша рада санітарна** выготовляе проектъ що-до введеня въ житье институціи лѣкарѣвъ шкôльныхъ, котрѝ мали бы уважати на здоровлье ученикôвъ, именно пôдчасъ епідеміи, та на гіґієнічнѝ ôдносины шкôлъ.

— **Конокрадови** Ицкови Клінґерови зъ Кристинополя подобались були минувшого мѣсяця конѣ селянина Крокоса, котрѝ стояли на пляцу Францісканьскôмъ у Львовѣ безъ надзору, тожь сѣвъ на вôзъ, затявъ конѣ и поѣхавъ. Жандармерія взялась добре до роботы и выкрыла конѣ вже ажь въ третыхъ рукахъ, а Клінґера и єго спôльника Сухмана ôдставила до львôвского суду. Передвчева була розправа и засуджено Клінґера на пять лѣтъ а Сухмана на пôвтора року тяжкои вязницѣ.

— **Бѣлый чоловѣкъ.** Оденъ муриньскій проповѣдникъ въ Міннесотѣ передъ численными своими слухателями выразивъ ся о повстаню бѣлого чоловѣка въ такій спосôбъ; „Браты мои! Вы бачили бѣлого чоловѣка? Лихій ôнъ, проклятый! Дивуете ся, на що єго Богъ сотворивъ? Бачите, се такъ стало ся. Давно, дуже давно, жила муриньска пара, Адамъ и Ева въ хорошôмъ огородѣ, зъ котрôмъ було подостаткомъ кавунôвъ, банановъ, бараболь и вина. Мали они двохъ синôвъ; одинъ звавъ ся Абель а другій Каинъ. Та склало ся, що Каинъ забивъ Абля и сховавъ ол въ огородѣ. Въ тôмъ прийшовъ Господь Богъ зъ неба и закликавъ: „Що ты гадаешь собѣ негôднику, Каине що я тебе не бачу? Вылази менѣ заразъ зъ пôдъ корча сюда!“ Вылѣзъ Каинъ та й каже: „Огъ я и є, маса (пане), що розкажешь?“ „Де братъ твôй, Абель?“ пытае Господь. На те Каинъ поблѣдъ, изъ страху, затрясъ ся, стававъ чимъ разъ блѣдшимъ, ажь зовсѣмъ збѣлѣвъ, и такъ повставъ лихій, проклятый бѣлый чоловѣкъ.“

— **Забавна пригода.** Президентъ французкои республіки Карно, объѣзджаючи островъ Ре, прибувъ до Ля Конаръ въ хвили, коли бурмістръ кидавъ на теперъ послѣднѝ фразы своеи привѣтно и рѣчи. Немаючи часу скôнчити, бурмістръ привитавъ Карнота такими словами: „Прибуваете о 10 мінутъ зарано, пане президенте; бесѣда моя ще не выкôнчена; однакъ я перечитаю вамъ то, що вже написавъ.“ Панъ президентъ выслухавъ недокôнченои бесѣды и хто знае, чи не бувъ симъ разомъ дуже вдоволеный своимъ поспѣхомъ.

— **Пôсля старои педаґоґічнои методы.** Комендантъ Берлина, ґенералъ Рамінъ, казавъ одного дня пôдчасъ візитаціи сыпнути цвсѣмъ рекрутамъ безъ выимки по 25 „ôдливаныхъ“. Коли опôсля бѣдаки по переведенôй екчекуціи стогнали и нарѣкали, що нѣчого не завинили, ôдôзвавъ ся ґенералъ: „Уважайте хлопцѣ! Теперь дôстали вы по 25, хочь нѣчого не завинили, погадайте жь собѣ, кôлько дôстанете, якъ котрый справдѣ въ чôмъ провинить ся?“

— **Духи въ берлиньскихъ школахъ народныхъ.** Мѣжь ученіками и ученицями мѣскихъ шкôлъ въ Берлинѣ появилась незвычайна недуга умыслова, котра обявила ся великимъ роздразненьемъ нервôвъ та вѣрою и боязнею передъ духами. Дѣтямъ выдае ся, що довкола нихъ появляють ся якѝсь опиры, духи и надприродниѝ зъявища. На помостѣ въ клясахъ находили дѣти якѝсь карточки зъ грозьбами, на таблицяхъ вымальованѝ трупячѝ головы и кôстяки, а разъ були выписанѝ слова: „Kinder, seid nicht dumm, ich geh‘ in allen Schulen rum — а хто се змаже того покарае ся смертію“. И справдѣ пôдчасъ годинъ бачили дѣти, якъ щось ходить по клясѣ, рве ихъ за волосье або уха, а деякѝ видѣли, що щось мовь „мѣшокъ“ ходить помѣжь лавки. Дня 20 серпня въ 137-ôй школѣ мѣскôй при Friedensgasse мѣжь 10 а 11-ого годиною появивъ ся духъ рôвночасно въ двохъ клясахъ. До однои клясы на 4-ôмъ поверсѣ ходили старшѝ дѣвчата ôдъ 12—14 лѣтъ. Пôдчасъ выкладу одна ученица, сидячи при ôкнѣ, крикнула страшно и хопившись за шию выбѣгла зъ клясы, а за нею чимъ скорше выбѣгли всѣ прочѝ дѣвчата и учителька. Въ тôй хвили въ иншôй клясѣ на 3-ôмъ поверсѣ 12-лѣтна ученица, сидячи при ôкнѣ, крикнула: ратуйте бо мене душить трупяча рука — и зômлѣла. Дѣти зъ переполохомъ кинулись до дверей а ôдтакъ на сходы. — Вѣсть рознеслась по будынку шкôльнôмъ и на сходахъ почали товчитись переполоханѝ дѣти. На щастье не було нѣякои пригоды, а дѣти розказували, що бачили „кровaву руку“ якъ душила ихъ товаришку. Треба було замкнути школу, бо дѣти не хотѣли ходити до неи. Поліція оглянула будынокъ и пересвѣдчила ся, що се мусѣла тыхъ дѣвчатъ ударити по шии фіранка, порушена вѣтромъ. — Цѣла та пригода свѣдчить о загальнôмъ розстрою нервовôмъ, такъщо можна було якимсь жартомъ (малюнкомъ на таблици) ажь тôлько дѣтей наполохати або и загнали въ тяжку недугу.

— **Дрôбни вѣсти.** Громада Головецко, пов. стрыйского, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на реставрацію школы. — Кн. Віндішґрецъ, комендантъ львôвского корпуса, выѣхавъ на вправы войсковѝ въ околицѣ Бережанъ-Залозець. — Въ Краковѣ ôдбулось вѣнчанье п. Вит. Баревича, суплента ґім. зô Львова, зъ панною Ядв. Пеньонжекъ, донькою проф. Чеслава Пеньонжка. — Бар. Гіршь жертвувавъ для погорѣльцѣвъ мѣста Токая на Угорщинѣ 50.000 зр. — Посвяченье римско католицкои каплицѣ на черновецкôмъ передмѣстю Рошь ôдбуде ся 9 н. ст. вересня. — Въ Золочевѣ ôдбудесь дня 8 н. ст. вересня розправа судова противъ селянина Мих. Книша, бувшого писаря громадского въ Пронятинѣ а теперь дяка въ околици Зборова, о злочиньство нарушеня публичного спокою. — Въ Герцоговинѣ ôдбувають ся теперь вправы XV. корпуса, въ котрыхъ першій разъ буде уживатись псôвъ, вправленыхъ до службы на форпочтахъ. — Громада Попѣльники, пов. снятиньского, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. на внутрѣшне устройство церкви. — Жандармерія прихопила двохъ вязнѣвъ, Костюка и Сулиму, котрѝ утекли зъ заведеня карного въ Станіславовѣ. — Д-ра Володимира Лукасевича, асистента вѣденьского шпиталю, обôкрали дня 2 с. м. у Вѣдни; злодѣй вломавъ ся до помешканя пôдчасъ неприсутности д-ра Лукасевича и забравъ дорогоцѣнности значнои вартости. — Якась женщива пôдкинула вчера вечеромъ въ костелѣ Домініканôвъ у Львовѣ дитину, числячу зъ 10 мѣсяцѣвъ. Дитину забрали жебрачки пôдъ костеломъ и ôддали поліцаєви, котрый занѣсъ дитину до комісаріяту. — Придворный совѣтникъ Василь Ковальскій повернувъ зъ Галичины до Вѣдня. — 25-лѣтный ювилей першого въ краю охотничои сторожи пожарнои въ Краковѣ, будучои ôдъ самого початку пôдъ управою п. Винк. Еминовича, ôдкликаный зъ дня 15 с. м. на 31 жовтня и 1 падолиста с. р.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Выдѣлъ краєвый именувавъ адъюнкта рахункового Фил. Ольпиньского ревідентомъ рах, асистента рах. Ал. Голюку адъюнктомъ рах., практиканта рах. Меч. Вольского асистентомъ рах. Фр. Вальхера и Ив. Ясиньского практикантами рах.; елева при дирекціи дôбръ и лѣсôвъ державныхъ въ Предацу въ полудневôмъ Тироли, Брон. Липиньского адъюнктомъ при краєвôй школѣ лѣсовôй у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового Стан. Борковского зъ Тарнова до Кракова.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 5 вересня. Одзначенье австрійскои фльоты нѣмецкимъ цѣсаремъ въ Кіль выкликало въ двôрскихъ кругахъ велику радôсть.

Константинополь 5 вересня. Оголошено урядово, що султанъ помилувавъ въ день роковинъ свого вступленя на престолъ 15 засудженыхъ за ворохобню Кандіотôвъ. Говорять, що приѣздъ царя заповѣджено вже урядово на початокъ жовтня.

Прага 6 вересня. Староство въ Кралеводвору знесло ухвалу мѣсточка Сеханіца надаючу ей. Штросмаєрови почетне горожаньство.

Мадритъ 6 вересня. Коли президентъ міністрôвъ Кановасъ выѣздживъ зъ Вікторіи, кôлькохъ молодыхъ людей обкинуло ваґонъ, въ котрôмъ ôнъ ѣхавъ, камѣньемъ; виновникôвъ заразъ арештовано.

Берно 6 вересня. Соймови моравскому буде предложеный законъ о примусовôй асекураціи ôдъ граду.

Букарештъ 6 вересня. Міністеръ вôйны Владеско выѣхавъ до Вѣдня, щобы тамъ замовити карабіны Манліхера и бездымный порохъ.

Бѣлградъ 6 вересня. Король Миланъ маe 13 с. м. выѣхати на купелѣ за границю.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Вп. о. Залужный** зъ Небылова прислявъ на наши руки: на убогихъ ученикôвъ рускои ґімназіи у Львовѣ 1 зр. 50 кр.; на убогихъ ученикôвъ рускихъ паралельокъ въ Перемышли 1 зр. 50 кр.; для „Шкôльнои Помочи“ 1 зр.; на памятникъ для бл. п. Володимира Барвѣньского 50 кр.; на фондъ будовы руского народного театру 50 кр., — разомъ 5 зр.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде **въ першихъ** дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНѢ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошомъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 13—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Знаряды фотоґрафічнѝ

дуже добрѝ и **малярскѝ**, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажъ. Близшій поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници черезъ Делятинъ.** 3630 5—8

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручае ново-отвореный магазинъ

АНТôНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3515 5—10

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѝ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылае за послѣплатою лишь **правдивѝ**

берненьскѝ матеріи.

Решткa сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр.	5.—.
Решткa сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр.	10.75.
Решткa чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновѝ	зр.	9.—.
Решткa на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр.	5.50
Решткa на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр.	4.—.

Предметы дамскѝ.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ	зр.	5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова, 10 м. зр. 3.—, 5.—, 9.—	зр.	12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовна	зр.	4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел.	зр.	2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкѝ узоры	зр.	2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко	зр.	3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана, зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр.	4 50.
Решткa ходника маніля, 10—11 м. довг. по зр.		3.40—4 40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр.	4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр.	5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир.	зр.	6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступае вебу ляну	зр.	9.—.
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр.	9.—.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8 50, II а зр.		5 50.
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр.	6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга	зр.	1.10.
Штука румбургского оксфорду, I а зр. 6.50, II а зр.		4·50.
Жѣночѝ сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр.	6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр.	2 50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр.	1.30.

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованѝ цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно.

(Львôвъ, Импресса).

Спôлка столярѣвъ львôвскихъ

ôдзначена за знаменитѝ выробы на выставѣ краевôй срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ

у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17

поручае свôй ôдъ року 1854 истнуючій

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ

обильно заосмотреный у великій выбôръ меблѣвъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєнье комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, такожъ **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержуе на складѣ такожъ **меблѣ гнутѝ и зелѣзнѝ.**

Всѣ замовленя, входячѝ въ обсягъ столярства и таніцирства, приймае по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пôсля порученя точне выготовленье. 3619 (4—6)

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО

зъ найславнѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ.

Фасонъ гладкій, тривкій и гарный.

Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нôжь зр. 1.42, вилки зр. 1.42, десеровый ножикъ зр. 1.05, вилки зр. 1.13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. пôдкладки пôдъ ножѣ, тузинъ зр. 3.50, зр. 5.40 и зр. 7.20; ситко до гербаты 70 кр.

Такожъ сутъ лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорнички и т. п.

Поручае

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ, улиця Трибунальска

Головный складъ для Галичины

Цѣны сталѝ; цѣнники на желанье.

3635 3—5

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сикстуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймае замовленя и направы входячѝ въ обсягъ фізики, хеміи, механіки и приряды лькарскѝ, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, химіи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничѝ нівеляційнѝ и рисункôвъ.
Моторы паровѝ и електричнѝ всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машинки електричнѝ лѣкарскѝ, о току сталôмъ и перерванôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы па вежахъ, комінахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричнѝ для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричнѝ, жаровѝ и луковѝ.
Телефоны, мікрофоны и сиґналізаціи електричнѝ (домовѝ телеґрафы)
Краны електричкѝ до запаленя ґазу.
Електричнѝ водовказы, годинники електричнѝ и т п.

Выготовляе конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до певныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайденъ зъ задержанемъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

3632 2—4 (Импресса, Львôвъ.)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

3483 44—?

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ вылосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожъ запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у которыхъ выйшли купоны, доставляе новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично - фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякѝ знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч. I пôдъ „Пряхою“.

Чисто ляняѝ полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.
Вебы тонкѝ сырѝ и апретованѝ ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.
Полотна на простирала, незшиванѝ, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр.
Готовѝ простирала полотняняѝ 215 довгѝ 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушники ляняѝ ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотняняѝ до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.
Скатерти ляняѝ ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы ляняѝ ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ.
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр. за тузинъ.

3611 6—7

Такожъ поручае ся великій выбôръ краєвыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зегельтухôвъ и т.п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляе ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожъ прибôровъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЄЛЬ

поручае по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатѝ и выкôнченѝ въ добôрномъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирнеиьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаемо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и мае много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъеднати собѣ ôдбирателѣвъ, продае ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 4—8

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 11—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Билеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ПРИВАТНА НАУКА СПѢВУ

для ученикôвъ и учениць, оперетковыхъ и концертовыхъ. Образованье опираесь на стало принятôй практичнôй и теоретичнôй науцѣ, легкôй до понятя инструкціи, пôсля методы вѣдомои лишь учителеви, при помочи котрои можна въ зглядно короткôмъ часѣ осягнути высоку степень образованя.

ПРОҐРАМА:

1) Першѝ початки спѣву (наука тонôвъ).
2) Повторенье и наука партій оперовыхъ и оперетковыхъ.
3) Коррепетиціи зъ партій оперовыхъ.
4) Образованье силъ для концертôвъ и приватныхъ продукцій.

Моя 30-лѣтна дѣяльнôсть на тôмъ поли, а такожъ моя черезъ 17 лѣтъ удержувана конц. школа спѣву у Вѣдни дае найлѣпшу поруку о добрôмъ веденю. Голосы, котрѝ за-для лихого научаня втратили свою звучнôсть, ôдзыскують черезъ мою методу назадъ гармонійный и гарный звукъ.

Маючи численнѝ зносины зъ дирекціями театрôвъ въ Австріи и цѣлôй Нѣмеччинѣ, одержать образованѝ мною ученики и ученицѣ, котрѝ розвинули повноту свого голосу, мѣсця въ першорядныхъ театрахъ. 3625 2—?

Записъ и проба голосу щоденно ôдъ 11 до 1 год. передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 5 по пол. **ул. Ягайлоньска ч. 12 II. пов.**

АДОЛЬФЪ АНДЕРЪ, професоръ спѣву.

На жаданье удѣляе лекцій и по-за домомъ.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАҐАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевѝ цѣны сталѝ. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8** до **12.** Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и папьчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по **70** кр., **1·20, 1·80, 3,** до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8 50,** зъ атласового кашмиру **6·20,** коцики ôдъ **1·95, 2·40** до **3** зр. Всходнѝ шеміля-коцики обосторонній першои величины зр. **1 25,** другои величины **2·60,** найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы фланелевѝ по зр. **2·20, 2·90, 3 50, 5, 6, 9** до **12** зр., деркы зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдивѝ всходнѝ Тунисъ фиранки и портіэры (все по парѣ) зр. **3·75,** Марокко-фиранки зр. **4·20,** Требизонда фиранки зр. **4·75,** Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутовѝ портіэры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75,** въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90,** до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетнѝ припасованѝ бѣлѝ серпанковѝ фиранки (Brüssel) на цѣлеôкно зр. **1·90, 2 50,** въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Великій сальоноиѝ ковры и дѣточѝ коврики зр. **4 19, 4 80, 6·50, 7 50** англійскій стрижень ôдъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ **2** зр. до **4 50.**

Ôддѣлъ ковроôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылае ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

найзнаменитше противъ насѣкомыхъ

дѣлае зъ подивленя гôдною силою и нищить насѣкомыхъ скоро и певно въ сей способôбъ, що не лишаесь **нѣ слѣду по нихъ.**

Нищить цѣлковито блощицѣ и блохи.

Вычищуе кухнѣ основно ôдъ швабôвъ.

Усувае заразъ всякѝ молѣ.

Увôльняе якъ найскорше ôдъ мухъ.

Хоронить нашѝ звѣрята домашнѝ и ростины передъ насѣкомыми та передъ недугами, зъ того походячими.

Вычистить цѣлкомъ волосье ôдъ зъѣди.

Треба уважати: **Що продае ся лишь въ самôмъ папери** се не есть **спеціяльностею Захерля.**

Лишь въ оріґінальныхъ фляшкахъ можна дôстати зъ головного складу

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

Ôдтакъ можна дôстати: у **Львовѣ** и по всѣхъ иншихъ мѣстахъ провінціи Галичины, де вывѣшенѝ плякаты Захерля; такожъ

въ **Народнôй Торговли** и ей філіяхъ въ **Станіславовѣ, Перемышли, Коломыи, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ, Рогатинѣ, Бродахъ.**

3561 10—10

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 193. Львôвъ, Понедѣлокъ 27 серпня (8 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лiтературный додатокъ „Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адмiнiстрацiя „Дѣла“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolowitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ лiтер. додаткомъ

въ Австрiи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертаються лише на конередне застереженье. — Рекламацiѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Результаты зъѣзду монархôвъ въ Нарвѣ.

Днѣ зъѣзду монархôвъ въ Нарвѣ вже давно минули, а все-таки праса европейска не перестае вытягати всѣлякѝ подрôбности зъ гостины нѣмецкого цѣсаря въ Россiи. Ôдъ часу выѣзду цѣсаря Вiльгельма зъ Россiи змѣняють ся вѣсти о его гостинѣ, якъ тѝ образы въ калейдоскопѣ, а зъ того моря всѣлякихъ спостережень, замѣтокъ и найдрôбнѣйшихъ обставинъ, супроводжаючихъ зъѣздъ монархôвъ, старае ся праса европейска выдобути властиву суть того зъѣзду, то есть, цѣль зъѣзду монархôвъ и его результаты.

Зôставляти всѣ тѝ вѣсти разомъ и порôвнувати ихъ зъ собою есть хиба злишнымъ, найважнѣйшѝ зъ нихъ вже звѣстнѝ нашимъ читателямъ; але не можна пропустити тыхъ, якѝ проявили ся въ послѣдныхъ часахъ. Читателямъ нашимъ звѣстно вже, що въ послѣдныхъ часахъ вырынула була вѣсть, що оба монархи розстали ся не конче добре зъ собою, що стало ся щось, що незвычайно дружнѝ и сердечнѝ ихъ ôдносины при першôмъ повитаню змѣнило пôдъ конець зъѣзду въ якусь лишь холодну и рôвнодушну етикету; звѣстна такожь вѣсть, що цѣсарь нѣмецкiй мавъ навѣть скоротити свою гостину въ Россiи и мабуть знеохоченый выбравъ ся домôвъ. Певно, що все то сконтролювати и доказати всесторонно есть рѣчь не то трудна, але майже и неможлива. А все-жь таки мусить щось на тыхъ вѣстяхъ бути правды, коли праса европейска, а головно нѣмецка и россiйска, не перестае о нихъ говорити. Правда, що урядова ґазета берлиньска, котру за теперѣшного цѣсаря нѣмецкого треба уважати одинокимъ вѣрнымъ ôдгомономъ его полiтики, поспѣшила ся заразъ сконстатувати, що въ ôдносинахъ обохъ монархôвъ по гостинѣ въ Нарвѣ не настала нѣяка змѣна, що нема мѣжь ними нѣякого напруженя, що цѣсарь Вiльгельмъ не скоротивъ своеи гостины въ Россiи та що все осталось по давному. Урядовому орґанови берлиньскому можна бы дати до певнои мѣры повну вѣру. Може бути, що оба монархи розстались особисто въ повнôй дружбѣ, що мѣжь ними не настало нѣяке напруженье, та що все осталось по давному. Одно лишь позôстане неяснымъ: въ якôй цѣли ѣздивъ цѣсарь Вiльгельмъ до Россiи. Коли та подорожь мала лишь чисто етикетальне значѣнье, чого годѣ допустити, то певно, що тогды въ ôдносинахъ обохъ монархôвъ не змѣнило ся нѣчого. Но здаесь, и то есть рѣчь майже певна, що цѣсареви Вiльгельмови розходило ся о щось бôльше якъ лишь о саму гостину въ Россiи. Впрочôмъ длячого бы ôнъ мавъ скорочувати ту гостину, коли часъ еи бувъ вже зъ горы урядово назначеный? Прецѣ въ его державѣ не настало нѣчого такого, що мусѣло его конче спонукати выѣзджати зъ Россiи. А все-жь таки россiйска праса мимо всякихъ заперечень обстае при своѣмъ, що цѣсарь Вiльгельмъ выѣхавъ зъ Петергофу значно скорше, якъ то первѣстно було назначено. И въ самôмъ дѣлѣ, цѣсарь выѣхавъ зъ Россiи вже дня 23 серпня, хочь пôсля офiцiяльнои въ берлиньскôмъ Reichsanzeiger-ѣ оголошенои проґрамы повиненъ бувъ выѣхати дня 24 серпня. Цѣкаву въ сѣмъ дѣлѣ вѣсть дôстала зъ Петербурга N. fr. Presse. Ся ґазета каже: „Намъ доносять, що дня 23 серпня рано приѣхавъ зъ Берлина фурiръ, котрый привѣзъ якѝсь депешѣ для канцлера Капрiвiого и то спонукало цѣсаря прискорити свôй выѣздъ. Ґен. Капрiвi, ôдобравши депешѣ, пôйшовъ заразъ до цѣсаря Вiльгельма и перебувъ у него майже цѣлу годину. Скоро лишь канцлеръ выйшовъ ôдъ цѣсаря, приказавъ той заразъ лагодити ся до выѣзду.“

Такожь досыть яскраве свѣтло кидае на сю гостину нѣмецкого цѣсаря въ Россiи оцѣнка еи, помѣщена въ вересневôмъ зошитѣ журнала Preussische Jahrbücher. Згаданый журналъ каже: То вже трохи за богато, що Россiя хотѣла збути молодого цѣсаря, котрый вже прецѣ давъ доказъ, що есть мужемъ, лишь пустыми забавками войсковыми, и якъ-разъ потôмъ робить на полудневôмъ заходѣ поважнѝ маневры безъ всякого свѣдка, пôдчасъ коли Нѣмеччина рôкъ ôдъ року продуковала ся зъ своими маневрами передъ всѣми народами. Навязуючи до сего, ставить згаданый журналъ пытанье, чи по чемнôй гостинѣ цѣсаря въ 1888 р., коли то ôнъ вступивъ на престолъ, и по вымушенôй ревiзитѣ царя въ 1889 р. потребувавъ цѣсарь ѣздити ще и сего року до Россiи, и ôдповѣдае на то, що нѣ. Preuss. Jahrbücher спыхають вину за то на кн. Бiсмарка, котрый пôсля россiйскихъ вѣстей пôдчасъ торôчнои гостины царя наклонивъ цѣсаря заповѣсти ему свою гостину въ 1890 р.

Арґументъ о маневрахъ на Волыни пôднесеный журналомъ Preuss. Jahrb. не есть може и безъ значѣня и длятого статья згаданого журнала звернула на себе загальну увагу въ Берлинѣ и Вѣдни. И въ самôмъ дѣлѣ, що то дивно трохи выглядае, для чого не запрошено цѣсаря якъ разъ на сѝ маневры, котрѝ прецѣ мають представляти якъ найвѣрнѣйшiй образъ вôйны, а прецѣ рѣчь звѣстна, що цѣсарь Вiльгельмъ не лишь любить военну забаву, але и есть великимъ знатокомъ штуки военнои. Не вже жь въ Россiи не хотѣли навѣть самого цѣсаря допустити на сѝ маневры, бо, значить ся, навѣть и ему недовѣряли? А може хотѣли тымъ погрозити сусѣдови, котрого союзникомъ есть цѣсарь нѣмецкiй и сказати: ось дивись, твôй союзникъ гостить у насъ, але то все нѣчого не поможе, бо мы будемо свое робити. Одно и друге есть можливе, тымъ бôльше, коли зважить ся ще и то, що нинѣ праса вѣденьска пôдносить, а чого доси бодай нѣхто публично не голосивъ. Ще въ сѣчню розôйшлась була поголоска у Львовѣ, що въ околицѣ Тернополя мають ôдбути ся великѝ маневры, на котрѝ приѣде такожь и цѣсарь. Вже навѣть вызначили були и головну кватиру. Пôзнѣйше однакожь змѣнено мѣсце маневрôвъ, а наконець и ôдкликано заповѣджений приѣздъ цѣсаря. Свого часу пояснювано се ôдкликанье всѣляко, ажь теперь зазначуе вѣденьска праса, що оно наступило лишь длятого, що Австрiя хотѣла дати наглядный доказъ своеи миролюбивости. Коли-бъ то само зробила була и Россiя, то фактъ сей бувъ бы безперечно въ цѣлôй Европѣ зробивъ якъ найбôльше и найлѣпше вражѣнье, а що такъ не стало ся, то есть лишь доказомъ, що все осталось по давному, що и гостина цѣсаря нѣмецкого въ Нарвѣ не змѣнила въ ситуацiи нѣчого.

Що цѣсарь Вiльгельмъ не безъ полiтичнои цѣли ѣздивъ до Россiи, то якъ вже сказано, рѣчь певна; не знаемо лишь и не можемо уняти въ певну формулу тыхъ его цѣлей а що ôнъ тои цѣли не осягнувъ, се пояснють намъ посередно якъ сама незмѣнена ситуацiя въ Европѣ такъ и поодинокѝ факты. Фактомъ есть, що цѣсарь скоротивъ свою гостину въ Россiи, а заразъ по тôмъ выѣхавъ на маневры нѣмецкои фльоты, де заставъ и австрiйску ескадру — нагода якъ-разъ добра задокументувати свои вражѣня, вынесенѝ зъ гостины въ Россiи. Показалось, що цѣсарь не мôгъ по гостинѣ инакше повитати австрiйску фльоту, якъ лишь зазначити зновъ, що его вяже тѣсна звязь дружбы и военного братерства зъ Австрiею — та сама отже пѣснь, що спѣвала ся вже и давнѣйше кôлька разôвъ. Та дивна рѣчь, якъ то факты самѝ говорять и розъясняють то, що дипломатiя въ великôй тайнѣ держить въ своихъ текахъ: Россiя зôбрала величезну силу войска надъ австрiйскою границею, очевидно лишь на короткiй часъ, на маневры, она хоче погрозити Австрiи; але за то каже Нѣмеччинѣ, що не мае до неи нѣякои претенсiи: вздовжь нѣмецкои границѣ стоить такъ мало войска, що ажь въ очи впадае. Одъ Клайпеды ажь до Ковна нѣгде войска не видно, хиба лишь сторожу пограничну. Межи Клайпедою (Мемель), Ковномъ, Динабурґомъ и Риґою стоить всего кôлька сотъ козакôвъ и полкъ кавалерiи. Такъ само не обсадженѝ и зелѣзницѣ; все стягнулось на австрiйску границю. За то Нѣмеччина каже Австрiи, що она може спуститись на вѣрну еи дружбу и цѣсарь Вiльгельмъ заповѣвъ вже у Вѣдни свôй приѣздъ на ловы въ Стирiи.

Факты тѝ якъ и загальна ситуацiя полiтична говорять отже досыть ясно а зъ нихъ выходить, що зъѣздъ монархôвъ въ Нарвѣ не змѣнивъ нѣчого, все осталось такъ, якъ и було. Царь Александеръ бажае такъ само добре мира якъ и цѣсарь Вiльгельмъ, але що нѣчого бôльше, що може не конче дружбы нѣмецкои, то могло троха немило дôткнути цѣсаря и видѣвъ ся ôнъ спонуканымъ выѣзджати скорше, якъ первѣстно може припускавъ, назадъ домôвъ зъ тымъ зъ чимъ приѣхавъ.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

До рады повѣтовои въ Товмачи выбранѝ зъ курiи сельскои дня 4 н. ст. вересня:

1. кс. Францъ Сава, дотеперѣшный презесъ рады.
2. о. Абдiя Шепаровичь зъ Олеши (приятель полiтичный кс. Савы — дотеперѣшный вiцемаршалокъ).
3. о. Игнатiй Тиховичь зъ Бортникъ.
4. о. Савинъ Кисѣлевскiй зъ Чорнолозець.
5. о. Сѣрецкiй зъ Палагичь.
6. Антôнъ Бѣнь госп. зъ Угорникъ.
7. Никола Буґза госп. зъ Олеши.
8. Дмитро Депутатъ госп. зъ Олеши.
9. Никола Коропецкiй госп. зъ Долины.
10. Василь Ласучунъ госп. зъ Пôдпечаръ.
11. Тома Шкварокъ госп. зъ Тарнавицѣ.

Выборы сѝ — якъ пишуть до Kurjer-а Lwowsk-ого — выпали зовсѣмъ такъ, якъ ухвалено на зборѣ скликанôмъ о. Абдiею Шепаровичемъ дня 13 н. ст. серпня. Голосуючихъ було 115, а кс. Ф. Сава дôставъ всѣ голосы. Дописуватель Kurjer-а натякае на якусь „agitacją pewnej partji“ противъ повысшои лiсты кс. Абдiи Шепаровича. Цѣкаво було бы знати, яка се була аґiтацiя и длячого кс. Сава выйшовъ зъ выбору одноголосно... Чи не прийшло може до якого компромiсу и пôдъ якими условiями...

——

При выборахъ до рады повѣтовои въ Добромили дня 4 н. ст. вересня выйшли зъ курiи сельскои на радныхъ повѣтовыхъ:

1. Антонiй Тишковскiй, дѣдичь.
2. Станiславъ Гнѣвошь, дѣдичь.
3. Ришардъ Росцьоровскiй, дѣдичь.
4. Павло Тишковскiй, дѣдичь.
5. о. Емил. Бачиньскiй зъ Маковы.
6. о. Вас. Метикъ зъ Пятковы рускои.
7. Василь Гузарь, вôйтъ.
8. Василь Войтовичь, вôйтъ.
9. Иванъ Тесля, вôйтъ.
10. Васько Манько, вôйтъ.
11. о. деканъ Яковъ Лукашевичь.
12. Иванъ Грицкевичь.

Голосуючихъ було 176. Першихъ 8 дôстало по 174 и 173 голосы, а найменче голосôвъ, бо 163, упало на о. декана Лукашевича Може бы хто зъ околицѣ донѣсъ намъ де-що близшого про сѝ выборы?

——

При выборахъ до рады повѣтовои въ Сяноцѣ перейшла — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — значною бôльшостiю голосôвъ лiста польска. Выбранѝ:

1. Боднарь Тома, вôйтъ зъ Букôвска.
2. Буґель Iосифъ, вôйтъ зъ Сѣмушовои.
3. Бурка Тома, вôйтъ зъ Вороблика шляхотского.
4. Добошь Юрко госп. зъ Юровець.
5. Гнѣвошь Фелiксъ дѣдичь зъ Новосѣлець (дотеперѣшный маршалокъ).
6. Ярошь Иванъ, писарь староства сянôцкого.
7. Потоцкiй Павло, писарь зъ Глубокого.
8. Паращакъ Андрей, вôйтъ зъ Радошиць (одноголосно).
9. Романъ Стефанъ, госп. зъ Сянôчка.
10. Слонецкiй Зенонъ зъ Кракова (посолъ сянôцкiй).
11. Слонецкiй Иванъ, дѣдичь зъ Юрковець.
12. Вiкторъ Казимиръ, дѣдичь изъ Заршина.

На звыжь 200 голосуючихъ дôстала руска лiста лише 59 голосôвъ.

Оно и не могло бути инакше при обставинахъ, якѝ панують въ Сянôччинѣ.

Партiя шляхотско-польска, хочь у своѣмъ внутрѣ розбита и нечисленна, стае въ борбѣ противъ Русинôвъ, якъ одинъ мужъ. Отъ навкучила ся денекотрымъ панамъ-шляхтичамъ дотеперѣшна господарка и проводирство въ радѣ повѣтовôй, — пôйшла мѣжь ними гутôрка, що треба инчого маршалка, инчои репрезентацiи, — значить не выбирати ихъ численныхъ зъ бôльшихъ посѣлостей. Такъ що-жь? Пôйшла чутка, що Русины хотять выбрати зъ менчихъ посѣлостей своихъ кандидатôвъ. Бѣда, коли-бъ до рады повѣтовои зъ курiи сельскои увôйшли Русины! Такъ цѣла партiя шляхотско-польска якъ одинъ мужъ пôдперла и переперла въ менчихъ посѣлостяхъ своихъ кандидатôвъ. Дарма, що выбранѝ декотрымъ панкамъ немилѝ; дарма, що при такôмъ складѣ о выборѣ инчого маршалка анѣ гадки, — за те идея шляхотско-польска горою. Та й чи дуже тяжка то побѣда шляхотско-польска при помочи жидôвъ-арендарѣвъ пропiнацiйныхъ, покоряючихъ ся всякôй власти писарѣвъ громадскихъ, учителѣвъ и т. п.?

——

Въ правѣ выборôвъ въ Перемышлянахъ пишуть намъ зъ Перемышлянщины:

Выборы до рады повѣтовои ôдбули ся у насъ д. 4 н. ст. вересня. На 147 голосувавшихъ, лiста руска дôстала 53 голосы. Зъ рускои лiсты перейшовъ лише Михайло Комаръ зъ Хлѣбовичь свѣрскихъ, а то тому, що бувъ такожь на лiстѣ противнои стороны. Кромѣ него выбрано: ґрафа Потулицкого зъ Глинянъ, Романа Выбрановского, о. Романа Кунцевича зъ Станимира, Кароля Лявферсвайльера, Исидора Тарнавского писаря и Iосифа Матковского вôйта зъ Пленикова, Ивана Свѣжиньского, Стефана Гроностальского, Стефана Гарбуза, Вiктора Лущиньского и Тимка Лукавецкого.

Причиною нашои цѣлковитои неудачѣ були:

1. Наказъ ц. к. староства выданый вôйтамъ, щобы голосували на ґр. Потулицкого — отже много ôдкинуло нашу лiсту лише черезъ те, що на нѣй панъ ґрафъ не бувъ выписаный.

2. Наше духовеньство, якъ звычайно, збаґателiзувало тѝ выборы и де-хто вымавляючи ся бракомъ часу при теперѣшныхъ роботахъ господарскихъ, не принявъ обовязку выборця; де-хто хотяй взявъ на себе той обовязокъ, то на выборы не явивъ ся, а решта (зъ малою лишь выимкою) ôдбула сей обовязокъ яко патрiотичну панщину и такъ пôзно приѣхала, що всякого сорта аґiтаторы мали ажь надто часу, щобы зъ темнымъ, запущенымъ народомъ упорати ся.

Правду сказавши, навѣть сама руска лiста не вдоволила многихъ. Хотяй деякѝ закиды не були справедливѝ, а були лише личною гадкою одиниць, то однакъ закидъ учиненый кôлькома селянами зъ околицѣ Глинянъ, есть зовсѣмъ оправданый, длячого не поставлено въ списѣ о. Юлiяна Левицкого изъ Словиты, котрый минувшои каденцiи входивъ въ складъ рады повѣтовои и въ кождôй борбѣ выборчôй вразъ изъ своими людьми бере участь, а вышукано такѝ личности, котрѝ яко выборцѣ на выборы теперѣшнѝ явитись не зволили.

Кождому добромыслячому чоловѣкови тяжко стае на серци, коли бачить таку байдужнôсть и безчиннôсть, яка по нашôмъ повѣтѣ скрôзь завела ся. Нема у насъ найменшого руху просвѣтного, не чувати про читальнѣ (скажу мимоходомъ, що въ Задвôрю читальня була и мала всѣ услôвя до розвитку, але ôдъ шести лѣтъ небôщка), тому нарôдъ (лише зъ дуже малыми выимками) не мае свѣдомости нацiональнои. Тѝ масы здеморалiзованого, запитого народу (черезъ половину начальники громадъ), якѝ мы при теперѣшныхъ выборахъ бачили, кидають не конче добре свѣтло на провôдникôвъ-просвѣтителѣвъ. О добрôй орґанiзацiи до борбы выборчои у насъ ще нѣхто не думавъ. Бо чи-жь можемо назвати орґанiзацiею торôчну роботу передвыборчу або теперѣшне уложенье лiсты рускои, если о тôмъ загалъ нѣчого не знавъ, а навѣть тѝ, що радо хотѣли бы служити народному дѣлу, доперва въ послѣднôй хвили дôзнали ся?! У насъ, де такъ трудно о щирыхъ робôтникôвъ, дорога кожда голова, тожь заздалегôдь повиннѝ мы обчисляти ся и порозумѣти ся. Чи-жь зъ дѣломъ, котре уважаемо святымъ, за котре маемо станути до борбы, маемо крыти ся наче зъ краденымъ?! Намъ потреба рѣшимости и ôдваги, если гôдно хочемо служити справѣ народнôй и если хочемо за собою другихъ вести. Черезъ те, що крыемо ся однѝ по-за другихъ и, якъ каже пословиця, „запалюемо и Богови свѣчку и чортови каганець“ — зраджуемо передъ противникомъ нашу трусливôсть и безсильнôсть, цѣла наша робота стае неразъ нерозумною и дитинною, а тыхъ, що йшли зъ нами до борбы, безпотрѣбно деморалiзуемо.

День 4 н. ст. вересня не принѣсъ намъ чести, а хто знае, чи не пôмстить ся на насъ при выборахъ до рады державнои.

В. Е.

Справы краевѝ.

Дальшою справою, яку выдѣлъ краевый предложить соймови на найблизшôй сесiи, есть справозданье зъ внесеня пос. д-ра Окуневского о полагодѣ справы пôдводъ для цѣлевой войска. Соймъ припоручивъ краевому выдѣлови розслѣдити справу пôдводъ и представити соймови ôдповѣднѝ внесеня.

За-для значныхъ перемаршôвъ войска въ 1845 роцѣ и зъ-ôдти и великихъ вымогъ пôдводовыхъ пôдвысшило було мiнiстерство справъ внутрѣшныхъ належитôсть пôдводову ôдъ милѣ и ôдъ коня зъ 10 на 12 кр. конв. мон. въ львôвскôмъ, а на 14 кр. к. м. въ кракôвскôмъ окрузѣ адмiнiстрацiйнôмъ и рôвночасно заряджено, щобы то пôдвысшенье выняткова оплачувати зъ фонду краевого.

Ôдъ 1854—1866 року выдавъ фондъ краевый на тоту цѣль титуломъ додаткôвъ 116.857 зр. Доперва въ 1866 роцѣ, на внесенье краевого выдѣлу, постановивъ соймъ знести сей додатокъ, яко несправедливо на фондъ краевый наложеный. Ôдъ 1 мая 1866 р. почавши, вынагороды за пôдводы въ нашôмъ краю платить скарбъ державный на пôдставѣ мiнiст. розпорядженя зъ р. 1875, въ высотѣ $2^1/_2$ кр. ôдъ коня и кiльометра, а за пôдводы стоячѝ на поготовѣ, по 26 кр. ôдъ коня и дня.

А що таке вынагородженье есть за мале, не ôдповѣдаюче нашимъ ôдносинамъ, то соймъ удававъ ся вже неразъ до правительства, щобы змѣнити тарифу пôдводову. Правительство прирекло учинити се и внести въ тôй мѣрѣ проектъ закона о пôдводахъ на раду державну, однакъ заявило, що се буде залежати ôдъ порозумѣня зъ угорскимъ правительствомъ, чого доси ще не осягнено. Впрочôмъ мiнiстеръ краевои обороны заявивъ, що о скôлько ся справа полагодженя вынагороды даючимъ пôдводы пильна у насъ, то найлѣпше було бы, щобы выдѣлъ краевый внѣсъ до сойму предложенье, о пôдвысшеню зъ фонду краевого ерарiяльного вынагородженя за пôдводы, якъ се пôсля мiнiст. розпорядженя зъ р. 1875 дѣе ся у всѣхъ краяхъ репрезентованыхъ въ радѣ державнôй зъ выимкомъ Галичины и Буковины.

Однакъ выдѣлъ краевый рѣшивъ, що се було бы дуже несправедливою рѣчею, щобы край поносивъ выдатки на пôдводы, уживанѝ лише въ цѣляхъ чисто-державныхъ; до того ще и станъ фонду краевого, заанґажованого въ жизненнѣйшихъ справахъ краевыхъ, не позваляе нѣякою мѣрою обтяжувати себе новыми и то досыть значными выдатками. Выдѣлъ краевый постановивъ отже представити соймови слѣдуюче внесенье:

„Зваживши, що обовязуюча теперь державна тарифа вынагороджуваня за даванѝ въ

Галичинѣ пôдводы єсть занадто низька, и не ôдповѣдає зовсѣмъ краєвымъ обставинамъ економічнымъ; зваживши, що мимо кôлькаразовои оправданои и въ лѣтахъ 1874, 1876, 1878, 1886 и 1888 выказанои тои неправильности, а такожь мимо приреченя ôдъ правительства, пôсля котрого справа пôдводъ мала скоро полагодитись, — однакъ се доси ще не наступило, — соймъ взывае правительство, щобы въ якъ найкоротшôмъ часѣ схотѣло приступити до уреґульованя справы пôдводъ въ дорозѣ законодавчôй, именно-жь черезъ означенье вынагороды за доставлюванî пôдводы у высотѣ, ôдповѣдаючôй тутешнымъ краєвымъ ôдносинамъ."

* * *

Дальше постановивъ выдѣлъ краєвый предложити соймови проєктъ до закона о вылученю оселѣ Павловои зъ Кривымъ и Цаплапами, въ пов. ярославскôмъ, изъ звязи зъ громадою Майданомъ, а утвореня зъ нихъ самостôйнои громады.

Полагоджуючи петицію громады Жабокруки, пов. бобрецкого, внесену до сойму, а переказану краєвому выдѣлови, щобы здавъ зъ неи справу, — постановивъ выдѣлъ краєвый предложити соймови внесенье, щобы задля лихого стану фінансового громады Жабокруки знизити ѣй ôдъ 1 сѣчня 1891 престацію на удержанье учителя зъ 200 зр. на 100 зр. рôчно.

* * *

Що-до побôльшеня числа вандрôвныхъ учителѣвъ для науки рôльництва, то, якъ вѣдомо, міністерство рôльництва заявило готовôсть пôдвысшити рôчну субвенцію до 4.000 зр. почавши уже ôдъ 1890 р., въ тôй гадцѣ, що и соймъ краєвый таку саму дотацію на рôкъ 1891 ухвалить пôдвысшити. Отже краєвый выдѣлъ рѣшивъ ся предложити соймови внесеня, щобы ухвалити на удержанье чотирохъ вандрôвныхъ учителѣвъ суму 8.000 зр., переняти 4.000 зр. субвенціи державнои до краєвыхъ доходôвъ на сю цѣль, и уповажнити краєвый выдѣлъ, щобы принявъ ще двохъ новыхъ такихъ учителѣвъ на рôкъ 1891.

* * *

Дня 1 жовтня 1888 року ухваливъ соймъ, на внесенье комісіи краєвого господарства, припоручити краєвому выдѣлови, щобы, порозумѣвшись зъ обома товариствами рôльничими, предложивъ слѣдуючои сесіи соймовои внесеня о пôдпираню промыслу молочного и зорґанізованю торговлѣ набѣловыми продуктами.

Выдѣлъ краєвый засягнувъ опініи въ сѣй справѣ галицкого товариства господарского и товариства рôльничого въ Краковѣ. Кракôвске товариство рôльниче було за тымъ, щобы выслати за границю стіпендистôвъ (особливо до Шлезвика и Данія), котрî бы, обзнакомавшись зъ выдосконаленою продукцією масла и сыра та изъ способами найкористнѣйшого збуваня тыхъ продуктôвъ, могли ôдтакъ спровадити и у насъ вырôбъ сыра и масла на властиву дорогу та зорґанізувати торговлю набѣломъ, — и щобы заводити субвенціонованî спôлки для переробу масла. Комітетъ товариства господарского у Львовѣ бувъ за скликаньемъ анкеты зъ людей, що знають добре край и займають ся справою набѣлу. Скликана въ сѣй справѣ анкета въ 1889 роцѣ пôдъ проводомъ тогдѣшного шефа II-го департаменту въ краєвôмъ выдѣлѣ по всестороннôмъ передискутованю справы орекла, щобы: а) завести по всѣхъ школахъ рôльничихъ выклады разомъ зъ практичными пробами науки молочництва; б) завести въ тыхъ школахъ популярнî курсы и для сѣльскихъ господарѣвъ; в) уладити стацію досвѣдну въ молочництвѣ при школѣ рôльничôй въ Дублянахъ; г) выдати пôдручнî книжки про молочництво; д) субвенціонувати молочницкî спôлки и подôбнî предприємства; е) образувати въ тôмъ напрямѣ учителѣвъ для низшихъ шкôлъ рôльничихъ — и вкôнци ж) поставити одного краєвого инспектора, котрый бы розумѣвъ сю рѣчь, пôдпиравъ радами закладанье молочничихъ спôлокъ и мôгъ мати выклады зъ тои галузи господарства.

Пôсля тыхъ постулятôвъ уложивъ краєвый выдѣлъ обємисте справозданье и внесеня (ще минувшои сесіи) ôдповѣднî постулятамъ, та за-для браку часу ся справа не прийшла тогдѣ пôдъ нарады сойму. Теперь же выдѣлъ краєвый доповнивъ матеріялъ и внесеня та намѣряє предложити ихъ сеи сесіи, пропонуючи, щобы соймъ ухваливъ вставити въ буджетъ на рôкъ 1891 суму 2.000 зр. на уладженье молочарнѣ въ Дублянахъ, 500 зр. на гонорарь за написанье и напечатанье пôдручника и 1.200 зр. на выобразованье трехъ учителѣвъ молочництва. Въ тôмъ внесеню мѣстить ся такожь уповажненье для выдѣлу краєвого — старатись о выстаранье сумы 2.000 зр. зъ фондôвъ державныхъ, яко субвенціи на удержанье молочарнѣ въ Дублянахъ.

Мурины але не африканьскî.

Пôдъ такимъ заголовкомъ помѣстивъ Kurjer Lwowski статью, зъ котрои де-що задля цѣкавости подаємо нашимъ читателямъ тымъ раднѣйше, що о сѣй справѣ писали мы вже давнѣйше въ „Дѣлѣ". Єсть се именно справа лихого оплачуваня дієтарѣвъ. Кôлька разôвъ прирѣкало уже правительство роздивити ся въ тôй справѣ и поправити долю дієтарѣвъ, однакъ обѣцянки остали и доси лише обѣцянками. А тымчасомъ отъ-якъ стоять рѣчи:

Въ ц. к. судѣ въ ... єсть занятыхъ шѣсть дієтарѣвъ: два зъ мѣсячною платнею по 20, одинъ на 15, два по 12 а одинъ на 5 зр. Всѣ разомъ побирають 84 зр., а на одного выпаде пересѣчно взявши, 14 зр. мѣсячно — за 250 годинъ працѣ (що-денно ôдъ 8 до 1-ои передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 7-ои по полудни). Отже за годину працѣ выпаде по $5\frac{1}{2}$ кр. Два зъ тыхъ дієтарѣвъ жонатî и мають по двоє дѣтей (одинъ зъ нихъ має всего 15 зр. мѣсячно), значить ся, зъ тыхъ 84 зр. мусить удержатись и выживитись 12 осôбъ, отже на одну особу выпадає 7 зр.

Поганî сî обставины не були бы такъ поганî, наколи-бъ не держали ся у насъ того звычаю, що хто має богато, тому дати ще бôльше. Павшалія на дієтарѣвъ по повѣтовыхъ судахъ выносять звычайно 90 зр. мѣсячно, до чого дочисливши ще приходы зъ поменчихъ екзекуцій и ôдписôвъ, около 45 зр. — выйде на 135 зр. мѣсячно. Въ такôмъ случаю пересѣчна мѣсячна платня на одного дієтаря пôдросла бы на 23 зр., отже о 9 зр. мѣсячно бôльше, анѣжь то выказавъ попередный рахунокъ.

Але у насъ все ходить не тыми дорогами, куда бы слѣдъ. Урядникъ найнизшои катеґоріи побирає 60 зр. мѣсячно, зъ комісій має зверхъ 30 зр., а зъ ôдписôвъ около 10 зр. що чинить мѣсячно 100 зр. платнѣ, а денно 3 зр. 30 кр. Очевидно, рôзниця межи 14 зр. а 100 зр. — ажь надто впадаюча въ око, а що бы до неи що-небудь ще докидати.

Не вже-жь нема нѣякого способу, щобы сю аномалію якось усунути и полагодити въ такій спосôбъ, щобы не кривдити дієтарѣвъ анѣ урядникôвъ, але щобы зновъ не живъ одинъ коштомъ другого?

Господарка выдѣлу краєвого зъ торфомъ въ Дублянахъ.

II.

До Дублянъ зъѣзджали на обзорины торфовищь инжиніры передовсѣмъ *меліораційнî* зъ краєвого выдѣлу, зъѣзджали и чужî инжиніры и не инжиніры, кождый радивъ по свому, але практичнои рады не було. Страты доходили вже до значнои сумы, а выдѣлъ краєвый шукавъ черезъ цѣлый 1889 рôкъ выходу зъ тои матнѣ, ажь зъ початкомъ сего року заключивъ умову зъ приватнымъ предприємцемъ. Имовѣрно, що умову сю заключивъ выдѣлъ краєвый зъ предприємцемъ приватнымъ для дальшои „пробы", щобы переконати ся, чи той що зыскає, та чи варто брати ся на ново до тои спекуляціи автономічнои. Такъ отже сей рôкъ присвяченый „пробѣ" найкоштовнѣйшôй зô всѣхъ, якî до теперь робили. Въ цѣкавôй тôй умовѣ условивъ выдѣлъ краєвый предприємца мѣжь инчимъ и тымъ, що ôнъ має достатчити по конець 1890 року щонайменче 2.000 тонъ (одна тона = 1.000 клґр.) машинового торфу, а єго зыскомъ буде надвышка, яка окаже ся зъ обчисленя, рахуючи по 50 кр. за кождый метричный сотнаръ выпродукованого, спроданого або змаґазинованого торфу до дня 31 грудня 1890 року.

Цѣкаво теперь знати, кôлько може мінімально коштувати раціональне експльоатованье торфу, и чи выйде приватный предприємець на своє? Довголѣтнî досвѣды за границею доказують, що мінімальнî кошты раціонального експльоатованя, вчисляючи въ то вже амортизацію капіталу накладового (приряды, машины и т. и.), выдатки адміністраційнî, роботизну и взагалѣ всѣ кошты, — выносять 24 кр. на 100 клґр. сухого торфу, а сли торфовище не дає ся ôдводнювати, то кошты тî выносять 30 кр. за 100 клґр. Але за границею робôтникъ коштує три або (якъ прим. въ Анґліи) чотири разы бôльше, якъ у насъ, хочь робить однаково, бо при роботѣ торфовôй не потрѣбно жаднои интеліґенціи та науки. Однакъ для певности возьмѣмъ, що у насъ буде коштувати 100 клґр. — 34 кр. зô взгляду на якî непередвидженî страты, то предприємець, дôстаючи ôдъ выдѣлу краєвого по 50 кр. за сотнарь (100 кґр.), зыскує на сотнари чистыхъ 16 кр.

Кампанія експльоатаціи торфу треває 120 днѣвъ. Денно працюють въ Дублянахъ 12 годинъ (ôдъ 4 зъ рана до вечера); въ тыхъ 12 годинахъ вырабляють 172.800 кґр. машинового торфу въ станѣ мокрôмъ, а за цѣлый часъ кампаніи (120 днѣвъ): 20,736.000 кґр. мокрого, або 3,456.000 кґр. сухого торфу. Возьмѣмъ округлу цифру 3,000.000 кґр., а зыскъ предприємця 16 кр. на 100 кґр., — то зыскує за часъ однои кампаніи чистенькихъ 4.800 зр., значить ся: выдѣлъ краєвый, а взглядно краєвый фондъ поносить страту 4.800 зр. Крôмъ того краєвый выдѣлъ поносить ще всѣ бѣжучî выдатки, такъ що тыхъ 4.800 зр. приходять предприємцеви лише за те, що пересидить 120 днѣвъ въ Дублянахъ и займе ся експльоатацією.

Теперь же, якъ выходить на тôмъ интересѣ краєвый выдѣлъ? До опалюваня своихъ будынкôвъ потребує ôнъ 1.400 сяжнѣвъ дерева, зъ тыхъ (660 для Кульпаркова, а 100 для школы рôльничои въ Дублянахъ), за котрî въ 1886 роцѣ заплативъ 19.740 зр. На одинъ сягъ дерева треба дубляньского торфу 2.160 кґр., значить 1.400 сягôвъ дровъ = 3.024 тонъ (по 1.000 кґр.) торфу. Пôсля умовы треба дати предприємцеви по 50 кр. за 100 кґр. торфу безъ довозу, зъ довозомъ 65 кр., або за 3.024 тонъ мусить заплатити выдѣлъ **19.656** зр. Дубляньска школа єсть на мѣсци выробу торфу, отже ôдпадає ôдъ тои сумы транспортъ 324 зр. за 216 тонъ (= 100 сягôвъ дерева), припускаючи, що транспортъ зъ торфовища до школы зроблять въ Дублянахъ за дармо, остає отже квота 19.332 зр. За то треба почислити довôзъ торфу зъ Дублянъ на Кульпаркôвъ 5 кр. на 100 кґр. дорожше, отже за 1.425 тонъ (= 660 сягôвъ) треба дочислити 712 зр. + 19.332 = 20.044 зр. За дерево плативъ выдѣлъ краєвый 19.740 зр. — отже чиста страта вынесе: **304** зр. Ба, але цифра 2.160 кґр. торфу на зрôвноваженье одного сягу дерева буде значно высша, а зъ-вôдси и бôльшî страты, сли возьмемо пôдъ розвагу, разъ, що теперь торфъ добувають зъ покладу 3-метрового въ глубину, наколи перше добували єго на 4 метры, а торфъ чимъ глубшій, тымъ безъ порôвнаня лѣпшій, такъ що кождый деціметеръ въ глубь становить ту велику рôзницю; а друге, що сушенье торфу теперь упрощено на такій спосôбъ, що ôнъ не може бути добре высушеный, а се очевидно такожь богато вплывае на доброту матеріялу. Треба отже приняти и тутъ страту менче бôльше на 100 зр. Справленье льокомобілѣ, машины до переробу матеріялу сырого, торфарокъ, вôзкôвъ и т. д. коштувало 12.000 зр., не вчисляючи вже рôзныхъ перерôбокъ та дрôбниць. Увзглядняючи, що инвентарь вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ въ уживаню, треба приняти амортизацію капіталу 12.000 зр. ще на десять лѣтъ, рôчно по 1000 зр. и дочисливши тыхъ 1000 зр. до попередныхъ стратъ, тратить фондъ краєвый разомъ 2.200 зр.

Теперь що-до самои експльоатаціи торфу. Природна рѣчь, що предприємцеви залежить на тôмъ, щобы якъ найбôльше зыскавъ, що отже єму байдуже, чи машины псують ся або нѣ, чи торфъ выдобувають зъ покладôвъ глубшихъ чи нѣ, щобы лише продукувати швидко и якъ найдешевше. А чимъ зъ мѣлкѣйшихъ верствъ добувають, тымъ швидче иде робота, тымъ бôльше можна єго добути, а найлѣпшî верствы 4-метровî заливає ôдтакъ вода и єго вже бôльше нѣхто зъ-пôдъ неи не добуде. Єсть се отже, якъ каже авторъ, експльоатація чисто „рабункова" и зовсѣмъ нераціональна, яка мала бути пôсля гадки выдѣлу краєвого: „ôдповѣдно до науки и досвѣдôвъ поробленыхъ въ тôй галузи индустріи".

„Коли я — каже авторъ — натякнувъ тому и сему, що суть лише вѣчнî страты, то почувъ ôдъ осôбъ, впрочôмъ дуже поважныхъ, що выдѣлъ краєвый лишь на тоє, абы тративъ." И справдѣ, зôбравши всѣ попередъ выказанî страты и звѣвши ихъ до купы, показуєсь, що выдѣлъ краєвый тратить рôчно на сѣмъ интересѣ 7000 зр. Помимо того предприємець хотѣвъ конче зробити контрактъ зъ выдѣломъ краєвымъ на 20 лѣтъ! Се справдѣ цѣкава рѣчь, що приватнî предприємцѣ такъ розщибають ся за интересомъ, на котрôмъ краєвый выдѣлъ тратить рôчно тысячѣ, що ажь побивають ся за умовою на 20 лѣтъ, мимо того, що въ котрактѣ ручать за неудачѣ цѣлымъ своимъ майномъ...

Хочь въ Галичинѣ нема нѣгде раціональнои господарки експльоатаціи торфу, то все-жь вытягають люде зыски, и то неразъ навѣть значнî. И такъ въ Бережници королѣвскôй вырабляє ôдъ кôлькохъ лѣтъ торфъ опаловый п. Павликовскій, а минувшого року мавъ по ôдтрученю всѣхъ выдаткôвъ чистого зыску 2230 зр. Такъ само властитель Воробѣѣвки мавъ 6.300 зр. чистого доходу зъ выробу торфу опалового.

Въ Галичинѣ находить ся торфъ на просторонях зверхъ 50.000 морґôвъ, зъ котрыхъ, при теперѣшнôмъ вынищеню лѣсôвъ, можна бы потягнути добрый хосенъ, заощадити останки не вытятыхъ ще до-разу лѣсôвъ, заохотити людей своихъ до того краєвого промыслу, наколи бы... краєвый выдѣлъ, що покликаный въ першôмъ рядѣ вытворювати дрôбный и фабричный промыслъ, не дававъ своєю оплаканою господаркою въ Дублянахъ такъ ôдражаючого и ôдстрашуючого примѣру!

Дописи „Дѣла"

Вѣдень, дня 5 н. ст. вересня 1890.

[Зъ межинародного конґресу для рôльництва и лѣсознавства.]

Треваюча ôдъ тыждня у Вѣдни слотлива студѣнь якъ бы завзялась на те, щобы члены господарского конґресу менше вживали вѣденьскихъ приятностей та не користали зъ практичныхъ науковыхъ дослѣдôвъ, а за те бôльше наслухувались теоріи зъ єи добутками. Елементарнî нещастя въ обохъ Австріяхъ и Чехахъ та непевна зъ тои причины комунікація приневолили комітетъ значну часть стоячихъ въ первѣстнôмъ плянѣ подальшихъ науковыхъ екскурзій ôдкликати, а и мѣсцевî прогульки обмежити. За те идуть теоретичнî рѣчи при тымъ численнѣйшôмъ зборѣ своимъ порядкомъ и зъ докладною нѣмецкою акуратностію. Першого лише дня гостили конґресисты въ великôй сали ратушевôй, а другого въ павільонѣ Авґартеньскôмъ, де ихъ принимавъ архикнязь Кароль-Людвикъ именемъ цѣсаря. Якъ друге такъ и перше принятье бурмистромъ було величаве и всѣ хвалили нѣденьску гостиннôсть и Gemüthlichkeit.

Спразъ стоить на порядку дневнôмъ такъ богато, а надто такъ подрôбно-фаховыхъ, що не легко ихъ прозрѣти, не то реляцію хоть зъ якои ихъ части здати. Всѣ салѣ фільософічного факультету переповненî до 2 ои години цѣкавыми та рôзнородными фізоґноміями ученыхъ теоретикôвъ та досвѣдныхъ практикôвъ, не становлячихъ до першихъ своєю внѣшностію такого контрасту, якъ н. пр. галицкî практики.

Найбôльше стягає до себе секція VII., національно-економічна, котру и примѣщено въ просторôй промоційнôй сали нового университету. Живу дискусію выкликавъ въ тôй секціи ôдчитъ ґр. Кароля Макса Цедвітса (зъ Праги) п. заг.: „Die Zoll- und Verkehrsfrage in Bezug auf Land- und Forstwirthschaft". Важне се пытанье єсть интернаціональнои натуры, а рѣшенье єго може наступити въ спôльнôмъ лише порозумѣню. Сумно дуже, що державы, котрî навѣть въ політичныхъ зносинахъ жиють зъ собою въ дружбѣ, сегодня ще ведуть економічну зъ собою борбу, забираючу богато жертвъ. Ôдъ коли Нѣмеччина хопилась системы цлово-охороннои, змѣнили усѣ державы свои тарифы цловî, а на тôй несталости терпить богато и мале господарство. Для державъ середно европейскихъ, обнимаючихъ 3,965.000 квадр. миль, крайна пора призадуматись надъ тымъ, що американьскî Сполученî Державы все ще цѣпко придержують ся цлового союза противъ ввозу европейскихъ индустрійныхъ продуктôвъ, а и Россія не покидає своеи системы чимъ разъ бôльшого пôдвысшеня цла на захôдно-европейскій импортъ. Зъ тои причины повиннî середно-европейскî державы зôрвати разъ зъ еґоістичною політикою цловою, а завязати мѣжь собою унію цлову, забезпечуючу кожду зъ приналежныхъ до неи державъ ôдъ економічного руйнованя другою. — Отсе змѣстъ того реферату.

[Тôлько-що выйшла зъ друку брошура д-ра Матлековича п. заг.: „Geschichte der Zollpolitik Oesterreich Ungarns seit 1868", розъясняюча богато историчну сторону порушеною ту справы, особливо-жь ôдносины Австріи до Нѣмеччины. Пôсля автора надѣяли ся правительства и потôмъ, якъ на мѣсце торговельнои умовы зъ Нѣмеччиною настала система найбôльшого лише упривілеєваня, ôдъ державы нѣмецкои якъ найдружнѣйшихъ и на тôмъ поли ôдносинъ. Ґр. Кальноки порушивъ отже єи пôдчасъ послѣдного свого зъѣзду зъ кн. Бісмаркомъ, а результатъ ихъ переговорôвъ довѣвъ лише до того, що справа нагле притихла и не було єи бôльше на дневнôмъ порядку. — *Прим. дописувателя.*]

Звѣстный въ теоріи въ тôй точцѣ спôръ мѣжь Freihändler-ами а Schutzzöllner-ами выступивъ и въ дебатахъ сего конґресу въ цѣлôй своѣй рѣзкости. За поглядомъ референта высказалась бôльшôсть и въ єго дусѣ принято дотычнî резолюціи. Вказуючи на звязь, порушенои ту справы зъ стоячимъ теперь на порядку дневнôмъ пытаньемъ робôтничимъ, выступивъ ярко противъ референта д-ръ Генрикъ Фріссъ — за-для того, що и цлова унія державъ стоить въ суперечности зъ соціяльнымъ теперѣшнымъ законодавствомъ: черезъ цлову охорону рѣдшає и обмежаєсь для робôтника нагода заробку, утрудняєсь ôдбутъ, а черезъ те дорожѣє хлѣбъ для робôтника. Унормованье цлôвъ є на кождый случай дуже пожадане. Рôвно жь и французскій представитель Саґніє выступивъ въ суперечности до свого земляка ґр. Ледебура противъ пропонованои ліґи цловои. Именемъ Нѣмцѣвъ заявивъ ся противъ неи оденъ Баварець. Пос. Козловскій признавъ, що осущенье тои гадки не таке легке, якъ довго Америка все ще буде придержуватись своеи системы, герметично себе замыкаючои для европейского промыслу. А до того ще Австрія має не одно лихо поборювати при водныхъ та корабельныхъ будôвляхъ. Вправдѣ презентуєсь теперь Пратеръ хорошо, бо выставивъ що-найкрасше, но не таке вражѣнье зробила-бъ выстава, якъ бы на нѣй примѣщено австрійскî податки ґрунтовî, законъ пропінаційный та перевозовый тарифъ на зелѣзницяхъ.

По промовахъ кôлькохъ ще бесѣдникôвъ въ дусѣ референта ухвалено резолюціи слѣдуючого змѣсту:

1. Конґресъ признає потребу середно-европейскои цловои уніи для забезпеки поодинокихъ галузей продукту належачихъ до уніи державъ черезъ цла діференціяльнî.

2. а) При перевозовôй політицѣ тарифовôй (Frachtpolitiktarif) повиннî державы союзнî звязатись обовязуючими умовами, силою котрыхъ вызыскуванье на шкоду свого союзника черезъ тарифы зелѣзниць и морскои плавбы було бы выключене; б) союзнî державы повиннî постаратись о одностайну валюту.

3. Выбираєсь комісію (зложену зъ 23 членôвъ), котра бы занялась заснованьемъ интернаціонального товариства зъ поданою высше цѣлію. (Проєктъ Самсонъ-Гімельстіерна зъ Фрайбурґа.)

Точку 2. а) ухвалено мимо того, що мала противъ себе численну опозицію, яко до рѣчи безусловно не належача. Пôдпираючî єи вказували на безхосеннôсть цлового союза при status quo: господарскій продуктъ безцѣнный тому, що грôшь на заграничнôй біржи въ вѣчнôмъ балянсѣ и непевности. И теперь була бы Россія певно не пôдвысшила цла на заграничнî продукты, якъ бы не ся обставина, що рубель пôйшовъ на чужôмъ торзѣ значно въ гору, щó дало мѣсцевымъ промысловцямъ причину до алярму и непокоєня правительства предпринятьемъ новыхъ мѣръ и обдуманьемъ хоронячого ихъ ôдъ руины средства. Всѣ же высказались противъ паперового, насильствомъ въ курсѣ надѣленого гроша, якимъ пышають ся Австрія и Россія.

До комісіи sub 3. выбраный такожь пос. Козловскій. Поданье польскихъ газетъ, мовьбы належавъ сюды д-ръ Пілятъ и проф. економіи на вѣденьскôмъ унів. д-ръ Мясковскій Августъ (Поляки уважають єго за свого, а то Прусакъ чистои крови зъ польскимъ лише якъ бы на глумъ именемъ) незгôдне зъ правдою. Бувъ се лише проєктъ, котрый, видно, не устоявъ ся.

М. З.

Зъ Сянôцкого.

[Учителѣ народнî. — Будова дороги зъ Сянока].

Учителѣ народнî въ Сянôцкôмъ повѣтѣ — якî-жь они бѣднî! Працюють, горюють и жаденъ не знає, де завтра голову склонить. Бо у насъ переважно учителѣ провізоричнî, ôдъ окружнои рады шкôльнои зависимî, — а примѣромъ въ Букôвскôмъ повѣтѣ судовôмъ єсть тôлько три стабілізованî учителѣ, и то въ мѣсцевостяхъ польскихъ. Очевидно, такій системъ провізоричного обсаджуваня посадъ учительскихъ єсть декому въ дечôмъ зъ хôсномъ — отъ хочь-бы при выборахъ, — але ледви чи хосенный ôнъ для просвѣты?! Наслѣдокъ того видный уже нинька. Школы будують ся великимъ коштомъ, а бракъ учителѣвъ щобы ихъ осадити. Отъ хочь-бы въ Букôвску окружна рада шкôльна напирає на выставленье новои школы коштомъ около 10.000 зр.,

а и въ старôй школѣ нема кому вчити. На 400 дѣтей обовязаныхъ до школы — лише одинъ учитель.

У насъ усе на-опакъ. Огъ будуть ся дорога зъ Сянока до Букôвска, при значнôй субвенціи краєвôй. Дорога зъ Сянока до Волицѣ и теперь не найгôрша, але за те дорога зъ Волицѣ до Букôвска, перерѣзана сѣмь разôвъ потоками, одна зъ найгôршихъ въ повѣтѣ. Отже замѣсть почати будову дороги зъ Букôвска до Волицѣ — почато будувати зъ лѣпшего кôнца, а вы, Букôвщане, купайте ся въ потокахъ въ осени, на весну, а Бôгъ дасть — — то ще зъ рôкъ, зо два...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Величезна катастрофа, яка навѣстила Чехію приглушила на хвилю всю борбу партійну и народну, хочь треба признати, що молодо-Чехи выкористали и сю нагоду для себе. Они були першй, що завязали ратунковый комітетъ и выслали депутацію до намѣстника и президента міністрôвъ, щобы упросити ихъ о помôчь державы для потерпѣвшихъ. Старо-Чехи стратили зовсѣмъ голову и майже зовсѣмъ ôддали вже провôдъ народу молодо-Чехамъ. Три послѣднй выборы доповняючй досойму доказують навѣтъ — якъ каже N. fr. Presse — що Старо-Чехи стратили зовсѣмъ ґрунтъ пôдъ ногами.

Посолъ до рады державнои Коссовичь зложивъ свôй мандатъ зъ курiи громадъ сѣльскихъ Серетъ-Радôвцѣ-Кімполюнґъ на Буковинѣ по причинѣ єго именованя совѣтникомъ при высшôмъ судѣ краєвôмъ у Львовѣ. Выборы доповняючй зъ того округа розписано на день 30 с. м. Коссовичь належавъ въ радѣ державнôй до клюбу ліберальнаго центра.

Еп. Штросмаєръ обходивъ вчера 40 лѣтный ювилей свого епископства. Вся праса ческа безъ рôзницѣ партій повитала Штросмаєра горячо яко защитника Славяньства а особѣ ческй партіи выслали спôльно єму привѣтну адресу, котру пôдписавъ Ріґеръ въ имени старо-Чехôвъ а Тішлеръ въ имени молодо-Чехôвъ. Въ Besed-ѣ Česk-ôй було поставлено такожь внесенье, щобы ювилей епископа Штросмаєра обходити торжественно, але бôльшôсть ôдкинула то внесенье. Кралевоградске староство знесло ухвалу мѣста Нехатиць надаючу еп. Штросмаєрови горожаньство и мотивувало то знесенье тымъ, що Штросмаєръ не єсть горожанномъ Долитавiи.

Въ Трiестѣ арештовано якогось молодого аґента купецкого Кароля Кореттiого, котрый въ вôльныхъ хвиляхъ займавъ ся такожь робленьемъ штучныхъ огнѣвъ, яко пôдозрѣного о пôдложенье петардъ, котрй въ днiяхъ 24, 27 и 29 серпня експльодували въ Трiестѣ.

— —

Показуєсь, що вѣсть, яку розпустила була аґентiя Стефанього въ Римѣ, о намѣренôй гостинѣ царя у султана була безосновна и пôйшла зъ ôдси, що помѣнянο царя зъ єго сыномъ. До Константинополя мав пріѣхати лишь наслѣдникъ престола вел. кн. Николай. Пріѣздъ наступить въ першихъ днiяхъ жовтня а султанъ Абдулъ Гамідъ дôставъ вже о тôмъ повѣдомленье и казавъ прилагодити на принятье царевича одну зъ своихъ палатъ. Царь мабуть не выѣде сего року нѣгде, отже и не буде ревізитувати нѣмецкого цѣсаря. Недавно тому говорено, що царь выѣде зъ цѣлою родиною до Данiи; теперь же ту вѣсть заперечують. До Pol. Corr. доносять въ сѣмъ дѣлѣ зъ Петербурга такь: Звычайно зъѣзджала ся родина даньского короля въ Копенгазѣ дня 7 вересня, коли то припадають именины даньскои королевои Люізы. Але позаякъ царь не мôгъ при сѣй нагодѣ пріѣхати до Данiи, а теперь ще ôдбувають ся и великй маневры на Волыни, на котрыхъ ôнъ мусить бути, ôдтакъ ще пôѣде на кôлька днѣвъ до Спалы въ Царствѣ польскôмъ, то рѣчь майже певна, що ôнъ вже до Данiи не пôѣде.

Россійска полiцiя почала знов дуже пильно слѣдити за нiгiлiстами, котрй ôдъ якогось часу стали знов давати знаки о собѣ. Въ Петербурзѣ арештовано сими днями богато пôдозрѣныхъ людей. а мѣжь тыми якогось студента медицины, Фойницкого, брата петербургского професора права, скомпромітованого въ процесѣ нiгiлiстôвъ въ Парижи. Кажуть також, що россійска полiцiя мала въ послѣдныхъ днiяхъ ôдстати доказъ, що богато зъ тыхъ бомбъ, котрй пропали въ Парижи, приятелѣ парискихъ вiгiлiстôвъ завезли до Россiи. Мимо всякого пошукованя не вынайдено тыхъ бомбъ, але за то арештовано якогось чоловѣка, котрый мае знати о тыхъ бомбахъ. Кажуть, що на якôйсь малôй стацiи коло Москвы арештовано такожь якогось чоловѣка, котрый мавъ тй бомбы перевозити до Россiи.

Такожь велику сензацiю въ цѣлôй Россiи выкликавъ атентатъ на нижно-новгородского ґубернатора Баранова. О тôмъ атентатѣ мы вже доносили. Чоловѣкъ, що хотѣвъ застрѣлити Баранова, назывась Владимировъ, але що було причиною єго атентату, доси ще не звѣстно. Ґен. Барановъ мае бути чоловѣкомъ загально нелюбленымъ а єго минувшôсть не дуже чиста. Ôнъ служивъ первѣстно при маринарцѣ и въ турецкôй вôйнѣ ôдзначивъ ся яко командантъ корабля „Вестє“ переробленого зъ торговельного корабли на военный. Невдоволеный заплатою, яку тогды дôставъ, просивъ ôнъ тогдашнего командантa фльоты вел. кн. Константина, найстаршого брата царя Александра II., о ôдставку и въ своѣй просьбѣ зажадавъ ще зухвало, „щобы єму призволено на ту честь скинути мундуръ маринарскiй.“ По смерти царя Александри II принято Баранова назадъ до войска въ ранзѣ ґен.-майора и зроблено полiцмайстромъ въ Петербурзѣ. Вел. кн. Константинъ довѣдавшись о тôмъ сказавъ: „Буває такъ, що въ злыхъ часахъ треба добирати и злыхъ людей.“ Барановъ не мôгъ довго удержатись на своѣмъ становищи полiцмайстра и єго зроблено ґубернаторомъ въ Нижнôмъ Новгородѣ и тутъ зумѣвъ ôнъ скоро зжити ся якъ найлѣпше зъ всемогучимъ новгородскимъ купецтзомъ. Коли Дерульедъ, президентъ бувшои французкои лiги патріотычнои, ѣздивъ свого часу по Россiи, витавъ єго Барановъ яко ґубернаторъ такъ остентативно, що ажь дôставъ за то нагану.

— —

Цѣсарь Вільгельмъ выголосивъ знову тостъ, котрый въ Россiи наробить немало шуму. Приймаючи на шчесвiґско-гольштиньскихъ водахъ пôдчасъ маневрôвъ нѣмецкои фльоты ескадру австрiйску выголосивъ бувъ цѣсарь пôдчасъ пира на кораблi „Гогенцоллернъ“ першй тостъ въ честь цѣсаря Франць Іосифа, а онодгы знов выголосивъ на замку Ґравенштай въ честь архики. Кароля Стефана другiй тостъ, котрый може певно подразнити Россію. Цѣсарь сказавъ: Мои панове! Я просивъ бы васъ наповнити ще разъ зô мною чарки. Єго Вел. цѣсарь Францъ Іосифъ бувъ ласкавъ выслати на тутешнй воды свою ескадру а зъ нею и одного члена своего дому. Тѣсна звязь найщиршои дружбы и найкрѣпшого братерства военного, яка мене сполучае зъ Є. Вел. и яка проявила ся въ гостинѣ єго маринарки та въ ôднοсинахъ єго маринарки до моихъ кораблѣвъ, показала ся и въ тôмъ, що ôнъ выславъ сюды архики. Кароля Стефана. Архикнязь обходить нанѣ свôй день уродинъ а я думаю, що говорю въ вашôмъ дусѣ и всѣмъ вамъ зъ серця, коли васъ попрошу, щобы вы всѣ зъ мною пôдняли окликъ: Архикнязь Карокь Стефанъ най жие!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

— **На зборахъ фiлiи общества им. Качковского въ Бродахъ,** дня 2 н. ст. вересня, выбрано выдѣлъ, въ складъ котрого вôйшли: о. Іоанъ Сѣрко яко предсѣдатель, о. Монцибовичь яко мѣстопредсѣдатель, и яко члены о. Давидовичь, Дмитрiй Шустъ та Ив. Карчемный; за заступникôвъ выдѣловыхъ: Романъ Шкирпанъ и Котельницкiй. — На внесенье о. Давидовича выбрано двохъ ôдпоручникôвъ, именно о. І. Сѣрка и Дмитрiя Шуста, котрй мають пôднести на загальныхъ зборахъ членôвъ общ. Качковского въ Тернополи, що дня 8 вересня припадае ювилей дяковарского епископа Стросмаєра, отже єму повинно общество выслати поздоровительну телеґраму.

НОВИНКИ.

— **Надзвычайнй Загальнй Зборы тов. „Руска Бесѣда“ у Львовѣ** ôдбудуть ся въ понедѣлокъ дня 29. н. ст. вересня с. р. въ комнатѣ товариства о годинѣ 6-ôй вечеромъ. Предметомъ нарадъ буде именованье почетныхъ членôвъ.

— **Повени.** Вода зачинае уступати, а зô всѣхъ сторôнъ надходять вѣсти о страшныхъ шкодахъ, якй поробила повѣнь. Не лишь майно тысячѣвъ людей знищене, але такожь и много осôбъ найшло смерть пôдчасъ сеи повени. О величинѣ повени можна догадатись хочь бы зъ того факту, що всѣ лѣвй притоки Дунаю а правй Велтавы вылили и въ Празѣ було воды 5 метрôвъ по надъ нормальный станъ а у Вѣдни пôвпята метра. Найбôльше потерпѣла ôдъ повени Прага; тамъ обчислюють страты на мiлiоны а потерпѣвшихъ на десятки тысячѣвъ. Сегорôчна повѣнь о много грôзнѣйша ôдъ повени въ р. 1842. Мôстъ Кароля, историчный памятникъ мѣста Праги, не устоявъ ся передъ напоромъ воды и чотири єго луки пôйшли зъ водою. Мôстъ сей будувано 150 лѣтъ (1357 до 1503), мавъ ôнъ 497 метрôвъ довготы и складавъ ся зъ 14 луковъ та двохъ вежь прибережныхъ. Въ Празѣ взялись до ратунку енергiчно: рада мѣска роздѣлюе мѣжь потерпѣвшихъ грошѣ, якъ зъ власныхъ фондôвъ такъ и надсылани зô всѣхъ сторôнъ Чехiи и всеи Славянщины. Молодо Чехи покористувались и зъ сеи нагоды, та завязали комітетъ ратунковый, котрый перенявъ цѣлу акцiю на себе, и выслали депутацiю до ґр. Таффого зъ просьбою о ратунокъ. По-при сей комітетъ завязавъ ся ще офiцiяльный комітетъ зъ намѣстника, маршалка и архiепископа та розписавъ ôдозву о складки. Мѣжь потерпѣвшими появивъ ся голодъ а також бракъ воды до питя. Цѣны живности пôдôйшли въ двое або и троє въ гору. Войсковй пекарнѣ печуть денно по 6000 бохонцѣвъ хлѣба для потерпѣвшихъ, а мiнiстеръ вôйны ôдступивъ мѣсту 10.000 коробокъ консервôвъ зъ мяса. Цѣсарь, якъ се мы доносили, переславъ телеґрафiчно 10.000 зр. пôдпомоги. — Въ самôмъ Вѣдни повѣнь не прибрала такихъ розмѣрôвъ, щобы нанесла бôльшй шкоды. За то околицѣ и села Горѣшнои и Долѣшнои Австрiи потерпѣли значнй шкоды. Въ суботу пôдступила була вода у Вѣдни вже до пивниць Carl-театру и готелю Metropole. Вѣсти о повени наспѣли також зъ мѣстъ Лiнцу, Кремсу, Прешбурґа и Дрезна. — Wiener Ztg. оповѣстила розпорядженье цѣсарске, котрымъ вызначує ся дня мешканцѣвъ потерпѣвшихъ ôдъ повени въ Чехiи, Шлеску, Горѣшнôй и Долѣшнôй Австрiи та въ Форарльберзѣ на запомогу 2 мiлiоны зр. зъ державного скарбу.

— **Испыты кваліфікаційнй въ Станіславовѣ** для учителѣвъ школъ народныхъ зачинають ся 22 н. ст. вересня с. р. До подань остемпльованыхъ треба долучити: короткiй описъ житя и ôдбутй науки та перестудiованй творы; свѣдоцтво зрѣлости; декреты номінаційнй та доказы дволѣтнои практики въ школѣ народнôй. Поданя можна вносити до 15 н. ст. вересня черезъ окружнй рады школьнй до комісiи испытуючои.

— **Поновна розправа въ справѣ д-ра Ціпсера** о обиду чести бувшои рады громадскои въ Коломыи назначена на день 9 н. ст. вересня с. р. въ коломыйскôмъ судѣ мѣско-делеґованôмъ. Хочь д-ръ Ціпсеръ ôдкликавъ публично свои обиджаючй слова и обидженй радний ôдступили ôдъ обжалованя, то прокураторiя державна пôддержуе обжалованье. Першiй вирокъ знѣсъ окружный судъ коломыйскiй зô взлядôвъ формальныхъ, а такожь ôдкинувъ просьбу д-ра Ціпсера о вызначенье иншого суду до сеи розправы.

— **Въ справѣ поручника Закревского,** мученого въ заведенiю кульпаркôвскôмъ, поспѣшились деякй львôвскй ґазеты, а найпершiй Przegląd, оголосити комунікатъ, котрый мала выдати комісiя выдѣльеґована зъ выдѣлу краєвого. Комунікатъ сей звучить: Комісiя выдѣлу краєвого набрала пересвѣдченя: 1) що недужiй поручникъ Закревскiй належить мѣжь невылѣчимыхъ маніякôвъ, що хотять поправити політично-суспôльний ôдносины въ цѣлôй Европѣ и Австрiи, а ôдъ часу до часу попадае въ роздразненье нервове, при чôмъ ганьбить лѣкарѣвъ и окружаючй особы а навѣть и бье ихъ; 2) що нападъ на директора изъ заду та ударъ єго въ лице (що лучило ся 30 червня с. р.), пôсля власного зôзнаня недужого, походили зъ пôмсты за се, що директоръ казавъ завинути єго въ мокре простирало и завдати єму двѣ инъєкцiи пôдъ шкôру, а такожь за се, що на жаданье властей войсковыхъ, котрыхъ недужiй непокоивъ поданями и меморiялами, заказавъ ходити єму до мѣста. Епізоду зъ капелюхомъ не було. 3) За-для сего нападу перенесено недужого на ôддѣлъ неспокôйныхъ, де зновъ завдано єму двѣ инъєкцiи лѣку, завинено єго въ мокре простирало и поставлено єму на шию на 10 мінутъ синапізмъ. 4) Недужiй зôзнавъ передъ комісiею, що єго нѣхто не бивъ и не мучивъ та не має на тѣлѣ нѣякихъ познакъ такого поступованя. До комісiи належали крôмъ шефа бюра санітарного д-ра Гошарда и инспектора шпиталѣвъ д-ра Стеллѣ Савицкого ще два члены комісiи опѣки надъ божевôльными д-ръ Верницкiй и д-ръ Едв. Савицкiй. — Розумѣє ся, що сей комунікатъ выкликавъ велике зачудованье, що комісiя такъ споро розслѣдила справу и оправдала дирекцiю заведеня божевôльныхъ. А тымчасомъ оголосивъ Dziennik Pol. замѣтки, писанй Закревскимъ, котрй свѣдчать о спокôйнôй розвазѣ сего чоловѣка а заразомъ въ некористь управы заведеня. Власти войсковй мають вдатись въ ту справу и перенести пор. Закревского до иншого заведеня, щобы пересвѣдчити ся, чи ôнъ справдѣ має напады шалу. Зъ дотеперѣшного выясненя справы можна бы вносити, що Закревского дразнили, но а не се не треба навѣть недужого чоловѣка, щобы выкликати злôсть и опôръ.

— **Огнѣ** Зъ Любши коло Журавна пишуть намъ: Дня 29. н. ст. серпня, зъ пятницѣ на суботу въ ночи о 1-ôй годинѣ горѣло у насъ. Хата и всѣ будынки арендаря погорѣли, а по-при него погорѣла ще хата однои бѣднои нѣмчихи. Два роки тому погорѣвъ той самый арендарь. Щастье що не було вѣтру, а то й бы цѣле село було пôйшло зъ дымомъ.

— **Безъ лѣкаря и безъ школы.** Въ Гвôздци коло Коломыѣ, якъ доносять, нема ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ нѣ лѣкаря нѣ школы. Въ Гвôздци есть судъ повѣтовый, нотаріятъ, урядъ податковый, аптика и почта. Школу удержували до весны с. р. монахи Бернардины а функцію лѣкаря повнить теперь мѣсцевый цирулик.

— **Въ Перемышли** до испыту на офіцирôвъ резервовыхъ зголосило ся 36 однорôчныхъ охотникôвъ. Чотирохъ не припущено до испыту, а пять не здали испыту практичного, тожь вже теперь девять охотникôвъ буде другiй рôкъ служити при войску. Дня 18 вересня зачинаєсь испытъ теоретичный.

— **Продажа льосôвъ на раты.** Послѣдными часами деякй краѣ коронній Австрiи, а мѣжь ними и Галичину засыпано проспектами и запросинами заграничныхъ фiрмъ, а передо всѣмъ угорскихъ фiрмъ банковыхъ, до закупна льосôвъ на сплату ратами. Тй проспекты и запросины та доказы продажи розсылають ся або почтою або черезъ особы замешкалй въ краю, однакъ найчастѣйше черезъ сталыхъ або подорожуючихъ аґентôвъ. А що неразъ згаданй фiрмы роблять интересы и добють торгу на продажу ратами, то власти правительственнй, слѣдячи за сею справою, звертають увагу людности, що таке заключенье интересôвъ на сплату ратами есть шкôдне, а аґенты допускають ся всякихъ неправильностей и дефравдацiй.

— **Першiй спецiяльный курсъ торговельный для женщинъ у Львовѣ** влученый пôсля рѣшеня мѣскои рады шкôльнои окружнои у Львовѣ зъ дотепе рѣшною програмою науки до женьскои школы выдѣловои и будѣ творити ôдъ теперь окремый доповняючiй курсъ торговельный сеи школы. Наукъ удѣляти будуть дотеперѣшнiй учителѣ а отворенье курсу наступить 15 вересня. Вписове коштуе 2 зр. а оплата шкôльна 2 зр. мѣсячно. Дальшй вписы приймае дирекцiя женьскои школы выдѣловои въ годинахъ урядовыхъ.

— **Самоубійство.** Зъ Перемышля доносять: Въ суботу, 6 вересня, мѣжь 3 а 4 годиною зъ полудня ôдобравъ собѣ житье выстрѣломъ въ револьверу полковникъ 18 полку оборони краєвои, Игнатій Мерта. Куля перейшла скрôзь обѣ скранѣ и смерть наступила сейчасъ. Причина самоубійства незвѣстна.

— **Александеръ Шатріанъ,** о котрого смерти донесли телеґрамы зъ Парижа, належавъ до спôлки літературнои, котра такъ много творôвъ оголосила пôдъ спôльною фiрмою, що довшiй часъ гадали, мовь бы ихъ авторъ справдѣ мавъ подвôйне прозвище: Еркманъ-Шатріанъ. — Александеръ Шатріанъ уродивъ ся въ р. 1826 въ Сольдатенталь въ Льотарингiи и скôнчивши школы ставъ учителемъ въ Пфальцбурґу, недалеко свого мѣсця уродженя. Тамъ познакомивъ ся изъ старшимъ о кôлька лѣтъ Еркманомъ, також Альзатцемъ, зъ котрымъ заключивъ щире побратимство. Отъ и вôйшли они оба разомъ въ спôлку літературну та вже ôдъ р. 1848 зачали спôльно выдавати новелѣ, въ котрыхъ не можна було добачити нѣякои рôзницѣ мѣжь обома авторами, анѣ що-до стилю анѣ що-до укладу. Першй ихъ творы не звернули на себе уваги, такъ що оба мусѣли глядати за иншимъ заробкомъ; Еркманъ взявъ ся студiовати права а Шатріанъ ставъ урядникомъ зелѣзничимъ. При тôмъ не залишили працѣ літературнои. Въ р. 1859 выдали бôльшу повѣсть, пôдъ заг.: L illustre docteur Matheus, котра звернула на собе увагу знаменитымъ представленьемъ обычаѣвъ Альзаціи та оповѣданями зъ часôвъ революціи и першого цѣсарства. Ôдтакъ зачали появлятись що разъ скорше и численнѣйше творы сеи спôлки. Найбôльше творôвъ появилось въ рокахъ 1860—70. Оба авторы написали такожь кôлька драматôвъ. Въ послѣдныхъ часахъ побратимство обохъ писателѣвъ розбило ся а навѣть голосный бувъ ихъ спôръ що-до авторства деякихъ творôвъ, выданыхъ пôдъ спôльною фiрмою. Творы переведено на нѣмецкiй, анґлiйскiй и иншй языки, а такожь на рускiй кôлька коротшихъ новельокъ и повѣстей, н. пр. недавно „Панѣ Тереса“ въ Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей.

— **Въ Лучичахъ,** пов. сокальского, ôдъ довшого часу жили въ незгодѣ швагры Матѣй Михасюкъ и Гаврило Щуръ. А ходило имъ о ґрунтъ. Въ цвѣтни с. р., коли Щуръ выйшовъ на се спôрне поле та зачавъ обгоруджувати кôльемъ, зайшовъ Михасюкъ зъ заду и ударивъ єго кôлька разôвъ въ голову. Щуръ поваливъ ся на землю и за пôвъ годины померъ. При розправѣ, що ôдбула ся оногды передъ трибуналомъ львôвскимъ, признавъ ся Михасюкъ до вины, а трибуналъ пôсля вердикту судьѣвъ присяжныхъ засудивъ єго на пôвчверта року тяжкои вязницѣ.

— **На зъѣздъ ремьсинникôвъ у Вѣдни,** котрый зачавъ ся въ суботу минувшого тыждня, выѣхало зъ Галичины 49 майстрôвъ, яко ôдпоручникôвъ поодинокихъ стовариществъ, а именно зô Львова 12, зъ Кракова 10, Сганіславова 6, Нового Санча 6, Тарнова 5, Коломыѣ 4 и зъ Перемышля 3.

— **Дрôбнй вѣсти.** Погорѣлцямъ въ Розвадовѣ, пов. жидачѣвского, жертвувавъ цѣсарь 200 зр. пôдпомоги. — Пôдчасъ вправъ 2 полку уланôвъ въ Тарновѣ упавъ командантъ дивізіи майоръ Ферд. Шнайдеръ зъ коня такъ нещасно, що придавленый конемъ зломивъ ногу въ двохъ мѣсцяхъ. — Комітетови будовы греко кат. церкви въ Раранчи на Буковинѣ жертвувавъ цѣсарь 500 зр. пôдпомоги.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Кан, институованй оо.: Левъ Бачиньскiй на Тудорковичѣ, дек. варяского, Ал. Сѣлецкiй на Радоцину, дек. дукляньского.

Завôзваний до кан. институціи оо.: Корн. Винницкiй на Баричь, дек. перемыского; Андр. Габла на Коросно, дек, устрицкого.

Завѣдательство въ Равѣ рускôй одержавъ о. Иванъ Михальчукъ.

Сотрудництво въ Волчищовичахъ, дек. судово-вишеньского, одержавъ о. Ром. Осьмакъ.

Правительство дозволило на дотацію рôчно по 300 зр. для сотрудника въ Хлѣвчанахъ, дек. угновского, на часъ душпастирства тамже о. Єремiи Козловского.

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Ольга Ференчекъ, сирота по священику, упокоила ся дня 7 н. ст. вересня по короткôй недузѣ въ 20-ômъ роцѣ житя въ Пѣскахъ, пов. комарняньского у о. Теодора Сапруна. Похороны ôдбудуть ся вô второкъ рано. Вѣчна ѣй память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рôльництва именувавъ ц. к. асистентôвъ рôльництва Ант. Покорного и Ив. Бельовского ц. к. управителями лѣсôвъ и дôбръ державныхъ въ X ранзѣ, призначаючи Покорного до Снѣтницѣ а Бельовского до Миговои; — именувавъ елевôвъ Ал. Бервида и Вол. Лесьняка асистентами лѣсництва въ XI ранзѣ; — перенѣсъ управителѣвъ лѣсôвъ и дôбръ державныхъ Ад. Гібля зô Снѣтницѣ до Мушины а Людв. Унґера зъ Миговои до Добромиля.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 7 вересня. Цѣсарь вернувъ вже зъ маневрôвъ коло Тѣшина. Пріѣхавъ тутъ румуньскiй мiнiстеръ Лаговарiй.

Бѣлградъ 7 вересня. Ґазета „Одjек“ доказуе исторично, що Сербiя мала завсѣгды користи зъ союза зъ Австрiею. Стятья згаданои ґазеты выкликала тутъ загальну сензацiю. Напредняки поставили кандидатуру спенсіонованого ректора університету Николаєвича до скупштины.

Вѣдень 29 вересня. На вѣче австрiйскихъ рукодѣльникôвъ прибуло окало 600 участникôвъ. Предсѣдателемъ вѣча выбрано Фенцля, вiцепредсѣдателемъ Нѣмчиновского зô Львова а секретаремъ механіка Шнайдера. Вѣче ухвалило вести нарады лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ я выслати депутацiю до цѣсаря. Кажуть, що депутація не буде принята. Богато антисемітôвъ мѣжь иншими и Штекеръ зъ Берлина прислали привѣтнй телеґрамы.

Петербургъ 8 вересня. Вчера выѣхавъ царь зъ царицею и наслѣдникомъ престола до рôвного на Волыни на маневры.

Софія 8ї вересня. Оногды розпочались выборы до собранія; побѣда правительственнои партіи єсть забезпечена. Опозиція буде выносити що найбôльше 25 членôвъ. Кандидатуры Стамболова и всѣхъ другихъ мінiстрôвъ суть певнй.

Парижь 8. вересня. Межи булянжистомъ Мермеємъ, що выкрывъ тайны булянжизму и журналiстомъ Льебрiєръ ôдбувъ ся поєдинокъ, въ котрôмъ Льебрiєръ раненый.

Франкфуртъ 8 вересня. Кн. Бiсмаркъ выѣхавъ зъ женою до Варцина.

ГА-

маки або лôжка лѣснй ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палицѣ зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, шапки рôзнй а такожь не перемакаючй по 50 кр. Плащѣ до пороху, торбы, торнистры до екскурзій

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Учителя домового

на село до хлопчика зъ III-ои клясы школъ народныхъ, глядає о, С. Теодоровичь въ Синевôдску нижнôмъ, почта Любѣнцѣ.

Тягненье вже 15 вересня 1890.

Головна выграна зр. 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тй льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, ґрануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряючо и розкладає бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 145—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданй пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Учителька, нѣмка, укôнчивша семінарію и музичну консерваторію у Вѣдни — зъ конверзаціею францускою, довшою практикою и найлучшими свѣдоцтвами, приняла бы мѣсце въ домѣ священичôмъ. — Близшй вѣдомости у о. МИГУЛОВИЧА въ Чорнôй, почта въ мѣсци. 3639 1—3

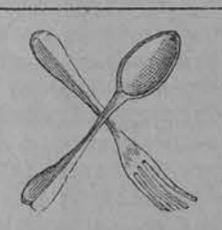

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый до срѣбла цѣлкомъ подôбный, въ ужитку дуже тривкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., полонникъ зр. 2.50, нôжь 63 кр., вилки 57 кр, десеровый ножикъ 44 кр., пôдставки пôдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до лѣхтарѣвъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п.

Цѣны сталй, цѣнники на желанье.

КАЗИМИРЪ

ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ ул. Трибунальска

Головный складъ для Галичины.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 12—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Знаряды фотоґрафічнй

дуже добрй и **малярскй**, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажь. Близшй поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници**

3630 **черезъ Делятинъ.** 5—8

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣды недѣльнй,

праздничнй и случайнй

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнй сукна та въ готовй одяги мужескй и дитиннй, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожь средства грошевй роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Schutzmarke.

Маріяцельскй каплѣ жолудковй,

знаменито дѣлаючй у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанй при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, квасномъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блюваню, болю головы (єсли походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (46—43)

Осторога! Правдивй Маріяцельскй каплѣ жолудковй рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повысшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Ґуска въ Кромерижу.**

Маріяцельскй пигулки розвôльняючй.

Ôдъ лѣтъ уживанй зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повысшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Єсли грошѣ пришлесь напередъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20**, 2 рольки **зр. 2·20.**

Маріяцельскй каплѣ жолудковй и маріяцельскй пигулки розвôльняючй не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскй каплѣ жолудковй и маріяцельскй пигулки розвôльняючй можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Ґайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Кракôвци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копичинцяхъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Роґальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжь:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а такожь по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каєтановича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжвніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 31—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власнôсть.

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякй знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає маґазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

О 25% дешевше якъ всюды!

Ф. Репиховска

поручає всѣмъ П.Т. Родимцямъ свôй **складъ паперу и приборôвъ до писаня**, продаючи тіижь по дуже низькихъ цѣнахъ. — Рôвножь поручає свою **фабрику тутокъ** циґаретовыхъ зъ найлучшихъ паперкôвъ. — На жаданье высылаєсь цѣнники даромъ и оплатно.

Зъ поважаньемъ

М. Репиховска

Львôвъ ул. Баторія ч. 30.

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 52—?

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирôвска (давнѣйше Львôвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубôвъ, кремы, помады и воды до волося, вусôвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНЙ** для лѣкарѣвъ, хемікôвъ, піротехнікôвъ, аптикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикôвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помôстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикôвъ и лякиръ до чорненя шкôры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ „AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8** до **12.** Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., **1·20 1·80, 3,** до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8 50,** зъ атласового кашмиру **6·20,** коцики ôдъ **1·95, 2·40** до **3** зр. Всхôднй шемиля-коцики обосторонни першои величины зр. **1·25**, другои величины **2·60**, найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелевй по зр. **2·20, 2·90, 3 50, 5, 6, 9** до **12** зр., дерки зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдивй всхôднй Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. **3·75,** Марокко-фиранки зр. **4·20,** Требизонда-фиранки зр. **4·75,** Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутовй портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75,** въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90,** до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій-ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетнй припасованй бѣлй серпанковй фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. **1·90, 2 50,** въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Великй сальопонй ковры и дѣточй коврики зр. **4 19, 4 80, 6·50, 7 50** англійскй стриженй ôдъ зр. **8 60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ **2** зр. до **4 50.**

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 194. Львôвъ, Второкъ 28 серпня (9 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за Границею:
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Выдѣлъ товариства „Просвѣты“

заразъ по Загальныхъ Зборахъ товариства въ Коломыи зажадавъ ôдъ уряду почтового розслѣдженя, чи письмо выдѣлу „Просвѣты“, надане на філіи II-ôй львôвского уряду почтового дня 12 н. ст. серпня (нумеръ рецепісу 185) дôйшло до дня 28 н. ст. серпня до рукъ ц. к. староства въ Коломыи. Урядъ почтовый львôвскій зажадавъ справозданя ôдъ уряду почтового въ Коломыи, а той приславъ урядове сконстатованье, що письмо ôдъ выдѣлу товариства „Просвѣта“, надане у Львовѣ дня 12 н. ст. серпня пôдъ ч. 185 ôдобрало ц. к. коломыйске староство заразъ дня 14 н. ст. серпня, а свѣдчить о тôмъ рецепісъ ч. 1657.

Отже маємо вже урядове сконстатованье, що донесенье про маючѝ ôдбути ся Загальнѝ Зборы товариства „Просвѣты“ на дни 28 н. ст. серпня ц. к. староство коломыйске одержало ще 14 н. ст. серпня, отже ажь на 14 днѣвъ напередъ.

Пытаємось теперь: яку цѣль мало ц. к. староство коломыйске, розвязуючи Зборы, и то пôдъ загрозою, що, если заразъ зôбранѝ не розôйдуть ся, то розжене ихъ збройна сила? — бо, якъ сказавъ прилюдно конципістъ Пшебыславскій на Зборахъ, а потому въ староствѣ депутаціи комісарь Крушиньскій, ц. к. староство коломыйске нѣбы-то не дôстало повѣдомленя ôдъ выдѣлу „Просвѣты“?! Єсть же прецѣнь уже урядовый доказъ ôдъ ц. к. уряду почтового, що староство повѣдомленье одержало, и того оно чей же вже не заперечить!

Може бути, що мѣжь тысячію зôбраныхъ участникôвъ Зборôвъ „Просвѣты“ въ Коломыи були й такѝ, що може й усомнили ся, чи справдѣ староство одержало донесенье ôдъ выдѣлу „Просвѣты“, — нинѣ-жь мають уже документный урядовый доказъ, що розвязанье леґального збору тысяча людей — було актомъ нелеґальнымъ, бо поданый мотивъ розвязаня Зборôвъ бувъ неправдивый.

На скôлько мы памятаємо и на скôлько памятають старшѝ люде — єсть се ôдъ часу, якъ обовязує законъ о товариствахъ, першій въ Австріи выпадокъ, що правительственный комісарь розвязує зборы нѣбы за те, що не донесено о зборахъ власти політичнôй, хочь донесенье власть політична має у себе. И мы дуже цѣкавѝ, якѝ наслѣдки буде мати тота незвычайно характеристична справа, на котру за-для єи характеристичности звернула увагу вся праса австрійска, не тôлько нотуючи єи але и коментуючи. Такъ Neue freie Presse, подавши фактъ про розвязанье комісаремъ правительственнымъ Зборôвъ „Просвѣты“ и про загрозу розôгнаня Зборôвъ збройною силою, додає такѝ слова: „А 800 зôбраныхъ на зборѣ зô всѣхъ околиць Галичины селянъ ждали по розвязаню Зборôвъ неспокôйно на улици — и можна було чути высказы огôрченя и жалобъ на неоправдане поступованье зъ рускимъ народомъ...“

Такъ єсть, наочнѝ свѣдки не можуть нарозказуватись о тôмъ огôрченю розôгнаного изъ салѣ Зборôвъ народу, а що таке огôрченье не може выходити на користь правительству и державѣ, — о тôмъ чей же не потребуємо и говорити, а думаємо, що и намѣстникъ Галичины ґр. Бадені, и президентъ міністрôвъ та міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ ґр. Таффе будуть въ тôй рѣчи однои зъ нами гадки.

Тожь дожидаємо слѣдства въ тôй справѣ и надѣємо ся, що Зборамъ товариства „Просвѣты“, розвязанымъ неправно, буде дана сатисфакція. Жиємо въ державѣ конституційнôй и маємо повне право жадати, щобы якъ горожанъ державы, такъ само и урядникôвъ державныхъ обовязували законы...

Москвофільскѝ аґітаціи.

Ôдъ якогось часу власти правительственнѝ звернули дуже бачну увагу на деякѝ стороны галицкои Руси, особливо на Золочѣвщину и Брôдщину, слѣдячи за москвофільскими аґітаціями, котрѝ нѣбы мають вестись на бôльшу скалю.

Вѣсти о тôмъ кружили вже ôдъ довшого часу, але годѣ було ихъ нотувати, поки не набрали троха конкретнѣйшои формы.

Рѣчь иде о те, що нѣбы-то якѝсь аґітаторы — а Neue freie Presse думає, що навѣть — емісарѣ россійскѝ орґанізували депутацію зъ рускихъ — а до Neue freie Presse доносять, що — и зъ мазурскихъ селянъ, котра мала, користаючи зъ побуту царя россійского на маневрахъ надъ австрійскою границею на Волыни, явити ся у царя и вручити єму адресу ôдъ Галичанъ. — Царь — якъ нотує Neue freie Presse — мавъ дôстати навѣть письменну просьбу, щобы принявъ тоту депутацію, однакожь сю вѣсть подає N. fr. Presse зъ застереженьемъ, хочь признає, що „зъ рôзныхъ сторôнъ завѣряють, що въ остатныхъ часахъ не хибувало пробъ, наклонити рускихъ селянъ до звѣстныхъ демонстрацій, але сѝ заходы усе розбивали ся о здоровый розумъ руского хлопа...“ N. fr. Presse пôдносить дальше, що „провôдники Русинôвъ уживають всего вплыву, щобы тайну роботу аґітаторôвъ, шкôдну для справы національнои, по змозѣ нѣвечити“, а за примѣръ подає, що „они мабуть не допустять и до того, щобы на Загальныхъ Зборахъ имени Качковского въ Тернополи именовано почетными членами Стросмаєра и кôлькохъ Россіянъ завзятыхъ панславістôвъ, якъ се намѣряли непокликанѝ люде...“ [Що до епископа Стросмаєра, то проєктъ именованя єго почетнымъ членомъ общества им. М. Качковского выйшовъ изъ зборôвъ філіи общ. Качковского въ Бродахъ, де на внесенье о. Давидовича поручено послови о. Сѣркови и Дим. Шустови поставити се внесенье на загальныхъ зборахъ въ Тернополи]

Нема сумнѣву, що вѣсти, розголошенѝ уже и черезъ Neue freie Presse, а за нею и черезъ другѝ дневники, зворушили опінію публичну у Вѣдни и взагалѣ въ Австріи. Поляки старатись будуть вызыскувати се въ свою користь, а вже й сегодня Dziennik Polski приносить телеґраму зъ Вѣдня, въ котрôй, констатуючи, що „въ вѣденьскихъ кругахъ політичныхъ живо обговорюють справу москвофільскихъ аґітацій межи народомъ рускимъ въ Галичинѣ“, додає: „Загально не вѣрять тутъ, щобы рускѝ проводирѣ [якѝ?! — *Ред.*] не мали своєи руки въ тôй справѣ; навпаки-жь, допускають, що аґітація ôдбувала ся зъ ихъ вѣдомостію, а выпирають ся лише про око.“

Власти політичнѝ изъ своєи стороны розслѣджують мниму аґітацію черезъ жандармôвъ, а кромѣ того гостивъ недавно въ Золочѣвщинѣ якійсь загадочный гôсть зô Львова...

Нинѣ доносять намъ изъ Золочева, що передъ кôлькома днями жандармерія арештувала въ Бродахъ двохъ селянъ: Гринька Мурина изъ Ляцкого и Голембйовского зъ Княжого. Позавчера приставлено ихъ до суду въ Золочевѣ. Голембйовского выпустили, а що дѣє ся зъ Муриномъ, кореспондентъ нашъ ще не має вѣдомости.

Справы краєвѝ.

Выдѣлъ краєвый уложивъ уже остаточно прелімінарь буджету краєвого на рôкъ 1891, а зъ него показуєсь, що сума выдаткôвъ выносить 4,889.410 зр. и выносить о 231.885 зр. бôльше якъ сего року, на котрый соймъ ухваливъ бувъ 4,667.525 зр. Власнѝ доходы преліміновано на 1891 р. въ сумѣ 547.636 зр., отже о 50.476 зр. менше якъ въ 1890 р. Недобôръ до покрытя додатками до податкôвъ выносить 4,341.774 зр.

Выдѣлъ краєвый предкладає наложити додатокъ въ тôй самôй высотѣ т. є. по 36 кр. ôдъ 1 зр. податкôвъ безпосередныхъ а числячи дохôдъ зъ 1 кр. на 94.500 зр., сподѣває ся одержати загальный дохôдъ въ сумѣ 3,402.000 зр.; решту недобору предкладає выдѣлъ покрыти въ дорозѣ позички.

Той некористный результатъ прелімінаря на 1891 р. походить зъ ôдси, що дохôдъ зъ додаткôвъ до податкôвъ буде меншій о якихъ 300.000 зр. по причинѣ змѣны року буджетового. Той некористный результатъ вплыне лишь въ 1891 р. на буджетъ. Крôмъ того збôльшили ся выдатки краєвого фонду шкôльного о 155.000 зр., емеритального фонду шкôльного о 78.000 зр., на реставрацію замку въ Олеську прелімінує ся 20.000 зр. и т. д., а то все складає ся на недобôръ 937.774 зр., котрый выдѣлъ краєвый предкладає покрыти позичкою.

* * *

Чинности выдѣлу краєвого въ справахъ рôльничихъ множать ся зъ кождымъ рокомъ. До давнѣйшихъ шкôлъ рôльничихъ въ Дублянахъ и Черниховѣ та школы лѣсовои прибули три новѝ школы рôльничѝ низшѝ, школа огороднича въ Тарновѣ и курсъ управы льну въ Городку. Крôмъ того єсть двохъ учителѣвъ вандрôвныхъ рôльництва, а коли правительство згодило ся побôльшити субвенцію на заименованье ще двохъ новыхъ, то число учителѣвъ вандрôвныхъ подвоить ся. Отворенье новыхъ шкôлъ рôльничихъ низшихъ єсть дуже пожаданымъ а зъ кôлькохъ околиць краю дають ся чути жаданя въ тôмъ напрямѣ и проявляє ся значна жертволюбивôсть въ мѣсци для сеи цѣли, тожь и потрѣбно не лишь отвирати такѝ школы але и приспособляти для нихъ новѝ силы учительскѝ. По-при отсѝ справы фахового шкôльництва рôльничого має выдѣлъ краєвый рôзнѝ справы спеціяльнѝ, котрѝ на розвитокъ рôльництва въ Галичинѣ можуть мати дуже важный вплывъ.

А щобы выповнити всѣ тѝ задачѣ, потребує выдѣлъ краєвый доконче мати мѣжь своими урядниками фахового чоловѣка, обзнакомленого добре зъ рôльничимъ шкôльництвомъ и взагалѣ зъ ôдносинами та потребами рôльництва.

Вправдѣ теперь має выдѣлъ краєвый такого чоловѣка фахового, але се робить ся по части зô шкодою школы въ Черниховѣ, зъ-ôдки покликано тымчасово одного учителя до выдѣлу краєвого. Щобы отже запевнити собѣ такого урядника постôйно а не помагати собѣ лишь часово професоромъ школы рôльничои, порѣшивъ выдѣлъ краєвый предложити соймови внесенье: утворити при выдѣлѣ краєвôмъ сталу посаду референта справъ рôльничихъ зъ такою самою платнею, яку признавъ соймъ въ р. 1878 для референта справъ рôльничихъ.

Кандидаты на се мѣсце мають мати кваліфікацію на професора высшои школы рôльничои та довшу практику господарску въ краю.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Въ Стрыю, — якъ мы вже доносили — перепала при выборахъ до рады повѣтовои ліста руского комітету незначною меншостію. Перейшла ліста, на котрôй були умѣщенѝ: бар. Жигм. Ромашканъ, дотеперѣшный маршалокъ; о. Левъ Шанковскій зъ Дулибъ, о. Василій Залозецкій зъ Гôрного, Стан. Заморскій, управитель обшару двôрского въ Сколѣмъ, Адамъ Геніґъ, начальникъ кольоніи нѣмецкои Бріґітенавъ, тай шѣсть селянъ.

На рускôй лістѣ було пять священикôвъ и сѣмь селянъ. Деякѝ зъ тои лісты, а то оо. Шанковскій и Залозецкій та селяне Стефанъ Курцеба и Василь Тимчѣй, були помѣщенѝ и на польскôй лістѣ, тожь и одержали найбôльше голосôвъ.

Переглядъ часописей.

[Nowa Reforma, Kraj, Kurjer Lwowski, Dziennik Polski и Wolne Polskie Słowo о руско-польскихъ ôдношеняхъ.]

Мы подавали хôдъ дискусіи, яка въ мѣсяцяхъ липни и серпни вела ся въ польскôй прасѣ о руско-польскихъ ôдношеняхъ. Теперь коли тая дискусія, якъ вже здає ся, закôнчена, подаємо въ короткости и дальшѝ голосы польскои прасы.

Nowa Reforma, ôдповѣдаючи на статью „Дѣла“ п. н. „Now-ôй Reform ѣ II.“, повтаряє своє давнѣйше твердженье, що въ часѣ выборôвъ она не выступала противъ рускихъ кандидатôвъ, а противно кандидатуру н. пр. п. Вахнянина навѣть пôдпирала, и запевняє, що она єсть орґаномъ демократіи польскои въ цѣлôмъ краю а не тôлько въ захôднôй части, якъ будьто-бы казало „Дѣло“. Мы вже перше згадали, що трудно вести дискусію тамъ, де зъ однои стороны неустаннѝ заходять непорозумѣня. Мы казали, що польскѝ демократы, выборцѣ, выступали противъ рускихъ кандидатôвъ (хочь-бы и демократы сокальскѝ противъ п. Вахнянина), а N. Reforma каже, що она, ґазета, того не робила! Мы казали, що вплывъ N. Reform-ы ограничає ся майже на саму захôдну Галичину (въ всхôднôй бôльшій вплывъ мають Dziennik Polski, котрый значно инакше трактує руску справу, и Kurjer Lwowski), а она каже, що заступає справы цѣлои демократіи польскои! и т. д. и т. д. На кôнци сеи статьѣ такъ пише N. Reforma:

„*Дѣло* ще до нинѣ не вылѣчило ся зъ забагôвъ політики партикулярнои, або туряє все ще о великôй державѣ рускôй, въ котрôй бы не чути було нѣякого иншого языка окрôмъ руского. Мѣжь тымъ Русь исторична, звязана дѣями зъ Польщею, переняла часть елементôвъ єи, котрѝ нинѣ въ всхôднôй Галичинѣ мають рôвне право до участи въ автономічнôмъ житю, якъ руска людность. Особливо по мѣстахъ бôльшôсть людности становлять Поляки. Отже чого-жь вы хочете? Чи тѝ Поляки, осѣлѝ будь на рôли будь въ мѣстахъ, мають для „милои згоды“ перенести ся на лѣвый берегъ Сяну, щобы Русь неподѣльно до васъ належала, або чи жадаєте, щобы при выборахъ польска людность въ всхôднôй Галичинѣ голосувала обовязково на тыхъ кандидатôвъ, якихъ имъ накине рускій комітетъ? Признайте, що одно и друге не мало бы раціи.“

Чи N. Reforma на правду пытає чи лишь удає наивну? Мы хочемо, щобы меншôсть польска въ всхôднôй Галичинѣ не накидала рускôй бôльшости свôй языкъ въ школахъ, своихъ кандидатôвъ при выборахъ, але щобы, уживаючи своихъ правъ, дала и Русинамъ уживати ихъ правъ, тай взагалѣ щобы до рускихъ справъ не мѣшала ся. То чей-же не пересадне жаданье!

——

Петербургскій Kraj, котрый, мимоходомъ сказавши, вже ôдъ довшого часу не має нѣякихъ дописей зъ всхôднои Галичины (оденъ дописуватель, Гавзнеръ, умеръ, другій, пôдписувавшій ся Тарасъ, замовкъ) и информує ся о рускихъ справахъ тôлько зъ польскихъ ґазетъ, забравъ такожь голосъ въ дискусіи о руско-польскихъ ôдношеняхъ и такъ пише:

„Въ понятяхъ молодо-руского сторонництва въ Галичинѣ ôдбуває ся въ теперѣшнôй хвили якесь пересиленье, нечувано остре. Иде о той нещасный адміністративный подѣлъ Галичины на двѣ половины, маючій служити, якъ теперь заявляє „Дѣло“, не за цѣль, але тôлько за средство до обороны народности и забезпеченя рускихъ правъ. „Дайте намъ нашѝ права“, кличе молодорускій орґанъ, „позвольте ихъ уживати спокôйно и безпечно, а не будемо домагати ся подѣлу.“ Здає ся, нема нѣчого справедливѣйшого надъ се, але якого то суть рода права, котрыхъ наданя собѣ „Дѣло“ вымагає ôдъ Полякôвъ, о тôмъ можемо мати деяке выображенье зъ отсего ряду афоризмôвъ.“

Тутъ Kraj приводить за одною зъ давнѣйшихъ статьей N. Reform-ы кôлька реченій „Дѣла“, по части вырваныхъ зъ контексту, по части навѣть хибно переложеныхъ (якъ мы вже давнѣйше выказали), и такъ кôнчить:

„Якъ-небудь хибна, куса и въ декотрыхъ взглядахъ недорѣчна єсть тота нинѣшна автономія галицка, она єще въ своѣй польско-рускôй цѣлости пригадує слова байки: „нѣсъ слѣпый кривого“. Але що-жь бы то було, коли-бъ по гадцѣ рускои пропозиціи наступило „розлученье“. Безъ шумныхъ пророцтвъ и алюзій можна смѣло сказати: „слѣпый втопивъ бы ся въ якôмъ лихôмъ заливѣ нѣмецкôмъ, а кривого здоптавъ бы пôдъ своими копытами леда-якій полкъ угорскои кôнницѣ [?!], котра вже неразъ ôдъ XIII. в. Червону Русь якъ свою навѣщала.“

Коли-бъ и задержати образъ зъ сеи байки, то треба-бъ сказати: Слѣпому и кривому такъ довго буде добре, доки оба одного будуть хотѣти и въ згодѣ поступати. Але коли нѣякъ не зможуть згодити ся и порозумѣти ся, а мають неустанно зъ собою сварити ся и дерти ся, то зъ ихъ спôлки не може бути хôсна нѣ одному нѣ другому.

Kurjer-ови Lwowsk-ому такъ подобало ся „розумне слово“ Kraj-у, що ôнъ, не мѣшаючи ся зъ своєи стороны до дискусіи, помѣстивъ тоє-жь и принявъ въ цѣлости за своє.

——

Dziennik Polski, котрый вже передше забравъ голосъ въ дискусіи о руско-польскихъ ôдношеняхъ, помѣстивъ двѣ статьѣ пôдъ надписомъ: „Ruska sprawa a polska prasa“, въ котрыхъ подає по-части змѣстъ статій „Дѣла“ пôдъ такимъ самымъ надписомъ (однакожь тенденційно перекручуючи и пропускаючи всьо то, щó єму недогôдне), а по-части фальшуючи дословный нѣбы перекладъ. Спокôйнѝ и объєктивнѝ а прямуючѝ до порозумѣня статьѣ „Дѣла“ такъ характеризує Dz. P.:

„*Дѣло* нѣбы то бажає згоды, але рôвночасно сычить скажено [!], скôлько разôвъ приходить єму заговорити о Полякахъ.“

О кривдахъ Русинôвъ каже, що ś. p. humorysta Lam oznaczył je kiedyś trafnie mianem *neznatyszczo*, приписує *Дѣлу* „znany bizantynizm“, и такъ кôнчить:

„Тономъ, зачертымъ зъ характеру Мільчка въ Мести [Zemsta — комедія Фредра, характеръ Мільчка повный гіпокризіи], *Дѣло* натякує о подѣлѣ Галичины и признає покôрно [!], що „rząd mógłby z własnej inicjatywy bez pomocy Polaków zaspokoić słuszne (?) żądania Rusinów — gdyby tylko zechciał.“ Тутъ вылазить шило зъ мѣшка и тутъ крыє ся головна мысль статій повныхъ отруѣ и жовчи, повныхъ безпôдставныхъ закидôвъ противъ Полякôвъ, повныхъ фальшивыхъ скаргъ на нашу суспôльнôсть. Се послѣдне реченье вказує выразно, на якôй то дорозѣ Русины шукають згоды зъ Поляками, ôдсло-

нюе ихъ побожнî бажаня. Тî угодовî статьѣ звучать въ нашôмъ уху якъ намаганя перешкодженя всякôй можливости взаимного зближеня... Яку цѣль отже мали тî статьѣ? Ото нове оклеветанье польскои суспôльности, выллянье чувствъ фальшивои льояльности, впоенье пересвѣдченя въ незнаючихъ нашихъ ôдношень, що Русины бажають щиро згоды а Поляки паралізують ихъ добру волю. Але добра справа побѣдить!"

Дѣло написало дословно: „Правительство могло бы навѣть и само, безъ иніціятивы и безъ участи Полякôвъ, найбôльшу часть належныхъ правъ Русинамъ дати. Єсли теперь ще сего не робить, то здержуе его именно взглядъ на Полякôвъ. Очевидно отже, що оно радо и сейчасъ заапробуе для Русинôвъ все, на що згодять ся обѣ народности." Dziennik P. перекрутивъ отже и змыслъ и сфальшувавъ навѣть дословный цитатъ. Отсе прôбка совѣстности польского дневника.

——

N. Reforma пôдъ такимъ самымъ надписомъ помѣстила двѣ передовî статьѣ въ ôдповѣдь „Дѣлу", и такъ само невѣрно подае, почасти за Dziennik-омъ P., змѣстъ и дословнî цитаты зъ „Дѣла". Тымъ способомъ не трудно ѣй було знайти въ статьяхъ „Дѣла" декуды неяснôсть а декуды и противурѣчія. Рôзниця межи обома польскими орґанами головно та, що N. Reforma, котра впрочôмъ цѣлу статью „Дѣла" бере за ôдповѣдь ѣй самôй (зъ чого ôдтакъ выходить и певне непорозумѣнье), хотя мы выразно зазначили, що ôдповѣдаемо такожь Dziennik-ови Polsk, Trybun-ѣ и Przegląd-ови, подае ширше змѣстъ статьей „Дѣла" и приводить бôльше цитатôвъ зъ нихъ. Зъ замѣтокъ, котрî N. Reforma подае на початку, въ серединѣ и на кôнци своеи статьѣ, приводимо тутъ що найважнѣйшî:

„Поляки волѣли бъ працювати зъ Русинами для добра будучности, маючи одну и ту саму цѣль и идею, але не змушуемо васъ до того а навѣть не покушуемо ся о то. Але жадаемо, бо маемо до того право, щобы вы працювали для свого добра, а не для добра тыхъ, котрî суть спôльными нашими ворогами и котрî вщепили въ васъ отрую зависти. — —

„Чи *Дѣло* все заховало спокôй и умѣренье, якъ само твердить? Мусимо сказати, що не всюды ему то удало ся, а именно въ першихъ статьяхъ. Але менше о то. Найважнѣйше есть, що пытанье польско-рускои угоды „Дѣло" такъ помотало, що ôдповѣдь на его погляды и гадки, часто прямо суперечнî зъ собою, заняла бы стôлькожь мѣсця и часу, якъ самî погляды. Задачѣ тои не пôдôймаемо ся,... не видячи цѣли въ навязуваню дальшои полеміки, котру „Дѣло" веде разъ въ тонѣ пристрастнôмъ [!], то зновъ въ формѣ широкои поговорки політичнои, вкôнци продовжуе еи дивоглядными, нѣбыто новыми помыслами по просту за для того, щобы не дôйти до позитивныхъ заключень [!] або выснувати такî, котрî бы цѣле пытанье угоды ставили на-ново... Видко, теперѣшный станъ догоджуе Русинамъ; щожь бы робили тогды, на що и на кого нарѣкали бъ [!], коли-бъ угоду зъ Поляками пôдписали?"

——

Наконець демократична двотыжднева ґазетка Wolne Polskie Słowo выходяча въ Парижи а стояча и супротивъ Австріи на становищи польскои ирреденты, помѣстила передову статью п. н. Dyplomacja rusińska. Подаемо зъ неи деякî цѣкавѣйшî частины:

„Въ Русинахъ дипльоматія есть хоробою хронічною. Выдипльоматизували упадокъ свôй и Польщѣ и не залишили хватити ся того средства, скоро ино лучила ся нагода, числячи на то, що, приподобавши ся ворогамъ Польщѣ, выкрешуть для себе ихъ ласку: на наддніпряньскôй Руси узыскають шкôлки зъ рускимъ языкомъ, на Червонôй Руси здобудуть національну геґемонію [?]. Докладали отже якъ найбôльшихъ змагань, щобы приподобати ся: громадили доказы своеи ненависти до Полякôвъ въ теперѣшности и въ минувшости, нагромадили того велику силу и — не зыскали нѣчого...

„Була хвиля, въ котрôй Австрія фаворизувала Русинôвъ. Они скористали зъ того и офѣрували ся ѣй на вѣрнопôдданыхъ — на супротивнôсть Полякôвъ — на зробленье зъ Галичины, чимъ она до того часу не була: цитаделѣ обсадженои державною ґвардією прибочною. „Ты не знала, Австрійо, якій въ насъ посѣдаешь скарбъ привязаня до трону, вѣрности и посвяченя. Мы не то, щó Поляки. Мы ôддаемо ся тобѣ тѣломъ и душею..." Русины не обчислили ся зъ своею вартостію супротивъ державы... Оферта ихъ могла лишь тогды запевнити користи, коли-бъ Поляки були повздержались зъ выступленьемъ зъ подôбною... Скоро жь ино сесî заявили: Przy tobie, panie, stoimy i tać chcemy, Русины стратили на вальорѣ. То, щó наступило, мусѣло наступити. Русины самî выкресали для себе ситуацію, котра завела ихъ надѣѣ. Однакожь по заводѣ, замѣсть признати свою похибку и приложити ся до обставинъ, ступали дальше дорогою дипльоматичною, не беручи назадъ тои первѣстнои оферты и офѣруючи ся рôвночасно Москвѣ въ тôмъ самôмъ дусѣ, т. е. противъ Полякôвъ, на услуги. Въ розжаленю — грубу похибку поправляють ще грубшою."

Згадавши ôдтакъ о полеміцѣ „Дѣла" зъ N. Reform-ою, въ котрôй „*Дѣло* мовь-бы взяло собѣ за спеціяльну задачу ôдношеня межи двома народностями утримувати въ станѣ неустанного роздразненя," такъ що ажь „кровь бурить ся", W. P. Słowo таки признае, що жаль Русинôвъ о стôлько справданый, що не „удало ся имъ на дорозѣ дипльоматичнôй, котру они самî Ляхови вказали, и „Ляхъ-ворогъ" зôпхнувъ ихъ..." W. P. Słowo не годить ся зъ політикою польско-станьчикôвскою „zgody z losem", котра, коли-бъ приймила ся вô всѣхъ трохъ частяхъ Польщѣ, невысказанî Костюшкомъ слова finis Poloniae! зробила бы дѣйстностію.

„Крокъ той дипльоматичный выкликала дипльоматія руска. Дипльоматія поконала дипльоматію. Ґолуховскî, Потоцкî, Ґрохольскî, Залескî, Дунаевскî, Баденіи не допустили Бѣлоусôвъ, Ковальскихъ, Романчукôвъ до ступнѣвъ трону. Самî на нихъ влѣзли, не приносячи тымъ нѣ найменшои користи справѣ польскôй, не шкодячи нѣ трохи справѣ рускôй... Справа о „ступнѣ трону" не мае нѣчого спôльного зо справою національною. Тамту Русины програли, сесю жь реґулюе конституція, надана всѣмъ короннымъ краямъ, конституція австрійска, за котру Поляки не ôдповѣдають. Однакожь та конституція не ôдмовляе Русинамъ шкôлокъ и шкôлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, не ôдмовляе имъ рôднои мовы въ церквѣ и въ судôвництвѣ, не зборонюе закладаня товариствъ філянтропійныхъ, літературныхъ, науковыхъ, економічныхъ и політичныхъ, скликуваня аґітаційныхъ зборôвъ, укладаня проґрамъ, ставляня жадань подѣлу краю и пр. и пр., словомъ уживаня въ словѣ и дѣлѣ свободы въ такихъ розмѣрахъ, въ якихъ, коли-бъ бувъ гнетъ, гнетъ польскій, на котрый Русины такъ гôрко — на радôсть Москалѣвъ — жалують ся, уживанье мусѣло бы бути неможливымъ. [?!]

„На хибну, на дуже хибну дорогу впровадила ихъ дипльоматія. На тôй дорозѣ намагають ся удержатись. „Вольному воля, спасеному рай," каже руска приповѣдка. Коли имъ тая дорога подобае ся, щожь на то порадити!... Не лишаесь, якъ хиба чекати, ажь тî зъ-помѣжь Русинôвъ, щó похибку видять и узнають, узыскають тôлько поваги въ політичнôй сферѣ, що будуть въ можности дипльоматіи противоставити не дипльоматію, але розумъ, и впровадити справу на дорогу раціональну. Справа польска вымагае ôдъ Русинôвъ не сентиментôвъ, але розуму, розуму и еще разъ розуму — зрозумѣня власныхъ интересôвъ и потребъ, котрымъ она (справа польска) не тôлько не стае въ дорозѣ, але и не може станути, хотьбы хотѣла, анѣ въ теперѣшныхъ услôвяхъ, анѣ тымъ бôльше... коли-бъ Польща ôдзыскала независимôсть."

Мы скажемо W. P. Słow-у коротко: Не ажь въ 1848-ôмъ роцѣ, якъ оно каже, и не спеціяльно противъ Полякôвъ офѣрували Русины Австріи свое вѣрнопôдданьство; они заявляли свою вѣрнôсть и привязанье до Австріи, ôдъ-коли тôлько пôдъ ню прийшли, бо въ нѣй знайшли лучшî услôвя екзистенціи, нѣжь передъ-тымъ мали въ Польщи. Єсли жь оферта Русинôвъ спонукала и Полякôвъ до подôбнои оферты, то держава тымъ бôльше зобовязана мусить бути для Русинôвъ. Що до розуму, котрого польска справа мае вымагати ôдъ Русинôвъ, то чейже ще бôльше розуму вымагае она ôдъ Полякôвъ, и тутъ вымагае вже зъ повнымъ правомъ, бо тôлько до сихъ она може мати претенсію и до нихъ повинно W. P. Słowo звернути ся. Але доси въ поступованю Полякôвъ супротивъ Русинôвъ не видко, щобы они руководили ся „розумомъ, розумомъ и ще разъ розумомъ", и щобы оказували „зрозумѣнье власныхъ интересôвъ".

Дописи „Дѣла"

Зъ Самбора.

[Гостина артистичнои шѣснацятки. Вечерокъ въ дохôдъ будовы руско-народного театру. Комерсъ.]

Ôдъ давна ожидавъ я нетерпеливо на день 4-го с. м., се есть на день, въ котрôмъ наша артистична шѣснацятка — наша патріотична, люба молодѣжь загостить на вечерокъ до Самбора.

Въ середу дожидали еи пп. Лашкевичь и о. Гмитрикъ, яко представителѣ мѣсцевого комітету, на двôрци зелѣзницѣ. Вкôнци свистъ льокомотивы озвѣстивъ намъ, що поѣздъ зближае ся, та залунала грôмко-голосно изъ щиро-рускихъ грудей пѣсня: „Ще не вмерла", несучись пôдъ небеса, неначе благаючи лучшои долѣ для нашои заплаканои матери. По сердечнôмъ взаимнôмъ привитаню запросивъ до свого дому всѣхъ любыхъ, та веселыхъ спѣвакôвъ Впов. проф. Лашкевичь, у котрого остались они ажь до суботы. Хто не знае въ Самборѣ щиро-сердечного, патріотичного дому Вп. паньства Лашкевичѣвъ? Треба було бути наочнымъ свѣдкомъ, и подивляти той радо пôднятый трудъ на себе — достойною женою п. професора якъ и ихъ дочкою — гощеня нашихъ дѣйстно неутрудимыхъ молодыхъ патріотôвъ. За се-жь и выдячились они, устроивши у паньства Лашкевичѣвъ рано въ четверъ правдивый пиръ музичный.

Погода була того дня непевна, тожь (сказавши пôдъ секретомъ) мѣсцевый комітетъ трохи побоювавъ ся, чи и скôлько згромадить ся нашои мѣсцевои та замѣсцевои публики на вечерку. Побоюванье сесе пропало вечеромъ, коли показало ся, що Самбôрцѣ умѣли належно оцѣнити вагу вечерка та высоко-патріотичну цѣль его. Звыжь 200 більетôвъ було розпроданыхъ зъ касы, — а се, якъ на Самбôръ, число поважне.

Вечеръ розпочавъ хоръ шѣснацятки ôдспѣваньемъ пѣсни Вахнянина „Ой по горѣ роменъ цвите". Ôдтакъ наступали: хоръ сербскои пѣсни „Нек Душман віді", Єнка; дальше сольо барітонове: „Сонъ" Павфльера ôдспѣвавъ п. Шиманьскій.

Варіяція на фортепянъ на тему „Надъ Прутомъ у лузѣ", власнои прекраснои композиціи, ôдогравъ п. Штоль; дуетъ „Моряки" (Вільбоа) ôдспѣвали товаришѣ Кириловичь (теноръ) и Шиманьскій (баритонъ). На закôнченье загремѣвъ славно-звѣстный „Хоръ козакôвъ" зъ оперы „Иванъ Купало" композиціи Вахнянина.

Всѣ точки выпали надсподѣвано свѣтло, а шѣснацятка збирала по кождôй точцѣ невмовкаючî оплески, котрî зросли до кульмінаційного пункту по ôдспѣваню послѣдного хору, котрый на загальне жаданье мусѣвъ бути ще разъ повтореный.

На тôмъ скôнчивъ бы я се справозданье, та не можу мовчки поминути и не пôднести, що знаменито вывязали ся изъ труднои задачѣ солісты пп. Шиманьскій и Кириловичь, а такожь, що справдѣ артистичною грою на фортепянѣ ôдзначивъ ся п. Штоль. П. Шиманьскій зъ своимъ голосомъ, пôсля моеи гадки, мôгъ бы безперечно не повстыдатись навѣть въ столици, а по спѣвѣ его пôзнати, що мае не злу школу. Такожь п. Кириловичь вызначаесь звôнкимъ, металічнымъ и высокимъ теноромъ. А о здôбности фортепяніста п. Штоля досыть сказати, що кождый кусникъ навѣть найтруднѣйшій потрафить ôдограти ex abrupto майже безъ хибы, а до того есть ôнъ въ своѣй штуцѣ незвычайно замилуваный. Длятого думаю, що буде не ôдъ рѣчи, по заслузѣ поручити сего талановитого музика рускôй публицѣ у Львовѣ. Взагалѣ жь цѣлый хоръ пôдъ умѣлою управою п. Садовского спѣвае — мало сказати: добре, але — дуже добре.

Другу часть вечерка выповняли танцѣ пôдъ проводомъ пп. Кормоша и Кириловича. До першого кадріля стануло 60 паръ, а мѣжь нашими красавицями бачили мы богато въ народныхъ строяхъ. Якъ охочо та весело, мовь одна велика родина, бавили ся, о тôмъ може мати понятье хиба той, хто тамъ самъ бувъ и бравъ участь въ забавѣ. Досыть сказати, що вже рано о годинѣ $7^1/_2$ до другои коломыйки, котру охрестили мы „бѣлою" на ладъ „бѣлого" мазура, стануло ще 30 паръ! Ба, годить ся сказати, що и въ павзахъ межи поодинокими танцями не дармувала шѣснацятка, а спѣвала радо много нашихъ, серце порываючихъ пѣсень.

По пôвночи наступила одногодинна перерва, въ часѣ котрои Впов. о. Менциньскій изъ Фульштина пôднѣсъ тоастъ и многолѣтство гостившому на вечерку послови Вп. п. Телишевскому зъ Турки, котре всѣ присутнî пôдняли зъ одушевленьемъ. Много-поважаный посолъ, ôдповѣдаючи въ краснорѣчивôй бесѣдѣ на внесеный ему тоастъ, пôднѣсъ велику заслугу шѣснацятки для рускои справы, а ôдтакъ звертаючись до нашого жѣноцтва, въ руки панѣ Лашкевичевои передавъ тоастъ въ честь рускихъ красавиць, окрасы и запоруки лучшои будущины для нашои ôдъ вѣкôвъ злиднями навѣщуванои землѣ рускои.

На другій день по вечерку ôдбувъ ся заходами мѣсцевого комітету комерсъ (въ комнатахъ Народнои Торговлѣ), на котрый запрошено такожь лѣкаря п. Риботицкого, Поляка, котрый дуже ревно заходивъ ся коло устроеня вечерка. Катихитъ о. Рѣпецкій пôднѣсъ се въ тоастѣ внесенôмъ въ честь брата-Поляка, котрый, по-при шанованю своеи народности, зумѣвъ такожь бути добрымъ и щирымъ Славяниномъ, вписавъ ся до комітету и бувъ Русинамъ дуже помôчнымъ. П. Риботицкій въ подяцѣ заявивъ, що его змаганьемъ було и буде — не словами, не пустыми фразами заявляти свою прихильнôсть для братôвъ Русинôвъ, але — дѣлами. — Потôмъ товаришь Венгриновичь, замѣтивши мѣжь гостями п. Зарицкого изъ Станіславова, свого друга, пôднѣсъ деякî близше ему знанî заслуги сего патріота, — а п. Зарицкій, ôдповѣдаючи, заявивъ передо всѣмъ, що умысне въ тôй цѣли выѣхавъ бувъ на стрѣчу шѣснацятки до Самбора, щобы наочно пересвѣдчитись, якъ вывязуесь она изъ вложеного добровôльно на себе обовязку, — а пересвѣдчившись, що она перейшла далеко границѣ его ожидань, — вносить въ руки о. Рѣпецкого тоастъ зъ многолѣтствомъ для мѣсцевого комітету, котрый такъ щиро сполучивъ ся, щобы тымъ загрѣти нашу молодѣжь до дальшого труду на сѣмъ поли. Бесѣдникъ закôнчивъ горячимъ бажаньемъ, щобы и въ Станіславовѣ повелось шѣснацятцѣ такъ гарно, якъ въ Самборѣ. — Рядъ тоастôвъ закôнчивъ діріґентъ хору п. Садовскій и зъ его бесѣды пересвѣдчились мы, яка красна гармонія пануе мѣжь товаришами, мѣжь котрыми есть такожь двохъ поступовыхъ товаришѣвъ Полякôвъ, котрî зовсѣмъ безинтересовно, лише зъ дружбы для насъ, пôдняли ся для благороднои цѣли такъ великаньскихъ трудôвъ. За се-жь и ôдспѣвано имъ справдѣ заслужене грôмке „Во здравіе..." Патріотичный настрôй и бесѣды поважнî, взаимна вымѣна гадокъ — були бы ще довше протягнулись, кобы не спôзнена пора, котра наказувала утомленымъ вандрôвникамъ удатись на ôдпочинокъ.

Въ суботу рано выбрали ся товаришѣ шѣснацятки изъ Самбора вповнѣ вдоволенî, зъ веселою пѣснію на устахъ, въ дальшу подорожь до Стрыя, полишаючи по собѣ якъ наймилѣйшу згадку. Маю повну надѣю, що якъ въ Стрыю, такъ и по иншихъ мѣстахъ, де загостать шѣснацятка, приймуть еи зъ отвертыми раменами и тымъ теплымъ серцемъ, якъ въ Самборѣ, а мѣсцевî комітеты своимъ вплывомъ допоможуть, що всюды вечерки пôдъ взглядомъ касовымъ выпадуть якъ найкрасше!

Очевидець.

——

Зъ-пôдъ Золочева.

[Поясненье справы політичного товариства.]

Въ початковыхъ дняхъ липня с. р. ôдбуло ся въ Золочевѣ зôбранье запрошеныхъ пос. Рожанковскимъ Русинôвъ изъ Золочѣвщины въ цѣли уложеня и пôдписаня статутôвъ маючого оснувати ся політичного товариства. Зôбранье се показало наглядно, що Русины въ Золочѣвщинѣ не доросли ще до рѣшаня важнѣйшихъ и жизненнѣйшихъ пытань по-надъ пытанье двохъ „с", и длятого мы не важились подавати того testimonium paupertatis до прилюднои вѣдомости. Коли-жь въ „Червонôй Руси" (въ ч. 186) помѣщено допись и въ дивоглядный спосôбъ перекручено хôдъ нарадъ на тôмъ зôбраню, то уважаю за свôй обовязокъ обективно здати справу зъ того зôбраня и показати, якъ то панове „твердого закала" умѣють надувати читаючу публику.

На вызначеный день около 20 Русинôвъ запрошеныхъ пос. Рожанковскимъ зôбрались въ его мешканю о 2-ôй годинѣ зъ полудня. Мимоходомъ скажемо, що зъ Русинôвъ-народовцѣвъ замѣсцевыхъ удостоились запрошеня лише два чи три, мѣжь тымъ, якъ люде „твердого закала" (якъ они самî себе зовуть) були майже всѣ запрошенî и явили ся дѣйстно въ значнôмъ розмѣрно числѣ. На голову зôбраня выбрано о. Грабиньского, а на секретаря о. Богачевского зъ Гарбузова. Народовцѣ, хотячи напередъ запобѣгти немилôй квестіи двохъ *с*, ставили внесеня, щобы завязуюче ся товариство назвати або „Перемышляньско-Золочѣвскимъ", або „Золочѣвскимъ", або „Надбужаньскимъ", або „хлопскимъ". Всѣ тî внесеня упали, а остало ся внесенье, щобы назвати его „Рускою Радою". И теперь доперва почалось торочити балаканье за два *с*. П. професоръ С. вынявъ навѣть ґраматику и зъ енерґією почавъ воювати за двома *с*. Деякî народовцѣ, видячи, до чого дôйшло и що путнього кôнця нарадъ годѣ дôждати ся, выйшли (маючи канцелярію), а ситуацію выратувавъ п. Рудницкій, заявляючи, що Русинамъ-народовцямъ иде о роботу, а не о демонстрацію двома *с*, а если товариство мае бути завязуване для експеріментôвъ дво-*с*выхъ, то народовцѣ можуть постаратись о завязанье иншого політичного товариства. По тôмъ доперва почалось читанье статутôвъ взятыхъ зъ „Подôльскои Рады" и принято ихъ въ цѣлости зъ поправкою п. професора С., абы писати и называти голову товариства „предсѣдателемъ". На случай розвязаня товариства рѣшено все майже передати „Народному Домови" — и народовцѣ противъ того нѣчо не замѣтили, але пристали.

Зъ того видно:

1) Що аферу зъ двома *с* выкликавъ самъ „твердый закалъ" зъ розмыслу.

2) Що урядники-народовцѣ выходили тому, бо разъ — година канцелярійна надôйшла а кôнця нарады годѣ було передвидѣти, а по друге — за прикро було слухати дитинячихъ выводôвъ старыхъ головъ, — выводôвъ, якî тôлько заколотъ приносять, — то не „гомеричного смѣха стояло" — якъ каже дописуватель „Черв. Руси", — але сожалѣня надъ заслѣпленьемъ партійнымъ и нелюбовію свого рôдного.

Неправдою есть такожь, що якійсь мужикъ мавъ сказати: „Де бы мы були, якъ бы не народовцѣ" — бо на тую пору зъ селянъ не було нѣкого. [чей-же п. Илевича не числите за мужика!] а и п. Илевичь, сидячи коло о. Пелехатого, не сказавъ тыхъ слôвъ „во всеуслышаніе". Впрочôмъ, если сказавъ, то нѣчого мудрого...

3) Що народовцѣ тôлько своею уступчивостію довели зачате дѣло до кôнця, хотяй твердый закалъ пôдчасъ аферы затиравъ руки немовь изъ злораднои утѣхи, що дѣло зведесь на нѣщо. Годить ся ще додати, що при пôдписуваню статутôвъ многî зъ твердого закала усунулись — зъ професоромъ С, на чолѣ — а друга часть хотѣла доперва при кôнци положити свои пôдписы...

Проче зъ дописи не варта ôдповѣди, — якъ примѣромъ лайка на одного зъ народовцѣвъ, що его не принято въ члены „Народного Дому"; дописуватель забувъ, що на теперь непринятье въ члены сего института зовсѣмъ не есть нечестію, зъ тои простои причины, що „Народный Дôмъ" не есть нинѣ „народнымъ", а звѣстнои кліки... За „соціялістично-злодушацко-желудковî змаганя и ихъ представителѣвъ" и „священикôвъ въ Золочѣвщинѣ, котрî бавлять ся тымъ болотомъ" — скажемо хиба те, що дописуватель „Черв. Руси" що найменче поховзнувъ ся, бо де-жь можна такъ ясно высказувати идею противну тезѣ „адінъ народъ" и ôдпекувати ся тыхъ, що не суть уніятами, и не вчисляти примѣромъ православныхъ до Русинôвъ... За се „мзды" не буде!

Цѣла допись въ „Черв. Руси" робить прикре вражѣнье и своимъ накликуваньемъ и импертинентскимъ голошеньемъ, що, мовлявъ, „мы здѣсь сильніи" — дае доказъ, що супротивъ народовцѣвъ буде твердый закалъ поступати безвзглядно — и згода зъ ними неможлива, хотяй зъ другои стороны минае ся зъ правдою, бо де-жь тота сила? якî еи успѣхи? Читальнѣ анѣ однои твердый закалъ не заложивъ и не мае въ Золочѣвщинѣ; на выборахъ его не видно. Може сила ихъ — то тî процесы? Тажь бесѣды баламута дяка або неосторожного священика пôдчасъ проповѣди — нѣхто розумный не возьме за прислугу народови!

Най же народовцѣ порозумѣють ситуацію и чимъ скорше консолідують ся, абы не мусѣли потому выслугувати ся твердому закалови и ще читати импертінентскî лайки на себе въ ихъ орґанѣ...

К.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ вѣденьскихъ кругахъ урядовыхъ завѣряють, що радѣ державнôй не будуть предложенî нѣякî значнѣйшî кредиты войсковî. Речинець скликаня рады державнои все ще не означено; буде то зависѣти ôдъ часу скликаня соймôвъ краевыхъ и веденя ихъ робôтъ.

Цѣсарь выѣзджае нинѣ вечеромъ на маневры на Угорщину а зъ-ôдси выѣде просто на нѣмецкî маневры на прускôмъ Шлеску, на котрî запросивъ его нѣмецкій цѣсарь. Сегорôчнî маневры въ трохъ сусѣдныхъ державахъ: въ Австро Угорщинѣ, Россіи и Нѣмеччинѣ представляють дивный и вельми харак-

терпстичный для ситуаціи політичнои образъ. Майже рѳзночасно ѳдбуваютъ ся маневры на великій розмѣры въ Россіи на Волыни, такій жъ самѣ маневры ѳдбули ся на австрійскѳмъ Шлеску а теперь ѳдбуваютъ ся на Угорщинѣ а за кѳлька днѣвъ будуть ѳдбуватн ся и на прускѳмъ Шлеску; выходить майже на то, якъ коли-бъ всѣ тѣ три державы хотѣли одна другѳй показатн, що вже досыть прилагодились и треба лишь дати знакъ, щобы вѳйна розпочалась. Вже на снхъ маневрахъ зѳбрано тѳлько войска, що ще передъ кѳлькома роками можна бы було зъ нимъ розпочинати вѳйну на безпечно.

Значна часть славяньскои прасы повитала щирыма ѳдзывами ювилей еп. Штросмаєра. Загребскій Obzor видить въ дяковарскѳмъ епископѣ воплощенье идеи славяньскои солідарности и каже мѣжь иншимъ: „Въ Европѣ есть одна идеальна трѳйця а то: Левъ XIII, Ґлядстонъ и Штросмаєръ.“ Обѣ чески партіи выслали разомъ таку привѣтну адресу до еп. Штросмаєра: „Ты належишь не лишь до свого краю, котрый Тебе любить и почитає яко свого найбѳльшого добродѣя и яко великодушного священослужителя. На тебе споглядає зъ гордостію и ентузіязмомъ цѣлый свѣтъ славяньскій. Дай Боже, щобъ Ты намъ ще довго свѣтивъ, Ты все озаряюча звѣздо братного полудня, щобъ Ты ще многій лѣта дѣлавъ для добра и скрѣпленя Твого народу и всѣхъ спорѳдненыхъ зъ нимъ братѳвъ та щобъ Ты дожывъ повного успѣху Твоихъ благородныхъ и пѳдносячихъ идей.“ Адресу пѳдписали Ріґеръ за старо-Чехѳвъ а Тільшеръ за молодо-Чехѳвъ. Навѣть и Dziennik Polski забавивъ ся при нагодѣ сего ювилею въ Славянина та повитавъ еп Штросмаєра, але лишь о стѳлько, о скѳлько „дяковарскій епископъ есть репрезентантомъ католицизму и тон славяньскои солідарности, котра кождому племени забезпечує свобѳдный розвѳй народный.“ До якои зухвалости доходить шовінізмъ польскій, можна видѣти въ того, що така нужденна ґазета якъ Dziennik Polski важить ся при сѣй нагодѣ, якъ той учитель дитинѣ, высказувати такожъ еп. Штросмаєрови, що она хоче въ нѣмъ видѣти передовсѣмъ: „вѣрного сына церкви (якъ колибъ еп. Штросмаєръ доси нимъ не бувъ, або леда якій ґазетярь польскій мавъ право говорити такъ католицкому епископови) и исповѣдника засады солідарности славяньскои въ противположности до панславізму и заборчихъ тенденцій россійскихъ“.

——

Россія укрѣпляє чимъ разъ бѳльше свои позиціи въ Бохарѣ и Хивѣ. Бохарскій ханъ, еміръ Саидъ-Міръ-Абдулъ-Аґадъ-Богодуръ-ханъ рѣшивъ ся не лишь приодѣти свое войско въ россійскій мундуры але и завести въ нѣмъ команду россійску та ѳднѣсъ ся въ тѳй цѣли зъ просьбою до россійского міністра вѳйны, щобы ѳнъ прислався ему ѳдповѣдне число россійскихъ кравцѣвъ войсковыхъ и россійскихъ офіцарѳвъ на инструкторѳвъ. Розумѣє ся, що ґен. Ванновскій приставъ на то радо, бо незадовго буде Россія мати въ Бохарѣ дуже добре войско до помочи, котрого провѳдъ на случай потребы будуть могли обняти навѣть россійскій ґенералы а въ самѳй Бохарѣ Россія лишь ще бѳльше скрѣпить свѳй вплывъ и значѣнье. Такъ само якъ ханъ бохарскій хоче зробити такожъ и ханъ Хивы. Въ туркестанскѳй области и въ Аѳґаністанѣ удержуєсь упорно поголоска, що претендентъ до Кабульского престола, звѣстный аѳґаньскій князь Ишакъ-ханъ, подавъ просьбу до царя, щобы ѳнъ приймивъ его въ пѳддапство россійске и придѣливъ до россійскои армін. Здає ся, що царь увзгляднить сю просьбу, бо то прецѣ лежить въ интересѣ Россіи мати въ своихъ рукахъ оружіе противъ Аѳґавістану.

„Граждапнъ“ розписавъ ся о подорожи нѣмецкого цѣсаря до Вѣдня и каже, що цѣсарь Вільгельмъ повиненъ бы теперь дѣломъ доказати свою дружбу для Россіи та наклонити Австрію до змѣны дотеперѣшнои ей политики супротивъ Россіи. У Вѣдни — каже згадана ґазета — буде цѣсарь мати знамениту и може одинокy нагоду вилынути особисто на цѣсаря Францъ-Іосифа и его дорадникѳвъ. Коли цѣсарь Вільгельмъ есть дѣйстно другомъ Россіи и переконавъ ся, що Россія поважає передовсѣмъ законность и жадає того самого ѳдъ другихъ, то най ужие своіи поваги и силы Нѣмеччины и най тымъ способомъ пригадає Австріи ей обовязокъ, якій взяли на себе пѳсля берлиньскои угоды члены европейского концерту.

——

Король грецкій Юрій выѣхавъ до Копенгаги и перебуде тамъ около чотири недѣль. По дорозѣ не вступавъ король анѣ до Вѣдня анѣ до Берлина, бо то не було въ его програмѣ; за то задержить ся ѳнъ въ сихъ мѣстахъ, коли буде назадъ вертати. Згадуючи про сю подорожь грецкого короля, доносить Pol. Cor. рѳвночасно, що не правдою есть, будь то бы французке правительство ѳделикало зъ політичныхъ причинъ адмірала Льежена, котрый займавъ ся въ Греціи реорґанізацією грецкои фльоты. Льеженъ вернувъ назадъ до Франціи, бо скѳнчивъ свою місію и его контрактъ вже выйшовъ. Въ тѳй реорґанізаціи, до котрои належавъ такожъ надавъ будовы трохъ новыхъ кораблѣвъ панцирныхъ и спорого числа лодей торпедовыхъ помагавъ ему французскій инжаніръ ѳдъ маринарки Дімонъ.

——

Роботы фортифікаційнѣ въ Румуніи ведуть ся дуже енергічно и безъ перервы. Пѳсля пляну, выготовленого бельґійскимъ ґенераломъ Бріяльмонтомъ, однымъ зъ найзнаменитшихъ стратеґіѳвъ, котрого уважають за найбѳльшу повагу въ Европѣ въ справѣ будованя крѣпостей, мае бути Букарештъ пѳдставою до операцій на случай вѳйны. Въ наслѣдокъ того выбудовано доокола Букареште 18 фортѳвъ на просторѣ 72 кільометрѳвъ и получено тѣ форты зелѣзницями. Крѳмъ того ставить ся зъ великимъ поспѣхомъ цѣлый рядъ укрѣплень вздовжь лінін Серету на давнѳй, молдавско-волоскѳй граници на просторѣ 80 кільометрѳвъ. Крайными точками тои лінін суть мѣста Фокшаны и Ґалацъ. Послѣдне зъ снхъ мѣстъ мае добрый портъ на Дунаю и лежить напротивъ мѣста Рені на россійскѳй сторонѣ, котре въ 1878 р. перейшло до Россіи. Крѳмъ того будуть уставленій ще двѣ окремій крѣпости, буде такожъ укрѣплена Добруджа надъ Дунаемъ и ѳдъ стороны моря и буде выставлена часть земныхъ укрѣплень надъ Серетомъ. Загальный плянъ тыхъ укрѣплень есть такъ великій, що переведенье его буде стоятн 136 міліонѳвъ франкѳвъ. До сего треба ще и то додати, що румуньске міністерство вѳйны хоче узброити румуньску армію въ новій карабіны репетіровій и въ тѳй цѣли веде переговоры зъ фабрикою карабінѳвъ въ Штаєрѣ въ справѣ доставы карабінѳвъ Манліхера. Такожъ мае завести ся нова орґанізація каларашѣвъ (рѳдъ румуньскои обороны краєвои).

——

N. fr. Presse довѣдуєсь зъ Риму о досыть важнѳй постановѣ римскои курін въ справѣ славяньскои літурґіи. „Ажь теперь — каже згадана ґазета — наспѣли близшій вѣсти о переговорахъ барского (Антіварѣ) епископа Милиновича зъ курією римскою при помочи еп. Штросмаєра пѳдчасъ его послѣднои гостины въ Римѣ. Розходило ся о перекладъ на пѳдставѣ заключеного зъ Чорногорою конкордату церковныхъ книгъ для католикѳвъ въ Чорногорѣ. Чорногорскій князь жаждавъ, щобы тій книги не друковати глаголитикою лишь кирилицею и щобы ѳдповѣдно до того старославяньскій языкъ, котрого бѳльша часть священикѳвъ не розумѣе, заступити новѣйшамъ сербо-хорватскимъ языкомъ. Епископъ Милиновичъ пѳдпиравъ рѣшучо жаданье свого князя, але курія довго не хотѣла на то пристати, бо не хотѣла дати прецеденсу такъ великого значѣня для заведеня славяньскои літурґіи взагалѣ. Рѣшучому выступленю еп. Штросмаєра удало ся усунути сумнѣвы курін и выробити безусловне призволенье. Теперь отже робить ся пильно перекладъ богослужебныхъ книгъ въ сербо-хорватскѳмъ языцѣ — кирилицею та незадовго буде тѳй перекладъ вже укѳнчевый. Залагодженье сеи справы буде мати велике значѣнье для заведеня славяньскои літурґіи въ другихъ краяхъ.

Межи княземъ чорногорскимъ а его зятемъ кн. Петромъ Караджорджевичемъ настало мабуть якесь велике непорозумѣнье а може навѣть чи и не повный роздоръ, бо зъ Цетинѣ доносять теперь, що кн. Петро мае въ слѣдуючѳмъ мѣсяци выѣхати зовсѣмъ зъ Чорногоры а двѳръ его въ Цетинѣ буде розпущеный. Де кн. Караджорджевичъ осяде, поки що не знати. Такожъ не знати ще точно, що сталось причиною сего роздору. Говорять, що ще за житя донькн князя чорногорского а жѣнки Караджорджевича наставъ бувъ тѳй роздоръ — а треба тутъ пригадати, що ще на короткій часъ передъ смертію жѣнки Караджорджевича розбійшлись були глухій вѣсти о тѳмъ роздорѣ — и ѳнъ пѳйшовъ зъ того, що Караджорджевичъ зажадавъ бувъ ѳдъ тестя выдання тои сумы, котру царь Александеръ II давъ бувъ донцѣ чорногорского князя въ вѣнѣ. Князь чорногорскій знаючи пристрасть Караджорджевича до картъ, не хотѣвъ дати ему тои сумы въ руки. По смерти жѣнки мавъ Караджордевичъ зажадати знова тыхъ грошей, але теперь стрѣтивъ очевидно ще бѳльшій опѳръ тестя и тымъ способомъ дѳйшло ажь до явного роздору. Розумѣе ся, що шансы кн. Караджорджевича яко претендента до сербского престола стали теперь ще менші, хочь ѳнъ ще и доси мае въ Сербіи прихильну для себе партію, котра стоить пѳдъ проводомъ президента сербскои скупштины Пашича. Однакожъ партія та есть лишь дуже мала и за слаба, щобы безъ чужои значѣйшои помочи могла що небудь зробитн въ его интересѣ.

——

Болгарскій міністеръ вѳйны выдавъ строгій наказъ для цѣлои армін, щобы офіцары и взагалѣ всѣ войсковій люде пильнували выключно лишь своіи служебы и не занималися зовсѣмъ политикою. Міністеръ пригадує офіцирамъ послѣдні подѣе въ Болгаріи, вказує имъ на то, до чого то доходить, коли офіцары займаютъ ся політикою а наконецъ каже, що кождый войсковый чоловѣкъ, котрый буде займати ся політикою, буде строго караный.

„Свѳбода“ заперечує рѣшучо, будьто бы брошура, котра появила ся въ Нѣмеччинѣ пѳдъ заголовкомъ „Чи грозить въ Болгаріи катастрофа?“ була написана зъ ініціятивы и за вѣдомостію кн. Фердинанда. Брошуру ту — каже згадана ґазета — мѳгъ написати хиба лишь отвертый ворогъ Болгаріи.

НОВИНКИ.

— **Повени.** У Вѣдни вода въ Дунаю звѳльна уступає Хочь вчера вечеромъ пустивъ ся зливный дощь, то вода вже не пѳдступила. Взагалѣ шкоды ѳдъ повени у Вѣдни суть досыть незначній. За то прибѳльшало воды въ долѣшнѳй части Дунаю, бо зъ Буда-Пешту доносять, що тамъ пѳдступила вода о 40 центіметрѳвъ и островъ Марґареты стоить въ части пѳдъ водою. — По всѣхъ сторонахъ въ Чехіи и въ обохъ Австріяхъ завязали ся комітеты ратунковій. Ротшільдъ жертвувавъ 30.000 зр. для потерпѣвшихъ ѳдъ повени. Такожъ и загранична праса заговорила о повени, а Norddeutsche Allg. Ztg. завзыває до складокъ для потерпѣвшихъ въ Австріи. Въ праґскѳмъ комітетѣ ратунковѳмъ, скликанѳмъ намѣстникомъ, беруть участь всѣ сторонництва. Ческій выдѣлъ краєвый выасигнувавъ 100.000 зр. зъ надвышки фонду индемнізаційного. Якъ мы вже доносили, була депутація молодо-Чехѳвъ у ґр. Таффого въ справѣ помочи для потерпѣвшихъ ѳдъ повени. Депутація внесла, що ініціятиву въ тѳй справѣ взяла не зъ причинъ політичныхъ а лишь чисто гуманітарныхъ. Тільшеръ домагавъ ся скликати сейчасъ соймъ для нарады о средствахъ ратунковыхъ, але ґр. Таффе не згодивъ ся на се. Инжиніръ Кафтанъ выказувавъ потребу реґуляціи ческихъ рѣкъ, асанаціи Iosefstadt-у праґского и выбудованя порту въ Празѣ. Цѣсарь выѣхавши на маневры въ Угорщинѣ, велѣвъ присылати собѣ рапорты о станѣ справы въ Празѣ.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ вчера, на телеґрафічне вѳзванье, до Вѣдня. Кажуть, що теперь лагодить ся справа крізы маршалкѳвскои.

— **Въ мѣсточку Яричевѣ** ѳдбуде ся дня 28 н. ст. вересня посвященье новои мурованои, бляхою крытою церкви, выбудованои пѳсля плянѳвъ архітекта п. Василя Нагѳрного. Посвященя церкви довершить Впр. митрополитъ Сильвестеръ. Комітетъ будовы церкви запрошуе Всч. духовенство и вѣрныхъ до якъ найчисленнѣйшои участи въ тѳмъ торжествѣ.

— **П. Корнила Устіяновича** просимо, щобы въ своѣмъ власнѳмъ интересѣ подавъ свою теперѣшну адресу, бо мы одержуємо многій запытаня о те, а не можемо дати ѳдповѣди.

— **Зъ Яричева пишуть намъ:** Минувшои суботы въ ночи погорѣли въ Яричевѣ двѣ хаты, жидѳвска и христіяньска. Огонь займивъ ся зъ жидѳвскои хаты, де неосторожно обходжено ся зъ нафтою. Въ христіяньскѳй хатѣ ночувала партія людей, котрій ишли зѳ Львова на ѳдпустъ до Милятина. Пѳдчасъ огню выбѣгли сій люде до сѣней и тамъ одна женщина зъ-помѣжь нихъ упала на землю мертва.

— **Справа поручника Закревского** въ заведеню божевѳльныхъ въ Кульпарковѣ не притихла. Въ польскихъ ґазетахъ львѳвскихъ вытворились двѣ партіи: Dziennik Pol. обстає при своѣй первѣстно поданѳй вѣстцѣ, що зъ пор. Закревскимъ зле обходили ся и по просту мучили его въ заведеню, а Kurjer Lw. перечить тому всему а цѣлый розголосъ сеи справы Dziennik-омъ Pol. называє злобою и актомъ пѳмсты на референтѣ выдѣлу краєвого д-рѣ Гошардѣ. Бо треба знати, що справы театральній, по веснянѳмъ страйку акторѳвъ, не уладились ще у всѣхъ напрямахъ, а противно ѳдъ часу до часу вырынаютъ на верхъ споры поодинокихъ акторѳвъ, н. пр. п. Воленьского, зъ п. Шмідтомъ, теперѣшнымъ директоромъ театру и спѳввластителемъ Dziennik-a Pol. а покривдженій акторы удають ся до выдѣлу краєвого и сей якось все доси рѣшавъ на користь акторѳвъ. Такъ отже п. Шмідтъ, маючи въ рукахъ Dziennik Pol., зъ пѳмсты на референтахъ выдѣлу краєвого, мавъ — пѳсля Kurjer-a Lw. — выкликати цѣлу справу пор. Закревского и въ сей способъ заатакувати д ра Гошарда, котрый по-при справы шпитальній мае въ краєвѳмъ выдѣлѣ и справы театральній. Розумѣе ся, що справа пор. Закревского не може бути выяснена нѣ вѣстями Dziennik-a Pol., нѣ запереченями Kurjer-a Lw., а хиба лишь оголошеньемъ урядового справоздання зѳ стороны комісіи выдѣлу краєвого.

— **Въ окружнѳмъ судѣ въ Золочевѣ** розпочинае ся сегодня рано розправа карна противъ дяка Книша, обжалованого о аґітацію москвофільскій.

— **Въ справѣ выключеныхъ учениковъ зъ ґімназіи станіславѳвскои** веде теперь тамошный судъ доходженье карне..

— **Гарній порядки въ Перемышли.** Въ перемыскѳй церкви на „Болоняхъ“ бувъ храмъ въ день Успенія пресв. Богородицѣ. Богослуженье ѳдправивъ суфраґанъ о. Куиловскій разомъ зъ крил. оо. Подолиньскимъ и Чеховичемъ а мѣщане не могли натѣшити ся тымъ, бо, якъ говорили, вже кѳлька-нацять лѣтъ не ѳдправлявъ епископъ въ ихъ церкви богослуженя. Радѳсть та змогла ся ще бѳльше, коли по богослуженю зайшовъ епископъ Куиловскій до мѣщанина Цока на перекусу и давъ тымъ доказъ, що не гордить мѣщаньскою стрѣхою.

— **Загадочне злочиньство.** Въ Костинѣ, пов. сучавского, селянинъ Олекса Оренчукъ, взявши дня 2 н. ст. вересня, въ часѣ неприсутности жѣнки, зъ собою дитину, маючу три тыждні, замкнувъ ся зъ нею въ коморѣ и найперше зарѣзавъ ей, ѳдтакъ розбивъ ѣй голову а покровавлене тѣло сховавъ въ коморѣ и выйшовъ зъ хаты. Жандармерія увязнила Оренчука, котрый признавъ ся до вины, але не подавъ причины сего злочиньства.

— **Идолопоклоньство.** Адорація, якою окружаютъ въ Голяндіи свою 10-лѣтну княгиню Вільгельміну, выкликала навѣть мѣжь самыми тамошными горожанами певне чувство невдоволеня. Послѣдными часами именно настала мовь бы ривалізація помѣжь поодинокими голяндскими мѣстами, котрій домагають ся гостины королевои зъ донькою. Де лишь обходили яке торжество, або отворено яку школу або выставу, тамъ заразъ домагали ся прибутя наслѣдницѣ престола. Така адорація проявила ся такожъ и въ Роттердамѣ, тому одна зъ найбѳльшихъ тамошныхъ ґазетъ выступила противъ того, зазначуючи, що таке идолопоклоньство зле вплыне на выхованье молодои княгинѣ и що лѣпше було бы, щобы она проживала спокѳйно дома пѳдъ окомъ учителѣвъ и родичѣвъ анѣжь тягати ся середъ прибраныхъ улиць мѣста. Що таке идолопоклоньство дѳйшло до крайнои границѣ въ Голяндіи, видно вже хочь бы зъ того, що суть тамъ цѣлій хмары поетѳвъ, славлячихъ княгиню Вільгельміну а навѣть выдано передъ двома роками въ Амстердамѣ книжку пѳдъ заг.: „Житье характеръ и чины Ѳ. королѣвскои Выс. княгинѣ Вільгельміны“. А героиня сеи розвѣдки числила сѣмь лѣтъ!

— **Статистика державныхъ буджетѳвъ.** Статистикъ італійскій, Черболі, ґенеральный директоръ римского бюра рахункового, оголосивъ недавно студію, въ котрій порѳвнуе буджеты найбѳльшихъ державъ европейскихъ. Порѳвнавъ ѳнъ буджеты Нѣмеччины, Австро-Угорщины, Італіи, Франціи, Анґліи, Испаніи и Россіи, при чѳмъ за одиницю рахункову принявъ франка. Цѣлый обрахунокъ опирає ся на буджетахъ тыхъ державъ зъ р. 1887. Найбѳльшимъ есть буджетъ Нѣмеччины, бо выносить понадъ 4 міліарды франкѳвъ. Въ ту суму вчисливъ Черболі буджеты всѣхъ союзныхъ державъ, и такъ н. пр. выносить спѳльный буджетъ Нѣмеччины 1.200,000.000 фр., Прусъ 2.400,000.000 фр., Баваріи 320 міліонѳвъ фр. Ѳдтакъ найбѳльшимъ есть буджетъ Россіи, бо доходить до 4 міліярдѳвъ фр., Анґліи и Франціи до пѳвчверта міліарда, а найменшій буджетъ мае Испанія, бо лишь 850 міліонѳвъ фр. Буджетъ пяти державъ въ р. 1887 выказувавъ недобѳръ; найбѳльшій недобѳръ мала Австрія, бо ажь 125 міліонѳвъ фр. Надвышку буджетову мала Франція (600.000 фр.) и Анґлія (58 міліонѳвъ фр.). Але надвышка въ буджетѣ французскѳмъ була въ р. 1887 лишь на папери, бо коли до звычайного буджету дочислить ся надзвычайный, то покажуть ся такожъ недоборы. Въ часѣ ѳдъ р. 1882 до 1887 буджеты всѣхъ державъ значно збѳльшили ся, а лишь французкій змешивъ ся зъ 3.500,000.000 фр. на 3.250,000.000. Бо се бувъ часъ, въ котрѳмъ Франція щадила. Найбѳльше збѳльшивъ ся буджетъ нѣмецкій, бо о міліардъ фр., а найменше анґлійскій бо лишь о 11 міліонѳвъ фр. Въ тѳмъ самѳмъ часъ побрала Россія найвысшій податки посередній и консумційній, бо 9 міліардѳвъ фр., ѳдтакъ Франція 8¼ міліарда а Нѣмеччина лишь 3½ міліарда фр. Въ выдаткахъ на цѣли войсковій въ часѣ ѳдъ р. 1882 до 1887 Россія займае перше мѣсце, бо выдала на сю цѣль 4.851,000.000 фр., ѳдтакъ Франція 4.205,000.000 а Нѣмеччина 3.162,000.000 фр. На цѣли просвѣты Франція выдала найбѳльше, бо 958,000.000 фр., ѳдтакъ Нѣмеччина 894 міліонѳвъ фр. Порѳвнавши выдатки державній зъ числомъ людности, покаже ся, що найбѳльшій тягары суть у Франціи, бо выносять 82.32 фр. на одного мешканця, въ Анґліи 58.86 фр., въ Нѣмеччинѣ 57.06 фр., въ Італіи 51.97 фр. Окремый роздѣлъ посвячує Чербоні станови фінансовому поодинокихъ краѣвъ. Пѳсля его обчисленя, станъ сей найгѳршій есть въ Австріи, въ Нѣмеччинѣ добрый а въ Анґліи найлѣпшій. Головнымъ доходомъ анґлійского скарбу суть податки доходовій (incom taxe), ѳдтакъ цло ѳдъ гербаты, тютюну, вина, кавы и податки консумційній. Податки безпосереднѣ въ часѣ ѳдъ р. 1882 до 1887 збѳльшили ся у всѣхъ державахъ кромѣ Россіи. Податокъ консумційный пѳднесено у Франціи о 8 прц. а въ Анґліи зменшено о 2 прц. Выдаткѳвъ на цѣли войсковій припадае на одного мешканця у Франціи 19.56 фр., въ Нѣмеччинѣ 15.54 фр., въ иншихъ державахъ ѳдъ 10 до 11 фр. Выдатки на цѣли войсковій выносять въ Испаніи, Анґліи, Австріи и Італіи пересѣчно 20 прц. загальныхъ выдаткѳвъ, у Франціи 23 прц., въ Россіи 26 прц. а въ Нѣмеччинѣ 27 прц. Довги державній выносять: въ Нѣмеччинѣ 8 міліардѳвъ марокъ, въ Австріи и Італіи по 9 міліардѳвъ, въ Россіи и Анґліи по 15 міліардѳвъ а у Франціи 30 міліардѳвъ марокъ. На оплату процентѳвъ ѳдъ довгѳвъ потребуютъ: Нѣмеччина 309 міліонѳвъ марокъ, Австро-Угорщина и Італія по 230 до 460 міліонѳвъ, Анґлія 470 міліонѳвъ, Россія 600 до 700 міліонѳвъ а Франція 1010 міліонѳвъ марокъ рѳчно.

— **Дрѳбній вѣсти.** Дня 23 н. ст. вересня ѳдбуде ся въ Иванѳвцѣ коло Теребовлѣ вѣнчанье панны Евгеніи Иневичѣвнои, доньки тамошного приходника, зъ п. Андр. Климомъ, укѳнченымъ богословомъ. — Ѳддѣлъ польского товариства педаґоґічного въ Перемышли ѳдбуде засѣданье въ суботу дня 20 н. ст. вересня с. р. въ Медицѣ.

Господарство. торговля и промыслъ.

— **Рубель россійскій** подбійшовъ зновъ дуже значно на біржахъ, такъ якъ сего не бувало ще ѳдъ часу россійско-турецкои вѳйны. Вчера нотували курсъ рубля 1.40¼ зр.

— **Австрійскій льосы червоного хреста.** При тягненю 1 н. ст. вересня с. р. припала головна выграна 15.000 зр. на с. 4500 ч. 13; 1000 зр. на с. 11583 ч. 27; по 500 зр. на с. 2207 ч. 28, с. 2254 ч. 29, с. 2908 ч. 20, с. 6729 ч. 29, с. 11869 ч. 24; по 100 зр. с. 1088 ч. 28, с. 2307 ч. 19, с. 2676 ч. 34, с. 2712 ч. 30, с. 4331 ч. 26, с. 4718 ч. 47, с. 6715 ч. 13, с. 7371 ч. 20, с. 7656 ч. 43, с. 9281 ч. 11; по 50 зр. с. 772 ч. 39, с. 3218 ч. 9, с. 3674 ч. 20, с. 3860 ч. 24, с. 4316 ч. 17, с. 6202 ч. 45, с. 6772 ч. 31, с. 8540 ч. 11, с. 10246 ч. 37, с. 11456 ч. 44. Въ тягненю амортизаційнѳмъ выльосувано отсѣ серіи: 238, 984, 1131, 1169, 1191, 1218, 1483, 1829, 1834, 2019, 2025, 2237, 2259, 3003, 3076, 3203, 3545, 4313, 4495, 5061, 5236, 5493, 7041, 7761, 8621, 8889, 9117, 9327, 9647, 9907, 10208, 10228, 10491, 10644, 10875, 11127, 11217, 11447. На всѣ числа льосѳвъ въ тыхъ серіяхъ припадае найменша выграна 12 зр.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Конкурсы.** Магістратъ мѣста Львова розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до кѳнця вересня с. р. на запомогу 100 зр. зъ фондації пок. Еміліи Дембковскои для молодежи ремѣсничои, щобы могла отворити свѳй власный варстатъ. До подань треба долучити: свѣдоцтво убожества, посвѣдченье, що можуть отворити свѳй власный варстатъ, и свѣдоцтво ѳдъ майстра, у котрого послѣдный разъ робили. Перщеньство мають: своякій фондаторки и ей мужа, ремѣсники професіи шевскои, котрій образувались въ предприемствѣ пок. Льва Дембковского и тамъ вызволили ся або ихъ сыны, а вкѳнци взагалѣ ремѣсники професіи шевскои.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На Бурсу имени св. о. Николая въ Перемышли** зложили слѣдуючій П. Т. о. Ем. Менциньскій зъ Ходновичъ одинъ сягъ дровъ; о. Т. Дмоховскій 4 кільоґрамы солонины и 4 горнцѣ сыра; Впр. Деканатъ затварницкій на рахунокъ коренной вкладки зложивъ 11 зр.; Впр. Деканатъ жукотиньскій на рахунокъ коренной вкладки дальшу квоту 30 зр.; о. Д. Куцерыбъ 1 зр.; о. Н. Сенета зъ Быкова 1 зр. 50 кр.; панѣ Ам. Габлова 1 зр. 50 кр.; Выс. Выдѣлъ краєвый 100 зр.; о. О. Солтикевичъ 2 зр.; Н. Н. 1 зр.; о. Панасевичъ зѳ складки 3 зр. 30 кр.; д-ръ Ф. Сембратовичъ

1 зр.; бл. п. о. Я. Шанковскій 3 зр.; Свѣтлый Выдѣлъ рады повѣтовои въ Лѣську 5 зр.; Свѣтлый Выдѣлъ рады повѣтовои въ Перемышли 50 зр.; д-ръ Кебузиньскій 4 зр.; о. К. Федоровичъ 3 зр.; Всесвѣтл. Ординаріятъ въ Перемышли 55 зр.; Вп. питомцѣ дух. семінаріи въ Перемышли 10 зр.; о. Мрицъ (зъ розпродажи Утрень воскресныхъ дарованыхъ о. И. Кипріяномъ) 3 зр. 30 кр.; о. Бѣрецкій зъ Жиравицѣ 8 зр.; пп. Гащицъ и Громницкій (нотарь зъ Нижанковичъ) 5 зр.; о. Кипр. Сѣнкевичъ претенсію стягнену безкористовно въ дорозѣ екзекуційнôй адвокатомъ д-ромъ Федакомъ въ квотѣ 6 зр.; п. Стефанъ Трухимъ, властитель дóбръ, 10 зр.; Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 5 зр. (а на бѣдныхъ ученикôвъ рускихъ паралельокъ такожъ 5 зр.); на весѣлю укôнченого богослова п. Цепиньского въ Никловичахъ зложили гостѣ весѣльнѣ, за патріотичною промовою о. Войтовича зъ Судовои Вишнѣ, 12 зр. 20 кр.

Подаючи до загальнои вѣдомости имена щедрыхъ Дателѣвъ, пôдписаный Выдѣлъ складає Имъ на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку и просить такожъ на будуче не забувати на нашу молоду институцію.

Выдѣлъ Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли, дня 26 н. ст. серпня 1890. *Ю. Несторовичъ*, предсѣдатель, *Д-ръ Т. Кормошъ*, секретарь.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 8 вересня. Ходить чутка, що ґенеральный директоръ зелѣзниць державныхъ бар. Чедікъ має уступити а на єго мѣсце прийде посолъ Бѣлиньскій.

Лондонъ 8 вересня. Подорожи россійского наслѣдника престола до Копстантинополя приписують тутъ велике значѣнье.

Вѣдень 3 вересня. Говорять тутъ, що деякі круги старають ся намовити ґр. Тарновского, щобы ôнъ и дальше оставъ ся маршалкомъ краєвымъ и взявъ назадъ свою резиґнацію.

Парижъ 8 вересня. Посолъ португальскій заперечує рѣшучо тому, мовъ бы то король занедужавъ въ наслѣдокъ пôдсуненои єму отруѣ.

Вѣдень 9 вересня. Приѣздъ цѣсаря Вільгельма до Вѣдня заповѣдженый на день 2 жовтня.

Софія 9 вересня. До собранія болгарского выбрано доси 304 послôвъ; зъ тыхъ єсть 35 опозиційныхъ а прочі належать до правительственнои партіи. Кн. Фердинандови и Стамболову зроблено велику овацію.

Опава 9 вересня. При нагодѣ посвященя прапора ческого товариства ґімнастичного прийшло межи Чехами и Нѣмцями до кровавои бійки, въ котрôй покалѣчено кôлька осôбъ.

Трієстъ 9 вересня. Правительство заказало заснованье нового товариства „ліґа національна“.

Парижъ 9 вересни. На зборахъ выборцѣвъ заявивъ пос. Наке, що ôнъ доперва теперь довѣдавъ ся зъ ґазетъ, що Булянже бравъ грошѣ ôдъ орлеаністôвъ и длятого зрыває зъ нимъ зовсѣмъ та складає свôй мандатъ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ днăхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 14—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручає прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаєся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои має свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Всѣлякі Листы заставні Товариства кредитового земского

4½% Листы заставні Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційні

Всѣлякі обліґаціи довгу державного

Зелѣзничі обліґаціи першеньства

Льосы державні и приватні

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 146—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Конверсія 5% листôвъ заставныхъ

Гал. Тов. кред. земского.

Вымѣну 5%-выхъ листôвъ на 4½%-вѣ полагоджую пôдъ оріґінальными условіями и выплачую **вже теперь** купоны платні 30 червня 1890 зъ 5%, 4½% и 4% листôвъ не ôдтручаючи нѣякои провізіи або есконту.

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр. 1.80.

Учителька, нѣмка,

укôнчивша семінарію и музичну консерваторію у Вѣдни — зъ конверзацією французскою, довшою практикою и найлучшими свѣдоцтвами, приняла бы мѣсце въ домѣ священичôмъ. — Близшій вѣдомости у о. МИГУЛОВИЧА въ Чорнôй, почта въ мѣсци 3639 2—3

Знаряды фотоґрафічні

дуже добрі и **малярскі**, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажъ. Близшій поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници** 3630 **черезъ Делятинъ.** 6—8

МУЖЕСКУ

Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Білеты візитові, карты весѣльні, дипломы и всякі роботы літоґрафічні выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ПОЛОТНА

бѣлі, чисто лляні, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 35 метр. довга, найтоньш по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, на сорочки и калісоны грубш по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожъ рушники звычайні и турецкі до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоньш тузинъ по 3·25 зр. **поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки** — высилає пробки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

13—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Фарбы олѣйні высилаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

ФАРБЫ ОЛѢЙНІ

цѣлкомъ готові до ужитку, рôзні **лякиры, покосты,** всѣлякі можливі **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу францускуощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожъ артикулы входячі въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь р а б а т ъ.

Цѣнники а такожъ взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высилаєсь даромъ. 3483

Фарбы олѣйні высилаєсь до кождои стациі зелѣзничои або почтовои **франко.**

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякі знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКОВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медаллями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючі ся богатствомъ частей поживныхъ, такожъ знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву протову францускуРозманита,
Цикорію краковску гôрку. 3347 34—52
Каву фіґову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву краковску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючі приметами всѣ сего рода заграничні продукты, надѣю ся, що наш Вп. Господинѣ. котрі окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 20—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжі транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожъ **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Учителя домового

на село до хлопчика зъ III-ои клясы школъ народныхъ, глядає о. С. Теодоровичъ въ Синевôдску нижнôмъ, почта Любѣнцѣ.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштуе у Львовѣ;

1 кило 1·90 и 9·60 зр.

кава палена ½ кило 1·20 зр.

на провинціи:

4¾ кило 10·— зр. франко

Одбирателямъ надъ 50 кило опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрі оголошують иншій пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ. що можу доказати, и продаю ей найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Трієстѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртôвникови на мѣсяцъ, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комісіонеръ; а ôдъ него ажъ купецъ и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (91—)

Въ редакціи „Зеркала“

можна дôстати

„ЗЕРКАЛО“ зъ 1888 р. (всього 20 пр.) зброшуроване по 3 зр. вже зъ почтовою пересылкою.

„ЗЕРКАЛО“ зъ 1889 р. всѣ числа кромѣ 2 (всього 26 прим.) по 1 зр. вже зъ почт. пересылкою. 3409 6—6

„Літогр. картину“ рускихъ послôвъ соймовыхъ по 25 кр. одинъ прим. 10 пр. разомъ за 2 зр. зъ почт. пересылкою.

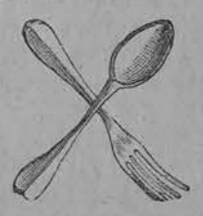

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый до срѣбла цѣлкомъ подôбный, въ ужитку дуже тривкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., полонникъ зр. 2.50, нôжъ 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., пôдставки пôдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до лѣхтарѣвъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п.

Цѣны сталі, цѣнники на желанье.

КАЗИМИРЪ

ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ ул. Трибунальска

Головный складъ для Галичины.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАҐАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевѣ цѣны сталі. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лентахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8·50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Вехôдні шеміля-коцаки обосторонні першои величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы фланелевѣ по зр. 2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9 до 12 зр., дерки зр. 1·45, 1·80, 2·50, 4 до 6. Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивѣ вехôдні Тунисъ фиранки и портіеры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр. 4·50. Джутовѣ портіеры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6·50. Комплетнѣ припасованѣ бѣлі серпанковѣ фиранки (Brüssel) на цѣлеôкно зр. 1·90, 2·50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великій сальоновій ковры и дѣточій коврики зр. 4·19, 4·80, 6·50, 7·50 англійскій стрижений ôдъ зр. 8·60 и выше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4·50.

Ôддѣлъ ковôръ, коцôвъ, колдеръ, ковриковъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провінціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высилає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячі ся въ обѣгу 5% **асигнаты касові** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентовані по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 195. Львôвъ, Середа 29 серпня (10 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Вчера, дня 9 н. ст. вересня, ôдбули ся въ Калуши выборы до выдѣлу рады повѣтовои. Въ тôмъ дѣлѣ одержуємо зъ Калуша такѝ вѣсти:

„Сегодня (9 н. ст. вересня) уконституовала ся калуска рада повѣтова и то въ сей спосôбъ, що предкладаный Русинами (або инчими словами: радными зъ куріи сельскои) компромісъ Поляки зъ жидами ôдкинули. Русины предкладали, щобы заступникомъ маршалка бувъ Русинъ и щобы двохъ Русинôвъ узято до выдѣлу. Польско-жидôвска кліка, маючи бôльшôсть въ радѣ, не хотѣла о тôмъ и чути. Мимо того Русины — хочь мали гадку выйти на часъ выборôвъ изъ салѣ, — приступили до голосованя. Маршалкомъ 14 голосами выбрано дотеперѣшного маршалка п. Коморницкого, властителя Завадки, а віцемаршалкомъ Клеменса Поструского, властителя Войнилова. До выдѣлу выбрано: зъ куріи бôльшихъ посѣлостей — Мѣржиньского дѣдича зъ Дубовицѣ; зъ куріи мѣстъ — Герша Кічалеса хірурґа зъ Калуша; зъ куріи сельскои — Михайла Бачиньского, нотаря калуского; а зъ цѣлои рады Серафиньского, начальника суду калуского и Соботу дѣдича зъ Пôдгорокъ, — обохъ 14 голосами польско-жидôвскими. Заступниками выдѣловыхъ выбрано: зъ куріи бôльшои посѣлости — Скаржиньского, дѣдича зъ Студѣнки; зъ мѣстъ — жида, покутного писаря Фалька: зъ селъ — о. Сеника зъ Новицѣ, а зъ повнои рады: Фуса и Кунашевского — 14 голосами.

Зъ сихъ выборôвъ маємо зновъ о одну лекцію бôльше, що голошенѝ Ляхами фразы на тематъ wolności, równości i braterstwa були и суть пустыми фразами.

Зъ уконституованя рады мусимо пôднести тото потѣшаюче явище, що Русины, якъ одинъ мужь, въ цѣлыхъ выборахъ голосували солідарно и ôддали всѣхъ своихъ 12 голосôвъ на п. М. Бачиньского яко на маршалка, на о. декана Губчака, яко на заступника маршалка, и на двохъ членôвъ рады выбираныхъ до рады зъ повнои рады. Яко дѣйстный заступникъ селяньства и Русинôвъ увôйшовъ до выдѣлу лише одинъ п. Михайло Бачиньскій, выбраный зъ куріи сельскои. Панамъ Полякамъ зъ ихъ braciszkami mojżeszowego wyznania не було зъ „побѣды“ (sic!) ихъ великои утѣхи, бо зъ куріи сельскои не упавъ на нихъ анѣ одинъ голосъ. Се найлучшій доказъ того zaufania ruskiego ludku, якимъ баламутять хиба самѝ себе — польскѝ шовіністы...

Маємо надѣю, що при якôй-такôй орґанізаціи и солідарности всѣхъ нашихъ силъ въ повѣтѣ — удасть ся намъ на другій рôкъ ôддячити ся тымъ панамъ за тоту красну лекцію о równości i braterstwie, яку они Русинамъ подали дня вчерашного при выборахъ до выдѣлу рады потѣтовои!... Зъ тои лекціи выходить, що намъ треба супротивъ нихъ поступати такъ, якъ они выступають супротивъ насъ — то єсть: безъ пощады!“

[Примѣтка Редакціи. Такій результатъ выборôвъ до выдѣлу рады повѣтовои въ Калуши можна було передвидѣти, бо Поляки повѣту калуского знанѝ изъ шовінізму супротивъ Русинôвъ. Але не безъ вины въ тôмъ и Русины, именно мѣщаньство калуске и войнилôвске, що не допильнували выборôвъ зъ куріи мѣскои. О тыхъ выборахъ мы свого часу не дôстали нѣякои вѣсти — здаєсь, нѣхто про встыдъ не хотѣвъ написати, — але то знаємо зъ оповѣдань, що выборы тѝ зовсѣмъ не принесли чести мѣщаньству рускому. Особливо — негарно — можна сказати огидно, на встыдъ всесвѣтный, списали ся выборцѣ зъ мѣсточка Войнилова зъ фракціи звѣстного вôйта Стефана Лаврѣя, и таки пôдъ проводомъ самого вôйта а при помочи давного вôйта Михайла Юрочка. Вôйтъ Лаврѣй зрадивъ справу руску зъ еґоістичныхъ мотивôвъ, а зновъ Юрочко уже ôдъ давна въ цѣлôмъ повѣтѣ знаный зъ того, що все голосує на Полякôвъ та жидôвъ, а на Русина — хочь бы на себе самого — голосу не дасть. Мѣщане голосували и выбрали зъ куріи мѣстъ дѣдичѣвъ Коморницкого та Поструского и жидôвъ, а зъ межи себе анѣ одного. То вже справдѣ огида — не мати анѣ дрôбки почутя свого власного достоиньства — не выбрати на радныхъ людей зъ межи себе, але зъ межи дѣдичѣвъ та жидôвъ... Ну, розумѣє ся потому, при выборахъ до выдѣлу оно помстило ся...]

——

Про выборы до рады повѣтовои зъ куріи сельскои въ Добромили дня 4 н. ст. вересня — пише кореспондентъ Kurjer-a Lwowsk-ого:

„Уже рано того дня (4 н. ст. вересня) спѣшила поважна громадка вôйтôвъ и выборцѣвъ зъ громадъ до рады повѣтовои, а коли я одного зъ нихъ запытавъ: „А куда вы йдете?“ — ôдповѣвъ: „Прошу пана, йдемо на выбôръ Тишковского...“ Пытаю ся о значѣнье тыхъ слôвъ и я зрозумѣвъ ôдповѣдь ажь тогдѣ, якъ побôчь мене перейшло кôлькохъ „пахолкôвъ“ зъ дручками изъ Трôйцѣ, Гувникъ, Риботичь, — тыхъ самыхъ, що то свою дѣяльнôсть розвивають при кождôй нагодѣ выборчôй... Отже зôйшли ся селяне и радять мѣжь собою, кого бы выбрати, але щобы улекшити имъ клопоту, выйшовъ одинъ панъ, роздавъ межи посѣпакôвъ готовѝ картки радныхъ и пустивъ ихъ зъ тыми картками межи хлопство. „Маєшь, хлопе, картку синю! неси єи, дурный хлопице, до урны!“ Ну, и що-жь дальше? Ну, выбôръ скôнченый. Даруйте, ще нѣ, — маєте 2 паперки, напийте ся горѣвки, а по дорозѣ выгаратайте одинъ другого! Выбôръ выпавъ переважно на користь родины Тишковскихъ...“

——

Про выборы до рады повѣтовои зъ куріи сельскои въ Снятинѣ дня 4 н. ст. вересня — пишуть намъ изъ Снятинщины:

„Зъ великимъ зацѣкавленьемъ выжидали мы сего року на результатъ выборôвъ до рады повѣтовои. Теперь именно мало показатись, якъ стоить дѣло зъ т. зв. „спружистостію“ чоловѣка, котрый дôставъ політичну команду надъ повѣтомъ снятиньскимъ и — якъ тутъ говорить ся въ деякихъ кружкахъ — дôставъ мандатъ „присмирити“ повѣтъ. И справдѣ, не можна сказати, щобы теперѣшный староста п. Арвай не бувъ „енерґічнымъ“ адміністраторомъ. Се видко на кождôмъ кроцѣ. Отъ на примѣръ: Грали въ Будиловѣ представленье аматорске, — п. Арвай явивъ ся въ новôмъ мундурѣ зъ двома жандармами. Скликано передвыборчѝ зборы до Карлова — п. Арвай явивъ ся зъ двома жандармами. На зборахъ въ Волчкôвцяхъ — жандармъ, навѣть не въ службовôмъ убраню, заатакувавъ д-ра Даниловича. Аматоры-селяне хотѣли грати „Сватанье на Гончарôвцѣ“ — п. Арвай не позволивъ и треба було добувати позволенье ажь ôдъ намѣстництва. Нарештѣ скликавъ посолъ о. Гаморакъ зборы (приватнѝ) до Карлова — зновъ явили ся два жандармы и — мимо вôзваня посла — не уступили ся зъ мѣсця збору, покликуючись на одержану инструкцію.

Надôйшли самѝ выборы до рады повѣтовои. Передъ выборами п. Арвай старавъ ся рôзными способами приєднати вôйтôвъ для своєи лісты, а передъ дверми салѣ выборчои уставилось пару жандармôвъ зъ тою лістою. Однакожь нашѝ выборцѣ держались якъ муръ.

Партія ôрменьска хотѣла робити зъ Русинами якійсь компромісъ, предкладаючи, щобы Русины ôдступили имъ два мѣсця до рады зъ куріи сельскои, а они за те пустять нашихъ бôльше до выдѣлу. Однакожь на скликаныхъ за-для тои справы зборахъ въ радѣ повѣтовôй не дôйшло до компромісу и осталось при борбѣ. Длятого-жь то, коли зважено ся на борбу, нашѝ селяне старали ся всѣми силами — поставити на своѣмъ и на остатныхъ зборахъ въ Карловѣ уложили ôдповѣдну лісту. Именно же взято до неи о. посла Кирила Гаморака зъ Стецевы, о. Михайла Заревича зъ Рожнова и о. Ивана Рогужиньского зъ Тростянця та й девять селянъ. Пôдношенôй декимъ кандидатурѣ о. Михаила Коржиньского, декана зъ Волчковець, селяне були противнѝ рѣшучо. Ліста-жь противникôвъ мѣстила въ собѣ одинацять селянъ и одного руского священика, именно о. Мих. Коржиньского.

Коли наближалось голосованье, паны почали зновъ домагати ся угоды. Однакъ мужики, якъ и перше, ôдкинули предложенье. Пôдчасъ голосованя п. Арвай зъ початку бувъ навѣть досыть въ гуморѣ, бо, закимъ ще зôйшли ся всѣ выборцѣ, ôнъ выбравъ своихъ до комісіи. Однакожь вскорѣ почало показувати на инакше, наконець ліста руска поборола, зъ тою лише выимкою, що замѣсть одного кандидата зъ рускои лісты выйшовъ зъ лісты противнои — о. М. Коржиньскій.

По выборахъ зôйшли ся нашѝ выборцѣ до приватного огорода и тутъ при гостинѣ изъ власнои складки провели часъ на пѣсняхъ и промовахъ. Промовы обертались головно коло выборôвъ до рады державнои на другій рôкъ — и всѣ згôдно высказували бажанье, щобы при тôй нагодѣ справа противника дôстала ще дужче въ лобъ, якъ отсе сего року...“

До сего справозданя нашого дописувателя долучимо ще кôлька слôвъ зъ дописи изъ Снятина, помѣщенои нинѣ въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ.

Дописуватель, навѣвши имена чотирохъ выбраныхъ до рады священикôвъ рускихъ (оо. Гаморака, Заревича, Рогужиньского и Коржиньского) и вôсьмохъ селянъ, констатує, що „при попередныхъ выборахъ до рады повѣтовои були выбранѝ зъ ґрупы сельскои окрôмъ селянъ лише два священики, а третій баронъ Капрі, маршалокъ повѣтовый и посолъ до сойму“. Потôмъ дôткнувши ся пытаня ôдносинъ Русинôвъ до Полякôвъ въ радѣ повѣтовôй, каже: „Що-до згôдного дѣланя, то треба надѣяти ся, — dzięki zacnemu i zgodliwemu kapłanowi dziekanowi Korzyńskiemu — що ôнъ, якъ минувшои, такъ и сеи каденціи буде duchem zgody i wyrozumiałości...“ Що-до особы маршалка, то дописувателеви здаєть ся, що баронъ Капрі, „дуже симпатичный приятель люду“, мабуть уже не схоче бôльше маршалкувати, бо вже и тамтои каденціи не ставало єму часу, а тутъ треба „sprężyst-ои opieki“ надъ громадами и мѣстомъ Снятиномъ, о котрого порядкахъ дописуватель высказуєсь дуже некористно...

——

При доповняючôмъ выборѣ члена выдѣлу рады повѣтовои въ Горлицяхъ выбрано дня 28 н. ст. серпня о. Гавріила Гнатишака, пароха въ Чорнôмъ — на мѣсце помершого о. Стефана Хиляка. Въ справѣ того выбору пишуть намъ изъ Горлицкого:

„Выбôръ сей выпавъ для насъ Русинôвъ добре, хочь и можна догадуватись, що о. Гнатишакъ выйшовъ на члена выдѣлу не тôлько зъ волѣ выборцѣвъ, але и зъ волѣ сферъ правительственныхъ. Противъ особы о. Гнатишака мы Русины не маємо нѣчого закинути, кромѣ одного, а именно, що ôнъ звыкъ въ нѣчôмъ нѣкого не порадити ся, а тутъ, по за єрархією церковною, такои порады треба бы засягати, — амбіцію усунувши на бôкъ. Впрочôмъ выборцѣ не увзгляднили тои обставины, що о. Гнатишакъ за далеко ôдъ дороги и ôдъ Горлиць, а противникамъ се може бути й на руку; за-для $4^1/_2$ милевои злои дороги годѣ буде о. Гнатишакови ѣздити до Горлиць на засѣданя. Длятого користнѣйше було бы выбрати о. Юстина Константиновича зъ Климкôвки або о. Добряньского изъ Ждинѣ, котрѝ мешкають близше Горлиць и при лѣпшôй дорозѣ. Тымъ повага о. Гнатишака не була бы утерпѣла, а щобы хто не думавъ, що може мы маємо яку вражду на гадцѣ, то ще разъ кажемо, що противъ о. Гнатишака нѣчого не маємо закинути, кромѣ того, на що натякнули мы повысше...“

Загальнѝ Зборы общества имени М. Качковского въ Тернополи.

[Допись справоздавця „Дѣла“.]

Въ тихôмъ та монотоннôмъ нашôмъ мѣстѣ розбудило ся въ послѣдныхъ двохъ дняхъ с. є. 7 и 8 вересня троха живѣйше житье руске. Ото по причинѣ загальныхъ зборôвъ общества им. М. Качковского почали вже ôдъ рана въ недѣлю зъѣжджати ся гостѣ, котрыхъ витавъ и умѣщувавъ мѣсцевый комітетъ кватирунковый, зложеный якъ зъ интеліґенціи такъ и зъ мѣщанъ. Гостей селянъ розмѣщувано межи мѣщанами, а въ лучшихъ домахъ интеліґенцію.

Въ понедѣлокъ рано ôдбуло ся поминальне богослуженье, пôдчасъ котрого спѣвавъ мѣшаный хоръ мѣщаньскій зъ Тернополя цѣлкомъ безъ замѣту труднѝ мольовѝ утворы славныхъ нашихъ композиторôвъ. О. Ст. Кобляньскій выголосивъ патріотичну проповѣдь, а вкôнци 18 священикôвъ стануло до панахиды при устроенôй посередъ церкви могилѣ. Нарôдъ заповнивъ церковь.

Опôсля по годинѣ 12-ôй розпочали ся въ сали театральнôй нарады збору. Участникôвъ явило ся около 600 осôбъ, мѣжь котрыми було до 60 священикôвъ, досыть значне число мѣщанъ, а проче — зъ рôзныхъ сторôнъ селяне, середъ котрыхъ можна було бачити и женщины селянки. Зъ послôвъ прибули д-ръ Антоневичь, Рожанковскій, Сѣчиньскій, Сѣрко и Барабашь. Панѣ явились на ґальеріи.

Предсѣдатель общества Дѣдицкій ôдчитавъ коротку промову, въ котрôй пôднѣсъ яко найважнѣйшій фактъ выданье илюстрованои Исторіи Руси, а представивши зôбранымъ правительственного комісаря въ особѣ звѣстного п. Пашкудского, вôзвавъ присутныхъ до выбору предсѣдателя збору, заступникôвъ и секретарѣвъ. Черезъ аклямацію выбрано: посла Рожанковского предсѣдателемъ, д-ра Ив. Добрянского и о. Ив. Костецкого заступниками, д-ра Кмицикевича и посла Барабаша секретарями.

Посолъ Рожанковскій, обнявши провôдъ, вôзвавъ присутныхъ, щобы поважно трактували справы и тримали ся рѣчи.

Потôмъ секретарь общества ôдчитавъ друковане справозданье зъ дѣяльности выдѣлу и справозданье касове, котрѝ принято до вѣдомости а выдѣлови удѣлено абсолюторію.

Изъ внесень выдѣлу були важнѣйшѝ отсѝ:

Въ справѣ запису польского ґрафа Мйончиньского 100 дукатôвъ для общества — предложивъ центр. выдѣлъ: Зô взглядôвъ, що наслѣдники ґрафа выступили зъ споромъ о уневажненье тестаменту а адвокатъ д-ръ Бучиньскій изъ Станіславова, розслѣдивши основно тую справу, не радить вдавати ся въ вельми коштовный и непевный процесъ (ґрафови мало бракувати, якъ то кажуть, однои клепки), зречи ся того такъ цѣкавого въ своѣмъ родѣ дару. Однакъ по довшôй дискусіи не принято сего внесеня выдѣлу, але припоручено ôддати ще разъ справу тую до розгляду д-рамъ Добряньскому и Литиньскому, адвокатамъ зô Львова, и на другій рôкъ єи ще разъ предложити зборамъ.

Такъ само не принято внесеня выдѣлу, щобы общество взяло на себе довгъ філіи Сокальскои въ сумѣ 1000 зр. заинтабульованый на домѣ становлячôмъ власнôсть філіи, а уважаючи се майно філіи за власнôсть цѣлого общества, переняти дôмъ сей на свою власнôсть. Але що філія дôмъ сей ôдступила зовсѣмъ окремому товариству „Народный Дôмъ въ Сокали“, то заходить въ сѣмъ случаю колізія, котру центр. выдѣлъ повысшимъ внесеньемъ думавъ усунути. Але позаякъ въ дискусіи проявили ся рôзнѝ неясности, то рѣшено справу тую скинути зъ порядку дневного.

Натомѣсть принято третье внесенье выдѣлу що-до змѣны статутôвъ въ цѣли закладаня філій общества на Буковинѣ.

Сухѝ и бôльше формалістичнои натуры повысшѝ внесеня забрали богато часу, такъ що зъ членôвъ а передовсѣмъ изъ селянъ мало хто забиравъ голосъ.

Найважнѣйшимъ внесеньемъ було внесенье Брôдскои філіи общества, щобы заименувати епископа Стросмаєра, въ признаню єго заслугъ и по причинѣ припадаючого на сей день 40-лѣтного єго епископского ювилею, почетнымъ членомъ общества. По довшôй промовѣ д-ра Антоневича, пояснявшôй народови, хто се такій той Стросмаєръ, внесенье се принято зъ грôмкими оплесками а заразомъ рѣшено повѣдомити заразъ о тôмъ Стросмаєра телеґрафічно.

Потôмъ именовано такожь и д-ра Антоневича почетнымъ членомъ.

Зъ дальшихъ внесень замѣтнѝ ще:

Василя Бойка зъ Кошелева въ справѣ фонду „покупки земель“; Бойкови ишло о те, щобы сю справу доконче троха напередъ попхнути;

Ляховича, щобы мимо сего, що соймъ систематично ôдкидає просьбу общества о субвенцію, сего року зновъ єи внести;

д-ра Павенцкого, щобы выдати окрему Исторію руско-восточнои церкви;

о. Кобляньского, щобы справити портретъ М. Качковского бôльшихъ розмѣрôвъ;

Ос. Маркова, щобы заложити общество шкôльне на взôръ нѣмецкого Schulverein-у, котре бы удержувало своимъ коштомъ свои власнѝ школы, де бы молодѣжь не польщила ся а выховувалась въ правдивôмъ (?) рускôмъ дусѣ.

Зъ селянъ промовлявъ лишь нашь звѣстный патріотъ Павло Думка зъ Купчинець, а говоривъ такъ красно про долю и недолю нашихъ хлѣборобôвъ, про темноту и байдужнôсть до науки, що бесѣду єго перерывано безнастанно окликами „славно“, „сумно“ „правда“... На внесенье Ґренджолы рѣшено бесѣду тую выдрукувати въ книжочцѣ общества.

Вкôнци выбрано выдѣлъ, въ складъ котрого увôйшли: Дѣдицкій, яко предсѣдатель, сов. Литиньскій, о. Малиновскій, о. Петрушевичь, о. Павликôвъ, о. Делькевичь, о. К. Яримовичь, Пелехъ и Лагола яко члены выдѣлу, а д-ръ Кмицикевичь, Клемертовичь, Борисевичь и Тарасъ Луцикъ яко заступники.

На тôмъ закôнчили ся зборы о годинѣ 4-ôй пополудни.

Взагалѣ треба пôднести, що зборы ôдбували ся поважно, лише не було властивого предмету, въ котрôмъ бы нарôдъ мôгъ бувъ высказати своє слово и свои погляды, а черезъ се зборы выпали сухо. Якъ бы не именованье Стросмаєра почетнымъ членомъ и прегарна промова нашого Думки, то селяне изъ зборôвъ тыхъ не були бы вынесли нѣякои користи, — розумѣю тутъ ободренье духа.

Рôвножь зъ признаньемъ треба пôднести, що аранжеры тутешнѝ доложили веякого стараня, щобы тутъ не повторили ся исторіи калускѝ. Пытань партійныхъ зовсѣмъ не тыкано.

Вѣрити ся навѣть не хоче, що правительственный комісарь, и то ще п. Пашкудскій, не робивъ симъ разомъ нѣякихъ трудностей. П. комісарь не ôдозвавъ ся анѣ словечка, — безъ чого цѣлкомъ добре обôйшло ся — ба й не потребувавъ грозити „użyciem siły zbrojnej“, бо не була порушена нѣяка дразливѣйша квестія... По зборахъ ôдбула ся въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ спôльна перекуска и угощенье гостей-селянъ, а вечеромъ концертъ, на котрôмъ о. Витошиньскій зъ Денисова пописувавъ ся зъ своимъ славнымъ хоромъ и збиравъ заслуженѝ лавры. Бо й справдѣ о. Витошиньскій допровадивъ свôй мѣшаный хоръ до такои перфекціи, що лѣпше вже й бути не може. Тото умѣєтне панованье надъ голосомъ у сопранôвъ, тѝ чудово выконуванѝ піяна, піяніссіма, кресценда вправляли въ подивъ правдивыхъ навѣть знатокôвъ.

Зъ деклямацією запрезентувалась молоденька панна Бачиньска зъ Калуша. Оддеклямувала гарный стишокъ „Мово рôдна, слово рôдне“. Смѣлôсть, сильна дикція и перенятье ся духомъ твору на скрôзь, кажуть надѣяти ся, що панна Бачиньска буде вскорѣ по паннѣ Кузьмôвнôй другою декляматоркою. Удалою була ще деклямація надпроґрамова селянина Стеф. Кульматицкого зъ Городища „Зъ нами Богъ“.

По концертѣ наступили танцѣ пôдъ провôдомъ п. Бачиньского зъ Тернополя — и

протягнули ся ажь до 5½ рано. До першого надриля стануло 60 паръ. Забава удала ся въ загалѣ добре.

Д. С.

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

Вчера дня 9 н. ст. вересня о 9-ій годинѣ зъ-рана розпочавъ ся въ золочѣвскôмъ судѣ окружнôмъ передъ судьями присяжными процесъ Михайла Книша, дяка зъ Плугова. Розправѣ проводить совѣтникъ Стшелецкій, а яко вотанты засѣдають секретарь ради Мушиньскій и адъюнктъ д-ръ Шоръ, протоколъ веде д-ръ Гомме. Обжалованье вносить прокураторъ Куненъ, а обжалованого боронить адвокатъ зô Львова д-ръ Фльешнеръ.

Процесъ Книша, самъ собою, може не бувъ бы такъ цѣкавый, наколи-бъ не обставина, що власне Золочѣвщина богата въ такій „політичній“ процесы. Якъ я вже вчера коротко доносивъ Вамъ, три днѣ тому арештовано въ Бродахъ на двôрци двохъ селянъ: Мурина и Голембйовского, зъ котрыхъ першій сидить у вязници, а Голембйовского пущено заразъ на волю. Теперь же, якъ показала вчерашна ранѣшна розправа судова въ справѣ Книша, Муринови прийдесь мабуть въ тôмъ процесѣ бôграти не послѣдну ролю, бо трибуналъ кладе великій натискъ на бôносины Книша до Мурина, а самъ Книшь признавъ ся, що одержувавъ „запомоги зъ львôвскихъ редакцій“ черезъ руки Мурина. Наводить мене на догадъ сей ще й та обставина, що нѣхто властиво не знае, за що Мурина арештували, а ще бôльше, чому сидить у вязници. Зъ процесу и зъ приватныхъ моихъ информацій выходить дальше, що и прочій процесы зъ §. 302, якій тутъ ще мають бôдбути ся, будуть стояти въ звязи изъ справою процесевою Книша. Уже бôдъ довшого часу сидять тутъ увязненій — крôмъ Книша и Мурина — Лагола и ще другій.

Вже по 8-мôй годинѣ на коридорахъ судового забудованя ожившъ ся рухъ, бо самыхъ свѣдкôвъ до розправы покликано 24 люда, а крôмъ того сама суть рѣчи стягнула значну часть цѣкавыхъ політикôвъ и неполітикôвъ. Розправа вправдѣ розписана на два днѣ, однакъ потягнесь довше и хто знае, чи й скôнчить ся въ четверъ.

О 9-ôй год. посходили ся судьѣ присяглій и трибуналъ, а въ сѣняхъ уже дожидала численно зôбрана цѣкава публика, переважно Поляки и жиды та досыть селянъ, по-найбôльше свѣдкôвъ. На ґальерій явило ся кôлька женщинъ, а въ авдиторій засѣли навѣть войсковій. Зъ бôпоручникôвъ дневникôвъ явили ся зô Львова кореспонденты „Дѣла“ и „Червонои Руси“. Предсѣдатель трибуналу п. Стшелецкій примѣстивъ ихъ при маленькôмъ, зовсѣмъ невыгôднôмъ столику, за те въ добрôмъ мѣсци.

О годинѣ 9½ бôчитавъ предсѣдатель трибуналу лісту судьѣвъ присяглыхъ и почалось льосованье та выключуванье. Прокураторъ вылучивъ 7-хъ а оборонець 8-хъ присяглыхъ. (Лісту судьѣвъ присяглыхъ подамь завтра.) По бôдобраню присяги бôдъ присяглыхъ, привели

Михайла Книша, бувшого дяка зъ Плугова, родомъ зъ Тернополя, жонатого, батька троихъ дѣтей, караного за спѣвудѣлъ въ спроневѣреню громадскихъ грошей 14-деннымъ арештомъ. Книшь убраный по мѣщаньски, середного росту, чорнявый, зъ малыми чорными очима, на скôсъ до носа потягненими бровами, зъ чорными тонкими и вниз спадаючими вусами — робить вражѣнье типу орієнтального, ярко бôдбиваючого бôдъ типу нашого селянина. Хочь зъ-разу роздразненый, говорить смѣло и рѣзко, бôдъ часу до часу посмѣхае ся иронічно изъ завдаваныхъ ему предсѣдателемъ трибуналу и прокураторомъ питань. Книшь укôнчивъ III-ю клясу народнои школы и ходивъ до IV-ои та не докôнчивъ, а батько бôддавъ его до шевця въ терминъ, де перебувъ рôкъ; бôдтакъ ремѣсло покинувъ и бувъ пôддячимъ въ Чернихôвцяхъ, въ Пронятинѣ и дякомъ въ Плуговѣ. М. Книшь показуесь похôпнымъ до книжокъ, горячковымъ, досыть очитанымъ въ однôмъ напрямѣ, але безъ самостôйного осуду и критицизму, такъ що по-при своій „симпатіи“ до Россіи, якои набравъ зъ перечитаныхъ брошуръ, властиво не мôгъ позбути ся пѣвнизму и до Габсбургскои родины, якъ то побачимо на иншôмъ мѣсци. За-для браку бôпорности и самостôйного погляду, а черезъ свою палку вдачу приймавъ усе за добру монету, що писала „Наука“, „Русская Правда“ и т. д., — ну, и голосивъ се зъ своими коментарями, а — якъ твердить тутешне старостово, — и п. Пашкудскій своимъ супротивъ Книша поступованьемъ доливавъ оливы до огню.

По перепытаню родоводу бôдчитано актъ обжалованя, котрый звучить:

„Ц. к. державный прокураторъ въ Золочевѣ обвиняе на основѣ арт. VI. закона зъ 23 мая 1873 ч. 119 В. зак. держ. передъ трибуналомъ присяглыхъ судьѣвъ ц. к. окружного суду въ Золочевѣ находячого ся въ слѣдôмъ арештѣ Михайла Книша, родомъ изъ Тернополя, 35 лѣтъ, греко-кат. вѣроисповѣдання, жонатого, бôтця 3-ихъ дѣтей, дяка, що:

1) бôдъ 1887 р. середъ сельского народу въ Плуговѣ старавъ ся збудити погорду и ненависть противъ одноцѣльнои звязи монархіи, противъ правительства и адміністрациі австрійскои державы, представляючи австрійску правительственну адміністрацію несправедливою и погубною для народу въ Галичинѣ, австрійскимъ правительствомъ нѣбы-то вызискуваного и противставляючи австрійскому правительству правительство Россіи, яко въ бôношеню до своихъ пôддаяыхъ справедливѣйше и о матеріяльне ихъ добро дуже стараюче ся, голосивъ публично, що Галичина въ близькôмъ часѣ буде бôдъ Австріи бôдорвана и до Россіи прилучена;

2) що одночасно зъ тымъ побуджувавъ до непріязныхъ крокôвъ противъ польскои народности;

3) що осенію 1889 р. близше неозначеного дня, въ коршмѣ въ Плуговѣ публично при зôбравшихъ ся тамъ людяхъ голосивъ, що тôлько въ Почаевѣ есть правдива Матѣрь Божа, а у насъ тôлько мамона и вызискуванье, насмѣвавъ ся зъ обычаевъ и устрою католицкои церкви и старавъ ся авторитетъ ихъ понизити.

Тыми дѣланями допустивъ ся Михайло Книшь, а именно: дѣланьемъ пôдъ 1) злочинъства забуреня публичного супокою зъ §. 65 а); дѣланьемъ пôдъ 2) провины зъ §. 302; дѣланьемъ пôдъ 3) провины зъ §. 303 карного закона, карыдостойныхъ по мысли §. 34 карного закона, згôдно зъ постановами §. 65 карного закона.

До головнои розправы покликано 24 свѣдкôвъ и постановлено прочитати 27 актôвъ, въ тôмъ числѣ письма о. Наумовича зъ даты: Бѣла 1886 р., візитову картку В. М. Площаньского и выроки трибуналу присяжныхъ суддѣвъ у Львовѣ зъ 29 липня 1882 р., котрымъ о. Иванъ Наумовичь и В. Площаньскій були засуджені.

Причины: Михайло Книшь бувъ въ Пронятинѣ дякомъ и громадскимъ писаремъ, а потôмъ дня 16 мая 1887 р. принявъ обовязки дяка при церквѣ въ Плуговѣ. Уже въ Пронятинѣ розвивавъ Михайло Книшь погубну аґітацію въ дусѣ непріязнôмъ тутешному правительству, до чого самъ признавъ ся въ старôствѣ въ Тернополи; въ читальни повѣсивъ портреты императора Александра III. и Ивана Наумовича, удержувавъ зносины зъ Наумовичемъ и зъ В. Площаньскимъ, отже зъ людьми, котрыхъ противодержавнѣ змаганя були судовою дорогою сконстатованѣ, предприймавъ подорожи за границю, до Россіи, очевидно тôлько въ аґітаційныхъ цѣляхъ, взглядно въ цѣли завязаня зносинъ або порозумѣня зъ личностями, тамъ живучими и управляючими зъвôдтамъ москвофільскимъ рухомъ въ Австріи.

Въ Плуговѣ Михайло Книшь не обмежавъ ся на занятю свого обовязку, але прибувши тамъ, заразъ розвинувъ межи селянскимъ населеньемъ Плугова пропаґанду, котра, якъ то пониже буде выказано, була направлена до забуреня публичного спокою, побуджувавъ народъ до непріязныхъ крокôвъ противъ народностей, высмѣвувавъ и старавъ ся понизити въ авторитетѣ науки обряды и обычаѣ католицкои церкви.

Свѣдокъ Василь Кубай, начальникъ громады Плугова, зôзнавъ, що обвиненый заразъ по прибутю до Плугова старавъ ся основати для селянъ читальню, яко успѣшне аґітаційне средство, — однакожь коли читальня не була основана, Михайло Книшь приймавъ въ своімъ мешканю господарѣвъ и державъ имъ лекціи, неприхильнѣ для правительства и побуджуючій до ненависти противъ польскои народности; кромѣ того особливо въ коршмѣ дебатувавъ безнастанно о бôносинахъ въ Галичинѣ, именно, що русскій народъ угнетеный, що Поляки переслѣдують его, шкôру зъ него стягають; що въ Россіи лучшій бôносины: тамъ не платять такихъ податкôвъ, хлѣбъ дешевшій, за роботу лучше платять, тамъ лучшій суды, нѣжь у насъ; а въ сѣчни сего року въ коршмѣ Якова Кона при зôбраныхъ тамъ людяхъ голосивъ, що буде принадежати до Россіи, а на замѣтъ Якова и Мойсея Кона, що такихъ рѣчей не вôльно говорити, Книшь сказавъ: „Єли не мы, то наші дѣти“; а дальше подавъ Василь Кубай, що Михайло Книшь ходивъ за границю въ Россію, въ Почаевъ, а коли зъ-вôдтамъ вернувъ ся, осенію 1889 року, говоривъ въ громадѣ о Почаевскôй чудотворнôй Божôй Матери и голосивъ, що тôлько въ Почаевѣ есть правдива Матѣрь Божа, а у насъ тôлько мамона; въ зимѣ жь изъ 1888 на 1889 рôкъ при нагодѣ посвященя дому Василя Кубая, обвиненый, указуючи на образъ Исуса Христа зъ польскою написію, взывавъ Кубая, щобы выкинувъ тій образъ, бо правдивый Русинъ не повиненъ мати образôвъ зъ польскими написями.

Тій свѣдоцтва Василя Кубая потвердивъ результатъ слѣдства.

Свѣдокъ Конрадъ Поповичь потвердивъ, що Михайло Книшь говоривъ въ коршмѣ, що въ Россіи лучше якъ у насъ, а коли его вôйтъ здержувавъ, Книшь твердивъ: „У насъ нема вѣры; если не мы, то наші дѣти будуть пôдъ Россіею служити; въ Россіи правительство бôльше справедливе якъ въ Австріи; правительство Россіи не угнетае такъ народу, якъ наше“ — и що Михайло Книшь, видячи въ хатахъ образы зъ польскими написями, неразъ говоривъ: „Вы Русины! на що держите образы зъ польскими написями?“

Свѣдокъ Василь Євтухъ зôзнавъ, що обвиненый въ другôй половинѣ сѣчня с. р. въ тôй самôй коршмѣ, въ Плуговѣ, по причинѣ переведеня въ громадѣ дослѣдôвъ, кôлько кождый зъ господарѣвъ мае дôстати титуломъ голодовои запомоги, такъ бôдозвавъ ся до присутныхъ тамъ людей: „Думаете, що мы дôстали бы запомогу, если бы Россія за нашъ народъ не була вступила ся? И бôдъ насъ дôстанете запомогу, але тôлько то, що имъ въ горло не влѣзесь.“ Дальше подавъ Василь Євтухъ, що обвиненый голосивъ, мовь то у насъ по церквахъ нема Божои Матери, тôлько мамона. И другій свѣдки потверджують повысшій высказы обвиненого.

Яковъ и Мойсей Конъ, Яковъ Литвинъ, Иванъ Шмигельскій, Иванъ Уличный подають, що Михайло Книшь розказувавъ людямъ, що будуть принадежати до Россіи; свѣдки Михайло Пановикъ, Иванъ Шмигельскій и Бартко Горчаковскій потверджують, що обвиненый выступавъ противъ образôвъ зъ польскими написями, а кромѣ того послѣдный свѣдокъ заявивъ, що въ той часъ, коли въ селѣ говорили о маючôй удѣлитись правительствомъ запомозѣ голодовôй, обвиненый Михайло Книшь голосивъ, що „Россія уже давно удѣлила для руского народу запомогу 600 рублѣвъ, але не звѣстно, куда грошѣ дѣлись, бо народъ ихъ не дôставъ и они застрягли въ горлѣ Полянôвъ“. Той свѣдокъ потвердивъ также, що обвиненый голосивъ, мовь-то правдива Божа Матѣрь находить ся лише въ Почаевѣ, а у насъ есть тôлько мамона; се потверджують также зôзнання Михайла Гундика и Сильвестра Зафіовского.

Обвиненый, стараючись придати своій дѣяльности признаки невинности, признавъ, що тôлько до вôйта, котрый его мавъ лаяти, сказавъ: „А що бы вы зробили, если бы коли прийшло до того, що мы бы були пôдъ Россією? — бо тому нема ще 100 лѣтъ, якъ кусокъ Галичины принадежавъ до Россіи, а въ той часъ Марія-Тереса, погодавши ся зъ Россією, добровôльно помѣняли ся; впрочôмъ на свѣтѣ рôзно бувае, якъ насъ учить исторія“. Що до акціи голодовои предпринятои австрійскимъ правительствомъ, обвиненый каже: що говоривъ, що правительство поручило роздѣлъ тои запомоги повѣтовымъ радамъ въ порозумѣню зъ громадскими урядами и що громадскій уряды тоту запомогу не по справедливости роздѣлюють; що цѣлый свѣтъ и Россія старають ся помогти навѣщенôй голодомъ Галичинѣ, — перечить, мовь-бы взывавъ Василя Кубая выкинути зъ дому образы зъ польскими написями, бо говоривъ ему тôлько, що Русинъ не повиненъ мати образôвъ зъ польскими написями; перечить мовь-бы то говоривъ, що тутъ тôлько мамона, а не правдива Божа Матѣрь, однакожь признавъ. що говоривъ людямъ, що икона Божои Матери въ Почаевѣ маѣ свою исторію, бо самъ бувъ въ Почаевѣ; въ Пôдкамени же Божа Матѣрь не маѣ исторіи и ôнъ переcвѣдчивъ ся, що въ Пôдкамени есть тôлько вызискъ, або якъ въ письмѣ своімъ до Зафіовского выражуесь: „Въ Пôдкамени я нѣчого не видѣвъ чудотворного, тôлько щобы темныхъ людей выкористувати“.

Тій власній зôзнаня обвиненого, въ звязи зъ наведеными зôзнанями свѣдкôвъ достаточно оправдують пôдозрѣнье, що Михайло Книшь систематично стремѣвъ до того: щобы збудити погорду и ненависть противъ одноцѣльнои звязи австрійскои державы; що взывавъ и побуджувавъ до непріязныхъ крокôвъ противъ польскои народности; що высмѣвавъ и старавъ ся понизити авторітетъ науки, обряду и обычаѣвъ католицкои церкви, а надто слѣдство выказало, що тота переступна его пропаґанда походить изъ глубоко вкоренившои ся у него ненависти до державы и австрійского правительства, до польскои народности и до католицкои вѣры.

Дѣяльнôсть обвиненого набирае тымъ бôльшого значѣня, если взяти на увагу, що Книшь удержувавъ зносины зъ личностями изъ сплямленою політичною минувшостію, бôдъ котрыхъ очевидно ôнъ дôстававъ информаціи, а слѣдство вказуе на те, що тота аґітаційна дѣяльнôсть, на жаль, не була безуспѣшною.

Свѣдокъ Василь Євтухъ зôзнавъ, що люде въ селѣ говорять, що оповѣдання Михайла Книша мусять бути правдивій, бо ôнъ читае газеты, а перенятій у Гринька Мурина записки, зôзнаня его и зôзнання Василя Кубая, що ему обвиненый говоривъ, що зъ Россіи дôставъ запомогу, кажуть заключати, що Михайло Книшь не даромъ бунтувавъ и вѣвъ карыдостойну пропаґанду, але дѣлазъ се за вынагороду.

При такъ ствердженôмъ слѣдствомъ станѣ рѣчей — Михайло Книшь по мысли §. 207 карноі процедуры повиненъ буги обвиненый за злочинъство зъ §. 65 а), и прозванъ зъ §§. 302 и 303 закона карного.“

По бôдчитаню акту обжалованя наступило переслуханье обвиненого Михайла Книша, а потôмъ свѣдкôвъ. Рано вчера тревала розправа до годины 2-ои зъ полудня а по Книшу переслухано лише одного свѣдка Василя Кубая, вôйта зъ Плугова. Пополудни тягнулась розправа до 8-ои годины вечеромъ. Переслухувано дальшихъ свѣдкôвъ селянъ. Свѣдки селяне выпирають ся своихъ протоколôвъ, а коли трибуналъ звертае увагу ихъ, що до протоколу говорили инакше анѣжь теперь зôзнають при розправѣ, то они кажуть, що „имъ читано готове“...

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вчера выѣхавъ цѣсарь на маневры до Угорщины, а разомъ зъ нимъ поѣхали архикн. Кароль Людвикъ и міністры гр. Кальнокій, бар. Баверъ и бар. Орчій. Въ маневрахъ сихъ возьмуть участь такожь войсковій аташе Нѣмеччины, Франціи, Анґліи, Італіи, Россіи, Румунии, Туреччины, Испаніи, Португалии и Сполученыхъ державъ. Передъ своимъ выѣздомъ принимавъ ще цѣсарь депутацію мѣста Вѣдня, котра складала ему ґратуляцію по причинѣ одруженя архикн. Маріи Валерія. Цѣсарь подякувавъ за льояльнôсть мѣста, а бôдтакъ порушивъ кôлька важныхъ справъ зъ теперѣшнои поры, именно же сказавъ цѣсарь, що сполученье передмѣсть мѣста Вѣдня зъ самымъ мѣстомъ есть конечнымъ наслѣдкомъ поступу, а бôдтакъ высказавъ свою радôсть зъ торжества спѣвацкого, котре знаменито удало ся, и зъ патріотичнои маніфестаціи жителѣвъ мѣста. Наконець казавъ цѣсарь предложити собѣ справозданье зъ стану повени и попращавъ депутацію.

Есть майже певною рѣчею, що нѣмецкій цѣсарь приѣде до Вѣдня дня 2 жовтня и зъ бôдси выбересь бôдтакъ на ловы до Стирії. На двôрци у Вѣдни бôдбудесь торжественне принятье, а въ Шенбрунѣ ґалевый обѣдъ для нѣмецкого цѣсаря. Ловы потягнуть ся десять днѣвъ. Въ ловахъ снихъ возьмуть участь король саскій и кн. Леопольдъ баварскій, зять австрійского цѣсаря. Проектуе ся также оглядненье рôльничо-лѣсовои выставы.

Президентъ міністрôвъ гр. Таффе вернувъ вже до Вѣдня. Румуньскій міністеръ Лаговарій, котрый дня 6 с. м. приѣхавъ бувъ до Вѣдня, вернувъ ще того самого дня назадъ до Букарешту. Сербскій міністеръ торговлѣ Тавшановичь, котрый бувъ кôлька днѣвъ у Вѣдни, выѣхавъ до Бѣлграду.

Можна було сподѣвати ся того, що тоастъ нѣмецкого цѣсаря выголошевый въ Ґравенштайнъ въ честь архикн. Кароля Стефана, въ котрôмъ згадуе ся про тѣсну дружбу и военне братерство Нѣмеччины зъ Австрією, выкличе въ Россіи немале невдоволенье. О тоастѣ тôмъ заговорила вже россійска праса. „Нов. Время“ пôдхопило вже его и зъ уданою рôвнодушностею такъ о нѣмъ бôдзывае ся: „Тоастъ цѣсаря Вільгельма выголошеный въ Ґравенштайнъ выкликавъ велику радôсть у Вѣдни, а для Россіи есть то рѣчь зовсѣмъ рôвнодушна. Россія есть переконана, що компромісъ зъ Австрією въ справѣ болгарскôй бувъ бы злишный и для Россіи некористный. На всякій случай, закимъ буде могла бути бесѣда о компромісахъ, треба зачекати, якъ повернуть ся внутрѣшній запуганины въ самôй Австріи.“

Оногды радило у Вѣдни вѣче селяньске надъ межанародною орґанізацією селянства въ цѣлôй Австріи, надъ уложеньемъ програмы селяньскои и надъ утвореньемъ клюбу селяньского въ радѣ державнôй. Вѣче, въ котрôмъ взяли участь всѣ послы селяньскій, згодило ся въ засадѣ на дотычнѣ проекты и ухвалило зложити екзекутивный комітетъ зъ послôвъ всѣхъ краѣвъ коронныхъ, котрый бы якъ найскорше, ще передъ выборами до рады державнои, уложивъ програму и предложивъ ю до принятя зборамъ селянъ, скликанымъ въ тôй цѣли до Вѣдня.

Мы вже доносили, що молодо Чехи хотѣли выкористати катастрофу въ Чехахъ въ своихъ цѣляхъ партійныхъ и въ тôй цѣли завязали були комітетъ, котрый мавъ чимъ скорше заняти ся помочею для потерпѣвшихъ бôдъ повени. Комітетъ той постановивъ бувъ выслати также депутацію до гр. Таффого зъ просьбою о помôчь державы для потерпѣвшихъ. Тымчасомъ гр. Таффе довѣдавшись о намѣреню молодо-Чехôвъ, телеґрафувавъ заразъ до намѣстника гр. Туна, що депутаціи не прийме, бо правительство знае свои обовязки и свою задачу и не потребуе до ихъ сповненя спеціяльного зазыву молодо-ческои партіи. Розумѣе ся, що и заразъ появило ся розпорядженье цѣсарске, приказуюче вызначити для потерпѣвшихъ бôдъ повени 2 міл. зр. зъ скарбу державного. Коли телеґрама бôдъ гр. Таффого наспѣла до Праги, була вже молодо-ческа депутація въ дорозѣ до Вѣдня, а приѣхавши тутъ старалась о авдіенцію гр. Таффого. Той казавъ заявити членамъ депутациі, що не може ихъ принятн, а рôвночасно и покликавъ ся на розпорядженье цѣсарске о 2 міл. зр. запомоги, котра есть найлѣпшимъ доказомъ, що депутація безъ потребы трудила ся. Впрочôмъ казавъ гр. Таффе сказати депутаціи, що готовъ принятн членôвъ ея въ приватнôмъ характерѣ. Тогды явили ся два члены депутаціи у гр. Таффого и говорили зъ нимъ о повени та ще и о иншихъ бôльше „сухихъ“ рѣчахъ.

N. fr. Presse доносить, що угорскій міністеръ цѣсарского двору бар. Беля Орчій маѣ незадовго подати ся до димісіи а на его мѣсце прийде першій шефъ секціи въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ Седьеній-Марічь. На мѣсце Седьенія маѣ прийти другій шефъ секціи бар. Пасетті; крôмъ того маѣ бути покликаный до служôбы въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ ґен. консуль въ Софіи Буріянъ и обôйме тамъ веденье справъ консулярныхъ.

— —

На Волыни розпочали ся вже великій маневры, котрыхъ задачею есть зробити ґенеральну пробу, якъ треба бы переводити мобілізацію войска на случай вôйны и бôдпирати непріятеля нападаючого бôдъ стороны австрійскои границѣ. Маневры тій бôдбуваютъ ся майже надъ самою нашою границею межа укрѣплеными мѣстами Рôвне, Луцкъ и Дубно, въ теренѣ дуже догôднôмъ на такій маневры, бо тамъ сходять ся такожь и чотири зелѣзницѣ, а на маневрахъ снихъ розходить ся такожь и о то, щобы роззôзнати, о скôлько зелѣзницѣ россійскій були-бъ въ силѣ на случай вôйны бôддати прислугу армія въ перевозѣ войска. Длятого то всѣ тій зелѣзницѣ занятій теперь такъ транспортомъ войска, що весь рухъ товаровый и особовый на нихъ уставъ. Царь зъ цѣлою родиною станувъ вже въ Луцку и задержавшись тутъ лишь на короткій часъ выбравъ ся заразъ до военного табору. Характеристичнымъ есть, що на сій маневры не запрошено нѣкого зъ заграницѣ, а вже найбôльше озлобленій Нѣмцѣ, що на нихъ не запрошено ихъ цѣсаря. Головными командантами напирающихъ на себе армій суть — якъ вже звѣстно — ґен. Гурко бôдъ пôвночи зъ Варшавы и ґен. Драґомировъ бôдъ полудня зъ Кіева. Ґен. Гурко выѣзджаючи зъ Варшавы лишивъ на своімъ мѣсци командантомъ войска варшавского округа ґен. Фріда, а шефомъ ґен. штабу майора Шульґіна. На маневрахъ снихъ стала ся вже и мала пригода; командантъ третои дивізіи ґен. Бардовскій померъ нагло пôдчасъ походу, раженый апоплексією. Близшихъ вѣстей о снихъ маневрахъ и о принятю царя на Волыни ще нема; що Волыняне лагодять ся на принятье царя и царицѣ, можна хиба лишь зъ того вносити, що у Львовѣ замовлено букетъ для царицѣ.

Зъ новѣйшихъ вѣстей о волыньскихъ маневрахъ треба ще занотувати станъ обохъ армій выступаючихъ противъ себе. Волыньска

армія числить 93 баталіонôвъ, 72 шкадроны и 216 пушокъ, а командантомъ ей есть ґен. Драґомировъ; шефомъ штабу есть ґен. Малома, ґен.-кватирмайстромъ полковникъ Шимановскій, а шефомъ кавалеріи ґен. Струковъ. Люблиньска армія мае 98 баталіонôвъ, 72 шкадроны и 240 пушокъ, а командантомъ ей есть ґен. Гурко; шефомъ штабу есть ґен. Пузиревскій, ґен. кватирмайстромъ полковникъ Сахаровъ, шефомъ кавалеріи вел. кн. Николай Николаевичъ молодшій. Судією есть вел. кн. Николай Николаевичъ старшій. Диспозиція есть така: Волыньска армія стае въ дефензивѣ по-за лінією Іква-Стиръ (мѣста: Дубно, Млынôвъ, Муравица, Торговица) и мае передъ собою кавалерію; ей задачею есть боронити трикутникъ Луцкъ-Дубно-Рôвне ôдъ ворога напираючого изъ заходу. Ворогъ — люблиньска армія — мае форсувати лінію Іква-Стиръ и здобути Рôвне. Єсть то перший случай въ Россіи, що на маневрахъ сконцентровано такъ велику силу войска.

———

Минувшого тыждня ôдбувавъ ся въ Ліверпули въ Англіи конґресъ скликаный спôлками цеховыми або т. зв. Trade-union істами, котрый мавъ дати доказъ, якій духъ вѣе въ англійскихъ кругахъ роботничихъ. Въ спôлкахъ тыхъ перемагавъ давнѣй ше елементъ консервативный, а Англічане все говорили, що спôлки ти суть порукою, що англійскій роботники не пристануть до новыхъ идей и не выступлять зъ такими жаданями, котрі стремѣли бы до повного перевороту теперѣшного ладу суспôльного. Показалось однакожь, що новій идеѣ соціяльній дôбрались и до сихъ спôлокъ, особливо, коли ихъ проводиремъ ставъ Джонъ Бернесъ, давный механікъ. На конґресѣ ліверпульскôмъ мало отже показати ся, чи соціялізмъ взявъ верхъ и въ сихъ спôлкахъ и за-для того мавъ сей конґресъ велике значѣнье для Англіи. Показало ся, що дѣйстно и тутъ соціяльній идеѣ взяли верхъ, але ще не на стôлько, щобы спôлки ті готовій були вже теперь братись до радикальныхъ средствъ. На конґресѣ говорено не лишь о заведеню 8-годинной роботы, о репрезентації роботникôвъ въ парляментѣ, але ставлено такожь резолюції, жадаючій удержавленя землѣ, зелѣзниць и копалень — все то повинно бути власностію цѣлого народу. Показалось однакожь, що спôлки не мають охоты — бодай на теперь — ити такъ далеко и длятого ті резолюції ôдкинено 263 голосами противъ 55. За то принято мѣжь иншими резолюцію, жадаючу конче заведеня межинародной орґанізації роботниковъ и внесенье, щобы парляментъ окремымъ закономъ назначивъ часъ роботы на 8 годинъ.

———

Результатъ выборôвъ до болгарского собравія выпавъ для правительства свѣтло. На 295 послôвъ, зъ котрыхъ складае ся собраніе, выбрано 260 послôвъ зъ правительственной партіи, а лишь 35 зъ опозиції. Ще въ послѣднôмъ собранію мала опозиція 90 голосôвъ, стратила отже теперь бôльше якъ половину. Замѣтнымъ есть ще и то, що не выбрано анѣ одного зъ виднѣйшихъ проводирôвъ опозиції. Опозиція складаесь зъ радославовістôвъ, цанковістôвъ и караведовістôвъ. Кандидатуру Радославова стаялено въ Ловчи, але ôнъ тамъ перепавъ; за то выйшло зъ ôдтамъ двохъ цанковістôвъ. Въ Плевнѣ и кôлькохъ другихъ округахъ, зъ котрыхъ выходили доси завсѣгды опозиційній послы, выйшли теперь кандидаты правительственной партіи. Стамболова выбрано въ Софіи, Тирновѣ, Филипополи, Видинѣ и Старôй Загорѣ; мін. Тончева выбрано въ Софіи, Рущуку и Карловѣ; мін. Живкова въ Софіи, Тирновѣ, Варнѣ и Добричи; такъ само выбрано такожь бувшихъ міністрôвъ Стоилова, Странского и Салабашева яко кандидатôвъ правительственной партіи. На результатъ сихъ выборôвъ вилынуло безперечно найбôльше щасливе залагодженье справы болгарскихъ епископôвъ въ Македонію. Въ правительственнôй партіи выкликавъ результатъ выборôвъ такъ велику радôсть, що въ Софіи заразъ по выборахъ зроблено кн. Фердинандови велику овацію. Комісія выборча выйшла зъ музикою передъ палату князя, а коли князь зъявивъ ся на бальконѣ, повѣдомивъ его бурмістръ мѣста о результатѣ. Таку саму овацію зроблено такожь Стамболову и другимъ міністрамъ, котрі якъ разъ були въ урядѣ телеґрафічнôмъ и ôдбирали вѣсти зъ провінції.

———

Кôлька днѣвъ тому назадъ убили якійсь Ормене въ одномъ селѣ коло Исміту въ Туреччинѣ трохъ турецкихъ жандармôвъ. Фактъ сей можна бы уважати незначнымъ, якъ бы не то, що сему убійству приписують важне значѣнье полічне. Турецке правительство мае мабуть доказы, що Ормене носять ся зъ якимись революційными плянами и тому то онôгды ôдбулась въ Константинополи въ сій справѣ нарада міністрôвъ пôдъ проводомъ самого султана. Що въ самôй рѣчи межи Ормена ми есть гадка выкликати революцію, може на то послужити доказомъ слѣдуюча ôдозва, выдана „Орменьскимъ комітетомъ революційнымъ“:

„Земляки! Нашихъ братôвъ въ Орменіи убиваютъ и рѣжуть а ихъ домы та майно валять и забирають. Земля нашои бічны, колись безпечне прибѣжище нашихъ найсватѣйшихъ правъ, засѣяна теперь трупами а нашій мѣста и долины змочені орменьскою кровію. Зъ Орменіи зроблено рѣзницю. Турецке войско, котре выслано, щобы насъ боронити, ужило свого оружія, щобы нищити орменьску расу. Въ краю заведено станъ военный. Нашихъ братôвъ стрѣляють безмилосердно а нашій сестры безчестять по варварски. Ормена мъ не позбстае нѣчого, якъ лишь самымъ боронити свое житье, свое майно и свою честь. Маніфестація 15 липня въ столици отоманьскои державы, коли то нашій браты выступили хоробро въ оборонѣ свободы, дае доказъ нашои жизненности и показуе, що мы не дамось рѣзати якъ бôвцѣ. Маніфестація въ Кумъ Капу пôднесла надѣю и додала ôдваги нашимъ землякамъ въ Орменіи.“ Ôдозва взывае ôдтакъ всѣхъ Ормена за границею, щобы они шли на помôчь своимъ братамъ въ краю и кôнчить ся словами: „Земляки! Станьмо оденъ при другôмъ; зберѣмъ ся въ сильнѣ и повнѣ згоды леґіоны зъ серцями изъ стали пôдъ прапоромъ Орменіи! Ступаймо противъ гнобителѣвъ нашои ôтчины!“

НОВИНКИ.

— **Комітетъ въ Городенцѣ** мае честь пригадати, що концертъ артистичнои шѣснацятки ôдбуде ся въ Городенцѣ вô второкъ дна 16 н. ст. вересня. Хто бы не одержавъ черезъ ошибку окремыхъ запросинъ, зволить уважати отсе заявленье за запросины. Прочій рускій часописи просить ся о ласкаве повторенье сего заявленя. — *Комітетъ.*

— **Испыты зрѣлости** въ женьскôй семінаріи учительскôй у Львовѣ ôдбувати ся будуть, почавши ôдъ 15 н. ст. вересня. Кандидатки, маючій складати испытъ поправчій зъ поодинокихъ предметôвъ, мають зголосити ся до дирекціи семінаріи въ понедѣлокъ, 15 вересня о год. 3-ôй по полудни, а кандидатки, що мають здавати испытъ устный зô всѣхъ предметôвъ, вô второкъ 16 вересня о год. 3-ôй по полудни.

— **Испытъ кваліфікаційный** на учителѣвъ шкôлъ народныхъ ôдбуде ся передъ ц. к. комісією испытуючою въ Тернополи дня 6 н. ст. жовтня с. р. Приналежно удокументованій подання треба внести до 15 н. ст. вересня черезъ окружній рады шкôльній до комісіи; пôзнѣйше внесенй подання будуть звертатись петентамъ.

— **Въ руске воспиталище дѣвоче у Львовѣ** пôдъ управою инокинь чина св. Василія Вел. принявъ управляючій совѣтъ Народного Дому у Львовѣ на засѣданю 5 н. ст. вересня на сей шкôльный рôкъ на свои кошты: а) зъ давнѣйшихъ воспитаниць: 1) Марію Косовичѣвну, ученицю VIII клясы, 2) Юлію Косовичѣвну и 3) Олену Гамчикевичѣвну, ученицѣ V клясы; б) а нову 4) Теофилю Малаховску, ученицю VII клясы. Три зъ принятыхъ суть сиротами по священикахъ а одна, Олена Гамчикевичѣвна донькою лѣсничого въ Бѣлцѣ, селѣ Народного Дому. Двомъ не принятымъ петенткамъ рѣшивъ совѣтъ Народного Дому дати вже въ першôмъ пôвроцѣ шкôльнôмъ по 25 зр. одноразовои пôдпомоги, если посѣщати будуть зъ добрымъ успѣхомъ публичній школы и выкажуть ся добрыми свѣдоцтвами. Всѣхъ петентокъ було 12.

— **Процесъ противъ д-ра Ціпсера** закôнчивъ ся поновною розправою въ коломыйскôмъ судѣ вчера дня 9 н. ст. вересня. Розправѣ проводивъ начальникъ суду Кульчицкій. Переслухано свѣдкôвъ Клюсика, Шустра и Пôдляшецкого, щобы сконстатувати, чи д-ръ Ціпсеръ обидивъ „цѣлу“ раду. Д-ръ Ціпсеръ хотѣвъ перевести доказъ правды на свои закиды, але сему спротививъ ся прокураторъ Арцишевскій и тому цѣле поступованье доказове выпало дуже скорочене. По полудни выголосивъ судья вырокъ, котрымъ засудивъ д-ра Ціпсера на 10 днѣвъ арешту и 50 зр. кары, взглядно дальшихъ 10 днѣвъ арешту и на звороть кошторъ процесу.

— **Субвенціи выдѣлу краевого.** Рѣшеньемъ зъ дня 25 падолиста 1889 передавъ соймъ краевый выдѣлови краевому 34 петицій выслуженыхъ учителѣвъ школъ народныхъ, жѣнокъ, вдовиць и сиротъ по учителяхъ народныхъ школъ о удѣленье або пôдвысшенье запомоги въ дорозѣ ласки, щобы розслѣдивъ и здавъ справу на найблизшôй сесіи. Ті петиціи удѣливъ выдѣлъ краевôй радѣ шкôльнôй, щобы розслѣдила и заявила свою гадку. Краева рада шкôльна признала зô своеи стороны тремъ выслуженымъ учителямъ, а то: Павлови Рудавскому, Петрови Кочиндикови и Едв. Кольманови, кождому по 20 зр. яко даръ ласки. Щодо иншихъ петицій порѣшила рада шкôльна або ôдмовно або прихильно. Тожь выдѣлъ краевый, полагоджуючи ті петиціи, порѣшивъ предложити соймови такій внесеня: 1) Надъ петиціями: Кирилы Площаковои, Иги. Маришевского, Клим. Пициковои и Вол. Сосвиньского перейти до порядку деннаго. 2) Титуломъ одноразовои пôдпомоги признати зъ краевого фонду шкôльного по 50 зр. Рудольфови Дасеви, Сим. Теслюкови, Петр. Кочиндикови, Роз. Панековôй, Іос. Хановôй, Дмитр. Будачеви, Брон. Якимовскôй, Маріи Буршгиновôй, Ант. Горалевичеви и Мальв. Ясиньскôй — и въ тôй цѣли вставити до буджету на р. 1891 квоту 500 зр. 3) Признати зъ краевого фонду яко дожизненну пôдпомогу для Маріи Мартусевичевои, вдовицѣ по учителю народномъ, рôчно по 80 зр., почавши ôдъ 1 сѣчня 1891 р.

— **Катастрофа на зелѣзници.** Въ понедѣлокъ вечеромъ на австро угорскôй зелѣзници коло Пардубичь наѣхавъ поѣздъ поспѣшный на стоячій вагоны порожній. Въ поѣздѣ поспѣшнôмъ находивъ ся архіки. Францъ Фердинандъ д'Есте. Нѣхто не ôднесъ ушкодженя, лишь деякій ôкна побились. — Ґенеральна дирекція зелѣзниць державныхъ розôслала комунікатъ що до послѣдныхъ катастрофъ зелѣзничихъ и цѣлу вину складае на службу, котрои не мине заслужена кара.

— **Школа деревляного промыслу въ Закопанôмъ** принимае письменній зголошеня о принятье на рôкъ шкôльный 1890/91 до 15 н. ст. вересня. Въ школѣ подае ся наука рѣзьбы, столярства, токарства и орнаментового столярства. Принятыми можуть бути ученики, що покôнчили народну школу и розвитій фізично. До подань треба долучити метрику, свѣдоцтво шкôльне и призволенье родичѣвъ або опѣкунôвъ. Австрійскій пôдданій не платять за науку нѣчого. Цѣле удержанье коштуе 12 зр. мѣсячно.

— **Китиця для царицѣ.** Въ торговли п. Стахевича у Львовѣ замовлено зъ Бродôвъ для россійскои царицѣ, пробуваючои теперь на Волыни, величаву китицю. Китиця зложена зъ рожь и помаранчевыхъ цвѣтôвъ а помѣщена въ бѣлôмъ, срѣбломъ гафтованôмъ, коронковôмъ маншетѣ. На китици мѣстить ся царска корона зъ незабудокъ и перелокъ зъ помаранчевого цвѣту. На величавыхъ лентахъ бѣлыхъ помѣщена напись: „Отъ волынскаго, женскаго, епархіяльнаго училища“.

— **Гр. Кароль Хориньскій,** пôдполковникъ и комендантъ 8 полку уланôвъ, ведучи вчера рано свôй полкъ зъ Августôвки до Зборова, на ôдбуваючій ся тамъ вправы, упавъ зъ коня пораженый апоплексією и померъ на мѣсци. Покôйный бувъ неженатый, числивъ 46 лѣтъ и мавъ обняти команду полку драґонôвъ. Тѣло забрано до Глиннои, зъ-ôдки перевезують до родинныхъ гробниць.

— **Посмертна згадка про Александра Поля.** Недавно тому померъ одинъ зъ найбôльше заслуженыхъ людей ґуберніи катеринославскои — Александеръ Поль, звѣстный въ ширшôмъ свѣтѣ зъ того, що першій ôдкрывъ руду зелѣзну въ околицяхъ Кривого Рога, и яко слѣдитель та збиратель старинностей запороскихъ. Покôйный, хочь и походивъ зъ родины нѣмецкихъ Полѣвъ (дѣдъ его уроженый на островѣ Езель, служивъ офіцеромъ пôдъ часъ панованя Катерины II въ ґуберніи полтавскôй, тамъ оженивъ ся зъ Полуботкôвною, своячкою гетьмана Павла Полуботка а ôдтакъ поселивъ ся на Украинѣ), то однакъ спорôдненый въ женьскôй лініи зъ найпершою аристократією украиньскою, бувъ справдешнымъ Украинцемъ. Черезъ цѣле житье зъ правдивымъ замилованьемъ збиравъ всѣ старинности, що ôдносились до исторіи Запорожа, и его археольоґічна збôрка есть може одинока пôдъ тымъ взглядомъ, бо знатоки цѣнують ей на сотки тысячѣвъ. Д. Еварницкій, выдаючи свое „Запорожье“ користувавъ ся дуже много изъ цѣнной збôрки пок. Ал. Поля.

— **Несовѣстный колектантъ льотерійный** Вже сама льотерія есть великимъ лихомъ, але коли до того долучить ся ще несовѣстныхъ колектантôвъ, то се лихо стане ще бôльшимъ. Кирило Яремкôвъ, селянинъ зъ Будкова, поставивъ на льотерію въ Бôбрцѣ на колектурѣ, котру держитъ трафікантъ Осія Ляйтеръ, и выгравъ потрôйне амбо, с. е. 12 зр. Гадаючи однакъ, що выгравъ лишь амбо, с. е. 4 зр., жадавъ ôдъ колектанта лишь тыхъ грошей. Але колектантъ почисливъ собѣ за „фатиґу“ 50 кр. и выплативъ Яремкови лишь 3 зр. 50 кр., обманюючи въ сей способôбъ селянина на 8 зр. 50 кр. Яремкôвъ боронячи своихъ 50 кр. пôйшовъ до судьѣ и цѣле обманьство выкрыло ся. Не диво отже, що Ляйтеръ зъ бѣдного жидка выйшовъ на богача, котрый мае чотири домы въ ринку. А такихъ колектантôвъ-обманьщикôвъ повно по цѣлôй Галичинѣ.

— **Розправа противъ Кассарабы** вызначена на суботу сего тыждня передъ львôвскимъ трибуналомъ. Кассараба, якъ звѣстно, оперувавъ зъ щасливымъ поводженьемъ въ Америцѣ въ рускôй кольонії а зъ добычею повернувъ до Львова и тутъ его придержано.

— **При реставраціи катедрального костела въ Краковѣ** ôддано роботы малярскій Матейкови и часть ихъ вже выкôнчена. Теперь подають ґазеты вѣсть, що ґр. Лянцкороньскій, членъ вѣденьскои центральнои комісіи консерваторскои, мае выступити противъ сего способу реставраціи катедрального костела. Декорація стѣнъ презвитеріи есть надто ярка и не годить ся въ самôмъ рисунку зъ чистымъ ґотицкимъ стилемъ костела.

— **Дирекція почтъ у Львовѣ** повѣдомляе, що пôсля повѣдомленя заряду швайцарскихъ почтъ, выключае ся ôдъ перевозу почтового до Швайцаріи и черезъ Швайцарію посылки зъ псами и живыми птицями, зъ выимкою спѣваючихъ птиць.

— **Нападъ въ середмѣстю.** Онôгды вертавъ п. П. властитель дôбръ зъ Буковины, въ ночи о 2-ôй год. домôвь пл. Бернардиньскôмъ у Львовѣ а въ тôмъ напали на него два напастники, зъ котрыхъ одинъ хопивъ его за горло а другій за руки. На крикъ надбѣгъ кельнеръ зъ однои реставраціи и наполохавъ напастникôвъ. По нападѣ побачивъ п. П., що украли ему мошонку зъ 72 зр, укрыту на грудехъ. Поліція слѣдить за напастниками.

— **Скаженый песъ** появивъ ся онôгды о год. 10-ôй въ ночи на улици Городецкôй, де покусавъ чотири особы. Перебѣгаючи улицями вскочивъ сей песъ скрôзь отверте ôкно до помешканя при ул. св. Тересы ч. 16 и укусивши льокатора Ивана Р. въ палець, выскочивъ зъ комнаты. За псомъ устроєно ловы, але ще его не прихоплено.

— **Пôдкинена дитка.** Въ недѣлю, якъ се мы доносили, найдено въ костелѣ Домініканôвъ дитину. Въ понедѣлокъ явилась въ комісаріятѣ якась селянка зъ Клепарова зъ листомъ, въ котрôмъ просить мати, щобы хтось занявъ ся судьбою пôдкиненои дитины, именемъ Бронислявъ, и оправдуесь зъ того чину нуждою. Поліція выслѣдила и увязнила Катерину Микулишинъ, котра вступила до службы у учителя въ Клепаровѣ.

— **Крадѣжъ на зелѣзници.** Дня 15 цвѣтня с. р. украдено Дайнесови, подорожуючому аґентови фірмы Ніколяй и Дункеръ зъ Ганавъ надъ Меномъ, въ дорозѣ на просторѣ Черновцѣ-Сґаніславôвъ-Стрый-Кошицѣ, зъ замкненого куферка 37 штукъ дорогоцѣнностей зô золота и срѣбла, вартости 1346 зр. 30 кр. Куферокъ сей надавъ Дайнесъ на фрахтъ до поѣзду зъ Черновець до Львова а крадѣжь добачено ажь въ Кошицяхъ. Поліція зачала слѣдити и въ наслѣдокъ сего слѣдства обжалувала прокураторія о сю крадѣжь старшого кондуктора державныхъ зелѣзниць Ігнатія Гудечка. Поліція выкрыла 8 штукъ дорогоцѣнностей заставленыхъ въ банку ипотечнôмъ и ôрменьскôмъ, а при ревізіи въ помешканю Гудечка кôлька штукъ дорогоцѣнностей и картки заставничій. Гудечекъ признавъ, и въ слѣдствѣ и при розправѣ, що ті дорогоцѣнности купивъ ôдъ одного кельнера „Яся“, котрого знавъ ще зъ Черновець. Близшихъ даныхъ о тôмъ кельнерѣ анѣ не подавъ Гудечекъ анѣ поліція не выслѣдила. При розправѣ боронивъ Гудечка д-ръ Горецкій. Свѣдокъ Ив. Лисовскій, кондукторъ зелѣзницѣ, зôзнавъ, що вправдѣ Гудечекъ того дня бувъ маніпулянтомъ пакунковымъ, але не мавъ приступу до пакункôвъ, бо поѣздъ мѣжь Чернôвцями а Станіславовомъ нѣгде не задержувавъ ся довше, та що оба все разомъ були въ т. зв. пакваґонѣ. Пôсля гадки сего свѣдка, дорогоцѣнности мусѣли бракувати передъ наданьемъ на зелѣзницю. Судьѣ присяжній одноголосно заперечили два пытаня, поставленій трибуналомъ що-до злочиньства крадежи и що до участи въ крадежи, а притакнули пытанье поставлене д ромъ Горецкимъ що-до купна пôдозрѣлыхъ рѣчей — и трибуналъ засудивъ Гудечка на 300 зр. кары, або два тыждні арешту. Прокураторъ зголосивъ жалобу неважности.

— **Полученье Европы зъ Азією мостомъ** хоче перевести одна парижска спôлка и въ тôй цѣли удала ся о дозвôлъ до турецкого правительства. Розумѣесь, що сей мôстъ не стане пôдъ Константинополемъ, бо Босфоръ тамъ за широкій. Мôстъ стане на найвужшôмъ мѣсци, тамъ де на европейскôмъ березѣ суть величавій руины замку Румелі Гуссаръ. На тôмъ мѣсци есть Босфоръ лишь 780 метрôвъ широкій, отже не о много ширшій якъ Ренъ пôдъ Кольоніею. Парохôднôй плавбѣ не буде перешкаджати сей мôстъ, бо буде такъ побудованый, що и найвысшій кораблѣ будуть переплывати по-пôдъ него.

— **Дрôбній вѣсти.** Громада Угринôвъ середный, пов. калуского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Галицкій полкъ уланôвъ кн. Кароля Шварценберґа ч. 2., стаціонованый въ Тарновѣ, обходивъ сими дняди ювилей столѣтного истнованя. — Въ околици Косова лютить ся червôнка. — Въ Швайцаріи въ деякихъ мѣсцевостяхъ упали снѣги ще 1 н. ст. вересня. — Стипендію на 800 зр. зъ фондація пок. Сѣмяновскихъ надавъ выдѣлъ краевый на рôкъ 1890/91 Ант. Єзерскому, бувшому ученикови школы штукъ красныхъ въ Краковѣ. — Ôдъ Мих. Ковальского, завѣдателя дому рускои семінаріи духовнои у Львовѣ, выдуривъ якійсь чоловѣкъ два крѣсла, вартости 6 зр., подяючи, що приходить ôдъ братôвъ Вчелякôвъ забрати ихъ до направы. — Спôльній рекольекціи учительскій ôдбулись у Домініканôвъ въ Борку старôмъ пôдъ Тичиномъ пôдъ проводомъ ректора єзуітского І. Ротенбурґера. Въ рекольекціяхъ взяло участь 25 учителѣвъ зъ ряшѣвского а 7 учителѣвъ зъ березôвского округа школьного. — Арх. Райнеръ приѣхавъ вô второкъ по полудни поѣздомъ куріерскимъ до Перемышля и ôдъѣхавъ заразъ до Стрыя. Въ четверъ поверне до Перемышля, ôдбуде инспекцію обороны краевои и того самого дня по полудни ôдъѣде до Львова. — Убійникъ акторки Висновскои, корнетъ Бартеніевъ стане въ жовтни передъ судомъ. Обороны его пôднявъ ся адвокатъ Плевако. — Товариство „Родина“ въ Стрыю ôдбуде въ недѣлю, 14 н. ст. вересня, у власнôй сали, надзвычайнй загальній зборы, на котрі запрошуе членôвъ и гостей.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Володимиръ Бурачиньскій, приходникъ въ Переросли, дек. надвôрняньского, упокоивъ ся дня 4 н. ст. вересня въ 42 роцѣ житя а 11 роцѣ священства. Вѣчна ему память!

Адамъ Федоровичъ, выслуженый старшій учитель при школѣ св. Анны у Львовѣ, упокоивъ ся дня 8 н. ст. вересня у Львовѣ въ 59 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именезаня.** Практикантъ концептовый намѣстництва Вол. Ґавриньскій въ Рогатинѣ именованый провізоричнымъ концепістомъ намѣстництва.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Кар. Мґлея зô Львова до Гусятина, д-ра Вол. Журовского зô Львова до Теребовлѣ, Кар. Лемпковского зô Львова до Хшанова, Бол. Гелльера зô Львова до Сокаля, Ант. Бонецкого зô Львова до Мостискъ, Іос. Днѣстряньского зъ Борщева до Тернополя, Каз. Грабовского зъ Жидачева до Лѣська, Мих. Равского зъ Тернополя до Борщева, Фр. Балька зъ Лѣська до Жидачева, а практиканта концептового намѣстництва Вол. Гошарда призначивъ до службы при львôвскôмъ старостві. — Дѣйстными учителями именованій: Ив. Келебай въ Новици, Мих. Заяць въ Сосолôвцѣ, Корн. Марковскій въ Звинячи.

Наука, штука и литература.

— **Змѣсть ч. 16 „Зорѣ“.** Надъ Чорнымъ моремъ, повѣсть Ив. Левицкого (дальше). — Листокъ команицѣ, стихъ О. Філяретова. — Туркавки, оповѣданье (дальше). — Исторія літературы рускои (дальше). — Балтицка Славянщина. Сербы Лужицкій (дальше).

— **Краєва комісія для справъ промысловыхъ** выдала своимъ накладомъ и стараньемъ І-ій зошитъ выдавництва проф. І. Роттера: Metodyczne wzory rysunkowe зъ 21 таблицями рисунковыми. Пôсля слôвъ автора въ переднôмъ словѣ се выдавництво „не есть збôркою взорôвъ, зъ котрыхъ користали бы ученики. Оно мае достатчити указокъ выключно для учителя, поучити его, въ якій способъ представити и розвивати тематы передъ очима молодежи рисункомъ на таблици такъ, щобы ученикъ ôдрисовуючи сей рисунокъ выроблявъ око и руку, а крôмъ того въ рôвнôй мѣрѣ вправлявъ память и образувавъ свôй змыслъ для формы, а вкôнци щобы доходивъ до певнои вправы въ комбінованю звѣстныхъ формъ и вытворюваню новыхъ зôставлень.“

— **Накладомъ** „Ekonomist-a Polsk-ого появивъ ся передрукъ зъ 7-ого числа сего письма пôдъ заг. Reforma skarbu krajowego. Передрукъ мае 10 аркушôвъ и мѣстить: Po konferencyi. — Memorjał w sprawie reformy finansów krajowych. — Цѣна сего передруку 1 зр. 50 кр. и можна купити у всѣхъ книгарняхъ львôвскихъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Константинополь 9 вереня. Три интернованій тутъ Курды, зъ родины, котра мае въ своемъ краю велике значѣнье, утекли зъ ôдси. Фактъ сей выкликавъ тутъ занепокоенье, бо втѣкачѣ готовій выкликати революцію.

Ґібральтаръ 9 вересня. Межи трома офіцирами анґлійскими а кôлькома Испанами

прийшло до бійки, въ котрій Испане покалѣчили Анґлічанъ штилетами.

Лондонъ 9 вересня. Розійшлась тутъ чутка, що Хитрово має стати амбасадоромъ на мѣсце Нелидова въ Константинополи.

Пештъ 10 вересня. Міністеръ торговлѣ Варосъ носить ся зъ пляномъ завести полосову тарифу такожь и для перевозу товарівъ.

Відень 10 вересня. Минувшои недѣлѣ одбувала ся нарада міністрівъ надъ речинцемъ скликаня рады державнои, але не ухвалено нѣчого позитивного. Італіяньскій посолъ Ніґра доставъ ордеръ св. Стефана.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На весѣлю у о. Як. Рожка въ Микитинцяхъ** коло Коломыѣ зобрали молодята Ольга Рожко, донька мѣсцевого приходника, и Александеръ Майковскій, укінченый богословъ, мѣжь весѣльными гостями 24 зр. зъ призначеньемъ: на будову руского театру у Львовѣ 14 зр., на бурсу тов. педаґоґічного подъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ 5 зр. 40 кр. и на бурсу им. Качковского въ Самборѣ 4 зр. 60 кр. Грошѣ тій переслано на руки нашои Редакціи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Завад. въ Верб. Заплачено за два мѣсяцѣ. — **Вп. Чичк. въ Брод.** Такъ. — **Всч. Ольшань. въ Старявѣ.** Заплачено лише до 1 мая с. р., бо бувъ довгъ за попередный рокъ. — **Всч. Цел. въ Лозин.** До кінця року прийде намъ 8 зр. — **Всч. Питл. въ Добротв.** До кінця року прийде намъ 3 зр. — **Всч. Габр. въ Махн.** До кінця року прийде намъ 8 зр. — **Вп. Заячк. въ Бял.** Заплачено все. Въ тов. „Просвѣта“ замовлено. — **Вп. Т. Дор. въ Золочевѣ.** Заплачено все; дякуємо. — **Всч. Гол. въ Коцюб** За рокъ 1890 прийде намъ ще 6 зр. — **Всч. Слав. въ Висл.** Рахунки годять ся. — **Всч. Бѣл. въ Черних.** Заплачано до 20 лютого с. р.

Цѣна збожа и другихъ продуктівъ.

9. н. ст. вересня 1890.

Львівъ: Пшениця 6·90 до 7·65, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ 5·— до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·75 до 10·25, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль одъ 65·— до 85.— зр. за 56 кило въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрівъ 11.50 до 12·— зр.

Тернополь: Пшениця 7·— до 7·70, жито 5·90 до 6·30, ячмѣнь 5·— до 6·—, овесъ —·— до —·—, горохъ —·— до —·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Подволочиска: Пшениця 6·70 до 7·60, жито 5·70 до 7·—, ячмѣнь 5·— до 6·50, овесъ 6·90 до 7·—, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 9·50 до 10·—, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·25 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·—до —·— горохъ —·— до —·—, вика—·— до—·—, рѣпакъ 9·80 до 10·35, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Всѣлякій Листы заставній Товариства кредитового земского

4½% Листы заставній Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційній

Всѣлякій облігаціи довгу державного

Зелѣзничій облігаціи першеньства

Льосы державній и приватній

продає подъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 147—156 **Домъ банковый и контора вымѣны** у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся одворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Курсъ Львівскій

зъ дня 6. л. вересня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	203 75	206 7
Зелѣз. Львів.-Чернов. по 200 зр. а. в.	229 —	232 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 50	299 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставній за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 30	102 —
Банку гипот. галиц 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал 5% а. в. . .	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 5% а в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 30	96 —
Товар кред. гал 4½% а.в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжній за 100 зр.		
Гал Зав кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	50 —	61 50
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м к. . . .	103 90	104 60
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальній Банку краев. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 60	99 30
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 80	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 30	5 42
Наполеондоръ	8 80	9 —
Повъимперіялъ	9 25	— —
Рубель срѣбный	1 45	1 55
Рубель паперовый	1 36¾	1 38¾
100 марокъ нѣмецкихъ	54 55	55 15

Тягненье вже 15 вересня 1890.

Головна выграна зр. 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рочно.

Також **промесы** на тій льосы по зр. 2.

Продає по курсъ деннómъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

домъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорочна на провінцію зр. 1·80.

Учителька, нѣмка,

укінчивша семінарію и музичну консерваторію у Вѣдни — зъ конверзаціею французскою, довшою практикою и найлучшими свѣдоцтвами, приняла бы мѣсце въ домѣ священичомъ. — Близшій вѣдомости у о. МИГУЛОВИЧА въ Чорній, почта въ мѣсци 3639 3—3

Знаряды фотоґрафічній

дуже добрій и **малярскій**, по пок. Теофили Глѣбовицкомъ, суть на продажъ. Близшій поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници** 3630 **черезъ Делятинъ.** 7—8

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякій приукрашеня церковній, олтары, иконостасы, амвоны, олтарики, конфесіоналы, лавки и др. пóсля найновѣйшихъ взорівъ и пóсля всякихъ жаданъ 3604 13—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовій, карты весѣльній, дипльомы и всякій роботы літоґрафічній выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою одъ року 1873 истнуючу

РОБОТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пóсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарівъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавій взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавій замовленя выконуються въ найкоротшóмъ часѣ. 2808

МУЖЕСКУ Безсильнóсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхівъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилає ся франко книга въ куверты магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Львівска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахівъ

С. ШЕЛІҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львівъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментівъ для изольованя мурівъ одъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячомъ станѣ Елястичній ізоліряты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родівъ до крытя дахівъ, роля 10 м.□ одъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахівъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будівництвѣ найбольше завохчей стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣломъ краю своими людьми покрытя даховій тектуровій и ихъ репараціи. Метръ □ одъ 50 до 75 кр. 3545 32—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Едвардъ Тшемескій

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси подъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власность.

Маючи честь повѣдомити о томъ П. Т. Публичность, осмѣляюсь повѣдомити, що всякій знятя выготовляю особисто, пóсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовомъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты на рокъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Достати можна въ канцелярии „Просвѣты„ и во всѣхъ бóльшихъ складахъ.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирóвска (давнѣйше Львóвска)

поручає Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІЙ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубівъ, кремы, помады и воды до волося, вусівъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Ігнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ** для лѣкарівъ, хемікóвъ, піротехнікóвъ, аптикарівъ; **ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІЙ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикóвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помóстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикóвъ и лякиръ до чорненя шкóры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидівъ, при улици Галицкій ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого магазину одягівъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульномъ ч. 3. Магазинъ мій обильный въ добрій сукна та въ готовій одяги мужескій и дитинній, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кільколѣтный досвѣдъ въ томъ званю, також средства грошевій роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Учителя домового

на село до хлопчика зъ III-ои клясы школъ народныхъ, глядає о. С. Теодоровичь въ Синевóдску нижномъ, почта Любѣнцѣ.

Торговля паперу и приборівъ школьныхъ також фабрика зошитівъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панівъ учителівъ одповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручає магазинъ

Елены Шйонтковскои

Львóвъ ул. Паньска ч. 2.

Въ значній припасы НАФТЫ

заосмотривши ся подчасъ найдешевшого сезону можу моимъ **сталымъ** одбирателямъ доставити

добру неексплъодуючу нафту

по тыхъ самыхъ дешевыхъ цѣнахъ, якъ сей добрный товаръ наший першорядній рафінерии **гуртовно** продають.

На провінцію высилаю **НАФТУ** за переказомъ во вторки и суботы до всѣхъ стацій зелѣзницѣ. На желанье доставляю цѣнники франко.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКІЙ

3642 1—6 Львóвъ ул. Сикстуска 47.

БРИ-

твы правдивій швайцарскій и англійскій, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла 2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

магазинъ товарівъ модныхъ, бѣля мужеского, товарівъ ґалянтерійныхъ, выроббвъ рукавичничихъ парфумерии и т. п.

БРАТОВЪ ЛЯНҐНЕРОВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЗЕРКАЛО

письмо політично - гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 21, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна предплатна на цѣлый рокъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

Предплачувати можна одъ кождого часу.

ДРАМАТИЧНІЙ ТВОРЫ

ҐРИҐОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Достати можна въ товаристві „Просвѣта“.

(Львівъ, Инвресса).

Спólка столярівъ львóвскихъ

одзначена за знаменитій выробы на выставѣ краєвой срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ

у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17

поручає свій одъ року 1854 истнуючій

СКЛАДЪ МЕБЛІВЪ

обильно заосмотреный у великій выборъ меблівъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєньe комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, також **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержує на складѣ також **меблѣ гнуті и зелѣзній.**

Всѣ замовленя, входячій въ обсягъ столярства и таніцирства, приймає по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пóсля порученя точне выготовленье. 3619 (5—6)

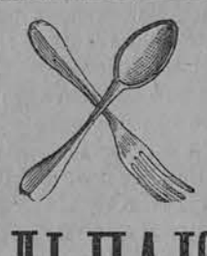

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый до срѣбла цѣлкомъ подóбный, въ ужитку дуже тривкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., полонникъ зр. 2.50, нóжь 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., пóдставки пóдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до лѣхтарівъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п.

Цѣны сталій, цѣнники на жаданье.

КАЗИМИРЪ

ЛЕВИЦКІЙ

Львóвъ ул. Трибунальска

Головный складъ для Галичины.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАҐАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевій цѣны сталій. Найбольшій выборъ станикóвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8** до **12.** Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцихъ, запаскахъ, хусточкахъ и папьчохахъ. Великій выборъ ручныхъ роботъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выборъ одповѣдныхъ дарункóвъ на Рóздво и Новый рокъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рóзныхъ краскахъ штука **8 50,** зъ атласового кашмиру **6·20,** коцики одъ **1·95, 2 40** до **3** зр. Всходній шемиля-коцики обосторонній першои величины зр. **1 25,** другои величины **2·60,** найбольшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелевій по зр. **2·20, 2·90, 3 50, 5, 6, 9** до **12** зр., деркы зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкóры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдивій всходній Тунисъ фиранки и портіеры (все по парѣ) зр. **3·75,** Марокко-фиранки зр. **4·20,** Требизонда-фиранки зр. **4·75,** Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутовій портіеры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75,** въ лѣпшомъ родѣ зр. **2·20** до **2·90,** до того одповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лóжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетній припасованій бѣлій серпанковій фиранки (Brüssel) на цѣле окно зр. **1·90, 2 50,** въ найлѣпшомъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Великій сальононій ковры и дѣточій коврики зр. **4 19, 4 80, 6·50, 7 50** англійскій стрижений одъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ **2** зр. до **4 50.**

Оддѣлъ коврівъ, коцівъ, колдеръ, ковриківъ и показовыхъ предметівъ мѣститься на пóвъ-поверсѣ Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провінціи за послѣпатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарівъ высилає ся на провінцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пóдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 196. Львовъ, Четверъ 30 серпня (11 вересня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Реклямаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатном, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 11 н. ст. вересня 1890.

Вчера подали мы основне справозданье изъ зборѣвъ общества им. М. Качковского въ Тернополи. Оцѣненье самыхъ зборѣвъ подавъ нашь справоздавець тернопѣльскій, чоловѣкъ дуже обективный, а мы позволимо собѣ нинѣ дѣткнутись деякихъ важнѣйшихъ предметѣвъ порушеныхъ чи й ухваленыхъ на тыхъ зборахъ.

Именованье епископа Стросмаєра почетнымъ членомъ общества поминаємо, бо сей фактъ на нашій галицко-рускій вѣдносины остане ся очевидно безъ вплыву, такъ само, якъ ґратуляція и адресы товариствъ рускихъ передъ кѣлькома лѣтами зъ нагоды инчого ювілею высоко-поважаного Славянина — еп. Стросмаєра. А по-за тою справою заслугують на блившу увагу тѣлько двѣ рѣчи пѣднесенѣ на зборахъ общества им. Качковского въ Тернополи.

Перша рѣчь — то справа т. зв. „общества покупки земель“. Про тоту справу находимо въ т. зв. „отчетѣ“ (справозданю) общества за рѣкъ 1889/90 таку вѣстку (подаємо въ перекладѣ зъ россійского языка на русвій): „Зборы въ Калуши (1889 р.) поручвли выдѣлови справу закупна земель. Въ тѣмъ дѣлѣ выдѣлъ черезъ своихъ делеґатѣвъ увѣйшовъ въ вносины зъ совѣтомъ „Народного Дому“, а результатомъ дотычныхъ переговорѣвъ бувъ выбѣръ анкеты, котра по основныхъ нарадахъ уложила вже статутъ „общества покупки земель им. Венедикта Ружицкого“, и треба лише подати статутъ до потвердженя до суду. Общество се буде мати добродѣйный и фінансовый характеръ.“ — На зборахъ въ Тернополи домагавъ ся Вас. Бойко и другій селяне близшого поясненя въ справѣ того „общества покупки земель“ (головно, якими розпорядженє фондами). Однакожь выдѣлъ не давъ имъ на те вѣдповѣди, а вѣдославъ ихъ до „отчету“. Тогдѣ зборы поновили ухвалу торѣчну въ Калуши, щобы выдѣлъ старавъ ся общество се ввести якъ найскорше въ житье.

Намъ звѣстно, що по торѣчныхъ зборахъ въ Калуши въ осени минувшого року делеґаты общества им. Качковского и Народного Дому скликали були якусь анкету для нарады. Се дѣяло ся пѣдчасъ сесіи соймовои, то запросили и всѣхъ послѣвъ зъ фракціи т. зв. „твердон“, а зъ послѣвъ-народовцѣвъ не запросили анѣ одного, — видко зъ того, що справу трактували яко партійну або мали якѣсь секреты. [Подѣбно стало ся и опѣсля при складѣ рускаго комітету голодового, до котрого фракція, взявша ініціятиву, не запросила анѣ одного Русина-народовця, хоть бы члена выдѣлу краєвого д-ра Савчака, або голову руского клюбу проф. Романчука, немовь бы чого бояла ся.] Анкета уложила статутъ „общества покупки земель“, а хоть „Черв. Русь“ доносила, що статутъ той вѣходить уже до намѣстництва, то, якъ показуесь, доси не вѣдѣйшовъ. Дячого не вѣдѣйшовъ, того не сказано, — очевидно щось не дописало...

Другою справою есть ухвала зборѣвъ, поручити выдѣлови общества им. Качковского, щобы основавъ руске общество для шкѣлъ, котре — пѣсля выводу внескодавця п. Маркова — могло бы закладати и удержувати „русскія 4-клясныи школы и также русскіи гимназіи“, подѣбно якъ удержують свои школы нѣмецкій Schulverein и ческа Matice školska. Внескодавець высказавъ гадку, що на таке общество „и мы (т. е. австрійскі Русины) должны бы давати послѣдній крайцаръ“ — ба „Русь велика и она причинится къ тому, щобы того рода общество могло свою задачу исполняти“.

Яка-жь се задача, котру бы мало сповнята таке общество, можна догадати ся, коли зважити, що п. Марковъ и его фракція нинѣшній школы рускій не уважають за рускій и чи то неґують ихъ чи й просто ворожо противъ нихъ выступають. Прецѣнь же Народный Дѣмъ, хочь має русву ґімназію въ своѣмъ будынку, бурсакѣвъ своихъ шле до ґімназіи чужои, нѣмецкои, а п. Марковъ въ „Червонѣй Руси“ про руску ґімназію нѣколи не вѣдозвесь инакше, якъ зъ додаткомъ *„такъ зовимая* русская гимназія“; коли-жь передъ пару лѣтами Русины петіціювали о руску ґімназію въ Бучачи або Чортковѣ, вѣнъ въ своѣмъ орґанѣ прямо выступивъ противъ того, а впрочѣмъ языкъ нашь рускій у него „якій то непонятный, исковерканный жаргонъ“, якъ то написала „Черв. Русь“ ще й на два днѣ передъ зборами въ Тернополи...

Зборы надъ тымъ внесеньемъ не перевели нѣякои дискусіи, а приняли его и поручили выдѣлови общества им. Качковского одными „громкими рукоплесканіями“, якъ се констатуе „Черв. Русь“ зъ великимъ вдоволеньемъ. Що выдѣлъ зробить зъ тымъ рѣшеньемъ, на певно годѣ знати. Можна надѣяти ся, що зложить анкету въ той способъ, якъ до т. зв. „покупки землей“, а анкета выготовить статутъ. А що-жь дальше? То вже годѣ вгадати. На „покупку землей“ зѣбравъ бл. п. о. В. Ружицкій щось около 2.000 зр., а по его смерти рѣдко де-що вплывае. Кѣлько вплывати буде на рускій Schulverein, не знати, але щобы вѣнъ мѣгъ розвивати свою дѣяльвѣсть, треба рѣчно не то десятокъ а й сотки тысячей. Але внескодавець надѣесь, що „Русь велика и она причинится“... Поживемо — побачимо. На всякій же способъ треба признати, що претенсія до того „причинку вѣдъ великои Руси“ буде вѣльше благонадеждна, якъ претенсіи дотеперь практикованѣ...

Вѣче селяньске у Вѣдни.

Минувшои недѣлѣ передъ полуднемъ вѣдбуло ся у Вѣдни въ готели National вѣче селянъ, на котре явили ся всѣ послы зъ громадъ сѣльскихъ, котрѣ суть властителями меншихъ посѣлостей. Цѣлею нарады була орґанізація стану селяньского черезъ утвореньe загального союза селяньского и установленя спѣльнои програмы. Зборы повитавъ именемъ склекуючого комітету Стасный (зъ Чехъ). Опѣсля выбрано предсѣдателемъ Штайнінґера, а Стасного его заступникомъ, а предсѣдатель въ своѣй бесѣдѣ пѣднѣсъ заразъ, що орґанізація селянъ набрала черезъ приступленье Чехѣвъ конкретнѣ формы. Розходить ся о утвореньe союза селяньского вѣльного вѣдъ всякихъ конфесійныхъ и національныхъ взглядѣвъ, котрый бы особливо выступавъ противъ всякои реакціи. Референтъ Стасный (зъ Чехъ) подавъ короткій поглядъ на давнѣйшѣ змаганя утворити велику партію селяньску. Змаганя Лінбахера, утворити въ парляментѣ клюбъ аґрарный, не удали ся, бо вѣнъ хотѣвъ въ нѣмъ сполучити то, що не дасть ся сполучити — велику посѣлость зъ малою. Велика посѣлость завела собѣ теперь систему посесій и черезъ то вѣддѣлила ся зовсѣмъ вѣдъ малои посѣлости. Тѣ панове — казавъ бесѣдникъ — не перебувають межи нами, лишь старають ся гѣрко зароблены грѣшь своихъ посесорѣвъ пропустити въ мѣстѣ. Они сталисъ для насъ чужими якъ въ соціяльнѣмъ вѣдношеню такъ и черезъ свои феодальнѣ и реакційнѣ змаганя, котрѣ нашѣй засадѣ рѣвноправности зовсѣмъ противлять ся. Мы зовсѣмъ вѣдъ нихъ вѣддѣленѣ, а станъ селяньскій, на котрѣмъ спочиває держава, а котрый длятого повиненъ знаходити въ державѣ повне увзглядненье, має задачу орґанізувати ся самостѣйно. Соймы не можуть дати всесторонноі помочи, тѣлько рада державна и длятого орґанізація селяньства мусить обѣймата цѣлу державу. Розходить ся о то, щобы установити соціяльну програму, въ котрѣй політичнѣ рѣзницѣ партійнѣ, національнѣ взгляды и рѣзницѣ культурнѣ не ставили бы нѣякихъ перешкодъ. Програма та повинна обѣймити лишь чисто селяньскѣ вѣдносины. Вороже выступованье противъ другихъ продукуючихъ станѣвъ — противъ ремѣсникѣвъ и роботникѣвъ есть выключене. Они потребують селянина такъ само, якъ селянинъ ихъ потребуе. При выборахъ до рады державнои треба уважати на то, щобы всѣ послы зъ громадъ сѣльскихъ сполучили ся въ оденъ самостѣйный клюбъ селяньскій.

По сѣмъ заявивъ бурмістръ Шрайберъ зъ Вальтерскірхенъ, що вѣнъ цѣлымъ серцемъ годить ся на тѣ выводы и тогды ухвалено въ засадѣ утворити союзъ селянъ зѣ всѣхъ коронныхъ краєвъ монархіи. Пѣдчасъ дискусіи надъ загальными основами програмы промавлявъ Янда (зъ Чехъ) за загальнымъ правомъ голосованя и противъ мілітаризму. Пос. Штайнеръ говоривъ, що цѣлу акцію треба якъ найскорше перевести. Стасный доказувавъ, що на посѣлости ґрунтовѣй спочивае теперь тягаръ 4 міліярдѣвъ, зъ котрого лишь самѣ проценты выносять 240 міліонѣвъ, а весь дохѣдъ зъ ґрунту выносить лишь 169 міліонѣвъ. До того приходять ще и величезнѣ тягары податковѣ. Селянинъ не есть нинѣ дѣйстно нѣчимъ инчамъ лишь зарѣбникомъ у своихъ вѣрителѣвъ, а довги его ростуть заедно такъ, що вѣнъ не зужитковуе доходѣвъ зъ своеи посѣлости, але саму посѣлость.

Для програмы селяньскои принято слѣдуючѣ точки:

1) Батькѣвщину вѣльну вѣдъ податкѣвъ яко найменшу частину, зъ котрои селянинъ мѣгъ бы выжити.

2) Держава має взяти на себе всѣ гипотечнѣ довги селяньскѣ вѣдъ приватныхъ вѣрителѣвъ.

3) Держава має взяти на себе всю асекурацію ґрунтову и елементарну.

4) Свободу дѣленя ґрунтѣвъ и знесенье неподѣльности фідеікомісовои посѣлости.

5) Політичне рѣвноуправненье черезъ заведенье безпосередного права выбору для громадъ сѣльскихъ.

6) Заведенье прогресивного податку доходового и знесенье всѣхъ прочихъ посередныхъ и безпосередныхъ податкѣвъ.

7) Знесенье мыта вѣдъ всѣхъ предметѣвъ до щоденного ужитку, а заведенье податку люксусового.

8) Продажь соли по цѣнѣ продукціи.

9) Знесенье примусу леґалізаційного и знесенье належитостей стемплевыхъ и правныхъ.

10) Устне поступованье въ справахъ цивільныхъ, заведенье судѣвъ мировыхъ або громадскихъ въ справахъ дрѣбныхъ.

11) Реформу права приналежности.

12) Конверсію всѣхъ довгѣвъ державныхъ на оденъ низько опроцентованый довгъ.

13) Управильненье етату пенсійного.

14) Улекшенье тягарѣвъ войсковыхъ черезъ заведенье загальныхъ вправъ войсковыхъ вѣдъ самои молодости и черезъ улекшенье служвы презенційнои.

15) Роздѣленье выдаткѣвъ державныхъ на поодинокѣ краѣ въ мѣру ихъ силы.

16) Орґанізацію краевыхъ радъ культуры у всѣхъ краяхъ коронныхъ.

17) Удержавленье желѣзниць и заведенье загальнои тарифы кільометровои.

18) Упорядкованье вѣдносинъ до Угорщины пѣсля спѣльного дѣланя обохъ половинъ монархіи.

19) Знесенье заступництва интересѣвъ, роздѣлюванье мандатѣвъ пѣсля населеня душь.

Зъ туги.

I.

— Чого ты все сумуешь, Левку? чого плачешь? Жаль за домомъ? Тьфу! плюнь! Дивись, и у мене дѣмъ, а ще й якій дѣмъ! и менѣ жаль було, та теперь уже все одно.

— Чого я сумую? Чого не давъ бы я, щобы минула ся та журиця, щобъ забувъ я на дѣмъ, на матѣрь, на село та на...

— На дѣвчину! Правда, що згадавъ?

— Та якъ не згадати? Бувало ось теперь, весною, цѣлый день, высоко за отарою ходишь та пѣсню спѣваешь... Не такъ, якъ у васъ на долахъ. А прийде вечѣръ — огонь розложишь, затягаешь на тримбітѣ, ажь лоскѣтъ иде горами! А нинѣ...

— Ага, нинѣ! футруй коня, небоже, та товчись якъ собака по леду... А попаде тя журба — иди напий ся горѣвки, затисни зубы, мине ся. Ты гадаешь, що въ мене серця нема? И я людська дитина. Ось черезъ тыждень у мене празникъ, будуть гуляти, а я... тьфу! побрало бы лихо! Не журись, Левку, не журись!

II.

Такъ то потѣшавъ Танась, уланъ 3 ои ескадроны, товариша свого Левка.

Левко бувъ гѣрнякъ чистои крови вѣдъ Турки, затягнули бѣдака, прибрали въ кабатвну, пѣгнали далеко, ажь на Чехи. А тамъ въ-дома стара матѣрь та суджена плачуть та выглядають, хоть не знають, яка судьба гѣрка напосѣлась на ихъ Левка.

— Не журѣть ся, жура мине ся! — потѣшала Ганька, суджена Левкова, стару матѣрь.

— Не журись, Ганько! вышивай рушники, верне ся Левко, напевно верне! — приговорюе зновъ матѣрь Ганнѣ, а обѣ нищечкомъ плачуть, обѣ молять Бога, обѣ ставлять свѣчечки передъ святымъ Николою.

III.

— Напишѣть менѣ, дядьку, напишѣть письмо до Левка! Ось послѣдна курочка для васъ! Таки напишѣть!

— Ну, и що-жь вы хочете ему писати?

— Напишѣть, дядьку, та такъ вѣдъ серця, най просить у ясного пана дозволу, най вертае домѣвь. Тѣлько не жалуйте перця!.. Отъ вамъ ще и яець четверо... Таки щобы тамъ такъ стояло, якъ ту пѣдъ серцемъ у мене...

Написавъ дядько, перечитавъ — ажь сплакнула стара.

— Най же вамъ Боженько дасть до сто лѣтъ прожити! А то написали, що й сама лѣпше бы не сказала. Ну, отъ вамъ ще яйце одно знайшло ся... та Господонько най благословить вамъ на дѣтяхъ вашихъ!

IV.

— Левко Бурбакъ до рапорту! маешь листъ!

Дрожачими руками узявъ Левко письмо. Не знавъ вѣнъ читати, та перечувъ, що то вѣдъ матери... Наче-бъ повѣяло вѣдъ листу того его горами та вонею смерекъ.

— Читай, Танасю! читай! Ты письмо знаешь, — просивъ Левко и подавъ листъ мокрый вѣдъ горячихъ слѣзъ.

Прочитавъ Танась, та не ганьбивъ Левка за его мягке серце — самому жалко чогось стало.

— Радь менѣ товаришу, душенько, що робити?

— Та що робити? Проси о урльопъ, махай до дому та потѣшь стару — и зновъ до ярма.

— Не пустять на урльопъ!

— Чому нѣ? Пустити — пустять.

— Але? кажешь? А грошѣ де возьму?

— Дурне твое! По що тобѣ грошей много? Воякъ — ну, всюды дасть собѣ раду, хиба такій баба, якъ ты... Не стане своихъ, позичь у того щось, у другого. Прийдешь до дому — стара ще знайде де-що, продасть, звернешь. Не конець ще свѣта!

V.

— Пане рітмайстеръ! мельдую покорно, прошу о урльопъ до дому!

— Що? до дому? Не можна! коня пильнуй!

— Мельдую, пане рітмайстеръ, тамъ моя матѣрь... почавъ Левко, але въ очахъ ажь потемнѣло вѣдъ слѣзъ.

— Коня пильнуй дурню! Розумѣешь? Маршь! — крикнувъ старшій у-друге.

Тои ночи зникъ Левко зъ касарнѣ — здезертирувавъ.

— Дурный хлопъ! баба! — сплюнувъ Танась. — Кобы хоть... ну, не варта говорити...

Не минуло днѣвъ кѣлька — привели Левка-дезертира. Розпытали, покричали, засудили на пѣвъ року тяжкого арешту.

Сидить Левко и свѣта не бачить за журбою...

VI.

Скѣнчивъ ся арештъ — вернувъ Левко зновъ до коня.

— Треба тобѣ було, бабѣю? Захотѣло ся сховати пѣдъ мамину запасну! — картавъ Танась.

— Ну, що робити? Танъ уже судилось... Слухай, Танасю! напиши менѣ письмо до дому... най я ихъ потѣшу.

— Ага! знайшовъ часъ! Не треба! Якъ ты сидѣвъ, я написавъ, що тобѣ добре, що вернешь. та ще не скоро.

— Товаришу! Богъ най тобѣ заплатить за твое серце!

— Ану, може ся розплачешь, бабѣю? Иди, иди! Не уланомъ тобѣ бути! Де-де! вѣдъ овець та ажь на улана!

И зновъ ходить Левко сумный. Сумуе, бье ся гадками, ажь жаль стало хлопця. Де поверне окомъ, скрѣзь чужій люде. Не заговори до нѣкого, — осмѣють, мабуть серця не мають. А ему схотѣлось такъ конче розповѣсти за свою тугу, якъ тягло его до своихъ, до гѣръ, до овець та сопѣлки.

Минувъ тыждень, одинъ и другій, туга не вступалась...

VII.

Левко здезертирувавъ зновъ — и зновъ не дѣйшовъ до дому. Злапали его, привели. Скатували, посадили до арешту.

— Зъ тымъ Бойкомъ нема що робити! Якійсь дуръ напавъ голову! Десь го тягне до гѣръ, до ходакѣвъ та пляцка вѣсяного... Дурень! — подумавъ собѣ Танась та й зновъ написавъ письмо до Левковои матери, що сынъ жие, служить... що ему добре... що верне до дому, та ще не скоро.

VIII.

Минувъ рѣкъ другои Левковои кары. Нинѣ выйшовъ вѣнъ изъ арешту — завтра-жь повандрувавъ далеко на Угры зъ своимъ полкомъ, а за нимъ повандрувала его туга.

Зъ новои кватиры видно було шпилѣ гѣръ нашихъ. Годинами вдивлявъ ся въ нихъ Левко. Неразъ вечерами гадае:

— Отъ кобы тамъ побути хоть на хвилю! — заспѣвати, заграти, — може бы й лекше стало...

— Слухай Левку! ось письмо до тебе! — каже разъ Танась.

— Прочитай, товаришу, що пишуть?

— Пишуть, що мати дуже слаба; просить, щобы ты конче приходивъ домѣвь, бо вже, здаесь, не двигне ся вѣльше. Иди до пана рітмайстра, проси, може пустять...

— Може й пустять, — погадавъ Левко и пѣйшовъ.

Не пустили.

И Левко зновъ здезертирувавъ и зновъ его зловили.

Наконець выбрано комітетъ, котрый мае тй точки обробити и выготовити до нихъ мотивы. Комітетъ той мае складати ся зъ мужѣвъ довѣрія всѣхъ краѣвъ коронныхъ и мае ще передъ выборами до рады державнои скликати до Вѣдня загальне вѣче селяньске.

Справы краєвй.

Въ справѣ основаня въ Галичинѣ заведень примусовои працѣ та однои або бôльше поправчихъ кольоній рôльничихъ, въ котрôй то справѣ соймъ удѣливъ выдѣлови краєвому ôдповѣднй инструкціи, предложить выдѣлъ краєвый соймови на сѣй сесіи справозданье, котре однакожь не полагоджує дефінітивно сего предмету.

На вступѣ пôдносить выдѣлъ краєвый, що выданыхъ соймомъ поручень не мôгъ полагодити вповни, бо зарядженй въ тôй справѣ розслѣды устройствъ заграничныхъ заведень працѣ примусовои и поправчихъ вымагали довшого часу, щобы ихъ перевести а и переговоры ще ведуть ся въ сѣй справѣ. Ôдтакъ здає выдѣлъ краєвый справу о результатѣ нарадъ анкеты, скликанои въ тôмъ предметѣ выдѣломъ краєвымъ.

Выдѣлъ краєвый поручивъ членови свому д-рови Д. Савчакови перевести розслѣды надъ устройствомъ истнуючихъ въ Долѣшнôй Австріи и Моравѣ заведень працѣ примусовои и поправчихъ та поправчои оселѣ рôльничо-промысловои въ Студѣнци въ царствѣ польскôмъ. Д-ръ Савчакъ оглянувъ такй заведеня, а именно въ Долѣшнôй Австріи заведенье працѣ примусовои въ Корнайбурзѣ, заведенье поправче для малолѣтныхъ хлопцѣвъ и дѣвчатъ въ Еґґенбурзѣ, заведеня примусовои працѣ для женщинъ въ Вінеръ-Найдорфѣ, ôдтакъ заведеня моравско-шлескй въ Бернѣ и Знаймѣ та оселю въ Студѣнци.

На пôдставѣ основного справозданя д-ра Савчака прийшовъ выдѣлъ краєвый до такого засадничого пересвѣдченя:

I. Що-до заведень працѣ примусовои:

а) що такй треба устроювати окремо для мужчинъ а окремо для женщинъ;

б) що пôсля границь начеркненыхъ рѣшеньемъ соймовымъ треба устроити въ Галичинѣ два заведеня для мужчинъ, с. є. одно въ захôднôй, яко въ меншôй части, на 200 людей, друге у всхôднôй, яко бôльшôй, на 300 людей;

в) що на осѣдокъ заведеня въ захôднôй Галичинѣ надає ся зъ много взглядôвъ Новый Санчь, а у всхôднôй найвôдповѣднѣйше мѣсце на таке заведенье була бы мѣсцевôсть въ околици мѣста Львова, недалеко ôдъ стаціи зелѣзничои;

г) що въ системѣ затрудненя треба подати першеньство праци рôльнôй, а именно огородництву, тому при кождôмъ заведеню повиненъ бути на ту цѣль ґрунтъ;

д) що для женщинъ треба на разѣ залишити будовы окремого заведеня, а замѣсть того старати ся передовсѣмъ по змозѣ примѣстити якесь ихъ число у Львовѣ и Краковѣ при монастиряхъ або иншихъ приватныхъ институціяхъ поправчихъ.

II. Що-до кольоніи поправчои для малолѣтныхъ хлопцѣвъ:

а) що кольонію таку треба устроити одну на 150 осôбъ;

б) що примѣстити треба єи въ серединѣ краю, отже въ однôмъ зъ округôвъ повѣтовыхъ Перемышль, Ярославъ або Ряшѣвъ, пôсля того, де дасть ся выглядати и пôдъ найлѣпшими условіями набути потрѣбный и ôдповѣдный на цѣли кольоніи обшаръ ґрунтовый;

в) що въ устроєню кольоніи треба приняти систему, примѣнену въ оселѣ рôльничо-ремѣсничôй въ Студѣнци.

Але що остаточне рѣшенье пôсля зазначеного высше напряму зависить ще ôдъ успѣху многихъ переговорôвъ, якй треба перевести зъ властями повѣтовыми, громадскими и правительственными, тому выдѣлъ краєвый передъ покôнченьемъ тыхъ переговорôвъ не мôгъ приступити до дальшихъ чинностей, порученыхъ єму соймомъ, с. є. до выбору осѣдка на заведеня працѣ примусовои и поправчй, выготовленя плянôвъ, статутôвъ, инструкцій и т. п.

Соймъ передавъ крôмъ того выдѣлови краєвому полагодити петиціи, внесенй въ тôй самôй справѣ конвентомъ Сестеръ Провѣдѣня зъ заведеня им. св. Тересы та товариствомъ милосердя пôдъ знаменемъ Провѣдѣня у Львовѣ. Що-до тыхъ петицій предкладає выдѣлъ краєвый таке справозданье:

Заведенье св. Тересы, основане жертволюбіємъ осôбъ приватныхъ, мае двояку цѣль: приймає на выхованье и науку за вынагородою або безплатно дѣвчата бѣдныхъ родичѣвъ и сироты; выховує и поправляє занедбанй и морально пôдупавшй дѣвчата, ôдданй родичами, опѣкунами и свояками або властію поліційною. Се заведенье примѣщує 250 осôбъ и треба єго пôдпомагати. Але не могло бы се заведенье заступити краєвого заведеня поправчого, бо не має на се потрѣбныхъ убікацій и потреба бы єго розширити. Тому выдѣлъ краєвый має намѣръ вôйти въ переговоры зъ тымъ заведеньемъ що-до примѣщеня женщинъ.

Товариство милосердя у Львовѣ єсть институціею приватною и має задачу удержувати особы, не спосôбнй до працѣ за-для старости або калѣцтва и устроювати комнаты робочй та притулки для спосôбныхъ до працѣ, котрй не можуть знайти роботы або не хотять робити. Институція та не могла бы заступити дому працѣ примусовои.

Выдѣлъ краєвый зазначує, що новй институціи працѣ примусовои и поправчй повиннй завестись оглядно, щобы и ôдповѣдали своѣй задачи и не выставляли край на непродуктивнй жертвы. Выдѣлъ краєвый, розслѣдивши основно справу, предложить свои внесеня соймови ажь на другôй сесіи, а теперь лишь подає до вѣдомости сойму отсе справозданье.

IX.

Короткій бувъ судъ. Дезертирка третій разъ — кулька въ лобъ.

Повуривъ Левко голову молоду, хотѣвъ заплакати — слѣзъ не стало.

Другого дня рано, по святôй сповѣди, тихо, зъ спокоємъ пôйшовъ за мѣсто.., Була то послѣдна єго дорога.

— Пане лейтнантъ! мельдую покорно, позвольте менѣ станути ось туды, най подивлюсь бодай зъ-далека на мои горы! — просивъ Левко.

— Стояти просто! — була ôдповѣдь.

Ще разъ глянувъ Левко на видиѣючй верхи... за хвилю завязали єму очи... ще хвиля — не стало Левка.

Дурный бувъ зъ роду, по дурному й умеръ! Шкода хлопця, честна була душа! — подумавъ Танась.

— Хлопцѣ! — крикнувъ ôнъ на товаришѣвъ, що мали тутъ заразъ и похоронити розстрѣленого, — выкопайте яму ось туды! нехай туда ляже головою!

— А то чому такъ?

— Не пытайте! Такъ буде лѣпше!

А въ гадцѣ стало що инче:

— Най хоть по смерти глядить на тй горы! Видно, любивъ ихъ дуже... Тфу! дуракъ! Жаль хлопця...

X.

Написавъ Танась письмо до матери Левковои. Писавъ, що сынъ померъ, не верне...

Письмо застало старушку въ гробѣ, а Ганну на смертельнôй постели...

Бѣдный Левко!

Г. Я. Л.

Дописи „Дѣла“

Зъ Станіславова.

[Зборы „Кулокъ рôльничихъ“.]

Нинѣ т. є. 10 н. ст. вересня ôдбувають ся въ Станіславовѣ загальнй зборы „Кулокъ рôльничихъ“. Загальне число участникôвъ зборôвъ не буде бôльше надъ 150 осôбъ, и то вже разомъ зъ двома ôдпоручниками Консисторій рускихъ — львôвскои та й станіславôвскои, зъ пятьма лат. священиками, зô всею интеліґенціею мѣсцевою та замѣсцевою, зъ презесомъ, віцепрезесомъ, секретарями, справоздавцями ґазетъ та инчими функціонерами. Мазурôвъ, що то Станіславôвъ тьмы надѣявъ ся, мабуть дуже маленько...

Що „кулка“ хотѣли намъ заимпонувати, нехай послужать за доказъ тотй велики приготованя, якй починивъ тутешный комітетъ, на чолѣ котрого стоить мѣсцевый бурмістръ д-ръ Шидловскій. Позамовлювано такъ богато убікацій на помѣщенье участникôвъ збôрôвъ Мазурôвъ, що навѣть тутешный дôмъ пресвитеріяльный мавъ помѣстити до 15 участникôвъ зборôвъ. Тымчасомъ гостить ôнъ въ собѣ всего-на-всего 3 членôвъ, а мѣжь тыми архидіякона Капітулы львôвскои о. Льва Готеровского тай двохъ лат. священикôвъ. Еп. Консисторію станіславôвску репрезентує о. архидіяконъ В. Фаціевичь. Якъ бачите, дельеґатами зô стороны рускихъ Капітулъ суть самй архидіяконы.

Наколи увзгляднить ся, що мѣжь участниками зборôвъ єсть велике число економôвъ, лѣсничихъ та гуменныхъ паньскихъ, котрыхъ выслано та позабирано ex effo, ще й заплачено мабуть кошты подорожи; дальше, що въ той день назначено рôвночасно преміованье выставовои худобы, а се могло звабити кôльканацять рускихъ селянъ; та що и кôлькохъ зъ интеліґенціи мѣста наспѣло на зборы зъ цѣкавости, — то остальне число добровольцѣвъ зъѣзду покаже ся дуже незначне. Рада мѣска пересолила, наколи ухвалила, якъ проносять, на угощенье участникôвъ зборôвъ Мазурôвъ, ажь 600 зр. На тую цѣль выстало бы було 60 зр.

Зъ пôдъ Золочева.

[Потреба имну національного. — Народнй обрядовй пѣснѣ. — Средства охороны противъ латиньщеня и польщеня.]

Потребы имну національного годѣ доказувати, бо кождый признасть єи, а мы доси не маємо такого имну. Пôсля моєи думки (немѣродайнои) имнъ національный повиненъ що-до аріи бути дуже легкимъ до вывченя, такъ щобы арію за разовымъ выслуханьемъ кожде, навѣть не спѣвуче ухо могло затямити, а мимо того повиненъ бути поважнымъ; по друге, повиненъ надавати ся до сильныхъ грудей селянъ и до могучихъ хорôвъ, и то такъ, абы, коли одинъ пôчне, всѣ могли заразъ пôдхопити и зъ цѣлымъ житьемъ спѣвати. Що до слôвъ повиненъ имнъ національный мѣстити въ собѣ: понятье загалу руского народу; коротеньку єго исторію; цѣль, до котрои ôнъ стремѣти має; средства, що бы вели до тои цѣли; зазначенье загальныхъ хибъ и вкрадаючихъ ся налогôвъ; заохоту до любови народности та до працѣ для єи добра. Оттакій имнъ допомôгъ бы намъ дуже много въ праци надъ розвитьемъ самопôзнаня народного.

Свѣтлый выдѣлъ товариства „Просвѣта“ — одинъ бувъ бы покликаный до залагодженя тои справы, и мы бы просили єго: вызначити премію и розписати конкурсъ на уложенье имну національного, ôдповѣдаючого всѣмъ вымогамъ.

Друга важна справа, котру осмѣлюємо ся предложити свѣтлому выдѣлови „Просвѣты“, єсть справа народныхъ обрядовыхъ пѣсень — гагôлокъ, колядъ и щедрôвокъ. Такй, якъ они нинѣ суть, не приносять намъ хôсна. На доказъ мого твердженя наведу коротко змѣстъ гагôлки за панщину: „Панщина минулася... Теперь хлопы — панами а паны будуть палити въ грубахъ... Хлопы ходити будуть въ шубахъ, въ ґлянцованыхъ чоботяхъ до коршмы и пити до знехочу, бо нѣхто не буде гнати до роботы..“ Въ виду сего чого-жь дивуватись тому, що заходы на отверезѣнье и пôднесенье народу такъ идуть пиняво? Минаю не естетичнй и не моральнй пѣснѣ — хоть я чувъ и оборонцѣвъ такихъ пѣсень, — скажу лишь тôлько, що я не можу згодитись на те, мовь-бы то тіи пѣснѣ не причинялись до морального зôпсутя люду, а се зъ певностію не веде до пôднесеня добробыту. Однакъ найпевнѣйше голошу и тримаюсь тои гадки, що коли въ пѣсняхъ тыхъ нема нѣ духа патріотичного, нѣ загально людскои любови, нѣ инчихъ реальнѣйшихъ и гуманнѣйшихъ тенденцій, — то они до пôднесеня народу не причинять ся. Для того моє бажанье що-до тои справы заадресую зновъ до выдѣлу „Просвѣты“:

Позаякъ поле гагôлокъ и инчихъ пѣсень обрядовыхъ, за-для браку благородныхъ тенденцій, лежить у насъ цѣлковито облогомъ и нема доси господаря для него, а поле те передъ ворогами нашими безпечне, — зволить Свѣтлый выдѣлъ „Просвѣты“ выдати, о скôлько можна, повну збôрку тыхъ пѣсень, переробленыхъ ôдповѣдно до теперѣшного ладу и цѣли, зъ выкиненьемъ всѣлякихъ злыхъ неморальныхъ и неестетичныхъ слôвъ та гадокъ и зъ доданьемъ ново-скомпонованыхъ зъ додатною тенденціею.

Наконець третя справа.

Фундаментальный бракъ нашого духовеньства єсть — прошу простити за слово, — лѣнивство. Мы умѣємо кричати на Єзуітôвъ на розмаитыхъ місіонарѣвъ и ихъ місіи, на латиньскй ôдпусты и т. д., а самй байдужно закладаємо руки и о нѣчо не дбаємо, або, щонайбôльше, критикуємо куренды, яко слабонькй средства охороннй противъ чинхсь тамъ тенденцій. Абы богато не говорити, промовлю коротко: Чи маємо мы святе письмо въ народнôй мовѣ? А чи маємо мы маленькй біблійнй оповѣданя? Нѣ! Чувъ я вправдѣ ôдъ пок. о. Іосифа Барвѣньского, що ôнъ пôславъ до консисторіи свôй еляборатъ, — але І. Барвѣньскій умеръ уже два роки тому, а за житя ще на кôлька лѣтъ передъ смертію подавъ бувъ до апробаты — и оповѣдань нема! А они були бы чимсь реальнѣйшимъ, анѣжь выданье куренды противъ „Народа“... А образы зъ рускими написями? а образки, и медалики и хрестики рускй? Маємо ждати, ажь свѣтскй се зроблять? Важнôсть тои справы порозумѣли зреформованй Василіяне и выдали образки зъ рускими написями, а Єзуіты зъ Кракова тысячами кидають мѣжь нарôдъ свои брошуры... Мы-жь тихо, нѣ чичиркъ!

Теперь надходить часъ соборчиковый. Свѣтле духовеньство зволить надуматись надъ тыми рѣчами. Мôй проєктъ бувъ бы такій: Выдати чимъ скорше оповѣданя біблійнй въ маленькихъ якъ найдешевшихъ книжочкахъ; постаратись о рускй хрестики, медалики и образы. На кождый деканатъ выбрати одного чоловѣка, постаратись для него о концесію, передати єму засôбъ тыхъ всѣхъ рѣчей и най ôнъ въ кождôмъ селѣ въ храмовый день продає за ôдповѣднымъ рабатомъ. Возьмѣмъ кольпортажу такихъ книжочокъ и другихъ рѣчей въ свои руки, а положимо сильну запору зъ однои стороны латинщеню а зъ другои стороны волокитству по Почаєвахъ, за котре люде тôлько терпять... Надъ выданьемъ же святого письма въ народнôй мовѣ часъ бы було вже бодай зачинати надумуватись...

К.

Не зъ провінціи.

[Побѣда товариства „Сѣчь“ у Вѣдни.]

Редакція „Дѣла“ писала недавно, що причину до напастей и огôрченъ польскои прасы супротивъ Русинôвъ мѣжь иншими дала справа спору вѣденьского товариства „Сѣчь“ зъ польскимъ Ognisk-омъ у Вѣдни. Справа тота була въ 135 ч. „Дѣла“ представлена не лишь докладно а й вѣрно, бо ôдъ того часу польскй дневники зъ соромомъ умовкли и не пробовали єи по свому перекручувати. По тôмъ докладнôмъ представленю наступило ще урядове заявленье сегорôчного выдѣлу товариства „Сѣчь“ въ тôй справѣ, и оно вказує дуже наглядно компромітацію, якои дôзнали Поляки, а славу и признанье за тактовне поступованье горячихъ рускихъ молодцѣвъ надъ Дунаємъ.

Товариство „Сѣчь“ мало оправдану пôдставу выступити противъ нетактовного поступованя Полякôвъ, котрй хотѣли мати мѣжь собою лише тыхъ Славянъ, що имъ, пôсля ихъ гадки, будуть ити пôдъ ладъ... Справедливôсть и обєктивізмъ, якими „Сѣчь“ руководила ся, пôдносить ще вагу єи поступку. Гôрка, але щира правда, высказана въ письмѣ „Сѣча“ до всѣхъ Славянъ, довела Полякôвъ до формального божевôльства. Братя нашй Поляки усюды въ тôмъ цѣкавй, що боять ся найбôльше того, абы ихъ поступованье супротивъ насъ не дôйшло до вѣдомости чужихъ, а ще тыхъ, до котрыхъ спôльнои громады они радй бъ причислятись. Въ очи они дуже масненькй и любенькй... радй бы мати коло себе заразъ на показъ brata Rusina, выхвалювати ся zgodą dwóch pobratymczych narodów та трубѣти потому по свѣтѣ про таке, про що Русинови и не снилось, — а на дѣлѣ, — ну, про се всѣ гараздъ знаємо.

Не инакшихъ Полякôвъ подыбували Русины и у Вѣдни, а „Сѣчь“ въ Ognisk-у, зложенôмъ зъ переваги елементу шляхотско-станьчикôвского та сынôвъ Израиля. Тому то Сѣчовики певно не пожалували страты зносинъ зъ тымъ товариствомъ. А и загалъ Славянъ занявъ въ тôй справѣ становище ôдповѣдне справедливости и правдивому славянофільству. „Мы не будемо радити безъ репрезентантôвъ Москалѣвъ и Украинцѣвъ“ — се сказанье достойне обєктивно судячого чоловѣка.

„Сѣчь“ удостоилась осôбного запрошеня ôдъ умысно на тую цѣль зложеного всеславяньского комітету, а по нелюдскôй напасти на ню Dziennik-а Polsk ого дôстала ôдъ Славянъ (безъ выимки навѣть самыхъ Полякôвъ, иніціяторôвъ напасти) таку сатисфакцію, якои лучшои и не можна подумати. Ото на жаданье выдѣлу „Сѣчи“ скликала презідія всѣхъ славяньскихъ товариствъ осôбне надзвычайне засѣданье и всѣ одноголосно высказали своє обуренье зъ причины такихъ „сальоновыхъ“ названь „Сѣчи“ Dziennik-омъ та єго правдолюбивости. Показує ся, що Ognisko пôслало редакціи Dziennik-а лише матеріялъ, а редакція въ ненависти до всего, що руске, для бôльшого ефекту додала ôдъ себе безсовѣстну брехню, мовь то „Сѣчь“ пôслала свою ôдозву до ґазетъ россійскихъ, aby sobie zarobić trochę rubli, и заразъ на тôй пôдставѣ ôдъ себе (а пише нѣбы кореспондентъ!) назвала „Сѣчь“ mongolsk-имъ товариствомъ, а єи ôдозву łotrowsko-kłamliw-ою.

Не знаю, якъ зробило ся редакторамъ тои „правдолюбнои“ ґазеты, коли дôстали зъ Вѣдня заявленье вôсьмохъ славяньскихъ товариствъ, де сказано, що „они достаточно заявили поважанье для товариства „Сѣчь“ тымъ, що безъ удѣлу того товариства справы всеславяньскои навѣть не розпочинали“, и коли редакторы прочитали явне заявленье самого товариства Ognisko, що оно умыває руки ôдъ брехнѣ и несмаку доданого самыми редакторами Dziennik-а до пôсланого нимъ (Ognisk-омъ) до редакціи нагого факту безъ выдумокъ и неправдъ“. Зъ того видно, чимъ польскй ґазетники зарôбники воюють и зъ кимъ то мы маємо числити ся...

А поступованье Сѣчовикôвъ повинно бути мѣриломъ для молодежи другихъ нашихъ товариствъ и університетôвъ. Лише отвертôсть та явне высказуванье своихъ гадокъ, хоть-бы оно було и дразливои натуры, може намъ передъ противникомъ та й передъ безсторонными чужинцями принести почесть и признанье. Фальшива політика и незгôдна зъ правдою бляґа не доведе до нѣчого!...

Зъ Вѣдня.

[Греко-кат. семинарія духовна у Вѣдни.]

Нашй що року численнй кандидаты стану духовного находять ся въ тôмъ милôмъ для нихъ положеню, що при такихъ самыхъ доходахъ и выдаткахъ, якъ у Львовѣ, можуть и у Вѣдни ходити на університетъ та тымъ осягнути импонуючій имъ титулъ „вѣденьского питомця“. Не велике вправдѣ число може „удостоитись“ належати до тыхъ „избранныхъ“, але тому и вартнѣйше для нихъ се признанье и вывысшенье.

Допускаємй фунданцією 24 мѣсця заповнює ся въ той спосôбъ, що звычайно наймолодшихъ адептôвъ сану духовного выбирає ся зъ кождои изъ двохъ а теперь трехъ епархій (до недавна ще и зъ угорско-хорватскои епархіи), и що року лише таке число, яке въ послѣднôмъ роцѣ черезъ выступленье питомцѣвъ по скôнченю студій университетскихъ або въ иншій спосôбъ опорожнило ся. Що року вôльныхъ мѣсцъ нерôвне число, а звычайно доходить оно до 6.

Належати до немногихъ избранныхъ, лежить въ натурѣ и бажаню чоловѣка. Тутъ за однымъ словомъ референта найдесь молодый чоловѣкъ у свѣтовôмъ городѣ мѣжь чужимъ народомъ, на первостепеннôмъ університетѣ, середъ негамôрного, але за те „выбраного“ товариства. Рôвночасно уникне всякихъ т. зв. „розрухôвъ“ въ львôвскôмъ семинари, не буде єго обходити, чи кухарка збиває грошѣ на харчу семинарскôмъ, буде й безпечный передъ катаромъ желудковымъ. Додатнй стороны такъ переважують, що суперечности ихъ мусять супротивъ нихъ капітулювати, хочь-бы були и такого рода, якъ читанье по еврейски на університетѣ вѣденьскôмъ еврейскими таки буквами, а ôдповѣди безъ помочи товариского фоноґрафу. Тому й не диво, що кождый шукає всѣхъ дорôгъ и стежокъ, котрй бы завели до вѣденьскои семинаріи. Се не диво, але то диво, що при выборѣ спускає ся зъ ока дуже важнй рѣчи.

Звычайно радо выбирає ся тыхъ, котрй предложать ґімназіяльнй свѣдоцтва зъ ôдзначеньемъ, наколи высшй якй взгляды не кажуть ôдъ того ôдступити. Мѣжь рôвными рѣшає безусловно система „плечей“. Однакожь на нашь поглядъ — а беремо рѣчь теоретично, не хотячи нѣкого уразити, — досвѣдъ поучує, що неразъ красна шкôльна нота на папери не єсть ще за порукою высшости властителя тои ноты передъ другими. Буває такъ, що за красною нотою ховаєсь часомъ т. зв. „ковальство“, и бракъ быстроумности, або зновъ часомъ зарозумѣлôсть чи й бракъ характеру. Що таке лучає ся, того нѣхто не заперечить. Ба й ще одна рѣчь: Наша церковь єсть національна, тому и священьства нашого не можна инакше брати, якъ зъ точки національнои. Отже руска церковь повинна й при сѣй нагодѣ похвалитись передъ чужинцями своими щонайгôднѣйшими сынами, за котрыхъ нѣгде и нѣколи не пришлось бы ѣй соромити. Щó въ котрôмъ молодци кипить, можна дôзнатись на певно по переступленю нимъ порога університетского: чи се честный характеръ? чи у него выпробована и щира а не лишь удавана любовь до свого народу? якй духовй спосôбности? и т. д. Теперь иґноруєсь де-що й таке, щó лежить навѣть въ зверхнôй повазѣ на-

шои церкви. Маю ту на гадцѣ прикметы доброго спѣвака, якѣ „избранный“ до Вѣдня повиненъ мати. Не треба бути у Вѣдни, щобы пôзнати вагу людского голосу для нашои церкви та перенесенье его по-надъ штучнѣ музичнѣ инструменты. А для чужинцѣвъ, жителѣвъ Вѣдня, оно маѥ ще бôльшу принаду, а тымъ самымъ для нашои церкви вагу. Нѣмцѣ знають добре церкву Грекôвъ та россійского посольства у Вѣдни и спѣшать тамъ що недѣлѣ, щобы налюбувати ся спѣвомъ; наша-жь церковь св. Варвары зовсѣмъ не есть пôдъ тымъ взглядомъ приманчива, а на внаки, розгомошенôй спѣвности Русинôвъ робить соромъ. Тому й не може вѣденьска парохія заноґувати якого-небудь спрѣпленя. Що якъ що, але спѣваками-нотистами повиннѣ бута питомцѣ вѣденьскои семинарии. Пѣсню зъ устъ ихъ повиннѣ чути Славяне та чужинцѣ и то не лише зъ хорôвъ церковныхъ.

Зваживши все повыше сказане, выходить, що выбôръ кандидатôвъ до Вѣдня не повиненъ зависѣти выключно ôдъ настоятельства, але годилось бы въ тôмъ дѣлѣ дати голосъ и питомцямъ львôвскои семинарии. Нехай бы товарищѣ предкладали на опорожнене мѣсце по 2—3 зъ помѣжь себе найгôднѣйшихъ пôдъ кождымъ взглядомъ кандидатôвъ, а начальство нехай выбираѥ изъ предложеныхъ, а взглядно нехай зажадаѥ нового предложеня. Ôдповѣдно до того способу поступованя можна бъ до Вѣдня посылати лише почавши ôдъ другого року студій университетскихъ. А при такôмъ числѣ питомцѣвъ, якъ у Львовѣ, предложеня выпадали бы певно справедливѣ и civium academicorum достойнѣ.

Спхъ кôлька замѣтокъ уважавъ я за потрѣбнѣ при теперѣшнôмъ браку певнои системы. Переломанье теперѣшного ладу було бы въ интересѣ народнôмъ и церковнôмъ дуже пожадане, тôлькожь оно зôстанесь мабуть ще довго лише pium desiderium людей доброи волѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О маневрахъ россійскихъ на Волыни, де на просторѣ 60 верстъ сконцентровано 150.000 людей, доходять теперь ось такѣ вѣсти: Волыньска армія пôдъ проводомъ ґен. Драґомирова боронить трикутникъ, котрый творять зелѣзница, що веде зъ Рôвного и Здолбунова до захôднои границѣ, рѣка Стиръ и ѥи притока Иква. Ôдъ границѣ поступаѥ армія Гурка. По дводневнôмъ рекоґноскованю и малыхъ борбахъ маѥ настати рѣшуча борба на двохъ точкахъ трикутника при переходѣ ворога черезъ Стиръ коло Луцка и черезъ Икву коло Дубна. Армія Гурка вступить въ трикутникъ, щобы занати точку, де сходять ся зелѣзницѣ коло Рôвного и де маѥ настати головна битва. Але цѣла вага маневрôвъ спочиваѥ не въ самыхъ борбахъ, а въ вправѣ командантôвъ въ веденю великихъ масъ войска. Дятого ôдбувають ся операції пôсля точно означеного пляну, а ôдповѣдно до того пляну выдаѥ що дня судья верховный, вел. кн. Николай, потрѣбнѣ директивы. Офіціальнѣ вѣсти потверджають, що маневры не будуть представляти величавого образу военнои забавы, а мають лишь на цѣли практичне образованье якъ верховныхъ командантôвъ такъ и орґанôвъ выконуючихъ. Справоздавцеви „Нов. Времени“ сказавъ ґен. Драґомировъ, що маневры коштують дуже богато, але практична зъ нихъ користь оплатить выдатки. На питанье, чи выбраный на маневры трикутникъ Луцкъ, Дубно и Рôвне маѥ яке важне значѣнье стратеґічне, ôдповѣвъ Драґомировъ, що нѣ. Сю територію выбрано лишь за для ѥи догôдности для стрѣчи двохъ ôддѣлôвъ и всѣдякихъ войсковыхъ досвѣдôвъ.

О загадочнôй подорожи бувшого дипльомата россійского Татищева до Болгарии суть теперь деякѣ близшѣ поясненя. Показуе ся, — такъ бодай доносять до N. fr. Presse зъ Петербурга — що Татищевъ, вернувши зъ Болгарии зносивъ ся зъ петербургскими кругами дипльоматичными и складавъ имъ обширне справозданье зъ своихъ спостережень и вражень, вынесеныхъ зъ Болгарии, та предкладавъ имъ помирити ся зъ Сґамболовомъ. Хочь зъ многихъ сторôнъ проявила ся велика неохота до такого залагодженя болгарскои справы — що можна вже було змѣркувати зъ выступленя россійскои прасы противъ Татищева — то все таки есть партія, котра симпатизуе зъ пляномъ Татищева и она постарала ся о т., що ѥго проѥктъ бувъ предметомъ нарадъ въ міністерствѣ дѣлъ заграничныхъ. За условіѥ такого помиреня поставлено, щобы Сґамболовъ пôддавъ ся безусловно. Кореспондентъ згаданои ґазеты доносить, що хочь повысшому фантови не треба приписувати великои вагя, то все таки можна сказати, що справа болгарска выступить въ Петербурзѣ незадовго зновъ напередъ.

Про выборы въ Болгарии насπѣли ще такѣ интересны вѣсти: Въ Софіи ôддано 2250 голосôвъ на правительственныхъ кандидатôвъ, а кандедаты опозиции дôстали: майоръ Поповъ 67, Радославовъ 58, Каравеловъ 48 голосôвъ. Пôдчасъ овации, котру зроблено Сґамболову по выборахъ, сказавъ ôнъ, що нове признанье, яке дôстала політика князя и ѥго правительства ôдъ народу, додасть правительству охоты поступати и дальше на выбранôй разъ дорозѣ. Докы нарôдъ буде пôдпирати правительство, доти правительство не зôйде зъ дотеперѣшнои дороги въ внутрѣшнôй и заграничнôй політицѣ. Бесѣду Сґамболова принято зъ великимъ одушевленьемъ, а ѥго самого обношено на рукахъ. Результаты выборôвъ на провінціи звѣстны вже вповнѣ. На 295 послôвъ належить около 250 до властивои партіи Сґамболова; прочихъ выбрано также по найбôльшôй части при помочи правительства, по части длятого, що они не робили правительству и давнѣйше опозиціи зъ засады, по части длятого, що они ще передъ выборами заявлялись за політикою правительства. Межи выбраными есть 30 Туркôвъ и 2 Греки — всѣ прихильники правительства. Кандидаты правительственнѣ выйшли майже безъ борбы; борба — и то велика — вела ся лишь въ Терновѣ, де побѣдили цанковісты, въ Копривщици, мѣсци уродженя Каравелова, де каравеловісты перемали дуже великою меншостію, ôдтакъ въ Плевнѣ, де перейшовъ цанковістъ и въ Ловчи, де перемавъ Радославовъ дуже великою меншостію. Впрочôмъ выйшли правительственнѣ кандидаты всюды дуже значною бôльшостію; лишь въ Радомирѣ выйшовъ противникъ правительства. Выбрано такожь всѣхъ міністрôвъ; выйшли зъ выбору такожь Стоиловъ и Странскій, котрыхъ кандидатуру правительство затвердило и ихъ пôдпирало.

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы руского Товариства педаґоґічного** ôдбудуть ся дня 29 н. ст. вересня с. р. о год 9-ôй рано въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ у Львовѣ, при ул. Ôрменьскôй ч. 27.

— **Въ Снятинѣ** завязуе ся товариство „Союзъ“, котрого задачею буде удержувати шпихлѣрь громадскій. Перший загальнѣ зборы ôдбудуть ся дня 20 н. ст. вересня с. р. о 3-ôй год. по полудни. Комітетъ спрошуе дооколичныхъ селянъ на загальнѣ зборы.

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** Яко послѣдный ôдгомонъ голоснои справы гвоздецкои ôдбуде ся дня 16 н. ст. вересня с. р. въ Коломыи передъ судомъ присяглыхъ розправа противъ д-ра Северина Даниловича о провину зъ § 302 з. к. мовь бы поповнену черезъ пôдбурюванье селянъ противъ дѣдичѣвъ.

— **До золочѣвскои ґімназіи** вписало ся на сей рôкъ шкôльный 295 звычайныхъ ученикôвъ и 5 приватистôвъ. Мѣжь вписаными есть 105 Русинôвъ публичныхъ ученикôвъ и 1 приватистъ.

— **Справозданьо ц. к. дирекціи ґімназіяльнои въ Коломыи** за рôкъ 1890 иѥстить въ собѣ оттакѣ цѣкавѣ статистичнѣ даты: Всѣхъ ученикôвъ въ тамошнôй ґімназіи було зъ кôнцемъ 1890 шкôльного року 417 публичныхъ и 11 приватистôвъ, разомъ 428 ученикôвъ. Мѣжь ними було пôсля народности: а) Полякôвъ 219 + 9 (прив.), б) Русинôвъ 166 + 2, в) Нѣмцѣвъ 32, разомъ 417 + 11. Пôсля вѣры: а) римо-кат. 151 + 5, б) греко-кат. 176 + 2, в) ôрмено-кат. 10 + 3, ґ) мойсеѥвои 76 + 1, д) евангелицкои 4. Наколи порôвнаѥмо римо-католикôвъ (151 + 5) зъ греко-католиками (176 + 2), греко-католики перевысшають римо-католикôвъ о 22 ученикôвъ. А зъ ôдки-жь взяло ся ажь 219 + 9 ученикôвъ польскои народности? На поважне число 219 + 9 ученикôвъ Полякôвъ або 228 спромогло ся: а) 151 + 5 римо-католикôвъ, б) 10 греко католикôвъ, в) 10 + 3 ôрмено-католикôвъ и ґ) 48 + 1 жидôвъ, — то разомъ чинить: 219 + 9 або 228 Полякôвъ.

— **Переповненье ґімназій львôвскихъ.** По вписахъ и зорґанізованю клясъ въ чотирохъ львôвскихъ ґімназіяхъ показало ся, що польска ґімназія Францъ Іосифа маѥ 20 клясъ, зъ котрыхъ 12 мѣстить ся въ головнôмъ будынку а 8 помѣщено въ забудованю бернардиньскôмъ, де до вакацій була IV. ґімназія. Друга польска ґімназія, помѣщена въ новôмъ будынку коло техніки, маѥ 18 клясъ. Нѣмецка ґімназія маѥ 17 клясъ. Руска ґімназія числить теперь 12 клясъ. Такъ отже чотири львôвскій ґімназіи мають разомъ 67 клясъ, а се выстаѥ на ôсѣмь повныхъ ґімназій. Число ученикôвъ мимо збôльшенои оплаты шкôльшои, разъ-въ-разъ змагаѥ ся, бо н. пр. въ рускôй ґімназіи до I-ои клясы вписало ся надъ 100 ученикôвъ.

— **Публичне насильство.** Зъ Ярославля доносять до Kurjer-a Lw.: Въ Челятичахъ, селѣ Володимира Устрицкого, управитель зъ паробками двôрскими напавъ въ ночи на хату однои селянки, котра маѥ свою хату и поле середъ двôрскихъ ґрунтôвъ и не хоче свого осѣдка продати. Зôрвали дахъ, розôбрали хату и убили пару штукъ безрогъ. На крикъ нападенои надбѣгли сусѣды на помôчь, тожь напастники утекли до двора. Справу ôддано карному судови.

— **Ôдъ Пôдволочискъ пишуть намъ:** Жнива въ повѣтѣ Збаражскôмъ, именно въ судовôмъ окрузѣ Нове-село коло Пôдволочискъ выпали дуже сумно. Жито хибло зъ зимы, а то, що насѣвали, пропало также. Пшеницѣ показали ся були лучшѝ, та передъ жнивами упала иржа, котра пшеницю знищила о мало що не до крыхты. Най бôльше пшеницѣ такои, що копа дае чвертку, але не зерна, тôлько завороткôвъ, котрыхъ и до засѣву ужити трудно. Жито, що ѥго зôбралось, дае мѣсцями пôвъ кôрця. Осталась була надѣя на ярину, та й тая завела, бо спеки спалили гречку зовсѣмъ а овесъ по части. Въ додатокъ прийшли зливы и градъ. Градъ мѣсцями ушкодивъ ярину и мѣсцями знѣвечивъ зовсѣмъ. При пануючихъ спекахъ панували и громовицѣ, котрѝ въ самôмъ повѣтѣ Збаражскôмъ палили чотири разы, коли не бôльше. На весну спаливъ грôмъ въ Скорикахъ двохъ ґаздôвъ; въ лѣтѣ въ Добромѣрцѣ двôрску обору, при чôмъ и кôлька штукъ худобы згорѣло; въ осени запаливъ грôмъ копы на ланѣ въ Скорикахъ, а въ Гнилицяхъ ґазду зô всѣмъ запасомъ збôжевымъ. Дня 29. липня наробивъ хмароломъ не мало знищеня въ Черніхôвцяхъ и въ околици; дня 7. серпня градъ и злива въ околици Нового-села коло Пôдволочискъ, а 10. серпня другій разъ въ тôй околици злива, котра и копы зъ поля позабирала. Така перспектива у насъ на слѣдуючу зиму и передновокъ. Тяжкій бувъ рôкъ минувшій, но сей рôкъ у насъ, видить ся, буде ще тяжшій.

— **Нова читальня** основуесь въ селѣ Вôльцѣ мазовецкôй, пов. равского, заходомъ господаря Ивана Демкова. Статуты були давно высланѝ до намѣстництва, але ажь теперь доперва передало старосство ихъ основателямъ, бо перше слѣдило жандармами, чи нема въ тôй цѣлôй справѣ чого противзаконного. Дня 7 н. ст. жовтня ôдбуде ся торжественне отвореньe читальнѣ, до котрои вже теперь вписалось 30 мѣсцевыхъ селянъ.

— **Вп. о. сов. Вас. Ильницкій**, директоръ львôвскои ґімназіи рускои, одержавъ нинѣ ось таку телеґраму зъ Тернополя: „Ученики Вашѝ, матуристы тернопôльскѝ зъ року 1870, зôбранѝ на нинѣшнôмъ товарискôмъ зъѣздѣ въ Тернополи, засылають выразы почитаня щирои участи свому незабутному директорови. Билиньскій Кипріянъ, д-ръ І. Бляштайнъ, Бородайкевичъ Теофиль, Хоецкій Михаилъ, Чировскій Иванъ. д-ръ Ґловиньскій, Кишковзкій, Кордуба Михаилъ, д-ръ Крижановскій, Квочиньскій Францъ, Левицкій Володимиръ, д-ръ Мандель Станіславъ. Навроцкій Иванъ, Пораньскій Володимиръ, Скоморовскій, Шустъ Лука.“ — На сю телеґраму надôславъ о. Вас. Ильницкій ось яке заявленье: „За повышшѝ щирѝ дружескѝ выраженя сердечныхъ чувствъ заявляю моимъ бувшимъ ученикамъ прилюдно мою щиру подяку. — Василь Ильницкій.“

— **Полеміка въ справѣ поручника Закревского** заострюесь мѣжь Dziennik-омъ Pol. и Kurjer-омъ Lw. По-при ту саму справу зачинають долучувати обѣ ґазеты ще многѝ иншѝ справы, не маючѝ зъ нею безпосереднои звязи, а при тôмъ не щадять собѣ взаимно гарныхъ епітетôвъ.

— **Дирекція мужескаго заведеня карного у Львовѣ** повѣдомляе, що дня 25 н. ст. вересня и 1 н. ст. жовтня с. р. ôдбудуть ся рôчнѝ испыты вязнѣвъ, а имеино дня 25 вересня I-ои клясы а дня 1 жовтня II-ои и III-ои клясы. Початокъ испытôвъ о 9-ôй год. рано. Дня 25 вересня ôдбуде ся въ каплици вязничнôй тиха служба Божа, пôдчасъ котрои пописувати ся будуть вязнѣ, що вчились спѣву и гры на инструментахъ.

— **Новый шляхъ зелѣзничій** концесіовано въ Галичинѣ. Міністерство торговлѣ мало позволити певнôй консорціи приватныхъ капіталістôвъ на робленье вступныхъ студій до будовы зелѣзницѣ, котра бы получила Хабôвку черезъ Новый Торґъ зъ Старымъ Санчемъ. Для Щавницѣ и Закопаного мала бы та нова зелѣзниця велике значенье, бо гостѣ, ѣдучѝ до Щавницѣ, мали бы зелѣзницю ажь до Коростенка, отже на милю ôдъ Щавницѣ, а гостѣ, ѣдучѝ до Закопаного, замѣсть ѣхати пять миль возомъ зъ Хабôвки, высѣдали бы зъ зелѣзницѣ въ Новôмъ Торзѣ о три милѣ ôдъ Закопаного.

— **Фондація имени Петруских.** Для 1 вересня с. р. померла Михайлина зъ Руцкихъ Петруска, властителька Руды и Станькова, селъ въ повѣтахъ жидачѣвскôмъ и стрыйскôмъ. Покôйна записала значнѝ капіталы и часть своихъ добръ, именно Руду, Ганôвцѣ и Іосипичѣ на фондацію свого имени, ôддаючи переведенье ѥи выдѣлови краевому. Фондація маѥ — по-при устроѥнье притулка и стипендій для пôдупавшимъ маєтково членôвъ родины Петрускихъ — доставляти матеріяльну и моральну помôчь для селянъ въ добрахъ рудецкихъ, закладаньемъ касъ позичковыхъ, ôдповѣднымъ выѥнованьемъ шкôлъ народныхъ и устроѥньемъ притулка для недужихъ и калѣкъ пôдъ управою лѣкаря и монахинь.

— **IX вѣче лѣкарѣвъ австрійскихъ** закôнчило сими днями свои нарады въ Опавѣ. На послѣднôмъ засѣданю референтъ д-ръ Кар. Конъ зъ Деблінґа о станѣ теперѣшнôмъ справы „Комнатъ лѣкарскихъ“ и о стадіи, въ якôй та справа находить ся въ радѣ державнôй. Референтъ поставивъ резолюцію, що вѣче заявляе ся за основаньемъ комнатъ лѣкарскихъ пôсля проекту д-ра Розера. Резолюцію приняли одноголосно. — Квестію заосмотреня лѣкарѣвъ на случай недуги и старости, а такожь ихъ вдовиць и сирôтъ, передано екзекутивному выдѣлови, поручаючи зобрати ôдповѣдни даты. Статуты институту для заосмотреня вдовиць и сирôтъ змѣнено въ тôмъ напрямѣ, що на цѣли заосмотреня маѥ уживатись половина загальныхъ вкладокъ а не якъ доси було, лишь четверта часть. — Вкôнци порѣшило вѣче резолюцію, взываючу правительство до якъ найскоршои змѣны пляну студій медичныхъ, а то въ тôмъ напрямѣ: 1. щобы складанье медичного ріґорозумъ було обовязковымъ по шестôмъ а взглядно по осьмôмъ пôвроцѣ; 2. щобы дозволено выконувати практику доперва по однорôчнôй що найменше практицѣ лѣкарскôй; вкôнци 3. щобы правительство розважило, чи часъ треваня студій не можна бы скоротити, вычеркнуши предметы зъ обсягу исторично-природничого.

— **Для ріґорозôвъ медичныхъ въ краковскôмъ университетѣ** на рôкъ шкôльный 1890/91 именувавъ міністеръ просвѣты отсихъ функціонарѣвъ: Комісаремъ правительственнымъ звычайного професора университету д-ра Тад. Бровича а ѥго заступникомъ прив. доцента и концепіста намѣстництва д-ра Стан. Пониклу; коеґзамінаторомъ при другôмъ ріґорозумъ медичнôмъ д-ра Стан. Доманьского а ѥго заступникомъ д-ра Вол. Ґлюзиньского; коеґзамінаторомъ при третôмъ ріґорозумъ д-ра Алекс. Заревича а заступникомъ ѥго д-ра Руд. Тршебицкого.

— **Члены комісіи артистичнои** для львôвского театру поскладали свои мандаты. Именно внесли резиґнацію: д-ръ Гошардъ, д-ръ Пілятъ, Д. Абрагамовичь, Ж. Савчиньскій и А. Весьоловскій. Выдѣлъ краевый принявъ сѝ резиґнаціи и именувавъ членами комісіи артистичнои пп.: Т. Романовича, д-ра Пілята, Стан. Невядомского, Ад. Креховицкого, редактора Gazet-ы Lw., и Адольфа Весьоловского.

— **Зъ Бôбрки** доносять, що справа колектанта Ляйтера, обманившого при выплатѣ выграноѝ селянина Яремкова, есть въ слѣдствѣ судовôмъ и розправа ôдбудесь 18 н. ст. вересня.

— **Шляхта зъ Тернопôльщины** гарно погуляе и забавить ся дня 22 н. ст. вересня с. р., бо на сей день скликали до Тернополя sejmik relacyjny пп.: ґр. Левъ Пининьскій, посолъ до рады державноѝ и послы соймовѝ Иванъ Вівіенъ, Евст. Заґурскій та д-ръ Климъ Живицкій. Соймикъ ôдбуде ся въ сали рады повѣтовои.

— **Дивоглядна напись.** Войсковѝ власти роздаютъ селянамъ медалѣ яко преміи за добру годôвлю коней. Медалѣ суть троха бôльшѝ ôдъ ґульденôвъ, на однôй сторонѣ мають бюстъ цѣсаря зъ написею: Franc. Ios. I. D. G. Austriae Imperator. Hungariae Rex, а на другôй сторонѣ написи нѣмецку, польску и дивоглядну, котра маѥ представляти напись руску. Нѣмецка напись: Staatspreis für Pferdezucht; польска: Nagroda państwowa dla chowu koni; а трета: ЦБНА НАНСМВОВА ДЛЕА ГОДОВЛѢ КОНѢ.

— **Маневры на Волыни.** Кореспондентъ львôвского Przegląd-у подаѥ деякѣ цѣкавѣ подрôбности про россійскѝ маневры въ околици Рôвного на Волыни. И такъ: Рôвне мале мѣсточко, числяче до 15.000 мешканцѣвъ, але важне зъ того, що сходять ся въ нѣмъ два шляхи зелѣзничѝ: варшавско-кіѣвскій и рôвненьско-вильненьскій або т. зв. полѣска зелѣзниця стратеґічна. Коло Рôвного нагромаджено теперь до 100.000 войска, то и годѣ якому проѣзжому найти собѣ яке примѣщенье по готеляхъ и домахъ заѣзныхъ, котрыхъ есть въ Рôвнôмъ ажь десять. За лиху комнатку платить ся на добу по 15—20 рублѣвъ. Въ Рôвнôмъ, Дубнѣ и на цѣлôмъ просторѣ маневрôвъ наказано всѣмъ, кромѣ селянъ, взяти пашпорты и все ихъ при собѣ носити, бо въ кождôй хвили навѣть на улици може власть зажадати показаня пашпортôвъ. Въ Рôвнôмъ не знаѥ нѣхто, коли царь приѣде, а мешканье для него приладжено въ будынку школы реальнои. Огородъ при школѣ розширено, переведено въ нѣмъ алеѣ и пороблено кльомбы зъ цвѣтôвъ, котрѝ спроваджено зъ Кіѣва и Одесы та повставлювано въ землю разомъ зъ вазонами. Царска родина перебуде въ Рôвнôмъ ажь до посвященя каменя угольного пôдъ першу въ Рôвнôмъ церковь православну. Минувшои середы отворено новый шляхъ зелѣзничій на часъ маневрôвъ. Шляхъ сей — то великій майстерштікъ и Россіяне чванять ся тымъ. Збудувало ѥго войско, третій и четвертый баталіонъ зелѣзничій, за $8^{1}/_{2}$ дня на просторѣ 12 верстъ по безденныхъ болотахъ. Представте собѣ пише кореспондентъ — пралѣсъ на багнахъ и мочарахъ. Черезъ сей лѣсъ и тѝ багна наказали выбудувати зелѣзницю въ простôй лініи якъ стрѣла, се значить вытяти лѣсъ, побудувати мосты, засыпати багна, уложити пôдклады и покласти шины, щобы поѣзды зъ войскомъ могли ѣздити. Но и збудувано, а розважте, що до двохъ мостôвъ (всѣхъ мостôвъ есть шѣсть) треба було такъ глубоко вбивати палѣ, що вбили ажь сѣмь налѣвъ одинъ на другôмъ. Вел. князь Николай, стрый царя, отворивъ сей шляхъ и переѣхавъ поѣздомъ, котрымъ ѣхавъ зъ скоростію 30 верстъ на годину.

— **Надужитье власти урядовои.** Передъ львôвскимъ трибуналомъ судьѣвъ присяглыхъ станули обжалованѝ: Иванъ Котюшка, бувшій вôйтъ зъ Давидова, Іосифъ Чайковскій, писарь громадскій зъ Давидова и рѣзники львôвскѝ: Ив. Буковскій, Кар. Щерба, Андр. Томашевскій, Кар. Манека, Тома Витковскій та Ант. Пролика. Пôсля акту обжалованя справа представляе ся такъ: Розпорядженьемъ намѣстництва зъ 19 мая 1889 р. задля заразы пыска и ратиць въ окрузѣ суду бобрецкого заказано выпроваджувати худобу рогату и безроги зъ селъ сего округа. До округа того належить такожь Старе Село. Розумѣе ся, що за-для того розпорядженя потерпѣла много торговля худобою и безрогами въ селахъ сего округа, бо не можна було нѣчого продавати. Покористувались зъ того згаданѝ рѣзники львôвскѝ, купуючи въ Старôмъ Селѣ худобу и безроги по цѣнахъ далеко низшихъ, але що не могли на куплены штуки дôстати пашпортôвъ въ тамошнôмъ урядѣ громадскôмъ, то порозумѣли ся зъ вôйтомъ зъ Давидова Иваномъ Котюшкою, котрый згодивъ ся выставляти имъ пашпорты. И справдѣ Котюшка, а властиво писарь Чайковскій за вынагородою выставляли пашпорты, мовь бы худоба и безроги, куплены въ Старôмъ Селѣ походили зъ Давидова, отже зъ села де не було заразы пыска и ратиць. За таку маніпуляцію стають отже рѣзники, вôйтъ и писарь передъ трибуналомъ карнымъ. Обжалованыхъ, котрѝ не чують ся виновными и заперечують обставины, наведенѝ въ актѣ обжалованя, боронять адвокаты: Кросиньскій, Люка, Розенбушь и Криґовскій. Розправа потреваѥ зо три днѣ.

— **Дрôбны вѣсти.** — Въ Краковѣ почало выходити періодичне выдавництво зъ илюстраціями пôдъ заг.: Rozwój gospodarczy i przemysłowy wiejski.

НАДÔСЛАНЕ.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Наука, штука и литература.

— **Змѣстъ ч. 9 „Часописи Правничои“:** О зобовязанняхъ природныхъ (Naturobligationen), пише Олександеръ Огоновскій. — Практика судова. Зъ закона цивільного, А. З. Зъ поступованя карно-цивільного, д-ръ К. Л. — Замѣтки літературны.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Нотаремъ въ Тысьменици именованый Францъ Шелевскій. — Францъ Захаръ именованый совѣтникомъ двору при найвысшôмъ трибуналѣ.

Послѣдни вѣсти.

Зъ Снятина одержуемо ôдъ комітету телеґрафічне повѣдомленье, що шѣснацятка академічна устроюе концертъ въ Снятинѣ дня 18 н. ст. вересня.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 10 вересня. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей приѣде цѣсарь нѣмецкій дня 2 жовтня до Вѣдня и ще того самого дня выѣде зъ цѣсаремъ австрійскимъ и королемъ саскимъ до Мірццушляґъ.

Петербургъ 10 вересня. Въ наслѣдокъ информаціи францускои поліціи арештовано тутъ около сто людей маючихъ стояти въ звязи зъ нігілістами.

Бѣлградъ 11 вересня. Рада міністрôвъ приняла условія Австріи що-до перевозу безрогъ зъ Сербіи до Австріи и міністеръ торговлѣ приказавъ властямъ сербскимъ завести строгу контролю на румуньскôй граници.

Парижь 11 вересня. Княг. Узе признала, що дала Булянжерови три міліоны франкôвъ на аґітацію, а ôнъ мавъ ѣй звернути тй грошѣ по заведеню монархіи въ Франціи.

Римъ 11 вересня. Въ Параґвай выбухла революція; правительство италіяньске выслало туды свои кораблѣ для обороны италіяньскихъ пôдданыхъ.

Лондонъ 11 вересня. Страйкъ робôтникôвъ въ Сусемтенъ прибравъ величезнй розмѣры; залогу скрѣплено о 250 людей а въ портѣ установлено двѣ лоди канонірскй.

Надôслане.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 15—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Тягненье вже 15 вересня 1890.

Головна выграна зр. 50.000

4% льосы Банку угор. ипотечного

Три тягненя рôчно.

Такожь **промесы** на тй льосы по зр. 2.

Продає по курсѣ деннôмъ

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Обліґаціи пропинаційнй

Всѣлякй обліґаціи довгу державного

Зелѣзничй обліґаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 148—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Розкладъ ѣзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный ôдъ 1 червня 1890

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô втôрки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô втôрки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданй пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехôвского.

Знижена цѣна 12 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“

Русинка глядає мѣсця учительки до дѣтей безъ гры на фортепянъ, або мѣсця въ торговли, за мѣрною вынагородою. Адреса: М. Р. poste restante Броды.

Учителя домового

на село до хлопчика зъ III-ои клясы шкôлъ народныхъ, глядає о. С. Теодоровичь въ Синевôдску нижнôмъ, почта Любѣнцѣ.

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто лнянй, вырôбъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 35 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, на сорочки и калісоны грубшй по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґонетъ

14—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново-отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3615 6—10

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Знаряды фотоґрафічнй

дуже добрй и малярскй, по пок. Теофили Глѣбовицкôмъ, суть на продажь. Близшй поясненя подасть: **Глѣбовицкій въ Яблоници** 3630 **черезъ Делятинъ.** 8—8

По знижених цінах

продає товариство

„Академичне Брацтво“

слідуючі книжки:

1) Библіотека Онишкевича т. II 2 зр. 20 кр. (Творы Гр. Квѣтки
2) Библіотека Онишкевича т. III 1 зр. 50 кр. (Творы Шашкевича Головацкого и Вагилевича).
3) Творы В. Навроцкого 1 зр.
4) Переводи і наслідованя Осипа Шухевича 40 кр.
5) Довбня, Е. Золі, 10 кр.
6) „На дні“, І. Франка, 10 кр.
7) Ґрунтова власність 5 кр.
8) В. Коцовскій: Житє М. Шашкевича, 20 кр.
9) Обачний: „Скажім собі правду в очи“, 5 кр.
10) Нечуй: І. Виговскій і Ю. Хмельницкій, 10 кр.
11) Наукова бібліотека, (Нарис гісторіі філозофіі, з німецкого перекл. І. Франко), 30 кр.
12) Вільгельм Тель, Ф. Шіллера. (переклад Кміцікевича), 25 кр.
13) Кадрилі Кобриньского, 25 кр.

Зъ замовленями просимо звертатисьд о „Академічного Братства“ у Львові, ул. Каліча Ч. 1.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатй и выкôнченй въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 5—8

ÔКНА КОЛЬОРОВЙ

до церквей, складанй зô шибъ у рôзныхъ кольорахъ, червонй (рубіновй), синй, зеленй, жовтй, пôсля рисунку, оправленй въ дерево або олово, такожь шибы зъ взорами, и всѣлякй шибы до ôконъ, продає въ найлѣпшôмъ родѣ дешево и по сталыхъ цѣнахъ

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ, ул. Трибунальска.

Головный складъ для Галичины порцеляны и скла.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякй знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 45—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

ПА-

расолѣ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручає найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей данный и практичный лѣкъ, що єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.

Зах. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ „AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Новости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука 8·50, зъ атласового кашмиру 6·20, коцики ôдъ 1·95, 2·40 до 3 зр. Всхôднй шемиля-коцики обосторонни першои величины зр. 1·25, другои величины 2·60, найбôльшои сорты 3·90 зр. Коцы фляпелевй по зр. 2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9 до 12 зр., дерки зр. 1·45, 1·80, 2·50, 4 до 6. Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. 6·90, 8·50 до 12.

Правдивй всхôднй Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. 3·75, Марокко-фиранки зр. 4·20, Требизонда-фиранки зр. 4·75, Багдадъ-фиранки зр. 4·50. Джутовй портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. 1·75, въ лѣпшôмъ родѣ зр. 2·20 до 2·90, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. 4·40 до 6·50. Комплетнй припасованй бѣлй серпанковй фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. 1·90, 2·50, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. 3·50 до 6. Великй сальононй ковры и дѣточй коврики зр. 4·19, 4·80, 6·50, 7·50 англійскй стриженй ôдъ зр. 8·60 и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до 4·50.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 197. Львôвъ, Пятниця 31 серпня (12 вересня) 1890. Рôчникъ XI.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за Границею:
на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженє. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Монахійска Allg. Ztg. помѣстила замѣтну статью надôслану зъ Вѣдня пôдъ заголовкомъ „Криза въ Австріи“, въ котрôй кореспондентъ пôдносить насампередъ вплывъ короны на внутрѣшну політику австрійску, а ôдтакъ обговорює причины, що выкликали акцію ческо-нѣмецкои угоды. Первѣстный починъ до сеи акціи мали дати князѣ нѣмецкѝ, особливо-жь саскій король Альбертъ, але тѝ вплывы не выкликали ще були тои змѣны, яка проявилась була въ ôдповѣди ґр. Таффого на интерпеляцію Пленера. До тои змѣны причинились вплывы аристократіи, котра перепудилась була зросту силы молодо-Чехôвъ. Она звернулась отже за посередництвомъ кн. Шенбурґа до самого цѣсаря зъ проектами угодовыми. Цѣсарь принявъ радо ту пропозицію, а ґр. Таффе пôднявъ ся зъ волѣ цѣсаря, хочь нерадо, перевести угоду межи Пленеромъ а Ріґеромъ. Проводирамъ Нѣмцѣвъ зроблено надѣю, що по якôмсь часѣ переходовôмъ, дôстануть найвысшѝ посады въ державѣ и люде зъ вѣрноконституційнои партіи. Ґр. Таффе хотѣвъ при помочи умѣренныхъ Нѣмцѣвъ, старо-Чехôвъ, цѣлои шляхты и Полякôвъ утворити бôльшôсть и управляти дальше; єму здавалось, що ôнъ єсть паномъ ситуаціи. Ôнъ не хотѣвъ навѣть безпосередно по конференціи предкладати угоды соймовы, думавъ, що лѣпше проволѣкати. Але ôнъ перечисливъ ся. Коли-бъ точки угодовѝ були ухваленѝ, ще коли Ріґеръ бувъ проводиремъ, було бы все гладко пôйшло; теперь же побѣдили молодо-Чехи и рѣчь стала трудна. Коли въ 1891 р. прийде до новыхъ выборôвъ до рады державнои, то союзъ умѣренныхъ Нѣмцѣвъ зъ умѣренными Чехами и Поляками буде неможливый, бо въ нѣй засядуть лишь радикальнѝ и непримиримѝ Чехи.

О становищи міністрôвъ до акціи угодовои пише згадана ґазета такъ: Найбôльше выступавъ въ оборонѣ ческои переваги міністеръ Дунаєвскій, котрый всѣми силами ôдраджувавъ ґр. Таффого ôдъ угоды. Яко старый и завзятый противникъ нѣмецкого елементу, пророкувавъ ôнъ свому товаришеви въ кабінетѣ, що ôнъ стратить ческихъ приятелѣвъ а не позыскає Нѣмцѣвъ. Въ сѣчню хотѣвъ ôнъ навѣть переговоры розбити. При тôмъ воює ôнъ и о свôй портфель, бо коли-бъ зроблено згоду зъ Нѣмцями, то певно Полякъ не бувъ бы тогды ôдповѣднымъ на міністра фінансôвъ въ Австріи; якійсь часъ стоявъ ôнъ навѣть въ суперечности до выразныхъ бажань короны, котра конче хотѣла зробити угоду. Ба, Дунаєвскій пôдмавлявъ навѣть Чехôвъ, щобы они вытревали, а коли Чехи опôсля зажадали ческого языка урядового, то Дунаєвскій настававъ конче на то, щобы ихъ жаданье було сповнене. Єго товаришь ґр. Шенборнъ пôйшовъ ще о оденъ крокъ дальше; ôнъ сказавъ, що коли бъ ôдъ него зависѣло, то бажаня Чехôвъ були-бъ сповненѝ. Така оборона Чехôвъ єсть тымъ дивнѣйшою, що самъ цѣсарь сказавъ, що центральна управа не може позбути ся нѣмецкого языка. Що-до ческого языка, то въ міністерствѣ суть всѣлякѝ погляды. Міністры Бакегемъ и Ґавчь не такъ прихильнѝ Чехамъ якъ Дунаєвскій и Шенборнъ, и они знають, що стоять близше до особистыхъ поглядôвъ цѣсаря, котрѝ суть мѣродайными на будучнôсть. Рѣшенье особистыхъ справъ въ міністерствѣ можна длятого ôдложити, але въ лѣтѣ 1891 р. треба буде въ виду новыхъ выборôвъ и то залагодити. Що-до будучности, то на найвысшôмъ мѣсци запало вже рѣшенье и длятого не треба баламутитись крикомъ молодо-Чехôвъ. Феодальна ґрупа шляхты помагає коронѣ перейти до системы правительства прихильнои Нѣмцямъ. И ґр. Таффе, котрый передовсѣмъ єсть слугою цѣсаря, знайдесь въ невыгôднôмъ положеню супротивъ своихъ ческихъ приятелѣвъ; и ôнъ буде мусѣвъ рѣшити ся, чи має и дальше удержувати давнѝ звязи зъ Чехами. Єсть рѣчь певна — каже Münch. Allg. Ztg. — що ґр. Таффе казавъ неразъ Ріґерови, що єго за надто вяже десятилѣтна дружба політична зъ Чехами, якъ щобы ôнъ мавъ колись безъ нихъ, ба, може ще навѣть и противъ нихъ управляти. Показуєсь зъ того — каже згадана ґазета — що старѝ звязи стались не можливѝ, бо розпадають ся; за подувомъ короны выйдуть зъ реторты політичнои новѝ люде, а тогды и нѣмецке племя прийде до свого значѣня.

Зъ Варадину доносять, що цѣсарь, приймаючи тамъ депутацію клиру, порушивъ такожь стоячу теперь на порядку дневнôмъ въ Угорщинѣ борбу церкви зъ свѣтскою властію и звертаючись до еп. Шлявха, сказавъ зъ цѣлою вагою, що має повну надѣю, що духовеньство зумѣє погодити интересъ церкви зъ интересомъ державы. Того треба конче для удержаня мира и порядку у внутрѣ.

Приймаючи депутацію греко-католицкого духовеньства въ Варадинѣ, сказавъ цѣсарь до неи: Я переконаный о щирости вашихъ высказаныхъ тутъ чувствъ и буду завсѣгды зъ приятностію слѣдити за вашою дѣяльностію, маючою на цѣли скрѣпленье реліґійности и братнои згоды. Приймѣть мою подяку за вашъ привѣтъ и будьте завсѣгды певнѝ моеи незмѣннои ласки.

До жидôвъ сказавъ цѣсарь: Приймаю ласкаво вашъ привѣтъ и бажаю щиро, щобы вашѝ одновѣрцѣ и вашъ реліґійный устрôй могли завсѣгды радувати ся тымъ спокоємъ и вдоволеньемъ яке вамъ забезпечують законы и моя незмѣнна ласка.

Два мѣста ческѝ Страковицѣ и Винограды пôдъ Прагою надали еп. Штосмаєрови при нагодѣ єго ювилею почетне горожаньство, мимо того що власти ческѝ не дуже на то прихильно дивили ся а навѣть въ декотрыхъ мѣстахъ знесли ухвалы радъ громадскихъ. При сѣй нагодѣ годить ся занотувати, що епископу Штросмаєрови прислали въ день єго ювилею ґратуляційнѝ телеґрамы такожь нунцій Ґалімберті, кн. Шварценберґъ, кн. Сапѣга и др.

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

(*Дальше.*)

Въ попереднôмъ листѣ обѣцявъ я подати списъ судьѣвъ присяглыхъ, тожь подаю: 1. Чучманъ, 2. Френкель, 3. Горскій, 4. Кроковскій, 5. Уршель, 6. Вельпель Яковъ, 7. Верка, 8. Вестъ, 9. Витлинъ Леонъ, 10. Власакъ, 11. Воцицкій и 12. Міттеръ. Заступники Панькôвъ и Трояновскій.

Теперь приступаю до ходу розправы.

Першій день розправы.

Предсѣдатель трибуналу (по ôдчитаню акту обжалованя, звертаючись до обжалованого Мих. Книша): Вы чули, що вамъ закидає актъ обжалованя. Що маєте сказати на свою оборону?

Обжалованый. Я не выступавъ противъ ряду, анѣ не мавъ намѣреня въ чôмъ-небудь нарушувати єго.

Предс. То се неправда, що вамъ закидає актъ обжалованя?

Обж. Я не хотѣвъ спротивляти ся актови обжалованя лише зъ тои причины, що хотѣвъ, щобы разъ зробили зо мною конець. Я вже сиджу...

Предс. А пригадайте собѣ: щó вы выговорювали про рядъ австрійскій? про запомогу? про Матѣрь Божу?

Обж. Я говоривъ лише о матеріяльнôмъ добробытѣ въ Россіи..

Предс. А що вы говорили о матеріяльнôмъ добробытѣ?

Обж. Я говоривъ, що тамъ (въ Россіи) матеріяльный бытъ лѣпшій, нѣжь у насъ; що сегорôчнымъ (торôчнымъ) неврожаємъ въ Галичинѣ интересує ся цѣлый свѣтъ, и Россія такожь прислала рускому народови въ Галичинѣ запомогу.

Предс. Вы казали людямъ, що нашъ рядъ дасть то, що єму въ горло не влѣзе...

Обж. Я того не говоривъ.

Предс. Въ коршмѣ передъ людьми вы казали, що будемо належати пôдъ Россію...

Обж. Боже борони! То пана Корытовского (комісаря въ староствѣ) чиста выдумка! (Обжалованый счудовуєсь, здвигає плечима и глядить по сали.)

Предс. А прецѣнь вы такъ говорили! Такъ зôзнали свѣдки. П. Корытовскій писавъ лише то, що єму говорили.

Обж. Боже борони! Я того не говоривъ! То лише, якъ вôйтъ злобно говоривъ о Россіи, я сказавъ, що я радъ бы знати, що бы зъ того було, якъ бы мы, такъ усе противъ Россіи выступаючи, ще прийшли пôдъ Россію?

Предс. Чому-жь вы всюды такъ добре высказувались о Россіи, славили єи, захвалювали передъ людьми, а на рядъ австрійскій выговорювали, що ôнъ несправедливый и инчѝ недобрѝ рѣчи? Ôдки у васъ така любовь до Россіи? ôдки вы Россію такъ знаєте?

Обж. Мы ôдносимо ся до Россіи зъ цѣлою любовію, бо насъ вяже культура, исторія и исторія церкви насъ вяже.

Прокураторъ (по польски): Слухайте Книшу! Вы кажете, що ôдноситесь до Россіи зъ любовію та що васъ вяже исторія. Кого-жь вяже: чи васъ, чи кого вы гадаєте?

Обж. Цѣлый рускій нарôдъ въ Галичинѣ ôдносить ся зъ симпатією до Россіи, бо мы маємо исторію, исторію церкви, тамъ жиє рускій нарôдъ, а рôзниця лише що-до границѣ.

Прок. Прошу о занотованье сего зôзнаня до протоколу.

Предс. (до Книша): А чи правда то, що Поляки въ Галичинѣ переслѣдують Русинôвъ на кождôмъ кроцѣ, стягають зъ нихъ шкôру?

Обж. Та на що лѣпше? самъ вôйтъ нашъ, Василь Кубай, говоривъ: „Я зъ васъ шкôру постягаю и нѣхто менѣ нѣчого не зробить, бо я зъ панами держу!“...

Предс. (въ роздразненю): Що тамъ, Василь Кубай! Василь Кубай не мôгъ такъ говорити. Але чи правда, що въ Галичинѣ Поляки зъ Русинôвъ шкôру стягають?

Обж. (мовчить, а по хвили): Я вже казавъ.

Предс. Що *ты* казавъ? що *ты* казавъ? *Ты* ще нѣчого не казавъ!

Обж. Що хто зъ панами держить, тому ся нѣчого не стане.

Предс. Вы казали, що Россія давно дала 600 рублѣвъ запомоги для Галичины, а Поляки забрали... Чи се правда?

Обж. Я такъ не казавъ, про давну запомогу я не говоривъ.

Предс. Якъ-же ты не говоривъ, коли люде чули, и такъ записано.

Обж. Я зовсѣмъ що инчого говоривъ. Я казавъ, що весь свѣтъ интересує ся сегорôчною (торôчною) бѣдою Галичины и Россія прислала запомогу 600 рублѣвъ на початокъ, бо такъ въ ґазетахъ стояло, але правительство не затвердило ще руского комітету, на котрого руки Россія сю запомогу прислала, для того не знати, коли мы єи дôстанемо.

Предс. А вы казали, що Россія давно дала 600 рублѣвъ!

Обж. Якъ же я мôгъ казати що давно, коли у насъ голодъ бувъ ажь того року, и тогды Россія запомогу прислала? я про якихсь давныхъ 600 рублѣвъ не говоривъ, бо то ажь сего року писали ґазеты.

Предс. Чому вы казали въ кôлькохъ мѣсцяхъ и Василеви Кубаєви, щобы выкинувъ образы?

Обж. То ложь. Я не казавъ єму выкидати образôвъ, але я казавъ, що Русинъ повиненъ держати образы зъ рускимъ пôдписомъ, але я не казавъ выкидати.

Предс. Чого вы ходили до Почаєва и якъ то було?

Обж. Я въ Почаєвѣ бувъ усего разъ.

Предс. Вы ѣздили безъ пашпорту... якъ то було?

Обж. То було на Сошествіє св. Духа 1889 року. Я бувъ на богослуженю, переночувавъ, рано бувъ зновъ на богослуженю, а ôдтакъ повернувъ до дому. Черезъ границю перейшовъ я крадькомъ, бо рекомендаційный білетъ ôдъ Венедикта Площаньского на граници нѣчо не помôгъ.

Прок. Чого-жь вы ходили до Почаєва?

Обж. До Почаєва ходить дуже богато народу, ходять богомольцѣ та й я пôйшовъ Богу помолити ся.

Предс. Чи вы тако жь належите до „богомольцѣвъ“?

Обж. Мовчить.

Прок. А чи тутъ, у насъ, въ Галичинѣ є такожь „богомольцѣ“?

Предс. и Прок. поясняють, що „богомольцѣ“ то така секта.

Обж. осмѣхаєсь и пояснює, що „богомолець“ называє ся кождый чоловѣкъ, що йде на ôдпустъ молити ся, и що секты богомольцѣвъ ôнъ не знає.

(Въ авдиторіи и на ґальеріи сензація.)

Предс. Вы казали передъ людьми, що лише въ Почаєвѣ правдива Матѣрь Божа, а у насъ то лише „мамона“?

Обж. Я того не говоривъ, а лише читавъ людямъ про Почаѣвъ, читавъ имъ исторію „цудеснои“ Матери Божои, котра тамъ обявила ся на скалѣ, де знати стопу, зъ котрои вытѣкає „исцѣляющая“ вода, а люде черпають и уздоровляють ся; дальше читавъ я, що тамъ теперь великій монастирь... А що-до мамоны, то я того слова нѣколи не уживаю.

Предс. Ты казавъ, що лише въ Почаєвѣ правдива Мати Божа, а въ Пôдкамени — то мамона и здирство.

Обж. Нѣ, я говоривъ инакше, бо мене обурило, що оповѣдали люде.

Предс. А що-жь такого люде оповѣдали?

Обж. Люде повертали зъ місіи и оповѣдали, що одинъ Єзуітъ выкрикувавъ на проповѣди публично, що то неправда, абы въ Почаєвѣ була „цудесна“ Матѣрь Божа, бо она утекла зъ-вôдтамъ у ночи на ослѣ до Пôдкаменя, а въ Почаєвѣ на тôмъ мѣсци, де була Мати Божа, оставъ ся чортъ. (Въ сали велика сензація.) Отже то неправда. А се, що въ Пôдкамени людей вызыскують, то правда; то я и теперь повторю, бо я тамъ бувъ и переконавъ ся. [Обжалованый наводить яко фактъ, що будучи разъ въ Пôдкамени хотѣвъ высповѣдати ся и приступивъ до латиньского ксьондза, та вже навѣть не приступавъ до причастія, такъ соблазнивъ ся. Не хоче выявляти сего тутъ за-для приличности, бо за богато людей, тому не може.]

Предс. Въ якôй цѣли хотѣли вы заложити читальню въ Плуговѣ и хто то ще бувъ зъ вами за такого головного до тои читальнѣ?

Обж. Ще якъ я бувъ въ Пронятинѣ, плугôвскѝ люде чували про мене и про читальню въ Пронятинѣ, та й знали, що я нею займавъ ся. Якъ я прийшовъ за дяка до Плугова, хотѣли плугôвскѝ люде и собѣ заложити читальню. Я написавъ до Львова, ôдтамъ прислали намъ друкованѝ статуты и пôдписало ся насъ щось кôлькохъ; ôдтакъ, коли статуты прийшли вже затвердженѝ зъ намѣстництва, забрали намъ ихъ о. Ем. Богачевскій, бо казали, що нарôдъ ще не прийшовъ до самопôзнаня.

Предс. А хто-жь тамъ мавъ читати, коли нѣхто не умѣє?

Обж. Въ Плуговѣ бôльша часть села письменна и читає.

Предс. Чи правда, що въ читальни вы повѣсили образъ царя Александра?

Обжал. Я маю не лише царя Александра, але навѣть нѣмецкого цѣсаря и нашого найяснѣйшого пана.

Предс. Я не пытаю, чи вы маєте чи нѣ, але чи въ читальни є царь Александеръ?

Обж. Читальня у моѣй хатѣ, а образы я не мавъ выкидати.

[Тутъ наступають пытаня и поясненя Книша, зъ котрыхъ выходить, що читальня мѣстилась въ комнатѣ Книша, въ котрôй ôнъ фактично мешкавъ, спавъ, а читальню принявъ до себе безкористовно.]

Предс. А хто читавъ людямъ ґазеты и письма?

Обж. Люде приходили самѝ, идучи на богослуженя до церкви, звычайно тогды, коли я бувъ занятый въ церквѣ, заставали у мене на столѣ ґазеты, брали и читали.

Предс. Якѝ у васъ ґазеты були?

Обж. Були рôзнѝ: „Наука“, „Русская Правда“ (Купчанкова), „Русская Рада“, „Страхопудъ“, „Червоная Русь“...

Предс. А „Дѣла“ не було?

Обж. „Дѣла“ не було, але мы позичали зъ Рыкова.

Предс. Хто-жь плативъ всѣ тѝ ґазеты?

Обж. Нѣхто не плативъ; я дôстававъ за дармо.

Предс. Якъ то за дармо? Тажь нинѣ нѣхто не дає нѣчо за дармо! якъ же вы могли дôставати ґазеты за дармо?

Обж. „Русскую Правду“ и „Страхопуда“ присылали менѣ редакціи за дармо, а о. Степкôвъ зъ Рыкова позичавъ намъ „Червоную Русь“ и „Дѣло“.

Предс. Вы мали якѝ книжки зъ Вѣдня?

Обж. Панъ Купчанко зъ Вѣдня приславъ бувъ зъ Вѣдня 12 книжочокъ „Памятка 900-лѣтного крещенія Руси“.

Предс. Ну, и що вы зъ тыми книжочками зробили? продавалисте, чи пороздавалисте за дармо, чи якъ тото було?

Обж. Я продававъ по 10—12 кр.

Предс. Ну, и вы розпродали всѣ?

Обж. Всѣ, лишь одну я лишивъ собѣ, а одну сконфіскувавъ жандармъ.

Предс. Вы читали тѝ книжочки, — чи тамъ правду пописали?

Обж. Або я знаю? Они глубше ученѝ, тѝ, що книжки писали, нѣжь я.

Предс. А вамъ подобала ся та книжка?

Обж. Подобала ся.

Предс. Чи не здавало ся вамъ, що тамъ є писано противъ австрійского ряду?

Обж. Тамъ лише при кôнци є де-що противъ „мягкои“ партіи.

Предс. Пояснѣть же намъ, що то єсть „тверда“ партія а що „мягка“?

Обж. „Мягка“ партія называє тверду партію москалями, або москалефілами, а „тверда“ партія зове „мягкихъ“ украинцями. [Дальше розводить ся обжалованый надъ партіями и каже, що „тверда“ партія — то початковѝ Русины, ôдъ коли Русь повстала, и твердо тримають ся свого, а украинцѣ мають бôльше симпатіи до Полякôвъ...]

Предс. Чому-жь украинцѣ называють „тверду“ партію „москалями“?

Обж. Бо пôдозрѣвають ихъ о союзъ зъ Россією.

Предс. Ну, а що-жь? чи се неправда?

Обж. Пôсля мого пересвѣдченя „твердѝ“ Русины — то правдивѝ Русины, а такѝ є и въ Россіи, бо насъ вяже исторія...

Предс. Чому-жь то пôсля вашого пересвѣдченя лише „твердѝ“ Русины — то правдивѝ Русины?

Обж. Бо они боронять правъ историчныхъ, правъ церкви, и обстають за народомъ.

Предс. Якъ то? а народовцѣ не обстають за народомъ? не боронять правъ своихъ?

Обж. И украинцѣ обстають за народомъ.

Предс. А вы до котрои партіи належите: до твердои чи до мягкои?

Обж. Я до обохъ. [На сали веселôсть; трибуналъ и судьѣ присяглѝ такожь смѣють ся.]

Прок. Якъ то вы належите до обохъ партій? До двохъ партій належати годѣ: кождый належить по своѣй гадцѣ до тои або другои партіи, котра єму лѣпшою здає ся, — а вы кажете, що належите до обохъ?

Обж. Я такъ глубоко не розбираю и въ політику не бавлюсь.

Прок. Вы кажете, що не бавите ся въ політику, а прецѣнь цѣле ваше житье — то лишь аґітація и політика?

Обж. мовчить.

Прок. Вы то собѣ дуже выгôдно уладили, що належите до обохъ партій, а при кождôй нагодѣ аґітуєте противъ „мягкои“ партіи; кажете, що украинцѣ тримають зъ Поляками.

А не могли бы вы намъ пояснити, що то значить слово „украинцѣ“? ôдки то походить? — бо, видите, и украинцѣ чують симпатію до Россіи.

Обж. Ихъ называють такъ, бо они зносять ся зъ Украиною, а Украина пôдъ Россіею.

Прок. А не знаете вы, чи украинцѣ чують лише симпатію до того народу, що на Украинѣ пôдъ Россіею, чи до Россіи?

Обж. Они хотять якогось особного свого королѣвства и хотять ôдорвати Украину ôдъ Россіи.

Прок. Якѝ вы школы маете?

Обж. оповѣдав, що не скôнчивъ чотироклясовои школы народнои, бувъ въ термінѣ у шевця рôкъ, ôдтакъ пôддячимъ а наконецъ дякомъ и писаремъ громадскимъ въ Пронятинѣ. Якъ прийшовъ до Пронятина, то тамъ не було читальнѣ. Ôнъ постаравъ ся о заложенье ѣи, о основателѣвъ...

Прок. Що то значать „основатель“?

Обж. поясняе слово „основатель“ и говорить дальше, що яко писарь громадскій завѣвъ изъ старостомъ переписву русву, а староство изъ злости за те наложило на него 5 зр. таксы войсковои.

Пред. Чи тамъ въ читальни були бесѣды о „народовцяхъ“?

Обж. Лишь тôлько що ґазеты писали.

Предс. Але вы поясняли людямъ, що то „народовцѣ“ а „твердѝ“?

Обж. Я лише то говоривъ, що въ ґазетахъ було.

Предс. Ну, такъ, але якъ що було на „народовцѣвъ“, то вы се пояснялн?

Обж. Нѣ, я лише пояснявъ на народный языкъ слова *твердий*. (Веселôсть.)

Предс. Чи „мягкѝ“ Русины ходять такожь до Почаева?

Обж. Интеліґенція взагалѣ не ходить до Почаева, лише простый нарôдъ.

Предс. Але вы ходили такожь?

Обж. Та кождый Русинъ ходить до Россіи, лише высша интеліґенція нѣ. [На дальшѝ пытаня ôдповѣдае, що зъ Россіи не мавъ нѣяк он запомоги, але „якъ бы дали, то бы взявъ“.]

Предс. А не знаете, чи то всѣ беруть запомоги зъ Россіи?

Обж. Може котрѝ й беруть, а я нѣ.

Предс. А ôдъ Мурина вы богато взяли?

Обж. 25 зр.

Предс. 25, а не 40?

Обж. Нѣ, лише 25 зр.

Предс. А зъ якихъ то фондôвъ? Чи Муринъ давъ вамъ своихъ 25 зр.

Обж. Якъ мене тернопôльске староство упослѣджувало, то я удававъ ся до редакціи „Червонои Руси“ и „Страхопуда“ зъ просьбою, щобы менѣ удѣлили запомоги зъ якихъ фондôвъ.

Предс. А они-жь мають такѝ фонды, щобы обдѣлювати, хто лишь захоче?

Обж. Якъ бы не мали, то бы не давали.

Предс. А то всѣмъ дають, хто лишь тамъ подасть ся? хто попросить?

Обж. Дають тому, хто на те заслугуе.

Предс. А вы чимъ такъ заслужили ся?

Обж. Я заложивъ читальню въ Пронятинѣ, завѣвъ рускій языкъ въ переписцѣ зъ староствомъ, за що мене переслѣдують и на кождôмъ кроцѣ шкодять..

Предс. Хто вамъ шкодить?

Обж. Свѣтле староство и панъ Пашкудскій (зôтхае и кивае сумно головою) охъ! той панъ Пашкудскій, Пашкудскій! То все его справка... Ôнъ мене зробивъ нещасл...

Предс. А отъ мы маемо тôлько Русинôвъ въ Золочѣвщинѣ, що пишуть по рускн, и нѣхто нѣчого имъ не каже; вы мусѣли писати по россійски, а не по руски, а по россійски у насъ нѣхто не знае.

Обж. Мы писали по руски, лише твердше... Тутъ нема пана Пашкудского, охъ, той Пашкудскій...

Предс. Вы казали, що львôвскѝ редакціи „Червонои Руси“ и „Страхопуда“ дають запомоги; а не знаете вы сказати, ôдки тотѝ грошѣ походять?

Обж. Львôвскѝ Русины зложили.

Предс. Чи Муринъ бравъ также зъ тыхъ фондôвъ?

Обж. Або жь я знаю? Та чому бы не мавъ брати, коли дають! (Веселôсть.)

—— (*Д. б.*)

Вчера почали ся выводы прокуратора и оборонця. Прокураторъ говоривъ годину, а оборонець д-ръ Флешнеръ несповна двѣ. Саля и ґалерія були переповненѝ. Староста сидѣвъ въ сали въ уніформѣ. Книшь розжаленымъ голосомъ а ôдтакъ крôзь плачь просивъ трибуналъ о помилуванье. Присутнѝ Русины дуже були пригнобленѝ. Прокураторъ пôднесъ въ своѣй рѣчи, що Книшь скомпромітувавъ весь загалъ руского народу передъ лицемъ правительства и законôвъ. О годинѣ 8½ вечеромъ ôдчитано вердиктъ судьѣвъ присяглыхъ. Судьѣ потвердили I-ше и III-тье пытанье 11-ма голосами (за ширенье ненависти и погорды противъ адміністрациі державно-австрійскои, и за зневагу звычаѣвъ, наукъ и устрою церкви католицкои), а не затвердили пытаня II-го и IV-го (що-до пôдбурюваня противъ народности польскои и недозволеного шареня книжокъ). Прокураторъ внѣсъ вымѣръ кары ôдъ року до 5 лѣтъ. Оборонець внѣсъ о увôльненье свого клієнта ôдъ кары за чинъ въ I-ômъ головнôмъ пытаню, бо въ тôмъ пытаню нема сказано, що Книшь робивъ се „публично и передъ бôльше людьми“.

Трибуналъ по довгôй, бо майже годиннôй нарадѣ, засудивъ М. Книша на шѣсть мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ заостренои дводневымъ постомъ що мѣсяца. Оборонець зголосивъ жалобу неважности розправы.

Новѝ арештованя.

Зъ Золочѣвщины надходять новѝ вѣсти про новѝ арештованя селянъ рускихъ.

Кôлько людей сидить доси въ Золочевѣ увязненыхъ, докладно не знати. Вѣдомо лише, що вже ôдъ мѣсяца сидить у вязници слѣдчôй господарь зъ Переволоки коло Бродôвъ Лагола, дальше одинъ богословъ и питомець семинарія, потôмъ господарь Гринько Муринъ зъ Ляцкого (Голембйовского, арештованого рôвночасно зъ Муриномъ, выпущено). Кромѣ Мурина и Голембйовского арештувала жандармерія въ Бродахъ ще Ивана Бѣлорускаго, мѣщанина зъ Глинянъ.

Нинѣ-жь одержуемо зъ Глинянъ ôдъ нашого дописувателя пôдъ днемъ 11 н. ст. вересня такѝ вѣсти:

„Нинѣ въ ночи арештувала жандармерія и ôдставила до ц. к. староства въ Перемышлянахъ: 1. Михайла Галана зъ Глинянъ, 2. Кузьму Сенютовича, 3. Яцка Сотника, 4. Яцка Жомнѣра и 5. Ивана Фармигу зъ Замôстя коло Глинянъ.

„Здаеть ся, що арештованя сй стоять въ звязи зъ арештованьемъ Ивана Бѣлорускаго, глиняньского мѣщанина, котрого онодгы жандармы взяли въ Бродахъ...“

НОВИНКИ.

— **Именованье президента Буковины** — пôсля Gazet-ы Pol. — маѐ вже незадовго наступити. Совѣтникъ двору ґр. Паче, будучи у Вѣдни зазнавъ зô стороны ґр. Таффого сердечного принятя и ôдзначеня. Ґр. Паче повернувъ въ понедѣлокъ до Черновець и обнявъ управу буковиньского правительства краевого.

— **Намѣстникъ** ґр. Бадені повернувъ вчера зъ Вѣдня до Львова.

— **Въ справѣ поручника Заиревского** урядувала вчера на Кульпарковѣ комісія судова. Рôвночасно покôнчивъ выдѣлъ краевый слѣдство ведене въ тôй справѣ и результатъ подасть до загальнои вѣдомости.

— **Просьбу о опустъ податку грунтового** за-для елементарного нещастя внесли спôльно всѣ громады и обшары двôрскѝ пов. збаражского. Таку саму просьбу мають внести также села зъ повѣту рогатиньского.

— **Вѣсть**, що президентъ ґен. дирекціи зелѣзниць державныхъ, тайный совѣтникъ бар. Чедікъ фонъ Бріндельсберґъ загадавъ зложити свôй урядъ, удержуе ся. Польскѝ ґазеты подають, що наслѣдникомъ бар. Чедіка буде посолъ д ръ Билиньскій, професоръ економіи политичнои въ университетѣ львôвскôмъ.

— **Ôдъ п. Корнила Устіяновича** одержали мы сегодня таке письмо: „На вѣчливе вôзванье въ Дѣлѣ, честь маю донести, що я зъѣздивъ оба Черемошѣ и Рыбницю, малюючи студіи зъ Гуцулôвъ. Позавчера я повернувъ на Выжницю (почта въ мѣсци: „Выжниця надъ Черемошемъ“), де пробуду ще кôлька недѣль. Не маючи хвилево замовленыхъ робôтъ, задумавъ я выготовити кôлька етноґрафічныхъ образôвъ — нехай идуть голосити про Русь! Въ осени де-що напишу для Васъ...“

— **Бесѣду академіка Левицкого**, выголошену на похоронахъ Мицкевича, загадала академічна молодѣжь краковска списати на перґаментѣ а долучивши до неи ще вырокъ сенату краковского университету на ак. Левицкого, зложити разомъ въ краковскôмъ музею народнôмъ, де въ двохъ комнатахъ помѣщенѝ памятки по Мицкевичу.

— **Огнѣ.** Въ Утѣховичахъ, пов. перемышляньского, погорѣла дня 10 н. ст. вересня о 8-ôй год. вечеромъ двôрска стодола, въ котрôй було до 250 кôпъ збôжа. Шкода убезпечена; причина огню не выслѣджена.

— **Холера** не притихла въ Испаніи. Найновѣйшѝ вѣсти зъ Валенціи доносять, що въ мѣстѣ лучило ся 17 а на провінціи 38 случаѣвъ холеры.

— **Нова дорога краева.** Еще въ р. 1873 признано закономъ краевымъ дорогу, ведучу зъ Переворска черезъ Каньчугу до Динова, за краеву. Въ той часъ перепровадивъ выдѣлъ краевый ѣи будову лишь на 11-кільометровôмъ просторѣ ôдъ Переворска до Каньчуги, а теперь приступить выдѣлъ краевый до дальшои будовы сеи дороги зъ Каньчуги до Динова на просторѣ 27 кільометрôвъ. Кошты будовы обчислено на 225.163 зр. а роботы мають покôнчитись въ трехъ рокахъ, ôдъ р. 1891 до 1893. Выдѣлъ краевый одержавъ на покрытье коштôвъ сеи будовы зъ фонду державного субвенцію въ квотѣ 100.000 зр. и позичку въ квотѣ 60.000 зр., платну въ трехъ ратахъ рôчныхъ.

— **Новѝ тарифы зелѣзничѝ.** Зелѣзница пôвнôчна арх. Фердинанда предложила міністерству торговлѣ проектъ новои тарифы особовои, степеновани пôсля полосъ по десять кільометрôвъ. Такса одинична за кожду розпочату полосу пôсля сего проекту выносить за III кл. 1.5 кр., за II кл. 2.25 кр., за I кл. 3.75 кр. безъ пакункôвъ а при поѣздахъ поспѣшныхъ додавалось бы до III кл. 0.5 кр. а до II и I кл. 1 кр. Міністерство торговлѣ нараджувалось надъ симъ проектомъ и поручило зарядови зелѣзницѣ Фердинанда, щобы увзгляднивъ тарифу зелѣзниць державныхъ.

— **Школу для гинавыхъ** отворивъ въ Краковѣ артистъ драматичный п. Левъ Стемповскій, котрый пôсля своеи методы обовязуе ся кождого ôдъучити хибы гиканя, невымавляня деякихъ звукôвъ, шепелѣня и т. п. Курсъ тревае ôдъ 2 до 3 мѣсяцѣвъ. Информаціи можна одержати пôдъ адресою: „Левъ Стемповскій, Кракôвъ, пляцъ Домініканьскій ч. 1“.

— **Фондація ґр. Скарбка.** Сего року принято до заведеня въ Дроговижи о 10 бѣдныхъ бôльше, а ôдъ 1 сѣчня 1891 р. загадала дирекція фондаціи побôльшити число бѣдныхъ о 30 а сирôтъ о 100, такъ що цѣле заведенье числило бы ôдъ будучого року 100 бѣдныхъ а 500 сирôтъ.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ**: „Въ доповненье новинки, помѣщенои въ ч. 194 „Дѣла“ пôдъ заг. „Гарнѝ порядки въ Перемышли“, приятно менѣ запевнити Хв. Редакцію, що Преосв. еп. Іоанъ ôдправлявъ рôкъ-рôчно, якъ довго мôгъ, богослуженье въ день храмовый въ тутешнôй церкви „на Болоняхъ“, зъ выимкою хиба случаю дѣйстнои неможности фізичнои. Зъ поважаньемъ: *Д-р Гробельскій.*“

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Громада Вовня, пов. стрыйского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Посвященье будынку, де мѣститься IV ґімназія львôвска, ôдбуде ся сими днями. — Пôсля предсказань Фальба день 14 н. ст. вересня приналежить до днѣвъ критичныхъ другои степени, а день 28 н. ст. вересня до днѣвъ критичныхъ першои степени. Той день мае бути найбôльше критичнымъ въ цѣлôмъ роцѣ. — Лѣкарѣ краковскѝ заявили, що въ Краковѣ появила ся зновъ легка инфлюенца. — Двѣ стипендіи зъ фондаціи пок. Барчевского для университету львôвского, по 300 зр., надавъ выдѣлъ краевый Ант. Першхалѣ, правникови зъ IV р. та Макс. Шенетови, фільософови зъ II р., а полишивъ зъ тои самои фондаціи подвôйну стипендію, 600 зр., д-рови Вол. Стесловичеви на часъ габілітаціи. — Черновецка рада мѣска порѣшила ôдступити правительству безплатно часть мѣского грунту пôдъ будову для розширеня будынку ґімназіяльного; правительство вызначило 80.000 зр. на будову. — Громада мѣста Радовець на Буковинѣ ôднесла ся до міністерства просвѣты зъ представленьемъ, що дирекція греко-прав. фонду релиґійного хоче пôдвысшити мѣсту чинш за наемъ будынку ґімназіяльного зъ 600 зр. на 2000 зр. рôчно. — Черновецка рада мѣска порѣшила завязати комітетъ ратунковый на Буковинѣ, котрый маѐ збирати жертвы для потерпѣвшои ôдъ повени людности мѣста Праги.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенты одержали оо.: Юл. Бачиньскій, завѣдатель Журова, на Володимирцѣ; Созонтъ Медвецкій, завѣдатель Ольхôвки, на Ольхôвку; Володимиръ Сойка, завѣдатель Турôвки, на Устье; Дан. Крупка зъ Пôдборець на Винники; Теоф. Горникевичъ на Витвицю.

Зрезиґнувавъ зъ презенты на Гозѣвъ о. Теоф. Горникевичъ.

Завѣдательства одержали оо.: Апол. Крохмалюкъ. зав. Кадлубискъ, въ Синьковѣ; Вас. Молчко, зав. Плѣснянъ, въ Урлевѣ.

Речинецъ до испыту конкурсового назначеный на 30 н. ст. вересня и 1 н. ст. жовтня с. р.

Дозволено приступити до испыту конкурсового оо.: Теод Ковальскому, зав. Берездовець; Мих. Мосорѣ, сотр. зъ Рыбникъ; Іос. Фолисови, сор. зъ Станіславчика и Дим. Бахталовскому, сотр. зъ Сасова.

Увôльненѝ ôдъ испыту конкурсового на шѣсть лѣтъ оо.: Теоф. Телиховскій зъ Колоколина и Тома Соболта, зав. Липовицѣ.

Кан. институваный на Кадлубиска о. Вол. Павликовскій зъ Синькова.

Митр. Консисторія ôднеслась до президіи намѣстництва о згоду на кан. институцію оо.: Юл. Бачиньского на Володимирцѣ, Соз. Медвецкого на Ольхôвку и Вол. Сойки на Устье; — о платню зъ фонду релиґійного для прив. сотрудникôвъ въ Жуковѣ и Ушни коло Сасова.

Завôзваный до кан. институціи на Демню о. Ник. Фôльваркôвъ, зав. Батькова.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду релиґійного, 300 зр. на дальшій одинъ рôкъ для прив. сотрудника въ Пустомитахъ.

Митр. Ординаріятъ призначивъ о. Мих. Цегельского, приходника въ Камѣнцѣ струм., на члена мѣсцевои рады шкôльнои въ Камѣнцѣ струмиловôй.

Принятѝ до вѣденьскои семінаріи духовнои на I-ій рôкъ: Іос. Дикій, Вас. Дубицкій и Евг. Лотоцкій.

Ôдпустку на 4 тыждні одержавъ о. Иларій Поповичъ, приходникъ зô Стрыя, а заступництво поручено тамошному першому сотрудникови.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

О. Антоній Медвецкій, совѣтникъ митр. консисторіи, выслуженый деканъ и парохъ въ Вербиловцяхъ, дек. рогатиньского, аеп. львôвскои, упокоивъ ся дня 11 н. ст. вересня въ 75 ôмъ роцѣ житя а 50-ômъ роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 11 вересня. Пôсля Fremdenblatt-у приѣде цѣсарь Вільгельмъ вже дня 30 вересня до Шенбруна а зъ ôдси поѣде на ловы до Найберґъ.

Берлинъ 11 вересня. Ґен. Верді маѐ и дальше остати ся міністромъ вôйны. Фактъ сей буде великои ваги, бо Верді есть прихильникомъ заведеня дволѣтнои службы въ войску а по его сторонѣ стоить и цѣлый штабъ ґенеральный.

Римъ 12 вересня. Поліція впала на слѣды приготовлень до соціяльнои революціи. Арештовано богато людей а при ревізіи у одного зъ арештованыхъ найдено червоный прапоръ зъ написею: Най жиѐ революція! Най жиѐ република!

Константинополь 18 вересня. Якійсь молодый Ôрменинъ напавъ на ôрменьского епископа Осканіяна и ранивъ его штилетомъ въ руку.

Пештъ 12 вересня. Вчера ôдбувавъ ся ґалевый обѣдъ, на котрôмъ цѣсарь яко въ день именинъ царя выголосивъ тоастъ въ его честь. На маневрахъ пôдъ Варадиномъ буде робити ся проба и зъ бездымнымъ порохомъ.

Парижъ 12 вересня. Посолъ Наке и кôлькохъ другихъ маютъ бути поставленѝ передъ судъ за заговôръ противъ републики.

Русинка глядае мѣсця учительки до дѣтей безъ гры на фортепянъ, або мѣсця въ торговли, за мѣрною вынагородою. Адреса: M. P. poste restante Броды.

Глядае ся молодого мужчину на приватну помôчь учительску при школѣ одноклясовôй. Цѣле удержанье и ôдповѣдна нагорода грошева. Зголошеня приймае ся пôдъ адресою: ІОАННА КОВАЛЬСКА, Белеѣвъ, почта Соколôвъ коло Стрыя. 3645 1—3

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 14—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Торговля паперу и приборôвъ шкôльныхъ такожь фабрика зошитôвъ и тутокъ циґаретовыхъ по найнизшихъ цѣнахъ (для панôвъ учителѣвъ ôдповѣдный опустъ) на жаданье цѣнники франко

поручае магазинъ

Елены Пйонтковскои

Львôвъ ул. Паньска ч. 2.

Билеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшения и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до накункôвъ, подушки, шапки и всякѝ

2573 **приборы до подорожи**

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевѝ цѣны сталѝ. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. 2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12. Новости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лентахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8·50**, зъ атласового кашмиру **6·20**, коцики ôдъ **1·95**, **2·40** до **3** зр. Всходнѝ шеміля-коцики обосторонній першои величины зр. **1·25**, другои величины **2·60**, найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелевѝ по зр. **2·20**, **2·90**, **3·50**, **5**, **6**, **9** до **12** зр., дерки зр. **1·45**, **1·80**, **2·50**, **4** до **6**. Коцы до подорожи и саней, имитаціи шкôры тигра зр. **6·90**, **8·50** до **12**.

Правдивѝ всходнѝ Тунисъ фиранки и портіэры (все по парѣ) зр. **3·75**, Марокко-фиранки зр. **4·20**, Требизонда-фиранки зр. **4·75**, Багдадъ-фиранки зр. **4·50**. Джутовѝ портіэры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75**, въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90**, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50**. Комплетнѝ припасованѝ бѣлѝ серпанковѝ фиранки (Brüssel) на цѣлеôкно зр. **1·90**, **2·50**, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6**. Великій сальоновій ковры и дѣточѝ коврики зр. **4·19**, **4·80**, **6·50**, **7·50** англійскѝ стрижени ôдъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ **2** зр. до **4·50**.

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылая ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Магазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 198. Львовъ, Субота 1 (13) вересня 1890. Рочникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вівторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплата и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсець	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсець . . .	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаютъся лише на конкретне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатаній кѣлькомъ пѣдъ порта Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаются по цѣнѣ 6 кр. пѣдъ однон строчки печатков, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числятьси по 10 кр. пѣдъ стишка.

Шило зъ мѣшка лѣзе поволи.

Вже неббщакови кс. Калинцѣ, основателеви интернату Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ, роблено великій закидъ зъ того, що пнъ интернатникѣвъ-Русинѣвъ посилає на науку шкѣльну до гімназія рускон. Тѣ, що робили сей закидъ — а походивъ пнъ изъ стороны такъ званон „Opieki nad internatem“ — правили Калинцѣ: „що Руси нема; що нинѣшный патріотизмъ рускій есть знаменемъ розслабленя духа польского и зрадою на польскости. Патріотизмъ сей, засѣяный хитрощами Стадіона, росте зрадою россійскою, а его пѣддержувати не яло ся karłanom polskim. Най собѣ людъ простый буде рускимъ, якъ бувъ завсѣгды, але хто зъ него хоче перейти въ сферы высшѣ, сей мусить стати або Поляномъ, або Москалемъ, другого выходу нема. А позаякъ — сказано Калинцѣ — вы, Змартвыхвстанцѣ ученикѣвъ вашихъ не хочете выховувати на Поляковъ а учите ихъ въ рускѣй мовѣ, то зъ нихъ мусите вытворити Москалѣвъ и дѣждетесь того, що польскимъ трудомъ и польскими грѣшми пѣдготовите ojczyzn-ѣ и kościoł-ови ворогѣвъ, тымъ бѣльше небезпечныхъ, бо старанно выученыхъ...“

Противъ того закиду изъ стороны опѣкунѣвъ своихъ боронивъ ся неббщикъ кс. Калинка по змозѣ. Пнъ завѣрявъ ихъ, що интернатника его „мусять точно умѣти и языкъ польскій; що языкъ самъ не есть ще есенцією народности; що ельвы его, говорячи по руски, можуть мимо того бути и добрыми Поляками; що плеканье рускаго языка есть дуже не на руку Россіи; що тымъ языкомъ говорили колись и королѣ польскій, и т. д.“ — и всѣмъ тымъ Калинка умѣвъ на стѣлько переквѣдчати хлѣбодавцѣвъ своихъ, що, якъ довго пнъ живъ и управлявъ интернатомъ, шовіністы-опѣкуны мовчали и терпѣли, що рускій дѣти зъ интернату ходили майже безъ выимки до гімназій рускон.

По смерти Калинки дѣставъ ся интернатъ въ руки кс. Смоликовского, чоловѣка молодшого вѣкомъ, слабшого умомъ, живѣйшого темпераменту и — не політика. До чого неббщикъ Калинка хотѣвъ дѣйти зъ-вѣльна — а остаточною цѣлею его було: by Rusinów zrobić przyjaciółmi, sprzymierzeńcami i uczestnikami wspólnego dzieła, — до того захотѣлось кс. Смоликовскому дѣйти скоршою ходою. За житя Калинки пнъ, видко, лявірувавъ, не могучи супротивитись шефови своему, — але по смерти шефа ему розвязались руки и пнъ веде нинѣ интернатъ свѣй просто до цѣля, не маскуючись навѣть.

Огъ якій змѣны завѣвъ кс. Смоликовскій въ интернатѣ львѣвскѣмъ пѣдъ смерти Калинки:

Найперше почавъ пнъ до интернату приймати не тѣлько рускихъ дѣтей, але и польскихъ. Въ 1887 роцѣ було на 71 ученикѣвъ 64 Русинѣвъ, 4 Поляковъ, а 3 Болгары. Въ 1888 роцѣ на 70 ученикѣвъ було вже 13 Поляковъ, 54 Русинѣвъ и 3 Болгары. Нинѣ число Поляковъ, здаесь, зросло ще бѣльше. Приниманье польскихъ дѣтей мало и мае свою цѣль. Въ „Справозданю“ зъ 1888 року каже ся вправдѣ, що се стало ся зъ ініціятивы о. Дудикевича, пароха рускаго зъ Пѣдгаецъ, и лише длятого, щобы рускій дѣти въ интернатѣ научились завчасу жити зъ Поляками, але остаточна, хочь укрыта, цѣль есть та, щобы дѣтей рускихъ практично и въ щоденнѣмъ житю польщити. То одна реформа.

Друга реформа, важнѣйша, лежить въ тѣмъ, що кс. Смоликовскій постепенно рускихъ интернатникѣвъ переводить до гімназій польскон Францъ-Іосифа. Въ 1887 роцѣ изъ 64 Русинѣвъ, помѣщеныхъ въ интернатѣ, ходило до гімназій рускон 53; въ 1888 роцѣ ходило на 54 ученикѣвъ лише 37. Нинѣ-жь не тѣлько число интернатникѣвъ въ гімназіи рускѣй значно зредуковано, але ще кс. Смоликовскій ставить за условіе принятя руского ученика до интернату то, щобы пнъ вписавъ ся до гімназій польскон. По що? — Цѣль кождому зрозумѣла. Интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ, заснованый первѣстно выключно для Русинѣвъ, ставъ ся нинѣ вже утраквістичнымъ, а молодѣжь руска, принята тамъ, польщить ся дома черезъ товаришѣвъ польскихъ и по-за домомъ въ гімназіи польскѣй.

Шило зъ мѣшка вылѣзло. Фактъ сей подаемо до вѣдомости послѣвъ нашихъ соймовыхъ, а для лучшон илюстрації додамо ще дѣ сцены.

Дня 12 вересня явивъ ся ученикъ I-ои клясы рускон гімназіи Сороковскій передъ професоромъ своимъ и зажадавъ звороту метрики и свѣдоцтва зъ IV-ои клясы школы народнон, якій зложивъ въ канцеларіи директора при испытѣ вступнѣмъ. Запытаный о причину, за-для якон жадае звороту своихъ актѣвъ, заявивъ малый Сороковскій (родомъ зъ Комарна, сынъ бѣдного мѣщанина рускаго), що его на дняхъ принято до интернату Змартвыхвстанцѣвъ, але пѣдъ условіемъ, що пнъ выпише ся зъ гімназіи рускон, а перепишесь до польскон. Запытаный, чи каже правду, заявивъ Сороковскій найвыразнѣйше, що такъ велѣвъ ему зробити кс. Смоликовскій и що веѣ ново-вступаючій мусять записатись до гімназіи польскон, а лише давныхъ деякихъ полишено въ ласки въ гімназіи рускѣй.

Другій фактъ такій: Одному компетуючому о принятье до интернату ученикови мавъ сказати той самъ кс. Смоликовскій такѣ слова: „Ciebie nie przyjmę, chociaż byś się zapisał i do polskiego gimnazyum, bo w tobie pachnie duch ruski...“

Додаймо до того ще й ту обставину, що кс. Смоликовскій передъ двома роками навернувъ ся прилюдно мокрымъ рядномъ на гімназію руску, — хочь пбзнѣйше всѣ свои пневктизы мусѣвъ вдкликати, — то не тяжко буде зложити собѣ вѣрный образъ, чимъ нинѣ ставъ явно интернатъ Змартвыхвстанцѣвъ на Руси...

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

(*Дальше.*)

Предс. Вы писали до Наумовича; въ якѣй то справѣ?

Обж. Якъ зачало мене переслѣдувати тернопѣльске староство, то я вдносивъ ся до о. Наумовича, чи не дѣставъ бы я тамъ якого мѣсця, але о. Наумовичь вдписавъ менѣ, що то трудно, тамъ для мене мѣсця нема.

Прок. Чому-жь вы за мѣсцемъ удавались ажь за границю? чи тутъ для васъ уже мѣсця не знайшлось бы?

Обж. Тутъ лише жебранина...

Предс. Вы зносили ся такожь зъ п. Площаньскимъ, а то въ якѣй цѣли?

Обж. Я старавъ ся о мѣсце возьного до рускаго банку и просивъ его, абы пнъ вставивъ ся за мною. П. Площаньскій давъ менѣ рекомендаційне письмо до п. Коснѣрского, директора банку, але и зъ того не було нѣчого, бо тамъ треба було кавціи, а я ей не мавъ. Вдтакъ давъ менѣ бувъ разъ п. Площаньскій білетъ, щобы мене россійска сторожа перепустила черезъ границю, бо я не мавъ паспорту. Але сторожа казала, що не знае жадного Венедикта Площаньского, и не пустила. [*Веселѣсть.* Предсѣдатель констатуе, що білетъ сей находить ся межи актами и звучить: „Поручаю сего господина, Михаила Книша, мнѣ изъ доброй стороны знаного, какъ щираго, честнаго русскаго человѣка. *Площанскій.*“]

Предс. Вдки вы знаете Наумовича?

Обж. Я бувъ пѣддячимъ въ Черныховцяхъ, а въ Стегниковѣ була місія. На тѣй місіи о. Наумовичь выступивъ зъ красною бесѣдою и тамъ я першій разъ пбзнавъ о. Наумовича. Потѣмъ я читавъ въ газетахъ о его процесѣ.

Предс. Вы знали хѣдъ того цѣлого процесу, знали, що о. Наумовичь бувъ караный, — на що-жь вы вывѣшували портретъ Наумовича въ читальни?

Обж. Прошу свѣтлого трибуналу, я мавъ гербъ Руси, на котрѣмъ були рускій князѣ, поеты, — тамъ бувъ такожь о. Наумовичь.

Предс. Вы казали, що знаете рѣзницю межи украинцями а москалями; якъ вы то толкували людямъ въ читальни въ Пронятинѣ?

Обж. Я не толкувавъ; то свѣтле староство изъ злости на мене...

Предс. Вы збзнали въ старостве въ Тернополи, що якъ вамъ рядъ дасть тѣлько, щобы вы мали удержанье, то перестанете агітувати.

Обж. Я того не казавъ; то пана Пашкудского выдумка.

Предс. Вдки вы знали ся зъ Площаньскимъ?

Обж. Площаньского я знавъ зъ исторіи пронятиньскон.

Прок. Зъ якон исторіи пронятиньскон?

Обж. Ну, якъ мене зачало переслѣдувати староство за введенье руского языка, то о тѣмъ писали газеты; я тогды пбзнавъ такожь п. Маркова.

Прок. Кѣлько вы мали рѣчного доходу въ Пронятинѣ?

Обж. До 200 зр. зъ писарки и зъ дякѣвства.

Прок. Особлива рѣчь, що вы, маючи всего 200 зр. рѣчного доходу, маючи на тыхъ 200 зр. жѣнку, дѣти, бавите ся въ політику, ѣздите, агітуете, выбираете ся по два разы що року до Почаева, и то на Львѣвъ... тажь то все кошгуе!

Обж. (мовчить, а потѣмъ собѣ пѣдъ носомъ): Я на то хату продавъ.

Прок. Чого вы такъ часто ѣздили за границю?

Обж. (знехочевый): Тажь кажу, що я старавъ ся о мѣсце! [На дальшій пытаня оповѣдае, що коли его, якъ не мавъ паспорту а лише рекомендаційный білетъ вдъ п. Площаньского, завернули зъ границѣ, пнъ згодивъ ся бувъ зъ жидомъ, котрый мавъ за вынагородженье 1 зр. перешварцувати его за границю „плотами“. Тамъ давъ пнъ россійскому жандармови 3 зр., щобы его перепустивъ, але жандармъ передавъ его разомъ зъ тыми 3 зр. другому жандармови, той третьому, а той зновъ „приставови“, а „приставъ“, порозумѣвши ся зъ граничными властями австрійскими, выдавъ его разомъ зъ тыми 3 зр. назадъ до Австрії. Въ авдіторіи, на галеріяхъ велика веселѣсть и дотепы на тематъ, що россійскій жандармы звернули не лишь Книша, але навѣть 3 зр. Власти поліційній вдставили Книша шупасомъ разомъ зъ 3 зр. до староства въ Тернополи.]

Предс. Вы казали, що вамъ давали газеты даромъ; а скажѣть намъ, чи то кождому дякови присылають газеты безплатно?

Обж. Бо я удававъ ся до редакцій зъ просьбами.

Предс. Кажете, що вамъ присылали „Науку“ и „Страхопуда“ безплатно; а якій ще вы мали безплатно?

Обж. „Русскую Правду“ зъ Вѣдня.

Предс. Чому-жь вы удавали ся до „твердыхъ“ газетъ и лишь тій вамъ дармо присылали?

Обж. мовчить.

Предс. Вдки вы знали, що у Вѣдни выходить „Русская Правда“? Хто вамъ подавъ адресу?

Обж. О редакціи „Русскои Правды“ я не знавъ, але п. Купчанко прислався кѣлька „нумерѣвъ“ на показъ и прислався „до громады“. А що нѣхто не хотѣвъ прэнумерувати, то вбйтъ хотѣвъ дати зъ громадскои касы 2 зр., а я казавъ, що найду ще 2 зр. и такъ зложимо ся и будемо мати. Але вбйтъ не давъ, газета лежала, а я написавъ до п. Купчанка, що мы бѣдній, не маемо вдки платити, та щобы пнъ присылавъ намъ „Русскую Правду“ за дармо. П. Купчанко приставъ и присылавъ.

По сѣмъ приступивъ трибуналъ до переслуханя свѣдкѣвъ.

Свѣдокъ Василь Кубай, вбйтъ зъ Плугова, 39 лѣтъ, отець двохъ дѣтей, не караный, вбйтуа пять лѣтъ, неписьменный. — Предсѣдатель взываа свѣдка, щобы говоривъ правду, бо буде присягати. — Оборонець д-ръ Флѣшнеръ внѣсъ, щобы Василя Кубая не заприсягати, бо вже самъ Кубай збзнавъ въ протоколѣ, що мавъ часто суперечки зъ Книшемъ, доносивъ на него до властей, а робивъ се не изъ щирости, але зъ ненависти до пѣдсудного.

Свѣдокъ. Я не маю нѣякои злости.

Обж. Пнъ мае велику злѣсть на мене и все вдгрожувавъ ся. Я обраховувавъ, що пнъ по два разы стягавъ податки зъ людей; пнъ причина усего мого нещастя, пнъ напосѣвъ ся на мене.

Прокураторъ внѣсъ заприсягнути свѣдка, и трибуналъ по короткѣй нарадѣ ухваливъ свѣдка заприсягнути.

Свѣдокъ на дотычнѣ пытаня предсѣдателя трибуналу оповѣдае, що Книша пбзнавъ въ Плуговѣ, якъ пнъ приѣшовъ на дяка. Прочитальню не чувъ нѣчого вдъ дяка, але чувъ вдъ людей, що пѣдписували якѣсь статуты, щобы „читати газеты“. Пнъ довѣдавъ ся, бо ему „казали въ старостве“ о тѣмъ, донѣсъ о. Богачевскому, а о. Богачевскій взявъ статуты. Чи сходили ся люде до Книша, свѣдокъ не знае, але Книшь читавъ „газеты“ на цвинтари; при тѣмъ бувъ и пнъ нераз и другій. Часомъ читавъ Книшь и въ своѣй хатѣ. Свѣдокъ чувъ, що Книшь читавъ рѣзнѣ „каванки“ о господарствѣ, о тѣмъ, що дѣе ся въ краю, а о Россіи и Русинахъ не чувавъ нѣчого.

Предс. А що-жь ще бѣльше стояло тамъ въ тыхъ газетахъ?

Свѣд. Бувъ намальованый хлопъ. (Веселѣсть.)

Предс. А не чула вы що противъ австрійского ряду а похвалу Россіи?

Свѣд. Нѣ, такого я не чувъ.

Предс. А вы до протоколу говорили инакше.

Свѣд. Я не знаю; я такъ не заходивъ до Книша, бо мы мали часто суперечку; пнъ усе выступавъ противъ мене.

Предс. А не чули вы, якъ Книшь говоривъ, що „рядъ дасть запомогу, але то, що ему въ горло не втисне ся“?

Свѣд. Казавъ, казавъ.

Предс. А що-жь, якъ то пнъ казавъ? Ану розкажѣть!

Свѣд. Я вже не памятаю. Казавъ, що паны не дадуть, чи не допустять, чи що, — якось такъ. Я собѣ не пригадую, не тямлю, якъ то було. [Свѣдокъ робить міну, якъ бы не мбгъ высловатись.]

Предс. Ну то пригадайте собѣ! чому-жь вы не памятаете?

Свѣд. Або я знаю? Якъ бы я бувъ знавъ, що до того прійде, бувъ бы запамятавъ.

Предс. Чи не говоривъ пнъ, що Поляки Русинѣвъ утискають, шкбру зъ нихъ стягають? що рядъ несправедливый?

Свѣд. Пнъ читавъ, що шкбру зъ насъ стягають, що нема справедливости.

На дальшій пытаня предсѣдателя: що розказувавъ Книшь о вдносинахъ въ Россіи? — оповѣдае свѣдокъ, що разъ въ коршмѣ казавъ: „Дайте спокѣй! Мы будемо може незадовго самѣ належати до Россіи, а якъ не мы, то нашій дѣти“. Оповѣдавъ, що тамъ танше, що тамъ лѣпше, такихъ податкѣвъ нема... За справедливѣсть не говоривъ; казавъ, що рядъ тамъ „рехтельнѣйшій“.

Прок. Казавъ „rząd“ чи „urząd“?

Свѣд. Пнъ якось то по руски казавъ.

Прок. А що пнъ говоривъ о запомозѣ?

Свѣд. Нѣчо. Пнъ бувъ менѣ виненъ 5 зр., то говоривъ, що Муринъ дѣставъ 40 зр. для него. Я позичивъ бувъ зъ касы, а пнъ казавъ, що вддасть, якъ ему дасть Муринъ. Я довѣдавъ ся, що Муринъ ему вже давъ, прийшовъ до него у вечеръ, а пнъ казавъ, що вже покупивъ собѣ мундуръ, але Муринъ не давъ ему ще всего, а мае дати на зборовскѣмъ ярмарку. На ярмарку здыбавъ ся я зъ Муриномъ, а той сказавъ менѣ, що вже давъ Книшеви. Я заразъ раненько другого дня пѣйшовъ до Книша. Пнъ ще спавъ, але сказавъ жѣнцѣ, щобы менѣ дала 5 зр.

На пытанье, вдки Книшь дѣстававъ запомоги, каже свѣдокъ, що зъ Россіи. „Пнъ — каже свѣдокъ — зъ тымъ не крывъ ся... чуло богато людей...“ [Книшь покрутивъ головою.] Дальше збзнавъ Василь Кубай: „О Матери Божѣй Книшь мавъ суперечку зъ Євтухомъ. Євтухъ сварився на Книша и за Россію, и за Матѣрь Божу, а Петро Комента хотѣвъ его навѣть бити. „На що ты насъ баламутишь? — казали ему, — на що ты туманишь нашій дѣти?“ Тото правда, що Книшь говоривъ у коршмѣ: „У насъ нема Матери Божои, але *мамона*, а разъ казавъ до мене, що я не повиненъ тримати образу зъ польскимъ пѣдписомъ, бо то *єзуіцькій*, „а якъ бы-съ бувъ добрый Русинъ, то бысъ выкинувъ за дверѣ.“ На пытанье, якъ часто говоривъ се Книшь и яке вражѣнье робило се на людяхъ, каже Кубай: „Пнъ такъ якъ несповна розуму; такъ усѣ казали. Якъ выпивъ пива, то плѣвъ, а якъ бувъ тверезый, то нѣ.“ На пытаня, якъ свѣдокъ думае и якого набравъ переквѣдченя: чи Книшеви смакувала лѣпше Россія чи Австрія? — свѣдокъ каже: „Его всѣ люде мали за дурного; не дивували ся. На цвинтари разъ казавъ Книшь *изъ шпасу*, що дадуть запомогу, що имъ зъ горла выпаде, але пнъ казавъ то изъ шпасу, бо тогды нѣчо не читавъ.“ Але свѣдокъ признае, що богато людей любить Книша за те, що умѣе добре представляти. Дальше збзнавъ Кубай, що у Книша ночували якѣсь вандрѣвники; пнъ наглядавъ Книша, бо мавъ такій наказъ, ходивъ навѣть неразъ въ тѣй цѣли до Книша до хаты. На пытанье, якъ часто заночовували тѣ люде, каже Кубай, що якъ часомъ, разъ на мѣсяць, разъ на двѣ недѣлѣ, рѣзно. Разъ ночувавъ якѣсь шляхтичъ зъ сивою головою. — Оборонець пѣднѣсъ, що Кубай въ слѣдствѣ збзнавъ, що ему се оповѣдавъ Євтухъ, а не пнъ самъ бачивъ. — Прокураторъ запытавъ свѣдка, чи Книшь говоривъ, що „прійдуть Москалѣ“, бо свѣдокъ такъ збзнавъ до протоколу въ старостве. На те свѣдокъ: „Того пнъ не казавъ. На що маю казати? Пнъ лише казавъ, що може будемо належати пѣдъ Россію.“

Прок. Въ протоколѣ стоять вашій слова: „прійдуть москалѣ“.

Свѣд. То панъ комісарь написали, а я просивъ, щобы того вымазали, бо Книшь такъ не говоривъ, а п. комісарь казали, що то ся зробить, якъ прійдемо по полудни до пѣдпису.

Прок. Але Книшь казавъ, що „будемо належати до Россіи“?

Свѣд. Пнъ казавъ: „Може будемо належати, а якъ не мы, то нашій дѣти“.

Обжалованый пригадуе свѣдкови, що свѣдокъ пивъ тогды цѣлый день въ коршмѣ, якъ пнъ приѣшовъ зъ Яцкомъ Литвиномъ. „Сидѣли-сте цѣла *клюмпа* васъ при столѣ, чи не чули-сте, що я говоривъ о Маріи-Терезѣ?“

Предс. (до обжал.): Правда то, якъ збзнае свѣдокъ, що вы говорили при кождѣй нагодѣ, що въ Россіи рядъ справедливѣйшій, що тамъ лѣпше, и т. д.?

Обж. То неправда. Я лишь розказувавъ те, що читавъ про Кавказъ зъ 12 н-ру „Науки“.

Обжалованый пригадуе свѣдкови, що якъ архикнязь Рудольфъ переѣздивъ, то пнъ найбѣльше набѣгавъ ся, щобы овація для Рудольфа выпала якъ найкраще; потѣмъ якъ Рудольфъ умеръ, пнъ бувъ ініціяторомъ вдповѣдного богослуженя за упокѣй, и инчій рѣчи. Свѣдокъ, слухаючи, кивае головою и говорить: „Ая, то правда; вы найбѣльше за тымъ набѣгали ся“. Дальше обжалованый говорить, що се все неправда, що Кубай говоривъ, бо пнъ (Книшь) нѣколи противъ ряду австрійского не выступавъ, про Поляковъ такожь нѣчого не говоривъ, а оповѣдавъ лише, що газеты писали о хлопахъ: що хлопъ твердый, мае сѣмь шкбръ, а вже й тоту зъ него стягають, якъ самъ Василь Кубай публично говоривъ: „Я зъ васъ шкбру постягаю!“ Но тѣмъ звернувъ ся Книшь до трибуналу и каже: „Прошу свѣтлого трибуналу, якъ бы хто 8 клясъ брехнѣ вывчивъ, то ще бы такъ брехати не по-

трафивъ, якъ Василь Кубай!“ — Председатель вбзвавъ Книша не оскорбляти свѣдка.

Свѣд. Та бнъ такъ усе на мене.

Прок. (до свѣдка): А чули вы, що Книшь говорившъ о „твердыхъ“ и „мягкихъ“ Русинахъ?

Свѣд. Не чувъ, не пригадую собѣ. Передъ Книшемъ остерѣгавъ мене якійсь чоловѣкъ зъ Пронятина, що сидѣвъ черезъ Книша 3 мѣсацѣ. Що-до поѣздокъ до Почаева, то люде смѣяли ся зъ Книша, якъ его не пустили за „рогачизу“ и зъ вбдтамъ его завернули. Разъ бравъ навѣть на тото печатку громадску.

Другій свѣдокъ Василь Євтухъ збзнаѣ: Не чувъ бдъ Книша, щобы рядъ въ Россіи бувъ справедливѣйшій, нѣжь тутъ, и просивъ комісаря, щобы тото вычеркнувъ зъ протоколу, а комісарь казавъ, що „то ся зробить пбзнѣйше“. Про запомогу ставъ ся рухъ въ селѣ, а Книшь казавъ, що и тутъ дбстанемо запомогу, але „що имъ въ горло не влѣзе, бо прайшло въ газетахъ, що въ однбмъ селѣ вбйтъ и чоботы здеръ за запомогу“. Такожь Книшь казавъ: „Вы бы не дбстали, якъ бы Россія не обстала.“ Пбдъ словами: „що въ горло ся не влѣзе“ розумѣвъ свѣдокъ: „що въ селѣ богачамъ не влѣзе ся въ горло“. Люде розумѣють, що запомогу дае найяснѣйшій панъ, але чувъ, що и рускій комітетъ дававъ по 100 зр. Свѣдокъ твердить дальше, що Книшь розумѣвъ „горло“— таки свое село, вбйта и богатшихъ.

Председатель бдчитуе протоколъ, а свѣдокъ зновъ заявляе, що просивъ комісаря змѣнити, а комісарь не змѣнивъ. Прокураторъ и председатель допытували ся: чи говоривъ Книшь „rząd“, якъ вбзнавъ вбйтъ, а свѣдокъ перечить сему; такожь каже, що вбйта тогды не було, якъ Книшь говоривъ о Россіи. На пытаня прокуратора свѣдокъ збзнае, що Книшь говоривъ о Россіи кблька разбвъ, и въ хатѣ, и въ коршмѣ, и въ школѣ (школа въ хатѣ Книша), але и другій, що були въ Россіи, казали, що „тамъ лѣпше“. На пытаня, що говоривъ Книшь о правдивбй або неправдивбй Матери Божбй, свѣдокъ каже: „Та бнъ щось плѣвъ, якъ бувъ пяный“. Книшь смѣе ся и каже, що навѣть 8-лѣтна дитина не говорила бы о правдивбй Матери Божбй, бо такои нема на свѣтѣ хиба въ небѣ, а суть лише „віверунки“. Дальше каже обжалованый, що о здирствѣ и вызыскуваню людей въ Пбдкамени бнъ самъ переконавъ ся, сповѣдаючись у польского ксьондза. На допыты, чимъ бнъ такъ соблазнивъ ся, що ажь не хотѣвъ причащати ся, каже Книшь: „Та, якъ высокій трибуналъ конче жадае, то я заразъ скажу...“

Предс. (перебиваючи): Не треба! не треба!

Свѣдокъ Михайло Гундякъ бувъ караный „ажь за вбйта“, бо така его бѣда зъ тымъ вбйтомъ найшла, що жѣнка ему хоруе вже бдъ осени. Читальнею и бнъ займавъ ся зъ Книшемъ, щобы людей бдвернути бдъ коршмы, але вбйтъ бувъ лихои волѣ та не допустивъ. Що Книшь бувъ у Почаевѣ, чувъ лише черезъ людей. О Матери Божбй чувъ лише бдъ людей, що тутъ мамона, а въ Почаевѣ правдива. О запомогу пытавъ его Книшь, чи записали и ему що, а свѣдокъ бдповѣвъ, що то лише для такихъ вбйтъ призначивъ, котрі мають грунтъ.

Свѣдокъ Сильвестеръ Зофіовскій, писарь громадскій, не умѣе писати по руски (хочь Русинъ), а выручувавъ ся Книшемъ. Читальни бувъ „суперечный“, бо плугбвскій Русины ббльше умѣють по польски, якъ по руски, та що треба мати *позвольеньство* изъ староства, „якій книжки и газеты можна тамъ читати“. Бдъ людей чувъ, що Книшь бувъ у Почаевѣ; бдъ радныхъ чувъ такожь бесѣду Книша о Матери Божбй; такъ само лише бдъ людей чувъ, мовь-то Книшь говоривъ, що парастасъ и акафистъ не е „офѣра“, а лише служба Божа е правдива офѣра. О Россіи такожь чувъ лише бдъ людей, що були тогды въ коршмѣ.

Свѣдокъ Яковъ Конъ (арендарь) збзнавъ: Книшь мавъ суперечку зъ вбйтомъ о явійсь книжки, а потомъ казавъ до вбйта: „Чого вы такъ гнѣваете ся на Россію? ще й вы будете колись належати до Россіи“.

Свѣдокъ Мошко Конъ (сынъ) збзнавъ якъ батько.

Свѣдокъ Бартко Горчаковскій (Полякъ) збзнавъ, що до нѣчого не „втяркавъ ся“, лишь якъ у него була комашня, Книшь, побачивши образъ зъ польскимъ пбдписомъ, казавъ, що то „львзувіцькій“, але не казавъ, щобы выкидати. О запомозѣ чувъ, що Книшь щось споминавъ, але що, не памятае. На бдчитаный протоколъ каже, що просивъ комісаря поправити, а той не хотѣвъ.

Предс. (зъ обуреньемъ): Та-же ты збзнававъ.

Свѣд. Панъ *сендзя* казали, що знають всьо лѣпше, нѣжь я; они читали менѣ зъ картки готове, вже хтось напередъ уложивъ. (Велика веселбсть.)

Свѣдокъ Яцко Литвинъ збзнавъ, що ему Книшь нѣчого не говоривъ о Россіи; перечить бесѣду въ коршмѣ, и каже, що Книшь читавъ зъ газеты.

Судья Шоръ (до Книша): Чому вы все говорили о россійскбмъ царю, коли нашь найяснѣйшій панъ такожь дае людямъ запомогу?

Обж. Я говоривъ и за нашого найяснѣйшого пана, але за тото не хапають за языкъ, а за тамтото хапають. (Веселбсть.)

Свѣдокъ Иванъ Шмигельскій не знае нѣчо, крбмъ того, що вбйтъ докорявъ Книша въ коршмѣ за читанье россійскихъ книжокъ.

Свѣдокъ Петро Команда (60-лѣтный) читавъ книжочку „Крещенье Руси“, але не находивъ тамъ нѣчого противъ нашого ряду. У него найдено тую книжочку, але бнъ ей не купувавъ, а сынъ его позычивъ бувъ собѣ бдъ Книша.

Свѣдокъ Кбндратъ Поповичъ чувъ лише, якъ Книшь говоривъ въ коршмѣ, що въ Россіи справедливѣйше, лѣпше платять роббтника, податкбвъ такихъ нема. [Протоколъ свбй въ де-чбмъ перечить, якъ и попередній.]

Свѣдокъ Гринько Кубай „сидѣвъ разъ въ замку“ (въ криміналѣ золочѣвскбмъ) „за стару хату“ (Веселбсть). Бнъ, яко вартбвникъ, бачивъ що у Книша двѣ ночи ночувавъ якійсь шляхтичъ.

Предс. И що той шляхтичъ тамъ робивъ: не читавъ що, не писавъ?

Свѣд. (зъ флегмою): Нѣ, шляхтичъ не читавъ, нѣ не писавъ, ино лежавъ на земли. (Веселбсть.)

Свѣдокъ Михайло Поповикъ (мелникъ зъ Плугова) чувъ бдъ Книша, що Русинъ повиненъ мата рускій, а латинникъ латиньскій образъ; нехай пильнує кождый свого.

Свѣдокъ Иванъ Уличный збзнавъ, що Книшь перечивъ ся зъ вбйтомъ, бо вбйтъ мавъ „онкиръ“ на дяка за те, що дякъ розраховувавъ вбйта за податки, бо вбйтъ бравъ подвичѣ, а навѣть его самого (свѣдка) скривдивъ, и богато инчихъ людей. [Тутъ свѣдокъ впадае въ патосъ и починае говорити о надужитяхъ вбйта, а прокураторъ зновъ бдзываеть до свѣдка зъ докоромъ: „А вы дуже премудрій!.. Вбйта умѣете рахувати, а що Книшь говорившъ, того не знаете!“ Книшь пбдчасъ збзнань того свѣдка розплакавъ ся.]

(*Конець буде.*)

Въ справѣ арештованъ селянъ.

Про арештованыхъ въ Бродахъ селянъ Григорія Мурина зъ Ляцкого и Ивана Голембйовского зъ Княжого пишуть изъ Золочева до „Червонои Руси“:

„Муринъ и Голембйовскій були въ четверъ 4 н. ст. вересня на ярмарцѣ въ Бѣлбмъ Камени, а зъ-бдтамъ пустили ся въ своихъ орудкахъ до Бродбвъ, бо Голембйовскій маѣ въ Княжбмъ крамницю, а Муринъ хотѣвъ у Бродахъ продати сливы изъ свого саду. Зорудувавши, оба они пбйшли на дворець зелѣзницѣ и купили тамъ білеты до Заболотець. Але при касѣ арештувавъ ихъ конципістъ поліціи Кропачекъ и заявивъ имъ, що если они заплатять білетъ ѣзды для жандарма, то пбдъ его ескортою поѣдуть до Золочева, если-жь нѣ, то жандармъ поведе ихъ пѣхотою. Арештованій, не маючи грошей, бдмовили; тогдѣ взято ихъ до мѣского арешту въ Бродахъ. Тутъ просидѣли они двѣ добѣ, а въ суботу выправлено ихъ пбдъ ескортою жандарма до Золочева и засаджено зновъ, до мѣского арешту. Другого дня, въ недѣлю, покликано ихъ до протоколу до староства. Голембйовского заразъ выпущено на волю, а Мурина полишено въ арештѣ. Жѣнка его прийшла до старосты д-ра Плажка, а той заявивъ ѣй: Wasz mąż za wiele łazi, niechaj sobie u nas nieco odpocznie, bo on oczywiście zmęczony. Бб второкъ 9 н. ст. вересня комісарь Корытовскій почавъ зъ Муриномъ протоколъ. Середъ того надбйшовъ до бюра Корытовского староста д-ръ Плажекъ и запытавъ Мурина: Dlaczego wy nam sprawiacie tyle kłopotu? po co się włóczycie? Муринъ бдповѣвъ, що ѣздивъ до Бродбвъ знайти купця на сливы. На то впадае ему въ слово Корытовскій: Proszę pana starosty, on mówił, iż jest to (зъ огляду на прокураторію допасуватель дотычного слова не подае) jego aresztować! Нѣ, — бдповѣвъ Муринъ, — я лише высказавъ здивованье, якимъ правомъ можна мене арештувати. Такъ? — закбнчивъ староста, — macie za to dziesięć dni aresztu! Пбзаѣйше староста полекшивъ засудъ о стблько, що въ тій десять днѣвъ арешту вчисливъ уже и часъ бдъ 7. н. ст. вересня, т. е. бдъ дня, коли Муринъ опинивъ ся въ арештѣ въ Золочевѣ. Такъ Муранъ просидить въ золочѣвскбмъ громадскбмъ арештѣ (отже не въ судовбмъ, якъ то первостно доношено — *Ред. „Дѣла“*) до 17 н. ст. вересня. Бнъ черезъ адвоката сов. Рожанковского звернувъ ся зъ жалобою до міністерства внутрѣшныхъ справъ по причинѣ нарушеня его личной свободы.“

Нотуючи зъ обовязку дневникарского сю допись до „Черв. Руси“, очевидно не можемо брати на себе одвѣчальности за достовѣрность всѣхъ наведеныхъ въ нѣй моментбвъ. Зъ представленя рѣчи выходить, що Мурина и Голембйовского заарештовано въ Бродахъ за те, що „волочать ся“ [!]. Голембйовского пустили заразъ по протоколѣ, а Муринъ бувъ бы мабуть такожь выйшовъ на волю за кблька днѣвъ, коли-бъ староста за щось не бувъ наложивъ на него кары въ дорозѣ дісціплінарнбй.

Тойже кореспондентъ подае ще одну таку цѣкаву пригоду:

„Илія Немировскій, господарь и мелникъ зъ Дунаева (арендаторъ млынбвъ у Вицинѣ) збравъ ся въ недѣлю (7 н. ст. вересня) рано ѣхати до Тернополя на зборы общества имени М. Качковского, и зъ тымъ намѣреньемъ не крывъ ся передъ нѣкимъ. Въ суботу (6 н. ст. вересня) явивъ ся въ мешканю Немировского постенфіреръ мѣсцевои стациі и попросивъ его, зайти до жандармеріи ще передъ выѣздомъ до Тернополя. Немировскій пбйшовъ, а постенфіреръ заявивъ ему, що маѣ бдъ староства въ Перемышлянахъ приказъ — арештувати его за кождый разъ, коли бы куды выѣздивъ, и приставити до староства. Немировскій давъ слово чести, що до Тернополя вже не поѣде, а начальникъ громады заручивъ за него, тогдѣ постенфіреръ пустивъ Немировского до дому. Сю справу бддавъ Немировскій такожь адвокатови сов. Рожанковскому.“

Дописи „Дѣла“

Зъ Перемышля.

[Концертъ артистичнои шѣснацятки.]

Зъ нагоды приѣзду до Перемышля львбзскои артистичнои шѣснацятки устроивъ завязавшій ся ad hoc комітетъ вечеръ музыкально-вокальный зъ танцями дня 2-го вересня с. р. пбсля оголошеня програмы на дохбдъ будовы рускаго народного театру.

Вечерокъ той удавъ ся пбдъ взглядомъ матеріяльнымъ дуже добре, позаякъ чистого доходу зъ того вечерка, мимо величезныхъ коштбвъ, було по-надъ 50 зр. Не можна тутъ поминути факту, якъ то приязно вдносить ся до всего, що руске, ббльша часть польскои суспбльности. Поминаю вже то, що на вечерку дуже мало можна було запримѣтити Полякбвъ, а пбднесу головно поступокъ тутешного товариства драматичного. Комітетъ, устроюючій вечерокъ, удавъ ся бувъ письмомъ до выдѣлу товариства драматичного зъ прошеньемъ о бдступленье салѣ „пбдъ Провидѣньемъ“ або безплатно, або за мірну винагороду, а то зъ огляду на цѣль вближену виробчбмъ до цѣли товариства драматичного. На то одержавъ комітетъ бдповѣдь, що бдступлять салю, але лише за квоту 20 зр. (т. е, за оплату подвбйнои, якъ звычайно, належитости). Комітетъ, видячи, що тымъ способомъ будуть выдатки дуже значній, звернувъ ся другій разъ зъ прошеньемъ до выдѣлу товариства драматичного, щобы або такъ значну оплату зниживъ, або щобы бодай якого урядженя салѣ (якъ меблѣ, крѣсла, лямпы) комітетови на сей вечеръ выпозичивъ. Однакъ на се дбставъ комітетъ бдмовну бдповѣдь зъ приміткою, що розбиранье сцены, займаючои третину салѣ, есть теперь недозволене. Такъ отже комітетъ мусѣвъ радъ-не радъ заплатити за салю 20 зр., за приббчній комнаты 10 зр., а кромѣ того треба було выпозичати собѣ всѣхъ меблѣвъ, лямпъ и п. Треба знати, що саля „пбдъ Провидѣньемъ“ есть власностію рускои капітулы перемыскои, бдъ котрои тій панове салю бднаймають. Тожь Русины перемыскій, научеій досвѣдомъ, повиній удати ся зъ прошеньемъ до рускои капітулы, щобы при будучбмъ выймуваню салѣ застерегла для Русинбвъ право користати кблька разбвъ до року зъ салѣ безплатно; черезъ те чиншь не бувъ бы низшій, а тій панове не мали бы нагоды здирати Русинбвъ у власнбй хатѣ. Натомѣсць належить пбднести, що товариство музичне бдступило свбй фортепянъ комітетови зовсѣмъ безплатно, а крѣсла за малу оплату.

Але я заговорився о вечерку, а не говорю о тыхъ, за-для котрыхъ вечерокъ бувъ уряженый, т. е. о артистичнбй співацкбй шѣснацятцѣ.

Мѣсто Перемышль було зъ черги перше, що удостоилось приѣзду такъ любыхъ гостей, котрій зъ пожертвованьемъ силъ и фондбвъ пбднялись трудноі задачѣ — своимъ співомъ причинитись до здвигненя народнои святинѣ Мельпомены. Пооданокій члены шѣсвацятки прибули вже въ середу передъ полуднемъ до Перемышля, а коли у вечеръ прибула зъ Львова решта членбвъ, выйшли имъ на зустрѣчь члены мѣсцевого комітету, а то: голова комітету проф. Григ. Цеглиньскій, секретарь д-ръ Кормошъ та й другій, и бдпровадили гостей на приготовлене для нихъ помѣщенье въ мешканю Бурсы св. О. Николая, де для нихъ приладжено вечерю. Пбдчасъ вечерѣ членъ комітету д-ръ Кормошъ привитавъ прибувшихъ именемъ мѣсцевого комітету и побажавъ имъ якъ найлѣпшого успѣху та овочѣвъ ихъ тяжкого труду. Члены шѣснацятки пп. Садовскій и Кудрикъ дякували за щире принятье, виявляючи, що единою цѣлію, яку собѣ шѣснацятка поставила, есть причинитись бодай малою цеглою до будовы руско-народного театру.

На другій день — якъ то я вже натякнувъ — бдбувъ ся вечеръ музикально-вокальный зъ танцями.

Вечерокъ бдкрывъ голова мѣсцевого комітету п. Григорій Цеглиньскій короткою а гарною промовою, въ котрбй именемъ мѣсцевои публики привитавъ кблькома щирыми словами милыхъ гостей, высказуючи имъ заразомъ признанье, що, не жалуючи труду и коштбвъ, пбднялись патріотичного дѣла. По сей промовѣ наступили продукціи пбсля заповѣдженои програмы. Часть вокальну вечерка выповнила шѣснацятка своими продукціями. Хоръ шѣснацятки, пбдъ управою п. Садовского, бдспѣвавъ зъ повнымъ артизмомъ три пѣснѣ. Не въ приббльшену похвалу скажемо, коли заявимо, що хоры були справдѣ артистичнои натуры. Глубоке зрозумѣньe композитора, знаменита техніка, до того дисциплина добборныхъ силъ — отъ що характеризуе хоры шѣснацятки. Симпатія публики росла за кождою продукцією все ббльше и ббльше, а станула справдѣ на кульмінаційнбй точцѣ, коли зъ грудей шѣснацятки загремѣла Вахнянинова пѣсня: „Гурра у бой!“ хоръ зъ его опери „Купало“. Не треба и казати, що тота пѣсня мусѣла бути повтореною. Въ хорѣ особливо вызначали ся высокій та гарній теноровій голосы пп. Сѣнкевича и Кириловича. Лисенкове сольо „Менѣ однаково“ бддавъ п. Шиманьскій своимъ звбнкимъ та гнучкимъ голосомъ якъ не можна лѣпше. Въ его деклямаціи тонбвъ, въ его кождбмъ словѣ бдбивало ся то чувство, зъ якимъ выповѣвъ поетъ а бдтакъ и композиторъ резигнацію, ббль. Баритонистъ пбрвавъ за собою цѣлу публику. Дуже гарно, зъ великою вправою и зрозумѣньемъ бдограла п. С. Кормошъ на фортепянѣ трудну композицію Ліста (14-ту Рапсодію) цѣлу зъ памяти — и удостоилась неумовкаючихъ оплескбвъ. Членъ мѣсцезого комітету п. Р. Дмоховскій бддеклямувавъ зъ повнымъ знаньемъ и молодечимъ жаромъ трудну поезію „Послание“ Т. Шевченка, а на скрипцѣ гравъ п. Маша. Акомпаніяментъ обнявъ п. Штоль, піяністъ, звѣстный уже ширшбй публицѣ. Взагалѣ вечерокъ удавъ ся пбдъ взглядомъ артистичнымъ дуже добре.

Не такъ добре удавъ ся вечерокъ зъ огляду на число гостей. Хочь бо було зъ провінціи гостей досыть много, то взагалѣ явило ся мѣсцевои навѣть рускои публики менше, анѣжь буває звычайно, и нѣжь зъ огляду на цѣль вечерка сподѣватись бы належало. Комітетъ зъ-разу, не маючи точныхъ датъ о выдаткахъ и приходахъ, надѣявъ ся недобору, и тымъ то толкуе ся, що не принявъ шѣснацятки такъ щедро, якъ бы може выпадало...

Одно наконецъ позволю собѣ замѣтити, а именно, що хотяй хоръ т. зв. шѣснацятки есть знаменитый, то въ нѣмъ властиво бере участь 12 співакбвъ; очевидно, не можна тутъ винувати членбвъ шѣснацятки, котрій явились, але тыхъ, котрій свою участь обѣцяли, а опбсля обѣцянки не додержали и тымъ способомъ прочихъ членбвъ на той замѣтъ наразили. Въ Перемышли выступали отсій члены шѣснацятки: П. Кудрикъ (адміністраторъ), Вол. Садовскій (дірігентъ), Олекс. Венгриновичъ, Юл. Гумецкій, Зен. Кириловичъ, Ом Кормошъ, Юл. Левиньскій, Евст. Сѣнкевичъ, Ем. Сѣчиньскій, И. Шиманьскій, Ос. Яросевичъ и К. Штоль (піяністъ).

По части вокальній розпочалась часть забавна. Танцями проводивъ д-ръ Кормошъ и Кириловичъ. Забава ишла лише до годины $4\frac{1}{2}$ зъ-рана, бо середъ загального жалю веселыхъ участникбвъ забавы, музика мусѣла бдбйти о $5\frac{1}{2}$ годины зъ своимъ полкомъ на маневры.

Слѣдуючого дня о 2 бй годинѣ по полудни бдправились члены шѣснацятки, проводженій членами мѣсцевого комітету, на дворець зелѣзницѣ и удались въ дальшу подорожь до Самбора. Коли поѣздъ рушивъ, залунала славно-звѣстна пѣсня Н. Вахнянина „По морю“, а члены мѣсцевого комітету зъ милою згадкою повернули до своихъ занять. Взагалѣ шѣснацятка лишила по собѣ дуже милу згадку и бажанье, щобы такій гостины якъ найчастѣйше въ нашбмъ мѣстѣ повторялись.

О. Г., очевидець.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Вѣдня доносять, що незадовго появить ся рескриптъ цѣсарскій скликуючій соймъ галицкій на день 14 н. ст. жовтня. Зачувати такожь, що резигнацію маршалка краевого гр. Тарновского принято, хочь въ послѣдныхъ дняхъ декотрій польскій газеты доносили, що роблять ся стараня, щобы гр. Тарновского наклонити до позбстаня и що бнъ навѣть есть готовъ взяти назадъ свою резигнацію; доносять навѣть, що цѣсарь вже пбдписавъ именованье нового маршалка краевого и що оголошенье того именованя наступить имовѣрно вже въ недалекбмъ часѣ. Маршалкомъ маѣ стати, якъ вже звѣстно, кн. Евстахій Санґушко.

Пбсля вѣденьскихъ газетъ маѣ бути буковиньскій соймъ скликаный на день 10 жовтня.

Найвыща рада санитарна у Вѣдни, займае ся теперь проектомъ до закона, пбсля котрого маютъ бути въ Австріи установленій лѣкарѣ шкбльнѣ, подбно якъ то есть въ иншихъ краяхъ, а навѣть и на Угорщинѣ. Лѣкарѣ шкбльнѣ мали бы задачу допильновувати стану здоровля молодежа шкбльнои, а особливо пбдчасъ якои пошести подавати раду, бдтакъ контролювати будынки шкбльнѣ пбдъ взглядомъ гігіѣнічнымъ, а евентуально въ высшихъ заведеняхъ науковыхъ выкладати гігіѣну щоденного житя и взагалѣ сповняти функціи входячій въ кругъ санітарнои контролѣ.

Politik обговорюючи справу угодову каже, що зъ становища, яке ческій народъ занявъ до сен справы выходить, що бнъ готовъ лишь тогды принята точки угодовій, коли правительство дасть повну запоруку, що тій точки забезпечать рбвноправность ческому народови. До такои запоруки належить такожь заведенье ческого языка яко урядового въ внутрѣшнбмъ дѣланю. Правительство — каже Politik — готове вже навѣть завести ческій языкъ яко урядовый въ ческихъ урядахъ, але властивый языкъ урядовый въ бдношеню ческихъ урядбвъ до другихъ, мавъ бы позбстати однаковый. Ба, навѣть и повышу концесію хоче правительство ажь тогды зробити, коли буде переведеный новый подѣлъ на повѣты. Дальше доказуе Politik, що Чехія то не край здобутый, котрому дае ся концесія, коли и якій кому хоче ся. Д-ръ Ріґеръ подавъ шефови кабінету меморандумъ въ имени староческои партіи, въ котрбмъ мѣстять ся условія, пбдъ якими вѣденьскій точки будуть принятій. Совѣсти и патріотизмови нашихъ послбвъ — каже згадана газета — остане ся порѣшати пбсля того якъ меморандумъ буде залагодженe, при тбмъ треба буде мати и то на оцѣ, що имовѣрна змѣна въ системѣ правительства не есть для ческаго народу рбвнодушна.

О маневрахъ на Волыни надходять лишь дуже скупій вѣсти. Кажуть, що мали показати ся великій хиба въ россійскихъ тренахъ и команда войскова забрала дятого всѣ коні у селянъ. На мѣсце маневрбвъ не пускае ся нѣкого зъ людей цивільныхъ а навѣть мѣсцевій жителѣ мусять выказувати ся перепусткою. Царь Александеръ III. гостить теперь першій разъ на Волыни, тожь, розумѣеть, що тамъ мусѣли его принятя незвычайно торжественно. Селяне стрѣчали его всюды хлѣбомъ-сбллю, а селянки приносили царици вѣнки зъ збжа и польныхъ цвѣтбвъ. Въ Луцку повитала царя такожь ческа музика зъ поблизькихъ кольоній ческихъ и жиды зъ Володимира волыньского. Въ Луцку вступивъ царь

насампередъ до соборнои церкви, де его повитавъ волыньскій епископъ. Въ Рôвнôмъ представляла ся цареви шляхта волыньска а мѣжь иншими и властитель Рôвного кн. Любомирскій. Въ Дубнѣ витали царя на двôрци репрезентація мѣста и депутація селянъ. За першимъ разомъ переѣхала лишь царска пара черезъ Дубно середъ величезнои овація ѣдучи на маневры, а вернувши зъ нихъ, задержалась вже довше и поступила такожь до соборнои церкви.

Подорожь россійского наслѣдника престола до Константинополя дає вже обширный тематъ до всѣлякого рода комбінацій. Подорожи сѣй приписують взагалѣ велике значѣнье політичне, а особливо вяжуть єи зъ справою болгарскою, тымъ бôльше, що зъ царевичемъ має выѣхати до Константинополя такожь и кн. Ляйхтенберґскій. Вѣсть о маючôмъ наступити выѣздѣ кн. Ляйхтенберґского зъ царевичемъ, зробила въ Болгаріи — якъ доносять зъ Софіи до Nat. Ztg. — дуже немиле вражѣнье и занепокоила тамошнй круги політичнй, бо прийшло на гадку, що зъ листôвъ переловленыхъ пôдчасъ процесу Паніцы мало показати ся, що кн. Ляйхтенберґскій бувъ готовъ засѣсти на престолѣ болгарскôмъ, наколи-бъ заговôръ Паніцы бувъ удавъ ся. Сербскй ґазеты доносять навѣть, що Стамболовъ покликавъ на день 18 вересня всѣхъ префектôвъ до Софіи на якйсь важнй нарады и що фактъ сей має стояти въ звязи зъ якимись можливыми змѣнами въ справѣ болгарскôй.

„Новости“ доносять, що атентатъ на нижноновгородского ґубернатора Баранова наступивъ зъ причинъ політичныхъ. Владимировъ признавъ ся передъ судомъ отверто, що ôнъ належить до партіи революційнои. При ревізіи у Владимирова найдено списъ многихъ революціонистôвъ и тымъ способомъ выкрыто зновъ тайне товариство революційне.

— —

До зъѣзду двохъ монархôвъ на прускôмъ Шлеску роблять ся вже великй приготовленя. На замку Ронштокъ коло Ліґніцъ ведуть ся роботы день и нôчь около пристроєня резиденціи для обохъ монархôвъ. Властитель сего замку ґр. Гохберґъ єсть интендантомъ театрôвъ цѣсарскихъ и належить до найбôльшихъ богачѣвъ въ краю. Нѣмецкй ґазеты подають вже описы того замку и красоты єго устроєня та єго околиць. Замокъ той походить ще зъ часôвъ Фридриха II. и ôнъ самъ ночувавъ въ нѣмъ по битвѣ пôдъ Гогенфрідберґъ зъ тою самою державою, котрои монархъ загостить теперь до наслѣдника Фридриха. Зъѣздъ той має поверховно за причину маневры, але дуже легко може бути, що тамъ прийде и до якоись умовы політичнои, бо оба монархи ѣдуть до Ронштокъ зъ своими канцлерами, а тй забирають зновъ зъ собою цѣлй канцеляріи. Міністры обохъ цѣсарѣвъ будуть мешкати окремо въ замку княг. Швайніцъ въ Гавсдорфѣ, де очевидно будуть мати бôльше спокою и будуть могли догôдно працювати зъ своими урядниками. Що буде предметомъ нарадъ, того очевидно годѣ знати; зъ того однакожь, що въ нарадахъ возьмуть такожь участь и оба шефы ґенеральныхъ штабôвъ, можна догадувати ся, що тамъ буде такожь бесѣда и о спôльныхъ справахъ войсковыхъ обохъ союзникôвъ. Зъѣздъ потягне ся три днѣ. Цѣсарь Вільгельмъ приѣде до Ронштока дня 15 с. м., а цѣсарь Францъ Іосифъ о два днѣ пôзнѣйше. Що день будуть оба монархи выѣзджати на маневры, о котрыхъ значѣню въ кругахъ войсковыхъ богато говорять. Въ десять днѣвъ по гостинѣ въ Ронштоку приѣде цѣсарь Вільгельмъ до Шенбруну.

Що по зъѣздѣ въ Ронштоку ôдбуде ся що найменше якась нарада політична, о тôмъ нема и сумнѣву. По зъѣздѣ въ Нарвѣ чують оба союзнй монархи потребу порозумѣти ся особисто. Инша рѣчь, чи тамъ прийде до якои умовы; коли-бъ такъ, то було бы то хиба лишь розширеньемъ истнуючои вже умовы на пôдставѣ тридержавного союза. Де-хто єсть того погляду, що цѣсарь Вільгельмъ буде старати ся наклонити Австрію до якогось порозумѣня зъ Россією въ справѣ болгарскôй. Того бодай бажає дуже праса россійска, но на нашъ поглядъ єсть то рѣчь майже неможлива, бо ледви чи хто важивъ бы ся тыкати въ теперѣшну пору сеи справы, котра въ кождôй хвили готова бы розкинути огонь по цѣлôй Европѣ. Цѣсарь нѣмецкій певно не схоче робити Австріи такихъ пропозицій, котрй шкодили бы єи интересамъ на Балканѣ. Впрочôмъ цѣсарь Вільгельмъ не схоче и въ власнôмъ интересѣ порушувати справъ, котрй могли бы лишь шкодити тридержавному союзови. Одна зъ лондоньскихъ ґазетъ наводить вельми характеристичнй слова ґр. Кальнокого, котрй ôнъ мавъ недавно сказати, а коли-бъ ихъ и не сказавъ, то они все таки були-бъ дуже быстроумно выдуманй. Ґр. Кальнокій мавъ отже сказати, що идея тридержавного союза выйшла лишь зъ конечности взаимнои обороны и Нѣмеччина має въ тôмъ найбôльшій интересъ. Она не залишить длятого нѣчого, щобы не допустити до роздору, бо коли-бъ она порôзнила ся зъ Австрією, то тая сталась бы союзникомъ Россіи. Слова тй, хочь бы и не були сказанй ґр. Кальнокомъ, характеризують дуже добре ôдносины Нѣмеччины до Австріи и длятого не можна навѣть и припускати, щобы теперь на зъѣздѣ монархôвъ въ Ронштоку вели ся якй небудь умовы, котрй бы забезпечували Россіи якй користи на Балканѣ, а тымъ самымъ и шкодили интересови Австро-Угорщины.

— —

Köln. Ztg. дôстала зъ Софіи письмо, въ котрôмъ находять ся деякй цѣкавй рѣчи. Такъ наводить ся тамъ незнаный доси фактъ зъ часôвъ болгарскои реґентіи, що Болгаре робили тогды султанови пропозицію, щобы ôнъ ставъ княземъ болгарскимъ и такъ завѣвъ персональну унію межи Туреччиною а Болгарією. „Нема сумнѣву — сказано въ письмѣ — що султанъ, коли-бъ хотѣвъ нинѣ вôйти въ тѣснѣйшй ôдносины зъ Болгарією, знайшовъ бы въ Софіи повну прихильнôсть, але за для дуже великои осторожности турецкои політики, султанъ боить ся зробити рѣшучій крокъ и вдоволяє ся лишь тымъ, що жиє зъ Болгарами на дуже мирнôй и дружнôй стопѣ и то не лишь въ зносинахъ дипльоматичныхъ, але навѣть и въ зносинахъ пограничныхъ. Дальше говорить ся въ тôмъ письмѣ, що всѣ тй, що готовй бы були взяти ся до якоись революціи въ Болгаріи, нинѣ або порозстрѣлюванй, або поутѣкали зъ краю або загибають въ болгарскихъ вязницяхъ, а надъ тыми, котрыхъ знає ся и и котрй мають не конче чисту совѣсть, висить мечь Дамокля, котрый готовъ спасти на нихъ кождои хвилѣ такъ, якъ спавъ на Паніцу. Кн. Фердинандъ годить ся зовсѣмъ зъ Стамболовомъ въ тôмъ, що въ будучности треба буде всѣхъ заговôрникôвъ безъ милосердности стрѣляти. Дальше каже ся, що зъ рôзныхъ сторôнъ и ще недавно роблено Болгаріи пропозицію, щобы она помирилась зъ Россією. Покликанымъ и непокликанымъ посередникамъ ôдповѣли на то, що Болгарія радо зробила бы то, але пôдъ однымъ условіємъ, щобы національна независимôсть Болгаріи не була нарушена. О то условіє якъ разъ все розбивало ся, бо все, що доси предкладано, выходило на то, що Болгарія має політично и войсково ôддати ся Россіи. Бувъ часъ, коли Россія годилась навѣть на то, щобы кн. Фердинандъ оставъ ся на престолѣ, бо она мала надѣю, що по якôмсь часѣ єго позбуде ся. Того рода предложеня не выходили ôдъ офіціяльнои Россіи, бо та завсѣгды домагає ся заведеня законного ставу, котрый має розпочати ся ôдъ усуненя кн. Фердинанда — жаданье, котре пôсля поглядôвъ въ Софіи було бы лишь сповненьемъ початку россійскои проґрамы. Мѣродайнй особы въ Софіи кажуть, що Болгарамъ зъ непризнаньемъ лѣпше, якъ коли-бъ Болгарію признано, а накинено ѣй россійскихъ консулѣвъ, котрй почали-бъ зновъ вести політику заговорôвъ якъ Кояндеръ, Кавльбарсъ, Богдановъ и Хитрово. Нема отже чого бояти ся, щобы Болгаре за для пустои формальности признаня ставили свою судьбу на карту.

— —

Справа убійства сербского консуля Маринковича въ Приштинѣ въ Македоніи закôнчилась остаточно тымъ, що убійника, якогось цигана, засуджено на смерть а єго спôльникôвъ на 5 лѣтъ вязницѣ. Всяку иншу сатисфакцію ôдмовила Порта Сербіи.

Бѣлградска поліція сконфіскувала въ ночи зъ дня 10 на 11 с. м. антидинастичну брошуру пôдъ заголовкомъ: „Новй грабарѣ Сербіи и сербства“. Авторомъ брошуры має бути бувшій архимандритъ Пелагичь. Брошура ганьбить Милана послѣдными словами, каже, що ôнъ тратить грошѣ на коштъ національного майна и доказує, що ôнъ хоче теперь при помочи Ґарашанина и напреднякôвъ дôстати ся зновъ на престолъ та ôддати край въ руки Австро-Угорщины. Авторъ завзыває ôдтакъ всѣхъ патріотôвъ, щобы они зрадникôвъ на мѣсци вѣшали та щобы по мѣстахъ всюды були установленй народнй суды, котрй наказували бы виновникôвъ обвивати въ солому, поливати смолою и заразъ ихъ палити. До зрадникôвъ належать такожь и лібералы, бо они завели продайнôсть мѣжь урядниками. Наконець доказуєсь въ брошурѣ, що треба конче покликати Караджорджевичѣвъ, и высказуєсь жаль зъ того, що ту заслужену для краю династію колись выгнано зъ краю.

Въ Бѣлградѣ розôйшлась чутка, що митрополитъ Михаилъ постановивъ подати ся до димісіи а то зъ причины слѣдства, яке веде ся въ справѣ сфальшованя якихсь актôвъ, що ôдносять ся до розводу короля Милана зъ женою.

НОВИНКИ.

— **Руско-народный театръ** пôдъ управою п. Биберовича представить въ Сокали: въ недѣлю, 14 н. ст. вересня, „Не судилось“, знамениту драму Старицкого; вô второкъ, 16 вересня, „Мікадо“ оперу комічну Сулівана; въ четверъ, 18 вересня, „Надъ берегомъ пропасти“, образъ мѣщаньскій зô спѣвами и танцями; въ недѣлю, 20 вересня, „Ярополкъ Святославичь, князь кіѣвскій“, историчну траґедію К. Устіяновича.

— **Загальнй зборы Народнои Торговлѣ** у Львовѣ ôдбудуть ся 1 н. ст. падолиста.

— **О. Иванъ Воляньскій**, выѣхавшій передъ кôлькома мѣсяцями до Америки, щобы завести ладъ въ ôдносинахъ тамошнои кольоніи рускои, вертає вже до Европы и оногды бувъ вже въ Антверпіи.

— **Огнѣ.** Дня 11 н. ст. вересня о год. 2-ôй въ полудне займила ся хата мѣщанина Струка въ Ходоровѣ. Огонь займивъ ся за-для браку надзору дѣтей, котрй бавились сѣрниками. Ратунокъ бувъ слабый; щастье що не було вѣтру, а то була бы повторила ся катастрофа зъ 1883 р.

— **Выборы до рады повѣтовои въ Товмачи** зъ мѣстъ ôдбули ся 10 н. ст. вересня. По завзятôй борбѣ — пише Kurjer Lw. — Тысьменичанъ, котрй зъ выборцями товмацкими, нѣжнѣвскими и отинійскими заключили угоду, выбранй: Альфредъ Орскій, нотарь зъ Товмача, Стеф. Скавиньскій, бурмістръ зъ Товмача, Теодоръ Олѣйникъ, властитель реальности зъ Отиніѣ, Ник. Єнчь, властитель зъ Нѣжнева, Петро Маланюкъ, высл. учитель зъ Тысьменицѣ и Асріель Лібляйнъ, властитель зъ Тысьменицѣ.

— **Приѣздъ ґр. Шенборна.** N. Reforma пише: Міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ мавъ прибути вчера до нашого мѣста для візитаціи судôвъ и вязниць. О сѣй візитѣ не повѣдомлено мѣсцевыхъ властей и нѣхто не знає речинця выжиданого приѣзду.

— **Громада Корчминъ**, пов. равского, загадала у себе заснувати читальню. Статуты читальнѣ затвердило вже львôвске намѣстництво а єи торжественне ôдкрытье має ôдбути ся въ недовгôмъ часѣ. На статутахъ пôдписанй о. И. Черевко, мѣсцевый приходникъ, о. В. Чернецкій изъ Сѣльця та кôльканацять селянъ.

— **Въ семінаріи учительскôй въ Чернôвцяхъ** именованый професоромъ п. Иванъ Ружицкій зъ Перемышля.

— **Комунікатъ выдѣлу краєвого въ справѣ поручника Закревского.** Выдѣлъ краєвый выдельеґувавъ комісію, въ складъ котрои входили члены установленои соймомъ комісіи опѣки надъ божевôльными, и ся комісія предложила справозданіе зъ своєи чинности, въ котрôмъ констатує, що поручникъ Закревскій, ôдданый до заведеня кульпаркôвского дня 1 марта с. р. командою войсковою 11 корпуса пôсля ореченя двохъ лѣкарѣвъ войсковыхъ зъ Черновець, потвердженого ц. к. ґенеральнымъ шефомъ санітарнымъ д-ромъ Глявачемъ. Въ ореченю сказано, що Закревскій нездужає на збоченье умыслове, получене зъ манією великости и галюцинаціями, зъ характеромъ експанзивнымъ, и яко небезпечный суспôльности має бути умѣщеный въ заведеню для божевôльныхъ. Комісія, представивши ôдтакъ факты, якй лучили ся въ часѣ побуту недужого въ заведеню, кôнчить своє справозданье такимъ одноголоснымъ рѣшеньемъ: „Отсе суть факты, справдженй комісією зôзнанями директора, лѣкарѣвъ, сестеръ милосердя, сторожѣвъ, а ôдтакъ зôзнаньемъ самого недужого. Цѣла рôзниця въ передставленю фактôвъ недужимъ лежить въ тôмъ, що завиванье въ коцы, инъекціи пôдшкôрнй лѣкôвъ, приставленье синапізмôвъ, директоръ и ординуючій лѣкарь представляють за средства лѣчничй, а недужій за рôдъ мести и кары за єго поступованье, вызываюче поведенье передъ лѣкарями и за зневагу та нападъ на директора. Комісія не може годитись на сю послѣдню гадку, бо всѣ тй средства лѣчничй суть такъ потрѣбнй при лѣченю божевôльныхъ, що безъ нихъ не мôгъ бы обôйти ся нѣякій психіятръ. Однакъ коли бы навѣть въ тыхъ средствахъ лѣчничихъ хотѣвъ хто добачити рôдъ кары для удержаня въ заведеню дісціпліны, то не можна бы сего уважати злымъ, тамъ де мѣжь 600 недужими єсть много такихъ, котрй ôдъ часу до часу впадають въ роздразненье и тому стають ся небезпечными для себе и для окруженя, зваживши тымъ бôльше, що заведенье кульпаркôвске ôдкинуло давнѣйше для усмиреня недужихъ уживанй ланцы, кафтаны, поясы и рукавицѣ, та обливаня зимною водою. Въ кождôмъ разѣ замкненье недужого до сепаратки або завиненье єго въ коцы для удержаня дісціпліны єсть средствомъ лагôднѣйшимъ и бôльше гуманнымъ, анѣжь допустити до такого розладу якъ н. пр. въ заведеню божевôльныхъ въ Бісертъ коло Парижа, де дня 28 мая с. р. мусѣли уживати для усмиреня збунтованыхъ божевôльныхъ пожарныхъ сикавокъ и ôддѣлу войска зъ баґнетами въ рукахъ. До того члены комісіи опѣки надъ божевôльными додають, що того рода божевôльнй якъ Закревскій суть взагалѣ небезпечнй, именно для лѣкарѣвъ, бо всякій порядокъ въ заведеню, вся послуга около нихъ подразняє амбіцію недужу, и побуджає до насильства. Хочь отже недужій приналежить до умыслово образованыхъ и лѣпше выхованыхъ, хочь носить мундуръ офіцирскій, котрый пôдносить єго амбіцію и претенсію до ненарушимости єго особы, що въ своѣмъ меморіялѣ присланôмъ до комісіи представляє дуже ярко и драстично, то поведенье лѣкарѣвъ мусимо признати оправданымъ тому, що недужій пôдпадавъ хвилевому роздразненю и допускавъ ся чинôвъ фізичнои аґресіи не лишь въ заведеню кульпаркôвскôмъ, але такожь въ шпитали львôвскôмъ въ р. 1878 и въ шпитали войсковôмъ въ Чернôвцяхъ въ р. 1889, отже средства усмиряючй якъ сепарованье, завиванье въ коцы були цѣлкомъ потрѣбнй. Комісія опѣки не може въ тôй цѣлôй пригодѣ добачити предмету, щобы обжалувати функціонарѣвъ заведеня о надъужитье, нѣбы то поповнене на особѣ п. Закревского.“ Пôсля сего ореченя выдѣлъ краєвый не найшовъ причины потягнути до одвѣчальндсти котрого небудь зъ лѣкарѣвъ заведеня кульпаркôвского. Зъ рады выдѣлу краєвого. Львôвъ 12 вересня 1890. — Dziennik Pol. умѣщуючи сей комунікатъ заявляє, що годѣ повздержати ся єму ôдъ жалю, що сей комунікатъ не оброблено подрôбнѣйше. Все наведене въ комунікатѣ не пôдпираєсь нѣякимъ доказомъ.

— **Рада мѣска у Вѣдни** порѣшила вчера по 4-дневныхъ нарадахъ 64 голосами противъ 33 полученье Вѣдня зъ Vorort-ами. Противниками полученя були антісеміты. Такожь и пос. Кронаветтеръ представлявъ ту справу за некористну для мѣста Вѣдня.

— **У Вѣдни** въ головнôмъ будынку почтовôмъ выкрыто познаки, що загадано обôкрасти касу. Краты въ ôкнахъ були пôдпилованй а въ касѣ вертгаймовскôй дверѣ були такожь довкола опилованй. Робота мусѣла тревати вже кôлька ночей. Слѣды були закрыванй кітомъ, ôдповѣдаючимъ красцѣ ôконъ и дверей.

— **Еміґрація.** Въ мѣсяци серпни придержала поліція въ Краковѣ и Освѣцимѣ 81 еміґрантôвъ до Америки за-для браку фондôвъ и льеґітімацій. Зъ еміґрантôвъ ôдставлено 14 до суду карного а решту до мѣсця приналежности.

— **Велике обманьство цлове.** Въ Ряшевѣ розпочавъ ся передъ трибуналомъ судьѣвъ присяглыхъ сензаційный процесъ карный о надъужитье власти урядовои противъ Матвѣя Марковича, бувшого начальника уряду цлового въ Хваловичахъ, и 18 єго спôльникôвъ. Розправа вызначена на 4 тыжднѣ, актъ обжалованя обôймає 120 аркушѣвъ, покликано сто кôлькадесять свѣдкôвъ. Трибуналови проводить сов. Рыбаковичь. Обжалованье вносить заступникъ прокуратора Долиньскій, а боронять нотарь Погоновскій, д-ры: Фехтдеґенъ, Пилиньскій, Коппель и Льекеръ зъ Ряшева та д-ръ Айхгорнъ зъ Кракова. Процесъ сей цѣкавый зъ того, що знатнй урядники покромпромітованй. Обманьства дотыкали великихъ пересылокъ кавы и гербаты зъ Царства польского.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ у Львовѣ** повѣдомляє, що єсть опорожненыхъ кôлька низшихъ посадъ въ ôддѣлѣ службы стаційнои. Вымоги дирекціи суть: укôнчена 4—8 кляса середныхъ шкôлъ. — Абітурієнты шкôлъ реальныхъ або ґімназіяльныхъ и фреквентанты шкôлъ высшихъ не можуть старати ся о тй посады.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ** повѣдомляє, що дня 10 серпня с. р. вôйшовъ въ житье на островѣ Гельґоляндъ нѣмецкій урядъ почтовый, тожь ôдъ сего дня обовязують въ оборотѣ зô згаданымъ островомъ тй самй тарифы и постановы, що въ оборотѣ зъ Нѣмеччиною.

— **„Зеркала“ чч. 16 и 17** (разомъ) сконфіскувала державна прокураторія за фейлетонъ „Рецепта до щастя“.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені має выѣхати въ-друге до Вѣдня около 18 н. ст. вересня. — У Львовѣ померъ д-ръ Л. Новацкій, адвокатъ краєвый. — Wiener Ztg. оголосила номінацію Бобжиньского на віцепрезидента краєвои рады шкôльнои. — Въ Празѣ въ будынку выставы завалили ся три склепленя за-для пôдмуленя пôдчасъ повени.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Ôдзначенье.** Совѣтникъ намѣстництва Иванъ Гільдъ одержавъ зелѣзну корону III клясы.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского театру** зôбрала на весѣлю у Вп. п. Воляньскихъ въ Тюдевѣ панѣ молода Святослава зъ Воляньскихъ Поповичева зъ о. Ваньомъ отсй жертвы: молодый 2 зр., молода 2 зр., п. Поповичь зъ Жовтанець 1 зр., о. Воляньскій зъ Тюдева 1 зр., о. Добряньскій зъ Соколôвки 1 зр., о. Глѣбовицкій зъ Тюдева 1 зр., п-а Марія Поповичѣвна 1 зр., о. Ваньо 5 зр., и иншй — разомъ 21 зр. 75 кр.

— **На церковь въ Монастирискахъ** зложили дальше: Вп.: о. Евгеній Туркевичь (въ-друге) 20 зр., Єловицкій дѣдичь Швейкова 3 зр., Гр. Врецьона зô Львова 2 зр., С. Смалявскій директоръ монастириского скарбу дорогоцѣнный образъ Богоматери до великого престола. — Щире Вамъ и стократне Бôгъ заплать! Отсе допомогли Вы, Добродѣѣ, що муръ уже пôдъ копулою, а теслѣ звязали дахъ. Єсть надѣя, що ще сего року збудує ся престолъ и ôдправить ся перша служба Божа на интенцію жертвуючихъ. — *Захарія Пôдляшецкій*, парохъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. К—къ. Догадка Ваша справедлива; мы нѣчого не дôстали ôдъ Васъ попередно.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 12 вересня. Царь дарувавъ кн. Долгорукову ґен-ґубернаторови Москвы при нагодѣ єго ювилею 25-лѣтнои службы свôй портретъ и портретъ царя Александра II въ брилянтахъ.

Лондонъ 12 вересня. Декотрй тутешнй ґазеты доносять, що союзъ Нѣмеччины, Австріи и Италіи має бути продовженый на дальшихъ 5 лѣтъ.

Берлинъ 13 вересня. Nat. Ztg. довѣдуєсь, що россійскій амбасадоръ въ Константинополи ѣздивъ до Вѣдня и перебувавъ тамъ довшій часъ не для своєи приятности але въ справахъ урядовыхъ.

Парижь 13 вересня. Ходить чутка, що сенатъ має зновъ уконституовати ся яко трибуналъ судейскій и буде судити булянжистôвскихъ послôвъ.

Берно 13 вересня. Въ кантонѣ Тессиньскôмъ настали розрухи въ наслѣдахъ выступленя клерикальнои партіи. Правительство швайцарске выслало на мѣсце розрухôвъ войско. Кôлькохъ членôвъ клерикальнои партіи арештовано.

Буеносъ-Аіресъ. Выбухли тутъ новй непокоѣ; революція починає ширити ся такожь и на провінціи, особливо въ Кордобѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Франц. Стоклосиньскій

по довшôй практицѣ въ шпитали Рудольфа у Вѣдни и въ загальнôмъ шпитали у Львовѣ поселивъ ся **въ Язлôвци.**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 16—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Для Всечестного Духовеньства поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 15—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже низькихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне
А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперника 9.

ОПОВѢЩЕНЬЕ!!

ФІРМА „LUX“

д-ръ Борковскій въ Краковѣ

Zacisze ч. 5 и 7.

Бажаю умѣстити Оповѣщеня у всѣхъ календаряхъ, рôчникахъ и т. п. въ языкахъ польскôмъ и рускôмъ, взглядно въ деякихъ нѣмецкихъ, въ краю и на Буковинѣ або въ Царствѣ выходячихъ. Оферты просить ся адресувати „Lux“ — **Borkowski, Kraków, Zacisze 5 i 7, Kantor główny.**

Фірма „LUX“ глядає аґентôвъ и заступникôвъ въ цѣлôй Галичинѣ, Буковинѣ, Царствѣ польскôмъ до розпродажи **машинъ до шитя**, ручныхъ, родинныхъ, промысловыхъ и фабричныхъ. **Одинока фірма гуртовна** въ Галичинѣ; цѣны о 30 до 60% низше якъ доси, н. пр. нôжна ориґ. Зінґера А. зъ порукою 5 лѣтъ, готôвкою 30 зр., зъ коробкою 32 зр.; Титанія кравецка або шевска (Зінґера) цѣна 55 до 75 зр. готôвкою, такожь на раты и на кредитъ. Аґенты потрѣбнî на кождый повѣтъ. Зголошуватись „Lux“ — **Borkowski, Kraków, Zacisze ч. 5 и 7. Kantor główny.** 3646 (1—3)

(Импресса, Львôвъ)

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный МѢСЯЦЬ

Головна выграна 50.000 зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.
6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (1—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ **Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.**

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново-отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3615 7—10

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (13—16)

помазанî парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарскî, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый выробъ.**

5 кільовî высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр. 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р).

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякî знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

(Львôвъ, Импресса).

Спôлка столярѣвъ львôвскихъ

ôдзначена за знаменитî выробы на выставѣ краєвôй срѣбнымъ медалемъ правительственнымъ

у Львовѣ пляцъ Бернардиньскій число 17

поручає свôй ôдъ року 1854 истнуючій

СКЛАДЪ МЕБЛѢВЪ

обильно заосмотреный у великій выбôръ меблѣвъ въ ґарнітурахъ до сальону, зъ чорного дерева дубового и орѣхового, цѣле устроєнье комнатъ ѣдальныхъ и спальныхъ, такожь **ЗЕРКАЛА** въ рамахъ орѣховыхъ, чорныхъ, дубовыхъ и золоченыхъ. Удержує на складѣ такожь **меблѣ гнутî и зелѣзнî.**

Всѣ замовленя, входячî въ обсягъ столярства и тапіцирства, приймає по цѣнахъ найприступнѣйшихъ, поручаючи за спѣшне, вкусне и пôсля порученя точне выготовленье. 3619 (6—6)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнî
5% листы ипотечнî преміованî
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 46—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскî облігаціи индемнізаційнî

а всѣ тî паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякî выльосованî а вже платнî мѣсцевî паперы цѣннî, такожь запавшî купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевî лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новî аркушѣ купоновî, за зворотомъ коштôвъ, котрî самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновî до

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатî и выкôнченî въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 6—8

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сиктуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймає замовленя и направы входячî въ обсягъ фізики, хеміи, механіки и приряды лѣкарскî, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, химіи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничî нівеляційнî и рисункôвъ.
Моторы паровî и електричнî всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машинки електричнî лѣкарскî, о току сталôмъ и перерванôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы на вежахъ, коминахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричнî для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричнî, жаровî и луковî.
Телефоны, мікрофоны и сиґналізаціи електричнî (домовî телеґрафы)
Краны електричнî до запаленя ґазу.
Електричнî водовказы, годинники електричнî и т. п.

Выготовляє конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до певныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайдень зъ задержанємъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

3632 3—4 (Импресса, Львôвъ.)

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнî изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченî стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховî тектуровî и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 33—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ÔКНА КОЛЬОРОВÎ

до церквей, складанî зô шибъ у рôзныхъ кольорахъ, червонî (рубіновî), синî, зеленî, жовтî, пôсля рисунку, оправленî въ дерево або олово, такожь шибы зъ взорами, и всѣлякî шибы до ôконъ, продає въ найлѣпшôмъ родѣ дешево и по сталыхъ цѣнахъ

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Львôвъ, ул. Трибунальска.

Головный складъ для Галичины порцеляны и скла.

Дуже важне для переѣзджаючихъ.

Лишь въ Центральнôмъ Складѣ Полотенъ Корчиньскихъ

Пляцъ Маріяцкій ч. 1 пôдъ „Пряхою“.

Чисто лянî полотна ôдъ 11 зр. за штуку 35 метр.
Вебы тонкî сырî и апретованî ôдъ 20 зр. за шт. 35 мтр.
Полотна на простирала, незшиванî, ôдъ 13 зр. за шт. 17½ мтр.
Готовî простирала полотнянî 215 довгî 150 см. шир. тузинъ ôдъ 21 зр.
Рушники лянî ôдъ 3 зр. за тузинъ.
Хустки полотнянî до носа ôдъ 3 зр. 60 кр. за тузинъ.
Скатерти лянî ôдъ 0·85 зр. за штуку.
Серветы лянî ôдъ 2 зр. 40 кр. за тузинъ. 3611 7—7
Стирочки ôдъ 2 зр. 80 кр за тузинъ.

Такожь поручає ся великій выбôръ краєвыхъ Зефірôвъ, Полотенець, Оксфордôвъ, Дрелишкôвъ, Дрелихôвъ, Зеґельтухôвъ и т. п.

Замовленя на всяке бѣлье зъ полотенъ власного выробу выготовляє ся якъ найточнѣйше по цѣнахъ дуже приступныхъ.

Центральный Складъ полотенъ Корчиньскихъ

Першого Гал. Товариства для краєвого промыслу ткацкого

Львôвъ, пл. Маріяцкій ч. 1. пôдъ „Пряхою“

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылає за послѣплатою лишь **правдивî**

берненьскî матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости . . . . . зр. 5.—.
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости . . . . . зр. 10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновî . . . зр. 9.—.
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости . . . зр. 5.50
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки) зр. 4.—.

Предметы дамскî.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.— зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовна . . . . . зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел. . . . . зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкî узоры . . . . . зр. 2·50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана, зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ . . . . . зр 4·50.
Рештка ходника манілля, 10—11 м. довг по зр. . . . . 3.40—4·40.
Штука полотна, 4/4 широка . . . . . зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости . . . . . зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир . . . . . зр 6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступає вебу ляну . . . . . зр. 9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50 . зр. 9—.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8·50, II а зр. 5·50
Штука каневасу, I а якости на покрывала . . . . . зр. 6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга . . . . . зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, ... I а зр. 6·50, II а зр 4·50.
Жѣночî сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ . . . . . зр. 6.—
Коцъ фіякерскій зр. 2 до . . . . . зр. 2·50
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ . . . . . зр 1.30

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованî цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (2—?)

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевî цѣны сталî. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8 до 12.** Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лентахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., **1·20 1·80, 3,** до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8·50**, зъ атласового кашмиру **6·20**, коцики ôдъ **1·95, 2·40** до **3** зр. Всхôднî шемиля-коцики обосторонні першои величины зр. **1·25**, другои величины **2·60**, найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелевî по зр. **2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9** до **12** зр., дерки зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдивî всхôднî Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. **3·75**, Марокко-фиранки зр. **4·20**, Требизонда-фиранки зр. **4·75**, Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутовî портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75**, въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90**, до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетнî припасованî бѣлî серпанковî фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. **1·90, 2·50**, въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Великî сальононî ковры и дѣточî коврики зр. **4·19, 4·80, 6·50, 7·50** англійскî стриженî ôдъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до **4·50.**

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 202. Львôвъ, Четверъ 6 (18) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		на Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Зъѣздъ монархôвъ въ Ронштоку.

Ôдъ вчера гостить вже цѣсарь Францъ Іосифъ у нѣмецкого цѣсаря на замку въ Ронштоку на прускôмъ Шлеску. Цѣсарь выѣхавъ вчера рано и о пôвъ до 10 год. ставувъ на двôрци въ Богуминѣ (Одерберґу) надъ самою прускою границею. На єго повитанье явились тутъ: ґр. Кальнокій, котрый передъ цѣсаремъ сюды приѣхавъ, президентъ краю и краєвый маршалокъ Шлеска, почетна сторожа пруска, репрезентанты властей, прускѣ урядники ôдъ зелѣзницѣ и коморы, 18 дѣвчатъ убраныхъ бѣло и множество народу. Скоро лишь явивъ ся поѣздъ двôрскій, роздавъ ся грôмкій окликъ; цѣсарь выйшовъ зъ поѣзду убраный въ мундуръ пруского полковника и выслухавъ привѣтну бесѣду президента краю и принявъ повитанье прускихъ ґенералôвъ, ґр. Кальнокого и другихъ достойникôвъ. Одна зъ дѣвчатъ подала цѣсареви хорошій букетъ, а членъ рады громадскои, Річке зъ Шеріхля, выголосивъ промову до цѣсаря. По представленю властей мѣсцевыхъ перейшовъ цѣсарь передъ фронтомъ депутацій всѣлякихъ товариствъ, котрѣ явились зъ хоругвами на двôрци и перебувши чверть годины въ Богуминѣ, выѣхавъ середъ выстрѣлу моздѣрôвъ и грôмкихъ окликôвъ до Вроцлава, де на замку дожидала єго цѣсарева нѣмецка. Принятье въ Вроцлавѣ було такожь дуже торжественне, хочь не урядове, бо того самъ цѣсарь не хотѣвъ; громада проживаючихъ тутъ австрійскихъ пôдданыхъ вручила цѣсареви букетъ. Цѣсарь переѣхавъ улицями мѣста витаный жителями дуже сердечно и поѣхавъ на замокъ до цѣсаревои, де ôдбуло ся снѣданье. Зъ ôдси выѣхавъ цѣсарь о 3 год. до замку Ронштокъ. На двôрци дожидавъ єго нѣмецкій цѣсарь зъ численною свитою. Повитанье було дуже сердечне. Оба монархи всѣли ôдтакъ разомъ до екипажа и поѣхали до замку. За ними въ другôмъ екипажи ѣхали ґр. Кальнокій и канцлеръ Капріві. Зъ цѣсаремъ Францъ Іосифомъ выѣхали до Нѣмеччины крôмъ ґр. Кальнокого ще и шефъ ґен. штабу австрійского бар. Бекъ и ґенералы Паръ и Болфрасъ. До почетнои службы придѣлено австрійскому цѣсареви ґенералôвъ Мершайдтъ-Гілльессена и Веделя та войскового аташе при нѣмецкôй амбасадѣ полковника Дейніса.

О 5 год. ôдбувъ ся на замку въ Ронштоку обѣдъ, по котрôмъ цѣсарь Вільгельмъ конферувавъ дуже довго зъ ґр. Кальнокимъ, а опôсля розмавлявъ канцлеръ Капріві зъ ґр. Кальнокимъ такожь дуже довго. Вчера приѣхавъ до Ронштоку такожь и король саскій.

Зъѣздъ монархôвъ въ Ронштоку насуває мимо волѣ пытанье, яка єсть єго цѣль и якѣ будуть зъ него наслѣдки? На се пытанье годѣ ще теперь рѣшучо ôдповѣсти. Декотрѣ ґазеты кажуть, що на сѣмъ зъѣздѣ буде розбирати ся справа балканьска и австро-нѣмецка унія мытова. Що до першои справы, то мы недавно тому вказували вже на то, що не можна нѣякъ припускати, щобы зъѣзды монархôвъ могли єи вповнѣ залагодити; що найбôльше може лишь то бути, що по зъѣздахъ монархôвъ въ Нарвѣ и Ронштоку може настати въ болгарскôй справѣ лишь таке порозумѣнье, котре могло бы стати ся пôдставою до якоись ширшои акціи колись въ будучности. Значна часть вѣденьскои и нѣмецкои прасы навѣть и того не припускає. N. fr. Presse н. пр. пише: „Можна бути певнымъ, що россійска політика не зробила въ Нарвѣ рахунку. На то доказомъ стрѣча въ Ронштоку, то доказує тоастъ цѣсаря Вільгельма въ Ґравенштайнѣ, а ревізита цѣсаря Вільгельма у цѣсаря Францъ Іосифа буде епільоґомъ до сегорôчныхъ зъѣздôвъ монархôвъ... Що въ Ронштоку конферують ґр. Кальнокій и канцлеръ Капріві, зъ того нѣхто не сподѣваєсь великихъ результатôвъ. Нема чого умовляти ся, нема нѣякои політичнои задачѣ, котру треба бы залагоджувати — зъѣдуть ся лишь, щобы собѣ дружно подати руку и сказати собѣ: все осталось по давному, такъ, якъ було. Коли-бъ въ Нарвѣ було то сповнило ся, чого Россія ôдъ гостины цѣсаря Вільгельма сподѣвала ся, то не було-бъ прийшло до зъѣзду въ Ронштоку. Теперь знає ся, чого не було въ Нарвѣ, або, що не сповнило ся, коли тамъ чогось хотѣли.“

Подôбно высказуєсь и нѣмецка праса. Nordd. Allg. Ztg. згадує про звѣстный тоастъ цѣсаря Вільгельма въ Ґравенштайнѣ выголошеный въ честь архики. Кароля Стефана и каже дальше такъ: „На вправы краєвого войска приѣде теперь самъ цѣсарь австрійскій. Нове потвердженье тѣсныхъ ôдносинъ сердечнои дружбы и найтѣснѣйшого братерства воєнного може бути одинокою цѣлею и буде безперечно результатомъ тои гостины.“ Згадана ґазета пôдносить дальше яко знакъ взаимнои дружбы обохъ монархôвъ звѣстну ухвалу вѣденьскои рады громадскои и кôнчить такъ: „Нѣмеччина и Австро-Угорщина, сполученѣ тѣсно, збройнѣ, представляють разомъ зъ дружною Италією могучу поруку мира для народôвъ ôдъ Балтійского ажь до Адріятского моря, котрѣ уповають на своихъ монархôвъ.“

Зъ ôдзывôвъ сихъ перворядныхъ ґазетъ выходить ясно, що анѣ у Вѣдни, анѣ въ Берлинѣ не сподѣвають ся якихсь великихъ змѣнъ въ загальнôй ситуаціи політичнôй ôдъ зъѣзду въ Ронштоку и що навѣть выключають можливôсть порушеня болгарскои справы. На поглядъ сихъ ґазетъ має все остати ся по давному, а то очевидно длятого, що зъѣздъ въ Нарвѣ не принѣсъ въ сѣмъ напрямѣ нѣякихъ успѣхôвъ. Але все-жь таки годѣ припустити, щобы въ Ронштоку не порушено зовсѣмъ справы болгарскои, хочь бы лишь мимоходомъ, хочь бы лишь для самои информаціи и другои интересованои стороны, для котрои цѣсарь Вільгельмъ принявъ очевидно на себе ролю посередника. Можна навѣть припускати, що въ сѣй справѣ — якъ мы то вже зазначили — будуть вести ся якѣсь переговоры, щобы ôдтакъ мати пôдставу до якоись дальшои акціи, але що тамъ не ухвалить ся нѣчого позитивного, нѣчого рѣшаючого, то рѣчь певна, то выходить зъ загальнои ситуаціи політичнои.

Другѣ ґазеты нѣмецкѣ приписують сему зъѣздови велике значѣнье політичне, але въ иншôмъ напрямѣ. Такъ каже Nation. Ztg., що зъѣздъ сей має велике значѣнье політичне. Шлескъ єсть важною землею, бо ще пôвтора сотки лѣтъ тому назадъ, бувъ ôнъ австрійскою провінцією. Гостина цѣсаря Францъ Іосифа на сѣй земли єсть недвозначнымъ заявленьемъ, що зъ сваркою о панованье, позабула ся и давна борба. Згадана ґазета припускає, що союзъ обохъ сусѣдныхъ державъ буде розширеный, и то въ напрямѣ економічнôмъ, та стане ще крѣпшій въ дусѣ удержаня мира. Нарôдъ нѣмецкій витає тому цѣсаря Францъ Іосифа зъ неподѣльнымъ чувствомъ вдоволеня и веселои надѣѣ.

Характеристичнымъ для сего зъѣзду єсть такожь и то, що и Post, котра стоить въ тѣснôй звязи зъ верховодячими кругами въ Берлинѣ, промавляє теперь дуже за мытовою унією Австріи зъ Нѣмеччиною и то нѣбы въ интересѣ самои Австріи. Треба тутъ ще и то нагадати, що и въ нашôй монархіи ôдзывають ся голосы вже не ôдъ нинѣ за такою унією, а навѣть на послѣднôмъ зъѣздѣ рôльникôвъ у Вѣдни давались чути подôбнѣ голосы. Выходило бъ зъ сего, що зъѣздъ монархôвъ въ Ронштоку принесе намъ важнѣ змѣны въ напрямѣ економічнôмъ, що союзъ обохъ державъ черезъ то значно поглубить ся и скрѣпить ся, а то вплыне опôсля и на ситуацію політичну. Чи се послѣдне стане ся въ напрямѣ позитивнôмъ, чи неґативнôмъ для державъ интересованыхъ, сего годѣ сказати, коли не маєсь передъ собою ще нѣчого бôльше крôмъ самыхъ здогадôвъ и комбінацій.

Справы краєвѣ.

Вчера ôдбулись въ будынку соймовôмъ нарады анкеты, скликанои выдѣломъ краєвымъ, надъ проєктомъ закона громадского для другорядныхъ мѣстъ и мѣсточокъ. Нарадамъ проводивъ маршалокъ ґр. Тарновскій, а въ нарадахъ взяли участь члены анкеты: члены выдѣлу краєвого Романовичь и Верещаньскій, совѣтникъ намѣстництва ґр. Лось, послы Романчукъ, д-ръ Пілятъ и д-ръ Фрухтманъ та совѣтники выдѣлу краєвого д-ръ Пєкосиньскій и Михальчевскій.

* * *

Конференція ткацка. Союзъ стоваришень зарôбковыхъ и господарскихъ ôднѣсъ ся до выдѣлу краєвого зъ представленьемъ, що потреба скликати представителѣвъ истнуючихъ въ краю спôлокъ ткацкихъ та знатокôвъ ткацтва на спôльну нараду, щобы обдумати найуспѣшнѣйшѣ средства охороны интересôвъ сего промыслу и вказати, якими дорогами мôгъ бы найлѣпше розвыватись сей промыслъ.

Выдѣлъ краєвый ôддавъ ту справу краєвôй комісіи для справъ промысловыхъ, а комісія предложила проґраму нарадъ проєктованои конференціи та особы, якихъ треба запросити до участи въ тыхъ нарадахъ.

Минувшои пятницѣ, 12 н. ст. вересня, ôдбулось засѣданье скликанои конференціи пôдъ проводомъ п. Романовича, шефа департаменту, до котрого придѣленѣ справы промысловѣ. Въ конференціи взяли участь: ôдпоручникъ краєвои комісіи промысловои Людв. Вербицкій, ôдпоручники спôлокъ ткацкихъ: о. Фил. Решетиловичь зъ Глинянъ, пос. Жардецкій и Вас. Пипшникъ зъ Ланьцута Ип. Вонсовскій зъ Комарна Юл. Геймба зъ Косова, Мар. Бженкъ и Вол. Рильскій зъ Блажовы, Генр. Грушецкій, директоръ школы ткацкои въ Короснѣ, пос. Авг. Горайскій яко представитель I. гал. товариства для краєв. промыслу ткацкого, кс. Ив. Шалай съ Корчины; В. Шидловскій зô Львова и Тад. Федоровичь зъ Клебанôвки, маючій фабрику килимкôвъ подôльскихъ и сукна та знатокъ суконного промыслу домашного на Подôлю.

Перше пытанье нарадъ було: Яка має бути конструкція и будова поправныхъ кросенъ ткацкихъ, щобы они могли помѣститись въ хатахъ селяньскихъ и о скôлько дасть ся, старѣ кросна, теперь загально уживанѣ селянами, переробити на поправнѣ кросна?

Пытанье се поставлено тому, що всѣ варстаты ткацкѣ новѣйшои конструкціи суть такъ высокѣ, що въ хатѣ селяньскôй не можуть помѣститись. Доки отже не вынайде ся конструкція такихъ кросенъ, котрѣ бы були и зладженѣ пôсля поправленои конструкціи и могли помѣститись въ хатѣ селяньскôй, доти не можна навѣть погадати, щобы закинули старосвѣтскѣ варстаты ткацкѣ, бо для новыхъ кросенъ ткацкихъ мусѣвъ бы нашъ ткачь валити свою хату и будовати свѣтлицѣ понадъ три метры высокости.

По численныхъ дослѣдахъ и кôльколѣтныхъ студіяхъ удало ся инж. Грушецкому зладити типъ поправныхъ кросенъ, маючихъ лишь 1·70 метра высокости, єсли має ся выткати гладкѣ полотна, а 2·30 м. высокости, єсли долучить ся прилады до тканя въ десенѣ.

Инж. Грушецкій предложивъ конференціи докладный описъ конструкціи новыхъ кросенъ и по дискусіи, чи треба намагати, щобы вводити лишь новѣ, чи можна поручати и старѣ варстаты зъ поменшими поправками, порѣшено:

I. Конференція признає зладженый инж. Грушецкимъ типъ низькихъ кросенъ поправныхъ за ôдповѣдный до розповсюдненя въ краю, щобы пôднести промыслъ ткацкій, а не признає, щобы поменшѣ поправки въ кроснахъ старои системы выстали.

II. Прихиляючись до внесеня п. Вербицкого, конференція заявляєсь за тымъ, щобы коштомъ краєвымъ въ кождôй мѣсцевости, де истнує спôлка ткацка, справлено однѣ кросна поправнѣ, примѣненѣ до властивостей и потребъ мѣсцевого промыслу ткацкого, яко взорець для загалу ткачѣвъ.

III. Пôсля внесеня пос. Ґорайского конференція заявилась за тымъ, щобы зъ фонду промыслового удѣляти безпроцентовѣ позички на кошты справленя кросенъ поправнои конструкціи.

Друге пытанье нарадъ було: Що треба робити въ цѣли еґалізованя выробôвъ ткацкихъ, выготовлюваныхъ спôлками ткацкими и взôрцевыми варстатами ткацкими, щобы управильнити ихъ вартôсть торговельну?

П. Грушецкій выказавъ въ своѣмъ фаховôмъ елябoратѣ потребу и користи зъ того, щобы всѣ краєвѣ товариства спроваджували пряжу зъ одныхъ фабрикъ, признаныхъ за найлѣпшѣ для певныхъ родôвъ, въ бôльшихъ скôлькостяхъ на спôльный рахунокъ; щобы всѣ товариства приняли для краєвыхъ выробôвъ однакову номенклятуру а такожь однаковѣ довготы и ширины поодинокихъ штукъ и вкôнци щобы устроити спôльный складъ гуртовный пряжи.

Въ дискусіи признали всѣ потребу солідарности мѣжь краєвыми товариствами ткацкими, а се стане ся основаньемъ „Союза стоваришень ткацкихъ“, щобы запевнити собѣ найлѣпшѣ условія при спроваджуваню доброи пряжи, доки въ краю не повстане прядѣльня; щобы всѣ выробы стали однаковѣ а тымъ и ухилить ся неретельна конкуренція и лекше пôйдуть въ торговли. По дискусіи надъ одиничною мѣрою штуки полотна, згодилась бôльшôсть, щобы цѣлѣ штуки мали 36 метрôвъ а „пôвъ штуки“ 18 метрôвъ. Вкôнци порѣшено:

Конференція приймає въ засадѣ предложеня рефератовѣ п. Грушецкого и признає потребу, щобы всѣ галицкѣ спôлки ткацкѣ побирали пряжу зъ тыхъ самыхъ жерелъ и выробляли одностайный товаръ пôсля однаковои номенклятуры и нумераціи.

Конференція просить выдѣлъ краєвый и краєву комісію промыслову, щобы:

а) рефератъ п. Грушецкого розôслано спôлкамъ и школамъ ткацкимъ зъ вôзваньемъ, щобы пôсля тамъ заключеныхъ вказôвокъ збирали данѣ, пôсля котрыхъ могли бы на слѣдуючôй конференціи запасти рѣшучѣ ухвалы;

б) щобы для слѣдуючои конференціи выготовлено внесеня що-до основаня „Союза гал. спôлокъ ткацкихъ“.

На нарадахъ конференціи слѣдуючого дня, въ суботу, порѣшено трете проґрамове пытанье: Въ якій спосôбъ унормувати треба ôдносины взôрцевыхъ варстатôвъ ткацкихъ що-до вымѣру вынагороды за роботы ткацкѣ, выготовлюванѣ по варстатахъ на рахунокъ спôлокъ, щобы фондъ краєвый не поносивъ надмѣрныхъ жертвъ на рѣчь спôлокъ?

П. Вербицкій выяснивъ въ рефератѣ, що значить „надмѣрнѣ жертвы на рѣчь спôлокъ“ — що се иде о то, щобы кошты удержаня краєвыхъ варстатôвъ науковыхъ були въ певнôмъ ôдповѣднôмъ ôдношеню до числа ихъ ученикôвъ — а конференція порѣшила:

1) Конференція заявляє ся за унормованьемъ вынагороды за выробы, доставлянѣ спôлкамъ ткацкимъ школами и взôрцевыми варстатами ткацкими, въ высотѣ 70% звычайныхъ мѣсцевыхъ цѣнъ роботы ткацкои; зъ тои же вынагороды выплачуватись буде ученикамъ 60% а 10% на тантієму для инструкторôвъ. За роботы, доси лишь въ школахъ выробляни, буде означена вынагорода зô стороны спôлокъ пôсля окремого цѣнника.

2) Пôсля узнаня заряду певна часть вынагороды ученика буде ôдкладатись на фондъ, щобы заосмотрити того-жь ученика власнымъ варстатомъ и иншими потрѣбными єму въ роботѣ фаховôй приборами и знарядами.

3) Точно означеный плянъ науки, примѣненый всюды до мѣсцевыхъ условій, означить порядокъ и рôдъ занятя ученикôвъ черезъ рôкъ, зъ увзглядненьемъ передовсѣмъ науковои цѣли школы, именно въ I и II роцѣ науки.

4) Ôдношенье кождои спôлки до школы, буде управильнене окремою умовою, затвердженою выдѣломъ краєвымъ, по выслуханю гадки краєвои комісіи промысловои, котра уложить такожь взорець такои умовы.

Неменше цѣкаву дискусію выкликало и четверте пытанье: Що треба зробити, щобы розвинути вырôбъ грубыхъ суконъ вовняныхъ (сѣрачины), котрѣ теперь спроваджують ся переважно зъ заграницѣ?

Головный предметъ до дискусіи доставили поясненя п. Тад. Федоровича о ôдносинахъ годôвлѣ овець на Подôлю и о тамошнôмъ, дуже розповсюдненôмъ але примітивно веденôмъ ткацтвѣ суконничôмъ, котре доставляє сѣрачины на одяги селяньскѣ та дерги, коцы и килимки. П. Федоровичь пробувавъ такожь завести въ Клебанôвцѣ вырôбъ тоншихъ суконъ, але до теперь мусѣвъ посылати сыру вовну до пряжи до Бельска. А мимо того сукна зъ Клебанôвки суть досыть дешевѣ.

По дискусіи порѣшено:

Конференція заявляє, що найуспѣшнѣйнѣйшимъ средствомъ до пôднесеня промыслу суконничого въ краю було бы — завязувати суконничѣ спôлки продукційнѣ у всѣхъ тыхъ околицяхъ, де панує значнѣйша годôвля овець.

Супротивъ факту, що основанье взôрцевого варстату суконничого въ повѣтѣ ланьцутскôмъ вже веде ся, конференція признає, що теперь єсть найпильнѣйша потреба основати такожь у всхôдно-пôвнôчнôй околици краю спôлку суконничу и просить, щобы выдѣлъ краєвый выделеґувавъ тамъ знатока на розслѣдженье условій розвитку суконництва въ тôй околици.

На тôмъ покôнчено нарады.

* * *

Минувшого року поручивъ соймъ выдѣлови краєвому, щобы на найблизшôй сесіи предложивъ проєктъ закона, котрый бы обовязувавъ всѣ жерелища краєвѣ и стаціи кліматичнѣ, въ котрыхъ истнують публичнѣ заведеня жерельнѣ або купелевѣ.

Зъ розслѣдôвъ, переведеныхъ выдѣломъ краєвымъ, показує ся, що въ Галичинѣ суть такѣ менше або бôльше устроєнѣ або занедбанѣ жерелища въ отсихъ мѣсцевостяхъ: въ Криници, Жегестовѣ, Буркутѣ и Висовôй щавы зелѣзистѣ — въ Щавници, Ивоничу, Римановѣ щавы содово-сôльнѣ и йодовѣ, — въ Рабцѣ, Трускавци и Моршинѣ солянки йодовѣ и гôркѣ, — въ Любѣни, Свошовицяхъ, Крешовицяхъ, Конопкôвцяхъ, Пустомытахъ, Склѣ, Майданѣ и Вапѣннôмъ жерела сѣрчанѣ. А стацію кліматичну має Галичина лишь одну въ Закопанôмъ, бо мѣсцевости якъ: Рудно-Зимновода, Бруховичѣ, Корчинъ, Куляшне, Сасôвъ, Спасъ, Завалôвъ, Роздôлъ и иншѣ, до котрыхъ выѣзджають мешканцѣ лѣтомъ для ôдпочинку, не можуть назватись стаціями. Суть ще иншѣ численнѣ мѣсцевости, въ котрыхъ бють жерела мінеральнѣ, але въ нихъ або не було доси уладженыхъ заведень купелевыхъ або єсли були, то вже теперь залишенѣ, якъ Глубоке, Лятошинъ, Горинець, Немирôвъ, Жабокруки, Пôдзамче, Коростенко и т. п.

Выдѣлъ краєвый выготовивъ проєктъ згаданого закона, обôймаючій 16 параґрафôвъ, зъ котрыхъ важнѣйшѣ: До отвореня публичного жерелища або стаціи кліматичнои потреба дозволу власти, намѣстництва зъ порозумѣньемъ зъ выдѣломъ краєвымъ; кожде заведенье мусить мати статуты; орґанами заведеня суть: а) комісія жерельна, б) зарядъ заведеня, в) лѣкарь заведеня; таксу купелеву означає намѣстництво що 10 лѣтъ.

* * *

Въ справѣ пôднесеня управы тютюну въ Галичинѣ, пôднесенôй ще въ р. 1888 въ соймѣ, предложить выдѣлъ краєвый соймови точне справозданье. Зазначивши свои стараня около пôднесеня управы тютюну та подавши причины що-до упадку сеи галузи господарства, по найбôльше зъ вины правительства, ставить выдѣлъ краєвый такѣ внесеня до порѣшеня соймови:

1) Поручає ся выдѣлови краєвому, щобы постаравъ ся о фахове (теоретичне и практичне) образованье учителѣвъ (инструкторôвъ) до управы тютюну, а взглядно о позысканье такихъ ще двохъ учителѣвъ, и въ тôй цѣли отвираєсь выдѣлови краєвому на рôкъ 1891 кредитъ до высоты 1600 зр.;

2) поручає ся выдѣлови краєвому, щобы

за посередництвомъ товариства управы тютюну давъ починъ до основаня въ р. 1891 трехъ сушарень громадскихъ по однôй въ кождôмъ зъ трехъ районôвъ плянтаційныхъ — а на се отвираесь кредитъ до высоты 3000 зр.;

3) поручае ся выдѣлови краевому, щобы при краевыхъ школахъ рôльничихъ въ Городенцѣ и Ягольници, а надто у звѣстныхъ плянтаторôвъ въ кождôмъ зъ трехъ районôвъ плянтаційныхъ основавъ по однôмъ огородѣ для дослѣдôвъ управы тютюну, а на сю цѣль призначаесь 1000 зр;

4) пôсля сихъ повысшихъ внесень вставляе ся въ буджетъ на 1891 р. 5600 зр.

* * *

Въ справѣ пôдпираня промыслу молочного и зъорґанізованя торговлѣ продуктами молочными предкладае выдѣлъ краевый до порѣшеня соймови внесенье щобы вставити въ буджетъ на 1891 р. 2000 зр. на устроенье молочарнѣ въ Дублянахъ; квоты 500 зр. на гонорарь за написанье и выпечатанье пôдручника, а вкôнци квоты 1200 зр. на выобразованье трехъ учителѣвъ молочарства. Крôмъ того мае соймъ поручити выдѣлови краевому старатись у правительства о субвенцію 2000 зр. на удержанье молочарнѣ въ Дублянахъ. Такожь мають завестись по всѣхъ краевыхъ школахъ рôльничихъ выклады науки молочарства въ полученю зъ практикою та курсы популярнû о молочарствѣ для загалу господарствъ сельскихъ.

* * *

Краева рада гôрнича. Минувшои недѣлѣ ôдбулось въ будынку соймовôмъ рочне засѣданье краевои рады гôрничои, установленои при выдѣлѣ краевôмъ яко орґанъ дорадчій пôсля рѣшеня соймового въ 1878 р.

Въ нарадахъ, котрымъ проводивъ членъ выдѣлу краевого п. Романовичь, взяли участь: послы Ґорайскій и Щепановскій; властителѣ копалень нафтовыхъ д-ръ Федоровичь и Вольфартъ; професоры Медвецкій, д-ръ Крайцъ, д-ръ Радзишевскій, д-ръ Павлевскій и Ломницкій; совѣтникъ гôрничій Вальтеръ, совѣтникъ скарбовый Стрѣльбицкій, секретарь товариства нафтового д-ръ Ольшевскій и инжиніръ гôрничій выдѣлу краевого Левъ Сирочиньскій.

Нарады велись надъ рефератомъ п. Сирочиньского, выготовленымъ для рады гôрничои. Въ рефератѣ здавалось справу зъ низшихъ шкôлъ гôрничихъ субвенціонованыхъ зъ фонду краевого, о стараняхъ выдѣлу краевого, щобы завести выклады гôрничû по высшихъ заведеняхъ науковыхъ въ Галичинѣ, и о науковыхъ розслѣдахъ ґеольоґічныхъ, устроеныхъ коштомъ фонду краевого. Ôдтакъ порѣшено внесеня въ справѣ статистичныхъ публікацій о розвою промыслу нафтового въ Галичинѣ.

Вкôнци представивъ пос. Щепановскій свои замѣтки и внесеня що-до такого устроеня въ найкоротшôмъ часѣ копальнѣ каініту въ Калуши, щобы ôдповѣдало нашому промыслови рôльничому.

* * *

Змѣны територіяльнû. Выдѣлъ краевый предложить соймови проектъ закона въ справѣ вылученя присѣлкôвъ Тростянка, Пилипы и Волова зô звязи громады Перерова въ повѣтѣ коломыйскôмъ и утвореня зъ нихъ самостôйнои громады Тростянки. Природною границею мѣжь Переровомъ а згадаными присѣлками есть рѣка Прутъ въ своѣй горѣшнôй части, тожь и становить дуже важну перешкоду въ комунікаціи. На весну або коли прибуде вода, комунікація есть перервана и нѣ люде нѣ худоба не можуть передôстатись на другу сторону. Выдѣлъ краевый гадае зъ тыхъ причинъ, що треба увзгляднити петицію згаданыхъ присѣлковъ.

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ д-ра Сев. Даниловича въ Коломыи.]

(*Дальше.*)

Другій зъ черги свѣдокъ Иванъ Кисѣлевскій, учитель зъ Гвôздця малого, Русинъ, зôзнае (по польски) подôбно якъ Кушликъ, а на пытанье предсѣдателя трибуналу, хто бувъ на подіюмъ коло стола пôдчасъ того, коли д-ръ Даниловичь говоривъ, — каже, що бувъ д-ръ Даниловичь, о. Лелетъ и ще якійсь панъ въ окулярахъ зъ довгимъ носомъ. (На сали смѣхъ.) Кушликъ казавъ свѣдкови уважати, що тамъ дѣе ся, щобы бодай троха щось знати. Свѣдокъ чувъ, якъ д-ръ Даниловичь говоривъ: „У вашихъ рукахъ лежить сила и слава... вы Русины повиннû старати ся, якъ другû народы... ґрунты вамъ позабирали паны, вы на нихъ робите, а тû ґрунты можуть лише такъ прийти до васъ, якъ не пôйдете робити панамъ.“ Ôнъ бувъ ажь до кôнця, поки д-ръ Даниловичь не попращавъ народу.

Д-ръ Даниловичь: Пане Кисѣлевскій! Чи вы тû слова чули самû, чи вамъ може хто оповѣдавъ? — бо въ слѣдствѣ вы зôзнали, що вамъ про се оповѣдавъ Кушликъ?

Свѣд. Я самъ чувъ.

Свѣдокъ Василь Барничь, учитель зъ Балинець, Русинъ, зôзнае (по руски) майже подрôбно о всѣмъ и передае бесѣду п. Герасимовича и д-ра Даниловича про упадокъ господарства черезъ нераціональне господарованье, про раціональнѣйшу господарку на бôльшихъ обшарахъ, у Нѣмцѣвъ и т. д., котрыхъ д-ръ Даниловичь ставивъ людямъ за примѣръ. Щобы-жь д-ръ Даниловичь говоривъ про панôвъ, — свѣдокъ не чувъ. Не чувъ такожь нѣчого ôдъ людей, нѣ не замѣтивъ нѣякого заворушеня мѣжь народомъ, хочь стыкаесь зъ народомъ що дня, а Трофанôвка належить до его школы.

Свѣдокъ Иванъ Семотюкъ, писарь громадскій зъ Кулачковець, зôзнае: Про бесѣду д-ра Даниловича чувъ ôдъ Кушлика (смѣхъ) а ôдъ людей не чувъ нѣчого.

Свѣдокъ Панько Конюкъ зъ Кулачковець, зарôбникъ, оповѣдае плавно и подрôбно про все, що видѣвъ або чувъ на отвореню читальнѣ, бо бувъ ôдъ початку до самого кôнця. Д-ръ Даниловичь говоривъ о статутахъ, казавъ, щобы люде читали ґазеты, мудрû книжки; говоривъ щобы люде не пили, не пропивали у жидôвъ ґрунту и не заставляли; щобы люде стягали ся зъ ґрунтомъ до купы, бо такъ лекше обрабляти; щобы скидали ся на новû плуги, абы добре обрабляли землицю. Про панôвъ свѣдокъ чувъ, що д-ръ Даниловичь казавъ: „Якъ люде порозпивали ся, то тратили свою землицю, за-пôвъ дармо продавали, а паны та жиды купували, а теперь люде самû не мають. Ну, котрый вже не мае своеи землѣ, то най иде робити, щобы собѣ приробивъ грошей, а ôдтакъ може купити грунтъ, бо теперь паны збѣднѣли та продають.“ На пытанье судьѣвъ, чи зъ бесѣды д-ра Даниловича выходило, щобы не йти на роботу до панôвъ, ôдповѣдае свѣдокъ, що навпаки: ôнъ порозумѣвъ, що хто не мае грунту, мусить ити на роботу, бо якъ не буде робити, не буде й мати. Про забранье грунтôвъ нѣчого не чувъ и про нѣчо бôльше не знае.

Предс. Тутъ въ протоколѣ занотовано троха инакше, анѣжь вы теперь говорите?

Свѣдокъ: Я не знаю, я протоколу не нотувавъ, а то, що собѣ у своѣй головѣ занотувавъ, те й кажу. (Веселôсть.)

Свѣдокъ Кароль Росолъ (жандармъ зъ Гвôздця) зôзнае, що инкрімінованû слова д-ра Даниловича чувъ ôдъ Семотюка, а Семетюкъ зôзнавъ ему, що чувъ ôдъ Кушлика. (Смѣхъ.) Мѣжь людьми, кромѣ антіжидôвского заворушеня, нѣчого не чувъ анѣ не замѣтивъ.

Свѣдокъ Климентій Шлемкевичь, учитель зъ Пôдгайчикъ, зôзнае (по руски), що крôмъ заохочуючихъ слôвъ — а змѣстъ бесѣды д-ра Даниловича памятае — ôнъ не чувъ нѣчого пôдбурюючого, а сли бы бувъ д-ръ Даниловичь такъ высказавъ ся о панахъ, якъ зновили, то бувъ бы и его самого (свѣдка тымъ уразивъ, бо-жь ôнъ (свѣдокъ) ходить такожь въ сурдутѣ, а нарôдъ пôдъ выразомъ „панъ“ розумѣе кождого сурдутовця.

Свѣдокъ Антоній Аґопсовичь, дѣдичь зъ Трофанôвки, Ôрменинъ, оповѣдае зъ резономъ, що чувъ, о скôлько ему здае ся, ôдъ жида зъ Кулачковець (гучный смѣхъ) про бесѣду д-ра Даниловича на отвореню читальнѣ, бо самъ при тôмъ не бувъ, хоть и ôнъ дôставъ бувъ запрошенье и чувъ, що будуть гостѣ зъ Коломыѣ. Д-ръ Даниловичь мавъ говорити о „потенціи силы руского народу“, але „люде — казавъ — тои силы не знають, а якъ спôзнають еи, то можуть богато зробити, бо н. пр. паны позабирали грунты, а сли люде не пôйдуть до нихъ робити, то они мусять заразъ ôддати“. На дотычнû пытаня оповѣдае дальше свѣдокъ, що до него люде ходять робити, бо ôнъ добре платить, але до инчихъ панôвъ не йдуть и роблять пакости жидамъ.

Предс. А якъ вы, пане гадаете: чи бесѣда д-ра Даниловича мала якû наслѣдки и чи показались они дѣломъ?

Свѣдокъ: А такъ есть, бо хтось заразъ въ кôлька днѣвъ пôзнѣйше середъ ночи порозкидавъ жидамъ гнôй зъ поля на сумежнû хлопскû грунты (*смѣхъ*); дальше почали поодинокимъ жидамъ въ сусѣдныхъ селахъ выбивати ôкна...

Свѣдокъ Казимиръ Аґопсовичь, дѣдичь зъ Хомякôвки, чувъ ôдъ Семотюка, що въ Трофанôвцѣ були якûсь зборы, де д-ръ Даниловичь промавлявъ до людей, „якъ батько до дѣтей“. Свѣдокъ чувъ и про змѣстъ бесѣды ôдъ Семотюка, котрый мавъ чути ôдъ Кушлика. [Великій смѣхъ. Предсѣдатель просить о спокôй, бо се не комедія, щобы смѣятись, а поважна судова розправа.] Впрочôмъ — каже свѣдокъ, — про тую бесѣду говорено въ цѣлôй околици межи панами, хочь ôдъ селянъ про се нѣчого не чувъ. Розрухи були лишь противъ жидôвъ, и то въ цѣлой околици, ажь войско мусѣло вдати ся въ тую справу. Чи се не було наслѣдкомъ бесѣды — свѣдокъ не знае.

Обж. д-ръ Даниловичь: А не чули ви, пане добродѣю, про якій чеснокъ? (Смѣхъ.)

Свѣд. Такъ, пригадую собѣ щось трошка, що жидъ бивъ хлопа, чи хлопъ жида (*смѣхъ*) — вже не пригадю собѣ.

Обж. просить сконстатувати, що чесноковû розрухи противъ жидôвъ — то зовсѣмъ инча справа и она була предметомъ слѣдства, а слѣдство выказало, що тота справа не стояла въ нѣякôй звязи изъ справою, о котрôй трактуе сеся розправа въ судѣ.

На дальшû пытаня предсѣдателя оповѣвѣдае свѣдокъ Аґопсовичь, що у хлопôвъ не конче треба ажь выкликувати того, щобы прийшло до бійки межи ними а жидами, бо они бють ся на кождôй ярмарцѣ. (Веселôсть.)

Свѣдокъ о. Онуфрѣй Лелетъ, парохъ въ Задубрôвцяхъ, поясняе змѣстъ бесѣды д-ра Даниловича и мовить, що д-ръ Даниловичь взывавъ селянъ до працѣ спôльными силами и казавъ, що лишь одна праця може насъ двигнути зъ матеріяльного убожества, бо крôмъ рукъ, крôмъ працѣ нашихъ рукъ, не маемо жадныхъ капіталôвъ. Працею можемо набути все, можемо прийти до капіталôвъ и до землѣ.

Свѣдокъ Иларій Герасимовичь зôзнавъ, що д-ръ Даниловичь забравъ по нѣмъ (по свѣдку) слово другій разъ (бо перша его бесѣда була о статутахъ) и подававъ рады селянамъ, якъ двигати ся зъ бѣды, працювати спôльными силами, якъ звести дотеперѣшну лиху господарку на лѣпшû дороги; доказувавъ статистичными датами, що лѣпше управлювана рôля на бôльшихъ обшарахъ двôрскихъ приносить о много бôльшій хосенъ, и въ тôмъ дусѣ була цѣла бесѣда. Свѣдокъ ѣздивъ разомъ зъ д-ромъ Даниловичемъ на отворенье тои читальнѣ яко ôдпоручникъ філіи тов. „Просвѣта“ въ Коломыи.

Свѣдокъ Стефанъ Максимчукъ, ткачь зъ Кулачковець, бувъ на отвореню читальнѣ ôдъ початку до кôнця и чувъ, що д-ръ Даниловичь говоривъ о читальни и якъ мають люде поступати, щобы не волочили ся по коршмахъ а сидѣли въ читальни; щобы не тягали ся по судахъ, але судили ся въ читальни; говоривъ такожь и о грунтахъ, — „бо п. д-ръ Даниловичь дуже красно говорять, а люде просили“, — казавъ, щобы лѣпше ґаздôвства пильнувати, землю обрабляти такъ якъ Нѣмцѣ або паны.

Предс. А не чули вы, щобы п. д-ръ Даниловичь намавлявъ людей не йти до панôвъ робити?

Свѣд. Нѣ, не чувъ.

Предс. Може вы не уважали добре на цѣлу бесѣду?

Свѣд. Я уважавъ на все ôдъ початку до кôнця.

Предс. А може вы не розумѣли?

Свѣд. Я все розумѣвъ, але такои бесѣды така не було.

По сѣмъ ôдчитавъ предсѣдатель рôзнû урядовû свѣдоцтва зъ минувшины д-ра Даниловича збиранû по рôзныхъ мѣсцяхъ его давнѣйшого пробувку, и свѣдоцтво моральности, посвѣдчаючû, що д-ръ Даниловичь не бувъ нѣколи караный, не стоявъ нѣколи пôдъ жаднымъ закидомъ вины и вѣвъ житье якъ найпохвальнѣйше.

На тôмъ закôнчило ся поступованье доказове, а трибуналъ поставивъ судьямъ присяжнымъ одно пытанье вины д-ра Даниловича въ напрямѣ пôдбурюваня народу на панôвъ.

(*Конець буде*).

Дописи „Дѣла“

Зъ Пôдгаецкого.

[Пригода на зелѣзничôй стаціи въ Зборовѣ. Поневôльнû форшпаны. Самоволя жандарма.]

Щобы звернути увагу дотычныхъ властей на самовôльне поступованье пôдчиненыхъ имъ орґанôвъ и кривдженье спокôйныхъ мешканцѣвъ, а такожь до перестороги другихъ передъ подôбнымъ случаемъ, подаю ось-таку немилу пригоду, яка лучила ся менѣ а взглядно моѣй женѣ на стаціи зелѣзничôй въ Зборовѣ.

Дня 7 с. м. пôславъ я до стаціи „Зборôвъ“ конѣ по мою жену, котра, ôдвѣзши дѣти до шкôлъ у Львовѣ, мала того дня повертати домôвъ, а при тôй нагодѣ мала зъ собою привести зô Львова кôлька сотъ кільо муки кôстянои яко навôзъ пôдъ озимину, бо, мимоходомъ сказавши, черезъ торôчну посуху не було соломы, отже и навозу, а у насъ якъ не помастишь добре землѣ, то шкода й зерно кидати! Але не въ тôмъ дѣло. Выславъ я отже дня 7 с. м. двѣ фѣры до стаціи „Зборôвъ“ дуже досвѣта, бо майже шѣсть миль до стаціи, а конѣ зъ плуга не поспѣшать, и я рахувавъ собѣ, що жена десь въ дорозѣ заночуе а на другій день рано, с. е. 8-го, приѣде до дому. Вставши рано — дожидаю повороту фѣръ — 9-та година — нема! вже й полудне — нема! Ажь десь изъ полудня приѣздять фѣры — але зъ нѣчимъ! Конѣ помученû, поспускали головы и ледви ноги за собою волочать. Зле! — гадаю собѣ, — щось мусѣло лучити ся, що жена не приѣхала, и конѣ даремне гнало ся, та й въ господарствѣ два днѣ страты, — зновъ треба буде другій разъ конѣ посылати.

— А чому-жь вы — пытаю ся хлопцѣвъ, — зъ нѣчимъ повернули? що ся такого стало?

— А, бо мы ѣздили на форшпаны зъ вояками, — кажуть менѣ.

— Та на якû форшпаны? — пытаю ся, а вже мене и досада взяла та кажу: Чи ты одинъ зъ другимъ пяный чи здурѣвъ! Тажь я васъ не посылавъ на фѣрманки, але щобы вы ѣмость привезли та й рѣчи зô Львова!

— Добре егомостеви говорити, — ôдповѣдають менѣ, — а то до насъ, скоро мы тôлько приѣхали до Зборова на стацію, якъ прискочать жандармъ зъ баґнетомъ — а вояки якъ не пôрвуть коней та чимъ скорше накидати баґажѣ на возы... Я не хотѣвъ ѣхати, то жандармъ якъ ся вчепивъ: „мусишь, каже, тай мусишь“, то що-жь мы мали робити? А ось 12 шôстокъ заплатили...

Господи Боже, — гадаю собѣ, — теперь тôлько о спокою часописи говорять та о тôмъ, яка то благодать та миръ настане по тôй подорожи цѣсаря нѣмецкого до Россіи, а тутъ...

— А де-жь ѣмость? — пытаю ся.

— Та ѣмость у Зборовѣ лишили ся, бо мы вже не вертали, нѣхто намъ нѣчого не казавъ. Ѣмость просили, ажь плакали, щобы фѣры пустили, але то нѣчо не помогло...

Що ту менѣ робити? — гадаю собѣ, — чи ѣхати? и чимъ? Мои кониска ледви дышать, а въ селѣ въ такій часъ фѣры не знайде! Грызу ся, ажь ту й жена приѣздить, збѣджена, згрыжена, зъ болемъ головы. Пытаю: що ся стало?

— Та ось якъ було, — каже. — Якъ тôлько приѣхала я до Зборова зелѣзницею, заразъ поспѣшила я довѣдатись, чи фѣры нашû вже прибули, ажь ту напротивъ мене бѣжить фѣрманъ задыханый та й каже: „Ѣмость ходѣть, бо нашû фѣры шандары забрали пôдъ воякôвъ!“ Иду и дивлю ся, а на фѣры вже понакладано рôзныхъ рѣчей. Звертаю ся отже до жандарма и кажу ему: „Пане, та же то мои фѣры.. я не тутешна, маю далеку дорогу передъ собою, маю много рѣчей зъ собою брати, а якъ менѣ заберуть конѣ на пôдводы, то я черезъ то потерплю страту, а впрочôмъ я не обовязана давати пôдводы для войска, бо я ажь изъ третього повѣту зъ-ôдси!“ А на се жандармъ: To nie może być inaczej, bo dla wojskowości muszą być konie! to się pani zapłaci! — „Але-жь вы менѣ тôлько не заплатите, кôлько я страты черезъ то потерплю... конѣ що-ино прийшли зъ далекои дороги, якъ же можна ними зновъ безъ ôддыху зъ такимъ тягаромъ гнати?“ А жандармъ усе свое: Nie może być inaczej! to się zapłaci.. Звертаю ся до якогось панка, що при тôмъ стоявъ а о котрôмъ довѣдалась я, що то мае бути вôйтъ изъ Зборова, и кажу до него: „Якъ же вы можете на то дивитись, щобы мои конѣ на форшпаны забирали, тажь я не тутешна, а вашою рѣчію було постаратись о пôдводы для войска, але не лапати людей, котрû суть въ дорозѣ, и наражувати ихъ на страту!“ А вôйтъ на те: A jak niema, to ja skąd wezmę!

Що ту робити? Кажу фѣрманови выпрягати конѣ, але заледви той выпрягъ, якъ вояки збѣглись и завернули конѣ, а жандармъ тымчасомъ учепивъ ся якогось фіякра жидôвского и конче его тягнути зъ кôньми передъ маґазинъ; але жидъ выдеръ ся, затявъ конѣ тай поѣхавъ! Гадаю собѣ: краснû ту порядки! нема що казати! — „То скажѣть же бодай менѣ панове“, кажу до нихъ, „куда тіи фѣры пôйдуть?“ — A, tego my nie wiemy, albo do Załoziec, albo do Olejowa, albo do Glinnej. — Що ту менѣ робити и до кого удати ся? Иду до полковника и представляю ему цѣлу рѣчь, але панъ полковникъ здвигъ плечима тай каже: „Що мене то обходить?“ И цѣлкомъ природно: що его може то обходити? Пôдводы пôдъ войсковû рѣчи мусять бути — и конець. Бѣда моя! До кого зверну ся, чи до шефа стаціи чи до войсковыхъ, — кождый признае, що менѣ дѣесь кривда и що того не повинно бути, але нѣхто нѣчого не вдѣе. Ну, нехай хто представить собѣ мое положенье!

Фѣры тымчасомъ поѣхали — все забирае ся, ôдъѣздить, тôлько я сама зъ пакунками и рѣчами зôстаю ся, а въ додатку не знаю, куда мои фѣры пôгнали. Не було такожь часу порозумѣти ся зъ фѣрманами, чи они мають сюда назадъ вертати, — бо то все стало ся майже въ пять мінутахъ, — а ту й сама не знаю, що зъ собою зробити? Думаю собѣ, треба буде хиба ôддати рѣчи до маґазиніра а самôй ити пѣхотою 5 кільометрôвъ до Зборова и тамъ фѣры шукати! Ажь тутъ на мое щастье надъѣздить до стаціи священикъ зъ В., о. Д. Утѣшилась я, бо мовь-бы Провидѣнье Боже его зôслало, а коли ôнъ довѣдавъ ся о моѣй немилôй пригодѣ, заразъ ôдступивъ менѣ свои конѣ, щобы я могла ними до дому дôстати ся. Такъ маю подякувати тôлько ласкавости о. Д—а, що я бодай сама до дому приѣхала, бо рѣчи всѣ лишили ся въ Зборовѣ.

Така отже „приятна“ пригода намъ лучила ся! Страту черезъ се потерпѣли мы дуже велику. Конѣ такъ змальтретованû (бо 14 миль майже въ однôй добѣ зробили, а до того и дорога тяжка, бо дощь перепадувавъ), що на кôлька днѣвъ неспосôбнû до роботы. Теперь, коли въ господарствѣ найгôршій часъ, я не маю чимъ робити, бо конѣ ôдпочивають по форшпанахъ, а якъ ôдпôчнуть, треба зновъ посылати до Зборова по пакунки... Сѣйбу пшеницѣ застановивъ я, бо навôзъ у Зборовѣ, нема на чôмъ сѣяти, а ту хто знае, чи не заслотить ся, бо що хвиля дощь перепадуе, — и такъ черезъ поневôльнû форшпаны можу цѣлкомъ зъ сѣйбою опôзнити ся и потерпѣти величезну страту. Однакъ дарма вже о страту матеріяльну, але хто намъ то зверне, що мы тôлько нагрызлись и здоровля натратили?

Отже звертаю увагу передовсѣмъ ц. к. властей на тіи неправильности и надъужитя, якихъ допускають ся пôдвластнû орґаны, якъ то стало ся зо мною дня 7 с. м. въ Зборовѣ. Розумѣю, що щось такого може выпасти въ часѣ вôйны, коли то кождый житель державы повиненъ бути готовый неодно ôддати въ потребѣ, але щобы въ часѣ мира и безпечности таке дѣяло ся, якъ повысше описане, — на те мабуть нѣгде такои уставы нема! А що-жь то було бы стало ся великого, сли бы тіи баґажѣ двѣ годины довше були постояли въ маґазинѣ, закимъ начальникъ потрудивъ бы ся и вышукавъ бôльше потрѣбныхъ пôдводъ зô свого села? Длячого жандармъ не представивъ присутному начальникови того, що dla wojskowości musi być zaraz, — але женщинѣ зъ далекои стороны, не обовязанôй, забравъ конѣ и лишивъ еи на провидѣнье Боже?! А що-жь було бы въ такôмъ случаю, сли бы мои фѣры не були пôдъ той часъ въ Зборовѣ на стаціи? чи жандармъ и панъ начальникъ були бы ся самû запрягли и везли тіи баґажѣ на призначене мѣсце?!...

Подаю той фактъ до публичнои вѣдомости такожь яко пересторогу для тыхъ, котрû посылають часомъ до стацій зелѣзничихъ по жену або дѣти кôлька й кôльканацять миль, щобы не казали фѣрамъ чекати поѣздъ на двôрци, але щобы ставили конѣ хоть о двое гоней ôдъ двôрця и переждали, ажь доки всѣ баґажѣ не перевезуть, — щобы не довелось имъ, якъ менѣ, замѣсть жены та дѣтей — баґажѣ войсковû возити.

П. Л. священикъ зъ Телячого.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дорогою черезъ Берлинъ надходить вѣсть, що ґр. Таффе веде переговоры зъ централістами, щобы завести поволи змѣну въ дотеперѣшнôй системѣ політичнôй. На скôлько та вѣсть есть правдива, годѣ знати; але то треба мати передъ очима, що ôдъ часу, коли ческо-нѣмецка угода стала ити дуже пиняво и ôдъ коли чимъ разъ бôльше выроблюесь перекованье, що она въ наслѣдокъ молодо-ческои аґітаціи готова и зовсѣмъ застрягнути, появляють ся чимъ разъ бôльше голосы о можливости змѣны дотеперѣшнои системы. Розумѣе ся, що така змѣна не може настати и не настане черезъ одну нôчь, але що она може настати, ще передъ самыми выборами до новои рады дер-

жавнои, се рѣчь дуже можлива. Тй, що у Вѣдни держать керму державы въ своихъ рукахъ, будуть мусѣли завчасу розважати, якй будуть мати шансы по новыхъ выборахъ и щобы не датись заскочити фактами, готовй ще закимъ надôйде рѣшаюча хвиля, старати ся опанувати ситуацію такъ, щобы выйти знову побѣдоносно. Зъ сего лишь хиба припущеня могла выйти повысша вѣсть о змѣнѣ системы ґр. Таффого, бо доси ще бодай нема нѣякихъ познакъ, щобы на ту змѣну вже въ найблизшôмъ часѣ заносило ся, хочь розумѣе ся, що пактованье ґр. Таффого зъ централістами не єсть выключене.

Треба однакожь признати, що централісты чують въ собѣ якусь нову силу, бо выступають чимъ разъ смѣлѣйше и острѣйше а все ихъ змаганье вымѣрене до того, щобы зломити Чехôвъ, котрй ставлять централістамъ найбôльшу перешкоду. Отъ и теперь орґанъ нѣмецкихъ централістôвъ N. fr. Presse знайшла зновъ добру нагоду, щобы выступити противъ Чехôвъ, а треба признати, що зручно то зробила, бо — якъ то кажуть — однымъ замахомъ убила двѣ мухи. N. fr. Presse взяла собѣ за тематъ розпорядженье міністра просвѣты до галицкои рады шкôльнои, въ котрôмъ ôнъ каже, що міністеръ вôйны зробивъ при приниманю ученикôвъ зъ Галичины до шкôлъ войсковыхъ то спостереженье, що ученики тй не знають зовсѣмъ нѣчого зъ австрійскои исторіи, и приказує, щобы въ школахъ народныхъ учено пильно австрійскои исторіи. N. fr. Presse каже отже: Въ Галичинѣ помальованй рогатки на чорно-жовто та и надъ трафіками висить двоголовый орелъ; видко, що тамъ єсть ще австрійска управа, а мимо того насуваєсь неразъ пытанье, чи Галичина ще австрійска провінція... Зъ спостереня міністра вôйны видко, що галицка молодѣжь стає ся зовсѣмъ чужою для Австріи... Що обходить галицкого учителя память о Маріи Тересѣ и Іосифѣ, що єго обходить битва пôдъ Асперномъ або побѣда пôдъ Липскомъ? Поляки думають, лишь о ôдбудованю свого королѣвства, они чужй для Австріи, а та моральна зрада врываєсь ажь до школы, въ серця дѣтей. Показалось знову, що національный еґоізмъ Полякôвъ не може погодити ся зъ условіями державнои політики та що федералістичне роздробленье загрожує оборонной силѣ монархіи. Такъ само якъ колись Поляки, такъ поступають теперь и Чехи. И они домагають ся національного языка краєвого, національныхъ урядôвъ и т. д. Поляки мають вже свое намѣстництво, свои суды, свои університеты, свои школы, свои власти політичнй, але за то дѣти не знають, що они Австрійцями. Коли-бъ въ Чехіи мавъ колись завести ся ческій языкъ урядовый у внутрѣшнôй службѣ, то зъ Чехіи станесь друга Галичина. Подѣѣ въ Галичинѣ суть зеркаломъ, въ котрôмъ ôдбиваєсь образъ Чехіи зъ національными урядниками, національнымъ языкомъ урядовымъ и національною адміністраціею. Въ Галичинѣ вже въ школахъ нищать австрійскій патріотизмъ, а воякъ доперва зъ карабіномъ въ руцѣ мусить учити ся, що ôнъ носить цѣсарскій мундуръ! Чи мають Нѣмцѣ допустити до того, щобы такъ само було и въ Чехіи? Треба ужити всеи політичнои силы, щобы не допустити до того. Галичина має выразне остереженье, на котре жаденъ австрійскій мужь державный не повиненъ бути глухимъ и слѣпымъ; а коли-бъ Чехи мали все таки побѣдити, то мусить надôйти хвиля, въ котрôй держава буде боронитись ôдъ розôрваня и коли внутрѣшну політику буде вести міністеръ вôйны." Справдѣ централісты чують вже велику силу, коли ажь грозять міністромъ вôйны!

Въ наслѣдокъ нового закона тарифового т. зв. білю Макъ Кінлея въ пôвнôчнôй Америцѣ, котрый зъ днемъ 1. жовтня стає правосильнымъ ôдкликали всѣ вѣденьскй експортеры замовленя перловыхъ ґузикôвъ, въ наслѣдокъ чого бôльша часть фабрикантôвъ застановила роботу и на 15.000 робôтникôвъ осталося 10.000 безъ всякого зарôбку и кусника хлѣба. Робôтники выбрали комітетъ, котрый має предложити ґр. Таффому цѣлу справу и зажадати ôдъ него помочи.

До N. fr. Presse доносять, що намѣрена подорожь міністра справедливости ґр. Шенборна по Галичинѣ має на цѣли переконати ся особисто чи и оскôлько єсть для Галичины потрѣбне збôльшенье персоналу судового.

— —

Противно дотеперѣшнымъ вѣстямъ доносить Pol. Corr., що царь перебуде въ Спалѣ чотиры недѣлѣ а ôдтакъ выѣде до Криму, щобы въ Севастополи попращати ся зъ наслѣдникомъ престола вел. кн. Николаємъ и єго молодшимъ братомъ Юріємъ, котрй выбирають ся въ довшу подорожь морску.

Въ петербургскихъ кругахъ военныхъ говорять, що маневры на Волыни выказали конечну потребу сполучити Луцкъ зъ Киверцями бôчною зелѣзницею. Киверцѣ єсть мала мѣсцевôсть, лежить при зелѣзници ведучôй зъ Ковля до Рôвного. Стратеґічне значѣнье Луцка стало по сихъ маневрахъ такъ яснымъ, що потвердивъ ся зовсѣмъ поглядъ ґен. Бріяльмонта, котрый уважає сю точку за найважнѣйшу для дифензивы, и каже, що Луцкъ треба якъ найбôльше укрѣпити.

Цѣкавый єсть поглядъ „Вѣстника Европы" на зъѣздъ монархôвъ въ Нарвѣ. Журналъ сей въ зошитѣ за мѣсяць вересень каже, що гостина цѣсаря Вільгельма въ Россіи була лишь рядомъ войсковыхъ и роинныхъ торжествъ безъ всякои політичнои маніфестаціи; не пôдношено навѣть тыхъ многозначныхъ тоастôвъ, якими цѣсарь Вільгельмъ II. занимає часто публичну европейску опінію. Канцлеръ державный ґен. Капріві мавъ, такъ сказати бы, можнôсть представити ся россійскому правительству и познакомитись зъ россійскими управителями дипльоматіи. Безъ сумнѣву ôдбувала ся вымѣна гадокъ о стоячихъ на порядку дневнôмъ межинародныхъ справахъ, але справы тй ледви чи входили въ кругъ т. зв. высокои політики; скорше може радили тамъ надъ тымъ, якъ бы то улекшити деякй дуже тяжкй розпорядки мытовй, якъ надъ проектомъ нового ладу въ болгарскôй справѣ.

— —

Въ тессиньскôмъ кантонѣ наставъ вже повный спокôй и голосованье надъ справою ревізіи конституціи назначено на день 5 жовтня. Рада звязкова увзгляднила отже рекурсъ тессиньскихъ лібералôвъ. Тессиньска конституція зъ 20 падолиста 1875 р. постановляє, що коли 7000 горожанъ зажадає ревізіи конституціи, то до мѣсяця мусить ôдбути ся народне голосованье надъ справою ревізіи. Дня 8 серпня предложили були лібералы клерикальному правительству свое жаданье зъ 10.000 пôдписами. Правительство не хотѣло сеи петиціи увзгляднити, бо казало, що мусить насампередъ сконстатувати, чи пôдписанй суть дѣйстно горожанами. Центральне правительство рѣшило, що того не потреба и голосованье розписано.

НОВИНКИ.

— **Ôдъ п. Теодора Сахна** одержуємо письмо (потверджуюче вчерашну допись нашу изъ Золочева), що п. Теодоръ Сахно не єсть сыномъ анѣ навѣть своякомъ вязненого въ Золочевѣ Семена Сахна зъ Переволочнои и нѣякого слѣдства противъ него анѣ навѣть пôдозрѣня не було. [Зъ приятностію констатуємо се, хотяй все те пôднѣсъ уже вчера нашъ золочѣвскій дописуватель.]

— **Въ Блюдникахъ** пôдъ Галичемъ ôдбуде ся въ день Рождества Пресв. Дѣвы Маріи посвяченье новои деревянои церкви. Посвяченя довершить станіславôвскій епископъ преосв. Юліянъ. Другого-жь дня (21 н. ст. вересня) ôдбудесь тамъ вѣнчанье дочки блюдницкого пароха и декана, многоповажаного о. Николая Гошовского, панны Софіи, зъ п. Василемъ Левицкимъ укôнченымъ богословомъ. Молоду пару повѣнчає епископъ въ недѣлю передъ полуднемъ.

— **Нашимъ Впреп. архідіяконамъ,** ôдпоручникамъ Консисторій львôвскои и станіславôвскои на зборахъ делеґатôвъ „кулокъ" въ Станіславовѣ лучила ся оногды пригода, вправдѣ маленька, але могла була статись и неприємною. Послухаймо, що о тôмъ пише нашъ дописуватель изъ Станіславова: „Въ день зборôвъ делеґатôвъ „кулокъ" аранжеры устроили маленькій „шпасъ". Намѣрили мабуть показати зôбранымъ делеґатамъ и ôдпоручникамъ рускихъ консисторій, въ якій то спосôбъ гасить ся огонь (не огонь патріотизму руского, але таки правдивый огонь) и въ тôй цѣли побудували на торговици буду изъ сухихъ дощокъ зъ старыхъ пакъ, покрыли соломою, въ середину такожь наклали соломы, а точно о годинѣ 5-ôй мавъ той „будынокъ" пôдпалити якійсь палюхъ, огнева жь сторожа мала надлетѣти зъ мѣста и гасити. На пять мінутъ передъ 5-ою годиною надôйшовъ одинъ ôддѣлъ сторожи, а за нимъ — якъ звычайно — посыпалась цѣла гурма цѣкавыхъ жидôвъ. Палюхъ, побачивши зъ-далека товпу, пôдложивъ огонь. Поломѣнь бухнула, въ однôй хвили обняла весь сухій матеріялъ — и закимъ сторожа прибула на мѣсце, буда вже спопелѣла. Доперва пôзнѣйше за кôлька мінутъ надбѣгла сторожа зъ бочками, сикавками и всякими приладами до гашеня, а за нею и передъ нею чвалала гурма цѣкавыхъ, пѣхотою и фіякрами. На самôмъ же передѣ гнали фіякромъ нашй Впреп. архідіяконы Готеровскій и Фацієвичь. И тутъ лучила ся така пригода: Одинъ вôзъ зъ бочкою — въ своѣмъ нерозумѣ — замахнувъ ся перегнати фіякра архідіяконьского и нещасливо зачепивъ о задне колесо — ôдломивъ вôсь зъ колесомъ каритки, каритка перевернулась на мѣсци — и лише провидѣнье Боже устерегло, що Впреп. архідіяконови Готеровскому при тôй цѣлôй пригодѣ не стало ся нѣчого неприємного. Огню тогдѣ вже зовсѣмъ не було, сторожа бавила ся сикавками и розганяла жидôвъ та шевскихъ хлопцѣвъ, а делеґаты и нашй Впреп. архідіяконы, не побачивши навѣть, якъ гасить ся огонь, повернули до мѣста"...

— **О. Пѣтушевскій зъ Сасова** ôдкрывъ въ селѣ Ушни пôдъ Сасовомъ великій талантъ до рисункôвъ въ 10-лѣтнôмъ хлопчинѣ Каролю Мікодѣ, и пôславъ пробы рисункôвъ до Кракова зъ предложеньемъ, чи бы якій меценатъ не занявъ ся выхованьемъ того многонадѣйного хлопчины.

— **Зъ Гвôздця** пишуть про тамошнй порядки громадскй: Оногды сконфіскувала жандармерія при спôвучасти зверхности громадскои у одного зъ тутешныхъ рѣзникôвъ мясо, походяче зъ коровы маючои хоробу ратичну. Справу ôддано судови повѣтовому въ Гвôздци и староству въ Коломыи, щобы покарати виновныхъ, тымъ бôльше що оглядачь худобы п. Донатъ, recte Давидъ Пістоль, цируликъ, давъ позволенье зарѣзати сю корову. Бракъ фахового и совѣстного оглядача єсть причиною, що мешканцѣ въ Гвôздци живлять ся мясомъ зъ хорои або и здохлои худобины. — По численныхъ дописяхъ про опорожнене мѣсце лѣкаря, приѣхало до Гвôздця послѣдными часами двохъ лѣкарѣвъ, щобы поселитись, але цируликъ Донатъ, recte Давидъ Пістоль представивъ ся будучимъ товаришамъ за доктора медицины — за таке бувъ вже караный 50 зр. — та мѣсцевй ôдносины представивъ въ такъ темныхъ краскахъ, що одинъ лѣкарь ôдъ разу утѣкъ а другій, бôльше проворный, розслѣдивши тй ôдносины, рѣшивъ ся поселитись и вынаймивъ помешканье. Але лучилась єму незвычайна пригода, бо дôмъ, де будучій лѣкарь мавъ замешкати, погорѣвъ на два днѣ передъ єго приѣздомъ до Гвôздця. Говорять такожь, що одинъ цируликъ має покутну аптику, на котрôй робить добрй интересы.

— **Зъ Перемышля** надôслано намъ ще докладнѣйше поясненье справы архієрейскихъ богослужень въ церквѣ „на Болоню". Преосв. епископъ Іоанъ заразъ по вступленю на престолъ епископскій въ роцѣ 1874 служивъ торжественнй архієрейскй богослуженя у всѣхъ трехъ дочерныхъ церквахъ, т. є. „на Болоню", „на Вильчу" и „на Перекопаню". Въ слѣдуючихъ лѣтахъ, будучи заступникомъ маршалка сойму краєвого, не мôгъ въ тыхъ церквахъ ôдправляти богослужень въ день храму; за те въ церквѣ „на Болоню" черезъ всѣ роки въ часѣ внутрѣшного обновленя катедральнои церкви ôдправлявъ заупокôйнй богослуженя за членôвъ родины монаршои, а такожь въ день именинъ Єго Вел. цѣсаря Францъ-Іосифа, въ день храму катедральнои церкви, т. є. Рождества св. Іоана Крестителя; дальше въ роцѣ 1884 поставлявъ тамъ почетныхъ и соборныхъ крилошанъ; вкôнци въ тôмъ часѣ тамъ-же кôлька разôвъ рукополагавъ пресвитерôвъ.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ** повѣдомляє: Почавши ôдъ 1 жовтня с. р. курсувати будуть мѣжь Перемышлемъ а Бирчою два разы денно почтовй ѣзды посланчй, устроєнй до перевозу подорожныхъ. Оплата за перевôзъ числитись буде по 4 кр. ôдъ особы и кільометра за мѣсце у внутрѣ воза, а по 3 кр. за мѣсце на сидженю (козлѣ).

— **Мѣсцева рада шкôльна въ Рôпнôмъ,** пов. долиньского, почуває ся до милого обовязку — якъ се просить насъ оповѣстити — зложити прилюдно щиру подяку Впов. панамъ Перкенсови и Ґ. Макъ-Йонтошови, Американцямъ зъ Канады та пôдприємцямъ копалень нафтовыхъ въ Рôпнôмъ, за ихъ щедрый даръ 10 зр. на книжки и приборы до писаня для бѣднои молодежи шкôльнои въ тамошнôй громадѣ.

— **П. Янишевскій,** управитель хору въ Зборовѣ, подає до вѣдомости, що зъ днемъ 1-го руского жовтня с. р. розпочинає курсъ науки дякôвства и спѣву хорального въ Зборовѣ. Платня мѣсячна за науку, безъ харчу, 3 зр.

— **Посада директора поліціи въ Краковѣ** по Енґлішу ще не обсаджена. Говорять, що се мѣсце обôйме совѣтникъ львôвскои поліціи Короткевичь. Згадати треба и се, що выжидають такожь змѣны делеґата намѣстництва въ Краковѣ. На се мѣсце має прийти староста ряшѣвскій, д-ръ А. Федоровичь, хочь зъ-разу говорили загально о старостѣ вадовицкôмъ д-рѣ Дунаєвскôмъ, сынѣ міністра, але хочь и якъ хотѣли сего деякй круги, то молодый вѣкъ д-ра Дунаєвского стоить на перешкодѣ, щобы ôнъ обнявъ такъ важну посаду.

— **Про цѣкаву месть на лисѣ** пишуть намъ зъ-пôдъ Галича ось-що: Въ селѣ П. ще мабуть въ мѣсяци липни сего року розпаношивъ ся лисъ на добру страву та й поѣвъ у цѣлôмъ селѣ до сто курей. Господинѣ пôднесли страшный крикъ. Тымчасомъ писарь Никола давъ имъ добру раду: порадивъ внести на лиса жалобу до ц. к. суду... Очевидно жалобу написавъ самъ писарь, а що при тôмъ мавъ фатиґу, то кожда господиня зъ того нумеру дому, де пропала яка курка, заплатила писареви 4 крейцарѣ... Теперь друкує „Дзвôнокъ" звѣстну поему „Лисъ-Микита" въ гарнôмъ перекладѣ Ивана Франка и въ нѣй вычитуєко неодну жалобу на лиса, але кожда жалоба була вношена до царского суду львиного, а отсе перша въ свѣтѣ жалоба на лиса — внесена до цѣсарско-королевского суду...

— **Чому то мы сего мѣсяця такъ богато дощу мали?** Се пытанье пояснивъ намъ одинъ учитель сельскій ще передъ дощами за краснои погоды. Побачите — казавъ — що буде двѣ недѣлѣ дощу! Чому-жь бы то? — спытали мы, — бо-жь метеорольоґія нѣчого не знає сказати про погоду на двѣ недѣлѣ на передъ. — Бо то, бачите, — ôдповѣдає учитель, — теперь надходить часъ, въ котрôмъ панове инспекторы переганяють учителѣвъ зъ мѣсця на мѣсце, а щобы учителямъ приємнѣйшй були тй переносины, мусить бути въ тоту пару дощь!... И справдѣ, вѣщованье сповнило ся, а мы вже теперь знаємо, чому то отыхъ пору недѣль дощь таку завзяту вôйну выповѣвъ „бабскому лѣту". Ну, але чей уже всѣ учителѣ попереносили ся, бо ôдъ кôлькохъ днѣвъ починає заповѣдатись — хочь єще дуже а дуже несмѣло — бабске лѣто.

— **Про Бориславъ** такъ пишуть до Przegląd у: Ôдносины мѣжь тамошными робôтниками, то справдѣшне пекло. Въ копальняхъ бориславскихъ працює кôлька тысячь робôтникôвъ. Чудуватись треба, що тамъ не розвинувъ ся соціялізмъ, бо такй тамъ страшнй ôдносины. Найперше само затрудненье робôтника єсть незвычайно небезпечне и житье єго що хвиля загрожене. Бо часто лучає ся, що робôтникôвъ засыпує, або що котелъ пукне, або горяче жерело нафты попарить и покалѣчить робôтникôвъ, такъ що они стають на все калѣками. При тôмъ заробокъ ôдъ 80 кр. до 1 зр. 50 кр. денно, ôдповѣдно до працѣ, єсть дуже лихій. Щобы то ще робôтникъ дôставъ тй грошѣ до руки, то пôвъ бѣды, але найперше новый робôтникъ мусить оплатитись касієрови, котрымъ єсть все жидъ, за се, що єго зволивъ приняти до роботы; а касієръ ôдтручує єму се ôдъ єго тыждневои платнѣ. Ôдтакъ мусить робôтникъ заплатити касієрови за нôчлѣгъ и за харчь, котрый мусить у него (касієра) брати, и за горѣвку такъ дорого, що єму майже нѣчого або лишь кôлькадесять кр. лишить ся зъ єго тыждневого заробку. Такъ бесѣдувавъ я зъ однымъ робôтникомъ а ôнъ розказувавъ, що робивъ въ копальняхъ понадъ 4 мѣсяцѣ а теперь вертає домôвь зъ 20 кр., бо лишь тôлько выплачено єму, по ôдшибненю за мешканье, харчь и горѣвку. А прецѣ тй робôтники суть по найбôльшôй части люде жонатй, котрй кôлька або кôльканацять миль зъ дому прийшли на заробокъ а жѣнки и дѣти выжидають на нихъ, якій принесуть заробокъ, бо инакше помруть зъ голоду. Додати до такихъ ôдносинъ ще страшну неморальнôсть мѣжь робôтниками, загальный ихъ упадокъ моральный, а справдѣ можна назвати Бориславъ „галицкимъ пекломъ". Жидôвскимъ спекулянтамъ, бо они лишь по найбôльшôй части суть властителями копалень, не йде о се, що робôтникъ при такôй праци и вызыску цѣлкомъ марнѣє, що єго родина погибає, они роблять міліоны а о судьбу робôтника нѣхто не журить ся. А власти що на се? Або не знають, що дѣє ся въ Борислави або рôвнодушно глядять на тй ôдносины.

НАДÔСЛАНЕ.
ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

На конкурсъ розписанй: Кутище, дек. залозецкого, зъ речинцемъ до 25 жовтня с. р, Гологоры, дек. унѣвского и Сморжѣвъ, дек. холоѣвского, зъ речинцемъ до 1 падолиста с. р.

Въ пропозиціи помѣщенй оо.: на Млыниска, дек. журавеньского, 1. Ник. Любинецкій, 2. Вас. Молчко, 3. Вол. Ганицкій; — на Кабарôвцѣ: 1. Вол. Лотоцкій, 2. І. Колянковскій, 3. І. Кулицкій, въ списѣ: Мих. Ваврикъ и Мих. Глодзиньскій; — на Долге, дек. стрыйского: 1. І. Товарницкій, 2. Петро Петрицкій, 3. Игн. Юхновичь, а въ списѣ: Теод. Кирчôвъ; — на Мединю, дек. галицкого, 1. Петро Жолевичь, 2. Петро Чекалюкъ, 3. Левъ Горалевичь, а въ списѣ Несторъ Коржиньскій; — на Сухорѣче, дек. львôвско замѣского: 1. І. Юркевичь, 2. Корн. Малишевскій, 3. Ник. Левицкій, а въ списѣ І. Божейко и Исид. Зельскій.

Завѣдательства одержали оо.: І. Колянковскій зъ Тухольки въ Ходачковѣ вел., Мих. Тиндюкъ зъ Пенякъ въ Тухольцѣ и Вол. Ганицкій зъ Отиневичь въ Новошинахъ.

Сотрудництва одержали оо.: Илія Лагола зъ Романова въ Городку и Ипол. Погорецкій зъ Новошинъ въ Выбодовѣ, сей послѣдный зъ правомъ духовнои управы приходомъ.

Кан. институованй оо.: І. Дудиньскій зъ Ходачкова вел. на Отиневичѣ и Іос. Бабѣй, сотр. зъ Городка на Пеняки.

Дозволено пôддатись испытови конкурсовому оо.: Іос. Ганкевичеви, завѣд. Красного и Вол. Громницкому, завѣд. Володимирець.

Увôльненый ôдъ испыту конкурсового на шѣсть лѣтъ о. Мих. Авдиковскій зъ Добрянъ.

Именованй віцедеканами оо.: Мих. Скородиньскій зъ Пôдмихайля для калуского деканату и Теод. Величковскій зъ Букачовець для журавеньского деканату.

Правительство выасиґнувало платню зъ фонду реліґійного для прив. сотрудникôвъ въ Побужанахъ и Войтѣховичахъ по 300 зр. рôчно.

Титулъ стола удѣлило намѣстництво укôнченымъ богословамъ вѣденьскои семінаріи духовнои: Ник. Гриневскому и Епиф. Роздольскому.

Господарство. торговля и промыслъ.

— **Цѣна худобы.** Зъ-пôдъ Манастирискъ пишуть: Рогата худоба и безроги суть дуже дорогй. За пару добрыхъ волôвъ треба заплатити 200 — 260 зр. а часомъ и высше; коровы бôльшй платять ся ôдъ 100 до 120 зр. а селяньскй меншй ôдъ 50 — 60 зр.; ялôвникъ ôдповѣдно ще дорожшій. Зъ безрогъ найлѣпше продавати дво або тримѣсячнй поросята, бо можна дôстати по 6—8 зр. за штуку. Конѣ лишь — хочь и зменшало ихъ минувшого року — не подорожѣли, бо мабуть ихъ єсть въ краю понадъ потребу. — До Вѣдня на головну торговицю Ст. Марксъ пригнано дня 15 н. ст. вересня 5006 волôвъ, а то 3297 угорскихъ, 564 галицкихъ а 1145 нѣмецкихъ. Плачено за метричный сотнаръ мертвои ваги галицкй волы опасовй по 61—56 зр.

Телеграмы „Дѣла".

Лісбона 17 вересня. Кабінетъ подавъ ся до димісіи. Хризостомъ Абренантъ дôставъ приказъ утворити новый кабінетъ.

Софія 17 вересня. Княг. Климентина выѣхала до Варны, а кн. Фердинандъ зъѣхавшись въ Систовѣ зъ Стамболовомъ поѣхавъ до Видина.

Берлинъ 17 вересня. Nordd. Allg. Ztg. дементує звѣстный епізодъ тоастовый пôдчасъ зъѣзду монархôвъ въ Нарвѣ и каже, що вѣсть о тôмъ вже длятого неимовѣрна, що въ нѣй говорить ся о тоастахъ въ честь арміи, а такихъ тоастôвъ тамъ не пôдношено.

Вѣдень 18 вересня. Архикн. Францъ Фердинандъ выѣхавъ до Швецін. Приѣхавъ тутъ сербскій міністеръ справедливости.

Прага 18 вересня. На ôдбудованье историчного моста Кароля IV на Лабѣ вызначено 300,000 зр.

Любляна 18 вересня. Дня 2 жовтня ôдбуде ся зъѣздъ всѣхъ послôвъ словеньскихъ зъ Стиріи, Каринтіи, Краины и Трієсту, на котрôмъ буде обговорена спôльна акція въ радѣ державнôй.

Берлинъ 18 вересня. Вчера передъ обѣдомъ розговорювавъ цѣсарь Вільгельмъ дуже довго зъ ґр. Кальнокимъ. — Урядова ґазета дементує вѣсть о заведеню назадъ торговлѣ невôльниками въ нѣмецко-африканьскихъ кольоніяхъ.

ОГОЛОШЕНЬЕ.
КРАЄВА ШКОЛА
КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА
въ Камѣнцѣ струмиловôй

поручає всякй выробы якъ колодѣйскй такъ и боднарскй готовй або на замовленье, а именно возы господарскй (46 зр. безъ драбинъ), вôзки угорскй, вôзки тарантасовй, тарантасы всѣлякого рода (або тôлько дерево и зелѣзо, або такожь цѣлковито выкôнченй т. є. полякированй и обытй, готовй на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноѣвки, возы тягаровй, возы до воженя пива, вôзки на двохъ колесахъ на сьмѣтье, знаряды рôльничй всѣлякого рода; баліи, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скôпцѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготовлюють ся пôсля рисункôвъ школы або пôсля рисунку замовляючого.

Близшихъ пояснень удѣлить устно або письменно директоръ школы. 1—6 3657

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань
3604 18—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатй и выкôнченй въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 7—8

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 35—52
Каву фігову.
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну.

Поручаючи выробы моєи фабрики, перевысшаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ, котрй окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами } по 28 зр. зъ доставою до стаціи зелѣзничои.
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. }
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
У ЛЬВОВѢ.

3655 (1—?)

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнй изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 35—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

зъ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux
Генер. агентъ
Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 47—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ

цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй **лякиры, покосты,** всѣлякй можливй **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

СЕРВІСЫ

порцеляновй

кольорованй и декорованй.

Сервісъ на 12 осôбъ зр. 19, зр. 21, зр. 23, зр. 25, зр. 28, зр. 32 и т. д.

Тарѣль бѣлый, гладкій, штайнґутовый зъ порцеляновою ґлязурою 12 кр., такй самй полумиски, вазы и т. п., гарнй и дешевй.

Ґарнітуры на умывальнѣ, бѣлй и кольоровй, ôдъ зр. 4·50. — Стôльцѣ до умывальнѣ.

Склянки до воды або гербаты по 6 кр., 7 кр., 8 кр., 9 кр, 11 кр. и т. д.

Карафки на воду 36 кр., 46 кр., 50 кр.

Чарки на горѣвку и на вино, гладкй и рѣзанй.

Скло сервісове, шлюфоване, рѣзане або ґравіроване.

Выробы зъ **Майоліки,** терракоты, сидероліту, масы костевои и т. п.

Ножѣ и вилки сталевй зъ найлѣпшои фабрики Генкельса въ Соллінґенъ або Пеарзона въ Шефільдѣ. 3638 (3—3)

Самовары россійскй мосяжнй и томбаковй.

Цѣны сталй, цѣнники на желанье.

КАЗИМИРЪ ЛЕВИЦКІЙ, Львовъ.

Головный складъ для Галичины орцеляны, скла и товарôвъ мѣшаныхъ, при ул. Трибунальскôй, у власнôй каменици, основаный въ 1845 р.

ВЖЕ!!!

печатає ся

Илюстрованый Календарь

„ЗЕРКАЛА“.

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново-отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ
(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.
3615 8—10

Въ Станіславовѣ

можна купити деревця овочевй найлѣпшои якости:

Яблôнки 5-лѣтнй, штука по		40	кр.
Грушѣ 4-лѣтнй	„ „	50	„
Черехи „	„ „	40	„
Вишнѣ „	„ „	40	„
Деренѣ 3-лѣтнй	„ „	40	„
Виноградна лоза шести родôвъ		25	„
Рожѣ пневй дволѣтнй шт. по		60	„
Порѣчки великй штука по		10	„
Малины цѣлый рôкъ родючй		10	„
Виприны штука по		10	„

Цвѣты оранжерійнй по мѣрнôй цѣнѣ.

Кождого часу **китицѣ** весѣльнй, балевй и вѣнцѣ пôсля цѣны замавляючого — ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ
помольоґъ и огородникъ мѣскій.

ВѢДЕНЬСКІЙ МАГАЗИНЪ

„AU LOUVRE“ у Львовѣ

Е. М. БЕРНФЕЛЬДА зъ Вѣдня,

пляцъ Капітульный число 3.

Сезонъ осѣнный и зимовый 1890.

Чудово дешевй цѣны сталй. Найбôльшій выбôръ станикôвъ трикотовыхъ кождого рода по зр. **2·50, 3·20, 4, 5, 6, 8** до **12.** Повости въ дамскихъ капелюхахъ, коронкахъ, лептахъ, чѣпцяхъ, запаскахъ, хусточкахъ и паньчохахъ. Великій выбôръ ручныхъ робôтъ и бѣля для дамъ и дѣтей. Великій складъ нитяныхъ коронокъ, мережаныхъ вкладокъ для дамъ и дѣточого бѣля.

Новости въ дѣточихъ суконкахъ и запаскахъ по 70 кр., 1·20, 1·80, 3, до 4 зр. Великій выбôръ ôдповѣдныхъ дарункôвъ на Рôздво и Новый рôкъ, доки лишь выстане припасу.

50 штукъ стебнованыхъ шовково-атласовыхъ колдеръ въ рôзныхъ краскахъ штука **8·50,** зъ атласового кашмиру **6·20,** коцики ôдъ **1·95, 2·40** до **3** зр. Всхôднй шемиля-коцики обосторонній першои величины зр. **1·25,** другои величины **2·60,** найбôльшои сорты **3·90** зр. Коцы флянелевй по зр. **2·20, 2·90, 3·50, 5, 6, 9** до **12** зр., дерки зр. **1·45, 1·80, 2·50, 4** до **6.** Коцы до подорожи и саней, имитація шкôры тигра зр. **6·90, 8·50** до **12.**

Правдивй всхôднй Тунисъ фиранки и портієры (все по парѣ) зр. **3·75,** Марокко-фиранки зр. **4·20,** Требизонда-фиранки зр. **4·75,** Багдадъ-фиранки зр. **4·50.** Джутовй портієры (2 половины), 1 драперія, 1 амбрасса, все разомъ зр. **1·75,** въ лѣпшôмъ родѣ зр. **2·20** до **2·90,** до того ôдповѣдный гарнитуръ складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и скатерти зр. **4·40** до **6·50.** Комплетнй припасованй бѣлй серпанковй фиранки (Brüssel) на цѣле ôкно зр. **1·90, 2·50,** въ найлѣпшôмъ родѣ зр. **3·50** до **6.** Великй сальононй ковры и дѣточй коврики зр. **4·19, 4·80, 6·50, 7·50** англійскй стриженй ôдъ зр. **8·60** и высше. Останки ходника 8—12 метр. цѣлый останокъ 2 зр. до **4·50.**

Ôддѣлъ коврôвъ, коцôвъ, колдеръ, коврикôвъ и показовыхъ предметôвъ мѣстить ся на пôвъ-поверсѣ. Експедиція філіяльна у Вѣдни при улици Rothenthurmstrasse Nr. 37. Замовленя зъ провинціи за послѣплатою або попереднымъ присланьемъ грошей. Илюстрованый цѣнникъ товарôвъ высылає ся на провинцію даромъ и оплатно.

Зъ глубокимъ поважаньемъ

Маґазинъ „AU LOUVRE“, пляцъ Капітульный у Львовѣ.

ПОЛОТНА

бѣлй, чисто лиянй, выробъ ручный, найлѣпшои якости, по цѣнахъ найнизшихъ — штука 35 метр. довга, найтоншй по зр. 24, 20, 17·50, 14·50, на сорочки и калісоны грубшй по 13·60, 13, 12 и 10 зр. — такожь рушники звычайнй и турецкй до купелѣ — бѣлье столове и хустинки до носа найтоншй тузинъ по 3·25 зр. поносячи въ части або цѣлкомъ кошты высылки — высылає прôбки и цѣнники оплатно!

Іосифъ Ґолетъ
16—16 въ Корчинѣ, коло Коросна.

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный **мѣсяць**

Головна выграна **50.000** зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.
6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (5—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ **Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 203. Львôвъ, Пятниця 7 (19) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ въ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Мазурскѣ хлопы стрепенулись...

Въ повѣтѣ живецкôмъ на Мазурахъ опорожнивъ ся мандатъ посла до сойму краевого зъ куріи сельскои, бо дотеперѣшный посолъ Михаловскій зложивъ мандатъ. Центральный комітетъ для захôднои Галичины поставивъ теперь кандидатуру дѣдича Чеха, але хлопы — на перекôръ голошеному авторітетови центрального комітету паньского — завязали собѣ окремый комітетъ хлопскій, зложеный изъ самыхъ начальникôвъ та радныхъ громадскихъ, и постановили дѣлати на власну руку.

Комітетъ хлопскій выбравъ зъ помежи селяньства въ повѣтѣ трехъ кандидатôвъ и пôддавъ ихъ пôдъ осудъ загалу хлопôвъ повѣту живецкого. Селяне зъ усѣхъ селъ мають на руки головы комітету, Яна Чулѣ, заступника начальника громадского зъ Єльеснѣ, подати листами свою гадку, котрый изъ трехъ предложеныхъ кандидатôвъ здаесь имъ найвôдповѣднѣйшимъ на посла и найможлившимъ до выходу зъ урны выборчои, — а комітетъ, на основѣ тыхъ письмъ, поставить кандидата остаточно — и тогдѣ всѣ выборцѣ будуть уже мусѣли ôддати на него свои голосы.

Въ тернѣ кандидатôвъ хлопского комітету поставленѣ: Янъ Пастуха, хлѣборобъ и ремѣсникъ зъ мѣсточка Сухои. Ôнъ есть уже ôдъ 23 лѣтъ раднымъ громадскимъ и дуже заслуживъ ся для своеи громады, а своихъ спôвгромадянъ ратувавъ ôдъ всякихъ вызыскувачѣвъ навѣть наражуючи власне свое майно. Ôнъ усе и кождому говоривъ правду въ очи, не оглядаючись на нѣякѣ фіґуры, нѣкого не приѣднувавъ собѣ пôдхлѣбствами, а все йшовъ простою дорогою. Отже комітетъ мае повну надѣю, що коли Пастуха увôйде до сойму, то й буде поступати такъ само и гôдно боронити-ме справъ селяньскихъ. Такъ само добру славу мають и другѣ два кандидаты, порученѣ хлопскимъ комітетомъ, Войтѣхъ Мізя, довголѣтный радный и начальникъ громады зъ Ельеснѣ, та й Янъ Вайдзикъ, начальникъ громады Кшешова.

Якъ бачимо, мазурскѣ хлопы, пôднявши першу пробу самостôйнои орґанізаціи выборчои при торôчныхъ загальныхъ выборахъ до сойму и выборовши тогдѣ три хлопскѣ мандаты набрали вже пересвѣдченя о потребѣ самостôйного дѣланя и зазначують се й теперь при доповняючôмъ выборѣ посла въ живецкôмъ повѣтѣ. Доси кракôвскій центральный комітетъ польскій мôгъ накидати мазурскимъ хлопамъ кандидатôвъ безъ жадного зъ хлопскои стороны опору, казавъ хлопамъ купувати кота въ мѣшку, а они купували... И нинѣ центральный комітетъ того не покидае, але хлопы мазурскѣ вже стрепенулись, признали себе вже повнолѣтными и спосôбными радити и рѣшати самымъ про себе, а не бути безсвѣдомымъ стадомъ при выборахъ, котре комітетъ буде гонити до голосованя за тымъ, не кого селяне хотять, але кого ôнъ хоче и хто ему на руку. А выбраный такъ посолъ не почуваесь въ соймѣ до обовязкôвъ супротивъ своихъ выборцѣвъ, а йде на руку тымъ панамъ, котрѣ его выбôръ перефорсували.

Не треба й казатя, що хлопска орґанізація выборча въ живецкôмъ повѣтѣ дуже занепокоила т. зв. „консервативнѣ“ круги польскѣ въ краю. И не диво. Они-жь бачать, що золотѣ, добрѣ часы роздѣлюваня мандатôвъ безъ пытаня выборцѣвъ-селянъ — минають для нихъ... и що селяне зачинають навѣть не пытати ихъ — „родженыхъ опѣкунôвъ“ — о раду, але стають рѣшати самѣ о собѣ... Рôвно-жь не треба казати, що — якъ въ кождôмъ такôмъ выпадку — „консерватисты“ пôднесуть гамôръ на тематъ всякихъ погубныхъ „ізмôвъ“ починаючихъ запановувати межи народомъ и ôдкликнуть ся до властей політичныхъ о помôчь для поконаня тыхъ „небезпечныхъ“ вплывôвъ черезъ недопущенье выбору хлопа на посла до сойму. Але якій тамъ и буде результатъ выбору, самъ фактъ хлопскои орґанізаціи выборчои въ живецкôмъ повѣтѣ свѣдчить, що мазурскѣ хлопы стрепенулись и що зъ часомъ ôдносины въ захôднôй Галичинѣ можуть радикально змѣнити ся.

Выборы до радъ повѣтовыхъ.

Про выборы до рады повѣтовои въ Гусятинѣ зъ куріи сельскои и куріи мѣскои пише намъ нашъ дописуватель:

„Ôдъ давного вже часу не бувъ нашъ повѣтъ ареною такои завзятои аґітаціи, якъ передъ теперѣшными выборами до рады повѣтовои зъ куріи сельскои. Аґітація велась головно въ добрахъ княжны Фльорентины Чарторыйскои, въ котрыхъ передъ кôлькома лѣтами осѣли яко посесоры звѣстнѣ браты Цѣньскѣ и дôйшли до великихъ вплывôвъ. Пп. Цѣньскѣ пôдняли въ тутешнôмъ повѣтѣ акцію політичну въ хосенъ польского шовіністичного табору а въ акціи тôй старались выкористати для своихъ політичныхъ цѣлей тую симпатію, яку здобула собѣ мѣжь народомъ въ добрахъ своихъ своею гуманностію княжна Чарторыйска ще за житя свого мужа бл. п. князя Романа, чоловѣка рôвно-жь честного, гуманного и ученого. Обое княжство Чарторыйскѣ зробили немало доброго для сельского народу, однакъ въ замѣну за те не насилували его національныхъ и політичныхъ чувствъ и не жадали ôдъ него проневѣрства обовязкамъ народнымъ при выборахъ. Пок. князь Чарторыйскій мôгъ бувъ певно при помочи загально практикованыхъ у насъ средствъ переперти свою кандидатуру на посла до сойму або рады державнои зъ сельскои куріи, однакъ не пробовавъ того нѣколи, бо характеръ его и засады не позволяли ему вдиратись въ сферу чужихъ переконань и ширити деморалізацію...

Инша система запанувала ôдъ часу, коли въ добрахъ кн. Чарторыйскои стали переважати вплывы пп. Цѣньскихъ. Пп. Цѣньскѣ взялись хитро до дѣла. Они прибули тутъ зовсѣмъ незвѣстнѣ и, розумѣесь, нѣчимъ незаслуженѣ для народу; однакъ осѣвши въ добрахъ княжны Чарторыйскои, розпочали ôдъ-разу аґітувати мѣжь народомъ, покликуючись на все то, що кн. Чарторыйскѣ для народу въ своихъ добрахъ робили, и жадаючи на тôй основѣ ôдъ народу того, чого кн. Чарторыйскѣ самѣ не жадали, т. е. щобы нарôдъ зôрвавъ зъ своими дотеперѣшными провôдниками и давъ ся имъ повести дорогою шовіністично-польскои політики.

Послѣдный голодовый рôкъ бувъ системѣ пп. Цѣньскихъ дуже на руку. Они покористувались оказією роздѣлу запомогъ, походячихъ переважно зъ публичныхъ а въ части такожь и кн. Чарторыйскои фондôвъ, покористувались деякимъ, впрочôмъ дуже мізернымъ зарôбкомъ, якій мавъ у нихъ сельскій нарôдъ, и почали тымъ сильнѣйше аґітувати на тему: „Отъ хто правдивый приятель народу! Хто его ратуе и подае ему запомогу! Слухай же, народе, насъ и иди за нами, а покинь твоихъ попôвъ, котрѣ тобѣ нѣчого не дають, а до того ще й беруть ôдъ тебе!“ Аґітація тая велась безперерывно изъ зверненою выразно увагою на зближаючѣ ся выборы до рады повѣтовои въ Гусятинѣ. Пп. Цѣньскимъ страхъ якъ хотѣлось выавансувати на політичныхъ проводирѣвъ повѣту, а именно селяньства, бо яко „малымъ панамъ“ тяжко имъ було дôйти до подôбного становища мѣжь шляхтою, и для того вели они розпочату акцію зъ горячковостію, достойною лучшои справы.

Ледво розпочалось лѣто, а вже почали на фôльварку Людвіполе у п. Адольфа Цѣньского ôдбуватись zgromadzenia, на котрѣ спрошено селянъ зъ цѣлого повѣту, гощено ихъ щедро и выговорювано при тôмъ на „попôвъ“ и взагалѣ на свѣтлыхъ рускихъ провôдникôвъ. На угощеня всюда богато есть ласыхъ, тожь и zgromadzenia въ Людвіполи тѣшились популярностію. Въ половинѣ липня выступивъ п. Адольфъ Цѣньскій зъ своею лістою кандидатôвъ до рады повѣтовои, котру розôславъ зъ власноручнымъ пôдписомъ по всѣхъ громадахъ цѣлого повѣту. Про лісту тую була вже въ своѣмъ часѣ згадка въ „Дѣлѣ“, тутъ же треба додати, що въ самôй тôй лістѣ не мôгъ здержатись авторъ еи ôдъ неправды, бо заявивъ заразъ изъ горы, що тая ліста уложена була „самыми пп. ґаздами-радными на зôбраню зъ 13 липня пôдъ проводомъ старшого вѣкомъ ґазды и начальника громады зъ Нижбôрка, ч. Луки Процькового“, — коли тымчасомъ — якъ се опôсля въ присутности многихъ сконстатовано — господарь той на зôбраню зъ дня 13 липня с. р. въ Людвіполи навѣть не бувъ. Ліста п. Цѣньского збудила вкôнци и Русинôвъ, котрѣ довгій часъ приглядались нѣмо и бездѣльно тôй противъ нихъ вымѣренôй акціи. За иніціятивою п. Корнила Шумского, господаря зъ Нижбôрка, ôдбулись въ его-жь домѣ въ Нижбôрку дня 24 н. ст. серпня с. р. зборы передвыборчѣ, на котрѣ явилось кôлька священикôвъ и кôлькадесять выборцѣвъ зъ громадъ цѣлого повѣту. По довгôй и всестороннôй дебатѣ уложили тутъ самѣ выборцѣ лісту, котра — якъ звѣстно вже зъ телеґрамы — опôсля при выборахъ перейшла въ цѣлости. Однакъ и п. Цѣньскій не засыплявъ справы, бо супротивъ рускихъ зборôвъ выборцѣвъ зъ дня 24 серпня розписавъ и скликавъ ще подвôйнѣ зборы т. е. на день 27 серпня до Жабинець и на день 31 серпня с. р. до Людвіполя. Зборы тѣ скликавъ п. Цѣньскій окремыми циркулярами, пôдписаными нимъ власноручно и розôслаными по всѣхъ громадахъ цѣлого повѣту. Въ тыхъ циркулярахъ называе п. Цѣньскій противну сторону т. е. Русинôвъ — неприятелями правды и взывае все селяньство, щобы лучило ся зъ нимъ разомъ до спôльнои цѣли. Спôльною тою цѣлію, а заразомъ и предметомъ скликаныхъ зборôвъ, мало бути, пôсля слôвъ циркуляра, „всполученіе силъ уфностею и любовію доброи волѣ, щобъ тымъ способомъ моглисьмо дбати лѣпше про себе — жити въ славу Господа и пожитокъ людемъ“ — а дальше пôзнанье взаимне и розваженье справъ, обходячихъ селянина и громаду, а передовсѣмъ обговоренье выборôвъ до рады повѣтовои. Такъ отже, якъ видко зъ того, проґрама п. Цѣньского хочь не була дуже ясна, за те була дуже обширна, бо обôймала навѣть реліґійну сторону, — однакъ въ практицѣ обмежилась она лишь на одну точку т. е. на справу выборôвъ, бо на скликаныхъ зборахъ не було й бесѣды про якубудь „славу Господа“ або про „пожитокъ людемъ“, а посвяченѣ були зборы выключно горячôй и завзятôй аґітаціи за польскою лістою, при чôмъ, розумѣесь, не ощаджувано противнои стороны а особливо священикôвъ. Взагалѣ не занедбавъ п. Цѣньскій порушити анѣ однои пружины, не залишивъ анѣ одного средства, и розвинувъ зъ своими противниками на всѣхъ точкахъ таку аґітацію, якои рôвнои нѣколи не бачивъ ще спокôйный гусятиньскій повѣтъ. Супротивъ спокôйного, майже зовсѣмъ пасивного поведеня зъ рускои стороны — шансы здавались нерôвными и мы дожидали дня выборôвъ зъ чувствомъ непевности и сумнѣву. Панъ Цѣньскій тріюмфувавъ зъ горы и живъ рожевыми надѣями ажь до послѣднои хвилѣ.

Надôйшовъ день 4 вересня с. р. Панъ Адольфъ Цѣньскій прибувъ уже рано до Гусятина и аґітувавъ — якъ то кажуть — на всѣ заставки. Коли по улицяхъ почали збиратись купами выборцѣ, п. Цѣньскій вмѣшавъ ся сейчасъ мѣжь нихъ и, вылѣзши на купу камѣня та смѣтя, выголошувавъ зъ такихъ заимпровізованыхъ трибунъ огнистѣ аґітаційнѣ промовы. Слухачѣвъ не хибло, однакъ вражѣнье було зовсѣмъ противне тому, яке намѣрявъ выкликати бесѣдникъ, а що вже найбôльше мусѣло гнѣвати его, то се, що навѣть участники людвіпольскихъ zgromadzeń въ очи смѣялись ему тутъ зъ его арґументôвъ. Въ ораторскôмъ жарѣ вступивъ недоспѣлый трибунъ на хитку стежку выхвалюваня власныхъ заслугъ. „Що вамъ попы доброго зробили? — кричавъ ôнъ, — я вашъ добродѣй! я васъ ратувавъ! я вамъ бараболю, я вамъ тее и онее!...“ Та тутъ перебивъ его господарь-выборець зъ Шидловець словами: „А якъ бы вы такъ, пане, пождали, ажь люде зачнуть васъ хвалити?“ — и слова тѣ выкликали середъ загалу выборцѣвъ смѣхъ, котрый убивъ заразъ весь ефектъ промовы. Такихъ комічныхъ епізодôвъ було бôльше.

Розпочались выборы. Зъ помѣжь священикôвъ явились яко выборцѣ оо. Ив. Барвѣньскій, Мицьковскій, Гудикъ, Туркевичь, Сѣменовичь и Бахталовскій. До комісіи выбрано оо. Барвѣньского та Гудика и селянъ Шумского, Лозу и Мотику. Селяне-выборцѣ приступали до выборôвъ зъ повною свѣдомостію и достоиньствомъ. Голосовано картками. Картки зъ рускою лістою були синѣ, а зъ лістою польскою бѣлѣ. Наразъ появились и польскѣ лісты на синихъ карткахъ, и лісты тѣ почато напихати выборцямъ. Однакъ выборцѣ (переважно письменнѣ) дерли польскѣ лісты а ôддавали рускѣ. Результатъ выборôвъ звѣстный: руска ліста дôстала 102 а польска 30. Отсе пропорція, выказуюча повну тріюмфу побѣду Русинôвъ, осягнену головно завдяки розбудженому сильно самопôзнаню и патріотизмови мѣжь рускимъ селяньствомъ. Треба було видѣти радôсть и гордôсть селянъ-выборцѣвъ, щобы зрозумѣти, якою то силою есть то селяньство и до якихъ свѣтлыхъ результатôвъ въ політичнôмъ житю можна бы довести въ тôмъ повѣтѣ при якôй-такôй орґанізаціи и консолідаціи народныхъ силъ!

День 4 вересня с. р. бувъ для Русинôвъ гусятиньского повѣту днемъ справдѣшнои побѣды и тріюмфу, и лишивъ для многихъ дуже цѣнну науку.

Найперше для людей въ родѣ пп. Цѣньскихъ, що не такъ легко здобути собѣ значѣнье и проводирство мѣжь селяньствомъ, особливо, коли воюе ся такимъ оружіемъ, якъ аґітація противъ священикôвъ, котрѣ въ тутешнôмъ повѣтѣ майже безвыимково заслугують на повне довѣріе народу и се довѣріе дѣйстно посѣдають.

Дальше лишивъ ôнъ науку для селяньства, якѣ то цѣли и намѣры крыють ся навѣть за приязными словами нашихъ противникôвъ и якихъ то страшныхъ жадають они жертвъ въ замѣну за тую крыхту помочи въ потребѣ, за тѣ окрухи зô свого стола. Чи ходить имъ о добро селянина чи нѣ, — а вже въ першôй лініи иде имъ о то, щобы зъ селянина зробити средство для своихъ цѣлей. Тожь пора пôзнати и разъ на все навчитись, „хто намъ стрыкъ, а кому коломъ въ бôкъ!“ — якъ то каже народна приповѣдка.

Наконець для рускои интеліґенціи гусятиньского повѣту нехай той фактъ стане за memento, що якъ зъ однои стороны при орґанізаціи и старанности дасть ся зъ тутешнымъ народомъ всяка перевести акція, такъ зъ другои зновъ кожда хвиля апатіи и байдужости, кожда тактична похибка мусить принести користь тымъ, котрѣ лише чигають на те, щобы пôдорвати вплывъ рускои интеліґенціи мѣжь народомъ и спровадити неудачѣ, компромітуючѣ добру славу повѣту и приносячѣ велику шкоду руско-селяньскôй справѣ. Тожь не треба засыпляти справы, не треба дати остигнути тому патріотичному жарови, якій проявивъ ся при выборахъ до рады повѣтовои, а пôддержувати его розумною орґанізаціею и безнастаннымъ контактомъ зъ народомъ, особливо теперь, коли передъ нами стоять выборы до рады державнои, до котрыхъ противникъ уже готовить ся, ходячи „аки левъ рыкая“...

* * *

При выборахъ до рады повѣтовои гусятиньскои зъ куріи мѣстъ выбранѣ пп.: Гладѣй, лѣкарь и бурмістръ зъ Хоросткова, Кіммельманъ властитель Трибуховець, ґр. Адамъ Ґолуховскій властитель зъ Гусятина и Адольфъ Цѣньскій посесоръ зъ Людвіполя.

Выборы тѣ дають дуже сумне свѣдоцтво мѣстамъ, котрѣ, маючи всего чотири мѣсця въ радѣ повѣтовôй, ôддали зъ тыхъ ажь три великôй посѣлости, репрезентованôй уже и такъ въ радѣ одинацятьма членами. Села гусятиньского повѣту списались далеко красше, якъ мѣста, — та правда зновъ, що въ мѣсточкахъ гусятиньского повѣту интеліґенціи дуже мало, и тая не мае того вплыву, якій мае мѣска интеліґенція въ иншихъ частяхъ краю!...

— —

До рады повѣтовои въ Жидачевѣ выбранѣ зъ сельскоа куріи на 169 голосуючихъ: Посолъ Ник. Герасимовичь 169 голосами, о. Илар. Гошовскій 167 гол., о. Яковъ Сѣнгалевичь 166 гол., о. Конст. Строцкій 165 гол., о. Савюкъ 139 гол., Прокôпъ Ґренджола 162 гол., Сеньковецкій 160 гол., Андрей Слюзаръ 160 гол., Иванъ Лотоцкій 146 гол., Вас. Гулѣй 147 гол., Стеф. Давидякъ 143 гол. и Іосифъ Вандровичь 143 голосами.

Всѣ 12 выбранѣ — Русины. Выборы ôдбували ся спокôйно, безъ нѣякихъ надужить.

— —

До львôвскои рады повѣтовои выбрали мѣста мѣжь двома членами — одного: Александра Стшелецкого зъ Кукизова, того самого, що то торôкъ засѣдавъ зъ матерію въ процесѣ т. зв. кукизôвскôмъ. П. Ал. Стшелецкій есть, якъ звѣстно, сестрѣнцемъ п. Станіслава Поляновского, котрый, перепавши зъ соромомъ при выборахъ въ Сокали, може бодай мати тоту потѣху, що его кузинова дали мѣста львôвского повѣту мандатъ до рады повѣтовои, а зъ мандатомъ и можнôсть кандидувати если не на маршалка, то може бодай на віце-маршалка....

Зъ судовои салѣ.

[Процесъ д-ра Сев. Даниловича въ Коломыи.]

(*Конець.*)

Почали ся послѣднѣ выводы.

Прокураторъ Рыбчиньскій, забравши слово, узасаднити актъ обжалованя, пôднѣсъ, що населенье австрійскои державы хочь зрôвнане передъ законами и законъ не знае жадныхъ клясъ, лише горожанина державы, — все-таки изъ взглядôвъ на конечнôсть, яка выплывае зъ соціяльного уґрупованя тыхъ клясъ, и изъ взгляду, що вже само войско становить у насъ осôбну клясу, мусить держава берегти и узнавати уґрупованье клясъ суспôльныхъ, боронити ихъ интересôвъ и не допускати противклясовыхъ аґітацій, а всяке дѣланье, вымѣрене на шкоду поодинокихъ клясъ, строго карати, хочь-бы вже зъ огляду на конституцію, котрою интересы якъ одиниць такъ и цѣлихъ клясъ вповнѣ запоручено и забезпечено. Таке уґрупованье клясъ мае за собою свою исторію и нѣхто не мае права валити того, що разъ здобуло собѣ признанье и законне обезпеченье. Нѣхто не мае права мѣшати ся въ интересы тыхъ клясъ, — о нихъ старае ся сама держава, котра хоче, щобы разъ набутѣ права кождого були пошанованѣ. Въ справахъ, котрѣ вышрубованѣ до значѣня політичного, мусить держава наглядати, щобы поступано законною дорогою, и нѣкого и нѣчиихъ правъ не кривджено.

Ôдъ довшого-жь часу ведуть ся въ Галичинѣ пôдъ покрывою економічного пытаня погубнѣ для державы напрямы, котрѣ можуть статись дуже небезпечными, сли не зарадить ся имъ завчасу, и не запобѣгне ся тôй небезпечнôй аґітаціи противъ поодинокихъ клясъ, яка стремить до перевороту въ суспôльности на згубу цѣлои державы. Лише въ сумирнôмъ сожитю и удержаню внутрѣшного порядку лежить сила державы, а дѣланя и поступованя обжалованого д-ра Даниловича не можна назвати мирными. Зле понята квестія власности землѣ и квестія працѣ у нашого темного народу може мати поганѣ наслѣдки для спокою державы и еи щасливого розвитку. А що д-ръ Даниловичь выступавъ недвозначно яко реформаторъ суспôльности, и то межи простымъ и темнымъ народомъ, котрый ще нездôбный застановлятись надъ тымъ въ спосôбъ поважный и спокôйный, — се выказала розправа.

Що д-ръ Даниловичь провадивъ межи тымъ народомъ пôдбурюючѣ аґітаціи, се доказали намъ два свѣдки, люде интеліґентнѣ, котрѣ самѣ обурились, розумѣючи, до чого такѣ аґітаціи можуть довести, именно Кушликъ и Кисѣлевскій, народнѣ учителѣ. Вправдѣ противъ першого пôднесено тутъ деякѣ закиды,

але они за малй, щобы ослабити его зôзнаня, а впрочôмъ они не доказали, щобы свѣдокъ Кушликъ мавъ яку причину злости або злобы на д-ра Даниловича. Що аґітація незаконнй д-ра Даниловича мали навѣть сумнй наслѣдки, о тôмъ хиба не потребую згадувати, бо кождому зъ насъ ще въ памяти подѣя въ Гвôздци, до котрои обжалованый не хоче признатись, хочь дуже имовѣрна рѣчь, що ôнъ бувъ еи моральнымъ батькомъ. Бо що слова его мають велике значѣнье у народа, що его дѣланя якъ-разъ припадають пôдъ смакъ простому людови и що тй дѣланя его можуть мати злй наслѣдки, — свѣдчить противъ него и та ще обставина, що по пôдбурюючôй промовѣ на отвореню читальнѣ въ Трофанôвцѣ, якъ тутъ панове чули, селяне высказали задушевне бажанье, повитати вскорѣ д-ра Даниловича навѣть за свого посла до рады державнои, певно въ надѣѣ, що ôнъ яко депутованый зможе вплынути на обставины такъ, що справдѣ паны будуть мусѣли ôддати простому народови свою власнôсть, свои землѣ.

Намавлюванье людей, щобы не ходили на роботу до дворôвъ, може такожь потягнути сумнй наслѣдки економічнй, бо справдѣ, дворы, не маючи потрѣбного числа рукъ до своихъ грунтôвъ, мусять попасти въ руину, покидати тй грунты а собою лише збôльшити краевый пролетаріятъ. А що д-ръ Даниловичь того бажае и того хотѣвъ, потверджують зôзнаня такожь тыхъ двохъ свѣдкôвъ, а двохъ свѣдкôвъ зовсѣмъ досыть, щобы увѣрити въ погубне дѣланье д-ра Даниловича, и я думаю, що вы, поважанй панове судьѣ присяжнй, анѣ хвильки не будете надумуватись и потвердите пытанье провины д-ра Даниловича зъ § 302 въ напрямѣ пôдбурюваня противъ клясы бôльшихъ посѣлостей.

По промовѣ прокуратора забравъ слово въ своѣй оборонѣ обжалованый д-ръ Северинъ Даниловичь и промовивъ бôльше-менче такъ:

Высокій трибунале и Высокоповажнй панове присяжнй!

Отсе стою тутъ передъ вами пôдъ закидомъ пôдбурюваня, пôдъ закидомъ вины, котрои я не сповнивъ, сповнити не мôгъ, анѣ сповнити нѣколи не гадавъ!

Лежить се въ натурѣ кождого чоловѣка, що, жиючи середъ якоись суспôльности, яко членъ еи ôдчувае все, що около него дѣесь; чуе и ôдчувае всѣ потребы, всякй недогоды, глядить на добрй и лихй стороны еи житя, словомъ, ôнъ лучить свое житье и интересы зъ житьемъ и интересами цѣлого загалу. Инакше й бути не може. Личный интересъ одиницѣ звязаный тѣсно зъ интересами цѣлого загалу, середъ котрого чоловѣкъ крутить ся, середъ котрого жие.

Ласкавй панове! Жиючи середъ населеня нашого краю, середъ народу въ Галичинѣ и я интересую ся его долею. А доля его, доля того народу не абы-яка. Въ орґанізмѣ нашои державы стоить нашъ галицкій нарôдъ, въ порôвнаню зъ инчими, на найнизшôмъ степени. Кождый ачей-же зъ насъ чуе тй вѣчнй нарѣканя на нашй сумнй ôдносины економічнй, кождый зъ насъ мимохôть голосить: „Бѣда, клопôтъ въ краю!“ А кому-жь изъ насъ не вѣдомо, що именно въ нашôмъ краю, въ Галичинѣ, найбôльше и найстрашнѣйше панують елементарнй нещастя, голодовй тифы, тй безнастаннй многй пошести голодовй, економічный розстрôй и постепенный а скорый упадокъ нашого рôльництва, не лише менчихъ, але навѣть бôльшихъ посѣлостей грунтовыхъ! — Тй вѣчнй ліцитація менчихъ и бôльшихъ посѣлостей, тй вѣчнй переходы землѣ въ руки чужого а ворожого намъ елементу! Кождому зъ насъ вѣдомо такожь, що нашъ галицкій нарôдъ, безъ огляду на нашу національнôсть, найтемнѣйшій; що при бранцѣ у насъ въ Галичинѣ выказуесь найбôльше а страшне ще число анальфабетôвъ; що взагалѣ ôдносины суспôльнй нашого краю такъ поганй, що намъ уже дальше не лишае ся жадного выходу, зъ тои бѣды — и всѣ мы се добре чуемо.

Уладжувати и порядкувати всякй ôдносины суспôльнй, старатись о добро, о добробытъ и просвѣту народôвъ, лагодити интересы одиниць и верстовъ въ суспôльности такъ, щобы одиниця и верства не змôцняла ся коштомъ другои одиницѣ або верствы, щобы кождому була однакова справедливôсть, щобы кождый мôгъ користувати ся природными правами, — есть задачею державы. Однакъ держава сама, яко така, всего уладити не въ силѣ. Ôдъ памятнои ночи у Франціи, коли признано права чоловѣка, говорить ся и пише ся по державныхъ бюрахъ и канцеляріяхъ дуже богато; выдае ся законы и розпорядженя; зъ-пôдъ перъ нашихъ державныхъ мужѣвъ выходять обширнй справозданя и реферати, але самъ рефератъ и папѣръ не уладить ще интересôвъ суспôльности, если до того не приложать своихъ рукъ самй члены тои суспôльности, если до працѣ не возьмуть ся люде приватнй. Особливо-жь у насъ, въ нашôмъ такъ нужденнôмъ краю, де тй ôдношеня, що такъ скажу, найгôршй зô всѣхъ краѣвъ австрійскои монархіи, дôйде до сумныхъ наслѣдкôвъ, сли не возьмемо ся самй до щирои роботы.

Интересъ державы яко цѣлости и яко такои минае ся дуже часто зъ интересомъ еи жителѣвъ, хочь еи сила лежить безперечно въ щасливôмъ уладженю и гармонійнôмъ устроеню ôдносинъ економічныхъ и просвѣтныхъ еи населеня. Але держава сама не може ôдчувати всѣхъ потребъ своеи суспôльности такъ, якъ се ôдчувають тй, котрыхъ бѣда и недогода припѣкае, — якъ тй, що въ цѣлости взятй, становлять державу, — одиницѣ суспôльнй, люде приватнй. Тыхъ отже моральнымъ обовязкомъ есть — приходити державѣ въ помôчь своими радами и вказôвками, домагати ся ôдъ неи змѣнъ въ законодавствѣ, усуваня перепонъ въ духовнôмъ и економічнôмъ розвитку суспôльностей, а се власне повинно бути и интересомъ державы для еи правдивои силы и щастя еи народôвъ — приходити такимъ людямъ зъ помôчною рукою, а не ставити имъ рôзныхъ перепонъ. Державы повиннй разъ порозумѣти, що имъ передовсѣмъ мае лежати на серци добро и щастье ихъ народôвъ, котрй державу складають, бо сама держава для себе и лише для своихъ якихсь теоретичныхъ цѣлей не есть навѣть мыслима.

Крôмъ людей приватныхъ, що займають ся уладженьемъ суспôльныхъ интересôвъ, е ще й товариства. У насъ въ Галичинѣ мае тоту саму задачу знане товариство „Просвѣта“, котре по змозѣ сповняе щиро свои обовязки супротивъ галицкого народа. „Просвѣта“ положила для галицкого населеня немалй заслуги. По мѣстахъ провінціональныхъ позаводили ся філіи того товариства, а мѣжь инчими така філія е и въ нашôмъ мѣстѣ Коломыи, до котрои выдѣлу належу и я. Въ статутахъ „Просвѣты“ стоить, що товариство мае старатись о закладанье читалень по селахъ и мѣсточкахъ, щобы тымъ способомъ ширити межи народомъ просвѣту, отверезѣнье и двигати его зъ економічного упадку. Въ коломыйскôй філіи товариства „Просвѣта“ ухваливъ выдѣлъ завязати осôбный комітетъ, котрый бы занявъ ся енерґічнѣйше справою читалень народныхъ, а до того комітету увôйшовъ и я.

Закладанье читалень межи темными масами народу, ширенье науки и просвѣты а чей-же не е дѣломъ карыгôднымъ въ найшôй конституційнôй державѣ! Оно радше есть дѣломъ людскимъ, дѣломъ помочи тымъ, що находять ся въ крайнôй темнотѣ и нуждѣ. Ласкавй панове! Есть се моральнымъ обовязкомъ кождого интеліґентного чоловѣка, есть се обовязкомъ и державы — старатись о освѣту и добробытъ своеи суспôльности; есть се обовязкомъ и кождого чоловѣка, котрый середъ суспôльности жие, а до того обовязку почувавъ ся и почуваю ся такожь я, щобы въ имени поступу и просвѣты подати помôчну руку до двигненя духового, морального та економічного, и хочь такимъ бодай способомъ ôддячитись тымъ, котрй будь-що-будь двигають на своѣмъ хребтѣ насъ и цѣлу державу!

Громада Трофанôвка хотѣла мати читальню. Въ тôй цѣли постаралась въ приписанôй закономъ дорозѣ о статутъ, а руководячись принятымъ звычаемъ, спросила на свое торжество отвореня читальнѣ гостей зъ поблизькихъ селъ, удалась и до выдѣлу коломыйскои „Просвѣты“, просячи о участь въ ихъ торжествѣ. Выдѣлъ коломыйскои „Просвѣты“, почуваючи свôй моральный обовязокъ, не мôгъ и не смѣвъ ôдмовити прошеню громадянъ, тому выславъ мене и п. Илярія Герасимовича яко ôдпоручникôвъ товариства. Пôсля звычаю принятого при такихъ торжествахъ промавляли мы поучаючо до зôбраного тамъ народу: п. Герасимовичь на тематъ торговельныхъ спôлокъ и торговельного промыслу, котра то галузь у насъ цѣлковито занедбана, а по нѣмъ говоривъ я, въ дусѣ загальнои просвѣты, заохочуючи людей до науки и працѣ. Найшовши ся середъ круга людей робучихъ будь на рôли, будь людей зарабляючихъ на свой прожиткокъ руками у другихъ людей або ремесломъ, котре — кажучи мимоходомъ — сповите у насъ ще въ грубыхъ пеленкахъ, не мôгъ я устерегтись, щобъ не зôйти на поле пытаня економічного.

Ласкавй панове! Квестія науки и добробыту займае у насъ широкй круги; она сталась квестіею загальною, квестіею не лишь якоись державы, але квестіею европейскою, ба квестіею загально свѣтовою. Безперечна рѣчь, що квестія добробыту есть важнѣйшою якъ квестія формальнои науки, бо-жь кождый се легко зрозумѣе и признати мусить, що голодного не богато обходить наука, бо голодный учитись не може, наука не чѣпаесь головы, въ котрôй вѣчно стоить на думцѣ, що ôнъ голоденъ, не мае що ѣсти, не мае чимъ нагодувати голоднои жѣнки и дѣтей, що ему не выстатчуе на заспокоенье конечныхъ потребъ житя та громадскихъ, краевыхъ и державныхъ тягарôвъ. Якъ довго не пôдпорядкуесь квестіи формальнои науки пôдъ сторону економічну суспôльности; якъ довго не буде просвѣта средствомъ до осягненя зъ неи результатôвъ хôсна добробытного; якъ довго не буде наука дороговказомъ до економічного двигненя; якъ довго она не стане на грунтѣ справедливого упорядкованя и уладженя суспôльныхъ клясъ и ôдносинъ товарискихъ, — такъ довго буде она лишь однымъ балястомъ бôльше до балястôвъ житя, безъ реальнои користи. Наука прецѣнь мае якусь цѣль, а мае цѣль служити для добра людскости, мае еи ущасливляти и помагати ѣй въ добуваню средствъ житьевыхъ, мае еи пôдносити а не понижувати або пôдносити одиницѣ на коштъ загалу, — она мае стати ся пôдоймою цѣлои людскости, а безъ того всего она буде все пустою и непотрѣбною. Наука повинна уладжувати и порядкувати интересы загалу, а не замотувати ихъ, повинна вказувати дорогу, якою треба двигати ся зъ бѣды, а яко таку мусимо еи пôдпорядкувати яко средство до добуваня способôвъ до житя и хосенныхъ результатôвъ економічного добробыту. А вже-жь нѣгде еи такъ не потрѣбно, якъ у насъ, де о добробытѣ економічнôмъ и бесѣды бути не може, бо той спѣшать скорымъ ходомъ до крайного упадку!

Ласкавй панове! У насъ, якъ показують даты статистичнй, въ краю, котрый животѣе лише продуктомъ рôльництва, отже жие понайбôльше зъ землѣ — не припадае на одну третину цѣлого населеня навѣть по одному моргови землѣ! Такôй аномаліи треба конче зараджувати, и вже сама делеґація галицка въ радѣ державнôй думала надъ тымъ, щобы правительство закуповувало землю и роздѣлювало еи за ôдповѣднымъ чиншомъ межи людей охочихъ до працѣ, а не маючихъ власнои землѣ. Чимъ же я провинивъ ся, коли на отвореню читальнѣ въ Трофанôвцѣ заохочувавъ людей до выкуповуваня землѣ зъ рукъ жидôвскихъ або бôльшихъ посѣлостей, щобы въ той спосôбъ ратували себе зъ нужды и упадку? Я думаю, що не лишь не провинивъ ся я нѣчимъ противъ закона, але я ще сповнивъ свôй святый обовязокъ яко горожанинъ краю та державы и яко чоловѣкъ, ôдчуваючій нужду и убожество людности свого краю. За те чей же я не повиненъ бути караный, — а се есть именно те карыгôдне дѣло, якого я допустивъ ся, заохочуючи людей до набуваня законною дорогою землѣ зъ рукъ жидôвскихъ и двôрскихъ обшарôвъ.

Але правда, свѣдокъ Кушликъ, о котрого вѣрыдостойности могли вы, Впов. панове, переконати ся пôдчасъ нинѣшнои розправы и зъ закидôвъ учиненыхъ ему пôдчасъ розправы про давнѣйше его поведенье, якъ и другій его товаришь Иванъ Кисѣлевскій, свѣдчать противъ мене, що я пôдбурювавъ нарôдъ, абы не ишовъ до панôвъ на роботу. О скôлько тй закиды не мають найменчои правды за собою, се выказали другй свѣдки и я вповнѣ заперечую. Однакожь допустѣмъ, — хоть я се рѣшучо перечу, — щобы я такъ говоривъ, — кажу: допустѣмъ, що я и сказавъ, абы люде працювали бôльше для себе и на своѣй земли якъ на чужихъ, або на обшарахъ двôрскихъ, та щобы старали ся свою працю вкладати бôльше въ свои грунты, якъ за пôвъ дармо продавати себе для хôсна другихъ. Допустѣмъ, що я се й сказавъ, — то чи мôгъ же я мати въ тôмъ яку цѣль аґітаційну, пôдбурюючу нарôдъ противъ панôвъ? А чи-жь не вѣдомо намъ всѣмъ надто добре, неразъ що обшары двôрскй вызыскують працю робôтныхъ людей въ разячій навѣть спосôбъ, такъ, що се есть навѣть моральнымъ грѣхомъ не звернути на се уваги бѣдныхъ людей?! Ласкавй панове! Менѣ знаный фактъ, що ґр. Потоцкій платить за цѣлоденный тяжкій трудъ бѣдного робôтника нужденну квоту 10 кр., не выстаючу навѣть на одноразову перекуску, а о прирôбку для своеи родины и бесѣды бути не може! Се-жь прецѣнь очевидна кривда. И чи-жь, кажу, въ виду того мôгъ бы я сповнити якусь противзаконну провину, наколи-бъ я бувъ сказавъ, що замѣсць ити працювати цѣлый день за нужденныхъ 10 кр., волить кождый працювати лѣпше коло свого грунту, обробити его стараннѣйше и тамъ шукати нагороды за свôй трудъ? Менѣ видить ся, що зовсѣмъ нѣ, хочь — якъ я вже перше заявивъ — такои бесѣды зъ моихъ устъ нѣхто, крôмъ Кушлика и Кисѣлевского, не чувъ, а все, що сй два свѣдки въ мою некористь зôзнали, есть чиста выдумка, выплываюча лишень зъ лихого на мене серця п. Кушлика.

Хочь п. Кушликъ заперечивъ тому, щобы ôнъ мавъ яку злôсть на мене, то я мушу заявити, що п. Кушликъ мае справдѣ велику злôсть на мене ще за выборы, въ котрыхъ ôнъ бравъ участь, и хочь належить до народности рускои, котра пôдпирала кандидата затвердженого рускимъ комітетомъ, ставъ ся зрадникомъ своеи народности и клясы простого народу, котрому служить, бо противъ его интересôвъ аґітувавъ и пôдпиравъ кандидата бôльшихъ посѣлостей, котрыхъ интересъ стоить въ разячôй суперечности зъ интересами менчихъ посѣлостей грунтовыхъ, ремѣсникôвъ и людей робôтныхъ. По тôмъ фактѣ вносили люде жалобы на Кушлика, и то на мои руки, а щобы запобѣгти наслѣдкамъ тыхъ жалобъ, старавъ ся Кушликъ негôдными доносами на мене здискредитувати мене, а себе ратувати и декому приподобатись, бо знавъ, що такимъ способомъ зможе спаралізувати мои кроки и уйти заслуженои кары та вымѣру справедливости на себе. Такъ, ласкавй панове, стоить дѣло и черезъ те стаю я нинѣ передъ вами обжалованый за вину, котрои я не сповнивъ.

Уже самъ Вповажный панъ прокураторъ пôднѣсъ, що суспôльнôсть наша дѣлить ся на клясы, и то на клясы, котрй въ уреґульованю суспôльного орґанізму будь высше и виднѣйше, будь низше и пôдряднѣйше займають мѣсце. Сли §. 302, — а за провину противъ него поставлено мене нинѣ до одвѣчальности, — не дозваляе тыкати суспôльныхъ клясъ, то параґрафъ той противить ся духови нашихъ основныхъ законôвъ, на котрыхъ основѣ полягае цѣлый устрôй нашои державы, бо-жь конституція наша зовсѣмъ не противить ся обговорюваню интересôвъ тыхъ клясъ. Параґрафъ сей, мои панове, бувъ выплывомъ реакціи зъ часôвъ Бахôвщины, котра однакъ пôдъ напоромъ думокъ поступовыхъ мусѣла упасти. Сли-жь бы вы, Вповажанй панове, дали послухъ духови того параґрафу, то тымъ самымъ признали бы вы и потребу такои реакціи, тымъ самымъ показали бы вы свѣтови, що мы нѣякъ не доросли ще не то вже до духа поступу и братолюбія, але що мы не доросли ще навѣть до тои конституціи, о яку боролись и выбороли намъ уже нашй попередники!

Судѣть, ласкавй панове! я зовсѣмъ спокôйный о вашъ судъ. Цѣла вина моя, до якои я почуваю ся, лежить хиба въ тôмъ, що я хвильку свого часу, свобôдного ôдъ канцелярійныхъ занять, посвячувавъ для нашого прибитого нуждою и темнотою народу; що я осмѣлювавъ ся подавати ему раду и вказувати дорогу, якъ выдобувати ся зъ бѣды, якъ двигати ся зъ темноты и економічного упадку, котрый грозить цѣлковитою руиною для нашого краю и всѣхъ насъ; що добро нашого краю и нашого народу лежить менѣ горячо на серци. Пôдъ закидомъ такои вины хочу я оставати завсѣгды!“

По сѣй промовѣ обжалованого промовивъ ще коротко оборонець п. Ильницкій, а потôмъ предсѣдатель трибуналу подавъ обективне резіме, пояснивъ §. 302 и ôддавъ акты розправы судьямъ присяжнымъ, щобы пôсля своеи совѣсти и присяги ôдповѣли на поставлене имъ пытанье.

По короткôй нарадѣ судьѣ присяжнй выдали вердиктъ, одноголосно заперечуючій вину дра Даниловича, а трибуналъ увôльнивъ его ôдъ всякои кары.

Дописи „Дѣла“

Зô Стрыя.

[Концертъ артистичнои шѣснацятки.]

По концертахъ въ Перемышли та Самборѣ загостила артистична шѣснацятка наша въ Стрый, де въ просторôй сали „Руского Касина“ выступила зъ такою проґрамою концерту. Сама шѣснацятка, повитана на вступѣ теплымъ словомъ заступника головы „Рус. Касина“, сов. конс. о. Поповича, ôдспѣвала Лисенкôвъ хоръ „Иванъ Гусъ“ въ супроводѣ фортепяну, Вербицкого „Ой зазуле“, та й зновъ Лисенка „На прю“. Зъ трехъ тыхъ хорôвъ зробивъ хороше вражѣнье „Иванъ Гусъ“, котрого выконанье, пôдъ управою п. Садовского, вповнѣ вдоволяло всякимъ вымогамъ концертовои продукціи. По хорѣ Вербицкого, котрый публика приняла рôвно жь зъ одушевленьемъ и оплесками, ôдспѣвала шѣснацятка сербскій боевый маршъ „Нек Душман віді“ зъ повнымъ огнемъ, а по послѣднôмъ хорѣ ще Вахнянина „Урра у бôй“ въ супроводѣ фортепяну. Одушевленье зросло ще бôльше, а вдячна публика, зложена переважно зъ самои интеліґенціи рускои мѣсцевои, патріотичного духовеньства зъ околицѣ, не тôлько грôмкими оплесками зневолила шѣснацятку до повтореня хору, але и выкликала присутного случайно на концертѣ автора.

Говорячи безъ пересады, хоральнй продукціи шѣснацятки ôдзначались чистою интонаціею, складнымъ выголошеньемъ, добре понятою деклямаціею та удачнымъ тѣньованьемъ, и зраджували совѣстну працю молодыхъ патріотôвъ, що принялись хорошои задачѣ — нести пѣсню нашу по краю и здобувати для неи славу.

Зъ помежи членôвъ шѣснацятки спѣвавъ барітонове сольо Павфлера „Сонъ“ товаришь Шиманьскій. Голосъ досыть сильный, рôвный, теплый, милый и о просторôй скали, мусѣвъ заполонити душу слухателѣвъ, а п. Шиманьскій, выкликаный рѣсными оплесками на естраду, ôдспѣвавъ ще Лисенкове „На городѣ коло броду“.

Зъ мѣсцевыхъ силъ продукувалась панна Вітманъ, ученица Марка, въ двохъ рапсодіяхъ: Лисенковôй „Grand Rhapsodie L' Oukraine“ и Лістовôй угорскôй рапсодіи. Молоденька и симпатична концертантка, хоть не Русинка, проявила въ обохъ продукціяхъ выроблену техніку, старанне образованье и навѣть подекуды самостôйне понятье предмету, хочь тутъ и тамъ поодинокй фразы глушивъ педалъ, чого бы концертантцѣ належало выстерѣгатись въ интересѣ еи власнôмъ. Гостѣ приняли продукцію зъ щирою симпатіею.

Красне вражѣнье зробила вкôнци деклямація панны Ивасикôвнои. Молоденька декляматорка выголосила солодко „Лебединъ“ Шевченковый и зôбрала за щирый трудъ свôй вповнѣ заслуженй оплески. На тôмъ и закôнчилась часть концертова.

По концертѣ почалась забава зъ танцями, котрыми — якъ въ Перемышли та Самборѣ — и тутъ провадили пп. Кормошь и Кириловичь. Соколы стали увиватись зъ горличками Пôдгôря стрыйского. Тутъ уже для очей заставлено богатый пиръ. Тутъ молода кровь стала доказувати того дива, котре мы, старшй, лише згадуемо, всякій по свому, — на котре дивимось може и заздро, а чимъ мимо всего будемо заедно любуватись, бо охочій танець, жива дрôбна коломыйка, найдуть все ще ôдгомôнъ и въ старшихъ костяхъ. До коломыйки стануло надъ 40 паръ, до другихъ танцѣвъ ще бôльше, бо въ нихъ взяла участь и поважнѣйша частина свѣта жѣночого. Забава йшла складно, весело й зъ повнымъ житьемъ, мовь у кружку родиннôмъ. И мимоволѣ налетѣла на зрѣтеля гадка, щобы и въ прочихъ трудахъ нашихъ патріотичныхъ могла заволодѣти така гармонія и щирôсть, яка тутъ обявлялась при кождôмъ заворотѣ.

И въ хвиляхъ ôддыху не щадила себе „шѣснацятка“. Пѣсня гремѣла и луняла и казала вѣрити всѣмъ, що Русь живе и двигаесь.

Другого дня рано гостила „шѣснацятка“ у пароха мѣсцевого о. Поповича и сотрудника его о. Бобикевича. И тутъ спѣвано, и тутъ тоастовано въ надѣи, що черезъ рôкъ зновъ патріотичный Стрый подасть молодежи своѣй нагоду звеселити себе рускою пѣснею. Изъ Стрыя ôдправилась „шѣснацятка“ до Чорткова, сердечно прощана мѣсцевымъ комітетомъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьска ґазета урядова оголосила скликанье соймôвъ краевыхъ на день 14 жовтня с. р. До Czas-у доносять зъ Вѣдня, що рада державна збере ся въ першихъ дняхъ грудня, головно для залагодженя провізоріи буджетовои.

Чимъ близше до сойму тымъ бôльшій настае хаосъ въ ческôмъ таборѣ. Такъ доносить Politik, що старо-Чехи не постановили въ сѣй справѣ ще нѣчого рѣшучого, але вже сама та гадка пôддала централістамъ можнôсть заговорити о тôмъ и спытати ґр. Таффого, зъ кимъ ôнъ властиво веде переговоры, коли старо-Чехи стратили всякій вплывъ и значѣнье въ своѣмъ народѣ и Ґреґръ есть нинѣ проводиремъ ческого народу.

Зъ молодо-ческого жерела доносять зновъ, що межи молодо- и старо-Чехами заносить ся на якусь угоду. О скôлько можна догадувати ся подали старо-Чехи иніціятиву до того; они вызначили були до переговорôвъ д-ра Скарду, котрый кôлька ра-

зôвъ конферувавъ зъ проводирами молодо-Чехôвъ. Коли-жь ôнъ не мôгъ выказати ся повномочiємъ ôдъ старо-Чехôвъ, то конференцiя тй признано за приватный розговôръ а бсёмъ днёвъ тому назадъ завôзвано старо-Чехôвъ, щобы они выслали на конференцiю уповномоченыхъ мужёвъ. Ôдповёдь на то завôзванье ще не наспёла.

До Hlas-y Naroda пишуть зъ Вёдня: Въ рёшаючихъ кругахъ не хотять рёшучо нёчого постановляти въ справё ческого языка урядового, доки не появить ся позитивна програма молодо-Чехôвъ, але тй держать ся заедно негативно. Завозваня д-ра Скарды, щобы они выповёли, яке займуть становище въ сёй справё позôстали безъ успёху; доси можна було лишь то осягнути, що молодоческй мужё довёрiя заявили готовôсть выслати на спôльнй наради зъ старо-Чехами трохъ своихъ репрезентантôвъ. Ôдъ правительства не можна сподёвати ся нiякого заявленя въ справё языка урядового, доки рёшуча бôльшôсть ческихъ послôвъ не сформулуе ясно свои погляды на угоду.

Зъёздъ сербскихъ мiнiстрôвъ зъ угорскими при нагодё ôдкрытя робôтъ коло „Зелёзныхъ ворôтъ“ на Дунаю, не позôставъ безъ успёху на ôднесины Австро-Угорщины до Сербiи. На зъёздё тôмъ обговорено всё тй торговельнй и перевозовй справы, для котрыхъ Сербiя хоче позыскати собё таку прихильнôсть Австро-Угорщины, яка була давнёйшими часами. Члены сербского правительства, особливо же мiнiстеръ Грунчь завёряли при кождôй нагодё, угорскихъ мiнiстрôвъ о дружбё Сербiи для Австро-Угорщины и высказували готовôсть усунути все, щобы добрымъ ôднесинамъ обохъ державъ стояло на перешкодё. Наслёдкомъ того було, що теперь — якъ доносить Pol. Corr. — настало мёжь угорскимъ а сербскимъ правительствомъ повне порозумёнье въ справё вывозу сербскихъ безрогъ до Австро-Угорщины. Зачувати навёть, що италiяньска спôлка, котра пôдняла ся була вывозу безрогъ зъ Сербiи черезъ Солунь, врекла ся сего предприемства, бо есть надёя, що вже за кôлька днёвъ буде ити перевôзъ безрогъ зъ Сербiи правильно черезъ Австро-Угорщину.

——

О зъёздё монархôвъ въ Роиштоку пише берлиньска урядова газета такъ: Нинё прибувае цёсарь Францъ Iосифъ въ гостину до цёсаря Вiльгельма въ Роиштоку. Хочь та гостина присвячена майже выключно лишь вправамъ войсковымъ, котрй мають ôдбути ся передъ обома монархами, то однакожь фактъ стрёчи обохъ монархôвъ повиненъ уважати ся порукою тыхъ — якъ цёсарь Вiльгельмъ дня 5 с. м. на пирё въ Гравенштайнё сказавъ — тёсныхъ звязей найсердечнёйшои дружбы и найтёснёйшого братерства военного, якй истнують межи обома монархами. Народъ нёмецкiй пôдносить въ честь достойного приятеля цёсаря при вступё его на нёмецку землю щирй оклики повитання, долучаючи бажанье, щобы и нинёшна стрёча показала ся успёшною для высокихъ цёлей, до якихъ стремлять оба монархи для добра своихъ народôвъ.

Въ часё приёзду цёсаря Францъ Iосифа до Вроцлава повитали его на двôрци высокй достойники, а мёжь нимi такожь и гр. Мольтке. Саскiй король зробивъ австрiйскому цёсареви вiзиту заразъ по его приёздё, а цёсарь ревiзитувавъ его ще передъ обёдомъ. Король саскiй замешкавъ на сусёднôмъ замку Бернхенъ и оба монархи вернули въ ôдси разомъ на обёдъ до Роиштока. По обёдё выйшли всё три монархи на вежу замкову и приглядались въ ôдси илюмiнацiи и огнямъ розложенымъ на сусёднихъ горбахъ. Вчера рано выёхали монархи о чверть на 8 год. на маневры. Король саскiй выёхавъ зъ Бернхенъ трохи пôзнёйше. Гр. Кальнокiй и канцлеръ Капрiвi остались разомъ въ мёсцевости Гансдорфъ. По вправахъ вернули оба монархи разомъ зъ королемъ саскимъ верхôмъ до Роиштока. Канцлеръ Капрiвi конферувавъ вчера три годины зъ гр. Кальнокимъ.

При нагодё зъёзду монархôвъ въ Роиштоку, домагае ся Post, щобы австро-нёмецкiй союзъ розширити въ напрямё економiчнôмъ. Анё въ Австрiи, анё въ Нёмеччинё — каже згадана газета — нема противникôвъ мытовои унiи. Головна перешкода лежить въ ôднесинахъ политичныхъ. Звычайно думають, що унiя мытова зашкодила бы самостôйности Австрiи, бо Нёмеччина есть политично и економiчно сильнёйшою державою. Рёчь маё ся противно, хочь годё теперёшнои переваги Нёмеччины заперечити. Будучнôсть унiи спочивала бы въ ôи звязи зô Всходомъ и черезъ то мусёла-бъ економiчна ôи вага перенести ся поволи въ полудневй стороны, то есть, до австро-угорскои монархiи.

Зъёздъ монархôвъ подавъ газетё Hamb. Nachrichten, котра нёбы то маё стояти въ якôйсь звязи зъ кн. Бiсмаркомъ, добру нагоду выступити противъ Австрiи. Згадана газета каже, що не выключена можнôсть, що въ Роиштоку будуть старати ся посередничити мёжь Австрiею а Россiею въ мёру признанои нёмецкôй политицё кн. Бiсмаркомъ мiсiи. Нёмеччина не буде певно нёчого заступати, що не годилось бы въ интересами Австрiи, але надёё деякихъ кругôвъ не сповнять ся, що Нёмеччина выступить въ користь Австрiи.

——

Зъёздъ монархôвъ въ Роиштоку, зробивъ въ Россiи, здаесь, дуже немиле вражёнье. Въ Петербурзё не можуть успокоити ся, якъ мôгъ цёсарь Вiльгельмъ по гостинё въ Нарвё и Петергофё уважати ще за потрёбне гостити у себе свого австрiйского союзника, и що ôнъ вже теперь лагодить ся заразъ по маневрахъ выёхати до столицё австрiйскои монархiи. Тому то — каже N. fr. Presse — старають ся теперь въ Петербурзё кинути мёжь союзникôвъ незгоду и выкликати мёжь ними недовёрiе. Той задачё пôднявъ ся — якъ доносять згаданôй газетё въ Петербурга — бувшiй россiйскiй дипльоматъ Татищевъ. Ôнъ розповёдае зъ недавныхъ часôвъ ось таку исторiю: Въ осени 1886 р. проевъ его нёмецкiй посолъ ген. Швайнiцъ, зъ котрымъ ôнъ знавъ ся ще зъ Вёдня, звести его зъ Катковомъ. Ôнъ, Швайнiцъ, зсылавъ ся на то, що сходивъ ся зъ Катковомъ ще тогды, коли бувъ въ Петербурзё яко войсковый аташе. Ôнъ завсёгды пôдпиравъ Каткова а въ 1883 р. мавъ зъ нимъ зъ высшого приказу довшу конференцiю. Катковъ понимае теперь фальшиво ситуацiю. Нёмеччина анё не думае о тôмъ, щобы выпробовану дружбу Россiи промёнятии на непевный союзъ зъ Австрiею. Задачею Нёмеччины“ есть погодити зъ собою противнй змагання Австрiи и Россiи. То далось бы найлёпше зробити тридержавнымъ союзомъ, въ котрôмъ Нёмеччина выступала бы яко безсторонный союзникъ. „Я не сумнёваю ся — закôнчивъ Швайнiцъ — що я усунувъ бы недовёрiе Каткова до Нёмеччины. Коли Татищевъ розповёвъ о тôмъ Каткову, сказавъ той: „На що менё сходитись зъ Швайнiцомъ? Мы не маемо собё нёчого сказати. Ôнъ знае мои статьё, я его погляды. Ôнъ чоловёкъ правый и отвертый, приятель Россiи; але въ тôмъ то и штука Бiсмарка, щобы свого петербургского репрезентанта лишати въ блудё що-до своихъ поглядôвъ. Швайнiцъ хоче переконати россiйскихъ дипльоматôвъ о тôмъ, о чôмъ ôнъ самъ переконаный. И я его слухавъ, доки мене не допустили до тайнъ политики; теперь знаю вже все, чого бы я не вёривъ бувъ, коли-бъ факты не були того потвердили.“ Надумавшись за хвилю уложивъ Катковъ свою ôдповёдь Швайнiцови: Татищевъ мавъ ему сказати, що Катковъ годить ся на его погляды що-до тридержавного союза, але предкладае крôмъ того ще и другiй союзъ тридержавный, до котрого належали-бъ Россiя, Нёмеччина и Францiя, въ котрôмъ бы Россiя грала таку саму ролю, якъ Нёмеччина въ першôмъ тридержавнôмъ союзё. Крôмъ того потреба ще и окремого французко-россiйского союза. Коли-бъ заходы помирити Нёмеччину зъ Францiею не удали ся, то Россiя пôйшла-бъ на случай вôйны зъ Францiею, а такъ само на случай россiйско-австрiйскои вôйны, пôйде Нёмеччина безъ сумнёву зъ Австрiею. Ôдповёдь та выдалась Татищеву такъ рёзкою, що ôнъ, щобы не буги свёдкомъ заклопотання Швайнiца, передавъ ея черезъ трету особу.

Россiя не перестае лагодити ся до вôйны. Ледви що побудовано на волыньскй маневры стратегiчну побôчну зелёзницю зъ Ковергцёвъ до Луцка, котра завтра маe бути ôддана до публичного ужитку, якъ вже надходить вёсть о будовё другои, дуже важнои зелёзницё, котра маe беспосередно получити Казань зъ Берестомъ Литовскимъ.

Въ Петербурзё розпôчне ся незадовго великй процесъ противъ нiгiлiстôвъ, въ котрôмъ головну ролю буде грати Марiя Гiнцбургъ, котра разомъ зъ своими товаришами стояла въ звязи зъ цiрiхскими фабрикантами бомбъ и зъ парискими революцiонерами. Петербургска полiцiя дôстала вёсть, що межи заграничными революцiонерами розпочалась зновъ велика агiтацiя за тымъ, щобы уживати терористичныхъ средствъ противъ россiйского правительства.

НОВИНКИ.

— **Посолъ проф. Юлiянъ Романчукъ** — якъ довёдуемось — скликуе зборы своихъ выборцёвъ зъ калуского повёту на понедёлокъ дня 17 (29 н. ст.) вересня с. р. на 2-гу годину зъ полудня до салё рады повётовои въ Калуши, щобы здати имъ справу зъ своеи посольскои дёяльности и выслухати ихъ потребъ та бажань.

— **Въ нашôй „Бiблiотецё найзнаменитшихъ повёстей“** почала ся, по скôнченю Кулёшевои повёсти историчнои зъ часôвъ козацкихъ „Чорна рада“, печатати красна хоть не широка повёсть славно уже звёстного въ россiйскôй лiтературё земляка нашого Володимира Короленка — „Слёный музика“. Просимо нашихъ Вп. читателёвъ переглянути теперь аркушё скôнченои повёсти „Чорна рада“ и завчасу зареклямувати хибуючого може деякого аркуша, бо опôсля може накладъ вычерпати ся.

— **Зъ двохъ политичныхъ процесôвъ** — Книша въ Золочевё и д-ра С. Даниловича въ Коломыи — кôнчимо сегодня обширне справозданье другого процесу, т. е. д-ра Даниловича, а докôнченье процесу Книша мусимо ще, за-для недостачё мёсця, ôдложити до понедёлка (бо завтра за-для свята „Дёло“ не выйде). И процесъ Книша були бы мы доси докôнчили, коли-бъ по перше, не заскочивъ другiй процесъ политичный, такожь дуже цёкавый, хочь зъ иншого взгляду, а по друге, коли-бъ не то, що мусимо ширше подати промову золочёвского прокуратора Кунена, котру теперь въ цёлости друкують польскй не тôлько консервативнй, але и демократичнй дневники, отже гадкамъ прокуратора Кунена, высказанымъ въ тôй промовё, очевидно признають бôльшу вагу. Що-до процесу д-ра Даниловича мусимо пôднести, що одноголосне увôльненье его судьями присяжными выкликало не тôлько межи Русинами радôсть зъ „посрамленiя“ ворогôвъ его и справы рускои, але и въ демократичнôй печати польскôй ôдкликнулось гомономъ задоволенья изъ затрiумфованя правды надъ неправдою и простою, грубою, пôдлою интригою.

— **О. Iванъ Волыньскiй** повернувъ уже зъ женою зъ Америки до Галичины. Въ переёздё до Островчика, своеи парохiи, гостивъ кôлька днёвъ у Львовё. О. Волыньскiй, якъ звёстно, выёхавъ бувъ до Шенандору зъ порученя Впр. митрополита, щобы зробити въ рускихъ кольонiяхъ ладъ по звёстнôмъ роздорё межи о. Андруховичемъ а свётскою интелiґенцiею. Однакожь ôдъ часу першого выёзду о. Волыньского зъ Америки ôднесины тамъ такъ змёнили ся, що ôнъ мiсiи своеи сповнити уже майже не мôгъ и вертае до краю. Выслано туды ще другого священика, о. Обушкевича зъ перемыскои епархiи, але можна сумнёвати ся, чи и той богато тамъ вдёе (о. Обушкевичь осёвъ въ Шамокинё). Паномъ ситуацiя есть нинё въ Шенандорё о. К. Андруховичь и все маe въ своихъ рукахъ... Зъ „Народныхъ Торговель“, завязаныхъ о. Волыньскимъ, деякй поупадали, а деякй потратили давнёйшiй кредитъ. Свётскй интелiґентнй люде розбрились по Америцё и повыбирали собё рôзнй занятя. Въ мёсцевости Osceola Mills будуе ся нова руска церковь. Рускихъ священикôвъ пробуваe теперь въ кольонiяхъ сёмь: Андруховичь въ Шенандорё (отже въ центрё), Гулевичь въ Фрiляндё, Дзюбай въ Вiльксберахъ, Грушка въ Джерзi-Ситi, Запотоцкiй въ Кiнґстонё. Товтъ въ Мiнеаполiсё, Обушкевичь въ Шамокинё.

— **Канцелярiя тов. „Просвёты“** повёдомляе, що члены товариства „Просвёта“ одержать Илюстровану Исторiю Руси яко членьску книжочку неоправну а за доплаченьемъ 22 кр. дуже красно оправну. Просить ся отже о скоре надсыланье грошей на оправу, бо вже зачалась розсылка „Исторiи Руси“.

— **Выдёлъ политичного товариства „Народна Рада“** пригадуе ся памяти тыхъ Вп. Членôвъ сего товариства, котрй зъ уплатою своихъ вкладокъ членьскихъ припôзнили ся, щобы зволили присылати свои вкладки чимъ скорше на адресу касiера товариства — п. Василя Нагôрного у Львовё.

— **Въ Яблоновё** коло Коломыё отворено дня 18 н. ст. серпня читальню заходомъ господаря Юрiя Фенюка. До выдёлу выбранй: Онуфрiй Мелникъ головою, Юр. Фенюкъ, М. Савчинюкъ, М. Гальчукъ и Т. Котлярчукъ.

— **Нагадали собё!** До ц. к. суду торговельного у Вёдни надôйшла пôдъ днемъ 5 вересня 1890 до ч. 146.688 нота зъ ц. к. окружного суду въ Тернополи зъ дня 27 серпня 1890 ч. 12.308, полагоджуюча и покликуюча ся (!) на реквiзицiю суду вёденьского до ч. 12.453 **зъ дня 25 сёчня року 1888**: словами вôсёмдесять осьмого! Справа дуже поединча: екзекуцiя въ сумаричнôмъ чи навёть вексслевôмъ поступованю. Добре ся дёе! Тôлько-жь референты вёденьскй не зъ дуже бурливымъ аплявзомъ оглядали се куріозумъ, бо имъ не першина дôставати такй рёчи зъ галицкихъ судôвъ... Друге подôбнёсёньке письмо зъ того самого суду надôйшло сюды рôвночасно, тôлько зъ ôдмёнными трохи цифрами, вынявши, розумёесь, року...

— **Для вёденьскихъ академикôвъ** На чорнôй таблицi унiверситету вёденьского прибито ось таку оповёстку: „Зимовый курсъ 1890/91 року починаесь на всёхъ чотирохъ факультетахъ дня 1 жовтня 1890. Речинець до иматрикуляцiи и впису починаесь пôсля мiнiст. розпорядку зъ 24 сёчня 1886 дня 22 вересня а кôнчить ся зъ днемъ 9. жовтня 1890. По уплывё того речинця наступае иматрикулiованье, взглядно вписъ, лише за особнымъ дозволомъ збору професорôвъ дотычного факультета, взглядно академiчного сенату. Призвôлъ той до пôзнёйшого впису удёляесь тôлько зъ важныхъ причинъ въ выпадкахъ доказаного, непровиненого опôзненя. — Вёдень, 5 вересня 1890. Ректоръ ц. к. университету.“

— **Два самоубiйства** ученикôвъ гiмназiяльныхъ лучили ся оногды у Вёдни. Рано застрёливъ ся зъ револьверу на коридори шкôльнôмъ ученикъ VI гiмн. клясы, бо не здавъ поправки, а вечеромъ того самого дня и зъ тои самои причины стрёливъ до себе такожь ученикъ лишь зъ иншои гiмназiи и поранивъ ся тяжко.

— **Змёны теритoрiальнй.** Президiя намёстництва повёдомляе, що громада и обшаръ двôрскiй Лабачь вылучае ся зъ днемъ 1 сёчня 1891 р. зъ округа староства въ Золочевё и суду повётового въ Олеску а прилучаесь до округа староства и суду повётового въ Бродахъ.

— **Копальнё нафтовй.** Въ Головецку коло Старого мёста на теренё нафтовôмъ проф. д-ра Дуниковского и Спôлки появилась обильно нафта вже въ першôй ямё, въ глубинё 90 метрôвъ. Теренъ сей нафтовый обôймае 800 морґôвъ, есть скомасованый и ґеольоґiчно розслёдженый. Верченье ôддано познаньскому товариству акцiйному. Треба додати, що увагу на сей теренъ звернули розслёды ґеольоґiчнй зъ порученя сойму и выдёлу краёвого.

— **Зъёздъ окружныхъ инспекторôвъ шкôльныхъ** ôдбувъ ся 15 и 16 н. ст. жовтня у Львовё. Послёдный такiй зъёздъ ôдбувъ ся передъ двома роками. Цёль такихъ зъёздôвъ есть порозумётись въ справахъ педаґоґiчныхъ и дидактичныхъ, а ôдтакъ управильненье методы научаня та иншихъ практикъ шкôльныхъ. Въ сегорôчнôмъ зъёздё взяло участь 30 инспекторôвъ зъ цёлои Галичины. Засёданя ôдбували ся въ бюрё инспектора шкôльного, п. Меч. Барановского въ будынку ратушевôмъ. Участники зъёзду подёлили ся на чотири секцiи. Зъ найважнёйшихъ справъ, котрй обговорювались на засёданяхъ, згадати треба справу науки доповняючои, науки реалiёвъ а такожь ревiзiю книжокъ до читаня, уживаныхъ въ нашихъ школахъ народныхъ. На однôмъ засёданю були присутнй три инспекторы краёвй для народныхъ шкôлъ пп. Днёстряньскiй, Ольшевскiй и Бол. Барановскiй и они то управляли нарадами. Такожь приймавъ намёстникъ участникôвъ зъёзду на авдiенцiи и розпытувавъ ихъ про справы шкôльнй.

— **Рада мёста Львова** порёшила на вчерашнôмъ засёданю мёжь иншимъ отсй важнёйшй справы: Для регуляцiи улиць маe закупитись реальнôсть Махницкого и Рiбенбавера при пл. Галицкôмъ за 21.000 зр., каменицю Вайдовскои коло костела Домiнiканôвъ за 14.000 зр. и 47 сяжнёвъ ґруну при ул. Николая. Коштомъ мёста маe выдатись докладна исторiя Львова. Для дезiнфекцiи маe закупитись за 1500 зр. кислоты карболевои.

— **Шляхтичемъ** именованый жидъ д-ръ Арнольдъ Раппапортъ, конзулентъ льендербанку. Новый шляхтичь одержавъ придомокъ „de Porada“.

— **Для кандидатôвъ нотарiяльныхъ.** Въ наслёдокъ смерти ц. к. нотаря въ Надвôрнё, пок. Вол. Криницкого, завзываe львôвска комната нотарiяльна компетентôвъ на субституцiю сего нотарiяту, щобы внесли свои поданя до трехъ днёвъ.

— **Испытъ кваліфікаційный** для учителёвъ шкôлъ народныхъ зачне ся въ Перемышли 13 н. ст. жовтня о 8-ôй год. рано въ будинку женьскои семiнарiи учительскои. Поданя вносити треба до 26 н. ст. вересня до дирекцiи женьскои семiнарiи учительскои въ Перемышли.

— **Дрôбнй вёсти.** Въ Жабю-Ильци ôдбуде ся дня 30 с. м. вёнчанье панны Иванны Пасиновичёвнои зъ п. Володимиромъ Коржиньскимъ, укôнченымъ богословомъ. — Комiтетъ церковный въ Озерянахъ, пов. борщёвского, одержавъ ôдъ цёсаря 100 зр. пôдпомоги на реставрацiю церкви.

Посмертнй — ✝ — оповёстки.

Володимиръ Криницкiй, ц. к. нотарь въ Надвôрнôй, померъ нагло дня 18 н. ст. вересня рано. Покôйникъ бувъ любленый и поважаный, бо радо дававъ пораду кождому и, де мôгъ, дбавъ о добро загальне, тому-то смерть его вызвала всюды жаль нелицемёрный. Вёчна ему память!

Господарство. торговля и промыслъ.

— **Цёна збôжа.** На вёденьскôй биржи збожевôй нотовано: пшениця на осёнь 7.45—7.47, на весну 7.77—7.80, жито на осёнь 6.72—6.76, на весну 6.87—6.90, овесъ на осёнь 6.56, кукуруза на весну 6.16—618. — Зъ причины, що на торгахъ французкихъ и въ Берлинё пôдскочили цёны збôжа, пôднеслись и на вёденьскôмъ торзё цёна на всёхъ родахъ збôжа.

Телеграмы „Дёла“.

Петербургъ 19 вересня. Царь приказавъ получити варшавскй крёпости зъ Ивангородомъ, Берестемъ Литовскимъ и Демблиномъ, пôдземнымъ телеґрафомъ.

Парижъ 19 вересня. Почала тутъ выходити нова ґазета пôдъ заголовкомъ „Французко-россiйскiй союзъ“. По вчерашныхъ маневрахъ коло Камбрей повитали зобранй масы людей вертаючихъ россiйскихъ офiцирôвъ грôмкимъ окликомъ: „Най жие Россiя!“

Константинополь 19 вересня. Приёхавъ тутъ кн. Ляйхтенберґскiй. Россiйскiй наслёдникъ престола приёде доперва дня 18 жовтня.

Парижъ 18 вересня. Президентъ Карно бувъ нинё на ревiи войска въ департаментё Нордъ, коло Камбрей. Ґен. д'Ультремонъ повитавъ президента въ Камбрей въ имени короля бельґiйского. — Ґен. Булянже оголосивъ въ Siecl-ё письмо, въ котрôмъ каже, що то все, що Мерме оголосивъ въ Figar-ё есть неправдою. — Matin доносить, що кулiсы булянжизму мали на цёли здискредитувати Булянжера и Ґр. Парижа та що поза Мерме стоить зновъ княг. д' Узе.

Остенда 18 вересня. Редакторъ Paris-a Каниве выбивъ вчера прилюдно въ касинё Рошфора по лици за то, що ôнъ не хотёвъ зъ нимъ ставати до поединку.

Вёдень 19 вересня. Мiнiстеръ вôйны выдавъ приказъ, щобы офiциры и пôдофiциры слёдили пильно за всякимъ рухомъ соцiялiстичнымъ въ армiи и заразъ о нёмъ доносили высшимъ властямъ.

Мадритъ 19 вересня. Пôсля наспёвшихъ тутъ приватныхъ вёстей веде ся въ Лiсбонё вже ôдъ двохъ днёвъ борба мёжь войскомъ а републиканами. Републикане перемагають. Въ Коимбрё и Опортё мала такожь выбухнути революцiя.

Переписка Редакцiи и Администрацiи.

Вп. Д. I. въ С. н. Письмо и докôнченье працё одержали мы сегодня. Станесь пôсля бажаня.

Ôдозва до рускихъ патрiотôвъ,

котрымъ просвёта народна и добро рускои молодежи шкôльнои лежать на серци.

Родимцё! До рускои ґiмназiи вписало ся на сей рôкъ 500 ученикôвъ. Зъ-помежи нихъ ледви половина може сама удержати ся власными средствами, — иншй, именно старшй, помагають собё лекцiями, а зновъ одна, бодай чи не четверта часть, и то наймолодшй въ клясахъ найнизшихъ, потребують конечно бôльшои або меншои помочи... Вписове, книжки, станцiя и харчь вымагають грошей, а де-жь чобôтки? а де-жь одёжь?... Одинъ, и то ôдличный хлопчикъ ночувавъ зъ-разу десь за Лычаковскою рогачкою на столё, закимъ довёдала ся о тôмъ дирекцiя и подала ему якутаку запомогу. Така у того хлопця жажда до науки и сильна воля, радше терпёти голодъ и холодъ, нёжь покинути школу!.. А ту тымъ часомъ въ сёмъ роцё шкôльнôмъ дуже скудно прибувають запомоги. До теперь наспёло всего 13 зр. 15 кр., коли напôръ о запомогу изъ збôльшаючою студенiю стае ся що разъ сильнёйшiй.

До Васъ про-то ôдзываю ся о помôчь рускй патрiоты: духовнй отцё, селяне, мёщане, урядники, лёкарё, воины, промысловцё, обыватель — и маю надёю, що ôдозва моя знайде въ серцяхъ Вашихъ щырый ôдгомôнъ... Велика Русь-Мати — не дасть своимъ дётямъ-школярикамъ загибати!

Зъ дирекцiи ц. к. академичнои ґiмназiи, у Львовё дня 15 н. ст. вересня 1890.

В. Ильницкiй.

ПОДЯКА.

Не могучи инчимъ способомъ ôдвдячити ся тымъ Добродѣямъ, що зволили взяти участь въ похоронахъ бл. п. Ольги Ференчекъ въ Пѣскахъ дня 9 н. ст. вересня, осмѣляємо ся зложити прилюдну подяку Всч. оо. Глатишакови, Бачиньскому, Козакевичеви, Заяцю, Криницкому, Еліяшевскому, Ґелитовичеви, Ломницкому, Негребецкому; не менче дякуємо пп. спѣвакамъ, що пôдъ проводомъ п. Красицкого зволили прибути зô Львова ôддати послѣдну прислугу сиротѣ; спаси-Бôгъ и вамъ п. Мелешкевичь та другî жичливî сусѣды, що зъ щирого серця подѣляли въ той день наше горе та велику дорогу втрату.

Теодоръ и Іосифа Сапрунъ, Антонина Горецка, Данило и Єлена зъ Ференчекôвъ Лепкî, въ имени родины.

ИЛЮСТРОВАНÎ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправнî по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропиґійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякî зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Приватна кореспонденція.

Панѣ Ньевядомска листъ на почтѣ головнôй

НАДÔСЛАНЕ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Л. Коссакъ

Лѣкарь-спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ повернувъ и ординує якъ передъ тымъ при улици Валовôй число 27. 3658 2—3

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординує ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНÎ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 18—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

ОПОВѢЩЕНЬЕ!!

ФІРМА „LUX“

д-ръ Борковскій въ Краковѣ

Zacisze ч. 5 и 7.

Бажаю умѣстити Оповѣщеня у всѣхъ календаряхъ, рôчникахъ и т. п. въ языкахъ польскôмъ и рускôмъ, взглядно въ деякихъ нѣмецкихъ. въ краю и на Буковинѣ або въ Царствѣ выходячихъ. Оферты просить ся адресувати „Lux“ — Borkowski, Kraków, Zacisze 5 i 7, Kantor główny.

Фірма „LUX“ глядає аґентôвъ и заступникôвъ въ цѣлôй Галичинѣ, Буковинѣ, Царствѣ польскôмъ до розпродажи машинъ до шитя, ручныхъ, родинныхъ, промысловыхъ и фабричныхъ. Одинока фірма гуртовна въ Галичинѣ; цѣны о 30 до 60% низше якъ доси, н. пр. нôжна ориґ. Зінґера А. зъ порукою 5 лѣтъ, готôвкою 30 зр., зъ коробкою 32 зр.; Титанія кравецка або шевска (Зінґера) цѣна 55 до 75 зр. готôвкою, такожь на раты и на кредитъ. Аґенты потрѣбнî на кождый повѣтъ. Зголошуватись „Lux“ — Borkowski, Kraków, Zacisze ч 5 и 7. Kantor główny. 3646 (2—3)

(Импресса, Львôвъ)

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самосхорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескî силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылає за послѣплатою лишь правдивî

берненьскî матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр.	5.—.
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр.	10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновî	зр.	9.—.
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр.	5.50.
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр.	4.—.

Предметы дамскî.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ	зр.	5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова. 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.—	зр.	12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя, чиста вовна	зр.	4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел	зр.	2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкî узоры	зр.	2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко	зр.	3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр	4 50.
Рештка ходника манілля, 10—11 м. довг. по зр.		3.40—4 40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр.	4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр.	5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир	зр.	6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступає вебу ляну	зр.	9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр	9 —.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8 50, II а	зр.	5.50
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр.	6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга	зр.	1.10.
Штука румбургского оксфорду, I а зр. 6.50, II а	зр	4·50.
Жѣночî сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр.	6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр.	2 50
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр	1.30.

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованî цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (3—?)

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (14—16)

помазанî парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарскî, помости и т. п. передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. Ґарантує ся знаменитый вырôбъ.

5 кільовî высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р.).

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново-отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ

(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.

3615 9—10

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякî знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованî цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенî найдешевшî сталî цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючî пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескî суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнî занавѣсы джутовî по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскî зр. 3.30 и 3 75; требізонтскî зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнî комплетнî занавѣсы коронковî по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть япаньскî и всхôднî спеціяльности для декорацій.

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточî, запаски дамскî и дѣточî, плащики и чапочки дѣточî. Панчохи дамскî и дѣточî. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Електротехнікъ — механікъ

Емиль Праєръ

Львôвъ, ул. Сиктуска ч. 23 (въ давнôмъ будынку почтовôмъ)

приймає замовленя и направы входячî въ обсягъ фізики, хеміи, механіки и приряды лѣкарскî, а то:

Знаряды до розслѣдôвъ науковыхъ зъ обсягу механіки, химіи и фізіольоґіи.
Знаряды мѣрничî нівеляційнî и рисункôвъ.
Моторы паровî и електричнî всѣлякихъ системъ.
Динамомашины всѣлякихъ системъ.
Машинки електричнî лѣкарскî, о току сталôмъ и перерванôмъ.
Пôсля найраціональнѣйшихъ приписôвъ електротехніки заводить громозводы па вежахъ, коминахъ и будынкахъ.
Контролѣ електричнî для цеголень и иншихъ фабрикъ.
Свѣтла електричнî, жаровî и луковî.
Телефоны, мікрофоны и сиґналізаціи електричнî (домовî телеґрафы)
Краны електричнî до запаленя ґазу.
Електричнî водовказы, годинники електричнî и т. п.

Выготовляє конструкціи механізмôвъ або знарядôвъ, що мають служити до певныхъ цѣлей, и робить моделѣ новыхъ вынайдень зъ задержанємъ строгои тайны.

Роботы выготовляють ся зъ точностію на означеный часъ.

3632 4—4 (Импресса, Львôвъ.)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнî
5% листы ипотечнî преміованî
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 48—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскî облігаціи индемнізаційнî

а всѣ тî паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякî выльосованî а вже платнî мѣсцевî паперы цѣннî, такожь запавшî купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевî лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новî аркушѣ купоновî, за зворотомъ коштôвъ, котрî самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновî до

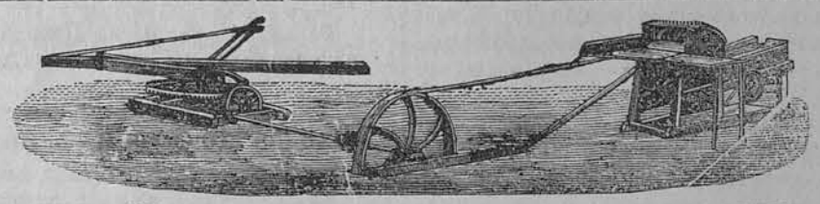

3650 2—6

За-для выпродажи

поручає фабрика

Т. БРЕДТА въ ОТИНІИ

якъ довго выстане припасу

Молотѣльнѣ ручнî, системы Умрата, однакожь о много сильнѣйше зладженî	зр.	60·—
Молотѣльнѣ ручнî системы Кляйтона	„	90·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ, зъ трансмісією до руху трибового	„	170·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ до руху на пасахъ, компл. зъ пасами	„	190·—
Сѣчкарнѣ цѣлî зелѣзнî на два ножѣ дуже сильно зладженî, ваги 95 клґр.	„	28·—

Білеты візитовî, карты весѣльнî, дипльомы и всякî роботы літоґрафічнî выготовляє по дуже виськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ТУТКИ цигаретовî зъ найлѣпшого паперу французского **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12**, Ôдспродаючимъ рабатъ.

ВЖЕ!!!

печатає ся

КАЛЄНДАРЬ

„ЗЕРКАЛА“.

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный МѢСЯЦЬ

Головна выграна **50.000** зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.
6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (6—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 204. Львôвъ, Понедѣлокъ 10 (22) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 22 н. ст. вересня 1890.

Въ половинѣ жовтня збере ся вразъ изъ другими соймами и соймъ галицкій. Судячи зъ даныхъ, предметомъ короткихъ нарадъ сойму галицкого будуть переважно справы економічнои натуры, межи ними и пытанье, въ якій спосôбъ край нашъ мавъ бы упорати ся зъ сплатою индемнізаційного довгу и въ якій спосôбъ мали бы на дальше покрыватись правильнѝ рôчнѝ недоборы въ буджетѣ краєвôмъ.

Не перечимо ваги справъ економічныхъ и хочемо навѣть вѣрити, що теперѣшна сесія соймова не минесь такъ безплодно якъ торôчна, котру сторонництво станьчикôвъ, не могучи зорієнтуватись въ новôмъ складѣ сойму, старалось майже нарочно зробити безплодною. Вѣримо такожь, що послы рускѝ, якъ торôкъ, такъ и теперь пôднесуть богато неполагодженыхъ справъ економічнои натуры зъ власнои ініціятивы.

Але въ виду того, що ôдъ часôвъ еры конституційнои, соймъ галицкій не полагодивъ найбôльше жизненнои справы, т. є. справы рускои, о скôлько она лежить въ широкôй компетенціи сойму, мы вже нинѣ мусимо выявити надѣю, що клюбъ послôвъ рускихъ порушить єи на-ново зъ всею енерґією и у всѣхъ напрямахъ.

Властиво, мы могли бы сподѣватись ініціятивы до того зъ-вôдки инде. Широка интерпеляція послôвъ рускихъ, поставлена до правительства краєвого на 20-ôмъ засѣданю сойму торôчного, выявила ажь надто тѝ сумнѝ обставины, въ котрыхъ живе триміліоновый нарôдъ рускій въ Галичинѣ. Кривды Русинôвъ були тамъ дуже докладно, хочь навѣть не въ цѣлôмъ обємѣ высказанѝ. И такъ якъ легко збувъ тую интерпеляцію комісарь правительственный и не мôгъ нѣ одного замѣту опрокинути, то можна було надѣятись, що розслѣдженьемъ справы цѣлои, пôднесенои ще въ падолистѣ року минувшого, займе ся правительство центральне и схоче передъ теперѣшну сесію сойму галицкого прийти зъ якимись позитивными внесенями ôдъ себе. Наколи кому, то ґр. Таффому выпадало приглянутись близше, о скôлько єго система „примиреня народôвъ австрійскихъ“ зреалізована въ нашôй Галичинѣ и чи до народу руского примѣнено тѝ запоруки ихъ розвою національного, якѝ конституція австрійска дає всѣмъ народамъ долитавскимъ безъ выимки.

Ініціятивы, хочь-бы маленькои, изъ стороны правительства центрального могли мы тымъ скорше надѣятись, що ґр. Таффе такъ щиро занявъ ся бувъ въ сѣчни сего року справою мовь-то покривдженыхъ Нѣмцѣвъ ческихъ и що по вѣденьскôй конференціи угодовôй, голосы обєктивнѣйшои прасы австрійскои указали на потребу, щобы „примиренье народôвъ“ розтягнути и на другѝ краѣ короннѝ и занятись долею всѣхъ упослѣдженыхъ штучныхъ меншостей національныхъ. Однакожь, якъ бачимо, надѣя завела всѣхъ, а межи ними и насъ. Зъ Вѣдня не повѣяло навѣть леготомъ надѣѣ на яке-небудь мінімальне вдоволенье Русинôвъ. Ґр. Таффе держить ся пасивно до всего, що дѣєсь въ краю нашôмъ, а непохибнемось, наколи скажемо зъ всею рѣшучостію, що у насъ черезъ рôкъ послѣдный нѣ на одну йоту не змѣнилась система, противъ котрои клюбъ послôвъ рускихъ запротестувавъ такъ сильно 20 падолиста минувшого року.

Коли-жь изъ Вѣдня не дано ініціятивы до злагоды прикрыхъ ôдносинъ нашихъ національныхъ; коли изъ стороны выдѣлу краєвого до справъ, якѝ мали бы прийти на порядокъ дневный теперѣшнои сесіи соймовои не зачислено навѣть такъ мінімально жадаючого внесеня, якимъ було внесенье торôчне посла Романчука що до ґімназіи рускои въ Бучачи, паралельныхъ рускихъ клясъ въ Коломыи та Тернополи, однои семінаріи учительскои у всхôднôй Галичинѣ и т. д., — то думаємо, що зъ конечности тая ініціятива мусить и теперь выйти якъ ôдъ клюбу послôвъ рускихъ, такъ ще въ бôльшôй мѣрѣ ôдъ самого-жь народу въ формѣ рôзнородныхъ петицій.

Безъ огляду на те, якъ бôльшôсть польска сойму галицкого ôднесесь до жадань нашихъ, намъ треба жадати на цѣлôй лініи. Потребы нашѝ такъ широкѝ, а упослѣдженя такъ значнѝ и всестороннѝ, що пасивнôсть изъ нашои стороны була бы грѣхомъ непростимымъ. Чи жаданя нашѝ будуть дотыкати справъ поодинокихъ, чи клюбъ послôвъ рускихъ выступить зъ внесеньемъ, котре бы обôймало всѣ потребы нашѝ, — се рѣчь меншои ваги. Але безъ того не може бути, щобы Русь галицка на цѣлôй лініи не выступила и не заявила соймови и правительству всѣ кривды нашѝ національнѝ и не упôмнулась о ихъ усуненье.

Наколи для Нѣмцѣвъ ческихъ найшовъ ся у правительства центрального широкій проєктъ до ихъ рôвноуправненя зъ подѣломъ сойму, рады шкôльнои краєвои та рады культуры краєвои на куріи національнѝ; наколи Чехи подѣлено на повѣты національнѝ, а въ проєктѣ висить ще законъ о рôвноуправненю языковôмъ въ адміністраціи, то тымъ бôльше *управненѝ будуть жаданя народу руского*, котрому доси не дано майже нѣчого.

Надѣємось такожь, що послы рускѝ зъ початкомъ сойму постановлять щось въ справѣ заповѣдженыхъ зборôвъ патріотôвъ рускихъ, на котрыхъ потребы народу руского и постуляты єго могли бы всесторонно обговоритись.

Львôвска ц. к. дирекція почтъ

до нинѣшного дня не узнала за ôдповѣдне направити кривду, яку вчинила Русинамъ мѣста Львова и взагалѣ рускому народови въ Галичинѣ черезъ те, що изъ скринокъ почтовыхъ въ столичнôмъ мѣстѣ галицкои Руси выкинула языкъ рускій, котрый бувъ умѣщеный на скринкахъ ôдъ многихъ лѣтъ. Мы думали, що директоръ почтъ п. Шіфнеръ, довѣдавшись изъ дневникôвъ рускихъ, що выкиненье руского языка изъ скринокъ дуже оскорбило національнѝ чувства Русинôвъ, скаже поздоймати тѝ скринки и дати написи въ трехъ языкахъ, якъ того вымагають законы — а законы прецѣнь на те, щобы були сповнюванѝ, однакожь зъ прикростію признаємо ся, що мы помылили ся: скринки зъ двома лише написями — нѣмецкою и польскою, а безъ рускои — стоять до нинѣ и свѣдчать о „рôвноуправненю“ руского языка зъ польскимъ на галицкôй Руси...

Сумна се справа и много-поучаюча. Она свѣдчить, якъ при нинѣшнôй системѣ політичнôй може начальникъ якогось уряду на свою руку, противъ приписôвъ законôвъ и противъ интенцій центральнои власти, — въ сѣмъ случаю ц. к. міністерства торговлѣ, — задекретувати скасованье языка руского навѣть тамъ, де той языкъ уже черезъ довгѝ лѣта мавъ своє право.

Що директоръ почтъ п. Шіфнеръ скасувавъ теперь руске письмо на власну руку, и що се не було въ интенціи міністра торговлѣ п. Бакегема, — о тôмъ свѣдчать ось-такѝ факты:

1. Всѣ друки почтовѝ для ужитку публичности выдають ся у Вѣдни для всхôднои Галичины въ трехъ языкахъ: въ рускôмъ, польскôмъ и нѣмецкôмъ.

2. Якъ почты, такъ и державнѝ зелѣзницѣ пôдлягають тому самому міністерству, т. є. міністерству торговлѣ. На зелѣзницяхъ державныхъ ôдъ недавна доперва почато у всхôднôй Галичинѣ вводити рускѝ написи, отже тымъ самымъ признано, що єсли рускихъ написей доси не було, то се дѣялось противзаконно, — на почтахъ же були ôдъ давна рускѝ написи, а доперва теперь касують ся. Де-жь бы міністерство торговлѣ могло поступати такъ нельоґічно, такъ неконсеквентно, такъ компромітуючо свою повагу? Не що инче, тôлько се стало ся противъ интенцій міністерства торговлѣ, — п. Шіфнеръ зробивъ се на свою руку.

Противъ скасованя п. Шіфнеромъ руского письма на скринкахъ почтовыхъ у Львовѣ мають небавомъ ôдôйти жалобы до міністерства торговлѣ, и мы певнѝ, що міністеръ п. Бакегемъ накаже п. Шіфнерови написи на скринкахъ умѣстити въ трехъ языкахъ, отже и въ рускôмъ, якъ сего вымагають законы и міністерскѝ розпорядженя.

Але будь-що-будь мы мусимо высказати свôй глубокій жаль зъ того сумного факту, що мы Русины навѣть ôдъ такои инстатуціи, якъ почта, до котрои політика уже якъ найменче може належати, мусимо дôзнавати такого покривдженя національного, якъ противзаконне занеґованье права рускои мовы на рускôй земли, и то черезъ скасованье того, що вже довгѝ лѣта бувало!

Мы розумѣємо загальне огôрченье Русинôвъ зъ того нового доказу „рôвноуправненя“ нашого — и рѣчь певна що таке сильне дразненье чувствъ національныхъ Русинôвъ не выйде на користь правительству и державѣ. Намъ здаєсь, що такѝ рѣчи не повиннѝ дѣяти ся, — єсли-жь хто, мудрѣйшій ôдъ насъ, гадає, що для державы єсть користнѣйше усувати слѣды руского языка навѣть зъ вôдтамъ, де ôнъ уже засидѣвъ своє право, и що п. Шіфнер зробивъ дѣло політично-розумне, — га тодѣ нехай навѣть кожда скринка почтова поучає Русина о єго „рôвноуправненю“ въ конституційнôй Австріи...

Мы мали бы пôднести ще много рѣчей изъ порядкôвъ почтовыхъ у всхôднôй Галичинѣ — и того не залишимо. А покажуть ся дуже цѣкавѝ рѣчи, якихъ не знайшовъ бы нѣгде въ другôмъ краю короннôмъ.

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

Третій день розправы.

Третього дня рано почались остаточнѝ выводы.

Впроваджено Книша.

Предс. (до Книша): Може схочете сказати що на свою оборону?

Обж. Высокій трибунале! Даруйте менѣ, що я въ де-чôмъ прогрѣшивъ ся. Я бѣдный и темный чоловѣкъ. Передумуючи надъ своєю долею, взяла мене „скруха и жаль“. (*Плаче.*) Я маю жѣнку, дѣти и сиджу вже сѣмь мѣсяцѣвъ въ слѣдчôмъ арештѣ... [Плачь не дає єму дальше говорити, а въ авдиторіи плаче єго жѣнка.] По хвили предсѣдатель вôзвавъ прокуратора до выводу обжалованя. [Авдиторія и ґалеріи переповненѝ, въ сали богато урядникôвъ рôзнои бранши и вôйсковыхъ. Староста сидить въ уніформѣ.]

Прокураторъ: Поважанѝ панове присяжнѝ! Уже пôдчасъ арештованя Книша заинтересували ся тою справою деякѝ дневники, хоть тои интересовности не можна зовсѣмъ ôдносити до особы обжалованого, бо єго судьба, яко чоловѣка, стоячого на пôдряднôмъ становищи соціяльнôмъ, впрочôмъ яко чоловѣка, що не може зовсѣмъ похвалити ся непорочною минувшостію, єсть для ширшихъ кругôвъ зовсѣмъ рôвнодушна. Причины того заинтересованя належить глядати въ тôмъ, що справа ся має бôльше якъ льокальне значѣнье, бо она єсть обявомъ певныхъ політичныхъ змагань и напрямôвъ політичныхъ, котрѝ, сли бы розширились и обняли бôльшѝ круги людности, могли бы спровадити небезпечнôсть не лишь для спокôйного розвитку нашого краю, але навѣть для одноцѣльности нашои державы. Обставина, що карыгôдне дѣланье обжалованого, хочь безпосередно не нарушує правъ одиниць, єсть вымѣрене противъ найжизненнѣйшихъ интересôвъ цѣлои монархіи, надає тôй справѣ прикмету незвычайнои ваги, а незвычайными будуть про-те и наслѣдки вашого вердикту. Сли вердиктъ вашъ потвердить вину, буде ôнъ недвозначною пересторогою для всѣхъ, що ходять тыми самыми дорогами, що Михайло Книшь; у вердиктѣ засуднôмъ почують всѣ ятрителѣ (wichrzyciele) публичного спокою въ нашôмъ краю голосъ поважныхъ мужѣвъ зъ народу: „Не нарушуйте нечистыми руками нашои монархіи и того орґанізму державного, що збудованый кровію и тысячными жертвами всѣхъ народôвъ австрійскихъ, на котрого существованю и щасливôмъ розвитку всѣмъ народамъ такожь залежить.“

Приступаю до умотивованя акту обжалованя зъ пересвѣдченьемъ, що яко речникъ державы бороню найчистѣйшои и найсправедливѣшои справы, а що справа має безъ сумнѣву грунтъ політичный та звязана тѣсно зъ деякими політичными ôдносинами державы и краю — буду старатись передъ подрôбнымъ обговореньемъ карыгôдного дѣланя Книша, начеркнути бодай коротко дно політичне и суспôльне, на котрôмъ се дѣланье ярко ôдбиваєсь.

Нема державы въ Европѣ, котра представляла бы пôдъ взглядомъ етноґрафічнымъ тôлько рôзнородности, що наша держава. Найрôзнороднѣйшѝ народности лучать ся пôдъ скиптромъ прастарои династіи Габсбурґôвъ въ одинъ орґанізмъ державный, и въ нѣмъ та запомочію єго змагають до найвысшихъ цѣлей, якѝ исторія народамъ показує, — до цівілізаціи и до поступу на кождôмъ поли народного житя. Мимо тыхъ рôзнородныхъ частей складовыхъ, оказала Австрія въ хвиляхъ нещастя бôльше силы ôдпорнои, якъ деякѝ державы зъ однороднымъ населеньемъ, бо умѣла взнестись до высоты духа часу, все умѣла погодити змаганя свого люду зъ идеєю державною, народамъ давала усе то, чого они до щасливого свого розвитку потребували. Доказомъ сего подѣѣ внутрѣшнои політики Австріи въ остатныхъ кôльканацяти лѣтахъ. Переводячи вытревало провôдну гадку свою и внутрѣшнои політики и справедливого вырôвнаня національныхъ аспірацій своихъ народôвъ, удѣленя имъ рôвноправности середъ державы, Австрія не лишь не стратила нѣчого на своѣй єдности, але ще стала такою сильною и могучою, якъ нѣколи передъ тымъ. Въ політичнôмъ концертѣ европейскôмъ ôдграє она першорядну ролю, въ поступѣ цівілізаційнôмъ выпереджує всѣ инчѝ державы и утверджує въ Европѣ таке пересвѣдченье, що сильна Австрія єсть историчною конечностію, и що добре сказавъ одинъ мужь державный: „Сли бы мы не мали Австріи, то мусѣли бы єи сотворити для спокою и порядку въ Европѣ.“

Коли въ другôй половинѣ сего вѣку высунулась на чоло квестія національности, с. є. змаганье уладжувати державы пôсля народностей, не могла она лишитись безъ вплыву и на Австрію, именно квестія славяньскихъ народностей, находяча свôй голосъ въ панславізмѣ. Отсе въ Россіи утворила ся партія політична, сильна и вплывова, хочь — а зазначую се выразно — не державна, котра постановила змагати всѣми способами до того, щобы всѣ народы славяньскѝ зъ заграниць Россіи вырвати зъ ихъ дотеперѣшныхъ звязкôвъ и односинъ політичныхъ, а на пôдставѣ племѣнного спорôдненя получити въ одинъ орґанізмъ державный пôдъ властію Россіи. Именно-жь звернули панславісты свою увагу на австро-угорску монархію. Що проґрамѣ панславістôвъ хибує всякои пôдставы историчнои, не ма що й сумнѣватись, именно же щодо австрійскихъ Славянъ, котрѝ пôдъ властію Россіи нѣколи не були, тому й бесѣды нема о правѣ якои ревіндікатіи ихъ для Россіи. Австрійскѝ Славяне мають инчу минувшôсть историчну, инче выхованье політичне, инчій языкъ, инчу літературу, инчѝ суспôльнѝ звычаѣ и обычаѣ, якъ Россіяне, а такожь исповѣдують по-найбôльше инчу реліґію. Де-жь отже кітъ духовый, ся спôльнôсть, котра бы прецѣнь повинна становити найважнѣйчій товчокъ, при сѣмъ историчнôмъ процесѣ сполуки?

Панславізмъ не тѣшить ся зовсѣмъ симпатією Европы. Славяне, люблячѝ горячо свою народнôсть, оказують ся для панславізму рôвнодушными, бо пôзнають, що пôдъ намѣткою патріотизму славяньского панславісти плекають тенденціи чисто заборчѝ; що имъ не такъ ходить о добро Славянъ якъ бôльше о розширенье силы Россіи; що пôдъ панславізмомъ крыєсь панмосквітизмъ; що переведенье идеѣ панславістичныхъ завдало бы смертелный ударъ народному розвиткови Славянъ австрійскихъ, бо-жь они мусѣли бы выречи ся розвою своихъ индівідуальностей народныхъ; перестали бы бути тымъ, чимъ суть; стались бы Россіянами. Австрія єсть сильна и зможе панславістичнѝ змаганя ôдперти, однакъ панславізму годѣ легковажити, бо ôнъ може завести нашу Австрію въ політичну замотанину, бо ôнъ змагає до цѣлей для неи шкôдныхъ, а особливо въ нашôмъ краю, панславізмъ выдавъ уже дотеперь плоды, котрѝ всякого патріота, безъ огляду на народнôсть, мусять переняти глубокимъ жалемъ.

Значна часть прасы россійскои пропаґує явно панславізмъ и стараєсь якъ найширшѝ круги россійскои публики уняти для єго цѣлей. Сѝ змаганя не остались безъ наслѣдкôвъ. Знана се загально рѣчь, що въ Россіи потворили ся комітеты панславістичнѝ, котрѝ панславістичнôй пропаґандѣ, особливо въ Галичинѣ, настатчують матеріяльныхъ средствъ, служать панславізмови грошемъ, радою, опѣкою надъ особами въ Австріи політично скомпромітоваными, удѣлюваньемъ субвенцій дневникамъ галицкимъ зъ панславістною закраскою, — завязали ся славяньскѝ товариства въ Россіи, що зовуть себе добродѣйными а пôдъ загорткою добродѣйности пропаґують просто цѣли панславістнѝ, котрѝ въ Галичинѣ заходять ся розбудити симпатіи для Россіи и пôдготовити поле до бôльшои акціи політичнои.

Теперь пытанье: чи змаганя панславістôвъ найшли въ Австріи, особливо въ нашôмъ краю, о котрôмъ я маю говорити, якій симпатичный ôдкликъ? чи панславісты можуть справдѣ похвалитись якими успѣхами въ нашôмъ краю? — На се пытанье я мушу ôдповѣсти зъ глубокимъ жалемъ: такъ! Ôдъ коли Галичину прилучено до Австріи, ласка монархôвъ австрійскихъ присвѣчувала завсѣгды рускому народови, и въ тысячныхъ актахъ най-

шла свôй выразъ. Коли великодушнôсть цѣсаря обдарувала австрійскî народы конституціею, — рускій нарôдъ въ тыхъ институціяхъ и законахъ основныхъ найшовъ сильну ґарантію свого народного бутя и розвитку. Що нарôдъ рускій черпае зъ тыхъ свобôдъ конституційныхъ силы до свого розвитку, що користае зъ нихъ въ цѣлôй повни — о тôмъ нема и найменчого сумнѣву. Треба бы бути хиба зовсѣмъ заслѣпленымъ політичною пристрастію, щобы не признати, що рускій нарôдъ пôдъ опѣкою тыхъ основныхъ законôвъ розвивае ся швидко и щасливо на кождôмъ поли народного житя. За тî добродѣйства нарôдъ рускій бувъ усе вдячнымъ. Не маешь поля битвы ôдъ ста лѣтъ, на котрôмъ бы хоробрî сыны Руси не бороли ся въ першихъ рядахъ, не проливали своеи крови за державу и цѣсаря; не маешь нагоды, при котрôй бы рускій нарôдъ не ривалізувавъ зъ инчими въ заманіфестованю своеи глубоко вкорѣненои любови и вѣрности для династіи. И нинѣ стоить рускій нарôдъ вѣрно при коронѣ, и нинѣ найлѣпше ядро руского народу остаесь вѣрнымъ своѣй будучности, и нинѣ найлѣпша часть руского народу не бажае нѣчого инчого, якъ лишь полишитись дальше въ дотеперѣшныхъ обставинахъ політичныхъ. А однакъ, хто слѣдить критичнымъ окомъ за політичнымъ ходомъ рѣчей нашого краю, якъ політичнî ôдносины розвивають ся въ послѣдныхъ лѣтахъ; хто не есть політичнымъ гіпокритомъ; хто умѣе сказати правду, хочь она терпка, — мусить признати, що въ народѣ рускôмъ настали фальшивî пророки, що кинувшись въ обнятя панславізмови, ставали ся его орудіемъ, зъ цѣлою свѣдомостію цѣлей и наслѣдкôвъ его, зъ незвычайною запобѣгливостію и рухливостію роблять панславізмови дорогу межи рускимъ народомъ. Чи сî рабы панславізму суть патріотами рускими, въ значѣню, въ якôмъ звычайно патріотизмъ понимаемо? чи мають они правдиве добро народу руского на оцѣ? надъ тымъ не потребую и застановлятись. Однакъ мушу пôднести, що дѣланье ихъ, цѣла ихъ аґітація носить на собѣ прикметы головнои зрады; цѣла ихъ аґітація есть злочинною противъ закона карного, бо-жь ся аґітація змагае до пôдготовленя ôдносинъ політичныхъ и реліґійно суспôльныхъ въ рускôмъ народѣ въ той способъ, щобы Галичину въ своѣмъ часѣ ôдорвати та щобъ она могла перейти пôдъ панованье Россіи.

За головнî перешкоды панславізмови въ Галичинѣ можна-бъ уважати: 1) узлы, якî лучать рускій нарôдъ зъ короною и монархією австрійскою, 2) реліґію католицку, котрои рускій нарôдъ до теперь вѣрно державъ ся, 3) народнôсть польску, котра тверезо поняла значѣнье панславізму и на всѣ его заходы оказалась рôвнодушною. Поборювати и усувати тî перешкоды панславізмови — на се звернені змаганя панславістôвъ и се становить ихъ проґраму, котру переводять въ Галичинѣ консеквентно ôдъ кôльканацяти лѣтъ. Щобы выконати сю проґраму старають ся пôдкопати довѣрье руского народу въ Галичинѣ до австрійского правительства; старають ся представити его за несправедливе, а россійске за лѣпше; выхвалюють россійскій добробытъ, ôдносины, звычаѣ и суспôльнî уладженя, старають ся представити власти въ Галичинѣ ворожо настроеными, — словомъ вмавляють въ рускій нарôдъ въ Галичинѣ, що лише въ Россіи найде спасенье ôдъ того, що его гнете и болить, а нѣколи въ Австріи. Такъ само поступають и на поли реліґійнôмъ, и голосять, що церковь католицка е средствомъ до латінізаціи.

Значна часть рускои прасы пôйшла за покликомъ *Слова*, котре вже въ 1866 роцѣ заявило: „Всякî заходы дипломатіи и Полякôвъ, щобы зъ насъ сотворити осôбну народнôсть и Русинôвъ и уніятôвъ, були безхосенными. Галицкій, угорскій, московскій руссицизмъ есть однымъ и тымъ самымъ пôдъ взглядомъ ґеоґрафічнымъ, етноґрафічнымъ и обрядовымъ. Було бы вже разъ на часѣ заявити: не можемо ôдлучити ся ôдъ прочого свѣта россійского пôдъ взглядомъ языка, літературы, церкви и народности; мы не есьмо Русинами, — мы правдивî Россіяне. Сли мы въ 1848 р. завѣрювали правительство, щобы добути собѣ его приклоннôсть, що мы Русины а не Россіяне, то исторія простить намъ сю неправду; коли бъ мы були тогдѣ правду вповѣли, було-бы намъ не вôльно бути Россіянами.“ Панславізмъ выдавъ уже плоды на поли літературы рускои, особливо-жь народнои; мѣжь народомъ сѣльскимъ кружить богато публикацій, пôдъ позоромъ обороны рускои народности выступае панславізмъ зô всѣми своими характеристичными прикметами, а весь рухъ літературный ôдбуваесь теперь въ двохъ зовсѣмъ супротивныхъ напрямахъ, въ т. зв. украинофільскôмъ и панславістичнôмъ або москвофільскôмъ.

Найбôльше застрашуючî суть результаты панславізму межи сѣльскимъ народомъ. Численнî процесы карнî въ послѣдныхъ часахъ показують, що нашъ нарôдъ, темный и до політичного житя все ще досыть не пôдготованый, улягае що-разъ бôльше пôдмулюючимъ вплывамъ аґітаторôвъ. Чи-жь е суспôльнôсть, чи е держава на свѣтѣ, котра бы глядѣла спокôйно, якъ розладнî елементы точать еи тѣло? Свобода слова и пера — то найкрасшî добутки нашого столѣтя, але-жь годѣ позволити надуживати ихъ на завдаванье ранъ державному орґанізмови, котрî его ослаблюють. Держава, ставлячи такî индивідуа якъ Книшь передъ судовî краты, сповняе лише свôй обовязокъ для своихъ спокôйныхъ горожанъ, котрî справедливо мусять домагатись державнои охороны противъ такихъ шкôдныхъ забурювань.

(Дальше буде.)

Дописи „Дѣла“

Изъ Самбора.

[Ревізія ц. к. суду повѣтового въ Пôдбужи.]

Въ остатнôмъ часѣ ôдбула ся черезъ три днѣ дуже строга ревізія суду повѣтового въ Пôдбужи, переведена черезъ совѣтника ц. к. суду краевого высшого п. Неметіого зъ порученя ц. к. президіи апеляційнои.

Дивна то рѣчь, бо межи девятнацять судами повѣтовыми, що належать до ц. к. окружного суду въ Самборѣ, есть се найменшій судъ, а до далеко бôльшихъ судôвъ повѣтовыхъ не бувае высылана ревізія зъ апеляційного трибуналу, а ще й то треба зважити, що ледви передъ рокомъ перевѣвъ въ судѣ пôдбужскôмъ звычайну ревізію президентъ ц. к. окружного суду въ Самборѣ, п. Шенкъ.

Здае ся, що повысше згадану ревізію выкликали негôднî денунціяціи и интриґи, котрî мають на цѣли, щобы дотеперѣшного ц. к. судью повѣтового, п. Тита Реваковича, изъ Пôдбужа перенести.

Мы знаемо п. Т. Реваковича яко справедливого и все зовсѣмъ обективно поступаючого судію, то-жь надѣемо ся, що высшî власти не дадуть ему кривды зробити.

Мы знаемо, що п. судью Реваковича не люблять нашî bracia за для того, що ôнъ дома зъ родиною своею лише по руски говорить; що ôнъ на свои все по руски адресованî листы руского рецепісу жадае, за що его пôдбужскій почтарь а заразомъ и функціонеръ судовый Л. до ц. к. надпрокураторіи обжаловувавъ; знаемо, що ôнъ не есть Русиномъ ôдъ парады, але що словомъ и дѣломъ причинюесь до культурного розвою руского народу, а що найважнѣйше, що судья Реваковичь зъ партіями рускими въ судѣ не тôлько по руски говорить, але и рускî протоколы зъ ними списуе и рускî ухвалы и выроки выдае. Отже того не люблять декотрî люде и поважнî стороны, бо видять въ такôмъ поступованю п. Реваковича спиненье ихъ роботы, котра змагае до цѣлковитого спольщеня руского народу въ Галичинѣ.

Але-жь розпорядженье ц. к. міністерства справедливости зъ 9 липня 1860 ч. 10.340, котрымъ приказано, щобы зъ рускими партіями въ судѣ по руски розправляти и въ рускôмъ языцѣ протоколы списувати и резолюція та выроки выдавати, не есть до нинѣ скасоване, — противно, §-омъ 5-ымъ розпорядженя ц. к. всѣхъ міністерствъ зъ 5 червня 1869 ч. 2.354 В. з. кр. потверджене.

Отжежь нема правнои причины п. судью Реваковича за уживанье рускои бесѣды въ словѣ и письмѣ изъ рускими сторонами въ судѣ потягати до ôдповѣди, бо ôнъ яко совѣстный и строго обовязуючихъ приписôвъ держачій ся судейскій урядникъ не тôлько есть до такого уживаня рускои бесѣды управненый, але и зобовязаный. А що ôнъ списуе протоколы зъ рускими партіями по руски, то за те не належить его карати, а навпаки, належить або розпорядженье ц. к. міністерства справедливости зъ 9 липня 1860 ч. 10340 та й всѣ въ звязи стоячî розпорядженя скасувати и заказати въ рускôй мовѣ списовати протоколы й выдавати рускî вôзваня, резолюціи и выроки, — або заострити обовязуючî приписы, щобы судейскî урядники списували зъ рускими сторонами протоколы по руски и выдавали для рускихъ партій рускî вôзваня, резолюціи и выроки.

Що стане ся дальше зъ п. судьею Реваковичемъ, не залишимо въ своѣмъ часѣ нашъ рускій нарôдъ повѣдомити. Пôдносимо тутъ лише ще то, що п. судья Реваковичь есть найщирѣйшій патріотъ австрійскій и найщирѣйше прихильный династіи Габсбурґскôй, чого неразъ доказы зложивъ на рôзныхъ зборахъ Русинôвъ всѣхъ станôвъ на Буковинѣ пôдчасъ его кôльканацятилѣтного побуту тамъ-же, — дармá, що при тôмъ есть щирый рускій патріотъ й сердечно противный польщеню, румунщеню, мадярщеню та московщеню и всякому вызыскованю народу руского.

До рѣчи буде сказати, що якъ довѣдуемо ся, надсовѣтникъ Неметі найшовъ, мимо ревізіи не заповѣдженои, взôрцевый порядокъ въ пôдбужскôмъ судѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ґр. Таффе видко не дуже спѣшить ся зъ переведеньемъ ческои угоды и якъ може такъ дае собѣ раду, щобы еи якъ найдовше перетягнути. Показуесь, що міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ есть дѣйстно того переконаня, що поволеньки дадуть ся всѣ трудности оминути и згода прийде сама зъ себе. Въ справѣ сѣй подае Fremdenblatt цѣкаву вѣсть, взяту очевидно зъ першого жерела. Згадана ґазета каже: По всѣй имовѣрности буде на найблизшôй сесіи соймовôй залагоджена лишь справа ческои рады культуры краевои. Всѣ прочî проекты угодовî не дозрѣли ще до того, щобы надъ ними радити въ соймѣ а то длятого, що анѣ ихъ не пôдготовлено ще такъ, щобы ихъ можна трактувати пôсля реґуляміну, анѣ умы ще на стôлько не приготовленî, щобы надъ ними могли спокôйно радити. „На щастье — каже Fremdenblatt — не дасть теперѣшна сесія соймова молодо-Чехамъ нѣякои пôдставы до ихъ деструктивнои роботы, бо рада культуры краевои може бути и безъ ихъ голосôвъ зреформована и не розходить ся тутъ о нѣякій такій проектъ, противъ котрого въ першôй лініи звернувъ бы ся національный шовінізмъ“.

Недавно тому подали мы вѣсть зъ Берлина, пôсля котрои мае ґр. Таффе пактувати зъ централістами. Ту вѣсть повтаряе теперь такожь и Politik и каже: „Заносить ся на змѣну, але еи можна сподѣвати ся ажь по скôнченю теперѣшнои сесіи парляментарнои; однакожь и не выключена можливôсть, що ще передъ выборами до парляменту въ слѣдуючôмъ роцѣ вôйде до кабінету ґр. Таффого якійсь членъ лѣвицѣ“.

Въ справѣ зложеня мандатôвъ старо-ческими послами доносить Bohoemia, що межи тыми послами лишь оденъ д-ръ Ріґеръ и мала горстка его безвзглядныхъ почитателѣвъ опирають ся зложеню мандатôвъ. Д-ръ Ріґеръ, будучи ще у Вѣдни, повѣдомивъ правительство, що въ старо-ческôй партіи настало намѣренье зложити мандаты. Та-жь сама ґазета доносить такожь, що найвѣрнѣйшî доси приятелѣ д-ра Ріґера напирають на него, щобы ôнъ зложивъ мандатъ. Въ справѣ сѣй здаесь бути певнымъ лишь то, що доносить Politik, именно, що справа зложеня мандатôвъ ще не дозрѣла.

— —

Въ суботу закôнчились нѣмецкî маневры на Шлеску а зъ ними и гостина австрійского цѣсаря въ Ронштоку. Въ пятницю були оба монархи на маневрахъ, а коли повернули, принимавъ цѣсарь австрійскій на довгôй авдіенціи канцлера Капрівіого а рôвночасно бувъ ґр. Кальнокій на авдіенціи у цѣсаря Вільгельма. Цѣсарь Францъ Іосифъ вручивъ канцлерови Капрівіому власноручно великій хрестъ ордера св. Стефана въ брилянтахъ. Осѣмь достойникôвъ нѣмецкихъ дôстали ôдъ австрійского цѣсаря ордеръ зелѣзнои короны першои клясы а дванацять достойникôвъ такій самъ ордеръ третои клясы. Декотрî люде зъ нѣмецкои службы дôстали ôдъ цѣсаря богатî подарунки и золотî хресты заслуги.

Маневры пôдъ Ліґніцою закôнчились величаво. По маневрахъ зôбрали ся були доокола трохъ монархôвъ всѣ ґенералы и высшî команданты а цѣсарь Вільгельмъ выголосивъ тогды промову до цѣсаря Францъ Іосифа, въ котрôй высказавъ свому достойному союзникови подяку за то, що ôнъ загостивъ до него и за то, що ôнъ зъ великимъ интересомъ слѣдивъ за кождымъ рухомъ войска. Цѣсарь Вільгельмъ высказавъ ôдтакъ надѣю, що цѣсарь Францъ Іосифъ певно переконавъ ся, що теперѣшна армія нѣмецка не есть гôрша, якъ була за его дѣда цѣсаря Вільгельма I. а то переконанье причинить ся до того, що союзъ межи обома державами стане ще крѣпшій и тѣснѣйшій. Бесѣду свою закôнчивъ цѣсарь трикратнымъ окликомъ въ честь цѣсаря Францъ Іосифа, а той окликъ повторили всѣ грôмко. Цѣсареви Вільгельмови ôдповѣвъ цѣсарь Францъ Іосифъ въ своѣмъ и въ имени короля саского и сказавъ, що и ôнъ видить въ силѣ и хоробрости свого достойного союзника лишь одну поруку бôльше для силы и тревалости ихъ союза.

По дефілядѣ войска поѣхали монархи верхомъ ажь до Найдорфъ, де всѣли до кариты и поѣхали до Ліґницѣ. Тутъ повитали ихъ грôмкими окликами великî масы народу. Передъ замкомъ на подвôрю уставились були робôтники доокола зъ зелени уставленои прикрасы, на котрôй виднѣлись написи: „Здоровъ бувъ Вільгельмъ, цѣсарь робôтникôвъ!“ „Здоровъ бувъ цѣсарь Францъ Іосифъ!“ Тутъ на замку ôдбувъ ся пращальный пиръ на 130 осôбъ.

По обѣдѣ выѣхали оба монархи на дворець и тутъ попращали ся дуже сердечно зъ собою. Цѣсарь Францъ Іосифъ поцѣлувавъ ся зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ и королемъ саскимъ два разы. Ôдтакъ оглянувъ ся доокола, очевидно за канцлеромъ Капрівімъ, а побачивши его приступивъ до него и подавъ ему руку. Тымчасомъ попращавъ ся цѣсарь Вільгельмъ зъ ґр. Кальнокимъ и подавъ руку ґен. Бекови та шефови секціи Папаеви. Опôсля приступивъ цѣсарь Францъ Іосифъ ще разъ до цѣсаря Вільгельма, обнявъ его, поцѣлувавъ и зайшовъ ôдтакъ до ваґона, а ставувши за хвильку у ôкнѣ сказавъ: „До скорого побаченя!“ Якъ разъ було пôвъ до третои, коли австрійскій цѣсарь ôдъѣхавъ. Тогды попращавъ ся цѣсарь Вільгельмъ зъ королемъ саскимъ а по ôдъѣздѣ тогожь подякувавъ ще всѣмъ присутнымъ за ихъ труды и выѣхавъ до Кресова. Тî, що видѣли цѣсаря Вільгельма, розказують, що не видѣли его ще нѣколи такъ веселымъ и урадованымъ якъ по сихъ маневрахъ.

— —

Великî маневры на Волыни выказали побôчь многихъ добрыхъ сторôнъ россійскои арміи такожь и декотрî еи хибы. Зазначити треба, що командуючî ґенералы зовсѣмъ не скрывали тыхъ хибъ и не старали ся ихъ украшувати. Показало ся, що ґенеральный штабъ при арміи Драґомирова дуже часто не знавъ, де знаходять ся поодинокî ôддѣлы войска. Запровіантованье войска и коней показало ся такожь злымъ. Людей и конѣ годовано сухарами, котрî анѣ однымъ анѣ другимъ не припадали до смаку. Въ арміи Гурка роздавано сухарѣ, сточенî вже хробами, бо пôдчасъ самыхъ маневрôвъ годѣ вже було заступити ихъ иншою поживою. Въ наслѣдокъ того мусѣло войско голодувати. Телеґрафъ пôльный показавъ ся такожь злымъ, бо проводы его були того рода, що ихъ можна бы уставляти хиба лишь по заду якоись арміи. Пôльнî пекарнѣ були зовсѣмъ лихî. Адміністрація въ области, де ôдбували ся маневры, не постарала ся о нѣчо. Войско пôдчасъ маршу не стрѣчало нѣгде представителѣвъ адміністраціи, котрî могли бы були помагати имъ старати ся о пôдводы; мимо того пôдводы, о скôлько ихъ ужито при маневрахъ, показались зовсѣмъ практичными и ôдповѣли своѣй задачи. Вел. кн. Николай телеґрафувавъ до волыньского ґубернатора, що въ виду тыхъ трудностей, якî представляють пôдводы, войско не прийде на назначеный часъ до Рôвного.

Що повысшî вѣсти, бодай що-до арміи Драґомирова здають ся бути правдивî, вказуе на то вже той самъ фактъ що коли царь выславъ до ґен. Гурка письменну подяку, то о такôй подяцѣ для ґен. Драґомирова доси не чути нѣчого. Письмо царя до ґен. Гурка звучить: „Іосифъ Владимировичь! Будучи на великихъ маневрахъ на Волыни, въ котрыхъ брало участь повѣрене вамъ войско округа варшавского, пересвѣдчивъ ся я зъ вдоволеньемъ, що войско то есть знамените, таке, якъ то я навыкъ бачити черезъ цѣлый часъ вашого начальства. Въ виду звѣстнои менѣ безупиннои трудолюбивости и ревности приготовити войско до бою и пôддержати въ нѣмъ духа бодрости и хороброи вытревалости мило менѣ высказати вамъ мою щиру подяку за довголѣтнî труды стремлячî до того, щобы вашъ довголѣтный досвѣдъ на поли борбы зужиткувати въ користь арміи. Остаю ся для васъ на завсѣгды незмѣнно прихильнымъ и щиро вдячнымъ. Въ Рôвнôмъ 2 вересня 1890. Александеръ III.“

Зъ Житомиря доносять, що маневры на Волыни дали Россіи добру нагоду збôльшити знову, не звертаючи на то нѣчию увагу, свое войско на австрійскôй граници. Стало ся то въ той способъ, що лишь одна часть войска ôдôйшла зъ маневрôвъ на свои давнî кватиры а друга осталась вже постôйно на граници. На мѣсце того войска прийде до ихъ давныхъ кватиръ въ Кіевѣ, Житомири и т. д. войско зъ глубокои Россіи именно же зъ курскои ґуберніи.

— —

Coulisses du Bulangisme наробили межи булянжистами и монархістами безконечного хаосу а теперь якъ коли-бъ на то, щобы той хаосъ ще бôльшимъ зробити, оголосивъ и Matin якîсь новî тайны, котрî мають нѣбы показати, зъ ôдки выйшли тайны булянжизму и въ якôй цѣли ихъ оголошено. Matin дôставъ свои вѣдомости ôдъ якогось члена правицѣ, котрый однакожь выступае яко безименный авторъ. Пôсля того автора стоять по-за авторомъ кулісъ булянжизму п. Мерме другî люде, що доставляли ему потрѣбный матеріялъ, а мѣжь ними верховодить зновъ княг. д'Узе; остаточною цѣлею есть здескридитувати Булянжера а особливо и ґр. Парижа. Ходить о то, щобы розбити родины Орлеанôвъ и Бонапартистôвъ и высунути сына напередъ батька. Ґр. Парижа не може на нѣчо рѣшити ся и не мае нѣякои енерґіи; его треба отже усунути ôдъ проводу партіи а на его мѣсце поставити молодого князя орлеаньского. Вѣсть та мае лишь о стôлько имовѣрности за собою, що сынъ княг. д'Узе есть великимъ приятелемъ молодого князя орлеаньского и мôгъ дѣйстно въ интересѣ князя вплынути на свою матѣрь; впрочôмъ нѣчого, що потверджувало бы повысшои вѣсти. Тымчасомъ не перестае Мерме оголошувати и дальше свои кулісы. Теперь розповѣвъ ôнъ про першу втечу Булянжера до Брукселѣ дня 14 марта 1889. Ôнъ каже:

Коли по димісіи кабінету Фльокета Тірардъ обнявъ новый кабінетъ, въ котрôмъ душею бувъ Констанъ и ôнъ взявъ ся заразъ енерґічно до борбы зъ булянжизмомъ, стало булянжистамъ заразъ ясно, що они мають дѣло зъ смѣлымъ противникомъ и що розвязанье ліґи патріотичнои буде лишь початкомъ до великого процесу о зраду державы. Зъ другои же стороны не мало правительство нѣякихъ юридичныхъ доказôвъ въ рукахъ, щобы розпочати процесъ; доказы тî дôстало оно ажь пôзнѣйше, коли удало ся щасливо выкрыти „кантину“ булянжистôвского секретаря и найти въ нѣй численнî документы. Констанъ постановивъ бувъ тогды змусити Булянжера и его найблизшихъ „офіцирôвъ“ утѣкати добровôльно зъ Франціи и длятого казавъ черезъ своихъ аґентôвъ розпустити вѣсть, що правительство носить ся зъ гадкою завести противъ Булянжистôвъ незвычайно строгî мѣры. Булянжера взявъ дѣйстно великій страхъ а Діллъонъ ще и дораджувавъ ему выносити ся за границю. Комітетъ національный хотѣвъ однакожь конче, щобы Булянже на всякій случай остававъ ся въ Парижи. Що-жь зробивъ Булянже? Ôнъ — каже Мерме — взявъ ся хитро до дѣла; намовивъ своихъ приятелѣвъ Накета, Льесана и Ляґера, щобы они написали до него листы, въ котрыхъ бы дораджували ему, що интересъ булянжистôвъ вымагае того, щобы ôнъ выѣхавъ зъ Франціи. Булянже хотѣвъ тымъ очевидно себе покрыти. Ледво отже дôставъ тî листы, якъ и заразъ, ще того самого вечера, утѣкъ до Брукселѣ. Середъ булянжистôвъ наставъ великій переполохъ. Наке, Льесанъ, Ляґеръ и Артуръ Мее, котрого о всѣмъ повѣдомлено, скликали раду; за Булянжеромъ выслано заразъ Лье Герісса и тому удало ся намовити его вертати назадъ до Парижа. Однакожь ледви чотирнацять днѣвъ минуло ôдъ першои втечи а ôнъ вже и другій разъ вынѣсъ ся изъ Франціи.

НОВИНКИ.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** вернувъ зъ Вѣдня до Львова.

— **Фінансовый результатъ концерту артистичнои шѣснацятки въ Перемышли.** Въ тôй справѣ просять насъ оповѣстити слѣдуючу допись: „Зъ устроеного пôдписанымъ комітетомъ вечерка музикально-вокального дня 2 н. ст. вересня с. р. при участи львôвскои артистичнои шѣснацятки було доходу brutto 233 зр. 90 кр., розходу 182 зр. 50 кр., отже чистого доходу було 51 зр. 40 кр., и тоту то квоту пôдписаный комітетъ переславъ на будову руско-народного театру на руки товариства „Просвѣта“ у Львовѣ. — *Г. Цеглиньскій*, предсѣдатель; *Д-ръ Т. Кормошь* секретарь.

— **Руска Бесѣда въ Тернополи** устроюе сеи осени въ своихъ власныхъ комнатахъ два вечерки зъ танцями, а то дня 5 н. ст. жовтня и 9 н. ст. па-

долиста. Вступъ ôдъ особы 50 кр. Запрошеня порозсылае ся сими днями. — За Выдѣлъ Рускои Бесѣды. *Данило Стахура*, секретарь.

— **Выдѣлъ мужескои Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли** устроюе на дохôдъ тои-жь Бурсы въ сали мѣскôй вô второкъ дня 30. н. ст. вересня с. р. вечеръ въ танцями. Вступъ ôдъ особы 1 злр. 50 кр., семейнй білеты для трехъ особъ 4 злр., а для чотирохъ особъ 5 злр. Початокъ о годинѣ 8 вечеромъ. Добровôльнй жертвы просить ся пересылати на руки предсѣдателя Бурсы п. Ю. Несторовича въ Перемышли.

— **Загальнй зборы товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“** ôдбудуть ся дня 24 н. ст. вересня въ звычайнôмъ мѣсци (въ „Народнôмъ Домѣ“).

— **О. Андрей Децко** именованый заступникомъ учителя религіи при гімназіи въ Перемышли.

— **Катихитомъ** при 4-кл. школѣ етатовôй мужескôй въ Стрыю именувала краєва рада шкôльна о. Евг. Громницкого, сотрудника въ Тейсаровѣ.

— **На суперіора Василіянъ у Львовѣ** вызначено єзуіта М. Андрѣйчака зъ Кракова.

— **Реорганізація нѣмецкои гімназіи въ Бродахъ.** Жидôвска газета Ojczyzna пише: Доносять намъ зъ Бродôвъ, що пôсля розпорядженя краєвои рады шкôльнои наука въ тутешнôй гімназіи нѣмецкôй, котра доси зъ огляду на бôльшôсть ученикôвъ жидôвскои вѣры не ôдбувала ся въ суботы, ôдбуває ся теперь зъ початкомъ року шкôльного и въ суботы. Именно має зачинати ся наука за кождымъ разомъ въ суботу о годину пôзнѣйше якъ звычайно, с. є. о год. 9-ôй рано, а година ôдъ 8 до 9 ои призначена єсть на ексгорту для ученикôвъ жидôвскихъ. Зъ предметôвъ науки, припадаючихъ на суботу, вылучено однакъ каліграфію, рисунки и иншй писемнй вправы. Якъ вѣдомо, святковано доси въ брôдскôй гімназіи свята всѣхъ трехъ вѣроисповѣдань, рускй, латиньскй и жидôвскй, а за для того число днѣвъ науки за рôкъ не выносило бôльше якъ 150, хочь вже и вакаціи въ тôй гімназіи тревали лишь одинъ мѣсяць. Згадане розпорядженье краєвои рады шкôльнои намѣряе до того, щобы брôдску гімназію зрôвнати зъ иншими школами середными у всходнôй Галичинѣ.

— **Въ Снятинѣ** завязало ся онодгы руске товариство мѣщаньске „Союзъ“, котрого цѣль основувати и удержувати шпихлѣрѣ громадскй.

— **До радъ повѣсовыхъ** зъ бôльшихъ посѣлостей выбранй: въ Перемышлянахъ Фл. Стормке Едм. Сандеръ, Ал. Выбрановскій, гр. Ромеръ, Ром. Калита, Іос. Славиньскій, Торскій, нотарь Залескій, Витославскій и Меч. Роженъ; — въ Добромили: Новацкій, Іос. Новоселецкій, Бр. Новоселецкій, Бр. Цѣшановскій, Ив. Цапиньскій и Людв. Унгеръ.

— **Кôльканацять купцѣвъ жидôвскихъ** покарала вчера львôвска поліція за провину закона о святкованю недѣлѣ. Кобы то такъ и на провінціи по мѣсточкахъ наглядали мѣсцевй власти жидôвскихъ купцѣвъ.

— **Поручника Закревского** выпущено вже зъ заведеня божевôльныхъ въ Кульпарковѣ. Власти войсковй, котрй єго тамъ примѣстили, ôдобрали єго назадъ а по вызначеню куратора ôддали до лѣченя до гідропатичного заведения п. Мадейского у Львовѣ.

— **П. Володиславъ Федоровичъ** властитель Ôкна, выславъ дня 20 с. м. Ивана Вольского, сына селянина зъ Ôкна на свôй власный коштъ до Вѣдня на науку до фаховои школы промыслу ткацкого (Fachschule für Textil-Industrie), котрои директорами суть звѣстнй совѣтники придворнй д-ръ Екснеръ и д-ръ Лібъ. Иванъ Вольскій укôнчивъ три клясы реальнй и приготовлявъ ся черезъ рôкъ коштомъ п. Федоровича въ нѣмецкôмъ язычѣ, въ рисункахъ и другихъ до тои школы потрѣбныхъ предметахъ. По скôнченю згаданои школы може Вольскій отворити свôй власный варстатъ (уладженый пôсля знам. взôрц. на науковыхъ основахъ), або бути учителемъ при якôй промысловôй школѣ. Вольскій має обовязокъ по скôнченю школы и практики въ первостепенныхъ закладахъ заграничныхъ, перебути десять лѣтъ въ Галичинѣ. Благородне се дѣло п. Володислава Федоровича не потребуе похвалы: оно хвалить ся само собою. П. Федоровичъ знаный не ôдъ нинѣ — меценатъ просвѣты народнои, науки, штуки и промыслу домашного. Бажати лишень, щобы Вольскій, повернувши до краю, сповнивъ якъ найлучше интенціи свого покровителя.

— **Жидôвскій обманьства.** Якъ вѣдомо, пôсля нового розпорядженя міністерства просвѣты, ученикъ, котрый не здавъ вступного испыту въ якôмъ заведению шкôльнôмъ, не може вже бôльше въ тôмъ самôмъ роцѣ здавати сей испытъ въ другге въ иншôмъ заведеню. Се розпорядженье умѣли оминути двѣ черновецкй родины жидôвскй. Передъ вакаціями не здали вступного испыту въ черновецкôй гімназіи два жидики. Ставали они до того испыту пôдъ именемъ матери, бо ихъ родичѣ були вѣнчанй лишь пôсля обряду жидôвского, отже не выповнили приписôвъ австрійскихъ законôвъ а тымъ самымъ и ихъ дѣти признавались неправыми. Сю обставину выкористали зручно згаданй родичѣ. Пôдчасъ вакацій повѣнчались они пôсля приписôвъ закона, льегітімували дѣтей а тымъ самымъ ихъ дѣти прибрали вже имя ôтця. Пôдъ тымъ отже именемъ зголосились оба хлопцѣ по вакаціяхъ до вступного испыту въ школѣ реальнôй и здали испытъ. Ажь теперь що ино выкрывъ директоръ школы д-ръ Корнъ се обманьство и обохъ выдаливъ зô школы.

— **VIII загальнй зборы галицкого товариства лѣсного** ôдбулись сими днями въ Ряшевѣ. На зборы зъѣхалось до 100 участникôвъ, мѣжь котрыми були такожь ôдпоручники товариствъ лѣсныхъ зъ иншихъ краєвъ австрійскихъ. Нарадамъ проводивъ гр. Романъ Потоцкій. Въ справозданю выдѣлу товариства подано, що членôвъ товариства єсть 707, презесомъ краєвои комісіи для розслѣдôвъ лѣсныхъ єсть гр. Ром. Потоцкій а єго заступникомъ директоръ доменъ Іос. Глянцъ. Товариство внесло до сойму петицію, щобы выдати законъ о примусовôмъ нищеню хрущевъ маєвыхъ и борозняковъ, бо попередне поданье придѣлено безъ полагоджения выдѣлови краєвому. Выдѣлъ товариства ôдбувавъ частй наради надъ проектомъ до нового закона лѣсового для Галичины, и всѣ внесеня товариства приняла анкета скликана намѣстництвомъ до выготовленя сего закона. Доходу въ 1889 р. мало товариство 1453 зр. 84 кр. а осталось зъ минувшого року 812 зр., разомъ 2265 зр. 84 кр. — а розходу 1155 зр. До выдавництва газеты Sylwan, котре коштуе около пôвтора тысяча зр., треба було доплатити 113 зр. На першôмъ засѣданю були два ôдчиты фаховй, зъ котрыхъ ôдчитъ п. Ліґмана „О культурѣ смереки на пѣскахъ“ выкликавъ загальне зацѣкавленье. Культуры смерековй не приносять господарствамъ лѣсовымъ користи, а противно наносять страту. Смерека росте вправдѣ зразу скоро и улегшуе заводити культуру, але приглушуе заразомъ соснину. Коли жь смерека дôйде до лѣтъ, въ котрыхъ могла бы стати добрымъ матеріяломъ, пôдпадае рôзнымъ недугамъ и марнѣе такъ, що стає ся лишь лихимъ матеріяломъ на опалъ. Такожь дуже легко розмножують ся въ смеречинѣ корники и нищать иншй дерева. По ôдчитѣ порѣшили збôры резолюцію: „Смерека єсть гôрскимъ деревомъ а на долахъ пѣсковыхъ треба обмежати ей культуру“ До выдѣлу покликано на три роки: д-ра Станецкого, д-ра Гірша, Ліґмана и Райхарда та на два роки краєвого инспектора лѣсного Горальчика. Слѣдуючій зъѣздъ товариства ôдбудесь въ Стрыю, при чôмъ ôдбудесь наукова екскурзія до правительственныхъ лѣсôвъ въ Лѣсовичахъ коло Моршина. На другій день зъѣзду с. є. въ понедѣлокъ зробили участники зъѣзду наукову екскурзію до лѣсôвъ ординаціи ланьцутскои, котрй обôймають 11.936 гектарôвъ и подѣленй на 15 ревірôвъ. Адміністрацію веде директоръ лѣсôвъ и 10 лѣсничихъ зъ 3 пôдлѣсничими и 3 адъюнктами. Внесенье п. Головкевича о потребѣ отвореня курсôвъ для побережникôвъ передано выдѣлови товариства для оцѣнки, о скôлько можна перевести сю справу при теперѣшныхъ ôдносинахъ Галичины.

— **Въ процесѣ Фаркаша** ôдбуде ся послѣдна розправа дня 27. жовтня с. р.

— **Послѣдно засѣданье комісіи краєвои для справъ промысловыхъ** пôдъ проводомъ гр. Ив. Тарновского, яко маршалка краєвого а тымъ самымъ пôсля статутôвъ и презеса сеи комісіи, ôдбуло ся вчера, въ недѣлю. При кôнци нарадъ подякувавъ кн. Юрій Чарторыйскій именемъ комісіи гр. Тарновскому за труды, а гр. Тарновскій попращавъ комісію.

— **Зъ Будапешту пишуть намъ:** Зъ зниженьемъ цѣнъ на зелѣзницяхъ рухъ особовый на угорскихъ шляхахъ прибравъ великй розмѣры. Нашй академіки повертаючи до Вѣдня повинни безусловно на Пештъ ѣхати, разъ за-для дешевои ѣзды, а такожь и за-для того, щобъ оглянути Пештъ, котрый внѣшною красотою въ десятеро перевысшае Вѣдень. Зô Львова найлѣпше выѣздити досвѣта о 6-ôй год., бо полудневый поѣздъ доѣздить лишь до Стрыя, а вечѣрный має въ Угорщинѣ на стаціи Батю занадто довгій перестанокъ (5 годинъ). До Лавочного коштуе III. кляза 1·50 зр., зъ Лавочного до Пешту 4·20 зр., а зъ Пешту до Вѣдня зелѣзницею 4 зр. Зô Львова до Пешту ѣзда тревае около 20 годинъ а зъ Пешту до Вѣдня 8 годинъ. Пароходомъ ѣхати можь зъ Пешту за 1·40 зр., однакъ горѣ Дунаємъ треба 20 годинъ ѣхати та и дуже студено на водѣ. Въ Пештѣ не варто заѣздити до готелю, але до приватного помешканя, якихъ доволѣ має кождый Dienstmann на двôрци. *Наспкомый.*

— **Міністерство просвѣты** ôдкинуло на разѣ зъ огляду на заграничныхъ студентôвъ внесенье сенату вѣденьского університету, щобы для стверджения тотожности особы въ кождôмъ индексѣ була фотографія студента.

— **Найвысшій трибуналъ** зносячи одно ореченье львôвского высшого суду краєвого, поставивъ ту важну засаду, що на наказъ, выданый незаконно выдѣломъ краєвымъ, що-до удержаня дорôгъ, можна внести жалобу до судьѣ цивільного.

— **Зъ Самбора пишуть намъ:** Будучи сеи недѣлѣ, 21 н. ст. вересня, въ Самборѣ, не мало я зачудувавъ ся, побачивши, що вся молодѣжь школьна, Русины и Поляки, ишла на богослуженье до костела Бернардинôвъ. Розвѣдавши причину, ôзнавъ ся я, що катихитъ о. Гмитрикъ выѣхавъ десь на той часъ зô Самбора, а Русины, пôсля заряджения дирекціи гімназіяльнои, не пôйшли до церкви, бо не ôдправлялось для нихъ богослуженя. Сей фактъ зробивъ прикре вражѣнье на всѣхъ самбôрскихъ Русинахъ та всѣ загально негодують и приписують вину таки самому о. Гмитрикови, бо ôнъ мôгъ на часъ своєи неприсутности удатись не лишь до мѣсцевого уряду парохіяльного и попросити о заступство въ ôдправѣ богослуженя, але и мôгъ знати, що въ ту саму пору катихиты народныхъ школъ ôдправляють богослуженье для своихъ ученикôвъ. Давнѣйше въ такихъ случаяхъ заступавъ руского катихита самъ директоръ о. Баревичъ, а теперь дирекція гімназіяльна при tacito consensu руского катихита заряджуе, щобы Русины ишли до костела на богослуженье.

— **Для магістрôвъ фармаціи.** Староство коломыйске розписало до 15 жовтня с. р. конкурсъ на концесію аптикарску въ Гвôздци.

— **Ректоратъ вѣденьского університету** оповѣстивъ на чорнôй таблици: „Подае ся симъ до вѣдомости панôвъ студентôвъ, що за-для наступившихъ перепонъ не будуть ще выдавати ся для звычайныхъ слухачѣвъ ц. к. університету вѣденьского въ зимовôмъ курсѣ новй индексы. До теперь уживанй книжочки будуть выдаванй ще и въ курсѣ зимовôмъ с. р. и въ тôмъ же семестрѣ не буде ся вымагати залученя фотографій ôдъ тыхъ панôвъ студентôвъ, котрй зголосять ся до нового иматрикульованя. Симъ рôвночасно зносить ся дальше розпорядженье ректорату зъ дня 28 липня 1890.“

— **Др-ъ Бобжиньскій**, віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои, має — якъ доносить N. fr. Presse — зложити мандатъ посольскій до галицкого сойму.

— **Змѣны теріторіяльнй.** Выдѣлъ краєвый предложить соймовй проектъ закона о вылученю присѣлка Бендюхи зô звязи громады Потуриця, пов. сокальского и утворени зъ него самостôйнои громады. — Що-до вылученя присѣлка Цуцулинъ зô звязи громады Семаковець не прихиливъ ся выдѣлъ краєвый, бо Цуцулинъ не мавъ бы ôдки покрыти коштôвъ адміністрации громадскои.

— **Въ самбôрскôй гімназіи** отворено сего року двѣ клясы паралельнй, въ I и II клясѣ, и побôльшено число учителѣвъ. Такожь и число Русинôвъ ученикôвъ майже рôвне зъ числомъ Полякôвъ.

— **Въ справозданю гімназіи брôдскои** за минувшій рôкъ школьный помѣстивъ проф. Андр. Чичкевичъ довшу розвѣдку наукову. До гімназіи брôдскои записало ся на початку року школьного 441 ученикôвъ, 82 греко-кат., 141 римо-кат., 216 жидôвъ и 2 протестантôвъ; професорôвъ було 20. Клясифікація въ II пôвроцѣ выпала досыть добре було 24 ôдзначаючихъ, 280 одержало першу, 29 другу, 29 трету клясу а 73 поправку. Такса школьна принесла 4665 зр., а ôдъ ученикôвъ пôдготовляючои клясы платячихъ 50 кр. мѣсячно, 197 зр. 50 кр. На заплату таксъ школьныхъ бѣднѣйшимъ ученикамъ истнуе окрема каса, до котрои вплачують ученики безъ рôзницѣ вѣроисповѣдания по 2 кр. тыжднево. Въ бурсѣ було 17 ученикôвъ, а 8 ученикôвъ мало стипендію.

— **„Крейцарову сонату“**, сензаційну повѣсть гр. Толстого, поконфіскувала львôвска поліція по львôвскихъ книгарняхъ.

— **Новый курсъ** у львôвскôй школѣ аспірантôвъ на офіцирôвъ краєвои обороны зачинае ся 1 грудня с. р. До сеи школы принимають ся аспіранты зъ нечинноі обороны краєвои, приналежнй до доповняючои резервы, цивільнй, котрй добровôльно зголосять ся, щобы позыскати степень офіцирскій въ нечинноі оборонѣ краєвôй, резервісты зъ передпослѣдного и послѣдного року резервы, вкôнци всѣ особы цивільнй, котрй ще не служили войсково а хотять бути офіцирами въ загальнôмъ ополченю.

— **Огнѣ.** Въ ночи зъ 16 на 17 вересня погорѣвъ въ Репеди, пов. сянôцкого, водный тартакъ. Причина незвѣстна. Тартакъ бувъ убезпеченый. — Про огонь въ Великихъ Очахъ пишуть намъ: Дня 19 н. ст. вересня переѣзджаючи черезъ мѣсточко Великй Очи въ повѣтѣ яворôвскôмъ були мы наочнымъ свѣдкомъ великого нещастя, бо около годины 4-ои пополудни выбухъ огонь и погорѣло 5 господарствъ, зъ которыхъ лишь одинъ писарь громадскій бувъ асекурованый. Якъ говорили, то огонь займивъ ся зъ дому писаря, Льореца, де дѣти бавились пôдъ хатою соломою, котру дѣвчинка писаря, маючи сѣрку, пôдпалила. Здае ся, що дѣти були дома безъ нагляду. Треба такожь додати, що коло огню зъ початку не було найменшого ратунку, ажь коли догарувало, стали ратувати. Кобы не присутный дѣдичь бар. Гаґенъ та ремѣсники, то бувъ бы огонь ще бôльше розширивъ ся. Подаємо такожь до вѣдомости що бурмістромъ єсть вже 12 лѣтъ жидъ, тому и всякй порядки и господарка жидôвска. — *Переѣзджаючій.*

— **Запомоги державнй для галицкихъ школъ промысловыхъ.** На сесіи соймовôй мин. року порѣшено резолюціи взываючй правительство, щобы: 1) призначило бôльшй субвенціи зъ державного скарбу для галицкихъ школъ промысловыхъ; 2) устроєну и удержувану мѣстомъ Краковомъ школу для промыслу артистичного получило зъ тамошною высшою школою промысловою; 3) утворило у Львовѣ и Краковѣ низшу школу промыслову, або на разѣ пôдготовляючій курсъ при высшôй школѣ промысловôй въ Краковѣ и при отворити маючôй ся школѣ у Львовѣ. — На тй резолюціи ôдповѣло міністерство просвѣты, що не могло въ прелімінарь буджету на сей рôкъ вставити бôльшихъ субвенцій для гал. школъ промысловыхъ, бо о резолюціяхъ сойму ôдзнало ся вже по зложеню буджету, — але все таки рѣшило міністерство дати: а) школѣ фаховôй въ Коломыи, крôмъ прелімінованыхъ 1000 зр., ще 800 зр. субвенціи и 600 зр. на средства науковй; школѣ гончарскôй въ Порубѣ на средства науковй 500 зр. г) школѣ ткацкôй въ Короснѣ субвенціи 800 зр. и 600 зр. на средства науковй; д) краєв. варстатамъ въ Товстôмъ 500 зр. на средства науковй; е) для доповняючихъ школъ промысловыхъ крôмъ прелімінованыхъ 6200 зр. ще субвенціи 2800 зр.; ж) товариству працѣ женщинъ у Львовѣ крôмъ прелімінованыхъ 150 зр., ще 350 зр. — разомъ 8750 зр. — На утворенье курсу пôдготовляючого въ Краковѣ не згодилось міністерство, а такъ само не може бути такій курсъ при львôвскôй школѣ промысловôй, бо се буде школа належача до категоріи школъ верькмайстерскихъ и ученики до неи будуть прийматись зô школъ народныхъ.

— **Консумція крôликôвъ** збôльшае ся що року у Франціи и Бельгіи. Рôчна продукція крôликôвъ у Франціи выносить до сто міліонôвъ штукъ, котрй представляють вартôсть 350 мільонôвъ франкôвъ; а Бельгія продукуе рôчно 30 міліонôвъ крôликôвъ вартости 100 міліонôвъ франкôвъ. Годôвля крôликôвъ ôдбуваесь въ части на бôльшй розмѣры, але по-при се занимаесь тымъ и бѣднѣйша людность, якъ для власнои поживы такъ и на продажу.

— **Пôдчасъ сегорôчнои гостины цѣсаря въ Дебречинѣ** лучила ся одна смѣшна пригода, котру розказуе Nemzet: На обѣдъ двôрскій запрошено такожь богатого селянина Ямбора. При серклю поспытавъ его цѣсарь: „Якъ же Вамъ веде ся?“ — „Дякую, добре, В. Величество; а чи гараздъ Вамъ В. Величество?“ — ôдновѣвъ селянинъ и подавъ руку цѣсареви. Присутнй остовпѣли, але цѣсарь засмѣявъ ся „Я бо вже пôзнавъ Васъ В. Величество ще коли були молодыми, — говоривъ дальше Ямборъ — коли то Вы зволили бути тутъ передъ 33 роками, а я складавъ Вамъ моє поважанье.“ Розумѣесь, що ся пригода рознеслась по цѣлôмъ мѣстѣ, а деякй зачали нагадувати собѣ ще иншй пригоды, якй лучали ся Дебречинцямъ пôдчасъ попередныхъ гостинъ цѣсаря. И такъ одинъ начальникъ громады провадивъ депутацію передъ цѣсаря. Поучено єго напередъ, що по промовѣ на повитанье має представити цѣсареви членôвъ депутаціи. Коли треба було представляти, почавъ начальникъ: „Дѣдичь и членъ выдѣлу Фердинандъ Келепченій зъ Келепченъ — а то Ихъ цѣс. и апост. кор. Величество Францъ-Іосифъ I.“ — Цѣсарь зачудувавъ ся, а начальникъ вѣвъ дальше рѣчь: „Венделінъ Кропачакъ — а то Ихъ Величество Францъ-Іосифъ I.“ — Цѣсарь усмѣхнувъ ся. — „Арендарь реґаліевъ Моріцъ Конъ — а то Францъ-Іосифъ...“ — Цѣсарь перебивъ ему: „Лишѣть уже, приятелю, моє имя, всѣ тй паны чей же може будуть знати — хто я.“

— **Сухоты.** Зъ Берлина доносять, що проф. д-ръ Кохъ має зачати незадовго пробы на людяхъ зъ своимъ средствомъ, про котре говоривъ на конгресѣ лѣкарскôмъ а котре має нищити бакцілѣ сухотничй. *Доси робивъ д-ръ Кохъ пробы на звѣрятахъ, головно на крôликахъ а ôдтакъ на коровахъ, коняхъ и псахъ.*

— **Дрôбнй вѣсти.** Громады Тарнава горѣшна и долѣшна, пов. лѣского, одержали ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову спôльнои школы, а громада Жерниця выжна, пов. лѣского 100 зр. на реставрацію церкви. — Вѣсть мовь бы п. Ем. Торосевичъ продавъ свои добра Брôдки, пов. львôвского, гр. Витовтови Островскому, показуе ся неправдивою, бо купно розôйшло ся за-для доплаты 28.000 зр.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію принятй оо.: на Мацину, дек. бѣцкого, 1. Конст. Константиновичъ, 2. Ант. Хилякъ, 3 Вас. Курило; — на Лѣщины, дек. бѣцкого, Мих. Вербицкій.

Кан. институваный о. Теоф. Глушкевичъ на Малнôвъ, дек. мостиского.

Завôзваный до кан. институціи на Солинку, дек. яслиского, о. Илія Маковей.

Завѣдательство въ Гошовѣ, дек. устрицкого, одержавъ Щасн. Раставецкій.

Именованй оо.: Климентій Копыстяньскій зъ Реґетова мѣстодеканомъ бѣцкимъ.

Сотрудництво въ Сокали одержавъ о. Петро Погорецкій.

Телеграмы „Дѣла“.

Парижъ 19 вересня. Вѣсть розпущена французскими ґазетами, будьто бы россійскій міністеръ Ґірсъ приѣхавъ до Парижа, єсть неправдива. — Адъютантъ царя кн. Имеритиньскій бувъ на авдієнціи у президента Карнота. — Сынъ княг. д' Узе выѣхавъ до Джерзей, щобы тамъ потягнути Буланжера до одвѣчальности за оскорбу своєи матери.

Римъ 19 вересня. Розôйшлась тутъ вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ и єго канцлеръ приѣдуть ще сеи осени до Монцы.

Бѣлградъ 20 вересня. Вѣсть, що правительство австрійске знесло заказъ привозу сербскихъ безрогъ выкликала тутъ велику радôсть а праса сербска доказуе, що теперь буде легко усунути всякй иншй непорозумѣня політичнй зъ Австрією.

Лісбона 19 вересня. Розрухи на улицяхъ мѣста не втихають, арештовано 50 особъ, котрй ставили поліціи збройный опôръ. Король повѣривъ утворенье нового кабінету президентови палаты послôвъ Мертенсови Феррао.

Римъ 20 вересня Міністеръ фінансôвъ Сейсмітъ-Дода дôставъ димісію за то, що на пирѣ въ Удинѣ слухавъ бесѣдъ ірідентистôвъ. Джолітті обнявъ тымчасово теку фінансôвъ.

Бѣлградъ 21 вересня. Въ партіи радикальнôй настало роздвоєнье. Въ Смедеревѣ утворилась велика опозиція пôдъ проводомъ Максимовича, котрый грозить радикаламъ, що оголосить документы, котрй дуже скомпромітують радикальне правительство.

Берлинъ 22 вересня. Австрійска ескадра ôдплыла вчера зъ Кіль и поступить теперь до Шербурґа, Лісбоны и Пальерма.

Вѣдень 22 вересня. Пôсля вѣстей зъ Берлина приѣде тутъ цѣсарь Вільгельмъ на певно дня 1 жовтня.

Бѣлградъ 22 вересня. Розôйшлась чутка, що митроп. Михаилъ має дôстати димісію а то въ наслѣдокъ єго опору противъ правительства въ справѣ обсады епископства въ Зайцарѣ.

Лісбона 22 вересня, Розрухи въ мѣстѣ зновъ повторились. Король думае повѣрити місію утвореня нового кабінету портуґальскому послови въ Мадритѣ Рібейрови, бо думае, що Рібейрови удасть ся позыскати помôчь Испаніи для Портуґаліи.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ **Выгодѣ** (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшй студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординуе щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ не дужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (1—12)

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недуґъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Найблизше тягненье 1 жовтня 1890.

Головна выграна зр. 200.000

Промесы на льосы мѣста Вѣдня по зр. 3.75.

Оригінальній льосы по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна зр. 100.000

Промесы на льосы Тисаньскй зр. 2.50.

Оригінальній льосы по курсѣ деннôмъ.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

Приватна кореспонденція.

Панѣ Ньевядомска листъ на почтѣ головнôй

Розкладъ їзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный отъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зъ Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тѣлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тѣлько вѣ вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зъ Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зъ Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тѣлько вѣ вторки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѣ пѣсля годинника львѣвского.

Оголошеня розкладу їзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дѣстати можна въ кождѣй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого

4½% Позичку краєву

4% Облігаціи пропинаційнѣ

Всѣлякѣ облігаціи довгу державного

Зелѣзничѣ облігаціи першeньства

Львосы державнѣ и приватнѣ

продае пѣдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 151—156 **Дѣмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ѣдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бѣльше якъ ѣдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ѣдбиваня усуваюче и лагѣдно розвѣльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну масть домову.

Она пѣсля многихъ досвѣдѣвъ знаменито полагоджує чищенье, грануляцію и загоѣнье пораненыхъ мѣсць а крѣмъ того дѣлає уемирюючо и розкладає бѣль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бѣльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

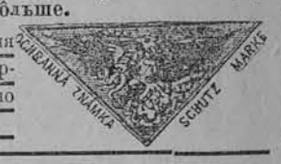

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Билеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипломы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѣ приукрашеня церковнѣ, бѣтары, иконостасы, амвоны, бѣтарики, конфесіоналы, лавки и др. пѣсля найновѣйшихъ взорѣвъ и пѣсля всякихъ жадань

3604 19—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Въ Станіславовѣ

можна купити деревця овочевѣ найлѣпшои якости:

Яблѣнки	5-лѣтнѣ, штука по		40 кр.
Грушѣ	4-лѣтнѣ	„ „	50 „
Черехи	„	„ „	40 „
Вишнѣ	„	„ „	40 „
Деренѣ	3-лѣтнѣ	„ „	40 „
Виноградна лоза шести родѣвъ			25 „
Рожѣ пневѣ дволѣтнѣ шт. по			60 „
Порѣчки великѣ штука по			10 „
Малины цѣлый рѣкъ родючѣ			10 „
Виприны штука по			10 „

Цѣты оранжерійнѣ по мѣрнѣй цѣнѣ.

Кождого часу китицѣ весѣльнѣ, балевѣ и вѣнцѣ пѣсля цѣны замавляючого — ѣдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ

помольотъ и огородникъ мѣскій.

БРИ-

твы правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла,

2537 **пензлѣ и т. п.**

поручає найдешевше

маґазинъ товарѣвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарѣвъ ґалянтерійныхъ, выробѣвъ рукавичничихъ парфумерии и т. п.

БРАТѢВЪ ЛЯНҐНЕРѢВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Львѣвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахѣвъ

С. ШЕЛИҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львѣвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментѣвъ для изольованя мурѣвъ ѣдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѣмъ станѣ Елястичнѣ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родѣвъ до крытя дахѣвъ, роля 10 м.□ ѣдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахѣвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будѣвництвѣ найбѣльше завохченѣ стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлѣмъ краю своими людьми покрытя дахѣвѣ тектуровѣ и ихъ репарації. Метръ □ ѣдъ 50 до 75 кр. 3545 36—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 22—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пѣсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняются совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр. знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ѣдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ѣдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рѣкъ.

2219 53—?

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улиці Галицкѣй ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягѣвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнѣмъ ч. 3. Маґазинъ мѣй обильный въ добѣрнѣ сукна та въ готовѣ одяги мужескѣ и дитиннѣ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кѣльколѣтный досвѣдъ въ тѣмъ званю, такожь средства грошевѣ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

Вѣденьскій магазинъ товарѣвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львѣвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбѣльшій складъ въ цѣлѣй Галичинѣ.

Кождон суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшѣ сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роботъ ручныхъ, гафтѣвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонѣвъ, Fichus, товарѣвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтѣвъ, перъ, капелюхѣвъ, товарѣвъ шмукларскихъ, бѣля дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетѣвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкѣряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣли мужеского, ковнѣрикѣвъ, манштетѣвъ, краватокъ, бѣля бѣра, капелюхѣвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледѣвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбѣръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ фляневыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а также коциковъ на лѣжки и конѣ. Кождого часу кѣлькасотъ останковъ хѣдниковъ по 8—12 метрѣвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тѣмъ ѣддѣлѣ суть **янаньскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбѣръ килимѣвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а также хѣдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбѣльшій складъ анґлійскихъ станиковъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбѣльшій выбѣръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирѣвска (давнѣйше Львѣвска)

поручає Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѣвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѣвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНѢ для лѣкарѣвъ, хемікѣвъ, піротехнікѣвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНѢ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до прання бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикѣвъ, краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помѣстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикѣвъ и лякиръ до чорненя шкѣры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

ФАБРИКА МЕДЛІҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ

ОСѢННЫЙ

Для панѣвъ:		Для пань:	
Черевики зѣ шкѣры Croute	зр. 3·25	Черевики зѣ шкѣры гемзов.	зр. 3·75
„ „ телячои 4 до 5	50	„ „ рамбурґскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц.	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированѣ	5 75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. щитѣ	6·—	Пѣвчеревики прунельовѣ	3—3·50
Пѣвчеревики гемзовѣ	зр 3·50	„ „ гемз.	3—3·50
„ французскѣ	зр. 4·75	„ „ француз.	4·—

Великѣй выбѣръ черевикѣвъ и шептикѣвъ для панночокъ хлопчикѣвъ и дѣтей. — Обильный выбѣръ мештѣвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панѣвъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провінціи выготовлює ся ѣдворотною почтою.

Филіи: Краковъ, ул. Гродска 34; Чернѣвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичь, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самбѣръ, Станиславѣвъ, Стрый, Тарнѣвъ, Тернопѣль. 3268 (33—40)

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ.

Schutzmarke.

знаменито дѣлаючѣ у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрѣвнанѣ при браку апетиту, слабѣмъ жолудку, вокнючѣмъ ѣддыху, квасномъ ѣдиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ѣдкиненю и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвѣйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (48—43)

Осторога! Правдивѣ Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ рѣзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повышу марку охоронну** и при кождѣй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Гуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскѣ пигулки розвѣльняючѣ. Ѣдъ лѣтъ уживанѣ зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пѣдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышу марку и на пѣдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнъ пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Если грошѣ пришлесь напередъ то зъ присылкою вѣльно ѣдъ оплаты коштує 1 ролька **зр. 1·20**, 2 ролькы **зр. 2·20.**

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ и маріяцельскѣ пигулки розвѣльняючѣ не суть потайнымъ лѣкомъ. Припись есть поданый при кождѣй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ и маріяцельскѣ пигулки розвѣльняючѣ можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Ґайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бѣбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнѣй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловѣй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копычинцахъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Крековского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старѣмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Рогальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап Жиги. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а также по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каетановича. — въ **Коломыи** у ап. Ед. Стенціа и Брон. Вітославского.

ВЖЕ!!!

печатає ся

КАЛЄНДАРЬ „ЗЕРКАЛА“.

Львосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный мѣсяць

Головна выграна 50.000 зр. вартости

Львосѣвъ 10 зр. 6 „ 5 зр. 50 кр.

Львосы по 1 зр. суть у львѣвскихъ конторахъ

3648 (7—?)

Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 205. Львôвъ, Второкъ 11 (23) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Галицка криза маршалкôвска вже закôнчила ся. Урядова ґазета вѣденьска оголосила уступленье ґр. Тарновского зъ достоиньства маршалка краевого а заразомъ и именованье кн. Евстахія Санґушка маршалкомъ краевымъ. Рôвночасно оголошено такожь именованье бар. Василька маршалкомъ а д-ра Василя Воляна віцемаршалкомъ краевымъ для Буковины.

Приѣздъ цѣсаря Вільгельма до Вѣдня заповѣджено вже урядово на день 1 жовтня о 9 год. рано. Цѣсарь задержить ся въ бурґу лишь короткій часъ; передъ полуднемъ зробить візиты архикнязямъ, буде въ нѣмецкôй амбасадѣ а ôдтакъ поѣде до Шенбруну, де ôдбуде ся обѣдъ. По обѣдѣ выѣдуть оба монархи до Стиріи на ловы. Цѣсарь Вільгельмъ буде вертати назадъ дня 8 жовтня, але вже не задержить ся у Вѣдни. Приготовленя на принятье цѣсаря Вільгельма у Вѣдни вже розпочали ся.

Въ Чехахъ ситуація доси ще не выяснила ся. Старо-Чехи признають, що молодо-Чехи готовѝ теперь, коли до нихъ приступило богато старо-Чехôвъ, взяти перевагу въ соймѣ и не допустити до ухваленя нѣякихъ дальшихъ точокъ угодовыхъ крôмъ проекту подѣлу краевои рады культуры. Зъ другои стороны надходить зновъ вѣсть, що въ ческôмъ таборѣ заносить ся на утворенье третои партіи т. зв. посередной. Вѣсть ту подають Selske Listy. Кореспондентови тои ґазеты сказавъ якійсь ческій посолъ, що роля старо-Чехôвъ вже скôнчила ся. Теперѣшнѝ ческѝ партіи не можуть нѣякъ погодити ся, бо тому стоить на перешкодѣ не лишь сама засада але и особистѝ антаґонізмы. Молодо-Чехи, коли хотять бути дѣйстно партією політичною, то мусять перестати робити опозицію для самои опозиціи, бо въ противнôмъ случаю буде мусѣла якась третя партія заняти ихъ мѣсце.

Россійскій міністеръ фінансôвъ, Вишнеградскій, котрый въ цѣляхъ торговельно-фінансовыхъ выбравъ ся до россійскои Азіи, приѣхавъ оногды до Бухары и бувъ тамъ на авдієнціи у еміра. Еміръ надавъ ему велику ленту свого ордера зъ брилянтами а крôмъ того обдарувавъ его щедро.

Зъ Петербурга доносять, що зъѣздъ монархôвъ въ Ронштоку не змѣнить въ нѣчôмъ дотеперѣшныхъ межинародныхъ ôдносинъ. Ґр. Кальнокій — каже „Нов. Время“ — не може числити на то, що Кріспі буде пôдпирати політику Австріи на Балканѣ. Цѣсарь Вільгельмъ цѣнить высоко тридержавный союзъ и выплываючѝ зъ него користи, але и знае, що всяке порушенье справъ его союзниками не ôдповѣдало бы теперь его выглядамъ у внутрѣшнôй політицѣ нѣмецкôй.

Pol. Corr. потверджує вѣсть, що найважнѣйшою причиною димісіи италіяньского міністра Сейсмітъ-Доды було его пасивне поступованье на пирѣ ирідентистôвъ въ Удінѣ. Италіяньске правительство — каже Pol. Corr. — хотѣло сею димісією дати доказъ, що для удержаня тридержавного союза оно готове выступити якъ найенерґічнѣйше и поборювати всяку опозицію супротивъ своеи політики. Міляньска Lombardia помѣстила дословне письмо Кріспіого до Доды оповѣщаюче ему димісію: „Доношу вамъ, що Є. Вел. король пôдписавъ декретъ, въ силу котрого вы перестали бути вже міністромъ фінансôвъ. Є. Вел. король пôдписавъ заразомъ декретъ, котрый передае управу фінансôвъ поки що міністрови скарбу. Президентъ міністрôвъ: Кріспі.“

Зъ Портуґаліи надходять теперь вѣсти, котрѝ, коли-бъ показались правдивѝ, дали-бъ оѣйстно доказъ, що монархія доживае тамъ вже свого кôнця. Зъ Лісбоны доносять именно, що въ Опорто прийшло було въ суботу до великои бійки народу зъ войскомъ. Републикане пôдъ проводомъ Браґа и Васконцелльоса оголосили републику. Богато людей зъ войска стануло по сторонѣ републиканôвъ. Розôйшлась такожь вѣсть, що король постановивъ абдикувати въ користь свого сына. Въ Лісбонѣ ôдбувъ ся вчера великій мітінґъ, въ котрôмъ взяло участь около 10.000 людей.

Справа науки австрійскои исторіи въ школахъ галицкихъ

порушена міністерствомъ вôйны а скоментована въ Neue freue Presse — все ще стоить на порядку дневнôмъ и спôръ межи Neue fr. Presse а польскими дневниками ще не затихъ. Читателямъ нашимъ звѣстный уже змѣстъ окружника галицкои краевои рады шкôльнои и коментаря въ Neue fr. Presse. Але позаякъ се справа важна, то подаемо теперь окружникъ краевои рады шкôльнои въ повнôй основѣ:

„Ч. 12.580. Окружникъ ц. к. краевои рады шк. до всѣхъ окружныхъ радъ шк.

П. міністеръ просвѣты заявивъ рескриптомъ зъ дня 7 липня 1890 ч. 13 323 ц. к. краевôй радѣ шкôльнôй, що, пôсля помѣченъ, закомунікованыхъ державнымъ міністерствомъ вôйны, ученики шкôлъ народныхъ, въ котрыхъ языкъ нѣмецкій не есть выкладовымъ, зголошуючись до шкôлъ войсковыхъ, дуже часто показують разячій бракъ вѣдомостей, ôдносячихъ ся до исторіи монархіи и наймилостивѣйше пануючои династіи. Въ виду того ц. к. краева рада шк. бачить ся спонуканою пригадати окружнôй ц. к. радѣ шк., що пляны науковѝ, выданѝ для тутешныхъ шкôлъ народныхъ, мѣстять выразнѝ постановы що-до обовязку познакомлюваня ученикôвъ всѣхъ катеґорій шкôлъ народныхъ зъ найвыдатнѣйшими личностями и фактами зъ исторіи монархіи та що книжки призначенѝ до шкôльного ужитку мѣстять въ собѣ богато уступôвъ, на основѣ котрыхъ ученики можуть собѣ тѝ вѣдомости присвоити. Зъ тои причины взываесь окружну ц. к. раду шкôльну, щобы на тѝ постановы пляну наукового въ спосôбъ властивый звернула увагу всѣхъ учителѣвъ и рѣшучо вôзвала ихъ, щобы строго сповняли дотычнѝ приписы. Особливо поручае ся окружному ц. к. инспекторови шкôльному, щобы пôдчасъ візитаціи шкôлъ, повѣреныхъ его надзорови, пересвѣдчувавъ ся докладно, чи учителѣ сповняють той обовязокъ и чи ученики зъ тои галузи наукъ выносять ôдповѣднѝ вѣдомости. Противъ учителѣвъ, не сповняючихъ въ тôмъ взглядѣ належно обовязкôвъ — поступить окружна ц. к. рада шкôльна зъ всею строгостію.

У Львовѣ дня 31 серпня 1890.“

Про спôръ, якій выйшовъ по причинѣ сего окружника межи Neue freue Presse а польскими дневниками, подамо де-що бôльше въ завтрѣшнôмъ числѣ.

Ситуація въ Портуґаліи.

Ôдъ довшого вже часу надходять зъ Портуґаліи якѝсь непокоячѝ вѣсти о небезпечныхъ аґітаціяхъ републиканьскихъ ба навѣть о явныхъ розрухахъ революційныхъ въ Лісбонѣ и найзнатнѣйшихъ мѣстахъ въ Портуґаліи, якъ Коімбра и Опорто. Вѣсти тѝ годѣ вправдѣ сконтролювати, бо правительство портуґальске стереже пильно того, щобы нѣчо не розходило ся въ свѣтъ зъ краю, що для него недогôдне, а то зновъ, що насъ доходить приватною дорогою черезъ Мадритъ и Парижь, есть занадто прибôльшене и очевидно фабриковане въ интересѣ републиканьскихъ змагань. Але все-жь таки есть рѣчь певна, що ситуація въ Портуґаліи стала критична. Треба мати насамперѣдъ то на увазѣ, що идея републиканьска есть вже ôдъ давна взагалѣ на цѣлôмъ пôвостровѣ пірінейскôмъ досыть сильна и що портуґальскѝ и испаньскѝ републикане стоять не лишь зъ собою въ звязи, але въ певнôй мѣрѣ такожь и зъ републиканами францускими а навѣть и зъ декотрыми италіяньскими. Коли-жь пôдъ конець минувшого року настала була революція въ Бразиліи и зъ-ôттамъ прогнано цѣсаря Домъ Педра I. та оголошено републику, то въ Портуґаліи прибравъ бувъ рухъ републиканьскій ще бôльшѝ розмѣры, а навѣть була обава, чи и Портуґальцѣ не схотять пôйти за примѣромъ Бразилійцѣвъ. На разѣ удалось було портуґальскому правительству спинити той рухъ републиканьскій, ажь конфліктъ зъ Анґлією о посѣлости надъ рѣкою Шере въ полуднево-всхôднôй Африцѣ додавъ сему рухови новои силы. Племя Макололôвъ, котре видко стояло въ звязи зъ Анґличанами — або якъ кажуть Портуґальцѣ — намовлене Анґличанами, напало було на портуґальскѝ кольоніи въ Африцѣ. Майоръ Серпа Піято хотѣвъ ихъ за то укарати, напавъ на нихъ, побивъ ихъ и при сѣй нагодѣ ôдобравъ имъ двѣ хоругви анґлійскѝ та казавъ ихъ спалити. Анґличане зажадали тогды сатисфакціи за зневаженье анґлійскои хоругви и поставили такъ тяжкѝ условія, що Портуґальцѣ не могли ихъ нѣякъ приймити. Але що-жь було робити? Мала Портуґалія, не маючи анѣ одного союзника, не могла нѣякъ оперти ся Анґліи, ба навѣть и не важилась ставити хочь бы и якого небудь опору дипльоматичного, бо Анґлія загрозила була бльокадою портуґальского побережа. Портуґалія мусѣла зречи ся посѣлости краю Макололôвъ и поробити ще богато иншихъ уступокъ Анґліи. Вправдѣ Анґлія попустила пôзнѣйше въ дечôмъ Портуґаліи и тогды розпочали ся переговоры до заключеня формальнои угоды, але народъ портуґальскій не хотѣвъ нѣчого и чути о тôй угодѣ и обвинявъ правительство о велику уступчивôсть для Анґліи. Портуґальскѝ републикане скористали зъ тои нагоды и розпочали свою аґітацію, въ наслѣдокъ котрои въ кôлькохъ мѣстахъ прийшло було навѣть до грôзныхъ розрухôвъ, котрѝ ажь войско мусѣло усмиряти. Поступове правительство Кастра Перейры видячи, що не може удержатись, уступило а на его мѣсце станувъ кабінетъ т. зв. реґанерадорôвъ або партіи ôдродженя пôдъ проводомъ Серпы-Піментеля.

Новому міністерству удалось було якійсь часъ удержати въ краю спокôй та перервати аґітацію републиканьску и переговоры вели ся дальше. Ажь якось пôдъ конець серпня занедужавъ король Карльосъ II. небезпечно на таку саму фебру, на яку померъ и его батько. Король есть вправдѣ ще молодымъ, бо мае ледви двацять и семый рôкъ, але слабовитымъ. Въ краю почали заразъ ходити всѣлякѝ вѣсти; однѝ говорили, що его отроено, другѝ казали, що ôнъ вже догаряе а ще иншѝ стали таки на добре думати о тôмъ, що станесь по его смерти. Наслѣдникомъ короля бувъ бы его сынъ Домъ Альфонсъ, але той мае ледви три роки; треба бы отже установити реґентію. Право до сего мавъ бы хиба братъ короля, двацятьпять-лѣтный кн. Опорто. Дивнымъ дивомъ монархічнѝ ґазеты пôднесли були кандидатуру королевои Маріи Амаліи на реґентку, котра есть донькою ґр. Парижа и черезъ свою матѣрь, доньку кн. Монпансіе, спорôднена зъ испаньскою родиною королевскою. Тогды ôдкликнулись републикане и пôднесли гадку, чи въ виду можливои катастрофы не добре бы було зробити ôдъ-разу конець зъ монархією и прогнати династію а оголосити републику. Аґітація републиканьска розпочалась отже на ново.

Тымчасомъ король подужавъ и хочь ще не зовсѣмъ прийшовъ бувъ до силъ, взявъ ся до дѣлъ державныхъ. На день 15 с. м. скликано кортезы. Заразъ рознеслась вѣсть по столици и краю, що кортезамъ мае бути предложена до ратифікаціи угода зъ Анґлією. Въ цѣлôмъ краю настало велике огôрченье; о угодѣ зъ Анґлією нѣхто не хотѣвъ и чути. Републикане скористали зъ того огôрченя и замѣсть дотеперѣшного оклику: „Прочь зъ Анґлією!“ пôдняли окликъ: „Прочь зъ монархією! Най жие република!“ Въ Лісбонѣ и Опорто, де републикане суть ще найлѣпше зорґанізованѝ, скликано заразъ вѣча, котрѝ стали протестувати противъ тои угоды и заразъ прийшло межи републиканами а поліцією до кровавои бійки. Коли ôдтакъ въ парляментѣ поставлено на порядокъ дневный ту угоду и еи ôдчитано, дôйшло и тутъ до дуже бурливыхъ сценъ межи правительственною партією а поступовою опозицією. Коли мін. Рібейро ôдчитувавъ угоду, почали поступовцѣ страшно псикати, такъ, що не можна було и слова зрозумѣти. Серпа Пінто пôднявъ ся и завôзвавъ поступовцѣвъ, щобы они дали спокôй. Тогды оденъ поступовець священикъ Брандао кинувъ ся на Серпа Пінту и почалась бійка. Президентъ палаты закрывъ заразъ засѣданье, але то розъяренье перенеслось заразъ и на улицю. Якъ-разъ пôдъ ту пору переходивъ по при парляментъ ôддѣлъ войска, а по мѣстѣ рознеслась була вѣсть, що правительство приказало арештувати послôвъ. Передъ парляментомъ зôбралось було множество людей. Войско перемашерувало вправдѣ спокôйно, але коли ôдтакъ поліція стала робити порядокъ, прийшло на улицяхъ до бійки, середъ котрои стрѣляно навѣть зъ револьверôвъ. Въ кругахъ правительственныхъ наставъ великій переполохъ, тымъ бôльше, що въ столици було лишь дуже мало войска, а зъ провінціи, особливо зъ мѣстъ якъ Коимбра, Опорто, Сетубаль и другихъ, стали надходити вѣсти о грôзныхъ рухахъ републиканьскихъ. Кабінетъ Піментеля видячи, що въ виду настрою кортезôвъ и розъяреня самого народу не буде мôгъ удержати ся, подавъ ся до димісіи. Король принявъ его димісію и поручивъ въ першôй хвили ґенералови и шефови ліґи патріотичнои Хризостомови д' Абре утворити новый кабінетъ. Король мавъ зъ разу на гадцѣ помирити всѣ партіи и хотѣвъ, щобы до кабінету вôйшли представителѣ всѣхъ партій; ôнъ скликавъ бувъ нараду всѣхъ совѣтникôвъ державныхъ, але плянъ его ему не удавъ ся.

Тымчасомъ въ столици и на провінціи ставало розъяренье чимъ разъ бôльше. На вѣчу въ Коимбрѣ дались почути голосы: „Прочь зъ королемъ!“ а зъ цѣлого краю, навѣть зъ Азорôвъ, стали надходити великими масами петиціи противъ угоды. На Азорахъ настало було навѣть таке розъяренье, що правительство мусѣло ажь выслати туды войско. Въ самôй Лісбонѣ стало вже було такъ грôзно, що поліція и ґвардія муніціпальна день и нôчь мусѣла бути на ногахъ и удержувала порядокъ на улицяхъ; зъ провінціи стягнено войско и мѣсто прибрало видъ военного табору. Въ четверъ дня 18 с. м. прийшло було въ Лісбонѣ до бôльшои кровавои бійки. Коли поліція стала розганяти людей зôбраныхъ на пляцу Домъ Педра, посыпалось на поліцію камінье; поліція стала тогды стрѣляти зъ револьверôвъ и ранила кôлька осôбъ. На помôчь поліціи надбѣгъ ôддѣлъ муніціпальнои ґвардіи и тогды арештовано ще 50 осôбъ. Богато людей забѣгло було до каварнѣ Мартіно и кажуть, що хтось зъ ôдтамъ стрѣливъ до поліціи, а поліція стала тогды стрѣляти до середины и поранила зновъ кôлька осôбъ.

Здаесь, що велике розъяренье въ краю не дозволило ґен. д' Абреєви зложити нового кабінету. Якъ разъ пôдъ ту пору наспѣла вѣсть зъ Бразиліи, що тамъ выпали выборы въ дусѣ правительства. Поступовѝ, а навѣть и декотрѝ монархістичнѝ ґазеты стали тогды домагати ся, щобы Портуґалія признала бразилійску републику и тымъ способомъ позыскала собѣ бодай одного союзника противъ Анґліи, а републикане таки зажадали выповѣдженя вôйны Анґліи и детронізаціи Домъ Карльоса. Рôвночасно стали надходити приватнѝ вѣсти, що и въ арміи портуґальскôй мали проявитись бунты, хочь правительство заразъ ихъ дементувало. Ситуація стала очевидно дуже трудна и король поручивъ тогды місію утвореня нового кабінету президентови палаты послôвъ Ферраови. Але очевидно и той не мôгъ нѣчого зробити, бо заразъ по тôмъ наспѣла вѣсть, що король поручивъ ту саму місію вже третому чоловѣкови, портуґальскому послови въ Мадритѣ, ґр. Касаль Рібейрови, въ тôй надѣи, що ôнъ зумѣе ще приєднати Портуґаліи и Испанію. Републикане въ то не вѣрять и не боять ся того, бо ось якъ сказавъ оденъ зъ републиканьскихъ проводирѣвъ, Ліма, кореспондентови париского Rapell-а: „Въ Портуґаліи готова дѣйстно настати република. Оголошенье републики въ Бразиліи всѣхъ насъ опамятало, а треба вамъ знати, що бразилійскѝ богачѣ запомагають касу нашои партіи. Вѣрте менѣ, що република въ ôсѣмь днѣвъ по оголошеню не мала бы анѣ одного противника. Навѣть духовеньство держало бы зъ нами. Мы були бы оголосили републику ще въ лютôмъ, але мы бояли ся тогды Испаніи. Нинѣ вже нема чого бояти ся; по Портуґаліи стала бы и Испанія републикою. Мы зôрвемо всякѝ зносины зъ Анґлією. Впрочôмъ они и такъ вже якъ бы зôрванѝ. Богато францускихъ домôвъ торговельныхъ взяли торговлю въ Портуґаліи въ свои руки. Французы повиннѝ и дальше такъ поступати; мы ихъ завсѣгды радо приймемо. Мое переконанье есть отже таке, що въ Портуґаліи настане вже незадовго република, а нашъ теперѣшный король буде послѣднымъ въ Портуґаліи.“

Такъ отже стоять рѣчи въ Портуґаліи. Криза кабінету все ще не залагоджена; въ Лісбонѣ и другихъ мѣстахъ ведесь майже що дня борба поліціи и войска зъ народомъ; въ краю росте невдоволенье чимъ разъ бôльше, а аґітація републиканьска прибрала вже великѝ розмѣры. Яки тамъ пôйде дальше, побачимо незадовго.

НОВИНКИ.

— **Кольонізація Руси Мазурами.** Gaz. Nar. пише: Вадовицке товариство охороны землѣ купило за 30.000 зр. село коло Судовои Вишнѣ. Село мае 270 морґôвъ и молодый лѣсокъ. Властитель того села п. П. С. не мôгъ самъ господарити, тожь выарендувавъ жидамъ, а теперь самъ зголосивъ ся зъ продажею до вадовицкого товариства. Дня 24 н. ст. вересня зъѣдуть ся всѣ переселенцѣ на стаціи зелѣзничôй Хоросниця а ôдтакъ пôйдуть разомъ на поля и при помочи инжиніра пороздѣлюють помѣжь себе поля.

— **Зелѣзниця зъ Ясла до Ряшева** вже выкôнчена и зъ 1 жовтня с. р. ôддасть ся до публичного ужитку.

— **Посвяченье друкарнѣ Института Ставропигійского** ôдбулось минувшои недѣлѣ при нагодѣ уставленя мотора ґазового, котрый буде порушати всѣ пять машинъ друкарскихъ. Посвячувавъ крил. о. Павликôвъ зъ крил. оо. Малиновскимъ и Делькевичемъ. По посвяченю пущено въ рухъ моторъ ґазовый а присутнѝ гостѣ забирали собѣ на памятку стишокъ печатаный въ тôй хвили на машинахъ. Опôсля запросивъ сеніоръ института д-ръ Шараневичь присутныхъ гостей и персоналъ друкарнѣ на перекуску.

— **Справозданье посольске** складали въ недѣлю дня 14 н. ст. вересня, въ Скалѣ надъ Збручемъ послы: ґр. Борковскій зъ дѣяльности въ соймѣ а Хамець въ радѣ державнôй. Якъ доносять польскѝ ґазеты — зôйшлось на справозданье до 200 осôбъ, мѣщанъ, селянъ и выборцѣвъ. По справозданю удѣлили зôбранѝ посламъ вотумъ довѣрія. Було кôлька интерпеляцій, а то: бурмістръ Скалы п. Овадюкъ въ справѣ управы тютюну, а выборець Лотоцкій именемъ мешканцѣвъ мѣсточка о дозволенье на тыждневѝ торги въ понедѣлки и о отворенье суду та уряду податкового въ Скалѣ, о недозволенье продажи выробôвъ рукодѣльныхъ промыслу домового по околичныхъ мѣстахъ, именно въ повѣтѣ гусятиньскôмъ — а въ имени загалу о знесенье катастру и пашпортôвъ на безроги та о пôдвысшенье належитостей за пôдводы. П. Романикъ, учитель зô Скалы домагавъ ся редукціи лѣтъ службы зъ 40 на 30 для учителѣвъ. П. Шварцбахъ жалувавъ ся на перешкоды, якѝ роблять ся при транспортахъ въ ночи черезъ границю и въ пограничнôй полосѣ. Ставляли ще интерпеляція вôйты зъ Бурдяковець, Иванкова,

Трôйцѣ и Бережанки та поодинокй выборцѣ. Послы пояснили справы и прирекли, що въ порушеныхъ справахъ будуть старатись по можности у властей увзглядненя. По справозданю погостила громада Скала послôвъ снѣданьемъ. Ôдтакъ поѣхали оба послы до Борщева на такй самй зборы выборцѣвъ.

— Міністерство просвѣты установило **складъ комісій испытуючихъ для учителѣвъ шкôлъ народныхъ** въ Галичинѣ на три роки, ôдъ початку року шкôльного 1890/91 до кôнця року шкôльного 1892/93. Въ складъ комісій испытуючихъ входять: у Львовѣ: директоръ Жигм. Савчинньскій, заступникъ директора Людв. Дѣдицкій, члены комісіи: Анатоль Вахнянинъ, Вол. Шухевичь, Ол. Барвѣньскій, Вас. Тисовскій, Ом. Партицкій, Ив. Бѣчай, Пл. Дзивиньскій, Мар. Ломницкій, Леоп. Вайґель, Лук. Татомиръ, Ад. Куличковскій, д-ръ Іос. Жулиньскій, д-ръ Макс. Кавчиньскій, Винк. Чіршніцъ, Меч. Барановскій, Лука Зверницкій, Іос. Пюркевичь, Ив. Чубскій, Кар. Млодницкій, Едв. Мадейскій, Тад. Лянґе, Ип. Моргенбессеръ, Вол. Вшелячиньскій, а ще яко спеціяльнй испытувателѣ на случай потребы: Ив. Амборскій и Стеф. Вехслерова; — въ Станіславовѣ: директоръ д-ръ Сев. Днѣстряньскій, заступникъ Юл. Турчиньскій, члены: Остапъ Левицкій, д-ръ Ив. Яхно, Мих. Рембачь, Леоп. Зайдлеръ, Ив. Якубовскій, Ив. Кубішталь, Ив. Рожаловскій, Григ. Новицкій, Игн. Цибульскій, Кар. Кратохвиля, Руд. Людвіґъ, Ив. Стайсінґъ; — въ Тернополи: директоръ д-ръ Сев. Днѣстряньскій, заступникъ Вол. Боберскій, члены: д-ръ Мавр. Мацишевскій, Ив. Матѣѣвъ, Іос. Ногай, Фел. Гловацкій, Ив Лянґъ, Кар. Станевичь, Юл. Зубчевскій, Ем. Михаловскій, Вол. Сатке, Мар. Глива, Марк. Левиньскій. Кар. Фалькевичь, Ив. Бжезина, Іос. Горица; — въ Перемышли: директоръ Бол. Барановскій, заступникъ кс. Іос. Фалатъ, члены: Титъ Слоневскій, Стеф. Клінґъ, Ант. Козловскій, Вильг. Пшебильскій, Ер. Фаньоръ, Герм. Кулишь, Фр. Шафранъ, о. Макс. Копко, Ванда Дембовска, Людв. Діцъ, Ат. Гикъ, Меч. Стасиневичь, Теоф. Чикиль, Викт. Кршановскій; — крôмъ того суть комісіи испытуючй въ Краковѣ, Ряшевѣ и Тарновѣ.

— **Президентомъ ческои академіи наукъ** ставъ совѣтникъ будôвничій Іосифъ Глявка. Цѣсарь затвердивъ его выбôръ. Якъ вѣдомо, Глявка жертвувавъ на ческу академію значнй грошѣ.

— **Въ справѣ вакацій** выготовлює міністеръ Ґавчь розпорядженье, котре управильнить вакаціи въ середныхъ школахъ и університетахъ.

— **Новй почтовй скринки у Львовѣ**, поприбиванй недавно безъ рускихъ написей, „обезобразивъ“ хтось сими днями, певно нôчью, замастивши якоюсь чорною мазею, трудною до змытя, написи польско-нѣмецкй. Замѣсть написи красить скринку велика чорна пляма... Не знаємо, чи п. Шіфнеръ видѣвъ уже бодай одну таку скринку? Варто, щобы подививъ ся.

— **Въ справѣ кс. Стояловского** выдавъ архіепископъ львôвскій Северинъ Моравскій куренду зъ датою 29 серпня с. р. Въ курендѣ згадуєсь, що кс. Стояловскій надавъ своѣй справѣ великого розголосу, выступаючи ворожо и зъ напастями противъ самого архіепископа въ письмахъ выданыхъ нимъ и помимо конфіскаты прокураторіи розôсланыхъ тысячами мѣжь латиньске духовеньство. Письма тй суть: Libellus accusatorius et supplex parochi Stojałowski Summo Pontifici oblatus; Sprawa kulikowska; List prywatny do Braci Kapłanów. На тй напасти нѣхто не ôдповѣдавъ, бо интересована сторона выжидала рѣшеня куріи римскои. Теперь же, коли таке рѣшенье наспѣло, оголошує арх. Моравскій вырокъ львôвскои куріи архіепископскои зъ дня 16 вересни 1889 выданый по переведеню процесу канонічного: „Тымъ рѣшучимъ вырокомъ нашимъ рѣшаємо и оголошуємо противъ Преподобности Твоєи ухиленье ôдъ заниманои Тобою бенефіціи въ Куликовѣ, засуджуємо Тебе на заплату вынагороды свѣдкамъ переслуханымъ въ Твоѣй справѣ пôсля таксъ установленыхъ въ краю нашôмъ ц. к. трибуналомъ въ квотѣ 21 зр. 68 кр., ôдтакъ на ôдправленье власнымъ коштомъ въ монастирѣ оо. Францисканôвъ шѣстьтыждневыхъ рекольекцій, по котрыхъ — єсли ихъ щиро ôдправишь — увôльнимо Тебе ôдъ цензуръ, а коли осягнешь и диспензу super irregularitate, въ котру попавъ Ты незаконно управляючи парохією, назначимо Тобѣ якусь парохію, де станешь сотрудникомъ.“ Сей вырокъ предложено римскôй конґреґаціи до толкованя собору тридентійского (Concilii Tridentini Interpretum) до рѣшеня въ такôй формѣ: Чи вырокъ куріи львôвскои въ данôмъ случаю має бути затвердженый чи знесеный. Конґреґація рѣшила дня 14 червня 1890: „Вырокъ має бути затвердженый и архіепископови надана власть, щобы пôсля своєи совѣсти и гадки кс. Стояловского увôльнивъ ôдъ цензуръ и давъ диспензу ab irregularitate“. А папа римскій велѣвъ додати до сего выроку: „щобы зъ тою справою до Риму бôльше не апельовано“. Арх. Моравскій подавши сей вырокъ, згадує, що кс. Стояловскій не пôдчинивъ ся нѣякôй карѣ а навѣть ôдправляє богослуженя, тому напоминає священикôвъ, щобы не допускали его до престола, доки не выкажесь документомъ, що має диспензу ab irregularitate та увôльненый ôдъ цензуры.

— **На золочѣвского прокуратора Кунена**, котрый пôдчасъ карнои розправы противъ Книша взявъ Книшеви за зле знакомство зъ редакторомъ „Червоной Руси“ О. Марковомъ, внѣсъ п. Марковъ жалобу до надпрокураторіи у Львовѣ.

— **Аґентомъ**, котрый въ околицяхъ золочѣвскихъ ѣздивъ по селахъ передъ приѣздомъ царя на маневры на Волынь, бувъ Яковъ Ґінсберґъ зô Львова. Ôнъ — якъ пишуть изъ Золочева до „Черв. Руси“ — бувавъ у селянъ въ Княжôмъ, Ляцкôмъ, Перегноєвѣ, Дунаєвѣ, Перемышлянахъ, Глинянахъ и Поморянахъ, представлявъ ся то за аґента торговельного зъ Вѣдня, замовляючи у селянъ сыръ, масло и т. п. то за православного зъ Россіи, котрый розслѣджує нужду межи народомъ, говоривъ про запомогу зъ Россіи, про Почаѣвъ, а переходячи по-при церковь хрестивъ ся тричи, хочь ôнъ жидъ. Въ тôмъ взглядѣ аґентъ сей вступивъ въ слѣды довголѣтного практика Мирослава Добряньского, котрый, якъ звѣстно, яко поліційный аґентъ россійскій на Пôдлясю, явивши ся въ село або мѣсточко, удававъ ревного католика и тымъ чиномъ дôзнававъ ся, що кипить межи бувшими уніятами. Якій результатъ выйшовъ зъ Ґінсберґовои вандрôвки по Золочѣвщинѣ и чи арештованя зъ остатныхъ часôвъ стояли зъ тымъ въ якôй звязи, дописуватель „Черв. Руси“ не доносить.

— **Въ Павловѣ** коло Холоєва заводять ся що разъ красшй порядки. Мы вже згадували про аматорске представленье „Тимка Капраля“ мѣсцевыми силами, а теперь пишуть намъ зъ-ôдтамъ, що докôнчують будувати читальню, въ котрôй буде такожь саля театральна. На „Безсребренникôвъ“ ôдбудесь посвяченье читальнѣ и вечерокъ зъ продукціями мѣсцевого хору.

— **Доповняючй выборы** одного члена станіславôвскои рады повѣтовои зъ мѣста Станіславова розписанй вже по рззъ третій на 21 жовтня с. р. Выбирати буде рада громадска мѣста Станіславова.

— **Въ Краковѣ увязнено** сими днями и ôддано тамошному судови карному Поляка Людвика Жихлиньского — якъ доносять зъ Кракова до Neue freie Presse — за панславістичну аґітацію. Людвикъ Жихлиньскій, писатель польскій, перебувавъ передъ кôлькома лѣтами у Львовѣ, але коли деякй польскй ґазеты оголосили его шпѣгуномъ московскимъ, ôнъ выѣхавъ бувъ кудась за границю, мабуть до Болгаріи. Теперь, якъ видко, пробувавъ у Краковѣ.

— **Д-ръ Симеонъ Гладѣй**, начальникъ громады въ Хоростковѣ, одержавъ ôдъ цѣсаря золотый хрестъ заслуги въ признанье его много-заслуженои дѣяльности. Ôдзначенье се нашого земляка занотували сими днями всѣ австрійскй дневники.

— **Засудженя на смерть.** Зъ Комарна пишуть намъ: Самбôрскій трибуналъ судьѣвъ присяглыхъ засудивъ на смерть Ивася Стеця и Марину Габеръ зъ Сусулова за убійство Олексы Габера. Марина, молода и хороша молодиця, приняла вырокъ зъ резиґнацією, кажучи: „Най ся уже разъ скôнчить моє житье!“ Посередника ихъ любовныхъ зносинъ увôльнено. — Станіславôвскій трибуналъ засудивъ на смерть 25-лѣтного Вячеслава Теодора Маковского, льеґітимованого сына Ив. Гродзицкого, выслуженого майора россійского и мешкаючого въ Брини коло Галича. Маковскій проживавъ въ Сапоговѣ и тамъ мавъ любовнй зносины зъ Катериною, жѣнкою Николы Саприги. Дня 28 сѣчня мавъ Маковскій выбратись зъ Сапогова домôвь, а на пращанье запивавъ ся въ хатѣ Сапригôвъ. Прийшло ôдтакъ якось до сварки и Маковскій пхнувъ ножемъ шевскимъ Николу Сапригу въ серце такъ сильно, що сей погибъ на мѣсци. Маковскій толкувавъ ся тымъ, що бувъ запитый безъ памяти.

— **Новый Єрусалимъ.** Въ Добромили уконституувала ея нова рада громадска, выбираючи Герша Блюменфельда бурмістромъ, Леона Бравнера заступникомъ бурмістра, асесорами Мошка Ріхтера, Ицка Штернгайма и Натана Бораля, а даючи доказъ своєи великодушности дозволили христіянамъ выбрати собѣ асесоромъ ще Теоф. Бжозовского. Результатъ отже такій. Бурмістръ, заступникъ, 3 асесоры и 14 радныхъ — жидôвъ. А крôмъ того въ Добромили сôль повѣтова въ рукахъ Ицка Штернгайма, дерево въ лѣсахъ камеральныхъ и цѣлôй околици въ рукахъ Натана Бораля, достава дерева до салинъ въ рукахъ Бораля, вырôбъ ґонтя бѣднымъ населеньемъ сельскимъ въ рукахъ тыхъ самыхъ, всѣ пôдприємства н. пр. будова ратуша и школы въ рукахъ Бораля & Co. Оттаке то завелось въ славнôмъ Добромили!

— **Самоубійства.** Маґістеръ фармаціи. П. зъ аптики зелѣзницѣ Кароля-Людвика отруивъ ся оногды атропіною. Ôдставлено его до головного шпиталю, але нема надѣѣ уратувати єму житье. Мабуть лихй фінансовй обставины причинились до того, що ôнъ, отець четверо дѣтей, наложивъ на себе руку. — Gazeta Pol. пише: Що селянки буковиньскй нерѣдко уживають бѣлила и ружу, єсть вѣдома рѣчь; але не кождый знає, що дуже любують ся въ строяхъ. Ото въ Южинцяхъ селянка Павголичева ôдмовила 17-лѣтнôй донцѣ купити ѣй новый сердакъ. Се довело дѣвчину до такои розпуки, що выпила значну скôлькôсть розчину фосфору зъ сѣрникôвъ.

— **Въ черновецкôй ґімназіи** учивъ довгй лѣта надобовязково польского языка бувшій директоръ Дворскій, а теперь, коли ôдôйшовъ зъ Черновець буде учити сего предмету проф. п. Скобельскій. Gaz. Pol. згадуючи про се додає: Зъ жалемъ зазначуємо, що зъ понадъ 100 Полякôвъ ходячихъ до сего одинокого заведеня середного, де учать по польски, записало ся лишь $^2/_3$ ученикôвъ а решта не ходить на науку рôдного языка.

— **Ôдзначенье.** Зъ Теплиць тренчиньскихъ доносять, що тамошный директоръ заведеня купелевого, Фрідолінъ Креплеръ ôдзначеный за заслуги около заведеня ордеромъ Францъ Іосифа. — Михайло Хомицкій, пôдъофіциръ 10 полку пѣхоты въ Перемышли, сынъ мѣщанина зъ Перекопня, одержавъ 17 вересня въ присутности офіцирôвъ и пôдофіцирôвъ зъ рукъ полковника три дукаты въ золотѣ, надôсланй зъ міністерства вôйны въ нагороду для Хомицкого за его помôчь при огни въ Гôрку. Крôмъ того именовано его фіреромъ и доручено єму письма зъ похвалою ôдъ міністерства вôйны и команды корпусу.

— **Пригода на зелѣзници.** Мѣжь Львовомъ а Сѣховомъ зъ поѣзду ч. 14 зелѣзниць державныхъ выпавъ дня 17 вересня кондукторъ Карчмарскій. Поѣздъ задержано и въ ôддали одного кільометра найдено Карчмарского, котрый выпавъ такъ щасливо, що не ушкодивъ ся нѣгде значнѣйше на тѣлѣ.

— **Фондація.** П. Игн. Жулковскій жертвувавъ 2000 зр., щобы устроити при выдѣлѣ рôльничôмъ въ Краковѣ спеціяльный курсъ практичнои аґрономіи для кандидатôвъ учительскихъ и учителѣвъ шкôлъ народныхъ. Кракôвскй ґазеты доносять, що міністерство приняло сей проєктъ и затвердило.

— **Дрôбнй вѣсти.** Ювилей 50-лѣтного священьства о. Іоана Гумецкого зъ Рѣчицѣ припадає не якъ було подано ґазетами на мѣсяць вересень, але ажь на 20 грудня с. р. — Въ Черчи коло Ходорова ôдбулось дня 21 н. ст. вересня вѣнчанье п. Ом. Короля, укôнченого богослова, зъ панною Ольгою Рудницкою, донькою мѣсцевого пароха. — Дня 18 (30) вересня с. р. ôдбуде ся въ Стебнику коло Дрогобича вѣнчанье п-ы Меланіи Хилякôвнои, доньки тамошного приходника о. Стефана Хиляка, зъ п. Ив. Демянчикомъ, укôнченымъ богословомъ. — Ар. Кароль Людвікъ, протекторъ кракôвскои академіи наукъ велѣвъ маляреви Каз. Похвальскому вымалювати свôй портретъ, котрый ôдтакъ передасть кракôвскôй академіи. — Дня 18 вересня ôдбуде ся вѣнчанье п. Евг. Лопатиньского, укôнченого богослова, зъ п-ю Савиною Цурковскою въ Клебанôвцѣ. — Въ Сеґединѣ похоронено одну женщину, котра була въ льетарґу. Коли отворено домовину, побачили. що она породила дитину, але вже она и дитина були неживй. — Въ Гошовѣ ôдбулось дня 20 н. ст. вересня вѣнчанье п. Ив. Шерфа, авскультанта судового, зъ п-ю Савиною Вариводôвною, учителькою выд. школы въ Коломыи и донькою пароха въ Кальнôмъ. — Выбо-

Господарство торговля и промыслъ.

— **Зъ Комарняньского пишуть намъ:** У насъ теперь велика посуха; трудно орати на озимину а що посѣяло ся, то сходить лихо. Сѣна понадъ Днѣстромъ велика сила; травы и отавы зôбранй за суха. Такъ отже маємо богато пашѣ, хочь такожь и збôжа єсть подостаткомъ. Кобы то все були такй роки!

Телеграмы „Дѣла“.

Пôдгайцѣ 23 вересня. Нинѣ мала уконституоватися нова рада повѣтова, но крôмъ выборцѣвъ зъ меншихъ посѣлостей не явивъ ся нѣхто.

Бѣлградъ 22 вересня. Бувшого архімандрита Пелагича прогнано зъ краю, за соціяльно-революційнй и антидинастичнй аґітаціи. Пелагичь поѣхавъ мабуть до Болгаріи.

Софія 22 вересня. По маневрахъ пôдъ Кулою выголосивъ кн. Фердинандъ тоастъ въ честь арміи а офіциры обносили его ôдтакъ на рукахъ доокола. Опôсля выѣхавъ князь до Турнъ-Северина по свою сестру кн. Амалію жену кн. Максимиліяна баварского и завѣзъ єи на лѣтный замокъ въ Сандровѣ, де теперь перебуває княгиня Климентина.

Пештъ 22 вересня. Незадовго має тутъ зôбрати ся мѣшана угорско-сербска комісія на нараду въ справѣ перевозу безрогъ зъ Сербіи, на котрый міністерство дало вже призволенье.

Берлинъ 22 вересня. Міністеръ вôйны має вже на певно уступити. — На приказъ цѣсаря знесено нôчну роботу жѣнокъ по фабрикахъ. — Börs. Courr. доносить, що незадовго має ôдбути ся (?) зъѣздъ царя зъ цѣсаремъ австрійскимъ.

Софія 23 вересня. Выборы до радъ громадскихъ выпали всюды въ дусѣ правительства.

Бѣлградъ 23 вересня. Пôдчасъ оногдашного торжества стрѣлецкого выголошено богато бесѣдъ противъ Австріи.

Римъ 23 вересня. Вчера ôдбула ся рада міністрôвъ на котрôй обговорювано справу кризы міністерскои и ситуацію въ Массавѣ де середъ войска италійского выбухла холера.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ;

1 кильо 1·90 и 9·60 зр.

кава палена $^1/_2$ кильо 1·20 зр.

на провинціи:

$4^3/_4$ кильо 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кильо опустъ.

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрй оголошують иншй пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Тріестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комисіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (92—?

РУ-

кавички, шовковй, сернячй, сапіяновй лосевй, кафтаники и шкôрянй штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный мѣсяць

Головна выграна 50.000 зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.

6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (7—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашь.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 206. Львôвъ, Середа 12 (24) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 25 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. **Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.**

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 24 н. ст. вересня 1890.

До змѣнъ личностей вплывовыхъ, якъ шефôвъ кабінетовыхъ, намѣстникôвъ краєвыхъ та маршалкôвъ, навыкъ загалъ звычайно привязувати якесь бôльше значѣнье. И не безъ пôдставы. Змѣны такѝ мають майже завсѣгды глубшѝ свои причины. Они выходять въ бôльшôй части зъ конечности. Держава при змѣнахъ звычайно зрывае зъ бувальщиною — невôдповѣдною старою системою, похибками політичными, пережитыми або непрактичными идеями та поглядами, а зъ новою личностію хоче вводити новый ладъ, поправити зло и ôдповѣсти вымогамъ та потребамъ теперѣшности.

Стоимо передъ фактомъ, що въ краю нашôмъ мѣсце ґр. Ивана Тарновского, маршалка сойму галицкого, займе кн. Евстахій Санґушко. Урядова ґазета вѣденьска подала вже до вѣдомости, що цѣсарь приймивъ резиґнацію ґр. Тарновского, а за однымъ именувавъ кн. Евст. Санґушка головою законодавчого тѣла Галичины. Придержуючись традиціи, и рускій нарôдъ Галичины мôгъ бы до довершенои змѣны навязувати якесь значѣнье и вязати єи зъ якими-небудь надѣями на змѣну того всего, що довелось Русинамъ пережити а радше переболѣти за той короткій часъ, коли керму справъ автонономічныхъ державъ въ рукахъ своихъ ґр. Ив. Тарновскій.

Однакожь не вмѣнить намъ мабуть нѣхто въ провину, наколи судячи по обставинахъ и наученѝ довголѣтнымъ досвѣдомъ, мы — поки-що — змѣну сю приймемо зовсѣмъ рôвнодушно. Причины за для якихъ ґр. Ив. Тарновскій зложивъ зъ себе тягаръ маршалка краєвого, були, — якъ то загально звѣстно, — головно натуры приватнои. Приймивши достоиньство маршалка краєвого на себе зъ конечности, ôнъ ждавъ лише на ôдповѣдну хвилю, щобы якъ найскорше усунутись назадъ въ житье приватне. Ґр. Таффе бувъ мабуть зъ него задоволеный, фракція станьчикôвъ кракôвскихъ бачила въ нѣмъ свого представителя, родова шляхта галицка не бачила въ нѣмъ парвенія, старый маршалокъ не колотивъ нѣкому воды, автономія галицка не втратила за него значѣня свого політично-польского въ краю, — то, выходячи зъ становища державно-аристократично-польско-автономічного, не було нѣякои конечности усувати ґр. Тарновского. Тому то до уступленя єго годѣ и навязувати якои-небудь змѣны чи то въ поглядахъ правительства центрального, чи въ тôмъ, що личнôсть ґр. Тарновского заступивъ кн. Евст. Санґушко.

Отже витаючи кн. Евстахія Санґушка на новôмъ становищи, мы не потребуємо бавитись въ якѝ-небудь конъєктуры, а припускаємо, що и въ соймѣ галицкôмъ, и въ автономіи нашôй не зайдуть нѣякѝ есенціональнѝ змѣны. Ôдъ конъєктуръ такихъ мы тымъ свобôднѣйшѝ, що кн. Санґушко доси не выявивъ нѣ своихъ політичныхъ, нѣ національныхъ, нѣ автономічныхъ поглядôвъ. Кн. Санґушко, засѣдаючи въ соймѣ, належавъ до центра, займавъ отже становище, котре усуває ся зъ-пôдъ критики. Однакожь не хочемо тымъ сказати, щобы пересвѣдченя єго ходили зовсѣмъ у парѣ зъ поглядами правицѣ соймовои, котрѝ, якъ звѣстно, намъ Русинамъ були заєдно безвзглядно ворожѝ. Не думаємо такожь, щобы новый маршалокъ краєвый давъ увестись зовсѣмъ въ тоту сторону, якои придержувавъ ся єго попередникъ. Не хотѣли бы мы такожь, щобы вже на першôмъ засѣданю сойму краєвого кн. Санґушко попавъ въ колізію зъ рускими послами и щобы взагалѣ до рускости ôдносивъ ся новый маршалокъ зъ такимъ легковаженьемъ а часомъ навѣть зъ нетерпимостію, якъ се въ памяти Русинôвъ полишивъ по собѣ єго попередникъ.

Впрочôмъ задача, яка жде нового маршалка, єсть велика. Чимъ єсть теперѣшный выдѣлъ краєвый, се рѣчь загально звѣстна. Чимъ єсть автономія повѣтова и якій неладъ панує въ выдѣлахъ повѣтовыхъ та радахъ громадскихъ, именно на поли адміністраціи и господарки, — о тôмъ писали и пишуть не лише дневники рускѝ, але и дневники менче-зависимѝ польскѝ. Дефіциты буджетовѝ, марнованье гроша на цѣли непродуктивнѝ, недостатокъ контролѣ надъ выдѣлами повѣтовыми, бюрократизмъ безплодный, бракъ ширшои ініціятивы, непотизмъ и т. д. — отсе вязанка досыть спора тыхъ ранъ, зъ якими зжилась автономія галицка, а котрѝ усунути бувъ бы крайный часъ.

Хочемо того выжидати спокôйно, не пересуджуючи, а єсли новый маршалокъ має добру волю и охоту до довершеня труднои задачѣ, то бажаємо єму силъ и вытревалости.

Справа науки австрійскои исторіи въ народныхъ школахъ галицкихъ.

Вчера подали мы въ повнôй основѣ окружникъ краєвои рады шкôльнои до окружныхъ радъ шкôльныхъ, котрый має на цѣли запобѣгти хибамъ сконстатованымъ черезъ міністерство вôйны а донесенымъ міністерству просвѣты, що ученики галицкихъ шкôлъ народныхъ, зголошуючись до шкôлъ войсковыхъ, дуже часто показують разячій бракъ вѣдомостей, ôдносячихъ ся до исторіи монархіи австрійскои и династіи Габсбурґскои.

Neue fr. Presse, коментуючи сей окружникъ, дôйшла до такого выводу, що „хочь въ Галичинѣ рогачки и дверѣ трафікъ помальованѝ чорно-жовте, то все таки зъ деякихъ примѣтъ насуваєсь пытанье, чи Галичина єсть єще австрійскою провінцією...“ Таке пытанье насунуло редакціи Neue fr. Presse и письмо міністерства вôйны до міністерства просвѣты, зъ котрого выходить, що Австрія не тôлько для політикôвъ польскихъ але и для молодежи галицкои сталась чужою. Дѣти — каже зъ иронією Neue fr. Presse — може й не знають, якъ называє ся нинѣшный цѣсарь Австріи, але за те знають про Польщу, котра має нѣбы-то воскреснути. Потôмъ Neue fr. Presse завдає пытанье: якъ се дѣє ся, що міністеръ просвѣты о такихъ рѣчахъ мусить дôзнаватись ажь ôдъ міністра вôйны? Тажь въ Галичинѣ суть инспекторы шкôльнѝ, суть старосты, єсть намѣстникъ, словомъ: цѣлый бюрократичный апаратъ, — а прецѣнь всѣ тѝ личности, хочь плаченѝ державою, щобы берегли законôвъ, якось нѣколи не добачили того, що добачивъ міністеръ вôйны. Тожь п. Ґавчь повиненъ теперь розслѣдити, для чого инспекторы и урядники політичнѝ таку рѣчь замовчували. А галицка адміністрація чей же має служити не польскому „колу“ та февдальнôй шляхтѣ, але державѣ. Не може бути, щобы факты, ôдкрытѝ міністромъ вôйны, не були знанѝ галицкимъ урядникамъ державнымъ, а коли не донесли о нихъ міністрови просвѣты, то видко, що галицка адміністрація не привязує ваги до выховуваня молодежи въ австрійскôмъ дусѣ патріотичнôмъ, а остає пôдъ вплывомъ національного шовінізму або що-найменче пôдъ тероризмомъ політичнои силы Полякôвъ.

Опôсля застановляєсь Neue fr. Presse надъ тымъ, чи поможе що рескриптъ міністра до краєвои рады шкôльнои, а взглядно краєвои рады до радъ окружныхъ, — и приходить до заключеня, що того за мало, а треба бы, якъ то кажуть, нôжь приложити до тѣла, єсли держава має бути крѣпка своєю армією, треба запобѣгати федералістичному роздрôбненю силы монархіи, до чого стремлять теперь и Чехи, а що въ Галичинѣ принесло такѝ результаты, що галицкѝ молодцѣ, доперва убравши мундуръ войсковый, учать ся пôзнавати, що они мають служити не якôйсь выфантазованôй Польщи, але Австріи и цѣсареви зъ династіи Габсбургôвъ...“

Статья ся въ Neue fr. Presse була вымѣрена бôльше посередно противъ Полякôвъ, а безпосередно противъ Чехôвъ, де властиво заанґажованый интересъ Нѣмцѣвъ. Се добре зрозумѣли ческѝ дневники и длятого не безъ раціи пытають Narodni Listy: А хто-жь то свого часу, якъ не вы самѝ, централісты, щобы мати помôчь противъ Чехôвъ, дали Полякамъ въ Галичинѣ усе те, зъ чого выйшли тѝ консеквенціи, на котрѝ вы такъ нинѣ гримаєте? И чи-жь не централісты пожертвували льояльный нарôдъ рускій Полякамъ?

Але коментарь Neue fr. Presse очевидно мусѣвъ дуже обôйти Полякôвъ, котрѝ все таки представленѝ яко взорець ôдстрашаючій, а до такого представленя була и рація — рескриптъ міністерства вôйны, котрому годѣ закинути фальшованя фактôвъ. И почавъ ся спôръ польскихъ дневникôвъ зъ Neue fr. Presse. Годѣ наводити цѣлои повени статей въ польскихъ ґазетахъ на той тематъ, повныхъ неконсеквенціи и фарисейства. Зъ однои стороны ґазеты польскѝ хотѣли бы обмыти польскѝ порядки въ Галичинѣ передъ правительствомъ зъ докорôвъ непатріотизму австрійского а зъ другои зновъ стороны не хотять нѣчого зъ нинѣшныхъ порядкôвъ зречи ся и заявляють, що у нихъ на першôмъ плянѣ таки мусять бути идеалы „народовѝ“ польскѝ. Neue fr. Presse теперь реґіструє тѝ заявленя ґазетъ польскихъ и за кождый разъ констатує, що самѝ Поляки потверджують рацію єи выводôвъ. Бачучи се, польскѝ ґазеты лютять ся, мечуть ся въ безсильнôй люти, — але-жь годѣ: не порадишь нѣчого. Треба рѣшити ся: або — або. Або єсли каже ся „Przy Tobie stoimy i stać chcemy“ — то вже такъ и чинити, щобы міністеръ вôйны не мавъ причины пôдносити такого тяжкого докору; або такъ говорити, якъ оно фактично думаєсь и дѣєсь. А що міністерство вôйны не шукає собѣ напасти, о тôмъ нема що сумнѣватись. Тожь прецѣнь звѣстна рѣчь, що въ школахъ галицкихъ найбôльшу вагу кладесь на впоюванье въ дѣтей, — навѣть рускихъ, — идеалôвъ державныхъ польскихъ и забиваєсь рускимъ дѣтямъ баки Кракусами, Вандами, Казіміржами, Кшивоустыми, Локетками и т. п. Може бути, що теперь, по окружнику краєвои рады шкôльнои до окружныхъ радъ — инспекторы трохи попустять изъ тои надто великои ревности — до исторіи польскои въ школахъ рускихъ.

Дописи „Дѣла“

Зô Львова.

[Въ справѣ фонду вдôвъ и сирôтъ по гр.-кат. священикахъ.]

Голосъ п. Ромуальда Макаревича зневолює и мене забрати голосъ въ важнôй справѣ фонду вдôвъ и сирôтъ священичихъ, бо она великои ваги, а мене обходить она дуже, яко математика въ тôмъ фаху.

Передовсѣмъ выключаю зъ дискусіи отворенье якогось товариства, де були бы члены спомагаючѝ, почетнѝ, добродѣѣ и т. д., бо такѝ рôзницѣ затерли бы головный характеръ товариства: „взаимнôсть“. Въ товариствѣ, опертôмъ на взаимности, єсть кождый звычайный членъ добродѣємъ для себе и для всѣхъ, кождый знає, кôлько має платити, чого має ôдъ институціи жадати, не потребує числити на якѝсь взгляды, добродѣйства и т. д., словомъ: товариство взаимнои помочи священикôвъ не повинно бути, на мою гадку, товариствомъ доброчинности, але институцією зъ характеромъ чисто фінансовымъ.

Другій предметъ, що єго усуваю зъ пôдъ дискусіи, єсть гадка — творити товариство на пôдставѣ „удѣлôвъ“. Се застарѣла форма, котрою послугувались въ стариннôмъ Римѣ для того, бо не мали статистики смертности; доперва зъ тои формы выкололись нинѣшнѝ убезпеченя на житье, що спочивають уже на дуже точнôмъ рахунку. Отже оплаты членôвъ мусять бути обчисленѝ точно на математичныхъ пôдставахъ теоріи убезпечень житьевыхъ такъ, щобы що-рôчный білянсъ выказувавъ, чи институція въ силѣ вдоволити принятымъ на себе обовязкомъ, або нѣ. Всякій инчій менче або зовсѣмъ не точный спосôбъ обчислюваня оплатъ членôвъ уймавъ бы чести тôй галузи науки, котра въ господарствѣ суспôльнôмъ найшла таке успѣшне примѣненье.

По тыхъ передвступныхъ замѣткахъ переходжу до проєкту, котрый въ тôй справѣ має бути предложеный анкетѣ скликанôй въ тôй цѣли.

Передовсѣмъ зазначую, що пôсля моєи гадки товариство взаимнои помочи греко-кат. священикôвъ въ засадѣ має рацію быту.

Ходило бы лишь о се, чи се товариство має бути „самостôйнымъ товариствомъ взаимного убезпеченя греко-кат. священикôвъ“, чи має бути лишь посередникомъ мѣжь членами товариства а истнуючою вже якою институцією убезпечень на житье, подôбно якъ „австрійскій союзъ пенсійный урядникôвъ заводу купецкого и промыслового“ у Вѣдни.

Зъ причинъ чисто математичныхъ, котрѝ подавъ я въ моѣй розвѣдцѣ пôдъ заг. Matematyczne podstawy ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, Warszawa 1885, я заявивсь бы противъ твореня самостôйного товариства убезпечень греко-кат. священикôвъ, а пôдпиравъ бы справу утвореня такого товариства, котре бы взяло на себе ініціятиву въ квестіи забезпеченя вдовиць и сирôтъ по священикахъ и котре бы заключило договôръ зъ котрымъ-небудь зъ бôльшихъ австрійскихъ заведень убезпечаючихъ, опертыхъ на взаимности (Товариство кракôвске, Janus, Beamten-Verein, Austria), щобы позыскати деякѝ уступки въ користь греко-кат. священикôвъ, яко корпораціи о значнѣйшôмъ числѣ членôвъ.

Такъ зробивъ н. пр. въ р. 1882 згаданый повысше „австр. союзъ пенсійный урядникôвъ заводу купецкого и промыслового“, котрый на основѣ договору убезпечує своихъ членôвъ въ заведеню взаимныхъ убезпечень на житье „Janus“ у Вѣдни.

Допускаю зъ горы, що анкета порѣшить цѣлкомъ противно моимъ высказамъ и не буду сему чудувати ся, бо вкôнци змаганье до самостôйности лежить въ природѣ кождого чоловѣка и кождого народу. Остерѣгаю однакъ, що до веденя самостôйнои институціи убезпечень потреба фаховыхъ силъ — а тыхъ єсть въ краю небогато; вкôнци кошты адміністраціи мусѣли бы бути за высокѝ ôдповѣдно до можливого числа членôвъ — такъ що вкôнци за сю „самостôйнôсть“ платили бы члены ôдповѣдно бôльше, анѣжь бы выносила премія въ якôмъ бôльшôмъ товариствѣ убезпечень. Вкôнци пригадую розпорядженье міністерске зъ дня 18 серпня 1880 р. дотычно условій до концесіи на основанье товариства убезпечень.

Пôсля моєи гадки треба предложити анкетѣ лишь два головнѝ пытаня:

1. чи треба въ засадѣ намагати до утвореня товариства пôдъ фірмою: „Товариство взаимного убезпеченя греко-катол. священикôвъ“?

2. чи товариство се має бути „самостôйнымъ“ товариствомъ взаимного убезпеченя греко-кат. священикôвъ, чи має лишь посередничити въ убезпечуваню членôвъ въ однôмъ зъ австрійскихъ заведень убезпечаючихъ?

Укладъ статутôвъ зависить вже опôсля ôдъ рѣшеня що до 2) точки.

Дальшими поясненями а въ разѣ потребы радою и чиномъ служу охотно интересованымъ сторонамъ кождого часу.

Теофиль Розмариновичь.

Зъ Сокальщины.

[Уконституованье нового выдѣлу сокальскои рады повѣтовои. — Рускій театръ въ Сокали.]

Дня 12 н. ст. вересня зôбравъ ся въ Сокали на перше засѣданье новый выдѣлъ повѣтовый пôдъ проводомъ нового маршалка П. Т. Ковнацкого. По зложеню приписаного закономъ приреченя членами выдѣлу въ руки маршалка, приступлено до ôдбираня, пôсля спису инвентаря, актôвъ повѣтовыхъ и мѣсцевого шпиталю ôдъ присутного п. С. Поляновского, бувшого маршалка повѣтового, котрый днемъ попередъ пращавъ ся зъ своими давными товаришами выдѣловыми. Въ часѣ ôдбираня актôвъ бувъ п. Поляновскій дуже пригнобленый, а се не дивно, бо разъ на все выпала єму зъ рукъ булава маршалка повѣтового въ Сокальщинѣ, котру державъ довголѣтно та й дальше держати старавъ ся, — но годѣ... О скôлько користно вплывало маршалкованье п. С. Поляновского на добрый розвôй повѣтовыхъ справъ автономічныхъ — се критично розбирати залишимо, бо для докладного образу треба бы намъ було нарушати мерцѣвъ у гробахъ, тому радше Schwamm drüber...

По ôдобраню актôвъ и ôдвѣданю шпиталю (а се забрало цѣлый ранокъ) приступлено зъ полудня до уконституованя выдѣлу и розôбраня выдѣловыхъ рефератôвъ. Рефератъ дороговый принявъ на себе маршалокъ п. Ковнацкій, касовый рефератъ крилошанинъ Роздѣльскій, правничій д-ръ Филиповскій, адвокатъ, а шпитальный пп. Фальковскій и ґрафъ Тарновскій. Надзôръ надъ громадами, громадскими маєтками, писарями, и т. д. обняли п. Никоровичь и о. В. Чернецкій. Позаякъ політичный округъ сокальскій числить 99 мѣсцевостей зъ 5 мѣстами, то зъ огляду, що для згаданыхъ надзорцѣвъ була бы велика праця, рѣшено придати имъ до помочи ще одного члена.

Дня 17 н. ст. вересня зôбравъ ся выдѣлъ повѣтовый на друге засѣданье, а на 7-ого н. ст. жовтня розписанѝ зборы цѣлои рады повѣтовои.

На першихъ двохъ засѣданяхъ выдѣлу порѣшено бôльшу пачку давныхъ залеглостей; засуспендовано двохъ вôйтôвъ, двохъ касієрôвъ громадскихъ и одного писаря громадского; рѣшено постаратись о другого ц. к. нотаря для Сокаля; полагоджено кôлька мытовыхъ, лѣсовыхъ спôрныхъ и бôльше поменшихъ справъ. Надѣятись, що звѣстный зъ енерґіи новый маршалокъ поведе повѣтовѝ автономічнѝ справы добре, а за єго прикладомъ вôзьмуть ся и члены выдѣлу до совѣстнои и щирои працѣ, зъ чого може выйти не мала для громадъ та повѣту користь...

Одъ першихъ днѣвъ вересня маємо въ Сокали нашъ руско-народный театръ пôдъ зарядомъ п. Биберовича. Театръ давъ уже до теперь бôльше представлень, въ котрыхъ нашѝ симпатичнѝ артистки зъ артистами вывязують ся зъ своихъ рôль знаменито, а того найлѣпшимъ доказомъ єсть се, що театральна саля не свѣтить пустками. Она бы була ще повнѣйша, наколи бы слотнѝ днѣ, темнѝ ночи та бракъ добрыхъ камѣнныхъ комунікаційныхъ дорôгъ не стояли на завадѣ. Кромѣ мѣсцевои и окрестнои интеліґенціи якъ рускои такъ и польскои, бачимо въ театрѣ мѣщанъ и селянъ зъ невѣстами. Наше духовеньство повинно доложити труду, щобы якъ найбôльше селянъ для своєи просвѣты ôдвѣдувало театръ. По театральныхъ представленяхъ тулимо ся въ склепѣ п. Виндика, котрый въ своѣй услужливости не замыкає передъ нами дверей та не ôддаєсь, якъ у склепѣ п. Ґротта, въ руки Морфея, але заспокоює нашѝ ґастрономічнѝ потребы смачными стравами, за що мы всѣ єму вдячнѝ.

В.

Зъ Снятина.

[Вечерницѣ шѣснацятки артистичнои.]

Дня 18 н. ст. вересня бдбули ся въ Снятинѣ вечерницѣ артистичнои шѣснацятки академічнои. Доперва чотири днѣ передъ вечерницями розпочались приготованя до нихъ, бо въ програмѣ шѣснацятки не лежало первѣстно бдвѣдати и Снятинъ, и лише въ послѣдньбй хвили рѣшилась она на тее. Та мимо всего мусимо сказати, що вечерницѣ удали ся надсподѣвано свѣтло и перевысшили всѣ надѣѣ, якѣ мы робили собѣ, читаючи справоздання изъ попередныхъ концертбвъ, данихъ нашими спѣваками.

Вечерницѣ бдкрывъ о. Баришъ патріотичною и зъ одушевленьемъ принятою промовою, а потбмъ наступили спѣвы шѣснацятки вразъ изъ удачною деклямаціею п. Курпяка. Годѣ навѣть сказати, котра точка програмы зробила найббльше враженье на гостей, бо по кождбй зъ нихъ лунали безконечнѣ оплески и оклики одушевленя. Такъ примѣромъ кбнцевый хоръ „Урра у ббй!“ мусѣвъ бути два разы повторены, а все-таки публика не давала спѣвакамъ супокою, доки не заспѣвали ще додатково „Закувала та сива зозуля“.

Такъ отже всѣ безъ выимки були одушевленѣ спѣвами нашихъ хлопцѣвъ молодцѣвъ, а коли потбмъ почато розбирати пбднесенѣ вражѣня, то пбднесено думку, що було бы великимъ грѣхомъ, сли бы наша молодѣжь не понесла на другій рбкъ рускои пѣсни по за границѣ нашого краю, тымъ ббльше, що надаѣсь до сего дуже добра нагода.

Публика зббралась досыть численно, особливо коли возьмесь на увагу пбзне розбсланье запрошень, а хотяй зъ тои причины и дохбдъ призначеный на будову театру не буде значный, то все-таки користь моральна, той запалъ мѣжь присутными на концертѣ Русинами а навѣть и Поляками вырбвнує усе стократно. Треба зазначити и се, що спѣваки пбднесли яко рѣчь характеристичну, що лише въ Городенцѣ и въ Снятинѣ явились на ихъ концерты такожь и мѣщане та селяне.

Розумѣѣсь само собою, по концертѣ бдбули ся танцѣ и тревали до самого рана.

Нарештѣ зазначуємо и се, що касино бдступило охотно свою простору салю, а інтеліґенція польска — зъ выимкомъ кблькохъ обскурныхъ шовіністбвъ зъ „kółka“ — бднеслась до вечерниць дуже прихильно и подавала комітетови всяку можливу помбчь.

Климъ Обухъ.

Изъ Стрыя.

[Упадокъ духа рускаго въ Стрыйщинѣ.]

Въ нашбмъ — якъ кажуть — „патріотичнбмъ“ Стрыю (на жаль, патріотизмъ розтягає ся лише на одиницѣ) запанувало межи Русинами велике пригнобленье за-для некористного результату выборбвъ до рады повѣтовои. А выборы тѣ — звѣстно уже читателямъ „Дѣла“ — выпали некористно для Русинбвъ зъ вины ихъ самыхъ. Русины нѣчого не робили, спустились на волю Божу, а противники, хотяй и не вѣрили въ свою побѣду, побѣдили нездарныхъ Русинбвъ.

Выбранѣ до рады повѣтовои зъ польскои листы Русины: о. Левъ Шанковскій зъ Дулибъ, о. Василь Залозецкій зъ Гбрнього и Василь Тимчѣй вбйтъ зъ Граббвця стрыйского зложили мандаты. Отже въ теперѣшньбй хвили цѣлый „польскій бецаркъ“ въ Стрыю складає ся зъ самыхъ Поляковъ. На поскладанье мандатбвъ всѣми трема членами новои рады, Русины глядять всяко: одни величають сей крокъ назвою „великого патріотизму“, другѣ, хотяй и не беруть за зле, то й не бачуть въ нѣмъ нѣчого такого „великого“, бо хочь-бы доповняючѣ выборы выпали и користно для Русинбвъ та й выбрано тыхъ самыхъ до рады, — то все-таки ббльше якъ трехъ рускихъ радныхъ въ радѣ не буде. Поскладанье мандатбвъ мало бы ббльше значѣнье въ такбмъ выпадку, если бы Поляки були побили Русинбвъ при помочи якоись незвычайнои пресіи, пбдкупства та насиля, — а то самѣ мы всѣ признаємо, що побили насъ зъ причины нашои власнои нездарности, нашого лѣнивства... Нездарнбсть тоту вже не украсить ся доповняючими выборами, — треба було на дни 4 н. ст. вересня стати до выборбвъ зорґанізоваными, а не пустити выборцѣвъ самопасъ и не бддати на жертву противникамъ...

Выборы до рады повѣтовои отворили очи навѣть и не конче великимъ оптімістамъ мѣжь Русинами на станъ справы рускои въ Стрыйщинѣ. Почали люде блише приглядатись и добачили, що рускбй інтеліґенція стрыйского повѣту бравъ орґанізація, а надто мѣжь нею — розумѣѣсь, зъ деякими выимками, — панує байдужнбсть до народнои справы, якась неоправдана боязнь передъ властями и оглядъ на панбвъ та панковъ — звычайно навѣть задля личныхъ цѣлей. На кандидатахъ на гоноровыхъ проводирѣвъ не збуває, але успѣху не видко нѣякого. Замѣсть поступу — бачимо застою, а навѣть забагненье. Політичне товариство завязатись не може, — послы до рады державнои (п. Охримовичь) и до сойму (д-ръ Антоневичь) не видять уже мабуть нѣякои сильнои опінїи публичнои въ повѣтѣ, бо не уважають за потрѣбне станути передъ выборцями и здати имъ справу зъ своѣи дѣяльности (а пбдчасъ вакацій така догбдна була пора), — наконець и се характеристичный фактъ, що коли въ мартѣ сего року одинъ молодый патріотъ поставивъ въ кружку поважныхъ Русинбвъ внесенье, щобы повѣтъ стрыйскій, за примѣромъ инчихъ повѣтбвъ, выславъ на руки посла Юл. Романчука письмо зъ признаньемъ для клюбу рускихъ послбвъ, старшій Русины збули се внесенье тымъ, що таке призванье есть не на часѣ, а о тбмъ подумає ся передъ новою сесією соймовою, — тымчасомъ тота сесія вже передъ носомъ, а о тбмъ письмѣ „патріотична“ Стрыйщина зовсѣмъ мабуть забула..

O tempora, o mores!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О заходахъ молодо-Чехбвъ подає орґанъ чеськихъ реалістбвъ, прагскій Cas, цѣкавѣ вѣсти. Згадана ґазета доносить именно, що молодо-чеській посолъ Тільшеръ, перебуваючи недавно тому на Моравѣ, переговорювавъ тамъ зъ чеськими послами Шромомъ и Жачекомъ о тбмъ, чи чеськѣ послы зъ Моравы пбйшли бы спбльно зъ молодо-Чехами, коли-бъ они при новыхъ выборахъ до рады державнои осягнули ббльшбсть. Тільшеръ каже отже, що моравськѣ послы пбйшли бы зъ чеськими рука въ руку все одно, чи то були бы старо- чи молодо-Чехи. Правда — кажуть моравськѣ послы — що мы за нашу льояльнбсть супротивъ Чехбвъ не маємо такои подяки яка бы належала ся. Що зробили для насъ старо-чеськѣ участники на вѣденьской конференціи? Про Мораву не згадано на тбй конференціи анѣ словомъ, такъ, якъ коли-бъ ей зовсѣмъ не було. Наша дальша участь зависѣла-бъ отже бдъ того, що будуть робити молодо-Чехи. Гр. Таффе зумѣвъ бы вже и зъ молодо-Чехами управляти, коли-бъ они лишь були готовѣ вести опортунну хочь ббльше рѣшучу політику, якъ та, яку вели старо-Чехи. Коли-жь молодо-Чехи схотять станути въ опозиціи, то гр. Таффе знайде вже собѣ ббльшбсть, бо тогды анѣ Поляки анѣ полудневѣ Славяне не пбйдуть зъ молодо-Чехами. Въ такбмъ случаю не можна такожь сказати нѣчого певного о становищи моравскихъ послбвъ, бо и зъ Моравы выйдуть при новыхъ выборахъ до рады державнои новѣ елементы.

Проводирѣ нѣмецкои партіи въ Чехахъ розбслали такій комунікатъ: Передъ зббраньемъ клюбу нѣмецкихъ послбвъ соймовыхъ буде скликаный екзекутивный комітетъ на засѣданье, на котрбмъ буде ся радити и рѣшати о положеню партіи а особливо о ей поступованю въ надходячбй сесіи соймовбй а такожь и о внесеняхъ, якѣ клюбови будуть въ сѣй справѣ поставленѣ.

Въ Бернѣ на Моравѣ бдбуло ся въ недѣлю засѣданье екзекутивного комітету чеськихъ мужѣвъ довѣрія пбдъ проводомъ д-на Шрома. На засѣданю тбмъ обговорювала ся ситуація и програма дѣяльности въ соймѣ моравскбмъ, котрый розпбчне ся 14 жовтня. Нарады ухвалено держати въ тайнѣ. N. fr. Presse довѣдуєсь однакожь, що ситуацію признано дуже поважною и ухвалено выступати въ соймѣ зъ ббльшою енергіею домагати ся змѣны соймовои ординаціи выборчои и заведеня радъ повѣтовыхъ а на случай потребы загрозити громадскимъ выступленьемъ зъ сойму.

Мерме не скбнчивъ все ще розповѣдати въ Figar-ѣ історію булянжизму. Въ одномъ зъ найновѣйшихъ чиселъ тои ґазеты розказує бнъ такъ про послѣдну втечу Буляжера дня 1 цвѣтня до Брукселѣ: Дня 31 марта прийшовъ аґентъ поліційный до дому Буляжера при улиці Дімонъ д'Ирваль, щобы ему подати до вѣдомости, що дня 2 цвѣтня о 5 год. рано мають его арештувати. Буляже сказавъ ему на то, що бнъ тому лишь тогды повѣрить, коли своима очима побачить приказъ арештованя. На другій день о 10 год. передъ полуднемъ мавъ бнъ вже той доказъ въ своихъ рукахъ, а позанкъ ще передъ тымъ и гр. Морісъ д'Андіньe его перестерѣгъ, то Буляже выѣхавъ ще дня 1 цвѣтня вечеромъ зъ панею Х. (зъ котрою теперь жие разомъ на островѣ Джерзей) зъ Парижа и то подъ доглядомъ поліціи. Ба, ще цѣкавѣйшѣ рѣчи знає про ту втечу розповѣсти Siécle, котрый зновъ такъ оповѣдає: Міністеръ Констанъ хотѣвъ конче настрашити Буляжера такъ, щобы бнъ самъ утѣкъ, и длятого закликавъ до себе одного „шпіцля“, котрый рбвночасно бувъ и шпіцлемъ Буляжера. Закимъ ще шпіцель прийшовъ, написавъ Констанъ на карточцѣ: „Нинѣ вечеромъ арештувати Б...., Р...., Д...., и ще кблька шифрованыхъ стрѣчокъ, та лишивъ ту карточку, якъ коли-бъ нѣбы то на ню забувъ, на столѣ. За хвилю прийшовъ шпіцель. Констанъ лишивъ его въ кабінетѣ и выйшовъ на хвильку, нѣбы то въ якбмсь интересѣ. Бдтакъ вернувъ, давъ шпіцлеви якійсь приказъ и увбльнивъ вже его на цѣлый день, щобы бнъ мбгъ вже залагодити свои справы. Розумѣѣ ся, що шпіцель прочитавъ ту карточку у міністра и поѣхавъ чимъ скорше до Буляжера, щобы его повѣдомити о тбмъ, що довѣдавъ ся. Ту вѣсть потвердивъ впрочбмъ и ґенеральный прокураторъ Буше, котрому Констанъ не довѣрявъ и котрому бнъ длятого такожь сказавъ, що думає зробити. Буляже постановивъ отже выѣхати, не повѣдомляючи о тбмъ своихъ приятелѣвъ. Бнъ приказавъ заразъ пакувати свои куфры, а слуга его, котрый то робивъ, давъ заразъ знати міністрови, що его панъ выѣзджає. Констанъ утѣшивъ ся тымъ дуже и сказавъ тогды до міністра справедливости Тевенета, котрый якъ-разъ зайшовъ бувъ до него, щобы предложити ему именованье Кеснея де Борепера ґенер. прокураторомъ державнымъ: „Я думавъ, що Буляже має руки, щобы боронити ся, а бнъ має лишь ноги, щобы втѣкати“. Зъ тайныхъ папербвъ буляжизму выходять такожь, що сенаторъ Боше, вѣрникъ гр. Парижа, бувъ въ имени свого пана скарбникомъ буляжистбвъ.

Татищевъ подає дальшѣ вѣсти про свою гостину въ Болгаріи. Приѣхавши до Софіи, хотѣвъ бнъ насамперед бдвѣдати нѣмецкого консуля, але зъ вины фіякра попавъ ся въ австрійскій консулятъ. П. Буріянъ розъяснивъ ему непорозумѣнье а бдтакъ розпочалась межи консулемъ а его гостемъ интересна бесѣда. Буріянъ сказавъ ему, що бднесины межи Вѣднемъ а Петербургомъ суть дуже дружнѣ и що у всѣхъ справахъ політичныхъ есть межи обома кабінетами повна згода. Одиноку выимку становить болгарска справа, але и въ тбй рбзниця въ поглядахъ не есть такъ значна а властиво есть она ббльше лишь въ піянсованю понимання ей, якъ въ самбй противуположности. Россія уважає выббръ и правительство Кобурґа незаконнымъ а Австрія признає выбръ а есть лишь противна правительству, котре урядує, хочь держави его не признають. Есть то нарушенъемъ берлинського договору. Буріянъ говоривъ бдтакъ широко о упорядкованыхъ бднесинахъ въ Болгаріи и признававъ, що добробытъ краю росте та есть безпосереднымъ результатомъ здббностей и характеру Кобурґа. Ббльше вже здержанно говоривъ австрійскій консуль о Стамболовѣ. Есть то — казавъ бнъ — дуже здббный чоловѣкъ, але пристрастный и дасть ся легко пбрвати. Татищеву здавалось, якъ коли-бъ Буріянъ выступавъ противъ надмѣрно великои самосвѣдомости Стамболова и его занадто претенсіонального поступованя въ торговельнбй угодѣ зъ Австрією, въ котрбй то справѣ переговоры лишь дуже поволи поступають. Головнымъ змѣстомъ его бесѣды було, що переворотъ истнуючого порядку въ Болгаріи есть теперь неможливый. Становище Кобурґа въ Болгаріи есть крѣпке, бо и міністры и войско а навѣть и народъ суть по его сторонѣ. Одинокимъ средствомъ до залагодженя болгарскои справы було бы бдповѣдно до бажань болгарского народу и интересбвъ Европы, котра хоче мати лишь спокбй и миръ, признанье кн. Фердинанда. Бдтакъ подає Татищевъ свои власнѣ спостереженя и информаціи. Бнъ каже отже, що Буріянъ есть найблизшимъ дорадникомъ Кобурґа и найбольшимъ его вѣрникомъ. Бнъ сходить ся що дня зъ княземъ, нараджуєсь зъ нимъ и дає ему раду. Кобурґъ есть его послушнымъ ученикомъ а не длятого, що видить въ Австріи свою одиноку опору, але длятого, що даровитый репрезентантъ вѣденьского двору має надъ нимъ перевагу. Такій самъ вплывъ має Буріянъ и на англійского та італіянського консуля а по части навѣть и на нѣмецкого. Его товаришѣ называють его „софійскимъ Меттерніхомъ“. Але середъ самыхъ Болгаръ не сягає его вплывъ далеко по-за самъ двбръ и дружину князя. До сего приходять ще Стояновъ, Грековъ, Начевичь, шефъ штабу майоръ Петровъ и т. д. Бднесины Буріяна до міністрбвъ суть холодны и етикетальнѣ. Вплывъ Буріяна на Стамболова есть майже нѣякій, але все жь таки мусять бнъ его въ интересѣ Кобурґа пбдпирати. Однакожь бнъ ему безустанно не довѣряє и побоюєсь, що Стамболовъ мбгъ бы пбрвати за собою вѣденьскій двбръ дальше, якъ того вымагають політичнѣ и торговельнѣ интереси Австріи. Але мимо великои зручности и здббности Буріяна не змбгъ австрійскій вплывъ розширитись на народне собраніе, на войско и на народъ; тутъ має вплывъ лишь самъ Кобурґъ, а коли его не стане, то и той вплывъ розлетить ся якъ той будынокъ, що збудованый на пѣску.

Брменьске товариство патріотичне въ Констунтинополи есть — якъ доносить Times — того погляду, що незадовго выбухне велика революція брменьска. Орґанъ того товариства Haiasden пише въ сѣй справѣ такъ: Въ Брменіи настали поважнѣ подѣѣ, котрѣ вказують на то, що народъ брменьскій вже зовсѣмъ готовъ до революціи... Першій разъ бдъ чотириста лѣтъ поважились Брмене ставити опбръ турецкому войску и бороли ся смѣло зъ бдвагою розпуки. Фактъ сей принесе важнѣ наслѣдки для будучности народу. Набравши разъ охоты и зважившись до вбйны не перестануть Брмене збройною силою подбно якъ Сербы, Греки и Болгаре домагати ся законного переведеня своихъ бажань запорученыхъ имъ угодами, котрѣ вже бдъ тринацять лѣтъ ждуть на свое выконанье. Кореспондентъ Times а не вѣрить, щобы ситуція въ Брменіи була дѣйстно дуже небезпечна и припускає, що Брмене хотять лишь тымъ способомъ зробити пресію на дипльоматію.

Пбсля вѣстей зъ Константинополя слѣдить султанъ самъ дуже пильно за брменьскою справою и признає потребу реформъ въ Брменіи, чого вже давъ доказы покликуючи на нараду найзнаменитшихъ Брменъ, але бнъ есть и того переконаня, що наданье Брменіи автономічнои адміністрації есть неможливе. Брменія — каже султанъ — не есть зовсѣмъ краемъ, въ котрбмъ бы Брмене що-до народности и религіи мали перевагу. Брмене жиють розкиненѣ въ малыхъ ґрупахъ по цѣлбй Малбй Азіи и длятого утворенье окремои провінціи брменьскои есть неможливе.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 4 с. м. уконституувавъ ся центральный выдѣлъ товариства „Просвѣта“ у Львовѣ выбираючи заступникомъ головы проф. Олександра Барвѣньского, адміністраторомъ и завѣдателемъ выдавництва книгъ Володимира Лаврбвского, касіеромъ Иларія Огоновского, контрольоромъ о. Касіяна Куницкого и секретаремъ Костя Паньковского.

Ухвалено дарувати 5 примѣрникбвъ илюстрованои „Исторіи Руси“ для Бурсы имени св. О. Николая у Львовѣ.

Принято въ члены: 1. Андрѣя Цѣшецкого госп. въ Стрыѣвцѣ, 2. Ивана Тимкова въ Нѣневѣ, 3. Читальню въ Увини, 4. Читальню въ Романбвцѣ, 5. Іосифа Морхвяного въ Янбвцѣ, 6. Читальню въ Пбдкаменн коло Бродбвъ, 7. Читальню въ Лисичинцяхъ, 8. Дамяна Гавришака госп. въ Мшанци, 9. Мих. Прѣндана въ Вороблевичахъ, 10. Луку Янишкого въ Теребовли, 11. Якова Цапа уч. въ Яблоновѣ, 12. Анну Валиґура въ Дрогобичи, 13. Читальню въ Букбвнбй, 14. Олекс. Ракочѣя госп. въ Ракбвци, 15. о. Іосифа Трильовского пароха въ Будиловѣ, 16. Симеона Миколаенка въ Теребовли, 17. Читальню въ Ромашбвцѣ, 18. о. Димитрія Ортиньского въ Гордини, 19. Онуфрѣя Власѣйчука уч. въ Стрѣлискахъ новыхъ, 20. Володимира Букальского зб Львова, 21. Теофиля Барановского инжініра выдѣлу краевого зб Львова, 22. Федя Гензу паробка въ Яблоновѣ, 23. Мих. Нагбрного госп. въ Яблоновѣ, 24. Стеф. Дичковского госп. въ Загбрю, 25. Макс. Гука въ Яструбичахъ, 26. Василя Степанового Варчука въ Печенѣжинѣ, 27. Ив. Сваричевского въ Острбвци, 28. Юрія Кавальця зъ Коломыи, 29. Нестора Яворбвского въ Чернбвцяхъ, 30. Алекс. Бурачиньского мѣщ. въ Снятинѣ, 31. Ант. Добряньского въ Калуши, 32. Мих. Добряньского въ Калуши, 33. Д-ра Льва Воєвбдку въ Зеленбй, 34. о. Конст. Цѣшку свящ. въ Ключевѣ малбмъ, 35. Ив. Боднарюка въ Прокурявѣ, 36. Дмитра Щербу въ Бортникахъ, 37. Григ. Сандуляка въ Стецевбй, 38. Ив. Слюсарчука въ Яблоновѣ, 39. Алекс. Слюсарчука въ Яблоновѣ, 40. о. Ив. Гошоватюка свящ. въ Печенѣжинѣ, 41. Ник. Винницкого въ Коломыи, 42. Стеф. Слюзара въ Бортникахъ, 43. Ив. Кузика въ Карловѣ, 44. Андр. Трутяка въ Космачи, 45. Петра Дубского въ Рогатинѣ, 46. Мих. Лячука въ Стецевбй, 47. Юрка Лушчака въ Илинцяхъ, 48. Ник. Филипчука въ Стецевбй, 49. Петра Чекурака въ Прокурявѣ, 50. Семена Обушака въ Замулинцяхъ, 51. Ант. Березовского въ Коломыи, 52. Волод. Лопатиньского въ Коломыи, 53. Руску читальню въ Далешевбй, 54. Читальню въ Пилипчу, 55. Ник. Даниляка госп. въ Торговици, 56. о. Григ. Калимона свящ. въ Жапаловѣ, 57. Ник. Дичковского власт. дббръ въ Колодѣѣвцѣ, 58. Іосифа Гриневича учит. при школѣ св. Анны у Львовѣ, 59. Марію Лясецку учительку въ Ярычевѣ новбмъ, 60. Романа Левицкого правника у Львовѣ, 61. Олекс. Ярему секрет. рады повѣтовои въ Добромили, 62. Ант. Дольницкого ц. к. адъюнкта судов. у Львовѣ, 63. Ив. Турковида въ Гуменци, 64. Якова Ґригу въ Нисмичахъ, 65. Ивана Саварина госп. въ Яблоновѣ, 66. Читальню въ Володимирцяхъ и 67. Ивана Целюха паробка въ Михбвци.

НОВИНКИ.

— **Посломъ до сойму** зъ куріи сельскои повѣту живецкого на Мазурахъ (на мѣсце пана Михаловского, зложившого мандатъ) выбрали вчера Мазуры хлопа Войтѣха Мізю, ббйта зъ Єлесинѣ, кандидата комітету хлопского. Мізя дбставъ 95 голосбвъ, а кандидатъ центрального комітету польского для заходнои Галичины, богатый дѣдичъ Чечь, при всѣй форсѣ, яку розвито за его кандидатурою, успѣвъ дбстати ледви 45 голосбвъ. Результатъ сего выбору страшно переполохавъ верховодячу партію польску. „Czas“ спихає вину на кс. Стан. Стояловского, котрый черезъ кблька днѣвъ передъ выборами перебувавъ въ повѣтѣ живецкбмъ и провадивъ аґітацію въ дусѣ хлопскбмъ, немовь бдповѣдаючи тымъ чиномъ на куренду, яку противъ его особы сими днями оголосивъ архіепископъ Северинъ Моравскій. Однакожь, хто знає настрбй межи мазурскими хлопами въ теперѣшнбй порѣ, той результату вчерашного выбору посла въ живецкбмъ повѣтѣ не припише аґітаціи кс. Стояловского, хочь може бути, що и кс. Стояловскій де-що причинивъ ся. Мазурскій хлопы були зорґанізованѣ знаменито и зъ повною свѣдомостію та зъ одушевленьемъ голосували на „свого“, на хлопа.

— **Комісія вдовичого фонда священичого въ Перемышли** скликує вже — якъ зъ Перемышля доносять намъ, — выбраныхъ членбвъ до анкеты въ цѣли змѣны статута фонда и призначила на то днѣ 15 и 16 н. ст. жовтня 1890. Въ складъ анкеты входять оо.: 1. Теоф. Калужняцкій, 2. Иванъ Гавришкевичь, 3. Ал. Зубрицкій, 4. Яковъ Лукашевичь, 5. Теоф. Качмарчикъ, 6. Теоф. Сѣнкевичь, 7. Дим. Куцерыбъ, 8. Левъ Щавиньскій, — а изъ свѣтскихъ людей пп.: 9. д-ръ Т. Кормошь, 10. Р. Макаревичь, 11. Юл. Несторовичь и 12. Ріттершільдъ. — Зъ посередъ управляючои комісіи призначенѣ: Впр. крил. о. М. Подолиньскій, о. Ол. Поляньскій и о. М. Копко.

— **Въ Яричевѣ новбмъ** мало бдбутись дня 28 н. ст. вересня посвященье церкви, але що на той день Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ перешкодженый, то бдложено се торжество на 5 н. ст. жовтня с. р.

— **Въ Перегиньску** дня 21 н. ст. вересня с. р. бдкрыто читальню. Членбвъ записало ся 50. До выдѣлу выбранѣ: головою читальнѣ о. Василь Небыловець, заступникомъ головы п. Иванъ Вашкевичь купець, секретаремъ Дмитро Максимець, бібліотекаромъ Василь Стурко Иванбвъ, касіеромъ Петро Коцанъ а заступниками Никола Сорочакъ и Иванъ Бендакъ, всѣ господарѣ молодшій.

— **П. Лонгинъ Рожанковскій**, выслуженый совѣтникъ суду краевого, — якъ оповѣщує выдѣлъ львбвскои комнаты адвокатскои — вписаный зъ днемъ 19 вересня 1890 на листу адвокатбвъ зъ осѣдкомъ въ Золочевѣ.

— **Въ часѣ побуту царя зъ родиною въ Почаевѣ** гостило — якъ констатують россійскѣ дневники — дуже, много рускихъ селянъ зъ Галичины. „Кіевское Слово“ подає таке въ тбмъ дѣлѣ справозданье свого кореспондента, высланого до Почаева на часъ гостины царскои родины. „Рано о 4½ годины — пише справоздавець Кіевского Слова — збудивъ мене гамбръ на подвбрю монастирскбмъ. Були то товпы селянъ, прибувшихъ оглядати царя. Межи мѣсцевою людностію постерѣгъ я незнанѣ менѣ типы, а бдъ служачого довѣдавъ ся я, що се Русины. Добрѣ сусѣды австрійскѣ назначують кару двомѣсячного (?) арешту для Русинбвъ вандруючихъ до Почаева, а пбдчасъ побуту царя додали до того ще пять

мѣсяцѣвъ. [Справоздавець мавъ здаѣсь на думцѣ процесъ Книша — *Ред.*] А мимо того, мимо грозы семимѣсячнои вязницѣ множество Русинѣвъ наповнило почаѣвску Лавру."

— **Учительскій конференціи.** Конференція учителѣвъ калуского округа шкѣльного ѣдбула ся въ днѣ 8. и 9. н. ст. вересня с. р. въ Калуши при участи до 40 учителѣвъ и 10 учительокъ, въ бѣльшости рускои народности. Предсѣдателемъ конференціи бувъ инспекторъ Богушь. Першого дня рано ѣдчитавъ инспекторъ новѣйшій розпорядженя властей шкѣльныхъ. Въ однѣмъ окружнику жалуе ся краєва рада шкѣльна, що кандидаты, приступаючій до испытѣвъ на учителѣвъ до шкѣлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, зовсѣмъ не вдоволяють жаданямъ комісіи. Щобы тому запобѣгти, радить краєва рада шкѣльна наказувати учителямъ, щобы предкладали бѣльше выробѣвъ въ языцѣ рускѣмъ. Однакожь заразъ въ практицѣ на тѣй же самѣй конференціи занеѓовано змѣстъ сего окружника краєвои рады шкѣльнои, бо мѣжь выробами бувъ прочитаный тѣлько одинъ въ рускѣмъ языцѣ, а рускои промовы не було анѣ однои, хочь, якъ сказано, бѣльшѣсть учительства на конференціи була рускои народности и въ позѣтѣ майже всѣ школы рускій! Куды зайде шкѣльництво народне при такѣй практицѣ зъ однои стороны, а при рабствѣ учителѣвъ-Русинѣвъ зъ другои стороны, — ажь лячно подумати. — Подѣбній вѣсти прийшли и про недавну конференцію учительску въ Яворовѣ пѣдъ проводомъ инспектора Релінѓера. Зъ вѣдтамъ доносять до однои часописи, що на конференціи нѣхто зъ учителѣвъ (а було ихъ около сто) не промовлявъ по руски. Хтось тамъ пише, що учителѣ нѣбы боять ся инспектора... А отъ у Львовѣ и въ деякихъ инчихъ мѣстахъ учителѣ-Русины не побояли ся инспекторѣвъ а промовляли по руски!

— **Хто виненъ?** Посмертній картки, розлѣпленій по Львовѣ, принесли вѣсть, що Станіславъ Лібль, 23-лѣтный слухатель правъ и однорѣчный охотникъ при 15 полку пѣхоты, упокоивъ ся оногды. Та смерть наступила середъ такихъ обставинъ, що не лишь выкликали загальне обуренье але такожь повинній стати предметомъ строгого слѣдства. Въ часѣ вправъ войсковыхъ въ Золочевѣ занедужавъ пок. Лібль и замельдувавъ ся у лѣкаря полкового Вайса. Той однакъ не признавъ єго недужимъ и покѣйный мусѣвъ ѣдбути форсовный маршъ до Бережанъ. По дорозѣ млѣвъ и що разъ бѣльше опускали єго силы; въ Бережанахъ мельдувавъ ся въ-друге недужимъ и зновъ не выслухали єго просьбы. Тогдѣ звернувъ ся пок. Лібль до цивільного лѣкаря и на основѣ того-жь свѣдоцтва ѣддано єго до ѓарнізонового шпиталю въ Бережанахъ, зъ-ѣдки однакъ, за-для переповненя шпиталю, ѣдставлено єго на власный коштъ до Львова. У Львовѣ захѣдились коло недужого д ры Рознеръ и Відманъ, але сконстатувавши у покѣйного тифъ черевный разомъ зъ девинтерією орекли, що форсовный маршъ а ѣдтакъ ѣдставленье зъ Бережанъ до Львова погѣршили станъ недуги до такои степени, що вже не можна було єго выратувати. Власти войсковій повинній зарядити строге слѣдство а ѣдтакъ подати до загальнои вѣдомости єго результатъ, бо промовчаньемъ справы лишь збѣльшилось бы загальне негодованье. Звѣстній слова пок. архікнязя Рудольфа, що „человѣкъ єсть найдорожшимъ капіталомъ державы" повинній бути пошанованій передовсѣмъ у войску. — Додати треба ще й то, що отець пок. Станіслава, Михайло Лібль, старшій инжиніръ зелѣзницѣ Кароля Людвика, упокоивъ ся передъ двома мѣсяцями, а теперь нещасна вдова и мати хоронить свого сына, многонадѣйного молодця.

— **Ряшевскій процесъ о обманьство цлове** веде ся. Переслухують поодинокихъ стражникѣвъ скарбовыхъ, а такожь Саломона Вайндлінѓа, купця гуртовного зъ Кракова, котрый маѣ въ тѣмъ процесѣ головну ролю. Переслуханье єго велось два днѣ. Прокураторія уважаѣ єго за орѓанізатора сеи цѣлои торговлѣ пачкарскои кавою и гербатою. Вайндлінѓъ, маючи осѣдокъ въ Краковѣ, спроваджувавъ черезъ Трієстъ и Реку ваѓонами великій транспорты кавы и гербаты, а здеклярувавши въ урядѣ цловѣмъ въ Краковѣ яко призначенй до перевозу до Россіи черезъ побѣчный урядъ цловый въ Хваловицяхъ, складавъ належитѣсть цлову або въ готѣвцѣ або за порукою зѣстныхъ краковскихъ фірмъ купецкихъ и ѣдтакъ коли надѣйшли посвѣдченя уряду цлового въ Хваловицяхъ и россійскои комори въ Завихвостѣ, що товаръ перевезено до Россіи, забиравъ собѣ кавцію. А тымчасомъ транспорты кавы не доходили до Хваловиць, а лишь для змыленя слѣду высылано ихъ до Ряшева, Дембицы и Сендзишова, де ѣдтакъ, знявши зъ нихъ знаки цловій, розсылано ихъ або впростъ до купцѣвъ по рѣзныхъ мѣсточкахъ галицкихъ або назадъ до Кракова до маѓазину Вайндлінѓа пѣдъ фальшивыми адресами. Вайндлінѓъ мавъ теперь каву и гербату, безъ оплаты цла, и мѣгъ ѣдродувати ихъ далеко дешевше купцямъ, а тымъ самымъ робивъ величезну конкуренцію ретельнымъ купцямъ, котрій платили цѣлу належитѣсть цлову, та и скарбови наносивъ велику шкоду. Вайндлінѓъ боронивъ ся ѣдъ закиду, кажучи, що купцѣ россійскій складали ему кавцію цлову на случай, єсли бы транспорты не доходили до Россіи, а казали ѣдставляти ихъ ему до Ряшева, Дембицы и т. п., тому ѣнъ маючи покрытье на цло краковске ѣдъ купцѣвъ россійскихъ вже не журивъ ся, чи товары переходять до Россіи. Де тотій купцѣ россійскій проживають, Вайндлінѓъ не знаѣ, а такожь въ єго книгахъ торговельныхъ нема записаныхъ тыхъ замовлень россійскихъ. Яко выставитель деклярациі ѣдповѣдавъ ѣнъ, пѣсля закона, за перевѣзъ товарѣвъ до Россіи, але мѣгъ въ кождѣй хвили, дѣзнавшись, що товаръ лишивъ ся въ краю, цофнути свою первѣстну деклярацію transito, а зъ кавціи заплатити цло.

— **Про бл. п. Антона Медвецкого** одержали мы зъпѣдъ Рогатина отсю посмертну згадку: Вжѣ минаѣ другій тыждень, якъ упокоивъ ся бл. п. Антѣнъ Медвецкій, совѣтникъ консисторскій и парохъ вербиловецкій въ деканатѣ рогатиньскѣмъ, и все ще тяжко намъ погодитись зъ сею гадкою, що сего незабутного покѣйника мѣжь нами нема. Се була справдѣ типічна стать зъ довгимъ сивымъ волосьемъ и зъ густыми чорными бровами, зъ лицемъ поважнымъ и характѣристичнымъ, изъза чого на покѣйника звертали увагу Італіянцѣ й инший чужинцѣ, коли ѣнъ въ часѣ єрейского ювилея папы навѣстивъ Римъ. А вызначувавъ ся покѣйникъ не тѣлько здоровымъ розумомъ але й просторыми вѣдомостями науковыми, и ѣдтакъ мавъ ѣнъ у своѣй бібліотецѣ деякій цѣнній творы, ѣдносячій ся до исторіи, ѓеоѓрафіи и етноѓрафіи. Впрочѣмъ явивъ ся ѣнъ чоловѣкомъ умнои ініціятивы и любувавъ ся въ запѣпадливыхъ трудахъ, якихъ пѣдѣймавъ ся въ хосенъ своихъ парохіянъ. Се бо въ матернѣй церквѣ бувъ ѣнъ ктиторомъ великои камѣнної церкви, выдавши на єи збудованье и прикрашенье 10.000 зр., а крѣмъ того єго стараньемъ збудовано камѣнну церковь філіяльну въ Залужи и зреставрувано церковь въ Бабуховѣ. Въ Вербиловцяхъ и въ тыхъ двохъ селахъ выховавъ ѣнъ собѣ парохіянъ въ часѣ сорокъкѣлькалѣтного душпастирства и вмѣвъ ихъ загрѣвати не тѣлько до христіяньскихъ чеснотъ, але й до щирого рускаго патріотизму. Въ тыхъ-то селахъ истнують ѣдъ давна рускій школы для дѣтей, котрымъ покѣйникъ правильно два разы въ тыждни подававъ науку реліѓіи, доѣзжаючи до обохъ прилученыхъ селъ своими кѣньми. Въ молодшѣмъ вѣцѣ устроивъ ѣнъ бувъ церковный хоръ изъ сѣльскихъ дѣтей и зъ старшихъ господарѣвъ, и то въ часѣ, коли про сѣльскій хоры у насъ въ Галичинѣ й чутки не було. Зѣ своими спѣваками ѣздивъ ѣнъ бувало на праздники до Рогатина и до сусѣдныхъ селъ, щобъ лишь причинитись до звеличеня нашого обряду. Коли вмеръ Иванъ Слимаковскій, ректоръ семінаріи духовнои, покѣйный Антѣнъ Медвецкій бажавъ заняти се важне мѣсце, позаякъ бувъ справдѣ способѣнымъ стати провѣдникомъ молодѣжи въ тѣй духовнѣй институціи. Однако митрополитъ Іосифъ Сембрртовичь якось не прихиливъ ся до єго прошеня. Въ загалѣ тогдашня управа Консисторіи мало звертала уваги на чоловѣка, котрый утративши въ молодшѣмъ вѣцѣ двоє дѣточокъ а ѣдтакъ и жену, при своихъ здѣбностяхъ мѣгъ бути окрасою собору крилошаньского. Правда, що покѣйникъ не вмѣвъ удавати смиреня та не угинавъ шиѣ, хочь-бы станувъ и передъ крилошаниномъ, але й не такъ легко було найти чоловѣка, котрый бы ѣдъ него мавъ бѣльшій тактъ въ житю и бѣльшу повагу. Беручи живу участь въ усякихъ справахъ народныхъ, являвъ ся ѣнъ всюды щирымъ Русиномъ, що бажавъ добра своѣй рѣднѣй батькѣвщинѣ. Ще рѣкъ передъ смертію говоривъ покѣйникъ своимъ приятелямъ, що въ тестаментѣ своѣмъ зробить леѓаты въ хосенъ рускихъ институцій и бурсъ. Теперь же кажуть, що ѣнъ не лишивъ тестаменту. А вже-жь за житя старавъ ся ѣнъ пѣдносити матеріяльный добробытъ своихъ землякѣвъ, бувъ справдѣ добродѣемъ бѣдныхъ учениковъ а зъ кѣлькома патріотами заснѣвавъ въ Рогатинѣ „Народну Торговлю". Земля єму перомъ! Вѣчна єму память!

— **Скритоубійчій нападъ.** У Львовѣ при ул. Лычакѣвскѣй ч. 1 єсть торговли вудженины пѣдъ фірмою Франца Ундерки молодшого, а продажею въ тѣй торговли занимаѣ ся челядникъ Иванъ Жураковскій. До сеи торговлѣ заходивъ часто Андрѣй Головка, 20 лѣтный молодець, родомъ зъ Нового села коло Жовкви, бувшій ученикъ львовскои семінаріи учительскои. Въ розговорахъ неразъ жалувавъ ся Головка, що не маѣ зъ чого жити и не може найти нѣякого занятя. Жураковскій милосердивъ ся надъ бѣднымъ „студентомъ" и навѣть передъ кѣлькома днями дозволивъ ему ночувати въ склепѣ, бо Головка сказавъ ему, що не маѣ де ночувати, и не маѣ зъ чого заплатити готелю Подѣльского, де якійсь часъ ночувавъ. Головка радо принявъ нѣчлѣгъ а навѣть обѣцявъ Жураковского за се навчити читати и писати. И такъ вело ся и оногды, такъ само якъ попередными ночами, замкнувши склепъ, поклали ся оба спати. Передъ спаньемъ перечисливъ Жураковскій грошѣ (около 200 зр.), замкнувъ шуфляду, ключикъ вложивъ пѣдъ подушку та поклавши ся спати на комодѣ, заснувъ твердо. Наразъ около 3-ои годины пробудивъ ся Ж., бо почувъ сильный бѣль въ головѣ. Помацавъ ся за голову и почувъ, що плыве кровь. На щастье мавъ пѣдъ рукою запалки, засвѣтивъ и побачивъ передъ собою Головку, до половины одягненого, зъ полѣномъ въ рукахъ. Въ однѣй хвили выскочивъ зъ постели, хопивъ Головку руками за горло, а ѣдтакъ отворивши дверѣ, почавъ кликати о помѣчь. Надбѣгъ воякъ поліційный и разомъ зъ Жураковскимъ ѣдставили Головку на поліцію. Головка не хотѣвъ на разѣ нѣчого выявити, а Ж. подавъ, що Головка знавъ о грошахъ и щобы ихъ скрасти, хотѣвъ єго забити, ударивши три разы полѣномъ въ голову. Головку ѣдставлено до карного суду.

— **Зъ Сокаля пишуть намъ:** Дня 17 н. ст. вересня похоронено въ Сокали Параскевію зъ Демчукѣвъ замужну Собецку, 19-лѣтну невѣсту спѣвачку, котра була окрасою мѣсцевого, навѣть въ дальшихъ кругахъ звѣстного сокальского хору. Смерть покѣйнои вызвала загальный жаль, тому по єи похоронахъ зѣбралось по-при интеліѓенцію дуже много мѣщанъ. По заупокѣйнѣй соборнѣй літургіи ѣдпровадивъ Впр. крил. о. Роздѣльскій въ соборѣ оо. Адріяна Леонтовича, Петра Погорецкого и Ем. Константиновича мертве тѣло покѣйнои при сумныхъ хоральныхъ спѣвахъ на мѣсце вѣчного ѣдпочинку, а надъ могилою промовивъ до присутныхъ о. В. Чернецкій. Вѣчна покѣйнѣй спѣвачцѣ память!

— **Баронъ Гірш**, про котрого міліонові жертвы для галицкихъ жидѣвъ неразъ писало ся, а котрого хотять прогнати теперь зъ Франціи за пѣдпомоги грошевѣ, данѣ ѓен. Буляжерови, — уродивъ ся въ Монахіи 9 грудня 1831 р. Отець єго бувъ банкиромъ двору баварского и єго именувавъ Людвикъ II барономъ. Сына теперѣшного Гірша, помершого въ р. 1887. вчисливъ король бельѓійскій Леопольдъ II мѣжь шлахту бельѓійску зъ титуломъ дѣдичнымъ барона. Маетокъ Гірша числять на 300 міліонѣвъ франкѣвъ, а доробивъ ся єго на зелѣзницяхъ турецкихъ, котре то предприемство закупивъ за безцѣнъ ѣдъ збанкрутованого бельѓійского товариства католицкого Лянѓрандъ-Дімонсо.

— **Розсаджанье скалъ въ „Зелѣзныхъ воротахъ".** Заки взялись до сеи тяжкои роботы реѓулиціи „Зелѣзныхъ воротъ", треба було розважити чимъ розсаджати тѣ пѣдводнѣ скалы, котрѣ тысячѣ лѣтъ опирали ся химічному дѣланю воды. Всѣ доси уживанѣ средства химічнѣ показали ся непридалыми; порохъ єсть за слабый, динамітъ и подѣбнѣ до него средства хочь уживають зъ великимъ успѣхомъ въ копальняхъ и каменоломахъ, то пѣдъ водою не дѣлають такъ успѣшно, бо окружаюча вода охолоджуе значно температуру ѓазѣвъ, выстворюючихъ ся пѣдчасъ експльозіи, а тымъ самымъ зменшаѣ ся ихъ сила. Найсильнѣйшій теперь звѣстнѣ средства выбуховѣ суть то полученя азотовѣ зъ целюльозою або ѓліцериною. Але мають они ту хибу, що дуже легко выбухають, отже и фабрикація ихъ небезпечна. Деякѣ зъ тыхъ средствъ мусять переховуватись въ грубыхъ фляшкахъ зъ кутого зелѣза, але неразъ выбухають они безъ найменчои причины та розсаджують тѣ зелѣзнѣ фляшки мовь тонке скло. Химікъ Ширенѓель (nomen omen) вынайшовъ новій средства выбуховѣ, котрѣ не маюрь зѓаданои хибы а маюрь далеко бѣльшу силу нѣжь динамітъ або нітроѓліцерина; суть то полученя азоту зъ олѣями смоловыми. Однымъ такимъ средствомъ єсть „Gigantic" и нимъ будуть розсаджувати пѣдводнѣ скалы въ „Зелѣзныхъ воротахъ". Треба було мати таке средство выбухове, котре не лишь розсаджувало скалы, але и дробило ихъ на малѣ куснѣ, бо спрятанье великихъ куснѣвъ скалъ зъ русла Дунаю коштувало бы много часу и грошей. Gigantic отже, пѣсля гадки инжинірѣвъ, покришить скалы такъ дрѣбно, що вода понесе ихъ зъ собою.

— **Случайно чи зъ розмысломъ.** Зъ Болехова пишуть до Kurjer-a Lw. пѣдъ днемъ 21 н. ст. вересня: Иванъ Кавѓольцъ, мелникъ зъ Лукавицѣ выжнои, пострѣливъ нинѣ о 7·15 год. рано жѣнку селянина Андрѣя Лесева зъ того села при збираню грибѣвъ на граници лѣсу камерального и приватного. Стрѣлъ бувъ даный грубымъ щротомъ сернимъ на ѣддаль 40 крокѣвъ на просторѣмъ мѣсци и поцѣливъ бѣдну женщину смертельно въ правый бѣкъ. Лесева єсть матерію троихъ дѣтей, зъ котрыхъ одно при грудехъ. Привезено єи до суду въ Болеховѣ, де оречуть, чи се зроблено зъ розмысломъ чи случайно. Мабуть буде ту розмыслъ, бо въ мѣсци, де се стало ся, можна розрѣзнити вывѣрку ѣдъ куны а не то серну ѣдъ чоловѣка въ бѣлѣмъ платю.

— **Д-ра М. Бобжиньского** пращавъ дня 22 вересня академічный сенатъ краковского університету. Ректоръ Корчиньскій промавлявъ, а ѣдтакъ деканъ выдѣлу правничого Мадейскій вручивъ д-рови Бобжиньскому пращальне письмо выдѣлу. Такожь д-ръ Цоль давъ пращальный обѣдъ въ честь д-ра Бобжиньского.

— **Торговля дѣвчатами.** Львѣвска поліція выслѣдила вчера одного зъ проворныхъ аѓентѣвъ, котрій доставляють живый товаръ до домѣвъ розпусты въ Туреччинѣ и Америцѣ. Называесь ѣнъ Айзікъ Крамсъ и показало ся, що вже вывѣзъ кѣльканацять молодыхъ дѣвчатъ зѣ Львова. Вчера експедіювавъ зновъ 18-лѣтну Ціллю Лянѓевіцъ, але мабуть не дуже зручно, бо поліція прихопила Крамса и замкнула єго на „судный день" до арешту а за дѣвчиною розѣслала телеѓрамы.

— **Еміѓрація селянъ до Бразилія** змагаесь що разъ бѣльше, а именно зъ Царства польского. Аѓенты умѣли зручно розпустити помѣжь народомъ всѣлякій вѣсти о Бразиліи, а селяне продаютъ свои майна та ѣдтакъ попадають ся въ руки аѓентѣвъ, котрі ихъ обкрадають, ще заки прибудуть на мѣсце. Мѣжь народомъ говорить ся мѣжь иншимъ таке: Ото королева бразилійска дуже нагрѣшила, а тамошный епископъ велѣвъ ѣй за покуту спровадити 50.000 католикѣвъ зъ Польщи, щобы за ню молили ся; кождѣй родинѣ даѣ она поле, двѣ пары волѣвъ и коней, збѣжа на засѣвъ та за дармо перевѣзъ черезъ море...

— **Зъ Баворова пишуть намъ:** Впов. читателѣ будуть ласкавѣ звернути увагу при закупнѣ коней на гнѣду кобылу, середнои мѣры, досыть товсту, а такожь на єи товаришку, рѣвножь гнѣду, дещо высшу и худу, быстру, зъ попукаными копытами, обѣ робочій и въ добрѣмъ станѣ удержанѣ. Тѣ обѣ кобылы вкрали злодѣѣ въ ночи 21 н. ст. вересня. Рѣвночасно вкрали ще гливо-карого коня и гнѣдого; оба робочій, низькій, круглій; послѣдный зъ бѣльмомъ на правѣмъ оцѣ та зъ бѣлымъ правымъ копытомъ. — Якъ видно зъ наведеного, въ околици Баворова пропадають конѣ майже що ночи, а по познакахъ догадують ся, що се робить добре зорѓанізована шайка злодѣѣвъ-жидѣвъ.

— **Дрѣбній вѣсти.** Громада Пѣдлѣски малѣ, пов. львѣвского, одержала ѣдъ цѣсаря 50 зр. пѣдпомоги на внѣтрѣшне устроенье церкви. — Выдѣлъ краєвый удѣливъ зъ фонду краєвого пѣдпомоги: Мар. Момоцкому, челядникови слюсарскому зѣ Львова, по 15 зр. мѣсячно на часъ науки въ слюсарскѣй школѣ въ Свѣонтникахъ, а Ксав. Попелеви по 12 зр. мѣсячно на слѣдуючій рѣкъ на дальшу науку сницарства въ Закопанѣмъ. — Товариство „Родина" въ Чортковѣ ѣдбуде въ недѣлю 28 н. ст. вересня надзвычайнѣ загальнѣ зборы въ сали рады повѣтовои о 3-ѣй год. зъ полудня. — Выборы посла до сойму зъ бѣльшихъ посѣлостей въ округѣ краковскѣмъ, на мѣсце д-ра Бобжиньского, розписанѣ на 13 н. ст. жовтня с. р. — Оногды укравъ хтось въ Козловѣ, пов. камѣнецкого, касіерови горальнѣ, коли выйшовъ на хвилю зъ помешканя, скринку зъ 1400 зр. Скринку найдено розбиту на поли за селомъ. — Громада Пикуловичѣ одержала ѣдъ цѣсаря 100 зр. пѣдпомоги на будову школы. — Въ Игровици коло Тернополя упокоивъ ся укѣнченый академікъ Кароль Червинській.

Наука, штука и литература.

— **„Русскій Соловѣй".** Пѣдъ такимъ заголовкомъ выйшла въ Унгварѣ книжка, мѣстяча въ собѣ (на 167 сторонахъ) народнѣ угорско-рускѣ пѣсни зѣбранѣ Михайломъ А. Враблемъ. Пѣсни списанѣ зъ устъ народу зѣ всѣхъ околиць угорскои Руси, а на початку поставленый стихъ Ал. Духновича „Я Русинъ былъ, єсмь и буду". До книжки долученый такожь портретъ А. Духновича. Цѣна „Русского Соловья" 60 кр., а продаѣ єго друкарня „Келет а" въ Унгварѣ.

— **„Австрійско-русій патріотичній стихи".** Пѣдъ такимъ заголовкомъ выдала буковиньска рада шкѣльна зѣбранѣ проф. Иваномъ Глѣбовицкимъ рускѣ стихи рѣзныхъ авторѣвъ, дотыкаючій австрійскои исторіи. Брошура маѣ 111 сторѣнъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Выдѣлъ краєвый именувавъ асистента манїпуляційного Кл. Ясиньского канцелістомъ, а практиканта рахункового Бол. Папе асистентомъ. — Краєва дирекція скарбу именувала Людв. Огоновского старшимъ контрольоремъ цловымъ, Раф. Кіндефорского управителемъ поббчного уряду цлового, Мих. Сісса, Викт. Левицкого и Юл. Козакевича контрольорами цловими, Ад. Струсиньского, Едв. Гамулиньского, Кает. Гицкевича, Вяч. Захарясевича и Брон. Збиевского офіціялами цловыми, Винк. Ильницкого контр. асистентомъ цловымъ, Стан. Беношка, Стан. Лукашевича, І. Лехицкого, Іос. Кобервайна и Кар. Якубского асистентами цловыми; — Іос. Фрита мѣрникомъ гѣрничимъ, Юл. Діца и Фр. Володарчика берѓмайстрами, Зб. Завадского, Винк. Грушецкого и Стан. Кучкевича асистентами салінарними.

Телеграмы „Дѣла".

Петербургъ 23 вересня. Зачувати, що незадовго маѣ бути заключена угода торговельна межи Россіею а Персією, котра забезпечить Россіи значнѣ користи.

Бѣлградъ 23 вересня. На зборахъ радикалѣвъ предложивъ Пашичь проѓраму роботъ скупштины, котра маѣ головно на цѣли пѣднесенье економічного розвою краю. При сѣй нагодѣ зазначивъ Пашичь, що радикалы хотять жити въ згодѣ и мирѣ зѣ всѣми державами.

Острава моравска 24 вересня. Въ копальняхъ вугля Ѓутмана, ѓр. Ляріша и архикн. Альбрехта выбухнувъ великій страйкъ; бѣльше якъ 5000 робѣтниковъ перестало робити, а то длятого, що мусѣли бѣльше якъ 8 годинъ на день працювати въ копальняхъ. Зъ Тѣшина и Опавы выслано на мѣсце страйковъ по одному баталіоновы пѣхоты а зъ Кракова мало вчера наспѣти 1000 людей войска.

Вѣдень 24 вересня. Вчера ѣдбувъ ся у нѣмецкого амбасадора пиръ въ честь нѣмецкого посла при Ватиканѣ, Шлецера, на котрѣмъ були такожь ѓр. Кальнокій и нунцій Ѓалімберті.

Пештъ 24 вересня. Пѣсля умовы деле ѓатѣвъ угорскихъ зъ сербскими маѣ обмеженый транспортъ угорскихъ безрогъ тревати лишь до 10 жовтня а ѣдтакъ настане нормальный перевѣзъ, якъ бувъ передъ 10 червня.

Санзибаръ 24 вересня. Въ Віту забили тамошнѣ жителѣ 8 Нѣмцѣвъ, одного кольоніста и сѣмъ людей зъ єго служби.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Въ користь товариства „Сѣчь" у Вѣдни** жертвували. Вп. Михайло Драгомановъ изъ Софіи 10 зр. на бібліотеку; Димитръ Беровъ ѓімн. учитель зъ Рущука въ Болгаріи 5 зр.; Иванъ Борисикевичь у Вѣдни 8 портретѣвъ рускихъ послѣвъ сойму галицкого; Филипъ А. Петровичь зъ Вѣдня 6 книжокъ; Федакъ зъ Вѣдня 2 книжки. За сѣ дары складаѣ Выдѣлъ наведенымъ Добродѣямъ щиру подяку. — За выдѣлъ тов. „Сѣчь": *Д-ръ Мих. Зобкѣвъ* т. ч. голова.

— **Комітетъ концерту артистичнои шѣонацятки въ Перемышли** складаѣ слѣдуючимъ Впов. Добродѣямъ подяку за ласкавѣ жертвы взглядно за наддатки: Преосв. епископови Іоанови рицарю Ступницкому (10 зр.), Вп. д-ру Антоневичеви (2 зр.), Громницкому (1 зр. 50 кр.), д-ру Горбачевскому (1 зр.), Ріттершильдови (50 кр.), Всч. о. Бѣрецкому (50 кр.), Добряньскому (50 кр.), Негребецкѣй (2 зр.), д ру Литиньскому (50 кр.), Матковскому (50 кр.), д ру Сороневи (1 зр.), Всч. о. Якову Єлитѣ Нероновичеви (2 зр.). — За комітетъ: *Цеглинський*, предсѣдатель; *Д-ръ Т. Кормошь*, секретарь.

НАДѢСЛАНЕ.

[За рубрику „Надѣслане" Редакція не бере одвѣчальности.]

Якій суть санітарній ѣдносины въ мѣстѣ нашѣмъ (Львовѣ), най посвѣдчить фактъ, обективно розказаный. Мене навѣстивъ недугъ. При операціи нещасливымъ способомъ заказилась кровь. Наслѣдки закаженя бувають звычайно смертоносній. Я лежавъ уже кѣлька день недужій, обпухъ, а горячка доходила до 40°. Въ ночи зъ середы на четверь (19 вересня) утративъ я притомнѣсть. Жена моя налякана, удалась въ ночи о годинѣ 1 по ординуючого лѣкаря. На нещастье застала єго самого недужого. Она поѣхала до д-ра Лінка и Зьембіцкого, але обохъ не застала дома. Пораджено ѣй до д-ра Шмідта, лѣкаря мѣского, тожь и поѣхала на улицю Академічну. Д-ръ Шмідтъ бувъ дома, вставъ зъ постелѣ и розмовлявъ зъ моею женою крѣзь до половины ѣдчиненій дверѣ. Ѣнъ звѣдавъ ся на вступѣ, до кого єго кличуть, что єсть ординуючимъ лѣкаремъ и длячого ординарія не кликано? На ѣдповѣдь, що ординарь недужій и тому лише не мѣгъ въ ночи навѣстити хорого, д-ръ Шмідтъ заявивъ категорично, що не поѣде въ ночи, коли ординуючій лѣкарь не поѣхавъ. Не помогло, що моя жена упала передъ нимъ на-вколѣшки и зъ руками, зложеными якъ до молитвы, просила єго зъ слезами въ очехъ, щобы змилувавъ ся. Д-ръ Шмідтъ, дѣзнавшись, що я не зъ єго дѣльницѣ, розъяреный выголосивъ ти чемненькій слова: Proszę iść, bo każe panią służącemu wyprowadzić. Niech mi pani nie robi po nocy awantur! Ѣнъ зачинивъ зъ трѣскомъ дверѣ, ударивши при тѣмъ дверми жену мою на щастье зъ-легка, по чолѣ. Слуга п. доктора бувъ чемнѣйшій, бо здвигнувши плечима сказавъ до мови жены: Tu pani już nic nie poradzi. Розказую нагій фактъ не для того, щобы д-ра Шмідта тымъ компромітувати. Я мѣгъ сой фактъ просто замовчати. Але я вношу зъ него, що коли лѣкарь мѣскій въ такій способѣ мѣгъ ѣббйти ся зъ женщиною интеліѓентною и мимо призначеної нею ремунераціи за поѣздку нѣчну зъ Академічної улицѣ до св. Анны не поѣхавъ, то дюде убогій мусять имовѣрно дѣзнавати ще „лучшого" трактованя. Д-ра Шмідта перепрашаю симъ, що я пописувавъ ему сонъ зъ середы на четверъ.

Климъ Устіяновичъ, урядникъ зелѣзницѣ.

Надôслане.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Л. Коссакъ

Лѣкарь-спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ повернувъ и ординуе якъ передъ тымъ при улици Валовôй число 27. 3658 3—3

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНИ̂

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 19—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Найблизше тягненье 1 жовтня 1890.

Головна выграна зр. 200.000

Промесы на льосы мѣста Вѣдня по зр. 3.75.

Ориґінальни̂ льосы по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна зр. 100.000

Промесы на льосы Тисаньски̂ зр. 2.50.

Ориґінальни̂ льосы по курсѣ деннôмъ.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Павло Шніцеръ

дипльомованый лѣкарь-дентистъ, поселивъ ся въ Перемышли и мошкае въ домѣ п. Лявфера, ул. Водна число 38.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довши̂ студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ СТРЫЮ (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординуе щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (2—12)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои мае свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Всѣляки̂ Листы заставни̂ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставни̂ Банку краевого

4½% Позичку краеву

4% Облігаціи пропинаційни̂

Всѣляки̂ облігаціи довгу державного

Зелѣзничи̂ облігаціи першеньства

Льосы державни̂ и приватни̂

продае пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 152—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всяки̂ приукрашеня церковни̂, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 20—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитови̂, карты весѣльни̂, дипльомы и всяки̂ роботы літоґрафічни̂ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужески̂ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

СО-

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.

2537

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій**, перейшло зъ днемъ **16 цвѣтня 1890** на выключну мою власнôсть.

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всяки̂ знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Фарбы олѣйни̂ высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНИ̂

цѣлкомъ готови̂ до ужитку, рôзни̂ лякиры, покосты, всѣляки̂ можливи̂ пензлѣ

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячи̂ въ обсягъ малярства поручае*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаесь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаесь даромъ. 3482

Фарбы олѣйни̂ высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйни̂ высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйни̂ высылаесь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Въ значни̂ припасы НАФТЫ

заосмотривши ся пôдчасъ найдешевшого сезону можу моимъ **сталымъ** ôдбирателямъ доставити

добру неексплъодуючу нафту

по тыхъ самыхъ дешевыхъ цѣнахъ, якъ сей добôрный товаръ наши̂ першорядни̂ рафінеріи **гуртовно** продають.

На провінцію высылаю **НАФТУ** за переказомъ вô вторки и суботы до всѣхъ стацій зелѣзницѣ. На желанье доставляю цѣнники франко.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКІЙ

3642 3—6 Львôвъ ул. Сикстуска 47.

Глядае ся учительки до однои дитины безъ гры на фортепянѣ. Близшои вѣдомости удѣлить о. Ив. Димушевскій парохъ въ Кійдановѣ, почта Оссôвцѣ.

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКÔВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючи̂ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовсѣмъ:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 36—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючи̂ прикметами всѣ сего рода загранични̂ продукты, надѣю ся, що наши̂ Вп. Господинѣ. котри̂ окружають все и всюды своею приклонностію краевый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручае: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястични̂ изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушуе асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохчени̂ стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляе въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя дахови̂ тектурови̂ и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 37—?

Довголѣтну ґарантію запоручае ся.

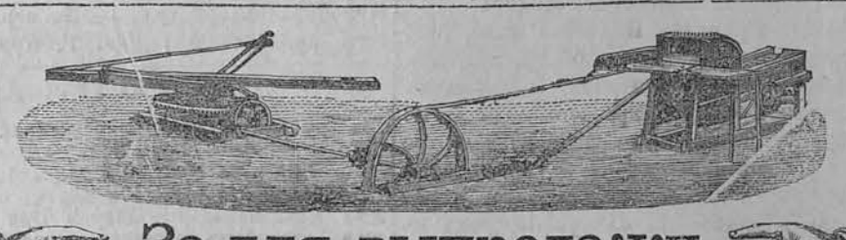

3650 3—6

За-для выпродажи

поручае фабрика

Т. БРЕДТА въ ОТИНІИ

якъ довго выстане припасу

Молотѣльнѣ ручни̂, системы Умрата, однакожь о много сильнѣйше зладжени̂ . . .	зр. 60·—
Молотѣльнѣ ручни̂ системы Кляйтона	„ 90·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ, зъ трансмісією до руху трибового	„ 170·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ до руху на пасахъ, компл. зъ пасами	„ 190·—
Сѣчкарнѣ цѣли̂ зелѣзни̂ на два ножѣ дуже сильно зладжени̂, ваги 95 клґр.	„ 28·—

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна 40 кр., а зъ пересылкою 45 кр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстровани̂ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означени̂ найдешевши̂ стали̂ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючи̂ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужески̂ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетни̂ **занавѣсы джутови̂** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньски̂ зр. 3.30 и 3·75; требізонтски̂ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантни̂. **комплетни̂ занавѣсы коронкови̂** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньски̂ и всхôдни̂ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточи̂, запаски дамски̂ и дѣточи̂, плащики и чапочки дѣточи̂. Панчохи дамски̂ и дѣточи̂. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Институту

Проповѣди недѣльни̂,

празднични̂ и случайни̂

въ V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный **МѢСЯЦЬ**

Головна выграна 50.000 зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.
6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (8—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 207. Львôвъ, Четверъ 13 (25) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львовѣ** Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком
въ Австрії: **за Границею:**
а цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на конечне застереженье. — Реклямації неопечатаний вôльнѣ ôдъ порта **Поодинôке число комтує 8 кр. а. в.**

Оголошення принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки печатном, въ рубр. „Надосланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 25 н. ст. вересня 1890.

Центральный комітетъ выборчій для захôдньои Галичины наживъ собѣ нового пораженя. Недавно тому зложивъ мандатъ посольскій до сойму галицкого п. Михаловскій. Пôдозрѣвано, що п. Михаловскій уступивъ съ сойму умысне на те, щобы опорожнити одно крѣсло для молодого п. Дунаєвского, старосты вадовицкого. Пôдозрѣнье се не оправдало ся въ цѣлости, бо на сей разъ кандидатура молодого Дунаєвского ще не выплыла, а натомѣсть на внесенье повѣтового комітету передвыборчого, пôдъ проводомъ маршалка живецкого, высунено кандидатуру заможного властителя земского, Чеча. Кандидатуру сю затвердивъ по формѣ польскій комітетъ центральный для захôднои Галичинѣ, а на ôдозвѣ до ludku мазурского, промавляючôй за сею кандидатурою, пôдписавъ ся съ всею повагою п. Леонъ Хшановскій.

Тымчасомъ выйшла мала несподѣянка. Панъ Хшановскій стрѣливъ, але кулю справили селяне живецкі зовсѣмъ въ другу сторону. Сталось именно такъ, що Мазуры живецкі — якъ мы вже доносили — зложили свôй окремый комітетъ передвыборчій, а сей, розглянувшись межи с в о и м и людьми, предложивъ выборцямъ трехъ кандидатôвъ-селянъ до вольного выбору. Селяне рѣшились за кандидатурою вôйта съ Єлесні, Войтѣха Мізѣ, и, видко, досыть добре зсолідаризувались, наколи при выборахъ 23 н. ст. вересня на Мізю упало 97, а на кандидата паньского комітету лише 45 голосôвъ...

Трагічный сей фактъ рознесли телеґрамы ще того самого дня по краю, а не ôдъ рѣчи буде довѣдатись, якій коментарѣ появились до него въ прасѣ польскôй. Демократичный Kurjer Lw. додавъ до вѣсти про выборъ Мізѣ: „Можна селянамъ живецкимъ пожелати самостôйности. Выборъ ихъ есть новымъ протестомъ противъ састемы *накиданя* кандидатôвъ и пôддержуваня ихъ средствами деморалізуючими.“ За те Przegląd львôвскій кинувъ ся мокрымъ рядномъ хочь не просто на самыхъ селянъ, то посередно на кс. Стояловского. Ôнъ каже: „Ново выбраный посолъ завдячуе *въ части* выборъ свôй кс. Стояловскому, котрый, пробуваючи ôдъ кôлькохъ днѣвъ въ повѣтѣ живецкôмъ, розвинувъ дуже енерґічну аґітацію межи селянами противъ кандидатуры п. Чеча, одобренои центр. комітетомъ, а пôддержувавъ п. Мізю... Така робота есть зрадою интересôвъ и справъ *народовыхъ*.“ Пôдвавельскій Czas сплакавъ до теперь лишь одну сльозу, доносячи лаконічно, що кс. Стояловскій ôдъ кôлькохъ днѣвъ самъ лично кермувавъ аґітацією. Але есть надѣя, що Czas, охолонувши зъ переполоху, заговорить ще на тему о небезпечныхъ, тайныхъ, анархічныхъ аґітаціяхъ и о загальнôмъ „розстрою“, котрого выновникомъ буде певно демократія польска або може навѣть и праса руска.

Поки-що мы розділимось въ фактѣ тôмъ обективно, а думаємо, що лекція, дана польскому комітетови выборчому селянами живецкими, може мати и для насъ де-що поучаючого.

Передовсѣмъ не вѣримо, щобы съ выбору выйшовъ лише для того кандидатъ селянинъ, що за нимъ розвинувъ кôлькаднéвну аґітацію кс. Стояловскій. Выборъ той есть плодомъ розбуджуючои ся самосвѣдомости селянъ польскихъ, именно свѣдомости своихъ интересôвъ, для котрыхъ, видко, и селянинъ польскій не добачае въ соймѣ краєвôмъ богато щирыхъ заступникôвъ. Що комітеты центральнѣ давнѣйшѣ и теперѣшный посѣяли, то зôйшло и выдае теперь плоды. Селянинъ ставъ для нихъ непотрѣбнымъ „балястомъ“ въ тѣлѣ законодавчôмъ краєвôмъ, а селянинъ той закладае нинѣ противъ тои теорії найпаглядніѣйшій протестъ. Згаданѣ комітеты потоптали безпощадно систему „заступництва интересôвъ стану селяньского“, на котрôй опираєсь статутъ краєвый, а станъ той, свѣдомый нинѣ права свого, стае въ оборонѣ тои системы. Польскі комітеты выборчѣ правили широко о zaufaniu ludu до єрархіи społeczn-oи, а нинѣ показуєсь, що се було просте самодурство, бо вже и при послѣдныхъ выборахъ до сойму краєвого lud польскій зложивъ довѣріе то въ руки трехъ послôвъ-хлопôвъ.

Дивна и пуста есть при тôмъ теорія, мовь-то выборомъ селянина загроженѣ интересы польскій національнѣ. Чи-жь селянинъ *польскій* мавъ бы бути ворогомъ тыхъ интересôвъ? Сему годѣ дати вѣры, хиба що тѣ „интересы“ суть того рода, що селянинъ польскій добачае зъ осущеня ихъ шкоду для себе.

Що выборъ сей, якъ и давнѣйшій выборъ трехъ селянъ мазурскихъ зробивъ проломъ въ солідарности доси практикованôй, мы сего не перечимо. Але чи та солідарнôсть мала на оцѣ добро загалу польского? Видко, що нѣ, бо инакше селянинъ польскій не бувъ бы заложивъ протесту.

Селянинови тому не ялось також закидувати нѣякои зрады. Се за тяжке слово и єго належало бы ужити пôдъ иншою адресою. Селяне живецкі зреалізували выборомъ Мізя, просто сказавши, право, яке запоручае имъ конституція, статутъ краєвый и ординація выборча. Гнѣватись нема причины.

Для насъ выборъ той мае богато поучаючого.

Передовсѣмъ селяне рускі повинні живецкихъ селянъ взяти собѣ за примѣръ, гôдный наслѣдуваня. И на нашôй Руси треба повсюды закладати такій наглядный протестъ противъ накидуваня кандидатуръ польскихъ комітетомъ центральнымъ. И у насъ треба фактами розвѣяти тую фантазію, мовь-то дехто есть „природнымъ“ заступникомъ интересôвъ селяньскихъ.

Не менше наслѣдуваня достойный есть и способъ, въ якій селяне живецкі выбрали для себе кандидата. Кандидатъ выйшовъ зовсѣмъ зъ вôльного выбору с а м ы х ъ селянъ, то й не дивуватись, що для переведеня єго выбору саме селяньство такъ красно зсолідаризувалось. На тую практику не належало бы забувати на будуче рускимъ комітетамъ выборчимъ.

Тôлько жь одно питанье годѣ рѣшити въ честь нашу позитивно, а то есть: чи и наше селяньство приходить до урны выборчои съ тою свѣдомостію правъ своихъ и съ тою твердостію характеру, съ якою живецкі селяне выбрали свого посла? Тутъ належало бы спытати себе щиро: чи мы тридцять лѣтъ конституційнои еры зужили всесторонно въ тôмъ напрямѣ, щобы вытворити въ селяньствѣ рускôмъ ясный поглядъ на потребы свои и бодрôсть — постояти за право свое? Чи и нашъ селянинъ стане съ-далека ôдъ деморалізуючои руки, якъ се, видко, єробили селяне живецкі, котрымъ богатый панъ Чечь певно не щадивъ праваны? У насъ утерлась фраза, що мы для просвѣты народу, для політично національного освѣдомленя єго богато зробили и робимо бôльше якъ интеліґенція польска для свого селянина. Чи оно есть такъ дѣйстно? Треба ударитись въ груди и сказати собѣ щиро: якъ бы такъ було, то при малыхъ заходахъ интеліґентныхъ патріотôвъ удавалось бы намъ переводити кандидатуры руски всюда на галицкôй Руси, а въ соймѣ зъ малыхъ посѣлостей не засѣдала бы така значна бôльшôсть чужихъ людей...

Длятого повтаряємо, що съ довершеного выбору въ повѣтѣ живецкôмъ плывуть для насъ рôзнородні науки, съ котрыхъ мы повинні користати.

——

До Now-oи Reform-ы пишуть про выборъ въ Живци:

Выборы до сойму зъ тутешного повѣту ôдбули ся при численнôй а дуже оживленôй участи выборцѣвъ селяньскихъ.

Посломъ выбраный п. Войтѣхъ Мізя, властитель реальности и вôйтъ въ Єлесні, членъ живецкои рады повѣтовои, селянинъ интеліґентный, матеріяльно независимый, котрый правостію характеру, основнымъ знаньемъ потребъ люду та горячимъ заходомъ коло справъ селяньскихъ ôдъ давна тѣшить ся въ цѣлôмъ повѣтѣ заслуженою репутацією.

Посолъ нашъ п. Войтѣхъ Мізя и п. Войтѣхъ Шведъ, широкимъ кругамъ звѣстный и много заслуженый та необмежене довѣріе люду посѣдаючій вôйтъ въ Плевлѣ малои, загально патріархомъ и опѣкуномъ гôрнякôвъ званый, оба тѣ мужѣ були все сильною запорою противъ численныхъ змаганъ певныхъ сферъ и тутешныхъ личностей, котрі привыкли уважати селянина лишь за знарядъ до менше або бôльше еґоістичныхъ цѣлей.

Нинѣшній выборы доказали, що селяне самі о собѣ радити зможуть и що не потребують оглядати ся на импортованыхъ опѣкунôвъ, котрі лишь зъ приватнои амбіции а безъ знаня люду и єго потребъ намагають ся насильно о мандатъ зъ громадъ сельскихъ.

Ôдъ досвѣта тягались по живецкôмъ ринку громады выборцѣвъ. Ôдъ часу до часу пôдбѣгали ôдъ одной громады до другои пôсланцѣ маршалка Михаловского и секретаря рады пов. Рінґера та аґітували горячково за п. Чечомъ. Селяне выборцѣ мовчки принимали и ôдсылали пôсланцѣвъ та обоятно и зъ усмѣхомъ глядѣли на кошѣ вина и шампану, котрі зносила служба до приватного помешканя п. маршалка на гостину по выборѣ п. Чеча.

До комісіи выборчои вôйшовъ и п. староста Бернацкій яко выборець зъ мѣста Живця. Цѣла комісія одноголосно голосувала на п. Чеча а селяне численно на Мізю. П. Чечь одержавъ 45 голосôвъ, а голосували за нимъ урядники и слуги дворôвъ живецкого и суского, деякі священики, мѣщане живецкі и кôлькохъ селянъ зъ дôбръ маршалка.

Выборъ Мізя приняли селяне зъ величезнымъ тріюмфомъ. Натомѣсть выборъ селянина вправивъ маршалка Михаловского въ гнѣвъ и обуреньe. Выйшовши зъ салѣ выборчоу, робивъ ôнъ публично гôркі закиды выборцямъ, що не пôйшли тамъ, де ôнъ ихъ провадивъ, але на тѣ закиды почувъ и острѣ ôдповѣди, на котрі не бувъ приготованый. Вкôнци заявивъ, що єсли повѣтъ выбравъ посломъ х л о п а, то ôнъ зрезиґнуе зъ маршалкôвства а повѣтъ най выбере х л о п а маршалкомъ — на се одинъ выборець сказавъ ёму, що анѣ заповѣджена резиґнація маршалка анѣ евентуальный выборъ хлопа маршалкомъ не були бы такимъ нещастьемъ, якъ здае ся маршалкови.

Також роблено деякі замѣтки, а именно чи годить ся, щобы ц. к. староста приймавъ мандатъ яко выборець а ôдтакъ повагою свого уряду и своеи особы голосувавъ за кандидатомъ певноі партіи, та тымъ самымъ подававъ рôзнѣ здогады о правительственнôй кандидатурѣ? Жалувано, що маршалокъ стае при выборахъ противъ волѣ селянъ. Обурювано ся, що секретарь рады повѣтовои замѣсть пильнувати своихъ обовязкôвъ, за котрі грошемъ люду оплачув ся, и замѣсть образувати ся въ законахъ, котрыхъ яко выслуженый учитель людовый не знае, зô шкодою своеи повагi урядовои аґітувавъ за п. Чечомъ. Також мѣщане живецкі не ишли разомъ зъ селянами, хочь многі зъ нихъ жнють зъ селянъ повѣту живецкого.

Справы краєвѣ.

К р а є в а к о м і с і я д л я с п р а в ъ п р о м ы с л о в ы х ъ ôдбула дня 21 н. ст. вересня, послѣдне засѣданье пôдъ проводомъ ґр. Тарновского, при участи 16 членôвъ пôсля програмы, поданои нами давнѣйше.

Передъ всѣмъ порѣшено предложити сеймови будову спеціяльного дому для школы слюсарскои въ Свйонтникахъ въ часѣ двохъ лѣтъ, коштомъ около 35.000 зр., зъ котрыхъ 10.000 зр. покрые тамошна громада. Въ будынку мае станути моторъ паровый о силѣ 8 коней и рôзнѣ машины.

Ôдтакъ порѣшено дати громадѣ Коломыѣ 4.000 зр. субвенціи, платнои въ чотирохъ рокахъ ôдъ 1891 р. почавши, на розширенье тамошнои школы гончарскои.

На инструктора въ школѣ колодѣйскôй въ Грибовѣ порѣшено представити Василя Скопляка въ Камѣнки струм. а посла Клеменсевича именувати куратором сеи школы, додаючи ёму заступника д-ра Ад. Якубовского. Також порѣшено нові статуты для школы-столярско-токарскои въ Станіславовѣ и ей реорґанізацію, єсли громада доставить иншій льокаль. — Заявлено ся за устровѣньемъ школы для промыслу деревного въ Коломыи, подôбнои до школы закопанскои, але заки се наступить, за субвенціонованьемъ квотою 130 зр. (?!) школы, основанои тамъ „Спôлкою Гуцульскою“, а то щобы доставити ѣй средствъ науковыхъ та учителя рисункôвъ и фахового инструктора столярства.

Принято до вѣдомости справозданье, котре мае предложитись соймови що-до пôдпираня промыслу и школьництва промыслового зъ внесеньемъ на субвенцію 115.754 зр. та на урґованье правительства о высшѣ субвенціи, о взôрцевый статутъ для доповняючихъ школъ промысловыхъ, також зъ внесеньемъ о субвенцію школы ткацкои въ Короснѣ по 1000 зр. рôчно и о стабілізацію инж. Едм. Кршена, яко директора стациі керамічнои у Львовѣ зъ правомъ емеритуры.

Для будучои правительственнои школы промысловои у Львовѣ порѣшено потребу куратории и вôзвати правительство, щобы субвенціонувало кандидатôвъ на учителѣвъ сеи школы.

Зформуловано опінію о внесеню пос. Рутовского зъ минувшого року що-до розширенн пôльгъ податковыхъ для предприемствъ новыхъ або побôльшеныхъ. Поручено выдѣлови краєвому удѣлити стипендіи 28 ученикамъ промыслу деревного въ Закопанôмъ, 2 гончарямъ въ Порубѣ, 1 гончареви на науку въ краєвôй стациі керамічнôй, 1 сницарови въ технольоґічнôмъ музею вѣденьскôмъ и 1 слюсареви на науку въ школѣ артистичнôй въ Кенiґрецу.

Полагоджено три подання о пôдпомоги, 5 подань о стипендіи предложено секціи и принято внесенье проф. Франкого що-до субвенціонованя новои доповнячои школы промысловои въ Горлицяхъ.

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

Третій день розправы.

(*Дальше.*)

Подавши вагально значѣня аґітацій панславістичныхъ и москвофільскихъ въ Австрії, взглядно въ Галичинѣ, п р о к у р а т о р ъ К у н е н ъ перейшовъ потому спеціяльно на Книша и говоривъ:

„Коли взяти на увагу се, що выказала розправа, то не ма сумнѣву, що Книшь есть въ повнôмъ словѣ аґітаторомъ москвофільскимъ. Хочь не належать ôнъ до ґенерального штабу, а есть дѣячемъ низшои катеґорії, однакъ обзнаный ôнъ всесторонно въ цѣлôмъ руху и въ тôмъ напрямѣ дѣлае при всякôй нагодѣ. Книшь запрягае ся въ ряды „практичныхъ політиковъ“ и посвячуе політицѣ москвофільскôй бôльше часу, якъ даковскому занятю и родинѣ, а чи зъ патріотизму, полишаю вамъ на се ôдповѣсти. Менѣ здае ся, що чоловѣкъ, котрого карали за спроневѣренье и котрый чинивъ староству пропозицію, що перестане аґітувати, єли правительство вынагородить єго за те ôдповѣдно, — такій чоловікъ не здôбный до патріотизму. Досвѣды учать, що въ аґітациі політичнôй уживае ся не все людей зъ чистыми руками, але які въ данôй хвили найвôдповѣднѣйшій, а черезъ такихъ Книшôвъ — черезъ громадскихъ писарѣвъ, учителѣвъ народныхъ, взагалѣ черезъ людей живучихъ зъ народомъ. Аґітація черезъ такихъ людей есть найнебезпечнѣйша, бо укрывае ся по селахъ, не дасть ся сконтролювати, а аґітаторы такі, кождои хвилѣ, при всякôй нагодѣ подають народови отрую москвофільску. Такі аґітаторы, якъ Книшь, небезпечнѣйшій, нѣжь россійскій професоры-панславісты, нѣжь дневники панславістичні, котрі можна сконфіскувати.

Книшь будучи дякомъ въ Пронятинѣ навязуе зношеня зъ тымъ о. Наумовичемъ, що въ 1882 р. въ процесѣ о головну зраду такъ видну ôдограв ролю и засужденый бувъ на кôлька мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ, а опôсля покинувъ Австрію и принявъ въ Россіи православіе, — зъ тымъ Наумовичемъ, котрого літературнѣ роботы до нѣчого не змагали, якъ лише до унятя рускаго народу для идей москвофільскихъ, и ôнъ самъ сказавъ: „Такими часописями мы въ Галичинѣ все до горы ногами перевернемо“. Дальше Книшь навязуе зносины зъ В. Площаньскимъ, редакторомъ „Слова“. Що-жь Наумовичь и Площаньскій можуть мати спôльного зъ дякомъ пронятиньскимъ? А прецѣнь Книшь удававъ ся до Наумовича о посаду въ Россіи, а Площаньскій рекомендуе Книша своею картою, котра мала заступити пашпортъ. Близшихъ даныхъ про тѣ зносины не дôзнаємось и се остане тайною: чи Книшь шукавъ тыхъ людей, чи тѣ люде Книша. Коли взяти на увагу програму москвофільску, котру Книшь знавъ и голосивъ въ Пронятинѣ а потôмъ въ Плуговѣ, то певна рѣчь, що ôнъ не загрѣвавъ людей до патріотизму австрійского та до вѣрности для цѣсаря и державы, але натомѣсть на зборѣ членôвъ читальнѣ вывѣшувавъ портреты россійского царя и Наумовича, немовь символы політичнѣ, пôдъ котрыми зборъ ôдбувавъ ся. Впрочôмъ самъ Книшь тутъ на розправѣ складае компромітуюче всѣхъ Русинôвъ зôзнанье, що всѣ Русины зъ глубокою любовію липнуть до Россіи, бо ôдъ Россіи дѣлить ихъ лише австрійска границя, а релігія, література, язык и звычаѣ лучать ихъ зъ собою. Щó Книшь робивъ въ Пронятинѣ, о тôмъ ôнъ, придержаный на границя россійскôй безъ паспорту, розказавъ самъ два разы въ тернопôльскôмъ старостві и признавъ ся до всего и обѣцявъ перестати аґітувати, єли правительство дасть ёму яку посаду. Ôнъ признавъ ся, що мае звязи зъ проводирами москвофільского руху; що длятого не впускавъ до читальнѣ часописей зъ тенденціями украинофільскими а спроваджувавъ лише часописи зъ москвофільскими тенденціями; що на зборахъ пояснявъ селянамъ, яка есть рôзница межи москвофілами а украинофілами, котрі, пôсля єго поясненъ, суть зрадниками. Розправа выказала, що Книшь

удававъ ся зъ Пронятина двѣчи за границю потайно, безъ пашпорту; въ слѣдствѣ зôзнавъ, що на ôдпустъ до Почаєва, а при розправѣ каже, що абы дôстати посаду. Засудъ Книша въ тернопôльскôмъ судѣ за спроневѣренье положивъ конець єго заходамъ въ Пронятинѣ а усуненый зъ дякôвства въ Пронятинѣ перенѣсъ ся на таку саму посаду до Плугова.

Въ Плуговѣ Книшь починає то само, що въ Пронятинѣ. Коли не удаєсь заложити читальню, ôнъ бере ся на способы, спроваджує ґазеты и ôдчитує людямъ. И то не вдоволюєсь одною ґазетою, держить ихъ ажь пять, а зъ нихъ три, с. є. „Русскую Правду“, „Русскую Раду“ и „Науку“ дôстає ôдъ редакцій безплатно. О панславістичныхъ тенденціяхъ тыхъ ґазетъ нѣхто чейже не сумнѣваєсь, а сли редакціи тыхъ ґазетъ пересылали ихъ Книшеви даромъ, то певне знали, що Книшь, той борець москвофільства, буде голошенй ними засады ширити дальше. На моє жь тутъ пытанье, длячого тй редакціи, — котрй впрочôмъ мають дуже мале число передплатникôвъ, — якъ-разъ єму пересылали свои ґазеты безплатно, заявивъ Книшь, що се за-для єго заслугъ для рускои справы. Характеристичне свѣтло на заслуги Книша въ рускôй справѣ кидає обставина, що ôнъ въ тôмъ часѣ розширявъ межи народомъ брошуру Купчанка, „Памятная книжечка“, заборонену судомъ за-для єи чисто панславістичнои тенденціи, проповѣдуючои єдность Русинôвъ літературну, племѣнну и державну зъ Россіянами, — брошуру, котра у всѣхъ уступахъ мѣстить знамена головнои зрады. Робота Книша въ Плуговѣ ставала щоразъ бôльше аґітаціею москвофільскою, якъ се показують зôзнаня свѣдкôвъ. Ôнъ не оминавъ нагоды, щобы не выхваляти Россіи за-для єи добробыту, ôдносинъ суспôльныхъ, малыхъ податкôвъ, щобы збудати тугу за Россією. При нагодѣ голодовои запомоги выступивъ ще явнѣйше противъ правительства и властей австрійскихъ и вже отверто голосивъ, що правительство россійске справедливѣйше, не давить такъ своихъ пôдданыхъ, не стягає такъ строго податкôвъ, якъ се дѣєсь въ Австріи; правительство австрійске дало вправдѣ такожь запомогу, але лише пôдъ пресією Россіи, и „дали то, що имъ не влѣзло ся въ горло“. Деякй свѣдки не хотѣли шкодити Книшеви и длятого показались великй рôзницѣ въ ихъ зôзнаняхъ до протоколôвъ въ слѣдствѣ, въ староствѣ золочѣвскôмъ, а при розправѣ, и „я — каже прокураторъ — мушу надуматись, чи не выступити проти нихъ о злочиньство обманьства“. [Въ сали порушенье.] Многй свѣдки рѣшучо перечили свои зôзнаня до протоколôвъ и казали, що комісарь Корытовскій не хотѣвъ тыхъ зôзнань поправляти. Въ часѣ, коли староство почало доходженя, свѣдки не знали ще, якои ваги єсть ся справа и якъ небезпечною она для Книша; ажь коли Книша арештували въ лютôмъ с. р. и судья слѣдчій почавъ свѣдкôвъ переслухувати въ селѣ, — тогдѣ люде очевидно урадили ратувати Книша, цѣле село почало убиватись за Книшемъ, щобы єго выпустити зъ арешту, а на вôйта Кубая посыпались донесеня карнй о рôзнй карыгôднй дѣла, котрй я або ôдъ разу або по розслѣдженю ôдкинувъ яко безпôдставнй.

Знаєте, панове, положенье економічне нашого люду, а ще при торôчныхъ нещастяхъ елементарныхъ, то жь зрозумѣєте, яку вагу може мати то вмовлюванье въ него, що правительство австрійске не стараєсь заспокоити потребъ народу и що накладає и стягає великй податки. Чи не збудить то погорды и ненависти до правительства (§. 65 зак. кар.)?

Що-до другои точки тои проґрамы москвофільскои, т. є. пôдбуреня Русинôвъ на Полякôвъ, то и тутъ Книшь розвивавъ свою роботу въ дусѣ своихъ політичныхъ менторôвъ противъ заказу §. 302 зак. кар., бо голосивъ явно, що Поляки Русинôвъ переслѣдують, шкôру зъ нихъ стягають, и взывавъ, щобы люде выкидали образы зъ польскими написями, бо се образы єзуітскй.

А що Книшь перенятый на-скрôзь духомъ схизматицкимъ и при всякихъ нагодахъ розводивъ ся и о Почаєвѣ та тамошнôй Матери Божôй яко правдивôй, а о нашôй голосивъ, що се „мамона“, а въ Пôдкамени, каже, вызыскують нарôдъ, — то прошу о потвердженье пытаня третого що-до зневаги реліґіи.

А що-до четвертого пытаня о прасове переступленье зъ § 23 зак. прасового нема й тѣни сумнѣву, що ôнъ продававъ заказанй книжки безъ дозволу власти.

Тому я глубоко пересвѣдченый, що вы, панове присяжнй, перенятй чувствомъ обовязку для державы и краю, въ вердиктѣ потвердите вину обжалованого.“

Дописи „Дѣла“

Зъ Чорткова.

[Концертъ артистичнои шѣснацятки.]

Дня 11 с. м. ôдбувъ ся въ Чортковѣ музикально-деклямаційный вечерокъ „артистичнои шѣснацятки“, зъ котрого чистый дохôдъ призначено по половинѣ на будову руского театру у Львовѣ и на будову церкви въ Чортковѣ. Гарна сама собою цѣль, якъ и слава, яку собѣ нашй симпатичнй спѣваки-патріоты здобули попередными концертами, порушили и тутъ всю мѣсцеву и замѣсцеву публику; навѣть зъ дальшихъ сторôнъ спѣшивъ кождый радо на вечерокъ, почути руску пѣсню и мило провести вечеръ.

Вечеромъ до годины 8-ои красна и простора саля рады повѣтовои заповнила ся публикою а и всѣ побôчнй комнаты були такъ набитй, що й перетиснутись годѣ було.

Концертъ заинавґурувавъ промовою п. Мацѣлиньскій, сердечно привитавши гостей-спѣвакôвъ именемъ чорткôвскои публики.

Потôмъ хоръ шѣснацятки ôдспѣвавъ Вербицкого „Сивй очи“, твôръ якъ всѣ майже Вербицкого, выкôнченый до найменшихъ дрôбниць пôдъ взглядомъ композиціи а при тôмъ провадженый лагôдно и природно — сказати-бъ въ клясичнôмъ стилю — представляє дуже много трудностей въ выконаню, бо авторъ не послугуєсь штучными ефектами, не форсує голосами непотрѣбно, а вымагає лише чистои интонаціи, поправнои и всюды добре ужитои деклямаціи, доброго акцентованя и чувства въ тѣньованю. На похвалу шѣснацятки и єи діріґента п. Садовского признати мусимо, що выконанье сего твору було артистичне, тожь и оплескамъ кôнця не було.

Потôмъ панна Котовичѣвна выголосила дуже вдачно поезію Франка „Нове житье“. Хоръ шѣснацятки ôдспѣвавъ по польски Жельеньского „Наша Ганка“ дуже поправно, а опôсля запродукувались грою на фортепянѣ двѣ молоденькй панночки Кольмерôвна и Добромильска. Обѣ панночки суть ученицями тамошнои учительки фортепану панны Штідль. Въ грѣ ихъ видко було добру методу учительки и немало самостôйности, зраджуючои вродженый и добре поведеный талантъ. „Думка“ Завадского, „Концертъ“ Мэндельссона и „Рапсодія“ Ліста выйшли — якъ на вѣкъ и часъ науки ділетантокъ — зовсѣмъ поправно.

Одтакъ ôдспѣвала шѣснацятка Лисенкового „Ивана Гуса“, хоръ зъ супроводомъ фортепяну, рѣчь въ новѣйшôмъ стилю и повну трудностей. Величава ся композиція ôдспѣвана зъ повнымъ зрозумѣньемъ рѣчи и коректно, выкликала велике вражѣнье и бурю оплескôвъ а на загальне жаданье мусѣла бути повторена.

Зъ черги давъ ся чути барітоністъ п. Шиманьскій. — Спѣвавъ по польски „Речітатівъ“ и курантову арію зъ оперы Монюшка „Страшный двôръ“. Сама рѣчь знана майже кождому, а спѣвъ п. Шиманьского бувъ найкрасшою точкою вечерка. П. Шиманьскій розвинувъ цѣлый свôй чудный голосъ й музикальнй спосôбности. Вся публика була очарована. Оплески припали въ половинѣ и акомпаніяторови п. Штолеви.

На закôнченье ôдспѣвала шѣснацятка „Хоръ Козакôвъ“ зъ оперы Вахнянина „Купало“. Твôръ сей такъ подобавъ ся, що мусѣвъ бути повтореный.

По концертѣ наступили танцѣ. Мѣжь панночками було много красавиць въ гарныхъ строяхъ вечерковыхъ и въ удачныхъ строяхъ народныхъ. При першôмъ кадріли начислили мы 64 паръ. Забава ишла охочо до годины 7 рано, а танцямъ проводили пп. Кириловичь и Кормошь.

Половина чистого доходу зъ концерту призначена — якъ сказано — на будову церкви въ Чортковѣ, а крôмъ того уряджено на тую цѣль добровôльну складку, котра принесла 18 зр. Въ пятницю д. 12 с. м. по дуже сердечнôмъ пращаню у пп. Мацѣлиньскихъ роздѣлила ся шѣснацятка на двѣ партіи: одна поѣхала до Устьечка до о. Гаваньского, а друга, зложена зъ самыхъ найлучшихъ силъ, до Угриня до о. Лукіяна Сѣчиньского, де забавила до недѣлѣ, уряджуючи импровізованй домовй концерты. Сердечне щиро-руске принятье, якого они тамъ дôзнали, довго заховаєсь въ ихъ серцяхъ.

Въ понедѣлокъ ôдъѣхала шѣснацятка зъ Чорткова до Городенки на концертъ, лишаючи по собѣ въ Чорткôвщинѣ милй спомины и щире бажанье побаченя въ недалекôй будучности.

Д. С.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣденьска ґазета урядова оголосила оногды цѣлый рядъ именовань маршалкôвъ краєвыхъ и ихъ заступникôвъ а нѣмецкй ґазеты зазначують, що се именованье ôдповѣдає зовсѣмъ складови поодинокихъ соймôвъ: маршалки выбранй зъ бôльшостей соймовыхъ а віце маршалки зъ меншостей. Для Буковины именованй, якъ вже звѣстно, бар. Василько-Серетскій маршалкомъ а д-ръ Василь Волянъ віцемаршалкомъ; въ горѣшнôй Австріи игуменъ Ахляйтнеръ (консерватистъ) а заступникомъ Дірцеръ (лібералъ); на Моравѣ ґр. Феттеръ (зъ партіи середнои) и д-ръ Шромъ (Чехъ); на Шлеску ґр. Лярішь (зъ партіи середнои) и д-ръ Демель (лібералъ); въ Зальцбурзѣ, де жадна партія не має бôльшости, замѣсть не належачого вже до сойму ґр. Хорінского (клерикала) именовано маршалкомъ бурмістра зъ Зальцбурґа д-ра Шумахера (ліберала) а єго заступникомъ дотеперѣшного віце-маршалка декана Вінклера (клерикала зъ партіи Хорінского) — партіи Лінбахера не увзгляднено; въ Форальберзѣ Ромберґъ (клерикалъ) и Бекъ (лібералъ); въ Стиріи ґр. Вурмбрандтъ (лібералъ) и д-ръ Юртеля (Словенець). Для Каринтіи а ôдтакъ и для долѣшнои Австріи не заименовано ще маршалкôвъ и ихъ заступникôвъ; въ послѣдныхъ зъ тыхъ краѣвъ мають доперва ôдбути ся выборы до сойму.

Въ справѣ переговорôвъ ґр. Таффого зъ централістами доносять зъ Вѣдня до Politik: Вѣсть, котру подає кракôвска Reforma мимо оголошеныхъ вже заперечень, що нѣбы то ґр. Таффе пôдчасъ лѣтныхъ ферій конферувавъ зъ Пленеромъ, Шаршмідомъ и др. въ справѣ угодовôй єсть зовсѣмъ безосновна. Ґр. Таффе не думає взагалѣ скликувати якусь нову конференцію, хочь то впрочôмъ не выключає можности, щобы ôнъ зъ однымъ або другимъ членомъ давнои конференціи не розмовлявъ.

Италіяньскй послы зъ полудневого Тиролю выготовили вже проєктъ автономіи для трентиньскои области. Пôсля сего проєкту має вправдѣ бути оденъ соймъ для обохъ частей Тиролю, але кожда зъ тыхъ частей, италіяньска и нѣмецка мали бы ще свои окремй соймы територіяльнй. Спôльный соймъ бувъ бы отже нѣбы щось такого, якъ рада державна для Тиролю. До италіяньскои области належали бы крôмъ тыхъ повѣтôвъ, що належать до трієнтиньского ôддѣлу намѣстництва такожь и повѣтъ Ампеццо. Одповѣдно до того мала бы змѣнити ся и ординація выборча и взагалѣ мали бы мандаты въ обохъ областяхъ роздѣлити ся справедливѣйше. Курія бôльшихъ посѣлостей мала бы пôсля сего проєкту розпасти ся на двѣ, а десять мандатôвъ зъ неи треба бы роздѣлити на двѣ рôвнй части. До компетенціи територіяльного сойму належали бы: 1) рôльництво, 2) публичнй будôвлѣ, 3) добродѣйнй и иншй заведеня, котрыхъ кошты поносила бы дотычна область, 4) прелімінарь буджетовый и складанье рôчныхъ рахункôвъ, 5) справы громадскй, 6) справы шкôльнй, 7) справы санітарнй, 8) справы кватирункови, 9) справы, що ôдносять ся до добробыту и потребъ дотычнои провінціи. Крôмъ того мавъ бы теріторіяльный соймъ право радити надъ загальными законами и розпорядженями, о скôлько они дотыкають добробыту области. Соймъ територіяльный мавъ бы такожь право ухваляти потребы на свои выдатки и накладати додатки до безпосередныхъ податкôвъ ажь до высоты 50%; накладанье высшихъ додаткôвъ належало бъ до спôльного сойму. Всѣ справы, котрй не належали бы до територіяльныхъ соймôвъ, залагоджувавъ бы спôльный соймъ. Фондъ запомоги краєвои, фондъ для реґуляціи Адиґа и фондъ индемнізаційный позôстали бы ажь до ихъ вычерпаня спôльными.

Voss. Ztg. подає незвычайно сензаційну вѣсть о ôдступленю Тріденту Италіи. Згадана ґазета розказує, — розумѣєсь, зъ всякими застереженями — що коли розходило ся о продовженье союза зъ Австрією и Нѣмеччиною, мавъ Кріспі рѣшучо зажадати ôдъ Австріи ôдступленя италіяньскихъ провінцій и лишь та обставина опôзнила пôдписанье угоды, котра ще передъ трома мѣсяцями мала бути пôдписана. Теперь доперва мала Австрія рѣшити ся ôдступити Италіи полудневу часть Тиролю, въ котрôй жиють Итахіянцѣ вразъ зъ мѣстомъ Тридентомъ. За то мала Италія зобовязати ся ґарантувати Австріи остаточне посѣданье Босны и Герцеґовины. Нѣмеччина зъ огляду на Россію не могла згодити ся на то, щобы ту точку втягнути въ условія тридержавного союза и длятого має въ сѣй справѣ заключити ся окрема угода. Обѣ стороны мали вже въ засадѣ приняти сю угоду а фактичне ôдступленье Триденту має наступити на короткій часъ передъ выборами до италіяньского парляменту. Вже сй послѣднй слова дають найлѣпшій доказъ неправдивости сеи вѣсти, але коли єи италіяньскй ґазеты упорно розносять, то и мы нотуємо єи зъ обовязку журналістичного.

——

Въ Петербурзѣ ôдбувъ ся передъ кôлькома днями пиръ устроєный тамошною италіяньскою кольоніею по причинѣ 20-тыхъ роковинъ занятя Риму, а пиръ той принявъ пôдчасъ тоастôвъ видъ грôмкои оваціи для Россіи и царя. Италіяньскій консуль Карлетті назвавъ Россію другою ôтчиною а тоастъ пôднесеный въ честь царя приняли всѣ присутнй зъ великимъ одушевленьемъ. Ôдтакъ ôдспѣвано кôлька разôвъ имнъ россійскій и выслано телеґраму до царя зъ подякою за гостиннôсть, якои зъ єго ласки дôзнає италіяньска кольонія въ Петербурзѣ. Пôсля „Нов. Времени“ выголошено такожь кôлька бесѣдъ противъ Австріи.

——

Въ Портуґаліи мабуть притихло або може власти правительственнй не пускають зъ-ôдтамъ нѣякихъ вѣстей, бо ôдъ кôлькохъ вже днѣвъ перестали зъ-ôдтамъ надходити алярмуючй вѣсти. Король повѣривъ утворенье нового кабінету ще иншому чоловѣкови а то портуґальскому послови въ Римѣ Мартенсови Феррао, котрый мавъ сими днями приѣхати до Лісбоны. Зачувати вже, що міністромъ вôйны має стати ґен. д'Абре, умѣренный поступовець, той самъ, котрому король первѣстно бувъ повѣривъ зложенье нового кабінету; міністромъ дѣлъ внутрѣшныхъ має стати Касалъ Рібейро; самъ Феррао не належить до нѣякои партіи політичнои. О причинѣ кризы кабінету подають теперь анґлійскй ґазеты трохи иншу вѣсть, якъ то первѣстно розпустили були испаньскй ґазеты. Times доносить, що міністеръ Рібейро бувъ певный того, що палата прийме анґлійску угоду, але другй члены кабінету въ виду опору поступовцѣвъ и бійки на улицяхъ зажадали були, щобы сю справу ôдложити на пôзнѣйше а тымчасомъ розпочати зъ Анґлією новй переговоры; тогды отже подавъ ся Рібейро до димісіи а за нимъ и цѣлый кабінетъ. Протесты противъ африканьскои угоды надходять все ще великими масами а теперь ще и всхôдно индійска кольонія портуґальска наробила Портуґаліи трохи клопоту. Зъ Бомбаю доносять черезъ Лондонъ, що тамъ пôдчасъ выборôвъ до рады громадскои прийшло було кôлька днѣвъ тому назадъ до кровавои бійки межи войскомъ а народомъ. Зъ помѣжь товпы народу кинувъ хтось кôлька бомбъ на войско а войско почало тогды стрѣляти. Пôдчасъ сеи бійки погибло одинацять людей а богато покалѣчено.

——

Конґресъ противъ торговлѣ невôльниками, котрый ôдбувъ ся въ Парижи, ухваливъ 11 резолюцій, котрыхъ змѣстъ єсть такій: мають выбрати ся комітеты народнй, котрй займуть ся спôльно знесеньемъ невôльництва. Конґресъ числить передовсѣмъ на мирнй средства а головно на дѣяльнôсть місій. Комітеты народнй будуть старати ся приєднати для сего дѣла приватнй особы. Конґресъ высказує бажанье, щобы папа призволивъ на щорôчнй зборы конґресу въ цѣли довершеня дѣла. Конґресъ звертає увагу державъ музулманьскихъ на небезпечнôсть, яка грозить цивілізаціи муринôвъ ôдъ того, що ширять ся деякй секты музулманьскй. Конґресъ домагає ся увôльненя ôсъ мыта для средствъ помôчничихъ, посыланыхъ місіонерамъ. Кардиналъ Лявіжері подякувавъ дуже сердечно анґлійскимъ членамъ конґресу и анґлійскому правительству и середъ грôмкихъ оплескôвъ стиснувъ сердечно руку секретареви анґлійского товариства. Наконець ухваливъ конґресъ подякувати всѣмъ державамъ, пôдписанымъ на ґенеральнôмъ актѣ бруксельскои конференціи, за той же актъ. Въ конґресѣ взяло участь 800 осôбъ.

——

Татищевъ оповѣдає дальше о своѣй гостинѣ въ Болгаріи: Нѣмецкій консуль Ванґенгаймъ розповѣдавъ єму, якй ôнъ має трудности при заступованю интересôвъ россійскихъ пôдданыхъ, говоривъ єму о гостинѣ кн. Долгорукого въ Софіи и розказавъ єму всѣ подрôбности та казавъ, що треба було великихъ трудôвъ, щобы не допустити до новыхъ скандалôвъ, котрй були-бъ ще бôльше збôльшили напруженье межи Болгарією а Россією. О Калобковѣ, що бувъ вмѣшаный въ процесъ Паніцы, довѣдавъ ся Татищевъ, що выданье єго россійскимъ властямъ длятого опôзнило ся, бо россійскій кабінетъ зажадавъ рôвночасно розслѣдженя актôвъ процесу а ôдписъ тыхъ актôвъ забравъ богато часу. Ванґенгаймъ оповѣдавъ такъ само якъ и Буріянъ, що Стамболовъ єсть дуже здôбнымъ чоловѣкомъ, але трохи горячковымъ. Політичнй партіи въ Болгаріи не мають нѣякого значѣня и хто не верховодить, той робить опозицію; въ Болгаріи тôлько партій, кôлько проводирѣвъ. Радославова уважають хибно приклонникомъ Батенберґа; ôнъ гнѣваєсь лишь за то, що єму ôдобрано теку міністра. „То буває такъ и деинде“ — ôдповѣвъ на то Татищевъ. Погляды Ванґенгайма на кн. Фердинанда були такй самй якъ и австрійского аґента дипломатичного Буріяна. „Впрочôмъ“ — казавъ Ванґенгаймъ — „я можу лишь зъ того судити, що менѣ розповѣдають, я слухаю приказу мого правительства и не зходжу ся зъ княземъ“. Зъ того, що говоривъ нѣмецкій аґентъ, можна було вносити, що змѣна ôдносинъ въ Болгаріи може настати лишь въ наслѣдокъ пресіи зъ-поза краю, а то могло бы було розпочати ся ôдъ зъѣзду въ Нарвѣ, котрый тогды лише що мавъ ôдбути ся. Попращавшись зъ Татищевомъ, пôйшовъ Ванґенгаймъ заразъ до Стамболова. Розмова зъ репрезентантомъ Нѣмеччины зробила на Татищева таке вражѣнье, що змѣна въ ôдносинахъ Нѣмеччины до Болгаріи, коли она по уступленю кн. Бісмарка дѣйстно наступила, може лишь користна бути для кн. Фердинанда. Татищеву говорили навѣть, що въ найновѣйшихъ часахъ зносивъ ся Ванґенгаймъ безпосередно зъ кн. Фердинандомъ, хочь, правда, що не отверто.

——

Зъ Бѣлграду доносять, що на радѣ міністрôвъ, котра ôдбула ся тамъ дня 22 с. м. вечеромъ пôдъ проводомъ Рістича, вела ся дискусія надъ внесеньемъ реґентіи, щобы митрополита Михаила спенсіонувати за то, що ôнъ дня 17 с. м. въ день именинъ короля Александра пôдчасъ торжественного богослуженя насампередъ моливъ ся за царя а ôдтакъ доперва за короля. На разѣ не рѣшено нѣчого. Нова рада ôдбуде ся ажь тогды, коли президентъ кабінету Ґруичь верне зъ провінціи.

Ходить чутка, що спôръ межи княземъ чорногорскимъ а єго зятемъ кн. Караджорджевичемъ пôйшовъ зъ того, що оба они спорять о евентуальну кандидатуру до сербского престола. Спôръ той оперъ ся ажь о царя, а той рѣшивъ єго въ користь князя Чорногорского и приказавъ кн. Караджорджевичеви выѣхати до Константинополя на довшій часъ. Вѣсть та здаєсь бути дуже неимовѣрною, хочь єи вже всѣ часописи повтаряють.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На 2-ôмъ засѣданю центрального выдѣлу тов. „Просвѣта“ у Львовѣ, дня 24 н. ст. вересня с. р. полагоджено зъ помѣжь многихъ справъ отсй важнѣйшй:

1. Перечитано протоколъ зъ загальныхъ зборôвъ, ôдбувшихъ ся дня 28 н. ст. серпня с. р. въ Коломыи и принято єго до вѣдомости.

2. Принято до вѣдомости вымѣренье еквіваленту въ сумѣ 230 зр. и рѣшено єго заплатити.

3. Рѣшено выготовити грамоты для почетныхъ членôвъ и выслати до бувшого професора реальнои школы въ Стрыю п. Стефана Дубравского зъ подякою депутацію, складаючу ся зъ двохъ членôвъ выдѣлу.

4. За „Исторію Руси“ признано ремунерацію въ сумѣ 300 зр.

5. Въ справѣ перервы загальныхъ зборôвъ комісаремъ коломыйского староства рѣшено внести жалобу до намѣстництва.

6. Манускриптъ „Страсти Исуса Христа“ передано до другои рецензіи.

7. Рѣшено оправити другу тысячку „Исторіи Руси“ и порозумѣтись що-до опусту въ цѣнѣ за оправу зъ п. Спожарскимъ.

8. Принято въ члены товариства: 1) Михайла Москву, помôчника Народнои Торговлѣ въ Перемышли, 2) Павла Найбича, урядника при салінѣ въ Дрогобичи, 3) Володимира Созаньского въ Пробôжнôй, 4) о. Ивана Кузева въ Дидьовôй, 5) Дениса Костева, дяка въ Дидьовôй, 6) Михайла Худика, господаря въ Вильбовôй, 7) Стефана Гарматія, госп. въ Купчинцяхъ, 8) Павла Думку, госп. въ Купчинцяхъ, 8) Антона Сѣрка, госп. въ Корчинѣ, 10) Олексу Терлецкого, госп. въ Бориславю, 11) Максима

Шеремету, госп. въ Повдимирѣ, 12) Теодора Величка, купця въ Коломыи, 13) Ивана Уторопчука, госп. въ Космачи, 14) о. Іосифа Смеречиньского въ Раранчи, 15) паню Евгенію Смеречиньску въ Раранчи, 16) Якова Шаундера, госп. въ Гнилицяхъ, 17) Андрѣя Вату, листоноса въ Дрогобичи, 18) Гната Кухтина, дяка въ Переволоцѣ, 19) Читальню въ Перегиньску, 20) Павла Поповича, госп. въ Перегиньску, 21) Николу Наконечного въ Давидковцяхъ

ПОВИНКИ.

— **Загальний Зборы Руского товариства педагогічного** одбудуть ся — пригадуємо ще разъ — уже въ слѣдуючій понедѣлокъ дня 29 н. ст. вересня въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ (при улици Орменьскій ч. 29). Сподѣваємось, що рускій учителѣ и приятелѣ школьництва — зо Львова и зъ околицѣ — зберуть ся на сій Зборы численнѣйше нѣжь минувшого року и що мы не будемо потребувати зазначувати байдужности рускои навѣть до такои велико-важнои справы.

— **Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ** выѣхавъ нинѣ до Вѣдня, щобы зложити присягу въ руки цѣсаря яко тайный совѣтникъ и буде дня 29 н. ст. вересня, въ понедѣлокъ, на авдіенціи у цѣсаря.

— **Огнѣ.** Зъ-одъ Бродовъ пишуть: Въ нашій околици лучають ся теперь огнѣ. Дня 15 вересня погорѣли два селяньскій обойстя въ Пониквѣ великій. Колька днѣвъ опознѣйше, именно 22 вересня, около 5-ои год. въ полудня погорѣвъ цѣлый фольварокъ въ Ясеневѣ зъ всѣмъ сегорочнымъ збожемъ около 40 стиртъ. При томъ погорѣло ще кольска загородъ селяньскихъ. Въ ночи того дня погорѣло въ Голубици все майно 22 господарѣвъ.

— **Доповняючій выборы** одного члена рады повѣтовои въ Турцѣ зъ громадъ мѣскихъ розписаній на день 4 падолиста, а одного члена зъ большихъ посѣлостей на день 11 падолиста с. р.

— **Стипендію** фондаціи Людвика Гаевского, рочно 335 зр., одержавъ Корнило Йойко, ученикъ V-ои клясы рускои гімназіи у Львовѣ. Згадана стипендія призначена для учениковъ, родомъ зъ Яворова, и надає ся на одинъ рокъ черезъ льосованье.

— **Совѣтникъ Голиньскій**, загально любленый та поважаный, перенесеный зъ суду карного до краевого суду цивільного у Львовѣ.

— **Гр. Тарновскій**, уступаючій маршалокъ краевый, пращає ся нинѣ зъ урядниками выдѣлу краевого. Новый маршалокъ кн. Евстахій Санґушко має обняти урядованье около 4 жовтня.

— **Похороны пок. Стан. Лібля**, однорочного охотника, одбулись вчера при численній участи публики и товаришівъ, але безъ парады войсковои. Родина покойного выразно зажадала, щобы залишити войсковои парады, бо навѣть покойный Станіславъ заявивъ передъ смертію, що служба войскова есть причиною его передчасноі смерти и тому не желає собѣ войскового кондукту. Покойного прибрали навѣть въ чорный фракъ а не въ мундуръ войсковый. Якъ зачувати, власть войскова зарядила строге слѣдство що до фактовъ, подносеныхъ родиною и загально коментованыхъ публикою.

— **Справа выкиненя руского языка зо скринокъ почтовыхъ у Львовѣ** урадувала Dziennik Polski, бо онъ на той тематъ оногды позволивъ собѣ по коршемному закпити зъ чувства огорченя у Русиновъ, яке выкликавъ той новый атентатъ на рускій языкъ въ столици галицкои Руси. Dziennik-ови здаесь, що якъ п. Шіфнеръ выкинувъ рускій написи зо скринокъ, то вже — niema Rusi! Не радуйтесь, панове! Русь була передъ п. Шіфнеромъ, буде и по п. Шіфнерѣ. Намъ только здаесь, що тото выкиненье руского языка есть актомъ дуже неполітичнымъ и безъ потребы дразнячимъ Русиновъ та глубоко уражуючимъ ихъ чувства національній. Если-жь Dziennik Polski узнае тото выкиненье рускихъ написей за рѣчь добру, то нехай просить Господа, щобы на польскій земли нѣгде не лишилось и слѣду написей польскихъ. Мы-жь свого не даруємо и всѣми силами будемо добивати ся одъ міністерства торговлѣ, щобы наказало п. Шіфнерови рускій написи реституувати и поручило дирекціи почтъ не неґувати Русиновъ и правъ ихъ, заґарантованыхъ конституцією.

— **Краєва рада шкільна** перенесла — якъ довѣдуемось — много-заслуженого и ученого професора наукъ природничихъ и писателя п. Ивана Верхратского зъ гімназіи станіславовскои до гімназіи въ Ряшевѣ на Мазурахъ. Длячого п. Верхратского кинено на Мазуры, о томъ не потребуємо богато говорити. На Мазурщинѣ знаходить ся уже велике число Русиновъ професоровъ та урядниковъ и що року пересуваютъ Русиновъ туды усе больше, а натомѣсть Мазуровъ спроваджують на посады на Русь. Лежить се вже въ системѣ політичній одъ часовъ ґр. Голуховского... Наслѣдокъ сего такій, що інтеліґенціи рускои на Руси галицкій убуває, а польскои прибуває. Въ деякихъ мѣстахъ убутокъ інтеліґенціи рускои проявляесь навѣть дуже ярко, — розумѣесь, по тыхъ мѣстахъ, де зазначить ся живѣйшій рухъ рускій, часомъ черезъ случайне нагромадженье больше інтеліґентныхъ Русиновъ въ одномъ мѣстѣ. Таке ослаблюванье руху руского по мѣстахъ накликуе Русиновъ старати ся всѣми силами вытворювати по при урядничу інтеліґенцію такожь значнѣйше число независимои інтеліґенціи рускои, для котрои нема нѣякихъ т. зв. „адміністративныхъ порядковъ“ чи по польски „względów służbowych“...

— **Розслѣды ґеольоґічній въ Галичинѣ.** Выдѣлъ краевый поручивъ инжинірови горничому п. Сирочиньскому списати и переховати оріґінальній пляны ґеольоґічнѣ, якій выготовили ґеольоґи зъ порученя выдѣлу краевого, та удѣлятн интересованымъ копіи тыхъ плянівъ за одповѣдною винагородою рисовника. Такожь порѣшивъ выдѣлъ краевый зажадати одъ сойму подвысшеня дотепершнои дотаціи зъ 2000 на 3000 зр. на розслѣды ґеольоґічній.

— **До радъ повѣтовыхъ** выбранй зъ большихъ посѣлостей: въ Чорткове: властителѣ добръ Корн. Городискій зъ Колиндянъ, Вол. Охоцкій зъ Калинобщины, Петро Пляттнеръ зъ Шманьковчикъ, ґр. Ник. Воляньскій зъ Павшовки, Спир. Ваховичъ зъ Давидковець, Тад. Потоцкій зъ Угриня, Зд. Уейскій зъ Выгнанки, Мих. Богдановичъ зъ Косова, Іос Мисловскій зо Звиняча; посессоръ зъ Росохача Стеф. Коморницкій и властитель реальности зъ Чорткова Альфр. Дошотъ; — въ Дрогобичи: властителѣ добръ ґр. Стан. Тарновскій, Юл. Бѣльскій, Фел. Фирлей, Моріцъ Лінденбавмъ, Ник. Крисько и кс. Ром. Ганьчаковскій лат. парохъ дрогобицкій; — въ Снятинѣ: властителѣ добръ д ръ Ник. Криштофовичъ, Стеф. Мойса Росохацкій, Іос. Теодоровичъ, Вол. Задуровичъ, посессоръ Каз. Потворовскій; — въ Стрыю: властителѣ добръ бар. Юл. Бруницкій, Ад. Онишкевичъ, Стан. Свидерскій, посессоры Форт. Старжиньскій, ґр. Кар. Дѣдушицкій, директоръ лѣсовъ въ Сколѣмъ Ад. Вайсбахъ; — въ Товмачи: властителѣ добръ Стан. Быковскій, Окт. Дошотъ, Ем. Янъ, Кость Ладомирскій, кн. Юл. Пузина, управитель обшару дворского Ант. Абґаровичъ, директоръ добръ Авг. Гуминьскій, адвокатъ д ръ Кар. Швайцеръ.

— **Самоубійство.** Зъ Сянока пишуть: Дня 21 н. ст. вересня застрѣливъ ся зъ револьверу Мавриній Фляхъ, капітанъ 45 полку пѣхоты. Вечеромъ того дня выйшовъ онъ зъ дому безъ шаблѣ, полишивши дома всѣ дорогоцѣнности, а прийшовши надъ рѣку Сянъ, влѣзъ до воды и стрѣливъ собѣ въ чоло. Тѣло самоубійника найшовъ въ рѣцѣ пастухъ на другій день и давъ знати властямъ. Самоубійникъ числивъ 47 лѣтъ, бувъ безженнымъ и мавъ около 12.000 зр. маетку. Пручина самоубійства незвѣстна, бо Фляхъ выповнявъ точно свои обовязки и бувъ загально поважаный знакомыми.

— **Зъ Гвоздця пишуть:** По публичномъ порушеню гвоздецкихъ порядковъ мусѣли наступити и ихъ епільоґи. Ото судъ повѣтовый засудивъ цирулика Давида Пістоля на 5 зр. кары за се, що дозволивъ зарѣзати корову хору на ратицѣ. Такожь одбули комісарь повѣтовый К. и повѣтовый лѣкарь д ръ Р. несподѣвану ревізію въ помешканю Пістоля и поконфіскували всѣлякій медикаменты, деякій въ такій скольксти, якои не має неодна аптика на провінціи.

— **Запомоги.** Выдѣлъ краевый удѣливъ запомоги на рокъ школьный 1890/91 отсимъ ученикамъ краєвои школы лѣсовои у Львовѣ: по 180 зр. рочно: Іос. Овсякови, Вяч. Жебровскому и Вит. Працкому; по 150 зр. рочно: Викт. Сколишевскому, Ив. Щиґельскому, Мил. Подчашиньскому, Едв. Бернолякови, Стан. Мариновскому, Вол. Загурскому и Вол. Божемскому.

— **Груба несовѣстность орґану п. Масловского** Przegląd-у супротивъ Русиновъ и справъ рускихъ починае остатными часами проявляти ся що-разъ частѣйше, особливо въ рубрицѣ „Хроніка“, котру, видко, веде якійсь чоловѣчокъ, у котрого понятье журналістичнои совѣстности зъ кождымъ днемъ затираесь що-разъ больше, такъ що незабавомъ зможе вже убѣгатись о пальму першенства зъ хронікаремъ „Червоной Руси“, котрый поки-що есть ще недостижимый. Хронікарь Przeglądу бере вѣсти зъ „Дѣла“ (зъ новинокъ чи дописей) и подае ихъ за свои („piszą nam“). Се бы ще нѣчо, только-жь бо онъ не лише бере зъ „Дѣла“ вѣсти и подае за свои, але ще й перекручуе ихъ зовсѣмъ на свою користь такъ, що зъ тыхъ самыхъ даныхъ выходить зовсѣмъ противна тенденція. Въ той способъ поступивъ онъ зъ оногдѣшною нашою дописею зъ Самбора про ревізію суду повѣтового въ Подбужи. Данй выймивъ зъ „Дѣла“ и подавъ ихъ за свои („piszą nam“), а при томъ поперекручувавъ цѣлу будову зъ даныхъ такъ, що въ Przeglądѣ выйшла зовсѣмъ противна тенденція, нѣжь тота, що була въ „Дѣлѣ“. То вже груба несовѣстность! Не досыть, що факты зъ чужои дописи подае за свои, ще въ додатку фальшуе тенденцію! Редакторъ Przeglądу другимъ дневникамъ польскимъ неразъ закидае niesumienność, а чи тото, що мы въ его орґанѣ бачимо, можна назвати журналістичною совѣстностію?

— **Зъ „Червоною Русію“** мы не радй вдавати ся въ полеміку, бо полемізувати можна лише зъ противникомъ совѣстнымъ, и длятого не одповѣдаємо на инсинуаціи и клеветы, якими противъ насъ воюе той орґанъ, явно ворожій руско-народнѣй идеи а пропаґаторъ „объединенія“. Навѣть прозываньемъ „Дѣла“ „польскою“ ґазетою, орґаномъ стоячимъ на службѣ „морального ржонда“ и т. п не вызве насъ до полеміки. Горбатого — каже приповѣдка — и могила не выправить а „Червоную Русь“ нѣхто не наверне на путь добру и праву — тому шкода й заходу звертати увагу пп. редакторовъ „Червоной Руси“ на совѣстность журналістичну. Мы кожду справу обговоріемо и будемо обговорювати только въ способъ позитивный, акъ наказуе намъ наша совѣсть, а що тамъ собѣ на насъ клевече „Червоная Русь“, те насъ не свербить, нѣ болить. Дѣланье ей и подобныхъ ей орґановъ уважаємо зъ кождого становища шкоднымъ для Руси, а такій факты, якъ процесъ Книша въ Золочевщинѣ и т. п. нѣколи не признаємо фактами якогось додатного значѣня для справы рускои. Все те только вода на млынъ противниковъ австрійскои Руси, для загалу Русиновъ зовсѣмъ непотрѣбне компромітованье, для побаламученыхъ одиниць-селянъ тяжкій терпѣня, а утѣха — хиба для аґентовъ Благотворительного общества, що, мовлявъ, мѣжь галицкимъ селяньствомъ рускимъ така симпатія до Россіи и православія, що мимо арештовъ таки „множество“ народу руского зъ Галичины спѣшить до Почаева оглядати царя. Не знаємо, якъ хто дивить ся на розголошуванье такои рѣчи въ россійскихъ ґазетахъ, але мы бачимо въ томъ тенденцію дразненя австрійского правительства коштомъ галицкорускихъ селянъ — и выходить зъ того таке, якъ каже пословица: „паны бють ся, а мужиковъ чубы болять“. Если справоздавець „Кіевского Слова“ знае о томъ, що правительство австрійске карае за вандровку до Почаева, а теперь передъ приѣздомъ царя до Почаева предприняло такій незвычайній мѣры осторожности, — то яку, питаемо, цѣль мало розголошуванье друкомъ, що до Почаева прибуло множество галицкихъ селянъ рускихъ оглядати царя?.. Та й то ще пытанье, якъ розумѣти тото слово „множество“, коли зважити, що австрійскій сторожи дуже пильнували границѣ... Будь що будь, для Русиновъ галицкихъ уся тота робота объединительна — то медвежа прислуга, и давъ бы Богъ, щобы она вже разъ скончила ся, — щобы всѣ авантурники прийшли до познаня, якъ дуже всякій такій безглуздй авантуры шкодять справѣ рускій въ Австріи. А часъ, крайный уже часъ — познати и опамятатись. Русь галицку не спасе анѣ „маститый“ Аристовъ, анѣ „многоуважаемый“ Апухтинъ, анѣ вандровка до Почаева, — а только позитивный трудъ надъ своимъ народомъ и для своеи народности, — розумѣе ся, до того руки мусять бути чистй...

— **Для артилеріи польнои** въ австрійскій арміи на кожду дивізію має роздатись по одномъ далекоглядѣ разомъ зъ подставкою. Далекоглядъ буде нести зо собою трубачь дивізійный при сѣдлѣ.

— **Одвага жандарма.** Дня 22 н. ст. вересня горѣло въ селѣ Копки коло Улянова. Жандармъ Мих. Шарань прийшовъ до огню, коли вже двѣ хаты стояли въ поломени, але дознавшись, що въ одній зъ нихъ суть дѣти, въ сѣй хвили кинувъ ся въ море поломени и выдобувъ зъ одтамъ четверо дѣтей, зъ котрыхъ наймолодше вже удушилось одъ дыму. Жандармъ самъ мало що не погибъ въ огни, бо мусѣвъ довго глядати дѣтей, котрй приголомшеній дымомъ поховались по кутахъ хаты.

— **Въ процесѣ ґен. Скудіера противъ ґазеты Vaterland** о клевету запавъ вчера засудъ въ судѣ вѣденьскомъ. Редактора Колльера засуджено на 8 мѣсяцѣвъ арешту, а Як. Рата, одвѣчального редактора, на 50 зр. кары. Кромъ того утратить ґазета Vaterland 200 зр. кавціи.

— **Въ краковскомъ університетѣ** обняли урядованье на сей рокъ школьный: ректоръ Винкентій Закршевскій, деканы выдѣловъ: кс. Пельчаръ (богословского), Іос. Клечиньскій (правничого), Лук. Ридель (лѣкарского) и Мавр. Страшевскій (фільософічного). Взагалѣ въ краковскомъ університетѣ есть 43 професоровъ звычайныхъ, 12 надзвычайныхъ, 6 делеґатовъ доцентовъ, 4 професоровъ надзв. дѣйстныхъ, 2 професоровъ надзв. титулярныхъ, 21 доцентовъ приватныхъ, 2 учителѣвъ и 1 адъюнктъ, разомъ 91 силъ учительскихъ. — Въ списѣ выкладовъ подыбуесь въ перше „Студіюмъ рольниче“ зъ 9 выкладами и 6 прелеґентами.

— **Реклямаціи зелѣзничій.** Лучає ся дуже часто, що заряды галицкихъ зелѣзниць вызначують большу оплату за посылки фрахтовй и одтакъ треба реклямувати, с. е. жадати звороту надплаченои належности. Приватній особы не знаючи маніпуляціи зелѣзничои, оддзють такій справы т. зв. зелѣзничимъ бюрамъ реклямаційнымъ, котрй за певною оплатою одбирають одъ зелѣзниць неправильну надплату. Властителемъ одного зъ такихъ бюръ бувъ Ксаверій Брікманъ и побиравъ за свои заходы 30 прц. зверненыхъ за-для реклямацій надплатъ. Щобы побольшити свои доходы, Брікманъ фальшувавъ зелѣзничій документы, або поправлявъ на высшу суму заплачену належитость фрахтову або фальшувавъ вагу на деклярації. Довгій часъ удавало ся ему таке обманьство, ажь въ зарядахъ зелѣзничихъ догляджено тй обманьства и одано справу судови карному. При розправѣ доказано Брікманови 76 обманьствъ на реклямаціяхъ и трибуналъ засудивъ его на чотири тыждні арешту та кошты процесу.

— **„Крейцарову сенату“** поконфіскувала львовска поліція лишь въ перекладѣ нѣмецкомъ, а перекладъ французкій сеи повести есть по книгарняхъ. Згадати треба такожь, що переводы угорскій, хорватскій и сербскій выйшли на Угорщинѣ, а епільоґъ, написаный познѣйше ґр. Толстымъ та переведеный нимъ самымъ на нѣмецке, появивъ ся у Вѣдни и коштує 36 кр.

— **Жидовскій обманьства.** Львовскій ревізоръ торговый, Дворскій, придержавъ на пл. Краковскомъ жидка, продаючого сливки на вагу. Выявило ся, що зелѣзный фунтъ бувъ фальшивый, бо въ серединѣ мавъ дѣру, выповнену деревомъ и замащену смолою. Дворскій разомъ зъ поліцаемъ хотѣли арештувати жидка, але имъ не удало ся, бо заразъ зоѣгли ся сотки жидовъ, котрй одбили жидка, а ще Дворского и поліцая добре оббили. Не диво отже, що по львовскихъ улицяхъ продають жидки по 3 кр. фунтъ сливокъ. При томъ легко можна догадатись, що то мусить бути на провінціи зъ обманьствами жидовъ, коли ту у Львовѣ, де власти наглядають, таке лучає ся.

— **Дробній вѣсти.** У Вѣдни померъ Льоренцъ Штайнъ, звѣстный професоръ економіи въ університетѣ вѣденьскомъ. — Товариство „Родина“ одержала одъ выдѣлу краєвого субвенцію на р. 1890 въ квотѣ 200 зр. — На рольничій выставѣ вѣденьскій за выставу молочну одержали нагороды выставцѣ галицкій: за сыры дипломы Адамъ Скршиньскій и ґр. Кар. Лянцкороньскій, срѣбный медаль ґр. Фр. Мицьельскій. — Въ Рудкахъ по одправѣ поминального богослуженя за пок. Генр. Янка, дня 24 вересня, удала ся подъ проводомъ маршалка повѣтового Райского депутація, въ складъ котрои входивъ и о. Кульматицкій, до Гошова та вручила вдовѣ по Генр. Янку актъ фондаційный стипендіи для учениковъ школъ рольничихъ.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ у Львовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 8 жовтня с. р. на мѣсця експедіентовъ при урядахъ почтовыхъ: въ Косѣничахъ, пов. перемыского, и въ Козьовой, пов. стрыйского.

Телеграмы „Дѣла“.

Острава моравска 24 вересня. Вчера наспѣли тутъ оденъ полкъ пѣхоты зъ Кракова а оденъ зъ Оломуца. Въ самой Острявѣ стоить вже 3000 войска. Команду обнявъ полковникъ Брошь. Въ копальняхъ повночнои зелѣзницѣ розпочали роботники роботу змушенй до того войскомъ.

Берлинъ 24 вересня. На день 30 вересня, коли то кончить ся правосильность выимковыхъ законовъ противъ соціялістовъ, поробила поліція великій приготовленя, щобы не допустити до нѣякихъ демонстрацій. Того дня має бути сконсиґнована вся залога.

Вѣдень 25 вересня. Намѣстникъ Дальмаціи Блажековичь подавъ ся до димісіи и одержавъ ей; хто прийде на его мѣсце, поки що не знати.

Парижь 25 вересня. Въ Шербурзѣ арештовано якогось резервіста одъ маринарки, котрый накравши набоѣвъ системы Льебля выбиравъ ся зъ ними въ дорогу.

Римъ 25 вересня. На австрійскій амбасадѣ порозлѣплювано въ ночи ірідентистичній плякаты. Виновниковъ арештовано.

Острава моравска. Войско обсадило всѣ копальнѣ а властитель копалень постановили не робити роботникамъ нѣякихъ концесій. Всюды спокой; страйкуючій роботники держать ся статочно и поважно зъ далека одъ всякихъ конфліктовъ, але обстають при своихъ жаданяхъ.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

24. н. ст. вересня 1890.

Львовъ: Пшениця 7·— до 7·65, жито 5·— до 5·50, ячмѣнь 5·— до 7·—, овесъ 5·55 до 6·25, горохъ 7·50 до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·50 до 11·—, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль одъ 60·— до 120.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литровъ 11.50 до 12·— зр.

Тернополь: Пшениця 6·80 до 7·70, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 4·80 до 6·50, овесъ 5·— до 5·75, горохъ 7·50 до 8·50, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 10·40 до 11·—, льнянка — до —, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·25 до 8·25, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·— до —·— горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 9·80 до 10·35, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Подволочиска: Пшениця 6·20 до 7·80, жито 5·20 до 5·50, ячмѣнь 4·80 до 6·50, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 7·50 до 8·50, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·40 до 11·—, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Курсъ Львовскій

зъ дня 23. л. вересня 1890.

Акціи за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	203 —	206 —
Зелѣз. Львов.-Чернов. по 200 зр. а. в.	227 50	230 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	296 50	299 50
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	101 30	102 —
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	107 30	108 —
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	99 —	99 70
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	100 50	101 20
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . .	98 —	98 70
Товар. кред. гал. 5% а. в. льос. 37 л.	100 50	101 20
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 40	96 10
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	100 —	100 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 —	95 70
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	59 —	61 50
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	49 50	52 50
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	— —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкій 5% м. к. . . .	103 70	104 40
Галиц. фонду пропинаційного 4% в. а.	92 70	93 40
Комунальній Банку краев. 5% I емис.	100 70	101 40
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 60	99 30
Льосы:		
Мѣста Кракова	22 50	24 —
Мѣста Станиславова	28 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 30	5 40
Наполеондоръ	8 83	8 97
Повъимперіялъ	9 20	— —
Рубель срѣбный	1 45	1 55
Рубель паперовый	1 43—	1 45—
100 марокъ нѣмецкихъ	54 70	55 35

Надѣслане.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ одъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй; Апол. Левицкій управителемъ въ Черневѣ, Мих. Кшакъ въ Рокитнѣ, Людв. Колупницкій въ Иваню пустомъ, Іос. Козубовна въ Пѣсочной. — Іос. Кравецъ именованый головнымъ поборцемъ податковымъ при краєвой дирекціи скарбу у Львовѣ.

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ році

продають ся оправнй по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Одстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскій; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лецкого; въ Стрыю въ Рускомъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.

Всякій зголошеня приймае выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Завадовѣ.

Надôслане.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Л. Коссакъ

Лѣкарь-спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ повернувъ и ординуе якъ передъ тымъ при улици Валовôй число 27. 3658 3—3

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 153—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдвоортною почтою безъ дочисленя провізіи.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5 он у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Найблизше тягненье 1 жовтня 1890.

Головна выграна зр. 200.000

Промесы на льосы мѣста Вѣдня по зр. 3.75.
Оригінальнй льосы по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна зр. 100.000

Промесы на льосы Тисаньскй зр. 2.50.
Оригінальнй льосы по курсѣ деннôмъ.

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Глядає ся учительки до однои дитины безъ гры на фортепянѣ. Близшои вѣдомости удѣлить о. Ив. Димушевскій парохъ въ Кійдановѣ, почта Оссôвцѣ.

Ковдры, Матерацы

простирала, сѣнники, полотна, бѣлье и шіфоны по низькихъ цѣнахъ поручає ново отвореный маґазинъ

АНТÔНЪ ҐУДІЄНСЪ
(давнѣйше Ґаєвска)

Львôвъ пляцъ Маріяцкій число 8.
3615 10—10

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо. Бенедиктинôвъ въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыеку и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справдешню прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer Bordeaux
Генер. агентъ
Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

НОВО ОТВОРЕНЫЙ

МАҐАЗИНЪ

гафтôвъ и дрôбниць дамскихъ, товарôвъ ґалянтерійныхъ, потребъ до робôтъ жѣночихъ и кравецтва, такожь приборôвъ тоалетовыхъ

при улици Галицкôй число 6

пôдъ фірмою

ДЗЄВОНЬСКІЙ и ҐІҐІЕЛЬ

поручає по цѣнахъ можливо найнизшихъ, **гафты** зачатй и выкôнченй въ добôрнôмъ вкусѣ и у великôмъ выборѣ, канвы, джуты, явы и конґресъ, волôчки, берлиньску, орієнтальну перску и смирненьску у всѣхъ ôдтѣняхъ. Фільозелѣ, коронки, шовки, бавовны, нитки, ґузики и т. п., пôдшевки до суконь, орґантины, муселіны и т. п. у великôмъ выборѣ. Мыла, перфумы, правдиву воду кольоньску, щôтки, гребенѣ и **великій выбôръ выробôвъ шкôряныхъ.**

Принѣтливо звертаємо Вп. Пань увагу на се, що сей маґазинъ яко цѣлкомъ новый, заосмотреный въ добôрный товаръ и має много гарныхъ новостей взагалѣ у **всѣхъ артикулахъ** а хотячи зъєднати собѣ ôдбирателѣвъ, продає ихъ дешево, числячи на приклонну пôдпомогу. (Импресса, Львôвъ.)

3620 8—8

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Кракôвъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, ôдповѣднй на **выправы слюбнй, подарунки,** у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3652 2—10

Гербата россійска. Самовары Тулскй.

Одпродаючимъ значный опустъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Въ Станіславовѣ

можна купити деревця овочевй найлѣпшои якости:

Яблôнки 5-лѣтнй, штука по	40	кр.
Грушѣ 4-лѣтнй „ „	50	„
Черехи „ „ „	40	„
Вишнѣ „ „ „	40	„
Деренѣ 3-лѣтнй „ „	40	„
Виноградна лоза шести родôвъ	25	„
Рожѣ пневй дволѣтнй шт. по	60	„
Порѣчки великй штука по	10	„
Малины цѣлый рôкъ родючй	10	„
Виприны штука по	10	„

Цвѣты оранжерійнй по мѣрнôй цѣнѣ.

Кождого часу **китицѣ** весѣльнй, балевй и вѣнцѣ пôсля цѣны замавляючого — ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ

помольоґъ и огородникъ мѣскій.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу **5% асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 49—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй **выльосованй а вже платнй мѣсцевй** паперы цѣннй, такожь **запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй** лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами } по 28 зр. зъ доставою до стаціи зелѣзничои.
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С. С. Х. }
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
У ЛЬВОВѢ.

3655 (2—?)

ФАБРИКА МЕДЛІНҐСКА

поручає на

СЕЗОНЪ ОСѢННЫЙ

Для панôвъ:		Для пань:	
Черевики зô шкôры Croute зр.	3·25	Черевики зô шкôры ґемзов. зр.	3·75
„ „ телячои 4 до	5·50	„ „ гамбурґскои	3·60
„ „ францускои	5·—	„ „ франц.	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированй	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитй	6·—	Пôвчеревики прунельовй	3—3·50
Пôвчеревики ґемзовй зр.	3·50	„ „ ґемз.	3—3·50
„ францускй зр.	4·75	„ „ францус.	4·—

Великій выбôръ черевикôвъ и шештикôвъ для панночокъ хлопчикôвъ и дѣтей. — Обильный выбôръ мештôвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панôвъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлює ся ôдворотною почтою.

Филіи: Кракôвъ, ул. Гродска 34; Чернôвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичь, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Ряшѣвъ, Сучава, Самбôръ, Станиславôвъ, Стрый, Тарнôвъ, Тернопôль.

3268 (34—40)

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякй приборы до подорожи
2573

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянґнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Льосы Вѣденьскои Выставы по 1 зр. Лишь малый запасъ

Послѣдный мѣсяць

Головна выграна 50.000 зр. вартости

11 льосôвъ 10 зр.
6 „ 5 зр. 50 кр.

3648 (9—?)

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 208. Львôвъ, Субота 15 (27) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
за Границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр на чверть року . . . 6 зр
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 27 н. ст. вересня 1890.

Въ понедѣлокъ ôдбудуть ся у Львовѣ загальнѝ зборы Руского товариства педаґоґічного. Зъ тои нагоды хочемо нинѣ высказати кôлька слôвъ.

До товариства педаґоґічного, при постановѣ завязаня его — а постанова ся запала на однôмъ изъ всенародныхъ вѣчь у Львовѣ — привязували Русины галицкѝ дуже велику вагу и вѣщували ему зъ часомъ великій розцвѣтъ. И зовсѣмъ природно: бачено вагу товариствъ педаґоґічныхъ у другихъ народôвъ — отъ хочь бы у сусѣдôвъ Полякôвъ — и сподѣвано ся, що й наше товариство розростесь числомъ членôвъ, філіями, а тымъ самымъ и матеріяльными средствами, а въ наслѣдокъ того зможе сповняти велику свою задачу педаґоґічными выдавництвами для учителѣвъ та молодежи зъ однои стороны, а закладаньемъ институтôвъ для выховуваня молодежи зъ другои.

И не можна сказати, щобы товариство по змозѣ не сповняло тои своеи задачѣ — оно выдало де-що книжочокъ а теперь выдае ще й фахову часопись „Учителя“, и оснувало институтъ у Львовѣ, де мѣстить ся сего року вже звышь 60 ученикôвъ, — а все-таки годѣ того замовчати, и треба признати, що наше товариство педаґоґічне доси не здобуло собѣ такои поваги, на яке бы заслугувало, анѣ не набрало такои ваги въ нашôй орґанізаціи народнôй, яка бы ему належалась и яку мають такѝ товариства у другихъ народôвъ.

Причинъ буде безперечно бôльше, якъ тота одна головна — політична, спочиваюча въ нинѣшнôй системѣ шкôльнôй. Певна рѣчь, що товариство педаґоґічне, щобы могло успѣшно розвиватись и дѣлати, повинно числити тысячѣ членôвъ, — кождый Русинъ повиненъ въ патріотизму вписати ся въ члены и докинути свою дрôбну лепту, — а того почутя обовязку доси межи Русинами не видко. Коли-жь товариство числить мало членôвъ, — то не мае й фондôвъ на свои великѝ цѣли и мусить, якъ то кажуть, калѣкувати. Не маючи фондôвъ на выдавництва бôльшѝ, товариство мусѣло выдавати рѣчи дрôбнѝ и може слабшѝ. Се зновъ очевидно могло ôддѣловувати некористно на публику, котра небогато застановляючись, брала наслѣдокъ за причину. Дальше мусѣло безперечно застановляти кождого, хто слѣдивъ за розвоемъ товариства, длячого оно не завязуе філій та кружкôвъ по краю — и чия въ тôмъ вина: чи учителѣвъ та дѣятелѣвъ рускихъ на провінціи чи може выдѣлу... Правда, основанье института у Львовѣ, котрый, дякуючи ревности деякихъ одиниць, розвиваесь дуже гарно, пôднесло повагу товариства педаґоґічного въ очехъ руского загалу, але — якъ сказано повысше — все ще сему нашому товариству далеко до того значѣня, до тои ваги, яку мають товариства педаґоґічнѝ у иншихъ народôвъ.

Щобы вже не вказувати на сусѣдôвъ-Полякôвъ або на Чехôвъ, знаныхъ изъ знаменитои та сильнои орґанізаціи, вкажемо на Словѣнцѣвъ. Въ половинѣ 1886 року основували они товариство имени Кирила и Методія — и за чотири роки завязали 90 філій (якъ они кажуть „ґрупъ“), а зъ вкладокъ и жертвъ збирали рôчно ôдъ 5 до 9 тысячь зр., за чотири роки 26.907 зр. Зъ того могли они не тôлько выдавати добрѝ книжочки (друкованѝ въ 3 до 8.000 примѣрникôвъ), але и удержувати кôлька фреблѣвскихъ шкôлокъ словѣньскихъ по мѣстахъ и одну три-клясову школу приватну въ Тріестѣ.

Намъ здаесь, що и Русь галицка моґла бы зложити рôчно 5.000 зр. на высокѝ цѣли товариства педаґоґічного. Належало бы тôлько обдумати зъ однои стороны спосôбъ, якъ бы товариству придбати якъ найбôльше членôвъ и добровôльныхъ жертвъ — безъ сумнѣву, велику вагу мало бы орґанізованье філій чи кружкôвъ по провінціи, — а зъ другои стороны треба бы самому товариству, взглядно его вѣдѣлови, постановити таку проґраму дѣяльности товариства, щобы кождый щирый Русинъ признавъ еи спасенною и одушевивъ ся нею...

Не сумнѣваемо ся, що на понедѣлковыхъ загальныхъ зборахъ западе не одна розумна ухвала, що зможе послужити до зросту и розцвѣту нашого товариства педаґоґічного.

Фарисейство польскихъ дневникôвъ въ ôдношеню до Русинôвъ

проявило ся зновъ дуже ярко при нагодѣ порушенои міністерствомъ военнымъ справы народного шкôльництва въ Галичинѣ.

„Дѣло“ въ справѣ тôй заняло становище зовсѣмъ объективне: сконстатувало фактъ и высказало лише бажанье, що чей рескриптъ міністра вôйны буде бодай на тôлько мати вплыву, що въ рускихъ школахъ попустять трохи зъ напыханя дѣтей рускихъ патріотичными байками зъ польскои исторіи, на котрѝ при теперѣшнôй системѣ найбôльшу кладесь вагу.

Чи може се неправда? Чи сѣльскôй дитинѣ рускôй, якъ тôлько переступить порôгъ шкôльный, не набивають заразъ головы Вандами, Кракусами, Пястами и тымъ подôбнымъ? чи не учать заразъ, якъ папугу, пѣсеньокъ патріотичныхъ польскихъ про Вавель, Вислу и т. п. А рускихъ патріотичныхъ пѣсень чи учать? Коли-бъ котрый учитель зваживъ ся на щось подôбного, заразъ бы се взято за „аґітацію“, за рѣчь, котра до школы „не належить“, и ôнъ ôдпокутувавъ бы за свое чувство патріотичне. Знаемо-жь прецѣнь всѣ нинѣшну систему и еи тенденціи. Се-жь прецѣнь фактъ, и о тôмъ було писано свого часу въ „Дѣлѣ“, що директоръ однои народнои школы на Покутю заборонивъ учителямъ навѣть говорити мѣжь собою по руски, и се есть вписане до протоколу дотычнои школы... А що дѣе ся на испытахъ и на візитахъ инспекторскихъ по школахъ? що дѣесь на конференціяхъ учительскихъ? — о тôмъ вѣчно пише ся въ рускôй прасѣ.

Але польскѝ дневники всего того не хотять чути и знати, тожь и не нотують тыхъ рѣчей, а промовчують, очевидно въ добре понятôмъ интересѣ системы. Ажь якъ мы натякнули про се зъ нагоды рескрипту міністра вôйны — они пôдносять великій „ґвалтъ“, що нѣбы-то мы пôддаемо ся пôдъ командо Neue fr. Presse. Пôддаватись пôдъ чие-небудь чуже командо мы не думали и не думаемо, а говорили и будемо говорити при всякôй нагодѣ лише те, що намъ наказуе наша совѣсть, нашъ интересъ народный. Въ справѣ-жь шкôльництва народного на Руси мы все протестували и не перестанемо протестувати противъ нинѣшнои системы польонізаційнои.

Польскѝ дневники хотѣли бы, щобы мы спôльно зъ ними крушили копіе за тоту нинѣшну систему передъ закидами міністра вôйны... Чи подурѣли? А що-жь то: чи мы, Русины, маемо нинѣ голосъ въ справахъ шкôльництва? Чи може въ нашихъ рукахъ краева рада шкôльна? чи може мы маемо вплывъ на добôръ окружныхъ инспекторôвъ? чи може насъ допускають до бôльшости въ окружныхъ радахъ шкôльныхъ? чи може есть на галицкôй Руси бодай одна семинарія учительска руска? чи може, кромѣ у Львовѣ, есть де на цѣлôй галицкôй Руси бодай одна чотиро-клясова школа руска? Зъ-вôдки-жь мы маемо приходити до тои чести: ставати до процесу зъ міністромъ вôйны? Се вже нехай буде таки вашъ „клопôтъ“, панове Поляки! Мы тымъ клопотатись не потребуемо.

Nowa Reforma вправдѣ накликуе Русинôвъ до того медоточивыми словами: „Мы не заперечуемо правъ, якѝ вамъ *справедливо* (!) належать ся, а навпаки, всякѝ вашѝ *справедливѝ* жаданя пôдпираемо...“ але-жь чи то правда, що она говорить? Якѝ то всякѝ справедливѝ права они намъ признають? якѝ жаданя нашѝ они пôдпирають? Шкода, що не сказано выразно, не наведено фактôвъ.

А мы скажемо ôдъ себе, що мы того всего добра не бачимо. Що Русины въ Австріи мають, то мають майже все зъ конституціи австрійскои, на скôлько въ чôмъ еи не обмежено въ бôльшу або и выключну користь Полякôвъ. Длятого и до нѣякои вдячности для Полякôвъ не можуть бути зобовязанѝ и за ихъ господарку та за ихъ порядки копія крушити не гадають и не можуть. Инакше бы могли зложатись обставины тогдѣ, коли-бъ Поляки не словами, але дѣлами не перечили намъ нашихъ справедливыхъ правъ и всякѝ нашѝ справедливѝ жаданя справдѣ пôдпирали. Тогдѣ мы були бы, по справедливости, народомъ рôвноуправненымъ, зъ рôвнымъ голосомъ въ справахъ краевыхъ и державныхъ, отогдѣ мы и могли бы въ половинѣ ôдповѣдадати за порядки въ краю. Нинѣ-жь на жаль, не можемо и не смѣемо, а жаданье того ôдъ насъ есть, просто сказавши — фарисействомъ.

Справы краевѝ.

[Анкета въ справѣ реформы закона громадского для другорядныхъ мѣстъ и мѣсточокъ.]

Недавно зôбрала ся въ выдѣлѣ краевôмъ, пôдъ проводомъ бувшого ще маршалка ґр. Тарновского анкета, щобы установити засады для проекту нового закона громадского для другорядныхъ мѣстъ и мѣсточокъ. Въ анкетѣ взяли участь кромѣ маршалка ґр. Тарновского пп. сов. двору ґр. Лось, члены выдѣлу краевого Романовичь и д-ръ Верещиньскій, послы д-ръ Фрухтманъ и Юл. Романчукъ, совѣтники выдѣлу краевого Михальчевскій и д-ръ Пекосиньскій, наконець д-ръ Витолдъ Левицкій яко секретарь.

Анкета краева, скликана выдѣломъ краевымъ въ 1887-ôмъ роцѣ для выготовленя проекту реформы громадскои узнала була одноголосно, що постановы одного и того самого закона для мѣстъ, мѣсточокъ и громадъ сельскихъ не суть практичнѝ зъ огляду на рôзницю интеліґенціи и средствъ матеріяльныхъ. Отже постановлено тогдѣ выдати три окремѝ статуты громадскѝ: а) для 30 мѣстъ бôльшихъ, б) для 270 менчихъ мѣстъ и мѣсточокъ и в) для 6.500 селъ. Въ наслѣдокъ сеи постановы выготовлено законъ для бôльшихъ мѣстъ и ôнъ 13 марта 1889 дôставъ цѣсарску санкцію и вже сего року увôйшовъ въ житье. Теперь приступлено до выданя закона громадского для 270 менчихъ мѣстъ та мѣсточокъ — а анкета, котра недавно ôдбула нараду, ухвалила слѣдуючѝ засады будущои орґанізаціи менчихъ мѣстъ и мѣсточокъ:

1. Анкета ухвалюе, що въ проектѣ до закона для мѣстъ другорядныхъ треба бы, якъ то стало ся въ законѣ для 30 мѣстъ, сильнѣйше зазначити, що старшина громадска есть орґаномъ управляючимъ а рада громадска тôлько ухвалюючимъ и контролюючимъ, щобы рѣшучо зарадити тому, абы рада громадска не мѣшала ся до екзекутивы. Заразомъ треба точно означити одвѣчальнôсть начальника громады и постановити, що урядникови громады анѣ зрѣкати ся своихъ правъ и обовязкôвъ на когось другого анѣ одвѣчальности своеи зъ нѣкимъ дѣлити не вôльно.

2. Позаякъ въ другорядныхъ громадахъ мѣскихъ найбôльше давала ся почувати хиба въ веденю рахунковости касы, длятого ухвалюе анкета, що въ законѣ треба помѣстити слѣдуючѝ постановы: Выдѣлъ краевый постановить ореченьемъ, котрѝ мѣста и мѣсточка обовязанѝ держати касіера и контрольора, а взглядно одного зъ нихъ. При тôмъ мае бути выдана двояка инструкція рахункова: для мѣстъ и мѣсточокъ бôльшихъ пôсля взôрця инструкціи выданои надворною канцелярією зъ 1836 р.; друга же для мѣстъ и мѣсточокъ меншихъ оперта на тôмъ самôмъ взôрци, але вымагаюча въ примѣненю трохи менше формальностей.

3. Для заостреня контролѣ надъ господаркою другорядныхъ мѣстъ и мѣсточокъ ухвалено умѣстити въ законѣ слѣдуючѝ постановы: Рада громадска есть обовязана сконтролювати касу мѣску и касы заведень та фондôвъ, остаючихъ пôдъ зарядомъ мѣскимъ, бодай чотири разы до року черезъ выбрану комісію. Контролююча комісія обовязана по кождôмъ шконтрѣ предложити справозданье начальникови громады, котрый подасть его до вѣдомости радѣ громадскôй и предложить въ ôдписѣ выдѣлови повѣтовому.

Кождый членъ рады, выбраный до комісіи контролюючои, есть обовязаный приняти мандатъ, наколи не докаже абсолютнои неможливости сповняти обовязкôвъ члена контролюючои комісіи.

Наколи-бъ члены контролюючои комісіи не сповнили вложеныхъ на нихъ обовязкôвъ, може выдѣлъ повѣтовый засудити кождого зъ нихъ на грошеву кару ажь до 20 зр. а заразомъ зарядити шконтро касы громадскои и касъ заведень та фондôвъ, стоячихъ пôдъ зарядомъ громады, на коштъ громады. Крôмъ того есть выдѣлъ повѣтовый обовязаный, въ мѣру потребы, шконтрувати несподѣвано касу громадску.

Дальше ухвалено поручати краевому выдѣлови до можливого увзглядненя при кодіфікуваню закона слѣдуюче внесенье, заострююче сповнюванье обовязкôвъ контрольнои комісіи: „Членъ рады, наколи бувъ два разы караный выдѣломъ повѣтовымъ безъ успѣху карою грошевою, може бути засудженый на утрату уряду радного ореченьемъ намѣстництва въ порозумѣню зъ выдѣломъ краевымъ.“ (Пôсля закона краевого зъ 1873 р., обовязуючого въ Дальматіи.)

4. Щобы зарядити недбалости въ веденю рахункôвъ зъ господарства мѣского, а такожь, щобы завести порядокъ въ адміністраціи мѣскôй, постановляе анкета слѣдуючѝ засады:

а) найдальше въ мѣсяць по скôнченю адміністраційного року есть начальникъ громады обовязаный предложити радѣ громадскôй рôчнѝ рахунки всѣхъ фондôвъ;

б) рада громадска есть обовязана справдити рôчнѝ рахунки всѣхъ фондôвъ найдальше до двохъ мѣсяцѣвъ по ихъ предложеню;

в) наколи-бъ комісія рады громадскои, выбрана до справдженя рахункôвъ, обовязку свого въ речинци закономъ означенôмъ не сповнила и проволоки ôдповѣдно не оправдала, то выдѣлъ повѣтовый може наложити на поодинокихъ членôвъ кару грошеву ажь до 20 зр. и зажадати ôдъ рады, щобы выбрала иншу комісію;

г) наколи-бъ и се зарядженье осталось безъ успѣху, або коли-бъ рахунки громадскѝ були справдженѝ недбало и коли бы поминено значнѣйшѝ неправильности, то выдѣлъ повѣтовый може тогдѣ розпорядити справдженье рахункôвъ на коштъ громады;

д) противъ розпорядженя выдѣлу повѣтового, наказуючого справдженье рахункôвъ на коштъ громады, служить радѣ громадскôй рекурсъ до выдѣлу краевого;

е) наколи громада не хоче заплатити коштôвъ справдженя, може выдѣлъ повѣтовый вставити ихъ въ буджетъ громады и покрыти додатками до податкôвъ.

Крôмъ того ухвалила анкета слѣдуючу засаду:

5. Рада громадска може пôсля власного погляду признати раднымъ за справдженье рахункôвъ вынагороду, однакъ така ухвала вымагае затвердженя выдѣлу повѣтового.

6. Позаякъ стяганье належитости належить взагалѣ до слабыхъ сторôнъ адміністраціи громадскои, передовсѣмъ по малыхъ мѣсточкахъ, бо декотрѝ старшины громадскѝ не хотять еи пôдоймати ся, для того ухвалено зарадити тому умѣщеньемъ въ законѣ слѣдуючои постановы:

а) Коли старшина громадска и рада громадска не хотять зарядити средствъ примусовыхъ для стяганя залеглостей поодинокихъ фондôвъ и заведень, остаючихъ пôдъ зарядомъ громады, або коли-бъ примусове стяганье вело ся такъ довго, що могла бы зъ того выйти шкода для громады, тогдѣ выдѣлъ повѣтовый есть управненый зарядити ôдповѣднѝ средства зарадчѝ и установити правного заступника до стяганя въ дорозѣ права. Таке саме право треба признати выдѣлови повѣтовому, а то въ цѣли стягненя претенсій громады ôдъ членôвъ старшины громадскои (§. 64. зак. гром.)

б) Ôдписуванье всякихъ залеглостей зачисляе ся до справъ вымагаючихъ затвердженя рады повѣтовои (§. 99. зак. гром.).

7. Досвѣдъ и численнѝ комісіи делеґованѝ выдѣломъ краевымъ выказали, що найбôльше занедбане, особливо въ мѣсточкахъ всхôднои Галичины, есть повненье мѣсцевои поліціи. Для полѣпшеня ôдносинъ мѣсцевои поліціи ухвалила анкета слѣдуючу засаду, котра мае бути въ законѣ унята въ ôдповѣдну форму:

Наколи-бъ изъ доходженя переведеного выдѣломъ повѣтовымъ показало ся, що старшина громадска занедбуе поліцію мѣсцеву, и коли-бъ упôмненя оставались безъ успѣху, тогдѣ може власть політична повѣту, за згодою выдѣлу повѣтового, заименувати на якійсь точно означеный часъ, ажь до упорядкованя мѣста, делеґата для веденя цѣлои або якоись части мѣсцевои поліціи и то на коштъ громады.

Тому делеґатови пôдлягають вповнѣ всѣ орґаны мѣсцевои поліціи въ громадѣ и ôнъ выконуе надъ ними власть дисциплінарну, яка служить старшинѣ и радѣ громадскôй. Рекурсы противъ именованя делеґата для упорядкованя мѣсцевои поліціи, внощенѝ старшиною громадскою, взглядно радою громадскою, рѣшае намѣстництво за згодою выдѣлу краевого. Коли-бъ не прийшло до такого порозумѣня, тогдѣ именованье делеґата ôдпадае.

При тôй нагодѣ вказано яко директиву для кодіфікаціи, що постановы §. 32. зак. гром. и §. 57. зак. гром. мають повне примѣненье що-до делеґата, т. е., що на него переходять права и обовязки начальника громады зъ задержаньемъ постановъ §. 33. зак. гром., т. е., що рада громадска ухвалюе средства на удержанье мѣсцевои поліціи. Тымъ способомъ означено правне становище делеґата.

Ôдтакъ ухвалено анальоґічно до постановъ закона для 30 мѣстъ:

8. Выконуванье мѣскои поліціи ôддае ся въ руки начальника громады и зносить ся раду громадску яко инстанцію въ справахъ поліціи мѣсцевои.

9. Кваліфікацію урядникôвъ мѣскихъ означує выдѣлъ краєвый въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ, а комісія испытова, установлена для урядникôвъ 30 мѣстъ, буде заразомъ функціонувати и для урядникôвъ мѣсточокъ.

10. Яко поправку до §. 87. теперѣшного закона громадского ухвалено: Додатки до податкôвъ безпосередныхъ мають побирати ся и стягати тыми самыми орґанами, що и податки державнî. Однакожь додатки до податкôвъ консумційныхъ можуть пускати ся въ аренду спôльно зъ податкомъ державнымъ або и самостôйно.

11. Пôсля постановъ §. 68. зак. гром. при ужиткованю зъ майна громадского треба держати ся дотеперѣшного звычаю. Позаякъ другорядни̂ мѣста и мѣсточка посѣдають величезни̂ просторы ґрунтови̂, неразъ въ найлѣпшôй земли, а ґрунты ти̂ ужиткують ся часто противъ всякихъ засадъ раціонального господарства, то анкета ухвалила яко уступъ II. до §. 68. такъ:

„однакожь прислугує выдѣлови повѣтовому право выдавати, зô взгляду на культуру, приписы що-до способу уживаня ґрунтôвъ, при чôмъ треба примѣнити §. 30. буква б) зак. гром.“

12. Щобы дати можнôсть получити громады передмѣски̂, що лежать заразъ пôдъ самымъ мѣстомъ або мѣсточкомъ, щобъ они господарили спôльно яко одна громада о сильнѣйшôмъ орґанізмѣ, постановлено примѣнити §. 100. закона для 30 мѣстъ.

На тôмъ закôнчило ся засѣданье анкеты. Надъ ухвалами анкеты буде теперь радити выдѣлъ краєвый, а ôдтакъ буде предложеный соймови ще сего року проєктъ закона громадского для другорядныхъ мѣстъ и мѣсточокъ, выготовленый на основѣ тыхъ ухвалъ.

Зъ судовои салѣ.

[Політичный процесъ Михайла Книша въ Золочевѣ.]

Третій день розправы.

(*Конець.*)

По промовѣ прокуратора забравъ слово адвокатъ д-ръ Фльешнеръ и такъ промовивъ въ оборонѣ Книша:

Єсли ся розправа такъ зацѣкавила широки̂ круги публики, — якъ каже п. прокураторъ: цѣлый край, — то насуваєсь пытанье: чому оно такъ? Чи може тому, що передъ вами стоить страшный злочинець, черезъ котрого потряслась цѣла держава на своихъ основахъ? Певно, що нѣ. Хто лишь обєктивно слѣдивъ за ходомъ розправы и совѣстно розслѣдить та розсудить всѣ закиды противъ Книша и порôвнає ихъ зъ доказами и обставинами, яки̂ выказала розправа, а не якъ то представивъ п. прокураторъ, котрому належить ся справдѣ глубокій поклôнъ ôдъ Книша за те, що зробивъ зъ него великого чоловѣка, — той зъ чистою совѣстію може сказати, що до нарушеня публичного спокою ôдъ Книша такъ далеко, якъ зъ-ôдси до неба — и мусить конче зô страхомъ запытати: якъ то? чи въ конституційнôй Австріи дôйшло вже до того, що за леда слово, кинене въ коршмѣ середъ пяной товпы, можна вже стати злочинцемъ противъ публичного спокою и бути судженымъ за головну зраду? Нѣ, панове! Мы живемо въ державѣ конституційнôй, де въ границяхъ законныхъ усе вôльно; вôльно навѣть читати заказани̂ книжки, котрыми такъ перелякавъ себе и васъ п. прокураторъ, бо-жь само читанье книжокъ не становить нѣякои провины противъ законôвъ, а тымъ бôльше провины злочиньства зъ § 65.

Положенье моє, яко оборонця не легке, бо пôдчасъ розправы старано ся впоити въ васъ, панове судьѣ присяжни̂, погорду и ненависть до Книша. Але ôдкиньмо на бôкъ весь балястъ наведеный штучно въ актѣ обжалованя, и представмо собѣ, що передъ нами не Книшь, а зовсѣмъ инчій чоловѣкъ, вамъ ще не знаный, ôдкиньмо єго політични̂ и вѣроисповѣдни̂ переконаня, за котри̂ нѣхто не має права карати єго, а полишѣмъ тôлько нагу рѣчь, якъ она безсторонному чоловѣкови представила ся зъ цѣлои розправы, зъ того, що зôзнали свѣдки, то остане одно велике *нѣчо*, а о §. 65 навѣть бесѣды бути не може!

Тутъ мали вы, панове, добру нагоду бачити и чути, въ якій спосôбъ фабрикують ся у насъ злочинцѣ за головну зраду; тутъ сами̂ могли вы переконатись изъ численныхъ ôдчитаныхъ вамъ ôдозвъ поліційныхъ, що та поліція слѣдила Книша, якъ мара, слѣдъ за слѣдомъ, и на него вѣчно доносила. И сли Книшь ишовъ за границю, хочь-бы горѣвки напитись, хочь-бы пару чобôтъ купити, то поліція заразъ у великій дзвôнъ: „Страхъ! Книшь ходивъ за границю! Книшь зрадникъ державы!“ Але-жь панове, горожанамъ австрійскои конституційнои державы вôльно ходити за границю. Чи хто коли бере кому за зле, що ѣздить до Парижа? до Америки? Адже Россія така сама держава, якъ кожда инча, и я зовсѣмъ не знаю нѣякихъ заборонъ, бо-жь наша держава стоить що-до Россіи на дружной стопѣ! Правда, бувають часами заказы, але о тыхъ заказахъ знає загалъ, знавъ бы и я теперь яко оборонець и я не мôгъ бы сказати вамъ, що се вôльно було Книшеви, — але нинѣ я рѣшучо кажу, що єму вôльно було йти за границю, и за те не вôльно єго карати. Инча рѣчь, чи Книшь доповнивъ приписаныхъ формальностей. Але-жь за то инчій параґрафъ, а не параґрафъ за головну зраду!

Ба, Книшь сповнивъ ще велике злочиньство, бо державъ у себе образы Наумовича и Площаньского. Але-жь въ гостинници провінціональнôй бачивъ я образъ знаного убійника женщинъ Гуґона Шенка, побôчь портрету султана. Чи се не головна зрада пôсля гадки п. прокуратора? Тажь Наумовичь бувъ свого часу голосный чоловѣкъ: посолъ до сойму, до рады державнои, мавъ популярнôсть, — а то, що бувъ поставленый передъ судъ за головну зраду, се ще не рація, щобы ôнъ стративъ своє довѣріє у Книша. Впрочôмъ въ процесахъ о головну зраду — то на двоє баба ворожила! Погляньмо лише на послѣдну карту исторіи польского народу, а найдемо тамъ такожь, що въ фортецахъ прускихъ сидѣли писателѣ [Крашевскій], але тымъ они не перестали ще бути великими головами для своеи партіи. Що кому прийшло зъ того, що въ памятныхъ рокахъ австрійски̂ тюрмы переповнени̂ були польскою молодежію та що найкрасшій цвѣтъ погибъ по тюрмахъ або на „Гицлѣвскій горѣ“ у Львовѣ (Вашньовскій)?

П. прокураторъ закидає Книшеви, що ôнъ тримавъ руски̂ ґазеты и учивъ, що Русины повинни̂ держати лише руски̂ образы. А що выробляли польски̂ ґазеты за нѣмецки̂ образы межи народомъ мазурскимъ? — и нѣхто якось не потягавъ ихъ до одвѣчальности за головну зраду. Чому-жь бы невôльно аґітувати Русинамъ за рускими образами, єсли вôльно було Полякамъ аґітувати за польскими? Я бачу лише, що Книшь, яко честный чоловѣкъ и щирый Русинъ стоявъ на сторожи правъ свого народу, а се-жь не въ зло, а въ заслугу єму взяти, бо се святый обовязокъ кождого патріота. Такъ само робить п. прокураторъ закидъ Книшеви, що ширивъ руски̂ книжки межи рускимъ народомъ Дивна рѣчь! Адже Поляки засыпають своими книжками о Костюшку, а Янѣ III. а и послѣдными часами о Мицкевичу тысячами тысячей примѣрникôвъ — лише Русинови того не вôльно?

Ба, але ось велике дѣло, що Книшь ходивъ до Почаєва. Панове! чи робивъ хто якій закидъ за головну зраду Паляцкому та Ріґерови, що они ѣздили до Москвы? Певно, що въ Чехіи нѣкому про те и не снилось. Або-жь цѣли̂ масы польскихъ богомольцѣвъ не йдуть до Ченстоховы а мимо того нѣхто ихъ не чѣпає за головну зраду? Книшеви нѣхто не доказавъ, що ôнъ ходивъ до Россіи, щобы зрадити австрійску державу, а така комбінація, хочь може бути дозволена п. прокураторови, не може бути дозволена судьямъ присяжнымъ, котри̂ мають выдавати свои вердикты на основѣ доказаныхъ фактôвъ, а не комбінацій!

Звѣстна рѣчь, що въ Галичинѣ стрѣчають ся два елементы, що ненастанну ведуть изъ собою борбу, а то елементъ рускій и польскій. Однымъ и другимъ ходить о то, щобы выдобутись на верхъ, — се-жь змаганье національностей на основѣ конституціи. Польска народнôсть взяла цѣлковитый верхъ надъ народомъ рускимъ, а той зовсѣмъ справедливо чує себе покривдженымъ и боресь о свои права. П. прокураторъ хотѣвъ здискредитувати Книша передъ вами, — а се дуже легко: треба лише ударити въ струну патріотизму. Але-жь вы маєте судити чоловѣка, Книша, а не якого тамъ зненавидженого москвофіла.

Переходячи до зôзнаня свѣдкôвъ я звертаю вашу увагу на то, що вже самъ п. прокураторъ заявивъ, а именно, що свѣдки не хотѣли говорити правды, и каже, що ôнъ ще надумаєсь, чи не розпочати доходженя противъ нихъ о кривоприсягу. Єсть се пресія на васъ, панове, бо-жь свѣдки зôзнавали пôдъ присягою, и вы маєте руководитись тымъ, що свѣдки доказали, а не тымъ, чого изъ свѣдка пôдъ прасою не могли выдобути. Самъ п. прокураторъ заявивъ намъ, що по арештованю Книша посыпались просьбы о увôльненье єго, а доносы на Кубая. И якажь зъ того нѣбы-то консеквенція? Ото, сли просять за Книшемъ, щобы выпустити єго, бо ôнъ невинный, — то Книшь небезпечный; а коли-бъ просили, щобъ єго замкнути, то й тогдѣ бувъ-бы ôнъ небезпечный...

Зôзнаня свѣдкôвъ — ти̂ „не знаю“, „не пригадую собѣ“, „щось тамъ говоривъ собѣ изъ шпасу“, „отъ балакавъ якъ звычайно пяный“ — таки̂ догадочни̂ и неясни̂ зôзнаня, хочь и якъ були мовь бы пôдъ прасою просто вытиснени̂ изъ свѣдка, не доказують ще нѣчого. Деяки̂-жь свѣдки просто заперечили свои протоколы. Пôсля такихъ зôзнань §. 65 зовсѣмъ „не пасує“ до Книша, анѣ Книшь до того параґрафу. Той §. для великихъ людей, а не для бѣдного дяка изъ Плугова. А що п. прокураторъ запродукувавъ ся тутъ додатками рôзныхъ трактатôвъ панславістичныхъ авторôвъ, котри̂ мають бути небезпечными, — то ôдки Книшь має за се покутувати?

Такъ само маєсь рѣчь и зъ натягненымъ §-омъ 302. Тутъ уже годѣ ставити навѣть комбінаціи, бо я зовсѣмъ не розумѣю: що має спôльного зъ §-омъ 302 нарѣканье Книша на плугôвского войта, котрый скривдивъ Книша при роздѣлѣ голодовои запомоги, забравши все по-найбôльше для себе и своихъ богатыхъ одномышленникôвъ, а не давши єму нѣ шелюга. За одно слово ставити чоловѣка до такои тяжкои одвѣчальности? Добре то сказавъ одинъ славный юристъ: Sag' mir ein Wort, da bring' ich dich auf den Galgen!

Доказъ вины зъ §. 303 улекшивъ собѣ п. прокураторъ въ той спосôбъ, що, не наводячи вже й нѣякихъ quasi-доказôвъ, просто каже, що Книшь оскорбивъ католицку церковь, бо высмѣвавъ польски̂ написи пôдъ образами. То не арґументъ; тутъ треба доказати, що Книшь сповнивъ провину.

Такъ весь сей процесъ — закôнчивъ д-ръ Фльешнеръ — выглядає на наставлени̂ сѣти на льва, въ котри̂ замѣсть льва попала ся мышь.“

По репліцѣ прокуратора а ôдтакъ послѣднôй промовѣ д-ра Фльешнера подавъ предсѣдатель трибуналу сов. Стшелецкій своє резіме, а судьѣ присяжни̂, по нарадѣ, потвердили перше пытанье що-до злочиньства забуреня публичного спокою и третье що-до зневаженя реліґіи одинацяти голосами.

Прокураторъ внѣсъ вымѣръ кары за злочиньство зъ § 65 lit. a) (ôдъ одного до 6 лѣтъ тяжкои вязницѣ) и за провину зъ §. 302 (ôдъ одного до 6 мѣсяцѣвъ) и пôднѣсъ при тôмъ, яко обставину обтяжаючу Книша, що бувъ уже караный за спôвудѣлъ въ спроневѣреню.

На те д-ръ Фльешнеръ: Я прошу о цѣлковите увôльненье мого кліента ôдъ вины зъ §. 65, бо першому, затвердженому въ тôмъ напрямѣ пытаню хибує першого и найважнѣйшого критеріюмъ законного, що Книшь дѣлавъ публично и передъ бôльше людьми, а сего именно пп. судьѣ присяжни̂ не потвердили. [Книшь мôгъ говорити се кождому зъ осôбна, шептати на ухо, а се не пôдпадає карѣ зъ §. 65.]

Трибуналъ по цѣлогодиннôй нарадѣ выдавъ вырокъ засуджуючій Книша на шѣсть мѣсяцѣвъ вязницѣ, а Книшь зголосивъ зажаленье неважности.

Дописи „Дѣла“

Зъ Городенки.

[Концертъ артистичнои шѣснацятки.]

По разъ першій загостила до насъ шѣснацятка рускихъ академикôвъ, щобы народнымъ звукомъ пѣснѣ нашои звеселити наши̂ серця и пôднести нашого духа. День той бувъ справдѣ днемъ радости для околицѣ городеньскои. Зô всѣхъ сторôнъ спѣшили Русины на концертъ. Вже о 7-ôй годинѣ вечеромъ щѣльно заповнила ся саля театральна, гарно прибрана зеленью. Всѣхъ гостей було звышь 400 душь; бôльше впустити було годѣ, бо не було мѣсця, и не позвалявъ правительственный комісарь. Бачили мы Русинôвъ не тôлько зъ Городенщины, але такожь зъ Косôвского, Надвôрняньского, Снятиньского, Залѣщицкого та Борщѣвского, ба и зъ Буковины. Коли гостѣ зôбрались, явивъ ся комісарь правительственный, а за нимъ два жандармы зъ баґнетами. Комісарь, представивши ся комітетови, сказавъ, що має порученье уважати, щобы не було великого стиску и щобы комітетъ поступавъ пôсля єго поручень.

Концертъ ôдкрывъ посолъ д-ръ Теофиль Окуневскій, повитавши молодыхъ спѣвакôвъ дуже сердечною патріотичною промовою, котра у всѣхъ гостей выкликала одушевленье, бо збудила вѣру въ красшу будучнôсть нашу. Бесѣдника нагороджено грôмкими оплесками.

Почались продукціи концертови̂. Хоръ ôдспѣвавъ насампередъ прегарну пѣсню Вахнянина „У снѣ я снивъ“. Потôмъ академикъ п. Павло Кудрикъ ôдеклямувавъ изъ зрозумѣньемъ поезію „Чигиринъ“ Шевченка. По деклямаціи ôдспѣвавъ п. Шиманьскій въ супроводѣ фортепяну прекрасно сольо барітонове „Серенаду“ Ґунода. Опôсля на сценѣ явила ся молода панночка Левицка, дочка о. Михайла Левицкого, пароха обертиньского. Концертантка ôдограла Impromptu Fantaisie Шопена зъ такою выробленою техникою, що, якъ знатоки говорили, не повстыдалась бы и столиця. Длятого концертантка збирала рясни̂ оплески. Потому хоръ ôдспѣвавъ композицію Лисенка до слôвъ Шевченковыхъ „Иванъ Гусъ“. Тая пѣсня формально очарувала всѣхъ, а по скôнченю уся публика, нагороджуючи спѣвакôвъ грôмкими оплесками, домагала ся повтореня тои пѣснѣ. Спѣваки загремѣли пѣсню Вахнянина „Урра у бôй“, а на неумовкаючи̂ оплески мусѣли повторити єи ще разъ. Наконець ôдспѣвавъ хоръ композицію Нѣщиньского „Закувала та сива зозуля“ ажь два разы.

Взагалѣ треба признати, що шѣснацятка не выбрала ся зъ чимъ-небудь по краю, и всѣ пѣснѣ ôддавала дуже добре. Честь академикамъ, що для здвигненя дому для рускои Мельпомены и свою докидають цеголку. Такожь належить ся признанье п. Штолеви за єго удачный акомпаніяментъ. Въ концертѣ можна пôднести лишь одну недостачу, а именно недостачу орхестры, котра бы була заповняла перестанки межи поодинокими точками — хоть и се правда, що на гôдну орхестру въ такôй Городенцѣ здобути ся не такъ легко. Безъ можности заповненя перестанкôвъ цѣлый концертвъ тревавъ троха за коротко.

По концертѣ запросивъ д-ръ Теофиль Окуневскій всѣхъ гостей на забаву до своеи хаты, бо касино мѣсцеве и часть шовіністичнои публики польскои, будучи противными, щобы въ Городенцѣ ôдбувъ ся концертъ рускій, ôдмовили своеи просторои салѣ на забаву. Отже гостѣ перенесли ся до комнатъ д-ра Окуневского, тымъ часомъ въ просторôй сали театральнôй накрыто величезни̂ столы до вечерѣ. Опôсля цѣлый стôлъ засѣли гостѣ и посыпались тоасты та загремѣла и залунала наново наша пѣсня зъ грудей артистичнои шѣснацятки. На ново розпочатый спѣвъ стягнувъ незвыклу силу народу до салѣ и на подвôрье передъ салею безъ рôзницѣ народности и пересвѣдчень. Рядъ поважныхъ тоастôвъ закôнчивъ имнъ „Ще не вмерла Украина“, ôдспѣваный уставшими зъ мѣсць гôстьми и всѣми присутными, зливаючись гармонійно въ одну цѣлôсть.

По разъ другій перейшли красавицѣ наши̂, межи котрыми бачили мы много въ красныхъ народныхъ строяхъ, до салѣ танцѣвъ и розпочала ся тамъ забава. Танцѣ розпочали ся скочною коломыйкою въ двохъ саляхъ и протягнулись до 6-ои годины рано — коли то гостѣ розъѣхали ся домôвъ зъ просьбою, щобы комітетъ якъ найскорше урядивъ ще яку забаву.

Очевидець.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выборы до сойму зъ громадъ сѣльскихъ въ долѣшнôй Австріи выпали въ некористь нѣмецкихъ лібералôвъ. Результатъ выборôвъ представляє ся такъ: Громады сѣльски̂ выбирають до сойму 20 послôвъ. Въ давнѣйшôмъ соймѣ мали лібералы 7 мандатôвъ а теперь будуть мати всего лишь 5 вже по вчисленю члена выдѣлу краєвого Шеффеля; клерикалы мали давнѣйше 5 мандатôвъ а теперь будуть мати такожь 5; антисеміты мали доси 8 а теперь будуть мати 10 мандатôвъ. Антисемітôвъ выбрано въ Гернальзѣ, Найнкірхенъ, Ґросъ-Енцерндорфѣ, Містельбаху, Кремзѣ, Цветлю, Горнѣ и въ Вайдгофенѣ. Лібералы стратили до антисемітôвъ три мандаты а не ôдобрали имъ анѣ одного; до клерикалôвъ стратили оденъ мандатъ а оденъ имъ ôдобрали. Цѣла анти-ліберальна партія зъ громадъ сѣльскихъ буде отже розпоряджати 15 голосами. Середъ лібералôвъ наставъ великій сумъ и переполохъ, тымъ бôльшій, що антисеміты розвинули велику аґітацію по мѣстахъ и мабуть и тамъ здобудуть собѣ бôльше мандатôвъ. Для выборôвъ у Вѣдни єсть то характеристичнымъ, що тамошни̂ Чехи приступають такожь до выборôвъ и хотять въ пятôй части мѣста, въ Марґаретенъ переперти свого кандидата. Дня 23 с. м. ôдбули ся тамъ зборы Чехôвъ, на котрыхъ противъ кандидата антисемітôвъ Ліґера поставивъ д-ръ Живный кандидатуру Чеха Фердинанда Менчика. При сѣй нагодѣ выступавъ Живный такожь дуже остро противъ антисемітôвъ а ти̂ зновъ протестували противъ єго напастей, въ наслѣдокъ чого зборы були дуже бурливи̂.

Ческо-нѣмецка угода находить ся теперь — якъ каже N. fr. Presse — межи житьемъ а смертію. Им вѣрный конець тои угоды буде пôсля згаданои ґазеты такій, що она може и не щезне зовсѣмъ, але забагнить ся. Оногды ôдбували ся въ Німбурзѣ зборы выборцѣвъ, на котрыхъ пос. Маттавшь промавлявъ за тымъ, щобы приняти точки угодови̂ але пôдъ условіємъ, що ческій языкъ буде признаный урядовымъ у внутрѣшнôй службѣ. На пытанье, чи ôнъ буде голосувати за угодою и безъ условія, давъ Маттавшь выминаючу ôдповѣдь и сказавъ, що то буде залежати ôдъ парляментарнои тактики.

Narodni Listy подали вѣсть, що Словенцѣ рѣшили ся вступити до молодо ческого клюбу въ радѣ державнôй. N. fr. Presse повтаряє ту вѣсть и при сѣй нагодѣ вказує на то, що якъ-разъ теперь загребскій орґанъ еп. Штросмаєра уважавъ за найдогôднѣйше розвинути прапоръ велико-хорватскои идеѣ и пустити окликъ: „Сполученье хорватскои ôтчины“.

Угорскій міністеръ фінансôвъ Векерлье приѣхавъ оногды до Вѣдня и конферувавъ довгій часъ зъ міністромъ Дунаєвскимъ въ справѣ управильненя валюты. До Fremdenblatt у доносять зъ Будапешту, що въ сѣй самôй справѣ мають тамъ незадовго зôбрати ся делеґаты австрійски̂ и угорски̂.

Реорґанізацію крѣпостнои артилеріи увзгляднено вже въ буджетѣ на 1891 р. и длятого розпôчне ся она вже зъ днемъ 1 сѣчня. Доси складала ся артилерія крѣпостна зъ 12 баталіонôвъ по 6 компаній, отже разомъ 72 компаній, зъ котрыхъ 12 оставалось въ кадрахъ. Крôмъ того девятый баталіонъ въ Тироли творивъ на мирнôй стопѣ три, а на военнôй стопѣ 6 батерій гôрскихъ. Пôсля новои орґанізаціи буде крѣпостна артилерія складати ся зъ 90 компаній, котри̂ будуть роздѣлени̂ межи три полки по 3 баталіоны и два полки 2 баталіоны. Крôмъ того буде ще 3 самостôйныхъ баталіонôвъ. Взагалѣ буде 18 баталіонôвъ по 3 компаній и одна компанія резервова. Тирольски̂ батеріи гôрски̂ будуть творити самостôйну дивізію въ силѣ 3, взглядно 6 баталіонôвъ. Станъ артилеріи крѣпостнои буде отже збôльшеный о 6 баталіонôвъ (18 компаній).

——

Въ Петербурзѣ говорять вже голосно, якихъ сподѣвають ся наслѣдкôвъ зъ подорожи россійского наслѣдника престола до Константинополя. Розповѣдають отже, що царевичь має сповнити велику місію дипломатичну и єго лишь длятого посылають до султана; при тôмъ додають такожь, що россійскôй дипломатіи удалось вповнѣ позыскати для россійскои політики давнѣйшого петербургского амбасадора, а ôдтакъ усмирителя Креты Шакіра-пашу и команданта ґвардіи султаньскои Реуфъ-пашу. Царевича буде пôдпирати Нелидовъ и ôнъ розповѣсть обомъ тымъ турецкимъ достойникамъ бажаня царя що-до Болгаріи, а они ôдтакъ предложать ти̂ бажаня султанови яко сузеренови Болгаріи. Ну, на то можна лишь тôлько сказати, що жаденъ дипльоматъ не выявляє насампередъ своихъ плянôвъ, зъ якими выбирає ся въ дорогу, а тымъ менше можна то припускати о царевичу; впрочôмъ можна дуже сумнѣвати ся, чи молодому царевичеви повѣрено бы яку небудь місію дипльоматичну, се бодай доси въ Россіи не водило ся.

Поясненя Татищева о єго гостинѣ въ Софіи стають чимъ разъ цѣкавѣйши̂. Онъ розказує теперь про свою розмову зъ болгарскимъ міністромъ справедливости Тончевомъ и зъ міністромъ вôйны Муткуровомъ. Оба міністры говорили дуже плавно по россійски. Россійскій публіцистъ сказавъ, що ôнъ приѣхавъ головно того до Софіи, щобы президентови міністрôвъ, Стамболову, предложити пытанье, чи ôнъ уважає за конечне усунути напруженье межи Болгаріею а Россією и якъ ôнъ думавъ бы то зробити. Тончевъ ставъ єму тогды широко розказувати, що Россія сама тому завинила, що Болгарія ôдъ неи ôдвернула ся а Муткурôвъ пôйшовъ ще дальше, бо сказавъ, що Россія, освободжаючи Болгарію, мала лишь то одно на цѣли, щобы зробити зъ неи россійску провінцію. Однакожь оба міністры перечили тому, будьто бы болгарске правительство було Россіи ворожимъ. Татищевъ зробивъ Муткурову закидъ, що єго поглядъ веде до ширеня фальшивыхъ поглядôвъ

въ арміи. Може тй погляды ширить ся навѣть умысно въ арміи, щобы она при евентуальнôмъ европейскôмъ конфліктѣ станула по сторонѣ ворогôвъ Россіи. На то ôдповѣвъ ему Муткуровъ: „Ледви чи буде могло инакше бути, скоро Австрія спротивить ся окупаціи и за-для того прийде до вôйны.“

Розмова перейшла була въ суперечку, коли до комнаты вôйшовъ редакторъ Свободы Петковъ. Татищевъ и Петковъ розпочали сварку надъ тымъ, хто виненъ, що настало напруженье, чи россійска праса, чи болгарска, и сварка стала була такъ велика, що Татищевъ вхопивъ вже бувъ за капелюхъ и хотѣвъ выходити. Тогды вмѣшались оба міністры и стали ихъ мирити называючи Петкова „крикуномъ“. Розмова почалась вести зновъ спокôйнѣйше. Петковъ казавъ, що въ Болгаріи выклекуе найбôльше обуренье то, що въ Россіи говорять, будь то бы теперѣшнй верховодителѣ въ Болгаріи хотѣли край ôддати Австріи. „То брехня!“ — кричавъ ôнъ въ гнѣвѣ — „мы не хочемо ôддати краю анѣ Австро-Угорщинѣ анѣ Анґліи; мы хочемо лишь остатись Болгарами и самй о своѣй борбѣ рѣшати!“ Татищевъ ставъ ему тогды поясняти, що Россія того самого хоче, коли наразъ вôйшовъ до комнаты тихенько президентъ міністрôвъ Стамболовъ. Ôнъ подавъ руку россійскому публіцистови и ôдтакъ говорили вже всѣ по россійски. То спонукало Стамболова, що ôнъ зробивъ замѣтку, що можна бы думати що то дѣе ся въ Россіи. На то сказавъ ему Татищевъ: „Такъ, чути россійску мову, тôлько не чути въ нѣй россійскихъ чувствъ.“

——

Зъ урядового жерела доносять, що нѣмецкій парляментъ буде скликаный на день 18 падолиста и заразъ буде ему предложеный законъ о прилученю Гельґолянду до державы. Пôсля проекту правительства мае бути новонабутый островъ прилученый до прускои територіи и придѣленый до провінціи Шлезвіґъ-Гольштинъ.

Пôсля Post мае нѣмецкій міністеръ вôйны Верді ді Верноа подати ся ще сего тыждня до димісіи а его наслѣдникомъ буде имовѣрно командуючій ґенералъ Лещиньскій, хочь вычисляють ще и кôлькохъ другихъ кандидатôвъ, якъ ґенералôвъ Шліфена и Кальтенборна. Верді хоче зрезиґнувати и зъ команданта корпуса и буде занимати ся лишь справами літературными въ напрямѣ войсковôмъ.

Въ Нѣмеччинѣ заносить ся на новй выдатки на войско а Schles. Ztg. приготовлюе вже на то публичну опінію и каже, що показалась потреба перебрати цѣле войско въ новй мундуры, бо проба при маневрахъ выказала, що теперѣшнй яснй мундуры, блыскучй шеломы и т. д. недогôднй при уживаню бездымного пороху.

——

Надзвычайну сесію француского парляменту скликано вже офіціяльно на день 20 жовтня с. р. До того часу есть ще вправдѣ мало що не цѣлый мѣсяць, але вже теперь ходять въ Парижи всѣлякй вѣсти о маючихъ настати змѣнахъ въ кабінетѣ. Особливо говорять, що Фрейсине зъ рôзныхъ причинъ хоче зречи ся президентуры и ôддати ся выключно лишь ресортови вôйны, щобы тутъ методично довести всѣлякй змѣны до кôнця. На его мѣсце мае стати президентомъ міністрôвъ Констанъ, котрый не лишь що выйшовъ чисто зъ булянжистôвскихъ скандалôвъ, але ще и показавъ ся при тôмъ розумнымъ и проворнымъ політикомъ.

Выкрытье булянжистôвскихъ тайнъ мусѣло сильно вплынути на роялістичну партію, коли ґр. Парижа змушеный бувъ оправдати свою звязь зъ булянжистами и выѣзджати до Америки. Ôнъ написавъ до свого вѣрника Бошера письмо, въ котрôмъ каже, що ôнъ яко представитель монархіи мусѣвъ брати ся за всяке средство, щобы розбити републику. Ôнъ завзывае ôдтакъ своихъ прихильникôвъ, щобы они не тратили часу надъ розбираньемъ того, що минуло ся, лишь най сполучають ся до дальшои борбы.

——

Вчера ôдбували ся въ Сербіи новй выборы до скупштины. Результату ихъ ще не знаемо, але борба мусѣла бути велика, бо всѣ партіи вели велику аґітацію, а кажуть, що власти сербскй не стояли при выборахъ такъ спокôйно, якъ то имъ приказавъ бувъ міністеръ дѣлъ внутрѣшныхъ. Напредняки выступили були такожь до борбы выборчои и аґітували головно противъ проводиря радикалôвъ Пашича. Орґанъ ихъ „Видело“ оголосивъ бувъ недавно письмо Пашича до Сукнарова зъ 1885 р., въ котрôмъ ôнъ пôдчасъ сербско-болгарскои вôйны предкладавъ Болгарамъ всѣлякй пляны та жадавъ ôдъ нихъ оружія, щобы орґанізувати армію противъ Сербіи. Мимо того всего будуть, здаесь, радикалы мати бôльшôсь въ скупштинѣ.

НОВИНКИ.

— **Проґрама загальныхъ зборôвъ Руского Товариства педаґоґічного**, котрй ôдбудуть ся сего [illegible] 29 н. ст. вересня въ комнатахъ львôвскои „Рускои Бесѣды“, ул. Ôрменьска ч. 27, есть слѣдуюча: О 8-ôй год богослуженье; о 9 ôй ôдкрытье зборôвъ промовою головы товариства; справозданя секретаря, маґазиніра и касіера; справозданье зъ управы Института пôдъ покровомъ св. о. Николая и внесеня членôвъ.

— **До рускои ґімназіи у Львовѣ** вписало ся на сей рôкъ шкôльный 501 ученикôвъ. Въ поодинокихъ клясахъ есть ученикôвъ: въ клясѣ пôдготовляючôй 48 въ I-ôй а) 57 а б) 45, въ II-ôй а) 30 а б) 30, въ III ôй а) 33, б) 33, въ IV-ôй 51, въ V-ôй 48, въ VI-ôй 41, въ VII ôй 40, въ VIII-ôй 45 — разомъ 501 ученикôвъ. Минувшого року було записаныхъ въ рускôй ґімназіи 506 ученикôвъ.

— **Огнѣ.** Сего четверга, по полудни, коли цѣла людность мѣсточка Лешнева коло Бродôвъ була при роботѣ въ поли, займивъ ся тамъ огонь, котрый въ однôй хвили засягъ часть мѣста положену при костелѣ Бернардинôвъ. Погорѣло понадъ двацять домôвъ, переважно христіяньскихъ зъ всѣми будынками господарскими и фôльварокъ монастирскій зъ всѣмъ сегорôчнымъ збôжемъ. Причины не знають. — Въ Жовквѣ займивъ ся огонь минувшои середы о год. 12-ôй въ ночи въ домѣ Н. Фіша на передмѣстю туринецкôмъ. Погорѣло три домы и кôлька стогôвъ збôжа, що стояли коло домôвъ, та крôмъ того 4 коровы и 7 коней. Лишь скорый ратунокъ мѣсцевои сторожѣ пожарнои не допустивъ, щобы огонь розширивъ ся на цѣле передмѣстье, де хаты стоять дуже густо. — Въ Перемышли горѣло въ однôмъ бараку войсковôмъ, мурованôмъ и бляхою крытôмъ, де було сѣно и солома. Огонь завчасу пригасили войско и сторожѣ пожарнй.

— **Конкурсы стипендійни.** Управляючій совѣтъ институту „Народный Дôмъ“ у Львовѣ розписавъ конкурсъ: 1) на двѣ стипендійнй запомоги имени пок. Теодора Лукашевского, кожда по 100 зр. рôчно, призначенй для слухателѣвъ правничого, медичного и фільософічного выдѣлу; 2) на одну стипендію им. архикн. Ґізелѣ, по 200 зр. рôчно, призначену для однои ученицѣ женьскои семінаріи учительскои (въ Перемышли); 3) на одну стипендійну запомогу им. пок Теодора Блажкевича, по 80 зр. рôчно, призначену для ученикôвъ середныхъ шкôлъ або высшихъ заведень; 4) на три стипендійнй запомоги им пок. Петра Целевича, кожда по 100 зр. рôчно, призначенй для ученикôвъ середныхъ шкôлъ або высшихъ заведень, въ першôй лініи для своякôвъ фондатора. — Поданя, заосмотренй документами, треба вносити до управляючого совѣта черезъ дотычнй дирекціи шкôлъ найдальше до 3 (15) падолиста с. р.

— **Справозданье посольске** зъ дѣяльности въ соймѣ складавъ ґр Стефанъ Замойскій зъ Высоцка, маршалокъ ярославскій, дня 22 н. ст. вересня въ Ярославѣ передъ выборцями зъ меншихъ посѣлостей. Якъ подають польскй ґазеты — зôйшлись на се справозданье досыть численно селяне и кôлька дѣдичѣвъ. Ґр. Замойскій обговорювавъ справы: роздачу сегорôчнои пôдпомоги зворотнои и беззворотнои для потерпѣвшихъ ôдъ неврожаю (въ повѣтѣ ярославскôмъ роздано 61.118 зр. и 600 сотнарѣвъ метр. соли), реґуляцію рѣки Любачѣвки, законъ о примусовôй асекураціи будынкôвъ селяньскихъ пôсля внесеня Крамарчика, закладанье новыхъ шкôлъ народныхъ и бôльше увзглядненье науки реліґіи въ тыхъ школахъ зô стороны священьства, дешевше доручуванье письмъ зъ суду, выкупно пропінаціи и т. п. На зазывъ посла почали заявляти селяне свои бажаня, а именно що-до удѣленя запомоги для тыхъ околиць, до ôдбувають ся маневры, бо звычайно за шкоды вынагорода дуже лиха; що-до змѣны закона дорогового, именно о ôдробленю шарваркôвъ; що-до знесеня оплатъ скарбовыхъ и примусу нотаріяльного при селяньскихъ контрактахъ продажи невеликои вартости ґрунтôвъ, и т. п. интерпеляцій не було. Ґр. Замойскій складавъ таке справозданье ще въ Сѣнявѣ и Порохнику.

— **П. Ивана Тиминьского**, комісаря буковиньскои дирекціи скарбу и посла соймового, именувало буковиньске правительство перекладчикомъ для языкôвъ россійского и руского при правительствѣ краевôмъ въ Чернôвцяхъ. Мѣсце се занимавъ перше пок. Глѣбовицкій, професоръ руского языка при черновецкôй семінаріи учительскôй.

— **Краева рада шкôльна** на засѣданяхъ 28 серпня и 8 та 15 вересня с. р. порѣшила мѣжь иншими отсй важнѣйшй справы: Зорґанізувати школы народнй въ Лôвчичахъ и Порѣчи, пов. рудецкого, въ Ясеници рускôй и Бербекахъ, пов. камѣнецкого, въ Цариньскôмъ, пов. лѣського, въ Журавнику, пов. рогатиньского, въ Орѣхôвцяхъ, пов. перемыского, въ Черемшѣ, пов. сянôцкого; перемѣнити триклясову школу народну въ Чешановѣ на чотироклясову а 1-кл. въ Жиравцѣ, пов. львôвского, на 2-клясову. — Поручити науку стеноґрафіи въ львôвскôй ґімназіи Францъ-Іосифа Вол. Ресслеви, науку рисункôвъ въ тернопôльскôй ґімн. Сильв. Охничеви, науку ґеометріи начерковои въ V-ôй кл. брôдскои ґімн. Зд. Фіальцѣ а въ ярославскôй ґімн. Іос. Дзѣвоньскому, науку стеноґрафіи въ ряшѣвскôй ґімн. Он. Гецеви, науку каліґрафіи въ ґімн. Францъ-Іосифа у Львовѣ Едв. Фідерерови. — Признати ґімн. професорамъ додатки пятилѣтнй: Пл. Сѣнкевичеви въ Золочевѣ третій, Мат. Свитальскому въ Ярославѣ першій, Фр. Валигорскому, Каз. Брикови, Кел. Гошовскому, Теоф. Федоровичеви, Костеви Лучакôвскому и Іос. Чернецкому у Львовѣ третій, Кар. Цалчиньскому въ Сяноцѣ першій, Томѣ Гарлицкому въ Бережанахъ другій, Мих. Служевскому у Львовѣ четвертый и о. Алексѣю Тороньскому у Львовѣ пятый додатокъ. — Именувано учителемъ ґімнастики въ IV-ôй ґімн. львôвскôй Едв. Ценара, о. Ад. Марковского заступникомъ греко-кат. катихита въ учительскôй семінаріи въ Тернополи, суплентомъ для станіславôвскои ґімн. Ант. Вилька, членомъ комісіи науковои въ кр. радѣ шкôльнôй инспектора Л. Ґермана; — поручено управу філіи ґімназіи Францъ-Іосифа у Львовѣ Фр. Прухницкому, перенесено зъ уряду учителя народного Юл. Фрайденберґа зъ Мостискъ до Чешанова на управителя тамошнои школы; — затверджено въ званю учительскôмъ ґімн. учителѣвъ: Брон. Добряньского въ Золочевѣ, Ант. Ґолковского въ Сяноцѣ, о. Илар. Гмитрика въ Самборѣ, Ант. Паду [illegible]бичи и д-ра Тад. Мандибура въ Яро[illegible] — Перенесено суплентôвъ: Ферд. Бостля до ґімн. Францъ-Іосифа у Львовѣ, Ив. Яника до Дрогобича, Волод. Масляка до Ясла. — Именовано суплентами: Тад. Левицкого для ґімн. Францъ-Іосифа а Іос. Мазура и Іос. Яворского для IV-ои ґімн. у Львовѣ.

— **До радъ повѣтовыхъ** зъ громадъ мѣскихъ выбранй: Въ Чортковѣ: аптикарь Нопъ, управитель дôбръ Кроковскій и посесоръ Ноель. — Въ Добромили: ґвардіянъ Францисканôвъ Хмура, зверхникъ обшару двôрского Ґужковскій, добромильскій бурмістръ Стецякъ, адюнктъ Выслоцкій, бирчаньскій бурмістръ Цихоньскій и жидъ Блюменфельдъ. — Въ Дрогобичи: комісарь гôрничій Бусекъ, професоръ ґімн. Ґавенда, купець Яблоньскій, адвокатъ д-ръ Фрухтманъ и жиды Ґольдгаммеръ та Шоръ. — У Львовѣ: дѣдичь Алекс. Стршелецкій и зверхникъ обшару двôрского Мацѣшкевичь. — Въ Перемышлянахъ: дѣдичь Выбрановскій, пленіпотентъ дôбръ Бурлига, бурмістръ Брікнеръ и жидъ Фухсъ. — Въ Рогатинѣ: дѣдичь Торосевичь, бурмістръ Пентеръ, зверхникъ обшару двôрского Монастирскій и жидъ Остернъ. — Въ Снятинѣ: бурмістръ Нѣментовскій. лат. парохъ Горскій, аптикарь Нѣмчевскій, дѣдичь бар. Капрі и жиды Клюґманъ, Германнъ, Вехлеръ. — Въ Стрыю: бурмістръ Затварнмцій, высл. капітанъ Стояловскій, адъюнктъ Абрагамовичь, судья Чернецкій, адвокаты д-ръ Попѣль и д-ръ Фрухтманнъ. професоръ ґімн. Квятковскій и жиды Гальпернъ та Шіфъ. — Въ Товмачи: нотарь Орскій, бурмістръ Олѣйникъ, бурмістръ Ставиньскій, Малянюкъ, Єнчь и жидъ Лібляйнъ. — Въ Жидачевѣ: нотарь Ванекъ, лат. парохъ Яноръ, Бедлевичь и жидъ Розенманъ. — Якъ бачимо, то нашимъ мѣщанамъ ще богато хибуе до пôзнаня, якъ користуватись своими правами конституційными.

— **Рускій комітетъ ратунковый** закôнчивъ свою дѣяльнôсть, тому просить всѣхъ, що занимались розданьемъ запомогъ, надсылати ему выказы осôбъ, котрй одержали тй запомоги.

— **Доповняючй выборы до рады мѣскои въ Чернôвцяхъ.** За-для смерти, резиґнаціи або выгасненя мандатôвъ ôдбудуть ся доповняючй выборы до черновецкои рады мѣскои, а то на 8 мѣсць зъ I круга, 7 мѣсць зъ II круга а 11 мѣсць зъ III круга выборчого, разомъ отже на 26 членôвъ рады. Було бы се дѣломъ несправедливымъ зъ однои стороны, а дѣломъ байдужности зъ другои стороны, если бы черновецкй Русины не могли або не схотѣли переперти хочь кôлькохъ радныхъ Русинôвъ на тыхъ 26 мандатôвъ, котрй заняли бы чужй елементы наплывовй.

— **При испытахъ на офіцирôвъ у Вѣдни** не здало 15 процентъ однорôчныхъ охотникôвъ и будуть мусѣли другій рôкъ служити при войску по найбôльшôй части на власный коштъ. Ґазеты вѣденьскй зазначують свôй жаль зъ такихъ результатôвъ. Одинъ правникъ, не здавши испыту, застрѣливъ ся вчера. Справу испытôвъ мабуть порушать въ радѣ державнôй.

— **На утворенье зелѣзницѣ ясельско ряшѣвскои**, котре ôдбудесь 11 н ст. жовтня с. р., мають приѣхати крôмъ намѣстника и маршалка ще міністеръ торговлѣ Бакегемъ, президентъ зелѣзниць Чедікъ та може міністеръ Залескій. Всѣ достойники зъѣдуть ся въ Ряшевѣ а зъ вôдси поѣдуть новою зелѣзницею до Ясла. де ôдбудесь обѣдъ.

— **Для бібльотеки львôвского „Народного Дому“** жертвувавъ пок. о. Гавріилъ Паславскій зъ Равы рускои ще за житя 223 книгъ, рускихъ, польскихъ, нѣмецкихъ и латиньскихъ. Книги тй прислано сими днями до бібліотеки.

— **П. Иванъ де Габданкъ Ганкевичь**, заступникъ директора цѣсарскихъ фондôвъ родинныхъ, спенсіонованый. Тымъ самымъ выступае Ганкевичь цѣлкомъ зô службы правительственнои. Kurjer Lw. подае вѣсть, що у Вѣдни коментують всѣляко се спенсіонованье: мають бути навѣть „політичнй“ причины. Наступникомъ Ганкевича имеваный Хертекъ, віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу въ Празѣ.

— **Львôвска дирекція почтъ** повѣдомляе, що почавши ôдъ 1 н. ст. жовтня с. р. курсувати будуть мѣжь Хировомъ а Туркою замѣсть одноразовои денно почты особовои, денно дворазовй ѣзды посылковй урядженй до перевозу подорожныхъ. Належитôсть подорожна выносити буде за 2 мѣсця внутрь воза по 4 кр. ôдъ особы и кільометра, а за мѣсце на козлѣ по 3 кр. ôдъ особы и кільометра.

— **Зъ державныхъ зелѣзниць.** Зъ днемъ 1 н. ст. жовтня с. р. заводить ся новый розкладъ ѣзды на тыхъ зелѣзницяхъ котрый крôмъ незначныхъ змѣнъ на шляху Львôвъ Лавочне не рôзнить ся нѣчимъ ôдъ дотеперѣшного. Змѣны на згаданôмъ шляху суть такй: Поѣздъ, що ôдъѣздивъ зô Львова до Стрыя о год. 5. мін. 50 рано, буде ôдходити ôдъ 1 жовтня с. р, о год. 5. мін. 55 рано; а поѣздъ приѣзджаючій о год. 8. мін. 26 рано до Львова буде приходити о год. 8. мін. 30 рано.

— **П. Едв. Удерскому**, инжинірови въ Самборѣ, надали міністерства торговлѣ, австрійске и угорске, выключну привілеґію на вынайденье покрываня дахôвъ бляхою зô соломы (Strohblech).

— **Засудженя на смерть.** Львôвскій трибуналъ судивъ вдруге справу столяря Бережаньского, званого такожь Шкодницкимъ або Лакомскимъ, котрый, увѣвши жѣнку свого шваґра, Трояновску, замордувавъ еи 15 вересня 1888 р. въ шопѣ будника коло Бродôвъ. Якъ за першимъ разомъ такъ и теперъ засудивъ трибуналъ Бережаньского на кару смерти. Характеристичне въ тôй справѣ се, що ореченя лѣкарѣвъ брôдскихъ, котрй секціонували Трояновску, а лѣкарѣвъ львôвскихъ и медичного факультету кракôвского рôзнять ся въ самôй основѣ що-до рода смерти. — Вѣденьскій трибуналъ касаційный розсуджавъ справу Марины Максимишинои зъ Великого Поля коло Городка, котра брала дѣти на плеканье а ôдтакъ ихъ убивала. Убійствъ сего рода доказано Максимишинôй 16. Касаційный трибуналъ затвердивъ вырокъ львôвского трибуналу, засуджуючій Максимишину на кару смерти черезъ повѣшенье. — Такожь потвердивъ касаційный трибуналъ вырокъ перемыского трибуналу, засуджуючій жида Фельдштайна зъ Ляшокъ на кару смерти за убійство жидôвки Ханны Шретеровои за-для конкуренціи въ торговли.

— **Розправа судова** Ант. Маньковского противъ Dziennik-а Polsk-ого о обиду чести при нагодѣ обговорюваня сею ґазетою святкованя дня 1 мая — ôдбудесь нинѣ пополудни передъ судомъ присяжныхъ. Трибуналъ складають сов. Дуневичь яко предсѣдатель, а яко вотанты судьѣ Ант. Дольницкій и Фінкъ. Обжаловуе Ант. Маньковскій и адвокатъ д-ръ Люка, а Dziennik Polsk-ій боронить адвокатъ д-ръ Дзіндзілевичь. Переговоры адвокатôвъ, щобы погодити стороны, не повели ся. Якъ довѣдуемо ся въ послѣднôй хвили, — ôдкликали редакторы Dziennik-а Polsk-ого зневагу, кинену ра п. А. Маньковского публично въ своѣй ґазетѣ а п. Маньковскій ôдступивъ ôдъ процесу.

— **Трибуналъ карный въ Сяноцѣ** засудивъ жида Давида Раза зъ Гачова, котрый въ бѣлый день замордувавъ селянку Анну Меланъ въ хатѣ, на 15 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ и темницею въ роковины злочиньства.

— **По маневрахъ въ Перемышляньскôмъ**, де ôдбувавъ вправы XI корпусъ войсковый ôдъ Янчина ажь до Пôдъяркова. пов. бобрецкого, показало ся много шкоды въ сѣльскôмъ господарствѣ. Хочь пошкодованй одержать винагороду, то все таки она не покрывае звычайно стратъ. Характеристичне и се, що нарôдъ зô страху передъ войскомъ выкопувавъ бульбу, котра повинна була ще рости въ землм, и теперь она гние. Въ селѣ Короснѣ выкопавъ одинъ селянинъ 40 кôрцѣвъ бульбы а теперь всю ту бульбу выкинувъ, бо цѣлкомъ зôгнила.

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада Касперôвцѣ, пов. залѣщицкого, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. запомоги на реставрацію церкви. — Віцепрезидентъ намѣстництва, п. Лідль, вернувъ зъ ôдпустки и обнявъ урядованье. — Зъ касарнѣ 30 полку у Львовѣ здезертирувавъ рядовый воякъ, Павло Камѣньскій въ повнôй збруи, забравши зô собою такожь 11 штукъ острыхъ патронôвъ. — Въ Перемышли ôдбуло ся дня 23 н. ст. вересня въ рускôй катедрѣ вѣнчанье п-ы Ольги Подлускои зъ п. Тальпачемъ, надпоручникомъ рахунковымъ при 18 полку обороны краевои. — Игнатій Равхманъ, звѣстный обманьщикъ котрый фальшувавъ свѣдоцтва університетôвъ прагского и кракôвского, и засудженый за се на пôвтора року вязницѣ, появивъ ся теперь въ Карльсбадѣ и покравъ у ювилера дорогоцѣнности. — Розправу противъ Ператонера котрый бувъ довшій часъ лѣкаремъ вѣденьского шпиталю на пôдставѣ пофальшованыхъ свѣдоцтвъ, ôдложено, бо пôднесено, що ôнъ не есть при здоровыхъ змыслахъ. — Совѣтникъ скарбовый Ант. Борисикевичь въ Коломыи перейшовъ на пенсію зъ титуломъ старшого совѣтника скарбового.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Ив. Кисѣлевслій въ Гвôздци малôмъ, Андр. Пасѣка въ Коровинцѣ, Анг. Бавмґартенôвна въ Змигородѣ, Юл. Крупицкій въ Тавровѣ, Ив. Макаревичь у Вербôвци.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 26 вересня. Король румуньскій и румуньскій наслѣдникъ престола выѣхали нинѣ до Букарешту.

Лондонъ 26 вересня. Розôйшлась тутъ поголоска, що въ грудни ôдбудуть ся заручины россійского наслѣдника престола зъ грецкою княгинею Марією.

Пештъ 26 вересня. Ôдъ Нового року буде заведена на угорскихъ зелѣзницяхъ державныхъ полосова тарифа для пересилокъ на зелѣзницяхъ.

Лондонъ 26 вересня. Въ Ерзерумѣ арештовано ôрменьского епископа, якъ кажуть, за то, що ôнъ намавлявъ Ôрменъ до революціи.

Вѣдень 27 вересня. Вчера ôдбула ся пôдъ проводомъ цѣсаря воєнна нарада, котра тревала три годины. Въ нарадѣ взяли участь архикн. Альбрехтъ, міністеръ вôйны Баверъ и шефъ ґен. штабу бар. Бекъ.

Пештъ 27 вересня. Въ Ягорѣ (Ерлявъ) прийшло вчера до великои авантуры межи офіцирами а заступникомъ директора поліціи Горватомъ въ однôй зъ тамошнихъ каварень. Офіциры порубали шаблями Горвата пôсля одныхъ за то, що ôнъ казавъ заграты марша Ракочого пôсля другихъ, що не дававъ имъ грати въ біліяръ.

Лісбона 27 вересня. Пôдчасъ оногдашныхъ розрухôвъ въ Коимбрѣ, котрыхъ причиною мали бути студенты а властиво вызываюче поступованье поліціи убито двѣ особы а 18 тяжко поранено.

Лондонъ 27 вересня. Оногды розпочавъ ся процесъ противъ О'Брієна и Діллъона. Передъ самымъ процесомъ прийшло було межи поліцією а масами народу, зôбраными передъ будынкомъ судовымъ, до кровавои бійки, въ котрôй якійсь поліціянъ побивъ тяжко палицею посла Марлея.

Надôслане.

Д-ръ Кароль Ґоттлібъ

отворивъ канцелярію адвокатску у Львовѣ, Ринокъ ч. 36, въ домѣ пп. Узьемблôвъ. (Импресса.)

Д-ръ Фридрихъ Ляндавъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, спеціялістъ до недугъ проводу кормового и мочевого — ординуе ôдъ 3—5 год. по полудни, у Львовѣ, ул. Кароля Людвіка ч. 37.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшй студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ СТРЫЮ (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординуе щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (3—12)

Важне для Панôвъ!

Маю честь завѣдомити, що зъ днемъ 1 н. ст. жовтня отвираю зъ комфортомъ уладжену

„ВАРШАВСКУ МОЛОЧАРНЮ и ѢДАЛЬНЮ„

на розѣ при улици Ягайлоньскôй число 19 и пляцу Смольки число 1.

При тôмъ осмѣляюсь звернути увагу Вповажаныхъ Панôвъ кавалерôвъ, що кава, гербата, какао, чеколяда, молоко а такожь и харчь якъ въ абонаментѣ такъ и поодиноко будуть подаватись по домовому чисто, смачно и дешево. Услуга скора и ретельна. Для ужитку Вп. гостей суть часописи руска, польска и нѣмецка, не менче якъ и безплатнѝ гры въ домино и шахи. 3664 1—7

Поручаюсь проте ласкавымъ взглядамъ Вповажаныхъ П. Т. Панôвъ и зôстаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ

С. Ґрабовскій.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНѝ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 20—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 21—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Походнѝ нафтовѝ по 3 зр.

патентъ и вырôбъ Адама Братковского, знаменитѝ до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи має

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 1—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ. Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякѝ знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылає за послѣплатою лишь правдивѝ

берненьскѝ матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр.	5.—
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр.	10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновѝ	зр.	9.—.
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр.	5.50
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр.	4.—.

Предметы дамскѝ.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ	зр.	5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.—	зр.	12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя чиста вовна	зр.	4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел.	зр.	2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкѝ узоры	зр.	2.50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко	зр.	3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр.	4.50.
Рештка ходника манілля, 10—11 м. довг. по зр.		3.40—4.40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр.	4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр.	5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир.	зр.	6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступає вебу ляну	зр.	9.—.
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр.	9.—.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8.50, II а	зр.	5.50.
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр.	6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга	зр.	1.10.
Штука румбургского оксфорду, I а зр. 6.50, II а	зр.	4.50.
Жѣночѝ сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр.	6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр.	2.50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр.	1.30.

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованѝ цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (4—?)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

- **4½% листы ипотечнѝ**
- **5% листы ипотечнѝ преміованѝ**
- **5% „ „ безъ премій**
- **4½% листы товариства кредитового земского**
- **4½% „ Банку краєвого**
- **4½% позичку краєву галицку** 3483 50—?
- **4% позичку пропінаційну галицку**
- **5% „ „ буковиньску**
- **4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
- **4½% „ пропінаційну угорску**
- **4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ**

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (15—16)

помазанѝ парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарскѝ, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый вырôбъ.**

5 кільовѝ высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р.).

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнѝ изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченѝ стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 38—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3.75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ. Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всхôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

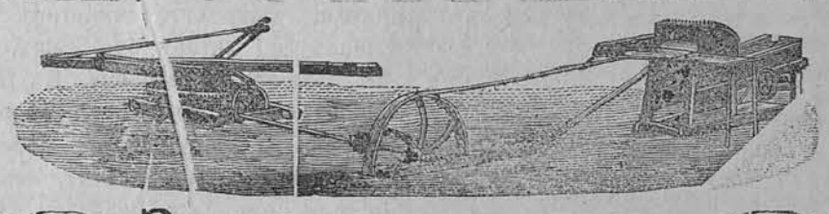

3650 4—6

За-для выпродажи

поручає фабрика

Т. БРЕДТА въ ОТИНІИ

якъ довго выстане припасу

Молотѣльнѣ ручнѝ, системы Умрата, однакожь о много сильнѣйше зладженѝ	зр.	60·—
Молотѣльнѣ ручнѝ системы Кляйтона	„	90·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ, зъ трансмісією до руху трибового	„	170·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ до руху на пасахъ, компл. зъ пасами	„	190·—
Сѣчкарнѣ цѣлѝ зелѣзнѝ на два ножѣ дуже сильно зладженѝ, ваги 95 клґр.	„	28·—

БАН-

дажѣ руптуровѝ, суспензорія

такожь

францускѝ спеціяльности

въ добрôмъ родѣ

ъ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, вырôбôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и

поручає найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ОПОВѢЩЕНЬЕ!!

ФІРМА „LUX“

д-ръ Борковскій въ Краковѣ

Zacisze ч. 5 и 7.

Бажаю умѣстити **Оповѣщеня** у всѣхъ календаряхъ, рôчникахъ и т. п. въ языкахъ польскôмъ и рускôмъ, взглядно въ деякихъ нѣмецкихъ, въ краю и на Буковинѣ або въ Царствѣ выходячихъ. Оферты просить ся адресувати **„Lux“ — Borkowski, Kraków, Zacisze 5 i 7, Kantor główny.**

Фірма **„LUX“** глядає аґентôвъ и заступникôвъ въ цѣлôй Галичинѣ, Буковинѣ, Царствѣ польскôмъ до розпродажи машинъ до шитя, ручныхъ, родинныхъ, промысловыхъ и фабричныхъ. **Одинока фірма гуртовна въ Галичинѣ;** цѣны о 30 до 60% низше якъ доси, н. пр. нôжна ориґ. Зінґера А. зъ порукою 5 лѣтъ, готôвкою 30 зр., зъ коробкою 32 зр.; Титанія кравецка або шевска (Зінґера) цѣна 55 до 75 зр. готôвкою, такожь на раты и на кредитъ. Аґенты потрѣбнѝ на кождый повѣтъ. Зголошуватись **„Lux“ — Borkowski, Kraków, Zacisze ч. 5 и 7. Kantor główny.** 3646 (3—3)

(Импресса, Львôвъ)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.

6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 зр. ВАРТОСТИ

3648 (10—?)

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 209. Львôвъ, Понедѣлокъ 17 (29) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 29 н. ст. вересня 1890.

Одъ часу розпочатои угоды Нѣмцѣвъ зъ Чехами ситуація політична въ Австріи такъ значно змѣнила ся, що нинѣ справдѣ вже на серіо можна пытати: чи дасть ся удержати на дальше дотеперѣшна система правительственна?

Погодити Нѣмцѣвъ зъ Чехами взяло на себе правительство зъ рѣшучого порученя короны. Конференціи угодовѝ за зеленымъ столомъ у Вѣдни пôйшли досыть гладко, Нѣмцѣ вступили назадъ до сойму ческого, и здавало ся, що пунктаціи угодовѝ дадуть ся перефорсувати въ соймѣ ческôмъ бôльшостію голосôвъ старо-Чехôвъ, Нѣмцѣвъ и шляхты. Однакожь якъ правительство, такъ и старо-Чехи перечислили ся грубо. Молодо-Чехи, — зиґнорованѝ рѣшаючими сферами, бо навѣть не покликанѝ до участи въ конференціи угодовôй, — ôдкликнулись до народу ческого, представивши єму, що угода выйшла бы на шкоду Чехôвъ а тôлько на користь Нѣмцѣвъ, а нарôдъ ческій ставъ рѣшучо по сторонѣ молодо-Чехôвъ и запротестувавъ противъ уложеныхъ у Вѣдни пунктацій. Запротестувавъ не тôлько словами, на вѣчахъ, але и дѣлами, бо при всѣхъ доповняючихъ выборахъ, якѝ ôдъ часу змайстрованои у Вѣдни угоды ôдбули ся на ческôй земли, всюды на мѣсце старо-Чехôвъ выйшли зъ выбору кандидаты молодо-ческѝ импонуючою бôльшостію. Якого-жь бôльше треба доказу на фактъ, що нарôдъ ческій ставъ рѣшучо противъ угоды?

Старо-Чехи, побачивши зъ однои стороны опозицію въ народѣ, а зъ другои стороны зобовязавшись супротивъ правительства а взглядно короны, старають ся выплысти цѣло зъ-мѣжь Сциллѣ и Харибды поставленьемъ жаданя, щобы въ ческôй области заведено ческій языкъ урядовый, такъ само якъ въ Галичинѣ ôдъ 1869-го року языкъ польскій. Якъ вѣдомо, д-ръ Ріґеръ высказавъ ся зъ тымъ бажаньемъ передъ цѣсаремъ въ часѣ сесіи спôльныхъ делеґацій въ Пештѣ, але цѣсарь не давъ ôдповѣди прихильнои. Опôсля д-ръ Ріґеръ почавъ въ тôй рѣчи переговоры зъ ґр. Таффимъ — и поки-що справа ся ще не порѣшена. Та й твердый се горѣхъ для ґр. Таффого, далеко-далеко твердшій, якъ въ 1869 роцѣ злощастна справа урядового языка польского для Галичины, — бо тогдѣ ишло о Русинôвъ, а теперь ходить о Нѣмцѣвъ... Нѣмцѣ, на скôлько лишь можуть, дѣлають противъ евентуального признаня Чехамъ ческого языка урядового, а знана статья Neue freie Presse, коментуюча письмо міністра вôйны до міністра просвѣты о тôмъ, що зô шкôлъ галицкихъ выходять ученики зъ цѣлковитымъ незнаньемъ исторіи Австріи и династіи Габсбурґскои, — була посередно вымѣрена противъ заведеня въ Чехіи такого стану, якій нинѣ панує въ Галичинѣ. И треба признати, що ситуація Нѣмцѣвъ въ Чехіи нинѣ дуже користна. Зобовязавшись супротивъ правительства и короны до додержаня пунктацій угодовыхъ, они стоять при тôмъ, до чого зобовязались, и все напирають на ґр. Таффого, щобы старавъ ся точки угоды перевести въ дѣло. Змѣна ситуаціи середъ самыхъ Чехôвъ нѣчо ихъ не обходить, — они мають дѣло не зъ Чехами, але зъ правительствомъ, зъ ґр. Таффимъ. Тымчасомъ ґр. Таффе въ виду змѣненыхъ ôдносинъ середъ Чехôвъ побачивъ ся безсильнымъ до переведеня въ дѣло того, до чого зобовязавъ са Нѣмцямъ. Ба що бôльше, проба тои угоды сотворила такѝ ôдносины, що они не тôлько змѣняють ситуацію въ провінціи Чехіи, але ще певно спровадять змѣну и у внутрѣшнôй політицѣ державнôй.

Сими днями мавъ редакторъ ческого дневника „Пільзненьскѝ Листы“ розмову зъ посломъ д-ромъ Маттушемъ, однымъ изъ тои трôйцѣ старо-ческихъ послôвъ, котрѝ брали участь въ конференціяхъ угодовыхъ у Вѣдни. Д-ръ Маттушь заявивъ, що нинѣ старо-Чехи не можуть попустити ôдъ жаданя ческого языка урядового и мусять сказати aut — aut: або Чехамъ дана буде ческа мова урядова, то тогдѣ старо-Чехи дальше стояти будуть за пунктаціями угоды, — або поскладають свои мандаты, уступлять, а ихъ мѣсце займуть молодо-Чехи. Впрочôмъ — сказавъ дальше д-ръ Маттушь — се рѣчь певна, що при выборахъ до рады державнои на другій рôкъ молодо-Чехи осягнуть бôльшôсть. Черезъ те очевидно змѣнять ся цѣла констеляція партій въ радѣ державнôй. Поляки и Нѣмцѣ консервативнѝ не схотять ити спôльно зъ молодо-Чехами, такъ само и консервативна шляхта ческа, а навѣть можна сумнѣвати ся, чи пôйдуть зъ ними ческѝ послы зъ Моравы, котрѝ чи добре бы выйшли на різіку союза зъ опозиціею молодо-ческою.

Заявленье д-ра Матуша дуже важне тымъ отвертымъ признаньемъ, що при загальныхъ выборахъ до рады державнои молодо-Чехи на другій рôкъ выйдуть въ бôльшости. Досыть уже того, щобы бути певнымъ змѣны въ нинѣшныхъ ôдносинахъ партій рады державнои, а въ слѣдъ за симъ и змѣны въ правлѣню.

Молодо-Чехи, певнѝ уже теперь въ свою побѣду при выборахъ до рады державнои, заздалегôдь оглядають ся за союзниками, котрѝ бы скрѣпили ихъ фалянґу. Звѣстно, що вже пôдчасъ остатнои сесіи рады державнои они мали въ плянѣ завязати клюбъ славяньскій и до сего клюбу запрошували Русинôвъ. Однакожь зъ Русинами рада — непорада: гофратъ Ковальскій запрягъ ся до воза нѣмецкого клюбу Коронінього; Сѣнгалевичь, Мандичевскій и Охримовичь знають лише таку політику — голосувати такъ, якъ хоче die hohe Regierung; оставъ ся одинъ Озаркевичь, котрый, зôрвавши зъ правицею, оставъ ся вправдѣ дикимъ, але все пôдпиравъ молодо-Чехôвъ, пôдписувавъ майже всѣ ихъ внесеня та интерпеляціи, а за те молодо-Чехи бодай на стôлько пôдперли посла Озаркевича, що пôдписали єму интерпеляцію въ справѣ исторій пôдгаєцкихъ при кандидатурѣ Романчука (котрои то интерпеляціи Сѣнгалевичь не хотѣвъ пôдписати) и коли о. Озаркевичь розказувавъ въ палатѣ нечуванѝ рѣчи про старосту Цішку, то они — найчастѣйше устами ґр. Лажаньского — звертали увагу послôвъ выкликами: „Слухайте!“, „то нечуване!“ и т. и. Не може бути, щобы молодо-Чехи уже пôдчасъ тамтои сесіи не пробовали притягнути до задуманого клюбу славяньского такожь ще когось инчого кромѣ Русинôвъ, — безперечно мусѣли переговорювати и зъ Словѣнцями та Дальматинцями. Однакожь рѣчь зрозумѣла, що при давныхъ обставинахъ въ Чехіи, передъ пробою угоды Чехôвъ зъ Нѣмцями, коли то старо-Чехи пôдъ проводомъ д-ра Ріґера були панами ситуаціи и були певнѝ своєи переваги въ соймѣ и въ радѣ державнôй, союзъ Словѣнцѣвъ зъ молодо-Чехами не представлявъ нѣякои користи и они волѣли оставати ся въ автономічнôмъ клюбѣ Гогенварта. Инше дѣло теперь, коли опозиція молодо-Чехôвъ запанувала въ краю и выборы до рады державнои мають выпасти въ ихъ користь. Теперь мѣжь Словѣнцями — якъ звѣстно нашимъ читателямъ — розвелась сильна аґітація за тымъ, щобы послы словѣньскѝ покинули клюбъ Гогенварта, а звязали ся зъ молодо-Чехами въ клюбъ славяньскій. Енерґічна опозиція молодо-Чехôвъ и побѣда ихъ въ Чехіи ôддѣлала на Словѣнцѣвъ, котрѝ середъ нинѣшнои ситуаціи своєи нагадують нарôдъ ческій въ змаганю выборювати и здобувати собѣ права національнѝ. [Словѣнцѣ — мимоходомъ сказавши — то не мы: заспанѝ, байдужнѝ, а въ якôйсь мѣрѣ и ледащѝ Русины; товариство ихъ того рода, що наша „Просвѣта“, числить двацять и кôлька тысячь членôвъ, а за своєю мовою въ школахъ и урядахъ стоять, якъ львы!] Отже въ теперѣшнôй хвили рѣчь можлива, що Словѣнцѣ увôйдуть въ союзъ зъ молодо-Чехами въ спôльнôмъ клюбѣ славяньскôмъ.

Якъ дальше зложать ся обставины въ радѣ державнôй и яке становище до ново-вытворенои ситуаціи займе правительство и корона, — се покаже будучнôсть. Будь-що-будь нинѣшна хвиля въ Австріи выказує важнѝ прозвы, котрыхъ наслѣдки можуть бути великѝ. Ґр. Таффе, починаючи зъ цѣсарского порученя угоду Нѣмцѣвъ зъ Чехами, певно не мôгъ передвидѣти, що цѣла справа пôйде въ сторону зовсѣмъ противну, анѣжь ôнъ гадавъ, — що выкличе сильный опозиційный рухъ молодо-ческій на пôвночи, а гомонови того руху завторує новый рухъ славяньскій на полудни державы, — а маємо на гадцѣ Стросмаєрôвску идею велико-хорватску, окликану якъ-разъ теперь, въ пору розгару аґітаціи молодоческои въ Чехіи... Се вже рухи, що йдуть противъ нинѣшного status quo не тôлько у внутрѣшнôй, але до якоись мѣры и у внутрѣшнôй політицѣ Австріи.

Найбôльше цѣкавымъ пытаньемъ въ виду наближаючои ся змѣны ситуаціи въ Австріи єсть: яке то становище займуть Поляки — а радше делеґація польска, бо она єсть чинникомъ рѣшаючимъ въ справахъ політики галицкихъ Полякôвъ. Чи евентуально стануть противъ новыхъ рухôвъ славяньскихъ и будуть глядати союзника въ Нѣмцяхъ, чи може потрафлять пôдпорядкувати свôй еґоістичный интересъ пôдъ загальнѝ интересы Славянъ австро-угорскихъ? Покаже се будучнôсть.

Поки-що нотуємо вѣсть, выринувшу въ Берлинѣ, що міністеръ скарбу д-ръ Дунаєвскій має уступити. Чи тота вѣсть стоить въ звязи лише зъ усуненьемъ єго довѣреника Ганкевича зъ посады заступника директора родинныхъ дôбръ цѣсарскихъ а покликаньемъ на

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

Дивне якесь чуство огортає кождого Русина, коли прийдесь єму читати яку „исторію“ рôдного краю. Всюды початки тои исторіи ôдносять ся до року 862, т. є. до часу, коли Варяги стали панувати въ нашихъ земляхъ; давнѣйшій, незмѣрно поучаючій періодъ нашои минувшости — цѣлѝ тысячолѣтя передъ Рурикомъ — збувають ся загальными фразами, и то ще звычайно на однôй або на двохъ карткахъ паперу. Тай на тыхъ двохъ карткахъ бôльше говорить ся о Славянахъ взагалѣ, якъ о рôднôмъ краю въ подрôбности.

Звычайно у насъ кажуть: исторія народôвъ, що въ старину жили на нашôй земли — исторія Скитôвъ, Ґетôвъ, Сарматôвъ, Гунôвъ и т. д. — нерозъяснена ще доволѣ наукою, ще Нѣмцѣ Zeuss, Müllenhoff и Roesler не сказали въ тôмъ предметѣ послѣдного слова або заявились выразно проти славяньства наведеныхъ народôвъ.

Тоту несмѣлôсть чи добродушнôсть въ справахъ нашои старины выкористовують Нѣмцѣ знаменито. Отъ оденъ такій примѣръ. Ученый Кар. Мільенгофъ въ розправѣ „Die Geten“ остро польемізує зъ Ґрімомъ за те, що послѣдній назвавъ Ґетôвъ народомъ нѣмецкимъ; на численныхъ примѣрахъ выказавъ Мільенгофъ, що Ґеты мусѣли бути Славянами. Але якъ-бы настрашившись власныхъ выводôвъ радить вкôнци Мільенгофъ, щобы Нѣмцѣ тои справы въ користь Славянъ дальше не розмазували. „Ґеты нехай будуть собѣ Ґетами, и нѣчимъ иншимъ, се для насъ Нѣмцѣвъ найвыгôднѣйше“ [1]). И мимо такъ явнои тенденційности нѣмецкихъ ученыхъ, мы все ще ждемо на якѝсь результаты нѣмецкои науки въ ôдношеню до нашого краю, ждемо, якъ каже Шевченко, щобъ Нѣмець росказавъ намъ нашу исторію...

Знаменитѝ слѣдителѣ славяньскои старины, Чехъ Шафарикъ и Великоросъ Погодинъ, инакше глядѣли на историчнѝ справы. Шафарикъ взыває Русинôвъ, щобы для выясненя своєи старины самѝ брались за дѣло; обôзнанѝ зъ мѣсцевостью и своєю исторією зможуть Русины рѣшити спôрнѝ пытаня що-до свого краю далеко лучше, якъ хто чужій. Мысль тоту высказує особливо при обговореню ґеоґрафіи Птолемея, при вычислюваню племенъ, що въ II ôмъ вѣцѣ по Хр. замешкували просторы нашои землѣ [2]).

И Погодинъ въ богато выпадкахъ чувъ ся безсильнымъ до порѣшеня навѣть новѣйшихъ историчныхъ пытань, тому взыває „мѣстныхъ изслѣдователей“ до спôльнои помочи при выясненю старины [3]).

Дорога, вказана Шафарикомъ и Погодиномъ, єдино повести може до цѣли. Щобы н. пр. выказати племенну єднôсть межи Ґетами а Русинами, треба не лишь зôбрати самѝ сухѝ даты зъ ґетскои исторіи, але выказати черезъ паральелю спôльнôсть межи Ґетами а Русинами въ языцѣ, въ митольоґіи, звычаяхъ, въ характерѣ народнôмъ, треба знати при тôмъ докладно топоґрафічнѝ назвы нашого краю, а передовсѣмъ знати исторію галицкого княжества, въ складъ котрого вôйшла була давна земля Ґетôвъ. Очевидно, що такого спеціяльного знаня жаденъ Нѣмець, хочь-бы якъ ученый, мати не може.

Въ однôмъ зъ попередныхъ артикулôвъ выказавъ я, що головный богъ Ґетôвъ Зальма (Зальмоксісъ) знаный бувъ нашимъ предкамъ и що слѣды культу тôго бога доховались до нинѣ въ Галичинѣ и на Подôлю въ великоднôмъ Зельманѣ. Подôбныхъ паральель, що выказують тяглôсть историчну Ґетôвъ-Русинôвъ, наведу въ дальшихъ розправахъ ще богато, а се буде нагляднымъ доказомъ, що лишь у Русинôвъ найти можна достаточный матеріялъ доводовый для оцѣненя, чи племена, що колись жили въ сѣй земли, були чужинцями, чи приналежали до одного зъ нами народу.

И теперѣшня моя розправа про Бессôвъ (Бѣсôвъ) тѣсно звязана зъ исторією нашого краю. Нарôдъ той въ ученôмъ свѣтѣ зовсѣмъ запôзнаный, забутый, а однакъ займавъ ôнъ колись перворядне становище посередъ Славянъ, именно въ I-ôмъ и II-ôмъ вѣцѣ по Хр., коли въ наддунайскихъ сторонахъ ôдбувались борбы Римлянъ зъ Славянами, а ôдтакъ Славяне переселитись мусѣли на пôвнôчь ôдъ Карпатъ.

Найстарша згадка про Бессôвъ, званыхъ такожь Сатрами, ôдносить ся до V-го вѣку передъ Рождествомъ Христа. Геродотъ при описѣ вôйны Персôвъ зъ Греками згадує о пробуваню Ксерксеса въ Тракіи (нинѣшнôй Болгаріи) и подає при сѣй нагодѣ таку звѣстку [4]): „Трацкѝ племена, що жили надъ моремъ, товаришили Ксерксесови на корабляхъ; иншѝ, въ серединѣ краю — вынявши Сатрôвъ — мусѣли ити за нимъ пѣшо. О скôлько знаємо, Сатры тотѝ не були доси нѣкому пôдвладнѝ; ажь до мого часу они, однѝ зъ посередъ Тракôвъ, були завсѣгды свобôднѝ. Замешкують высокѝ горы покрытѝ всѣлякимъ деревьемъ и снѣгами, въ вôйнѣ зачисляють ся до найхоробрѣйшихъ. Въ ихъ посѣданю находить ся оракулъ Діониса, умѣщеный на найвысшихъ горахъ. Служителѣ святинѣ зовуть ся Бессами; оракулы оголошує, рôвно якъ въ Дельфахъ, одна вѣщунка — оракулы яснѝ, не такъ двозначнѝ якъ дельфійскѝ.“

Зъ Геродотового представленя выходить, що назва Бессôвъ зъ-разу не була народною, лише служила на означенье вѣщунôвъ при святини Діониса. Ажь въ пôзнѣйшихъ часахъ, коли тѝ вѣщуны часто ставали на чолѣ народу и прославились яко вожды-героѣ въ численныхъ вôйнахъ, назва Бессôвъ вытискати стала назву Сатрôвъ и сталась опôсля вже загально звѣстною въ Европѣ.

Сатры-Бессы жили въ полудневôй Болгаріи въ такъ званыхъ горахъ Родопскихъ. Они знанѝ були Грекамъ зъ найдавнѣйшихъ часôвъ, про нихъ писавъ ґеоґрафъ Гекатей зъ Мільету, що живъ на 500 лѣтъ передъ Христомъ [5]). Послѣдній разъ згадують ся Сатры въ вôйску Александра Великого пôдъ именемъ Satriani [6]).

Въ стариннôй исторіи, особливо народôвъ на всходѣ Европы, замѣчаємо той появъ, що назвы народнѝ часто змѣняють ся, або що оденъ нарôдъ именує ся рôвночасно двома и бôльше назвами. Походить се зъ того, що назвы бранѝ були разъ пôсля мѣсцевости, то зновъ пôсля характеристичнои цѣхи узброєня або убраня, а навѣть пôсля головного культу реліґійного. И Сатры-Бессы мали бôльше такихъ народныхъ назвъ.

Тукидидъ, сучасникъ Геродота, але лѣтами молодшій, написавъ исторію вôйны пельопонескои и атеньскои, въ котрôй згадує про жителѣвъ Родопы. Слова єго дуже важнѝ, бо-жь бувъ ôнъ потомкомъ зъ королевскои трацкои родины, про-те якъ найлучше обôзнаный зъ тамошными ôдношенями. Про Сатрôвъ пише ôнъ такъ [7]): „Траки гôрняки, нарôдъ свобôдный, зовуть себе Діями; они узброєнѝ въ короткѝ мечѣ и по найбôльшôй части замешкують горы Родопскѝ.“

Такъ отже для одного народу маємо три назвы: Сатры, Діѣ, Бессы. Про Діѣвъ знає и Тацитъ, историкъ зъ I-го вѣку по Христѣ; ôнъ ихъ называє сильнымъ народомъ (Dii — valida natio), але додає, що за-для лихого узброєня и незгоды межи вождами не могли они устоятись супроти римского оружія [8]). Плініи, писатель такожь зъ I-го вѣку по Хр., говорить о численныхъ именахъ Бессôвъ (Bessorum, multa nomina), а одно ихъ племя наводить пôдъ именемъ Diobessi [9]).

Постараюсь тотѝ назвы выяснити.

Назва Сатры взята ôдъ узброєня; въ альбаньскôмъ языцѣ доховалось до нинѣ слово сатъръ въ значеню нôжь, мечь [10]).

---

[1]) „Die Geten“ въ Allgemeine Encyklopädie von Ersch und Gruber ст. 464.

[2]) Шафарика Славяньскѝ Старинности, т. I., §. 10.

[3]) Изслѣдованія о русской исторіи т. IV., ст. 303.

[4]) Геродотъ, кн. VII., гл. 110—112.

[5]) Stephanus Byzantinus, выданье Липске зъ р. 1825 пôдъ словомъ Σάτραι.

[6]) Q. Curtii Rufi De rebus gestis Alexandri Magni, lib. V. c. 3.

[7]) Thukydides von J. Classen, Berlin 1889, lib. II., cap. 96.

[8]) Corneli Taciti Annales, lib. III., cap. 38.

[9]) C. Plinii Secundi Naturalis historia, выданье Липске зъ року 1870 lib. IV, cap. II.

[10]) Albanesische Studien von Dr. Joh. Georg von Hahn, Jena 1854, т. I., ст. 242.

сю посаду Хертека, до якоись мѣры автаґоніста д-ра Дунаєвского, — чи може тота вѣсть має глубшу яку основу, а именно, що д-ръ Дунаєвскій, якъ вѣдомо, ѳдраджувавъ старо-Чехамъ приступати до угоды съ Нѣмцями, а переведенье угоды лежало въ интенціи корони, — сего рѣшати не беремось. Однакожь годѣ не звернути уваги и на те, що Нѣмцѣ, коли пристали на угоду съ Чехами, певно не занедбали замовити собѣ у гр. Таффого якоись теки, — говорено, що теки міністерства фінансовъ для д-ра Пленера..

А що-жь — спитаємось наконець — чи добро чи лихо може выйти съ евентуальныхъ змѣнъ для насъ Русиновъ? Ѳдповѣдь на се коротка: Лучше може бути, горше вже мабуть чи й може бути, якъ есть нинѣ, — а конець-кѳнцѣвъ усе зависить ѳдъ нашои власнои енергіи, ѳдъ нашои роботы и ея результатовъ, а ще выразнѣйше сказавши: ѳдъ результату выборовъ до рады державнои на другій рѳкъ. Якъ подбаємо, такъ будемо мати.

Справы краєвѣ.

Выдѣлъ краєвый на засѣданю 25 н. ст. вересня порѣшивъ внести до сойму въ справѣ побольшеня числа послѳвъ съ мѣстъ проєктъ, въ котрѳмъ промавляє за тымъ, щобы соймъ признавъ вірільнѣ голосы презесови академіи наукъ и ректорови політехніки львѳвскои та щобы побольшивъ о одного число послѳвъ мѣста Кракова а о двохъ число послѳвъ мѣста Львова.

Натомѣсть заявивъ ся выдѣлъ краєвый противъ признанья шести меншимъ мѣстамъ, якъ Городокъ, Бучачь, Бережаны, Чортковъ и т. п. права выбору окремого посла.

——

Зѳ справозданя выдѣлу краєвого показуєсь, що послѣдными часами переведено люстрації выдѣлѳвъ повѣтовыхъ: въ Чешановѣ, Сокали, Ропчицяхъ, Грибовѣ, Живци, Хшановѣ, Бережанахъ, Збаражи, Теребовли, Жовквѣ, Горлицахъ, Тарнобжеґу, Коломыи, Ниську и Новѳмъ Торзѣ. Результатъ люстрацій показавъ нѣбы-то вдоволяючій а тамъ, де лучились якісь неправильности або функціонарѣ допускали ся дрѳбныхъ надужить, выдѣлы повѣтовѣ, дѳзнавшись о тѳмъ, потягнули виновныхъ до одвѣчальности.

Крѳмъ повысшихъ люстрацій перепровадивъ выдѣлъ краєвый ще люстрації господарки громадъ мѣскихъ и сѣльскихъ: въ Теребовли, Печинѣжинѣ, Золочевѣ, Бялѳй, Горлицяхъ, Бродахъ, Сокали, Яблоновѣ, Старѳмъ мѣстѣ, Пивничнѳй, Ропчицяхъ, Городенцѣ, Городку, Вилямовицяхъ, Манастири, Мостахъ великихъ, Будзановѣ, Маковѳй, Перегинськy, Рѳздвянахъ, Лисятичахъ и Гвѳздци. На основѣ тыхъ люстрацій зложено зъ уряду начальникѳвъ громадъ: въ Ропчицяхъ, Пивничнѳй, Будзановѣ и Маковѳй, а заступника начальника громадского въ Городенцѣ. Надто розвязано раду громадску въ Городенцѣ и установлено комісаря правительственного, а результаты люстрацій въ Гвѳздци и Вилямовицяхъ, за-для того, що выказали значнѣ браки и надужитя, ѳдступлено прокураторіи.

——

Въ справѣ орґанізации краєвои школы господарства лѣсового порѣшивъ выдѣлъ краєвый зажадати ѳдъ сойму дозволеня на побольшенье етату учительского сеи школы о двохъ сталыхъ учителѣвъ зъ платнею по 800 зр. и додаткомъ активальнымъ по 160 зр.

Найцѣкавѣйшою є назва Дія. Толкують ея зъ латиньского языка въ значеню „боги“, але трудно порозумѣти, длячого Тукидидъ, пишучи для Грекѳвъ, мавъ бы звати той нарѳдъ зъ-латиньска. Та й якажь мысль була бы въ тѳмъ, называти всѣхъ Сатрѳвъ богами?

Причина назвы Дія лежить въ культѣ головного бога Бессѳвъ. Богъ той звавъ ся Діо або Дій — очевидно той самъ богъ, котрого почитали ще и въ пѳзнѣйшихъ часахъ поганьскѣ Русины. (Въ Откровенію св. Апостолъ и въ Словѣ Христолюбца сказано о Русинахъ: „мняще богы многы Перуна и Хорса, Дыя и Трояна“[11]).

Дій языково не може бути що иншого, якъ лишь грецке Ζεύς (gen. Διός), латиньске Diespiter (Юпітеръ); назва означала первѣстно самого найвысшого бога.

Зевсъ Грекѳвъ мавъ придаткову назву Ельевтеросъ (свѳбѳдный), подѳбно якъ Юпітеръ римскій звавъ ся другимъ именемъ Liber Дій, богъ Бессѳвъ, мавъ такожь друге имя — Сабадій[12]). И не-філольоґъ ѳдгадае легко, що те Сабадій єсть славяньске слово свобода[13]), просте перетолкованье латиньского Liber а грецкого Ельевтеросъ. Пѣсни спѣваній въ честь Сабадія були веселѣ, смѣховинніѣ, стояли въ звязи зъ обходомъ виноградного свята; думаю, що и то не буде простый лишь припадокъ, що подѳбнѣ веселѣ пѣсни и доси у Русинѳвъ зовуть ся сабадашками[14]). *(Дальше буде.)*

[11]) Тихонравовъ Лѣтопись русскои лит., т. III; Литературный Сборникъ, Львѳвъ 1886 ст. 17.

[12]) Пишуть Сабазій и Сабадій. Dr. Roesler въ розправѣ „Das vorrömische Dacien“ (Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien, 1864 ст. 366) уважае назву Sabadius правильнѣйшою.

[13]) Пѳсля Міклосича „Etymologisches Wörterbuch der slavischen Sprachen“ ст. 332 въ словѣ свобода звукъ в є вставный, отже вже новѣйшои формации.

[14]) Словарь Желехѳвского пѳдъ словомъ „Сабадашки“.

Заразомъ порѣшено предложити соймови потребу пѳднести на р. 1891 квоту призначену на екскурзіи ученикѳвъ зъ професорами до высоты 800 зр., пѳднести квоту на стипендіи до 2400 р. и вставити въ буджетъ 1891 р. 800 зр. на стипендіи для тыхъ абітурієнтѳвъ школы, котрыхъ вышле выдѣлъ краєвый на однорѳчну практику, а такожь на пѳдпомоги для ученикѳвъ, котрѣ выбирають ся на кільканедѣльнѣ курсы практичнѣ въ часѣ трилѣтныхъ наукъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Пѳдгаєцкого.

[Страйкъ — паньскій.]

На веснѣ страйкували роботники, а теперь взялись до тои самои роботы паны.

Дня 23 н. ст. вересня застрайкувало тринацять зъ Пѳдгаєцкои шляхты и ихъ поплечникѳвъ. На той день розписало ц. к. староство въ Пѳдгайцяхъ уконституованье новои рады повѣтовои. Дванацять членѳвъ зъ менчихъ посѣлостей явило ся въ сали на вызначену годину. Въ чверть годины пѳзнѣйше прайшовъ ц. к. комісарь Ленчовскіе, побувъ зъ десять мінутъ, а вкѳнци оголосивъ: „Коли нема бѳльшои половины радныхъ, а приписана година минула, то-жь нема чого чекати.“ Ѳдѳйшовъ, а за нимъ зѳбранѣ радні — и страйкъ паньскій удавъ ся цѣлковито.

Впадало въ очи, що п. комісарь прийшовъ безъ актѳвъ выборчихъ, якѣ мавъ предложити на засѣданю, але що шляхта пѳдгаєцка засѣдала попереднього дня приватно у кс. Кершки та у Берка и правдоподѳбно тамъ ухвалила на завтрѣшный день страйкъ, то-жь здаєть ся п. комісарь не видѣвъ потребы двигати акты, щобы ихъ потому назадъ до староства ѳдносити.

На тематъ рады повѣтовои говорено богато въ Пѳдгайцяхъ и въ Пѳдгаєччинѣ, а то: чому стара рада не хоче зробити мѣсця новѳй? чи може потреба ажь кѳлька мѣсяцѣвъ часу, щобы можна „похоронити кѳнцѣ“? чи може хоче статись другою „турецкою“ радою и тымъ вславити ся? чи може перешкодили варты, по селахъ порозставлюваній зъ причины сконстатованои заразы пысковои и ратичнои? — досыть, що радні зъ менчихъ посѣлостей стратили дорогій день, а паны показали, якъ уряджують ся страйки...

——

Зъ Кристинополя.

[Реставрація гробовъ родины Потоцкихъ.]

Выдатками гр. Адамовои Потоцкои реставрують ся теперь въ костелѣ Бернардинѳвъ въ Кристинополи пѳдземнѣ криптъ, де спочивають мертвѣ тѣла родины Потоцкихъ. Реставрація ѳдбуваєсь въ тѳмъ напрямѣ, що бѣлять ся крипты, помосты выкладають ся цементомъ, збирають ся порозкиданѣ чашки и кости людскѣ въ криптахъ та вкладають ся въ домовины.

По свѣдоцтвѣ перехованыхъ актѳвъ выбудувавъ Фелікъсъ Казимиръ Потоцкій, воєвода краковскій, гетьманъ коронный, военный товаришъ и другъ короля Ивана Собѣского, деревяный костелъ въ Кристинополи зъ пѳдземными криптами, въ котрыхъ ѳнъ и его родина почали хоронитись. На мѣсци деревяного, вымуровано 1703 р. новый обширный костелъ, побольшено крипты, и сей костелъ стоить доси.

До чотирохъ высокихъ, овальныхъ пѳдземныхъ криптъ, освѣтленыхъ закратоваными ѳкнцями, входить ся ѳдъ входовыхъ дверей костела по выгѳдныхъ дубовыхъ сходахъ. Закимъ забрано ся до реставрації та зроблено въ криптахъ ладъ, можна було бачити въ першѳй криптѣ богато чашокъ та костей изъ старшихъ людей та дѣтей, змѣшаныхъ зъ розпавшими ся деревисками сосновыхъ и дубовыхъ домовинъ, на якихъ переховали ся ще малюнки изъ знаками хреста. Спорохнавѣлѣ деревиска зъ тои крипты вынесено на дворъ, щобы ихъ опѳсля спалити, а зѳбранѣ людскѣ чашки зъ костями умѣщено въ двохъ новыхъ домовинахъ. Хто въ тѳй криптѣ похоронявъ ся, трудно зъ актѳвъ дослѣдити, але мабуть дворани зъ роданами, проживаючій въ замку кристинопѳльскѳмъ для услуги можнои родины Потоцкихъ, у котрои було гучно якъ бы въ королѣвскихъ палатахъ у Варшавѣ. Вѳйшовши въ другу, обширнѣйшу криптъ, пѳдперту грубымъ округлымъ зъ цеголъ вымурованымъ стовпомъ, впадае въ око припираючій до стѣны квадратовый мурованый саркофаґъ, въ котрого серединѣ спочивають пѳбѳчь себе мертвѣ тѣла гордого воеводы Франца Салезія Потоцкого и его другои жены Анны зъ роду Лащѣвъ. По обохъ бокахъ саркофаґу стояли на пѳдмурованяхъ домовины, — якъ свѣдчать написи: Теофілѣ зъ Цетнерѳвъ Потоцкои, матери Салезія, померши въ Ропчицяхъ д. 8 цвѣтня 1742, Софіи зъ Ржечицкихъ Потоцкои, першои жены Салезія, померши д. 8 червня 1741, Маріи Брільовои, дочки Салезія, померши въ Хоростковѣ 1778, та ще другѣ домовины на земли, зъ порозкидаными костями. Въ третѳй криптѣ було бѳльше домовинъ въ лихѳмъ станѣ. Деякѣ домовины стояли на пѳдмуровану, другѣ на земли, та й зъ ніши стѣнной высторчали спорохнавѣлѣ деревиска зъ кѳстьми. Здаєсь, що въ сѣй криптѣ, судячи по аналізѣ деревискъ и костей, похоронялись першѣ члены родины Потоцкихъ. До сен криптъ припираєсь зъ лѣвого боку четверта, де имовѣрно хоронено монахѳвъ-Бернардинѳвъ. Нагромаджені въ тѳй криптѣ чашки и кости закопано теперь въ тѳй самѳй криптѣ въ землю, бо въ нѣй нема помосту и она стоить порожна. Всѣ домовины зъ другои крипты внесено въ третю криптъ и умѣщено ихъ то на давныхъ пѳдмурованяхъ, то поскладано одну на другу, и замуровано криптъ, а при замурованѳй стѣнѣ ставить ся служебный престолъ. Згаданѣ же двѣ новѣ домовины зъ чашками и кѳстьми зѳбранымъ въ першѳй криптѣ, умѣщено по обохъ сторонахъ саркофаґу Салезія и Анны Потоцкихъ.

Переглянувши всѣ домовины зъ бальсамованымъ мерцями, по котрыхъ полишились тѳлько кости, найлѣпше переховалась домовина Софіи Потоцкои, на котрѳй можна бачити червоный оксамітъ зъ густыми позолочеными цвяхами, а на ея костяхъ довгѣ бѣлѣ рукавички на рукахъ, бѣле шовкове одѣнье нѳгъ та дорогоцѣнну шату въ такѳмъ станѣ, що не дасть ся рукою роздерти. На верху шаты лежавъ на два пальцѣ широкій чорный ремѣнчикъ, на котрѳмъ постарала ся позолочена напись, але ремѣнець выглядавъ свѣжо, якъ бы недавно бувъ вложеный у домовину. Якъ на Софіи, такъ и на Текли Потоцкѳй и Маріи Брільовѳй переховались верхнѣ дорогоцѣннѣ шаты добре, у всѣхъ же другихъ домовинахъ я бачивъ лише кости зъ плѣсню изъ знищеной одежи.

Я натыкнувъ въ моѣй Лѣтописи монастиря оо. Василіянъ въ Кристинополи, печатанѳй сего року въ фейлетонахъ „Дѣла“, що злобна рука бушувала въ пѳдземныхъ криптахъ костела Бернардинѳвъ. Що оно такъ есть, свѣдчать повѳдчинянѣ домовины, порозкиданѣ кости та домовины обдертѣ въ орнаментики, по котрыхъ знайдено лише двѣ антабы срѣбнѣ и одну ширшу бляху. Въ мурованыхъ постументахъ, на якихъ стояли домовины, верчено свердломъ дѣры, чи въ серединѣ постументѳвъ не переховують ся домовины зъ мерцями, якихъ бы можна зъ дорогоцѣнностей ѳбдерти. И саркофаґъ Салезія и Анны Потоцкихъ не полишено въ спокою. Выломанѣ изъ саркофаґа цеглы свѣдчать, що и тамъ бушувала злобна рука та забрала все, що взяти далось, и полишивши въ неладѣ порозкиданѣ кости. Зъ прикрымъ вражѣньемъ лишавъ я пѳдземнѣ крипты, а що бачивъ, те й описавъ.

B. зѳ C.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Выборы до сойму въ долѣшнѳй Австріи занепокоили нѣмецкихъ ліберальвъ на добре а орґаны ихъ признають теперь отверто, що ліберальна партія въ долѣшнѳй Австріи програла кампанію. N. fr. Presse приписуе ту неудачу, недостачи всякои орґанізації и каже такъ: „При нѣякихъ ще выборахъ політичныхъ не показалась така недостача орґанізації въ ліберальнѳй партіи въ долѣшнѳй Австріи, якъ симъ разомъ; не було верховодячои руки въ центрѣ, не було ѳи и въ повѣтахъ. Кождый кандидатъ мусѣвъ вести борбу на свою руку и то не лишь зъ противникомъ але и зъ недбалостію власнои партіи... Може результатъ сихъ выборовъ додасть ліберальнымъ выборцямъ въ мѣстахъ бѳльшои енергіи а на всякій случай буде ѳнъ осторогою для ліберальнои партіи, якъ не повинна вести ся кампанія выборча при надходячихъ выборахъ до рады державнои.“ Найбѳльшій переполохъ середъ ліберальвъ, мѣжь котрыми, якъ звѣстно, жиды верховодять, выкликавъ той фактъ, що антисемітизмъ ширить ся чимъ разъ бѳльше и обгортае чимъ разъ бѳльшій круги въ долѣшнѳй Австріи. Не дивно отже що на передвыборчихъ зборахъ у Вѣдни въ семѳй части мѣста ліберальный радный Фоґлеръ завзывавъ выборцѣвъ, щобы они старали ся всякими силами и всякими можливыми средствами выступати противъ „инфлюенцы антисемітизму“ и щобы въ тѳй цѣли лучили ся хочь бы зъ демократами. О скѳлько доси звѣстно, пѳйдуть дѣйстно демократы вѣденьскій зъ лібералами противъ антисемітѳвъ. Тымчасомъ ведуть вѣденьскій антисеміты завзяту агітацію противъ ліберальвъ и нема дня, що бы де на якихъ передвыборчихъ зборахъ не побито якого жида або не выкинено за дверѣ. Характеристичнымъ есть, що вѣденьскій Славяне стають въ оборонѣ жидѳвъ. Оногды вже доносили мы, що на передвыборчихъ зборахъ Чехѳвъ на котрыхъ головно промавлявъ д-ръ Живный противъ антисемітѳвъ; то-жь само повторило ся такожь въ першѳй части мѣста. Клюбъ австрійскихъ народѳвъ скликавъ бувъ въ четверъ всѣхъ славяньскихъ выборцѣвъ на нараду и тамъ ухвалено выступати рѣшучо противъ антисемітѳвъ и не числити ся зъ ними при выборахъ. Ухвалено такожь ставати для сего округа кандидатѳвъ славяньскихъ: міністра Пражака, Габіетінека, Гарраха, посла Мозера и фабриканта Српека.

Вѣденьскому орґанови централістѳвъ Neue fr. Presse не въ смакъ, що д-ра Воляна именовано віце-маршалкомъ буковиньского сойму. Орґанъ той пише: „Директоръ шпиталю Волянъ, стоявъ доси зъ-далека ѳдъ житя парляментарного и его выбрано теперь першій разъ до сойму. Тымчасомъ др ъ Ротъ есть дуже здѳбнымъ чоловѣкомъ, досвѣднымъ парляментаремъ и тѣшивъ ся симпатіею всѣхъ партій. Д-ръ Волянъ выбраный одноголосно яко кандидатъ автономістѳвъ ледви буде мѳгъ хочь бы яко Руснн, уважати ся представителемъ меншости соймовои, взглядно опозиціи“.

Краковскій Kurjer Polski доносить, що межи Поляками на Шлеску настало загальне бажанье, щобы тамошный посолъ до рады державнои Свѣжій не вступавъ вже до кола польского, бо клюбъ той не пѳдпираєсь ѳдповѣдно его акціи въ интересѣ Полякѳвъ на Шлеску.

Въ суботу передъ полуднемъ ѳдбула ся въ мѣщаньскѳй ресурсѣ въ Правѣ конференція молодо- и старо-ческихъ мужѣвъ довѣрія въ справѣ ческо-нѣмецкои угоды. Ініціятиву до тои угоды подали старо-Чехи. Коли першѣ переговоры д-ра Шкарды (старо-Чеха) зъ д-ромъ Енґелемъ (молодо-Чехомъ) не довели до нѣчого, то Шкарда навязавъ переговоры зъ д-ромъ Кучерою а той предложивъ ту справу своему клюбови. Молодо-ческій клюбъ згодивъ ся на конференцію але пѳдъ условіями, що запрошенье выйде ѳдъ старо-Чехѳвъ офіціяльно и на письмѣ. Заступникъ предсѣдателя старо-ческого клюбу д-ръ Троянъ выславъ тогды письмо до д-ра Бляжека, въ котрѳмъ каже, що его клюбъ ухваливъ запросити молодо-ческихъ мужѣвъ довѣрія на спѳльну нараду, щобы порозумѣти ся, чи и пѳдъ якими условіями всѣ ческій послы готовѣ бы голосувати въ соймѣ за проєктами законовъ, уложеными на пѳдставѣ вѣденьскихъ точокъ угодовыхъ. На то письмо ѳдповѣвъ предсѣдатель молодо-ческого клюбу, що ѳнъ и его товаришѣ зъ горы вже заквляють, що не будуть голосувати анѣ за однымъ зъ тыхъ проєктѳвъ але мимо того, готовѣ взяти участь въ спѳльнѳй нарадѣ и вызначують до неи делеґатовъ: Юн. Греґра, Герольда и Кучеру. Старо-Чехи вызначили тогды своихъ делеґатовъ: Трояна, Шкарду и Маттуша и въ соботу о год. 9 розпочали ся нарады. Дебата вела ся насамперед надъ тымъ, пѳдъ якими условіями готовѣ молодо-Чехи пристати на денкѣ предложеній вже соймови проєкты угодовѣ. Молодо-Чехи сказали тогды, що они вже не разъ выскавували свои погляды и уважають за пѳдставу угоды лишь повну рѳвноправнѳсть и неподѣльнѳсть королевства ческого, при чѳмъ не треба такожь спускати зъ ока державно-правнои засады. Маттушъ промавлявъ за точками угодовыми а Шкарда предкладавъ, щобы выслати до правительства меморандумъ въ справѣ переведеня рѳвноправности и зажадати, заведеня ческого языка ято урядового поставити то за условіе ухваленя проєктѳвъ угодовыхъ. Кучера спытавъ тогды, чи правительство дало може яке обевязуюче приреченье въ тѳй справѣ а ему сказали тогды, що гр. Таффе сказавъ лишь Піерови, коли той жадавъ ѳдъ него заведеня ческого языка яко урядового: „А яку-жь дасте менѣ ґарантію, що предложеня угодовѣ будуть принятѣ, коли то жаданье ваше сповнить ся?“ Молодо-Чехи аявили тогды, що они не приступлять до такои акціи, бо угода, за котрою бы они голосували, мусѣла бы бути зовсѣмъ инша, передовсѣмъ мусѣла бы настати змѣна ординацін выборчои. Они хотять щобы всѣ послы ческій поступали спѳльно, але найже старо-чехи выступлять заразъ противъ цѣлои угоды. На тѳмъ закѳнчила ся конференція, хочь зачувати, що она сими днями буде знова скликана.

——

Програма принятя цѣсаря Вільгельма у Вѣдни вже уложена. Пѳдчасъ его короткои гостины у Вѣдни не буде нѣякихъ тоастѳвъ політичныхъ. Въ Шенбрунѣ ѳдбуде ся полуденокъ въ подорожнѳмъ строю; ловы розпѳчнуть ся въ Мірцаушляґу дня 2 жовтня и потягнуть ся до 5 т. м.; межи 6 а 8 жовтня будуть ся ѳдбувати ловы въ Айзенерцъ-Радмеръ. Того самого дня и майже въ тѳмъ самѳмъ часѣ, що цѣсарь Вільгельмъ, приѣде до Вѣдня и король саскій. На двѳрци пѳвнѳчно-заходнои зелѣзницѣ повитае его архикн. Кароль Людвикъ.

——

Польска праса зазначуѣ съ очевидною радостію фактъ, що царь пѳдчасъ своеи гостины на Волыни бувъ дуже ласкавый для польскои шляхты, котра ему представлялась въ Рѳвнѳмъ. Коли царь спытавъ кіевского губернатора Игнатьева, що то за люде, що ему представляють ся, а той пояснивъ ему, що то представителѣ аристократичныхъ родѳвъ польскихъ, що осѣли на Волыни и що они вже длятого самого суть консервативныхъ засадъ и поглядѳвъ, мавъ царь тымъ бути дуже вдоволеный. Найбѳльше прихильнымъ для Полякѳвъ мавъ заявити ся вел. кн. Николай. Ѳнъ заручавъ, що не має до Полякѳвъ нѣякого упередженя и що не знае, чого ѳдъ нихъ хотять та що имъ теперь можна зазвинути. Czas доносить такожь, що вел. кн. Николай хотѣвъ (!) навѣть приказати арештувати якогось журналіста за то, що ѳнъ щось написавъ (!) на Полякѳвъ, але польскѣ паны просили его, щобы ѳнъ того не робивъ, бо имъ було бы (!) прикро, коли-бъ хто въ тыхъ днахъ бувъ караный а они впрочѳмъ такъ вже привыкли до ґазетярскихъ напастей, що на нихъ не робить вже то нѣякого вражѣня. — Хто хоче, може вѣрити цѣлѳй тѳй байцѣ, хочь и она есть поучаюча.

Татищевъ пише дальше свои справозданя зъ подорожи до Болгарія. Розговорюючи зъ Стамболовомъ повсивъ ему, що терпеливѳсть Россіи вже скѳнчила ся и спытавъ: Що хочете пане Стамболовъ, чи помирити ся, чи вести борбу на житье и смерть? А Стамболовъ ему на то по хвили: „Бувъ бы то найпрасшій день въ моѣмъ житю, коли-бъ прийшло до помиреня зъ Россіею. Я то говорывъ отверто въ торѳвнѳмъ собранію и повтаряю теперь зъ найглубшого переконаня. Але то не зависить ѳдъ мене. Я робивъ бѳльше, якъ бувъ повиненъ, щобы не допустити до роздору та бувъ бы ще и теперь готовъ до великихъ жертвъ, але не вѣрю въ можливѳсть порозумѣня. За богато вже непорозумѣня, обиды и клеветы.“

Хавтатакъ оповѣдавъ Стамболовъ Татищеву о своихъ послѣдныхъ розговорахъ зъ Кавльбарсомъ; голосъ его дрожавъ а въ очахъ ставали сльозы. На его поглядъ довело заслѣпленье россійскихъ аґентѳвъ въ осени 1886 р. до повного роздору Болгаріи зъ Россіею. Жаденъ зъ нихъ крѳмъ міністра вѳйны Кантакузена не розумѣвъ, що дѣе ся въ краю; всѣ не умѣли спѳзнати праздныхъ приятелѣвъ Россіи. Кавльбарсъ бувъ гордый и не розумѣвъ рѣчи; ѳнъ стоявъ зовсѣмъ пѳдъ вплывомъ Цанкова, котрый не хотѣвъ допустити до кабінету двохъ членѳвъ зъ партіи Стамболова. Длятого то сказавъ Стамболовъ Кавльбарсови: „Царь прислалъ тебе, щобы ты помирывъ партіи, а ты

ще ихъ бôльше розъеднюешь и хочешь, щобы всѣ пôддали ся тôй, котра має найменше людей и вплыву въ краю.“ Въ рѣшучôй хвили приставъ бувъ Стамболовъ на ôдроченье выборôвъ на мѣсяць, Кавльбарсъ уперъ ся бувъ, щобы на два и ще выкричавъ ся на Стамболова: „Чи я якій купець, чи що, що ты зô мною торгуешь ся?“ Одтакъ розлюченый выбравъ ся ѣздити по краю. „Мы — казавъ Стамболовъ — ажь дрожали зô страху, щобы его хто не убивъ, бо тогды була-бъ Россія певно окупувала Болгарію.

Коли пôдъ Варною явили ся два россійскѣ кораблѣ военнѣ, сподѣвали ся реґенты, що россійске войско готове кождон хвилѣ выйти на берѣгъ, и выдали приказъ, щобы болгарске войско въ такôмъ случаю не ставило нѣякого опору, лишь заразъ уступало ся до Шумлѣ и Тырновы. Коли прийшла справа выбору князя, просили реґенты Россію, щобы она предложила имъ свого кандидата. Кавльбарсъ сказавъ тогды Стамболову, що ôнъ пôдозрѣвае его, що ôнъ хоче зновъ выбрати Батенберґа. Стамболовъ давъ ему слово чести, що въ собранію не буде и бесѣды о Батенберґу або его братяхъ. Коли настала суперечка що-до речницы скликанія собранія, не хотѣвъ Кавльбарсъ вже и вовсѣмъ говорити о выборѣ, лишь за радою Цанкова назвавъ и собраніе и выборъ князя незаконнымъ. Коли кн. Вальдемаръ не хотѣвъ принати кандидатуры, постановили були реґенты дальшій выборъ ôдложити, думаючи, що Россія пôзнаеть, що они готовѣ зъ нею числити ся. Тымчасомъ Кавльбарсъ зôрвавъ всякѣ зносины и выѣхавъ зъ Болгарія разомъ зъ репрезентантомъ россійскимъ. Болгарія станула теперь сама и ѣй грозила межиусобиця. Ворохобнѣ усмирено. Стамболовъ велѣвъ застрѣлити навѣть свого старого приятеля Панова. „Чи вы дѣйстно думаете, — спытавъ ôнъ Татищева — що я бувъ бы продовжавъ особисто для мене некористнѣ внутрѣшнѣ роздоры на то, щобы остатись реґентомъ? Намъ треба було князя яко поруки порядку и репрезентанта идеѣ самостôйности Болгарія. Коли-бъ Россія була насъ довѣрочно запытала що-до Мінґрелця, то мы були-бъ ѣй такъ само сказали, що ôнъ не годить ся намъ. Въ очахъ Болгаръ есть Мінґрелець Черкесомъ, а хто-жь не знае, яку лишили по собѣ згадку Черкесы въ Болгарія? Передъ выборомъ Кобурґа робили реґенаты всѣлякій комбінацій, але князь Оскаръ шведскій ôдмовивъ, такъ само и король румуньскій, котрого выборъ бувъ бы ставъ ся пôдставою до балканьскои федерацій; о Миланѣ не могло бути и бесѣды. Порта не хотѣла такожь пристати на выборъ султана пôдъ условіемъ сполученя Болгарія зъ Македонією а неспокôй въ краю вымагавъ скорого выбору князя. Выбраный одноголосно кн. Фердинандъ панує щасливо вже четвертый рôкъ. „Князь бажае якъ найгорячѣйше помиренія зъ Россією — закôнчивъ Стамболовъ.—Спытайте его самѣ, до якихъ жертвъ ôнъ готовъ. Посля конституціи годѣ его усунути зъ престола а зроблена зъ нимъ угода обовязуе теперѣшне и будуче міністерство.“ — „Вы жартуеге“ — ôдповѣвъ ему Татищевъ — „россійскій двôръ нѣколи его не признаеть а публичне мнѣнье Россіи годить ся въ тôмъ зъ правительствомъ.“

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальнѣ зборы членôвъ товариства **Шкôльна Помôчь у Львовѣ** ôдбули ся въ середу дня 12 (24) вересня въ комнатахъ ц. к. руско-взôрцевои школы въ „Народнôмъ Домѣ“. Закамъ оголосить ся повне справозданье зъ цѣлорôчнои дѣяльности сего загально пожиточного товариства, зазначуемо тутъ уже нинѣ, що до нового выдѣлу товариства выбранѣ пп. Ив. Чапельскій, Граг. Врецьона, п. Корн. Червиньскій, Ив. Гамота, Ром. Заклиньскій, а на заступниковъ выдѣловыхъ Іос. Танчаковскій и Павенцкій. Въ той способъ пп. Врецьона, Корн. Червиньскій, Заклиньскій, репрезентують у выдѣлѣ ц. к. руско-взôрцеву школу а о. Чапельскій и пп. Танчаковскій та Павенцкій мѣско-руску школу имени Марзіяна Шашкевича. Нововыбраный выдѣлъ уконституувавъ ся заразъ въ той способъ, що голову товариства на внесенье о. Чапельского выбрано п. Григорія Врецьону, заступникомъ головы п. Корнила Червиньского, а касіэромъ и секретаремъ п. Романа Заклиньского. Довголѣтному и заслуженому головѣ товариства о. А. Полиньскому, котрый просивъ дуже, щобы его на сей разъ не выбрати на члена выдѣлу, высказали всѣ присутни участники загального збору подяку.

При сѣй нагодѣ осмѣляемо ся вже теперь просити великодушныхъ добродѣевъ знаючихъ добре, що то холодъ и голодъ, о ласкаве надсыланье щедрыхъ даткôвъ, при помочи котрыхъ сотки убогихъ дѣточокъ нашихъ одержують книжки, приборы до науки и конечно потрѣбну одѣжь. Кождый датокъ запишемо зъ призваною подякою, бо знаемо, що и найменшій даръ, поданый убогôй дитинѣ яко пôдпомога въ ей потребѣ, робить ѣй радôсть и заохочуе до науки. Чи то не вдячнôсть для сытыхъ, памятаючихъ завсѣгды и на голодныхъ?

НОВИНКИ.

— **Загальнѣ зборы Рускаго Товаркотва Педаґоґічного** ôдбулись нинѣ, о 9-ôй годинѣ рано, въ комнатахъ товариства Руска Бесѣда у Львовѣ при не зовсѣмъ численнôмъ удѣлѣ членôвъ. Особливо-жь изъ интеліґенціи мѣскои зъ провінціи не явивъся нѣхто. Дискусіи и внесеня членôвъ були ведьми оживленѣ а до выдѣлу на слѣдуючій рôкъ выбрано: головою о. Ивана Чапельского, членами: пп. Олександра Барвѣньского, Теофила Грушкевича, Романа Заклиньского, Костя Паньковского, Констянтина Лучакôвского, Людвика Сальо, Витошиньского, Павла Кирчова, Григ. Врецьону, Громницкого, Тисовского и Танчаковского. Директоромъ институту педаґоґ. им. св. о. Николая выбрано о. Алекс. Тороньского. Подрôбнѣйше справозданье подамо въ слѣдуючôмъ числѣ.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣздить нинѣ курерскимъ поѣздомъ на люстрацію повѣтôвъ, зъ котрои верне до Львова 3 н. ст. жовтня рано.

— **Безперечно закулісовій якійсь интриґи** розпустили въ польскихъ дневникахъ по ôдходѣ маршалка ґр. Тарновского вѣсть, що нѣбы то всѣ члены выдѣлу краєвого рѣшили зложити свои мандаты такъ, що соймъ мавъ бы выбирати на ново цѣлый выдѣлъ краєвый. Мы, на основѣ певнои информаціи, можемо сконстатувати, що о тôмъ межи членами выдѣлу краєвого не то не було нѣякого рѣшеня, але навѣть и бесѣды.

— **Огнѣ.** Дня 23 н. ст. вересня въ само полудне займивъ ся огонь въ Ожомлии, пов. яворôвского, и погорѣло 48 господарствъ зъ всѣми припасами збôжа. Майже половина села не маe нѣ хаты нѣ кусника хлѣба. Огонь займивъ ся за-для неосторожного сушеня льну, а при сильнôмъ вѣтрѣ годѣ було скоро пригасити огонь. — Дня 21 н. ст. вересня погорѣло въ Зарѣчу, пов. яслиского, 25 господарствъ зъ всѣми припасами збôжа и будынокъ шкôльный. — Въ Пôдбôрцяхъ коло Львова погорѣли дня 25. н. ст. вересня о 5-ôй год. по полудни будынки господарскій Костя Орлюты зъ всѣмъ припасомъ збôжа. Огонь займивъ ся мабуть зъ папироса, киненого неострожно въ стодолѣ. — Въ Коростенку выжнôмъ коло Коросна погорѣло дня 25 н. ст. вересня кôлька господарствъ зъ будынками господарскими и припасами збôжа.

— **Зъ Перегиньска пишуть намъ:** Въ лѣсахъ около Перегиньска ôдбуваються ся ôдъ 20 н. ст. вересня ловы на оленѣ. Полюють ґр. Андрѣй Потоцкій, два князѣ Лѣхтенштайны и ґр. Замойскій. До теперь убили 10 оленѣвъ. — У насъ бульба зôгнила, а що лишило ся, дики порыли. Така то вже хлопска доля! — Въ полонинахъ по верхахъ на Попади упали снѣги. — Ярмарки позамыканѣ, нѣ въ ôдки грошa роздобути, а ту за податки тиснуть и тягнуть ôдъ хаты, що лише можуть узяти.

— **Кс. Стояловскій** по оголошеню куренды архіепископа Моравского давъ знати о собѣ въ сей способъ, що помѣстивъ въ Now. Reform-ѣ ось таке письмо: „Оголошена станьчикôвскими орґанами куренда консисторска мѣстить численнѣ неточности и ошибочнѣ факты, о котрыхъ спростованье отсимъ упрашаю: Передо всѣмъ звертаю увагу, що противъ слушности и льоґіки поданый декретъ, але не подано за що его выдано и чимъ умотивовано, а се-жь найважнѣйша рѣчь. Одтакъ сказано, що декретъ архіепископа затвердивъ Римъ. Я о сѣмъ до нинѣ автентично не знаю, бо сего выроку не доручено менѣ до сеи поры. Сказано, що я не принявъ выроку зъ Риму — се такожь неправда, бо я принявъ его на саму вѣру станьчикôвскихъ орґанôвъ, лишь длятого, що бы „скôнчити“ зъ Є. Е. архіепископомъ и ôдзыскати свободу дѣланя. Именно на поставлену менѣ дiлему: „будь пароxомъ або редакторомъ“ я ôдповѣвъ, що о парохію не буду дальше процесувати ся а редакторомъ лишу ся, застерѣгаю собѣ лишь то одно, що ôдзыскавши вôльнѣ руки, доказово пересвѣдчу польску суспôльнôсть, що лишь въ Галичинѣ выдае ся власти духовнôй, що парохія и редакторство не дасть ся зô собою погодити — Римъ такихъ поглядôвъ анѣ не узнае анѣ не похваляе.“

— **Зъ Трускавця пишуть намъ:** Купелевымъ заведеньемъ въ Трускавци завѣдуе сего року молодый ґраф Потоцкій. Онъ старае ся о розширенье и украшенье Трускавця, сеи пôдкарпатскои оселѣ, богатои въ мінеральнѣ воды, сôль, нафту и вôскъ земный. Въ серпни о. Кошалкевичь посвятивъ основы новоосновуючого ся дому для купелевого заведеня. На мѣсце давныхъ загородъ зъ назвами давнѣйшихъ властителѣвъ-Русинôвъ бачимо домы зъ написями: Jadwinówka, pod białym Orłem, pod Pogonią, pod Pasterzami, Hetmanówka, Zacisze и т. д. До роботы въ тутешныхъ копальняхъ нафты и земного воску спроваджують роботниковъ изъ захôднои Галичины. Копальнѣ земного воску дають деякимъ властителямъ 7—8 тысячь тыждневого доходу. Зарядъ купелевого заведеня закупивъ уже кôлька сусѣдныхъ реальностей, задумуе и громадску дорогу взяти въ свою власнôсть, радъ бы и руске приходство перенести на инче мѣсце, щобы тôлько заведенье (власнôсть Сапѣгъ, Жолтовскихъ и спôлки), о скôлько дасть ся, побôльшати и розширяти.

— **Въ школѣ огороднычій** галицкого товариства для огородництва и пчôльництва зачинае ся рôкъ шкôльный зъ днемъ 15 н. ст. жовтня с. р. Ученики помѣщенѣ суть въ интернатѣ, де мають цѣле удержанье за оплатою мѣсячно по 13 зр., а крôмъ того есть пять мѣсць стипендійныхъ опорожненыхъ. Зголошеня писемнѣ або устнѣ приймае Зарядъ або віцепрезесъ товариства д-ръ Теофиль Цьесельскій, професоръ львôвского университету до 10 жовтня с. р.

— **Епископъ Стросмаєръ** одержавъ въ день свого ювилейного торжества — якъ подае загребскій Obzor — 62 ґратуляцій писемныхъ а 420 телеґрафічныхъ а то по найбôльшôй части зъ Чехіи и Моравы. Зъ помѣжь знатнѣйшихъ особъ зложили желаня: нунцій папскій Ґалімберті, кн. Адамъ Сапѣга, кн. Фр. Шварценберґъ, послы до рады державнои Кляичь, Войновичь и инши. Сими днями надôйшла до Львова на руки Стан. Дембиньского ôдповѣдь, власноручно написана еп. Стросмаєромъ по хорвацки, на адресу ґратуляційну зô Львова. Ôдповѣдь звучить: „Вповажаній Добродѣю! Найсердечнѣйша моя подяка Вамъ за память о моемъ сороклѣтнôмъ ювилею епископскôмъ. Я бувъ и есмь все горячимъ любителемъ и почитателемъ братôвъ Полякôвъ, котрыхъ уважаю за найздôбнѣйшихъ, найбôльше заслуженыхъ и найславнѣйшихъ представителѣвъ численнои родины славяньскои. Тому то и поздоровленье зъ Польщи зробило менѣ щиру и выимкову радôсть. Лицарскій, славный народъ польскій маe богато нездѣйстненыхъ мрѣй и змаганъ, але Богъ милосердный зглянe на него и сповнить ти святѣ, законнѣ змаганя. Зô своеи стороны засылаю зъ глубины серця желаня, усвячены пастирскимъ благословленьемъ, щобы такъ стало ся якъ найскорше. Наступити се може скорше або пôзнѣйше, але наступить доконче, бо народъ, котрый такъ якъ польскій держить ся мôцно хреста, яко святого символу мучеництва и жертвы, не вырѣкае ся ясной будучности и побѣды. Велика идея славяньскои солідарности и братерскои взаимности прискорить бажану хвилю, вносячи въ людскій душѣ честь для идеалôвъ правдивого христіянства и права Божого, поважанье для великои засады, щобы ты не робивъ нѣколи другимъ того, чого не хочешь, щобы тобѣ самому робили; але противно „важда и важда чинити будемо оно, што бы радъ да намъ други учини“. Ступаймо сею дорогою братерскои любови и зъ окликомъ „осанна!“ вѣрмо глубоко, що Богъ насъ не оставить. Зъ горячимъ чувствомъ любови и зъ глубокимъ поважаньемъ остаю на все Вашимъ и Вашого славного народу приятелемъ и почитателемъ. Іосифъ Стросмаєръ.“

— **Испыты однорôчныхъ охотниковъ** закôнчили ся онодгы у Львовѣ. При 11-ôй дівізіи пѣхоты, с. е. зъ полковъ 15, 55 и 80, приступило до испыту офіцирского 64 охотниковъ, зъ котрыхъ 16 не здало. Результатъ сей есть дуже лихій, бо 25% охотниковъ мусить служити другій рôкъ. Мѣжь тыми 16 не здавшими — якъ пише Kurjer Lw. — суть такій, котрій цѣлый испытъ здали зъ доброю нотою, але що суть предметы якъ на пр. тактика, що-до котрои нота достаточна не выстае до кваліфікаціи офіцирскои, дано кôлькомъ однорôчнымъ охотникамъ якъ разъ сю ноту достаточну лишь за се, що задачи писемнои зъ тактики по нѣмецки не зробили добре, хочь устный испытъ зъ того предмету здали добре — и тымъ самымъ мусять ôдбути другій рôкъ службы охотничои. Если по першôмъ роцѣ истнованя нового закона войскового суть такій успѣхи, то що то буде за кôлька лѣтъ, коли комісіи войсковѣ освоять ся зъ институціею дворôчнои службы „однорôчныхъ охотниковъ“. — Зъ 15 однорôчныхъ охотниковъ при артилеріи здало 12 испытъ офіцирскій.

— **Черновецкій університетъ** числивъ въ лѣтнôмъ пôвроцѣ 1890 всего 269 слухателѣвъ, зъ котрыхъ було 199 зъ Буковины а 48 зъ Галичины, решта по кôлька зъ рôзныхъ краѣвъ Австро-Угорщины а зъ заграницѣ було 110 Нѣмцѣвъ, 94 Волохôвъ, 32 Русинôвъ, 28 Полякôвъ, 2 Чехи и 2 Сербы, а пôсля вѣроисповѣданя 116 православныхъ, 66 жидôвъ, 60 римо-кат., 15 греко-кат., а решта иншихъ. На выдѣлѣ богословскôмъ було 48 Волохôвъ а лишь 9 Русинôвъ; на правничôмъ 90 Нѣмцѣвъ, 42 Волохôвъ, 20 Русинôвъ, 19 Полякôвъ и 2 Чехи; на філософічнôмъ выдѣлѣ було всего 16 слухателѣвъ, та й то 6 надзвычайныхъ, и 19 фармацевтôвъ.

— **Пригода на коломыйскôй зелѣзници льокальнôй.** Дня 26 н. ст. вересня о год. 8½ переѣхавъ поѣздъ зъ Слободы рунгурскои жида Юкеля Ельстера, ôдтявши ему обѣ ноги и роздавивши ему праву половину головы. Розумѣесь, що погибъ на мѣсци. Ельстеръ мавъ фабрику содовои воды и полишивъ шестеро дѣтей. Въ мѣсци, на скрутѣ, де розходять ся шины, одній до Княждвору а другій на Слободу, идуть ти шины надъ краемъ рову, а що Ельстеръ бувъ кривый и боявъ ся перескочити рôвъ, тожь хотячи перебѣчи черезъ шины упавъ та дôставъ ся пôдъ колеса машины. Есть се вже третій случай переѣханя людей.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію принятѣ оо.: на Мякишь новый, дек. ярославского, 1. Левъ Саноцкій, 2. Мих. Кокуревичь, 3. І. Отто, 4. І. Бѣрецкій, 5. І. Яворскій; — на Лежайскъ: 1. Викт. Кмѣцикевичь, 2. Вол. Левицкій, 3. Ант. Весоловскій, 4. Ем. Константиновичь; — на Шумячь, дек. высочаньского, Гр. Морозъ; — на Торки, дек. перемыского, 1. Вол. Созаньскій, 2. І. Отто, 3. Анат. Сѣнкевичь, 4. Юл. Гумецкій, 5. Ем. Константиновичь.

Завѣдательства одержали оо.: Ал. Лебедовичь въ Яворнику, дек. яслиского; Вол. Кобздай въ Полянчику, дек. балигородского; Мих. Попель въ Юрôвцяхъ, дек. сяноцкого.

До духовнои семінаріи принятѣ: на IV рôкъ зъ призначеньемъ до Львова: Мих. Фецица, Юл. Негребецкій, Стеф. Берескій, Ем. Мальчиньскій, а зъ призначеньемъ до Перемышля: Вол. Погорецкій, Ник. Федашь, Титъ Чеховичь, Петро Хилякъ; — на III рôкъ: Євг. Хоминьскій, Вол. Дуркоть, І. Дуркоть, І. Федѣвъ, Дим. Гичко, І. Матвілєвъ, Ник. Осѣдачь, І. Коцикъ, а цертифікаты одержали: Гр. Козаръ, Дим. Маркôвъ, Вол. Гоцкій. Вол. Чеховичь, Конст. Федѣвъ, Вол. Гойдишь, Юл. Яремкевичь; — на II рôкъ: Зах. Чабанъ, Фр. Щепковичь, І. Станчакъ, Мод. Коцюба, Стеф. Кмѣцикевичь, Левъ Лысякъ, Юл. Чучкевичь, Ал. Ротко, Ант. Фолисъ, Сим. Кульчицкій, І. Косоноцкій, Іос. Протеріусъ, а цертифікаты одержали: Ром. Турчмановичь, Вол. Рудавскій; — на I рôкъ: Вас. Мацюракъ, Дим. Гуска, Ник. Пôдгорецкій, Мих. Ильницкій, Іос. Сикириньскій, Ант. Вишеньскій, Ник. Коропасъ, Ант. Миколаевичь, Анг. Бончевскій, Петро Мекелита, Игн. Хилякъ.

Одпустку до еп. станіславôвскои одержавъ Ник. Баньковскій зъ І року богословія.

Наука, штука и литература.

— **„Зорѣ“ число 17** мѣстить въ собѣ: Продовженье повѣсти Ив. Левицкого „Надъ Чорнымъ моремъ“: двѣ поезіи „Велика вечеря“ В. Чайченка и „Невольникъ“ М. Бѣлокопытого; продовженье „Исторіи литературы рускои“ д-ра Ом. Огоновского [про Анатоля Свидницкого и Василя Ильницкого]; першу половину цѣкавои статьѣ „Украиньскій театръ въ Россіи“; „Бібліоґрафію“ та „Оповѣстки и критичнѣ замѣтки“ Василя Лукича; дальше рубрику „Театръ, спѣвъ, музика“; наконецъ продовженье статьѣ (въ перекладѣ зъ Пипина) „Балтицка Словянщина — Сербы Лужицкій“. [За редакцію ôдповѣдае Василь Тисовскій.] Зъ симъ числомъ введено въ „Зорю“ деякій важнѣ рубрики, котрѣ безперечно чинять часопись живѣйшою и цѣкавѣйшою. Въ рубрицѣ „Бібліоґрафія“ подають ся новѣ книжки не лишь на нашôй мовѣ але и на чужôй, если трактують про Русь Украину, а такожь подаесь важнѣйшій матеріялъ літературный зъ другихъ періодичныхъ выдань нашихъ. Въ рубрицѣ „Оповѣстки и критичнѣ замѣтки“ подано въ сѣмъ числѣ мѣжь инчимъ критичну оцѣнку „Справозданя директора ц. к. ґімназіи академічнои у Львовѣ“. Въ рубрицѣ „Літеретура штука, наука“ поданѣ звѣстки: про выхôдъ илюстрованои „Исторіи Руси“ написанои Ол Барвѣньскимъ а выданои „Просвѣтою“; про збôрникъ оповѣдань Ив. Франка п. заг. „Въ потѣ чола“ (котрый небавомъ выйде зъ печати); про „Илюстрованый календарь Просвѣты на рôкъ 1891“ (котрый уже кôнчить ся друкувати); наконецъ про портреты и илюстраціи въ россійскихъ часописяхъ зъ исторіи та зъ житя-бутя Руси-Украины. [Показуесь, що наша земля дае малярямъ дуже богато тематôвъ.] Въ рубрицѣ „Театръ, спѣвъ, музика“ подають ся, що всякѣ дотычнѣ новины. Читателѣ „Зорѣ“ будуть за тѣ новѣ рубрики дуже вдячнѣ редакціи.

— **„Зеркала“ число 18-те** мѣстить: Радуй ся Мать-Украино! — Два грибы въ борщь за богато! — Мы. — Маршалкови Тарновскому. — Теорія а практика. — Зô школы. — За цѣлунокъ. — Выбôръ стану на Галицкôй Руси. — Послѣднѣ вѣдомости. — Добра мати. — Зъ Гейного. — Чабарашки. — Илюстраціи представляють: Процесъ Книша и Поѣздку на „кулка“ та поворотъ зъ „кулокъ“.

— **Дзвôнка ч. 18** зъ 15 (27) вересня ôдзначуесь такою самою рôзнородностію и добôрностію статейокъ, що й попереднѣ числа. Мѣстить оно въ собѣ оповѣданячка Наталки Полтавки, В. Чайченка, Ю. П. зъ Залѣся, продовженье поемы „Лисъ Микита“ въ переробцѣ Ив. Франка, статейку етноґрафічну „Индіяне“, одну поезійку Олены Пчôлки а одну зъ народныхъ устъ (изъ збôрника Чубиньского), Всячину и забавочки для дѣтей. Пригадуемо, що „Дзвôнокъ“ коштуе чвертьрôчно лишь 1 зр. а выходить двѣчи въ мѣсяць въ великихъ чотирохъ карткахъ друку зъ кôлькома илюстраціями въ кождôмъ нумерѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Петербургъ 28 вересня. Зачувати, що въ орґанізаціи сибирского войска мають настати великѣ змѣны. Причиною того маe бути велика аґітація революційна въ Афґаністанѣ, котра обнимае вже и сусѣднѣ провінціи россійскѣ.

Берлинъ 28 вересня. Поліція поробила вже великѣ приготовленя, щобы дня 30 с. м. коли гасне законъ противъ соціялістôвъ, удержати въ мѣстѣ спокôй и порядокъ. Соціялісты задумують ôдъ дня 1 жовтня выдавати чотири щоденнѣ ґазеты и шѣсть тыжневыхъ ґазетъ.

Вѣдень 28 вересня. Намѣстникомъ въ Дальмаціи маe стати ґен. Альборі, що бувъ свого часу бриґадіромъ у Львовѣ.

Прага 29 вересня. При доповняючихъ выборахъ въ Найгавсъ до сойму выбрано молодо-Чеха Славіка.

Бѣлградъ 29 вересня. До новои скупштины выбрано, о скôлько доси звѣстно 126 радикалôвъ, 17 лібералôвъ и 2 напредняковъ. Въ Шабцу, дотеперѣшнôмъ осередку ліберальнои партіи, побѣдили радикалы. Пашичеви зроблено въ Бѣлградѣ, де его выбрано, велику овацію.

ПОДЯКА.

Дня 28 н. ст. серпня ôдбулись похороны нашои найдорожшои жены и матери, Климентины зъ Сѣнґалевичѣвъ Валявскои. Осиротеный мужь и сынъ покôйнои складають отсимъ горячу подяку Всч. оо.: деканови Льву Шанковскому парохови зъ Дулибъ, Иляріянови Поповичеви парохови изъ Стрыя, Іоанови Бѣржиньскому парохови зъ Лисятичь, Николаеви Лукавецкому парохови зъ Жидачева за провôдъ похоронный; и о. Вол. Громницкому завѣдателеви Журавна за пращальне слово коло хаты, а Константинови Строцкому парохови зъ Рудникъ за надгробне. Неменче горячо дякуемо Всч. оо.: Юліянови Федусевичеви ґім. катихитови изъ Стрыя, Мих. Авдиковскому віцедеканови и парохови зъ Добрянъ, Іоанови Савюковии зъ Заболотовець, Іоанови Стоцкому зъ Дашавы, Богдареви Кирчовому зъ Довгого, Волод. Бобиковичеви изъ Стрыя, Филемон. Авдиковскому зъ Цуциловець и о Іоанови Хавалцеви зъ Лисятичь за ласкавый удѣлъ въ сумнôмъ обрядѣ похоронôмъ нашои найдорожшои жени и матери. Дякуемо такожь сердечно и щиро ПП. Дригиничамъ за щире несенье всякои потѣхи покôйнôй за житя, а опôсля за певне занятье зя порядкомъ похороннымъ; дякуемо родинѣ и кревнымъ, що зволили прибути зъ далекихъ сторôнъ и за зложенѣ вѣнцѣ на трумнѣ покôйнои, и дякуемо вкôнци горячо громадянамъ села Тейсарова, що такъ численно зôбрали ся, щобы ôддати послѣдну прислугу тôй, котра нѣколи не жалувала для нихъ свого труду въ удѣлюваню радъ и помочи дѣломъ, дякуемо имъ за прекрасный вѣнець, зложеный на ей могилѣ и всѣмъ Вп. гостямъ и сусѣдамъ, що зволили до нашого смутку прилучити свое спôвчутье нашои сирôтскои долѣ. Нехай Всевышній вынагородить Вамъ Всеч. ОО. и Вп. ПП. за Вашъ трудъ безинтересовный и за оказане намъ спôвчутье, и нехай стереже Васъ ôдъ того нещастя, яке насъ постигло! Бôгъ заплать Вамъ, щире, горяче Вамъ Бôгъ заплать!

Тейсарôвъ въ серпни 1890.

Ілярій Валявскій мужь, парохъ въ Тейсаровѣ,
Володимиръ сынъ покôйнои.

Розкладъ їзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный одъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зо Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тôлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тôлько вô вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зô Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зô Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тôлько вô вторки и пятницѣ

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѣ пôсля годинника львôвского.

Оголошеня розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна въ кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Найблизше тягненье 1 жовтня 1890.

Головна выграна зр. 200.000

Промесы на льосы мѣста Вѣдня по зр. 3.75.

Оригінальнѣ льосы по курсѣ деннôмъ.

Головна выграна зр. 100.000

Промесы на льосы Тисаньскѣ зр. 2.50.

Оригінальнѣ льосы по курсѣ деннôмъ.

поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну мать домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, ґрапуляцію и загоѣнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае уемняючо и розкладае бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

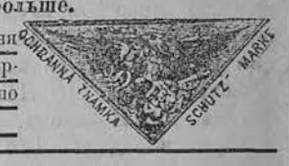

Всѣ части опаковани мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Глядає ся учительки до одной дитины безъ гры на фортепянѣ. Близшои вѣдомости удѣлить о. **Ив. Димушевскій** парохъ въ **Кійдановѣ, почта Оссовцѣ.**

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літоґрафічнѣ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Для Всечестного Духовеньства

поручае всякѣ приукрашеня церковнѣ, бôлтары, иконостасы, амвоны, бôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 22—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Лишь за три зр. а. в.

можна одержати въ книгарни Ставропіґійского Института

Проповѣди недѣльнѣ,

праздничнѣ и случайнѣ

вô V томахъ

о. Юліяна Ганкевича.

ПА-

расоль до дощу и до сонця бôдь 1.20 до 12 зр. — Калошь мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОҐЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Вже выйде сего тыждня

Илюстрованый Калєндарь Просвѣты

на рôкъ 1891.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 55 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Schutzmarke.

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ.

знаменито дѣлаючѣ у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанѣ при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôддыху, кваснôмъ ôдгиканю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкиненю и блеваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (49—43)

Осторога! Правдивѣ Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ рôзно фальшуютъ и наслѣдуютъ. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повышшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ друкованый **въ печатни Г. Гуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскѣ пигулки розвôльняючѣ.

Ôдъ лѣтъ уживанѣ зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнъ пуделка **20 кр.**, ролька зъ 6 пуделокъ **зр. 1.** — Если грошѣ пришлесь напередъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштуе 1 ролька **зр. 1·20,** 2 ролькы **зр. 2·20.**

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ и маріяцельскѣ пигулки розвôльняючѣ не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ есть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскѣ каплѣ жолудковѣ и маріяцельскѣ пигулки розвôльняючѣ можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кая. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жит. Рукера, Кар. Склепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у аптикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Айхмилера, П. Партыкевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемеринського, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Бальчака; — въ **Камѣнцѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Копичинцахъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предприрского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Стрôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Рогальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап. Житм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Гринфельдъ — а також по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каэтановича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

Осторога!

Въ льокали, де я передъ тымъ сидѣвъ, при улици Галицкôй ч. 8, отворено теперь торговлю зъ одежею, принаджуючи Вп. публику до неи; прошу на случай потребы Вп. публики удавати ся до мого и зъ комфортомъ урядженого маґазину одягôвъ мужескихъ и дитинныхъ при пляцу Капітульнôмъ ч. 3. Маґазинъ мôй обильный въ добôрнѣ сукна та въ готовѣ одяги мужескѣ и дитиннѣ, по цѣнахъ надзвычайно умѣреныхъ. — Кôльколѣтный досвѣдъ въ тôмъ званю, такожъ средства грошевѣ роблять можливымъ, щобы я вдоволивъ всѣмъ вымогамъ Вп. публики.

Д. Щварцвальдъ.

„СЛАВІЯ“

банкъ взаимныхъ убезпечень въ Празѣ.

Убезпечайте будынки и збôже!

Мало такихъ лѣтъ, щобы рôльникъ безъ всякихъ ударôвъ елементарныхъ мôгъ дôждати ся жнивъ; а дôждавшись ихъ, якъ великимъ нещастьемъ есть для него огонь, котрый не лишь его будынки, но и всю его надѣю, зôбране збôже, въ кôлькохъ хвиляхъ забирае и перемѣнне въ попелъ.

Такимъ нещастьемъ пригнетеный рôльникъ стае цѣлкомъ бѣднымъ, если ôнъ завчасу не постарае ся еще о належиту охорону для свого майна черезъ **убезпеченье себе въ честнôмъ заведеню.**

Небезпечность огню, котра именно въ осени въ тѣсно забудованыхъ селахъ и будынкахъ, переповненыхъ всякими запасами велика и накладае на кождого правкого господаря, маючого передъ очами добро свое и своеи родины необходимый **обовязокъ не лишати свого майна безъ асекурациі.**

Для господарѣвъ дае добру охорону особенно банкъ **взаимныхъ убезпечень „Славія“, котрый совѣстно и безпроволочно ліквідуе шкоды при помочи двохъ мужѣвъ довѣрія зъ котрыхъ одного самъ пошкодованый выбирае, при чôмъ „Славія“ шкоды вповни и безпроволоки вынагороджуе.**

Взагалѣ „Славія“ старае ся доставляти своимъ членамъ чимъ разъ бôльшій користи и обовязки свои взглядомъ членôвъ якъ найсовѣстнѣйше выповнити.

За дуже умѣрену оплату убезпечае „Славія“ не лишь будынки господарскѣ, знаряды, худобу и т. д., **но на означеный часъ уже ôдъ 3 мѣсяцѣвъ** почавши, такожъ запасы збôжа и пашу въ стодолахъ, оборогахъ и стыртахъ.

Для того не повиненъ бы нѣхто остати безъ убезпеченя, при такъ частыхъ и великихъ пожарахъ, при такъ грôзнôй небезпечности и такъ пôдъупавшôмъ станѣ економічнôмъ всего краю пôдъ дуже користными условіями асекурацівными, якъ дае „Славія“.

Убезпечайте жь будынки безперерывно и збôже по крайнôй мѣрѣ на часъ молотьбы!

Внесеня для убезпеченя принимае, Головна репрезентація банку „Славія“ у Львовѣ, улиця Коперніка ч. 5 и кожде мѣсцеве Заступництво того банку.

Головне Заступництво банку „СЛАВІЯ“ у Львовѣ.

Ч. 1667.

КОНКУРСЪ.

Въ цѣли обсадженя посады секретаря при Выдѣлѣ повѣтовôмъ Гусятиньскôмъ розписуе ся отсимъ конкурсъ.

Рôчна пенсія секретаря выноситъ 850 зр. в. а. Убѣгаючій ся о тую посаду, мае внести просьбу власною рукою писану и долучити до тоижь доказъ свого вѣку, свѣдоцтво уздôбненя, ôдбутои практики урядовои, а такожъ знанье обохъ языкôвъ краевыхъ и надôслати еи до Выдѣлу повѣтового въ Гусятинѣ до 1-го падолиста 1890.

Поданя по речинци внесенѣ, або незаосмотренѣ въ высше вказанѣ доказы не будуть увзгляднѣнѣ.

ЗЪ ВЫДѢЛУ ПОВѢТОВОГО.

Гусятинъ дня 17-го вереня 1890.

Презесъ Рады пов.

G. Strawiński.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 23—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыжня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожъ **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

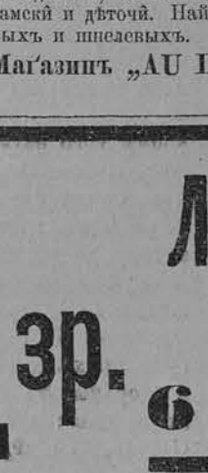

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа решток.

Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшѣ сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣли, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣли дамского и дѣточого (також для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣли мужеского, ковнѣрикôвъ, манштетôвъ, краватокъ, бѣли Єгера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3·75; требізонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнеленыхъ, ковдеръ фляпелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а також коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **янаньскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а также хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ кабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ „Товариства Просвѣты“. ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ папері 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тѣ суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногѣ найдобôрнѣйшій народнѣ пѣснѣ. Найзнаменитшій рускѣ композиторы уложившій до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанѣ. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства даеся 20% рабату. Набути можна ихъ такожъ по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

НАКЛАДОМЪ

Редакціѣ „Дѣла“

выйшли:

1) Оповѣданя Ол. Кониського цѣна 20 кр.
2) Нашѣ коляды Ивана Франка, цѣна 20 кр.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.

6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (11—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 210. Львôвъ, Второкъ 18 (30) вересня 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Одъ якогось часу — пише Politik — выходять на верхъ симптомы, котрѣ кажуть догадувати ся, що въ таборѣ сполученои нѣмецкои лѣвицѣ ведуть зъ собою борбу двѣ партіи, котрыхъ репрезентантами суть N. fr. Presse и Deutsche Zeitung. Коли недавно тому перша зъ тыхъ ґазетъ поясняла критично апатію проводирѣвъ партіи и робила ихъ одвѣчальными за неудачу при выборахъ, то друга ґазета выступила заразъ въ оборонѣ ихъ. Коли ôдтакъ N. fr. Presse обговорюючи нѣмецко-ческу угоду написала, що нѣмецка партія не може вже довше чекати и мусить длятого на надходячôй сесіи ческого сойму напирати на порѣшенье справы, то Deutsche Ztg. заразъ такъ ôдозвалась: „Коли хто думає, що Нѣмцѣ схотять напираньемъ и поспѣхомъ ôдкрыти свою слабу сторону, то ôнъ грубо ошибає ся. Нѣмцѣ вже не одно перебули, они перебудуть и слимачій хôдъ угоды.“ Зъ того видко досыть ясно, що въ нѣмецкôмъ таборѣ нема такожь повнои згоды а то може правительству и на руку та длятого оно такъ и отягає ся зъ переведеньемъ угоды.

Проєктъ новои ординаціи краєвои для Тиролю, яку вже тирольскѣ Италіянцѣ предложили краєвому выдѣлови, бувъ вже предметомъ нарады въ выдѣлѣ. Проєктъ той — якъ доносять Tiroler Stimmen — ôдкинули не лишь всѣ консерватисты, але навѣть и нѣмецкѣ лібералы заявили, що проєктъ той такъ, якъ ôнъ теперь єсть уложеный, не може бути нѣякъ принятый а навѣть не можна и робити въ нѣмъ нѣякихъ поправокъ. Въ тôмъ дусѣ буде такожь предложене соймови справозданье о нѣмъ.

Переговоры старо-Чехôвъ зъ молодо-Чехами ведуть ся дальше, але нема нѣякои надѣѣ, щобы они довели до якого результату. Ріґеръ предложивъ правительству меморандумъ, въ котрôмъ домагає ся, не лишь заведеня ческого языка урядового у внутрѣшнôй службѣ, але такожь заґарантованя другихъ правъ національныхъ. — Старо-ческій посолъ зъ Ѣчина, Долянскій, заявивъ передъ своими выборцями, що ôнъ буде голосувати противъ угоды, а наколи-бъ клюбъ старо-Чехôвъ не давъ свободы що-до голосованя, то ôнъ выступить зъ него. До клюбу молодо-ческого ôнъ не вступить, лишь коли-бъ при слѣдуючихъ выборахъ єго зновъ выбрано, то ôнъ скличе выборцѣвъ и предложить имъ, чи має мандатъ задержати чи єго зложити.

——

Вѣсти о маючôмъ наступити въ грудни зарученю россійского наслѣдника престола зъ грецкою княгинею Маріею треба — каже аґентія Гаваса — принимати дуже осторожно, бо зъ становища православнои церкви стояло бы сему одруженю близьке спорôдненье обохъ сторôнъ на перешкодѣ. Справа ся выяснить ся може ажь по приѣздѣ грецкого короля до Атинъ а то буде десь около половины жовтня.

——

Парискій Figaro оголосивъ цѣкаву розмову свого редактора Якова Санъ Серъ зъ Кріспімъ. Президентъ италіяньского кабінету давъ єму легко спôзнати, що ôнъ не конче вдоволеный зъ тридержавного союза и радо получивъ бы Италію зъ Франціею а наконець сказавъ єму, що Италія не дуже вѣрить въ можливôсть удержаня мира и въ миролюбивôсть Нѣмеччины. Кріспі почавъ свою бесѣду зъ того, що сказавъ, що нѣгде не робить ся тôлько для войска якъ въ Франціи и признавъ, що Франція єсть теперь такъ сильною, якъ ще нѣколи не була. Бісмаркъ хотѣвъ ослабити Францію и длятого пôдпиравъ тамъ партію монархічну. Показалось однакожь, що република єсть сильнѣйша ôдъ монархіи; коли република веде вôйну, то вже годѣ сказати, що робить се для династіи. Тому то и цѣлый свѣтъ боить ся францускои републики. Кріспі мавъ ôдтакъ сказати, що Франція и Италія повиннѣ жити зъ собою въ згодѣ и спôльно собѣ помагати. „Не я — казавъ ôнъ — заключивъ тридержавный союзъ, а нѣякій италіяньскій мужь державный не думає єго ôдновляти. Вѣрте менѣ, що коли Франція не рушить ся, то нѣхто не рушить ся. Мы не будемо нѣкого зачѣпати. За-для незначного управильненя границѣ ôдъ стороны Австріи не будемо чей выставляти ся на небезпечнôсть. Коли-бъ Французамъ въ 1870 р. не булозабаглось Рену, то не були-бъ стратили Альзаціи и Льотаринґіи. Италія потребує сильнои Франціи и длятого не допустить до того, щобы єи хто ослабивъ“.

На пытанье, що ôнъ думає о цѣсарю Вільгельмѣ ôдповѣвъ Кріспі: Онъ не розпôчне вôйны. „Ôнъ заанґажувавъ ся въ справѣ соціяльнôй а хочь єи не полагодить, то все-жь такъ ôнъ нею нинѣ дуже интересуєсь. Не думаю, щобы цѣсарь Вільгельмъ хотѣвъ розпочати вôйну. То добрый чоловѣкъ. „Коли редакторъ Figara запримѣтивъ, що всѣ державы зброять ся, ôдповѣвъ Кріспі, що тѣ зброєня руйнують Европу и приносять хосенъ хиба лишь Америцѣ. Хтось буде конче мусѣвъ дати починъ до розброєня. Ôнъ (Кріспі) не може выступити зъ такимъ проєктомъ, але коли-бъ Франція пôдняла ся того, то ôнъ бы єи пôдпиравъ всѣми силами. Дальше жалувавъ ся Кріспі на то, що Франція не обходить ся зъ Италією по братному, хочь Италія готова кождои хвилѣ заключити зъ нею торговельну угоду и то ще въ користь Франціи. Бесѣду свою заключивъ Кріспі такъ: Повторяю вамъ ще разъ, що мы приступили до тридержавного союза лишь за-для власнои обороны. Квестія національна уступає теперь на другій плянъ передъ соціяльною, котра незадовго запанує въ цѣлôмъ свѣтѣ. Коли-бъ Нѣмеччина хотѣла зачепити Францію, то мы того не дозволимо. Тридержавный союзъ кôнчить ся въ 1892 р. и нѣхто не буде єго ôдновляти. Нѣякій мужь державный не може зъ горы анґажувати ся на два роки, бо не звѣстно, чи за два роки будемо приятелями чи ворогами.

——

Аґентія Гаваса доносить пôдъ датою 26 с. м. зъ Константинополя: Вчера ôдбувъ ся въ Илдизъ-кіоску пиръ въ честь кн. Ляйхтенберґского. На пирѣ тôмъ були россійскій и чорногорскій аґентъ дипломатичный, члены россійского посольства, міністры и урядники придворнѣ. Пиръ ôдбувъ ся пôсля звычайнои церемоніи. Султанъ принимавъ кн. Ляйхтенберґского передъ и по пирѣ, але за кождый разъ лишь на кôлька мінутъ. Въ тутешныхъ кругахъ політичныхъ ôдмавляють гостинѣ кн. Ляйхтенберґского всякого значеня політичного. Тутъ вказують на то, що гостина та не ôдбула ся зъ иніціятивы султана лишь въ наслѣдокъ того, що князь чорногорскій сказавъ турецкому послови, що єго зять хоче приѣхати до Константинополя; посолъ той донѣсъ о тôмъ свому правительству а тогды запрошено єго въ гостину до султана, однакожь рôвночасно высказано бажанье, щобы приѣздъ кн. Ляхтенберґского ôдбувъ ся ще передъ приѣздомъ россійского наслѣдника престола.

Письмо зъ Калуша.

[Справозданье посольске п. Романчука.]

Калушь, дня 29 н. ст. вересня 1890.

Помимо того, що въ нашôмъ Пôдгôрю суть єще дуже пильнѣ роботы въ поли, а нинѣшный красный день по довшôй непогодѣ якъ-разъ надававъ ся до такихъ робôтъ, и помимо жидôвского свята, въ якій то день селяне не любять выбирати ся до мѣстъ, не могучи тогдѣ залагодити тамъ своихъ орудокъ, — однакожь на справозданье посольске нашого заступника въ соймѣ п. Юліяна Романчука зôбрало ся надъ 300 выборцѣвъ и правыборцѣвъ зô всѣхъ сторôнъ повѣту. Окрôмъ селянъ явила ся свѣтска интеліґенція руска, кôльканацять священикôвъ и мѣщане зъ Калуша и Войнилова. Зъ Полякôвъ не прибувъ нѣхто, жидôвъ було двохъ.

О пôвъ до 3-ои годины зъ полудня п. Романчукъ короткимъ словомъ привитавъ згромадженыхъ, по чôмъ черезъ аклямацію выбрано на предсѣдателя збору п. Бачиньского, нотаря зъ Калуша. Яко комісарь правительственный прибувъ практикантъ концептовый ц. к. староства п. Воляницкій. П. Бачиньскій, обнявши предсѣдательство, въ короткôй, але ядреннôй промовѣ указавъ на велику вагу посольскихъ справоздань и пôднѣсъ яко заслугу п. Романчука, що ôнъ именно єсть иніціяторомъ такихъ справоздань; за то высказавъ єму подяку.

П. Романчукъ, розпочинаючи своє справозданье, згадавъ передовсѣмъ, що ôнъ уважає своимъ посольскимъ обовязкомъ заступати отсѣ справы въ соймѣ: 1) спеціяльнѣ интересы повѣту, котрый єго выбравъ; 2) справы селяньскѣ и маломѣщаньскѣ взагалѣ, бо ôнъ выбраный зъ селяньскои куріи, селянами и мѣщанами; 3) справы рускѣ, бо калускій повѣтъ єсть рускій (пôсля послѣднои конскрипціи єсть въ нѣмъ 52.000 Русинôвъ, 4.200 Полякôвъ, 7.900 жидôвъ и 1.100 Нѣмцѣвъ) и 4) справы краєвѣ взагалѣ.

Спеціяльными справами калуского повѣту єсть реґуляція рѣки Лôмницѣ, котра вже близька єсть до переведеня (п. посолъ пояснивъ подрôбнѣйше теперѣшный станъ сеи справы), дальше шкоды ôдъ лѣснои звѣрины въ господарствѣ и вôльне побиранье сыровицѣ; сесѣ двѣ справы суть важнѣ и для многихъ иншихъ повѣтôвъ. Першу зъ нихъ порушивъ бесѣдникъ въ соймѣ ще передъ шѣстьма роками и домагавъ ся такого выконуваня теперѣшныхъ законôвъ ловецкихъ и иншихъ, щобы 1) староства господарямъ загроженымъ въ своѣмъ господарствѣ ôдъ лѣснои звѣрины не робили трудностей въ выдаваню пашпортôвъ на стрѣльне оружье, 2) щобы громадамъ улекшувано выарендованье польованя для громады, 3) щобы власти наказували и допильновували вынищуваня шкôдливои звѣрины и 4) щобы пошкодованѣ господарѣ дôставали скоре и ôдповѣдне вынагородженье. Соймъ рѣшивъ єго внесенье въ той спосôбъ, що, кладучи именно натискъ на четверту точку, вôзвавъ ц. к. правительство до предложеня проєкту нового закона ловецкого. Надъ тою справою радили анкеты въ выдѣлѣ краєвôмъ и въ намѣстництвѣ, и здає ся, що правительство предложить свôй проєктъ соймови на сѣй сесіи. Чи однакъ сей проєктъ буде ôдповѣдати всѣмъ потребамъ господарѣвъ, не знати; длятого треба, щобы громады численными петиціями старали ся наклонити соймъ до увзглядненя ихъ потребъ въ новôмъ законѣ. — Побиранье сыровицѣ єсть справою великои ваги особливо для громадъ, котрѣ мають мало або лихе пасовиско, а однакъ найбôльше удержують ся зъ годôвлѣ худобы. До сойму приходять въ тôй справѣ досыть численнѣ петиціи, котрѣ соймъ звычайно залагоджує користно, т. є. ôдступає ихъ правительству до можливого увзглядненя. Бесѣдникъ информувавъ ся у правительства, пôсля якихъ засадъ оно рѣшає такѣ справы, и одержавъ таку ôдповѣдь: де громада дѣйстно дуже потребує сыровицѣ а має єи у себе, тамъ правительство дає легко позволенье побирати єи; де сыровиця єсть въ другôмъ або и третôмъ селѣ, тамъ тяжше; правительству ходить именно о то, що зъ сыровицѣ користає звычайно не тôлько товаръ але и люде, перероблюючи єи на сôль, а черезъ то тратить скарбъ, бо упадає дохôдъ зъ соли. Бесѣдникъ поясняє, що о сыровицю мусить подавати кожда громада окремо до властей скарбовыхъ, може такожь дорогою петиціи до сойму. — Наконець згадавъ ще бесѣдникъ о поодинокихъ петиціяхъ и жалобахъ на поступованье декотрыхъ учителѣвъ, начальникôвъ громадскихъ, урядникôвъ и т. и., и радивъ, щобы въ кождôмъ поодинокôмъ случаю такѣ жалобы высылати найперше до дотычнои власти, а тôлько выимково, або коли-бъ на властивôй дорозѣ не можна узыскати справедливости, удавати ся до сойму.

Переходячи до справъ селяньскихъ и рускихъ, згадавъ посолъ о новôмъ складѣ сойму, въ котрôмъ на 141 послôвъ, выходячихъ зъ выбору, засѣдає 82 властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей а 5 селянъ (*голосы*: сумно!), хотя курія паньска выбирає лише 44 а селяньска 74 заступникôвъ своихъ интересôвъ; послôвъ Русинôвъ єсть 18 (зъ котрыхъ однакожь лише 16 належало до руского клюбу) супротивъ 123 Полякôвъ, хотя Русины въ 47 округахъ выборчихъ могли були своихъ людей переперти. Вина тои неудачѣ почиває вправдѣ въ значнôй части на Полякахъ и правительствѣ але найбôльше таки на Русинахъ самыхъ, котрѣ повиннѣ бы за взôръ для обороны своихъ интересôвъ брати собѣ Чехôвъ або и Полякôвъ. Зъ причины свого малого числа Русины мусѣли собѣ шукати въ соймѣ союзникôвъ. Щиро пôдпиравъ ихъ Полякъ Ольпиньскій, вѣрный слову даному своимъ рускимъ выборцямъ (*грôмкѣ голосы*: славно!), и тымъ давъ доказъ, що можна бути добрымъ польскимъ патріотомъ а притôмъ пôдпирати справы рускѣ, якъ и Русины выборомъ єго показали, що и они можуть бути приятелями добрыхъ патріотôвъ польскихъ. Найблизше Русинамъ стоявъ клюбъ мазурскій, зложеный зъ одного Поляка зъ интеліґенціи и 3 мазурскихъ селянъ, котрѣ, якъ и рускѣ селяне, справдѣ и щиро и умѣло заступали въ соймѣ справы народу; въ декотрыхъ справахъ тримала зъ Русинами и т. зв. лѣвиця, зложена переважно зъ послôвъ зъ мѣстъ. Однакожь бôльшôсть польскихъ послôвъ була Русинамъ неприхильна. Такожь ôдъ правительства не дôзнавали рускѣ послы тои зичливости и пôдмоги, якои яко заступники народу, ôддавшого тôлько заслугъ державѣ а теперь такъ упослѣдженого, справедливо могли надѣяти ся. (*Комісарь правительственный оказує живый неспокôй и диспутує зъ предсѣдателемъ.*) Длятого становиско рускихъ послôвъ було дуже трудне. Однакожь они старали ся принятѣ на себе обовязки совѣстно сповняти. Бесѣдникъ наводить внесеня руского клюбу, послôвъ Телишевского, Сѣчиньского, Окуневского, Савчака въ интересѣ селяньства и своє внесенье о рускихъ школахъ, ґімназіяхъ и учительскихъ семінаріяхъ и розказує, якъ кожде зъ тыхъ внесень було залагоджене або незалагоджене. Соймъ залагодивъ взагалѣ дуже мало справъ; зъ важнѣйшихъ, окрôмъ буджету, властиво лише одну, т. є. проєктъ закона о писаряхъ громадскихъ, котрый однакожь правительство не предложило до санкціи.

Розказуючи за дальшу дѣяльнôсть рускихъ послôвъ, згадавъ бесѣдникъ о ихъ оборонѣ правъ народу при провѣрюваню выборôвъ. „При послѣдныхъ выборахъ соймовыхъ“, казавъ, „правительство въ декотрыхъ повѣтахъ поступало вправдѣ безсторонно, однакожь въ иншихъ стояло оно по сторонѣ нашихъ противникôвъ, а въ многихъ правительственнѣ власти и орґаны выступали навѣть такъ, що рускѣ выборцѣ змушенѣ були заложити протесты а рускѣ послы выступати противъ того въ соймѣ. (*Правительственный комісарь оказує зновъ живый неспокôй.*) Кривды Русинôвъ, хотя далеко не всѣ, и спосôбъ поступованя правительства супротивъ нихъ выложили рускѣ послы въ интерпеляціи, котра вправдѣ многимъ зъ васъ вже зъ ґазетъ знана, однакъ для другихъ я головнѣ части єи прочитаю.“ Тутъ бесѣдникъ стає зъ друкованого читати звѣстну интерпеляцію рускихъ послôвъ, додаючи деколи короткѣ поясненя менше зрозумѣлыхъ для селянъ выражень. Ледви однакожь ôдчитавъ четверте реченье сеи интерпеляціи, комісарь правительственный, котрый зновъ ôдъ початку читаня оказувавъ неспокôй, встає нагло и каже:

Z powodu użytych właśnie przez p. mowcę wyrazów zabraniam dalszego zgromadzenia i wzywam p. przewodniczącego, ażeby zgromadzenie zamknął.

Тоє для всѣхъ несподѣване и непонятне выступленье п. комісаря выкликало страшне розъяренье згромадженыхъ. Пôднѣсъ ся крикъ, котрый заглушивъ остатнѣ слова комісаря. „По-руски говорити!“ обôзвало ся 300 голосôвъ. Комісарь, очевидно сильно зъиритованый, повтаряє свои слова зновъ по-польски, покликуючи ся на §. 13 закона о згромадженяхъ. Зновъ крикъ: „по-руски говорити!“ заглушує єго слова. Предсѣдатель щось представляє комісареви, однакъ сей оказує ся неуступчивымъ. Тогды предсѣдатель, успокоивши згромадженыхъ, промовляє до нихъ, що власти треба повинувати ся и ôнъ длятого зборы закрыває, а на знакъ того накрыває голову; однакъ що поступленье правительственного комісаря противне законамъ, то подасть ся до высшои власти жалобу. Але згромадженѣ таки не могли успокоити ся; комісарь промовлявъ вже по-руски, взываючи, щобы розôйшли ся, ажь наконець предсѣдателеви Бачиньскому и послови Романчукови удало ся утихомирити всѣхъ, такъ, що розôйшли ся спокôйно. Стокôлькадесять выборцѣвъ удало ся до склепу п. Корытовского и тамъ пôдписали заразъ жалобу. П. Романчукъ заявивъ, що ôнъ крôмъ того внесе жалобу ôдъ себе.

Въ такъ незвычайный и несподѣваный спосôбъ скôнчило ся справозданье посольске п. Романчука. Додамо єще, що цѣле справозданье нашого посла, о скôлько мôгъ єго выголосити, якъ що до тону такъ и що до змѣсту, було дуже умѣрене и оказувало видиме старанье оминати всьо, щó могло бы дати найменшій повôдъ до интервенціи правительственного комісаря. Такожь и то мусимо додати, що по розвязаню зборôвъ выборцѣ тымъ сердечнѣйше и горячѣйше заявляли своє довѣрье и привязанье до свого заступника.

НОВИНКИ.

— **Надзвычайнѣ загальнѣ зборы членôвъ львôвскои „Рускои Бесѣды“**, пôдъ проводомъ головы товариства, члена выдѣлу краєвого д-ра Д. Савчака, именували вчера зъ одушевленьемъ Миколая Лисенка зъ Кієва, славно-звѣстного нашого композитора-музика, почетнымъ членомъ товариства за єго великѣ заслуги въ руско-украиньскôй літературѣ музикальнôй взагалѣ, а въ театральнôй зъ-окрема. Миколай Лисенко родивъ ся 10 марта 1842 року въ полтавскôй ґуберніи зъ помѣщицкои родины. Вже хлопчиною заявлявъ великій талантъ музикальный. Першу науку музики на фортепянѣ дôставъ ôдъ матери, потôмъ ôдъ ґувернантокъ, а ôдъ 11-го року житя въ францускôмъ пансіонѣ въ Кіѣвѣ ôдъ найлучшого тогдѣ учителя музики Паночінього. По трехъ клясахъ пансіону переѣхавъ до ґімназіи въ Харковѣ и тамъ въ 1860 р. скôнчивъ высшу ґімназію зъ медалемъ; на університетѣ бувъ рôкъ въ Харковѣ а три роки въ Кіѣвѣ. Якъ въ Харкозѣ такъ и въ Кіѣвѣ Лисенко уже выступавъ на концертахъ. Скôнчивши університетъ въ 1864 роцѣ, М. Лисенко повнивъ два роки службу мирового посередника, а потôмъ, покинувши посаду, выѣхавъ за границю до Липска и при своихъ незвычайныхъ здôбностяхъ музикальныхъ за два роки скôнчивъ чотиро-лѣтнѣ курсы консерваторіи. Ôдъ часу єго студій въ Липску датуєсь єго композиторска дѣяльнôсть — а перша композиція, яку написавъ въ 1868 роцѣ, се бувъ „Заповѣтъ“ Шевченкôвъ, призначеный для Галичанъ на львôвскѣ вечерницѣ въ память Т. Шевченка. Ôдъ того часу почалась дуже жива композиторска дѣяльнôсть Лисенка; компонувавъ на голосы, на фортепянъ и на орхестру. Дуже богато народныхъ пѣсень завѣвъ у ноты, дуже многѣ поезіи Т. Шевченка унявъ у музику и написавъ кôлька оперъ, зъ котрыхъ одну. т. є. „Рôздвяна нôчь“ грає нашъ галицкій руско-народный театръ, остаючій пôдъ управою „Рускои Бесѣды“. Ôдъ часу, якъ М. Лисенко першій свôй утвôръ скомпонувавъ для Галичанъ, ажь до нинѣшного дня усе дуже сердечно ôдносить ся ôнъ до галицкихъ Русинôвъ, пильно и щиро слѣдить за розвоємъ музики и театру въ Галичинѣ, сердечно витає всякій новый успѣхъ, а зъ своєи стороны готовъ кождои хвилѣ прийти зъ всякою помочію. Знають о тôмъ всѣ Галичане, що коли-небудь удавались зъ якою-небудь просьбою до Лисенка, знає о тôмъ и „Руска Бесѣда“, для котрои ôнъ въ справахъ театральныхъ зовсѣмъ безинтересовно пôдôймаєсь трудôвъ, подає цѣннѣ порады и служить своими композиціями. Длятого именованье М. Лисенка почетнымъ членомъ товариства

„Рускои Бесѣды“ єсть вповнѣ належнымъ приз знаньемъ єго великихъ а всесторонныхъ заслугъ. Честь — кому честь!

— **Впреосв. митрополитъ Сембратовичь** зложивъ вчера въ руки цѣсаря присягу яко тайный совѣтникъ.

— **Посвяченье новои церкви въ Черневѣ** коло Мостискъ ôдбуло ся сеи недѣлѣ при величезнôй участи народу зъ сусѣдныхъ селъ, бо крôмъ мѣсцевыхъ громадянъ зôйшлось до 4 тысячѣ людей. Церковь посвятивъ епископъ-суфраґанъ о. Юл. Куиловскій разомъ зъ крил. оо. Подолиньскимъ и Чеховичемъ та при участи духовеньства зъ мостиского и сусѣдныхъ деканатôвъ. На торжествѣ явились представителѣ правительственныхъ и автономіччыхъ властей та мѣсцева дѣдичка, котра купила для сеи новои церкви за 1200 зр храмовый образъ „Воздвиженье Ч. Хреста“. По богослуженю принимавъ у себе всѣхъ гостей мѣсцевый приходникъ о. Сѣнкевичь. Выголошено численнѝ тоасты, мѣжь иншимъ такожь въ честь недужого еп. Ступницкого. Церковь выбудована зъ каменя, зъ пятьма копулами, и покрыта цинковою бляхою. Иконостасъ малювавъ п. Яблоновскій. Плянъ церкви и иконостасу выготовивъ п. Василь Нагôрный.

— **Д-ръ Мих. Бобжиньскій** заявивъ писемно маршалкови кракôвскои рады повѣтовои, що прийме назадъ мандатъ посольскій до сойму, єсли єго выберуть, але мандату до рады державнои не може нѣякъ погодити зъ обовязками свого нового уряду, віцепрезидента краєвои рады шкôльнои.

— **Испытъ однорôчныхъ охотникôвъ въ Перемышли** на резервовыхъ офіцирôвъ выпавъ дуже зле, бо на 29 кандидатôвъ не здало испыту 10, а то задля незнаня нѣмецкого языка. Тѝ що здали, уживають языка нѣмецкого и въ щоденнôй бесѣдѣ. Годить ся занотувати, що въ Пештѣ на 103 охотникôвъ не здавъ лишь одинъ, але тамъ принимали ôдповѣди и по мадярски, — а у Вѣдни на 80 охотникôвъ не здало лишь двохъ.

— **Ректоратъ ц. к. школы політехнічнои** оповѣщує: Вписы слухателѣвъ до львôвскои ц. к. школы політехнічнои на р. 1890/91 зачнуть ся дня 1 жовтня с. р. въ годинахъ урядовыхъ ôдъ 10—1 и тревати будуть по день 14. жовтня с. р. По тôмъ речинци може приняти до школы політехнічнои лишь міністерство просвѣты на просьбу ôдповѣдно умотивовану и внесену черезъ ректоратъ. Нововступаючѝ слухателѣ звычайнѝ до котрого небудь выдѣлу фахового мають зголошуватись ôдъ 1 до 4 жовтня с. р. у декана сего выдѣлу; звычайнѝ слухателѣ давнѣйшѝ або переходячѝ зъ иншихъ рôвнорядныхъ институтôвъ технічныхъ, а такожь слухателѣ надзвычайнѝ мають зголошуватись у декана ôдъ 1 до 8 жовтня с. р. — Близшѝ вѣсти мѣстить Проґрама ц. к. школы політехнічнои, котру можна купити за 30 кр. у дверника въ будынку головнôмъ сеи школы.

— **Зборы членôвъ філіи общ. Качковского въ Сяноцѣ** ôдбудуть ся 10 н. ст. жовтня с. р. въ мѣскôй сали зъ такою проґрамою: О $8^1/_2$ год. богослуженье въ приходскôй церкви; о 10 год. ôдкрытье зборôвъ предсѣдателемъ філіи; справозданье о дѣяльности выдѣлу; справозданье касове; популярный выкладъ; выбôръ предсѣдателя и членôвъ выдѣлу; внесеня членôвъ.

— **Мѣщанинъ Ив. Бѣлорускій зъ Глинянъ** — якъ доносить „Черв. Русь“ — просидѣвши 22 днѣвъ въ слѣдчôмъ арештѣ въ Бродахъ выпущеный на волю. Судья, увôльняючи Бѣлоруского, заявивъ що увôльняє єго въ наслѣдокъ розпорядженя намѣстництва. Такъ отже показує ся, що Бѣлоруского увязнили на порученье політичнои власти. Зъ увôльненьемъ Бѣлоруского закôнчилась справа послѣдчыхъ численныхъ увязнень.

— **Въ Ерлявъ** (Ягоръ) на Угорщинѣ лучила ся минувшого четверга, о год. 11-ôй въ ночи, въ каварни бійка мѣжь офіцирами 60 полку пѣхоты а начальникомъ мѣсцевои поліціи Белею Горватомъ, въ котрôй офіциры такъ страшно порубали шаблями Горвата, що нема надѣѣ, щобы удержати єго при житю. О тôй пригодѣ такъ пише урядовый Nemzet: Горватъ прийшовъ страшно запитый до каварнѣ и причепивъ ся до офіцирôвъ, котрѝ спокôйно грали въ білярдъ. Прийшло до того, що, коли Горватъ зачавъ ганьбити послѣдными словами офіцирôвъ, одинъ зъ нихъ выкинувъ єго за дверѣ. Горватъ вернувъ назадъ до каварнѣ, хопивъ одного офіцира за горло, душивъ а ôдтакъ ôдорвавъ єму рожу зъ шапки. При тôмъ не перестававъ ôнъ ганьбити офіцирôвъ а товаришь Горвата вытягнувъ навѣть ножикъ. Тогдѣ то офіциры добули шаблѣ и порубали немилосердно Горвата. — На радѣ мѣскôй пôднѣсъ сю справу ерлявскій бурмістръ и рада рѣшила просити міністерство справъ внутрѣшныхъ, щобы покликало комісію, по половинѣ зъ войсковыхъ и цивільныхъ, до розслѣду цѣлои справы. — Взагалѣ всѣ мадярскѝ ґазеты пôднесли великій крикъ на буту офіцирôвъ, котра переходить неразъ всякѝ можливѝ границѣ.

— **Віцебурмістромъ Перемышля** выбрано одноголосно п. Фр. Ґамского и ôнъ на просьбу радныхъ принявъ сей выбôръ. Платнымъ асесоромъ выбраный д-ръ Смутный.

— **Зъ Ботушанъ** доносять: Въ селѣ Орофтіяна, надъ самою границею Бесарабіи, въ дистриктѣ Герца, надъ рѣкою Прутомъ, живъ ôдъ довшого часу Полякъ Симоскій (?), котрый утѣкъ по 1863 р. зъ Россіи, де засудили єго на кару смерти. Симоскій оженивъ ся въ Яссахъ зъ Румункою а поселившись надъ границею, вôйшовъ въ звязь зъ нігілістами и бувъ ихъ головнымъ посередникомъ зъ заграницею. Власти россійскѝ вызначили нагороды кôлька тысячь рублѣвъ за єго пôйманье. Посесоромъ въ Орофтіана єсть жидъ Кляренфельдъ и ôнъ то порозумѣвъ ся зъ капітаномъ россійскои жандармеріи Яворскимъ що-до выдачи Симоского. Намавлявъ вôйта Никифора, але той не хотѣвъ згодити ся на се, тожь Кляренфельдъ пôдмовивъ до того дѣла субпрефекта Розіна, такожь жида. Розінъ приѣхавъ до села, прикликавъ Симоского, звязавъ и давъ знати капітанови Яворскому, щобы прибувъ на румуньску територію по вязня. Яворскій зъ 4 объѣздчиками переплывъ Прутъ на човнѣ, скувавъ Симоского въ кайданы и забравъ зô собою. Але проворный капітанъ взявъ ще зъ собою двохъ пограничныхъ воякôвъ румуньскихъ и они то нѣбы на россійскôй територіи ôддали вязня. Списано протоколъ о добровôльнôмъ ôдданю „конокрада“ зô стороны румуньскои россійскимъ властіямъ. Симоского ôдставлено до вязнници въ Кишиневѣ. Румуньскѝ ґазеты, дôзнавшись о тôмъ, пôднесли крикъ и правительство засуспендувало Розіна. Выявило ся, що Розінъ одержавъ ôдъ Яворского 1000 рублѣвъ золотомъ, Кляренфельдъ 700 а вôйтъ Никифоръ 300 рублѣвъ. Румунія напише може кôлька нотъ дипльоматичныхъ, але все таки „конокрада“ повѣсять.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Громада Рогôзно, пов. жидачѣвского, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на будову школы. — Въ Ивоничи въ копальни ґр. Квилецкого и Сп. завалила ся вежа надъ ямою и покалѣчила тяжко двохъ робôтникôвъ, котрыхъ ôдставлено до шпиталю въ Римановѣ. Управителя копальнѣ потягнено судово до одвѣчальносты. — Дня 25 вересня (7 жовтня) ôдбудесь въ Головецку коло Сколього вѣнчанье п. Мих. Бачиньского зъ п-ю Ольгою Устіяновичѣвною, донькою тамошного приходника. — Сими днями ôдбули ся заручины п. Ромуальда Зарицкого, урядника почтового зъ Станіславова, зъ панною Ольгою Лашкевичѣвною въ Самборѣ. Вѣнчанье ôдбудесь дня 11 н. ст. падолиста с. р. — Маршалокъ кн. Сангушко и віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои д-ръ Бобжиньскій повернули зъ Вѣдня, де були на авдіенціи у цѣсаря. — У Львовѣ померъ Мавр. Гоффманнъ, властитель готелю Жоржа, въ 50 роцѣ житя.

Телеграмы „Дѣла“.

Перемышль 30 вересня. Князь Адамъ Сапѣга зложивъ мандатъ посольскій до сойму.

Букарештъ 29 вересня. Король и наслѣдникъ престола вернули оногды зъ заграницѣ и заѣхали до замку Синай.

Лісбона 29 вересня. Вчера ôдбуло ся тутъ велике вѣче републиканьске; поліція не ставила нѣякихъ перешкодъ. Криза кабінетова все ще не залагоджена.

Прага 29 вересня. Ходить чутка, що Ріґеръ въ своѣмъ меморандумъ до правительства зажадавъ такожь рôвноуправненя Чехôвъ на Моравѣ и Шлеску.

Парижь 30 вересня. Царь пôднявъ ся бути мировымъ судією въ спорѣ Франціи зъ Голяндією о границю въ Ґуянѣ.

Берлинъ 30 вересня. Зачувати, що межи Берлиномъ а Ватиканомъ ведуть ся переговоры въ справѣ заименованя крил. Поиньского познаньскимъ епископомъ. Міністромъ вôйны именовано ґен. Кальтенберґа.

Бѣлградъ 30 вересня. Вчера пôдчасъ проѣздки кор. Александра зъ кор. Миланомъ експльодувавъ пôдъ возомъ, въ котрôмъ ѣхавъ ихъ адъютантъ, патронъ карабіновый, зъ чого розôйшлась чутка о атентатѣ на обохъ королѣвъ. На мѣсце Докича именувано ґувернеромъ молодого короля полковника Мишковича.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ **Выгодѣ** (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшѝ студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординує щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (3—12

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнѝ изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше **завохченѝ стѣны въ мешканяхъ.**

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 32—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою **Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.**

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякѝ знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всхôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Білеты візитовѝ, карты весѣльнѝ, дипльомы и всякѝ роботы літоґрафічнѝ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Глядаѣсь учителя домового для 3 хлопцѣвъ шкôлъ народныхъ. Зголоситись до о. Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ, почта Янчинъ. 3670 1—4

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякѝ приукрашеня церковнѝ, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 23—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ТУТКИ цигаретовѝ зъ найлѣпшого паперу француского **1000** штукъ 1 зр. поручає фабрика тутокъ **Антонины Мазуркевичь у Львовѣ, улиця Галицка ч. 12,** Ôдспродаючимъ рабатъ.

Складъ кавы

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

пôдъ знаменемъ

„СИРІЮСЪ“

у Львовѣ, Хорущина ч. 22

поручає добру и выдатну каву спроваджену безпосередно ôдъ продуцентôвъ зъ Америки полудневои.

Коштує у Львовѣ;

1 кильо 1·90 и 9·60 зр.

кава палена $^1/_2$ кильо 1·20 зр.

на провинціи:

$4^3/_4$ кильо 10·— зр. франко

Ôдбирателямъ надъ 50 кильо опустъ

Не маю зовсѣмъ тыхъ родôвъ кавы, котрѝ оголошують иншѝ пôдъ назвою мого имени. Спроваджую каву просто ôдъ продуцентôвъ, що можу доказати, и продаю єи найменше о 20% дешевше якъ хто небудь. Въ Гамбурзѣ и Тріестѣ можна дôстати каву вже лишь зъ четвертои руки, а то для того, що продуцентъ спродає гуртôвникови на мѣсци, той знову гуртôвникови въ Европѣ, ôдъ тыхъ купує комисіонеръ; а ôдъ него ажь купець и то звычайно не просто, але черезъ агента мѣсцевого або подорожуючого. Впрочôмъ може кождый самъ переконатися, чи дôстане де инде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя щодо якости и смаку. 2227 (1[illegible]0—?

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.

6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (19—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашь.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 211. Львôвъ, Середа 19 вересня (1 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 1 н. ст. жовтня 1890.

Недавно записали Русины галицкѝ въ лѣтописи своѣй драстичну пригоду, що лучилась на сегорôчныхъ загальныхъ зборахъ „Просвѣты“ межи зôбраными членами товариства а правительственнымъ комісаремъ, а вже приходить ся намъ записати ще драстичнѣйшій фактъ, що правительственный комісарь закрывъ зборы выборцѣвъ повѣту калуского, на котрыхъ посолъ ихъ складавъ справозданье зъ дѣяльности своеи въ соймѣ краевôмъ.

Обѣ пригоды назвали мы драстичными, бо, якъ звѣстно, анѣ зборы „Просвѣты“ анѣ само справозданье пос. Романчука не подали причины, щобы представителѣ властей адміністраційныхъ потребували братись за таке драстичне средство, якимъ есть насильне закрытье зборôвъ. Въ Коломыи прийшло до хвилевои перервы зборôвъ зъ вины самого-жь староства, а въ Калуши закрывъ комісарь зборы, почувши кôлька першихъ речень зъ интерпеляціи, котру на послѣднôй сесіи соймовôй (на XX-ôмъ засѣданю) внѣсъ посолъ Романчукъ въ имени руского клюбу до правительства, а котру пос. Романчукъ позволивъ собѣ ôдчитати выборцямъ зъ печатаного оріґіналу. То, що прилюдно було ôдчитане въ соймѣ краевôмъ и що въ повнôй основѣ подала не лише праса руска, але крôмъ австрійскои и праса заграничнa, що було предметомъ широкихъ коментарѣвъ въ рôзныхъ краевыхъ и австрійскихъ дневникахъ, — то спонукало представителя власти адміністраційнои въ Галичинѣ, молоденького концептового практиканта ц. к. староства въ Калуши, до закрытя зборôвъ калускихъ!

Дописуватель нашъ въ тôмъ предметѣ, яко наочный свѣдокъ всего, зазначивъ въ дописи своѣй, котру подали мы у вчерашнôмъ числѣ „Дѣла“, якъ найвыразнѣйше, що закрытье зборôвъ наступило заразъ по ôдчитаню четвертого реченя звѣстнои интерпеляціи. Отже першѝ чотири реченя сеи интерпеляціи були „каменемъ преткновенія“ — а певно буде цѣкаво дôзнатись, що страшного або противзаконного мѣстить ся въ нихъ, коли п. Воляницкій ажь закрывъ найправильнѣйше и найспокôйнѣйше веденѝ зборы. Реченя тѝ звучать:

„Хотя Русины ôдъ самого прилученя Галичины до Австріи неперерывнѝ давали доказы своеи вѣрности для династіи и державы; хотя неустанно доказували, що свои интересы и цѣли уважають за звязанѝ зъ интересами и цѣлями монархіи; хотя весь ихъ загалъ въ стремленю до свого національного, культурного и економічного розвою завсѣгды державъ ся строго границь означеныхъ законами, — однакожь ôдъ довшого часу стрѣчають ся они зъ явными ознаками пôдозрѣваня и неприхильности правительственныхъ властей и орґанôвъ, котрѝ трактують ихъ якъ-бы якій непевный елементъ, а ихъ розвôй якъ-бы небезпечный для державы. Майже всяка акція Русинôвъ въ напрямѣ до забезпеченя и скрѣпленя ихъ національнои екзистенціи, до ихъ культурного и економічного розвою находить у тыхъ же властей и орґанôвъ найтяжшѝ и найрозличнѣйшѝ перепоны, и тѝ перепоны кладуть ся не тôлько въ тыхъ широкихъ границяхъ, якѝ нашъ уставъ конституційный лишае екзекутивнôй власти, але дуже часто и по-за тыми границями. Заґарантована всѣмъ народамъ Австріи грудневою конституціею зъ 1867 р., на котрои основѣ Русины все стояли и стоять, національна и языкова рôвноправнôсть не мае для Русинôвъ въ практицѣ приложеня, а запорученѝ основными законами державными права особистои свободы, право домове, право згромаджуватись и закладати товариства, свобода прасы, свобода вѣры и совѣсти супротивъ Русинôвъ властями и орґанами правительственными дуже часто нарушують ся, взглядно не выконують ся. И таке Русинамъ прямо неприязне поступованье обявляе ся не тôлько спорадичными фактами: оно, о скôлько окрывае ся въ правнѝ формы, очевидно вымагае ся верховными властями краевыми ôдъ властей и орґанôвъ низшихъ, а о скôлько явно переступае границѣ права, находить коли не одобренье то выразне и видимо зъ горы запевнене толерованье.“

Якъ звѣстно, интерпеляцію тую скрѣпили послы рускѝ численными фактами на доказъ того, що дѣйстно богато орґанôвъ власти політичнои въ краю послѣдными роками супротивъ національного житя Русинôвъ галицкихъ такъ поводились, мовь бы ихъ не обовязували державнѝ законы и мовь бы противъ Русинôвъ можна було уживати якоись выимково строгои системы.

Деинде правительство центральне або и верховна власть краева політична були бы посламъ соймовымъ яко заступникамъ интересôвъ краю и державы вдячнѝ за те, що они слѣдять за противзаконнымъ поведеньемъ тыхъ одиниць, котрыхъ держава поставила на сторожи береженя законôвъ державныхъ и свобôдъ конституційныхъ. Мы хотѣли бы навѣть жити въ тôмъ пересвѣдченю, що теперѣшный заступникъ короны въ Галичинѣ зъ повною обєктивностію выслухавъ замѣтôвъ, якѝ пôднесли интерпелянты въ згаданôй жалобѣ, и що пенсіонованье такихъ Цѣшкôвъ и Райхельтôвъ наступило бодай въ части и зъ тои причины, що тѝ личности ôдъ довшого часу и систематично були формальною язвою єгипетскою въ краю, а поведеньемъ своимъ не лишь компромітували саме правительство, але и будили недовѣрье до правительства посередъ населеня руского. Выкрывати противзаконне дѣланье одиниць, хоть-бы и личностей правительственныхъ, есть по думцѣ всѣхъ насъ, обовязкомъ кождого горожанина, котрому лежить на души ладъ и спокôй державы.

Пригадуемо, що подôбну интерпеляцію до правительства центрального поставивъ недавно посолъ польскій п. Гнѣвошь на засѣданю буджетовои комісіи рады державнои. Пос. Гнѣвошь пôднѣсъ факты, що въ Галичинѣ нарушають ся законы о товариствахъ та личнôй свободѣ та що взагалѣ ôнъ бачить въ поступованю зъ Русинами якусь систему дразнячу Русинôвъ и ôдпыхаючу, и спытавъ правительство, чи оно тѝ нарушеня оправдуе? Въ имени центрального правительства ôдповѣвъ тогдѣ бувшій на засѣданю комісіи міністеръ ґр. Шенборнъ якъ найвыразнѣйше, що правительство центральне анѣ не вѣрить въ клеветы на Русинôвъ, анѣ не похваляе такои системы, котра бы Русинôвъ спинювала въ ихъ розвою національнôмъ. И ґр. Шенборнъ певно бувъ лише вдячный пос. Гнѣвошови, що ôнъ старавъ ся выяснити недорозумѣня межи Русинами галицкими а правительствомъ центральнымъ и на ôдворôтъ. Рôвно-жь и Русинамъ було мило почути, що правительство центральне не похваляе системы гнобленя Русинôвъ.

Пригадаемо такожь, що правительственный комісарь въ соймѣ, п. Лозиньскій, на запытанье послôвъ рускихъ: чи правительство краеве придержуе ся якои-небудь ворожои Русинамъ галицкимъ системы, ôдповѣвъ неґативно, а фактôвъ надужить, наведеныхъ въ интерпеляціи послôвъ рускихъ навѣть не збивавъ, — зъ чого можна заключати, що и найвысша власть політична въ краю въ души набрала пересвѣдченя, що надужитя були, але она зъ ними не солідаризуесь, заявивши, що противъ Русинôвъ галицкихъ „не придержуесь тои неприязнои системы“...

Наколи-жь пос. Романчукъ, здаючи справу зъ дѣланя послôвъ рускихъ соймовыхъ, порушивъ справу звѣстнои интерпеляціи, то на стôлько терпеливости мôгъ мати ôдпоручникъ староства калуского, щобы выслухати, якій успѣхъ у краевого правительства мала та интерпеляція. Поминути тои интерпеляціи посолъ Романчукъ не мôгъ и не смѣвъ, бо-жь ôнъ еи вносивъ, отже мусѣвъ почути о нѣй судъ своихъ выборцѣвъ. Впрочôмъ кôлько доси було справоздань рускихъ послôвъ соймовыхъ, всѣ ôдчитували и поясняли змѣстъ цѣлои интерпеляціи, а нѣ одинъ комісарь правительственный не то не розвязавъ зборôвъ, але навѣть не чинивъ нѣякого замѣту.. то-жь закрытье зборôвъ выборцѣвъ въ Калуши мусѣло страшно огôрчити не лише выборцѣвъ калускихъ, але и загалъ Русинôвъ. Выборцѣ розôйшлись певно въ пересвѣдченю, що имъ и ихъ послови сталась кривда непростима, а вину припишуть не чому другому, якъ лише якôйсь дивнôй системѣ...

И чи тымъ думаесь пôдготовляти примиренье народôвъ австрійскихъ? Чи то есть спосôбъ, щобы справы найприкрѣйшѝ вывести на чисту воду и въ народѣ рускôмъ скрѣпляти довѣрье до властей?

По нашôй думцѣ се було дуже незручно, що староство калуске на зборы такъ поважнѝ выслало чоловѣка такъ молодого вѣкомъ и найнизшого становищемъ, котрый черезъ весь часъ зборôвъ заедно непокоивъ ся, хоть не було до того нѣякои причины. Спокôй, зъ якимъ пос. Романчукъ выголошуе рѣчи свои, тактъ его, а навѣть холодна кровь — надто знанѝ широкимъ кругамъ въ Галичинѣ, якъ щобы зъ устъ его могло упасти невôдповѣдне слово. Рôвно-жь нѣхто не посмѣе предсѣдателя клюбу руского посудити о якѝ-небудь аґітаційнѝ намѣреня. Пос. Романчукъ, знаный борець за права народу руского, не мôгъ дати комісареви правительственному нѣ найменшои спонуки до закрытя зборôвъ, а основа самои интерпеляціи опиралась на фактахъ, ко-

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

(Дальше.)

До найхоробрѣйшихъ племенъ Тракіи зачисляли въ старину Сатрôвъ (Бессôвъ) и Ґетôвъ; першѝ мешкали на полудне, другѝ на пôвнôчь ôдъ Балкану. Держава Ґетôвъ въ пôзнѣйшихъ часахъ займала землѣ, що въ нашихъ лѣтописяхъ выступають пôдъ назвою Угличѣвъ а ôдтакъ вôйшли въ складъ галицкого княжества: нинѣшна Волощина, Молдавія, Бессарабія, Буковина и Галичина ажь по Днѣстеръ. За-для тѣсныхъ звязей, якѝ заходили межи Бессами и Ґетами, исторія обохъ тыхъ племенъ не дае ся уложити ôддѣльно; незвычайнѝ выпадки въ наддунайскихъ сторонахъ, въ I-ôмъ вѣцѣ передъ Хр. и въ I-ôмъ по Хр., не були бы зрозумѣлѝ безъ попередного пôзнаня исторіи Ґетôвъ.

Якъ въ пôзнѣйшихъ часахъ нашѝ предки, такъ въ старину Ґеты та Бессы не любили въ часѣ супокою засиджуватись безчинно, — ихъ воины неразъ вступали, за оплатою, яко войско наемне въ службу иншихъ народôвъ и совѣстно додержували умовы, борючись зъ цѣлымъ посвященьемъ на далекихъ боевищахъ. Тукидидъ такъ оповѣдае про наемне войско Діѣвъ (Бессôвъ) въ часѣ атеньскои вôйны[1]): „Того жь лѣта (р. 413 передъ Хр.) прибувъ до Атенъ ôддѣлъ 1.300 людей зъ тыхъ Тракôвъ, що носять короткѝ мечѣ и належать до племени Діякôвъ. Они мали зъ Демостеномъ ôдплысти на корабляхъ до Сициліи, але що прибули за пôзно, то Атенцѣ ухвалили ôдослати ихъ назадъ до Тракіи, зъ-ôдки були прийшли. Держати ихъ у себе..., здавалось Атенцямъ надто коштовною рѣчею, бо кождому мечникови треба було платити денно одну драхму.“ Наведена исторійка ôдносить ся до вôйны, котру Атенцѣ вели зъ Сиракузами. Результатъ борбы выпавъ для Атенъ нещасливо — зъ цѣлого войска не уратувавъ ся нѣхто, зъ множества кораблѣвъ нѣ оденъ не повернувъ до дому.

Драхма срѣбла, котру Атенцѣ обовязались були платити денно кождому Діякови, выносить пôсля нинѣшнои вартости срѣбла около 50 центôвъ; на тогдѣшнѝ часы була то оплата величезна, котру лишь найлучшимъ воинамъ свѣта можна було давати.

Въ нашихъ стародавныхъ пѣсняхъ, особливо въ колядахъ, згадуе ся такожь про военну службу въ чужихъ земляхъ. Одну таку коляду, записану въ селѣ Тейсаровѣ коло Стрыя, помѣстивъ я въ „Правдѣ“ зъ р. 1868; инша, подôбного змѣсту, находить ся въ старо-рускôй Христоматіи Якова Головацкого на сторонѣ 345. Въ обохъ колядахъ говорить ся про военну службу „въ Царгородѣ“ — додатокъ, здае ся, вже новѣйшій, вложеный въ текстъ давный. Записана Головацкимъ коляда звучить такъ:

А въ чистôмъ поли близько дороги,
— Сынове, гей сынове мои, витязенькове славніи![2])
Стоять наметы бѣлѝ, шовковѝ,
А въ тыхъ наметахъ все громадове,
Радоньку радять, кобы врадили:
Ой не справляймо на жены шубы,
На жены шубы, на дочки злото;
Але справляймо мѣдянѝ човна,
Мѣдянѝ човна, золотѝ весла,
Та пускаймо ся краемъ Дунаемъ,
Краемъ Дунаемъ въ Чорнее море,
Въ Чорнее море пôдъ Царегородъ.
Чуемо-жь мы тамъ доброго царя,
Що платить добре за заслуженьку:
Ой дае на рôкъ по сто червоныхъ,
По коникови, по вороному,
По жупанови. по китаеву,
По копіенцѣ[3]) и по шабельцѣ,
По яснôй стрѣлцѣ, по хорошôй дѣвцѣ.

———

Въ IV-ôмъ вѣцѣ передъ Хр. велись завзятѝ боѣ межи Македонцями а Траками, въ котрыхъ брали живу участь Бессы и Ґеты. Наведу важнѣйшѝ подѣѣ въ порядку хронольоґічнôмъ.

Року 339 занявъ Филипъ, король македоньскій, Тракію ажь по горы Балканьскѝ и приступивъ до осады ґетского мѣста Одессосъ, теперѣшнои Варны въ Болгаріи. Ґеты не були приготованѝ до того нападу, предпринятого, якъ каже Іорданісъ[4]), едино для рабунку, для грошевои користи. Ґеты, заскоченѝ несподѣванымъ нападомъ, удались о помôчь до свого бога Зальмы. Вѣщуны (жерцѣ) одяглись въ бѣлу одежу и середъ игры на гусляхъ та побожныхъ спѣвôвъ выйшли брамою городскою напротивъ Филипа, горячо молячись до богôвъ, щобы выгнали Македонцѣвъ зъ краю. Іорданісъ додае таку увагу: „Македонцѣ остовпѣли, бачучи ґетскихъ вѣщунôвъ передъ собою, и сталось дивне диво: збройнѝ передъ беззбройными набрались великого страху. Безъ проволоки велѣвъ Филипъ заперестати облоги мѣста, выпустивъ всѣхъ спôйманцѣвъ на волю и заключивши зъ Ґетами миръ, повернувъ назадъ до дому.“

Королемъ Ґетôвъ пôдъ той часъ бувъ Котелясъ[5]); въ запоруку тревальшои приязни ôддавъ ôнъ доньку свою Меду за Филипа.

Въ кôлька лѣтъ пôзнѣйше панувавъ надъ Ґетами король Атеасъ. Ôнъ самъ, якъ видко зъ его листôвъ[6]), любивъ звати себе королемъ Скитôвъ; бувъ то лишь титулъ въ тогдѣшнѝ часы дуже почестный и не означавъ зовсѣмъ якогось державного перевороту, якъ хотять нѣмецкѝ ученѝ (стариннѝ писателѣ зачислювали Ґетôвъ до одного зъ Скитами народу).

Вôйну Филипа зъ Атеасомъ описавъ подрôбно Троґъ Помпей, писатель зъ I-го вѣку по Хр. Само дѣло Троґа не дôйшло до нашого часу, лише въ скороченю подавъ его Юстинъ въ своѣй пôсля Троґа зладженôй исторіи. На жаль, Юстинъ противорѣчить собѣ въ описѣ военныхъ чинôвъ Филипа. Разъ каже ôнъ, що Филипъ побѣдивъ Атеаса и „здобувъ 20 000 хлопцѣвъ и жѣнокъ“[7]), а на другôмъ мѣсци пише, що Скиты зловили утѣкаючого Филипа[8]).

Найстаршѝ польскѝ хроніки розповѣдають о вôйнахъ Полякôвъ зъ королями македоньскими, Филипомъ и Александромъ Великимъ, опираючись на догадцѣ, що Ґеты були предками народу польского. Понятье таке очевидно хибне, бо лишь Русины можуть исторію Ґетôвъ уважати своею, але самъ фактъ того помѣшаня двохъ исторій свѣдчить, що въ XII-ôмъ вѣцѣ була ще жива традиція о славяньскôмъ походженю Ґетôвъ.

Въ хронікахъ польскихъ вôйна Филипа зъ Атеасомъ такъ представлена[9]):

Коли Филипъ (въ хронікахъ хибно: Александеръ) зажадавъ данины, Скиты запытали послôвъ: „Чи вы послы тôлько, чи и поборцѣ?“ На те они: „Мы и послы и поборцѣ“. Скиты тогдѣ: „Напередъ треба честь посламъ приналежну заявити и велично васъ приняти, дарами величными пошанувати, ôдтакъ ôдчислить ся вамъ данина.“ Угостили Скиты послôвъ, опôсля-жь найзнаменитшимъ здирають зъ тѣла шкôру, наповняють тѝ мѣхи де-що золотомъ, де-що найгôршимъ гноемъ и такъ въ людску шкôру наладованый металь ôдсылають зъ отсимъ листомъ: „Королеви королѣвъ! Зле

[1]) Кн. VII, гл. 27. Тукидидъ називае въ сѣмъ мѣсци Бессôвъ „τὸ Διακὸν γένος“.

[2]) Той приспѣвъ повторюе ся за кождымъ стихомъ.

[3]) Выраженя, якъ витязь, копіе, ясна стрѣлка вказують на давный початокъ коляды, а найбôльше говорить о еи старинности характеристична умова про „хорошу дѣвку“.

[4]) Jordanis de Gothorum origine et rebus gestis, edidit Car. Aug. Closs, 1888, cap. 10.

[5]) Назвы ґетскихъ королѣвъ Котисъ и Котелясъ подыбують ся и доси въ Галичинѣ. Приходять у насъ часто прозвища: Котисъ (е и священики того имени), Коцель (знаный такожь князь славяньскій того имени зъ часôвъ св. Кирила и Методія), Коцко и т. д. Ту належить и назва Котиско въ найстаршихъ польскихъ хроникахъ.

[6]) Листы тѝ доховали ся въ письмахъ Арістокріта и Плютарха (Bielowski „Wstęp krytyczny do dziejów Polski“ ст. 303 и 304). Въ однôмъ листѣ до жителѣвъ Візантіи пише Атеасъ: „Король Скитôвъ до народу въ Візантіи. Голубчики! вы кривдите мене, не платячи данины. Покайтесь, а то напють ся конѣ мои зъ вашихъ кирниць.“

[7]) Justinus, lib. IX. cap. 4.

[8]) Lib. XXXVII, cap. 3: „Philippum Macedonum regem fugientem ceperant Scythae.“

[9]) Подаю пôсля тексту въ Бѣльовского „Wstęp krytyczny do dziejów Polski“ стор. 299—302.

трыми не зиритувавъ ся богато навѣть и комісарь правительственный въ краєвôмъ соймѣ...

При тôмъ хочемо мати надѣю, що п. намѣстникъ вгляне въ цѣле дѣло зъ всею строгостію, а холеричного темпераменту п. Воляницкого потягне до одвѣчальности. Се лежить якъ въ интересѣ нашôмъ, такъ не менше и въ интересѣ властей краєвыхъ. Справы поважнî належить трактувати поважно!...

Важнѣйшî справы хвилѣ.

Зъ Калущины одержали мы сегодня кôлька письмъ, въ котрыхъ высказане страшне огôрченье зъ причины розвязаня практикантомъ калуского ц. к. староства збору выборцѣвъ въ Калуши.

Одинъ дописуватель нашъ догадуєсь, що Поляки калускî уже напередъ знали, що збôръ выборцѣвъ буде розвязаный хочь-бы посолъ Романчукъ и якъ найумѣренѣйше промовлявъ до выборцѣвъ. Се можна було вносити зô всего того, що Поляки говорили мѣжь собою передъ зборомъ.

Другій дописуватель нашъ пише, що ôнъ уже заразъ, якъ тôлько явивъ ся на зборы молоденькій практикантъ, а не самъ ц. к. староста, догадавъ ся, що выйде якась — якъ ôнъ каже — „геца". Ну, и выйшло розвязанье збору. На практиканта, бачите, не спадає така одвѣчальнôсть, якъ на старшого, поважного становищемъ урядника. Нашъ Впов. дописуватель пытає насъ: чи то ще девъ якôмъ краю короннôмъ буває, щобы на такî зборы, якъ товариства „Просвѣты" або якъ на посольске справозданье предсѣдателѣвъ клюбôвъ посылано практикантôвъ? Мы можемо служити зъ ôдповѣдію и скажемо, що того нѣгде инде въ Австріи нема. Всюда на такî зборы идуть яко ôдпоручники власти політичнои або самî ц. к. старосты або старшî, досвѣднî комісарѣ староства, а не практиканты.

Третій дописуватель нашъ запевнює насъ, що розвязанье збору выборцѣвъ въ Калуши тôлько пôднесло духа выборцѣвъ Всѣ они заявили се самому любимому послови свому. Треба було наочно бачити якъ зôбраный народъ принявъ розвязанье збору и якъ опôсля горнувсь коло свого посла, щобы осудити, що всякî такî мѣры на нѣчо не здадуть ся. Розумно сказавъ одинъ выборець до посла Романчука: „Пане после! Мы вже такъ, якъ тота велика рѣка, щó прибуде. Ставь ѣй загату — ага! нѣяка загата не встоить ся передъ єи силою!"

* * *

Князь Адамъ Сапѣга зложивъ свôй мандатъ посла до сойму. За причину подавъ кн. Сапѣга станъ здоровля, але тота причина въ подôбныхъ случаяхъ звычайно маскує причины инчî.

Вѣдомо, що кн. Адамъ Сапѣга уже при кôнци тамтои сесіи соймовои бувъ такъ знеохотивсь до теперѣшнои системы політичнои въ краю, що навѣть не хотѣвъ кандидувати до сойму и тôлько мѣсцевый комітетъ перемыскій зъ порученя польского комітету центрального перевѣвъ єго выбôръ. Князь Адамъ Сапѣга торôчнои сесіи не показавъ ся до сойму, а на сю сесію зложивъ навѣть мандатъ. Тымъ чиномъ изъ трехъ князѣвъ Сапѣгъ, що тамтои каденціи засѣдали въ соймѣ, не стало теперь анѣ одного. Двохъ сынôвъ князя Адама не допустила кліка панкôвъ, опанувавшихъ нинѣшну ситуацію въ краю, а було се немовь покараньемъ за те, що они передъ выборами до сойму заняли трохи инакше становище въ справѣ рускôй — не становище безвзглядной неґаціи або навѣть тероризму.

Уступаючій нинѣ зъ арены соймовои кн. Адамъ Сапѣга єсть мѣжь Поляками політикомъ, безперечно трохи дальше глядячимъ и рахуючимъ ся зъ фактичными даными, а не може погодитись зъ тою політикою, котра, якъ тота рабулістична господарка жидôвскихъ арендарѣвъ, груба та безоглядно и безпамятно вызыскує теперѣшну хвилю, а завтра — нехай и потопъ усе затопить...

Загальнî зборы товариства педагогічного

ôдбулись позавчера при малôй участи членôвъ. Досыть сказати, що осталось ледви кôлькохъ членôвъ по-надъ конечне число (30) щобы зборы пôсля статута могли були ôдбутись. А прецѣнь товариство числить зверхъ 320 членôвъ, зъ котрыхъ наколи бы була третина явилась, — комнаты „Рускои Бесѣды" були бы не робили вражѣня, що се зôйшло ся якесь звычайне собѣ товариство, кружокъ людей на „бесѣдку", або прочитати ґазеты! Чи-жь справа публичного выхованя, при нашихъ сумныхъ ôдношеняхъ шкôльныхъ и цѣлковитôмъ застою на тôмъ поли, такъ мало обходить, такъ мало интересує нашъ рускій загалъ? Проява се дуже а дуже сумна. Тымъ сумнѣйша, що на зъѣзды польского товариства педаґоґічного значна частина учителѣвъ рускои народности выѣздить навѣть въ досыть далекî стороны, а коли годилось бы прибути на зборы товариства свого, руского, — то ховають ся за рôзнî вымôвки та позоры...

Голова товариства о. Иванъ Чапельскій ôдкрывъ зборы ôдповѣдною промовою, въ котрôй зазначивъ и байдужнôсть та рôвнодушнôсть руского загалу до педаґоґічного товариства, — а потôмъ секретарь товариства п. Романъ Заклиньскій здавъ справу зъ дѣяльности выдѣлу изъ стану касы и маґазину книжокъ.

Передпослѣднî загальнî зборы ôдбулись у Львовѣ дня 2 н. ст. лютого 1889 року, а до выдѣлу увôйшли були: яко голова — о. Иванъ Чапельскій, — яко выдѣловî — пп. Ол. Барвѣньскій, К. Лучакôвскій, В. Шухевичь, Ив. Матѣѣвъ, Лешеґа, Дмитерко, Петро Левицкій, Кость Панькôвскій, Киршакъ и Романъ Заклиньскій, а яко заступники выдѣловыхъ пп. Амвросій Поляньскій, В. Бѣлецкій и Григ. Врецьона. Выдѣлъ уконституувавъ ся такъ, що выбравъ заступникомъ головы П. Левицкого, секретаремъ Матѣєва, касієромъ Панькôвского а завѣдателемъ выдавництвъ Заклиньского. Коли п. Левицкій выступивъ зъ выдѣлу а Матѣѣвъ выѣхавъ на посаду до Тернополя, выбрано заступникомъ Ол. Барвѣньского, секретаремъ Романа Заклиньского, а изъ заступникôвъ покликано до выдѣлу Поляньского и Бѣлецкого.

Выдѣлъ подѣливъ ся бувъ на три секціи: а) на секцію для шкôлъ середныхъ, б) секцію для шкôлъ народныхъ и в) секцію адміністраційну. До секціи *першои* вступили: Левицкій, Шухевичь, Киршакъ и Матѣѣвъ; до *другои*: Барвѣньскій, Чапельскій, Заклиньскій, Дмитерко и Лешеґа; до *третьои* секціи: Шухевичь, Панькôвскій, Заклиньскій и Дмитерко. Въ ходѣ року ôдбувъ выдѣлъ 18 засѣдань, на котрыхъ обговорювавъ и полагоджувавъ рôзнî справы.

Заходомъ выдѣлу напечатано слѣдуючî книжки: 1) „Робінзонъ Крузе", 2) „Звѣринець" (въ чотирохъ частяхъ), 3) „Гостинець" и „Менажерія", 4) „Звѣрята" (въ двохъ частяхъ), 5) „Дикî звѣрята" и „Мала менажерія", 6) „Для забавы" — разомъ 12 книжочокъ. Найважнѣйшою справою було рѣшенье выдѣлу выдавати власный орґанъ товариства п. заг. *Учитель*, зъ ось-такою поставленою проф. Барвѣньскимъ а выдѣломъ одобреною проґрамою: щобы побôчь справоздань выдѣлу, помѣщати — статьѣ педаґоґічнî и дидактичнî; пôдготовки до практичныхъ лекцій; оцѣнки пôдручникôвъ шкôльныхъ; біоґрафіи славныхъ педаґоґôвъ; дописи; коментарѣ до уступôвъ въ книжкахъ шкôльныхъ; фейлетонъ зъ ôдповѣднои белетристики, пôдходячои пôдъ проґраму педаґоґічнои часописи; розпорядженя властей шкôльныхъ, и т. д. Въ тôй цѣли порозумѣвъ ся выдѣлъ зъ редакторомъ „Шкôльнои Часописи", п. Григ. Врецьон ю, и той заявивъ на засѣданю выдѣлу зъ дня 26 н. ст. цвѣтня 1889 р., що ôдступає на власнôсть товариству свою часопись. Але выдѣлъ ухваливъ бувъ уже выдавати „Учителя", отже перебравъ лише зобовязаня и передплатникôвъ „Часописи Школьнои", а почавъ выдавати „Учителя". Въ тôй цѣли утворено редакційный комітетъ, до котрого увôйшли зъ выдѣлу пп. Чапельскій, Барвѣньскій, Матѣѣвъ, Лучакôвскій, Панькôвскій и Заклиньскій, а коли де-хто усунувъ ся, рѣшено покликати зъ по-за выдѣлу Павла Кирчова.

Взявши пôдъ розвагу, що въ краю нашôмъ єсть 1.600 шкôлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, ôднѣсъ ся бувъ выдѣлъ до краєвои рады шкôльнои зъ представленьемъ, щобы она конче выдала рускî карты ґеоґрафічнî для тыхъ шкôлъ. Однакъ рада заявила, що єсли такî карты выдасть руске товариство педаґоґічне, то она ихъ припоручить. Щобы роздобути грошей на сю цѣль, ôдносивъ ся выдѣлъ товариства два разы до краєвого сойму о запомогу, — але безуспѣшно.

Ôдповѣдно до ухвалы торôчныхъ загальныхъ зборôвъ, щобы выдѣлъ занявъ ся рухливѣйше выдавництвами, порѣшено перекласти и осôбною брошурою напечатати Приписы про испыты учительскî п. Барановского [вже й напечатано въ 500 примѣрникахъ яко ôдбитку зъ „Учителя"], а дальше ухвалено выдавати шкôльнî (пригожî до бібліотекъ шкôльныхъ для молодежи) выданя нашихъ знаменитыхъ писателѣвъ: Шевченка (выданье подвôйне: бôльше и менше) Марка Вовчка, Квѣтки, Федьковича, и Чорну Раду (? — *Ред.*) Кулѣша. Редакцію выданя шкôльного Шевченка поручено пп.: Барвѣньскому, Лучакôвскому, а зъ по-за выдѣлу запрошено пп. Кирчова и Грушкевича. [Мале выданье Шевченка вже приладжене до друку.] Кромѣ того лагодить выдѣлъ выданье илюстрованыхъ байокъ для дѣтей.

По мысли ухвалы загальныхъ зборôвъ старавъ ся выдѣлъ, щобы якимъ чиномъ уладжувати ôдчиты для членôвъ и руского жѣноцтва, — але змаганя выдѣлу не здѣйстнили ся, бо хочь деякî панове приобѣцяли выладити такî ôдчаты, однакъ на обѣцянцѣ й стало, — тому́ и ôдповѣдне внесенье п. Барвѣньского, ухвалене торôчными загальными зборами, осталось несповненымъ.

Дальше выдѣлъ рѣшивъ ôднестись до дирекціи львôвскои дѣвочои школы Ôрменокъ зъ представленьемъ, щобы дирекція завела тамъ науку руского языка, а заразомъ и до краєвои рады, щобы се поручила тôй школѣ. До краєвого сойму вносивъ выдѣлъ петиціи о субвенцію: а) на „Учителя", б) на Институтъ товариства и в) на выданье рускихъ картъ ґеоґрафічныхъ.

Що до торôчнои дебаты Загального збору надъ 1.000 зр. записаными для товариства бл. п. Ст. Качалою заявляє выдѣлъ, що товариство тыхъ грошей не має въ своѣмъ посѣданю.

Зъ кôнцемъ 1888 року мало товариство 234 членôвъ; новыхъ прибуло 86 (зъ того 24 учителѣвъ, другî зъ духовеньства и людей свѣтскихъ), отже разомъ числить товариство 320 членôвъ. [Страхъ, якъ мало! — *Ред.*] Філію має товариство одну — въ Щирци, основану въ 1888 р. Выдѣлъ тои філіи ôдбувъ чотири засѣданя и въ тôмъ часѣ скликувавъ двѣ конференціи.

Центральный выдѣлъ товариства педаґоґічного — казавъ секретарь — знає, що дѣяльнôсть єго не була такъ оживлена, якъ бы сподѣвати ся и якъ того потребы нашого народного шкôльництва вымагають, — але головна причина сего лежить въ тôй обставинѣ, що выдѣлъ заразъ въ початкахъ розбивъ ся. Три члены выступили зъ выдѣлу чи то черезъ слабôсть чи черезъ перенесенье, два зъ провінціи не могли бувати на засѣданяхъ, а прочихъ членôвъ абсорбувала редакція часописи „Учителя", котрый спочивавъ выключно лише на ихъ силахъ. Одно треба зазначити, що Институтъ для хлопцѣвъ розвивавъ ся пôдъ удачною управою п. Костя Панькôвского дуже красно, а доказомъ сего єсть обставина, що сего року числить ôнъ уже 62 плеканцѣвъ; зъ тыхъ: 4 хлопцѣвъ сынôвъ учителѣвъ, 10 сынôвъ селяньскихъ, 6 урядничихъ а 42 священикôвъ на загальну суму около 1.000 зр. мѣсячно.

Въ дискусіи надъ справозданьемъ выдѣлу забирали голосъ пп. Дмитерко, Власійчукъ, о. Чапельскій, Барвѣньскій, Кирчôвъ и другî.

Потôмъ наступили справозданя касієра (К. Панькôвского) и маґазиніра (Р. Заклиньского).

На „Учителя" вплынуло до

кôнця вересня с. р. . . .	936·27 зр.
и соймова субвенція . . .	500·— „
Разомъ	1.437·27 зр.
Розходу було . .	1.573·85 зр.
Выходить недобôръ .	137·62 зр.

котрый покрыєсь передплатою, що вплыне до кôнця сего року, — отже „Учитель" не принесе товариству анѣ зыску анѣ страты.

Станъ маґазину книжокъ єсть такій:

	Зъ р. 1889 було примѣрникôвъ	Въ сѣмъ роцѣ продано	На 1891 р. остає
Хемія . . .	103	12	91
Вязанка . . .	376	148	228
Читанка I—IV .	3067	853	2214
Робінзонъ . .	480	358	122
Звѣринець I—IV .	2000	2000	—
Гостинець и . .			
Менажерія . .	600	600	—
Звѣрята . . .	400	400	—
Мала менажерія и .			
Дикî звѣрята . .	1000	661	339
Для забавы . .	200	87	113
Разомъ	8226	5119	3107

панує надъ другими, хто надъ собою запанувати не въ силѣ. Твоимъ забаганкамъ нема нѣ кôнця нѣ мѣры; твоя ласôсть не знає границь, мовь жебракъ вытягаєшь ты руки о милостиню. Та хочь весь свѣтъ не може насытити твоєи пажерливости, мы таки бодай троха усмирили голодъ послôвъ твоихъ. Тôлько-жь даруй, що нема у насъ скриночокъ; нашу дрôбну лепту вложили мы, якъ самъ побачишь, въ найвѣрнѣйшî твои мѣшочки. Скитôвъ цѣнити треба пôсля ôдваги и выдержалости тѣла, не пôсля маєткôвъ — имъ байдуже, чимъ наповнити можна несыте горло такого короля, а радше такого звѣря, якъ ты. Знай, що мы богатî въ скарбъ правдивый, а скарбомъ тымъ нашî юны-молодцѣ, що не лишь забаганки твои, але и тебе самого знищити готовî." Коли Филипъ выслухавъ змѣсту письма и побачивъ гнôй-данину, попавъ ôнъ въ престрашенный гнѣвъ и закликавъ: „Приведѣть менѣ чимъ скорше виновникôвъ такъ великого злочиньства, нехай покараю ихъ муками, якî лишь зможу придумати. Треба тыхъ Скитôвъ до тла выгубити, а то инакше зухвальство заразить ще другихъ." И заразъ выслано численнî вôйска до Скитіи, щобы пôмстили учиненый королеви соромъ. Але дарма! въ борбѣ однî Македонцѣ наложили головою, другî дôстались въ неволю. Живцемъ спôймано такожь одного короля.

Те представленье вôйны єсть дуже имовѣрне, оно характеризує скитского короля справдѣ такимъ, якимъ знає єго исторія.

Наслѣдникомъ Филипа бувъ Александеръ Великій. Щобы пôмстити кривды вдѣянî отцеви и щобы обезпечити Македонію передъ надто рухливыми сусѣдами, Александеръ р. 334 выправивъ ся на Бессôвъ и Ґетôвъ. Арріянъ, историкъ зъ II-го вѣку по Христѣ, такъ описує той похôдъ Александра[10]): Александеръ вторгнувъ въ край Бессôвъ, свобôдныхъ Тракôвъ, и станувъ 10-го дня пôдъ Гемомъ (Балканомъ). Ту, въ провалахъ, що ведуть черезъ горы, станули супроти него узброєнî верховинцѣ злучившись зъ Бессами. Они обсадили верхи гôръ, котрыми переходити мали Македонцѣ, и готовались до опору. На горахъ уставлено возы, не лишь для власнои обороны передъ нападомъ, але ще въ тôй цѣли, щобы въ разѣ потребы изъ стромыхъ збочей Гему здрулити возы на пôдходячу фалянґу македоньску. Александеръ думавъ зъразу, що обôйде тî зловѣщî возы и найде иншî мѣсця до переходу, але надѣя завела — треба було конче йти увозомъ. Ôнъ давъ приказъ войску, якъ має заховати ся, щобы спадаючî возы не вчинили шкоды, и мудрыми постановами доконавъ великого дѣла: переходу черезъ горы. Траки розбитî утѣкали, куды хто мôгъ; они стратили около 15.000 людей, — въ неволю мало збройныхъ попалось, хиба самî жѣнки та дѣти та де-що майна. Александеръ добычь велѣвъ забрати до приморскихъ мѣстъ и тамъ розпродати.

Въ старину не бувало нетерпимости реліґійнои, якъ буває декуды ще теперь, а навѣть у насъ; побѣдники шанували реліґію пôдбитого народу. Самъ Александеръ, занявши край Бессôвъ, вступивъ, по свѣдоцтву Светонія, до ихъ святинѣ, щобъ помолитись Дієви (Сабадію). Курціюсъ Руфусъ такъ описує тоту урочистôсть[11]): Въ Тракіи, де воювавъ Александеръ, є святый гай посвященый Діонизови; ôнъ зъ давенъ-давна въ почитаню тамошныхъ народôвъ. Въ тôмъ гаю Александеръ пôсля варварского обряду принѣсъ жертву богови, а коли въ святини на олтарь влявъ вина, бухнула сильно поломѣнь, уносячись понадъ вершокъ святинѣ; здавалось, що поломѣнь несесь до самого неба. Всѣ казали, що се вѣщує славу Александрови, славу, що сягне ажь до небесъ. Въ тôмъ вѣрованю укрѣпились люде тымъ бôльше, що въ однôмъ трацкôмъ мѣстѣ, де родивъ ся Орфей, статуя того жь Орфея страшно и вже ôдъ довшого часу прѣла. Чудо се пояснивъ оденъ знахаръ-вѣщунъ кажучи, що якъ Орфей теперь прѣє, такъ небавкомъ всѣ жиючî поеты прѣти стануть, бо не будуть въ силѣ описати всѣхъ будучихъ славныхъ чинôвъ великого Александра.

Святиню Бессôвъ, въ котрôй моливъ ся Александеръ, описавъ де що близше Макробій въ своихъ Сатурналіяхъ. Ôнъ каже[12]): „Въ Тракіи уважають Сабадія и Сонце за те саме божество. А Сабадія обходять дуже велично; въ честь єго збудована и посвящена святиня на горѣ Зільмісъ, видомъ кругла и зъ отворомъ по серединѣ даху. Круглôсть святинѣ наслѣдує образъ Сонця, отвôръ по серединѣ даху зробленый на те, щобъ падало свѣтло до середины." Будова святинѣ зъ отворомъ въ горѣ поясняє намъ, якимъ способомъ поломѣнь могла була зъ олтаря унестись понадъ дахъ въ часѣ, коли Александеръ приносивъ жертву Дієви.

Оріґінальною выдатись мусить вôйна Александра зъ Ґетами. Коли король перейшовъ Балканъ, войска Ґетôвъ опустили пôвнôчну Болгарію и удались на лѣвый берегъ Дунаю въ теперѣшну Волощину. Александеръ не мавъ пôдъ рукою кораблѣвъ, тому Ґеты зъ насмѣшкою споглядали на вôйска македоньскî, розтаборенî по другôй сторонѣ рѣки. Тымчасомъ Александеръ велѣвъ зъ цѣлои околицѣ, якî лишь були човна и лодки, згромадити однои ночи въ певне мѣсце и въ числѣ близько 20.000 воинôвъ переправивъ ся черезъ Дунай — непостережно, захлоненый передъ неприятелемъ величезнымъ ланомъ высокого збôжа. Несподѣване появленье Александра мало справити переполохъ межи Ґетами — они кинулись до недалекого мѣста, забрали зъ-ôдси свои жѣнки та дѣти, и що лишь можь було взяти на конѣ и возы, и удались въ стороны бессарабского степу. Александеръ не поступавъ дальше за Ґетами, якъ-бы причуваючи якесь лихо, ôнъ того-жь дня переправивъ ся назадъ черезъ Дунай.

Хто знає исторію Ґетôвъ, ихъ спосôбъ войованя зъ Даріємъ перскимъ и зъ Лізімахомъ трацкимъ, догадаєсь легко, якій плянъ мали они, удаючи боязнь передъ Александромъ. Не такî Ґеты були, щобы на самъ видъ неприятеля утѣкали въ поспѣшнôмъ неладѣ. Цѣлый свѣтъ старинный звавъ ихъ почестнымъ именемъ „невмиравъ", боѣ були найлюбѣйшою ихъ розрывкою и славою. Ґетамъ ходило о те, щобы Александра заманити въ бессарабскій степъ, куды колись необачный Дарій загнавъ ся и, по свѣдоцтву Страбона, зъ цѣлымъ своимъ войскомъ — а було єго 700.000 людей — мало не загинувъ.

Пôдбивши Тракію Александеръ зъ посередъ покореныхъ народôвъ выбравъ щонайлучшихъ воинôвъ и предпринявъ звѣстный свôй похôдъ до Азіи. Въ єго войску каходивъ ся такожь оденъ ôдрядъ Бессôвъ.[13])

По ôдходѣ Александра до Азіи оденъ зъ вождôвъ македоньскихъ, Зопіріонъ, зъ войскомъ въ числѣ 30.000 переступивъ Балканъ и накинувъ ся на Ґетôвъ. Выправа закôнчилась сумно — пôсля Юстина[14]) цѣле войско вразъ зъ вождомъ Зопіріономъ лягло на боєвищи.

Побѣда Ґетôвъ сталась окликомъ до загального повстаня племенъ, що замешкували Тракію. Рушились передовсѣмъ Одризы и Бессы и ôдзыскали давну самостôйнôсть.

По смерти Александра наслѣдити мавъ въ Тракіи Лізімахъ, але єго не впущено до краю. Начались новî борбы. При помочи своихъ мало-азійскихъ вôйскъ здобувъ Лізімахъ велику часть Тракіи и ôдтакъ вырушивъ супроти Ґетôвъ, котрыхъ уважавъ виновниками всего нещастя. Королемъ Ґетôвъ бувъ пôдъ ту пору Дроміхетъ. Але щастье завело теперь Лізімаха — єго сынъ дôставъ ся въ неволю, а самъ батько лишь скорою утечею мôгъ спасти себе и вôйско ôдъ грозячои заглады. За освободженье сына дати мусѣвъ Лізімахъ доньку свою Дроміхетови за жену[15]).

Дôзнана ганьба не давала спочити Лізімахови; ôнъ р. 292 передъ Хр. зъ новымъ вôйскомъ переступивъ Балканъ, а не находячи опору, переправивъ ся черезъ Дунай и запустивъ ся въ середину ґетского краю. Ґеты все подавались назадъ, манячи Лізімаха въ степы Бессарабіи. Небачный король пôшовъ въ заставленî сѣти и зъ цѣлымъ вôйскомъ —

---

[10]) Arriani Nicomediensis, Expeditio Alexandri, выданье липске зъ р. 1869 lib. I cap. 1.

[11]) Q. Curtii Rufi De rebus gestis Alexandri magni, выданье липске зъ р. 1882, lib. I cap. 11

[12]) Saturnaliorum lib. I cap. 18.

[13]) Curtius Rufus lib. V cap. 3.

[14]) Justinus lib. XII cap. 2.

[15]) Dr. Roesler „Die Geten und ihre Nachbarn въ „Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften", Вѣдень 1863 ст., 172.

Станъ маєтку товариства, по бдтрученю розходбвъ, представляе ся такъ:

Книжка вкладокъ выказуе прихбдъ	125·61 зр.
Книжка выдавництвъ	113·72 „
Вартбсть магазину по бдтрученю страты 50% и належитости магазиновои	251·67 „
Разомъ	491·— зр.

(Конецъ буде).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

N. fr. Presse згадуючи про переговоры, якй теперь ведуть ся мѣжь старо- и молодо-Чехами, зазначуе той фактъ, що молодо-Чехи зъ горы заявили, закимъ ще розпочали ся переговоры, що они будуть голосувати якъ противъ цѣлои угоды такъ и противъ кождои зъ ѣи точокъ. Яку-жь мають цѣль тй переговоры, коли они ведуть ся дальше?— пытае згадана ґазета и дае на то пытанье таку бдповѣдь, що не иншу, якъ лишь поставленье условій, пбдъ якими старо-Чехи могли бы вступити до молодо-ческого табору.

Звѣстно, що молодо-Чехи носять ся вже бдъ давна зъ гадкою утворити въ радѣ державнбй окремый клюбъ славяньскій, до котрого належали бы крбмъ нихъ ще и декотрй другй послы славяньскй. Гадку сю порушили зновъ сими днями деякй ґазеты и доносили, що до того клюбу вступлять такожь и послы словѣньскй. Теперь же появилось дементі сихъ вѣстей, хочь, що правда, зъ неду же компетентного жерела. Такъ доносить Politik, що о утвореню окремого клюбу славяньского не може бути и бесѣды; всѣ вѣсти о тбмъ, то лишь часта выдумка. Такъ само розбйшлась була поголоска, що на завтра скликано конференцію словѣньскихъ послбвъ, на котрбй декотрй зъ нихъ мають поставити внесенье, щобы Словѣнцѣ выступили зъ клюбу Гогенварта а приступили до клюбу славяньского. Урядова ґазета люблянська доносить отже, що вѣсть та есть неправдива, бо такого внесеня не думае нѣхто ставити а впрочбмъ выступили бы въ такбмъ случаю всѣ досвѣдченшй словѣньскй послы рѣшучо за тымъ, щобы остатись и дальше въ правбмъ центрѣ.

У Вѣдни удержуеться упорно поголоска, що міністеръ фінансбвъ Дунаєвскій мае уступити, щобы зробати мѣсце якомусь членови зъ централістичнои партіи. Гр. Таффе — кажуть — мавъ вже на то згодити ся. Польска праса не вѣрить въ ту поголоску и каже, що становище д-ра Дунаєвского есть занадто сильне, якъ щобы бнъ мавъ стати ся жертвою якогось експеріменту компромісового.

Завтра бдбудуть ся выборы зъ мѣстъ въ долѣшнбй Австріи и, о скблько вже теперь можна предвидѣти, выпадуть такожь въ некористь ліберальбвъ. Антіліберальы — або лѣпше сказавши — антісеміты розвинули противъ ліберальбвъ дуже велику агітацію. Въ помбчь антілібераламъ прийшла ще и чутка, яка рознеслась по мѣстѣ, що въ проектованбмъ статутѣ великого Вѣдня есть постанова, пбсля котрои поменшй урядники мають утратити право выборче. Чутка та розбйшлась онодгы летомъ блискавицѣ по мѣстѣ и въ наслѣдокъ того постановили поменшй урядники агітувати противъ ліберальбвъ. Крбмъ того була вчера депутація урядникбвъ у намѣстника Кільманзалагодилось устно; але нѣ, бнъ мусѣвъ ноты писати. И симъ разомъ вы не поступали зъ нами якъ братя. На пытанье въ справахъ торговельныхъ бдповѣвъ Кріспі: „Я знѣсъ діференціяльнй тарафы, не жадаючи за то нѣчого. Я кождои хвилѣ готовъ розпочати переговоры, але Франція держать ся въ теперѣшнбй порѣ охоронного мыта. Вы черезъ то тратите и мы такожь.“ Коли Сенъ-Серъ запримѣтивъ, що такй бдносины шкодять фінансамъ, сказавъ Кріспі: „Мы маємо 40 міліонбвъ дефіциту а вы 700 міліонбвъ. Коли-бъ мбй попередникъ не бувъ знѣсъ податку бдъ млыва, котрый приносивъ 100 мілл., то мы мали-бъ ще надвыжку. Мы заведемо рбвновагу. Сего року щадимо, а коли въ Франціи говорять, що Італія упадае пбдъ тягаромъ податкбвъ, то се неправда. Бдъ трохъ лѣтъ не заведено нѣякихъ новыхъ податкбвъ. Мы зброимо ся, то правда; але мы мусимо прецѣ бути въ силѣ, въ случаю зачѣпки сповнити свбй обовязокъ. Я заставъ кадры вже готовй, треба ихъ було прецѣ выповнити. Вы, противно, ухвалюете заразъ страшнй законы. Коли у васъ розходить ся о патріотизмъ, то вы всѣ въ згодѣ, а я мушу пять днѣвъ вести борбу о збільшенье баталіонбвъ. Усуньте непорозумѣня а мы мусимо статись братами. Повтаряю ще разъ: Мы приступили до тридержавного союза для власнои обороны. Не кидайте клеветы на мужѣвъ державныхъ, нѣ на своихъ нѣ на чужихъ. Пытанье національне уступае передъ соціяльнымъ, котре незадовго запануе на цѣлбмъ свѣтѣ.“

НОВИНКИ.

— **Д-ръ Юліанъ Ольпиньскій,** послъ на соймъ краєвый зъ повѣту теребовельского, скликуе своихъ выборцѣвъ на день 6 н. ст. жовтня, на годину 11-ту передъ полуднемъ до Теребовлѣ, де въ сали магістратскбй зложить справозданье изъ своеи чинности посольскои въ минувшбй сесіи, обговорить зъ выборцями деякй справы и выслухае ихъ бажань.

— **Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ въ понедѣлокъ вразъ сов. Робертомъ Терлецкимъ на візитацію староства въ Тернополи. До Тернополя приѣхавъ намѣстникъ вечеромъ, а по повитаню на двбрци знатнѣйшими особами, заѣхавъ до готелю Пунчерта, де до пбзнои годины информувавъ ся подрббно у старосты и маршалка повѣтового о бдносины повѣту и мѣста. Вб второкъ рано зайшовъ намѣстникъ до ґімназіи и реальнои школы, оглянувъ льокаль и бувъ въ деякихъ клясахъ на выкладахъ. Бдтакъ переѣхавъ до рады повѣтовои и тамъ представивъ маршалокъ цѣлый персоналъ урядничій. О год. 11-бй зачались въ старостві представленя властей и корпорацій та духовенства. О год. 1 бй зайшовъ намѣстникъ до приватного мешканя старосты на снѣданье, а бдтакъ выбравъ ся зъ візитами до знатнѣйшихъ особъ въ мѣстѣ.

— **Д-ръ Махальскій,** адвокатъ и посолъ до рады державнои, упокоивъ ся вчера въ Краковѣ по довшбй недузѣ.

— **Посломъ до рады державнои** зъ меншихъ посѣлостей округа радовецкого на Буковинѣ выбраный дѣдичъ Марінъ.

— **Бдъ комітету устроившого концертъ шѣснацятки въ Гародендѣ** одержали мы рахунокъ зъ доходбвъ и розходбвъ концертовыхъ. Доходу було: а) зъ розпродажи білетбвъ 194·90 зр. и б) зъ наддаткбвъ 74 60 зр. — разомъ 269·50 зр. Розходу-жь було: а) кошты вечерка 164·90 зр. и б) кошты подорожи спѣвакбвъ 30 зр., — разомъ 194·90 зр. Осталось отже чистого доходу 74 зр. 60 кр. котру то суму и выслано до Львова выдѣлови „Просвѣты“ на фонд будовы руско-народного театру. За комітетъ: *З. Шухевичъ.* — Д-ръ *Т. Окуневскій.* — *М. Дорундякъ.* [Выказъ наддаткбвъ оголосимо на инчбмъ мѣсци. *Ред.*]

— **Яворбвскбй радѣ повѣтовбй** не вадесь. Маршалокъ Луцкій зрезиґнувавъ зъ сего достоинъства за-для браку здоровля, якъ се теперь спростовали всѣ ґазеты свою першу вѣсть, мовь бы то резиґнація маршалка мала певну связь зъ люстрацією повѣтовои господарки зб стороны выдѣлу краєвого. Теперь же пишуть таке до однои ґазеты: Коли противъ волѣ кліки, пбдтримуючи выббръ на маршалка ґр. Шептицкого, выбрано на маршалка льосомъ п. Луцкого пбдъупавшого и сильно задовженого властителя Сернъ, постаравъ ся п. Боровскій, дѣдичъ зъ Дрогомышля, що безпосередно по выборѣ выдѣлу повѣтового и его маршалка прибувъ совѣтникъ выдѣлу краєвого п. Михальчевскій на шконтръ касы. Обчислюючи ту касу, найшовъ бнъ першій разъ дефіцитъ въ сумѣ 300 зр. а при точнѣйшбмъ зобставленю рахункбвъ збільшивъ ся дефіцитъ до сумы 1900 зр., але при третбмъ зъ ряду рахованю вже найшлась надвышка 100 зр., котра при четвертбмъ рахованю зменшилась до сумы 53 зр. Такъ отже не було дефіциту. Бдъѣзджаючи сказавъ п. Михальчевскій: Kto by tu z tymi rachmistrzami dał sobie radę! Правдо, що за тыждень дня 22 вересня прислано зновъ рахмістра зъ выдѣлу краєвого п. Вровновского, щобы переглянувъ акты и касу, та инжиніра выдѣлу краєвого, щобы роздививъ ся въ дороговбй господарцѣ повѣтовбй.

— **Огнѣ.** Въ Рогатинѣ погорѣло минувшои суботы кблька загородъ на передмѣстю. Огонь пригасили уланы, бо мѣсцева сторожа пожарна анѣ не явилась при огни. — Въ Увсю, пов. пбдгаєцкого, погорѣла минувшои суботы стирта жита, вартости 1000 зр. Огонь займивъ ся о год. 9-бй вечеромъ и тревавъ 18 годинъ. Инший стирты, що стояли побчь, разомъ зъ 8-кбнною молотѣльнею паровою уратували селяне. — Огонь въ Ожомли, о котрбмъ мы доносили, нанѣсъ шкоды на 31.372 зр., бо погорѣло 48 господарствъ, зъ котрыхъ лишь 14 було убезпеченыхъ на 6.450 зр. Намѣстництво вбзвало староства въ Городку, Львовѣ, Ярославѣ, Равѣ и Перемышли до складокъ для погорѣлцѣвъ.

— **Моргъ ґрунту при школѣ.** Въ часописи Szkoła пишесь: При деякихъ школахъ есть чверть, пбвъ, три чверти або більше моргбвъ орного поля, а дохбдъ зъ того поля бдтягаесь зъ платнѣ учителя пбсля оречень орґанізаційныхъ. Тому було бы справедливо, если бы окружнй рады шкбльнй постарали ся о змѣну тыхъ оречень орґанізаційныхъ на основѣ II-ои алінеи арт. 16 закона зъ 1 сѣчня 1888 (В. з. к. ч 16) на стблько, щобы дохбдъ зъ поля до 1 морґа включно не бдтягано зъ платнѣ учителя, бо одинъ моргъ належить ся учителеви пбсля закона а доперва зъ надвышки, с. е. зъ того, що ббльше по-надъ моргъ, вбльно бы бдтягати дохбдъ. Въ деякихъ округахъ шкбльныхъ вже пороблено такй змѣны въ ореченяхъ орґанізаційныхъ. Заряды шкблъ повинни бдноситись въ тыхъ справахъ до окружныхъ радъ шкбльныхъ.

— **Курсъ рисунковый.** Міністерство просвѣты дозволило, якъ се мы подали, устроити въ державнбй школѣ промисловбй въ Краковѣ 5-мѣсячный курсъ рисунковый для учителѣвъ шкблъ народныхъ, щобы могли набути бдповѣдну кваліфікацію на учителѣвъ доповняючихъ шкблъ промысловыхъ. А що міністерство, такъ якъ и иншими роками, приняло на себе лишь покрытье коштбвъ, полученыхъ зъ активованьемъ того курсу, а удержанье въ Краковѣ покликаныхъ на курсъ учителѣвъ и кошты подорожи мусять бути покрытй зъ фондбвъ мѣсцевыхъ, тому выдѣлъ краєвый порѣшивъ удѣлити на ту цѣль певну субвенцію, а решту выдатокбвъ будуть мусѣли покрыти громады, зъ котрыхъ покликано учителѣвъ на проектованый курсъ. На сей курсъ, котрый зачинаесь 1 жовтня с. р. а буде тревати до кбнця лютого 1891, покликанй краєвою радою шкбльною учителѣ: Денисъ Добромильскій зъ Чорткова, Іос. Клюсикъ зъ Обертина, Каз. Маркевичъ зъ Грибова, Вол. Новотарскій зъ Живця, Руд. Похмарскій зъ Мриголода, Кар. Полякевичъ зъ Лазъ, Стан. Ресюта зъ Горлиць, Павло Станьковскій зъ Джурова, Ив. Турскій зъ Микулинець и Андр. Глушкевичъ зъ Стецевои.

— **Експльозія.** Сеи недѣдѣ лучила ся въ Корнайбурзѣ коло Вѣдня така пригода: Комісія, зложена зъ пяти членбвъ, выбрала ся до пивницѣ одного дому, де день передъ тымъ горѣло. Лишь отворено дверѣ пивницѣ, запалились ґазы и експльодували такъ сильно, що всѣ члены комісіи и иншй присутнй особы, числомъ 13, бднесли тяжкй покалѣченя.

Вѣсти зъ Еп. Львбвскои.

Принятй: до духовнои семінаріи на IV рбкъ: Бородайкевичъ Тома и Рудницкій Евгеній; на III рбкъ: Глѣбовицкій Волод. Илевичъ Иванъ, Кончевичъ Онуфрій, Кузьмбвъ Теодоръ, Кульчицкій Павло, Радкевичъ Евстахій; на II рбкъ: Губчакъ Михаилъ, Снѣжиньскій Клявдій; на I рбкъ: Базилевичъ Климъ, Була Волод., Бурачокъ Юліянъ, Владичинъ Василій, Городницкій Григорій, Гутковскій Юліянъ, Добротвбръ Дмитро, Дурбакъ Капріянъ, Иванчукъ Иванъ, Кладзиньскій Маріянъ, Котецкій Антбнъ, Кмець Михайло, Лешневскій Володимиръ, Лиско Василь, Луцикъ Ярославъ, Маркевичъ Иванъ, Мыкитка Иванъ, Несторовичъ Викторъ Иванъ, Перфецкій Зенонъ, Пясецкій Александеръ, Роздольскій Осипъ, Руденьскій Александеръ, Стефановичъ Никола, Туркевичъ Иванъ, Чемериньскій Маркіянъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Принятй до семінаріи духовнои на I рбкъ Ант. Рудницкій, Дан. Полошиновичъ, Нест. Сенета, Ив. Курило, Вол, Ильницкій, Євг. Козаневичъ, Вол. Горницкій, Юл. Волошиньскій, Лонгинъ Тустановскій, Илар. Паньковскій, Євг. Тимкевичъ, Вас. Поляньскій, Ив. Арданъ, Павло Тимкевичъ. Стеф. Макаръ, Петро Минько, Ал. Коцюба, Кость Вандзилякъ; — а цертифікаты одержали: Вас. Мацюракъ, Дим. Гуска, Ник. Пбдгорецкій, Мих. Ильницкій, Іос. Сикириньскій, Ант. Вишеньскій, Ник. Коропасъ, Ант. Миколаевичъ, Анг. Бончевскій, Петро Мекелита и Иги. Хилякъ. [Въ ч. 209. „Дѣла“ було намъ подано де-що хибно, тому подаемо теперь въ друге имена принятыхъ до семінаріи.]

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 30 вересня. Шведскій наслѣдникъ престола кн. Ґуставъ Оскаръ приѣхавъ тутъ инкоґніто и замешкавъ въ готели.

Амстердамъ 30 вересня. Король Вільгельмъ конае. Рада міністрбвъ розважуе вже справу наслѣдства взглядно установленя регентіи. Въ мѣстѣ сконцентровано войско зъ обавы якогось можливого руху соціялістичного по смерти короля.

Вѣдень 1 жовтня. Нинѣ приѣзджае тутъ цѣсарь Вільгельмъ. Улицѣ, котрыми цѣсарь буде переѣзджати украшенй величаво. Цѣсарь задержить ся у Вѣдни лишь короткій часъ и зложить вѣнець на могилѣ архикн. Рудольфа. Въ Шенбрунѣ бдбуде ся о 2 год. полуденокъ на 40 особъ.

Берлинъ 1 жовтня. Вчера о пбвночи, въ хвили коли антісоціялістичный законъ переставъ обовязувати, илюміновано богато домбвъ роббтничихъ. Середъ соціялістбвъ настала велика радбсть; богато зъ прогнаныхъ вернуло назадъ до Берлина. Нинѣ зачинають выходити новй ґазеты соціялістичнй.

Пештъ 1 жовтня. Нинѣ розпочинають ся засѣданя угорского парляменту. Заразъ на нинѣшнбмъ засѣданю буде поставлене внесенье о пропущеню зъ закона войскового 25 параґрафу о одночасныхъ охотникахъ и интерпеляція въ справѣ ягорскои (ерлявскои аферы).

100.000 людей — дбставъ ся въ неволю.

Цѣкаву исторію подае при сѣй нагодѣ Діодоръ[16]). Спбйманого Лізімаха принявъ ласкаво Дроміхетъ, уцѣлувавъ его, называючи его по ґетскому звычаю „батькомъ“, и запровадивъ вразъ зъ дѣтьми Лізімаха до мѣста Гелісъ. Вбйско Ґетбвъ домагалось зъ всеи силы, щобъ выдати ему Лізімаха, але Дроміхетъ не хотѣвъ смерти свого ворога. Бнъ пояснивъ воинамъ, що великодушность якъ разъ буде теперь на мѣсци — освобожденый Лізімахъ почувсь сильнѣйше до вдячности и стане вѣрнымъ приятелемъ и союзникомъ Ґетбвъ. Опбля принѣсши жертвы богамъ, запросивъ Дроміхетъ спбйманого короля вразъ зъ его достойниками до спбльного обѣду. Приладжено двоякй столы: для дружины Лізімаха розстелено дорогй килимы, а для Дроміхета и Ґетбвъ простй рогожѣ. Стблъ Лізімаха зробленый бувъ зъ срѣбла и на нѣмъ розставлено що найдорожшй стравы; ґетскій король сидѣвъ при деревянбмъ столѣ — ярина и мясо, скромно приправленй, становила цѣлый его обѣдъ. По обѣдѣ пито чарками вино, а були чарки при Лізімаха столѣ золотй и срібнй, при столѣ Дроміхета роговй и деревянй. „Такій то вже звычай у Ґетбвъ“, додае Діодоръ. На закбнченье обѣду велѣвъ Дроміхетъ подати собѣ великій пугаръ роговый, наповненый виномъ, и спытавъ Лізімаха:

— Скажи, батьку, котрый обѣдъ ббльше королевскій: твбй, чи нашъ?

— Нашъ, македоньскій, — бдповѣвъ Лізімахъ.

— А чому-жь ты покинувъ такъ блискуче житье, такъ пышне королевство, и кинувъ ся на насъ, варваръ бѣдныхъ, що живемо въ краю, де нема достатбвъ, нема богатыхъ плодбвъ земныхъ?

Лізімахъ каявъ ся свого чину и обѣцавъ Дроміхетови, що коли одержить свободу, буде вѣрнымъ приятелемъ и союзникомъ Ґетбвъ.

По обѣдѣ наложивъ Дроміхетъ Лізімахови королевскій вѣнець на голову и зъ почестями попрощавъ недобровбльного свого гостя.

Навѣвъ я сбширнѣйше описану Діодоромъ сцену, бо она живо пригадуе звычаѣ пбзнѣйшихъ Гунбвъ и нашихъ запороскихъ козакбвъ, де вождбвъ-атаманбвъ такожь звано батьками и де при обѣдахъ „по предкбвскому звычаю“ заставлювано деревянй миски и деревянй чарки.

(Дальше буде.)

[16]) Diodori bibliotheca historica, выданье липске зъ р. 1888, lib. XXI cap. 12 и 13.

Надѣслане.

Д-ръ Кароль Готтлібъ

отворивъ канцелярію адвокатску у Львовѣ, Ринокъ ч. 36, въ домѣ пп. Узьемблѣвъ. (Импресса.)

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе бдъ 3—5-ой у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

поручае прямо зъ фабрики

СВѢТЛО

I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.; при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацію зелѣзницѣ, до котрои маe свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦІЯ.**

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пбдъ заг.:

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшбмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошбмъ переплетъ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членбвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 21—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Всѣлякій Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краeвого

4½% Позичку краeву

4% Облігаціи препинаційнѣ

Всѣлякій облігаціи довгу державного

Зелѣзничѣ облігаціи першeньства

Льосы державнѣ и приватнѣ

продае пбдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 154—156 **Дбмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлюе ся бдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Наука хорального спѣву.

Рѣшеньемъ Всесв. Епископского Ординаріату зъ дня 30 серпня с. р. до ч. 3835 розпбчнесь наука хорального спѣву въ Москалѣвцѣ около 20 (31) жовтня с. р. Се подае ся до загальнои вѣдомости всѣхъ, любячихъ красный спѣвъ, щобы могли користати численно зъ науки спѣву, котра тревати буде чотири мѣсяцѣ. Близшѣ вѣдомости подасть листовно **ІОСИФЪ ШАРКОВСКІЙ,** пѣвець церковный въ Москалбвцѣ, п. Косбвъ. 3671 (1—6)

Білеты візитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы літографічнѣ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літографічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пбсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣнськимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснѣй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дбстануть даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправу.

Дбстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Орменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Ч. 1667.

КОНКУРСЪ.

Въ цѣли обсадженя посады секретаря при Выдѣлѣ повѣтовбмъ Гусятиньскбмъ розписуе ся отсимъ конкурсъ.

Рбчна пенсія секретаря выносить 850 зр. в. а. Убѣгаючій ся о тую посаду, маe внести просьбу власною рукою писану и долучити до тоижъ доказъ свого вѣку, свѣдоцтво уздббненя, бдбутои практики урядовои, а такожъ знанье обохъ языкбвъ краeвыхъ и надбслати еи до Выдѣлу повѣтового въ Гусятинѣ до 1-го надолиста 1890.

Поданя по речинци внесенѣ, або незаосмотренѣ въ высше вказанѣ доказы не будуть увзгляднены.

ЗЪ ВЫДѢЛУ ПОВѢТОВОГО.

Гусятинъ дня 17-го вереня 1890.

Презесъ Рады пов.
G. Strawiński.

ФАБРИКА МЕДЛІНІСКА

поручае на

СЕЗОНЪ

ОСѢННЫЙ

Для панбвъ:		Для пань:	
Черевики зб шкбры Croute	зр. 3·25	Черевики зб шкбры гемзов.	зр. 3·75
„ „ телячои 4 до	5·50	„ „ гамбурґскои	3·60
„ „ французскои	5·—	„ „ франц.	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированѣ	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитѣ	6·—	Пбвчеревики прунельовѣ	3—3·50
Пбвчеревики гемзовѣ	зр 3·50	„ „ гемз.	3—3·50
„ французскѣ	зр. 4·75	„ „ француе.	4·—

Великій выббръ черевикбвъ и шештикбвъ для панночокъ хлопчикбвъ и дѣтей. — Обильный выббръ мештбвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панбвъ, пань и дѣтей.

Замовленя зъ провинціи выготовлюе ся бдворотною почтою.

Филіи: Кракбвъ, ул. Гродска 34; Чернбвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичъ, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самббръ, Станиславбвъ, Стрый, Тарнбвъ, Тернбполь. 3268 (35—40)

Въ значнѣ припасы НАФТЫ

заосмотривши ся пбдчасъ найдешевшого сезону можу моимъ **сталымъ** бдбирателямъ доставити

добру неексплъодуючу нафту

по тыхъ самыхъ дешевыхъ цѣнахъ, якъ сей доббрный товаръ нашѣ першорядній рафінеріи **гуртовно** продають.

На провінцію высилаю **НАФТУ** за переказомъ вб вторки и суботы до всѣхъ стацій зелѣзницѣ. На желанье доставляю цѣнники франко.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКІЙ
Львбвъ ул. Синстуска 47.

3642 4—6

М. В. ТАВБЕРЪ

у Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6.

РИТОВНИЧЕ ЗАВЕДЕНЬЕ

и фабрика кавчуковыхъ рускихъ штампілій

въ доброго вулькапізованого кавчука,

выробляе значки, фірмы, надписи, жира, власноручнѣ пбдписи, монограмы и бу- 3582 квы до значеня бѣля, такожъ штампиліи по умѣреныхъ цѣнахъ. 4-12

АНТБНЪ РОЗМАНИТЪ

КРАКБВЪ

ФАБРИКА ПАРОВА

Цикоріи, Сурогатбвъ кавы и кавы фіґовои

въ Ракбвцяхъ пбдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговль и рбльництва.

Выготовляе зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, бдзначаючѣ ся богатствомъ частей поживныхъ, такожъ знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручае передовснѣмб:

Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову французку Розманита,
Цикорію краковску горку. 3347 37—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новбсть).
Каву краковску въ скринчкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевышаючѣ прикметами всѣ сего рода заграничнѣ продукты, надѣю ся, що нашѣ Вп. Господинѣ, котрѣ окружають все и всюды своею приклонностію краeвый промыслъ, схотятъ и въ тбмъ случаю пбдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Вѣденьскій магазинъ товарбвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львбвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найббльшій складъ въ цѣлбй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованій цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшій сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роббтъ ручныхъ, гафтбвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонбвъ, Fichus, товарбвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтбвъ, перъ, капелюхбвъ, товарбвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетбвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкбряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужескоґо, ковнѣрикбвъ, манжетбвъ, краватокъ, бѣля Gera, капелюхбвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледбвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескій суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскій зр. 3.30 и 3·75; требізонтскій зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выббръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикбвъ на лбжки и конѣ Кождого часу кблькасотъ останкбвъ хбдникбвъ по 8—12 метрбвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тбмъ бддѣлѣ суть **японьскѣ и всходнѣ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выббръ килимбвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хбдникбвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найббльшій складъ англійскихъ станикбвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найббльшій выббръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

ДРОҐЕРІЯ и ПЕРФУМЕРІЯ

Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.

въ Перемышли

улиця Казимирбвека (давнѣйше Львбвска)

поручае Вп. Публицѣ: СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВІЙ: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зуббвъ, кремы, помады и воды до волося, вусбвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И. Игнатовича у Львовѣ та найзнатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. МАТЕРІЯЛЫ ХЕМІЧНІЙ для лѣкарѣвъ, хемікбвъ, піротехнікбвъ, аптикарѣвъ; ПРИРЯДЫ ХІРУРҐІЧНІЙ зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСІНФЕКЦІИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикбвъ. краски до крашеня матерій шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помбстъ въ 4 родахъ, оцетъ виняный, олива.

Гербата хіньска (россійска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикбвъ и лякиръ до чорненя шкбры, найлѣпшій кітъ до порцеляны, карукъ столярскій, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Глядаeсь учителя домового для 3 хлопцѣвъ шкблъ народныхъ. Зголоситись до о. Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ, почта Янчинъ. 3670 2—4

Въ Станіславовѣ

можна купити деревця овочевѣ найлѣпшои якости:

Яблбнки 5-лѣтнѣ, штука по	40	кр.
Грушѣ 4-лѣтнѣ „ „	50	„
Черехи „ „ „	40	„
Вишнѣ „ „ „	40	„
Деренѣ 3-лѣтнѣ „ „	40	„
Виноградна лоза шести родбвъ	25	„
Рожѣ пневѣ дволѣтнѣ шт. по	60	„
Порѣчки великѣ штука по	10	„
Малины цѣлый рбкъ родючѣ	10	„
Виприны штука по	10	„

Цвѣты оранжерійнѣ по мѣрнбй цѣнѣ.

Кождого часу китицѣ весѣльнѣ, балевѣ и вѣнцѣ пбсля цѣны замавляючого — бдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ

помольоґъ и огородникъ мѣскій.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

Лишь малый запасъ!

11 льосбвъ **10** зр.

6 льосбвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (20—?)

Головна выграна 50.000 зр. вартости

Тягненье вже 15. Жовтня.

Льосы по 1 зр. суть у львбвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарбвъ просимо поклякувятись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пбдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 212. Львôвъ, Четверъ 20 вересня (2 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 2 н. ст. жовтня 1890.

До вчерашного приѣзду цѣсаря Вільгельма до Вѣдня вяже праса австрійска надѣю, що приязнѣ ôдносины межи Нѣмеччиною а Австріею ще бôльше скрѣплять ся, а то въ выключнôй цѣли удержаня мира европейского и спокôйного розвою внутрѣшныхъ ôдносинъ державныхъ, котрѣ въ виду новыхъ стремлень клясы робôтничои и духа републиканізму потребують бôльшои, нѣжь коли-небудь инде, опѣки.

Коли цѣсарь нѣмецкій передъ двома роками гостивъ у Вѣдни, приймано его зъ досыть значною резервою. Нѣхто не мôгъ тогдѣ догадуватись, якими дорогами поведе молодый монархъ політику заграничну и яке становище займе ôнъ супротивъ бѣжучихъ пытань часу. Де-хто бувъ тогдѣ пересвѣдченя, що молодый цѣсарь, свѣдомый силы своеи, головну вагу положить на справы военнѣ и на боевищахъ схоче глядати славы для себе. Его уважано на-скрôзь жовнѣромъ, вѣрнымъ наслѣдникомъ дѣда, а противникомъ мирнои політики батька свого. Були навѣть конъектуры, що тридержавный союзъ середущои Европы есть простымъ пôдготовленьемъ великои военнои акціи, котра могла звернутись именно противъ Франціи. Поѣздка цѣсаря Вільгельма по дворахъ нѣмецкихъ а ôдтакъ гостины его у монархôвъ Европы стверджували ще бôльше таке пониманье рѣчи.

Тымчасомъ невдовзѣ показало ся, що монархъ бôльше, якъ надѣяно ся, заинтересувавъ ся справами внутрѣшными та що ôнъ може й радше на поли реформъ державныхъ, нѣжь на боевищахъ, схоче глядати заслугъ. Поѣздки его по дворахъ европейскихъ набрали мирного характеру и були предпринятѣ бôльше въ тôй цѣли, щобы спôрнѣ пытаня европейскѣ полагодити дипльоматичною дорогою, а не безпощаднымъ проливомъ крови. Status quo мавъ бути удержаный, а непорозумѣня, що вытворились по берлиньскôмъ договорѣ на Всходѣ, не безъ участи старого Бісмарка, — мали вырôвнятись мирнымъ способомъ якъ найскорше, щобы державамъ дати можнôсть заняти ся именно справами економічнои та соціяльнои натуры.

Зъ тымъ понятьемъ приймае нинѣ цѣсаря Вільгельма Вѣдень. Прилюдна опінія констатує нинѣ, що цѣсарь нѣмецкій гостить у цѣсаря австрійского яко миротворный посередникъ та що въ слѣдъ за тымъ прийде до полагоды суперечностей межидержавнымъ въ спосôбъ мирный.

Зъ тымъ понятьемъ рѣчи радѣ бы и мы зсолідаризуватись въ виду грозы, яка бы могла повстати въ недалекôй уже будучности, коли-бъ тяжкій мілітаризмъ мавъ ще й на дальше розвиватись такъ скорою ходою, якъ до теперь, а справы внутрѣшнѣ економічнои та соціяльнои натуры мали лишитись неполагоджеными. Се понятье радѣ бы мы присвоити собѣ тымъ бôльше, що якъ-разъ наша держава потребувала бы кôлькохъ спокôйныхъ десятокъ лѣтъ, щобы свои внутрѣшнѣ пекучѣ справы привести до якогось лучшого ладу. Економічне положенье Австріи есть дуже невôдрадне, соціяльне пытанье лежить облогомъ и не увôйшло доси навѣть въ ту фазу, въ якôй находить ся въ сусѣднôй Нѣмеччинѣ ôдъ хвилѣ, коли Вільгельмъ II. рѣшенье сего пытаня взявъ у свои власнѣ руки. А до тыхъ двохъ справъ приходить ще й третя, именно справа національныхъ роздорôвъ, за полагоду котрои ґр. Таффе довгѣ часы не бравъ ся, а коли почавъ якусь акцію примиреня, то лише льокально и, якъ бачимо — дуже незручно.

Въ хвили, коли „миротворный посередникъ“ гостить у Вѣдни, народы австрійскѣ жиють зъ собою въ найбôльшôмъ розладѣ и антаґонізмѣ. Славяне стають до борбы противъ Нѣмцѣвъ зъ однои стороны, а противъ Мадярôвъ зъ другои, — на полудни працює италіяньска ирредента, — а въ Галичинѣ розôйшлись Русины зъ Поляками якъ найдальше... Се сумнѣ плоды нераціональнои системы автономіи краѣвъ зъ потоптаньемъ автономіи народôвъ.

И длятого, якъ радо хотѣли бы мы вѣрити, що гостина цѣсаря нѣмецкого у Вѣдни мае причинитись до удержаня мира европейского, такъ — на случай осущеня тои неимовѣрности — маемо право жадати, щобы правительство австрійске сталось уже разъ миротворнымъ посередникомъ и межи австрійскими народами. По нашôй думцѣ, въ мирнôмъ сожитю народôвъ австрійскихъ лежить бôльша сила, анѣжь въ якихъ-небудь союзахъ, хочь-бы и зъ Нѣмеччиною...

Татищевъ о Болгаріи.

Мы подавали вже кôлька разôвъ короткими уступами справозданье бувшого россійского дипльомата Татищева о его подорожи до Болгаріи. Справозданье то есть вельми характеристичнымъ для ôдносинъ Россіи до Болгаріи, бо въ нѣмъ першій разъ подае ся якотако правда о фактичнôмъ станѣ Болгаріи въ теперѣшну пору и розъяснюють ся деякѣ факты зъ минувшости, котрѣ або не були зовсѣмъ звѣстнѣ або були представлюванѣ въ фальшивôмъ свѣтлѣ и незгôдно зъ правдою. Справозданье се кидае такожь ярке свѣтло на россійску дипльоматію и еи аґентôвъ въ Болгаріи, бо потверджує то, що вже давнѣйше знала цѣла Европа, а що лишь для Россіи удержувалось въ тайнѣ, т. е., що цѣлому роздорови Болгаріи зъ Россією виноватый не хто иншій якъ таки сама дипльоматія россійска. Годѣ знати, длячого Татищевъ пôднявъ ся того дѣла, щобы бодай въ части розъяснити правду о справѣ болгарскôй — чи ôнъ то зробивъ зъ власнои волѣ и на власну руку, чи може зъ якого высшого припорученя. За першимъ промавляло бы то, що Татищевъ стоить дѣйстно по-за кругами россійскои дипльоматіи и о его звязи зъ нею не було бодай доси не чути нѣчого; за другимъ же промавляе то, що Татищевъ звертавъ увагу россійскихъ кругôвъ дипльоматичныхъ на свои спостереженя пороблени въ Болгаріи и старавъ ся имъ доказати, що при добрôй воли и зручности дипльоматіи могла бы Россія зновъ помирити ся зъ Болгарією, що есть тымъ лекше, що теперѣшнѣ верховодячѣ круги болгарскѣ не суть зовсѣмъ такъ ворожо успособленѣ противъ Россіи, якъ то взагалѣ въ Россіи думають и якъ то тенденційно россійска праса представляе. Коли-бъ далось доказати, що подорожь Татищева до Болгаріи була дѣйстно хочь бы посереднымъ вплывомъ якихсь змагань россійскои дипльоматіи — а такъ бодай зъ-першу, коли лишь появила ся перша вѣсть о справозданяхъ Татищева, здавало ся и такъ тогды загально говорили — то бувъ бы се лишь доказъ, що та дипльоматія признаесь вже до давныхъ своихъ похибокъ и стараесь направити лихо, котре сама завинила. На се не маемо явного доказу, але все-жь таки справозданя Татищева не тратять черезъ то на своѣй вазѣ, бо они змѣнять хочь въ части настрôй загального мнѣня въ Россіи, а то може лежати такожь въ тенденціи россійскои дипльоматіи. Але лишѣмъ на боцѣ всякѣ здогады и припущеня, а вернѣмъ до самого справозданя. Въ послѣднôмъ справозданю своѣмъ розказує Татищевъ о цѣляхъ політики Стамболова и каже такъ:

Стамболовъ сказавъ менѣ, що ôнъ ôдъ самого початку своеи політичнои дѣяльности мае двояку цѣль на оцѣ: повну независимôсть и національне зъединенье Болгаріи. Основу до того положила Россія. Берлиньскій договôръ не допустивъ сповненя того намѣреня освободителя въ повнôмъ обемѣ. Конґресъ признавъ, що Болгарія мае повне право до самоуправы, але обмеживъ то право постановами що-до ленного ôдношеня Болгаріи до Порты и дозволивши законно Европѣ мѣшати ся за кождый разъ до внутрѣшныхъ ôдносинъ Болгаріи. Такъ зроблено выбôръ князя зависимымъ ôдъ потвердженя султана и ôдъ призволеня великихъ державъ; контролю надъ чужими вѣроисповѣданями майже зовсѣмъ ôдобрано болгарскому правительству и обмежено его право накладати податки на торговлю и промыслъ. Старѣ крѣпости треба було розвалити, новѣ заказано ставити. Навѣть найтяжшѣ стипуляціи загальныхъ и спеціяльныхъ угодъ Туреччины зъ европейскими державами позôстали обовязуючими для Болгаріи. Болгаре не чулись вже панами у власнôй хатѣ. Найтяжшимъ було понижаюче оставленье привілеґій чужихъ пôдданыхъ и правъ консулярнои юрисдикціи въ границяхъ означеныхъ капітуляціями и звычаемъ. Такъ ставъ ся берлиньскій договôръ невычерпанымъ жереломъ конфліктôвъ зъ чужими дворами и причиною, що они мѣшали ся до внутрѣшныхъ справъ болгарскихъ. Наконець не допустивъ той договôръ до національного зъединеня.

Хочь выготовленый константинопольскою конференціею въ 1877 р. проектъ — казавъ Стамболовъ дальше — полишивъ насъ въ турецкôмъ пôдданьствѣ, то бувъ ôнъ незрôвнано користнѣйшій якъ берлиньскій договôръ, бо не дѣливъ Болгаріи и не ôдрывавъ ôдъ неи анѣ пяди болгарскои землѣ. Народовцѣ знали, що Россія тому не виновата, що она хотѣла зробити далеко бôльше для Болгаріи, але мусѣла уступити передъ згôднымъ напоромъ цѣлои Европы. Россія — казали они — ставить насъ на ноги, орґанізує и узброює, а нашою рѣчею есть добивати ся того, чого бажаемо и чого намъ потреба. Ихъ змаганя ишли до того, щобы скинути зъ Болгаріи пута, якѣ на ню вложила Европа, щобы осягнути повну независимôсть державы. Они не сподѣвались въ тôмъ опору Россіи, противно; длятого такожь не була для нихъ тягаромъ зависимôсть ôдъ Россіи въ справахъ войсковыхъ и дипльоматичныхъ. Всѣ народовцѣ, отже переважна бôльшôсть болгарскихъ політикôвъ, були ревными прихильниками Россіи. Вымку становили лишь такъ званѣ консервативнѣ тріюмвіры и ихъ приятелѣ, котрѣ старали ся пôддати Болгарію пôдъ вплывъ захôднои Европы. Сихъ послѣдныхъ Россія довго пôдпирала. Народовцѣ, знеохоченѣ тымъ, перейшли до отвертои опозиціи, коли Россія высказалась за замахомъ Батенберґа на конституцію. Становище Россіи супротивъ прилученя Всхôднои Румеліи прискорило конфліктъ. Першій разъ выступила противнôсть россійскои політики до національныхъ интересôвъ Болгаріи, коли Россія не то що ставила опôръ найгорячѣйшому бажаню Болгаръ, але такожь и ихъ сполученье, котре ще доси було неможливе, прийшло въ наслѣдокъ помочи прочихъ державъ, коли они побачили, що Россія тому противна. Пôзнанье того зробило въ Болгаріи велике вражѣнье. Не помогло нѣчого, що Россія рôзночасно ôдкликала россійскихъ офіцирôвъ; то не перешкодило тому, що Болгаре побили Сербôвъ. Вѣра въ власну силу Болгаръ росла зъ кождымъ днемъ. Народовцѣ стали тогды думати, якъ бы то позбути ся дипльоматичныхъ опѣкунôвъ, зъ котрыхъ не було нѣякого хôсна. То було значѣнье цѣлого руху, коли розôйшлась була вѣсть о войсковôмъ заговорѣ противъ Батенберґа. Стамболовъ дѣлавъ тогды въ интересѣ самостôйности Болгаріи и уважавъ обовязномъ чести посадити назадъ на престолѣ здетронізованого кн. Александра. Але той не хотѣвъ вже оставатись въ Болгаріи; ôнъ стративъ бувъ довѣріе до арміи. Реґентія старалась отже погодити права царя яко найвысшого защитника Болгаріи зъ ґарантованою берлиньскимъ договоромъ самостôйностію при обсадѣ тымчасового правительства и при выборѣ князя. Россія ôдкликала своихъ дипльоматичныхъ репрезентантôвъ и зреклась тымъ дальшои участи въ розвою Болгаріи. Реґентія постановила перевести власными силами свою проґраму політичну, котрои остаточною цѣлею було освободити ся ôдъ всякого вплыву. Коли Россія уступила ся, остало ся ще усунути мѣшанье ся Порты и другихъ державъ, а то було тымъ лекше, що конфліктъ зъ Россією прихиливъ бôльшôсть державъ на сторону Болгаріи.

Стамболовъ прийшовъ ôдтакъ поволи на гадку усунути Болгарію за призволеньемъ Европы зъ пôдъ еи вплыву черезъ заведенье самостôйного княжества. Ознакою того змаганя бувъ добровôльный выбôръ Кобурґа. Реґентамъ не сподобалось було, що ôнъ не мôгъ зважити ся и розпытувавъ ся у всѣлякихъ бôльшихъ державъ, що мае зробити; они повѣдомили его, що коли ôнъ не рѣшить ся и не приѣде безпроволочно до Софіи, то Болгаре выберуть княземъ Александра Воґорідеса, котрый вже пôдъ ту пору перебувавъ въ Букарештѣ. Зъ разу не ставили державы крôмъ Россіи и Франціи нѣякихъ трудностей, хочь и не пôдпирали Кобурґа. Ôдтакъ страшили Болгарію россійскою окупаціею и хотѣли еи змусити до уступки, вказуючи на то, що за-для Болгаріи не выступить нѣхто противъ Россіи. Мы спускаемось на Бога и на власнѣ силы, ôдповѣвъ Стамболовъ, и будемо за всяку цѣну боронити самостôйности. Першу важну помôчь подала Италія, ôдкидаючи внесенье Австріи, щобы утворити европейску комісію для контролѣ выбору князя. Поволи станули и другѣ державы по сторонѣ Болгаріи. Коли стало певнымъ постановленье Россіи не выступати збройно въ болгарскôй справѣ, тогдѣ выступивъ и ґр. Кальнокій передъ делеґаціями яко защитникъ болгарскои самостôйности. Анґлія заключила угоду торговельну и помогла затягнути позичку. Въ справѣ именованя болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи пôдпирали всѣ члены ліґи мира зъ Нѣмеччиною на передѣ жаданя Болгаръ ôдъ Порты. Стамболовъ скориставъ зъ прислуги державъ, але не пожертвувавъ національныхъ интересôвъ. „До того нема и нѣякои причины — сказавъ Стамболовъ зъ легковаженьемъ. Якъ думаете, не волѣвъ бы я бувъ на примѣръ, щобы Порта була ôдмовила въ епископскôй справѣ? Розумѣе ся, що я бувъ бы оголосивъ самостôйне королѣвство. Въ тôмъ то и вся тайна, для чого чотири державы вставляли ся въ Константинополи въ сѣй справѣ.“

Пôдъ конець розмовы зъ Татищевомъ зазначивъ Стамболовъ конечнôсть неутральности Болгаріи на случай европейскои вôйны. Анѣ побѣда Австріи анѣ побѣда Россіи не ворожить для Болгаріи нѣчого доброго, але и не можна предвидѣти небезпечности. Походови Австріи на Солунь противлять ся Анґлія и Италія. Помиритись зъ Россією пôдъ условіемъ пôдпорядкувати болгарску армію и заграничну політику Россіи значило бы жертвувати все, що становить самостôйнôсть. Тому противить ся и ôнъ и Цанковъ и взагалѣ буде противитись кождый міністеръ. Коли хто жадае прогнаня Кобурґа, нѣбы за-для того, що ôнъ католикъ, то ôнъ (Стамболовъ) може его завѣрити, що князь абсолютно не мѣшае ся до справъ церковныхъ.

Татищевъ розговорювавъ зъ Стамболовомъ пять годинъ а розмова та зробила на него таке вражѣнье, що Стамболовъ готовъ бы позбути ся Кобурґа, скоро-бъ лишь интересы Болгаріи того вымагали.

Загальнѣ зборы товариства педагогічного

(*Конецъ.*)

По справозданяхъ прийшли на порядокъ дневный внесеня членôвъ.

Першій забравъ слово проф. Ол. Барвѣньскій и, умотивувавши широко, поставивъ внесенье, щобы выдѣлъ товариства домагавъ ся у належныхъ властей о заснованье бодай однои жѣночои семінаріи учительскои у всхôднôй части нашого краю зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ.

П. Григ. Врецьона вносивъ, щобы въ институтѣ товариства имени св. О. Николая завести хоральный спѣвъ церковный, зложеный зъ плеканцѣвъ Института, — на що заявивъ голова товариства о. Чапельскій, що такій хоръ заведено въ Институтѣ ще минувшого року.

Проф. Барвѣньскій мотивувавъ и поставивъ друге внесенье, щобы загальнѣ зборы товариства ôдбувались на будуче въ мѣстахъ провінціональныхъ, якъ се було вже предметомъ розбираня попередного загального збору.

П. Кирчôвъ поставивъ внесенье, щобы, зъ огляду на непрактичнôсть интенціи часописи „Учителя“ служити интересамъ шкôльництва народного и интересамъ шкôльництва середного та на неможливôсть выконуваня сеи задачѣ безъ кривды для одного або другого напряму, подѣлити „Учителя“ на двѣ зовсѣмъ окремѣ часописи, а именно на часопись присвячену выключно справамъ шкôльництва народного а другу выключно справамъ шкôльництва середного, и щобы въ тôй цѣли выдавати на перемѣну кожду що тыждня. На се заявивъ проф. Т. Грушкевичь, що се зъ огляду на фонды товариства не можливе до осущеня и зробивъ поправку до сего внесеня, щобы теперѣшному „Учителеви“ надати напрямъ часописи, присвяченои переважно справамъ шкôльництва народного.

Проф. Д. Гладиловичь внѣсъ, щобы выдѣлъ товариства постаравъ ся конечно о заведенье, пôдъ опѣкою товариства, Института дѣвочого, на ладъ Института для хлопцѣвъ. Внесенье се принято зъ одушевленьемъ, узнаючи справдѣшну и конечну потребу такого института.

Вкôнци внѣсъ ще проф. Барвѣньскій, щобы выдѣлъ домагавъ ся у краевыхъ властей приверненя въ плянѣ наукъ для выдѣловыхъ шкôлъ женьскихъ науки руского языка, позаякъ сю точку выкинено зъ плянôвъ уже въ найновѣйшихъ часахъ, хочь передъ тымъ она обовязувала бодай на папери. — Внесеня п. Барвѣньского принято.

По сѣмъ оголошено выбôръ нового выдѣлу, до котрого, якъ мы вже разъ подали, увôйшли: яко голова о. Иванъ Чапельскій; до выдѣлу: Барвѣньскій, Грушкевичь, Заклиньскій, Паньковскій, Лучакôвскій, Сальо, Витошиньскій, Кирчôвъ и Врецьона; яко заступники выдѣловыхъ: Громницкій, Тисовскій и Танчаковскій.

Предсѣдатель, о. Ал. Тороньскій, закрывъ по сѣмъ зборы.

Мы зъ своеи стороны хочемо вѣрити, що будучѣ загальнѣ зборы будуть щасливѣйшѣ... Хочемо вѣрити, що и учительство зъ провінціи, учителѣ зъ шкôлъ середныхъ и народныхъ, ба и руске жѣноцтво, належаче до тѣла учительского, покажесь не такъ рôвнодушнымъ та байдужнымъ до такъ важнои справы свого власного званя, бо справы шкôльництва та публичного выховуваня молодежи.

Де-що про жидôвъ галицкихъ.

Жиды — елементъ ажь занадто знаный кождôй верствѣ нашои суспôльности зъ щоденного житя, яко елементъ експльоатуючій и выкористовуючій при кождôй нагодѣ економічнѣ условія добробыту не въ користь краю або загального добробыту, а выключно въ ко-

ристь свою. Кожда одиниця того елементу у-вихає ся безнастанно, щобы збогатити себе яко одиницю, щобы загорнути пôдъ себе якъ найбôльше условій добробытныхъ безъ огляду навѣть на своихъ соплеменниковъ, а що ся прикмета есть прикметою загально племѣнною, — тожь и одиниць тыхъ прибуває, а натомѣсць убуває тыхъ добробытныхъ условій, котрѣ прилипають до нихъ яко мôцнѣйшихъ зô шкодою елементу слабшого. А що система тягарôвъ державныхъ, краевыхъ, громадскихъ и загально суспôльныхъ потребъ не уняла нихъ, яко елементъ постôйный — въ свои рубрики податкôвъ та оплатъ такъ якъ бы належало, то ще й се условіе приходить на ихъ користь а зô шкодою прочого населеня краю.

Бучацкій дописуватель Przegląd-у подає о жидахъ цѣкаву статью, котрою, о скôлько будить загальный интересъ, хочемо покористуватись.

Въ Галичинѣ проживає 686.000 жидôвъ, а цѣлу ихъ людность можна подѣлити на отсѣ категорія: 1) властителѣ и посесоры бôльшихъ посѣлостей; 2) купцѣ торгуючѣ збôжемъ, деревомъ и горѣвкою; 3) арендаторы горалень, млынôвъ и пропінацій; 4) факторы; 5) торговцѣ, властителѣ склепôвъ въ мѣсточкахъ, перекупцѣ, що волочать ся по селахъ та скуповують покладки, ярину, дрôбъ и овочѣ; 6) вконци найменче шкôдливѣ ремѣсники.

Категорія властителѣвъ ґрунтôвъ хлопскихъ не становить властиво особнои категорія, тому й бдпадає, бо они займають ся понайбôльше зовсѣмъ чимъ инчимъ, а на набутôмъ грунтѣ сидить первѣстный властитель, замѣненый въ — дôйну корову...

Становище властителя дôбръ, обывателя, каже авторъ статьѣ, що-разъ менче стає для правдивого жида, т. є. такого, що не признає ся за Поляка, — приманчивымъ, бо набувши такій маєтокъ, а не маючи бдповѣдныхъ процентôвъ за выданый капіталъ, збуває его чимъ скорше и вертає до *гешефтôвъ*, котрі несуть лѣпшій доходы.

Найлюбѣйшимъ фахомъ жида, котрый доробивъ ся значнѣйшого маєтку а не має бдваги до газарду біржевого, — есть аренда дôбръ. Значна часть жидôвъ, що выпродали свои добра земскій, примѣстивши часть капіталôвъ въ паперахъ процентовыхъ, вынаймає бдъ недбалыхъ властителѣвъ ихъ маєтки. Се рѣчь зовсѣмъ проста: вкладъ въ землю, при ихъ жидôвскôмъ способѣ господарки, есть дуже малый, а такому „жидови-панови“ дає добру нагоду вызискувати хлопа и высисати землю. Въ такôмъ жидôвскôмъ фôльварку будынки повалены, понищены, пообдираны, дахи неполатанѣ сторчать мовь сухо-ребра. Поля запущенѣ а инвентарь, якъ сѣмь сухихъ коровъ Фараона; служба розпущена, збыточна, необтесана и розповна. А мимо того жидъ має зъ такои господарки великій доходы. Тутъ авторъ наводить такій примѣръ: Môй сусѣдъ С., малый, рудый жидокъ, сухôрлявый, пригорбоватый, налягає трохи на лѣву ногу, любить удавати дурного и дуже бѣдного. Убирає ся въ халатъ полатаный, а хвалить ся, що удержанье родины зъ 8 головъ коштує его тыжднево 2 зр. Панъ Мошко вынаймає зъ сусѣдного магнатского ключа фôльварокъ на 300 морґôвъ орного поля и 150 занедбаного зрубу, котрый панъ Мошко пустивъ на пасовиско. За цѣлый фôльварокъ платить Мошко 1.500 зр. въ двохъ пôврôчныхъ ратахъ, а се выпадає по 5 зр. за моргъ орнои землѣ. Пасовиско узнавъ панъ адміністраторъ за неужитки и додавъ Мошкови дармо. Возити гнôй, орати — Мошко заклявъ ся на свое tunes, що не варта, бо тѣ вклады — то грошѣ выкинены заôкно. Мошко на сѣ 150 морґôвъ „неужиткôвъ“ приймає у выпасъ 300 штукъ хлопскои худобы, беручи за кожду штуку по 5 зр. за одно лѣто, а крôмъ того хлопъ має бдробити Мошкови по 8 днѣвъ безплатно на ланѣ, — значить: за тѣ неужитки бере Мошко 1500 рôчно и 2400 днѣвъ панщинянои роботизны. Що уродить ся на прочихъ 300 морґахъ, то чистый зыскъ. На передновку скуповує Мошко бдъ селянъ за пôвъ дармо худобу, позичає имъ грошѣ на лихву, бере „для певности“ заставъ, обходячись такимъ чиномъ безъ тратокъ (векслѣвъ), полює за кавалками лѣса по сусѣдныхъ шляхтичахъ и добре на тôмъ выходить; крôмъ того и родина „гандлює“, кожде на свою руву. Найстаршій Ицко скуповує въ осени збôже бдъ хлопôвъ, Малка торгує покладками, Юдка держить въ селѣ шинокъ, а всѣ причиняють ся до спôльныхъ „выдаткôвъ на удержанье“ 2 зр. тыжднево. Якій станъ моральности та маючости селянъ въ арендованôмъ паномъ Мошкомъ селѣ, сего легко догадатись. Додамъ лише для илюстраціи — каже авторъ статьѣ — що минувшого року трехъ маючихъ господарѣвъ засудали на кôлька лѣтъ тяжкои вязницѣ за злодѣйство, а одинъ зновъ, приведеный Мошкомъ до цѣлковитои руины, бдобравъ собѣ житье.

О вызискуваню темного и непорадного селянина, якого допускають ся такі людзѣ пявки, якъ арендарѣ коршемъ, сѣльскій шинкарѣ, перекупцѣ и гандлярѣ, що вештають ся по селахъ або въ нихъ замешкують — о тôмъ нѣхто и понятя мати не може, хто не стыкавъ ся близше зъ селяниномъ або не здобувъ собѣ его довѣрія. Селянинъ задовжить ся у такого жида-банкира на 20 зр., а по кôлькохъ лѣтахъ переходять цѣлый осѣдокъ, огородъ и кôльканацять морґôвъ грунту на власнôсть „пана арендаря“, и то черезъ якійсь дивно скомпліковацый рахунокъ процентовый. Мимоходомъ сказавши, рахунокъ такій здавъ бы ся дуже для студій якого пана прекуратора, але що Панъ-Бôгъ высоко, а прокураторъ далеко, то арендарь сидить у селѣ и робить, що хоче.

До спеціальности нашихъ жидивôвъ належить такожь вызискуванье закона о такъ званыхъ „багателькахъ“. Багателька! — се нѣбы то нѣчо, а однакъ се дуже богато, бо тысячѣ золотыхъ переходять черезъ тѣ багателькы зъ христіяньскихъ рукъ въ жидôвскій пулярескы.

Представте собѣ, що сидите собѣ одного дня якъ найспокôйнѣйше въ хатѣ а въ-тôмъ доручують вамъ позовъ о „багателькy“. Сума мала, кôльканацять зр. Читаешь и читаешь той позовъ, думаешь, пригадуешь собѣ зъ позалѣтъ. Нѣ, такого пана, якъ сей, що упоминає ся о сю „багателькy“, не пригадуешь собѣ, того прôзвища не знаешь. На термінъ треба їхати вже позавтра, и то кôлька миль по болотѣ... „Чортъ побери жида зъ его багателькôтѣ... „Чортъ побери жида зъ его багателькою!“ — подумаешь и не поѣдешь; се значить: заплатишь кôльканацять золотыхъ и часть: заплатишь кôльканацять золотыхъ и удає ся, то такъ въ нѣмъ засмакували, що стали спеціялістами „бдъ багателькъ“. На шляху зъ Чорткôвского до Тернополя, куды йшли та й до нинѣ йдуть величезнѣ транспорты збôжевѣ до зелѣзничои стациі, бувъ славный арендарь. „Панъ“ сей (онъ резидує нинѣ вже въ криміналѣ) честувавъ людей горѣвкою и выпытувавъ ихъ о прôзвище та мѣсце проживку. Селянинъ, не маючи причины таити ся, говоривъ, а малый *шайґец*, надѣя родины, записувавъ пильно тѣ прôзвища. Минуло кôлька тыжднѣвъ, селянинъ вернувъ давно зъ дороги до дому, часами о кôльканацять миль бдъ тои коршмы, де его частували — ажь ту нагло дôстає вôзванье, щобы стававъ на терміні до суду за „багателькy“ — до Тернополя. Жидъ упоминавъ ся о кôлька золотыхъ. А що дорога и страта часу богато коштує, селянинъ не стававъ на терміні и програвавъ. Пôдчасъ карного слѣдства выйшло, що сей проворный арендарь здеръ въ той способъ кôлькадесять тысячъ ґульденôвъ зъ бѣдныхъ переѣзжихъ людей. И се фактъ не одинокій!

Нехай роздумають и застановлять ся надъ тымъ люде, котрымъ край повѣрився свою судьбу. Нехай ломлять собѣ головы надъ тымъ, якъ найспокôйнѣйше въ хатѣ а въ-тôмъ способомъ охороны сельскои людности передъ выскомъ вхъ черезъ braci mojżeszowego wyznania. Одинока рада, — кôнчить авторъ статьѣ — яку бы подати можна, то ся, щобы кождый шляхтичъ, кождый образованый человѣкъ на селѣ, займаючій тамъ яке становище, самъ стерѣгъ ся жидôвъ, уникавъ всякихъ зъ ними интересôвъ, и щобы всѣми силами старавъ ся охороняти и селянъ бдъ тои язвы. Одинокій на се способъ: не арендувати имъ дôбръ, не давата жидамъ въ аренду шинкôвъ и млынôвъ, не продавати имъ парцель и осѣдкôвъ по селахъ, бо впустивши разъ жида до села, не маешь людскои силы, щобы охоронити народъ передъ жидôвскими махінаціями и вызискомъ...

Переглядъ часописей.

[Gazeta Narodowa и Czas въ справѣ розвязаня збору выборцѣвъ въ Калуши.]

Про розвязанье збору выборцѣвъ въ Калуши практикантомъ староства подали польскій дневники звѣстку або безъ нѣякихъ бдъ себе замѣтокъ або изъ замѣтками. Демократичный Kurjer Lwowski подавъ коротенько самъ фактъ, а бдъ себе нѣ слôвця. Тôлько два дневники: Gazeta Narodowa и Czas высказали свою гадку на той драстичный фактъ, не згôдный зъ конституційною свободою.

Gazeta Narodowa починає свою рѣчь сконстатованьемъ факту, що

межи послами, глядаючими конституційного контакту зъ своими выборцями, бдзначають ся бôльшою розмѣрно ревностію бдъ другихъ — послы належачій до клюбу руского, —

а потôмъ каже:

Справедливе належалось бы имъ празванье за те, бо нѣчо бôльше не причиняясь до розбудженя поважного жатя публичного та до лѣпшого політичного образованя выборцѣвъ, котрыхъ цѣла маса стоить ще на первѣстнôмъ ступени понять політичныхъ, и нѣчо бôльше не скрѣпляє нормального функціонованя уряджень конституційныхъ, вдыхаючи въ нихъ повне житье, — якъ власне такій справоздавчій або инчій контакты послôвъ зъ выборцями. Однакожь *высша совѣстность* (?) есть въ такихъ случаяхъ необходимымъ условіемъ пожиточности такихъ зборôвъ. О скôлько пос. Романчукъ спов нивъ се условіе на справоздавчôмъ зборѣ въ Калуши дня 29 м. м., докладно бдповѣсти намъ годѣ. Вже то посламъ клюбу руского, стаючимъ завсѣгды на становища выключно національнôмъ, есть дуже трудно бдповѣсти тому условію. Для насъ досыть було бы до признання п. Романчукови певности и оглядности, коли бы було правдою, що онъ сказавъ: можна бути добрымъ Русиномъ, выбираючи „польского патріота“ — якъ то стало ся въ Теребовли...

Пос. Романчукъ потребувавъ тои оглядности дня 29 м. м. спеціяльно. Ему бо лучилась пригода, котра бы въ инчôмъ случаю певно звернула публичну симпатію на его сторону. Комісарь правительственный розвязавъ, при бдчитуваню знанои зъ сойму интерпеляція т. зв. руснôвъ, зборы скликанѣ посломъ. *Тонъ становить музику*, отже певно и пану комісареви середъ загального тону справоздання могло выдати ся рѣчею карыгôдною бдчитуване интерпеляціи обтяжуючои. Мы, мимо тону, якій попереднє справозданье тхнуло въ мертвый актъ полагодженои интерпеляціи, уважаемо за рѣчь непотрѣбну и шкôдну хватати ся за драстичнѣ поліційнѣ средства на конституційнôмъ зборѣ выборцѣвъ. Зборы такі належить мѣрити инчою мѣрою, нѣжь звычайнѣ зборы народнѣ — и обовязкомъ есть власти прикладати до нихъ якъ найліберальнѣйше законъ о зборахъ публичныхъ. Заразомъ пригадуемо тутъ нашимъ властямъ, щобы мали живо въ памяти результаты, до якихъ довели въ Чехіи розвязуваня зборôвъ молодо-ческихъ и тамованье вольного конституційного слова. Подôбне поступованье буває не помочію, але погубою для доброи справы.“

Высказавши такъ свôй судъ о фактѣ розвязаня зборôвъ, Gazeta Narodowa очевидячки налякалась сама своихъ слôвъ — и немовь боячись утратити „добру опінію“ о собѣ у панôвъ „пôдъ кавкамы“, заразъ додає:

Остаточного слова, котре бы ганило поступокъ комісаря въ Калуши, мимо повыщихъ нашихъ замѣтокъ, выречи не хочемо и не можемо, —

а се длятого, бо по перечитаню справоздання зъ тыхъ зборôвъ въ „Червоной Руси“, Narodowa дôзнала вражѣня, що

зборы калускій були якимсь „тумультомъ“, котрого не можна стерпѣти на нѣякôмъ зборѣ. Нехай же — кôнчить Gaz. Narod. — зъ того черпають науку послы клюбу рускаго, якъ треба въ справозданяхъ уникати всего, що пôдбуджує чорнѣ страсти ненависти...“

Хочь хôдъ мыслей въ статьи Gazet-ы Narodow-ои досыть баламутный, то все таки ея выступленье въ принціпѣ противъ „драстичныхъ средствъ поліційныхъ на конституційнôмъ зборѣ выборцѣвъ“ — заслугує на признанье. Що при тôмъ выступленю Gazet-ы не обôйшлось безъ инсинуацій, — тому мы и не дивуемось, бо въ нинѣшнôй порѣ праска польска — видко на командо „морального ржонда“ — не смѣе не инсинуувати або й не лаяти на Русинôвъ. Передъ веде Dziennik Polski, а за нимъ идуть другѣ, навѣть деякій нѣбы-то на правду демократичнѣ дневники. Отже на конто тыхъ инсинуацій, подиктованыхъ разъ на завсѣгды „зъ горы“ — треба въ наведеныхъ повыще уступахъ статьѣ Gazet-ы Narodow-ои взяти байки, що нѣбы-то тонъ справоздання посла Романчука бувъ якійсь такій, що мôгъ спонукати комісаря розвязати зборы, — що нѣбы-то зборы робили вражѣнье „тумульту“, — що нѣбы-то рускі послы „пôдбуджують чорнѣ страсти ненависти“ и т. п. Въ справозданю п. Романчука въ Калуши [якъ и въ справозданяхъ другихъ рускихъ послôвъ] всего того не було. Пос. Романчукъ промовлявъ уже такъ спокôйно та обєктивно, якъ тôлько мôгъ, тожь розвязанье зборôвъ не дасть ся оправдати въ нѣякій способѣ. Впрочôмъ мы певнѣ, що Gazeta Narodowa сама докладно знає и розумѣє, длячого то такій — якъ сама каже — драстичнѣ средства поліційнѣ уживають ся въ остатныхъ часахъ супротивъ Русинôвъ?.. Не потребуемо ей ажь казати, бо она у все те втаємничена.

Краковскій Czas обôйшовъ ся зъ фактомъ розвязаня збору выборцѣвъ въ Калуши зовсѣмъ „безъ церемоніи“, пôсля засады того польского шляхтича, що то свого часу напечатавъ въ Gazet-ѣ Narodow-ôй: Pal go (Русина) maczugą, niech się nie męczy długo.

„Коли н. Романчукъ — пише Czas — почавъ бдчитувати знану натерпеляцію послôвъ рускихъ въ соймѣ и додавати для поясненя злобнѣ або тенденційнѣ коментарѣ, правительственный комісарь розвязавъ зборы. Очевидно, що „Дѣло“ широко розводить ся надъ сценами, які мали дѣятись по розвязаню зборôвъ, а выборцѣ и посолъ Романчукъ внесли жалобы до намѣстництва. Однымъ словомъ — богато гамору о нѣчо.“

Отже розвязанье збору выборцѣвъ, котре навѣть Gazeta Narodowa называє drastycznym policyjnym środkiem, — у Czas-у — нѣчо! А, розумѣемо! бо то йшло о зборъ выборцѣвъ рускихъ! Але нехай бы вже тото „драстичне поліційне средство“ було въ очахъ органу polsko-katolickiego „нѣчимъ“ — то вже прецѣнь „чимсь“ буде его проста ложь, що нѣбы то комісарь розвязавъ зборы за якійсь „злобнѣ або тенденційнѣ коментарѣ“ посла Романчука... Анѣ одного слова злобного або тенденційного посолъ Романчукъ не уживъ за весь часъ свого справоздання, а за що зборы розвязавъ практикантъ староства, того не знати. Може бути, що выборцѣ и посолъ ихъ довѣдають ся о тôмъ въ бдповѣдя на свои жалобы внесенѣ до намѣстництва.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Коли ще бувъ якій сумнѣвъ, що молодо-Чехи стались панами ситуаціи въ Чехіи, то конференція ихъ зъ старо-Чехами мусить рѣшучо той сумнѣвъ усунути. Молодо-Чеха заняли бдъ разу такъ высоке становище въ своѣй політицѣ, о якôмъ старо-Чехи лишь може зъ трѣвогою коли-деколи думали. Молодо Чехи обняли своею політикою весь ческій народъ и то не лишь въ самôй Чехіи, але и на Моравѣ и на Шлеску. То выказала найлѣпше вчерашна конференція ихъ зъ старо-Чехами. На конференціи тôй предложивъ пос. Герольдъ письменне заявленье, що молодо-Чехи не допустять нѣколи до угоды на основѣ точокъ ухваленыхъ на вѣденьскôй конференціи. Они суть за згодою але на зовсѣмъ иншôй основѣ. Пос. Ґреґеръ предложивъ проєктъ спôльного заявленя, котре яко результатъ нарадъ конференціи зазначало бы: 1) що условія угоды для ческого народу суть неможливѣ и выкликали оправдану обаву; 2) угоду можна буде ажь тогды заключити, коли буде заведене рôвноуправненье у всѣхъ краяхъ коруны св. Вячеслава, отже на Шлеску и на Моравѣ; 3) ческе право державне и нероздѣльность ческого королевства мають бути признанѣ и ненарушимѣ. Наконець зажадавъ Ґреґеръ, щобы до нарады надъ тыми точками поклікати такожь делеґатôвъ зъ Моравы и Шлеска. Старо-Чехи заявили тогды, що они мусять въ сѣй справѣ порозумѣти ся зъ другими членами свого клюбу.

Видко, що повыщій точки молодо-ческои програмы мусѣли остаточно перекона та старо-Чехôвъ, що имъ вже зовсѣмъ усунувъ ся ґрунтъ зъ-пôдъ нôгъ и що они не будуть навѣть могли числити на помôчь Чехôвъ зъ Моравы и Шлеска, котрі очевидно стануть по тôй сторонѣ, котра и ихъ бере въ свою програму та спôльно и для нихъ хоче выборювати свободы. Не дивô отже, що рознеслась вѣсть, що Рігеръ постановивъ зложити свôй мандатъ и задумує выѣхати до Італіи, щобы тамъ пôдратувати свое здоровлье и зъ-далека бдъ житя політичного приглядатись дальше спокôйно ходови рѣчей въ своѣмъ народѣ. Коли-бъ вѣсть о уступленю Рігера мала дѣйстно потвердити ся, то було бы се знакомъ, що можна сподѣвати ся великихъ змѣнъ політичныхъ не лишь въ самôй Чехіи, але мабуть такожь и змѣны системы въ цѣлôй державѣ.

Принятье цѣсаря нѣмецкого у Вѣдни бдбуло ся величаво. Всѣ улицѣ, которыми мавъ цѣсарь переѣзджати, почавши бдъ дворца Пôвнôчнои зелѣзницѣ черезъ улицю Пратерову, Рінґштрасе и Маріягільфъ ажь до лінія, отже на просторѣ майже пôвъ милѣ, були дуже красно прибранѣ. Вздовжь улиць були уставленѣ въ два ряды стовпы зъ хоругвами о нѣмецкихъ и австрійскихъ барвахъ а въ кôльохъ мѣсцяхъ були також уставленѣ тріюмфальнѣ ворота. Для публики уставлено 18 трибунъ, на котрыхъ мѣстило ся якихъ 10.000 людей. Цѣсарь приѣхавъ о 9 год. рано. На дворци повитавъ его цѣсарь Францъ Іосифъ, архикнязѣ Альбрехтъ, Вільгельмъ и Райнеръ, міністры, президентъ мѣста Прікєъ и другѣ достойники. Повитавшись зъ цѣсаремъ австрійскимъ и архикнязями, промовивъ цѣсарь Вільгельмъ и до президента мѣста та просивъ его подякувати мѣсту за красне принятье, яке ему зроблено. При Беллярін, въѣздовыхъ воротахъ до бурґу, повитали цѣсаря маршалокъ двору кн. Гогенльоге и майстеръ церемоній ґр. Гунядій та бдвели его до палаты. О 11 год. зробивъ цѣсарь візиту архикнязямъ а бдтакъ пôйшовъ до церкви Капуцинôвъ и тутъ казавъ завести ся до могилы архикн. Рудольфа, де зложивъ вѣнець. Выйшовши зъ гробницѣ сказавъ цѣсарь до супроводжаючого его монаха: „То була тяжка дорога!“ Выйшовши зъ костела Капуцинôвъ вернувъ назадъ до бурґу. На десять мінутъ передъ приѣздомъ цѣсаря Вільгельма приѣхавъ бувъ такожь король саскій и всѣ три монархи выѣхали бдтакъ въ полудне до Шенбруну, де бдбувъ ся полуденокъ на 38 особъ. Около 3 год. выѣхали всѣ три монархи до Мірццушляґъ и станули тамъ на 7 годину. Дня 8 с. м. поверне цѣсарь Вільгельмъ черезъ Будѣвицѣ и Хебъ назадъ до Берлина.

Пôсля новѣйшихъ вѣстей станъ здоровля голяндского короля Вільгельма не есть такъ небезпечный якъ то зъ разу здавало ся. Король дôставъ лишь сильного атаку нирковои недуги, на котру вже бдъ давна нездужає и здавало ся дѣйстно, що онъ вже не перебуде сего атаку, але теперь стало ему лепше и лѣкарѣ сподѣвають ся, що онъ за кôлька днѣвъ зновъ подужає.

НОВИНКИ.

— **Канцелярію товариства „Просвѣты“** перенесено вчера, для бôльшои догôдности публики, зъ першого поверха каменицѣ пôдъ ч. 27 при улици Ормеськôй — на партеръ тои-жь каменицѣ до обширнои комнаты заразъ по лѣвôй руцѣ бдъ входу. У бкнахъ канцеляріи выложено книжочки выдавництва „Просвѣты“. Въ комнатѣ на першôмъ поверсѣ, де доси була канцелярія, умѣстить ся частина бібліотеки товариства „Просвѣты“, бо зъ причины, що доси за мало було мѣсця въ льокали товариства, бібліотека бл. п. Евсевія Грушкевича не могла бути упорядкована и спочивала въ пакахъ.

— **Бдъ выдѣлу товариства „Просвѣта“** выѣде въ суботу сего тыжня депутація до Стрыя, котра, по мысли ухвалы загальныхъ зборôвъ товариства, зложить подяку проф. Стефанови Дубравскому за основанье въ „Просвѣтѣ“ фонду (2000 зр.) на преміованье творôвъ для просвѣты народу.

— **При складаню присяги Впресов. митрополитомъ Сембратовичемъ**, яко тайного совѣтника, въ руки цѣсаря сего понедѣлка, були присутнѣ ґр. Кальнокій, яко міністеръ цѣсарского двору, и ґр. Травтмансдорфъ, великій гофмайстеръ надворный. По сѣмъ торжественнôмъ актѣ принимавъ цѣсарь нашого митрополита на авдієнціи.

— **Испытъ зрѣлости въ ц. к. академічнôй ґімназіи у Львовѣ** бдбувъ ся пôдъ проводомъ инспектора Ив. Левицкого въ днахъ бдъ 15 до 19-го вересня с. р. зъ слѣдуючимъ успѣхомъ: испытъ зложили абітурієнты: Вишеньскій Антôнъ, Кунцевъ Иванъ, Несторовичъ Вікторъ Иванъ, Микитка Иванъ, Миколаевичъ Антôнъ, Сембратовичъ Алекс. Денисъ, Скалишъ Іосифъ, Дмитрôвъ Несторъ, Дубасъ Павло, Кимаковичъ Миронъ Теодосій, Кратохвиль Францъ Александеръ, Мекелита Петро, Кмець Михайло, Порубальскій Льонґінъ; — зъ екстерністôвъ: Базилевичъ Климентій и Добротворъ Димитрій; — поправку здали: Иванець Михайло, Пясецкій Алексей, Тимкевичъ Евґеній, Маслякъ Иванъ, Вачиньскій Юліянъ, Бончевскій Антôнъ, Дудкевичъ Юліянъ и Панькôвскій Иларій. (Вôсѣмъ абітурієнтôвъ репробовано, одинъ бдступивъ а одного не допущено до испыту.)

— **Гостина намѣстника въ Тернополи.** Вô второкъ по полудни зайшовъ намѣстникъ до учительскои семінаріи а бдтакъ до заведеня фондациі кн. Острогского, де повитавъ его д-ръ Володимиръ Лучакôвскій именемъ заряду. Бдтакъ оглядавъ намѣстникъ охоронку дѣтей, де удѣляли пояснень ректоръ Єзуітôвъ Христіянъ и п-нѣ Мадуровичева, повѣтову дирекцію скарбову, урядъ почтовый, руску бурсу и учительску бурсу. Вечеромъ проходивъ ся намѣстникъ по мѣскôмъ огородѣ. Въ середу рано бувъ намѣстникъ на богослуженю въ костелѣ, а бдтакъ зайшовши до выдѣловои школы женьскои, прислухувавъ ся вы-

кладамъ въ деякихъ клясахъ. По тôмъ зайшовъ намѣстникъ до 5-кл. школы мужескои, бувъ въ деякихъ клясахъ, а школярѣ ôдспѣвали въ честь намѣстника пѣсню на повитанье. Въ обохъ школахъ записавъ намѣстникъ свое прозвище до памятнои книги. Въ полудне зôйшлась околична шляхта въ староствѣ а маршалокъ Корытовскій представивъ еи намѣстникови. Опôсля по снѣданю оглядавъ намѣстникъ пляцъ, де ставить ся будынокъ ґімнастичный, шпиталь, млынъ паровый Ґалля, а на обѣдъ поѣхавъ до Плотичи до маршалка Коритовского.

— **Огнѣ.** Зъ Залозець новыхъ пишуть намъ 1 н. ст. жовтня: Вчера о 3-ôй год. по полудни погорѣло въ 15 мінутахъ чотирнацять домôвъ зъ всѣми припасами збôжа и цѣлымъ майномъ. Ратунокъ бувъ неможливый, бо при сильнôмъ вѣтрѣ огонь обнявъ въ однôй хвили всѣ домы. Шастье, що вѣтеръ дувъ на поле, тожь погорѣли тôлько тѝ домы, що були ôдъ поля а инакше було бы пôйшло цѣле мѣсто зъ дымомъ. Но зновъ велике нещастье, бо въ огни погорѣли двѣ женщины, мати и донька, що вбѣгли въ горючу вже хату, выратувати ще трошка проса. — Въ Новосѣлцѣ, пов. борщѣвского, погорѣло дня 25 н. ст. вересня обôйстье Михайла Гуцуляка зъ хатою, будынками господарскими и зъ сегорôчными плодами, именно 70 клґр. тютюну на подѣ Гуцулякъ выбравъ ся зъ жѣнкою на поле а коло хаты лишилось лишь трое дѣтей. Огонь займивъ ся зô стодолы, пôдъ котру мала высыпати Гуцулякова попѣлъ зъ жарѣючими ще углями. При огни много ратувала мѣсцева сторожа скарбова. — Въ Чернушовичахъ коло Львова погорѣли передвчера три хаты коло церкви — Въ Теофіпôльцѣ, пов. бережаньского, погорѣла 26 вересня хата двôрска, въ котрôй мешкавъ економъ. До огню збѣгло ся досыть рюдей, але зъ голыми руками, тожь и не можна було ратувати. Якось удалось дещо повыносити зъ хаты, хочь були и такѝ, що лѣзли до хаты, щобы хопити дещо зъ-ôдтамъ. Щастье, що того дня бувъ дощь, тожь и не займили ся вже сусѣднѝ хаты та будынки.

— **Курсъ науки дякôвства** ôдкрывае зъ днемъ 1 (13) жовтня с. р. п. Игнатій Полотнюкъ, управитель хору катедрального, при катедральнôй церквѣ въ Станіславовѣ. (П. Полотнюкъ устроюе такѝ курсы науки вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ и мавъ вже доси на тыхъ курсахъ 55 ученикôвъ, зъ котрыхъ 30 зложило испытъ.) Ученики давнѣйшѝ, котрѝ мають кваліфікацію а хотѣли бы поправити собѣ спѣвъ церковный и нотный, ритуалы и т. п., будуть мати 3 мѣсячну науку, а то ôдъ 1 (13) лютого 1891 до кôнця цвѣтня 1891 безплатно. Условія для новыхъ кандидатôвъ на сегорôчный курсъ науки такѝ самѝ що и минувшихъ лѣтъ.

— **Міністерство справъ заграничныхъ** повѣдомило консуляты при нагодѣ одного запытаня, що они не мають права давати цивільныхъ вѣнчань.

— **Обсягъ дѣланя** мѣско-делеґованыхъ судôвъ повѣтовыхъ у Вѣдни, Празѣ, Львовѣ и иншихъ мѣстахъ буде — пôсля Allg. Juristen Ztg. — значно розширеный зъ огляду на зрôстъ дотычныхъ повѣтôвъ и тому правительство внесе до рады державнои въ тôй справѣ ôдповѣдный проектъ закона.

— **О. Теофиль Драчиньскій** именованый священикомъ православнымъ при заведеню карнôмъ въ Станіславовѣ.

— **Нападъ.** Зъ Ланьцута доносять, що дня 27 н. ст. вересня хотѣло кôлькохъ паробкôвъ напасти на управителя дôбръ Глухова, п. Левицкого, Одинъ зъ паробкôвъ навѣть вже кинувъ п. Левицкого на землю и тяжко зранивъ коломъ. Слѣдство судове въ тôй справѣ веде ся, тожь годѣ подавати детайлѣ.

— **Въ Пониковици малôй** пов. брôдского, заводять ся що разъ красшѝ порядки. Читальня, истнуюча вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ, заявила бôльше житя: що недѣлѣ ôдъ 5-ои годины по полудни сходять ся численно читальники на дякôвку, де примѣщена читальня, и пильно прислухують ся ôдчитаному зъ ґазетъ та книжокъ. Читальня числитъ 78 членôвъ а теперь вписала ся въ члены тов. „Просвѣты", предплатила „Батькôвщину", а вже зъ давнѣйшихъ лѣтъ була членомъ общ. Качковского. Такожь мѣсцевѝ священики, парохъ о. Чубатый та сотрудникъ о. Дичковскій, дѣломъ и словомъ причиняють ся до розвитку читальнѣ. Въ селѣ зачинае тверезôсть брати верхъ; молодѣжь рѣшучо взяла сторону читальнѣ и тверезости. Такожь отворивъ передъ чотирма мѣсяцями господарь Шелестъ склепикъ, до котрого бере товаръ зъ брôдскои Торговлѣ. И въ політичнôмъ житю гарно пописують ся Пониковчане, бо при выборахъ до сойму всѣ выборцѣ твердо постояли за рускимъ кандидатомъ, тожь певно и при выборахъ на другій рôкъ не заведуть они своеи доброи славы.

— **Зъѣздъ товарискій** бувшихъ ученикôвъ I ґімназіи академічнои (теперь рускои), котрѝ передъ 20 роками с. е. въ р. 1870 зложили испытъ зрѣлости, устроеный заходами о. д-ра Ив. Бартошевского, Тіберія Гобґарского, совѣтника маґістрату, д-ра Бр. Блажейовского, адвоката, и Андр. Даниловина нотаря, — ôдбувъ ся у Львовѣ 28 н. ст. вересня с. р. О год. 8-ôй рано зôйшлись въ гарно прибранôй комнатѣ шкôльнôй всѣ участники зъѣзду разомъ зъ запрошеными своими професорами: о. сов. Вас. Ильницкимъ, директоромъ, о. Ив. Гушалевичемъ, катихитомъ, професоромъ Мих. Поляньскимъ и д-ромъ Ґерстманомъ, совѣтникомъ шкôльнымъ. Зъѣздъ розпочавъ о. Ильницкій гарною промовою, котрою повитавъ своихъ давныхъ ученикôвъ, занимаючихъ теперь виднѝ становища въ суспôльности — а на се подакувавъ п. Гобґарскій якъ о. директорови такъ и присутнымъ професорамъ, высказуючи въ имени товаришѣвъ свою вдячнôсть за вказанье дороги до такъ высокихъ становищь въ суспôльности. Одтакъ ôдчитавъ о. Ильницкій катальоґъ, котрый обôймавъ 32 ученикôвъ. Зъ того числа упокоилось вже 14 ученикôвъ, а 18 явилось на тôмъ зъѣздѣ. Опôсля ôдчитавъ о. Гушалевичь екзорту, по котрôй всѣ участники зъѣзду зô своими професорами выбрали ся до костела св. Николая, де ôдправивъ о. Гушалевичь богослуженье въ сослуженю оо.: д-ра Бартошевского и Сумика, пароха зъ Волосова. По богослуженю ôдфотоґрафували ся всѣ участники зъѣзду зъ своими професорами. О год. 2-ôй по полудни ôдбувъ ся спôльный обѣдъ, пôдчасъ котрого вносили тоасты и промавляли: о. Ильницкій, д-ръ Бартошевскій, д-ръ Блажейовскій, Ад. Онишкевичь, дѣдичь Лисятичь, д-ръ Ґерстманъ, Іос. Гейда, Стеф. Танчаковскій, Заячкôвскій, надъинспекторъ скарбовый зъ Бялы. Мих. Поляньскій и Ив. Гофрикъ. По обѣдѣ весело гуторили участники зъѣзду, згадуючи одинъ другому пригоды зъ шкôльныхъ лавокъ. Забава продовжилась ажь до опôвночи. Другого дня, 29 вересня, въ присутности участникôвъ зъѣзду ôдслуживъ о. Ильницкій зъ д ромъ Бартошевскимъ въ церквѣ Волоскôй поминальне богослуженье за покôйныхъ професорôвъ и ученикôвъ.

— **Проф. Мих. Драгоманôвъ** переѣздивъ сими днями разомъ зъ родиною черезъ Вѣдень до Софіи, де вже другій рôкъ выкладати буде всесвѣтну исторію въ першôмъ болгарскôмъ університету. П. Драгоманôвъ буде и сей рôкъ выкладати исторію по россійски, але се не робить нѣякои трудности для студентôвъ зъ огляду на се, що въ болгарскихъ ґімназіяхъ языкъ россійскій есть обовязковымъ предметомъ.

— **Увязненье австрійскихъ шпѣгунôвъ въ Житомирѣ.** Ґазета „Волынь" подае, що 12 (24) вересня увязнено въ Житомирѣ двохъ австрійскихъ шпѣгунôвъ: австрійского пôдданого Красницкого, управителя маґазину зъ тютюномъ пôдъ фірмою Еґіза, и старшого писаря штабового 11-го корпусу, Тучиньского. Оба они Поляки и римо-католики, а Красницкій мае бути такожь австрійскимъ офіциромъ резервовымъ. Тучиньскій, яко штабовый писарь, знавъ точно о всѣмъ, що дѣе ся въ XI. корпусѣ, стоячôмъ на Волыни, и тѝ вѣсти передававъ Красницкому а той пересылавъ ихъ до Львова. Ревізія, переведена въ помешканяхъ обохъ увязненыхъ, выкрыла, що они оба вели дуже оживлену переписку зъ австрійскими властями. Тучиньскій бравъ 100 рублѣвъ мѣсячно платнѣ ôдъ Красницкого, а крôмъ того одержувавъ окрему вынагороду за кожду важнѣйшу вѣсть, якъ за пляны крѣпостнѝ и мобілізаційнѝ, за тайнѝ розпорядженя и т. п. Оба увязненѝ мали признатись до вины и зложити дуже важнѝ зôзнаня. Власти россійскѝ догадують ся, що Красницкій не посылавъ всего черезъ почту, але мавъ окремыхъ пôсланцѣвъ, котрѝ ѣздили до Бродôвъ, тожь теперь иде о се, щобы выкрыты тыхъ пôсланцѣвъ. Въ цѣлôй справѣ переводить ся дуже строге слѣдство, а на цѣлôмъ Волыни велика сензація.

— **Чинъ Домініканôвъ** — якъ вѣдомо — почали реформувати въ сей спосôбъ, що настоятелями пороблено нѣмецкихъ монахôвъ чина Домініканôвъ, т. зв. обсервантôвъ и они то почали по всѣхъ монастиряхъ заводити свôй ладъ. Настоятелемъ львôвскихъ Домініканôвъ ставъ пріоръ Кундратъ и зачавъ реформу ôдъ того, що скинувъ зъ монастиря принятый обовязокъ, удержувати чотироклясову школу нормальну, котру вели львôвскѝ Домініканы своимъ заходомъ и коштомъ черезъ 70 лѣтъ. По такôй реформѣ загального значеня, взявъ ся Кундратъ до реформы приватнои, въ сей спосôбъ, що незаконно и зъ кривдою зачавъ усувати людей, котрѝ цѣлый вѣкъ прожили въ услугахъ монастиря и бодай на старôсть не гадали пôйти за прошенымъ хлѣбомъ. — Кôлька такихъ справъ подавало ся въ ґазетахъ вже давнѣйше, а теперь годить ся занотувати ще одинъ фактъ такои кундратскои реформы. Дня 15 липня 1870 приняли львôвскѝ Домінікане для школы, ще тогдѣ ними удержуванои, слугу Панаса Сайдака, Русина, за платню рôчно 60 зр., безплатный харчь и помешканье. Сайдакъ показавъ ся такъ добрымъ слугою, що по трехъ рокахъ пôдвысшено ему платню на 72 зр., а коли ôнъ въ своѣй дальшôй службѣ окулѣвъ, въ нагороду и на забезпеченье старости дали ему помешканье, котре доси займавъ въ каменици монастирскôй, въ дожизненне посѣданье. Але настали часы Кундрата — рѣчь певна, що такій Сайдакъ, хочь при роботѣ для монастиря стративъ силы, не мôгъ ему подобати ся. Въ р. 1888 знижено ему платню на 48 зр., а на Великдень сего року пріоръ Кундратъ ôдобравъ старцеви харчь а въ два мѣсяцѣ опôсля зменшивъ ему платню на два зр. мѣсячно, за котрѝ мавъ выживити ôнъ теперь себе и родину. Коли бѣдный старець гинувъ вже зъ голоду, загадавъ Кундратъ ôдобрати ему ще помешканье, котре мавъ дожизненно уживати. Вправдѣ законъ на таке не дозволяе, але знайшовъ ся спосôбъ. Користаючи зъ того, що Сайдакъ заступаючи сторожа переспавъ одну нôчь въ каменици ч. 1. при ул. Бляхарскôй, такожь власнôсть манастиря, монастирь по поворотѣ до его помешканя выточивъ ему провізорію о нарушенье въ посѣданю. — Бѣдный Сайдакъ не мавъ бы навѣть на старôсть де притулити головы, але мабуть не удасть ся зреформованымъ Домініканамъ ся беззаконнôсть, бо обороны Сайдака пôднявъ ся безплатно адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ.

— **Памятникъ** для румуньского поета Емінеску ôдкрыто торжественно дня 20 н. ст. вересня въ Ботушанахъ. Емінеску померъ въ р. 1888. Въ торжествѣ взяло участь 500 студентôвъ прибувшихъ зъ Яссъ и Букарешту. Емінеску бувъ зъ роду Русиномъ, греко католицкого вѣроисповѣданя, и называвъ си Еминовичь, а его мати була зъ дому Вархльовска. Однакъ зъ часомъ перейшовъ ôнъ на православіе, прозвавъ ся зъ румуньска и вырѣкъ ся рускои народности та ставъ ворогомъ Славянъ. Передъ смертію занедужавъ тяжко, при чôмъ зôйшовъ на велику нужду, такъ що розписали для него складку народну. Складка не дописала и Емінеску мусѣвъ пôйти до шпиталю, де померъ передъ двома роками. Вправдѣ теперь выставили ему памятникъ, але за житя мôгъ пôзнати Емінеску, яка нагорода выжидае зрадникôвъ своеи народности и ренеґатôвъ.

— **Прислуживъ ся.** Мартинъ Пелинюхъ, 40-лѣтный паробокъ, нездужавъ на пропасницю, а его приятель Валько Краевскій давъ ему якійсь лѣкъ въ фляшчинцѣ. Пелинюхъ заживши лѣку, померъ за кôлька годинъ, бо се мавъ бути розпущеный аршеникъ. Краевского, хочь говоривъ, що тымъ лѣкомъ самъ вылѣчивъ ся зъ пропасницѣ, замкнено въ арештѣ.

— **Дрôбнѝ вѣсти.** Вахмайстеръ жандармеріи Иванъ Роговскій, ôдзначеный срѣбнымъ хрестомъ за выратованье чоловѣка зъ огню. — Въ Коломыи померъ Мих. Лукашевичь, выслуженый офіциръ, въ 74 р. житя. — Крил. о. Кел. Костецкій, греко-кат. парохъ черновецкій, пôддавъ ся операціи недужого ока у д-ра Борисикевича въ Зарваници; операція певела ся добре. — Міністеръ рôльництва именувавъ Генр. Микулього адъюнктомъ адміністраційнымъ при бук. дирекціи дôбръ греко-прав. фонду въ Чернôвцяхъ. — Дня 28 н. ст. вересня ôдбулось въ Ставчанахъ пôдъ Львовомъ вѣнчанье д ра Антона Хомина, львôвского лѣкаря, зъ п-ю Іоаною Струминьскою, донькою мѣсцевого пароха. — Громада Криве, пов. березôвского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Д-ръ Теофиль Стапа, выслуженый фізикъ салінарный, упокоивъ ся въ Болеховѣ въ 74 роцѣ житя. — Властителѣ кракôвскихъ друкарень згодили ся ôдъ 1 н. ст жовтня с. р. пôднести всѣмъ робôтникамъ платню о 15 процентъ. — Болеслава Стохлиньска, числяча 30 лѣтъ, отроивши ся розчиномъ фосфорнымъ. занедужала на ул. Пекарскôй такъ тяжко, що треба було ôдвезти еи до шпиталю.

Посмертнѝ — ✝ — оповѣстки.

Александеръ Высочаньскій, комісарь маґістрату, ôдобравъ собѣ вчера житье выстрѣломъ зъ револьвера въ парку Килиньского. (Куля перейшла скрань.) Причиною самоубійства була невылѣчима недуга. При трупѣ знайдено листы адресованѝ до знакомыхъ и 30 зр. 50 кр зъ пенсіи, яку выфасувавъ на кôлька годинъ попередъ. Покôйный числивъ 36 лѣтъ; по скôнченю правъ вступивъ бувъ на службу до поліціи, а по якôмсь часѣ перенѣсъ ся до маґістрату. Вѣчна ему память!

Господарство торговля и промыслъ.

— **Чимъ нищити пôльнѝ мыши?** Минувшого року львôвске товариство господарске внесло до сойму петицію въ справѣ выданя закона о примусовôмъ нищеню пôльныхъ мышей. Петиціи не полагодивъ соймъ, лишь передавъ выдѣлови краевому до розслѣду и полагодженя. Выдѣлъ краевый, щобы розслѣдити сю такъ важну справу, призбиравъ потрѣбнѝ до того матеріялы. И такъ одержавъ выдѣлъ краевый черезъ правительство майже зô всѣхъ краѣвъ европейскихъ, де итнують приписы, дотычно нищеня мышей пôльныхъ, точнѝ справозданя. Зъ зôбраного матеріялу пересвѣдчивъ ся выдѣлъ краевый, що не можна у насъ примѣнити средства механічнѝ для нищеня мышей, бо нашѝ обширы надто великѝ а рѣдко заселенѝ, а лишь средства троючѝ могли бы помогчи, если бы енерґічно, точно и въ цѣлôй околици рôвночасно заводились. Зъ помѣжь тыхъ средствъ два найважнѣйшѝ: фосфоръ и стрихніна. Пôсля гадки розслѣднои стаціи у Вѣдни, найвôдповѣднѣйшимъ, бо найменше шкôднымъ для иншихъ звѣрятъ, есть фосфоръ въ пігулкахъ. Але и пігулки фосфорнѝ недогôднѝ тому, що скоро тратять свою троючу прикмету, если довше постоять, а се тому, що фосфоръ оксидуе и перемѣняесь въ нешкôдне полученье. Натомѣсть медична колеґія королѣвско-саска поручае пшеницю заправлену стрихніною за найлѣпше средство на мыши, бо если придержить ся певныхъ средствъ осторожности, то не есть така пшениця шкôдна и для чоловѣка. Именно треба тѝ средства осторожности заховати: На 1 кільоґрамъ пшеницѣ не можна ужити бôльше якъ 2 до 3 ґрамôвъ розпущеного нітрату стрихніны; зерна пшеницѣ, щобы ихъ легко розпôзнати, треба заправляти червоною фарбою аніліновою; лишь аптикарѣ можуть заправляти пшеницю стрихніною; пшениця затроена мусить бути по поли розкинена въ мѣсцяхъ недоступныхъ для иншихъ звѣрятъ. Всѣ тѝ условія, при низькôй просвѣтѣ селянъ, роблять майже неможливымъ уживати се средство у насъ. Тому то выдѣлъ краевый ще не предкладае выдѣлови краевому нѣякихъ рѣшучихъ внесень, але розслѣджуе справу дальше, тымъ бôльше, що и товариства господарскѝ зарядили пробы практичнѝ по кôлькохъ бôльшихъ господарствахъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Комісарь повѣтовыи д-ръ Стан. Устіяновскій зъ Найнкірхень въ Австріи долѣшнôй именованый комісаремъ при галицкôй службѣ політично адміністраційнôй и придѣленый до староства въ Добромили. — Дѣйстными учителями и учительками именованѝ: Ем. Бучацкій въ Сяноцѣ, Кек. Ґалянтôвна въ Новосѣльцяхъ, Алекс. Дубôвна въ Ягольници старôй, Анг. Дубчевска въ Кунашовѣ. — Намѣстникъ именувавъ лѣкарями повѣтовыми I клясы: д-ра Ферд. Обтуловича въ Бучачи и д ра Макс. Рознера въ Коломыи; лѣкарями повѣтовыми I клясы: д-ра Каз. Пшетоцкого въ Городенцѣ, д-ра Фр. Вышатицкого въ Ропчицяхъ, д ра Ст. Балицкого въ Старôмъ мѣстѣ, д-ра Фр. Соболевского въ Залѣщикахъ, д-ра Генр. Блюменфельда въ Новôмъ торзѣ; асистентами санітарними д-ра Льва Розенбуша у Львовѣ, д-ра Каз. Сциборовского въ Лимановôй, д-ра Льойсія Льевого въ Ниську, д-ра Фил. Шмідта и д ра Вол. Венгриновича при львôвскôмъ намѣстництвѣ. — Намѣстникъ именувавъ оглядачами звѣрятъ и продуктôвъ звѣрячихъ: Андрѣя Лукашевского въ Освѣцимѣ, Гр. Богдана въ Бродахъ и Фр. Поницкого въ Щаковôй; ветеринарями повѣтовыми: Іос. Луцкого въ Бôбрцѣ, Ив. Солтикевича въ Пôдгайцяхъ, Іос. Бернштайна въ Яворовѣ, Хаскеля Рафа въ Жовквѣ, Зен. Шидловского въ Городенцѣ, Ант. Ступницкого въ Жидачевѣ, Ив. Пискорского въ Ниську, Авр. Вайсберґа въ Рогатинѣ, Ях. Фішера въ Надвôрнѣ и Пінкаса Кеніґа въ Перемышлянахъ. — Дѣйстными учителями и учительками именованѝ: Соз. Ходорôвскій въ Реневѣ, Ив. Фаловичь въ Камѣннôй, Винк Бережницкій въ Спасѣ, Марін Дидиньска въ Бродахъ, Ем. Льорхôвна въ Голосковичахъ, Ванда Вайґлѣвна въ Бучачи.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Каз. Погорецкого зô Львова до Коросна, Тад. Гавроньского зô Львова до Новогу Торгу, Бол. Кудельского зô Львова до Кольбушовои и Ад. Мирского зô Львова до Борщева. — Намѣстникъ перенѣсъ: лѣкаря повѣтового д ра Кар. Кроненберґа зъ Лимановы до Грибова; — ветеринарѣвъ повѣтовыхъ: Кар Фанлента зъ Залѣщикъ до Снятина, Фрид. Фріда зъ Ниська до Горлиць, Генр. Рора зъ Вѣличка до Домбровы, Ив. Смолюховского зъ Нового Санча до Стрыя, Ал. Ґотліба зъ намѣстництва до Дрогобича, Адольфа Вайсберґа зъ Освѣцима до Нового Санча, Теоф. Соханевича зъ Домбровы до Вѣлички и Ив. Мґлея зô Стрыя до Залѣщикъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** зложили при нагодѣ кокцерту артистичнои шѣснацятки рускихъ академикôвъ въ Городенцѣ дня 16 н. ст. вересня 1890 наддатки Впов. пп.: о. Косиньскій ôрм-кат. парохъ зъ Городенки 4 зр.; п-на Чомкевичь зъ Стрѣлковець 3 зр; о. Левицкій парохъ зъ Обертина 3 зр.; о. Окуневскій парохъ зъ Яворова 2 зр.; п. Калитовскій ц. к. судья повѣтовый зъ Заставны 2 зр.; о. Нестайко парохъ зъ Чернелицѣ 2·70 зр.; о. Александровичь зъ Хмелевы 2 зр.; о. Грегоровичь зъ Копачинець 1·50 зр.; п. Соколовскій управитель дôбръ зъ Иваня 1 зр.; о. Луговый парохъ зъ Цуцилова 1 зр.; о. Кричковскій зъ Ганьковець 1 зр.: о. Гаваньскій деканъ зъ Устьечка 1 зр.; о. Могильницкій парохъ зъ Сорокъ 1 зр.; о. Лигиновичь зъ Торговицѣ 1 зр.; о. Даниловичь зъ Петрова 1 зр.; о. Дворянинъ зъ Чортôвця 1 зр.; о. Дрогомирецкій зъ Вербôвця 1 зр.; о. Жуковскій зъ Глушкова 1 зр.; о. Карачевскій зъ Чернятина 1 зр.; о. Бурнадзъ зъ Репужинець 1 зр.; о. Козловскій зъ Стрѣльча 1 зр.; о. Кобриньскій деканъ зъ Ракôвця 1 зр.; о. Хойнацкій парохъ зъ Гарасимова 1·50 зр.; п. Зибликевичь почтмайстеръ зъ Чернелицѣ 1 зр.; п Козанкевичь учитель зъ Торговицѣ 1 зр; п. Цибякъ учитель зъ Чернелицѣ 1 зр.; п. Рыбакъ учитель зъ Сорокъ 50 кр.; п нѣ Каратницка зъ Семаковець 50 кр.; о. Стеблецкій сотрудникъ зъ Серафинець 50 кр.; п. Стеткевичь учитель зъ Чернятина 50 кр.; п. Андруховичь учитель зъ Гарасимова 50 кр.; Пѣвець церковный зъ Чортôвця 20 кр; Пѣвець церковный зъ Торговицѣ 20 кр; п. Иванъ Лавришко мѣщанинъ зъ Городенки 1·50 зр.; п. Кобыляньскій мѣщанинъ зъ Городенки 50 кр.; п. Михайло Лавришко мѣщанинъ зъ Городенки 50 кр.; п. Вортманъ книгарь зъ Городенки 20 кр.; п. Жураковскій инспекторъ податковый зъ Городенки 1 зр.; о. Соболевскій сотрудникъ зъ Городенки 1 зр.; о. Шухевичь парохъ зъ Красова 1 зр.; п. Шухевичь Никола зô Львова 1 зр.; п. Дрогомирецкій нотарь зъ Кимполюнґа 1·30 зр.; п-нѣ Сокупова зъ Городенки 1 зр.; п. Цулявфъ люстраторъ выдѣлу повѣтового зъ Городенки 1 зр.; п. Николай Ромашканъ власт. дôбръ зъ Дубокъ 2 зр.; о. Осадца сотрудникъ зъ Городенки 50 кр.; о. Майковскій парохъ зъ Гвôздця 50 кр.; Комітетъ мѣсцевый 20 зр. — Разомъ 74 зр. 60 кр. [Тую суму мѣсцевый комітелъ переславъ уже на руки выдѣлу товариства „Просвѣта" у Львовѣ на фондъ будовы руско народного театру. — *Ред.*]

— **Зъ Чорткова пишуть намъ:** Всѣмъ Впов. Добродѣямъ, котрѝ на вечерку артистичнои „шѣснацятки", урядженôмъ у насъ дня 11 с. м., причинили ся ласкавыми датками до складки на нову церковь, якъ такожь Впов. комітетови мѣсцевому складаю симъ прилюдну подяку. Складка принесла 26 зр. 25 кр, комітетъ доручивъ яко половину чистого доходу 17 зр. 37 кр. разомъ 43 зр. 62 кр. — *О. Володимиръ Котовичь*, завѣдатель.

— **На будову руского театру** зложили въ домѣ о. Козоровского въ Городници Впов. гостѣ: п. Кимельманъ 5 зр., о. Пралатъ Олесницкій 2 зр., д-ръ Евг. Олесницкій 1 зр, п. Плешкевичь, проф. зъ Ясла, 5 зр., о. Богоносъ 1 зр., о. Козоровскій 1 зр., о. Турула 1 зр., о. Ганкевичь 1 зр., о. Шустъ 1 зр, о. Кисѣлевскій 50 кр., о. Вол. Кисѣлевскій 50 кр, п. Роскошь, учитель, 1 зр., п. Пайґертъ 2 зр, п. Кравець, канд нотар., 1 зр., п. Барановскій, канд. нотар., 1 зр. 20 кр., — разомъ 24 зр. 20 кр.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 1 жовтня. Цѣсарь Вільгельмъ и цѣсарь Францъ Іосифъ зробили візиту шведскому наслѣдникови престола.

Лондонъ 1 жовтня. Наспѣла тутъ вѣсть, що въ мѣсцевостяхъ Терменъ, Арнісалъ, Тойраки и другихъ Турки вырѣзали богато Ôрменъ.

Пештъ 4 жовтня. Въ парляментѣ интерпелювавъ вчера пос. Апоній правительство, чи звѣстно ему, що офіциры побили въ Ягорѣ безоружного горожанина и що оно думае зробити въ сѣй справѣ. Ґутнеръ ставивъ интерпеляцію въ справѣ уживаня нѣмецкого языка въ переписцѣ угорскихъ властей зъ австрійскими. Парляментъ ôдрочено ажь до 27 с. м.

Лондонъ 2 жовтня. Розôйшлась тутъ зновъ чутка, що пôдъ конець сего мѣсяця ôдбуде ся зъѣздъ міністрôвъ Кальнокого, Кріспіого, Сальсберіого и Капрівіого.

Бѣлградъ 2 жовтня. Бувшій ґувернеръ молодого короля мусѣвъ уступити на жаданье кор. Милана, бо Докичь, якъ кажуть, клонить ся на сторону радикалôвъ а королеви Миланови то не на руку.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. о. Гурк. въ Вяцк. На рôкъ 1891 лишилось 3 зр. — **Всч. о. Гав. въ Выснп.** Заплачено до 20 вересня с. р. — **Всч. о. Ясен. въ Загоч.** Заплачено на 1891 р. 2 зр.

Надôслане.

Д-ръ Станіславъ Яна

выѣхавъ зô Львова на 3 до 4 мѣсяцѣ.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ **Выгодѣ** (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшй студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординує щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (4—12

До выграня

зр. 20.000

купуючи

Оригінальный льосъ угорскій „JO SZIV“

Найблизше тягненье 15 жовтня с. р.

Тй льосы мають три тягненя рôчно зъ головною выграною зр. 20,000, 10.000, и т. д и можна ихъ кождого часу по курсѣ деннôмъ продати.

Такожь на сплаты мѣсячнй

5 льосôвъ разомъ въ 15 ратахъ по зр. 2·—
15 „ „ „ 20 „ „ „ 3·—

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·80.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

$4^1/_2$% Листы заставнй Банку краєвого
$4^1/_2$% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй

Всѣлякй облігаціи довгу державного

Зелѣзничй облігаціи першеньства

Льосы державнй и приватнй

продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 155—156 **Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправнй по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякй зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузарь въ Заваловѣ.

Глядаєсь учителя домового

для 3 хлопцѣвъ школъ народныхъ. Зголоситись до о. Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ, почта Янчинъ.

3670 3—4

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань

3604 24—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Наука хорального спѣву.

Рѣшеньемъ Всесв. Епископского Ординаріяту зъ дня 30 серпня с р. до ч. 3835 розпôчнесь наука хорального спѣву въ Москалѣвцѣ около 20 (31) жовтня с. р. Се подає ся до загальнои вѣдомости всѣхъ, любячихъ красный спѣвъ, щобы могли користати численно зъ науки спѣву, котра тревати буде чотири мѣсяцѣ. Близшй вѣдомости подасть листовно **ЮСИФЪ ШАРКОВСКІЙ**, пѣвець церковный въ Москалôвцѣ, п. Косôвъ. 3671 (2—6

Ч. 1667.

КОНКУРСЪ.

Въ цѣли обсадженя посады секретаря при Выдѣлѣ повѣтовôмъ Гусятиньскôмъ розписує ся отсимъ конкурсъ.

Рôчна пенсія секретаря выноситъ 850 зр. в. а. Убѣгаючій ся о тую посаду, має внести просьбу власною рукою писану и долучити до тоижь доказъ свого вѣку, свѣдоцтво уздôбненя, ôдбутои практики урядовои, а такожь знанье обохъ языкôвъ краєвыхъ и надôслати єи до Выдѣлу повѣтового въ Гусятинѣ до 1-го падолиста 1890.

Поданя по речинци внесенй, або незаосмотренй въ высше вказанй доказы не будуть увзгляднені.

ЗЪ ВЫДѢЛУ ПОВѢТОВОГО.

Гусятинъ дня 17-го вереєня 1890.

Презесъ Рады пов.

G. Strawiński.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами } по 28 зр. зъ доставою до стаціи зелѣзничои.
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. Х }
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (3—?) У ЛЬВОВѢ.

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Гербата россійска. — Самовары Тулскй.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Кракôвъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, ôдповѣднй на **выправы слюбнй, подарунки**, у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3652 3—10

Одпродаючимъ значный опустъ.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовй и сѣтковй, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 33—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ

въ монастиря von Soulac

(Франція)

Dom MAGUELONNE, Prior.

2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.

найбôльшй ôдзначеня

Вынайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливу прислугу, звертаючи увагу на сей данный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 Генер. агентъ **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Seguer **Bordeaux**

Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3·75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Папчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^1/_2$% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского
$4^1/_2$% „ Банку краєвого
$4^1/_2$% позичку краєву галицку 3483 51—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ

цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй **лякиры, покосты**, всѣлякй можливй **пензлѣ**

ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.

Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручає*

торговля І. СКОВРОНЬСКОИ

въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Вынаймає ся **фронтова комната** при ул. Бляхарскôй ч. 13 II поверхъ (Ставропигія). Можна мати такожь харчь. — Близша вѣдомôсть у ôднаймаючого на II поверсѣ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестнѣйшому Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а меншй по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускй 1 туз. по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ 3672 (1—25)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (21—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 213. Львовъ, Пятниця 21 вересня (3 жовтня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитнихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на черемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Батор'я 24, Центральне бюро сполученъ, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газета ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитѣсть за инсерати платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ съ літер. додатком

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 15 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція мѣсто ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на окремо застережене. — Реклямаціе неопечатаній вѣльний бѣдь порта

Поодинокє чисєлъ комтує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. бѣдь одной строчки печатной, въ рубр. „Надѣсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. бѣдь стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Якъ легко можна було предвидѣти, побѣдили знова въ долѣшнѣй Австрії при выборахъ зъ мѣстъ антіліберали або, скажѣмъ радше антісеміты; ліберали стратили ажь сѣмь мандатѣвъ. Борба вела ся завзята, особливо у Вѣдни, де антісеміты не перебирали въ средствахъ и густыми масами спѣшили до урны выборчои. У Вѣдни, котрый выбирае 16 послѣвъ, выбрано антисемітѣвъ Літера (на Маріаретенъ), Льокея (Маріягільфъ), Грегоріка (Найбавъ), Купку (Іозефштадтъ), Гавка (Фаворітенъ), механіка Шнайдера (Секлавъ) и Бавмана (Гернальсъ). Гавкъ и Бавманъ належать до партіи Шенерера. На Ляндштрассе прийде до тѣснѣйшого выбору межи ліберальомъ а антісемітомъ та здаесь, що и тутъ выйде антісемітъ. Треба отже сконстатувати, що мимо всѣляких наклинувань ліберальѣвъ на своихъ приклонникѣвъ, мимо пѣдмоги правительства для ліберальѣвъ и досыть острого выступованя противъ антісемітѣвъ рухъ антисемітскій у Вѣдни и на провінціи не то не ослабъ, але навѣть и збѣльшивъ ся. Хѣдъ и результатъ выборѣвъ давъ доказъ, що антісемітізмъ у Вѣдни и въ цѣлѣй долѣшнѣй Австрії збѣльшивъ ся рѣшучо и дуже значно. Кандидаты ліберальні дѣставали всюды лишь мале число голосѣвъ а навѣть тамъ, де они перейшли, то перейшли лишь дуже незначною бѣльшостію. Бурмістръ Вѣдня д-ръ Прікесъ н. пр. перейшовъ лишь дуже незначною бѣльшостію, а характеристичнымъ есть, що віце-бурмістръ Штайдель перепавъ яко контркандидатъ Літера. Не менше характеристичнымъ есть и то, що давнѣйшій бурмістръ д-ръ Улье, котрого Вѣденцѣ загально люблять и поважають, перепавъ на Іозефштадтѣ противъ антісемітского кандидата Купки. Провінція выбирае до сойму дванацять послѣвъ и зъ тыхъ выйшло теперь трохъ. Такъ отже узыскали антісеміты при выборахъ зъ громадъ сѣльскихъ 10 мандатѣвъ а въ мѣстъ 7 мандатѣвъ, разомъ отже 17 мандатѣвъ. Близшихъ вѣстей о выборахъ зъ мѣстъ ще нема и длятого годѣ точно обчислити, яку силу будуть мати взагалѣ антіліберали въ соймѣ. Не звѣстно такожь, чи и кѣлько голосѣвъ дѣстали славяньскѣ а властиво ческѣ кандидаты, котрыхъ ставлено въ кѣлькохъ частяхъ мѣста лишь длятого, щобы переконати ся, якѣ шансы можуть мати при выборахъ у Вѣдни славяньскѣ кандидаты. Такъ отже дали выборы въ долѣшнѣй Австрії доказъ, що партія ліберально-жидѣвска тамъ зовсѣмъ збанкрутовала а фактъ сей не позбстане безперечно безъ вплыву и на выборы въ слѣдующѣмъ роцѣ до новои рады державнои.

Зъ Чехіи надходять такожь не конче потѣшаючѣ вѣсти для правительства гр. Таффого; показуе ся, що партія старо-Чехѣвъ абдикуе на цѣлѣй лініи. Нинѣ говорять вже голосно, що проводиръ старо-Чехѣвъ д-ръ Ріґеръ постановивъ рѣшучо зложити свѣй мандатъ и зробить то — якъ теперь доносять зъ Праги — ще передъ бдкрытьемъ сойму. Въ ческихъ кругахъ політичныхъ суть того переконаня, що Ріґеръ головно длятого постановивъ зложити мандатъ, що не мѣгъ нѣякъ довести до того, щобы правительство признало языкъ ческій урядовымъ у внутрѣшнѣй службѣ. За примѣромъ Ріґера пѣйдуть и его політичнѣ приятелѣ и зложать такожь свои мандаты, одинѣ заразъ а другѣ пѣзнѣйше, коли порозумѣють ся зъ своими выборцями.

Третымъ фактомъ, котрый такожь вказуе на то, що въ Австрії заносить ся на якѣсь великѣ змѣны, або бодай, що народы Австрії до тыхъ змѣнъ стремлять и нихъ чимъ разъ сильнѣйше домагають ся, есть конференція словѣньска въ Люблянѣ, котра тамъ вчера бдбула ся. Въ конференціи тѣй взяло участь 51 послѣвъ словѣньскихъ зъ Стирії, Краины, Каринтіи и Горицін та делеґаты зъ Хорватін. На конференціи тѣй ухвалено резолюцію, въ котрѣй жадае ся адміністраційного сполученя всѣхъ краѣвъ словѣньскихъ, отже части Краины, долѣшнои Стирії, Каринтіи, Горицін и Истрії разомъ зъ Трієстомъ въ одву цѣлѣсть. Для краѣвъ тыхъ мавъ бы бути заведеный окремый высшій судъ краевый и академія правничa. Бливших вѣстей о сѣй конференціи такожь ще не маемо. N. fr. Presse доносить лишь, що въ Загребѣ приписують сѣй конференціи велике значѣнье историчне и сподѣзають ся зъ нея великихъ результатѣвъ.

Въ угорскѣмъ парляментѣ предложивъ міністеръ фінансѣвъ Векерлье буджетъ на 1891 р. Зъ буджету сего показуесь, що доходы выносять 363,490.338 зр. а выдатки звычайнѣ 342,571.190 зр. Надзвычайнѣ доходы обчислено на 5 518.245 зр. а надзвычайнѣ выдатки на 28,433.353 зр. Всѣ доходы разомъ выносять отже 369,008.583 зр. а выдатки 369,004.543 зр. Въ порѣвнаню зъ дефіцитомъ зъ 1890 р., котрый выносивъ 508.901 зр., показуе ся на 1891 р. полѣпшенье буджету о 512 941 зр.

Кѣлька днѣвъ тому назадъ подавъ бувъ Fremdenblatt вѣсть, що на зелѣзници Львѣвъ-Стрый-Мункачь мае бути поставленый другій шляхъ (очевидно въ цѣляхъ стратеґічныхъ — *Red.*) та що кошты тои будовы мають бути вставленѣ до буджету вже на 1891 р. Зъ кошѣвъ тыхъ припадало бы на Галичину 2·2 міл. зр. а на Угорщину 3·3 міл. зр., отже разомъ около 5½ міліона. Теперь же заперечуе Pest. Lloyd ту вѣсть и каже, що будова другого шляху на згаданѣй зелѣзници була бы споручена зъ такъ великими коштами, що Угорщина не могла бы ихъ нѣякъ взяти на себе.

Всѣ три монархи выѣхали онодны по полудни до Старія на ловы и станули вечеромъ въ Мірцштеґ. Въ ночи о 2 год. выѣхали монархи зъ-бдси до Наскеръ на оленѣ а другѣ гостѣ повхали въ снѣговѣ Альпы на козы. Вчера по полудни мали монархи бути въ Фармъ. Пѣсля Pol. Corr. мала розмова цѣсаря Вільгельма пѣдчасъ серныю въ Шенбрунѣ по полуденку выкликати загальне и дуже добре вражѣнье. Розмова обохъ цѣсарѣвъ мала бути дуже щира и сердечна.

——

Справозданье Татищева видко не дуже сподобалось въ Россіи, ба, декотрѣ россійскѣ газеты роблять навѣть ему закидъ, що онъ безъ потребы и непокликаный до того, вмѣшавъ ся въ не свое дѣло та лишь помѣгъ тымъ Стамболову и его товаришамъ. Софійскій кореспондентъ „Моск. Вѣдомостей“ розказуе навѣть ось таку исторію, лишь не знати на скѣлько правдиву: Ледви Татищевъ выѣхавъ зъ Софіи, якъ вже Стамболовъ ставъ всѣмъ розповѣдати, що Татищева прислало россійске правительство, щобы зъ нимъ вести переговоры въ справѣ помиреня Россіи зъ Болгарією пѣдъ дуже приступными условіями. За границею дементувавъ Стамболовъ вѣсти, що онъ нѣбы то готовъ помирити ся зъ Россією, а дома ѣздивъ разомъ зъ Тончевомъ по всѣхъ округахъ выборчихъ та розповѣдавъ, що переговоры его зъ Татищевомъ въ справѣ помиреня Россіи зъ Болгарією такъ якъ бы вже закончили ся и що онъ для повного успѣху мусить ще лишь выбрати пѣдповѣдныхъ людей, бо Россія не вѣрить анѣ емігрантамъ, анѣ опозиціи. Народъ болгарскій давъ ся тымъ зловити въ сѣтку. Татищевъ зъ своимъ непрошенымъ посередництвомъ повѣривъ въ то, що ему Стамболовъ розказувавъ, а результатъ выборѣвъ бувъ такій, що Кобургъ побѣдивъ, а вплывъ Россіи ще бѣльше упавъ. Треба ще лишь — каже кореспондентъ — щобы Россія сама дѣлала на руку болгарскимъ авантурникамъ. А то все длятого, що хтось ихае свѣй нѣсъ не въ свое дѣло.

——

Въ роялістичнѣмъ таборѣ въ Франціи настало велике розъяренье по причинѣ звѣстного письма гр. Парижа до своихъ прихильникѣвъ, въ котрѣмъ онъ отверто признае ся до того, що стоявъ въ звязи зъ булянжистами и хотѣвъ черезъ нихъ усунути републику а оголосити монархію. Богато роялістѣвъ, пѣсля одныхъ 60, пѣсля другихъ 80, постановили зѣрвати рѣшучо зъ гр. Парижа и угворити окрему ґрупу умѣреныхъ републиканѣвъ въ парляментѣ. Другѣ роялісты хотять знова змусити гр. Парижа, щобы онъ зрѣкъ ся своихъ претенсій въ користь кн. Орлеанъского.

——

На жаданье самого цѣсаря Вільгельма, мае незадовго зѣбратя ся велика анкета шкѣльна, котра буде радити надъ реформою шкѣлъ середныхъ въ тѣмъ напрямѣ, щобы усунути въ нихъ дотеперѣшне перетяженье молодежи науками. До анкеты сеи покликано не лишь самыхъ учителѣвъ и професорѣвъ, але такожь и людей свѣтлыхъ зъ позна шкѣльництва якъ: инжинірѣвъ, настоятелѣвъ хемічныхъ лябораторій, директорѣвъ заведень рѣльничихъ, властителѣвъ великихъ фабрикъ, лѣкарѣвъ и т. д. Нарада буде бдбувати ся въ міністерствѣ просвѣты, а въ нѣй возьмуть участь зѣ стороны правительства: міністеръ просвѣты Ґослеръ и представителѣ міністерствъ вѣйны, фінансѣвъ, дѣлъ внутрѣшныхъ и рѣльництва.

Переглядъ часописей.

[Gazeta Narodowa ще о розвязаню Збору выборцѣвъ у Калуши. — Nowa Reforma о поголоскѣ, що нѣбыто члены Выдѣлу краевого складають мандаты.]

Gazeta Narodowa помѣстила у вчерашнѣмъ числѣ допись зъ Калуша (нѣбы-то бдъ свого справоздавця, котрый бувъ на зборѣ выборцѣвъ у Калуши) зъ описомъ збору выборцѣвъ. Описъ той есть въ многѣмъ неправдивый и тенденційный. Число членѣвъ збору подае на кѣлькадесять, хочь було ихъ що-найменше триста.

„Проф. Романчукъ — пише кореспондентъ — бдчитавъ интерпеляцію рускихъ послѣвъ до правительства, але бдчитавъ такъ, що оно выкликало зворушенье и роздразненье у слухателѣвъ, зложеныхъ изъ самыхъ майже селянъ. Безнастанні выпады противъ польскои народности и противъ правительства, дышучи ненавистію, дали причину, що комісарь розвязавъ зборы... Коли комісарь промовивъ по польски, наставъ страшный крикъ; домагано ся, щобы комісарь повторивъ то по руски, бо они по польски не розумѣють, а потому съ галасомъ и крикомъ выйшли зъ салѣ...

Подавши допись, Gazeta Narodowa додае ще бдъ себе, що

пѣсля приватнои ей информаціи „правительственного комісаря якѣсь agitatorowie мали обкидати такими вронічными криками и пѣбзвищами, якихъ повторити не позваляе приличность.“

Цѣль допису есть явна: выправдати правительственного комісаря, а взглядно нинѣшну систему. Длятого читаемо такѣ байки, якъ „ненависть“ и т. п.

——

Въ справѣ поголоски, що всѣ члены выдѣлу краевого нѣбы-то мають поскладати мандаты, пише львѣвскій допысуватель до Now-oи Reform-ы:

На основѣ информаціи зъ самого жерела, мушу васъ запевнити, що на цѣлѣй тѣй поголосцѣ нема й слова правды. Анѣ на сесіи офіціальнѣй, анѣ въ довѣрочныхъ нарадахъ нѣхто зъ нихъ такого внесеня не ставивъ. Впрочѣмъ се було бы и не на часѣ и неумотивоване. Коли-бъ навѣть було правдою, що причиною уступленя маршалка Тарновского було невдоволенье зъ ходу справъ у выдѣлѣ краевѣмъ, то се ще не давало бы причины, уступати членамъ выдѣлу. Маршалка именуе корона, отже на предложенье правительства, а членѣвъ выдѣлу выбирае соймъ, отже лише соймъ може бути судьею надъ ними и членъ а взглядно всѣ члены выдѣлу лишь тогдѣ бачились бы пѣдъ моральнымъ примусомъ резиґнувати, коли-бъ соймъ высказавъ ему, взглядно имъ, свое невдоволенье. Говорити о складаню мандатѣвъ передъ зѣбраньемъ сойму, не мае нѣякои рациі.

Информація Now oи Reform-ы згѣдна зъ нашою информаціею поданою читателямъ „Дѣла“ вже передъ кѣлькома днями.

Справы краєвѣ.

Законъ о забезпеченю робѣтникѣвъ и урядникѣвъ промысловыхъ мае бути необавки розширеный на робѣтникѣвъ и урядникѣвъ лѣсовыхъ (занятыхъ при лѣсовѣмъ и рѣльнѣмъ господарствѣ). Законъ зъ 30 марта 1888, що завѣвъ убезпеченье робѣтникѣвъ и урядникѣвъ промысловыхъ, передвидѣвъ такій выпадокъ въ § 3. и полишивъ се полагодѣ законодавству краѣвъ коронныхъ. Отже жь теперь міністерство справъ внутрѣшныхъ и міністерство рѣльництва порѣшили, щобы, закимъ предложить ся соймамъ пѣдповѣдный тѣй справѣ проектъ до закона, — засягнути подрѣбныхъ информацій пѣдъ властей, корпорацій и орґанѣвъ точно обзнаныхъ изъ рѣльничими и лѣсовыми пѣдношеніями кождого краю коронного. Міністерство, пересылаючи на се тымъ институціямъ начеркъ закона, зажадало пѣдповѣди на слѣдующѣ пытаня:

а) Чи и о скѣльно потрѣбно въ краю забезпечувати робѣтникѣвъ рѣльныхъ и лѣсныхъ на припадокъ хоробы, взглядно же де и въ якій способѣ уже теперь убезпечують ся на выпадокъ хоробы?

б) Для котрыхъ категорій тыхъ робѣтникѣвъ (робѣтники денні, челядь службова и т. д.) заходить бѣльша, а для котрыхъ менча потреба убезпечуваня на припадокъ хоробы, якъ далеко мае сягати обовязокъ убезпечуваня робѣтникѣвъ рѣльныхъ и лѣсныхъ, взглядно чи и котрѣ робѣтники та пѣдъ якими условіями можуть бути увѣльненѣ бдъ убезпеченя зовсѣмъ або частково, вкѣнци въ якій способѣ треба бы уладити обовязокъ убезпечуваня тыхъ особъ, котрѣ лише хвилево въ предпріемствахъ рѣльныхъ и лѣсовыхъ буваютъ затрудненій за вынагородою;

в) Чи дохѣдъ въ грунту змѣгъ бы поносити тягары, повставшѣ зъ оплатъ на забезпеченіе на выпадокъ хоробы;

г) Чи вкѣнци сущѣ пѣносны промавляють за тымъ, що заходить бѣльша потреба убезпеченя на случай хоробы, нѣжь убезпечуваня бдъ нещаслывого припадку тыхъ робѣтникѣвъ, занятыхъ при господарствахъ рѣльныхъ и лѣсовыхъ, котрѣ пѣсля дотеперь обовязуючого закона о забезпеченю бдъ нещасливыхъ припадкѣвъ не суть забезпеченѣ?

НОВИНКИ.

— **Руско-народный театръ** пѣдъ дирекцією п. Ив. Биберовича перебуде въ Сокали вже лишь до сеи недѣлѣ, 5 н. ст. жовтня, и на послѣдне представленье дасть оперетку М. Лисенка „Чорномо
Зъ Сокаля переѣде театръ до Жовкви, второкъ, 7 н. ст. жовтня дасть перше пре
вленье.

— **Торжественне богослуженье** бдправить ся суботы, 4 н. ст. жовтня, яко въ день им цѣсарскихъ, въ архікатедральнѣй церкв Юрія.

— **Маршалками радъ повѣтовыхъ** и ихъ заст ками именувавъ цѣсарь: въ Бережа Фр. Вольфарта, дѣдича Курянъ, маршалко Фр. Вольского, нотаря бережаньского, засту ком; — въ Лѣську Теоф. Журовского, д ча Березки, маршалкомъ а Іос. Йордана, дѣдича Ольшаницѣ, заступникомъ; — въ Скалатѣ ґр. Фел. Козебродского маршалкомъ а кс. Ив. Морончa, лат. пароха скалатского, заступникомъ; — въ Ряшевѣ Ад. Єнджейовича, дѣдича Старого мѣста, маршалкомъ а Ив. Погоновского, ряшѣвского нотаря, заступникомъ.

— **На будову руского театру** зѣбрала на весѣлю д-ра Л. Воєвѣдки зъ п-ю Євг. Галиковского, донькою пороха въ Порогохъ, Вп. молода 36 зр. 50 кр. бдъ весѣльныхъ гостей. Грошѣ переслано на руки нашои Адміністраціи.

— **Рогатиньска рада повѣтова** уконституовала ся дня 30 н. ст. вересня. Маршалкомъ выбраный Николай Торосевичь, давнѣйшій маршалокъ, заступникомъ Ис. Ковалевскій, а членами выдѣлу: о. Вол. Чировскій, кс. Ип. Заремба, Як. Біттнеръ. Мих. Тустановскій и Израиль Остернъ.

— **Зъ Куликова пишуть намъ**: Дня 8 (20) вересня с. р. около 2-ои годины въ ночи закравъ ся невыслѣдженый доси злодѣй до помешканя Ковальского, приходского сотрудника въ Куликовѣ. Позабиравши рѣзнѣ предметы, якъ одежу, золотый ланцюшокъ, срѣбный сервісъ и т. п., ріжности понадъ 600 зр., пообливавъ онъ нафтою шафы, комоду и постѣль та все то пѣдпаливъ. О. Ковальскій спавъ спокѣйно въ комнатѣ и не чувъ, що тамъ дѣялось, а пробудивъ ся що ино тогдѣ, коли дымъ зачавъ его душити а постѣль горѣти. Въ однѣй сорочцѣ спасъ онъ свое житье.

— **Міністеръ торговлѣ**, маґр. Бакегемъ, мае пріѣхати дня 12 н. ст. жовтня с. р. до Кракова, при нагодѣ отворенія шляху зелѣзничого Ясло Ряшѣвъ.

— **Покутний писарѣ**. Петицію зъ турчаньского повѣту минувшого року до сойму, щобы заступаючи противъ вызыскуваня людности писарями покутными, передавъ соймъ выдѣлови краевому до полагодженя. Выдѣлъ краевый пѣднѣсъ ся до намѣстництва зъ просьбою, щобы выдало въ тѣй справѣ до всѣхъ староствъ пѣдповѣдній зарядженя, та пѣднесло ся ще и до обохъ высшихъ судѣвъ краевыхъ. Президія намѣстництва выдала обѣжникъ до староствъ, въ котрѣмъ звернула увагу, що вызыскъ непросвѣченои людности писарями покутными прибравъ знова ширшѣ розмѣры и селяне падуть жертвою карыгѣднои захланности несовѣстныхъ и небезпечныхъ дорадникѣвъ. Такожь сконстатовано, що давнѣйшій розпорядженя намѣстництва не принесли успѣхѣвъ и що паны старосты, не здаючи собѣ очевидно справы зъ важности предмету, полишають писарямъ покутнымъ вѣльну руку въ нечестнѣмъ вызыску людности а людность власнѣй оборонѣ тивъ того вызыску. Тому завзывае ростѣвъ строго пильнувати згаданыхъ р джень и въ границяхъ своеи власти рѣш ступати противъ покутного писарства, а то каньемъ виновныхъ и поучаньемъ людности. З ініціятивою намѣстництва выдавъ высшій суд краевый львѣвскій обѣжникъ до всѣхъ судѣвъ котрѣмъ завзываесь суды, щобы заряджували ходженя противъ покутныхъ писарѣвъ, пѣ розпорядженя міністр. зъ 8 червня 1857, при ко дѣй нагодѣ и переводили ихъ зъ всею строгостію Такожь вѣзвано суды, щобы звертали сторонам поданя, котрѣ не пѣдписанѣ адвокатомъ, помі того, що мають бути заосмотренѣ сиґнатурою ад катскою.

— **Пашпорты на худобу, писанѣ по руски**, не по бають ся декуды по мѣсточкахъ жандармам нашимъ автономічнымъ властямъ, котрѣ роблять селянамъ всѣлякѣ накости. И такъ шуть зъ-пѣдъ Балигорода: У насъ въ Балиго не вѣльно являтись на торгахъ зъ пашпор на худобу, писанымъ по руски. Селяне знаю добре, що если заголовки на пашпортахъ дру ванѣ по руски, польски и нѣмецки, то и выповнятя тѣ рубрики въ тыхъ самыхъ язы — чудують ся, що низшѣ власти, с. е. жанд и мѣскій урядъ, а навѣть староство въ Лѣсы хотять признати пашпортѣвъ, выписаныхъ руски. Вже дня 15 липня с. р. поконфіскув була жандармерія на торзѣ балигородскѣмъ ру пашпорты, але се не помогло, бо и дальше ходять на торги зъ рускими пашпортами жандармы и балигородскій урядъ громадскій блять селянамъ за се накости, высмѣваютъ руске письмо, кажуть, що заказано такій пашпо мати, тягають зъ худобою передъ урядъ гро скій и велять брати новѣ, но польски ни пашпорты, за що стягають належитѣсть по 1 бдъ пашпорту.

— **До вѣдомости дирекціи почть**. Зъ Пере пишуть намъ: Въ торговли п. Козловско тѣлько що дуже рѣдко можна дѣстати друксорты почтовѣ, але ще можна почути и джаючѣ слова, якъ н. пр. сказано мому х.

ви: Nie ma; kto ci to będzie drukował; idź do Rosyi и т. п. — *М.*

— **Крадѣжь въ урядѣ податковôмъ.** Въ лютôмъ сего року — якъ намъ пишуть зъ Хшанова, — украдено въ хшанôвскôмъ урядѣ податковôмъ изъ замкненого столика суму 450 зр., и то въ само полудне, коли урядники пôйшли на обѣдъ. Злодѣѣ дôстали ся до уряду въ той спосôбъ, що сховали ся черезъ полудне въ сѣнехъ за дверѣ, а коли урядники пôйшли на обѣдъ, они увôйшли смѣло до уряду и тамъ якъ найвыгôднѣйше господарували, а потôмъ сховали ся назадъ въ сѣнехъ и выйшли зъ ôдтамъ по поворотѣ урядникôвъ до бюра. Того дня було въ столику бôльшь якъ 1300 зр., але злодѣѣ не взяли сего, лише 450 зр. бо як[illegible] пôзнѣйше въ судѣ зôзнали, не хотѣли ôдъ [illegible]вернути уваги, що грошѣ украдено, тôлько [illegible]и, що касієръ буде доходити своеи похибки. [illegible] тую мусѣвъ касієръ заразъ того дня запла[illegible] бо сли бы бувъ не зложивъ, то, на выпа[illegible] сконтра касы, бувъ бы найневиннѣйше по[illegible]втративъ а въ додатку бувъ бы дôставъ ся [illegible] „Ивановои хаты". Злодѣѣвъ выловивъ въ [illegible]ѣояцѣ пôзнѣйше тутешный вахмайстеръ жан[illegible]іи, Стефанъ Дзядикъ, але вже безъ грошей, [illegible]йшовъ у нихъ при ревизіи тôлько 60 зр. [illegible]и и накупленыхъ рѣчей може за 30 зр. Зло[illegible] були два молодй (по 20 лѣтъ) паробчаки, [illegible]атолики-Поляки зъ Хшанова родомъ. Засу[illegible]о одного на три роки, а другого на рôкъ [illegible]ои вязницѣ. — Касієръ внѣсъ просьбу до краєвои дирекціи скарбу о ôдшкодованье, а то на тôй пôдставѣ, що о закупленье пôдручнои касы зъ двома замками просивъ черезъ кôлька лѣтъ при кождôй нагодѣ, але все надармо. Рѣшеня ще до нинѣ нема. Вахмайстеръ жандармеріи Стефанъ Дзядикъ, выкрывши сю крадѣжь, выратувавъ зъ нещастя урядникôвъ касовыхъ на будуще, бо оба тй злодѣѣ, маючи дороблени̂ ключики, були бы певно и на дальше въ той спосôбъ маніпулювали и урядникôвъ руйнували. П. Стефанъ Дзядикъ Русинъ, чоловѣкъ дуже честный, незвычайно пильный и здôбный, єсть пострахомъ для злодѣѣвъ, котри̂ тутъ мають велику догôднôсть, бо повѣтъ хшанôвскій граничить зъ Прусами и Россією (Царствомъ Польскимъ). Треба пôднести ще й то, що п. Ст. Дзядикъ при своѣй тяжкôй праци не забуває на Русь, бо не тôлько що самъ часописи руски̂ и книжки предплачує та й читає але такожь теплымъ словомъ кождого бѣдного Русина, на Мазуры выгнаного, до читаня заохочує, книжокъ позичає, а вкôнци о бѣдныхъ дѣтяхъ рускихъ, ходячихъ до школы, не забуває, посылаючи ôдъ часу до часу якусь бодай невеличку запомогу. Такихъ людей дай Боже Русинамъ бôльше!

— **Директоромъ поліціи въ Краковѣ** именованый Зенонъ Короткевичь, совѣтникъ львôвскои поліціи.

— **Самоубійство** Въ Добромили дня 29 н ст. вересня въ ночи отроивъ ся провізоръ тамошнои аптики, Ходацкій, заживши ціянкалі. Прикликаный лѣкарь, д-ръ Цвиклиньскій, мôгъ вже лишь смерть сконстатувати. Самоубійникъ бувъ сыномъ аптикаря зъ Тарнова.

— **Огнь.** Дня 1 н. ст. жовтня около 8-ои годины вечеромъ займивъ ся огонь въ домѣ одного мѣщанина въ Куликовѣ. Огонь перекинувъ ся и на [illegible]ши̂ будынки та за годину погорѣло 6 господарствъ зъ всѣми движимостями. Шкоду обчислюють на 2000 зр. Щастье, що не було вѣтру, бо цѣле мѣсточко було бы у великôй небезпечности.

— **Дирекція державныхъ зелѣзниць у Львовѣ** подає до загальнои вѣдомости, що зъ днемъ 1 жовтня 1890 р. змѣняє ся розкладъ ѣзды на понизше выказаныхъ шляхахъ зелѣзниць державныхъ, именно: 1. На шляху Пôдгôрье-Плашôвъ Осьвѣцимъ курсувати будуть замѣсть поѣзду число 352 (ôдъѣздъ Пôдгôрье-Плашôвъ година 5 и мінутъ 14 рано — приѣздъ Осьвѣцимъ година 8 мінутъ 37 рано) поѣздъ ч. 354 (ôдъѣздъ Пôдгôрье-Плашôвъ година 6 и мінутъ 35 рано — приѣздъ Осьвѣцимъ година 9 мінутъ 54 передъ полуднемъ). — 2. На шляху Орлôвъ Новый-Санчь переходити будуть замѣсть поѣздôвъ осо[illegible] ч. 411 (ôдъѣздъ Орлôвъ година 2 и 16 [illegible] по полудни — приѣздъ Новый Санчь год. [illegible]м. по пол.), число 412 (ôдъѣздъ Новый-Санчь [illegible] и 16 мінутъ передъ полуднемъ — при[illegible]рлôвъ година 11 и 33 мінутъ передъ полуднемъ), ч. 413 (ôдъѣздъ Орлôвъ година 6 рано — приѣздъ Новый Санчь година 8 и 15 мінутъ рано) и ч. 418 (ôдъѣздъ Новый Санчь година 5 [illegible]5 мінутъ по полудни — приѣздъ Орлôвъ го[illegible]а 7 и 47 мінутъ вечеромъ); поѣзды мѣшани̂ ч. 459 (ôдъѣздъ Орлôвъ година 1 и 25 мінутъ по полудни — приѣздъ Новый-Санчь година 4 и 30 мінутъ по полудни), ч. 456 (ôдъѣздъ Новый-Санчь година 9 и 16 мінутъ передъ полуднемъ — приѣздъ Орлôвъ година 12 и 23 мінутъ по полудни), ч. 457 (ôдъѣздъ Орлôвъ година 5 и 20 мінутъ рано — приѣздъ Новый-Санчь година 8 и 10 мінутъ рано) и ч. 458 (ôдъѣздъ Новый Санчь година 5 и 50 мінутъ по полудни — приѣздъ Орлôвъ година 9 и 16 мінутъ вечеромъ). — 3. На шляху Мези Ляборчь-Нове Загôрье переходити будуть въ ночи зъ дня 29 на 30 вересня 1890 р. поѣзды особови̂ ч. 723 (ôдъѣздъ Мези-Ляборчь година 1 и 25 мінутъ въ ночи — приѣздъ Нове Загôрье година 3 и 45 мінутъ рано) и ч. 724 (ôдъѣздъ Нове Загôрье година 11 и 44 мінутъ въ ночи — приѣздъ Мези-Ляборчь година 2 и 30 мінутъ въ ночи) по разъ послѣдный. — 4. На шляху Львôвъ Стрый-Лавочне переходити будуть поѣзды ч. 911 (ôдъѣздъ зô Львова о годинѣ 5 мінутъ 30 рано — приѣздъ до Стрыя о годинѣ 7 мінутъ 30 рано) и ч. 914 (ôдъѣздъ зъ Лавочного о годинѣ 3 мінутъ 35 рано — приѣздъ до Львова о годинѣ 8 мінутъ 6 рано) пôсля теперѣшного розкладу ѣзды дня 30 вересня с. р. по разъ послѣдный, натомѣсть ôдъ 1 жовтня оба тіи поѣзды курсувати будуть о незначно змѣненôмъ розкладѣ ѣзды. — 5. Докладный розкладъ ѣзды новыхъ поѣздôвъ помѣщеный єсть на оголошеныхъ плякатахъ. — 6. На всѣхъ иншихъ высше неозначеныхъ шляхахъ розкладъ ѣзды не змѣняє ся.

— **Зъ містерій заведеня божевôльныхъ въ Кульпарковѣ.** Dziennik Pol. помѣстивъ допись Юл. Сойки, котрый перебувъ три мѣсяцѣ въ кульпаркôвскôмъ заведеню и таки̂ подає факты: Одставленый родичами дня 28 мая с. р. до заведеня за-для легкого збоченя умыслового, бувъ я примѣщеный на ôддѣлѣ шаловôмъ, де дозорцѣ били мене кôлька разôвъ безъ милосердя за се, що неохотно помагавъ я имъ въ чищеню помостôвъ. Найнемилосерднѣйше обходжено ся на тôмъ ôддѣлѣ зъ о. Струтиньскимъ, котрого родина ôддала тамъ въ мартѣ с. р. за-для легкого збоченя умыслового. Высмѣвано єго, плюто єму въ очи, а вкôнци бито мовь мученика, помимо того, що родина примѣстила єго на II. клясѣ. Замѣсть наказу д-ра Савицкого, щобы перенести мене на ôддѣлъ здоровыхъ, вкинено мене на три днѣ до сепаратки, де морено голодомъ и завдавано инъекціи. Въ сепаратцѣ, до котрои вкинено пор. Закревского, не було навѣть лôжка, лишь подертый сѣнникъ. Тамъ завдано єму двѣ инъекціи и порошки, ôдъ котрыхъ плювавъ кровію. Коли-жь пор. Закревскій занедужавъ за-для того, дали єму окрему комнату зъ послугою. Я выйшовъ зъ заведеня зъ ранами ôдъ битя и выбитыми зубами. [Вправдѣ вѣдома рѣчь, що недужи̂ умыслово зъ упоромъ пôддають ся лѣченю и неразъ найконечнѣйши̂ средства лѣчничи̂ уважають для себе средствами до мученя, то все таки деяки̂ факты, котри̂ бачивъ Сойка або и самъ на собѣ перетерпѣвъ, кажуть догадуватись, що въ кульпаркôвскôмъ заведеню неконче правильни̂ ôдносины. — *Прим. Ред. „Дѣла".*] — Ще цѣкавѣйши̂ рѣчи можна дôзнатись зô справозданя V. департаменту выдѣлу краєвого о кульпаркôвскôмъ заведеню, бо наведено тамъ такій фактъ: Дня 25 цвѣтня с. р. недужа Іосифа Фелльнерова въ сали, въ котрôй находили ся ще двѣ инши̂ спокôйни̂ недужи̂, запалюючи папѣроса, якій принесла ѣй донька, запалкою, котру мала знайти недужа на проходѣ въ огородѣ, — запалила случайно чи може и умысно бѣлье на собѣ та такъ попеклась на головѣ и цѣлôмъ тѣлѣ, що ще того дня померла. Наглядаюча сестра милосердна була пôдъ той часъ на духовныхъ вправахъ а заступаюча єи сторожиха выйшла до сусѣднои комнаты по бѣлье. Директоръ заведеня донѣсъ о тôмъ выдѣлови краєвому а сей выславъ комісію. Сестру милосердну, по переслуханю судовôмъ, ôдкликала ôдтакъ візитаторка на инше становище. Прокураторія, по переведенôмъ слѣдствѣ ôдступила ôдъ обжалованя 25 липня. — Now. Reforma обговорюючи справы заведеня кульпаркôвского, де єсть понадъ 500 недужихъ, такъ пише: При войску на 500 воякôвъ, котри̂ становлять що найменше шѣсть компаній, для догляду и науки єсть 18 офіцирôвъ, 2 майорôвъ и що найменше 48 пôдофіцирôвъ службовыхъ, не вчисляючи вже силы рахункови̂ и санітарни̂. А въ заведеню кульпаркôвскôмъ на таке число недужихъ, часомъ не лишь умыслово але такожь и фізично, єсть одинъ управляючій директоръ, котрый веде такожь величезну адміністрацію, чотирохъ лѣкарѣвъ, мовь бы офіцирôвъ, и численну службу, але недостаточну, бо се єсть зле платна збиранина сырыхъ а не выробленыхъ силъ мускулярныхъ — та голодныхъ жолудкôвъ.

— **Нещаслива пригода.** Дня 24. вересня ѣхавъ уланъ 1 го полку на кони пôдъ Хшановомъ и, збочивши зъ дороги, наѣхавъ на шибъ копальняный 16 метрôвъ глубокій. А що шибъ не бувъ загородженый а тôлько галузями прикритый, то уланъ, въѣхавши на него, запавъ ся въ той спосôбъ, що кôнь влетѣвъ пôдъ землю, а уланъ затримавъ ся руками о галузье. Коня по хвили гôрники знайшли пôдъ землею, але вже не живого. Хто жь мавъ въ тôмъ выпадку бôльше щастье: чи уланъ, чи власть войскова? — наколи зважимо, що кôнь коштує найменше 300 зр., а жовнѣръ при уланахъ тôлько 3 зр 50 кр.?

— **Повени.** Въ послѣдныхъ дняхъ вересня лучили ся велечезни̂ повени у Франціи и въ Хинахъ. Найбôльше шкоды у Франціи наробила повѣнь въ полудневôмъ департаментѣ Ґардъ надъ Роданомъ. Шкоды обчислюють на 150 міліонôвъ франкôвъ. Погибло такожь до сотки людей. Въ Віґанъ вода пôдôйшла въ домахъ до трехъ метрôвъ такъ, що худобу треба було примѣстити на подахъ. Плянтаціи цѣлкомъ знищени̂. — Зъ Хинъ доносять до лондоньскихъ ґазетъ, що на просторѣ 300 миль анґлійскихъ стоить высоко вода; въ мѣстѣ Тіентсінѣ завалилось кôлька тысячь домôвъ. Рѣка Пеіго забрала кôлька селъ зъ людьми. Знищеныхъ мѣсцевостей єсть 400. Теперь зачала выливати Гоанґго (жовта рѣка).

— **Дрôбни̂ вѣсти.** Погорѣлцѣ Олеська, пов. золочѣвского, одержали ôдъ цѣсаря 400 зр. пôдпомоги.

НАДÔСЛАНЕ.
ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Телеграмы „Дѣла".

Прага 2 жовтня. Конференція молодо- и старо-Чехôвъ позôстала безъ всякого успѣху.

Пештъ 2 жовтня. Пос. Уґронъ и 16 єго товаришôвъ выступили зъ клюбу партіи независимои за-для того, що партія та приняла проґраму Ираніого въ котрôй нема нѣякои згадки о персональнôй уніи а Уґронъ домагавъ ся конче, щобы и ся справа була принята въ проґраму.

Вѣдень 3 жовтня. Цѣсарь Вільгельмъ надавъ вѣденьскому бурмістрови Пріксови ордеръ червоного орла II. клясы а для убогихъ мѣста Вѣдня жертвувавъ 3000 марокъ.

Бѣлградъ 4 жовтня. Зачувати, що Ґарашанинъ, котрого лишь длятого выбрано до скупштины, щобы и меншôсть була въ нѣмъ репрезентована, задумує зложити свôй мандатъ.

Римъ 3 жовтня. Потверджуєсь, що Кріспі мавъ дѣйстно розмову зъ редакторомъ Figara, але пôдъ условіємъ, що той не оголосить тои розмовы въ ґазетѣ.

Цетинье 3 жовтня. Князь жертвувавъ тутешнымъ магометанамъ 600 франкôвъ на будову мошеѣ и призволивъ имъ выставити єи въ столици краю.

Надôслане.

Д-ръ Кароль Ґоттлібъ отворивъ канцелярію адвокатску у Львовѣ, Ринокъ ч. 36, въ домѣ пп. Узьемблôвъ. (Импрсеса.)

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНИ̂
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ оже тов. „Просвѣта" и „Общ. им. М Качковского"* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 22—50

☞ Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстровани̂ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означени̂ найдешевши̂ стали̂ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючи̂ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужески̂ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетни̂ **занавѣсы джутови̂** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньски̂ зр. 3.30 и 3 75; требізонтски̂ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантни̂ **комплетни̂ занавѣсы коронкови̂** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньски̂ и всхôдни̂ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточи̂, запаски дамски̂ и дѣточи̂, плащики и чапочки дѣточи̂. Панчохи дамски̂ и дѣточи̂. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Вірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

Вынаймає ся **фронтова комната** при ул. Бляхарскôй ч. 13 II поверхъ (Ставропигія). Можна мати такожь харчь. — Близша вѣдомôсть у ôднаймаючого на II поверсѣ.

Наука хорального спѣву.

Рѣшеньемъ Всесв. Епископского Ординаріяту зъ дня 30 серпня с. р. до ч. 3835 розпôчнесь наука хорального спѣву въ Москалѣвцѣ около 20 (31) жовтня с. р. Се подає ся до загальнои вѣдомости всѣхъ, любячихъ красный спѣвъ, щобы могли користати численно зъ науки спѣву, котра тревати буде чотири мѣсяцѣ. Близши̂ вѣдомости подасть листовно **ІОСИФЪ ШАРКОВСКІЙ,** пѣвець церковный въ Москалôвцѣ, п. Косôвъ. 3671 (3—6

СО-рочки, маншеты, ковнѣрик и калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п. 2537

поручає найдешевше МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Білеты візитови̂, карты весѣльни̂, дипльомы и всяки̂ роботы літоґрафічни̂ выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

ПРИШЛЯКА

Львовѣ, ул. Коперніка 9.

Станіславовѣ

[illegible]жна купити деревця овочеви̂ найлѣпшои якости:

[illegible]и 5-лѣтни̂, штука по	40	кр.
[illegible]4-лѣтни̂ „ „	50	„
„ „ „	40	„
[illegible]нѣ „ „ „	40	„
[illegible]енѣ 3-лѣтни̂ „ „	40	„
[illegible]ноградна лоза шести родôвъ	25	„
[illegible]жѣ пневи̂ дволѣтни̂ шт. по	60	„
[illegible]рѣчки велики̂ штука по	10	„
[illegible]лины цѣлый рôкъ родючи̂	10	„
[illegible]рины штука по	10	„

[illegible]ты оранжерійни̂ по мѣрнôй цѣнѣ. Кождого часу нитицѣ весѣльни̂, [illegible]еви̂ и вѣнцѣ пôсля цѣны замаючого — ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ

[illegible]омольоґъ и огородникъ мѣскій.

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.

6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (22—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

☞ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

[illegible]ець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 214. Львôвъ, Субота 22 вересня (4 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

Про „реформы“ выдѣлу краєвого.

На дняхъ стали деякѝ галицкѝ дневники польскѝ домагати ся доконечного перестрою выдѣлу краєвого. То, що черезъ 30 лѣтъ житя конституційного було предметомъ безнастанного величаня; за що праса польска неразъ противъ прасы рускои и замѣтôвъ изъ стороны послôвъ рускихъ зъ великимъ завзятьемъ ломила копіє; що уважано немовь завязкомъ правительства краєвого польского и до чого навязувано може и за буйнѝ надѣѣ на будуче, — то нинѣ, немовь-бы на якійсь высшій розказъ, стало предметомъ, въ котрый польскѝ дневники влучають стрѣлами невдоволеня. Такъ звана „ґубернія польска“ пôдпала нинѣ пôдъ критику тыхъ, котрѝ доси били передъ нею низенькѝ поклоны.

Невдоволенье зъ выдѣлу краєвого выявилось въ-перве пôдъ конець маршалкованя ґр. Ив. Тарновского. Роздались голосы, мовь-то уступившій маршалокъ длятого не бувъ въ силѣ правильно кермувати машиною автономічною, бо поодинокѝ колѣсцята сеи машины не йшли въ ладъ. Невдоволенье звернулось головно противъ члена выдѣлу Верещиньского, котрому явно закинено велику рôвнодушнôсть для справъ свого департаменту, ôдтакъ противъ Єнджейовича, шефа департаменту дорогового, котрый рѣдко пробувавъ у Львовѣ; хороба п. Петруского спонукала дальшѝ замѣты. По уступленю же ґр. Тарновского пôднесено замѣты великои недбалости для справъ санітарныхъ противъ д-ра Гошарда. Невдоволенье зросло вже и тогдѣ, коли анкета фінансова, въ котрôй засѣдали и члены выдѣлу краєвого, заявилась противъ проєктôвъ кôлькадесятьміліоновои позички краєвои, котрою мали нѣбы управильнитись фінансы краєвѝ, а зъ котрои надвышки рôчнѝ мали обертатись на такъ званѝ инвестиційнѝ експеріменты. Вкôнци выступивъ Przegląd львôвскій зъ проєктомъ реформы выдѣлу краєвого, а другѝ дневники польскѝ розсыпались на той тематъ ширше.

Въ такôй стадіи находить ся справа мовь-то первостепенна въ краю нашôмъ и до „хорои автономіи“ зôбрались зô всѣхъ сторôнъ лѣкарѣ, кождый зъ окремою рецептою цѣлющихъ средствъ.

Przegląd проєктує такѝ мовь-то есенціональнѝ реформы въ выдѣлѣ краєвôмъ. Членôвъ выдѣлу мавъ бы въ половинѣ и на дальше выбирати соймъ краєвый пôсля курій, т. є. интересы кастовѝ чи становѝ мали бы бути бороненѝ окремыми своими заступниками. Члены выдѣлу (въ числѣ 6) не були бы однакожь на дальше управителями поодинокихъ департаментôвъ, але становили бы лише „раду надзорчу“, котра збиралась бы ôдъ часу до часу на вôзванье маршалка краєвого. Ихъ уживавъ бы маршалокъ такожь яко делеґатôвъ до рôзныхъ дѣлъ на провінціи. Одного або другого зъ нихъ мôгъ бы той маршалокъ за вынагородою часовою задержувати на коротшій або довшій часъ при выдѣлѣ краєвôмъ и вызначувати имъ яку-небудь роботу. Департаментамъ кермували бы такъ званѝ директоры, именованѝ маршалкомъ въ порозумѣню зъ выдѣломъ краєвымъ. Директоры, якъ всѣ прочѝ урядники, пôдлягали-бъ безпосередно маршалкови. Они стали бы и референтами на засѣданяхъ выдѣлу краєвого, на сесіяхъ дирекціи, а навѣть и на засѣданяхъ соймовыхъ.

Проєктъ Przegląd-у выкликавъ досыть значну тучу въ прочôмъ дневникарствѣ польскôмъ. Reforma, згадуючи про него, называє проєктованѝ реформы простою нѣсенѣтницею (nagromadzeniem niedorzeczności) и боить ся заздалегôдь, щобы „симъ проєктомъ не убито автономіи“, т. є. польского samo-rządy. Члены выдѣлу краєвого втратили бы черезъ таку реформу весь свôй вплывъ на розвôй справъ краєвыхъ, а тыми управлявъ бы маршалокъ, выходячій не зъ вольного выбору сойму, але именованый короною. Выдѣлъ краєвый утративъ бы дотеперѣшне знамя автономічне въ цѣлости, а маршалокъ зъ директорами були бы бôльше похожѝ на ц. к. урядъ — на друге намѣстництво, нѣжь на репрезентацію автономічну краєвого тѣла законодавчого.

Другѝ дневники польскѝ не заняли доси до реформаційного проєкту Przegląd-у рѣшучого становища. Они полемізують зъ нимъ, але досыть оглядно и зъ досыть грубымъ незнаньемъ рѣчи. Навѣть кракôвскій „грѣшникъ“ Czas не мавъ доси часу зорієнтуватись въ дразливôй справѣ. Єго выводы кульмінують въ тôмъ, що ôнъ зъ де-чимъ годить ся, въ дечôмъ не годить ся, але й не каже явно, що єму подобаєсь або нѣ. Онъ боить ся лише того, щобы не жадано вольного выбору маршалка самымъ соймомъ, бо тымъ обмежено бы право короны, а зъ выбору вольного могли бы выходити маршалки не належачѝ до табору єго станьчикôвъ. Може бути, що пôзнѣйше и праса польска о проєктѣ Przegląd-у выскаже гадки свои яснѣйше, але доси того не бачимо.

На нашъ поглядъ, зло — при нинѣшныхъ постановахъ статута краєвого — лежить въ двохъ рѣчахъ.

По перше, въ выборѣ на членôвъ выдѣлу краєвого людей, до працѣ неохочихъ або вже й не спосôбныхъ. Якъ бы мала наступити яка реформа въ выдѣлѣ краєвôмъ, то она повинна бы полягати на совѣстнѣйшôмъ и лучшôмъ доборѣ членôвъ выдѣлу краєвого. Куріи соймовѝ якъ и повный соймъ повиннѝ бы правитись аксіомомъ, що до выдѣлу краєвого не годить ся выбирати анѣ инвалідôвъ на ласкавый хлѣбъ, анѣ банкротôвъ або фанфаронôвъ, але людей труду. Тогдѣ въ департаментахъ выдѣлу запанувавъ бы й лучшій ладъ и совѣстнѣйша робота, бо члены выдѣлу, яко управителѣ департаментôвъ, щирѝ до працѣ, вели бы справы зъ розумѣньемъ рѣчи и зъ ôдповѣдною енерґією.

По друге, зло лежить и въ анормальнôмъ складѣ етату урядничого выдѣлу краєвого. Выдѣлъ має сѣмь департаментôвъ, 6 фаховыхъ а 7-ый маршалкôвскій. Для тыхъ сѣмохъ департаментôвъ числить етатъ урядничій трохъ совѣтникôвъ (п. Михальческого, котрого маршалокъ высылає безнастанно на комісія; Екельского, котрый мусѣвъ маршалка информувати у всякихъ справахъ, и п. Пекосиньского, звѣстного недоспѣлого кодіфікатора). Отже департаменты поодинокѝ не мають гôдныхъ шефôвъ зъ-посередъ урядникôвъ, а провôдъ мають або секретарѣ, або навѣть молодѝ, до выдѣлу запротеґованѝ урядники концептовѝ. Коли-жь якій членъ выдѣлу краєвого, яко шефъ департаменту, не хоче чи не може добре познакомити ся зъ справами, — то вже й готовый хаосъ. Урядники працюють кождый на свою руку; одинъ не знає, що робить другій. А наколи сама робота молодшихъ урядникôвъ выпадає дуже часто ще дуже недостаточно, а тѝ урядники не мають навѣть у кого зачерти доброи фаховои информаціи, то хаосъ той прибирає ширшѝ розмѣры. Межи урядниками выдѣлу краєвого находить ся ще спора пачка балясту. Богато рефератôвъ пôдписують шефы департаментôвъ лише механічно. А мѣжь тымъ справы краєвѝ дуже помножились. Длятого думаємо, що, наколи єсть потрѣбна реформа выдѣлу краєвого, то она мусить дотыкати и етату урядничого и новои основнои орґанізаціи єрархічнои поодинокихъ бюръ.

Отъ тутъ шукати за причиною тои инфлюенцы, на котру за маршалкованя знудженого ґр. Тарновского захорѣла наша автономія краєва. Розумѣємо проєкты Przegląd-у, котрый зъ ненарушеньемъ самоуправы краєвои радъ бы зъ членôвъ выдѣлу краєвого зробити якусь раду надзорчу безъ значѣня, силы и вплыву, а всю власть передати въ руки маршалка, именованого короною пôдъ вплывомъ намѣстника и фракціи станьчикôвъ. Такій ладъ, очевидно, бувъ бы тôй фракціи дуже на руку... Мы пересвѣдченѝ навѣть, що та а не друга тенденція дала похôнъ Przegląd-ови выступити зъ своимъ оріґінальнымъ, але не ведучимъ до цѣли проєктомъ. Менше непотизму въ выборѣ членôвъ выдѣлу и урядникôвъ выдѣлу краєвого, лучша орґанізація силъ робочихъ, — отъ стороны, на котрѝ въ першôй лініи треба звернути увагу.

Дописи „Дѣла“

Зъ Рогатина.

[Окружна конференція учительска въ Рогатинѣ.]

Въ Рогатинѣ ôдбула ся учительска конференція окружна въ днѣ 25 и 26 серпня с. р. Позаякъ доси въ „Дѣлѣ“ не було про неи згадки, то я позволю собѣ де-що подати.

Конференціи окружнѝ, що пôсля розпорядку ц. к. краєвои рады шкôльнои мають ôдбувати ся що року пôдчасъ вакацій, суть — най тамъ хто що говорить — великои ваги. Тутъ єсть нагода пересвѣдчитись, о скôлько учителѣ поступають зъ духомъ часу и чи освѣта молодежи нашои въ школахъ народныхъ єсть справдѣ народною. На конференціяхъ окружныхъ можна пôзнати такожь тую такъ шкôдну для насъ систему, що єи, въ звѣстныхъ цѣляхъ, силують ся завести противники руско-народнои просвѣты въ школахъ нашихъ. То й не диво, що такѝ конференціи будять загальный интересъ.

Рогатиньска конференція учительска интересувала загалъ тутешный тымъ бôльше, що ôдбула ся пôдъ проводомъ нового инспектора шкôльного, п. Банашевского, котрый обнявъ управу шкôлъ народныхъ въ Рогатинщинѣ по звѣстнôмъ читателямъ „Дѣла“ изъ своеи загонистости и нетерпимости до всего, що руске, — по п. Подгаличу. А уступивъ п. Подгаличь вразъ изъ своимъ принципаломъ и гôдненькимъ „товаришемъ“ п. Райхельтомъ; обохъ ихъ за таку саму справу суспендовано, а оба они, щобы покрывати свои маніпуляціи, переслѣдували Русинôвъ. За ихъ урядованя запанували мѣжь учителями поганѝ ôдношеня. Ажь сумно згадати, якъ система денунціяціи, котру примѣнено для стероризованя учителѣвъ зъ характеромъ, деморалізуючо приймалась мѣжь учителями. Хто лучше потрафивъ своихъ товаришѣвъ болотомъ обкидати, той бувъ першій. А тымчасомъ по школахъ заволодѣвъ крайный неладъ, мѣжь учителями огôрченье та анемія. Учителѣ праведного характеру, трудячѝ ся зъ пожертвованьемъ на нивѣ рôднои просвѣты — а такихъ, хвалити Бога, въ нашôмъ окрузѣ не мало — робили, що могли, але слабодухи опустили руки, а иншѝ зновъ, — якихъ, на щастье, єсть мало — ôддали ся зъ душею и тѣломъ пп. Райхельтови та Подгаличеви. Отсе образъ ôдношень учительскихъ въ рогатиньскôмъ окрузѣ за Райхельтôвскихъ часôвъ. Про се, кôлько то неприятностей довелось перенести учителямъ-Русинамъ; кôлько учителѣвъ за-для ихъ рускости перенесено зъ лучшои на гôршу посаду — того и на воловôй шкôрѣ не списавъ бы, а читателѣ „Дѣла“ певно тямлять okólniki и слѣдства въ справѣ належаня учителѣвъ до руского касина въ Рогатинѣ, — хочь се лишь мала прôбка!

То-жь и не диво, що добромыслячѝ учителѣ зъ нетерпячкою дожидали сегорôчнои конференціи учительскои, щобы тамъ почути погляды нового инспектора на справу выхованя, и дôзнатись, чого мають лякатись а чого надѣятись по змѣнѣ предсѣдателя и инспектора окружного, — хочь уже й заразъ по уступленю Райхельта и Подгалича всѣ ôдôтхнули лекше.

Въ промовѣ, котрою новый инспекторъ п. Банашевскій ôдкрывъ конференцію, пôднѣсъ ôнъ зъ натискомъ, що хоче поступати въ кождôмъ напрямѣ безвзглядно справедливо, и що бажає сповнити свôй обовязокъ: пôднести дѣло выхованя народного. Зъ неменшимъ натискомъ пôднѣсъ то саме и ц. к. староста п. Масюкъ, котрый, заохочуючи учителѣвъ до працѣ надъ народною просвѣтою, зазначивъ такожь, що дѣло просвѣты повинно обмежатись не лишь на школу, — навпаки, учителѣ повиннѝ безнастанно вплывати на загалъ людности, будь черезъ читальнѣ, будь въ инчій спосôбъ. Пôднесли мы тутъ умысне голосъ старосты п. Масюка въ справѣ читалень, бо

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

(Дальше.)

Перша борба Римлянъ зъ Бессами ôдбулась р. 73 передъ Христомъ. Римляне, занявши Илірію и Македонію, були вже зъ-давна майже безпосередными сусѣдами Бессôвъ. Послѣднѝ знали, яка ихъ теперь жде доля. Зъ давныхъ Илірôвъ деякѝ племена выгубленѝ Римлянами до тла, зъ иншихъ сотки тысячей уведено въ неволю, а зъ тыхъ, що не спаслись утечею въ далекѝ стороны, забрано всю дозрѣлу молодѣжь въ леґіоны и выслано по за границѣ краю, щобы бôльше не вернули назадъ до дому. Зъ страхомъ позирали трацкѝ племена, чи не стануть римскѝ полки и надъ ихъ границями та не закличуть знаною, зловѣщою фразою: „Мы паны свѣта — пôддайтесь!“ А Бессы, бôльше ще якъ Илірійцѣ, дорожили свободою — недаромъ весь свѣтъ старинный, почавши ôдъ Геродота и Тукидида, именувавъ ихъ заєдно „свобôдными Траками“. Самъ головный богъ Бессôвъ, Сабадій, якъ вже сама назва вказує, бувъ репрезентантомъ, чи радше хоронителемъ народнои свободы.

За часôвъ понтійского короля Мітрідата лучилась народамъ на всходѣ Европы добра нагода станути супроти Римлянъ. Мітрідатъ р. 88 передъ Хр. выславъ послôвъ до Тракôвъ и Скитôвъ, завзываючи ихъ до борбы зъ спôльнымъ ворогомъ — Римомъ. Ôдозва ôднесла успѣхъ и мы довѣдуємось зъ Аппіяна[1]), що р. 86 скрôзь въ Траніи и Скитіи ôдбувались великѝ воєннѝ приготовленя[2]). Въ рôкъ пôзнѣйше беруть вже Траки и Скиты, яко союзники Мітрідата, повну участь въ вôйнѣ[3]); такъ само въ р. 73, де мѣжь союзниками Мітрідата выразно вычисляють ся Траки зъ Родопы, т. є. Бессы[4]).

М. Люкуль, верховный вождъ римскій въ Македоніи, дôзнавшись, що войско Бессôвъ вразъ зъ лучшими вождами получилось зъ Мітрідатомъ и про-те выйшло зъ краю, впавъ ненадѣйно въ край Бессôвъ и, не находячи великого опору, починивъ въ нѣмъ страшнѝ опустошеня. Не маємо докладного опису вôйны, але достовѣрнѝ свѣдоцтва старинныхъ писателѣвъ — Лівія, Амміяна Марцелина, Евтропія — не лишають сумнѣву, що побѣда Римлянъ була цѣлковита[5]). Небавкомъ витано Люкуля въ Римѣ зъ великими почестями, єму признано титулъ тріюмфатора. Въ лѣтописяхъ Риму рôкъ, въ котрôмъ побѣджено Бессôвъ, мѣстивъ въ собѣ записку: triumphus de Besseis[6]).

— —

Стоимо передъ цѣкавымъ появомъ. Безпосередно по розгромѣ Бессôвъ появляєсь въ краю Ґетôвъ, на пôвнôчь ôдъ Дунаю, незнаный доси въ Европѣ нарôдъ пôдъ назвою Дакôвъ. Рôвночасно довѣдуємось про появленье въ краю Ґетôвъ новыхъ вѣщунôвъ-пророкôвъ, що держать якѝсь реліґійнѝ місіи посередъ народу, проповѣдують новѝ правды, установляють новѝ законы, реформують державу, вѣру, народнѝ звычаѣ и обычаѣ, войсковѝ порядки, вносять въ нарôдъ новѝ, культурнѝ и моральнѝ идеалы.

Хто були тѝ Даки и зъ-вôдки прийшли они? хто були новѝ проповѣдники-місіонарѣ въ краю Ґетôвъ? — такѝ пытаня завдають собѣ зъ-давна историки та не знаходять задоволяючого одвѣту.

Отже рѣшучо тверджу, що новѝ поселенцѣ въ краю Ґетôвъ прийшли зъ Родопскихъ гôръ по розбитю державы Бессôвъ. Вже Тукидидъ, писатель зъ V-ого вѣку передъ Хр., называвъ Бессôвъ Діями а въ однôмъ мѣсци Діякамя (τὸ Διακὸν γένος); а що справдѣ лишь тѝ Діяки переселялись на пôвнôчь до Ґетôвъ, посвѣдчає историкъ Діо Кассій, пишучи такъ: „Тыхъ, що мешкають на пôвнôчь Дунаю, мы называємо Даками, все одно, чи они Ґеты чи Траки. Тѝ послѣднѝ походять ôдъ тыхъ Дакôвъ, що колись мешкали въ горахъ Родопскихъ“[7]). Тота замѣтка стоить въ найлучшôй гармоніи зъ тыми историчными звѣстками, якѝ посѣдаємо про Бессôвъ; нѣчого баламутного, якъ хотять деякѝ критики, въ нѣй не находить ся. „Родопскѝ Даки“ — то власне Діяки (поклонники Дія).

Цѣкава замѣтка находить ся такожь у Овида въ єго ельеґіяхъ. Поетъ той римскій ôдъ 8-го року по Хр. проживавъ яко выгнанець въ Томі, въ наддунайскôмъ мѣстѣ (въ нинѣшнôй Добруджи). Ôнъ знавъ, якѝ племена мешкали въ єго сусѣдствѣ и часто згадує про нихъ, особливо про Ґетôвъ. Въ двохъ мѣсцяхъ наводить Овидъ Бессôвъ въ своѣмъ безпосереднôмъ окруженю: — „Охъ, якъ тяжко жити межи Бессами и Ґетами чоловѣкови, котрого нарôдъ римскій все мавъ на устахъ“[8]) — „Савроматы окружають мене, нарôдъ дикій, и Бессы и Ґеты. Якъ же тотѝ имена негôднѝ мого духа![9])

Обѣ звѣстки, Діона и Овида, посвѣдчають ясно, що Бессы зъ гôръ Родопскихъ выселились въ стороны наддунайскѝ; назва Даки, котра въ першій разъ згадуєсь у Цезара для означеня Ґетôвъ[10]), єсть лише де-що въ устахъ Римлянъ зôпсованою формою мѣсто правильного Діяки[11]).

— —

Першимъ королемъ дацкимъ въ краю Ґетôвъ бувъ Бурвиста; першимъ дацкимъ вѣщуномъ-пророкомъ бувъ Декеней. Историкъ Ресльеръ подає таку характеристику обохъ тыхъ незвычайныхъ постатей историчныхъ, якъ и характеристику часу, въ котрôмъ они жили[12]): „Заразъ за першимъ выступомъ Дакôвъ въ исторіи стрѣчаємось зъ особою володаря, що будить въ насъ не абы-яке зацѣкавленье. Се — Бурвиста. Передъ нимъ перебувъ край періодъ нещасливыхъ воєнъ и находивъ ся въ упадку, розпуста и немôчь въ нѣмъ запанували, морально и політично находивъ ся нарôдъ въ станѣ розстрою. Въ таку пору явивсь Бурвиста спасителемъ краю. Та не лишь королевскими законами и своимъ власнымъ примѣромъ доконавъ ôнъ обновленя народу, але ôнъ постаравъ ся и о выхованье народу, щобъ тота обнова не була поверховною та позорною. Король входить въ тѣсну звязь зъ вѣщуномъ-пророкомъ, свѣтске рамя лучить ся зъ духовнымъ, держава зъ святинею. Королеви сприяє доля: межи вѣщунами находить ôнъ Декенея — чоловѣка, що мудрѝ замѣры короля понявъ и умѣвъ ихъ перевести. Отъ и почавъ ся строгій часъ науки середъ охочого и податливого народу; оба учителѣ дôждались найкрасшихъ плодôвъ своєи працѣ. Ненастанными вправами розбуджено

[1]) Аппіянъ живъ въ II вѣцѣ по Хр. Ôнъ написавъ обширну исторію Риму, а въ окремôй книзѣ исторію воєнъ Мітрідата зъ Римлянами.

[2]) Аппіянъ, Митридатска вôйна, гл. 13.

[3]) Аппіянъ гл. 41.

[4]) Аппіянъ гл. 69.

[5]) Livius, epitome 97; Amm. Marcellinus lib. XXVII cap. 4; Eutropii Breviarium historiae Romanae lib. VI cap. 10.

[6]) Порôвн. Dr. E. Roesler Die „Geten und ihre Nachbarn„ въ „Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften“, Вѣдень 1863, ст. 182.

[7]) Cassii Dionis Historiae Romanae, выданье липске зъ р. 1868, lib. LI, cap. 22. Dio живъ въ II вѣцѣ по Хр.

[8]) P. Ovidii Nasonis Tristium lib. IV (елеґія 1).

[9]) Tristium lib. III (елеґія 10).

[10]) Caesar De bello gallico, lib. VI cap. 25.

[11]) Зъ римскихъ поетôвъ, якъ Горацъ, знаємо, що въ словѣ Dacus выговорювали Римляне довге а, очевидно лишь длятого, що то бувъ стягненый звукъ.

[12]) Das vorrömische Dacien, ст. 316.

суспендованому Райхельтови читальнѣ були сбѣлью въ очехъ и неодному учителеви довело ся страдати за те, що належавъ до читальнѣ. Старостѣ п. Масюкови бдповѣвъ учитель п. Д., и въ своѣй промовѣ пбднѣсъ — risum teneatis — превеликѣ заслуги суспендованого Райхельта для шкблъ и учительства. На се не бувъ нѣхто приготованый и противъ того мусимо тутъ запротестувати, додаючи, що п. Д. не мавъ права въ имени загалу учителѣвъ вырывати ся зъ такими похвалами, якъ и нѣхто не уповажнивъ его взагалѣ промовлати.

Предметомъ нарадъ конференційныхъ було вбсѣмь тематбвъ змѣсту педагогічного и дидактично-методичного, зъ помѣжь котрыхъ оденъ бувъ рускій п. заг. „Переведенье методичне кблька согласныхъ рускихъ“. Не дивуе насъ, що на вбсѣмь тематбвъ умѣщено лишь оденъ рускій, бо укладомъ тематбвъ займавъ ся Подгаличь передъ суспензією, а бдъ того чоловѣка не можна було надѣятись чого иншого, хочь и якъ бнъ „свѣтивъ баки“ Русинамъ въ послѣднбмъ часѣ свого урядования. За те годѣ не пбднести того дуже сумного факту, що и той одинокій рускій тематъ дехто зъ учителѣвъ Русинбвъ выробивъ — по польски! Сей фактъ чей же наглядно илюструе станъ нашого учительства и есть доказомъ, що за часбвъ „панования“ Райхельта и Подгалича praca organiczna знайшла догбдный теренъ мѣжь учителями-Русинами. За те пбдчасъ дискусій надъ тематами и рускій языкъ бувъ увзглядненый, хочь не зовсѣмъ такъ, якъ бы належало. П. Банашевскій занявъ въ справѣ уживания рускаго языка бдъ-разу ясне становище, бо зъ-горы заповѣвъ, що учителѣ можуть пбдчасъ дебатъ конференційныхъ пбсля волѣ уживати обохъ краевыхъ языкбвъ, рускаго и польскаго.

Пбдчасъ засѣдань конференціи бдчитавъ инспекторъ деякій розпорядженя краевои рады шкбльнои. Найважнѣйше було, въ котрбмъ ц. к. краева рада шкбльна велить ц. к. окружнбй радѣ шкбльнбй приказати учителямъ, щобы выробы конференційнѣ выготовлювали въ рускбмъ языцѣ ббльше, якъ досн. До выданя сего розпорядженя спонукало ц. к. краеву раду шкбльну письмо комісіи екзамінаційнои у Львовѣ, въ котрбмъ комісія пбдносить, що кандидаты при испытахъ кваліфікаційныхъ выказують страшну несвѣдомбсть рускаго языка, отже треба конечно, щобъ учителѣ образувались въ тбмъ языцѣ.

Послѣдне засѣданье конференціи [по полудни 26 серпня] збйшло на бдчитаню и коментованю деякихъ §§-бвъ регуляміну выданого ще въ 1876 роцѣ. Се була, на нашъ поглядъ, найважнѣйша точка конференціи. До сего спонукала инспектора візітація шкблъ. Якъ самъ бнъ прилюдно заявивъ, всѣ коментованѣ точки регуляміну — а було ихъ зо 30 — не були доси сповнюванѣ въ школахъ рогатиньского повѣту. А коли такъ, то чи мы не въ правѣ сказати, що шкбльництво въ рогатиньскбмъ окрузѣ було крайно занедбане? Новый инспекторъ высказавъ теперь програму своеи працѣ и вказавъ учителямъ дорогу, котрою мають поступати въ выповнюваню своихъ обовязкбвъ.

На конференціи бдновлено внесенье того змѣсту, щобы при спровадженю книжокъ до бібліотеки окружнои замовлювано такожь рускѣ книжки. Внесенье се мае вже свою исторію. Передъ трема роками зажадали були учителѣ на письмѣ въ формѣ внесеня, щобы до бібліотеки окружнои записати бодай троха книжокъ рускихъ, бо въ тбй бібліотецѣ не було анѣ однои книжки рускои. Читателѣ „Дѣла“ пригадують собѣ певно, якъ брутально поступивъ собѣ бувшій инспекторъ Подгаличь зъ тымъ внесеньемъ. Бнъ, бачите, роздеръ письмо и вергъ пбдъ стблъ зъ словами: Czego mi takie głupstwa piszecie? На сей же рбкъ були учителѣ щаслившѣ, бо п. Банашевскій, прочитавши внесенье, обѣцявъ се справедливе домаганье увзглядити.

По скбнченыхъ нарадахъ конференціи промовивъ на пращанье въ имени учителѣвъ Русинбвъ п. А. Г. по руски, пбдносячи сумнѣ бдношеня учителѣвъ за попереднои управы и высказуючи надѣю, що тѣ сумнѣ часы чей уже не вернуть ся. „У насъ — мовивъ п. Г. — вело ся зле, дуже зле: загнѣздила ся корупція та всяке лихо, не було нѣ доброму заплаты, нѣ лихому кары.“ На тоту промову бдновѣвъ п. Банашевскій такожь по руски и зазначивъ зъ натискомъ, що одною и найголовнѣйшою его задачею буде — пбднести рбвень народнои просвѣты въ окрузѣ и старатись, щобы школы станули на высотѣ своеи задачѣ; при тбмъ заявивъ, що, якъ доси, такъ и надальше стояти-ме бддалѣкъ бдъ роздорбвъ полѣтичныхъ.

Першій се разъ учули мы руску бесѣду зъ устъ ц. к. инспектора, а такожь першій п. Банашевскій яко инспекторъ уважавъ своимъ обовязкомъ явити ся до церкви на руске богослуженье, котрымъ, якъ давнѣйше такъ и сего року, розпочинались нарады конференційнѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Результатъ выборбвъ до сойму въ долѣшнбй Австріи есть такій, що въ соймѣ буде засѣдати 45 послбвъ ліберальныхъ а 44 антіліберальныхъ; крбмъ того бдбудуть ся ще два тѣснѣшій выборы и прибудуть два голосы вірильнѣ. Антіліберали не творять одностайнои партіи; они складають ся зъ клерикалбвъ, соціялъ-клерикалбвъ и антісеміткбвъ всѣлякои барвы, котрыхъ всѣхъ лучить хиба лишь спбльна ненависть до ліберальбвъ, але ихъ цѣли політичнѣ суть всѣякѣ. Особливо цѣнавый конґльомератъ представляють антісеміты, котрѣ, коли бъ такъ и політично були одной гадки, якъ суть що-до жидбвъ, то могли-бъ дѣйстно статись партіею великои ваги, зъ которою бы правительство мусѣло конче числити ся; тымчасомъ такъ не есть. Середъ антісеміткбвъ треба насамперед бдрбзнити партію Шенерера або т. зв. „нѣмецкихъ народовцѣвъ“, котрыхъ идеаломъ есть бісмаркбвска Нѣмеччина. До сеи фракціи належать мѣжь иншими посолъ Бавманъ зъ Вѣдня. Противъ нихъ стоять христіяньскій соціялы, котрыхъ проводиремъ есть д-ръ Ліґеръ. Подббною до сеи фракціи есть фракція Верґаніого, котрого приклонники Шенерера выключили були зъ своеи партіи. Сю ґрупу творять Верґані, Гавкъ и Лернеръ, котрѣ суть того погляду, що жидбвъ можна побороти лишь хиба ихъ власнымъ оружіемъ, т. е. тогды, коли христіяне будуть старати ся бдбирати жидамъ ґрунтъ на поли економічнбмъ. Въ тбй цѣли заложили они були „союзъ економічный“, котрый бдгрававъ велику ролю и умѣвъ дуже зручно аранжувати всякій антісеміткій зборы. Вирочбмъ въ обохъ сихъ фракціяхъ грали велику ролю и особисті интересы. Противъ нихъ выступивъ бувъ найзавзятѣйше посолъ Тіркъ, котрый ставъ доказувати, що они выкористуютъ антісеміткизмъ въ цѣляхъ клерикальныхъ. Бдтакъ есть ще партія центра, котра стоить пбдъ проводомъ д-ра Паттая. Партія та есть о стблько слабша бдъ партіи Шенерера, що не мае свого орґану; партія ся называе ся такожь „партією реформы“. Она мала давнѣйше свбй орґанъ Deutsches Montagsblatt, але той упавъ; теперь, здаесь, поставить она нову ґазету. Але якій бы тамъ вирочбмъ и не була бдносины межи антісеміґамы, фактъ позбстане фактомъ, що ліберали програли кампанію выборчу, що имъ въ самбмъ осередку державы усувась ґрунтъ пбдъ ногами и що ихъ выгляды на выборы до новои рады державнои суть нинѣ далеко гбршѣ, якъ були коли-небудь. Теперь признаютъ самѣ лібералы, що ихъ антісеміты страшно побили, особливо у Вѣдни, де лібералы выступали зъ цѣлою силою противъ антісемітбвъ и де участь въ выборахъ була дуже велика. Праса вѣденьска каже, що тѣ выборы сталисъ ганьбою для столицѣ. Характеристичнымъ есть, що головный орґанъ лібералбвъ N. fr. Presse каже, що теперь вже було бы на часѣ завести загальне право голосованя. Замѣтнымъ есть наконецъ и то, що антісеміткизмъ може нѣгде въ цѣлбй Европѣ не проявивъ ся такъ сильно якъ у Вѣдни и въ цѣлбй долѣшнбй Австріи. Поясненье того факту дасть може та обставина, що цѣлый Вѣдень майже жидоватѣвъ а то въ наслѣдокъ великого наплыву жидбвъ зъ Галичины, котрѣ, розбогатѣвши въ нашбмъ краю, перенеслись до столицѣ державы, щобы тамъ при помочи великихъ капіталбвъ жити спокбйно а при помочи біржевыхъ спекуляцій перетворитись на грошеву аристократію. Розбогатѣвши, стали они займати ся не лишь всѣлякими предприемствами промысловыми и торговельными, але почали закуповувати и землю, та тымъ способомъ зачали вытаскати мѣсцевыхъ жителѣвъ и выкликали ихъ ненависть противъ себе.

Конференція молодо-Чехбвъ зъ старо-Чехами не довела до нѣчого. Зъ Праги доносять до Fremdenblatt-у, що молодо-Чехи противились рѣшучо всякбй угодѣ зъ Нѣмцями. Не помогли нѣчого навѣть заходы Трояна, котрый, хочь зъ початку выступавъ противъ угоды, старавъ ся теперь довести до якогось порозумѣня зъ Нѣмцями и въ тбмъ дусѣ выступавъ на конференціи. Бесѣды его выкликували лишь велику опозицію. Въ наслѣдокъ того не буде вже конференція дальше бдбувати ся. Характеристичнымъ для ситуаціи въ Чехахъ есть, що д-ръ Ріґеръ зложивъ предсѣдательство празкого товариства мѣщаньского а въ письмѣ до того товариства мотивуе свбй крокъ тымъ, що бнъ боить ся, щобы та ненависть, яка теперь пбдняла ся противъ него за чесько-нѣмецку угоду, не розширила ся, и въ сѣмъ товариствѣ та не пошкодила интересамъ громадскимъ. Сю резиґнацію Ріґера уважають вступомъ до его реангнации зъ посольства до сойму и рады державнои.

Д-ръ Патай мавъ пбдъ конець минувшого мѣсяця на передвыборчихъ зборахъ у Вѣдни цѣкаву бесѣду, зъ котрои годить ся хочь коротко змѣстъ подати. Бнъ старавъ ся доказати своимъ выборцямъ, якъ Угорщина, Нѣмеччина и жиды руйнують Австрію. Угорщана — казавъ бесѣдникъ — хоче своими зелѣзницями бдвернути весь рухъ торговельный бдъ захбдаои Австріи и Вѣдня а звернути его на Угорщину и Пештъ; она хоче ще теперь черезъ будову новыхъ зелѣзниць звернути весь рухъ торговельный зъ Галичины и Буковины черезъ Семиградъ до Угорщины и станути въ безпосередньбй звязи зъ Букарештомъ и Одессою; она стараесь портъ торговельный въ Рьецѣ такъ пбднести, щобы черезъ него убити всю торговлю австрійску, що иде на Трієстъ. Угорщина хоче отже конче бдтяти Австрію зовсѣмъ бдъ Всходу. Угорскій зелѣзницѣ державнѣ такъ устроили у себе тихцемъ, що пересылка нѣмецкихъ товарбвъ заграничныхъ есть тамъ дешевша якъ пересылка товарбвъ австрійскихъ. Пересылка товарбвъ зъ Липска до Бѣлграду есть дешевша якъ зъ Липска до Трієсту. Бдъ лѣта сего року завела ще Нѣмеччина нову лінію для своеи торговлѣ зъ Левантою, лінію парову въ Гамбурґа. Товары идуть сею лінією, хочь значно довшою, далеко дешевше якъ черезъ Трієстъ. Нѣмеччина хоче отже вырвати Австріи зъ рукъ дуже важну торговлю а ѣй помагае въ тбмъ и полудневa зелѣзниця, котра черезъ протекцію Ротшільда набрала вилыву Зелѣзница та каже собѣ дуже дорого платити за перевбзъ товарбвъ а австрійскій Льойдъ, котрый есть такожь лишь агентурою Ротшільда, дѣлае танъ само на шкоду австрійскои торговлѣ. Зъ тыми двома институціями дасть собѣ Нѣмеччина дуже легко раду и убье ихъ зовсѣмъ. Ось де причина упадку Вѣдня и австрійскои торговлѣ. Тутъ не поможе — казавъ Паттай — мытова унія зъ Нѣмеччиною, але треба старати ся о то, щобы той союзникъ, котрый хоче, щобы мы въ данбй хвили дали ему тблько а тблько войска, приставъ бодай на розмеженье круга интересбвъ. На таке розмеженье треба конче наставати. Наше правительство мусить вже разъ покинути вѣчне лявіированье и перестати уступати ся другимъ, але и мусить мати ясно свою цѣль передъ очима.

——

Въ петербургскихъ кругахъ, що стоять въ тѣсныхъ зносинахъ зъ оберпрокуроромъ св. Синода, Побѣдоносцевомъ, порушено гадку скликати загальный православный соборъ, въ котрбмъ взяли-бы участь всѣ православнѣ церкви. Соборъ той мавъ бы бдбути ся въ Константинополи, очевидно пбдъ протекторатомъ Россіи и пбдъ проводомъ петербургского св. синода. „Гражданинъ“ витае сю гадку зъ великимъ одушевленьемъ и каже, що соборъ такій мавъ бы велике и всесвѣтне значѣнье. Бнъ давъ бы якусь одностайну орґанізацію всему славяньскому свѣтови и укрѣпивъ бы провбдъ Россіи надъ нимъ.

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що переговоры Россіи зъ Туреччиною въ брменьскбй справѣ довели вже до повного порозумѣня а то на тбй пбдставѣ, що доки Порта буде и дальше продовжати въ Брменіи розпочатѣ реформы, Россія не буде робити нѣякихъ крокбвъ дипльоматичныхъ въ справѣ переведеня тамъ-же повнои реформы. Въ Россіи здають ся — каже Pol. Corr. — добре понимати, що Порта мусить въ Брменіи дуже осторожно поступати и що заведенье дѣйстнои автономіи адміністративнои въ Брменіи було бы дуже небезпечнымъ для ненарушимости цѣлости самои Туреччины. Також не лежить въ интересѣ Россіи мѣшати ся до справы брменьскои, бо позаякъ Россія есть якъ-разъ тою державою, до котрои Брмене найббльше хилять ся, то для неи лѣпше, щобы она сама порозумѣвала ся зъ Туреччиною въ сѣй справѣ и щобы до того не мѣшала ся нѣяка третя держава.

НОВИНКИ.

— **Впресов. митрополитъ Сембратовичъ** вернувъ въ четверъ рано зъ Вѣдня до Львова.

— **Гостина намѣстника на Подблю** — пбсля реляцій въ урядовбй ґазетѣ. Въ четверъ рано выѣхавъ зъ Тернополя повозомъ намѣстникъ зъ сов. Терлецкимъ до Збаража, проводженый до границѣ повѣту тернопбльского старостою Мадуровичемъ и маршалкомъ Корытовскимъ. На граници повѣту збаражского повитали намѣстника староста Кавцкій и маршалокъ Конопацкій та проводили намѣстника въ дальшбй подорожи. Въ першбмъ селѣ повѣту збаражского, Чернихбвцяхъ, зібрали ся численно на повитанье селяне и молодѣжь шкбльна. Промову на повитанье выголосивъ мѣсцевый приходникъ о. посолъ Сѣчиньскій. Намѣстникъ пбдякувавши за повитанье, принявъ хлѣбъ-сбль, поданѣ однымъ селяникомъ, бдтакъ розпытувавъ ся подрббно про мѣсцевѣ бдносины а дбзнавшись, що сегорбчнѣ жнива выпали въ тбй громадѣ дуже зле за для руды, прирѣкъ надбслати громадянамъ пбдпомогу. При въѣздѣ до мѣста Збаража здвигнено браму тріюмфальну, при котрбй повитали намѣстника: духовеньство обохъ обрядбвъ, бдпоручники жидбвскои громады, рады повѣтовои и громадскои, судбвництва, учительскій, прочитавши внесенье, обѣцявъ се справедливе домаганье увзглядити.

По скбнченыхъ нарадахъ конференціи промовивъ на пращанье въ имени учителѣвъ Русинбвъ п. А. Г. по руски, пбдносячи сумнѣ бдношеня учителѣвъ за попереднои управы и высказуючи надѣю, що тѣ сумнѣ часы чей уже не вернуть ся. „У насъ — мовивъ п. Г. — вело ся зле, дуже зле: загнѣздила ся корупція та всяке лихо, не було нѣ доброму заплаты, нѣ лихому кары.“ На тоту промову бдновѣвъ п. Банашевскій такожь по руски и зазначивъ зъ натискомъ, що одною и найголовнѣйшою его задачею буде — пбднести рбвень народнои просвѣты въ окрузѣ и старатись, щобы школы станули на высотѣ своеи задачѣ; при тбмъ заявивъ, що, якъ доси, такъ и надальше стояти-ме бддалѣкъ бдъ роздорбвъ полѣтичныхъ.

Першій се разъ учули мы руску бесѣду зъ устъ ц. к. инспектора, а такожь першій п. Банашевскій яко инспекторъ уважавъ своимъ обовязкомъ явити ся до церкви на руске богослуженье, котрымъ, якъ давнѣйше такъ и сего року, розпочинались нарады конференційнѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Результатъ выборбвъ до сойму въ долѣшнбй Австріи есть такій, що въ соймѣ буде засѣдати 45 послбвъ ліберальныхъ а 44 антіліберальныхъ; крбмъ того бдбудуть ся ще два тѣснѣшій выборы и прибудуть два голосы вірильнѣ. Антіліберали не творять одностайнои партіи; они складають ся зъ клерикалбвъ, соціялъ-клерикалбвъ и антісеміткбвъ всѣлякои барвы, котрыхъ всѣхъ лучить хиба лишь спбльна ненависть до ліберальбвъ, але ихъ цѣли політичнѣ суть всѣякѣ. Особливо цѣнавый конґльомератъ представляють антісеміты, котрѣ, коли бъ такъ и політично були одной гадки, якъ суть що-до жидбвъ, то могли-бъ дѣйстно статись партіею великои ваги, зъ которою бы правительство мусѣло конче числити ся; тымчасомъ такъ не есть. Середъ антісеміткбвъ треба насамперед бдрбзнити партію Шенерера або т. зв. „нѣмецкихъ народовцѣвъ“, котрыхъ идеаломъ есть бісмаркбвска Нѣмеччина. До сеи фракціи належать мѣжь иншими посолъ Бавманъ зъ Вѣдня. Противъ нихъ стоять христіяньскій соціялы, котрыхъ проводиремъ есть д-ръ Ліґеръ. Подббною до сеи фракціи есть фракція Верґаніого, котрого приклонники Шенерера выключили були зъ своеи партіи. Сю ґрупу творять Верґані, Гавкъ и Лернеръ, котрѣ суть того погляду, що жидбвъ можна побороти лишь хиба ихъ власнымъ оружіемъ, т. е. тогды, коли христіяне будуть старати ся бдбирати жидамъ ґрунтъ на поли економічнбмъ. Въ тбй цѣли заложили они були „союзъ економічный“, котрый бдгрававъ велику ролю и умѣвъ дуже зручно аранжувати всякій антісеміткій зборы. Вирочбмъ въ обохъ сихъ фракціяхъ грали велику ролю и особисті интересы. Противъ нихъ выступивъ бувъ найзавзятѣйше посолъ Тіркъ, котрый ставъ доказувати, що они выкористуютъ антісеміткизмъ въ цѣляхъ клерикальныхъ. Бдтакъ есть ще партія центра, котра стоить пбдъ проводомъ д-ра Паттая. Партія та есть о стблько слабша бдъ партіи Шенерера, що не мае свого орґану; партія ся называе ся такожь „партією реформы“. Она мала давнѣйше свбй орґанъ Deutsches Montagsblatt, але той упавъ; теперь, здаесь, поставить она нову ґазету. Але якій бы тамъ вирочбмъ и не була бдносины межи антісеміґамы, фактъ позбстане фактомъ, що ліберали програли кампанію выборчу, що имъ въ самбмъ осередку державы усувась ґрунтъ пбдъ ногами и що ихъ выгляды на выборы до новои рады державнои суть нинѣ далеко гбршѣ, якъ були коли-небудь. Теперь признаютъ самѣ лібералы, що ихъ антісеміты страшно побили, особливо у Вѣдни, де лібералы выступали зъ цѣлою силою противъ антісемітбвъ и де участь въ выборахъ була дуже велика. Праса вѣденьска каже, що тѣ выборы сталисъ ганьбою для столицѣ. Характеристичнымъ есть, що головный орґанъ лібералбвъ N. fr. Presse каже, що теперь вже було бы на часѣ завести загальне право голосованя. Замѣтнымъ есть наконецъ и то, що антісеміткизмъ може нѣгде въ цѣлбй Европѣ не проявивъ ся такъ сильно якъ у Вѣдни и въ цѣлбй долѣшнбй Австріи. Поясненье того факту дасть може та обставина, що цѣлый Вѣдень майже жидоватѣвъ а то въ наслѣдокъ великого наплыву жидбвъ зъ Галичины, котрѣ, розбогатѣвши въ нашбмъ краю, перенеслись до столицѣ державы, щобы тамъ при помочи великихъ капіталбвъ жити спокбйно а при помочи біржевыхъ спекуляцій перетворитись на грошеву аристократію. Розбогатѣвши, стали они займати ся не лишь всѣлякими предприемствами промысловыми и торговельными, але почали закуповувати и землю, та тымъ способомъ зачали вытаскати мѣсцевыхъ жителѣвъ и выкликали ихъ ненависть противъ себе.

Конференція молодо-Чехбвъ зъ старо-Чехами не довела до нѣчого. Зъ Праги доносять до Fremdenblatt-у, що молодо-Чехи противились рѣшучо всякбй угодѣ зъ Нѣмцями. Не помогли нѣчого навѣть заходы Трояна, котрый, хочь зъ початку выступавъ противъ угоды, старавъ ся теперь довести до якогось порозумѣня зъ Нѣмцями и въ тбмъ дусѣ выступавъ на конференціи. Бесѣды его выкликували лишь велику опозицію. Въ наслѣдокъ того не буде вже конференція дальше бдбувати ся. Характеристичнымъ для ситуаціи въ Чехахъ есть, що д-ръ Ріґеръ зложивъ предсѣдательство празкого товариства мѣщаньского а въ письмѣ до того товариства мотивуе свбй крокъ тымъ, що бнъ боить ся, щобы та ненависть, яка теперь пбдняла ся противъ него за чесько-нѣмецку угоду, не розширила ся, и въ сѣмъ товариствѣ та не пошкодила интересамъ громадскимъ. Сю резиґнацію Ріґера уважають вступомъ до его реангнации зъ посольства до сойму и рады державнои.

Д-ръ Патай мавъ пбдъ конець минувшого мѣсяця на передвыборчихъ зборахъ у Вѣдни цѣкаву бесѣду, зъ котрои годить ся хочь коротко змѣстъ подати. Бнъ старавъ ся доказати своимъ выборцямъ, якъ Угорщина, Нѣмеччина и жиды руйнують Австрію. Угорщана — казавъ бесѣдникъ — хоче своими зелѣзницями бдвернути весь рухъ торговельный бдъ захбдаои Австріи и Вѣдня а звернути его на Угорщину и Пештъ; она хоче ще теперь черезъ будову новыхъ зелѣзниць звернути весь рухъ торговельный зъ Галичины и Буковины черезъ Семиградъ до Угорщины и станути въ безпосередньбй звязи зъ Букарештомъ и Одессою; она стараесь портъ торговельный въ Рьецѣ такъ пбднести, щобы черезъ него убити всю торговлю австрійску, що иде на Трієстъ. Угорщина хоче отже конче бдтяти Австрію зовсѣмъ бдъ Всходу. Угорскій зелѣзницѣ державнѣ такъ устроили у себе тихцемъ, що пересылка нѣмецкихъ товарбвъ заграничныхъ есть тамъ дешевша якъ пересылка товарбвъ австрійскихъ. Пересылка товарбвъ зъ Липска до Бѣлграду есть дешевша якъ зъ Липска до Трієсту. Бдъ лѣта сего року завела ще Нѣмеччина нову лінію для своеи торговлѣ зъ Левантою, лінію парову въ Гамбурґа. Товары идуть сею лінією, хочь значно довшою, далеко дешевше якъ черезъ Трієстъ. Нѣмеччина хоче отже вырвати Австріи зъ рукъ дуже важну торговлю а ѣй помагае въ тбмъ и полудневa зелѣзниця, котра черезъ протекцію Ротшільда набрала вилыву Зелѣзница та каже собѣ дуже дорого платити за перевбзъ товарбвъ а австрійскій Льойдъ, котрый есть такожь лишь агентурою Ротшільда, дѣлае танъ само на шкоду австрійскои торговлѣ. Зъ тыми двома институціями дасть собѣ Нѣмеччина дуже легко раду и убье ихъ зовсѣмъ. Ось де причина упадку Вѣдня и австрійскои торговлѣ. Тутъ не поможе — казавъ Паттай — мытова унія зъ Нѣмеччиною, але треба старати ся о то, щобы той союзникъ, котрый хоче, щобы мы въ данбй хвили дали ему тблько а тблько войска, приставъ бодай на розмеженье круга интересбвъ. На таке розмеженье треба конче наставати. Наше правительство мусить вже разъ покинути вѣчне лявіированье и перестати уступати ся другимъ, але и мусить мати ясно свою цѣль передъ очима.

——

Въ петербургскихъ кругахъ, що стоять въ тѣсныхъ зносинахъ зъ оберпрокуроромъ св. Синода, Побѣдоносцевомъ, порушено гадку скликати загальный православный соборъ, въ котрбмъ взяли-бы участь всѣ православнѣ церкви. Соборъ той мавъ бы бдбути ся въ Константинополи, очевидно пбдъ протекторатомъ Россіи и пбдъ проводомъ петербургского св. синода. „Гражданинъ“ витае сю гадку зъ великимъ одушевленьемъ и каже, що соборъ такій мавъ бы велике и всесвѣтне значѣнье. Бнъ давъ бы якусь одностайну орґанізацію всему славяньскому свѣтови и укрѣпивъ бы провбдъ Россіи надъ нимъ.

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що переговоры Россіи зъ Туреччиною въ брменьскбй справѣ довели вже до повного порозумѣня а то на тбй пбдставѣ, що доки Порта буде и дальше продовжати въ Брменіи розпочатѣ реформы, Россія не буде робити нѣякихъ крокбвъ дипльоматичныхъ въ справѣ переведеня тамъ-же повнои реформы. Въ Россіи здають ся — каже Pol. Corr. — добре понимати, що Порта мусить въ Брменіи дуже осторожно поступати и що заведенье дѣйстнои автономіи адміністративнои въ Брменіи було бы дуже небезпечнымъ для ненарушимости цѣлости самои Туреччины. Також не лежить въ интересѣ Россіи мѣшати ся до справы брменьскои, бо позаякъ Россія есть якъ-разъ тою державою, до котрои Брмене найббльше хилять ся, то для неи лѣпше, щобы она сама порозумѣвала ся зъ Туреччиною въ сѣй справѣ и щобы до того не мѣшала ся нѣяка третя держава.

НОВИНКИ.

— **Впресов. митрополитъ Сембратовичъ** вернувъ въ четверъ рано зъ Вѣдня до Львова.

— **Гостина намѣстника на Подблю** — пбсля реляцій въ урядовбй ґазетѣ. Въ четверъ рано выѣхавъ зъ Тернополя повозомъ намѣстникъ зъ сов. Терлецкимъ до Збаража, проводженый до границѣ повѣту тернопбльского старостою Мадуровичемъ и маршалкомъ Корытовскимъ. На граници повѣту збаражского повитали намѣстника староста Кавцкій и маршалокъ Конопацкій та проводили намѣстника въ дальшбй подорожи. Въ першбмъ селѣ повѣту збаражского, Чернихбвцяхъ, зібрали ся численно на повитанье селяне и молодѣжь шкбльна. Промову на повитанье выголосивъ мѣсцевый приходникъ о. посолъ Сѣчиньскій. Намѣстникъ пбдякувавши за повитанье, принявъ хлѣбъ-сбль, поданѣ однымъ селяникомъ, бдтакъ розпытувавъ ся подрббно про мѣсцевѣ бдносины а дбзнавшись, що сегорбчнѣ жнива выпали въ тбй громадѣ дуже зле за для руды, прирѣкъ надбслати громадянамъ пбдпомогу. При въѣздѣ до мѣста Збаража здвигнено браму тріюмфальну, при котрбй повитали намѣстника: духовеньство обохъ обрядбвъ, бдпоручники жидбвскои громады, рады повѣтовои и громадскои, судбвництва, учительскій,

---

трудовитбсть, въ житю людей проявили ся мѣрнбсть и тверезбсть, розпуста уступила мѣсця аскетизмови. Повный порыву мусѣвъ бути ентузіязмъ, и жарка ревнбсть, зъ якою оба реформаторы голосили свои правды и ними одушевляли другихъ. Тираньска держава не повеличаесь нѣколи такъ знаменатыми успѣхами.“

Жерела до исторіи Бурвисты и Декенея дуже скупѣ, бо обмежають ся лишь на двохъ писателѣвъ старины, Страбона и Іорданіса, та мимо того тѣ дрббнѣ даты складають ся въ такъ гармонійну и характеристичну цѣлбсть, що выходить якъ найкрасшій образъ историчный.

Іорданісъ такъ пише[13]): „За панованя Бурвисты (regnante Burvista) прийшовъ до краю Ґетбвъ Декеней, въ часѣ, коли Суля(?) панувавъ въ Римѣ. Того Декенея принявъ Бурвиста радо и надавъ ему власть майже королевску. За радою Дененея опустошили Ґеты край, що належали до Ґерманбвъ. Цезаръ, що майже весь свѣтъ здобувъ и всѣ королевства завоювавъ, що данины накладавъ на край, котрѣ передже навѣть не чули про имя Римлянъ — той Цезаръ, кблько разбвъ не намагавъ ся, а не мбгъ покорити Ґетбвъ.. Въ тбмъ бо Ґетбвъ щастье и хосенъ, що они всѣ принисы свого дорадця Декенея уважали пожиточными и тому всякими способами старали ся ввести ихъ въ дѣло. Коли-жь Декеней побачивъ, що Ґеты у всѣмъ идуть за его радами и що они зъ природы дуже даровитѣ, ставъ ихъ учити майже цѣлои фільософіи.. Учивъ ихъ етики и тымъ способомъ лагодивъ ихъ варварскій обычаѣ; выкладавъ имъ фізику, якъ мають свое житье управильнити бдповѣдно до природы и певныхъ законбвъ; учивъ ихъ льоґіки и доконавъ того, що Ґеты розсудкомъ верхъ взяли надъ иншими народами; выкладаючи практичну фільософію напоминавъ, щобы добрыми дѣлами украшати свое житье; учивъ, якъ наглядати небо, дороги дванацять знакбвъ небесныхъ (зодіяку) и бѣгъ планетъ та якъ читати въ звѣздахъ; выкладавъ, зъ якои причины мѣсяць росте и меншае и о скблько огнева куля сонѣчна ббльша бдъ землѣ, заразомъ якъ зовуть ся всѣ звѣзды, 346 числомъ, и якій ихъ бѣгъ на небѣ. О, мусѣла то бути радбсть дивити ся, якъ рицарѣ-героѣ, выпочиваючи короткій часъ по трудахъ вбйны, займали ся тайнами фільософіи! Можь було бачити, якъ оденъ слѣдивъ за укладомъ неба, другій за властивостями зелъ и ростинъ, оденъ наглядавъ мѣсяць, другій затымѣня сонця, и всѣ здавали собѣ справу зъ учиненыхъ спостережень. Чи-жь дивота, що Декеней здобувавъ усе ббльше и ббльше поважаня у людей и запанувавъ вкбнци и надъ народомъ и надъ королями. Зъ народу выбравъ бнъ найчестившихъ и найрозумнѣйшихъ людей, учивъ ихъ богословія, вказавъ, якій божества и святі мѣсця мають почитати и оголосивъ ихъ вѣщунами... Коли-жь Дененей умеръ, Ґеты рбвну честь оказували Комосикови, бо и бнъ вызначавъ ся такою-жь мудростію. За-для великого досвѣду бувъ Комосикъ и королемъ и вѣщуномъ-пророкомъ Ґетбвъ; суды надъ народомъ справувавъ бнъ дуже справедливо. Коли и сей умеръ, засѣвъ на престолѣ Ґетбвъ Скорило[14]) и панувавъ надъ своимъ народомъ въ Дакіи черезъ 40 лѣтъ.“

Зъ тои реляціи Іорданіса выходить, що Декеней не бувъ Ґетомъ, але чоловѣкомъ стороньскимъ, що бувъ проповѣдникомъ новыхъ законбвъ и новои религіи, и що въ краю Ґетбвъ бдъ его часу власть королевска и власть религійна стала бути въ одныхъ рукахъ. Все вказуе, що Даки, новѣ пришелцѣ въ краю Ґетбвъ, походили зъ краю Бессбвъ, де зъ давенъ-давна бувъ устрбй теократичный и де вѣщуны-пророки придбали собѣ вже були голосне имя въ цѣлбмъ свѣтѣ.

Наведу теперь слова Страбона, одного зъ найсовѣстнѣйшихъ писателѣвъ старины и по части сучасника короля Бурвисты. Страбо такъ пише[15]): „Помину давнѣйшу исторію Ґетбвъ, а хочу лишь найновѣйшу подѣю навести Коли Бурвиста, зъ роду Ґетъ, обявъ панованье въ своѣмъ краю, заставъ бнъ народъ не мбчный, обезсиленый довголѣтными вбйнами. Вправами, призвычаюваньемъ до тверезости и безнастанною працею двигъ бнъ народъ такъ, що въ кблькохъ лѣтахъ основувавъ могучу державу и ббльшу часть сусѣдбвъ покоривъ пбдъ власть Ґетбвъ. Вже навѣть ставъ ся бувъ бнъ пострахомъ для Римлянъ, бо перейшовъ безъ боязни Дунай и черезъ Тракію загнавъ ся въ Македонію та Ілірію, всюды лихо дѣючи. Бнъ опустошивъ край Кельтбвъ, що змѣшали ся були зъ Траками та Ілірами, а Бѣвъ паноньскихъ пбдъ вождомъ Критазиромъ и Таврискбвъ знищивъ до тла. А що народъ радо пбддавъ ся пбдъ его волю, то причина въ тбмъ, що до помочи ставъ ему оденъ вѣщунъ, Декеней на имя, котрый попавъ ся бувъ до Єгипту[16]) и тамъ приучившись деякихъ

[13]) De Getarum origine et rebus gestis, cap. 11. — Іорданісъ живъ въ VI вѣцѣ по Хр. Бнъ належить до слабшихъ писателѣвъ старинныхъ, однакъ даты его о Ґетахъ важнѣ, бо опираютъ ся на исторіи Ґетбвъ, написанбй при кбнци I. вѣку по Хр. Діономъ Хрисостомомъ, ретором грецкимъ, що самъ бувъ въ краю Ґетбвъ и мавъ про тамошнѣ бдношеня добрѣ и автентичнѣ вѣдомости. На того Діона зсылаесь Іорданісъ въ двохъ мѣсцяхъ (гл. 5 и 9).

[14]) Іорданісъ пише Corillus, въ иншихъ жерелахъ названый сей король Scorylo (Roesler „Dacier und Romänen“ въ „Sitzungsberichte der k. k. Akademie der Wissenschaften“, Вѣдень 1866, ст. 87, уважае назву Scorylo правильнѣйшою).

[15]) Strabonis Res geographicae, выданье липске зъ р. 1874, т. II ст. 85. — Страбо пише разъ Βοιρεβίστας, разъ Βορεβίστης (грецке о читалось за Страбона часбвъ якъ наше у, а β выражало и наше б и наше в).

[16]) Єгиптъ, то клясичный край старинныхъ писателѣвъ; зъ-ббдтамъ любили Греки выводити всѣлякихъ богбвъ, ученыхъ, ворожбитбвъ. И нашого Зальму (Зелмана) такожь выводили зъ Єгипту.

[17]) Das vorrömische Dacien, ст. 377.

ства, почты, сторожи скарбовои, староства и уряду податкового. По представленяхъ розслѣджувавъ намѣстникъ станъ чинностей староства. По обѣдѣ у старосты Кавцкого, оглянувъ намѣстникъ, проводженый управителемъ збаражскихъ дѣбръ Соханикомъ, руины замку и т. зв. „Манастирокъ“, положеный по противнѣй сторонѣ мѣста. Вечеромъ о 5-ѣй годинѣ выѣхавъ намѣстникъ зѣ Збаража до границь повѣту, проводженый старостою Кавцкимъ. При выѣздѣ до Львова зѣйшлись на двѣрци тернопѣльскѣмъ представителѣ властей; музика мѣска, зложена зъ ремѣсничои молодѣжи, въ мундурахъ, въ окруженю лямпіонѣвъ несеныхъ сторожею пожарною, повитала намѣстника имномъ народнымъ и ѣограла кѣлька творѣвъ музичныхъ, а намѣстникъ побесѣдувавши ще зъ представителями властей, ѣдъѣхавъ до Львова.

— **Зъ Снятина** одержали мы допись про выборы выдѣлу рады повѣтовои, котрѣ ѣдбулись тамъ дня 1 н. ст. жовтня, а скѣнчили ся тымъ, що Русины мусѣли усунутись ѣдъ выборѣвъ, а паны и жиды не выбрали до выдѣлу анѣ одного Русина! Маршалкомъ выбрано Ст. Мойсу, віцемаршалкомъ дѣдича Криштофовича, а выдѣловыми: дѣдича Теодоровича, Маркуса Германа, кс. Ґурского и аптикаря Нѣмчевского. Vivat równość i bratерstwo! Ширшу допись о тѣмъ подамо въ понедѣлокъ.

— **Читальня въ Купчинцяхъ** коло Тернополя устроює дня 12 н. ст. жовтня вечерокъ деклямаційно-вокальный, на котрый запрошуе Вп. Родимцѣвъ. Окремыхъ запросинъ не буде высылатись.

— **Огнѣ.** Въ Негребцѣ коло Перемышля займивъ ся сими днями о 7 ѣй год. вечеромъ огонь, пѣдложеный злочинною рукою. Жертвою огню упали три селяньскѣ загороды та повна збѣжа стодола и шпѣхлѣрь мѣсцевого приходника о. Кравича — разомъ одинацять будынкѣвъ господарскихъ. Шкоду обчислюють въ приближеню на 10.000 зр. Лишь завдяки хорошѣй погодѣ не прибравъ огонь бѣльшихъ розмѣрѣвъ и не перекинувъ ся на церковь, положену близько мѣсця катастрофы. Крѣмъ ерекціональныхъ будынкѣвъ не були убезпечени нѣ збѣже приходника нѣ селяньскѣ будынки. На мѣсце огню прибули двѣ сторожи пожарнѣ зъ Перемышля.

— **До польскои женьскои семінаріи учительскои въ Перемышли** — якъ намъ пишуть зъ-вѣдтамъ — зголосило ся до испыту вступного 75 учениць, а зъ того лише 3 Русинки, 8 жидѣвокъ а решта Польки (зъ самого Ряшева 30). Выдѣлъ руского товариства института дѣвочого имени св. О. Николая въ Перемышли, щобы скрѣпити учащанье Русинокъ до семінаріи, удѣливъ въ 1889 роцѣ шкѣльнѣмъ 309 зр. а 1890 року 400 зр. запомоги межи 7 учениць по 30, 42, 50, 100 и 105 зр. Выдѣлъ товариства сего института дѣвочого не може всеще приступити до будовы дому институтского, бо зъ причины будѣвель фортіфікаційныхъ матеріялъ и роботникъ страшно дорогѣ. И на поданье змѣны статутѣвъ товариства намѣстництво доси ще не дало ѣдповѣди.

— **Въ народнѣй школѣ въ Куровичахъ**, належачѣй до перемышляньского округа шкѣльного, привернено зъ початкомъ сего року шкѣльного рускѣй языкъ выкладовый, котрый учителька тои школы, — безъ патенту до выкладу въ рускѣмъ языцѣ, а протеґована окружною радою шкѣльною, — була усунула jure caduco, а ввела польскѣй. Громадѣ удало ся сю кривду и безправнѣсть усунути, а богато причинивъ ся до того и о. Мойсьевичь (хочь холмчакъ, але справедливый чоловѣкъ).

— **О. Романъ Кунчевичь**, парохъ зъ Сганимира, выбраный дня 4 н. ст. вересня с. р. на члена перемышляньскои рады повѣтовои, внѣсъ сими днями резиґнацію въ того достоиньства. О. Р. Кунчевича спонукало до того чувство патріотичне и почутье достоиньства руского: не хотѣвъ засѣдати въ радѣ зъ „протекціи“ польско-паньскои. [О. Кунчевича взяли були паны зъ політики въ свою лісту, котра, якъ звѣстно, и перейшла при ужитю звычайныхъ средствъ зѣ стороны повѣтовои філіи польского „ржонд-у морального“]

— **Зъ пѣдъ Мостискъ пишуть намъ:** До новинки о торжествѣ посвященя церкви въ Черняві додамъ хиба тѣлько, що вправдѣ оно ѣдбуло ся величаво, однакъ показалось и тутка руске раболѣпіе. Упередъ всего, коли Преосв. Куиловскій мавъ промову, звернувъ ся до дѣдички ґр. Борковскои зъ подякою дорогого образа въ бесѣдѣ польскѣй! Менѣ видить ся, що було бы то не ухибило Преосв. епископови, якъ бы бувъ промовивъ въ своѣй рѣднѣй бесѣдѣ, а ґрафиня певно бы була зрозумѣла и за зле не взяла, що рускій епископъ въ рускѣй церкви ѣдъ Русинѣвъ промовляе по руски, — хто знае, чи навѣть не була бы волѣла почути руску бесѣду. Тоасты нашого Преосвященого були утраквістичнѣ, оденъ, о. декана Сѣнкевича, бувъ польскѣй, — а чи ѣдозвавъ ся хоть оденъ Полякъ по руски? Де тамъ! тѣлько хиба що зволили кѣнчити свои тоасты нашимъ „многая лѣта“. Правда оденъ бесѣдникъ, д-ръ Вольфрамъ, перепросивъ вправдѣ, що не може промовити по руски, бо не вмѣе, хоть, якъ самъ признавъ, жие уже 16 лѣтъ на Руси! Преосвященый промавлявъ дуже за згодою и любовію межи братными народами, однакъ если така мае бути згода, то я першій на ню не пишу ся. — *Непримиримый.*

— **Однорѣчний охотники.** Майже зѣ всѣхъ ґарнізонѣвъ войсковыхъ въ Галичинѣ, при котрыхъ служили однорѣчнѣ охотники, вже звѣстный результатъ испытѣвъ на офіцирѣвъ резервовыхъ. Показуе ся, що испыты выпали въ Галичинѣ, въ порѣвнаню зъ иншими краями и Угорщиною, найгѣрше, а при тѣмъ ще и то, що майже выключно перепали охотники, служивши при пѣхотѣ, бо при артилеріи и кѣнници здали испытъ зъ малыми выимками всѣ охотники. И такъ: у Львовѣ служило при пѣхотѣ 104 охотникѣвъ а испыту не здало 18; въ Краковѣ служило 60 а не здало 14; въ Перемышли на 29 кандидатѣвъ репробовано 10. Такъ отже на 193 охотникѣвъ не здало 42, або 22% загального числа, а причиною такого результату мае бути незнанье языка нѣмецкого. У Вѣдни приступило до испыту 260 охотникѣвъ а не здало испыту 42. Въ Пештѣ на 103 охотникѣвъ не здавъ испыту лишь одинъ, але треба згадати при тѣмъ на се, що соймъ угорскій застерѣгъ собѣ при ухвалѣ нового закона, щобы міністеръ обороны краевои складавъ що року передъ соймомъ справозданье зъ результату тыхъ испытѣвъ. Въ Чернѣвцяхъ на 36 охотникѣвъ 8 не здало испыту. — Всѣхъ тыхъ однорѣчныхъ охотникѣвъ, що не здали испыту, выжидае служба войскова ще другій рѣкъ.

— **Въ Камѣнцѣ струмиловѣй** ѣдбуло ся дня 30 н. ст. посвяченье нового будынку для повѣтовои рады и выдѣлу, котрѣ дотеперь мѣстили ся у выйнаймлюваныхъ льокаляхъ. Акту посвященя довершили при ѣдповѣдныхъ молебняхъ въ церквѣ и костелѣ оба мѣсцевѣ парохи при участи радныхъ повѣтовыхъ и публики. На торжество поспрошувано околичну шляхту и декого зъ интеліґенціи мѣсцевои. Въ новѣмъ одноповерховѣмъ будынку примѣщено побѣчь салѣ радныхъ и бюръ выдѣловыхъ та презеса такожь бюро повѣтового товариства задаткового, мешканье для секретаря рады и мешканье для повѣтового возьного. Заразъ по посвященю будынку отворивъ презесъ ґр. Станіславъ Бадені повне засѣданье рады. Въ довшѣй промовѣ пѣднѣсъ ѣнъ насампередъ, що ініціятиву до будовы власного дому рады повѣтовои давъ рускій священикъ, парохъ камѣнецкій о. М. Цегельскій. Дальше зазначивъ презесъ, що лише при повнѣй вырозумѣлости може запанувати згода и порядокъ, а до тои вырозумѣлости не потребуе нѣхто вырѣкати ся своихъ пересвѣдчень та идеалѣвъ. Въ послѣдныхъ лѣтахъ значно пѣднесено станъ дорѣгъ, хотяй въ сихъ сторонахъ дуже тяжко о камѣнный матеріялъ; повѣтъ мае уже кѣлька дорѣгъ зъ твердого матеріялу, камѣнного або цегольного, понаправлювано деякѣ дороги громадскѣ, отже на всякій способъ комунікація стала безпечнѣйшою, а ще въ плянѣ стоять будовы або направы деякихъ дорѣгъ. Зъ важнѣйшихъ справъ на будуще зазначивъ ґр. Бадені змаганье до старанніѣйшои господарки въ громадскихъ лѣсахъ и на пасовискахъ, зъ котрыхъ конче треба пѣднести пожитокъ; громадскѣ лѣсы сягають по-надъ 3½ тысяча морґѣвъ, однакъ въ богато мѣсцяхъ уже повынищуванѣ; пасовищь та зарѣнкѣвъ мае повѣтъ по-надъ 10 тысячь морґѣвъ, а пожитку зъ нихъ мойже нѣякого. По засѣданю рады ѣдбувъ ся коштомъ ґр Стан. Баденього спѣльный обѣдъ въ новѣмъ будынку при ґрѣ музики львѣвскои „Гармоніи“. При обѣдѣ пѣдношено бѣльше тоастѣвъ. О. М. Цегельскій, ѣдповѣдаючи на довшу промову ґр. Стан. Баденього, зазначивъ, що наколи-бъ добра воля и вырозумѣнье у Полякѣвъ, то братнѣ народы, замешкуючѣ край, выровнають свои рахунки и на мѣсце антаґонізму настала бы тревала згода.

— **Другій шляхъ на стрыйскѣй зелѣзници.** Пѣсля Fremdenblatt-у мае бути проектъ выбудувати другій шляхъ на лініи зелѣзничѣй Львѣвъ-Стрый-Бескидъ, а потрѣбнѣ кошты маютъ вставитись до буджету но слудуючій рѣкъ. Если такій плянъ справдѣ истнуе и переведе ся, то можна догадуватись, що и на угорскихъ зелѣзницяхъ державныхъ ѣдъ Бескиду на Мункачь ажь до Мішкольчь покладесь другій шляхъ. Простѣръ, на котрѣмъ мавъ бы выбудуватись другій шляхъ, выносить въ Галичинѣ 150 а въ Угорщинѣ 250 кільометрѣвъ, разомъ отже 400 кільометрѣвъ, и потреба буде въ Галичинѣ до 200 000 а въ Угорщинѣ 300.000, разомъ до 500.000 сотнарѣвъ метричныхъ шинъ сталевыхъ. Кошты вынесуть въ Галичинѣ кругло 2,200.000 зр., въ Угорщинѣ до 3,300.000 зр, разомъ около 5 до 5½ міліонѣвъ зр. Переведень пѣдготовляючихъ чинностей въ Галичинѣ поручено старшому инжинірови, сов. Суханекови, котрый будувавъ зелѣзницю Ряшевъ-Ясло. — Вѣстку Fremdenblatt-у заперечуе Pester Loyd. мовъ бы на лініи Мункачь-Стрый мавъ покластись другій шляхъ, бо се було бы получене зъ великими коштами, котрыхъ угорске правительство не може взяти на себе.

— **Громада Устье надъ Прутомъ**, снятиньского повѣту, купила ѣдъ Йойны Райнера, мѣсцевого крамаря, три чверти морґа землѣ за 400 зр. на мѣсце пѣдъ будову школы и на поле для учителя. Ініціяторами сего дѣла були: мѣсцевый приходникъ о. Юл. Проскурницкій и громадине Стеф. Гогрійчукъ та Дмитро Плешканъ, всѣ три члены мѣсцевои рады шкѣльнои.

— **Заряды бурсъ** въ Коломыи, Станіславовѣ, Стрыю и Тернополи вѣзвала канцелярія Ставропіґійского Института, щобы пѣдняли припадаючѣ въ користь згаданыхъ бурсъ зъ фонду бл. п. Коссака пѣдпомоги по 20 зр. 20 кр., котрѣ ще ѣдъ сѣчня выжидають пѣднятя. Въ тѣй цѣли мають заряды бурсъ надѣслати до Ставропіґійского Института ѣдповѣдно остемильованѣ квіты.

Вѣсти зъ Аеп. Львѣвскои.

Презенты одержали оо.: Петро Савчинській зъ Фраги на Могильницю и Созонтъ Медвецкій зъ Ольхѣвки на Ольховець.

На конкурсъ розписаный прихѣдъ Вербялѣвцѣ, дек. рогатиньского, зъ речинцемъ до 13 падолиста с. р.

Въ пропозицію принятѣ оо: на Сервиры дек. зборѣвского, 1. Сильвестеръ Богачевскій, 2. Вас. Молчко.

Ѣдъ испыту конкурсового увѣльненый на шѣсть лѣтъ о. І. Величковскій зъ Потока.

Увѣльненѣ оо: Юл. Курмановичь ѣдъ зав. Урлева, Вол. Павликовскій ѣдъ парохіи Синькѣвъ, Вол. Ганицкій ѣдъ зав. Огиневичь, Іос. Бабѣй ѣдъ сотр. въ Городку.

Введенѣ оо.: Лука Несторъ въ сотр. Конюхъ, Вас. Молчко въ зав. Урлева, Іос. Рыбакъ въ зав. Вербиловець и Вол. Ганицкій въ зав. Новошинъ.

Сотрудництва одержали оо.: Теод. Стадникъ зъ Тернополя експон. сотр. въ Дичковѣ; Вол. Громницкій, зав. Володимирець, въ Тернополи; Григ. Купчиньскій зъ Бережанъ въ Поморянахъ; Лавр. Дияковскій зъ Поморянъ въ Бережанахъ; Петро Соловѣй въ Тейсаровѣ; Вол. Дорошь зъ Лютовищъ въ Золотникахъ.

На мѣсце греко-кат. капеляна войскового II кл. предложила митр. Консисторія ц. к. апост. вікаріятови польному у Вѣдни въ пропозиціи оо.: 1. Александра Темницкого и 2. Алекс. Соболевского.

Именованый ординаріятскимъ комісаремъ шкѣльнымъ для шкѣлъ деканату галицкого о. Симеонъ Ткачуникъ, парохъ Болшова и деканъ галицкій.

Дозволѣ здавати испытъ конкурсовый одержали оо.: Амвр. Рыбакъ зъ Бродѣвъ, Ник. Копачь зъ Бѣбщанъ, Меч. Миговичь зъ Явча, І. Палѣѣвъ зъ Кутищь, Ем. Брояковскій зъ Лукавицѣ, Ник. Кмѣцикевичь зъ Гниличокъ, Мих. Винницкій зъ Марковои и Кир. Фаціевичь зъ Дулибъ.

Кан. институванѣ оо.: Вол. Сойка на Устье, Евг. Ляховичь на Лютовище и І. Сендецкій на Турѣвку.

Архіерейску грамоту благословеня удѣливъ митр. Ординаріятъ о. І Балторовичеви зъ Ладичина, совѣтникови консисторскому, при нагодѣ его 50 лѣтного ювилею священичого.

Завѣдательства одержали оо.: Вол. Шенкирикъ, експ. сотрудникъ Дичкова, въ Плѣсняхъ; Юл. Бачиньскій, зав. Журова, въ Володимирцяхъ; Ипол. Погорецкій, зав. Новошинъ, въ Журовѣ; Іос. Рыбакъ, сотр. Вербиловець, въ Вербилѣвцяхъ.

Намѣстництво годить ся на кан. институцію оо.: Богд. Еліяшевского на Гуменець, Вол. Ганицкого на Новошины, Вол. Сойки на Устье, Созонта Медвецкого на Ольхѣвку, Теоф. Горникевича на Винники; — затвердило принятье на І рѣкъ вѣденьскои семінаріи духовнои Іос. Дикого, Вас. Дубицкого и Евг. Лотоцкого та выасиґнувало на кошты подорожи кождому по 50 зр.

Митр. Консисторія ѣднеслась до окружнои рады шкѣльнои въ Рогатинѣ о занменованье заступникомъ греко-кат. катихита въ школахъ народныхъ въ Рогатинѣ о Іос. Терлецкого, тамошного сотрудника; — предложила краевѣй радѣ шкѣльнѣй додатково о. Іосифа Гоцкого на мѣсце катихита въ школахъ народныхъ у Львовѣ; — вставилась до президіи намѣстництва о згоду на кан. институцію о. Петра Савчиньского на Могильницю.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Сузанна Тишовницка, донька купця, учениця 5-ои клясы, упокоила ся у Львовѣ дня 3 н. ст. жовтня въ 13-ѣмъ роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Наука, штука и литература.

— **Зоря число 18 те** (зъ 27 н. ст. вересня с. р.) мѣстить въ собѣ: продовженье повѣсти Ив. Левицкого „Надъ Чорнымъ моремъ“; стишки: Д. Бобенка „Соловейко“ и Ореста Дубеньского „Бажанье“; продовженье оповѣданя П. Кирчова „Туркавки“; гарный „Осѣнный сонетъ“ Т. Бондаришина продовженье „Исторіи літературы рускои“ проф. Омеляна Огоновского [докѣнченье про Василя Ильницкого и початокъ про Ивана Левицкого-Нечуя]; докѣнченье науковои розвѣдки „Балтицка словянщина, — Сербы лужицкѣ“ [зъ Пипина переклавъ Не. Я]; потомъ идуть „Посмертнѣ згадки“: про Ивана Новицкого, написавъ М. Комарь, и про Василя М. Лазаревского. написавъ В. Лукичь; въ рубрицѣ „Бібліографія“ подае В. Лукичь звѣстку про 12 друкѣвъ въ мовѣ украиньскѣй и въ инчихъ мовахъ, та списъ важнѣйшого матеріялу літературного зъ часописей: „Буковины“, „Батькѣвщины“ и илюстрованои „Бібліотеки для молодежи“; наконець въ рубрицѣ „Оповѣстки и критичнѣ замѣтки“ помѣщенѣ оцѣнки: 1) повѣсти въ стихахъ И. А. Базилевского выданои торѣкъ у Вятцѣ п. заг. „Терновая дорога до кращои долѣ“; 2) збѣрника матеріялу етноґрафічного п. заг. „Сказки, пословицы и т. п. записанныя въ Екатеринославской и Харьковской губ.“ зѣбранѣ И. Манжурою, и 3) повѣсти ґр. Льва Толстого „La Sonate a Kreutzer“.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Д-ръ Левъ Воєвѣдка** пѣдчасъ загальныхъ зборѣвъ членѣвъ „Просвѣты“ въ Коломыи жертвувавъ 1 зр. на добродѣйнѣ цѣли на мои руки. Я зъ сердечною подякою передавъ того 1 зр. товариству „Шкѣльна Помѣчь“ у Львовѣ, вписуючи д-ра Льва Воєвѣдку въ члены того добродѣйного товариства. — *Гр. Врецьона.*

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 3 жовтня. При выборахъ до сойму долѣшно-австрійского одержали чески кандидаты: Бляга 158, Мозеръ въ трохъ округахъ 143, 19 и 5, Менчикъ 61 а Ванечекъ 71 голосѣвъ.

Пештъ 3 жовтня. Угорске міністерство краевои обороны розпочало переговоры зъ фабрикою оружія въ Штаєрѣ въ справѣ доставы карабінѣвъ для угорскои арміи.

Лондонъ 3 жовтня. Наспѣла тутъ вѣсть зъ Петербурга, що тамъ арештовано 14 студентѣвъ за заговоръ, котрого цѣлею було убити царя.

Вѣдень 4 жовтня. Цѣсарь поверне сюды дня 8 с. м. а ѣдтакъ выѣде на довшій часъ до Ґеделі.—Вѣче женщинъ ухвалило резолюцію, въ котрѣй домагае ся наданя тымъ женщинамъ, що платять податокъ права голосованя при выборахъ до рады громадскои.

Пештъ 4 жовтня. Парлямент ѣдрочено до дня 27 с. м.] На интерпеляцію Абраніого въ справѣ ягорскѣй ѣдповѣвъ президентъ міністрѣвъ, що слѣдство ще не скѣнчило ся и длятого ѣнъ не може нѣчого сказати. Що до кореспонденцій угорскихъ властей въ нѣмецкѣмъ языцѣ, то не выдавано нѣякого розпорядженя а власти угорскѣ придержують ся лишь давнои практики.

Берлинъ 3 жовтня. Канцлеръ Капріві выѣхавъ до Віртемберґа. Справа димісіи міністра войны буде залагоджена доперва по приѣздѣ цѣсаря. Мае такожь уступити міністеръ торговлѣ Ведель. — Köln. Ztg. доносить, що Татищевъ мавъ предкладати Стамболову, що Россія признасть Кобурґа, и независимѣсть Болгаріи та пристане на прилученье Македоніи до Болгаріи але пѣдъ условіемъ, що Болгарія ѣдступить Россіи Варну и Бурґасъ та ѣддасть свою армію пѣдъ команду Россіи.

Софія 4 жовтня. Кн. Фердинандъ жертвувавъ для погорѣлцѣвъ въ Солуни 20.000 франкѣвъ.

Одозва до П. Т. абітурієнтѣвъ и академікѣвъ рускихъ.

Дорогѣ Братя Товаришѣ!

У Васъ теперь пора до кроку рѣшучого, важкого на цѣлу далеку будущину. Доля Ваша близько интересуе не лише Васъ и Вашу рѣдню, а кождого, хто лише прихильникомъ загальнои справы. Намъ треба конечно збѣльшати ряды неустрашимыхъ юнакѣвъ зъ характеромъ, охотою и силою до серіозного труду та зъ ясною передъ очима метою. Про се мы особливо длятого дбати повиннѣ, що лѣта послѣднѣ не выказують у насъ, на жаль, того зросту молодыхъ роботниковъ — особливо свѣтскихъ — якого намъ потреба зъ огляду на розлогій передъ нами облогъ та на мозольну и утруднену его управу. Коли-бъ мы обрахували ся, то побачили-бъ таки, що далеко ще не при кождѣмъ загонѣ могли бы поставити гѣдного свого чоловѣка, за котрого не треба соромитись. А се и причина нашого теперѣшного положеня.

Изъ стоячихъ передъ Вами, Товаришѣ, университетѣвъ виднѣе свѣтовый велитъ, вѣденьска alma mater. Не лише сама импонуюча столиця державы зѣ своими институтами та рѣзного рода рѣдко подыбуваными користями, а и ей университетъ промовляе за тымъ, щобы при сприяючихъ обставинахъ та рѣвныхъ условинахъ перевести молодѣ лѣта въ центрѣ науки и культуры. Побутъ мѣжь всесторонно образоваными чужинцями додае и нашимъ землякамъ заохоты до працѣ надъ собою а докладна вправа въ нѣмецкѣй бесѣдѣ уможливить имъ стати поручь чужихъ борцѣвъ въ житю публичнѣмъ.

Въ великѣмъ тѣмъ городѣ не найдесь нѣхто зъ Васъ, Товаришѣ, чужимъ и безраднымъ. Зайдете тутъ мѣжь громадку своихъ скупленыхъ при товариствѣ „Сѣчи“, найдете тутъ щирѣсть якъ мѣжь рѣдными братьми. Двацять и чотири-лѣтна исторія красного ровною руского того товариства, поважне его становище мѣжь другими Славянами та й лише користный зъ кождого погляду вплывъ его на членѣвъ — даютъ намъ надѣю, що кождый безъ выимки зъ рускихъ, до Вѣдня ново прибуваючихъ академікѣвъ приступить до насъ въ члены та стане по-при давныхъ членѣвъ до спѣльного труду. Ту выроб те собѣ ясный поглядъ на кожду справу, привчите ся належно и достойно оцѣнювати краевѣ ѣдносины на те, щобы, повервувши до краю, взятись серіозно до тяжкои народнои роботы середъ нетямучихъ та безчисленныхъ національныхъ гермафродитѣвъ. Бібліотека „Сѣчи“, котрѣй не годно дорѣвнати жадне тутешне академічне товариство, стане Вамъ богатымъ жереломъ пѣзнаня та певнымъ провѣдникомъ.

Виписы тревають на всѣхъ факультетахъ до 8-ого (продовженѣ до 14-ого) н. ст жовтня с. р., а выклады розпочинають ся пересѣчно коло 10 жовтня.

Всякѣ информаціи дотычно впису, приѣзду и т. п. радо удѣлить будучимъ своимъ товаришамъ-членамъ пѣдписаный выдѣлъ товариства (адресувати на руки головы „Сѣчи“, залучаючи 5 кр. на почтову мзрку). Повна адреса товариства: Verein „Sič“ in Wien, VIII. Laudongasse 49. a. Hochparterre Thür 17.

[Другѣ ґазеты рускѣ просимо о ласкавый передрукъ сеи ѣдозвы]

Ѣдъ выдѣлу руского товариства „Сѣчь“ у Вѣдни, въ мѣсяци липню 1890.

Д-ръ Мих. Зобковъ, т. ч. голова. *Д-ръ Дан. Куликъ*, т. ч. секретарь.

Надѣслане.

Д-ръ Станіславъ Яна

выѣхавъ зѣ Львова на 3 до 4 мѣсяцѣ.

Мед. д-ръ А. Якобі

маг. акушеріи, кѣльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долиньского), повернувъ ѣдбувши довшій студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовѣй ч. 69).

Ординуе щоденно ѣдъ 12—3. Убогихъ недужихъ лѣчить кождои суботы безплатно. 3660 (5—12

КРАЄВА ШКОЛА

КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА

въ Камѣнцѣ струмиловѣй

поручае всякѣ выробы якъ колодѣйскѣ такъ и боднарскѣ готовѣ або на замовленье, а именно возы господарскѣ (46 зр. безъ драбинъ), вѣзки угорскѣ, вѣзки тарантасовѣ, тарантасы всѣлякого рода (або тѣлько дерево и зелѣзо, або такожь цѣлковито выкѣнченѣ т. є. полякированѣ и обытѣ готовѣ на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноѣвки, возы тягаровѣ, возы до воженя пива, вѣзки на двохъ колесахъ на сьмѣтье, знаряды рѣльничѣ всѣлякого рода; баліи, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скѣпцѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготовлюють ся пѣсля рисункѣвъ школы або пѣсля рисунку замовляючого.

Близшихъ поясненъ удѣлить устно або письменно директоръ школы. 2—6 3657

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручає

Футра подорожнѝ и мѣстовѝ мужескѝ у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. **Футра дамскѝ** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткѝ дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскѝ, боа, шапочки футранѝ и т. д. **Шапки и колпаки мужескѝ, зарукавки ловецкѝ и покрывала до санокъ. Покрытя готовѝ** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовѝ до футеръ дамскихъ, новѝ фасоны.

Великій выбôръ матерій наймоднѣйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляє ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 1—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталѝ дуже приступнѝ.

Походнѣ нафтовѝ по 3 зр.

патентъ и вырôбъ Адама Братковского, знаменитѝ до ѣзды нôчнои, для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи має

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 2—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ. Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями.

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (16—16)

помазанѝ парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарскѝ, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый вырôбъ.**

5 кільовѝ высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 0кільо по зр 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р.).

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѝ
5% листы ипотечнѝ преміованѝ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 52—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѝ облігаціи индемнізаційнѝ

а всѣ тѝ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѝ выльосованѝ а вже платнѝ мѣсцевѝ паперы цѣннѝ, такожь запавшѝ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѝ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѝ аркушѣ купоновѝ, за зворотомъ коштôвъ, котрѝ самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновѝ до

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ

Маґазинъ и рукодѣльня футеръ

Броніслава и Станіслава Вроньскихъ

у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „пôдъ Бобромъ" 3668 1—6

(домъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякѝ сорты футеръ мужескихъ и дамскихъ пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, астрахановѝ плащѣ, сердаки дамскѝ и дѣточѝ, кафтаники, ротонды, куртки для господарства и ловôвъ, ковнѣры и зарукавки дамскѝ новѣйшого фасону въ рôзныхъ сортахъ, шапочки дамскѝ и мужескѝ баранковѝ, зарукавки мужескѝ для ловôвъ, баранковѝ ковры до саней, баранковѝ ковры передъ постелѣ, готовѝ верхи до футеръ, шкôры на футра и ин. и продають по можливо найдешевшихъ цѣнахъ.

Всякѝ замовленя якъ мѣсцевѝ такъ и зъ провінціи выповнюють ся скоро, и ручимо за доброту и дешевôсть товарôвъ.

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядникôвъ державныхъ зелѣзныхъ дорôгъ. — Цѣнники на желанье франко.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылає за послѣплатою лишь правдивѝ

берненьскѝ матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости	зр. 5.—
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости	зр. 10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновѝ	зр 9.—
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости	зр. 5.50
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки)	зр. 4.—

Предметы дамскѝ.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ	зр. 5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.-, 5—, 9.—	зр. 12.—.
Хустка зимова, 10/4 вел., гімаляя чиста вовна	зр. 4.—.
Хуска зимова, 9/4 вел	зр. 2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкѝ узоры	зр. 2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко	зр. 3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ	зр 4 50.
Рештка ходника манілля, 10—11 м. довг по зр.	3.40—4 40.
Штука полотна, 4/4 широка	зр. 4.50.
Штука полотна, 4/4 I а якости	зр. 5.50.
Штука полотна румбургского, 5/4 шир	зр. 6.50.
Штука полотна Стефаніи, 5/4 шир., цѣлкомъ заступає вебу ляну	зр. 9.—.
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50	зр 9 —.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8 50, II а	зр. 5.50
Штука каневасу, I а якости на покрывала	зр. 6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга	зр. 1.10.
Штука румбургского оксфорду, I а зр. 6.50, II а	зр 4·50.
Жѣночѝ сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ	зр. 6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до	зр. 2.50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ	зр 1.30.

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованѝ цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 (5—?)

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: **Асфальтъ до фундаментôвъ** для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ **Елястичнѝ изолірпляты**, улѣпшену огнетревалу **Тектуру** высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, **роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.**

Лякъ асфальтовый до консервація дахôвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченѝ стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховѝ тектуровѝ и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 34—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѝ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѝ найдешевшѝ сталѝ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѝ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѝ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнѝ **занавѣсы джутовѝ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѝ зр. 3.30 и 3 75; требізонтскѝ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѝ **комплетнѝ занавѣсы коронковѝ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскѝ и всхôднѝ спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѝ, запаски дамскѝ и дѣточѝ, плащики и чапочки дѣточѝ. Панчохи дамскѝ и дѣточѝ. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

НОВО отворена центральна продажа цукрôвъ

Львôвъ, улиця Валова число 1

поручає

цукры, помадки, праліны, сорбеты — *по цѣнахъ дуже низькихъ.*

Порученя почтовѝ полагоджує ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

Болеславъ Костецкій.

Всесторонно спрактикованый спосôбъ лѣченя.

Безъ лѣкарства — **Нешкôдне**

Всѣмъ недужимъ на нервы

поручаєсь **якъ найлѣпше 21 выданье** брошуры **Романа Вайссманна.** 3670 1—2

Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss Vorbeigung und Heilung

Безплатно можна одержати черезъ аптику **К. Крижановского у Львовѣ.**

Посвѣдченя реномованыхъ лѣкарѣвъ.

3650 6-6

За-для выпродажи

поручає фабрика

Т. БРЕДТА въ ОТИНІИ

якъ довго выстане припасу

Молотѣльнѣ ручнѝ, системы Умрата, однакожь о много сильнѣйше зладженѝ	зр. 60·—
Молотѣльнѣ ручнѝ системы Кляйтона	„ 90·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ, зъ трансмісією до руху трибового	„ 170·—
Молотѣльнѣ разомъ зъ кератомъ однокôннымъ до руху на пасахъ, компл. зъ пасами	„ 190·—
Сѣчкарнѣ цѣлѝ зелѣзнѝ на два ножѣ дуже сильно зладженѝ, ваги 95 клґр.	„ 28.—

Вынаймає ся **фронтова комната** при ул. Бляхарскôй ч. 13 II поверхъ (Ставропигія). Можна мати такожь харчь. — Близша вѣдомôсть у ôднаймаючого на II поверсѣ.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а меншѝ по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускѝ 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (2—25)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (23—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 15. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

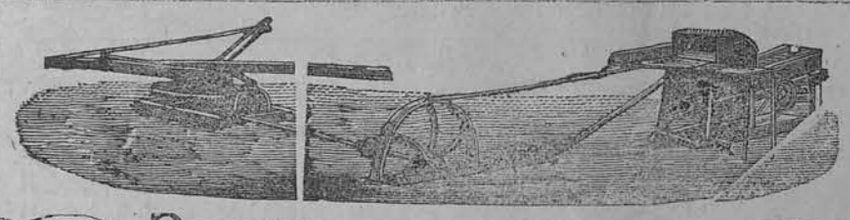

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 215. Львôвъ, Понедѣлокъ 24 вересня (6 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 6 н. ст. жовтня 1890.

Оногды, при нагодѣ згадки о гостинѣ цѣсаря Вільгельма, зробили мы замѣтку, що якъ-разъ въ тôй хвили, по 11-лѣтнôмъ правленю ґр. Таффого, такожь нѣбы „миротворця“ у внутрѣ Австріи, народы австрійскѝ розôйшлись якъ найдальше, угода ческо-нѣмецка на очехъ нашихъ розбилась, антаґонізмъ національный взявъ гору у всѣхъ коронныхъ краяхъ. Сконстатованье факту того выдавалось намъ тымъ бôльше на часѣ, позаякъ не тôлько мы, але всякій розумный політикъ силу державы не покладає въ якихъ небудь союзахъ зъ державами посторонными, а бôльше того у внутрѣшнôмъ ладѣ, опертôмъ, на рôвноправности и справедливôмъ полагодженю потребъ народôвъ, котрѝ то народы въ данôмъ случаю мали бы станути въ оборонѣ цѣлости своеи державы. При тôмъ ужили мы слôвъ, що въ Галичинѣ пôдъ теперѣшну пору Русины зъ Поляками розôйшлись якъ найдальше.

Слова тѝ не подобались дуже деякимъ дневникамъ польскимъ. И отъ Gazeta Narodowa зробила заразъ до нашихъ слôвъ замѣтку, що сконстатованье крайного роздору межи Русинами и Поляками въ Галичинѣ „не єсть прислугою для справы рускои національнои въ краю нашôмъ.“

Зъ замѣткою Gazet-ы Narodow-ои злишна всяка полеміка, бо лише незрячій або чоловѣкъ лихои волѣ мôгъ бы сказати, що въ Галичинѣ ôдносины національнѝ розвинулись въ ерѣ ґр. Таффого якъ найправильнѣйше и що оба народы остають въ любови.

Замазуванье антаґонізму національного має тую цѣль, щобы — борони Боже — правительству центральному не прийшло навѣть на гадку, придивитись близше тôй нещаснôй Галичинѣ и сказати собѣ, що дотеперѣшна система автономіи краѣвъ єсть утопією, руйнуючою силы тыхъ народôвъ, зъ котрыхъ зроблено такъ званѝ меншости національнѝ, а тымъ самымъ и пôддано ихъ пôдъ абсолютну власть бôльшостей, и що та утопія, зруйнувавши силу меншостей, обезсилює чимъ-разъ бôльше и саму державу. Того боить ся не лишь Gazeta Nar., але весь загалъ польскій, и длятого дементують ся дуже старанно всякѝ голосы прасы рускои, спорадично и нѣмецкои, наколи тамъ сказано, що въ Галичинѣ вытворивъ ся вже крайный антаґонізмъ національный и що для самого правительства надôйшла послѣдна хвиля, дати починъ до якои-небудь акціи зъ стремлѣньемъ до рôвноправности Русинôвъ.

Що все, щó дѣє ся въ межинародныхъ ôдносинахъ въ Галичинѣ, веде до того, що не мирить, а радше дѣлить давныхъ сусѣдôвъ, — котрѝ и такъ, по свѣдоцтву исторіи, якось нѣколи не могли погодитись, — се рѣчь певна. О тôмъ свѣдчать щоденнѝ факты, котрыхъ нѣхто заперечити не въ силѣ. Отже теперь заходить то важне пытанье: чи лучше замазувати всѣ кривды Русинôвъ або просто неґувати всякѝ факты доскулюючѝ Русинамъ, — чи може лучше розкрыти ту глубоку рану такъ широко, щобы єи и правительство центральне и корона побачили, наколи вже близше стоячѝ сферы не хотять єи бачити?

Якъ бы Русины галицкѝ становили якійсь мінімальный процентъ населеня Галичины, або були елементомъ малозначущимъ, тогдѣ може бы ôдповѣдала Галичинѣ система безвзглядного форитованя елементу польского. Але нарôдъ рускій має для Австріи наколи не бôльшу, то певно рôвну вагу, що й нарôдъ польскій. А на нещастье того послѣдного нарôдъ рускій єсть уже свѣдомый своихъ правъ и не дасть собѣ ихъ выдерти. Русь галицка не дасть ся нагнути анѣ зломити, хоть-бы до неи примѣнено таку систему, якои придержують ся Мадяры супротивъ Славянъ та Румунôвъ угорскихъ. И тѝ обставины накликують якъ-разъ кождого мудрого політика, хоть-бы и Поляка, до чимъ скоршого звороту зъ дороги, на котру звели керманичѣвъ внутрѣшнои політики австрійскои блуднѝ огники чи то закулісовыхъ интриґъ чи неприязнои намъ прасы польскои. Наколи въ 1868 р. слово Байста „Umkehren“, сказане до деякихъ політикôвъ рускихъ, було на часѣ, то мы адресуємо єго нинѣ не лише до правительства центрального, але и до Полякôвъ. Драстичнѝ мѣры не зломлять насъ, а выкличуть ще бôльшій антаґонізмъ на шкоду самыхъ же утопістôвъ.

Соціялісты въ Нѣмеччинѣ.

День 30 вересня ставъ ся историчнымъ въ розвою нѣмецкого соціялізму. Того дня зъ ударомъ 12 год. о пôвночи переставъ обовязувати въ Нѣмеччинѣ заведеный Бісмаркôвскою політикою выимковый законъ противъ соціялістôвъ, котрый, хочь давъ ся соціялістамъ добре въ знаки, то все-таки не мôгъ спинити руху соціяльного, ба навѣть ще и причинивъ ся до єго зросту, змушуючи соціялістичныхъ проводирôвъ подбати про добру внутрѣшну орґанізацію партіи, черезъ що она могла бы устоятись противъ всякого напору поліціи. День 30 вересня обходили нѣмецкѝ соціялісты торжественно, особливо-жь въ Берлинѣ, зъ-ôдки теперь выходить головный провôдъ цѣлого руху соціялістичного. Того дня ôдбуло ся въ Берлинѣ вечеромъ ажь сѣмь великихъ зборôвъ, на котрыхъ промавляли Бебель, Лібкнехтъ, Зінґеръ, Авербахъ, п-ѣ Ирeръ, Фоґтгеръ и другѝ проводирѣ соціялістôвъ. На кождôмъ зъ тыхъ зборôвъ було множество участникôвъ; робôтники и люде зъ интеліґенціи явились на нихъ зъ цѣлыми родинами. По зборахъ ôдбувала ся въ многихъ льокаляхъ весела забава зъ танцями ажь до 12 годины, а о тôй годинѣ заяснѣли були многѝ домы робôтникôвъ радôстнымъ свѣтломъ и на всѣхъ зборахъ вывѣшено червонѝ хоругви на знакъ, що въ сѣй хвили антісоціялістичный законъ перейшовъ вже до исторіи минувшости. Поліція берлиньска дивилась на всѣ тѝ зборы и забавы та на демонстративну илюмінацію рôвнодушно, видячи себе безсильною въ виду руху, котрый елементарною силою обнимає зъ кождымъ днемъ чимъ разъ ширшѝ круги. А цѣкавѝ були бесѣды, якѝ на тыхъ численныхъ зборахъ выголошено. Всѣ бесѣдники величали хвилю знесеня выимкового закона яко велику побѣду партіи и вказували на велику солідарнôсть въ партіи, котра зумѣє и въ будучности пôдпорядкувати интересъ одиницѣ пôдъ интересъ загалу. Бебель вказавъ ще и на то, що выимковый законъ переставъ обовязувати зъ волѣ цѣсаря, але якъ-разъ то, що така воля проявила ся ажь у цѣсаря, єсть найбôльшимъ моральнымъ успѣхомъ партіи. А Лібкнехтъ говоривъ: „Єсть то великій историчный моментъ, що законъ противъ соціялістôвъ упавъ и що червона хоруговь пôдняла ся зновъ въ гору. Мы вже давно побѣдили сей законъ, але ажь теперь хоронимо єго. Противники нашѝ знають дуже зле соціяльну демократію, коли думають, що въ нѣй настануть роздоры.“ На другій день появились въ соціялістичныхъ ґазетахъ ôдповѣднѝ важнôй хвили вступнѝ статьѣ и проґрамы соціялістичнои партіи въ Нѣмеччинѣ. Головный орґанъ берлиньскихъ соціялістôвъ, Berliner Volksblatt, зазначивъ того дня у вступнôй статьи, що соціяльна демократія научилась черезъ выимковый законъ дуже богато, але нѣчого не забула а члены єи будуть якъ доси такъ и дальше солідарно поступати.

Для зрозумѣня повысшихъ гадокъ, высказаныхъ Berliner Volksblatt-омъ, мусимо тутъ нагадати деякѝ цѣкавѝ факты зъ недалекои ще минувшости про орґанізацію берлиньскихъ соціялістôвъ, котра то орґанізація дає дѣйство дуже добрый доказъ, що соціялісты научились черезъ выимковѝ законы дуже богато; они научились якъ велику вагу для кождои партіи, а особливо для партіи соціяльнои, має добра орґанізація та якъ въ хвиляхъ потребы належить вести ту орґанізацію.

Закимъ ще въ Нѣмеччинѣ заведено соціялістичный законъ, то провôдъ великихъ масъ соціяльнои демократіи выходивъ ôдъ спôлокъ, до котрыхъ по бôльшôй части належали интеліґентнѝ „товаришѣ“. Въ Берлинѣ засновано ще крôмъ того 1 жовтня 1875 р. велику ґазету партійну „Berliner freie Presse“, котрои редакція становила такожь одну ґрупу проводирôвъ. Коли опôсля берлиньска поліція стала одну спôлку за другою розвязувати, прийшло було до того, що управа цѣлого соціяльно-демократичного руху мусѣла обмежитись лишь на саму Berl. fr. Presse, т. є. на єи редакторôвъ, експедиторôвъ, складачѣвъ и т. д. Поліція знала о тôмъ, але не могла тому нѣякъ перешкодити.

Коли ôдтакъ дня 23 жовтня 1878 р. оголошено законъ соціялістичный, заказано заразъ въ кôлька днѣвъ по тôмъ выдавати Berl. fr. Presse. Бувъ то тяжкій ударъ для соціяльнои партіи, але прийшовъ ще тяжшій, коли въ Берлинѣ заведено малый станъ облоги и прогнано насампередъ 47, а трохи пôзнѣйше ще 21 проводирôвъ соціялістичныхъ. Тымъ способомъ розбила була поліція звязь проводирôвъ зъ великими масами соціяльнои демократіи. По першôмъ перестраху зôйшлось було кôлькохъ проводирôвъ соціяльныхъ и они то уложили проґраму тайнои орґанізаціи партіи. Пôдставою тои орґанізаціи були округи выборчѝ въ Берлинѣ, котрыхъ тамъ тогды було шѣсть. Знакомѝ зъ собою „товаришѣ“ зъ якоись части одного округа зôйшли ся разомъ и выбрали свого „мужа довѣрія“. Тотѝ мужѣ довѣрія сходили ся ôдтакъ разомъ и творили „народный збôръ“ дотычного округа. Але позаякъ тыхъ мужѣвъ довѣрія було досыть богато и годѣ було ихъ разъ-у-разъ скликувати, то мужѣ довѣрія зъ кождого округа выбирали одного „начальника“. Тѝ начальники представляли отже волю округа и давали політичный провôдъ. Они выбирали такожь одного „репрезентанта“, котрый бувъ видимою головою цѣлого округа выборчого. Для бôльшои певности и на всякій случай выбирано ще заступникôвъ репрезентантôвъ.

Тѝ репрезентанты отже становили „головный або центральный комітетъ“ и то була та сила, котра черезъ дванацять лѣтъ пôддержувала въ Берлинѣ цѣлый рухъ соціяльный. Пôсля потребы збиравъ ся той центральный комітетъ одного дня тутъ, другого дня тамъ, а за кождый разъ де инде. Ухвалы єго подавано черезъ репрезентантôвъ до вѣдомости начальникôвъ, начальники доносили о тôмъ мужамъ довѣрія, а тѝ зновъ „товаришамъ“. Ухвалы центрального комітету сповнювались дуже точно и совѣстно. Центральный комітетъ складавъ ся зъ разу зъ шѣсть, пôзнѣйше, по подѣлѣ двохъ округôвъ выборчихъ, зъ ôсѣмъ членôвъ, а на важнѣйшѝ засѣданя покликувано такожь и заступникôвъ. Центральный комітетъ мавъ всю власть въ своихъ рукахъ; ôнъ управильнявъ політичный провôдъ, збиравъ грошѣ для выгнаныхъ, устроювавъ бôльшѝ забавы членôвъ партіи, зорґанізувавъ кореспонденцію и розсылку ґазетъ та брошуръ, словомъ — дававъ провôвъ цѣлому рухови. Розумѣєсь, що по-при то сповняли и комітеты въ поодинокихъ округахъ свою задачу и въ той спосôбъ вытворилась була такъ сильна тайна орґанізація, яка ледви чи коли була, а хочь н. пр. грошѣ переходили черезъ руки и найбѣднѣйшихъ робôтникôвъ, то все таки не було нѣякои дефравдаціи, бо кождый мавъ собѣ за честь зробити такожь щось для „доброи справы“.

Розумѣєсь, що такъ широка орґанізація не могла довго позôстати для поліціи тайною; она довѣдалась о всѣмъ черезъ своихъ „шпіцлѣвъ“, котрыхъ высылала до тои орґанізаціи.

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

(Дальше.)

Ôдъ часôвъ Бурвисты розрôзнювати треба двояку исторію Дакôвъ: одну тыхъ Дакôвъ, що перейшли до землѣ Ґетôвъ, другу тыхъ, щó позôстали до якогось ще часу въ своѣмъ краю. Щобы оминути неладу въ дальшôмъ оповѣданю, наведу напередъ въ хронольоґічнôмъ порядку важнѣйшѝ даты до исторіи Дакôвъ або Бессôвъ Родопскихъ.

[Рôкъ 73 передъ Христомъ.] М. Люкуль, римскій вождъ въ Македоніи, ôднѣсъ, якъ уже попередъ росказано, повный тріюмфъ надъ Бессами. Бессы въ великôй части выселились — ихъ принявъ до свого краю король Ґетôвъ, Бурвиста.

О способѣ, въ якій воювавъ зъ Бессами Люкуль, находимо цѣкаву замѣтку въ исторіи Фльора[1]). Люкуль спôйманыхъ Тракôвъ и Скитôвъ — одныхъ велѣвъ палити на огни, другихъ мечами убивати. Множество людей скиталось тогдѣ по краю зъ повôдтинаными руками.

И нема зовсѣмъ пересады въ тôмъ оповѣданю Фльора, — не инакше воювали Римляне и въ иншихъ краяхъ. Отъ кôлька примѣрôвъ:

Аппіянъ оповѣдає[2]), що Римляне занявши Капуу, ôдрубували однымъ людямъ руки, другихъ розпинали на хрестѣ, иншихъ розпродували, а найзнаменитшихъ ôдослали до Риму — очевидно на те, щобы въ часѣ игрищь кинути ихъ межи дикѝ звѣрята на жиръ.

Пôсля Діона[3]) велѣвъ Крассусъ всѣмъ спôйманымъ Тракамъ повôдрубувати руки.

Аппіянъ каже въ однôмъ мѣсци[4]): „Сервілій мавъ у себе 10.000 спôйманцѣвъ. Однôй части, числомъ 500, велѣвъ ôнъ поутинати головы, другихъ розпродавъ у неволю. Опôсля пôддались єму иншѝ повстанцѣ; вынявши головного вожда, всѣмъ прочимъ казавъ Сервілій повôдрубувати руки.

Добре ще, коли передъ напоромъ Римлянъ удалось людямъ утечи зъ краю и переселитись въ иншѝ стороны, а то и тои можности часто не було. Тогдѣ лишалась альтернатива: ити въ неволю, або завдати собѣ смерть власною рукою. Були выпадки, що выбирано сю послѣдну евентуальнôсть.

Аппіянъ оповѣдає о героічнôй добровольнôй смерти всѣхъ жителѣвъ одного столичного мѣста Иліріи[5]). Коли Римляне заняли одну часть мѣста, удались жѣнки и дѣти до городского дому (рôдъ ратуша), а збройнѝ мужчины у-послѣдне почали отчайдушну борбу. Зъ войска нѣ оденъ не лишивъ ся живый, а зъ жѣнокъ, щобъ не попасти въ неволю, однѝ дѣтей и себе убивали, другѝ зъ немовлятами на рукахъ скакали въ огонь и тамъ гинули. Городскій дôмъ стоявъ весь у поломѣняхъ.

Року 30 передъ Хр. осадивъ Крассусъ твердиню, до котрои схоронивъ ся ґетскій король Даникъ. Якійсь Грекъ розмовивъ ся зъ мурôвъ мѣста зъ Крассусомъ и зрадивъ Ґетôвъ. Римляне стали тиснути ся до мѣста. Щобы не дôстатись въ неволю, ґетскѝ молодцѣ самѝ собѣ завдавали смерть мечами. Нещасливый король пôйшовъ за ихъ примѣромъ[6]).

Тацитъ згадує про подôбнѝ геройскѝ чины Тракôвъ[7]). „Хочете забрати насъ въ неволю — казали Траки до Римлянъ — такъ знайте: є въ насъ и мечѣ и хоробрѝ юны-молодцѣ, а окликъ нашъ: свобода або смерть.“ И они додержали слова. Оденъ зъ вождôвъ Тарса, видячи, що годѣ дальше опиратись, проколовъ мечемъ власну грудь, а въ слѣдъ за нимъ пôйшли и его воины. Другій вождъ Турезісъ зъ малою горсткою своихъ кинувъ ся середъ ночи на Римлянъ; въ нерôвнôй борбѣ всѣ найшли смерть повну славы.

Тѝ примѣры поясняють наглядно поводы, для якихъ переселитись мусѣли Бессы до краю Ґетôвъ по розгромѣ своеи державы.

[Рôкъ 60(?) передъ Христомъ — дата не дає ся докладно означити.] Бурвиста на чолѣ Дакôвъ и Ґетôвъ впадає до Тракіи, выганяє зъ-вôдтамъ Римлянъ, ôдтакъ пустошить римскѝ провінціи Македонію и Илірію. То бувъ першій, Страбономъ зазначеный чинъ Бурвисты — легко догадати ся, що єму ходило о освободженье тыхъ Бессôвъ, що позôстали були въ Родопскихъ горахъ и находились пôдъ ярмомъ римскимъ. Велика часть выселеныхъ Дакôвъ вернула теперь зъ краю Ґетôвъ въ свои горы назадъ.

[Рôкъ 56 передъ Христомъ.] Римляне прийшли до пересвѣдченя, що имъ годѣ панувати безпосередно надъ Бессами, тому до Тракôвъ примѣнили они звѣстну свою девизу: divide et impera. На полудне Балкану, въ сусѣдствѣ Бессôвъ, мешкали Одризы надъ рѣкою Марицою и въ околици Адріянополя. Имъ то ôддали Римляне власть надъ Бессами и обѣцяли ще въ потребѣ всяку помôчь, нехай тôлько будуть вѣрными союзниками Риму. Вождомъ римскимъ въ Македоніи бувъ тогдѣ Л. Пізо — за услугу вчинену Одризамъ одержавъ ôнъ ôдъ нихъ 300 талантôвъ срѣбла (на нашѝ грошѣ около 800.000 зр.). Бессы, зазнавши вже разъ лихои долѣ, хотѣли теперь помирити ся зъ Римлянами и выслали посольство до Пізона. „Не выдавай насъ нашимъ ворогамъ, казали они, — мы нарôдъ могучій, Римъ лучше выйде на нашôй приязни, якъ зъ Одризами.“ Але Пізо не услухавъ посольства; маючи грошѣ ôдъ Одризôвъ, ôнъ посламъ Бессôвъ велѣвъ постинати головы, допучи въ той спосôбъ освячене вѣками межинародне право, що „послôвъ нѣ сѣкуть нѣ рубають“. Ціцеро въ однôй изъ своихъ бесѣдъ[8]) остро ганьбить Пізона за всѣ тѝ пôдлѝ справки, добираючи при тôмъ на него дуже драстичныхъ выразôвъ.

Одъ теперь починають ся частѝ борбы межи Одризами а Бессами. Римляне радо споглядали на тѝ межиусобицѣ, бо слушно бачили въ нихъ ослабленье силъ неприятельскихъ.

[Рôкъ 43 передъ Христомъ.] Діо Кассій пише[9]): „Брутусъ вырушивъ зъ Македоніи проти Бессôвъ въ двоякôй цѣли: разъ щобы ихъ за безнастаннѝ напады покарати, а ôдтакъ щобы собѣ заслужити имя и достоиньство императора. Похôдъ удавъ ся, бо Пізонови въ помôчь прибувъ король Одризôвъ.“

[Рôкъ 33 передъ Христомъ.] Бессы пôддають ся Августови[10]).

[Рôкъ 30 передъ Христомъ.] Крассусъ задумавъ тяжку месть на Тракôвъ, бо чувъ, що они стали укрѣпляти твердинѣ и ладити ся до вôйны. Одныхъ лишь Одризôвъ

[1]) L. Annaei Flori epitome rerum Romanarum, выданье липске зъ р. 1877, ст. 61 (кн. III, гл. 4): „Lucullus ad terminum gentium Tanain (?) pervenit. Nec aliter cruentissimi hostium domiti: in captivos igni ferroque saevitum est. Barbari... abscisis manibus relicti, vivere superstites poenae suae jubebantur.“ (Фльоръ живъ въ I-ôмъ вѣцѣ по Христѣ.)

[2]) Аппіянъ кн. VII гл. 45.

[3]) Cassii Dionis Historiae Romanae lib. LI cap. 25.

[4]) Аппіянъ кн. VI гл. 68.

[5]) Аппіянъ кн. IX гл. 10-11.

[6]) Casius Dio lib. LI cap. 26.

[7]) Cornelii Taciti annalium lib. IV cap. 46-51.

[8]) M. Tullii Ciceronis in L. Calpunium Pisonem oratio, cap. 34. — Посломъ Бессôвъ до Пізона бувъ пôсля Ціцерона Rabocentus (друга часть тои назвы зôпсована на римскій ладъ) Bessicae gentis princeps.

[9]) Historiae Romanae lib. XLVII cap. 25.

[10]) Аппіянъ Римска исторія кн. IX, гл. 16.

Прийшло було навѣть кôлька разôвъ до процесѣвъ за тайнй товариства, але остаточно мусѣло все на нѣчôмъ кôнчити ся, бо поліція мусѣла бы була ставити своихъ „шпіцлѣвъ“ за головныхъ свѣдкôвъ, а тымъ була бы выкрыла и свою дѣяльнôсть; кôнчило ся звычайно тымъ, що тыхъ, котрыхъ не можна було засудити, выгонювано зъ Берлина. Але ледви поліціи удало ся выгонити якого „репрезентанта“, то и заразъ на єго мѣсце стававъ незвѣстный ѣй доси зовсѣмъ „заступникъ“ и нагôнка мусѣла розпочатись на ново зъ початку. Такъ отже вело ся через дванацять лѣтъ и берлиньска демократія соціяльна научилась не лишь держати ся крѣпко противъ поліціи, але и управляти сама собою, безъ чужои команды, котра до тои пôры выходила зъ Липска. Ось длячого Berl. Volksblatt и написавъ, що соціяльна демократія научилась дуже богато черезъ цѣлый часъ правосильности соціялістичного закона.

Повыше було вже згадано, що такъ на самыхъ зборахъ дня 30 вересня якъ и на другій день въ ґазетахъ соціялістичныхъ зазначено, що партія соціялістична зумѣє удержати солідарнôсть въ собѣ и що тѣ дуже ошибаютъ ся, котрѣ числять на роздоръ въ тôй партіи. Длячого проводирѣ соціялістôвъ уважали за потрѣбне се зазначити, покажесь зъ слѣдующого.

Въ новѣйшихъ часахъ проявивъ ся бувъ досыть значный роздоръ середъ соціялістичнои партіи нѣмецкои, особливо-жь тогды, коли по уступленю кн. Бісмарка самъ нѣмецкій цѣсарь взявъ ся бувъ полагодити справу робôтничу. Бебель и Лібкнехтъ стали тогды остерѣгати своихъ товаришѣвъ ôдъ всякихъ страйкôвъ и нерозважныхъ кроκôвъ доказуючи, що они можуть лишь зашкодити цѣлому дѣлу. Противъ нихъ пôдняла ся тогды сильна опозиція людей молодшихъ, котрѣ були того погляду, що треба вести и дальше безвзглядну борбу; тѣ „молодѣ“ становили отже пôдъ проводомъ д-ра Віллье напрямъ радикальный, рѣшучо противный тенденціямъ старшихъ проводирôвъ. Но той роздоръ, котрый доперва въ новѣйшихъ часахъ проявивъ ся досыть рѣзко, єсть далеко старшій и датуе ся ще зъ тыхъ часôвъ, коли въ Нѣмеччинѣ завязано першй товариства соціяльнй. До одного зъ тыхъ товариствъ, що назвало ся „Загальнымъ товариствомъ нѣмецкихъ робôтникôвъ“ и розтягало свою дѣяльнôсть головно на Прусы и пôвнôчну Нѣмеччину, належали переважно самѣ робôтники; до другого же товариства або т. зв. „соціяльно-демократичнои партіи робôтничои“, котре мало межинародный характеръ, належала въ переважнôй части интеліґенція и интеліґентнѣйшѣ робôтники. Се послѣдне товариство розвинулось головно въ Саксоніи и зъ ôдси вело свою аґітацію по цѣлôй полудневôй Нѣмеччинѣ, а пôзнѣйше стало ей ширати такожь и въ пôвнôчнôй Нѣмеччинѣ. Репрезентанты першого товариства перебували головно въ Берлинѣ, а репрезентанты другого товариства въ Липску. Одно товариство дивилось на друге косымъ окомъ, ажь на конець въ 1874 р. пôдчасъ выбору до парляменту, прийшло мѣжь обома товариствами до явного роздору. Того року поставили оба товариства своихъ кандидатôвъ; перше поставило Газенклевера, а друге Якобіого. Роздоръ той бувъ бы прибравъ може бôльшѣ розмѣры, але конґресъ въ Ґотѣ 1875 р., на котрôмъ ухвалено програму соціялістичнои партіи, перешкодивъ тому и завѣвъ на якійсь часъ згоду.

Тымчасомъ удалось саскимъ соціялістамъ взяти провôдъ партіи въ Берлинѣ въ свои руки и усунути поволи давныхъ проводирôвъ берлиньскихъ. Коли-жь опôсля заведено законъ противъ соціялістôвъ и всѣхъ тогдѣшныхъ проводирôвъ прогнано зъ Берлина, вернули зновъ давнй проводирѣ загального товариства робôтничого и занялись тутъ тайною орґанізацію, о котрôй вже повыше була бесѣда. Въ тôй порѣ вернувъ бувъ до Берлина такожь Гассельманъ, завзятый противникъ Лібкнехта, але невдѣявъ нѣчого. Такъ отже лишилась давна опозиція загального товариства робôтничого до нинѣ, а зъ неи выросла опôсля „молода“ опозиція пôдъ проводомъ д-ра Віллье, котра закидае теперѣшнымъ проводирамъ, що они за богато парляментують и домагаюсь конче радикальнѣйшого выступованя. На разѣ сей роздоръ залагоджено знову, а щобы до него дальше не допустити, постановили липськй проводирѣ соціялістичнй перенести свôй штабъ до Берлина и обняти тутъ редакцію Berliner Volksblatt у, котрый теперь уважаюсь орґаномъ цѣлои партіи соціяльнои. Чи згода мѣжь соціялістами дасть ся довго удержати, годѣ сказати. Дотеперѣшнй проводирѣ хотять держати ся давнои програмы ухваленои ще на конґресѣ въ Ґотѣ и длятого Berl. Volksblatt теперь ёи зновъ оголосивъ; другй же соціялісты, особливо зъ полудневои Нѣмеччины домагають ся змѣны дотеперѣшнои програмы и проєктують новый зъѣздъ соціялістôвъ въ Ґалліе. Они хотять розширити аґітацію соціяльну такожь и на селянъ. Ся обставина була мабуть причиною, що выдану недавно тому паролю, щобы всѣ соціялісты выступили громадно зъ церкви, до котрои належать, ôдкинено, бо такій крокъ ставъ бы ся дуже некористнымъ для аґітаціи соціялістичнои середъ селянъ.

Наконець годить ся ще навести тутъ програму ґотайску, яку теперь на ново оголосивъ Berl. Volksblatt. Програма та въ своихъ головныхъ точкахъ звучить:

I. Праця єсть жереломъ всего богатства и всеи культуры, а позаякъ загально хосенна праця єсть лишь можлива въ суспôльности, то всѣй суспôльности, т. є. всѣмъ ей членамъ належить ся цѣлый продуктъ працѣ при рôвночасномъ загальнôмъ обовязку до тои працѣ, пôсля рôвного права, кождому пôсля єго розумныхъ потребъ. Въ теперѣшнôй суспôльности сталисъ средства до працѣ монополемъ клясы капіталістôвъ; походяча въ ôдси зависимôсть клясы робôтничои єсть причиною нужды и рабства у всякихъ выдахъ. Высвобожденье клясы робôтничои вымагае перемѣны средствъ до працѣ на спôльне добро суспôльности и управильненя всеи працѣ пôсля спôлокъ та загального зужитковуваня и справедливого роздѣлу доходу зъ працѣ. Высвобожденье працѣ мусить бути дѣломъ клясы робочои, супротивъ котрои всѣ другй клясы становлять лишь одну реакційну масу.

II. Выходячи зъ тои засады, стремить соціялістична партія робôтнича въ Нѣмеччинѣ всѣми средствами до заведеня вôльнои державы и соціялістичного устрою суспôльности; до знесеня зелѣзного права платнй черезъ знесенье роботы за заплату; до знесеня всякого выкорыстуваня; до усуненя всякои суспôльнои и політичнои нерôвности. Соціялістична партія робôтнича въ Нѣмеччинѣ, хочь поки-що дѣлае въ крузѣ національнôмъ, розумѣе дуже добре интернаціональный характеръ руху робôтничого и готова сповнити всякій вложеный на ню обовязокъ, щобы збратанье людей сталось правдою.

Для осягненя тои цѣли домагаесь партія соціяльна:

1) Загального права голосованя способомъ тайнымъ для всѣхъ, що скôнчили 20 лѣтъ житя и то при всѣхъ голосованяхъ и выборахъ въ державѣ и громадѣ. Днемъ голосованя або выбору мусить бути недѣля або свято.

2) Безпосередного законодавства для цѣлого народу и права рѣшати о вôйнѣ и мирѣ.

3) Заведеня народного войска замѣсть постôйныхъ армій.

4) Знесеня всѣхъ выимковыхъ законôвъ, особливо що-до прасы и товариствъ.

5) Народного судôвництва безплатного.

6) Загального и публичного выхованя народу, безплатнои науки у всѣхъ заведеняхъ науковыхъ. Признаня релігіи за рѣчь приватну кождого чоловѣка.

7) Якъ найбôльшого розширеня правъ и свобôдъ політичныхъ.

8) Заведеня одного податку проґресивного яко доходу для державы и громадъ.

9) Заведеня нормального дня роботы.

10) Заказу роботы дѣтей и роботы женщинъ, шкôдливои для ихъ здоровля або для моральности.

11) Права охороны для житя и здоровля робôтникôвъ; контролѣ копалень и фабрикъ.

12) Управильненя роботы по вязницяхъ.

13) Повнои автономіи для всѣхъ робôтничихъ касъ запомоговыхъ и т. д.

противнôмъ случаю переведуть выборы безъ курій сельскои. А що при тôмъ не роблено нѣякихъ уступствъ, то нашй здержались и теперь ôдъ участи, и такъ выбрано выдѣлъ повѣтовый голосами панôвъ и жидôвъ. Маршалкомъ выбрано Стефана Мойсу зъ Рудникъ, віце-маршалкомъ Николая Криштофовича зъ Залуча, а на выдѣловыхъ: Іосифа Теодоровича зъ Русова, Маркуса Германа, кс. Ант. Ґурского зъ Заболотова и Тита Нѣмчевского антикаря снятиньского. [Члена зъ ґрупы сѣльскои не выбрано.]

Мовь-бы для наданя цѣлôй справѣ ще бôльшои цѣхи комедіи, наказавъ снятиньскій бурмістръ поліцаямъ стрѣляти въ мозґрôвъ, нѣбы то въ знакъ побѣды надъ chłopstwem, и довѣвъ хиба до того, що по мѣстѣ стала ходити анекдота, що Niemadrowski robi próby z bezdymnym prochem. Розумѣе ся само собою, що потôмъ не бракувало и выстрѣлôвъ шампана, котрымъ новосплодженый „соединеными силами“ жидôвъ и панôвъ маршалокъ п. Мойса старавъ ся змыти той немилый фактъ, що 70.000 селянъ снятиньского повѣту не хоче о нѣмъ и чути. Таку то маєте нову илюстрацію зъ одной стороны ославленои zgody а зъ другои несправедливости теперѣшнои ординаціи выборчои до радъ повѣтовыхъ, и мы лише цѣкавй, чи середъ такихъ обставинъ поважить ся правительство предложити выборъ п. Мойсы до затвержденя цѣсареви?!

Климъ Обухъ.

Дописи „Дѣла“

Изъ Снятина.

[Выборы до выдѣлу рады повѣтовои.]

Дня 1 н. ст. жовтня ôдбували ся въ снятиньскôй радѣ повѣтовôй выборы до выдѣлу повѣтового. Шансы були такй, що паны и жиды мали 14 голосôвъ, а курія сельска 11 голосôвъ, бо належачій до неи о. Коржиньскій уважавъ за ôдповѣдне не явитись цѣлковито. Перевага по сторонѣ противникôвъ походила головно зъ сеи причины, що пôдчасъ выборôвъ зъ курій мѣскои всѣ снятиньскй радній Русины пôйшли до одного богача на похоронъ, бо не сподѣвались, щобы при сихъ выборахъ можь було бодай одну склянчину пива выпити.

Коли-жь теперь прийшло до выборôвъ до выдѣлу, то партія паньско-жидôвска не дала собѣ навѣть нѣчого и говорити о якôмсь порозумѣню, а зъ цѣлою брутальностію домагала ся, щобы курія селяньска здала ся на ласку и неласку. Нашй зновъ клали яко conditio sine qua non, щобы не выбирати на маршалка зненавидженого въ цѣлôмъ повѣтѣ п. Мойсу, а впрочôмъ годила ся на всякй иншй точки. Мимо того отже, що розходило ся лишь о сей одинъ пунктъ та що на маршалка клали Русины п. Н. Криштофовича, дѣдича зъ Залуча, — котрого потôмъ віцемаршалкомъ выбрано — паны уперли ся на своѣмъ, а всѣ нашй радній якъ одинъ мужь выйшли зъ салѣ. Тогдѣ паны почали справджувати выборы, а потôмъ ôдложили засѣданье на пополудне.

Однакожь и теперь здержались они ôдъ всякихъ переговорôвъ, а выслали лише трехъ послôвъ до нашихъ взываючи ихъ, щобы о $3^1/_2$ годины явили ся въ сали нарадъ, бо въ того пытаня Дурасъ очевидно не надававъ ся.

Року 86 по Хр. впавъ Декабаль[16]) до рямскои провінціи Мезіи (на полудне Дунаю) и розбивъ въ пухъ войско Рямлянъ, застеливши боєвище трупами неприятельского войска; въ вôйнѣ згинувъ вождъ и римскій намѣстникъ Мезіи Оппій Савинъ.

Цѣсарь Доміціянъ зôбравъ нове войско и самъ вырушивъ зъ Риму, щобы бути близько боєвища. Декебаль выправивъ посольство до начального вождa римского, Фуска, зъ такимъ предложеньемъ: „Заключу миръ зъ вами, коли ôдъ кождои душѣ въ великôй римскôй державѣ платити менѣ будете даннину, по два оболѣ рôчно“. Фускъ, такою зневагою до живого обуреный, не давъ ôдповѣда, лишь переступивъ Дунай и почавъ вôйну. Але зновъ Рямлянъ завело щастье: Фускъ згинувъ на боєвищи, а при утечи Рямлянъ ихъ таборъ, хоругви и воєнні знаряды дôстали ся Дакамъ. Цѣсарь зъ соромомъ вернувъ до Риму; дацкй войска безъ опору загаляли ся зновъ въ Мезію и Тракію.

Верховнымъ вождомъ римскихъ войскъ бувъ ôдъ-теперь Юліянъ. Єму зъ-разу щастилось у вôйнѣ зъ Даками, але вкôнци удалось Декебалеви змусити Юліяна до ôдвороту. Результатъ выправы бувъ такій, що римскій цѣсарь обѣцявъ ся платити Дакамъ рôчну даннину и прислати имъ зъ свого краю выправныхъ фабрикантôвъ оружія, технікôвъ и людей здôбныхъ у воєнномъ дѣлѣ. Щобы оправдати передъ сенатомъ такь тяжкй условія мира, пôдробивъ Доміціянъ якесь нѣбы-письмо Декебаля, въ котрôмъ король Дакôвъ такъ ажь стелить ся у стôпъ Риму. Въ додатокъ велѣвъ собѣ Доміціянъ въ грудни р. 90 устроити тріюмфальнй обходы, а поетамъ-лизунамъ приказавъ оспѣвати великй свои побѣды надъ Даками.

Зъ часомъ выявила ся цѣла та комедія. Хочь соромно було для Рямлянъ, платити дань варварамъ, та не було выходу. И наслѣдникъ Доміціяна, Нерва, не важивсь ôдказати Дакамъ даннины. Те скромне ôдношенье тревало ажь до вступленя на римскій престолъ цѣсаря Траяна.

(Дальше буде.)

Изъ Збаражского.

[Гостина намѣстника ґрафа К. Бадеиія.]

Дня 2 н. ст. жовтня передъ 8-ою годиною рано переѣздивъ намѣстникъ зъ Тернополя черезъ Чернихôвцѣ до Збаража. При въѣздѣ до села витали єго віце-маршалокъ збаражскои рады повѣтовои о. Н. Сѣчиньскій въ радными громадскими и учителѣ въ дѣтьми. Намѣстникъ злѣзъ изъ поѣзду и звитавъ ся зъ о. Сѣчиньскимъ, а той промовивъ до него:

„На вступѣ въ повѣтъ збаражскій маю честь повитати Васъ Ексцеленціе яко найвысшого урядника цѣсарского. Припала менѣ честь витати Васъ въ потрôйнôмъ характерѣ. Яко парохъ сего села витаю Васъ въ имени єго мешканцѣвъ; яко дочасовый заступникъ маршалка витаю Васъ въ имени повѣту и дякую при сѣй милôй нагодѣ за труды, котрй Ваша Ексцеленція пôдняли въ справѣ ратунку загроженои голодомъ людности. На руки Ексцеленціи передаю въ имени повѣту выразы найширшои подяки и вдячности для велико-

---

ôвъ пощадивъ, бо тѣ выйшли єму на стрѣчу безъ оружія. Имъ подарувавъ Крассусъ околицю, де була головна святиня Бессôвъ[11]).

[Рôкъ 16 передъ Христомъ.] Бессы вторгнули въ край Одризôвъ и прогнали ихъ короля; сей убѣгъ до Македонія, просячи Рямлянъ о помôчь (Діо Кассій кн. LIV гл. 20). Рôвночасно — може въ якôй звязи зъ симъ розрухомъ — явились на полудне ôдъ Дунаю Сарматы. Ґаль, проконсуль рямскій, не пустивъ Сарматôвъ за Балканъ, они мусѣли вернути назадъ на другій берегъ Дунаю.

[Рôкъ 13—10 передъ Христомъ.] Діо пише про нове отчайдушне повстанье Бессôвъ такъ[12]): „Оденъ Тракъ зъ народности Бессôвъ, вѣщунъ при народнôй святини Дія, именемъ Волоґесъ (Вологостъ), одушевляючими мовами умѣвъ здобути собѣ приклонникôвъ и разомъ зъ ними зворохобивъ край. Онъ убивъ Роскупора у вôйнѣ, а войско Одризôвъ одушевляючими промовами заманивъ на свою сторону, самого-жь короля Одризôвъ, Реметалка, змусивъ до утечѣ. Въ погони за Реметалькомъ загнавъ ся Вологостъ ажь до Херсонесу (пôвъостровъ Ґалліполі) и тамъ починивъ великй опустошеня. Рямляне покликали супроти Бессôвъ намѣстника въ Памфілія, Пізона. На вѣсть о надходѣ римскихъ войскъ Бессы подались въ свои горы назадъ. Въ першôй вôйнѣ повелось Пізонови нещасливо, войска Бессôвъ взяли верхъ надъ Рямлянами; въ другôй пôбѣдивъ Пізо и опустошивъ край Бессôвъ... За те признано єму въ Римѣ ôдзнаки тріюмфальнй и установлено въ честь єго подячнй торжества.“

[Рôкъ 15—25 по Христѣ — докладна дата намъ не знана.] Цѣкаву вѣдомôсть записавъ Тацитъ[13]): Одризы по довголѣтнôй враждѣ зъ Бессами получились теперь зъ ними до спôльнои обороны супроти Рямлянъ. Союзнй войска пôдѣлились на двѣ части: одна (безперечно Одризы) осаджують въ великôмъ числѣ гôродъ Филіпополь, другй (здаесь Бессы) переходять горы Балканьскй и спѣшать въ стороны Дунаю, щобы зворохобити „ôддаленй народы“. Тацитъ каже, що безъ проливу рямскои крови удалось усмирити повстанье и привести до послуху лихо узброенй товпы людей.

Се — послѣдна въ исторіи вѣдомôсть про Родопскихъ Бессôвъ. Мимохôть повстае питанье: въ якôй цѣли товпы народу, не маючи нѣ доброи зброѣ нѣ добрыхъ вождôвъ, переходять Балканъ и йдуть въ стороны Дунаю, щобы лучитись зъ „ôддалеными народами“? По моѣй гадцѣ були то послѣднй переселенцѣ Бессôвъ; они спѣшили на пôвнôчь до новои ôтчины въ братнôмъ краю Ґетôвъ.

Про исторію першихъ наддунайскихъ Бессôвъ, званыхъ въ исторіи Даками, я говоривъ въ понереднôмъ числѣ, теперь подаю дальшй даты.

По смерти Бурвисты замѣчаемо якійсь зворотъ въ думкахъ и чинахъ Ґетôвъ. Стара партія бере верхъ въ краю, потомки давныхъ династôвъ дѣлять край назадъ на дрôбнй атомы. Не безъ того, щобы и стара вѣра въ бога Залыму не ôджила на ново, не вытиснула на задъ культу Дія. Хочь въ виду спôльного ворога, Риму, не було нѣколи борбъ межи Ґетами а Даками — все-жь замѣчаемо якесь окреме ґрупованье обохъ племенъ: Ґеты позôстають на своихъ рôвнинахъ, а Даки — одвѣтно до властивостей давнои ôтчины — занимають Семиґородскй горы въ свое посѣданье[14]).

Около року 86 по Хр. панувавъ надъ Даками свѣтовои славы вождъ и король Декебаль. Передъ нимъ бувъ Дурасъ[15]), — якъ уже придана єму назва вказуе, король дуже нездарный, дурный; ôнъ зрѣкъ ся свого престола въ користь Декебаля. Важнй тогдѣ були часы, наближалась рѣшуча, рокова хвиля, въ котрôй рѣшитись мало пытанье, чи Рямляне чи Даки запанують въ Европѣ. До рѣшеня

---

[11]) Dio Cassius lib. LI cap. 25.

[12]) Cassius Dio lib. LIV cap. 34.

[13]) Cornelii Taciti Annalium lib. III. cap. 38-39

[14]) Annaeus Florus (стор. 111 въ выданю липськôмъ зъ р. 1877) „Daci montibus inhaerent.“ — Страбо кн. VII гл. 3.: „Ґеты мешкають бôльше къ морю, Даки въ противнôй сторонѣ близше Ґерманіи.“ — Dio Cassius кн. 66 гл. 6: „Зову ихъ (жителѣвъ Семиґородскихъ гôръ) Даками, якъ они самй себе и якъ ихъ Рямляне зовуть. Властивй Ґеты мешкають надъ Дунаемъ“. — Пôсля Страбона кн. VII гл. 3. степы бессарабскй звались въ старину „Ґетскою пустинею“; жителѣ наддньстряньскй зовуть ся у Страбона и у Птолемея Тиран Ґетами, т. є. Ґетами зъ надъ рѣки Тирасъ (Днѣстеръ).

[15]) Dio Cassius lib. LXVI cap. 6. пише Δόῦρας; у Іорданіса зове ся той король Dorpaneus. (гл. 13.) Приходить такожь форма Diurpaneus (Roesler-a Dacier und Romänen стор. 87).

[16]) Матеріялы до исторіи Декебаля зôбравъ дуже старанно д-ръ Ресльеръ въ своѣй розправѣ „Das vorrömische Dacien“. Тои працѣ придержуватись буду при описѣ воєнъ Декебаля.

душного нашого пана и цѣсаря, котрый першій поспѣшивъ зъ помочію на вѣсть о неврожаю. Яко посолъ селяньскій сего повѣту въ имени селяньства витаю Вашу Ексцеленцію яко ôдпоручника Єго Величества цѣсаря австрійского. Селяньство сего повѣту пограничного стоить вѣрно и крѣпко при тронѣ дому Габсбурґôвъ — селяньство памятає на тй добродѣйства, котрй сплыли на него ôдъ часу прилученя краю до Австріи; преданнôсть и вѣрнôсть та тымъ сильнѣйша и живѣйша мѣжь селяньствомъ сего повѣту, що маючи вже свѣдомôсть свобôдъ горожаньскихъ и посѣдаючи вже почутье національне, умѣє робити порôвнаня: кôлько лѣпша доля єго пôдъ орломъ австрійскимъ, нѣжь доля брата єго за кордономъ. Всю ту высшôсть свою и свѣдомôсть єя завдячує селяньство Австріи, и то найсильнѣйша порука непохитнои вѣрности. И сли на дорозѣ розвою економічного и національного подыбують ся де и перешкоды, то терпеливостію, опертою на вѣрѣ въ помôчь Божу и опѣку цѣсарску, перебудемо все, пôдпорядковуючи себе и своє австрійскôй идеи державнôй для могучности тои идеи державы, зъ котрою насъ вяже вдячнôсть и надѣя. Тй чувства, высказанй въ имени селяньства сего повѣту прошу Вашу Ексцеленцію зложити у стôпъ трону нашого пана и цѣсаря, и запевнити, що въ потребѣ селяне готовй кровію и майномъ за цѣсаря и Австрію постояти. Нашь наймилостивѣйшій панъ и цѣсарь Францъ-Іосифъ най жиє многая лѣта!“ [Селяне ôдспѣвали.]

Намѣстникъ подякувавъ, принявъ хлѣбъ и сôль ôдъ начальника громады, и черезъ чверть годины розмовлявъ зъ о. Сѣчиньскимъ, котрый представивъ єму зверхнôсть громадску, мѣсцеву раду шкôльну, управителя школы и двѣ учительки. Намѣстникъ розвѣдувавъ ся про розвôй школы, про языкъ выкладовый, про ôдношеня пароха до мешканцѣвъ-латинникôвъ, дальше про торôчный неврожай и сегорôчнй шкоды ôдъ граду и затопы, а наконець згадавъ и про сегорôчнй выборы до рады повѣтовои. Прощаючись, призначивъ 150 зр. на пôдмогу найбôльше потерпѣвшимъ ôдъ граду и обѣцявъ ще бôльшу помôчь ôдъ правительства.

Зъ вôдси намѣстникъ, въ супроводѣ сов. Р. Терлецкого, збаражского старосты Кавцкого и о. Н. Сѣчиньского яко заступника маршалка ôдъѣхавъ до Збаража.

Въ Збаражи, при импровізованôй брамѣ тріюмфальнôй повитали намѣстника рада мѣска, духовеньство мѣсцеве и о. Рейтаровскій, урядники, члены рады повѣтовои, молодѣжь шкôльна, сторожа охотнича и кагалъ. По снѣданю у старосты намѣстникъ ходивъ по мѣстѣ, розглядавъ ся по улицяхъ, вступивъ до обохъ шкôлъ, до костела и церкви, а о 11 ôй зайшовъ до рады повѣтовои, де дожидали єго члены старого выдѣлу, вôйты зъ близшихъ селъ и господарѣ. По промовѣ маршалка сказавъ намѣстникъ, що „уступаюча рада повѣтова, по довгôй безчинности давныхъ радъ, розпочала пожиточне дѣло — будову тыхъ двохъ дорôгъ; се єи заслуга и треба мати надѣю, що й нова рада — згôдно Поляки зъ Русинами — поведуть дальше се дѣло, безъ котрого годѣ й думати про економічне подвигненье селяньства“; дальше пôднѣсъ намѣстникъ, що „треба пильнувати, щобы и громады и дворы престаціи обовязковй давали въ цѣлости“ и похваливъ, що згаданй дороги будують ся яко громадскй.

Коли намѣстникови представлено раду громадску, ôнъ дуже остро высказавъ своє невдоволенье зъ лихои господарки рады громадскои и загрозивъ, що коли не поправить ся, ôнъ розвяже раду и назначить комісаря правительственного.

До маршалка и віце-маршалка рады повѣтовои сказавъ, що „дуже жалує, що зъ давныхъ выдѣловыхъ нѣхто не входить до нового выдѣлу; доси не предкладавъ выбору нового маршалка до затвердженя цѣсарского, бо якось нѣяково було при тыхъ обставинахъ, якй зайшли, впрочôмъ думавъ, що може оно якось полагодить ся, — але, здаєсь, не полагодить ся, i ja muszę w końcu i autonomią szanować..“

Пôдчасъ візітацій и авдієнцій намѣстника люструвавъ сов. Терлецкій урядъ ц. к. староства.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Остаточный результатъ выборôвъ до долѣшно-австрійского сойму представляєсь такъ: на 72 послôвъ, якй засѣдають въ соймѣ, мають лібералы всего 27 голосôвъ а антісеміты 24; на курію бôльшои посѣлости припадає 15 голосôвъ. Наколи-бъ ще и зъ сеи куріи не выйшли лібералы, то ліберальна партія въ соймѣ була бы въ меншости.

Hlas Naroda дементує зновъ вѣсть о уступленю Ріґера и каже, що то неправда, будь-то бы д-ръ Ріґеръ зъ причины недуги очей мавъ выѣзджати до Италіи. Однакожь мимо того дементі становище Ріґера єсть дѣйстно дуже непевне и дуже легко може бути, що ôнъ, коли ще не передъ соймомъ, то пôдчасъ сесіи соймовои зложить свôй мандатъ. Теперь же звернувъ зновъ пос. Цайтгамеръ увагу на себе. Оногды на засѣданю будѣєвицкои палаты торговельнои заявивъ ôнъ, що єсть рѣшучо за угодою зъ Нѣмцями и пôдъ всякими условіями додержить даного слова. Палата ухвалила єму однодушно вотумъ довѣрія и поручила, щобы ôнъ въ интересѣ промыслу и удержаня мира мѣжь обома народами въ краю обстававъ за помиреньемъ и рôвноуправненьемъ обохъ народôвъ въ Чехіи.

Дывнымъ мусѣло выдати ся, що на вѣсть о зъѣздѣ Словенцѣвъ въ Люблянѣ и о ухваленю тамъ же резолюціи, котра домагає ся сполученя всѣхъ краѣвъ, де проживають Словѣнцѣ, въ одну цѣлôсть адміністраційну, урядовй ґазеты поспѣшились заразъ ззапереченьемъ тои вѣсти. Теперь-же показало ся, що така конференція дѣйстно ôдбула ся въ Люблянѣ и що тамъ ухвалено старати ся о сполученье всѣхъ краѣвъ словѣньскихъ въ одну цѣлôсть.

——

Тамтого тыждня появилась въ Кієвѣ брошура якогось Ліпрандіого пôдъ заголовкомъ: „Якъ здобуває ся въ мирнôй дорозѣ нашй округи пограничнй?“ Въ брушурѣ тôй доказує авторъ, якъ Нѣмцѣ старають ся пôсля певного пляну загорнути Волынь яко пôдставу для своихъ операцій; коли россійске правительство не вмѣшаєсь до сеи справы, то зъ Волыня готова зробитись друга Альзація и Льотаринґія. Нѣмцѣ мають тамъ загаломъ 620.000 десятинъ землѣ и взагалѣ загорнули вже десяту часть ґуберніи кієвскои, волыньскои и подôльскои; шкôлъ мають тамъ 238 а наплывъ Нѣмцѣвъ въ сй стороны все ще росте. До 1861 р. було тамъ лишь 13.025 а теперь єсть вже 75.800 кольоністôвъ нѣмецкихъ. Авторъ предкладає, щобы правительство россійске заказало тамъ купувати Нѣмцямъ землю.

НОВИНКИ.

— **Члены рады повѣтовои въ Пôдгайцяхъ зъ сѣльскихъ громадъ** мали — якъ довѣдуєсь „Черв. Русь“ — зложити свои мандаты. Причиною того рѣшучого, а такъ драстично илюструючого нашу автономію кроку мало бути се, що польска бôльшôсть рады повѣтовои не хотѣла признати важности выбору членôвъ зъ сѣльскихъ громадъ. На першôмъ засѣданю рады повѣтовои — якъ намъ донесено зъ Пôдгаєць — не явились члены рады зъ бôльшихъ посѣлостей и уконституованье рады не могло ôдбутись.

— **Загальнй Зборы товариства Бурса имени св. О. Николая въ Перемышли** ôдбудуть ся дня 11 н. ст. жовтня 1890 въ комнатахъ Рускои Бесѣды о годинѣ 12-ôй въ полудне, а коли-бъ не було компльету, о годинѣ 7-ôй вечеромъ. На сй зборы пôдписаный выдѣлъ має честь запросити своихъ П. Т. членôвъ и тыхъ, котрй бы хотѣли въ члены вступити. Порядокъ дневный: 1. Справозданье уступаючого выдѣлу. 3. Выбôръ нового выдѣлу. 4. Внесеня и интерпеляціи. 5. Именованье членôвъ почетныхъ. — Перемышль дня 1 н. ст. жовтня 1890 *Ю. Несторовичъ* предсѣдатель. *Дръ Т. Кормошъ* секретарь.

— **Огнѣ.** Въ Добрусинѣ, пов. жовкôвского займивъ ся дня 2 н. ст. жовтня около 2-ои год. зъ полудня огонь. За двѣ годины погорѣло 36 селяньскихъ загородъ зъ всѣми припасами збôжа и паши. Причиною огню бувъ папѣросъ, котрый куривъ 7-лѣтный хлопець и недогарокъ кинувъ въ солому. Страты великй, бо лишь половина погорѣлцѣвъ була убезпечена. — Въ Пôдгайчикахъ, пов. коломыйского, погорѣвъ селянинъ Батовскій. При гашеню огню уживали селяне дуже зручно громадску сикавку и спасли зрубъ хаты. Погорѣла однако стодола зô збôжемъ и пашею, вартости до 1000.

— Въ **Обертинѣ** займивъ ся огонь дня 2 н. ст. жовтня о год. 11-ôй рано и за двѣ годины погорѣло 15 господарствъ разомъ зъ всѣми приписами збôжа. Огонь займивъ ся въ жидôвскôй хатѣ зъ незвѣстнои причины. Помѣжь погорѣлцями лишь одинъ бувъ убезпеченый на 500 злр.

— **Маршалокъ кн. Евстахій Сангушко** приѣхавъ вчора по полудни до Львова. На двôрци зелѣзничôмъ выжидали єго члены выдѣлу краєвого, намѣстникъ и репрезентація мѣста Львова. На разѣ станувъ кн. Сангушко въ готели Жоржа а нинѣ має обняти урядованье.

— **Въ краєвôй школѣ лѣсовôй** у Львовѣ зачинаєсь рôкъ шкôльный 1890/91 дня 8 н. ст. жовтня с. р.

— **Д-ръ Мих. Бобжиньскій**, новоименованый віцепрезидентъ краєвои рады шкôльнои, зложивъ въ суботу о 11-ôй год. передъ полуднемъ присягу службову въ руки намѣстника. По тôмъ актѣ впровадивъ намѣстникъ д-ра Бобжиньского до єго бюра, де представивъ єму референтôвъ адміністраційныхъ, совѣтникôвъ намѣстництва Гільда и Лясковского, та инспекторôвъ шкôльныхъ, а ôдтакъ згаданй совѣтники представили урядникôвъ своихъ департаментôвъ. Ôдъ суботы д-ръ Бобжиньскій розпочавъ своє урядованье.

— **Выдѣлъ товариства дѣвочого института руского въ Перемышли**, не могучи за-для страшнои дорожнѣ теперь приступити до будовы дому на институтъ, удѣлявъ уже ôдъ двохъ лѣтъ запомоги ученицямъ перемыскои семинаріи учительскои, щобы тымчасомъ сповняти постанову статута: „подавати помôчь убогимъ дѣвчатамъ“. Въ попереднôмъ числѣ „Дѣла“ мы подали загальнй цифры запомогъ, нинѣ-жь наведемо поименный списъ надѣленыхъ запомогою учениць. И такъ въ роцѣ 1889 одержали: Софія Назаревичѣвна зъ I року семінаріи 105 зр., Єлена Некановичѣвна зъ I року 30 зр., Юлія Иванôвна зъ I року 30 зр., Повлина Гмитракôвна зъ II року 30 зр., Ольга Насальска зъ II року 30 зр., Иванна Захарясевичѣвна зъ IV клясы выдѣловои школы 42 зр. и Єлисавета Захарясевичѣвна зъ V клясы тои-жь школы 42 зр., — разомъ 309 зр. Въ роцѣ 1890 одержали: Софія Назаревичѣвна зъ II року сем. 100 зр., а прочихъ шѣсть — Єлена Некановичѣвна зъ II року, Юлія Иванôвна зъ II р., Павл. Гмитракôвна зъ III р., Ольга Насальска зъ III р., Меланія Козловска зъ III р. и Марія Гоцка зъ IV року — кожда по 50 зр., разомъ 400 зр. а. в.

— **Въ Росохачи** коло Гвôздця ôдбулось 23 н. ст. вересня посвященье великои каплицѣ мурованои, котру выбудувавъ тамошный дѣдичь, Андрѣй Мойса Росохацкій, на гробахъ своихъ родичѣвъ, по при руску церковь. Посвячувавъ сю каплицю епископъ Пелешь зъ численнымъ духовеньствомъ. На другій день по посвященю ôдправивъ еп. Юліянъ першу службу Божу на интенцію коляторôвъ, Мойсôвъ, а ôдтакъ гостили у себе пп. Мойсы епископа Пелеша, духовеньство и околичну шляхту.

— **Зъ Куровичь пишуть намъ:** Дня 29 н. ст. вересня въ Куровичахъ ôдобравъ собѣ житье черезъ повѣшенье 16-лѣтный хлопець. Причиною була якась недуга, котрои самоубійникъ не мôгъ вже довше перетерпѣти. Въ Куровичахъ бувають якось часто подôбнй случаѣ. Минувшого року такожь одинъ повѣсивъ ся а другій пôдрѣзавъ собѣ бритвою горло. Самоубійники суть обряду латиньского.

— **Зъѣздъ радикалôвъ галицко-рускихъ.** Зъ ініціятивы пп. Михайла Павлика, редактора „Народа“ и Евгенія Левицкого, академика, ôдбувъ ся у Львовѣ зъѣздъ радикалôвъ рускихъ. Цѣль зъѣзду була — орґанізація окремои партіи рускои — радикальнои. Зъ провінціи явили ся на зъѣздѣ посолъ д-ръ Т. Окуневскій, д-ръ С. Данилевичь та Ил. Гарасимовичь зъ Коломыи, и др. Нарады зъѣзду тревали два днѣ, въ суботу и недѣлю. Результату нарадъ не знаємо; они будуть, надѣятись, оголошенй въ „Народѣ“ орґанѣ радикалôвъ.

— **Ґр. Іосифови Потоцкому** надано царскимъ указомъ дѣдичне шляхоцтво россійске на пôдставѣ, що ôнъ принявъ россійске пôдданьство.

— **Міністерство просвѣты** затвердило доцентôвъ приватныхъ: д-ра Іосифа Третяка для літературы польскои на університетѣ кракôвскôмъ а д-ра Володислава Пілята для суспôльнои економіи на львôвскôй політехніцѣ.

— **Міністеръ торговлѣ** именувавъ членами прибочнои рады зелѣзничои на 3 роки зъ Галичины: проф. д-ра Льва Билиньского, Макса Епштайна и Ґроса зô Львова, Леоп. Райха, Вол. Струшкевича и Жигм. Шанцера зъ Кракова, Як. Ромашкана зъ Городенки, Як. Ґалля зъ Тернополя; заступниками: Исаака Гольцера зъ Ряшева, д-ра Тад. Пілята, Игн. Руссмана и Викт. Свитерского зô Львова а ґр. Ант. Водзицкого зъ Кракова; — зъ Буковины: членами Генр. Поппера и Евг. Стирцу а заступниками Іос. Ґреґора и Ив. Зотту.

— **Зъ Перегиньска пишуть намъ:** Дня 2. н. ст. жовтня о год. 6 ôй вечеромъ у насъ сильно гремѣло и блыскало мовь бы середъ лѣта. Ôдтакъ була буря зъ дощемъ.

— **Снѣги.** Зъ Коломыйщины доносять, що вже забѣлѣли верхи гôръ. Се мабуть троха ще завчасу!

— **Закупно землѣ салянами.** Громада Пôдгайчики коло Коломыѣ порѣшила ще торôкъ купити 70 морґôвъ землѣ за 5300 зр. ôдъ о. Дворянина, бувшого приходника въ Пôдгайчикахъ а теперь жукôвского декана и приходника въ Чортôвци. Ту землю сторгувала була тамошна дѣдичка Прункулова и дала задатокъ, але коли громада просила о. Дворянина, щобы продавъ ѣй землю, радо згодивъ ся ôнъ на се, хочь мусѣвъ звернути дѣдичцѣ 600 зр. за подвôйный задатокъ. Около сего купна заходять ся найбôльше начальникъ громады Василь Винничукъ и кôлька иншихъ господарѣвъ, котрй не дали обаламутитись жидови Мошкови Ріперови, факторови Прункуловои. — Село Королинъ коло Судовои Вишнѣ — якъ се мы доносили — закупило вадовицке Товариство охороны власности земскои до парцеляціи. Ґазеты польскй доносять теперь, що майже половину того села розпродано 24 вересня мѣжь околичныхъ селянъ. Королинъ бувъ власностію п. Петрака, котрый самъ не господаривъ а лишь дававъ въ посесію жидамъ.

— **Выдѣлъ общ. им. Качковского** уконституувавъ ся, выбравши: крил. о. Малиновского заступникомъ предсѣдателя, Ив. Пелеха секретаремъ, Вас. Лаголу касієромъ а Тар. Луцика контрольоремъ и маґазиніромъ.

— **До Василя Верещагина**, славного маляря россійского проживаючого въ Парижи, удававъ ся предприємчивый устроювачь выставъ образôвъ п. Цѣхоцкій зô Львова зъ предложеньемъ, чи бы славный малярь не приславъ своихъ образôвъ на выставу до Львова. Верещагинъ ôдписавъ, що сего року нѣчо не зможе прислати, бо образы єго теперь въ Америцѣ, и не знає, коли повернуть, але обѣцює загостити до Львова насампередъ въ недовгôмъ часѣ яко туристъ, а потôмъ, такъ може за рôкъ, зъ новыми своими образами.

— **Еміґрація.** Заграничнй аґенты еміґраційнй а именно фірма Фішеръ и Бамеръ зъ Бремы розсылають до рôзныхъ осôбъ въ Галичинѣ, а переважно до учителѣвъ людовыхъ запросины, щобы намавляли людей до еміґраціи и высылали ихъ на рахунокъ сеи фірмы, а за се одержать вынагороду по 4 зр. ôдъ особы. Власти наказали выступати зъ всею строгостію противъ осôбъ, котрй пôдпомагають интересамъ згаданои фірмы неконцесіонованои.

— **50.000 зр.** выносить головна выграна вѣденьскои льотеріи выставовои. Звертаємо увагу на се, що тягненье ôдбудесь 30 н. ст. жовтня, бо замкненье выставы ôдложено зъ 15 жовтня на 30 жовтня. Довѣдуємось, що вже лишь мало льосôвъ льотерійныхъ єсть по складахъ.

— **Болгарскій синодъ епископôвъ** выбравъ комісію зложену зъ митрополитôвъ Натанаила, Доситея и Климентія, котрй мають важнѣйшй книги церковнй переложити зъ старо-славяньского церковного языка на языкъ болгарскій, зрозумѣлый народови, а завести въ церквѣ болгарскôй.

— **Вдова по Паніцѣ**, застрѣленôмъ майорѣ болгарскôмъ выходить за-мужь за богатого директора народного банку болгарского, Тенева. Приятелѣ політичнй небôщика Паніцы беруть ѣй дуже за зле, тымъ бôльше, що має гарну пенсію по мужу, але дармá, она не хоче слухати.

— **Добра Жмигородъ**, пов. ясельского, обширу 11.000 морґôвъ, купивъ ґр. Фр. Потулицкій зъ Глинянъ ôдъ п. Ив. Левицкого.

— **Передъ львôвскимъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ** веде ся ôдъ кôлькохъ днѣвъ розправа противъ Максима Зельонки, господаря зъ Будинина, пов. сокальского, о скрытоубійство и пôдпаленье. Зельонка мавъ убити зарôбника Мартина Мирецкого, щобы зрабувати сѣракъ, чоботы и пилу. Оба они були налоговыми піяками и Мирецкій коморувавъ у Зельонки. Разъ якось пропавъ Мирецкій безъ слѣду а по селѣ розôйшлась вѣсть, що єго убили россійскй объѣздчики, коли перепачковувавъ якйсь товары. Але по-при ту вѣсть, говорили такожь, що Зельонка убивъ свого товариша и закопавъ въ хатѣ. Вôйтъ зробивъ ревізію въ хатѣ и справдѣ найдено трупа. Въ тôмъ самôмъ часѣ погорѣла загорода сестрѣнця Зельонки Василя Ляховского и ще кôлька иншихъ господарствъ. Пôдозрѣнье упало на Зельонку, бо ôнъ щось посваривъ ся зъ сестрѣнцемъ за бульбу. У вôйта признавъ ся Зельонка до пôдпаленя, але при розправѣ заперечивъ все, бо, якъ казавъ, у вôйта вымусили на нѣмъ таке зôзнанье тортурами (по-пôдъ колѣна протягнули кôлъ и привязали руки). Що-до убійства Мирецкого, то каже, що ôнъ нагле померъ а зъ боязни, щобы не казали справити єму похоронôвъ, закопавъ мерця въ хатѣ. Сѣракъ зъ мерця знявъ и велѣвъ продати єго жѣнцѣ своѣй Фесцѣ и тещи Мартѣ за пôвтора літры горѣвки. Познакъ нѣякихъ що-до скрытоубійства нема, хиба що при сварцѣ сказала разъ Феська: Чекай ты рѣзнику, най но скажу слôвце, то пôйдешь въ кайданы. До розправы покликано 38 свѣдкôвъ. Феська и Марта обжалованй такожь о спôвучасть въ рабунку.

— **Експедиція нашои ґазеты** звертає увагу всѣхъ, реклямуючихъ послѣдный аркушь „Чорнои Рады“, що сей аркушь, обôймаючій лишь двѣ стороны єсть выпечатаный разомъ зъ першимъ аркушомъ повѣсти „Слѣпый Музика.“

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада Посада новомѣска, пов. добромильского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Въ Дрогобичи ôдбулось дня 30 н. ст. вересня вѣнчанье укôнченого богослова п. Иліи Григорчука зъ п-ю Саломеєю Коссакôвною, сиротою по священику. — Въ Парижи померъ звѣстный писатель францускій Иванъ Альфонсъ Карръ въ 81 роцѣ житя.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Въ пропозицію принятй оо. на Лосинець, дек. высочаньского, Григ. Морозъ; — на Липье, дек. жукотиньского, Петро Цапиньскій; — на Вѣрхомлю, дек. судово вишеньского, 1. Конст. Константиновичь, 2. І. Сенета, 3 Мих. Вербицкій; — на Ростоку велику, дек. мушиньского, Петро Цапиньскій; — на Порудно, дек. яворôвского, Теоф. Хомицкій.

Сотрудництво самостôйне въ Яблоници рускôй, дек. Бирчаньского, одержавъ о. Теофиль Хомицкій.

Кан. институованй оо. Илія Маковей, на Солинку, дек. яслиского, Корнило Лодиньскій на Либохору, дек. высочаньского, д-ръ Ник. Малинякъ на Сливницю, дек. нижанкôвского, Север. Коростеньскій на Павлокому, дек. бирчаньского.

Конкурсъ на префекта наукъ въ львôвскôй семинаріи духовнôй зъ платою 210 зр. рôчно зъ речинцемъ до 1. Падолиста 1890.

Намѣстництво призволило на дотацію рôчно 300 зр. для сотрудника въ Доброгостовѣ, дек. дрогобицкого, на одинъ рôкъ.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дѣйстными учителями и учительками именованй: Кар. Рокицкій въ Пасѣчнôй, Григ. Метельскій въ Черници, Вер. Яницка въ Бучачи, Марія Бобиньска въ Угорникахъ.

— **Конкурсы.** Львôвска комната нотаріяльна розписала конкурсъ на мѣсце ц. к. нотаря въ Надвôрнôй по пок. Вол. Криницкимъ, зъ речинцемъ до 20 жовтня с. р.

Телеграмы „Дѣла“.

Берлинъ 5. жовтня. Цѣсарь Вільгельмъ приѣде дня 9 с. м. до Почдаму. Центрумъ рѣшило заразъ на першôмъ засѣданю нѣмецкого парляменту поставити внесеня, щобы Єзуитамъ и другимъ католицкимъ чинамъ монашимъ позволено вернути до краю.

Римъ 5 жовтня. Розôйшлась чутка, що правительство постановило (?) выслати зъ Специи два кораблѣ воєннй до Лісбоны, котрй на случай потребы мали бы дати помôчь королеви и єго родинѣ.

Арадъ 5 жовтня. На торжество въ память страченя 14 мадярôвъ ґен. Гайнавомъ зъѣхалось множество народу и явилось кôлькасотъ депутацій. Приѣхавъ такожь президентъ палаты послôвъ Печі и наспѣло письмо Кошута зъ Италіи.

Пештъ 6 жовтня. Міністеръ фінансôвъ Векерлье выѣхавъ до Вѣдня въ справѣ управильненя валюты.

Лондонъ 6 жовтня. Льордъ-меръ Лондону выѣде дня 23 с. м. до Вѣдня оглянути выставу.

Берлинъ 6 жовтня. Декотрй ґазеты нѣмецкй звертають на то увагу, що на повитанье нѣмецкого цѣсаря у Вѣдни не явивъ ся ґр. Таффе и называють фактъ сей демонстраціею противъ нѣмецкого цѣсаря.

Бѣлградъ 6 жовтня. Вѣсть о кризѣ въ сербскôмъ кабінетѣ єсть безосновна. Ôдносины межи правительствомъ а кор. Миланомъ стали зновъ дуже напруженй а то въ наслѣдокъ димісіи Докича, ґувернера молодого короля.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординує ôдъ 3—5-ои у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЇ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодниковъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20 аркушѣвъ** друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выносить* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 23—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

До выграня

зр. 50.000

купуючи

Промесу Банку Мерсит

у Вѣдни на льосъ 3% Заведеня австр. кред. земского.

Тягненье вже 15 жовтня с. р

Цѣна зр. 1·75.

Оригінальнї льосы по курсѣ деннôмъ

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосованъ „Надѣя“.

Пренумерата рôчна на провинцію зр 1.80.

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну мастъ домову.

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, ґрапуляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемиряюче и розкладає бôль.

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опаковання мають сю наведену марку охоронну, законно депонованы.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякї прикрашеня церковнї, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жаданъ

3604 25—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Билеты візитовї, карты весѣльнї, дипльомы и всякї роботы літоґрафічнї выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ. ул. Коперника ч 10 або ул. Шайвохѣ ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Всч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБôТНЮ МУЖЕСКОЙ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавї взгляды Впов. П. Т. Публики и Всч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавї замовлени выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Глядаєсь учителя домового для 3 хлопцѣвъ шкôлъ народныхъ. Зголоситись до о. Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ, почта Янчинъ. 3670 4—4

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Вірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

Schutzmarke.

Маріяцельскї каплѣ жолудковї,

знаменито дѣлаючї у всѣхъ недугахъ жолудка.

Незрôвнанї при браку апетиту, слабôмъ жолудку, воняючôмъ ôдыху, кваснôмъ ôдриганю, кольцѣ, катарѣ жолудка, згазѣ, жовтачцѣ, ôдкипеню и блюваню, болю головы (если походить зъ жолудка), корчахъ жолудка, задненю, перетяженю жолудка стравами и напоями. Цѣна фляшочки разомъ зъ **приписомъ 40 кр., подвôйнои 70 кр.**

Центр.-розсылка черезъ аптикаря **Carl Brady, Kremsier** (Морава). 3135 (50—43)

Осторога! Правдивї Маріяцельскї каплѣ жолудковї рôзно фальшують и наслѣдують. — **На знакъ правдивости** мусить кожда фляшка бути завинена въ червоне запакованье, заосмотрене въ **повышшу марку охоронну** и при кождôй фляшочцѣ на приписѣ мусить находитися, ще сей приписъ **друкованый въ печатни Г. Гуска въ Кромержижу.**

Маріяцельскї пигулки розвôльняючї.

Ôдъ лѣтъ уживань зъ найлѣпшимъ успѣхомъ при задненю и запорѣ пигулки пôдрабляються теперь многократно. Треба тому уважати на повышшу марку и на пôдписъ аптикаря C. Brady, Kremsier. — Цѣнь пуделка 20 кр., ролька зъ 6 пуделокъ зр. 1. — Если грошѣ пришлесь напередъ то зъ присылкою вôльно ôдъ оплаты коштуе 1 ролька зр. 1·20, 2 рольки зр. 2·20.

Маріяцельскї каплѣ жолудковї и маріяцельскї пигулки розвôльняючї не суть потайнымъ лѣкомъ. Приписъ єсть поданый при кождôй фляшочцѣ и пуделку на **способѣ ужитя.**

Маріяцельскї каплѣ жолудковї и маріяцельскї пигулки розвôльняючї можна купити: у **Львовѣ** въ аптикахъ: Якова Байзера, Г. Блюменфельда, Петра Гайльгофера, Кал. Крижановского, д-ра Петра Миколяша, Якова Пипеса, Жиг. Рукера, Кар. Силепиньского, І. Вевюрского, Арн. Раппапорта; — въ **Белзѣ** у ап. Гросса; — въ **Бôбрцѣ** у ап. Бальбины Мендлицкои; — въ **Бережанахъ** у ап.: Ад. Дурста, Іос. В. Лобоса; — въ **Бучачи** у антикаря Корнила Левицкого; — въ **Чортковѣ** у апт. Людвика Носса; — въ **Долинѣ** у ап. С. М. Траунфельнера; — въ **Дрогобичи** у ап. Аяхмилера, П. Партикевича; — въ **Глинянахъ** у апт. А. Гельма; — въ **Гусятинѣ** у ап.: Черского, Пекарского; — въ **Озѣрнôй** у ап.: І. Чемериньского, М. Заградника; — въ **Озерянахъ** у ап. А. Краиньского; — въ **Краковци** у ап. Фел. Вальчака; — въ **Камѣницѣ Струмиловôй** у ап. К. Пільевского, Кароля Пилевского; — въ **Коничницяхъ** у ап. Редера; — въ **Мостахъ Великихъ** у ап. І. Жолиньского; — въ **Мельници** у ап. Кроковского; — въ **Немировѣ** у ап. Предримирского; — въ **Олеску** у ап. А. Кофлера; — въ **Перемышлянахъ** у ап. Омел. Барановского; — въ **Радеховѣ** у ап. Яськевича; — въ **Роздолѣ** у ап. Людв. Мержвиньского; — въ **Самборѣ** у ап.: І. Алексевича, К. Мареша; — въ **Сколѣмъ** у ап. С. А. Лецковского; — въ **Сокали** у ап. Евг. Высочаньского; — въ **Старôмъ Мѣстѣ** у ап. Ад. Палеского; — въ **Стрыю** у ап.: Чальбазаніого, В. Коморовского; — въ **Скалѣ** у ап. Адальб. Роґальского; — въ **Турцѣ**: ап. М. Пйонтка наслѣдн. — въ **Тернополи** у ап.: Леона Фляйшманна и Фр. Ямругевича; — въ **Золочевѣ** у ап. Франца Петеша, А. Раппапорта; — въ **Журавнѣ** у ап. Іос. Л. Томашевского; въ **Зборовѣ** у ап. Раппапорта; — въ **Збаражи** у ап. І. Круга; **Варяжъ:** ап. Жигм. Козицкій; **Лопатинъ:** ап. Ст. Грнфельдъ — а также по всѣхъ аптикахъ въ Галичинѣ. — въ **Радомышлю надъ Сяномъ:** апт. С. Соболевскій, въ **Залѣщикахъ:** у ап. С. Каета повича. — въ **Коломыи** у пп. Ед. Стенцля и Брон. Вітославского.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 24—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыдня **свѣжї транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитї сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	½ клгр знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 Ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Ч. 1667.

КОНКУРСЪ.

Въ цѣли обсадженя посады секретаря при Выдѣлѣ повѣтовôмъ Гусятиньскôмъ розписує ся отсимъ конкурсъ.

Рôчна пенсія секретаря выносить 850 зр. в. а. Убѣгаючій ся о тую посаду, має внести просьбу власною рукою писану и долучити до тоижь доказъ свого вѣку, свѣдоцтво уздôбненя, ôдбутои практики урядовои, а также знанье обохъ языкôвъ краевыхъ и надôслати еи до Выдѣлу повѣтового въ Гусятинѣ до 1-го надолиста 1890.

Поданя по речинци внесенї, або незаосмотренї въ высше вказанї доказы не будуть увзгляднены.

ЗЪ ВЫДѢЛУ ПОВѢТОВОГО.

Гусятинъ дня 17-го вереня 1890.

Презесъ Рады пов.
G. Strawiński.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничї и сѣтництвї

также

поясы до машинъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнъ и у Вѣдни, зможемо прегарнї а доси въ краю не выроблюванї предметы поворозничї, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкї, накрытя сальоновї на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ осôбъ, мовь то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихї товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаємо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажъ нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничї лишь зъ чистыхъ сильныхъ коноплѣвъ и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылає ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 10—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВѢХОВСКІЙ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованї цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провинціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенї найдешевшї сталї цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючї пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поискôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ. капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (также для народженыхъ), горсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескї суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнї **занавѣсы джутовї** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскї зр. 3.30 и 3·75; требізонтскї зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнї **комплетнї занавѣсы коронковї** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а также коциковъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останковъ хôдниковъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскї и всходнї спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а также хôдниковъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ габінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточї, запаски дамскї и дѣточї, плащики и чапочки дѣточї. Панчохи дамскї и дѣточї. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Ц. к. придворна ліярня звонôвъ

П. ГІЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадтъ

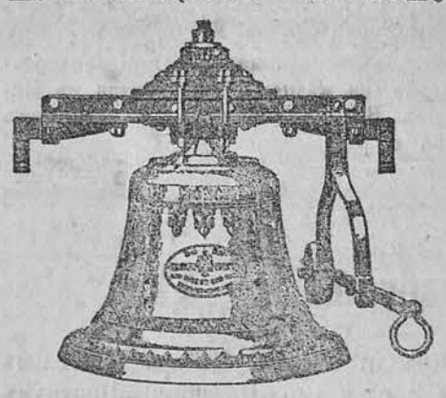

поручає ся до **замовлень звонôвъ и гармонійныхъ складôвъ всякои величины и голосу. Гарантія** за певный голосъ кождого звона, чистый гармонійный акордъ складу и за найлѣпшій металь. Монтованье звонôвъ **головами зъ кованого зелѣза**, черезъ що можна звонами дуже легко звонити. **Припоручена** сповняють ся якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты.**

Одзначена: *1887 р. золотый хрестъ заслуги зъ кôроною за повне заслуги дѣланье Выстава въденьска 1873 р, два медалї за поступъ (I медаль заслуги) за складъ звонôвъ для въденьскои Votivkirche Выстава промыслова у Вѣдни 1880 р. „золотый медаль“. Выстава промыслова въ Будвайсѣ 1889 „почетный дипльомъ“ и т. п. численї письма признанья.*

Заложена 1838. Доставила 4710 звонôвъ, 1,272.800 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 32 церквей 89 штукъ звонôвъ 87.270 кильогр. ваги разомъ и 2 звоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Гармонійнї склады до закристій зъ 4 звôнками по 25 зр. и высше.

Гармонійнї склады до престолôвъ зъ сильными и голосными звôночками. 3333 (11—12)

Зъ альпаки: 1 складъ зъ 4 звôн. по 14 зр., зъ 3 зв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: 1 складъ „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „

Проспекты и конторисы даромъ.

Наука хорального спѣву.

Рѣшеньемъ Всесв. Епископского Ординаріяту зъ дня 30 серпня с. р. до ч. 3835 розпôчнесь наука хорального спѣву въ Москалѣвцѣ около 20 (31) жовтня с. р. Се подае ся до загальнои вѣдомости всѣхъ, любячихъ красный спѣвъ, щобы могли користати численно зъ науки спѣву, котра тревати буде чотири мѣсяцѣ. Близшї вѣдомости подасть листовно **ІОСИФЪ ШАРКОВСКІЙ, пѣвець церковный въ Москалôвцѣ, п. Косôвъ.** 3671 (5—6

ПА-

расолъ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошъ мужескї и дамскї зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючї воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОГЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (24—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ. Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо повликувати ся на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 216. Львовъ, Второкъ 25 вересня (7 жовтня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ святъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Відни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Steru I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком:

въ Австрії:		за Границею:	
а цѣлий рѣкъ	18 зр.	на цѣлий рѣкъ . . .	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року . . .	12 зр
на чверть року . .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлий рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ ѣдъ порта. Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенья принимаються по цѣнѣ 6 кр. ѣдъ одного стрѣчки печатнои, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ѣдъ стишка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Нинѣ закѣнчать ся остаточно выборы до сойму въ долѣшнѣй Австрії и покаже ся, хто буде мати въ нѣмъ бѣльшѣсть; все зависить теперь ѣдъ того, якъ пѣйдуть выборы зъ курій бѣльшои посѣлости. Вчера закѣнчили ся выборы зъ мѣстъ тѣснѣйшимъ выборомъ посла зъ Ляндштрасе у Вѣдни и остаточно антілібералы побѣдили. Тутъ вела ся завзята борба межи ліберальнымъ кандидатомъ Ґрібльмъ а антісемітомъ о. Шнаблемъ. При головныхъ выборахъ були голосы такъ розстрѣлили ся, що жаденъ зъ кандидатѣвъ не одержавъ бѣльшости и треба було въ суботу приступити до нового выбору. Але и въ суботу розстрѣлились зновъ голосы, ажь на конець вчера выбрано Шнабля 2738 голосами противъ 2490, котрѣ упали на Ґрібля. Участь въ выборахъ була дуже велика а вчера одна и друга партія зѣбрали були всѣ свои силы и до голосованя стануло о 364 людей бѣльше якъ въ суботу. Яка була борба при сихъ выборахъ можна вносити зъ того, що при скрутініи прийшло було до великои бѣйки и ажь поліція мусѣла робити порядокъ арештуючи кѣлька осѣбъ.

Пѣвурядовцямъ свитае зновъ надѣя щодо можливости переведеня ческо-нѣмецкои угоды. Декотрѣ ґазеты звертають именно увагу на то, що головнѣ проводирѣ старо-Чехѣвъ якъ Ріґеръ, Маттушъ и Цайтгамеръ заявили на зборахъ своимъ выборцямъ, що будуть рѣшучо держати ся угоды. Зъ того отже вносять пѣвурядовѣ ґазеты, що бѣльша часть старо-Чехѣвъ буде голосувати за проектами угодовыми и що нема чого побоювати ся такъ злои ситуаціи для угоды въ надходячѣй сесіи чеського сойму, якъ то загально пронускають.

Декотрѣ нѣмецкѣ ґазеты, очевидно инспіированѣ зъ Вѣдня, звернули були на то увагу, що пѣдчасъ повитаня нѣмецкого цѣсаря у Вѣдни не явились австрійскѣ міністры, а головну вину того приписували они ґр. Таффому. На тѣ замѣты ѣдозвалась теперь Nordd. Allg. Ztg. и каже, що цѣсарь Вільгельмъ зробивъ ще передъ двома роками офіціяльну візиту у Вѣдни, а тогды явились були спѣльнѣ міністры, а такожь и президенты австрійского и угорского кабінету. Симъ разомъ приѣхавъ нѣмецкій цѣсарь лишь на запрошенье цѣсаря Франц Іосифа на ловы и при сѣй нагодѣ переѣхавъ черезъ Вѣдень. На замѣтку монахійскои Allg. Ztg., що ґр. Таффого треба уважати виновникомъ такого стану рѣчей въ Австрії, котрый въ виду Нѣмеччины и союза зъ нею годѣ вже знести, каже Nordd. Allg. Ztg., що дѣяльнѣсть ґр. Таффого розвивае ся лишь на поли внутрѣшнои політики Австрії, а що Нѣмеччина до тои політики нѣколи не вмѣшае ся, на то не потреба окремыхъ доказѣвъ.

Онодгы переѣзджавъ грецкій король черезъ Вѣдень въ дорозѣ зъ Копенгаґи до Атинъ и задержавъ ся довшій часъ въ австрійскѣй столици. Онодгы зложивъ королеви візиту архики. Кароль Людвикъ и перебувъ у него цѣлу годину, а вчера бувъ у него зъ візитою архики. Альбрехтъ. Опѣсля принимавъ король на авдіенціи міністра дѣлъ внутрѣшныхъ ґр. Кальнокого и той бувъ у него цѣлу годену.

—

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що на безпосередный приказъ царя розпущено 4500 морякѣвъ, котрыхъ часъ служби кѣнчить ся доперва зъ днемъ 1 сѣчня 1891 р. Такій самый приказъ маѣ появити ся и що-до сухопутного войска, котрого часъ служби кѣнчить ся зъ днемъ 1 сѣчня 1891 р.

—

По внесеню антісоціялістичного закона въ Нѣмеччинѣ, вернуло до Берлина 17 давнѣйше прогнаныхъ соціялъ-демократѣвъ. Не вернуть лише три давнѣйшѣ послы: Фріче, Мостъ и Гассельманъ. Фріче маѣ въ Філядельфіи великій готель. Коли ему сказали, що въ Нѣмеччинѣ внесено вже станъ вынковый, ѣдповѣвъ онъ отверто, що не промѣнявъ бы свое теперѣшне ремѣсло за давнѣйше. Мостъ остаѣсь такожь въ Америцѣ и хочь тамъ вже просидѣвъ въ арештѣ, не хоче назадъ вертати; впрочѣмъ его бы заразъ въ Нѣмеччинѣ замкнули, бо онъ бувъ засужденый за головну зраду.

—

Hamb. Nachr. обговорюють розмову редактора Figar-а зъ Кріспімъ и кажуть, що розмову ту многѣ такъ понимають, якъ коли-бъ Кріспі о корветахъ и потребѣ Італіи належати до тридержавного союза, думавъ теперь инакше якъ давнѣйше. Настало заненокоенье, бо ѣдступленье Італіи ѣдъ тридержавного союза не дозволило бы Австрії, котра мусѣла бы пильнувати своихъ італіяньскихъ границь, станути зъ цѣлою военною силою на помѣчь Нѣмеччинѣ. Згадана ґазета каже отже, що нема чого бояти ся того. Становище Кріспіого до тридержавного союза не змѣнило ся. Его интервю зъ Сенъ-Сером есть лише контрміною противъ его противникѣвъ католицкои барвы, а прихильныхъ Франціи, котрѣ безупинно надъ тымъ трудять ся, щобы его разъ позбути ся.

Межи Італіею а Анґліею ведуть ся теперь переговоры въ справѣ розмеженя областей належачихъ до сихъ обохъ державъ въ Африцѣ. Італія ходить головно о то, щобы она могла розширити свою кольонію въ Массавѣ такъ, щобы мала для неи достаточну точку опоры въ глубинѣ краю и щобы могла въ другои стороны успѣшно боронити Абессинії ѣдъ нападу дервішѣвъ зъ Судану. До сего здаесь Італія бути найдогѣднѣйшою та область, надъ котрою пануѣ давна єгипетска крѣпость въ Нубіи, Касала, котра лежить майже въ половинѣ дороги зъ Массавы до Хартума надъ Нілемъ. Італія, видко, маѣ велику охоту взяти Касалю, але на перешкодѣ тому стоить то, що мѣсто се уважаесь ще до нинѣ власностію Єгипту, хочь фактично до него не належить. Праса італійска старае ся отже теперь выказати, що занятю Касалѣ черезъ Італіянцѣвъ не стояло бы нѣчо на перешкодѣ, бо властиво мѣсто се и область доокола него суть власностію Абессінії. Riforma пише въ тѣмъ дѣлѣ такъ: „Касала и окружаюча ю провінція не маѣ для Єгипту нѣякои вартости стратеґічнои. Єгипетъ загорнувъ ту область ѣдъ свое панованье доперва въ сорокъ лѣтъ по занятю Нубіи Магометомъ-Алімъ. Коли тымчасомъ правительство єгипетске покинуло Массаву, а дервішѣ грозили Касали, обовязавъ ся Єгипетъ, якъ то выходить зъ синои книги зъ 1885 р., ѣддати ту область абессиньскому королеви Оганнесови, а то ѣдъ условіемъ, коли той-же король допоможе єгипетскѣй залозѣ выйти зъ Касалѣ и добити ся до побережа. Король Оганнесъ сповнивъ бажанье Анґлії, але не занявъ Касалѣ лишь длятого, що дервішѣ опустошили були тогды сусѣдну его область. То однакожь не вносить факту, що Анґлія признала ту точку за непотрѣбну а полишила Касалю власти, на котрои мѣсце вступила бы теперь Італія.

—

Булянже задумавъ перенести ся зъ острова Джерзей на Мальту, а то головно длятого, що его невѣдступна товаришка п-ѣ Бонменъ потребуе змѣны клімату. Булянже бувъ бы радо перенѣсъ ся до Італіи, але тамъ не хотять его приймити, щобы не напытати собѣ черезъ него клопоту зъ французскою республикою; що-найбѣльше дозволять ему тамъ задержати ся на коротній часъ въ Неаполи въ переѣздѣ на Мальту. Зъ дальшихъ оголошень тайнъ буляжизму нема нѣчого такъ цѣкавого; выходить лишь то одно, що Булянже клавъ лишь на то увагу, щобы зъ-ѣдки выдобути грошѣ, котрѣ ѣдтакъ уживавъ на то, щобы выгѣдно жити, а якъ онъ живъ, то выказують рахунки, якѣ онъ плативъ по готеляхъ. Такъ н. пр. заплативъ онъ въ Бруксели въ готели Манжель за девять днѣвъ 23.000 фр. а въ Лондонѣ плативъ за одень день въ готели Брістоль по 300 фр.

—

Пѣсля приватныхъ вѣстей зъ Константинополя, ѣдносины межи Портою а грецкимъ патріархомъ все ще не полѣпшили ся. Порта вправдѣ готова увзгляднити деякѣ точки жалобы патріарха, але той не хоче пристати на нѣякій компромісъ, опираючись на становище своеи свѣтскои рады и хоче, щобы Порта пристала безусловно на всѣ его жадания, котрѣ ѣдносять ся до признаня давныхъ правъ и привілеґій и до змѣненои именованьемъ болгарскихъ епископѣвъ въ Македонії ситуаціи.

Инсталяція нового маршалка.

Маршалокъ краевый кн. Евстахій Сангушко прибувъ въ недѣлю пополудни до Львова. На двѣрци повитали его намѣстникъ, всѣ члены выдѣлу краевого, президентъ мѣста зъ делеґатами и директоръ банку краевого д-ръ Зґурскій. Президентъ мѣста Мохнацкій, яко господарь столицѣ, повитавъ маршалка, а потѣмъ кн. Сангушко удавъ ся до готелю Жоржа.

Вчера въ полудне ѣдбулась инсталяція маршалка въ выдѣлѣ краевѣмъ. Въ великѣй сали рецепційнѣй зѣбрались всѣ члены выдѣлу краевого и урядники всѣхъ департаментѣвъ та заведень краевыхъ.

Маршалка впровадивъ намѣстникъ ґр. Бадені и промовивъ бѣльше-менше тыми словами:

„Цѣсарь зволивъ именувати тебе, князю, маршалкомъ въ Галичинѣ, а менѣ припавъ нинѣ милый обовязокъ увести тебе до сеи будѣвлѣ, де жде тебе подвѣйна задача: проводити нарадамъ сойму и управляти працями выдѣлу краевого.

На вступѣ до праць твоихъ мушу зложити тобѣ бодай кѣлькома словами свои бажаня. Здаесь менѣ, смѣло можу сказати, що цѣлый край, безъ винимки и рѣзницѣ, повитавъ зъ щирою симпатіею твое занменованье. Причина сего передовсѣмъ въ твоѣй минувшости и въ твоѣмъ дотеперѣшнѣмъ поведеню та дѣланю въ житю публичнѣмъ, а такожь и тѣй загальнѣй думцѣ, що ты принявъ се почестне але трудне становище тѣлько зъ глубокого почутя обовязку, не мовь насылуючи вродженую вдачу, свои власнѣ склонности и деякѣ переквѣдченя. Если край лише немовь догадувавъ ся тыхъ чувствъ твоихъ въ хвили тои важнои постановы, то я, що першій говоривъ зъ тобою и бувъ свѣдкомъ того, чого загалъ догадувавъ ся, мушу теперь выразити свое глубоке признанье и высоку почесть, якѣ ты тогдѣ збудивъ въ менѣ, а що и моя особа бодай въ малѣй частинѣ може причинилась, що ты тогдѣ рѣшивъ ся, то я долучу тутъ такожь и свою личну щиру вдячнѣсть. Бажаю тобѣ, князю, щобы всѣ твои бажаня и намѣры, працѣ и постановы выйшли на пожитокъ для краю и на славу для тебе. На мою помѣчь, пѣдпору та прихильнѣсть ты можешь и повиненъ числити, и тутъ, передъ зѣбранымъ выдѣломъ краевымъ, мушу заявити, що змѣна въ тѣмъ дѣлѣ нѣяка зайти не може, бо свою пѣдпору совѣстнѣй, чистѣй, щарѣй и успильнѣй праци, якъ доси, такъ на будуще, дати потрафлю.“

На се ѣдповѣвъ маршалокъ:

„Яко маршалокъ дякую Ексцеленціи за все те, що высказавъ о менѣ. Се для мене дуже почестне. Рѣшенье моѣ було дуже тяжке по части длятого, що зъ причины незнаня ѣдносинъ я не чувъ ся на силахъ одолѣти те, що край може ѣдъ мене жадати. Однакожь я рѣшивъ ся, власне въ надѣи, що наша автономія знайде у Ексцеленціи тоту пѣдпору и пошанованье, якого доси дѣзнавала и якого ты доси давъ доказы. Беру до вѣдомости то, що Ексцеленція сказавъ о своѣмъ будущѣмъ становищи супротивъ выдѣлу краевого. Дякую за те такожь въ имени выдѣлу и маю надѣю, що тая гармонія, безъ котрои дѣланье выдѣлу краевого було бы що-найменче до половины спаралізоване, нѣколи не буде закаламучена.“

Опѣсля промовивъ до маршалка О. Петрускій, витаючи маршалка въ имени выдѣлу краевого и краю.

„Не тѣлько витаю тебе — мовивъ бесѣдникъ — але и дякую найщирше въ имени краю за те, що ты зволивъ принята такій урядъ и вступити въ слѣды свого княжого роду, не щадившого нѣколи жертвъ для народу. Кажу: тяжкій урядъ, бо дѣйстно дорога маршалка краевого не застелена рожами. Помылена ѣдъ початку инструкція выдѣлу краевого, бо оперта на теоріи а не на практицѣ, попутана компетенція сойму зъ компетенцію рады державнои, наконець убожество краю що-року навѣщуваного нещастями — отсе причины, що такъ дуже утруднюють задачу соймови, маршалкови и выдѣлови. Если мимо того знайшовъ ся ще зъ-помѣжь достойныхъ осѣбъ въ краю чоловѣкъ, що взявъ на барки свои такій важный и тяжкій урядъ, то свѣдчить се о неспожатѣмъ патріотизмѣ и що можемо надѣяти ся лучшои будущины. Надѣѣ то не завѣдній, а опертій на фактѣ, що ѣдъ часу автономіи край поступивъ въ неодинѣй галузи, отъ хочь-бы въ школахъ та комунікаціяхъ. Отже не тратимо надѣѣ и сподѣваемось, що спѣльно зъ тобою, працею и вытревалостію поспѣшимо до здѣйсненя нашои цѣли, до сповненя тыхъ задачъ, якихъ край ѣдъ насъ справедливо може жадати...“

На сю промову ѣдповѣвъ маршалокъ:

„Тѣшить мене, що вы именованье мене приняли зъ вдоволеньемъ. Безъ того, щобы маршалокъ и выдѣлъ були перенятѣ однымъ духомъ, не обѣцюю собѣ результатѣвъ зъ моеи дѣяльности въ выдѣлѣ. Що вы, панове, прийшли и дали доказъ, що добре приняли именованье мене, се есть доброю для мене ворожбою на будуче. Думаю, що при спѣльнѣй нашѣй праци, зможемо удержати тую опінію, яку загаломъ нинѣ выдѣлъ краевый маѣ. Я свое становище розумѣю такъ, що першій мѣй обовязокъ — дѣати о достоинъство сеи найвысшои институціи краевои якъ у внутрѣ такъ и на внѣ. Вношу сюда намѣръ працѣ ретельнои, дѣйстнои, великои, по змозѣ такои, на яку я здѣбный. Думаю, що ѣдповѣмь вашимъ бажанямъ, если на будуще буду до якоись мѣры дѣати о точнѣсть въ цѣлѣмъ урядованю выдѣлу. Уважаю се за свѣй обовязокъ и здаесь менѣ, що маршалки передо мною такожь о те дѣали. Панѣвъ урядниковъ такожь мило менѣ повитати. Упевняю ихъ, що будуть матя въ менѣ прихильного свѣдка ихъ праць, и буду щасливый, если зможу высказати имъ свое признанье. Я гляджу на дѣяльнѣсть вашу такъ, що она буде доказомъ любови краю, если все змагати будемо до того, що вже почасти осягнено, щобы выдѣлъ краевый и его цѣла адміністрація не лише була доброю, але щобы служила немовь за взорець, власне длятого, що она кровь зъ крови, кѣсть зъ кости нашого краю...“

На тѣмъ скѣнчилась инсталяція нового маршалка, а опѣсля шефы департаментѣвъ представили маршалкови урядниковъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ Яричева.

[Посвяченье церкви въ Яричевѣ.]

Посвяченье церкви въ Яричевѣ новѣмъ ѣдбулось сеи недѣлѣ, 5 н. ст. жовтня.

Впреосв. митрополитъ приѣхавъ зъ крил. о. Туркевичемъ и капеляномъ о. Городецкимъ въ суботу по полудни до Яричева. Мѣщане выставили на повитанье достойного гостя тріюмфальну браму, при котрѣй на приѣздъ митрополита згромадилось духовенство и жидѣвскій кагалъ; зъ латинникѣвъ не явився нѣхто.

Посвяченье ѣдбулось въ недѣлю о 8-ѣй годинѣ рано; опѣсля о год. 11-ѣй зачалась архіерейска служба Божа, до котрои станули оо.: крил. Туркевичъ, Крупка зъ Пѣдборець, Пачовскій зъ Борщовичъ и Туркевичъ зъ Грибовичъ. Проповѣдь, дуже складну и ѣдповѣдну торжеству, выголосивъ о. Коновалець зъ Малехова. По богослуженю промовивъ Впреосв. митрополитъ до численно зѣбраного народу (по-надъ 2.000 людей) и роздававъ памятнѣ грамоты мѣщанамъ и мѣщанкамъ (Барницкому, Пѣсецкому), котрѣ заслужились коло будовы церкви.

По 3-ѣй годинѣ по полудни зачавъ ся обѣдъ въ домѣ о. Ник. Левицкого, яричѣвского сотрудника. Рядъ тоастѣвъ зачавъ яричѣвскій парохъ о. Матковскій за здоровье митрополита, а митрополитъ внѣсъ тоастъ въ честь приходника и сотрудника о. Левицкого, пѣдносячи великій заслуги о. Левицкого около будовы сеи церкви. Деканъ о. Юркевичъ внѣсъ здоровье крил. о. Туркевича, а сей здоровье о. декана. О. деканъ, промовляючи въ-друге, пѣднѣсъ тоастъ въ честь архітекта п. Василя Нагѣрного, пѣсля планѣвъ котрого здвигнено яричѣвску церковь, а п. Нагѣрный, ѣдповѣдаючи, вказавъ на заслуги руского духовенства для просвѣты руского народу. „Церковь — говоривъ п. Нагѣрный — то видимый знакъ нашого народного воскресеня, бо нарѣдъ закинувъ марнувати свѣй кровавый грѣшь, отверезивъ ся и взявъ ся до будовы домѣвъ Божихъ. Тожь на успѣхъ такои працѣ патріотичного духовенства руского пѣдношу сей тоастъ въ руки Впреосв. митрополита.“ Промова п. Нагѣрного выкликала велике одушевленье мѣжь зѣбраными гостями, а Впр. митрополитъ вручивъ п. Нагѣрному, яко архітектови церковному, срѣбный медаль памятный.

Передъ 6-ою годиною пѣдъ вечеръ ѣдѣхавъ Впреосв. митрополитъ до Львова, проводженый духовенствомъ и мѣщанствомъ.

Згадати годить ся ще про саму церковь, котра выбудована пѣсля планѣвъ п. Нагѣрного представляесь величаво не лишь на цѣлый Яричѣвъ але и на цѣлу околицю. Церковь мурована зъ одною копулою, цѣла блахою крыта, може помѣстити до 1.000 людей. Она збудована дуже акустично: найтихше слово, высказане при престолѣ, чути можна найвыразнѣйше на хорахъ. При будовѣ сеи церкви поклавъ найбѣльшѣ заслуги яричѣвскій сотрудникъ о. Ник. Левицкій. Прибувши передъ трема роками до Яричева, заставъ онъ вправдѣ муры церковнѣ пѣдведенѣ въ гору, але при тѣмъ нѣ найменшого фонду до дальшои будовы, а навѣть якусь байдужнѣсть до розпочатого дѣла. Щирымъ заходамъ и трудамъ о. Левицкого удалось межи мѣщанами зѣбрати потрѣбный фондъ, докѣнчити будову церкви и теперь може повеличатись, що его труды не змарнувались.

Латиньске духовенство мѣсцеве ѣдтягнулось остентативно ѣдъ сего цѣлого торжества.

—

Зъ Камѣнецкого.

[Посвяченье дому рады повѣтовои.]

Дня 30 н. ст. вересня ѣдбулось въ Камѣнцѣ посвяченье ново-здвигненого будынку рады повѣтовои. Будынокъ выглядае нѣби яка вілля, зъ богато ґримасами, але таки трохи за тѣсный.

По посвяченю ѣдбуло ся перше засѣданье новои рады. Зъ важнѣйшихъ справъ належить пѣднести ѣдповѣдь рады на квестіонарь выдѣлу краевого въ справѣ змѣны закона дорогового; ѣдповѣдь выпала противно внесеню камѣнецкого выдѣлу повѣтового за змѣною закона дорогового на основѣ додатку до податкѣвъ на внесенье о. Цегельского.

Потѣмъ наступивъ пиръ, даный маршалкомъ рады повѣтовои ґр. Стан. Баденімъ. Кромѣ радныхъ выдѣловыхъ запрошено на сей пиръ кѣльканадцять осѣбъ лише польскои народности, бо зъ Русинѣвъ нѣхто не удостивъ ся запрошеня.

Тоасты розпочавъ ґр. Стан, Бадені въ честь цѣсаря. „Гармонія“, спроваджена зѣ Львова, ѣдграла имнъ австрійскій. Дальше пѣйшли тоасты бѣльше куртоазнѣ, ажь о. М. Цегельскій внѣсъ тоастъ, въ котрѣмъ высказавъ такѣ гадки: Мы Русины хочемо крѣпко держати ся австрійскои державы, бо вѣримо, що монархи австрійскій, котрѣ насъ Русинѣвъ черезъ весь

часъ нашого пробуваня пôдъ правлѣньемъ австрійскимъ огортали особливою печаливостію, и на дальше будуть опѣкуватись нами, щобы мы могли въ державѣ, такъ богатôй въ рôзнѣ народности, розвиватись пôдъ кождымъ взглядомъ. Намъ Русинамъ — мовивъ дальше о. Цегельскій — дорогá и автономія, надана намъ монархомъ. Правда, мы зъ братами Поляками досп ще не могли розрахуватись, але вѣримо въ те, що сли не теперь то въ четверъ до того прийти мусить — и панове Поляки будуть мусѣли признати, що Русинови на его земли доконче належать ся его права и свобôдный розвôй. А позаякъ наша рада повѣтова въ многôмъ дае прикладъ выразумѣлои и згôднои працѣ на поли просвѣты, добробыту и адміністрациі пôдъ проводомъ ґр. Стан. Баденіого, тожь — кôнчивъ бесѣдникъ — вношу тоастъ въ руки представителя автономіи нашого повѣту ґр. Стан. Баденього.

Сею промовою о. Цегельского не конче одушевились панове Поляки.

НОВИНКИ.

— **Катихитомъ ґімназіи въ Дрогобичи** именованый о. Амвросій Поляньскій, префектъ львôвскои семінаріи духовнои.

— **Огнѣ.** Дня 29 вересня по 4-ôй год. зъ полудня займивъ ся огонь въ Кудринôвцяхъ, нов. золочѣвского, и погорѣло 21 загородъ селяньскихъ. Шкода, о скôлько дасть ся на разѣ обчислити, выносить около 13.000 зр. и була убезпечена лишь въ малôй части. Причиною огню була лиха будова „курнои хаты“. Пекли паланицѣ и полишивши жаръ въ печи, выбрались въ поле. Коли огонь займивъ ся, не було нѣкого на обôйстю. При гащеню огню сильно заходилась золочѣвска жандармерія, котра стягала селянъ зъ сусѣдныхъ сѣлъ до ратунку. Сильный вѣтеръ роздувавъ поломѣнь, тожь згарища горѣли черезъ цѣлй два днѣ. — Въ ночи зъ суботы на недѣлю 4 н. ст. жовтня выбухъ огонь въ селѣ Грабôвци, повѣту стрыйского, и помимо дощу обернувъ въ попѣлъ 15 селяньскихъ домôвъ зъ ихъ сегорôчнымъ доробкомъ. Огневи сприявъ сильный вѣтеръ а огняна луна при пôтьмѣ ночи виднѣла далеко на вкруги и затревожила цѣлу околицю. Розумѣе ся, що шкоды великй, взявши на розвагу, що все сегорôчне збôже и паша були пôдъ дахомъ. — Дня 25 н. ст. вересня займивъ ся огонь въ Калагарôвцѣ, пов. скалатского, въ хатѣ селянина Филипа Сварчевского. У него проживавъ россійскій жидъ, котрый торгувавъ прядивомъ, покладками и т. п., а такожь мавъ въ комôрцѣ на складѣ бôльшу скôлькôсть нафты. Згаданого дня выйшла жѣнка жида до комôрки, що бы налити нафту до лямпы, и при тôмъ займило ся прядиво и сухй трѣски а ôдтакъ запасъ нафты и одѣжь жидôвки. Жидôвка вбѣгла до хаты, тамъ хотѣла придушити на нѣй поломѣнь 12-лѣтна донька, але и на нѣй займилось платье. Мати и донька выбѣгли зъ хаты на подвôрье, але закимъ звѣглись люде на помôчь, жидôвки попекліс майже на смерть. Дѣвчина померла за кôлька годинъ, а мати ôддала духа въ дорозѣ до Гусятина, де вѣзъ ѣи мужь до своякôвъ. Розумѣесь, що при тôмъ погорѣло цѣле господарство Сварчевского. — Въ Лановицяхъ коло Самбора згорѣла загорода одного селянина, при чôмъ погибла въ огни 7-лѣтна дитина.

— **Пôдгаєцка рада повѣтова** зôбралась дня 3 н. ст. жовтня въ Пôдгайцяхъ, щобы выбрати выдѣлъ повѣтовый. Русинôвъ, членôвъ зъ малои посѣлости, явилось 10, а Полякôвъ и жидôвъ 14. Бôльшôсть укартувала вже напередъ позбути ся зъ рады оо. Ив. Навроцкого зъ Голгôчь и К. Левицкого зъ Вербова, тожь ужила такои штучки, що на засѣданье рады дня 3 жовтня предложила своѣй комісіи веріфікаційнй якйсь зовсѣмъ проблематичнои вартости протесты противъ выборôвъ членôвъ сельскои куріи и ухвалила ôдложити ихъ веріфікацію, доки не переведесь слѣдство, а тымчасомъ выбирати выдѣлъ. Тогдѣ Русины солідарно выйшли зъ засѣданя, а паны зъ жидками выбрали маршалкомъ дѣдича Литиньского, віцемаршалкомъ нотаря Боровского и членôвъ выдѣлу зъ бôльшои посѣлости и мѣстъ.

— **Въ американьскихъ ґазетахъ** находимо сумнй звѣстки дотыкаючй справъ рускои кольонiи въ Америцѣ. Въ часописи Slovák v Amerike (ч. 38 зъ 18 вересня с. р) знаходимо звѣстку, що церковь въ Кінґстонѣ пôйшла на продажь. Въ Slovak-у рѣчь представлена такъ, що нѣбы-то за якійсь довгъ затягненый за о. Воляньского у якогось Шварца, шеріфъ продавъ Шварцови за 40 долярôвъ церковь, котра коштувала 1.200 долярôвъ. Теперь о. Запотоцкій и парохіяне кінґстоньскй внесли до суду просьбу, щобы судъ заборонивъ Шварцови ôдпродати церковь въ трет руки. Въ Amerikanischer Republikaner (ч. 7 зъ 12 вересня с. р.) знаходимо зновъ оголошенье шеріфа о маючôй наступити продажи ліцітаційнôй дня 5 н. ст. жовтня [отже вчера] въ урядѣ въ Потовіль цілои реальности зъ церквою въ Шенандорѣ. Реальнôсть описана въ оповѣщеню тыми словами: Два кавалки ґрунту, кождый по 30 стôпъ до улицѣ, отже разомъ 60 стôпъ широкй а 150 стôпъ довгй, зъ приналежностями, складаючими ся зъ 2-поверховои будôвлѣ церковнои, зъ $2^1/_2$-поверхового будынку мешкального и зъ 2-поверховои прибудовы — власнôсть греко-кат. церковного братства церковного св. Михаила“.. Доборолись Русины въ Америцѣ до самого краю!

— **Копальнѣ нафты въ Коросненьскôмъ.** Варшавска Gaz. Handlowa пише: Копальнѣ нафты пôдъ Коросномъ бар. Людвика Ґревого перейшли на власнôсть спôлки, зложенои зъ двохъ ґрунъ. До однои належить ґр. Людв. Плятеръ и спôльники, а до другои бар. Годенберґъ зъ Ганноверу. Копальнѣ сй, котрй находять ся теперь въ повнôмъ розвитку и выдатности, мусѣвъ бар. Ґреве продати, бо для поратованя своихъ интересôвъ и стратъ, якй потерпѣвъ въ Познаньщинѣ, потребувавъ значнои готôвки. П. Иванъ Непомукъ Гнѣвошь, творець и директоръ тыхъ копалень, уступивъ а его мѣсце занявъ ґр. Кароль Сціпіо, посолъ соймовый и дир. гал. банку для торговлѣ и промыслу. Рôвночасно доносять, що п. Гнѣвошь ôдкрывъ зновъ не лишь новй лініи нафтовй але и поклады земного воску, котрй, если хоть въ части ôдповѣдять покладанымъ въ нихъ надѣямъ, можуть зробити велику конкуренцію копальнямъ въ Бориславѣ.

— **До испыту офіцирского въ Станіславовѣ** зъ 58 полку пѣхоты приступило 12 однорôчныхъ охотникôвъ (мѣжь ними оденъ екстерністъ). Зъ того числа здало испытъ 8 а 4 перепало.

— **Самоубійство.** Антôнъ Тромпетеръ, асистентъ рахунковый краєвои дирекціи скарбу, числячій 26 лѣтъ, безженный, застрѣливъ ся вчера рано о 6-ôй годинѣ въ готели „пôдъ Тигромъ“ зъ револьверу, поцѣливши себе въ серце. Служба готелева почувши выстрѣлъ, прибѣгла до комнаты, але застала самоубійника вже мертвымъ. Причиною самоубійства мало бути се, що не здавъ испыту на офіцира обороны краєвои.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ:** Въ недѣлю (5 н. ст. жовтня) припадало въ Бережанахъ якесь польске święto różańca. Рускій парохъ бережаньскій, о. Кордуба, ôдправивши въ церкви, скорше якъ звычайно, службу Божу, вырушивъ зъ сотрудниками въ процесіональнôмъ походѣ до костела — спôльно святкувати św różańca...

— **Испыты для лѣкарѣвъ и ветеринарѣвъ,** приписанй, щобы одержати стале мѣсце въ публичнôй службѣ санітарнôй при політичныхъ властяхъ, ôдбудуть ся въ надолистѣ: для лѣкарѣвъ въ Краковѣ и для ветеринарѣвъ у Львовѣ.

— **Повени въ Румеліи.** За-для кôлькадневныхъ дощѣвъ прибуля значно двѣ рѣки, а Маріца залила мѣсто Мустафа Паша. Вода несла ажь до Адріянополя майно нещасныхъ людей, колыски зъ дѣтьми и тѣла людей; 500 домôвъ розваленыхъ а 5.000 штукъ худобы погибло. На мѣсци, де стояло мѣсто, ростелилась пѣскова лава на метръ высока. Въ Адріянополи зарядженo складку, а султанъ прислав 500 лірôвъ. Кн. Фердинандъ болгарскій жертвувавъ 20.000 франкôвъ пôдпомоги для потерпѣвшихъ ôдъ повени въ Мустафа Паша и для погорѣлцѣвъ въ Солуни.

— **Выдѣлъ читальнѣ въ Перегиньску** складае симъ сердечну подяку Хвальному тов. „Просвѣта“ за даръ 60 книжокъ и мапы Галичины та Буковины до бібліотеки товариства. — Вас. Небыловець, голова; Иванъ Вашкевичь, заст. головы; Вас. Стурко, бібліотекарь; Дмитро Максимець, секретарь.

— **Дрôбнй вѣсти.** У Львовѣ упокоивъ ся Левъ Гойвановичь, ученикъ IV кл. академічнои ґімназіи въ 14 роцѣ житя. — Пôсля урядовыхъ датъ есть въ Россіи 2668 католицкихъ костелôвъ а 3255 католицкихъ священикôвъ. — Кардиналъ Герґенретеръ померъ въ Монахіи въ 76 р. житя. Покôйный написавъ мѣжь иншимъ брошуру Antijanus, въ котрôй боронить рѣшень ватиканьского собору що-до непомыльности папы.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Д ръ Францъ Пекосиньскій, дотеперѣшный кодіфікаторъ при выдѣлѣ краєвôмъ, именованый професоромъ права польского въ краковскôмъ університетѣ на мѣсце д-ра Бобжиньского.

Телеграмы „Дѣла“.

Берно 6 жовтня. Въ Тессинѣ ухвалено народнымъ голосованьемъ ревізію конституціи; за ревізією було 11.928 противъ неи 11.834 голосôвъ.

Вѣдень 6 жовтня. Вѣсть о демісіи міністра вôйны Бавера есть зовсѣмъ безосновна.

Бѣлградъ 6 жовтня. Въ кругахъ правительственныхъ заперечують рѣшучо, будто бы межи королемъ Миланомъ а правительствомъ настало якесь нове напруженье и мовь бы то Миланъ намагавъ ся конче обняти головну команду надъ сербскою армією. Именованье Мишковича ґувернеромъ молодого короля наступило за порозумѣньемъ зъ Рістичемъ.

Софія 6 жовтня. Синодъ болгарскій мае зôбрати ся пôдъ конець сего мѣсяця. Синодъ мае радити надъ реформою монастирѣвъ и семінарій духовныхъ.

Вѣдень 7 жовтня. Міністеръ торговлѣ Бакегемъ мае зажадати ôдъ рады державнои $3^1/_2$ міл. зр. кредиту на закупно возôвъ и машинъ для зелѣзниць державныхъ.

Берлинъ 7 жовтня. Міністромъ вôйны именованый ґен. Кальтенборнъ-Стехавъ. — Въ Кобурзѣ збунтувались були резервісты и пôдняли окликъ: Най жие соціяльна революція. Бунтъ усмирено при помочи войска и всѣхъ резервістôвъ замкнено до арешту.

Амстердамъ 7 жовтня. Королеви зновъ погôршило ся и кождои хвилѣ сподѣвають ся ѣго смерти.

Лісбона 7 жовтня. Позаякъ Феррао не мôгъ утворити кабінету, повѣривъ король ту місію знову ґенералови д' Абре.

Переписка Редакціи и Администрациі.

— **Вп. В. Б. въ Стр.** Рахунки годять ся. — **Вп. Гр. въ Игр.** Рахунки годять ся. — **Вп. Алойсій Бр. въ Надв.** Заплачено до кôнця липня с. р. — **Вп. Вак. въ Кол.** Заплачено до кôнця падолиста. с. р.

ПОДЯКА.

При нагодѣ товариского зъѣзду ученикôвъ тернопôльскои ґімназіи зъ року 1870 згадано о заслугахъ моего незабутного ôтця бл. п. Льва Сѣлецкого, б. директора тои ґімназіи, и на знакъ вдячности зложено на его спокôйнôй домовинѣ вѣнець. За той доказъ памяти такъ рѣдкои въ нашихъ часахъ, складаю въ имено моеи родины всѣмъ Высокоповажанымъ участникамъ того красного и пôднесло го обходу найсердечнѣйше щиро-руске спасиБôгъ!

Бôбрка дня 2 жовтня 1890.

Димитрій Сѣлецкій, конціпієнтъ нотаріяльный.

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ **20** аркушѣвъ друку на **лучшôмъ папери** звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошѣмъ переплетѣ въ англійске полотно съ золотою написію выноситъ* **въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр.** съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Обш. им. М Качковского“* **1 зр. 20 кр.** съ пересылкою почтовою. 3601 24—50

Передплату принимае: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, роббтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣли, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣли дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, манжетôвъ, краватокъ, бѣля бґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ англійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и царасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елегантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчисленный выборъ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **японьскй и всходнй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выборъ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ англійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выборъ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякй 2573 приборы до подорожи

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

въ найлѣпшôмъ родѣ

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи $4^3/_4$ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрй иншій пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Кава палена $^1/_2$ кільо зр. 1.20.

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручае **Бюро Іосифа Вірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4.** Переписка въ рускôмъ языцѣ.

Наука хорального спѣву.

Рѣшеньемъ Всесв. Епископского Ординаріяту зъ дня 30 серпня с р. до ч. 3835 розпôчнесь наука хорального спѣву въ Москалѣвцѣ около 20 (31) жовтня с. р. Се подае ся до загальнои вѣдомости всѣхъ, любячихъ красный спѣвъ, щобы могли користати численно зъ науки спѣву, котра тревати буде чотири мѣсяцѣ. Близшй вѣдомости подасть листовно **ІОСИФЪ ШАРКОВСКИЙ,** пѣвець церковный въ Москалôвцѣ, п. Косôвъ. 3671 (6—6

Билеты візитовй, карты весѣльнй, дипломы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ

Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.

6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (25—?)

Головна выграна 50.000 зр. вартости

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 217. Львôвъ, Середа 26 вересня (8 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

K. K. ZEITUNGS-STEMPEL

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

за цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конеродне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

По испытахъ учителѣвъ и учительокъ шкôлъ народныхъ и выдѣловыхъ.

Дня 6 н. ст. жовтня покôнчились испыты кандидатôвъ учительскихъ до шкôлъ народныхъ и выдѣловыхъ передъ испытуючою комісією семінаріи учительскои у Львовѣ.

Читателѣ „Дѣла“ пригадають собѣ послѣдню статью нашу въ тôй справѣ, де пôднесли мы недостатокъ вправы въ языцѣ рускôмъ и термінольоґіи, якій обявивъ ся у значнои части кандидатôвъ, що приступили до испыту учительского до шкôлъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ. На 26 кандидатокъ узнала комісія испытуюча въ лютовôмъ речинци сего року лише 3 кандидатки спосôбными до выкладôвъ въ языцѣ рускôмъ, а на 28 кандидатôвъ лише 4 вправныхъ въ языцѣ рускôмъ и термінольоґіи рускôй. Сумный сей досвѣдъ спонукавъ тогдѣ комісію испытуючу до того, що она ôднеслась до краєвои рады шкôльнои зъ представленьемъ, въ котрôмъ жадала, щобы найвысша власть шкôльна краєва поручила окружнымъ инспекторамъ двѣ рѣчи, именно: 1) щобы на конференціяхъ учительскихъ инспекторы окружнѣ давали учителямъ тематы въ языцѣ рускôмъ по половинѣ зъ польскими, и 2) щобъ инспекторы при госпітаціяхъ шкôлъ уважали, о скôлько учителѣ вправнѣ въ термінольоґіи рускôй.

Якъ довѣдуємось, краєва рада шкôльна не лише приймила до вѣдомости представленье комісіи испытуючои, але небавомъ потôмъ выдала и розпорядженье до радъ окружныхъ, въ котрôмъ зобовязує инспекторôвъ до згаданыхъ двохъ постулятôвъ. Розпорядженье се дôйшло мабуть (бодай декуды) до вѣдомости учительства, и на тôй основѣ учителѣ, занятѣ при школахъ народныхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, мають нинѣ повне право жадати, у власнôмъ интересѣ и интересѣ розвою шкôльництва руского, щобы инспекторы окружнѣ не лишень давали имъ рускѣ тематы до обробленя на конференціяхъ, але щобъ и дискусія надъ тыми тематами вела ся въ языцѣ рускôмъ, а учителѣ черезъ то набирали бы бôльше вправы въ высловѣ.

Ôдъ того часу (лютого с. р.) минуло пôвъ року и мусимо признати, що при теперѣшныхъ испытахъ, въ жовтни, результаты испыту що-до языка руского и термінольоґіи рускои показались уже бодай въ части ôдраднѣйшими. На 30 кандидатôвъ, що зголосились до испыту кваліфікаційного для шкôлъ народныхъ, одержало 13 (давнѣйше на 28 лише 4) кваліфікацію до шкôлъ народныхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, а 5 право учити языка руского яко предмету науки. А на 28 кандидатокъ одержала вправдѣ лишь одна кваліфікацію до выкладôвъ рускихъ (бо бôльше не зголосилось), але 7 кандидатокъ одержало право учити языка руского. Кôлькохъ учителѣвъ, що давнѣйше не були кваліфікованѣ до языка руского, доповнили теперь тую кваліфікацію и взагалѣ обявилось у учителѣвъ стремлѣнье — познакомитись ширше и основнѣйше зъ ґраматичною и літературною стороною языка руского.

Справа та, хочь може декому выдасть ся дрôбною, має свою велику вагу въ шкôльництвѣ народнôмъ. Якъ бы въ кваліфікаціяхъ до выкладôвъ рускихъ показавъ ся и надальше постôйный проґресъ, то тымъ самымъ умовкли бы справедливѣ жалѣ Русинôвъ, що богато посадъ при школахъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ займають доси учителѣ або учительки, котрѣ до выкладôвъ рускихъ зовсѣмъ неспосôбнѣ, а черезъ то мучать себе, мучать ще бôльше дѣтей рускихъ, а може навѣть въ очехъ школярѣвъ рускихъ стають ся смѣшными. Умовкли бы певно и тѣ оправданѣ нарѣканя, що учителѣ, несвѣдомѣ языка руского, зъ конечностю польщать дѣтей рускихъ. Тôлько властямъ шкôльнымъ належало бы пильно доглядати, чи инспекторы окружнѣ точно придержують ся згаданого розпорядженя рады шкôльнои краєвои що-до тематôвъ рускихъ на конференціяхъ учительскихъ и чи давнѣйшій шовінізмъ въ тôмъ взглядѣ усуненый. Мы старатись будемо слѣдити, чи инспектораты окружнѣ стануть выконувати точно той приписъ краєвои рады шкôльнои.

При всѣмъ тôмъ однакожь мусимо занотувати и одинъ дуже для насъ невôдрадный обявъ. А лежить ôнъ въ тôмъ, що взагалѣ мало Русинôвъ а ще менше Русинокъ зголошуєсь до испытôвъ учительскихъ для шкôлъ народныхъ. На 30 кандидатôвъ було при теперѣшнôмъ речинци испытовôмъ 15 Русинôвъ (11 Полякôвъ а 4 жидôвъ), а на 28 кандидатокъ лише 2 Русинки и одна обряду католицкого (!?). До шкôлъ выдѣловыхъ зголосивъ ся лишь одинъ Русинъ. Мы вже зъ початкомъ сего року шкôльного звернули длятого увагу загалу Русинôвъ, що належало бы частину шкôльнои молодежи звернути до семінарій учительскихъ. Доля учителѣвъ шкôлъ народныхъ мусить зъ часомъ получшитись такъ, що становище учителя народного дасть якій-такій, не найгôршій хлѣбъ.

Испытови зъ спѣву пôддалось 10 кандидатокъ, а лише 4 кандидатôвъ; зъ ґімнастики 14 кандидатокъ а 8 кандидатôвъ. А позаякъ два тѣ предметы суть знаменитыми средствами до будженя естетичного чувства и розвою фізичного дѣтей, то, думаємо, буде не ôдъ рѣчи, наколи на сѣмъ мѣсци заохотимо учителѣвъ нашихъ, щобы они тымъ предметамъ численнѣйше ôддавали ся. Нотуємо такожь, що вже зъ 1891/92 рокомъ шкôльнымъ наука спѣву стане въ семінаріяхъ учительскихъ предметомъ науки обовязковои и що учителѣ спѣву одержать плату 1200 зр. рôчно, наколи выкажуть ся кваліфікацією до ученя гры на фортепянѣ або на орґанахъ, на скрипцѣ, и спѣву хорального.

Вкôнци записуємо зъ приємностію той обявъ, що рускѣ члены комісіи испытуючои внесли черезъ дирекцію комісіи зновъ двѣ петиціи до краєвои рады шкôльнои. Перша жадає того, щобы для управильненя термінольоґіи рускои науковои рада шкôльна зволила зложити анкету изъ знатокôвъ и выдала ôдповѣдный до термінольоґіи рускои пôдручникъ; друга домагає ся, щобы до науки въ семінаріяхъ учительскихъ пôдготовлено окремѣ учебники рускѣ. Петиціи тѣ пôдперли одноголосно и польскѣ члены комисіи испытуючои.

На що ужити замокъ въ Олеську?

Въ дневникахъ находимо вѣсти про реставрацію замку Собѣскихъ въ Олеську. Довѣдуємо ся, що по переходѣ замку на власнôсть краю, выдѣлъ краєвый постановивъ предложити соймови справозданье зъ того, щó зроблено зъ внесеньемъ вставленя до буджету на рôкъ 1891 квоты 20.000 зр. на реставрацію замку. Заразомъ запросивъ выдѣлъ краєвый п. Володислава Гнѣвоша зъ Кутôвъ на куратора замку, а безпосередну опѣку надъ замкомъ повѣривъ кс. Маркилови Пйонтковскому, парохови латиньскому въ Олеську. Ходить теперь о те, на яку цѣль буде ужитый будынокъ по скôнченôй реставраціи. Вычитуємо, що справа та ще не рѣшена, а гадки суть рôзнороднѣ. И такъ ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій ще въ р. 1888 радивъ умѣстити въ замку интернатъ для ученикôвъ семінаріи учительскои. Проф. Юліянъ Захарієвичъ и Людвикъ Вербицкій, яко дельеґаты выдѣлу краєвого, що мали оглянути будынокъ, зробити кошторисъ и подати свою гадку, на яку цѣль будынокъ може бути ужитый, высказали ся, що въ добре дохованыхъ комнатахъ замку треба бы оснувати музей памятокъ по королю Иванѣ Собѣскôмъ, а въ прочôй части будынку радили помѣстити чи то школу народну, чи промыслову. Наконець кураторъ замку п. Гнѣвошь проектує умѣщенье въ замку школы рôльничои и садôвничои, зъ котрои сподѣває ся богато користи въ окрестности Олеська, де торговля овочами дуже оживлена.

Поминувши вже то, чи заходила конечна потреба купувати замокъ въ Олеську на власнôсть краю, найважнѣйшою рѣчею єсть теперь: на яку цѣль замокъ має бути ужитый? Кошты реставраціи будынку — пôсля справозданя дельеґатôвъ выдѣлу краєвого — мають сягати до 35.000 зр. Вже до буджету на рôкъ 1891 вложивъ выдѣлъ краєвый 20.000 зр. на реставрацію замку. Не єсть се такъ мала сума, а край, щó має такъ много пекучихъ потребъ, не може выкинути одного року 20.000 зр. на рѣчь, котра бы не мала на оцѣ цѣли продуктивнои. Отже цѣль, на яку замокъ має бути ужитый, повинна въ першôй лініи числити ся зъ обставинами окрестности а ôдтакъ и краю.

Зъ повысше наведеныхъ внесень и гадокъ найбôльше ôдповѣдаюча вымогамъ окрестности и краю якъ и реальнôй користи єсть гадка п. Володислава Гнѣвоша зъ Кутôвъ, куратора замку олеського. П. В. Гнѣвошь, яко знаючій добре обставины мѣсцевѣ, бо посѣлôсть єго Куты лежить пôдъ самымъ Олеськомъ, а при тôмъ чоловѣкъ дбаючій о добро народу, пôддавъ найлѣпшу гадку, хочь не знайшла она належитои оцѣнки въ часописяхъ краєвыхъ. Н. пр. львôвскій Przegląd (ч. 205 зъ 1890 р.) думає, що внесенье п. Гнѣвоша „може занадто прозаічне“. Але-жь годѣ панове! Часъ бы вже разъ перестати бавити ся фантазіями та зъ заложеными руками сидѣти! Часъ уже разъ взяти ся до дѣла та народови подати руку помочи. Щó народови зъ того, якъ ôнъ буде мати музеѣ памятокъ по короляхъ польскихъ, а не буде мати хлѣба, щобы голодъ заспокоити? Впрочôмъ музей такій находить ся о пôвъ милѣ ôдъ Олеська, въ Пôдгôрцяхъ. Середна або бодай низша школа рôльничо-садôвнича а додавъ бы-мь ще пчôльнича въ Олеську має всякѣ условія до щасливого розвою.

Олесько становить майже осередокъ трехъ повѣтôвъ політичныхъ, а то: золочѣвского, камѣнецкого и бродского. Въ тыхъ трехъ повѣтахъ, становлячихъ всхôдно-пôвнôчный кутъ нашого краю зъ 344.120 жителями майже выключно господарского стану на 5.059 □ кільометрахъ землѣ, нема анѣ однои школы господарства сельского. А взагалѣ шкôлъ рôзнои катеґоріи, вынявши школы народнѣ, дуже мало. На 344.120 жителѣвъ всего двѣ ґімназіи, а то въ Бродахъ та Золочевѣ, и одна школа низша промыслова боднарства и колодѣйства въ Камѣнцѣ Струмиловôй. А школы господарства сельского, т. є. рôльничои, садôвничои и пчôльничои, въ повѣтахъ заселеныхъ самыми господарями нема, мимо того, що въ повѣтахъ тыхъ можуть процвитати всякѣ роды господарства. Земля, вынявши маленькѣ просторы неужиткôвъ и чистого пѣску, можна сказати, надаєсь всюды пôдъ управу пшеницѣ и иншого рода збôжа. Але що зъ того? Плодозмѣнна господарка нашимъ селянамъ майже незнана; кождый господарить, якъ самъ знає. Поля управити нема чимъ, бо гноѣвокъ поправно урядженыхъ у насъ не видно. Выкиненый изъ стайнѣ навôзъ згортають по-просту на купу середъ оборы. Можна сказати, що господарь нашъ [розумѣє ся маю тутъ на гадцѣ меншѣ господарства, а не бôльшѣ посѣлости] гноить пересѣчно $^1/_8$ часть свого поля. Поправнѣ знаряды господарскѣ — то рѣдкôсть у нашихъ господарѣвъ, а єсли котрый и має, то въ бôльшôй части певно бôльше заплативъ, якъ оно варта, бо давъ ся выкористати всякого рода аґентамъ фірмъ не конечно доброи славы.

Але не тôлько збôже удає ся добре въ тыхъ сторонахъ. Въ повѣтѣ камѣнецкôмъ выводить ся дуже добрый ленъ. Земля въ повѣтѣ камѣнецкôмъ, бродскôмъ, а въ части и золочѣвскôмъ сприяє управѣ хмелю, такъ що хмѣль зъ тыхъ сторôнъ дорôвнює баварскому и ческому, а навѣть яко такій ôдпродують єго гуртовѣ купцѣ. Але-жь селянинъ нашъ може ино мало продукувати хмелю, бо то побôчне у него господарство; продукцією хмелю на бôльшу скалю займають ся обшары двôрскѣ. Селянинъ длятого, що въ малôй скôлькости продукує той хмѣль, не продає єго гуртовымъ купцямъ, але звычайно ходячимъ по селахъ жидôвскимъ перекупцямъ, котрѣ майже даромъ у него той хмѣль забирають, бо о спôл-

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

(Дальше.)

Діо Кассій[1]) дає таку характеристику двохъ пôдъ той часъ найбôльшихъ володарѣвъ Европы: „Найважнѣйшу вôйну вели тогдѣ Римляне зъ Даками. Надъ сими послѣдними панувавъ Декебаль. Бувъ то вождъ справный у воєннôмъ дѣлѣ, досвѣдченый въ веденю воєнъ; ôнъ знавъ заманити неприятеля въ тысячнѣ сѣти и заставки, знавъ побѣду добре выхôснувати а неповеденя свои направити. Не дивота, що такъ довгій часъ бувъ небезпечнымъ противникомъ Римлянъ... Траянъ, занявши престолъ, забавивъ якійсь часъ въ Римѣ, ôдтакъ выбравъ ся на Дакôвъ. А сѣ Даки тяжко провинились супроти Риму; они грôшми, що Римляне платили имъ рôчно яко данину — ахъ, що за соромъ! — примножували свои силы воєннѣ и прибирали чимъ разъ грôзнѣйшу, гордовитшу поставу. Та мимо те затревоживъ ся Декебаль немало, почувши, що наближає ся Траянъ до Дакіи, бо-жь добре знавъ, зъ кимъ теперь буде дѣло: Траянъ ôдзначавъ ся и справедливостію и хоробростію и простотою обычаѣвъ. Правда, любивъ ôнъ заходити ся зъ хлопцями[2]) и запиватись, але ôдъ того не выйшла шкода Римлянамъ: — Траянъ пивъ богато, але нѣколи ажь до безпамяти. Вôйны любивъ ôнъ дуже; слава побѣды и погибель ворога — отъ, що справляло єму вдоволенье. Войско державъ ôнъ въ сильнôй долони, не знало оно, що то пыха, що розховстанѣ обычаѣ. Декебаль мавъ слушнѣ поводы бояти ся єго.“

Вже ôдъ першихъ днѣвъ панованя ладивъ ся Траянъ до вôйны зъ Даками; знищити той нарôдъ або довести до цѣлковитого упадку — стало ся девізою и окликомъ єго житя. Въ цѣлôй римскôй державѣ почались приготовленя воєннѣ на великѣ розмѣры. Перше всего постаравъ ся Траянъ, щобы всѣ твердинѣ и укрѣпленѣ мѣсця, якѣ здовжь Дунаю стерегли границь римскои державы, привести до найлучшого стану. Тѣ твердинѣ полученѣ були зъ собою выгôдными широкими гостинцями, щобы войско выгôднѣйше могло ними порушати ся. Недалеко Орсовы, де Дунай задля скалистого терену творить знанѣ пороги, велѣвъ Траянъ зъ полудневои стороны рѣки розбивати выстаючѣ скалы и крôзь недоступнѣ мѣсця зладити выгôдну войскову дорогу. Численна фльота на Дунаю мала доставляти войску живнôсть, а въ разѣ потребы привозити все свѣжѣ войска, котрыхъ здовжь рѣки стояло 12 леґіонôвъ пôдъ охороною тамошнихъ твердинь.

Головный таборъ Траяна находивъ ся въ передодни вôйны въ Singedunum (теперѣшній Бѣлоградъ сербскій). Тамъ концентрували ся вôйска зъ рôзныхъ сторôнъ; межь иншими прибули туды 4 леґіоны зъ надъ Рену, войска зъ горѣшного Дунаю и кôнниця зъ Нумідіи пôдъ проводомъ мавретаньского князя Люсія. Ще и мѣжь самыми Даками удалось Траянови найти несподѣвану помôчь; одно дацке племя, Бурове, зрадило спôльну народну справу, ôдлучилось ôдъ Декебаля и вступило пôдъ прапоръ Римлянъ.

Розпочалась вôйна.

Границею дацкои державы ôдъ заходу була рѣка Тиса и зъ тои стороны мусѣли Римляне розпочати свои операціи воєннѣ. На двохъ мостахъ, утвореныхъ зъ кораблѣвъ, переправились ихъ войска на дацкій берегъ Дунаю; захôдне, головне войско стояло пôдъ командою самого Траяна и порушалось въ сторону, де сплывають ся рѣки Темешь и Быстра; схôдна армія поступала дорогою черезъ нинѣшну Мегадію; въ горахъ Банату мали войска зôйти ся разомъ. Трете войско римске, головно кôнниця пôдъ начальствомъ Мавретанця Люсія, переступило Дунай коло Відіну и посувалось въ глубъ Даціи черезъ нинѣшну Волощину.

Описъ вôйны зъ Даками доховавъ ся намъ въ исторіи Діона Кассія[3]). Не є то описъ докладный, анѣ безсторонный; Діо бувъ Римлянинъ тѣломъ и душею, симпатій для дацкого народу не мавъ, всюды уносить ся єдино похвалами для великого вожда Риму. Ôнъ вôйну такъ представляє:

„Траянъ наблизивъ ся до мѣста Тапе[4]), де бувъ таборъ неприятеля. Єму принесли грибъ великій, на котрôмъ мѣстила ся напись латиньскими буквами: Бурове и иншѣ союзники радять тобѣ подати ся назадъ и не починати борбы. Але Траянъ не зважавъ на осторогу. Вже перша стрѣча зъ Даками выказала, якъ лютою буде вôйна: Траянъ мавъ богато ранныхъ, але и богато пролявъ крови неприятеля. Коли нестало потрѣбныхъ бандажѣвъ, не ощадивъ Траянъ и власныхъ одежей, казавъ ихъ покраяти въ пасемця, а поляглымъ своимъ воинамъ казавъ выставити олтарь и що рôкъ приносити жертвы за помершихъ.

„Теперь Траянъ пустивъ ся горами и середъ небезпеченьства здобувавъ одну гору за другою, ажь пôдôйшовъ до самои столицѣ Декебаля. Єму добре помагавъ Люсій; ударивши зъ иншого боку, ôнъ богато Дакôвъ постеливъ трупомъ, а ще бôльше захопивъ въ полонъ. Декебаль выславъ посольство до Траяна.

„Славъ ôнъ и передъ тымъ послôвъ, але зъ простыхъ людей; теперѣшныхъ выбравъ зъ посередъ найзнаменитшихъ, зъ тыхъ, що носять капелюхи. Послы кинули ôдъ себе оружія, пали на землю и просили Траяна, щобы розмовивъ ся зъ Декебалемъ особисто, бо сей теперь готовый сповнити єго волю. Коли-жь не хоче особистои стрѣчи зъ королемъ Дакôвъ, нехай бодай вышле кого для заключеня миру. И справдѣ выславъ Траянъ двохъ ôдпоручникôвъ, Суру и начальника цѣсарскои ґвардіи Лівіяна; але до миру не прийшло, — Декебаль не хотѣвъ особисто зъ послами умовляти ся, лишь выправивъ до нихъ своихъ людей. Траянъ тымчасомъ занявъ уфортифікованѣ горы и найшовъ въ нихъ оружія, махіны воєннѣ, полонникôвъ и стяги (хоругви), котрѣ передже Декебаль здобувъ на Римлянахъ. Тотѣ успѣхи, якъ и фактъ, що сестра Декебаля дôстала ся въ неволю и одна ще твердиня пôддалась, змусили Декебаля, згодити ся на условія миру — не для того, що хотѣвъ ихъ додержати, але щобы по дôзнаныхъ стратахъ прийти до новыхъ силъ. Ôнъ згодивъ ся на те, выдати оружіє, махіны воєннѣ и дезертирôвъ, обѣцявъ твердинѣ розметати, уступити зъ занятого краю, а приятелѣвъ и неприятелѣвъ Риму уважати и своими приятелями та неприятелями. Дальше обѣцявъ не приймати до себе жадныхъ дезертирôвъ римскихъ, анѣ не приймати въ службу воинôвъ зъ римскои державы. Така умова була вже длятого потрѣбна, що Декебаль дуже богато людей и найздôбнѣйшихъ умѣвъ обѣцянками приманювати до себе. Опôсля прибувъ Декебаль самъ до Траяна, щобы оказати єму поважанье. Такожь выправивъ Декебаль послôвъ до римского сенату, щобы пôдписали умову. Траянъ лишивъ въ столици Дакôвъ оденъ ôддѣлъ войска, а въ иншихъ дацкихъ мѣсцяхъ залоги, и повернувъ до Италіи.

„Послôвъ Декебаля заведено въ сенатъ, де они зложили оружіє и, руки на грудяхъ, просили о затвердженье умовы. По сѣмъ подано имъ оружія назадъ. Траянъ ôдправивъ тріюмфъ и одержавъ титулъ „Дацкій“.

„Небавкомъ приспѣла до Риму вѣдомôсть, що Декебаль не додержує условій миру, що зброить ся до новои вôйны, приймає зновъ де-

[1]) Historiae Romanae lib. LXVII cap. 6 и lib. LXVIII cap. 6-8.

[2]) Того рода розпусты стались були звычаємъ на дворахъ цѣсарѣвъ римскихъ. Діо часто згадує про той упадокъ публичнои моральности.

[3]) Кн. LXVIII гл. 8-15.

[4]) Мѣсцевôсть Тапе не знана; назвою здаєсь вказувати на теплѣ воды, якихъ въ тамошнôй околици є бôльше число.

кахъ господарскихъ у насъ межи народомъ не чувати.

Годôвля поправного товару такожь занедбана, хочь сторона тая мае досыть добрî выпасы. Рѣка Бугъ въ горѣшнôмъ своѣмъ бѣгу переплывае часть повѣта золочѣвского и камѣнецкого, творячи по обохъ своихъ берегахъ сѣножати богатî въ пашу такъ добру, що бужаньскî сѣна увôйшли навѣть у поговôръ яко добра паша. Сѣножати могли бы бути ще помноженî и улѣпшенî черезъ ôдповѣдну управу, заведенье каналізаціи и дренôвъ. Але господарство то, сказавъ бы-мь, у насъ ще на найнизшôмъ ступени, а вкорѣненый звычай весняныхъ выпасôвъ псуе найлѣпшî сѣножати.

Ще кôлька замѣтокъ о садôвництвѣ и пчôльництвѣ. Що тая галузь господарства, если умѣло ходить ся коло неи, приносить розмѣрно при невеликôмъ трудѣ бôльше доходу для господаря, якъ що-небудь инше, о тôмъ знае кождый, хто тымъ займаесь.

А власне Олесько а взглядно замокъ олеській мае для школы садôвничои положенье якъ не можна лучше. Замокъ лежать на горѣ высыпанôй руками людскими. Гора тая спосôбна до управы рôзного рода деревъ овочевыхъ, бо мае 4 збôчи: захôдну, всхôдну, полудневу и пôвнôчну. Могла-бъ длятого школа садôвнича въ Олеську выховувати найрôзнороднѣйшî роды деревъ овочевыхъ и ними заосмотрювати цѣлу свою окрестнôсть. А три повысше згаданî повѣты пôдъ взглядомъ садôвництва дуже ще занедбанî. Цѣла збôчь золочѣвскихъ гôръ, т. зв. Воронякôвъ, покрыта садами, котрî майже зъ природы самî тамъ ростуть, бо нарôдъ не вмѣе коло нихъ ходити. Камѣнеччина посѣдаюча добрî условія (зъ выимкою кôлькохъ селъ, де або священикъ або учитель або й двôръ дали товчокъ до садôвництва) може похвалитись лише множествомъ грушь, яблунь та черешень дико по лѣсахъ ростучихъ. Брôдщина, вынявши кутъ залозецкій, майже цѣлкомъ садôвъ не мае. А земля въ тыхъ трехъ повѣтахъ зъ природы и досыть ще сприяючихъ обставинъ кліматичныхъ, бо се сторона досыть лѣсиста и лѣсами захищена ôдъ вѣтрôвъ морозныхъ, надае ся пôдъ управу садовины. Само-жь Олесько и найблизша окрестнôсть сливуть уже зъ давенъ-давна своими садами. Удають ся тамъ найшляхотнѣйшî роды овочѣвъ. Але що жь зъ того? Чи приносять сады тî такій пожитокъ, якого бы надѣятись належало? На се рѣшучо ôдповѣсти можна, що нѣ. Всѣ тамошнî садôвники — то самî самоуки, обходять ся зъ деревиною такъ, якъ дѣдъ-прадѣдъ, а може й гôрше, бо шляхотнî роды овочѣвъ, якî перше тамъ були, зачинають помалу щезати. До пôднесеня садôвництва въ тôй сторонѣ причинивъ ся въ першôй половинѣ нашого вѣку бл. п. шляхтичь Орускій, властитель Юськовичь, села прилученого до парохіи Олеська. Ôнъ то, пôзнавши природу тамошнои землѣ и клімату, завѣвъ прегарный садъ, въ котрôмъ знаходили ся найшляхотнѣйшî роды навѣть заграничныхъ овочѣвъ, зъ котрого ще и нинѣ находять ся останки. Єго то заходомъ пôднеслась окрестнôсть Олеська въ тôй галузи господарства. Але що по нѣмъ нѣхто другій тымъ не займавъ ся, тожь и садôвництво зачинае поволи упадати. А наконець и сады, сли заводять, то чи умѣють властителѣ той овочь користно збути або зужиткувати? Ото зновъ жиды перевупцѣ за малî грошѣ купують у нихъ овочь та й на тôмъ конець. А о рôзнородныхъ выробахъ зъ овочу, щó остаточно повинно бути цѣлію садôвництва и, що вже найпростѣйша рѣчь, о консервованю овочѣвъ мало хто знае. Тожь именно ôддѣлъ садôвничій школы господарскои въ Олеську мôгъ бы черезъ садôвництво поставити три повысше згаданî повѣты на першôмъ мѣсци въ тôй галузи господарства, а навѣть могла бы сторона ся провадити овочами торговлю експортову. Въ окрестности Олеська давались чути голосы селянъ, щобы заложити тамъ товариство садôвниче, за помочію котрого можна-бъ улѣпшити годовлю деревъ, т. е. постаратись о шляхотнî лѣпшî роды овочѣвъ и заразомъ оживити торговлю овочами и ушляхотнеными деревцями. Єсть се вже и найвымовнѣйше свѣдоцтво, якъ потрѣбна есть въ сѣй сторонѣ школа рôльничо-садôвничо-пчôльнича, если самî селяне чують ея потребу.

Що-до пчôльництва, то сказавъ бы-мь, що нарôдъ нашъ мае велике замилуванье до пасѣкъ. Подыблешь де въ селѣ якій-такій садокъ, а вже побачишь тамъ межи деревиною и кôлька пнѣвъ пчôлъ. Звычайно мае вже нарôдъ нашъ уліѣ дзержоновî и взагалѣ пасѣчництво у насъ ще найвысше стоить зъ-помежи всѣхъ галузей господарства, тôлько що дуже на малу скалю плекане. Нема въ тыхъ трохъ повѣтахъ у нашихъ селянъ пасѣкъ великихъ, якъ се бувае, н. пр. на Подôлю. А школа пчôльнича могла бы выховувати фаховыхъ пасѣчникôвъ и пасѣчництво умѣетне розширити по нашихъ селахъ.

Кинувши поверхово окомъ на тî три повѣты, думавъ бы хто, що нарôдъ заселяючій такъ плодовиту землю роскошуе въ добробытѣ. Але якъ бы заглянувъ глубше въ житье-бутье господаря хлѣбороба, то побачивъ бы, що нарôдъ той доходами зъ такъ доброи землѣ ледви може выжити и обôгнати свои конечнî потребы. На продажь звычайно мало що мае, и звычайно грошемъ добутымъ зъ продажи свого продукту господарского заспокоюе податки. А запасу и капіталôвъ покладныхъ не мае. Доказомъ сего бувъ сегорôчный передновокъ. Оденъ рôкъ цѣлковитого неврожаю, а голодъ и нужда выступае въ цѣлôй наготѣ и змушуе того бѣдного селянина хлѣбороба зазичуватись у жидôвъ або у богачѣвъ, котрî его въ нуждѣ немилосерно выкористовують.

Одною зъ помежи многихъ иншихъ причинъ убожества нашого селянина-хлѣбороба есть бракъ шкôлъ рôльничихъ въ нашôмъ краю, котрî могли бы всѣ роды господарства сельского спровадити на лѣпшу дорогу а взагалѣ збудили бы у нашого народу змыслъ до поступового господарства. То, що теперь межи народомъ есть улѣпшене, поступове, ôнъ мае завдячити своимъ просвѣтнымъ товариствамъ. Але задачею краевого правительства есть — закладати для народу школы фаховî господарскî, котрî мали бы на цѣли пôднести добробытъ въ краю.

Якъ зачуваю, мають громады повѣтôвъ золочѣвского, камѣнецкого и бродского вносити петиціи до сойму, на руки нашихъ послôвъ, о заложенье середнои або бодай низшои рôльничо-садôвничо-пчôльничои школы въ Олеську въ новозреставрованôмъ замку. Думаю, що отцѣ духовнî и взагалѣ люде дбалî о добро народу постарають ся о то, щобы кожда громада трохъ повысше згаданыхъ повѣтôвъ такî петиціи внесла на руки нашихъ послôвъ. Задачею-жь послôвъ рускихъ буде пôдперти въ соймѣ петиціи громадъ и постаратись всѣми силами о заложенье такои школы въ Олеську въ нововôдбудованôмъ замку. А п. Володиславови Гаѣвошови зъ Кутôвъ похвала за те, що пôддавъ таку хосенну гадку, — най еи й на дальше пôдпирае, а тымъ нехай не журить ся, що гадка его „може занадто прозаічна“...

Ф. Т.

Дописи „Дѣла“

Зъ Вѣдня.

[Ще де що про духовну семинарію у Вѣдни.]

Недавно въ „Дѣлѣ“ вычитавъ я замѣтки про вѣденьску духовну семинарію. Замѣтки тî — треба признати — дуже справедливî и розумнî, а менѣ, яко такому, що бôльше живъ зъ питомцями, нѣжь хто другій изъ свѣтскихъ академикôвъ, и знае ихъ житье и ôдносины, приходить ся ихъ въ де чôмъ доповнити а заразомъ подати способы, якъ лихова зарадити. При тôмъ порушу ще одну немилу закулісову справу вѣденьского семинаря, котра вже зъ огляду на добру славу имени нашого священьства тайною зôстати не може и не повинна. Коли-жь свѣтла Редакція не ôдмовить менѣ мѣсця въ своѣй часописи, я позволю собѣ въ короткôмъ часѣ подати цѣлкомъ безсторонный описъ житя вѣденьскихъ питомцѣвъ зъ его добрыми сторонами и хибами, зъ ихъ ôдносинами до настоятелѣвъ и на ôдворôтъ, и т. д.

Якъ уже мôй попередникъ згадавъ, хоръ питомцѣвъ вѣденьскои семинаріи есть слабый и не робить чести одинокôй греко-кат. парохіяльнôй церквѣ св. Варвары у Вѣдни. Я мушу сему притакнути а заразомъ спытати, чи зможе ôнъ притягнути на богослуженье публику, щó хоче сполучити utile cum dulci — и помолитись, и почути гарный спѣвъ? А якъ зъ однои стороны рѣчь певна, що найбѣднѣйшій костеликъ котрого-небудь передмѣстя вѣденьского бôльше заимпонуе своими орґанами, нѣжь церковь св. Варвары своимъ хоромъ, такъ зъ другои стороны не сумнѣваюсь, що кождый Вѣденьчукъ, хочь-бы Русинъ, поспѣшить радше до якого-небудь костела або церкви чи православнои чи грецкои, щобы почути справдѣ артистичне выконанье хорôвъ, а нѣжь до церкви св. Варвары, де чогось подôбного не найде. Що хоръ питомцѣвъ вѣденьскои семинаріи слабый, въ тôмъ годѣ винувати питомцѣвъ за-для малого ихъ числа. Мы знаемо, що питомцѣ, о скôлько можна, старають ся латати люки въ голосахъ и неодинъ зъ нихъ въ часѣ спѣванои службы спѣвае на перемѣну двома або й трома голосами, але се, розумѣесь, не причиняесь нѣ до доброго ôдданя кусникôвъ нѣ до задержаня на довго у спѣваючого неразъ дуже симпатичного голосу. Вина въ тôмъ безперечно самыхъ консисторій, котрî неразъ высылають до вѣденьскои семинаріи молодцѣвъ, що не ôдзначились нѣ „головою“ нѣ „голосомъ“, лише мали добрî „плечѣ“.

Запытае ще неодинъ, чому не беруть участи въ хорѣ питомцѣвъ свѣтскî академики, коли давнѣйше бôльшу часть хору питомцѣвъ становили члены „Сѣчи“? На се зовсѣмъ проста ôдповѣдь. Ректоратъ вѣденьскои семинаріи заборонивъ питомцямъ належати до академічныхъ товариствъ, отже тіи-жь не мають зъ питомцѣвъ нѣякои нѣ матеріяльнои нѣ моральнои користи, тожь годѣ и ôдъ нихъ жадати реванжу. А прецѣнь такои забороны давнѣйше не було, тожь думаемо, що й теперь она зъ многихъ причинъ непотрѣбна а навѣть шкôдлива.

Якъ же зарадити, щобы хоръ питомцѣвъ бувъ ôдповѣдный для церкви св. Варвары? Перша рѣчь — якъ замѣтивъ мôй попередникъ — належить до консисторій, щобы при рôвныхъ даныхъ высылали до Вѣдня спѣвакôвъ; друга рѣчь, котру порушу, залежна вже бôльше ôдъ ректора дух. семинаріи, котрый есть заразомъ парохомъ св. Варвары. При церквѣ св. Варвары есть два мѣсця для дякôвъ. Оденъ зъ нихъ побирае плату въ титулу дякôвства 600 зр., а за науку питомцѣвъ церковного спѣву 200 зр., разомъ 800 зр.; другій 600 зр. Мы знаемо, що двохъ дякôвъ въ церквѣ св. Варвары зовсѣмъ не потреба, тымъ бôльше, що майже всю роботу роблять за нихъ питомцѣ. Зваживши однакъ, що питомцѣ не все мають часъ, щобы ними выручуватись въ дякôвствѣ, думаемо, що цѣлкомъ достаточно лишити при церквѣ одного дяка. Плату за другого можна обернути на оплату спѣвакôвъ зъ людей свѣтскихъ, а тогдѣ збôльшивъ бы ся хоръ питомцѣвъ о 5—6 добрыхъ спѣвакôвъ. Такъ робить примѣромъ грецка церковь, выплачуючи спѣвакамъ за кожду службу Божу 2 або й бôльше зр. Той проектъ мôгъ бы дуже гарно перевести зъ великою користію для церкви св. Варвары, въ порозумѣню зъ вѣденьскимъ намѣстництвомъ, ректоратъ вѣденьского семинаря.

Дописуватель попередной статьѣ замѣтивъ ще, що до семинаря вѣденьского приймають неразъ людей, въ котрыхъ за доброю нотою на свѣдоцтвѣ крые ся бракъ характеру. Ну, оно такъ бувае въ приниманю чи то до львôвского чи до вѣденьского семинаря, але розумѣе ся, годѣ въ тôмъ винувати консисторіи, котрî приймають и мусять приймати до семинаря людей имъ зовсѣмъ незнакомыхъ. Однакъ рѣчею выхованя въ семинари есть — тую хибу зменчити, а взглядно цѣлкомъ усунути. Въ семинари львôвскôмъ, де жие близько 250 питомцѣвъ, така робота дуже тяжка, а часто и не можлива — за те лекша она не въ порôвнаню въ вѣденьскôмъ семинари, де мѣстить ся всего 24 питомцѣвъ. Тутъ повиннî самî питомцѣ на себе вплывати и вырабляти оденъ въ другôмъ щирôсть, отвертôсть и другî прикметы, а и настоятелѣ не повиннî забувати на добре и достойне выхованье повѣреныхъ имъ молодцѣвъ. Коли-жь хибы характеру не дадуть ся усунути, то рѣчью настоятелѣвъ, а взглядно консисторій есть — непоправныхъ усунути, а ихъ мѣсце замѣстити гôднѣйшими, щобы опôсля не робили сорому нѣ станови священичому, нѣ взагалѣ Русинамъ. Мы потребуемо на священикôвъ и провôдникôвъ народу людей, що дали бы намъ повну поруку, що нѣчимъ нѣколи не знеславлять свого житя.

Въ тôмъ взглядѣ прикра рѣчь зайшла у вѣденьскôмъ семинари. Оденъ зъ питомцѣвъ ставъ ся межи товаришами зовсѣмъ „неможливымъ“. Питомцѣ-товаришѣ выслѣдили усе, а боячись, щобы оно не донесло ся до академічного сенату и не кинуло лихого свѣтла на рускій семинарь, удали ся до ректора о. д-ра Т. Сембратовича зъ просьбою, щобы ôнъ старавъ ся усунути виновника зъ Вѣдня. Ректоръ д-ръ Сембратовичь, чоловѣкъ дуже симпатичный и питомцями надзвычайно любленый, по докладнôмъ выслѣдженю цѣлои рѣчи выславъ всѣ протоколы до станіславôвскои консисторіи зъ прошеньемъ, щобы тая покарала виновного. Консисторія ôдписала въ мѣсяци мартѣ с. р., що дотычному питомцеви удѣляе ексклюзію зô всѣхъ семинарій. Однакожь мимо того виновникъ оставъ ся въ семинари до кôнця другого курсу, а его поведенье въ нѣчôмъ не поправило ся. Доперва пôзнѣйше выйшло на яву, що хтось другій удававъ ся до еп. д-ра Пелеша зъ просьбою о помилуванье виновника, подаючи якîсь реляціи противорѣчнî реляціямъ ректора. Якъ видно, еп. д-ръ Пелешь кинувъ цѣлу справу до коша, бо на новый рôкъ не оголосивъ конкурсу на нѣяке мѣсце до вѣденьского семинаря.

Зъ прикростію прийшло ся намъ говорити прилюдно о сѣй справѣ, але мы мусѣли: нами руководить лише добро питомцѣвъ и добра слава нашого священьства. Цѣлу рѣчь подали мы лише загальниками, маючи надѣю, що еп. д-ръ Пелешь полагодить сю справу якъ найскорше и по справедливости...

Ф. Замора.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пра выборахъ до долѣшно-австрійского сойму побѣдили остаточно лібералы. При вчерашныхъ выборахъ зъ куріи бôльшихъ посѣлостей выбрано всѣхъ 15 послôвъ самыхъ лібералôвъ. Такимъ способомъ буде на 72 всѣхъ послôвъ соймовыхъ 42 лібералôвъ а 23 антілібералôвъ.

О недавнôй конфаренціи словѣньскихъ послôвъ доносять теперь такъ: Всего зôбрало ся було въ Люблянѣ 51 послôвъ зъ Краины, долѣшнои Стиріи, Гориціи и Истріи; не явило ся лишь 10. Предсѣдателемъ выбрано маршалка краевого д-ра Поклюкара а заступниками его д-ра Волярича (зъ Истріи) и Мурника (зъ Краины). Резолюція, котру вправдѣ поставлено, але не принято, домагала ся сполученя всѣхъ Словѣнцѣвъ Краины, Стиріи, Каринтіи, Гориціи и Тріесту въ одну цѣлôсть адміністраційну зъ головнымъ мѣстомъ Любляною. За то ухвалено резолюцію, щобы въ краяхъ словѣньскихъ именовано въ судôвництвѣ и въ урядахъ політичныхъ тôлько такихъ урядникôвъ, котрî бы знали добре языкъ словѣньскій. На конференціи жадано дальше утвореня словѣньского высшого суду краевого въ Люблянѣ и словѣньскои академіи правничои.

Вѣсть о знеохоченю Полякôвъ на Шлеску до кола польского въ радѣ державнôй потверджуе такожь и Gwiazdka Cieszyńska, котра такъ пише: Заявляемо, що на Шлеску есть дѣйстно велике огôрченье по причинѣ рôвнодушности кола польского въ пôдпираню оправданыхъ бажань польского народу и межи польскимъ населеньемъ проявляесь невдоволенье а именно ôдъ послѣдныхъ выборôвъ соймовыхъ, котрî розбудили духа народного и самостôйнôсть. Жалують ся такожь шлескî Поляки, що праса польска не займаесь зовсѣмъ справами шлескими. Вѣсть однакожь о вступленю посла о. Свѣжого до полуднево-славяньского клюбу есть лише выдумкою вѣденьскихъ ґазетъ.

Россійска армія мае дôстати новый реґулямінъ що-до веденя арміи пôдчасъ вôйны. Досвѣды зробленî пôдчасъ послѣднои турецкои вôйны — каже Journ. de St. Peterbg. — выказали потребу ревізіи того реґуляміну, котрый походить ще зъ 1876 р. Крôмъ того показало ся, що при надзвычайнôмъ збôльшеню войска навѣть на поли вôйны треба конче утвореня кôлькохъ армій пôдъ спôльною верховною командою. Въ наслѣдокъ

зертирôвъ, направляе розметанî твердинѣ, кривдить тыхъ, котрî ему передже були неприхильнî (Бурове?), а Язиґамъ-Сарматамъ ôдорвавъ часть краю. Сенатъ зъ огляду на тî справки выповѣвъ нову вôйну, а Траянъ зновъ обнявъ верховне начальство надъ войскомъ.

„Богато Дакôвъ ôдмовило теперь послуху Декебалеви, ôнъ мусѣвъ зновъ просити о миръ. Але не хотѣвъ зложити оружія и пôддати ся. Ôнъ ставъ отверто громадити новî силы и выславъ ôдозвы до всѣхъ сусѣдныхъ народôвъ, щобы лучились зъ нимъ до спôльнои борбы. Коли опустите мене, представлявъ ôнъ въ тôй ôдозвѣ, то и самî попадете въ лихо; лекше буде вамъ и безпечнѣйше зо мною разомъ воювати въ оборонѣ свободы, якъ дивитись байдужно на загибель Дакôвъ, а ôдтакъ безъ помочи другихъ пôйти въ тяжку неволю.

„Сталось такъ, що Декебаль пôдступомъ мало житя не позбавивъ Траяна. Ôнъ пôславъ въ таборъ римскій кôлькохъ дезертирôвъ, а що Траянъ бувъ дуже приступнымъ для людей, хотѣли они дôстатись до него и его убити. Але замѣръ розбивъ ся; одного зъ умовленыхъ убійцѣвъ зловлено, а сей, взятый на тортуры (!), признавъ ся до всего.

„Декебаль запросивъ теперь Лонґіна, одного зъ римскихъ вождôвъ, що ôдзначувавъ ся въ борбахъ, до себе на розмову. Сей прибувъ, та собѣ на лихо. Декебаль публично ставъ вывѣдувати ся у него про пляны Римлянъ, а коли Лонґінъ не хотѣвъ нѣчого зрадити, не пустивъ его зъ табору, лишь мовь спôйманця задержавъ у себе. Кайданъ вправдѣ не вкладали на Лонґіна и обходились зъ нимъ въ-загалѣ по людски, але волѣ ему не було.

„Зновъ пôславъ Декебаль послôвъ до Траяна и зажадавъ, щобъ Римляне уступились за Дунай та ще заплатили Дакамъ всѣ военнî кошты, если хотять, щобы выдано Лонґіна. Траянъ ôдповѣвъ нѣ сякъ нѣ такъ, щобы не вдавало ся, що або надто мало або надто высоко цѣнить Лонґіна; свого вожда не хотѣвъ губити, а й окупу такъ великого платити не мôгъ. Декебаль державъ Лонґіна дальше у себе; сей роздобувъ отруѣ и ночію найшли его неживого.

„Траянъ велѣвъ мурувати мôстъ на Дунаю[5]). Дѣло се подиву гôдне. Вправдѣ и иншî дѣла Траяна и величнî та пышнî, але супроти мосту все нѣчимъ. Двацять стовпôвъ уставлено посередъ Дунаю — всѣ зъ каменя, на 100 стôпъ высокî, на 40 широкî. Ôддаленî оденъ ôдъ другого на 170 стôпъ, а всѣ луками полученî зъ собою. Не знаю, надъ чимъ чудуватись бôльше: надъ величезными коштами того мосту, чи надъ штукою будовы. Стовпы зробленî середъ вирôвъ воды и на глинястôмъ ґрунтѣ рѣки. Правда, що на мôстъ выбрано мѣсце, де корыто рѣки ще найвузше, але за те вода тамъ глубша и дуже рвуча, що тымъ бôльше утрудняло будову. Лишь великій умыслъ Траяна довершити мôгъ такого дѣла... Самъ мôстъ теперь непотрѣбный Римлянамъ, зъ него лишь видно ще камѣннî стовпы, якъ-бы для доказу, що людска штука побороти гôдна всѣ трудности. Цѣсарь Адріянъ велѣвъ луки мосту и верхне вязанье знести, бо боявъ ся, щобы мôстъ не послуживъ неприятелеви для догôднѣйшого переходу на римскій бôкъ Дунаю.

„По тôмъ то мостѣ перепровадивъ Траянъ свои войска за Дунай. Вôйну ведено осторожно и зъ намысломъ, безъ поспѣху; зъ трудомъ ишло, але вкôнци поборено Дакôвъ. Декебаль завдавъ самъ смерть собѣ, бо бачивъ, що его столиця и цѣлый край уже въ рукахъ Римлянъ, а ему грозить неволя. Єго голову завезено до Риму. Ôдъ-теперь Дакія сталась римскою провінцією; еи залюднено новыми осадниками. И скарбы Декебаля найшли ся, хочь укрытî були пôдъ корытомъ рѣки, недалеко дацкои столицѣ.

„Исторія того скарбу така: Декебаль приказавъ полонникамъ ôдвести рѣку въ инше корыто, ôдтакъ выкопати яму на днѣ, вложити въ ню свое срѣбло та золото и иншî дорогоцѣнности, присыпати яму назадъ камѣньемъ и землею, а вкôнци спровадити рѣку въ давне корыто назадъ. И въ печерахъ гôръ поховавъ Декебаль при помочи тыхъ полонникôвъ сукнѣ и иншî такî рѣчи. Полонникôвъ велѣвъ опôсля покарати смертію, щобы не зрадили мѣсця. Але оденъ повѣрникъ Декебаля, Бікілісъ, що знавъ о тôмъ, дôставъ ся въ неволю и выявивъ все.

„За поворотомъ Траяна до Риму прибули до него посольства зъ чужихъ земель, навѣть зъ Индіи. 123 днѣвъ ôдбувались безъ перервы игрища, въ часѣ котрыхъ згинуло около 11.000 звѣрятъ и 10.000 людей (ґлядіяторôвъ).“

Такій описъ вôйны Траяна зъ Даками передавъ намъ Діо Кассій. Нужденна та исторія переповнена самыми мало значущими дрôбницями и сторонничими перехвалками — зовсѣмъ не дае образу тыхъ, пять лѣтъ треваючихъ военъ (101—106 пер. Хр.), веденыхъ зъ неимовѣрнымъ завзятьемъ зô стороны народу, що боровъ ся вже не о свободу свою, але о истнованье. Въ борбахъ тыхъ брали участь и дацкî жѣнки. На римскôй колюмнѣ Траяна, представляючôй въ образахъ цѣлу хроніку военъ, бачимо тî жѣнки, лютî зъ лиця, зъ зажжеными смолоскипами, якъ спôйманымъ Римлянамъ палять то головы, то рамена, придумуючи имъ що-найтяжшî муки.

(Дальше буде).

[5]) Мôстъ той збудованый бувъ понизше Орсовы межи нинѣшнимъ румуньскимъ мѣстомъ Турнъ-Северинъ а сербскимъ Кладова. Будовою займавъ ся першій архітектъ тогдѣшній, Аполлодоръ зъ Дамаску.

того приказавъ царь переглянути той реґулямінъ и ще 26 лютого с. р. затвердивъ проектъ нового реґуляміну. Теперь же выдано законъ, котрымъ той новый реґулямінъ для веденя войска пôдчасъ вôйны затверджено. До сеи вѣсти роблять нѣмецкî ґазеты таку замѣтку: „Дивна рѣчь, що россійска управа военна проволѣкала ревізію реґуляміну цѣлыхъ дванацять лѣтъ, а и то дае богато до думаня, що давнѣйшій реґулямінъ военный выдано въ 1876 р. отже якъ разъ на рôкъ скорше передъ россійско-турецкою вôйною. Чи може россійска управа военна мае вже въ плянѣ новый похôдъ?“

Хины стають ся чимъ разъ небезпечнѣйшî для Россіи. Сими днями приѣхавъ до Петербурга акредитованый при европейскихъ дворахъ хиньскій посолъ Гонґъ-Сунъ а россійска праса скористала зъ сеи нагоды, щобы застановитись близше надъ ôдносинами Хинъ до Россіи. Особливожь розписало ся „Нов. Время“ о сѣй справѣ и догадуе ся, що хиньске правительство хоче завести якîсь переговоры въ справѣ тои части Кульджи, котра належать нинѣ до Россіи. Згадана ґазета есть рѣшучо противна ôдданю Хинамъ Кульджи и остерѣгае россійску дипломатію передъ поступомъ Хинъ. Хины будують теперь при помочи Нѣмцѣвъ и Анґлічанъ зелѣзницѣ и старають ся ихъ повести ажь до россійскои границѣ а то може для Россіи бути рѣчь дуже небезпечна. Взагалѣ — каже згадана ґазета — ще кôлька десяткôвъ лѣтъ а Хины стануть ся для Россіи небезпечнѣйшими якъ тридержавный союзъ.

Россія зачинае чимъ разъ бôльше звертати свою увагу на державы скандинавскî. Здаесь, що подорожь нѣмецкого цѣсаря и австрійского архикнязя а ôдтакъ и гостина шведского наслѣдника престола въ австріи хочь зовсѣмъ неофіціяльна и тайна, мусѣли и въ Россіи выкликати якесь недовѣріе та спонукати тамошне правительство звернути бôльшу увагу на Швецію и Норвеґію. Норвеґска ґазета, Werdens Gang, выходяча въ Христіяніи потверджуе вѣсть, що россійска академія для ґен. штабу одержала приказъ студіювати ôдносины войсковî въ повнôчныхъ краяхъ скандинавскихъ а такожь и языки шведскій и норвеґскій. Якійсь Норвежець, проживаючій въ въ Петербурзѣ, доносить згаданôй ґазетѣ, що зъ весною мае богато россійскихъ офіцирôвъ выѣхати до пôвнôчнои Швеціи и Норвеґіи, що бы запôзнати ся зъ топоґрафією сихъ краѣвъ и другими ôдносинами. Здаесь, що розходить ся такожь о выученье ляпоньского языка въ шведскихъ и норвеґскихъ сторонахъ пôвнôчныхъ, котрый есть спорôдненый зъ тымъ, якимъ нарôдъ въ Фінляндіи говорить, а котрый Россія протеґуе противъ шведского. Очевидно хоче Россія при помочи того языка притягнути тамошныхъ жителѣвъ до себе.

——

Наконець и бувшій президентъ францускои републики Жіль Ґреві высказавъ свою гадку о кулісахъ булянжизму. Пôсля Gaulois зазначивъ Ґреві, що выкрытье тайнъ булянжизму дало ясный доказъ, що коли ôнъ не оставъ ся свого часу въ елісейскôй палатѣ, то головною причиною того було то, що ôнъ не хотѣвъ пактувати зъ ґенераломъ Булянжеромъ. Коли-бъ ôнъ въ грудню 1887 року бувъ покликавъ до міністерства ґенер. Булянжера, котрый ще тогды стоявъ на высотѣ своеи популярности, то ôнъ мôгъ бы бувъ и дальше задержати президентуру републики. Але ôнъ того не хотѣвъ, бо не мавъ нѣколи довѣрія до Булянжера и волѣвъ уступити якъ покликати Булянжера назадъ до міністерства. О ґр. Парижа мавъ Ґреві такъ сказати: „Ґр. Парижа гравъ добре свою ролю. Ôнъ очевидно сказавъ собѣ, що, коли бъ Бонапарте не задусивъ бувъ републику, то Людвикъ XVIII не мôгъ бы бувъ по Наполеонѣ I засѣсти на престолѣ, и що ôнъ, позаякъ Французамъ диктатура не конче подобаесь, мусить ставити ся на то становище, зъ котрого мôгъ бы обняти спадщину по диктаторѣ, коли-бъ той переставъ вже подобатись. Ôнъ думавъ що ему прийде лекше скинути особисте правительство Булянжера и запанувати, якъ усунути републику. Зъ тои точки погляду було его розумованье зовсѣмъ добре.“

——

Нинѣ мае Кріспі выголосити на пирѣ въ Фльоренціи велику бесѣду політичну, котра — якъ кажуть тî, що стоять въ тѣснѣйшôй звязы зъ италіяньскимъ правительствомъ — буде ôдносити ся головно до економічныхъ справъ Италіи а ôдтакъ порушить такожь політику заграничну и еи противникôвъ ирідентистôвъ та радикалôвъ. Кріспі мае сказати, що радикалы лишь для того звалюють всю вину лихого стану економічного въ Италіи на тридержавный союзъ, бо думають, що имъ найлекше тымъ способомъ позыскати собѣ масы народу. Правда, що лѣпше було бы щадити тî міліоны, якî выдають ся на зброенье, але коли Италія зброить ся, то робить то лишь зъ конечности, бо теперь зброить ся цѣла Европа а Италія на то мусить оглядати ся, щобы могла сама удержати ся. Безъ тридержавного союза спавъ бы на Италію два разы такъ великій тягарь военный. Вина радикалôвъ есть велика, бо они воюють неправдою. Кожда держава мае свою кризу. Теперѣшна криза италіяньска походить зъ ôдси, що великî сумы, котрî давнѣйше заощаджено, ужито на непродуктивнî цѣли, або на такî, котрî доперва пôзнѣйше стануть хосень приносити. На будову портôвъ, зелѣзницѣ, величавыхъ будынкôвъ, касарень и шкôлъ выдано до кôлькохъ лѣтъ сотки миліонôвъ; самъ Римъ спотребувавъ до кôлькохъ лѣтъ 500 міліонôвъ а будовы въ Неаполи потребують якихъ 200 міліонôвъ. Не диво отже, що жерела, зъ котрыхъ ишли тî доходы, теперь ослабли и въ господарцѣ краевôй настала застоя Такихъ тягарôвъ не выдержала бы и Франція.

——

Всѣ справозданя о станѣ здоровля голяндского короля Вільгельма годять ся въ тôмъ, що ôнъ ôдъ часу до часу тратить зовсѣмъ память и теперь вже нѣякъ не есть въ силѣ вести дальше управу державы. То потверджуе такожь справоздавець нідерляндского Dagblaad-у, котрый кôлька днѣвъ тому назадъ ѣздивъ спеціяльно до Апельдорнъ. Нѣхто не вѣрить тому — каже ôнъ — що король мае ще повну силу свого духа. Одъ довшого вже часу не заходить до короля нѣхто крôмъ его лѣкарѣвъ и загально звѣстно, що король переставъ вже давно зносити ся особисто зъ своими міністрами и що есть лишь дуже малый кружокъ людей, котрый може знати о правдивôмъ станѣ недужого, тôлько-жь, що тымъ людямъ або наказано о всѣмъ мовчати, або они самî взяли на себе той обовязокъ. Приватный секретарь короля ґр. Дімонсо сказавъ згаданому справоздавцеви выразно, що „обовязокъ наказуе ему о всѣмъ мовчати и ôнъ взагалѣ не хоче подавати нѣякихъ вѣстей о станѣ короля“. Коли бъ король дѣйстно не бувъ дуже слабый якъ то офіціяльно старають ся доказати, то не треба бы зъ нѣчимъ крыти ся. Выходяча въ Апельдорнъ ґазета Tijd иде ще дальше и каже отверто, що король не въ силѣ вже вести дальше управу державы и о тôмъ розповѣдають собѣ всѣ въ приватныхъ розговорахъ. „Мы зъ своеи стороны — каже Tijd — не уважаемо за рѣчь прасы ширити середъ звычайныхъ обставинъ такî вѣсти; але-жь тогды треба и все то усунути, що дае причину до здогадôвъ, що передъ нідерляндскимъ народомъ таить ся рѣчи, о котрыхъ ôнъ мае право знати и котрî въ першôй лініи его интересôвъ дотыкають. Треба отже, щобы то таенье разъ закôнчити и щобы якъ правительство такъ и окруженье короля перестало мовчати о тôмъ, що не дасть ся довго въ тайнѣ удержати.“

Здае ся, що и живѣйшî зносины межи Люксембурґомъ а нассавскимъ дворомъ, якî въ послѣдныхъ часахъ проявили ся, вказують такожь на то, що и въ сѣмъ княжествѣ перестали вже вѣрити въ можнôсть короля вести и дальше дѣло управы державнои. Тôлько-жь Адольфъ нассавскій вже теперь не такъ скорый ѣхати до Люксембурґа и обнимати тамъ реґентію; его научило послѣдне его выступленье и ôнъ длятого рѣшивъ ся не ѣхати до Люксембурґа за житя короля, хиба ажь по его смерти яко суверенъ княжества.

——

Одъ якогось часу не перестають надходити вѣсти о якôмсь напруженю межи сербскимъ правительствомъ а королемъ Миланомъ. Причина того напруженя мае лежати въ змѣнѣ ґувернера молодого короля, котра въ радикальныхъ кругахъ напсувала богато крови, а ôдтакъ и въ деякихъ жаданяхъ кор. Милана ôдъ реґентіи, маючихъ на цѣли забезпечити молодого короля ôдъ вплыву радикалôвъ. Зъ другои стороны зновъ кажуть, що міністерство мало зажадати ôдъ реґентіи, щобы она постаралась о то, щобы кор. Миланъ выѣхавъ зъ краю або бодай щобы она енерґічнѣйше противъ него выступила. Дальше кажуть, що реґентія хотѣла бути безсторонною и для обохъ сторôнъ справедливою и не робила анѣ въ однôмъ анѣ другôмъ напрямѣ нѣчого, просто ôдкинула жаданя обохъ сторôнъ. Въ наслѣдокъ того прийшло було межи королемъ а міністрами до дуже не милыхъ сценъ але остаточно здаесь, що все залагодилось добре, бо король мавъ міністрамъ заявити свою льояльнôсть а тî зъ своеи стороны, здаесь, постарались для кор. Милана о грошѣ, щобы ôнъ мавъ зъ чимъ выѣхати за границю, бо вже нинѣ наспѣла вѣсть зъ Бѣлграду, що Миланъ выѣде ще передъ кôнцемъ сего мѣсяця до Парижа и въ дорозѣ поступить до Вѣдня.

НОВИНКИ.

— **Доповняючій выбôръ посла на соймъ краевый** зъ куріи громадъ сѣльскихъ повѣту перемыского, на мѣсце зложившого мандатъ кн. Адама Сапѣги, розписало намѣстництво на день 18. падолиста с. р. — О кандидатахъ на сей мандатъ посольскій пишуть зъ Перемышля до Kurjer-a Lw.: Мабуть о сей мандатъ буде старатись въ першôй лініи д-ръ Чайковскій, адвокатъ перемыскій и віцемаршалокъ повѣтовый. Якои краски бувъ бы се кандидатъ, годѣ напередъ означити. Крôмъ д ра Чайковского подають такожь за кандидатôвъ кн. Адама Любомирского зъ Мижинця и А. Скарбекъ-Боровского зô Стубѣнка. Кого поставлять Русины зô своеи стороны, доси не звѣстно.

— **Торжественна инавґураціа** року шкôльного 1890/91 въ університетѣ львôвскôмъ, разомъ зъ торжествомъ положеня камѣня угольного пôдъ будову будынку, призначеного на музей и лябораторіи химічнî — ôдбуде ся въ четверъ, 9 н. ст. жовтня. Торжество зачне ся богослуженьемъ въ костелѣ св. Николая о год. 9 ôй рано, ôдтакъ по промовѣ д-ра Станецкого, ректора, буде держати д-ръ Кручкевичь ôдчитъ инавґураційный „О Енніаністахъ“ або приклонникахъ поезій Еннія въ Римѣ за цѣсарства. Опôсля сенатъ академічный, представителѣ властей и иншî гостѣ разомъ зъ університетскою молодѣжію пôйдуть на мѣсце будовы до огороду ботанічного, щобы взяти участь въ торжествѣ закладинъ камѣня угольного.

— **Статуты „Золочѣвскои Рускои Рады“** не потвердило було львôвске намѣстництво, подавши причину, що въ статутахъ не сказано, кôлько членôвъ потреба для комплету загальныхъ зборôвъ. Замѣтне при тôмъ се, що статуты „Золочѣвскои Рускои Рады“ суть майже дословною копією статутôвъ „Подôльскои Рады въ Тернополи“, а до затвердженя сихъ послѣдныхъ не робило намѣстництво нѣякои перешкоды. Поправленî статуты „Золочѣвскои Рускои Рады“ выслано вже въ-друге до намѣстництва.

— **Ще дальше на Мазуры**, бо зъ Ряшева до Тарнова, перенесли власти ze względów służbowych п. Чорненького, комісаря краевои дирекціи скарбу. Громадка Русинôвъ-заточникôвъ въ Ряшевѣ пращае зъ жалемъ свого загально любленого товариша долѣ.

— **Пращанье сов. Рожанковского.** Дня 5 н. ст. жовтня пращавъ персоналъ золочѣвского суду окружного сов. Л. Рожанковского. На пращанье порѣшено вручити ему на памятку альбумъ зъ фотоґрафіями судовыхъ урядникôвъ. Въ недѣлю явились у сов. Рожанковского чотыри совѣтники пôдъ проводомъ сов. Шимоновича, котрый, промовивши до свого бувшого товариша и пожелавши ему успѣху на новôмъ становищи, вручивъ згаданый альбумъ. Ôдтакъ слѣдувала перекуска, при котрôй вношено тоасты въ честь судового персоналу и поодинокихъ совѣтникôвъ.

— **Д-ръ Стефанъ Федакъ** вибраный синдикомъ вдовичо-сирôтского фонду аепархіи львôвскои.

— **Кандидаты нотаріяльнî въ Галичинѣ** внесли до міністерства справедливости поданье о побôльшенье посадъ нотаріяльныхъ въ Галичинѣ, именно въ мѣстахъ, де суть суды кольеґіяльнî. Се поданье передавъ міністеръ до опініи всѣмъ президентамъ судôвъ окружныхъ и начальникôвъ судôвъ повѣтовыхъ а такожь маґістратамъ мѣстъ Львова и Кракова. Загальне число нотарѣвъ въ Галичинѣ выносить лишь 198. Наопорожненье посадъ выжидае по 14 лѣтъ 257 кандидатôвъ нотаріяльныхъ.

— **Що вже не есть денунціяцією?** — Такъ можемо запытати непокликаныхъ менторôвъ зъ Kurjer-a Lwowsk-ого, котрый нинѣ позволивъ собѣ назвати „денунціяцією“ подану оногды въ „Дѣлѣ“ звѣстку, що у Львовѣ ôдбувъ ся зъѣздъ радикалôвъ рускихъ зъ Галичины и два днѣ вѣвъ нарады надъ орґанізацією новои партіи рускои — радикальнои. Спытаемо насампередъ: що значить „денунціяція“? Пôдъ денунціяцією розумѣють всѣ люде донесенье судови чи инчôй власти якогось чину карыдостойного, за котрый хтось мôгъ бы бути потяганый до одвѣчальности и караный. А въ сѣмъ выпадку, въ зъѣздѣ радикалôвъ, чи бувъ якій чинъ карыдостойный? Зовсѣмъ нѣ! Радикалы устроили собѣ зъѣздъ такъ само, якъ въ мартѣ сего року клюбъ рускихъ послôвъ устроивъ зъѣздъ виднѣйшихъ Русинôвъ зъ провінціи. Радикалы такъ само зъѣхались на поименне запрошенье, а въ такôмъ случаю не потребували повѣдомляти власти політичнои о своѣмъ зборѣ, и конець-кôнцемъ зъѣздъ ôдбувъ ся зовсѣмъ законно и анѣ ініціяторамъ анѣ участникамъ зъѣзду нѣяка власть не смѣе сказати й слова. Отже щодо самого зъѣзду о „денунціяціи“ не може бути й мовы, а такій закидъ учиненый „Дѣлу“ въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ называемо грубою несовѣстностію. Мы певнî, що и ухвалы зъѣзду не мѣстять въ собѣ нѣчого карыдостойного, — за те може ручити намъ участь въ зъѣздѣ посла д-ра Т. Окуневского, д-ра С. Даниловича и Ил. Гарасимовича, — але жь мы про ухвалы зъѣзду не сказали анѣ слова! Отже ще разъ пытаемо: въ чôмъ тутъ „денунціяція“? Подати звѣстку про зъѣздъ радикалôвъ уважали мы своимъ обовязкомъ супротивъ публики и взагалѣ супротивъ Русинôвъ. Такихъ фактôвъ, якъ орґанізація новои партіи, премовчувати намъ не вôльно. А здаесь намъ, що и той, хто бере участь въ орґанізаціи новои партіи, чей же не потребуе того встыдатись або таити ся, бо тымъ выставивъ бы собѣ дуже непôдхлѣбне свѣдоцтво свѣдомости партійнои чи цівільнои ôдваги. Длятого радимо Kurjer-ови Lwowsk-ому пильнувати свого носа а не чужого проса, и не мѣшати ся въ справы рускî въ такій нѣкчемный и нечестный спосôбъ, якъ въ отсѣмъ случаю.

— **Выключенî студенты.** Дирекція высшои школы рôльничои въ Дублянахъ повѣдомила въ часѣ вакацій пятьохъ студентôвъ сеи школы, що не будуть надальше принятî до дубляньскои школы. Выключенî студенты походять зъ Царства польского. Мѣжь студентами дубляньскои школы выкликало се выключенье велике вражѣнье.

— **Торжество въ Арадѣ.** Сего понедѣлка святкували Мадяры торжество ôдкрытя памятника Hungaria въ Арадѣ, де на збочахъ крѣпости арадскои, дня 6 жовтня 1849 страчено девять ґенералôвъ гонведскихъ. Австрійскій судъ военный засудивъ на смерть девять ґенералôвъ гонведскихъ: чотирохъ розстрѣляти а пятьохъ повѣсити. Ôдъ р. 1850 збирано складки на сей памятникъ арадскій и они принесли 100.000 зр. Памятникъ представляе Угорщину въ видѣ женщины уоруженои, довкола неи чотири альеґоричнî особы, представляючî вôйну Мадярôвъ зъ 1848 р. а на головнôмъ памятнику помѣщенî медаліоны девятьохъ ґенералôвъ. На торжество ôдкрытя памятника зъѣхали ся депутаціи зô всѣхъ сторôнъ Угорщины и по найбôльшôй части замѣсть вѣнцѣвъ складали готôвку на фонды для бѣдныхъ гонведôвъ и ихъ родинъ. Угорскій парляментъ выславъ вѣнець на руки бурмістра арадского. По богослуженю поминальнôмъ зôйшли ся всѣ депутаціи на пляцу „Вольности“, де стоить памятникъ, и по выголошеню промовъ, ôдповѣдныхъ торжеству, ôдспѣвали всѣ зôбранî народный имнъ: Szózat! Черезъ цѣлый понедѣлокъ були позамиканî уряды та школы, а вôйско дôстало наказъ не выходити цѣлый день зъ касарень и крѣпости.

— **Зъ дирекціи зелѣзниць державныхъ** подають до загальнои вѣдомости: Дня 12 н. ст. жовтня с. р. буде ôдданый до публичного ужитку шляхъ ц. к. зелѣзницѣ державнои Ясло-Ряшѣвъ зô стаціями: Модерôвка, Пшибôвка, Фриштакъ, Вишнева, Добжехôвъ, Стшижôвъ надъ Вислокою, Чудецъ, Богухвала и Ряшѣвъ Старонива. Въ згаданыхъ стаціяхъ отвирае ся рôвночасно рухъ осôбъ, пакункôвъ, пересылокъ поспѣшныхъ и звычайныхъ.

— **Катедра психіятріи.** Славный психіятръ вѣденьскій, професоръ Крафтъ-Ебінґъ почавъ аґітацію за введеньемъ для медикôвъ обовязкового испыту зъ психіятріи. Въ медичнôй часописи вѣденьскôй д-ръ Крафтъ-Ебінґъ рѣшучо заявляе, що образованье лѣкарѣвъ пôдъ взглядомъ психіятріи есть бôльше, анѣжь недостаточне, тому и годить ся заводити ôдповѣднî катедры при всѣхъ факультетахъ медичныхъ.

— **Справа Максима Зельонки**, обжалованого о скрытоубійство, крадѣжь и пôдпаденье, закôнчила ся вчера. Судьѣ присяжнî заперечили пытанье що-до скрытоубійства а затвердили що-до крадежи и пôдпаленя. Трибуналъ засудивъ на 5 лѣтъ тяжко и вязницѣ, жену Феську на три а тещу Каську Коваль на два тыжднѣ арешту за участь въ крадежи.

— **Дрôбнî вѣсти.** Громада Якимчичѣ-Клѣцко, пов. рудецкого, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Посолъ до рады державнои, Жигм. Козловскій, скликуе своихъ выборцѣвъ зъ бôльшихъ посѣлостей округа выборчого Яворôвъ-Мостиска-Чешанôвъ на справозданье посольске до Мостискъ на день 11 н. ст. жовтня с. р. — Въ Перемышли померъ нагло минувшои пятницѣ капіталістъ М. Горшовскій въ бюрахъ касы для торговлѣ и промыслу, въ хвили, коли якъ-разъ выбиравъ значнѣйшу суму грошеву. — Рада мѣска въ Бережанахъ надала почетне горожаньство п. Матв. Куровскому, выслуженому директорови тамошнои ґімназіи. — Дня 11 жовтня о год. 11-ôй передъ полуднемъ въ костелѣ Маріи Магдалины у Львовѣ ôдбуде ся вѣнчанье капітана авдітора п. Жигм. Гекайла зъ п-ю Бертою Шушніґъ, донькою майора Алойсія Шушніґъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову руского театру** надôслали до товариства „Просвѣты“ Впов.: о. Левъ Ясеницкій зô Старои соли 2 зр. ôдъ о. Евг. Витошиньского и о. Вас. Мисика; — а о. Теодоръ Борисъ зъ Хащова 5 зр. зô складки на весѣлю п. Михайла Гичка, укôнченого богослова зъ п-ю Ольгою Боднарôвною въ Загутини.

— **Для бѣдныхъ ученикôвъ рускои ґімназіи** надôславъ б. учен. п. **Мих. Копровскій** зъ Америки 10 (десять) зр. ВП. датель зволить приймити за свôй щедрый даръ сердечне спаси-Бôгъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Брукселя 7 жовтня. Въ мѣстѣ Мехельнъ побито міністра Дебріна, зъ чого прийшло до кровавои бійки межи клерикалами и лібералами. Богато людей ранено.

Лондонъ 7 жовтня. Парляментъ скликано на день 25 падолиста.

Берно 7 жовтня. Ревізію тессиньскои конституціи ухвалено поручити не великôй радѣ, але окремôй комісіи конституційнôй.

Вѣдень 8 жовтня. Розôйшлась тутъ вѣсть що президентомъ Буковины мае бути именованый директоръ вѣденьскои поліціи Кравзъ.

Парижь 8 жовтня. На радѣ міністрôвъ потвердивъ міністеръ маринарки, що адміралъ Ківервіль заключивъ зъ королемъ Дагомею угоду и що бльокада дагомейского побережа буде знесена. Чи въ Віду буде установленый францускій резидентъ и чи тамъ буде стояти фманцуска залога, того ще не знати, бо король Дагомею не хотѣвъ первѣстно на то пристати.

Пештъ 8 жовтня. Въ комісіи буджетовôй домагавъ ся пос. Єтвешь, щобы при ôдкрытю делеґацій не було нѣякои престольнои бесѣды, бо парляментъ угорскій мае таке саме право до заграничнои політики якъ и делеґація. Президентъ міністрôвъ постановивъ не робити нѣякого кроку въ сѣй справѣ. — Нинѣ розпочалась сербско-угорска конференція въ справѣ перевозу сербскихъ безрогъ.

Римъ 8 жовтня. Кріспі выѣхавъ на пиръ до Фльоренціи; до его бесѣды яку ôнъ мае на тôмъ пирѣ выголосити, привязують тутъ велику вагу.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

7. н. ст. жовтня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·30 до 7·75, жито 5·35 до 5·75, ячмѣнь 5·25 до 6·70, овесъ 5 50 до 6·50, горохъ 6·— до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 12·75, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7 15 до 7·60, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6 50, овесъ 5·— до 5·75, горохъ 6·— до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до —, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 7·75, жито 5·20 до 5·50, ячмѣнь 4·80 до 6·50, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 5·90 до 9·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·— до —·— горохъ 6·— до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до —, тимотка —·— до —·—

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Франц. Стоклосиньскій

по довшôй практицѣ въ шпитали Рудольфа у Вѣдни и въ загальнôмъ шпитали у Львовѣ поселивъ ся

въ Язлôвци.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшî студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ **СТРЫЮ** (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординуе щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ ѣчитьл кождои суботы безплатно. 3660 (5—12

Розкладъ їзды на зелѣзницяхъ державныхъ.

важный одъ 1 червня 1890.

Одъѣздъ зъ Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5 мін. 50 рано поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Стружа, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

10 мін. 20 передъ полуд. до Стрыя, Хирова и Сухои.

8 мін. 45 вечеромъ до Стрыя, Хирова, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ) Сухои, Лавочного, Мункача, Буда-Пешту, Станіславова и Гусятина;

Въ напрямѣ до Станіславова: 9 мін. 16 передъ полуд. поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина;

4 мін. 30 по полуд. поѣздъ особовый до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту;

10 мін. 16 вечеромъ до Станіславова, Гусятина, Черновець и Сучавы.

Въ напрямѣ до Белзця: 8 мін. 3 рано по їздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.

2 мін. 29 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця, тѣлько въ пятницѣ.

4 мін. 43 по полуд. поѣздъ мѣшаный до Белзця тѣлько вѣ вторки.

Приѣздъ до Львова.

Зѣ Стрыя: 8 мін. 26 рано поѣздъ особовый зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Сухои, Орлова (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Хирова и Стрыя.

3 мін. 36 по полуд. поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Стрыя, Гусятина и Станіславова.

12 мін. 8 въ ночи зъ Буда-Пешту, Мункача, Лавочного, Стружа, Хирова, Орлова, (Щавницѣ, Жеґестова и Мушины-Криницѣ), Стрыя, Гусятина и Станіславова.

Зѣ Станіславова: 6 мін. 53 рано поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець и Станіславова.

2 по полуд. поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

8 вечеромъ поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Гусятина и Станіславова.

Зъ Белзця 10 мін. 17 рано поѣздъ мѣшаный зъ Белзця тѣлько вѣ вторки и пятницѣ.

5 мін. 41 по полуд. поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Годины поданѣ пѣсля годинника львѣвского.

Оголошеня розкладу їзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дѣстати можна въ кождѣй стацiи по цѣнѣ 6 кр. за одинъ примѣрникъ.

Всѣлякѣ Листы заставнѣ Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнѣ Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґацiи пропинацiйнѣ
Всѣлякѣ обліґацiи довгу державного
Зелѣзничѣ обліґацiи першeньства
Лѣсы державнѣ и приватнѣ
продае пѣдъ найкористнѣйшими условiями

Сокаль & Лiлiєнъ

3360 155—156 **Дѣмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.**

Порученя зъ провiнцiи выготовлює ся вдворотною почтою безъ дочисленя провiзiи.

До выграна
зр. 20.000
купуючи
Оригiнальный лѣсъ угорскiй „JO SZIV“
Найблизше тягненье 15 жовтня с. р.

Тѣ лѣсы мають три тягненя рѣчно зъ головною выграною зр. 20,000, 10.000, и т. д и можна ихъ кождого часу по курсѣ деннѣмъ продати.

Такожъ на сплаты мѣсячнѣ
5 лѣсѣвъ разомъ въ 15 ратахъ по зр. 2·—
15 „ „ „ 20 „ „ „ 3—
поручае

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРҐЪ
дѣмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты лѣсованъ „НАДѢЯ“
пренумерата цѣлорѣчна на провiнцiю зр. 1·80.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
поручае прямо зѣ фабрики
СВѢТЛО
I-а по 80 зр., II-а по 72 зр., за 100 кил.;
при замовленяхъ 50 кильогр. 3%, а при 100 кил. 5% опусту.

Упрашаеся подавати точно величину свѣчокъ и послѣдну стацiю зелѣзницѣ, до котрои маe свѣтло выслатися.

2998 **ДИРЕКЦIЯ.**

Бiлеты вiзитовѣ, карты весѣльнѣ, дипльомы и всякѣ роботы лiтоґрафiчнѣ выготовляе по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-лiтоґрафiчне

А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперника 9.

Для Всечестного Духовенъства
поручае всякѣ прикрашеня церковнѣ, бѣлтары, иконостасы, амвоны, бѣлтарики, конфесiонали, лавки и др. пѣсля найновѣйшихъ взорѣвъ и пѣсля всякихъ жаданъ
3604 26—?
Ф. М. ЧЕРНАВСКIЙ, Сынъ
у Львовѣ ул. Сикетуска ч. 2.

Въ Станiславовѣ
можна купити деревця овочевѣ найлѣпшои якости:

Яблѣнки 5-лѣтнѣ, штука по	40	кр
Грушѣ 4-лѣтнѣ „ „	50	„
Черехи „ „ „	40	„
Вишнѣ „ „ „	40	„
Дереня 3-лѣтнѣ „ „	40	„
Виноградна лоза шести родѣвъ	25	„
Рожѣ пневѣ дволѣтнѣ шт. по	60	„
Порѣчки великѣ штука по	10	„
Малины цѣлый рѣкъ родючѣ	10	„
Виприны штука по	10	„

Цвѣты оранжерiйнѣ по мѣрнѣй цѣнѣ.

Кождого часу китицѣ весѣльнѣ, балевѣ и вѣнцѣ пѣсля цѣны замавляючого — вдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМИДТЪ
помольотъ и огородникъ мѣскiй.

Черезъ Адмiнiстрацiю „Дѣла“
можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедiя I. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расвскiй и россiйскiй панславизмъ, Корнила Н. Устiяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Taras Szewczenko, życie i pisma jego, napisał Gwido br. Battaglia. Цѣна **20 кр.** (зъ пересылкою перекомандованою 25 кр.)

Хто замовить **всѣ три книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 80 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**

Позаякъ всѣхъ тыхъ трехъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Львѣвска фабрика асфальту
и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ
до крытя дахѣвъ
С. ШЕЛIҐИ ЛИШКЕВИЧА инжиниpа
Львѣвъ ул. Корытна 13.

поручае: Асфальтъ до фундаментѣвъ для изольованя мурѣвъ вдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячѣмъ станѣ Елястичнѣ изолiрпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родѣвъ до крытя дахѣвъ, роля 10 м.□ вдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консервацiи дахѣвъ тектуровыхъ.
Смолу анґлiйску безводну масу кавчукову.
Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будовництвѣ найбльше завохчей стѣны въ мешканяхъ.
Нищить застарѣлый грибокъ деревный.
Фабрика выготовляе въ цѣлѣмъ краю своими людьми покрытя даховѣ тектуровѣ и ихъ репарацiи. Метръ □ вдъ 50 до 75 кр. 3545 35—?

Довголѣтну ґарантiю запоручае ся.

ФАБРИКА МЕДЛIҐСКА
поручае на
СЕЗОНЪ
ОСѢННЫЙ

Для панѣвъ:		Для панъ:	
Черевики зѣ шкѣры Croute	зр. 3·25	Черевики зѣ шкѣры ґемзов.	зр. 3·75
„ „ телячои 4 до 5	50	„ „ ґамбурскои	3·60
„ „ францускои	5·—	„ „ франц.	4·70—8·—
„ „ лякирован.	5·50	„ „ лякированѣ	5·75
„ „ варшавскои	6·—	„ „ шевро	8·—
„ „ лякир. шитѣ	6·—	Пѣвчеревики прунельовѣ	3—3·50
Пѣвчеревики ґемзовѣ	зр 3·50	„ „ ґемз.	3—3·50
„ францускѣ	зр 4·75	„ „ францус.	4·—

Великѣй выбѣръ черевикѣвъ и шештикѣвъ для панночокъ хлопчикѣвъ и дѣтей. — Обильный выбѣръ мештѣвъ домовыхъ и пантофлѣвъ для панѣвъ, панъ и дѣтей.

Замовленя зъ провiнцiи выготовлює ся вдворотною почтою.

Филiи: Краковъ, ул. Гродска 34; Чернѣвцѣ, Hauptstrasse 9; Бережаны, Броды, Дрогобичь, Ярославъ, Коломыя, Перемышль, Рящевъ, Сучава, Самборъ, Станиславовъ, Стрый, Тарновъ, Терно- 3268 пѣль. (36—40)

Вѣденьскiй магазинъ товарѣвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львѣвъ, пл. Капiтульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшiй и найбѣльшiй складъ въ цѣлѣй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованѣ цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провiнцiи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенѣ найдешевшiй сталѣ цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючѣ пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робѣтъ ручныхъ, гафтовъ, гафтованыхъ поясковъ до бля, вельонѣвъ, Fichus, товарѣвъ шовковыхъ и оксамитныхъ, цвѣтовъ, перъ, капелюховъ, товарѣвъ шмуклiрскихъ, бля дамского и дѣточого (такожъ для народженыхъ), горсетовъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкѣряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бля мужеского, ковнѣрикѣвъ, манцетовъ, краватокъ, бля Ґера, капелюховъ мужескихъ, правдивыхъ анґлiйскихъ скарпитокъ, пледовъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескѣ суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и выспе за штуку.

Комната III. въ мезанiнѣ. Ту суть комплетнѣ **занавѣсы джутовѣ** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскѣ зр. 3.30 и 3.75; требiзонтскѣ зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнѣ **комплетнѣ занавѣсы коронковѣ** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбѣръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожъ коцикѣвъ на лѣжки и конѣ. Кождого часу кѣлькасотъ останкѣвъ хѣдникѣвъ по 8—12 метрѣвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанiнѣ. Въ тѣмъ вдѣлѣ суть **япаньскѣ и всходнѣ специяльности для декорацiй.**

Найчисленнѣйшiй выбѣръ килимовъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожъ хѣдникѣвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанiнѣ зъ ґабинетомъ до пробы. Найвбльшiй складъ анґлiйскихъ станикѣвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточѣ, запаски дамскѣ и дѣточѣ, плащики и чапочки дѣточѣ. Панчохи дамскѣ и дѣточѣ. Найвбльшiй выбѣръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капiтульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна
ИСТОРIЯ РУСИ
уложена пѣсля найновѣйшихъ жерелъ проф Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстрацiями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красновѣй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта“ дѣстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Орменьска ч 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ДРОҐЕРIЯ и ПЕРФУМЕРIЯ
Д. ЛЮДКЕВИЧА и СП.
въ Перемышли
улиця Казимирѣвска (давнѣйше Львѣвска)

поручае Вп. Публицѣ: **СРЕДСТВА ТУАЛЕТОВѢ**: мыла, пахощѣ, пудры, пасты, порошки и воду до консервованя зубѣвъ, кремы, помады и воды до волося, вусѣвъ и бороды, краски до крашеня волося — выробу власного и И Игнатовича у Львовѣ та найснатнѣйшихъ фабрикъ вѣденьскихъ и заграничныхъ. **МАТЕРIЯЛЫ ХЕМIЧНѢ** для лѣкарѣвъ, хемiкѣвъ, пiротехнiкѣвъ, антикарѣвъ; **ПРИРЯДЫ ХIРУРҐIЧНѢ** зъ кавчуку, скла, металю.

ДЕСIНФЕКЦIИ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПАНЬ: Мыло до праня бѣля, фарбка до бѣля въ кулькахъ, крохмаль брылянтовый, ґума и бораксъ до ковнѣрикѣвъ, краски до крашеня матерiй шовковыхъ и вовняныхъ, атраментъ до значеня бѣля, краски на помѣстъ въ 4 родахъ, оцетъ винный, олива.

Гербата хiньска (россiйска).

Корки до бутельокъ, лякиръ золотый до черевикѣвъ и лякиръ до чорненя шкѣры, найлѣпшiй кiтъ до порцеляны, карукъ столярскiй, губки, пензлѣ и т. п. 3373

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручае Бюро Iосифа Бiрклього Львѣвъ, ул. Трибунальска ч. 4.
Переписка въ рускѣмъ языцѣ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши вдъ дня 12 лютого 1889 выдае
АСИҐНАТЫ КАСОВѢ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% **асиґнаты касовѣ** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѣ по 4½% вдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекцiя.**

БРИ-
твы правдивѣ швайцарскѣ и анґлiйскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п. 2537

поручае найдешевше

маґазинъ товарѣвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарѣвъ ґалянтерiйныхъ, выробѣвъ рукавичничихъ парфумерiи и т. п.

БРАТѢВЪ ЛЯНҐНЕРѢВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Лишь за три зр. а. в.
можна одержати въ книгарни Ставропiґiйского Институту
Проповѣди недѣльнѣ,
праздничнѣ и случайнѣ
вѣ V томахъ
о. Юлiяна Ганкевича.

ВѢДЕНЬСКОЙ ВЫСТАВЫ Лѣсы по 1 зр.
ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!
11 лѣсѣвъ 10 зр.
6 лѣсѣвъ 5 зр. 50 кр.
3648 (26—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ
ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.
Лѣсы по 1 зр. суть у львѣвскихъ конторахъ Кiцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лiлiєнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пѣдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 218. Львовъ, Четверъ 27 вересня (9 жовтня) 1890. Рочникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руснихъ свитъ) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вѣвторокъ, и въ вѣвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро огоюшень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додатком
въ Австріи: за Границем:
а цѣлый рѣкъ . . . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . . 24 зр.
на пѣвъ року . . . . 9 зр. на пѣвъ року . . . 12 зр
на чверть року . . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр
ан мѣсяць . . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . . . 16 зр. на пѣвъ року . . . . 8 зр
на чверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конечне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимаються по цѣнѣ 6 кр. вѣдъ одного стрѣчки печатнок, въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
Подяки числяться по 10 кр. вѣдъ стишка.

Зрѣстъ силы антісемітѣвъ.

Выборы до сойму краевого, якѣ на днихъ переводились въ Австріи Долѣшнѣй, выявили, що въ давнѣмъ центрѣ державы нашои вѣдъ довшого часу варить ся справа соціяльнои натуры немалозначуща. При выборахъ тыхъ показалось именно, що христіяньске, а тымъ самымъ матеріяльно вѣднѣйше населенье провінціи и Вѣдня ставуло до борбы противъ населеня жидѣвского, могучого вплывами и капіталомъ, а поименованого шумнымъ титуломъ сторонництва ліберальвъ.

Въ „Дѣлѣ“ подавали мы спорадично вѣсти, зъ якимъ завзятьемъ переводились згадавѣ выборы въ куріяхъ селяньскѣй и мѣскѣй, не выключаючи самого Вѣдня. Нинѣ по довершеныхъ выборахъ можемо сконстатувати, що вправдѣ такъ зване ліберальне сторонництво остаточно одержало въ соймѣ долѣшно-австрійскѣмъ вѣльшѣсть, але богато мандатѣвъ посольскихъ перейшло въ руки чи-то чистыхъ антісемітѣвъ, чи сторонництва клерикального, котре зъ антісемітами йшло на сей разъ при выборахъ рука объ руку. Въ куріи селяньскѣй удержались антісеміты и клерикалы на рѣвни зъ ліберадами; въ куріи мѣскѣй удалось не-ліберадамъ въ самѣмъ Вѣдни зыскати 8 крѣселъ посольскихъ; тѣлько въ куріи вѣльшихъ посѣдателѣвъ выборы выпали въ выключну користь ліберальвъ. Такимъ способомъ складъ сойму долѣшно-австрійского змѣнивъ ся на сей разъ о стѣлько, що на 72 послѣвъ засяде въ соймѣ вже 23 анті-ліберальвъ, въ части антісемитѣвъ, въ части клерикалѣвъ.

Але не въ чисельнѣй пропорціи лежить вага справы. Важнѣйше то, що въ самѣмъ центрѣ державы повставъ и значно скрѣпивъ ся рухъ, звернены не лише противъ капіталу, але маючій явнѣ признаки ненависти расовои, бо ненависть населеня хрістіяньского до жидѣвъ яко семітовъ. Рухъ сей пѣдготовлявъ ся поволи, вже вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ. Онъ обявлявъ ся вже давнѣйше при выборахъ до рады мѣста Вѣдня, и у Вѣдни самѣмъ находить ся центръ его. Нинѣ захопивъ вѣнъ уже провінцію, а хочь вѣльшѣ посѣдателѣ на сей разъ устереглись его, то годѣ сказати, щобы и въ тѣй куріи не було проявѣвъ антісеміизму. Де-жь лежать жерело того нового руху?

Причины антісемітизму треба шукати, просто сказавши, въ тѣмъ, що Австрія Долѣшна, а передовѣмъ Вѣдень зжидователи вѣльше, якъ бы можна було надѣятись. Именно Вѣдень ставъ вѣдъ кѣлькохъ десятокъ лѣтъ неначе другимъ ельдорадомъ жидѣвъ австрійскихъ. Сюды наплывавъ сей елементъ такъ нагло зѣ всѣхъ краѣвъ коронныхъ Австріи, а навѣть зъ заграницѣ, що нинѣ властителями величезныхъ каменицъ, фабрикъ, варстатѣвъ, склепѣвъ найбогатшихъ и всякихъ предприемствъ по-найвѣльше жиды. Весь оборотъ грошевый на біржи и по банкахъ, вся громадна торговля, весь широкій промыслъ, всѣ будовы зелѣзниць и др. лежать уже въ нихъ рукахъ. Захожій напливовый елементъ взявъ перевагу надъ автохтонами нѣмецкими тымъ вѣльше, що жиды вѣденьскій не тѣлько матеріяльну силу захопили въ руки свои, але и всякій вплывовій становища и уряды, не выключаючи навѣть фінансовои господарки самои-жь рады мѣскои. А не треба забувати, що зъ вынимою кѣлькохъ дрѣбнѣйшихъ дневникѣвъ, вся праса австрійско-нѣмецка, почавши вѣдъ пѣвъ-урядовыхъ Press и Fremdenblatt вѣъ до Tagblatt вѣъ есть власностію жидѣвъ и стоить на сторожи ихъ интересѣвъ матеріяльныхъ и расовыхъ.

Вѣдень нинѣшный ставъ дуже похожимъ на нашѣ численнѣ мѣсточка галицкѣ, въ котрыхъ елементъ жидѣвскій перемагае чисельно и матеріяльно и въ котрыхъ давне мѣщаньство перетворило ся въ пролетаріятъ найчистѣйшои воды. Якъ у насъ на дѣлѣ по такихъ мѣсточкахъ верховодять у всѣмъ bracia mojżeszowego wyznania, а лише для декораціи выбирають часомъ бурмістромъ христіянина; якъ у насъ жиды захопили всю торговлю — а, по евентуальнѣмъ затвержденю дарунку Гірша, готовѣ захопити и весь промыслъ дрѣбный; якъ у насъ фабрики, млыны, броварѣ та горальнѣ суть або ихъ власностію або дыхають ихъ капіталами, — такъ и въ Долѣшнѣй Австріи, а головно у Вѣдни елементъ жидѣвскій становить непобориму силу, а первѣстный житель ставъ ихъ паріясомъ.

Розумѣе ся, що при такихъ вѣдносинахъ елементъ христіяньскій мусѣвъ зъ часомъ прийти до пересвѣдченя, що надѣйшла для него крайна пора отямитись и противъ неволѣ тои запротестувати. Гельоты рушились, а въ помѣчь имъ прийшло духовеньство, въ котрого интересѣ лежить выступити такожь противъ тыхъ, котрѣ, на ихъ поглядъ, ліберализмомъ затроюють вѣру и етику христіяньску. Антісемітизмъ може нинѣ святкувати першу побѣду надъ противниками своими. А нема надѣѣ, щобы рухъ сей бувъ лише хвилевымъ. За богато грунту находять вѣнъ для себе въ самѣмъ Вѣдни, а разъ розбудженый не лише не спинить ся, але стане обгортати и другѣ мѣста, и другѣ краѣ коронныѣ. Пригадуемо, що передъ кѣлькадесятьма лѣтами Чехи станули въ великѣй опозиціи до жидѣвъ въ Чехіи и на Моравѣ и що соціялістичнѣ розруси по фабрикахъ та копальняхъ мали зъ конечности прикметы такожь руху антісемітского, позаякъ всѣ тѣ великѣ предприемства суть власностію не кого другого, а по найвѣльшѣй части жидѣвъ. То, що дѣялось передъ кѣлькома роками въ Россіи, именно въ Кіевѣ та Одессѣ, то въ Австріи яко державѣ конституційнѣй не выявляесь вправдѣ такъ званымъ „жидотрепаніемъ“, а выявляесь въ способѣ леґальнои опозиціи антісемітѣвъ при выборахъ до тѣлъ автономічныхъ и законодавчихъ.

Мы зъ нашои стороны не маемо причины не симпатизувати зъ рухомъ антісемітскимъ въ Австріи Долѣшнѣй. Жиды галицкѣ не займають до Русинѣвъ приязного становища. Жаденъ жидъ галицкій не признаесь до народу рускаго, посередъ котрого живесь ёму выгѣдно вѣдъ сотокъ лѣтъ. Молодѣжь шкѣльна жидѣвска не учить ся языка рускаго, а при всякѣй акціи чи то політичнѣй, чи автономічнѣй семітъ галицкій стае по противнѣй намъ сторонѣ. А що выпадало бы намъ сказати, наколи-бъ мы хотѣли широко и основно розѣбрати становище семіта галицкого до селянина рускаго, наколи бы мы заглянули въ вѣдносины мѣщаньства нашого до капіталѣвъ жидѣвскихъ, наколи-бъ мы стали ширше говорити о вплывахъ коршмарѣвъ на селяньство пѣдъ взглядомъ моральнымъ? Тыхъ справъ не хочемо тыкати, бо они всѣмъ добре звѣстнѣ, але и те звѣстне, що нарѣдъ рускій вѣдъ довшого вже часу старае ся у себе выробити силу духову и матеріяльну, щобы позитивною акціею высвободитись изъ зелѣзного обруча, якимъ семітизмъ чимъ-разъ тѣснѣйше обгортае всѣ верствы населеня галицкого безъ рѣзницѣ стану и народности.

По выборахъ антісемітѣвъ до сойму Австріи долѣшнои, котрѣ засядуть на крѣслахъ вурульскихъ, щобы держати яку-таку рѣвновагу бутнымъ семітамъ вѣденьскимъ, — семіты може й зрозумѣють скорше, що ще не вродивъ ся той Мессія, котрый маенмъ дати повне панованье надъ „невѣрными“...

Въ справѣ пѣдвысшеня субвенціи руско-народному театрови

выготовивъ выдѣлъ краевый таке справоздане для сойму краевого:

На засѣданю въ дня 25 падолиста 1889 ухваливъ Выс. соймъ въ розправѣ надъ рубрикою VII. выдаткѣвъ прелімінаря фонду краевого на рѣкъ 1890 що слѣдуе:

„Поручае ся краевому выдѣлови, щобы въ порозумѣню зъ артистичною комісіею, истнуючою въ товариствѣ літературнѣмъ „Руска Бесѣда“, склыкавъ для всесторонного розслѣдженя вѣдносинъ рускои сцены народнои вѣдновѣдну анкету и здавъ справу зъ ей нарадъ на найблизшѣмъ засѣданю соймовѣмъ, о скѣлько рускій театръ заслугуе на пѣдвысшенье сталои субвенціи рѣчнои зъ 6.000 зр. на 10.000 зр. а. в.“

Въ наслѣдокъ сего вѣднѣсъ ся краевый выдѣлъ передо всѣмъ дня 7 н. ст. сѣчня 1890 ч. 5581/89 до выдѣлу „Рускои Бесѣды“ о гадку, кого, крѣмъ членѣвъ установленого комітету для нагляду рускои сцены, належало бы покликати въ складъ анкеты. На основѣ тои гадки покликавъ выдѣлъ краевый до анкеты крѣмъ шефа департаменту III. и члена выдѣлу краевого, д ра Дамяна Савчака, всѣхъ членѣвъ комітету артистичного, с. в. Впов. д-ра Олександра Огоновского, о. Василя Ильницкого, бл. п. Михайла Димета, Анатоля Вахнянина, Михайла Поляньского и д-ра Юліяна Целевича, а такожь гр. Станіслава Баденього, Жигмонта Савчиньского, д ра Омеляна Огоновского, Юліяна Романчука и д ра Евгенія Олесницкого, яко личности обзнанѣ докладно зъ потребами рускои сцены.

На засѣданю анкеты, котре вѣдбулось дня 18 липня 1890, взяли участь: членъ выдѣлу п. Адамъ Сяджейовичь яко предсѣдатель, гр. Ст. Бадені, А. Вахнянинъ, М. Поляньскій, д-ръ Омелянъ Огоновскій, Юл. Романчукъ и д-ръ Е. Олесницкій. Прочѣ покликанѣ не явились на засѣданье за-для рѣзныхъ перешкѣдъ.

На основѣ датъ, удѣленыхъ анкетѣ д-ромъ Е. Олесницкимъ, котрый, яко довголѣтный референтъ справъ театру въ выдѣлѣ „Рускои Бесѣды“, знае основно его вѣдношеня и потребы, представляе ся рѣчь такъ:

Рускій театръ, истнуючій вѣдъ 1864 р., бувъ зъ-разу малымъ предприемствомъ, зложенымъ зъ 13—15 силъ. Розвиваючись успѣшно зъ помочію субвенціи, котрою надѣляе его соймъ вѣдъ 1870 р. (вѣдъ 1870—1879 въ сумѣ 3.000 зр., вѣдъ р. 1880—1883 въ сумѣ 4.000 зр., вѣдъ р. 1884—1886 въ сумѣ 5.000 зр., а вѣдъ р. 1887 въ сумѣ 6.000 зр. рѣчно), числить теперь 30 силъ, котрыхъ мѣсячнѣ ґажѣ выносять 1.070 зр. Справозданя установленои комісіи до артистичного догляду рускаго театру доказують безъ перервы поважный и скорый розвѣй того театру и дають хвальне свѣдоцтво заходамъ дирекціи и артистѣвъ, звернены на пѣднесенье рускои сцены. Однакъ зъ другои стороны нема сумнѣву, що рускій театръ не змѣгъ стати на высотѣ своѣи задачѣ, якъ сего вымагае розвѣй рускои літературы драматичнои. Поки ходило лишь о представлюванье штукъ людовыхъ, выстававъ менчій персоналъ и менчѣ средства. До выставлюваня трагедій историчныхъ, драматѣвъ и оперъ, котрѣ література руска вже теперь маѣ, потрѣбно вѣльшого числа артистѣвъ и вѣльшого накладу на декораціи, хоры, орхестру и т. д. Заходы, щобы руску сцену поставити на такѣй стопѣ, абы хочь по части дорѣвнала збѣльшенымъ вымогамъ черезъ потребу выставлюваня драматѣвъ и оперъ, довели до такого пѣдросту выдаткѣвъ, що удержанье предприемства при высотѣ дотеперѣшнои субвенціи стае ся труднымъ.

Конечнѣ выдатки пѣсля пересѣчи зъ лѣтъ 1888, 1889 и 1890 выносять около 2.000 зр.

Критикови „Исторіи Руси“

выданои товариствомъ „Просвѣта“

на его статью въ „Червонѣй Руси“.

Въ 208-мъ ч. „Червонои Руси“ появилась въ статьи п. заг. „Политика въ литературѣ“ нѣбы критика выданои недавно секретаремъ общества им. Качковского С. Дудою „Илюстрованои Народнои Исторіи Руси“ и мовы „Илюстрованои Исторіи Руси“, выданои товариствомъ „Просвѣта“. Зъ „Исторіею Руси“ п. С. Дуды упоравъ ся авторъ сеи статьѣ дуже скоро и коротенько, признаючи, якъ се легко догадати ся, що она „написана такъ, якъ того рода предметъ для народа долженъ быти написанъ“. Однако властивою цѣлію сеи статьѣ было зъ питомою „Червонѣй Руси“ напастливостію кинутись на мою „Исторію Руси“, выдану „Просвѣтою“. Хочь авторъ повысше наведенои статьѣ зъ горы запевняе, що постарае ся то „сдѣлати безпристрастно и на основаніи текста“, однакъ чи дѣйстно такій выдавъ осудъ, а тѣмъ зволять переконати ся читателѣ „Дѣла“.*)

Критикъ мѣй въ „Червонѣй Руси“ соблазняе ся, що „авторъ не знаетъ въ исторіи Руси Рюрика, не знаетъ Святослава, а упоминая о походахъ Руси на Грецію, говоритъ, що ихъ предпринимали вообще „князи“, которыи зъ другой стороны представлены грабителями русской земли и народа“.

Закидъ сей и смѣшный и безосновный. Нема може Русина, котрый не знавъ бы Рюрика, бо у насъ вся наука и писанье исторіи до недавна починалось Рюрикомъ и Рюриковичами, а звычайно й кѣнчило ся сею добою рускои исторіи. Отже въ найгоршѣмъ случаю критикъ признаеть менѣ на стѣлько знания исторіи Руси, що я знаю и Рюрика и Святослава, хочь про нихъ не розводжу ся въ своѣй популярнѣй исторіи. Вже-жь бо годѣ вычисляти всѣхъ князѣвъ, якѣ коли-небудь водѣли на Руси, а авторъ популярнои исторіи мусить трунувати головнѣ подѣѣ историчнѣ около найзнатнѣйшихъ постатей. Такъ н. пр. М. Костомарѣвъ, пишучи шести-томову „Рускую Исторію въ жизнеописаніяхъ ея славнѣйшихъ дѣятелей“, про Рюрика не згадуе анѣ однымъ словомъ, хочь знавъ про него. Друга причина, чому я про першихъ князѣвъ загальнѣ говорю, (якъ каже критикъ „вообще князи“) есть та, що пѣсля погляду такого знаменитого историка якъ Костомарѣвъ*) „наша исторія о временахъ предшествовавшихъ принятію христіянства, темна и наполнена сказаніями, за котрыми нельзя признать несомнѣнной достовѣрности“. Суперечка про початокъ Руси точить ся вже пѣвтора столѣтя, та й на сего рѣчнѣмъ (VIII бмъ) зъѣздѣ археольоґічнѣмъ въ Москвѣ розбирали се питанье и не порѣшили. Оденъ зъ лучшихъ историкѣвъ княжого періоду проф. Д. Иловайскій пѣдносивъ такѣ закиды противъ норманізму, що заступники тои теоріи не спромогли ся ихъ вѣдперти. Отже по що морочити головы народови гіпотезами, про котрѣ веде ся непокѣнчена ще суперечка мѣжь ученымы!

Про „грабежливѣсть“ рускихъ князѣвъ критикъ „Червонои Руси“ невѣрно наводить мѣсце зъ мовы исторіи. На стор. 13 говорю я выразно про „першихъ рускихъ князѣвъ“ и кѣнчу се словами: „Таке грабежливе житье першихъ князѣвъ и ихъ дружины змѣнае ся зъ заведеньемъ христіяньскои вѣры на Руси“ (стор. 14). А вже-жь, хто читавъ лѣтописць Нестора, не може заперечити, що житье першихъ князѣвъ рускихъ було грабежливе. Такъ н. пр. князя Игоря порѣвнуе лѣтописець зъ вовкомъ, що внадивъ ся помѣжь вѣвцѣ и выносить по одной все стадо (Chron. Nest. ed. Miklosich, стор. 30), а Святослава зъ пардусомъ (ibid. 37). Якою-жь зобразивъ лѣтописець княгиню Ольгу у вѣдносинахъ до Деревлянъ?! Такои самои думки и сучасна историки. „Изъ одно изъ найболѣе даровитыхъ и предпріемчивыхъ арійскихъ племенъ, Русь съ однаковымъ успѣхомъ предавалась мирнымъ и воинственнымъ занятіямъ, грабежу и торговлѣ“. (Д. Иловайскій „Исторія Россіи“ Москва 1876—1880 т. I. 18.)

Дальше не припавъ критикови до вподобы початокъ вел. князѣвства московского, котрый я нѣбы-то „описалъ совсѣмъ по теоріи извѣстного Поляка Духиньского, изъ которого впрочемъ и умныи Поляки смѣются“. „Авторъ, — каже мѣй критикъ, — роздѣляе взгляды Духинского, говоритъ, що изъ чудскихъ и финскихъ племенъ и зайшлыхъ „русиновъ“ образовался и зовсѣмъ окремый народъ, званый московскимъ.“

Признаю ся, що творѣвъ Духиньского зовсѣмъ я не читавъ и не знаю, отже и не мѣгъ анѣ перенятися его теоріями, анѣ ихъ роздѣлятя. Однакожь факту историчного заперечити годѣ, хочь-бы вѣнъ бувъ немилый „Червонѣй Руси“. Навѣть такій „коренный русскій“ проф. Иловайскій*) говоритъ о „перекрещенію (рускаго племени) съ другими народностями, а именно съ готскими и финскими племенами“, а дальше (стор. 19) каже: „Она (Русь) проникла на Оку и верхнюю Волгу и здѣсь посреди Финскихъ народовцевъ основала свои поселенія и свое владычество, укрѣпясь преимущественно въ Муромѣ на возвышенномъ берегу Оки и въ Ростовѣ на низменныхъ берегахъ Ростовскаго озера“. Той-же самъ историкъ**) говоритъ про „обрусеніе туземныхъ финскихъ народцевъ“ и додае: „Сильная инородческая примѣсь въ составѣ населенія, тѣсныя сношенія съ кочевниками, преходившими въ качествѣ то грабителей, то союзниковъ, — рѣзко отразились на характерѣ Рязанцевъ“. Такъ само и Костомарѣвъ***) говоритъ про кольонізацію суздальско-ростовскои земѣ ось якъ: „Въ этомъ то краѣ, колонизованомъ пришельцами изъ разныхъ славянорускихъ земель образовалась новая вѣтвь славянорусской народности, положившая начало великорусскому народу.“ Вправдѣ не можна докладно прослѣдити ходу сеи кольонизаціи, однакъ „тѣмъ не менѣе, — каже Костомаровъ, — можно уже въ отдаленные времена подмѣтить тѣ свойства, которые вообще составляли отличительные признаки великорусской народности“ (тамъ-же стор. 72). Отже не зъ Духиньского навѣвъ я поглядъ про початокъ московского народу, а написавъ на основѣ дѣла „коренного русского“ проф. Д. Иловайского и М. Костомарова, котрый высше наведеный поглядъ высказавъ въ дѣлѣ выданѣмъ пѣдъ цензурою въ Петербургѣ.

Вѣрнѣсть сего погляду обохъ названыхъ историкѣвъ пѣдпираютъ историчнѣ факты, котрыхъ не можна заперечити. Такъ Юрій Долгорукій, заволодѣвши Кіевомъ, державъ ся въ нѣмъ тѣлько зъ пѣдмогою прийшовшихъ зъ нимъ Суздальцѣвъ, а Кіевляне дивились на княженье Юрія, якъ на чуже панованье. По смерти Юрія, въ 1157 роцѣ, поубивали Кіевляне всѣхъ Суздальцѣвъ. Сынъ его Андрѣй Боголюбскій не думавъ уже переселювати ся въ Кіевъ, а бажаючи геґемоніи суздальскои землѣ надъ Русіею, постановивъ знищити „матѣрь рускихъ городѣвъ“, чого и дѣйстно въ р. 1169 довершивъ хижацкимъ нападомъ, такъ ярко зображенымъ въ нашѣй лѣтописи. За для того, що я представивъ упадокъ Кіева вѣрно пѣсля лѣтописи, робить менѣ критикъ „Червонои Руси“ довкруъ, пишучи: „Паденіе Кіева приписуетъ авторъ единственно враждѣ „московского“ князя Андрея Боголюбского, войска которого занявши въ 1169 г. Кіевъ, ограбили его до тла. Автору, желающему свалити всѣ невзгоды въ Руси, а особенно паденіе Кіева на „московскій“ народъ, очевидно невыгодно признати, що Кіевъ добывали также войска Данила Галицкого, причемъ (само собою розумѣется) не ласкали защитниковъ города, Кіевлянъ. По той то причинѣ о занятіи Кіева Даниломъ авторъ ни словомъ не упоминаетъ.“

Вже нашъ лѣтописець*) зазначивъ рѣзницю межи нападомъ Андрѣя Боголюбского на Кіевъ, зобразивши его такими яркими красками, а занятьемъ Кіева за Данила, згадуючи о тѣмъ послѣднѣмъ кѣлькома словами: „Данилъ же ѣха на нь и я его и остави въ немъ Дмитра, и вдасть Кыевъ въ руцѣ Дмитрови и обдержати противу иноплеменныхъ языкъ, без-

*) Въ сѣй вдповѣди „Червонѣй Руси“ не буду зовсѣмъ вдавати ся въ оцѣнку выданои п. С. Дудою „Исторіи Руси“, щобы менѣ за-для того не зроблено закиду парціяльности.

*) Op. cit. т. I. стор. 1.

*) Op. cit. I стор. 18. **) Op. cit. II. 282. ***) Op. cit. I. 71 и д.

*) Волыньско-Галицкая лѣтопись, изд. А. С. Петрушевичъ, Львовъ, 1881, стор. 59.

мѣсячно (зъ увзглядненьемъ зыску дирекціи въ сумѣ 200 зр. мѣсячно.) Мѣсячный выдатокъ рускаго театру выносить пôсля датъ д-ра Олесницкаго:

1) ґажѣ артистôвъ	1070 зр.
2) орхестра	210 „
3) саля	120 „
4) кошты подорожи артистôвъ .	120 „
5) кошты адміністраційнои подорожи директора . . .	30 „
6) кошты вечѣрнѣ (афішѣ и т. д. по 14 зр. бдъ 18 представлень) .	250 „
7) зыскъ дирекціи	200 „
Разомъ .	2000 зр.

Самѣ ґажѣ выносять 1.070 зр. мѣсячно, наколи въ 1882 р. выносили лишень 520 зр. Зъ субвенціи краевои одержує директоръ фактично лише 4.200 зр. рôчно або 350 зр. мѣсячно, бо квоту 1.800 зр. обертає „Руска Бесѣда“ у власнôмъ зарядѣ на инчѣ цѣли рускои сцены, а именно на преміованье новыхъ дѣлъ драматичныхъ, на гонорарѣ авторôвъ и перекладачѣвъ, на костюмы, декораціи и наглѣ запомоги для артистôвъ, котрѣ побираючи дуже малѣ вынагороды, не можуть нѣчого заощадити на надзвычайнѣ выдатки. По бдтрученю субвенціи въ сумѣ 350 зр. бдъ сумы мѣсячного выдатку 2.000 зр. решта въ квотѣ 1.650 зр. мѣсячно остає до покрытя зъ доходôвъ изъ представлень. Щобы се могло наступити, треба бы, щобы кожде представленье, котрыхъ мінімальне число выносить 18 мѣсячно, принесло 91 зр. чистого доходу, а однакъ въ дѣйстности фактичный дохôдъ есть усе низшій и выносить въ найлѣпшôмъ выпадку 82—85 зр. Недобору уникає дирекція въ той спосôбъ, що або дає бôльше число представлень по надъ нормальне, або роздѣлює персоналъ на драматичный и оперетковый и уладжує подвôйнѣ представленя; та одно и друге потягає за собою надмѣрну утому лѣпшихъ артистôвъ и мусить некористно вплывати на выконуванье штукъ. Се треба усунути, такъ само якъ и заступлюванье артистами драмату силъ для менчихъ партій оперовыхъ и хористôвъ, котрыхъ на теперь театръ не має, бо черезъ то артисты драматичнѣ мучать ся и не можуть якъ слѣдъ пôдготовлюватись до своихъ рôль въ драматахъ. Отже доповненье персоналу принятьемъ хористôвъ и хористокъ було бы пожадане надо все.

Щобы рускій театръ мôгъ належно выставлювати народнѣ оперы, потрѣбно ще крôмъ того доповнити его орхестру. Дотеперь обходить ся бнъ секстетомъ, котрого мѣсячный коштъ выносить 210 зр. Але така орхестра не може нѣякъ выстати до середного навѣть выконаня оперы, отже потреба бы справити бодай найнеобхôднѣйшѣ инструменты и побôльшити орхестру зъ 8 до 10 членôвъ. Такѣ доповненя персоналу вымагали бы збôльшеня мѣсячного выдатку о 500 зр.: на хоры 200 зр. а на орхестру 300 зр. мѣсячно.

Крôмъ того бажавъ бы выдѣлъ „Бесѣды“ постаратись о пôдвышенье платнѣ заслуженымъ артистамъ, що працюють уже довшій часъ за лиху вынагороду, усунути недостатки въ костюмахъ и декораціяхъ. Въ дискусіи, переведенôй на основѣ поясненъ д-ра Олесницкого, заявили всѣ члены анкеты згôдно поглядъ, що театръ рускій розвивае ся успѣшно и потребує до дальшого розвою бôльшихъ якъ доси засобôвъ, котрѣ треба бы ему запевнити чи черезъ пôдвышенье субвенціи, чи черезъ вызначенье премій на новѣ творы драматичнѣ, чи черезъ одно и друге рôвночасно.

Подѣляючи вповнѣ той поглядъ, выдѣлъ краевый не вагаєсь предложити Выс. соймови внесенье, щобы рускому театрови удѣлити на будуще бôльшу субвенцію бдъ дотеперѣшнои. Однакъ зъ другои стороны не може выдѣлъ краевый дораджувати пôдвышеня субвенціи ажь до квоты 10.000 зр. рôчно, т. е. до квоты о 2.000 зр. рôчно высшои бдъ тои, яку побирає сталый театръ краковскій. Не дасть ся вправдѣ заперечити, що намѣрены змѣны и доповненя не дадуть ся зробити коштомъ 2.000 зр., але выдѣлъ краевый гадає, що покрыванье сего кошту въ цѣлости, а взглядно переважаючои части, пôдвышеньемъ субвенціи не дасть ся умотивувати. Змѣны сѣ можуть и повинны повести за собою пôдвыжку доходôвъ театру, бо уможливлять побôльшенье числа представлень и пôдвышенье цѣнъ вступу. Длятого и оправдана рѣчь, щобы ся пôдвыжка доходôвъ була обернена на покрытье коштôвъ змѣнъ, котрѣ ви споводували. Тому выдѣлъ краевый гадає, що пôдвышенье субвенціи о 2.000 зр. рôчно повинно выстатчити.

Выдѣлъ краевый вносить длятого: „Выс. соймъ зволить вставити до буджету краевого на рôкъ 1891 титуломъ субвенціи для рускаго театру суму бсѣмь тысячь (8.000) зр. а. в.“

Зъ рады выдѣлу краевого королѣвства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княжествомъ Краковскимъ.

У Львовѣ дня 26 серпня 1890.

Маршалокъ краевый *Тарновскій*. — Справоздавець: *Октавъ Петрускій*, членъ выдѣлу краевого.

Автономія — безъ границь!

На послѣднôй сесіи соймовôй домагали ся деякѣ громады нашого краю цѣлковитого знесеня повѣтовыхъ радъ, скасованя повѣтовои автономіи. Бажанье таке, щобы бдобрати краєви а зъ бдси и чоловѣкови разъ набутѣ права користованя свободою самоуправы, — признаємо, — являє ся чимось незвычайнымъ на склонѣ XIX-го вѣку, де рôвночасно ведуть ся въ Европѣ завзятѣ борбы на житье и смерть въ роздобуваню собѣ що-разъ бôльшои свободы, що разъ ширшихъ правъ якъ одиницѣ такъ и ширшого загалу. Отже мимохôдь насуває ся поважне пытанье: яка причина, якѣ обставины пруть нашихъ селянъ до того — ставляти передъ форумъ законодавчого тѣла серіозне жаданье: обмежити ба навѣть зовсѣмъ скасувати разъ добуте право користованя самоуправою, якъ-разъ те, о що другѣ, якъ сказано, ведуть завзяту и пристрастну борбу?

Переважна часть польскои прасы бачить въ тôмъ аґітацію рускои интеліґенціи и лицемѣрно винить за се руске горожаньство интеліґентне, щобы немовь показати Европѣ, що въ Галичинѣ Поляки — то одинокѣ представителѣ поступовыхъ идей, одинокій елементъ понимаючій вагу свобôдъ конституційныхъ и самоуправныхъ, а на доказъ сего нехай, мовлявъ, послужить фактъ, що навѣть руска интеліґенція зовсѣмъ не доросла до удѣлу въ свободахъ конституційныхъ, бо ось аґітує противъ автономіи, отже противъ самои себе, бо противъ своихъ правъ. Мы можемо представити собѣ, яке вражѣнье мусить таке фарисейске крутарство робити на представителяхъ тѣлъ законодавчихъ инчихъ краѣвъ и на репрезентаціи въ радѣ державнôй, де кождый може погадати собѣ: „А мы-жь тяжко боролись и боремось о здобуванье тыхъ правъ! Видно, що елементъ рускій справдѣ не дорôсъ, щобы можна его допускати до сихъ тѣлъ, бо бнъ бороздивъ бы такь само намъ всѣмъ, якъ вѣчно бороздать Полякамъ, котрѣ ачей же справдѣ ревно старають ся о розширенье конституційныхъ свобôдъ въ Галичинѣ...“

Друга, нѣбы-то демократична часть польскои прасы фактъ жаданя скасованя автономіи галицкои рускимъ селяньствомъ толкує такъ, що мовь-то елементъ рускій не розвинувъ ся ще культурно на стôлько, щобы мôгъ понятн, що свобода лѣпша бдъ давнои панщины и батога, длятого и опонує противъ автономія, яко новости, зъ котрои бнъ не умѣє користати. Польскѣ демократы очевидно не хотять знати того, що власне рускій народъ бдъ непамятныхъ часôвъ бувъ самъ въ собѣ самоуправный и що самоуправа — се одна зъ головныхъ чертъ характеристичныхъ у рускаго народу, а навѣть нинѣ, де живемо пôдъ законами державно-австрійскими, богато рѣчей полагоджуєсь у насъ по селахъ звычаємъ традиційно-громадскимъ, хочь державнѣ законы пôдтягають се пôдъ свои постановы. Ся именно характеристична черта самоуправного наклону рускаго елементу кладе катеґоричну рôзницю его бдъ народу велико-русскаго, котрый вытворивъ у себе могучу касту дворянства и до нинѣ майже рôвнодушно глядить на абсолютизмъ царѣвъ, — наколи елементъ рускій, зорґанізувавшись на зовсѣмъ самоуправнôмъ пôдкладѣ, ввъ зъ польскою шляхтою безнастанны борбы о свои самоуправны права, а и пôдъ Россіею продовжавъ тѣ борбы такъ довго, поки Россія насиліємъ не знѣвечила запорученои спершу автономіи, хочь не могла знищити въ рускôмъ елементѣ наклону до свободы и самоуправы. Исторія идей учить, що духъ часу, духъ свободы потягає за собою народы безъ огляду на ихъ интеліґенцію. Причины-жь, чому рускій народъ въ сѣмъ выпадку жадає обмеженя свобôдъ автономічныхъ, суть зовсѣмъ инчѣ, — они и оправданѣ супротивъ того всего, що мы сказали высше. Симъ способомъ хоче народъ нашь въ Галичинѣ якъ разъ боронити своихъ горожанскихъ правъ и своихъ свобôдъ; бнъ боронить себе бдъ економічнои руины и національного покривдженя при тôй свободѣ, яку признала ему австрійска конституція.

Уже сама ординація выборча до радъ и выдѣлôвъ повѣтовыхъ змайстрована такъ, що въ практицѣ Русины звычайно мусять усе бути въ меньчости. При нинѣшнôй системѣ Русины можуть числити тôлько на курію сельску, котра, при опорѣ прочихъ курій, може дати найбôльше 12 членôвъ до рады (супротивъ 14), а лише одного (супротивъ 6) до выдѣлу повѣтового. И выходять така диковижа, така нечувана кривда Русинôвъ, що въ повѣтѣ чисто рускôмъ, де Поляки и жиды становлять ледви дрôбный процентъ населеня, — выдѣлъ повѣтовый складає ся зъ самыхъ Полякôвъ та жидôвъ, зъ вынмкою хиба одного члена-Русина, котрого выбирає курія сельска. А прецѣнь же въ повѣтѣ рускôмъ бôльшôсть выдѣлу повинна бути руска а маршалкомъ повиненъ бути Русинъ! Ба, Русины були бы деколи вже задоволенѣ и зъ того, щобы бодай половина членôвъ выдѣлу складала ся зъ Русинôвъ та щобы бодай віце-маршалкомъ бувъ Русинъ. Такъ де тамъ! Полякамъ—зъ рѣдкими вынмками въ деякихъ повѣтахъ — и сего за богато! И отъ сегорôчнѣ выборы до радъ и до выдѣлôвъ повѣтовыхъ дали яркій доказъ страшной нетерпимости, просто неґація Русинôвъ. Въ такихъ рускихъ повѣтахъ, якъ Снятинъ, якъ Калушъ, якъ Пôдгайцѣ, якъ Збаражъ — маємо выдѣлъ зъ самыхъ Полякôвъ (въ Калуши одинъ лише Русинъ, а въ Збаражи п. Тадей Федоровичъ), а маршалками и віце-маршалками Поляки“! Прецѣнь коли бъ у Полякôвъ була бодай дрôбка справедливости, выпадало хочь віцемаршалками повыбирати Русинôвъ! Русины въ огôрченю и обуренію опускають салю выборчу, закладають грôмкій протестъ противъ кривды страшной.

Зъ переведеныхъ сего року выборôвъ маємо вже урядово оголошенѣ потвержденя цѣсаремъ выбраныхъ сего року маршалкôвъ и віцемаршалкôвъ въ 21 повѣтахъ галицкихъ. И що-жь бачимо? Насамперед нѣ въ одномъ повѣтѣ нема маршалка Русина, лише Поляки, и то — характеристична рѣчь для Галичины! — самѣ властителѣ бôльшихъ посѣлостей. Теперь же въ рускихъ повѣтахъ: въ Чешановѣ, въ Мостискахъ, въ Саморѣ, въ Косовѣ и въ Сокали не тôлько маршалки але и віцемаршалки — Поляки!

И чи-жь народъ рускій не має рациі, коли выдѣлы повѣтовѣ называє „польскими бецирками“? Такъ есть! Пôдъ взглядомъ политичнымъ — се институціи польскѣй, все одно чи въ захôднôй, чи у всхôднôй Галичинѣ. Польска політика — то, пôсля розумѣня польского, головна задача выдѣлу повѣтового, а зъ того вже выплывае и рація не допускати до выдѣлу Русинôвъ, котрѣ бы могли той напрямъ паралізувати, а звертати повѣтову автономію на властиве ей поле, т. е. на пôддвиганье добробыту и просвѣты народнои тыми средствами, якѣ повѣтова власть автономічна має до розпорядимости.

Політика польска на Руси — якъ взагалѣ має дуже нещасливу руку, то таку руку видко и въ дѣяльности выдѣлôвъ повѣтовыхъ. При всѣхъ выборахъ — деморалізація народу, противъ котрои вже часомъ и де-хто зъ совѣстнѣйшихъ Полякôвъ забирає слово, страхаючись, до чого то доведе... Въ господарцѣ громадъ — неладъ, сироневѣреня, крадежа на порядку дневнôмъ — якъ о тôмъ свѣдчать самѣ урядовѣ справозданя выдѣлу краевого. А автономія повѣтова коштує край міліоны — то-жь народъ має право жадати бдъ нея чого иншого...

Все те зваживши и вырозумѣвши, годѣ й дивувати ся, що руснѣй селянинъ — якъ сказано, зъ натуры своеи склонный до идеи самоуправы, — нинѣ домагає ся скасованя автономіи повѣтовои. „Польскій бецирк“ ему зовсѣмъ непотрѣбный, бо не бачить въ него користи нѣ пôдъ взглядомъ просвѣтно-національного, нѣ пôдъ взглядомъ економічного подвигненя свого, — ба, що бôльше, бачить въ нѣмъ ще шкоду для тыхъ своихъ змаганъ.

Дописи „Дѣла“

Зъ-пôдъ Залозець.

[Місія духовна въ Залôзцяхъ новыхъ.]

Дня 28 н. ст. вересня с. р. бдбулась въ Залôзцяхъ новыхъ місія духовна и тревала черезъ два днѣ, бо скôнчилась 29-го. Місія удалась вповнѣ. Народу було звышь 2.000, а до сповѣди приступило звышь 800. Проповѣдей було чотири, а проповѣдали оо. Гутковскій (два разы), Поховскій и Гарбачевскій. Місія бдбулась заходомъ мѣсцевого пароха о. Лесюка, яко сповненье ухвалы соборчиковои зъ року 1886, щобы вси соборчики деканальнѣ бдбувались вразъ изъ духовными місіями.

Згадуємо о тôй місіи тому, бо тутешне духовенство доси байдужно приглядалось місіямъ польскихъ Реформатôвъ и перечитувало зъ фльєтмою повнѣ доносôвъ на тематъ szyzmy справозданя зъ тыхъ-же місій въ ґазетцѣ Bonus pastor. Годилось бы ще выбрати місіонарѣвъ зъ-мѣжь себе и поступати зъ певнымъ наперед зачеркненымъ пляномъ, а тогдѣ положимо сильнѣ запоры розшарюваню польскихъ парохій и будованю новыхъ костелôвъ на рускôй земли, а при тôмъ и спинамо нашь народъ бдъ вандрôвокъ до Почаева та переслѣдувань за тѣ вандрôвки.

Друга рѣчь, котра спонукала насъ забрати слово въ сѣй справѣ — то особа о. Лесюка. Такого народолюбца, дбалого о своихъ парохіянъ, рѣдко де надыбати. Бувъ бнъ впередъ сотрудникомъ въ Бѣлôмъ Камени, — то теперь колькадесять мѣщанъ зъ-вôдтамъ прибуло, мимо далекои дороги, у бдвѣдины до свого любимого панъ-отця. Прийшовши до Залозець на пароха, о. Лесюкъ такъ само пôдбивъ собѣ серця новыхъ своихъ парохіянъ. За колька лѣтъ пробутку въ Залôзцяхъ запровадивъ о. Лесюкъ красны порядки въ мѣсточку, такъ що давнѣйше бѣднѣ противъ латинниковъ рускѣ мѣщане — нинѣ становлять сильнѣйшу и интеліґентнѣйшу партію. До того причинилось: бдновленье читальнѣ, котра розвиваєсь красно заходами о. Лесюка, — дальше заложеный нимъ хоръ нотный и аранжованѣ нимъ вечерницѣ декляматорско-спѣвнѣ. Чули мы о тôмъ, що и зъ нагоды місіи мавъ бдбути ся такій вечерокъ, — а шкода, що не мôгъ бдбутись. Мы повинны частѣйше аранжувати вечерницѣ и мати при тôмъ бôльше на оцѣ пôднесенье люду и мѣщанъ; свѣтска интеліґенція буде мусѣла пôйти за народомъ, коли той пôднесесь, а дивитись зновъ на польскихъ критиковъ мѣсточковыхъ и дбати о ихъ похвалу, — се не повинно лежати въ нашôй програмѣ. Годить ся про о. Лесюка и то додати, що и въ політичныхъ пытаняхъ бере бнъ живу участь. Невидане давнѣйше — удалось ему вповнѣ: торôкъ при выборахъ до сойму зъ мѣста Залозець выйшло въ-двое бôльше Русинôвъ выборцѣвъ нѣжь Полякôвъ и жидôвъ разомъ. Въ касинѣ мѣскôмъ перестали предплачувати русиноѣдный Dziennik Polski тôлько на слово о. Лесюка. Здало бы ся, щобы всѣ мѣскѣ парохи поступали такъ, а збѣднуть вороги Руси!

Новый.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ австрійскôмъ міністерствѣ фінансôвъ вели ся оногды нарады надъ управильненьемъ валюты. Въ нарадахъ тыхъ взяли участь міністры фінансôвъ Дунаевскій и Векерлье, оба віце-ґубернаторы австро-угорского банку, Цімерманъ и Кавцъ, и ґен. секретарь Леонгардтъ. Зъ нарадъ тыхъ звѣстно лишь тôлько, що справа управильненя валюты поступає досыть скоро и міністерства обохъ половинъ державы хотять ей якъ найскорше перевести. Нарады довели вже до порозумѣня що-до трохъ найголовнѣйшихъ точокъ. Передовсѣмъ признано за рѣчь конечну принятн за пôдставу реляціи паперового ґульдена періодъ довшого часу, увзглядняючи при тôмъ дѣйстнѣ бдносины и маючи на увазѣ интересы вѣрителѣвъ и довжникôвъ. Що-до початку и кôнца того часу, котрый має бути пôдставою до обчисленя, не настала ще вправдѣ згода, але нема майже сумнѣву, що початкомъ того періоду буде хвиля здержаня свобôдного выбиваня срѣбныхъ ґульденôвъ на приватный рахунокъ въ державныхъ монетарняхъ, т. е. 1879 р., бо въ державѣ вплынуло то на самовôльне бдношенье вартости срѣбного ґульдена до паперового. Дальше настала згода, щобы австро-угорскій банкъ продавъ часть свого запасу срѣбла, котрый выносить кругло 166 міліонôвъ и набувъ золото. Та часть срѣбла, котра має промѣняти ся на золото, выносить около 60 міліонôвъ. Проче срѣбло не має усунути ся зъ обѣгу, лишь буде выповняти люку межи золотомъ а здавковою монетою. Головнымъ условіємъ управильненя валюты має бути стягненье нотъ державныхъ, котрыхъ закономъ назначена найбôльша скôлькôсть выносить теперь безъ взгляду на салины 312 міліонôвъ. Зъ тыхъ нотъ має ся стягнути 212 міліонôвъ а останокъ лишить ся ще въ курсѣ. Той останокъ въ сумѣ сто міліонôвъ буде можна въ касахъ державныхъ и банковыхъ вымѣняти на золото и держава покрые его своими средствами. Стягненье нотъ буде могло наступити лишь черезъ затягненье бдповѣднои повички въ золотѣ а въ справѣ сей буде кожда зъ обохъ половинъ державы самостôйно поступати, такъ що спôльнои повички не буде. Наконецъ має бути ще скликана анкета, але часъ скликаня ще не назначено; здаєсь, що она збере ся при кôнци падолиста або зъ початкомъ грудня. Анкетѣ тôй будуть предложенѣ до удобреня всѣ пытаня, що-до котрыхъ оба правительства вже въ засадѣ згодили ся, щобы такимъ способомъ можна увзглядннти и публичне мнѣнье. Анкета буде радити також надъ справою переведеня реґуляціи и другими подрôбнѣйшими справами якъ також надъ способомъ переходовымъ.

Резолюціи ухваленѣ на конференціи словѣньскихъ послôвъ въ Любляні, суть слѣдуючѣ:

1) Словѣньскѣ и истрійско-хорватскѣ послы до рады державнои и сойму заявляють, що они будуть въ радѣ державнôй и въ соймахъ солідарно поступати и всѣми силами старати ся, щобы усунути всякѣ кривды, якѣ дѣють ся народамъ словѣньскому и хорватскому; — 2) они будуть старати ся, щобы правительство въ словѣньскихъ округахъ ставило урядниковъ, котрѣ выкажуть ся передъ комісією, що знають словѣньскій языкъ и щобы правительство само старало ся о то, щобы уряды словѣньскѣ ужывали словѣньского языка; то бдносить ся такъ само и до языка хорватского; 3) школы народнѣ мусять основувати ся на конфесійнôй пôдставѣ а языкомъ выкладовымъ мусить бути матерный языкъ словѣньскій, взглядно хорватскій; инспекторы школьнѣ мусять бути людьми фаховыми и мусять конче знати языкъ словѣньскій взглядно хорватскій; въ Крайнѣ має завести ся нова ґімназія и доповнити высшими клясами; паралельнѣ клясы словѣньскѣ мають завести ся крôмъ въ Марбурзѣ, також ще въ Цілаі, Горициі и Трієстѣ а хорватска ґімназія въ Пізіно або клясы паралельнѣ въ Поли; рады школьнѣ въ Грацу и Цельовацу мають подѣлити ся на бддѣлы нѣмецкѣ и словѣньскѣ; студентамъ, що скôнчили ґімназіи въ Трієстѣ, Горициі, Крайнѣ, Стирії и Каринтіи має бути дозволено ходити на університетъ въ Загребѣ.

Характеристичну для угорскихъ бдносинъ статью помѣстила Kreuz. Ztg. о гнобленю Румунôвъ на Угорщинѣ. Згадана ґазета каже, що межи угорскими Румунами настало таке огôрченье противъ Мадярôвъ, що дуже легко може прийти до якои революціи. При теперѣшныхъ напруженыхъ бдносинахъ — каже згадана ґазета — не есть безъ значѣня, чи важнѣ для Австріи и всхôднаго фронту тридержавного союза позиціи въ Карпатахъ займає колька міліонôвъ Румунôвъ, котрѣ въ своѣй приналежности до Угорщины видять погибель своеи народности. Зъ другои стороны, доки гнобить ся Румунôвъ на Угорщинѣ, годѣ спускати ся на королевство румуньске яко на вѣрного союзника тридержавного союза.

Вчера мавъ Крісні на пирѣ въ Фльоренціи велику бесѣду політичну, котрои цѣла Европа вже нетерпеливо выглядала, сподѣва-

---

божныхъ Татаръ“. Такъ само и я згадую о тôмъ коротко на стор. 58 (критикъ каже, що я „ни словомъ не упоминаю“ — отже видно, якъ „безпристрастно и на основаніи текста“ судить мене): „тымчасомъ Кіевъ переходивъ зъ рукъ до рукъ, отже Данило выправивъ ся тамъ, пôдчинивъ собѣ також кіевску землю и поставивъ въ Кіевѣ хороброго воєводу Дмитра, щобы тамъ правивъ въ его имена“. Щобы переконати критика, що поглядъ сей про Андрея Боголюбского роздѣляють навѣть офіціяльнѣ историки россійскѣ, наведу тутъ слова Карамзина въ польскôмъ перекладѣ (але выданый пôдъ цензурою россійскою), котрый маю пôдъ рукою: „Ta podług słów starożytnego Olega matka miast Rossyjskich, kilkakrotnie oblęgana i uciskana, otwierała niekiedy złotą bramę swoją nieprzyjaciołom; lecz nikt nie wszedł w nią przemocą. Zwycięzcy na własną ohydę zapomnieli, że są Rossyanami: w ciągu trzech dni rabowali nietylko mieszkańców i domy, lecz też klasztory, cerkwie, bogatą świątynię Sofijską i Dziesięcinną; złupili obrazy, suknie, xięgi, same nawet dzwony; i łagodny kronikarz chcąc usprawiedliwić rabusiów, powiada nam, że Kyjowianie byli tem ukarani za ich grzechy, i za niektóre fałszywe nauki cerkiewne ówczesnego Metropolity Konstantyna“ — а на боцѣ дає напись „Zdobycie i zupełny upadek Kijowa“. (Historya państwa rossyjskiego II. 288 i 289).

(Дальше буде).

Олександеръ Барвіньскій.

ючись въ нѣй бодай часткового запереченя того, що подавъ бувъ Сенъ-Серъ въ Figar-ѣ о своѣмъ интервю зъ Кріспімъ. Кріспѣ выголосивъ отже бесѣду, але о скôлько она вже звѣстна въ телеґрафічного справоздання, то годѣ въ нѣй доглянути того запереченя, котрого загально сподѣвались. Кріспі говоривъ головно о справахъ економічныхъ, о ірідентахъ та радикалахъ а о тридержавнôмъ союзѣ высказувавъ ся лишь дуже оглядно. „Ôдъ якогось часу — казавъ ôнъ — старають ся многî люде кинути пôдозрѣнье на італіяньскôй нарôдъ, що ôнъ думав безустанно о ôдобраню тыхъ частей краю, котрî нинѣ не суть сполученî въ Італію. Такъ поступають лишь ірідентисты. Ірідентизмъ есть нинѣ найнебезпечнѣйшою зô всѣхъ похибокъ, бо ôнъ хочь называе ся проповѣдникомъ спокою и мира есть якъ разъ ворогомъ єдности и мира. То, до чого ôнъ змагае, есть покликомъ до вôйны, и ôнъ сполучивъ бы всѣ державы противъ Італіи. Засада національна въ своѣй остаточнôй консеквенціи не дасть ся завсѣгды примѣнити. Доказомъ розумного умѣрена може бути Нѣмеччина, котра уважае Гельґоляндъ своимъ остаточнымъ здобуткомъ а зъ Австрією мимо ей нѣмецкихъ провінцій жие въ найлѣпшôй згодѣ. Неминучою консеквенцією ірідентизму есть мимо всякихъ запереченъ — вôйна. Ірідентизмъ говорить о роззброєню, а пре до вôйны; есть то разяча неконсеквенція, котра выказуе недостачу всякои льоґіки въ тôй радикальнôй партіи. Впрочôмъ ірідентизмъ есть не лишь Австріи немилый; на него дивлять ся дуже нерадо такъ само Швайцарія и Франція, котрî прецѣ не суть слѣпî. Кріспі не дивуе ся тому, що ірідентизмъ пôдпирае потайкомъ партія, котра домагае ся свѣтскои власти папы, бо такимъ способомъ найлекше розбити тридержавный союзъ и утворити союзъ католицкихъ державъ противъ Італіи пôдъ проводомъ Австріи."

Опôсля говоривъ Кріспѣ о союзахъ Італіи зъ другими державами и зазначивъ, що Італія потребуе для свого истнованя конче крѣпкои Австріи и крѣпкои Франціи. Австрія сполучае множество рôзнородныхъ народôвъ, котрымъ дозволяе свобôдный розвôй и для того есть добродѣйствомъ для Европы и конечностію політичною; Франція зновъ маe дуже велику місію цивілізаційну. Зъ обома тыми державами хоче Італія жити въ згодѣ и мирѣ а Італіянцѣ повинни то памятати, що обовязкомъ есть такъ шанувати само умовы зъ тыми державами и ихъ держати ся, якъ то робить и правительство. Бесѣду свою закôнчивъ Кріспі середъ грôмкихъ оплескôвъ окликомъ въ честь династіи.

——

Зъ Цетинѣ доносять до Pol. Corr., що царь Александеръ III. казавъ закупити великій корабель „Ярославль" за 300.000 рублѣвъ и пôславъ его въ дарунку чорногорскому князеви. Корабель той есть устроеный до цѣлей военныхъ и маe незадовго приплысти до Бару (Антіварі), де буде ôдданый князеви. Службу на тôмъ кораблi будуть робити россійскî офіцыры и моряки, ажь доки ихъ правительство россійске не ôдкличе. Одимъ словомъ, россійске правительство дарувало князеви чорногорскому зовсѣмъ добре устроеный корабель военный разомъ зъ потрѣбною залогою. Пôсля уступôвъ 5 и 6 арт. 30 берлиньскои угоды не маe Чорногора права держати кораблѣвъ военныхъ а навѣть не маe права вывѣшувати военнои флаґи а барскій портъ есть замкненый для кораблѣвъ военныхъ всѣхъ народôвъ. Россія — кажуть нѣмецкі ґазеты — даючи князеви чорногорскому можность положити першу основу до военнои фльоты, нарушуе тымъ знову берлиньску угоду, якъ то зробила що-до Батума и кôлькохъ другихъ точокъ. Правительство россійске не маe отже права жалувати ся на то, що въ Болґарiи сидить на престолѣ не признаный нею князь и нарушуе тымъ берлиньску угоду въ некористь Россія. Треба тутъ ще додати, що пôсля берлиньскои угоды маe Австрія право удержувати надзôръ поліційный надъ портомъ въ Барѣ и взагалѣ надъ цѣлымъ чорногорскимъ побережемъ; можна отже припускати, що князь чорногорскій на разѣ прийме сей корабель яко звычайный и не буде его зброити, бо то мусѣло бы очевидно довести до конфлікту зъ Австрією.

НОВИНКИ.

— **Именованя и перенесеня въ судôвництвѣ.** Міністеръ справедливости именувавъ Альфреда Манастирского зъ Косова совѣтникомъ суду краевого при судѣ окружнôмъ въ Золочевѣ. — Перенесенî судьѣ повѣтовî: Володимиръ Бучацкій зô Старои Соли до Добромиля, Романъ Бялковскій зô Солотвины до Сокаля, Титъ Заячкôвскій зъ Будзанова до Товмача, д-ръ Кароль Миклашевскій зъ Товмача до Щирця, Людв. Брожиньскій зъ Радимна до Стрыя и Юстинъ Рѣпецкій зъ Турки до Радимна. — Судьями повѣтовыми именованî адъюнкты судôвъ повѣтовыхъ: Ферд. Томекъ зъ Калуша ло Солотвины, Іос. Немецъ зъ Тысьменицѣ до Скалату. — Судьями повѣтовыми именованî: Александеръ Менциньскій зô Самбора до Старои Соли, Маркилъ Пилецкій зô Станіславова до Копычинець, Вол. Прокопчицъ зô Львова до Турки, Евстахій Чвартацкій зô Самбора до Балигороду. — Начальниками судôвъ повѣтовыхъ именованî: Евг. Грабовскій зъ Нижанковичь до Будзанова, Евг. Абрагамовичь зô Стрыя до Ходорова, Іос. Паливода зъ Лютовискъ до Косова.

— **Справозданье посольске д-ра Юліана Ольпиньского,** посла соймового зъ повѣту теребовельского, ôдбулось 6 н. ст. жовтня въ Теребовли. На зборы, котрымъ проводивъ о. Андр. Тимусъ зъ Гумниска, зôйшлось до сотки выборцѣвъ. По промовѣ о. Андр. Тимуса, закôнченôй окликомъ въ честь цѣсаря, представивъ д-ръ Ольпиньскій свои заходы въ справахъ порушеныхъ въ соймѣ, именно въ справѣ акціи ратунковои для селянъ, заведеня лѣкарѣвъ повѣтовыхъ, зелѣзницѣ зъ Тернополя до Залѣщикъ, школъ середныхъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ и т. п. По кôлькохъ интерпеляціяхъ, котрî д-ръ Ольпиньскій пояснивъ, замкнувъ о. Тимусъ зборы, высказуючи послови вотумъ довѣрья въ имени выборцѣвъ.

— **Въ Любачевѣ** ôдбудесь дня 19 н. ст. жовтня с. р., с. е. въ 20 недѣлю по Сош. св. Духа, велике архіерейске посвяченье церкви. На посвяченье приѣдуть три владики: Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ, Преосв. епископъ Пелешь и Преосв. епископъ-суфраґанъ Куиловскій. Пôдготовленя до сего торжества великî; вже кôнчать ся.

— **Змѣны въ міністерствѣ просвѣты** мають настати ще въ сѣмъ роцѣ. Ґазеты польскî доносять, що совѣтникъ секційный и референтъ справъ шкôлъ народныхъ Германъ маe пôйти на пенсію, а на его мѣсце стане совѣтникъ двору д-ръ Ріттнеръ дѣйстнымъ совѣтникомъ секційнымъ а сов. двору Давидъ титулярнымъ совѣтникомъ секційнымъ.

— **Огнѣ.** Зъ Галича пишуть: Минувшого тыждня мали мы три огнѣ, одинъ въ Болшôвцяхъ, другій въ Залуквѣ коло Галича а третій въ Єзуполи. Дня 3 н. ст. жовтня погорѣли въ Болшôвцяхъ два домы жидôвскî. Сторожа пожарна болшовецка, зложена зъ 30 осôбъ, явила ся при огни и загасила его. Такожь и галицка сторожа пожарна спѣшила зъ помочію, але завернено ей зъ дороги. — Дня 3 н. ст. жовтня займивъ ся огонь въ Залуквѣ и погорѣло 15 загородъ селяньскихъ. Охотничî сторожѣ пожарнî въ Болшовець и Галича явились при огни и выратували ôдъ нещастя не лишь цѣле село але може и сусѣдный Галичь. — Въ недѣлю, 5 н. ст. жовтня займивъ ся огонь въ Єзуполи и погорѣло шѣсть домôвъ. При огни явилась болшовецка сторожа пожарна, помимо того, що Єзупôль ôддаленый на три милѣ ôдъ Болшовець. Помôчь сеи сторожи була дуже потрѣбна, бо сикавка єзупôльскои громады була зôпсована не прибула на ратунокъ.

— **Снѣгъ.** Нинѣ рано при погôднôмъ небѣ але при значно студенôмъ воздусѣ упали у Львовѣ першî пластинки снѣгу.

— **Въ краєвôй школѣ середнôй господарства лѣсного у Львовѣ** ôдбуло ся вчера передъ полуднемъ торжественне ôдкрытье нового року шкôльного. По богослуженю въ костелѣ св. Николая державъ директоръ Г. Стршелецкій промову до ученикôвъ и професорôвъ, зôбраныхъ въ будынку школы. Въ промовѣ зазначивъ директоръ, що школа по 16-лѣтнôмъ истнованю входить въ нову фазу свого розвою, бо въ сѣмъ роцѣ переведено ей реорґанізацію зъ дворôчнои на трилѣтну. Промовлявъ ще членъ кураторіи, ôдпоручникъ товариства господарского д-ръ Петро Гроссъ, а ôдтакъ адъюнктъ п. Бронславъ Блоцкій мавъ ôдчитъ: „О останкахъ ростинныхъ зъ епохи ледовои въ Галичинѣ и о ихъ значѣню науковôмъ", въ котрôмъ выступавъ противъ теоріи Дарвіна. — Въ сѣмъ роцѣ записало ся до школы лѣсовои доси лишь 25 ученикôвъ, а то прийшло 8 новыхъ на першій рôкъ науки, на другôмъ роцѣ есть 6, на третôмъ 11. Учителѣвъ есть 13, а то директоръ Генр. Стршелецкій, професоры: Вол. Тинецкій, Жигм. Демяновскій, Брон. Блоцкій и Литиньскій, ôдтакъ доценты: Бѣлобжескій, Павлевскій, Дзѣвиньскій, д-ръ Станецкій, д-ръ Радзишевскій, Франке, д-ръ Острожиньскій, Жигм. Струсевичь. Пп. Демяновскій, Блоцкій и Литиньскій були учениками сеи школы лѣсовои, въ котрôй суть теперь професорами.

— **Справа выключеныхъ пятьохъ студентôвъ дублянскои школы рôльничои** була предметомъ нарады выдѣлу краевого, до котрого тѣ студенты внесли ôдкликъ. Выдѣлъ краевый ôдкинувъ ôдкликъ студентôвъ по довшôй дискусіи. Причину выключеня выяснить — якъ подае Kurjer Lw. — интерпеляція въ соймѣ.

— **Архікнязь Жигмондъ,** проживаючій ôдъ довшого часу на самотѣ въ замку Ґміндъ въ долѣшнôй Австріи, мало що не ставъ жертвою отроєня. Помôчникъ кухарскій Льедереръ всыпувавъ ôдъ довшого часу до стравъ, котрî подавано на стôлъ архікнязеви, аршенікъ и вже були появились познаки отроєня. Льедерера увязнено а ôнъ зôзнавъ, що всыпувавъ аршенікъ не на се, щобы отрoити архікнязя, а лишь щобы стравы не смакували, бо тымъ способомъ прогнано бы кухаря а ôнъ ставъ бы на его мѣсце кухаремъ.

— **Трибуналъ державный** орѣкъ въ одной справѣ, що кравчиха не маe права домагати ся заплаты, если не доставила сукнѣ въ умовленôмъ часѣ и въ такôмъ видѣ, якъ се желала собѣ замовлюючa особа.

— **Въ процесѣ прасовôмъ** противъ О. Мончаловского, редактора „Страхонуда" и И. Пухира, управителя друкарнѣ Ставропиґійского Институту, за перепечатанье въ однôмъ числѣ „Бесѣды" сконфіскованого передъ двома роками стиха „У Межигорского Спаса" — засудивъ львôвскій трибуналъ Ос. Мончаловского на 30 зр. а Пухира на 15 зр. кары. Боронивъ обжалованыхъ п. Ю. Илевичь.

— **Фальшованî переказы почтовî.** Въ львôвскôмъ головнôмъ урядѣ почтовôмъ придержано вчера два фальшивî переказы почтовî на 10 зр. Поліція выслѣдила, що тѣ переказы передавъ яксiйь молодый мужчина одинъ кельнерови готелю Шліфки и одержавъ за се 2 зр., а другій кельнерови зъ реставраціи Германа при ул. Коперніка за 10 зр.

— **Арештованье варшавскихъ злодѣевъ.** Варшавскій оберполіцмайттеръ повѣдомивъ львôвску поліцію, що два жиды, братя Камйонкеръ украли 10.000 рублѣвъ и утекли зъ Варшавы, тожь може загостять до Львова. И справдѣ удалось львôвскôй поліціи придержати въ готели Каца двохъ жидôвъ и найти при нихъ 9600 рублѣвъ готôвкою. Показало ся, що се були братя Камйонкеръ, котрî прибрали у Львовѣ прôзвище Ротенберґôвъ.

— **П. Генрикъ Штеришусъ,** дентистъ въ Станіславовѣ, одержавъ въ університетѣ вѣденьскôмъ дипльомъ зъ дентистики зъ загальнымъ ôдзначеньемъ.

— **Новый поѣздъ царскій** выготовлено по катастрофѣ зъ 29 жовтня 1888 пôдъ Борками и тымъ поѣздомъ ѣздивъ вже царь зъ женою на маневры пôдъ Рôвнымъ. Поѣздъ складае ся зъ 10 ваґонôвъ; одинъ для цары царскои, одинъ для наслѣдника престолу, одинъ для великихъ князѣвъ, два для свиты, два для службы, въ однôмъ ваґонѣ есть ѣдальня, въ однôмъ кухня а въ однôмъ варштатъ. Загальна вага поѣзду 21.600 пудôвъ а довгота 89 сяжнѣвъ. Въ першихъ трехъ ваґонахъ заведено освѣтленье електричне а такожь и сиґналы електричнî. Ваґонъ царскій и ѣдальня мають подвôйнî ресоры. Царскій ваґонъ збудованый зô сталѣ, щобы при якôй катастрофѣ не мôгъ розторощитись. Заведено подвôйнî гальмы. Умебльованье въ ваґонахъ цѣлкомъ просте. При пересѣчнôй скорости 45 верстъ на годину, можна було въ царскôмъ ваґонѣ писати а въ ѣдальни не вылилась нѣ капля воды зъ повнои склянки; се есть доказомъ, що нерôвнôсть шляху не ôдчуваесь въ тôмъ поѣздѣ. Пробы першî зъ симъ поѣздомъ робивъ самъ міністеръ комунікаціи Гібенетъ.

— **Перстѣнь ратунковый.** Зъ Бремы доносять, що роблено тамъ пробы зъ перстенемъ ратунковымъ, выгаданымъ капітаномъ голендерскимъ Гейкимъ. Перстѣнь зробленый зъ кишки ґутаперховои, маe въ промѣрѣ $3^1/_2$ метра, въ серединѣ сѣть а по краяхъ клямры. Пробы выказали, що перстѣнь може спасти кôлькадесять людей, удержуючи ихъ поверхъ воды. Щобы надути перстѣнь треба пôвтора мінуты. Вскорѣ одержить кождый корабель и човно такій перстѣнь ратунковый.

— **Дрôбнî вѣсти.** Громада Сухій Потôкъ, пов. турчаньского, одержала 100 зр. пôдпомоги ôдъ цѣсаря на будову церкви. — Заповѣджень на нинѣ закладины камѣня угольного пôдъ будову музею и лябораторіи при львôвскôмъ університетѣ ôдложено на пôзнѣйше. — Бар. Чедікъ, ґенеральный директоръ австрійскихъ зелѣзниць державныхъ, приѣхавъ оногды до Львова, ôдтакъ ôдъѣхавъ до Черновець а дня 11 н. ст. возьме участь въ отвореню шляху Ясло-Ряшѣвъ.

Надôслане.

ДЛЯ ГЛУХИХЪ.

Особа, що вылѣчилась простымъ средствомъ ôдъ 23-лѣтнои глухоты и шуму въ ушахъ, готова описъ того средства по нѣмецки переслати даромъ всѣмъ бажаючимъ. Адреса **I. H. Nicholson, Wien IX., Kolingasse 4.**

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Начальникомъ експедиту дирекціи руху зелѣзницѣ Кароля-Людвика именованый Викт. Пйонтковскій.

— **Конкурсы.** Краева дирекція скарбу розписала конкурсъ на кôлька мѣсяць практикантôвъ цловыхъ, на разѣ неадъютованыхъ, при галицкихъ урядахъ цловыхъ. До практики при урядахъ цловыхъ допускають ся лишь такî кандидаты, котрî покôнчили высшу ґімназію або высшу школу реальну або инше рôвнорядне заведенье наукове. Компетенты мають выказатись свѣдоцтвами шкôльными, льеґалізованымъ реверсомъ сустентаційнымъ при выказаню вѣку и здоровля, свѣдоцтвомъ моральности та знаньемъ языкôвъ краевыхъ и нѣмецкого. Практиканты цловî можуть при добрôй аплікаціи одержати адъютумъ по 300 зр. або 400 зр. рôчно. Речинець подаватись до 24. н. ст. жовтня с. р.

Наука, штука и литература.

— **Книжочка 9-та „Бібліотеки для молодѣжи, мѣщанъ и селянъ",** выдаванои „Рускою Бесѣдою" въ Чернôвцяхъ, мѣстить: Учѣмъ ся! стихъ о. П. — Штука друкарска, о. П. зъ илюстраціею Ґутенберґа. — Якъ я шершенѣвъ зъ грушѣ выкурювавъ, оповѣданье Грицька Чулая. — Дещо для дѣточокъ: Комарики, байка; Пѣсня сирôтска зъ илюстраціею, записана въ Джуровѣ, пов. снятиньского; Не чвань ся! стишокъ о. П.; Господиня и кôтка. На окладинкахъ: Загадки и Играшки. — Передплата на се выдавництво выносить рôчно лишь 1 зр.

Господарство торговля и промыслъ.

— **Цѣна збôжа у Вѣдни.** Въ збôжевôй биржи вѣденьскôй нотовано 8 н. ст. жовтня такî цѣны: Пшениця на осѣнь 7·70 на весну 7·91, жито на осѣнь 7·25 на весну 7·14, овесъ на осѣнь 7·30 на весну 7·18, кукуруза на май и червень 6·12, рѣпакъ на осѣнь 12·15 на лютый 12·50 на вересень 12·20.

— **Премiованье на вѣденьскôй выставѣ рôльництва** ôдбулось оногды при участи міністрôвъ торговлѣ и рôльництва. Зъ галицкихъ выставцѣвъ ôдзначенî: въ ґрупѣ I продуктôвъ рôльничихъ: ґр. Гомпешь зъ Рудника срѣбный медаль выставовый, банкъ рôльничій у Львовѣ грамоту признаня; въ ґр. II продуктôвъ промыслу рôльничого: кн. Ад. Сапѣга зъ Красичина срѣбный медаль, Іос. Томъ и Сынъ, властителѣ млына парового у Львовѣ, грамоту почетну; въ ґр. III продуктôвъ и знарядôвъ лѣсныхъ: ґр. Ром. Потоцкій зъ Ланьцута срѣбный медаль; въ ґр. IV ловецтва: Альфр. Дзиковскій зô Львова срѣбный медаль, Вол. Зонтакъ, директоръ музею Дѣдушицкого, грамоту признаня; въ ґр. V управы вина и розолісôвъ: Людв. Зелігъ, управитель дôбръ арх. Райнера въ Издебнику, срѣбный медаль, кн. Левъ Сапѣга медаль бронзовый; въ ґр. VI рыболовлѣ: бар. Ал. Гостковскій зъ Томиць грамоту почетну, Ад. Ґашь зъ Канева срѣбный медаль; въ ґр. VII пчôльництва: кн. Левъ Сапѣга грамоту признаня; въ ґр. X машинъ и знарядôвъ рôльничихъ: цукроварня ґр. Потоцкого въ Сендзишовѣ грамоту признаня; въ ґр. XI промыслу домашного: грамоты почетнî: кн. Марія Чарторыйска зъ Вязовницѣ и ґр. Вол. Дѣдушицкій у Львовѣ, а грамоты признаня: Вол. Федоровичь зъ Товстого, Спôлка Ґуцульска зъ Коломыи, спôлка слюсарска зъ Свйонтникъ, спôлка ковалѣвъ зъ Сулковиць, школа сницарска въ Закопанôмъ и спôлка поворознича въ Радымнѣ, Людв. Вербицкій грамоту признаня, а 8 дѣвчатъ и паробкôвъ зъ Вязôвницѣ и 8 селянъ зъ Гуменова по 5 зр.; — въ ґр. XIII-ôй промыслу и торговлѣ рôльничои: І. Хрістофъ зô Львова срѣбный медаль, зарядъ дôбръ кн. Ад. Сапѣги въ Равѣ рускôй бронзовый медаль; — въ ґр. XIV средства помôчнî въ сельскôмъ господарствѣ и въ ґр. XVIII зужаткованье ôдпадкôвъ фабричныхъ: Людв. Зелінґъ зъ Издебника грамоту признаня и срѣбный медаль; — въ ґр. XV ветеринарія: львôвска школа ветеринаріи грамоту почетну; — въ ґр. XVI справы меліораційнî: зарядъ дôбръ кн. Ад. Сапѣги въ Равѣ рускôй бронзовый медаль, фабрики дахôвокъ Гомоляча и Желеньского въ Неполомицяхъ грамоты признаня; — въ ґр. XVII розслѣды рôльничо-лѣснî: товариство лѣсне у Львовѣ срѣбный медаль.

— **Ц. к. ґенеральна дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** повѣдомляе: При I льосованю 4%-выхъ листôвъ довжныхъ въ срѣблѣ емісіи 1890 угорскои зелѣзницѣ захôднои выльосовано числа 114, 151 и 344, с. е. 3 штуки. Выплачуватись буде тî выльосованî листы довжнî ôдъ 1 сѣчня 1891 р., и по тôмъ дни перестае дальше процентованье тыхъ листôвъ. — При IV-ômъ льосованю облiґацій пріорітетныхъ емісіи 1887 першои угорскогалицкои зелѣзницѣ выльосовано числа 45501 ажь до 45670 с. е. 170 штукъ. Выплата зачнесь одъ 1 сѣчня 1891 р., а заразомъ перестае дальше процентованье выльосованыхъ облiґацій. Зъ дазнѣйшихъ льосовань не зголошено до выплаты чч. 1501 ажь до 1664.

Телеграмы „Дѣла".

Бѣлградъ 8 жовтня. Около 120 Альбанцѣвъ переступило сербску границю и убили кôлькохъ людей зъ сербскои сторожи пограничнои. Вѣсти о кризѣ въ міністерствѣ суть безосновнî. Корпусъ офіцирôвъ устроивъ вчера пиръ въ честь обохъ королѣвъ.

Константинополь 8 жовтня. На жаданье ґубернатора Креты Джевада-пашѣ постановила Порта ôдбудувати давнî крѣпости въ Канеи, Ретимо и Кандіи и выслала туды своихъ инжинірôвъ.

Парижъ 9 жовтня. На першôмъ засѣданю парляменту маe бути поставлена интерпеляція о загальнôй ситуаціи політичнôй.

Вѣдень 9 жовтня. Цѣсарь вернувъ вчера зъ Стиріи до Шенбруну а цѣсарь нѣмецкій поѣхавъ просто до Нѣмеччины не задержуючись нѣгде. Рада громадска радила вчера надъ справою соціяльною и надъ судьбою робôтникôвъ, котрî стратили заробокъ въ наслѣдокъ новыхъ тарифъ американьскихъ. Бôльша часть бесѣдникôвъ доказувала, що причиною всего лиха есть мілітаризмъ а радный Феттеръ доказувавъ, що жиды. Робôтникамъ ухвалено дати 5000 зр. запомоги и выслати петицію до правительства въ справѣ змѣны політики мытовои.

Пештъ 9 жовтня. Pest. Lloyd довѣдуесь, якъ каже, зъ доброго жерела, що скоро ческо-нѣмецка угода розôбе ся, то ґр. Таффе подасть ся до димісіи.

Берлинъ 9 жовтня. Здаесь, що въ Ронштоку прийшло дѣйстно до якоись важнои умовы економічнои межи Австрією а Нѣмеччиною, бо правительство нѣмецке розôслало до промысловцѣвъ квестіонарѣ въ справѣ зниженя мыта въ торговли зъ Австрією.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

[Черезъ редакцію „Дѣла".]

— **На будову рускаго театру:** На весѣлю д ра Воєвôдки въ Порогахъ 36·50 зр., Стеф. Хоминьскій зъ Зеленои 2 зр., рускî богословы зъ Вѣдня 60 зр., о. Ем. Левицкій зъ Майдану 50 кр., п нѣ К. Навроцка зъ Шляхтинець 1 зр., на 50-лѣтнôмъ ювилею у о. Реваковича въ Волосянцѣ 8 зр., о. Левъ Залужный зъ Небылова 50 кр., на весѣлю у о. Рожки въ Микитинцяхъ 14 зр., на весѣлю у п. Воляньскихъ въ Тюдевѣ 21·75 зр.

— **На бѣдныхъ ученикôвъ:** рускои ґімназіи у Львовѣ: о. Іос. Шуховскій зъ Братковець 2 зр., о. Мицьковскій зъ Чорноконець 1 зр., п. Ис. Ваньо зъ Прецлавя 50 кр., о. Левъ Залужный зъ Небылова 1 50 зр., д-ръ Мел. Бучиньскій зô Станіславова 1 зр., Н. Вербовый зъ Комарна 3 зр., І. Семенюкъ зъ Бігача въ Боснѣ 2 зр.; — рускихъ паралельокъ въ Перемышли: на соборчику у о. Ат. Котиса въ Телешници 14·30 зр., о. Ор. Кисѣлевскій зъ Незвискъ 50 кр., о. Левъ Залужный 1·50 зр.

— **На „Школьну Помôчь":** Ив. Мозола, кондукторъ почт. 4 зр., Іос. Мишкевичь зъ Кракова 2 зр., о. Гегейчукъ за Кракова 1 зр., о. Ал. Зубрицкій зъ Боська 50 кр., о. Левъ Залужный 1 зр., Титъ Реваковичь зъ Пôдбужа 1 зр.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Зар. въ Стан. До кôнця року прийде ще 6 75 зр. — **Всч. о. Лоп. въ Розд.** Заплачено до 10 н. ст. липня. — **Всч. о. Чайк. въ Верх.** Заплачено доперва за III чвертрôкъ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Станіславъ Яна

выѣхавъ зô Львова на 3 до 4 мѣсяцѣ

Д-ръ А. Хоминъ

лѣкарь недугъ внутрѣшныхъ, ординуе ôдъ 3—5-ой у Львовѣ, ул. Ягайлоньска число 17 въ партерѣ.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Облігаціи пропинаційнй
Всѣлякй облігаціи довгу державного
Зелѣзничй облігаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 156—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

До выграня
зр. 50.000
купуючи
Промесу Банку **Мерсиг**
у Вѣдни на льосъ 3% Заведеня австр. кред. земского.
Тягненье вже 15 жовтня с р
Цѣна зр. 1·75.
Оригінальнй льосы по курсѣ деннôмъ
поручає
АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ
дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.
Выдавництво газеты льосовань „Надѣя".
Пренумерата рôчна на провинцію зр 1.80.

Учителѣвъ, учителькя и ключницѣ поручає **Бюро Іосифа Бірклього Львôвъ, ул. Трибунальска ч. 4**
Переписка въ рускôмъ языцѣ.

НОВО отворена центральна продажа цукрôвъ
Львôвъ, улиця Валова число 1
поручає
цукры, помадки, праліны, сорбеты — *по цѣнахъ дуже низькихъ.*
Порученя почтовй полагоджує ôдворотною почтою.
Зъ поважаньемъ
Болеславъ Костецкій.

Маю честь подати до прилюднои вѣдомости Вп. Публики, Всч. Духовеньству, славетнымъ Громадянамъ, Комітетамъ церковнымъ и всѣмъ Пов. Родимцямъ,
що зъ днемъ **1 н. ст. грудня 1890** *ôдкрываю въ ПЕРЕМЫШЛИ*
при ул. Францишканьскôй ч. 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ зô щирого срѣбла и хиньского срѣбла
пôдъ фірмою

ЕМИЛІЯНЪ ЛЕВИЦКІЙ и С-ка

Цѣны товарôвъ въ моѣй торговли будуть **значно низшй** якъ у другихъ того рода торговляхъ.

Яко Русинъ упрашаю о ласкавй взгляды Вп. Публики, Всч. Духовеньства, славетныхъ Громадъ, Комітетôвъ церковныхъ и всѣхъ Пов. Родимцѣвъ.

Въ тôй милôй надѣи, що моя просьба зверне на себе ласкаву увагу, маю честь оставати зъ глубокимъ поважаньемъ

Емиліянъ Левицкій и С-ка.

Єсли-бы яке замовленье мало слѣдувати передъ ôдкрытьемъ моеи торговлѣ, то прошу въ такôмъ разѣ до кôнця сего мѣсяця адресувати: Емиліянъ Левицкій, Станіславôвъ post. rest.

Єсли-бы яке замовленье мало слѣдувати передъ ôдкрытьемъ моеи торговлѣ, то прошу въ такôмъ разѣ до кôнця сего мѣсяця адресувати: Емиліянъ Левицкій, Станіславôвъ, post. rest.

3682 1—3

АНТÔНЪ РОЗМАНИТЪ
КРАКÔВЪ
ФАБРИКА ПАРОВА
Цикоріи, Суроґатôвъ кавы и кавы фіґовои
въ Ракôвцяхъ пôдъ Краковомъ

Нагороджена двома срѣбными медалями заслуги ц. к. міністерства торговлѣ и рôльництва.

Выготовляє зъ сырого продукту власнои плянтаціи всѣ роды Цикоріи штучнои и кавы, ôдзначаючй ся богатствомъ частей поживныхъ, такожь знаменитымъ смакомъ и запахомъ.

Фабрика поручає передовсѣмъ:
Сурогатъ кавы въ коробкахъ (шуфлядкахъ).
Сурогатъ кавы въ склянкахъ.
Каву шротову француску Розманита,
Цикорію кракôвску гôрку. 3347 38—52
Каву фігову
Цикоріяльну каву перлову (Новôсть).
Каву кракôвску въ скриночкахъ знамениту.
Каву жолудну

Поручаючи выробы моеи фабрики, перевысшаючй прикметами всѣ сего рода заграничнй продукты, надѣю ся, що нашй Вп. Господинѣ. котрй окружають все и всюды своєю приклонностію краєвый промыслъ, схотять и въ тôмъ случаю пôдпомагати и розповсюднювати мои выробы.

Купувати можна у всѣхъ торговляхъ.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

ФАРБЫ ОЛѢЙНЙ
цѣлкомъ готовй до ужитку, рôзнй лякиры, покосты, всѣлякй можливй пензлѣ
ФАРБЫ въ тубахъ до робôтъ артистичныхъ.
Ґлязуру бурштинову, масу француску ощадности, масу воскову до помостôвъ и паркетôвъ, *а такожь артикулы входячй въ обсягъ малярства поручає*
торговля І. СКОВРОНЬСКОИ
въ Тернополи.

При бôльшôмъ закупнѣ олѣйныхъ фарбъ опускаєсь рабатъ.

Цѣнники а такожь взоры олѣйныхъ фарбъ на желанье высылаєсь даромъ. 3482

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

Фарбы олѣйнй высылаєсь до кождои стаціи зелѣзничои або почтовои франко.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 вр., на чверть року 1 зр.

Еликсиръ до зубôвъ Порошокъ и паста до зубôвъ.

Пр. ОО. БЕНЕДИКТИНÔВЪ
въ монастиря von Soulac
(Франція)
Dom MAGUELONNE, Prior.
2 ЗОЛОТЙ МЕДАЛѢ: Брукселя 1880 — Лондонъ 1884.
найбôльшй ôдзначеня
Выкайдено въ роцѣ **1373** пріоромъ Петромъ Бурсо

„Щоденно уживаючи **Еликсиръ до зубôвъ ВПр. оо Бенедиктинôвъ** въ скôлькости кôлькохъ капель въ склянцѣ воды, тамуєся и лѣчиться порохнавѣнье зубôвъ, бо черезъ те надаєсь имъ бѣлого полыску и твердости та взмôцняєся ясна и удержуєсь ихъ здоровыми.

„Тому то робимо нашимъ читателямъ справедливо прислугу, звертаючи увагу на сей давный и практичный лѣкъ, що **єсть найлѣпшимъ средствомъ цѣлющимъ и одинокою охороною на бôль зубôвъ.**

Зал. фабр. 1807 **Seguin** 106 v. 108, r. Croix-de-Segue
Генер. агентъ **Bordeaux**
Дôстати можна у всѣхъ добрыхъ торговляхъ перфумъ, драгумеріяхъ и аптикахъ. 2765

Можна дôстати въ аптицѣ п. Жигмонда Рукера у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ поясковъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 53—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Продажа гуртомъ и поодиноко.

Герба́та россійска. Самовары Тулскй.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Кракôвъ, Ринокъ ч. 26.

поручають

Предметы служачй до ужитку церковного и домового, ôдповѣднй на **выправы слюбнй, подарунки,** у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репараціи, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 3652 4—10

Одпродаючимъ значный опустъ.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже низькихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**
А. ПРИШЛЯКА
у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ
АНТ. СТАХЕВИЧА
въ Тернополи
поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:
найновѣйше выданье образкôвъ рускихъ
зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.
Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а меншй по 45 кр. и 35 кр. сотка.
Медалики рускй 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „
При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ 3672 (3—25)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!
11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (27—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ **Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 219. Львôвъ, Пятниця 28 вересня (10 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за Границею:	
а цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
ан мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на конередне застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѝ вôльнѝ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатнои, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 10 н. ст. жовтня 1890.

На 18 н. ст. падолиста розписаный выбôръ посла соймового зъ меншои посѣлости округа перемыского на мѣсце кн. Адама Сапѣги, котрый недавно тому зложивъ мандатъ посольскій.

Кн. Адамъ Сапѣга выступивъ зъ сойму краєвого, до котрого належавъ ôдъ початку еры конституційнои, мовь-то за-для нарушеного здоровля. Такъ бодай уступленье се мотивували деякѝ дневники польскѝ. По нашôй думцѣ мотивы до того мусѣли бути поважнѣйшои натуры, а наколи розважимо, що при послѣдныхъ выборахъ до сойму такожь два сыны єго, Володиславъ зъ Олешичь та Левъ зъ Бѣльча ôдказались ôдъ мандатôвъ посольскихъ, жертвованыхъ имъ центральнымъ комітетомъ польскимъ зъ куріи меншихъ посѣлостей, и то, якъ звѣстно, ôдказались въ користь кандидатôвъ рускихъ, котрыхъ уважали управнеными заступниками повѣтôвъ рускихъ, — то выступленьє кн. Адама Сапѣги пôдъ теперѣшну хвилю має легке знамя політичного кроку. Видко именно, що у де-кого зъ родовои шляхты, проживаючои ôдъ вѣкôвъ на Руси а потомкôвъ колишнои шляхты рускои, вытворюють ся на справу руску троха иншѝ погляды, суперечнѝ зъ тыми, въ котрыхъ жиють homines novi, а ôдъ котрыхъ на всѣ стороны вѣє крайнымъ шовінізмомъ.

Але не о те намъ теперь иде, мы пересвѣдченѝ, що богато ще воды понесе Днѣстеръ въ Чорне море, закимъ посередъ нинѣшныхъ обставинъ змогло бы на Руси галицкôй посередъ шляхты вытворитись сторонництво, котре схотѣло бы свôй вплывъ кинути на важки межинародного спору въ користь Русинôвъ такъ, якъ се зробила шляхта ческа. Шляхта на Руси галицкôй не зорґанізувалась доси на стôлько, щобы становити окремый орґанізмъ зъ окремыми понятями, опертыми на мѣсцевыхъ національныхъ обставинахъ и даныхъ, а пôдлягає она майже безвзглядно кракôвскимъ панамъ, таборови станьчикôвъ, и ихъ спеціяльнôй політицѣ, полягаючôй на тôмъ, щобы въ сторону правительства безусловно коритись, а супротивъ Руси галицкои займати становище простои неґаціи. Тымъ менше можна загалъ сеи шляхты посудити о якѝ-небудь дальше сягаючѝ погляды або о якѝ-небудь провôднѝ мысли на будуче. Не кажемо, въ якôй школѣ та шляхта выховалась такъ дивно, що ôдчужилась ôдъ народу, посередъ котрого жиє, и що нарôдъ той ôдъ неи ôдвернувъ ся. Розбôръ сего пытаня запровадивъ бы насъ за далеко, — лучше вдоволимось лише провѣреньемъ дѣйстности, що обявы легкои намъ прихильности не вдомашнились доси въ таборѣ шляхты родовои на Руси на стôлько, щобы нинѣ вже можна взятись за якусь акцію політичну. Лучше вдоволитись поки-що сконстатованьемъ факту, що тутъ и тамъ одиницѣ тои шляхты выробляють въ собѣ уже инакшій поглядъ на справу руску и намагають ся зôрвати зъ системою, примѣненою до Руси галицкои звѣстными людьми и сферами.

Насъ обходить бôльше на разѣ пытанье, хто при недалекихъ выборахъ зъ меншои посѣлости повѣту перемыского выйде зъ урны выборчои, коли кн. Адамъ Сапѣга рѣшучо ôдказавъ ся ôдъ мандату. Насъ обходить пытанье, чи руске населенье повѣту перемыского розвине на стôлько силы у себе, щобы заступництво интересôвъ своихъ въ соймѣ краєвôмъ зложити въ руки Русина. Доси повѣтъ перемыскій, а именно мѣсцевый рускій комітетъ выборчій, мало розвивавъ въ тôмъ взглядѣ енерґіи, знаючи, що рускому кандидатови трудно було удержатись супротивъ кандидатуры такъ могучои, якою завсѣгды була кандидатура властителя Красѣчина. Але нинѣ дѣло выборче могло бы зложитись користнѣйше для Русинôвъ, судячи по даныхъ, якѝ пôднесли мы на початку статьѣ, и вѣрячи въ то, що Перемышль пôдъ теперѣшну пору мавъ бы достаточну силу, розвинути енерґічнѣйшу акцію въ користь кандидата руского. По думцѣ нашôй, акціи такôй не повиненъ бы — що найменче — шкодити давнѣйшій довголѣтный посолъ повѣту перемыского. Розходилось бы лишь о то, щобы Русины повѣту перемыского вже нинѣ зорґанізувались и, що найважнѣйше, щобы оглянулись за кандидатомъ, котрый бы хотѣвъ и умѣвъ зъ повнымъ достоиньствомъ боронити интересôвъ повѣту, народности рускои и интересôвъ краю.

Нового маршалка краєвого, кн. Остапа Санґушка, витали нинѣ рускѝ послы д-ръ Савчакъ и проф. Романчукъ.

П. Романчукъ въ своѣй промовѣ згадавъ о симпатичнôмъ принятю Русинами заименованя кн. Санґушка маршалкомъ краєвымъ а опираючи ся на єго традиціи родиннôй, на прихильности для Русинôвъ єго отця и на особистыхъ прикметахъ самого маршалка, именно єго обєктивности, и справедливости, высказавъ надѣю, що Русины знайдуть въ нѣмъ прихильного друга и покровителя. Споминаючи о задачахъ маршалка краєвого, заявивъ п. Романчукъ, що рускѝ послы и Русины радѝ зъ всѣми обывателями краю працювати спôльно для добра краю, пôдпорядковуючи зъ однои стороны частковѝ интересы интересамъ загальнымъ, але зъ другои стороны глядаючи добра и скрѣпленя цѣлости въ добрѣ и скрѣпленю частей, на котрôй-то пôдставѣ выглядають Русины признаня своихъ правъ и заспокоєня своихъ потребъ.

П. маршалькъ, ôдповѣдаючи на руску промову по польски, перепросивъ за польску ôдповѣдь, звиняючись недокладнымъ званьемъ руского языка; однакъ заразомъ запевнивъ о своѣй повнôй симпатіи для Русинôвъ и для руского языка, указуючи, що хочь єго, зродженого въ польскихъ сторонахъ, материньскою мовою єсть мова польска, однакъ батьки єго уживали мовы рускои. Дякуючи за привѣтъ и за высказанѝ о нѣмъ слова, увѣрявъ дальше, що ôнъ завсѣгды руководити ся буде строгою безсторонностію супротивъ всѣхъ, и не тôлько въ соймѣ але и въ выдѣлѣ краєвôмъ и въ цѣлôмъ своѣмъ дѣланю трактувати буде рôвною мѣрою всѣ справы, такожь и персональнѝ, не роблячи нѣякои рôзницѣ. Щодо справъ и потребъ рускихъ, указавъ на то, що залагодженье ихъ зависить ôдъ сойму, а зъ своеи стороны запевнивъ о своѣй прихильности.

Письма зъ Болгаріи.

Софія, 21 (3) вересня.

[„Свобода“ и Татищевъ. — Болгарска опера. — Новѝ ґазеты: царгородскѝ „Новины“ и софійска „Надѣжда“.]

Читателѣ „Дѣла“ знають уже про візиту въ часѣ сихъ вакацій п. Татищева въ Софіи, якъ такожь про єго справозданье изъ свого побуту въ Софіи, печатане въ „Новомъ Времени“. О чôмъ розмовлявъ дипльоматъ Татищевъ зъ болгарскими міністрами и другими людьми, намъ, очевидно, не звѣстно. Но що п. Татищевъ не прислуживъ ся нѣчимъ свому правительству, можна судити вже хочь-бы зъ того, въ якій спосôбъ привитала єго правительственна „Свобода“. Она по-просту, старымъ своимъ звычаємъ, накепкувала собѣ зъ россійского гостя, що приѣхавъ немовь въ роли старшого брата оглянути молодшу братію въ Болгаріи и напровадити єи на добру дорогу. Теперь же, коли появились статьѣ Татищева въ „Нов. Времени“, „Свобода“ значну часть поданыхъ нимъ фактôвъ просто заперечує и обѣцює оголосити все, о чôмъ властиво розмавляли Татищевъ и болгарскѝ міністры. Справдѣ не знати, кому теперь вѣрити!

Уже два роки тому, якъ оснувала ся въ Софіи перша постôйна драматична трупа пôдъ назвою „Основа“. До єи завязаня причинивъ ся свого часу головно бувшій акторъ при однôй италійскôй трупѣ Поповъ. Рада мѣста ôдступила пôдъ будову провізоричного театру кусень грунту, а правительство вызначило трупѣ 10.000 фр. рôчнои запомоги. Новозавязанôй трупѣ ишло зъ-разу не зле, але опôсля настали мѣжь акторами (переважно бувшими учениками низшихъ клясъ ґімназіяльныхъ) сварнѣ и Поповъ мусѣвъ зрезиґнувати зъ директорства надъ трупою та завязати нову драматичну трупу, котра коротала своє невôдрадне бутье по деякихъ мѣстахъ на провінціи. Середъ такого оплаканого стану театру „Основа“ повернули сего року зъ Праги два молодѝ Болгаре, скôнчивши праску консерваторію (оденъ зъ нихъ учивъ ся гры на фортепянѣ, другій спѣву) и постановили зреформувати драматъ и зорґанізувати рôвночасно *оперу* — сю послѣдню, розумѣєсь, на малу скалю. Правительство приняло ихъ намѣренье дуже симпатично, бо вызначило крôмъ давныхъ 10.000 — ще новыхъ 25.000 фр. на оперу. Молодѝ орґанізаторы, маючи за собою протекцію правительства, взяли ся енерґічно до дѣла и вже теперь, якъ довѣдуємось, заанґажували три спѣвачки зъ Праги, а кромѣ того мають ще заанґажувати деякѝ лучшѝ силы (найохотнѣйше силы славяньскѝ), а проче має доповнити ся Болгарами. Природнѝ здôбности Болгаръ на поли штуки взагалѣ суть малѝ. Болгарскѝ народнѝ пѣснѣ менше поетичнѝ и артистичнѝ, якъ н. пр. сербскѝ або руско-украиньскѝ. То само можна сказати и о народнôй музицѣ Болгаръ. Подôбно на низькôмъ ще ступени розвою стоить и ихъ література книжна. Єсли-жь въ остатныхъ часахъ зъ болгарского переводить ся досыть богато на языкъ великорускій и ческій, то се дѣєсь не за-для артизму творôвъ, а скорше за-для ихъ дуже цѣкавои бытовои стороны, котра для европейскихъ читателѣвъ представляє дуже богато рѣчей оріґінальныхъ. Будь-що-будь мы можемо болгарскôй оперѣ пожелати доброго на початокъ поводженя.

Турецке правительство позволило болгарскому екзархови выдавати въ Царгородѣ нову ґазету „*Новини*“. Такимъ способомъ будуть въ Царгородѣ выходити двѣ болгарскѝ ґазеты. Доси выходила лише „Зорница“, орґанъ аме-

---

Хто були Бессы, жителѣ нашихъ гôръ въ II-ôмъ вѣцѣ по Христѣ?

(Исторична студія Ом. Партицкого.)

(Дальше.)

Перейшовъ я исторію Бессôвъ (Діякôвъ) въ Родопскихъ горахъ и Бессôвъ (Дакôвъ) въ сторонахъ наддунайскихъ. Лишаєсь теперь пытанье, щó сталось зъ Бессами по розгромѣ дацкои державы: чи лишились пôдъ панованьемъ Риму, чи опустили край и переселились на пôвнôчь ôдъ Карпатъ?

До рѣшеня того пытаня посѣдаємо дуже цѣнне и достовѣрне свѣдоцтво, именно Птолемея, котрый велике своє ґеоґрафічне дѣло написавъ въ 40 (а найбôльше въ 50) лѣтъ по смерти Траяна, отже въ пору, коли въ Дакіи усталились уже були новѝ порядки. Ажь по Днѣстеръ въ Галичинѣ сягала власть Риму — Римляне знали докладно: хто мешкає въ ихъ безпосереднôмъ сусѣдствѣ и якъ звались рôзнѝ тѝ племена, що поселились були въ Карпатахъ або на пôвнôчь ôдъ Днѣстра.

Край межи Вислою а Дономъ зовесь у Птолемея Сарматією. На тôмъ величезнôмъ просторѣ мешкало надъ 50 племенъ, котрѝ по думцѣ тогдѣшныхъ Римлянъ зачислювались до чотирохъ головныхъ народôвъ. Птолемей подає назвы всѣхъ тыхъ 50 племенъ, якъ и головныхъ народôвъ, а окрôмъ того вычисляє всѣ важнѣйшѝ назвы гôръ, рѣкъ и мѣстъ. Въ Карпатахъ наводить ôнъ два племена: Піенґіты и Бессы[1]).

Горы гуцульскѝ, належачѝ до римскои Дакіи, назвою Карпатъ тогдѣ не обôймали ся; се выразно выповѣдає Птолемей въ кôлькохъ мѣсцяхъ своєи ґеоґрафіи. Карпаты лишь припирали до Дакіи[2]); въ мѣсци, де нинѣ Бойки граничать зъ Гуцулами (Чорный лѣсъ), горы нашѝ переставали звати ся Карпатами.

Вже Шафарикъ догадувавъ ся, що назва Птолемеєвыхъ Бессôвъ задержалась въ назвѣ нашихъ Бескидôвъ, за те хибно перенѣсъ ôнъ назву карпатскихъ Піенґітôвъ ажь на Полѣсье, въ область рѣки Пѣны, впадаючои до Припети[3]).

Польскѝ историки замѣчають слушно, що Птолемея Піенґітôвъ шукати треба на всхôднôй граници Татръ, тамъ, де находять ся нинѣшнѝ Pieniny[4]) (въ повѣтѣ новотарґскôмъ). На Бессôвъ припадала бы отже вся просторонь ôдъ Дунайця ажь по Чорный лѣсъ — є то власне просторонь, знана нашому народови пôдъ назвою Бескиды низькѝ и Бескиды высокѝ. Въ польскихъ Татрахъ и въ горахъ гуцульскихъ назва Бескиды народови не знана[5]).

О. Петрушевичь, якъ звычайно въ своихъ новѣйшихъ працяхъ, выводить и повстанье назвъ Pieniny и Бескиды при помочи етімольоґіи. У него Pieniny походять ôдъ середно-латиньского pinna, а Бескиды ôдъ грецкого слова βόσκεσθαι (пасти), а се є нѣбы доказомъ, „что Карпаты издревле были заняты Румынами. Румынское племя назвало карпатскіе горы Бескидами т. є. пастбищами“[6]). Зъ арґументаціи тои выходило бы лишь се, що не Бойкôвскѝ, але Гуцульскѝ горы зватись повиннѝ Бескидами (вплывы Румунôвъ, а давнѣйше Римлянъ обмежались головно на наше Покутье). Въ румуньскôмъ языцѣ выражаєсь понятье „пасти“ (weiden) славяньскимъ словомъ, а не грецкимъ, — годѣ зрозумѣти, длячого бы Румуны называли нашѝ горы словомъ, котрого самѝ не мають въ своѣмъ языцѣ?!

Що Бессы були въ нашôмъ краю и що ихъ вѣра въ Дія ширилась мѣжь нашими предками, свѣдчить наведена вже мною выписка зъ „Откровенія св. Апостолъ“ и зъ „Слова Христолюбца“, де сказано о Русинахъ: „мняше богы многы: Перуна и Хорса, Дыя[7]) и Трояна“.

И придаткове имя Дія „Сабадій“ мусѣло бути у насъ знане. Веселѝ спѣванки, якъ вже згадано, зовуть ся и доси у насъ сабадашками, а въ пѣсняхъ рускихъ гôрнякôвъ згадуєсь про якусь таємничу гору Соботъ, безперечне мѣсце реліґійного культу Сабадія[8]). Як. Головацкій пише въ своѣмъ „Очерку старославянского баснословія“ (ст. 16—18): „Въ пѣсни карпаторусской упоминается: Громъ-Собота, гора высока или Громова Собота, слѣдовательно гора Соботъ єсть гора Солнца. Соботка (собôдка) называє ся обрядъ купального праздника, во время которого палять на горахъ костры изъ деревъ... На нашей Руси удержался обрядъ паленя огня, называемый соботка, еще только въ горахъ саноцкого и ясѣльского округовъ и на противоположномъ погорю Угоръ“.

До важныхъ забыткôвъ, якѝ по Бессахъ лишили ся въ нашôмъ краю, зачислити треба такъ званѝ болды въ земли Бойкôвъ: въ Бубнищи, Розгôрчи и Уричи. Богато о нихъ вже писано[9]) и толковано, и богато теорій про ихъ початокъ и значенье ставлено, але результаты розслѣдôвъ якось не могли вдоволити нѣкого.

Годѣ на сѣмъ мѣсци подавати докладного опису тыхъ болдôвъ — знанѝ они по бôльшôй части, єсли не зъ власного нагляду и оповѣдань туристôвъ, то зъ напечатаныхъ працъ нашихъ и польскихъ писателѣвъ. Наведу лишь найважнѣйшѝ даты зъ опису А. Кіркора: „Болдъ головный въ Бубнищи панує просторомъ и высотою по-надъ иншѝ скалы и мѣстить въ собѣ найвыразнѣйшѝ доказы працѣ и мысли чоловѣка зъ ôддаленыхъ часôвъ. Выкувавъ ôнъ ту три комнаты значныхъ розмѣрôвъ. Внутро першои комнаты дуже хроповате, зъ очевидными знаменами грубого вытѣсуваня; по обохъ сторонахъ здовжь комнаты выкованѝ лавки. Въ найдовшôй части скалы, въ рôвнôй лініи, выкованѝ двѣ комнаты; передъ другою при входѣ находить ся выкована въ скалѣ лавка. Єсть ще въ горѣ четверта комната, въ значнôй части выкована въ скалѣ, зъ высокимъ склепѣньемъ. Цѣкавый ту дуже чотирокутный въ помостѣ отвôръ выкованый

---

[1]) Claudii Ptolemaei geographia, выданье липске зъ р. 1881, lib. III cap. 5 § 20: „Πιεγγῖται καὶ Βίεσσοι παρὰ τὸν Καρπάτην ὄρος.“ (Форма Βίεσσοι дуже важна для исторіи руского языка, бо вказує, що ѣ не словѣ „Бѣсы“ вымовляли у насъ въ старину не якъ е, але якъ іє. Така-жь вымова ще до нинѣ задержала ся декуды въ Сербіи и Хорватіи. Порôвн. Gramatika Hrvotskoga jezika. Jos. Vitanović. U Zagrebu 1882, ст. 140.)

[2]) Lib. III cap. 8 § 1.

[3]) Славяньскѝ старинности т. I, § 10.

[4]) Historyja Słowian przez Edwarda Bogusławskiego, Kraków 1888, t. I ст. 370. Про замокъ Pienin згадує ся два разы въ исторіи Длугоша. Въ XIII вѣцѣ хоронились до того замку польскѝ князѣ въ часѣ татарского наѣзду.

[5]) Dr. Is. Szaraniewicz Kritische Blicke in die Geschichte der Karpaten-Völker ст. 84: „Oestlich von der Lomnica, sowie im ganzen Tatragebirge giebt es keine Beskiden“. Пор. такожь въ варшавскôмъ Słownik у geograficzn-ôмъ артикулъ „Бескиды“. Сказано въ нѣмъ: „Бескиды низькѝ простирають ся ôдъ выломôвъ Дунайця и Попраду ажь по кирничины (źródłowiska) Сяну; Бескиды высокѝ ôдъ жерелъ Днѣстра ажь по жерела Черемошу (?) на граници Галичины и Буковины“.

[6]) Вѣстникъ Народного Дому зъ року 1885, стор. 228 и 235.

[7]) Въ „Литературномъ Сборникѣ“ зъ р. 1886 ст. 17 радить о. Петрушевичь перемѣнити назву Дый на Дивъ, а въ Дивѣ бачить „староперскую мизическою птицу, извѣстную языческимъ Руссамъ подъ именемъ Симарьгла“. Зновъ довольный выкладъ, бо нѣкому въ свѣтѣ незвѣстно, що означає назва Симарглъ и чи є то назва правильна (въ словѣ Христолюбця сказано: „вѣрують въ Сима и въ Ерьгла“).

[8]) Староруска Христоматія Як. Головацкого, ст. 347. Про гору Соботъ спѣвають въ Русальныхъ пѣсняхъ (въ понедѣлокъ Зеленый).

[9]) Зъ працъ Русинôвъ звѣстнѝ менѣ: Ив. Вагилевича въ „Часописьмѣ Ческого музея“ зъ р. 1836 (о Бердахъ и Ущовбахъ въ Розгôрчи), Николая Устіяновича въ „Сборнику Отечественнôмъ“ зъ р. 1854 (Скала надъ Бубнищами), незвѣстного автора Записокъ подорожныхъ въ „Словѣ“ 1862 чч 22 — 23 (Урѣчье), Як. Головацкого въ „Трудахъ перваго археологическаго съѣзда“ 1869 т. 1 (о скалахъ въ Бубнищи и въ Розгôрчи). Зъ працъ польскихъ писателѣвъ пôднести годить ся детайлічный описъ скалъ Бубнища и Розгôрча въ выданю кракôвскои академіи наукъ „Zbiór wiadomości do antropologii krajowéj, 1879“ стор. 46—61. Авторомъ сеи працѣ є знаный польскій археольоґъ А. Г. Кіркоръ. Онъ першій, хотяй лишь голословно, высказавъ догадку, що въ наведеныхъ болдахъ були святинѣ Бессôвъ.

раканьскихъ протестантскихъ місіонерѣвъ; єсть се найбôльше розширена болгарска ґазета. Въ Софіи має появити ся незадовго однотыжднева часопись „Надѣжда“. Якій буде она мати характеръ, доси ще не знати.

Драганъ.

Соймъ краєвый

Порядокъ дневный

I-го засѣданя 2-ои сесіи VI-го періоду сойму галицкого.

Вô второкъ дня 14 жовтня с. р. о годинѣ $12^1/_2$ въ полудне ôдбудесь перше засѣданье новои сесіи сойму. Порядокъ дневный сего засѣданя такій:

I. Ôдкрытье сойму.

II. Перше читанье правительственного предложеня зъ замкненьемъ рахункôвъ фондôвъ индемнізаційныхъ за рôкъ 1889.

III. Перше читанье справозданя Выдѣлу краєвого:

зъ проєктомъ уставы о поліціи огневôй для мѣстъ и мѣсточокъ;

въ справѣ предложеня проєкту уставы, доповнюючои постановы краєвои уставы зъ дня 20 марта 1874 ч. 29 В. з. кр. о заложеню и внутрѣшнôмъ урядженю ипотечныхъ книгъ для Галичины;

въ справѣ признаня обшарамъ двôрскимъ права установлюваня окремыхъ оглядачѣвъ худобы для тыхъ обшарôвъ;

зъ проєктомъ уставы що-до накладаня громадскои оплаты ôдъ посѣданя псôвъ;

въ справѣ вылученя осады Цуцулина зô звязи громады Семакôвцѣ, и утвореня зъ неи самостôйнои громады;

въ предметѣ вылученя присѣлка Бендюхи зô звязи громады Потуриця, въ повѣтѣ сокальскôмъ, и утвореня зъ неи самостôйнои громады;

зъ петиціи осадъ Тростянки, Пилипъ и Володовои о выдѣленье ихъ зô звязи громады Перерова, коломыйского повѣту, и о утворенье зъ нихъ самостôйнои громады;

въ справѣ вылученя осады Павловои зъ Кривымъ и Цаплапами, въ повѣтѣ ярославскôмъ, зô звязи громады Майдану, и утвореня зъ нихъ самостôйнои громады. (Справоздавець пос. Верещаньскій.)

IV. Перше читанье справоздань выдѣлу краєвого:

въ справѣ змѣны року буджетового;

о буджетѣ краєвôмъ на рôкъ 1891;

о рахунковôмъ замкненю фондôвъ краєвыхъ за рôкъ 1888;

въ справѣ пôднесеня господарства набѣлового въ краю;

о вандрôвныхъ учителяхъ до науки господарства сѣльского;

въ справѣ заложеня школы сѣльскихъ господинь;

въ справѣ пôднесеня управы тютюну въ Галичинѣ;

въ справѣ утвореня посады „референта справъ рôльничихъ“ въ выдѣлѣ краєвôмъ. (Справоздавець пос. Романовичь.)

V. Перше читанье справозданя Выдѣлу краєвого:

зъ єго чинностей за часъ ôдъ 1 липня 1889 до кôнця червня 1890 року;

въ справѣ пôдвысшеня сталои рôчнои субвенціи для руского театру;

зъ петиціи громады Жабокруки, бобрецкого повѣту, о зниженье престаціи на платню учителя;

въ справѣ 34 петицій емеритованыхъ учителѣвъ, жѣнокъ, вдôвъ и сирôтъ по учителяхъ народныхъ шкôлъ о удѣленье або пôдвысшенье запомоги въ дорозѣ ласки. (Справоздавець посолъ Петрускій.)

VI. Перше читанье справозданя Выдѣлу краєвого о банку краєвôмъ. (Справоздавець пос. Ад. Єнджейовичь.)

VII. Перше читанье справоздань Выдѣлу краєвого:

о уставѣ для мѣсць жерелявыхъ;

въ справѣ будовы власного дому для краєвого закладу положниць у Львовѣ;

зъ внесеньемъ о вставленье до буджету кульпаркôвского закладу на рôкъ 1891 квоты, потрѣбнои на будову домика на мешканье для урядника того закладу;

о будовѣ хірурґічного павільону при шпитали св. Лазаря въ Краковѣ. (Справоздавець пос. Гошардъ.)

VIII. Перше читанье справоздань Выдѣлу краєвого:

зъ прелімінарями галицкого фонду пропінаційного и галицкого фонду пропінаційного резервового на рôкъ 1890 и 1891;

въ справѣ управильненя справы пôдводовои;

въ справѣ узысканя дешевшого найму касарень для ц. к. жандармеріи;

зъ проєктомъ уставы о перенесенье а) громадъ и обшарôвъ двôрскихъ Лотушна, Лукавець и Монастирець зъ округа репрезентаціи повѣтовои въ Дрогобичи до округа репрезентаціи повѣт. въ Самборѣ; б) громады и обшару двôрского Мильчичѣ зъ округа репрезентаціи повѣтовои въ Мостискахъ до окрута репрезентаціи повѣт. въ Рудкахъ;

зъ проєктомъ уставы о перенесеню громады и обшару двôрского Джуркôвъ зъ округа репрезентаціи пов. въ Коломыи до округа репрезентаціи пов. въ Городенцѣ;

зъ проєктомъ уставы о перенесеню громады Магдалѣвка зъ округа репрезентаціи пов. въ Тернополи до округа репрезентаціи пов. въ Скалатѣ.

въ справѣ перенесеня громады Махлинець зъ округа суду пов. въ Журавнѣ и староства въ Жидачевѣ до округа суду пов. и староства въ Стрыю;

зъ внескомъ о перенесенье мѣсцевостей Липовець и Майданъ липовецкій зъ округа суду пов. въ Глинянахъ до округа суду пов. въ Перемышлянахъ;

зъ внесеньемъ о перенесенье громады и обшару двôрского Бербеки зъ округа суду пов. въ Буську до округа суду пов. въ Камѣнцѣ струмиловôй;

зъ петиціи громады и обшару двôрского Солина въ справѣ перенесеня зъ округа суду пов. въ Балигородѣ до округа суду пов. въ Устрикахъ долѣшныхъ;

зъ петиціи громады и обшару двôрского Ляшки завязанî въ справѣ перенесеня зъ округа суду пов. и староства въ Рудкахъ до округа суду повѣт. и староства въ Мостискахъ. (Справоздавець пос. Савчакъ.)

Дописи „Дѣла“

Зъ Чорткова.

[Сумный станъ рускости въ Чортковѣ.]

Въ нашôмъ Чортковѣ справа руска стоить нинѣ такъ дуже сумно, що справдѣ, єсли такъ бы дальше мало йти, то мѣсто Чорткôвъ для Русинôвъ пропаще, чи тамъ инчами словами: Русины въ Чортковѣ зовсѣмъ звели бы ся. А що побоюванье наше не безпôдставне, то просимо послухати фактôвъ.

Шкôльна молодѣжь руска — то наша надѣя, то будущî обывателѣ руского краю. Якимъ духомъ натхне ся ихъ за-молоду, такимъ будуть дыхати опôсля. А щó вы, честнî читателѣ, скажете на се, що въ Чортковѣ руска молодѣжь шкôльна не тôлько черезъ цѣлый рôкъ що недѣлѣ ходить зъ латинниками до костела, але навѣть анѣ зъ кôнцемъ тамтого курсу анѣ зъ початкомъ сего року шкôльного не було для неи богослуженя въ церквѣ! Ба що бôльше, першій разъ сего року ôдъ непамятныхъ часôвъ — для молодежи шкôльнои, а такъ само и для ц. к. урядникôвъ, для войска и взагалѣ для прихожанъ рускихъ не було въ рускôй церквѣ богослуженя въ день именинъ цѣсаря Францъ Іосифа I. До сеи поры завсѣгды ôдбувало ся того дня въ рускôй церквѣ богослуженье, на котре приходила молодѣжь шкôльна и ц. к. урядники. Въ костелѣ-жь на богослуженю въ день цѣсарскихъ именинъ появивъ ся чорткôвскій священикъ рускій и занявъ мѣсце на самôмъ чолѣ коло пана старосты.

Щó выросте зъ рускихъ дѣтей, коли цѣлый рôкъ не заглянуть до церкви, — легко вгадати. Куды ходили за-молоду, будуть ходити и опôсля, — а тогдѣ мабуть не потрѣбно буде и церкви въ Чортковѣ, бо нѣ для кого...

Въ недѣлѣ и свята церковцѣ нашî пустî, а зъ интеліґенціи нѣхто нѣколи й не загляне — нѣбы-то нема мѣсця. Ба що вже й казати, коли нашъ о. адміністраторъ идуть на службу Божу до церкви, а жена ихъ зъ доньками — до костела...

Ну, якъ бы такъ дальше мало йти, то справдѣ не знати, чи зъ Русинôвъ въ Чортковѣ колись слѣдъ остане...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ справѣ ческо-нѣмецкои угоды доносить вѣденьскій Tagblatt такъ: „Угода мабуть розôбє ся. Навѣть за проєктомъ закона о радѣ культуры краєвои не буде, крôмъ Цайтгамера и Тоннера, нѣхто зъ старо-Чехôвъ голосувати, не выймаючи навѣть Ріґера и Маттуша, скоро они до того часу не дôстануть ôдъ правительства певного забезпеченя, що ческій языкъ буде заведеный яко урядовый у внутрѣшнôй службѣ. Але хочь бы старо-Чехи и приймили законъ о роздѣлѣ рады культуры краєвои, то законъ о куріяхъ, безъ котрого цѣла угода єсть лишь мыляною банькою, не дôстане въ теперѣшнôмъ соймѣ и середъ теперѣшнои констеляціи партійнои потрѣбнои бôльшости.

N. fr. Presse розказує цѣкаву исторію о недавнôй конференціи старо- и молодо Чехôвъ, котра — якъ вже звѣстно — закôнчила ся нѣчимъ. Згадана ґазета каже: Зъ пляномъ порозумѣня обохъ ческихъ партій розбивъ ся ще и другій плянъ, котрого цѣлею було довести на конференціи послôвъ зъ Чехіи, Моравы и Шлеска до того, щобы они солідарно поступали и взаимно себе пôдпирали. Гадка ся выйшла була ôдъ моравскихъ Чехôвъ. Они кажуть, що ческо-нѣмецка угода зашкодила интересамъ Чехôвъ на Моравѣ. Для зрôвноваженя тои шкоды мали бы отже Чехи зъ Чехіи пôдперты деякî бажаня моравскихъ Чехôвъ, а головно справу ревізіи соймовои ординаціи выборчои. Пос. Шромъ хотѣвъ отже на спôльнôй конференціи позыскати всѣхъ ческихъ послôвъ для сего жаданя, ôдтакъ екзекутивный комітетъ правицѣ, а наконець змусити и правительство до сеи уступки. Плянъ сей бувъ бы може и удавъ ся, але настало пытанье, зъ кимъ насампередъ пактувати, чи зъ старо-, чи зъ молодо-Чехами. Шромъ звернувъ ся насампередъ до своихъ приятелѣвъ старо-Чехôвъ, а тî скористали зъ скликанои якъ разъ конференціи зъ молодо-Чехами и подали имъ до вѣдомости плянъ Чехôвъ зъ Моравы. Теперь ажь выказала ся змѣна въ ситуаціи партійнôй. Молодо-Чехи ôдкинули змодифікованî предложеня старо-Чехôвъ що до угоды, а Ґреґръ скориставъ зъ проєкту моравского и зажадавъ, щобы ческî послы всѣхъ трохъ краѣвъ, котрî пôсля державно-правного кодексу становлять краѣ ческои короны, высказали ся передовсѣмъ за державно-правною самостôйностію тыхъ краѣвъ и тымъ способомъ пôддали ся пôдъ єго провôдъ. Моравскимъ Чехамъ то не сподобалось, а орґанъ ихъ заявивъ опôсля, що они радше ôдречуть ся проєкту, якъ пôйдуть за проводомъ Ґреґра.

Bohemia помѣстила статью о участи Нѣмцѣвъ въ ческôй выставѣ краєвôй и каже въ нѣй такъ: „Надходячій соймъ мусить рѣшити. Коли правительство въ справѣ угодовôй стоить вѣрно по сторонѣ Нѣмцѣвъ, то оно мусять взяти иніціятиву и або довести дѣйстно до порѣшеня або льояльно заявити, що оно не має силы до переведеня угоды. Нѣмцѣ мають повне право ставити таке або-або вже зô взгляду на пресію зъ горы що-до выставы краєвои. Чи правительство хоче мати выставу краєву чи выставу обдуреныхъ? Се послѣдне було бы такъ само для правительства якъ и для Нѣмцѣвъ неконче честнымъ и пригадувало бы той соймъ, въ котрôмъ оденъ Нѣмець репрезентувавъ Нѣмцѣвъ. Одна обставина, протекторатъ цѣсаря, утрудняє Нѣмцямъ стояти на зовсѣмъ законнôмъ и справедливôмъ становищи, якого они доси придержувались, але они мають повне довѣріє до высокои розваги и непохитнои справедливости монарха.

Пôвурядовый мадярскій Nemzet потверджує такожь вѣсть, що правительства обохъ державъ занимають ся теперь дуже пильно змѣною валюты. Згадана ґазета пише: И мы можемо такожь сконстатувати, що заведенье золотои валюты єсть вже теперь зовсѣмъ певне, мимо того, що посѣдателѣ срѣбла старають ся якъ разъ теперь всѣми силами въ Америцѣ, щобы пôднести и забезпечити вартôсть срѣбла. Тî змаганя можуть рôкъ, два потягнути ся, бо въ нихъ дѣлають дуже сильнî чинники, але та проба вымѣрена до цѣли, котра не дасть ся нѣколи осягнути и нѣхто вже не може о тôмъ думати, щобы срѣбло зробити пôдставою нашои валюты. Противно, тî пробы дають якъ разъ добру нагоду зужиткувати наше срѣбло. Але якъ ся обставина такъ и установленье реляціи золотого ґульдена до паперового и ôдно-

---

въ квадратъ на добрыхъ 7 стôпъ (322 цтм.); похожій ôнъ на глубоку кирницю, але въ значнôй части закиданый румомъ; глубокôсть кирницѣ близько $2^1/_2$ сяжня (450 цтм.), хочь намулу у внутрѣ дуже много. Вагилевичь догадує ся, але безпôдставно, що сей отвôръ веде до пôдземныхъ пивниць. Стѣны отвору кованî дуже старанно и красно. На самôмъ вершку скалы, незмѣрно высоко, находить ся четверогранне выжолобленье въ скалѣ, великости кôтла; оно, якъ думаю, зроблене було для осадженя якогось предмету, здаєсь болвана въ видѣ стовпа. Зъ сего мѣсця представляє ся видъ на крайный пôвнôчный вершокъ болда. Вагилевичь на тôмъ вершку замѣчавъ божество въ постати великаньского пса; Бѣльовскій добачавъ въ тôй постати образъ величезного людского лиця. И справдѣ, вершокъ тои скалы представляє якусь потвору: можна, дивлячись зъ-далека, розрôзнити нôсъ, очи, шию... Близше пôдôйти або вылѣзти на той верхъ щовба, нѣхто не годенъ. На иншôй скалѣ, притыкаючôй до попереднои, видно на самôмъ вершку другу постать, такожь великаньскихъ розмѣрôвъ; а межи обома вершками скалъ, на збочи каменя, замѣчаєсь кôлькаметрова постать, видомъ похожа на величезну ящѣрку.. Пôдъ ґальеріями, въ самôй уже долинѣ, зъ пôвнôчно-захôднои стороны, выкована въ скалѣ невелика комнатка, радше нижа. У внутрѣ єи, въ склепѣню, вырубаный невеликій четверогранный отвôръ, нѣбы коминъ; выжолобленя въ головнôй стѣнѣ переконують, що ту стоявъ якійсь болванъ зъ руками на-вхрестъ. Вагилевичь думає, що въ сѣй комнатцѣ находити ся мусѣвъ великій олтарь жертовный, и подає навѣть великôсть олтарного стола (въ приписцѣ зъ р. 1861 замѣчає Вагилевичь, що вже тогдѣ стола не було). Бѣльовскій згадує о пôдмурованю зô споду. И я замѣтивъ слѣды такого пôдмурованя, але зъ него годѣ вносити на олтарь жертовный... Въ горѣшнôй ґалеріи видно ще нижу, котра мабуть мала якесь важне призначенье. Слушно думавъ Бѣльовскій, що тамъ або выставлювано болванôвъ, або вѣщуны зъ неи оголошували волю богôвъ згромадженому на полянѣ народови“ [10]).

Головацкій и Вагилевичь кажуть, що въ стрыйскихъ болдахъ були поганьскî святинѣ Кельтôвъ — ипотеза дуже неимовѣрна, бо нема въ исторіи слѣдôвъ пробуваня въ нашôй земли Кельтôвъ и не доховалась про нихъ жадна традиція въ народѣ. Противно, про Бѣсôвъ, яко мешканцѣвъ тыхъ скалъ, є традиція и доси. Авторъ „Записокъ“ подорожныхъ, умѣщеныхъ въ „Словѣ“ зъ року 1862, пише въ артикулѣ „Урѣчскій камѣнь“ (ч. 23) такъ: „Нашъ провôдникъ, мѣстцевый скотарь, запытаный, чи не знає що о початку урицкого каменя, росказавъ намъ такъ: Давно, дуже давно, бувъ камѣнь урицкій замкомъ, а въ нѣмъ мешкали велиты нехристы. Послѣдне слово вымовлявъ ôнъ зъ очевидною боязнею; а коли мы, не розумѣючи значеня єго слôвъ, выпытались докладнѣйше, не хотѣвъ ôнъ назвиско бѣса посередъ каменя вымовити и учинивъ то ажь тодѣ, коли мы камѣнь мали вже за собою. Дальше розповѣдавъ скотарь такъ: Тотî велиты справляли разъ весѣлье и запросили собѣ музикантôвъ здалека. Коли велиты вже на-добре розгуляли ся и позапивались, пôдпалили музиканты бочки зъ порохомъ, котрый весь замокъ розсадивъ, а велитôвъ за Бескидъ до Угорщины занѣсъ. И ôдъ того часу вино, котре перше росло у насъ, перенесло ся зъ велитами за Бескидъ.“

Що нашъ нарôдъ Бессôвъ помѣшавъ зъ бѣсами, рѣчь природна, але замѣтка, що бѣсôвъ „кинуло“ въ Угры, доказує, що ту о людяхъ бесѣда, а не о чортахъ. (Зъ исторіи пôзнѣйшихъ вѣкôвъ знаємо, що Бессы перенеслись були надъ Дунай и тамъ приняли вѣру христіяньску). И друга замѣтка, про музикантôвъ та вино, ôдносити ся може єдино до Бессôвъ. Культъ Дія або Зевса бувъ заразомъ культомъ Діониса (якъ писали Греки), значить стоявъ въ звязи зъ виноградным святомъ и бувъ полученый зъ веселыми обходами.

Вагилевичь, описуючи скалу въ Бубнищи, догадувавъ ся, що отвôръ въ помостѣ комнаты горѣшнои веде до пôдземныхъ пивниць. Кіркоръ заперечує тôй догадцѣ, але неслушно. Всѣ, що звиджували скалу въ Бубнищи, знають, що въ однôй зъ комнатъ, коли ударити о камѣнь, чує ся лоскôтъ пôдземный, якъ-бы зъ якихъ пивниць. Зъ исторіи Бессôвъ та Ґетôвъ можна навѣть доказати, що при ихъ святиняхъ дѣйстно були такî пôдземнî пивницѣ.

Геродотъ говорячи о Зальмѣ, бозѣ Ґетôвъ, повѣдає [11]), що ôнъ бувъ зъ-разу чоловѣкомъ и лишь учителемъ свого народу, а ôдтакъ казавъ собѣ збудувати мешканье пôдъ землею и тамъ живъ якійсь часъ. На четвертый рôкъ ôнъ явивъ ся зновъ межи Ґетами и они увѣрили въ него; ôдъ того часу Зальма ставъ богомъ Ґетôвъ. Страбо такъ пише [12]): „Зальма бувъ зъ-разу вѣщуномъ бога, найбôльше Траками поважаного; опôсля назвали и єго богомъ, а ôнъ вышукавъ собѣ недоступне, видъ печеры маюче мѣсце, и тамъ живъ. Зъ людьми мало сходивъ ся, лишь зъ королемъ и єго слугами. Король сприявъ єму дуже, бо бачивъ, що пôдданî бôльше привязаня мають до него ôдъ часу, якъ приказы королевскî оповѣщають ся за радою богôвъ. Той звычай и доси треває у Ґетôвъ.“

Въ той-же спосôбъ выражаєсь и Макробій [13]) о Діонисѣ въ Тракіи, покликуючись на Аристотеля: „Въ Тракіи находить ся пôдземелье (adytum) посвящене Діонисови, зъ ôдки выдають ся оракулы“. Трацкій Діонисъ то власне Дій, а знаємо вже, зъ якими похвалами выражавъ ся Геродотъ о оракулахъ Родопскихъ Бессôвъ.

Дуже цѣкаве мѣсце находить ся въ Страбонѣ, выняте зъ Есхиля, а описуюче торжество Тракôвъ въ честь Діониса [14]): „Оденъ держить въ рукахъ басолю и починає спѣвъ, другій гукотить мѣдяными цимбалами. Зôвсюды несуть ся радостнî клики. А тымчасомъ ревôтъ якійсь, грôзный и страшный, несесь зъ мѣсця укрытого, а барабанôвъ галасъ, якъ-бы ôдъ пôдземного гримоту, несесь-лунає на пострахъ скрôзь.“

Зъ наведеныхъ мѣсць видно, що пôдземнî печеры потрѣбнî були до рôзныхъ чинностей реліґійныхъ при святини Дія, длятого думаю, що слушнôсть має Вагилевичь, коли отвôръ въ помостѣ, засыпаный нинѣ у споду камѣнями и намуломъ, уважавъ входомъ до пôдземнои печеры. Таємниця цѣлого реліґійного обряду домагалась конечно, щобы отвôръ, ведучій до печеры, бувъ укрытый передъ окомъ людей.

Слушна по моѣй гадцѣ и та догадка Вагилевича, що нижа, де находить ся отвôръ въ стели, мѣстила въ собѣ олтарь жертовный. Святиня Бессôвъ въ горахъ Родопскихъ, де Александеръ Великій приносивъ жертву Дієви, мала отвôръ въ даху; нимъ несла ся поломѣнь зъ олтаря ажь до самого неба.

Замѣчена Кіркоромъ, а выкована на збочахъ скалы постать величезнои ящѣрки представляла може первѣстно образъ зміѣ. У Дакôвъ були зміѣ предметомъ реліґійного культу; на колюмнѣ Траяна находять ся вырѣзьбленî зміѣ поверхъ дацкихъ замкôвъ и на дацкихъ хоругвахъ [15]).

——

Вертаю до назвы Бескиды, а именно до поясненя другои части того слова *(киды)*. У насъ говорять такожь Бескеды и Бискеты якъ то замѣчено и въ словари Желехôвского. Послѣдна форма, Бискеты (черезъ т), знана була и давнѣйшимъ Полякамъ. Лінде наводить въ своѣмъ словари давну польску пословицю: Bywał na Beskicie, a czwarty raz ne Krępaku zbijał (форма „na Beskicie“ утворена ôдъ 1. падежа „Beskit“).

Звертаю увагу, що предки Галичанъ ôдъ непамятныхъ часôвъ звались Ґетами. Надъ Днѣстромъ пôсля Страбона и Птолемея мешкали Тиранґеты; въ Pieninach були Піенґіты; при Чорнôмъ мори наводить Стефанъ Візантійскій Мирґетôвъ; такъ отже треба бы и въ Карпатахъ, де Бессы мешкали, шукати Бесґетôвъ. Пôсля звѣстного правила ґраматичного о ассіміляціи, звуки сґ за для лучшои вымовы обмѣнити ся мусять на ск — замѣсть „Бесґеты“ одержимо знану въ народѣ форму „Бескеты“.

Вывôдъ сей на око выдасть ся може малои ваги, але ôнъ є однымъ доказомъ бôльше що назва Ґеты не забулась ще цѣлкомъ у насъ, що славна колись на весь свѣтъ исторія Ґетскихъ невмирáкъ є дѣйстно и исторією нашои Галичины.

(Конець буде).

---

[10]) Болды въ Розгôрчи и Уричи мають такî-жь кованя въ скалѣ, що и болды въ Бубнищи, тому не подаю ихъ опису.

[11]) Исторія Геродота, кн. IV гл. 95.

[12]) Страбона ґеоґрафія, кн. VII гл. 3.

[13]) Aurelius Macrobius, Saturnaliorum lib. I cap. 18.

[14]) Страбона ґеоґрафія, кн. X гл. 3. — Страбо наводить при тôй нагодѣ „варварскî“ назвы деякихъ инструментôвъ: набля, самбуке (самогуды?), барбітъ (барабанъ?), маґадісъ.

[15]) Dr. Is. Szaraniewicz „Kritische Blicke“ стор. 130; Dr. E. Roesler „Das vorrömische Dacien“ ст. 372.

шенье до національного банку и єго участь въ закупнѣ золота и забезпеченю обѣгу, дають такъ богато роботы и зобовязують правительство до такои осторожности, що оно не въ силѣ залагодити справу въ однôмъ або двохъ мѣсяцяхъ. Хочь бы въ протягу сего часу показались добрî выгляды, то не можуть они рѣшати о прискореню справы и о способахъ єи переведеня. До полагодженя сеи справы треба взяти ся крѣпкою рукою и на пôдставѣ певныхъ чинникôвъ.

— —

Одна фахова ґазета берлиньска пише о переговорахъ, якî вели ся въ Ронштоку пôдчасъ зъѣзду монархôвъ, такъ: Многî факты здають ся за тымъ промавляти, що пôдчасъ зъѣзду въ Ронштоку настала въ самôмъ дѣлѣ умова, котра має на цѣли важну змѣну въ дотеперѣшныхъ торговельно-політичныхъ ôдносинахъ. Сими днями одержали шефы нашихъ вплывовыхъ фірмъ ôдъ покликанои до того урядовои стороны довѣрочнî письма, въ котрыхъ жадає ся повѣдомленя о тôмъ, якихъ бы треба зменшень оплатъ мытовыхъ, щобы дотычнымъ предприємствамъ улекшити приступъ до Австро-Угорщины. Поставлено такожь запытанье якои бы потреба оплаты мытовои для австро-угорскихъ фабрикатôвъ, щобы они могли конкуровати на нѣмецкихъ торгахъ. Наконець поставлено запытанье, чи треба бы завести оплату ôдъ ваги чи вартости. Ôдповѣдь мала бути дана ще минувшои суботы. Такожь и зъ другои стороны потверджає ся, що въ найновѣйшихъ часахъ дотычнî власти робили доходженя, котрыхъ предметомъ була змѣна мытово-політичныхъ ôдносинъ. Але все таки здає ся, що въ найблизшôмъ часѣ не можна ще сподѣвати ся якихсь певныхъ наслѣдкôвъ зъ того доходженя. Voss. Ztg. вытає ту вѣсть яко знакъ, що днѣ системы высокого мыта охоронного суть вже почисленî.

— —

„Нов. Время“ дôстало письмо зъ Вѣдня, въ котрôмъ каже ся, що берлиньскій кабінетъ взявъ болгарску справу въ свои руки и стараєсь залагодити єи въ мирный спосôбъ въ користь Россіи. Комбінація єсть така: Члены тридержавного союза мають сповукати кн. Фердинанда Кобурґского покинути Болгарію, щобы дати тымъ способомъ Россіи нагоду заявити свою миролюбивôсть. Рôвночасно носить ся Нѣмеччина зъ гадкою завести персональну унію межи Румунію а Болгарією. Єсть рѣчь певна — каже „Нов. Время“ — що король румуньскій, будучи въ Ишлю, переговорювавъ въ сѣй справѣ зъ цѣсаремъ Францъ-Іосифомъ. Вѣденьскій кабінетъ держить ся въ резервѣ до сеи справы, бо сумнѣває ся, чи Россія дасть ся симъ заспокоити. Годѣ знати о скôлько та вѣсть єсть правдива, и скорше можна припускати, що она пущена лишь на то, щобы зъ однои стороны занепокоити Болгарію а въ другои не давати болгарскôй справѣ засыпляти. Єсть то рѣчь дуже непевна, чи до такои уніи могло бы прийти мѣжь обома наддунайскими державами, котрыхъ интересы просто собѣ противнî. Вправдѣ и самî Болгаре мали вже разъ на гадцѣ таку унію зъ Румунією, але она выйшла була свого часу зъ конечности, котрои нинѣ зовсѣмъ нема. Зъ другои же стороны годить ся занотувати и ту вѣсть яку подають Hamb. Nachrichten въ телеґрамѣ зъ Берлина „Въ тутешныхъ кругахъ правительственныхъ — такъ телеґрафують зъ Берлина до згаданои ґазеты — суть переконанî, що царь и єго правительство не зôйдуть зъ мирнои дороги и на довшій часъ не уступлять зъ свого выжидаючого становища на Всходѣ. Послѣдна розмова царя зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ мала мати дуже дружный характеръ и Россія єсть теперь очевидно переконана, що тридержавный союзъ має лишь власну оборону на цѣли. Ôдъ давна не була загальна ситуація такъ мирною якъ теперь.

— —

Зô Всходу надходять двѣ вельми цѣкавî вѣсти, котрî хочь не стоять въ безпосереднôй звязи зъ собою, то все-таки вказують на то, що на Всходѣ не буде доти ладу и Балканъ та взагалѣ Туреччина не перестануть доти бути жереломъ всякихъ непокоѣвъ для Европы, доки не настане катастрофа, котра остаточно порѣшить о порядку въ тыхъ краяхъ и о ôдносинахъ Европы до нихъ. Такъ доносять насамперед зъ Константинополя, що на запытанье турецкого амбасадора въ Петербурзѣ, коли россійскій наслѣдникъ приѣде до Константинополя, ôдповѣвъ царь Александеръ, що не знає, чи гостина та не сталась бы причиною немилыхъ запутанинъ, доки справа грецкого патріярхату не буде управильнена. Такъ отже царевичь не приѣде до Константинополя. Тамошне посольство сербске дôстало о тôй ôдповѣди царя телеґрафічне повѣдомленье. Другу вѣсть, менше певну але за то бôльше занепокоюючу, одержала Kreuzztg. черезъ Лондонъ. До тои ґазеты доносять именно, що анґлійска фльота середземного моря, котра мала зимувати коло острова Мальты, постановила зимувати въ Солуни, бо єсть обава, що на Всходѣ можуть настати якîсь запутанины. Якого рода можуть бути тî запутанины и де, чи на самôмъ балканьскôмъ пôвостровѣ, чи въ Ôрменіи, не сказано.

Недавно тому розôйшлась була вѣсть, що вел. везиръ дораджувавъ султанови, щобы Туреччина приступила до тридержавного союза. Зъ Константинополя доносять отже до Köln. Ztg., що вѣсть та єсть безосновна, бо рѣчь мала ся такъ: Султанъ робивъ вел. везирови закиды, що єго політика хилить ся на сторону тридержавного союза, пôдчасъ коли правдивою політикою Туреччины повинна бути неутральнôсть и дружба зô всѣми державами. Вел. везиръ ôдповѣвъ на то султанови, що ôнъ єсть зовсѣмъ такои самои гадки, але думає, що жизненнымъ интересомъ Туреччины єсть, удержувати для себе прихильнôсть тыхъ державъ, котрî на случай грозячои небезпечности могли бы Туреччину пôдперти; такими державами суть державы середнои Европы, а передовсѣмъ Анґлія. Однакожь декотрî подѣѣ въ послѣднôмъ роцѣ настроили публичну опінію въ Анґліи противъ Туреччины, и коли-бъ Туреччинѣ грозила яка небезпечнôсть, то анґлійске правительство не могло бы выступити до акціи въ интересѣ Туреччины. Черезъ то головно сталось приступленье Туреччины до тридержавного союза майже неможливымъ. Выходячи зъ того погляду, предложивъ вел. везиръ султанови такî проєкты, котрî були бы въ силѣ ту небезпечнôсть усунути.

— —

Криза кабінетова въ Портуґаліи тягне ся вже три недѣлѣ. По уступленю кабінету Серпы-Піментеля зъ партіи реґенераторôвъ, повѣривъ бувъ король утворенье нового кабінету умѣренному поступовцеви ґен. д'Абре е Суза, але вже въ кôлька днѣвъ змушеный ôнъ бувъ покликати свого посла при Ватиканѣ, Мартенса Феррао и поручити єму утворенье нового кабінету. Феррао приѣхавъ ще дня 29 вересня до Лісбоны, бувъ на другій день у короля на замку въ Цинтрѣ и розпочавъ переговоры зъ рôзными особами, и здавало ся, що все пôйде добре. Мартенсъ Феррао мавъ по-при президію обняти такожь теку міністра дѣлъ заграничныхъ. Казаль Рібейро мавъ стати міністромъ дѣлъ внутрѣшныхъ, д'Абре міністромъ вôйны. Але та комбінація не удала ся а то въ наслѣдокъ жаданя проґресистôвъ въ справахъ внутрѣшнои політики, бо они стали домагати ся, щобы знести найновѣйшî декреты міністерства Піментеля; на то не хотѣли реґенаторы пристати. Король поручивъ по тôмъ утворенье кабінету зновъ ґен. д'Абре. Д'Абре пôднявъ ся утворити „міністерство помиреня“ але чи то єму удасть ся, о тôмъ можна сумнѣватись, бо найумѣреннѣйшî проґресисты не хотять нѣчого и чути о угодѣ зъ Анґлією. Помиренье партій могло бы хиба ажь тогды наступити, коли бы нарôдъ портуґальскій схотѣвъ зменшити свои претенсіи до Анґліи, або коли-бъ Анґлія поробила Портуґаліи якîсь великî концесіи. На одно и друге не заносить ся, тожь здає ся, що ґен. д'Абре зновъ не удасть ся утворити кабінетъ.

НОВИНКИ.

— **Про соймъ буковиньскій** довѣдуєсь Wien. Allg. Ztg., якъ каже, зъ вѣрыдостойного жерела, — що тамъ ледви щобы прийшло до утвореня самостôйного клюбу польского, якъ сего хоче черновецка Gazeta Polska, — бо въ соймѣ єсть властиво лише двохъ Полякôвъ. Польскî послы — каже Wien. Allg. Ztg. — утворять разомъ зъ Русинами д-ромъ Воляномъ, Пѣгулякомъ и Тиминьскимъ, зъ совѣтникомъ правительства краєвого Войнаровичемъ и зъ старостою Помпе клюбъ центра межи Румунами на правици и трема нѣмецкими лібералами (д-ръ І. Ротъ, Тітінґеръ и Конъ), котрî становлять лѣвицю, по смерти Томащука дуже пôдъупалу.

— **Справедлива увага.** Kurjer Lwowski помѣстивъ сими днями вступну статью, де звертає увагу нового маршалка краєвого на таку одну спекуляцію въ краєвôмъ выдѣлѣ. „Єсть — каже Kurjer — у выдѣлѣ краєвôмъ орґанізована фруктіфікація актôвъ въ користь однои ґрупы ґазетъ Межи однымъ а другимъ засѣданьемъ краєвого выдѣлу ôдбувають ся перегоны по бюрахъ та ôдписуванье — замѣсть труду для краєвого выдѣлу. Такихъ ôдписувачѣвъ єсть на етатѣ выдѣлу краєвого кôлькохъ, котрî нѣчого инчого майже не роблять. Треба бы отже вже разъ положити конець тôй практицѣ и назначити для всѣхъ ґазетъ два разы въ тыждень годины информаційнî назначуючи до того одного зъ урядникôвъ.“ Жаданье се зовсѣмъ оправдане и справедливе, бо чому-жь має бути хтось лѣпшій а хтось гôршій, и чому мають деякî орґаны прасы дôставати информаціи коштомъ прямо краєвымъ? Бо, якъ справедливо говоривъ о тôмъ пос. Ж. Козловскій на послѣднôй сесіи соймовôй, деякî урядники краєвого выдѣлу, замѣсть працювати въ бюрахъ, швендають ся по коридорахъ та надслухують и розвѣдують ся за ходомъ справъ выдѣлу, щобы давати о нихъ информаціи своимъ ґазетамъ. Надѣємось, що новый маршалокъ постараєсь о знесенье того протекційно-информаційного духа въ краєвôмъ выдѣлѣ..

— **Маршалкомъ рады повѣтовои въ Товмачи** выбрали члены рады повѣтовои при вчерашнôмъ уконстатуованю кс. Франца Саву.

— **На будову руского театру** надôславъ до тов. „Просвѣты“ Вп. о. Єронимъ Баришь зô Снятина 30 зр., зôбраныхъ зъ добровôльныхъ даткôвъ на вечерку и по вечерку 16 тки въ Снятинѣ.

— **Президентомъ Буковины** має стати, якъ подає Wnr. Allg. Ztg. бар. Кравсъ, президентъ вѣденьскои поліціи.

— **П. Станіславъ Щепановскій**, посолъ до сойму и рады державнои, оповѣстивъ въ польскихъ ґазетахъ таку ôдозву: До Вп. выборцѣвъ до рады державнои зъ округа выборчого Калушь-Долина-Жидачѣвъ-Стрый. За-для наближаючои ся сесіи соймовои, въ котрôй має порушитись такъ для насъ жизненна справа господарки буджетовои краю, чую ся зобовязанымъ предложити Вамъ мои погляды тымъ бôльше, що управильненье фінансôвъ краєвыхъ и позысканье средствъ до веденя політики инвестиційнои вымагає не лише ініціятивы соймовои але такожь спôвдѣланя кола польского въ радѣ державнôй. Тымъ бôльше чую ся обовязанымъ до сего кроку, бо находжу ся въ основнôй суперечности зъ п. Давидомъ Абрагамовичемъ, котрого внесенье приняла бôльшôсть конференціи польскои, ôдбувшои ся въ тôй справѣ у Львовѣ, а котрый єсть посломъ соймовымъ одного зъ тыхъ повѣтôвъ. Прошу зôбрати ся въ Стрыю въ сали рады повѣтовои въ недѣлю 12 н. ст. жовтня о 1-ôй год. по полудни. Хотячи дати нагоду до основнои дискусіи, постараю ся переслати передъ зборами кождому зъ выборцѣвъ справозданье стеноґрафічне моєи промовы въ Дрогобичи въ дни 7 н. ст. жовтня. Напротивъ політики зацофанои, выголошуванои мнимо въ имени цѣлои бôльшои посѣлости въ нашôмъ краю, залежить менѣ на тôмъ, щобы ствердити, що свѣтла часть нашои шляхты, такъ само якъ свѣтла часть иншихъ станôвъ обстає при політицѣ енерґічного розвитку всѣхъ силъ народныхъ, а ôдъ выясненя сеи квестіи мусить зависѣти моє дальше поступованье въ соймѣ и радѣ державнôй

— **Порядки на галицкихъ почтахъ.** До п. А. Ц. въ Тернополи надано въ Косовѣ дня 2 н. ст. жовтня листъ зъ найвыразнѣйшою рускою адресою: „въ Тернополи“ (ба ще й понизше дописано „Tarnopol“). Адресатъ повиненъ бувъ дôстати листъ 4. н. ст. жовтня. Тымчасомъ листъ той выслано до Теребовлѣ, зъ Теребовлѣ-жь, замѣсть переслати до близького Тернополя, ôдослано назадъ до Косова, куды вернувъ 6 жовтня, и доперва зъ-ôдтамъ заблукавъ ся до Тернополя и доручено єго адресатови дня 9. жовтня, отже въ пять днѣвъ пôзнѣйше, хочь въ листѣ мѣстила ся справа важна а нагла! О, вже то порядки на почтахъ галицкихъ! Львôвска дирекція почтъ бавить ся въ політику, — выкидає рускî написи зъ скринокъ листовыхъ, — а властиво она повинна бы звертати бôльше уваги на такî факты, якъ высше наведеный!

— **Зъ якого роду нинѣшный президентъ мѣста Львова** п. Едмундъ Мохнацкій? Дѣдъ п. Едмунда Мохнацкого бувъ рускимъ священикомъ коло Яслискъ (на Лемкôвщинѣ) въ селѣ Святковôй и звавъ ся Олексѣй Мохнацкій, а бабка теперѣшного президента, Марія була сестрою бувшого сеніора Став. Института и совѣтника львôвского маґістрату, Ивана Сѣтницкого. Олексѣй померъ въ 1831 роцѣ на холеру, оставивши найстаршого сына, Антонія Мохнацкого, перекладчика въ институтѣ Оссолиньскихъ у Львовѣ. Антôнъ мавъ чотирохъ синôвъ, зъ котрыхъ одинъ д-ръ Едмундъ Мохнацкій єсть нинѣ президентомъ мѣста Львова. Розумѣєсь, ôнъ має себе за Поляка, хочь зъ роду рускій поповичь.

— **Испыты клявзуровî** для кандидатôвъ на учителѣвъ шкôлъ ґімназіяльныхъ и реальныхъ ôдбудуть ся въ черновецкôмъ університетѣ 4 н. ст. падолиста с. р. Зголошуватись можна до 1 падолиста.

— **Краєва рада шкôльна** на засѣданяхъ 22 и 29 вересня с. р. порѣшила мѣжь иншимъ: Зорґанізувати школу філіяльну въ Блыщиводахъ, пов. жовкôвского; — приняти до вѣдомости справозданье люстраційне инспектора д-ра Северина Днѣстряньского; — перенести суплентôвъ: Ал. Фрончкевича зъ Перемышля до Дрогобича, Олексу Ярему зъ рускои ґімназіи львôвскои до рускихъ паралельокъ въ Перемышли, Вит. Баревича зъ Перемышля до ґімназіи Францъ Іосифа у Львовѣ, Каєт. Ґодфреєва зъ Бучача до Бережанъ; — именувати суплентами: Адольфа Арендля до школы реальнои въ Тернополи, Каз. Еліяша до Бучача, Ив. Подвишиньского до IV-ои ґімназіи у Львовѣ; — признати додатки пятилѣтнî: першій о. Илар. Гмитрикови самбôрскому катихитови и Томѣ Глиньскому въ Бережанахъ; другій: Григ. Цеглиньскому зъ Перемышля, д-рови Стан. Кубішталеви зъ Коломыи, Андр. Чичкевичеви въ Бродахъ и Юл. Долиньскому у Львовѣ; третій додатокъ Ант. Филиповскому зô Львова. именувати учителями спѣву: въ сянôцкôй ґімназіи Вол. Сиґнярского а въ коломыйскôй ґімназіи Людв. Мікулу, учителемъ каліґрафіи въ станіславôвскій ґімназіи Илар. Голубича, поручити науку языка руского яко предмету надобовязкового въ брôдскôй ґімназіи Петрови Скобельскому; — дозволити на заведенье науки рисункôвъ ґеометричныхъ яко предмету надобовязкового въ клясахъ высшихъ коломыйскои ґімназіи; — затвердити въ званю учительскôмъ Ник. Бачиньского ґімн. учителя въ Бережанахъ и Зд. Фіяльке учителя ґімн. въ Бродахъ.

— **Рада мѣста Львова** порѣшила на вчерашнôмъ засѣданю мѣжь иншимъ отсî важнѣйшî справы: Памятникъ для короля Собѣского маєсь выставити на Валахъ Гетьманьскихъ найдальше до вересня 1893 р. Для справы сего памятника выбрано комітетъ зъ пп. д-ра Пентака, Захарієвича, д-ра Малецкого, Яновского, Гохберґера и Солеского и сей комітетъ має вести переговоры зъ рѣзьбаремъ Тад. Барончомъ, котрый предложивъ радѣ свою працю цѣлкомъ безкористовно лишь за покрытье коштôвъ матеріяльныхъ памятника. Кошты не можуть выносити бôльше ôдъ 15—18.000 зр. — Въ справѣ заведеня податку ôдъ спадщинъ на рѣчь фонду убогихъ и заведень добродѣйныхъ у Львовѣ представивъ внескодавець и референтъ сеи справы, д-ръ Быкъ, що мѣсто Львôвъ въ порôвнаню зъ иншими мѣстами прелімінує дуже мало на рѣчь своихъ убогихъ. А що нема нѣякихъ иншихъ средствъ и способôвъ, щобы утворити окремый фондъ для убогихъ мѣста Львова, тожь по заведеню податку ôдъ спадщинъ збере ся рôчно до 20.000 зр. Высота оплаты буде выносити при перенесеню правъ власности 5% ôдъ належитости переноснои вымѣренои правительствомъ, ôдтакъ при спадщинахъ, пертрактованыхъ у Львовѣ, ¼% при сумѣ 1000—5000 зр. а ½% повысше сумы 5.000—10.000 зр. Проєктъ такого побору податку ôдъ спадщины мусить порѣшити соймъ и предложити цѣсареви ôдповѣдный законъ до санкціи. — Надано три мѣсця комісарѣвъ концептовыхъ маґістрату пп. Спир. Баньковскому, Львови Новицкому и Ив. Фокови, а три мѣсця конципієнтôвъ; Вол. Лучакôвскому, Ал. Островскому и Ив. Хенциньскому.

— **Конкурсъ на двѣ стипендіи** им. Михайла Бѣлецкого, рôчно по зр. 150, розписала митрополича Консисторія зъ речинцемъ до 1 падолиста с. р. Стипендіи призначенî для ученикôвъ ґімназіяльныхъ греко-кат. обряду а въ першôй лініи будуть увзглядняти ся, пôсля волѣ фондатора, свояки о. Іоана Бѣлецкого, бувшого пароха въ Завадцѣ, и о. Вас. Бѣлецкого, був. пароха въ Дубôвцяхъ. Поданя, заосмотренî метрикою, свѣдоцтвомъ шкôльнымъ зъ послѣдного пôвроку и евентуально доказами посвояченя зô згадаными приходниками, вносити треба черезъ дотычнî дирекціи ґімназіяльнî до митр. Консисторіи.

— **Въ політехнічнôй школѣ львôвскôй** ôдбуде ся дня 13 н. ст. жовтня торжественне отворенье року наукового 1890/91 пôсля слѣдуючои проґрамы: 1. о год. 10-ôй рано богослуженье въ костелѣ св. Маріи Магдалины. 2. О год. 11-ôй въ авли школы політехнічнои справозданье проректора за рôкъ 1889/90. 3. Промова нововыбраного ректора. 4. Ôдчитъ проф. д-ра Каз. Олеарского „О електромаґнетичнôй теоріи свѣтла“.

— **Якій нашь рускій селянинъ милосердный**, о тôмъ мôгъ пересвѣдчитись бувшій староста долиньскій п. Цішка, коли — якъ доносять однôй ґазетѣ — недавно явивъ ся у него одинъ селянинъ изъ Струтина выжного въ долиньскôмъ повѣтѣ и великодушно зробивъ єму таке предложенье: „Вы, — каже честный селянинъ до п. Цішки, — збѣднѣли теперь, а хоть о вашôмъ спенсіонованю и о вашôмъ поведеню за часôвъ лѣпшихъ, коли вы ще великимъ у насъ були паномъ, рôзно говорять, — та все-таки мы люде не такî, приймемо васъ за писаря и заплатимо не зле, а вы лише приречѣть намъ, що будете жити якъ Богъ приказавъ...“ О скôлько мы знаємо, то п. Цѣшка не обнявъ доси нѣякои посады, тымъ бôльше, що въ остатныхъ часахъ мавъ попасти въ мелянхолію.

— **„Руске раболѣпіє“.** Таку напись давъ нашь Вп. дописуватель надôсланому намъ слѣдуючому донесеню зъ Теребовельщины. Ц. к. староство теребовельске выслало до всѣхъ гр.-кат. урядôвъ парохіяльныхъ два окружники (пôдъ ч. 10.627 зъ 12 серпня и пôдъ ч. 16.659 зъ 13 серпня с. р.), взываючî священьство до складокъ на погорѣлцѣвъ Николаєва и Старого-мѣста. Окружники тî пôдписали всѣ кондеканальнî по руски — лише: ks Jan Załucki зъ Теребовлѣ, ks Jan Biliński зъ Илавча, W. Hankiewicz зъ Довгого, и ks. W. Biliński зъ Вербôвця — пôдписали po polsku... „Чи се — пытає нашь Вп. дописуватель, — не „раболѣпіє“? А вже найбôльше дивуюсь о. деканови І. Залуцкому зъ Теребовлѣ, котрый „самъ себе зове „столпомъ и утвержденіємъ Руси“, а въ такôй дрôбници, якъ пôдписати себе по руски на окружнику старостиньскôмъ зъ єго твердости и слѣдъ пропадає...“

[*Прим. Ред.* Мы справдѣ не розумѣємо, якъ може наше священьство такъ несолідарно поступати въ справѣ уживаня руского языка? Руского языка повиненъ кождый Русинъ уживати все и всюды, не повиненъ єго анѣ встыдатись анѣ боятись, бо инакше нашь языкъ нѣколи не дôйде до правъ своихъ. Коли бôльша часть священикôвъ рускихъ пôдписала окружники по руски, то для-чого-жь чотири мають пôдписувати по польски и тымъ немовь подавати власти політичнôй матеріялъ до клясіфікованя священикôвъ на umiarkowanych и zawziętych? Того не повинно бути и мы сподѣваємо ся, що оно бôльше не повторить ся].

— **Краєвый фондъ промысловый.** Станъ краєвого фонду промыслового, утвореного рѣшеньемъ сойму зъ 22 сѣчня 1887 на пôдпомогу пôдприємствъ пожиточныхъ для розвитку промыслу краєвого удѣляньемъ позичокъ, представляє ся пôсля білянсу, зôставленого банкомъ краєвымъ, ось якъ: Активы перенятî ôдъ выдѣлу краєвого зъ днемъ 1 сѣчня 1888 выносили 111.410 зр. 8 кр., ôдъ чого однако треба ôдтягнути ôдписану зъ порученя выдѣлу краєвого суму 3717 зр. 80 кр. такъ що лишає ся 107.692 зр. 28 кр. Дотація зъ фонду краєвого на 4 раты на р. 1887 до 1890 зр. 120.000, прирôстъ до 30 червня 1890 р. 11.475 зр. 88 кр. разомъ 239.168 зр. 16 кр. Зъ того фонду удѣлено до кôнця червня 1890 р. промысламъ: ткацкому 10 660 зр., шкôрному 76.099 зр. 16 кр.; деревному 14.925 зр., металевому 13.550 зр., иншимъ галузямъ промыслу 30.302 зр., разомъ 145.536 зр. 16 кр. Рахунокъ бѣжучій въ банку краєвôмъ выносить отже теперь 93.632 зр. А що выдѣлъ краєвый прирѣкъ товариству ткацкому въ Короснѣ на заведенье бліху и апретуры позичку въ сумѣ 50.000 зр., а се заведенье мабуть вже въ р. 1891 вôйде въ житье, то ôдповѣдну тому приреченю квоту мусить ся тримати въ резервѣ на бѣжучôмъ рахунку въ банку краєвôмъ.

— **Дрôбнî вѣсти.** Громада Пôдлубы, пов. яворôвского, одержала ôдъ цѣсаря 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — На Ив. Германа, 12-лѣтного ученика, переходячого по-при будуючу ся каменицю при ул. Городецкій, упали зъ горы три цогли и зломали єму руку та заломили черепъ головы. — Архікнязь Евгеній приѣхавъ вчера до Черновець на инспекцію 41 полку пѣхоты, котрого єсть властителемъ. — Въ черновецкôмъ університетѣ ôдбудесь поразъ першій ôдъ часу истнованя сего університету промоція sub auspiciis imperatoris, а промованымъ буде слухатель права бар. Иванъ Стирцеа.

Телеграмы „Дѣла“.

Константинополь 9 жовтня. Константинопольска аґентія потверджає вѣсть, що наслѣдникъ россійского престола не приѣде вже до Константинополя.

Вѣдень 9 жовтня. Король грецкій и наслѣдникъ престола выѣхали до Греціи. Передъ выѣздомъ зробивъ цѣсарь австрійскій візиту королеви и перебувъ у него три чверти годины.

Прага 10 жовтня. Клюбъ старо-Чехôвъ ухваливъ вчера зажадати ôдъ міністерства ще передъ ôдкрытьемъ сойму заведеня ческого языка яко урядового, бо въ противнôмъ случаю всѣ старо-Чехи зложать свои мандаты.

Парижь 10 жовтня. Мерме, авторъ голосныхъ кулісъ булянжизму, померъ въ наслѣдокъ ранъ одержаныхъ въ поєдинкахъ.

Вѣдень 10 жовтня. Правительство постановило предложити ческому соймови на разѣ лишь проєктъ закона о роздѣлѣ рады культуры краєвои а прочî проєкты ôдложило на пôзнѣйше.

Берлинъ 10 жовтня. Бесѣда Кріспіого въ Фльоренціи выкликала тутъ всѣлякî коментарѣ и загально не сподобалась; закидають ѣй що найменше холоднôсть супротивъ тридержавного союза.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

9. н. ст. жовтня 1890.

Львôвъ: Пшениця 7·30 до 7·75, жито 5·35 до 5·75, ячмѣнь 5·25 до 6·70, овесъ 5 50 до 6·50, горохъ 6·— до 8·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 10·— до 10·75, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —·—, конюшина бѣла -·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ 60·— до 120.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 11.50 до 12·— зр.

Тернопôль: Пшениця 7·15 до 7·60, жито 5·— до 5·35, ячмѣнь 5·— до 6 50, овесъ 5·— до 5·75, горохъ 6·— до 8·—, вика 0·— до 0·—, рѣпакъ 9·75 до 10·50, льнянка — до—, конюшина червона 30·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 7·— до 7·75, жито 5·20 до 5·50, ячмѣнь 4·80 до 6·50, овесъ 4·60 до 5·—, горохъ 5·90 до 9·—, вика —·— до —·— рѣпакъ 10·— до 10·50, льнянка — до —; конюшина червона 28·— до 40·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 7·50 до 8·—, жито 6·30 до 6·60, ячмѣнь 5·— до 6·25, овесъ —·—до —·— горохъ 6·— до 9·—, вика—·— до —·—, рѣпакъ 10·25 до 10·85, льнянка — до —, конюшина червона —·— до —.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —·— до —·—

Запрошенье до пренумераты.

Поступило вже въ друкарню и выйде въ першихъ дняхъ 1891 р. написана популярно однимъ зъ лучшихъ нашихъ писателѣвъ и одобрене духовною властію сочиненье пôдъ заг.:

ИЛЮСТРОВАНИ̂

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

угодникôвъ Божихъ на кождый день въ роцѣ, празднуемыхъ гр.-кат. Церквою.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 20 аркушѣвъ друку на лучшôмъ папери звычайного формату. *Цѣна одного примѣрника въ хорошôмъ переплетѣ въ анґлійске полотно съ золотою написію выноситъ* въ дорозѣ передплаты лишь 1 зр. 50 кр. съ пересылкою почтовою; *для членôвъ же тов. „Просвѣта“ и „Общ. им. М. Качковского“* 1 зр. 20 кр. съ пересылкою почтовою. 3601 25—50

Передплату принимає: п. А. Хойнацкій, ул. Руска ч. 3.

Надôслане.

Мед. д-ръ А. Якобі

маґ. акушеріи, кôльколѣтный лѣкарь скарбовый при заведеняхъ промысловыхъ въ Выгодѣ (пов. долиньского), повернувъ ôдбувши довшй студіи на клінікахъ вѣденьскихъ и поселивъ ся стало въ СТРЫЮ (при ул. Валовôй ч. 69).

Ординує щоденно ôдъ 12—3. Убогихъ недужихъ ѣчитьл кождои суботы безплатно. 3660 (7—12

До выграня

зр. 20.000

купуючи

Оригінальный льосъ угорскій „JO SZIV“

Найблизше тягненье 15 жовтня с. р.

Тй льосы мають три тягненя рôчно зъ головною выграною зр. 20,000, 10.000, и т. д и можна ихъ кождого часу по курсѣ деннôмъ продати.

Такожь на сплаты мѣсячнй

5 льосôвъ разомъ въ 15 ратахъ по зр. 2·—
15 „ „ „ 20 „ „ „ 3·—

поручає

АВГУСТЪ ШЕЛЛЕНБЕРГЪ

дôмъ банковый и контора вымѣны у Львовѣ.

Выдавництво газеты льосовань „НАДѢЯ“ пренумерата цѣлорôчна на провінцію зр. 1·50.

Всѣлякй Листы заставнй Товариства кредитового земского

4½% Листы заставнй Банку краєвого
4½% Позичку краєву
4% Обліґаціи пропинаційнй
Всѣлякй обліґаціи довгу державного
Зелѣзничй обліґаціи першеньства
Льосы державнй и приватнй
продає пôдъ найкористнѣйшими условіями

Сокаль & Лілієнъ

3360 157—156 Дôмъ банковый и контора вымѣны у ЛЬВОВѢ.

Порученя зъ провінціи выготовлює ся ôдворотною почтою безъ дочисленя провізіи.

Білеты літоґрафованй

100 штукъ зъ пересылкою 1 зр. 5 кр. поручає Літоґрафія ИВАНА СЕРАФИНОВИЧА, Львôвъ ул. Академічна ч. 8. 3683 1—6

Въ Станіславовѣ

можна купити деревця овочевй найлѣпшои якости:

Яблôнки 5-лѣтнй, штука по	40	кр
Грушѣ 4-лѣтнй „ „	50	„
Черехи „ „ „	40	„
Вишнѣ „ „ „	40	„
Деренѣ 3-лѣтнй „ „	40	„
Виноградна лоза шести родôвъ	25	„
Рожѣ пневй дволѣтнй шт. по	60	„
Порѣчки великй штука по	10	„
Малины цѣлый рôкъ родючй	10	„
Виприны штука по	10	„

Цвѣты оранжерійнй по мѣрнôй цѣнѣ.

Кождого часу китицѣ весѣльнй, балевй и вѣнцѣ пôсля цѣны замавляючого — ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

А. ШМІДТЪ

помольоґъ и огородникъ мѣскій.

Для Всечестного Духовеньства

поручає всякй приукрашеня церковнй, ôлтары, иконостасы, амвоны, ôлтарики, конфесіоналы, лавки и др. пôсля найновѣйшихъ взорôвъ и пôсля всякихъ жадань 3604 27—?

Ф. М. ЧЕРНАВСКІЙ, Сынъ

у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 2.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ Заведенье артистично-літоґрафічне

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

РУ-

кавички, шовковй, сернячй, сапіяновй лосевй, кафтаники и шкôрянй штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

!СѢЧКАРНѢ!

Зъ вальцемъ на 3 ножѣ и зъ двома колесами } по 28 зр. зъ доставою
Зъ 2 ножами и однымъ колесомъ С С. Х. } до стаціи зелѣзничои.
Малй зъ однымъ колесомъ и 2 ножами по 24 зр.

поручає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

3655 (4—?) У ЛЬВОВѢ.

Въ значнй припасы НАФТЫ

заосмотривши ся пôдчасъ найдешевшого сезону можу моимъ **сталымъ** ôдбирателямъ доставити

добру неексплъодуючу нафту

по тыхъ самыхъ дешевыхъ цѣнахъ, якъ сей добôрный товаръ нашй першорядни̂ рафінеріи **гуртовно** продають.

На провінцію высылаю **НАФТУ** за переказомъ вô вторки и суботы до всѣхъ стацій зелѣзницѣ. На желанье доставляю цѣнники франко.

ПЕТРО МЙОНЧИНЬСКІЙ

3642 5—6 Львôвъ ул. Сикстуска 47.

ЕДВАРДЪ ТШЕМЕСКІЙ

Заведенье артистично-фотоґрафічне

У Львовѣ при улици Третого Мая число 7

доси пôдъ фірмою Е. Тшемескій & Л. Блаховскій, перейшло зъ днемъ 16 цвѣтня 1890 на выключну мою власнôсть.

Маючи честь повѣдомити о тôмъ П. Т. Публичнôсть, осмѣляюсь повѣдомити, що всякй знятя выготовляю особисто, пôсля улѣпшеныхъ новостей въ обсягу портретовôмъ.

Телефонъ 380.

Зъ поважаньемъ

Едвардъ Тшемескій,

Заведенье арт.-фотоґрафічне

у Львовѣ, при ул. Третого Мая ч. 7.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 25—20 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає єго пôсля приложеного єму цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ			зр.	кр.
		½ клгр.		
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ЗЕРКАЛО

письмо політично-гумористичне

выходить у Львовѣ, при улици Баторія ч. 24, два разы въ мѣсяць то є 1 (13) и 15 (27) кождого мѣсяця.

Цѣна предплатна на цѣлый рôкъ 4 зр. на ½ року 2 зр., на ¼ р. 1 зр.

Предплачувати можна ôдъ кождого часу.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр. — Члены товариства „Просвѣта“ дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Львôвска фабрика асфальту

и улѣпшеныхъ тектуръ огнетревалыхъ

до крытя дахôвъ

С. ШЕЛІГИ ЛИШКЕВИЧА инжиніра

Львôвъ ул. Корытна 13.

поручає: Асфальтъ до фундаментôвъ для изольованя мурôвъ ôдъ вохкости кладеный на фундаменты въ горячôмъ станѣ Елястичнй изолірпляты, улѣпшену огнетревалу Тектуру высокихъ родôвъ до крытя дахôвъ, роля 10 м.□ ôдъ зр. 2·50 до 3·50.

Лякъ асфальтовый до консерваціи дахôвъ тектуровыхъ.

Смолу анґлійску безводну масу кавчукову.

Осушує асфальтомъ, яко одинокимъ средствомъ звѣстнымъ въ будôвництвѣ найбôльше завохченй стѣны въ мешканяхъ.

Нищить застарѣлый грибокъ деревный.

Фабрика выготовляє въ цѣлôмъ краю своими людьми покрытя даховй тектуровй и ихъ репараціи. Метръ □ ôдъ 50 до 75 кр. 3545 36—?

Довголѣтну ґарантію запоручає ся.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 54—?

Добрымъ пôдручникомъ шкôльнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ клясахъ гимназій и учительскихъ семинарій єсть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА „Рускои правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично-стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, выроблень, вправъ, описôвъ и оповѣдань. — Цѣна 40 кр., а зъ пересылкою 45 кр.

БЮСТЫ

Шевченка, Хмельницкого, Лисенка и Нечуя по 60 кр. безъ пересылки а по 1·10 зр. зъ пересылкою можна дôстати у п. Костя Панькôвского ул. Вôрменска ч. 27.

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (28—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.

Ч. 220. Львôвъ, Субота 29 вересня (11 жовтня) 1890. Рôчникъ XI.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; L. Gans, III. Kolonitzgasse 8, M. Stern I. Wollzeile 24, H. Schalek I. Wollzeile 8. Oppelik I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler. G. L. Daube & Comp.

Предплата на „Дѣло“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		въ Границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються лише на попереднє застереженье. — Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимаються по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки печатной, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числяться по 10 кр. ôдъ стишка.

У Львовѣ, дня 11 н. ст. жовтня 1890.

Невдоволенѣ меншости національнѣ починають рухатись. Починъ до того чи не дали навѣть нашѣ рускѣ послы соймовѣ, рѣшивши по торôчнôй сесіи, щобы зôбрати ôдпоручникôвъ зô всѣхъ повѣтôвъ Галичины и Буковины, котрѣ мали бы придумати средства до выборотя для народу руского тыхъ правъ, якими ôдъ довшого часу тѣшать ся и користують ся упривілеґіованѣ бôльшости.

Дня 2 н. ст. жовтня ôдбувъ ся великій зъѣздъ послôвъ словѣньскихъ зъ полудневои Стиріи, Каринтіи и Краины разомъ зъ послами словѣньскими и хорватскими Истріи, Гориціи и Градиски. Першѣ зъ нихъ стоять въ давнôй борбѣ зъ геґемонами нѣмецкими, другѣ жадають рôвноправности зъ елементомъ италійскимъ. Два братнѣ и сусѣднѣ племена славяньскѣ подали собѣ дружну руку, щобы спôльными силами доборотись правъ своихъ для запоруки національного истнованя и культурного розвою. Чого не були въ силѣ достигнути роздробленѣ, то надѣють ся одержати сполученѣ въ одинъ орґанізмъ. Словѣнцѣ и Хорваты розôрвали давнѣ теріторіяльнѣ границѣ и кладуть тымъ самымъ першу основу не тôлько до наближеня частинъ своихъ, але и зôлляня тыхъ частинъ въ цѣлôсть, зъ котрои бы на будуще могла вырости одноцѣльна провінція славяньска на полудни, досыть крѣпка, щобы опертись ґерманізованю и италіянізованю елементу славяньского.

Зъѣздъ сей мусить мати, на нашъ поглядъ, користнѣ для обохъ племенъ наслѣдки. Ухвалы зôбраныхъ послôвъ не йдуть поки-що далеко, але тымъ скорше и лекше, безъ переворотôвъ, можуть бути зреалізованѣ. Головне, о що Словѣнцѣ и Хорваты упôмнулись, — се о ширшій розвôй шкôльництва національного и о розпорядженье правительственне або о законъ, щобы уряды краєвѣ въ згаданыхъ провінціяхъ уживали зъ сторонами выключно языкôвъ словѣньского та хорватского. Школы народнѣ мали бы стати національно вѣроисповѣдными. Въ Люблянѣ, яко осередку словѣньского населеня, мавъ бы стати факультетъ правничій зъ языкомъ словѣньскимъ. Въ другихъ мѣсцевостяхъ мало бы правительство заснувати або окремѣ словѣньскѣ ґімназіи, або паралельнѣ клясы. А и школы промысловѣ чи ремѣсничѣ мали бы стати такожь національными. Вкôнци и краєва рада шкôльна въ Градци мала бы, якъ се сталось въ Чехіи, розпастись на двѣ куріи національнѣ.

Рôвночасно порушили и моравскѣ послы гадку зъѣзду конституційныхъ заступникôвъ чеснихъ Моравы, Чехіи и Шлеска. Моравскѣ послы предложили проектъ свôй д рови Ріґерови, а сей поручивъ переведенье дѣла пос. Матушови. Матушь порозумѣвъ ся въ сѣмъ дѣлѣ зъ д-ромъ Ґреґромъ и таборъ молодо-Чехôвъ радо повитавъ предложенье Моравянъ.

Зъ Шлеска польского ôдозвавъ ся зновъ пос. Свежій, належачій до клюбу польского въ радѣ державнôй зъ замѣтомъ противъ „кола“, що оно нѣчого не дбає про справы національнѣ Полякôвъ шлескихъ, а тымчасомъ елементъ нѣмецкій ґерманізує систематично мѣста и села, колись польскѣ.

Отже, якъ бачимо, на цѣлôй лініи рушились Славяне, а рухъ сей єсть живымъ протестомъ противъ нинѣшнои системы правительства центрального, такъ званои автономіи краѣвъ коронныхъ зъ явною кривдою меншостей національныхъ. Меншости тѣ хотять и домагають ся системы, котру бы можна назвати автономією народôвъ. Система та мусить осущитись, наколи досвѣдъ довгій показавъ, що въ краяхъ коронныхъ зъ мѣшанымъ населеньемъ не мôгъ доси выробитись якій-небудь зносный modus vivendi.

Якъ въ Европѣ взагалѣ въ другôй половинѣ вѣку нашого объявилось стремлѣнье до засновуваня державъ въ границяхъ етноґрафічныхъ и идея та осущаєсь чимъ-разъ бôльше на очехъ нашихъ, — такъ и тутъ поодинокѣ народы, посѣдаючи окремѣ интересы и культурнѣ потребы, змагають до того, щобы розрушити кордоны историчнѣ, а сконсолідуватись въ границяхъ етноґрафічныхъ.

Обявъ сей, не малозначущій, може вправдѣ перестроити Австрію радикально, але обєктивно взявши, ôнъ єсть одинокимъ выходомъ зъ лабіріяту, въ котрый загнали державу ненасытнѣ дотеперѣшнѣ геґемоны. Ôнъ одинокій єсть въ силѣ знищити антаґонізмъ національный, роздѣлюючи тыхъ, котрѣ чи то зъ расовои, чи племѣнной ненависти стояли и стоять въ завзятôй борбѣ противъ себе...

Отворенье нового року шкôльного въ університетѣ львôвскôмъ.

Позавчера ôдбуло ся торжественне отворенье нового року шкôльного въ університетѣ львôвскôмъ.

Торжество почало ся о 9-тôй годинѣ богослуженьемъ въ приунверситетскôмъ костелѣ св. Миколая, котре ôдправивъ митратъ кс. Юрковскій. Въ костельныхъ навахъ, прибраныхъ зеленью и коврами, засѣли професоры університету въ тоґахъ, а за ними університетска молодѣжь.

По богослуженю зôбрали ся въ університетскôй сали конференційнôй професоры на пôдвысшеню; мѣжь ними на першôмъ мѣсци ректоръ-маґніфікъ проф. д-ръ Станецкій (зъ выдѣлу фільософичного), а побôчь него заняли мѣсця — намѣстникъ ґр. Бадені и епископы всѣхъ трехъ обрядôвъ. Салю заповнила молодѣжь університетска и публика (въ першихъ рядахъ фотелѣвъ дамы).

Тогдѣ забравъ слово ректоръ д-ръ Станецкій и ôдкрывъ 94-ый рôкъ истнованя а 20-ый спольщеня університету — промовою зовсѣмъ неимпонуючою своимъ змѣстомъ. Про результаты працъ въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ не взявъ ся подати близшихъ датъ, — и була въ тôмъ своя рація, — а натомѣсть пôднѣсъ, що професоры послують въ соймѣ и въ радѣ державнôй, суть членами кракôвскои академіи наукъ, и дбають о те, щобы зараза зъ чужины не затроювала молодежи. Дальше ректоръ розвѣвъ ся надъ порôвнаньемъ долѣ двохъ ôдломôвъ Польщѣ (пôдъ Россією и Прусами) зъ тымъ ôдломомъ, що пôдъ Австрією, и сконстатувавъ, що тутъ Полякамъ дуже добре. На університетѣ львôвскôмъ, зъ ласки австрійского монарха, суть уже катедры исторіи Польщѣ и права польского. [А рускихъ нема!] Пôдъ конець ректоръ высказавъ надѣю, що університетъ дôжде ся чей же вже незабавомъ выдѣлу медичного.

Цѣла промова ректора д-ра Станецкого була выголошена въ дусѣ патріотичнôмъ польскôмъ и до польскои молодежи („złotej polskiej młodzieży...“), хотяй університетъ львôвскій єсть не чисто польскій, якъ кракôвскій, але єсть такъ добре й рускій, бо мѣстить въ собѣ загалъ краєвои молодежи рускои и посѣдає кôлька катедръ рускихъ. Тому й не диво, що у Русинôвъ вызвала промова ректора велике огôрченье.

Слухаючи промовы д-ра Станецкого, мы ще лучше починали розумѣти такѣ справы, якъ: чому то найстаршого на выдѣлѣ фільософічнôмъ професора д-ра Омеляна Огоновского доси ще анѣ разу не выбрано ректоромъ?— чому то д-ра Костя Левицкого не допущено на катедру доцента права зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ? — и т. д.

А прецѣнь були колись часы, що львôвскій університетъ бувъ властиво рускимъ університетомъ! Нинѣ ôнъ нимъ не єсть, — нинѣ ôнъ нѣбы-то утраквістичный — але Русины якъ зъ однои стороны не можуть погодити ся на такій нинѣшный утраквізмъ, такъ зъ другои стороны не вôльно имъ забувати того, що університетъ въ столици Руси галицкои бувъ уже разъ пôдъ Австрією університетомъ рускимъ...

Справы краєвѣ.

По-при анкетѣ для справъ театру руского радила такожь анкета для справъ театрôвъ польскихъ у Львовѣ и Краковѣ, именно надъ трема точками: 1) надъ справою обнятя театрôвъ львôвского и кракôвского въ зарядъ краєвый; 2) надъ справою надзору выдѣлу краєвого надъ театромъ; 3) надъ справою выплаты и ужитя субвенціи краєвои для театрôвъ.

Що-до першои точки, то хочь гадка переєму театрôвъ у краєвый зарядъ збôльшує число прихильникôвъ, однакъ зваживши, що публика вымагала бы ôдъ предприємства краєвого лѣпшого добору штукъ и всякого улѣпшеня, — збôльшило бы се кошты и выдатки, а тіи не дались бы такъ легко покрыти доходами приватными. Краєвый выдѣлъ годить ся въ засадѣ зъ ухвалою анкеты, що належить стремѣти до обôйму театрôвъ у зарядъ краєвый, але поки що треба ще полишити рѣчь въ дотеперѣшнôмъ станѣ.

Въ справѣ надзору выдѣлу краєвого надъ театромъ пôйшовъ выдѣлъ такожь за гадкою анкеты, що комітеты театральнѣ можуть бути лише орґаномъ контролюючимъ и критикуючимъ, а не мѣшати ся въ справы адміністраційнѣ.

Выдѣлъ застерѣгъ собѣ право не выплатити субвенціи театрови, хочь-бы опінія комітету була за тымъ, бо здержанье выплаты можуть поводувати обставины независимѣ ôдъ комітету, котрого выключнымъ дѣломъ єсть лише сторона артистична. Анкета жадала, щобы выдѣлъ краєвый выєднавъ въ соймѣ осôбный фондъ на утворенье бібліотекъ театральныхъ у Львовѣ и Краковѣ. Выдѣлъ краєвый заявивъ, що се належить до теперѣшного заряду театрального. За те выдѣлъ годить ся на установленье двохъ премій (500 и 250 зр.) за найкрасшѣ творы драматичнѣ, на заведенье институціи науковои (по-при истнуючôй) для выучуваня артистôвъ міміки, рухôвъ, танцѣвъ и т. д. и на субвенціи для артистôвъ на подорожи артистичнѣ для пôзнаня взôрцевыхъ сценъ заграничныхъ. Въ справѣ розтягненя фонду емеритуры для артистôвъ сцены львôвскои такожь и на артистôвъ кракôвскихъ — на теперь выдѣлъ ще ôдказавъ ся.

Критикови „Исторіи Руси“

выданои товариствомъ „Просвѣта“

на єго статью въ „Червонôй Руси“

(*Дальше.**)

Критикъ „Червонои Руси“ выступає проти высказаного въ „Исторіи Руси“ погляду, що „до кôнця XI-го столѣтя патріярхъ царгородскій ще не ôдлучивъ ся бувъ ôдъ Риму, отже въ справахъ вѣры була ще єднôсть мѣжь Царгородомъ а Римомъ — а руска церковь була тогдѣ въ звязи зъ Римомъ“. Ôнъ справивъ ся зъ тымъ дуже коротко, бо навѣть не запускавъ ся „въ опроверженіе той исторической лжи“, и каже, що вже передъ XI-ымъ столѣтьемъ „восточная церковь розличалась отъ западной обрядомъ и языкомъ богослуженія, которыи то обстоятельства не могутъ быти означены словами „єднôсть въ справахъ вѣры“. Критикъ помѣшавъ тутъ доґматичнѣ справы зъ обрядовыми, бо-жь выраженье „єднôсть въ справахъ вѣры“ не инакше треба и можна розумѣти, лишь яко єднôсть въ доґматичнôмъ взглядѣ, а зовсѣмъ инша рѣчь „обрядъ и языкъ богослуженя“. Тажь наша греко-католицка церква рôзнить ся ôдъ римско-католицкои и обрядомъ и языкомъ богослуженя, а нѣхто не заперечить, що єсть въ звязи зъ Римомъ и що мѣжь одною и другою єсть єднôсть въ справахъ вѣры. Дальматинцѣ діецезіи Задарскои належать до захôднои церкви, а мимо того задержали ôдъ тысячки лѣтъ языкъ церковный старо-словеньскій и глаголицке письмо въ книгахъ церковныхъ. Отже зовсѣмъ ясно, що треба доґматичну сторону ôдрôзняти ôдъ обрядовои. Я высказавъ, що за часôвъ Володимира Великого, коли Русь приняла христіяньство зъ Царгорода, и за єго наслѣдникôвъ въ XI-ôмъ столѣтю була „єднôсть въ справахъ вѣры и звязь мѣжь Царгородомъ и Римомъ“.

Вправдѣ вже въ роцѣ 865 повстає перша схизма, выкликана Фотіємъ, однакъ въ р. 869 на соборѣ вселеньскôмъ въ Царгородѣ привернено зновъ єднôсть зъ Римомъ. По смерти патріярха св. Игнатія Фотій здобуває собѣ ласку цѣсаря грецкого, а зъ тымъ и патріярхатъ (877 р.), однако вже въ 886 цѣсарь Левъ Философъ казавъ єго замкнути въ монастири, де ôнъ и вмеръ (891 р.). Зъ того часу ажь до половины XI го столѣтя тревае неперерывна єднôсть мѣжь Царгородомъ и Римомъ, поки въ 1053 р. патріярхъ Михаилъ Церулярій довѣвъ до рѣшучого роздору церквей. Коли отже була єднôсть мѣжь Царгородомъ и Римомъ въ тôмъ часѣ, то не можна допускати, щобы Русь, принявши вѣру Христову при кôнци X-го столѣтя, не була въ звязи зъ Римомъ, и щобъ на Руси була яка рôзниця въ справахъ вѣры т. є. въ доґмахъ. Схизма Церулярія припадає на часъ, коли вже на Руси христіяньство було значно розширилось и було значне число епископствъ, а першѣ чотири митрополиты кіевскѣ були поставленѣ патріярхомъ царгородскимъ, котрый стоявъ въ звязи зъ Римомъ. Навѣть коли въ Царгородѣ патріярхъ Церулярій ôдновивъ роздоръ церквей въ 1053 р, Русь и руска церковь не мала и не могла мати нѣякои участи въ тôмъ роздорѣ церковнôмъ, бо схизма Церулярія (1053 р.) припадає на часъ неприязни зъ Грецією, а князь Ярославъ Мудрый уже въ 1051 р. казавъ рускимъ епископамъ выбрати въ Кіевѣ митрополитомъ Иларіона безъ найменшого вплыву царгородского патріярха*). Коли Ярославъ симъ поступкомъ хотѣвъ вызволити ся зъ пôдъ вплыву Греціи,**) то певно, що й не пôддавъ ся вплывови Церулярія и тогдѣ, коли сей ôдорвавъ ся ôдъ Риму. Льеґаты папы Льва IX-го, высланѣ до Царгорода щобы навернути або ôдлучити ôдъ церкви Церулярія, находять въ поворотѣ гостинный приютъ въ Кіевѣ, а зъ того можна заключати, що Русь и руска церква не згоджувала ся зъ поступкомъ царгородского патріярха. Наслѣдники Иларіона, митрополиты кіевскѣ, були вправдѣ поставленѣ царгородскими патріярхами, однако и теперь ще не розрываєсь зовсѣмъ звязь Руси зъ Римомъ, а наслѣдники Ярославовѣ, Изяславъ Ярославовичь и Всеволодъ Изяславовичь, остають въ приязныхъ ôдносинахъ зъ Римомъ. Изяславъ посылає свого сына до славного папы Григорія VII-го, заявляє єму своє пôдданьство и признає не тôлько духовну, але й свѣтску власть папы надъ Русію,*) а Всеволодъ Изяславовичь приймає въ 1092 р. въ Кіевѣ папского льеґата и зъ своимъ митрополитомъ Єфремомъ заводить свято перенесеня мощей св. Николая зъ Ликіи до Бару, свято не знане въ церквѣ православнôй. Тому то й Карамзинъ**) уважає се за доказъ, що мѣжь Русію а Римомъ були тогдѣ приязнѣ ôдносины; отже нема сумнѣву, що Русь до кôнця XI-го столѣтя не мала участи въ роздорѣ церквей. Наконець пôддержують реліґійну звязь мѣжь Русію а Римомъ въ тôмъ часѣ подружя мѣжь рускими князями а латиньскими княжнами и на ôдворôтъ, котрѣ ôдбували ся безъ всякои диспензы, чого не допустила-бъ церковь римска, коли-бъ Русь була зъ нею розôрвала єднôсть въ справахъ вѣры. Такъ н. пр. Святополкъ Окаянный одруживъ ся зъ дочкою Болеслава Хороброго, Казимиръ Реставраторъ зъ сестрою Ярослава Мудрого, а зъ дочками Ярослава поженили ся король норвежскій Гаральдъ, францускій Генрихъ I и угорскій Андрѣй. Тыхъ звязкôвъ не можна оправдати рôвнодушностію реліґійною въ тыхъ часахъ твердои вѣры, лишь єдностію вѣры Руси зъ Римомъ, яка була въ XI-ôмъ столѣтю.

Переходячи до козацкого періоду, признає критикъ „Червонои Руси“ хочь оденъ разъ, що я бодай „радъ-не-радъ принужденъ былъ высказати правду, которая рѣшительно не соглашается съ тенденціею написанной“ мною исторіи и наводить отсѣ мои слова зъ стор. 195: „Недавно передъ Виленьскимъ миромъ (1656 р.) бажавъ Хмельницкій нахилити царя, щобъ не тôлько одна Украина, але всѣ рускѣ землѣ, що колись належали до стародавныхъ рускихъ князѣвъ, були вызволенѣ зъ пôдъ власти Польщѣ, а, злученѣ въ одну самостôйну цѣлôсть, перейшли пôдъ єго царску руку. Гадка ся була вже давно горячимъ бажаньемъ Хмельницкого и додавала єму лицарского духа до дальшихъ подвигôвъ“. Въ тôмъ добачає критикъ „невольное противорѣчіе“, „которое является неизбѣжнымъ послѣдствіемъ тенденційности автора“.

Слова наведенѣ зъ моеи „Исторіи Руси“, ôдорванѣ ôдъ дальшого оповѣданя, можуть на першій поглядъ выдати ся „противорѣчіемъ“, однако хто ихъ зъ увагою прочитає, той не добачить тутъ нѣякого противорѣчія. Въ думцѣ Хмельницкого дозрѣвавъ плянъ злученя давныхъ рускихъ земель въ одну цѣлôсть самостôйну, а позаякъ не мôгъ ôнъ зъ Польщею дôйти до ладу, думавъ, що се поведесь єму перевести пôдъ зверхньою властію царя. Ся отже гадка, щобы злучити всѣ колишнѣ землѣ рускѣ въ одну самостôйну цѣлôсть, пôддержувала лицарского духа въ Хмельницкôмъ. Але критикъ „Червонои Руси“ промовчує дальшѣ мои слова: „Одначе, — кажу я дальше (стор. 195) — Москва не хотѣла зрозумѣти широкихъ думокъ козацкого гетьмана и була глуха на єго слова. Коли-жь козацкѣ послы прибули до Вильны, щобъ взяти участь въ мирныхъ переговорахъ, — сказали имъ гордо царскѣ послы, що козаки — пôдданѣ и тому не можуть мати голосу тамъ, де про ихъ долю рѣшають послы монархôвъ. Почувши про се, попавъ гетьманъ у велику тугу и почавъ слабнути. Стоячи одною ногою надъ могилою, глядѣвъ гетьманъ зъ превеликимъ жалемъ на те, що десятилѣтнѣ єго труды и змаганя не довели до путя́, а передъ нимъ розкрывалась невôдрадна будущина Украины-Руси“. Тутъ отже высказано, що Хмельницкій ще за житя бачивъ свою помылку, покладаючи великѣ надѣѣ на Москву, и опôсля навѣть, увôйшовши въ змову зъ шведскимъ королемъ Каролемъ и семигородскимъ княземъ Ракочіємъ, щобы розôбрати Польщу, переконавъ ся, якъ лукаво поступила зъ нимъ Москва, заманювана надѣєю на корону польску, вымагаючи, щобы гетьманъ ôдкликавъ Козакôвъ, высланыхъ на пôдмогу своимъ союзникамъ, — и тымъ знѣвечила єго пляны.

Якъ же-жь можна, прочитавши все те въ звязи, добачати яке-небудь противорѣчіе?!

(*Конець буде.*)

Олександеръ Барвѣньскій.

*) Гл. ч. 218 „Дѣла“.

*) Карамзинъ, II. 33. **) Ibidem.

*) Op. cit. II. 74. **) Ibidem. 94.

Справозданье своє кôнчить выдѣлъ краєвый внесенями:

1) Соймъ приймає справозданье до вѣдомости;

2) уповажнює выдѣлъ до розписування конкурсôвъ драматичныхъ що три роки въ квотѣ 500 зр. и 250 зр. и вставляє въ тôй цѣли до буджету краєвого на рôкъ 1891 квоту 750 зр.;

3) уповажнює выдѣлъ краєвый до переведеня переговорôвъ зъ галицкимъ товариствомъ музичнымъ у Львовѣ, щобы коштомъ краєвого фонду утворити при консерваторіи того товариства осôбный ôддѣлъ для образованя артистôвъ драмату и оперы.

——

Краєва комісія промыслова выготовила вже справозданье для сойму, обôймаюче переглядъ дѣяльности за рôкъ ôдъ серпня 1889 р. до серпня 1890 р.

Въ послѣднôмъ часѣ прибуло пять новыхъ промысловыхъ шкôлъ доповняючихъ, а то: въ Бохни, Ярославѣ, Старôмъ-Санчи, Вадовицяхъ и Жовквѣ. Дальшй двѣ школы промысловй доповняючй, въ Горлицяхъ и Самборѣ увôйдуть въ житье въ протягу року, а ведуть ся переговоры ще дотычно такихъ шкôлъ въ Сяноцѣ и Вѣличцѣ. Зъ пятьохъ мѣстъ, де законом зъ 1880 р. знесено выдѣловй школы мужескй, а задумано завести доповняючй школы промысловй, лише Бохня завела таку школу. Громадскй рады въ Вѣличцѣ и Самборѣ ухвалили вже завести тй школы, а зъ Городка и Снятина нема ще доси ôдповѣди.

Зъ жалемъ пôдносить комісія, що на значнôй просторони краю, на лініи Жовквôвъ-Львôвъ-Бережаны-Коломыя нема доси аяѣ одной доповняючой школы промысловой, хочь такй школы мали бы богато дѣла мѣжь такъ численною людностію рукодѣльничою въ мѣстахъ якъ Тернопôль, Снятинъ, Залѣщики, Теребовля, Збаражъ, Зôлочевъ, Броды и другй.

Въ загальнôмъ станѣ шкôлъ зазначує комісія деякй поступы; именно всѣ школы заосмотренй у взоры и моделѣ рисункôвй та и инчй помôчничй средства. У всѣхъ школахъ, учать рисункôвъ учителѣ, що ôдбули спеціяльнй методичнй курсы рисункôвъ, черезъ що пôднесла ся наука рисункôвъ.

Яко некористнй стороны въ орґанізациі шкôлъ промысловыхъ доповняючихъ пôдносить комісія се, що въ деякахъ мѣстахъ проявляє ся нехôть майстрôвъ — посылати своихъ терминаторôвъ до школы, такъ що тую нехôть треба ажь средствами примусовыми перемагати. Дальше и се, що повѣты и громады мало причиняють ся на кошты удержуваня тыхъ шкôлъ. Вкôнци не уладженй ôднośины тыхъ шкôлъ до правительства, бо одностайный статутъ орґанізаційный для всѣхъ шкôлъ не має ще потвержденя ôдъ правительства.

Зъ новыхъ шкôлъ увôйде незадовго въ житье новый взôрцевый варстатъ колодѣйный въ Грибовѣ.

Комісія веде теперь переговоры зъ правительствомъ о заложенье другой школы фаховой для промыслу деревного (на взорець закопаньскôв) у всходнôй части краю. Комісія заявила ся за мѣстомъ Коломыею, а мѣсто заявило готовôсть причинити ся до коштôвъ удержавя такой школы рôчною квотою 600 зр., а сли бы школа мала обôймати ôддѣлы для науки колодѣйства и боднарства, то квотою 800 зр. Выдѣлъ повѣтовый въ Косовѣ прирѣкъ такожь причинити ся якоюсь сумою на пôдмоги для ученикôвъ зъ повѣту косôвского.

Въ протягу року прибула такожь двѣ новй школы ткацкй: варстатъ взôрцевый полотенный и суконный имени цѣсаря Францъ-Іосифа I. въ Ланьцутѣ и взôрцевый варстатъ въ Глинянахъ. Теперь же уладжує ся ще варстатъ ткацкій въ Рихвальдѣ въ повѣтѣ живецкôмъ.

——

Посолъ ґр. Іосифъ Менциньскій складавъ въ Домбровѣ дня 3 н. ст. жовтня передъ выборцями справозданье зъ своєй посольскої дѣяльности, а справозданье се цѣкаве зъ того, що на нѣмъ обговорювано досыть обширно справу конверсіи довгу индемнізаційного, и якъ посолъ такъ и выборцѣ заявили свои гадки въ тôй справѣ. Пос. Менциньскій, пояснивши важность и дотеперѣшный хôдъ справы, заявивъ ся рѣшучо противъ конверсіи, уважаючи ю некористною и невôдповѣдною економічнымъ потребамъ краю. „Я бравъ участь — мовивъ посолъ — въ анкетѣ, скликанôй маршалкомъ въ тôй справѣ. Въ тôмъ самôмъ дусѣ, що тутъ, высказавъ я и тамъ свою гадку и голосувавъ противъ конверсіи довгу индемнізаційного. И такъ само буду голосувати въ соймѣ, коли та справа прийде на порядокъ дневный. Бо, пôсля моєи гадки, лѣпше есть до р. 1898 зробити кôлька міліонôвъ довгу на необхôдній бѣжучй выдатки краєвй, а навѣть остаточно пôднести додатокъ краєвый о 2 або 3 крейцарѣ, анѣжь двѣ будучй ґенерациі обтяжати такъ значнымъ тягаромъ. За то въ р. 1898 найдемо ся вôльными ôдъ довгу индемнізаційного и тогдѣ будемо могли упорядкувати господарство фінансове скарбу краєвого, будемо мати чимъ платити довги затягненй на тымчасовй недоборы и вкôнци зможемо може обнизити додатки до податкôвъ, бо цѣлковите усуненье додатку индемнізаційного зробить все те намъ можливымъ. На реальнй инвестіциі: на дороги, школы, пôддвигненье промыслу, на мелioраціи водй — соймъ усе, въ мѣру можности и выказанои потребы, не щадивъ доконечныхъ додаткôвъ, и на дальше — не сумнѣваю ся — щадити ихъ не буде, але — пôсля моєи гадки — повиненъ се робити безъ такъ величезной жертвы фінансовой на шкоду будучности, якой домагає ся ôдъ насъ проєктъ конверсіи."

Выборцѣ подѣлили цѣлкомъ тй погляды свого посла, и голосно притакували. „Такъ, такъ! — говорили они, — лѣпше додатки пôднести о 3 крейцарѣ, анѣжь затягати величезный довгъ на 50 лѣтъ."

Праса польска стала теперь пильно звертати увагу на галицкй зелѣзницѣ.

Dziennik Polski звертає увагу на то, що сѣть галицкихъ зелѣзниць выносить теперь 1994 кільометрôвъ и що ôдповѣдно до того мусить для галицкихъ зелѣзниць державныхъ настати инша догôдньйша орґанізація та що мусить настати роздѣлъ аґендъ ґенеральной дирекціи. „Централізація такъ широкой адміністрациі приносить лишь шкоду, урядники при зелѣзници державнôй въ Галичинѣ, люде чужй, хилять ся своими симпатіями до Вѣдня и ширять ґерманізацію. Ґенеральна дирекція у Вѣдни має на оцѣ лишь интересъ державы и не журить ся о потребы краю, котрый такожь причиненъ ся до будовы зелѣзниць. Директорами руху въ Львовѣ и Краковѣ суть справдѣ Поляки, але ихъ власть есть такъ обмежена, що они въ найдрôбнѣйшихъ справахъ мусять ôдносити ся до Вѣдня. Поляки мусять отже о то старати ся, щобы у Львовѣ була установлена окрема дирекція зелѣзниць державныхъ и окрема рада зелѣзниць державныхъ. Лишь коли то настане, то Поляки згодять ся, щобы держава взяла въ свôй зарядъ и другй зелѣзницѣ приватнй въ Галичинѣ; въ противнôмъ случаю будуть они рѣшучо противитись всякôй акціи удержавленя, хочь бы лишь для того, щобы не допускати до дальшои ґерманізациі краю и не стратити вплыву на адміністрацію зелѣзниць. Маємо надѣю, каже згадана ґазета, що новый маршалокъ выступитъ зъ тыми жаданями, коли міністеръ торговлѣ сюды приѣде. Такъ само сподѣваємо ся, що польскй послы будуть домагати ся заведеня польского языка яко урядового въ адміністрациі галицкихъ зелѣзниць державныхъ. Коло польске пôдпирало черезъ дванацять лѣтъ теперѣшне міністерство и то зô взгляду на интересы державы не числячись зъ интересами краю. Край дає зъ давенъ-давна доказы свого привязаня до монархіи и не була для него нѣяка жертва за велика, коли розходилось о пôддержанье теперѣшного правительства. Польска льояльность сталась вже пословицею, для того мають Поляки повне право жадати заплаты за такй услуги и числять на то, що правительство увзгляднить ихъ справедливй жаданя.

Przegląd подаючи вѣсть, що правительство має заразъ по поставленю другого шляху на зелѣзници Кароля Людвика предложити радѣ державнôй законъ о удержавненю сеи зелѣзницѣ, доказує, що въ интересѣ краю есть противитись дальшому розширюваню сѣти зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ и не допустити до удержавненя зелѣзницѣ Кароля Людвика, бо може настати инше, менше краєви прихильне правительство, котре черезъ свôй вплывъ на адміністрацію за надто великои сѣти зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ, може Полякамъ наробити бôльше шкоды, якъ гнетомъ політичнымъ. Було бы далеко лѣпше спонукати зелѣзницю Кароля Людвика, щобы она бôльше увзглядняла интересы краю."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Праги доносять, що намѣстникъ Чехіи ґр. Тунъ выѣхавъ до Вѣдня въ справѣ заведеня ческого языка яко урядового. Намѣстникъ має порозумѣти ся зъ ґр. Таффимъ що-до ôдповѣди, яку має дати д-рови Ріґерови на его жаданье, ще закимъ соймъ збере ся. Порядокъ дневный першого засѣданя ческого сойму буде короткій и справа угодова не буде ще на нѣмъ порушена. На порядку дневномъ стоять лишь: повѣдомленя президіи, справозданье о выборахъ и привѣченя нововыбраныхъ послôвъ.

Дня 9 с. м. зôбрались були вечеромъ о 5 год. мужѣ довѣріа старо-ческого клюбу сôймового на нараду пôдъ проводомъ д-ра Ріґера. На засѣданье явили ся послы Троянъ, Маттушъ, Шварда, Квічаля, Цайтгамеръ и бурмістръ Праги д-ръ Шольцъ. Д-ръ Маттушъ здавъ насамперед справу о результатѣ конференцій угодовыхъ старо-Чехôвъ зъ молодо-Чехами и предложивъ ôдтакъ внесенье Ґреґра поставлене въ имени молодо-Чехôвъ, щобы выдати спôльну ôдозву до ческого народу. Надъ сею справою вывязалась довга дебата. Особливо богато говорено о тôй точцѣ ôдозвы, въ котрôй каже ся, що вѣденьска конференція угодова була для ческого народу зовсѣмъ шкôдливою. Взагалѣ высказали ся майже всѣ бесѣдники въ тôмъ дусѣ, що такои ôдозвы, якъ та, котру предкладавъ Ґреґръ, не можна выдавати. Внесенье Ґреґра ôдкинено отже и постановлено повѣдомити о тôмъ письменно молодо-Чехôвъ. Дальше обговорювано такожь теперѣшну ситуацію, але зъ того обговорюваня не выйшло нѣчого. Переговоры будуть вести ся ще и нинѣ. N. fr. Presse доносить, що переговоры постановлено держати въ тайнѣ, а ґазетамъ має ся выдати лишь коротенькій комунікатъ, въ котрôмъ буде сказано, що переговоры крутили ся около помиренa старо- и молодо-Чехôвъ.

Въ комісіи буджетовôй угорского парламенту сказавъ міністеръ торговлѣ, що правительство приготовилось вже зовсѣмъ до того, що въ 1892 р. мають бути ôдновленй угоды торговельнй зъ сусѣдными державами. Правительство старало ся вже завчасу означити напрямъ, въ якôмъ треба поступати на поли торговельнôмъ въ виду загальной ситуациі европейскои. Правительство и нинѣ уважає вольнодумну політыку торговельну и заключенье угодъ яко рѣчь справедливу и стремить до того всѣми силами, однакожь то не зовсѣмъ лишь ôдъ него зависить. Переговоры зъ Болґаріею ведуть ся, але міністеръ поки що не може нѣчого ще сказати. Переговоры зъ Туреччиною кажуть сподѣвати ся доброго успѣху. Що-до Сербіи, то можна сподѣвати ся, що буде заведеный status quo, але правительство обстає при тôмъ, щобы приписы ветеринарійнй сповняли ся точно. До заведеня status quo треба конче, щобы правительство сербске знесло всѣ розпорядженя, котрй противлять ся угодѣ торговельнôй. Супротивъ Америки готове правительство пôдняти ся всякои акціи, ôдповѣдаючои интересамъ Угорщины.

Король саскій выѣхавъ оногды зъ Вѣдня назадъ до Дрездна. Офіціяльного прощаня не було. Король приѣхавъ разомъ зъ цѣсаремъ въ замкненôмъ екипажи на дворець, оба монархи поцѣлувались тутъ сердечно, цѣсарь ôдвѣзъ короля до вагона, розпращавъ ся ще разъ зъ нимъ и ôнъ ôдъѣхавъ. Передъ ôдъѣздомъ ôдбувъ ся въ Шенбрунѣ обѣдъ, на котрôмъ крôмъ короля саского були ще архіки. Альбрехтъ, Кароль Людвикъ, Вільгельмъ, Райнеръ и другй, ґр. Кальнокій, нѣмецкій амбасадоръ, послы Баваріи и Саксонiи, міністеръ вôйны Баверъ, шефъ ґен. штабу бар. Бекъ и адміралъ Штернекъ.

——

Татищевъ напытавъ собѣ клопоту зъ своимъ справозданьемъ о Болґаріи; праса россійска не дає ему теперь спокою и ганьбить его на всѣ заставы. Найбôльше гнѣваютъ ся „Новости" на Татищева за то, що ôнъ каже Россіи мирити ся зъ „палочникомъ" Стамболовомъ. Згадана ґазета каже, що було бы лѣпше збвсѣмъ ôдречи ся Болґаріи, якъ робити зъ такими людьми згоду. Россія не могла бы забути своєи обиды навѣть тогды, коли-бъ и дѣйстно будучнôсть належала до кліки Стамболова. Впрочôмъ Стамболовъ есть вже політичнымъ трупомъ, а остаточна побѣда Россіи есть певна. При сѣй нагодѣ выступають „Новоста" и противъ Австріи дуже остро. Ще острѣйше выступають противъ бувшого россійского дипльомата „Славянин. Извѣстія". Сергій Шараповъ доказує въ ôдкрытôмъ письмѣ до Татищева, що его въ Болґаріи обтуманили, а зъ другои стороны и ôнъ обманувъ Стамболова, коли ему говоривъ, що зъ Россіею буде можна помирити ся. „Вы — каже Шараповъ — не видѣли нѣчого въ Болґаріи, бо Болґарію терорызують и высысають якъ пявки, а то все вина Стамболова. Есть лише оденъ способъ до полагодженя справы болґарскои, а то есть: „чекати".

Царь и его родина выѣхали оногды зъ Спалы и прибули до Скирневиць, де перебудуть довшій часъ. Зъ царскимъ дворомъ приѣхавъ сюды и ґен. Вердеръ, котрому на ловахъ въ Спалѣ приключилась немила пригода. Ôнъ выйшовъ бувъ на ловы, на котрыхъ однакожь царя не було, разомъ зъ прибочнымъ хірурґомъ царя, Ґіршемъ, а той стрѣливъ такъ нещасливо, що поцѣливъ ґен. Вердера въ ногу. На щастье куля прошила лишь тѣло повыше колѣна, не нарушуючи костю.

Оногды приѣхавъ до Вѣдня вел. кн. Павло Александровичъ зъ женою, а на двôрци повитали вхъ грецкій король и наслѣдникъ престола, россійскій амбасадоръ Лабановъ и грецкій посолъ Драґумісъ. Пôзнѣйше зложили князеви візиту архики. Кароль Людвикъ зъ женою и король саскій.

——

Цѣсарь нѣмецкій вернувъ вже до Берлина, а праса нѣмецка розважує теперь наслѣдки его сегорôчныхъ подорожей. Köln. Ztg., котра стоить въ ввязи зъ берлиньскими кругами урядовыми, такъ ôдзываєсь: Сегорôчнй подорожи цѣсаря полишать пôсля певныхъ и згôдныхъ зъ собою ознакъ зновъ по собѣ дуже мирнй враженя. Пильнй и розважнй зрѣтелѣ не сумнѣвають ся, що навѣть вплывовй россійскй круги правительственнй не ôдступлять ôдъ свого дотеперѣшного выжидаючого становища на Всходѣ якъ и де-инде на довгій часъ. Въ тыхъ же самыхъ кругахъ якъ и на россійскôмъ дворѣ суть по послѣднихъ розговорахъ бôльше якъ коли небудь переконанй, що тридержавный союзъ поставивъ собѣ за цѣль лишь оборону, и длятого не будуть ставати ему на перешкодѣ. Досвѣдній політыки высказали ся, що загальна ситуація не була ôдъ многихъ лѣтъ такъ певна и мирна, якъ она теперь представляєсь. Середъ такого повного довѣріа пониманя стану рѣчей, забудуть ся скоро безсильнй змаганя особливо французскихъ юдателѣвъ. Тымъ стоить особливо на перешкодѣ, що навѣть Анґлія признає ôдъ якогось часу, що забезпеченье рôвноваги на Середземномôмъ мори есть наслѣдкомъ тридержавного союза, и що Италія въ наслѣдокъ того чує ся спокôйнѣйшою що-до свого становища въ въ Европѣ. Пустй вѣсти о якихсь жаданяхъ Италіи, щобы ѣй ôддати Тріполісъ, и подôбнй байки не зроблять нѣякои змѣны. Згода и порозумѣнье Анґлія зъ Италією покажуть ся наконець и при управильненю границь въ Африцѣ и певно не прийде до нѣякого поважнѣйшого роздору.

По подорожахъ нѣмецкого цѣсаря зачинає розъѣзджати его канцлеръ ґен. Капріві. Недавно тому ѣздивъ Капріві до Фрідріхсгафенъ въ Віртемберґіи, а подорожь его стояла въ звязи зъ змѣною команданта віртемберґского корпуса, котрымъ бувъ доси знеславленый въ Віртемберґіи прускій ґенералъ Альвенслебенъ. Кажуть, що канцлерови удалась его місія вповнѣ и справу сю можна уважати за залагоджену, лишь не знати ще, хто буде именованый тымъ комендантомъ. Теперь же доносить Köln. Ztg., що ґен. Капріві має сими днями выѣхати до Монахіюмъ, щобы тамъ видѣти ся зъ княземъ реґентомъ баварскимъ. Мабуть въ Монахіюмъ ôдбуде ся такожь — доносить згадана ґазета — зъѣздъ ґен. Капріового зъ президентомъ італіяньского кабінету Кріспімъ.

——

О вражѣню, яке бесѣда Кріспіого въ Фльоренціи зробила на присутныхъ, доносять до N. fr. Presse такъ: Бесѣда Кріспіого зробила дѣйстно таке вражѣнье, яке ôнъ собѣ зъ горы обчисливъ, а судячи по тôмъ руху, якій она середъ Фльорентинцевъ выкликала, була она сильнымъ ударомъ вымѣренымъ противъ ірідентистôвъ и радикалôвъ та не позбстане певно безъ хосенного вплыву и на цѣлый край. На зборахъ, на котрыхъ було 300 сенаторôвъ и послôвъ, слухали бесѣды зразу зъ великою увагою, але и зъ тымъ холодомъ, якій есть властивый тосканьскому духови, готовому до кратики. Доперва коли бесѣдникъ ôдозвавъ ся о Австріи и сказавъ, що коли-бъ ей не було, то треба бы ей сотворити, роздались перші оплески. Оплески повторились, коли бесѣдникъ нагадавъ на тоастъ нѣмецкого цѣсаря въ честь ненарушимого Р.му. Одъ сея поры не умовкали оплески, а коли бесѣдникъ ставъ говорити о фарисействѣ ірідентистôвъ и сказавъ, що они суть ворогами монархіи, котрои проводирѣ своєю хоробростію и мудростію та горожаньскимъ розумомъ дають Италіи и цѣлому свѣтови свѣтлый примѣръ дбаня про народъ, оплески вже не утихали. Богато зъ присутныхъ послôвъ хотѣли бы були рядо де-що почути про выборы и про економічне положенье краю, але бесѣда була обчислена лишь для заграницѣ и, якъ сказавъ пос. Саляндра, не могла бути лѣпше уложена." Она усувае всяке непорозумѣнье, всякй сумнѣвы, але мы могли сподѣватись чогось бôльше. Для тридержавного союза знайде правительство въ парляментѣ завсѣгды чотириста послôвъ готовыхъ ити зъ нимъ рука въ руку, але економічне положенье не дає намъ спокою.

О бесѣдѣ Кріспіого въ Фльоренціи бдзываєсь N. fr. Presse такъ: Бесѣда Кріспіого мусѣла вповнѣ вдоволити не лишь всѣхъ тыхъ Італіянцѣвъ, котрй бажають розумнои політыки своєи ôтчины, але вдоволила безперечно кабінеты вѣденьскій и берлиньскій. По тôй бесѣдѣ мусѣли уступити сумнѣвы, чи Кріспі рѣшивъ якъ доси такъ и дальше держати ся тридержавного союза.

Праса французска высказуєсь о бесѣдѣ Кріспіого дуже оглядно и зъ резервою та пôдносить лишь его выступленье противъ ірідентистôвъ. Liberté пише: Бесѣда Кріспіого доказує, що ôнъ руководить ся не засадами політичными, але користями політичными. Заявленя дружбы, адресованй до Франціи, будуть доти пустою формою межинароднои куртоазіи, доки по солодкихъ словахъ не наступлять ясно означенй и можливй до принятя пропозиціи. Зô взгляду на економічне положенье, въ якôмъ знаходять ся Франція и Италія, може Франція принятн евентуальнй пропозиціи Италіи безъ великого поспѣху. Journ. des Débats каже: Бесѣда Кріспіого, котра есть апольоґією тридержавного союза, не мѣстить въ собѣ нѣчого нового и не дозволяє выводити зъ нея нѣякихъ внесень що-до найблизшои будучности.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта" зъ дня 8 н. ст. вересня полагоджено мѣжь иншими отсй важнѣйшй справы:

1. Принято до вѣдомости справозданье депутаціи, ѣздившои до Стрыя до высл. професора ґімназіи п. Стефана Дубравского для доручення ему грамоты почетного члена товариства. [*Прим. Ред.* Шкода, що нѣхто не подавъ де-що близше про сей фактъ.]

2. Рѣшено выслати депутацію до Вп. Володимира Федоровича для доручення ему грамоты на почетного члена товариства.

3. П. Ивасюкови, артистови-маляреви, котрый, по студіяхъ въ академіи вѣденьскôй, удавсь до Монахіюмъ для дальшихъ студій, ухвалено запомогу въ сумѣ 100 зр. по мысли постановы сегорôчныхъ Загальныхъ Зборôвъ въ Коломыи.

4 Принято до вѣдомости куренду Вир. митрополичои Консисторіи въ справѣ поручення свому клирови основуваня читалень.

5. Рѣшено друкувати книжочки на премію шкôльнй въ 3.000 примѣрникахъ.

6. Принято 51 новыхъ членôвъ: Василя Ратальского учителя въ Рихчичъ рускихъ; Орисю Герасимовичъ зъ Янова к. Львова; Евстахія Хомицця учителя въ Олбрци; Теодора Галя зъ Олбрци; Ивана Задорожного пѣвця церковного зъ Козôвки; Теофана Головчука зъ Сушна; Антона Тишиньского начальника стациі въ Боргникахъ; Людвика Саля професора рускои ґімназіи у Львовѣ; Марію Лукіяновичъ зъ Городницѣ; Ивана Бенцяза зъ Петрова; о. Ивана Дыдика зъ Нараєва; Олену Ярема зъ Старои Соли; Ивана Михаловского пѣвця зъ Кривенького; Теодора Ґіля зъ Гринковець; Федора Оленюка зъ Поповичъ; о. Евгенія Дудкевича зъ Рудна; Михайла Югаса зъ Загочева; Павла Зятика зъ Загочева; Дмитра Лѣшняньского зъ Загочева; Ивана Мотыля зъ Ваткова старого; Евгенія Мартинця при „Народнôй Торговли" въ Дрогобичи; Амвросину Левицку зъ Сапогова; Михайла Онишкевича у Львовѣ; Николу Гуговича при сторожи огневôй въ Дрогобичи; д-ра Володимира Ивасечка концепиента ц. к. прокураторіи скарбу у Львовѣ; Василя Данковского, учителя въ Убинi; Теодосія Гриценка зъ Золочева; Прокопа Сыроѣда зъ Волсвина; Степана Мочульского зъ Поздимира; Василя Сивенького зъ Яструбичъ; Ивана Тхôря зъ Яструбичъ; Ивану Витковицку зъ Тарнова; Іосифа Вандровича зъ Березины; Ивана Михаса зъ Морозовичъ; Михайла Добротвора изъ Збаража; Павла Дикого пѣвця зъ Братина; Павла Пѣньковского возьного зъ Янова; Іосифу Дьока учительку зъ Купчинець; Юрка Бѣлика зъ Купчинець; Антона Витковицкого учителя зъ Купчинець; Андрѣя Думку зъ Купчинець; Миколу Загородного зъ Купчинець; Милутина Лабоша учителя зъ Кучуры въ Угорщинѣ; Денчія Копчаньского, Шимка и Михайла Колесарѣвъ зъ Кучуры; Тита Якимова пѣвця церковного зъ Товганъ; Ивана Даковского зъ Пробôжнои; Ивана Масляйку зъ Пробôжнои; Кирила Тополянцкого зъ Пробôжнои и школу народну въ Тисовици.

НОВИНКИ.

— **Загальнй зборы львôвскои Народнои Торговлѣ** ôдбудуть ся — якъ се мы доносили — дня 1 п. ст. падолиста с. р. въ великôй сали Народного Дому. Початокъ зборôвъ о 4-ôй годинѣ по полудни.

— **Въ справѣ непошанованя рускихъ святъ** судами и властями політичными та войсковыми ôднѣсъ ся львôвскій ординарятъ митрополичій, призбиравши численнй даты, до президіи высшого суду краевого, президіи намѣстництва, краевого выдѣлу и ґенеральнои коменды войсковои, щобы тй власти въ крузѣ своеи компетенціи поручили пôдчиненымъ собѣ орґанамъ строго придержуватись законныхъ розпоряджень що-до пошанованя рускихъ святъ. Якъ вѣдомо, ôднѣсъ ся бувъ въ тôй самôй справѣ и станіславôвскій епископъ, д-ръ Пелешъ до президіи высшого суду краевого — тожь можна надѣятись, що може ôдъ теперь не будуть появлятись по рускихъ ґазетахъ факты непошанованя рускихъ святъ, такъ прикро обиджаючй чувство кождого Русина.

— **Мы за жартъ брали** оповѣданый намъ фактъ, що львôвскій митрополичій Ординаріятъ (зъ пôдписомъ архіпресвитера и посла до рады державнои о. Сѣнгалевича) выславъ до однои читальнѣ братскои черезъ урядъ деканальный письмо, въ котрôмъ наказуе выключити зъ бібліотеки читальняноі книжочку „Житє Тараса Шевченка“, выдану товариствомъ „Просвѣтою“ а написану д-ромъ о. Омеляномъ Огоновскимъ — за те, що авторъ житьеписи Шевченка згадуе про выступуванье Шевченка противъ россійского царя и правительства, а дальше, що Шевченко мавъ замолоду якусь платонічну любовь зъ дѣвчатами. Кажемо: мы брали се за жартъ, ажь поки онодгы не побачили чорно на бѣлôмъ, що оно таки суща правда. Дотычне письмо митрополичого Ординаріяту значить ся числомъ 2959 зъ дня 16 мая 1890. Побôчь пару поменчихъ закидôвъ (н. пр. що Шевченко, будучи хлощемъ, вхопивъ тростину та й побивъ пяного дяка; що грозивъ пôмститись на помѣщику своемъ, котрого крепакомъ ôнъ бувъ) приходять дотычнй уступы найтяжшого калібру, про котрй намъ оповѣдано, и мы подаемо ихъ дословно: „Въ книжочцѣ находять ся рѣчи противъ святого закона Божого сгôршаючй, именно (окрôмъ декотрыхъ меншихъ) що (Шевченко) выступае (въ поемѣ „Кавказъ“) противъ царя и его двору и отверто заповѣдае бунтъ народа (ст. 44.) и пише ся о двохъ его любовныхъ стосункахъ въ молодости (ст. 26 и 38) безъ жаднои вспоминки о намѣренôмъ супружествѣ, противно, ажь при кôнци житя его заявляе ся, що вознамѣривъ тогды (при кôнци житя свого) женитись (ст. 57).“ Авторомъ сего письма маe бути крил. о. І. Кобыляньскій, а за Ординаріятъ пôдписавъ его крил. М. Сѣнгалевичь... очевидно тогдѣ, якъ митрополита не було у Львовѣ.

— **Яй то оріґінальй порядки на галицкôй Руси,** нехай говорить о тôмъ отсей фактъ, котрый подае намъ одинъ нашь Вп. читатель: Дня 2 н. ст. жовтня с. р. — пише ôнъ намъ — хотѣвъ я купити въ ц. к. урядѣ податковôмъ въ Угновѣ книжочку податкову. Само собою розумѣе ся, зажадавъ я книжочки рускои. Урядникъ, учувши се мое жаданье, ôдповѣвъ: Nie ma ruskich! Nam przysełają ze Lwowa tylko polskie. Zresztą nikt nie żąda ruskich. Ja słyszę dopiero pierwszy raz takie żądanie... Я просто счудувавъ ся. Якъ то? нема рускихъ книжочокъ податковыхъ? Зô Львова не присылають? А що-жь то: чи они вже Угнôвъ мають за Мазурщину?! И чи се було бы можливе, щобы нѣхто не жадавъ рускихъ книжочокъ та що нѣбы-то урядникъ по разъ першій чуе таке жаданье? Та певно, що якъ Русинъ — неписьменный або шкаралупникъ — прийде и зажадае рускои книжочки, а ему скажуть, що „рускои нема, бо зô Львова присылають тôлько польскй“, то ônъ, не хотячи сваритись и правуватись, стисне плечима та й возьме книжочку польску на рускй грошѣ, — але-жь въ тôмъ именно дѣло, що на рускй податки повинний бути въ урядѣ рускй книжочки, повинний зô Львова прислати и урядникъ повиненъ ихъ мати! Впрочôмъ кобы то ще книжочки податковй выдавали ся въ урядѣ за дармо, а то за тыхъ кôлька карточокъ треба заплатити 4 кр.! Чей-же за свои грошѣ повинний мы одержати то, чого жадаемо! А жадати маемо право! „Берешь грошѣ — давай сакъ!“ — *Свôй.*

— **На торжественне отворенье ново-выбудованого шляху зелѣзничого Ясло-Ряшѣвъ** приѣхали міністеръ торговлѣ Бакегемъ и міністеръ для Галичины Залескій. Отворенье шляху ôдбуде ся завтра въ недѣлю 12. н. ст. жовтня. Зô Львова выѣхали намѣстникъ и маршалокъ, а по дорозѣ поступили до Старомѣстя, села члена краевого выдѣлу Єнджейовича, котрый выѣхавъ зô Львова, щобы принимати у себе достойныхъ гостей. Міністры Бакегемъ и Залескій заѣхали до ґр. Романа Потоцкого въ Ланьцутѣ. При отвореню буде присутный такожь ґенеральный директоръ австрійскихъ зелѣзниць державныхъ бар. Чедікъ.

— **Снѣги** упали въ многихъ мѣсцевостяхъ Галичины. И такъ доносять зъ Лупкова, що дня 9 н. ст. жовтня, въ четверъ, зачавъ падати снѣгъ а до вечера покрывъ горы и поля верствою грубою на 5 центіметрôвъ. Въ Тозмацкôмъ упавъ снѣгъ въ четверъ о 4-ôй год. по полудни.

— „Дай“! — коротке то слово, а намъ уже добираe ся до семои шкôры. То лише бѣда, що пôсля знатокôвъ, у „голылейского“ чи тамъ галицкого чоловѣка нема тыхъ шкôръ бôльше якъ сѣмь, а якъ послѣдньои не стане, то що тогдѣ буде? Ось розкажемо пригоду, про яку намъ пишуть изъ Залѣщицкого: Передъ кôлькома лѣтами написавъ бувъ оденъ учитель зъ Тернопôльщины на звычайнôмъ листовôмъ папери найзвычайнѣйшій листъ до п. инспектора шкôльного въ Залѣщикахъ, де дуже чемненько просивъ п. инспектора, абы бувъ ласкавъ донести ему, чи нема въ залѣщицкôмъ окрузѣ опорожненои посады учителя, на котру бы ônъ мôгъ подати ся. При тôмъ перепросивъ дуже кречно п. инспектора за смѣлôсть, а яко делікатный чоловѣкъ долучивъ въ листѣ ще й за 5 кр. марку на ôдповѣдь. За кôлька днѣвъ дôставъ нашь учитель листомъ ôдповѣдь ôдъ п. инспектора, що въ Залѣщицкôмъ справдѣ есть кôлька посадъ, котрй мають пôйти на конкурсъ, отже най лагодить поданье. Урадуваный учитель купуе за 50 кр. стемпель, пише прошенье, посылае до окружнои рады шкôльнои въ Залѣщикахъ и дôстае посаду, на котрôй спокôйно, хочь не въ гараздѣ, учить людскй дѣти, жуе хлѣбъ та хвалить Пана Бога ажь до кôнця вересня 1890 року. Надходить жовтень, але зловѣщій. Въ ночи була буря тай дощь, а рано п. учитель дôстае письмо на пôваркуши зъ ц. к. уряду податкового въ Залѣщикахъ, адресоване черезъ мѣсцевый урядъ громадскій на его руки: „Do p. X. nauczyciela szkoły ludowej w N. Wzywa się p. nauczyciela do zapłacenia kary sztemplowej za podanie w formie listu do p. Inspektora okręgowego zaleszczyckiego. Sztempel 50 kr. podwójnie 1 zł. a. w.“ Чи-жь не кумедія? То вже страшно навѣть приватный листъ до кого-небудь написати! Не думаемо, щобы п. инспекторъ „anzeig увавъ“ бѣдного учителя — може бути, що п. инспекторъ листъ лишивъ де на бюрку, а якась штудерна голова домацала ся, прочитала та й — płać Pan! Дай Боже вытримати! — 7.

— **Огнѣ.** Въ Конюхахъ, пов. бережаньского, займивъ ся дня 22 н. ст. вересня огонь въ хатѣ одного зъ тамошныхъ господарѣвъ, ôддаленôй майже на 1000 крокôвъ ôдъ приходства. Погорѣло майно 16 родинъ, а въ тôмъ числѣ и тамошного приходника та декана о. Юл. Онишкевича. Треба примѣнити, що въ будынкахъ и на обôйстяхъ були всѣ припасы збôжа и пашѣ. Выратувати не можна було нѣчого, ба при огни бувъ сильный вѣтеръ схôдный. Двоe дѣтей 2-лѣтнй сыны, двохъ сестеръ, погорѣли въ огни. Того дня були ярмарки въ Бережанахъ, Козовôй и Поморянахъ, тожь и господарѣвъ не було дома. Такожь о. Онишкевичь выѣхавъ бувъ до Козовы, а вернувши вечеромъ домôвь, найшовъ лишь згарища. Чудомъ лишь якось не погорѣвъ приходскій дôмъ. Мѣжь погорѣлцями крайна нужда. — Въ селѣ Зарвинцѣ погорѣло дня 3 н. ст. жовтня 21 господарѣвъ зъ всѣми будынками и збôжемъ въ оборогахъ и стогахъ. Шкода выносить около 18.000 зр. Убезпеченыхъ було тôлько 5 господарѣвъ, и то убезпечили лише будынки. Причиною огню було се, що оденъ господарь лишивъ дома двоe малыхъ дѣтей, а тй, бавячись огнемъ, пôдпалили хату. Того дня була у насъ сильна буря, то въ одной хвили огонь обгорнувъ цѣлу перѣю.

— **Маршалкомъ яворôвскои рады повѣтовои** выбраный ґр. Шептицкій, а заступникомъ маршалка Конопка.

— **Школа гончарска въ Коломыи.** За для субвенціонованя зъ фондôвъ державныхъ краевои школы гончарскои въ Коломыи маe міністерство просвѣты право люстрациі тои школы. А що въ сѣмъ роцѣ не можна було устроити такои инспекціи, зажадало міністерство ôдъ зарядy школы, щобы надôславъ ôдповѣдну колекцію выробôвъ шкôльныхъ. Надôсланй выробы пôддано въ міністерствѣ всесторонному розслѣдови зô стороны инспекторôвъ, совѣтника двору Бавера и проф. Гердтлього, котрй признали ихъ цѣлкомъ добрыми. При тôмъ запримѣтивъ сов. Баверъ, що на выробахъ выглядають дуже гарно темно брунатнй ґлязуры и выдержують вповни змѣну температуры, натомѣсть бѣла ґлязура представляе ся менше користно а передъ всѣмъ не маe ôдповѣдного полыску. Зъ огляду на уживану масу до выробу звычайныхъ горнцѣвъ признало міністерство дѣяльнôсть школы коломыйскои за похвальну. Присланй выробы розкуплено переважно въ міністерствѣ.

— **Въ Бучачи** есть „Товариство ремѣсникôвъ“ (цехъ). Головою того товариства бувъ доси жидъ. Теперь — якъ намъ пишуть зъ Бучача — мають ôдбути ся новй выборы, а христіяньскй ремѣсники, котрыхъ есть бôльша половина, хотять выбрати на свого нового предсѣдателя зновъ жида — Берґмана. Чи-жь не встыдъ то для христіянъ?!

— **Дръ Еміліянъ Голубъ**, звѣстный подорожникъ африканьскій, выголосить у Львовѣ дня 21 и 22 н. ст. жовтня два ôдчиты о своихъ подорожахъ.

— **У Вѣдни** завязавъ ся провізоричный комітетъ зъ великихъ промысловцѣвъ и купцѣвъ, котрый маe зачати пôдготовляючй кроки до всесвѣтнои выставы у Вѣдни въ р. 1895. Кобы та проектована выстава не була такъ нещасною въ своихъ наслѣдкахъ якъ всесвѣтна выстава зъ 1863 р.

— **Найвысшій трибуналъ** розсуждуючи одинъ ôдкликъ, орѣкъ, що не можна уважати се за провину крадежи, если хто для жарту возьме собѣ якусь гарну рѣчь, бо до понятя крадежи доконче потрѣбнымъ есть намѣръ осягнути при тôмъ зыскъ.

— **Львôвскій лѣчницѣ безплатнй.** У Львовѣ отворено зъ приватнои иніціятивы лѣкарѣвъ двѣ безплатнй лѣчницѣ, котрй роблять велику прислугу для бѣднѣйшихъ людей, бо они можуть найти тамъ помôчь лѣкарску. Соймъ краевый субвенціонувавъ минувшого року обѣ лѣчницѣ и теперь выдѣлъ краевый подае справозданье зъ дѣяльности тыхъ добродѣйныхъ заведень зъ 1889 р. Въ І-ôй лѣчници лѣчено на всѣхъ ôддѣлахъ 8.429 недужихъ. Доходы вынесли 1700 зр. а выдатки 1634 зр. Ôдповѣдно до выдатокôвъ коштувало ординованье одного недужого 19·3 кр. Знарядôвъ лѣкарскихъ закуплено за 150 зр. — Въ ІІ-ôй лѣчници лѣчено 11.502 осôбъ., а то 6200 мужчинъ в 5302 женщинъ. Въ лѣчници ординувало 16 лѣкарѣвъ. Доходы выносили 2000 зр. а выдатки 2033 зр. Денно подавано пораду пересѣчно 31 недужимъ, а ординація одного недужого коштувала 17·6 кр.

— **Ôдносины санітарно-поліційнй по нашихъ селахъ.** Ветеринарь мѣскій въ Станіславовѣ, Яковъ Фрухтъ, розказуе такій фактъ: Дня 19 вересня с. р. закликавъ мене вôйтъ зъ Павельча, Иванъ Михнюкъ, до зарѣзаного зъ конечности вола (пôсля его говореня, що вôлъ обѣвъ ся конюшины), чи можна ужити мясо зъ него до консумціи. Рôвночасно явили ся два рѣзники, щобы закупити мясо. При помочи одного рѣзника зробивъ я секцію и показало ся, що вôлъ погибъ на карбункулъ (заразу селезѣнки). Пôсля приписôвъ ветеринарско-поліційныхъ велѣвъ я закопати вола зô шкôрою и перевести дезінфекцію. Такожь и рѣзникови поручивъ я, щобы руки обмывъ добре кислитою карболевою, але ônъ заявивъ, що сего не потреба, а навѣть мавъ бы охоту купити мясо зъ того вола, бо дуже гарне на око; такожь вôйтъ, господарѣ и мѣсцевый оглядачь просили, щобы не робити такъ значнои шкоды и дозволити продати мясо та шкôру. Довго треба було вговорювати людей, якй наслѣдки для здоровля людского може мати мясо зъ такои худобы, доки не закопали вола. Въ кôлька днѣвъ опôсля дôставъ сей рѣзникъ, що бувъ при секціи, на рукахъ чорну коросту и лишь за-для скорои операціи не померъ на ту хоробу. Такй то ôдносины санітарно-поліційнй по нашихъ селахъ, а неразъ лучае ся, що рѣзники закуповують по селахъ мясо зъ заразливыми хоробами, и, впровадивши до мѣста, выставляють сотки людей на небезпечнôсть.

— **Експльозія фабрики пороху Діпонта въ Вільмінґтонѣ,** въ державѣ Огіо въ пôвнôчнôй Америцѣ, лучилася дня 7. н. ст. жовтня. Фабрика Діпонта була найбôльшою въ Сполученыхъ Державахъ а ей будынки займали простôръ двохъ миль. Експльозія наступила въ будынку пакунковôмъ и въ однôй хвили сей будинокъ щезъ зъ поверхнѣ землѣ, а пять иншихъ магазинôвъ цѣлкомъ зруйнованй. На 500 метрôвъ довкола все зрôвнане зъ землею. Зъ домôвъ робôтничихъ довкола фабрики 50 завалилось. Головный будынокъ фабричный займавъ ся и побоювано ся, щобы огонь не перекинувъ ся на рафінерію пороху, де були тысячѣ сотнарôвъ матеріялу выбухового. Якось удало ся пригасити огонь. Всѣ сусѣдній будынки обсыпувано пѣскомъ и глиною, котру довожено на шѣстьдесяти возахъ. Такимъ способомъ выратувано цѣле мѣсто Вільмінґтонъ, бо коли бы була експльодувала рафінерія, то и нещастье було бы стократно бôльше. Зъ робôтникôвъ въ будынку пакунковôмъ погибло 11; порозрываних части ихъ тѣла находжено въ ôддали кôлькохъ миль анґлійскихъ. Крôмъ того погибло ще 14 иншихъ осôбъ, тяжко раненыхъ есть 40 и легше раненыхъ до 150. Шкоды есть на мілiонъ долярôвъ. Потрясенье далось чути на просторѣ 30 миль анґлійскихъ.

— **Убійникъ власнои жѣнки.** Въ Бергометѣ надъ Серетомъ убивъ Никола Грабовскій свою жѣнку въ ночи 5 н. ст. жовтня. Обоe жили въ незгодѣ, тожь и сеи ночи прийшло мѣжь ними до сварки а опôсля до бôйки. Грабовскій въ гнѣвѣ пôрвавъ жѣнку зъ лôжка на землю, придушивъ колѣнами а хопивши нôжь кухонный, поперетинавъ ей жилы на шиѣ такъ, що погибла пôдъ руками. Убійника ôдставлено до Выжницѣ. Нещасна жѣнка мала троe малыхъ дѣтей.

— **Судъ на кораблн.** Одинъ еміґрантъ до Бразиліи, розказуючи про свою подорожь, описуе такъ судъ на кораблн: Капітанови корабля украдено значнй грошѣ и выявило ся, що се зробивъ одинъ еміґрантъ, Ербенъ, зъ Лоди. По переведеню слѣдства засудивъ его судъ корабельный на смерть. Засудъ сей выконано, повѣсивши Ербена на маштѣ въ присутности всѣхъ подорожныхъ корабельныхъ, а тѣло ôдтакъ вкинено до моря.

— **Дрôбній вѣсти.** Громада Залуче, пов. борщѣвского, одержала ôдъ цѣсаря 50 зр. пôдпомоги на будову школы. — П-нѣ Минодора Гойвановичева, вдова по судьѣ повѣтовôмъ, проживаюча у Львовѣ, жертвувала 100 зр. на будову другои церкви мѣскои у Львовѣ при Народнôмъ Домѣ, яко часть квоты, котра мала выдатись на образованье ей сына Льва, ученика IV кл. рускои ґімназіи, що коившого ся сими днями. — Д-ръ Зенонъ Короткевичь, совѣтникъ львôвскои поліціи, выѣхавъ до Кракова обняти урядованье директора тамошнои поліціи. — Въ Юзинцяхъ на Буковинѣ повѣсивъ ся селянинъ Михайло Буднашъ зъ жалю, що програвъ процесъ зъ сусѣдомъ. Самоубійникъ полишивъ жѣнку и двоe дѣтей.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозиціи принятй оо.: на Фирлеѣвъ, дек. нараѣвского, 1. Сим. Конопка, 2. Іос. Бандира, 3. Корн. Дудикевичь, а въ списѣ: Соз. Медвецкій, Мат. Поповичь и І. Кулицкій.

Завѣдательство одержавъ о. Єронъ Кмицикевичь зъ Могильницѣ у Фразѣ.

Кан. институваный о. Петро Савчиньскій зъ Фраги на Могильницю.

Завôзванй до кан. институціи оо.: Ал. Ганкевичь на Красне, Онуфр. Криницкій на Слободу.

Введенй оо.: Вол. Павликовскій за прих. Кадлубискъ, Мих. Тиндюкъ въ зав. Тухольки, Вол. Громницкій за сотр. въ Тернополи, І. Дудиньскій за пар. Отиневичь, Юл. Бачиньскій въ зав. Володимирець.

Увôльненй оо.: Апол. Крохмалюкъ ôдъ зав. Кадлубискъ, І. Колянковскій ôдъ пар. Тухольки, Лавр. Дияковскій ôдъ сотр. въ Поморянахъ, Теод. Стадникъ ôдъ сотр. въ Тернополи, Вол. Громницкій ôдъ зав. Володимирець.

Правительство выасигнувало платню для прив. сотр. въ Лдзѣни, рôчно по 300 зр.

Именованя, конкурсы, перенесеня и пр.

— **Именованя.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ надала мѣсця почтмайстрôвъ: въ Колиндянахъ Ив. Дулевскому, въ Калуши Густ. Фішерови, въ Короснѣ Вільг. Гаарови, въ Мѣсци Винк. Квятковскому, въ Теребовли д-рови Юл. Ольпиньскому, въ Мшанѣ дол. Фел. Кроковскому, въ Микулинцяхъ Людв. Зембовôй, въ Ягольници Жигм. Зембовичеви и въ Тысьменици Руд. Міллерови, — а мѣсця експедіентôвъ почтовыхъ: въ Домбникахъ Ел. Петрикôвнôй, въ Синьковѣ Ван. Войтасѣвнôй, въ Калагарôвцѣ Кар. Пабель, въ Богумиловицяхъ Едв. Вайссови, въ Хожелевѣ Фр. Силковскому, въ Нивискахъ д-ръ Ив. Гупцѣ, въ Яблоници Маріи Реваковичѣвнôй, въ Лôвчôвку Іос. Шромбѣ, въ Сулковицяхъ Люд. Калинôвскôй, въ Слобôдцѣ лѣснôй Стеф. Сагуцкôй, въ Хотимири Айт. Камѣньскому. — Старшимъ лѣкаремъ въ резервѣ именованый лѣкарь асистентъ д-ръ Василь Галяревичь.

Телеграмы „Дѣла“.

Лісбона 10 жовтня. Ґен. д' Абре не може нѣякъ утворити кабінету и заявивъ королеви, що доки королева не перестане мѣшати ся до політики, доти ônъ не буде брати ся до нѣчого. Папскій нуниій Ванутелліі дôставъ приказъ вплывати на духовеньство, щобы оно не ставило нѣякихъ трудностей правительству.

Вѣдень 10 жовтня. Король грецкій, кн. Миколай и вел. кн. Павло Александровичь выѣхали до Италіи.

Вѣдень 10 жовтня. Рада громадска ухвалила статутъ великого Вѣдня, котрый буде теперь предложеный соймови.

Пештъ 11 жовтня. Вчера закôнчилась сербско-угорска конференція въ справѣ вывозу безрогъ зъ Сербіи. Установлено, що ажь до падолиста буде можна вывозити до Угорщины по 3500 штукъ безрогъ а потôмъ часѣ устане всяке обмеженье.

Лондонъ 10 жовтня. Арештованй послы ирляндскй О'Брієнъ и Дільонъ утекли до Америки. Выдано приказъ арештувати ихъ въ дорозѣ.

Загребъ 11 жовтня. Соймъ хорватскій скликано на день 26 с. м.

Мадритъ 11 жовтня. Італіяньскій посолъ внѣсъ жалобу въ наслѣдокъ напасти на Італію на вѣчу католикôвъ въ Сараґоссѣ.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Станіславъ Яна

выѣхавъ зô Львова на 3 до 4 мѣсяцѣ.

Д-ръ мед. Юліянъ Ястршембскій

бувшій асистентъ университету кракôвского, шпиталѣвъ св. Лазаря и св. Людвика въ Краковѣ, осѣвъ въ Городенцѣ яко лѣкарь мѣскій и поручаюсь ласкавымъ взглядамъ Вп. Публики рускои.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю дипльому въ университетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна І поверхъ.

Выготовляе всякй операціи за помочію коаіны або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбуе кавчукомъ, емаліею, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляе штучнй зубы и цѣлй щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертй на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперуе всякй недуги ушнй.

КРАЄВА ШКОЛА

КОЛОДѢЙСТВА И БОДНАРСТВА

въ Камѣнцѣ струмиловôй

поручае всякй выробы якъ колодѣйскй такъ и боднарскй готовй або на замовленье, а именно возы господарскй (46 зр. безъ драбинъ), вôзки угорскй, вôзки тарантасовй, тарантасы всѣлякого рода (або тôлько дерево и зелѣзо, або такожь цѣлковито выкôнченй т. є. полякированй и обытй, готовй на складѣ або на замовленье), возы зъ бочками на воду для сторожи огневои и до розвоженя гноѣвки, возы тягаровй, возы до воженя пива, вôзки на двохъ колесахъ на съмѣтье, знаряды рôльничй всѣлякого рода; баліи, бочки, коновки, цебрики, ванны, масницѣ, скôпцѣ, дѣжи и т. д. Выробы выготорлюють ся пôсля рисункôвъ школы або пôсля рисунку замовляючого.

Близшихъ поясненъ удѣлить устно або письменно директоръ школы. 2—6 3657

ЗАГАЛЬНЙ ЗБОРЫ

Народнои Торговлѣ, товариства зареґістрованого зъ ограниченою порукою.

Маемо честь запросити симъ Впв. Членôвъ **Народнои Торговлѣ**, товариства зареґ. зъ огр. порукою, на **Загальнй Зборы**, котрй ôдбудуть ся 1 н. ст. падолиста 1890 р. у Львовѣ въ Народнôмъ Домѣ о 4-ôй годинѣ по полудни.

Порядокъ дневный:

1. Справозданье Совѣту управляючого;
1. Справозданье и внесенье Комітету контрольного центрального (§§. 34 и 46 стат.)
3. Змѣна статута а именно §§. 15. 18. 19. 20. 21. 27. 28. 29. 32. 33. 34. 35. 56. 62. и 63.;
4. Выбôръ 10 членôвъ Совѣту управляючого на шѣсть лѣтъ;
5. Означенье марки презенційнои для членôвъ Совѣту управляючого на рôкъ адм. 1890/91;
7. Выбôръ Комітету контрольного центрального на рôкъ адм. 1890/91 (§. 34 и 46 ст.);
7. Внесеня членôвъ.

Вступъ до салѣ зборôвъ маютъ тôлько члены товариства. Легітимацією для члена есть его книжочка удѣлова. Членамъ, выповѣвшимъ свои удѣлы, не прислугуе право голосу (§. 56 стат.).

У Львовѣ 7 н. ст. жовтня 1890.

За Совѣтъ управляючій

Евгеній Дудкевичь председатель. *Северинъ Держко* членъ Совѣту.

УВАГА. Білянсъ и проектъ змѣны статутôвъ можуть члены товариства дôстати въ нашихъ філіяхъ, а на бажанье высылае Дирекція почтою.

Єсли-бы яке замовленье мало слѣдувати передъ ôдкрытьемъ моеи торговлѣ, то прошу въ такôмъ разѣ до кôнця сего мѣсяця адресувати: Емиліянъ Левицкій, Станіславôвъ post. rest., а ôдъ 1 пад. та сама адреса въ Перемишли.

Маю честь подати до прилюднои вѣдомости Вп. Публики, Всч. Духовеньству, славетнымъ Громадянамъ, Комітетамъ церковнымъ и всѣмъ Пов. Родимцямъ,

що зъ днемъ **1 н. ст. грудня 1890** *ôдкрываю въ ПЕРЕМЫШЛИ*

при ул. Францишканьскôй ч. 153

НОВУ ТОРГОВЛЮ

знарядôвъ, иконъ, книгъ и ризъ церковныхъ, товарôвъ зô щирого срѣбла и хиньского срѣбла

пôдъ фірмою

ЕМ. ЛЕВИЦКІЙ и С-КА

Цѣны товарôвъ въ моѣй торговли будуть **значно низшй** якъ у другихъ того рода торговляхъ.

Яко Русинъ упрашаю о ласкавй взгляды Вп. Публики, Всч. Духовеньства, славетныхъ Громадъ, Комітетôвъ церковныхъ и всѣхъ Пов. Родимцѣвъ.

Въ тôй милôй надѣи, що моя просьба зверне на себе ласкаву увагу, маю честь оставати зъ глубокимъ поважаньемъ 3682 2—3

Емиліянъ Левицкій и С-ка.

Єсли-бы яке замовленье мало слѣдувати передъ ôдкрытьемъ моеи торговлѣ, то прошу въ такôмъ разѣ до кôнця сего мѣсяця адресувати: Емиліянъ Левицкій, Станіславôвъ post. rest., а ôдъ 1 пад. та сама адреса въ Перемишли.

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, улиця Галицка, число 1

поручає

Футра подорожнй и мѣстовй мужескй у всѣхъ родахъ и ôдмѣнахъ. **Футра дамскй** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а именно: Пальтоты, ротонды, дольманики, короткй дольманы, такожь зарукавки и ковнѣры дамскй, боа, шапочки футранй и т. д. **Шапки и колпаки мужескй, зарукавки ловецкй и покрывала до санокъ. Покрытя готовй** до футеръ мужескихъ. Покрывала готовй до футеръ дамскихъ, новй фасоны.

Великій выбôръ матерій наймоднѣйшихъ выключно на покрытя до футеръ. **Шкôры на футра** поодиноко и гуртовно у всѣхъ можливо родахъ.

Замовленя зъ провінціи за надôсланьемъ мѣры выготовляє ся спѣшно, точно и совѣстно. 3678 2—12

За товаръ купленый въ маґазинѣ ручу.

Цѣны сталй дуже приступнй.

Вже выйшла зъ друку перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.** — Члены товариства „Просвѣта" дôстають даромъ неоправну а за доданьемъ 22 кр. оправну.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

FILIP TICHO

Brünn, Krautmarkt 21

розсылає за послѣплатою лишь **правдивй**

берненьскй матеріи.

Рештка сукна, 3·10 м. на одяги доброи якости . . . . . зр.	5.—.
Рештка сукна, 3·10 м. найлѣпшои якости . . . . . зр.	10.75.
Рештка чорного сукна, 3·10 м. на одяги сальоновй . . . зр	9.—.
Рештка на зимове пальто, 2 метры доброи якости . . . зр.	5.50
Рештка на зимове пальто, 2 метры (сѣрачина на бурки) зр.	4.—.

Предметы дамскй.

Комплетна чорна сукня зъ терна або камгарну 10 метрôвъ зр.	5.50.
Компл. сукня осѣнна або зимова 10 м. зр. 3.—, 5—, 9.— зр.	12.—.
Хустка зимова, $^{10}/_{4}$ вел., гімаляя чиста вовна . . . . . зр.	4.—.
Хуска зимова, $^{9}/_{4}$ вел . . . . . зр.	2.—.
Джутова занавѣса, компл. турецкй узоры . . . . . зр.	2 50.
Джутовый гарнітуръ, 2 покрывала на постѣль и 1 на лôжко зр.	3.50.
Тунісова занавѣса, золотомъ переткана зъ гарными пасмугами и кутасами у всѣхъ краскахъ . . . . . зр	4 50.
Рештка ходника манілля, 10—11 м. довг по зр.	3.40—4 40.
Штука полотна, $^{4}/_{4}$ широка . . . . . зр.	4.50.
Штука полотна, $^{4}/_{4}$ I а якости . . . . . зр.	5.50.
Штука полотна румбургского, $^{5}/_{4}$ шир . . . . . зр	6.50.
Штука полотна Стефаніи, $^{5}/_{4}$ шир., цѣлкомъ заступає вебу ляну . . . . . зр.	9.—
Штука шіфону, дуже доброи як. по зр. 4.50, 5.50, 6.50 . зр.	9 —.
Штука атласового градлю на покрывала I а зр. 8 50, II а зр.	5 50
Штука каневасу, I а якости на покрывала . . . . . зр.	6.—.
Штука простирала, безъ шву, 2 метры довга . . . . . зр.	1.10.
Штука румбургского оксфорду, ... I а зр. 6 50, II а зр	4·50.
Жѣночй сорочки зъ шіфону або сильного полотна 6 штукъ зр. 3.75, зъ найлѣпшои вебы румбурґскои зъ гафтомъ швайцарскимъ . . . . . зр.	6.—.
Коцъ фіякерскій зр. 2 до . . . . . зр.	2 50.
Трікотовый кафтаникъ, у всѣхъ краскахъ . . . . . зр.	1.30.

Взоры всѣхъ предметôвъ и илюстрованй цѣнники розсылають ся даромъ и оплатно. 3640 6(—?)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4^{1}/_{2}$% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
$4^{1}/_{2}$% листы товариства кредитового земского
$4^{1}/_{2}$% „ Банку краєвого
$4^{1}/_{2}$% позичку краєву галицку 3483 54—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^{1}/_{2}$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4^{1}/_{2}$% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Теперь хибують аркушѣ купоновй до

Походнѣ нафтовй по 3 зр.

патентъ и вырôбъ Адама Братковского, знаменитй до ѣзды нôчнои для сторожей пожарныхъ, до екскурзій, выключне заступництво въ Австріи має

Антôнъ Гальскій

торговля зелѣзомъ, Львôвъ, пляцъ Маріяцкій ч. 29.

ВЕЛИКІЙ ВЫБÔРЪ 3663 3—15

лѣхтарень нафтовыхъ господарскихъ, рôзныхъ системъ. — Лѣхтарень повозовыхъ. Ножѣвъ до сѣчкарень рôзныхъ фасонôвъ. Ваґъ децимальныхъ сильнои будовы и

Головный складъ хрестôвъ гробныхъ и памятныхъ

тревало золоченыхъ. — Цѣнники на желанье зъ илюстраціями

Найдешевше, найлѣпше, выпробоване, брунатне средство до помазаня дерева

Barthel-a Original Carbolineum

хоронить тревало 3509 (16—16)

помазанй парканы, будынки, маґазины, возы, знаряды господарскй, помости и т. п. **передъ гнитьемъ, грибомъ, псутьемъ и насѣкомыми.**

Въ стайняхъ дѣлає десінфекційно. 1 Кільо выстає на 6 метрôвъ квадрат. Проспектъ даромъ. **Ґарантує ся знаменитый вырôбъ.**

5 кільовй высылки почтою на пробу по зр. 1·50, 10 Окільо по зр 16 у Вѣдни.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

Wien, X. Keplergasse 20. — (Основане въ 1781 р.).

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

En gros! En detail!

Найдешевшій и найбôльшій складъ въ цѣлôй Галичинѣ.

Кождои суботы выпродажа рештокъ.

Илюстрованй цѣнники даромъ и оплатно. Замовленя зъ провінціи полагоджують ся совѣстно за послѣплатою.

На всѣхъ товарахъ точно означенй найдешевшй сталй цѣны.

Складъ подѣленый на слѣдуючй пять комнатъ:

Комната I. для лентъ, коронокъ, робôтъ ручныхъ, гафтôвъ, гафтованыхъ пояскôвъ до бѣля, вельонôвъ, Fichus, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ, цвѣтôвъ, перъ, капелюхôвъ, товарôвъ шмуклірскихъ, бѣля дамского и дѣточого (такожь для народженыхъ), ґорсетôвъ, рукавичокъ нитяныхъ, шовковыхъ и шкôряныхъ.

Комната II. Выключно для модъ мужескихъ, якъ бѣля мужеского, ковнѣрикôвъ, маншетôвъ, краватокъ, бѣля Єґера, капелюхôвъ мужескихъ, правдивыхъ анґлійскихъ скарпитокъ, пледôвъ до подорожи и парасолѣвъ.

Сорочки мужескй суть по: I сорта 98 кр.; II. сорта зр. 1·40; III сорты зр. 1·90 и высше за штуку.

Комната III. въ мезанінѣ. Ту суть комплетнй **занавѣсы джутовй** по зр. 1·70; занавѣсы тунетаньскй зр. 3.30 и 3 75; требізонтскй зр. 4.25 и 5.25; марокко зр. 6.85 и цѣлкомъ елеґантнй **комплетнй занавѣсы коронковй** по зр. 1.45, 1.90, 3.90 и зр. 15. — Несчислимый выбôръ капъ шнелевыхъ, ковдеръ флянелевыхъ и вышиваныхъ атласовыхъ; а такожь коцикôвъ на лôжки и конѣ Кождого часу кôлькасотъ останкôвъ хôдникôвъ по 8—12 метрôвъ за половину цѣны.

Комната IV въ мезанінѣ. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть **япаньскй и всхôднй спеціяльности для декорацій.**

Найчисленнѣйшій выбôръ килимôвъ сальоновыхъ и стѣнныхъ, а такожь хôдникôвъ по кр. 18, 28, 35, 50 до зр. 3.— за метеръ.

Комната V въ мезанінѣ зъ ґабінетомъ до пробы. Найбôльшій складъ анґлійскихъ станикôвъ трикотовыхъ Yersey до театру, на концерты и вечерки. Сукнѣ дѣточй, запаски дамскй и дѣточй, плащики и чапочки дѣточй. Панчохи дамскй и дѣточй. Найбôльшій выбôръ хустинъ на голову вовняныхъ, шовковыхъ и шнелевыхъ.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

НА ЗИМОВЫЙ СЕЗОНЪ

Маґазинъ и рукодѣльня футеръ

Броніслава и Станіслава Вроньскихъ

у Львовѣ, ул. Театральна ч. 5 „пôдъ Бобромъ" 3668 2—6

(домъ капітульный коло костела катедрального)

поручають всякй сорты **футеръ мужескихъ и дамскихъ** пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, **астрахановй плащѣ, сердаки дамскй** и дѣточй, **кафтаники, ротонды, куртки** для господарства и ловôвъ **ковнѣры и зарукавки дамскй** новѣйшого фасону въ рôзныхъ сортахъ, **шапочки дамскй и мужескй баранковй, зарукавки мужескй** для ловôвъ, **баранковй ковры до саней, баранковй ковры** передъ постелѣ, готовй верхи до футеръ, **шкôры на футра** и ин. и продають по можливо найдешевшихъ цѣнахъ

Всякй замовленя якъ мѣсцевй такъ и зъ провінціи **выповнюють ся скоро, и ручимо за доброту и дешевôсть товарôвъ.**

Доставникъ футеръ для П. Т. Урядникôвъ державныхъ зелѣзныхъ дорôгъ. — Цѣнники на желанье франко.

НОВО отворена центральна продажа цукрôвъ

Львôвъ, улиця Валова число 1

поручає

цукры, помадки, праліны, сорбеты — *по цѣнахъ дуже низькихъ.*

Порученя почтовй полагоджує ôдворотною почтою.

Зъ поважаньемъ

Болеславъ Костецкій.

Всесторонно спрактикованый спосôбъ лѣченя.

Безъ лѣкарства

Всѣмъ недужимъ на нервы

поручаєсь **якъ найлѣпше 21 выданье** брошуры **Романа Вайссманна.** 3670 2—2

Ueber Nervenkrankheiten und Schlagfluss Vorbeigung und Heilung

Безплатно можна одержати черезъ аптику **К Крижановского у Львовѣ.**

Нешкôдне

Посвѣдченя реномованыхъ лѣкарѣвъ.

Білеты візитовй, карты весѣльнй, дипльомы и всякй роботы літоґрафічнй выготовляє по дуже ниськихъ цѣнахъ **Заведенье артистично-літоґрафічне**

А. ПРИШЛЯКА

у Львовѣ, ул. Коперніка 9.

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ ЦЕРКОВНЫХЪ

АНТ. СТАХЕВИЧА

въ Тернополи

поручає Всечестн. Духовеньству, Катихитамъ и Учителямъ:

найновѣйше выданье

образкôвъ рускихъ

зъ рускими пôдписами и молитвами 100 штукъ по зр. 1.

Безъ пôдписôвъ и молитвъ иншои сорты по 70 кр., а меншй по 45 кр. и 35 кр. сотка.

Медалики рускй 1 туз по 15 и 18 кр.
Хрестики „ 1 „ „ 13 „ 16 „

При роздаваню дѣтямъ въ надгороду, одинока нагода подавати наше руске выданье образкôвъ и медаликôвъ. 3672 (4—25)

ВѢДЕНЬСКОИ ВЫСТАВЫ Льосы по 1 зр.

ЛИШЬ МАЛЫЙ ЗАПАСЪ!

11 льосôвъ **10** зр.
6 льосôвъ **5** зр. **50** кр.

3648 (29—?)

ГОЛОВНА ВЫГРАНА 50.000 ЗР. ВАРТОСТИ

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ 30. ЖОВТНЯ.

Льосы по 1 зр. суть у львôвскихъ конторахъ Кіцъ & Штофъ, Августъ Шелльенберґъ, Яковъ Штро, Сокаль & Лілієнъ, М. Йонашъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.